

494 A28

Kansas City Public Library

This Volume is for
REFERENCE USE ONLY

0 0001 0336791 8

کاغذجیلوق و مطبعه جیلوق آنونیم شرکئی
فرا تهالی حایم — درسعادت

PRINTED BY

SOC. AN. DE PAPETERIE ET D'IMPRIMERIE
FRATELLI HAIM-CONSTANTINOPLE

PRINTED IN TURKEY

انگلیزجه - تورکجه

مکتبہ

لُغَات

انگلیزجه کلماتک الے دوغری تلفظ لری کوسترلس و مختلف معنالر کلمات مترادفه
ایله ایضاح ابدلسندر. تاریخی و جغرافی معروف اسماء خاصه یی ده جامعدر .

معارف و طالت جلدیسی تألیف و ترجمه لفتتجه قبول ابدلسندر

محرری

ارکان حربیة بحر نه دن بیکباشی

احمد واحد

کافه حقوق قانوناً محفوظدر

استانبول

۱۳۴۰

A
CONDENSED DICTIONARY
ENGLISH-TURKISH

PRONOUNCING AND EXPLANATORY
AND INCLUDING CURRENT HISTORICAL AND GEOGRAPHICAL NAMES

OFFICIALLY ADOPTED BY THE
COMMISSARIAT FOR PUBLIC INSTRUCTION
OF THE TURKISH REPUBLIC

BY

COMMANDER A. VAHID BEY, Turkish Navy

ALL RIGHTS RESERVED

OXFORD UNIVERSITY PRESS
HUMPHREY MILFORD

1924

فهرست مندرجات

صحیفه

VI	بحریه دائره سی ریاستی طرفندن اعطا ایدیلن تقدیرنامه نك صورتی (تورکجه)
VII	بحریه دائره سی ریاستی طرفندن اعطا ایدیلن تقدیرنامه نك ترجمه سی (انگلیزجه)
VIII	کتاب حقنده اون مستشرق طرفندن اعطا ایدیلن راپور صورتی (انگلیزجه)
IX-XI	انگلیزجه مقدمه
XII	لاتینجه ایله یازلمش اولان تورکجه کلمه لرك تلفظی حقنده
XIII-XV	انگلیزجه ایضاحات و تعریفات
XVI	بو کتابده استعمال ایدیلن مقطعات
XVII-XVIII	افعال غیر قیاسیه
XIX-XXIII	تورکجه ایضاحات و تعریفات
XXIV-XXVII	تورکجه مقدمه
I-68I	لغات
683-715	انگلیزجه ده علی العاده استعمال ایدیلن مقطعات ، رموز و اشارات
716-717	انگلیزجه رچته لرده مستعمل لاتینجه تعبیرات
718-720	مسکوکات ، اوزان و مقیاسات

CONTENTS

	Page
COPY OF AN OFFICIAL TESTIMONIAL BY THE NAVY DEPARTMENT OF THE TURKISH REPUBLIC <i>(In Turkish)</i>	VI
TRANSLATION OF THE ABOVE MENTIONED TESTIMONIAL <i>(In English)</i>	VII
COPY OF A REPORT OF EXPERTS. <i>(In English)</i> . .	VIII
ENGLISH PREFACE	IX-XI
PRONUNCIATION OF TURKISH WORDS IN LATIN CHARACTERS	XII
ENGLISH NOTES	XIII-XV
ABBREVIATIONS USED IN THIS DICTIONARY . . .	XVI
IRREGULAR VERBS	XVII-XVIII
TURKISH NOTES	XIX-XXIII
TURKISH PREFACE	XXIV-XXVII
THE DICTIONARY.	I-681
LIST OF ABBREVIATIONS TOGETHER WITH SIGNS AND SYMBOLS COMMONLY USED IN ENGLISH . . .	683-715
LIST OF LATIN PHRASES USED IN THE WRITING OF PRESCRIPTIONS	716-717
MONIES, WEIGHTS AND MEASURES	718-720

آئره : ۲۵ نیسانه ۱۳۴۰

شعبه ۲
نومرو ۱۱۰۷

واحد بلك تالیفكده سی اولاده انکلیزیم - نورکجه لغات کتابی بحریه
ترقیو مؤلفات قومیبوتجه بالا طرف ترقیو ابدلسه وفوق العاده شایانه
استفاده کوراشمدر . اثر ، فلك بالعوم شعبانه عائد اصطلاحاتی مبزولاً
مقبولدر . انکلیزیم ایله مناسبتدار اولوق اوزره ههمانه ایکی نسلده بری
ایلك دفعه اولدوقه نشر ایملر یلمه بومکمل اثر ، مؤلفك قدرت علمی سی
کبی عزم و ثباته دخی بارز بر دلایلدر . واحد بلك معارفمزه اولاده بو
مستقنا خدمتی شهره من هر وجهه تقمیره لایق و بو کتاب ، تحصیل
و تتبع ایله اشتغال ایندنره حرارته توصیه ایملکه شایاندر .

بحریه دائره سی ریسی

عبدالرحیم

[مؤلفه لطفاً کوندریلن بو تقدیرنامه بحریه دائره سنك جریده رسمییه سی اولان
(دونانما امرنامه سی) نك ۱ مایس ۱۳۴۰ تاریخلی و ۹ نومرولو نسخه سنده دخی
نشر ایملشددر . — ا . و .]

TRANSLATION.

TURKISH REPUBLIC

COMMISSARIAT

FOR NATIONAL DEFENCE

—••—
NAVY DEPARTMENT
—••—

SECTION 2

NUMBER 1107

Angora, 25th. April, 1924.

The English - Turkish Dictionary, compiled by A. Vahid Bey, has been carefully examined by the New Publications Examination Committee of the Navy Department, and has been found to be an extremely useful work. The Dictionary contains a profusion of terms and expressions current in all branches of science. After a period of over half a century during which time no similar work has been produced in English, this extremely valuable Dictionary affords excellent proof of the able knowledge and steady perseverance of the author. The service thus rendered by A. Vahid Bey to public instruction in Turkey undoubtedly deserves great praise while the book itself is worthy of being warmly recommended to all students.

Chief of the Navy Department

(signed) **ABDURRAHIM**

[The above communication which the Navy Department have been so good as to send the author as a sign of appreciation for his work, was published in General Fleet Orders, issue No 9 of 1st May, 1924 — A. V.]

C O P Y .

Report of a committee of experts formed to examine A. VAHID BEY'S English-Turkish dictionary.

May we recommend to your kind attention a valuable educational work recently prepared by A. Vahid Bey, formerly a journalist and, later, a member of a Turkish Embassy in Europe

This Dictionary is from English into Turkish, and is to be followed later, if circumstances warrant, by a companion volume from Turkish into English. It is by one who has given many years to the study of the Turkish equivalents of English words, and who has had much practical experience in the use of both languages.

His thorough knowledge of German and French has also facilitated him in the preparation of this Dictionary

This work presents an attempt to give a complete vocabulary of the English words needed by English-speaking people residing in Turkey, in various lines of business. The Turkish meanings are given in both Arabic and Latin characters, thus making it possible for beginners in Turkish to easily get both the spelling and the meaning of the Turkish words.

A committee of able thinkers who are members of the American educational institutions in Constantinople, and several of them Turkish scholars, have examined this Dictionary and approve of the method of transliteration and pronunciation. We can heartily recommend this book as well-nigh essential in the international business and social life of Turkey. It is very valuable for all foreigners who wish to learn Turkish through the medium of English, and also for all who would learn English through the medium of Turkish. It is especially rich in the idiomatic rendering of English phrases into their Turkish equivalents. In short, it is an eminently practical book, suited for every day use.

April 21, 1923.

Sincerely,

(Signed) MARY MILLS PATRICK. — *Chairman*

(Ph. D., LL. D., Litt. D.; President,
Constantinople College).

MEMBERS OF THE COMMITTEE:

(Signed) F. F. GOODSSELL.-(B. D., Director, Language
School, Constantinople.)

- » F. W. MAC CALLUM.-(D. D.)
- » Charles T. RIGGS.-(B. D.)
- » W. T. ELLIS.-(Ph. D., journalist.)
- » Kathryn Newell ADAMS.-(B. A., M. A.)
- » L. P. CHAMBERS.-(Ph. D.)
- » Katharine S. PEARCE.-(B. A., M. A.)
- » W. S. MURRAY.-(Ph. D.)
- » W. G. CAMPBELL.-(Barrister.)

P R E F A C E

„Un Dictionnaire, on ne saurait trop le redire, n'est
jamais une œuvre parfaite“ (*Académie*, 1878)

Foreigners labour under the impression that Turkish is extremely difficult to learn. Certain peculiarities due to the fact that Turkish does not belong to the same family as the languages of Europe, added to the distinctive character of its alphabet, do indeed present difficulties which have to be overcome. But no unsurmountable obstacles stand in the way of him who wishes to master this really fine language. And to offset any difficulties, there are certain features which greatly simplify its study. To mention only two of these, in Turkish there are no irregular verbs and no grammatical gender.

It may be said that the chief reason why foreigners have not in the past more generally acquired Turkish, has been the lack of proper books for its study. About sixty four years ago an eminent Englishman, Sir James W. Redhouse, prepared an English-Turkish lexicon for the use of Turks. In this book the Turkish part is written in Turkish characters, so that only those foreigners have been able to use it who mastered the Turkish alphabet. Besides this, Sir J. W. Redhouse himself affirms in his book that he was unable to find the Turkish equivalents of many English words. Nevertheless high tribute of admiration is due to his work, and those Turks of the past and present generations who speak English are greatly indebted to him. It is however evident that a dictionary compiled two generations ago and not since revised would to-day be out of date, as is the case with Redhouse's lexicon. And it is much to be deplored that for over half a century almost no analogous book has been published. Inasmuch as persons more competent in this respect have not undertaken such a work, the present author has ventured to take the first step and has compiled this practical and, for its purpose, sufficiently exhaustive English-Turkish dictionary for the use of the general English-speaking public. The English-speaking nations have, in the last few years, shown such interest in the material and moral development of the Near East that a book of this sort should meet an urgent need, a need which will be more readily felt in the near future.

The author has made every effort to include in this condensed dictionary all modern English words and expressions and at the same time to exclude obsolete and rare words which, in a book of this sort, would be only a superfluous burden. The selection of the words to be included was not an easy task, but the author hopes that the usefulness of the book has been by this means much increased without unduly increasing its bulk.

The most serious difficulty which the author met was the lack of comparatively modern Turkish lexicons and especially the complete absence of general encyclopaedic or technological works containing authoritatively adopted Turkish equivalents of English or even of French commercial, literary, scientific and other words and expressions. The preparation of this dictionary, which contains about 40,000 words, has, on this account, taken more than four and half years of constant hard labour.

Two features of the present work are deserving of especial notice. In the first place, the Turkish equivalents of the English words are written in both Turkish and Latin characters. The system of transliteration followed is not merely the work of the author, but is the result of many meetings and discussions of the author with a committee of leading Turkish scholars of the American educational and other institutions in Constantinople. Consequently the system of transliteration here adopted is not only best suited to the purposes of this dictionary as showing the modern pronunciation of Turkish words in Latin characters, but it might be adopted as a basis of transliteration for analogous works in the future.

A second unique feature of this dictionary is to be found in the inclusion of English synonyms in the Turkish part to indicate different meanings of the English words. In this way, the English-speaking person who uses the dictionary is enabled to avoid the mistakes which might arise from using the wrong Turkish word to express his meaning, although that Turkish word might express another meaning of the English.

The Turkish language has been undergoing, especially during the last fifteen years, a process of modernization. The author sympathizes with this happy evolution, the chief tendency of which is to harmonize spelling with pronunciation. But while this modernized spelling may in the future assume definite shape and become generally recognized, this is not yet the case. He has therefore been rather conservative as regards the orthography of Turkish words in *Turkish characters*. But in the transliteration of Turkish words in *Latin characters* he has necessarily sought to give the common modern pronunciation.

The author is very grateful for encouragement and valuable help to Mary Mills Patrick Ph. D., LL. D., Litt. D., President of the American College for Girls at Constantinople, and to the members of the committee above-mentioned. He is also much indebted to William S. Murray Ph. D., Director of the Preparatory Department of the said American College, for his valuable assistance in the selection of words to be included in and excluded from this dictionary; he has kindly gone over the whole work conjointly with the author. Further, he sincerely thanks L. Powers Chambers Ph. D., Constantinople College, and Captain I. Rahmi Bey, Turkish Navy, for their very kind assistance and many valuable suggestions.

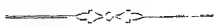
In concluding, the author cannot emphasize too strongly the fact that modern Turkish is by no means the same language as Arabic or Persian, as spoken to-day in Arabia or Persia, any more than English is the same as French or German. Indeed, while English is a combination of Germanic and French, with enrichments from other languages, Turkish is not a mere combination of other languages, but is a distinct Turanian language which has been very much enriched by contact with Arabic and Persian, themselves a Semitic and an Aryan language respectively. And so it has come about that many Arabic and Persian words, long adopted into Turkish, have become in course of time more or less altered in their pronunciation in Turkish, just as many French words in English have become so Anglicised as to be unrecognizable to a modern Frenchman. It is the modern Turkish pronunciation of these Arabic and Persian words which is given in this dictionary.

Although this work has been prepared chiefly for foreigners, the author is sincerely hopeful that it may be no less useful to Turkish students of the English language. It is also his fond hope that the study of each other's language may bring about between American and English students of Turkish and Turkish students of English better understanding of each other's ideas and aspirations.

Constantinople, September, 1924.

A. VAHID.

PRONUNCIATION

Vowels :

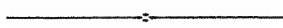
a	short, as in	(past).
â	long, as in	(large).
e	short, as in	(red).
eu	as in the French	(deux).
i	short, as in	(ring)
î	long, as in	(machine).
o	short, as in	(only)
ô	long, as in	(note).
ou	short, nearly as in	(routine).
ôu	longer, nearly as in	(through).
u	nearly like the vowel sound in the last syllable of (island) or (explosion), or as in (tuck).	
ü	as in the French	(musée).

Consonants :

ch	as in	(change)
g	as in	(garden, get, give).
gh	light, as in	(though)
h	as in	(hal, hope).
j	as in	(July).
q	hard, as in	(lock)
s	as in	(sun, send)
sh	as in	(shape, short)
v	nearly as in	(very, event).
y	always consonant, as in	(yellow).
z	as in	(zero, has, is).
zh	as two separate letters	(z-h).

NOTE :— No silent letter is used in the Latin transliteration of the Turkish words in this book. English readers should therefore carefully bear in mind that there is no silent **e** in the Latin transliteration. Each **e** must be pronounced. They must also bear in mind that Turkish has no vowel sound corresponding to the **a** in « man » or the **o** in « not » and the **e** in « her » or the **i** in « bird ».

Final **d** and final **b** tend, in pronunciation, to be sounded like **t** and **p** respectively.

NOTES

PRONUNCIATION : — The pronunciation of Turkish words, as shown in Latin characters in this book, is that of the common speech of to-day. English-speaking students will thus be enabled to pronounce these words as nearly as possible in the same manner as modern Turks do, while more advanced students and Turkish scholars have before their eyes the words spelled also in Turkish characters. Since the Latin and the Turkish alphabets do not correspond, it is impossible to transliterate Turkish words by means of separate letters in English for each letter of the Turkish. Besides, it would be absurd to spell Turkish words in Latin characters as they are spelled in the Turkish, for the pronunciation of many words differs from their written construction, as is frequently the case in English. The following example will illustrate the advisability and even the necessity of the system of transliteration here used : —

“*Paper*” is written in Turkish کاغذ = “*kyagud*”, but is pronounced “*Kyâd*”, and the Turkish of “*the bark of the tree*” is written آغاج قابوغي = “*agajun qabougu*” but is pronounced “*âjun qabôu*”. The latter form is shown in this book in *Latin characters*, while the written form is necessarily shown in *Turkish characters*.

ACCENT : — Although in the declension of pure Turkish words, the roots of the words have a slight accent, it may be said that in Turkish as spoken to-day there is practically *no accent*. On the other hand, there are *long sounds* or vowels, generally in words of Arabic or Persian origin, which take the place, to a certain degree, of accent in other languages; but this does not mean an *emphasis*, but simply a *prolongation* of the sound. Consequently foreigners should try to pronounce all Turkish words smoothly and, as far as they can, without accent, pronouncing each vowel-sound distinctly.

MARKS OF PUNCTUATION : —

, **The Comma.** — Separates words of the same meaning or nearly so.

Sometimes a sign of accent as commonly used in English dictionaries - (') - is placed above *a*, *e*, *i*, *â*, *î*, *ü* and *u* to show that these vowels must be pronounced *distinctly and strongly*.

- ; **The Semicolon.** — Separates words of different meanings, or nearly so.
- **The Hyphen.** — Is sometimes put between two letters or syllables of a single word, merely to show that the letters or syllables so separated must be *separately* pronounced.
- **The Dash.** — Replaces the *immediately preceding* principal English word.
- () **The Parentheses.** — Indicate that the Turkish words enclosed by them but *connected* to the adjoining Turkish words by a *hyphen*, may be dispensed with, but may also and preferably be used together with the adjoining words.

Turkish words in parentheses when alone or *not connected by a hyphen* to the adjoining words, are either slang or popularisms, or represent approximate meanings. This will be clear to the student from the English word itself.

English words in parentheses without a hyphen, (which are always in small italics), are simply explanatory and serve to denote the different meanings of the English word in question.

... These **three dots** serve to indicate that the prepositions, etc. which in Turkish are used *after* nouns, etc. occur in English *before* nouns, etc.; or vice versa.

They also indicate special cases where *nouns* are used in Turkish in the place of *adjectives*.

EXAMPLES :

1 — The book = کتاب kitab ; in = ده ... da ; in the book = کتابده ki-tab - da.

2 — The election = انتخاب intihâb ; electoral = intihâbî, or *intihâb...* ; the electoral committee = هیئت انتخابیه hey-eti intihâbiyye, or انتخاب هیئتی *intihâb hey-eti* This latter form corresponds literally to "the election committee" or "the committee of election"

As in some cases the adjectives in English have no Turkish equivalents the use of nouns instead of adjectives, as described above, becomes necessary. Consequently this sign (...) should prove a valuable guide to English-speaking students.

ABBREVIATIONS. —

1. — Particles indicating the infinitive.—

et. = etmek (the infinitive particle "to" or "to do") اِتمَك or اِتمَک
ol. = olmak (the infinitive particle "to" or "to be") اولَمَاق or اولَمَاق

These are chiefly put at the end of words of Arabic or Persian origin to form the infinitive mood in *Turkish*. They are rarely used for words of pure Turkish origin, the infinitive mood of which is generally formed by adding to the root the suffix "mek" or "maq", according as the vowel of the root is respectively soft or hard. This difference in the formation of the infinitive is thus a very useful guide for foreigners, since the presence of the abbreviations "et." or "ol." will generally indicate words of Arabic or Persian origin, while the suffixes "mek" or "mak" will indicate words of pure Turkish origin.

Examples : —

The test = tejrübe; *to test* = tejrübe etmek (or as indicated in this book, "tejrübe et.").

Sick = hasta; *to be sick* = hasta olmaq (or as indicated in this book, "hasta ol.").

Come! = gel!; *to come* = gelmek.

Shut! = qapa!; *to shut* = qapamaq.

The noun or adjective form of the word in *Turkish* can conversely be obtained by dropping the infinitive particle "et." or "ol.", thus.

To manage = idâre et.; *management* = idâre.

To economize = iqtisâd et.; *economy* = iqtisâd.

To be happy = mes-ôud ol.; *happy* = mes-ôud.

2. — Other abbreviations worth noting :—

(act) = *Action* or "*the act of...*" as distinguished from *state*.

(jud.) = *Juridical* : this indicates all words used in *law*, *tribunals*, etc.

(lit.) = *Literary* : this indicates that the following word belongs to the *fine* or more or less literary language and is not always used or understood by uneducated people. Most scientific and juridical words are of this kind.

(pers.) = *Persons*; or *of persons*, as distinct from *animals* and *inanimate things*.

(rel.) = *Religion*; this indicates all words related to *religion*, *theology*, *churches*, *prayers*, etc.

(zo.) = *Zoological*, or *of animals in general*, including *birds*, *fishes*, *insects*, etc..

بوکتابده استعمال ایدیلین مقطعات

3. — Other abbreviations used in this dictionary.

<i>a</i>	adjective	صفت	<i>mech.</i>	mechanics	میخانیک
<i>ad.</i>	adverb	حال	<i>med.</i>	medicine	طب
<i>agr</i>	agriculture	زراعت	<i>mil.</i>	military	عسکری
<i>Amer.</i>	American	امریقان	<i>min.</i>	mineralogy	معدنیات
<i>ana.</i>	anatomy	تشریح	<i>mus.</i>	music	موسیقی
<i>arch.</i>	architecture	معماری	<i>myth.</i>	mythology	خرافات
<i>arith</i>	arithmetic	حساب	<i>n.</i>	noun.	اسم
<i>artil</i>	artillery	طوپچیگان	<i>naut.</i>	nautical	بحریه، کیجیلک
<i>ast.</i>	astronomy	هیئت	<i>nav</i>	navigation	سیرسائن
<i>bot</i>	botany	نباتات	<i>n. pl</i>	noun plural	جمع
<i>chem.</i>	chemistry	کیمیا	<i>pers.</i>	persons (*)	انسانلر حقنده
<i>conj.</i>	conjunction	عاطفه	<i>phil</i>	philosophy	فلسفه
<i>electr.</i>	electricity	الکتریک	<i>phot</i>	photography	فوتوغرافیا
<i>fem.</i>	feminine	مؤنث	<i>phys.</i>	physics	حکمت طبیعیہ
<i>fig.</i>	figurative	مجازی	<i>pl.</i>	plural	جمع
<i>jud.</i>	juridical; law. (*)	عدلی و حقوقی	<i>pref.</i>	prefix	ادات
<i>fort.</i>	fortification	استحکام	<i>prep.</i>	preposition	حرف حر
<i>geog.</i>	geography	جغرافیا	<i>pron.</i>	pronoun	ضمیر
<i>geol.</i>	geology	طبقات	<i>rel.</i>	religion (*)	دیانتہ عائد
<i>geom.</i>	geometry	هندسه	<i>sci</i>	scientific	فنی
<i>gram.</i>	grammar	صرف، نحو	<i>sing.</i>	singular	مفرد
<i>hist.</i>	historical	تاریخی	<i>surg.</i>	surgery	فن جراحی
<i>int.</i>	interjection	ندا، خطاب	<i>theat</i>	theatre	تیاترو، تماشا
<i>lit.</i>	literary (*)	ادبی	<i>v.</i>	verb	فعل
<i>mar.</i>	marine	بحریہ	<i>v. a.</i>	verb active	فعل متعدی
<i>masc.</i>	masculine	مذکر	<i>v. n.</i>	verb neuter	فعل لازم
<i>math.</i>	mathematics	ریاضیات	<i>zool.</i>	zoology (*)	حیوانات.

(*) see above : Abbreviations, 2.

IRREGULAR VERBS.

اسم مفعول	ماضی	حال	اسم مفعول	ماضی	حال
Abide	abode	abode	Eat	ate, eat	eaten
Awake	awoke	awoke*	Fall	fell	fallen
Be, am	was	been	Feed	fed	fed
Bear	bore, bare	borne	Feel	felt	felt
Beat	beat	beaten, beat	Fight	fought	fought
Become	became	become	Find	found	found
Begin	began	begun	Flee	fled	fled
Behold	beheld	beheld	Fling	flung	flung
Bend	bent*	bent*	Fly	flew	flown
Beseech	besought	besought	Forget	forgot	forgotten
bespeak	bespoke	bespoken	Forsake	forsook	forsaken
Bestride	bestrade, bestrid	bestriden	Freeze	froze	frozen
Bid	bid, bade	bidden, bid	Get	got	got, gotten
Bind	bound	bound	Gild	*gilt	*gilt*
Bite	bit	bitten, bit	Gird	girt*	*girt*
Bleed	bled	bled	Give	gave	given
Blow	blew	blown	Go	went	gone
Break	broke	broken	Grave	graved	graven
Breed	bred	bred	Grind	ground	ground
Bring	brought	brought	Grow	grew	grown
Build	built*	built*	Hang	hung*	hung*
Burst	burst	burst	Have	had	had
Buy	bought	bought	Hear	heard	heard
Cast	cast	cast	Heave	*hove	*hove
Catch	caught*	caught*	Hew	hewed	hewn*
Chide	chid	chidden, chid	Hide	hid	hid, hidden
Choose	chose	chosen	Hit	hit	hit
Cleave	cleft, clove	cleft, cloven	Hold	held	held, holden
Cling	clung	clung	Hurt	hurt	hurt
Clothe	*clad	*clad	Keep	kept	kept
Come	came	come	Kneel	knelt*	knelt*
Cost	cost	cost	Knit	knit*	knit*
Creep	crept	crept	Know	knew	known
Crow	crew*	crowed	Lade	laded	laden
Cut	cut	cut	Lay	laid	laid
Dare	durst*	dared	Lean	*leant	*leant
Deal	dealt*	dealt*	Lead	led	led
Dig	dug*	dug*	Leave	left	left
Do	did	done	Lend	lent	lent
Draw	drew	drawn	Let	let	let
Dream	dreamt*	dreamt*	Lie	lay	lain
Drive	drove	driven	Light	*lit	*lit
Drink	drank	drunk	Lose	lost	lost
Dwell	dwelt*	dwelt*	Make	made	made

اسم مفعول	ماضی	حال	اسم مفعول	ماضی	حال
Sow	sowed	sown	Mean	meant*	meant*
Speak	spoke	spoken	Meet	met	met
Speed	sped	sped	Mow	mowed	mown*
Spend	spent	spent	Pay	paid	paid
Spill	spilt*	spilt*	Put	put	put
Spin	spun	spun	Quit	*quit	*quit
Spit	spit, spat	spit, spat	Read	read	read
Split	split	split	Reave	reft*	reft*
Spread	spread	spread	Rend	rent	rent
Spring	sprung, sprang	sprung	Rid	rid	rid
Stand	stood	stood	Ride	rode	ridden
Steal	stole	stolen	Ring	rung, rang	rung
Stick	stuck	stuck	Rise	rose	risen
Sting	stung	stung	Rive	rived	riven*
Strew	strewed	strewn*	Run	ran	run
Stride	strode, strid	stridden	Saw	sawed	sawn*
Strike	struck	struck	Say	said	said
String	strung*	strung*	See	saw	seen
Strive	strove*	striven*	Seek	sought	sought
Strow	strowed	strown*	Seethe	sod*	sodden*
Swear	swore	sworn	Sell	sold	sold
Sweat	*swet	*swet	Send	sent	sent
Sweep	swept	swept	Set	set	set
Swell	swelled	swollen	Shake	shook	shaken
Swim	swum, swam	swum	Shave	shaved	shaven*
Swing	swung	swung	Shear	sheared	shorn*
Take	took	taken	Shed	shed	shed
Teach	taught	taught	Shine	shone*	shone
Tear	tore	torn	Shoe	shod	shod
Tell	told	told	Shoot	shot	shot
Think	thought	thought	Show	showed	shown*
Thrive	throve	thriven*	Shut	shut	shut
Throw	threw	thrown	Shred	shred	shred
Thrust	thrust	thrust	Shrink	shrunk, shrank	shrunk
Tread	trod	trodden, trod	Shrive	shrove	shriven
Wake	woke	*woke	Sing	sung, sang	sung
Wear	wore	worn	Sink	sunk, sank	sunk
Weave	wove*	woven*	Sit	sat	sat
Weep	wept*	wept*	Slay	slew	slain
Win	won	won	Sleep	slept	slept
Wind	wound*	wound*	Slide	slid	slidden, slid
Work	wrought	*wrought	Sling	slung	slung
Wring	wrung	wrung	Slink	slunk	slunk
Write	wrote	written	Slit	slit*	slit*
			Smite	smote	smitten, smit

(*) بو ييلدیز اشارتی ، فعلك عين زمانده قیاسی اولدیغنی کوستر . کله نك اولنه قونمش اولان ییلدیز اشارتی ، اوکله نك قیاسی صورتی ده امانوس اولدیغنه دلالت ایدر .

لاتینجه سنه بر کوچوک خط وصل علاوه ایدلستدر .
 ... بو اوچ نقطه ، انگلیزجه ده اول قوللانیلانی حالده تورکجه ده عکسه یعنی صوکره ،
 یاخود انگلیزجه ده صوکره قوللانیلانی حالده تورکجه ده اول قوللانیلان حرف جر لر
 و سائر ايله صفت مقامنده مستعمل اسملری تصریح ایچون قوللانیلمستدر .

*

معترضه ایچده کوچوک و اکری لاین حرفلرله یازلمس اولان انگلیزجه
 کله لر ، کلمه اصلیه نك مختلف معالرینی اضاح ایچون علاوه ایدلستدر . بو ایضاح ،
 تورک طلبه سنك انگلیزجه کلام مترادفه یی اوکرنلرله خدمت ایده جکی کبی ، عین
 زمانده اسکیزلرک ده بر انگلیزجه کله نك مختلف معالرینك تورکجه حقیقی مقاللرینی
 تعیین ایده بیلملرینی ناهین ایدر . بعضاً انگلیزجه بر کله نك بدی ، سکز مختلف
 معناسی اولدینی دوشونیلرسه بو ایضاحانك نه قدر مفید اولدیغی تقدیر ایدبلر .

بو کتابده مستعمل مقطعات

مقطعات انگلیزجه کوسرلستدر و جدولی کتابك باش طرفده (XVI) نجی
 صحیفه ده در .
 (ایتمك) کله سی (ا.) ايله و (اولق) کله سی (او.) ايله اختصار ایدلشددر .

افعال غیر قیاسیه

افعال غیر قیاسیه کتابك (XVII-XVIII) نجی صحیفه سنده در .

q حرفی : دائماً (ق) صداسی ویرر .
s حرفی : بونک اساس وخفیف صداسی (س) در . ثقیل اولدینی زمان (ص) کبی
اوقونور . بعضاًده (ز ، ژ و ش) صدالری ویرر . بوتحولات تلفظ
علاواتنده تصریح ایدلش و(س) صداسی (s)، (ز) صداسی (z)، (ژ)
صداسی (zh) و (ش) صداسی ده (sh) ایله کوسترلشدر .
v, w حرفلری : بویکی حرف تورکجهده تقریباً (و) حرف غیر صوتیسی تمثیل ایدرلر .
x حرفی : بو حرفک اساس وخفیف صداسی (کس) وثقیل صداسی (قس)
در . نادراً (کش ، قش) کبی ده تلفظ اولونور . (کس ، قس)
صدالری کتابده (ks) ایله و (کش ، قش) صدالری ده (ksh) ایله
کوسترلشدر .

آقسان حقنده

(آقسان) مسئلهسی ، یعنی برکلهده کی مختلف هجالدردن برینک دیگرلردن ده قوتلی
تلفظ ایدلسی ، انکلیزجه ده همان تلفظ درجهسنده مهمدر . بعضاً یا کلش آقسانله
سویله نن انکلیزجه برکله یی بر انکلیزک بیله آکلما دینی واقع اوله بیلر . بناءً علیه ،
تورک طلبه سنک آقساندهده تلفظ درجهسنده دقت ایتلری لازمدر . بو کتابده آقسان
شو (') اشارتیه کوسترلش اولدیغندن ، هانکی حجا اوزرنده ایسه اونک دیگر
هجالدردن ده قوتلی تلفظ ایدلسی لازمدر .
تلفظ مشروحاننده کی قیصه خط وصللر ، هجالی تفریق خدمت ایدر . معافییه ،
آقسان اشارتی اولان یرلرده بو خط وصللر علاوه ایدله مشدر .

بو کتابده مستعمل اشارتیلر

(,) تورکجه کلام مترادفه یی ، (؛) دخی معناجه آز چوق یکدیگرلردن فرقی کله لری
آییرر .
— اشارتی ، اک بویوک حرفله دیزلش اولان انکلیزجه کله لردن هانکیسندن صوکره
ایسه او کله نک یرینه قائم اولور . معافییه ، بو خط اک بویوک حرفله دیزیلن
مشتقاتک اولنده ده بولونور ، که بو تقدیرده صرف بر فاصله خنده تی کورر ، یعنی
باشقه برکله نک یرینه قائم اولماز .
() معترضه داخلنده بولونان تورکجه کله لر ، یرینه کوره ، تقریبی معنایی افاده ایدرلر ،
یا خود او معنا ویا تعبیرک قابا ویا عامیانه اولدیغنی کوسترلر . بو جهت ، تورکله
ذاتاً معلوم اولدینی ایچون بر تشوش حصوله کتیره من . معترضه داخلنده بولونان
تورکجه کله لرک یاننده معترضه سز باشقه تورکجه کله لر بولوندینی تقدیرده ، معترضه
داخلنده کی کله نک استعمالنه مهمه حال لزوم اولما دینی آکلا شیلر . بو کبی کله لرک

تلفظ حقنہ بعض ایضاحات متممہ

انگریزہ نك تلفظی حقنہ یوقاربدہ کی حدولہ ، یو کتابہ عائد اولوق اوزرہ ، ایضاحات لازمہ مندرجدر . یوندن باشقہ ، آشاغیدہ دخی حروف غیر صوتیہ حقنہ عمومی ماہیتدہ و یو کابلہ قسماً علاقہ دار بعض معلومات مجملہ اعطا ایدلکدہ در .

همان هر لسانده عين صدائی اولان سو (b ب ؛ d د ؛ f ف ؛ l ل ؛ m م ؛ n ن ؛ p پ ؛ r ر ؛ t ت ؛ ط ؛ z ز ؛ ظ) حرفلری حقنہ فضلہ تفصیلاتہ لزوم یوقدر . صدالری انگریزہده بعضاً دیکشن دیکر حروف غیر صوتیہ به کلجه ، یونلرک الفباہہ کی اساس صدالرنہ نظراً ، واقع اولان تحولات هر کلجہ اصلیه بی تعقیب ایدن تلفظ علاوه لرنده دائماً کوسترلشدر . یوکا رغماً ، محضاً تورک طلبہ سنک استفاده سی ایچون ، آشاغیدہ مختصر و عمومی بعض ایضاحات ویرلکدہ در :

e حرفی : اساس صداسی (س) در . (i ، e ، y) کی خفیف حروف صوتیہ ایله (i) دن اولده ینہ (س) کی اوقونور . (a ، ā و ū) دن اول عربلرک تلفظ ایتدکلی کی (ك) صداسی ویرر ، یعنی غایت خفیف (ق) ایله باشلایان کاف عربی کی اوقونور ؛ (u و o) ایله (ā) دن اول وکله یاخود هجا نهایتلرنده (ق) صداسی ویرر . یو کتابده کی تلفظ علاوهاتنده (س) صداسی (s) ایله و (ك ، ق) صدالری ده (k) ایله کوسترلشدر .

g حرفی : اساس صداسی (-) در . (i ، e ، y) دن اول بعضاً (ج) و بضاده - بالخاصه (ā) دن اول - (گ) فارسی صداسی ویرر . (u و o ، a) ایله (ā ، i) دن اول ، یعنی ثقیل اولدینی زمان وکله یاخود هجا نهایتلرنده (غ) کی اوقونور . یالکزکله نهایتلرنده کی (ing) لاحقہ سنده نیم مسکوتدر و آنجق (n) حرفی ثقیل ، یعنی تورکجه صاغر (گ) کی اوقونمغه خدمت ایدر . یو کتابده کی تلفظ مشروحاتنده (ج) صداسی (j) ایله و (گ ، غ) صدالری ده (g) ایله کوسترلشدر .

h حرفی : یونک اساس وخفیف صداسی (ه) وثقیل صداسی (ح) در . بعضاده مسکوتدر ، که یو کی احوالده تلفظ دائماً کوسترلشدر .

j حرفی : همان دائماً (ج) ، نادراً واصلی فرانسزجه اولان کلاتده ، (ژ) صداسی ویرر . تلفظ علاوهاتنده (ح) صداسی (j) ایله و (ژ) صداسی ده (zh) ایله کوسترلشدر .

k حرفی : اساس صداسی و (i ، e ، a) ایله (ē ، ā) دن اول (ك) عربی کیدر . (u ، o) ایله (ī ، ā) دن اول (ق) صداسی ویرر . تلفظ علاوهاتنده هر ایکی صداده (k) ایله کوسترلشدر . کله باشلرنده (kn) حرفلری بالکز (ن) صداسی ویرر ، یعنی (k) اوقونماز .

انکلیزجه کلمه لړۍ تلفظنی ایضاح ایچون ترتیب ایدیلن جدول

انکلیزجه حروف صوتیه	بو حروف صوتیه یی مختصری و کتابک هر صحنه یی ایلنده مخرج انکلیزجه کلملر	مذکور حروف صوتیه نك اساس صدالری	تقریباً متناظر صدالی کلملر	تقریباً مشابه صدالی فرانسه یجه کلملر	ملاحظات
a	acl	(آ) کی ، فقط جزئی یاییق	آ فصل ، اک	faire	(۱)
ā	change	(آی) ، قیصه	آمل ، اکری	lée	(۲)
ä	card	(آ) ، اورون	قابل ، آب	ah !	
e	red	(هه) ، قیصه	آبل ، هپ	sept	
ē	mē	(ئی) ، اورون	تیمی ، مرئی	abime	
ê	hēr	(ئو) ، مبسوط و یاییق	یوقدر	heure	
i	in	(ا) ، قیصه	بر ، ایکی	fil	
ī	mīne	(آی) ، اورون	بای ، برای	faillite	
o	soft	(او) ، قصه و نیم مبسوط	صول ، یول	grotte	(۳)
ō	mōte	(عو) ، مبسوط و یاییق	یوقدر	seau	(۴)
oo	foot	(او) ، قصه و نیم مبسوط	فورد ، بوط	houlet	
ōō	mōōn	(اوو) ، اورون و نیم مبسوط	معبود ، مدوح	cou	
u	shut	(غر) ، ثقیل و قصه	عرقی ، صالحین	(jeune)	(۵)
ū	mūte	(یو) ، اوزون	مدیون ، مأیوس	(caillou)	
υ	very	(ا) ، قیصه	کی ، بللی	fil	(۶)

(۱) تورکجه ده تماماً مقابلی یوقدر . تورکجه (أل) و (آلق) کلمه لرنده کی (الف) لر آره سنده متوسط ، فقط بر آز یاییق بر صدادر .

(۲) بو (آی) ده کی (ی) صداسی محسوس ، فقط نسبتاً پک خفیفدر .

(۳) بر قاج صداسی وارد و هپسی تورکجه ده یوقدر . اکثریتله مبسوط و قیصه (واو) ایله ثقیل و قصه (الف) آره سنده بر صدا ویرر . تورکجه (صول - سال) و (قول - قال) کی .

(۴) تورکجه ده تماماً یوقدر ؛ مبسوط و یاییق (واو) صداسی ویرر . تورکجه ده (طوغری ، صوکره) کلمه لرنک علی العاده تلفظ ایدلنکاری زمانده کی (واو) صداسی کی .

(۵) تورکجه ده بوتون صدالری یوقدر . اکثریتله تورکجه ده (آلق) و (أل) کلمه لرنده کی (الف) لر آره سنده متوسط ، فقط قیصه بر صدادر ؛ یعنی یاییق صدا دکدر .

(۶) تعریف ایدیلن (ئی) صداسدن باشقه ، اکثریتله فعللرک و بعضاً اسملرک نهایتنده (آی) کی اوقونور ، بو کی احوالده تلفظی آیریمجه کوستراشدر . کلمه و جملرک باشلرنده ، تورکجه ده کی (ی) حرف غیر صوتیسنه معادلدر .

تلفظ حقنده

انگلیزجه ده تلفظ مسئله سی پک مههدر . تعریفات و اشارات واسطه سیله انگلیزجه کله لرك حقیقی تلفظ لرینی تماماً ، یعنی فصیح قونوشان بر انگلیک آغزندن حقیقینی کپی کوستریلمک قابل دکلدر . بوکتابده انگلیزجه کلماتک تلفظ لرینی ممکن مرتبه اصلنه یقین اوله رق کوستریلمک ایچون ینه انگلیزجه حروف صویه دن استفاده ایدلک طریق ترجیح ایدلتدر ؛ چونکه ، اک سالم و بسیط سیستم بودر ، ظن ایدهرم . عین زمانده ، انگلیزلرك تلفظی ایله امریقلیلرك تلفظی آره سده ده آرزوق ورف واردر . انگلیز طرز تلفظک ده طوغری و فصیح اولدیغنی امریقلیلر لسانبونی دخی اعتراف ایتکده درلر . بناء علیه ، بوکتابده انگلیزجه نك تلفظی ، انگلیزلرجه اک ای کتابلردن معدود اولان (چه عه رس) ک انگلیز قاموسنده کی اصول اساس اتخا ایدیلرک ، کوستریلدر . ذاتاً بو سیستم دبرک انگلیز قاموسلر بله آنسیقلویه دیلرنده همان عمومیتله تعقیب ایدیلن اک امین و بسیط طرز در .

تورکجه حرفلره انگلیزجه کلماتک تلفظ لرینی بحق کوستریلمک امکانسر اولمقله برابر ، آشاغیده کی جدولده تورکجه حرفلر و کله لر ایله ده ایضاحات ویرلشدر . بناء علیه ، جدولک ایجه تدقیق تلفظ حقنده آرزوق بر فکر ایدنمکه خدمت ایدر ، امیدندهم . هر نه قدر یالکز - اوزرلرنده اشارت اولان - سکز حرف صوتینک ایضاحی ده کافی اوله بیلیر ایدیه ده ، تورک طلبه سنک استفاده سی ایچون ، جدوله انگلیزجه الفباده کی حروف صوتیه نك خالصه سی ادخال ایدلیکی کپی ، بونلری احتوا ایدن برر انگلیزجه کله ، متن کتابده هر صحیفه نك باشه - دائماً عیبی اولق اوزره - علاوه ایدلشدر . بو کله لرده کی حروف صوتیه نك بالجبوریه یالکز اساس صدالری کوستریله بیلمش ، مع مافیه حدولاک آلتنده بعض ایضاحات ده ویرلشدر . کتابک متننده انگلیزجه کلماتک حروف صوتیه صدالری ، جدولده کوستریلن اساس صدالردن و حروف غیر صوتیه صدالری ده انگلیزجه الفباده کی اساس صدالردن باشقه اولدینی زمان ، بونلرک ناصل تلفظ ایدلسی لازم کله چکی ، اوکله بی متعاقب آیریجه کوستریلشدر .

بو کتاب قاموس مکشف طرزنده ترتیب ایدلش اولدینی جهته ، هر کله اصلیه بی متعاقب تلفظ دائماً کوستریلش ، فقط اوکله اصلیه آلتنده جمع و تکثیف ایدیلن مشتقانه هر زمان تکرار ایدله مشدر . آنحق ، کله اصلیه دن فرقل اولدقلری تقدیرده ، مشتقاتک تلفظ فرقلری ایله لاحقه لرینک تلفظلری آیریجه کوستریلشدر ؛ بناء علیه ، مشتقاتی متعاقب تلفظ فرقلری کوستریله مش اولدینی زمان ، بونلرده کله اصلیه کی تلفظ ایدیلرک دیمکدر .

کتابده تلفظک ممکن مرتبه ایضاحنه چالیشلش اولمقله برابر ، انگلیزجه ایله جدی صورتده اشتغال ایدهرک ذواتک آتیده کی جدولده کوستریلن و عیناً هر صحیفه باشه علاوه ایدلش اولان انگلیزجه کله لرك تلفظی فصیح قونوشان بر انگلیزدن ایشیتمک اسبابنه توسل ایتلری شبهه سز شایان توصیه در .

۵ - اثرک طرز ترتیبه کلنجه ، بو خصوصده بالخاصه (چه یمبه رس) ک قاموسی ایله (وه بسته ر) ک مکشف قاموسی نمونه اتحاد ایدلشدیر . بو صورتله ، اشتقاقی بر اولان کلمات عین کلمه اصلیه آلتنه جمع و تکشف ایدلش و مع مافیه ، نظر دقتی درحال جلب ایده جک وجهله ، بویوک حرفلره طبع اولونمشدر . بناءً عایه ، اثرک محتویاتی حجمه نسبتله فضله در و کتاب کوچوک بر قاموس مکشف ماهیتده در .

۶ - کتابدن ، عین زمانده ، هم تورکلرک و هم ده انکلیزجه یه واقف اجنبیلرک استفاده لرینی تأمین ایچون ، تورکجه کلمات هم تورک و هم لاتین حرفلریله یازلشدیر . عین زمانده ، بر انکلیزجه کلمه اصلیه نک مختلف معنالی ایجابنده انکلیزجه کلمات مترادفه ایله ایضاح ایدلشدیر ، که بوسایه ده بر طرفدن اجانبک مقصدلرینی صحت و صراحتله آکلاته بیلملری خصوصی تأمین ایدلش بولنه جنی کبی ، دیگر طرفدن تورکلرک ده بر چوق انکلیزجه کلمات مترادفه یی اوکرنمک کبی استفاده لری اوله جنی امیدنده یم . اثرک انکلیزجه مقدمه سندم بو خصوصات حقنده و بالخاصه تورکجه کلماتک املالرینه دائر بعض تفصیلات موجود در .

۷ - اثرک محتویاتنه الدن کلدیکی قدر اعتنا ایدلکله برابر ، نفاست طبعی ده نظر دفته آلمشدر . بناءً علیه ، نه کبی مادی فداکارلقلر ایجاب ایدیورسه بوندن چکینه یه رک ، کتابک مملکت مزده تأمین ممکن اولان اعظمی نفاستده طبع ایدلسنه و مکملآ تجلیدینه چالیشلمشدر . بو خصوصده معارف و کالتمزک مظاهرت قدرشناسانه سی موجب شکر اندر .

احمد واحد

استانبول : ایلول ۱۳۴۰

یقین بر زماندن بری تورکیاده اقامت ایتمکده بولونان اک معروف اون ذاتدن مرکب بر قومیسون ، کتانی تقریباً بر بوجوق آی تدقیق ایتدکن صوکره ، بر صورتی اثرک باش طرفنده عیناً مندرج انکلیزجه راپوری اعطا ایتدی . بو راپورده اثر تصویب ، تقدیر و عمومیه توصیه ایدلمکده در . یالکز راپورک نهایتنده کی فقره نك ترجمه نك بورایه درجی ایله اکثفا ایدلمشدر :

« بو کتانی ، تورکیانك بین المللی معامدنی واجتماعی حیاتی نقطه نظر ندره عاداتا الزم بر اثر اولموش اوزره ، بونوره قلمبزله توصیه ایدم بیلیرز ؛ انکلیزجه واسطه سیدل تورکجه دنورکجه واسطه سیدل انکلیزجه اوکر نملک ایستیندرا یجوره یک قیمتدار در . بالخاصه ، انکلیزجه تعبیرانك و معروف سوزلرک فصیح نورکجه مقابلدری جرئتده ، محتویاتی رنگیندر . خدایه ، بو کتاپ هر کوره استفاده ایدم بیلرک غایت برایتک بر ادر در . » — (اوده امضا) .

بوندن باشقه ، قومیسون اعضالری کتابله پک یقیندن علاقه دار اولدیلر و یالکز تدقیقه اکثفا ایتمه یه رک ، پک واقفانه بعض وصایاده دخی بولوندیلر . بو وصایایی شکرانه تلقی ایتدم و — کتاپک ختام بولمش اولمسنه رغماً — تعدیلات لازمه یی یاپدم .

۴ — عین زمانده ، مذکور قومیسون اعضای محترمه سندن (امریقان اناث قوله جی) قسم احضاری مدیری و قولومیا دارالفنونی مأذونی پروفیسور (و.س. مارهی) خیلی مدت بنمله رلکده چالیشه رق کتانی بدایتدن نهایته قدر وهر انکلیزجه کلمه یی برر برر تدقیق ایتک لطفنده بولوندی و بعض کلماتک اخراجنی و بوکا مقابل بعض کلماتک ادخالنی توصیه ایتدی . بناء علیه ، بو تعدیلاتی ده اثرده مع الممنونیه تطبیق ایتدم . بوندن باشقه ، کتاپ بر دفعه ده ارکان حریبه بحر یه دن قائم مقام اسماعیل رحمی پک افندی نك نظر تدقیقندن کچدی و میر موحی الیهک قیمندار مطالعاتنه توفیقاً بعض تصحیحات و علاوات دخی یاسیلدی .

اثر عاجزانهمک مهها ممکن تأمین مکملیتی ایچون بو صورتله ابزال معاونت ایتمش اولان ذوات محترمه یه و بومیانده (امریقان اناث قوله جی) سابق رئیسۀ فاضله سی و فلسفه ، حقوق و ادبیات دو قنوری (مهری میلس په تریق) جناب لریله کتانی لطفاً تدقیق ایتمش اولان قومیسون اعضای کرامنه و بالخاصه پروفیسور (مارهی) ایله محب محترم اسماعیل رحمی پک افندی یه تقدیم تشکرات ایلرم .

اثر عاجزانه مك صورت ترتیبی ایله محتویاتی حقننده آشاغیده بعض معلومات مختصره عرض ایدلنکده در :

۱ - کتابك باشلیجه مأخذلری شو درت مهم اثر در : (جهیمبه رس) ك انكلیزجه قاموسی ؛ (مورده - زانده رس) ك درت جلد انكلیزجه - آلمانجه و آلمانجه - انكلیزجه بویوك آسیقلوپه ديك قاموسی ؛ (قایفتون - غریمو) ك ایکی جلد انكلیزجه - فرانسه و فرانسه - انكلیزجه قاموسی ؛ (وهبسته) ك انكلیزجه قاموسی .

هر هانکی بر انكلیزجه قاموسك ، هر شییدن اول ، انكلیزلر ایچون یازلمش اولدینی اونوتولمالیدر . بناءً علیه ، یالکز انكلیزجه مأخذله استناداً برانكلیزجه - تورکجه لغات کتابی ترتیب ایتك ، اعتقادجه ، شایان توصیه اوله ماز ؛ آلمانجه و فرانسه اثرلر ده یالکز تدقیق دكل ، مأخذلر میاننده بولوندرلمی اژهر جهت لازمدر .

۲ - انكلیزجه ده چوقدن متروك اولان ویا اندر استعمال ایدیان کلماتك بر انكلیزجه - تورکجه لغات کتابنه ادخالی ، یالکز کتابك فضولی اوله رق حجمی بویولتمک خدمت ایدر . بو ، بر محذور اولقله قالماز ، عین زمانده ، بو کون پك زبازد اولان بر جوق تعبیرات و مثاللر ایچون مفید بر صورته استعمال ایدله بیاهجک یری اشغال ایتك کبی بر مضرتده ایراث ایدر . کتابك ترتیبنده بو جهت نظر دفته آلهرق لزومسز کلمات همان کاملاً چیقارلمش و بونلره مقابل ، تورکلر ایچون نافع بر خیلی تعبیرات و مثاللر قونمشدر . فقط ، بو خصوصك تأمینی غایت مشکل بر وظیفه تشکیل ایتش و وقتك مهم بر قسمی بو مقصده حصر ایتك لزومی حاصل اولمشدر .

۳ - کتابك مسوده لری تماماً احضار ایدلنکدن سوکره ، انكلیزجه ایله مملکتتمزده اك زیاده علاقه دار اولان مؤسسات تدریسیه دن آرناوود کوبنده کی (امریقان اناث قوله جی) رئیسسه سنه مراجعت ایدهرک ، (روبه رت قوله جی) هیئت مدرسینی ارکانندن بر قسمی ده داخل اولدینی حالده ، شهر مزده بولونان اك معروف امریقالی و انکلیر مستشرقینندن مرکب بر قومیسون تشکیاتی و کتابك بحق تدقیقه بیان مطالعه ایدلمسز رجا ایتشدم . بو رجام لطفاً قبول ایدلدی و بر قسمی تورکجه به وسائر السنه شرقیه به حقیله واقف اولان ، حتی بعضلری قرق سنه به

مقدمه

عزم و ثبات ، عمدهٔ حیات !

درد بوجوق سنه‌ی کچن بر سعی متمادی نتیجهٔ سنده و حوده کلن شو ناچیز اثری ، بر چوق تشناتدن صوکره ، نشر ایده بیا مکه قابل اولمشدر . بو خصوصده لطفاً مظاهرمده بولونمش اولان ذواته تقدیم تشکرات ایلرم .

اگ متبخر لسانیونک نشر ایتدکری لغات کتابارنده بیله تقصانلر اولدینی ینه مؤلفارینک جمله بیاناتنددر و ذاتاً «هیچ بر قاموس تمام عد اولونه‌ماز» سوزی معروفدر . بناءً علیه ، اثر عاجزانمک طبیعتیله پک چوق نقائصی اولدیغنی اعتراف ایده‌رم . باخصوص ، تلفیق ایتدیکم شو اثر بوندن تام آلتمش درد سنه مقدم فاضل شهر (رده‌حاوص) ک نشر ایتمش اولدینی انکلیزجه - تورکجه «لهجه‌المعانی» دن صوکره انتشار ایده‌یلن ایلمک جدی انکلیزجه - تورکجه لغات کتابیدر . بناءً علیه ، نصف عصردن فضله بر زمانه عائد انقلابات اجتماعیه و ترقیات علمیهنک عظمتی و بوکا مقابل لسانمده انکلیزجه ایله علاقه‌دار همان هیچ بر عصری مأخذک موجود اولمادیغنی نظر دفته آلنیرسه ، تلفیقنه جرأت ایتدیکم شو لغات کتابنک نواقصی بر درجهیه قدر معذور کورولور ، امیدنده‌یم . عین زمانده ، منوران مملکتدن قریباً ده‌ا مکمل آثارک نشرینه همت ایتلرینی رجا و کندیلرینه موفقیت تمنی ایلرم .

(رده‌حاوص) ک اثری ، زمانه کوره ، جداً مکمل و قیمتمدار بر کتابدر و بونی شکرانله اعتراف ایتک بزم ایچون بر وظیفهٔ وجدانیه‌در . زیرا ، بوکون انکلیزجه‌یه آشنا اولان تورکلرک اکثریت عظیمه‌سی بو لسانده ایدینه بیلدکری معلوماتی ، هر شیئدن اول ، فاضل متوفانک همته مدیوندرلر . آنجق ، آلتمش درد سنه اول نشر ایدلدیکی حالده تصحیح و توسیع ایدله‌یه‌رک اسکی حالنده قالمش اولان و بوکون بیله «لهجه‌المعانی لیمس رده‌حاوص الانکلیزی» نامنی طاشیان بو اثرک احتیاجات حاضره‌ی تطمین ایده‌میه‌جکی پک طبیعیدر .

CONDENSED DICTIONARY

ENGLISH and TURKISH

A

A, ā, (*a*) بر bir; — **A 1**, (ā-wu'n), (*mar.*) birinji sunuf.

A, a, (*prep*) ده .. de, da

Aaron, ā'ron (*n. pl.*) هارون hârûn; — **'s beard** (*bot.*) فيلچ اوڭ quluj otou, (صالميم چيچي) (salqum chicheyi), — **Aarôn'ic**, (-'ik) (*a*) هاروني hârûnî.

Aba, ab'a, (*n*) عما aba.

Abaca, ab'a-ka, (*n.*) مانايلا abaq, مانايلا manilla keneviri.

Aback, a-bak', (*adv.*) گيريye geriye; (*mar.*) قانامش qapanmush; **taken** — (*fig.*) شاشيرمش shashurmush.

Abacus, ab'a-kus, (*n.*) حساب نختهسى he-sâb talitasu; (*arch.*) باشلق دبلهسى bash-luq tablasu.

Abaft, a-baft', (*adv.*) كرده geride; (*mar.*) چيچده quchda.

Abandon, a-ban'dun, (*v.a.*) ترك terk et.; (*lit.*) فراغت ferâgat et.; (*n.*) ترك terk; (*fig.*) فيدسوزلق qaydsuzluq; — **Aban'doned**, (-'dund) (*a.*) متروك metrûk; (*indulged*) مبتلا mübtelâ; (*rucked*) سفلî süflî.

Abase, a-bās', (*v.a.*) آلفاقت al-chaqlatmak; (*lit.*) نذلل et.; — **Abase'ment** (*n.*) آلفالما alchalma, دلت zillet.

Abash, a-bash', (*v.a.*) اوتانديرمق outan-durmaq; — **Abashed'**, (shd) (*a.*) محجوب mahjûb; — **Abash'ment** (*n.*) اوتانما outanma; محجوبت mahjûbiyyet.

Abate, a-bāt', (*v.a.*) انديرمك indirmek; (*lit.*) تنزيل tenzîl et.; — **Abate'ment**, (*n.*) تنزيل tenzîl; (*pl.*) تنزيلات tenzî-lât; no —! فيأت مقطوع fiyet maqtûu'.

Abbasides, ab-bas'-i-dēz (*n. pl.*) عباسيل abbāsiler, بنيعباس benî-abbās; (*ca-lif*) خلفاي عباسيه houlefâyî abbāsiyye.

Abbey, ab'e, (*n*) مناستر manastur.

Abbot, ab'ut, (*n*) باش راهب bash râhib

Abbreviate, ab-bi'e'vî-ât (*v.a.*) اختصار ihtisâr et.; (قيصالتقى) (qusaltmaq); **abbreviā'ted** (*a.*) مختصر moultasar, (قصه) (qusa); — **Abbreviā'tion**, (-'shun) (*n.*) اختصار ihtisâ; (*pl*) رموزات rûmûzât; (*lit.*) مقطعات mouqatta-ât.

Abdicate, ab'di-kât, (*v.*) استعفا istî'fâ et.; — **Abdica'tion**, (-kât'shun) (*n.*) استعفا istî'fâ; فراغت ferâgat.

Abdomen, ab-dō'men, (*n.*) قارن qarn; (*lit*) بطن batn; — **Abdom'inal** (*a.*) ... قارن qarn...; بطنى batnî.

Abduct, ab-duk't', (*v.a.*) غصب gasb et.; (*pers.*) جبراً كوتورمك jebren geutür-mek; طاغه قالدورمق daglia qaldurmaq; — **Abduc'tion**, (-duk'shun) (*n*) غصب gasb; (*pers.*) طاعه قالدورمه dagha qal-durma; قاچيرمه qachurma; (*ana.*) بعيد teb'id.

Abeam, a-bēm', (*adv.*) (mar.) يورداده bordada.

Abed, a-bed', *adv.* بامانده yataqda.

Abel, a'bel, (*n. pr.*) هابل hâbil.

Aberration, ab-er-râ'shun, (*n.*) انحراف inhirâf; (تغيت) انحاي inhinâyî zuyâ

Abet, a-bet', (*v.a.*) تشويق teshviq et.; — **Abet'tor**, (-'ter) (*n*) مشوق mü-shhevîq.

Abeysance, a-bā'ans, (*n.*) تعطيل tâ'til; (*fig.* و *lit*) معلعيت mou-allaqiyyet; in — (*a*) معطل mou-attal; (*fig*) معلق mou-allaq; (*jud*) محلول mahloul.

Abhor, ab-hor', (*v.a.*) نفرت nefret et.; (*lit.*) — **Abhor'tor** tevalhoush et.; — **Abhor'rence**, (-'rens) (*n*) نفرت nefret; (*lit.*) استكره istikrâh; — **Abhor'rent**

[ABI-ABS] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; change, card, red; mē; hēr, in; mine;

(a.) (-of) متتمر müteneffir; — **Abhorrently** (ad.) نفرتله nefretle.
Abide, ab-bid', (v.) قالمق qalmaq; (endure) طورمق (b-y) et.; (sebat) تات et.; — **Abiding**, (a) دواملی devâmlu; (fig) نایلی sebâtlu; — **Abidingly** (ad.) دواملی devâmlu sebâtla صورتده.
Ability a-bil'i-ti, (n) اقتدار iqtidâr.
Abject ab'jekt, (a) دکر سر âdî, de-yersiz; (fig) دلیل zelil, — **Abject** (v.a.) redd et.; — **ness** (n) عادیلک âdilîk; ذلت zillet.
Abjure, ab-jūr, (v.a) فراغت (قطعی) ferâgat et.; — **Abjuration**, (-'shun) (n) فراغت ferâgat.
Ablation, ab-lâ'shun, (n) (med.) قطع qatu'; (lit) استیصال istisâl.
Ablative, ab-lat-iv, (n) مفعول mef-ôulün anlı.
Ablaze, a-blâz', (a) آتلی alevli; (fig) قیزغین quzgun.
Able, ā'bl, (a) مقتدر mouqtedir, — **abled**, (-d'd) (a) صاعلام sâlam; — **Ably**, (ā'bli) (ad) اقتدارله iqtidârle; mâ-hirâne.
Ablution, ab-lō'shun, (n) بداعه yu-qanma; (rel) ابدست abdest.
Abnegation, abne-gâ'shun (n) (lit) تحمل telammul; (fig) ferâgat.
Abnormal, ab-nor'mal, (a) غیرطبیعی gayri tabî'; (sci.) قورق العاده fevqal-âde.
Aboard, a-bōrd', (ad) کعبده gemide; (railway) تونده trende.
Abode, a-bōd', (n.) اقامتگاه iqâmetgyâh; (fig) yer, محل mahall.
Abolish, ab-ol'ish, (v.a.) فسخ fesih et.; lagv et.; — **Abolished**, (-'ishd) (a.) مفسوخ mefsûh, ملغا mülğâ.
Abolition, ab-ol-ish'un, (n.) لغو lagv, iptâl.
Abominable, ab-om'in-a-bl, (a.) منفور menfôr; شنیع shenî'; — **Abominably** (ad.) منفور صورتده menfôr sûretde.
Abominate, ab-om'in-at, (v.a.) نفرت nefret et.; — **Abominâ'tion**, (-'shun) (n.) نفرت nefret; (infamy) شنائت shenâ-at, حیثیات habâset.
Aborigines, ab-o-rij'in-ēz, (n pl.) یرلیلەر yerliler; — **Aborig'inal**, (-rij'-) (a) ایلیک ilk sekene; ابتدائی ibtidâî; — **Aborig'inally** (ad.) اول ilk en evvel, اسلەن aslen.

Abortion, ab-or'shun, (n.) چوقوق دوشورمه chojouq dūshūrme; (fig) غریبه ga-rîbe; — **Abortive**, (-t'iv) (a) دوشمش dushmūsh; (fig) قوسقۇرۇلۇ qousqurlou, (lit) عقیق aqim.
Abound, ab-ownd', (v.n.) چوقۇق بولۇش choq bōlounmaq; (lit.) مېزۇل او. mebzûl ol.
About, a-bowt', (prep) عائد â-id, حەتتە haqqunda; (vicinity) اطرافتە etrâ-funda; (nearly) تقریباً taqrîben .. اورره او. ..raddesinde; **to be** — (den daha-) ..raddesinde; **noon** — (lit.) اوکله به طوغری; ..tüzle ol; — **eye** — (den daha-) ..raddesinde; **taqrîben** zevâlde.
Above, a-buv', (prep) اوسندە (ك) (in-) üstünde; (higher) یوقاری (دن ده) (den daha-) youqarı; (lit.) فوقتە (ك) (in-) fevqinde; (more) (den daha-) fazla; — **all** هله hele; bâhousôs.
Abrade, ab-rād', (v.a) سلیمک silmek; (fig.) تهریب tahrîb et.
Abraham, a'bra-ham, (n pl.) ابراهام abraham, (ibrahîm).
Abrasion, ab-râ'zhun, (n) سېلىنى silinti; قازۇنتى qazuntu.
Abreast, a brest', (ad.) يان يان yan yana; (opposite) قارشىستە qarshusunda; (mat) بورداده bordada.
Abridge, a-brij', (v.a) قىsaltmaq; (lit.) ihtisâr et.; — **Abridgement**, (-brij'-) (n.) ihtisâr; حلالة houllâsa.
Abroad, a-brawd', (ad.) خارجهده hârijde; ممالك (ك) (foreign) dusharda; (lit.) memâlikî ejnebiyyede.
Abrogate, ab'ro gât, (v.a.) فسخ fesih et.; lagv et.; — **Abrogâ'tion**, (-'shun) (n.) لغو lagv, iptâl; فسخ fesih.
Abrupt, ab-rupt', (a.) سرت sert; (sudden) بىردىن بىره bir den bir, ajôulâne; — **ly** (ad.) بىردىن بىره bir den bir, ausuzun; (lit.) خوشترله hoshônnetle; — **ness** (n.) سرتلىك sertlik, (lit) عیله hoshônnet; اجهله ajele.
Abscess, abs'ses, (n.) ياره yara, التهاب iltihâb.
Abscind, ab-sind', (v.a.) كىسمک kesmek.
Abscond, abs-kond', (v.n.) قاپچاق qachmaq; (lit.) غیپوبەت gaybôubet et.; — **Abscond'er**, tegayyûb et.; —

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot, mōōn, shut, mûte, very, tû چوو; ch چ; sh ش; lh ت, th ذ; zh ز [ABS-ABY]

(n) متعيب firâri غائب gâ-ib, (lit.) mütegayyib.

Absence, abs'ens, (n) يوقلq yoqlouq; (pers) غياب guyâb; (act) بولونماش bounounmayush; — **of mind** طالعنلق dalgunluq; — **Abs'ent** (a.) يوق(gaflet) غفلت; — **Absent** (v.) — **one's self** بولونماش bounounmamaq اثبات وجود ايجمهك isbâti vüjoud etmek; (fig.) ايفاجمهك ifâ etmek; — **minded** (a.) طالعين dalgun; — **Absentee**, (-ë) (n.) بولونمايان bounounmayan; (lit.) متعيب mütegayyib; — **Absentee'ism**, (-izm) (n.) بولونماش bounounmayush لعيب te-gayyûb, غيبوبت gaybôubet.

Absolute, ab'sol-üt, (a) مطلق moutlaq; قطعي qat-i; — **ly** (ad.) مطلقا moutlaqâ; قطعيا qat-uyyen; — **Ab'solüt**, (-shun) (n) برائت berâ-et; (lit.) اطلاق utlaq; (rel.) كفارت kafâret; — **Ab'solütism**, (-izm) (n.) (lit.) مطلقيت moutlaqiyyet; — **Ab'solütist**, (n.) مطلقيت moutlaqiyyet tarafdâr; — **Absol'utory**, (-or-i) (a.) تبرئه tebr-e, (lit.) اطلاق utlaqî

Absolve, ab-zolv', (v.a.) عفو afv et.; (lit.) تبرئه tebr-e et.

Absorb, ab-sorb' (v.a.) امك emmek, (lit.) بلع beli' et.; mass مص et.; (swallow) يوتق youtmaq; (engage) طامش ishgâl et.; — **Absorbed**, (bd') طامش beli' edilmish; (fig.) بلع امك dalmush, بك مشغول pek meshgôul; — **Absorb'ent** (a.) اميچي emiji, امن emen مص ايديچي mass ediji (n) فودويچي emiji (-madde); qouroutoujou slej; — **Absorp'tion**, (-'shun) (n.) امه emme, بلع beli'; (fig.) طامه dalma, اشتغال ishtigâl.

Abstain, abs-tân', (v.n.) ال چمك el chekmek; (fig.) چكينه chekinmek, (lit.) امتناع imtinâ' et.; — **Abstain'er**, (n.) مسك mümsik; (fig.) مستنكف müstenkif.

Abstemious, abs-têm'i-us, (a.) (lit.) معتدل mōu'tedâr; (fig.) پرهيز perhîzkyâr; — **ness**, (-ness) پرهيز perhîz; اعتدال i'tidâl; (rel.) امساك imsâk.

Abstention, abs-ten'shun, (n.) چكينه chekinme; (pol.) استنكاف istinkyâf; — **Abstentionist**, (-'shun-ist) (n.) (pol.) مستنكف müstenkif.

Abstinence, abs'tin-ens (n.) امساك

imsâk; (fig.) اعتدال i'tidâl; اجتناب ijtinâb.

Abstract, abs-trakt' (v.a.) آيرمق ayur-maq; (lit.) تحريد tejrîd et.; (purlorn) (lit.) انتحال intihâl et.; — **Ab'stract** (n) حلاصه houlâsa, روح rōuh; (a.) (lit.) معنوي mâ'nevî, (phil) müjrerred; (fig) درن derîn; — **ly** (ad.) معما mâ-nen معنوي mâ'nevî اولوق; (separately) مستقلا mustaqillen; (lit.) مجرد mujrerred sôuretdet; — **noun** اسم ismi mâ'nâ; — **numb-er** عدد adedi mujrerred; — **Abstract'ed**, (td) (a.) (fig.) طالعين dalgun; ذهني zihni meshgôul; — **Abstraction**, (-'shun) (n.) (fig.) مجرد tejrîd; (phil) طالعنلق dalgunluq; (act) تجريد tejrîd; (lit.) انتحال intihâl.

Abstruse, abs-trōs', (a) قاريشيق qarushuq; (lit.) معلق mōuglaq; — **ness** (n.) (lit.) مغلفيت mōuglaqiyyet; اكلاشيلمائش aulashilmayush.

Absurd, ab-surd', (ad.) عبث abes, مناسب minâsebeetsiz; غريب garîb; — **ly** (ad.) عبث abes sôuretdet; — **Absurd'ity**, (-'i-ti) (n.) مناسب minâsebeetsizlik; غراب garâbet.

Abundant, ab-und'ant, (a.) چوق choq; bol, (lit.) مبدول mebzôul; — **ly** (ad.) چوق mebzôulen; — **Abund'ance**, (-'ans) (n.) بوللق bollouq; (lit.) فيض feyz, مبدوليت mebzôuliyyet, (fig.)

Abuse, ab-üz', (v.a.) سوء استعمال sôu-yi istî'mâl et.; (impure) تخفیر tahqîr et.; (violate) اغفال igfâl et.; — **Abuse**, (ab-üs') (n.) سوء tejavüz et.; — **Abuse**, (ab-üs') (n.) تجاوز tejavüz; — **Abüs'ive**, (-'siv) (a) بولسز yolsouz; — **Abüs'ively**, (ad.) بولسز اولوق yolsouz olaraq; (lit.) متجاوزانه mütejâvizâne.

Abut, a-but', (v.n.) ييتيشك bitishmek; (lit.) ملاق mûlâqî ol.; — **Abut'ment**, (n.) مسند mesned, آياق ayaq; — **Abut'tal** (n.) (pl.) حدود houdôud; — **Abut'ting** (a) مجاور mouqâbil; müjâvir.

Abyss, a-bis', (n.) اوچوروم ouchlouroum; (fig) وردطه varta, گرداب girdâb.

Abyssinia, ab-is-sin'i-a, (n.pr) حبشستان habeshistân; — **Abyssin'ian** (a.) حبشي habeshistân... (habeshi); (n.) حبشستاني habeshistânlu, (habesh).

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ACA-ACC] (الكليزحه كمانك ولفظي ايجون) act, chānge; cārd, red; mē, hēr, in; mīne,

Academy, ak-ad'em-ı, (*n*) آقادهمی aqademi; (*lat*) انجمن دانش enjümeni dâ-nish—**Academ'ic**, (-'ik) (*a*) .. آقادهمی. aqademi...; (*n*) آقادهمیک aqademik;—**Academ'icals**, (-kalz) (*n.pl*) آقادهمی البهسی aqademi elbisesi,—**Academ'ic'ian**, (-mish'an) (*n*) آقادهمی اعصاسی aqademi â'zâsu.

Accede, ak-sēd', (71.n.) قَبُول qabôul et.,
مُرافعة mouvâfaqat et; (*thronc*)
جُلوس jûlôus et.; قعود qou-ôud et.

Accelerate, ak-sel'er-āt, (*ʿr.a.*) تسريع tesrī' et.; (*lit.*) تعجيل tājil et; —**Ac-celerā'tion**, (-'shun) (*lit*) (act) تعجيل tājil; (*scr*) مقدار معجل miqdārī tājil; (*مرعت*) تعزّيذ teẓayūd (sūr-at), — **Ac-celerā'tive**, (-'iv) (*a*) (*lit.*) مُتَزَيِّد mūtēzâyid; (*تعجيل*) tāj'ilī.

Accent, ak'sent, (*n*) آکسان axan; (*fig*) قوت و یرھل qouvvet; — **Accent'**, (*n*) آکسان axan; (*fig*) قوت و یرھل qouvvet; — **Accentuation**, (-shun) (*n*) آکسان axan (qoyma); تشدید teshdid.

Accept', ak-sept', (ʔa) قبول qabûl;
et. — **Acceptable**, (ʔa) مقبول maq-
bûl (*hî*) شايان قبول shâyânu qabûl
— **Acceptance**, (-ʔans) (n) قبول qab-
bûl; تصديق tasdiq; (*hill*) قبول ايدلمش bono — **Accept'er**,
(n) قبول ايدن qabûl eden.

Access, ak'ses, (*n*) (lit.) تقرب teqarīb; وصول vusūl; (*jud.*) مساعدہ mūsāde: (*med.*) نوبت nebet; — **Access'sible**, (a.) قابل یاناشولur yānashulur, (*lit*) قابل qābil vusūl; (*go*) کدبلایr gīdlīr: — **Acces'sion**, (-sesh'un) (*n*) وصول vusūl; (*increase*) تزايد tezāyūd; (*lit.*) انضمام inzumām, (*med*) نوبت nebet; (*jud.*) موافقت mouvâfaqat; deed of — موافقتنامہ mouvâfaqatnâme; — **to the throne** جلوس (تختہ) (tahta-) jūlūs.

Accessory, ak'ses-sor-i, (*a.*) (*lit.*) منضم munzum; فرى fer î; (*n. acc.*) (*jud.*) شريك she'ik; ياردمجي yadumju; (*pl*) طاقلar taqumlar; (*lit.*) تبرعات teferi'ât; — **after the fact** (*jud*) بآني yataq — **before the fact** مشوق müshevvaq.
Accessorily, (-li) (*ad.*) فرعا' fei-an.

Accident, ak'sid-ent, (*n.*) قازا qazâ ;
عارضة âruza ; (*chance*) تصادف tesâdûf;
— **Accidental** (a.) قضاء qazâ-en-;
(*fig*) تصادف tesâdûfî ; (*lit.*) عارضي âru-

zî ; (n) (*lit*) عرص araz; —**Accident'**-
ally (*ad.*) تصادفاً tesâdufen ; قضاء
qazâ-en.

Acclamation, ak-klam-ä'shun, (*n.*)
التمش alqush ; (*lit.*) تحسین tahsîn ; —
Acclaim, (ak-klä'm) (*v.a.*) التعليل alqushlamag ; (*n.*) (*lit.*) ستایش sitâyish.
Acclimatize, ak-klî'mat-iz, (*v n*) التمشق alushlmaq , امتزاج imtizâj et ; (*v.a*)
التشديمق alushdurmaq, — **Acclima-**
tization, (-tizä'shun) امتزاج imtizâj ;
(*act*) التشديمق alushdurma.

Acclivity, ak-kliv'i-ti, (ن) باير bayur,
چوققى chuqush ;

Accolade, ak-ol-ād', (*n.*) فوجاء لاشمه qou-
jaqlashma ; (*lit.*) مصافحه mousâfaha ;
(*com*) جمع jem ; (*mus*) رابطہ râbuta.

Accommodate, ak-kom'modāt, (*v. a.*)
 اويدورماق ouydourmaq; — **to** تاليف ا. te'lif et.; — **with** تدارك ا. tedârik et.;
 تأمين ا. te'mîn et. (*rest*) يرلشد برمك yer-
 leshdirmek; (*lit*) اعزاز ا. i'zâz et. —
 one's self اوئىق ا. ouymaq; (*lit*) اقتضاء
 igtifâ et.; (*are you well accommod-*
ated) راحتكنز احي؟ rahatunuz iyimi?

— **Acom-modāting**, (*a*) اويغون *ouy-gouu*, (*fig.*) بولە كايى *yola gelir*; (*obhgng*) نازك *nāzik*, تسهيلات كوستاتر *tes-hilāt geusterir*; — **Acom-modātion**, (‘-shun) (*n*) اويغە *ouy-ma*; (*lit.*) ايفتتاه *iqtifā*; (*arrangement*) اختلاف *iʿtlāf*; (*fin*) استمراس *istiqrāz*; (*comtesy*) نازكت *nezāket*; (*facility*) (يانهج) *yer*; (*place*) اسباب استراح *esbābu istiʾāhat*; — **bill** پروفورما بونو *proforma bono*; — **shekli** (shekli kəfəlet); — **ladder** اسكله *iskele*.

Accompany, ak-kum'pan-i, (v.a.)
 رفّاق رفّاق et. ; — **Accom'pani-**
ment (n) رفّاق رفّاق ; اشتراك ish-
 tirâk ; — **Accom'panist** (n.) (mus.)
 رفيق refîq.

Accomplice, ak-kom'plis, (*n.*) شريك (جريم) sherik (-jürm).

Accomplish, ak-kom'plish (*v.a.*) اكمل ikmâl et.; (*effect*) يافع yapmaq; ikmâl et.; (*effect*) تامين te'mîn et.; — **Accomplished**, (slit) (*a.*) مكمل mükemmel; — **fact** امره emri vâqî'; — **Accomplishment** (*n.*) (lit) كمال kemâl; تكمل tekemmül; (pl.) كمالات kemâlât; (*completion*) اكمال ikmâl.

Accord, ak-kord', ائتلاف i'tilâf ;

mōte, foot, mōōn; shut, mūte; very, tū جيوو; ch چ; sh ش, th ث, /h ذ, zh ز [ACC-ACH]

âhenk; (*v.n*) اِئتلاف i'tilâf et.; — **with** او بى (ئ) ouymaq; (*v.a*) — اوڭلاشdurmaq; (*lit.*) باقىۋاتماق bahsh et.; (*giant*) باخش bahsh et.; ورمەك vermek; — **Accord'ance,** ('ans) (*n*) (*lit.*) توافاق tevâfuq; **in—**
with توافقا (ئ) tevfîqa; (*e*) توفيقا ..
vejhîle, — **Accord'ing,** (*a*) موافاق
mouvâfuq; —to كوردە (ئ) geure;
(e-) nazaran; ... (ئ) نظراً
Accord'ingly, (*ad*) بو سەددەن bou sebebben,
اونكا كوردە binâ-en aleyh ona
geure.

Accordion, ak-kord'ion, (*n.*) آقوردۀئون (aqordeyon), آرمونيك armonik.

Accost, ak-kost', (yaqlash-
maq ; (boshlamaq) bashlamaq.

Accouchement. ak-kōōsh'mong, (*n*)
 طوغورمه doghourma, (*lit.*) وضع حمل vaz-u
 haml; — **Accoucheur,** (-kōu-she'),
 (*n*) قابل qâbil, لوطه lavta; (*fem.*) قابله
 qâbile, ايه ebe.

Account, ak-kownt' , (n) حساب hesâb; (description) حكاية hikâye, تعريف tâ'rîf; (explanation) ايتحات izâhât, افاده ifâde; (v.a) حساب. hesâb et; (judge) عد. hukm et; add et; — **for** حساب. hesâb vermek; (explain) مدافعه. izâhât vermek; müdâfâ et. ; (fig.) باشه چيتمق basha chluqmaq; حلامق haqlamaq; **to be in** — with... (له) حساني او. (le-) hesâbu ol.; **on** — على الحساب. ael hesâb; **on**—of دى ناشى ..den nâshî; حسييله ..hasebîle; **on that** — بو سببن ..bou sebebden...; **on no**— اصلا aslâ...; **to take into** — هيج بر ..hich bir vejhile; **to take into** ... دوشونمك ..hesâba almaq; حسابيه آتق ..düşünmek; **by all** — س كوره rivâyete geure, — **book** محاسبه دفتري mouhâsebe defteri; — **current** حساب جاری hesâbu jârî; — **Accountabil'ity**, (-ti) (n.) (fig.) مسؤليت mes-ûliyyet. — **Account'able**, (a.) مسؤل mes-ûul; — **Account'ant** (n.) محاسبهجي mouhâsebeji; — 's office محاسبه قلى mouhâsebe qalemi; **chief** محاسبه مدبرى mouhâsebe müdiri; — **Account'antship**, (n) محاسبه جليك mouhâsebejilik.

Accoutrements, ak-kōū'ter-ments,
(*n.pl.*) ملبوسات melbôusât; تجهيزات tej-
hîzât.

et.; — **with** .. (e) عطف (ʿ) atf et.; **Accredited**, (td) (a) معتبر mou'te-ber; — **to** مأمور .. (e) me'mour.

Accretion, ak-kre'shun, (n.) تزايد te-zāyüd; (*lit.*) الحقاق il'tihāq; (*med.*) يابشمة yapushma.

Accrue, ak-kīṭū, (زياده لشمك ziyâ-deleshmek; بونيومك beuyümek;—unto (e-) isâbet et.

Accumulate, ak-kūm'ul āt, (*v.n*) طوبلأق
toplanmaq, (*lit.*) تراكم terākūm et;
(*v.n*) طوبلأق toplamaq; — **Accūmūlā'-**
tion, (-'shun) (*n*) طوبلأع topplanma;
(*lit*) تجمع tejjemu' تراكم terākūm
— **Accūmūlātor**, (-ur) (*n*) جامع jā-
mī'; (*electr*) آكümüلاتور akümülateur.

Accurate, ak'kūr-āt, (*ad*) طوغرى dōrou, (*lit*) صحیح sahiḥ, — **ly** (*ad*) صحتله suḥhatle, — **Ac'curacy**, (-a-si) (*n*) طوغرىلىق dōroulouq; (*lit*) صحت suḥhat.

Accursed, ak-kurs'ed, (*a.*) ملعون mel-
ôun; (fig) مضمور menfôur.

Accusee.; ak-kūz' (*v.a*) اِتهام it-hâm et., — **Accūsā'tion**, (-'shun) (*n.*) اِتهام it-tilhâm ; — **Accūs'ative**, (-'tiv) (*a* & *n*) (*gram*) مضاف mouzâf ; — **Accūs'atory**, (-'a-tor-i) (*a*) اِتهامِي it-hâmî, — **Accused**, (*zd*) (*a* & *n.*) متهم müttehim ; مذنوبون maznûn.

Accustom, ak-kus'tum, (ʔi.a) أَلشِدْ يَرْمُقُ
alushdurmaq, — **Accus'tomed**,
(-ʔumud) (a) أَلِشِيقُ alushuq; (*usual*)
مُعْتَاد mōu'tâd; **to be** — أَلِشِيقُ alush-
maq; اِعْتَاد f'tiyâd et.

Ace, ās, (n.) آسو *aso* ; (dice) يك *yek* ;
(atom) ذرة *zerre* ; to be within
an—of رماق قالىق .. (e-) *ramaq qal-*
maq.

Acephalous, a-sef'a-lus (α) قماسنز qa-fasuz ; باشسز bashsuz.

Acerbity, as-eɾ'bi-tɪ, (*n*) أجلیق ajuluq.
Acetic, as-et'ik, (*a*) (*chem*) خلی halı,
 — **acid** خل حامض hāmızu hal; —
Ac'etate, (-'tat) (*n*.) خلیت hallıyyet;
Ac'et'ify, (-'i fi) (*v. a.*)
 (سركه) (sirke) — **Acet'eshdirmek** (سركه لشد برمه)
Acet'ylen, (-'lən) (*n*.) آسەتیل asetilin.

Ache, āk, (*n.*) آخرى âru ; (7*n.*) آخريق ârumaq ; — **Aching**, (āk'ing) (*α*) آخريان âruyan ; وجعل vejj'li.

Achieve, a-chēv' (*v.a.*) يَافِقُ yapmaq,
اِيفَا ifa et.; (fig.) اِسْتِحْصَال istihsâl
et.; تَامِن te'mîn et.; قَازِغُ qazıgı

[ACI-ACT] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge, cārd, red; mē, hēr, in; mīne;

qazanmaq; — **Achiev'able** (a) یاسلیر (a) yapulur, قابل qâbil; — **Achiev'ement**, (n) (act) استیصال istihsâl; ایفا ifâ; (success) موفقت movvaffaqiyyet; (pl. lit) kemâlât, آثار âsâr.

Acid, as'id, (a) اکشی ekshî; (fig.) آجی aju, (chem.) حامض hâmuзі; (n) حامض hâmuз; — **Acid'ify**, (-i-fi) (v a) حامضه tahvil et.; — **Acid'ity**, (ti) (n) حامض hâmuзiyyet, (fig) اکشیلک ekshilik, — **Acid'ulate**, (-lât) (v a) فاریشدریمق hâmuзla qarushdurmaq; — **Acid'ulous**, (-lus) (a) حامضی hâmuзlu; تأثیرلی mayhosh; (fig.) آجی aju, تأثیرلی te'sirli.

Acknowledge, ak-nol'ej, (v a) تصدیق tasdiq et.; (lit.) تأیید teyid et.; (answer) جواب jevâb vermek; (fig.) موقâbele et.; (thank) teshekkür et.; — **Acknowl'dged**, (-'ejd) (a) مصدق mousaddaq; (a) müsellemler; (fig.) معروف mâ'rûf; — **Acknowledgment**, (-'ej-) (n) تصدیق tasdiq, (lit.) تأیید teyid; تشکر jevâb, موقâbele, teshekkür.

Ace, ak-mē, (n) (lit.) zirve; (poet.) ceme, mertebeyi qousvâ.

Acorn, a'korn, (n) (bot) palamout.

Acoustic, a-kowst'ik, (a) صدا se-dâ ...; (lit.) صوتی savtî; — **Acoust'ics**, (-'iks) (n) مبحث mebhâsi sedâ.

Acquaint, ak-kwānt', (v.a.) تانیتاق tanutmaq; — **with** bildirmek; — **Acquaint'ance**, (-'ans) (n.) (pers.) تانیدیق tanuduq; (knowledge) معلومات mâ'lûmât; (fig.) طانیدیقارمدنیری one of my—s tanuduqlarumdan biri; to keep up an—(with) ... (le-) geurishmek; — **Acquaint'ed**, (-'d) (a) طانیشیق tanushuq; (knowing) کوروшор geurishûr; (a-milharv) مالوف alushuq; (lit.) مألوف me'lûf; (knowing) واقف vâquf; to be—(with) ... (i-) tanumaq; (fig.) بيلمek bilmeq, واقف vâquf ol.

Acquiesce, ak-kwi-es', (v.a.) قبول qabûl et., — **mouvâfaqat** et. — **Acquies'cence**, (-es'ens) (n.) موافقت movvâfaq; tasvîh.

Acquire, a-kwir', (v.a.) قازانماق qazanmaq; (attain) elde et.; (lit.)

istihsal et.; — **Acquir'ement** (n.) معلومات mâ'lûmât, (lit.) mükteşebât.

Acquisition, ak-kwiz-ish'un, (n) قازانماق qazanmaq; مال mal; (act) istihsal; (fig.) نعمت nî'met.

Acquit, ak-kwit', (v.a) قورتارماق qôurtarmaq; — **of** (den) تبرئه a. (den-) tebrî-e et.; (settle) tesviye et.; (behave) davramaq; — **Acquit'tal**, (-'al) (n) (jud.) برائت berâ-et; — **Acquit'tance**, (-'ans) (n.) (lit) ibrâ; (payment) tesviye; (receipt) sened, ماقبوض maqbûz.

Acre, a'kēr, (n.) دوئم deunüm; — **Acrage**, (a'ker-âj) (n.) دوئم dennüm (-miqdâr) ساحه sāha.

Acri, ak'rid, (a.) آجی aju; کسکین kes-kin; (n.) آجیلی ajuluq.

Acrimony, ak'ri-mun-i, (n.) آجیلی ajuluq; (fig.) خوشونت honshûnet; — **Acrimō'nious**, (-'i-us) (a) آجی aju; (fig.) خشین hashîn.

Acrobat, ak-ro-bat, (n) جانباز jan-baz; — **Acrobat'ie**, (-'ik) (a.) جانبازلیق janbazluq.; — **Acrobat'ism**, (-'izm) (n.) جانبازلیق janbazluq; (fig.) هنر hûner.

Across, a-kros', (ad) قارشیه qarshuya; (crosswise) آقیری ayquru; چاپراز chapraz.

Act, akt, (n.) فعل fi'l; (pl.) افعال ef-âl; (behaviour) حرکت hareket; (pl.) حرکات harekât; (law) قانون qâûdun; (decision) qarârname; (document) vesîqa; (theatre) perde; (n.m.) (evert) işrâ et.; (behave) hareket et.; (behave) mouâmele et.; (theatre) oynamaq; (lit.) temsil et.; (feign) گیبی gibî yapmaq; (duty) ایفا ifâ et.; in—to yaparken; (to) ... (e-) tevfiqan hareket et.; (to) ... (e-) imtisâl et.; — **of God** (jud. lit.) قوه مجیره qouvvēyî müj-bire; (pl.) âfâtı semâviyye.

Acting, akt'ing, (n.) حرکت hareket; (theatre) رولی rolû ifâ. (lit.) temsil et.; (a.) vekîl; — **minister** «nâzır» vekîli; — **partner** (com.) شریک sheriki fa'âl.

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deus; ring; machine;

Action, ak'shun, (*n.*) فعل f'il; (*behaviour*) حرکت hareket; (*jud.*) دعوا dā'vā; (*event*) وقعه vaq-a; (*pl.*) وقایع vaqâyi'; (*mar.*) دعویٰ mouhârebe; to take—(*jud.*) دعوا dā'vâ et.; تاقیب tâ'qib et.; (*fig*) حربه tevessül et.; clear for—حاضر حاضر! harbe hazur ol', — **Actionable** (a) ادعا dā'vâ edilebilir.

Active, akt'iv, (a) فعال fa'āl; (*effective*)
تأثيري te'sirli; فاعلي fi'li, (*phil*) فاعل fā-ī;
(*numble*) حويك chevik; (*lit.*) جوال jevvāl;
— **officer** موظف mouvazzaf
zābit, — **verb** فعل متعدي fū'li mūte-
aaddi; — **ly** (*ad*) فاعلياً fa'āliyyetle; —
Activity, (-'i-ti) (*n.*) فاعلية fa'āliyyet.

Actor, akt'ur, (*n.*) آكتور aqteur; — **Actress**, (akt'res) (*n.*) آقتریس aqtris.

Actual, akt'ū-al, (a) فعلي haqīqī; فاعلي fā'li; (now) شامديكى shāmdiki...; حاضر hāzur; —ly (ad.) بالفعل bilfī'l; (really) حقيقة haqīqaten; (now) اليوم elyevm; — **Actuality**, (-i-ti) (n.) حقيقت haqīqat; (now) حال حاضر hāli hāzur; (pl. lit) وقایع vaqā'iy hāzura; (fig.) حوادث yeni havādīs.

Actuary, akt'ū-ar-i, (*n.*) مقيد mou-qayyid; (*insurance*) محاسب mouhâsib.

Actuate, akt'ū-āt, (ʔa) ايشلتك ishletmek; (ʔg) تحريك tahrîket.; **Actûa-tion**, ('shun) تحرîk tahrîk.

Acumen, ak-ū'men, (n) (fig) عقل aql,
كَوْز zekâ.

Acute, ak'ūt, (*a*) كسكين keskin; (*fig.*) حاد hād; شديد shedid; (*intel-*
ligent) ذكي zekî; — **ly** (*ad.*) بحالده hād bir halde; شديداً shiddetle; —
ness (*n*) كسكينية keskinlik; (*fig.*)
شدت shiddet; ذكاء zekâ.

Adage, ad'āj, (n.) ضرب مثل darbu mesel; سور seuz.

Adam, ad'am, (n.pr) آدم âdem.

Adalia, ad-a-li'a (*n.pr.*) (city) أنطاليا
antalye.

Adamant, ad'a-mant, (*n.*) پولاد pōulâd; سرت الماس sert elmas; — **Adam-an'tine**, (-tin) (*a.*) پولاددن pōulâddan; (*fig.*) سرت sert; متين metîn.

Adana, ad'a-na (*n.pr.*) 𐎠𐎳𐎡𐎴 adana

Adapt, ad-apt', (*v.a.*) اويديرمق oudenourmaq; توفيقا taufiq; (*fig.*) توفيق taufiq et.; (*theatre*) آدابته adapte et.; اقتباس iqtibâs et., — **one's self**; امتزاج imtizâj اوتيمق outimq et.; — **Adaptable** (*a.*) اويار ouyar,

مواقف mouvâfuq; (*fig*) ملايم mülä-yim, — Adabtabil'it'y, (-'ti) (n) قابليت qâbiliyyet; — Adapted, (td) (a.) قابليyet; — Mouvâfuq, ouygoun; اويغونن ouygonun; — Adapte, (*lit*) موقعتين mouqeteb; — Adaptation, (-sh'un) (n) (*lit*) توفيق tevfiq, (*fitness*) اويغونلق ouygon-louq, (*fig*) امتزاج intzāj (*theatre*) اقتباس iqtibās; تطبيق tatbiq, (*sci.*) انطباق intubāq

Āday, a-dā, (*ad*) گونده یومی ;
veyvî.

Add, ad, (v.a) ضم ا. ilâve et. , ا. zamm et. , (with) ا. jeu et : —

Addit'ion, (-'shun) (n) علاوة ilâve ;
jem. in-to (إلى) ilâve-

— **Additional**, (-dish'un-al) (α) **فصله** fazla, **آیری** ayru; — **Additionally**, (ad.) **علاوة** ilâveten **آیرجه** ayruja.

Addenda, ad-den'da, (*n.*) (*pl.*) ذيل
zeyl; علاوه ilâve.

Adder, ad'er, (*n.*) قاره یلان *qara yulan*.

Addict, ad-dikt', (v.n.) مېټلا او. müb-
tela ol. ; — **Addict'ed**, (-t'd) (a.) مېټلا
mübtelâ; دوشگون dūshgün.

Addle, ad'dl, (a) چۈرۈك chürük; جيلق julq; — **headed**, (a.) بوش قفالى bosh qafalu; سرسم sersem.

Address, ad-dres, (n) آدرس adres ; (*speech*) نطق noutq, (*lit*) خطابه hutâ-be ; (*communication*) عریضه ariza ; (*manners*) اطوار etvâr ; (*dexterity*) درایت dirâyât ; (*pl* *ultim*) اہتمام iltimâm ; نوازش nûvâzish ; (*v.a*) خطاب hu-tâb et. ; (*send*) کوندنمک geundermek, یازمق yazmaq ; (*apply*) مراجعت mou-râjat et ; —one's self ایشہ قریوق ishe qovoulmaq

Adduce, ad-dūs' , (*v.a.*) ذكر *zīkr* et ;
 ایراد *îrâd* et. ; — **Adduction**,
 (-duk'shun) (*n*) ذکر *zīkr*; (شهادت) *shihâd*
 istish-hâd ; (*ana*) تقریب *taqrīb* ; —
Adductor, (-dukt'ur) (*n*) (*ana*)
 مقرب *mouqarrīb* (-azele).

Adenoid, a'de-nō-id (*a.*) (ana) ينشکلنده
bez sheklinde, (*lit.*) غددی الشكل
gou-dediyyvüşh-shekl

Adept, ad-ep't', (a) ماهر mâhir; (*lit.*)
استاد üstâd.

Adequate, ad'e-kwät, (a.) kyâfi ;
(fjg.) kifâyetli : — ly (ad.)
kyâfi derejede ; — ness
(n) kifâyet.

[ADH-ADM] (انگلیزجه کلماتک تلفظی کیچون) act, chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine,

Adhere, ad-hēr', (v.n.) یاپوشما yapushmaq; (fig.) iltihâq et; (fig.) ayrulmamaq; — **Adhēr'ence**, (-'ens) (n) یاپوشما yapushma; (fig.) iltihâq et; — **Adhēr'ent**, (a) یاپوشما yapushuq; (lit.) ملاصق mulâsuq; (fig.) طرفدار tarafdâr; صادق sâduq;

Adhesion, ad-hē'zhun, (n) یاپوشما yapushma; (lit.) iltisâq; (fig.) iltihâq et; — **Adhēs'ive**, (-hēs'iv) (a) یاپوشما yapushgan; (lit.) ملاصق mülâsuq.

Adit, ad'it, (n) مدخل medhal.

Adjacent, ad-jās'ent, (a.) بیتشیک bitishik, (lit.) مجاور müjâvir; — **Adjā'cency**, (-'sen-si) (n) (lit.) اتصال ittisâl; مجاورت müjâveret.

Adjective, ad'jek-tiv, (n) صفت sufat

Adjoin, ad-join', (v.a.) بیتشیک bitishmek; (fig.) birleshtmek, (lit.) iltihâq et; — **Adjoin'ing**, (a.) بیتشیک bitishik; yanundaki; (lit.) مجاور müjâviri.

Adjourn, ad-juin', (v.a.) کری بیراقق te'hîr et; geri braqmaq; — **Adjourn'ement**, (n.) تأخیر te-ehhoui; (act) تأخیر te'hîr

Adjudge, ad-juj', (v.a.) قرار ورمک qarâr vermek; (a.) تخصیص tahsis et.

Adjudicate, ad-jō'di-kāt, (v.a.) حکم hukm vermek; (sell) مزادیه müzâyede; — **Adjudicā'tion**, (-'shun), (n) حکم hukm, müzâyede; (bankruptcy) افلاس iflâs qarârı.

Adjunct, ad'junkt, (a.) (lit.) منضم mounzam; (pers.) معاون mou âvin; (n.) معاون ilâve, (lit.) ضمیمه zamîme; معاون mou-âvin.

Adjure, ad-jōūr', (v.a.) (lit.) تحلیف tahlif et; (ask) نیاز niyâz et; — **Adjurā'tion**, (-jōūr-â'shun), (n.) عین yemin; (act) تحلیف tahlif; (fig.) نیاز niyâz; (lit.) ابرام ibrâm.

Adjust, ad-just', (v.a.) طاقق taqmaq; (fig.) تنظیم düzeltmek; — **Adjust'ment**, (n) ترتیب tertîb; تنظیم tanzîm; (jud.) تسویه tesviye; تصفیة tasfiye.

Adjutant, ad'joot-ant, (n.) (mil.) یاور

yâver, (assistant) معاون mou âvin; — **general**, (اردو) ارکان حرب رئیس erkyâni harb reyîsi, (ferîq) (فریق);

Administer, ad min'is-ter, (v.a.) اداره idâre et, (eveuite) ifâ et; (apply) tatbîq et; (give) vermek; — **Administrā'tion**, (-'shun), (n) اداره idâre; (department) idârehâne; (office) idârehâne; — **Admin'istrā'tive**, (-'tiv), (a) اداری idâî, — **Administrā'tor**, (-'tur), (n.) اداره me'môrou; مدیر mîdîr

Admiral, ad'mir-al, (n.) امیرال amiral; — **of the fleet** امیرال beuyûk amiral; **vice** — فریق feîq amiral; **rear** — لوا amiral, — **ship** amiral gemisi, — **Ad'miralty**, (-ti) (n.) بحریه bahriyye nezâreti, دائرہ دائره bahriyye.

Admire, ad-mir' (v.a.) بکشمک (choq-) taqdîr et.; (fig.) hayrân ol., (love) pek sevmek, — **Ad'mira-ble**, (-'mir-) (a) فوق العاده fevqal-âde, (lit.) شایان شایان taqdîr; — **Ad'mirably**, (-'mir-) (adv.) فوق العاده fevqal-âde; شایان shâyân taqdîr sôuretd; — **Admir'er**, (n.) (lit.) taqdîrkyâr; — **Admiration**, (-mir-â'shun) (n.) taqdîr hayret.

Admission, ad-mish'uu, (n.) قبول qabûl; (entrance) dühûl; مساعده müsâde; (fee) dühûliyye; (confession) i'tirâf; — **Free** ! دخولی dühûl serbest !; دخولی dühûliyye yoqdour !; — **ticket**, بilet; (dühûliyye bilet); — **Admis'sible**, (-mis'i-bl) (a) قبول qabûl olounour; (lit.) شایان shâyân qabûl.

Admit, ad-mit', (v.a.) قبول qabûl et.; (fig.) müsâde et.; (confess) i'tirâf et.; — **Admitt'ance**, (-'ans) (n.) قبول qabûl; مساعده müsâde; **no** — کیرمک girmek memnôu'dour !; **girmek** !

Admix, ad-miks', (v.a.) قارشیدرمق qarushdurmaq; (lit.) مزج mezz et.; — **Admix'ture**, (-'tûr) (n.) خلیطه halîta; (added) علاوه ilâve.

Admonish, ad-mon'ish, (v a) نصيحت ا. nasihat et ; تنبيه tenbih et.; (re-prove) اخطار ihtâr et.; — **Admon-isher** (n.) اخطار ايدن ihtâr eden; (lit) ناصح nâsuh; — **Admonition**, (-'shun) (n) تنبيه tenbih, اخطار ihtâr; (rel) نصيحت nasihat; — **Admonitory**, (-to-ri) (a) اخطاري ihtârî; (lit) نصيحتكارانه nasihat-kyârâne.

Ado, a-dōō', (n) ايش ish, (fig) كورولي gürültü, **much—about nothing** بوشنه boshouna gürültü.

Adobe a-dō'bā, (n) (a) كبرج ker-pich...

Adolescent, ad-o-les'ent, (a.) كنج genj; (lit.) شاب shâb (-emred); (fig) كورپه keurpe, — **Adolescence**, (-'ens) (n) كنجلك genjlik; (lit) شباب shebâb, رشد rûshd.

Adopt, ad-opt' (v a) قبول qabûl et., (choose) اختيار ihtiyâr et.; (child) اولاد اولدلي evladluq et.; — **Adop'tion**, (-'shun) (n) قبول qabûl; — **Adop'tive**, (-'tiv) (a) (lit) منتخب mûntahab; — **child** (n.) اولاد evladluq; اولاد بالاي evladu mâ'nevî; — **father** بالاي babaluq; پدر معنوي pederi mâ'nevî.

Adore, ad-ôr', (n a) (rel) طايع tap-maq; (fig) پرستش perestish et.; — **Ador'able**, (a) پرستشه لايق perestishe lâyuq; — **Adorâ'tion**, (-'shun) (n.) (rel) طابعمه tapunma; عبادت ibâdet, (fig) پرستش perestish.

Adorn, ad-orn', (v a) سوسلهمك sūsle-mek, (lit) تزئين tezyîn et.; —

Adorn'ed, (-nd) (a) سوسلشمش sūslen-mish; (lit.) مزين müzeyyen; —

Adorn'ment, (n.) سوس sūs; زينت zî-net; (pl.) تزئينات tezyînât

Adown, a-down', (ad) آشانغيه ashâya; (at.) آشاغيده ashâda

Adrianople, ad-ri-an-ō'pl (n.pr.) آدرنه edirne.

Adriatic, ad-ri-at'ik, (n.pr.) آدریاتيق adriyatiq (-keurfezi) (كورفي)

Adrift, a-drift', (a. & ad.) سراسي ser-seri; سايح yüzmekde; يوزمكده sâbih.

Adroit, a-droit', (a.) ماهر mâhir, بيجريكي bejerikli; — **ly**, (ad) مهارتله mehâ-retle; — **ness**, (n.) مهارت mehâret; درایت dirâyet.

Adulate, ad'û-lât, (v a) ياللاق yal-taqluq et.; — **Adulâ'tion**, (-'shun)

(n.) ریا riya; تنبيص tebasbous; — **Ad'ulâtor**, (-'tur) (n.) ياللاق yaltaq, ریاکار riyâkyâr

Adult, ad-ult', (a.) (lit.) بالغ bâlig, رشيد reshîd; (n.) بويوك beuyûk; — **ness**, (n.) (lit.) بلوغ bülloug; (jud) رشد rûshd; — **age**, (lit.) سن رشد sinni rûshd, (fig) كنجلك genjlik

Adulterate, ad-ult'ër-ât, (v a) قارىشديرمق qarushdurmaq, (lit) نعيمش tâg-shîsh et., (a) قارشيق qarushuq; (fig.) بوزوق bozouq; (illegitimate) (lit) غير مشروع gayri meshrôu'

Adulterine, ad-ult'ër-in, (a) (lit) غير مشروع gayri meshrôu', (pich) (pich)

Adultery, ad-ult'ër-i, (n) (lit.) مناسبت minâsebeti gayri mesh-rôu-a; حيانت huyânet.

Adumbrate, ad-um'brât, (v a) خيالا طاسلاق hayâlen geustermek, كوسترمك taslaq yapmaq

Advance, ad-vans', (v a) ايلريلمك iler-lemek; (progress) ترقى teraqî et., (promote) ترويج terfî' et.; (fig.) ترويج teshviq et., (pay) تكليف teklif et.; (propose) ايلريلمه avans vermek; (n.) آوانس ilerleme, ترقى teraqî; (fin) آوانس shimdiden; in—(fig.) شمدیدن peshinen, — **Advance'd**, (sd) (a) ايلريلمه ilerlemish; (mil) ياشلى yashlu; — **in years** (a) گچكين gechkin, — **Advance'ment**, (n.) ترقى teraqî, (rank) ترفيع terfî', (fin.) آوانس avans

Advantage, ad-vant'âj, (n) استفاده isti-fâde; (fig) فائده fayda; (superiority) (lit.) رجحان rüjhân; تفرق tefevvouq (v a) فائدهلى او. faydalu ol.; to take—of (den.) استفاده ا. (den.) istifâde et; سزگله مشرف of me — of me مشرف olmamush-shum; — **Advantâ'geous**, (-'jus) (a) استفادهلى istifâdeli; (lit.) نافع nâfi; — **terms** نافع شرائط nâfi' sharâ-it

Advent, ad-vent', (n.) گله gelme; (fig.) (كوچوك) رهيز houlôul; (rel) ولادت velâdet. (küçük) perhîz; (birth)

Adventitious, ad-vent-ish'us, (a) عارضî tesâdüfi; (lit.) عارضî âruzi

Adventure, ad-vent'ür, (n.) (lit.) سرگذشت sergüzesht, ماجرا mâjêrâ; (spirit) جرأت jür-et; (n.) جرأت mâjêrâ;

mōle, foot, mōon; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [AFF-AFT]

etvârla; جعلي اولارق jâ'li olaraq; **mentally** — مجذوب mejjzôub, — **Affect'ing** (a.) مؤثر mü-essir.

Affection, af-fek'shun, (n.) محبت mouhabbet; شفقت shefqat, (disposition) خاصة hâssa; (lit.) تمایل temâyül; (dis-ease) علت illet, (fig.) ابتلا ibtilâ; — **Affec'tionate**, (-ât) (a.) مشفق müsh-fiq; (fig.) مشتاق müshtâq; (inclined) (lit.) متمایل mütemâyil; (fig.) سوداى sev-dâlu, — **Affec'tionately**, (ât-li) (ad.) مشفقانه shefqatle; محبتله mouhabbetle.

Affiance, af-fi'ans, (v) — one's self نشانى nishanlanmaq

Affidavit, af-fi-dâ'vit, (n.) (jud.) (تحریری) بیاننامہ beyânâme ifâde; (tahrîrî-) ifâde

Affiliate, af-fil'i-ât, (v.a.) قبول qabôul et. (jud.) بابا طابق baba tanumaq; (fig.) et. atf et; — **Affiliâ'tion**, (-'shun) (n.) قبول qabôul; (fig.) اشتراك ishtirâk.

Affinity, af-fin'i-ti, (n.) صهریت suhriy-et; قرابت qarâbet; (resemblance) مشابهت müshâbehet.

Affirm, af-ferm', (v.a.) تصدیق tasdiq et; (lit.) تأیید et.; — **Affirm'-ant** (n.) تصدیق ایدن tasdiq eden; — **Affirm'ative**, (-at-iv) (a.) تصدیق tasdiqî; (phil.) ایجابی ijâbî; (positive) مثبت müsbet; — **Affirm'atively**, (-at-iv-li) (ad.) صورتاً tasdiqan; مثبت صورتده müsbet sôuretda.

Affix, aff'iks, (n.) علاوه ilâve; (lit.) لاحقه lâhîqa; — **Affix'**, (n.a.) علاوه ilâve et.; (lit.) الحاق ilhâq et.

Afflict, af-flikt', (v.a.) (lit.) متأثر müte-essir et.; (n.) مضطرب mouztarib et; — **Afflic'ted**, (-'td) (a.) متأثر müte-essir; مبتلا mübtelâ; — **Afflic'ting** (a.) الم elm; — **Affliction**, (-'shun) (n.) الم elm; اضطراب uzturâb.

Affluent, aff'flô-ent, (a.) (lit.) مذبذول mebzôul; — **in** زنگین zeugin, (n.) یرمق urmaq; — **Affluence**, (-'ens) (n.) (lit.) مذبذولیت mebzôuliyet; ثروت servet.

Afflux, af'fluks, (n.) جریان jereyân; (fin-rease) تزاید tezeyüd.

Afford, af-förd', (v.a.) یرمک vermek; .ا. حاصل hâsul et.; (able) قادر qâdir ol.; elinden geldmek

Afforestation, af-foi-es-tâ'shun, (n.) اورمان تأسیسی orman te'sîsi.

Affranchise, af-fran'chîz, (v.a.) سربست

serbest buraqmaq, (lit.) اخلاق utlâq et; (exemption) عفو afv et.

Affray, af-frâ', (n.) منازعه munâzâ; کورولی gürültü

Affront, af-frunt', (v.a.) تجاوز tejâ-vüz et; (n.) تجاوز tahqîr et., (n.) تجاوز tejâvüz

Affusion, af-fü'zhun, (n.) دوكوله deu-külme; (lit.) انصباب insubâb

Afghan, âf-gân', (n.) افغانی efgânlu; (language) افغان لسانی efgân lisânû; (carpet) اورتی eurtü, (بطائیة) (hattâniye); (a) افغان efgân; — **Afghan'-istân**, (n. pr) افغانستان efgânistân; — **Emir of** — افغانستان امیری efgânistân emîri.

Afield, a-feld', (ad) قره ده qarada; صحرا sahrâda

Afire, a-fir', (ad) یاتقده yanmaqda; طوتوشموش totoushmoush.

Aflame, a-flâm', (ad) آلهو اچنده alev ichinde; (a) یاتقده yanmaqda; (a) آلهولی alevli, (lit.) مشتعل müshta-il; (fig.) طوتوشدیرمق to toushdirmiq — **to set** — طوتوشدیرمق toutoushdourmaq; (a) اشعال ish-âl et.

Afloat, a-flôt', (ad) صو اوستنده sou üstünde, (lit.) سابع sâbih; (fig.) شایع shâyî

Afoot, a-foot', (ad) آياقده ayaqda; اولق اوزده oluq ozde; (walking) (yaya) (fig.) olmaq üzre, (lit.) درdest

Afore, a-för', (ad) اوکده eunde; (fig.) اول evvel, — **hand**, (ad.) اولدن evvel-den, — **said**, (a) اولکی evvelki mezkûr mezkyûr.

Afraid, a-frâd', (a) اندیشلی endîsheli I am — (that) ... (که) qorqarum (-ki)...

Afresh, a-fresh', (ad.) یکیدن yeniden, تکرار tekrâr.

Africa, af'rik-a, (n. pr) افريقا afrika; — **Afr'ican**, (-an) (a.) افريقا afrika...; (n.) افريقالى afriqalu.

Aft, aft, (ad.) (mar.) قیچه qucha (döron); (at) قیچه quchda.

After, aft'er, (pron) (دن) صکره (dan-) sôra; (behind) (ك) آرقه سنده (in-) arqasunda; (imitating) (ه) نوقفاً (e-) tevfîq; (e-) nazaran; (e-) نظراً; (e-) arqa... (mar) قیچه... (a) آقی (lit.) (n.) (ā-jz) — **ages**, (n.) (lit.) (n.) اهلâf, — **birth**, (n.) (n.) مشیمه meshîme; — **son**, (n.) (n.) اکینجی ikinci mahsûl; — **crop**, محصول

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et. = etmek; ol = olmaq.

[AGA-AGO] (انگلیزجه کلامک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd; red; mē; hēr; in, mine,

game, (fig.) یکیدن تاشت yeniden teshebbūs; — **life**, صوگ کونلار son günler; (lit.) āhuru eumr; — **math**, (fig.) نتایج netâyij; — **most**, ان کیری en geri. (fig.) ان صوگ en son; — **noon**, (n) بعدالزوال bâ'dez-zevâl; — **thought**, (n) صوکردهن دوشونه euyleden sôra; — **thought**, صوکردهن دوشونه sôradan dūshünme, محاکمه mouhâkeme; — **wards**, (-wardz) (ad) صوکرده sôra (-dan); (lit.) بالآخره bil-âhura.

Again, a-gen' (ad) تکرار tekrâr, بردها bir daha; کنذا kezâ, — **and** — تکرار tekrâr, دفعاتله def-âtle tekrâr tekrâr.

Against, a-genst' (prep) (قارشى) (e-) qarshu; (opposing) علیهنده aleyhinde. (قارشى) mouhâlif, (instead) بدل (e-) mou-qâbil. (e-) bedel; مقابل (e-) mou-qâbil.

Agape, ag'a-pē, (a) آغزی آچیق âzu achuq; (fig) شاشیرموش shashurmush, (lit) متهاییر mûtehayyir.

Agate, ag'ât, (n) عقیق aqîq (-tashu).

Age, aj, (n) یاش yash, (lit.) سن sinu; (period) دور devr; عصر asr, (pl. مع lit.) â'sâr, (generation) بطن batn, ذریه zürriyyet; (qud) رشد rushd; — **of** — فاعل مختار fâ-ili mouhtâr, — **under** — اثبات رشد a. — **sabi**, to come of — اثبات رشد a. — **Aged**, (aj'd) (a.) یاشل یاشنده yashlu; یاشنده yashunda.

Agenda, aj-end'a, (n) روزنامه rôuznâme; (book) مخطره moultura def-teri.

Agent, aj'ent, (n) آجنت agente; وکیل vekil; (means) واسطه vâsuta; آدم adam; (force) (lit.) مؤثر mü-essir; عامل âmil; **general** وکیل vekili oumûmî; **sub** — آجنته mou-âvini; — **Agency**, (-si) (n) آژانس ajans; نایب vekyâlet; (action) ایش ish, نایب vekyâlet; (fig.) وساطت vesâtet; دلالت de-lâlet.

Agglomerate, ag-glom'er-ât, (n. a.) توپلاماق toplamaq; (n. n.) توپلانماق toplanmaq; (lit.) تراکم terâküm et.

Agglutinate, ag-glôut'in-ât, (n. a.) الصاق yapushdurmaq; (lit.) الصاق ilâq et. (n. n.) yapushdurmaq; — **Agglu'tinative**, (-tiv) (a.) (lit.) تالاق telâsouq; (language) تالاق mûlâsouq; متالاق mûtelâsouq.

Aggrandize, ag'grand-iz, (n. a.) بویولتمک

beuyültmek; — **Ag'grandizement**, (-iz-ment) (n.) بویولمه beuyüme, (act) توسیع tevsî'.

Aggravate, ag'grav-ât, (v a) فنالاشدیرمق fenâlashdurmaq; (lit.) تشدید teshdid et. — **Aggravâ'tion**, (-'shun) (n) وجامت fenâlashma. (lit.) وجامت vahâmet; (exaggeration) مبالغه mon-bâlaga.

Aggregate, ag'grieg-ât, (a) مجموع mej-môu'; (n) عموم oumûm, بکون yekyûm; (v a) جمع jem et; — **Aggregâ'tion**, (-'shun) (n) توپلانما toplanma; (lit.) تجمیع tejemmü'.

Aggression, ag-gresh'un, (n) تجاوز tejâvüz; (n) هجوم hüjûm; — **Aggres'sive**, (-gres'iv) (a.) تجاوزی tejâvüzî, (ad) تجاوزکاریه tejâvüzkyârâne; — **Aggres'sor**, (-'u) (n.) (lit) متجاوز mûtejâviz.

Aggrieve, ag-grēv', (v a) (lit.) دنجیده renjide et.

Agha, a'ga, (n.) آغا agha.

Aghast, a-gast', (a.) شاشیرموش shashurmush, (n) قورقش pek qorqmoush.

Agile, aj'il, (a.) آتیک atik, چویک chevîk; **Agil'ity**, (-i-ti) (n.) چویکلیک chevîklik; خفیفلیک hafîflik.

Agio, aj'i-o (n.) باره فرق para farqu, آجیو ajiyo.

Agitate, aj'i-tât, (n. a.) چالقام chalqa-maq; (n.) تحریک sallamaq; (fig.) تحریک tahrîk et.; — **Agitâ'tion**, (-'shun) (n) اغتشاش chalqauma; (fig.) اغتشاش igtishâsh; — **Agitâ'tor**, (-'tur) (n) اغتشاشچی igtishashiju.

Aglow, a-glô', (a.) قیزیل quzul; قیزغین quzgun.

Agnostic, ag-nos'tik, (a) لا ادری lâ-edrî; — **Agnos'ticism**, (-'ti-sizm) (n.) لا ادریه (meslekî) lâ-edriye (-meslekî).

Ago, a-gô', (ad.) اول ...evvel; (lit.) مقدم ...mouqaddem; **how long** — نه زمان? ne zaman? — نه قدر اولیور? ne qadar oluyor?

Agoing, a-go'ing, (ad.) (fig.) اولفده olmaqda; جاری jârî.

Agony, ag'o-nî, (n.) جان چکیشه jan chekishme; (n.) احتضار (hâlâ-leti-) ihtizâr; — **Ag'onize**, (-niz) (n. n.) جان چکیشم jan chekishmek; (fig.) مجادله müjâdele et.; (n. a.) اشکنجه ishkenje et.; — **Ag'onizing**

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōon, shut, mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th د, zh ز [AGR-ALB]

(a) جان چکيشن jan chekishen, (lit.)
اختيارده ihtizârda

Agrarian, ag-râ'i-an, (a) چفتيجي chift-
ji, (lit.) زراعي zirâ-i

Agree, a-grē', (v n) اويغ ouymaq,
(lit.) توافقي tevâfouq et, (fig.)
قبول ا. i'tilâf et., (accept) ا. ائتلاف i'tilâf et. — **Agreeable**, (a.) اويغون ouygoun, موافقي movâfuq; (pleasant) خوش hosh; — **Agreeably**, (ad) حوش movâfuq sôuretd; موافق صورتده hosh; — **Agreed**, (a) (-upon) معمر mouqarrer; قرار وېرلش qarâr veril-
mish; — **Agreement**, (n.) ائتلاف i'tilâf, (concordance) (lit.) موفاف mou-
tâbaqat, (conformity) (lit.) توافقي tevâ-
fouq. (written) ائتلافنامه i'tilâf-nâme,
مناولهنامه mouâvelenâme, **to come**
to an. ائتلاف اوېوشماق ouyoushmaq, ائتلاف i'tilâf et.

Agriculture, ag'ri-kult-ūr, (n) رراعت zirâ-at, ائتلاف چفتيجي chiftjilik; — **Agricultural**, (a.) (lit.) زراعي zirâ-i, — **Agriculturist**, (n.) زراعتچي zirâ-atji; چفتيجي chiftji.

Agrimony, ag'ri-mun-i, (n.) قاصيت اوتي qasuiq otou

Agronomics, ag-rō-nō'miks, (n.) فن زراعت fenni zirâ-at, چفتيک ادارده chift-
lik idâresi.

Aground, a-growud', (ad.) قويه او طورموش qoraya otourmoush.

Ague, a'gū, (n.) نوبت nebet; صيتهه titreme; — **A'guish**, (a.) صيتهه sutmalu; (fig.) صوغوق soghouq.

Ahead, a-hed', (ad.) ايلريه ileriye, اوکده eunde.

Aid, ad, (n.) يارديم yardum, معاونت mou-
âvenet; (v.a.) يارديم yardum et, معاونت mou-âvenet et.; — **-de-camp**, (ad'-de-kong) ياور yâver; (first-) سرياور ser yâver.

Ail, al, (v.a.) راحتسز rahatsuz et.; **what — s you?** نهکز وار? neniz var?;

nothing — s me بيرشيتم bir sheyim yoq; — **Ail'ment**, (n) راحتسزلق rahat-
suzluq, اضطراب uzulmâb.

Aim, ai, (n.) هدف hedef; (fig.) مقصد maxad; امل emel; (v.a.) نشان nishan almaq; (fig.) قصد qasd et.; تصور tesavvour et.; — **Aim'ed**, (am'd) (a.) (lit.) معطوف mâ'touf; متوجه mütevejjih; — **Aim'less**, (a.) مقصدسز maxadsuz, بيهوده beyhōude.

Aintab, in'tâb, (n pr) عينتاب ayntab.

Air, âr, (n.) هوا havâ; (mus) مقام ma-
qâm; هوا havâ; (fig) حال hâl, طور tavr. (look) باقش baqush, (v.a) هوالانديرمق havalandurmaq; **open** — (n و a) آچيق achuq havâ; — **craft**, tayyâr; طياره tayyâr; (pl و lit) مراكب merâkibi havâ-iyeye; — «for-
ces» «قواي» havâ-iyeye; — **gun**, هوا طوپي havâ topou; — **hole**, منفذ menfez; — **man**, طيارهجي tayyârjeji; — **ministry**, قواي هواي havâ-iyeye nezâreti; — **pump**, هوا طومبسي havâ touloum-
basu, — **ship**, سفينه هواي havâ-iyeye; (balon) (balon), (pl) سمن sūfinū havâ-iyeye, — **tight**, هوا صيق havâ geclumez; هوا گچن — **Ai'ring**, (n) هوالانديرمه havalandur-
ma; (fig) هوا آله hava alma; كزيتي gezinti; — **Airy**, (âr'i) (a) هواي havâ-i, (open) هوادر havâdâr; (fig.) (yürekli) ضعيف zayuf.

Aisl, il, (n) جناح jenâh, دانه dâ-ire; (passage) كجيد geclid; آره-بول ara-
yol, — **Aisled**, (ild) (a.) جناحلي jenâh-
lu; «three» «اوج» جناحلي — **nâhlu**.

Ajar, a-jâr', (a) آراق araluq, آچيق az achuq

Akin, a-kin', (a.) خصم husum; (fig.) مشابه müshâbih.

Alabaster, al'a-bas-têr, (n) صومرمرمر sou mermeri.

Alacrity, a-lak'ri-ti, (n) نشئه nesh-e; شوق shevq.

Aladdin, a-lad'din, (n pr) علاءالدين alâ-
eddin; — **s lamp** علاءالدينك فناري alâ-
eddinin feneri.

Alarm, a-lärm', (n.) هيجان heyejân; تلاش telâsh; (mil.) سلاح باشه silâh ba-
shuna; (fig) تهلكه tehlike; (v.a.) تهلكه دن qorquu vermek; خبردار et.; — **signal** تهلكه اشارتي tehlike ishâreti; — **Alarm'ing**, (a) فورقوج qorqounj; (lit.) مهيجه müheyyij; — **Alarm'ist**, (n.) تلاشجي telâshju; ولوله velveleji.

Alas, a-las', (int.) يازيق heyhât! هيهات! yazuq ki...

Albania, al-ba'ni-a (n pr) آرنادولق arna-
voudlouq; — **Alba'nian**, (a و n) آرنادو arnavoud.

[ALB-ALI] (انگلیزجه کلامک تلمظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mīne;

Albatross, al'ba-tros (*n*) (zo) دکن اوردی deniz eurdeyi.
Albeit, awl-bē'it, (*ad*) گرچه gerchi...; هر نه قدر herneqadar.
Albescent, al-bes'ent, (*a*) آقیل aq-chul; بیاضمی beyazumsu.
Albino, al-bi'no, (*n*) آلبینوس albinos; jebr; beyaz sachlu; رنگسزلیک (albino-siyet) renksizlik.
Album, al'bum, (*n*) آلبوم albūm
Albumen, al-bū'men, (*n*) آلبومین al-bomin, — **Albuminous**, (-'min-us) (a) آلبومینلی albominli; (lit) زلالی zū-lālī.
Alchemy, al'ki-mi, (*n*) (علم) (ilmi-) simyā.
Alcohol, al'kō-hol, (*n*) اسپرتو ispiroto; (lit) کئول kü-öl; — **Alcoholic**, (-'ik) (a) (lit) کئولی ku-ölü; (n) عیاش ayyāsh; — **Alcoholisā'tion**, (-zā'-shun) (n) اسپرتولاندیرمه ispirotolandurma
Alcove, al'kōv, (*n*) حجره heujre.
Alder, awl'dēr, (*n*) (bot) قریل آتاج qu-zul āj.
Alderman, awl'dēr-man, (*n*) ختار moulhār; belediye âzâsu.
Ale, āl, (*n*) انگلیز بیراسی ingiliz birasu, — house, بیراخانه birahâne.
Alembic, al-em'bik, (*n*) انبیک inbik.
Aleppo, a-le'ppo, (*n. pr.*) حلب haleb; — button, (med.) حلب چیبانی haleb chubanu.
Alert, al-ért', (*a*) آتیک atik; tetik; (matchful) اچیق کوز achuq geuz; — on the — tetikde; غایت متیظ gâyet muteyaqquz.
Alexander, Aleks-an'dēr, (*n. pr.*) اسکندر iskender; — the Great اسکندر کبیر iskenderi kebîr; — **Alexan'dretta**, (*n. pr.*) اسکندرون iskenderon; — **Alexan'dria**, (-'dri-a) (*n. pr.*) اسکندریه iskenderiyye.
Alfalfa, al-fal'fa, (*n*) قایا یونجه qaba yonja; (خلنا اوتی) halfa otu.
Algebra, al'je-bra, (*n*) (علم) (ilmi-) jebr; higher — جبر اعلی jebrî âlâ; — **Algebra'ical**, (-'ik-al) (a) جبری jebrî; — **geometry** هندسه hende-seyi halliyye; — **sum** مجموع mej-môu jebrî; — **Algebra'ically**, (*ad.*) جبرله jebrile, بالجبر bil-jebr.

Algeria, al-je'ri-a (*n. pr.*) جزایر jezâ-yer; — **Al'gerine**, (-'je-i-ën) (a.) ...جزایر jezâyer; (*n*) جزایرلی jezâ-yerli.
Alias, ā'li-as, (*ad.*) (lit) نام دیگر namu diger bir ismide براسمیده;
Alibi, al'i-bi, (*ad*) حاضر بولونماش hâzur boulounmayush; (lit) غیبوت gay-bôubet
Alien, ā'l'yen, (*a. & n*) اجنبی ejnebî, yabanju; (adverse) مخالف mouhâlif; — **office** اجانب فعلی ejânb qalemi; — **Alienable**, (a) ساتیله بیلر satulabilir, (lit) قابل فراغ qâbili ferâg
Alienate, ā'l'yen-āt, (*v a*) ساتیق sat-maq; (fig) فراغ et ferâg et; (fig) صوغوتیق soghoutmaq; جابدیرمق jaydurmaq; — **Alienā'ted**, (td) (a) ساتیلمش satul-mush, (lit) معروغ mefrôug; (fig) جاعش jay-mush; — **Alienā'tion**, (-'shun) (n.) صوغوموش sogoumoush; — **Alienā'tion**, (-'shun) (n.) فراغ elden chuqarma, (fig) صوغوقلق soghouqlouq, جایمه jayma; — of mind دایلیک delilik, جنت jinnet; — **Alienā'tor**, (-'tur) (n.) ساتان satan, (lit) فارغ fârig.
Aliform, a'li-fôrm, (*a.*) قاناد شکلنده qa-nad sheklinde.
Alight, a-lit', (*v n*) — upon (e-) (ث) فونقی qonmaq; — from (دن) (den-) innmek; (a) یانان yanan; (lit) مشتمل müshta-il.
Alike, a-lik', (*a.*) بری بیرنه بکزر birbi-rine benzer, (lit) مشابه müşâbil, (ad) کذا kezâ; عین وجمله aynu vej-hile.
Aliment, al'i-ment, (*n.*) ییجهک yiyejek; (fig) غدا gudâ; (n. a.) (lit) نغديه ا. tâgdiye et; — **Aliment'al**, (a.) بسله ییجی besleyiji; (lit) مغدی mongaddî; — **Aliment'-ary**, (-'ar-i) (a.) (lit) غذائی gudâ-i; ... ییجهک me'kyûlât...; (mach) قید imlâ...; — **department** اعاشه دائرهسی i-âshe dâ-iresi; — **canal** (lit) انویه هضمیه en-bôubeyi hazmiyye; — **Alimentā'tion**, (-'shun) (n.) (lit) تغدی tegad-dî; (act) اعاشه i-âshe; (fig) تدارک tedârik.
Alimony, al'i-mun-i, (*n.*) معیشت ma-ışhet; (jud.) نفقه nefaqa.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mḍe, foot; mḍḍn, shut, mūte; very, tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, /h ذ; zh ذ [ALI-ALL]

Alive, a-līv', (a) جانی janlu; (fig.)
حاسس hassâs; مستعد müsta'id

Alizarin, a-liz'a-rēn, (n) حمري (آلا) (ala-) jehri كوك بويا keuk boyā; red —
 قيرمزي keuk qurmuzu

Alkali, al'ka-li, (*n*) قلوي qalevî; — **Al'kaline**, (-lîn) (*a*) قلوي qalevî; **Al'kalinity**, (-lîn'-ti) (*n*) / (*lit*) قلویت qaleviyyet; — **Al'kalize**, (-liz) (*v a*) قلوبشدرمك qalevishdirmek; (*lit*) قلوبشدرمك taqliye et.; — **Al'kaloid**, (*n*) شبه قلوي shibhi qalevî.

All, awl, (a) بتون bütün, هپ bep ,
 جله jümle; **one and** — هرکس herkes,
at — اصلاً aslâ; قطعاً qat-uyyen
in — جمعاً jem-an; هپسی hepsi; — **but**
 دن غیری den gayrî, مستثناً müstesnâ;
 (almost) هان هان hemen hemen, **after** —
 بونئکه bounounla berâber, —
 نهایت nihâyet... — **'s one** عين شى aynu-
 shay; هپسى hepsi bir; **once for** —
 ايلك وءوك ilk ve son; — **the better** دهاى daha
 iyi, (lit) نعم المثلوب nî'mel-matlûb, —
right تمام â'lâ, اعى iyi, **tamam**; —
 (int.) پكى! pekîyî!; — **Saints'day**, (a.)
 پاسقاله pasqalye, (توسن) (tôusen)

Allah, al'la, (n) الله allah.

Allay al-lā', (v a) ياتيشد يرمق yattush-
durmaq; تسكين teskîn et.

Allege, al-lej', (ʔa) iddâ et.;
استناد isnâd et.; — **Allegā'tion**,
(-'shun) (n) iddâ; **Alleged'**, (jd)
(a) ذكر ايدلين zikr edilen;
ادعا اولونان iddâ olounan.

Allegiance, al-lēj'i-ans, (n) صداقة sa-
dâqat; (*lit.*) مربوطیت merbôutuyyet

Allegory, al'le-gor-i, (*n.*) كناية kinâ-ye: —**Allegoric**, (-'ik) (*a.*) كئنائى kinâ-î; (*fig*) دوقوناقلı doqounaqlı.

Alleviate, al-lēv'ī-āt, (*v. a.*) خفف *hafifletmek*; تخفيف *tahffif et*; — **Alleviā'tion**, (-'shun) (*n.*) تخفيف *hafifleme*; تسلي *tesellî*; فرحلق *ferahluq*.

Alley, al'li, (n) یول yol; (lit.) خیابان hu-yâbân.

Alliance, al-lī'ans, (*n.*) قرابت qarābet, (*pol.*) اتفاق ittifâq; — **Allied**, (-lid') (*a.*) متفق müttefiq; — **powers** دول متعقه düveli müttefiqa.

Alligation, al-li-gā'shūn (*n.*) (*arith.*)
 حساب وصلى hesābu vasatî; (خليطة)
 (halîta).

Alligator, al'li-gā-tur, (n) تمساح tim-sâh

Alliteration, al-lit-ër-ā'shun, (n) سجع
sej'; —**Allit'erative**, (-iv) (α) (lit)
سجى sej-i ; سجع müsejjâ'.

Allocate, al'lo-kāt, (v'a) ا. تخصيص tah-sîs et. , — **Allocâtion**, (-'shun) (n.) تاحسيسات tahsîsât; ائدات â-idât.

Allocution, al-lo-kū'shun, (n) نطق
noutq; (*lit*) خطابه hutâbe.

Allopathy, al-lop'a-thi, (*n*) تداءىء بالصد tedâvî-i bizzud;—**Allopath'ic**, (-'ik)
(*a*) بالصد (اصوليه) tedâvî-i biz-
zud (-ousôulîle)

Ailodial, al-lō'di-al, (a) ... ملك mülk .

Allot, al-lot', (*va*) ifrâz et ;
(*hit*) tahsîs et., (*distribute*)
tevzî' et ; — **Allot'ment**,
(*n*) hisse, (*act*) ifrâz ;
tevzî'.

Allow, al-low', (*v a*) يبرأق buraqmaq ;
تَنْزِيل *mūsâde et. ; (fin) تنزِيل*
tenzîl et. ; — for نظر دته آتی nazaru
diqqate almaq ; — Allow'able, (a.)
جائز jâ-iz ; مشروع meshrôu- ; (fin)
تَنْزِيل قَابِل qâbil tenzîl ; — Allow'-
ance, (-'aus) (n.) مساعدہ mūsâde ;
رضا ruzâ ; (fin) تخصیص tahsisât ;
(discount) تنزیلات tenzîlât, (sci)
احتیاط پای ihtiyât payu ;
to make—for حسابہ آتی (*i.*) hesâba
almaq.

Alloy, al-loi', (*v a*) قارشيديرمق qarush-durmaq; (*lit*) تخطيط tahlî et.; (*fig*) اصلاح uslâh et, (*n.*) خليطه halîta.

Allude, al-lūd', (*v n.*) اَلَا اِيْمَا et. ;
اَلَا مَوْرَاَد et.

Allure, al-lūr, (*va*) جذب jezb et ; جلب jelb et. , — **Allūre'ment**, (*n.*)
(*lit*) جاذبه jâzibe ; لطافت letâfet ; —
Allūr'ing, (*a*) جاذبه‌ی jâzibeli ; لطیف
latif ; — **Allūr'ingly**, (*ad.*) جاذبه‌ایله
jâzibeyle ; لطافتله letâfetle

Allusion, al-lū'zhun, (*n*) اِلمَا imâ;
کِنَايَه kinâyeh; — **Allusive**, (-lūs'iv)
(*a*) اِلمَالِي imâlû; (*lit.*) اِلمَاکْیَار imâkyâr, —
Allusively, (*ad.*) اِلمَالِیَه imâla, (*lit.*)
اِلمَاکْیَارَانَه imâkyârâne.

Alluvial, al-lū'vi-al, (a.) نهري nehrî ;
... طولہ dolma..., (lit.) متراکم müterâ-
kim.

only; routine; through; tuck; musée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ALL-AMA] (انكليزجه گمانك تلفظي اچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

Ally, al-li', (n.) متفق müttefiq; (pl.) برلشدیرومک (v a) birleşdirmek; — **one's self** birleşmek; (fig) مناسبیت پیدا ا. minâsebet peydâ et

Almanac, al'ma-nak, (n.) سالنامه sâl-nâme; — **taqvîm** آلماناق almanaq

Almighty, awl-mit'i, (n.) **The** — الله allah; (lit) قادر مطلق qâdiri moutlaq; (fig) آمر مطلق âmiri moutlaq

Almond, â'mund, (n.) بادام bâdem; **burnt** — قاورولوش بادام — qavroulmoush bâdem

Almost, awl'möst, (ad.) هان هان hemmen (-hemmen); — تقریباً taqrîben.

Alms, âmz, (n.) صدقه sadaqa; (fig) اعانه â-âne; — **house** دارالعجزه dârül ajeze, امارتخانه amâret-hâne

Aloe, al'ö, (n.) صبر اوتی sabr otu; (pl. & med) مسهل müs-lil

Aloft, a-loft', (a) یوقاریده youqarda, (mar) چناققلنده chanaqluqda.

Alone, al-on', (a & ad) یالکیز yalunuz; — **kendi kendine** کندی کندی; **let it** — ! طوقوتماک ! ! buraqun ! ! do-qouumayin !

Along, a-long', (ad) یوینه boyouna; (time) مدتجه müddetinje; — **with** (له) برلکده; (le-) berâber (له) برابر (le-) birlikde, **all** — کاملاً kyâmilen; (time) هر زمان her zaman; — **side**, (ad) یاننده yanunda; (mar) بورداسنده bordasunda

Aloof, a-löof', (ad.) اوزاغده ouzaqda; اوزاق طوروق — to keep ouzaq dourmaq.

Aloud, a-lowd', (ad.) آوازله avazla; (fig.) زیادهسیله ziyâdesile

Alpaca, al-pak'a, (n.) آلیپاça alpaca.

Alphabet, al'fa-bet, (n.) الفبا elifba; — **Alphabetâ'rian**, (-'ri-an) (n.) (fig.) مبتدی mülbtedî; — **Alphabet'ical**, (-'ik-al) (a.) الفبا صیروسى elifba surasu; — **Alphabet'ically**, (ad.) الفبا صیروسیله elifba surasile.

Already, awl-red'i, (ad.) ذاتاً zâten. .; اولجه ervelje...

Also, awl'so, (ad.) ده ...de, .. daliî; کذا kezâ...

Altar, awit'ar, (n.) محراب mihrâb; (fig.) کرسی kürsî.

Alter, awl'tér, (v.a.) دیشدیرمک deyishdirmek; (lit.) تغییر tagyîr et.; — **Alterable**, (a.) دیششیر deyishir; (lit.)

متحول mütehavvil; — **Alterant**, (a. & n) (lit) مبدل mübeddil; (chem.) محل mouhallil, — **Alterâ'tion**, (-'shun) (n.) دیشمه deyishme; (lit) تغییر te-gayyûr; (act.) تغییر tagyîr.

Altercate, al'ter-kât, (v n) آیشمه atushmaq; (fig.) مناقشه münâqa-sha et.; — **Altercâ'tion**, (-'shun) (n.) منازعه münâzâ; قاوغا qavga

Alternate, al-ter'nât, (v a) یکدیگری یکدیگرینی ta'qîb et.; (lit) متناوب tenâvûb et.; (a) (lit) متناوب mütenâvîb; — **Alter'nately**, (ad.) تناوب سورا ile; — **Alternâ'tion**, (-'shun) (n.) تحول tehavvül; (lit) تناوب tenâvûb; — **Alter'native**, (-'na-tiv) (a) (lit) متناوب mütenâvîb; (n) ایکیدن یکیden biri; باخچه châre, to have no — باشقا bashqa châre qalmamaq; — **Alter'natively**, (ad) سورا ile سورا سورا mejbûr ol, — **Alter'natively**, (ad) سورا ile سورا سورا birbirini ta'qîben; (lit.) متناوباً mütenâvîben.

Although, awl-thö', (conj) هرته قدر herneqadar ..; — **gerchi** ..

Altitude, alt'i-tüd, (n.) ارتفاع irtifâ'; ارتفاع yüxeklik; **meridian** — ارتفاع irtifâ-u nusfun-nehârî.

Altogether, awl-too-ge'h'er, (ad) دیگه bûsbüttin; تماماً tamâmen.

Altruism, al'troo-ism, (n.) (lit) دیگر dige endîshlik.

Alum, al'um, (n.) شاب shap; — **Alū'm-inous**, (-nus) (a.) شاپلی shaplu.

Aluminium, al-ü-min'i-um, (n.) آلومینیوم aleuminyûm.

Alumnus, al-um'nus, (n.) شاگرد shâ-kird; (resident) لیلی talebe, (شاگردان) talebe, — **Alum'ni**, (pl.) (شاگردان) shâkirdân; **society of alumni** (طلبه خادات جمعیتی) talebe birliyi; (طلبه خادات جمعیتی) talebe moughâdenet jem-iyyeti.

Alveolar, al've-o-lar, (a.) یووالی you-valu (teeth) دیش یووالی dish you-vasu...; (lit.) سنجی sinhi; — **Alve'olus**, (n.) دیش یووالی dish youvasu; (bee's) petek.

Always, awl'wâz, (ad.) دایماً dâ-imâ; هر زمان her zaman.

Amadou, am'a-dö, (n.) قاو qav.

Amain, a-mân', (ad.) تام قوتله tam qouvvetle.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e) deux; ring; machine;

möte, foot, mōn, shut, mûte, very, tû چيوو, ch ج, sh ث, th ث, zh ٽ [AMA-AMI]

Amalgam, a-mal'gam, (n) مالگامه malgama, — **Amalgamate**, (-ât) (v a) مزج a. malgama et, (fig) توحيد a. tevhid et, (lit) اتحاد a. imtizâj et; (fig) ittihad et; — **Amalgamated**, (-td) (a) (com) متحد müttehîd

Amanuensis, a-man-û-en-'sis, (n) کاتب kyâtib, (lit) مستنسخ müstensih.

Amaranth, -us, am-ar-anth, -us, (n) (bot.) محروس ايبى horoz ibiy.

Amass, a-mas', (v a) طوپلامق toplamaq, jem et جمع a.

Amateur, am-ât-âr', (n) آماتور amateur, مراقلی meraqli, هوسکار haveşkyâr.

Amaze, a-mâz', (v a) شاشيرنقى sha-shurtmaq, (lit) متحير a. mütehayyir et; — **Amazed**, (a-mâz'd) (a) حيرت a. mütehayyir, to be — hayret et. — **Amaze'ment**, (-mâz'-) (n) hayret; — **Amâzing**, (a) حيرت a. hayret veriji; — **Amâzingly**, (ad) شايان حيرت (درجده) shâyânü hayret (-derejede), (fig) مدھش müdhish.

Amazon, am'az-on, (n) آمازون amazon

Ambassador, am-bas'a-dur, (n) سفير sefir, (kebir) elchi, (fem.) سفيره sefire; — **Ambassador'ial**, (a) سفارت a. sefâret; — **Ambassadorship**, (n) سفيرلىk sefirlik

Amber, am-ber, (n) كهرابا kehrübâ, — **gris**, (-'grës) (n) عنبر anber.

Ambidextrous, am-bi-dek'strus, (a) ابى اليه ايشليه بيلير iki elife ishleyebilir; (lit) غايت ذواليمينين zül-yemîneyn; (fig) غايت بحرلىكى gâyet bejerikli

Ambiguity, am-bi-gû'i-ti, (n) (lit.) مبهميت mübhemiyet; — **Ambig'uous**, (-û-us) (a) مبهم mübhem; — **Ambig'uously**, (ad) مبهم صورده mübhem sûretdе.

Ambition, am-bish'un, (n) حرص hurs; (lit.) احترام ihtirâs; — **Ambit'ious**, (-bish'us) (a) حراص harîs, — **Ambit'iously**, (ad) حرصانه hurslа, (lit) harîsâne.

Amble, am'bl (v n) اشكين كىتمك eshgin gitmek; — **Am'bling**, (a) اشكين eshgin; (n) اشكين كيدىش eshgin gidish.

Ambrosia, am-brō'zhi-a, (n) عنبريه anberiyye; (fig) لذىذ shey;

— **Ambrō'sial**, (a) لذىذ leziz, (fig) نفيس nefis.

Ambulant, am'bū-lant, (a) سار seyyâr; — **Am'bulance**, (-ans) (n) آمبولانس seyyâr hastahâne ambulans, — **Am'bulatory**, (-or-i) (a) سار seyyâr, (walking) كزمه gezme... (n) كرنى يري gezinti yeri, promenad (-yeri).

Ambuscade, am'busk-ād, (n) پوسو posou, (v a) پوسويه دوشورمك posouya dushurmek.

Ambush, am'boosh, (n) پوسو posou; to lay an — پوسو قورمق posou qourmaq; to lie in — پوسوده ياتقى posonda yatmaq; to fall into an — پوسويه دوشمك posouya dushmek

Ameliorate, a-mel'yor-āt, (v n) ايشلش iyileshmek; (fig) صلاح kesh et, (v a) uslah et; — **Ameliorā'tion**, (-shun) (n) صلاح salâh, iyilik.

Amen, ā'men', (int.) آمين āmin !

Amenable, a-mēn'a-bl, (a) مئول mes-ûl; (subject) تابع tâbi', (docil) ملايم mülayim.

Amend, a-mend', (v a) نصحيح a. tas-hih et, (improve) اصلاح a. uslah et; (mod-ify) ايشلش iyileshmek; — **Amend'able**, (a) قابل qâbilı uslah; — **Amend'atory**, (-ri) (a) اصلاحی uslahi, تعديل tâ'dilî, — **Amend'ed**, (a) (lit.) معدل mou-addel; — **Amend'ment**, (n.) تعديل tâ'dilât, تصحيحات tas-hihât; — **Amends**, (-dz') (n pl.) تصميئات tazminât

Amenity, am-en'i-ti, (n) كورللك güzellek, طائلىق tatlıluq.

Amerce, a-mers', (v a) جزا ورمك jezâ vermek; — **Amercement**, (n) جزا jezâ (-yi-naqdi).

America, a-mer'ik-a, (n. pr.) امريكا amerika; — **Amer'ican**, (-kan) (a) امريكان amerikan; amerika...; — **Amer'ic-anism**, (-izm) (n) امريكان خصوصيت amerikan housusuyeti; (idiom) امريكان شيوهسى amerikan shivesi.

Amethyst, a'meth-ist, (n.) جبيلقوم (طاشى) jebelloqum (-tashu).

Amiable, ā'mi-a-bl, (a) سويلى sevimli; نازكانe nâzik; — **Am'iably**, (ad) نازكانه

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

môte, foot, mōōn; shut; mûte very; tû چيوو; ch چ, sh ش, th ث; th ð, zh ð [ANC-ANN]

Anchor, angk'ur, (n.) دمير demir; (v n.) دميرlemek demirlemek; **floating**—كوچوك sal demir, **ledge**—كوچوك kûchûk tonoz, **to cast**—دمير demir atmaq; **to let go the**—دميرى فوتدا ۱. demiri founda et.; **to weigh**—حرکت ۱. demiri vira et; (*fig.*) hareket et; — **Anch'orage**, (-āj) (n.) دمير mahalli; (*dues*) لنگر روسى lenger rûsôumou.

Ancient, an'shent, (a) eski (*hist.*) قديم qadîm; (*pers.*) اسبق esbaq; — **ly**, (ad) اسكيدن eskiden; (*lit.*) قديم qadîmen, **the-s** (pl) eski adamlar, (*lit.*) قديم qoudemâ; **the-times** (pl) عزمينى qadîme

And, and, (conj) و ve, ل. le.

Andiron, and'i-urn, (n.) اوجاق izgarahسى ojaq uzgarasu

Anecdote, an'ek-dôt, (n.) حكاية hikâyê; (*lit.*) منقبة qussa; **Anecdotal**, (-'ik-al) (a.) حكاية hikâyê tarzunda; (*lit.*) منقبى menqibavî.

Anemone, a-nem'o-ne, (n.) شفايق she-qâviq; كريد لالهسى girid lâlesi.

Aneroid, an'e-roid, (n.) معدنى بارومتر mâ'denî barometre.

Anew, a-nû', (ad) يڪيدن yeniden; تڪرار tekrâr

Angel, an'jel, (n.) ملك melek; — **Angelical**, -ly, (-'ik-al-li) (a. & ad) ملك melek gibî.

Anger, ang'ger, (n.) طارغىلق dargunluq, حقد hiddet; (*lit.*) انفعال infî-âl; (v.a.) طارغىلق darultmaq; (*lit.*) مغبر ۱. môngber et.

Angle, ang'gl, (n.) زاوية zâviye; (*fishing*) اولطه olta; (v. a.) باقى طوق baluq toutmaq; (*fig.*) اولامق avlamaq; **acute** — زاوية zâviyeyi hâdde; **obtuse** — زاوية zâviyeyi münferije; **right** — زاوية قائمه zâviyeyi qâ-ime; **solid** — زاوية مجسمه zâviyeyi müjesseme; **external** — زاوية خارجة zâviyeyi hârije; **internal** — زاوية داخله zâviyeyi dâhule; — **Ang'led**, (a.) كوشلى keusheli; (*lit.*) موزا müzev-vâ; — **Ang'ler**, (n.) باقى طوتان baluq toutan; — **Ang'ling**, (n.) باقى طوتما baluq toutma.

Anglican, ang'glik-an, (a.) انگليكان ang-

liqan; انگليز ingiliz, **the** — **Church** انگليكان كليسسى angliqan kilisesi, — **Ang'licism**, (-sizm), (n.) انگليز shivesi, — **Ang'licize**, (-siz) (v.a.) انگليزجه لشدirmek ingilizjeleshdir-mek.

Anglo-, ang'glo, (*pref.*) انگليز ingiliz.; انگلو anglo.; — **sax'on**, (n.) انگلو auglo saxon; — «**Turkish**» انگليز «تورك» ingiliz «türk».

Angora, ang-g'ōra, (n.pr) انقره anqara; (*cloth*) انقره صوفى anqara sofou; — **cat** (وان كديسى), — **goat** انقره كىيسى anqara kechisi, — **wool** انقره يياغى anqara yapâ

Angry, ang'gri, (a) طارغىن dargun; حيدتى hiddetli; (*lit.*) مغبر môngber; — **Ang'rily**, (li) (a.) حيدتلى hiddetli; (*lit.*) اغبرارله iğbîrârla.

Anguish, ang'gwish, (n.) كدر keder; ألم elem.

Angular, ang'gul-ar, (a) كوشلى keusheli; (*lit.*) موزا müzev-vâ; (*fig.*) چتين chetin.

Aniline, an'il-in, (n.) انيلين anilin.

Animal, an'im-al, (n.) حيوان hayvan; (a) حيوانى hayvânî.

Animate, an'im-ât, (v.a.) جانلانديرمق janlandurmaq, (*fig.*) تشويق teshviq et.; — **An'imâted**, (-td) (a.) شوق shevqli; (*fig.*) حرارتلى harâretli; — **An'imâting**, (a.) غيرتى gayretli; — **An'imâtion**, (-shun) (n.) شوق shevq; غيرت gayret.

Animosity, an-im-os'i-ti, (n.) دشمنلىq dushmanluq; عداوت adâvet.

Anise, an'is, (n.) اناسون anason.

Ankle, angk'l, (n.) طوپوق topouq; (*fig.*) كعب kâ'b.

Annals, an'alz (n) (pl) تاريخ tarîh; (*lit.*) قويد qouyoud; وقايه vaqâyi'; — **Ann'-alist**, (n.) (lit.) وقعه نويس vaq-a nüvis.

Anneal, an-el', (v.a.) تاولامق tavlamaq; (*fig.*) يوشماق yumushatmaq; — **Anneal'ed**, (-l'd) (a.) تاولى tavlu.

Annex, an-neks', (n.) علاوه ilâve; زىل zeyl, (*buildings*) مستمعات müshtemilât; مربوط merbût; (*pl.*) مربوطات merbûtât; (v.a.) علاوه ilâve et; الحاق ۱. rabt et.; (*pol.*) مربوط ilhâq et.; — **Annex'ed**, (a.) مربوط

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[ANN-ANT] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge. cārd, red; mē, hēr, in; mīne;

merbōut; ملحق mülhaq, — **Annex-ā'tion**, (-'shun) (n.) ربط rabt, علاوه ilāve; (pol) الحاق ilhâq
Annibal, an'ni-bal, (n. pr) آنبال anibal
Annihilate, an-ni'hil-āt, (v. a) (lit.) ابطال et; imhâ et, (abrogation) ابطال et; — **Annihilā'tion**, (-'shun) (n.) ابطال et; imhâ et; ابطال ibtâl
Anniversary, an-ni-vers'ar-i, (a) سنوی senevî; (n.) سنه دوریه seneyi der-riyye
Annotate, an'not-āt, (v. a) (lit.) شرح et; sherh et; tahshiye et, — **An'notā'tion**, (-'shun) (n.) شرح et; sherh, tahshiye et, — **An'-notātor**, (-tur) (n.) شارح shârih, مفسر müfessir.
Announce, an-nouns', (v. a) اعلان î'lân et, اعلان ihbâr et, (declare) beyân et; تبلیغ et; — **Announce'ment**, (n) اعلان î'lân, تبلیغ teblîg
Annoy, an-noi', (v. a) اذیت tâ'jiz et; اذیت suqmaq; — **Annoy'ance**, (-'ans) (n.) اذیت suquntu; راحتسوزلق rahatsuzluq; (pl) اذیتات tâ'jizât; — **Annoy'ing**, (a.) اذیتچی suquju, (lit.) مزاح müz-iç
Annual, an-nū'al, (a) سنوی senevî; — **ly** (ad) هر سنه her sene.
Annuity, an-nū'i-ti, (n.) سنه لک (تقسیم) senelik (-taxit), (lit.) تنصیصات سنویه tahsisâtü seneviyye.
Annul, an-nul', (v. a) ابطال et; ابطال ibtâl et.; — **Annul'ment**, (n.) ابطال et; لغو lagv
Annular, an'nul-ar, (a) یوارلاق you-varlaq; (lit.) دائروی dâ-irevî; حلقوی halqavî.
Annunciation, an-nun-si-ā'shun, (n.) تبلیغ teblîg; (rel) واهی vahy الهام il-hâm.
Anodyne, an'o-din, (n) اوشدیریمی (علاج) ouyoushdouroujou (-ilâj); (lit.) مسکن müsekkîn
Anoint, an-oint', (v. a) یاغلامق yâ-lamaq, (rel.) مسح et.; — **Anoint'ed**, (-'t'd) (a) یاغلی yâlu; (bad) (qasherlenmiş) (قشرلش) مسح mesih
Anomaly, an-om'al-i, (n.) انتظامسوزلق intizâmsuzluq; (lit.) غیرطبیعیlik gayri

tabî'lik, — **Anom'alous**, (-lus) (a) gayri tabî'
Anon, an-on' (ad) هان hemen; سمدی şimdi; **ever and** — آره صیره ara sura; دائماً dâ-imâ
Anonymous, an-on'im-us, (a) آنونیم anonim; (fig.) امضاسز imzâsuz
Another, an-u/er, (a.) باشقه bashqa, دیگر dîger; **one** — بری بری birbiri, بری yekdîgeri, **after one** — بری birbirinden sōra; (lit.) yekdigerini mütâ-qib
Answer, an'ser, (n) جواب jevâb; (v n) جواب vermek; (con-form) امثال et.; ifâ et.; — **the helm** دنگله مک dümen dinlemek; — **for** مسؤول او. mes-öl ol, (dog) آلاماق anlamaq; — **Answerable**, (a) جواب ویرلیر jevâb verilir; — **for** مسؤول mes-öl; — **to** ouygoun
Ant, ant, (n.) قریجه qarunja
Antagonism, ant-ag'on-izm, (n) ضدیت zuddiyyet; خصومت housoumet; — **Antag'onist**, (n.) ضد zudd; مخالف mouhâlif, معارض mou-âruz; — **force** مقاومت mouhâlif qouvvet; عضله' mouqâvemet; — **muscle** (lit.) عضله' azaleyi mütezâdde; — **Antag-onize**, (-iz) (v) مخالفت mouhâlefet et., zudd te'sir et..
Antarctic, ant-ärkt'ik, (n) مدار قطب medârü qoutbu jenûbî
Antecedent, an-te-sed'ent, (a) اولکی evvelki; (lit.) مقدم mouqaddem; (n.) (log و math) مقدم mouqaddem; (pl.) امثال emsâl; (lit.) سوابق sevâbuq; — **Antecēd'ence**, (-'ens) (n.) (lit.) تقدم teqaddüm; سبقت sebqat.
Antedate, an-te-dāt, (v. a) تاریخ قویق evvel târih qomaq; (lit.) تقديم taq-dim et.
Antediluvian, an-te-di-lū'vi-an, (a.) (lit.) قبل الطوفان qablet-toufân.
Antelope, an-te-lōp, (n.) طایغ کچیسى dâ kechisi.
Antemerdian, an-te-me-ri'di-an, (a.) (evvel) (اول) qablez-zevâl قبل الزوال
Antennæ, an-ten'ē, (n. pl.) آنتن anten.
Anterior, an-tē'ri-or, (a.) اول evvel; (place) اوکدهی eundeki; — **ly**, (ad.) مقدم mouqaddemâ; — **Anterior'ity**,

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōon; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, lh ث, lh ذ, zh ڌ [ANT-APA]

(-ti) (n) قدم teqaddūm, قدم qidem.
Anteroom, an'te-rōom, (n) آڻي ڇامبر anti-shambur; وهڻيڙو vestibūl.
Anthem, an'them, (n.) قصيدہ qasīde, national — ملي مارش milli hava; ملي مارش millī marsh.
Anthology, an-thol'oj-i, (n) (lit.) اڙهار ezhār; (poet) انعام (مجموعہ) (mejmou-ayu) esh-ār
Anthracite, an'thras-it, (n) آڻتراسيٽ antrasit (-keumūru) (ڪرومري)
Anthropoid, an'throp-oid, (n) ياري yari insan, شيبہ انسان shibi insān.
Anthropology, an-throp-ol'oj-i, (n) (lit.) انساني مباحثہ mebhāsi beshar.
Anthropomorphism, an-throp-o-mor'fiz'm, (n) (phil) مجسمہ (مسلک) mūjessime (-mesleki); (rel) الهي (شڪ) allāhu insana teshbih. (شڪ) — **Anthropomorphic**, (-'ik) (shik); — انسان insan sheklinde; (a) مجسم mūjessim
Anti, ant'i, (pref) .. gayri .. غير .. (e) qarshu, (med) .. مضاد .. (pers) .. علمداري .. aleyh-dāru; مخالف (-'e) mouhālif.
Antic, ant'ik, (a) غريب qaba; غريب garīb; (pl) تحلق tahāfluq
Antichristian, an-ti-kri's-tian, (a. fig) huristīyanluq خريستيانلق علمداري (n)
Anticipate, an-tis'ip-āt, (v a) اولدن evvelde yapmaq, (lit.) عاجل tājil et.; (fig) حسا hiss et.; (expect) مأمول me'mōul et.; — **Anticipā'tion**, (-'shun) (n.) تخمين tājil; (fig) حسا hiss; مقدمات mouqadde-māt; in — اولدن evvelde; پشتا pe-shīnen
Antifouling, ant'i-fowl'ing, (a) كبير kir toutmaz; (lit.) مضاد تفسيخ mouzāddu tefessouh
Antidote, an'ti-dōt (n.) بان زهر pan-ze-hir; (fig) چاره chāre.
Antigone, an-tig'o-ne, (n.pr.) (island) بورغاز بورغاز adasu
Antimony, ant'i-mun-i, (n.) آنتيمون antimon; راستيق rastuq tashu.
Antioch, an'ti-ok, (n.pr.) انطاكيه anta-kye
Antipathy, an-tip'ath-i, (n.) سرمه پيش sevmeyish; نفرت nefret; (opposition)

ضدئ zuddyyet, — **Antipathet'ical**, (-'ik-al) (a) سويغمنز sevimsiz; صوغوق soghouq; آنتيپاتيقي (antipatīq)
Antipestilential, an-ti-pes-ti-le'n-shal, (a) وبايہ قارشى vebāya qarshu; (lit) مضاد طاعون mouzāddu tâ-oun
Antipode, an-tip'od, (n) (ast) سمت semti qadem, (fig) ضد zudd, (pl) اضداد ezddād
Antiquary, an'ti-kwar-i, (n) آنتيقيجى antiqaju; (hobby) آنتيقيہ مراقلسى antiqa merāqlusu, — **Antiquār'ian**, (a) آنتيقيہ antiqa, قديم qadīm; (n.) آنتيقيہ antiqaju; — **Antiquāted**, (-td) (a.) قديم qadīm; eski-mish, (fig) كهنت keuhne; — **Anti-que'**, (-tēk') (n) آنتيقيہ (شي) antiqa (-shēy), — **Antiqu'uity**, (-tik'wi-ti) (n) (lit.) زمان زمان qadīm; (pl) اعظمه ezmineyi qadīme.
Anti-Semitic, an-ti-semit'ik, (a. fig) n. مؤسوي mousevi aleydāru.
Antiseptic, an-ti-sept'ik, (n. fig) (a.) مضاد تعفن antiseptik; (lit) مضاد تعفن mouzāddu te-āffūn.
Antithesis, an-tith'e-sis, (n.) (lit.) تضاد tezādd; (phil.) مقابله naqīzu mūdde-ā; (pl) اضداد ezddād.
Antwerp, ant'wēip, (n.pr) آنوهرس anveis
Anus, ān'us, (n) مقعد maqad
Anvil, an'vil, (n) اورس eurs, on the — (fig) حاضرلا نكده hazurlanmaqda; در دست derdest
Anxious, angk'shus, (a) انديشهلى endisheli, (fig) منتظر mountazur; (keen) خواهشگر hāhishger; — **ly**, (ad) صبر سوزلقه endişeyle; (fig) حرارتله harāretle; — **Anxiety**, (ang-zī'e-ti) (n.) انديشه endişe; امر merāq; (fig) امل emel.
Any, en'ni, (a) هر هانگي her hangi; — **body**, (n.) هر كيم her kim; — **how**, نه اولورسه اولسون ne oloursa olsoun; — **more**, آرتق artuq; — **one**, هر هانگي biri; (pers) هر كيم her kim.
Aorta, ā-or'ta, (n.) (ana) شريان shiryānu ebher; (beuyük damar) (بويوك تامار)
Apace, a-pās', (ad) چابوق chabouq; سرعتle sür-atle.
Apart, a-pārt', (ad) آيريمه ayru; آيريمه

only; routine; thrōugh; tuck; mūsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[APA-APP] (انكليزجه كئلك تلمقى اچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mīne:

ayruja; — from دن غیری . den gayru, دن آیری olaraq
Apartment, a-pārt'ment, (n.) دائره dā-ire, آارتمان apartuman.
Apathy, ap'ath-i, (n.) حسسزلىك hissizlik; لاڧىدى lāqaydî; — **Apathetic** (-'ik) (a) حسسز hissiz; لاڧىد lāqayd; كوشك gevshek.
Ape, āp, (n.) مایمون maymoun; (fig.) مقلد mouqallid, — **Ap'ish**, (a) مایمون maymoun gibi; تحف tahaf.
Aperient, a-pē'ri-ent, (a & n) (med) ملین müleyyin.
Aperture, a-pērt-ūr, (n.) دلیك delik; منفذ meufez.
Apex, ā'peks, (n.) تپه tepe, (lit.) ذروه zirve
Aphasia, a-fā'zi-a, (n.) (phil) ضیاع zuyā-u kelām; افاده ایدهمه‌یش ifāde edemeyish.
Aphelion, a-fē'li-on, (n.) (ast) اوج evj noqtasu.
Aphorism, a'for-izm, (n.) حکمت hikmet; مشهور سور mesh-hōursenz; (lit.) اساس vejize, (sci) قاعده qā-ide, وجیزه esās; (pl & lit) حکمیات hikmiyyât.
Apiece, a-pēs', (ad) هر بیری her biri; تانسی tānesi...
Apocalypse, a-pok'al-ips, (n.) (rel. & lit) آلاشیلان ilhâmât; — **Apocalyp'tic** (-'ik) (a.) آلاشیلان ilhâmî; (fig.) آلاشولماز anlashulmaz, منلق mōuglaq.
Apocrypha, a-pok'rif-a, (n pl) (rel.) سوهلر sūhleri, صحفی مشکوک سورمه şūreler, (mejhōulât); — **Apoc'ryphal**, (a) مشکوک meshkyōuk.
Apogee, ap'o-jē, (n.) (ast) اوج evj noqtasu; (fig.) (الا) evj (-bālâ).
Apologue, a'pol-og, (n.) حکایه (اخلاق) (ahlâqî-) hikyâye; تشبیه teshbîh.
Apology, a-po'oj-i, (n.) اعتذار i'tîzâr; مدافعه tarzuye; (defence) مدافعه müdâfâ; — **Apol'ogist**, (-jîst) (n.) مدافع müdâfî', — **Apol'ogize**, (-jîz) (v n) عفو دیلمک i'tîzâr et. اعتذار a. (v n) dilemek; — **for**, ترضیه ویرمک tarzuye vermek.
Apoplexy, a'po-pleks-i, (n.) (med) ایجه inme, نزل nüzül.
Apostasy, a-post'a-sî, (n.) دونمه deunme; (lit.) یرتداد irtidād; — **Apost'ate**, (-'ât) (a. & n) مرتد mürted.

A posteriori, ā-pos-tē-ri-ō'ri, (a.) (phil) بعدی bādî; (sōra-dan); ائردن مۇثره انتعلاا tejrübî; eserden mü-essire intiqālen.
Apostle, a-pos'l, (n) حواری havārî; (pl) حواریون havāriyyōun; (fig. & lit) پشوا pishivâ
Apostrophe, a-pos'trof-e, (n.) ویرگول virgül.
Apothecary, a-poth'ek-ar-i, (n.) اجزاجی ejzâju; — 's shop, اجزاهانه ejzâhâne.
Apotheosis, a-po-thē'o-sis, (n.) (lit.) تعظیم tâzîm, تعجیل tebjîl
Appal, ap-pawl', (v a) قورقوتماق qor-qoutmaq, — **Appall'ing**, (a.) قورقوج qorqōunj, مخوف mahōuf; مدهش müd-hish
Appanage, ap'pæn-āj, (n.) (pl) املاک emlâk; (lit.) مقاطعه mouqâte; (attrib-utes) توابع tevâbî'.
Apparatus, ap-par-āt'us, (n.) جهاز ji-hâz; آلت âlet; ماکنه makine.
Apparel, ap-par'el, (n.) (lit.) کسوه kisve; (v. a.) تعجیزا. tejhîz et.
Apparent, ap-pār'ent, (a.) ظاهری zâhi-rî; (evident) آشکار âshikyâr; **heir** — (وارث مطلق) (vârisi moutlaq); (crown) velî ahd; — **ly**, (ad.) ظاهرā zâhiiren, (fig.) آلاشیلان... anla-shulan... , غالبا gâlibâ. ; — **time** (ast) وقتی haqîqî
Apparition, ap-par-ish'un, (n) کورونمه geurünme, (fig.) ظهور zouhōur; (ghost) خیالت hayâlet; (phil.) (ترقی) (tere'î).
Appeal, ap-pēl', (v. n.) (jud.) استئناف istinâf et; — **to** مراجعت mü'râjât et.; — **rija** et; (n.) استئناف istinâf.; (fig.) خطاب mü'râjât, (lit.) استئناف محکمه‌سی hu-tâb, **high court of** — **Appel'able**, (a.) قابل استئناف qâbili istinâf; — **for** مسئول mes-ûl; — **Appeal'er**, (n.) (jud. & lit.) مستأنف müste'nîf.
Appear, ap-pēr', (v. n.) کورونماک geurünmek; (present) حاضر بولوماق hazur boulounmaq, (lit.) اثبات وجود a. isbâtî vüjūd et.; (book) انتشار a. intishâr et.; — **Appar'ance**, (-'ans) (n.) ظاهر geurünüş, کورونیش (pl.) zâhir; (phenomenon) حادثه hâ-dise; (ghost) خیالت hayâlet; (ind.) اثبات وجود isbâtî vüjūd et.;

(For Turkish pronunc.) past; lârgé, red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōon; shut; mūte, very, tū چيوو; ch ج, sh ش; th ث; th ذ, zh ژ [APP-APP]

to all — ظاهرآ zâhiren. ; هر وحيه her vejhile ; to keep up — s (lit.) هري ظوا heri zavâhiri mouhâfaza et. ; day of — (jud) يوم عاكه yevmi mouhâkeme; default of — (jud) كله بيش galkemeyish; (lit.) عدم اجابت ademi ijâbet, it appears (fig.) كوي كورنيور (gibi-) geurüniyor

Appease, ap-pēz', (v.a) باصديرق basdurmaq, تسكين teskin et.

Appellant, ap-pel'ant, (n) (jud) مع lit) مستأنف müste'nif; (petitioner) مستدعي müsted-i.

Appellation, ap-pel-â'shun, (n.) اسم ism; نام nâm; — Appell'ative, (-tiv) (n.) اسم جنس ismi jins, (a) اسمي ismî; (general) عمومي oumôumî; — Appell'atively, (ad) اسمي ismen; عمومآ oumôumen.

Append, ap-pend' (v.a) آصمق asmaq, (fig.) علاوه ilâve et, Append'age, (-âj) (n) (pl) تيمات tetimmât; teferrû-ât; — Append'ant, (a.) (lit.) معلق mou-allaq; متمم mütemmim, (n.pl) تيمات tetimmât; — Append'ix, (-iks) (n.) ذيل zeyl; علاوه ilâve; (ana.) كورباغصاق keur bârsağ; — Appendi'citis, (-sitis) (n.) آپانديسيت apandisit; (كورباغصاق التباي) (keur bârsağ iltihâbu).

Appertain, ap-pēr-tân', (v.n) عائد او. â-id ol.; راجع râji' ol.; — Apper-tain'ing, (a.) — (e) عائد to. â-id. ... (e) عائد to. â-id.

Appetite, ap-pet-it, (n) (lit.) اشتها ish-tihâ (ishtah); — Appetiz'ing, (-iz'-) (a.) اشتها ishtah veriji; (fig. مع lit) جالب اشتها jâlûbi ishtihâ.

Applaud, ap-plawd', (v.a) آلقشلامق al-qushlamaq, (fig.) تقدير taqdîr et.; بكنمک i.eyenmek; — Applaud'er, (n.) تقدير taqdîrکار al-qushlayan; (lit.) taq-dirkyâr; — Applause', (ap-plawz') (n.) آلقش alqush; (fig.) تقدير taqdîr.

Apple, ap'l, (n) الما elma; — of the eye ياني الما geuz bebeyi, crap الما yabâni elma; — peel الما قيوغي elma qabôu; — yard الما باغچيسي elma bâg-chesi

Appliqué, ap'lik-â, (n.) آپليکه aplike; (yapushdurma).

Apply, ap-pli', (v.a) تطبيق tatbiq et.; (use) استعمال isti'mâl et.; — one's self mirâjât et.; — Appli'-ance, (-pli'ans) (n) (act) تطبيق

bîq وسائل isti'mâl; (pl) vesâ-it; tertibât, — Applicabil'ity, (-plik-a-bil'i-ti) (n.) (lit.) قابليت تطبيقه qâbiliyyeti tatbiqiyye, — Ap'plicable, (-'plik-) (a) قابل تطبيق qâbili tatbiq; (fig.) اونگون ouygoun, — Ap'plicant, (-'plik-) (n) طالب tâlib; (petitioner) مستدعي müsted-i; (student) چاليشقان chalushgan; — Applicâ'tion, (-plik-â'shun) (n) تطبيق tatbiq; استعمال isti'mâl; (request) مراجعت mürâjât; taleb; (attention) دقت diqqat; gayret; on— طلب وقوعنده taleb vouqounda.; — s should be made (to) مراجعت ايدلملدير (e) mürâjât edilmelidir.

Appoint, ap-point', (v.a) تعيين tâ'yîn et.; (determine) قرارلاشديرمق qarârlashdurmaq; to be — ed تعيين اولومق tâ'yîn olounmaq; — Appointment, (n.) تعيين tâ'yîn; (situation) مأموريت me'mûuriyyet, (decision) قرار qarâr; لوازم tertibât; (equipment) levâzum; تجهيزات tejhizât; (engagement) ملاقات mülâqât; rendezvous راندهوو randevou; by — سوزلشهرک seuzlesherek; (order) emir üzlerine; to make an — bir vaqit tâ'yîn et.; (randevou vermek) راندهوو ورتمک; saray سراي متعهدي purveyor by — مأمورين مديریتی müdürin müdiriyyeti.

Apportion, ap-pōr'shun, (v.a.) تقسم taxim et.; افراز ifraz et, — Appor-tionment (n) تقسيم taxim; تورنע tevzi'.

Apposite, ap'poz-it, (a.) مناسب minâsib; — ness, (n) مناسبت minâsebet.

Apposition, ap-poz-ish'un, (n) وضع vazû; علاوه ilâve; (sci.) تراکب terâ-küb; (gram) تتابع tetâbou'

Appraise, ap-prâz', (v.a) تخمين tah-min et.; — taqdîr et.; — Ap-prais'er (n) محن mouhammin.

Appreciate, ap-pi'ē'shi-ât, (v.a) تقدير taqdîr et.; (raise) (fin.) يوكسلتمک yü-xeltmek; — Artururماق arturmaq; — Ap-pre'ciable, (-shi-) (a.) قابل تقدير qâbili taqdîr; (fig.) خيلى haylu; (haturu sayulur); — Appreciâ'tion, (n.) تقدير taqdîr; (fig.) مطالعه moutâlâ; (pl.) taqdîrât; (fin.) مزايه tezâyüd; ترفع tereffü'.

Apprehend, ap-pre-hend', (v.a) آلامق

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et. = etmek; ol — olmaq.

[APP-ARB] (اسكلزحه كمالك تلمغى اچون) act, chānge, cārd, red, mē; hēr, in; mine;

anlamak, ادراك idrāk et, (seize) toutmaq, توقيف tevqîf et, (fear) قورماق qorqmaq, (lit) tehâshi et, — **Apprehens'ible**, (si-) (a) آكلانيلير anlashulur, — **Apprehen'sion**, (-'shun) (n) آكلانيش anlayush, ادراك idrāk, (seizing) ضبط zabt; توقيف tevqîf, قورو qorqu, اندیشه endîshe; — **Apprehen'sive**, (-'siv) (a.) (lit) مدرک müdrîk; (intelligent) ذكى zekî; (fearful) عمللى aqullu, (fearful) اندیشهلى endisheli

Apprentice, ap-prent'is, (n) شاگرد shâkird, (craft) چراق churaq; (v a) چراق churaq vermek, to be — ed to چراق او. (e) churaq ol; — **Apprent'iceship** (n) شاگردلى shâkirdlik; چراقلى churaqluq

Apprise, ap-priz', (v a) (jud) فیشات اخبار ihbâr et, — **Appris'er**, (n.) (jud) داین dâyin; معرفت mefrûg (-leh)

Approach, ap-pröch', (v n) ياقلاشمق yaqlashmaq, (lit) تېقرب teqarrüb et, (apply) مراجعت mü'râjat et; (v a) ياقلاشدurmaq, (resemble) بکزهک benzemek, (n) تېقرب teqarrüb, (pl) جوار jivâr, حوالى ha-vâlî.

Approbate, ap'pro-bāt, (a) نصوب tasvib et, — **Approbā'tion**, (-'shun) (n.) تصويب tasvib; (rel) جوار jevâz.

Appropriate, ap-prö'pri-āt, (v a) كندينه مال et, — **Appropriat'** kendine mâl et.; (assign) تخصيص tahsis et; (a) (lit) مخصص mouhassas; مخصص housôsûsî; (suitable) مناسب minâsib; — **ly** (ad) مناسب صورتده minâsib sûretde; — **ness** (n.) مناسب minâsebet; — **isâbet**; — **Appropriā'tion**, (-'shun) (n) تصرف tesarruf; استعمال isti'mâl; (parliament) تخصيصات tahsîsât, — **clause** تخصيصات فصلî tahsîsât faslu, (فصل) (fasl)

Approve, a-pröuv', (v a.) تصويب tasvib et.; (jud) كندى منفعتته قوللاشق kendi menfâtine qoullanmaq, استفاده istifade et.; — **Approv'able** (a) — **Approval** (n.) موافق muvâfuq; — **on** — **with your** — تصويبكزله tasvibinizle; — **Approv'ed**, (-v'd) (a.) مصدق mousaddaq; (pers) معرفت mâ'rûuf, مجرب müjrebb.

Approximate, ap-proks'im-āt, (v a) تېقرب taqrîb et; (v n) تېقرب taqrîbî; — **Approximā'tion**, (-'shun) (n.) تېقرب taqrîb; تېقرب teqarrüb; — **Approx'imative**, (-tiv) (a) تېقرب taqrîbî, — **Approx'imatively** (ad) تېقرب taqrîben; على التقريب alet-taqrîb

Appurtenances, ap-pur'ten-ans, (n) ممتلكات müshtemilât; تفرعات tefer'rûât; — **Appurtenant**, (n.) مربوط merbûut; تابع tâbi'

Apricot, ā'pri-kot, (n) قايى qayusu; زردالى zerdâlî.

April, ā'pril, (n.) نيسان nisan.

A priori, ā pri-ō'ri, (a) بدىجى bedîhî; (phil) قبلى qablî, (متعارف) (müte-ârif), **Aprio'rist**, (-izm) (n.) (مسلكى) قبلى qabliyye (-mesleki) — **Aprio'rist**, (n.) قبلى qablî.

Apron, ā'prun, (n) ارولك eunluk

Appropos, a-pro-pö', (ad) بو خصوصده bou housûsda, بو مناسبتله bou minâsebetle; — **of** حقتده haqqunda; (a) موافق muvâfuq, مناسب minâsib

Apt, apt, (a) الويرشلى elverishli; مستعد müsta-id; — **ly**, (ad) اويفون صورتده ouygoun sûretde; همان hemen; — **Apt'itude**, (-tûd) (n) استعداد isti'dād.

Aquarium, a-kwā'ri-um, (n.) حيروانات hayvânâtü bahriyye müzesi.

Aquatic, a-kwat'ik, (a.) سو ده ياشار sou-da yashar, ... sou ..; (lit) مائى mâ-i.

Aqueduct, ak'we-duk't, (n.) سوكمرى sou kemer; بند bend.

Arab, ar'ab, (n.) عرب arab; — **Arāb'ia**, (n. pr.) عربستان arabistân; حجاز hijâz; — **Ar'abic**, (-ik) (a.) عربى arabî; (n.) arabja, عربى arabî, — **Ar'abism**, (-izm) (n.) عربى شيوهى arabî shîvesî; — **Ar'abist**, (n.) عربجه متخصصى arabja mütahassusu; (pl.) عربيون arabiyyoun.

Arabesque, ar'ab-esk, (n.) عربيه سوك arabesk; عرب طرزى arab tarzû.

Arable, ar'a-bl, (a.) اكيله ييلير ekilebilir; (lit.) قابل ذرع qâbili zeri'.

Arbiter, ār'bit-ēr, (n.) حكم hakem; — **Arbitrage**, (-rāj) (n.) (fin.) آريتراج arbitraj; — **Arbit'rament**, (n.) قرار qarâr; — **Arbit'rary**, (-ri) (a.)

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; fool, mōon, shut, müte, very, tū چيوو ch; sh; th; zh ʔ [ARB-ARG]

اختيارى ihtiyârî, (*despotic*) keyfi كیفی; indî, (*pol*) müstebidâne; — **Ar'bitrarily**, (*ad*) keyfi اولهريق keyfi olaraq, müstebidâne; — **Ar'bitrate**, (-'rât) (*vn*) hakemlik et; (*fig*) qarâr vermek; — **Arbitrâ'tion**, (-'shun) (*n*) hakem (ousoulû); (*fig*) qarâr tesviye; **bond of** — tahkimnâme, **court of** — hakem mejlisi (حکیم مجلیسی); **to submit to** — hakeme havâle et; — **Ar'bitrâtor**, (-tur) (*n*) hakem

Arborescent, âr-bur-es'ent, (*a*) آج ağ; (*lit*) shejerî شجرى

Arboriculture, ar'bur-i-kul-tûr (*n*) teshjîr تشجير; âj yetishdirme; fidanluq te'sisi; — **Arboricult'ural**, (*a*) teshjîrî تشجيرى

Arc, ârk, (*n*) qavs; (*electr*) ark آرك

Arcade, ârk-âd', (*n*) sura kemerler

Arch, ârch, (*n*) kemer, (*lit*)طاق tâq, (*v a*) kemer yapmaq; — **Arch'ed**, (ch'd) (*a*) kemerli; (*like*) moukavves مموص

Arch, ârch, (*a*) bash, pek, ماش; beuyûk بويوك

Archæology, ârk-ë-ol'oj-i, (*n*) (علم) âsâru atîqa; — **Archæolog'ical**, (-j'ik-al) (*a*)... âsâru atîqa; — **Archæol'ogist**, (-'jist) (*n*) âsâru atîqa âlimi.

Archaic, ârk-â'ik, (*a*) (tarz) qadîm; eski; — **Archâ'ism**, (-'izm) (*n*) qoudemâ tarzu.

Archangel, ârk-ân'jel, (*n*) beuyûk meleki; (*lit*) melekî mouqarrib.

Archbishop, ârch-bish'up, (*n*) bash metropolit.

Archduke, ârch-dûk', (*n*) ârshidûq; (غراندوک) grândûk; — **Archduchy**, (ârch-duch'i) (*n*) grân-doqâluq

Archer, ârch'êr, (*n*) oqjou; كاتكش kemânkesh; — **Arch'ery**, (-ri) (*n*)

اوچلوق oqjouluq, كاتكش kemân-keshlik

Archimedes, âr-ki-mê'dêz, (*n pr*) ârshimid, — **Archimê'dëan screw**, ârshimid videsi.

Archipelago, ârk-i-pel'a-gō, (*n*) adalar denizi

Architect, ârk'i-tekt, (*n*) mi'mâr; — **Architect'ural**, (*a*) mi'mârî; — **Architect'ure**, (-t'ûr) (*n*) mi'mârluq, fen fenni mi'mârî

Archives, ârk'ivz, (*n pl*) evrâq; (*records*) qouyûd; — **Arch'ivist**, (*n*) evrâq me'môurou

Arctic, ârk'tik, (*a*) (medar) qoutbu shimâlî; (*fig*) bouz gibi, soghouq.

Ardent, ârd'ent, (*a*) (*fig*) harâretli harâretli; — **ly**, (*ad*) gayretli; harâretle; — **spirits** (*n pl*) qouvvetli muskirât; — **Ard'our**, (-'ur) (*n*) âtesh.

Arduous, ârd'û-us, (*n*) chetin; mushkûl; — **ly**, (*ad*) mushkûlâtla; gayretle; — **ness**, (*n*) zahmet; mushkûlât; gayret.

Are, âr, (*pl*) durlar. durlar. (dur)

Area, âr'e-a, (*n*) sâha, (*building*) me-sâhâyi sat-hiyye

Arena, a-rê'na, (*n*) meydân

Areometer, â-re-om'e-têr, (*n*) miyas miqyâsi kesâfet.

Argent, âr'j'ent, (*n* و *a*)... gümüş; simin; — **Ar'gentine**, (-in) (*a*) simin; gümüş gibi, (*fish*) gümüş baluq; — **Agentif'erous**, (-rus) (*a*) simli.

Argentine, âr'jen-tin, (*n pr*) arjantin; — **Republic** arjantin jûmhûriyyeti.

Argil, âr'jil, (*n*) kil; bâlchuq.

Argue, ârg'û, (*a*) iddâ et; (*dis-cussion*) mübâhase et.; (*prove*) isbât et.; — **against** (ê) ... itirâz et.; — **for** (ê) ... müdâfâ et.; — **with** (ê) ... münâqasha et., — **Arg'uer**,

[ARG-ARR] (انگليزيه ڪلام ڪ تاعلي اچون) act, change, card, red; mē, hēr; in; mine;

(*n*) معترض mou'teriz, — **Arg'ument**, (*n*) دليل del'il, (*pl*) دلائل delâ-il; (*act*) دليل مابل mûbâhase; fallacious — دليل مابل del'ili bâtul; — **Argumentâ'tion**, (-'shun) (*n*) استدلال istidlâl, (*pl*) استدلالات istidlâlât, اثبات isbât; — **Argument'ative**, (-tiv) (*a*) (*lit*) استدلالی istidlâlî; مدلل müdellel, (*dis-puting*) مناقشه يوالی mûnâkasha yollou; (*pers*) مباحثه جي mûbâhaseji; — **Argument'atively**, (*ad*) مباحثه ايله mûbâhaseyle; مناقشه ايله mûnâqashayle. **Argus**, arg'us, (*n*) آچق کور achuq geuz; ذڪي zeki. **Aria**, â'ri-a, (*n*) (*mus*) مقام hava, مقام maqâm. **Arid**, ar'id, (*a*) قوراق qouraq; (*fig*) عقيم aqim: — **Arid'ity**, (-'i-ti) (*n*) قوراقلىق qouraqlyq, عفاقت aqâmet. **Aries**, â'ri ez, (*n*) (*ast*) حمل برج haml bürjü; first point of — اول حمل نقطهسى — evvelî haml noqtasu. **Aright**, a-rî't, (*ad*) طوغرى dôrou. **Arise**, a-rîz', (*v*) قالمق qalmaq, (*fig*) اولاد تولد tevellüd et. **Aristocracy**, ar-is-tok'ras-i, (*n*) اصالت asâlet, (*pl*) رادكان zâdegyân, — **Aristocrat**, (*n*) اصيلزاده asilzâde, (*fig*) كيار kibâr; — **Aristocrat'ic**, (-'ik) (*a*) اصيل asil; (*fig*) كيار kibâr; **Aristocrat'ically**, (*ad*) اصيلانه asilâne; كيارانه kibâranê. **Arithmetic**, ar-ith'met-ik, (*n*) (علم) حساب (ilmi-) hesâb; — **Arithmet'ical**, (*a*) حسابى hesâbî; — **Arithmet'ically**, (*ad*) حساب قاعدهمنجه hesâb qâ-idesinje; بالحساب bil-hesâb; — **Arithmetic'ian**, (-tish'an) (*n*) حساب عالِم hesâb âlîmi; (*pl*) حسابيون hesâbiyyûn. **Arius**, a-rî-us, (*n*) آريوس âriyûs; — **Arian**, (â'ri-an) (*a*) آريوسى âriyûs...; (*n*) آريوس طرفدارى (آريين) (âriyen); — «doctrine» آريوس مذهبى âriyûs mezhebi. **Ark**, ârk, (*n*) سفينه sefine, تكنه tekne. **Arm**, ârm, (*n*) قول qol; (*fig*) شعبه shou'be, (*weapon*) سلاح silâh; (*pl*) اسلحه esliha; (*ensigns*) آرمه arma; — in — قول قول qol qola; — chair, — pit, قولتوق qoltouq (-sandalye); — pit, قولتوق qoltouq altu, — **Arm'ed**, (m'd.) (*a*) مسلح müsellah;

— **Arm'ful**, (-'fûl) (*a*) قوجاق طولوسى koujaq dolousou, — **Arm'less**, (*a*) قولسىز qolsouz, چولاق cholaq; silâhsuz. **Armada**, ârm-â'da, (*n*) آرمادا armada, دونانما donanma. **Armament**, ârm'a-ment, (*n*) اسلحه esliha, تسليحات tejhîzat; (*act*) تسليحات teslihât; limitation of — تحديت تسليحات tahdidi teslihât. **Armature**, âr'ma-tür, (*n*) زده zurh; (*sci*) آرماتور armatur; (*phys*) دمير لوحه demir levha; (*pl*) جهاز jihâz. **Armenia**, ar-mē-ni-a, (*n*) ارمنستان ermenistân; — **Armēnian**, (*a*) ارمنى ermeni; (*language*) ارمنيجه ermenije. **Armistice**, ârm'ist-is, (*n*) متاركة mü-târeke. **Armlet**, ârm'let, (*n*) بيله ذيك bilezik; چنبر chenber (*mar*) قوئى qoy. **Armorial**, âr-mō'rî-al, (*a*) آرمه arma. — **hearings** آرمه arma. **Armour**, ârm'ur, (*n*) زده zurh; — **belt** (*mar*) رده قوشاق zurh qoushaq; — **plate**, زده رده zurh levha; — **Arm'oured**, (-'urd) (*a*) زدهلى zurhlu; — **Arm'ourer**, (*n*) توفكجي ousta, (*manufacturer*) سلاح عامل silâh âmîli; — **Arm'oury**, (-'i) (*n*) سلاحخانه silâhhâne; سلاح قولكسيونى silâh qol-lexiyonou. **Army**, ârm'i, (*n*) اوردو ordou; — **corps**, قول قول qol ordou. **Arnica**, âr'ni-ka, (*n*) (bot) اوكونوزكوزى eukeuz geuzü. **Aroma**, a-rō'ma, (*n*) رائحه râyiha. عطر utr; (*fig*) لذت lezzet; — **Aro-mat'ic**, (-'ik) (*a*) رائهالى râyihalu; (*lit*) عطرى utrî; (*n*) (*pl*) (fats) عطريات utriyyât; (*spices*) بهارات bahârât; — **Aro'matize**, (-'iz) (*v*) رائهالى tâtîr et. **Around**, a-rownd', (*ad*) اطرافه etrâ-funa, (on) اطرافنده etrâfuunda. **Arouse**, a-rowz', (*v*) قالدورمق qaldur-maq; (*fig*) تحريك tahrik et.; to be — ed قيرمق quzmaq. **Arrack**, ar'ak, (*n*) (عرق) (araq), برنج pirinj raqusu. **Arraign**, ar-rân', (*v*) دعوا dâ'vâ et.; — **Arraign'ment**, (*n*) دعوا dâ'vâ; ittihâm.

(For Vurkish pronunc.) past; large, red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot, mōon, shul; mûte, very; tû چيوو; ch چ; sh ش; lh ث; th ذ, zh ژ [ARR-ART]

Arrange, ar-rānj', (*v.a.*) ترتيب tertib et تسويه ا. (*settle*) tanzim et, (*settle*) tesviye et; (*v.n.*) قرارلاشدن qarârlashdurmaq, ا. ائتلاف i'tilâf et; — **Arrangement**, (*n.*) (*act*) ترتيب tertib, تسويه tesviye; (*agreement*) ائتلاف i'tilâf; (*pl*) ترتيبات tertibât; **to come to an** ائتلاف او يوشمق ouyoushmaq. ا. ائتلاف i'tilâf et; — **to be arranged** ائتلاف i'tilâf edilmek; مقرر او. mouqarrer ol.

Arrant, ar-rant, (*a*) پك فنا pek fenâ; شرير sherîr.

Array, ar-râ', (*n.*) صره sura, (*mul.*) صف saff; (*fig.*) موكب mevkib; (*dress*) (lit.) احتشام libâs; (*fig.*) زينت zînet, احتشام ihtishâm, (*jud*) زورى تربي جûri tertibi; (*v.a.*) ترتيب tertib et; (*adorn*) تزيين tezyîn et; ديزمك dizmek; (*jud*) دعوت dâ'vet et.; **battle** — صر سaffu harb

Arrear, ar-rêr', (*n.*) كذشته (معاشات) güzeshite (ma-âshât).

Arrest, ar-rest', (*v.a.*) توقيف tevkîf et; (*n.*) توقيف tevkîf; **under** — (*a*) موقوف mevqôuf; (*ad*) موقوف mevqôufen; **to be — ed** توقيف edilmek.

Arrive, ar-riv', (*v.n.*) واصل او. vâsul ol; كلك gelmek; — **Arrival**, (*n.*) وصول vûsûl; ورود vûrûd; (*pers*) مواصلة mousâlat; **on** .. وصولده vûsulinde.

Arrogant, ar'rog-ant, (*a.*) كستاخ kûstâh; — **ly**, (*ad*) كستاخانه kûstâhâne; — **Arrogance**, (-ans) (*n.*) كستاخلى kûstâhluq; عظمت azamet.

Arrogate, ar'rog-ât, (*v.a.*) ادعا iddâ et; — (*e*-) tesaddi et.

Arrow, ar'îo, (*n.*) اوq; (*lit.*) سهم seh; — **shaped** (*a*) اوq شكلده shekliinde; — **shot** (*n.*) اوq منزل ouq menzili; — **root**, آوروت arorot; — **Ar'rowy**, (-i) (*a*) اوq گي ouq gibi; (*fig.*) سرب serî'

Arsenal, ar'se-nal, (*n.*) ترسانه tersâne. **Arsenic**, ar'sen-ik, (*n.*) آرسنيك arseniq; (*suchan* otu).

Arson, ars'on, (*n.*) قوندالحريق qoundaq-juluq; قصداً ايقاع حريق qasden iqa-u harîq.

Art, ârt, (*n.*) صنعت san-at; (*pl*) صنايع sanâyî'; (*skill*) هنر hûner; مهارت

mehâret, (*rules*) اصول ousûl, (*lit.*) صنايع sanâyî' نفسه s nefise; — **Artful**, (-'fool) (*a*) صنعتى san-atli; (*fig.*) ماهر mâhir; (*cunning*) qournaz, — **Artfully**, (*ad*) ماهرانه mâhirâne, — **Art'less**, (*a.*) صاف âdî, (*fig.*) saf.

Artery, âr'têr-i, (*n.*) (شاه) طامار (ana) (shâh-) damar; (*lit.*) شريان shiryân; (*pl*) طريق sherâyîn, (*fig.*) طريق tariq; جاده jadde, — **Arter'ial**, (*a*) (lit.) شريانى shiryânî.

Artesian, âr-te'zhan, (*a*) آرتيزين arteziyen; — **well** آرتيزين قووسى arteziyen qouyousou.

Artichoke, ârt'i-chôk, (*n.*) انگنار enginar; **Jerusalem** — (*lit.*) يري الماسى yer elmasu.

Article, ârt'i-kl, (*n.*) (*jud*) ماده madde; (*pl*) مواد mevâdd; (*things*) اشيا eshyâ; (*com.*) امته emti-a; (*composition*) مقالة maqâle; (*ana*) مفصل mafsâl; (*gram.*) حرف تعريف harî târîf; (*pl* و mar.) رولا rola; طاقه دفتري tayfa defteri; (*v.a.*) مادله آيهرق maddelere ayurmaq; (*jud*) ماده تصريح madde tasrîh et.; (*bind*) مقاوله ياقى mouqâvele yapmaq; (*v.n.*) مشروط meshrûut ol.; ا. ائتلاف i'tilâf et.; — **s of association** شركت مقاوله نامسى shirket mouqâvele-nâmesi; — **s of war** قانوننامه qânûnnâmeyi askeri; — **Articled**, (-kld) (*a*) ماده ماده madde; (*apprentice*) چراق churaq; (ك) يانده mou-âvin; — **with** معاون (in-) yanunda; (ك) معاونى mou-âvini.

Articular, âr-tik'ular, (*a*) ... مفصل mafsâl...; مفصل mafsâlî.

Articulate, âr-tik'ul-ât, (*v.a.*) آبرى تلفظ ayyu telaffuz et.; (*a.*) (gram.) مفصل mounfasul; (*ana.*) مفصلى mafsallu; — **ly** (*ad*) آبرى آبرى ayyu ayyu; (*fig.*) واضح vâzuhen.

Artifice, ârt'i-fis, (*n.*) هنر hûner; (*trick*) ديسه desise; — **Artific'ial**, (-fish'al) (*a*) صنئى soun-î; (*fig.*) اويديرمه ouydurma; **Artific'ially**, (*ad*) صنئى اولارق soun-î olaraq.

Artillery, âr-til'er-i, (*n.*) (sci.) طوپچيلىq topjoulouq; (*pl*) طوپلار toplar, طوپ top; (*service*) ... طوپچى topjou...; — **man** طوپچى صابى topjou; — **officer** طوپچى صبرا topjou zâbiti; **field** —

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ART-ASK] (اسکېزحه کتاک تلفظی ایچون) act, chānge, cārd; red; mē. lîr; in; mine,

sahrâ topjou. ; heavy — آخر طوبیجی...
 âr topjou.. ; light — خفیف طوبیجی...
 haffî topjou .. mountain — جبل طوبیجی...
 jebel topjou
Artisan, ârt'i-zan, (n) صنعتکار san-at-
 kyâr; اشجی ishji
Artist, ârt'ist, (n.) artist صنعتکار
 san-atkyâr, — **Artist'ical**, -ly, (-'ik-al,
 -li) (a و ad) صنعتکارانه san-atkyâ-
 râne.
Arya, â'ri-a, (n pr) آریا âriya, (ایران)
 (îrân), (هرات) (herat); — **A'ryan**, (a)
 (ایرانی) âri; — **language**
 السنة آریه (pl.) el-sineyi âriye; — **peoples**
 اقوام آریه aq-vâmu âriye.
As, az, (conj) ایچون (because) gibi...
 .. ichün, دن ناشی den-nâshî; (quantity)
 قدر qadar; (while) ایکن iken; — **if**,
 گویا gyôuyâ...; — **for**, حفتنه ...haqqun-
 da, (ئه) کلنجه (e-) gelinje; — **from**
 تارتختدن den î'tibâren; — **long**
 دیقه ...dikje, — **it**
 ... duqja, اولدوqja, — **we**
 اولسون diyelimki...; — **much**
 ..olsun; bir nevi' ; — **much**
 ayun...; — **soon** —
 inje, .unja, (معتاقب) (i-) mû-
 te-âqib, — **well** ... kezâ...; عین
 aynu-vejhile.
Ascend, as-send', (v n) یوکسلmek
 (lit.) sou-ôud et ; (time)
 (اوزرینه) rûjôu' et.; (v.a) (yüzerine)
 — **Ascend**~
 ant, (a.) یوکسلen; (phl) متصاعد
 mütêsâ-ud; (ast.) صاعد sâ-ud; (n.)
 (superiority) فاقیت fâ-iqiyet;
 نفوذ nüfôuz; (astrology) یولدیز
 (tâlî'), (ancestor) جد jedd; — **Ascend**~
 ency, (-'en-si) (n.) فاقیت fâ-iqiyet;
 نفوذ nüfôuz.
Ascension, as-sen'shun, (n.) یوکسله
 yûxelme, (lit) صعود sou-ôud; (rel.)
 خروج ourôuj; **right** — (ast) مطالع
 mâ-tâlî'; — **day** معراج mî'râj (-gü-
 nû); (lit.) يوم عروج yevmi ourôuj.
Ascent, as-sent', (n.) (lit.) صعود sou-
 ôud, یوکسلش yuxelish; (elevation)
 ارتفاع irtifâ'; (advance) ترقی teraqîq;
 (slope) تپ tepe, بایر bayur; **line of** —
 (fig.) نسب neseb.
Ascertain, as-sér-tân', (v.a.) تحقیق
 tahqîq et.; تعیین tâ'yîn et.; — **As-**

certain'able, (a) آکلاشیلیر anlashu-
 lur
Ascetic, as-set'ik, (a و n) داهد zâhid;
 münzevî; (fig.) متعصب moute-
 assub, — **Ascet'ixism**, (-'i-sizm)
 (n) زهد zühd; انزوا inzivâ
Ascribe, a-skrib', (v.a) عطف atf et.,
 haml et ; — **Ascrib**'able, (a.)
 عطف اولونه ییلیر atf olounabilir.
Ash, ash, (n.) — tree (آغاجی) dish
 boudaq (-âju); — **Ash'en**, (a)
 dish boudaq (دن) dish boudaq (-dan).
Ash, ash, (n) کول küll; — **bucket**,
 کول küll; — **hole**, کول küllük, —
 küllhan; — **pan**, کول küllük, —
 Ashy, (a) کول küll gibi; (fig) صولوق
 solouq
Ashamed, a-shâmd', (a.) واتمش ou-
 tanmush; محجوب mahjôub, **to be**
 — محجوب او outanmaq; mah-
 jôub ol.
Ashes, ash'ez, (n.pl) کول küll (-ler);
 (lit) رمد rimâd; (body) جسد jessed, (lit.)
 باقای baqâyâyî uzâm; (ruins)
 enqâz; خرابه harâbe, **to lay**
 in — کول küll et.; خراب harâb et.
Ashore, a-shör', (ad.) ساحله sâhile: (on)
 ساحله sâhilde, **to go** — چیغمق qa-
 raya chuqmaq; **to be driven** —
 او طورمق qaraya gitmek; کیتیک
 otourmaq.
Asia, âzh'ya, (n.pr) آسیا asya; — **Mi-**
 nor, آسیای صغری anadolou, (lit.)
 asyâyî sôugrâ; — **Asiat'ic**, (-'ik) (a.)
 آسیائی asyâ-i; (lit.) آسیا asya...
 (flo-rid) (lit.) مoutantan; (n.) مoutantan;
 asyali.
Aside, a-sîd', (ad.) بر طرفه bir tarafa;
 (on) بر طرفه bir tarafda; (npart) ایریجه
 ayruja; (a.) آیری ayru, خصوصی
 sôsûsi; (secret) گیزی gizli; **to set** —
 بر طرفه bir tarafa buraqmaq, (fig.)
 ihinâl et.; (dress) چیقارمق chu-
 qarmaq; (jud.) نقض naqz et., **to**
 ref et., **to turn** — چورمک chevir-
 mek; (fig.) اغفال igfâl et., **to**
 stand — بر طرفه bir tarafa
 dourmaq; (fig.) کری طورمق geri
 dourmaq.
Ask, ask. (v.a.) سورمق sormaq; سوال
 sû-âl et.; (require) ایستmek istemek;
 rijâ et.; — **for** آرامق aramaq.
Askancee, a-skans', (ad.) یان yan
 (-dan); **to look** — یان یان yan baq-
 maq.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōon, shuut, mūte, very, tū چيوو; ch ج, sh ش; th ث; lh د, zh ز [ASK-ASS]

Askew, a-skū', (*ad*) يانه yana, مائل mā-ilen, چارپوق charpuq
Aslant, a-slant', (*a. م. ad*) يان yan; مائل mā-il.
Asleep, a-slēp', (*ad*) اويقوده ouyqouda
Aslope, a-slōp', (*ad*) ياتيқ yatuq; مائل mā-il
Asp, asp, (*n*) ييلان yulan
Asparagus, as-par'a-gus, (*n*) آسپهرز asperj; قوش قونماز qoush qonmaz
Aspect, as'pekt (*n*) منظره manzara, (*fig*) حال hâl; (*ast. م. fig*) صفحه safha, (*pl*) صفحات safhât.
Asperity, as-per'i-ti, (*n*) سرتلك sertlik; (*fig*) شدت shiddet
Asperse, as-pers', (*v a*) افترا iftirâ et, بۇتتان būtân et, — **Asper'sion**, (-'shun) (*n*) افترا iftirâ
Asphalt, as-falt', (*n*) آسفالت asfalt
Asphyxia, as-fik'si-a, (*n*) احتناق ihtinâq, (*lit*) انقطاع inqutâ-u teneffûs; — **Asphyx'iate**, (-ât), (*v a*) احتناق ih-nâq et, بۇغغ būmaq, — **Asphyx'iant**, (*n*) محقق mouhniq (-madde)
Aspic, as'pik, (*n*) آسپيқ aspiq, (صالحه) (salcha).
Aspirant, as-pir'ant, (*n*) طالب tâlib; نامزد nâmzed
Aspirate, as'pir-ât, (*n*) تنفس te-neffûs et; چىكمە chekmek; (*v a*) (*gram*) بوغاردن تەلفۇز boghazdan telaffouz et; — **Aspirâ'tion**, (-'shun) (*n*) ئىچرى چىكمە icheri chekme, مص mass; (*gram*) بوغازدان تەلفۇز boghazdan telaffouz; (*fig*) امل emel; (*pl*) آمال âmâl; — **Aspirâ'tor**, (-'tur) (*n*) (med.) اسپيراور aspirateur; (مخلىه) (mouhalliye).
Aspire, as-pir' (*v a*) آرزو arzou et; (*lit*) خواهشگر hâhishger ol.; — **Aspir'ing**, (*a*) ايستكلى istekli; (*lit*) حارىس haris; چىكىچى chekijji; (*n*) امل emel.
Ass, as, (*n*) اشك (eshek), مركب mer-keb; — **driver**, اشكىچى eshekji.
Assail, as-sâl', (*v a*) تجاوز tejâvûz et; — **Assail'ant**, (*n*) متجاوز mütejâviz; خصم hasm.
Assassin, as-as'in, (*n*) قاتل qâtil, جانى jāni; — **Assas'sinate**, (-ât) (*v a*) قاتل qatî et.; اولدirmek euldirmek; — **Assassinâ'tion**, (-'shun) (*n*) قاتل qatî; (*fig*) جنايت jinâyet.

Assault, as-sawlt', (*v a*) هجوم hū-jōum et; (*jud*) تعرض te-arrouz et; — **Assault'er**, (*n*) مهاجم mühâjim; معرض müte-arrouz.
Assay, as-sā', (*n*) تجربه tejrbûbe; (*gold*) عيار ayâr, (*drink*) چاشنى cheshni; (*v a*) تجربه tejrbûbe et, mark of — عيار ayâr, تما damga.
Assemble, as-sem'bl, (*v n*) طوبلاشق toplanmaq, اجتماع ijtimâ' et; (*v a*) طوبلاماق toplamaq, (*fig*) دعوت dâ'vet et; — **Assem'blage**, (-âj) (*n*) طاقم taqum; هيئت hey-et
Assembly, as-sem'bli, (*n*) مجلس mejlis; (*act*) اجتماع ijtimâ', (*mil*) تجمع tejem-mou' — **room**, اجتماع صالونى ijtimâ' sa-lonou, مجلس (اوطهسى) mejlis (-odasu); **general** — مجلس عمومى mejlisi oumû-mî, **National** — مجلس مىلى mejlisi millî, **Grand National — of Turkey** تۈركىيە بۈيۈك مىلت mejlisi.
Assent, as-sent', (*n*) قبول qabûl et; راضى râzu ol; (*n*) رضا ruzâ, موافقت mouvâfaqat; — **Assent'ingly**, (*ad*) (*lit*) موافقتكارانه mouvâfaqat-kyârâne.
Assert, as-sert', (*v a*) ادعا iddâ et.; (*affirm*) (*lit*) تاييد te'yîd et; — **Assertion**, (-'shun) (*n*) ادعا iddâ; تاييد te'yîd, (*evidence*) ifâde; — **Assert'ive**, (-'tîv) (*a*) (*lit*) تاييدي te'yîdî, (*positive*) مثبت müsbet.
Assess, as-ses', (*v a*) تخمين tahmîn et.; تقدير taqdîr et.; (*tax*) (رسوم) (rûsûm-) tarh et., — **Assess'able**, (*a*) (*tax*) وىركىيە تابع vergiye tâbi'; — **Assess'ment**, (*n*) وىركى vergi, (*act*) تخمين tahmîn; تقدير taq-dîr; — **Assess'or**, (-'ur) (*n*) تخمىن mouhammin; (*jud*) مشاور mû-shâvir (-â'zâ).
Assets, as'sets, (*n*) اموال emvâl; ثروت servet; (*fin*) مطلوبات matlûbât; — **and liabilities** مطلوبات و ديون matlûbât ve düyûn; ألجىق و برههك alajaq ve-rejek
Assesveration, as-sev-er-â'shun (*n*) عهد ahd; تامين te'mîn.
Assiduity, as-sid-û'i-ti, (*n*) غيرت gay-ret; (*lit*) اقدام iqdâm; — **Assid'uous**, (-'u-us) (*a*) چالوشگان chalushgan; (*lit*) غيرتله mouqdim; — **ly**, (*ad*) غيرتله

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[ASS-AST] (انگريزي ڪلام ۾ تلفظي اڇيون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mine;

gayretle, (*lit.*) مقدمانه mouqdimāne.
Assign, as-sin', (*v.a*) تخصيص tahsîs et.; حواله tā'yîn et.; (*refer*) حواله havâle et., (*jud*) اثبات isbât et.; — **over** ترك terk et.; — **halef** خلف (n) (*lit.*) مفرغ mefrôug (-leh); — **Assign'able**, (*a.*) قابل تخصيص qâbili tahsîs; — **Assign'ed**, (-sin'd) (*a*) معين mou-ayyen; (*lit.*) مخصص mouhassas; — **Assignee**, (as-sin-e') (*n*) (*jud*) وکیل (مرخص) vekîl (-mourahhas); (*bankruptcy*) سندیق sindiq; — **Assign'ment**, (*v*) (*act.*) حواله tā'yîn; تعيين tahsîs; حواله havâle, پولیچہ policha; (*document*) vesîqa, — **Assign'or**, (-'ur) (*v*) فارغ fârig, (*fin*) حواله ورن havâle veren, (مرسل) (mürsil)
Assimilate, as-sim'il-ât, (*v.a.*) (*lit.*) تمثیل temsîl et., (*vn*) (*lit.*) تمثیل temessûl et.; — **Assimilâ'tion**, (-shun) (*v*) تمثیل temessûl; (*act.*) تمثیل temsîl; — **Assim'ilâ'tive**, (-tiv) (*a*) تمثیلی temsîlî; مثل mûmessîl; (*tending*) قابل تمثیل qâbili temessûl.
Assist, as-sist', (*v.a*) یاردم yardum et., (*vn*) بولونق (حاضر) bôlunq maq; — **Assist'ance**, (-'ans) (*v*) یاردم yardum; معاونت mou-âvenet; — **Assist'ant**, (*vn*) معاون mou-âvin; — «**sec-retary**» معاون «کاتب» kyâtîb mou-âvîni; — «**engine**» «ماکینہ» yâr-dumju «makîne».
Assize, as-siz', (*n*) نرخ narh; (*pl.*) محکمہ (mevqûut-) mahke-me; (*session*) اجتماع ijtîmâ', (*v.a.*) نرخ taq-dîr et.; — **Assiz'er** (*v*) بلدیہ مفتشی belediye müfettishi.
Associate, as-sô'shi-ât, (*v.a.*) تشریک teshrik et.; (*vn*) اشتراک ishtirâk et.; (*n*) شریک sherîk; رفیق refîq; — **Asso'ciable**, (*a.*) مؤنس mounis; نازک nâzik; — **Asso'ciâted**, (td) (*a.*) مشارک müşterek, (*lit* مع *pol*) مشارک müşhârik; **The Allied and— Powers** (*lit.*) دول متفقہ ومشارکہ dûveli müttefiqa ve müşhârike; — **Associâ'tion**, (-shun) (*n*) جمعیہ jem-iiyyet, (*act.*) اشتراک ishtirâk, مشارکت müşhâreket; (*phil.*) تداقی tedâ-i; — **of ideas** (*lit.*) افکار tedâ-i' efkyâr; (*contiguity*) تداقی temâdî; رابطہ râbuta.

Assonance, as'son-ans, (*lit.*) قافیہ qâfiye, (*fig.*) آهنگ âhenk, — **As'sonant** (*a*) آهنگی mouqaffâ; آهنگی âhenklî
Assort, as-sort', (*v.a*) آیرمق ayur-maq, (*lit.*) تصنیف tasnif et., (*com.*) تطابق tetâbouq yapmaq; (*vn*) آیرمق ouymaq; (*lit.*) تطابق tetâbouq et., — **Assort'ed**, (t'd) (*a*) چشیدی cheshidlî; — **Assort'ment** (*n*) (*act.*) چشید cheshid; (*variety*) تصنیف tasnif; envâ'
Assuage, as-swâ'j, (*a.a*) تسکین tes-kîn et., تخفیف tahfif et., (*vn*) خفیفه مک hafifleme; — **Assuâge'ment** (*n*) خفیفه مک hafifleme; سکونت sükyûnet; — **Assuâg'ing**, (j'ing) (*a*) مسکن mü-sekkin
Assume, as-sûm', (*v.a*) فرص farz et.; (*undertake*) درعهده der ouh-de et.; باشلاماق bashlamaq; (*vn*) قالدشمق (تد) qal-qushmaq; — **Assûm'able** (*a.*) فرص farzolounabilir; — **Assû-med'**, (-sûmd') (*a*) مفروض mefrûuz; (*fig.*) موهوم mevhoum, — **Assûm'ing**, (*a*) کستاز kûstâz; عظملی azametli; — **that** farz edelimki... — **Assûm'ingly**, (*ad.*) عظمته azametle.
Assumption, as-sum'shun, (*n*) فرضیہ farazuyye; (*act*) فرض farz; (*fig.*) قبول qabûl; (*log*) صغری sougrâ; (*rel*) معراج (مریم) asompsiyon; — **Assump'tive**, (-tiv) (*a.*) مفروض mefrûuz.
Assure, a-shôor', (*n.a.*) تأمین te'mîn et.; (*insure*) سیغورطہ sigorta et.; — **Assûr'ance**, (-'ans) (*n*) تأمینات te'mînât; سیغورطہ sigorta; — **Assûred'**, (rd') (*a.*) امین emîn; سیغورطہ لی sigorta-lu; — **you may rest** — امین اوله ییلیرسکن emîn olabilirsiniz; اعتماد ایده ییلیرسکن î'timâd edebilirsiniz.
Assyria, as-sî'i-a, (*n pr.*) آشوری âsôuriya; — **Assy'rian**, (*a.* مع *n*) آشوری âsôurî; آشوری لسانی (language) âsôurî lisânu, آشوریجه âsôurîje
Aster, as'ter, (*n*) ییلدیز چیچکی yulduz chicheyi, (پات) (pat)
Asterisk, as'ter-isk, (*n*) ییلدیز (شارقی) yulduz (-ishâreti).
Astern, a-stern', (*ad.*) (mar.) کیری geriye; (طورنستان) (tornistan).
Asteroid, as'ter-oid, (*n*) شهاب سیاره shi-bhi seyyâre; کوجوک سیاره kûchûk

(For Turkish pronunc.) past; large, red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut, mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش, lh ث, zh ژ [AST-ATL]

seyyâre; (*pl* مع *lit*) seyyârat صغره sey-yârâtu sagûre.

Asthma, asth'ma, (*n*) نفس طارلى nefes darlugh.

Astigmatism, a-stig'ma-tizm, (*n*) آستىماتىزم astigmatizm, — **Astigmat'ic**, (-'ik) (*a*) آستىماتىق astigmatiq

Astir, a-stir', (*ad*) حرکتده hareketde; (*fig.*) آيافده ayaqda; (*bed*) قالقمش qal-qmush.

Astonish, as-ton'ish, (*va*) حيرت ويرمك hayret vermek; شاشورتق shashurt-maq; — **Aston'ished**, (-shd) (*a*) شاشمش shashmush; (*lit.*) مۇتە hayret müte-hayyir; to be — **Aston'ish** hayret et., شاشماق shashmaq, — **Aston'ishing**, (*a*) حيرت ويرىجى shashulajaq; hayret veriji, — **Aston'ishingly**, (*ad*) شاشىلەجىق درجەدە shashulajaq dere-jede; — **Aston'ishment**, (*n*) شايان shâyânu hayret derejede, hayret.

Astound, as-townd', (*va*) شاشىرتق shashurtmaq; (*lit.*) مۇتە hayyir müte-hayyir et.; — **Astound'ing**, (*a*) شاشىلەجىق shashulajaq, (*lit.*) شايان shâyânu hayret.

Astraddle, a-strad'dl, (*ad.*) آيىشمش apushmush; — of اورىندە ..üzerinde; يېنىشش ...(-e) binmish.

Astrakhan, as'tra-kan, (*n* مع *a*) أستراخان asturagan.

Astral, as'tral, (*a*) (*lit.*) كوكى kevkêbî; نجومى nûjûmî, (*full*) يىلدىزلى yulduzlu; — **body**, خيالت hayâlet; (*pl.*) ارواح ervâh.

Astray, a-strā', (*ad*) سايىش sapmush; آواره âvâre; to go — يولدن سايىق yoldan sapmaq; (*fig.*) آواره ol.

Astride, a-strid', (*ad*) آيىشمش apush-mush; ..üzerinde.

Astringe, as-trinj', (*va*) سىقىق suq-maq, سىقىش suqushdurmaq; (*med*) قابىز qabz et; — **Astrin'gent**, (-'jent) (*a* مع *n*) سىرت sert; — **Astrin'gency**, (-'jen-si) (*n*) (*lit.*) سىرت sert; قابىز qabuz; (*fig*) سىرت sert; تىقىش teqabbouz; تىقىش teqallous; (*fig*) سىرت sertlik

Astronomy, as-trol'o-ji, (*n.*) رىمل reml; علم ilmi nûjûm; — **Astrol'oger**, (-jer) (*n.*) رىمال remmâl; — **Astrolog'ic**, (-loj'ik) (*a*) رىملى remlî; علم ilmi nûjûm...

Astronomy, as-tron'om-i, (*n*) (علم) (ilm) hey-et, فلكىيات felekiyyât; **Nautical** — hey-eti bahriyye; — **Astron'omer**, (*n*) heyet-shinâs; — **Astronom'ical**, (-'ik-al) (*a*) heyet-shinâs; — **Astronom'ically**, (*ad*) (*lit.*) hey-et.; — **time** vaqti hey-et; — **Astronom'ically**, (*ad*) (*lit.*) bilhey-e; علم ilmi hey-etje.

Astute, ast-ūt', (*a*) گىرگىن girgin; ذكى zeki.

Asunder, a-sun'der, (*ad*) آيرى ayru; parchalanmush; to go — parchalanmaq; قوپى qop-maq; to take — parchala-maq

Asylum, a-sil'um, (*n.*) دارالرحمة dârül-ajeze, (*fig.*) ملجأ melje', **lunatic** — تمارخانه tumar-hâne; (*lit.*) بىمارخانه bî-mâr-hâne

At, at, (*prep*) ده .de, اوزرىندە ..üzerin-de; ئۇ .e

Atavism, at'av-izm, (*n*) (*lit.*) اصلنى رجوع asluna rûjôu', آتاپە چىكمە ataya chekme, تىكرى tekerrür; (*med*) (تەۋرىش) (tevârûs)

Ataraxia, at-a-raks'i-a, (*n*) تام لاقىدى tam lâqaydî, قابىغوسىزلىق qaygousuzluq.

A'theism, a'the-izm, (*n*) اللہى انكار al-lâhu inkâr; (*fig*) دىنسلىك dinsizlik, — **A'theist**, (*n*) مۇنكىر münkîr (-billâh), (*fig*) دىنسىz dinsiz.

Athens, ath'enz, (*n* پر) آتېنە atine; — **Athēnian**, (*a*) آتېنە atine., (*n*) آتېنەli atineli

Athlete, ath'let, (*n*) آتلىت atlet; سپورسى sporjou; (*fig*) قۇۋۋەتلى qouvvettli; (-adam); — **Athlet'ic**, (-'ik) (*a*) آتلىتىق atletiq; گۈرەش güresh.; spor..; — **Athlet'ics**, (-'iks) (*n*) آتلىتىق atletiq; گۈرەش güresh; spor, ىمان idman; — **Athlet'icizm**, (-sizm) (*n*) آتلىتىزم atletizm; spor, ىمان idmanjuluq.

Athos, a'thos, (*n. pr*) **Mount** — آياروز aynaroz

Athwart, a-thwawrt', (*ad.*) چاپراز cha-praz, آيىقىرى ayquuru.

Atlantic, at-lan'tik, (*n* مع *a*) اتلانتىق atlantiq — Ocean; (*lit.*) باھرى mouhiti atlaş.

Atlas, at'las, (*n.*) (*geog.*) اطلس atlaz; (*silke*) اطلس atlaz; (*janfes*) (جانفەس), (*poet*) دىبا dibâ.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ATH-ATT] (الانكليزية ككأتك تلفعى ايجون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in, mine;

Athmosphere, at'mo-sfēr, (n.) هوا (جو) havâ (jevvi-) havâ, هواى نسيى havâyi ne-sîmî; (fig.) عيط mouhî; (sci.) آغوسف atmosphere; — **Atmospher'ic**, (-fer'ik) (a.) هواى havâ-i; (lit.) جوى jevvi, (sci.) تضيق تزييق havâ; — **hammer** «چكىچى» tazyîqu تضيق هوا «چكىچى» tazyîqu havâ «chekiji».

Atom, at'om, (n.) آتوم atom, (lit.) جزؤ (jud.) jüz-ü ferd, (fig.) ذره zerre, — **Atom'ic**, (-'ik) (a.) آتوم atom..., — **theory** نظريهسى zerrevî; (lit.) آتوم nazariyyesi; — **Atomic'ity**, (-is'i-ti) (n.) قابليى امتزاجيه qâbiliyyeti imtizâjiyye; — **At'omism**, (-izm) (n.) عالمك دراتدن تشكىلى atomizm; (âlemin zerrâtadan teshekkülü); — **At'omizer**, (n.) تور ماكنسى (tahniyye jihâzu).

Atone, at-on' (v.) (rel.) كفارت kefâret et; — **for** اودههك (تى) uede-mek, (lit.) (تى) تلافى telâfi et; — **Atone'ment**, (n.) كفارت kefâret; (fig.) بارشمة itilâf, اشتلاف barushma, — **for** بدل bedel, تعويضات tâ'vizât.

Atony, at'on-i, (n.) (med.) ضعف zâ'f, درمأنسوزلук dermânsuzluq, — **At'onic**, (-ik) (a.) قوتسز quovvetsiz

Atrocious, a-ti'rô'shus, (a.) غدار gad-dâr, شينع shen'î; — **ly**, (ad) ظالمانه zâlimâne, غدارانه gaddârâne; — **Atroc'ity**, (-s'i-ti) (n.) غدارلىق gaddâr-luq, (lit.) شينع shenâ-at; (pl) مظالم mezâlim.

Atrophy, a'trof-i, (n.) لاشراق zâ'f, لاغرلىق lâgarluq.

Attach, at-tach', (v.a.) ربط rabt et.; (pers.) علاوه ilâve et.; (pers.) ترفيق terfiq et.; (jud.) حجز hajz et.; — **Atta-ched**, (-tach'd') (a.) مربوط merbûut; — **Attach'ment**, (n.) رابطه râbuta; (fig.) علاقه merbûutuyyet, مربوطلىق (jud.) حجز hajz; مصادره mousâdere.

Attaché, a-ta'shâ, (n.) آتاشه atashe; commercial تجارت آتاشهسى tijâret atashesi; military ميليتير — atashe militer; naval — آتاشه ناوال atashe naval.

Attack, at-tak', (n.) هجوم hüjûum; تجاوز tejâvüz; (v.a.) هجوم hüjûum et., (med.) عارض âruz ol.

Attain, at-tân', (v.a.) elde et.;

(lit.) istihsâl et, (v.n) yetishmek, واصل ol.; — **Attain'able**, (a) elde edilir, yetishilir; — **Attain'ment**, (n) (act) istihsâl; مكتسبات vonsûl, (pl) (lit) müktesebât

Attainder, at-tân'der, (n.) لکه leke; (jud.) اسقاط isqat (-houqouq).

Attaint, at-tân't', (v.a) (jud) محكوم mahkyûum et, اسقاط isqât et.; (fig.) لکه لکه lekelemek.

Attar, at'ar, (v.) عطر utr; (yâ) (yâ); — of roses گل باغ gül yâ.

Attempt, at-tem't', (v) تثبيت teshebbûs; (v.a) (نه) قالميشق teshebbûs et.; (e-) qalqushmaq.

Attend, at-tend', (v) يولونماq (hazur-) boulounmaq; كلك gelmek; (accompany) رفاقت refâqat et.; (service) خدمت hidmet et.; (attention) دقت diqqat et.; (lit.) اهتمام ihtimâm et.; — **Attend'ance**, (-'ans) (n) خدمت hidmet, رفاقت refâqat; (waiting) انتظار intizâr; — upon (hazur-) يولونماq (be present) boulounmaq; (hazur-) boulounma; (pl) معيت mauyyet; رفاق rûfeqâ; medical — تداوى tedâvi; ويزته vizita; to be in — vazifede boulounmaq; وظيفهده يولونماq; خدمتده يولونماq hidmetde; يولونماq; — book دوام دفترى devâm defteri; hours of — ايش باشى زمانى ish bashu zemânu; وظيفه زمانى vazife zemânu; — **Attend'ant**, (a. و n.) رفق refiq; معيت (servant) خدمتجي hizmetji; (pl) mauyyet; (fig. و lit.) مترافق müte-râfuq.

Attention, at-ten'shun, (n.) دقت diq-qat; (lit.) اهتمام ihtimâm; (civility) دقت diqqat; to pay — نازك nezâket; (نه) نظر دقتي جلب ol — to call — نازك diqqatli; (fig.) نازك nâzik; — **Attent'ive**, (t'iv) (a.) نازك diqqatli; (fig.) نازك nâzik; — **Attent'ively**, (ad.) دقتله diqqatle; (lit.) اهتمام ihtimâm.

Attenuate, at-ten'û-ât, (v.a.) خفيفلتمك hafifletmek; (v.n.) خفيفلتمك hafifle-mek; (a.) خفيف (lemish) hafif (-lemish); — **Atten'uant**, (n.) خفف mouhaffif; — **Attenûâ'tion**, (-'shun) تخفيف tahfif; آزالما azalma.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machfue;

mōte; foot; mōōn, shut; mūte, very; tū جيوو; ch چ; sh ش, th ث, th ذ, zh ز [ATT-AUG]

Attest, at-test', (v a.) تصديق tasdiq et; (n.) (written) تصدقيقه vesiqā; تصدقيقنامه tasdiqnāme; — **Attestā'tion**, (-'shun) (n.) تصديق tasdiq; شهادت shehādet; (mil) عین yemin, تحليف tahlif; — **Attest'er**, (n.) تصديق ايدن tasdiq eden; شاهد shāhid.

Attic, at'ik, (a) (lit) فصيح fasih; ظريف zarif; (n) چاتي آرەسى chatu arasu.

Attire, at-tir', (n) زينت quyāfet; زينت zīnet; (v a.) ترتيب tertib et., ترتيب tezyin et.

Attitude, at'ti-tūd, (n) طور tavr, حرکت hareket; (condition) وضعت vazuyyet

Attorney, at-tur'ni, (n) وكيل vekil, (jud) مدعي عمومي müdde-i' oumōumî; — general باش مدعي عمومي bash müdde-i' omōumî; power of — وکالتنامه vekyāletnāme; — **Attorneyship** (n.) مدعي عمومي وکالت müdde-i' oumōumîlik.

Attract, at-trakt', (v a.) جذب jezb et., (fig.) جلب jel bet; — **Attraction**, (-'ti) (n) چکيله chekilme; — **Attraction**, (-'shun) (n.) جاذبه jâzib; — **Attractive**, (tiv) (a.) جاذب jâzib; — **Attractively**, (adv) جاذبه ايله jâzibeyle; جاذب صورتده jâzib sôuretdet;

Attribute, at-trib'üt, (v a.) عطف atf et; (n) صفت sufat, (pl) اوصاف evsâf; (phil.) مسند mesned; (gram.) خبر haber; — **Attribution**, (-'shun) (n) (act) عطف atf, (quality) صفت sufat; (fig.) صلاحيت salâhiyyet; — **Attributive**, (tiv) (a) (lit.) عطفي atfi; (v) وصفي vafî; (n) صفت sufat.

Attrition, at-tri'shun, (n.) آشينه ashunma; (med.) بره bere; (rel.) ندامت nedâmet.

Attune, at-tün', (v a.) آقورد aqord et.; (fig) آهنگ و يرمك âhenk vermek, آهنگ تاليف te'lif et.

Aubergine, o'ber-jën, (n) پاتليجان patlujan

Auburn, aw'burn, (a) قورمال qoumral.

Auction, awk'shun, (n) مزاد mezad; مزايده müzâyede; public — عمومی مزاد oumōumî mezad, (lit.) مزايده علنيه müzâyede'yi aleniyye; — **Auctioneer**, (-'er) (n) مزاد دلال tellal; مزاد ماموري mezad me'môrou, منادي münâdî.

Audacious, aw-dā'shus, (a.) کستاخ küstâh; جرأتکار jür-etkyâr; — ly,

(ad) کستاخانه küstâhâne; — **Audacity**, (aw-das'i-ti) (n) جرأت jür-et; کستاخ küstâhluq

Audible, awd'i-bl, (a.) ايشيديلير ishidi-lir; (fig.) واضح vâzuh; — **Audibly**, (ad.) ايشيديله چك صورتده huzlu; خيزي (ad.) ishidi-lejek sôuretdet; — **ness**, (n) ايشيديله ishidi-lime; (lit) وضوح vou-zôuh.

Audience, awd'i-ens, (n.) (jud) استماع istimâ; (interview) ملاقات mülâqât; (king's) حضوره houzôura qabôul; (pl.) سامعين hâzuroun, سامين sâmi-in; to have an — (حضوره) قبول اولومت (hou-zôura-) qabôul olounmaq, ملاقات et

Audit, awd'it, (n.) حساب hesâb; (act) تدقيق tedqiqi hesâbât; (v a.) (حسابي) تدقيق tedqiq et, — office, تدقيق محاسبات (دايره سي) tedqiqi mouhâsebat (-dâ-iresi), (railway) كونترول قلمي qontrol qalemi; — **Auditor**, (-ur) (n) حساب مفتشي hesâb müfettishi; (railway) سرمفتش ser müfettish; (hearer) سامع sâmi', — **Auditorium**, (n) سامعين محلي sâmi-in mahalli, سالون salon; (monastery) قبول qabôul odasu; — **Auditory** (-o-ri) (n) (ana.) قولاق qoulaq., (lit.) سامعين sem-i, (pl.) سامع sâmi-in; (room) سالون salon, قونفرانس سالوني qonfrans salonou.

Auger, aw'ger, (n) بورغو bourgon; مشقب misqab.

Aught, awt, (n) شي shey, for — I know ... بنم بليديكم benim bildiym (-shey)...

Augment, awg-ment', (v a.) آرتيرمق arturmaq, (lit) تزويد tezyid et.; فضلە ziyâdeleshmek; (n.) فضلە fazla; (gram.) زائده zâ-ide; — **Augmentation**, (-'shun) (n) ضم zamm; (act) تزايد tezâyüd; — **Augmentative**, (-tiv) (a) (lit) تزويد tezyid; زائد zâ-id; (n) (gram) (ادات) (edâtu-) mübâлага.

Augur, aw'gur, (n) اوغور oughour; (lit.) قال fâl; (v n.) يورمق yormaq, (lit.) تefe'ül قال et., — **Augury**, (-i) (n) علامت alâmet, دليل delil; (lit.) قال fâl; good — قال fâl hayr.

August, aw'gust, (n.) آغستوس aghoustos.

only, routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[AUG-AUT] (انگلیزچه کما مک تلمی ایچون) act, chānge, cārd; red, mē, hēr, in, mine;

August, aw-gust', (a) (lil) میجیل mü-bejjel, محترم mouhterem; مهندس mou-qaddes.

Aunt, änt, (n) خاله hala; (mother's) تیزه teyze.

Aureola, awr-ē'o-la, (n) (lit.) هاله hâle; نور nûur.

Auricle, awr'i-kl, (n) قولاق قوشه سی qou-la-q memesi, — **Auricular**, (-ik'u-lar)(a.) قولاق qoulaq ... (lit) ادنی üznî, (fig) شعلای qoulaqdan; قولاقدن shî-fâhi; — «assurance» «تأمینات» shîfâhi «te'mînât»; — **Auricularly**, (ad.) قولاغنه ishiderék; (fig.) قولاغنه qoulâna, گزیلجه gizlije.

Auriferous, awr-if'ēr-us, (a) آلتونلی altunlu, (lit) دهی zehebî.

Aurora, aw-rō'ra, (n.) فجر fejr; — **borealis**, (-bō-rē-ā'lis), فجر شمالی fejri shimâlî.

Auscultation, aws-kult-ā'shun, (n) استماع hastayu- dinleme, استماع usgâ.

Auspice, aw'spis, (n) فال fâl, (pl.) حمایت alâ-im, (protection) (معنوی) himâye (-i-mâ'neviyye); (condition) احوال ahvâl, شرائط sherâ-it, under the —s of حمایتسنده ..(in-)himâye-sinde, under favourable— مساعد شرائط — داخلنده müsâ-id sherâ-it dâbulinde, داخلنده hayurlu alâ-imle; — **Auspicious**, (-sh-us) (a) خیری hayurlu; مسعود mes-ôud; (lit) مطمئن mü-teyemmin; — **Auspiciously**, (ad.) خیرله hayurla, مساعد صورتده müsâ-id sûretde.

Austere, aws-tēr'. (a) سخت sert; آجی aju; (fig.) شدتلی shiddetli; (fanatical) شدتله müte-assub; — **ly**, (ad) شدتلی shiddetle, — **Austerity**, (-ste'r-i-ti) (n.) سرتلیk sertlik; (fig.) شدت shiddet; (rel) امساک imsâk; تعصب te-as-soub.

Austral, aws'tral. (a) جنوبی jenûbî

Australia, aws-trâ'li-a. (n. pr.) آوسترالیا avousturalya; — **Australian**, (a.) آوسترالیا avousturalya ... (n.) آوسترالیالی avousturalyalı.

Austria, aws'tri-a, (n. pr.) آووستریا avousturya, — **Austrian**, (a) آوسترالی .. avousturya...; (nemse) (n.) آوسترالی avousturyalı; (nemseli).

Authentic, aw-thent'ik, (a) طوغری dōrou; (lit.) موثوق mevśouq, — **Authenticallly**, (ad) موثوق mevśouqan; — **Authenticate**, (-i-kāl) (v a) تأیید te'yîd et; (lit.) تصدیق tasdiq et; (lit.) توییق tevsîq et, — **Authenticā'tion**, (-'shun) (n) تصدیق tasdiq; تأیید te'yîd, — **Authenticity**, (-s'i-ti) (n) طوغریلق dōroulouq; (lit.) صحت suh-hat, موثوقیت mevśouqıyyet

Author, awth'or, (n) محرر mouharrir, (lit.) فاعل mü-ellif; (doer) مؤلف fâ-il; (fig.) مسبب müsebbib; — **Authoress** (n) محرره mouharrir; (lit.) مؤلفه mü-ellife; — **Authorizā'tion**, (-'shun) (n) مساعدده müsâde; — **Autho-rize**, (-iz) (v. a) مساعدده müsâde et, — **Autho-rize** me'zōuniyyet مأذونیت me'zōuniyyet ver-mek, — **Auth'orship**, (n.) محردک mouharrirlik; مؤلفلیک mü-elliflik.

Authority, awth-or'it-i, (n) صلاحیت salâhiyyet, — over حکم hükm; نفوذ nüfûz, (phil.) ولایت vilâyet; (oppres-sion) سلطه salta, (permission) مساعدده müsâde; (pers) صلاحیتدار dat salâhiyyetdâr zât, (learned) (lit.) متبحر mü-tebahlir; (pl.) مأمورین me'mûrîn; یک pek mevsôuq — **Author'itâtive**, (-tiv) (a) صلاحیتدار salâhiyyetdâr; — **Author'itativly**, (ad.) صلاحیتله salâhiyyetle; (dictatorially) آمرانه âmirâne.

Autobiography, aw-to-bi-og'raf-i, (n.) خاطرات hâturât; ترجمه terjûmeyî hâl; ترجمه حال

Autocrat, aw'to-krat, (n) مستبد müs-tebid; — **Autoc'razy**, (-'ra-si) (n.) استبداد istibbâd, — **Autocrat'ic**, -ally, (-'ik, -'ik-al-li) (a) مستبدانه müstebidâne.

Autograph, aw'to-graf, (n.) ال یازیسی el yazusu; (lit.) خط hattı dest; **Autograph'ic**, -ally, (-'ik, -'ik-al-li), (a) خط destیه hattı destile.

Automaton, aw-tom'a-ton, (n.) اوطومات otomat; — **Automatic**, (-'ik) (a.) اوطومات ذات الحركة zâtül-hareke; (fig.) غیراختیاری gayrı ihtiyârî; — **Automat'ically**, (ad.) اوطوماتیک صورتده otomatîq sûretde; (fig.) کندی kendî kendine.

Automobile, aw-to-mō'bil, (n.) اوطوموبیل otomobil.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot, mōon; shut; mûte, very; tû چيوو; ch چ, sh ش, th ث; zh ذ [AUT-AWA]

Autonomy, ow-ton'o-mi, (n) مختارت mouhtâriyyet; — **Auton'omous**, (-'om-us) (a) مختار mouhtâr.

Autopsy, aw'top-si, (n) فتح ميت fet-hi meyyit.

Autotype, aw'to-tip, (n) فوطوگراف ناصمهسى (a) فوطوگراف basmasu, اوتوتپى ototipi; (fig.) عيى aynu.

Autumn, aw'tum, (n) صوڭ بهار son bahâr; (lit.) حريف harif; — **Autum'nal**, (-nal) (a) صوڭ بهار... son bahâr...; (lit.) حريف harifi; (poet.) خزان hazân; — «evening» «آفتامى» hazân «aq-shamun».

Auxiliary, awg-zil'yar-i, (a) ياردىمچى yardumju; معاون mou-âvin; — **verb** ياردىمچى فعل yardumju fi'l.

Avail, a-vâl', (n) فايده fayda; خدمت hidmet (v a) فايدهسى او. faydasu ol.; (ish-) yaramaq; — of فايدهسى او. muste-fid ol; to be of no فايدهسى olmamaq; — **Avail'able**, (a) فايدهسى faydalı; يارار yarar; (ob-tainable) بولونور boulounour; موجود mevjud; — **Avail'ably**, (ad) نافع nâfi' sôuretd; استفاده iste-fâ-deyle; — **Avails'**, (n.pl.) حاصلات hâ-sulât.

Avalanche, av'al-ansh, (n) چينچ chugh; (slip) چينچ سقوطى chugh souqûtout; هيلان heyelân.

Avarice, av'ar-is, (n) حرص hurs, طمع tamâ', (lit.) خست hisset.

Avaricious, av-ar-ish'us, (a) خسيس hasis; طمعكار tamâ'kyâr; — **ly**, (ad.) خسيسلىك hasisâne; — **ness**, (n) خسيسلىك hasislik; حرص hurs.

Avenge, a-venj', (v a.) انتقام almq; — **Aveng'er**, (j'èr) (n.) انتقامچى intiqâmju.

Avenue, av'en-û, (n.) چاده jadde.

Aver, a-vêr', (v.a.) اثبات isbât et.

Average, av'êr-âj, (a.) وسطى vasatî; (n) وسطىسى vasatîsi; (mar.) خسار hasâr; آوارى avari; (v.a.) وسطىسى vasatîsini almq; above the — «family» orta halli bir «عائله» (â-ile).

Averse, a-vers', (a.) —to مخالف (d) mouhâlîf; — **Aver'sion**, (-'shun) (n.) نفرت mouhâlefet; (hatred) نفرت nefret; (object) منفور menfour (-shey).

Avert, a-vert', (v.a.) چايدىرمق jaydur-maq; (fig.) برطرف a. bertaraf et.

Aviary, â'vi-ar-i, (n.) قوتخانه qoush-hâne.

Aviation, â-vi-â'shun (n) طيران tayrân; سبر هواى seyri havâ-i; — **Â'viator**, (-tur) (n) طيارهچى tayyâreji.

Avid, a-vid, (a.) حريص haris; — **Avid'-ity**, (-i-ti) (n.) حرص hurs; (lit.) تهالك tehâlûk

Avocation, a-vo-kâ'shun, (n.) ايش ish مشغوليت meshgûliyyet.

Avoid, a-void', (v.a.) منع men et.; فسح a. bertaraf et., (jud.) fesih et.; (escape) قاچق qachmaq; (fig.) قورتولق qourtoulmaq; — **Avoid'-able**, (a) منى قابل men-i qâbil; not—چارهسىز châresiz; — **Avoid'ance**, (-'ans) ابطال men def; (jud.) ابطال ibtâl, لغو lagv; (vacancy) (lit.) انحلال inhilâl.

Avoirdu pois, av-or-dû-pois', (n.) انگلينز ingiliz vezn miqyâsu; وزن ingiliz vezn miqyâsu; (تقلى) (silet).

Avow, a-vow', (v.a.) اعتراف i'tirâf et.; بيان beyân et.; (jud.) (اسبابى) مدافعه a. (eshâbunu-) izâh et.; — **Avow'al**, (n.) اعتراف i'tirâf, اقرار iqrâr; — **Avow'ed**, (wd) (a.) صريح âshikyâr آشكار âshâr; — **Avow'edly**, (ad.) علناً alenen, (lit.) صراحة sarâhaten.

Await, a-wât', (v.a.) بکلمك beklemek; انتظار intizâr et.

Awaken, a-wâk'n, (v.a.) اويايدىرمق oyandur-maq; (fig.) ايقاظ iqâz et.; — **Awake**, (a-wâk') (v.n.) اوياقمق oyanmaq; (a) اوياقمق oyanuq; to be — to (e-) âgyâh ol.; — **Awâk'ener**, (n.) منبه mü-nebbih; — **Awâk'ening**, (n.) اويانه oyayma; (fig.) انتباه intibâh.

Award, a-wawrd', (v.a.) بخش bahsh et.; (jud.) قرار qarâr vermek, hukm et.; (n.) حکم hukm; — **Award'er**, (n.) (jud.) قرار qarâr; حاکم hakem; حاکم hâkim.

Aware, a-wâr', (a.) خبردار haberdâr, (i) ... (y) بيلمك bilmek; to be — of (den-) خبردار au. haberdâr ol..

Away, a-wâ', (ad.) اوراقده ouzaqda; (absent) يوق gitmish, yوق yôq;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[AWE-BAC] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in, mine;

to go — savoushmaq; gitmek; (fig.) صاووشماق
 yuq et., (v.a.) یوق ا. nihāyet vermeq;
 — with him! ! دفع ایدک def edin!;
 — with you! ! دفع اول def ol! !
Awe, aw, (n.) قورقو qorqou; حذر ha-
 zer, (v.a.) قورقوتماق qorqoutmaq; to
 keep in— (ی) قورقوتماق qorqout-
 maq; ... (e-) ... (i-) ... (e-) kən-
 dini saydurmaq, — struck, (a) کندی
 قورقوش qorqmoush; (lit.) مدھوش med-
 hōush.
Awful, aw'fōol, (a.) قورقونج qorqounj;
 mahōuf; (fig.) بر باد berbād, — ly,
 (ad.) قورقونج qorqounj bir hal-
 de, مدھش صورتده müdhish sōuretdе;
 — ness, (n) دهشت dehshet.
A-week, a-wēk', (ad) هفته haftada.
A-while, a-hwīl', (ad) بر آر biraz, bir
 müddet.
Awkward, awk'ward, (a) ترس ters;
 fenâ; (fig.) مناسبتسز minâsebsiz;
 (clumsy) عجیب bichimsiz; ajâ-
 yib, — ly, (ad.) فنâ صورتده fenâ sōu-
 retde; ترس ters; — ness, (n.) ترسlik
 terslik; bichimsizlik; حنطالاق
 hantalluq.
Awl, awl, (n.) یز biz.
Awning, awn'ing, (n.) تنته tente; —
 stanchion (mar.) استیلوز istilyoz.

Awry, a-rī', (ad.) چارپیق charpuq;
 (fig.) یاکش yanlush; to go —
 چارپیق charpuq gitmek.
Axe, aks, (n.) ناله balta.
Axiom, aks'yum, (n.) (lit.) بداهت be-
 dāhet, بینه beyyine; (sci.) معارفه mü-
 te-ârifе.
Axis, aks'is, (n.) محور mihver; — Ax'-
 ial, (aks'i-al) (a) محوری mihveri.
Axle, aks'l, (n.) میل mil; دنگیل dingil.
Aye, ā, (ad.) اوت evet, حقیقه haqıqa-
 ten, (n.) موافقت muvâfaqat; (pl.)
 قبول ایدنل qabûl edenler.
Azalea, a-zā'le-a, (n.) (bot.) آچالیه
 achalya; (amerikan) (amerikan) خانم الی
 hanum eli).
Azerbaijan, ä-zēr-bi-jān', (n.pr.) آذربایجان
 âzerbayjân.
Azimuth, az'im-uth, (n.) سمت
 semt ' — circle سمت دائرهسی semt dâ-
 ıresi, — tables سمت جداولی semt je-
 dâvili.
Azote, a-zōt', (n) آزوت azot, — Azot'-
 ic, (-'ik) (a.) آزوتیق azotiq; — Az'-
 otite, (-'tit) (n.) آزوتیت azotiiyet.
Azure, azh'ūr, (a. n. مای) (کوک)
 (geuk-) mâvi, (a.) (lit.) کبودی ke-
 bōudî; (fig.) براق beriâq; — stone
 لاجورد طاشی lâjıverd tashu.

B

B, bē, (mus.) سی sî.
Babble, bab'l, (v.n.) چاغلاماق chāghla-
 maq, (fig.) گوهزەلک gevezelik et.;
 — Babbl'ler, (n.) گوهزه geveze.
Babel, bā'bel, (n.pr.) بابل bâbil; (n)
 یوکسک بنا yūxek binâ, (confusion)
 تەزەبۇب tezebzûb; (chorba) (چوربا)
 Tower of — بابل قولەسی bâbil qoulesi.
Baboon, ba-bōon', (n.) مایمون maymoun.
Baby, bā'bi, (n.) بیک bebek; چوچق cho-
 jouq; — farmer, باقچی baquju; (چوچق)
 (chojouq aluju); — hood, (n.)

چوچق chıjouqlouq; (pl) اطفال etfâl;
Bā'byish, (-'bi-ish) (a.) بیک بیک be-
 bek gibi; (fig.) طفلانە tufılâne.
Babylon, bab'i-lun, (n.pr.) بابل bâbil;
 — Babylōn'ian, (a.) بابل bâbil...;
 (fig.) مدھش müdhish.
Baccalaureate, bak-ka-law're-ât, (n.)
 ملازمت رۇسى baqalore-a; (lit.)
 milâzemet rü-ôusou
Bacchanal, bak'a-nał, (a.) عشرت...
 ishret...; (n.) ایشريت ayyâsh; (fem.)
 سەفیه sefihe; — Bâc'hante, (-'kant,

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e) dēux; ring; machin;

mōte; foot; mōon, shut, mūte; ver; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [BAC-BAK]

or -kant'i) (n.) (fem) شراب پرېسي sharab perisi; — **Bacchus**, (bak'kus) (n pr) باکوس bakus; شراب معبودی sharab mâ'tôudî.

Bachelor, bach'el-or, (n.) بېکار bekyar, (universitî) شهادتنامه لى (shehâdetnâ-meli); مأذون (me'zoun).

Bacillus, ba-sil'us, (n) باسيل basil.

Back, bak, (n) آرځه arqa; گري gerî; (ad) گريه geriye; (agam) تکرار tek-râr; (v n) گريلمه gerilemek; (v.a.) (fig) مظاهرت mouzâheret et.; to be — (fig) عودت او geri gelmek, ا. av-det et.; behind the — آرځه سندن arqa-sundan, (fig) غيا بنده guyâbunda, — bone, آرځه کيک arqa kemîy; (lit.) (ad) امودي عمرو amôudi feqârî; — ground, آرځه زمين arqa zemîn, — slide, (v.n) ارتداد irtidâd et.; — slider, (n) مرند mürted; — stairs, (n pl) آرځه مردون arqa merdiven; (fig) انترقه intriqa; — ward, (ad) آرځه طوغي arqaya dôrou, کري به geriye; (a.) استکسز isteksiz; کوشک gevshek, گري geri, تنبل tenbel; — **Backed**, (bakd) (a.) آرځه لى arqalu; — by (fig) طرفندن ... tara-fundan mouzâheret edilen; (ک) (in-) himâyesinde.

Backbite, bak'bit, (v a) چکيدليرمک che-kishdirmek; ذم ذم zemm et.; — **Back biter**, (n.) فصال fassâl; مغترى müfterî.

Backgammon, bak-gam'un, (n.) طاولة tavla.

Bacon, bâ'kn, (n.) ژامبون پاصديرمه سى jambon pasdurmasu.

Bacterium, bak-tê'ri-um, (n.) باقتري باقتري basil; (pl) باقتريو baq-teriler; — **Bacteriol'ogist**, (-jist) (n.) باقتريولوغ baqteriyolog; — **Bacteriol'ogy**, (-ji) (n.) باقتريولوژى baqteriyoloji.

Bad, bad, (a.) فنا fenâ; to go to the — فناشدن fenâlashmaq; (fig) بورولاق bo-zoulmaq; — **blood**, (lit) انفال infî-âl; — ly, (ad.) فنا حالده fenâ halde; — **ness**, (n.) فنالوق fenâluq; (fig.) کوتولک keutülük.

Badge, baj, (n.) علامت alâmet, نشان nishan.

Badger, baj'êr, (n.) پورصوق por-souq; (v. a.) راحتسز rahatsuz et.; (pursue) تعقيب tâ'qib et.

Baffle, bai'fl, (v a) شاتيرى shashurt-maq, آلداتما aldatmaq; — **Baf'fler**, (n.) بوران bozan; دساس dessâs

Bag, bag, (n.) توربه torba, كسه kese; hand — چانگه chanta; (sack) چرال chou-val; (v a) طيتمق tuqmaq, صرفق soq-maq, (hunt.) ياقالامق yaqalamaq; اولامق avlamaq; (steal) آشورماق ashurmaq; der-jeb et; (v. n) شيشم shish-mek; — and haggage پوت او, pot ol, — **and haggage** پوتون اشيا bitün eshyâ; پوتو pulu; تاما tamâmen; — **pipe**, طولوم touloum; غايدا gayda; — **Baggage**, (bag'aj) (n) باغاج bagâj; — **Bagging**, (bag'ing) (n) طوره لى بز toibalug bez

Bagatelle, bag-a-tel', (n) اهميتسز شى ehemmiyetsiz shey, (pl) جزئيات juz-iiyât; (mus) حافيت مارچه hafî parcha; — **bagatel**.

Bagdad, bâg-dâd', (n pr) بغداد bâgh-dad, — railway شيندورقى bâgh-dad shimendiferi

Bail, bâl, (n.) كفال kefâlet; تامينات te'mînât; (v. a) كفاله ربط kefâlete rabt et.; — **Bail'able**, (a) كفاله ربط kefâlete rabt olounabilir; — **Bail'bond**, كفالتنامه kefâletnâme; — **Bailee**, (bâl-ee) (n.) امين emîn, (lit.) مستودع müstevdî; — **Bail'or**, (-ur) توديغ ايدن tevdi' eden.

Bailiff, bâl'if, (n.) قواس qavas, اجرا hakim; high — حاكم ijrâ me'môrou; چمتلك مديرى chiftlik müdiri

Bait, bät, (n) چرز cherez, (fish) يم yem; (fig) طوزاق touzaq; (v a) (zo) يم yem vermek; (fig) يملمه yem-lemek; جلب jelb et.; (hunt.) قوزشديرمق quzushdurmaq; (v. n.) (zo.) قهوه yem yemek; (refreshment) (چيملنم) (chimlen-mek); — **Bait'ing**, (n.) تحريك tahrik; تعجيز tâ'jiz; (rest) توقف tevaqqouf.

Bake, bâk, (v. a.) پيشيرمک (fرونده) (fu-runda) pishirmek; قيزارتمق quzart-maq; (lit.) طبخ tabh et.; (dry) قوزورتمق qouroutmaq; (v. n.) قيزارتمق quzar-maq; قوزورتمق qouroumaq; — **house**, — **stone**, تپسى tepsi; — **Bâk'er**, (n.) فرونجى furunju; (bread) طبله کار 's man ekmekji; — **Bâk'ery**, (-er-i) (n.) فرون furun; (profession) اگچيلک ek-mekjilik; (lit.) طحنيه tahniyye.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et. = etmek; ol. = olmaq.

[BAK-BAN] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr, iū, mīne;

Baking, bāk'ing, (n.) (act) پشیرمه (فرونده) furunda-) pishirme; (dry) قورومه qourouma; **one** — بیر بیشم — bir pishim; **bir** furun; — **pan**, تپسی tepsi; — **powder**, پاسته مایهسی pasta ma-yasu.

Balance, bal'ans, (n.) (scales) ترازو te-rāze; (ast. fig.) میزان mizān; (clock's) رقص raqqas; (equilibrium) موازنه mouvāzene; (surplus) بقیه baqiyye; mütebâqî; (v.a) کرسی gerişi; (v.a) موازنه موازنه یاییق (fin. fig.) yapmaq; (mind) دوشونک dūshūn-mek; (v.n) (fin fig. lit) توارن te-vāzūn et.; (dance) رقص rax et.; (hesitate) تردد tereddūd et.; — **sheet**, بیلانچو bilancho; موازنه mou-vāzene.

Balcony, balk'on-i, (n.) بالفون balqon.

Bald, bawld, (a) کل kel; (bare) چییلاق chuplaq; (fig.) یاون yavan; — **ness**, یاونلق yav-anluq; (fig.) چییلاق chuplaqluq.

Baldrick, bawld'rik, (n.) قایش qa-yush; حائل hamâ-il.

Bale, bāl, (n.) مالیه balye, دئک denk.

Bale, bāl, (n.) (evil) درد derd; کدر keder; (v.a.) دئک denk yapmaq; — **Baleful**, (-'fool) (a.) مخوس men-hōus.

Balk, bawk, (n.) (agr) کنار kenar, سو- sürulmemish yer; (beam) رد redd et.; (check) بوتردل potrel; (v.a) بوردق bozmaq; (disappoint) mouhâlefet et.; (aldatmaq); — **of timber**, ایشلنمش ishlenish kereste.

Balkan, bāl-kān', (a.) بالقان balqan; (n.pl) بالقانلار balqanlar; — **Peninsula** balqan shibhi je-zîresi; — **States** بالقان دولتلی balqan devletleri, بالقان حکومتی balqan hü-kyōumātu.

Ball, bawl, (n.) طوب top; یووارلاق you-varlaq; (artil.) گülle gülle; مرمی mer-mi; (globe) کره küre; (entertainment) — **ballo**; (v.n) طوب او. top ol.; — **room**, dans salonū.

Ballad, ball'ad, (n.) شرقی sharqu; منظومه manzōume.

Ballast, bal'last, (n.) صافره safra; صافره قویق safra qomaq; — **heaver** صافرهجی safraju.

Ballet, ball'ā, (n.) بالهت balet.

Balistics, ball-is'-tik, (n.) بالستیک (فن) (fenni-) balestiq.

Balloon, ball-oon', (n.) بالون balon

Ballot, bal'ut, (n.) یووارلاق youvarlaq; (pol.) رأی (پوصلهسی) re'y (-ponslasu); رأی ویرمه (v.n.) intihâb; رأی vermek; — **for**, قرعه چکمهک qour-a chek-mek; — **box**, انتخاب صندوقی intihâb sandughu; رأی قوطیسی re'y qoutou-sou.

Balsam, bawl'sam, (n.) پلستک pe-le-senk; (fig) دوا devâ; تسلی teselli; (v.a.) iyî et.; — **Balsam'ic**, (-'ik) (a.) پلستکلی pelesenkli; (fig.) شغالی shi-fâlu; خوش hosh.

Baltic, bawl'tik, (n.pr) (کورفزی) الملق baltuq (-keurfezi).

Baluchistan, ba-lū'chis-tān, (n.pr.) بلوچستان bülōujistān; — **Balū'chi**, (n.) بلوچی bülōujî.

Balustrade, bal'ust-er-ād, (n.) پارمقلق parmaqluq.

Bamboo, bam-bōō', (n.) هند قامشی hind qamushu; (نامبو) bambou).

Bamboozle, bam-bōō'zl, (v.a) آلداتماق aldatmaq; طولاندیرمق dolandurmaq; — **Bamboozler**, (n.) طولاندیرمچی dolanduraju.

Ban, ban, (n.) ممنوعیت memnōu-uyyet; (act.) نفی nefy; تارد tard; (rel.) آفاروز afaroz; (v.a.) منع men et., (rel.) تل'ین tel'in et.

Banal, bān'al, (a.) بیاهی hayâ; عادی âdî.

Banana, ba-nā'na, (n.) مور mouz.

Band, band, (n.) (tic) باغ bâ; (fig.) راپله râbuta; (strip) قوشاق qoushaq; قوردله qordele; (troop) گروه gürūh; (brig-ands) چته chete; (mus) باندو bando, mouzuqa; (v.a) طوبلامق toplanmaq; (v.n.) طوبلانیق toplanmaq; — **box**, قارتون qarton; — **master**, (mil.) مونزوقه معلى mouzuqa mou-allimi.

Bandage, band'āj, (n.) صارغی sargu; (eye) باغ bâ.

Bandelet, band'e-let, (n.) پرواز pervaz, شرید sherid.

Banderol, ban'de-röl, (n.) پاندرول bandurol.

Bandit, ban'dit, (n.) شقی shaqî, حیدود haydoud; (pl.) عشقیā eshqiyā.

Bandy, ban'di, (n.) راکت raket; (چوماق)

(For Turkish pronunc.) past; lārge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon, shut, mūte, very; tū جيوو, ch چ; sh ش, th د, zh ژ [BAN-BAR]

(chomaq); — **ball** هوکى hokey; (*v a*)
 vourmaq, چارماق charpmaq;
 (fig.) آتیشق atushmaq; — **legged**,
 (a) چارپىق چارپىق bajaqlu.
Bane, bān, (*n.*) (fig.) فلاکت felâket, (*lit.*)
 خوارى harâbî; — **Bane'ful**, (-'fōol)
 (a) زهیرلى zehirli, (fig.) مھلک mühlik;
 mesh-ōum; — **Bane'fulness**,
 (n.) مضررت mazarrat; (fig.) شتامت she-
 âmet.
Bang, bang, (*n*) خېره darbe; (*explo-*
sion) (lit.) طراقة tarâqa. infilâq.
 (noise) گورولتو gürültü, (int) بات! pat!;
 (v.a.) چارپىق charpmaq; (fig.) دوومک
 deuvmek; هؤدم hūjdum et.
Banish, ban'ish, (*v. a*) طردا. tard et;
 (pol.) نېف nefy et.; تېئيد تېئيد et.;
 — **Ban'ishment**, (*n.*) طرد tard;
 نېف nefy, تېئيد teh-îd
Banjo, ban'jo, (*n.*) کيتاره kitara.
Bank, bangk, (*n.*) (fin.) بانقه banqa;
 (bench) صيره sura, قنابه qanape; (ridge)
 کنار kenâr; (mar) بانق banq;
 (v.a.) بانقه ياتيرماق banqaya yaturmaq;
 (enclose) سد ياتىق sed yapmaq; — **out**
 اوچاق yughmaq, — **up** (fire) اوچاق
 ojaq chekmek; — **book**, بانقه
 banqa jüzdanu; جزدان jüzdan;
 — **note**, بانقنوت banqunot; — **Bank'-**
able, (a.) بانقجه معتبر banqaja mōu'te-
 ber; اسقونتوسى isqontosou qâbil;
 — **Bank'er**, (n.) بانکر banker; —
Bank'ing, (a.) ...بانقه banqa...; —
business بانقه ايشى banqa ishi; —
transactions مالمات mou-âmelâtu
 mâliyye; — **house** بانقه banqa; (*lit.*)
 مۇسسە مۇسسە mü-esseseyi mâliyye.
Bankrupt, bangk'rupt, (a.) مفلس
 müflis; (v.a.) افلاس ايتدirmek
 iflâs etdir-mek; to be a — افلاس iflâs et.; —
Bank'ruptcy, (-si) (n.) افلاس iflâs;
 declaration of — افلاس اعلان i'lânu
 iflâs; fraudulent — حيلهلى hileli
 iflâs.
Banner, ban'ër, (*n.*) سانجاq sanjaq;
 بايراق bayraq; (fig.) لىوا livâ.
Banns, banz, (*n.pl.*) نکاح اعلانى nikiyâh
 i'lânu; to ask the — نکاح اعلان i'lânu
 i'lân et.; to, forbid the —
 نکاحه اعراض nikiyâha i'tirâz et..
Banquet, bangk'wet, (*n.*) ضيافت zuyâ-
 fet; (v.a.) صيافت وىرمک zuyâfet vermek;
 (lit.) اغزاز i'zâz et.
Bantam, ban'tam, (*n.*) اسپىچ خروسی is-

pech horozou; (a.) کۆچوک küchük;
 (fig.) قانچاق qavgaq; — **weight** کۆچوک
 küchük siqlet..
Banter, bant'ër, (*v a*) لطيفه latife et.;
 — **Bant'erer**, (n) شاقچه shaqaju.
Baptism, bapt'izm, (*n.*) وائىز vaftiz;
 — **Baptize**, (-iz') (v.a.) وافتيز vaftiz et..
Bar, bär, (*n.*) (rod) چوبوق chouchouq;
 suruq; (railing) پارماق parma-
 qluq; قول qol; (barrier) سد sedd;
 (fig.) مانعه mâni-a; (drinking) بار bar;
 tezgyah; (jud.) بارو baro, (v.a.)
 قانچاق qavgaq, اغلاق bâlamaq, —
 from مانع او مانع e-) mâni' ol; منع
 men et..
Barbarous, bär'bar-us, (a.) باربار bar-
 bar; وحشى vahshî, — **ly**, (ad.) باربارجه
 barbarja; وحشيانه vahshiyâne; —
Barbär'ian, (a.) باربار barbar;
 وحشى vahshî; — **Barbar'ity**, (-i-ti)
 (n.) باربارلۇق barbarluq; وحشت vahshet.
Barbary, bär'bar-i, (*n.pr*) بېرېستان ber-
 beristân; افريقاى شامى afriqayî shimâ-
 lî; — **Bar'baresque**, (-resk) (a.)
 مغربى magrubî; بېرى berberî;
 (art) خشين hashîin.
Barber, bär'b'ër, (*n*) بېرېر berber;
 پروکار perökyar.
Barbette, bar-bët', (*n.*) باربېت barbet.
Bard, bärð, (*n*) شاعر shâ-ir; (covering)
 اورتولى eurtü; — **Bard'ed**, (a) اورتولى
 eurtülü; زورلى zurhlu.
Bare, bär, (a.) چىيلاق chuplaq; آچىق
 achuq; (fig.) ميدانده meyðanda; (poor)
 صويىق faqir; (fig.) ساده sâde; (v.a.)
 چىيلاق achuq; (weapon) چىيلاق
 chekmek; — **ly**, (ad.) (fig.) آچىق an-
 jaq; — **ness**, (n) چىيلاق chuplaqluq;
 (fig.) فقر faqr; ياولانق yavanluq; —
facéd, (fig.) (a.) علي alenî; يوزىز
 yüzsüz; — **facédly**, (ad) اوتانمەن
 outanmadan; — **facédness**, (n)
 حياىسزلىق hayâsuzluq; — **foot**, (a)
 (ad.) يالين يالين yalun ayaq; — **headed**,
 باشلى باشلى bashlu achuq; شاپقەسىز
 shapqasuz
Bargain, bär'gin (n) بازارلىق pazar-
 luq; (fig.) كەپىر kelepîr; (v.m) بازارلىق
 pazarluq et.; — **with**, ياتىق
 ish yapmaq; — **into the** ...
 (le-) بارەسىز parâsuz; فضلە اولدۇق
 fazla olaraq; جانا jaba.
Barge, bärj, (n.) صندال sandal; بارقه bar-
 qa; (for load) سالاپورىيە salapourya; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though, et.=etmek; ol.=olmaq.

[BAR-BAS] (انكليزيجه كئانك ؛ لفظي اچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

board, board, صاچان sachaq; — **man**, sandalju. صندالجي
Bark, bārk, (n.) (tree) قابوق qabouq; (mar) ناوی nāvi; (zo) حاولامه havlama; حاولامق oulouma; (v n) حاولامق havlamaq; (v.a.) حاولامق ouloumaq; (v.a.) قابوقنى صويق — **bark'ed**, (a) قابوقلى qabouqlou
Barley, bār'li, (n.) آربه arpa; — **corn**, آربه arpa (i-tānesi); — **meal**, آربه arpa ounou; **peeled** — آربه arpa she'riyesi
Barm, bārm, (n.) مایه maya; — **bar-m'y**, (a) مایه mayalu; کزپوکلی keupükli
Barn, bārn, (n.) آبار anbar; (v.a.) آبار قوماق anbara qomaq
Barnacle, bār'na-kl, (n.) قاپوقلى حيوان qabouqlou hayvan; (fig.) صيرناقيق surnashuq; (pl.) (horse's) يواشة ya-vasha
Barometer, bar-om'et-er, (n.) بارومتر barometre; ميزان هوا mizānu havâ.
Baron, bar'on, (n.) بارون baron; — **bar'onage**, (-āj) (n) بارونلۇق baronlouq; — **bar'oness**, (n) بارونىس barones.
Baronet, bar'on-et, (n.) بارونىت baronet.
Barrack, bār'ak, (n.) باراقه baraqa; (pl) (mil) قوشله qushla; (v.a.) يەرلشدirmek yerleshdirmek
Barrel, bār'el, (n.) واريل varil, فوچى fuchu; (gun's) ناملو namlu: (v.a.) فوچى يە fuchuya qomaq
Barren, bār'en, (a.) قىصير qusur; (fig.) قىصير اراقى qim; (n pl.) چول cheul; قىصير اراقى qusur arāzi; قىراج qurach.
Barricade, bār'ik-ād, (n.) سپر siper; (n) māni-a; (v.a.) سپر ياتق siper yapmaq; (fig.) حائل hā-il ol
Barrier, bār'i-ēr, (n.) مانعه māni-a; (fig.) حائل hā-il.
Barrister, bār'is-ter, (n.) — at law, دعوأ دعوا dā'vâ vekili. مەھامى mehāmî
Barrow, bār'rō, (n.) آرابەسى el arabasu (mornd) يىغىن yughun; تپه tepe; — **coat**, قانيله fanile qoundaq.
Barter, bār'tēr, (n.) مبادلە moubādele; (v.) مبادلە moubādele et.
Barytone, bār'i-tōn, (n.) بارتون baryton.
Basalt, bas-awl't, (n) سياه مهرمى siyah mermer.

Base, bās, (a.) آچق alchaq, عادى âdi; — **ly**, (ad.) آچق alchaqja; — **ness**, (n.) عادىلىك alchaqluq, âdilik.
Base, bās, (n.) طابان taban; (geom) قاعده qâ-ide, (fig) (chem) اساس esās; (mil) اس iss; **naval** — اس بحرى üssü bahri, — of operations اس الحركات üssül-harekyât; — **line**, ضلع zül-u mâ'loum; — **Bās'al**, (a.) قاعده qâ-ide.; — **Base'less**, اساسى esâsi; — **Base'less-ness**, (n.) اساسسىز esâssuzluq; — **Base'ment**, (n) زمين zemîn.
Base-ball, bās-bawl, (n.) بيس بول beysbol, (طوب اوونى) (top oyounou).
Basel, bā'zel, (n. pr) بارل bâzel.
Bashful, bash'fool, (a.) محجوب mah-jûub; چىكىنن chekingen; — **ness**, (n.) محجوب mahjûubiyet.
Basic, bās'ik, (a) اساسى esâsi; (fig.) زارورى zarûrî
Basilica, baz-il'ik-a, (n.) كليسا kilise; (hist) ديوان divân
Basin, bās'n, (n) لىكن liyen; (place) حوض havouz; (area) (lit.) حوض hâvâza; حوض sâha.
Basis, bās'is, (n.) عل temel; قاعده qâ-ide; (fig.) اساس esâs, on the — of... esâsu üzerine, on this — esâsu üzerinde.
Ask, ask, (v.a.) اىستىق usutmaq; (v n) اىستىق usunmaq; (sun) كوشلنمك gûnesh-lenmek.
Basket, bas'ket, (n.) سېت sepet; — **work**, سېت ishî; — **mak-er**, سېتچى sepetji.
Basra, bās'râ, (n pr) بصره basra.
Bas-relief, bā-re-lēf', (n.) قابارتما qabartma; (lit.) مسم musennem.
Bass, bās, (a.) باسو baso; (fig.) حانى (بالق) hani (balugh); — **viol**, (-vî'ol), ويولونسل viyolonsel.
Bastard, bas'tard, (n.) پىچ pich; (lit.) غير مشروع veledi tabî-i; (a.) gayri meshrû'; (fig.) خالص hâlis deyil; ساخته sahte.
Baste, bāst, (v.a.) دوومك deuvmek; (fat) ياغ yâlamaq, دوومك yâ deukmek; (serv) تەيەللەمك teyellemek; دىكمك dikmek.
Bastinade, bast-in-ād', (n.) طباق dayaq; (v.a.) طباق آتماق dayaq atmaq.

(For Turkish pronunc.) past; lārgе; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōle; foot; mōōn, shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th د; zh ز [BAS-BEA]

Bastion, bast'yun, (n) طايه tabya

Bat, bat, (n) (zo) يراصه yarasa.

Bat, bat, (n) طوقاق toqmaq; (sport) دکنک chomaq, مطراق matraq; (servant) خادمتهجي (نقر) hizmetji (-nifer), (restaurant) لوقنتهجي logantaju; (weight) باطن batman; — s'man, (vouroujou) (وورويجي).

Batch, bach, (n) طاقم taqum; (pers) قافله qâfile; (baking) برفرون bir furun; پيشم pishim.

Bate, bāt, (n.) منازعه münâzâ; (v n) چيرپنچ churpunmaq.

Bath, bāth, (n) حمام hamam; بانيو banyo; (phot.) بانيو banyo; Turkish, — hamam (تورك حمامي) (türk hamam); **Order of the B** — حمام نشاني hamam nishanu; **to take a** — بانيو banyo et; ييقانچ yuqanmaq; (lit.) فضله ايچمك istihmâm et, (drink) ايچمك fazla ichmek; — 'room, (اوطهسي) بانيو banyo (-odasu).

Bathe, bāth, (v.a.) ييقانچ yuqamaq; بانيو banyo et.; (v.n.) ييقانچ yuqanmaq; (lit.) ايچمك istihmâm et.; — **Bathing**, (n) بانيو... banyo...; — hamam..; — **dress** حمام طاقى hamam taquu; بانيو انواي banyo esvabu; — **season**, بانيو موسمي banyo mevsimi.

Bating, bāt'ing, (prep.).. مستشنا müs-tesnâ

Batiste, ba-tē'st, (n.) باتيست batist.

Baton, bat'on, (n.) دکنک deynek; (staff) عصا asâ; **Field-Marshal's** — اساي مشيريت asâyi müşîriyyet.

Battalion, bat-al'yun, (n.) طايرور tabour.

Batten, bat'n, (n.) تيريز tiriz. (v.a.) سيزلهمك semizlemek; (v.n.) تيريز tiriz چيچمك.

Batter, bat'ër, (n.) خور hamour; (stick-ing) چريش chirish; (v.a.) دوومك deuvmek; (mil.) بومباردمان bombardu-man et.; (v.n.) (wall) اينجهلك injel-mek; — **Bat'tering**, (n.) — **charge**, تام باروت tam barut haqqku — **train** محاصره mouhâsara bataryasu; شاهرمان shâhmerdân.

Battery, bat'ër-i (n.) باتاريا batariya; (electr) پيل pil.

Battle, bat'l, (n.) محاربه mouhârebe; (v n) (fig.) چارپيشمق charpushmaq; — **field**, ميدان حرب meydânu harb; — **ship**, زرهلي zurhlu.

Battlement, bat'l-ment, (n.) مارغال mazgal; — **Batt'lemented**, (td) (a.) مارغالي mazgallu.

Bauble, baw'bl, (n.) صاچه sachma.

Bawl, bawl, (v n) فرياد feryâd et; — **out**, چاغرىق chârmaq.

Bay, bā, (n.) (mar) كورفز keurfez; (bot.) دفته defne; (a) قومرال qoumral; **to be at** — وضعيت آلتى vazuyet al-maq, (fig.) مخاخرده قالمق mouhâtarada qalmaq; **to keep at** — باقلاشديرماق yaqlashdurmmaq; مدافعه müdâ-fâ et., — **berry**, (دانهسي) defne (-tânesi); — **laurel**, طفلان taflan; — **leaf** دفته ياپراغي yaprâ; — **tree**, لومسيون losyon; (دفته اسپرتوسي) (defne ispir-tosun)

Bayonet, bā'on-et, (n.) سونگو sungü; (v.a.) سونگولهك süngülemek.

Bavaria, ba-va'ri-a, (n pr.) باويرا bav- viyera, — **Bava'rian**, (a.) باويرا... baviyera.; (n.) باويراللى baviyerallu.

Bazaar, ba-zār', (n) بازار pazar; چارشى charshu; (fair) سركى sergi; **Grand B** — چارشوى كبير charshôuyi kebir; (قاپالى چارشى) (qapalu charshu)

Be, be, (v.n.) اولاق olmaq; بولونمق bou-lounmaq.

Beach, bēch, (n.) صيغلى sughluq; قومساله چيچمك (v.) قومسال qoumsala chekmek.

Beacon, bē'kn, (n) علامت ishâret; شامنديره shamandura; (v.a.) تنوير tenvir et.

Bead, bēd, (n.) دانه tâne; بونجوق bon-jouq; (pl.) تسبيح tesbih.

Beadle, bēd'l, (n.) مباشر mübâshir.

Beagle, bē'gl, (n.) (zo) تازى tazü; (fig.) جاسوس jâsôs.

Beak, bēk, (n.) غانا gaga; — **Beak'ed**, (kd) (a.) غاغالى gagalu.

Beam, bēm, (n.) كيرش kirish; لاطه lata; (mar) كمره kemere; (balance) قول qol; (pole) ميل mil; (ray) شغاع shou-â'; (lit.) حزمه hazme; (v.a.) سرمك ser-mek; — **forth** صاچق sachmaq; نشر a.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[BEA-BED] (انگلیزجه کلماتک تلعلی ایچون) act, chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mine;

neshr et; (v n) انتشار intishār et; (fig.) پارلامق parlamaq; — **Beam'less**, (a.) (fig.) دونوق donouq; — **Beam'y**, (-'i) (a.) (mar) اوپوراقلی otouraqlı; (fig.) یارلاق parlaq. **Bean**, bēn, (n.) فصولیه fasoulye, broad — باقلا baqla; **French** — تازه فصولیه tâze fasoulye. **Bear**, bār, (v.a.) طاشیمق tashumaq, (fig.) تحمل hâmil ol; (endure) تحمل hâmil ol et.; (birth) طوغورمق doghourmaq; (fig.) حاصل hâsul ol et.; (behave) طاورماق davranmaq; (entitled) حائز ol; (it must be borne in mind) خاطرده طوتولمیدر haturda toutoulmaludur; ounoutoulmamaludur; — **Bear'er**, (n.) حامل hâmil; the — حامل ورقه hâмили veraq; to the — (fin.) حاملنه hâmiline ..; — **Bear'ing**, (n.) یاتاق yataq; (fig.) تافر tavr; حرکت hareket; (situation) کرتیز kerte-riz; سمت semt; جهت jihat; (relation) مناسبت minâsebet; تعلق te-allouq, (endurance) تحمل tehammül, to lose one's — s شاشیرمق shashurmaq. **Bear**, bār, (n.) آیی ayı; **Great** — (ast) دُب dübbü ekber; **Lesser** — دُب dübbü asgar; — **Bear'ish**, (a.) آیی ayı; خوریاچیه hoyratja. **Beard**, bērd, (n.) صقال saqal; (bot.) قارشى püskül; (v.a.) (oppose) قارشى qarshu gelmek; — **Beard'ed**, (a.) صقاللی saqallı; — **Beard'less**, (a.) صقالسز saqalsız. **Beast**, bēst, (n.) حیوان hayvan; (fig.) وحشی vahshî; — **Beast'liness**, (n.) بهیمیه behîmiyyet; — **Beast'ly**, (-'li) (a.) (lit.) بهیمی behîmî; (fig.) بر باد berbād. **Beat**, bēt, (v.a.) وورمق vourmaq; (fig.) دوومق deuvme't; (mus) چالماق chalmaq; (v) چارپتی چارپتی (mar) باصغین volta et; — **up** (mil.) تنزیل basgun yapmaq; — **down** تنزیل tenzil et.; (fig.) مغلوب mäg'lûb et.; — **Beat'en**, (t'n) (a.) تنکیل tenkil et.; — **Beat'en**, (t'n) (a.) دوولش deuvlümüş; (experienced) مغلوب mäg'lûb; — **Beat'er**, (n.) طوناق toqmaq; (pers) ووروجی vouroujou; — **Beat'ing**, (n.) ضربیه darbe; (pl.) ضربات darbât; (fig.) طباق dayaq; — **of the heart**

حلجان darbātu qalb, (fig.) halejân. **Beatify**, bē-at'i-fi, (v.a.) تقدیس taq-dis et; — **Beatifi-** cation, (-fi-kā'shun) (n.) تقدیس taq-dis. **Beauty**, bū'ti, (n.) گوزللیک güzellik, لطاف letâfet, — **spot** بک ben; — **Beau'ti-** ful, (-'ti-fûl) (a) گوزل güzeli; لطیف latif; — **Beau'tifully**, (ad.) لطیف latif; — **Beau'ti-** tify, (-'ti-fi) (v.a.) گوزلشدیرمک güzeli-leshdirmek; (adorn) تزین tczyin et. **Beaver**, bēv'er, (n.) قوندور qoundouz; قاستور qastor. **Becalm**, be-kām', (v.a.) تسکین teskîn et; — **Becalmed'**, (-kām'd') (a.) ساسکی sâkin; (lit.) آسوده âsûde. **Because**, be-kaw'z, (conj.) چونکه chün-ki...; دیرا zirâ...; — **of** دن طولای ... den dolayu; ایچون ichün. **Beckon**, bek'n, (v.a.) اشارت ishâret et; چاغرمق chârmaq. **Becloud**, be-klowd', (v.a.) اورتمک eurtmek; یورمق yormaq; قابلامق qaplamaq; (fig.) bozmaq. **Become**, be-kum', (v.n.) اولماق olmaq; (v.a.) یاقشیق (e-) yaqushmaq; — **Becom'ing**, (a.) یاراشیر yarashur; (graceful) گوزل güzeli; موافق mouvâfuq; بایحیلی bichimili. **Bed**, bed, (n.) یاتاق yataq; (river) دیب dib; (layer) طبقه tabaqa; (v.a.) یاتیرمق yatirmaq; (v.n.) یاتماق yatmaq; to go to the — یاتماق yatmaq; — **clothes**, یاتاق yataq taqumu; — **linen**, یاتاق yataq charshafu; — **rid**, یاتاق yatalaq; — **room**, یاتاق yataq odası; — **stead**, قاریوله qaryo-la; — **straw**, اوت ot; — **Bed'ding**, آلتیق altıq; (zo.) یاتاق yataq taqumu; (zo.) آلتیق altıq. **Bedaub**, be-dawb', (v.a.) بولاشدیرمق bou-lashdurmaq; (fig.) چیرکین chirkin yapmaq. **Bedazzle**, be-daz'l, (v.a.) قاماشدیرمق qa-mashdurmaq. **Bedeck**, be-dek', (v.a.) اورتمک eurtmek; (fig.) سوسله مک süslemek. **Bedew**, be-dū', (v.a.) نملندیرمک nemlen-dirmek. **Bedim**, be-dim', (v.a.) (fig.) قارارتمق qa-rartmaq.

mōte; foot; mōon, shut; mūte; very; tū چيوو ch ج, sh ش; th ث; zh ژ, zh ژ [BED-BEL]

Bedizen, be-dīz'n, (*v.a.*) دوناتماق donatmaq; süslemek سوسله مک

Bedlam, bed'lam, (*n.*) تمارخانه tumarhâne

Bedraggle, be-drag'l, (*v.n.*) کیرلتمک kīrletmek; ایصلاقم uslatmaq

Bedrench, be-drensh', (*v.a.*) ایصلاقم uslatmaq

Bee, bē, (*n.*) آری aru; (*fig.*) اجتماع ijtimâ'; (yardum) (یاردم); **swarm of — s** آری aru sürüsü; — **hive**, آری aru qovanu; — **house**, قووانق qovanluq.

Beech, bech, (*n.*) آق کورکن aq gürgen.

Beef, bēf, (*n.*) صیغیر sughur; **roast —** rozbf; — **steak** بیفتک bifték.

Beer, bē, (*n.*) بیرا bira; — **house**, بیراخانه birahâne.

Beet, bēt, (*n.*) پانجار panjar.

Beetle, bētl, (*n.*) بوجک benjek; (*v.n.*) صارقم sarqmaq; — **browed**, (*a.*) فنا sarquq qashlu; (*fig.*) فنâ fenâ baqushlu; — **Beet'ling**, (*n.*) دوومه deuvme, (پاتاقلامه) (pataqlama).

Befall, be-fawl', (*v.n.*) (واقع) (vâqî') olmaq.

Befit, be-fit', (*v.a.*) (ئە) ouy- (e-) (ئە) yarashmaq; **Befit'ing**, (*a.*) او یغون ouygoun; موافق mouvâfuq.

Befool, be-fōol', (*v.a.*) قاندریمق qandurmaq; کلنمک eylenmek.

Before, be-fōi', (*a.*) evvel; (*ad.*) eunünde; ایلریدە ilerde; — **'hand**, (*ad.*) evvelâ; اولدن evvel-den.

Befriend, be-frend', (*v.a.*) دوستاق a. (ئە) dostlouq et.; — **one's self** کندی دوشونمک kēdini dūshūnmek.

Beg, beg, (*v.a.*) رجا rijâ et.; (*v.n.*) (alms) دیلەتمک dīlenmek; **to — the question** (log.) طوغری dōrou farz et.; (evvel-den) (اولدن) قبول a.; qabōul et.; — **Beg'gar**, (-'gēr) (*n.*) سائل sa-il; — **Beg'garliness**, (-'ger-) (*n.*) فقر faqr; سفالت sefâlet; — **Beg'garly**, (-'gēr-lī) (*a.*) فقیر faqîr, سفیل sefîl; (*ad.*) سفیلانە sefîlâne; — **Beg'ging**, (*n.*) رجا rijâ; دیلەتمە dīlenme; **to go a—** طالای اولماق tālibi olmamaq; بوش قالماق bosh qalmaq.

Beget, be-get', (*v.a.*) تولید tevliđ et.; سبب ol.

Begin, be-gin', (*v.a.*) باشلامق bashlamaq; **to — with** evvelâ. —

Begin'ner, (*n.*) مبتدی mübtedî; —

Begin'ning, (*n.*) باشلانغیج bashlan-guj; — **bidâyet**, مبدأ mebd'e

Begrudge, be-gruj', (*v.a.*) کورمک choq geurmek; حسد hased et.

Beguile, be-gīl', (*v.a.*) آلداتماق aldatmaq; (*time*) کچیرمک vaqit gechirmek; — **Beguil'er**, (*n.*) خیلەکار hīlekyâr.

Behalf, be-hâf', (*n.*) طرف taraf; **on—** of طرفندن .. nâmuna .. tarafundan.

Behave, be-hâv', (*v.n.*) داورانماق davranmaq; حرکت hareket et.; — **yourself!** تربیهسزلیک etmeyiniz!; ادببنیزی edebinizi mouhâfaza ediniz! — **Behâv'our**, (-'yèr) حرکت hareket.

Behead, be-hed', (*v.a.*) باشی kesmek bashunu kesmek.

Behind, be-hīnd', (*prep* ن) گری geri; ارقا arqa; (*ad.*) گریسندە gerisinde; ارقاشندە arqasunda.

Behold, be-hōld', (*v.a.*) باقمق baqmaq; ایشته ishte!; seyr et.

Behooove, be-hōov', (*v.t.*) **it — s** لازمدر lâzumdur; ایجاب ایدر iğâb eder.

Being, bē'ing, (*a.*) موجود mevjūd; حاضر hâzur; (*n.*) موجودیت mevjūdiiyyet; شی shey; (*essence*) روح rōuh; (*pers.*) مخلوق mahlōuq; **in —** دردست derdest; اولماقda.

Belated, be-lât'd, (*a.*) کجیکش gejik-mish.

Belay, be-lâ', (*v.a.*) (mar.) باغلامق bâlamaq

Belch, belch, (*v.a.*) اوکورمک euyürmek; (*fig*) فیرلاتماق furlatmaq; (*n.*) ایفرزات ifrâzât; euyürme اوکورمه

Beleaguer, be-lēg'èr, (*v.a.*) محاصره mouhâsara et; (*fig.*) احاطه ihâta et.

Belfry, bel'fri, (*n.*) چاک قولەسی chan qoules; (*mar.*) چاک توبیانی chan tertibâtu.

Belgium, bel'ji-um, (*n.pr.*) بلجیقا bel-chiqa; — **Bel'gian**, (*a.*) بلجیق bel-chiqa.., (*n.*) بلجیقانی belchiqua.

Belgrade, bel-grād', (*n.pr.*) بلگراد bel-grad.

Belie, be-lī', (*v.a.*) آلداتماق aldatmaq.

Belief, be-lēf', (*n.*) اعتقاد i'timâd; اعتقاد i'tiqâd.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

môte; foot, mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ذ; zh ڑ [BER-BEW]

(-kwest') (n.) ترك terk; teberri';
(that) vasuyyet; میراث mirās.
Bereave, be-rēv', (v.a.) محروم mah-
rōum et., (lit.) مهجور mehjōur et.;
— **Bereave'ment**, (n) کدر keder;
ماتم mâtem; (pl.) تأثرات te-essūrât.
Berlin, bér'lin, (n.pr.) برلین berlin.
Berne, bern, (n.pr.) برن bern.
Berry, ber'i, (n.) تانه tâne, میوه meyva.
Berth, berth, (n.) یتاق yataq; یر yer;
(mar.) دمیر بری demir yeri
Beryl, ber'il, (n.) (طاشی) زمرد zümrüd
(-tashu).
Beseech, be-sēch', (v.a.) یالوارمق yal-
varmaq, نیاز niyâz et., — **Bese-
ch'ing**, (a) نیاز niyâz
Beseem, be-sēm', (vn) اویق ouy-
maq یک کوم yaqushmaq, — **Bese-
m'ing**, (a) اویغون ouygoun, یاقشیر
yaqushur.
Beset, be-set', (v.a.) احاطه ihâta et.;
(a.) (fig.) داعی dâ-i: (lit.) آلوده âlōude;
— with difficulties کوم چک pek
güch; (lit.) مشکلاتی müşkülâtü
dâ-i; — **Beset'ing**, (a.) معناد mōu'-
tâd.
Beside, be-sid', (prep.) یانده yanun-
da; (out) خارجنده hârijinde; — **one's
self**, (a.) چیلین chulgun; (lit.) متبع
mûteheyiyi, **te be—one's self** چیلدیرمق
chuldurmaq.
Besides, be-sidz', (prep.) دن ۲ماعدا
...den mâ'dâ(a.) علاوة (e)ilâve-
ten; (ad.) یوندن باشقه boundan
bashqa..
Besiege, be-sēj', (v.a.) احاطه ihâta et.;
(mil.) محاصره mouhâsara et.; — **Be-
sieged'**, (jd) (a.) محصور mahsōur; —
Besieg'er, (jær) (n.) محاصر mouhâsur.
Besmear, be-smēr', (v.a.) کیرلتمک kir-
letmek; بولاشدیرمق boulashdurmaq.
Besot, be-sot', (v.a.) یونالمق bounalt-
maq; — **Besot'ted**, (-'td) (a.) یونالمش
bounalmush.
Bespeak, be-spēk', (v.a.) سپارش si-
pârish et.; (fig.) دلالت delâlet et..
Bespread, be-spred', (v.a.) قاپلامق qa-
plamaq; سیرپمک serpmek.
Bessarabia, bes-sa-ra'bi-a, (n.pr.)
بیسارابیا besarabya.
Best, best, (a.) اک اکی en iyi; اک اعلا en
â'lâ; (ad.) — of all اک ایسی en iyisi;
— man, ماغدج sâduj
Bestial, best'i-al, (a.) حیوان hayvan

gibi; (lit.) بهیمی behîmî; — **Bestial'-
ity**, (-'i-ti) (n.) وحشت vahshet;
(lit.) بهیمیت behîmiyyet.
Bestir, be-ster', (v.a.) تحریک tahrîk
et.; — **one's self** قیلداق qumulda-
maq
Bestow, be-stō', (v.a.) ویرمک vermek,
(lit.) بخش bahsh et.; — **Best-
ow'al**, (n.) اعطا î'tâ; — **Bestow'er**,
(n.) ویرن veren; بخش bahsh eden.
Bestride, be-strid', (v.a.) بینمک binmek.
Bet, bet, (n.) بحث bahs; (v.a.) بحث طومتق
bahs toutmaq, ادعا iddâ et.; —
Bet'ting, (n.) بحث bahs
Betake, be-tāk', (v.a.) مراجعت mü-
râjât et.; — **one's self** طوغریلق dö-
roulmaq; (fig.) توسل tevessül et.
Bething, be-thingk', (v.a.) — **one's
self** خوشوخت haturlamaq; خوشوخت dū-
shünmek.
Bethlehem, beth'le-hem, (n.pr.) بیت
الحم beytül-lahm
Betoken, be-tō'kn, (v.a.) اخبار ihbâr
et.; دلال ihtâr et.; (fig.) دلالت
delâlet et
Betray, be-trā', (v.a.) آلداتماق aldatmaq;
اخذت ihânet et.; — **Betray'al**, (n.)
خائن ihânet; — **Betray'er**, (n.)
hâ-in; صادق sadâqatsiz
Betroth, be-troth', (v.a.) نشانلامق nishan-
lamaq; — **Betroth'al**, (n.) نشان (لانما)
nîshân (-lanma), نامزدlik; — **Betroth'ed**,
(a) نشان nîshânlu.
Better, bet'er, (a.) دها ایی daha iyi;
(ad.) دها ایسی daha iyisi; (v.a.) اصلاح
uslâh et..
Between, be-twēn', (prep.) آرهسندہ ara-
sunda; بیننده beyninde; — **us**
آرهسندہ aramuzda
Beverage, bev'er-āj, (n.) ایچهچک iche-
jek; (pl.) مشروبات meshrōbât, (liquor)
ایچی ichki.
Bevy, bev'i, (n.) کومه küme; سورو sürü.
Bewail, be-wāl', (v.a.) آجیمق ajumaq;
اغلماق âlamaq; (v.n.) اسف esef et.;
— **Bewail'ing**, (n.) فریاد feryâd;
ماتم mâtem.
Beware, be-wār', (v.n.) صاقینق saqun-
maq; دقت diqqat et.; (int) دقت!
Bewilder, be-wil'dēr, (v.a.) شاشیرمق sha-
shurtmaq; — **Bewil'derment**, (n.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

mōte; fool; mōon; shut; mūte, very, tū چيوو; ch; sh ش, lh ث; th ذ, zh ژ [BIL-BIV]

Billow, bil'ō (*n*) طالعہ dalga, (*v. n.*) دالغانماق dalgalanmaq; قبارق qabar-maq; — **Bil'lowy**, (-i) (*a*) طالعہلى dalgali.

Bin, bin, (*n.*) قوطى qoutou; قاب qab; (bottle) شيشهلاک shishelik.

Bind, bīnd, (*v. a.*) باغلامق bâlamaq; رابت rabt et.; — **about** صارمق sar-maq; چورمک chevirmek; (*oblige*) مجبور mejbûr et.; (*restrain*) (lit.) تامينات آلى te'mînât almaq; (*jud*) كفالتہ رابت kefâlete rabt et.; (*book*) جلدلہمک jild-lemek; (*passion*) بند bend et.; — **one's self** باغلامق bâlanmaq; تعبد te-ahhûd et.; سور ورمک seuz ver-mek; (*v. n*) (*med*) او. inqibâz ol; (*cement*) طومق toutmaq; (*n.*) باغ bâ; (*capacity*) قدرت qoudret; — **Bind'er**, (*n.*) مجلد müjellid; — **Bind'ery**, (-er-i) (*n.*) مجلدخانه müjellid-hâne; — **Bind'ing**, (*n.*) باغ bâ; (*med.*) صارمق sargu; (*book*) جلد jild; (*act*) باغلامه bâlama; (*a*) مجبوري mejbûrî, (*lit.*) te-ahhûdî moutazam-mun; (*med.*) قابىz qâbuz; — **force** (*jud*) حکم hükm.

Binocular, bi-nok'ular, (*a.*) چفت chift; (*n.*) چفته دوربين chifte durbûn.

Biography, bi-og'raf-i, (*n.*) ترجمہ حال terjüme'yi hâl; (*pl.* و *lit.*) تراجم احوال terâjümü ahvâl.

Biology, bi-ol'oj-i, (*n.*) بيولوژى bioloji; علم حيات ilmi hayât.

Biped, bi'ped, (*a.* و *n.*) ايكى آياقلى iki ayaqlu.

Biplane, bi'plân, (*n.*) چف سطحى طياره chift satuhlû tayyâre.

Birch, bërch, (*n.*) قايىن آفاجى qayn âju.

Bird, bërd, (*n.*) فوش qoush; (*n. n*) قوش اولامق qoush avlamaq; — **lime**, قوش ناقيشى «view» euxe; — «منظره» qoush baqushu «manzara»; (*fig.*) هيئت عموميه heyeti ouchûmiyye; حلاصه houlâsa.

Birth, berth, (*n.*) تولد tevellûd; (*fig.*) طوغوش doghoush; اصل asl; **to give** — تولد tevild et.; موجب او. mōu-jib ol.; **by** — ارث irsen; (*fig.*) اربا jibillî; — **day**, طوغدىنى گون dōdōu gün; (*lit.*) يوم. yevmi velâdet; — **place**, محل ولادت dōdōu yer; (*lit.*) mahalli velâdet.

Bis, bis, (*n*) تکرار tekrar; (*dito*) کذا kezâ.

Biscay, bis-'kâ, (*n. pr.*) بيسكى biski; Bay of — بيسكى کورفزی biski keurfezi.

Biscuit, bis'kit, (*n.*) بيسکوى biskûvi, (mil.) پکسمد peksimed.

Bisect, bi-sekt', (*v. a.*) ايكى يه آيرمق ikiye ayurmaq; (*math.*) tansif et.; — **Biseg'ment**, (*n.*) نصف nuf.

Bisexual, bi-sek'shōō-al, (*a.*) خنثا hünsâ.

Bishop, bish'op, (*n*) پيشوڤ bishop; پيسقوپس pisqopos; — **Bish'oprie**, (rik) (*n.*) پيشوپلى bishoplouq; پيسقو - pisqoposlouq.

Bismarek, bis'mark, (*n. pr.*) بيسمارق bismarq.

Bissextile, bis-sext'il, (*a*) کبسه ke-bise; — **year**, سنه کبسيه seneyi kebise.

Bistoury, bis'tor-i, (*n*) نيشتر neshter.

Bit, bit, (*n*) بارچه parcha; (*tool*) منقب misqab; (*horse*) گم gem; (*v. a.*) گم برار gem vourmaq; **a little** — biraz; **hir** بارچه hir parcha; **not a** — biraz aslâ...; **to take the** — **in his teeth** (*fig.*) گمى آريه ge-mi azuya almaq

Bitch, bich, (*n.*) قانچىق qanjuq.

Bite, bit, (*v. a.*) ايسيرمق usurmaq; (*fig.*) رنجيده. kemirmek (*injure*) (lit.) renjide et.; (*n.*) ايسيرى usuruq; (*fig.*) loqma; — **Bit'ing**, (*a.*) (*fig.*) کسکين keskin; تاثيرلى te'sirli.

Bithinia, bi-thin'i-a, (*n. pr.*) قوجه ايلي qoja ili.

Bitlis, bit-lis, (*n. pr.*) بيتليس bitlis.

Bitter, bit'er, (*a*) آجى aju; (*fig.*) مؤثر mü-essir; — **ly**, (*ad*) آجى aju; (*fig.*) fenâ halde; — **ness**, (*n.*) مرارت ajuluq; (*fig.*) و *lit.*) me-râret.

Bittern, bit'tern, (*n.*) (zo) بالفجيل ha-luqjûl; بالان balaban.

Bitumen, bi-tû'men, (*n.*) بيتوم bitûm, زيفت zift; — **Bitû'minous**, (nus) (*a.*) زيفتلى bitûmlû; زيفتى ziftli.

Bivalve, bi'valv, (*a*) ايكى قابوڤلى iki ka-bouqlou.

Bivouac, biv'oo-ak, (*n.*) (mil) اردوگاه ordougâh; (*v. n.*) اردوگاه قورمق ordougâh qourmaq; گيجلهمک gejele-mek.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[BIW-BLE] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mīne.

Bi-weekly, bī'-wēk'li, (a.) هفته ده ایکی haftada iki de-fa. دفعه

Bizarre, bi-zār' (a.) تعجب tahaf, غریب garīb; (n.) (bot.) ابروی (قرائیل) eb-rôuli (-qaranfil).

Blab, blab, (n.) کوهده geveze; (v.n.) gevezelik et.; — **Blab'ber**, (n.) مهور müzevvir

Black, blak, (a) قاره siyah, قارہ qara; (obscur) مظلم mouzlim, (n) سیاه siyah; (v.a.) قارارتقی qarartmaq; — **ness**, (n.) سیاهلیق siyahluq; (fig.) ظلمت zoulmet; — **berry**, beuyürtlen; — **bird**, tash tahta; — **lead**, قورشون qourshoun mādēni; (powder) معدنی qourshoun tozou; (colour) قورشون توری soba boyasu; — **smith**, demirji; — **Black'ball**, (-'bawl) رأى وبرمه مک (pol.) redd et.; (v.a.) vermeme; — **Black'en**, (v.a.) قارارتقی qarartmaq; (fig.) ذم zemm et.; (v.n.) قارارمق qararmaq; — **Black'guard**, (-'gārd) (a. و n.) چاپقین chapqin; — **Black'ing**, (n.) قوندره qoundura boyasu; — **Black'ish**, (a) سیاهجه siyahja.

Blackmail, blak'māl, (n.) قدبه fidye; (letter) تهدید mektou-bou; (v.a.) تهدید tehdid et.

Bladder, blad'er, (n) مثانه mesâne; (a.) کسه kese; — **Bladd'ered**, (-'erd) (a.) شیشکین shishkin; (fig.) بوش bosh.

Blade, blād, (n.) آغ az; یوز yüz; (bot.) پالا pala; — **bone**, kürek kemiy.

Blame, blām, (n) قیاحت qabāhat, قصور qousūr; (lit.) تقبیح taqbīh; (v.a.) مؤاخذه mü-āhaze et.; — **Blām'able**, (a) قصوری qousōurlou; مذموم mezmōum; — **Blame'less**, (a.) قصورسر qousōur-souz; (fig.) معصوم māsōum.

Bland, bland, (a.) ملایم mülāyim; طایب tatlu; — **ness**, (n.) ملایمت mülāyemet.

Blandish, bland'ish, (v.a.) یالتاقلانقی yaltaqlanmaq; — **Blanch'ishment**, (n.) نوازش nüvā-zish; طاتلیق tatlıluq; (lit.) نوازش nüvā-zish.

Blank, blangk, (a.) بیاض beyaz; (fig.) بوش bosh; (confused) شاشغین shashgun; (pale) یکزی آغش benziatmush;

(artil) قوری صیق qourou suqu; (n.) بوشلق bosh (-kyād); (void) شاشیرتقی shashurt-maq; — **ly**, (ad.) شاشغین برحالده shash-gun bir halde; — **ness**, (n.) بوشلق boshlouq; (fig.) قارغاشلق qargasha-luq

Blanket, blangk'et, (n.) یورغان yorgan; (flannel) بطانییه battāniye; (fig.) اورنوی eurtü.

Blare, blār, (v.n) کورلهمک gürlemek; کورلوتو gürültü; سس ses.

Blaspheme, blas-fēm', (v. n) کفر kûr et.; — **tahqîr** et..

Blast, blast, (n.) جریان jereyân; (sound) اشتعال ishti-âl, (med) آغی خستلق ânî hastaluc; ویا vebâ; (bot.) یایق yanuc; (v.a.) tahrîb et.; — **mahv** et.; (powder) berhavâ et.; — **Blast'ed**, (a.) ملعون mel-ûun. — **Blast'ing**, (n.) انفلاق infilâq..

Blatant, blāt'ant, (a.) کورولتیجی gürül-tüjü; ولولجی velveleji; — **nonsense** pek sachma shey.

Blaze, blāz, (n.) آلهو alev; (fig.) ضیا züyâ; (mark) اشارت ishâret; (v.n.) پارلامق parla-maq; (v.a.) آلهولندیرمک alevlendirmek; (proclaim) ishâret yapmaq; (v.a.) نشر neshr et.; — **Blāz'ing**, (a.) آلهولی alevli; (fig.) علنی alenî.

Blazon, blā'zn, (v.a.) اعلان ilân et.; آرمه arma senâ et.; (n.) (آرمه جیاق) (armajuluq).

Bleach, blēch, (v.a.) بیاضلاتق beyazlat-maq; (v.n.) قسارت qusaret et.; (v.a.) بیاضلاتق beyazlanmaq; — **Bleach'er**, (n.) قسارتجی qusa-retji; — **Bleach'ery**, (-'er-i) (n.) قسارتخانه qusaret-hâne.

Bleak, blēk, (n.) آق کفال aq kefal; (a.) رنگسز renksiz; صولغون solgoun; (fig.) طانسز tatsuz. — **ness**, (n.) صوغوغللق soghouq-luq.

Blair, blēr, (a.) چاهاقلى chapaqlu; شیشمش shishmish; — **eyed**, گوزی چاهاقلى geuzü chapaqlu; (fig.) قاشامش geuzü qamashmush; عقسلس aqulsuz.

Bleat, blēt, (n.) ملهمه meleme; (v.n.) ملهمک meleemek.

mōte; foot; mōōn, shul; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th ذ, zh ز [BLE-BLO]

Bleed, blēd, (*v.n*) قانماق qanamaq; (*v.a*) قان آلى qan almaq; (*lit.*) فسد et.; (*money*) (مىزدورماق) (suzdur-maq); باره چىكىمك para chekmek; — **Bleed'ing**, (*n*) قاناما qanama

Blemish, blem'ish, (*n*) قصور qousour, لىك leke; (*v.a*) سىقط saqat et.; (*fig*) لىكلىمك lekelemek.

Blench, blensh, (*v.n*) بىكزى آتتىq benzi atmaq; اورىكىمك urkmek; چىكىنىمك chekinmek.

Blend, blend, (*v.a*) قارىشىدورماق qarushdurmaq; (*lit.*) مىزج mezj et.; (*n*) قارىشىق qarushuq, (مىلانج) (melânij); — **Blend'ing**, (*n*) امتىزاج imtizâj, (*act*) مىزج mezj

Bless, bless, (*v.a*) تىسىدىد tes-îd et.; (*prosperity*) مىسعود mes-ôud et., — **one's self** مىسعود mes-ôud ol., — **one's** باختىيار bahtiyâr ol., **God** — **you** الله allâh râzu olsoun! مىسعود; mes-ôud olounouz! — **Bless'ed**, (bles'd) (*a*) مىسعود mes-ôud, (*rel*) مىقدس mouqaddes; — **Bless'edly**, (*ad*) سىعادىتى se-âdetle; — **Bless'ing**, (*n*) سىعادت se-âdet; — **Bless'ing**, (*n*) سىعادت dou-â, (*gift*) نىعمت nî'met; (*rel*) دىعا dou-â, (*imâyet*) (عتاب) hediye; **to ask** — **what** dou-â et.; **what** — **ne**! نى ne se-âdet!

Blight, blit, (*n*) سام sam; طوك don; (*fig*) زىرر zarar; (*v.a*) ياقى yaqmaq; (*fig*) مىحو mahv et.

Blind, blind, (*a*) كور keur, (*lit*) اعى â'mâ: (*n*) پانجور panjour; (*v.a*) كور keur et.; (*fig*) اورىتمك eurtmek; — **ly**, (*ad*) (*fig*) كور كورىنى keur keurüne, — **ness**, (*n*) كورىلىك keuriük; — **Blind'-fold**, (*a*) كوزلى ناغى baŋu; (*v.a*) عىفسلىز aqulsuz, (*v.a*) كور keur, (*fig*) ناغىلاقم geuzünü bâlamaq; (*fig*) اىغفال igfâl et..

Blink, hlingk, (*v n*) ايشىلداق ushulda-maq; (*vink*) باقى geuz et., — **baq**-maq; (*n*) بارلى parultu; (*act*) باقىش baqush; — **Blink'ers**, (*n.pl*) كورىلىك geuzlük

Bliss, blis, (*n*) سىعادت se-âdet; — **Bliss'-ful**, (-'fool) (*a*) مىسعود mes-ôud; — **Bliss'fully**, (*ad*) مىسعودانه mes-ôudâne.

Blister, blis'ter, (*n*) قاپاردىق qabarjuq; (*v*) سىويلجى silije; (*v n*) اوچوقلاق ou-chouqlamaq; (*v.a*) قاپارتىق qabart-

maq; — **beetle**, قودور qoudouz beujej;

Blithe, blith, (*a*) شىن shen; مىمون mem-noun; — **ness**, (*n*) نىشئ nesh-e; سىرور sûrour.

Blizzard, bliz'ard, (*n*) قار قورطنىسى qar furtunasu

Bloat, blôt, (*v.a*) — **up** قاپارتىق qabart-maq, (*v. n*) قاپارماق qabarmaq.

Bloater, blôt'er, (*n*) رىنعا بالى runga balugh

Block, blok, (*n*) كوتوك kütük; (*obstru-ction*) حائل hâ-il, بلىق bloq; (*mar*) مقاره maqara, — **of houses** آله ada; (*v.a*) طىقاماق tuqamaq; (*fig*) حائل hâ-il ol, — **head**, (*n*) بلىق bloq hâyv; — **house**, بلىق hâyv; كولىچە qoulûbe; — **tin**, كولىچە qoulûbe küliche qalay

Blockade, blok-ād', (*n*) آبلوقه ablouqa; (*v.a*) آبلوقه ablouqa et., **to raise** — **ablouqayi** refi' et.; **to run a** — **ablouqayi** ihlâl et.; **firâr** et

Blood, blud, (*n*) قان qan; (*fig*) صوى soy, (*so*) جىنس jins; (*relation*) قرايت qarâbet; (*v.a*) قان آقىتىق qan aqut-maq, **full** — (*n* & *a*) (*so*) خالىس hâ-lis, (*lit*) خالىس الدم hâlisüd-dem; (*fig*) مىز asil; **half** — (*n* & *a*) مىز melezi, (*lit*) نصف الدم nusuf-dem; (*pers*) اووى ۇvey, **in** — (*a*) قوتلى qouv-vetli, **the best** — (*fig* & *pl*) en گىزىدەر en asiller, **güzideler**, — **horse**, جىنس آت jins at; — **shed**, (*n*) قان (دىكولىسى) qan (-deu-külmesi); (*lit*) سىمك دىما sefki dimâ'; — **shot**, (*a*) قان اولمش qan olmush; (*fig*) قىزارمىش quzarmush; — **sucker**, طفلىلى qulilik, (*fig* & *lit*) (*so*) قان سولوك sülük, (*fig*) قانە صوصامىش qana sousamush, (*lit*) حوشوار houn-hâr, — **Blood'iness**, (*n*) خورىزلىك xunrizlik; — **Blood'less**, (*a*) قانسىز qansuz; — **Blood'y**, (-'i) (*a*) قانلى qanlu.

Bloom, blōom, (*n*) چىچىك chichek; (*fig* & *lit*) طراوت tarâvet; (*v.n*) چىچىك chichek achmaq.

Blossom, blos'om, (*n*) چىچىك chichek; (*v.n*) چىچىك chichek qonja; (*v.a*) چىچىك chichek achmaq; — **into** (*lit*) انكىشاق inkishâf et.; — **Bloss'omy**, (-i) (*a*) چىچىكلى chichekli.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[BLO-BOA] (انگلیزچه کتاک تلمغی ایچون) act; change; cãrd; red; mē; bër; in, mine;

Blot, blot, (*n*) لکه leke; (*v.a*) لکهlemek; (*dry*) قوروتماق qouroutmaq; (*fig*) mahv et; — **blott'-ing paper** سونگر کاغدی singer kyâdu.

Blotch, bloch, (*n*) چیل chil; لکه leke, (*v.a*) چیل قاپلاماق chil qaplamak, — **Blotch'y**, (-'i) (*a*) چیللی chilli.

Blouse, blowz, (*n*) بلوز blouz; (کوملک) (geumlek)

Blow, blō, (*n*) ضربه darbe; (*v n*) اسمک esmek; (*v a*) چارپماق charpmac; (*fig*) اوقلمهك savourmaq; (*breathe*) اوتدورماق outdurmek; (*sound*) اوتدورماق outdurmek; (*eggs*) يومورطلاماق youmourtlamaq; **to — off** (*mar*) ستيم صاليورماق stim saluvermek; **to — over** كچمك gecmek; **to — up** زائل زائل ol., **to — up** پاتلاتماق patlatmaq; (*fig*) برهراا. berhavâ et.; **to — out** سوندورماق seundurmek; اوقلمهك üflemek; **at a —** birdenbire, **pipe** قوبوجي لامبەسى qouyoumjou lambasu; — **Blowing**, (*n*) اوقلمهك üfleme.

Blubber, blub'er, (*n*) باليه ياغي baline yâ; (*v.n*) هيجقورماق huchqurmaq.

Blue, blō, (*a* و *n*) ماوي mâvi, (*wash-ing*) چيويدهك chivid; (*v.a*) چيويدهك chividlemek; — **ness**, (*n*) ماولك mâvilik; — **bottle**, (*bot*) پيچمير چيچكي peygamber chicheyi; سينك sinek; پوليس polis; (*beuyük*) — **jacket**, بحريه عسكري bahriye askeri; گيميچي gemiji; (*pl*) افراد بحريه efrâdu bahriyye; — **peter**, حرکت فلامەسى hareket flamasu; پارلامنتو parlamento.

Bluff, bluf, (*a*) صارب sarp, ديك dik; (*rough*) قبا qaba; (*n*) بلوف bleuf; (*v.n*) بلوف ياپماق bleuf yapmaq; — **ness**, (*n*) قبالق qabaluq

Bluish, blō'uish, (*a*) ماويسى mâvimsi.

Blunder, blun'der, (*n*) خطا hata, (*fig*) falso; (*v. n*) خطا hatâ et; — **Blundering**, (*a*) سرسم sersem; (*n*) پوت pot; خطا hatâ.

Blunt, blunt, (*a*) کوت küt, كور keur; (*fig*) قبا qaba; (*v.a*) كورلەتك keurletmek; کوت küt et.; — **ly**, (*ad*) قاباجه qabaja; — **ness**, (*n*) قبالق qabaluq.

Blur, blur, (*n*) لکه leke; (*v.a*) لکه leke et., بولاشدورماق boulashdurmaq.

Blurt, blurt, (*v.a*) سويله يويورماق seuyleyivermek, سويلهك dushünmeden seuylemek

Blush, blush, (*n*) اوتانما outhanma; (*v n*) قزارماق quzarmaq, — **Blush'-ing**, (*a*) محجوب mahjôub

Bluster, blus'ter, (*n*) اوغولاي oughoul-tou, ياغاغه furtuna; (*fig*) yaygara, (*boasting*) اوکوتمه euvünme; (*v n*) اوکوتمك paturdu et; euvünmek; — **Blus'tering**, (*n*) ياغاغه yaygara; (*a*) ياغاغه جي yaygaraju; اوكوتير euvünür

Boar, bōr, (*n*) (ارکک) طومور (eikek-) domouz; — **Boar'ish**, (*a*) طومور کبي domouz gibi, غدارانه gaddââne.

Board, bōrd, (*n*) لوحه levha; قارتون qarton; (*table*) ماسه masa, (*fig*) پانسيون pansiyon, عك yemek; (*assembly*) مجلس mejlis; (*v.a*) قاپلاماق qaplamak; (*mar*) عك yemek vermek, (*mar*) (ئە) يەتمك aboarda ol, (*travel*) پانسيونر pansiyoner ol.; — **and lodging** ياقونەر ol.; — **and lodging** عك yemek ve iqâmet; **on —** (*mar*) كئيمده gemide; **trend** تەندە; **above —** (*fig*) achuq تەوسكارانه nâmûuskyârâne, — **of administration**, مجلس mejlisi idâre; — **of Admiralty**, شوراي بحريه shourâyî bahriyye; — **of trade**, تجارت دائرهسى tijâret dâ-iresi; — (*tijâret nezâreti*) (تجارت نظاري) — **Board'er**, (*n*) پانسيونر pansiyoner.

Boarding, bōrd'ing, (*n*) قاب qab; (*act*) قاپلاماق qaplama; (*mar*) آوردا اولما abor-da olma; — **house**, پانسيون pansiyon; مسافرخانه misâfirhâne; — **officer**, (*mar*) تحري ضابطى teharri zâbiti; (*customs*) معابنه مأمورى mou-âyene me'mûrou; — **school**, ليلي مکتب leylî mekteb

Boast, bōst, (*n*) اوکوتمه euvünme, (*lit*) تەفاخر tefâhour, (*v n*) اوکوتمك euvünmek; (*lit*) تەفاخر tefâhour et, (*v.a*) medh et.; — **Boast'ful**, (-'ful) (a) مآغرور mâgrôur, (*lit*) بالâpervâz.

Boat, bōt, (*n*) صندال sandal; (*navy*) قاييق قاييق tabi; (*dish*) صنداله sandalla; (*v. n*) صالحلق salchaluq; (*v. n*) صنداله sandalla gitmek; **steam** استيمبوت stimbot; چاتانه chatana; — **man**, صندالجي sandalju; — **Boat'-ing**, (*n*) صنداله كزيه sandalla gezin-

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōōn; shut, mūte; very, tū چيوو ch, sh ش; th ث; lh ذ, zh ژ [BOB-BON]

me, — **Boat'swain**, (bō'sn) پورسون porsoun.
Bob, bob, (n.) پانڊانت pandant; پووارلاق youvarlaq; (*fig.*) شيلين shilin; (*refrain*) youvarlaq; — **wig** کاکل kyākūl; نقرات naqarāt; — **wig** کاکل kyākūl; بوفله boufle; (*v n*) سالانماق sallanmaq; (*v.a.*) سالانماق sallamaq.
Bobbin, bob'in, (n.) بوبين bobin; مقاره maqara.
Bode, bōd, (v.n) علامت alâmet ol.; خيره delâlet et; **this — s well** علامتدر hayra alâmetdir.
Bodice, bod'is, (n.) بدن بدن; قورسه qorsa; کتله ich yelei.
Bodily, bod'ili, (*ad*) بدن بدن; بدنه بدن; vüjoudje; (*fig.*) کاملا kyâmilen; قعلا fi'len.
Bodkin, bod'kin, (n.) بيز biz; ايکنه îyne.
Body, bod'i, (n.) وجود vüjoud; بدن بدن; جسم jism; (*lit.*) بنيه bünye; (*sci*) جسم jism; ماده madde; (*main*) آنا ana; کتله kitle; (*pers*) آدم adam; (*pl*) هيئت hey-et; (*dead*) حسد jessed; نعلش nâ'sh, (*v.a.*) تشکيل teshkil et.; توبلاماق toplamaq; هرکس herkes; **no** — کيمسه kimse; — **guard** خاصه hâssa asâkiri; محافظ mouhâfuz (—asâkiri).
Bog, bog, (n.) باتاق bataqluq; (*zo*) قاره qara bataq; — **Bog'gy**, (—'gi) باتاق bataqluq.
Bogus, bō'gus, (*a.*) ساخته sahte; (مردار) (mourdar)
Bohemia, bo-he'mia, (*n pr*) بوهميا bo-hemya; — **Bohe'mian**, (*a*) بوهميا... bohemya.; بوهميالي bohemyali; (*n*) بوهميالي bohemyali; (*fig.*) دريدر derbeder.
Boil, boil, (*v.a.*) قاينماق qaynatmaq; (*v.n*) قاينماق qaynamaq; (*n*) چپيان chuban; **to — over** تاشماق tashmaq; (*fig*) عليان galeyân et; — **Boil'er**, (*n.*) قازان qazan, — **Boil'ing**, (*n.*) قاينماق qaynama; عليان galeyân; (*dress-ing*) حاشلامه hashlama, — **point** (*sci.*) نقطه noqtayi galeyân.
Boisterous, bois'ter-us, (*a.*) کورولتولي gürültülü; شدتلي shiddetli; — **ly**, (*ad.*) کورولتولي gürültüyle.
Bold, böld, (*a.*) جسور jesour; (*impudent*) کستاخ küstâh; جرأتکار jür-etkyâr; (*steep*) صarp sarîh; — **ness**, (*n.*) جرأت jür-et; — **faced**, يوزسز yüzsüz.

Bolshevism, bol'she-vizm, (*n.*) بولشه ويزم bolshevizm; بولشه ويکک bolsheviklik, — **Bol'shevik**, (*a.*) بولشه ويک bolshevik, (*pl*) بولشه ويکک bolshevikler.
Bolster, bōl'stēr, (*n*) مندر minder; طولديرمق yasduq; (*v.a.*) — **up** طولديرمق doldourmaq; — **out** طوتماق toutmaq; (*lit*) ادامه idâme et.
Bolt, bōlt, (*n.*) سوزگو sürgü; (*pin.*) اوق juvata; ميل mil; (*arrow*) اوق oq; (*v.a.*) سورمه ليمک sürmelemek; فیرلاتماق fırlatmaq; (*throw*) يوتماق youtmaq; (*sift*) فیرلامق fırlamaq; (*fig.*) قاچماق qachmaq, **bolting cloth** الک elek bezi; **bolting house** تصفيه خانه tasfiye-hâne; قالبور qalbour-hâne;
Bomb, bom, (*n.*) بومبا bomba; خبره houmbara; — **vessel** بومبارله bom-barta.
Bombard, bom-bârd', (*v.a.*) بومباردمان bombarduman et.; توبه طوتماق topa toutmaq, — **Bombard'ment**, (*n.*) بومباردمان bombarduman.
Bombast, bom'as, bum'bast, (*n.*) مبالغه moubâlaga; — **Bombas'tic**, (—ik) (*a.*) مبالغه moubâlaga; مغرورانه mâgrôu-râne.
Bombay, bom-bâ', (*n. pr.*) بومباي bom-bay.
Bona fide, bō'na fid'â, (*a.*) حسن نيتله hüsnü niyyetle, صميمي samimî; حقيقي haqîqî; — **traveller**, (يا بايجي) (yabanju).
Bonbon, bong'bong, (*n.*) بون بون bon-bon, (شکرلهمه) (shekerleme)
Bond, bond, (*n.*) باغ bâ, (*fig.*) رابطه râ-buta; سند sened; (*fin*) اسارت asart bono; تحويلات tahvilât, (*pl.*) esâret; (*wall*) اورگو eurgü, تارز tarz; (*v.a.*) آنتورپويا anturpoya qomaq; (*v.n*) طوتماق toutmaq; — **holders**, داشلر tahvilât hamilleri; تحويلات حاملري dâ-inler; — **man**, اسير esir, کوله keule; — **sman**, (*jud.*) کفيل kefil; — **maid**, چاريه jâriye; — **Bond'age**, اسارت esâret (*—'aj*)
Bonded, bond'd, (*a*) باغلي bâlu; — **debts**, اوپليغاسيون tahvilât, تحويلات obligasyon; — **goods**, کومرودکن کچه مش gümrukden gechememish eshyâ; اشيا anturpo.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[BON-BOS] (انکايڙحه کاتک تلفظ اچون) act; change; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

Bone, bōn, (n.) کيمک kemik; (fish) قيليچ qulchuq, (v.a.) کيمکي چيقارمق kemikyni chuqarmaq; (fig.) غصب gasb et; — **Boneless**, kemiksiz, کيمکيسز.

Bonfire, bon'fir, (n.) شتلاک shenlik; (lit.) شهر آيين shehr âyin.

Bonnet, bon'et, (n.) باشلق bashluq.

Bonny, bon'i, (a.) نازک nâzik; گوزل güzeli; شيرين shirin.

Bonus, bōn'us, (n.) اکراميہ ikrâmiye

Bony, bōn'i, (a.) کيمکلي kemikli; (fig.) قوتلي qouvvetli.

Book, book, (n.) کتاب kitâb; (writing) دفتر defter; (pl) قیود qouyūd; (defatir) (v.a.) قيد qayd et, (ticket) بilet almaq; طوق toutmaq; — **binder**, (n.) مجلد müljellid; — **binding** کتبخانه jildjilik; — **case**, کتبخانه kutübhanê; — **etajer**, — **keeper**, محاسبه mouhâsebeji; — **keeping** محاسبه mouhâsebe (ousûulî); — **maker**, باريش آختهسي yarush ajentesi; — **seller**, کتابجي kitabju; — **shop**, (دکان) کتابجي kitabju (-dük-kyanu); — **trade**, کتابجیلی kitabju-luq; — **worm**, (fig.) قوردي qourdou; **booking office** بilet yerî, کيشه gishe.

Boom, bōm, (n.) بومبا bumba; (mar) زنجير zinjir; (roar) seren; (cham) oughoulou; (business) ايكيلي inilti; (business) fa'aliyyet, معاملہ mou-âmele; (fig.) (dalavere) (dalavere); (v.a.) رەقلام reqlam يۈخەلمەك; يۈخەلمەك yuxeltmek; (vn) يۈخەلمەك yuxeltmek; (vn) يۈخەلمەك yuxeltmek; — **Boom'ster**, (dalavereji) (dalavereji) (n.)

Boon, bōn, (n.) لطف loutf; نعمت ni'met; (a.) شن shen.

Boor, bōr, (n.) كويلى keuyli; قاتا آدم qaba adam; — **Boor'ish**, (a.) قاتا qaba; — **Boor'ishly**, خويراد hoynad; — **Boor'ishly**, (ad) قاتاچا qabaja; خويرادچا hoynadja.

Boot, bōt, (n.) بوت bot; چيزمه chizme; (profil) كار kyâr; استفاده istifade; (v.a.) (chizme-) giydirmek, (چيزمه) كسيديرمك (vn) faydasu ol; (v.n.) چيزمه giymek; — **jack**, چيگهچك chizme chekejek; — **legger**, (n.) (مسكرات قاقاچبىسى) qachaqu; (müskirât qachaquju); — **tree**, (chizme qalubu); — **Boot'ed**, (a.) چيزمه chizmeli; — **Boot'less**,

chizmesiz; (fig.) فائدهسى fay-dasuz

Booth, bōth, (n.) قولوبه qoulûbe; چادير chadur.

Booty, bōt'i, (n.) يغما yâma; (mil.) غنائم ganâ-im.

Borax, bō'raks, (n.) بوراقس borax; تىكار tenkyâr

Bordeaux, bor-dō', (n.pr.) بوردو bordo; (n.) بوردو شرابى bordo sharabu.

Border, bord'er, (n.) كنار kenâr; (land) حدود houdoud; (v.a.) چورمك chevirmek; هم حدود او. hem-boudoud ol., — **Bord'ers**, (n.) حدود اهللىسى houdoud ahâlîsi; (fig.) عاور müjâvir.

Bore, bōr, (n.) دليک delik; سوندا sonda; (artil) چاپ chap; (fig.) جان صيفيجى jan suquju; بلا belâ; (v.a.) دليک delmek; (fig.) جان صيقتى jan suqmaq; — **Bōr'er**, (n.) بورغو bour-gou; مئقب misqab; (pers.) بورغوى bourgoujou; — **Bōr'ing**, (n.) دله delme; (fig.) صيقلما suqlima, (pl) دليک delik, (hole) تالاش talash.

Born, bawrn, (a.) طوغش dōmoush; — **at** .. (de-) طوغش (ده) li. lu; (de-) dō-moush

Borough, bur'ō, (n.) كوي keuy; قريه qariyye.

Borrow, bor'ō, (v.a.) بورج alaq; (lit.) استمراش istiqrâz et; (adapt) (lit.) اقتباس iqtibâs et

Boscage, bosk'aj, (n.) قورولوق qoroulouq.

Bosh, bosh, (n.) ساچه sachma; بوش laf.

Bosnia, bos'ni-a, (n.pr.) بوسنه bosna; — **Bos'nian**, (a) بوسنه bosna...; (n & a) بوشناق boshnaq

Bosom, booz'um, (n.) كوكس geu-üs; (fig. & lit) سنه sine; حرم harim; (a.) mahrem, (v.a.) قالى qalbî; (fig.) مخرم qalbinde saqlamaq; — **friend**, محرم dost; — **enemy**, يۈن يەك yün yelek; (cloth) (قوننده يىلان) gizli düşman; (qoynounda yulan).

Bosphorus, bos'fo-rus, (n.pr.) بوغاز boghaz; قاره دكن بوغازى qara deniz boghazu; بحرياه بوغازى bahru siyâh boghazu.

Boss, bos, (n.) بونجوق bonjouq; (orn.) روزەت rozet; (pers.) سوسله مك bash; (v.a.) رەيش reyîs;

mōte, foot; mōon, shut; mūte very, tū چيوو ch چ; sh ش, th ت, th ذ, zh ژ [BOS-BOW]

süslemek; (*manage*) اداره idâre et, قوماندâ qoumandâ et.

Boston, bo's-tun, (*n. pl*) بوستون boston

Botany, bot'an-i, (*n.*) علم نباتات ilmi nebâtât; — **Botan'ical**, (-'ik-al) (*a*) نباتات nebâti; — **Bot'anist**, (*n.*) نباتات nebâtât mütahassusu

Botch, boch, (*n.*) فاش fenâ ish; (*med*) شش shish; (*v*) فاش fenâ yapmaq; — **up** يامالماق yamalamaq, — **Botch'y**, (-i) (*a*) يامالما yamalu, فاش fenâ.

Both, bōth, (*a*) هريكسي her ikisi, ikisi دى ikisi; hem ..

Bother, both'er, (*n.*) صغيث suquntu, صيغتم suqmaq; تاجز tâjîz et. (*v.a.*)

Bottle, bot'l, (*n.*) شيشه shishe; (*v.a.*) شيشه shisheye qomaq, — **brush**, يوارلاق youvarlaq fur- cha; — **rack**, شيشه طولاي shishe do- labu; گوز geuz.

Bottom, bot'um, (*n.*) ديب dib; آلت alt; (*fig.*) اساس esâs; (*mar*) قارينه qarine; ديب dib tekne; (*v.a.*) ديب فوتم dib qomaq, (*fig.*) اسناد isnâd et, (*v. n*) binmek; — **Bott'omed**, (*a*) ديبس dibsi; — **Bott'omless**, (*a*) ديبس dibi; — **Bott'omry**, (-ii) (*n.*) (*mar*) تهرين terhin استغراس istiqrâz.

Bough, bow, (*n.*) دال dal.

Bounce, bowns, (*v n.*) فیرلامق furla- maq; سکمه sekmek; (*v.a.*) فیرلاتمق furlatmaq; سکدirmek sekdirmek; (*n.*) فیرلاش furlayush; سکمه sekme; (*boast*) مباله moubâlaga; (*lie*) يالان yalan; مباله hayâq-zluz; — **Bounce'er**, (ser) (*n.*) (*fig.*) يالانجي yalanju; — **Bounce'ing**, (sing) (*a*) قوتلي qouvve- tli, جشلى jüsseli; (*fig.*) مباله moubâ- lapalu.

Bound, bownd, (*a*) باغلي bâlu; (*fig.*) مجبور mejbûur; (*book*) جلدلي jildli; (*ready*) اوردہ üzre; (*lit.*) مته müt- tehi; (*n.*) حد hadd, (*fig.*) درجه dereje; (*pl*) حدود houdûd, (*leap*) صیجرامه suchrama; ظیلامه zuplama; (*v. n.*) suchrama; **whither** — ? (ه) کیدمهجک nereye?, — **for** (ه) گیدمهجک gidejek; .. (e-) gitmek üzre; — **Bound'en**, (dn) (*a*) مجبوری mejbûurî; — **Bound- less**, (*a*) واسع vâsî; حدسز hadsiz.

Boundary, bownd'a-ri, (*n*) حدود hou- doud.

Bounds, bowndz, (*n pl*) حدود hou-

doud, in — ممنوع memnôu deyil; out of — ممنوع memnôu', (باساق) (ya- saq); within — اعتداله i'tidâlle; حد hadd dâhilinde; within the — of داخلنده dâhilinde.

Bounty, bown'ti, (*n*) لطف loutf, (*pre- mium*) اکرامیه ikirâmiye; تخصیصات tah- sîsât, — **Boun'teous**, (-'te-us) (*a*) jeumerd, (*lit.*) عالیجناب âlijenâb; — **Boun'teously**, (*ad.*) چوق choq; (*lit.*) سیمیلانه semihâne.

Bouquet, bōō'kâ, (*n*) دمت demet, (*fig.*) چیکهک chichek; (*wine*) رایحه râyiha.

Bourgeoisie, bōōrh'waw-zē, (*n.*) (*lit.*) صنوف sunufu مtevassut; بورژوازی boujouvazî.

Bourse, bōōrs, (*n*) بورس borsa.

Bouse, bōōz, (*n.*) عشرت ishret; (*v n*) عشرت ishret et; (چکمه) (chekmek).

Bout, bowt, (*n*) نوبت nebet; صوره sura; مجاهد mousârâ; (*fig.*) مصارعه (sport) müjâdele, **drinking** — عشرت ishret; **this** — بودعه bou def-a.

Bow, bō, (*n.*) اوق oq; (یای) (yay); (*curve*) قوس qavs, (*knot*) فیونجه fiyonga; (*mar*) پرووا prouva; باش bash; (*mus*) اکری yay; — **legged**, (*a*) اوقی eyri bajaqlu; — **man**, اوقی oqjou; (*mar*) پرووا prouva; — **shot**, اوق منزلی oq menzili; — **string**, اوق کریشی oq kirishi.

Bow, bow, (*n.*) (*fig.*) روهانس reverans; ایکمک iymek; (*v.a.*) روهانس reverans yapmaq; (*v. n*) selâmlamaq; **to make one's** — selâmlayaraq چکیمک che- kilmek; روهانس یاهرق کیتمک reverans yaparaq gitmek; **a bowing acquaint- ance** اوواقدن طانیدق ouzaqdan tanu- duq; یالکز سلاملایشلان طانیدق yalunuz selâmlashulan tanuduq.

Bowels, bowelz, (*n pl*) باغصاغر bâr- saqlar; (*fig.*) وسط vasat; داخل dâhul.

Bower, bow'er, (*n*) دائره dâ-ire; (*gar- den*) قمریه qameriyye; — **Bow'ery**, (-i) (*a*) گولگهک geulgelik.

Bowl, bōl, (*n.*) طاس tas; کاسه kyâse, (*cup*) قده qadeh; (*ball*) طوب top; (*v.a.*) طوب اتماق atmaq; یووارلامق top oynamaq; — **Bowl'er**, (*n.*) طوب اوینایان top oyna- yan; (*hat*) یاصی شاپقه yassu shapqa; — **Bowl'ing green**, چایر chayur.

only; routine, through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[BOW-BRE] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Bowsprit, bō'sprit, (n) جیوادره juvadra.
Box, boks, (n.) صندوق qoutou; قوطی san-
 duq; (hut) قۇلۇبە qoulûbe; (theater)
 لوجە loja; (carriage) آرابەجی یری arabaju
 yeri; (v.a.) قۇتۇق قوطی qoutouya
 qomaq.

Box, boks, (n.) (sport) بوکس box, مشتە
 müshte; (v.n.) بوکس یاپیق box yap-
 maq, — **Box'er**, (n.) بوکسور boxer;
 — **Box'ing** (n.) بوکس box; — **match**
 بوکس ماصارەسی box (-moussârâsu).

Boy, boy, (n.) اوغلان ôlan; ارکەک erke-
 k; غارسون (servant) garson; چو-
 حق chojuq; — **Boy'ish**, -ly, (a) (مە ad)
 چوچۇقچە chojouqja; — **Boy'h'ood**, (n.)
 صباوت chojouqlouq; (lüt.) sabâvet.

Boycott, boy'kot, (v.a.) بو قوت boy-
 qot et, (n.) بو قوت تاز boyqotâj.

Brace, bräs, (n) قۇشاқ qonshaq, رېتپە
 rabtuye; (pair) چىت chift; (mar)
 پراسە prasya; (pl.) آسقى asqu, (v.a.)
 سىمىق suqmaq; رېت rabt et.

Bracelet, bräs'et, (n) بىلەزىك bilezik.

Bracket, brak'et, (n.) كەند kened; (sup-
 port) دېرسەк dirsek; ياتاق qol ya-
 taq; (math) مەترەسە (بۆيۈك) (beuyuk-)
 mōu'taruza; كەرە kerre.

Brackish, brak'ish, (a) آجى aju; طولى
 touzlou, — **ness**, (n) آخىلق ajuluq.

Brad, brad, (n.) پېن pin; (اىخە) چىيۈ
 (inje-) chivi; — **awl**, بىز biz; قلم qalem

Brag, brag, (n) كۈەزەلىك gevezelik; (v.n)
 او كۆتمەك euvünmek; آتقى atmaq.

Braggart, brag'art, (n.) بىيەودە bey-
 hōude; يالانچى yalanju

Brahman, brā'man, (n.) براھمىن brāh-
 men; — **Brahman'ic**, (-'ik) (a.)
 براھمىن brāhmen.

Braid, brād, (n.) اورگو eurgü; قوردون
 gordon; غىطتان gaytan; (v.a.) اورمەك
 eurmek

Brain, brān, (n.) بىن beyn; (fig.) فەكر
 fikr; — **sick** دى deli; مېجذۇب mejzûb;
 — **Brain'less**, (a.) بىنسىز beyinsiz;
 عەقسىز aqulsuz.

Brake, brāk, (n.) طوقاق toqmaq; فرەن
 fren; (mar.) بوسە bosa; (handle) قول
 qol, چاللىق chaluluq.

Bramble, bram'bl, (n.) بو كورتلىن (چاللىسى)
 beuyürtlen (-chalusu).

Bran, bran, (n.) كېك kepek.

Branch, bransh, (n.) دال dal; قول qol;
 (com) شەبە shōn'be; (v.n) داللاشق dal-
 lanmaq, (fig.) تەشەب tesha'oub et;
 تەۋەسسۇ tevessü' et; — **Branch'y**, (-i)
 (a) داللى dallu.

Brand, brand, (n.) يانۇق yanuq; (fig.)
 داغلامق marqa; علامەت alâmet; (v.a.)
 dâlamaq; (fig.) نىشان يانۇق nishan yap-
 maq; — **new**, يې يې yep yeni.

Brandish, brand'ish, (v.a.) ساۋورمق sa-
 vourmaq; ساللامق sallamaq.

Brandy, brand'ı, (n.) برەندى brendi;
 قونىاق qonyaq.

Brass, bräs, (n.) پىرىنچ pirinch; (v.a.)
 پىرىنچ قاپلامق pirinch qaplamaq; —
Brass'y, (-'i) (a) پىرىنچ... pirinch...;
 (like) پىرىنچ گىبى pirinch gıbi; (harsh)
 حىياسز qatu qaba; (impudent) hayâsuz.

Bravado, brav-â'do, (n.) قابادىلىق qaba-
 dayuluq; (pers) قابادايى qabadayu.

Brave, brāv, (a) جەسۇر jesôur, شەجىع
 shejî; (excellent) فۇقۇلەدە fevqal-
 âde; (n.) قەھرىمان qahramân; (v.a.)
 مۇقەۋۋەت mouqâvemet et.; — **ly**, (ad.)
 — **Brāv'ery**, (-'er-i) شەجىعە shejî-âne;
 قەھرىمانلىق shejâ-at, شەجاعت (n.)
 mânlıq.

Bravo, brāv'o, (int.) براۋو! brâvo!;
 (n pl) اشقىا eshqıyâ.

Brawl, brawl, (n.) كۈرۈلتۈ gürültü;
 كۈرۈلتۈ gürültü (n. n) ارەدە arbēde;
 et.; قاۋغا qavaga et

Brawn, brawn, (n.) (to) بىان طوموزى
 yaban domouzou; (fig.) قوت qouvvē;
 — **Brawn'y**, (-'i) (a.) اتلى etli; قوتلى
 qouvvēti.

Bray, brā, (n.) كىرەمە auurma; سس (قا)
 (qaba-) ses; (n. n) كىرەمە anurmaq;
 (fig.) باغرمەk bâрмаq; (v.a.) دۈۋمەك deu-
 vmek.

Brazen, brā'zn, (a.) پىرىنچ... pirinch...;
 (impudent) حىياسز hayâsuz; (v.n) اۋتائماق
 outanmamaq; — **facēd**, حىياسز hayâ-
 suz; (يۈزى تەكە قاپلى) (yüzü teneke
 qaplı).

Brazier, brā'zēr, (n.) ماتغال mangal;
 باقىرىجى baqırju.

Brazil, bra-zil', (n pr.) برازیلیا brazilya;
 — **Brazil'ian**, (a.) برازیلیا... brazil-
 ya...; (n.) برازیلیالى brazilyalı.

Breach, brēch, (n.) رختە rahne, سىقلىق
 saqatluq; (fig.) بوزۇلە bozoulma;
 (act.) اخلال ihlâl; (word) نەقش naqz,

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); dēux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چپوو ch; sh ش; th ث; zh ژ [BRE-BRI]

سورندن nūkyōul; — of promise سورندن دوخته seuzūnden deunme; (*lit.*) نقض عهد naqzu ahd.

Bread, bred, (*n*) اکمک ekmek; فرانجیلا franjela.

Breadth, bredth, (*n*) کنشک genishlik, عرض arz

Break, brāk, (*v.a.*) قیرمق qurmaq; (*violate*) یوزمق bozmaq, (*v n*) قیرمق qurulmaq, (*crack*) چاتلامق chatlamaq; (*fig.*) سقوٹ souqōut et.; (*friends*) یوزوشق bozoushmaq; (*day*) آخارمق agharmaq, (*bankrupt*) افلاس iflās et.; (*n*) قیرله qurulma; (*fig.*) حلال halel, (*lit.*) انقطاع inqutā, (*opening*) آزالق aralıq, (*carriage*) تاعلم tā'lim breyk, بیرهك

قونارمق to — away (*v.a.*) قونارمق qoparmaq; (*v n*) قوپق qopmaq, (*disperse*) طاغیلمق dālmaq; (*flee*) قاچق qachmaq; to — down ییقق yuqmaq; (*v n*) سقوٹ souqōut et.; to — open قیرمق qurub achmaq; قیروب آچق qurub, to — out چیشق chuqmaq; (*fig.*) زوهور zouhōur et.; to — through اراله a. delmek, (*fig.*) ihlāl et.; to — up تعطیل dātmaq, (*fig.*) ihlāl et.; — neck, اوچوروم ouchouroum, (*a*) تهلکلی tehlikeli; — in, (*n*) سرعت sirqat; تجاوز tejāvūz, (*veracise*) تاعلم tā'lim; تربیه terbiye; (*v.a.*) زورله کیرمک zorla qurub girmek; (*so*) تاعلم tā'lim et.; — water, طالعه فیران dalga quran, سد sedd, — Break'able, (*a*) قیریلیر qurulur, — Break'age, (—'ai) (*lit.*) قیرمق quruq; قیرله qurulma; (*al-lowance*) قیرمق quruq bedeli; قیرله qurulma payu; — Break'er, (*n*) چاتلاق chatlaq.

Breakfast, brek'fast, (*n*) سهوه آلتی - valtu; (*v n*) سهوه آلتی qāvaltu et., — set, سهوه آلتی طاقی qāvaltu taqumu.

Breast, brest, (*n*) کوسک geu-ūs; (*lit.*) مقاوم sadr; (*fig.*) قلب qalb; (*v.a.*) کوسکک mouqāvem et.; — plate, سر سپر geu-üslük; زره zurh; — work, سیر siper; (*mar.*) پونتل pountel.

Breath, breth, (*n*) نفس nefes; صولوق solouq; — Breath'less, (*a*) نفسی خلیجانی nefesi tuqanmış; (*fig.*) halejānu; (*dead*) چانسز jansuz

Breathe, brēth, (*n*) تنفس teneffūs

et., — Breath'ing, (*n*) تنفس teneffūs; (*fig.*) استراحت ıstırâhat; — after چانی janlu. (*a*) temenni; (*i*) تمنی

Breech, brēch, (*n*) قوروق qouyrouq; — loader, (طوب) قوروقدن طوله qouyrouqdan dolma (-top); — Brech'es, (-ez) (*n pl*) بریش brichs; سوارى süvârî pantalonou

Breed, brēd, (*v.a.*) طوغورمق doghourmaq; (*train*) بویولمک beuyültmek; إنتاج intâj et.; (*n*) جنس jins, — Breed'er, (*n*) besleyen, — Breed'ing, (*n*) tevliid, (*fig.*) تربیه terbiye, good — تربیه ای iyi terbiye; man of — تربیه کبار insan kibar

Breeze, brēz, (*n*) رورکار (خفیف) (hafif-) rüzgyar, (poet) نسیم nesim, (rumour) کودولتو rivâyet; (*disturbance*) گürültü, منازعه münâzâ; — Breez'y, (-i) (*a*) رورکارلی rüzgyarlı; (*mar.*) فریشقه frushqa, (*fig.*) خیالی hayâlî; — plans خیالات hayâlât.

Brevet, brev'et, (*n*) برات berât, (mil.) بوردلی bouyourouldou. عنوان

Brevity, brev'it-i, (*n*) قیصهلق qusaluq; اختصار ihtisâr.

Brew, brō, (*v.a.*) بیره یاقق bira yapmaq; (*v n*) بیره bira ol., مایه لایق mayalanmaq; — Brewer, (*n*) بیراچی biraçı; (*n*) بیره bira; (*v.a.*) بیره بیره bira fabriqasu.

Bribe, brib, (*n*) رشوت rüşhvet; (*v.a.*) رشوت rüşhvet vermek; — Rib'er, (-'er) (*n*) رشوت ورین rüşhvet veren; (*lit.*) راشی rāshî; — Rib'ery, (-'er-i) (*n*) رشوتچیلک rüşhvetçilik; (*lit*) ارتشا irtishâ.

Bric-à-brac, bri'k-a-brak, (*n*) آنتیقالر antiqalar, نادیده nâdide sheyler.

Brick, brik, (*n*) طوغله tōula, (*fig*) قالب qalub; (*pers*) ای آدم iyi adam; (*v.a.*) دوار دوار-اورمک douvar eurmek; — dust, طوغله فرونی horâsan; — kiln, طوغله furunu; ojaq; — layer, طوغله چی douvarju; — maker, طوغله دوار (ایچی) — work, طوغله دوار (ishi); (*pl*) طوغله فابریقه سی tōula fabriqasu.

Bride, brīd, (*n*) کلین gelin; — groom, گویه güvey; داماد dâmad; —'s man, کلین ... sâduj, — Brid'al, (*a*)

only; routine; thrōugh; luck; müsée; give; join, though, et. = etmek; ol = olmaq.

[BRI-BRO] (انگلیزجه کلماتک تلمعی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in, mīne,

gelin. ; (wedding) ...دوکون düyün. ,
— veil دوواق douvaq.
Bridge, brij, (n) کوپری keuprü; (mar) بورج brij; keuprü üstü; کوپری اوستی (v.a.) keuprü qourmaq.
Bridle, bri'dl, (n.) یولار yular, دیرکین dizgün, (v.a.) یولار طاماق yulı taqmaq, (fig) طوماق toutmaq, to — up (fig) قوزماق quzmaq; قازارماق qabarmaq
Brief, brēf, (a) قیصه qusa, مختصر mouhtasar, (n) خلاصه houlâsa, —ly, (ad) خلاصه qusaja, houlâsatan; — ness, (n) قیصهلق qusaluq, in — خلاصه houlâsa. ; قیصه qusa.
Brier, bri'er, (n) چالی chalu.
Brig, brig, (n.) بریق briq.
Brigade, brig-ād', (n.) لوا livâ;
— **Brigadier**'(-general), (brig-a-dēr') میری miri-livâ
Brigand, brig'and, (n) حیدود haydoud; شقی shaqı. (pl.) eshqiyâ,
— **Brig'andage**, (-āq) (n) حیدودلق haydoudlouq, شقاوت sheqâvet.
Bright, brit, (a.) بارلاق parlaq, (clear) بریق berîâq, (fig) زکی zekı; —ly, (ad) بارلاق سورنده parlaq sôuretdē, —ness, (n) بارلاق parlaqluq, — **Bright'en**, (brit'n) (v.a.) بارلاق parlatmaq, (lit) بارلاق تنویر et., (vn) بارلاق parlamaq
Brilliant, bril'yant, (a) بارلاق parlaq; برلانت purlanta; —ly, (ad.) (fig.) فوق العاده parlaq sôuretdē fevqal-âde, — **Brill'iancy**, (si) (n) رونق parlaqluq; (fig. مع lit) revnaq
Brim, brim, (n) کنار kenar, âz; —ly, (ad) — full to the — âzuna qadar dolun.
Brimstone, brim'stôn, (n.) کؤکورد kü-kürd.
Brinded, brin'ded, (a) بئکلی benekli, چیرگیلی chizgili.
Brine, brin, (n) سالاموره salamoura; (fig) دکن deniz, (v.a.) سالاموره یاغق salamoura yapmaq.
Bring, bring, (v.a.) کتیرمک getirmek; (fig) حاصل hâsul et, — down (fig.) indirmeq, (fig.) تنزیل tenzıl et, — forth چقارماق chuqarmaq, (fig.) تولید tevlîd et; —

— forward (math) نقل naqli yekyûn et, — up بؤیولمک beuyûltmek; yetishdirmek
Brink, bringk, (n) کنار kenar, on the — of کنارنده (n) kenarında.
Briny, bin'y, (a) طورلی touzlou, (fig) آجı aju, (mar) یاقامودی yaqamozlou, the — (n) دکن deniz
Brisk, brisk, (a) جواک chevık, (lit.) جوال jevvâl; (sharp) کسکین keskin; (v.a.) — up جانلاندیرمک janlandurmaq; حرارله tahrik et, —ly, (ad.) harâretle, (lit.) جوالیتله jevvâliyyetle; — ness, (n.) شوق shevq, حوالیت jevvâliyyet
Bristle, bris'l, (n) طومورق domouz qulu; دیکیلیمک dikilmek; قالمق qalmaq
Britain, brit'n, (n) Great — (بووک) (beuyük-) britanya, انکاتره ingiltere, — **Britan'ic**, (brit-an'ik) (a) انگلیز ingiliz, His-Majesty انکاتره ingiltere quralı hazretleri; His — Majesty's «Government» انگلیز «حکومت» quralıyyesi, — **Brit'ish**, (a) انگلیز ingiliz, — **Brit'on**, (n) انگلیز ingiliz
Brittle, brit'l, (a) قورولر qurulur; کورهک gevrek; (lit) رقیق raqiq.
Broach, bröch, (n.) مشب misqab, (v.a.) دلمک delmek, — **Broach'er**, (n.) (fig) müsebbib اودیران oudeniran.
Broad, brawd, (a) کینیش genish اکلی serbest; (free) آچق achuq; (vast) (fig) واسع vâsı'; (coarse) qalun, (fig) قانا qaba; —ly, (ad.) کینیشlik qabaja, — ness, (n.) کینیشlik qabalıq; (fig) قانلق qabalıq; — 'cast, (a) طاغنیق dânuq; (fig) واسع vâsı'; (lit.) منتشر münteshir; (v.a.) (agr.) سیرک seyräk-) serpmek; تلسز تلمون neshr et, نشر neshr, — telsiz telefon neshr et, — 'casting, (n.) تلسز تلمون (نشری) telsiz telefon (neshri); — side, (n.) بوردا borda, (fire) بوردا اتشی borda ateshi; — **Broad'en**, (v.a.) توسیع tevsı' et..
Brocade, brok-ād', (n.) صیرمه (ایشلهمه) surma (-ishleme); — **Brocād'ed**, (d'd) (a) صیرمه surmalu.
Broek, brok, (n.) پورسوق porsouq; (herif) pis (-herif). (fig.)
Brogue, brög, (n) چاریق charuq.

(For Turkish pronunc.) past, lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; fool, mōōn, shut, mūte, very; tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث, th ڙ, zh ڙ [BRO-BUC]

Broil, broil, (*n*) قارناشەلق qavga, قارناشەلۇق qargashalۇq, (*v.a.*) ايرغاره ياپق uzgara yapmaq, (*v.n*) قيرمق quzmaq; — **Broil'er**, (*n*) ايرغاره uzgara, (*fig.*) اغتاشى igtishâshju

Broken, brōk'n (*a.*) قيرالمش qurulmush; (*lit.*) مۇنكسر münkesir; قيرىق quruq; (*fig.*) دوشگون bozouq, (*pers*) پارچە parcha dūshgün, —ly, (*ad*) پارچە parcha parcha, (*fig*) فنا bir halde; — **ness**, (*n.*) قيرىلق quruqlۇq, (*fig*) قىلىق ht inkisâr, — **ness of heart** (*lit.*) مائىوسيت inkisâr qalb, مائىوسيت me'yûsuyyet; — « **English** » يوزوق bozouq « انگليزچە » fenâ « انگليزچە » — **heart-ed**, (*a.*) قيرىق قىلى qalbi quruq; مائىوس me'yûs; (*poet*) مۇنكسرالبال münkesirûl-bâl.

Broker, brōk'er, (*n.*) سيمسار simsar, قومىسيونچى qomisiyonjou; — **Brok'erage**, (-âj) (*n.*) قومىسيون qomisiyon; (*business*) قومىسيونچىلىق qomisiyonjou-louq.

Bronchitis, brongk-i'tis, (*n*) برونشيت bronshit.

Bronze, bronz, (*n.*) برنز bronz; طونج tounj; (*v.a.*) برنز قاپلامق bronz qaplammaq.

Brooch, brōch, (*n.*) بروش brosh.

Brood, brōd, (*n*) (zo) قولوچمە qoulouchqa; (*fig*) چولوق چوق choulouq chojouq; (*nae*) صرى soy; جىنس jins; (*v.n*) قولوچمە ياق quoulouchqa yatmaq, (*v.a.*) بويۇتمە beuyütmek, بىسلەمە beslemek; — **Brood'y**, (-'i) (*a.*) قولوچمە qoulouchqa; (*fig.*) دوشگونچى dūshūnjeli.

Brook, brook, (*n*) درە dere; ايرىق urmaq; — **Brook'let**, (*n*) چاي chay, درە dere.

Broom, brōm, (*n.*) سۈپۈرگە süpürge; (*bot*) قاتۇر طۇرناڭ qatur turnâ; — **stick**, سۈپۈرگە sapu.

Broth, broth, (*n.*) ات سۈيى et souyou; چوربا chorba.

Brother, bruh'er, (*n*) برادر birâder; قارداش qardash; (*pl.*) برادرلار birâderler; — ly, (*ad.*) قارداشچە qardâshje; (*lit.*) قايىن birâderâne; — **in law**, برادر qayun birâder; (*sister's*) ئېشىتە enishte; — **Broth'erhood**, (*n*) قارداشلىق qardashlik; (*lit* ۋە *fig.*) اخوت ouhouvvet; — **Breth'ern**, (*n pl*) (*fig.*) اخوان ilh-vân.

Broussa, brōu-sa', (*n pr.*) بورسە boursa, (brousa)

Brow, brow, (*n*) قاش qash; (*hill*) ياماج yamaj; (*aspect*) سىما sîmâ, (*fig.*) گورۇنش geurûnîsh.

Browbeat, brow'bæt, (*v.a.*) فەنا fenâ baqmaq, قورقۇتۇق qorqoutmaq, — **Brow'beating**, (*n*) غەزەب gazab; تەھدىد tehdid; (*a*) (*lit*) غەزەب gazâub, تەھدىدكەر tehdidkâr.

Brown, brown, (*a*) قەھۋە رەڭگى qalve rengi; (*pers.*) اسمەر esmer; (*dark*) قىزىق qoyou, (*n*) (*fig.*) (مانعەر) (mangur); (*v.a.*) قارارتۇق qarartmaq, — **sugar**, لىنىت ham sheker; — **coal**, لىنىت linyit.

Browse, browz, (*n*) دال dal, سورگۈن sürgun; (*v.n*) اتلاتق atlatmaq.

Bruise, brōuz, (*v.a.*) دوۋمەk deuvmek; (*lit*) ئىزمەk; (*fig.*) دىققەتسىزلىك diqqatsizlik et; (*n*) بىرە here, چۈرۈك chürük.

Brunt, brunt, (*n*) سەھە hamle, (*fig.*) شىدت shiddet

Brush, brush, (*n.*) فۇرچە furcha; (*v.a.*) فۇرچالاماق furchalamaq; سۈپۈرگە süpürmek; — **wood**, چالچال chalu, — **Brush'y**, (-'i) (*a*) قىلىق qullu

Brussels, brus'elz, (*n pr.*) بروكسل brüxel; — **sprouts**, بروكسل خەنەسى brüxel lahanasu; — **lace**, بروكسل دانىتلى brüxel danteli.

Brute, brōt, (*a.* ۋە *n*) وحشى vahshi; (*lit.*) خۇنخۇار hōunhâr, — **Brut'al**, (brōt'al) (*a.*) وحشى vahshi, غەدار gaddâr, — **Brut'ally**, (*ad*) وحشىيە vahshiyâne; — **Brut'al'ity**, (-ti) (*n.*) vahshet, وحشى gaddârluq; — **Brut'alize**, (-iz) (*v.a.*) وحشى vahshi et; (*v.n*) وحشى vahshi ol.

Bubble, bub'l, (*n*) ھەبە habbe; (*fig.*) شانتاز shantâz; (*scheme*) ھەبە hava, ھېچ hich; قاتناق touzauq; (*v.n*) قاتناق qaynamaq; (*v.a.*) (*fig.*) تولاندۇرماق dolandurmaq.

Bucharest, bōu-ka-rest', (*n pr.*) بۇكرەش bükresh.

Bucharia, bu-ka'ri-a, (*n pr*) بۇخارا bou-hârâ.

Buck, buk, (*n.*) (zo.) قارمەجە qaraja; (*fig.*) شەن گەنج shen genj, (*v.n*) چەك tepmek; (*obstinate*) تەندە te-annüd et; — **wheat**, دارى daru, قارە بەندى qara bōuday.

only; routine; thrōugh; luck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[BUC-BUL] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, hēr; in; mine;

Bucket, buk'et, (*n*) قوفا qova
Buckle, buk'l, (*n*) قوپچه qopja, طرقة toqa; (*v.a*) ایلشدرمک ilishdirmek; taqma; (*v n*) اکیلمک iyilmek; (*fig*) چالاماق chabalamaq, طاقیلماق taqul-maq
Buckler, buk'ler, (*n*) قالقان qalqan, سپر siper.
Buckram, buk'ram, (*n*) قانوهجه qane-veche
Bucolic, bū-kol'ik, (*n*) چوان شرقیسی choban sharqusu; (*a*) (lit.) رعائی rî-â-î.
Bud, bud, (*n*) طومروق tomrouq; غنچه qonja; (*fig*) باورو yavrou, (*v n*) طومروقلاقمق tomrouqlanmaq; (*v.a*) اشلایماق ashlamaq.
Buddha, būd'da, (*n*) بودا bouda; — **Bud'dhism**, (-izm) (*n*) بودا مذهبی bouda mezhebi.
Budge, buj, (*v n*) قیملدانماق qumuldan-maq.
Budget, buj'et, (*n*) بودجه būdje; (lit.) موازنه müvâzeneyi mâliyye, (sack) چانله chanta, — **Commission**, بودجه قومیسینی būdje qomisiyonou; موازنه müvâzeneyi mâliyye enjümeni.
Buff, buf, (*n*) دری deri; قابیش qayush. (colour) دوه توی رنگی deve tüyü rengi;
Bufallo, buf'a-lô, (*n*) ماندا manda.
Buffer, buf'er, (*n*) تامپون tampon
Buffet, buf'et, (*n*) یوفه būfe; (blow) ضربه darbe; یومروق youmrouq, (*v.a*) وورماق vourmaq; (*fig*) قارشو qarshu gelmek.
Buffoon, buf'ōn', (*n*) قومیق qomiq; تحف tahaf; — **Buffoon'ery**, ('er-i) (*n*) تحفلق tahafliuq
Bug, bug, (*n*) نخته بیت tahta biti; کهلہ kehle; — **Bug'gy**, (-gi) (*a*) بیتلی bit-li; آرابه araba
Bughear, bug'hār, (*n*) قورقو qor-qou, اوهام evlâm.
Bugle, bū'gl, (*n*) بوری borou; (bead) صیرجه surcha; (*v.n*) چالماق borou chalmaq; — **horn**, آو بورسی av borousou; — **Bug'ler**, (*n*) (mil) بورزن boruzan.
Build, bild, (*v.a*) انشا inshâ et.; — **on** (*fig*) (ت) کوونمک (-) güvenmek; وجوده کتیرمک te'siset.; — **up** (*fig*) (ت) نأسیس te'siset.; — **Build'er**, (*n*)

یپان yapan, انشا inshâ eden; (lit.) عامل âmil, (*fig*) بانى banî, — **Build'ing**, (*n*) بنا binâ, (act) انشا inshâ, (pl) مبانی mebânî; انشات inshâ-ât, **public** — **s** مبانی mebânî-i-resmîyye; ملیه mebânî-i-millîyye; (lit.) اماکن امیرییه emâkîni emîriyye, naval — **s** انشات inshâ-âtu bahriyye
Bulb, bulb, (*n*) (bot) چیچک صوغانی chichek sovanu, باش bash; الکتریک لامپهسى elektrik lambasu, آمپول ampül.
Bulgaria, bool-ga'ri-a, (*n pr*) بولغارستان bulgaristân; — **Bulgar'ian**, (*a*) بولغار bulgar.
Bulge, bulj, (*n*) چیمینتی chuquntu; شیش shish; (*v n*) بل ورمک bel vermek.
Bulk, bulk, (*n*) حجم hajm; کتله kitle; اساس esâs, (mar) آنبار حمللهسى anbar ham-mûlesi; **to break the** — (mar) تخلیه yüik boshaltmaq; **to sell in** — (mar) طوپدن topdan, **to load in** — (mar) آنباره یولکله مک anbara yükleme, **to** tahmil et.; **in** — **head**, (*n*) بوله beulme; — **Bulk'iness**, (*n*) جسامت jesâmet; — **Bulk'y**, (-i) (*a*) حجملی hajimli; بویوک beuyük.
Bull, bool, (*n*) اوکور euküz; بوغا bogha; (ast.) تور sevr (-bürjü), (pope's) سپه کولاتور emir-nâme; (*fin*) سیه کولاتور spe-kûlateur; — **dog**, بولدوغ boul-dog; — **dose**, (*n*) قیرپاچ qurpach, (*v.a*) اسپینوز ispinoz, — **head**, اجمق alımaq; — **'s eye**, یوورلاق یوخه youvarlaq pen-jere; (target) نشان نختهسى مرکزی nishan tahtasu merkezi, هدفی مرکزی hedef merkezi; (mar.) لومبور loumbouz
Bulletin, bool'e-tin, (*n*) تبلیغ tebliğ; (med.) راپور rapor; (book) سالتنامه sâl-nâme; (risâle) (رساله).
Bullion, bool'yun, (*n*) کولچه külche.
Bully, bool'i, (*n*) قاقچاق qavqaju; قابادای qabadayı; (*v.a*) زوربالق zorbaluq et.; — **Bul'ying**, (*a*) تهديد tehdid et.; (lit.) تهديدكار tehdid-kyâr; — **Bul'yingly**, (ad. & lit.) زوربالق tehdidkyârane; zor-baluqla.
Bulrush, bool'rush, (*n*) (bot.) ساز saz; حصیر otou.
Bulwark, bool'wark, (*n*) طایبه tabya;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e) deux; ring; machine;

möte; foot; mōon; shut, müte; very, tū چيوو ch, sh ش; th ث; th; zh ذ; j. [BUM-BUR]

siper; (*mar*) کويشته küpeshte.
Bump, bump, (*n.*) (*med*) يومي youmrou; شش sish; (*v*) چارماق charpmaq;
 — **Bump'er**, (*n.*) دولو تولو dolou qadeh; (*fig.*) قالالاق qalabaluq.
Bumpkin, bump'kin, (*n.*) قالا آدم qaba adam; كويلى keuyli.
Bumptious, bump'shus, (*a.*) عظملى azametli; — **ly**, (*ad*) مغرورانه mârgrourâne
Bun, bun, (*n.*) چورهك cheurek; بريدوش briyosh
Bunch, bunsh, (*n.*) دمت demet, دسته deste; (*v.a.*) دمت ياتماق demet yapmaq;
 — **of flowers** بؤكه (bouke), چيچك (دمتي) chichek (-demeti); — **of grapes** اوزوم üzümlük; — **of keys** صالقمى salqum; — **of anachars** anachars destesi; — **Bunch'y**, (*-i*) (*a*) دمت حالنده demet hâlinde.
Bundle, bun'dl, (*n.*) باغ bâ, پاكه paket; بوغچه bôgcha; (*v.a.*) باعلاماق bâlamaq; سارماق sarmaq.
Bung, bung, (*n.*) طايه tapa, (*v.a.*) طيقاماق tuqamaq; — **hole**, دليك delik; آغز âz.
Bungalow, bung'ga-lô, (*n.*) (كوشك) (keushik); بانگالو bangalo.
Bungle, bung'l, (*v.a.*) فنا ياتماق fenâ yapmaq; بوزماق bozmaq; (*n.*) فالسو falso; پوت pot; — **Bung'ler**, (*n.*) بيجريكسز bejeriksiz, فالسوچى falsojou
Bunion, bun'yun, (*n.*) ناصير nasur.
Bunk, bungk, (*n.*) قاماره qamara, قومبارتمان qompartuman; (*v.n.*) ياتماق yatmaq; او يوماق oyoumaq.
Bunker, bungk'er, (*n.*) صندوق sanduq; (*mar.*) كومولوك keumûrlük, بونكر bounker
Bunting, bunt'ing, (*n.*) ئەتامين etamin; (*mar*) شالى shâlî.
Buoy, boi, (*n.*) شاماندیره shamandura; (*v.a.*) شاماندیره قويماق shamandura qommaq; — **up** سايح سâbih toutmaq; (*fig.*) چانلاندىرماق yûxeltmek; يوكسلىتىش yûkseltish
Buoy'ancy, (*-an-si*) (*n.*) (*lit.*) سابعيت sâbihiyyet (*fig.*) نشئه nesh-e; (*com.*) رواج revâj; — **Buoy'ant**, (*a.*) سايح sâbih; (*fig.*) خفيف hafif; رواجى nesh-eli, شن shen; (*fin.*) رواجى revâjlu; (*lit.*) مۇتەزەيىد mütezâyid.
Burden, bur'dn, (*n.*) يوك yük; (*lit.*) بار bâr; (*refrain*) نقرات neqarât; (*v.a.*) تھميل tah-mek; (*fig.*) يوكلەmek yüklemek;

mîl et; — **of proof** (*jud*) اثبات isbât külfeti; — **Bur'densome**, (*-sum*) (*a.*) آغز âr, مشكل müşkül
Bureau, bür'ô (*n.*) بۇرو büro; يازىخانه yazuhâne; (*department*) قلم qalem; دائره dâ-ire, (*com*) ادارهخانه idârehâne; (*toilet*) قومودين qomodîn.
Bureaucracy, bür-ô'kras-i, (*n.*) حكومت hukûmet; بۇرو-امەلەتۈ mou-âmelâtu; (*fig.*) قۇرئاسىيەچىلىك qurtâsiyeçilik; — **Bureau'crat**, (*n.*) قۇرئاسىيەچى qurtâsiyeçi; — **Bureaucrat'ic**, (*-ik*) (*a.*) قۇرئاسىيە qurtâsi
Burglar, burg'lar, (*n.*) خىرسىز hursuz; سارق sâriq. — **Burg'lary**, (*-i*) (*n.*) خىرسىزلىق hursuzluq; سىرقات sirqat
Burgomaster, burg'o-mas-ter, (*n.*) بەلدىيە belediye reyîsi.
Burial, ber'i-al, (*n.*) دفن defn; (*lit.*) تدفين tedfin; — **ground**, مزارلىق mezarluq; قەبرىستان qabristân; — **service**, (*lit.*) مەراسىم merâsimi tedfiniyye.
Burletta, bur-let'a, (*n.*) وودويل vodvil; قومەدى qomedi
Burly, bur'li, (*a.*) ىرى iri, خىنطال hantal.
Burn, burn, (*v.a.*) ياقماق yaqmaq; (*v.n.*) يانماق yanmaq, (*n.*) يانۇب yanub, to — out يانۇب بىتمەك yanub bitmek; — **Burn'er**, (*n.*) غاز مەمەسى gaz memesi; بېق beq; — **Burn'ing**, (*n.*) يانما yanma, (*lit.*) احتراق ihtirâq, (*a*) يانان yan-nan, (*fig.*) شەھىد shedid.
Burn, burn, (*n.*) (brook) درە dere; (spring) چىشمە cheshme.
Burnish, burn'ish, (*v.a.*) جىلالەت qilâ-lamaq; ورنىكلەmek verniklemek (*v.n.*) پارلاماق parlamaq; — **Burn'isher**, (*n.*) جىلاجى misqala; (*pers.*) منسقالا misqala
Burnt, burnt, (*a.*) يانمىش yanmush; (*fig.*) قىزغىن quzgun.
Burrow, bur'ô, (*n.*) اين in; او يوق oyouq; (*v.n.*) گىزلىنىش geumillemek; (*fig.*) گىزلىنىش gizlenmek; (*v.a.*) او يوق oymaq.
Burst, burst, (*v.n.*) پارلاماق patlamaq; (*v.a.*) پارلاتماق patlatmaq; قىرماق qurmaq; (*n.*) (*act.*) پارلاما patlama; پارلاق patlaq; to — forth پارلاماق furlamaq; to — into ... (e-) باشلاماق bashlamaq; — **up**, (*n.*) فالسو falso.
Bury, ber'i, (*v.a.*) كۆمەك geummek; (*pers.*) دفن defn et.; (*fig.*) ئۆرتەك eurtmek; — **Bur'ied**, (*-id*) (*a.*)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[BUS-BYZ] (انگلیزجه کلماتک دلفظی ایچون) act, chānge, cārd; red, mē, hēr, iu; mīne;

مدفون medfōun, (fig.) دالمش dalmush.
Bush, boosh, (n.) چالی chalu; (ground) چاللیق chaluluq, (halî yer; (metal) دبواته zuvana; (v n) چاللیق chaluluq ol., — **Bush'y**, (-i) (a) چاللیق chaluluq.
Bushel, boosh'el, (n) کيله kile.
Business, biz'nes, (n.) ایش ish; مشغولیت meshgōuliyyet, — **like**, (a) تیحارجه tūjjarja; — **ameli**, — **man**, ایش آدمی ish adamu; (pl) ایش آدملری ish adamlaru; — **tūjjar**, تیحارجه; — **world**, (lil.) عالم âlemi tîjâret
Buskin, busk'in, (n.) بوت bot; (fig.) فاجعه fâju-a.
Bust, bust, (n.) پوست büst
Bustle, bus'l, (n.) تلاش telâsh; اجه ajele; (v n.) تلاش telâsh et; — **Bust'ler**, (bus'ler) (n) تلاشلی telâshju, — **Bust'ling**, (bus'ling) (a) تلاشلی telâshlu; — **Bust'lingly**, (ad) تلاشله telâshla
Busy, biz'i, (a) مشغول meshgōul; (active) فعال fa'âl, — **body**, اشکدار ishğüzâr; عقلا ouqalâ, — **Bus'ily**, (-i-lı) (ad) فعالیتله fa'âliyyetle
But, but, (prep) فقط feqat; (only) آنجق anjaq; (except) مستثنâ müstesnâ
Butcher, booch'ér, (n) قصاب qasab, (v.a.) کسمک kesmek; — **Butch'ery**, (i) (n) قصابلیق qasabluq; (place) سالحخانه salhâhane; (shop) قصاب دکانی qasab dükkanı, (fig.) قاتال qutâl
Butler, but'lér, (n.) کیلارجی kilerji, (v.n) کیلارجیلیک kilerjilik et, — **ship**, کیلارجیلیق kilerjilik.
Butt, but, (n) مانجانه manjana; (target) hedef; طوپراق هدف topraq hedef; (push) ووروش (so) vouroush; (v) وورماق vourmaq; — **end**, (n) دیب dib; (fig.) اساس esâs; نتیجه netije; (rifle) دیجک dibjık.
Butter, but'er, (n.) تیره یاغ tere yâ; (v.a.) سالچله ق, یاغ sürmek; — **boat**, سالچالوق salchalug; — **cup**, آله چیشکی ada chicheyi; — **fly**, کلبک kelebek; — **milk**, آیران ayran; — **trade**, یاغلیق yâjuluq, — **Butt'ery**, (-i) (a) تیره یاغ tereyâlû; (like) تیره یاغ tereyâ gibi.

Button, but'n, (n) دوکه düyme; (v.a.) ایلیکله مک iliklemek, (fig.) قاقاق qapamaq, — **hole**, ایلیک ilik; — **hook**, تیربوتون tîr-bûton.
Buttress, but'res, (n) پایانده payanda; طایق dayaq, (v.a.) پایاندهلاماق payandalamaq, طوتدیرهق toutdourniaq
Buxom, buks'um, (a) کورل güzel; endâmlu (things) قوتلی qouvvetli.
Buy, bi, (v.a.) ساتون satun almaq; کری آلق moubyâ et.; — **in** آلق geri almaq; — **Buy'er**, (n) مشتری müshteri; آلیجی aluju.
Buzz, buz, (n.) وزیلقı vuzultu, (fig.) وزیلدماق vuzuldamaq; فیصلدماق fusuldamaq.
Buzzard, buz'ard, (n.) دکن قارالی deniz qartalı, (fig.) سرسم sersem.
By, bi, (prep) (side) یاننده yanunda; طرفندن ta-rafundan; (pers) له le, la; (about) یاقیننده yaqinunda; (about) رادهسندہ radde-sinde; (man) کرته keрте...; one — one درحال birer birer; — **and** — بو — the — hemen; — **the** — bou minâsebetle; — **the** «pound» «لیبره» سی si., — **elec-tion**, منفرد münferid intihâb; (ikmâl intihâbı) (اکمال انتخاب); — **end**, maxad; (مقصود) (n) amel; — **word**, darbu mesel; ضرب مثل seuz; سوز
North — West یبلدیز کرته غرهیل yulduz keite qarayel, — **'gone**, (a.) یکمیش geçmiş; ماضی mâzî; — **lane**, (n.) دار دار dar yol; — **law**, نظام nizâm; (lil.) قavanini mahalliyye; — **'name**, لقب leqab, — **'place**, (n.) (فرعی) tenhâ yer, — **product**, (n.) (fer-i mahsûl); — **'road**, (n.) سیرجی seyirji; (helper) یاردیمی yardımju.
Byron, bî'run, (n.pr) (لورد) لایرون (lord-) bayron.
Byzantium, biz-an'shi-umi, (n.pr.) bizans; — **Byzan'tine**, (-tin) or (-tin) (a.) bizans...; (n.) bizanslu.

C

Cab, kab, (*n*) آرابه araba, — 'man, (*n*) آرابه arabaju, — 'stand, (*n*) آرابه araba tevaqqouf mahalli.
Cabal, ka-bal', (*n*) انترېقه intriqa; علمدن qomplo, — Cab'ala, (*n*) فسادى ilmi ledün, — Cab'aller, (*n*) فسادى fesâdju, — Cabalist'ic, (-'ik) (*a*) گېزى gizli; (*lit.*) اسرارانگيز esrâr engîz.
Cabbage, kab'âj, (*n*) لخنه lahana, — stump, لخنه قوجانى lahana qochanu
Cabin, kab'in, (*n*) قولوبه qoulûbe; لوجه loja; (*man*) قاره qamara, (*v.a.*) حبس et; — boy, قاروت qamarot.
Cabinet, kab'in-et, (*n*) دولاب dolab, (*pol* & *phot*) قابينه qabine, — Council, (*n*) مجلس mejlisi vukelâ, — maker, طوشان tavshan, طوغرامه جى dôramaju.
Cable, kâ'bl, (*n*) قابلو qablo; (*measure*) تلغراف gomine; (*v.a.*) تلغراف telgraf chekmek; — gram, (قابلو) تلغراف (qablo-) telgrafnâme; — Câbled, (-'blâ) (*a*) قابلولى qablolou; قوردونلى qordonlou.
Cabriolet, kab-ri-ô-lâ', (*n*) قارىسوله qabriyole, آرابه araba.
Cacao, ka-kâ'o, (*n*) قاقائو qaqâ-o
Cackle, kak'l, (*n*) غيداقلامه gudaqlama, (*n.n*) غيداقلامق gudaqlamaq; — Cack'ler, (*n*) چالچکه chalchene.
Cacophony, ka-kof'ô-ni, (*n*) تنافر tenâfur (-hourouf) (حروف)
Cactus, kak'tus, (*n*) قاقئوس qaqûtus; فرنك انجيري firenk injiri.
Cad, kad, (*n*) سابس seyis; (*fig.*) اوشاق oushaq.
Cadastral, ka-das'tral, (*a*) طاپو... tapou...; امور تصرفيه... oumôuru tesarroufiyye...; — Cadastre, (-'tr) (*n*) امور تصرفيه oumôuru tesarroufiyye; طاپو ادارهسى tapo idâresi.
Cadaverous, ka-dav'er-us, (*a*) اولو كې eulû gibi, قديد qadîd.

Caddy, kad'i, (*n*) چاي قوطىسى chay qoutousou; قوطى qoutou.
Cadence, kâ'dens, (*n*) وزن vezn; آهنگ âhenk; — Câ'denced, (-'densd) (*a*) موزون mevzûun.
Cadet, ka-det', (*n*) طلبه talebe; — Cadet'ship, (*n*) طلبه لك talebelik.
Cadger, kaj'er, (*n*) مطرهاز madrabaz; (*beggar*) ديلنجى dilenji.
Cadi, kâ'di, (*n*) قاضى qadu.
Cæsar, sê'zar, (*n*) سزار sezar; قيصر qayser; — Cæsarê'a, (*n*) (city) قيصرى qayseri.
Café, kâ'fâ, (*n*) قهوهخانه qahvehâne; غازىو qurât-hâne.
Cage, kâj, (*n*) قفس qafes, (*fig.*) محبس mahbes; (*v.a.*) قفسه قويمق qafese qommaq, قانامق qapamaq.
Caique, kâ-ek', (*n*) قايق qayug
Cairo, ki'ro, (*n*) قاهره qâhire.
Cajole, ka-jöl', (*v.a.*) اوqشامق oqshamaq; يوزنه yûzine gûlmek; — Caj-öl'ery, (-'er-i) (*n*) يالتاق yaltaqluq; يوزه گوله yüze gûlme
Cake, kâk, (*n*) كيك keyk; قرايه qou-râbiye; (*v.n*) قاتلاشمق qatulashmaq.
Calais, kal'a-is, (*n.pr*) قاله qale.
Calamity, kal-am'i-ti, (*n*) فلاكت felâket; — Colam'itous, (-'i-tus) (*a*) فلاكتلى felâketli; وخيم vahîm.
Calcareous, kal-kâ're-us, (*a*) كيرچلى kirechli, (*lit*) كلسى kilsî.
Calcine, kal'sin, (*v.a.*) ياقق yaqmaq; يانمق yanmaq.
Calcium, kal'si-um, (*n*) قالسيوم qal-siyum
Calculate, kal'kû-lât, (*v*) حساب he-sâb et; (*fig*) تخمين tahmîn et., — Cal'culable, (*a*) قابل qâbili hesâb; (*fig.*) اينانيلير inanulur; — Calcûlâ'tion, (-'shun) (*n*) حساب hesâb; تخمين tahmîn; — Cal'culâtor, (-'tur) (*n*) محاسب mouhâsib; حساب makinesi.

[CAL-CAM] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr; in; mine,

Calcutta, kal-kut'ta, (*n pr*) قالكوتہ qalküte

Caldron, kōl'dron, (*n*) قازان qazan.

Caledonia, kal-e-dō'ni-a, (*n pr*) اسقوحیا isqochya; — **Caledonian**, (*a*) اسقوچ isqoch; (*n*) اسقوچچالی isqochyalu

Calendar, kal'en-dar, (*n*) تقویم taq-vîm, listē, listē, (*v.a*) قید ا. qayd et., **gardener's** — باغچه تقویمی bâgche taq-vîmi; **perpetual** — دائمی taq-vîmi dâ-imî; **racing** — یاریش تاریخلری yarush târihleri; — **month** ماه تقویمی mâhi taq-vîmi; — **year** سنه تقویمی seneyi taq-vîmiyye.

Calender, kal'en-der, (*n*) پرداخت ماکنه سی پرداخت makinesi, پره سه prese, باغی basgu; (*v.a*) پرداخت et. perdaht et.

Calf, kâf, (*n*) بوزانی bozâ; طانه dana; (*fig*) سرسم sersem, — **skin**, سختیان sahtıyan.

Caliber, kal'i-ber, (*n*) چاپ chap, (*fig*) اقتدار iqtidâr; اعتبار îtibâr

Calico, kal'i-kō, (*n*) پاتیسقه patisqa, printed — باصمه basma.

Calif, kâ'lif or kal'if, (*n*) حلیفه halife;

— **Cal'ifate**, (-ât) (*n*) خلافت hulâfet

California, kal-i-for'ni-a, (*n pr*) قالیفورنیا qaliforniya.

Caligraphy, kal-ig'ra-fî, (*n*) حسن خط hüs-nü hatt; — **Calig'raphist**, (*n*) خطا ط hattât.

Calk, kawk, (*n*) قایار qayar (*v.a*) قایار qayar et.; (*mar*) قالات qalafat et..

Call, kawl, (*v n*) چاغماق châmaq; — **on** زارات ziyâret et., اوغرامق ôuramaq, (*v.a*) چاغماق châmaq, (*name*) دیمک demek; (*lit*) تمییه ته a. tesmiye et; (*invite*) دعوت dâ'vet et.; — **for** سormaق; آرامق aramaq; — **forth** تولید tevîd et.; — **together** toplamaق; دعوت dâ'vet et.; — **up** tah-rîk et., (*n*) سس ses; (*fig*) دعوت dâ'vet; telefon; تلون telephone; — **money**, وعدہ سز ناره vâ'desiz para; (*pl*) وعدہ سز مردوعات vâ'desiz mevdôu-ât; — **Call'er**, (*n*) زیارتچی ziyâretji; — **Call'ing**, (*n*) وظیفه va-zîfe; ایش ish

Callisthenics, kal-is-then'iks, (*n.pl*) تربیه riyâzeti bedeniyye; ریاضت بدنیه (zârâfet) (terbiyeyi endâm); (ظرافت) (zarâfet).

Callous, kal'us, (*a*) ناصیری nasurlu; (*fig*) قاتی qatu حسس; hissiz, — **ness**, (*n*) (*fig*) حسسزلیک hissizlik

Callow, kal'ō, (*a*) توپسز tüysuz, (*fig*) طوی toy

Calm, kām, (*a*) ساکن sâkin, (*n*) سکونت sukyōunet, (*v.a*) تسکین teskîn et.

Calory, ka'lo-ri, (*n*) (*sci*) قالوری qalori, **Calor'ic**, (-'ik) (*a*) حرور harûr, — **Calor'ic**, (-'ik) (*a*) حرارت harâret;

— **Calorif'ic**, (-'ik) (*a*) ایشیتیجی usutuju; (*lit*) تسخینی tes-hîni; — **power** قووه qouvveyi tes-hîniyye;

— **power** قووه qouvveyi tes-hîniyye; حروریه harûriyye

Calumny, kal'um-ni, (*n*) افترا iftirâ; بختان bûhtân; — **Colum'niâte**, (-'ni-ât) (*v*) افترا iftirâ et;

— **Calum'niâtion**, (-'ni â-shun) (*n*) افترا (ایته) iftirâ (-etme); — **Calum'niator**, (-tur) (*n*) مفتی müfterî; — **Calum'ni-ous**, — **ly**, (-'ni-us,-li) (*a* مع ad)

مفتریانه müfteriyâne

Calvary, kal'va-ri, (*n*) قالوهر qalver; (*fig*) عذاب mihnet, عذاب azâb.

Calvinism, kal'vin-izm, (*n*) قالوینزم qalvinizm.

Calyx, kal'iks, (*n*) (*bot*) خارسی قابوق harîjî qabouq, (*lit*) کاس ke's.

Combered, kam'berd, (*a*) اکریلمش eyrilmish; (*mar*) بالوق صیرتی baluq surtı ...

Cambric, kām'brik, (*n*) باتست batist; پاتیسقه patisqa.

Cambridge, kām'brij, (*n pr*) کمبریج kembrij

Camel, kam'el, (*n*) دوه deve; — **hair**, دوه توی deve tüyü.

Cameo, kam'ē-ō, (*n*) قاپارعه qabartma hakk; (کتابه) (kitâbe); (قامبو) (qamyō).

Camera, kam'er-a, (*n*) قاماره qamara; فوتوغراف قوطوغراف makinesi; (*plvs*) حیره hejire.

Camomile, kam'o-mil, (*n*) پایاتیه papatyē.

Camp, kamp, (*n*) اردوگاه ordougâh; قامپ qamp; (*sport*) قامپ قورمق (قامپ قورمق) qonmaq; (*v.n*) قامپ قورمق qourmaq).

Campaign, kam-pān', (*n*) سفر sefer, حرب harb; (*fig*) مجاده müjâdele; (*v.n*) سفر یاپماق sefer yapmaq; — **Campaign'er**, (*n*) اختیار asker.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōon, shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, th ð, zh ژ [CAM-CAN]

Campanula, kam-pan'ū-la, (n.) (bot) چيچيکي borou chicheyi, خاصي ha-seki.

Camphor, kam'for, (n.) کافوري kyâfôuri; — **Camphorate**, (-ât) (a) کافوريلي kyâ-fôurili, (v.a.) کافورلامق kyâfôurlamaq

Can, kan, (n.) تَنکە teneke, قاب qab; (v.a.) قونسروە qonserve ياپق; — **Canned**, (kand) (a) قونسروە qonserve; قونتویدە qoutouda; — **goods** قونسروەر qonserveler.

Can, kan, (v.) موقتەر او. mouqtedir ol; بيلسک (ياپە) (yapa-) bilmek, he — «see» بيلير «گورە» «geure-» bilir; (neg) «گورە» مز «geure-» mez

Canada, kan'a-da, (n.pr.) قانادا qanada; — **Canā'dian**, (a) قانادا... qanada...; (n.) قانادالى qanadalu.

Canal, kan-al', (n.) قانال qanal; مجرا mejrâ; — **Canalizā'tion**, (-'shun) (n.) قانال حفرى qanal hafri: (pl) مجارى mejârî; مجرالى mejrâlar.

Canary, ka-nā'ri, (n.) — **bird** قاناريه qanarye (qoushou); — **seed** قوشى qoush yemi, C—**Islands** (n.pr.) قاناريه آدالارى qanarye adalaru.

Cancel, kan'sel, (v.a.) يوزمق bozmaq; iptâl et ا.

Cancer, kan'ser, (n.) (med.) قانسر qanser; سرطان seretân; (ast) برنجى seretân bürjü; — **Can'cerous**, (-us) (a.) قانسرلى qanserli.

Candelabrum, kan-de-lā'brum, (n.) شمعدان (بويوك) (beuyük-) sham'dan.

Candid, kan'did, (a.) صاف sâf; خالص hâlis, — **ly**, (ad) خالصانه hâlisâne; صفوت safvetle; — **ness**, (n.) صفوت safvet; خلوص houlôus

Candidate, kan'di-dât, (n.) نامزد nâm-zed; طالب tâlib.

Candied, kan'did, (a.) شکرلەمە shekerleme; (fig) طائىي tatlu — «lemon» peel «ليمون قابوغي» شکرلەمەسى «lemon qabôu» shekerlemesi; — **tongue** (fig.) دىل tantlu dil.

Candle, kan'dl, (n.) موم moum; — **mas** (n.) (rel.) قامە qamame (-yortousou); — **stick** شمعدان sham'dan.

Candour, kan'dur, (n.) خلوص houlôus, صفوت safvet; (fig.) استقامت istiqaamet.

Candy, kan'di, (n.) شکرلەمە shekerleme; شکر sheker; (v.a.) شکرلەمە ياپق shekerleme yapmaq, (v.n.) شکرلەن shekerlenmek.

Cane, kân, (n.) (bot) قامش qamush; حصير hasur, (v.a.) دوومك deuvmek; **sugar**—sheker قامشى sheker qamushu; **walking**—baston (دكنك) deynek; — **chair** حصير صانداليه hasur sandalye.

Canine, ka-nin', (a.) كوپك... keupek, (lit.) كلبى kelbi.

Canister, kan'is-tèr, (n.) (تسكە) قوتى (teneke-) qoutou; — **shot** مسكە misket.

Canker, kang'ker, (n.) (med.) شاتقر shanqur; قانسر qanser; يئيرجە على yenirje illeti, (v.a.) چوروتك chürüt-mek, يەمەك yemek; (v.n.) شاتقر او. shan-qur ol. چوروتك chürumek; — **rose** يابانى گۈلى yabâni gül; — **Cank'ered**, (-'erd) (a) چورومش chürümüş; (fig.) مۇزىر mouzur فاسد fâsid.

Cannes, kân, (n. pr.) قان (شهرى) qan (shehri)

Cannibal, kan'i-bal, (n.) يام يام yam-yam; **can'nibalism**, (-izm) (n.) يام ياملق yam-yamluq; (fig) وحشت vah-shet.

Cannon, kan'un, (n.) طوب top; (billards) قارامبول qarambol; (v.n.) ياپق qarambol yapmaq; — **ball**, گوللە güllə; — **shot**, مرمى mermi; (range) top menzili — **Cannonade**, (-ād') (n.) بومباردمان bombarduman; (v.a.) طوبە طوتق topa toutmaq; — **Can—noneer**, (-ē-) (n) توپچى topjou.

Canoe, ka-nōō', (n.) قانو qano; (حقيف hafif) فوطە fouta (sandak)

Canon, kan'un, (n.) (lit.) احكام ahkyâm, (pers) راهب râhib; — **law**, (lit.) احكام دينيه ahkyâm dîniyyé; — **Canon'ical**, (-'ik-al) (a) دينى dîni; ...kilise (روحانى) (rôuhânî) — **Can'onize**, (-îz) (v.a.) تقدیس taqdîs et., تبجیل tebjîl et.

Canopy, kan'o-pi, (n.) صايوان sayvan; صايوان eurtü; (v.a.) اورتو eurtmek. ياپق sayvan yapmaq

Cant, kant, (n.) ميل meyl; (fig.) بايەجق yapmajuq; غريب ifâde, (v.a.) ايگەمک iymek; (v.n.) ايگەلمەک iyilmek; (fig.) تحف قونوشماق tahaf qonoushmaq.

Cantata, kan-tā'ta, (n.) (منظومه) (man-zôume); — **Can'—tatrice**, (-'ta-trēs) (n.) شاتوز shan-teuz.

Canteen, kan-tēn', (n.) مطرە matra; (barrack) انبار anbar; قيشلە باقلى baqqalu.

[CAN-CAP] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Canter, kan'tēr, (n) (20) اشکین (کیدیش) eshgin (-gidish), (pers) مرائی murā-i; (v n) اشکین گیتmek eshgin gitmek.

Canterbury, kan'tēr-ber-ri, (n) ته تازدر etajer; **Archbishop of C** — کهنه پوری kenterbeuri bash pisqo-posou.

Cantharides, kan-thar'i-dēz, (n pl) قوندوز qoundouz.

Canticle, kan'ti-kl, (n) الهی gazel; غزل ilâhi

Cantilever, kan'ti-lē-vēr, (n) (دیرسک) (dirsek).

Canto, kan'tō, (n) قانطو qanto.

Canton, kan'tun, (n) قانتون qanton, ناحیه nâhiye; (fig) قسم qusum, (v.a.) — taxîm et; افزایش ifrâz et., — Can'tonment, (n) قوناق qonaq

Canvas, kan'vas, (n) یلکهن yelken bezi, موشامبه moushamba, (v.a.) اورتمek eurtmek.

Canvass, kan'vas, (v.a.) تدقیق tedqîq et.; (discuss) مذاکره müzâkere et.; (solicit) طلب et.; (v.a.) — mürâjât et.; (لهنه) رأى تأمین et., — fur taleb et., — (i-) tavsuye et., (n) تدقیق tedqîq; (رأى ایچون) müzâkere, (pol) تدقیقات tedqîqât, — Can'vasser, (n) طالب tâlib; (inspector) مراجعہ چی mürâjâtju; انتخاب منتقى intihâb müfettişhi

Cap, kap, (n) قالیق bashluq, قاپسول qalpaq, (hat) شاپقه shapqa; (aril) قاپسول qapsül; (v.a.) اورتمek eurtmek; (fig) قاپسول قویق tetviş et.; (v.a.) قاپسول qapsül qomaq; — maker, باشلفچی bashluqju: قالیق qalpaqju.

Capable, kâp'a-bl, (a) مقتدر mouqtedir; — Capabil'ity, (-i-ti) (n) اقتدار iqtidâr; اهلیت ehliyyet

Capacity, kap-as'i-ti, (n) حجم hajm; استیجاب isti'âb; (mind) اقتدار iqtidâr; صلاحیت isti'dâd; (authority) سفت sufat, — Capā'cious, (-shus) (a.) واسع vâsî'

Caparison, ka-par'is-un, (n) خاشه ha-she, اورتمek eurtu; (v.a.) اورتمek eurtmek, (fig) سوسله مک süslemek.

Cape, kâp, (n) بورن bourn; (tailoring) پلورین pelerin; قاپ qap; — The, — cap müstemlekesi.

Caper, kâ'per, (v n) صیچرامق suchramaq, (fig) جوشق joshmaq; (n) صیچرایش suchrayush; (fig) سرود sù-rour

Capillary, kap'il-a-ri, (a) (sci) شعری she'ri, — Capillar'ity, (-i-ti) (n) آشمار شعریe âsârü she'riyye.

Capital, kap'it-al, (a) باش bash, بویوک beuyuk; (v.ccellent) مکمل mükemmel; (n) باشلق bashluq, پایتخت pâyi-taht; مرکز merkez; (money) سرمایه sermaye, — letter حرف beuyük harf, — ly, (ad.) (fig) مکمل mükemmel; مدھش müdhîsh; (jud) اعدام cinâyet, — sentence حکمی şerh-lular; زره لیلär hukmü, — ships اموال emvâli sâ-bite; fixed — emvâli sâ-bite; emlak ve demirbash eshyâ; floating — نقد و مالزمه naqid ve mâlezime; working — ishletme sermayesi; سرمایه دارلق sermayedarlıq; Cap'italism, (-izm) (n) سرمایه sermaye sermayedarlıq; (fig) سرمایه قاپتالیزم qapitalizm; — Cap'italist, (n) سرمایه دار sermayedar; — Cap'italize, (-iz) (v.a.) سرمایه تحویل et., sermayeye tahvil et..

Capitular, kap-it'ül-ar (n) اعضا âzâ; — ly, (ad.) مجلس قرارلق mejlis qarârile.

Capitulate, kap-it'ül-ât, (v n) تسلیم teslim ol; (fig) اقتیاد inqiyâd et.; Capitülâ'tion, (-shun) (n) تسلیم teslim; (pl) قاپتولاسیونلär qapitülasyonlar; (lit.) عهد عتیفه ouhûdi atıqa.

Capon, kâ'pn, (n) (20) املیق umluq.

Caprice, ka-prēs', (n) قاپریس qapris; (lit.) احتراض ihtirâs; تلون televvün; — Capric'ious, (-prish'us) (a) حربص haris; (lit.) متلون mütelevvin.

Capricorn, kap'ri-korn, (n) (ast) jedi جدى (-bürjü).

Capsize, kap-siz', (v.n) دورلک devril-mek; (mar) آلپوره alboura ol.; (v.a.) دورمک devirmek.

Capstan, kap'stan, (n) ابرغاد urgad; bojourgad

Capsule, kap'sül, (n) قاپسول qapsül; (bot) قابوق qabouq; — Cap'sular, (a.) قاپسول گیبی qapsül gibi; بوش bosh.

Captain, kap'tân, (n) قاپدان qapdan, سوارى süvâri; (fig) رئیس reys;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon; shut; mūle; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ژ [CAP-CAR]

(rank) (mar) قاليون قېودانى qalyon qap-danu; (mil.) يوز باشى yüz-bashu; — **Cap'tainship**, (n.) قېودانلق capdan-luq; سوارىلىك süvârilik; (mil.) يوزباشىلىق yüz-bashuluq
Caption, kap'shun, (n.) (jud) مقدمه moadde (lit.) سرنامه sernâme; عنوان ounvân.
Captious, kap'shus, (a) خويسر honysouz; تنقيديجى yaygaraju; يايغارهجى qidji.
Captive, kap'tiv, (n) اسير esîr; — **Cap'tivate**, (-ât) (v.a.) (lit.) تسخير tes-hîr et; — **Cap'tivâting**, (a.) (lit.) جاذب jâzib; سخار sehhar; — **Captiv'ity**, ('i-ti) (n) اسارت esâret.
Capture, kap'tūr (n.) ضبط zabt; توقيف tevqîf; (things) غنائم ganâ'im; (v.a.) ضبط zabt et.
Car, kâr, (n.) واگون و آرابه araba; **motor** — **otomobil**; **Pullman** — **salonlu wagon**; واگون و آرابهجى araba-jû
Caramel, kar'a-mel, (n.) قاراميل qaramel.
Carat, kar'at, (n.) قيراط qurat
Caravan, kar'a-van, (n.) كاروان kyâr-van.
Caraway, kar'a-wâ, (n.) (bot.) كيميون kimyon.
Carbine, kâr'bin, (n.) قارابينا qarabina.
Carbolie, kar-bol'ik, (a.) — **acid** (n.) قه نول hamuzu qarbol; حامض hamzu qarbol; — **soap** صابون qarbol sabounou.
Carbon, kâr'bon, (n.) قاربون qarbon, (lit.) فهم fahm; — **Car'bonate**, (-ât) (n) قاربونات qarbonat, — **Car'bonic**, (-ik) (a.) قاربونيك qarbonik; (lit.) فهم fahmî; — **acid** حامض hamuzu qarbon; — **Carbonif'erous**, (-rus) (a.) كومورل keumûlû; (lit.) فهم fahmî; — **Car'bonize**, (-iz) (v.a.) ياق qarmaq; قاربونيزه qarbonize et. — **Car'bonized**, (-izd) (a.) كومور اولمش keumûr olmouh; قاربونيزه qarbonize; — **paper** كاغدى qarbon kyâdu; قوپيه qopya kyâdu.
Carbuncle, kâr'bung-kl, (n.) (med.) سويلجه sivilje.
Carcass, kâr'kas, (n.) قارقاس qarqas; قفس qafes; اسكلت iskelet.
Card, kârd, (n.) قارت qart; كاغذ kyâd;

playing — كاغدى oyoun kyâdu; **visiting** — قارت (ويزيت) qart (-vizit); — **board** مقوا mouqavva; — **case** قارت qart visit qoutonsou; **to shuffle the — s** قارشيدىرmaq; **kyâdlaru qarushdurmaq; to deal the — s** كاغذ و برمك kyâd vermek.
Cardiac, kâr'di-ak, (a.) ... قلب qalb..., qalbî; (n.) قلب خستىلى qalb hastalugh; قاردياق qardyaq
Cardiff, kâr'dif, (n. pr.) قارديف qardif; — **coal** قارديف كومورى qardif keumûrû.
Cardinal, kâr'din-al, (n) قاردينال qardinal; (a) اصلى aslî, اساسى esâsî; (colour) قويو قرمزى qoyou qurmuzu.
Care, kâr, (n.) دقت diqqat; (lit.) اهتمام ihtimâm, (trouble) غائله gâ-ile, dushünje, (v n) دقت diqqat et; **to take —** دقت diqqat et; (-of) صايقماق (den-) saquimaq; (e-) baqmaq; — **taker**, bekji; (mouhâfuz) (محافظ); — **Care'ful**, (-fool) (a) دقتلى diqqatli; (ad) دقتلى diqqatle; اهتمام ihtimâmîla; — **Care'less**, (a) دقتسىز diqqatsiz; لا قيد lâqayd; — **Care'lessness**, (n) دقتسىزلىك diqqatsizlik; غفلت gaflet.
Careen, ka-rên', (n.) (mar) قارنه qarine; (v.a.) ياتىرماق (yan-) yaturmaq; قارينه باصديرمق qarineye basdumaq; **careening wharf** قارنه قالاياتىر yeri.
Career, ka-rêr', (n) مسلك meslek; (ast) محرك mahrek
Caress, ka-res', (v. a) اوقاشماق oqshamaq, سومك sevmek; (n pl.) (lit.) iltifat, نوازش nüvâzish.
Cargo, kâr'go, (n.) يوك yük, حموله hamoule; **general** مختلف حموله mouhtelif hamoule, متنوع mütenevvî eshyâ; — **boat**, shilep.
Caricature, kar'i-ka-tür, (n.) قاريكاتور qariqatür.
Carmine, kâr'mîn, (n.) قارمين qarmen, لال lâ'l
Carnage, kâr'nâj. (n.) قان qan, بوغوشمه boghoushma; (lit.) مجاده müjâdele.
Carnal, kâr'nal, (a) (lit.) شهوانî shehvânî; — **intercourse**, جام jimâ', — **minded**, (a.) شهوتلى shehvetli.
Carnation, kar-nâ'shun, (n.) تن رنگى ten rengi; (bot.) قارنيل qaranîl.
Carnival, kâr'ni-val, (n.) قارناوال qar-naval.

only; routine; through; tuck, mûsêe; give; join; though; et=etmek; ol.=olmaq.

[CAR-CAS] (انگلیزجه کلماتک للمغلی ایچون) act, chānge; cārd; red; mē; hēr; in, mine;

Carnivorous, kar-niv'ō-rus, (a) ات ییهن et yiyen, (lit.) آکل اللحم ākilül-lahm.

Carol, kar'ol, (n.) شرقی sharqu, (fig.) senâ; (v.a.) senâ et; (v n) شرقی sharqu seuylemek, (fig.) sevinmek.

Carotid, ka-rot'id, (n. فتح a) شاه طامار... shâh damar...

Carouse, kar-owz', (n.) عشرت ishret, (v.n) عشرت ichmek, (v.n) عشرت et ishret et

Carp, kârp, (n.) (zo) سazan balugh; (v n) اکتمک eylenmek.

Carpathian, kâr-pa'thi-an, (a.) قارپات قارپات... — **Mountains** قارپات دالارو; (n. pl.) قارپاتلار qarpatlular

Carpenter, kâr-pent-ēr, (n.) مرآتوز marangoz, دولکر dülger; — **Car'pen-try**, (n.) (ri) marangozlouq

Carpet, kâr'pet, (n.) خالی halu; کچه keche; (v.a.) خالی دوشمک halu deushe-mek, **Holy** — کسوه kisve, (procession) mahmel; (sürre alayı); — bag, چانطه chanta

Carriage, kar'ij, (n.) آرابه araba, (transport) نقل naql, نقلیه naqliye; (fig.) وضعیت vazıyyet; تاور tavr, (charges) نقلیه naqliye üjreti; — **load**, آرابه araba yükü, — **paid**, نقلیه naqliye, (com.) سوقيیاتیju; — **pigeon** پوسته کوکرجینی posta güver-jini.

Carrier, kar'i-er, (n.) حامل nâqıl; حامل hâmil; (com.) سوقيیاتیju; — **pigeon** پوسته کوکرجینی posta güver-jini.

Carrot, kar'ut, (n.) هاووج havouj.

Carry, kari', (v.a.) تاشیمق tashumaq; (lit.) حامل hâmil ol; (transport) نقل naql et; — **one's self** طاورانق davranmaq; حرکت hareket et; — **to off** قالدیرمق qaldurmaq; (fig.) قاچیرمق qachurmaq; اولدورمق euldürmek; (kill) قازانق qazanmaq; — **to on** یایق yapmaq; ایفا ifâ et; (continue) تعقیب tâqib et; — **through** ایفا ikmâl et; — **to forward** نقل یکردن naqli yekyûn et.

Cart, kârt, (n.) یوک آرابه سی yûk arabası; (v.a.) نقل naql et; تاشیمق tashumaq; — **load**, آرابه araba

yükü; — **wright**, (-rit) آرابه یان araba yapan, — **Cart'age**, (-'aj) (n.) نقلیه naqliye; (cost) اجرتی naqliye üjreti; — **Cart'er**, (n.) آرابه سی arabaçu.

Carte - blanche, kârt - (-blānsh), (n.) (fig.) (salâhiyyeti kyâmile; (achuq bono), to have — (salâhiyyeti kyâmi-lesi ol.; — **de-visite** (-vi-zit) (n.) قارت دو ویزیت qart-deu-vizit

Cartel, kârt'el, (n.) قارت qart; (com) مبارله mübâdeley üserâ; — **ship** اسراجمسی üserâ gemisi.

Carthage, kâr-thā'j, (n.pr) قارطاجه qartaja; — **Carthagi'nian**, (-ji'ni-an) (a.) قارطاجه qartaja; (n.) قارطاجه لیلر qartajalu; (pl.) قارطاجه لیلر qartajalular

Cartilage, kâ'ri-tā-j, (n.) (ana) قیقیرداق ququrdaq, — **Cartilagi'nous**, (-j'i-nus) (a.) قیقیرداق ququrdaqlu.

Cartoon, kâr-tōon', (n.) قارتون qarton.

Cartouche, kâr-tōush', (n.) خارطوچ hartouch

Cartridge, kâr'trīj, (n.) فشک fishek; — **box**, فشکلک fisheklik; پالاصه palasqa.

Carve, kârv, (v.a.) اویق oymaq; (ornament) اویق یاچق oyma yapmaq; (en-grave) کسک kesmek; (fig.) تقسیم taxim et., — **Carving**, (n.) اویق oyma; (fig.) تقسیم taxim

Cascade, kas-kād', (n.) چاغلایان chāgh-layan

Case, kās, (n.) حال hâl; خصوص housûs, (med) وفعه vaq-a; (jud.) دعوا dâ'vâ; (fig.) حقیقت mes-ele; the — حقیقت haqıqat; (lit.) مایق mâ-vaqâ'; in — حالده halde; تقدیرده taqdîrde; (of) حالده hâlinde; وفوعنده vouqûunda; in any — هر حالده herhalde.

Case, kās, (n.) (ho.v) قوطی qoutou, (big) صندوق sanduq; (cover) محفوظه malifaza; (fig.) ظرف zarf; (v.p.) قاصه qasa; (v.a.) صندوق قاطق qoutouya qomaq; — **harden**, (v.a.) صو ویرمک sou ver-mek; — **knife**, مطبخ ییباغی moutbaq puchâ; — **Cāsing**, (n.) قاپلامه qapla-ma; ظرف zarf.

môte; foot, mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th, zh ٺ [CAS-CAT]

Casemate, kās'māt, (n.) قازمات qazmet.

Casement, kās-ment, (n.) پنجره (قنادلی) (qanadlu-) penjere; قاصه qasa

Cash, kash, (n.) نقد naqd; پشین باره peshin para; (v.a.) naqde نقده تحویل. tahvil et.; (pay) تادیبه te'diye et.; (get) تحصیل tahsil et.; for — پشین — معدنی peshin parayle; hard — باره mâ'denî para; (pl.) مسکوکات mes-kyôukyât; small — اوفاقلی oufaqluq; قاصه bozouqluq; — **account**, قاصه qasa hesâbu; (bank) قردی qre-di; — **book**, قاصه دفترى qasa defteri; — **Cashier'**, (-ēr') (n.) وزنه‌دار vezne-dâr; چیقارمق qasadâr; (v.a.) chuqarmaq; chief — سر وزنه‌دار ser vezne-dâr.

Cashmere, kash'mēr, (n. pr.) کشمیر qashmir; (qazmir) (قازمیر) (n.); — shawl شال shal; کشمیر شالی qashmir shalu; — **Cashmēr'ian**, (a.) کشمیری qashmiri..; (n.) کشمیری qashmiri.

Cask, kask, (n.) واریل varil; فوجی fuchu.

Casket, kask'et, (n.) عظمه mahfaza; چکمچه chekmeje; تابوت tabout.

Caspian, kas'pi-an, — Sea (n. pr.) بحر bahri hazer.

Casque, kask (n.) باشلق qasket; باشلق bashluq; (mil.) مغفر magfer.

Cassation, kas-sā'shun, (n.) نقض naqz; دیوان تمیز divân temyîz; court of — تمیز temyîz.

Cassimere, kas-i-mēr', (n.) قازمیر qazmir.

Cassock, kas'ok, (n.) جبّه jübbe, ساقو saqo; — **Cas'socked**, (-'okd) (a.) جبلی jübbeli.

Cast, kast, (n.) آتمه atma, آتمه atum; دوکه (metal) serpme; قورم qalub; (mould) قالب qalub; form; (manner) طور tavr; چالچال chalum; tarz; (turn) حرکت hareket; — **of the eye** باقبش baqkush, نظر nazar; (v.a.) آتمه atma; (fig.) صاپق sachmaq; (metal) دوکه deukmek; (v.n.) (fig.) دوشونمک düşhünmek; تاسارلامق tasarla-maq; to — about (fig.) اراشدیرمق arash-durmaq; to — off ترک et.; دفع et.; def et.; (n.) متروک metrôuk; to — out چیقارمق dusharu atma; طیشاری آتمق chuqarmaq; (fig.) طرد tard et.; — **iron**, دوکه demir.

Castamoni, kas'ta-mo-ni, (n. pr.) قسطمونی qastamoni.

Castanet, kas'ta-net, (n.) چارداره zil; چارداره charpara.

Castaway, kast'a-wā, (n. a) متروک metrôuk; (pers) ذلیل zelil.

Caste, kâst, (n.) طبقه sunûf; طبقة tabaqa; (phil) مراتب mer-tebe; (pl) مراتب me-râtib.

Caster, kast'er, (n.) آتاجی ataju (metal) ده‌ژبیسور deukmeji; (theatre) رژیسسر rejisseur; (sali) طوزلق touzlouq; بیدرلک biberlik.

Castigate, kas'tig-ât, (v.a.) تنقید ten-qîd et; تصحیح tas-hih et.

Casting, kast'ing, (n.) آتمه atum, (metal) دوکوم deukûm; (fig.) ترتیبات tertî-bât, (a.) (fig) قطعی qat-i; نافذ nâfiz.

Castle, kas'l, (n.) قلعه qale; حصار hisar; (fig.) شانو shato.

Castor, kas'tor, (n.) قوندوز qoun-douz; (fig) قاستور qastor; (wheel) تکرک tekerlek (-ayaq); — **hat** «شاپقه» qastor «shapqa»; — **oil**, — **Cas'torine**, (-in) قاستورین qastorin.

Castrate, kas'trât, (v.a.) (zo) ایغیدیش ughdush et.; (pers.) خادم hadum et; — **Castrâ'tion**, (-'shun) (n.) (lit.) احضا ihsâ;

Casual, kash'û-al, (a.) تصادفی tesâdüfî; (lit.) عارضی âruzî; — **ly**, (ad.) تصادفاً tesâdüfen; راست راست gele, — **Cas'-ûalty**, (-ti) (n.) تصادفی tesâdüf; (pl.) وقعات vouqou-ât; (mil.) ضایعات zâyû-ât.

Casuistry, kaz-û-ist'ri, (n.) (lit.) (وجدانیات) (viydâniyyât); (فقه) (fuqkuh.)

Cat, kat, (n.) کدی kedi; — **Call**, (n.) ایصلیق usluq; (v.) ایصلیق usluq; چالچال chalmaq; (fig) استیصال istisqâl et.; — **fish**, کدی kedi balugh; — **s paw**, (n.) کدی penchesi; (fig) واسطه vâsuta; (lit.) بازیچه bâziche; (pl. fig) فریقه frushqa hava.

Cataclysm, kat'a-klizm, (n.) طوفان tōu-fân; (fig) آفت âfet; مصیبت mousibet.

Catacomb, kat'a-kōm, (n.) مدفن med-fen; قبر qabr; (pl.) مقابر meqâbir.

Catafalque, kat-a-falk', (n.) قاناقالی qatafalq, (car) جنازه آرایشی jenâze ara-basu.

Catalepsy, kat'a-lep-si, (n.) قان طومعهسی qan donmasu; (lit.) جمود jûmūd.

Catalogue, kat'a-log, (n.) قاتالوغ qata-log; لیسته liste; (v.a.) یاپق qatalog yapmaq.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CAT-CAU] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge, cārd, red; mē; hēr, in, mine;

Cataplasm, kat'a-plazm, (n.) (med) لاپه lapa.

Cataract, kat'a-rakt, (n.) شلاله shilâle. (med.) پرده perde.

Catarrh, kat-'ar, (n.) نرله qatar; نرله nezle; — **Catarrh'al**, (a) نرله... nezle.; (lit.) زکامی zükâmî

Catastrophe, kat-as'trô-fê, (n.) فلاکت felâket.

Catch, kach, (v.a.) باقالماق yaqalamaq. طومق toutmaq, (v.n.) باقالماق yaqalanmaq; طومق toutoulmaq; (n.) طومق toutma; (mach) قول qol; تتک tetik; (fig.) av; (lit.) شکار shikiyâr, (avanta) (snaie) طوزاق touzaq; to — cold صوغق soghouq almaq; to — fire طونوشق atesh almaq; طونوشق toutoushmaq; to — up باقالماق yaqalamaq; (fig.) بندا bend et.; — word, catch neqarât; — **Catch'er**, (n.) طوتان toutan; آغ avju; (net) آغ â, (fig.) طوزاق touzaq, (mach) سورکو sürgü; — **Catch'ing**, (n.) طومق toutma; (a) (med) ساری sâri; — **Catch'y**, (a) چاذب jâzib; güzêl.

Catchise, kat'e-kiz, (v.a.) صومق sormaq, صومق suqushdurmaq; (rel) تلقین telqin et.; — **Cat'echism**, (-kizm) جواب -sûâl -jêvâb; (fig.) اساسات esâsât, قواعد qavâ'id.

Category, kat'e-gor-i, (n.) جنس jins; نوع nevî; (phil.) مقوله maqûle; (class) صنف sunuf; (pl.) انواع envâ', (phil.) مقولات maqûlât; — **Categor'ical**, (-i-kal) قطعی qat-î; (ad.) قطعاً qat-uyyen.

Cater, kâ'têr, (v.) تدارک tedârik et.; — for ihtiyâjunu te'min et.; باق baqmaq, — **Câ'terer**, (n.) معتمد vekilharj; (supplîer) معتمد müte-ahlid; (fig.) خادم hâdim.

Caterpillar, kat'er-pil-ar, (n.) (zo) تارتیل turtul, قورت qourt.

Catgut, kat'gut, (n.) (mus.) کیریش kirish; تل tel.

Cathartic, kath-ârt'ik, (a.) تمیزلہجی temizleyiji; (a. & n.) (med.) مهمل müs-hil; (lit.) منقî mûneqqî.

Cathedral, kath-êd'ral, (n.) (بووک) کابسا (büyük-) kilise, قاتدرال qatedral.

Catholic, kath'ol-ik, (a & n) قتولیک qatolik; (universal) کلی küllî; — **Cathol'icism**, (-i-sizm) قتولیکلک

qatoliklik, (fig & lit) کلیت külliyyet; عمومیت oumûmiyyet

Catkin, kat'kin, (n) (bot) سکود چچیکی seuyüd chicheyi.

Cattle, kat'l, (n.) صیغیر sughur, (pl) حیوانلار hayvanlar; (lit.) مواشی mevâshî.

Caucasian, kaw-kâ'zhi-an, (a) قاققاس qafqas.; (n.) قاققاسلی qafqaslı; — **Caucâ'sus**, (-sus) (n pr) قاققاسیه qafqasya

Caucus, kaw'kus, (n) اجتماع housûsî ijtîmâ'; (مشاوره) (müşhâvere).

Candle, kaw'dl, (n.) شربت (lôsa-) sherbet; صیجاق bira.

Caul, kawl, (n.) (ana) شیردان shurdan; (fig.) file; باشلق bashluq.

Cauliflower, kaw'li-flow-er, (n.) قرنبهار qarnâ-bahâr.

Caulk, kawk, (v.a.) (mar.) قلفات qalafat et.; — **Caulk'er**, (n.) قلفاتچی qalafatçı; — **Caulk'ing**, (n.) قلفات qalafat...

Cause, kawz, (n.) سبب sebeb; (pl) اسباب esbâb; (jud.) دعا dâ'vâ; (fig.) illet; (v.a.) منفعت menfât; (phil) علت illet; (v.a.) موجب ol. سبب ol. — **Cause** اول — **first** intâj et., (lit.) müsebbi evvel; سبب اصلی sebebî-aslî; (God) الله allah, **final** — غایه gâye; علت غائیة maxadû aslî, (phil.) سبب illeti gâ-iyye, (universel) (lit.) سبب (معنای) sebebî tekvin; (mânây-i) kyâ-inât; **prime** — مسبب rûuh; **Cause of** — s الله allah, خالق hâliq; (lit.) (hazret-i-) müsebbibül-esbâb; — **and effect** علت و اثر illet ve eser, سبب و نتیجه sebeb ve netîje; لازم و ملزوم lâzûm ve melzûm; **to show** — اسبابی ishâh; esbâbunu îzâh et.; مدافعه müdâfâ et.; **to make common** — برلشمek birleshmek; ouyoushmaq; — **Caus'al**, (z'al) (a.) (lit.) سبب sebebî; طلبی talebî; — **Causal'ity**, (-i-ti) (n.) (lit.) علت ulliyyet; **Causeless**, (a.) سببسیز sebsbsiz.

Causerie, kôz'ri, (n.) عاواره mouhâ-vere; (lit.) مصاحبه mousâhabe.

Causeway, kawz'wâ, (n.) شوسه shose.

Caustic, kaws'tik, (a.) یاقیچی yaquju, (lit.) محرق mouhriq; (fig.) آجی aju.

Cauterize, kaw'ter-iz, (v.a.) داغلاماق

môte; foot, mōon, shut. mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش, th ث, zh ز [CAU-CEN]

dâlamaq, ياقق yaqmaq, — **Cauter-izâ'tion**, (-'shun) (n.) داغلامه dâlama; qoterizasyon قوتەريزاسيون

Caution, kaw'shun, (n) احتياط ihtiyât, تدبير tedbir; (warning) اخطار ihtâr; تليغات teblîgât, (jud) كفالت kefâlet; (security) تأمينات te'mînât; (v.a.) اخطار ihtâr et, — **Cau'tioner**, (n.) (jud) كفيلى kefil; — **Cau'tious**, (-'shus) (a) احتياطى ihtiyâtlu; مدبر müdebbir; — **Cau'tiously**, (ad.) احتياطى ihtiyâtla; مديبرانه müdebbirâne.

Cavalcade, kav-al-kâd', (n.) آتليلر atullar, سواريلر süvârilir.

Cavalier, kav-al-êr', (n.) سوارى süvâri; (hist) سلاحشور silâh-shor; (dance) قاوليه qavalye; رفيق refîq; (a) (free) لا بائى lâ-übâlî; (haughty) مغرور mâg-rôur; (gay) شن shen; (v.a.) قاوليه لك qavalyelik et., — **refâqat** et..

Cavalry, kav'al-ri, (n.) سوارى süvâri; — **man** (عسكرى) سوارى süvâri (-as-keri), (pl) سواريلر süvârilir

Cave, kâv, (n) مغاره mâghra; اين in; قار qav.

Cavern, kav'ern, (n.) معاره mâghra; دليك delik; — **Cav'ernous**, (-nus) (a) اويوق oyuk,

Caviar, kav-i-ar', (n.) حاويار havyar.

Cavil, kav'il, (n.) بهانه bahâne; (lit) مغالطه mougâlata; (v n) يولق ba-hâne boulmaq; ايتيراز i'tiraz et.

Cavity, kav'it-i, (n.) اويوق oyuk; چوقور chouqor, (lit. ق) med) jevf.

Caw, kaw, (v.n.) اوتك eutmek; (n.) سى qarga sesi.

Çayenne, kâ-en', (n.) قيرمىيى qur-muzu biber

Cease, sēs, (v n) يتك bitmek; كسىلمك kesilmek; طومق dourmaq; (v.a.) يتيرمك bitirmek, كسمك kesmek; —

Ceas'ing, (-z'-) (n) كسىلمه kesilme; (lit.) قىطاع inqutâ; — **Cease'less** (a) قىتادى mütemâdi; — **Cease'lessly** (ad) قىتادى mütemâdiyen, (lit.) لا يىق lâ-yenqatî.

Cedar, sē'dar, (n.) سدر sedr, (فستق) ارزه (fustuq âju) erze.

Cede, sēd, (v.a.) ورمك vermek, ترك et., terk et.; (v.n.) قبول qabûl et., اطاعت itâ-at et.

Ceiling, sēl'ing, (n.) طاون tavan; (lit.) سقف seqf.

Celebrate, sel'e-brât, (v.a.) يايق مراسم

merâsim yapmaq; (lit.) تسعيد tes-id et; — **Cel'ebrâted**, (td) (a) مشهور mesh-hôur, — **Celebrâ'tion**, (-'shun) (n.) تسعيد tes-id; احتفال ihtifâl; (rel) آين âyin; — **Celeb'riety**, (-'ri-ti) (n.) شهرت sheuhret, نام nâm; (pers) مشاهير mesh-hôur zât; (pl) meshâhir.

Celerity, sel'er'it-i (n.) سرب sür-at.

Celery, sel'er-i (n.) كرهيز kereviz

Celestial, sel'est'yal, (a) (ast) سواى semâvî; (fig) قدسى qoudsi; (n. pl) چينلير chinliler.

Celibacy, sel'i-bas-i, (n.) بكارتى bek-yarluk; (tejerrüd); — **Cel'ibate**, (-bât) (a) بكار bekyar, مجرد müjrerred;

Cell, sel, (n) حجر heujre (room) اوپه oda; — **Cel'ular** (a) حجرلى heujreli (lit) حجرى heujrevî.

Cellar, sel'ar, (n.) مخزن mahzen; (v.a.) مخزنه mahzene qomak; — **Cell'-arage**, (-âi) (n.) (pl) مخزنلر mahzenler; خاوار qavlar, (charge) اجرتى mahzen üjreti; (arzuye) (arzu); — **Cell'aret**, (n.) شيشه لك shishelik, صندوق sanduq; — **Cell'arist**, (n.) مخزنچى mahzenji.

Celluloid, sel'ū-lōid, (n) سەللولويد selluloyd

Celt, selt, (n.) سلت selt; (axe) بالطه bal-ta; — **Celt'ic**, (-'ik) (a.) ...سلت selt..; (n.) سلت لسانى selt lisân.

Cement, se-ment', (n.) چىمنتو chimento; (fig) رابط râbta; (v.a.) پايىشديرىق ya-pushdurmaq, رابط rabt et; (v n) طومق toutmaq; — **Cementâ'tion**, (-'shun) (n.) چىمنتولامه chimentolama; (fig) رابط rabt.

Cemetery, sem'e-tê-i, (n.) مزارق me-zarluk; قبرستان qabristan.

Cenotaph, sen'ō-taf, (n) مزار mezar; آبدە âbide.

Cense, sens (v.a.) توتسولمەك tütsülemek; — **Cens'ër**, (n.) بخوردان bohourdan.

Censor, sen'sor, (n.) سانسور sanseur; — **Censō'rious**, (-'ri-us) (a.) (lit.) تاقبىلى taqbîlî; تنقىدى tenqîdî; — **Censō'riously**, (ad) مؤاحذهكارانه mü-âhazekyârâne; — **Cen'sorship**, (n.) سانسورلىك sanseurlük; — **of the press** مطبوعات سانسورلىكى matbôu-ât sanseur-lûy.

Censure, sen'shūr, (n.) (lit.) مؤاخذه

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[CEN-CER] (انكيزجه كاتك تلفظي ايجون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mine;

mou-âhaze; تنقيد tenqîd; (*blame*)
تقبیح taqbîh, (*v.a.*) mü-â-
haze et; — Cen-
surable, (*a.*) شایان تقبیح shâyânu taq-
bîh; — Cen'sürer, (*n.*) (lit.) منقذ
münaqqid.
Census, sen'sus, (*n.*) تحریر نفوس tahrîri
nüfûs.
Cent, sent, (*n.*) سنت sent; (ساتیم)
(santim).
Centenary, sen'tin-ar-i, (*n.*) سنه ۱۰۰
یوزنچی yüzünjü sene; یوزنچی سنه
yüzünjü seneyi devriyye.
Centennial, sen-ten'i-al, (*a.*) یوز سنه ده
yüz senede bir, یوز سنه لک yüz sene-
lik; (*n.*) یوزنچی سنه دوره
yüzünjü se-
neyi devriyye.
Centesimal, sen-tes'i-mal, (*a.*) یوزنچی
yüzünjü, (*n.*) مائت mi-ât.
Centesimo, sen-tes'i-mo, (*n.*) چنتزمه
chentezme, (ساتیم) (santim)
Centigrade, sen'ti-grād, (*a.*) سانتیگراد
santigrad.
Centigramme, sen'ti-gram, (*n.*) سانتیگرام
santigram.
Centimetre, sen'ti-mē-tr, (*n.*) سانتیمتره
santimetre; (ساتیم) (santim).
Centiped, sen'ti-ped, (*n.*) قرق آیاق
qurq ayaq.
Centre, sen'ter, (*n.*) مرکز merkez; (*v.a.*)
مرکز merkeze qomaq; (*collect*)
مرکز merkeze toplamaq; (*v.n.*)
تمرکز te-
merküz et; — Cen'tral, (*a.*) مرکزی
merkezî; (مرکز merkeze...
سانترال (n.) santural; — Centralizā tion, (-'shun)
(*n.*) (pol.) مرکزیت merkeziyyet; —
Cen'tralize, (-iz) (*v.a.*) مرکز جمع
merkeze jem et.; —
Centrifugal, sen-trifū-gal, (*a.*) (sci.)
سانتریفوک (n.) anil-merkez
san-trifūk; — «force»
«قوة» عن ال مرکزیه.
«qouvveyi» anil-merkeziyye.
Centripetal, sen-trip'et-al, (*a.*) (sci.)
«قوة» ilel-merkez; —
«force» «قوة» ilel-merke-
ziyye.
Centuple, sen'tū-pl, (*a.*) یوز مثلی yüz
misli; (*v.a.*) یوز مثلی یاپتی yüz misli
yapmaq.
Century, sen'tū-ri, (*n.*) عمر asr; (*pl.*)
عصرل asurlar; (lit.) â'sâr; (*play*)
یوز صای yüz sayu; (دالیا) (dalya);

«past» — «دیکن» عصر asur;
(*pl.*) «â'sâru» sâlîfe;
«yir-minji» «یکرمنچی» عصر —
«twentieth» asur; in the course of cen-
turies (lit.) مرور اعصارلê mürûuru
â'sârla.; — Centū'rial, (*a.*) ... عصرلق
asurluq... عصری asrî.
Cephalic, se-fal'ik, (*a.*) باشه عائد basha
â-id, (lit.) راسی re'sî, (*n.*) باش آغریسی
bash ârsu ilaju.
Ceramic, 'se-ram'ik, (*a.*) چینی
chini
Cerate, sēr'at, (*n.*) معجون mâ'joun;
(med) مرهم merhem.
Cere, sēr, (*n.*) مالوی balmoumou.
Cereal, sēr'i-al, (*n.*) ذخیره zahîre; (*pl.*)
حبوبات houbôubât.
Cerebrum, ser'e-brum, (*n.*) دماغ du-
mâg; — Cer'ebral, (*a.*) بینه عائد be-
ne â-id; (lit.) دماغی dumâguî.
Cerecloth, sēr'klôth, (*n.*) موشامبه
moushamba.
Ceremony, ser'e-mo-ni, (*n.*) مراسم me-
râsim; (*rel.*) آیین âyîn; (*mil.*)
تشریفات teshrifât; (*fig.*) تکلیف tekellûf; with-
out — تکلیف tekellûf; (*lit.*)
bilâ-tekellûf; — Ceremō'nial, (*a.*)
مراسم merâsime â-id; (*n.*)
مراسم merâsim; (*rel.*) اصول ousûl;
آداب âdâb; — Ceremō'nially, (*ad.*)
مراسمجه merâsimje; Ceremō'nious, (-'ni-us)
(*a.*) مراسمی merâsimli; (lit.)
تکلفی tekellûfî; — Ceremō'niously, (*ad.*)
مراسمه merâsimle.
Certain, sēr'tān, (*a.*) (fixed) معین mou-
ayyen; محقق müsbet; (*sure*)
محقق muhaqqaq; بعض emîn; (*some*)
bâ'zu...; (*one*) bir; — l'y, (*ad.*)
طبیعی tabî'; — bir; (*pers.*)
شبهه shûbhesiz; a — bir; (*pers.*)
بیر; — «person» بعض bâ'zu «adam-
lar» — Cer'tainty, (-ti) (*n.*) (lit.)
قطعت qat-uyyet; صحت suhhat; (*phil.*)
یقین yaqîn.
Certify, sēr'ti-fi, (*v.a.*) تصدیق tasdîq
et.; (lit.) تأیید te'yîd et.; — Certif-
icate, (fi-kāt) (*n.*) وثیقه vesîqa;
شهادتنامه shehâdetnâme; (*v.a.*)
وثیقه vermek; — tasdîq et.; —
Certificā'tion, (-'shun) (*a.*) تصدیق
tasdîq; — Cer'tified, (-fid) (*a.*) مصدق
mousaddaq.
Cerule, sēr'rōs, (*n.*) استوبج üstübej.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deûx; ring; machlue;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو, ch چ; sh ش; th ث; zh ذ, zh ز [CER-CHA]

Cervical, sēr'vi-kal, (a.) ... بويون bo-youn.; (lit.) عنيq̄i, rubq̄i
Cessation, ses-ā'shun, (n.) (lit.) انقطاع inqutā'; توقيف tevaqqouf
Cession, sesh'un, (n.) ترك terk; فراغ ferāg; — **Ces'sionary**, (-ri) (n) (jud) (له) mefrōug, (-leh)
Cesspool, ses'pōol, (n.) چوقور chou-qour; لثم lām
Ceylon, se'lon, (n. pl) (آله سي) sey-lon (-adasu)
Chafe, chāf, (v.a.) سورشديرمك sürüş-dürmek; (fig.) قيزدورماق quzdurmaq; (v n) چارپق sürünmek; (mar) چارپق charpmaq, (fig.) قيزمق quzmaq; — **Chāf'ing**, (n.) آشنمه ashunma; (fig.) هيدت hiddet; (med) ياره yara; بره bere — dish اوجاق ojaq, تابه tava
Chaff, chaf, (n) كچك kepek; صان saman; (fig.) صاچه sachma; (banter) شاقه shaqa, لطيفه latife; (v n) اكلنمك ey-lenmek; — **Chaff'y**, (-i) (a.) چوپلي cheuplü; سامانlu, (fig.) صاچه sachma, اهميتسز ehem-miyyetsiz.
Chaffer, chaf'ër, (v n) ساتين آتي satun almaq; بازارلق pazarluq et.; — **Chaff'erer**, (n.) بازارلجي pazarluqu; (طعمكار) (tama'kyâr).
Chaffinch, chaf'inch, (n.) اسپنور is-pinoz.
Chagrin, sha-grën', (n.) كدر keder; (v.a.) مكد mükedder et.
Chain, chān, (n.) زنجير zinjir; (fig.) صيره sura; سلسله silsile; watch — كوستك keustek; (pl.) علاقه alāqa; (lit.) روابط revābut; (v.a.) باغلاماق bālamaq; (fig.) revābut; — up رباط rabt et.; — of mountains صيره طاغر sura dālar; (lit.) سلسله silsileyi jibāl; — **bridge**, آسمه كوپرى asma keuprü; — **pump**, چالپارهلي طولوميه chalparalu toulumba.
Chair, chār, (n.) صانداليه sandalye; اسكمله iskemle; (office) مقام maqām; (pres-idency) رياست riya'set; (professorship) مدرسلک müderrislik; (int.) سكوت sükyōut!; (v.a.) (fig.) اوموزه قالدورماق omou-za qaldurmaq; to take the — رياست riya'set et.; — **bottomer**, اسكمله اوردوجى iskemle eurüji; — **man**, (n.) رئيس re-is; — **'manship**, (n.) رياست riya'set

Chaleography, kal-kog'ra-fi, (n.) باقر حكي baqur hakki
Chaldea, kal-dē'a, (n. pl) عراق قديم irā-qu qadīm; (بابلستان) (bābilstān); — **Chaldē'an**, (a. n.) كلداني kıldānī; (pl) كلدانيار kıldāniler, — **Chaldaic**, (kal-dā'ik) (a) كلداني kıldānī, (n.) (language) كلداني لسانى kıldānī lisanu; كلدانيه kıldānīje
Chalice, chal'is, (n.) طاس tas, قدح qadeh.
Chalk, chawk, (n.) تاشير tebeshir; سوزمك sormek; تاشير tebeshir sümek; — **pit**, تاشير اوجاقى tebeshir oja; — **stone**, كيرج طاشي kirech tashu; — **Chalk'y**, (-i) (a) تاشيرلى tebeshirli.
Challenge, chal'enj, (n.) ميدان اوقومه meydan oquma; تهديد tehdid, (fig.) دعوت dāvet, (v.a.) ميدان اوقومق meydan oqumaq, دعوت dāvet et.; — **Chal'lenger**, (-jër) (n.) ميدان اوقومان moydan oquyan, معترض mōu'teriz.
Chamber, chām'bër, (n.) اوڤه oda; (assembly) مجلس mejlis; (parliament) ميجلس mejlisi meb-ōusān; (gun's) تجاروت hazne; — of commerce تجاروتى tijāret odasi; — **counsel** مخصوصى housōusī mūshāvir (-adli); — **maid** فام دوشامبر fam-deu-shambur; — **practice** مخصوصى مشاورلك housōusī mūshāvirlik.
Chamberlain, chām'bër-lān, (n.) ماينجى mābeynji; تشرىفاتچى teshrifātju; — **Cham'berlainship** (n.) ماينجىلك mābeynjilik; تشرىفاتچىلىق teshrifātjuluq.
Chameleon, ka-māl'yun, (n.) (lit.) بوقلوم bōuqalemōun.
Chamfer, cham'fer (n.) اولوق olouq, ييو yiv; (v.a.) ييو آچماق yiv achmaq; **cham'fered**, (-fèrd) (a.) اولوقلى olouq-lou; ييولى yivli.
Chamois, sha'moi, (n.) شامووا shamouva; چكى derisi; — **leather** كوددى geuderī.
Champ, champ, (v.n) چيكنمه chiy-nemek, (noise) شاپورداتق shapurdat-maq.
Champagne, sham-pān', (n.) شامپانيا shampanya.
Champignon, sham-pin'yon, (n.) مانطار mantar.
Champion, cham'pi-un, (n.) شامپيون shampiyon; (fig.) مدافع müdāfi; (a.) birinji; مكممل mükemmel; — **ship** (n.) شامپيونلوق shampiyonlouq; (-off) مدافعلىk müdāfi'lik.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CHA-CHA] (انگلیزجه کلامک تلفظی ایچون) act, chānge, cārd; red, mē, hēr; in, mine;

Chance, chans, (*n.*) شانس shans; طالع tāl', (*risk*) تصادف tesādūf; (*probability*) ihtimāl, امید ümîd; (*a*) تصادفی tesādūfî; (*v.n.*) واقع) (vâqî') olmaq; (*v.a.*) تصادف et, jur-et et. jur. حرات et. teshebbüs et.; **there is** no — by — تصادفاً tesādūfen; **there is** غیر محتملدر. ümîd yoqdour. امید یوقدر ... gayri mouhtameldir; **to stand a** — ihtimālî ol. .

Chancel, chan'sel, (*n.*) (مخفل) (mahfel).

Chancellor, chan'sel-or, (*n.*) شانسلیه shanseliye; قانچیلار qanchilar.

Chancery, chan'ser-i, (*n.*) قانچلاریه qanchilary; (*jud*) دیوان divân.

Chancre, shang'ker, (*n.*) شانقره shanqre.

Chandler, shan'dlër, (*n.*) صابچی satuju. ship — (بحریه مائز مه جسدی) (bahriye mâlezmejsi).

Change, chānj, (*n.*) تبدل tebeddül, (*pl*) تحولات tehavvülât, (*money*) اوفاقلق oufaqluq; (*rest*) باره نك اوسق farq. par-ranun üstü, بورسه borsa, (*v.a.*) تبدل et; tebdil et; (*v.n.*) دكشديرمك deyishdirmek; تحول et. deyishmek, (*lit.*) تحویل et. tehvül et; **to** — money يوردبرمق para bozdourmaq; **to** — one's mind fikrini deyishdirmek; جایق jaymaq; — **Chānge'able**, (-i'abli) قرارسن; دكشديرمك qarâr-suz; (*lit.*) متحول mütehavvil, — **Change'less**, (*a*) دكشمز deyishmez; سفظ sābit, — **Chānge'ling**, (*n.*) سفظ (چوجق) saqat (-chojouq)

Channel, chan'el, (*n.*) قانال qanal; (*fig.*) اویق tarîq; واسطه vâsuta; (*v.a.*) اویق oymaq; معرا یایق mejrâ yapmaq, (*fig.*) مانش دكزی — The — mansh denizi

Chant, chant, (*n.*) شرق sharqu; (*rel*) (قصیده) او فوق ilâhî, (*v.a.*) senâ et.; (*praise*) (او قوتق) (oqoutmaq); — **Chan-ter**, (*n.*) (lit.) مغنی mougannî; (*fig.*) مطره مار madrabaz.

Chanticleer, chant'i-klër, (*n.*) خروس horoz.

Chaos, kâ'os, (*n.*) قارشو قلیق qarushuqluq; تذبذب tezezbül; — **Chaotic**, (kâ-ol'ik), (*a.*) قارشو قلیق qarushuq; مذبذب müzezbëb.

Chap, chap, (*n.*) چاتلاق chatlaq;

(*n.*) (pl) چکه chene, (*v.n.*) چاتلامق chat-lamaq; (*fig.*) ووردمق vourmaq.

Chap, chap, (*n.*) آدم adam; old — (بزمکي) (bizimki); (دوست!) (dostoum!)

Chape, châp, (*n.*) طوقه toqa; اوج ouj.

Chapel, chap'el, (*n.*) کلیسا (کوپچوک) (küçük-) kilise, شاپل shapel; معبد mâ'bed

Chaperon, shap'e-rôn, (*n.*) شاپهرون shaperon; (مریبه) (mürebbiye), (رفیقہ) (refîq); (cap) باشلق bashluq; (*v.a.*) (himâye) (حمایه ا.) refâqat et.; (تافت) et.)

Chaplain, chap'lân, (*n.*) پاپاس papaz; (Islam) امام imam

Chaplet, chap'let, (*n.*) چلنک chelenk, (*rel*) تسبیح tesbih; (metal) چنبر chen-ber; حلقه halqa.

Chapman, chap'man, (*n.*) صابچی satu-ju; مشتری (eskiyi) (اسکیچی); (buyer) müshteri

Chapter, chap'ter, (*n.*) فصل fasul; باب bâb; (*rel*) مجلس mejlis; (*v.a.*) فصلاره tekdîr fasullara ayurmaq; (*fig.*) قطعی اثبات et; — **and verse** قطعی اثبات delâ-ili qat-i isbât; (*lit.*) دلائل قطعی qat-uyye, — **house**, مجلس روحانی roûhânî

Char, châr, (*n.*) آلاماق ala baluq

Char, châr, (*v.a.*) کومور یایق keumûr yapmaq; یایق yaqmaq

Char-à-banc, shar'-a-bang, (*n.*) (آتیق) شارابان (achuq-) omnibüs, اومنیبوس sharaban.

Character, kar'ak-tër, (*n.*) (typ.) حرف harf, اشارت ishâret; (*fig* و *lit.*) سچیہ sejiyye, سیرت sîret, (*pl*) سچایا sejâyâ; (*nature*) طبعیت mâhiyyet; تاهیات tahiat, (*pl*) طبایع tabâyû; (*quality*) صفت sufât, (*pl*) اوصاف evsâf; (*figure*) تیپ tip; (*pl*) اشخاص esh-hâs; (*v.a.*) باصمق basmaq; (*fig.*) تعریف tâ'rîf et., — **Characteris'tic**, (-'tik) (*a.*) خصوصی housûsî, خاص hâss; (*lit.*) شعاری shi-ârî; (*n.*) خصوصیت housûsuyyet; (*lit.*) شعار shi-âr; صفت sufâtî kyâshife; (*pl*) اوصاف evsâf (-müneyyîze); — **Char'acterize**, (-iz) (*v.a.*) تعریف tâ'rîf et., (*lit.*) توصیف tavsîf et.; — **Char'acterless**, (*a.*) (pers.) سچیہ سز sejiyyesiz.

Charade, shar-âd', (*n.*) بیلجه bil-meje; معما mou-ammâ.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[CHA-CHE] (انگلیزجه کاتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr, in; mine;

(-ti-ti) (n.) عفت iffet; صفت safvet.
Chasten, chās'n, (v.a.) تادیب te'dib et., (rel.) تصفیه tasfiye et.; تهذیب tehzib et.; — **Chās'tened**, (-s'nd) (a.) (lit.) مصفا mousaffâ, (fig.) معتدل mōu'tedil.

Chastize, chas-tiz' (v.a.) حرا لاندیرمق jezâlandurmaq, — **Chas'tizement**, (-'tiz-) (n.) جزا jezâ.

Chat, chat, (n.) لاف laqurdu, لای laf; (fig.) صحبت sohbet; (v.n.) قوشوق qo-noushmaq; — **Chat'ter**, (n.) کوهردلک (n.) chal چال چکه et.; — **box** gevezelik et.; — **Chat'terer**, (n.) کوهزه geveze; — **Chat'terer**, (n.) کوهه geveze.

Chattels, chat'lz, (n.pl.) اشیا eshyâ; اموال emvâl.

Chauffeur, shōf-fēr' (n.) شوقور shofeur.

Chauvinism, shō'vin-izm, (n.) شووینیزم shovenizm; تاشغینلق tashgunluq; — **Chau'vinist**, (n.) تاشغین shoven; شووینیسب shovenist; (lit.) ifrât-perest; — **Chauvinist'-ie**, (-'ik) (a.) تاشغین tashgun; مفرط moufrut.

Chaw, chaw, (n.) چکه chene, (v.a.) چیکشمه chiynelemek; (fig.) دوشونمک dū-shūnmek.

Cheap, chēp, (a.) اوجوز oujouz; اهن ehven; — **ly**, (ad.) اوجورجه oujouzja; — **ness**, (n.) اوجورلوق oujouzlouq; (lit.) pek oujouz; (badha) (bedâva); — **trip**, oujouz tenezzüh; — **Cheap'en**, (p'n) (v.a.) اوجوزلاتمق oujouzlatmaq; (fig.) تزیل tenzil et.; (v.n.) اوجوزلامق oujouzlamag

Cheat, chēt, (n.) حيله hîle; (v.a.) حيله hîle et.; آلداتمق aldatmaq; — **Cheat'er**, (n.) حيلهکار hîlekyâr.

Check, chek, (n.) مانه mâni-a; قونترول qontrol; پوسله marqa; (cloth) قارره (-qoumash); (v.a.) قونترول qon-trol et.; — **'mate**, (-'mât) (n.) مغلوبیت magloubiyyet; (v.a.) مغلوب magloub et.; — **taker**, قونترولئ مأموری qontrol me'môrou; (biletji) (ریلتیجی); — **Checker**, (n.) قونترولور controleur; (pl.) داما dama.

Cheek, chēk, (n.) یان yanaq; (pl.) یان yan; یانلار yanlar; (effrontery) کستاخلق küstâhlıq; — **bone**, العاجکیمی elma-

juq kemî, — **tooth**, آدی azu dish; — **Cheek'y**, (-'i) (a.) شباریق şumarıq; (edebisiz) (کستاخ) (küstâh)

Cheer, chēr, (n.) تقدیر alquşh; تقدیر taqdîr, (joy) کیف keyf, nesh-e; (v.a.) آلمشلامق alquşhlamaq; (fig.) teshvîq et.; — **up** (v.a.) nesh-elendirmek; (v.n.) nesh-elemek; — **Cheer'ful**, (-'fûl) (a.) şesâ-rete gelmek; — **Cheer'fully**, (ad.) شاطر şâtur; شاطر shatâretle; — **Cheer'less**, (a.) nesh-esiz; تاتسز tatsuz

Cheese, chēz, (n.) پنیر peynir; — **'mong'er**, (-mung'ēr) (n.) پنیرچی peynirji; — **Chees'y**, (-'i) (a.) پنیر کبی peynir gıbi; (fig.) güzel.

Chef, shef, (n.) شف shef; (cook) آشچی ashju bashu; — **d'œuvre**, (sha-devr') (n.) شاه اثر shâ eser.

Chemical, kem'ik-al, (a.) کیمیوی kim-yevî (n.pl.) مواد کیمیویه mevâddi kim-yeviyye, — **ly**, (ad.) مالکیمی bil-kim-yâ, — **works**, مواد کیمیویه فابریقهسى mevâddi kimyeviyye fabriqasu.

Chemise, she-mēz', (n.) شهمیز shemîz; — **Chemisette**, (-i-zet) (n.) شهمیزه şemîzet.

Chemistry, kem'is-tri, (علم) کیمیا (n.) kimyâ, — **Chem'ist**, (n.) (ilmi-) kimyâ; kimyâger; (druggist) اجزاجی ejzâju; — **'s shop** اجزا دویسی ejzâ de-posou; اجزاهانه ejzâhâne.

Cheque, chek, (n.) چک chek; — **book**, چک دفترى chek defteri.

Chequer, chek'ēr, (n.) سطرغ satranj; قارره qarre یایق yap-maq; (fig.) بوزمق bozmaq; — **Cheq'uerred**, (-'ērd) (a.) سطرنجلی satranjlı; آلاجه alaja; (fig. مع lit.) متلون mü-televvin.

Cherburg, shēr'bērg, (n.pr.) شهربورغ sherbourg.

Cherish, cher'ish, (v.a.) بسلامه besle-mek; (lit.) پورده perverde et.; — **Cher'ishment**, (n.) (lit.) پوروش per-verish; (fig.) نوازش nüvâzish.

Cherry, cher'i, (n.) کراز kirez; **Kentish** چهری بره‌ندی vishue; — **brand'y**, cheri brendi; — **stone**, کراز چکرده‌ی kirez chekirdeyi; (fig.) هیچ hich.

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine

mōte, foot; mōōn; shut; mūte, verʏ, tū جيوو ch ڇ, sh ش; lh ث; th ذ, zh ژ [CHE-CHI]

Cherub, cher'ub, (*n.*) ملك (بويوك) (beu-yük-) melek; (*lit.*) kerrōubī; (*child*) گوزل چوقق güzel chojouq; (نور) (nōur topou); — **Cher'ubim**, (*n.pl*) ملائكه melâ-ike; (*lit.*) kerrōubiyōun, — **Cher'ubin**, (*a.*) گوزل چوقق melek gibi; (*fig.*) گوزل güzel.
Chess, ches, (*n.*) سطرانج shatranj; — **board**, ماسه سي shatranj masa-su, — **man**, پارچه parcha; — **player**, سطرانج اويونچوسي shatranj oyounjousou.
Chest, chest, (*n.*) گوكوس geu-ūs; (*lit.*) قوطي sadr; (*box*) صندوق sanduq; قوطي qoutou; — **of drawers** قومود qomod; قونسول qonsol; — **Chest'ed**, (td) (*a.*) گوكسلي ...geu-ūsliū
Chestnut, ches'nut, (*n.*) كستانه kestāne; (*a.*) كستانه رنگي kestāne rengi; (*so.*) دورى dorou.
Chevalier, shev-a-lēr', (*n.*) شوواليه sheuvalye, سلاحشور silāh-shor.
Chevron, shev'ron, (*n.*) چاتي chatu, علامت فارقه (چاتي) (chatgu); (*mar*) نشان) (nishan); (نصف) (nusuf ma-în).
Chew, chō, (*v.a.*) چيكنه مك chīynemek; (*fig.*) دوشونمك dūshūnmek; **to — the cud** گويش كتيهرمك gevissh gētiremek; (*fig.*) تكرر الامق tekrārламаق; **chew'ing gum** (*n.*) ساقز saquz.
Chicago, she-kaw'go, (*n.pr.*) شيكاغو shiqāgo.
Chicane, shi-kān', (*v. n.*) دساسلق des-sāsluq et.; (ياڭاره) (yaygara et.); (*n.*) دسيسه desise; — **Chicā'nery**, (-ne-ri) (*n.*) تروبرات tezvirāt; (ياڭاره) (yaygara)
Chick, chik, (*n.*) پيليچ pilich; (*fig.*) ياورو yavrou; — **peas**, نخود nohoud; — **weed**, (*bot*) فاره fare qoulā; — **Chick'en**, (k'n) (*n.*) پيليچ pilich; قيزارمىش پيليچ — **roast** جيو جيو جيو quzarmush pilij; پيليچ اسقاره سي pilij uzgarasu; — **pox**, (*med.*) صو چيچي sou chicheyi; (*lit.*) جدري jedri.
Chicory, chik'o-ri, (*n.*) هندبا hindibā; (شيقره) (shiqore).
Chide, chid, (*v.a.*) آزارلامق azarlamaq; قوغق seuylenmek; — **away** قوغق qovmaq; — **Chid'ing**, (*n.*) تكدير tek-dir; (*pl.*) تكديرات tekdîrât.
Chief, chēf, (*n.*) باش bash, شەف shef; اساسلى re-îs; (*a.*) اصل... asul...

esāslu; (*ad.*) باشليجه bashluja; — **ly**, (*ad.*) باشليجه bashluja; — **Chief'dom**, (-'dum) (*n.*) رياست riyâset; — **Chief'tain**, (-'tin) (*n.*) ريس reyîs; (سرکرده) (sergerde) — **Chief'tainry**, (-'tin-ri) (*n.*) ريسليك reyîslik.
Chilblain, chil'blān, (*n.*) شيش shish; چاتلاق chatlaq
Child, child, (*n.*) چوقق chojouq; — **bed**, لوسالوق lôsaluq, — **Child'ish**, (*a.*) طملانه chojouqja; (*lit* & *fig*) چوققلق tufâne; — **Child'hood**, (*n.*) چوققلوق chojouqluq; (*lit.*) صباوت sabâvet; — **Child'less**, (*a.*) چوققسز chojouqsouz; — **Child'ren**, (*n. pl.*) چوققلار chojouqlar; اطفال etfâl.
Chile, chē'lā, (*n.pr.*) شيلي shili; — **Chi'lian**, (*a.*) شيلي... shili...; (*n.*) شيلي shilili
Chill, chil, (*n.* & *a.*) صوغوق soghouq; آياز ayaz; (*v.a.*) صوغوتق soghoutmaq; (*v. n.*) صوغوق soghoumaq; **to catch a** — صوغوق اوشومك ūshūmek; **so-** صوغوق almaq; — **Chil'ly**, (-'i) (*a.*) صوغوق soghouqja; (*fig.*) بارد bârid.
Chime, chim, (*n.*) (*mus.*) مقام maqâm; (*fig.*) آهنگ âhenk, (*pl*) چاڭ chan sesleri; (*v.a.*) چالاق chalmaq; **to — in with** (ئ) اشتراك et. .
Chimera, ki-mē'ra, (*n.*) اژدر ejder; (*fig.*) هيوئلا hüyûlâ; كايوس kyâbous; — **Chimer'ical**, (-'i-kal) (*a.*) خيالي hayâli; قورونتولى qourountoulou.
Chimney, chim'ni, (*n.*) باجا baja; شهمينه shemine اوچاق ojaq; — **board** شهمينه qaqi shemine qapâ; — **corner** (*fig.*) آتش كئاري atesh kenaru; — **piece** (راف) (raf); شهمينه اوستى shemine üstü; — **pot** بوريسى baja borousou; — **sweeper** اوچاقچى ojaqju. külah;
Chimpanzee, chim-pan'zē, (*n.*) (zo) شيمپانزه shimpanze; (مايمون) (may-moun).
Chin, chin, (*n.*) چكه chene; (*v.n.*) چالاق chene chalmaq.
China, chin'a, (*n.pr.*) چين chin; (*n.*) چيني chini; — **Chinese'**, (nēz) (*a.*) چين... chin...; (*n.*) چينلي chinli; (*lan-guage*) چينجه chinje.
Chinchilla, chin-chil'la, (*n.*) شينشिला shinshilla; (-fur) شينشिला (كورك) shin-shilla (-kürk).
Chink, chingk, (*n.*) ياريق yaruq; چاتلاق

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[CHI-CHR] (انكليزيجه كلماتك تلمظي ايجون) act, chānge, cārd, red, mē; hēr; in, mine;

chatlaq; (*v.a.*) چاتلاتماق chatlatmaq;
(*full*) چولديرماق doldourmaq, (*sound*)
چابلاماق chunlatmaq; (*v.n.*)
چاتلاماق; — **Chink'y**, (-'i) (*a*) چاتلاق
chatlaq
Chintz, chints, (*n*) چينت basma
chit.
Chios, ki'os, (*n.pr.*) ساقت (آله سي) saquz
(-adasu)
Chip, chip, (*n.*) يونعه yonga; پارچه par-
chia, (*v.a.*) يونتماق yontmaq; كسمك kes-
mek, — **off** قو پارماق qoparmaq; (*v.n.*)
قوپماق qopmaq; — **of the old block**
(تام باباسونك) tam babasuun ôlou),
(الولد سر اي) (elveledi surru ebî)
Chiropodist, ki-rop'o-dist, (*n*) ناصيرجي
nasurju
Chirp, chērp, (*n*) جيويلى juvultu; (*v.n.*)
جيويلدماق juvuldamaq.
Chirrup, chir'up, (*v.a.*) (fig.) تشويق
teshviq et.
Chisel, chiz'el, (*n*) قلم keski qal-
lem, (*v.a.*) ايشلемеك ishlemek; اويق oy-
maq; — **off** تراش turash et.; — **out**
(fig.) ايشلемеك dolandurmaq; — **Chis-**
elled, (-'eld) (*a.*) ايشلеме ishleme;
(fig.) كسكين keskin; — **Chis'elling**
(*n*) ايشلеме ishleme.
Chit, chit, (*n.*) چويق chojouk; (*fig.*)
ياورو yavrou.
Chitchat, chit'chat, (*n.*) صحبت sohbet,
(chene) (چكه).
Chivalry, shiv'al-ri, (*n.*) شيواليهك sheu-
valyelik; (*fig.*) مردلك merdlik; —
Chiv'alrous, -ly, (-rus, -li) (*a*) (ad.)
مردانه merdâne.
Chlorin, klō'rin, (*n*) قلور qlor; —
Chlō'ride, (-'rid) or (-'rid) (*n*) قلدور
qlorür; — **Chlō'roform**, (*n.*) قلدورفورم
qloroform.
Chockful, chok'fōul, طولو dolou; قالاتاي
qalabaluq.
Chocolate, chok'ō-lāt, (*n*) چيقلوتا chi-
qolata.
Choice, choi, (*n.*) انتخاب intihâb; (*a*)
سچمه sechme. (*lit.*) منتخب muntehab;
— **ly** (*ad.*) اهتامله ihtimâmla; — **ness**
(*n.*) فوق العادملك fevqal-âdelik; (*lit.*)
ممتازيت mümtâziyyet; — **Choice'st** (*a.*)
الكوثر en güzel; لك منتخب en mün-
tehab.
Choir, kwir, (*n*) قورا qora; (مغنيان)
(mougannîler).

Choke, chōk, (*v.a.*) بوغق bōmaq; (*fig.*)
توقماق tuqamaq; باسديرماق basdurmaq.
— **damp**, بوغيغي هوا boghoujou hava,
غاز gaz
Choler, kol'ēr, (*n.*) صفرا safra; (*fig.*)
هفكه eufke, حدث hiddet; — **Chol'-**
eric, (-ik) (*a*) صفراوي safirâvî; (*fig.*)
حداد hadid
Cholera, kol'ēr-a, (*n*) قولرا qolera.
Choose, chō-z, (*v.a.*) انتخاب intihâb
et.; اختيار beyenmek, (*v.n.*) ihtiyâr et.;
ترجيح tejiḥ et.; — **Choos'ing**, (z'ing) (*n*) آرزو arzû,
انتخاب intihâb; — **Chōs'en**, (z'n) (*a.*)
منتخب müntehab.
Chop, chop, (*n.*) قوتلت qotlet, پيرولا
pirzola; (*blow*) ضربه darbe; (*change*)
تحويل tehavvül; (*pl.*) چكه chene;
(*mouth*) آغز âz; (*fig.*) مدخل medhal;
(*gun*) قلم fem; (*v.a.*) قيبق quymaq;
(*fig.*) پارچهلاماق parchalamaq; (*change*)
مبدله deyishdirmek; (*com.*) مبدله
moubâdele et.; (*v.n.*) ديكشمك deyishi-
mek; — **Chopp'er**, (*n.*) ساطير satur;
(*pers.*) ياروچي yaruju, اودونچي odounjou.
Chopping, chop'ing, (*a.*) قالين qalun;
(*fig.*) حنظل hantâl; — **block** ات كونوكى
et kütüy; — **board** ات تختهسي et talta-
su, — **knife** ساطير satur — **machine**
et makinesi.
Chord, kord, (*n.*) كيريش kirish,
تل tel; آقورد aqord, (*fig.*) آهنك âhenk;
(*math*) وتر veter.
Chorography, kō-rog'ra-fi, (*n.*) قوروغرافي
qorografi, (*lit.*) توصيف اراضي tavsifi
arâzi.
Chorus, kō'rus, (*n*) قورا qora; (مغنيان)
(mougannîler). — **Chō'ral**, (*a.*)... قورا...
qora...; tegannî. — **Chō'rale**,
(-rāl) (*n.*) (rel) الهى ilâhi; — **Chō'r'ist**,
(*n*) موعننى mouganî. (*lit.*) قورديست qorîst;
Chowder, chow'dēr, (*n*) بالق حاشلامهسي
(baluq hashlamasi); قالهتلى بالق (qa-
leteli baluq).
Christ, krist, (*n.pr.*) عيسى (حضرت)
(hazreti-) isâ.
Christen, kris'n, (*v.a.*) واقفان vaftiz
et; — **Christ'ening**, (*n*) واقفان vaftiz.
Christi'an, kris'chun, (*n.*) (a.) خريستيان
huristiyan; — **association** (*lit.*) جمعيت
jem-iiyyeti huristiyaniiyye;
— **world** (*lit.*) عالم خريستيانيت âlemi hu-
ristiyaniiyyet; — **name** واقفان اسمي

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte very; tūōو چيوو; ch چ, sh ش, th ث; th; zh ژ [CHR-CIR]

vaftiz ismi; mahlas; — **Christianity**, (kris-chi-an'i-ti)(n.) خريستيانلىق; huristiyanluq; — **Christ'ianize**, (kris'chun-iz) (v.a.) تىنىز ايتىدىمىك te-nassour etdirmek

Christiania, kris-te-ä'ne-ä, (n.pr) خريستيانىيە qristiyan'ya.

Christmas, kris'mas, (n) نوئەل no-el; hurist'yanluq; — **box**, نوئەل milâdu isâ; — **box**, نوئەل no-el hediyesi.

Chromatic, krō-mat'ik, (a) (lit.) لوني levni; ... الوان elvân ...

Chronic, kron'ik, (a.) قرونىك qronik; مزمن müzmin.

Chronicle, kron'i-kl, (n.) تاريخ târih, وقايع vaqâyi', (written) وقايعنامە vaqâ-yi-nâmê; (rel.) مناقب menâqib; (v.a.) قايىد qayd et.; — **Chron'icles**, (-'ik-ler)(n) وقايعنامە hikyâye et.; وقايعنامە vaq-a nûvis

Chronology, kron-ol'o-jî, (n) قرونولوژى qronoloji; تاريخ târih; زمان zemân; — **Chronological**, (jî-kal) (a.) قرونولوژى qronoloji; زمان zemânî

Chronometer, kron-om'e-tèr, (n) قرونومتر qronometre.

Chrysalis, kris'a-lis, (n) ايىك قوردى ipek qourdou, (lit.) دود حديث dôudi hadîs.

Chrysanthemum, kris-an'the-mum, (n) قريزانتەم qrizantem; قاسم qasum patu.

Chub, chub, (n.) قايى باغى qaya balugh.

Chubby, chub'i, (a.) يودور bodour; شيشكىن shishkin.

Chuck, chuk, (n) (zo) غىداقلامە gudaqlama; (fig) پىلىچ pilich; ياورو yavrou; (stone) جاقىل chaqul; (pl.) بىلە temâs; (fig.) اوqشامە oqshama, (v.a.) (zo) غىداقلامە qudaqlamaq; (fig.) اوqشامە oqshamaq

Chuckle, chuk'l, (n) غىداقلامە gudaqlama; (fig.) قىيىردامە ququrdama; (v.n) قىيىردامە ququrdamaq; (v.a.) چاغرىم chârmaq; (caress) اوqشامە oqshamaq.

Chum, chum, (n.) آرقداش arqadash; رفيق refiq.

Chump, chump, (n.) كوتوك kütük; طاووز taqoz.

Chunk, chungk, (n.) كوتوك kütük; قالين qalun parcha; — **Chunk'y**, (-'i) يودور bodour; قالين qalun.

Church, church, (n) كليسا kilise, (v.a.) (fig.) dou-â et.; — **man**, باس papaz; — **rate**, كليسا عائداتى kilise â-idâtu, — **warden**, متولى mütevellî; — **yard**, قبرستان qabristan; (lit.) خىپره hatire.

Churlish, churl'ish, (a) قايا qaba; وحشى vahshî.

Churn, churn, (n.) يايىق yayuq; (v.a.) ياي چىقارماق yâ chuqarmaq

Chute, shōōt, (n) آقنى aquntu; جريان jereyân, سلاله shilâlê.

Chyle, kîl, (n) (med) كىلوس kilos, صاليه salye

Chyme, kîm, (n.) كىموس kimûs; (حاصلات) (hâsulâtu hazmiyye); —

Chymification, (-kâ'shun)(n.) كىموسە kimûse tehavvûl

Cicero, sis'e-ro, (n.pr) چىچيرو chichero.

Cicerone, sis-e-rō'ne, (n) رهبر rehber; ترجمان terjûman; (v.n.) رهبرى rehberlik et.; ترجمان terjûmanluq et..

Cider, sî'der, (n.) سىدر sidr; اليا شرابى elma sharabu.

Cigar, si-gâr, (n.) سىگار sigar.

Cilicia, si-lish'i-a, (n.pr) كىليكيya kilikya.

Cinchona, sin-kō'na, (n.) قىنافىنا quna-quna.

Cineinnati, sin-sin-nâ'ti, (n.pr) چىنچىناتى chinchinâti.

Cinder, sin'dèr, (n.) كىمور توڭى keumûr tozou; قىرىنقى quruntu; (mar.) پاساكول pasakûl.

Cinematograph, sin-e mat'o-graf, (n.) سىنەما sinema

Cineration, sin-e-ra'shun, (n) ياقە yaqma, (lit.) ترميد termid.

Cinnamon, sin'a-mon, (n) دارچىن tar-chun.

Cinque, singk, (n) پىنج penj, (بشلى) (beshli).

Cipher, si'fèr, (n) سىفر sufur; ايشىيال inisiyal, مارقه marqa; (Sullian's) طغرا toura; (secret) شىفره shifre; (v. n.) شىفره يازماق shifre yazmaq.

Circassia, ser-kash'ya, (n.pr) چىركەزستان cheikezistan; — **Circass'ian**, (a. fig. n.) چىركەز cherkez.

Circle, sèrk'l, (n.) دائره dâ-ire; (fig. fig.) احاطه ihâta et.; (v. n.) دور devr et..

Circuit, sèr'kit, (n.) دوره devre; (area) ساحة sâha; (jud.) منطقه mountuqa;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[CIR-CIV] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mīne;

(*v n.*) دور *devr et.*; — **Circū'itous**, (*ser-kū'it-us*) (*a.*) طولاشیق dolashuq; صا: طولاشه رق **Circū'itously**, (*ad.*) طولاشه رق dolasharaq.
Circular, sēr'kū-lar, (*a*) مدور müdev-ver; دائیری dâ-irevî; (*n.*) تعیم tâ'mim; (*lit.*) تحریرات عمومیہ tahrîrâtü oumôu-miyye; — **notes** (*fin.*) قره دی مکتوبلری qređi mektoublaru.
Circulate, sēr'kū-lât, (*v.a.*) طولاشدیرمق dolashdurmaq, (*fig.*) نشر *neshr et.*, طولاشیق *dolashuq et.*; (*v.n.*) طولاشیق dolashmaq; دور *devr et.*; (*fig.*) دور *devrân et.*; (*money*) tedâvül *et.*; — **Circulā'tion**, (-'shun) (*n.*) دور *devr*; جریان *jereyân*; (*fig.*) دوران *devrân*; انتشار *intishâr*, (*money*) تارہ *para*, رایج آقه *râyij aqje*; (*act.*) تداول *tedâvül*; (sale) رواج *revâj*; ساتش *satush*
Circumambient, ser-kum-am'bi-ent; (*a.*) محیط *ihâta eden*, محیط *mouhit*.
Circumcise, sēr'kum-siz, (*v.a.*) سنت *sünnet et.*; (*fig.*) کسمک *kesmek*; — **Circumciser**, (*n.*) سنتچی *sunnetji*; — **Cir'eumci'sion**, (-si'zhun) (*n*) سنت *sünnet*, ختان *hutân*.
Circumference, ser-kum'fēr-ens, (*n.*) محیط *mouhit*.
Circumflex, sēr'kum-fleks, (*n.*) سیر-سیر *qırqonflex*.
Circumnavigate, sēr-kum-nav'i-gât, (*v.a.*) (اطرافی) *(etrâfunu-)* *devr et*; طولاشیق *dolashuq*; — **Circumnavigā'tion**, (-'shun) (*n*) (اطرافی) *(etrâfunu)* *devr*.
Circumscribe, sēr-kum-skrib', (*v.a.*) تحدید *tahdîd et.*; (*fig.*) احاطه *ihâta et.*; — **Circumscription**, (-'shun) (*n.*) حدود *houdûd*; (*act.*) تحدید *tahdîd*.
Circumspect, sēr'kum-spekt, (*a.*) احتیاطی *ihtiyâtlu*; (*lit.*) متیظ *müte-yaqquz*; — **ly**, (*ad.*) مدبرانه *müdebbi-râne*; — **Circumspec'tion**, (-'shun) (*n*) (*lit.*) تيقظ *teyaqqouz*; احتیاط *ihtiyât*.
Circumstance sēr'kum-stans, (*n.*) حال *hâl*; (*pl.*) احوال *ahvâl*; شرائط *sherâ-it*; (*details*) ایضاحات *teferrû-ât*; تفرعات *îza-hât*; **under these-s** تحتہ *bou sherâ-it tahtunda*...; **in «good» -s** «ای» *«iyi» bir halde*; **that depends on-s** بو احوالہ نایعدر *bou ah-vâle tâbi'dir*; **to be in easy-s** مره او.

müreffeh ol; گینه جی او. *gechinejeji ol*; — **Circumstan'tial**, (-'shal) (*a.*) (*detailed*) مفصل *moufassal*; دقیق *daqîq*; (*incidental*) (*lit.*) عارضی *âruzî*; (*fig.*) فرعی *für-fer-i*; (*n pl.*) تفرعات *teferrû-ât*, فروغ *für-rûn*; — **evidence** دلائل فرعیہ *delâ-ili fer-uyye*; استدلال *istidlâlât*; — **Cir-cumstan'tiate**, (-'shi-ât) (*v.a.*) تفصیل *tafsîl*; اثبات *izâh et.*; اثبات *is-bât et*.
Circumvent, rsēr-kum-vent', (*v.a.*) (atlatmaq) (atlatmaq) آلماتق *aldatmaq*; حیلہ *(n.)* **Circumven'tion**, (-'shun) *hîle*.
Circus, sēr'kus, (*n.*) سیرک *sirq*.
Cirrus, sir'us, (*n.*) طحاف *tahâf*; طحاف *(boulout)*; — **cū'mulus**, طحاف *tahâfu dijnevî*; — **strâ'tus**, طحاف عارضی *tahâfu âruzî*.
Cistern, sis'tern, (*n.*) صهرنج *sahrunj*; حزنہ *hazne*.
Citadel, sit'a-del, (*n.*) حصار *hisar*; قلعه *qale*.
Cite, sit, (*v.a.*) (*jud.*) جلب *jelb et.*; ذکر *dâ'vet et.*; (*quote*) ذکر *zîkr et.*; ایراد *îrâd et.*; (*adduce*) (*lit.*) استدلال *istish-hâd et.*; — **citā'tion**, (si-tā'shun) (*n.*) جلب *jelb*; احضار *ihzâr*; ایراد *îrâd*; نقل *naql*; (*quotation*)
Citizen, sit'i-zen, (*n*) همشهری *hemsheh-rî*; اهالی *ahâlî*; تبعہ *tebe-a*; fellow vatandâsh; — **Cit'izenship**, yer-lilk; همشهری *hemsherilik*; تابعیت *tâbi-iyyet*.
Citron, sit'run, (*n.*) لیمون *limon*; آماج *âj qavounou*.
City, sit'i, (*n.*) شهر *shehir*.
Civet, siv'et (*n*) مسک *mis*; — **cat**, مسک *mis kedisi*.
Civic, siv'ik, (*a*) بلدی *beledî*; شهری *shehri*.
Civil, siv'il, سویل *sivil*; ملکی *milki*; نازک *houqûqî*; (*polite*) حقوق *houqûqî*; قانون *qân*; — **law** (*lit.*) کبار *kibar*; (احکام عدلیہ) *medenî*; مدنی *medenî*; — **Government**, hûkyôumeti *milkiye*; — **marriage**, ازدواج *iz-divâju medenî*; — **tribunals**, عاکم *mahâkimi houqûqiyye*; — **war**, داخلی محاربه *dâhilî mouhârebe*; سويل *istilâl*; — **Civil'ian**, (*n.*) نزاکت *sivil*; — **Civil'ity**, (-'i-ti) (*n.*) تربیہ *terbiye*.

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

Civilise, siv'il-iz, (*v.a.*) مدنيلاشدرمك medenî-leshdirmek; (*lit.*) تمدن. — **Civilizā'tion**, (-li-zā'shun) (*n*) مدنيت medeniyyet; — **Civ'ilized**, (-lîzd) (*a.*) مدني medenî; — **world** (*lit.*) دنياء عالم âlemi medeniyyet.

Clack, klak, (*n*) چاٲيردي chaturdu; (*fig.*) (ظبرلي) (zurultu), (*v n*) چاٲيردامق cha-turdamaq, (*fig.*) (ظيرلدامق) (zurulda-maq)

Claim, klām, (*n*) طلب taleb; (*puā*) دعوا dā'vā; (*fig.*) مدعيات müdde-uyyāt; (*right*) حق haqq mat-lôub, (*pl*) مطالب matâlih, (*v.a.*) طلب taleb et.; (*fig.*) ادعا iddâ et.; — **Claim'able**, (*a*) ايستنه بيلير istenebilir; — **Claim'ant**, (*n*) مدعي müdde-i; صاحب sâhib (tâlib)

Clairvoyance, klār-voi'ans, (*n*) (*lit.*) دوربينليك basîret; كيات kiyâset, دوربينليك dôurbînlik; — **Clairvoy'ant**, (*a.*) دوربين dôurbîn; (*n*) دوربين آدم dôurbîn adam; (فطين ذات) (fatîn zât)

Clam, klam, (*n*) طراق taraq; (*v.n.*) طوق yapushmaq; طوق toutmaq; — **Clam'my**, (-i) (*a.*) ياپيشغان ya-pushgan; ايسلاق uslaq.

Clamber, klam'ber, (*v.n.*) طيرماق tur-manmaq.

Clamour, klam'ur, (*n.*) ياٲيردي paturdu; وله velvele; (*v.n.*) باغرمق bâрмаق; — **for** گورولتو. — **Clam'ourer**, (*n*) گورولتوچى gürültüçü; وله velveleji; — **Clam'orous**, (-rus) (*a.*) گورولتولى gürültülü; (*pers.*) وله velveleji; — **Clam'orously**, (*ad.*) گورولتو ايله gürültüyle.

Clamp, klamp, (*n.*) منكنه kened; منكنه mengene; (*v.a.*) كندله مك kenedlemek.

Clan, klan, (*n.*) قيله qabile; (*fig.*) طاقم taqum; (*lit.*) زمره zümre.

Clandestine, klan-des'tin, (*a.*) كيزلى gizli; خفي hafi; — **ly**, (*ad.*) كيزلiden gizliden; خفيا hafiyyen.

Clang, klang, (*n*) سس ses; طاقيردي ta-qurdu; (*fig.*) شاقيردي shaqurdu; (*v n.*) شاقيردامق chaqurdamq; چينلامق chinlamq; — **of arms** سلاح shahurdamq; (*fig.*) حرب harb.

Clank, klangk, (*n.*) طاقيردي taqurdu; (*v.a.*) شاقيردامق shaqurdatmaq; (*v.n.*) شاقيردامق shaqurdamq.

Clap, klap, (*n.*) شاقيردي shaqurdu;

ياٲيردي paturdu; (*v.a.*) وورمق vourmaq; چارمق charpmaq; (*v n.*) وورمق vour-maq; (*applaud*) آلقيشلامق alqushla-maq; — **up** قامق qapamaq; باغلامق bâlamaq; — **'trap**, (*n*) ره قلام reqlam; گوستريش geusterish; — **Clap'per**, (-'er) (*n.*) والف valf; ديل dil; (*pers.*) آلقيش alqushju; — **Clap'ping**, (-'ing) (*n.*) آلقيش alqush.

Claret, klar'et, (*n.*) بوردو شرابي bordo sharabu; (*blood*) قان qan.

Clarify, klar'i-fi, (*v.a.*) تميزلەمك temiz-lemek; (*lit.*) تصفيه tasfiye et; (*v n*) تميزلەنمك temizlenmek; (*fig.*) آچيلىق achul-maq; — **Clarificā'tion**, (-fi-kā'shun) (*n.*) آچيلىم berrâqlashma; (*fig.*) آچيلىم achulma.

Clarinet, klar'in-et, (*n.*) قلارينەت cla-rinet, (قرانەتا) (quraneta).

Clarion, klar'i-on, (*n.*) بورو borou; زورنا zourna.

Clash, klash, (*n.*) چارپيشما charpushma, (*lit.*) تصادم tesâdüm; (*v.*) چارپيشمق char-pushmaq, (*lit.*) تصادم tesâdüm et.; (*disagree*) اوچماق ouymamaq, (*lit.*) اوچماق mübâyin ol.; — **Clash'ing**, (*n*) چارپيشما charpushma; (*fig.*) اختلاف ihtilâf; — **of** «ideas» (*lit.*) «افكار» mousâdemeyi «efkyâr».

Clasp, klasp, (*n*) قوپچه qopja; (*v.a.*) قوپچەلەمق qopjalamaq; قوپچەلەمق tout-dourmaq; (*v n.*) قوپچەلەمق taqulmaq; — **'knife** چاقى chaqu; — **Clasp'er**, (*n.*) قانچە qanja; (*bot.*) فيلز filiz.

Class, klas, (*n.*) صنف sunuf; (*v.a.*) تصنيف tasnif et.; (*lit.*) ترتيب ترتیب et.; **evening** — كچه دىسى geje dersi; — **mate**, صنف آرقداشى sunuf arqada-shu; — **Classificā'tion**, (-i-fi-kā'shun) (*n.*) تصنيف tasnif; — **Clas's-ify**, (-i-fi) (*v.a.*) آيىرمق ayımaq, (*lit.*) تصنيف tasnif et..

Classic, klas'ik, (*a.* و *n.*) قلاسيق qlassiq; مخلد mouhalled; (*pl*) مخلدات mouhal-ledât

Clatter, klat'er, (*n*) چاٲيردي chaturdu; (*v n.*) چاٲيردامق cha-turdamaq; (*fig.*) گورولتو gürültü et.

Clause, klawz, (*n.*) ماده madde; (*fig.*) احكام ahkyâm.

Clavicle, klav'i-kl, (*n.*) (ana.) كوبريچك keuprjûk kemiy.

Claw, klaw, (*n.*) طيرناق turnaq; نيچه

[CLA-CLI] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

penche; (*v.a.*) طیرمالماق turmalamaq; (*seize*) یاقالماق yaqalamaq; — **Clawed**, (*klawd*) (*a.*) پنجهلی pencheli.

Clay, klā, (*n*) چامور balchuq; چامور chamour, (*fig.*) طوپراق topraq; — **pit**, (لوله) balchuq oja; — **pipe**, (لوله) pipo.

Clean, klēn, (*a.*) تمیز temiz, (*fig.*) پاک پاک; (*ad.*) تماماً tamâmen; (*v.a.*) تمیزلەمەك temizlemek; — **ly**, (*ad.*) تمیزجه temizje; (*a.*) تمیز temiz; — **Cleanliness**, (*n.*) تمیزlik temizlik; نەزافەت nezâfet.

Cleanse, klēnz, (*v.a.*) تمیزلەمەك temizlemek; (*lit.*) تطهیر tat-hîr et.; — **Cleanser**, (*n*) تمیزلەمەك temizleyici; (*med* و *lit.*) منق munaqqî.

Clear, klēr, (*a.*) تمیز temiz; (*free*) آچیق achiq; (*transparent*) براق berrâq; صاف sâf; (*plain*) آچیق achiq, (*lit.*) صریح sarîh; (*evident*) آشکار âshikyâr; میدانه meydanda; (*ad.*) آچیقجه achiqja; (*quite*) تماماً tamâmen; (*v.a.*) تمیزلەمەك temizlemek; (*fig.*) آیرمق ayurmaq; (*free*) تهرته qourtarmaq, (*jud.*) تبرئه tibri-e et.; (*settle*) تسویه tesviye et.; (*lit.*) تصفیہ tasfiye et.; (*customs*) گۆمرۆكدن (gümrükden-) ge-chirmek, (*n*) آچیلماق achulmaq; to — away قالدورماق qaldurmaq; to — off توشما ber-taraf et.; to — up (*v.n.*) توضیح achiulmaq; (*fig.* و *lit.*) توضیح tevazzouh et.; to get قورتولماق qourtoulmaq; to keep — (*from*) اجتناب ijtinâb et.; — **ly**, (*ad.*) آچیقجه achiqja, (*lit.*) صراحت sarâhaten; — **ness**, (*n.*) آچیلماق achiqluq, (*lit.*) صراحت sarâhat; براتلق berrâqluq; — **Clear'ance**, (-'ans) (*n.*) تسویه tesviye; تصفیہ tasfiye (*mar*) پراتیقه pratiqa; — **Clear'ing house**, تصفیہ بانکەسى tasfiye banqasu

Cleave, klēv, (*v.a.*) يارماق yarmaq; (*v n*) يارماق yarulmaq; (*stick*) ياپیشما yapushmaq; (*fig.*) مربوط merbût ol.; — **Cleave'age**, (-'āz) (*n*) (act) يارله yarulma; (*lit.*) اشتقاق inshiqâq; يارماق yaruq; (*fig.*) تفرقه tefriqa; ihtilâf; — **Cleav'er**, (*n*) بالطه balta; (*pers.*) يارۇجۇ yaruju.

Cleft, kleft, (*n.*) يارماق yaruq; چاتلاق chatlaq.

Clematis, klem'a-tis, (*n.*) فول (bot) foul-bahri.

Clement, klem'ent, (*a.*) مەرحەتلى merha-

metli; مۇشەقق müshfiq, (*rel*) رحيم rahim; — **Clem'ency**, (-si) (*n*) مەرحەت merhamet, (*lit.*) رأفت re'fet.

Clergy, klér'ji, (*n*) (pl.) رهبان rühbân; — **man**, باباس papaz; راهب râhib; — **Cler'ical**, (-'i-kal) (*a.*) باباس papaz.; روحانی rōu-hân.

Clerk, klärk, (*n*) کاتب kyâtib; (*rel*) راهب râhib, — **Clerk'ship**, (*n*) کاتبلىک kyâtiblik.

Clever, klev'er, (*a.*) مقتدر aqullu; موقتەدىر mouqtedir; (*good*) ایي iyi; — **ly**, (*ad.*) أهیلانه âqilâne; ماهرانه mâhirâne; — **ness**, (*n.*) درایت dirâyet

Cliché, klē-shā', (*n*) کلیشه qlishe

Click, klik, (*n*) طیقیردی tuqurdu.

Client, kli'ent, (*n.*) مشتری müshteri; (*jud.*) موکل müvekkil.

Cliff, klif, (*n.*) یار yar; قایا qaya; —

Cliff'y, (-i) (*a.*) قایالاق qayaluq; صارپ sarp

Climate, klî'mât, (*n*) هوا hava; اقلیم iqlîm.

Climax, kli'maks, (*n*) غایه gâye, (*lit.*) ذروه zirve; derejeyi qousvâ; درجه قسوا

Climb, klim, (*v*) طیرماق tuımanmaq; پرچین et.; (*argument*) اسکات iskıyât et.; (*lit.*) الزام ilzâm et.; — **Climb'ers**, (-'ēz) (*n pl.*) (bot.) صارماشیق sarmashuq.

Clinch, klinsh, (*v.a.*) صیغەشدیرمق su-qushdurmaq; (*fig.*) یاقالماق yaqalamaq; (*nail*) چاقق chaqmaq; پرچین et.; (*argument*) اسکات iskıyât et.; (*lit.*) الزام ilzâm et.; — **Clinch'er**, (*n.*) مسکت kened; (*fig.* و *lit.*) مسکت müskit; جواب

Cling, kling, (*v.n.*) ياپیشما yapushmaq, مربوط sarulmaq; (*fig.*) مربوط merbût ol.

Clinic, klin'ik, (*n.*) کلینیک qlinik; سربریات mou-âyenehâne, (*lit.*) سربریات serîriyyât; خسته (pers) (yataq-da-) hasta; (*a.*) سریری serîrî.

Clink, klingk, (*n.*) شاقیردی shaqurdu; چینلەتق chunlamaq; (*v.a.*) چینلەتق chunlatmaq.

Clip, klip, (*n*) قیرپه qurpma; (*thing*) قیرپنق qurpuntu; (*blow*) فیسکه fiske; ضربه darbe; (*paper*) ماقطوعه maqtôu-a; جیمیز parcha; (*pl.*) قیصاج qusach; jumbuz; (*paper*) رابطیه (rabtuye); (*v.a.*) قیرپق qurpmaq; کسمک kesmek;

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon; shul, mūte, very; tū چيوو ch, sh ش, th ث, th د, zh ز [CLI-CLO]

(*coin*) قازىق qazumaq; **to** — the wings qanadlarunu qurpmak, (*fig.*) مانع او. **mānî'ol**; — **Clipp'er**, (*n*) يوك مقاصى yūn maqasu, (*mar*) hafif yelkenli; (*coin*) قاليان (قالبان) qalpazan; (*fig.*) (يامان) (yaman).

Clique, klēk, (*n*) غروب gouroup; (قرميت) (qomite), (*gang*) گروه gūrōuh, (عونه) (avene)

Cloak, klōk, (*n*) قاپوت qapout, (الطو) palto, (*fig.*) اورتو eurtū, (*v.a.*) اورتاك eurtmek, (*fig.*) گيزلەمەك gizlemek; — **room**, (وہستبول) gardurob; (vestibul)

Clock, klok, (*n*) ساعت sāt, — **dial**, (قادران) qadran, — **maker**, ساعتچی sātji, — **work**, ساعت ماكنەسى sāt makinesi, (*a*) (*fig.*) ساعت سāt gibi منتظم moun-tazam; it is «seven» o'clock ساعت «يەدى» sāt «yedi»!

Clod, klod, (*n*) كېرىچ kerpich; (*fig.*) قالب qalub, (*stupid*) سىرسم sersem; (*v.*) **hop**, كېرىچ او. **hopper**, (-hop'er) كويىل keuyli; قانا qaba adam

Clog, klog, (*n*) آناج قوندە āj qoundura, (*fig.*) كوستەك keustek, مانع mānî'; (*v.a.*) (-up) طيقاق tuqamaq, (to) كوستەك وورماق keustek vourmaq; (*fig.*) طيقاق tuqmaq, (*hinder*) مانع men et; (*v.*) طيقاق hā-il ol, (*v.*) طيقاق tuqan-maq, بېكىشمەك pekishmek; — **Clogg-iness**, (-g'i-) (*n*) حال hā-il, (*pl*) موانع mevānî'.

Cloister, klois'ter, (*n*) مناستەر manas-tur; (*pl*) دهليز dihliiz, (*v.a.*) (مناستەر) (manastura-) qapamaq; — **Clois'tral**, (*a*) ... مناستەر manastur ..., (*fig.*) تەنہا tenhâ.

Close, klōs, (*n*) قاپالى qapalu yer; (قاپلى) avlu, (*plot*) عرصە arsa, (*a*) قاپالى qapalu, (*lit.*) محصور mahsūr, (*near*) يقين yaqun; (*intimate*) صيقى suqu, صيقى samimî; (*narrow*) صيقى suq; (*secret*) گيزلى gizli; (*housousi*) خصوصى housousi, (*ad.*) يقين yaqundan, (*tightly*) صيقى su-quja; — **ly**, (*ad.*) يقين yaqundan, يقين suquja; — **ness**, (*n*) يقين yaqunluq; صيقى suququ; (*fig.*) دقت diqqat; (*reservedn*) (*lit.*) كىتومت ke-tōumiyet; **to keep** — حاضر au-zur ol.; آيرىلماق ayrulmamaq; — **by**, بك يقين pek yaqun; — **Corporation**,

(*lit.*) جمعيت jem-iyyeti münha-sura, — handed, (*a*) الى صيقى eli su-qu, جىرى jümri; — **stool**, اسكىله لارماق iskemle lâzumluq.

Close, klōz, (*n*) ختام hutâm, نهايت nihâyyet; (*v.a.*) قاپاتماق qapatmaq, (*draw*) صىقىش suqushdurmaq; (*finish*) بىتىرمەك bitirmek; (*fig.*) حل hall et; (*v.*) قاپاتماق qapanmaq; (*end*) ختام hutâm bouлмаq, **to** — a bargain اوپوشماق ouyoushmaq; ايشى ishı bitirmek; **with closed doors** حقى صورتە hafi sōuretdе: — **Clōs'ing**, (-z'-) (*n*) قاپانما qapanma; خاتم hutâm, (*end*) صوک son, (*lit.*) خاتم hâtme; — **Clōs'ure**, (-zh'ur) (*n*) قاپانما qapama, (*end*) نهايت nihâyyet, (*parliament*) ختام hutâm, كىفایەت kifâyet.

Closet, kloz'et, (*n*) قاپنە qabine; عجره hejre, **water** — حلا halâ, قدەمەنە qademhâne; تووال tovalet.

Clot, klot, (*n*) پىختى puhtu; (*v.*) پىختىلاشق puhtulashmaq

Cloth, kloth, (*n*) ماش qoumash, ن bez; (*fig*) كىسه kisve; (*covering*) اورتو eurtū, **the** — راهبلىك rāhiblik; (*pl*) ماسە اورتوسى masa eurtüsü

Clothe, klōth, (*v.a.*) كىيىدىرمەك giydir-mek; (*fig*) تەيلىز et; (*cover*) كىيىنمەك eurtmek, — **one's self** giyinmek; (*fig*) اورتو eurtünmek.

Clothes, klōthz, (klōz) (*n pl*) جاماشير chamashur; **suit of** — اىواب esvab; **elbise**, — **basket** جاماشير سېتى chamas-hur sepeti, — **Clōth'ier**, (zh'yér) مانىفوتارەسى mani-fotraju

Cloud, klowd, (*n*) بولوت boulout; (*lit.*) سحاب sehâb; (*spot*) لەك leke, (*v.a.*) قارارتماق qarartmaq, اورتەك eurtmek; (*stain*) لەكەلمەك lekelemek; (*v.*) قارارماق qararmaq; — **Cloud'iness**, (*n*) قارارتماق qarartu; (*fig.*) طونوقلۇق donouqluq, (*cloth*) خارە hâre; — **Cloud'less**, (*a*) بىراق berrâq; — **Cloud'y**, (-i) (*a*) بولوتلۇق bouloutluq; (*fig.*) مۇظلم mouz-lim; **lekeli**, (*lekeli*) دومانلى doumanli; (*gloomy*) طونوق donouq, خارەلە hâreli; (*fig.*) كەدرلى kederli; (*shady*) كۆلەك geulge (-lik).

Clout, klowt, (*n*) يامە yama; (*rag*) پاچاورە pachavra; (*blow*) توقات toqat; (*v.a.*)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though, et =etmek; ol.=olmaq.

[CLO-COA] (انگلیزجه کلماتک تلمغی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

— up توقات یاماق yamamaq; — qat atmaq.
Clove, klōv, (n.) (قورو) قره نقیل (qourou-) qaranfil; — **gillyflower**, (-jī'li-flow-ēr) (n.) (bot.) قره نقیل qaranfil.
Cloven, klōv'n, (a) چاتال chatal, یاریق yaruq; — **footed**, (a.) چاتال طیرناقلی chatal turnaq; — **hoof**, (n.) (fig.) شیطان sheytan.
Clover, klov'ēr, (n.) یونجه yonja; to live in — راحت یاشماق rahat yashamaq.
Clown, clown, (n.) قانا qaba adam; قومیق qomıq; صویتیاری soytaru; — **Clown'ish**, (a.) قانا qaba; حویرات hoyrat; — **Clown'ishly**, (ad.) قاناجه qabaja, حویرانجه hoyratja.
Cloy, kloı, (v.a.) بۇغدیرمق buqduрмаq, اوساندیرمق ousandırmaq.
Club, klub, (n.) محمل qouloub; محمل mah-fel; (stick) صوبا sopa; دکنک daynek; (pl.) اسپاتی ispâti; (v.a.) وورمق vour-maq, دوومک deuvmek; (v.n.) طوبلایق toplanmaq; — **for** اشتراک ishtirâk et; — **footed** یومرو آیایی youmrou ayaqlu; — **law**, (n.) زوربالق zorbaluq; (lit.) حکم tehakküm.
Cluck, kluk, (v.n.) غیداعلامق gudaqlamaq; — **Cluck'ing**, (n.) غیداعلامه gudaqlama; (fig.) طاقدیردی taqurdu.
Clue, klō, (n.) یوماق youmaq, (fig.) ایز iz, (stick) استناد ip oujou, (lit.) نقطه استناد noqtayi istinâd.
Clump, klump, (n.) کورتوک kütük; (fig.) (bilmeje) (بیلجه) küme; (pl.) — **Clump'y**, (-i) (a.) آغر âr.
Clumsy, klum'zi, (a.) قانا qaba, حنظل hantâl; بجریکسز bejirixiz; — **Clum'siness**, (-'zi-) (n.) قانالیق qaba-luq; بجریکسزlik bejirixizlik.
Cluster, klus'tēr, (n.) دمت demet; (fig.) کومه küme; (grapes) صالقم salqum; (v.n.) طوبلایق toplanmaq; کومه küme ol.
Clutch, kluch, (n.) پنجه penche; قبضه qabza; (act) یاقلامه yaqalama; غصب gasb; (pl. fig.) مظالم mezâlim; غدارلق gaddârluq; (v.a.) یاقلامق yaqalamaq; طومق toutmaq.
Clutter, klut'ēr, (n.) قارشۇق qarusluq; قارışdırmaq gürültü; (v.a.) قارشۇق qarusdurmaq; ییغمق yughmaq; (v.n.) ییغلمق yughulmaq.
Clyster, klis'tēr, (n.) تنقیه tenqiye;

(v.a.) تنقیه یایمق tenqiye yapmaq; — pipe, شیرینجه shrunga
Coach, kōch, (n.) آرابه araba; (trainer) اوکرتک mou-allim, (v.a.) (fig.) تلمیق tâ'lim euyretmek; (spo) تلمیق یایدیرمق tâ'lim yapdurmaq, (v.n.) قولایمق araba qoullanmaq; (fig.) اوکرتک euyrenmek; آرابه تلمیق tâ'lim et; — **box**, آرابه تلمیق araba yeri, — **house**, آرابه تلمیق arabaluq, — **man**, آرابه تلمیق arabaju; — **Coach'ing**, (n.) (fig.) تلمیق tâ'lim; yetishdirme; احتضار ihzâr.
Coactive, ko-akt'iv, (a) جبری jebri.
Coadjutant, kō-ad-jō'tant, (n.) معاون mou-âvin (-lerden).
Co-agency, ko-â'jen-si, (n.) مشترک وکالت müshterek vekyâlet; — **Co-â'gent**, (-'jent) (n.) وکیل vekil (-lerden); مشترک وکیل müshterek vekil.
Coagulate, kō-ag'ū-lât, (v.n.) پختیلاشق puhtulanmaq; — **Coagula'tion**, (-'shun) (n.) پختیلاشمق puhtulanma.
Coal, kōl, (n.) کومور keumür; (v.a.) کومور keumür vermek; (v.n.) کومور keumür almaq, — **basket**, کومورلک chavalye; — **cellar**, کومورلک keumürlük; — **heaver**, کومور حمالی keumür hamalı, — **man**, کومورچی keumürçü, — **merchant**, کومور تاجاری keumür tüjjârı, — **mine**, کومور معدنی keumür mâ'deni; اوجاق ojaq; — **monger**, (-mun'gèr) (n.) کومورچی keumürçü; — **owner**, معدنچی mâ'denji; — **pit**, اوجاق ojaq; قویو qouyou; — **whipper**, کومور غملاسی keumür amelesi.
Coalesce, kō-al-es', (v.n.) برلشمک bir-leshmek.
Coalition, kō-al-ish'un, (n.) اشتراک ishtirâk; اتحاد ittihâd, (pol.) فوآکسیون qo-âlisyon; (temerküz) (تمرکز); — **Cabinet**, تمرکز قابتیه سی temerküz qabinesi; مختلط قابتیه mouhtelit qabine.
Coarse, kōrs, (a.) قانا qaba; — **ly**, (ad.) قاناجه qabaja; — **ness**, (n.) قانالیق qabalıq, — **grained**, (a.) ایری (دانهلی) iri (-tâneli).
Coast, kōst, (n.) ساحل sâhil; (v.n.) (mar) ساحل قویو gitmek; — **defence**, ساحل مدافعه سی sâhil müdâfâsu; — **man**, ساحل محافظی sâhil mouhâfuzu; — **Coast'ing**, (n.) ساحل سیری sâhil seyri; قابوتاژ qabotâj;

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōle; foot; mōōn; shut, mūle; very; tū چيرو ch; sh ش; th ث; zh ذ, zh ژ [COA-COG]

— trade, ساحل تيجارى sāhil tijāreti.
Coat, kōt, (n.) ثواب esvab; (zo) پوست post; (layer) طبقه tabaqa, qat; (v.a.) اوردن گيديمك giydirmek, (fig.) اوردنك eurtmek; (pant) سورمك sürmek, قاپلامق qaplamak, — of arms آرمه arma; — **Coat'ing**, (n.) اورتو eurtü; طبقه tabaqa; (cloth) آستار astar, آچ ich; (pl) قوماشلار qoumashlar.
Coax, kōks, (v.a.) اوقشامق oqshamaq; يوزه گولمك yüze gülmek; — **Coax'er**, (n.) يالتاق yaltaq; — **Coax'ingly**, (ad.) ملتفتانهملتفتانه mültefitâne.
Cob, kob, (n.) (zo.) يوك يارگيري yūk beygiri; (bot) مصر قوچانى musur qochanu; — **web**, اورۇنچىك eurünjek â, (fig.) طوراق touzaq.
Cobalt, kō'bwalt, (n.) — blue قوبالت qobalt (-mâvisi).
Cobble, kob'l, (v.a.) يامامق yamamaq, قانا ديكمك qaba dikmek; — **Cobb'ler**, (n.) اسكيجى eskiji.
Cochineal, koch'i-nēl, (n.) قيرمز qurmuz.
Cock, kok, (n.) (zo.) خروس horoz; (male) ارگك erkək.., (tab) موصلق mouslouq; (erect) چيمتق (dik-) chuintu; (gum) چاقماق chaqmaq; (v.a.) قالدورمق qaldurmaq, ديكمك dikmek; (gum) تتيه تتيه almaq; (v n.) قالدورمق qalmaq, ديكلمك dikilmek; — **boat**, (كوچورك) صاندال fiqa, قالدورمق (kü-clük-) sandal; — **chafer**, (zo.) مایس mayus beukeyi; — **crow**, (fig.) ارگك erken; — **fight**, خروس horoz deuyüşü; — **Cock'scomb**, (-'z-köm) (n.) ايبيك ibik; (bot.) خروس horoz ibiy; — **Cock'tail**, (-'tāl) (n.) قوتقەيل qoqtēyl; (zo.) آت at, يارۇش يارۇش beygiri; (fig.) قانا قالدورمق qana taqlidji.
Cockade, kok-ād', (n.) قوqard qoqard.
Cockle, kok'l, (n.) (zo.) طراق taraq; بوروشدورمق gelinjik; (v.a.) بوروشدورمق bouroushdourmaq; (v n.) بوروشمق bouroushmaq.
Cockney, kok'ne, (n.) لوندورلى londuralu; زوپه züppe.
Cocoa, kō'kō, (n.) قاقاو qaqa-o; — **nut**, هندستان hindistan jevizi.
Cocoon, ko-kōōn', (n.) قوزه qoza; — **Cocoon'ery**, (-'e-ri) (n.) قوزمخانه qozahâne.

Coction, kok'shun, (n.) خاشلامه hashlama; پيشمه pishme, قاينامه qaynama.
Cod, kod, (n.) قابوق qabouq; — **fish**, زنکين morina balugh; (fig.) زengin; — **liver-oil**, باقى baluq yâ.
Code, kōd, (n.) قانوننامه qânôunnâme; (com) قود qōd; — of signals اشارت تدریسات ishâret defteri; **The** — تدریسات tedrisât nizâmnamesi; — **Cod'ify**, (-i-fi) (v.a.) تنظيم tanzim et.; جمع jem et.; (lit.) تلفیق tel-fiğ et..
Codieil, kod'i-sil, (n.) وصیتنامه vassuyetnâme zeyli; علاوه ilâve.
Codling, kod'ling, (n.) قوزالاق qozalâq (-elma).
Coefficient, kō-ef-fish'ent, (n.) (math) امثال emsâl, (fig.) شريك sherik.
Coequal, kō-e'kwāl, (a. & n) معادل mou-âdil, کفو küfv
Coerce, kō-ers', (v.a.) تصديق tazyiq et.; اجبار ijbâr et; — **Coerc'ible**, (-s'iv) (a.) قابل اجبار qâbili ijbâr; — **Coer'cion**, (kō-er'shun) (n.) تصديق tazyiq; (lit.) اجبار ijbâr, زجر zejr; **means of** — (lit.) وسائل زجره vasa-iti zejrıye; زجر jebr; — **Coerc'ive**, (-s'iv) (lit.) زجرى jebrı; (lit.) زجرى zejrı; — **Coerc'ively**, (ad.) جبراً je-bren.
Coeval, kō-e'val, (a.) همسن hem-sinn, (fig lit.) معاصر mou-âsur.
Co-exist, kō-egz-ist', (v.n) (lit.) مترافق müterâfuq ol; — **Co-exist'ence**, (-'ens) (n.) (lit.) موجودیت مشترکه mev-jôndıyyeti müshtereke; — **Co-exist'ent**, (a.) (lit.) مترافق müterâfuq; موجود hem-vüjoud.
Coffee, kof'e, (n.) قهوه qahve; — (with milk) سوتلى sütlü qahve; **black** — (sâde) (sâde); سوتسز sütsüz qahve; قهوه — **bean**, چکردك chekirdek qahve; — **house**, قهوه (خانه) qurât-hâne, — **mill**, قهوه دگر مى qahve deyi meni; — **pot**, جزوه jezve; — **roaster**, قهوه تاههسى qahvetavasus.
Coffer, kof'ër, (n.) صندوق sanduq; قاسه qasa; — **dam**, قوفردام qoferdam; تمel temel.
Coffin, kof'in, (n.) تابوت tabout; (v.a.) تکفين tekfin et..
Cog, kog, (n.) ديش dish; (fig.) اغفال

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[COG-COL] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

igfāl, حيله hile; (v.a.) دیش قویق dish qomaq; (stop) دیش آچق dish achmaq; (stop) حيله تېق tevqif et.; (cheat) دیشلی چرخ hile yapmaq, — wheel, دیشلی چرخ dishli charq

Cogent, kō'jent, (a) قوتلی qouvvetli; (lit.) مفن mouqni'; — **Co'gency**, (-si) قوت قوت qouvet; (lit.) قوت قوت qouvveyi iqnā-uyye.

Cogitate, koj'i-tāt, (v n) دوشونمک dūshünmek; — **Cogitā'tion**, (-'shun) (n.) دوشونمه dūshünme; (lit.) تامل tememmül.

Cognac, kō'nyak, (n.) قونیاق qonyaq
Cognate, kog'nāt, (a) مشابه müşhâbih; عینی aynu; (a و n) (pers.) خصم husum; صوی soy.

Cognition, kog-nish'uu, (n) (lit.) وقوف vouqûuf, اطلاع uttulâ'; — **Cog'nis-ance**, (-sans), (n.) معلومات mâ'lûmât; خبر haber, (jurisdiction) حق قضا haq-qu qazâ, صلاحیت salâhiyyet, (badge) علامت alâmet.

Cohabit, kō-hab'it, (v n) برلکده یاشامق birlikde yashamaq; — **Cohabitā'-tion**, (-'shun) (n.) برلکده یاشامه birlikde yashama, برلکده اقامت birlikde iqâmet.

Co-heir, kō-ār', (n.) وارث مشترک vârisi müshterek.

Cohere, kō-hēr', (v.n.) یاپیشق yapushmaq; (lit.) iltisâq et.; — **Cohēr'ence**, (-'ens) (n.) یاپیشمه yapushma; التصاق lûsûq; لصوق iltisâq; (fig.) ارتباط irtibât, رابطہ râbuta; force of قوت لصوصه qouvveyi lûsûquyye; — **Cohēr'ent**, (a) تماس temâsuk, — **Cohēr'ent**, (a) ملصق mûlâsûq, (fig.) مربوط merbût; متحد müttehîd; — **Cohē'sion**, (-'zhun) (n.) یاپیشمه yapushma; (sci) تماس temâsuk.

Cohort, kō'hört, (n.) مفرزه müfreze; (fig) قاطم taqum, زمره züm.e

Coiffure, koif'fūr, (n.) سربوس serpûush; (hair) (qouvaffür); — **Coiff'-eur**, (-'er) (n.) پروکار peroukyâr; بربر berber

Coil, koi, (n.) قانقال qangal; حلقه halqa; (mar.) رودa; (v.a.) قانقال qangal et; (v.n.) دولامق dolamaq; قانقال qangal ol.; (v.a.) دولانماق dolanmaq.

Coin, koin, (n.) سک sikke; (pl.) مسکوکات meskyûkyât; (v.a.) پاره پارا para

basmaq; (lit.) سک ضرب sikke darb et.; (fig.) اوید بره ouydourmaq; ایجاد ijâd et.; — **Coin'age**, (-'āj) (n.) پارا para; مسکوکات meskyûkyât; (act) سک ضرب sikke darbu; (fig.) ایجاد ijâd; اهر eser; — **Coin'er**, (n) سک زن sikkezen; (counterfeiter) قالیاران qalpazan; (fig.) موجد mûujid.

Coincide, kō-in-sid', (v n.) تصادف te-sâdîf et.; (lit.) تطابق tetâbouq et.; — **Coin'idence**, (-'si-dens) (n.) تصادف tetâdîf; (lit.) تطابق tetâbouq; تهادت tehâdûs; — **Coin'ident**, (-'si-) (a.) مطابق moutâbuq; (lit.) متصادف mü-tesâdîf.

Coke, kōk, (n.) قوق (کوموری) qoq (-keumürü).

Colander, kul'end-er, (n.) سورکچ süzgeji

Cold, kōld, (n.) صوغوق soghouq; (fig.) بارد bârid; (n) صوغوق soghouq; (lit.) صوغوق bûrûdet, — **ly**, (ad) صوغوق soghouq, (fig.) باردانه bâridâne; — **ness**, (n.) صوغوق معاملہ soghouq mou-âmele, to — be صوغوق soghoumaq; (pers) اوشومک üshûmek; to catch — صوغوق آلتی soghouq almaq; — **blooded**, (a) صوغوق قانی qanlı.

Cole, kōl, (n.) (bot) لحنه lahana.

Colic, kol'ik, (n.) قولیک qoliki; قارن آقریسی qarn ârusu.

Collaborator, kol-ab'ō-rā-tor, (n.) رفیق refiq(-mesâ-i); معاون mou-âvin; — **Collaborā'tion**, (-'shun) (n.) معاونت mōu-âvenet; اشتراك ishtirâk.

Collapse, kol-aps', (n.) چوکمه cheukme; (lit.) انهدام inhudâm; (fig.) سغوط sou-qûut; عظامت aqâmet, (v n.) چوکمه cheukmek; (fig.) سغوط souqûut et.; mahv ol.

Collar, kol'ar, (n.) یافه yaqa; (dog's) قوشاق tasma; (ring) حلقه halqa; qoushaq; (v.a.) یافه طاق yaqa taq-maq; (fig.) یافالامق yaqalamaq; — **boue**, (n.) کپریچک kemiy.

Collate, kol-âl', (v.a.) مقابله mouqâ-bele et.; تطبیق tatbiq et.; — **Collā'-tion**, (-'shun) (n.) مقابله mouqâbele; حقیق یمک (meal) tatbiq; توجیه (sahour); (rel) توفیق tevji; وقف vaqf; — **Collāt'or**, (-'ur) (n.) مقابله mouqâbeleji; (rel.) واقف vâquf.

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; fool; mōon; shut, mûle, very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; thذ; zh ذ [COL-COL]

Collateral, kol-at'er-al, (a) يان يانه yan yana; (lit.) جانبي jānibi; (*corresponding*) (lit.) متناظر mütēnāzur; متوازي mütevāzî; (*indirect*) طولانيسيه dolayusîle, (lit.) فرعي fer-i, (n.) اقربا aqrabâ

Colleague, kol'eg, (n.) meslekداش meslek-dâsh, رفيق refîq; (pl.) (ى سلاک) رفا rufaqâ (-yi-meslek)

Collect, kol-ekt', (v.a.) توپلاماق toplamaq, جمع ا. jem et.; (v.n.) توپلاق toplamaq; توپلانماق; — **Collect**, (n.) (rel) دعا dou-â; to—one's self خود کندی kendini toplamaq; — **Collect'ed**, (t'd) (a) توپلانمىş toplannmush, (lit.) مجتمع müjtemi'; (*cool*) (fig.) ساکن sâkin, اعتدالي i'tidâli yerinde; — **Collect'edly**, (ad) (fig.) اعتداله i'tidâlîle; — **Collect'edness**, (n.) (fig.) سکوت sükyûnet, اعتدال i'tidâl (-dem); — **Collection**, (-'shun) (n.) (fig.) قوللکسیون qollexiyon; (*act*) جمع jem; (*rel*) اعانه i-âne jem-i; (*dues*) tahsil tahsil; (pl.) تحصیلات tahsîlât, (ass-*emblage*) اجتماع ijtimâ', (fig.) تجمع tejem-mû', (*college*) امتحان imtihân (ou-môumi); (fig.) اعتدال i'tidâl (-dem); (*works*) کلیات külliyyât; — **Collect'ive**, (-t'iv) (a.) مجتمع müjtemi', — **noun** اسم جمع ismi jemi', — **Collect'ively**, (ad.) هپ بدن hep birden; (lit.) مجتمعاً müjtemi-an; — **Collect'ivism**, (-t'i-vizm) (n.) (lit.) جامعیت jāmi-uyyet; اشتراك ishtirâk; اجتماعیت jāmi-uyyet; (sosiya-lizm); — **Collect'or**, (-t'ur) (n.) توپلایان toplayan; قوللکسیون qollexiyon yapan; (*dues*) قق (com) ییلتجی tahsildâr; (*tickets*) بیلتجی bileti; مأمور me'mour; — **Collect'orate**, (rât) (n.) مدیریت müdiriyyet; دائره dâ-ire

College, kol'ej, (n.) مکتب mekteb (-âli); مؤسسه mü-es-sese; (*societv*) جمعیت jem-iyyet, — **Collē'gian**, (-'ji-an) (n.) طلبه talebe; — **Collē'giate**, (-'ji-ât) (a.) مکتب... mekteb...; (*like*) مکتب طریزی mekteb tarzı...; (*containing*) مکتبی موجود mektebi mevjud.

Collide, kol-id', (v.n.) مصادمه mou-sâdeme et.

Collier, kol'yér, (n.) کومورچی keumür-jü; معدن عمدهسى mâ'den ameleşi; (*ship*) کومور keumür gemisi; — **Coll'ieri**, (-i) (n.) کومور معدنی keumür mâ'deni; اوجاق ojaq.

Collision, kol-lizh'un, (n.) مصادمه mou-sâdeme; (*fig*) چارپیشمه charpushma; — **mat**, (mar) مصادمه بالی mousâdeme paleti.

Collocation, kol-lo-kā'shun, (n.) ترتیب tertîb; وضع vazı'.

Colloquy, kol'o-kwi, (n.) قونوشمه qonoushma; محاوره mouhâvere; مکاله mükyâleme; — **Collō'quial**, (-'kwi-al) (a) قونوشمه... qonoushma...; محاوره mouhâvere...; (لسان) عادی (li-sân-u-) âdi; علی العاده alel-âde; (lit.) زبانه zebânêd.

Collision, kol-û'zhun, (n.) اشتراك ishti-râk; مدخل medhal.

Cologne, ko-lôn' (n.pr.) قولونیا qolonya; — **water** قولونیا qolonya.

Colon, kō'lon, (n) قولون qolon; ایکی نقطه iki noqta; (*ana*) کوردن (ناغریغی) geu-den (-bârsâ).

Colonel, kur'nel (n.) میرآلی mîralay; — **ship**, (n) میرآلیق mîralayluq.

Colonnade, kol-on-âd', (n.) (pl.) ستونلار sûtûnlar; (fig.) صوره sura.

Colony, kol'on-i, (n.) مستملکه müstemleke, (pl) مستملکات müstemlekyât; قولونی qoloni; جماعت jemâ-at; (tebe-a); — **Colōn'ial**, (a.) مستملکه müstemlekyât...; (n.pl.) (fin.) مستملکات müstemlekyât es-hâmı; — **department** مستملکات müstemlekyât dâ-iresi; — **Col'onist**, (n.) مهاجر monhâjir; — **Coloniz'ation**, (-'shun) (n) مستملکه müstemleke te'sisi; (lit.) استعمار isti'mâr; — **Col'onize**, (-iz) (v.a.) مستملکه müstemleke teshkil et.; (lit.) استعمار isti'mâr et.; (v.n.) توطن te-vattoun et.

Colossus, kol-os'us, (n.) دیو dev; جسم jesim heykel; — **Colos'sal**, (a) بیک pek beuyük; جسم jesim; (*fig*) بویوک pek beuyük, مدھش müdhîsh.

Colour, kul'ur, (n.) رنگ renk; (lit.) لون levn, (fig.) کورونیش geurünüş; بویه bahâne; (*paint*) بویا boya; (pl.) رنگلر renkler, (lit.) الوان elvân; بویالار boyalar; (*flag*) ساجباق sanjaq; بایراق bayraq; باندیرا bandura; بویامق renk vermek; (*v.a.*) بویامق boyamaq; (*fig*) کوی کویسترمک geustermek; (v.n.) رنگلر renklenmek; (*fig*) قیزارمق quzarmaq; — **man**,

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

mōte; foot; mōōn, shut; mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش, th ث, zh ذ, zh ژ [COM-COM]

حلول houloul; (a) كله جك gelejek; (lit.) ātī; —in, (n.) كيريش girish; (beginning) بديات bidāyet; (income) كلب gelir; vāridāt, I am —! كلبورم geliyoroum!.

Comity, kom'i-ti, (n.) نزاکت nezâket; (lit.) مولات mevâlât.

Comma, kom'a, (n.) ویرگول virgöl; (fig.) فاصله fâsula; inverted — s جائزه (r) jâ-ize (-ler).

Command, kom-mand', (n.) امر emr; (fig.) اداره idâre; (mil.) قوماندان qou-manda; (v.a.) امر et; (fig.) قوماندان idâre et. (mil.) qou-manda et; (dominate) حاکم haukim ol.; in — (of) (ك) قوماندانی (jn) qou-mandanu; (mar) سوارسی (jn) sūvârîsi, — Command', (n.) قوماندان qoumandan; — Command'-er, (n.) قوماندان qoumandan, (mar) چوروت قپردانی qourvet qapdanu, — in-Chief, حاکم haukim; — Command'ing, (a.) حاکم haukim; — officer, (mar) سوارسی sūvârî, — Command'ingly, (ad) حاکمانه hâkimâne, — Command'-ment, (n.) امر emr, (pl) اوامر evâmîr; — The Ten C—s (lit.) اوامر عشره evâ-mîri ashere.

Commemorate, kom-em'o-rât, (v.a.) (lit.) تسعید tes-id et.; (fig.) یاد yâd et; — Commemora'tion, (-'shun) (n.) (lit.) احتفال ihtifâl; آیین âyin; (act) تسعید tes-id; تذکیر نام tezkîrî nâm.

Commence, kom-ens', (v) باشلامق bashlamaq; — Commence'ment, (n.) باشلانق bashlanguj; بديات bidā-yet; (college) دیپلوما تورپی (مراسمی) diploma tevzî-i (-merâsimi)

Commend, kom-end', (v.a.) توصیه tavsiye et.; (praise) سنا senâ et.; (trust) امانت emânet et.; (adorn) تزین tezyîn et.; — itself, موافق کوردونك movâfuq geürünmek; (lit.) شایان توصیه او. — me (to) (ت) arzu ihtirâm ederim!; — Commend'able, (a.) شایان توصیه shâ-yân tavsiye; (good) مرغوب mergûb; — Commend'ableness, (n.) مهربت meziyyet; (lit.) محسنات mouhas-senât; — Commenda'tion, (-'shun) (n.) توصیه tavsiye; سنا senâ; (rel.)

dou-â, — Commend'atory, (-ri) (a.) توصیه tavsiye.; (praising) (lit.) ستایشکارانه sitâ-yishkyârâne, — letter توصیه mektûbou, — poem مدحیه medhiye.

Commensurate, kom-en'sû-rât, (v.a.) متناسب tenâsûb vermek; (fig.) متناسب tevfiq et., (a) ouygoun; — ly, (ad.) متناسب mûtenâsiben; — Comm-en'sûrable, (a) متناسب mûtenâsib.

Comment, kom'ent, (n) (pl) مطالعات moutâlât, (explanations) تفسیرات tef-sîrât; (critics) تنقیدات tenqîdât, (v n) beyânû moutâlât et.; tenqîd et.; much bir choq moutâlât..., — Comm'entary, (-ri) (n.) شرح sherh; (book) انتقادات intiqâdât; — Comm'-entâtor, (-tur) (n.) (lit.) شارح shârih; منقد mûnaqqid

Commerce, kom'ers, (n.) تجارت tijâret; (v. n.) (fig) مناسبتده بولونق minâsebet-de boulounmaq; — Commer'cial, (-'shal) (a) تجارتی tijârî; ...تجارت tijâ-ret, — Commer'cially, (ad) تجارته tijâretje.

Commination, kom-in-â'shun (n.) (rel.) عتاب itâb; — Commin'atory, (-'a-to-ri) (a.) (lit.) عتابی itâbî, منذر münzir.

Commingle, kom-ing'gl, (v.a.) قارشیدرمق qarushdurmaq; مزج mezj et.; — Comming'led, (g'ld) قارشیق qarushuq

Commiserate, kom-iz'er-ât, (v.a.) اجمیق ajumaq; مرحمت merhamet et.; — Commiserâ'tion, (-'shun) (n.) مهربت merhâmet.

Commissary, kom'is-ar-i, (n.) قومیسر qomiser, مکمل vekîl; (pol) پیشوب وکیل mûmessil (-siyâsî); (rel.) فوق العاده قومیسر bishop vekîli; High — Commis-sâ-riat, (n.) قومیسرلک qomiserlik; مکمل mûmessillik; (munistry) وکالت vek-yâlet.

Commission, kom-ish'un, (n) قومیسرون qomisyon, وظیفه hey-et; (duty) قومیسرون qomisyon vazife; (com.) مأمور me'môur; (ship) دونا تاجیه tavzîf et.; (ship) قادرویه donanmaya ilhâq et.; (agent) اذخال qadroya idhâl et.; — agent

only; routine; through; tuck, mûsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[COM-COM] (الكلية كلكا لك تلعلى ايجون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr, in; mīne;

qomisionjou, — **Com-**
missionnaire, (nār') (n.) قوميسيونى
qomisionyer, (ādām) (ādam); — **Com-**
miss'ioned, (a) — **officer** زابط zābit;
non-officer كچوك صابط kūchūk zābit;
— **ship** دونانمايه داخل سفينه donanmaya
dāhil sefine, — **Commiss'ioner**,
(n.) وكيل vekil, قوميسر qomiser;
(member) اعضا â'zâ; (India) متصرف
mütasarruf; **High** — قوميسر فوق
fevqal-âde qomiser, ممثل mümes-
sili siyâst

Commit, kom-it', (v.a.) (dō.) ياتق yap-
maq, اترك etmek; (pledge) تعهد te-
ahhüd et., (com.) سيارش sipārish
et.; (trust) توديع tevdi' et.; —
teslim et.; — **one's self** تعهد te-
ahhüd et.; (compromise) كبرمكل
mes-öliyyete girmek; — **to prison**
arبرمك habs et.; — **to memory**
arبرمك ezberlemek; — **to the grave**
دفن defn et.; — **to the deep** ذكره
denize atmaq; (denize defn et.), —
Commit'ment, (n.) توديع tevdi'; (pl.)
توقيف te-ahhüdât; (imprisonm) توقيف
tevqif; (order) (jud) توقيف tevqif
emri; (com.) سيارش sipārish; (parlia-
ment) (انجمنه) enjümene- ha-
vâle; — **Commit'tal**, (n.) توديع tev-
di' تعهد te-ahhüd; falso. فالصو

Committee, kom-it'ē, (n.) قوميه qo-
mite, انجمن enjümen

Commodious, kom-ō'di-us, (a.) راحت
rahat; فرح ferah; — **ly**, (ad) راحته
rahatja; — **Commode**, (ko-mōd')
(n.) قومود qomod; — **Commod'ity**,
(-i-ti) (n.) (pl.) اشيا eshyâ; emti-a.
امتعه

Commodore, kom'o-dör, (n.) قومودور
qomodör.

Common, kom'un, (a.) معتاد âdî عادي
mōu'tād; (general) عمومى oumōumî;
مشتراك müshterek; (phil.) عامه âm-me;
(n.) عوام avâm; (pl.) مرعا mer-â;
ish-tirāk et.; — **ly**, (ad.) مشترك müshte-
reken; (ordinary) على العاده alel-âde;
oumōumiyette; **House of C—s**
عوام avâm qamarasu; — **place**,
(fig.) عمومى mahall; (fig.) عوام qomisi-
yon; (pl.) مبذل müb-
tezel sheyler; (a.) معلوم mâ'lōum;
bayâ; (ordinary) بايغى bayâ;
مبتذل mübtezel; — **book** نوط not

defteri; — **sense**, عقل aqlu selim;
ادراك idrāk; — **Comm'oner**, (n.) خلق
halq; عوام avâm; (pol.) مبعوث meb-
ûs; عوام avâm qamarasu
â'zâsu; (pl.) مبعوثل meb-ûsilar

Commonwealth, kom'un-welth, (n.)
(halq hükyûmeti) (حلق حكومتى);
جمهورية jümhûriyyet; (fig) lit.)
جمهور jümhûr.

Commotion, kom-mō'shun, (n.) كودولتو
gürültü; اغتشاش igtishâh

Commune, kom-ün', (v.n.) كودوشمك
geurüşmek; قونوشق qonoushmaq;
— **Comm'üne**, (-ün) (n.) دائره dâ-ire;
belediye; (corporation) جماعت je-
mâ-at; — **Commün'al**, (a.) جماعت...
jemâ-at...; دائره dâ-ire...

Communicate, kom-ün'i-kât (v.a.)
ربط rabt et.; (fig.) نقل aql et.;
— **Comm'üne**, (-ün) (n.) مبلدirmek
bildirmek; (fig.) اختلاص ihtilât et.;
مخابره au. (common) ارتباط
irtibât ol; اشتراك ishtirâki ol;
(a.) **Commün'icable**, (-ka-bl) تبيينى
qabil; (fig.) اختلاص ihtilât qabil;
— **Commün'icā-**
tion, (-kâ'shun) (n.) ارتباط irtibât,
اختلاص ihtilât; (correspondence) مخابرات
mouhâberât, (act) تبليغ teblig; (transports)
مناقلات münâqalât; — **Commün'icā-**
tive, (-tiv) (a.) (fig.) احتياص ihtiyât-
suz; بوش بوش bosh boghaz).

Communion, kom-ün'yun, (n.) اشتراك
ishtirāk; الفت ülfet; (fig.) اختلاص ihtilât;
قومونون qomünyon.

Communiqué, kom-ün'i-kâ, (n.) تبليغ
teblig (-resmî); (بياتنامه) (be-
yânnâme).

Communism, kom'ü-nizm, (n.) قومونيزم
qomünizm; — **Commünist**, (n.)
قومونست qomünist.

Community, kom-ün'i-ti, (n.) جماعت
jemâ-at; (act) اشتراك ishtirāk; (fig.)
جميع jem-iyet.

Commute, kom-üt', (v.a.) ديكشيديرمك
deyishdirmek; تبديل tebdil et.; (jud.)
تخفيف tahfif et.; — **Commüt'able**,
(a.) تحويلى tahvili mümkin; ديكشير
deyishir, — **Commütät'ion**, (-'shun)
(n.) تخفيف tahfif.

Compact, kom-pakt', (a.) صيق suqu;
(close) صيق suq; (lit.) كسيف kesif; (brief)
صيقشدرمق suqushdurmaq; (fig.) تقويه taqviye et.;

möte, foot; mōōn; shut; müte, very; tū چوپو; ch چ; sh ش, th ث; zh ذ; zh ڤ [COM-COM]

—ly, (ad) طوبيلجه toplouja, —ness, قىلىق suquluq; متانet metānet; (fig.) طوبيلق toploulouq

Companion, kom-pan'yun, (n) رفيق refiq (n.) شريك sherik; — **ship**, (n.) ارقاداشلq arqadashluq; رفاقت refāqat

Company, kum'pa-ni, (n) قوميايه qoumpanya, جمعيت shirket; (fig.) shirket; (mul.) بولوك beulük, (ship's) jem-iyyet, (mil.) ve وشركامى (com) efrād, ...and— (e.) shürek yāsu, to keep— (e.) رفاقت refāqat et.; «good» — «ايي» arqadash; (lit.) حسن qarin

Compare, kom-pār', (v.a.) مقايسه maqāyese et.; (liken) تشبيه teshbih et.; — **Com'parable**, (-pa-ra-) (a.) مقدس maqīs, — **Compar'ative**, (ativ) (a) نسبي nisbī; (gram) تفضيل tafzīlī; — «forces» «قوى» نسبيه nisbiyye; — **Compar'atively** (ad) nisbeten; — **Compar'ison**, (-sun, or-sn) (n.) قياس nisbet; (act) مقايسه maqāyese; beyond all — امثالسىz emsālsiz; by way of — مقايسه bil maqāyese; مقايسه ederek; قياس qiyāsen.

Compartment, kom-pār'tment, (n.) قىسم qusum; (railway) دائره دائره qompartuman.

Compass, kum'pas, (n) بوصله pousla; (pl) پرگىl pergel; (space) ساحه sāha, (fig.) وسعت vūs-at; (circle) حدود houdūd; دائره دائره (limit) devr. دور a. (surround) ihāta et.; (obtain) te'min et.; (plot) يايق istihsāl et.; (pilot) تاسمim et. pilan yapmaq, (lit.) tasmin et.

Compassion, kom-pash'un, (n.) مرحمت merhamet; (fig.) تاءr te-essür; — **Compass'ionate**, (-āt) (a.) مرحمتli merhametli; (v.a.) اجمىq ajumaq, merhamet et.; — allowance evlādu shüheda tahsisātu; — **Compass'ionātely** (ad.) ajuyaraq; — merhameten.

Compatible, kom-pat'i-bl, (a.) اويغون ouyoun; — with (lit.) قابل تأليف qābili te'lif; — **Compatibil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) (lit.) توافق tevāfouq, اهنك āhenk.

Compatriot, kom-pā'tri-ot, (n.) وطنداش vatandāsh; همشهرى hemsherī.

Compel, kom-pel', (v.a.) زورلاماق zor-lamaq; اجبار ijbar et., to be compelled (-pel'd) مجبور mejbūr ol..

Compendium, kom-pen'di-um, (n.) خلاصه houlāsa; — **Compen'dious**, (-us) (a.) مختصر qusa, مختصر mouhtasar; — **Compen'diously**, مختصراً mouhtasaran; اجمالاً ijmālen

Compensate, kom-pen-sāt, (v.a.) تصمين tazmin et.; (lit.) تلافى telāfi et.; — **Compensā'tion**, (-'shun) (n.) تعويضات tazmīnāt, (lit.) تلافى tā'vī-zāt; (fee) اجرت üjret, (act) تلافى telāfi, — **Compen'satory**, (-'sa-to-ri) (a) tazmīnī, بدل اولمق bedel olaraq; (lit.) تعويضى tā'vizi

Compete, kom-pēt', (v n) رقيب reqāb et.; — **Competition**, (-'shun) (n) مسابقه müsābaqa; رقيب reqābet, — **Com'petitor**, (-'tur) (n.) رقيب raqīb; müsābaqa eden.

Competent, kom'pe-tent, (a.) اهليتي ehliyyetli; مقتدر mouqtedir; صلاحيتدار salāhiyyetdār; (fit) موافق mouvāfuq; — **Com'petence**, (-ens) (n.) اهليت ehliyyet, (lit.) كفايت kifāyet; (author-ity) صلاحيت salāhiyyet

Compile, kom-pil'. (v.a.) طوبلاماق toplamaq; جمع jem et.; (lit.) تليف tel-fiq et.; — **Compilā'tion**, (-pi-lā'-shun) (n.) (act) (lit.) جمع jemi'; تليف telfiq; — **Compil'er**, (n.) جامع jā'mi'; (lit.) مصنف mousannif.

Complacent, kom-plā'sent, (a.) مستريح müsterih; (lit.) مطمئن moutma-in; — **Compla'cency**, (-si) (n.) استراحت قلب istrāhāt qalb, (lit.) اطمئنان utmī'nān.

Complain, kom-plān', (v. n) شكايه shikāyet et.; — **Complain'er**, (n.) مشتكى müshteki; — **Complaint**, (n.) شكايه shikāyet; (fig.) درد derd.

Complaisant, kom-plā-zant, or kom-plā-zan't, (a.) تارك nāzik, لطيف loutfkyār; — **Complaisance**, (-zans') (n.) خاطر نوآرك hātur nüvāzluq.

Complement, kom'ple-ment, (n) (sci.) تمام tamām; متعمم mütemmim, (mar.) itmām; — **Complement'ary**, (-'a-ri) (a.) متعمم ilāve...; (lit.) mütemmim.

Complete, kom-plet', (a.) تمام tamām; تكميل tekml; (fig.) مكممل mükemmel;

only; routine; thrōugh; tuck; müsée; give; join; though, et.=etmek; ol.=olmaq.

[COM-COM] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

(*v.a.*) bitirmek; ا. ikmâl et; — *ly*, (*ad.*) tamâm; کاملاً kyâmilen; — **Complē'tion**, (-'shun) (*n.*) ختام hutâm, (*act.*) ا. ikmâl, اتمام itmâm; — **Complē'tive**, (-'tiv) (*lit.*) متمع mütemmim.

Complex, kom'pleks, (*a.*) قاریشیق qarushuq; (*lit.*) مغلق mōuglaq; (*compound*) مرکب mürekkeb; — **Complex'ity**, (-'ti) (*n.*) قاریشیق qarushuqluq, (*lit.*) مغلقیت mōuglaqiyyet

Complexion, kom-plek'shun, (*n.*) سیمā; (*disposition*) طبیعت tabi-at; مزاج mizâj; (*colour*) رنگ renk; تن ten.

Compliance, kom-pli'ans, (*n.*) اویعه ouyma; (*lit.*) اقتضا iqtifâ; امتثال imtisâl; (*fig.*) مساعدہ müsâma; in — with (ت) امتثال (e-) tevfiqan; (ت) توفیق (e-) imtisâlen; — **Compli'ant**, (*lit.*) راضی râzu, munqâd

Complicate, kom'pli-kât, (*a.*) قاریشیق qarushuq; (*lit.*) مغلق mōuglaq; (*fig.*) مشکل müşkül; (*v.a.*) قارشیدریق qarushdurmaq; (*lit.*) اشکال ishkyâl et; — **Complicā'tion**, (-'shun) (*n.*) تشوش qarushuqluq; (*lit.*) تشوش teshevüş; (*med.*) اختلاط ihtilât.

Compliment, kom'pli-ment, (*n.*) سلام selâm; (*fig.*) تقدیر taqdîr; (*flattery*) قومیلمان qompliman; جملہ jemîle; (*v.a.*) قومیلمان yapmaq; — (*with*) (له) تلطیف (e-) taltîf et.; (*gratulate*) تبریک tebrik et.; — **Compliment'ary**, (-'a-ri) (*a.*) (*lit.*) جملہ jemîle-kyârâne; to feel one's self complimented. müftahir ol; mahzûz ol.

Complot, kom'plot, (*n.*) قیام qiyâm, سؤی sôuyi qasd; فساد fesâd.

Comply, kom-pli', (*v.n.*) — with (ت) اقتضا (e-) râzu ol.; (*lit.*) امتثال iqtifâ et.; ا. imtisâl et.

Component, kom-pō'nent, (*a.*) (*lit.*) جزؤ jüz; (*n.*) جزؤ jüz; (*pl.*) اقسام ejzâ; — **parts**, (*lit.*) اجزاء axâmu mürekkeb; اجزاء ejzâ.

Comport, kom-pōrt', (*v.n.*) — (*with*) اویع ouyma; — one's self hareket et.; davranmaq.

Compose, kom-pōz', (*v.a.*) تشکیل teshkîl et.; ترکیب terkîb et.; (*mus.*) ترتیب ter-tîb et.; (*calm*) تسکین teskîn et.; —

one's self yatushmaq; کندینه kendine gelmek; — **Compōsed**, (zd) (*a.*) (*fig.*) ساکن sâkin; وقور va-qôur; — **Compōsedly**, (*ad.*) اعتداله i'tidâlle, وقارلہ veqârla; — **Compōs'er**, (*n.*) مؤلف mü-ellif, (*mus.*) قومپونست qomponist; بستکار bestekyâr; — **Com'posite**, (-'po-zit, or -zit) (*a.*) مختلط mouhtelit; (*a.* و *n.*) (*mar.*) قومپوزایت qompozâyt, — **Composi'tion**, (-poz-i'shun) (*n.*) ترکیب terkîb; (*fig.*) اثر tertîb; (*work*) اثر eser; اورلاشمہ i'tilâf, (*jud.*) اثتلاف i'tilâf, یوزدهلک (bankrupt's) (حصه) yûzdelik (-hisse), — **Compos'itor**, (-'tur) (*n.*) (*typ.*) مرتب mürettîb; — **Compōsing stick**, (*typ.*) قومپاس qom-pas; — **Compō'sure**, (-'zhur) (*n.*) سکونت sükyûnet; (*lit.*) اطمینان utmî-nân; اعتدال i'tidâl

Compot, kom'pot, (*n.*) قومپوستو qom-posto.

Compound, kom-pownd', (*a.*) مرکب mürekkeb; (*mach.*) قامپاوند qampâ-vund; (*n.*) ترکیب terkîb; خلیطہ halîta; (*v.a.*) ترکیب terkîb et.; مزج mezj et.; (*v.n.*) اثتلاف i'tilâf et.; (*with*) (e-) mouvâfaqt et.; — «*interest*» مرکب «*fâ-izi*» mürekkeb; — **Compound'er**, (*n.*) اجزایی mürettîb; (*apothecary*) ejzâju; (*jud.*) ضامن zâmin; (*agrees*) (*lit.*) مؤتلف mü'telif.

Comprehend, kom-pre-hend', (*v.a.*) ادراک idrâk et.; ا. anlamaq, (*lit.*) احتوا ihtivâ et.; — **Comprehen'sible**, (-'si-bl) (*a.*) آکلاشیلر anlashulur, (*fig.*) معقول mâ'qûl; — **Comprehen'sion**, (-'shun) (*n.*) آکلاشیلر anlayush, ادراک idrâk; احتوا ihtivâ; شمول şümûl; — **Comprehen'sive**, (-'siv) (*a.*) شمولی şümûmullû; (*full*) مکمل mükemmel; — **Comprehen'sively**, (*ad.*) مکملًا mükem-melen; تفصیلًا tafsîlen.

Compress, kom-pres', (*n.*) (*med.*) تضیق tazıyq; (*v.a.*) قومپرس qompres; (*v.a.*) تضیق tazıyq et.; (*condense*) صیق suqmaq, (*lit.*) تکثیف texif et.; — **Compress-ed'air**, (*n.*) مضیق havâyı mouziq; — **Compress'ible**, (*a.*) قابل تضیق qâbili tazıyq; — **Compression**, (-pre-sh'un) (*n.*) تضیق tazıyq; (*poles*) باصیق

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th ذ; zh ذ [COM-CON]

basuqluq; — Compress'or, ('ur)
(n.) باصقي basqu.

Comprise, kom-priz', (v.a.) احتوا (ئى) (e-) .. (ئە) شامل او. ; (i-) ihtivâ et ; — **Comprisé**, (a) شامل ol ; — **Comprisé**, (a) حاوى (ئى) (e-) ... (ئە) شامل shâmil.

Compromise, kom'prō-miz, (*n.*) اورلاشمە
ouzlashma, ائتلاف itilâf; چارە تسوية
châreyi tesviye, (*v.n.*) اورلاشماق
ouzlashmaq; (*v.a.*) اورلاشدىرىق
ouzlashdurmaq; تسوية tesviye et.; (*endanger*)
zarar vermek; —**one's self** مەسئۇلىيەت كېرىمك
mes-ûliyyete girmek; مەسئۇل
mes-ûl ol; — **Com-**
promising, (-miz-ing) (*a*) مۇجىب
môujibi mes-ûliyyet, تەھلىكەلى
tehlikeli; (*affects*) دۇقونور
doqounour; (*e*).. (لە) علاقەدار
alaqadâr

Compulsion, kom-pul'zhun, (*n.*) زور
zor, خبر jebri; **on** — جبراً jebren; —
Compul'sorıy, ('so-ri) (*a*) مجبوری
mejbûrî, — **Compul'sorîy**, (*ad.*)
جبراً jebren; مجبوری اولوق mejbûrî
olaraq

Compunction, kom-pungk'shun, (*n.*)
ندامت nedâmet.

Compute, kom-pū' (*v.a.*) حساب he-sâb et ; (*fig.*) تَحْمِين tahmîn et ; — **Computable**, (*a.*) حساب ايديلهيلير he-sâb edilebilir ; — **Computâtion**, (-shun) (*n.*) حساب hesâb ; تَحْمِين tahmîn.

Comrade, kom'rād, (*n.*) آرقداش arqadash, رفیق refiq; — **Com'radeship** (*n.*) آرقداشلیق arqadashluq; رفاقت refâqat.

Con, kon, (*n*) عليه aleyh; (*v*) ازبرلەمەك
ezberlemek; (*mar*) اداره idâre
et.; — **Conn'ing** (*n*) سوق idâre; سوق
sevq; — **tower** (*mar*) قېۋدان قولەسى
qapdan qoulesi.

Concatenate, kon-kat'e-nāi, (*v.a.*)
 سیرلایماق suralamāq; (*fig.*) ربطا rabt
 et.; — **Concatenā'tion**, (-'shun) (*n.*)
 سیرا sura; (*lit.*) توالی tevālī; (*act.*) ربطا
 rabt.

Concave, kon'kāv, (*a.*) چوققو chouqour;
 اويوق oyouq; (*sci*) مقعر mouq'a'ar;
—Concav'ity, (-kav'i-ti) (*n.*) چوققورلىق
 chouqourluq; (*lit.*) مقعرىت mouq'a'
 ariyyet. — **Concā'vo** — **Con'eave**
 مقعر مضاف mouq'a'aru mouzâ-af; —

Concã'vo-Con'vex مقعر - محدب mou-
qa'ar-mouhaddeb.

Conceal, kon-sēl', (*v.a.*) كَيْزِلْمَك gizle-
mek, ساقلاماق saqlamaq, كِتْم ketm
et.; — **Concealed**, (-ld) (*a.*) كَيْزِلِي
gizli, خَفِي hafi; — **Concealment** (*n.*)
(act) كَيْزِلْمَك گِزْلِمَه gizleme, كِتْم ketm; (*secrecy*)
سُرر surr (*liit*) مَكْتُومِيَّت mektûmîyyet;
(*place*) اِيْتِسَافْغَاھ ihtisâfğâh.

Concede, kon-sēd', (*v*) ويرمك vermek,
ترك et ; (*admit*) قبول qabôul
et

Conceit, kon-sēt', (*n.*) انكلايش anla-yush, ادراك idrāk; (*idea*) فكر fikr; (*fancy*) خيال hayāl; (*over-estimation*) اعظمته azamatet, تفاخر tefâhour; — **Conceit'ed** (*a.*) عظمتي azamatli مغرور mâgrour; — **Conceit'edly** (*ad.*) عظمتاً azamatetle, تفاخراً tefâhourle; — **Conceit'edness**, (*n.*) عظمت azamatet, تفاخر tefâhour.

Conceive, kon-sēv', (*v.a.*) آلاقم anla-maq, ظنن derk et.; (*image*) ظنن zann et.; تصور tesavvour et.; (*v.n.*) (-of) تهئىل tehayyül et.; (*pregnancy*) قاقم gebe qalmaq; حامله hâmile ol.; — **Conceivable**, (-sēv'-) (*a.*) آلاقشيل anlashulur; عقلمه aqla gelir; وارد vârid.

Concentrate, kon'sen-trāt, *or* kon-sen'-, (*v.a.*) طوبلاقم toplanmaq, جمع jem. et. , (lit.) تمرکز ابتدیرمکüz temerküz etdirmek; (*v.n.*) طوبلاقم toplanmaq; — تمرکز temerküz et. — **Con-centrāted**, (td) (*a.*) (*sci*) متکاثف mütekyāsif — **fire** قوسناتره atəş — **Concentrātion**, (-'shun) (*n.*) طوبلاقم toplanma; تجمع tejemmü'; (*lit.*) تمرکز temerküz

Concentric, kon-sen'trik, (a.) (lit.)
متحد المركز müttehüdül-merkez.

Concept, kon'sept, (*n.*) فِكْرٌ fikr, تَلَقُّقٌ telaqqî ; — (*phil.*) مَفْهُومٌ mefhoûm, (*pl.*) مَفْهُومَاتٌ mefhoûmât : — **Concep'tion**, ('-shun) (*n.*) اِتْلَاشُ anlayush ; فِكْرٌ fikr ; تَلَقُّقٌ telaqqî, (*med*) كَبْهَةٌ gebe qalma; — **Conceptualism**, (-izm)(*n.*) مَفْهُومِيَّةٌ mefhoûmiyye (mesleki) ; — **Conceptualist** (*n.*) مَفْهُومِيَّيْ مَفْهُومِيَّيْ mefhoûmiyyeji ; — **Concep'tive**, ('tiv) (*a.*) مُدْرِكٌ müdrîk; — **power** (*lit.*) اِدْرَاكٌ idrâk qouvveyi müdrîke قُوَّةٌ qouvvê

only; routine; thrôugh; tuck; mûsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmak

[CON-CON] (انکلیزجه گئانک تلمغی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr, in; mine,

Concern, kon-sérn', (n) ایش ish; خصوص housous; (interest) علاقه alâqa; اشتراك ishtirāk; (anxiety) اندیشه endîshe; تجارتخانه shirket; شرکت derd; (firm) (e) .. (ئە) عائد او. (v.a.) tijâret-hâne; (te-allouq et., (ئە) تالووق او. (affect) (e) .. te'sir et.; (about) علاقه دار او. alâqadâr ol.; (interfere) قاروشماق qarushmaq; — **with** (له) مشغول او. (le-) meshghôul ol.; — **Concerned**, (nd') (a.) علاقه دار alâqadâr; (importance) اهميت ehemmiyyet; (interference) مداخله müdâhala; of great — pek mühim; of public — ملتی علاقه دار .. oumôuma â-id .. ملتی milletî alâqadâr eder...

Concert, kon'sért, (n.) قونسر qonser; musâmere; (fig.) اشتراك itilâf; (v.a.) طوبلاماق toplamaq; (v.a.) ittihad; (v.a.) ترتيب et.; in — (with) birlikde. (le-) .. (له) بولگنده.

Concession, kon-sesh'un, (n.) امتياز imtiyâz; (pl.) امتيازات imtiyâzât, (fig.) müsadde; (fedâkyârluq) فداكارلىق fedâkyârluq; — **Concess'ionnaire**, (-'un-âr) (n.) صاحب امتياز sâhibi imtiyâz.

Conciliate, kon-sil'i-ât, (v.a.) تأليف te'lif et.; (pers.) باريشدورماق barushdurmaq; — **Conciliâ'tion**, (-'shun) (n.) ائتلاف itilâf; (ouzlashma) اورلاشما; (act) تأليف te'lif; — **Concil'iâtor**, (-tur) (n.) متوسط mütevassut; — **Concil'iatory**, (-o-ri) (a.) (lit.) ائتلافكارانه itilâf-kyârâne, (intervening) تأليفكارانه te'lif-kyârâne.

Concise, kon-sis', (a) قيصه qusa; مجمل müjmel; (lit.) وجيز vejiz; — **ly**, (ad.) قيصهجه qusaja (lit.) مجمل müjuelen; — **ness**, (n.) قيصهلق qusaluq; (lit.) ايجاز ijâz.

Conclave, kon'klāv, (n.) قونقلاو مجلسی qonqlāv mejlisi.

Conclude, kon-klōd', (v.a.) بیتیتمك bitirmek; خاتمه hâtime vermek; (judge) حکم hükm et.; (agreement) ختام hutâm boulmaq; (infer) (lit.) استنتاج istintâj et.; — **Conclud'ed**, (-d'd) (a.) حتم tamâm; (fig.) حتم bitmish; (fig.) حل

hall edilmish; to be — (periodicals) hutâmu gelejek nüs-hada; (daily papers) hutâmu yarun; sonou yarun, — **Conclud'ing**, (a.) خاتمه hâtime; .. son; صوت hutâmî; ختامی hutâmî; نهایت nihâyet; خاتمه hâtime; عقد aqd; (inference) نتیجه netîje; قناع qanâ-ât; خاتمه اوله رق .. istidlâl; in — (lit.) nihâyet; .. hâtime olaraq; .. bitirmek; hall et.; intâj et.; — **Conclud'sive**, (-siv) (a.) صوت son; قانع qat-i; (convincing) قانع mouqni'; — **Conclud'sively**, (ad.) قانع صورته qat-i olaraq; قانع mouqni' sôuretd

Concoct, kon-kokt', (v.a.) (fig.) ترتیب tertib et.; (v. n.) hazm et.; — **Concoction**, (-'shun) (n.) (fig.) ترتیب tertib.

Concord, kon'kord, (n.) اوغولوق ouygounlouq, (lit.) مطابقت moutâbaqat; (v. n.) اوغق âhenk; (v. n.) ouy-maq, (lit.) تطابق tetâbouq et.; (fig.) — **Concord'-ance**, (-'ans) (n.) (gram.) مطابقت moutâbaqat; (index) فهرست fihrist; — **Concord'ant**, (a.) مطابق moutâbuq; (fig.) متحد müttehid; — **Concord'at**, (-'at) (n.) قونقورداتو qonqordâto itilâf.

Concourse, kon'kōrs, (n.) طوبلاما toplanma; (lit.) جمع mejmâ'.

Concrete, kon'krēt, (a.) کثیف kesif; (positive) مثبت müsbet; مادی maddî; (phil.) مشخص müşahhas; — **Concrete**, (v.a.) (v.n.) بکیشمک pekishdirmek; (v.n.) بکیشمک pekishmek; (n.) .. beton; — **Concre'tion**, (-'shun) (n.) کتله kitle; (act.) طونه donma; (lit.) نصب tesâl-lüb; (med.) شیش shish; تاش tash.

Concubine, kong'kū-bin, (n.) مترس metres; (odaluq) (اوطهلق); — **Concū'binage**, (-'bi-nāj) (n.) بولگنده yashama; (istifrâsh).

Concur, kon-kur', (v.n.) اوغق ouymaq, (v.n.) tevâfouq et.; (assent) موافقت muvâfaqat et.; (coincidence) تصادف tesâdüf et., (lit.) تطابق tetâbouq et.; (co-operation) اشتراك ishtirāk et.;

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte, very; tû چيرو ch, sh ش; lh ث; th ذ, zh ژ [CON-CON]

ا. معاونت mou-âvenet et; — **Concurrence**, (-'ens) (n) تطابق tefâbouq, (fig.) موافقت mouvâfaqat; اشتراك ishtirâk, — **Concurrent**, (a) مطابق مطابiq moutâbuq; (fig.) مشترك müttehîd, مشترك müshterek; (n.) (jud) رفيق refiq; شاهد shâhid; — **Concurrently**, (ad.) مشترکاً müshtereken; متحاً müt-tehiden.

Concussion, kon-ku'shun, (n.) مصادمه mousâdeme, (lit.) تصادم tesâdüm

Condemn, kon-dem', (v.a.) (jud) تقبیح mahkyûm et, (blame) ا. تقبیح taqbîh et.; (reject) رد دا redd et; — **Condemnation**, (-nâ'shun) (n.) محکوم mahkyûm; محکوم mahkyûm etme; حکم hukm; ا. taqbîh; — **Condemnatory**, (-'na-to-ri) (a) محکومیت متضمن mahkyûmîyyeti moutazammun; (fig.) تقبیح taqbîhî: **Condemned**, (-demd') (a) محکوم mahkyûm; to be — **Condemn** mahkyûm ol..

Condense, kon-dens', (v.a.) تکثیف texîf et.; (fig.) صیقشدریمق suqush-durmaq; — **Condensable**, (a) قابل qâbili texîf; — **Condensation**, (-'shun) (n.) تکثیف tekhyâsûf, — **Condensed**, (sd') (a.) مکثف mükesséf; — **Condenser** (n.) قونده‌نسر qonden-ser; (lit.) مکثفه mükessife.

Condescend, kon-densend', (v. n) لطف loutf et.; تنزل tenezzûl ا.; (upon) تفصیلات tafsîlât vermek; (lit.) تخصیص talîs et.; — **Condescendence**, (-ens) (n.) (jud) ایصاحات îzâhât, اسباب esbâb, — **Condescending**, (a) ملتفت mülteft; نازک nâzik; — **Condescension**, (-'shun) (n) نزاکت tenezzûl, التفات iltîfât, نزاکل nezâkel

Condign, kon-dîn', (a) لایق lâyuq; سزا seza.

Condiment, kon'di-ment, (n.) بهار bahâr, (pl) بهارات bahârât; (fig.) چشی cheshni; بهار قویق bahâr qomaq.

Condition, kon-dish'un, (n.) حال hâl, (term) شرط shart; (pl) احوال ahvâl, (rank) (fig.) درجه sherâ-it; de-reje اعتبار î'tibâr; (v.a.) قویق shart qomaq; (lit.) تقید taqyîd et.; — **on** — شرطیه shartîle; اوزره üzre; — **Conditional**, (-'shun-al) (a.) شرطی

shartlu (lit.) مشروط meshrûut; (fig.) مقید mouqayyed; — **Conditionally**, (ad.) مشروطاً shartla (lit.) mesh-rûutan; — **Conditioned**, (-'shund) (a) حالده halde; (dependent) مقید mouqayyed; مشروط meshrûut; (rela-tive) نسبی nisbî.

Condole, kon-döl', (v. n) (with) (ی) tâ'ziye et.; تعزیه â. **Condolence**, (-'ens) (n.) تعزیه tâ'ziye

Condor, kon'dor, (n.) آق باا aq baba, قارتال qartal

Conduce, kon-düs', (v. n) موجب mûjub ol.; خادم hâdim ol.; — **Conducive**, (-'siv) (a) خادم hâdim; موجب mûjub.

Conduct, kon-dukt', (v.a.) سوق sevq et. توجیه geutü'mek, (direct) توجیه tevjîh et, (water) اساله isâle et.; (manage) اداره idâre et.; (electr.) داوراتق naql. et.; — **one's self** davranmaq, حرکت hareket et.; — **Conduct**, (n.) اداره idâre; (fig.) طور tavr, حرکت hareket; (pl) حرکات hare-kyât, — **Conductible** (a) ناقل nâqil; (can be) قابل qâbili naql; — **Conduc-tibility**, (-bil'i-ti) (n.) ناقلیت nâqiliy-yet; قابلیت qâbiliyyeti naql; — **Conduc-tion**, (-'shun) (n.) سوق sevq; ناقل nâqil, — **Conduc-tive**, (-'tiv) (a) ناقل nâqil; — **Conduc-tor**, (-tur) (n.) مدیر qondükteur, (manager) فونڈوکتور müdür; (mus.) شفی (دودکستر) shéf (-dor-kestr), (sci) ناقل nâqil

Conduit, kun'dit, (n.) مجرا mejrâ; یوری boron.

Cone, kōn, (n.) قورالاق qozalâq; مخروط mahrûnt

Confection, kon-fek'shun, (n.) شکرلеме shekerleme; رچل rechel; (dress) حاضر hazur elbise, (act) ترکیب terkîb; مزج mezj; (v.a.) شکرلеме یاپق sheker-leme yapmaq, (prepare) احضار ih-zâr et; یاپق yapmaq; — **Confec-tioner**, (n.) شکرچی shekerji; — **Confec-tionery**, (-ri) شکرچیلک shekerjîlik, (pl) شکرلر shekerler; شکرلеме shekerlemeler; (shop) شکرچی دکانی shekerji dükkyanu; (pastaju dükkyanu).

Confederate, kon-fed'er-ât, (a.) متحد müttehîd; (n.) متفق müttefiq; (ac-complice) شریک sherîk; (pl.) عونه ave-ne; — **Confed'eracy**, (-ra-si) (n.) سوء ittîhâd; (complot) فساد fesâd; اتحاد

[CON-CON] (انكيزحه كئاكه تلفظي ايجون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

قصد sōuyi qasd; — **Confederā'tion**, (-'shun) (n.) اتحاد ittihād; — **Confederative**, (-ra-tiv) (a.) اتحادی ittihādī; متحد müttehīd.

Confer, kon-fēr', (v.a.) ویرمک vermek; et.; ا. اعطا i'tâ et.; (rank) توجیه tevjiḥ et.; (v.n.) — **with** کوروشمک geurüşmek; (le-) ... (له) مذاکره müzākere et.; — **Con'ference**, (-ens) (n.) مذاکره qonfurans; (act) «صلح» قونفرانسی «peace» «soulh» qonfuransu.

Confess, kon-fes', (v.a.) اقرار iqrâr et.; ا. اعتراف i'tirâf et.; (rel) کناه چیقارمق günâh chuqarmaq; ا. کفارت kefâret et.; — **Confess'ion**, (sh'un) اقرار iqrâr; کفارت kefâret; (rel) اعتراف i'tirâf; (lit.) ذوب zûnûb; — **of faith** مذهب mezheb; دین dîn; — **Confession'al**, (-sh'un-al) (a.) کفارت kefâret..; اقراری iqrârî; (rel) کفارت هئیرسی kefâret heujresi; — **Confessed**, (-fesd') (a.) معلوم mâ'lûm; مسلم müselle; آشکار âshikyâr

Confide, kon-fid', (v.a.) امانت emânet et.; ا. اعتماد tevdi' et.; (v.n.) ا. ا. itimâd et.; — **Confidence**, (-'fi-dens) (n.) حرأت i'timâd; (boldness) حرأت طولاندیریجیلک dolan-durujuşluq; (tavjuşluq); — **Confident**, (-fi-) (a.) امین emîn; قانع qânî'; (bold) جرأتکار jûr-etkyâr; — **Confidently**, (-'fi-) (ad.) امانتله emniyyetle; قویاً i'tin' âdla; قویاً qaviyyen; — **Confiden'tial**, (-fi-den'shal) (a.) محرم mahrem; — **Confiden'tial-ly**, (ad.) محرمانه mahremâne.

Configuration, kon-fig-û-râ'shun, (n.) وضعیت (şekl) shekl (-lârijî); (fig) واز-uyyet.

Confine, kon'fin, (n.) حدود houndûd; — **Confine**, (v.a.) محدود hem-houndûd ol.; مجاور mûjâvir ol.; (limit) حصر hasr et.; (enclose) قارماق qapamaq, (fig) (a.) حبس habs et.; — **to be confined**, (-find') (fig.) محصور mounhasur ol.; — **at** (jud.) (e-) حبس idilme; — **to his bed** hasta yatmaq; یا تاقدن چیفهامق yataqdan chuqamaq; — **of a «boy»** «اوغلان» doghourmaq; — **Confine'ment**, (-fin'-) (n.) قاپانما qapanma; (fig) اشتغال ishtigâl; (im-

prisonment) محبوس mah-bûsiyyet; موقوفیت mevqûfiyyet; (woman) وضع حمل lûsaluq, (act) vaz-u haml.

Confirm, kon-fêrm', (v.a.) تأیید te'yîd et.; تصدیق tasdiq et.; — **Confirmā'tion**, (-'shun) (n.) (lit.) تصدیق te'eyyîd; (act) تأیید te'yîd; tasdiq; (rel) قونفرماسیون qonfirmas-yon; — **Confirm'atory**, (-'a-to-ri) (a.) (lit.) تأییدی te'yîdî; — **to be confirmed**, (-'fermd') (lit.) تأیید te'eyyîd et.; تحقق tehaqqouq et.; (med) قرونیک qronik ol.

Confiscate, kon'fis-kât, (v.a.) مصادره mousâdere et.; ضبط zabt et.; (a.) mousâdere olounmouş; — **Confiscā'tion**, (-'shun) (n.) مصادره mousâdere, ضبط zabt.

Conflagration, kon-flag-râ'shun, (n.) حریق harîq (hâ-il); (fig.) آفت âfet.

Conflict, kon'flikt, (n.) اختلاف ihtilâf; (pers) مجادله müjâdele; منازعه münâzâ; (v.n.) چارپوشمق charpushmaq; (fig.) مخالف mouhâlîf ol.; — **Conflict-ing**, (a.) متباين müte-bâyin; مخالف mouhâlîf.

Confluence, kon'floo-ens, (n.) برلشمه birleshme, (lit.) تلاقی telâqî; اجتماع ijtimâ', — **Con'fluent**, (a.) طوپلانان toplanan, (lit.) ملاقی mülâqî; (n.) قول qol.

Conform, kon-foim', (a.) موافق mou-vâfuq; مطابق moutâbuq; (v.a.) تطبیق tatbîq et.; (v.n.) توفیق tevfiq et.; (v.n.) اویمق ouymaq; توافق tevâfouq et.; (fig. lit) اقتضا iqtisâ et.; — **Con-form'able**, (a.) اویمون ouygoun; موافق mouvâfuq; — **Conform'ably**, (ad.) توفیقاً tevfiqan; — **Conformā'tion**, (-'shun) (n.) توافق tevâfouq; (structure) تشکلات teshekkulât, — **Confor-m'ity**, (-'i-ti) (n.) (lit.) اشتقاق iqtisâ; امتثال imtisâl; in — with توفیقاً tevfiqan; — **môujibinje**.

Confund, kon-fownd', (v.a.) قارشیدیرمق qarışdırmaq; (fig.) بوزمق bozmaq, (lit.) تشویش teshvîsh et.; — **Con-found'ed** (a.) قارشوق qarushuq; (fig.) بر باد berbâd.

Confraternity, kon-fra-têr'ni-ti, (n.) اخوت ouhouvvet; (fig.) محادنت mouhâ-denet; (zümre) (zümre).

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [CON-CON]

Confront, kon-fiunt', (*v.a.*) قارشىلاشdurmaq; (*fig.*) مۇقابىلە mou-qâbele et.; (*pers.*) يۈزلىشىرمەk yüz-leshdirmek; — **Confrontā'tion**, (-'shun) (*n.*) يۈزلىشىرىمە yüzleshdirme, (*lit.*) مۇۋاجىھە müvâjehe

Confuse, kon-fūz', (*v.a.*) قارışدورماق qarushdurmaq; (*fig.*) شاشورماق shashurmaq; — **Confused** (-fūzd') (*a.*) قارışیق qarushuq; شاشغین shashgun to be — قارışیق qarushmaq; (*fig.*) شاشورماق shashurmaq; هرج ومرج herjü merj ol.; — **Confūs'edly** (*ad*) بر شاشغین shashgun bir hâlde; — **Confū'sion**, (-'zhun) (*n.*) تشوش teshevvysh شاشغینلیق qarushuqluq; (*fig.*) شاشغینلیق shashgunluq.

Confute, kon-fūl', (*v.a.*) رد redd et;
تکذیب tekzîb et.; — **Coefûtâ'tion**,
(-shun) (*n.*) رد redd; تکذیب tekzîb.

Congéal, kon-jél', (*v.a.*) طونديرمق don-
dourmaq; (*v.n.*) طومق donmaq, (*fig.*)
طوموب قالمق donoub qalmaq.

Congénial, kon-jé'ni-al, (*a.*) (برى برىه)
 اويعون (birbirine-) ouygoun; عين طبيعتده
 ayuu tabî-atde, — **Congénial'ity**,
 (-'i-ti) (*n.*) (*lit.*) مطابقت moutâbaqat;
 مشابھت mûshâbeh.

Congenital, kon-jen'i-tal, (اړئى irsî; خلق hulqî).

Conger, kong'gèr, (*n.*) (*zo.*) ميغرا mi-gra, ييلان بالنى yulan balugh.

Fongest, kon-jest', (*v.a.*) طوبلاق toplamaq; (*med.*) شيشيرمك shishirmek; (*v.n.*) شيشمك shishmek; (*lit.*) تراكم terâküm et.; — **Congest'ion**, (-shun) (*n.*) (med.) قان طوبلانمасы qan toplanmasu; شيشمه shishme; (fig.) ازدحام izdihâm.

Conglomerate, kon-glom'er-ät, (*a*)
 يغلُمش yughulmush, (*lit.*) مُتراکُم mü-
 terâkim; (*v.a.*) يغلُمق yughmaq; (*v.n.*)
 طوبلانیق toplanmaq, (*lit.*) تراکُم terâ-
 kûm et.; — **Conglomerat'ion**,
 (-'shun) (*n.*) طوبل اولمه top olma; (*fig.*)
 بىرىكمه birikme; (*fig.*) تراکُم terâkûm.

Conglutinate, kon-gloo'tin-āt, (*a.*)
 yapushuq; (*v.n.*) ياپىشماق yapu-
 shmaq; (*fig.*) بىرلەشمەك birleshmek; —
Conglutinā'tion, (-'shun) (*n*) بېكىشە
 pekishme; (*fig.*) بىرلەشمە birleshme.

Congo, kong'gō, (*n.pr.*) قونغو qongo;
(*n*) قونغولوى qongolou; (زنجى) (zenjī);
(*tea*) سياه چاي siyah chay.

Congratulate, kon-grat'ū-lāt, (*v.a.*)
 تبریک tebrîk et. ; — **Congratulā-**
tion, (-'shun) (*n.*) تبریک tebrîk; (*pl.*)
 تبریکات tebrîkîyât; — **Congrat'ulā-**
tory, (-ri) (*a.*) تبریکی tebrîkî.

Congregate, kong'gre-gāt, (*v.a.*) طوبلاقم toplamaq; (*v.n.*) طوبلانق toplanmaq; اجتماع ijtimâ' et.; — **Congregā'-tion**, (-'shun) (*n.*) مجلس ijtimâ'; مجلس mejlis; (*rel.*) جماعت jemâ-at.

Congress, kong'gres, (*n.*) قونعره qon-gura; (*lit.*) مؤتمر mü'temer.

Congruency, kong'grō-ensi, (*n.*)
توافق tevâfouq; (*lit.*) آهنك âhenk;
انسجام insijâm; — **Congruent**, (*a*)
مطابق moutâbuq; (*lit.*) متجانس müte-
jânis.

Conical, kon'i-kal, (a.) مخروطي mahrôutî; — **projection**, تسطيح مخروطي tas-tîhi mahrôutî; — **sections**, قطوع قوطع qoutôu-u mahrôutuyyât.

Conjecture, kon-jekt'ūr, (*n.*) ظن zann; (*pl*) تخمينات tahmīnāt; فرضيات farāzuyyât (*v.a.*) ظن zann et; تخمين tahmin et.; — **Conject'ural**, (*a.*) تخميني tahmīnī; فرضی farazī; — **Con-ject'urally**, (*ad.*) ظناً zannan; تخميناً tahmīnen; فرضياً farazuyyātla.

Conjoin, kon-join' (*v.a.*) برلشدirmek birleşdirmek; (*v.n.*) برلشمek birleşmek;
— **Conjoint'**, (*a.*) مشترک müşterek;
— **Conjointly**, (*ad.*) مشترکاً müshtereken; برلشکده birlikde.

Conjugate, kon'joo-gāt, (*v.a.*) (*gram.*)
چینتلشمک tesrif et.; (*v.n.*) (*20.*)
chiftleshmek, (*a.*) (*sci*) مزدج mūz-
devij, — **Con'jugal**, (*a.*) ازدواجi izdi-
vâjî; زوجی zevjî; — **relations** مناسبات
minâsebâtü zevjiyye; — **Con-
jugâ'tion**, (-'shun) (*n.*) تصريف tesrif;
(*union*) برلشمê birleshme, اتحاد ittihad.

Conjunct, kon-junkt' (*a.*) برلشمش birleshmish; (*lit.*) متصل mouttasul; — **ly**, (*a.*) برلکده birlikde; مشترکاً müsh-tereken; — **Conjunc'tion**, (-'shun) (*n.*) برلشه birleshme; اتحاد ittihad; (*gram.*) عاقله âtufa; — **Conjuc'ture**, (-'tūr) (*n.*) ارتباط irtibat; (*pl.* & *fig.*) احوال ahvâl; ايجامات زمان ijâbâtü zemân; (*crisis*) بحران buhrân.

Conjure, kun'jër and kon-jōor', (*v.a.*)
 يالوارمق yalvarmaq; — up بويو يايق
 büyü yapmaq; (*fig.*) ايجاد ifâd et.;

only; routine; thròugh; tuck; mûsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[CON-CON] (الكلية كلاً من تلفظي الجون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mīne;

ouydourmaq; — **Conjūrā'-tion**, (-'shun) (n.) نياز niyâz; بويو büyü; سحر sihir; — **Conjūrēr**, (n.) سحرار sihirbâz.
Connect, kon-ekt', (v.a.) ربط rabt et.; برلشدirmek; — **Connect'ed**, (-t'd) (a.) مربوط merbûut, باغلي bâlu; — **Connec'tion**, (-'shun) ارتباط irtibât; (fig.) مناسبت minâsebet (client) بو مناسبتله müshteri, in this — with مناسبتيله bou minâsebetle; in — with ..minâsebetile, to be in — with (له) مناسبتی ol; to enter into — with (له) مناسبت پیدا ol; .. (le-) minâsebet peydâ et..
Connive, kon-iv', (v.n.) مسامحه müsâmahe et.; — **Conniv'ance**, (-'ans) (n.) اغماض عين (lil.) müsâmahe; igmâzu ayu.
Connoisseur, kon-es-sehr', (n.) اهل ehl, ارباب erbâb; — **Connoisseur'ship**, (n.) وقوف ihtisâs, vou-qûuf,
Connubial, kon-û'bi-al, (a.) ازدواجی izdvâjî; .. نکاح nikyâh..
Conquer, kong'kêr, (v.a.) فتح fetih et.; ضبط zabt et.; (lil.) تسخير tes-hîr et.; — **Con'queror**, (-ur) (n.) فاتح fâ-tih; (fig.) غالب gâlib; — **Con'quest**, (-'kest) (n.) فتح fetih; ضبط zabt; (pl) فتوحات fütûhât.
Consanguine, kon-sang'gwin, (a.) bir soydan; — **Consanguin'ity**, (-'ti) (n.) صوی soy; قرابت qarâbet, (قان) (qan).
Science, kon'shens, (n.) وحدان vîj-dâu; (phil) شعور shou-ûr; matter of — وجدانی vîjdânî bir mes-ele; **Conscien'tious**, (-'shus) (a.) وجدانی vîjdânî; (pers) وجدانی vîjdânlu; — **Conscien'tiously**, (ad.) وجداناً vîjdâ-nen; (fig.) مصممانه mounsufâne.
Conscious, kon'shus, (a.) مدرك (lil.) müdrîk; واقف vâquf, (phil) شعوری shou-ûrî; — **ly**, (ad.) بيله bilerek; — **ness**, (n.) (lil.) ادراك idrâk; شعور shou-ûr.
Conscript, kon'skript, (n.) (mil.) قرعه qur-a neferî; (a.) مقيد mou-qayyed; — **Conscrip'tion**, (-'shun) (n.) قرعه qur-a; اخذ عسكر ahzi asker.
Consecrate, kon'se-krât, (v.a.) (rel) حصر ا. taqdîs et.; (devote)

hasr et., تخصيص tahsîs et.; — **Consecra'tion**, (-'shun) (n.) تقدیس taq-dîs; (fig) تخصيص tahsîs; — **Con'se-crâted**, (td) (a.) معدس mouqaddes.
Consecution, kon-se-kû'shun, (n.) (lil.) تواج tevâlî; (pl) نتایج netâyîj; — **Consec'utive**, (-k'u-tiv) (a.) (lil.) متوالی mütevâlî, متعاقب müte-âqib; — **Consec'utively**, (ad.) متوالياً müte-vâliyen; یکدیگرى yekdigêrini tâ'qiben
Consent, kon-sent', (n.) موافقت ruzâ, موافق mouvâfaqat; (v) راضی râzu ol; mouvâfaqat et.; mutual — موافقت مشترکه (lil.) ruzâyû tarafeyn; by com-mon — موافقت مشترکه (lil.) mou-vâfaqati müshtereke (-ile), متعماً (müttefiqan)
Consequence, kon'se-kwens, (n.) نتیجه netîje, (pl) نتایج netâyîj; (effect) اثر eser; (importance) اهمیت ehemmiyyet; den nâ-shî; in — of دن ناشی te'sîr; حسبيله hasebile; — **Con'se-quent**, (-kwent) (a.) (-on) نتیجه سی (k) (den-) (دن) متولد; (in-) netijesi.
Con'sequentially, (ad.) بقاء binâ-en aleyh; — **Consequential**, (-'shal) mütevellid, (n.) نتیجه netîje, (a.) (den-) (دن) متولد (pompous) عظمتلى azametli; — **Con'sequentially**, (ad.) عظمتله azametle.
Conserve, kon-serv', (v.a.) محافظه mouhâfaza et.; (food) قونسروه yapmaq; (n.) قونسروه qonserve; — **Conserv'ation**, (-'shun) (n.) محافظه mouhâfaza; حفظ hufz; (sci) تعفظ tehaffouz, mahfûzuyyet; — of energy باقی قدرت baqâyi quodret, تعفظ قدرت tehaffouzu quodret; — of matter باقی ماده baqâyi madde, تعفظ ماده tehaffouzu madde; **Conser'vative**, (-'va-tiv) (a. و n) محافظه mouhâfazyâr, (fig) احتیاطکار ihtiyâtkyâr; — **Conser'vatively**, (ad.) محافظه کارانه mouhâfazakyârâne; — **Conser'va-tism**, (-tizm) (n.) محافظه کارلی mouhâ-fazakyârîlu; — **Con'servâtor**, (-tur) (n.) محافظ mouhâfuz; امین emîn; — **Conser'vatory**, (-to-ri) (a.) محافظ limon-louq; (bot) سر ser; قونسرواتوار qonservatû-vâr; دارالاحان dârül-elhân.
Consider, kon-sid'êr, (v.a.) (think) عدا

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon, shut, mūte; very; tū چيوو, ch چ, sh ش, th ث, th د, zh ز [CON-CON]

add et, فرض ا. farz et., (*dehberate*)
tedqīq et, تذكر ا. tezekkūr
et, (*account*) نظر دته آتی nazaru diq-
gate almaq; (i-) دوستونك du-
shūnmek, (*respect*) حرمت ا. hürmet
et; (*v n*) دوستونك dūshūnmek, —
Consid'erable, (a) چوق choq; (*lit.*)
عظيم azim; كای külli, — **Consid'era-
bly**, (*ad.*) حایلی haylu, زیادهسلیle ziyāde-
sile, — **Consid'erate**, (-rāt) (a)
دور اندیش dūshūnjeli, (*lit.*) دوستونجهلی
dōur endīsh, (-to-wards) حرمتکار
hürmetkār, — **Consid'erately**,
(*ad.*) حرمتله dūshūnjeyle, دوستونجه ایله
hürmetle; — **Consolid'ation**, (-'shun)
(n.) (act) تذكر tedqīq, تذكر tezekkūr,
(reason) ملاحظه mülāhaza, (pl) اسباب
esbāb, ملاحظات mülāhazāt, (*importance*)
ehemmiyyet, (*fig.*) اعتبار ĩtibār,
حرمت hürmet, (*jud*) تعویضات tâ'vizāt;
to take into — نظر دته آتی nazaru
diqqate almaq, (i-) دوستونك
dūshūnmek, — **considering that**
حسبيله hisbīle. olmasundan
nāshi.

Consign, kon-sīn', (v a) (-to) (کودنردمک)
geundermek, ارسال irsāl et,
(entrust) تودیع tevdi' et.; (*transfer*)
دهپوزیتو havāle et.; (*money*)
pozito et.; — **Consignee**, (kon-sīnē)
(ن.) مرسلی mürsili ileyh; (فومدسیونجی)
(qomisyōnjou); — **Consign'or**,
(-sīn'ur) (n.) مرسل mürsil; — **Con-
sign'ment**, (-sīn'-) (n.) (act) ارسال
irsāl, تودیع tevdi', حواله havāle; (*com*)
قونسینیاسیون qonsinyasyon; goods in—
قونسینیاسیون مال qonsinyasion mal;
مودوعات (emānet eshyā) امانت اشیا
dōn-āt).

Consist, kon-sist', (v n) (-of) (دن)
ibāret ol., (in-) عبارت او.
mürekkab ol. (den-) (دن) مرکب او.
موجود او. qā'im ol. (evist)
mev'oud ol; (*agree*) اویتق ouymaq;
— **Consist'ency**, (-'en-si) (n.)
قوام hāssa; (*density*) خاصه
quvām; (*agreement*) توافق tevāfouq;
(lit.) انسجام insijām; (*fixedness*) ثبات
sebāt; deyishmeyish; — **Consist'ent**,
(a) قوامی quvāmli; (*agrees*) ثابت
sābit; (*fig.*) متجانس mütejānis; (*fig.*)
اویتق ouygoun; (له) قابل تألیف (-with)
qābili te'lif; to make — with

(له) ouydourmaq; (e-) اویدیرمق
te'lif et, it is not—«for
him» «اوناه» یاقیشماز;
— **Consist'ently**, (*ad.*) طبیعتیه tabi-
atile, (*lit.*) بالنتیجه bin-netije; — **Con-
sist'ory**, (-'o-ri) (n) مجلس (روحانی)
mejlis (-rouhāni)

Console, kon'sōl, (n.) قونسول qonsol.
Console, kon-sōl', (v a.) تسلی tesellī
et, — **Consol'able**, (a) قابل نسلی qā-
bili tesellī, — **Consolā'tion**, (-'shun)
(n) تسلی tesellī, — **Consol'er**, (n)
تسلیکار tesellīkār, (*lit.*) تسلی ایدن
tesellīkyār

Consolidate, kon-sol'i-dāt, (v a.)
pekishdirmek; (*fig.*) lit
tarsin et., تقویه a. taqviye et;
(v n) (fig) قوتلنمک qouvvetlenmek;
ittihād et; — **Consolidā'tion**,
(-shun) تقویه a. taqviye, تحکم tah-
kim; (*lit.*) تأیید te'yid, (unite)
tevhlid

Consols, kon'solz, (n.) قونسولید qonsolid.
Consummé, kon-so-mā', (n.) قونسومه
qonsome, (et souyou) (ات صوفی)

Consonant, kon'son-ant, (a) موافق
mouvāfuq; مطابق moutābuq; (n.)
harfi gayri savti, حرف غیر صوتی (gram)
hourōufu gayri sav-
tiyye; — **Con'sonance**, (-aus)
mouvāfuq sōuretdē; — **Con'sonance**, (-aus)
tevēfouq, توافق āhenk, (lit) (n.)

Consort, kon'sort, (n.) ارقداش arqa-
dash, رفيق refiq; (*wife*) زevje;
زوج zevj, (mar) اش esh;
birleshdirmek; (v n.)
ouymaq, اویتق (fig.) birlashmek;
— **Con'sortship**, (n) رفاقت
refāqat, (fig.) مناسبت mināsebet

Conspicuous, kon-spi'kū-us, (a.)
āshikyār, بارز bāriz, (sri.)
معروف mār'rouf, (pers) عیان
āyān, āshikyār sōu-
retde; (lit.) واضحā'vazūhan; — **ness**,
(n.) (lit.) صراحه sa-
rāhat.

Conspire, kon-spir', (v n.) فساد ترتیب ا.
fesad tertib et; (*help*) معاونت mou-
āvenet et., — **Conspir'acy**, (-spir'a-
si) (n.) فساد fesād; سؤی قاسد sōuyi qasd;
قیام qiyām, — **Conspir'ator**, (-spir'a-
tur) (n.) مقصد müfsid.

Constable, kun'sta-bl, (n.) مأمور me'-
mōur; (*jud.*) قواس qavas; (*police*)—

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol.=olmaq.

[CON-CON] (انكليزحه كلتاك تلمغى اپتون) act, chānge; cārd; red, mē, hēr, in; mine;

بوليس polis; ضابطه مأورى zâbita me'-môurou.
Constant, kon'stant, (a) دائمى dâ-imî; (lil) متمادى mütemâdi; (fi.xed) ثابت sâ-bit, دواملى devâmlu; — **ly**, (ad) دائما dâ-imâ; (lil) متمادى mütemâdiyen, — **Con'stancy**, (-si) (n) دوام devâm; ثبات sebât, قرار qarâr, (faithfulness) صداقت sadâqat
Constantinople, kon-stan'ti-no'pl, (n pr) استانبول ustamboul, (lil) دروساعات derse-âdet; — **Constan'tinopoli'tan**, (a.) استانبول... (n) ustamboully ustamboullou.
Constantinus, kon-stan-ti'nus, (n pr) قسطنطين qostantin
Constantza, kon-stan'tza, (n. pr) كوستنجه keustenje
Constellation, kon-stel-â'shun, (n) بروج bürc; جملة jümle, (pl) بروج bürc; صورة كواكب souveri kevâkib, (fig.) ييلدیز yulduz, طالع tâli', (persons) (lil) مشاهير meshâhîr.
Consternation, kon-ster-nâ'shun, (n) قورقو qorqou, دهشت deh-shet; (fig.) فتور fûtûr
Constipate, kon'stip-ât, (v.a.) قبض qabz et, انقباض inqibâz ver-mek; — **Constipâ'tion**, (-'shun) (n.) انقباض inqibâz, بكم peklik
Constituent, kon-stit'ü-ent, (a) (lil.) مركب mürekkib; (fig.) مؤسس mü-essîs, اسلى aslî; (n pl) (pol.) مؤسسân mü-essîsân; — **Constit'üency**, (-si) (n.) دائرة الانتخابية dâ-ireyi intihâbiyye.
Constitute, kon'stit-üt, (v.a.) تركيب terkiib et.; (fig.) تشكيل teshkîl et., — **Constit'ution**, (-'shun) (n.) (act.) تركيب terkiib, تشكيل teshkîl; (body) بنیه bünye; ناتوره natoura; (condition) مشروطيت teshekkülât; (pol) مشروطيت meshrûutuyyet, (laws) قانون اساسى qânûnu esâsî; — **Constit'utional**, (qânûnu-al) (a) اساسى esâsî; (natural) طبيعى tabî'; فطرى futrî; (med) بنوى bünyevî; (pol) مشروطى meshrûutî; — **Constitutionalist**, (n.) مشروطيتپور meshrûutuyyet-perver; — **Con'stit'utive**, (-tiv) (a.) مركب mürekkib; (fig.) اساسى esâsî.
Constrain, kon-strân', (v.a.) تضيق tazyîq et.; اجبار ijbar et.; (limit) (lil.) تقييد taqyîd et.; — **Constrain-**

ed, (-strând') (a) جبرى jebri, (lil.) مضطر mouztar, — **Constrain'edly**, (ad) كرها kerhen, جبراً jebren, — **Constraint'**, (n) مجبريت mejbôu-riyyet, تضيق tazyîq
Constrict, kon-strikt', (v.a.) صيقلق suqmaq, (contract) بوزمك büzmek, qabz et.; — **Constric'tion**, (-'shun) (n.) صيقله suqma; قيص qabz, صيقلق suquluq, — **Constrict'or**, (t'ur) (n) صيقلقى suquju, (zo) قارمىلان qara yulan, بوا bo-a.
Constringe, kon-strinj', (v.a.) صيقلق suqmaq, چكمك chekmek
Construct, kon-strukt', (v.a.) انشا inshâ et.; اعمال i'mâl et., (make) yapmaq; (fig) تشكيل teshkîl et.; ياپى (n.) (-'shun) — **Construc'tion**, (-'shun) (n.) انشائات inshâ-ât; yapu, بنا binâ; (pl) اعمال i'mâl; (gram.) انشا inshâ; ترتيب tertîb; (meaning) معنا mâ'nâ; — **Construct'ive**, (-t'iv) (a) مؤسس mü-essîs, (unferred) (lil.) استدلالî istidlâlî; mefrûuz; — **Construct'ively**, (ad.) ضمناً zumnen; استدلالاً istidlâlen; — **Construct'or**, (-t'ur) (n.) عامل bâni, بانان âmil, يapan.
Construe, kon'strōō, (v.a.) ترتيب tertîb et.; (translate) ترجمه terjûme et.; (interpret) تفسير tefsîr et..
Consul, kon'sul, (n.) قونسولوس qonsolos, جنرال shehbender; — **general** باش شهبندر jeneral qonsolos, شهبندر bash shehbender, معاونى — **Con'sular**, (a.) قونسولوسق... qonsoloslouq... shehbenderlik..., — **Con'sulate**, (-ât) (n.) قونسولوسخانه qonsolos-hâne, شهبندرخانه shehbender-hâne; — **Con'sulship**, (n.) قونسولوسق qonsoloslouq; شهبندرليك shehbenderlik.
Consult, kon-sult', (v.a.) دانشمق da-nushmaq; صومق sormaq; (apply) استشاره mûâjât et.; (v n) قونسولتو qon-sulto et.; — **Consultâ'tion**, (-'shun) (n.) مذاكره istishâre, استشاره müzâkere, (med.) قونسولتو qonsûlto; — **Consult'ative**, (-'a-tiv) (a.) استشارى isti-shârî; — **Consult'ing**, (a.) مشاور... mûshâvir..
Consume, kon-sûm', (v.a.) صرف sarfet et.;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, fool; mōon; shul; mūte; very; tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, th ذ, zh ز [CON-CON]

(lit.) استihlāk et., (ev-haust) bitirmek, (fig.) چوروتmek chürütme, mahv et., (vn) sarf olounmaq; — **Con-sūm'er**, (n.) müstehlik

Consummate, kon'sum-āt, (a) تام tam; مکمل mükemmel; (v.a.) ikmāl et.; (conjugal) istifrāsh et., (zifāf et.); — **by** (a) تماماً tamāmen; — **Consummā'tion**, (-'shun) (n.) اكمال ikmāl (jud.) (zifāf) (zifāf) مقارنت; mouqārenet; istifrāsh.

Consumption, kon-sum'shun (n.) صرف sarf, صرفیات sarfiyyāt; (med) ورم verem; — **Consumptive**, (-'tiv) (a) استihlāk; (fig.) mühlük; (med) ورم verem; (n.) müteverrim.

Contact, kon'takt, (n.) تماس temās; **to be in — with** (le-) temās et.; **to come in — with** (fig.) (le-) temāse gelmek; **to make** — (electr) qontaq yapmaq.

Contagion, kon-tā'jun, (n.) سرایت sirāyet; — **Contā'gious**, (-'jus) (a) ساری sārī; boulashuq; — **diseases** emrāzu sārīye.

Contain, kon-tān', (v.a.) حاوی hāvī ol.; iltiva olmaq; (fig.) iltivā et.; (sexual) imsāk et.

Contaminate, kon-tam'i-nāt, (a) کیرلی kirli; lekeli; (lit.) mülevves, (v.a.) kirlətmek; (lit.) تلویt et.; — **Contaminā'tion**, (-'shun) (n.) کیر kir, leke.

Contemplate, kon'tem-plāt, (v.a.) تصمim tasvīm et.; (look) تماشا seyr et.; (lit.) tē-māshā et.; — **Contemplā'tion**, (-'shun) (n.) tedqīq; (imagination) tehayyül; (phil) istigrāq; (pl.) tēhayyülāt, in—düşünülen; (lit.) mütesavver; — **Contem-plative**, (-'tiv) (a.) dalgun; (lit.) müte-ēmmil; — **Con'templātor**, (-tur) (n.) سیرجی seyirji; (lit.) temāshāger; (fig.) müdaqqiq.

Contemporary, kon-tem'po-ra-ri, (a) معاصر mou-āsūr; (pl) mou-āsūrīn.

Contempt, kon-tempt', (n.) تحقیر tah-qir; (lit.) istihfāf; (jud.) tejāvüz; in — of (e-) rāg-men, — of court mahke-meye tejāvüz; — **Contempt'ible**, (a) بیای bayā; rezil; men-four; (insignificant) ehemmiy-yetsiz; **to make** — (fig.) dū-shürmek, — **Contempt'ibleness**, (n.) bayālūq; — **Contempt'u-ous**, (-t'u-us) (a.) azametli; (lit.) istihfāfkyār; — **Con-tempt'uously**, (ad) azametle; (lit.) istihfāfkyārāne; mouhaqqırāne.

Contend, kon-tend', (vn) خالعت al-ē; müjādele et.; (urge) iddā et.

Content, kon-tent', or kon'tent, (a.) memnūn; (satisfied) qānī; (n.) memnūniyyet; (n.) qānā-at; (v.a.) memnūn et.; (lit.) tatmīn et.; — **one's self** qānī ol.; — **Content'ed**, (t'd) (a.) memnūn; — **Content'ed-ly**, (ad) memnūnen; — **Con-tent'ment**, (n.) memnūniyyet.

Content, kon-tent', (n.) si-a; masāhe mesāha; (pl) mouhteviyyāt; (written) müderejāt; **table of — s** fihristi müderejāt

Contention, kon-ten'shun, (n.) خالعت al-ē; müjādele; (n.) münazā; — **Content'ious**, (-'shus) (a.) münazā; qavgaju; — **Content'iously**, (ad) münazāyla

Contest, kon-test', (n.) خالعت al-ē; müjādele; (fig.) münazā; (dispute) münazā; (words) münazā; (v.a.) münazā; — **for** müjādele et.; (fig.) münazā; — **Contest'ed**, (a) münazā; — **Contest'able**, (a.) qābil i'ti-rāz; — **Contest'ant**, (n.) mou-āruz; (pol.) nāmzed; raqīb.

Context, kon'tekst, (n.) rābte; (lit.) tertīb; (fig.) siyāq; (fig.) tertīb.

Contiguous, kon-tig'ū-us, (a.) bitishik; (lit.) mouttasul; (sci.) bitishik; (lit.) müteqārīn; (phil.) müjāvır;

only; routine; thrōugh; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

mōte, foot, mōon; shut; mūte, very; tū جيوو; ch چ, sh ش; th ث; th d, zh ذ [CON-CON]

mou-âvenet et; (*seire*) (*fig.*) خادم او. hâdim ol; (*share*) اشتراك. ishtirâk et., — **an article** «بر مقاله يازمق» bir maqâle yazmaq, — **Contribūtion**, (-'shun) (*n.*) معاونت mou-âvenet, (*fund*) ويرى i-âne; (*levy*) تڪليف tekyâlîf vergi, (*share*) حصه (اشتراك) hisse (i-ishtirâk), (*journals*) مقاله maqâle; vergi, yazular; (*act*) (*lit.*) معاونت قلميه mou-âveneti qalemiyye; — **Contribūtor**, (-'tū-tur) (*n.*) يارديمجي yardumju; رفيق mouzâhir, (*fig.*) رفيق refiq, (*pl.*) رفقا rüfaqâ, — **Contribūtory**, (-'tū-to-rî) (*a.*) يارديمجي yardumju; (*fig.*) mouzâhir, (*com*) رفيق refiq, (*qomanditer*) (قومانديتر)

Contrite, kon-trî, (*a*) نادم nâdim; (*rel.*) توبهكار tevbekyâr; — **ly**, (*ad.*) ندامته nedâmetle; — **Contrition**, (-trish'un) (*n.*) ندامت nedâmet; (*rel*) توبه tevbe.

Contrive, kon-triv', (*v.a.*) ترتيب ا. tertib et.; (*contemplate*) دوشونمك dūshünmek; قورمق qourımaq; — **Contrivance**, (-'anç) (*n.*) ترتيب tertib; هنر hüner; (*pl.*) ترتيبات tertibât; (*design*) (*fig.*) پلان pılan; عقل aql; — **ill contrived**, (-trivd') (*a*) فنا دوشونلش fenâ dūshünülmüş; (*pers.*) بدخواه bedhâl; **Contriver** (*n*) يانان yapan; (*lit.*) مرتب mürettib.

Control, kon-tröl', (*n.*) قونترول qontrol, (*lit.*) امر mürâqaba; (*command*) امر emr; idâre idâre; (*v.a.*) قونترول qontrol et., تفتيش teftish et.; (*govern*) idâre et. — **Contröll'er**, (*n.*) قونترولور qontrolleur, مفتش müfettish; (*lit.*) مراقب mürâqib

Controvert, kon'tro-vert, (*v.a.*) رد ا. redd et; اعتراض i'tirâz et.; — **Controversy**, (-si) (*n.*) اختلاف ihtilâf; مناقشه münâqasha; (*resistance*) مخالفت mouhâlefet; — **Controversial**, (-'shal) (*a.*) منازعه münâqashalu; (*lit.*) منازع münâzi-ün-fih.

Contumacy, kon'tū-mā-si, (*n.*) عناد inâd; (*lit.*) تمرد temerrüd; (*jud*) عدم اجابت ademî rîbâbet; غياب guyâb; **for**—غياب guyâben...; — **Contumā'cious**, (-'shus) (*a.*) عنادجي inâdju, سرکش serkesh; (*jud.*) غائب gâ-ih, متعجب mütegayyib; گلمميش gelmemish; — **Contumā'ciously**, (*ad.*) غياب guyâben.

Contumely, kon'tū-mel-i, (*n.*) كفر kû-

für; (*pl.*) تحميرات tahqîrât, (*lit.*) شتم shütōum. — **Contūmē'lious**, (-'li-us) (*a.*) تجاوركار tahqîrkyâr; tejâ-vüzkyâr; — **Contūmē'liously**, (*ad.*) تجاوركارانه tahqîrkyârâne, te-jâvüzkyârâne

Contuse, kon-tūz', (*v.a.*) يارلامق yara-lamaq; اردك ezmek, برهلهmek, berele-mek; — **Contū'sion**, (-'zhun) (*n.*) ياره yara; بره bere, اريك ezik

Conundrum, kon-un'drum, (*n.*) بيلمجه bilmeje, معما mou-ammâ

Convalescence, kon-val-es'sens, (*n.*) ايلشمه iyileshme, (*lit.*) نقاهت neqâhet; — **Convales'cent**, (*a*) حال نقاهتده hâlî neqâhetde; (*n.*) ايليش iyileshen; — **home** نقاهتخانه neqâhet-hâne

Convene, kon-vēn', (*v.a.*) طوبلامق top-lamaq; (*fig.*) دعوت dâ'vet et.

Convenience, kon-vēn'yens, (*n.*) راحت rahat (-luq), (*lit.*) حصور houzōur; (*fig.*) ترتيبات tertibât, مناسب مناسب minâsib zemân, اسباب استراحت eshâbu istirâhat; (*closet*) تواليت tovâlet; **at your** مساعد زمانكزده müsâ-id zemâ-nunuzda; — **Convēn'ient**, (*a*) موافق mouvâfuq, مناسب minâsib, (*confortable*) راحت rahat; — **Convēn'iently**, (*ad.*) راحتجه rahatja.

Convent, kon'vent, (*n.*) مناستر manas-tur; — **Convent'icle**, (-'i-kl) (*n.*) جماعت jemâ-at, مجلس mejlis.

Convention, kon-ven'shun, (*n.*) مجلس mejlis, معايله mou-qâvele; (*usage*) عادت âdet, (*lit.*) تعامل te-âmül; «عسكري» «askeri» mouqâvele; — **Conven'tional**, (*a.*) قونوانسيونل qonvansiyo-nel; (*fig.*) معادل mōu'tâd, (*lit.*) متعامل müte-âmîl; (*phil.*) اعتبارى i'tibârî; — **Conventionally**, (*ad.*) اصولاً ousôu-len, (*lit.*) تعامل te-âmülen.

Converge, kon-verj', (*v n*) ياقلاشق ya-qlashmaq; (*lit.*) تقرب a teqarrüb et.; — **Convergēncy**, (j'en-si) (*n.*) برلشمه birleshme; تقارب teqarrüb; (*sci*) تقارب teqârüb; — **of meridians** نصف النهارى teqârûbi nusfun-nehârî; — **Convergent**, (j'ent) (*a.*) ياقلاشان ya-qlashan; (*lit. & sci*) متقرب müteqarrüb.

Converse, kon-vērs', (*n.*) صحبت sohbet; قونوشق qonoushmaq; (*fig.*) كوروشم geurushmek, — **Con'versant**, (*a.*) آكار

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[CON-COO] (انكيزحه كاتاك تلفظي ايجون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr; in; mine,

anlar; واقف vâquf, — **Conversâ-tion**, (-'shun) (n.) مکاله mükyâleme, mouhâvere; (pl) مکالات mükyâ-lemât; (fig) مناسب minâsebet; — **Conversâ-tional**, (-'shun-al) (a) ... قوشمه mükyâleme; ... قونوشما qonoushma; — **style** اسلوب üslûbu mükyâleme, — **power** قوه طاقه qou-v-veyî nâtuqa, güzel قونوشه بيله qonoushabilme, — **Conversâ-tionalist**, (n.) افي قونوشان iyi qonoushan, (hatib) (fig) (مير كلام) (mîri kelâm).

Converse, kon'vers, (a.) معكوس mâ-kyôus; مغلوب maqlôub; (n) معكوس mâ'kyôus; (proposition) قضيه qazuyye-i mâ'kyôuse, — **ly**, (ad.) معكوسا mâ'kyôusen; — **proportional** معكوسا متناسب mâ'kyôusen mûtenâsib, — **Con'version**, (-'shun) (n.) تبدل te-beddül; (act) تبديل tebdil; تحويل tahvil; (math) hall تحويل tahvil, (fig) عكس ax, (mil) جرح charh; (rel) دونمه deunme; تبدل din; (mind) تبدل fikir

Convert, kon-vert', (n.a) تبدل tebdil et.; تحويل tahvil et., (fig) قلب a. qalb et.; (rel.) دونمه deunmek; (to Islamism) ihtidâ et.; (to Chris-tianism) tenassour et.; (n) دونمه deunme; mühtedi; — **be Converted**, (-t'd) ایمانه کی! imâna gel!; — **Convert'ible**, (n.) قابل تحويل qâbili tahvil; قلب ايديله بيلير qalb edilebilir.

Convex, kon'veks, (a) قماريق qabaruq; (sci) محدب mouhaddeb; — **Convex'ity**, (-i-ti) (n.) قماريقي qabartu; (sci) محدب mouhaddebiyyet.

Convey, kon-vâ', (v.a.) نقل naql et.; sevq et.; (notify) بیان beyân et.; (jud) فراغ ferâg et.; — **Convey'ance**, (-'ans) (n.) نقل naql; sevq; (means) (pl.) وسائل vesâ-iti naqliyye; (jud) فراغ ferâg; — **Convey'er**, (n.) سرق sevk eden.

Convict, kon-vikt', (v.a.) محكوم mah-kyôum et.; (fig) اسكات iskayât et.; (n.) مجرم müjrim; — **Convic'tion**, (-'shun) (n.) (jud) قناعت mahkyôumiyyet; (behef) قناعت qanâ-at; to carry — تماماً ايقاع ta-

mâmen iqnâ' et.; (lit.) تطمين tat-min et.

Convince, kon-vins', (v.a.) قانديرمق qandurmaq; ايقاع iqnâ' et.; — to be convinc'ed (s'd) قانع او. qâ-ni' ol.

Convivial, kon-viv'i-al, (a) شن shen, keyfli

Convocate, kon'vo-kât, (v.a.) طوبلامق toplamaq, (fig) دعوت dâ'vet et.; — **Convocâ'tion**, (-'shun) (n.) (act) دعوت dâ'vet, جلب jelb; (assembly) مجلس mejlis; اجتماع ijtimâ'.

Convoke, kon-vök', (v.a.) (اجتماعه) طوبلامق (ijtimâ-a-) dâ'vet et.; talep et. (claim) طوبلامق.

Convoy, kon'voy, (n) رفاق refâqat; (protection) محافظه mouhâfaza; (escort) رفاق qâfile; (lit.) موكب mevkib; (mar.) رفاقت qonvoy; (v.a.) رفاقت refâqat et.; mouhâfaza et.

Convulse, kon-vuls', (v.a.) صارمق sar-maq; (fig) مختل mouhtell et.; (med) ihtilâj yapmaq; — **Con-vul'sion**, (-'shun) (n.) احتلاج ihtilâj; (pl) اختلاجات ihtilâjât, (disturbance) ihtilâl, — **Convuls'ive**, (-s'iv) (a.) ihtilâjî.

Cony, kō'ni, (n.) (so) طاشان tavshan.

Coo, kōō, (v.n) اوتك (qoumrou-) eutmek; (fig) جلوه لشمك jilveleshmek.

Cook, kook, (n.) آشجي ashju; (v.a.) پيشيرمك pishirmek; (falsify) حيله ياتق hile yapmaq; تحريف tahrif et.; man— آشجي erkek ashju; wo-man— قادين ashju; master— آشجي bashu; — **Cooked**, (kd) (a.) پيشمش pishmish, (fig) حيله sahte; hileli; — **Cook'ery**, (-'ë-ri) (n.) آشجیلی ashjulug; (art) طباحت tabâhat; — **Cook'ing**, (n.) پيشيرمه pishirme, (lit.) طبخ tabh; — range فوزنه qouzine; ojaq; — ustensils مطبخ ادواتi moutbaq ede-vâtü

Cool, kōōl, (a) سرين serin; (fig) بارد bârid; صوغوق soghouq; (calm) ساكن sâkin; لاقيد lâqayd; (n.) سرنلك serinlik; صوغوق soghoutmaq, (fig) تسكين teskin et.; تسكين tahfif et.; (v.n) سرنلемеك serinlemek; سرنجه serinje; (fig) باردانه bâridâne; لاقيدانه

mōle; foot; mōōn, shut; mūte, very, tū جيوو; ch ج, sh ش; lh ث; th ذ, zh ژ [COO-COP]

lâqaydâne, (*calmly*) اعتداله î'tidâlle;
— **ness**, (*n*) سرنلت serinlik; (*fig.*)
اعتدال lâqaydî; — **Cool'er**,
(*n*) مبرد müberrid.

Coom, kōōm, (*n*) قوروم qouroum; (*fig.*)
کیر kir; یاع yâ, (*vault*) کمر kemer,
قبه qoubbe.

Coop, kōōp, (*n*) کومس kūmes, قفس
qafes; (*cash*) فوجی fuchū; واریل varil;
(*v.a.*) کومسه kūmese qomāq; (*fig.*)
فوجی طعمی tuqmaq, — **Coo'per**, (*n*) فوجچی
fuchujū; واریلجی varilji; — **Coo'per-**
age, (-āi) (*n*) فوجچی fuchujū; (*fee*)
واریل اجرتی varil üjreti; — **Coo'pery**,
(-ri) (*n*) واریلچیک variljilik; (*pl*) فوجچیلار
fuchular.

Co-operate, kō-op'er-āt, (*v.n.*) برلکده
birlikde chalushmaq; (*lit.*)
چالیشیق birlikde teshriki mesâ-i et; —
Co-operā'tion, (-'shun) (*n*) (*lit.*)
مشارکت teshriki mesâ-i; مشارکت
mushâreket; تعاون te-âvün; — **Co-**
op'erative, (-ra-tiv) (*a.*) (*lit.*) تعاونی
te-âvünî; — **society** (شرکت)
qo-operatif (-shirket); تعاون شرکتی
te-âvün shirketi; — **Co-op'erātor**,
(-tur) (*n*) (شریک) sherik (-me-
sâ-i); رفیق refiq.

Co-ordinate, kō-or'di-nāt, (*v.a.*) تنظیم
tanzim et; (*lit.*) انسجام ویرمک insijâm
vermek, توحید tevhid et.; (*a.*) منظم
mountazam, عین درجده aynu dere-
jede; (*n*) (کیمات و ضعیف kem-
miyyātu vaz-uyye; — **ly**, (*ad.*) منظم
mountazaman; عین درجده aynu de-
rejede; (*lit.*) متساویاً mütesâviyen;
انسجام insijâmla; — **Co-ordinā'-**
tion, (-'shun) (*n*) (*act.*) تنظیم tanzim,
توحید tevhid; (*state*) نظام nizâm;
انسجام insijâm.

Coot, kōōt, (*n*) یابان اوردکی yaban
eurdeyi.

Copaiba, ko-pā'ba, (*n*) پلسنک یاغی pe-
lesenk yâ.

Copal, kō'pal, (*n*) قوپال qopal;
(*rechine*).

Copartner, kō-pärt'nér, (*n*) (شرکادن)
حصه دار ortak; اورتاق hissedâr;
— **Copartner'ship**, (*n*)
حصه دارلق hissedârluq; (*fig.*) اشتراک ish-
tirâk.

Cope, kōp, (*n*) باشلق bashluq, سرپوش
serpôush; جبه jûbbe; (*v.a.*)
(-with) باشه چیتق (له) (le-) basha

chuqmaq, — **Cōp'ing**, (*n*) اورتو eurtü,
تیه tepe

Copier, kop'i-er, (*n*) قوبیه سی qopyaju,
(*lit.*) مستسخ müstensih.

Copenhagen, ko-pen-ha'gen, (*n pr*)
قوبنهایق qopenhag.

Corpernicus, ko-pér'ni-kus, (*n pr*)
قوپرنیک qopernik.

Copious, kō'pi-us, (*a*) چوق choq, (*lit.*)
مبذول mebzôul, (*fig.*) مفصل moufassal;
— **ly**, (*ad*) مبذولاً mehzbûlen; مفصلاً
moufassalan; — **ness**, (*n*) مبدولیت
mezbûliyyet; (*fig.*) وسعت vüs-at.

Copper, kop'èr, (*n*) باقر baqur, (*money*)
باقر پارا baqur para; (*mar*) باقر قابلامه
baqur qaplama; (*a*) باقر دن baqur
(-dan), (*lit.*) نحاسî nühâsî; (*color*)
باقر قاپلامه baqur rengi, (*v.a.*) باقر دنکی
baqur qaplamaq; — **plate**,
baqur levha; (*typ.*) باقر باصمه سی baqur
basmasu, — **smith**, (*n*) باقرچی ba-
qurju.

Coppice, kop'is, (*n*) قورو qorou.

Copt, kopt, (*n*) قبطی qubtu; (*pl*) قبطیلار
qubtular; — **Copt'ic**, (-'ik) (*a.*) قبطی
qubtu; (*n*) (language) قبطی لسانی qubtu
lisânü.

Copula, kop'ü-la, (*n*) رابطة râbuta; —
Cop'ulate, (-lât) (*v.a.*) ربط rabt et.;
(*v.n*) (fig.) چفتلشمک chiftleshmek;
— **Copulā'tion**, (-'shun) (*n*) (zo) چفتلشمه
chiftleshme; (*bot*) القاح ilqâh; —
Cop'ulative, (-tiv) (*a*) برلشدیرن bir-
leshdiren; (*gram*) عاغله âtûfa.

Copy, kop'i, (*n*) قوپیه qopya, صورت sôu-
ret; (*specimen*) نمونه nûmûne; (*issue*)
نسخه nus-ha; (*v.a.*) قوپیه qopya et.,
صورت sôuret chuqarmaq; (*lit.*)
تقلید istinsâh et.; (*imitate*)
تقلید et.; **fair** — تبيين ايملش صورت sôuret
tebyiz edilmish sôuret; بیاض beyaz;
foul — مسوده müsvedde; — **book**,
قوپیه qopya defteri; — **hold**, (*n*) (*jud*)
تومار tumar; **vaqif**; — **holder**, (*n*)
تومار ساهیبی tumar sâhibi; — **Cop'ying**,
(*n*) قوپیه... qopya...; (*lit.*)... استنساخ...
istinsâh...; — **press** قوپیه ماکنه سی qop-
ya makinesi; برده prece; — **Cop'yist**,
قوپیدچی müstensih; (*fig.*) تقلیدچی
taqlidji.

Copyright, kop'i-rit, (*n*) (*lit.*) حق تئیل
haquq temsil; ملکیت ادبیہ milkiyyeti
edebiyeye; (*a.*) حقوق محفوظ (در) hou-
qôuqou mahfôuz (-dour); — **by** — صاحبی...

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[COQ-COR] (انكليزجه كلياتك تملقي اچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr; in, mīne;

sâhibi. ; sâhib ve nâshri. . . (v a.) (n.) صاحب و ناشري...
 hou-qôuqounou mouhâfaza et ; — **edition**, temsili memnôu' eser, (n.) اقتباسي ممنوع طبع, memnôu' tabu', (n.) حقوق محفوظ طبع, houqôu-qou mahfouz tabu', — **law**, ملكيت milkiyyeti edebiyye qân-nounou
Coquette, ko-ket', (n & a) (lit.) شوخ shôuh; ishvebâz, — **Coquetry**, shôuh; (n.) شوخه; jilve; — **Coquett'ish** (a) (lit.) شوخانه shôuhâne; jilveli
Coral, kor'al (n.) مرجان merjan, — **reef** merjan qaya.
Corban, kor'ban, (n.) قربان qourban, adaq
Cord, kord, (n) ايپ ip; sherid, (mus) تيل tel; (fig.) رابطة râbuta; (sci) veter; — **scale** veter ميقياسي miqyâsu; — **wood** istif odounu, — **Cord'age**, (-'âi) (n.) (pl) ipler; — **Cord'ite**, (-'it) (n.) قوردایت qordâyt; barut.
Cordelier, kor-de-lêr', (n) قوردهليه qordelye, sherid.
Cordial, kor'di-al, (a.) صميمي samimî, (med) مقوي mouqavvi; mûnebbih; — **ly** (ad.) صممانه samimâne, halisâne; — **Cordial'ity**, (-'i-ti) (n.) صميميت samimiyyet; houlûs
Cordon, kor'don, (n.) قوردون qordon
Cordwainer, kord'wân-êr, (n.) سراج seraj; haffâf.
Core, kôr, (n.) (bot) ايج ich; زوانه zuvana; (fig.) كريك geubek; (lit.) نوه nûve; (v.a.) ايجي چيقارمق ichini chu-qarmaq.
Co-regent, kô-1ê'jent. (n.) نائپ مشترك nâ-ibî mûshterek.
Co-religionist, kô-re-lij'un-ist, (n.) دينداش dîndâsh.
Co-relation, ko-re-lâ'shun, (n) (lit.) nisbeti mûteqâbile; (fig.) تعلق te-allouq.
Co-respondent, kô-re-spond-ent, (n.) (jud.) مظنون maznôunu mûshterek; hem-fî'l; (شريك جرم) (she-rîki jûm).
Corfu, kor-fôu', (n.pr.) قورفو qorfou.
Cork, kork, (n.) مانطار mantar; طابه tap-pa; (v.a.) طابهلامق tapalamaq; (fig.) قاپماق qapamaq, — **screw**, (n.) تير

tîr-boushon ; — **Corked**, (korkt) (a) مانطارلي mantarlu; طابهلي tapalu; (v.me) مانطار قوقولي mantar qoqoulou; (black) قاراردمش qararmush.
Corn, korn, (n) بعداي bôuday; (fig.) عيڭ ekin; (grain) دانه dâne, (pl) عيڭ com) houbôubât; دخيره zahîre; (med) ناصير nasur; (v.a.) دانه ليمك ta-nelemek; (salt) طوزلامق touzlamaq; — **cutter**, ناصيرجي nasurju; پهديكور pedikûr; — **field**, اكين tarlasu; — **floor**, حرمن harman, — **flour**, مصر اوني musur ounou; — **loft**, دخيره آنباري zahîre anbaru; — **merchant**, دخيره تيجاري zahîre tûjjaru, — **mill**, اون دكره on deyirme-ni, — **rose**, گلشنك gelinjik, — **stack**, اكين بئغي ekin yughunu; — **stalk**, اكين دمقي ekin demeti; — **wain**, اكين آرابه سي ekin arabasu.
Corner, kor'nér, (n.) كوشه keushe; (fig.) كوشه ناشي zâviye; (street) راويه keushe bashu; (com) غروب gouroup; — **stone**, كوشه طاشي keushe tashu; (fig.) اساس esâs, — **wise**, (a.) چاپراز chapraz; — **Cor'nered**, ('nêrd) (a.) كوشه لي keusheli; مزوا mûshkûl vaz-uuyetde.
Cornet, kor'net, (n.) (mus) قورننه qornet
Cornice, kor'nis, (n.) قورنش qornish; ساقاق sachaq.
Corolla, kô-rol'a, (n.) (bot. & lit.) توئج tüveyj
Corollary, kor-ol'a-ri, (n.) نتيجه netije; دليل delil.
Corona, ko-1ô'na, (n.) تاج tâj; تپه tepe; (sci.) اكلل ikli1; — **Cor'onal**, (a.) ... tâj...; — **Coronâ'tion** (-'shun) (n.) (lit.) تشرح tetevvûj; — **ceremony** resmi tetevvûj; (pl) مراسم merâsimi tetevvûjiyye.
Coroner, kor'o ner, (n.) (jud.) محقيق tahqiq me'mûdouru; (مدعي عمومي) (mûdde-i' oumûmî).
Coronet, kor'o-net, (n.) تاج tâj; باشلق bashluq.
Corporal, kor'po-ral, (a.) بدني bedenî; (fig.) جسماني jismânî; (n.) (mil.) اون باشي on-bashu; — **ly**, (ad.) بدنلي bedenên; جسماني jismen.
Corporate, kor'po-rât, (a.) (lit.) يكوچود yek-vûjûd; متحد müttelid; — **Corpo-râ'tion**, (-'shun) (n.) جمعيت jem-iyyet.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot, mōōn; shut, mûte, very, tū چيوو, ch چ, sh ش; th ث, thذ, zh ز [COR-COR]

Corporeal, kor-po'rēl, (a) (lit.) جسماني jismāni; (fig.) مادي maddi.

Corps, kōr, (n) بدن beden; جسم jism; (fig.) هيٺ hey-et, (mil) قطعات qut-ât; — **diplomatique**, (lit.) هيٺ ديپلوماسيه hey-eti diplomâsiyye; — **de garde**, mouhâfuz qut-ât.

Corpse, korps, or kors, (n.) جسد jesed; نيش nâ'sh

Corpulence, kor'pul-ens, (n) شيشمانلق shishmanluq; سن semen, — **Corpulent**, (a) شيشمان shishman; (lit.) ملحم mûlahham

Corpus, kor'pus, (n.) وجود vûjoud; (collection) ڪليات külliyyât; — **Chris'ti**, (-kris'ti) (-day) پاسقاليه pasqalye, يورٽي yortou, — **delic'ti**, (-de-lik'ti) (دليلي) (delili-) jûrni, — **Juris**, ڪليات kulliyâtî houqûquyye.

Corpuscle, kor'pusl, (n.) ذره zerre, (lit.) جزء jüz-ü ferd; — **Corpus'cular**, (-'ku-lar) (a) (lit.) جسمي jüseyimî.

Correct, kor-ekt', (a) طوغري dôrou; صحيح sahih; (fig.) درست dürrüst; (v.a.) دوزلتمک düzeltmek; تصحيح tas-hih et.; طوغري uslâh et; — **ly**, (ad.) طوغري dôrou olaraq; — **ness**, (n) دوزلتمک dôrouloulouq; صحت suhbat; (fig.) استقامت istiqa'met; — **Correc'tion**, (-'shun) (n.) تاديب tas-hih; (fig.) تصحيح te'dib; تقيقه tedqîqa mou-allaq; mark of— معلق sahh ishâreti; — **Correc'tional**, (-'shun-al) (a.) (lit.) تصحيحكار tas-hihkyâr, (jud) تاديب te'dibi; — **Correct'or**, (t'ur) (n) مصحح mousah-hih; (fig.) مربي mürebbî.

Correlate, kor'e-lât, (v.n.) يڪديڪرته yekdigirine te-allouqou ol.; متقابل müteqâbilan minâ-sebeti ol.; — **Correlâ'tion**, (-'shun) (n.) يڪديڪرته تعلق te-allouq; مناسب minâsebeti müteqâbile; — **Correl'ative**, (-'tiv) (a.) متقابل müteqâbil; متناسب mütenâ-sib; (n.) لازم lâzum, (متناظر) (mütenâ-zur) «تعهد» مشروط «obligation» «تعهد» متقابل meshrûut, «te-ahhüdü» müteqâbil; — **proposi-tion** جمله jumleyi jevâbiyye; (لازم) (lâzum); — **Correl'atively**, (ad.) متقابلا müteqâ-bilen; متناسباً mütenâsiben.

Correspond, kor-e-spond', (v.n.) قابل ا. قابل teqâbül et; تطابق tetâbouq et; (write) مخابره mouhâbere et; — **Correspond'ence**, (-'ens) (n.) نطابق te-tâbouq; مخابرات teqâbül, (letters) مخابرات mouhâberât; تحريرات tahrîrât, — **Correspond'ent**, (a) مطابق moutâ-buq, (n) مخابر mouhâbir; — **Correspond'ing**, (a) (lit.) متناظر müte-nâzur

Corridor, kor'i-dör, (n) قوريدور qori-dor; دهليز dihlîz.

Corrigible, kor'i-ji-bl, (a) دوزلدير dü-zelir, (fig.) قابل اصلاح qâbili islâh

Corroborate, kor-ob'o-rât, (v.a.) تقويه taqviye et., (lit.) تاييد te'yid et.; — **Corroborâ'tion**, (-'shun) (n.) تاييد te'yid; تصديق tasdiq; — **Corrob'orative**, (-'tiv) (a.) تاييدي te'yidi; (a & n) (med) مقوي mouqavvi

Corrode, kor-öd', (v.a.) آئيندريمق ashun-durmaq; چوروتك chürütmeq; (v.n.) آئينمق ashunmaq; (rust) پاسلانماq paslan-maq; — **Corröd'ible**, (a) آئيندير ashu-nur; چورور chürür; — **Corrö'sion**, (-'zhun) (n) آئينمه ashunma, چورومه chürüme; پاسلانما paslanma; — **Cor-rö'sive**, (-'siv) (a) ييقيجي yuquju; (lit.) آكل âkil چوروتور chürütür.

Corrugate, kor'oo-gât, (v.a.) بوروشدريمق bouroushdourmaq; — **corrugated metal** اولوقلي لوحه olouqlou levha

Corrupt, kor-upt', (a.) بوزوق bozouq; (fig.) مرتكب mürtakib; (v.a.) بوزمق bozmaq; (fig.) افساد ifsâd et.; آيارتمق ayartmaq; (v.n.) بوزولمق bozoulmaq; — **Corrupt'ible**, (a.) آيارتله بوزولور bozoulour; (fig.) آيارتله بوزولور ayartulabilir; — **Corrup'tion**, (-'shun) (n.) بوزولمه bozoulma; چورومه chürü-me; سوء استعمال irtikyâb; — **Corrupt'ive**, söuyi isti'mâl; — **Corrupt'ive**, (-'tiv) (a) فاسد fâsid; آيارتيجي ayar-tuju

Corsair, kor'sâr, (n.) قورسان qoursan.

Corset, kor'set, (n) قورسه qorse; — **maker**, قورسه جي qorseji.

Corsica, kor'si-ka, (n.pr.) قورسيقه (آله سي) qorsiqâ (-adasu).

Cortege, kor-tâzh', (n.) آلاي alay, (lit.) موكب mevkib

Corvette, kor-vet', (n.) قوروت qorvet.

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq

[COU-CRA] (انگليزچه کلماتک تلمغی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr, in, mine;

eously, (*ad*) نازکانه nāzikyāne; — **Court-like**, (‘-lik) (*a*) نازک nāzık; نازکبار kibar; — **Courtship**, (*n*) نازکت nezâket; (*fig*) قودته qorta.

Courtesy, kōrt’e-si, or kurt’e-si, (*n*) رعایت ri-âyet; **by** — of مساعدہ لرلہ .. (ک) (in-) müsâderile (ک) (لطعلرلہ, (in-) loutflarile

Cousin, kuz’un, (*n*) قودن qouzen, (*fem*) قودین qouzin; قاردهش چوققلری qardesh chojouqlaru, — **ship**, (*n*) قوزده نلک qouzenlik.

Cove, kōv, (*n*) قوی (*mar.*) qoy, (*vault*) کمر qoubbe, کمر kemer; (*v.a.*) کمر یایق kemer yapmaq.

Covenant, kuv’e-nant, (*n*) مفاوله mou-qâvele; عهد اهدنامه ahd-nâme; (*rel*) عهد ahd; (*v*) عهد اhd et., مفاوله یایق mouqâvele yapmaq.

Cover, kuv’er, (*n*) اورتو eurtü; ظرف zarf; (*hid*) قاباق qapaq; (*refuge*) سیر siper, (*lit.*) ملجأ meljâ, (*pretext*) بهانه bahâne, (*fin*) قارصیلق qarshuluq; (*suffice*) کفایت kifâyet et.; (*copulate*) چیتلشمک chiftleshmek; (*brood*) قورلوقچہ یاتق qoulouchqa yatmaq; — **Covered**, (‘-erd) (*a*) اورتولی eurtülü; (*lit.*) مستور mestûr; قابالی qapalu; شاقه سی gizli; (*hat*) کیزی kızı (*fig*) — **Covering**, (*n*) اورتو eurtü; قاقاق qapaq.

Covert, kuv’ert, (*a*) اورتولی eurtülü; قابالی qapalu, (*lit.*) مخفوط malhûz; (*secret*) کیزی gizli; (*n*) ماوا me’vâ; حقیف iltijâgyâh; — **coat**, حقیف hafif pardesü; — **Cov’erture**, (‘-er-tür) (*n*) اولیلک evlilik; (*lit.*) منکوحیہ menkyûhiyyet.

Covet, kuv’et, (*v.a.*) ایستەمک istemek; طمع a. geuz dikmek; کود دیکمک (*fig*) tamâ et; (*v a*) آرزو arzû et.; — **Cov’etable**, (*a*) طمع ایدیلمر tamâ’ edilir; — **Cov’etous**, (-us) (*a*) خریص harîs; پک ایستەمک pek isteklı; (*avaricious*) خریص hasîs; طمعکار tamâ’kyâr; — **Cov’etously**, (*ad*) خریصانه harisâne; — **Cov’etousness**, خریصانه hasisâne; — **Cov’etousness**, (*n*) حرص hurs; طمع tamâ’.

Cow, kow, (*n*) ایک (*v.a.*) قورقوتق qor-qoutmaq; ییلدیرمق yuldurmaq, (-into)

صعیترتاج su-ghurtmaj; (چوبان یامان) (choban yamâ); — **hide**, ایک درسی inek derisi; (*v.hip*) قامچی qamchu; (*v.a.*) قامچیلماق qam-chulamaq; — **house**, آخور ahur; — **pox**, آشی ashu, — **Cow’ish**, (*a*) طبانسر inek gibi; (*fig*) taban-suz

Coward, kow’ard, (*n*) قورقاق qorqac; (*mean*) عادى âdi; ألچاق alchac, — **ly**, (*ad*) جبنانه jebânâne; قورقاقچه qorqacqa; — **Cowardliness**, (*n*) جبانته qorqacqluq; (*lit.*) جبانته jebânê; عادیلک âdilik.

Cower, kow’er, (*v.n*) چوملمک cheumel-mek; (*cheukmek*) (چوکمک); قورقراق qorqmaq.

Cowl, kowl, (*n*) باشلق bashluq, (قورقوله) (qouqoulete); قاپشون qapshon.

Coxcomb, koks’kôm, (*n*) (fig) حوپا hoppa; دلی deli; (ظیلیپ) (zupur).

Coxswain, kok’sn, (*n*) (mar.) سردوم ser-dümen.

Coy, koy, (*a*) محجوب mahjûb; اوتانماق outangaj; (*v n*) چکینمک chekinmek; اوشاماق oq-shamaq; — **ly**, (*ad*) محجوبانه mahjûbâne; — **ness**, (*n*) صیقلمه suqulma; محجوبیته mahjûubiyyet

Crab, krah, (*n*) (zo.) یکچ yengej; (*bot*) یانان آماسی yabân elmasu; (*fig*) عکسی axi; (*ast*) houysonz; (*seretân* (-bürjü) (برجی) — **Crabb’ed**, (krab’d) (*a*) عکسی axi; (*harsh*) حش hashîn; قاروشق qarushuq; — **Crabb’edness**, (*n*) عکسیلک axilik; گۆجلوک gûjluk

Crack, krak, (*n*) چاتلاق chatlaq; یاریق yaruc; چاتیردی chatırdı; (*sound*) ناقیسه naqîse; گۆرۆلتۆ gürültü; (*defect*) (مکمل) (yaman) (یامان) (a) qousûr; قصور (mükemmel), (v a) چاتلاتماق chatlatmaq; یارماق yarmaq; (*sphit*) قیرمق qurulmaq; قیرمق qurulmaq; چاتیردامق chatırdamaq; (*sound*) یارلماق yarulmaq; «برشیشه» «a bottle» اتماق atmaq; to — up (*fig*) مدح medh et.; to — credit اعتباری نومقم tibârûn bozmaq; — **brained**, (*a*) قاجیق qachuc; (ظیرزوپ) (zur-zop) — **halter**, (اصیله حق حریف) mel-ûn; (*fig*) (n) (asulajac herif), **Crack’er**, (*n*) (pers.)

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn, shut, mūte, very, tū چيوو ch; sh ڄ, sh ڄ; th ٿ; zh ڙ [CRA-CRE]

yalanju: (firework) مباله مچي moubâlagaju, bonbon fisheyl.
Crackle, krak'l, (n) چيتيردى chuturdu; ses; (v.n) چيتيردامق chuturdamaq;
Crackling, (n) چيتيردى chuturdu; (meat) جامون روستو jambon rosto.
Cradle, krā'dl, (n) بشيك beshik; (lit.) مهد mehd, (fig.) مياوت sabâvet; (mar.) قيزاق quzaq, (v.a.) بشيكه ياتيرمق beshiye yaturmaq, hanging — of civilization (lit.) مهد مدنيت mehd medeniyet; — of liberty (lit.) مهد خريت mehd hurriyyet.
Craft, kraft, (n) صنعت san-at; meslek; (artifice) هنر hūner; (fig.) desise, (mar) تكنه tekne, (pl.) merākib, small — (lit.) مراكب صغيره merākibi saguire, — s'man (n) صنعتكار san-atkyār; esnaf;
Craftiness, (n) (fig.) هنر hūner, desise; — **Crafty**, (-i) (a.) قورنار qournaz; ماهي māhir; — **Craftily**, (ad) ماهرانه māhirāne.
Crag, krag, (n) قايا qaya; تاشلىq tashluq;
Cragged, (kra'gd) (a) قايالىق qaya-luq; تاشلىq tashluq.
Cram, kram, (n) اويديرمه ousydourma; yalan; (exaggeration) مباله moubâлага; (v.a.) طيتمق tuqmaq; طولديرمه doldourmaq. (examination) (امتحان) hazurlamaq, (imtilāna-) حاضرلامق (false) (اتمق) inandurmaq; (atmaq), (n.n) طيفيتمق tuqunmaq; (lit.) يالان سويلمهك yalan seuylemek.
Cramp, kramp, (n) كند kened; منگنه mengene; (fig.) مانع hā-il, mânî'; (med) سينير sinir toutoulmasu; (v.a.) كندلهمك kenedlemek; سينير mânî' ol; (med) مانع او. sinir toutoulmaq. — **Cramp'ed**, (-p'd) (a) toutoulmoussh
Cranberry, kran'ber-i, (n) يايان مرسين yabâni mersin.
Crane, krān, (n) ماچونه machouna; وينچ vinch; (v.a.) قالديرمق qaldurmaq, — 's bill (bot.) ساردنيا sardūnye; — **Crān'age**, (-āij) (n) ماچونه اجرىq machouna üjreti.
Cranium, krā'ni-um, (n) قفا طاسى qafa tasu.
Crank, krangk, (n) مانوله manevele, قول qol; قرانق qranq; (a.) خفيف hafif, ضعيف zayuf; (mar.) حواله havâleli; ياتىق yatuq; (merry) شن shen; (v.a.)

ايكمك iymek; (v.n) قيورلىق quvrulmaq; — **Crank'y**, (-i) (a) چاريق charpuq; (infirm) ضعيف zayuf; (whimsy) تحف tahaf, (تجايب) (ajâyib)
Cranny, kran'i, (n) چاتلاق chatlaq, ياريق yaruq.
Crape, krāp, (n) قرهپ qrep; (v.a.) قيورمق quvurmaq
Crash, krash, (n) چاتيردى chaturdu, (lit.) طراقة tarâqa; (collapse) ييغيلمه yuqulma, (lit.) انهدام inhidām; (fall) سقوط souqûut; (fig.) افلاس iflās; (v.n.) ييغيلمق yuqulmaq; سقوط souqûut et.; (v.a.) پارچالامق parchalamaq; ازموك ezmek
Crater, krāt'er, (n) تهpe, منفذ menfez.
Cravat, kra-vat', (n) قراوات qravat; بويون باغى boyoun bâ.
Crave, krāv, (v.a) يالوارمق yalvarmaq, نيار niyâz et.; — **Crāving**, (n.) امل emel, ارزو arzû.
Craven, krāv'n, (a.) طبانسز tabansuz; آلتاق alchaq; (n) قورقاق qorqaq; (v.a.) رذيل rezil et.; ييلديرمق yuldurmaq;
Craw, kraw, (n) قورصاق qoursaq; — fish, يىگچ yengej.
Crawl, krawl, (v.n.) سورونمق sürünmek, اورمىق qaymaq, (body) سورون urpermek; — **Crawl'er**, (n.) سورون زاحمه zâhife.
Crayon, krā'on, (n) قورشون قلم qourshoun qalem; پاستل pastel; (draw-ing) قاره قلم qara qalem; (v.a.) چيزمك chizmek; قارلامق qaralamaq.
Craze, krāz, (n) چيلغىنلىق chulgunluq; چيلدورمق bozmaq; (insane) چيلدورتماق chuldurtmaq; — **Crāz'iness**, (n.) چيلغىنلىق chulgunluq; خفت hiffet; — **Crāz'y**, (-i) (a) سقط saqat, ضعيف zayuf; (fig.) چيلغىن chulgun, قاچىق qachuq
Creak, kiēk, (v.n) غجيردامق gujurdamaq, اوتمك eutmek; — **Creak'ing**, (n.) غجىرىق gujurtu, سس ses
Cream, krēm, (n) قاقاق qaymaq, قرهه qrem; (fig.) روح rōuh; (best) الك كورل en güzēl; (v.a.) قاياغى آلىق qaymānu almaq; (v.n.) قاياق ماغلامق qaymaq bālamaq; — **cheese**, تاره پئير tâte peynir; لور پئيرى (lor peyniri); — **'faced**, (fig.) صولوق بىكزلى solouq benizli.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CRE-CRE] (انكليزجه كئائك تلمقى ايجون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in; mine;

Crease, krēs, (n.) قيرمه qurma, باسته basta; قات qat; (v.a.) باسته يايغ basta yapmaq

Create, krē-āt, (v.a.) ياراتقى yaratmaq, ا. خلق halq et.; (fig.) ياپقى yapmaq, احداث tertib et., (produce) ا. ibdās et.; (title) تويجه tevjiḥ et.; ; — **Creā'tion**, (-'shun) (n.) خلقت hulqat; (univ-erse) عالم âlem, (lit.) كائات kyâ-inât; (act) احداث ibdās, تويجه tevjiḥ; (art) ابداع ibdâ', — **Creā'tive**, (-'tiv) (a.) ايجادى yaratuju; (fig.) ايجادى iḡâ-dî, (lit.) ابداعى ibdâ-i; — **Creā'tor**, (-'tur) (n.) يان yapan, (lit.) مبدع müb-dî', مرتب mürettib, **The** — خالق hâliq, الله allah; — **Creature**, (krē'tūr) (n.) مخلوق mahlûq; (pl.) مخلوقات mahlûuqât; (fig.) بندة bende; يارداقى yardaq-ju; low — (fig.) عادى خلوق âdî mahlûuq, دنى deni; — **conforts** ييه-جك iyeyek-ichejek; (fig.) ادواق ezvâq; (refâh) (refâh)

Credence, krē'dens, (n.) قرده-نس qre-dens; (trust) اعتاد i'timâd, — **Cred-ent'ial**, (-'shal) (n.) وثيقه vesîq; (pl.) وثائق vesâ-iq, (pol.) اعتادنامه i'timâd-nâme.

Credible, kred'i-bl, (a.) اينانيلير inanulur; (lit.) شايان shâyânü i'timâd; — **Credibil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) طولغريلق dōroulouq; (lit.) موثوقيت mevşduqiyyet.

Credit, kred'it, (n.) اعتاد i'timâd; (com.) قردهدى qredi; اعتبار i'tibâr; (honour) شرف sheref; (banking) تسليمات teslimât; تخصيصات matlûbât; (budget) اعتبار a. inanmaq, ياساق iuanmaq, i'tibâr et., (lend) قردهدى ويرمك qredi vermek; (bookkeeping) ايراد قيد irâd qayd et; on — قردهدى ايله qrediyle; قردهدى veresiye, letter of — قردهدى mektoubou; to give — اعتبار a. achmaq, (fig.) اعتبار i'tibâr et; to gain — اعتبار قازانق i'ti-bâr qazanmaq; (fig.) اينانيلمق inanulmaq; to have — قردهدى او. qredisi ol., — **Cred'itable**, (a.) اينانيلير inanulur; (fin.) معتبر mōu'teber; — **Cred'itor**, (-'i-tur) (n.) آلاچقلى alajaqlu; (lit.) داي dâyin; (pl.) دايان dâyinler.

Credulity, kre-d'uli-ti, (n.) صافلق sâfl-uq; (lit.) ساده-دلك sâde-dillik; — **Cred'**

ulous, (-lus) (a) صاف sâf; (lit.) ساده-دلك sâde-dil, — **Cred'ulously**, (ad.) صافلق sâfluqla, (lit.) ساده-دلانه sâde-dilâne

Creed, krēd, (n.) (rel) مذهب mezheb, اعتاد i'tiqâd; (fig) عقيدة aqide

Creek, krēk (n.) (mar.) قوئى qoy; آغز âz; (river) ايرمق urmaq, — **Creek'y**, (-'i) (a.) كيرينتلى girintili.

Creep, krēp, (v.n.) سورونمك sürünmek, صارلق sarulmaq; (bot) سوزومق soqoulmaq; تيرتمك eurpermek; titremek, — **Creep'er**, (n.) (zo.) راحقه zâhife, سورون sürünen; (bot.) صارماتىق sarmashuq.

Cremation, krem-ā'shun, (n.) يامه yaq-ma; ترميد ihrâq; (lit.) ترميد termid.

Creole, krē'ol, (n) مز mēz melez.

Creosote, krē'o-sōt, (n.) قرده-ئوزوت qre-ozot; قطران qatran rōuhou

Crepuscular, kre-pus'kū-lar, (a) فجرى fejrî; — **Crepus'cule**, (-'kul) (n.) شفق fejr; قارارتى qarartu; (lit.) شفق shefaq.

Crescent, kres'ent, (a.) (yari) (yari) ay; هلال hilâl; (a) هلال شكيلنده hilâl sheklinde; (increasing) بويوين beuyüyen, (lit.) متزايد mütezâyid; red — هلالى alher; green — هلالى alhar.

Cress, kres, (n.) تره tere; water — سو sou teresi.

Cresset, kres'et, (n.) فنار fener; مشعله mesh-ale.

Crest, krest, (n.) (zo.) تپه tepe; ايبيك ibik; (horse) يله yele; (top) ذروه zirve; تاج tāj; (plume) طوغ tōugh; (fig.) جسارت jesâret; (courage) تپهلى tēpli; — **Crest'ed**, (a) tepeli; — **Crest'fallen**, (-'fawln) (a) ييلغن yulgun, مايوس me'yōus.

Cretaceous, krē-tā'shus, (a) باشيرلى te-beshirli; (lit.) كلسى kilsî.

Crete, kiēt, (n pr.) كريد girid; — **Cre-tan**, (krēt'n) (a.) كريد... girid...; (n.) كريدلى giridli.

Cretonne, kret-on', (n.) قرده-تون qreton

Crevice, krev'is, (n.) يارلق yaruq; چاتلاق chatlaq; (v.a.) يارمق yarmaq; چاتلاتق chatlatmaq

Crew, krōō, (n.) افراد efrâd; طاقم taqum; كيجى gemiji.

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, fool, mōōu, shut; mûle; very; tû چيوو; ch; sh; th ش; th ð; zh ز [CRI-CRO]

Crib, krib, (n) عمارت yemlik, ahur; (cottage) قوتلوپه qoulube; (translation) ترجمه terjume; (قوپيه) (qopya) (v.a.) قاپماق qapamaq; (steal) آشيرماق ashurmaq; (lit.) ايتباس itibâs et

Cribble, krib'l, (n) قالدور qalbours, آلك; (v.a.) الممك elemek

Crick, krik, (n) اسپازمور us pazmoz; boyoun toutoulmasu يويون طوتولهسي

Cricket, krik'et, (n) چكره chekirge; قريكيت qriket; — **Crick'eter**, (n) قريكيت او يويونجيسي qriket oyounjou-sou.

Crier, kri'er, (n) دلال tellal, (jud.) منادی münâdi; قواس qavas.

Crime, krim, (n) جرم jûrm; (fig.) جنايت jinâyet; (sin) گناه günâh.

Crimea, kri-me'a, (n.pr.) قريم qurum; — **Crime'an**, (a.) قريم... qurum.; (n.) قريم محاربهسي qurum mouhârebesi.

Criminal, krim'in-al, (n.) مجرم müjrim; (fig.) جناي jânî; (a.) جزائي jezâ-i; jinâ-i; — **ly**, (ad.) (fig.) جانيه jâniyâne; **habitual** — (n.) سابقه sâbuqalu; — **code** جزا قانوننامهسي jezâ qânûnnâ-mesi; — **action**, جنبه دعواسي jounha dâ'vâsu; — **conversation**, (jud.) مناسبت غير مشروعه minâsebeti gayri meshrôu-a; (zinâ) (fig.) فحش foush.

Criminate, krim'in-ât, (v.a.) اتهام it-hâm et.; — **Criminâ'tion**, (-shun) (n.) اتهام ittihâm.

Crimp, krimp, (a.) قيريلير qurulur; (v.a.) قيرماق qurmaq; (gevrek) كوره; طومق quvurmaq; (seize) قيريرق toutmaq; (fig.) افساد ifsâd et.; tejâvûz et.

Crimson, krim'zn, (a.) قيو فريزي qo-you qurmuzu; (lit.) لعل lâ'l; (n.) قيرمزلي qurmuzuluq.

Cringe, krinj, (n.) يالتاقلق yaltaqluq; (fig.) ذلت zillet; (v.n.) يالتاقلق yaltaqluq et.; — **Crin'ger**, (-j'ër) (n.) ذليل zelil.

Crinkle, krink'l, (v.n.) قيرورق quvrul-maq; زيقزاق ziqzaq gitmek; — **Crink'ly**, (-li) (a.) ييلاقوي yulan-qâvi.

Cripple, krip'l, (n.) سقط saqat; معلول mâ'loul; (pl.) معلولين mâ'loulîn; (v.a.) سفت saqat et.; (fig.) بوزمق

bozmaq, (lit.) سكتedar et.; — **Cripp'led**, (pld) (a.) سفت saqat; معلولين mâ'loul, (n.pl.) عسكيره mâ'loulîni askeriyye.

Crisis, kri'sis, (n.) قريز qriž, بحران bouhrân; **financial** — بحران مالی bouhrânû mâli.

Crisp, krip, (a.) قيرورق quvrur; طالعهي dalgalu, (drv) كورهه gevrek; (tresh) متين tâze; (lit.) جيد jeyyid; (firm) قيرورق jevvâl, (v.a.) قيرورق quvrurmaq.

Criterion, kri-tê'ri-on, (n.) محك mahakk; قسطاس qustâs. (phil.)

Critical, krit'ik-al, (a.) حدی jiddî; تهديد tehlikeli; (judging) (lit.) تنقيدى tenqîdî; انتقادى intiqâdî; — **ly**, (ad.) جدی jiddî sôuretda; (lit.) تنقيدكارانه tenqîd-kyârâne; — **stage** bouhrân; تهديد tehlike; — **Crit'ic**, (-ik) (n.) منقد mûnaqqid; — **Crit'icism**, (-i-sizm) (n.) تنقيد tenqîd; انتقاد intiqâd, (pl.) تنقيدات tenqîdât; — **Crit'icise**, (-i-siz) (v.a.) تنقيد mû-âhaze et.; — **Critique**, (kri-têk') (n.) (lit.) تنقيد tenqîd, انتقاد intiqâd.

Croak, kriōk, (n.) باغيره bârma, (وقفه) (vaqvaqa); (pl.) سكرات sekerât (-mevt); (v.n.) باغيرق bârmaq, اوتك eutmek; (fig.) سويلنمك seuylenmek, (die) اولمك eulmek.

Croatian, kro-a'shi-an, (a) خروات (n) خروات hurvat; (language) خروايج hurvatja; **Croatia**, (n.pr.) خرواستان hurvat-istân.

Crock, krok, (n.) چناق chanaq, چوملك cheumlek; (dir) كير kir, (v.a.) كيرلتمك kirletmek; — **Crock'ery**, (-e-ri) (n.) چناق-چوملك chanaq-cheumlek.

Crocodile, krok'o-dil, (n.) تمساح timsah. **Crocus**, krō'kus, (n.) (bot) صفران saf-ran; چيگم chiγdem

Cromwell, krum'wel, (n.pr.) قرومول qromvel

Crony, kiōn'i, (n.) قفادار qafadar, صيق suqu dost.

Crook, krōōk, (n.) قانجه qanja; دبرسك dirsek; (bending) (act.) ايگيلمه iyilme, (lit.) انحنا inhâ; (swindle) حيله hile; (pers.) حيلهكار hilekyâr; — **backed**, (a.) قيبور qanbour; — **Crooked**, (-k'd) (a.) اكرى eyri; قانچيلى qanjalu; (fig.) چارپوق charpuq; حيله

only; routine; through; tuck- mûsêe; give; oin; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[CRO-CRU] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, hēr; in; mine;

hileli; — words عکسی سوزلر axi seuzler, — Crook'edly, (ad.) آقیری ayquru; ters; — Crook'edness, (n.) eyrilik; چارپوقلاق charpuqluq; (fig.) عکسلیک axilik; حيله hile.
Crop, krop, (n.) اکین ekin, (fig.) محصول mahsoul; (zo) قورصاق qoursaq, (v.a.) bichmek; (fig.) طوبلامق toplamaq; almaq, (v.n.) mahsoul ویرمک vermek; — out چیقماق chuqmaq, کورونمک geürünmek, — up ظهورا zoughûr et; — ear, (n.) قولاقسز qoulaqsuz, — Crop'ful, (-'fool) (a) طویش doymoush; — Cropp'er, (n) (zo) گؤرکرجین güverjin
Croquet, krō'kâ, (n.) قروکت (اوپونی) qroket (-oyounou).
Croquette, krok-et', (n) قروکت qroket; (کرفته) (keufte).
Crosier, krō'zher, (n.) عصا asâ
Cross, kros, (n.) صلیب salib; حاج hach; (fig.) elem; (mai) حیوو chipo; (a.) chapraz; آقیری ayquru; (fig.) حاج یاغی axi; عکسی teis; trach yapmaq, (cancel) سیلمک silmek; ibtâl et.; (oppose) بورمق bozmaq, (له) mouhâlefet et.; (lit.) te-ârouz et.; (join) ..(le) نعرارصا.
 telâqi et., قارشیلانماق qarshulashmaq; (cheque) isharet et; (nâmunu-) qayd et; (pass) qarshuya) gechmek; چاپراد او. (i) gechmek, (v.n.) عکسلیک chapraz ol., —ness, (n.) axilik; red—salibi ahmer; —and pile یازی yazu toura (-oyounou), —action, (jud) مقابل دعوا mouqâbil dâ'vâ; —bar, قول qol; tatar تاتار اوق, —bow, سوردی oqou; —breed, (n. و a.) mele; (bot) ashulu, —country, (a.) yol hâriinden.; —examination, (n.) (jud) مواجعه mouvâjehe, (mutenâbil istintâq), —eyed, شاشی shashu; —grained, (a) qarushuq; (fig.) عکسی axi; باغداش (قورمش) ters, —legged (a.) bâdash (-gourmouh); —motion, (jud.) مقابل تکلیف mouqâbil tekli; مدعیات (pl.) mouqâbil taleb; مقابل طلب müdde-uyyâtu müteqâbile; —road, سابه یول sapa yol; آقیری یول ayquru yol; —Cross'ing, (n.) کجید gechid; (act) کچمه gechme; مهر mû-

rôur; (zo) چیتلشد برمه chiftleshdirme; (rel.) استاوروز ustavroz (-yapma); tapunma —point مقاص maqas; telâqi noqtasu, —Cross' wise, (-'wiz) (ad) چاپراد chapraz; آقیری ayquru.
Crotch, kroch, (n.) چتال chatal; جنک چengel
Crotehet, kroch'et, (n) قویچه qopja; qroshe; پارانتز parantez, (fancy) merâq, —Crotch'et, (-'e-ti) (a) تحف ajâyib; عیاب tahaf.
Crouch, krowch, (v n) ایکیلک iyilmek; (fig.) tebasbous et, —Crouch'er, (n.) دلیل zellil. bayâ.
Croup, krōûp, (n.) (med.) قوش بالاری qoush palazu, (zo) آرقةسى arqasu.
Crow, krō, (n) (zo) قارغه qarga; (cry) horoz خرّوس اوغّسی manevele, (v n) اوتمک eutmek; (boast) اوکونمک euvünmek; (at-maq); —bar, دمیر قول demir qol; —keeper, قورقولاق qorquolouq; —s foot (n.) (bot) بوروشوق bouroushouq.
Crowd, krowd, (n.) قالانلق qalabalıq; (lit.) ازدحام izdihâm, (v n) بیریکمک birikmek; —in ایچری طوق icheri dolmaq; —Crowd'ed, (n.) طولی dolou; قالانلق qalabalıq.
Crown, krown, (n.) تاج tâj; باشلق bashluq; (lit.) ikilil (top) تپه tepe; (lit.) zirve; (accomplishment) (lit.) tekemmül; (sovereign) hükümdâr; (fig.) حکمدار maqâmu hükümdârî; (coin) قرون qion; (anchor's) meme; (v.a.) (lit.) tetvîj et.; (fig.) نزیینا tezyîn et.; (accomplish) ikmâl et.; (mil.) tâjlamaq; —jewels, saray müjevherâtı; —land, emlakı hâssa; —prince, ولیعهد veli-ahd; —work, (mil.) tâj tabya; —Crowned, (krownd) (a.) تاجلی tâjlu, —Crown'-ing, (n.) (lit.) tetevvuj.
Crucial, krō'shi-al, (a.) چاپراز chapraz; (hach-vâri); چتین chetin; مشکل müşkül.
Crucible, krō'si-bl, (n.) پوته pota; qab. قاب cheumlek; چومک
Crucify, krō'si-fi, (v.a.) (rel.) چارمیخه ashkenje et.; (subdue) (lit.) تقلب et.;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, zh ذ [CRU-CUB]

tegallüb et.; — **Cru'cifix**, (-'si-fiks) (n.) چارمىخ charmuh; (rel) حاج hach; ustavroz; — **Crucifix'ion**, (-fik'shun) (n.) چارمىخه کرمه charmuha germe; (fig.) اذا ezâ; جما jefâ, — **Cru'ciform**, (a) چايراز chapraz; چاچ sheklinde hach sheklinde

Crude, krōōd, (a) خام ham (fig.) قابا qaba; (lit.) خشين hashin; (unfinished) (lit.) ناتمام nâ-tamâm; — **Crud'ity**, (krōōd'i-ti) (n.) خاملق hamluq; قالاتى qabaluq.

Cruel, krōō'el, (a) ظالم zâlim; غدار gaddâr; (fig.) شديد shedid; — **ly**, (ad.) ظالمانه zâlimâne; غدارانه gaddârâne, — **Cru'elty**, (krōō'el-ti) (n.) ظلم zoulm, (pl) مظالم mezâlim.

Cruise, krōōz, (n.) سفر sefer, سير seyr; (lit.) حولان jevelân; (v n.) طولاشمق dolashmaq; jevelân et.; — **Cruis'er**, (n.) قرووازور qrouvazeur.

Crumb, krum, (n.) قيريتى quruntı, (bread) اكمك ekmek onfaqlaru; (soft) اكمك اچى ekmek ichi; — **cloth** يايى yavgu; (keche) (keche)

Crumble, krum'bl, (v.a) اوفالتمق oufaltmaq; ازمك ezmek, (v n.) اوفالتي oufaltmaq.

Crummy, krum'mi, (a.) يومشاق yumushaq; (fig.) ايرى iri, وچولى vūjōudlou.

Crump, krump, (a) چارپىق charpuq, (wrinkled) بوروشوق bouroushouq, — **Crump'et**, (n.) (فدايف) (qadayuf); كيك keyk

Crumple, krump'l, (v a) بوروشدبرمق bouroushdourmaq, (v n.) بوروشمق bouroushmaq

Crunch, krunsh, (v a.) چيكنتمك (آغزده) (âzda-) chîynemek; ازمك ezmek

Crupper, krup'er, (n.) (zo) صاغرى sâghru, (strap) قوسقون qousqoun.

Crusade, kroo-sād', (n.) اهل صليب محاربهسى ehli salib mouhârehsi, (fig.) مجادله müjâdele, — **Crusād'er**, (n.) اهل صليب ehli salib.

Cruse, krōōz, (n.) چوملك testi, cheumlek

Crush, krush, (v.a) ازمك ezmek; تضييق tazyiq et.; (fig.) تخریب tahrib et.; (v.n.) ازيلك ezilmek; (n.) تضيق tazyiq; (crowd) قالابالوق qalabaluq; mahsher; to — a cup بر قدح آتمق bir qaq-

deh atmaq; — **Crush'er**, (n.) اريجي eziji (-shey); قيريجى quruju, (retort) مدھش جواب müdhish jevâb; بوليس fenâ mouqâbele, (pers.) بوليس poliz. — **Crush'ing**, (a.) اريجي eziji; (lit.) قاهر qâhir; مدھش müdhish.

Crust, krust, (n.) قابوق qabouq; کنار kenar, (sci) قشر qushr, (v n) قابوقلانمق qabouqlanmaq, قشر غلامق qushr bâlamaq, — **Crusta'cea**, (krus-tâ'shi-a) (n pl) قابوقلى حيوانلار hayvanlar; (lit.) حيوانات قشريه hayvânâtı qushriyye; — **Crust'ily**, (-i-li) (ad.) (fig.) سرتلكه terslikle, سرتلكه sertlikle; — **Crust'y**, (-i) (a) قابوقلى qabouqlou; (lit.) قشرى qushri; (fig) ters ters

Cruteh, kruch, (n) قولتوق دكنسي qol-touq deyneyı, (mar) دستك destek; (v a) طومتق toutmaq, دستك destek-lemek

Cry, kri, (n.) سس ses; باغرمه bârma; (lamenting) فرياد feryâd; avaz; (v.) باغيرمق bârmaq, حاقيرمق hayqurmaq, (fig.) فرياد feryâd et, (weep) آلامق âlamaq; — up مدح medh et.; — down زمم zem et., to — out for help فرياد feryâd et.; (lit.) استمداد istimdâd et.; — **Cry'ing**, (kri'ing) (n) آواز avaz; فرياد feryâd, (a.) باغيرمق bâraraq; آواز avazla; (fig) آشكار âshikyâr, (lit.) صريح sahih.

Crypt, kript, (n.) يودروم bodouroum; لحد lahd, — **Cryp'tic**, (-'tik) (a) كيزلى gizli; حفي hafi.

Crystal, kris'tal, (n) قريستال qristal; بلور billôur; (fig.) بلور billôur; — **Crys'talline**, (-'ta-lin) (a) (sci) بلورى billôurî; (ana.) ذجاجi zûjâjî; — **Crys'tallize**, (-'ta-liz) (v n) تيلر ايتديرمك (v.a.) tebellür et; — **Crystalliz'ation**, (-ta-li-zâ'shun) (n.) تيلر tebellür

Cub, kub, (n.) (zo) ياورو yavrou; (child) ياورماز yavroulamaz; (v) ياورولامق yavroulamaq.

Cuba, kü'ba, (n pr) كوبا küba.

Cube, küb, (n.) (sci.) مكعب mük-ab; (v.a.) (lit.) تكعيب tek-ib et.; — **root**, (v.a.) ezri mük-ab; — **Cüb'ical**, (-i-kal) (a.) مكعب mük-ab., مكعب mük-abî; — **Cüb'ically**, (ad.) تكعيباً tek-iben, مكعب اولمق mük-ab olaraq; — **Cüb'icalness**, (n.) (lit.) مكعبيت

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et. — etmek; ol. — olmaq.

[CUB-CUN] (انكلاجيه كئائات نلفظي ايچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr, in; mine;

mük-abıyyet; — **Cüb'iform**, (a.)
mük-ab sheklinde.
Cubit, küb'ıt, (n) قول qol, dirsek
Cuckoo, koo'koo, (n.) (so) غوغو (قوشی) qouqou (-qoushou); — **clock**,
gougouqlou sāt
Cucumber, kū'kum-ber, (n.) سالاتهلق
salataluq; (huyar) (حیار)
Cud, kud, (n.) (so) جیکمه gevis; (chîyneme)
Cuddle, kud'ı, (v a) قوجاقلامق qoqaqla-
maq; (sarulmaq) (صندیشدیرمق)
qoujaqlashmaq, (n.) قوجاقلاشمق qoujaq-
lashmaq; (lit.) معاقه mou-âneqa
Cuddy, kud'ı, (n) کیلار kiler, (mar.)
qoumanyaluq; (pers) سرسم
sersem
Cudgel, kud'jel, (n) صوبا sopa; (v. a)
deuvmek, (n) طباق آتق dayaq at-
maq, — **proof** طباقدن dayaqdan
yulmaz; (fig.) (qasherlen-
mish)
Cue, kû, (n.) اوج ouj, (billiards)
isteqa; (han) حاج sach, eurgü,
(hunt) ایا imâ, parola; (duty) رول
rol; (vazife) (v a) اورمک eurmek
Cuff, kuf, (n.) طوقات toqat, youm-
rouq; (cloth) ین yen, manshet,
(v a) وورمق toqat atmaq, (v n)
youvmaq, (v n) دوکوشمک deuvsish-
mek.
Cuirass, kwi-ras', (n.) زره zurh, jebe;
— **Cuirassier**, (-ra-sēr') (n.)
(جیهچی) zurhlu asker, (je-
beji).
Cuisine, kwe-zēn', (n.) مطبخ moutbaq;
(fig.) یئکلر yemekler.
Culinary, kû'lin-ar-i, (a) آشچیلق...
ashjuluq..., (lit.) طباخت... tabâhat...
Cull, kul, (v. a) طوبلامق toplamaq;
(select) آیریمق seçmek (ayur-
maq; (n.) (fig.) بودالا boudala.
Cullender, kul'en-der, (n.) سوزکچ
süzgeç.
Culm, kulm (n.) صاپ sap; (bot.)
saman; (coal) توزکومور toz keumür
Culminate, kul'min-ât, (v n) (ast)
gâyeti irtifâ-a var-
maq; (fig.) کالی kemâli boulmaq;
tetevvüj et; (gâyese) (ast.)
gâyeti irtifâq (v n) (ast.)
gâyeti

irtifâ', (fig.) غایه gâye, derejeyi
qousvâ; کال kemâl
Culpable, kul'pa-bl, (a) مجرم müjrim;
qabâhatli, — **Culpabil'ity**,
(-bil'ı-ti) (n.) حرم jürm; قباح qabâ-
hat
Culprit, kul'prit, (n.) مجرم müjrim
Cultivate, kul'ti-vât (v a) اکک ekmek;
(lit.) تربیه terbiye et; (fig.)
yetishdirmek; (v n.) zirâ-at et;
to—friendship (in.) dostluq qazanmaq;
— **Cultivâted**, (td) (a.)
ekilmish; (fig.) mezrâu, mûnevver,
— **Cultivâ'tion**, (-'shun) (n.)
zirâ-at; (v a) felâhat, (fig.)
terbiye; (civilisation) medeniyet,
— **Cultivâtor**, (-tur) (n.)
chiftçi; (pl) زراع zürrâ'; (fig.)
mürebbî.
Culture, kul'tür, (n) زراعت zirâ-at;
felâhat; (med) کولتور kültür;
(refinement) (lit.) یرفان یرfân;
hars; (v a) yetishdirmek, — **Cul-
tured**, (-'tûrd) (a) yetish-
mish, (lit.) mûnevver.
Culver, kul'ver, (n) (so) گؤکرجین gü-
verjin.
Culvert, kul'vert, (n.) مجرا mejrâ;
کمر kemer.
Cumber, kum'bēr, (n.) صیقئق suquntu;
(v. a) suquntu vermek;
bâr ol.; — **Cum'bersome**,
(-sum) (a) ائغر âr, hantal;
(fig.) suquju; — **Cum'brance**,
(-brans) (n.) یوک yüük; suquntu.
Cumin, kum'in, (n) کیمیون qimyon.
Cumulate, kum'ü-lât, (v a) بیرکدیرمک
birikdirmek; ییغق yughmaq; —
Cüm'ülâtion, (-'shun) (n.) بیرکمه bi-
rikme, (lit.) تراکم terâküm, — **Cüm'ü-
lative**, (-la-tiv) (a) mütezâyid
Cumulus, kum'mū-lus, (n.) (lit.)
dijne; (boulout) (بولوت); — **nim'bus**
dijneyi baqı'; — **strâ'tus**
dijneyi âruzî.
Cuneiform, qū'ni-form, (a.) (lit.)
mismârî; — **characters**
hourôufu mismâriyye;
— **writing** hattı mismârî;
hattı mihi.
Cunning, kun'ing, (a.) قورناز qournaz;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, loot, mōon, shut, mūle, very; tū جيوو; ch چ, sh ش; th ث; zh ز [CUP-CUR]

قورنارلق māhir; دساس dessās; (*n.*) قورنارلق qournazluq; مهارت mehāret; —ly (*ad.*) قورنارچه qournazja; ماهرانه mā-hirāne.

Cup, kup, (*n.*) قندج qadeh, (tea) فنجان fin-jan, (bowl) کاسه kyāse; (*fig.*) نصیب nasīb, (v.a) (med.) حاجات hajamat et. وەندوز vendouz qomaq; a—of «coffee» قهوه bir finjan «qahve»; in his — s (*fig.*) سرخوش sarhosh, — and ball حاجی یاتماز hajū yatmaz; — bear-er, (lit.) ساق sâq; — **Cup'ful**, (-'fool) (*a.*) بر فنجان bir qadeh; بر فنجان bir finjan; — **Cupp'ing**, (*n.*) حاجات ha-jamat; — glass وەندوز vendouz; حاجات شیشەسی hajamat shishesi

Cupboard, kub'urd, (*n.*) دولاب dolab; بۆفە büfe, (v.a) دولابه قوماق dolaba qo-maq; قالدیرمق qaldurmaq.

Cupidity, kū-pid'i-ti, (*n.*) حرص hurs; طمع tamâ'.

Cupola, kū'po-la, (*n.*) قبة qoubbe; (mil) زورھلی zurhlu qoule; (*mar.*) (زرھلی) taret.

Cur, kur, (*n.*) (عادی کۆپەك) (âdi keupek); (*fig.*) آلچاق alchaq; — **Cur'rish**, (-'ish) (*a.*) دانی denî; آلچاق alchaq; — **Cur'-rishly**, (*ad.*) آلچاقچە alchaqja; — **Cur'-rishness**, (*n.*) دانات denâ-et.

Curate, kūr'ât, (*n.*) باباس papaz; — **Cūr'ateship**, (-'ât-ship) (*n.*) پاپازلىق papazluq.

Curator, kūr-ā'tor, (*n.*) محافظ mouhâ-fuz; امین emîn, (*jud.*) وصی vasî.

Curb, kurb, (*n.*) گەم (zinziri) gem (-zinziri) fren; (*v.a.*) (zoz) طاقى gem taqmaq; (*fig.*) (lit) منقەد münqâd et.; — **stone** بوردور bordür; کنار تاشى kenar tashu.

Curd, kurd, (*n.*) كەسيلمىش kesilmish sût, (yoghourt) (yoghourt); (*v.a.*) كەسدىرەك kes-dirmek; — **Curd'le**, (d'l) يوغورت yoghurt ياقماق yoghurt yapmaq; (*v.n.*) يوغورت yoghurt ol.; (*fig.*) پىختىلاشمق puhl-tulashmaq.

Cure, kūr, (*n.*) كور kūr; تداوى tedâvî; (healing) ايليشمه iyileshme; شفا shifâ; (remedy) وقايە vîqāye; (*rel.*) دوا devâ; (v.a.) تداوى tedâvî et.; (*fig.*) اصلاح uslâh et.; (*dry*) قوروتماق qouroutmaq; (*salt*) طوللاق touzlamaq; — **all**, (*n.*) (fig.) اكسير

ixir; — **Cūr'able**, (*a.*) ايليشير iyileshir, (lit.) قابل تداوى qâbilî tedâvî, — **Cūr'-ative**, (-tiv) (*a.*) شىفالى shifâlû. (نه) نافع (e-) nâfi' — **Cure'less**, (*a.*) دواسز devâsuz; اىي اولماز iyî olmaz; — **Cūr'ing house**, نصفيه خانه tasfiye-hâne.

Curfew, kur'fû, (*n.*) ايتىق سوندره ushuq seundirme; (*fig.*) ياتمه رمانى yatma zemânû

Curious, kū'ri-us, (*a.*) تحف tahaf; غريب garib, (inquisitive) مرأق merâqlu; (rare) نادر nâdir; — **ly**, (*ad.*) غريب merâqla; — **Cūr'ios'ity**, (-ri-os'i-ti) (*n.*) غرابت garâbet, مرأق merâq; (*object*) تحف tahaf shey, (pl) نادرات nâdiât; out of — مرأق ايدەرك merâq ederek, — **shop** (antiqaju dük-kyanu); (خروداتجى دكانى) (hurdevatju dükkyanu)

Curly, kurl, (*n.*) قىورم quvrûm; نوکرم büküm; بوقله bouqle; (*v.a.*) قىورمق quvrurmaq; بۆكم bükme; (*v.n.*) قىورملىق quvrulmîq; — **Cur'ly**, (-'li) (*a.*) قىورمق quvrurjuq; — **Cur'ling-irons**, صاج ماشى sach mashasu.

Currant, kur'ant, (*n.*) فرنك frenk üzümü, قوش اوزوى qoush üzümü.

Currency, kur'en-si, (*n.*) (money) ناره para; گەچەر گەچەر qeçer aqje; (circulation) تداول tedâvül; گەچمه qeçme; (course) پىاسه piyasa; رايج râyij; (*fig.*) قانات غوميه qanâ-ati oumôumiyye; paper — کاغذ ناره kyâd para; اوراق evrâqu naqdiyye; foreign — (قامبيو) ejnebi parasu; (qam-biyo) — **to give** — (*fig.*) نشر neshr et.; **to gain** — (*fig.*) قبوله مظهر qabûle mazhar ol.

Current, kur'ent, (*a.*) جارى jârî; يوكونكى bou günkü.; (*present*)... هازىر hâzur, (com) گەچەر qeçer; متداول mütedâvil; (*n.*) آقيني jereyân, (mar) اقونتي aqun-tu; — **ly**, (*ad.*) (fig.) غوميتله oumôu-miyyetle; هر يەردە her yerde; — **ness**, (n.) انتشار intishâr; — **events** (lit.) واقيع vaqâyi' jârîye; احوال ahvâl; شتون shû-ôn; — **ideas** يوكونكى efkyâru hâzura; قانات bou günkü qanâ-at; — **articles** ساتيلير satulur mal; — **of air** جريان jereyânû

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CUR-CUT] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mīne;

havâ; (qourander) (قوراندەر) «alter-nate» حریان «متناوب» (electr.) — «of the river» «نهرک» nehriñ aquntusu.
Curriculum, kur-ik'ul-um, (n.) درسار dersler, قورس qors; (مسلک درساری) (mes-lek dersleri).
Currier, kur'i-ër, (n.) داغ dabâgh; سینیجی sepiji
Curry, kur'i, (v a.) داغ dabâgh et., سیهلمک sepilemek; (so) qashâ et.; to — favour تهبصص tebasbous et.; — comb, قاشاغی qashâ.
Course, kurs, (n.) بلا belâ; لعنت lâ'net; (v a.) تلغین tel-în et.; (v n.) سويلنمک seuylenmek, انکسار inkisâr et., (sweat) تزیف tezyîf et.; — **Curs'ed**, (kurs'ed) (a) منفور menfûr, مسموم mesh-ûm; (pers) ملعون mel-ûn, — **Curs'edly**, (ad.) ملعونانه mel-ûnâme; — **Curs'edness**, (n.) شئام she-âmet; (pers) خیانت habâset.
Cursor, kur'sor-i, (a.) سطحی sat-hî, اجه ajele, — **Curs'orily**, (-ri-li) (ad.) سطحی صورتده sat-hî sôuretdê
Curtail, kur-tâl', (v a.) کسمک kesmek, (fig.) قیصالتق qusalmaq; — **ten-qis** et.
Curtain, kur'tin, (n.) پرده perde; (mil.) پرده خئی perde hattı; (v a.) پرده چکک perde chekmek; (fig.) قاپاق qapamaq; اورتمک eurtmek; ال آلتدن — behind the گیزلیدن gizliden; el altundan, — **arm** پرده قاجهسی perde qanjasu; — **rod** برده چوبوغی perde choubûn
Curve, kurv (n.) منحنی münhanî; فوس qavs, (v a.) ایکمک iymek; (lit.) انحنا inhinâ vermek; — **Carv'ature**, (tûr) انحنا inhinâ; اکریلک eyrilik; (n.) محدبیت arz; — **Cur'ved**, (-'vd) (a) منحنی münhanî; فوس mou-qavves
Cushion, koosh'un, (n.) کوشه یاصدیی keushe yasdugh; یاصدیق yasduq; (minder) (nubber) لاستیک lastik; (v a.) طایق da-yamaq.
Custard, kus'tard, (n.) قردم qrem; (youmourtalı süt).
Custody, kus'to-di, (n.) محافظه mouhâ-

faza; نظارت nezâret; (imprisonment) توقیف tevqîf; in — محوط mahfûz; (pers.) موقوف mevqûf; in «my» — «benim» tahtı mou-hâfazamda; «bana» tevdî-an.
Custom, kus'tum, (n.) عادت âdet; (lit.) اعتیاد i'tiyâd; (usage) (pl) عادات âdât; آداب âdâb: (dutes) رسوم rûsûm; کومروک (گومروک) gûmrûk; — **duty**, (n.) گومروک gûmrûk rûsûmou; — **free**, (a.) گومروک رûsûmoun-dan mou-âf; — **Custom-house**, (n.) رûsûmات رسومات (ادارهسی) gûmrûk; — **officer** رسومات ماموری rûsûmât memôrou; — **broker** گومروک سیمساری gûmrûk simsaru; — **Customary**, (-a-ri) (a) معتاد mû-tâd; — **Cus'tomarily**, (ad.) معتاد وجهله mû-tâd vejhile; — **Cus'tomer**, (n.) مشتری mûshteri.
Cut, kut, (n.) کسمه kesme; قییم quyum; (blow) بچکی darbe, (tailoring) باریچه bichki; بچیم bichim; (piece) کسکک parcha; دیلیم dilim; (wound) کسکک qalub; یاره yara, (engraving) قالب ge-chid, تنزیلات tenzîlât, (pl) یول yol, (lit.) کسمک kesmek; تنقیحات tenqihât; (v a.) قیصالتق qatu'et; (shorten) قیصالتق qusalmaq, — **away** (v) قوبارمق qo-parmaq; (n.) قاتهوه (qateve); (n.) پاردسو pardesu; — **down** کسمک kesmek; (fig.) داهیل داخل او. — **in** — **off** کسکک kesmek; قیصارمق chuqarmaq, (fig.) تراش tahrîb et.; — **out** — **up** قیصارمق chuqarmaq; — **through** دلمک delmek, — **oymaq**, (fig.) طوغرامق dôramaq; (fig.) zemm et., to — **short** قیصه qusa kesmek; — **check** احتصار iltisâr et.; (a.) مانع mâni' ol; — **and dried** (a.) بایات hazur; (fig.) بایان yavan; حاضر bayat; — **throat**, (n.) قاتیل qâtîl; شاقی shaqî; — **water**, (n.) (mar) تالیمار talimar; تیغ tîg; — **Cutter**, (kut'ër) (n.) قوطره qotra; — **Cutting**, (kut'ing) (a.) کسکین keskin; (fig.) دو قوناقی do-qounaqlı; (n.) کسیم kesim; (paper) یارمق yaruq; (fig.) بچیم bichim; (n.) ماقطوه maqtûn-a; پاریچه parcha.
Cuticle, kû'ti-kl, (n.) دری (hâri-ji-) deri, (lit.) بشیره beshere.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; ver; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ð; zh ژ [CUT-DAI]

Cutlass, kut'las, (n.) قلیج qulu; پا pala
Cutler, kut'ler, (n.) پچاقچی puchaqu; چاقچی chaqu; — **Cut'lery**, (-i) (n.) چتال - پچاق puchaqu; چتال chatal - puchaq.
Cutlet, kut'let, (n.) پیرزولا qotlet; پیرزولا pirzola.
Cuttle, kut'l, (n.) — fish مرکب بالی mürekkeb balugh
Cycle, si'kl, (n.) دور devr; (fig.) سلسله silsile; (v. n.) دور et.: (fig.) بیسیقلته bisiqletle gezmek, — **Cy'clical**, (si'k-li-kal) (a.) دوری devr-i; — **Cy'clist**, (si'klist) (n.) بیسیقلته بین bisiqlete binen; — **Cy'cloid**, (si'-kloid) (n.) شبیه دایره shibhi dâ-ire; — **Cyclom'eter**, (si-) (n.) سیقلومتره siqlo-metre; (مقیاس قوس) (miqyâsi qavs); (distance) مسافت ساعی mesâfe sâti; — **Cyelo'metry**, (si'-klo'met-ri) (n.) مسافت دایره mesâhayi dâ-ire; — **Cy'-clōne**, (si'klōn) (n.) قاصیرغه qasurga; (خوردوم) (hortoum).
Cyclops, si'klops, (n.) دیو dev
Cylinder, sil'in-dēr, (n.) سیلیندر silin-dir; — **Cylin'**

drical, (-'dri-kal) (a.) اسطوانی üstou-vânî.
Cymbal, sim'bal, (n.) زیل zil.
Cynic, sin'ik, (n. & a.) کلبی kelbî; (pl.) استخما kelbiyyōun; (contempting) استخما kelbiyyōun; (shameless) بیساز istihfâfkyâr; hayâsuz; — **Cyn'ically**, (-ik-al-li) (ad.) استخماکارانه istihfâfkyârâne; hayâsuzja; **Cyn'icism**, (-i-sizm) (n) (phil.) مسلک کلبیون mesleki kelbiyyōun; (fig.) استخفاف istihfâf; hayâsuzluq
Cypress, si'pres, (n.) سلوی selvi (-âju)
Cyprus, si'prus, (n. pr.) قبرس qubrus; — **Cyp'rian**, (sip'ri-an) (a.) قبرس... qubrus...; (n.) قبریسی qubruslu.
Cyrenaica, sir-e-nâ'i-ka, (n. pr.) (بنغازی) (bingâzi); (بارقا) (barqa).
Czar, tsâr, (n.) چار char; — **Czari'na**, (n.) چارچه charicha; — **Czar'evitch**, (-e-vich) (n.) چاروویچ charovich; (پرنس) (prens)
Czech, tshek, (a & n) چک chek; (چه) (cheh); (pl.) چک‌لر chekler; — **Czecho-Slov'akia**, (n. pr.) چکوسلواکیا cheqo-slovaqya; — **Czecho-Slov'akian**, (a & n) چکوسلواکی cheqo-slovaq.

D

Dab, dab, (v. a.) دوقونق doqounmaq; (n.) تاس temâs, دوقونما doqounma; (ex'pert) ارباب erbâb, (fish) پیسی بالی pisi balugh.
Dabble, dab'l, (v) صوده اوینامق (souda-) oynamaq; (e-) ... (ه) قاریشماق (-with) qarushmaq; بورتی صوق (bournounou soqmaq); **Dabb'ler**, (n.) هوائی havâ-i; قیدس qaydsuz.
Dactyliography, dak-ti'liog-rafi, (n.) داقتیلوغرافی daqtilografi; — **Dacty'-liographer**, (n.) داقتیلوغرافی daqtילו-ghraf.
Daddy, dad'i, (n.) (پاپا) (papa); بابا baba.
Daffodil, daf'o-dil, (n.) (بوت) (bot) bervaq; چیریش اوتی chirish otou.
Dag, dag, (n.) قاما qama, پا pala; (v. a) کسمک kesmek, دلمک delmek.

Dagger, dag'ër, (n.) خنجر hancher, قاما qama; (v. a.) وورمق vourmaq, خنجرله مک hancherlemek; **at — 's drawn** پچاق puchaq puchâ; پک دشمن pek dushman.
Daggle, dag'l, (v. a.) چاموره سورمک chamoura sürmek; (v. n.) چامور او. chamour ol; — **tail**, (a) چامورلی chamourlou
Dahlia, dâl'i-a, (n.) ییلدیز چیچکی yulduz chicheyi, دالیا dalya.
Daily, dâ'li, (a.) یومی yevmî; (ad.) هر کون her gün; گونده günde; — **paper**, her gün yevmî gazete.
Dainty, dän'ti, (a.) نفیس nefis, لطیف latif; (pers.) شوق shuq; (fig.) نازلی nazlu; (n.) شکرلеме cherez; چرز cherez; شکرلеме shekerleme; — **Dain'tiness**, (n.) نفاست

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

mōte; foot; mōōn; shut, mūte very, tūwioو; ch چ; sh ش, th ث; zh ذ; [DAR-DEA]

Dark, dārk, (a) قاراڭلىق qaranluq, (lit.) مظلم mouzlim, (color) قوڭو qoyou, (n) قاراڭلىق qaranluq, — **ness**, (n) قاراڭلىق qaranluq; (fig.) ظلم zoulmet, — **Dark'en**, (k'n) (v a.) قاراڭلىق قارارتماق qarartmaq; (fig.) يورق bozmaq, (v n) قارارماق qararmaq; — **Dark'some**, (-sum) (a) مظلم mouzlim; طونوق donouq.

Darling, dār'ling, (n) سوكيلى sevgili; روج rōuh; **my** — روج rōuhoum ' , سوكيلى sevgilim ' !

Darn, dār'n, (v a.) اورمك eurmek, (n) ئامىر tāmīr et; (n.) اوركو eurgū, (yama) (yama), **darn'ing-needle** اوركو ايكنىسى eurgū iynesi; تېغى tugh.

Dart, dārt, (n.) قارغى qargu; جريد jirid, (v a.) آتماق atmaq, (v n.) فېرلاتماق furlatmaq, (v n.) فېرلاتماق furlamaq

Dash, dash, (n.) خىرىپە darbe; چارپما charpma; (attack) هجوم hüjūm, (fig.) hamle, (fig.) گۇستېرىش geusterish; (gram) (چىزىق) خط hattı vasil; (chizgi); (v. a.) چارپماق charpmaq, (v n.) فېرلاتماق furlatmaq; (water) سىچىراقتى suchratmaq; (destrōy) تخرىب tahrīb et; (m.v.) قارىشىدىرىق qarushdurmaq, (v n.) چارپماق charpmaq; فېرلاتماق furlamaq; سىچىراماق suchramaq; **to — off** فېرلاتماق furlamaq; (sketch) يازيورمك yazuvmek; (sketch) قارالاماق qaralamaq; **to cut a** چالىم chalum satmaq, (n) گۇستېرىش geusterish et.; — **Dash'ing**, (a) عىلە ajele; (reckless) جسور jesōur; (v n.) خىزلى atulgan; (fig.) پارلاق parlaq; شانى kibar; — **Dash'ingly**, (ad.) شانى shanlu (-sōuretde).

Dastard, das'tard, (a & n) قورقاق qor-
qaq; آچاق alchaq; (v a.) يىلدىرىق yul-
durmaq; — **ly**, (ad.) آچىچە alchaqja.

Data, dā'ta, (n. pl.) مەلۇمات mâ'lōumât, (sci.) عناصر anāsūr; (phil) مەطالار mōu'-
tâlar.

Date, dāt, (n.) تارىخ târih; زمان zemân; (v. a.) تارىخ قوماق târih qomaq; (v n.) (den) باشلاماق bashlamaq; out of — اسكى eski; كەتتە keuhne; up **to** — يەنى yeni; (lit.) عەصرى asrī; مۇداپىە modaya mouvâfuq; — **Dāt'ed**, (td) (a.) تارىخى târihli; — **Date'less**, (a.) تارىخسىز târihsiz.

Date, dāt, (n.) (bot) خورما hourma; — **tree**, خورما آغاجى hourma âju

Dative, dāt'iv, (n.) (gram) مەسئۇل الە mef'ōulūn ileyh

Daub, dawb, (n.) فەنارەسىm fenâ resim, (v a) بولاشدىرىق boyamaq, (fig.) بولاشدىرىق bou-lashdurmaq, — **Daub'er**, (n.) بولاجى boyaju, (fig.) رەسىمچى ajemī ressam.

Daughter, daw'ter, (n.) قىز quz, (lit.) كەلىن gelin; — **in-law** (n) دىخترانە douh-
terâne, (fig.) مەطىيە moutî'

Daunt, dānt, (v a.) قورقۇتۇق qorqout-
maq, يىلدىرىق yuldurmaq, — **Daunt'**
less, (a.) كۆرىك geuzu pek, يىلماز yulmaz

David, da'vid, (n. pr) داۋود (حضرت) (hazreti-) dā'vōud

Davit, dāv'it, (n.) ماتافورە mata-
fora

Dawdle, daw'dl, (v n) قىيىلداماق qumul-
damamaq; — **Daw'dler**, (n) تەبىل tenbel, يەنى batı

Dawn, dawn, (n) سىحر ۋاقتى seher vaqti; فېر fejr; طاك dan, (fig.) بىدائەت bidâyet; (lit.) سوبھ soubh; (v n) گۈن گۈن gün dōmaq; گۈن آغارماق gün ârmaq, (fig.) گۈرۈنمەش geurünmeme bashla-
maq; تولىۇع toulōu' et., — **to-dusk** فېر ilâ shefaq.

Day, dā, (n.) گۈن gün; يۈم yevm; كۈندۈز gۈndۈz, — **by** — كۈندۈز (-time) گۈندۈز gۈndۈz, — **every** — ھەر كۈن gۈnden gۈne, — **every** — ھەر كۈن گۈن her gۈn; **every other** — ھەر كۈن گۈن bir gۈnde bir; **to** — يۈكۈن bou gۈn; **some** — يۈكۈن bir gۈn. . يۈكۈن گۈنۈن birinde; — **labourer** كۈندۈز چالشان gۈndۈz cha-lushan; (كۈندۈزچى) (gۈndۈzjۈ).

Dazzle, daz'l, (v. a.) قاماشدىرىق qamash-
durmaq; (fig.) مەفتۇن meftōun et; (v n) قاماشماق qamashmaq; — **Dazz'-**
ling, (a.) كۈز قاماشدىرىقى geuz qamash-
dururu; (n.) قاماشما qamashma, (fig.) پارلىق parultu.

Deacom, dē'kn, (n.) دىياقوس diyaqos; — **Dea'conry**, (-ri) دىياقوسلىق diyaqoslouq.

Dead, ded, (a.) ئۆلمۈش eulmūsh, (a & n) ئۆلۈ eulū; (lit.) مەيت meyyit, (fig.) ئۆلۈ ussuz; سۈكۈت sۈkyōut; — **ly** (a.) (lit.) ئۆلۈ mۈhlik; ۋەخ vāhik; (like) پەرىشان pe-rishān; — **beat** (a.) يېتىكەن bitkin; — **calm** (n.) سۈكۈت تامە ussusuzluq; (lit.) سۈكۈنەت sۈkyōuneti tāmme; — **drunk** (a.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et - etmek; ol - olmaq.

[DEA-DEC] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

هست لایقل pek sarhosh; (*lit.*) طوغرغولق lâ-ya'qal; — **lock**, (*n.*) داورغونلوق dourgounlouq; (*lit.*) عطالت تامه atâleti tâmmē, — **reckoning**, (*n.*) (*mar.*) پاراکتته سیری parakete seyri; — **weight**, (*n.*) (*mar.*) آخر حوله âr hamôule; (*fig.*) صیقینی suquntu; بار bâr; — **wind**, داورغونلوق mouhâlif rüzgyar; — **Dead'en**, (ded'n) (*v.a.*) اولدیرمک eul-dürmek; قوتی قیرمق qouvvetini qur-maq; — **Dead'liness**, (*n.*) وحامت vahâmet; دهشت dehshet

Deaf, def, (*a.*) صاغر sâr; (*fig.*) دویغوسر douygousouz; — **ness**, (*n.*) صاغرلق sârluq, — **Deaf'en**, (def'n) (*v.a.*) صاغر sâr et.; (*fig.*) طیقاق tuqamaq.

Deal, dēl, (*n.*) مقدار miqdâr; (*cards*) توزیع tevzi'; (*lumber*) چام تختتسی cham talhasu, طاغتمق kereste; (*v.a.*) طاغتمق dâtmaq, — **Deal'ing**, (dēl'ing) (*v.*) (le-) mou-âmelede boulounmaq; (*act.*) حرکت hareket et.; mou-âmelede et., تجارتی işi yapmaq; ایشی یاییق (in-) تیجارتی tijâretî yapmaq; a great — bir haylu...; bir choq; — **Deal'er**, (*n.*) تاجر tâjir; انسان es-naf; double — (*fig.*) ایکی یوزلی iki yüzlü, plain — صمیمی samîmî, طوغری dôrou; — **Deal'ing**, (*n.*) معاملہ mou-âmele; (*pl.*) معاملات mou-âmelât.

Dean, dēn, (*n.*) مدیر müdir; (*president*) رئیس re-îs; — **Dean'ery**, (-'er-i) (*n.*) ریاضet müdiriyyet, ریاضet riyâset.

Dear, dēr, (*a.*) عزیز azîz; (*lit.*) معزز mou-azze; (*com.*) پاهالی pahalı; — **ness**, (*n.*) پاهاللیق pahaluluq; (*value*) قیمت quymet; (*love*) محبت mouhabbet; to hold — (*lit.*) تقدیس taqdis et.; (*صمیمی*) tebîl et.; — **me!** (sâhimi?); — **my!** (sâhimi?); — **my!** عزیز دوستem azizim!; **my!** — friend محترم افندim!; — **Dearth**, (dêrth) (*n.*) پاهاللیق pahaluluq; (*want*) یوقلق yoqlouq, (*lit.*) ققدان fiqdân; (*famine*) غلا quht, gula.

Death, deth, (*n.*) وفات vefât; اولوم eul-lüm; — **bed**, اولوم یانغی eul-lüm yatâ; — **duties**, (وراثت رسومی) verâset rûsûmou); — **like**, اولوکی eul-lü gibi; — **rattle**, جان چکبشه jan che-kishme; (*lit.*) سکرآت sekerâtı

mevt; — **warrant**, حکمی اعدام idâm hükmü

Debar, de-bâr', (*v.a.*) منع men et.; ihrâj et.

Debark, de-bârk', (*v.a.*) ihrâj et.; — **Debarkâ'tion**, (-'shun) (*n.*) ihrâj

Debase, de-bâs', (*v.a.*) ایندیرمک indir-mek; بوزمق bozmaq; — **Debase'-ment**, (*n.*) تنزیل tenzîl.

Debate, de-bât', (*n.*) مباحثه mübâhase; müzâkere; (*v.a.*) مذاکره müzâkera et.; مناقشه münâqasha et.; (*v. n.*) تذکره tezekkür et.; — **Debât'able**, (*a.*) قابل مناقشه qâbili münâqasha.

Debâuch, de-bawch', (*v.a.*) اغفال îgfâl et.; ifsâd et.; (*n.*) سفاهت sefâhet; — **Debauch'ery**, (-'er-i) (*n.*) سفاهت sefâhet.

Debuture, de-ben'tür, (*n.*) سند sened; (*obligations*) تحویلات tahvilât; (*cus-toms*) اعاده علم و خبری i-âde ilmü haberi.

Debilitate, de-bil'i-tât, (*v.a.*) ضعف ویرمک zâf' vermek; ihlâl et.; — **Debil'ity**, (-'i-ti) (*n.*) ضعف zâf; (*lit.*) vehn.

Debit, de'bit, (*n.*) ذمب zimmet; (*v.a.*) zimmet qayd et.

Debris, de-brē', (*n. pl.*) انقاض enqâz.

Debt, det, (*n.*) بوریج borj; دین deyn; floating — (*lit.*) دیون غیرمنتظمه düyôunu gayru mountazama; public — دیون عمومی düyôunu ousmûmiyye; — **Debt'or**, (det'ur) (*n.*) بوریجلی borjlou; medyûn.

Decade, dek'ad, (*n.*) اون عدد on aded; (years) اون سنه on sene.

Decadence, dek'a-dens, (*n.*) (*lit.*) انحطاط inhitât.

Decalogue, dek'a-log, (*n.*) (rel.) اوامی evâmiri ashere.

Decamp, de-kamp', (*v.a.*) نقل naql et.; چکلمک çekilmek.

Decant, de-kant', (*v.a.*) آیرمق ayurmaq; دوتک deunkmek; سوزمک süzmek.

Decapitate, de-kap'i-tât, (*v.a.*) بونی boynounou vourmaq; — **De-capitâ'tion**, (-'shun) (*n.*) باشی kesme.

Decay, dē-kā', (*n.*) چورومه chûrûme; (*fig.*) سقوت souqût; زوال zevâl; (*v.a.*)

môte; foot; mōōn; shut, mûte; very; tû چيوو ch; sh th sh; th ð; zh z [DEC-DEC]

خراب ا. (fig.) chürütme; (v.n.) چورومك chürümek; (fig.) زوال zevâl boulmaq; — **Decey'd**, (-kād') (a.) چوروك chürük.
Decease, dē-sēs', (n.) وفات vefât; (v.n.) وفات vefât et; أولك eulmek; — **Deceased**, (-sēs'd') (a.) أولش eulmüsh; **the**— (n.) متوفا müteveffâ.
Deceit, de-sēt', (n.) حيله hile; ساختكارلى sahtekyârluq; — **Deceit'ful**, (-'fōol) (a.) حيلهكار hilekyâr; — **Deceit'fully**, (ad.) حيلهكارانه sahtekyârâne.
Deceive, de-sēv', (v.a.) آلداتما aldatmaq; **Deceiv'able**, (a.) آلدانير aldanur; صاف sâf.
December, de-sem'bēr, (n.) كانون اول kyânôunu evvel.
Decennial, de-sen'ial, (a.) اون سنه لك on senelik; اون سنه ده بر on senede bir.
Decent, dē'sent, (a.) ادیب edib; (lit.) نزه nezih; (proper) موافق mouvâfuq; (modest) معتدل mōu'tedil; (lit.) متواضع mütevâzu'; — **ly**, (ad.) ادبانه edibâne; (lit.) نزهانه nezihâne; — **Dē'ceney**, (-'sen-si) (n.) ادب edeb; (lit.) نزاهت nezâhet; (modesty) اعتدال i'tidâl.
Decentralisation, de-sen-trali-zâ'shun, (n.) عدم مركزيت ademî merkeziyyet.
Deception, de-sep'shun, (n.) زهاب zehâb; (lit.) سقوط souqôutu hayâl; (act) آلداتما aldatma; اغفال ig-fâl; — **Decept'ible**, (a.) آلدانير aldanur; غافل gâfil; — **Decept'ive**, (tiv) (a.) آلداتماجي aldatuju; (lit.) مغفل mōug-fil.
Decide, de-sid', (v.a.) قرار وىرmeq karar vermek; قرارلاشدىرmeq qarârlashdurmaq; — **Decid'ed**, (a.) مقرر mouqarrer; (fig.) متن metin; — **Decid'edly**, (ad.) قطعياً qat-uyyen; (fig.) متانله metânetle; azmîle.
Decimal, des'i-mal, (a.) اعشارى â'shârî; (n.) كسر اعشارى kesri â'shârî; — **system**, اصول اعشارى onsôuli â'shârî.
Decimate, des'i-mât, (v.a.) اوئده برىنى onda birini almaq; (fig.) ائلاى itlâf et.; — **Decimâ'tion**, (-'shun) (n.) ائلاى itlâf; احما imhâ; (mil.) مجازات müjâzât.
Decipher, de-si'fēr, (v.a.) حل hall et; (fig.) استخراج istihrâj et.

Decision, de-sizh'un, (n.) قرار qarâr; قرار وىرmeq hükm; to come to a — قرار وىرmeq qarâr vermek; — **Deci'sive**, (-'siv) (a.) قطعى qat-i; — **Deci'siveness**, (n.) قطعيت qat-uyyet
Deck, dek, (n.) كوكرتة güverte; (v.a.) دوناقتى donatmaq; تزيين tezyin et; (v.a.) كوكرتة قابلامق güverte qaplamaq; — **passenger**, كوكرتة يولچيسى yoljousou; « three » **deck'er** (n.) اوچ (gemi).
Declamation, de-kla-mâ'shun, (n.) نطق noutq, (lit.) خطابت hutâbet; (display) (lit.) نطنته tantana; — **Declam'atory**, (m'a-to-ri) (a) (lit.) مطنطن moutantan; — müheyyij.
Declare, de-klâr', (v.a.) بيان beyân et; اعلان ifâde et; (announce) اعلان ifâde et.; — **Declara'tion**, (-'shun) (n.) بيان beyân; اعلان ifâde; مدافعه müdâfâ; (pol. مع com) بياننامه beyânnâme; — **Declara'tory**, (-r'a-to-ri) (a.) مبين mübey-yin; ايضاسى izâhi.
Declension, de-klen'shun, (n.) ميل meyl; (decay) زوال zevâl; سقوط souqôut; (gram) تصرف tasrif.
Decline, de-klîn', (n.) روال zevâl; (lit.) انحطاط inhutât; سقوط souqôut; (v.n.) ميل meyl et; (decline) ايئيليك iyilik; (deviate) انحراف inhîrâf et.; (refuse) redd et.; قبول qabûl etme-mek; (gram.) تصرف tasrif et.; — **Declinâ'tion**, (in-â'shun) (n.) (ast.) انحراف inhîrâf.
Declivity, de-kliv'i-ti (n.) ميل meyl; (v.) انهش inish; — **Decliv'ous**, (-'vus) (a.) انهشلى inishli; مائل mâ-il.
Decoct, de-kokt', (v.a.) قايناتما qaynatmaq; — **Decoc'tion**, (-'shun) خلاصه houlâsa sou.
Decollate, de-kol'ât, (v.a.) كسمك (باشى) bashunu kesmek; يونتق yontmaq; (fig.) محو mahv et.
Decolleté, dâ-kol-e-tâ', (a) ده قولته de-qolte.
Decompose, de-kom-pōz', (v.a.) آيرىمق ayurmaq; (v.n.) چورومك chürümek; (lit.) انحلال inhilâl et.; (fig.) انفاسخ bozoulmaq; (lit.) انفاسخ infisâh et.; — **Decomposi'tion**, (-poz-i'shun) (n.) چورومه chürüme; بوروله bozoulma; (lit.) انحلال inhilâl.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[DEC-DEF] (انکلیزجه کلماتک تلمعی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr, in, mīne;

Decorate, dek'o-rāt, (*v.a.*) سوله مک süslemek; (medal) ترین tezyin et; (*n.*) نشان nishan vermek, — **Decorā'tion**, (-'shun) (*n.*) زینت zinet; (*pl.*) نشان tezyināt, ترینات trīnāt.

Decorous, de-kō'rus, (*a.*) ادبانه edibâne, — **Decō'rum**, (*n.*) ادب edeb; ارکان erkyân

Decoy, de-koy', (*n.*) ی yem, طوراق touzaq, طوراغه دوشورمک touzâ dūshūmek, ایعمال iğfâl et, — **duck** (*fig.*) جیغیرتار chughurtgan, — **man** قوشی qoushjou, آوی avju.

Decrease, de-krēs', (*n.*) آزالما azalma, (*lit.*) تناقص tenâqous; (*v.n.*) آزالما azalmaq, تناقص tenâqous et..

Decree, de-krē', (*n.*) امر emr, اراده irâde, (*jud.*) قرار qarâr, (*v.a.*) امر emr et; (*jud.*) حکم hükm et..

Decrepit, de-krep'it, (*a.*) پیر (fânî) (fânî) معتوه mâ'tôuh; — **Decrep'itude**, (-'it-üd) (*n.*) (lit.) شیخوخت sheyh-hôuhât, (وهن) (vehn)

Decrepitate, de-krep'i-tât, (*v.n.*) چیتردامق chuturdamaq, — **Decrepi-tā'tion**, (-'shun) (*n.*) چیتردی chuturdu.

Decrescent, de-kres'ent, (*a.*) (کیتدکجه) آزالان (gıtdikje-) azalan; (*lit.*) متناقص mütenâqous

Decretal, de-krē'tal; (*n.*) امر emr; اراده irâde.

Decry, de-krī', (*v.a.*) ذم zemm et; (*lit.*) تقبیح taqbîh et.; — **Decrī'al**, (*n.*) ذم zemm; تقبیح taqbîh.

Decumbent, de-kum'bent, (*a.*) کیلمش iyilmish, یاتیق yatuq.

Decuple, dek'ū-pl, (*a.*) اون misli, (v.a.) اون misli یاتیق on misli yapmaq.

Dede-Agach, de'de-a-gach, (*n. pr.*) دده آماج dede âj

Dedicate, ded'i-kāt, (*v.a.*) (lit.) اتحاف it-hâf et.; — **Dedicā'tion**, (-'shun) (*n.*) اتحاف it-hâf.

Deduce, de-dūs', (*v.a.*) چیقارمق chuqarmaq; (*infer*) (lit.) استخراج istihrâj et.; — **Deduce'ment**, (*n.*) نتیجه netije; — **Deduct'**, (de-duk't') طرح ariz, چیقارمق chuqarmaq; (*arith.*) tarh et.; — **Deducē'tion**, (-duk'shun) (*n.*) طرح tarh; تنزیل tenzil; (*fig.*) نتیجه netije; (*phil.*) استنتاج istintâj.

Deed, dēd, (*n.*) فعل fi'l; ایش ish; (*fig.*)

hareket; (*document*) وثیقه vesî-qa; سند sened; (*pl.*) افعال ef-âl, حرکات harekât.

Deem, dēm, (*v.n.*) ظن zan et.; add et.; zann et..

Deep, dēp, (*a.*) درین derin; (*lit.*) عمیق amîq, (*wise*) عالم âlîm, (*unning*) قورنار qournaz, (*n.*) درین derin, (*sea*) دکن deniz, — **ly**, (*ad.*) (*fig.*) زباده سیله ziyâ-desile, — **Deep'en**, (p'n) (*v.a.*) درینلشمک derinletmek, (*fig* مع *lit*) اعمیق tâ-mîq et.; (*colour*) قورولاندیرمق qoyoulashdurmaq; (*increase*) آرتیرمق artur-maq; (*v.n.*) درینلشمک derinleshmek.

Deer, dēr, (*n.*) کییک geyik; قاردهجه qar-raja

Deface, de-fās', (*v.a.*) یوزمق bozmaq; تخریب tahrib et..

De facto, de-fak'to, (*ad.*) فعلاً fi'l'en; بالفعل bilfi'l.

Defalcate, de-fal'kāt, (*v.a.*) کسک kesmek, تنزیل tenzil et.; (*abuse*) zimmetine ذمته کییرمک gechirmek; غصب gasb et.; — **Defalcā'tion**, (-'shun) (*n.*) تنزیل tenzil; ارتکاب irtikyâb, سوء استعمال sôuyi isti'mâl.

Defame, de-fām', (*v.a.*) افترا iftirâ et.; — **Defamā'tion**, (-'shun) (*n.*) افترا iftirâ; — **Defam'atory**, (-'a-to-ri) (*a.*) معتریانہ müfteriyâne; — **Defām'er**, (*n.*) معتری müfterî

Default, de-fawlt', (*n.*) قصور qousûr; خطا hatâ; (*offence*) جرم jûrm; تعهت teuhmet, (*v.n.*) قصور qousûr et.; (*jud.*) امتناع imtinâ' et.; in — (*a.*) تعهت teuhmetli; (-'of) تقدیره axi taqdîrde...; یاخود yâhoud, (*jud.*) غیابنده guyâbunda, غیاباً guyâben; «judgment» hy — «حکم» guyâbî «hükm», — **Default'er**, (*n.*) تعهت teuhmetli; (lit.) خانث hânîs; (*jud.*) غائب gâ-ib; (*lit.*) مستنکف müstenkif.

Defeat, de-fet', (*n.*) مغلوبت mâglôubiy-et; (*v.a.*) مغلوب mâglôub et.; (*fig.*) تخریب tahrib et..

Defect, de-fekt', (*n.*) قصور qousûr; نقصان noxân; — **Defec'tion**, (-'shun) (*n.*) عصبان usyân; (*from*) قصور qousûr; — **Defect'ive**, (t'iv) (*a.*) قصوری qousûrlou; نقصان saqat; سقط noxân.

Defence, de-fens', (*n.*) مدافعه müdâfâ; مدافعة حقوق «فرقه سی» «Party» müdâfâyi houqûq «furqasu»; — **Defence'less**, (*a.*) مدافعه سز müdâfâsuz.

(For Turkish pronunc.) past; lârga; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot; mōon; shut; mûte; very, tû چيوو ch ٿ; sh ٿ; th ٿ, zh ٿ [DEF-DEI]

Defend, de-fend', (*v.a.*) مدافعه mü-dâfâ et . (*protect*) حمايه himâye et , — **one's self** کندی kendini müdâfâ et.; — **Defend'ant**, (*n.*) (*jud*) maznôun مدعى عليه müdda-î' aleyh , — **Defend'er**, (*n.*) مدافع mü-dâfi', (*fig.*) حامى hâmi, — **Defens'ible**, (s'i-bl) (*a*) قابل مدافعه qâbili müdâfâ; — **Defens'ive**, (siv) (*a*) (*lit*) تدافعى tedâfou-î

Defer, de-fer', (*v.a.*) تأخير te'hîr et., عرس ا. تأجيل te'jil et.; (*submit*) عرض arz et., حواله havâle et.; (*v.n.*) امتثال im-tisâl et.; (*lit.*) اقتضا iqtifâ et., — **Deference**, (-ens) (*n.*) رعایت ri-âyet; (*fig.*) مطاوعت moutâvât'; — **Deferen'tial**, (-'shal) (*a*) مطيع mouti', (*lit.*) حرمتکار hürmetkyâr; — **Deferr'ed**, (r'd) (*a.*) (*lit.*) مؤجل mü-ejjel.

Defiance, de-fi'ans, (*n*) مخالفت mouhâ-lef et; — **Defi'ant**, (*a*) معاموت mouqâvemet; — **Defi'ant**, (*a*) حراوتکار mouhâlif; (*lit.*) حراوتکار jür-etkyâr

Deficient, de-fish'ent, (*a.*) اكسيك exik, نقصان noxân: — **Defic'ency**, (-fish'en-si) (*n*) نقصان exiklik, نقصانیت no-xâniyyet; (*lit* و *fig.*) كفايتسزلك ki-fâyetsizlik

Deficit, def'is-it, (*n.*) ذمت achuq, ذمت zimmet, نقصان noxân.

Defile, dē-fil', (*n.*) گچيد gechid, بوغاز boghaz; (*v.a.*) کيرلتمك kirletmek, bozhaz; (*v.a.*) بوزمق boz-maq; (*v.a.*) تلvis et.; (*violate*) تجاوز te-jâvüz et (*v.n.*) (*mil*) رسمی gechid yapmaq.

Define, de-fin', (*v.a.*) تعريف tâ'rif et; (*fix*) تصریح tas-rîh et., تعیین tâ'yîn et.,

Definite, def'in-it, (*a.*) (*lit.*) معين mou-ayyen; (*fig.*) قطعی qat-î; — **Defini'tion**, (-in-i'shun) (*n.*) تعريف tâ'rif; ايضاج îzâh; — **Defin'itive**, (-it-iv) قطعی qat-î; — **Defin'itively**, (*ad.*) قطعی qat-î sôuretdet.

Deflagrate, def'la-grât, (*v.a.*) ياقق yaq-maq, طوتوشدورماق toutoushdourmaq; — **Def'lagrable**, (-gra-bl) (*a.*) ياتار yanar, طوتوشور toutoushour

Deflect, de-flekt', (*v.a.*) صاپديرمق sap-durmaq, چويرمك chevirmek; — **Deflec'tion**, (-'shun) (*n.*) انكسار inkisâr, انحراف inhirât; (*metals*) انحنا inhinâ; چوكه cheukme.

Deflower, de-flowr', (*v.a.*) صولدرمق soldourmaq, (*fig.*) خراب harâb et., بکرى izale et. (*gm*)

Deforcement, de-fors'ment, (*n.*) غصب gasb; (*jud*) مخالفت mouhâlefet.

Deform, de-form', (*v.a.*) بيچيمي يورمق bichimini bozmaq; (*lit.*) شكلى تغيير sheklini tâgyir et; — **Deformed**, (-form'd) (*a.*) بيچيمسز bichimsiz, شكلى shekli bozoulmoush; — **de-form'ity**, (-'i-ti) (*n*) بيچيمسزلك bi-chimsizlik, چارپقلق charpuqluq

Defraud, de-frawd', (*v.a.*) آلداتماq al-datmaq, حيله hile et., — **Defraud'er**, (*n*) ساخته کار sahteakyâr

Defray, de-frâ', (*v.a.*) اودemek eudemek; تسويه tesviye et.

Deft, def't, (*a*) بچيركلى bejerikli; ذكى zeki

Defunct, de-funkt', (*a* و *n*) متوفى mü-teveffâ.

Defy, de-fi', (*v.a.*) قارشى كك (e) ... qarshu gelmek, mouhâlefet et.

Degenerate, de-jen'ër-ât, (*v.n*) بوزولق bozoulmaq; (*lit.*) تefessouh et.; متفسخ bozoulmoush; (*lit.*) بوزولش bozoulsh; — **Degen'eracy**, (-'er-a-si) (*n*) بوزوله bozoulma; (*lit.*) تefessouh.

Degrade, de-grâd', (*v.a.*) تنزيل ten-zil et; — **Degrād'tion**, (-'shun) (*n.*) تنزيل tenzil, سقوط souqûut; (*mil*) تنزيل tenzili rûbe; (*colour*) خفيله hafifleme; — **Degrād'ing**, (*a*) (*fig.*) ياقشمار yaqushmaz; (*lit.*) شرف mouhilli sheref.

Degree, de-grē', (*n*) درجه dereje; (*fig.*) درجه مراتبه mertebe; (*relationship*) درجه qarâbet; — **of « heat »** درجه « harâret » dereje; — **of « latitude »** درجه « عرض » der-je; — **to a — a dereje** او درجه o dereje; son dereje, **by—s** يواش يواش yavash yavash, تدريج tedrijen.

Deify, dē'i-fi, (*v.a.*) تقدیس taqdîs et.; (*lit.*) تالیه te'lîh et.; — **Deification**, (dē-i-fi-kā'shun) (*n.*) تقدیس taqdîs; (*lit.*) تالیه te'lîh.

Deign, dān, (*v.n.*) تنزل tenezzül et.; (*v.a.*) بخش bahsh et..

Deism, dē'izm, (*n.*) ایمان imân; (*lit.*) اعتقاد (الوہیتہ) ulûhiyyete-) î'tiqâd;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join. though et.=etmek; ol.-olmaq;

[DEJ-DEL] (انكليزجه گمانك تلمفي ايچون) act; chānge, cārd, red; mē; hēr, in, mine'

— **Dē'ist**, (n.) اللهی طایر allāhu tanur; معتقد mōu'teqid; — **Dē'ity**, (-'i-ti) (n.) (lit.) الوهیت ulūhuhiyyet; (myth) آله ilāh, (fem) الهه ilāhe; (pl) آلهه ālihe.
Deject, de-jekt', (v.a.) مأیوس me'yōus et.; keder keder vermek; — **De-ject'ed**, (td) (a.) مأیوس me'yōus مکدر mūkedder; — **Dejec'tion**, (-'shun) (n.) کدر keder; یأس ye's; (pl) تبول tebevül.
De jure, de-jū're, (lit.) حکماً hūkmen; حقوقاً houqōuqan.
Delate, de-lāt', (v.a.) افشا ifshā et.; اعلان î'lân et.; (charge) اہام it-hâm et.; — **Delā'tion**, (-'shun) (n.) ذم zemm; فسادلق fesâdluq.
Delay, de-lā', (v.a.) تأخیر te'hîr et.; کجیکدirmek gejkidirmek; (v n) کجیکmek gejkimək; (lit.) تأخر te-ehhour et.; (n.) تأخر te-ehhour; — **Delay'ed**, (-lā'd) (a.) کجیکمish gejkimish کیری geri qalmush.
Del credere, del cred'e-re, (n.) کفالت kefâlet.
Delectable, de-lekt'a-bl, (a.) خوش hosh; لطیف latîf, — **Delectā'tion**, (-'shun) (n.) لذت lezzet; حظ hazz
Delegate, del'e-gāt, (n.) وکیل a. vekil; (pol) ده‌لک delege; مرخص mou-rahhas; (v a.) توکیل tevkil et.; مأمور a. me'mōur et.; — **Delegā'tion**, (-'shun) (n.) دہلہ‌غاسیون delegasyon; (act) ہیئت hey-eti mourahhasa; (act) توکیل tevkil; (fin.) حوالہ havâle; (pl.) تحویلات tahvilât.
Deleterious, del-e-tē'ri-us, (a.) مضر mouzur; فہر fenâ, (poisonous) زہری zehirli.
Delf, delf, (n.) چینی chini; فایانس fayans.
Delhi, del'hi, (n.pr) دہلی delhi.
Deliberate, de-lib'ēr-āt, (a.) دوشوچہلی dūshūnjeli; محاکمہ mouhâkemeli; (knowingly) قصدی qasdi, (lit.) مصمم mōusammem; (v.n.) دوشونمک dūshūn-mek; (lit.) تأمل te-emmül et., — **ly**, (ad.) دوشونہرک dūshūnerek; (lit.) تأمل te-emmülle; قصد qasden; — **Deliberā'tion**, (-'shun) (n.) اعتدال i'tidâl; (lit.) تأمل te-emmül; — **Del-ib'orative**, (-'er-a-tiv) (a) دوشوچہلی dūshūnjeli; (participating) رأی صاحبی re'y sâhibi; اشتراکی ishtirâkî; (n.) مذاکرہ müzâkere; — **Delib'eratively**,

(ad.) رأی صاحبی dūshūnerek; اشتراکی bil-ishtirâk.
Delicate, del'i-kāt, (a.) نازک nâzik; (frail) نازین nârin; (nice) نفیس nefis; — **ly**, (ad.) نازیکیانہ nâzikyâne; کبارجہ kibarja; — **Del'icacy**, (-'i-ka-si) (n.) نازکت nezâket; (refinement) ظرافت zarâfet; کبارلق kibarlūq; نفاست nefâ-set; (weakness) (lit.) نحافت nehâfet; (pl) شکرلہمئل shekerlemeler; چرز لر cherezler.
Delicious, de-lish'us, (a.) طایر tatlu; لذت lezziz; (fig.) نفیس nefis; لطیف latîf; — **ly**, (ad.) نفیس صورتہ nefis sōuret-de; — **ness**, (n.) نفاست nefâset.
Delight, de-lit', (n.) حظ hazz; عظوظیہ mahzōuzuyyet; ذوق zevq; سرور sūrōur; (lit.) تلذذ telezzüz; **Tur-kish** — لوقوم loqoum; (v n) مسرور mesrōur ol; mahzōuz ol; (v.a.) متلذذ mütelezziz ol; (v.a.) تسخیر memnōun et.; (lit.) تسخیر tes-hîr et.; — **Delight'ful**, (-'fōol) (a.) خوش hosh; لطیف (pek-) latîf; — **Delight'fully**, (ad) لطیف صورتہ latîf sōuretdet.
Delineate, de-lin'e-āt, (v.a.) چہزماک chiz-mek; شکلی یاقی sheklini yapmaq; (fig.) تاریف tâ'rîf et.; — **Delineā'tion**, (-'shun) (n.) شکل shekl; قروکی qroki; (fig.) تاریف tâ'rîf
Delinquent, de-ling'kwent, (n) و ا / مجرم qabâhatli; قباحتی qabâhatli; — **Delin'quency**, (-si) (n.) قباحت qabâ-hat; جرم jûrm.
Delirious, de-lir'i-us, (a.) ہذیانہل he-zeyânlu; (fig.) چیلغین chulgun; — **Delir'ium**, (n) صایقلامہ sayuqlama; ہذیان hezeyân; (fig.) بحران bouhrân.
Deliver, de-liv'ēr, (v.a.) تسلیم teslîm et.; (free) قورتارماق qourtarmaq; (lit.) اتماق tahlis et.; (blow) اتماق (med.) چوچی آلق choujōu almaq; — «a speech» ایراد ایراد a. irâd et.; — **Deliv'erance**, (-'er-ans) (n.) تسلیم teslîm; تخلص tahlis; (utter) بیان beyân; (lit.) ایراد irâd; (med.) طوغورتمہ choujōu alma; دوغورتما do-ghourtma; — **Deliv'ery**, (-'er-i) (n.) قورتارما qourtarma; (med.) قورتولمہ qourtoulma; (vaz-u haml) وضع حمل teslîmât; (sci.) مقدار miqdâr; on —

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent) e, deux; ring; machine;

môte; foot, mōōn, shut; mûte; very; tû چيوو ch ج. sh ش; th ث; zh ز [DEL-DEM]

تسليمي اوريه ...tesliminde; تسليمات مقابله (com) ...teslimi izerine, teslimât mouqâbilinde; after — قبل — bâ'det-teslim; before — قبل التسليم qablet-teslim.

Dell, del, (n.) دره dere

Delta, del'ta, (n.) دلتا delta; ديل dil.

Delude, da-lūd', (v.a.) آلداتق aldatmaq

Deluge, del'ûj, (n.) طوفان tûfân; (v.a.) (fig.) مويه بونغي souya bômaq

Delusion, de-lû'zhun, (n.) حيله hîle; (fig.) خيال hayâl, (lit.) زهاب zehâb; —

Delû'sive, (-'siv) (a.) بوش bosh; خيال hayâlî; (lit.) مغفل mûgfil.

Delve, delv, (n.) چوقور chouqour; حندق hendek; (v.a.) قازماق qazmaq; بلههه bellemek

Demagogue, dem'a-gog, (n.) (lit.) عوامغريب avâm-firîb; — **Demagog'ic**, -ally, (-'ik, -al-li) (a) عوامغريبانه ad avâm-firîbâne

Demand, de-mand', (v.a.) طلب ta-leb et.; (n.) طلب istemek; (n.) رواج (need) ihtiyâj; (fig.) revâj, on — ايسته نيرسه istenirse; great — چوق آرانيڭ choq aranur; پاك pek revâjda: — **Demand'er**, (n.) طالب tâlib; سوران soran; (fin.) دايڭ dâyin.

Demarcation, de-mark-â'shun, (n.) حدود houdoud; (act) تفريق tefriq; (mil.) تحديد حدود tahdîd houdoud.

Demean, de-mên', (v.a.) — one's self ...davranmaq; — **Demean'our**, (-n'ei) (n.) طور tavr, حرکت hareket; (pl) حرکات harekyât.

Dement, de-ment', (a. & n) بوناق bou-naq; چيلدیرتمق mejzôub, (v.a.) chuldurtmaq

Dementia, de-men'shi-a, (n.) عته ateh; (fig.) سرسملک sersemlik.

Demerit, de-me'r'it, (n.) قصور qousôur; (pl. & lit) نقایس naqâyus

Demi, dem'i, (a.) نصف nusuf; (lit.) نیم nîm; — **god**, (lit.) معبود nîm mâ'bôud; (fig.) داهی dâhi.

Demise, de-miz', (n.) ارتحال irtihâl; (jud.) فراغ ferâg; انتقال intiqâl; (v.a.) ترک terk et.; وصیت vasyyet et.; (v.n) (e-) .. (ت) انتقال (e-) intiqâl et. .

Demission, de-mish'un, (n.) استعفا isti'fâ; (fig.) تنزیل tenzîl.

Demiurge, dem'i-urj, (n.) (phil.) صانع sânu'.

Demobilize, de-mob'il-iz, (v.a.) (عسکری) askeri)terhîs et; — **Demo-bilizâ'tion**, (liz-â'shun) (n.) سمبرلک terhîs seferberliyn hutâmu; ترخیص terhîs; — **Demob'ilized**, (lizd) (a.) terhîs edilmiş; (soldiers) سبیدل müstebdel; (sivil) (sivil)

Democles, dem'o-k-lêz, (n.pr.) دهموقلهس democles

Democrat, dem'o-krat, (n.) دهموقرات democrat; — **Democrat'ic**, (-'ik) (a) دهموقراتیک demokratik; (خالقی) (halqju); — **party** دهموقرات فرقهسی democrat furqası; **halq** خلق فرقهسی halq furqası; — **Democ'raçy**, (-'ra-si) (n.) دهموقراسی democrasi; خلق ادارهسی halq idâresi.

Demolish, de-mol'ish, (v.a.) ییتمق yuq-maq; (lit.) هدم hedm et.; (fig.) tahrîb et.; — **Demol'ition**, (-'shun) (n.) ییتمه yuqma; هدم hedm; تخریب tahrîb

Demon, de'mon, (n.) دیو dev, عفريت ifrit; (devil) شیطان sheytân; خبیث habîs; — **Demô'niac**, (-'ni-ak) (a.) خبیثانه habîsâne; (n.) دلی deli, (پرلی) (perili)

Demonstrate, de-mon'strât, (v.a.) اثبات isbât et.; (prove) geustermek; — **Domon'strable**, (a.) اثباتی قابل geusterilebilir; isbât qâbil; — **Demonstrâ'tion**, (-'shun) (act) geusterme کوسترمه; (n.) geusterish, نمایش nûmâyış; **milit-ary** — نمایش عسکری nûmâyışi askerî; **naval** — نمایش بحری nûmâyışi bahrî; — **Demon'strative**, (-'tiv) (a.) علی alenî, (lit.) نشهیری tesh-hîrî; isbâtî; (fig.) نمایشکارانه nûmâyışh-kyârâne; — **Dem'onstrâtor**, (-'tur) (n.) اثبات ایدن geusteren کوسترن; eden; (teacher) تطبیقات tatbiqât mou-allimi.

Demoralize, de-mor'al-iz, (v.a.) جساتی me'-yôus et.; (jesâretini qurmaq) — **Demoralizâ'tion**, (-iz-â'shun) (n.) یاس ye's; معنویات بوزولماسی mâ'neviyyât bozoulmasu; (fig.) فتور fûtûr; — **Demor'alized**, (lizd) (a.) معنویاتی بوزولش mâ'neviyyâtı bozoul-moush; مأیوس me'yôus.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et. = etmek; ol = olmaq.

[DEM-DEP] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; card, red; mē, hēr, in, mine;

Demosthenes, de-mos'the-nēz, (*n* *pr*)
دهموستنه demosten

Demulcent, de-mul'sent, (*a.*) (*lit.*)
مسنک musekkin

Demur, de-mur', (*n.*) تردد tereddüd,
(delay) تأخر te-ehhour: (*v. n*)
tereddüd et.; (*jud.*) اعتراض î'tirâz et.,
(*lit.*) تامل tâ'mîq et.; — **Demur-**
rage, (-'âj) (*n.*) (mar) استاریه
(qontra-) istarya; (*payment*) تضمینات
tazmînât

Demure, de-mūr', (*a.*) (*lit.*) متواضع mu-
tevâzu'; (*false*) ساخته وقاری sahte ve-
qâilu

Den, den, (*n.*) معاره maghara, این in;
(*fig.*) هنجره heujre, دائره dâ-ire.

Denationalize, de-nash'un-al-iz, (*v. a.*)
ملیتدن ملیتدن isqât et.;
(*property*) سربست سربست buraq-
maq, (*lit.*) اعاده ملکیت i-âdeyi mil-
kiyyet et.

Denaturalize, de-nat'ū-ral-iz, (*v. a.*)
تأبیعتدن تأبیعتدن ilirâj et.

Denial, de-ni'al, (*n.*) رد redd; انکار
inkyâr; (*official*) تکذیب tekzîb, —
Deni'able, (*a.*) انکار qâbili in-
kyâr; ردی reddi mümkün.

Denominate, de-nom'in-ât, (*v. a.*) دیمک
..demek, نامی nâmunu ver-
mek; — **Denominā'tion**, (-'shun)
(*n.*) nâm; عنوان ounnân; (*sect*)
زümre; صنף sunuf; — **Denom'inā-**
tor, (*tur*) (*n*) (arith.) مخرج mahrej.

Denote, de-nōt' (*v. a.*) کوسترمک geuster-
mek, اشعار ishâret et.; — **Denotā'tion**, (-'shun) (*n*)
اشعار ishâret, اشعار ish-âr.

Dénouement, dā-nōō'mong, (*n.*) نتیجه
netije; عاقبت âqibet.

Denounce, de-nown's, (*v. a.*) اخبار
ihbâr et.; افشا ifshâ et.; — **Denounce'ment**, (*n.*)
اخبار ihbâr; افشا ifshâ.

Dense, dens, (*a*) صیق suq, (*lit.*) کثیف
kesif; (*fig.*) قالابالوق qalabaluq; — **İy**,
(*ad*) کثیف صورتده kesif sôuretd; (*fig.*)
پک pek ziyâde; — **Dens'ity**,
(s'i-ti) (*n.*) کثافت kesâfet.

Dent, dent, (*n.*) بره bere, اویوق oyouq;
(*v. a.*) نشان berelemek, — **Dent'al**, (*a.*)
dish...; — **forceps** دیش کرپتی dish kerpeteni;
— **surgery** دیش طبایحی dish tabâbeti;

dishjilik. — **Dentât'ed**, (*a.*)
دیشلی dishli, چنتیک chentik; — **Den-**
tifrice, (-ti-fris) (*n.*) دیش توری dish
tozou; (*liquid*) دیش صویق dish souyou,
Den'tist, (*n*) دیشچی dishji; دیش طبیبی
dish tabibi, — **Den'tistry**, (-ri) (*n.*)
دیشچیلیک dishjilik; — **Denti'tion**,
(-shun) (*n*) دیش سورمهسی dish sür-
mesi; (*pl*) دیشلر dishler; **milk** —
سوت sût dishleri.

Denude, de-nūd', (*v. a.*) صویق soymaq;
آچق achmaq, (*fig.*) تحرید tejrîd et.;
— **Denūdā'tion**, (-'shun) (*n*) صویوله
soyoulma; آچیلما achulma; (*act*) صویمه
soyma.

Denunciation, de-nun-shi-â'shun, (*n.*)
افشا ifshâ, اخبار ihbâr; — **Denun'ciā-**
tor, (*tur*) (*n.*) خبر mouhbîr

Deny, de-nî', (*v. a.*) رد redd et.;
انکار inkıyâr et.; (*declare*) تکذیب tekzîb
et.; — **one's self** امساک imsâk et.;
(*rel.*) ریاضت riya'zet et..

Deodorise, de-ō'dor-iz, (*v. a.*) دهرفکته
dezenfekte et.; — **Deo'doriser** (-iz-
er) (*n.*) مضاف mouzâddu te-affün.

Depart, de-pärt', (*v. n.*) کیشمک gitmek;
(دن) آیرماق terk et., (-from) انحراف
...(den-) ayrulmaq, (*fig.*) انحراف a.
...(den-) inhirâf et.; (*die*) وفات vefât
et.; irtihâl et.; **the depart'ed**
(*a.* *n*) متوقا müteveffâ; — **Depar-**
t'ure, (tūr) (*n.*) کیدیش gidish, (*lit.*)
ایرماق ayrulma; مفارقت müfâraqat;
(*jud*) فراغت ferâgat, کفیف keffi yed;
(*death*) وفات vefât, irtihâl; (*navi-*
gation) بعد نامی bôu'di temâmî; (*artil.*)
inhirâf; **new** — (*lit.*) تجمد tejed-
düd, انقلاب inqilâb; یکیلک yenilik.

Department, de-pärt'ment, (*n.*) دائره
dâ ire; (*country*) ایالت eyâlet; — **De-**
partment'al, (*a.*) دائره dâ-ire...; —
store بونمارشه bonmarshe; معاره ma-
ghaza.

Depend, de-pend', (*v. n*) تابع tâbi'
ol.; (*lit.*) متوقف mütevaqquf ol.;
(-from) صارق sarqmaq; آصیلماق asulmaq;
(-upon) (*fig.*) (ه) کورکنمک (e-) güven-
mek; (e-) î'timâd et.; — **Depend'ence**, (ens)
(*n.*) تابیت tâbiyyet; (*relation*) تعلق te-allouq;
(*ad-*
ministration) ملحقات mülhaqât; — **Depend'ent**, (*a.*)
تابع tâbi'; (*pl*) توابع tevâbi';
Depict, de-pikt', (*v. a.*) تسمیه tersîm et.;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shul, mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; lh لh; zh ذ [DEP-DER]

(lit.) تعريف tasvir et, (fig.) تاريق tār'if et
Depletion, de-ple'shun (n) (lit.) تنقيص tenqīs; (med) قان آله qan alma; —
Deplēt'ed, (t'd) (a) (fig.) آزالماش azal-mush; توکمنش tūkenmişh
Deplore, de-plōr', (v a) (تذ) اصف ā; (e-) esef et.; (تذ) آحيق ājumaq; —
Deplōr'able, (a.) (lit.) مؤسف mū-essef; آجوني آjunur, —**Deplōr'ably**, (ad) مؤسف صورته mū-essef sōuretdē; آجوني آjunajaq bir halde
Deplume, de-plōm', (v a.) يوليقي (تويي) (tüyünü-) yolmaq; (v n) (تويي) (tüyleri-) deukūlmek.
Deponent, de-pō'nent, (n) (jud) افاده ifāde veren; شاهد shāhid.
Deppulate, de-pop'ū-lāt, (v a.) (اعالي) (ahālisini-) azaltmaq; (fig.) آزالتمك axiltmek; **Depopulā'tion**, (-'shun) (n.) سكههسي تنقيص sekemesini tenqīs; (destruction) (lit.) احمā imhā; قلع qalu'.
Deport, de-pōrt', (v a.) تهجير teljir et.; نفي nefi et.; نقل naql et.; —
one's self داورانق davranmaq; حرکت hareket et.; — **Deportā'tion**, (-'shun) (n.) تهجير tāhjir; —**Depōrt-ment**, (n.) حرکت hareket.
Depose, de-pōz', (v a.) عزل azl et.; افاده (dethrone) (jud) خلع halu' et. —**on oath** (مع القسم) (mā'lqasem-) افاده et.; — **Depōs'ed**, (z'd) (a.) مخلوع mahlōu'.
Deposit, de-pōz'it, (n.) (com) پي pey; تامينات آqesi; (fin.) مودوعات mevdu'at; (sci.) تورطو tortou; رسوب rūsūb; (v a.) پي ورمك pey vermek; (sci.) توديع devdi' et.; ديبهه teressūb et.; ديبهه چوچمک dibeh cheukmek; (put) قوميق qomaq; ديمك denkmek; —**Depos'itary**, (-a-ri) (n.) (jud) امين emīn; (lit.) مستودع müstevdi'; —**Deposi'tion**, (-'shun) (n.) عزل azl; (throne) خلع halu' (jud.) افاده ifāde; تقيير taqrir; (sci.) تورطو tortou.
Depot, de-pō', (n) ديو depo, انبار an-bar; ارضيه arzuye.
Deprave, de-prāv', (v a.) (fig.) بوزمق bozmaq, افساد ifsād et.; — **De-**

pravā'tion, (-'shun) (n.) فساد fesād; (lit.) سؤوق اهلان souqūtu ahlāq; (iel) دلالت dalālet, — **Depraved**, (de-prāv'd) (a) بوزوق bozouq; فاسد fāsīd.
Deprecate, dep're-kāt, (v a) يئورامق yalvarmaq, (prevent) مانع māni' ol.; — **Deprecā'tion**, (-'shun) (n.) تمني temenni; (against) عكسي axini temenni.
Depreciate, de-prē'shi-āt, (v a.) فتيتي tenzil, تنزيل tenzil et.; (v n) دشمك dushmek, تنزيل tenezzül et.; —**Depreciā'tion**, (-'shun) (n.) تنزيل tenezzül; سقوت souqūtu.
Depredation, dep-re-dā'shun, (n) ياغا yāma; (fig.) تهريرات tahribāt; (lit.) خرابi harābī.
Depress, de-pres', (v a) باصديرمق basdurmaq; باصمق basmaq; (dispirit) مأيوس me'yūs et.; (subdue) (lit.) متقاد mūnqād et.; —**Depressed**, (-pres'd) (a.) باصمق basuq; (fig.) مأيوس me'yūs; — **Depress'ion**, (-pres'h'un) (n.) سقوت souqūtu; تنزيل tenezzül; (ast.) انحطاط inhtāt; (hollow) چوقور chouqour; چوچمك cheukük.
Deprive, de-priv', (v a.) محروم mah-rōum et.; اسقاط isqāt et.; — **Deprivā'tion**, (-pri-vā'shun) (n.) ضياع zuyā, محروميت mahrumiyyet; (pers) عزل azl; اسقاط isqāt
Depth, depth, (n.) درينك derinlik; عم ā'māq, (fig. مع lit.) اهلق ā'māq.
Depute, de-pūt', (v a.) توکيل tevkil et.; — **Depūtā'tion**, (-'shun) (n.) هيئت مرخصه hey-eti mou-rahhasa.
Deputy, dep'ū-ti, (n.) وکيل vekil; مرخص mourahhas; (parliament) مبعوث meb-ūs; — **chairman**, رئيس re-īs vekil; — **governor**, والي معاوي vālī mou-āvinī; (والی وکيل) (vālī vekilī).
Derail, de-rāl', (v n) رايدين چيتمق raydan chuqmaq; (v a) رايدين چيتمق raydan chuqarmaq.
Derange, de-rānj', (v a) بوزمق bozmaq, اخلال āhlāl; (fig.) قارشيدرمق qarushdurmaq; — **Deranged**, (-rānj'd) (a.) بوزوق bozouq; مختل mouhtel; — **Derānge'ment**, (n.) بوزوله bo-zoulma; بوزوق bozouqlouq; (lit.) اخلال ihtilāl.
Derelict, der'e-lik, (a.) متروک metrōuk,

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

mote; foot; mōōn; shut, mūle; very; tū چوپو; ch چ; sh ش; lh ث; zh ژ [DES-DES]

Designate, des'ig-nāt, (*v a*) تعیین *tā'yîn* et.; geustermek (*fig.*) کوسترمک *tāhsis* et.; (*name*) اسمیه *tesmiye* et.; demek; — **Designā'tion**, (-'shun) (*n*) اسم *ism*; (*title*) تعیین *sufat*, عنوان *ounvân*; (*act*) تعیین *tā'yîn*; تسمیه *tesmiye*.

Desire, de-zîr', (*n*) آرزو *arzôu*; امل *emel*; (*v a*) آرزو ایستemek, آرزو *arzôu* et.; **he** — **s** ... *arzôu* eder, ایستر. — **Desir'able**, (*a*) آرزو *arzôu* edilir; — **Desir'ableness**, (*n*) ایستeme *istenir*, آرزو *arzôu* edilir; — **Desir'ableness**, (*n*) ایستeme *istenir*; مناسب *minâsib* olma; — **Desir'ous**, (-'us) (*a*) ایستekli *istekli*; طالب *tâlib*; (*lit.*) خواهشگر *hâ-hishger*; — **Desir'ously**, (*ad*) ایستeyerek.

Desist, de-sist', (*v. n*) وار *vaz* gechemek; (*lit.*) فراغت *ferâgat* et.; — **Desist'ance**, (-'ans) (*n*) فراغت *ferâgat*.

Desk, desk, (*n*) یازی *yazu* masası, رمله *ruble*.

Desolate, des'o-lāt, (*a*) خراب *harâb*, ویران *vîrân*; (*fig.*) پریشان *perishân*; (*place*) خالی *hâlî*, تنها *tenhâ*; (*v a*) پریشان *perishân* et.; — **ly**, (*ad*) پریشان *perishân* bir halde; — **Desolā'tion**, (-'shun) (*n*) ویران *vîrân*luq, پریشان *perishân*luq; (*lit.*) خرابی *harâbî*.

Despair, de-spār', (*n*) امیدسزlik, *ümîdsizlik*, یأس *ye's*; (*lit.*) نومید *nevmîd* (*v. n*) نومید *nevmîd ol.*, — **ly**, (*ad*) نومید *nevmîd ol*; out of — **ly**, (*ad*) نومید *nevmîd ol*; — **Despair'ingly**, (*ad*) نومید *nevmîd ol*.

Despatch, de-spach', (*n*) سوق *sevq*, ارسال *irsâl*; (*haste*) عجله *ajele*, سرعت *sûr-at*; (*message*) تلغراف *telgraf*; تحریرات *tahrîrât*; (*v a*) کوندirmek *geundenmek*, سوق *sevq* et.; (*hasten*) عجله *tâ'jil* et.; (*kill*) اولدirmek *euldürmek*; — **boat**, (*kill*) سفینه *mouhâbere* sefinesi; قوریه *qôuriye* gemisi.

Desperado, des-për-â'dô, (*n*) چیلغین *chulgun*; کوریه *geuzû* quz-mush, (*lit.*) نومید *nevmîd*.

Desperate, des'për-ât, (*a*) مأیوس *me'yôus*, امیدسز *ümîdsiz*; (*fig.*) مدھش *müdhish*; — **ly**, (*ad*) مأیوس *me'yôusâne*, (*lit.*) نومید *nevmîdâne*;

(*fig.*) بوتون غیرتيله *bütün gayretile*; (*lit.*) مذبوخانه *mezbdûhâne*. — **Desperā'tion**, (-'shun) (*n*) یأس *ye's*, امیدسزlik *ümîdsizlik*.

Despicable, des'pi-ka-bl, (*a*) دکرسز *deyersiz*; (*fig.*) عادی *âdî*; آلق *alchaq*; — **ness**, (*n*) عدائیک *âdflik*; دنائت *denâ-et*.

Despise, de-spîz', (*v a*) نفرت *(nê)* *nefret* et.; (*lit.*) استعمار *(istihqâr)* *(i)*.

Despite, de-spît', (*n*) فنالق *fenâluq*; (*fig.*) housôumet, in — of (*n*) رغبا *(e)* *râgmen*; — **Despite'ful**, (-'fôol) (*a*) فنالق *fenâ*; housôumetli; — **Despite'fully**, (*ad*) housôumetle.

Despoil, de-spoil', (*v a*) یاعا *yâma* et.; soymaq صومقی.

Despond, de-spond', (*v. n*) مأیوس *me'yôus ol*, (*lit.*) نومید *nevmîd ol*.

Despond'ency, (-'en-si) (*n*) یأس *ye's*, امیدسزlik *ümîdsizlik*; — **Despond'ent**, (*a*) مأیوس *me'yôus*.

Despot, des'pot, (*n*) مستبد *müstebîd*; — **Despot'ic**, -ally, (-'ik, -al-li) (*a*) مستبدانه *müstebîdâne*, (*ad*) استبداد *istib-dâd*.

Dessert, dez-ert', (*n*) یش *yemish*; (شکرلеме) *(shekerleme)*, — **service**, یش *yemish* tabaqları; یش *yemish* taqımları.

Destine, des'tin, (*v a*) تخصیص *tahsis* et.; (*fig.*) اراده *irâde* et.; — **Destinā'tion**, (-'shun) (*n*) تخصیص *tahsis*; (*end*) مقصد *maxad*; (*fate*) قدر *qader*; (*place*) یر *yer*, آدرس *adres*; (*lit.*) محال محل مقصود *mahalli maxôud*; — **Des'tiny**, (-'ti-ni) (*n*) قدر *qader*, قسمت *qismet*; (*lit.*) معدرات *mouqadderât*.

Destitute, des'ti-tût, (*a* و *n*) متروک *metrôuk*; (-'of) محروم *(den)* *mahrôm*; (*poor*) محتاج *mühtâj*; (*fig.*) بی کس *bî-kes*; (*pl*) محتاجین *mühtâjîn*; — **Destitū'tion**, (-'shun) (*n*) محرومیت *mahrôumiyyet*; فقر *faqr*, احتیاج *ihtiyâj*.

Destroy, de-stroy', (*v a*) یقحم *yuq-maq*; تخریب *tahrîb* et.; (*fig.*) محو *mahv* et.; — **Destroy'er** (*n*) محو *mahv eden*; (*lit.*) ماحی *mâhî*; (*mar.*) محو *mouharrib*.

Destruction, de-struk'shun, (*n*) یقحه *yiqche*.

only; routine; through; tuck; mûsée- give; join; though; et.=etmek. ol=olmaq.

[DES-DEU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

yuqma; tahrīb (fig.) mahv; (rel.) helāk; (pl.) tahrībāt; — **Destruc'tible**, (a) qā-bili tahrīb mahv olour; — **Destruc'tive**, (-'tiv) (a.) (lit.) tahrībkyār; — **Destruc'tively**, (ad.) tahrībkyārâne.

Desuetude, des'we-tūd, (n) (lit.) ترک terki î'tiyād; بیراقه buraqma.

Desultory, des'ul-tor-ı, (a.) توتبیسز tertibsiz; رابطه سر rabutasuz. (hasty) طاعنیک dānuq, ajōulâne; (mil) غیرمنتظم gayru mountazam

Detach, de-tach', (v.a) آیریمق ayurmaq; (fig.) tefrîq et.; — (a) ifrâz et.; — (disconnect) تفصیل tahsis et.; — (i.) chuqarmaq; (v.n) آیرلماq ayrulmak; چیقماq chuqmaq; — **Detached**, (-tachd') (a) آیری ayru; (fig.) müfrez, — **Detach'edly**, (ad.) آیری آیری ayru ayru; — **Detachment**, (n.) (act) معرزه ifrâz; (mil) tefrîq müfreze.

Detail, de-tāl', (v.a) آیریمق ayurmaq, (fig.) tafsilât tafsilât vermek; (n. pl) آیری آیری tafsilât; in—ayru ayru; (fig.) moufassalan, (lit.) tafsilân; — **Detailed**, (ld') (a) tafsilâtı tafsilâtı moufassal.

Detain, de-tān', (v.a) آلیقماq aluqmaq; — **Detain'er**, (n) طومان toutan; (jud) عاصب gāsub; (warrant) (lit.) temdidî mevqūfiyyet emri.

Detect, de-tekt', (v.a) کشف keshfet.; — **Detect'ion**, (-'shun) (n) کشف keshf; (lit.) zāhire ihrāj; — **Detect'ive**, (-'tiv) (n.) hafıye; — **force** zābutayı hafıye; — **Detect'or**, (t'ur) (n) boulan; (instrument) müş-ir, (tertîbât), — lock emmyet kilidi.

Detention, de-ten'shun, (n) توقیف tevqif; (jud) tahtu nezārete aluuma; (state) tevaqqouf. (delay) te-ehhour, — **Detent**, (-tent') (n) قول qol, tetik.

Deter, de-ter', (v.a) اورکومک ürküt-mek; (fig.) men et. .

Deteriorate, de-tē'ri-o-rāt, (v.a) یوزمق bozmaq; (lit.) tahrif et.; (v n) یوزولماq bozonulmaq; — **Detē'riorātēd**, (td) fenâ; (a) bozouq; — **Detē'riorā'tion**, (-'shun) (n.) bozma; (lit.) tēgshish; (fig. & lit) tahrif; (state) bozoulma

Determinate, de-ter'mi-nāt, (a.) معین mou-ayyen; (fig.) qat-i; — **Deter'minā'tion**, (-'shun) (n.) (act) تعیین tā'yîn; (lit.) tesbît; (resolution) qarâr; — **Deter'mina-tive**, (-na-tiv) (a) تعیین tā'yîn eden; (lit.) mūmeyyiz; (limiting) housōu-suyyet; (pl. & lit) (miz) ev-sâf (-mūmeyyiz).

Determine, de-ter'min, (v.a) تعیین tā'yîn et (e-) qarâr vermek; (fig.) hall et.; — **Deter'mined**, (-'mind) (a) mou-ayyen; محمود mahdūd; (fig.) mouqarrer; (resolute) azimkyār; metîn; — **Deter'minism**, (-izm) (n) (phil) معینیت jebriyye (-mesleki); mou-ayyeniyet; (fig.) zarōu-ret, ızturâr.

Detest, de-test', (v.a) نفرت nefret et.; (lit.) istikrâh et.; — **De-test'able**, (a) menfōur.

Dethrone, de-thrōn', (v.a) خلع halu' et.; (tahtdan indir-mek); — **Dethrōne'ment**, (n) خلع halu'; isqât; — **Dethrōn'ed**, (n'd) (a) mahlōu'.

Detonate, det'o-nāt, (v.a) باطلاق patlatmaq; (v n) باطلاق patlamaq; (lit.) inlâq et.; — **Detonā'tion**, (-'shun) (n) inlâq.

Detract, de-trakt', (v.n) (-from) ذم zemm et.; — **Det-rac'tion**, (-'shun) (n.) ذم zemm.

Detriment, det'ri-ment, (n) ضرر za-rar; (fig.) aleyh; — **Detrimen'tal**, (a.) mouzur; مضر aleybine.

Deuce, dūs, (n.) (cards) ایکلی ikili; (die) dü; (devil) sheytan; (fig.) iki bir; — **Deuc'ed**, (dūs'd) (a) ملعون mel-ōun; habis; (very) pek,

(For Turkish pronunc) past; lārgē; red, (never silent e), deux ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shut; mūte, very, tū چيوو ch چ; sh ش, lh ث; ih ذ; zh ژ [DEV-DIA]

چوق choq, — Deuc'edly, (ad.) ابلیسانه iblisāne.

Devastate, dev'as-tāt, (v a) خراب ا. harāb et ; تخریبات تخریبات tahribāt yap-maq ; — **Devastā'tion**, (-'shun) (n) تخریبات tahribāt, خسارات hasārāt; (act) تخریب tahrib

Develop, de-vel'op, (v a) آچق achmaq ; (fig.) انکشاف inkishāf etdir-mek; (country) اعمارا i'mār et; (photo) آچیلماق develope et; (v n) آچیلماق achulmaq; (fig.) ترقی a. teraqqi et.; — **Devel'opment**, (n) (v.a.) ترقی teraqqi; انکشاف inkishāf; (country) عمران oumrān; (evolution) (lit.) تکامل tekyāmül; doctrine of — تکامل نظریهسی tekyāmül nazariyyesi.

Devest, de-vest', (v a) (jud) نزع a. nez-i' et; اسقاط isqāt et. .

Deviate, de'vi-āt, (v.n.) صایق sapmaq; (lit.) انحراف inhirāf et; (v a) صایق sapmaq; (lit.) اماله a. imāl et.; — **Deviā'tion**, (-'shun) انحراف inhirāf; (error) خطا hata; — **of the compass** انحراف عارضی inhirāfu āruzi.

Device, de-vis', (n.) ترتیب tertib; (fig.) هنر hūner; ترتیبات tertibāt; (motto) هنر deviz; full of—s هنرلی hūnerli...; ماهرانه māhirāne....

Devil, dev'l, (n) شیطان sheytan; — **Dev'ilish**, -ly (a. مع ad) (lit.) ابلیسانه sheytanat-kyārāne; ابلیسانه iblisāne; (very) پک pek; ziyā-desile; — **Dev'ilry**, (-ri) (n.) شیطان sheytanat.

Devious, de'vi-us, (a.) صایق sapa; طولاشیق dolashuq, (fig.) آواره âvāre

Devise, de-viz', (v a) ترتیب tertib et. , — **by will** ترک a. terk et et; وصیت vasuyyet et.; (v.n.) وصیت vasuyyet; — **Devis'able**, (z'a-bl) (a.) ترتیب tertib edilebilir; (jud) وصیت vasuyyet edilebilir; — **De-visee**, (zē') (n) (vâris) (وارث); — **Devis'er**, (z'er) (n.) ترتیب tertib eden; موجد mōujid; — **Devis'or**, (z'ur) (n.) وصیت vasuyyet eden; (lit.) موصی mōusi; متبرع müteberri'.

Devoid, de-void', (a.) (-of) عاری (دن) (den-) âri; سز ...siz; محروم (دن) (den-) mahrōum.

Devolution, dev-ol-ū'shun (n.) انتقال

intiqał; — **Devolve'**, (-volv') (v n) (-on) انتقال a. (e-) intiqał et; (fig.) (e-) qalmaq; دوشمک (e-) dushmek

Devote, de-vōt', (v a) حصر hasr et.; وقف a. vaqf et.; (sacrifice) فدا a. fedâ et.; ترک a. terk et.; — **Devōt'ed**, (t'd) (a) (fig.) صادق sâduq; مربوط a. merbōut; — **Devōt'edly**, (ad.) صدقاتله sadâqatle; خالصانه hâlusāne, — **Devō'tion**, (-'shun) (n.) (act) وقف a. vaqf; تخصیص tahsis; (fig.) حلوص houlūs; مربوطیت a. merbōut-tuyyet; (rel) عبادت ibâdet a. dou-â; — **Devōtee'**, (iē') (n) صوفی sofou, (lit.) مۇتتاقي müttaqi; زاهد zâhid.

Devour, de-vowr', (v a.) يوتق a. yout-maq; يېگ a. yemek; (fig.) محو a. mahv et. .

Devout, de-vowt', (a.) صوفی sofou; (lit.) زاهد zâhid; مۇتتاقي müttaqi; — **ly**, (ad.) زاهدانه müttaqiyyāne; — **ness**, (n.) (lit.) زهد zühid; تقوا taqvâ.

Dew, dū, (n) چيک chiç; (poet) شبنم shebnem; (v a.) نملندirmek nmlen-dirmek; — **of youth** (poet.) عنفوان ounfuvānu shebāb; — **'drop**, دردانه dūrdāne; — **'lap**, (n) (zo.) کردن gerdan; صارقق دري sarquq deri; — **Dew'y**, (-i) (a) نمل nemli.

Dexterity, deks-têr-i-ty, (n) هنر hūner, مهارت mehâret; — **Dex'terous**, (-us) (a.) ماهر māhir; — **Dex'terously**, (ad.) ماهرانه māhirāne.

Diabetes, di-a-bē'tēz, (n) دیابت diya-bet, شکر علی sheker illeti; — **Diab-etic**, (-bet'ik) (a) دیابیه diyabetik; شکردن مضطرب shekerden mouztarib

Diabolic, -ally, di-a-bol'ik, -al-li, (a.) شیطان sheytanat-kyārāne; (ad) مع

Diadem, di'a-dem, (n.) باشلق bashluq, تاج tâj; (lit.) اکیل ikil.

Diagnosis, di-ag-nō'sis, (n.) تشخیص tesh-his; تشریف tâ'rîf; — **Diagnos'tic**, (-nos'tik) (a.) (lit.) فارق fark; میز mü-meyyiz; علامت alâmet; (pl.) تشخیص tesh-his.

Diagonal, di-ag'o-nal, (a.) دیاغونال diyagonal; قطرائی qoutrâni; (n.) (qoutr) (قطر) qoutrâni hatt; خط

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

môte; foot; mōōn, shut, mûte very; tûwویو; ch چ, sh ش; th ث; zh ژ [DIF-DIL]

Diffuse, dif-ūz', (*v. a.*) يایق yaymap, نشر neshr et.; (*v. n.*) يایلمق yayulmaq; (*lit.*) انتشار intishâr et.; (*a.*) يایلمش yayulmush, (*lit.*) منتشر mûnteshir; (*wordy*) اورون ouzoun, (*lit.*) مفصل moufassal, — **Diffused**, (zd) کوشک yayulmush; (*fig.*) گوشک gevshek; — **Diffūs'edly**, (*ad.*) (*fig.*) اورون ouzoun ouzaduya; — **Diffū'sion**, (-'zhun) (*n.*) يایلمه yayulma; (*lit.*) انتشار intishâr; نوسc teves-sû'; — **Diffūs'ive**, (*siv*) (*a.*) واسع vâsî', منتشر dânuq, (*lit.*) منتشر mûnteshir; — **Diffūs'ively**, (*ad.*) واسع vâsî' sôuretd; (*lit.*) میذولا mebzûlen.

Dig, dig, (*v.*) قازمق qazmaq, (*lit.*) حفر hafr et.; (*-out*) چیقارمق chuqarmaq, (*-through*) دلمک delmek, — **Digg'er**, (dig'ér) (*n.*) قازمچی qazuju, قازما qazmaju; (*mach.*) قازمه ماشین makinesi; — **Digg'ings**, (dig'inz) (*n. pl.*) (*lit.*) حفريات hafriyyât; (*mining*) اوچاقلار ojaqlar, yerler

Digest, di-jest', (*v. a.*) هضم hazm et.; (*arrange*) ترتیب tertib et., (*lit.*) تصنیف tasnif et.; (*think*) دوشونمک düşhünmek; (*fig.*) احضار ihzâr et.; (*v. n.*) هضم hazm, — **Digestible**, (*a.*) قابل هضم qâbili hazm, اریر erir; (*fig.*) hafif, — **Digest'er**, (*n.*) هاضم hâzum; (*vessel*) اینبیک inbik; — **Digest'ion**, (-'shun) (*n.*) تلخیص telhis; (*fig.*) تصنیف tasnif, هضم hazm; — **Digest'ive**, (*tiv*) (*a* و *n.*) هاضم hâzum, معدوی mî'devî.

Digest, di-jest, (*n.*) خلاصه houlâsa, اجمال ijmâl; (*lit.*) فذلکه fezleke; (*jud.*) مجموعه mejmou-ayi qavânîn; « literary » اجمال ijmâlî « edebî ».

Digit, dij'it, (*n.*) رقم raqqam, خانه hâne; (*measure*) پارمق parmaq; — **Dig'ital**, (*a* و *n.*) پارمق parmaq.; — **Dig'itate**, (-ât) (*a.*) پارمق parmaqlu; (*like*) پارمق parmaq gibi.

Dignify, dig'ni-fi, (*v. a.*) یوکسلیتمک yûxeltmek, پایه pâye vermek; (*lit.*) اعلایا 'âlâ et.; — **Dig'nified**, (-fid) (*a.*) شرفی şereflü, وقارlı veqârî; (*noble*) اصیل asîl.

Dignity, dig'ni-ti, (*n.*) شرف sheref; حیثیت haysiyyet; (*rank*) اعتبار îtibâr; وقار pâye; درجه dereje; (*mien*) وقار veqâr; — **Dig'nitary**, (-ta-ri) (*n.*)

(*pl.*) معتبران mōu'teberân; رجاլ rijâl, صددين چيقيق saddden chuqmaq, انحراف inhirâf et.; — **Digress'ion**, (-gresh'un) (*n.*) انحراف saddden chuqmaq, صددين چيقيق inhirâf; — **Digress'ive**, (-gres'iv) (*a.*) صددين خارج saddden hârij; (*lit.*) فضولى fouzûlî.

Dike, dik, (*n.*) سد sedd, دیوار douvar; خندک hendek, (*geol.*) طمار damar; خندک قازمق sedd yapmaq; (*v. a.*) خندک hazmaq.

Dilapidate, di-lap'i-dât, (*v. a.*) خراب harâb et; (*fig.*) تخریب tahrib et; (*v. n.*) خراب harâb ol.; mahv et.; — **Dilapidâ'tion**, (-'shun) (*lit.*) خراب harâbî; (*pl.*) تخریبات tahribât (-bedeli).

Dilate, di-lât', (*v. a.*) توسیع tevsî' et. (*v. n.*) بویومک beuyümek; — **Dilât'able**, (*a.*) بویور beuyür, آچیلیر achulur; — **Dilatâ'tion**, (-'shun) (*n.*) توسیع tevsessü'; (*lit.*) انبساط inbisât.

Dil'atory, dil'a-to-ri, (*a.*) بلی batî; سوروںجهملی sürünjemeli; — **Dil'atorily**, (*ad.*) بطائله batâ-etle; (*fig.*) سوروںجهملی sürünjemeyle; (*lit.*) تعویقکارانه tâ'vîq-kyârâne.

Dilemma, di-lem'a, (*n.*) چيقيماز chuqmaz (-yol), گيرهه gireyve

Dillettante, dil-et-an'te, (*n.*) همراهی me-râqlu; هواسکار haveskyâr; (آماتور amateur)

Diligent, dil'i-jent, (*a.*) چالشیغان chalush-gan; غیور gayyûr; — **Dil'igently**, (*ad.*) غیورانه gayyûrâne; **Dil'igence**, (-jens) (*n.*) جهد جهد jehd; اقدام iqdâm; (*coach*) پسته آرایه سی posta arabasu.

Dill, dil, (*n.*) (bot.) دره اونی dere otou.

Dilly-dally, dil'i-dal'i, (*v. a.*) ویالامق oyalamaq; (*v. n.*) ویانامق oynamaq; حایلزلق haylazluq et. .

Diluent, dil'ū-ent, (*a.* و *n.*) صولاندریجی soulundurujı; (*lit.*) مخفف mouhaffif

Dilute, dil-ūt', (*v. a.*) صولاندرمق soulan-durmaq; (*lit.*) تخفیف tahfif et.; — **Dilūt'ed**, (td) (*a.*) صولاندریش soulan-durulmush; hafif

Diluvium, dil-ū'vi-um, (*n.*) (*lit.*) تریسات teressübât; طبقات رسویه tabaqātu rüsûbiyye; — **Dilū'vian**, (*a.*) (*lit.*) توفانی tōufânî, (*geol.*) رُسوی rüsûbî.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[DIM-DIR] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē; hēr, in; mine;

Dim, dim, (a.) بولانیق donouq. طونوق (v.a.)
boulanuq, (fig.) مظلم mouzlim; (v.a.)
boulundurmaq, قارارتیق qarartımaq, —ly, (ad.)
طونوق بر حالده donouq bir halde; مظلم صورتده
mouzelim sôuretdé, —ness, (n.) طونوقلوق
donouqlouq, قارارتیق qarartı, (lit.)
طلعت zoulmet; — **Dimm'ish** (a.)
بولانیقچا boulanuqja, طونوقچا donouqja.

Dimension, di-men'shun, (n.) ایعاد eb-âd; (size) حجم hajm; حسامت jesâmet

Diminish, di-min'ish, (v.n.) آزالما azalmaq, (lit.) تناقص tenâqous et; (v.a.)
آزالماق azaltmaq, (lit.) تنقیص tenqis et.; (fig.) کوچولتک küchültmek

Diminution, dim-in-û'shun, (n.) آزاله azalma, (lit.) تناقص tenâqous; (fig.)
کوچولتک küchülme, — **Diminutive**,
(-u-tiv) (a.) کوچوک kü-chük; (n.) (gram) اسم تصغیر ismi tas-gûir; — **Dimin'utively**, (ad.) آزار azar
azar azar; اوافق اوافق oufaq oufaq.

Dimity, dim'i-ti, (n.) بازدن pâzen

Dimple, dim'pl, (n.) چوقور chouqour;
چوقور آچیق chouqour, (v.a.) چوپور (face)
chouqour achmaq.

Din, din, (n.) کورولتی gürültü; (lit.)
طراق tarâqa; (v.a.) کورولتو gürültü et

Dinar, dē-nâr, (n.) دینار dînâr.

Dine, din, (v.n.) یئمک yemek yemek;
(lit.) طعام ta-âm et. — **Din'ing**
room, یئمک yemek odası;
طعام سالونو ta-âm salonou.

Dingle, ding'gl, (n.) دره dere, کجید ge-
chid.

Dingy, din'ji, (a.) کیرلی kirli, بولانیق
boulanuq; — **Din'giness**, (-'ji-) (n.)
کیر kir, طونوقلوق donouqlouq.

Dingy, ding'gi, (n.) پاتالیه patalye.

Dinner, din'ér, (n.) یئمک yemek, (lit.)
طعام ta-âm, — **party**, ضیافت zuyâfet,
یئمک yemek; (persons) دعوتلیلر dâvet-
liler, (lit.) مدعوین med-âuvin; — **time**,
پایدوس yemek zemânu; (fig.) رماتی
paydos; — **service**, سفره طاقمی sofrâ
taqumu

Dint, dint, (n.) یره bere, یز iz; (force)
قوت qouvvet; by — of قوتیله qouv-
vetile, واسطه سیله vâsutasîle; (ث) binâ-en.
(e.)

Diocese, di'ô-sēs, (n.) پسقوپوسلق pisqo-
poslouq, (dâ-ire) (dâ-ire).

Diogenes, di-oj'e-nēz, (n. pr.) دیوژن
diyojen

Dip, dip, (n.) طاله dalma: (bath) مانیو
banyo; (sci) انحطاط inhutât; میل meyl;
(v.a.) طالدیرمک daldurmaq; (flag)
اریا اریا ariya et.; indirlemek; (fig.)
واقیتین selâmlamaq; (rel) vaftiz et.; (v.n.)
طالق dalmaq; (fig.) meyl et.; a — in the sea
(fig.) deniz banyosou; — of the
horizon انحطاط افق inhutâtı oufq, —
of the needle میل ایره meyl i bre,
ایبرنن ایبرنن meyl i; to — the sail
ماینا یلکین mayna yelken et. .

Diphtheria, dif-thē'ri-a, (n.) دیفتیری
difteri, قوش بالاری qoush palazu.

Diptong, dif'thong, (n.) دیفزونغ difzong.

Diploma, di-plō'ma, (n.) دیپلوما diploma;
شهادتنامه shehâdet-nâme; (rel.) اجارات
ijâzet.

Diplomacy, di-plō'ma-si, (n.) دیپلوماسی
diplomasi; — **Diplomat'ic**, (-'ik)
(a.) دیپلماتیک diplomatik; (خارجی)
(hâ-rijiiyye); (n. pl.) (تدقیق وثائق) tedqîqi
vesâ-iq; — **service** مأموریته me'mûriyyeti;
دیپلوماسی وظائفی diplomatik vazâ-ifi;
— **Diplomat'ically**, (ad.) دیپلوماتیک صورتده
diplomatiq sôuretdé; (lit.) طرق دیپلوماسیه
tôurouq diplomâsiyye ile; (سیاسة)
(siyâseten) — **Diplō'matist**, (n.)
دیپلمات diplomat; (سیاسی) (siyâsî).

Dipper, dip'ér, (n.) (so) قارده طاق qara
bataq; (vessel) مشربه mashraba.

Dire, dir, (a.) دهشتلی dehshetli; وخیم
vahim; — **Dire'fully**, (-'fool-li) (ad.)
مدهش صورتده müdhshish sôuretdé.

Direct, di-rekt', (a.) طوغری dōrou; (fig.)
طوغریدن dōroudan dōrou; (out-
spoken) صریح sarîh; آچیق achuq; (sci.)
طوغرولمق mûstaqim; (v.a.) چویرمک chevir-
mek; (lit.) سوق a. (guide) tevjih et.;
sevk et.; idâre a. (order) tâ-
lîmât vermek; (address) یارمق geunder-
mek; (v.n.) idâre a. — ly, (ad.)
طوغریدن dōroudan dōrouya; (lit.)
بلا واسطه bilâ vâsuta; (fig.)
آچیقچا achuqja; (immediately) hemen
hemen derhâl; — **Direction**,
(-shun) (n.) جهت jîhet; (instruction)
idâre (management) tâ'lîmât; (mar.)
رهبر rehber; (direxiyon) زیره کسیون
adres; — **Direct'ive**, (tiv) (a.)

[DIS-DIS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

Disbelieve, dis-be-lēv', (v.) ایشانماق (ئە) inanmamaq; ..(e-) inanmamaq; شهبه shühbe et; — **Disbelief**, (-lēf') (n.) شهبه shühbe; تردد tereddüd.

Disburden, dis-bur'dn, (v.a.) بوشالتق boshaltmaq; خفیفلتمک hafifletmek; (fig.) قورتارماق qourtarmaq.

Disburse, dis-burs', (v.a.) صرف sarf et.; redd et.; — **Disbursement**, (n.) مصرف masraf; (act) صرف sarf; (lit.) تەدایات te'diyyât.

Disc, disk, (n.) پلاق qours; plaq.

Discard, dis-kārd', (v.a.) اتماق atmaq; (reject) تاردا tard et.; (lit.) اسقاط isqât et..

Discern, diz-ern', (v.a.) فرق farq et.; تمیز temyiz et.; (lit.) تمیز temyiz et.; — **Discernible**, (a.) اکلایشیلیر an-lashulur; فرق اولنور farq olounour; (lit.) قابل تقدیر qâbili taqdîr; — **Discerning**, (a.) اکلار anlar; (lit.) مددک müdrîk; (lit.) مۆمەییز mümeyyiz; — **Discernment**, (n.) ادراک idrâk; محاکمه mouhâkeme, (power) (lit.) قوه تمیزه qouvvveyi temyiziyye; (fig.) تفریق tefriq

Discharge, dis-chārj', (n.) چیقارمه chu-qarma احرار ihrâj; (flowing) جریان je-reyân; (pl) افرات ifrâz et.; (payment) تسویه tesviye; تەدایه te'diye; (jud.) تبرئه tebrî-e; (lit.) ابرا ibrâ; (artil) اداخت endaht; (performance) ایفا ifâ; احرار ihrâj; (dismissal) احرار ihrâj; (mil) چیقارماق chuqarmaq; احرار ihrâj et.; (un-load) بوشالتق boshaltmaq; (lit.) تاهلیه tahliye et.; (emit) اقرار ifrâz et.; (fn) تسویه tesviye et.; تەدایه te'diye et.; (jud.) ابرا ibrâ et.; (artil) اداخت endaht et.; (per-form) ایفا ifâ et.; yapmaq; (dis-miss) چیقارماق chuqarmaq; احرار ihrâj et.; (fig.) افو afv et.; (mil) تەرخس terhis et..

Disciple, dis-i'pl, (n.) شاگرد shâkird; تلمیز telmiz, (pl) تلامیز telâmiz; حواری mürîd; (-of Christ) حواری havârî; (pl) حوارییون havâriyyûn; (fig.) سالک sâlik.

Discipline, dis-i'plin, (n.) دیسیپلین dis-i-plin; انضباط intizâm; military عسکری inzubât askeri; — **Disciplinary**, (-a-ri) (a.) انضباطی inzubâtî, (lit. و rel) تهریبکارانه terhibkârâne;

— **Disciplinarian**, (n و a) سرت sert (-âmir); (lit.) انضباطکار inzubât-kyâr.

Diselaim, dis-klām', (v.a.) رد redd et.; قرائت tekzîb et.; (jud.) قارغ ferâgat et.; — **Diselaim'er**, (n.) قارغ ferâg; (act) تکذیب tekzîb; (jud) فراغت ferâgat (-nâme).

Disclose, dis-klōz', (v.a.) آچماق achmaq; (fig.) افشا ifshâ et. — **Disclōs'ure**, (zh'ür) (a) آچماق achmaq; (fig.) افشا ifshâ; (pl.) کشف keshf.

Discolour, dis-kul'ur, (v.a.) صولدیرمق soldourmaq; رنگی دیکشدرمک rengini deyshidirmek; (v.n.) صولق solmaq; رنگی rengi deyshmek.

Discomfit, dis-kum'fit, (v.a.) بوزمق bozmaq; پریشان perîshân et.; — **Discom'figure**, (-fi-tür) (n.) هزیمت hezimet.

Discomfort, dis-kum'furt, (n.) صیقینی suquntu; (fig.) کدر keder; (v.a.) صیقیق suqmaq; راحتسuz rahatsuz et..

Disconcert, dis-kon-sert', (v.a.) بوزمق bozmaq; شاشیرتمق shashurtmaq; — **Disconcert'ed**, (a) شاشین shash-gun; (lit.) متعجب mütehayyir.

Disconnect, dis-kon-ekt', (v.a.) آیرمق ayurmaq; چیقارماق chuqarmaq; — **Disconnect'ed**, (a.) آیری ayru; چیقیش chuqmush; (fig.) ارساطسuz irtibâtsuz; **Disconnection**, (-'shun) (n.) آیرله ayrulma, چیقمه chuqma; چیقارمه chu-qarma

Disconsolate, dis-kon'sō-lāt, (a.) تسلی tesellî tesellî boulmaz; (lit.) نومید nev-mîd.

Discontent, dis-kon-tent', (a.) غیر ممنون gayri memnûn, (n) خوشنودسزلق hoshnoudsouzluq, (lit.) عدم ممنونیت ademi memnûniyyet.

Discontinue, dis-kon-tin'û, (v.a.) ترک et.; تعطیل tâ-tîl et.; (v.n) کسilmek kesilmek; (lit.) قطع mounqatû' ol; — **Discon-tinū'ation**, (-'shun) (n.) کسيلمه kesil-me; (lit.) انقطاع inqutâ' — **Discon-tin'uous**, (-'û-us) (a.) دوامسuz devâmsuz; فاصلہ fâsulalu.

Discord, dis'kord, (n.) اختلاف ihtilâf; (mus) آهنکسزlık âhenksizlik; — **Dis-cord'ant**, (a.) آهنکسز âhenksiz; (fig.) متباين mütebâ-yin.

mōte, foot, mōōn, shut; mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ذ; zh ز [DIS-DIS]

Discount, dis-'kownt, (*n*) اسقونطو isqon-to; (*v.a.*) اسقونطو isqonto et.; (*fig.*) احتياظه ihtiyātla telaqqi et.; at a— (*a*) قيمتندن آشاغي quymetinden ashâ; (*fig.*) دوشگون-اشاغی düşigün-ashâ; **Discount'able**, (*a.*) اسقونطولار isqonto edilebilir.

Discountenance, dis-kown'ten-ans, (*n.*) (lit.) عدم تروچ ademi tervij; (*v.a.*) تجوز ايتمهك yüz vermemek; teijviz etmemek.

Discourage, dis-kur'aj, (*v.a.*) جسارتنى jesaratini qurmaq; — **Discour'aging**, (-'aj'ing) (*a.*) جسارت قيريجي je-sâret quruju; (*lit.*) غيرت شكانه gayret shikenâne; — **Discour'agement**, (*n.*) انكسار شوق jesaratsizlik; inkisârî shevq.

Discourse, dis-kōrs', (*n.*) سوز seuz. noutq, (*lit.*) خطابه hutâbe; (*v n.*) بحث bahs et.; (*lit.*) خطاب hutâb et.

Discourteous, dis-kurt'yus, (*a.*) قاي qaba; nezâketsiz.

Discover, dis-kuv'ër, (*v.a.*) كشف keshf et.; بولق boulmaq; — **Discover'y**, (-i) (*n.*) كشف keshf

Discredit, dis-kred'it, (*v.a.*) ايشانماق inanmamaq; (*fig.*) اعتباردن دوشورمك اعتبارسزاق i'tibârdan düşürmek; (*n.*) سقوت souqout; (*repute*) سوء شهرت sôuyi sheuhret; — **Discred'itable**, (*a.*) (lit.) معيوب mâ'yôub; مجلل mouhilli sheref.

Discreet, dis-kre't', (*a.*) مدبر müdebbir; عقلی aqullu; كتوم ketôm; — **ly**, (*ad.*) (lit.) مدبرانه müdebbirâne; كتومانه ke-tômâne.

Discrepancy, dis-krep'an-si, (*n.*) اختلاف ihtilâf; (*lit.*) تناقض tenâqouz; — **Discrep'ant**, (*a.*) مختلف mouhtelif; (lit.) متناقض mütenâquz.

Discrete, dis-kre't', (*a.*) آیری ayru, (*lit.*) آیری münferid; — **ly**, (*ad.*) آیری ayru ayru; منفرداً münferiden.

Discretion, dis-kresh'un, (*n.*) تدبير tedbir; تصيب basiret; (*choice*) تامل ایسترسه-کن nasul istersenz; (*lit.*) رایگزە محول re'yinizze mouhavvel.

Discriminate, dis-krim'i-nât, (*v.a.*) تمیز temyiz et.; (*lit.*) تفريق tefriq et.; — **ly**, (*ad.*) (lit.) صراحة sarâha-ten; دقیق صورتده daqiq sôurte; —

Discriminā'tion, (-'shun) (*n.*) فرق farq; (*lit.*) تمیز temyiz; — **Discrim'inā'tive**, (tiv) (*a.*) (lit.) تمیزی temyizi, مدقق mûmeyyiz; (*fig.*) نافذ nâfiz, müdaqqiq.

Discursive, dis-kur'siv, (*a.*) عقلی aqlî; (lit.) استدلال istidlâlî; — **faculty** قوه qouvvayi mouhâkeme.

Discuss, dis-kus', (*v.a.*) مذاکره mü-zâkere et.; (*fig.*) گوروشمek, geurüş-mek, (*lit.*) تذکره tezekkür et.; — **Discuss'ion**, (-kush'un) (*n.*) مذاکره müzâkere; (*jud*) تدقیقات tedqiqât; (*med.*) قاپانمه qapanma; **to enter into** — مذاکره یی اجمال müzâkereye girish-mek; **to close the** — مذاکره یی ikmâl et.; **under** — taht müzâkerede

Disdain, dis-dân', (*n.*) غرور gourôur; (*lit.*) استحقار istihfâf, استخفاف istihqâr; (*v.a.*) بکنه مک beyenmemek, tenezzül etmemek; (*lit.*) استحقار istihqâr et.; — **Disdain'ful**, (-'fûl) (*a.*) مغرور mâgrôur; (*lit.*) استخفافکار istihfâfkyâr; — **Disdain'fully**, (*ad.*) استحقاقکارانه istihfâfkyârâne.

Disease, diz ēz', (*n.*) حستة illet, hastalug; راحتسزلق rahatsuzlug; (*fig.*) اندیشه endişe; — **Diseased**, (zd) (*a.*) حسته hasta; راحتسز rahatsuz

Disembark, dis-em-bark', (*v.a.*) (قاربه) چیقارماق (qaraya-) chuqarmaq, (*lit.*) (قاربه) چیمق (qaraya-) chuqmaq; — **Disembark'ation**, (-'shun) (*n.*) اخراج ihrâj; چیقما chuqma.

Disembarrass, dis-em-bâr'as, (*v.a.*) قورتارماق qourtarmaq.

Disembody, dis-em-bo'di, (*v.a.*) طاعتیق dâtmaq, (*mil.*) ترخیص terhis et.; (*fig.*) تجرید tejrîd et.; — **Disembod'ied**, (-'id) (*a.*) مأذون me'zûun; مستبدل müstebel; (*fig.*) مجرد müjjerred.

Disembowel, dis-em-bow'el, (*v.a.*) باغصاقلاری چیقارماق barsaqlarunu chuqarmaq; (*fig.*) تشمیر tesh-hîr et.

Disenchant, dis-en-chant', (*v.a.*) متأثر müte-essir et.; محزون mahzûun et.; — **Disenchant'ment**, (*n.*) حزن hüzn, غم gam; — **Disenchant'ed**, (td) (*a.*) ناشاد nâ-shâd. (*poet*)

Disencumber, dis-en-kum'bér, (*v.a.*)

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[DIS-DIS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cārd; red; mē, hēr; in, mīne;

قورتارماق hafifletmek; (*fig.*)
qourtarmaq
Disengage, dis-en-gā'j, (*v.a.*)
چیقارماق chuqarmaq; (*fig.*)
qourtarmaq; — **Disengage'ment**, (*a.*)
چیقما chuqma; قورتولما qourtoulma, (*chem*)
آیریلما ayrılma, فرار fîâr.
Disentangle, dis-en-tang'gl, (*v.a.*)
آجق achmaq, قورتارماق qourtarmaq.
Disfavour, dis-fā'vur, (*n.*)
اعتبارسزلق i'tibârsuzluq, (*lit.*)
نکبت nûkbet; (*v.a.*)
خوشلانماق hoshlanmamaq
Disfigure, dis-fig'ūr, (*v.a.*)
بوزمق bozmaq, (*lit.*)
sheklini tâgyîr et., — **Disfigūr'ation**,
(-shun) (*n.*) tâgyîr tahrîf, (*ug-*
liness) bichimsizlik.
Disgorge, dis-gorj', (*v.a.*)
چیقارماق chuqarmaq; (*med*)
غشیان gaseyân et.;
Disgorge'ment, (*n.*)
غشیان ifrâz, افراز ifrâz.
Disgrace, dis-grās' (*n.*)
ایوب ayub; rezâlet;
yüz qarasu; (*fig.*)
i'tibârsuzluq; نکبت
(i'tibârdan) düşürmek, (*v.a.*)
mah-jûb et.; to be in —
اعتباردن دوشمک —
i'tibârdan düşmek; (*lit.*)
menkyûb ol.; — **Disgrace'ful**,
(-fûl) (*a.*) fenâ, yaqush-
maz; (*lit.*) nâhosh. **Disgrace'-**
fully, (*ad.*) nâhosh
söetde.
Disguise, dis-giz', (*v.a.*)
gizlemek; (*appearance*)
tebdîli qiyâfet et; (*n.*)
gizlenme; (*fig.*)
salte qiyâfet; (*lit.*)
niqâb.
Disgust, diz-gust', (*v.a.*)
nefret et; (*n.*)
hoshlanmamaq; (*n.*)
nefret; — **Disgust'ing**,
(*a.*) mênfûr; (*lit.*)
müstekreh, nâhosh.
Dish, dish, (*n.*)
طباق tabaq; (*fig.*)
yemek; (*v.a.*)
tabâ qomaq; (*defeat*)
mâglûb et.; (*i.*)
basdurmaq; — **cloth**,
(*i.*) basdurmaq; — **cloth**,
bezî.
Dishearten, dis-härt'n, (*v.a.*)
مکدر me'keder et.;
me'yûs et.; ousandurmaq.
Dishevelled, di-shev'eld, (*a.*)
qarma qarushuq; perîshân.

Dishonest, diz-on'est, (*a.*)
namous-souz; (*corrupt*)
mür-tekib; — **ly**, (*ad.*)
namous-souzja; — **Dishon'esty**,
(-i) (*n.*) namous-souzlouq;
(*fig.*) irtikyâb.
Dishonour, diz-on'ur, (*n.*)
ayub; leke; (*v.a.*)
outandurmaq, sherefîni
ihlâl et.; (*girl*)
urzunâ tejâvûz et.;
(*payment*) tanumamaq;
(*lit.*) — **Dishon'ourable**,
(*a.*) sherefsiz.
Disillusion, dis-il-lû'zhun, (*n.*)
aldanma; (*lit.*)
inkisârû hayâl; (*v.a.*)
inkisârû hayâle örâtmaq.
Disinclination, dis-in-kli-nâ'shun, (*n.*)
istemeksizlik; (*lit.*)
ademi temâyül, — **Disincline'**,
(-klin') (*v.a.*)
jaydummaq; soghoutmaq — **Disinclined'**,
(-klind') (*a.*) arzûsuz;
gayri mütemâyil.
Disinfect, dis-in-fekt', (*v.a.*)
dezenfekte et.; —
tebhîr et.; — **Disinfect'ant**,
(*n.*) mouzâddu te-affûn.
Disinherit, dis-in-her'it, (*v.a.*)
redd et.; verâsetden
isqât et.
Disinter, dis-in-ter', (*v.a.*)
(*fig.*) zâhire chuqarmaq;
(*exhume*) fet-hi meyyit et.; — **Dis-**
inter'ment, (*n.*) zâhire
ihrâj; fet-hi meyyit.
Disinterested, dis-in'ter-est-ed, (*a.*)
bî-araf; (*impartial*)
lâqaydâne; — **ly**, (*ad.*)
bî-arafâne; (*lit.*)
hasbî olaraq.
Disjoin, dis-join', (*v.a.*)
ayurmaq; ahengini boz-
maq; (*v.a.*) ayrılmaq; — **Dis-**
joint', (*v.a.*) ayurmaq;
parchalamaq; (*land*)
ifrâz et.; **Disjoint'ed**,
(td) (*a.*) ayrılmaq; müfrez;
(*lit.*) râbutasuz.
Disjunction, dis-jungk'shun, (*n.*)
(*act*) ayrılma; tefrîq;
(*state*) infisâl; — **Disjunctive**,
(*lit.*) âtufa; (*gram.*)
âtufo; (*n.*)
nefret.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot, mōōn, shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th, zh ج [DIS-DIS]

خوشلانمايش hoshlanmayush, (v.a.)
خوشلانماماق hoshlanmamaq; sev-
memek.

Dislocate, dis'lo-kāt, (v.a.) يرندن چيقارماق
yerinden chuqarmaq. يوزمق boz-
maq; — **Dislocā'tion**, (-'shun) (n.)
چيقارمه chuqarma, اخراج ihrâj; (fig.)
يورمه bozma.

Dislodge, dis-loj', (v.a.) چيقارماق chu-
qarmaq; اخراج ihrâj et., ا. tard
et.; (v.n.) چيتمق chuqmaq

Disloyal, dis-loi'al, (a.) صداقتسى sadâ-
qatsiz; (treacherous) خائن hâ-in; —

Disloy'alty, (-ti) (n.) صداقتسىزلىك sadâ-
qatsizlik; امانت huyânet, امانت ihânet.

Dismal, diz'mal, (a.) كدردى kederli, (lit.)
ملول melöl; (n.pl) كدر keder, (lit.)
ملال melâl, — ly, (ad.) ملولانه me-
lölâne.

Dismantle, dis-man'tl, (v.a.) سويغ soy-
maq, (lit.) تجريد tejrid et.; (mar.)
چيقارماق eslihasunu chuqar-
maq; (mil.) هدم hedm et.

Dismask, dis-mask', (v.a.) ميدانه چيقارماق
meydana chuqarmaq; (lit.) تشهير
tesh-hir et

Dismast, dis-mast', (v.a.) ديركلرنى چيقارماق
direklerini chuqarmaq.

Dismay, dis-mā', (n.) قورقو qorqou,
دهشت deh-shet; (lit.) نومىدى nevmidi;
(v.a.) تدهيش qorqoutmaq, (lit.) تدهيش
tedhish et.

Dismember, dis-mem'bēr, (v.a.) پارچالاماق
parchalamaq; — **Dismem'berment**,
(n.) پارچالامه parchalama, (lit.)
مقاسمه mouqâseme.

Dismiss, dis-mis', (v.a.) چيقارماق chu-
qarmaq; اخراج ihrâj et.; عزل
azl et.; (expel) طرد tard et.; (jud.)
redd et.; — **Dismiss'al**, (n.)
عزل ihrâj.

Dismount, dis-mownt', (v.n.) (-from)
ايندirmek (den-) inmek; (v.a.)
ايندirmek; (fig.) چيقارماق chuqarmaq,
سوكم seukmek.

Disobedient, dis-o-bē'di-ent, (a.) اطاعتسىز
itâ-atsiz; سرکش serkesh; — **Disobe-
dience**, (-ens) (n.) سرکشلىك serkesh-
lik, اطاعتسىزلىك itâ-atsizlik.

Disobey, dis-o-bā', (v.a.) اطاعتسىزلىك itâ-
atsizlik et.; سرکشلىك serkeshlik et.

Disoblige, dis-o-blij', (v.a.) كوجنديرمك
güjendirmek; (lit.) رنجيده renjide

et.; — **Disoblig'ing**, (j'ing) (a.) نزاكتمىز
nezâketsiz; (lit.) خاطرشكن hâtur-shiken.

Disorder, dis-or'dēr, (n.) قارشىيتمق qa-
rushuqluq; (fig.) اغتشاش igtishâsh;
(med) علت illet; اختلال ihtilâl; (v.a.)
بوزمق bozmaq; قارشىيديرمه qarushdur-
maq; — **Disor'derly**, (-li) (a.) قارشىيىق
qarushuq; پریشان perishân; (lawless)
يولسىز yolsoz; (ad.) برحالده qa-
rushuq bir halde, — **doings** يولسىزلىقلار
yolsozluqlar; (lit.) سيات seyyi-ât;
— **house** عومخانه oumôumhâne.

Disorganize, dis-or'gan-iz, (v.a.) بوزمق
bozmaq; قارشىيديرمه qarushdurmaq;
— **Disorganizā'tion**, (-iz-ā'shun) (n.)
قارشىيتمق qarushuqluq; انتظامسىزلىق inti-
zâmsuzluq; (lit.) تشوش teshevviush.

Disown, diz-ōn', (v.a.) ردا redd et.;
انكار inkâr et.

Disparage, dis-par'āj, (v.a.) تقدير
taqdîr etmemek; (fig.) حرمتسىزلىك
hürmetsizlik et.; — **Dispar'age-
ment**, (n.) حرمتسىزلىك hürmetsizlik;
(lit.) تنزىل قدر tenzîl qadr.

Disparate, dis-par-āt, (a.) فرقلى farqlu;
فرقلى شىلر (n.pl.) nisbetsiz;
farqlu sheyler.

Disparity, dis-par'i-ti, (n.) فرق farq;
مبايت mübâyet.

Dispation, dis-pash'un, (n.) سكوت
sükûunet, (lit.) آسوده âsôudegi; —
Dispasse'ionate, (-āt) (a.) ساكن sâkin;
(lit.) آسوده âsôude; هيجانسىz heyejânsuz;
— **Dispasse'ionâteiy**, (ad.) سكوتله
sükûunetle.

Dispel, dis-pel', (v.a.) طاغىتمق dâtmaq;
(fig.) دفع def et.

Dispensary, dis-pens'ar-i, (n.) ديسپانسر
dispanser.

Dispensation, dis-pen-sā'shun, (n.)
طاغىتمه dâtma; توديع tevzi'; (permis-
sion) مفايت mou-
âfiyyet; (rel.) خيروش hayrû-sheer;
الهي taqdîri ilâhî.

Dispense, dis-pens', (v.a.) طاغىتمق dât-
maq; توديع tevzi' et.; (medicines)
تدبير tertib et.; احضار ihzâr et.;
صرف vaz gechemek; — **with**
استثنا sarfu nazar et.; (jud.)
istisnâ et.; مفايت طوتقى mou-âf tout-
maq; — **Dispens'er**, (n.) توديع ايدى
tevzi' eden; اداره idâre eden.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[DIS-DIS] (الکبرجہ کاتک تلغی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr, in; mine;

Disperse, dis-pěrs', (*v.a.*) ساقچ sach-maq, یاغ yaymaq; (*dive*) طاغیتق dât-maq, (*v.n.*) یایلمق yayulmaq; (*mar*) تباعد tebhâ-oud et; (*fig*) طاغیتق dâl-maq; (*vanish*) زائل زائل ol.; — **Dispers'ed**, (sd) (*a.*) طاغیتق dânuq; (*perâkende*) — **Dispers'edly**, (*ad.*) طاغیتق صورندہ dânuq sôuretd; — **Disper'sion**, (-'shun) (*n.*) طاغیتق dâtma, طاعیلہ dâlma; یایلمہ yayulma; تباعد tebhâ-oud; (*light*) انتشار intishâr.

Dispirit, dis-pir'it, (*v.a.*) جسارتی قیرمق jesâretini qurmaq; (*fig.*) مأیوس me'yôus et.; — **Dispir'ited**, (td) (*a.*) مأیوس me'yôus; جسارتسز jesâretsiz

Displace, dis-plâs', (*v.a.*) یزندن یزندن chuqarmaq; (*fig.*) اخراج ihrâj et.; — **Displace'ment**, (*n.*) اخراج ihrâj; (*mar*) ماء مخرج mâ-i mahrej.

Display, dis-plâ', (*fig.*) کوسترمک geustermek; (*exhibit*) تشہیر tesh-hir et.; (*fig.*) نمائش یایمق nûmâyish yapmaq; اظہار arz, عریس (n) tesh-hâr et.; (*n.*) نمائش tesh-hâr; (*fig.*) کوستریش geusterish; **this is mere** — بوسرف کوستریشدر bou surf geusterishdir.

Displease, dis-plez', (*fig.*) جاتی صیقق janunu suqmaq; (*v.n.*) حوشلانمامق hoshlanmamaq; — **Displeas'ed**, (-plez'd) (*a.*) غیریمنون gayri memnûn; (*angry*) مغیر mûgber; دارجین dargun; — **Displeas'ing**, (-plez'ing) (*a.*) جان jan suquju, ناخوش nâhosh; — **Displeas'ure**, (-plezh'ür) (*n.*) عدم ادمنیت ademi memnûniyyet; (*lit.*) انفال infu-âl

Disport, dis-pört', (*n.*) اکانجہ eylenje; (*v*) اکنمک eylenmek; نشئلک nesh-elenmek.

Dispose, dis-pöz', (*v.a.*) ترتیب tertîb et.; تصرف isti'mâl et.; (*lit.*) تساروف tesarrouf et; (*incline*) امالہ imâl et; (*off*) قاندرومق qandurmaq; استعمال isti'mâl et.; (*i.*) قولانلق qoullanmaq; — **Dispôs'ed**, (zd) (*a.*) مساعد müsâ-id, ایستہ کسز ill — **Dispôs'edly**, (*ad.*) ترتیبہ tertible; نظامہ nizâmla; — **Dispos'al**, (-poz'al) (*n.*) نظام tertîb, امر emr; (*order*) تساروف tesarrouf; (*sale*) ساتیش satish; **I am at your**

— امریکزہ آمادم emrinize âmâdeyim; — **board** ساتیش قومیسونی satush qomisyonou; — **Disposit'ion**, (-poz-ish'un) (*n.*) ترتیب tertîbât; (*temper*) استعداد hâl, مزاج mizâj; (*tendency*) istî'dâd; (*lit.*) تمایل temâyül, (*pl.*) تخصیص temâyûlât; (*jud.*) ترک terk, تخصیص tahsis; (*jud.* و *pl.*) احکام ahkyâm.

Dispossess, dis-poz-zes', (*v.a.*) محروم mahroum et.; (*lit.*) نزع nezi' et., اسقاط isqât et.

Disproof, dis-pröof', (*n.*) جرح redd; jersh.

Disproportion, dis-pro-pör'shun, (*n.*) عدم تناسب nisbetsizlik; (*lit.*) بیجیمینی یوزمق ademî tenâsüb; (*v.a.*) bichimini bozmaq; — **Dispropör'tionate**, (-'shun-ât) (*a.*) اویمان ouymaz, (*lit.*) gayri mütênâsib.

Disprove, dis-prööv', (*v.a.*) رد redd et.; جرح jersh et.

Dispute, dis-püt', (*n.*) مناقشہ münâqasha; مناقشہ ihtilâf; (*v.a.*) اعتراض i'tirâz et.; (*v.n.*) münâqasha et.; **beyond** — اشکار âshikyâr, مسلم müsellemler; **a matter of** — منازعہ münâzâlu bir mesele; — **Dispüt'able**, (*a.*) قابل مناقشہ qâbili münâqasha, مشکوک meshkyôuk; — **Dis'pütant**, (*a. و n.*) معارض mû'uteriz, مخالف mouhâlif; — **Dispüt'âtious**, (-'shus) (*a.*) منازعہچی münâzâju, (شرت) (shirret).

Disqualify, dis-kwol'i-fi, (*v.a.*) (*lit.*) تعزید tejrid et.; اسقاط isqât et.; (*jud.*) redd et.; — **Disquali'fication**, (-fi-kâ'shun) (*n.*) اسقاط isqât; موافق اولمیش mouvâfuq olmayush, اهلیتسزک ehliyyetsizlik; — **Disqual'ified**, (-fid) (*a.*) الویریشلی elverishli deyil, یاراماز yaramaz; (*lit.*) ساقط sâqit.

Disquiet, dis-kwi'et, (*v.a.*) راحتسز rahatsuz et., اندیشہ ورمک endishe vermek; (*n.*) اندیشہ endishe.

Disquisition, dis-kwi-zish'un, (*n.*) تفتیق tedqîq; (*lit.*) نعمیق tâ'miq

Disraeli, diz-râ'le, (*n. pr.*) دیزرائیلی dizra-eli; لورد بیقونسفیلد lord biqons-fild.

Disregard, dis-re-gârd', (*v.a.*) اہمال ihmâl et.; اہمیت ویرمک ehemmiyyet vermemek, (*lit.*) استیہفاد istihfâf et; اہمال ihmâl; (*lit.*) لاقدی lâqaydî, استیہفاد istihfâf; — **Disregard'ful**,

(-fōol) (a) (lit.) لاقيد lâqayd; (fig.) استخفافكار istihfâfkyâr.

Disrepute, dis-re-pūt', (n.) سوء شهرت sôuyi sheuhret. — **Disrepūt'able**, (a.) اعتبارسز i'tibârsuz; فنا fenâ; (fig.) رذيل rezîl; — **Disrepūt'ably**, (ad.) رذيلانه rezilâne.

Disrespect, dis-re-spekt', (n.) حرمتمسزلك hürmetsizlik. — **Disrespect'ful**, (-fōol) (a.) حرمتمسز hürmetsiz.

Disrobe, dis-rōb', (v.a.) صويغ soymaq; چيقارمق elbisesini chuqarmaq.

Disruption, dis-rup'shun, (n.) بارلامه paralanna; ياريق yaruq; (fig.) تفرقه tefriqa, (rel.) اعتزال i'tizâl.

Dissatisfactory, dis-sat-is-fak'tor-i, (a.) مطلوبه مغاير matlôuba mougâyir, — **Dissatisfaction**, (-'shun) (n.) منوئيتمسزلك memnôunyyetsizlik; (lit.) عدم خوشنودى ademi hoshnôudi

Dissatisfy, dis-sat'is-fi, (v.a.) (fig.) منون ايتيمك doyormamaq; طوبورماق memnôn etmemek; (fig.) ايتيمك iqnâ' etmemek, — **Dissat'isfied**, (-fid) (a.) غيرمنون doymamush; غيرمنون gayri memnôn; قانع دكل qâni' deyil.

Dissect, dis-sekt', (v.a.) پارچه لاماق parchalamaq; (cut) آيريمق ayurmaq; (lit.) تحليل teshrih et; (anal.) تشریح i. tahlil et; (lit.) تعميق tâ'miq et; — **Dissect'ed**, (a.) پارچه حالنده parcha hâlinde; آيريلمش ayrulmush; — **map** paftalu hartâ; — **Dissec'tion**, (-'shun) (n.) پارچه لاما parchalama; تشریح med. (fig) آيرما ayurma; (fig) تشریح teshrih; — **Dissect'ing**, (a.) تفریق tefriq; (med.) تشریح teshrih ...; — **clerk** (تفریق کاتبی) (tefriq kyâtibi), — **instrument** تشریح آلی teshrih âleti; — **knife** تيشتر neshter

Dissemble, dis-sem'bl, (v.a.) کيژلهمك gizlemek, کتم ketm et.; (v.n.) مورايلک mürâ'ilik et..

Disseminate, dis-sem'i-nât, (v.a.) صايغ sachmaq; (fig.) يايغ yaymaq, نشر neshr et..

Dissent, dis-sent', (v.n.) آيريلماق ayrulmaq; اختلاف ihtilâf et., (n.) اختلاف ihtilâf; (fig.) تفرقه tefriqa; (rel.) اعتزال i'tizâl; — **Dissent'er**, (n.) مخالف mouhâlif; معتزل mou'tezil; معتزل mōu'tezil; — **Dissen'sion**, (-'shun) (n.) اختلاف ihtilâf; (fig.) تفرقه tefriqa.

Dissertation, dis-sert-â'shun (n.) مباحثه mübâhase; (treatise) رساله risâle; (redie) (reddiyye)

Dissevere, dis-sev'er, (v.a.) آيريمق ayurmaq; پارچه لاماق parchalamaq; (v.n.) آيريلماق ayrulmaq.

Dissident, dis'i-dent, (a) مخالف mouhâlif; آيريلان ayrulan; (rel.) معتزل mōu'tezil; — **Diss'idence**, (-ens) (n.) اختلاف ihtilâf; (fig.) تفرقه tefriqa; (rel.) اعتزال i'tizâl.

Dissimilar, dis-sim'i-lar, (a.) فرقلي farqlu; باشقه bashqa; مختلف mouhtelif; **Dissimilar'ity**, (-i-ti) (n.) فرق farq.

Dissimulate, dis-sim'ū-lāt, (v.a.) کيژلهمك gizlemek; يايغ jâ'li yapmaq; (v.n.) رياکارلىق riya'kyârluq et.; — **Dissimulâ'tion**, (-'shun) (n.) جعلي jâ'li hareket; ساحتلك sahtelik; (hypocrisy) ريا riya.

Dissipate, dis'i-pât, (v.a.) طاغيتمق dâtmaq; (waste) هبا israf et., hebâ et.; — **Dissipâ'tion**, (-'shun) (n.) هبا israf; (debauchery) سفاht sefâhet, life of — (lit.) حيات سفيانه hayâtü sefhâne.

Dissoluble, diz-zol'ū-bl, (n.) (chem.) ايرير erir; منحل münhall; (fig.) ايريلماق ibtâlî mümkün; — **Dissolūbil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) ايريمه erime; (lit.) انحلال inhiâl.

Dissolute, diz-zol'ūt, (a.) (fig.) يوزوق bozouq; اخلاق ضعيف ahlâqu; اخلاقى ahlâqu zayuf; — **Dissolū'tion**, (-'shun) (n.) (sci.) ايريمه erime; (lit.) انفساخ infisâh; (fig.) انحلال inhiâl; (death) اولوم enlüm; (fig.) زوال zevâl.

Dissolve, di-zolv', (v.a.) (sci.) ايرتمك eritmek; (fig.) حل hall et.; طاغيتمق dâtmaq; فسخ fesih et.; (destroy) تهریب tahrib et.; mahv et.; (v.n.) ايريمك erimek; منحل münhall ol., (fig.) طاغلق dâmaq, (lit.) انفساخ infisâh et., (waste) زائل zâ'il ol.; mahv ol.; — **Dissolv'ent**, (a.) ايريتيجى eritiji; (lit.) محلل mouhallil.

Dissonant, dis'o-nant, (a.) آهنكسز âhenksiz; — **Diss'onance**, (-ans) تنافر âhenk-sizlik; (lit.) آهنكسزلك (n.) tenâfür.

Dissuade, dis-swād' (v.a.) جايديرمق jaydurmaq; — **Dissuasion**, (dis-swā'-zhun) (n.) جايديرمه jaydurma; —

[DIS-DIS] (انگلیزجه کاتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; miue;

- Dissuasive**, (dis-swā'siv) (*a.*) چایدیران jayduran; مانع (اولان) māni' (-olan); محذور mahzōur. (*n.*)
- Dissyllable**, dis-sil'a-bl, (*n.*) ایکی هجالی یکی hejeli kelime; — **Dissyllabic**, (-'ik) (*a.*) ایکی هجالی iki hejeli.
- Distaff**, dis'taf, (*n.*) اورکه ourge, — **side** (*fig.*) (*a.*) قادینلار qadunlar.
- Distance**, dis'tans, (*n.*) مسافه mesâfe; اوغلاق ouzaqluq; فاصله fâsula; تمکین (reserve) veqâr, temkin; (v.a.) گریده بیراتی geride buramaq; فاصله بیراتی ayurmaq; to keep one's — fâsula buramaq; وقارینی veqârunu mouhâfaza et., هددینی haddini bilmek.
- Distant**, dis'tant, (*a.*) اوزاق ouzaq, (lit.) بعید ba'id; (reserved) آغر âr, صوغوق soghouq, (lit.) مجتنب müjtemib, — **ly**, (ad.) اوزاقدان ouzaqdan; (fig.) صوغوق soghouq باردانه bâridâne; on-terms ماساباتی aralaru soghouq; minâsebâtu gergin کرکین
- Distaste**, dis-tâst', (*n.*) خوشالاندیش hosh-lanmayush, سومه‌ییش sevmeyish; — **Distasteful**, (-'fōol) (*a.*) تاتسز tat-suz; ناهوش nâhosh.
- Distemper**, dis-tem'per, (*n.*) (humour) حویسلزق houysouzlouq; تیتیزلک titizlik; (painting) تمپه‌را tempera; (mat resim), (v.a.) راحتسز rahatsuz et; جانی صیققی janunu suqmaq; — **Distempered**, (-'perd) (*a.*) تیتیز titiz; بوروق houysouz; (bad) فنا fenâ, bozouq
- Distend**, dis-tend', (*v.a.*) کرمک germek; آچقی achmaq; (v.a.) یایلمق yayulmaq; — **Distended**, (*a.*) آچیق achuq; گریج gergin; — **Distension**, (-'shun) (*n.*) کرمه germe; یایعه yayma; (fig.) تووع tevessü'.
- Distil**, dis-til', (*v.n.*) سوزولمک süzülmek; (ایبیکدن) damlamaq; (v.a.) چکک (inbikden-) chekmek, (lit.) تقطیر taqtîr et; — **Distillation**, (-'shun) (lit.) تقطیر taqtîr; — **Distill'ler**, (-'ër) (*n.*) ایبیک inbik; — **Distill'ery**, (-'ër-i) (*n.*) تقطیرخانه (spirits) müskirât fabriqasu; — **Distilled water**, (-dis-til'd) (*n.*) ماء مقطر mâ-i mouqattar.
- Distinct**, dis-tingkt', (*a.*) آیری ayru; مستقل müstaqil; (clear) آچیق achuq;

- (lit.) واضح vâzuh; — **ly**, (ad.) آیری ayru ayru; (fig.) عیان صورته ayân sôuretd; (lit.) واضح vâzuhen; — **ness**, (*n.*) (lit.) وضوح vouzôuh, صراحت sarâhat; — **Distinction**, (-'shun) (*n.*) تفريق farq; (act) تفریق tefriq; (em-nence) (lit.) تمایز mümtâziyyet; شهرت shehret; (honour) شرف sheref; (lit.) تمیز temeyyüz; — **Distinctive**, (tiv) (*a.*) آیران ayuran; (lit.) تمیز mümey-yiz; (fig.) خصوصی housôusi; — **mark** مارقه alâmeti fâriqa; mar-qa.
- Distinguish**, dis-ting'gish, (*v.a.*) آیرماق ayurmaq; تفریق tefriq et; (lit.) تمیز temyiz et.; — **one's self** آیرلماق ayrulmaq; (lit.) تميز-tyüz et; — **Disting'ished**, (shd) (*a.*) ممتاز mümtâz; گزیده güzide; — **Disting'ishing**, (*a.*) خصوصی housôusi; فارق fâriq.
- Distort**, dis-tort', (*v.a.*) چارپیتماق char-putmaq; بؤکمک bükmek; (fig.) تحریف tahrif et.; (v.n.) چارپیلماق charpul-maq; بؤکولمک bükölme; — **Distor-tion**, (-'shun) (*n.*) چارپیلماق charpuqluq; (sci) بؤکولمه bükölme; (lit.) ایتوا iltivâ; (fig.) تحریف tahrif; تغیر tegayyür.
- Distract**, dis-trakt', (*v.a.*) جلب jelb et., ایشغال ishğâl et.; (fig.) چیلدیرتقی chuldurtmaq; — **Distracted**, (td) (*a.*) چیلغین chulgun; سرسم sersem; — **Distractedly**, (ad.) چیلغینجه chulgun-ja; — **Distract'ion**, (-'shun) (*n.*) دالغونلوق dalgunluq; مشغول meshgôu-liyyet; (madness) چیلغینلوق chulgunluq; اکلنجه dîvânelik; (amusement) eylenje.
- Distrain**, dis-trân', (*v.a.*) ضبط zabt et.; حقوقي محافظه (v.n.) hajz et.; houqouqounou mouhâfaza et.; — **Distrain't**, (*n.*) ضبط zabt; مصادره mousâdere; حجز hajz.
- Distress**, dis-tres', (*n.*) محظاره mou-hâtara; فلاک felâket; (calamity) ضرورت zarôuret; (pain) فلاکته (elim-) ۇتۇرâb; (v.a.) اضطراب ویرمک felâkete soqmaq; — **Distressed**, (-'tresd) (*a.*) فلاکتده felâketzede; مضطرب mouztarib; (ship) محظارهده mou-hâtarada; to be — مضطرب او. mouz-tarib ol.; — **Distress'ful**, (-'fōol) (*a.*) مضطرب mouztarib; —

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو ch; ش; th; th; zh; [DOD-DON]

te-allül; (*v.a*) اشورماق ashurmaq, قاچيرماق qachurmaq; (*v.n*) قاچق qach-maq, حيله hile et; (*lit.*) تامل te-allül et; — **Dogd'er**, (j'er) (n.) دساس dessās; حيله كار hilekyār.

Dodecanes, dō-de-kā'nes, (*n.pr*) اون اوڭ on iki ada; (*lit.*) جزائر اثني عشر jezâ-iri isnâ asher.

Doff, dof, (*v.a*) صوقت soymaq; چيقارماق chuqarmaq.

Dog, dog, (n.) كلب keupek; (*lit.*) كلب kelb; (*v.a*) تاقىب tâ'qîb et, (*vorry*) تاقىب tâ'jîz et.; — **days**, (*lit.*) ايام eyyâmu bahôur; — **fish**, كوپك jam geuz, كوپك keupek balugh; جام كور yabâni gül; — **rose**, عنادى inadju; — **Dogg'ed**, (g'd) (a) عنادى inadju; — **Dogg'edly**, ters, عكسى axi; — **Dogg'edly**, (ad) عنودانه anôudâne; — **Dogg'ish**, (g'ish) (a) كوپك keupek gibi, (*brutal*) غدار gaddâr, وحشى vahshî.

Dogma, dog'ma, (n) (*lit.*) عقيدة aqîde. (*pl*) احكام ahkyâm; — **Dogmatic**, (tik) (a.) يقينى qat-i; (*phil*) ايقانى iqânî; يقينى yaqînî; (*fig*) متحكم mütehakkim, — **Dogmatically**, (ad) قطعى qat-i sôuretd; متحكم mütehakkimâne; — **Dogmatic's**, (t'iks) (n pl.) عقائد aqâ-id; (الهيأت) ilâhiyyât; — **Dogmatism**, (tizm) (n.) قطعت مطالعات qat-uyyeti montâlat; (*phil*) ايقانيه iqâniyye (-mesleki); (*fig*) متحكم tehakküm; — **Dogmatist**, (n.) ايقانيه iqânju; (*pl*) ايقانيون iqâniyyôun; (*fig*) يقينيون yaqîniyyôun, متحكم mütehakkim; — **Dogmatize**, (tiz) (v) احكام وضع ahkyâm vazû' et.; ناص nass et; (*fig*) متحكم tehakküm et.; سويله مك seuy-lemek; — **Dogmatized**, (tizd) (a.) منصور mevzôu; منصور mansôus

Dol, dol, (n.) كوچوك (كوچوك) (kü-chük-) pechete; آلتلق altluq

Doings, dō'ingz (n pl.) افعال ef-âl; وقايع vaqâyi'. (*events*) هركات harekyât;

Dole, dōl, (n.) كدر keder; الم elem; (*charity*) اعانه i-âne; (*lit.*) تهررات teberri-ât; (*v.a*) تهرز tevzi' et.; — **Doleful**, (-'fōul) (a.) كدرلى kederli; مول melôul; **Dolefully**, (ad.) برحاله melôulâne. كدرلى bir halde; مولانه melôulâne.

Doll, dol, (n.) بيبك bebek; (*fig*) قوقله gouqla.

Dollar, dol'ar, (n) دولار dolar.

Dolphin, dol'fin, (n.) يونس يونس yûnouns balugh.

Dolt, dōlt, (n.) احمق ahmaq; بودالا bou-dala; — **Dolt'ishness**, (n.) حماقت hamâqat.

Domain, do-mān', (n.) ملك mülk; (*fig*) ساحه sâha.

Dome, dōm, (n.) قبة qoubbe, (*church*) كاشانه kilise; (*fig*) قبة lit) kyâshâne; (*v.a*) قبة qoubbe yapmaq; — **Domed**, (dōmd) (a.) قبة qoubbeli.

Domestic, do-mes'tik, (a) داخلى dâhili; (*fig*) housôusi; (*house*) ... أو ev; (*lit.*) اهل eyli; (*tame*) خدمتى hizmetji; — **trade** تجارت tijâreti dâhiliyye; — **animals** hayvânâtu ehliyye; — **affairs** ev ishleri, (*fig*) امور oumôuru dâhiliyye; — **Domestically**, (ad.) أوجه evje; داخلاً dâhilen; — **Domesticate**, (-ti-kât) (*v.a*) آليشدurmaq, — **Domesticity**, (-tis'i-ti) (n.) عائله حياتى â-ile hayâtü.

Domicile, dom'i-sil, (n.) مسكن mesken; يرليشدirmek, (*v.a*) اقامتگاه iqâmetgyâh, yerleshdirmek; ايسكان iskyân et.; — **Dom'iciled**, (-i-sild) (a) مفيع mouqim; — **Domiciliary**, (-i-sil'i-a-ri) (a) اقامتگاه iqâmetgyâh; — **visit** اقامتگاه iqâmetgyâh teharrişi; — **Domicili'ation**, (-sil-i-â'shun) (n.) اقامت iskyân, اقامت iqâmet.

Dominate, dom'in-ât, (*v.a*) حاكم hakim ol; — **Dom-in'ation**, (-'shun) حاكميت hâkimimyyet; (*fig*) متحكم tehakküm; — **Dom'inant**, (a) حاكم hâkim; غالب gâlib; (*mus*) dominant. دومينانت

Domineer, dom-in-ēr', (*v.n*) متحكم tehakküm et

Dominion, do-min'yun, (n.) حكم hukm, دومينيون hâkimimyyet; (*country*) دوله dominyon, مالك memâlik; (مستملكة) (müstemeleke).

Don, don, (n.) عالم âlim; (*college*) مدرس müderris; (*Spanish*) دون don

Donation, do-nâ'shun, (n.) اعطا i'tâ, تبرعات teberri-ât; (*gift*) اعانه i-âne; (*pl*) تبرعات teberri-ât; — **Don'ative**, (-'a-tiv), (n) هدیه hediye...; — **Don'ative**, (tur) (n.) ورن ik'râ-miye...

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[DON-DOW] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr: in; mine,

veren, (*lit.*) صاحب müteberî; متبرع müteberî hayr; (*pl*) متبرعین müteberu-in.

Done, dun, (*a*) یاپالمش yapulmuş; edilmiş; (*exhausted*) bitmiş; چوق پشمش tamam; over — آرنشمش — choq pishmiş, under — آرنشمش az pishmiş, چی chiy

Donkey, dong'ki, (*n*) مرکب merkeb, دونکی (eshek), — engine, (*mar*) دونکی donki, یاردیمی ماکنه yardımı machine.

Doom, dōm, (*n*) حکم hükm, (*condemnation*) mahkyōumiyyet; (*fig*) قدر qader, zevâl, (*destiny*) روال rovâl; baht; (*va*) mahkyōum et.; — Doooms'day, (dōmiz'dā) (*n*) — یوم قیامت yevmi qiyâmet; — Doom-ed, (dōumd) (*a*) عکرم mahkyōum

Door, dōr, (*n*) قاپی qapu; — keeper, مدخل medhal, wāy, قاپچی qapıçı

Dormant, dor'mant, (*a*) اووقردہ ouy-qouda, (*lit.*) نائم nâ-im; (*fig*) متروک metrōuk, (*n*) کیریش kirish. — Dor-mer-window, (*n*) چاتی پنجرهسی chatu penjeresi; — Dor'mitory, (-to-ri) یاتاقخانه yataqbâne; qoghoush.

Dorsal, do'sal, (*a*) آرته arqa, (*lit.*) دئری zahri.

Dose, dōz, (*n*) مقدار miqdâr, doz; (*va*) مقدار miqdâr tâ'yin et.

Dot, dot, (*n*) نقطه noqta; (*va*) نقطه لایق noqtalamaq; — Dot'ted line, خط نقطه لایق hattı mevhōum; hattı menqōut.

Dotation, do-tā'shun, (*n*) ایراد تخصیصی irād tahsisi; وقف (ایته) vaqf (-etme); — Dō'tal, (*a*) .. jihâz, (cheyiz ..); ایراد irād.

Dote, dōt, (*vn*) آلیملاق aluqlamaq, بونامق bounamaq; (ه) چیلدیرمق (-on) (e-) chuldurmaq, مبتلا او. (ه) mübtelâ ol.; — Dōt'age, (-'aj) (*n*) بونامق bounaqluq, (*lit.*) عته ateh; (*fig*) بوناق ibtilâ; — Dōt'ard, (*n*) چیلدیرمق chul-gun.

Double, dub'l, (*a*) چیفت chift, (*lit.*) مضاعف mouzâ-af; یکی یکی iki qat; (*n*) چیفت chift; ضعف (ایکی) zu'f; double; (*trick*) حيله hîle; معرفت me'rîfet; (*va*) یکی یکی iki misli yapmaq, (*lit.*) taz-if et.; (*fold*) قاتلامق qatlamaq; (*v. n*) یکی

تصاعف iki misli ol, (*lit.*) اشعاف tezâ-ouf et.; (*lun*) آشمق ashmaq, چیفته dolashmaq, — bared, (*namlulu*) chifte (-namlulu); — breast-ed, چیفته chifte eunlûe, — dyed, نام (ایکی) iki qat boyalı; (*fig*) — entry, اصل (tam chapgun), — ousdulu mouzâ-afa.

Doublet, dub'let, (*n*) اشesh; عیغی aynu, (garment) دلاک yelek

Doubt, dowt, (*n*) شبه shubhe, (*v. n*) tereddüd et.; there is no — about it شبهسی shübhesiz, ona shübhe yoq, — Doubt'ful, (-'fūl) (*a*) شبهلی shüb-heli, meshkyōuk; — Doubt-less, (*a*) شبهسی shübhesiz, طبعی tabi'.

Dough, dō, (*n*) خامور hamour; — Dough'y, (-'i) (*a*) خامور گسی hamour gıbyı; (*fig*) یومشاق yumushaq

Doughty, dow'ti, (*a*) جسور jesōur.

Douse, dows, (*v. a*) صوبه باطریق souya baturmaq, اصطلاح uslatmaq; (*mar*) batmaq; (*vn*) مایا mayna et.;

Dove, dūv, (*n*) کورجین qoumrou, گورجین güverjin, (*fig*) جان jan, جگر jıyer; — cot, گورجینلک güverjinlik; — tail, qourt qourt, گورجینلک gechme, (*n*) گورجین gechme, (*va*) پارله parile; — ouydour-maq; (*v. n*) اویدیرمق ouyoush-maq.

Dover, do'ver, (*n pr*) دووهر dover.

Dowager, dow'a-ger, (*n*) والده valde; والدۀ فرالی val-deyi qurâlî; (doul);

Dower, dow'ër, (*n*) جهار jihâz, (cheyiz); ایراد irād, nefaqa; — Dow'ry, (-'ri) (*n*) (جهار) (cheyiz); (durahoma)

Down, down, (*n*) توی tüy; hav; — Down'y, (-'i) (*a*) تویلی tüylü; (*fig*) یومشاق yumushaq

Down, down, (*n*) (mar) قومصال qoumsal; (pl) یایلا yayla; mer-â

Down, down, (*ad*) آشاغی ashâ; آشاغیده ashâda; (*fig*) دوشمش dūshmūsh, — cast, (*a*) (*fig*) کدرلی kederli, me'yōus; — fall, (*n*) دوشمه dūshme; معرفت me'rîfet; (*ruin*) سقوت souqout; — hill, (*a*) اینشلی inishli, mâ-il; — pour, (*n*) شیدتی shiddetli yâ-mour; — right, (*a*) آچیق achuq; قابا

qaba, (*ad*) آچینجه achuqja, قاباجه qabaja; هیچ چکینمەدن hich chekinmeden; — **wards**, (*ad*) آشاغی (طوغری) ashâ (-dôrou), آشاغیده ashâda.

Döyən, dwaw'yong, (*n.*) اك قديملى en qıdemli, شيخ sheyh; — of the diplomatic corps شيخ السفرا sheyhous-süferâ

Doze, dōz, (*v.n*) اويۇقلاشق *ouyouqla-*
maq; (كەسدىرىمك) (*kesdirmek*);
اويۇقلاشما *sersemlemek*; (*n*). اويۇقلامە
ouyouqlama; —**Doz**ʻy, (دۈز) (*a*). اويۇشوق
ouyoushuq, نىرىسم *sersem*; (*wood*)
چۈرۈك *chürük*.

Dozen, duz'n, (n.) دوزینه düzüne

Drab, drab, (a) قویو قورشونی qoyou qourshôuni, (fig.) کبرلی kirli, مہدار mourdar; (n.) فاحشه fâhishe

Drachma, drak'ma, (*n.*) دراخمي drahmi
Draft, dräft, (*n.*) حریان jereyân; چکیش
 chekish; (*fin*) پولیچه poliche; حواله
 havâle; (*art*) رسم resim; تاسلاق tas-
 laq; (*writing*) مسوده müsvedde; (*mil*)
 چکدیی kmâl efrâdu; (*mar*) چکدیی
 chekdîy sou; (*v.a.*) رسم یاقق resim
 yapmaq; (*wrote*) قلمه آلی qaleme al-
 maq, (*lit.*) تسوید tesvîd et.; (*detach*)
 ایفره ayurmaq, ایفره ifrâz et.

Drag, drag, (n) طارق *taraq*; (*carriage*)
 أرابيه *araba*; فرون *fren*; (فجر) حائل *hâ-il*;
 (v.a.) سوروكلكه *sürüklemek*; چىكىك
chekmek, (mar.) طرامق *taramaq*;
 (v.n.) سوروكلكه *sürüklenmek*; (mar)
 (دمير) طرامق *(demir) taramaq*.

Draggle, drag'l, (v n) سۈرۈنمەك sürünmek; **(fig)** كېرلەنمەك kirlenmek.

Dragoman, drag'o-man, (*n.*) ترجمان *ter-jüman*; **first** — ماش ترجمان *bash ter-jüman*.

Dragon, drag'un, (*n*) اژدر ejder; دراغون dragon; — **fly**, آت سبنکی at sineyi; — **like**, (*a.*) اژدر گبی ejder gibi; (تغ.) غضوب gazûb

Dragoon, dra-gōōn', (*n.*) دراغون dragon,
 زورلماق *âr sūvâri*; (*v.a.*) (*fig.*)
 zorlamaq; ابحار *ijbâr* et. .

Drain, drān, (*n.*) مجرا mejrâ; لم; lârn;
(*flow*) جریان jereyân; (*fig.*) صرفیات sar
fyyât; (*drink*) اچکی ichki; (*v.a.*) آقیق
aqutmaq; (*filter*) سوزمک süzmeq;
(*dry*) قورومتق qouroutmaq; (*fig.*) صرف
ا. sarf et.; بیتیرمک bitirmeq; (*v.n.*) آق
aqmaq; سوزولمک jereyân et.; سوزولمک

süzülmek; — **Drain'age**, (-'āj) (*n.*)
 آقۇتما aqutma; سوق sevq; (*pl*) بىرلر
 mejrâlar, (*lit.*) مجارى mejârî; (*rivers*)
 جدواللار jedveller; — **tube** (*med*) فېتىل
 fitil; — **Drain'er**, (*n.*) سورگىچ süzgech
 rake, drāk, (*n.*) اوردك (اركل) (erkek-)
 eurdek.

Dram, dram. (ن درهم) **direm**

Drama, dram'a, (*n.*) درام dram; (*lit.*)
 هائبة hâ-ile, (*fig.*) فاحمة fâju-a; — **Dra-**
mat'ic, (-'ik) (*a*) (*lit.*) هائلوی hâ-ilevî;
 (*fig.*) فُجیع feji'; — **Dramat'ically**,
 (*ad.*) فُجیعاً feji' sôuretdé; — **Dram'atist**, (*n*) (*lit.*)
 فاحمِه feji-âne; — **fâju-a** nûvîs.

Drape, drāp, (ʔa.) donatmaq; — **Drāp'er**, (n.) tezyin et.; — **Drāp'ery**, ('er-) (n.) chouhaju; — **Drāp'ery**, ('er-) (n.) manifotrajuluq; — **Drāp'ery**, ('er-) (n.) manifotra tijāreti, (pl) قاتار qoumashlar; — **Drāp'ery**, ('er-) (n.) manifotra eshyāsu, (hangings) پردeler; — **Drāp'ery**, ('er-) (n.) asgular.

Drastic, dras'tik, (*a.*) شدید shedîd, (*lit.*)
زجرى zejri; (*n*) (*med*) قوتلى مهسل qou-
vetli mûs-hil

Draught, *dräft*, (*n.*) جریان *jereyân* ;
چکیش *chekish* ; (*drink*) اچیش *ichish* ;
بودوم *youdoum* ; (*fig.*) ایچی *ichki* ;
(*sketch*) طاسلاق *taslaq* ; قروکی *qroki* ;
(*writing*) مسوده *müsvedde* ; (*mai*)
چکیدیکی *chekdiki* *sou* ; (*fish*) چکیش
chekish ; — *of air* هوا جریان *jereyânu*
havâ ; قوراندەرد *qourander* ; **forced**—
جبری *jereyânu jebri* ; **at a**—
بر چکیشده *bir chekishde* ; بر بودومده *bir*
youdoumda : — **Draughts**, (*tz*) (*n.*)
دامة *dama* ; **to play at**— اویناق
dama oynamaq , — **Draughts'man**,
(*n.*) رسام *ressam*, مهندس *mühendis* ;
(*writer*) مسود *müsevvid* ; (*lit.*) منشی
münshî ; — **Draughts'manship**, (*n.*)
رسالق *ressamlık* ; مَسودلک *müsevvidlik* ;
(*fig.*) قلمییه *qoumveyi qalemıyye* ;
منشلق *münshîlik*.

Draw, draw, (v.a.) چكَمَك chekmek;
(fig.) ا. جلب jelb et.; ا. جذب jezb et.;
(extend) كرمك germek; (receive) ا. ا. اهز et.;
(art) تأمّن te'min et.; (art) چيزمك chizmek;
ترسيم tersim et.; (mar.) صو چكَمَك sou chekmek, (n.)
چكيش chekish; كشيده keshide; to-
aside ب. طرفه bir tarafa chekmek;

[DRA-DRI] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, liēr, in; mine;

(fig.) آياتماق; **to — back** (v.n.) geri çekilmek; (fig.) (v.n.) sarfu nazar et. **to — in** çekilmek; qusalmaq; قالدیوق; **to — over** (fig.) jelib et.; qandurmaq; **to — up** dizilmek; (mil.) tabour ol.; (compose) qaleme qaleme almaq; (stop) dourmaq; **to — a bill** bir poliche çekmek; **to — money** havâle vermek; **to — para** para almaq; **to — back**, (-bak) mahzûr (pl.) mehâzir; (duty) istirdâd; (sum) i-âde edilen meblag; **to — Draw/bridge**, (-brij) taqma keuprû; **— Draw'ér**, (-n.) cheken; (fin) çekmeje; havâle veren; (bo.v) don; **— Drawee**, (draw-ê) havâle alan

Drawing, draw'ing, (n.) çekme. (lit.) jerr (art) resim; qara qalem; (lottery) çekilme; واردات (pl. & com) keshide; طوغری — vâridât; حاصلât; in — dôrou; out of — yanlush; **— book**, resim defteri; **— room**, qabûl salonou; صالونى واغون **— room car** salonlou vagon.

Drawl, drawl, (v) kekelemek; اوزاتما muruldanmaq; (n.) ouzatma

Drawn, drawn, (a.) çekilmish; (game) basha bash, (mat) (mat).

Dray, drā, (n.) (beuyûk-) araba; **— man**, arabaju.

Dread, dred, (n.) qorquu; دهشت dehshet, (lit.) hashyet; (v.a.) tedhish; qorqoutmaq; (lit.) tedhish et.; **— Dread'ful**, (-fôol) qorqounj; (lit.) ma-hôuf; **— Dread'fully**, (ad.) qorqounj bir halde; مدهش صورتده; **— Dread'less**, (a.) pervâsuz.

Dream, drēm, (n.) rû'yâ; (fig.) xilâ houlyâ; hayâl; (v. n.) rû'yâ geurmek, (fig.) telhayyûl et.; **— Dream'er**, (n.) (fig.) xilâl

hayâl-perver; telhayyûl eden; **— Dream'less**, (n.) rû'yâsuz; (fig.) hayâlsiz; **— Dream'y**, (-i) rû'yâ gibi; (fig.) dalgun.

Dreary, drēr'i, (a.) me'yôus; **Drear'ily**, (-i-li) (ad.) me'yôusâne

Dredg, drej, (n.) tarraq; (mar) tarraq; (v.a.) ounlamaq; (cooking) pane yapmaq; **— Dredg'ing**, (-i'ing) (n.) tarama; ounlama.

Dregs, dregz, (n. pl.) tortou; (fig.) süprüntü.

Drench, drensh, (v.a.) uslatmaq; (lit.) ishba' et.; (n.) علاج ilaj; shouroub; **— Drench'ed**, (shd) (a) uslanmush; (in) (le-) meshbû'

Dress, dres, (n) elbise; اثواب esvab; (fig. lit) kisve; libâs; (v.a.) giydirmek; (lit.) tanzîm et.; (fig.) tezyîn et.; (prepare) ihzâr et.; (sore) temizlemek; pansuman yapmak; **full —** beuyûk üniforma; **— coat**, resmî elbise; (frac) elbiselek; **— goods** elbiselik; qoumashlar; **— maker**, terzi; **Dress'er**, (n.) giydiren; (fig.) tertib eden; (med.) tumarju; (table) tezyah

Dressing, dres'ing, (n) giyinme; توالت... (pl) elbise... tovalet...; (fig.) zînet; (sauce) salcha; (land) terbiye; kirizme; gübre sherbeti; (med) pansuman; **— case**, tovalet chantasu; **— gown**, rob; **— room**, giyinme odasu; **— room**, gardubob.

Dressy, dres'i, (a.) temiz giyinir; geus-terishli.

Dribble, drib'l, (v.n.) damlamaq; (slaver) salyasu; (v.a.) damlatmaq;

(For Turkish pronunc.) past, lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōōn, shut; müte, very, tū چيوو ch, sh ش; th ث; zh ژ [DRI-DRO]

(fig.) تدريجاً tedriyen yapmaq;
— away توكتمك tuketmek

Drift, drift, (n.) سورمه sürme; (mar.) حريان jereyân, دوشمه dūshme; (heap) كومه küme; ييغين yugun; (geol.) ترسات birikinti, (lit.) كيد ressubât; (mining) قانال qanal, كيد gechid; (aim) مقصد maxad, هدف he-def; (v.a.) سوزوكلمك sürüklemek; sürüklenmek; (v.n.) سوزوكلمك sürüklenmek; (heaps) دوشمك dūshmek; (yughulmaq) ييغيلمك yughulmaq; (toplanmaq) (lit.) تراكم terâküm et; — wood, سابع sâbih odoun.

Drill, dril, (n.) مثقب misqab; (agr.) ياتاق yataq, اوجاق ojaq; (sowing) چيري tohoum makinesi; (row) ديمي dimi, churpu, صيره sura; (cloth) دوq doq; (v.a.) دلمك delmek; (agr.) سورهلامق su-ralamaq; (mil.) تعليم اتديرمك tâ'lim etdirmek, — plough, — tohoum makinesi; **Drill'ing, (n.)** دلم delme; (mil.) تعليم tâ'lim; — machine مثقب misqab makinesi; — master تعليم معلمی tâ'lim mou-allimi.

Drink, dringk, (n.) ايجيك ichki; (pl.) مشروبات meshrôubât; (v) ايجمك ichmek; (fig.) يوتماق youtmaq; to — to the health of (ك) صحتته (in-) suhhatine-ichmek; (ك) شرفته ايجمك (in-) sherefine ichmek; — money بخشش bahshush; — **Drink-able, (a.)** ايجيلير ichilir; (lit.) قابل شرب qâbili shûrb; — **Drink'er, (n.)** عياش ayyâsh.

Drip, drip, (n.) طاملامه damlama, (roof) طاملالاق damlalıq; ساجاق sachaq; (v.n.) طاملامق damlamaq; — **stone,** ياغ sachaq; — **Dripp'ing, (n.)** اریش طومور یاغی erimish domouz yâ.

Drive, driv, (v.a.) سورمه sürmek, ايجك itmek; (fig.) سوق a. sevq et; (fig.) اداره idâre et; (nails) ميخلامق muhlamaq, چاقق chaqmaq; (force) زورلامق zorlamaq; — on سورمك sürmek; qoshdourmaq; — out (den-) chuqarmaq; (دن) ميخلامق; (v.n.) چارچق charpmaq, اتولماق atulmaq; (carriage) كيتمك gitmek; (mar.) دوشمك dūshmek; (fig.) سورمه sürüklenmek; (n.) سوزمك sürme; (excursion) كيديش gidish, تنزه

tenezzüh; (hunt) تعقيب tâ'qîb; (road) araba yolou, شوسه shose; full — تام deurt nala; تام سرعتله tam sür-atle; — **Driv'er, (n.)** سوروجی sürücü; (carriage) آرابهجي arabaju; (motorcar) شوفور shofeur; (railway) ماکينيسست qondükteur, قوندوکتور ma-kinist.

Driving, driv'ing, (a.) محرك mouharrik; (fig.) ولولهل velveleli; (n.) سوق sevq; (fig.) هدف hedef, (lit.) سائی sâ-iq; — box, آرابهجي arabaju yeri; — wheel, آنا تکرلک ana charq; — ana tekerlek.

Drivel, driv'l, (n.) ساليه salya; (fig.) ساليه سي آتق salya-su aqmaq; (fig.) ساجهلامق sachmalamaq

Drizzle, driz'l, (n.) خفيف ياغور hafif yâmour; صول سېكن soulou sepken; (v.n.) (ياغور) سېمك (yâmour-) serpmek.

Droll, dröl, (a.) تحف tahaf; — **Droll'ery, (-er-i)** (n.) تخلفق tabafluq

Dromedary, drum'e-dar-i, (n.) هجين hejin; دوه deve.

Drone, drön, (n.) ارکک آری erkek aru; (fig.) خيلاز haylaz; (dalqavouq) (dalqavouq); — **Drön'ish, (a.)** تنبل tenbel; — **Drön'ishly, (ad)** خيلازجه haylazja; (dalqavouqja).

Droop, dröop, (v.n.) سارماق sarqmaq; (fall) دوشمك dūshmek; (fig.) سقوط souqout et.; (bot.) صولق solmaq; — **Droop'ing, (a.)** بايلماق bayulmaq; — **droop'ing, (a.)** دوشگون dūshgün; سارماق sarq; (fig.) بايغين baygun.

Drop, drop, (n.) طامله damla; (lit.) قطره qatra; (fall) دوشمه dūshme; sou-qout; (hanging) آسغی asgu; كوپه küpe; باستيل palanga; (pl) طاملانه damlatmaq; (a.) شکر sheker; (v.n.) طاملامق damlamaq; (fig.) دوشمك dūshmek; سقوط souqout et.; (sink) باطمق batmaq; (end) bitmek; — in تامم tamam ol., — in ايجيچي كيرينورمك icheri girivermek; (طاملامق) (damlamaq); — into (fig.) (ثي) الله a. (e-) qonmaq, (ثي) قونق (i-) elde et.; — off دوكولمك deukül-mek; فوت او. dūshmek, (fig.) طاملاتماق damlatmaq; (v.a.) فوت او. dūshmek; (let go) ييراقق buraqmaq; (anchor) فوندا founda et.; (fig.) اسقاط isqât et.; (fig.) كسمك kesmek; (break off) ihrağ; (a.)

only; routine; through; tuck; müsée; give, join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[DRO-DUC] (انگلیزچه کلماتک تلفعی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr, in, mine,

(lit.) قطع علاقه qat-u alāqa et; (utter) seüyleyivermek; — **a note** بر بوضله کوندرهك yazuvermek; — **curtain**, bir pousla geundermek. — **Drop-ping**, (n.) طاملامه damlama, (pl) saline صحنه بردوسی suzuntu; حایعات zây u-ât, (dung) qoush قوش کوبردوسی
Dropsy, drop'si, (n.) استسقا istis-qâ (-illeti), — **Drop'sical**, (-'si-kal) (a) استسقالی istisqâli
Dross, dros, (n.) حروف jûrôuf; (fig.) دکر سر süpruntü, deyersiz sheyler, — **Dross'y**, (a) (-'i) حروفی jûrôufli, (fig.) دکر سر deyersiz.
Drought, drowt, (n.) قورالقی qouraq; sousouzlucq; — **Drought'y**, (a) (-'i) قوراق qouraq, sousouz صوسز
Drove, drôv, (n.) سور sûru, küme, — **Drôv'er**, (n.) صیغیرتاج sughurt-mach, چوبان choban
Drown, drown, (v.a.) بوغی bômaq; (fig.) بوغلق basdurmaq, (v.) بوغلق boghoulmaq, غرق ol; — **Drowned**, (nd) (a) بوغولمیش boghoul-moush, معروف mâgrôuq.
Drowse, drowz, (n.) او یوشوقاق ouyou-shouqlouq, او یوقلامق ârluq; (v.) او یوقلامق ouyouqlamaq, پینه کلمهک pineklemek; (v.) او یوشدیرمق ouyoushdourmaq; — **Drows'ily**, (zi-li) (ad.) او یوقلا بیرهق ouyouqlayaraq, سرسم بر حالده sersem bir halde; (fig.) لاقیدانه laqaydâne; — **Drows'y**, (zi) (a) او یوشوق ouyou-shouq; سرسم sersem
Drudge, druĵ, (v.n.) چوق چالیشق choq chalushmaq; (fig.) جانی جیمیق (janu chuqmaq); (n.) اسبر esir, kenle, — **Drudg'ery**, (jer-i) (n.) آغیر ایش âr ish; (fig. pl) خدمات سلیه hide-mâtu süflıyye; — **Drudg'ingly**, (jing-li) (ad.) چوق اوغراشوق choq ôu-rasharaq, مشقته meshaqqatle
Drug, drug, (n.) اعجاز ejzâ; علاج ilaj; (pl.) (اجزای طبعیه) (ejzâyü tubbiyye), (com) ساتیلماز مال satulmaz mal; (fig.) مشتریز müshterisiz metâ', — **Drugg'ist**, (gist) (n.) اعجاز تاجر ejzâ tâjiri; (ajzâji) (ejzâju)
Drugget, drug'et, (n.) کچه keche, فرنک frenk halusu; اورتو eurtü.
Druid, drô'id, (n.) مجوسی (meĵusı)
Drum, drum, (n.) طاول davoul; ترامپه

trampete; (bo.v) قوطی qoutou, ظرف zarf, (mach) چرخ charq, اسطوانه üs-touvâne, (ear's) رار zar, (lit.) طبل tabel; — **stick**, دکنک deynek, آل el, — **Drumm'er**, (n.) غاوولجی davouljou; ترامپه ترامپهتجی trampeteji
Drunk, drungk, (a) سرخوش sar-hosh, to get — sarhosh سرخوش ol, — **Drunk'ard**, (n.) سرخوش sar-hosh; عیاش ayyâsh, — **Drunk'en**, (a) سرخوش sarhosh; (fig.) مست mest; — **Drunk'eness**, (n.) سرخوشی sar-hoshlonq, (lit.) سکر حال sikri hâl
Druses, drô'sez, (n. pl) دریلر dürziler..
Dry, dri, (a) قورو qourou; (lit.) یابس yâbis; (thirs'y) صوماش sousa-mush, (fig.) یاون yavan, (lit.) خایده hâyide; (milk) سوتسز sütsüz; (vine) قورونق (seq) (v.a.); سرت sert; قورونماق qouroutmaq; (fig.) بیتیرمک bitirmek, (v.n) قورونماق qouroumaq, — **ness**, (n.) یوسب yûbûset; قورونق qouroulouq; (lit.) مانیعوطرا mani-fotra, — **light**, (n.) بواق سیا berrâq zuyâ, (fig) فکر سالق fikri sâlim; — **Drî'er**, (n) سیقاق سیقاق sıqatîf, قورونماکنسی qouroutma makinesi; — **Dry'salt**, (-sawlt) (v.a.) طوزلاق touzlamaq; قورونماق qouroutmaq
Dual, dū'al, (a.) (lit.) متنا müsennâ; — **Dū'alism**, (-izm) (n.) ایکلیک ikilik; (lit.) سنâ-ıyyet; — **Dū'alist**, (n.) ایکلیکک معتمد senâ-ıyyet; (lit.) سنâ-ı, — **Dū'al'istic**, (-ik) (a) سنâ-ı, — **Dū'al'ity**, (-i-ti) (n.) ایکلیک ikilik
Dub, dub, (v.a.) وورمق vourmaq; (con-fer) توجبه tevĵih et, ناسب nasb et, (n.) خبره darbe
Dubious, dū'bi-us, (a.) شهبهلی shühbe-li; (lit.) مبهم mübhem, — **ly**, (ad.) mübhem sôuretdde; — **ness**, (n.) مبهمیت mübhemıyyet
Dublin, dub'lin, (n.pr.) دویلین düblin.
Ducal, dū'kal, (a) دوقهلق doqalucq...
Duchy, duch'ı, (n.) دوقهلق doqalucq; — **Duch'ess**, (n.) دوشس dūshes.
Duck, duk, (n.) اوردهک eurdek; (darling) طالديرمق sevgili; (v.a.) دالدورمق daldurmaq; ایصلاقم ıslatmaq; (v.n.) یابان یابان yaban eurdeyi; — **Duck'ling**, (n.) اوردهک بالازی yavrou.
Ductile, duk'til, (a.) یومشاқ yumshaq;

möte. foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث, th ذ; zh ز [DUD-DUP]

(fig.) حلم halīm , سور دیکور seuz dinler ,
— **Ductil'ity**, (-tū'fī-tū) (n.) (sci) انجراز injirâr ,
inturâq , (fig.) حلم hilm ,
(lit.) انحنأ inhînâ
Dudgeon, duj'un, (n.) حنجر hancher ,
(fig.) حدت hiddet , کین kin ; غیظ gayz
Due, dū, (a) لایق lâyuq ; (proper) عائد â-id ;
راعی râji' , mahsûus ; (fig.) وعدهسى تمام tam ;
حقیق haqîqî , (fin) وعدهسى تمام tam ;
واجب التأدیة vajib-ut-te'diye ; (ad.) تمامâ tamâmên ;
تام haqq , (fin) مطلوب mat-lûub , (jee) احرت üjret ;
(tal) رسوم rû-sûum ; — **to** عائد (ه) â-id ;
(e) — **to** (ه) â-id ; (resulting) حسیله hasebîle ,
دن ناشی den-nâshî , **to become** —
vâ'desi gelmek ; **to pay** — **attention**
haqqile diqqat et
Duel, dū'el, (n) دوئلو dū-ello , **to fight**
a — dū-ello et .
Duet, dū-et' , (n) دوئتو dū etto
Dug, dug, (a) قازیش qazulmush , (n.)
مه meme .
Duke, dūk, دوق dūq ; دوقه dūqa , —
Duk'edom, ('dum) (n.) دوقهلق dūqaluq
Dulcimer, dul'si-mer, (n.) سطور san-tour
Dull, dul, (a) طونوق donouq ; صیقلیتلی suquntulu ,
(slow) آغز âr batî ; (fig.) غبی gabî ;
(cheerless) روحسز rûuh-souz ; معموم mâgmûum ;
(blunt) کور keur basuq — **ness**, (n) صیقلیتی suquntu ;
غیاوت ga-bâvet ; حماقت hamâqat ; کورلک keurlük ;
طونوقلق donouqlouq . — **Dull'ard**, (n.)
احق ahmaq , (salmaz) (salmaz) .
Duly, dū'li, (ad) اصولاً ousûulen (fig.) ;
تمامâ tamâmên ; حقیله haqqile ; (time)
اصولاً منتخب «elected» — **received**
ousûulen «muntehab» ; — **received**
(fin.) تمامâ tamâmên ahz edilmish (-dir) ;
(letter) وقتنده اخذ ایدلش (-dir) ;
(dir) vaqtinde ahz edilmish (-dir)
Dumb, dum, (a) دیلسز dilsiz , (lit.) ابکم ebkem ;
(fig.) صامت sâmî ; — **ly**, (ad) دیلسز sessizje ;
— **ness**, (n.) دیلسزlik dilsizlik , (lit.)
ابکمیyet ebkemiyyet ; **to strike** —
آغزنى طیعامق âzunu tuqamaq ; شاشیرتمق shashurtmaq ; — **bells**,

گۈلله gülle ; ژیمناستیک گۈللهلری jımnastik
gülleleri ; — **show**, پاندومینه pandomine .
— **Dumfound'**, (-fownd') (v.a.) صوصدیرمق sousdourmaq , (fig.)
حیرتده بیراقت shashurtmaq , hay-retde buramaq , — **Dumfound'ed**,
(a.) شاشیر mû-tehayyır
Dummy, dum'mı, (n.) (pers) دیلسز dilsiz ;
(fig.) مانیکن maniken ; (imitation) تقلید taqlid
یاپما yapma .
Dump, dump, (n) صیقلیتی suquntu ,
(v.a) نیشهسزlik nesh-esizlik ; آتمق at-maq ;
بوشالتمق boshaltmaq , — **Dump'ish**, (a)
نیشهسز nesh-esiz , صیقلیتلی su-quntulu , — **Dump'y**, (-'ı)
(a) بودور bodour , (pers) طیفنار tuqnaz
Dun, dun, (a) قویو qoyou (قهیره رنکی) (-qâhve rengi) ;
(n.) (zo) دوری آت do-rou at
Dun, dun, (v.a.) آلهجی ایستهمک alajânu
istemek ; صیقلشدیرمق suqushdurmaq ,
(n.) (pers) آلهجلی alajalı ; (belâ-lu) (demand) آلهجق طالی alajaq talebi,
نیه tepe ihtârname ; (hull)
Dunce, duns, (n.) سرسم sersem ; غی gabî
Dung, dung, (n.) پىسلىك pislik , (agr) گۈبره gübre ,
(v.n) پىسlemek pislemek , (v.a.) گۈبره
لهمک gübrelemek ; — **hill**, مریله gübre yughunu , (fig.)
mezbele
Dungeon, dun'jun, (n) زندان zundan ;
(v.a) زندانه آتمق zundana atmaq
Duodecimal, dū-o-des'i-mal, (a) اون on
اون ایکیده on ikide bir .
Dupe, dūp, (n.) آبدال abdal ; احق ahmaq ;
(v.a) آلداتماق aldatmaq
Duplex, dū'pleks, (a) مصاعف mouzâ-af
چیت chift .
Duplicate, dū'pli-kât, (a.) چیت chift ,
صورت iki nûs-ha .. , (n) نسخه sôu-ret ,
(lit.) نسخه تاییه nûs-hayî sâniye ;
(v.a.) قویپه qopya et ; نسخه تاییه nûs-hayî
sâniye chuqarmaq ; (double) تاییه taz-îf et ;
— **Duplica'tion**, (-'shun) (n.) تاییه taz-îf ;
— **Duplici'ty**, (si-ti) (n.) (fig.)

only; routine; thorough; tuck; müsée; give; join; though; et. . etmek; ol = olmaq

[DUR-DYS] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, change; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

desise دسیسه iki yüzlülük ایکی یوزلیک
Durable, dūr'a-bl, (a) طایانی dayanuqlu; (fig.) دواولی devâmlu; — **Dūr'ably**, (bli) (ad.) دواولی صورتده devâmlu sôuretd; — **Dūrabil'ity**, (-bil'i-ti) طایانه dayanma; دوام devâm; — **Dūrâ'tion**, (-'shun) (n.) دوام devâm; müddet, (phl) صبرورت sayrûret. to be of long — چوق سوزمک choq sürmek; — of a «revolution» مدتی «دوره» bir «devr» müddeti.
Durazzo, dōō-rāt'so, (n pr) دراج draj.
During, dūr'ing, (prep) ایشاندن esnâsunda; ده ...de; . da ظرفنده
Dusk, dusk, (n.) قارارتی qarartu; الچه نیم ظلمت alaja qaranluq; (lit.) nîm zoulmet; شفق shefaq; — **Dusk'iness**, (n.) (fig.) کدر keder; — **Dusk'y**, (-'i) (a) قارانلیق qaranluq; قویو qoyou; (lit.) مظلم mouzlim; (fig.) مکدر mûkedder; — **Dusk'ily**, (ad) مغمرانه mâgmômâne.
Dust, dust, (n) توز toz; (v.a) توزخی آلیق tozounou almaq; سوزمک süpürmek; (sprinkle) (توز) سوزمک (toz-) serpmek; — **cart**, چوب آرابهسی cheup arabasu; — **man**, تنظیمات tanzîfât arabasu; — **pan**, فاراش farash; — **Dust'er**, (n.) توز بزی toz bezi; — **Dust'y**, (-'i) (a) توزی tozlu.
Dutch, duch, (a.) قلمنک felemenk..; (n.) قلمنکجه felemenkje; — **man**, قلمنکلی felemenkli.
Duty, dū'ti, (n.) وظیفه vazîfe; خدمت hidmet; ایش ish; (respects) احترام ihtirâm; (lit.) تعظیبات tâ'zîmât; (tax) vergi, رسوم rûsûm; — **Dū'tiable**, (a.) وریکجه تابع vergiye tâbi'; رسوم rûsûm alunur; — **Dū'tiful**, (-'ti-fûl) (a.) وظیفه شناس vazîfe-shinâs; (fig.) خدمتده hidmetde; — **Dū'tifully**, (ad.) (lit.) وظیفه شناسانه vazîfe-shinâsâne; احترامکارانه ihtirâmkyârâne; (lit.) تعظیبتکارانه tâ'zîmkyârâne;

fulness, (n.) وظیفه شناسلی vazîfe-shinâsluq
Dwarf, dwawrf, (a n) بودور bodour; (pers) کوچولمک kü-chûltmek; — **Dwarf'ish**, (a.) کوچولمک küchûk; — **Dwell**, dwel, (v.n.) اقامت iqâmet et; اقامت otourmaq; (remain) قالمق qalmaq; (fig.) دوام devâm et; (-on) «Dwell'er», (n.) اصرار usrâr et.; — **Dwell'ing**, (n.) سکنته sekene; — **Dwell'ing**, (n.) اقامت iqâmet; — **house** mesken; — **place** mahalli iqâmet.
Dwindle, dwin'dl, (v.n) کوچولمک kü-chûlmek; آزالماق azalmaq; (v.a.) آزالتماق azaltmaq; — **away** زایل ol. .
Dye, di, (n.) بویا boya; رنگ renk; (v.a.) بویامق boyamaq, — **Dy'er**, (di'ër) (n.) بویاجی boyaju; — **Dy'ing**, (di'ing) (n.) بویامه boyama; (lit.) تلوین telvîn, — **house** بویا فابریقهسی boyahâne; (boya fabriqası)
Dying, dī'ing, (a.) اولمکده eulen; اولمکده eulmekde; (n.) اولوم eulûm; (fig.) زوال zevâl.
Dynamics, di-nam'iks, (n.) جراثقال jerri esqâl; میحت mebhâsi harekyât; — **Dy'namo**, (di'na-mo) (n.) دینامو dinamô.
Dynamite, din'a-mit, (n) دینامیت dinamit.
Dynasty, din'as-ti or di'nas-ti, (n.) خاندان hânedân; — **Dynas'tic**, (-'tik) (a.) خاندان hânedân...
Dysentery, dis'en-ter-i, (n.) دیزانتیری dizanteri, قانلی قانلی qanlu bâsour; — **Dysenter'ic**, (-'ik) (a.) دیزانتیری dizanterili.
Dyspepsia, dis-pep'si-a, (n.) سوءهضم sôuyi hazm, هضمسزلق hazm-suzluq; — **Dyspeptic**, (-'tik) (a.) سوءهضم sôuyi hazm.; (sick) هضمه مبتلا sôuyi hazme mübtelâ; (fig.) مریض marîz; — **opinion** بدبینلیک bedbînlik; (lit.) افکار مریضه (efkyâru marîza).

E

Each, êch, (a.) هر her; هر بيري her biri; بهري beheri; — **other** بى بى birini. (lit.) يکديگرى yekdigirini...

Eager, e'ger, (a.) ايسته کلى istekli; (lit.) خواهشگر hâhishger; حريص haris; — **ly** (ad.) ايسته کله istekle; خواهشله hâhishle; (fig.) شدتله shiddetle; — **ness**, (n.) خواهش shiddetli arzû; خواهش hâhish; (fig.) حرص hurs; (lit.) تهالك tehâlûk.

Eagle, e'gl, (n.) قارتال qartal; — **sighted**, نافذ keskin geuzlû; (lit.) نظرى nâfiz nazarlu; — **Eag'let**, (n.) قارتال ياوروسى qartal yavrousou.

Ear, êr, (n.) قولاق qoulaq; (fig.) دقت diqqat; **to lend an—** قولاق وىرمك qoulaq vermek; ديكلمك dinlemek; **walls have—s** ! يرك قولاي وار yerin qoulâ var !; — **ache**, (-âk) قولاي آغرىسى qoulaq ârusu; — **lap**, قولاي مەسى qoulaq memesi; — **mark**, (n.) اشارت ishâret; — **wig**, (co.) قولاي قاقان qoulâ qachan; (fig.) مرائى mürâ-i; — **Eared**, (êrd) (a.) قولايلى qoulaqlu; — **Ear'less**, (a.) قولاقسىز qoulaqsuz.

Ear, êr, (n.) باشاق bashaq; (v. n.) باشاقلانماق bashaqlanmaq; — **Eared**, (êrd) (a.) باشاقلى bashaqlu.

Earl, êrl, (n.) ئەرل erl; قونت qont; — **Earl'dom**, (-'dum) (n.) قونتلىق qontlouq.

Early, êr'li, (a.) ارىن erken; (fig.) عجله ajele; وقتسىز vaqitsiz; (ad.) ارىن ارىن ارىن ارىن erken; — **bird**, (n.) ارىن قالقار erken qalqar; (صبحى) (sabahju); — **life**, (n.) كنجلك genjlik; (in his-) كنجلكندە kenjliyynde; — **in the morning** ارىن صبح sabah erken ..; — **Ear'liness**, (n.) ارىنلىك erkenlik; (fig.) عجله ajele.

Earn, êrn, (v. a.) قازانق qazanmaq; — **Earn'ings**, (-'ingz) (n. pl.) قازانچ qazanj; (savings) تصريفات tesarroufât.

Earnest, er'nest, (a.) جدى jiddî; حقيق haqiqî; (eager) استكلى istekli; (lit.)

خواهشگر hâhishger; (n.) جديت jiddiyet.

Earnest, er'nest, (n.) (money) پى (آقچەسى) pey (-aqchesi); تامينات te'minât; — **ly**, (ad.) جدى jidden; صورتده jiddî sôuretd; حقيقه haqiqaten, — **ness**, (n.) جدى jiddiyyet, — **hope** اميد jiddî-ümîd; اميد قوى ümîdi qavî.

Earth, êrth, (n.) طوبراق topraq, (lit.) ارس hâk; (land) قاره qara; (ast) ارض arz; (world) دنيا dünyâ, yer yüzü; (v. a.) كومك geummek; (fig.) كومولك geumûlmeq; طوبراق كىرمك toprâ girmek; — **ly**, (a.) ارضî arzî; (fig.) دنىوى dün-yevî, مادی maddî; — **Earth'en**, (êrth'n)(a.) (دن) topraq (-dan); — **Earth'enware**, (-wâr) (n.) چاناق chanaq, چوملك cheumlek; فایانس fa-yans; (pl) طوبراق معمرلاق topraq mâ'moulâtu; — **Earth'quake**, (-'kwâk) (n.) زلزله zelzele, حرکت hareketi arz; — **Earth'liness**, (n.) (lit.) دنيا dünyâ-perestlik.

Ease, êz, (n.) راحت rahat; (lit.) رفاه re-fâh; (facility) قولايلىق qolayluq, سهولت sühûlet; (v. a.) ياتىشدىرمق yatushdurmaq; خفيملىتمك hafifletmek; (free) قورتارماق qourtarmaq, تسهيل tes-hîl et.; — **Ease'ful**, (-'fûl) (a.) راحت rahat, (lit.) آسوده âsûde; ساكن sâkin.

Easel, êz'l, (n.) سهپا sehpâ.

East, êst, (n.) شرق sharq; (mar.) كون شرقى gün doghoushou; (a.) شرق sharqî; ... شرق sharq ..; — **Near**, — شرق sharqu qarîb; — **Far**, — آقصابى axâyû sharq; — **Middle**, — شرق sharqu vasatî; — **most**, (a.) اك شرقدهكى en sharqdaki; (lit.) مۇنتەھايى sharqî; — **ward**, (ad.) شرقه طوغرى sharqa dôrou; — **East'ern**, (a.) شرق sharqî; — **Church** اورتودوكس كىلىسى ortodox kilisesi; — **Empire** شرق روما امپراطورلىقى sharqî roma impratorlîu; هندستان (hindis-tân); — **East'erly**, (a.) شرق sharqî;

[EAS-ECO] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē, hēr, in, mīne;

...mütevejîh, (şrom) شرقدن şarqdan. şarqa شرقه متوجه; şarq شرقی ...
Easter, eş't'er, (n.) باسقاليه pasqalya; —
eggs, yomurdelaş, pasqalya you-mourtalara
Easy, ez'i, (a) سهیل qolay, سهل; (fig.) راحت rahat, (manqul) ساسن sâ-km, آسوده âsûde, (loose) گوشک gevshek, (unt) یواش! yavash!, (mil) hafif yoll!; stand — (mil) yerinde rahat!, to take it ehemmiyyet vermemek; (ibne) تەلەش telâsh etmemek; — chair, qoltouq (sandalye); — going, (a) (:o) قیدسز qaydsuz; (fig.) راهبان rahvan; سربستلیک mülâyım, — virtue, سربستلیک serbestlik, (lit.) هفتت huffet; (of-) hafif-meshreb, سربست serbest, شریف مشرب hafif-meshreb, — Eas'ily, (ad.) قولایجه qolayja, راحتجه rahatja; — Eas'iness, (n) قولایلق qolayluq, سهولت sühûlet, (fig) رفاه refâh, (indulgence) مۇلایمەت mülâyemet, مۇساحە mû-sâmaha.
Eat, et, (v.a.) چەك yemek, (fig) صرف et, (corrode) کیمیرمەк kemirmek, چەك چۈرۈتمەк; (v n) yemek, (lit.) ekl et; — Eat'able, (a) یەنەر yenir, (lit.) qâbili ekl; (n pl) مە'کولات me'kyûlât; — Eat'er, (n) ییەن yiye, (lit.) âkil; (fig) کیمیریجی kemiriji, — Eat'ing, (n.) چە yeme, (act) ییەjek; (a) tenâvül; — house yemek-hâne, آشخانا ash-hâne.
Eau-de-Cologne, ô'de-ko-lôn', (n.) qolonya (-souyou). قولونیا (صوبی).
Eaves, êvz, (n pl) صاچاق sachaq, چىقىنى chuquntu, — 'drop, (n.) صاچاق صوبى sachaq souyou, آقنى aquntu; (v) گىزلى دىگەنەك gızli dinlemek; — 'dropper, tejjessüs et., — merâqlu, (n.) مەرجەس mü-tejessis.
Ebb, eb, (n.) جىزr zevâl, (fig.) زوال zevâl, سۇقۇت souqûut; (v n) جىزr ol, (sink) دىگەنەك immek, (declâne) (fig.) بولاق azalmaq, (declâne) zevâl boulmaq; — tide, جىزr jezr.
Ebony, eb'on-i, (n) آبانوز abanoz; — Eb'onist, (n) آبانوزجى abanozjou; (مدىفى) (sedefî)

Ebriety, e-bri'e-ti, (n) سىر خوشلق sar-hoshlouq; (lit.) سىكر حال sikri hâl
Ebullient, e-bul'yent, (a) قانار qay-nar; (fig.) غالىندە galeyânda. (lit.) müteheyyij, — Ebulli'tion, (e bul'i-shun), (n) قايىنامە qaynama, تەيىج (lit) galeyân, (fig) lit teheyyüj, جوشش jûushish.
Eccentric, ek sen'trik, (a) (n) كىسندىق eksentrik; خارج عن المركز hârijî anil-merkez, (عجائب) garîb, — Eccentric'ity, (-s'i-ti) (n) خارجيت hârijîyyeti anil-merkez; (fig.) غرابەت garâbet.
Ecclesiastical, ek-kle-zi-as'ti-kal, (a) كىلىسە kiliseye â'id; كىلىسە kilise, روهانى rûhânî, «affairs» «امور» روهانى kilise ishleri, «oumûru» rûhâniyye.
Echelon, esh'e-long, (n) (mil) ئەشەلون eshelon, قەدەمە نىظامى qademe nizâmu; en — قەدەمە نىظامى qademe nizâmunda.
Echo, ek'ô, (n.) عەكس axi sedâ, (lit.) تەنن tanîn; (fig.) تەقلید taqlid, (pers) عەكس ax et.; (v a.) تەكرار tekrâr et.; (fig.) تەقلید taqlid et., (flatter) تەبەسبۇس tebas-bous et..
Éclat, â-klâ', (n.) (lit.) شەئە sha'shâ; شان shân.
Electic, ek-lek'tik, (a) اىقتىباسى iqtibâsî; (broad) احاطەلى ihâtalı, اىقتىفائى iqtitâfı; (phil.) اىقتىفائى iqtitâfı; — Eclectic'ism, (-ti-sizum) (n) (phil) اىقتىفائىيە mesleki.
Eclipse, e-klips', (n.) كۈسۈف kûsûuf; (moon's) خۇسوف housûuf; (darkness) سۈنمە seunmek; (fig.) سۈنمە seunmek; (lit.) اىنتۇفا intufâ, (v n) (ast) تۇتۇلماق toutoulmaq; (fig.) سۈنمە seunmek; (lit.) مۇنتافى muntafi ol; (v.a.) (fig.) كۈرەتەك keurletmek; — Eclipsed', (sd) (a) (ast.) تۇتۇلماق toutoulmoush; (sd) (a) (ast.) مۇنكەسif münkesif; (fig) سۈنمە seunmüsh; (lit.) مۇنتافى muntafi.
Ecliptic, e klip'tik, (n) (a) (ast) دایرة الشمس dâ-iretûsh shems..., (a) خۇسوف kûsûuf; (fig) سۈنمە seunmek.
Economy, ek-on'o-mi, (n.) ئىقتىساد eqonomı; (a) تەساروف tesarrouf; (system) اىقتىساد iqtisâd; (rules) احكام ahkâm; (operations) قانۇن qavâ id;

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[EDU-EGG] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mīne;

irfāni; — institution (n) مکتب mekteb, (lit.) دارالعرفان dārūl-irfān, (pl.) mektebler; مؤسسات تدریسیه müessesātu tedrisiyye; — Ed'ucātor, (-tur) (n.) معلم mou-allim; (fig.) مربی mürebbi; — Ed'ucāted, (td) (a.) تحصیل کورمش tahsil geurmüşh, (lit.) منور münevver.

Educe, ē-dūs', (v.a.) (-from) چیقارماق (دن) (den-) chuqarmaq; (lit.) استخراج istihrāj et., استدلال istidlāl et.; — Edū'cible, (s'ibl) (a.) چیقاريله ییلیر chuqarulabilir, (lit.) قابل استخراج qābili istihrāj; — Eduction, (ē-duk'shun) (n.) استخراج ihrāj; (fig.) استخراج istihrāj.

Eel, ēl, (n.) ییلان yulan balugh.

Efface, ef-fās', (v.a.) سيلمک silmek; Efface qazumaq; (fig.) ازاله izāle et.; — Effacement, (n.) سیلینتی silinti; (fig.) زوال zevāl.

Effect, ef-fekt', (n.) فاعل fi'l, تأثیر te'sir; (result) اثر eser; نتیجه netije; (reality) حقیقت haqiqat; (v.a.) یاپماق yapmaq; حقیقت haqiqat; (v.a.) حاصل ol.; — Effect, (n.) تأثیر te'sir et.; in — فی الحقیقه fil-haқиqa, to that — بونک ایچون bou housōusda, of no — تأثیرسز te'sirsiz; — Effect, (n.) تأثیر te'sir; to take — مؤثر mü-essir ol.; (fig.) مؤثر mü-essir et.; — Effective, (-tiv) (a.) فاعل fi'l; (powerful) مؤثر mü-essir; — Effectively, (ad.) فعلاً fi'lēn; مؤثر mü-essir ol.; — Effectiveness, (n.) فاعلیت te'sir; — Effectless, (a.) تأثیرسز te'sirsiz; — Effects, (n.pl.) اثرات eshyā; (fin) تحویلات tahvilāt; (property) مال mal, (pl.) اموال emvāl; — Effectual, (-tū-al) (a.) مؤثر mü-essir; معتبر mōu'teber; (earnest) جدی jiddi; قطعی qat-i; to prove — مؤثر mü-essir ol.; فایده fayda et..

Effeminate, ef-fem'in-āt, (a.) قادین کی qadun gibi; قورقاق qorqaq; (v.a.) قادینه بکنزک qaduna benzetmek; (fig.) ضعف ویرمک zâf vermek, (v.n.) قادینلاشق qadun-lashmaq; (fig.) اینجه مک injelmek; — effem'inacy, (-in-a-si) (n.) قادینه qaduna benzeyish; (fig.) ضعف zâf, کموشک gevsheklik.

Effendi, ef-fen'di, (n.) افندی efendi.

Effervesce, ef-fēr-ves', (v.n.) کوپورمک keupürmek; قابارماق qabarmaq; (fig.)

ای. feverân et.; — Effervescence, (-ens) (n.) کوپورمه keupürme; (lit.) فوران feverân; — Effervescence, (-ent) (a.) کوپورن keupüren; (fig.) جوشغون joshgoun. feverânlu, فورانی

Efficacious, ef-fi-kā'shus, (a.) تأثیرلی te'sirli, کمايی kifâyetli; — Efficacy, (-fi-ka-si) (n.) تأثیر te'sir, (fig.) کمايی kifâyetli

Efficient, ef-fish'ent, (a.) مؤثر mü-essir; کمايی kifâ-yetli, (pers.) ایلیریشلی elverishli; (n.) فاعل fâ-il; عامل âmil; (pers.) اهل ehl; (mil.) ایلیریشلی elverishli (کوکلی) (geunlülü); — Efficiently, (ad.) کمايی kifâyetle; — Efficiency, (-si) (n.) اهللیت ehliyyet; (lit.) کمايی kifâyet; (power) تأثیر te'sir; (mech.) ایش ish, قدرت qoudret.

Effigy, ef-fi-jı, (n.) تصویر tasvır; (resim) (likeness) müşâbeheth.

Efflorescent, ef-flo-res'ent, (a.) (lit.) نور ناغلار toz müzehher; (chem.) متکرج mütekerrij; — Efflorescence, (-ens) (n.) چیچک آچه chichek achma, (lit.) زهر tezezhür; (chem.) توزلانما tozlanma, (lit.) تکررj.

Effluent, ef'floo-ent, (a.) آقان aqan, جاری jâri; (lit.) متشعب mütesha'ib; (n.) قول qol, شعبه shōn'be; — Effluence, (-'floo-ens) (n.) جریان jereyân; (fig.) هجوم hūjōum.

Efflux, ef'fluks, (n.) آقینتی jereyân, اقینتی aquntu.

Effort, ef'fort, (n.) غیرت gayret, سعی sâ'y; (pl.) مساعی mesâ-i; to make an effort — غیرت gayret et.; — Effortless, (a.) عاقل âtul; (easy) قولای qolay, زحمتسز zahmetsiz.

Effrontery, ef-frunt'ēr-i, (n.) کستاخلق küstâhluc; حیاسزلق hayâsuzluq

Effulgent, ef-ful'jent, (a.) پارلاق parlaq; (fig.) شمعشعلی sha'shâlu.

Effuse, ef-füz', (v.a.) دوکمک deukmek; (lit.) نشر neshr et.; (lit.) ابدال ibzâl et.; — Effusion, (-zhun) (n.) دوکوله deukülme; (lit.) انتشار intishâr; (act) دوکمک deukme; — Effusive, (-siv) (a.) مبدول mebzûl; (emotion) هیجانلی heyejânlu.

Egg, eg, (n.) یومورطه youmourta; (lit.) یومورطه قاتماق qatmaq; (fig.) تحریک et.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote, foot; mōṭu, shut; mūle; very; tū; چپو ch; ش; sh; th; th; zh; [EGL-ELD]

tahrîk et. — **shell**, يومورطه قابوغي you-mourta qabôu; — **plant**, باضايجان patlujan, — **shaped**, يومورطه شكلنده youmourta sheklinde, بيضى beyzî.
Eglantine, eg'lan-tin, (n.) يابانى كل ya-bâni gül.
Egoism, e'go-izm, (n.) بىلىك benlik, (lit.) انانيت enâ-yyet; (fig.) خودبينلىك hod-binlik, — **E'goist**, (-ist) (n.) ئەغوئىست ego-ist, (phil.) انانى enâ-i; — **Egoist'ical**, (-ik-al) (a) انانى enâ-i, بىلىك benlik; (fig.) خودبينانە hodbinânê.
Egotism, e'go-tizm, (n.) خودبينلىك hod-binlik; (a.) كىندىندىن بحث (ايجە) kendinden bahs (-etme); (lit.) تەفاھر tefâhour; — **E'gotist**, (-tist) (n.) خودبين hodbin; kendini beyenmish.
Egregious, e-gr'ej-i-us, (a.) فوق العاده fevqal-âde; عظيم azîm
Egress, e'gres, (n.) چىقىش chuqush; خروج hourôuj.
Egret, e'gret, (n.) توغ tough; سرغوج sorgouj.
Egypt, e'jipt, (n. pr.) مصر musur; — **Egypt'ian**, (-'shi-an) (a.) مصر... musur; مصرى musrî; (n.) مصرى musurlu.
Eider, i'der, (n.) اوردك eurdek; — **down**, (n.) پوپلە pouple, قوش تويى qoush tûyü.
Eiffel-tower, if'el-tow'er, (n. pr.) ئىفل ئەيفل eyfel qoulesi.
Eight, ât, (a.) سەكەز sekiz; an — (n.) طاق sekiz kürekji, (mar.) سەكەز كۆرەنجى sekiz kürekji, طاق taqum; (boat) دەرت چىفتە deurt chifte, (a.) (سەكەزلىك fouta); — **Eight'een**, (-'en) (a.) ئون sekiz; — **Eight'eenth**, (-'enth) (a.) ئون sekizinji; (n.) ئون on sekizde bir; — **Eight'fold**, (a.) سەكەز قات sekiz misli, (a.) سەكەز qat; — **Eighth**, (ât'h) (a.) سەكەز sekizinji; (n.) سەكەز sekizde bir; — **Eighth'ly**, (ad.) سەكەزنجى sekizinjisi; (lit.) ئامنا sâminen; — **Eight'ieth**, (-'i-eth) (a.) سەكەزنجى sexeninji; (n.) سەكەز sexende bir; — **Eight'y**, (-'i) (a.) سەكەز sexen.
Either, e'thèr, or i'thèr, (pron.) يا ya; يە ya; ھىرى her biri; ھىرى bir.
Ejaculate, e-jak'û-lât, (v.a.) چىقارتق chuqartmaq; فىرلاتق furlatmaq; (utter)

ماغرىق bârmaq; — **Ejaculâ'tion**, (-'shun) (n.) چىقارمە chuqarma; (utterance) سەس ses, نىدâ nidâ
Eject, e-jekt', (v.a.) چىقارمە chuqarma; tard et.; (fig.) دەق def et.; (dismiss) عەزل azl et.; (a.) isqât et.; — **Ejection**, (-'shun) (n.) isqât; (vomiting) استىراغ istifrâgh; — **Eject'ement**, (n.) (jud) استىرادا ihrâj; istirdâd; — **Eject'or**, (-'er) (n.) چىقاران chuqaran.
Elaborate, e-lab'or-ât, (v.a.) ايشلەمەك ishlemek; چالۇشماق chalushmaq; (fig.) اصلاح ihtimâm et.; (improve) مەھارەت uslâh et; دۈزەلمەك düzeltmek; (a.) مەھارەت mâhirâne (-yapulmush) (a.) مەھارەت mâhirâne; — **Elaborâ'tion**, (-'shun) (n.) ايشلەمە ishleme, ياپما yapma; (refinement) تەكەم مۇل tekemmül; (process) (lit.) تەكەم tekevün; حصول housôul.
Elan, â-long', (n.) ھەمە hamle; vital — (phil.) ھەمە ھايات hamleyi hayât.
Elapse, e-laps', (v.n.) گەچمەك gechemek, مۇرور mürrûr et.
Elastic, e-las'tik, (a.) الاستىقى elastiqî; (lastikli) (lastikli); (a.) لاستىكى lastik; (n.) لاستىكى lastikli eürme; — **Elastic'ity**, (-tis'i-ti) (n.) الاستىقى elastiqiyyet.
Elate, e-lât', (a.) يۈكەك yûxek; (fig.) مەغرور mâgrôur, عەزەت azametli; — **Elâ'tion**, (-'tion) (n.) مەغرور gourôur, عەزەت azamet.
Elbow, el'bô, (n.) دىرەك dirsek; (v.a.) دىرەكلەمەك dirseklemek; (v.n.) دىرەك ياپماق dirsek yapmaq; (fig.) چارپىق charpîq, سوقۇلماق soqoulmaq; out at — دىرەك يېزىق dirseyi yurtuq; — **grease**, (-grez) (n.) زەھت zahmet; ۋاشما ousashma, سىلە silme, تەمىزلىك temizlik; — **room**, (n.) كىيىم kyâfi yer; (fig.) مەيدان meydân ferahluq; ھەلەق ferahluq.
Elder, eld'er, (a.) ھەياش dâha yashlu; يۈك beuyûk; (n.) ياشلى yashlu; (fig.) قەدىم qidemli; (rel.) باش papaz; «ben» — «my» — «den yashlular; بىدەن beuyûkler; — **ly**, (ad.) ياشلى yash-

only; routine; thrôugh; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ELD-EL.E] (انگلیزجه کلماتک تلغفی ایچون) act, change; cārd; red; mē, hēr, in, mīne.

luja; — **brother**, بویوک برادر, beuyük birâder; (âbâ) (âbey). — **sister**, (âbla) بویوک همشیره, beuyük hemshire; (âbla), — **Eld'ership**, (n.) یاشلیق yashlıluq, (fig) قديم qidem; (pl. ق. rel) هیئت اختیاریهسی kılıse hey-eti ihtiyârıyyesi

Elder, eld'er, (n.) (-tree) مرور آناهی mür-ver âju

Eldest, eldest, (a) انک یاشلی en yashlı, بویوک انک en beuyük, — **son**, بویوک اوغل, beuyük olou; (jud ق. lit) اکبر اولاد ekberi evlâdu zukyûr; — **daughter**, بویوک قیزی, beuyük quzu; بویوک کیمه, beuyük keime,

Elect, ē-lect', (v. a) انتخاب intihâb et; (a) منتخب müntehab; (fig) نامزد nâm-zed; **bride** — نیشانی nishanlı; — **president** — «رئیس» منتخب «re-îsi» müntehab; («رئیس» لاحق «re-îsi» lâhîq); **the** — (pl. ق. rel) (اولای کرام) (evlâyâ kirâm) to be elect'ed انتخاب intihâb edilme; — **Election**, (-shun) (n) انتخاب intihâb, (pol) انتخابات intihâbât; — **Electioneer**, (-shun-ēr') (v. a) پروانده یایی propa-ganda yapmaq; — **Elect'ive**, (-t'iv) (a) انتخاب intihâbi; .. انتخاب intihâbi; — **Elect'ively**, (ad.) بالانتخاب bil-intihâb; انتخاب intihâbla; — **Elect'or**, (-t'ur) (n.) منتخب müntahib; — **Elect'oral**, (-t'or-al) (a) انتخاب intihâbi, هیئت انتخاب intihâb; .. — **committee** انتخاب intihâbi hey-eti intihâbiyye, (منتخب müntahibler enjûmeni); — **votes** آرای انتخاب intihâbiyye; **Elect'orate**, (-t'or-ät) (n.) منتخب müntahibluk, (pl) منتخب müntahibler.

Electric, e-lek'trik, (a.) ... الکتریکی elek-trik, غیر ناقل (n.) الکتریکی (elektrik); (n.) ناقل (elektrik); — **machine** الکتریکی ماشین makinesi; — **spark** شراره الکتریکی shi-râreyi elektrikiyye; — **current** جریان الکتریکی jerey ânu elektriki; — **Elect'ric'ian**, (-sh'an) (n.) الکتریکی elek-trikçi; الکتریکی متخصصı elektrik mütahassusu; — **Electric'ity**, (-s'ti-ti) (n.) الکتریسیته elektriki (phys.) الکتریکی electricity; — **Elect'rify**, (-fi) (v. a.) الکتریکlemek (fig.) الکتریکlemek mebhout et.; — **Electrifica'tion**, (-fi-kä'-shun) (n.) الکتریکleme

elektriklemek, (n.) الکتریکی elektriki tahvil; — **Elect'rically**, (ad.) الکتریک elektrikle.

Electro-, e-lek'tro-, — **chemistry**, (n.) کیمیای الکتریکی kimyâyi elektriki; — **meter**, (n.) الکتریکی ساعی elektrik sâti; mou-addid, — **plate**, (v. a.) galvaniz et, قاپلامaq, — **Electrol'ysis**, (-i-sis) (n.) تحلیل الکتریکی tahlili elektriki; — **Elec'trotype**, (-tip) (n.) الکتروتیپ elektro-tip; قلیشه qlishhe.

Elegant, el'e-gant, (a.) ظریف zârîf; شوق shuq, —ly, (ad.) ظریفانه zarîfâne; — **El'egance**, (-gans) (n.) شوق shuqluq; (lit.) ظرافت zarâfet

Elegy, el'e-ji, (n.) مرثیه mersiye, — **Elegiac**, (e-le'ji-ak or -ji'ak) (a.) مرثیه mersiye tarzında; (fig.) hazin ماتلی mâtemli

Element, el'e-ment, (n.) عنصر ounsour; (principle) اساس esâs; (pl) مبادی me-bâdî, (phys) اساسات esâsât; (chem.) anâsur, (fig.) طبیعت tabi'at (pl) (chem.) ej'sâmu basite; (ast.) pil; (ast.) kemmiyyât, (rel) ekmek ve sharab, **water is the** — of fish بالعنک مابه الخیاتی صور balughun mâbihil hayâtu soudour, **in one's** —s تام یرنده tam yerinde, (nesh-esi یرنده) (nesh-esi yerinde); **out of one's** —s نشئه سن nesh-esiz; «**play**» is his — «او یونه» میتلادر «ouyouna» mübtelâdur; او یونسز یاهمن ouyounsouz yapamaz; — **s of** «**geo-metry**» «هندسه» مبادی me-bâdî «hen-des»; **four** —s عناصر ارבעه anâsuru erba a; — **Element'al**, (a.) عناصر anâsur; — **Element'ary**, (-a-ri) (a.) اساسی esâsî; basit; (primary) ابتدائی ibtidâ-i; — **education** tahsil ibudâ-i.

Elephant, el'e-fant, (n.) فیل fil; a white — (fig.) (ناحوش بر هدی) (nâhosh bir hediye).

Elevate, el'e-vât, (v. a.) قالدیرمق qal-durmaq; یوکسيلمک yuxeltmek; (lit.) تشیط tēshît et.; (v. a.) (elevate) (lit.) تشیط tēshît et.; جانلاندیرمق janlandurmaq; (gun) ارتقاء یرتمک یرتمک (gun) refi' mou-allâ; (poet.) رفیع refi'; — **Elevā'tion**, (-'shun) (sci.) ارتفاع یرتفâ; (fig.) یوکسلك yexeklik; (lit.) رفعت rif-at; (act) یوکسيلمه yuxeltme; (lit.) یوکسك یر refi', (hill) تپه tepe;

möte, foot, möön, shut, müte, very, tü چيوو; ch چ, sh ش; lh ث; th ذ, zh ز [ELE-EMA]

yükek yer, — El'evātor, (tur) (n.)
يوكسلتن yuxelten. آسانسور asanseur;
— El'evāted, (td) (a) يوكسك yükek;
(lit.) على mütefi', (fig.) المُنْتَفِع mütet'ef;
Eleven, e-lev'n, (a) اون بر on bir: —
Elev'enth, (a) اون برينجي on birinji
Elf, elf, (n) جن jin; پري peri. — **Elf-
ish**, (a) جن گي jin gibi, (fig.) (اوقاتى)
(oufajuq)
Elias, e-li'as, (n pr.) الياس ilyas
Elicit, e-lis'it, (va) چيقارماق chuqar-
maq; (fig.) ائلاماق anlamaq, (lit.)
استخراج istihrāj et.
Elide, e-lid', (v a) حذف hazf et, (jud)
ابطال ibtāl et.
Eligible, el'i-ji-bl, (a) قابل انتخاب qābili
intihāb; (desirable) مناسب mināsib;
الويريشلى mouvāfuq, (qualified)
elverishli; — **Eligibil'ity**, (-bil'i-ti)
مناسب اوله mināsib olma; (lit.)
ترجيحاً rūjhān, **El'igibly**, (ad.)
ترجيهن terjihen.
Eliminate, e-lim'in-āt, (va) اتق at-
maq برطرف chuqarmaq (fig.)
ber-taraf et.; (math) ازاله izāle et.;
— **Eliminā'tion**, (-'shun) (n.)
اخراج ihrāj, (fig.) دفع def'i; ازاله izāle;
(math.) hall حل
Elision, e-lizh'un, (n.) حذف hazf.
Elite, ā-lēt', (n.) الك زكیدهسى en gūzidesi;
الك ممتازى en mūmtāzu: **the—of society**
الك كبار زevāt; (kibar sunufun en gūzī-
deleri).
Elixir, e-lik's'ér, (n.) اكسير ixir; —of
life اكسير حيات ixiri hayat.
Elk, elk, (n.) كبيك geyik; صيغين su-
ghun.
Ell, el, (n.) اندازه endāze; ارشون arshun.
Ellipse, el-lips' (n) قطع ناقص qat-u nā-
qus; بى beyzī; — **Ellip'sis**, (-'sis)
(n.) (gram) حذف hazf; تقدير taqdīr:
— **Ellip'soid**, (-'soid) (n.) قطع ناقص مجسم
qat-u nāqusu mūjessem; — **Ellip'-
tic**, (-'tic) (a) بى beyzī; (gram)
مخدوف mahzōuf; — **Elliptic'ity**, (-'ti-
ti) (n.) بىغي beyzuyyet.
Elm, elm, (n.) قاره آج qara āj.
Elocution, el-o-kū'shun, (n.) نطق
noutq; (lit.) خطابه hutābe; (eloquence)
(lit.) خطابت hutābet; (fig.) بلاغت belā-
gat; — **Elocū'tionist**, (n.) بلاغت معلمى

belāgat mon-allimi, (fig.) حطيب hatīb,
(nātuqa-perdāz).
Elongate, e-long'gāt, (va.) اوراتقى ou-
zatmaq, (lit.) تمديد temdid et. —
Elong'ated, (td) (a) (بك) اورون (pek-)
ouzun; (lit.) تمت mümted; — **Elon-
gā'tion**, (-'shun) (n.) اوراتقى ouzatma,
(state) اورامه ouzama, (lit.) امتداد imti-
dād; (sci) تطاول tetāvül; (distance) بعد
bōu'd.
Elope, e-lōp', (v.n) قاچق qachmaq; —
Elope'ment, (n) قاچمه qachma; قرار
firār, he eloped with the «girl»
«قىزى» quz, la qachdu, «قىزى» قاچدى
«quzu» qachurdu
Eloquent, el'o-kwent, (a) (lit.) ناطقه
nātuqalu; بلاغته belig; — **ly**, (ad)
belāgatle; (lit.) بلعانه beligāne; —
El'oquence, (-kwens) (n.) (lit.) طلاقت
talāqat; بلاغه nātuqa; (fig.) bel-
lāgat.
Else, els, (pron) باشقه bashqa.; ديكر di-
ger.; (ad) ياكود yâhoud, — **where**
ديكر طرفده bashqa yerde.; **any one** —
باشقه هر كيم bashqa her kim.;
باشقه باشقه bashqasu.; **no one** —
باشقه هيچ بر كيمه bashqa
hich bir kimse.; **nothing** —
باشقه هيچ بر شي bashqa
hich bir shey; **what** — ?
باشقه كيم bashqa ne?; **who** — ?
باشقه كيم bashqa kim?; **nowher** —
باشقه هيچ bashqa
hich bir yerde.
Elucidate, e-lū'si-dāt, (va.) ايصاح
izâh et.; (lit.) تنوير tenvir et.; —
Elūcidā'tion, (-'shun) (n.) ايصاح izâh;
tenvir. — **Elū'cidative**, (tiv)
ايصاح izâhi.
Elude, e-lūd', (va.) بر طرف ber-taraf
et.; (fig.) قاچق qachmaq, صيبرئى suy-
rulmaq.
Elusion, e-lū'zhun, (n.) قاچمه qachma;
(fig.) قاچماق qachmaq; — **Elū'sive**,
(n.) دسبى desîseli; قاچماقلى qachamaqlu;
— **Elū'sory**, (-'so-ri) (a.) جعلى jā'li, yapma;
(lit.) مغفل mōugfl.
Elysium, e-lizh'i-um, (n.) ليزه elize;
جنت jennet
Emaciate, e-mā'shi-āt, (va.) ضعيفلاقم
zayufatmaq; (v n) ضعيفلامق zayufila-
maq; زوال erimek; (fig.) بولاق
zevāl boulmaq; — **Emaciā'tion**,
(-shun) (n.) لافراق lâgarluq.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[EMA-EMB] (انگلیزجه کالک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

Emanate, em'a-nāt, (*v n*) چیمق chuqmaq; (*lit.*) صدور soudour et.; (*arise*) نشت nesh-et et.; — **Emanā'tion**, (-'shun) (*n.*) (*lit.*) صدور soudour, تبعان nebe-ân; نشت nesh-et.

Emancipate, e-man'si-pāt, (*v.a.*) قورتارمق qourtarmaq, آزاد azâd et.; — **one's self** قورتولمق qourtoulmaq; (*fig.*) تهررد tejjerrüd et.; — **Emancipā'tion**, (-'shun) (*n.*) قورتوله qourtoulma, (*fig.*) حریت hürriyyet; (*act*) تخلص tablis, (*lit.*) اعتاق i'taq; — **of slaves** منع اسارت men-i esâret; — **of women** (*lit.*) حریت hürriyyet-i nisvân; — **Emancipā'tionist**, (-'shun-ist) (*n.*) منع اسارت طرفدارı men-i esâret tarafdarı; — **Eman'cipātor**, (-tur) (*n.*) قورتاران آزاد azâd eden; (*fig.*) قورتاران قورتاران; خلاصکار halâskyâr.

Emasculate, e-mas'kü-lāt, (*v.a.*) خادم hadum et.; (*so*) ایدیش ughdush et.; (*fig.*) صغف ویرمک zâf vermek.

Embalm, em-bām', (*v.a.*) (*lit.*) تحنيط tahnit et.; (*perfume*) تطير tâ'tir et., (*preserve*) اعتقا hufz et.; (*fig.*) اعتقا i'tinâ et.; — **Embalmer**, (em-bām'ër) (*n.*) (تحنيطچی) (tahnitçi).

Embank, em-bang'k', (*v.a.*) سد ياپمق sedd yapmaq; — **Embank'ment**, (*n.*) سد sedd; ريختیç ruhtum.

Embargo, em-bār'gō, (*n.*) آمبارغو ambargo; (*mar.*) توقیف tevqif; ممنوعیت memnôu-uyyet; to lay an— آمبارغو توقیف vazu' et.; (*fig.*) توقیف tevqif et.; (*fig.*) منع men et..

Embark, em-bār'k', (*v.a.*) يولهکمک yüklemek; (*v n.*) ارکاب irkyâb et.; — **in** (*fig.*) کيريشمک girishmek; (e-) .. (ه) bashlamaq; — **Embarkā'tion**, (-'shun) ارکاب irkyâb.

Embarrass, em-bar'as, (*v.a.*) صيقمق suqmaq; حيقيني ويرمک suquntu vermek; (*perplex*) شاشيرتمق shashurtmaq; صيغيلمش (-'asd) (*a*) suqulmush, شاشيرميش shashurmush; — **Embarr'assment**, (*n.*) صيقينى suquntu; شاشيغينلىق mouzâyaqa, (*fig.*) ساشيغونلۇق sashigunluq.

Embassy, em'bas-i, (*n.*) سفارت sefâret; (place) سفارتخانه sefâret-hâne.

Embattled, em-bat'ld, (*a.*) طيرطيللى turtullu; ديشلى dishli; (fortification) مارغالى mazgallu.

Embellish, em-bel'ish, (*v.a.*) سولهکمک süslemek; — **zînet**, (*n.*) تزئين tezyin et.;

Embell'ishment, (*n.*) سوس süs, زينت zînet; (*lit.*) تزئينات tezyinât.

Ember, em'ber, (*n. pl.*) قور qor (-atesh) life's last— (*lit.*) صوك شعله' حيات son shôu'leyi hayât.

Ember-days, em'hër-dāz, (*n. pl.*) پرهيز perhîz günleri.

Embezzle, em-bez'l, (*v.a.*) غصب gasb et.; — **irtikyâb** ارتکاب irtikyâb et.;

Embezz'lement, (*n.*) ارتکاب irtikyâb; سوي استمال sôuyi isti'mâl; (*pl*) آچيق achiq; ذمت zimmet.

Embitterment, em-bit'er-ment, (*n.*) (*lit.*) مرارت merâret, انفعال infu-âl.

Emblazon, em-blā'zn (*v.a.*) آرمه ياپمق arma yapmaq; (*fig.*) تزئين tezyin et.; (*lit.*) تسعيد tes'id et., — **Emblā'-zonment**, (*n.*) آرمه arma; (*fig.*) زينت zînet; نقش naqsh

Emblem, em'blem, (*n.*) اشارت ishâret; (*lit.*) آرمه arma; (*deviz*) رمز remz; تيمسال timsâl; — **kitâbe** کتابه kitâbe; (*symbol*) تيمسال timsâl; —

Emblematic, (-blem-at'ik) (*a.*) (*lit.*) تيمسالى timsâlî; — **Emblem-at'ically**, (*ad.*) اشارتله ishâretle, رموزله rûmôuzla; (*lit.*) تيمسالى اولهوق timsâlî olaraq.

Embody, em-bod'i, (*v.a.*) برلشديرمک birleshdirmek, (*fig.*) جامع jem et.; — **ifâde** افاده ifâde et., (*v n.*) ihtivâ et.; (*fig.*) تيمسالى timsâlî; — **Embod'iment**, (*n.*) (*act*) تيمجم tejemmou' (*fig.*) ifâde; (*fig. lit.*) تيمسال timsâl (-müjessen).

Embolden, em-böld'n, (*v.a.*) جسارت teşjîc et.; — **jesâret** vermek, (*lit.*) teşhîj' et..

Emboss, em-bos', (*v.a.*) قازارتق qabartmaq; (*art.*) قازارتمه ياپمق qabartma yapmaq; — **Emboss'ment**, (*n.*) قازارتمه qabartma; قاقه qaqma.

Embow, em-bō', (*v.a.*) اكريلتمک eyriltmek; قوس قavis yapmaq.

Embowel, em-bow'el, (*v.a.*) باغرساقلىق barsaqlarunu chuqarmaq; (*fig.*) بوشالتمق boshaltmaq.

Embrace, em-brās', (*v.a.*) قوجا قالمق quajaqlamaq, (*lit.*) در آغوش der-âgôush et.; (*adopt*) قبول qabûl et.; (*comprise*) احاطه ihâta et.; (*fig.*) احتوا

môte; foot, mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; lh ذ; zh ژ [EMB-EMO]

ih tivâ et.; (v n) سارلق sarulmaq; — **Embrace/ment**, (n.) قوچاقلاشمه qou-jaqlashma, (lit.) معاقله mou-âneqa; (fig.) شمول shümôul.

Embracer, em-brâs'er, (n) راشي râshî; — **Embrâc'ery**, (s'er-i) (n.) رشوت تکلکلی rûshvet teklifi.

Embrasure, em-brâ'zhûr, (n.) آرەلق araluq; (ml) مارغال mazgal.

Embrocation, em-bro-kâ'shun (n.) ایصلاتە uslatma, نطل natul, (lotion) علاج ilaj.

Embroider, em-broid'er, (v) نقش ایشله مک (n) نقش aqush ishlemek; — **Embroid'erer**, (-'er-er) (n.) نقش ایشلەین naqush ishleyen, (naqushju) (نقشچی); — **Embroid'er-y**, (-'er-i) (n.) نقش naqsh, (nâsh); صیرمه ایشله me ishleme; gold — صیرمه ایشله me surma ishleme; — **frame** کرکف ger-gef; — **needle** طبع tughl.

Embroil, em-broil', (v.a.) بوزمق boz-maq, قارشیدیرمق qarushdurmaq; — **Embroil/ment**, (n) قارشیقلىق qarushuqluq; (lit.) تشوش teshevûsh.

Embryo, em'bri-ô, (n.) جنین jinîn, (lit.) رەشیم reshîm; (fig.) بیدایت bidâyet; in— (lit.) رەشیم حالندە reshîm hâlinde; (fig.) qouvvede; — **Embryôn'ic**, (n'ik) (a.) (lit.) جنینی jinîni; رەشیی re-shîmî; (fig.) ناتمەم nâ-tamâm; ابتدائی ibtidâ-f.

Emend, e-mend', (v.a.) اصلاح uslâh et; (n) تصحیح tas-hih et.; — **Emendâ'tion**, (-'shun) (n.) اصلاح tas-hih, تصحیح emen-dâ'tory, (-to-ri) (a.) اصلاح uslâhî; (lit.) تنقیحی tenqihî; تصحیح tas-hihî.

Emerald, em'ér-ald, (n.) زمرد zûmrûd; (types) کوچوک حروفات kûchûk hourôu-fât.

Emerge, e-merj', (v.n.) چىققى chuq-maq; (n) خروچ hourôuj et., (reappear) ظهور a. (تکرار) (tekrar-) zoughôr et.; (result) حاصل ol; — **Emer-gency**, (-'jen-si) (n.) ظهور zoughôr; (occurrences) ظهورات zoughôrât; (lit.) وقایع غیرملاحظه veqâyi gayri melhûza; (need) لزوم lüzûmu âjil; (a.) لزوم فوق fevqal-âde...; یاردیمچی yârdum-ju...; — **men** یاردیمچی ame-amele; فوق العاده ame-amele; **in case of** — ایجابنده ijâbunda; حین hîni hâjetde; لزوم عاجل حالنده

lüzûmu âjil hâlinde, — **Emer-gent**, (-'jent) (a.) چىقان chuqan; ظهور zoughôr eden; (fig.) عاجل âjil; ناکهبانی nâgihânî.

Emeritus, e-mer'it-tus, (a) معزول mâ'-zôul; (مقاعد) (mûteqâ-id).

Emersion, e-mer'zhun, (n.) ظهور zoughôr; (تکرار) کورونه (tekrar-) geurünme

Emery, em'er-i, (n) زیمپارا zumpara; (v.a.) زیمپارالامق zumparalamaq; — **paper** زیمپارا کاغدی zumpara kyâdu.

Emetic, e-met'ik, (n) مقي mou-qayyi.

Emigrate, em'i-grât, (v) هجرت hijret et; — **Em'i-grant**, (n. ح) مهاجر mühâjir; (pl) مهاجرین mühâjirîn; — **Emigrâ-tion**, (-'shun) (n.) هجرت hijret; مهاجرت mühâjeret.

Eminent, em'î-nent, (a) يوكسك yuxek; كزیده âlî; (distinguished) (lit.) گزیده güzide; نامدار nâmdâr; — **ly**, (ad.) کماله kemâlile; (fig) عایتله gâyetle, (حق) ziyâdesile, — **domain**, (istimlâk) (haqqu istimlâk): — **Em'inance**, (-nens) (n.) يوكسكك yuxeklik, (lit.) رفیع rif-at, (height) ارتفاع irtifâ'; تپه tepe; (distinction) شهرت shehret, (lit.) ممتازیت mümtâziyyet; His — (حرماتلو) (hürmetlou..); (rûtbetlou...).

Emir, em-ër', (n.) امیر emîr, — **Em'irate**, (-ât) (n.) امارت emâret; امیرلك emirlik.

Emissary, em'î-sa-ri, (n.) مأمور مخصوص me'môuru mahsôus; (spî) جاسوس jâsôus, خبر mouhbir; (channel) قاتال qanal, مجرا mejrâ; (a.) منتشر mûn-teshir

Emission, e-mish'un, (n) اخراج ihrâj; نشر neshr; (quantity) مقدار miq-dârû ihrâj; (phys.) انتشار intishâr; tertîb; — theory انتشار نظریه سی intishâr naza-riyyesi. — **Emis'sive**, (-'siv) (a.) ناشر nâshir; — **power** قوه quov-veyi nâshire.

Emit, e-mit', (v.a.) چىقارمق chuqarmaq, نشر neshr et.; (sci.) اخراج ihrâj et.; (utter) بیان beyân et.; افاده ifâde et.

Emollient, e-mol'yent, (n. ح) ملین müleyyin.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

EMO-ENA] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Emolument, e-mol'ū-ment, (n.) استفاده istifāde; واردات vāridāt, (salary) (salarıy) mouhassasât

Emotion, e-mō'shun, (n.) هیجان hey-e-jân; (lit.) تهییج tehey'yūj; (pl.) تهیجات tehey'yūjât; — **Emō'tional**, (-'shun-al) (a.) هیجانی hey-ejânlu; مهیج mü-tehey'yij.

Emperor, em'per-or, (n.) امپراطور im-prator.

Emphasis, em'fa-sis, (n.) شدت shid-det; قوت qouvvet; (fig.) اهمیت ehem-miyyet; — **Em'phasize**, (-'fa-siz) (v.a.) شددت shiddet vermek; (fig.) (v.a.) اهمیتله ehemmiyyetle beyân et.; — **Emphatic**, (-fat'ik) (a.) قوتلی shiddetli; قوتلی qouvvetli; — **Emphatically**, (-fat'ik-al-i) (ad) شددتله shiddetle; (fig.) (v.a.) اهمیتله ehemmiyyetle; (lit.) مصرأ mou-surran.

Empire, em'pîr, (n.) امپراطورلق im-pratorlouq, (domimon) (fig.) حاکمیت hâki-miyyet.

Empirie, em-pîr'ik, (a) علمی amelî, (lit.) تجربه tejrübî, (phil.) ihtibârî, (lit.) علمی tedrîbî; (n.) (تجیشمت) علمی amelî (-yetishmish); (med) دیپلوماسز diplomamasz doqtor; (charlatan) diplomamasz doqtor; (med) شارلاتانلق sharlatanluq, (lit.) تطیب tetabboub.

Employ, em-ploy', (v.a.) قولالانق qoul-anmaq, (lit.) استخدام istihdâm et; (n.) مأموریت me'môuriyyet, hidmet; in «my» «benim» خدمتمده — **Employee**, (em-ploy-ē') (n.) مأمور me'mour; (pl) مأمورین müstahdimîn; — **Employ'er** (n.) مأمور patron; (افندی) (efendi); — **Employment**, (n.) قولالانق qoul-anma; استخدام istihdâm; (occupation) خدمت hidmet.

Emporium, em-pō'ri-um, (n.) بازار pazar; پیاسه (مرکزی) piyasa (-merkezi); (shop) مغازه maghaza; (fig.) خزینه hazîne — of intelligence (lit.) خزینه hazîneyi irfân.

Empower, em-pow'er, (v.a.) صلاحیت مساعدله salâhiyyet vermek, (n.) مساعدله mûsâde et.; (lit.) اقدار iqdâr et..

Empress, em'pres, (n.) امپراطورچه im-pratoricha; (fig.) حاکمه hâkime.

Empty, emp'ti, (a) بوش bosh, (lit.) تهی tehi; خالی hâlî; (vain) بیهوده bey-hôude; نافله nâfile; (v.a.) بوشالتمق bosh-altmaq; (lit.) تخلیه tahliye et; (fig.) بوشالماق boshalmaq; (v.n.) دورکولم deukûlmek, to feel — (fig.) آجیقمق ajuqmaq, to come away — handed, (a.) eli bosh deunmek; — **handed**, (a.) eli bosh; (lit.) تهی tehi dest, — **Emp'tiness**, (n.) بوشلوق boshlouq, (lit.) خلا halâ; (n.) بیهودهلک beyhōudelik; (fig.) بطلان bout-lân; (pl) جزئیات jüz-ıyyât

Emulate, em'û-lât, (v.a.) چالاماق cha-balamaq, رقابت reqâbet et.; (imi-tate) تقلید taqlid et.; — **Emulâ'tion**, (-'shun) (n) مسابقه müsâbaqa; رقابت reqâbet; — **Em'ûl-âtor**, (tur) (n.) رقیب raqib; — **Em'ûlâtive**, -ly, (tiv. -li) (a & ad.) (lit.) مسابقتکارانه müsâbaqat-kyârâne; — **Em'ûlous**, (-lus) (a) غیور gayyôur; (eager) حریص harîs; (lit.) غبطه gubtakesh.

Emulsion, e-mul'shun, (n.) سوییه sübye; سحلب sâleb; — **Emul'sive**, (-'siv) (a) یومشاتیجی yumushatuju.

Enable, en-â'bl, (v.a.) مساعدله mü-sâde et; (lit.) اقدار iqdâr et.; — **te'mîn** et.

Enact, en-akt', (v.a.) احراا ijrâ et; (pol) تصدیق tasdiq et; قبول qabôul et.; (law) shekli qânûn-ıyyet vermek; to be enacted تصدیق قانونت کسب ا. tasdiq edilmek; qânûniyyet kesb et.; **beit enacted that** tasdiq olounor (که) تصدیق tasdiq (ki); — **Enact'ment**, (n) تصدیق tasdiq; قبول qabôul; (law) qânûn قانון; قرارنامه qararnâme, (pl) مواد mevâddı mahsôusa.

Enamel, en-am'el, (n.) مینه mine; صیر mine ishlemek; (v.a.) مینه انشله مک min-eli; (a.) مینه غلاسه glase.

Enamour, en-am'ur, (v.a.) عاشق âshuq et.; — **Enam'oured**, (-'urd) (a.) عاشق âshuq; to be مفتون ol.; عاشق ol. meftûn ol..

[END-ENG] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mīne,

sevme, او قشامه oqshama; (lit.) نوازش
nūvāzish; تطیب tatyīb
Endeavour, en-dev'ur, (n.) سعی sâ'y,
gayret; (v.a.) اوغراشدق ōurash-
maq; gayret et, sâ'y et, .
Endemic, en-dem'ik, (n.) محلی هستهلق
mahallî hastaluq; (pl.) امراض بلدیه
emrâzu belediyye
Endive, en'div, (n.) (bot.) سلاطه salata,
shiqore, (aju mâ-roul) (آجی مارول)
Endorse, en-dors', (v.a.) تصدیق tas-
dîq et.; (fin) امضا imzâ et.; حیره
jiro et, (fig.) tasvîb et; (load) امضا
yükleme; — **Endorse'ment**, (n.)
جیره امضا tasdîq; جیره ایدن
jiro eden; — **Endors'er**, (n.) جیره
امضا صاحبی
Endow, en-dow', (v.a.) ویرمک vermek,
bahsh et; (gift) hibe et, vaqf et
— **Endow'ment**, (n.) وقف vaqf, هبه
hibe; (facult'y) استعداد istîdâd, (lit.)
tevberri'; — **Endower**, (n.) موهبه
mevhîbe; — **Endower**, (n.) متهربع
müteberri'; ورن verin, (lit.)
vâquf.
Endue, en-dû', (v.a.) ویرمک vermek;
(lit.) ixâ et; — **Endue'ment**, (n.)
تهجهیز tezyîn; — **Endure**, en-dûr', (v.)
طیانه dayanmaq; (fig.) — **En-
dure'ance**, (-'ans) (n.) طیانه dayan-
ma; دوام devam
Enemy, en'e-mi, (n.) دشمن düşman;
دشمن «تبعه‌سی» «subject» — hasm
düşman «tebe-asu»
Energy, en'er-ji, (n.) قدرت qoudret;
(fig.) شدد shiddet; — **Energetic**,
(-jet'ik) (a.) قوتلی qouvvetli, (fig.)
شدید mü-essir, مؤثر mü-essir, — **Energetically**, (ad)
شدتله shiddetle, مؤثر صورتده mü-essir sôu-
retde, (lit.) عزیزکارانه azimkyârâne.
Enervate, en-er'vât, (v.a.) سینیرلندیرمک
sinirlendirmek; اعصابه دوقوتق â'sâbu-
na doqounmaq; (weaken) ضعف ویرمک
zâ'f vermek; (a.) سینیرلی asabî, — **Enervâ'tion**,
za-if; (shun) (n.) سینیرلنمه sinirlenme;
ضعف zâ'f (-â'sâb).
Enfeeble, en-fē'bl, (v.a.) ضعف ویرمک
zâ'f vermek; خفیفلنمک hafifletmek;
— **Enfeeblement**, (n.) ضعف zâ'f;

azal-ma. مجالسزلیک mejâlsizlik; (fig.)
Enforce, en-fōrs', (v.a.) اجبار ijbâr
et; یاپدورماق yapdurmaq; (lit.)
infâz et; — **Enforcement**, (n.)
infâz; اجبار ijbâr, (force) قوت qouv-
vet; جبر jebr.
Enfranchise, en-fran'chiz, (v.a.) قورتارماق
qourtarmaq; تخلص tahlîs et., (fig.)
âzâd et.; — **Enfranchisement**, (n.)
حقوق مدنیة tahlîs; (pol) حقوق
houqouqu medeniyye ikti-sâbu; (fig.)
qabôul, — **of women** قادیلار حق انتخابی
qadunlarun haqqu intihâbu.
Engage, en-gāj', (v.a.) طومتق toutmaq;
خدمته آلاق (service) bâlamaq;
hidmete almaq; (lit.) tavzîf et
(occupy) ishğâl et; (gage) چارپیشم
terhîn et.; (contest) charpushmaq;
(betroth) نشانلاق ni-shanlanmaq;
(-to) نشانلاق ni-shanlanmaq;
(v.n.) bâlanmaq; (v.n.) bâlanmaq;
seuz vermek; (v.n.) mesh-gôul ol;
(le-) mesh-gôul ol; (conflict) کبر بشمک
müjâdeleye girishmek; — **Engaged**,
(-gāj'd') (a.) طوتولموش toutoulmush;
سوز (pledged) meshgôul; (fig.)
nishanlu; (fig.) seuz vermish;
(fig.) nishanlanmaq; (contesting) مجالدهده
müjâdelede; to be — نشانلاق ni-shanlanmaq;
(busy) meshgôul ol., — **Engāg'ing**,
(-gāj'ing) (a.) طوتان toutan;
(fig.) merâqlu; (charming) گوزل
güzel; جاذب jâzib; — **Engāge'ment**,
(-gāj'-) (n.) سوز (promise) seuz;
ایش (occupation) te-ahliüd; (fig.)
meshgôuliyet; (randevou) چارپیشمه
terhîn; (fig.) charpushma; (battile)
مجالده mouhârebe; (betrothal) نشانلاق
nishanlanma, نامزدلیک nâmzedlik
Engender, en-jen'dér, (v.a.) حاصل
hâsul et; تولید tevlid et.; (breed)
حاصل او. yetishdirmek; (v.n.)
tevellüd et.; — **Engine**, en'jin, (n.)
ماکنه makine; (fig.) لوقوموتیف loqomotif;
اطفائیه طولوبه‌سی fire; tertîbat
utfâ-iyе touloumbasu; steam — بخار
bounhâr makinesi; — **driver** اطفائیه
ماکینست makinist; — **house** مرکزی

(For Turkish pronunc.) past, large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn, shut, mūte very, tūwō, چيوو; ch چ; sh ش, th ث, th ذ; zh ژ [ENG-ENO]

utfa-ıye merkezi; — **En'ginery**,
(-jin-ri) (n. pl) ماکینەر makineler.

Engineer, en-jin-er', (n.) مهندس mühen-
dis; (mar) چارچی charqju; (mil) استحکام
istihkyâm zâbiti; (v. a.) ترتیب tertib et; civil—
سویل sivil mühendis; (v. a.) مهندس mühen-
dislik; (mar) ماکینیسلیک makinistlik; (mil) استحکام
charqjuluq; (v. a.) استحکام istihkyâm ishleri.

England, ing'gland, (n. pr.) انگلتره
ingiltere

English, ing'glish, (a.) انگلیز ingiliz;
(n.) انگلیزجه ingilizje; **the—** (n. pl)
انگلیز ingilizler; — **man**, (n.) انگلیز
ingiliz; (pl) انگلیز ingilizler; —
woman, (n.) انگلیز (qadın) ingiliz
(-qadunu); (pl) انگلیز (qadınları) ingiliz
qadunları

Engorge, en-gorj', (v) یوتماق youtmaq;
(jam) طیفیق tuqunmaq; — **Engorge-**
ment, (n.) یوتما (tuqunma); (med.) امتلا
intilâ.

Engraft, en-graft', (v. a.) آشیلاماق ashla-
maq; (fig.) سوقق soqmaq; (ilâ-
ve et.)

Engrave, en-grāv', (v. a.) حکک hak-
k et; (fig.) قازماق qazmaq. — **Engrāv'-**
er, (n.) حکک hakkyâk; — **Engrāv'-**
ing, (n.) حکک (-etme); (print) رسم
basma resim.

Engross, en-grōs', (v. a.) طوتماق tout-
maq; (inhisâra almaq) انحصاره آلتماق;
(profiteering) احتکار یاپماق ihtikyâr yap-
maq; (write) قالدماق qaleme almaq;
(tebyiz et.) (fig.) بویولماق beu-
yûlme; — **Engross'er**, (n.) (com.)
موتکیر mohtekir; (writer) یازماق yazuju;
(qopya ju.) — **Engross'ing**, (n.)
قاید qayd; (com.) احتکار ihtikyâr.

Engulf, en-gulf', (v. a.) یوتماق youtmaq;
باصدیرماق basdurmaq.

Enhance, en-hans', (v. a.) قالدیرماق qal-
durmaq; (fig.) آرتیرماق arturmaq;
تزیید tezyid et.; — **Enhance'ment**,
(n.) تزیید tezyid; (increase) تزیید tezâ-
yûd; (fig.) بویولماق yûxelme; (aggrava-
tion) واهامت vahâmet.

Enigma, en-ig'ma, (n.) بیلмеجه bilmeje;
(fig.) ماما mou-ammâ; — **Enigmat'-**

ical, (-mat'ik-al) (a) ماما mou-
ammâ gibi; (obscure) ماما mouzlim;
ماما mouglaq; — **Enigmat'ically**,
(-mat'ik-al-i) (ad) ماما طرندہ mou-
ammâ tarzunda; (fig.) ماما صورتده
mouglaq sôuretdе.

Enjoin, en-join', (v. a.) امر emr et.;
tenbih et; ihtâr et.

Enjoy, en-joi', (v. a.) مامون memnûn
ol.; (lit.) müteleziz ol.; (use) مالک
ol.; (possess) مالک ol.; —
Enjoy'able, (a) خوش hosh, طایئ
tatlu; — **Enjoy'ment**, (n.) عظویت
mahzûzuyyet; ذوق zevq, (lit.) تلذذ
telezzûz; مالکیت mâlikiyet

Enkindle, en-kin'di, (v. a.) طوتوشدیرماق
toutoushdurmaq; (fig.) تحریک tah-
rik et; (v. n.) طوتوشق toutoushmaq;
اشتعال ishti-âl et.

Enlarge, en-lârj', (v. a.) بویولماق beu-
yûlme; (tevsî' et.) (fig.) توسیع
tevsî' et.; (jud.) سربست tafsîl et.;
serbest buramaq, (n.) تحلیه tahliye et.;
(v. n.) توسیع beuyûmek, (n.)
tevsî' et.; (lit.) انکشاف inkishâf et.,
Enlarge'ment, (n.) توسیع tevsî';
tevsî' et.; (lit.) انکشاف inkishâf; (speech)
تخلیه tahliye; (jud.) اوړولل ouzounlouq;
تخلیه tahliye.

Enlighten, en-lit'n, (v. a.) تنویر ten-
vir et.; — **Elight'ened**, (-lit'nd) (a.)
منور mûnever; — **Elight'enment**,
(n.) تنویر irfân, (act) تنویر tenvir.

Enlist, en-list', (v. a.) خدمته آلتماق hidmete
almaq; (qayd et.) (mil) عسکره
askere almaq; (fig.) تشریک tesh-
rik et; (v. n.) داخل dâhil ol.; قاید
qayd olunmaq; — **Enlist'-**
ment, (n.) قاید qayd; دخول douhûl;
عسکر طوپلامه ahzi asker; (mil)
asker toplama.

Enliven, en-liv'n, (v. a.) جانلاندیرماق jan-
landurmaq; (fig.) نیشلاندیرماق nesh-
elendirmek.

Enmity, en'mi-ti, (n.) دشمنلی dushman-
luq; عداوت adâvet.

Ennoble, en-nō'bl, (v. a.) ویردک asâlet
vermek; (fig.) یوکسلتماق yûxelt-
mek.

Enoch, e'nok, (n. pr.) ادریس idrîs.

Enormous, e-nor'mus, (a.) پک pek
choq; (lit.) عظیم azîm, جسيم jesim;
(fig.) مدھش müdhish; — **Enor'mity**,

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[ENO-ENT] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr; in, mīne;

(-mi-ti) (n.) جسامت *jesâmet*; (*crime*)
 shenâ-at; خبائت *habâset*.
Enos, e'nos, (n. pr) enos. *énos*.
Enough, e-nuf', (a) کافی *kyâfi*, (ad.)
 کفایت *kyâfi derejede*; (n) کفایت
kifâyet; **more than** — مع زیاده *mâ-*
ziyâdetin .; فضلہ سبله *fazlasîle*.
Enrage, en-râj', (v.a.) قیزدیرمق *quzdur-*
maq; (lit.) اغصاب' ا. *igzâb* et; —
Enraged, (-râjd') (a.) قیزغین *quzgün*;
 غضوب *mûtehevîr* (lit.) *gazzûb*.
Enrapture, en-rap'tûr, (v.a.) (lit.)
 تسخیر *tes-hîr* et .; غشی *gashy* et .
Enrich, en-rich', (v.a.) رنکینلشدیرمک
zenginleshdirmek, (fig) تزئیندا *tezyîd*
 et; (adorn) تزئین *tezyî'n* et.; —
Enrichment, (n.) رنکینلشدیرمه *zen-*
ginleshdirme, ثروت *servet*; (fig) زینت
zînet.
Enrobe, en-rôb', (v.a.) کیدیرمک *giydîr-*
mek, (fig) تهیز *tejhîz* et .
Enroll, en-rôl', (v.a.) قید *qayd* et;
 ادخال *tesjil* et.; (fig) ادخال *idhâl* et .
 داخل او. *dâhil* ol., (mil) خدمت عسکریه یه کیرمک
hidmeti askeriyyeye girmek; **he is enroll-**
led' in... قید *girdi* (e-) (ته) کیردی
qayd oloundou (e-) ... اولوندی
Enrolment, (n.) قید *qayd*; (*register*)
 سجل *sijill*; (pl) اوراق *evrâq*; (*mil*)
 اسکر *ahzî* اسکر.
Ensemble, ang-samb'l, (n.) هیئت
hey-eti mejmôu-a; کؤل *küll*.
Enshrine, en-shrin', (v.a.) حفظ *hufz*
 et.; (lit.) اعتنا *i'tinâ* et.; (fig) تقدیس
taqdîs et. .
Ensign, en'sîn, (n.) بایراق *bayraq*;
 سانیق *sanjaq*; باندیرا *bandura*; (*mark*)
 نشان *nishan*; علامت *âlâmet*; —bearer
 علمدار *alemdâr*.
Enslave, en-slâv', (v.a.) اسیرا *esîr* et.;
 محکوم *mahkyûm* et.; —**Enslâve-**
ment, (n.) اسارت *esâret*; —**Enslâv-**
er, (n.) ظالم *zâlim*; اعتسافی *i'tisâfju*.
Ensue, en-sû', (v.n) تعقیب *tâ'qîb* et.;
 (den-) .. (دن) نشئت ا. *nesh-et*
 et.; (den-) .. (دن) تولد ا. *tevellüd* et.;
 — **Ensû'ing**, (a.) آتیده کی *âtideki*;
 .. *gelejek* کله جک.
Entablature, en-tab'lat-ûr; (n.) پرواز
 کتاپه *sachaq*; (lit.) *kitâbe*.
Entail, en-tâl', (n.) مشروطه *vaqf* وقف

meshrôuta : (v.a.) موجب او. (i-) ..
 (i-) *môujib ol* . (lit.) استزام ا. *istilzâm*
 et.; مشروط وقف ا. *jud* *meshrôutan vaqf* et .
Entangle, en-tang'gl, (v.a.) قارışdırmaq
qarushdurmaq; طولاندیرمق *dolash-*
durmaq; (lit.) اشکال *ishkyâl* et.;
Entanglement, (n.) قارışیق *qaru-*
shuqluq, (lit.) تشوش *teshevîsh*,
 شاشغونلوق *shashgunluq*; (*perplexity*)
 مانعه *manî-a* (mar).
Enter, en'têr, (v.n) کیرمک (e-) ..
 (e-) *dâhil ol* . (ته) داخل او. *dâhil ol* .
 .. (e-) *dâhil ol* . (ته) داخل او. *(-into)*
 (e-) *ishtirâk* et.; (fig) اشتراك ا. *(e-)*
 (e-) *girishmek* (ته) کیریشمک
 صوق *bashlamaq*; (v.a.) باشلامق
sohmaq; ادخال *idhâl* et.; (*record*)
 یازدیرمق *yaz-* *durmaq*; قید *qayd* et; *(inscribe)*
 قید *qayd* etdirmek; (*begin*) باشلامق
bashlatmaq, (*jud*) *etmek* .. ایتمک
Enterprise, en'têr-prîz, (n.) تیش *te-*
shebbûs; ایش *ish*, (*adventure*) (lit.)
 — *sergûzesht* سرگذشت *jûr-et*; جرأت
En'terprising, (-prîz-ing) (a.) متشیت
mûteshebbis; (fig) جرأتکار *jûr-et-*
kyâr; — **En'terprisingly**, (-prîz-
 ing-ly) (ad.) جرأتکارانه *jûr-etkyârâne*.
Entertain, en-têr-tân', (v.a.) مسافر ا.
misâfir et.; اعزاز *i'zâz* et.; (lit.)
 اکلندیرمک *dâ'vet* et; (*amuse*) دعوت ا.
eylendirmek; (*keep*) محافظه *mouhâ-*
faza et.; (fig) بسله مک *beslemek*; (lit.)
 پرورده ا. *(consider)* *perverde* et; *(le-)*
geurûsh- *mek*; — **one's self** (with) کوروشمک
dûshûnmek; — **one's self** (le-) ..
 (le-) *mesh-* *gûl ol* . (ته) مشغول او. *to — an* «فکر»
idea *bir «fikir» beslemek*; — **En-**
tertain'er, (n) دعوت ایدن *dâ'vet eden*;
 — **Entertain'ing**, (a) صاحبی *ev sâhibi*;
 خوش *hosh*; — **Entertain'ment**, (n.)
 دعوت *dâ'vet*; (*feast*) ضیافت *zuyâfet*;
 اکلنجه *eylenti*; اکلنجه *eylenje*; **place**
 اکلنجه *eylenti mahalli*; (lit.) *of —*
 اکلنجه *lôu'biyyât mahalli*; **music-**
 — *al* موسیق *qonser*; (*amusement*)
 — *mûsîqî mûsâmeresi*; **theatrical** —
 تمثیل *oyoun*; تیاترو *tiyatru*; (lit.)
temsîl.

Enthroned, en-thrôn', (v.a.) تختہ اوپورتیق
tahta oturtmaq; (lit.) ایجلاس *ijlâs* et.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte, foot; nīdōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث; ih ذ; zh ژ [ENT-ENV]

ا. iq-âd et.; — **Enthronement**, (n) شوق jûlôus, قعود qou-ôud. (act) iq-âd; احلاس ijlâs.
Enthusiasm, en-thû'zi-azm, (n.) شوق shevq; (lit.) تهالك tehâlûk; — **Enthûsiast**, (-'zi-ast) (n.) مشتاق mûshâtq; دوشگون dûshgûn; (lit.) تقدیرکار taqdîr-kyâr; — **Enthûsias'tic**, (-thû-zi-as'tik) (a.) حرارتی shevqli; حرارتی harârêtlî; — **Enthûsias'tically**, (-thû-zi-as'tik-al-i) (ad.) شوقله shevqlê, حرارتله harârêtle; (lit.) تهالکله tehâlûkle.
Entice, en-tis', (v.a.) قاندىرىق qandurmaq, جلب ا. igfâl et., (tempt) جلب a. jelb et.; — **Entic'er**, (s'êr) (n.) قاندىران qanduran; — **Entic'ing**, (s'ing) (a) (lit.) جاذب jâzib; مغفل mûgfl; — **Entic'ingly**, (ad.) مغفلانه jâzibeylê; (lit.) مغفلانه mûgflânê; — **Entice'ment**, (n) جلب igfâl, قاندىرىم qandurma, جلب jelb, جذب jezb; تحريك tahrik.
Entire, en-tir', (a) تكميل bûtûn, اعضاسى تمام kyâffe; (zo) â'zâsu tamam, (lit.) تاملالعا tammûl-â'zâ, — ly, (ad.) تاملان tamânen; — **kyâmlen**, (n.) بûtûn; — **ness**, (n.) hey-eti هيئت مجموعه (lit.) mejmôu-a; تماميت temâmiyyet
Entitle, en-ti'tl, (v.a.) اسم قويمق isim qomac; ..ounvânunu عنوانى وىرمك; (fig.) haqq qazandurmaq, to be entit'led (to) ..(e-) haqq qazanmaq; (ت) حق قازانماق; (i-) haqq et. .. (ئ) حق ا.
Entity, en'ti-ti, (n.) موجوديت mevjû-diyyet, دات shey, اولش olush; zât; (phl) عين ayn.
Entomb, en-tôum', (v.a.) كويمك geum-mek; — **Entomb'ment**, (n.) تدفين tedfin.
Entomology, en-to-mol'o-ji, (n.) (lit.) mebbasûl-hûvâm مبحث الهمام
Entrails, en'trâlz, (n.pl) باغزساقلر bâr-saqlar, (lit.) امعا em-â.
Entrance, en'trans, (n.) كيريش girish, دخول douchûl; (door) مدخل medhal; — **money** مبدأ mebdâ; (fig.) قاپو qapu; (fig.) دخوليye (-ûjreti).
Entrance, en-trans', (v.a.) (fig.) ييتىرمك bitirmek, (lit.) bi-tâb et.; (joz) تسخير a. chuldurtmaq; (lit.) tes-hîr et., تهيج a. tehyij et..

Entrap, en-trap', (v.a.) طوزاغه دوشورمق, touzâ dûshûrmek; ياقالامق yaqalamaq, شاشورتق shashurtmaq
Entreat, en-trêt', (v.a.) رجا a. rijâ et.; iltimâs et.; (pray) يالوارمق yal-varmaq; نیاز a. niyâz et.; — **Entreat'y**, (-i) (n.) تمنى niyâz, تمنى temennî.
Entrepôt, âng'tr-pô, (n.) آنتروپو enturpo; ارضيه arzuye.
Entrust, en-trust', (v.a.) امانت emâ-net et.; توديع tevdi' et.; ييراقق (ئ) buracmaq.
Entry, en'tri, (n.) مدخل medhal; (act) قيد qayd; (writing) دوحول douchûl; tesellûm. اورمك tesarrouf تصرف (jud.)
Entwine, en-twin', (v.a.) سارمق sarmac, بؤكم bûkmek
Enumerate, e-nû'mer-ât, (v.a.) سايىق saymaq, (lit.) تآداد tādād et.; (name) اوقومق oqoumeq; — **Enûmarâ'tion**, (-'shun) (n.) تآداد tādād, ذكر zikr, — **Enû'merâtor**, (tur) (n.) سايىچ sayuju; تعداد tādād me'môrou.
Enunciate, e-nun'shi-ât, (v.a.) بيان beyân et.; (lit.) تاسريح tasrîh et.; — **Enunciâ'tion**, (-'shun) (n.) بيان beyân; تاسريح tasrîh; — **Enun'ciative**, (tiv) (a) (lit.) اخبارى ihbârî, تاسريحي tasrîhi
Envelop, en-vel'up, (v.a.) اورتمك eurt-mek; سارمق sarmac; (fig.) گيزلهمك gizlemek; — **Envelope**, (en'vel-öp) or (äng'vel-öp) (n.) ظرف zarf; قاب qab; اورتو eurtû.
Envenom, en-ven'um, (v.a.) زهر قاتق zehir qatmaq; (fig.) زهرلهمك zehirle-mek; تسميم a. tesmim et.
Enviabie, en'vi-a-bl, (a) ايسته نير istenir; غبطه gubta olounour.
Envious, en'vi-us, (a.) قيسغانج qusganj; غبطه gubta eden; — ly, (ad.) غبطه ايدىردك qusganaraq; غبطه gubta ederek.
Environ, en-vir'un, (v.a.) احاطه ihâta et.; (fig.) شامل ol. — **En-vi'ronment**, (n.) (fig.) محيط mouhit; اطراف etrâf; واروش varoush; the in-fluence of — **Envi'rons**, (eu-vi'runz) or (en'vi-) (n.pl) حوالى jivâr, حوالى ha-vâlî.
Envoy, en'voi, (n.) مرخص mourahhas;

only; routine; through; tuck; mûsêe; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[ENV-EQU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change, cārd, red, mē; hēr; in; mine

مأمور me'mōuru mahsōus ;
— extraordinary فوق العاده mou-
rahasu fevqal-āde.
Envy, en'vi, (n.) غیبه gubta; (v.a.) ایرتمک
imrenmek ; (gubta et .
Epaulet, ep'ol-et, (n) آپولت apolet.
Ephemeral, ef-em'er-al, (a.) (lit.) یوی
yevmî, (fig.) گنجی gechiji دوامسز
devâmsuz.
Ephesus, ef'e-sus, (n.pr) efes ;
آیا ثلوع aya-soloug.
Epic, ep'ik, (n.) (lit.) داستان dâstân ;
(menâqib) ; (a.) داستانی dâstânî;
(hamâsi).
Epicure, ep'i-kūr, (n.) اهل کیف ehli
keyf; (lit.) ذوق پرست zevq-perest
Epidemic, ep-i-dem'ik, (a.) صالغین
salgun; مستوی müstevî; (n.) صالغین
salgun hastalug; (lit.) علت
illeti müstevliye, epidemi.
Epidermis, ep-i-der'mis, (n.) (خارجی)
deri; (hârijî-) deri; زار zar; (lit.)
beshre
Epiglottis, ep-i-glot'is, (n.) (ana.)
diljik; (lit.) میزمار mizmâr.
Epigram, ep'i-gram, (n.) (lit.) هجویه
hijviye, (kinâye) نکته; (pl.) هجیات
hijviyyât; (روایات) (roubâ-
uyyât).
Epigraph, ep'i-graf, (n.) کتابه kitâbe.
Epilepsy, ep'i-lep-si, (n) صرعه sur-a;
— **Epileptic**, (a & n.) صرعی sur-alu;
(n.pl) صرعه علاجی sur-a ilaju.
Epilogue, ep'i-log, (n.) خاتمه hâtime.
Epiphany, e-pit'an-i, (n) حاجی صوبه آتمه
hachu souya atma; (lit.) القاء صلیب
ilqâ-ı salib fil-mâ'; (pas-qalye)
Epiphenomenon, ep-i-fen-o'm-e-
non, (n.) (phil) کولکه حادثه geulge
hâdise; حادثه متضمه hâdise-i moun-
zamma; (med.) اعراض فرعی â'râzu
fer-uyye.
Epirus, e-pi'rus, (n.pr) اپیر epir.
Episcopacy, e-pis'ko-pas-i, (n.)
بیشوپلوق bishoplouq; پیشوپلوق
pışqoposlouq; (pl.) پیشوپوسلار
pışqoposlar.
Episode, ep'i-söd, (n.) حکایه hikâyê;
(lit.) منقبه menqibe; قصه qussa; (inci-
dent) واقعه vaq-a; (lit.) ماجرا mâjerâ.
Epistemology, ep-is-tē-mol'oj-i, (n.)
(phil.) معیشت معرفت mehbhasi mârifet;

(نظریات معلومات) (nazariyyâti mâ'lou-
mât).
Epistle, e-pis'l, (n.) مکتوب mektoub,
(lit.) نامه nâme; (rel) سوره sôure
fuqra, (fig.) اتحاد it-hâf
Epistolary, e-pis'to-la-ri, (a.) انشا
inshâ. ; ... کتابت kitâbet ...; (lit.)
... مکاتبه mûkyâtebe...
Epitaph, ep'i-taf, (n.) کتابه kitâbe.
Epithet, ep'i-thet, (n.) لقب laqab; صفت
sufat; strong—s کمر küfür; (lit.) شتوم
shütöum.
Epitome, e-pit'o-me, (n.) خلاصه houlâsa;
اجمال ijwâl, (lit.) ریده zübde; in—
کؤچوک küchük mıqyâsda; (lit.)
اجمال ijwâlen. — **Epitomize**, (-miz)
اجمال تلخیص telhîs et; (v.a.)
ijwâl et..
Epoch, ep'ok, or ē-, (n.) دور devr;
یک بر دور آچق — to make an—
yeni bir devr açumaq; انقلاب یاپق
inqilâb yapmaq.
Epsom-salt, ep'sum-sawlt, (n.)
ingiliz touzou; مسهل müs-
hil; (chem) کبریتیته مانعازیر kibritiyyeti
manganez.
Equable, ē'kwa-bl, or ek'- (a.) مساوی
müsâvi; (lit.) یکدنق yeknesaq; مطرد
mouttarid; — **E'quably**, (ad.)
مطرداً müsâvî olaraq; (lit.)
mouttariden; اطرداله utturâdla.
Equal, ē'kwal, (a) مساوی müsâvî; (lit.)
سیان seyyân; (equivalent) معادل mou-
âdil; (fit) لایق lâyuq, elverish-
li; (just) عادل âdil; (n.) آش esh;
کؤف küfv; (pl.) اقراڭ aqrân; امثال emsâl;
معادل او. müsâvî ol. — (v.a.)
«یکی» کبی «new» — to «new»
«yeni» gibi; — to the task اهلی
ishin ehli (bou ishe) مقتدر mouqtedir;
مثاللسز — without em-
sâlsiz; — **ly**, (ad.) متساویاً mütesâvi-
yen; عینله aynile; (fig.) عادلانه âdilâne,
bi-terafâne; — **Equality**,
(-i-ti) (n) مساوات müsâvât; (lit.)
عینیت ayniyyet; (evenness) دوزلك düzlük;
to treat on an—with (له) مساوی معامله
... (le-) müsâvi mou-âmele et., ...
عینله aynile ... gibi mou-âmele
et.; — **Equalize**, (-iz) (v.a.) (-with)
(له) مساوی (e-) benzetmek; (نه) یکترتمک
(le-) müsâvi yapmaq; (even)
تسویه et..

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot, mōōn, shut; mûte; very; tû چيوو ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [EQU-ERR]

Equanimity, ē'kwa-nim'i-ti, (n.) اعتدال i'tidāl, تمكين temkim; سکونت sūkyōu-net.

Equation, ē-kwā'shun, (n.) (math) معادله mou-ādele دستور dūstōur; — of time (ast) تعديل زمان tā'dil zemān.

Equator, ē-kwā'tur, (n.) خط استوا hattū ūstūvā; — **Equatorial**, (ē-kwa-tō'-ri-al) (a.) استوائی ūstūvā-i.

Equerry, ek'we-ri, (n.) سلاحدار silah-dār; — اصطلح (عامره)مدیری ustabel(-āmire-) müdür.

Equestrian, e-kwes'tri-an, (n) (a.) سوارى sūvārī; بینچی biniji; سپاهی spāhī.

Equilateral, ē-kwi-lat'er-al, (a) (lit.) متساوی الاضلاع mütēsāviyül-azlā'

Equilibrium, ē-kwi-lib'ri-um, (n.) موازنه müvāzenet, (lit.) توازن tevāzūn; — **Equilibrism**, (n.) جاندار janbaz.

Equinox, ē'kwi-noks, (n.) (ast) اعتدال i'tidāl (-noqtas) (lit.) تساوی tesāvi (-noqtas) (lit.)

تساوی tesāvi-i leylū nehār; autumn — اعتدال i'tidālī harīfī; vernal — اعتدال i'tidālī reb'i; — **Equinoctial**, (-nok'shal) (a) اعتدال i'tidāl.

Equip, e-kwip', (v a.) دوتاقت donatmaq; — **Equipped**, (e'-kwi-pāj) (n.) لوازم levāzum; اشیا eshyā; (قوناق آراباسی) ekipāj; (carriage) (qonaq arabasu); — **Equipment**, (n.) لوازم levāzum, (mil) تجهیزات tejhizāt; (act) تجهیز tejhiz.

Equitable, ēk'wi-ta-bl, (a.) عادل ādil, منصف mounsuf; — **Equitably**, (ad.) منصفانه mounsufāne

Equitation, ek-wi-tā'shun, (n.) بینچیک binijilik; جندیلک jündilik

Equity, ek'wi-ti, (n.) عدالت adālet; حقایق haqqāniyyet; sense of — (lit.) انصاف hissi mā'delet; حس معدلت

Equivalent, e-kwiv'a-lent, (a) (n.) معادل mou-ādil; مقابل mouqābil; (meaning) مرادف mūrādif; — **Equivalent**, (-ens) معادل mou-ādil olma, (lit.) تقابل teqābül.

Equivocal, e-kwiv'ō-kal, (a) ایکی معنایی iki mā'nālu; (fig.) مبهم mübhem, چاقماقچاق qachamaqlu; — **ness**, (n.) (lit.) مبهمیت mübhemiyyet; — **Equivocate**, (-o-kāt) (v.n.) مبهم سويله مک mübhem seuylemek; — **Equivocation**, (-vo-kā'shun) (n.) (lit.) ابهام ibhām; ابهام ihām; (fig.) چاقماق qachamaq.

Era, ē'ra, (n.) دور devr; تاریخ tārih

Eradiate, e-rā'di-āt, (v.a.) صایق sach-maq, نشر neshr et.; — **Eradiation**, (-'shun) (n.) نشر neshr

Eradicate, e-rad'i-kāt, (v a.) کونکندن keukünden chuqamaq; (fig.) ازاله izāle et, mahv et

Erase, e-rās', (v.a.) سيلمك silmek, قازيق qazumaq; (demolish) يقيم yuqmaq;

— **Erasable**, (e-rās'a-bl) (a.) سيلنير silinir; (fig.) قابل ازاله qābili izāle; —

Eraser, (e-rās'er) (n.) قازيقچاق qazu-yajaq; (قلمتراش) (qalemturash); (rubber) لاستيك lastik; — **Erasure**, (e-rā'zhér) (n.) قازيقتي qazuntu; سيلinti; حك hakk

Ere, ār, (ad.) اول evvel; (prep) قدر (ث) (e-) qadar, (ث) قالدن qalma-dan; — **long** (ad.) يقينه yaqunda, بوندن اول bōnden ol, evvelā; — **while** اولجه evvelje, مقدما mouqaddemā.

Erect, e-rekt', (v.a.) ديكه dikmek, (lit.) انشا inshā et.; (build) ركن rekz et.; (fig.) ديك dik, (lit.) قائم qā'im; — **ly**, (ad.) ديك dik (bir halde); — **as a dart** ديم dim dik; سبب سيورى sip sivri;

Erection, (-'shun) (n.) ركن rekz, انشا inshā; (fig.) تأسيس te'sis; (estab-lishment) بنا binā. (fig.) مؤسسہ müessesē.

Eremit, er'e-mit, (n.) مئزوى münzevī,

Erivan, er-e-vān', (n. pl.) ارىوان erivan.

Ermine, er'min, (n) (a.) ئرمىن er-min; قاق qaqum.

Erotic, e-ro'tik, (a.) عاشقانه āshuqāne; غراميات gramīyat (n.) (lit.) سوداوى sevdāvī.

Err, er, (v. n.) صایق sapmaq, انحراف inhīrāf et.; یا قکت yanulmaq; — **Erratic**, (er-at'ik) (a) انتظامسز intizām-suz; آواره āvāre.

Errand, er'and, (n.) خبر haber; (ایش) (ish), a fool's صایقه sachma shey; to go an — خبر کورتورمک haber geutürmek.

Errant, er'ant, (a. n) سرسرى ser-serī, آواره āvāre; سيار seyyār.

Errata, er-ā'ta, (n. pl.) ياكلش hatālar; سوياات sehviyyāt; خطا - صواب جدولى hatā-savāb jedveli; (سوياات جدولى) (sehviyyāt jedveli).

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[ERR-EST] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Erroneous, er-ō'n-us, (a) یاکیش yan-lush, خطایی hatālū; — **ly**, (ad.) یاکیشلقله yanalushluqla, سهوا sehven.

Error, er'ur, (n.) یاکیش yanlush, (یاکیشلق) (yanlushluq), سهو sehv; (fig.) خطا hatā.

Eruetation, e-ruk-tā'shun, (n.) کنیره genirme.

Erudite, er'ū-dit, (a. n) علامه allā-me, (lit.) متبحر mütebahhir; — **Erū-dit'ion**, (-di'shun) (n.) دورین معلومات derin mâ'lōumât; کمال kemâl.

Eruption, e-rup'shun, (n) (lit.) فوران feverân, اندفاع indifâ'; (med.) سیویلجه sivilje, التهاب iltihâb.

Erysipelas, er-i-sip'e-las, (n.) (med.) ییلائیق yulanjuq.

Erzerum, êrz'rōom, (n pr) ارضروم erz-room.

Escape, es-kāp', (v) قاچق qachmaq, firâr et.; (safe) قورتولق qour-toulmaq, فرار halâs ol; (n.) فرار firâr, خلاص qourtoulma, قورتوله halâs; to have a narrow — دار قورتولقی dar qourtoulmaq.

Escarp, es-kārp', (v.a.) میل ویرمک meyl vermek, تراش turash et.; (n) شیو shiv; سطح مائل sat-hu mâ-il.

Eschatology, es-ka-tol'o-ji, (n.) مبحث mebsit mehbasî âhuret.

Escheat, es-chêt', (n.) محلول mah-lôul (-mal); (pl.) اموال محلوله emavâli mahlôule; غلولات mahlôulât; (vn) mah-lôul ol; by way of — محلول mahlôulen.

Eschew, es-chōō', (v.a.) برطرف ber-taraf et; چکینمک chekinmek, (lit.) اجتناب ijtinâb et.

Escort, es'kort, (n.) محافظ mouhâfuz; (attendance) رفاقت refâqat, معیت mauyyet; (procession) آلاي alay, موکب mevkib; (v.a.) رفاقت refâqat et..

Escutcheon, es-kuch'un. (n.) آرمه arma, لوحه levha; کتابة kitâbe.

Eskimo, es'ki-mō, (n. a.) ئەسکیمو eskimo...

Eski-Shehr, es'ke-shā'r, (n. pr) اسکی eski-shehir.

Esoteric, es-o-ter'ik, (a.) باطنی bâtu'nî; محرم mahrem.

Especial, es-pesh'al, (a.) خصوصی hou-sôusî; خاص hâss; — **ly**, (ad.) الخاصه bil-hâssa; باخصوص bâ-housôus.

Esplanade, es-pla-nād', (n.) میدان mey-dan; مسيره mesire; (poet) چمنزار chemenzâr

Espouse, es-powz', (v.a.) نکاح nikyâh; (n.) التزام et.; (fig.) ازدواج izdivâj et.; (i-) iltizâm et.; — **Espousal**, (es-powz'al) (n.) ازدواج izdivâj; (pl.) عقد aqd; ازدواج مهراسی izdivâj merâ-simi

Espv, es pî', (v.a.) گوزتلهمک guzetlemek; تجسس tejjessüs et..

Esquire, es-kwîr', (n.) (جناباری) (...jenâ-blaru)

Essay, es'ā, (n.) تشبیه teshebbüs, تجربه tejrûbe; (composition) تجربه قلم tejrû-be-i qalem; رساله risâle, (v.a.) تشبیه teshebbüs et., تجربه tejrûbe et..

Essence, es'ens, (n.) ئهسانس esans; (v.a.) تعطیر tâ'tir et..

Essential, es-en'shal, (a.) اساسî esâsî; الزم elzem; (indispensable) اصلی aslî; (chem.) عطری utrî; (n.) اساسî esâs, — **ly**, (ad.) اصل esân.

Establish, es-tab'lish, (v.a.) تأسیس te'sis et.; (fig.) تثبیت tesbît et.; تأیید tâ'yîn et., (confirm) te'yid et.; — **Estab'lished**, (-'lishd) (a.) مثبت yerleshmish; (fig.) مثبت te'-sis edilmish; تأسیس ایدلش müsbet; (instituted) مؤسس mü-esses, — **Church** رسمی کلیسا resmî kilise; devlet kilisesi; an — truth کلیسای دولت müsbet bir haqiqat; — **laws** (lit.) قوانین qavânîni mer-uyye; (قوانین موضوعه) (qavânîni mev-zôu-a); — **«employee»** تأسیس ایدلش «me'môur» to be te'sis edilmek; تأسیس te-essüs et.; — **Estab-lishment**, (n.) مؤسسه mü-essese; (pl.) te'sis; تأسیس mü-essesât; (act) کلیسا kilise; te-essüs; (rel) تأیید tehaqqouq et.; — **Estab-lishment**, (n.) مؤسسه mü-essese; (pl.) te'sis; تأسیس mü-essesât; (act) تأیید tehaqqouq تحتی (confirmation) تأیید te-eyyüd; (residence) اقامت iqâmet; yerleshme; (lit.) تمکین temekkün; (living) معیشت ma-ishet; حیات hayât; — **Convention** تمکین مقاوله نامه سی temek-kün mouqâvelenâmesi; **military** — (دائی) قوهٔ قوڤیيye askeriyye; قوهٔ (dâ-imî ordou); **naval** — قوهٔ قوڤیيye bahriyye; دوئاما do-nanma; **civil** — حکومت me-môurîni hükyûmet; **peace** — قوهٔ

mōte; foot; mōon; shut; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; thذ, zh ذ [EST-EVA]

حضره qouvveyi hazariyye; war—
سفره qouvveyi seferiyye

Estate, es-tāt', (n.) حال hāl; (position) موقع mevqî'; مرتبه mertebē; (class) صنف sunuf; (fortune) ثروت servet; (pl.) اموال emvāl; مالکانه mālīkyāne; real — ملک mülk; (pl) املاک emlāk; احوال احوال emvālī gayri menqūle.

Esteem, es-tēm', (n.) حرمت hürmet; اعتبار i'tibār; (v.a.) حرمت hürmet et.; اعتبار i'tibār et.; (think) عدا add et.; ا. ظن zann et.; — **Esteem'ed**, (a.) معتبر mōu'teber; (pers) محترم mouhterem.

Esthetic, ēs-thet'ik, (a.) (lit.) بدیع bedî'; بدیعی bedî-i; — **Esthet'ics**, (-'iks) (n.) (lit.) بدیعیات bedî-uyyât, بدایع bedâyî'.

Esthonia, es-tho'ni-a, (n.pr) ئستونيا estonya.

Estimate, es'ti māt. (v.a.) تخمین tahmîn et.; کشف keshf et.; (fig.) تقدیر taqdîr et.; تخمین tahmîn, (pl) تخمینات tahminât, کشف keshf; — **s** بودجه lâyuhasu; — **Estimā'tion**, (-'shun) (n) تخمین tahmîn; تقدیر taqdîr; (honour) اعتبار i'tibār. اهمیت ehemmiyyet; — **by sight** کوز geuz tahmîni.

Estrange, es - trānj', (v.a.) (fig.) صوغومق ouzaqlashdurmaq اوراقلاندیرمق soghoutmaq; — **Estrānge'ment**, (n.) صوغومق soghoutma; (lit.) بیگانگی bigyānelik

Estray, e-strā', (n.) باشی پوش حیوان bashu bosh hayvan; (fig.) آواره âvāre.

Estuary, es'tū-ar-i, (n.) نهر آغزی nehir âzu, قوی qoy.

Et cetera, et set'er-a, ...ve-sâ-ire; وسائر ...ilâ-âhura; (n pl) تفرعات teferrû-ât.

Etch, ech, (v.a.) حک hak et.; — **Etch'ing**, (n.) حک hakk; باصه basma; — **needle** حاکک قلمی hakkyāk qalemi.

Eternal, ē-tēr'nal, (a.) ابدی ebedî; — **ly**, (ad.) ابدی ebediyyen, ابدی ilel-ebed.

Eternity, ē-tēr'ni-ti, (n.) ابدیت ebediyyet.

Eternize, ē-tēr'niz, (v.a.) (lit.) پایدار pâyidâr et., ابقا ibqâ et..

Ether, ē'thēr, (n.) اثير eter; (lit.) اثير esîr; — **Ether'eal**, (ē-thē're-al) (a) (lit.) اثيری esîrî.

Ethic, eth'ik, (a.) اخلاق ahlâqî; —

Eth'ics, (-'iks) (n.) (علم) (ilmi-) ahlâq, اخلاقیات ahlâqīyyât.

Ethiopian, ē-thi-ō'pi-an, (a & n) دجی zenjî; حبش habesh.

Ethnic, eth'nik, (a.) عرق urqî

Ethnography, eth - nog'ra - fi, (n.) علم احوال بشر etnografi; (lit.) علم احوال بشر ilmi ahvālī beshar.

Ethnology, eth-nol'o-ji, (n.) ئتولوژی etnoloji; (lit.) تعریف اقوام tâ'rîfî aq-vâm; — **Ethnolog'ical**, (-j'ik-al) (a.) عرق urqî

Ethology, ē-tho-l'o ji, (n.) (lit.) علم سجایا ilmi sejâyâ, (اخلاقیات) (ahlâqīyyât).

Etiolate, ē-ti-o-lât', (v.n.) صولق sol-maq, آقیل aqjûl ol.

Etiquette, et-i-kēt', (n.) ئتیکت etiket; (lit.) آداب معاشرت âdâbu mou-âsheret; (ceremonies) مراسم merâsim.

Etymology, et-i-mol'o-ji, (n.) اشتقاق (علم) (ilmi-) ishtiqâq; — **Etymolog'ical**, (j'ik-al) (a) اشتقاق ishtiqâqî; (منشأ) (menshe'i); — **Etymolog'ically**, (ad.) اشتقاق ishtiqâqen; جیتله ishtiqâq jihetile; (منشأ اعتبارله) (menshe' i'ti-bârile).

Euclid, ū-klid', (n.pr) یوقلید youqlid; ئوقلید ūqlid.

Eulogy, ū'lō-ji, (n.) ستایش senâ; (lit.) ستایش sitâyish; (writing) مدحیه medhiyye; — **Eulogize**, (ū'lō-jiz) (v.a.) ثنا senâ et., مدح medh et..

Eunuch, ū'nuk, (n.) خادم hadum; حرم harem âsu.

Euphony, ū'fo-ni, (n.) (طالع) (tatlu-) ses; آهنگ âhenk; صوت savt; — **Euphon'ic**, (n'ik) (a.) صوتی savtî; (harmonious) آهنگلی âhenkli; طالع tatlu.

Euphrates, ū-fra'tēz, (n.pr.) فرات (نهری) firât (-nehri)

Eureka, ū-rē'ka, (int) بولدم boul-doum!; (آفرین بکا!) (âferin bana!)

European, ū-ro-pē'an, (a) اروپا av-roupa.; — اروپایی avroupalı; — **Europe**, (ū'rup) (n.pr.) اروپا avroupa.

Evacuate, e-vak'ū-ât, (n.a.) بوشالتق bo-shaltmaq; تخلیه tahliye et.; (jud) فسخ fesih et.; — **Evacua'tion**, (-kū-ā'shun) اخراج ihrâj; تخلیه tahli'ye; فسخ fesih, ابطال ibtâl.

Evade, e-vād', (v.a.) قورتارمق qourtarmaq; (دن) (v.n.) برطرف ber-taraf et.;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[EVA-EVO] (انكليزيه كمانك تلفظي ايجون) act; change, cāul; red, mē, hēr; in, mine;

تعلل ا. (den-) qachmaq; (lit.) .. قاقچق
te-allül et..

Evanescent, ev-an-es'ent, (a.) (lit.)
غير محسوس (imperceptible) zâ-il;
gayri mahsûs; — **Evanes'cence**,
(-ens) (n.) عائب اولمه qayb olma;
zavâl.

Evangelical, ē-van-jel'ik-al, (a.)
انجيلي injilî; پروتستان protestan

Evaporate, e-vap'or-ât, (v n) ا. بحر
tebahhour et; ouchmaq; (v.a.)
تبخير ا. bouhâra qalb et; —
tebhîr et; — **Evaporâ'tion**, (-'shun)
(n.) تبخير tebahhour.

Evasion, e-vâ'zhun, (n.) قاچه qachmaq;
(fig.) قاچاماق qachamaq; بهانه bahâne;
— **Evasive**, (e-vâ'siv) (a.) قاچاماقلي qa-
chamaqlu.

Eve, ēv, (n pr) حوا havvâ

Eve, ēv, (n.) آقشام aqsham; (fig.)
عرفه arife, on the— (of) عرفه‌سنده (in-)
arifesinde

Even, ēv'n, (n.) آقشام aqsham; (a.)
دوز düz, مستوي müstevî; (fig.)
mountain-ساوي musâvî; (equal) دنك denk;
tazam; (a.) حقي hattâ..; —
düz, دوزلنك (v.a.) dahi; .. دحي bile; ..
zeltmek; — or odd tekmi chiftmi? —
so kezâ; .. عين وچهله aynu vejhile;
— derejesinde. — **handed**
(a.) عادل âdil; (fig.)
düz; (equal) ales-seviyye;
— **ness**, (fig.) حقايقته haqqâniyyetle;
(n.) مساوات müsâvât; (fig.)
düzlük; (quietness) اعتدال i'tidâl;
temkîn.

Evening, ēv'ning, (n.) آقشام aqsham;
— **dress**, آقشام البسه‌سى aqsham elbi-
sesi

Event, e-vent', (n.) وقع vaq-a, حال
hâl; (fig.) عاقبت âqibet; (pl.) وقايع ve-
qâyi'; (sport) مسابقهler müsâbaqalar;
جريان yarushlar; course of — s
ahvâl; jereyânü veqâyi'; —
at all—s هر حالده her halde; — **Event'-**
ful, (-'fool) (a.) شايان shâyânü
diqqat, (fig.) مهم mühim; مدھش müd-
hish.

Eventual, e-vent'ü-al, (a.) صوك son,
(lit.) نھاي nihâ-i; — **ly**, (ad.) نھاي ni-
hâyet, عاقبت âqibet; — **Eventüäl'**

ity, (-'i-ti) (n.) احتمال ihtimâl; نتيجه
netije, انجام enjâm.

Ever, ev'er, (ad.) دائما dâ-imâ, هر زمان
her-zemân; (lit.) ابدی ebedî; for —
dâ-imâ, الى الابد ilel-ebed; **scarcely**
— nâdiren, همان هيچ hemen
hich; — **green**, (a.) دايمًا yeshil;
— **imâ yeshil**; (n.) دوکولز نسات
yapraq-laru deukülmez nebât; —
last'ing, (a.) ابدی ebedî, (lit.)
لايموت lâyemôt, بايدار pâyidâr, (n.)
ابدیت ebediyyet, بقا baqâ; — **more'**, (ad.)
(lit.) لاينقطع lâyenqatu'; ابدی ebe-
diyyen

Eversion, ē-ver'zhun, (n.) دوريله de-
vrilme; — **alt üst olma**.

Every, ev'er-i, (a.) هر her; (her
bi); — **thing**, هر شئ her shay.

Evict, e-vikt', (v.a.) طرد tard et.,
استرداد istur-dâd et.; — **Evic'-**
tion, (-'shun) (n.) اخراج ihrâj;
استرداد istirdâd

Evidence, ev'i-dens, (n.) اثبات isbât,
دليل delîl; (pl.) دلائل delâ-il; (jud.)
شاهد shâhid; (pers.) شهادت shehâdet;
— **shâhid**; (v.a.) شهادت shêhâdet et.;
— **to give**, شهادت shêhâdet et.;
— **ifâde vermek**; — **beyân** et.;
— **in**— (jud) معتبر mōu'teber, مقنع mouq-
nî'; (fig.) آشکار âshikyâr; — **Ev'id-**
ent, (a.) ميدانده âshikyâr, — **may-**
danda; (lit.) صريح sarîh; — **Ev'id-**
ently, (ad.) آشکار صورنده âshikyâr
sôuretd; (lit.) صراحة sarâhâten;
— **bit-tabî**; — **Eviden'tial**, (-'shal)
(a.) (lit.) اثبات isbâtî, دليلى delîlî; (fig.)
مقنع mouqnî'.

Evil, ē'vl, (a.) فنا fenâ; (n.) فئالق
fenâ-luq, شر sherr; (fig.) مضرت mazarrat;
(med.) علت illet, مرض maraz. — **doer**,
(-dō'er) (n.) فئالق ايدن fenâluq eden;
— **müjrim**; — **eye**, (n.) نظر nazar;
— **minded**, (a.) (فكرى) fenâ (-'fikir-
li); (lit.) بدخواه bedhâh.

Evince, e-vins', (v.a.) كوسترمك geus-
termek, ابراز ibraz; — **isbât** et.; —
Evinc'ible, (s'i-bl) (a.) قابل
qâbili isbât; كوسترله بيلير geus-
terilebilir; — **Evinc'ibly**, (s'i-bli)
(ad.) صراحة sarâhâten.

Evoke, e-vōk', (v.a.) چاغيرمق chârmaq;
— **dâ'vet** et.; — **Evoca'tion**,
(-kâ'shun) (n.) دعوت dâ'vet; جلب jelb;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; riug; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very. tū چيوو ch ج, sh ش, th ث, /h ذ, zh ژ [EVO-EXC]

(jud) احصار ihzâr, (phil) استجلاب istij-lâb.

Evolution, ev-ol-ū'shun, (n.) (lit.) تکامل tekyâmûl; انکشاف inkishâf, انقلاب inqilâb; (mil) مانوره manevre, (math) جذری jezzrîni alma, theory of—تکامل نظریه‌سی tekyâmûl nazariyyesi; —**Evolū'tionary**, (-'shun-a-ri) (a.) (lit.) انقلابی inqilâbî; تکاملی tekyâmûlî.

Evolve, e-volv', (n.a.) آچق achmaq; انشور neshr et.; (v n) آچلیق achul-maq; (fig.) انتشار intishâr et.; انکشاف inkishâf et..

Ewe, ū, (n.) دیشی قویون dishi qoyoun, دیشی قورو marya, — **lamb**, (n.) دیشی قوزو dishi qouzou; (v n.) یاورولاو yavrou-lamaq; طوغورماق doghourmaq.

Ewer, ū'er, (n) ایریک ibrik.

Exact, egz-akt', (a.) تام tam, طوغری dôrou; احبار işbâr (v a.) صحیح sahih; et.; جبراً jebren almaq; صیغشدرمق suqushdurmaq; — **ly**, (ad.) تماماً tamâmen; تام tam; — **ness**, (n.) صحت suhhat; (lit.) طوغریلق dôroulouq; علوم moutâbaqat; —**sciences** (علوم مثبتیه) oulûdumu riyâzuyye; (oultûdumu musbete); — **Exaction**, (-'shun) (n.) تضییقات taziyî-qât; (lit.) تغلب tegallûb; —**Exact'or**, (-t'ér) (n.) مجبر müjbir; (fig.) زوربا zorba; تهدیدجی tehdîdji.

Exaggerate, egz-aj'ér-ât, (v.a.) مبالغه moubâлага et.; بویولمک beuyûltmek; (lit.) اعظام î'zâm et.; —**Exaggerā'tion**, (-'shun) (n.) مبالغه moubâлага

Exalt, egz-awl', (v.a.) یوکسلتمک yûxelt-mek; (lit.) اعلا î'lâ et., (fig.) تہییج tehyij et.; — **Exaltā'tion**, (-'shun) (n.) یوکسلمه yûxelme; (fig.) افرات ifrât; (joy) (lit.) ابتیج ibtihâj, تہییج teheyyûj; —**Exalt'ed**, (td) (a.) یوکسک yûxek; (fig. & lit) مفرط moufrut; تہییج müte-heyyij.

Examine, egz-am'in, (v.a.) معایه mou-âyene et.; تجرجه tejrûbe et.; استجواب istijvâb et.; (jud) استجواب istijvâb et.; (school) امتحان imtihân et.; — **Examinā'tion**, (-'shun) (n.) دقیق امتحان mou-âyene; معایه mou-âyene; دقیق tedqîq; — **Exam'iner**, (-'in-ér) (n.) مستنطق mümeyyiz; (jud.) مستنطق müstantiq; (fig) مدق müdaqqiq.

Example, egz-am'pl, (n.) مثال misâl; (pl) نمونه nûmûne; (warning) عبرت ibret; for — مثلا me-selâ; to set an — بر مثال تشکیل bir misâl teshkîl et.; نمونه nûmûne ol., to take — (by) امثال ا. (e-) imtisâl et.; (fig.) عبرت آلتی (den-) ibret almaq; — **Exam'plary**, (-'pla-ri) (a.) مثال قیلندن misâl qabilinden; (lit.) عبرت آمیز ibret âmiz.

Exanimate, egz-an'i-mât, (a.) جانسز jansuz; روحسز rûhousuz

Exarch, eks'âr, (n.) اکسارخ exarh.

Exasperate, egz-as'pér-ât, (v.a.) اغضب ig-zâb et.; (a) قیزغین quzgun; — **Exas-perā'tion**, (-'shun) (n.) حدت hiddet, غضب gazeab; (lit.) نومیدی nevmîdî.

Excavate, eks'ka-vât, (v.a.) قازق qaz-maq, (fig.) حفر hafr et.; — **Exca-vā'tion**, (-'shun) (n.) چوقور chouqour; (pl) حفريات hafriyyât; — **Ex'cavātor**, (tur) (n.) قازیجی qazuju; حفر hafr eden, حافر hâfir; (mach) قازمه ماکینه qazma makinesi.

Exceed, ek-'sêd', (v.a.) کیمک (i-) gechmek; (i-) اشماق ashmaq; (i-) تجاوز et.; — **Ex-ceed'ing**, (a.) فضل fazla; زیاده ziyâde; — **Exceed'ingly**, (ad.) صوک derejede, زیادہسیle ziyâdesile.

Excel, ek-sel', (v.) کیمک (i-) gech-mek; (e-) فائق ol.; (lit.) — **Ex'cellen-ee**, (-'el-ens) (n.) مکملیت mü-kemmeliyyet; ممتاز mümtâziyyet; **His Ex'cellency**, (-'el-en-si) (ناشا) (pasha-) hazretleri; (بك) (bey efendi) hazretleri; ذات دولتکنز zâtî devletinîz!; — **Ex'cellent**, (-'el-ent) (a.) فوق العاده fevqal-âde, مکمل mükemmel; ممتاز mümtâz.

Except, ek-sept', (prep) دن ماعدا ..den mâ'dâ; مستثنى müstesnâ; — **Ex'ception**, (-'shun) (n.) (i-) خارج طوقق (i-) bârij toutmaq; (i-) استثناء istisnâ et.; (v n) (fig.) اعتراض î'tirâz et.; — **Excep'ting**, (prep) دن باشقه ..den bashqa; — **Excep'tion**, (-'shun) (n.) مستثناء müstesnâ; استثناء istisnâ; (objection) اعتراض î'tirâz; مخالفت moubâlefet; without

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol.=olmaq.

[EXC-EXC] (انگلیزچه کلماتک تلفعی ایچون) **act; chānge, cārd, red, mē, hēr, in; mine;**

— **bilâ istisnâ;** — **Excep'tionable,** (-'shun-a-bl) (a.) یاقیشمار yakushmaz, (lit.) نایجا nâbejâ; قابل qâbili î'tirâz; — **Excep'tional,** (-'shun-al) مستثنا müstesnâ; (lit.) استثنائی istisnâ-î; خصوصی housôsusi; — **Excep'tionally,** (-'shun-al-i) (ad) مستثنا müstesnâ olaraq, (lit.) استثناء istisnâ-en.

Excess, ek-seś', (n.) افراط fazla; افرات ifrât; (abuse) سوء استعمال sôuyi isti'mâl, افراط tejbâvûz; — **profit,** قازانچ fazla qazanuj; — **profit,** حرب قازانچی harb qazanju; (-tax) حرب قازانچی وریکسی harb qazanju vergisi; — **Excess'ive,** (-'iv) (a) صوک درجه pek fazla; صوک درجه son dereje; (lit.) معروف moufrut; — **Excess'ively,** (-'iv-li) (ad) زیاده سیله ziyâdesile; صوک درجه son derejede; افرات ifrâta.

Exchange, eks-chānj', (v.a.) دکیشدیرمک deyishdirmek; تبدیل tebdil et.; (pers) مبادلہ mübâdele et.; (n.) (lit.) مبادلہ mübâdele; تعاطی te-âtî; (telephone) سانترال santral; مرکز merkez, (fin) قامبیو qambiyo; رایج râyij; (place) بورس borsa; — **broker,** صراف sarraf; (مبايعه) بورس simsaru; بورس سیمساری (mübâyâju), — **business,** بورس معاملات borsa mou-âmelâtı; صراف sarrafluq, — **regulations,** (fin) بورس نظامنامه borsa nizâm-nâmesi; — **office,** (fin) بورس قامبیو qambiyo dâ-iresi, — **Exchāng'er,** (j'er) (n.) صراف sarraf.

Exchequer, eks-chek'er, (n.) خزینه hazîne; مالیہ mâliye; (v.a.) دعاو dâ'vâ et.; **Chancellor of the —** مالیہ mâliye nâzuru; — **bill** خزینه hazîne tahvilâtı.

Excise, ek-siz', (n.) رسوم vergi; رسوم rûsôm; (department) ویری داتره سی rûsôm tarh et., — **man,** (n.) ویری (تحصیلدار) vergi me'môrou; (tahsildâr); — **office,** ویری قلمی vergi qalemi; تحصیل شعبه tahsil shôu'-besi.

Excise, ek-siz', (v.a.) (cut) کسمه kesmek; قوپارمق qoparmaq; — **Excis'ion,** (-sizh'un) (n.) کسمه kesme; قطع qatı', (extirpation) (lit.) استیصال istisâl.

Excite, ek-sit', (v.a.) تحریک tahrik et.; تشویق quzdurmaq; (fig.) قیزار teshvîq et.; — **Excit'able,** (a)

قابل تحریک qâbili tahrik, hassâs; (phil) متحرش mütehar-rish; — **Excitant,** (-'sit or -'sit) (n.) (med) منه münebbih; — **Excit'ed,** (td) (a.) غلیانده galeyânda, (lit.) متہیج müte-heyij; (اگزیت) (exite); — **Excite'ment,** (n.) غلیان galeyân; هیجان heyejân; (phil) تخرش teharrûsh; (act) تحریک tahrik; تحریکات tahrikât; — **Excit'er,** (n.) محرك mouharrik; مشوق müşevvîq

Exclaim, eks-klām', (v.n.) باغیرمق bârmaq; — **Exclamation,** (eks-klām-'shun) (n.) باغیرمه bârma; (surprise) تعجب te-ajjüb; (address) خطاب hutâb; — **note** تعجب اشاری — **te-ajjüb ishâreti,** (n.) خطاب اشارتی hutâb ishâreti.

Exclude, eks-klōōd', (v.a.) چیقارمق chu-qarmaq; اخراج ihrâj et.; (fig.) منع men et.; — **Exclu'sion,** (-'zhun) (n.) استثنا istisnâ; — **Exclu'sive,** (-'siv) (a) منحصر moun-hasur; (-of) خارج .hârij; دن غیری . den gayru; — **Exclu'sively,** (-'siv-li) (ad.) یالکز yalunuz; (lit.) منحصر münhasuran.

Excommunicate, eks-kom-ün'i-kât, (v.a.) تلین afaroz et.; — **Excommunica'tion,** (-kâ-'shun) (n.) تلینته lâ'net-leme, تلین tel-in.

Excrement, eks-'kre-ment, (n.) پيسلك pislik, ترسی .tersi, (lit.) افرات ifrâ-zât; (fig.) مزخرفات müzahrafât

Exerescence, eks-kres'ens, (n.) فضلہ fazla; (med) اور our, تاصیر nasur.

Excrete, eks-kiēt', (v.a.) چیقارمق chu-qarmaq; افرات ifrâz et.; (fig.) دفع def et.; — **Exerē'tion,** (-'shun) (n.) اور our; دفع def; (med.) افرات ifrâz

Exeruciate, eks-krōō'shi-ât, (v.a.) اشکنجه ishkenje et.; — **Exeru'ciating,** (a.) خنجع fejjî; — **Exeruciā'tion,** (-'shun) (n.) اشکنجه ishkenje; ادا eza.

Exculpate, eks-kul'pât, (v.a.) تبرئه tebrî-e et.; — **Exculpā'tion,** (-'shun) (n.) برائت berât et.

Excursion, eks-kur'shun, (n.) تزه te-nezzüh, گزینی gezinti; **military —** تزه عسکری tenezzühü askeri; — **train** تزه ترهني tenezzüh treni.

Excuse, eks-kūs', (n.) معذرت mâ'zeret;

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e), deux; ring; machine;

[EXH-EXP] (الانكليزية كلمات تلفظي ايجون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mīne;

Exhibit, egz-ib'it, (*v.a.*) تشهير tesh-hîr et.; (*fig.*) كوسترمك geustermek, ارش et. (*n.*) (*jud.*) vesîqa; sened; — **Exhibi'tion**, (-'shun) (*n.*) سرگي sergi; (*lit.*) تشهير mesh-her, (*act*) تشهير tesh-hîr, (*fig.*) ارش arz, (*bounty*) معاونت mou-âvenet; — **Exhibi'tioner**, (-'shun-êr) (*n.*) مجاني طلبه mejjânî talebe; **Exhib'itive**, (-tiv) (*a*) (*lit.*) تشهيري tesh-hîrî; تمثيلي temsili.

Exhilarate, egz-il'a-rât, (*v.a.*) فرحلق فرحلق نشئه لنديرمك ferahluq vermek و يرمك nesh-elendirmek; — **Exhil'arant**, nesh-elendirmek; — **Exhil'arant**, nesh-e veriji; مفرح mü-ferrih; — **Exhilarā'tion**, (-'shun) (*n.*) انبساط nesh-e, فرحلق ferahluq, (*lit.*) انبساط inbisât, انشراح inshirâh

Exhort, egz-hort', (*v.a.*) تشويق teshvîq et. (*lit.*) ترغيب et.; — **Exhortā'tion**, (-'shun) (*n.*) تشويق teshvîq; (*pl*) وصايا vasâyâ, تلقيئات telqînât.

Exhume, eks-hūm', (*v.a.*) مزاردن چيقارمق mezardan chuqarmaq; (*fig.*) اخراج ihrâj et.; — **Exhūmā'tion**, (-'shun) (*n.*) اخراج ihrâj fet-hi meyyit, (*fig.*) اخراج ihrâj.

Exigent, eks'i-jent, (*a.*) غايت غايت gâyet ajele, مجبر müjbir; — **Ex'igency**, (-jen-si) (*n.*) احتياج ihtiyâj; ضرورت zarûret; (*lit.*) لزوم عاجل lüzûmu âjil; — **Exigu'ity**, (eks-i-gū'ti) (*n.*) اقل azluq; (*lit.*) فقدان fiqdân.

Exile, eks'il, (*n.*) نفى nefy; (*place*) منفا mēnfâ; (*person*) منفي mēnfî, سوزگون sūrgūn; (*v.a.*) نفى nefy et.; سوزمك sūrmek; (*lit.*) تبعيد teb-id et..

Exist, egz-ist', (*v. n.*) موجود mev-jōud ol; بولونق boulounmaq, (*live*) دوام yashamaq; (*continue*) — **Exist-ence**, (-'ens) (*n.*) موجوديت mev-jōudiy-yet; حيات boulounma, (*life*) حيات hayât; معيشة ma-îshet; means of— **struggle for** حيات مجادلهسى hayât müjâdelesî; (*lit.*) جدال جidal hayât; وجوده كيتيرمك vüjōude getirmek; ياپق yapmaq; — **Exist'ent**, (*a.* مع *n.*) موجود mev-jōud; — **Exist'ing** (*a.*) شيمدئى shim-diki; موجود hâzur; حاضر mev-jōud.

Exit, eks'it, (*n.*) مخرج mahrej; منفذ menfez; چيقاقچى chuqajaq yer; (*death*) وفات vefât, ارتحال irtihâl.

Exodus, eks'o-dus, (*n.*) خروج hourôuj; (*fig.*) هجرت hijret; sefer.

Exonerate, egz-on'er-ât, (*v.a.*) معاف تبرئه et., بدل alîq, (*mil*) bedel al-maq; — **Exonerā'tion**, (-'shun) (*n.*) معافيت mou-âfiyyet; (*fig.*) برأت berâ-et; (*mil*) بدل naqdî.

Exorbitant, egz-or'bi-tant, (*a.*) (حدد) اشوري (hadden-) ashuru; فاحش fâhish; — **Exor'bitance**, (-tans) (*n.*) افراط ifrât

Exorcise, eks'or-siz, (*v.a.*) افسون ef-soun et., اوقومق oqoumaq; — **Ex'or-cist**, (-sist) (*n.*) اوفوروكچى üfürükçü; (بويوچى) (büyüjü); — **Ex'orcism**, (-sizm) (*n.*) افسون ef-soun; سحر sihir.

Exordium, egz-or'di-um, (*n.*) بدايت bi-dâyet, مقدمه mouqaddeme.

Exotic, egz-ot'ik, (*a.*) خارجى hârijî, اجنبى ejnebî; خارجى hârijden gelme; طشرة tashra mahsûlû

Expand, eks-pand', (*v.a.*) يايق yay-maq; (*fig.*) بسط bast et.; (*phys.*) انبساط inbisât etdirmek; (*math*) توسع tevsi' et.; (*v. n.*) ياييلمق yayul-maq; (*fig.*) بويومك beuyümeq, (*phys*) انبساط inbisât et.; (*phys*) ياييلمق yayul-maq; (*fig.*) بويومك beuyümeq, (*phys*) انبساط inbisât et.; — **Expanse**, (-pans') (*n.*) ساحه sâha; (*firmament*) فضا fezâ; — **Ex-pans'ible**, (-pans'i-bl) (*a.*) بويور beuyür; (*lit.*) قابل انبساط qâbili inbisât; — **Expansibil'ity**, (-pans-i-bil'i-ti) (*n.*) قابليت انبساط qâbiliyyeti inbisât; — **Expan'sion**, (-'zhun) (*n.*) ياييلمق yayulma, بويومه beuyüme; (*fig.*) توسع tevessü, (*lit.*) انبساط inshirâh; (*phys*) انبساط inbisât; توسع ittisâ', (*extent*) وسعت vüs-at; (*lit.*) امتداد imtidâd, « triple » — **Expan'sive**, (-siv) (*a.*) (*sci.*) انبساطى inbisâtî; (*fig.*) واسع vâsî'; — **force** قونصويي qonvveyi inbisâtuyye.

Expatriate, eks-pā'shi-ât, (*v.a.*) اوراتق ouzatmaq; (*lit.*) اطناب utnâb et., تاتويل tatvîl et.; — **Expatriā'tion**, (-pā-shi-ā'shun) (*n.*) اطناب utnâb.

Expatriate, eks-pā'tri-ât, (*v.a.*) تهجير tehjir et.; — **one's self** ترك وطن et.; — **terki vatan** et.; — **hijret** هجرت hijret et.; — **Expātriā'tion**, (-'shun) (*n.*) تهجير tehjir; تبعيد teb-id; (*voluntary*) هجرت hijret.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[EXP-EXP] (انگلیزچه کاتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, hēr; in; mīne;

Explanā-tion, (-plan-ā'shun) (n.) ایضاح izâh; معنا izâhât; (pl) ایضاحات izâhât; (*meaning*) mânâ; — **Explan'atory**, (-plan'a-to-ri) (a.) ایضاح izâhî; — **annota-tions** (lit) ایضاحات meshrôuhât; مشروحات (lit) izâhât.

Expletive, eks'ple-tiv, (a) زائد za-id; فصله fazla; (n.) زائده zâ-ide; فصله fazla, (lit.) حشو huslv

Explication, eks-plic-kā'shun, (n.) معنا mânâ, ایضاح izâh; tâ'rîf; تعریف

Explicit, eks-plis'it, (a) آچیق achuq, آچینه sarîh; — **ly**, (ad) صریحه sarâhaten.

Explode, eks-plôd', (v n.) باغلاماق pat-lamaq, اشتعال ishti-âl et.; (lit.) اشتعال infilâq et; (v.a.) باغلاماق patlat-maq, اشتعال ish-âl et; — **Explôd'er**, (n.) آتقز اوق az otou.

Exploit, eks-plôit', (n.) حرکت ish hareket; (pl) حرکات ihrâ-ât; حرکت harekyât, (v a.) (com) ایشلتمک ishlet-mek.

Explore, eks-plôr', (v.a.) کشف keshf et., (fig.) تدقیق tedqîq et., — **Exp-lôr'er**, (n.) کاشف kyâshîf, — **Explo-rā'tion**, (-'shun) (n.) کشف keshîf, (fig.) تدقیق tedqîq.

Explosion, eks-plô'zhun, (n.) اشتعال ishti-âl; انفلاق infilâq; (fig) غلیان galeyân; — **Explo'sive**, (-'siv) (a.) باغلامایی patlayuju; (lit.) مشتعل müshta-il; (n.) باروت madde müshta-ile; (pl) مواد مشتعله mevâddi müshta-ile; مواد انفلاقیه mevâddi infilâqiyye.

Exponent, eks-pō'nent, (n.) (math) üss; مثال qouvvat; (fig.) تمثيل temsil eden; (pers.) ایضاح izâh eden, (a) ایضاح izâhî; — **Exponen'tial**, (-'shal) (a) üssi; — **equation** معادله üssiye; mon-âdeleyi üssiyye.

Export, eks-pôrt', (v.a.) ihrâj et.; ihrâjât yapmaq; (n.) ihrâjât; — **Expôrt'able**, (a.) قایل ihrâj; — **Exportā-tion**, (-'shun) (n.) ihrâj; (art-icles) ihrâjât ihrâjât eshyâsu; ihrâjât. — **Expôrt'er**, (n.) ihrâjât yapan; ihrâjât qomisyonyousou; (pl.) (tûjjâr).

Expose, eks-pôz', (v.a.) کوسترمک geus-termek; (a) عریز aız et; (*make liable*) mâ'rôuz buraqmaq; (*dis-close*) meydana chuqar-maq, tesh-hîr et, (*explain*) beyân et, izâh et., (*infant*) terk et, — **Exposé**, (eks-po-zâ') (n.) مخطرہ mouhtura; تشریح tesh-hîr; — **Expôs'ed**, (-pôz'd) (a) معروض mâ'rôuz; (*open*) آچیق achuq, (*fig*) محافظه سز mouhâfazasuz, to be—(to) عرض arz edilmek; (fig.) (ê) ایلمک (e) mâ'rôuz qalmaq, — **Exposi'tion** (-zish'un) (n.) سرگی sergi, (*lit*) مشہر mesh-her; (*act*) عرض arz; تشریح tesh-hîr, تشریح tesh-hîr; — **Expô'sure**, (eks-pô'zher) (n.) عریز arz; (*fig*) تشریح teh-hîr; افشا ifshâ, (*openness*) معروض بولونمہ mevqû'; (*posi'tion*) موقع vaz-uyyet, (*jud.*) ترک death by—دونان vefât; to make an—پاتوردی paturdu et, rezâlet chuqarmaq.

Expound, eks-pownd', (v.a.) ایضاح izâh et.; (lit) تفسیر tefsîr et.

Express, eks-pres', (v.a.) افادہ ifâde et; beyân et., (*lit*) درمیان dermeyân et; (*a*) آچیق achuq; (*fig*) صریح sarîh; (*fig*) طبعی qât-i; (*special*) housôusi; مخصوص mahsôus; (*quick*) expres.; اکسپرس serî; ... سریع (quick) bil-hâssa; اکسپرسه bil-hâssa; سرعت قطاری expres; اکسپرسه سوسی sūr-at qataru; (*mail*) expres postasu; — **ly**, (ad.) صریحه hâssaten bil-hâssa; (*lit*) sarâhaten; — **Express'ion**, (-pres'h'un) (n.) افادہ ifâde; تعریف tâ'rîf; طرز ifâde; (*manner*) تعبيرات tâ'bîr; اصطلاح ustulâh, (*pl*) تعبيرات tâ'bîrât; beyond اصطلاحات ustulâhât; — **Express'ionless**, (a) روحسز rôuh-souz; معناسز mâ'nâsuz; — **Express'ive**, (-pres'iv) (a) متضمن moutazam-mun; (*fig*) روحی rôuhlou; قوتی qouvvetli; — **Express'ively**, (-pres'iv-li) (ad.) قوتی qouvvetle; تأثیر te'sîrle; — **Express'iveness**, (-pres'iv-)(n.) شدت shiddeti ifâde; تأثیر rôuh; te'sîr.

Expropriate, eks-prô'pri-ât, (v.a.)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shut; mūte; very, tū جيوو; ch چ, sh ش; th ث; d د, zh ذ [EXP-EXT]

استیلاک elinden almaq, (*jud*) ا. — **Exprōpiā'tion**, istimlāk et; — **Exprōpiā'tion**, (-'shun) (*n.*) استیلاک istimlāk

Expulsion, eks-pul'shun, (*n.*) طرد tard; دفع defī'; احرāj ihrāj,

Expunge, eks-punj', (*v.a.*) سیلیم silmek (*lit.*) ا. — **Expurge**, eks-pur-gāt, (*v.a.*) تیزلیم temizlemek; (*fig*) اصلاح aṣlāh a. — **Expurga'tion**, (-gā'shun) (*n.*) تھلیر tat-hīr; اصلاح aṣlāh; تصفیہ tasfiye

Exquisite, eks'kwī-zit, (*a.*) نفیس nefis; لطیف latif, (*pers*) (*lit.*) مشکلی پسند mūsh-kūl-pesend, (*ad.*) تیز تیز tutz; — **ly**, (*ad.*) مشکلی mūshkūl-pesendāne, تیز تیز titizlikle; — **ness**, (*n.*) نفاس nefā-set; — **taste** ذوق ذوق zevq selim; طبعیت hūsnū tabī-at.

Extant, eks'tant, (*a.*) موجود mevjud, باقی bāqī; حاضر hāzur, شیمدیک shimdikī,

Extemporāry, eks-tem'po-ra-ri, (*a.*) آنی ānī, حاضرلقص hazurluqsuz; (*lit.*) آنی یرتیجāl irtijālī; — **speaking** یرتیجāl irtijālī; — **Extem'porarily**, (*ad.*) آنی اولوق ānī olaraq; (*lit.*) یرتیجāl irtijālī; — **Extem'porize**, (-rīz) (*v.a.*) یرتیجāl irtijālī; — **Extem'porizer**, (-rīz-er) (*n.*) حاضر جواب hazur jevab; (*lit.*) مورتیجāl mūrtejāl.

Extend, eks-tend', (*v.a.*) اوراتقی ouzatmaq, (*lit.*) تمديد temdid et; (*fig.*) توسیع tevsi' et.; (*lit.*) تیشیل teshmil et.; (*seize*) مصادره mousādere et.; (*value*) تقدیر قیمت taqdīr qiymet et.; (*copy*) استنساخ istinsāh et.; (*v.a.*) اورامق ouzamaq, (*lit.*) امتداد imtidād et.; (*fig.*) توسیع tevessū' et.; (-to) شامل ol. (e-) shāmil ol.

Extension, eks-ten'shun, (*n.*) امتداد imtidād, توسیع tevessū', (*act*) تمديد temdid; (*fig.*) توسیع tevsi'; (*extent*) وسعت vūs-at; (*fig.*) شمول shūmōul; — **Exten'sible**, (-'si-bl) (*a.*) اوراز ouzar; یویور beuyūr; (*lit.*) قابل اتساع qābili ittisā'; — **Exten'sibility**, (-'si-bil'i-ti) (*n.*) یویومه beuyūme; (*lit.*) قابلیت qābiliyyeti ittisā'; — **Exten'sive**, (-'siv) (*a.*) واسع vāsi'; کولی küllī; — **Exten'sively**, (-'siv-li) (*ad.*) واسع ziyā-desile.

Extent, eks-tent', (*n.*) وسعت sāha; حد hadd; (*phil*) حظ hayyiz; (*limit*) حد hadd; درجه dereje, (*jud*) مصادره mousādere; (*value*) تقدیر قیمت taqdīr qiymet, to the — of درجه derejede, derejesinde, to a certain — درجه derejesinde, bir derejeye qadar; to a large — واسع vāsi' miq-yāsda.

Extenuate, eks-ten'ū-āt, (*v.a.*) ضعیفلاقی zayıflatmaq, (*fig.*) آزالماق azaltmaq; (*jud*) تخفیف tahfif et; — **Extenuā'tion**, ('shun) (*n.*) تخفیف tahfif; — **Extenuā'ting**, (*a.*) مخفف mouhaffif; — **circumstances** (*lit.*) اسباب es-bābu mouhaffife

Exterior, eks-tē'ri-or, (*a.*) طیش dush, طاهرī; (*fig.*) ظاهری zāhīrī; (*n.*) خارج hārij; (*fig.*) ظاهر zāhir, geurūnūsh; — **ly**, (*ad.*) خارجā hārijen; طاهرī zāhīren

Exterminate, eks-tēr'mi-nāt, (*v.a.*) وجودنی قالدیرمق vūjūdünü qaldurmaq; — **Exterminā'tion**, (-'shun) (*n.*) ازاله izāle; احمā imhā, (*lit.*) استیصال istisāl

External, eks-tēr'nal, (*a.*) خارجی hārī-jī; (*fig.*) ظاهری zāhīrī; (*school*) نهاری nehārī; — **ly**, (*ad.*) خارجā hārijen.

Extinct, eks-tink't, (*a.*) سوندمش seun-mūsh; بیتمش bitmish; (*lit.*) منطفی mountafi; منقرض mounqaruz; (*abolished*) مفسوخ mefsōuh; — **Extinc'tion**, (-'shun) (*n.*) اطفā utfā; سوندمش seundürme; (*fig.*) ابطال ibtāl; احمā imhā; (*vanishing*) دوال zevāl, (*lit.*) اطفā intufā.

Extinguish, eks-ting'gwish, (*v.a.*) سوندمش seundürmek; اطفā utfā et.; کورلتمک mahv et.; (*surpass*) کورلتمک keurletmek; تفوق tefovouq et.; (*v.n.*) سوندمش seunmek; — **Exting'uishable**, (*a.*) سوندر قابل اطفā qābili utfā; — **Exting'uishèr**, (*n.*) سوندر seundüren; کلالē küllāh; — **Exting'uishment**, (*n.*) اطفā ntfā; (*jud*) تسویه tevhih; تسویه tesviye.

Extirpate, eks'ter-pāt, (*v.a.*) کورکندن keukūnden kesmek; (*lit.*) قلع qali' et.; ازاله izāle et.; — **Extirpā'tion**, (-'shun) (*n.*) ازاله izāle; قلع qali'; احمā imhā; (*med.*) تقلیع taqlī'.

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[EXT-EYE] (انگليزيحه ڪٿاڪ تلمغى ايچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr in; mīne,

Extol, eks-tol', (*v.a.*) بويولتڪ beuyūlt-mek; تبيّل ا. (lit.) medh et; (lit.) tebjiil et.

Extort, eks-tort', (*v.a.*) غصب gasb et.; تazyiq ظلم et.; —

Extor'tion, (-'shun) (*n.*) حير jebr, تazyiq ظلم; اعتساف i'tisâf; —

Extor'tioner, (-'shun-er) (*n.*) غدار gaddâr; اعتسافى itisâfju

Extra, eks'tra, (*a.*) آبرى ay-ru; (fig) فوق العاده fevqal-âde; (*n.*) علاوہ ilâve, ضم zamm.

Extract, eks-trakt', (*n.*) خلاصه (chem) houlâsa; رُوح rōuh, جيره jibre; (pas-sage) (lit.) فقره fuqrayi mūs-tahreje; (*v.a.*) چيقارمق chuqarmaq; (fig) استخراج istihrâj et.; (select) چڪمك intihâb et.; (distil) چڪمك chekmek, (lit.) تقطير taqtir et.; —

Extraction, (-'shun) (*n.*) چيقارمه chuqarma; (fig) استخراج istihrâj; (chem.) چڪمه chekme; تقطير taqtir, houlâsa; نسل nesl; سلاله sülâle, — **Extractive**, (-t'iv) (*a.*) منحل chekilmish; چڪيلمش mün-hall; (*n.*) خلاصه houlâsa; — **Extrac-t'or**, (-t'ur) (*n.*) چڪن cheken; (chir-) mengene قيصغاج qusgach.

Extradition, eks-tra-dish'un; (*n.*) (lit.) اعاده مجرمين i-âdeyi mürjrimîn

Extraneous, eks-trân'yus; (*a.*) فضولى fouzûlî, خارجى hâriji; يابانجى yabanju.

Extraordinary, eks-tror'di-nar-i, (*a.*) — **Extraor'di-narily**, (*ad.*) فوق العاده اولهق fevqal-âde olaraq, (fig.) زيادهصيله ziyâdesile

Extravagant, eks-trav'a-gant, (*a.*) مفرط moufrut, (lit.) افراطپرست ifrât-perest; (spendthrift) مسرف musrif; — **ly**, (*ad.*) مفرطانه moufrutâne; مسرفانه mûsri-fâne; — **Extrav'agance**, (-gans) (*n.*) افراط tashgunluq; طاغيفناق ifrât; اسراف isrâf.

Extreme, eks-trēm', (*a.*) صوك son; (lit.) غايه gâye; صوك درجه axâ; (*n.*) صوك درجه son dereje, (lit.) غايه gâye; مئته müntehâ; — **ly**, (*ad.*) صوك درجه son derejede; (lit.) درجه نهايه derejeyi nihâyede;

— **Extrem'ity**, (-trem'i-ti) (*n.*) نهايت nihâyet, صوك ouj, (fig) son; (lit.) مئته müntehâ.

Extricate, eks'tri-kāt, (*v.a.*) قورتارمق qourtarmaq, —

Extrication, (-'shun) (*n.*) تخليص tahlis; تخليه tahliye.

Extrinsic, eks-trin'sik, (*a.*) خارجى hâ-riji; (lit.) فوضى fouzûlî, (fig) عارضى âruzî

Extrusion, eks-trōū'zhun, (*n.*) طرد tard; دفع defi', اخراج ihrâj.

Exuberant, eks-ū'bér-ant, (*a.*) فضله fazla, مبذول mezbûl; فيضى feyzli; (happy) مسعود mes-ôud, — **Exū'ber-ance**, (-ans) (*n.*) مبدوليت mezb-zûliyyet, فيض feyz.

Exult, egz-ult', (*v.n.*) چوق سوچك choq sevinmek, (lit.) اظهار شادمانى izhâru shâdumânî et.; — **Exultant**, (*a.*) مسرور mesrôur; — **Exultā'tion**, (-'shun) (*n.*) سوچه sevinme; سرور sū-rôur, (lit.) ابتهاج ibtihâj, شادمانى shâdu-mânî

Eye, i, (*n.*) كور geuz; (lit.) بصر basar; (fig.) نظر nazar; (pl) انظار enzâr; (needle's) دليڪ delik; (loop) ايليك ilik; (v.a.) باق baqmaq; (fig.) قاره terrassoud et.; black—d كورلى qara geuzlû; one—d كورلى tek geuzlû, (يڪچشم) (yekcheshim);

— **ball**, كور بېكى geuz bebeyi; — **bolt**, قاش qash; — **brow**, كور geuzlûk; (telescope) كور ade-seyi ayniyye; — **infirmary**, سيرييات serfriyyâtu ayniyye, — **lash**, كور قاشى qash; — **lid**, كور كيرپيك kirpik; — **let**, (*n.*) دليڪ geuz; — **piece**, (*n.*) عدسه adeseyi ayniyye; — **sight**, رؤيت rû'yet; — **sore**, (*n.*) چيركين chirkin shey; — **splice**, (*n.*) (mar.) قاصه qasa dikish; — **tooth**, آزي azu dish; — **witness**, (*n.*) كوزيله geuzile geuren; (lit.) العين شاهد re'yel-ayn shâhid.

F

F, (n) (mus) فā fā

Fabian, fā'bi-an, (a) متردد mütereddid, gejikdiriji; (lit.) تعويكار tā'viq-kyâr; — **policy** تعويق سياست tā'viq siyâseti; سورو نجهمه sūrūnjeme

Fable, fā'bl, (n.) مصال masal, حكايه hikyâ-ye; — **Fab'ulist**, (fab'-) (n.) حكايه نويس hikyâye-nûvis, (fig.) مصلحي masalju; — **Fab'ulous**, (-'ū-lus) (a.) اويديرمه ouydourma; (lit.) مخيل mouhayyel; ouydourma; (lit.) مدهش müdhish; (fig.) افسانوي efsânevi; — **Fab'ulously**, (-'ū-lus-li); (ad.) اينالمايه جق masal gibi; اينالمايه جق inanulmayajaq derejede.

Fabric, fab'rik, (n.) ايشجيك ishjik; اعمال î'mâl; (cloth) قاش qoumash; بز bez; (fig. و lit.) نسج nesj; تـشکلات te-shekkûlât; (building) بنا binâ; فابريقه fabriqa.

Fabricate, fab'ri-kât, (v.a.) ياقق yap-maq; اعمال î'mâl et; (fig.) اويديرمه ouydourmaq; ترتيب tertib et.; — **Fabricâ'tion**, (-'shun) (n.) اعمال î'mâl; اعمال î'mâlât; (fig.) اويديرمه ouydourma; (lit.) تصنيع tasni'; — **Fab'ricator**, (-'ri-ka-tur) (n.) فابريقاتور fabriqateur; عامل âmil.

Façade, fa-sād', (n.) (arch) يوز yüz; جبهه jebhe.

Face, fās, (n.) (ana.) چهره yüz; (sur/ace) يوز yüz; سيما simâ; (sur/ace) يوز yüz; سطح satuh; اوست üst; (arch.) جبهه jeb-he; قادران qadran; مينه mine. (effron-try) جرأت jür-et; (sourat) (v.a.) تصادف آ. (sourat) (v.a.) تصادف آ. qarshu gelmek; (fig.) قارشى كلك tesâdüf et.; (cover) قاپلام qaplamaq; (v n) دونك deunmek; توجه آ. tevejjüh et.; to make faces صورت آ. sourat et. — **Faced**, (fāsd) (a.) قاپلى... yūzlū. يوزلى آ.

Facet, fas'et, (n.) فاسه faseta.

Facetious, fa-sē'shus, (a.) تحف tahaf; (lit.) مزاحي mezâhi; (pers.) لطيفه latî-feji; نكره nekre; — **ly**, (ad.) لطيفه لايه latifeyle; — **ness**, (n.) لطيفه latife; تحفل tahaflyuq.

Facial, fā'shal, (a) وجهى vejhi; — **ly**, (ad.) وجهى vejhen; — **angle**, زاويه و وجهى zâviyeyi vejhiyye.

Facile, fas'il, (a) قولاي qolay, (fig.) تسهيل آ. qolaylatmaq; قولايلاق tes-hil et.; — **Facil'ity**, (-'i-ti) (n.) قولايلاق qolayluq; سهولت suhûlet; (fig.) nezâket; ملايت mülayemet.

Facing, fās'in, (a) (ه) قارشى (e-) qarshu; (in-) qarshusunda, (n.) قارشى قاتاق qapag; سوس sūs; (mil) جبهه jebhe,

Fac-simile, fak-sim'i-le, (n.) عيني aynu; (ad.) تماماً tamâmen.

Fact, fakt, (n.) حقيقت haqîqat, فعل fi'l; (fig.) واقع vaq-a; كيفيت keyfiyyet; (phil) واقع vâqu-a, in فى الحقيقه fil-haqîqa, فى الواقع fil-vâqî'.

Faction, fak'shun, (n.) فرقه furqa, حزب hazb; (gürûh) (كروه); — **Fac'tious**, (-'shus) (a.) مفسد müfsid; — **Fac'tiously**, (-'shus-li) (ad.) مفسدانه müf-sidâne; تحريكاره tahrîk-kyârâne.

Factitious, fak-tish'us, (a.) صنئى soun-î; جملی jâ'li, صورى sôurî.

Factor, fak'tor, (n.) عامل fâ-il; عامل âmil, (pl) عوامل avâmil; (agent) وكيل vekil, سمسار simsar; مضروب mazrûb, (pl.) مضروب mazrûblar; judicial — **Factorage**, (-'āj) قوميديون qomi-syon اجرت üjret.

Factory, fak'to-ri, (n.) فابريقه fabriqa; اعلامخانه î'mâlât-hâne.

Factotum, fak-tō'tum, (n.) واسطه vâ-suta; آدم adam.

Faculty, fak'ul-ti, (n.) اقتدار iqtidâr; (quality) صفت sufat; (fig.) صلاحيت sa-lâhiyyet, حق haqq; (mind's) حاسه hâsse; ملكه meleke; (pl) حواس hevâss; فاكولته fakûlthe, مدرسه medrese; (professors) hey-eti müderrisîn; — **Fac'ultative**, (-'tiv) (a.) اختيارى ihti-yârî.

Fad, fad, (n.) مراق merâq; هوس heves.

[FAD-FAL] (انگريزيجه ڪلمات ۽ تلفظي ايجون) act; change; cārū, red, mē, hēr, in; mine;

Fade, fād, (*v.n*) صولتق solmaq; (*fig*) سونڪ seunmek; زائل ٿيڻ zā-il ol. — **Fād'ing**, (*a*) گهٽجي gechiĵi; زائل ٿيڻ zā-il; (*n.*) صولت solma, (*fig.*) دوال zevāl

Fag, fag, (*v* *n.*) يورولق yoroulmaq; چوڻ چالوشق choq chalushmaq; (*v.a.*) يورمق yormaq, خيڙيلامق hurpalamaq, (*n.*) آنگاريه angarye; (*pers*) بندہ bende; ماڇاڻ mahmî; — **end**, ڪنار kenar, ساڇاڻ sachaq; — **Fagg'ing**, (fag'ing) (*n*) آنگاريه angarye; خدمت hidmet.

Faggot, fag'ut, (*n.*) دمت demet, باغ bâ; باغلامق demet yapmaq; باغلامق bâlamaq

Fahrenheit, fā'ren-hīt, (*n* *pr*) فاخترهائيٽ fāhrenhāyt.

Fail, fāl, (*v n*) قصور qousûret; (*fig*) موفق اولمامق mouvaffaq olamamaq, ياپمامق yapamamaq, قائم عقيم qaim qalmaq; (*quantitv*) نقصان noxân ol; (*fig*) بولونمامق boulounmamaq; (*decaŷ*) ڪسيلمق kesilmek, روال بولق zē-vâl boulmaq; بورولق bozoulmaq; (*n*) تڙيل تڙيل تڙيل tât'ili te'diyyât et; (*v.a.*) تڙ ٿيڻ terk et; ڪفايت kifâyet et; (*n*) قصور qousûr; نقصان noxân, **without** — مطلقا montlaqâ; ٻهههه beheme-hâl; — **Fail'ing**, (*n.*) قصور qousûr; (*prep*) عڪسي تقديرده axi taqdirde.; — **Fail'ure**, (-'ūr) (*n.*) عدم موفقيت; نقصان noxân; قصور ademî mouvaffaqiyyet; (*fin*) تعطيل تڙيل tât'ili te'diyyât; افلاس iflâs.

Fain, fân, (*a.*) ممنون memnûn, (*obliged*) جبري jebrî, (*lit.*) اضطرابي uzturârî; — **ly**, (*ad.*) ممنونا memnûnen.

Faint, fânt, (*a.*) ضعيف zayuf; بايعين baygun; (*fig*) خفيف hafif; (*v.n*) ضعيفلامق zayuflamaq; (*fig*) زائل ٿيڻ zâ-il ol.; (*med.*) ماييلق bayulmaq; (*discouraged*) زورق qorqmaq, (*lit.*) نويمد nevmîd ol.; — **ly**, (*ad.*) خفيفجه hafifje; جزئي jüz-i; — **ness**, (*n.*) ضعف zâ'f, بايعين baygunluq; خفيفق solouqluq; خفيفق hafflik; — **Faint'ed**, (t'd) (*a.*) بايعين baygun; — **Faint-hearted**, (-hârt'd) (*a.*) يورڪسز yûrexiz, جبين jebîu; — **Faint'ing**, (*n.*) باييله bayulma, بايعين baygunluq; (*a.*) بايعين baygun.

Fair, fâr, (*a*) خوش güzêl; ڦاڻ hosh; (*clear*) صاف sâf; براق berrâq; (*just*) حق haqlu; دوست dürüst; عادلانه âdilâne; (*favourable*) موافق mouvâtuq; معقول mâ'qûl; (*frank*) آچيق achuq;

يولنده samîmî, (*ad*) اي iyi, يولنده yolounda, (*fig*) آچيقجه achuqja, ناموسڪارانه nâmouskyârâne, **the** — (*n pl*) جنس لطيف güzeller; ڪوزلار güzeller. — **ly**, (*ad*) ڪورجه güzêlje; (*justly*) متصفانه haqqânîyyetle, حقايتله moun-sufâne, (*frankly*) آچيقجه achuqja, ڪوزلک samimâne, — **ness**, (*n.*) ڪوزلک güzellik; صفوت safvet, تيزلک temizlik; حقايت samimîyyet, — **copy**, (*n.*) بيض beyaz, تبييض tebyiz edilmiş nûs-ha; — **haired**, (*a.*) ساروشين sarushun; لايستقه qonmral sachlu; ڪوزمال صاچي lapisqa sachlu, — **play**, (*n*) حسن معامله hüsnu mou-âmele; — **spoken**, (*a.*) نازڪانه nâzikyâne; جنس لطيف jinsi latif.

Fair, fâr, (*n.*) پناير panayir

Fairy, fâr'î, (*n.*) پري peri, (*a.*) لطيف latîf (*lit.*) بهيشتي bihishti.

Faith, fâth, (*n.*) اعتقاد î'timâd, ايمان imân; (*rel.*) دين dîn, اعتماد î'tiqâd; (*word*) وفا vefâ; سوز seuz; (*honesty*) عهد ahd; ناموسڪارلق nâmouskyârâluq; **in good** — صميمته hüsnu niyyetle, حسن نيتله samimîyyetle, **bad** — سؤ نيت sôuyi niyyet; حياءت huyânet; — **Faith'ful**, (-'fûl) (*a.*) صادق sâduq; صميمي samimî, — **Faith'fully**, (-'fûl-i) (*ad.*) صادقانه sâduqâne; صميمانه samimâne; (*evacily*) تمامًا tamâmen, — **Faith'fulness**, (*n.*) صداقت sadâqat; صميميت samimîyyet; — **Faith'less**, (*a.*) خائى hâ-in; (*rel*) صداقتسز sadâqatsiz, — **Faith'lessnes**, (*n.*) صداقتسزلك sadâqatsizlik; خياءت huyânet

Falcon, fol'kon, or faw'kn (*n.*) شاهين shâhin; آتماجه atmaja; دوغان doghan; — **Fal'coner**, (*n.*) دوغانچي doghanju; آوجي avju; — **Fal'conry**, (-ri) (*n.*) دوغانچيلق doghanjuluq; آوجيلق avjuluq; ڪوشجيلق qoushjoulouq.

Fall, fawl, (*n.*) دوشمه dûshme; سقوط souqûut; (*com.*) تنزل tenezzûl; (*fig*) انحطاط inhitât; انقراض inqrâz; (*slope*) چاغلان mayaj; عاچ meyl ميل souqûut; (*autumn*) صوڪ son ba-hâr; (*v.n.*) دوشمق dûshmek; سقوط souqûut et.; (*decrease*) تنزل tenezzûl et.; (*river*) آقى aqumaq; (*snow*)

(For Turkish pronunc.) past: lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon, shut; mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش, th ث; th ذ, zh ز [FAL-FAN]

ياغنى yâmaq; (rush) اتيلمق atulmaq; (fig) ر مبتلا mûbte-lâ ol., (vanish) زائل zâ-il ol.; — back رجعت rij-at et; — out واقع واقع vâqî olmaq, (quarrel) منازعه qavga et.; — (e-) bashlamaq; (le-) ishti-gâl et; — upon اتاق (e-) atulmaq; (e-) hujûm et; — Fall'ing, (a) دوشن dūshen; (n.) دوشمه dūshme, (a) inme; سقوط souqout.

Fallacy, fal'a-si, (n.) عسقله safsa-ta — Fallacious, (-'shus) (a) عسقله safsa-tal; باطل bâtul; (lit.) مغفل mōugfil

Fallible, fal'i-bl, (a) يانولur; (n.) يانولur; — Fallibil'ity, (-bil'i-ti) (n) خطا احتمالي hatâ ihtimâli, يانولma.

Fallow, fal'ô, (a) نطس natas; قيراج qurach; (colour) قومرال qoumral; (fôv); (fig) (a) نطس natas et.; — deer, قارهجه qaraja.

False, fawls, (a) ساخته sahte; جعلی jâ'li, (lit.) ساحت soun-i, — ly, (ad) ساخته jâ'li sahte bir halde; — sourtetde; — ness, (n.) ساحتك sah-telik; — False-hearted, (-hârt'd) (a) خائن sahte (-qalublu); (a.) hâ-in; — Falsehood, (n.) ساختهك sahtelik; (fig.) سميميتسزلك samîmiyetsizlik; (lie) يالان yalan; (lit.) شيعه sani-a.

Falsify, fawls'i-fi, (v.a.) بوزمق bozmaq; تصنيع tasnî' et.; (deny) تڪذيب tekzîb et.; the events falsified «his words» وقايع «اوتك سوزلرني» vaqâyi' «onun seuzlerini» tekzîb etdi; — Falsificâ'tion, (-'shun) (n.) تحريف tahrîf; tasnî'; taqlid; — Falsifier, (-'fi-ër) (n) ساختهكار sahtekyâr; (qalpazan)

Falter, fawl'ter, (v.n.) ككهلمه kekele-mek; سسى sesi toutoulmaq; (fig) سارسولماق sarsulmaq; (n.) ككهلمه ke-keleme; (fig) قرارسوزلاق qarârsuzluq; — Fal'tering, (a.) قرارسوز qarârsuz, متردد mütereddid; (n.) ككهلمه kekeleme; تردد tereddüd.

Fame, fām, (n.) شهرت sheuhret; نام nām; — Famed, (fāmd) (a.) معروف mārōuf; (lit.) مشتهر mūshtehir.

Familiar, fa-mil'yar, (a) آليشيق alu-shuq, مأثوف me'lōuf; (intimate) تكليفسز teklîfsiz; (n.) صميمي samîmî, (mahrem), (عمرم), teklîfsiz dost, —ly, (ad.) تكليفسز صورتده teklîfsiz sôu-retde; to be — with (e-) alushuq ol.; (له) مأثوف او. (le-) me'lōuf ol; to be on — terms with (le-) teklîfsiz ol., — Familiar'ity, (-'i-ti) (n.) خصوصيت hou-sousuyyet, تكليفسزلك teklîfsizlik, (pl) lâ-übâlîlik; (acquaintance) آشنالغ âshunâluq; — breeds contempt لا ماليلكدن حرمتمسزلك طونار lâ-übâlîlikden hürmetsizlik doghar; فضلہ fazla teklîfsizlik مضرر mouzurdur, — Famil'iarize, (-iz) (v.a.) آليشدورماق alushdurmaq

Family, fam'i-li, (n.) فامليا familya, عائله â-ile; (sci) فصيله fasile; jîns; in the — way (a.) حامله hâmile, (كه) (gebe); in the bosom of one's — father of the — عائله ناماسى â-ilesinin harîminde: babasu; (fig.) رئيس عائله re-isi â ile, — man, عائله ساهيبي â-ile sâhibi

Famine, fam'in, (n.) آچلاق achluq, قحط qult, (قطلق) (qutluq).

Famish, fam'ish, (v.a.) آچ بيراق ach buraqmaq; (v.n.) آچ قاتق ach qalmaq; achluqdan eulmek.

Famous, fā'mus, (a) مشهور mesh-hôur; (lit.) نامدار nâudâr.

Fan, fan, (n.) واتيلا تور yelpâze; vantilateur; (wing) قاناد qanad; (v.a.) ييلاردلمك hava vermek; yel-pâze-lemek; (corn) صاورومق savour-maq; (fig.) تحريك tahrîk et..

Fanatic, fa-nat'ik, (a) متعصب mûte-assub; — Fanat'ically, (-'ik-al-i) (ad.) تعصبه te-assoubila; (lit.) متعصبانه mûte-assubâne; — Fanat'-icism, (-'i-sizm) (n.) تعصب te-assoub.

Faney, fan'si, (n.) خيال hayâl; (lit.) دوق tehayyûl; زانن zann; (taste) فانتازي fantazi; zevq; مرآق merâq; (a.) تخیل tehayyûl et.; (v.a.) سۆمك sevmek; (love) قورومق qourmaq; قوستومه balo ol.; — ball, (ماسكلى بالو) (maskeli) qostûme balo; قیافت qiyâfet balosou; — dress, فانتازی قوستوم fantazi qostûm; (balu esvabu); — Fair,

only; routine; through; tack; mûsée; gîve; join; though; et =etmek; ol=olmaq.

[FAN-FAS] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act; change; cārd; red, mē, hēr; in; mine,

یاریyari tehâfiye panayuru; (cha-
nî) (n) شفقت shefqat pazaru: —
goods, fantazi eshyâsu; قانتازی اشیایى
tehâfiye; نوکس اشیایى lûx eshyâsu:
— monger, hayâl-perver خیالپرور
— work, ishleme; ایشلهمه
el ishleri; سطحى شیار . sūs (fig.)
sat-hî sheyler; — Fan'ciful, ('si-
fotl) (a.) hayâli خیالی
hayâl-perver, merâqlu, —Fan'ciful-
ly, ('si-fotl-i) (ad) hayâlile خیالایله
merâqla. قورونتویله qourountıyle

Fane, fân, (n.) (iel.) mebd mâ'bed, مقدس
mouqaddes yer.

Fang, fang, (n.) dish: (clarv) نیچه
penche; (fig.) shikyâr; (v.a.)
yaqalamaq; —Fanged, (fang'd)
(a) dishli; نیچیلی pencheli;
(fig) müjehhez; —Fang'less, (a.)
dishsiz; نیچیسز penchesiz.

Fantasia, fan-tâ'zi-a, (n) (mus) قانتازی
fantazi.

Fantastic, fan-tas'tik, (a & n) خیالی
hayâli; خیالپرست hayâl-perest; —
Fantas'tically, (~tik-al-i) (ad.) (hil.)
hayâl-perestâne.

Far, fâr, (a & ad.) ouzaq; (lit) اوزاق
ba'id; (fig.) pek چوق choq;
hy— ziyâdesile, how— نه قدر
ne qadar.; نه درجه . ne dereje.; —
away اوزاق pek ouzaq; so—
henüz. shimdiye qadar.; نه قدر
so—as qadar.; درجهده . derejede;
ak (e-) gelinje; — most اك
en ouzaqdaki.

Farce, fârs, (n.) oyoun; حيله hîle;
(môu'ziblik); —Farc'ical,
(-s'ik-al) (a.) tahaf.

Farcy, fâr'si, (n.) suraja, صیراجه
at surajasu.

Fard, fârd, (n.) düzgün; دورگون
düzgün sürmek.

Fare, fâr, (n.) navoul; نقلیه
naqlıye üjreti; يول بارهسى yol parasu;
(vn) olmaq, gechinmek.

Farewell, fâr-wel', (n.) vedâ';
vedâ' selâmetle! (int) تشييع
teshyî'; (fig.) son; وداع ..
to bid تشييع .. وداعلاشق ..
teshyî' et; — «dinner» «ضيافتي»
vedâ' «zuyâfeti».

Farinaceous, fai-in-â'shus, (a.)
ounlou; نشاستلى nışhastalu.

Farm, fârm, (a.) chiftlik; (lease)
iltizâm, (v a) iltizâm; التزائم
—out mültezime vermek,
نمونه چيفتلى iğâr et; model
nümûune chiftliy; — Farm'er, (n.)
chiftji; ذراع zürrâ'; —
Farm'ing, (n.) chiftjilik

Farrier, far'i-er, (n.) nâ'band;
— Far'riery, (-i-er-i) (n.)
nâ'bandluq

Farrow, far'ô, (n) طوموز يادوسى do-
monz yavrousou; (a.) qusur;
(vn) doghourmaq.

Farther, fâr'ther, (a) daha
ouzaq; اوتكى euteki; (ad.)
daha ouzaqda; daha ileri;
(fig.) fazla; — Far'thest, (a.)
en ouzaq.

Farthing, fâr'thing, (n.) چاريك
cheyrek peni; (besh para).

Fasces, fas'ez, (n.pl) falaqa; بالطة
(balta).

Fascinate, fas'i-nât, (v.a.)
meftûn et, (hil.) tes-hîr et;
— Fas'cinâting, (-i-nât-ing) (a.)
jâzib; (hil.) füsûnkuyâr;
—Fascinâ'tion, (-'shun)
(n.) (hil.) tes-hîr; (power)
jâzibe; füsûn; (state)
meftûniyyet.

Fascine, fas-sen', (n.) چالى chalu;
demet.

Fascism, fas'sizm, (n) fashîzm;
— Fas'cist, (fas'sist) (n.)
fashist.

Fashion, fash'un, (n) moda
zarâfet; (form) فاصون
eurnek; (custom) اورنك
âdet; (manner) عادت
ousdoul; اصول
kibar صنفى (society) tarz;
yapmaq; (v.a.) sunufu;
bichim vermek; in the—
moda.; to be in the — moda
ol; it is in the — moda-dur;
to dress in the — moda-
daya geure giyinmek;
modayı taqib et.; out of—
modası eski; latest—
son moda; after the—
tarzunda; گيبي ..
taqliden; (i) taqlidâ;
bir tarzda; bir derejede;
— Fash'ionable, (a.) moda
daya mouvâfuq; ... moda

[FAU-FEB] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, change; cærd, red, mē, hēr, in; mine,

(در) sizin hatânuz (-dur); — **finder** قصور بولان: tenqîdji; qousôur boulan, (tel.) معاينه mou-â-yene âleti; — **Fault'ily**, (-i-li) (ad) يالکشلقله haqsuzluqla; — **Fault'iness**, (n.) قصور qousôur, (lit.) نقيمه naqisa; فئاق: fe-nâluq; — **Fault'less**, (a) خطاسز ha-tâsuz, — **Fault'lessness**, (n.) قصورسوزلوق qousôursouz-louq, (lit.) مکمليت mukemmeliyyet; **Fault'y**, (-'i) (a.) قصورلى qousôurlou; قباحتي qabâhatli; — **Fauna**, fawn'a, (n.pl.) حيوانات (ou-mômum-) hayvânât. **Faust**, fowst, (n. pr.) فاست fâvst. **Favour**, fâ'vur, (n.) لطف loutf; کرم kerem; (grace) نوجه tevejjüh; (partiality) iltizâm; ترويج tervij; (letter) loutf-nâme; مکتوب mektoub, (knot) قوقارد qoqard; rozet; نشان nishan; (v.a.) لطف loutf et; . (a.) مساعدہ müsadde et; (prefer) iltizâm et; . (a.) حياه himâye et., — **with** (له) تلطيف (le-) taltif et; . (a.) لطف loutf et; . **in**—of لهنده (in-) lehinde; **in the**—«of a person» «برينك» نوجهنه مظهر geuzde; (in-) geuzde; — **Fâ'vourable**, (-'vur-a-bl) (a.) موافق muvâfuq, مساعد müsad-id; — **Fâ'vourableness**, (n.) موافقت muvâvâfaqat; (lit.) تاييل temâvül; — **Fâ'vourably**, (ad.) موافق صورتده muvâ-fuq sôuretda; (lit.) تصوييکارانه tasvib-kyârâne; **well fâ'voured**, (-'vurd) (a.) گۈزل güzel; **ill fâ'voured**, (-'vurd) (a.) چيرکين chirkin; — **Fâ'vourite**, (-'vur-it) (a.) سۈگيلي sevgili; (pek beyendiy.) (پک بکندیکي) mürejjah; (n.) سۈگيلي sevgili; مرجع geuzde; — **Fâ'vouritism**, (-'vur-it-izm) (n.) iltimâs; ترويج tervij, حياه himâye. **Fawn**, fawn, (v.n.) يالتاقلق yaltaqluq et., (n.) مداهنه müdâhene et., (n.) (zo.) قاراجا qaraja yavrousou; — **fawn'er**, (n.) دالقاوق dalgavouq; ساختهکار sahtekyâr. **Fealty**, fê'al-ti, (n.) صداقت sadâqat; يمين yemin **Fear**, fêr, (n.) قورقو qorqou; (lit.) خوف havf; (v.n.) قورقماق qorqmaq; — **Fear'**

ful, (-'fôol) (a) قورقونق qorqounq; مدھش müdhish; — **Fear'fully**, (ad) مدھش صورتده müdhish sôuretda; — **Fear'fulness**, (n.) دهشت dehshet; — **Fear'less**, (a) قورقار qorqmaz, ييلماز yulmaz, حسور jesôur; — **Fear'less-ly**, (ad.) قورقه دن (هيچ) (hich-) qorq-madan. — **Fear'lessness**, (n.) جرأت jûr-et; جسارت jesâret **Feasible**, fêz'i-bl, (a.) مناسب minâsib, قابل تأليف qâbili te-lif; — **Feasibil'ity**, (-'i-ti) (n.) مناسبت minâsebet, اصابت usâbet; امكان imkân. **Feast**, fêst, (n.) ضيافت zuyâfet; (festival) bayram; يورطى yortou; (fig.) سۈور sûrôur; (v.a.) صيافت zuyâfet chekmek, (v.n.) قوچ zevq et; (lit.) مۈتلهزز ol. **Feat**, fêt, (n.) وقعه vaq-a; فعل fi'l; حرکت hareket; (pl.) اجراءات ijrâ-ât; افعال ef-âl. **Feather**, feth'êr, (n.) تۈي tûy; (birds) قوشلار qoushlar; (lit.) طيور tuyôur; (v.a.) تۈي تاqmaq; (oars) pala chevirme; — **bed**, qoush tûyü yataq; — **weight**, (spo.) (n. & a) خفيف ثقلت (en-) hafif siqlet...; تۈي ثقلت tûy siqlet; (fig.) اهيتسز elehmiyyet-siz; — **Feath'ered**, (-'êrd) (a.) تۈيلى tûyli; — **Feath'er-less**, (a.) تۈيسز tûysüz; — **Feath'ery**, (-'er-i) (a.) تۈيلى tûyli; (like) تۈي gibî. **Feature**, fê'tûr, (n.) شكل shekl, حال hâl; (lit.) صفحه safha; (pl.) اشكال eshkyl, اساسات esâsât; (fig.) سيما simâ, (lit.) وجهيه alâ-imi vejhiyye; **one of the** — s of (in-) evsâfundan biri; (a.) اوصافندن bir; (in-) bir housôusuy-yeti; — **s of the day** (lit.) شۈن shû-ôn; كۈنك eshkylâi zemân; (a.) گۈنۈن evsâfu; **well featur'ed**, (tûrd) (a.) گۈزل güzel; خوش hosh; چيرکين chirkin; فنا fenâ. **Febrifuge**, fêb'ri-fûj, (a. & n) صيته usutma ilaju; (lit.) دافع ha-dâff' hümmâ. **Febrile**, fê'bril, or fêb'ril, (a.) صيتهلى usutmalu; حالى hümmâlu; حالى hümmâ... **February**, fêb'rôo-ar-i, (n.) شباط shôu-bat.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mote, foot; mōtū; shut, mūte; very; tū چيوو; ch; ش; sh; th; zh; zh [FET-FIE]

aramaq; (com) (تأمين) itek; (te'-min-) etmek; حاصلات كتيرمك hâsulât getirmek; (mar) واصل او. vâsul ol; (n.) حيله hile; قورنارلق qournazluq.

Fête, fât, (n) مسامره müsâmere, (فت) (fet); — day يوم غمخوس yemî mah-sous; گون gûn; يورتي yortou; (pl) احتمالات ihtifâlât; (v.a) تسعيدا. tes-îd et.

Fetid, fe'tid, (a.) قوقار (fenâ-) qo-qar; متعفن müte-affin; — ness, (n.) قوقو qoqou; تعفن te-affün.

Fetish, fe'tish, (n.) ايله ilâh; (fig.) مقدس پرستيد (mouqaddes shey); (lit.) پرستيد perestide; — Fë'tishism, (-izm) (n.) پ پرستلك pout-perestlik, (fig.) پرستش perestish.

Fetlock, fet'lok, (n) (zo.) طوپوق (qibilari) topouq (qullaru) pacha.

Fetter, fet'er, (n.) زنجير zinjir; (pl) موانع keustek; (fig.) حائل hâ-il; موانع mevânî', (v.a.) زنجير طابق zinjir taq-maq; (fig.) مانع ol. mânî' ol., bend et., — lock, (n.) كلید kilid.

Fetus, fe'tus, (n.) (zo.) جنين deul; جنين jinin.

Feud, fud, (n.) تيار tumar; (strife) قان qan dâ'vâsu; نواع nizâ'; — Feud'al, (a.) دره بلكه dere beylik ..; — Feud'alism, (-izm) (n.) دره بلكه (a.) dere beylik (-ousûlû); — Feud'atory, (-'a-to-ri) (n.) تيار صاحبي tumar sâhibi.

Fever, fe'vër, (n.) حار hūmmâ; حرارت harâret; (excitement) هيجان heyeyân; حار توليد (v.a.) عصبيت asabiyyet; (v.a.) hūmmâ tevliid et.; hay — (zû-kyâm); (lit.) حاي hūmmâyi ki-yâh; maculated — lekeli hūmmâ; — Fë'verish, (a) حالي hūmmâ-lu; — Fë'verishly, (ad.) حرارت harâretli; — Fë'verishly, (ad.) چوق فعاليله choq fa'aliyyet-le; (fig.) حار توليد hūmmâ alôud sôuretd; — Fë'verishness, (fig.) حرارت harâret; عصبيت asabiyyet; yel-low saru hūmmâ.

Few, fū, (a.) آز az; a — bir qach; fâ'zu; in — قيصه qusaja, خلاصه houlâsatan; — ness, (n.) آزلق azluq; (lit.) قلت qullet.

Fez, fez, (n.) فس fes.

Fiancée, fe-ong-sâ', (n.) نشاني nishanlu.

Fib, fib, (n.) اويديرمه ouydourma; مصال

masal, (v n) اويديرمه ouydourmaq; Fibber, (fib'er) (n.) مسالجي masalju, yalanju.

Fibre, fi'ber, (n.) ليف lif; تل tel; (pl) elyâf; — Fi'brous, (-'brus) (a.) ليف lif.

Fickle, fik'l, (a.) متحول mütehavvil; (fig.) ثباتسز sebâtsuz; (lit.) متلون mütelevvin; — ness, (n.) ثباتسز sebâtsuzluq; (lit.) تلون televvün.

Fiction, fik'shun, (n) مصال masal, حكاية hikyâye; خيال hayâl; — Fictitious, (fik-tish'us) (a.) مصال قبلندن masal qabilinden; (fig.) اويديرمه ouydourma; خيالي hayâlî; — Fictitiously, (-'tish-us-li) (ad.) خيالي اولهق hayâlî olaraq; — Fictitiousness, (n.) اصلسز vahîlik; اصلسز asulsuzluq; (hayâlilik) (hayâlilik)

Fiddle, fid'l, (n.) كان keman; كمنجه kemenche; (v) كان چالماق keman chalmaq; (fig.) وقت كچيرمك vaqit gechirmek; a second — to او يگون بر آرقداش ... (e-) ouygoun bir arqadash; — bow, كان اوق keman oqu; — string, كان تلي keman teli; — faddle, (n.) صاحجه sachma; (v n) صاحجه لاحق sachmalamaq; — Fiddler, (n.) كمانجي kemanju; (fig.) اهميتسز shey; (pl.) جزئيات жүз-ийyât.

Fidelity, fi-del'i-ti, (n.) صداقت sadâqat; (lit.) مربوطيت merbôutuyyet; (honesty) استقامت istiqa'met.

Fidget, fi'et, (n.) تلاش telâsh; حيرسزاق sabursuzluq; (v n) تلاش telâsh et.; (move) قيلمداق qumuldanmaq; — Fidgety, (fi'e-ti) (a.) عصبي asabi; تلاش telâshju.

Fiduciary, fi-dû'shi-a-ri, (n.) معتمد mōu'temed; امين emîn; (a) اعتماد i'timâdi; امنيت emniyyet...

Fief, fef, (n.) تيار tumar, زعامت ze-amet.

Field, feld, (n.) صحرا sahrâ; تارلا tarla; آوجبار (hunting) av; (pl.) آوجبار avjular; (battle-) ميدان meydanu harb; (fig.) حرب harb...; (room) ساحه sâha; — of operations زمین zemîn; — of view ساهي sâhayî harekyât; — bed, پورتاتيف قارولا portatif qaryola; — book, مساحه دفترى mesâha defteri; — day, مانوره گوني manevre günû; — glass, عسكري دوربين askeri dürbün;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[FIE-FIL] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr, in; mine;

— **gun**, سحر طوپو sahrâ topou; — **hospital**, سیار حستخانه seyyâr hasta-hâne, — **marshal**, مشیر müshîr; — **mouse**, قیر فارهسی qur fâresi; — **works**, استحکامات خیمه istihkâmâtü hafife
Fiend, fēnd, (n) شیطان sheytan; حییت habîs; — **Fiend'ish**, (a) ابلسانه iblî-sâne
Fierce, fērs, (a) شدید shedîd; (lit.) غصوب gazûb; (ferocious) وحشی vah-shî, — **ly**, (ad) شدت shiddetle; حدت hiddetle; — **ness**, (n) شدت shiddet; غصب gazebe
Fiercy, fir'î, (a) قیزغین quzgun. حدید hadîd; (lit) آتشین âteshîn; — **Fier'-ness**, (fir-) (n) شدت shiddet; حدت hiddet, حرارت harâret
Fife, fif, (n) دودوک düdük; (v n) دودوک چالقی düdük chalmaq.
Fifteen, fif'tēn, (a) اون بش on besh; — **Fifteenth**, (a) اون بشینجی on besh-injî; (n) اون بشده بر (n) beshde bir.
Fifth, fifth, (a) بشینجی beshinjî; (n) بشینجی beshinjî; (a) بشینجی beshinjî; (n) بشینجی beshinjî; (a) خامسâ hâmisen.
Fifty, fif'ti, (a) اللی elli; — **Fiftieth**, (-'ti-eth) (a) اللیجی ellinji; (n) اللیده bir.
Fig, fig, (n) انجیر injîr; (fig) اهمیتسز شی ehemmiyyetsiz shey; — **tree**, انجیر injîr.
Fight, fit, (v. n) قاوغا qavga et; (fig.) حرب a. müjâdele et; (mil) حرب a. müjâdele et; (v. a.) (له) محادله a. (le-) müjâdele et.; (gam) (له) غلبه a. (e-) ga-lebe et; (n) قاوغا qavga; نزع nîzâ'; محادله müjâdele; (mil) حرب harb; — **Fight'er**, (n) محارب mouhârib; — **Fight'ing**, (a) ... حرب harb...; محاربة mouhârebe...; (n) قاوغا qavga; (fig.) محادله müjâdele; حرب harb; — **ship** سفائن حرب gemisi; (pl) سفائن حرب gemisi-sefâ-ini harbiyye.
Figure, fig'ür, (n) شکل shekl; رسم resim; (number) عدد aded; (pl.) ارقام erqâm; (appearance) ظاهر zâhir; (art) (bi-bel) (بیبهلو) tasvîr; تصویر figür; (pers) اندام endâm; بیچیم bi-chim; (v. a.) شکل shekil vermek; تصویر tasvîr et.; (fig.) تصور tesav-vour et.; (v. n) گورونمک geürünmek; (lit.) مندرج ol.; an im-portant — (fig) مهم bir شخصیت mühim

bir shahsuyyet, — **Fig'urantes**, (fig'ür-antz) (n. pl) فیکورانل figüran-lar, — **Fig'ür'ation**, (-'shun) (n.) ترکیب teshkil; شکل shekl, (mus) ترکیب terkib; (lit.) انتقاش intiqâsh; — **Fig'-ürative**, (-a-tiv) (a) مجازی mejâzî; — **Fig'üratively**, (-a-tiv-li) (ad.) مجازاً mejâzen; — **Fig'ured**, (fig'ürd) (a) شکلی shekilli; رسمی resımlı; (fig.) مزین müzeyyen.
Filament, fil'a-ment, (n.) ليف lif; تل tel, (pl) الیاف elyâf; عصلات azalât, — **Filament'ous**, (-'us) (a.) ليفی lifi; کی iplik gibi.
Filbert, fil'bert, (n.) فندق funduq.
File, fil, (n.) تل tel; باغ bâ; (roll) لیسته liste; دسته deste; (papers) دوسیه dosye; (mil) صیره sura; طابور tabour, (v. a.) حفظ a. dqsye yapmaq; صیره suralamaq; et. ... dîzmek; دیزمک dîzmek; (court) محکمه مه مراجعت a. dâ'vâ et; طابور a. tabour ol; صیره ایله کتمک surayla gitmek; single— تک صیره tek sura; by — s صیره surayla; — **leader**, باش bash; — **Filed**, (fild) (a.) (تاریخ) (târîhi-) vürüdü.; (jud.) تودیع ایدیش (mah-kemeye-) tevdi' edilmish.
File, fil, (n) (steel) اکه eye; تورپو teur-pü; (a.) (smooth) اکه لکمک eyelemek; دورلتمک teurpülemek; (fig.) دورلتمک düzeltmek; — **dust**, (a.) (smooth) اکه لکمک eyelemek; (pl) اکه لکمک teurpüleme; (pl) اکه لکمک talash
Filial, -ly, fil'yal, -li, (a. & ad) اولادجه evlâdja; (lit.) فرزندانه ferzendâne
Filiation, fil-yâ'shun, (n.) اولادلان evlad-luq, (fig.) مناسبت minâsebet.
Filibuster, fil'i-bus-ter, (n.) حیدود hay-doud, (pl) اشقیاء eshqiyâ. (mar.) اویستروکسیون qoursan, (pol) اویستروکسیون obstrüxiyon; (v. a.) شقاوت یایق she-qâvet yapmaq; (pl) اویستروکسیون obstrüxiyon yapmaq.
Filigrée, fil'i-grē, (n.) فیلیگران filigran; (a) فیلیگرانلی filigranlı.
Fill, fil, (v. a.) طولدیرمک doldurmaq; (lit.) ایفا a. imlâ et.; (satisfy) ایفا a. ifâ et.; (lit.) تطمین a. tatmîn et.; اشغال a. ikmâl et.; (occupy) اشغال a. ishğâl et.; (v. n.) طولق dolmaq; (n.)

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut; mûte; very; tû چيوو, ch ش ش, th ث, th ذ, zh ذ [FIL-FIN]

(طولدرهحق) (doldourajaq-) miq-dâr; طولق doloumlouq; (eating) doyounmlouq, — Fill'er, (n) حوى houni; — Fill'ing, (n) طولدرمه dol-dourma, (teeth) بلومه plombe; (arch) خرج harj; (wool) پود poud; اتنى atnu, (fig) اكمال ikmâl, (pl) تيات tetimmât.

Fillet, fil'et, (n.) فيله file; (meat) فيله تو fileto, پود boud; (arch) تيريز tiriz, پيراز pervaz, (v.a) باغلامق bâlamaq, چكك تيريز tiriz chekmeq.

Filip, fil'ip, (n.) فيسك fiske; (fig) تشويق teshviq; (v.a) وورمق fiske vour-maq; (fig) تشويق teshviq et.

Filly, fil'i, (n.) ياورى قيصراق yavrou qus-ra; (fig) حوپا hoppa; شن shen.

Film, film, (n.) فيلم film; شريد sherid; (ana) راز zar; (v.a) راز باغلامق sinema..., (v.a) راز باغلامق zar bâlamaq; (art) فيلم ياپماق film yap-maq; — actress, سينما ائتريسي sine-ma aqtrisi, — star, (fig) سينما (ممتاز ائتريس) sinema yulduzu (mümtâz aqtris); — Film'y, (-i), (a) زارلى zarlu.

Filter, fil'ter (n.) فيلتريه filtre; سوزمك süzgech; (v.a.) فلتريه filtre et; سوزمك süzmek; (v.n) سوزمك süzülmek.

Filth, filth, (n.) پىسلىك pislik; مزخرفات mouzahrafât; — Filth'y, (-i) (a.) پىس pis; — Filth'ily, (-i-li), (ad) كيرلى kirli; ملوت mülev-ves; — Filth'ily, (-i-li), (ad) كيرلى bir halde; بر حالده mülevves sôuretd; — Filth'iness, (n.) ملوثيت kir (-lilik), (lil.) mülevvesiyyet; (fig) عادىلىك âdilik.

Filtrate, fil'trât, (v.a.) فلتريه filtre et. سوزمك süzmek; — Filtrâ'tion, (-'shun) (n.) سوزمه süzme; سوزله sü-zülme.

Fin, fin, (n.) قناد qanad, (lit.) مسيح mis-bah.

Final, fi'nal, (a) صوك son; (lit.) نهاى nihâ-i. (fig) قاطى qat-i; — ly, (ad.) ... nihâyet ...; — âqibet ...; — Fî'nalism, (-izm) (n.) (phil) ثابىت gâ-iyyet; — Fî'nalist, (n.) ثابىتچى gâ-iyyetji; — Final'ity, (-i-ti) (n.) قاطى hutâm; نهاى nihâyet; (fig) قطعيت qat-uyyet.

Finale, fe-nâ'lâ; (n.) خاتمه hâtime; صوك son, نهاى nihâyet.

Finance, fi-nans', (n.) ماليه mâliye;

(v.a) باره وېرمك para vermek; (lit.) naqden mouzâharet et; — Finan'cial, (-'shal), (a) مالى mâlî; — year, سنه seneyi mâ-liyye. — Finan'cially, (-'shal-i) مالىه mâlen; نقد naqden, — Finan-cier, (fi-nans-êr') (n.) بانكى banker; سرمايه دار sermâyedâr; (pl) مالىون mâ-liyyoun; (expert) متخصصى mâliye mütahassus.

Finch, finsh, (n.) اسپينوز ispinoz

Find, find, (v.a.) بولماق boulmaq; (fig.) بولماق keshf et.; (supply) تدارك tedârik et.; — tejhiz et.; (jud) — one's self (كندىچى) hiss et.; (kendini) te'mîn et.; — out keshf et.; (fig) بولماق anlamaq; — one's account, استفاده istifâde et.; (n.) بولان keshf, — Find'er, (n.) بولان boulan; كاشف kyâshif; — Find'-ing, (n) بوله boulma, (jud) قرار qarâr; نتيجه netije; (pl) طاقم taqum; آلات âlât; — Found, (fownd) (a.) بولماق boulounmoush.

Fine, fin, (a) كوزل güzêl, لطيف latif; (exquisite) نفيس nefîs; ظريف zarîf; (thin) اينجه inje; دقيق daqiq; (striking) جالب دقت jâlibi diqqat; (pure) املا sâf; (v.a.) اينجه tasfiye et.; — ly, (ad) اينجه daqiq sôuretd; (fig) اينجه zarîfâne; — ness, (n.) اينجه nefâset; — draw, (inje-) dikmek; (v.a.) اينجه dikmek; — Fin'ery, (fin'er-i) (n.) زينت zînet; (com) تصفيه خانه tasfi-yehâne; اوجاق ojaq.

Fine, fin, (n.) جزاى jezâyü naqdi; جزاى tazmînât; (v.a.) (jud.) جزاى jezâyü naqdi almaq; عيكم mahkyûm et.; in — vel-hâsul... نهاى nihâyet...

Finesse, fi-nes', (n.) اينجه injelik; زارفه zarâfet; مهارت mehâret; (v.n.) بولف ياپماق qournazluq et.; بولف ياپماق bleuf yapmaq.

Finger, fing'er, (n.) پارمق parmaq; (v.a.) دوغونماق doqounmaq; (handle) قوللانماق qoullanmaq; اداره idâre et.; (mus.) اوينماق oynamaq; (fig.) شهادت يارمى she-hâdet parmâ; «a Turk» to the finger

[FIN-FIS] (انگلیزجه کاتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

ips «تورک» turnâna qadar «تورک» hâlis «تورک»; — board, (mus) قلاویه qlaviye; (völün) صاپ sap; — breadth, (اکي) پارمق parmaq (eni); — bowl, تاس tas, — mark, پارمق ایزی parmaq izı; — post, شعر müsh-ir; اشارت ishâret; — Fing'ered, (fing'gêrd) (a.) نازمقی parmaqlı; (bot.) دیشلی dishlı; — Fing'ering, (fing'gêr-ing) (n.) اداره idâre; استعمال istî'mâl; (mus) چالمه chalma; یوک اوسول ousoul; (yam) ایسکی yün iplîy.

Finical, fin'ı-kal, (a) تیتیز titiz; مراقی merâqlı; — ly, (ad.) تیتیزلکه titizlikle; (lit.) مشکپسندانه müşkül-pesendâne.

Finish, fin'ish, (v a.) بیتیرمک bitirmek; تمام itmâm et.; — ly, (ad.) ایکمال ikmâl et., (n.) حلا jilâ; retoush; (act) ایکمال ikmâl; (elaboration) اهتمام ihtimâm, (ishjilik) (ishjilik); (pl) تیرینات tezyinât; (end) نتیجه netîje; (galebe) (galebe), — Fin'ished, (-ishd) (a.) تمام tamam, بیتمش bitmiş; (fig.) مکمل mükemmel; — Fin'ishing, (a.) صوک son. ایکمال ikmâl; (n.) ایکمال ikmâl.

Finite, fi'nit, (a.) محدود mahdûd; معین mou-ayyen; — ly, (ad.) محدود درجده mahdûd derejede

Finland, fin'land, (n. pr) فینلندا finlanda; — Fin'lander, (n.) فینلاندلی finlandalı; — Finn, (fin) (n.) فینلاندالی finlandalı; — Finn'ish, (a.) فینلاندی finlanda....

Fir, fêr, (n.) چام (آجایی) cham (-âju); فستیق fustuq âju; — apple, (fustuq) (فستیق) qozalaq فوزلاق

Fire, fir, (n.) آتش atesh, (conflagration) یانغین yangun; harîq, (ardour) حرارت harâret; عشق ashq; شوق shevq; (v.a.) یاقق yaqmaq; ish-âl et; (fig.) تهریک tahrik et; (v.n.) یانق yanmaq; ish-ti-âl et; (fig.) آتش quzushmaq; (mil) آتش atesh et.; — endacht et.; — alarm, حریق خبری harîq mouhbiri; — arms, (lit.) اسلحه eslihayi nâriyye; — brand, آتش atesh; (fig.) مفسد müfsid; موزر müzevvir; — brigade, اطعائیه utfâ-ıyye alayı; — brick, آتش طوغله سی atesh toulasu; — box, اوجاق ojaq; — damp, غاز gaz; — cock, حریق موصلی harîq mouslôu;

— escape, حریق تخلیصیه جهاری harîq tahlisuyye jihâzu, — fly, آتش بوجکی atesh beujeji, — irons, صوبا طاقلری soba taqumları; (masha-kürek); — man, اطعائیه نفری utfâ-ıyye neferi, (pl) اطعائیه افرادی utfâ-ıyye efrâdu; (civil) (طولومه جی) (tou-loumbaju), (mar) آتشی ateshji; — place, شهمینه shemine; اوجاق ojaq; — proof, یانماز yanmaz; آتشه مقاوم atesh mouqâvım, — side, آتش کناری atesh kenarı; اوجاق ojaq; (مانفال ناشی) (mangal bashu), — works, قشنگلر fishenkler; (lit.) ألعاب ناریه el-âbu nâriyye, — worship, آتش پرستک atesh-perestlik; — worshipper, آتش پرست atesh-perest; — fir'ing, (n.) باقه yaqma; احراق ihrâq; (mil) انداخت endacht ..; atesh ..; (med) داغلامه dâlama; (fuel) محروقات mahrû-qât; — point, نقطه اشتعال noqtayi ish-ti-âl.

Firm, fêrm, (a.) صیقı suqu; قاتی qatu; (fived) ثابت sâbit; (strong) محکم mouhkem; (fig.) متین metin; — ly, (ad.) متین صیقı suquja; (fig.) متین صورتده metin sôuretd; متاتله metânetle; — ness, (n.) صلابت salâbet; (lit.) متات metânet; ثبات sebât.

Firm, fêrm, (n.) شرکت shirket; (title) عنوان ounvân; نام nâm.

Firmament, fêr'ma-ment, (n.) سما semâ; (lit.) آسمان âsimân; — Firmament'al, (a.) سمایی semâvî.

Firman, fêr'man, (n.) فرمان fermân.

First, fêrst, (a) برنجی birinji; (time) ilk اول; (ad.) اول evvelâ; ilk اول evvel; at — evvelâ; — bidâ-yeten; in the — place اول هر shiden evvel; اول امرده her sheyden evvel; — born, (a.) ilk اول; (n.) ilk اول evlâd; — class, (a.) برنجی birinji sunuf; (fare) birinji mevqı'; — hand, (a.) مع ad. طوغریدن طوغریه dôroutan dôrouta; — fruits, بلاواسطه bilâ vâsuta. — tourfanda meyvalar; (fig.) اول ilk semerât; — ly, (ad.) ثمرات evvelâ; برنجی birinji

Fisc, fisk, (n.) خزینه hazîne; واردات واردات vâridâtu devlet; — Fisc'al, (fisk'al) مالی hazîneye â-id; مالی mâlî; واردات vâridât. (n.); (never silent e) ring; machine;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

māliye me'mōrouou تحصيل مأموری tah-sil me'mōrouou, (jum) حاکم hākīm
Fish, fish, (n.) نالی baluq. (wood) تقویه
 نالی taqviye parchasu; (v.a.) نالی
 baluq toutmaq, (strengthen) قوت
 آراشدیرمق (seek) et, taqviye et, آراشدیرمق
 arashdurmaq; (fig) قورنازلق gour-nazluq et.; queer — (fig) تحف آدم
 tahaf adam; — ball, نالی بالقی baluq keuftesi, —bone, قیلجیق qulchug.
 نالی garth, —hook, نالی dalyan, —zoqa, —
 baluq iynesi; روقا zoqa, —monger, (—mun'ger) (n.) نالی baluqju,
 (nالی ساتان) (baluq satan); — plate, رابته
 rabtuye; کندی kened; lama, —
 Fish'erman, (n.) نالی baluqju:—
 Fish'ery, (—'er-i) (n.) نالی baluqju
 luq, (place) نالی بالی baluq yeri; دالیان
 dalyan;—Fish'ing, (n.) نالی baluq
 avu; نالی baluqju...; gear...; —
 baluq, —line اولطه baluq taqumu, —
 olta, —net, نالی بالی baluq â; —Fish'y, (—'i)
 (a.) نالی baluq gibi, (abounding) ایساناز
 balugh choq; (fig) inanulmaz, (lit.) mōugfil.
Fissure, fish'ūr, (n.) چاتلاق yaruq; رخنه
 chatlaq, yarmaq rahne, (v.a.) یارمق yarmaq
Fist, fist, (n.) یومروق youmrouq; مشت
 müshte; —cuffs, (n.pl) یومروق قاوغاسی
 youmrouq qavgasu; box; to be at —
 denyüşmek.
Fistula, fist'ū-la, (n.) فیستول fistül;
 fistül; bâsour; —Fist'ūlar, (a.) انبوی
 boron gibi; (lit.) enbûbî; —Fist'ulous, (lus)
 (a) ماصوری bâsourlou.
Fit, fit, (a.) موافق ouygoun; موافق
 mouvâfuq; (qualified) لایق lâyuq, elverishli;
 (v.n) اوئیق ouymaq; یاقیشیق yaquşmaq;
 (v.a.) alushdurmaq; آلیشدیرمق alushdurmaq;
 (pers) yetishdirmek; اعطا et; (—out)
 i'tâ et.; (—for) elverishli ol.; —ly, (ad.)
 ouygoun sôur etde; وجله minâsib vejhile; —
 ness, (n.) ناسبت yaquşma; ناسبت minâsebet;
 (pers.) liyâqat; —Fitt'ing, (fit'ing) (a.)
 ouygoun; موافق mouvâfuq; (pers.) اهلیتی
 ehliyyetli; (n.) طاقه taqma; تطبیق
 tatbîq; (pl) ترتیب tertibât; ترتیب te-

timmat, —shop مونتاز دایره سی montâj
 dâ-iresi; fitt'ed with (له) مجهز hâvî.
 mûjehbez; (ی) حاوی hâvî.
Fit, fit, (n.) (med.) نوبت nebet; (fig) نوبت
 âni hareket; انتظامسزلیق ara sura, —s and starts
 nebet nebet; آره صیره intizâmsuzluq, (lit.)
 ihtilâjî harekyât; احتلاجات ihtilâjât;
 — of « fever » نوبتی « حمى » hummâ
 nebeti; —Fit'ful, (—'fôol) (a) احتلاجی
 ihtilâjî nebetli.
Fiume, fyōō'mā, (n.pr.) فیومه fiyoume.
Five, fiv, (a) بش besh; —fold, بش مثلی
 besh misli, —Fiv'er, (n.) بش بریده
 beshi bir yerde; بش لیرالی besh liraluq.
Fix, fiks, (v.a.) طاقیق taqmaq; ربط
 rabt et., (fig.) tesbit et.; تعیین
 tâ'yîn et.; (direct) توجیه tevjiîh et.;
 قاتی (e.) dikmek, (v.n) دیکمک qalmaq
 yerleshmek; (—a point) mevqî' tâ'yîn et.;
 (mar) —Fix'ation, (—'shun) (n.) تثبیت
 tesbit; —Fixed, (fiksd) (a) ثابت sâbit;
 —bodies ejşânû sâbite, to be —(fig.)
 tesbit edilmek; —Fix'ature, (—'tūr)
 (n.) ثابت اشیا sâbit eshyâ; مشتملات
 demir bash, (house) müstemilât; (time)
 evqât, پروگرام prôghram; the «summer» —s
 «یار» yaz; yarushlaru, یاز سپور
 spor prôghramlaru. «yaz» پروگراملری
Fizz, fiz, (n.) سودا وائر soda vâter;
 —Fizz'le, (fiz'zle) (v.n) ویزلامق
 vuzlamaq; (fail) bozoulmaq; قالیورمک
 qalivermek; (n.) قیاسقو fiyasqo; ویزلی
 vuzultu; (fig.) adamı movvaffaqiyyet.
Flabby, flab'y, (a.) یومشاق yumushaq;
 (fig) گروشک gevshek; —Flabb'i-
 ness, گروشکک yumushaqlyq; گروشکک
 gevsheklik.
Flaccid, flak'sid, (a) گروشک gevshek;
 قوامسز quvâmsuz.
Flag, flag, (n.) سانجاق sanjaq; باندیرا
 saz; (v.a.) دوناغق donatmaq, (v.n)
 (languish) گروشمک gevshek; گروشک
 kesel gek; —to break the —selâm-
 lamaq; آریا سانجاق ariya sanjaq
 et; yellow —(mar.) قرائنه نلامه سی
 quarantine flamasu, (war) صحیه

[FLA-FLA] (انگلیزچه کاک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, hēr, in; mine

سۇبھییە banduıasu; — captain, (mar.) آمیرال کمدی sūvārısı; — amiral gemisi; sūvārısı; — lieutenant, آمیرال یوری amiral yâveri; — officer, (mar.) ارکان erkyân. — ship, آمیرال کمدی amiral gemisi, قوماندان سفینەسى qoumandan sefinesi; — staff, ساجناق کوردی sanjaq geunderi,

Flag, flag, (a) — stone, تاشی parke tashu; — deusheime tashu, — Flagg'ing, (flag'ing), (n.) قالدیریم qaldurum; — deusheime, (pl) قالدیریم تاشلاری qaldurum tash-laru.

Flagellate, flaj'el-ât, (v.a.) دوومک deuvmek; — Flagellâ'tion, (-'shun) (n.) دوومە darb; (rel) ریاضت riyâzet; deuvünme.

Flageolet, flaj'o-let, (n.) فلاوتە flavta; نای ney, چوغیرتە chughurtma.

Flagitious, fla-jish'us, (a.) شنیع sheni', حبیت habis; — ly, (ad.) شنیع sheni' sôuretdé, حبیتە habi-sâne.

Flagrant, flâ'grant, (a) (fig.) علی aleni; شنیع sheni'; — ly, (ad.) علناً alenen; — Flâ'grancy, (-'gran-si) (n.) شناع aleniyyet; shenâ-at.

Flagrante, flag-ran'te, — bel'lo, حرب harb esnâsunda — delic'to, اتانسدە jürmü mesh-hôud hâlinde.

Flail, flâl, (n.) دووهن deuvén; (v.a.) دوومک deuvmek.

Flake, flāk, (n.) پول poul, طریە tabaqa; — of snow, لاپە قار lapa qar; (bot) قانار- ebrôulî qaranfil; (v) قانار qabarmaq; — white, خالص اوستوچ, hâlis üstübeç; — Flak'y, (flāk'ı) (a.) پۇللۇ poullou; (qatmerli).

Flam, flam, (a.) (fig.) مصال masal; یالان yalan; (v.a.) (مصال اوقومق) masal oqumaq).

Flambeau, flam'bō, (n.) مشعلە meshale; فنار fener; retraite aux— فنار آلایى fener alayu.

Flame, flām, (n.) آلهو alev; شعلە shôu'-le; (fig.) شت shiddet; حرارت harâret; (love) عشق ashq; (pers.) معشوقە mâ'shōuqa; (v.n.) يانماق yanmaq; آلهولەك alevlenmek; — Flāme,less, (a.) آلهولەسز alevsiz; — Flām'ing, (a.)

آلهولی alevli; (fig) شتەلى shiddetli; (poet) آتەشین âteshin; — Flām'y, (-'i) (a) آلهو كەي shôu'leli; alev gibi

Flanders, flan'derz, (n.pr) فلاندرەder, (شەمىل بەلچىقا) (shimâlî belchiqa)

Flange, flanj, (n.) فلەنج flenj; كەنار kenar.

Flank, flank, (n.) يان yan; (mil) جناح jenâh; قولتوق qoltouq, (ana) بوش bosh beuyû; (v.a.) (attack) احالە ا. jenâha hüjûm et; (protect) جىنايى تقوہ ا. ihâta et; — istinâd et; — files, جانبدار افراد jânbîdâr efrâd; — company, جانبدار مەترە jânbîdâr müf-reze; — Flank'er, (n.) (fortress) قولتوق تابىہ qoltouq tabya

Flannel, flan'el, (n. a) فانیلە fanile...

Flap, flap, (n.) اوج ouj; تەك etek, قاناق qapaq; (blow) چارپە charpma; ضریق ضریق charpmaq; — up (fig.) صارتق sarqmaq; — eared, (a.) صارتق قولاق sarquq qoulaq.

Flare, flār, (n.) آلهو alev; شعلە shôu'-le; نارلامق parlamaq; (v.n.) نارلامق parlamaq; — up (fig.) نارلامق parlamaq; — Flār'ing, (a.) بارلاق parlaq; آلهولی alevli; (fig.) تەف tahaf.

Flash, flash, (n.) پارلای parultu; ضیا zuyâ; آلهو alev; (lit.) لەم lem-a: — of lightning شمشک shimshek; (lit.) بارلیدامق bârîdamaq; (v.n.) آن ân; (v.n.) بارلیدامق paruldamaq; چاقق chaqmaq; (water) باطا قىخانە suchramaq; —house, خرسر ياتاغى hursuz yatâ; — point, نۇقتە اشتعال noqtayi ishti-âl; — Flash'ing, (a) (mar) شمشکلى shimshekli; چاقە چاقماق chaqmaq; (n.) چاقە chaqma; سىچرامە suchrama; — light (mar) شمشکلى فنار shimshekli fener, — Flash'y, (-'i) (a) بارلاق parlaq; (fig.) گۈرۈلتۈلى gürültülü; سطحى sat-hî.

Flash'ing, (a) (mar) شمشکلى shimshekli; چاقە chaqmaq; (n.) چاقە chaqma; سىچرامە suchrama; — light (mar) شمشکلى فنار shimshekli fener, — Flash'y, (-'i) (a) بارلاق parlaq; (fig.) گۈرۈلتۈلى gürültülü; سطحى sat-hî.

Flash'y, (-'i) (a) بارلاق parlaq; (fig.) گۈرۈلتۈلى gürültülü; سطحى sat-hî.

Flash'y, (-'i) (a) بارلاق parlaq; (fig.) گۈرۈلتۈلى gürültülü; سطحى sat-hî.

Flash'y, (-'i) (a) بارلاق parlaq; (fig.) گۈرۈلتۈلى gürültülü; سطحى sat-hî.

Flash'y, (-'i) (a) بارلاق parlaq; (fig.) گۈرۈلتۈلى gürültülü; سطحى sat-hî.

Flash'y, (-'i) (a) بارلاق parlaq; (fig.) گۈرۈلتۈلى gürültülü; سطحى sat-hî.

Flash'y, (-'i) (a) بارلاق parlaq; (fig.) گۈرۈلتۈلى gürültülü; سطحى sat-hî.

Flash'y, (-'i) (a) بارلاق parlaq; (fig.) گۈرۈلتۈلى gürültülü; سطحى sat-hî.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent)e; deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon, shut, mūle; very; tū چپو; ch چ; sh ش; th ت; th; zh ت [FLA-FLE]

düzlük; (mar) صیقلی sughlug; qoumsal; (house) آپارتمان apartuman; dâ-ire; قات qat, (mus) به مول be mol, (simpleton) بودالا boudala; sâf; (عجمی) (ajemi); — ly, (ad.) آچیقجه (fig.) düz (-olaraq), (اولهق) achuqa, (n.) دورلک qat-i sōuretd; — ness, (n.) دورلک düzlük; (fig.) nesh-esizlik; تاتسوزلک tat-suzluq; (mus) پستلیک pestlik; — Flat'ten, (flat'n) (v.a.) دورلک düzletmek, تستهسی tesviye et.; (fig.) دورلک nesh-esini bozmaq, (v.n.) düzlenmek; یاصیلمق yassulmaq; — Flat'tening, (flat'n-ing) (n.) تسته tesviye; — mill تسته تسته tesviye tezg Yahu; — Flat'tish, (flat-ish) (a) برآر باصیق yassuja; bi-raz basuq.

Flatter, flat'ér, (v.a.) اوقاشماق oqshamaq; (fig.) iltifât et.; (servile) riyâ-kyârâne; — Flat'tery, (flat'er-i) (n.) iltifât; (lit.) sitâyish; (false) riyâ; müdâhene.

Flatulent, flat'ü-lent, (a.) gazlı; gaz yapar.; (fig.) bosh; beyhûde; — Flat'ulence, (lens) (n.) gaz; (yel) (yel); (fig.) beyhûdelik.

Flaunt, flawnt or flänt, (v.n.) نمایش yapmaq; (n.) nümâyish; — Flaunt'ingly, (ad.) geusterishle; nümâyish - kyârâne; — Flaunt'y, (-i) (a.) geusterishli; (pers) azametli.

Flavour, flā'vur, (n.) tad; tad lezzet; cheshni; (v.a.) lezzet vermek; — Flā'voured, (-'vurd) (a.) lezzetli; cheshnili.; full قوتلی tam cheshnili; — quovvetli; high — enfes; — Flā'vourless, (-'vur-less) (a.) tatsuz; lezzetsiz; — Flā'vourous, (-'vur-us) (a.) tatlu; lezzetli.

Flaw, flaw, (n.) ياراق yaruq; چاتلاق

chatlaq; (fig.) qousour, (lit.) naqise yarmaq; chatlatmaq, — Flaw'less, (a.) qousoursouz; — Flaw'y, (-i) (a.) qousourlou, saqat.

Flax, flaks, (n.) keten; — seed, keten tohoumou, — Flax'en, (a.) keten.; (hair) la-pusqa, (fig.) güzel, — Flax'y, (-i) (a.) keten gibi, (colour) achuq saru.

Flay, flā, (v.a.) derisini yüzmek; (fig.) tedhish et.; — Flay'er, (n.) (deri-) yüzüjü, (fig.) gaddâr.

Flea, flē, (n.) pire; — bite, (n.) pire usurmasu; yē-nik, (fig.) lâ-shēy, ehem-miyetsiz shey; — bitten, (a.) pire yemish, (mean) âdi; dorou benekli; — Flea'bane, (-'bān) (n.) (bot.) pire otu.

Fleck, flek, (n.) leke; benek; (fig.) nishâne.

Fledge, flej, (v.n.) tüylenmek; tüy chuqarmaq; — Fledg'ling, (n.) yavrou qoush; (fig.) tüysüz, toy.

Flee, flē, qachmaq; firâr et. Fleece, flēs, (n.) yün; yapâ; (plūsh); (v.a.) qurpmaq; (fig.) yolk; (cover) eurtmek; — Fleeced, (flēsd) (a.) yün-lü, (tüylendirilmish); (plūshlū); (fig.) soyoul-moush; (suzdurulmush); — Fleec'er, (flēs'er) (n.) (fig.) (insâfsuz-) mouhtekur; (yoloujou); — Fleec'y, (flēs'i) (a.) yün gibî; (n.) yün gibî; (n.) tüylü;

Fleer, flēr, (v.n.) (npon) aklamak; (le-) eylenmek; (n.) istihzâ; — Fleer'ingly, (ad.) müsteh-ziyâne

Fleet, flēt, (n.) donanma; (filo)

Fleet, flēt, (a.) چابوق chabouq; (fig.) sat-hi; gechiji; (v.n.) gechmek; — away, (lit.) lâshqa; (mar) üfoul et;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[FLE-FLO] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr, in; mīne;

et; — *ly*, (*ad*) چابوق chabouq
(-ja); — *of foot* (*a*) سرعتله sür-atle; — *of foot* (*a*)
آیاغه ayâna chabouq; — **Fleet-**
ing, (*a*) گنجی gechiji; دائل zâ-il.
Flemish, flem'ish, (*a*) فلانman flaman;
(*n*) فلانman flaman lisânu, (*pers*)
فلانman flaman; فلمنکی felemenkli; —
school, flem'ish flaman tarzu
tersimî, فلانman mektebi.
Flesh, flesh, (*n*) et; (*body*) وجود
vüjoud; (*pl*) مخلوقات mahlouqât; (*lit*)
نفس (اماره) beni beshir; (*rel*)
آلشدرمق nefis (-emmâre); (*v.a*) (*fig*)
آلشدرمق nefis; تربیه terbiye et;
(*dogs*) et yedirmek; آوه
ava alushdurmaq; **an arm**
of — انسان insan yardumu; (*lit*)
استطاعت istitât-i besheriyye; —
colour, et et rengi; — **Flesh-**
iness, (*n*) شیشمانلی shishman-
luq; سمن semen; سمنlik semizlik;
— **Flesh'less**, (*a*) ائسز etsiz; قورو
qourou; — **Flesh'y**, (-'i) (*a*) اتلی etli;
(*pers*) شیشمان shishman, (-'o)
semiz
Flexible, fleks'i-bl, (*a*) اکیلیر iyilir;
(*fig*) ملایم mülayim; — **Flexibil'ity**,
(-i-ti) (*n*) اکیلمه iyilme; (*lit*)
inhinâ; (*fig*) ملایمت mülayemet; —
— **Flex'ion**, (flek'shun) (*n*) انحنا in-
hinâ; دیرسک dirsek.
Flicker, flik'er, (*v.n*) چپرینمق churpun-
maq; (flame) اهتزاز ihtizâz et.; —
Flick'ering, (*a*) مهتز mühteze.
Flier, flî'er, (*n*) فراری firârî, (*mach*)
فلای flây-vil; چرخ charq.
Flight, flit, (*n*) فرار firâr, قاقچه qach-
ma; (*flying*) اوچش ouchoush, (*artil*)
سورو tayrân; سیر seyr; (*flock*)
سورو sürü; کومه küme; (*steps*)
merdiven: (*fig*) جرشغونلق joshgounlouq,
time of — مدت طیران müddeti
tayrân; — **Flight'y**, (-'i) (*a*) خیالی
hayâlî; hafif; (*giddy*) طالین dal-
gun; (سرسمجه) (sersemje); (*change-*
able) متلون mütelevvin.
Flimsy, flim'zi, (*a*) اینجه inje; خفیف
hafif; dayanmaz; (*weak*) ضعیف
za-if; (*fig*) بوش bosh; اسلسز asulsuz,
(*n*) قوپیه qopya kyâdu; —
Flim'siness, (-'zi-nes) (*n*) خفیفک
hafiflik; (*fig*) قوتسزک qouvvet-sizlik;
حکمسزک hükümsizlik.
Flinch, flinsh, (*v.n*) چکینمک chekin-

mek. تردد tereddud et; — **Flin-**
ch'ing, (*n*) چکینمه chekinme, احتساب
iştinâb; تردد tereddud, قورقو qorqu;
without — چکینمەدن chekinmeden;
bilâ-tereddud; — **Flinch'in-**
gly, (*ad*) چکینمەرك chekinerek; احتتراله
ihtirâzla
Fling, fling (*v.a*) آتاق atmaq; فیرلاقمق
furlatmaq, (*v.n*) فیرلامق furlamaq;
suchramaq; — **out** (*fig*)
hich saqunmamaq, (*n*)
suchrayush; فیرلاقمق furlayush;
serbesti; سربستی serbesti;
(keyf); **in full**, آلابیلدیکنه alabil-
diyne; تام sür-atle; (*reck-*
lessly) هچ saqun-
maxuzun
Flint, flint, (*n*) چاقاق chaqmaq
tashu; (*fig*) پولاد poulâd; (*a*) (*fig*)
بیلور qatu, ... تاش tash; — **glass**,
چاقاق billour; — **Flint'y**, (-'i) (*a*)
چاقاق chaqmaq tashlu; (*fig*) ظام zâ-
lim
Flippant, flip'ant, (*a*) کوهه geveze;
دوشونجهسز dushünjesiz; — **ly**, (*ad*)
dushünmeden; — **Flip-**
p'ancy, (-'an-si) (*n*) دوشونجهسزک du-
shünjesizlik.
Flirt, flert, (*v.a*) آتاق atmaq; (*v.n*)
eylenmek; قورتا qorta et; قورتا
atush; sallayush; (*flour*) (فلورت) qorta;
— **flirt'ation**, (-'shun) (*n*) جلوهلشمه jilve-
leshme; عشومازاق ishvebâzluq; —
Flirt'ingly, (*ad*) جلوه ایله jilveyle;
ishveyle, (*lit*) شوخانه shôu-
hâne
Flit, flit, (*v.n*) فرار firâr et.; کیتمک
gitmek; — **Flitt'ing**, (flit'ing), (*n*)
کوج (ایجه) (moving) gechme;
geuch (-etme); moonlight — فرار
firâr; صیوبشمه (suvushma).
Float, flôt, (*v.n*) یوزمک yüzmek, (*lit*)
دوران sebh et.; (*circulate*)
devrân et.; intishâret; (*v a*)
سواصق yüzdürmek; (*water*)
sou basmaq; (*plaster*) پرداخت
perdaht et; سواصق suvamaq;
ishletmek; ایشلتمک (*fig*)
revâj vermek; (*n*) سال sal;
(*fishing*) اولطه مانطاری olta mantaru;
(*trawel*) مالا mala; — **Float'age**, (-'aj)
qouvveyi sebhiiyyet; سابعه
veyi sebhiiyye; — **Float'ër**, (*n*) سابع

(For Turkish pronunc) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

wōte, foot; mōōn; shut, mūte very, tū جیوو; ch چ, sh ش, th ث, zh ذ, zh ژ [FLO-FLO]

شی sâbih shey, سبھیہ sebhiye; فو تور fioteur; (fig.) قاراسز qarârsuz
Floating, flôt'ing, (a) سابع sâbih, (fig.) متبدل gayru mountazam; متبدل mütebeddil; (circulating) شایع shâyî'; mütedâvil; (n.) یوزدیرمه yüzdürme; (plaster) حیوامة suvama; برداخت perdaht; — **bridge**, سابع کوپری sâbih keuprü; (دوبه) (douba), — **light**, فنار fener; فener doubasu, (American) شایع shâyî' olan rivâyet, شایع shâyî-a.
Flock, flok, (n.) سورو sürü; کومه küme; (wool) یوماق youmaq; طوره toura; (fig.) طاقم taqum; (rel.) امت ümmet; جماعت jemâ-at; (v.n.) طوبلانیق toplanmaq; بیریکمک birikmek.
Flog, flog, (v.a.) قامچیلانق qamchulamaq; دوومک deuvmek; — **Flogg'ing**, (flog'ing) (n.) قاقمی dayaq; قامچی qamchu.
Food, flud, (n) سيل sel; سيلاب seylâb; (tide) مد medd; (deluge) طوفان tōufân; (fig.) بوللق bollouq; کترت kesret; (v.a.) سيل basmaq; طغان tōug-yân et; (if useful) فیضان feyezân et; (fig.) استیلا istilâ et.; (bleed) سد sedd; قان qan qayb et.; — **gate**, مد ishâreti.
Floor, flōr, (n.) زمین zemîn, دوشمه deusheme; (storey) قات qat; (v.a.) تفریش tef-rîsh et.; (fig.) صوصدیرمق sousdourmaq; غلبه galebe et.; «first» — «birinji» qat; — **cloth**, (موشامبا) deushemelik; دوشمه لك moushamba; — **Floor'ing**, (flōr'ing) (n.) دوشمه deusheme; زمین zemîn; (material) دوشمه لك deushemelik; (fig.) معلویت mâglōubiyet.
Flop, flop, (v.a.) چارپق charpmag; قارشیدیرمق qarushdurmaq; (v.n.) سقوط souqōnt.
Flora, flō'ra, (n.pl.) نباتات nebâtât; (lit.) مجموعه ezhâr; (book) mejmou-ayi ezhâr; — **Flō'ral**, (a.) چيچک chichek...; (lit.) زهری zehri; (containing) چيچکلی chichekli; — **Flor-es'cence**, (flor-es'ens) (n.) چيچک آجه chichek achma; (lit.) تزه tezehhür;

— **Flores'cent**, (flor-es'ent) (a.) چيچک آچش chichek achmush. (lit.) موزه müzehher; — **Florieu' turist**, (flor-i-kul'tür-ist) (n.) چيچک يتيشديرجي chichek yetishdiriji; — **Flor'id**, (a) چيچکلی chichekli; (fig.) مزين mü-zeyyen; (colour) طراوتلی tarâvetli; بارلاق parlaq; — **Floriferous**, (flor-i'fer-us) (a) چيچکلی chichekli; (lit.) حامل hâmilî ezhâr; — **Flor'if-orm**, (-i-form) (a.) چيچک کی chichek gibi; — **Flor'ist**, (n.) چيچکچي chichekji; چيچک يتيشديرجي chichek yetishdiriji; (writer) چيچک متخصصی chichek mütahasusu.
Florence, flor'ens, (n.pl.) فلورانس flo-ransa.
Florin, flor'in, (n.) فلورین florin.
Floss, flos, (n.) تل tel; توی tüy; — **silk**, فلوş flûsh; (یومشاق ايک) (yumu-shaq ipek).
Flotilla, flo-til'a, (n.) فيلويلا flotilla.
Flotsam, flot'sam, (mar) سابع sâbih inqâz; — **and jetsam** آتيلمش atulmush eshyâ; (سابع) اشيا eshyâyî metrouke.
Flounce, flowns, (v.n.) يواورلانق you-varlanmaq; صاوروق کيتمک savrouq gitmek; (v.a.) فولان قويق volan qo-maq; فاربلا ياپق farbela yapmaq; (n.) فولان volan; فاربلا farbela; (move-ment) فیرلايش furlayush, (fig.) صاوروقلق savrouqlouq; مناسبستزک minâsebet-sizlik.
Flounder, flown'dér, (n.) ديل dil balugh; (v.n.) چالانق chabalamaq.
Flour, flowr, (n.) اون on; دقيق daqîq; (v.a.) اون ياپق on yapmaq; (lit.) طحن tahn et; اونلامق onlamaq; — **mill**, اون دکرمی on deyrî-meni.
Flourish, flur'ish, (v.n.) انکشاف in-kishâf et.; (lit.) نشو neshvü nûmâ boulmaq; (prosperous) مسعود او mes-ôud ol.; (display) دبدبه ياپق deb-debe yapmaq; تافاخر tafâhour et.; (write) مطنطن يازمق mountantan yaz-maq; (mus.) فانتازی ياپق fantazi yap-maq; (v.a.) تزين tezyin et.; (swing) صاورومق savourmaq; ساللایمق sallamaq; (fig.) گوستريش ياپق geusterish yapmaq; (n.) زينت zînet; (pl.) تزينات tezyinât; سوس sūs; (swing) فیرلايش furlatush; ساللایمق sallayush; (fig.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[FLO-FLU] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in; mine,

آلایش âlâyish; ناییش nûmâyish; تکلف (words) طمراق toumtouraq, (lit.) tekellût; فانتازی (mus) peshrev; fantazi; — of trumpets, بوری borou; موزیقه mouzuqa; (fig.) ناییش nûmâyish; — Flour'ishing, (a.) بارلاق parlaq; شاعشعلی sha'shâlu, (prosperous) mes-oud; انشیراحلی inshirâhlu; (shoruy) ناییشلی nûmâyishli, — Flour'ishingly, (ad.) ایله sha'shây-la; بارلاق سؤرتهده parlaq sôuretdē, (fig.) آلایشله âlâyishle; تکمله tekellûfle.

Flout, flout, (v) اکلنمک eylenmek; Flout, flout, (v) استیلا et.

Flow, flō, (v.n) آقماق aqmaq; جریان jereyân et; (tide) قانارماق qabarmaq; حالالاتق sal-lanmaq; (hang) مد او. medd ol; (abound) آقیتماق mebzûl ol; (v.a) آقیتماق aqutmaq; صو باسماق sou basmaq; (n.) آقماق aqma; آق jereyân; آقماق mebzûliyyet; (speech) سلاست selâset; تلاقات talâqat, — Flow'ing, (a) آقار aqar; سلس selis, — Flow'ingly, (ad.) چوق choq; مېزول mebzûlen.

Flower, flow'ér, (n) چيچك chichek, (fig.) tarâvet; (best) ان مئاری en mûm-tâzu; (v.n.) چيچك آچماق chichek ach-maq; (fig.) بزه نك bezenmek; (v.a) سۈسlemek (چيچكلك) chichekle- sۈslemek; — de-luce, (-dâ-lûs), (n) (bot) sousam; (fig.) ارما arma; — pot, چيچكلك chichek; — stand, چيچكلك chicheklik; — Flow'ering, (n.) چيچكلك chicheklenme; — Flow'ery, (-er-i) مۈزەي مۈزەي mûzey-yen; (style) مۇنتان moutantan.

Fluctuate, fluk'tû-ât, (v.n) يۈرۈرلۈك you-varlanmaq; طالغالانماق dalgalanmaq; (fig.) قارارسۈز ol.; (fin.) تهەۋۈل tehavvûl et; (lit.) تهەۋۈل mevûj et.; — Fluctuating, (a.) مۈتەھەۋۈل mûtehavvil; — Fluctuation, (-shun) (n.) طالغالانماق dalgalanma; (fig.) قارارسۈز ol.; تهەۋۈل tehavvûl; (pl) مۈتەھەۋۈل mevûjât.

Flue, flō, (n.) باجا baja; بورو borou; (down) تۈي tۈy; توز toz.

Fluent, flō'ent, (a.) فصیح fasîh; سلس selis; (fluid) مایع mâyi', سیال seyyâl, (n.) تامامی tamâmu; — ly, (ad.)

مکمل (fig.) fasîh sôuretdē; mükemmel; — Flu'ency, (flō'ensi) (n.) فصاحت fasâhat, سلاست selâset. Fluff, fluf, (n.) قۇرپۇنتى qurpuntu, نوى (pamouq) (تاموق) tۈy;

Fluid, flō'id, (a.) مایع mâyi'; سیال seyyâl; (n.) مایعات mâyi-ât, — Fluid'ity, (flō'id-i-ti) (n.) (lit.) سیالیت seyyâliyyet; مایعیت mâyi-uyyet; — Flu'idize, (flō'id-iz) (v.a.) مایع حاله قلب mâyi' hâline qalb et, (lit.) تەمىي temyi' et.

Flunk, flungk, (v.n.) قازانماق qazana-mamaq; قالمق qalmaq.

Fluke, flōok, (n.) (mar) طۇرناق turnaq; (demir turnâ); (billards) دىل بالى dil balugh; قورد qourd.

Flummery, flum'er-i, (n.) (fig.) مېھنەت müdâhene

Flurry, flur'i, (n.) صاغناق sâghnaq; رۇزگىر rûzgyar; (fig.) تەلەش telâsh; (v.a.) تەلەشە سوقماق telâsha soqmaq; قورقۇتماق qorqoutmaq.

Flush, flush, (v.n) قىزارماق quzarmaq; (flow) آقماق aqmaq; (v.a.) قىزارتماق quzartmaq; قۇرۇمۇزۇلۇق qurmuzuluq vermek; (fig.) مۈتەھەۋۈل mûteheyyij et.; (cleanse) بول bol yuqamaq; (n.) قىزىرماق qurmuzuluq; (fig.) تارەت tarâvet; (impulse) غەلىيان galeyân; مېزول mebzûliyyet; (abundance) تەبىئەت teheyyij; (cards) بول bol; (a.) مېزول mebzûl; (fresh) تازە tâze; (weather) سۇجاق sujaq; (level) بىر سەۋىيەدە bir seviyyede; دۈز düz; fleush; in the first — of passion

ایلك ilk heyejânla; (fig.) غەلىيانغا hissiyyâtun ilk galeyânunda; flushed with victory زەفرەلە مۈتەھەۋۈل mûteheyyij

Fluster, flus'tér, (n.) تەلەش telâsh; حەلجان halejân; (v.a.) شاشۇرتماق shashurtmaq; مەست et.; sarhosh et.; (v.n.) شاشۇرماق shashurmaq; سارخوش sarhosh ol.

Flute, flōot, (n.) اولۇق olouq; يۈيۈ yiv; اولۇق آچماق flavta; (v.a.) اولۇق achmaq; يۈيۈ achmaq; (v.n.) چالماق flavta chalmaq; —

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōōn, shut; mūte, very; tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ð; zh ژ [FLU-FOL]

Flūt'ist, (n.) تارين فلاوتى flavtaju; (neyzen)
Flutter, flut'ér, (v n) (zo) چورپونماق churpunmaq; سالانماق sallanmaq; (fig.) قاروشدورماق dolashmaq; تالاش telâsh et.; (v.a.) سالانماق sallamaq; (fig.) چورپونماق qarushdurmaq; تالاش و يرمك telâsh vermek, (n) چورپونماق churpunma; (fig.) تالاش halejân
Fluvial, floo'vi-al, (a.) نهري nehrî; ...nehir
Flux, fluks, (n.) حريان jereyân; آقه aqma; (med) سيلان seylân; is-hâl; (excrements) افرازات ifrazât; (succession) قهچمه qechme; مهرور mürûur; (money) ارينيجي tedâvül; (melting) مدوجزر eritiji (-madde) — and reflux مدوجزر قانلى jezr; bloody قانلى qanlu is-hâl; ديزانترى dizanteri; — **Fluxible** (fluks'ı-bl) (a) ايرير evir; (lit.) مذاب müzâb; — **Fluxibil'ity**, (fluks-i-bil'ı-ti) (n.) ايرمه erime; (lit.) قابليت qâbiliyyeti izâbe; — **Fluxi'on**, (fluk'shun) (n.) حريان jereyân; كدران aqma; مهرور mürûur; (lit.) گزران (اوله) güzêrân (-olma); (variation) تحول tehavvül; (math) تفاضل tefâzoul; (pl) تفاضل (تمامى) (temâmi-) tefâzoulî
Fly, fli, (v n) اوچماق ouchmaq; (lit.) طيران tayrân; (fig.) گچمك gechmek; — **out**, قيزماق quzmaq; — **upon**, آيلماق atulmaq; — **upon**, هجروم hûjûum et.; (v.a.) اوچورماق ouchourmaq; (avoid) (ئى) بر طرف ا. (den-) qachmaq; ... (i-) ber-taraf et; (n.) سينك sinek; (coach) حفيف ارابه haff araba; (fish-mg) يىلى yemli îyne; — **paper**, سينك كاغدى sinek kyâdu; — **wheel**, (وولان) چرخ charq; flây-vil; ويل (volan); — **Fly'blow**, (-'blō) (n.) سينك youmourtasu; (fig.) كير kir; — **Fly'blown**, (-'blōn) (a.) كيرلى kirli; قوردلى qourdli; — **Fly'leaf**, (-'lēf) (n.) (بوش حيفه) (bosh sahifa).
Flying, fli'in (a.) اوچان ouchan; (lit.) طائر tâ-ir; (fig.) سيار seyyâr; سريع se-rî; (n.) اوچما ouchma; — **artillery**, خفيف طوبجى hafif topju; — **bridge**, سيار موقت mouvaqqat keuprû; سيار seyyâr douba; — **camp**, سيار (اوى طابورلى) (av-jû tabourlaru); — **fish**, قيرلاتيج نالى

qurlanguj balugh; — **shot**, سيار هدفه seyyâr hedefe endaht.
Foal, fōl, (n.) طاي tay; ياورو yavrou; (v) دوغانم doghourmaq.
Foam, fōm, (n) كوپوك keupük; (v.n.) كوپورمك keupürmek; — **Foam'y**, (a) كوپوكلى keupüklü
Focus, fō'kus, (n) محراق mihrâq; (v.a.) ميراغا mihrâga getirmek; (fig.) تمرکز temerküz etdirmek, — **Fo'cal**, (fō'kal), (a) ميراغ mihlâq; — **distance**, بعد bîd; — **point**, نقطه nûqtâ; — **point**, بؤد'دي bûd'di ihtirâq; — **point**, نوقتاي ihtirâq.
Fodder, fod'er, (n.) يem; (v.a.) يem vermek.
Foe, fō, (n) حسم hasm; دشمن dushman
Fog, fog, (n.) سيس sis; دومان douman; — **signal**, سيس اشارى sis ishâreti; — **Fogg'y**, (fog'ı) (a) سىسلى sisli; دومانلى doumanlu; — **Fogg'iness**, (fog'ı-nes) سيس sis; (سىسلىك) (sislik)
Foible, foi'bl, (n) صغف zâ'f
Foil, foil, (n.) ورق veraq; صبر sur; (failure) مغلوبيت mâglûbiyyet; (fig.) (fencing) تعام مچي tâ'lim mechi; (v.a.) (fig.) بوزماق bozmaq.
Foist, foist, (v.a.) آلداتماق aldatmaq.
Fold, fōld, (n) قات qat; قات misli; دفعه def-a; (v.a.) قاتلاماق qatlamaq; قاتلاماق qatlamush; — **Fōld'er**, (n.) قاتلاماق qatlayuju; (fig.) قاتلاماق qatlamush; — **Fōld'ing**, (n.) قات qat; (act) قاتلاماق qatlama...; — **chair**, اچيلير قاناير sandalye; — **door**, قانادلى qanadli; — **machine**, قاپو (chift-) qanadli qapu; — **machine**, قيرمه qatlama makinesi; — **machine**, قيرمه qurma makinesi.
Fold, fōld, (n.) (enclosure) آغىل aghul; (flock) سورد sürü; (fig.) جماعت jemâ-at; (pl. fig) قاروشق qarushuq sheyler; (v.a.) (zo.) قاپاق (aghula-) qapamaq.
Foliage, fō'li-aj, (n) يشىلك yeshillik; ياپراقلار yapraqlar; (arch.) نقرش nou-qôush; — **Fō'liate**, (-'li-ât) (v.a.) ورق حاله keupürmek; — **veraq**, (glass) چىكمك hâline getirmek; — **veraq**, سىر چىكمك sur chekmek; — **veraq**, قاپلاماق qaplamaq; —

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[FOL-FOO] (انكليزجه كلماتك تلفظي ايحون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mīne;

Fō'liated, (-'lī-āt-ed) (*a*) يَافِرَاقِلِي ya-praqlu, وَرَقْلِي veraqlu, صِرْلِي surlu, (*arch.*) مُزَيَّيْن müzeyyen, چِيچَكْلِي chichekli, — **Fō'liātion**, (-'lī-ā-shun) (*n.*) يَافِرَاقِلَانِمَا yapaqlanma; إِشِيلَنِمَا ishilenma; يَشِيلَنِمَا yeshillenma; دَوُووم duuuum (*beating*) yeshullenma; سِرْلَامَا surlama; (decoration) تَزْيِين tezyin; نَقْش naqsh.

Folio, fō'li-ō, (*n.*) فوليو folyo; (*book's*)
 فورمه forma; (*wrapper*) قاب qab; جيلبند
 jilbend; (*com.*) صحيفه sahiife.

Folk, fōk, (*n.*) خلق halq; اهالي ahālī; (*pl.*) عائله â-ile; (چولوق چوجق) (cholouq chojouq); — 'lore, (-'lōr) حلق اعتقادی halq i'tiqâdu; عادتات âdât, (*lit.*) عنعنه an-ane, — speech, حلق لسانی halq lisânu, (شیره) (shîve)

Follow, fol'ō, (*v.a.*) تَعْقِبُ tā'qib et.; (*result*) حاصل او. hâsul ol.; (*adopt*) قبول او. qabûl et.; (*fig.*) دیکھنا dikhe-
mek; (*imitate*) تقلید taqlid et., (*lit.*) تَأْتِلُ tâ'til et.; (*v.n.*) تَعْقِيبُ tā'-
qib et.; حاصل او. hâsul ol.; letter
to — مکتوب پوستہ در! mektoub
postada dur! مکتوب یولدور! mektoub
yoldadur, it follows from this
یوندن بونا boundan anlashulur;
علیه binâ-enaleyh; — **Fol'lower**,
(fol'ō-er), (*n.*) تَعْقِیب ایدن tā'qib eden;
(*fig.*) طرفدار tarafdâr; (*lit.*) تَلْمِز telmiz.
(*p.l.*) تَلَامِز telâmîz طرفداران tarafdâr-
rân; (*suit*) معیت ma-uyyet; (*lover*)
(قوتو) sevdulu عاشق âshuq سودالی
(qorta) — **Foll'owing**, (fol'ō-ing),
(*a.*) آتیدگی âtîdeki...; اشآعیدی ashâdaki...;
(*time*) تَعْقِیب ایدن tā'qib eden,
(*lit.*) مُتِعَاقِب mûte-âqib; (*next*) ایرتسی
ertesî.

Folly, fol'1, (n.) دیوانہ لک *dîvânelik* ; جنت
jînnat

Foment, fo-ment', (*v.a.*) (*med*) فامبو banyo et.; يوقامق yuqamaq; (*lit.*)
banyo et.; تكميد tekmid et.; — **Fomenta-
tion**, (-'shun) (*n.*) فامبو banyo; (*fig.*)
تاشويق tashviq; — **Foment-
er**, (*n.*) فامبو mouharrik;
مشوق müshevviq.

Fond, fond, (*a.*) دوشگون dūshgūn; مبتلا mübtelâ; **to be** — of سوماق (نی) choq sevmek; ... (i-) دوشگون اوو. (ه) choq sevmek; .. (e-) dūshgūn ol.; **he is** — of «**dancing**» مبلادر «دانس» «dansa» mübtelâ dur; **dansu** «دانس» «dansı» choq sever — hope امل emel; — **ness**,

دوشگونلۇك dūshgünlük; ابتلا ibtilâ;
مراق merâq; (lozie) محب mouhabbet.

Fondle, fond'l, (*v.a.*) اوqshamaq; سودك sevmek, — **Fond'ling**, (*a.ف*)
 ن) sevgili; نازلی nazlı; (جان)
 (jan).

Font, font, (n) (rel) وافتيز قورنەسى vaf-
tiz qournasu; (typ) طاقم حروفات ta-
qum hourôufât.

Food- food, (*n*) ييهـجك yiyejek; (*fig.*)
غدا gudâ, اعاشه i-âshe., — stuff,
ارزاق erzâq, (*lit.*) مواد غذائية mevâddi
gudâ-yye; مأكولات me'kyôulât.

Fool, fōol, (*n*) بودالا boudala; دیوانه divâne; (*lit.*) ابله ebleh; (*jester*) تکره nekre; (*داناووق*) tahaf; (*dalga-vouq*); (*v.a.*) آلاي et.; اکلمک eylenmek; (*deceive*) آلداتق aldatmaq; (*v.n*) اویناق oynamaq; (*مسخره*) away, (لئاق) (masqaraluy et.); — away, (هبا) hebâ et.; **to make a—of** اکلمک (له) (le-) eylenmek; (له) آلاي et.; — 'scap کلاه külah, — **hardy** (*a*) دلجه delije jesour; چيلين chulgun; — **hardiness**, چيلينlik chulgunlik; — **deli** (*n*) دلجه delije jür-et; چيلينlik chulgunluq; — **Fool'ish**, (*a*) بودالا boudala; دلی deli; (*ridiculous*) گولنج gülünj; تاحف tahaf; — **Fool'ishly**, (*ad*) بودالاجه boudalaja; (*lit.*) ابلهانه eblehâne; — **delirious** گولنج gülünj sôuretdе, — **Fool'ishness**, (*n*) دليک delilik; (*lit.*) غرابت garâbet. belâhet; (*fig.*)

Foolscap, fōolz'kap, (*n.*) (تقریرلک) کاغذ
(taqrîrlik-) kyâd.

Foot, foot, (n) آياق *ayaq*; (*measure*) قدم *qadem*; (*base*) آلت *alt*; ديب *dib*; قاعده *qâ-ide*; (mil) پياده *piyâde*; (*cooking*) پاجه *pacha*; (*v.n*) يورومك *yürümek*; دانس *dans et.*; (*v.a.*) تپينمك *tepinmek*; چارماق *charmaq*; **on** — يايا *yaya*; (*fig.*) دردست *derdest*; (*to set on*) — باشلاتق *bashlatmaq*; ياپق *yapmaq*; — **ball**, فوت بول *fout bol*; — **bridge**, يايا كوپري *yaya keuprü*; — **boy**, اوشاق *oushaq*; — **fall**, (n.) آياق سسي *ayaq sesi*; — **hold**, (n.) باصق يير *basajq yer*; (*fig.*) طوتاماق *toutamaq*; (*lit.*) استنادكاه *istinâdgyâh*; — **note**, اختار *ihtâr*; هامش *hâmish*; نوط *not*; — **pace**, عادي يورويش *âdi yürüyüş*; — **path**, پياده قالديري *piyâde qaldurumu*; — **pound**, (*sci.*) قدم ليبره *qadem libre*; — **print**, آياق ايزي *ayaq*

mōte; foot, mōōu; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ت; th; zh ژ [FOP-FOR]

izi; — **step**, آياق ايزی ayaq izi, (*fig.*) ايز iz, (*pl* مع lit) isr; — **worn**, آشينمush ashunmush; — **Foot'ed**, (t'd) (a) آياقی ayaqlu; — **Foot'ing**, (lit.) آياق ayaq يورويش yürüyüş; (*foundation*) تمel temel; قاعده qâ-ide; (*fig.*) اساس esâs, (*lit.*) استنادkadeh istinâd-gyâh; (*position*) درجه dereje; موقع mevqî'; (*settlement*) پستلاليq peshte-malluq; (*lit.*) عادی tâ'viz, (*lace*) دانتل (âdi-) dantel; to obtain ا — iyi toutounmaq; (*fig.*) استنادkadeh ta'mîn et.; **friendly** — دوستانه dostâne minâsebât; دوستluq dostlouq; **on the same** — عینی aynu derejede; مساوی musâvî.

Fop, fop, (*n.*) حویپا hoppa; — **Fopp'ery**, (fop'er-i) (*n.*) حویپالوق hoppalug; — **Fopp'ish**, (fop'ish), (a) حویپا hoppa بیهوده beyhōude; — **Fopp'ishly**, (*ad.*) حویپاجانه hoppaja; (*lit.*) hafif-meshrebâne خفیف مشرانه

For, for, (*prop.*) ایچون ichün; (*direction*) برته ye; (*behalp*) به e...a...; ته ...yerine...nâmunâ; (*beneficial to*) لهنه lehine; (*conj.*) زیرا zîrâ...; «اوچ چۈنکه» — «three days» ichün; «اوچ کۈن» — «üch gün» ichün; «اوچ کۈن» — «üch gün» müddetle; **as** — «هتته» — «haqqunda» (ته) کنتجه; — **all that** بۈکۈکۈ bouna râgmen...; — (بۈنۈکلۈ berâber...) (bounounla berâber...)

Forage, for'aj, (*n.*) یم yem; (آرپه صان) (arpa saman); یم تدارک a. yem tedârik et.; (اوت قوبارمق) (ot qoparmaq); (*v.a.*) غصب gasb et..

Forasmuch, for'az-much, (*conj.*) — **as**, هاسبيله hasebile...boun-dan dolayu...

Forbear, for-bâr', (*v.*) صبر a. sabr et.; جبر نفس a. tehammül et.; (*lit.*) جبر nefis et.; اجتناب a. ijti-nâb et.; — **Forbear'ance**, (-'ans), (*n.*) صبر sabr, تحمل tehammül; — **money**, (تأخر ایچون) (te-ehhour ichün-) tazmînât.

Forbid, for-bid', (*v.a.*) منع a. men et.; — **Forbid'den**, (for-bid'n) (*a.*) ممنوع memnôu; — **degree**, دوشمه‌ییش dushmeyish nikyah dushmeyish; قرابت qarâbet; — **fruit**, (میوه ممنوعه) meyvayi memnôu-a; — **Forbidd'ing**, (for-

bid'ing), (a) فنا fena; ناخوش nâhosh; (*repulsive*) متفور menfôur; کربه ke-rîh.

Force, fors, (*n.*) قوت qouvvet; (*vehemence*) شدت shiddet; (*validity*) حکم hûkm; (*coercion*) زور zor; جبر jebr; tazyîq; (*v.a.*) زورلامق zorlamaq; تصبیق tazyîq et.; اجبار a. ijbar et.; رفتنه یتیشدیرمک tourfanda yetish-dirmek, (*cooking*) طولدیرمق doldour-maq; (*v.n.*) چالالامق chabalamaq; کندینی kendini zorlamaq; **by** — زورله zorla; جبراً jebrén; **in** — (*jud*) معتبر mōu'teber; مرعی mer-i; — **pump**, **military** — قوه عسکره qouvveyi askeriyye; (*pl*) قوای عسکره qouvâyi askeriyye; **naval** — قوه بحریه qouvveyi bahriyye, — **Forced**, (försd) (a.) جبری jebrî; مجبوری mejbôuri; (*unnatural*) زوراکي zorâki; (*lit.*) صنئى soun-i; — **Force'ful**, (-'fööl) (a.) قوتلی qouvvetli; — **Force'ible**, (förs'i-bl) (a.) قوتلی jebrî; (*efficacious*) قوتلی qouvvetli; مؤثر mü-essir; — **entry** تجاور te-jâvüz; — **Force'ibly**, (förs'i-bl) (*ad.*) جبراً jebrén; مجبوراً mejbôuren; (*fig.*) — **Forc'ing**, (förs'ing) (a.) شدتله shiddetle; — **Forc'ing**, (förs'ing) (*n.*) اجبار a. ijbar; (*bot*) ترفنده جلیق tour-fandajuluq; سرده یتیشدیرمه serde yetishdirme; — **house** سەر ser.

Forceps, for'seps, (*n.*) منگنه mengene; قیقاق qusqach.

Ford, förd, (*n.*) صیغ sugh sou; کچید gechid; (*v.a.*) کچمک (soudan-) gechmek; — **Förd'able**, (a.) صیغ sugh; کچیلیر gechilir.

Fore, för, (*a.*) ایلك ilk eundeki; (*time*) اولکي evvelki; مقدم mouqad-dem; (*mar*) باش bash; (*ad.*) اوکده eunde, اولدن evvelden; — **and aft** (mar.) طولاق toulânî; — **advise'**, (v.a.) ایقاز iqâz et.; — **'arm**, (*n.*) دیرسک dirsk; قول qol; — **'arm'**, (*v.a.*) تچیز tejhîz et.; — **bode'**, (-böd') ilhâr et.; — **bode'**, (-böd') hiss et.; — **böd'ing**, (*n.*) حسن قبول الوقوع hissi qabel-vouqôu'; — **'cast**, (*n.*) نصیرت tedbîr; تدبیر tahmîn; (*fig.*) basîret; — **cast'**, (*v.a.*) کشف keshf et.; (*v.n.*) حاضرلانیق hazurlanmaq; دوشۈنمک (evvelden-) dushûn-mek; — **'castle**, (-'kas-l) (*mar.*)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; joiu; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[FOR-FOR] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mīne;

باش qasara; — **cho'sen**, (-chōz'n) (a.) (اولدن) (evvelden-) mūntehab, — **close'**, (-klōz') (v.a.) men et.; (jud) satdurmaq; — **mūdāhale** et.; — **clos'ure**, (-klōzh'ūr) (n.) (jud) مزیده müzāyede; فروخت fourōht; — **date'**, (-dāt') (v.a.) تاریخی اول قوبیق târihini evvel qomaq; — **doom'**, (v.a.) (اولدن) محکوم et.; — **taqdîr** (evvelden-) mahkyōum et.; — **fathers**, اجداد ejdād; اولک آتالr eslāf; — **'foot**, اسلاف eun ayaq; — **gō'**, (v.a.) ترک et.; — **ferāgat** et.; (precede) — **gō'ing**, (a.) teqaddūm et.; — **gō'ing**, (a.) evvelki; مقدم mouqaddem; — **gone**, (-gon') (a.) گمش gechmish; (lit.) مقدم mūteqaddim; (deliberate) evvelje dūshūnūlmūsh; — **conclusion** qanā-ati evveliyze; — **'ground**, (زمین) eun (-zemin); — **'head**, اولک alun; — **land**, (بودن) برون chuquntu; — **'lock**, پرچم perchem; **to take time by the** — فرصتدان istifāde et.; — **'man**, فورمن formen; اوستe ousta; (chief) رئیس re-îs, — **'mast**, پرووا direyi; — **mentioned**, (-men'shund) (a.) مذکور bālādaki; — **'mōst**, (a.) اوکدهکی en eundeki; — **ilk**, (a.) المعروف ilkeri; — **'name**, (-'nām) (n.) اسم ism; — **'noon**, صباح sabah; — **ordain'**, (v.a.) ترتیب tertîb et.; — **'part**, تقدير taqdîr et.; — **'bash** طرف eun qusm; — **run'**, (v.a.) اولک evvel gelmek; (lit.) — **runn'er**, (n.) خبری haberji; (sign) علامت alāmet; — **shad'ow**, دلالت alāmet; (v.a.) — **delālet** et.; (think) دوشونم dūshūnmek; — **'sight**, (-'sit) (n.) بصیرت basîret; (lit.) کیاست kiyâset; — **stall'**, (-stāl') آتیک دورانغی mūteyaqquz ol.; (atik davranmaq); (buy) (قاپاتق) (qapatmaq); (hepsini) ساتین almq; — **stall'er**, (-stāl'ēr) (n.) مختر mouhtekir; (ma-drabaz); — **taste'**, (-tāst') (n.) تخمین tahmîn; (lit.) نشوه nishve; خیال

hayâl; (v.a.) تخمین tahmîn et.; (اولدن) (evvelden-) sevinmek; (lit.) nishveyâb ol.; — **tell'**, اولدن sevinmek; — **ihbâr** et.; — **evvel-**den seuylemek; — **keshf** et.; — **'top**, پرووا چاناقلی prouva chanaqlugh; — **'warn'**, (v.a.) ایقاظ iqâz et.; — **ihât** et.

Foreign, for'in, (a.) اجنبی ejnebi; **Office**, yabanju, (pol) خارجی hâriji; — **Office**, (ingiltere-)hâriji-ye nezâreti; — **'Foreigner**, (for'in-er) (n.) اجنبی ejnebi; (pl) جانب ejâ nib. **Forest**, for'est, (n.) orman ..; — **orman** te'sis et.; — **For'ester**, (n.) orman qoroujou; — **For'ester**, (n.) orman me'mûrou.

Forfeit, fof'fît, (v.a.) ضایع zâyû' et.; — **hou-**qûquou sâqut ol.; (n) ضیاع zuyâ'; — **For'feit-**ed, (-'fit-ed) (a.) ضایع olush zâyû' ol-moush; — **For'feiture**, (-'fi-tūr) (n.) ضیاع zuyâ'; (zabt).

Forge, fôrj, (n.) اوجاق ojaq; — **demirhâne**, (v.a.) اعمالخانه i'mâlât-hâne; (v.a.) ایشلهmek (demir-) deuvmek; — **ishlemek**; (a.) اعمال i'mâl et.; — **fraud** taqlid et.; (v.n) sahtekyâr-luq et.; (qalpazanluq et.); — **Forged**, (fôrjd) (a.) ساخته sahte; — **Forged**, (qalp); — **For'ger**, (fôrj'er) (a.) ساخته sahtekyâr; — **Forg'ery**, (fôrj'er-i) (n.) ساخته sahtekyâr-luq; (thing) taqlid et.; (shey).

Forget, for-get', (v.a.) اونوتق ounoutmaq; (fig.) اہمال ihmâl et.; — **me not**, (n.) (bot.) مینہ mine (-chi- cheyi); — **Forget'ful**, (-'fōol) (a.) اونوتقان ounoutgan; — **Forget'fulness**, (n.) اونوتقانlık ihmâlîlik; — **Forgott'en**, (-got'n) (a.) اونوتق ounoutoulmoush; (lit.) منسی münstî.

Forgive, for-giv', (v.a.) عفو afv et.; — **ness**, (n.) عفو afv; (lit.) رافت re-fet; — **Forgiv'ing**, (-giv'ing) (a.) merhametli; — **mülâyim**; (n.) عفو afv; — **merhamet**

Fork, fork, (n.) چاتال chatal; (pl) قولر

môte; foot; mōon; shut; mûte; very; tû چيوو ch; sh ث; th ث; zh ث [FOR-FOR]

qollar; (*lit.*) شعات shou-abât; (*v.n.*)
چاتال ol. ایرتق ayrulmaq;
(*v.a.*) ایرمق ayurmaq. چاتال یایق chatal
yapmaq; (*agr.*) بلهمك bellemek; —
Forked, (*forkd*) (*a.*) چاتاللی chatalı;
(*like*) چاتال کبی chatal gibi; — **shoes**
سیوری قوندیرالر sivri qounduralar; —
lightning زیقزاق ziqzaq shim-
shek.

Forlorn, for-lorn', (*a.*) متروک metrôuk;
(*pers.*) بیچاره bichâre; سیف sefil; —
ness, (*n.*) متروکیyet metrôukiyyet; (*fig.*)
سفالat sefâlet; — **'hope**, (*n.*) (mil)
فدائی fedâ-i (-taqumu); (*pl.*)
فدائیلر fedâ-iler.

Form, form, شکل shekl, صورت sôuret;
(*fig.*) مودل tarz; (*model*) مودل model;
نمونه nûmûne; قالب qalub: (*mode*)
اصل ousôul; (*lit.*) تعامل te-âmûl;
(*appearance*) بیچیم bichim; ایدام en-
dâm; (*schedule*) مطبوع ورته matbôu'
veraqa; بوش جدول bosh jedvel;
(*bench*) صیفه sunuf; (*fig.*) صنف sunuf;
(*v.a.*) شکل ویرمک et.; شکل ویرمک
shekil vermek; (*settle*) ترتیب et.;
tertib et.; حاصل et.; (*v.n.*) شکل
shekil almaq; شکل et.; — **an opinion**,
بر فکر edinmek; bir fikir edinmek; bir
fikir hâsul et.; in due — اصولی
ousôuli dâ-iresinde: in dif-
ferent forms, اشکال مختلفه eshkyâli
mouhtelifede; مختلف صورتلرده mouhte-
lif sôuretilerde; for — s's sake
شکلی بحافظه ousôule ri-âyeten;
شکلی mouhâfaza ichûn; —
Form'al, (*a.*) صوری sôuri; (*ceremo-
nious*) رسمی resmi; قطعی qat-i' (*pers.*)
اصوله مواثق (*methodical*) تکلیفی
ousôule mouvâfuq; منتظم mounta-
zam; — **Form'ally**, (*ad.*) رسماً res-
men; قطعياً qat-uyyen; اصولاً ousôu-
len; — **For'malism**, (-mal-izm)
(*n.*) (*phil.*) صورت sôuriyyet; صوریه
sôuriyye mesleki; (*fig.*) اصول
ousôul-perestlik; تکلف tekellûf;
— **For'malist**, (*n.*) اصولپرست
ousôul-perest; — **Form'al'ity**, (-mal'i-
ti) (*n.*) معامله mou-âmele; معاملات
ousôul; (*pl.*) مواثق mou-âmelât; (*ce-
remony*) (*lit.*) تکلف tekellûf; (*pl.*) مراسم
merâsim; — **Formed**, (*formd*) (*a.*)
(*lit.*) متشکل müteshekkil; (*fig.*)
یتیشمش yetishmish; الویریشلی elverishli —

Form'less, (*a.*) شکلسز shekilsiz;
بیچیمسز bichimsiz, اصولسز ousôulsüz.

Format, for'ma, (*n.*) جسامت jesâmet;
فورما forma.

Formation, for-mâ'shun, (*n.*) تشکیل
teshekkûl; (*act*) تشکیل teshkil;
ترتیب tertib; (*structure*) تشکلات teshekkû-
lât; غروب gouroup; — **Form'ative**,
(*tiv*), (*a.*) تشکیل teshkilî; (*gram.*)
اشتقاق ishtiqaqî; (*n.*) مشتق müshtaqq;
— **effect** (*lit.*) تأثیر ارشادکاری te'sîri
irshâdkyârî; — **period** (*lit.*) دوره
devreyi teshekkûl; (تحصیل چاغی) tah-
sîl chaghû).

Former, form'er, (*a.*) اولکی evvelki,
ایلک ilk; (*pers.*) سابق sâbuq; (*old*)
سبق esbaq; — **ly**, (*ad.*) اوجہ evvelje;
مقدما mouqaddemâ.

Formidable, for'mi-da-bl, (*a.*) مدھش
müdhish; (*lit.*) مہیب mühib;
قورقونج qorqounj; — **For'midably**, (*ad.*)
مدھش صورتده müdhish sôuretd.

Formula, form'û-la, (*n.*) شکل shekl;
صورت sôuret; (*fig.*) اصل ousôul; (*rel*)
دستور aqîde; ایمان îmân; (*math*)
رموز düstûr; (*chem.*) فورمول formûl;
rûmûuz; (*med*) ترتیب tertib; ریچته
re-chete; — **Form'ulary**, (-'û-la-ri) (*a.*)
(*lit.*) تعامل te-âmûlî; معین mou-ayyen;
(*n.*) اصل ousôul; ارکان erkyân; (*book*)
نمونه mejmô-ayi âdâb; مجموعہ آداب
mûmûne; — **Form'ulate**, (-'û-lât)
(*v.a.*) ترتیب tertib et.; (*express*)
بیان beyân et.; درمیان dermeyân et.

Fornication, for-ni-kâ'shun, (*n.*) زنا
zinâ; فوھش foughsh; — **Forn'icator**,
(-ni-kâ-tur) (*n.*) زانی zâni; (*fem.*)
زانیه zâniye.

Forsake, for-sâk', (*v.a.*) ترک terk et.;
— **Forsâk'ing**, (*n.*) ترک terk.

Forsooth, for-sôoth', (*ad.*) حقیقہ ha-
qîqaten.

Forswear, for-swâr', (*v.a.*) عین ایله
yalan yemînle inkyâr et.; (*v.n.*)
ایلان yalan yere yemîn et..

Fort, fört, (*n.*) طایبہ tabya; قلعه qale;
شاتو shato.

Forte, fört, (*n.*) قوت qouvvat; (*fig.*)
تفوق tefevvouq.

Forte, fört'e, (*a.*) تیز tîz

Forth, förth, (*ad.*) اوکده eunde;
ایلرییه ileriye; (*time*) اول evvel; and so—
...ve sâ-ire; و سائرہ ilâ âhura; الی آخره

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[FOR-FOU] (انكليزجه كئانك تلعظي ايجون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr; in; mine;

— 'coming, (a) قريب derdest; قرىب qarib; (ready) حاضر hazur; موجود mevjūd; —with', (ad.) هان hemen; درحال derhāl.

Fortify, for'ti-fi, (v.a.) تقويه taqviye et; — **Fortificā'tion**, (-fi-kā'shun) (n.) تقويه taqviye; tahkim, (work) استحکام istihkyām.

Fortitude, for'ti-tūd, (n.) متانت me-tānet

Fortnight, fort'nit, (n.) اون دوت كون on deurt gün; — **ly**, (ad.) ايكي iki haftada bir.

Fortress, for'tres, (n.) قلعه qale; استحکام istihkyām.

Fortuitous, for-tū'i-tus, (a) تصادق tesādūfi; — **ly**, (ad.) تصادفا tesādūfen; — **ness**, (n.) تصادف tesādūf

Fortune, for'tūn, (n.) بخت tālî'; باخت baht, قدر qader; (wealth) ثروت ser- vet; — **hunter**, ثروت اوجينسي servet avjusu; (زنگين قيز آرايان) (zengin quz arayan); — **teller**, فالجي falju; فاله fala baqan; — **telling**, (n.) فالجيق faljuluq; — **less**, (a.) فاله fala baqma; — **For-tunate**, (-tūn-āt), (a.) اي iyi; خيري hayurlu; — **For-tunately**, (-tūn-āt-li) (ad.) ايكي iyi-ki; (برکت choq shükür; بركت bereket versinki).

Forty, for'ti, (a.) قرق qurq; — **For-tieth**, (-'ti-eth) (a.) قرققجي qurqunju; (n.) قرقده qurqda bir.

Forum, fō'rum, (n.) بازار pazar; (court) محكمه mahkeme; (fig.) ديوان divān.

Forward, for'ward, (a.) ايلري ileri; (too ready) ايستكلي istekli; آماده âmāde; (fig.) يوزسز yüzsüz; (unripe) موسمسز mevsimsiz; (mar.) باش bash...; ...prouva; (v.a.) سوق a. sevk et.; (quicken) تسريع tersi' et.; (help) mouzâhe-ret et.; — **ness**, (n.) ايستك istek; (fig.) يوزسزلك yüzsüz-lük; — **For-warder**, (n.) سوق ايذن sevk eden; (supporter) مروج mürev-vij; — **For-warding agent**, سوقيات sevqiyyât ajentesi; — **For-wards**, (dz) (ad.) ايلريده ileride; اوکده eunde; (يه طوغرى) (-ye dōrou)

Fossil, fos'il, (n) (lit.) مستحاثه müste-hâse, (a.) مستحاثه حالنده müstehâse hâ-linde; ... طوبراق topraq...; (fig.) کهنه keuhne.

Foster, fos'ter, (v.a.) امن یرمک emzir-mek; (fig.) باق baqmaq; بسله مک bes-lemek; (encourage) tervij et.; ... سوت sūt...; — **brother**, سوت برادر sūt birâder; — **child**, سوت اولاد sūt evlâd; — **mother**, سوت valde; — **Fos'tering**, (a) (fig.) حامی hâmi, بسله ييش bes-leyish; (fig.) حايه himâye.

Foul, fowl, (a) پيس pis; کيرلي kirli; يوزوق foulashuq; (fig.) فنا fenâ; bozouq; (v.a.) کيرلتمک kirletmek; يوزمق foulashdurmaq; (fig.) bozmaq; يولاشمق foulashmaq; (fig.) بورولمق bouzoulmaq; to claim a قبول یتتمک qâ-bôn etmemek; — **ness**, (n.) کير kir; (fig.) چيرکينلک chirkinlik; (meanness) عاديلک âdilik; — **air**, bozouq hava; — **means**, واسطه غير مشروعه vesâ-iti gayru meshrôu-a, — **mouth-ed**, (a.) (آغزی پيس) (âzu pis) قانا qa-ba; — **play**, (n.) حيله hîle; ساخته کارلق sahtekyârлуq; — **weather**, فنا هوا fenâ hava; — **water**, يولانيق صو bou-lanuq sou; to make (mar) ديجي بولاق dibi boulmaq; او طولومق otourmaq

Found, fownd, (v.a.) تأسيس te'sis et.; — **Foundā'tion**, (-'shun) (n.) تأسيس te'sis; (base) تمel temel; (fig.) اساس esâs; (institution) مؤسسه mü-essese; (endowment) وقف vaqf; (lit.) تبرعات «قارنه جي» — «Carnegie» teberri-ât; مؤسسه سي «qarneji» mü-essesesesi; — **Found'er**, (n.) مؤسس mü-essisi; واقف vaqf; (fig.) بانî bânî

Found, fownd, (v.a.) (cast) دوکمه deuk-mek; — **Found'er**, (n.) دوکمه جي deuk-meji; — **Found'ry**, (-'ri) (n.) دوکمه جيلک deukmejilik; (house) دوکوخانه deu-kūmhâne

Founder, fownd'er, (v.n.) (mar) باطلق batmaq; (fig.) چومک garq ol.; (fig.) چومک cheukmek; (v.a.) باطيرمق baturmaq; سقاط a. choq yormaq; چوق يورمق (horse) saqat et.

Foundling, fownd'ling, (n.) بولوش چوجق boulounmoush chojouq; متروک چوجق metrôuk chojouq; — لقيطه laqîta; —

mōte; foot; mōōn, shui, mūte, very, tū چيوو ch چ; sh ش; th ث, th ذ, zh ز [FOU-FRA]

hospital, yetīm-hāne. (لقیطة خانه) (laqīta-hāne)

Fountain, fownt'ān, (n.) چشمه chesh-me; (source) منبع menbâ'; پیکار punar; (jet) فسقیه fusquye; (reservoir) مخزن hazne; — **head**, پیکار باشی punar bashu; (fig.) منشأ menshe', منبع menbâ'; — **pen**, مریکلی قلم mürekkebli qalem.

Four, fōr, (a) دورت deurt; — **footed**, دورت ایاقلی deurt ayaqlu; (lit.) چاربا chârpa; — **score**, سکان sexen; — **square**, (a.) مربع mourabbâ'; (fig.) متین metin; — **wheeler**, دورت تکرلکی آرایه deurt tekerlekli araba; — **Fourth**, (fōrth) (a) دوردنچی deurdünjü; (n) دوردن deurtde bir; ربع roubou', — **Fourthly**, (fōrth'li) (ad.) دوردنچیسى deurdünjüsü; (lit.) رابعاً râbu-an.

Fourteen, fortēn, (a) اون دورت on deurt; — **Fourteenth**, (a.) دوردنچی اون on deurdünjü; (n.) اون دورتده on deurtde bir.

Fowl, fowl, (n.) طاووق tavouq; قوش qoush; (pl. و lit) طیور touyūr; (v.) قوش اولامق qoush avlamaq; — **Fowl'er**, (n.) قوشچی qoushjou; آوی avju; — **Fowl'ing**, (n.) قوش آوی qoush avu; — **net** قوش آغی qoush âghu; — **piece** آو توفعی av tüfeyi.

Fox, foks, (n.) تیلکی tilki; — **chase**, (n.) تیلکی آوی tilki avu; — **Fox'glove**, (-'gluv) (n.) (bot.) یوکسوک اوتی yūxūk otou.

Fraction, frak'shun, (n.) پارچه parcha; قسم qusum; (pl) اقسام axâm; (arith) kesri; (pl) کسور kūsūr; decimal — kesri kesri; â'shâri; vulgar — kesri kesri âdi; — **Fractional**, (-'shun-al) (a.) کسری kesri; (fig.) جزئی jüz-i.

Fractious, frak'shus, (a.) ترس ters; ترسلکه münâzâju; — **ly**, (ad.) ترسلک terslik; — **ness**, (n.) ترسلک terslik.

Fracture, frak'tūr, (n.) قیریلہ qurulma; (breach) قیریق quruq; (v.a.) قیریق qur-maq.

Fragile, fraj'il, (a.) قیریلیر qurulur; (lit.) رقیق raqīq; — **Fragility**, (fraj-il'i-ti) (n.) قیریلہ qurulma; (lit.) رقت riqqat.

Fragment, frag'ment, (n.) پارچه par-cha; قسم qusm; (pl.) اقسام axâm; —

Frag'mentary, (-'men-ta-ri) (a.) پارچه لردن parcha (-hâlinde) (حالنده) parchalardan mürekkeb

Fragrant, frā'grant, (a) رایحہ râyi-halu; (lit.) معطر mou-attar; — **Frā-grance**, (-'grans) (n.) قوقو (گودل) (gūzel-) qoqou, (lit.) رایحہ râyiha

Frail, frāl, (a.) ضعیف za-if; (n.) ذنبیل zenbil (گورده) (gevrek); (n.) ضعف zâ'f; مقاومستزک mouqâvemet-sizlik.

Frame, frām, (n.) چرچیوه cherchive; چاقی qasa; شاسی shasi; (skelton) چاتی chatu; قفس qafes; بدن beden; (organ-ization) ترتیب tertib teshek-külât, (form) شکلی shekl; (fig.) حال hâl; (mind) (fil.) حالت hâleti fikriyye; (embroidery) کرفت gergef; (mar.) پوسطه posta; (v.a.) شک ویرمک shekil vermek; ترتیب tertib et; (construct) طاقی taq-maq; قورمق qourmaq; چاقی chatmaq; (fig.) بائق dūshūnmek; دوشونمک (yapmaq; (pictures) چرچیوه لعمک cherchivelemek; — **house**, اخشاب او ahshab ev; — **work**, چاقی chatu; بدن beden; (out-line) طاسلاق taslaq; — **Frām'er** (n.) چرچیوه چی eherchiveji; (fig.) یان yā-pan, مریتب mürettib; — **Frām'ing**, (n.) چاقی chatu; (act) قورمه qourma; ترتیب tertib.

Franc, frangk, (n.) فرانق franq.

France, frans, (n pr) فرانس fransa.

Franchise, fran'chiz or -iz, (n.) سربست serbest; معافیت mou-âfiyyet; **elective** حق انتخاب haqqu intihâb.

Frangible, fran'ji-bl, (a.) قیریلیر qu-rulur.

Frank, frangk, (a) آچیق achuq; سربست serbest; صمیمی samimi; — **ly**, (ad.) صراحت achuqja; — **ness**, (ad.) صمیمیت sarâhat; صمیمیت samimiyet.

Frank, frangk, (n.) فرنک frenk.

Frantic, fran'tik, (a.) چیلغین chulgun; (lit.) مهوور mütehevvir; — **ly**, (ad.) چیلغینچه chulgunja; — **ness**, (n.) چیلغینلوق chulgunluq; تهوور tehevvr.

Frap, frap, (v.a.) (mar) باغلاق bâla-maq, قاصه یایق qasa yapmaq.

Fraternal, -ly, fra-tér'nal, -li, (a. و ad) اخوتکارانه ou-houvvet-kyârâne; — **Fraternizā-tion**, (-ni-zâ'shun), (n.) قاردهش اوله qar-desh olu.

only; routine; through; tuck-mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[FRA-FRE] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act, change, card, red; mē; hēr; in; mine;

qardesh olma, (lit.) تئیس احوت te'si-si ouhouvvet; (fig) الت ülfet; — **Frater'nity**, (-ni-ti), (n.) قاردهشك qardeshlik; احوت ouhouvvet; — **Frater'nize**, (-niz), (v.n.) قاردهش او. qardesh ol.; (fig.) الت ülfet et.; imtizâj et. .

Fratricide, frat'ri-sîd, (n.) (pers.) قاردهش qardesh qâtîli, (act) قاردهش قاتلی qardesh qatli

Fraud, fravd, (n.) ساخته کارلق sahte-kyârluq; حيله hîle; — **Fraud'ulent**, (a.) ساخته sahte; حيله hîleli; — **Fraud'ulently**, (ad.) حيله hîleyle; ساخته کارانه sahtekyârâne.

Fraught, frawt, (a.) طولی dolou; (fig.) داعی dâ-î; — with danger داعی-هیلکه dâ-îyi tehlike, موطارملی moubâta-ralu

Freak, frêk, (n.) غرابت garâbet; (عقلندن) (aqlundan esish); — of nature (ajibe, (lit.) غریبه garibe-i hulqat; — **Freak'ish**, (a.) غریب garib; (قاچق) (ajâyib); (عائب) (qachuq) — **Freak'ishly**, (ad.) غرابته garâbetle; (lit.) عجیبانه ajîbâne; mejnônâne.

Freckle, frek'l, (n.) چیل chil; لکه leke; (v) چیلنمک chil ol.; چیل او. (v) — **Freck'led**, (frek'ld) (a.) چیللی chilli; لکلی lekeli.

Free, frê, (a.) سربست serbest, حر hür; (frank) آچق achuq; (exempt) بری be-ri; (mou-âf; (lit.) آزاد âzâde, (— of charge) بجانی mejjâni bilâ üjret, (v.a.) قورتارمق qourtarmaq; تهره tebrî-e et.; (fig.) تخلص tahlis et.; (liberty) تخریه tahliye et.; —

on board «gemi-de» تسلیم teslîm; — **ly**, (ad.) سربستجه serbestje;

اختیارله ihtiyârîle; مجانا mejjânen; (much) چوق choq; — **board**, (-bôrd) (n.) بوردا borda sat-hu (-irtîfâ-u); — **'booting**, (n.) شقاوت sheqâvet; — **hearted**, (-hârt'd) (a.) عاليجناب âlijenâb; — **heartedness**, (n.) جومردلک jeumerdlik; — **'hold**, (n.) مروت mürüvvet; — **'mason**, (mâs'n) (n.) قارامسون farmason; — **ma'sonry**, (-mâ'sn-ri) (n.) قارامسونلوق farmasonlouq; — **school**, بجانی mejjâni mekteb; — **stone**, مالطه malta tashu; — **'thinker**, سربست

غير متعصب serbest fikirli, (lit.) اختيار (n.) gayrı müte-assub, — **will**, ihtiyâr; حسن رضا hüsni ruzâ; (phil) irâde; — **Free'dom**, (-'dum) (n.) سربستی serbestî; حرب hürriyyet; (lit.) mou-âfiyyet; (citizenship) سربستلىk hemshehrilik; (license) لائىلىك lâ-übâlîlik

Freeze, frêz, (v.n.) طوق donmaq; (lit.) طوكديمق tokdirmiq; (v.a.) injimâd et; — **Freez'ing**, hay-rette buramaq; — **Freez'ing**, (n.) طوق donma; (lit.) injimâd; (a.) طوكديمق dondouroujou; (fig.) مبرد bouz gibi; — **machine** (بوز ماکينه سي) (bouz makinesi); — **mixture** (نور) (touz-lou-) bouz; (ashlama) (اشلامه) — **point** (lit.) نقطه noqtayi injimâd.

Freight frât, (n.) ناولون navloun; نقلیه (cargo) (n.) (üjreti) (ناقليه) hamûle; (v.a.) يوك hamûle yüklemek; (hire) طومتق toutmaq; — **Freight'er**, (frât'er) (n.) مستاجر müste'jir; (ship) شلیپ shilep; يوك vapourou; يوك gemisi.

French, french, (a.) فرانسز fransuz; (n.) فرانسوزجا fransuzja; — **beans**, تازه fasoulye; — **'man**, fransuz; (pl.) فرانسوزلار fransuz-lar; — **'woman** (قارخی) fransuz (kadunu); — **to take** — **leave** خبرسز (su-vushmaq); — **French'ify**, (-'i-fi) (v.a.) فرانسوزلا تديرمق fransuz-lashdur-maq

Frenzy, fren'zi, (n.) چيلغينلىق chulgundluq; جنن jinnet; تهوور tehevvr; (v.a.) چيلدیرتمق chuldurtmaq.

Frequent, frê'kwent, (a) صیق suq; (v.a.) صیق kesretli; (n.) صیق müdâvemet et.; — **ly**, (ad.) صیق choq kere; — **ness**, (n.) کترت kesret; — **Frê'quency**, (-'kwen-si) (n.) تکرر tekerrür; (lit.) توالی te-vâli; — **Frequen'tâ'tion**, (-kwen-tâ'shun) (n.) (lit.) تکرر müdâvemet; — **Frequent'er**, (-kwen't'er) (n.) (lit.) مداوم müdâvim.

Fresco, fres'kō, (n.) فرشک fresk, نقش naqsh; — **painting**, (n.) (نقاشلىق)

möte, foot, mōōn; shut; müte, very; tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث, th ذ, zh ز [FRE-FRI]

(naqqashluq), (قصكرنق) (qalem-kyârluq)

Fresh, fresh, (*a*) تازه tâze, (*n*) يېيى yeni; (*saltless*) خورسوز touzsouz, تازه tâze, (*mar*) قيرىتقە frushqa; — **ly**, (*ad*) يېكىدن yeniden, (*recently*) اخىرأ tazelik, (*lit.*) — **ness**, (*n*) تازەلىك tazelik, (*lit.*) تراوت tarâvet, يېكىلىك yenilik; — **'man**, مەتدى mübtedî, (*-class*) بىرىنجى birinji sunuf; — **water**, طاتلى tatlu sou, مەتدى mübtedî sunuf; — **Fresh'en**, (*v.a.*) تازەلىتىدىرمەك tâzeleshdirmek; (*salt*) خورسوز چىقارماق touzounou chuqarmaq; (*v.n*) تازەلىك tazelenmek; (*fig.*) سىرىلەمەك serinlemek, (*mar*) سىرتلەشمەك sertleshmek; آرتماق artmaq

Fret, fret, (*v.a.*) آشىندىرىق ashundur-maq; يېمەك yemek; يېپىرماق yupratmaq, (*skin*) يارە yara et.; (*vev*) قىزدىرىق quzdurmaq; (*uritate*) ازىچ iz-âj et.; (*v.n*) تەبىرىك tabrik et.; (*v.n*) آشىنماق ashun-maq; يېپىرماق yupran-maq; (*fig.*) سىقىلماق suqlulmaq; (*fig.*) قىزىق quzmaq; (*n*) ئالغەلەمەك dalgalanma; (*fig.*) غەلىيە galeyân; (*vevation*) سىقىنما suquntu; — **Fret'ful**, (-'fool) (*a.*) دالغالى dalgalu; (*peevish*) خەتلى hid-detli; خەتلى houysouz; تەرس ters; — **Fret'fully**, (-'fool-i) (*ad*) خەتلى hid-detle; تەرسلىكە axilikle; خەتلىكە terslikle.

Fret, fret, (*v.a.*) قانارمە ياپماق qabartma yapmaq; (*n*) كىتاپە kitâbe; اويە oyma; — **saw**, اويە oyma; تەستىرەسى oyma testiresi; — **Frett'ed**, (fret'ed) (*a.*) اويە oymalu; كىتاپە kitâbeli.

Friable, fri'a-bl, (*a.*) دىۋىلەر deuvülür; گەۋرەك gevrek; — **Friabil'ity**, (-bil'i-ti), (*n*) ارىلە ezilme; دىۋىلە deuvülme.

Friar, fri'ar, (*n*) رەھب rāhib; پاپاز papaz; — **Fri'ary**, (*n*) مەنەستەر manastur.

Fribble, frib'l, (*v.n*) كەلەنەك eylenmek; ئوينىماق oynamaq

Friktion, frik'shun, (*n*) دىك delk; تەماس temâs; (*fig.*) ئىختىلاق ihtilâf; (*med*) — **Friktional**, frixiyon; — **Friktional**, frixiyon; (*a*) ... فرىكسىيون frixiyon...; دىك delkü temâs...

Friday, fri'dā, (*n*) جەمە jouma (-günü).

Friend, friend, (*n*) دوست dost; مەحب

mouhib. — **ly**, (*ad*) دوستانە dostâne; — **society** مەجلىس mouhâdenet jem-ıyyeti; ئەۋۋن te-âvün jem-ıyyeti. — **Friend'ship**, (*n*) دوستلىق dostluq, (*lit.*) مەۋەدەت meveddet; مەجلىس mouhâdenet.

Frieze, friez, كىتەپە kitâbe; فرىز friz.

Frigate, frig'at, (*n*) فرىگاتىن frigateyn

Fright, frit, (*n*) قورقۇ qorqu; دېھشەت deh-shet; — **Fright'en**, (frit'n) (*v.a.*) قورقۇتماق qorqoutmaq, (*lit.*) ئىھافە ihâfe et.. — **Fright'ful**, (-'fool) (*a*) قورقۇنماق qorqounq; (*lit.*) غەۋى mahôuf; — **Fright'fully**, (*ad*) بىر ھالەتدە qorqounq bir halde; مۇدھىش سۈرەتدە müd-hish sôuretdé; — **Fright'fulness**, (*n*) دېھشەت deh-shet

Frigid, frij'id, (*a*) سوغۇق soghouq; (*lit.*) بارىد bârid; مەنجمەك münjemid; (*lit.*) جامە jâmid; رۇخسوز rōnhsouz; — **ly**, (*ad*) سوغۇق (بىر ھالەتدە) soghouq (-bir halde); (*fig.*) بارىدە bâridâne; — **ness**, (*n*) بىرودە bürôudet; سوغۇق soghouqlouq; — **zones**, (*n pl.*) مەنەتلىك menâtuqu münjemide

Frigorific, frig-o-rif'ik, (*a.*) سوغۇتاتان soghoutan, (*lit.*) مۇبەرىد müberrid; تەبرىد tebrid...

Frill, fril, (*n*) قارىلە farbela; ۋولان volan; (*v.a.*) قارىلە ياپماق farbela yapmaq; (*v.n*) خىشلىرىداق titremek; تەبرىد tebrid...

Fringe, frinj, (*n*) كەنار kenar; چاپاق sacha; (*hair*) پېرىچ perchem; قىزىق frize; — **Fringe'less**, (*a.*) چاپاقسىز sachaqsuz; — **Fring'y**, (frinj'i) (*a.*) چاپاق sachaqlu.

Frippery, frip'er-i, (*n*) ئەسكى eski elbise; (*shop*) كىيىمەسكىيى eskiji dük-kyanu, (*fig*) سۈپۈرۈشۈ süprüntü; (*a*) دىيەرسىز deyersiz; — **Fripp'er**, (frip'er) (*n*) كىيىمەسكىيى eskiji; قولىتۇقچى qoltouqjou.

Frisk, frisk, (*v.n*) سىچىراماق suchramaq; سىچىرايىش suchrayush, اويۇن oyoun; (*fig.*) نەشە nesh-e; — **Frisk'ful**, (-'fool) (*a.*) نەشە nesh-eli; شەن shen; — **Frisk'ily**, (*ad*) نەشە nesh-eyle; شەتارەت shatâretle; — **Frisk'iness**, (*n*) نەشە nesh-e; شەتارەت shatâret; — **Frisk'y**, (-'i) (*a.*) شەن shen; نەشە nesh-eli; ئوينىماق oynaq.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol.=olmaq.

môte; foot; mōon; shut; mûte, very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث, th ذ, zh ز [FRU-FUL]

(*a.*) میوهی meyvalu, (*fig.* *میوه* *lit*) sâde; (*lit.*) semeredâr; — **Fructificâ'tion**, (-fi-kâ'shun), (*n.*) میوه meyva; (*act.*) انبات inbât, اثمار ismâr.

Frugal, frō'gal, (*a.*) اداری idâreli; ساده sâde; (*lit.*) mûmsik, — *ly*, (*ad.*) idâreyle; ساده صورتده sâde sôu-retde, — **Frugal'ity**, (-'i-ti) (*n.*) اداری idâre: نه قونوی eqonomi, امساک imsâk; (*fig.*) سادهلک sâdelik.

Fruit, frōot, (*n.*) میوه meyva; یش yemish; (*fig.*) ثمره semere; محصول mah-sôul; (*effect*) نتیجه netije; (*v.n.*) میوه میوهر meyva vermek, (*lit.*) میوهر ol. — **bearer**, (*n.*) میوهرli aj; — **tree**, میوه آغاج meyva âju; — **Fruit'age**, (-'aj) (*n.*) (pl.) میوهر meyvalar; یش yemishler; — **Fruit'erer**, (*n.*) یش yemishji; مانا manav; — **Fruit'ful**, (-'fool), (*a.*) محصول mahsôuldâr; (*fig.*) میوهر mûsmir; — **Fruit'less**, (*a.*) میوهرس meyvasuz; (*fig.*) میوهرس mahsôulsüz; یش semeresiz; عقیم aqim; — **Fruit'lessly**, (*ad.*) بیوهر beyhōude; ناله nâfile; — **Fruit'lessness**, (*n.*) میوهرسlik semeresizlik; عقامت aqâmet; — **Fruit'y** (-'i), (*a.*) میوه کی meyva gibi.

Fruition, frōo-ish'n, (*n.*) (lit.) تملک temellük; تملک tezûz.

Frump, frump, (*v.*) اکتمک eylenmek.

Frustrate, frus'trât, (*v.a.*) یورمق bozmaq; مانع mâni' ol.; (*defeat*) یورمق basdurmaq; — **Frustrâ'tion**, (-'shun), (*n.*) ممانت mûmânât, عقامت aqâmet.

Fry, frî, (*v.a.*) قیزارتق (yâda-) quzartmaq; (tava yapmaq); قیزارتمق quzdurmaq; (*v.n.*) قیزارتمق quzartma; قیزارتمق quzartma; (*n.*) قیزارتمق quzartma; سورو sûru; (stavorm) (طاوهرسی) دوکوته küchük sheyler; (denküntu); **small** — **oufaq** tefek; (*fig.*) اهمیتسن شیل ehemmiyyet-siz sheyler; (*lit.*) جزئیات juz-ıyyât; (*children*) چوچقلر chojouqlar; — **Fried**, (frîd), (*a.*) قیزارتمش quzarmush; صحنده یومورمه tavasu; — **eggs**, sahanda yomourta; — **fish**, tavad yomourta; — **potatoes**, قیزارتمش quzarmush patates, — **Fry'ing pan**, طاوهر tava.

Fuchsia, fû'shi-a; (*n.*) کوبه چیچکی kûpe chicheyi.

Fuddle, fud'l, (*v.a.*) سرخوش sarhosh et.; سرخوش ol. — **ichirmek**, (*v.n.*) sarhosh ol.

Fudge, fuj, (*n.*) صاچه sachma, (*int.*) نه صاچه tahaf shey', — **sachma**!

Fuel, fû'el, (*n.*) محروقات mahrouqât; liquid مایع محروقات mâyi' mahrou-qât; to add — to the fire کرورکه یانغینه yanguna keurükle gitmek

Fugitive, fûj'iv, (*a.*) فراری firâri; موقت qachaq, (*fig.*) کچی gechiji; mouvaqqat, (*perishable*) فانی fânî; (*lit.*) سریع serî-üzzevâl, (*quick*) سریع serî', (*n.*) (pers.) ملتجی mülteji, — **from justice** فراری firâri; — **from justice** firâri mûjrum, (*lit.*) متعجب mütegayyib, قاقاق qachaq, — **ness**, (*n.*) زوال devâmsuzluq; دوامسراقî zevâl; سرعت sür-at

Fulerum, ful'krum, (*n.*) مسند mesned; مانعله manevele mesnedi.

Fulfil, fool-fil', (*v.a.*) ایفا ifâ et., یاغی yapmaq; «his promise» «وعده» ifâ et., — **Fulfil'ment**, (*n.*) ایفا ifâ; حصول housoul

Fulgent, ful'jent, (*a.*) بارلاق parlaq; (poet) درخشان sha'shâlu, (drah-shân); — **Ful'gency**, (-'jen-si) درخشان parlaqluq, (*lit.*) رونق rev-naq; شعله sha'shâ

Full, fool, (*a.*) طوی dolou. (*lit.*) مملو memlû; (*plenty*) چوق choq mezbûl; (*complete*) تام tâm, (*lit.*) کامل kyâmil; تکمیل tekml; (*ad.*) تمام tamâmên; (*n.*) طولولوق dolgounlouq; (*fig.*) کمال kemâl; — **moon**, (tam) بدر bedr (-tâm), — **pay**, (mar) tam tam ma-âsh; — **tide**, (*lit.*) مد meddi iqtirânî, — **speed**, tam yol; سوك son sür-at; (filispid!) (فلسپید!) — **Fully**, (fool'li) (*ad.*) تمام tamâmên; — **Fulness**, (fool'nes) (*n.*) طولولوق dolgounlouq; فضله fazlaluq; (*fig.*) کمال kemal; — **of time** وعده vâ'de; — **of years** vaqti mou-ayyen; وقت معین sinni kemâl; شیخوخت shey-hûhat.

Full, fool, (*n.a.*) قسارت qasaret et.; باغی basguya qomaq; — **Full'er**, (fool'ér) (*n.*) چیرپچی churpuju;

only; (n); through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[FUL-FUR] (اسکیزحه کتاک تلغی ایچون) act, chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mine;

— s' earth کیل kil; — Fullery, (fool'er-i) (n.) قسارخانه qasaret-hâne, (چیرپی عیلى) (churpu mahalli)
Fulminate, ful'min-āt, (v.n) کورلەمە گۈرلەمەك, (fig) (آتەش پۈسكۈرمەك) (atesh püsürmek), تەھەۋۋر et; (v.a.) پاتلاتماق patlatmaq; (fig) (ياغدېرەق) (yâduımaq); (rel) تلەین tel-in et; (n.) فۇلminat, — **Fulminā'-tion**, (-'shun) (n) گۈرلەمە گۈرلەمە (explosion) پاتلاما patlama; اشتعال ishti-âl; (fig) غەبە gazebe, تەھەۋۋر et; (rel) تلەین tel-in; (افوروز) (aforoz)
Fumble, fum'bl, (v.n) پوشتە بوغۇشماق boshouna ôurashmaq; (بەجەرمەمەك) (be-jerememek); (speech) كەكەلەمەك kekele-mek, — **Fum'bler**, (n.) اجمى ajemi; بەجەرىكەز bejerixız; حەنظل hantıl; — **Fum'blingly**, (ad) غەجىجە ajemije.
Fume, füm, (n.) دومان douman, بىخار bouhâr, (rage) حەتتە hiddet; (آتەش) (atesh); (v.n) تۈتمەك tütmeq, بوغۇسى boughousou chuqmaq; (fig.) قۇزماق quzmaq; — **Füm'ous**, (-'us) (a) ئىسلى isli; (bot) دومانلى doumanlu
Fumet, füm'et, (n.) فۇقۇ qoquou; ات et qoqousou
Fumigate, füm'i-gât, (v.a.) تۈتسۈلەمەك tüt-sülemek; تەبھىر et; — **Fümigā'tion**, (-'shun), (n.) تۈتسۈ tüt-sü; (act) فۇقۇ qoquou; تۈتسۈلەمە tüt-sülemek; تەبھىر et; — **Füm'igator**, ('i-ga-tur) (n.) بۇخوردان bouhourdan.
Fumitory, füm'i-to-ri, (n) (bot.) شاھتەرە shahtere otou
Fun, fun, (n.) لطفە latife; كىلچە eylenje; لطفە اولدۇق shaqa (-dan) (دن) — in — چارچابۇق char-chabouq; ھەن hemen.
Function, fungk'shun, (n.) فەل fi'l, (duty) وظيفە vazife; ایش ish; (phil) (ef-fule; (faculty) صەفت sufat; (service) مەراسىم merâsim; (feast) زۇيافەت zuyâfet; مۇسەمەرە müsâmere; (sci.) فەل fi'l; فەال fa'âliyyet; (pl) فەال ef-âl; (math) تەبە tâbi'; animal — s (lit.) فەال fa'âliyyeti ouzviyye; social — s (social) وظيفە vazî-ifi ijtimâ-nyye; vital — s (lit) فەال ef-âli hayâtiyye; (وظيفە) (vazife); — **Func'tional**, (-'shun-al) (a.) فەلى fi'l'i; فەلى ameli, (duty) ... وظيفە vazî-fe...; (رەسمى) (resmi); — **Func'tion-**

ary, (-'shun-a-ii), (n.) مامور me'-môur, (pl) مامۇرىن me'môurîn; مۇستەھدەم müstahdîmîn.
Fund, fund, مەبلەغ meblag; پارە para; (pl) مەبلەغ meblâig; (fin.) اسەم es-hâm; (capital) سەرمایە sermâye; (cha-ritable) ائەنە i-âne; (sanduq) (صندوق) (sanduq); (v.a.) سەرمایە تەھۋىل et... اسەمە qalb et; literary — مۇھەررىر mouhar-rîrîn mouhâdenet jem-iiyyeti; مۇھەررىر mouharrîrîn et-âvün sanduq; sinking — اۇتۇا آقىسى utfâ aq-chesi; — **Fund'able**, (a) سەرمایە قابىل qâbilî tahvîl; — **Fund'ed**, (a.) سەرمایە تەھۋىل edilmish; اسەم حالندە es-hâm hâlinde; (mounta-zam) (مونتەزم)
Fundamental, fun-da-ment'al, (a.) مەھەم esâsi, اصلى asli; (important) مۇھىم mühım; ئەزم elzem; (n.) اسەس esâs; — **ly**, (ad) اسەس esâsen; اصل asl; — **Fundamental'ity**, (-'i-ti) (n) اسەس esâs; (lit.) اصلیت as-liyyet.
Funeral, fū'nér-al, (a.) جەنازە jenâ-ze ...; تەدفىن tedfin...; (n.) جەنازە (مراسىم) (merâsimi); — **« expenses »** jenâze (-masârifi); (lit.) جەنازە « masârifi » (lit.) « مەسارىف » (masârifi) « تەدفىن » tedfîniyye.
Fungus, fung'gus, (a) ماننار كىي man-tar gibi, سۈنگەر كىي sünger gibi.
Funicular, fū-nik'ū-lar, (a.) ... تەل tel...; (lit.) لىفى lifi; — **railway** فۇنىكۇلەر fū-nikülér; (تەل شىمەندوفى) (tel shimen-diferi).
Funk, fungk, (n.) (fear) قورقۇ qorquou; دەشت deh-shet; (v) قورقۇ qorqmaq; تەنتەنە titremek; (smell) فەنە fenâ qoqmaq.
Funnel, fun'el, (n.) باجە baja; (instru-ment) ھونى houni
Funnily, fun'ı-li, (ad) لطفە يوللو latife yollou, تەھەf tahaf.
Funny, fun'i, (a) تەھەf tahaf; (عجائب) (ajâyib); (amusing) كىلچە eylenjeli; خوش hosh; — **bone** دىرەك dirsek kemiy; — **man** قۇمىق qomîq; (humor-ist) لطفە كو mezâhju; (lit.) latife-gyôu.
Fur, fur, (n.) كۈرك kürk; (coating) پاش pas; كىر kir; (a.) كۈرك kürk...;

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote; foot; mōten, shut, mūte, very, tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, ð ð; zh ز [FUR-FUZ]

kurklü, (v.a.) كورك قىلاق kürk
qaplamaq, (v.n.) كيرلنمك kirlenmek;
— coat, كوردكى kürklü manto;
كورك kürk; — trade, كورك تىجارى kürk
tijâreti; كوركچىلىك kürkjülük, — Fur-
rier, (-'ri-ër) (n) كوركچى kürkjü
Furbelow, fur'be-lō, (n) فاربىلا far-
bela; قىرما qurma; (v.a.) فاربىلا ياپماق
farbela yapmaq
Furbish, fur'bish, (v.a.) جىلالامق jilâla-
maq; مىسقالە musqala et., (fig.)
سۈسلەمەك süslemek.
Furcation, fur-kâ'shun, (n) آيرىلە ay-
rulma; چاتال اولە chatal olma
Furious, fū'ri-us, (a.) قىزغىن quzgun;
(lit.) مۇتەھەۋۋىر mütehevvir; (violent)
شىددەتلى shiddetli; — ly, (ad.) تەھەۋۋىر tehev-
vürle, شىددەت shiddetle; — ness, (n.)
تەھەۋۋىر tehevvür; شىددەت shiddet.
Furl, furl, (v.a.) سارماق sarmaq; — the
sails يىلگىنلىرى yelkenleri sarmaq
Furlough, fur'lō, (n.) سۈلا sula; (v.a.)
سۈلا-ي رەھم (sula-i rahm); اذن izin;
مەۋزۇنىيەت vermek; سۈلا-ي گەۋدەمەك
sulaya geundermek.
Furnace, fur'nās, (n.) اوقاق ojaq; فون
furun, (fig.) جەھننم jehennem.
Furnish, fur'nish, (v.a.) دۈشمەк de-
shemek; (lit.) تەفرىش tefrîsh et.;
(supply) تەيىنلەش tejhîz et.; اعدا 'tâ
et; تەداریک tedârik et.; —Fur'nish-
ed, (-'nishd) (a.) موبىلىيە mobilyalu;
(lit.) دۈشمەش mefrûush; (fig.) مۇجەھەز
müjehhez; — room موبىلىيەلى اوتە
mobilyalu oda; — Fur'nisher, (n.)
موبىلىيەجى mobilyaju; —Fur'nishings,
(-nish-ingz) (n.pl) اشيا eshyâ; (lit.)
تەرتىبات mefrûushât; (fittings)
تەرتىبات tertibât.
Furniture, fur'ni-tür, (n.) دۈشمە de-
sheme; موبىلىيە mobilya; (lit.)
مەفرۇشât; (fig.) مەلەزىمە mâlezime.
Furrow, fur'ō, (n.) (bot) ازى iz; اولەك
eulek; يۈرۈشۈق yaruq; (face) يۈرۈشۈق
bouroushouq; (v.a.) يارماق yarmaq;
اوتق oymaq
Further, fur'ther, (a.) دىھ اوزاق daha
ouzaq; دىھ ايلرى daha ileri; (addition-
al) دىھ فاضلە daha fazla; (ad.)
دىھ اوزاقدا daha ouzaqda; (in ad-
dition) بۇتەن باشقە boundan bashqa;
ايلرلەتەك aylarletmek; (v.a.)
ايلرلەتەك aylarletmek; (promote)
تەۋجىز tervîz et.; — «particulars»
ياردەم yardum et.; — «particulars»
دەھ فاضلە «مەلۇمات» daha fazla «mâ'lû-

mât»; فاضلە «تەفصىلات» fazla «tafsîlât»;
till — orders اشعار احيرە ish-âru
ahîre deyin; — more, (-môr) (ad.)
بۇتەن باشقە boundan bashqa. —most,
(a) اىك اوزاق ik en ouzaq
Furtive, fur'tiv, (a.) كىزلى gizli; — ly,
(ad.) كىزلىچە gizlije; حافىيە hâfiyyen
Fury, fū'ri, (n.) غضب gazez; تەھۋىر
tehevvür; هىددەت hiddet, to be in a —
هىددەتلىك hiddetlenmek; تەھۋىر
tehevvür et..
Furze, furz, (n) (bot) قارە چالى qara
chalu; حەسرەت hasur otou.
Fuse, fūz, (v.a.) ارىتمەك eritmek; (lit.)
ارىتمەك erimek; (v.n.) اىزەبە izâbe et;
(n.) تاپا tapa; — Fusible, (fūz'i-bl)
(a.) ارىر erir; (lit.) قەبىلى اىزەبە
qâbili izâbe; (مۇزەب) (müzâb); — Fusibility,
(fūz-i-bil'i-ti) (n.) ارىمە erime; (lit.)
قەبىلىيەت qâbiliyyeti izâbe; — Fu-
sion, (fū'zhun) (n.) ارىمە erime;
(lit.) اىزەبە izâbe; (union) ايتتہاد
ittihâd; بىرلەشمە birleshme; (act)
تەۋحىد tevhi'd.
Fusee, fū-zē', (n.) قەۋ qav; فىشەك
fishek; (mach.) مىل mil; دولاب dolab.
Fusilier, fū-zil-ēr', (n.) تۇفەنگى پىيادە
tüfekli piyâde.
Fuss, fus, (n.) تەلەش telâsh; (يەنەرە)
(yaygara), — and feathers (fig.) بوشنە
boshouna paturdu; لولە vel-
vele; — Fussily, (fus'i-li) (ad.)
يەنەرە yaygarayle; تەلەش telâshla,
— Fussy, (fus'i) (a.) تەلەشچى
telâshju; يەنەرە yaygaraju.
Fust, fust, (n.) بىدن بدن; اسطوانە
üstou-vâne.
Fustian, fust'yan, (n.) دىمى dimi; يامۇقلى
pamouqlou; (a.) (fig.) تۇمطۇراقلى
toum-touraqli; سەخما sachma.
Fusty, fust'i, (a.) كۈڧلى küflü. (چۈرۈك)
قۇقۇلۇ (chürük-) qoqoulou, — Fust'-
iness, (n.) كۈڧ küf; قۇقۇ qoqou.
Futile, fū'til, (a.) يەھۋە beyhōude; بوش
bosh; عەبە abes, — Futility, (fū-
til'i-ti) (n.) يەھۋەلىك beyhōudelik;
يەھۋەلىك mâ'nâsuzluq.
Future, fū'tūr, (n.) اىستىقبال istiqbâl; آتى
âtî; (a.) كەلجەك gelejek; (lit.)
مۇستەقبال müstaqbel; آتى âti; in (the)
اىلەردە müstaqbel; اىستىقبالدى
istiqbâld; آتىيە (lit.)
ايلەردە; — Futurity, (fū-tūr'i-ti)
(n.) اىستىقبال istiqbâl; (events)
(lit.)
hâdisâtî müstaqbele.
Fuzz, fuz, (n.) تۈز toz; تۈيلىر
tüyler; اۋچى ouchmaq. (v.n.)
تۈز ol. توۋ toz ol.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[G-GAL] (انگلیزچه کلماتک تملظی ایچون) act, chānge; cārd, reil, mē; hēr, in; mine;

G

G, (n.) (mus.) سول sol.

Gab, gab, (n.) کوهزەلەک gevezelik; (چکە) (chene); (v n) gevezelik کوهزەلەک ا. (v n) et.; gift of the — چکە chene; جەربەزە jerbeze.

Gabble, gab'l, (n) کوهزەلەک gevezelik; (v n.) کوهزەلەک a. gevezelik et.; (اوتمەک) eutmek: — Gabbler, (gab'ler), (n.) (chal-chene). (چالچکە) geveze; کوهزە

Gable, gā'bl, (n.) چاتی دیواری chatu douvaru

Gad, gad, (n) شیش ouj, اوج shish; (دمیر) (demir-) choubouq; (v n) dolashmaq; (v n) آورەلەک a. آورەلەک a. — fly, آت سینەي at sineyi; — Gadder, (gad'ër), (n.) سەرسەری serse-rî; آورە âvâre

Gaff, gaf (n.) غنچه qonja; (mar.) کەز گیز giz.

Gag, gag, (n.) طیقاچ hâ; باغ tuqach; (v a.) (v a.) آغزنی طیقاچ âzunu tuqamaq; سوسدورماق sousdourmaq.

Gage, gâj, (n.) رهن rehin; تەمىنات te-minât.

Gain, gān, (n.) کار kyâr; قازانچ qazanj; (fig.) فائده fayda; استفاده istifâde, (v a.) قازانچ qazanmaq; (lit.) کەسب a. kesb et.; (v n) ایلەرلەمەک a. ilerlemek: — Gain'er, (n.) قازانان qazanan; — Gain'ful, (-'fööl) (a.) کارلی kyârli; فائدهلی fay-dalu; — Gain'fully, (-'fööl-i) (ad) قازانچە qazanjla; نافع مورتەدە nâfi' sôu-rette; — Gain'less, (a) کارسز kyâr-suz; فائدهسز faydasuz.

Gainsay, gān'sā, (v a.) انکار inkylâr et.; رد a. redd et.

Gait, gât, (n.) کیدیش gidish, یورویش yûrüyüş; (poet) رفتار reftar; — Gait'er, (n.) تەتر getr; توژلوق tozlouq.

Gala, gā'la, (n.) آلاي alay; (a) رەسمی resmî; — days, (lit.) رەسمیە eyyâ-mu resmiyye.

Galata, gal'a-ta, (n.pr) (Constantinople) غلطە galata.

Galatz, gā'lâts, (n.pr) قالاç qalas.

Galaxy, gal'ak-si, (n.) کەکشەن kekheshân, (assemblage) (lit.) ممتاز مەرمە mümtâz zümre; گۈزیدەلەر güzîdeler.

Gale, gāl, (n) بورا bora; فورطنە furtu-na; (noise) باطیردی paturdu; ولولە vel-vele

Galen, gā'len, (n.pr) جالینوس jalinos.

Galicia, gal-ish'i-a, (n.pr) گالیچیە gali-chya. — Galic'ian, (-lish'i-an), (a.) گالیچیەلی galichya.; (n.) گالیچیەلی galichyalu.

Galilean, gal-i-lē'an, (a.) گالیلەنە gal-lilenin.; — Galilē'o, (n.pr) گالیلە gal-lile

Galipot, gal'i-pot, (n) چام ساقزی cham saquzu

Gall, gawl, (n.) (ana) صفرة safra; (fig.) (infu-âl) انفعال merâret; (v a.) (v a.) یارە yara et.; انجتمەک injîtmek; (fig.) (fig.) اۈزمەک üzmek; (fig.) (fig.) نەجیز nâ'jîz et.; — bladder, اود eud; — nut, مازی mazu

Gallant, gal'ant, (a.) جەسور shejî; جەسور jesôur; — Gallant' (a) (courteous) کبار kibar; نازیک nâzik; — ly, (ad.) شەجەانە shejî-âne; یەکیتمە yiyitje; (fig.) کبارانە kibârâne; — Gall'antry, (-'ant-ri) (n.) شەجاعت she-jâ-at; یەکیتمە yiyitlik, (fig.) کبارلق ki-barluq; نەزاکەت nezâket

Gallery, gal'er-i, (n.) گالەری galéri; دهلەز dihliz, سالون salon.

Galley, gal'i, (n) (mor) قادورغە qadur-ga; (captain's) کیکى süvârî kiki; (cooking) مەطبەخ moutbaq; (typ) صحیفە sahifa talatasu; (tekne); — proof, پروزوار prouvalar; تصحیحلەر tas-hîhler.

Gallic, gal'ik, (a.) فرانسز fransuz; (غولوا) (qolûva); — Gallicism, (gal'i-sizm) (n.) فرانسز شیهەسى fransuz shivesi; (fransuzja kelime) فرانسزجە کلمە (استعمالی) istî'mâli).

môte; foot, mōōn; shut, mûte, very; tû چيوو, ch ش, sh ش, th ش; th ذ, zh ذ [GAL-GAP]

Gallipoli, gal-lip'o-li, (*n* پى) گاليپولى ge-lipolou.

Gallon, gal'un, (*n*) گالون galon.

Galloon, ga-lōōn', (*n*) شرید sherid; گایطان gaytan; — **Gallooned**, (n'd) (*a*) شریدلى sheridli; سیرمالی surmalu.

Gallop, gal'up, (*n*) غالوب galop; (*v n*) غالوب گالوب galop gitmek.

Gallows, gal'us, (*n*) دار آبی dar âju, —bird, (*fig*) ملعون mel-ōun; (اصیله حق) (asulajaq herif)

Galvanism, gal'van-izm, (*n*) گالوانیزم galvanizme; (یالدر) (yalduz) — **Galvanic**, (-'ik) (*a*) گالوانی galvaniq; ...galvanizme; — **Galvanize**, (-'van-iz) (*v.a*) گالوانیزه galvanizme et.; (*fig*) یالدریلاق yalduzlamaq; — **Galvanized**, (-'van-izd) (*a*) گالوانیزه galvanize; قابلامه qaplama; — **Galvanizer**, (-'van-iz-ér) (*n*) گالوانیزه galvanizji; یالدری yalduzju

Gamble, gam'bl, (*v n*) قوماړ اویناق qoumar oynamaq; (*n*) قوماړ qoumar; اوین oyoun; to — away. قایب qayb et.; (*fig*) هبا. hebâ et.; — **Gambler**, (*n*) قوماړ باز qoumarbaz; — **Gambling house**, قوماړخانه qoumarhâne.

Gambol, gam'bol, (*n*) صیجرامه suchrama; اوین oyoun; (*fig*) نشئه nesh-e; (*v n*) صیجرامق suchramaq; اویناق oynamaq.

Game, gām, (*n*) اوین oyoun; (باری) (parti); (*hunt*) آو av; (*fig*) شکار shikyâr; (-animals) آو حیواناتی av hayvânâtû; (*trick*) حیلہ hîle; اوین oyoun; (*aim*) مقصد maxad; پلان pilan; (*a*) ...av.; (*plucky*) کوزی پک geuzû pek; جسور jesûur; (ایشکدار) (ishgû-zâr); to make — of. (له) آلاى (le-) alay et.; (له) اکتنمک (le-) eylenecek; I know his — the is not worth the candle زحمت دکن zahmete deyme; (آستاری یوردن بهالیدر) (astaru yûzûnden pahaludur); big — حیوانات وحشه (آوی) beuyûk av; hayvânâtû vahshiyye (-avu); — **bag**, آو چانطهسى av chantasu; — **keeper**, آو قورویجوسى av qoroujousou; — **laws**, آویجیق نظامنامهسى avjuluq nizâm-nâmesi; صیدوشکار قانونی saydû shikyâr qânûnou; — **Game'some**,

(-sum) (*a*) شین shen (ویناق) (oynaq); **Gām'ing**, (*n*) اوین oyoun; — **debt** اوین یورسى oyoun borjou; قوماړ یورسى qoumar borjou; — **table** اوین ماسهسى oyoun masasu.

Gammon, gam'un, (*n*) ژامبون jambon; (*hœv*) حیلہ hîle; (صاچه) (sachma); mars; (*v.a*) آلداتق aldatmaq; مارص (یره وورمق) (yere vourmaq); mars et.

Gamut, gam'ut, (*n*) (mus.) غام gam; میقیاس miqyâs.

Gander, gan'der, (*n*) قار (ارکت) (erkek-) qaz

Gang, gang, (*n*) گروه gûrûuh; طاقم ta-qum; (عونه) (avene), (*v. n*) کیتمک gitmek; — of workmen عمله طاقى ame-le taqumu, (باری) (parti), — of thieves (و) عونهسى hursuz qoumpan-yasu; ...and his gang حیرسز گروهى hursuz gûrûuhou; (ve-) avenesi; — **board**, (اسکله) qalas (-iskele), — **way**, کچید gechild (mar.) لومبار آغزی lومبار âzu; اسکله iskele.

Gangrene, gang'grēn, (*n*) قانغرن qan-gren; (*v. n*) قانغرن او. qangren ol; — **Gangrenous**, (gang'rēn-us) (*a*) قانغرن اولش qangren olmoush.

Gantlet, gant'let, (*n*) (زور) الیون (zurh-) eldiven; (*mar*) طباق dayaq; جزا jezâ; to run the — جزا چکمک jezâ chekmek; (سوره طباقی چک) (sura dayâ yemek); (*fig*) تكدیر ایدلک tekdîr edilmek.

Gaol, jāl, (*n*) زندان zundan; حبسخانه habs-hâne; to break — هابس-هانهن قاتق habs-hânenen qachmaq; فرار. fi-râr et..

Gap, gap, (*n*) یاریق yarıq; دلیک delik; بوشلق boshlouq; (*fig*) فاصله fâsula; بوهاز boghaz; (*passage*) کچید gechild; mü-dâfaya hazur ol.; (تیکده طورمق) (te-tikde दौरماق); to stop a — بر دلیک — بر اکسی (*fig*) bir deliy tuqamaq; بیر ایشه bir exiy tamamlamaq; — **toothed**, bir ishe yaramaq; — **dishleri** exik

Gape, gāp, (*v. n*) استنمک esnemek; (*open*) آچیق طورمق achuq दौरماق; (*stare*) حیرتله باقق hayretle baqmaq; شاشمق shashmaq; (*n*) استنمه esneme; استن (a.) achulma; — **Gāp'ing**, آغزی آچیق آغزی âzu achuq; (*lit*) متحیر mütehâyir.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[GAR-GAT] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; card; red, mē, hēr; in; mine:

Garage, gār'azh, (n) گاراج garāj.

Garb, gārb, قیافت qiyâfet; (lit.) کسوه kisve, (bot) دمت demet, (v.a.) اکسا ixâ et

Garbage, gār'bāj, (n) سوپروتسو süprün-tü; (so) باغرساقلر bârsaqlar

Garble, gār'bl, (v.a.) الهمك elemek, (fig.) سچمک sechmek; (corrupt) بورمق bozmaq, (lit.) تحریف et.

Garden, gār'dn, (n.) باغçe bāgche; (for vegetables) بوستان bostan; (poet) حدیقه hadîqa, باغ bāg; — of Eden, (poet) hadîqayî jennet, kitchen — سبزه sebze bāgchesi, flower — چیچک bāgchesi, آصمه bāgchesi; hanging — غاردن بارتی asma bāgche; — party, غاردن بارتی gardn parti; باغچه دعوتی bāgche dâveti; (concert) باغچه مسامهرسی bāgche mûsâmeresi; — Gar'dener, (-'dn-er) (n.) باغچیان bāgchevan, — Gar'dening, (-'dn-ing) (n.) باغوانلیق bāgchevanluq; باغچه işleri.

Gargle, gār'gl, (n.) غرغره gargara; (v.a.) غرغره gargara et.

Garibaldi, gar-i-bal'di, (n. pr.) قی (n.) غاربالدی garibaldi.

Garland, gār'land, (n.) گیرلاند girland; چهلک chelenk (yeshillik); (yeshillik)

Garlic, gār'lik, (n.) صارمصاق sarumsaq; (clove) دیش dish; — Gar'licky, (-'lik-i) (a.) صارمصاقلی sarumsaqlı; (like) صارمصاق گیبی sarumsaq gibi

Garment, gār'ment, (n.) اثواب esvab; elbise لباس libās; (fig. قی lit.) (v.a.) گیدیرمک giydirmek

Garner, gār'ner, (n.) انبار anbar; دپو depo; (v.a.) انباره قویق anbara qommaq

Garnet, gār'net, (n.) لعل lâ'l (tashu).

Garnish, gār'nish, (v.a.) سوسلهمک süslemek; (n.) سوس sūs; garnitür; (hist) خرج haraj; باره para.

Garret, gar'et, (n.) چاتی اوپهسی chatu odasu; تالوان آرهسی tavan arasu.

Garrison, gar'i-sn, (n.) غارینزون garnizon; اساکیری mouhâfuza; (v.n.) غارینزون تأسیس et.

Garrote, gar-röt', (v.a.) بوغق bômaq; (lit.) احتاق ihnâq et.

Garrulous, gar'ū-lus, (a) چوق سولر choq seuyler, کوهه geveze.

Garter, gār'ter, (n.) چوراب chorab; دیز باغی jartıye; (badge) نشان dîz bâ nishanu, (v.a.) باغلامق bâlamaq

Gas, gas, (n) گاز gaz; (coal-) هوا نازی hava gazi, (talk) بوش لافلر bosh laflar; — engine, گاز موتور gaz motoru; — fitter, گاز ایشچیسى gaz ishçisi; — stove, هوا نازی سوباسى hava gazi sobası; — works, گازخانه gazhâne; — gaseous, (gā'ze-us), (a) گازى gaz hâlinde; (sci) گازى gâzî; (fig) هواى havâ-i; — gasify, (gas'i-fi), (v.a.) گازه تحویل gaze tahvîlet., — gasometer, (gas-om'it-er), (n.) گاز ساعى gazometre; گازومتر gazometre

Gash, gash, (n.) پیچاق پارهسى puchaq yarasu; (lit.) جریحه jeriha; (v.a.) یاره yaralamaq.

Gasket, gas'ket, (n.) (mar.) قالیچه qalçete, باغ bâ

Gasolene, gas'ō-lēn, (n.) گازولین gazo-lin; (benzin) (benzin).

Gasp, gasp, (n.) صولومه solouma; نفس nefes; (v.n.) صولومق soloumaq; (desire) کوجلکله سويلهمک et. out arzô. — güçlülükle seuylemek; the last — صوک son nefes; (extremity) منته mün-tehâ; غایه gâye; — Gasp'ingly, ('ing-li), (ad.) صولومق صولومق solouq solougha; (fig.) خلجانیله halejânla; müşkülâtla.

Gastric, gas'trik, (a.) معدوی mî'devî; معد mî'de...; — fever, معدده حماسى mî'de hümmâsu; — Gastritis, (gas-tri'tis) (n.) معدده التهابى mî'de iltihâbu.

Gate, gât, (n.) قاپو qapu; مدخل med-hal; — keeper, قاپوچى qapuju; — money, دخوله dounhoulıyye.

Gather, gath'er, (v.a.) طوبلامق toplamaq; (learn) آکلامق anlamaq; (fig.) استدلال istihbâr et.; (lit.) قی idtidlâl et.; (sew) قیرمه یایق qurma yapmaq; (v.n.) طوبلامق toplanmaq; اجتماع birikmek; (assemble) قات qat; قات qat; قیرمه qurma (n.) — Gath'er, (-'er-er) (n.) دوشیربیجى devshiriji; (sewing) قاتلایبیجى qatlayuju; قیرمه qurma makinesi; — Gath'ering, (n.) طوبلامه toplama;

môte; foot; mōon, shūt, mūte; very, tū چیدو ch چ; sh ش, th ث; zh ز [GAU-GEN]

toplanma, اجتماع ijtīmā', (n) قلاباق qalabalūq; اردحام izdihām; (agr) محصول mahsōul; (med) شیش shish; التهاب iltihāb.

Gaud, gawd, (n) سوس sūs; — **Gaud'y**, (-i) (a) گوستریشلی geusterishli; (n) زیادت zuyâfet; (بود مخصوص) (yevmi mahsōus), — **Gaud'ily**, (-i-li) (ad) دبدهبیلله debdebeyle; نمایشه nūmayishle; — **Gaud'iness**, (n) دبده debdebe, آلایش âlâyish

Gauge, gāj, (n) میقاس miqyās; اولجو eulchū; (ship's) چکدیو chekdīy sou; (v a) اولچمک eulchmek; tahmîn et; (mar) مساحه mesâha et.; narrow — دار خطلی dar hatlu; broad — گنیش حطلی genish hatlu, standard — معیار حطلی mi'yâr arzunda, — **Gaugeable**, (gāj'a-bl) (a) اولچیله بیلیر eulchülebilir; قابل مساحه qâbili mesâha; — **Gauger**, (gāj'er) (n) مخن mouhammin; (استاتور) (estimateur).

Gaunt, gānt, (a) لاغر zayuf; lâgar. **Gauze**, gawz, (n) گاز gaz; (tül) (tül); (تول) (tül); (gaz) گاز boyama; (a) ... gaz; wire — اورمه تل eurme tel; تل قاش tel qoumash; — **Gauz'y**, (-i) (a) تل قاش tül gibi; — **Gauz'y**, (-i) (a) گاز گازی gaz gibi.

Gawk, gawk, (n) احمق ahmaq; (tall) طویل hantal.

Gay, gā, (a) شین shen; نشته nesh-eli; (bright) بارلاق parlaq; (fig.) گوستریشلی geusterishli; (American) کیف keyf; ichmish; — life شین حیات shen hayât; a — while خیلی زمان haylu zemân; — **Gaiety**, **Gayety**, (gā'e-ti) (n) نشته nesh-e; شطارت shatâret; (display) زینت zînet; آلایش âlâyish; — **Gaily**, **Gayly**, (gā'li) (ad) نشته nesh-eyle; شطارت shatâretle; (fig.) کوزل parlaq sôuretda; بارلاق parlaq sôuretda. güzel.

Gaze, gāz, (v n) باق baqmaq; کوزنجی geuzünü dikmek; (n) باقیش baqush; (lit.) نظر nazar; at — شاشغین shashgun; طوکمش قالمش (donmoush qalmush); — **Gāz'er**, (n) باقان baqan.

Gazette, ga-zet', (n) خت gazete; (official) رسمی جریده resmî jerîde; (v a) نشر neshr et. .

Gazetteer, ga-zet-ēr' (n) فهرست fihrist; (جغرافیا لغاتی) (jôghrafya loughâti).

Gear, gēr, (n) تارتیمات taqum, ترتیبات ter-tibât; (mach) دونانم donanum, (dress) گایرجهک giyejek; (v a) گایرجهک giy-dirmek, (mach) تاقماق taqmaq; ایشلتمک ishletmek; in — تاقلی taqulu; ایشله مکده ishlemekde; out of — ایشله میور ishlemiyor; سر بوش tâ'til; head — سر بوش ser-pôush; (باشلق) (bashluq), — **Gearing**, (gēr'ing) (n) دونانم donanum; ترتیبات tertibât.

Gelatine, jel'a-tin, or -tên, (n) ژلاتین jelatin; ژلاتین toutqal; — **Gelatinous**, (jel-at'in-us) (a) ژلاتینی jelatinli.

Geld, geld, (v a) (to) ایدیش ughdush et. .

Gem, jem, (n) مجوه müjevher; (fig.) جوهه jewher; (pl) جواهر jewâhir, (v a) بزمک bezemek; تزین tezyîn et. .

Gendarme, jen-därm', (n) ژاندارمه jandarma (-neferi); — **Gendarmerie**, (jen-där'me-rē) (n) ژاندارمه jandarma; (ضبطیه) (zabtuye)

Gender, jen'der, (n) نوع nevi', grammatical — جنس jîns; (v a) (fig) تولید tevlid et. .

Genealogy, jen-e-al'o-ji, (n) نسب neseb, شجره shejere; (science) علم انساب ilmi ensâb; — **Genealogical**, (jen-e-al-o-jik-al) (a) نسبی nesebi

General, jen'er-al, (a) عمومی oughūmi; (n) جنرال jeneral; (pasha);

— **General'ity**, (-i-ti) (n) عمومیت oughūmiyyetle; — **ly**, (ad) عمومیتله oughūmiyyetle; — **General'ity**, (-i-ti) (n) عمومیت oughūmiyyet; — **Generaliss'imo**, (-al-is'i'-mo) (n) عمومیشدیرمک oughūmishdirmek; (lit.) تشبیل teshmîl et. .; — **Generalship**, (n) جنراللق jeneral-luq; (باشلق) (bashluq)

Generate, jen'er-ât, (v a) حاصل lâsul et; — **Genera'tion**, (-'shun) (n) تولید tevlid; (descent) نسل nesl; بطن batn, ذریعہ zur-riyyet; (pl) نسل ensâl; (sci.) تولید tevellid; (lit.) تکهو tekevvün; **present** — نسل حاضر nesli hâzur; **future** — نسل آتی nesli âti; (pl) نسل آتی ensâlî âtiye; **past** — نسل ماضیه nesli mâziye

[GEN-GEO] (انگلیزجه کلماتی تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr in; mine;

māzıye, اسلاف eslâf; spontaneous — (*lit.*) تکرر ناات tekevünü biz-zât; — **Gen'erâtor**, (*tur*) (*n*) موباسسل moubassul; مولد müvellid; — **Gen'erative**, (*tiv*), (*a*) (*lit.*) ولد ve-loud; — **Gen'erâtrix**, (*triks*), (*n*) موباسسل moubassul; (*math.*) محد mouhaddis; — **Gen'erie**, ('er-ik), (*a*) جنسی jensî.

Generous, jen'er-us, (*a*) (جوانرد) jeumerd; طغکار âlijenâb; لطفکار loutfkyâr; (*wine*) نفیس nefis; معدی mougaddi; — **ly**, (*ad*) (*lit.*) طغکار âlijenâbâne; نهیبانه nejbâne; (*abund-*antly) مذبذوله mebzûlen, (*lit.*) سمیهانه semihâne; — **Generos'ity**, (-er-os'i-ti) (*n*) (*lit.*) سخاوت semâhat; سخاوت sehâvet; علوحناب oulûvvü jenâb

Genesis, jen'e-sis, (*n*) خلقت hulqat; (*lit.*) تکرر tekvin.

Geneva, jē-nē'va, (*n pr*) جنوره jinevre; — **Convention**, جنوره مقاوله نامی jinevre mouqâvele-nâmesi, — **cross**, جنوره سالیب احمد (-bayrâ), — **Gēnē'van theology**, قالوینیزم qalvinizmu — **Genevese**, (je-nē-vēz') (*a*) جنوره jinevre.; (*n*) جنورهلی jinevreli.

Genial, jē'ni-al, (*a*) حیات ویرجی hayât veriji; (*lit.*) ولد veloud; (*cheering*) خوش hosh; انشراح ویرجی inshirâh veriji; شن shen; — **ly**, (*ad*) شطارله shatâretle; (*lit.*) انشراحه inshirâhla; — **Genial'ity**, (-i-ti) (*n*) سرور sūrour, شطارت shatâret; (*lit.*) انشراح inshirâh; انبساط inbisât.

Genital, jen'i-tal, (*a*) تناسلی tenâsûli; — **Gen'itals**, (-i-talz) (*n. pl*) اعضای â'zâyî tenâsûliyye.

Genitive, jen'i-tiv, (*n*) مضاف الیه mouzâfu ileyh.

Genius, jēn'yus, (*n*) دها dehâ; (*spirit*) روح rûuh, (*demon*) جن jin; (*character-*istic) خصصیت housûsusuyyet; (*lit.*) شرع shu-âr; اوصاف evsâf; مان of — داهی dâhi; (*pl*) داهیلr dâhiler; (*lit.*) دهاته dübhât.

Genoese, je-nō-ēz', (*n* و *a*) جنوز je-neviz.; — **Genoa**, (jen'o-a) (*n pr*) جنوه jēnova.

Genteel, jen-tel', (*a*) نازک nâzik; تربیله terbiyeli; ظریف zarîf; — **ly**, (*ad*) نازکانه nâzikyâne; کبارانه kibârâne; — **ness**, (*n*) نزاکت nezâket; (*lit.*)

آداب zarâfet, **the** — (*lit.*) آداب âdâbu zarâfet; اوضاع کبارانه evzâ-u kibârâne

Gentile, jen'til, (*a*) اصل asîl, jins; جنس jins; (*rel*) (کافر) (kāfir), (کتابس) (kitab-suz), (*gram*) عرق urqî. — **Gentil'ity**, (-til'i-ti) (*n*) اصال asâlet; (*fig.*) نهجابت nejâbet.

Gentle, jent'l, (*a*) نازک nâzik; کبار kibar; (*mild*) حلیم halîm; ملائم mü-lâyım; (*slight*) خفیف hafîf; معتدل mōu'tedil, (*v.a*) (*zo*), تربیه terbiye et; — **ness**, (*n*) نزاکت nezâket; کبارلق kibarluc; ملائم mü-lâyemet; — **folk**, کبارلر kibarlar; زادگان zâde-gyân; — **Gent'ly**, (-ly) (*ad*) نازکانه nâzikyâne, (*slightly*) خفیفه hafîfe; نازکانه hafîfe; یواشچه yavashja

Gentleman, jen'tl-man, (*n*) کبار آدم kibar adam, (افندی) (efendi); جنتلمن gentilmen; (افندیلر) (efendiler); (*pl*) (بک افندیلر) (bey efendiler); — **like**, کبارانه kibârâne; نازکانه nâzikyâne; — **Gent'lewoman**, ('tl-woom-an) (*n*) (خاتم افندی) kibar qadun; کبار qadun; (hanum efendi).

Gentry, jen'tri, (*n*) معتبران mōu'tebe-rân; (*people*) عوام avâm; (طام) (ta-qum)

Genuflection, jen-ū-flek'shun, (*n*) دیر diz cheukme; (*fig.*) حرمت hürmet.

Genuine, jen'ū-in, (*a*) خالص hâlîs; حقیق haqîqî; — **ly**, (*ad*) خالصه hâlî-sâne; حقیق اولدق haqîqî olaraq; — **ness**, (*n*) صافلق sâfluc; (*lit.*) خالصیت hâlîsuyyet; (*fig.*) خلوص houlûs; صمیمیت samîmiyyet.

Genus, jē'nus, (*n*) نوع nevî; جنس jins; (*class*) صنف sunuf; قسم qusm.

Geography, je-og'ra-fi, (*n*) جغرافیâ jō-ghrafya; physical — جغرافیای طبیعی jō-ghrafyâyü tabî-i; political — جغرافیای سیاسی jōghrafyâyü siyâsi; — **Geog-rapher**, ('ra-fer) (*n*) جغرافیا متخصصی jōghrafya mütahassusu; — **Geog-raph'ical**, (-raf'ik-al) (*a*) جغرافی jō-ghrâfi; — **latitude** عرض جغرافی arzu jōghrâfi; — **position** موقع جغرافی mev-qî' jōghrâfi; — **vazuyyeti** وضعیت جغرافی jōghrâfiyye; — **Geograph'ically**, (-raf'ik-al) (*ad*) جغرافی اولدق jōghrâ-fi olaraq; جغرافیا اعتبارله jōghrafya i'tibârele.

Geology, je-ol'o-ji, (*n*) ژئولوژی je-oloji;

(For Turkish pronunc) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōu, shut, mūte, very, tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث; m̄, zh ژ [GEO-GIB]

طبقات tabaqât; (*lit.*) علم طبقات الارض ilmi tabaqâtül-arz; — **Geological**, (-oʻj'ik-al) (*a*) زه ٲولوژيک je-olojıq; (*a*) ارځى arzı; — **Geologist**, (-oʻj-ist) (*n.*) زه ٲولوژيست je-olojist; طبقات متخصصى tabaqât mütabassusu.

Geomancy, jeʻo-man-si, (*n.*) رمل reml.

Geometry, je-om'e-tri, (*n.*) هندسه hendese; — **Geom'eter**, (-me-tèr) (*n.*) (مهندس) hendese mou-allimi. (*mühendis*); — **Geomet'rical**, (-met'rik-al) (*a*) هندسى hendesi; — **Geomet'rically**, (-met'rik-al-i) (*ad*) بالهندسه bil-hendese.

Georgian, jorj'i-an, (*n.* و *a*) (*Caucasus*) گرجى gürjü; آجار ajar; — **Georg'ia**, (-jı-a) (*n.pr*) گرجستان gürjistan; آجارا ajara

Geranium, je-rā'ni-um, (*n*) ساردنيا sardünya (-chicheyi).

Germ, jerm, (*n.*) اور euz; اصل asl; (*lit.*) فيليز mâye; (*bot*) تخم tohoum; فيليز filiz

German, jer'man, (*a.* و *n*) آلمان alman; (*language*) آلمانجه almanja; — **German'ic**, (-ik) (*a*) جرمن jermen; آلمان alman; (*n.*) جرمن لسانى jermen lisānu; — **Ger'manism**, (-izm) (*n.*) آلمان شيوهسى (*idiom*) آلمانluq; alman shıvesi; **Ger'many**, (-man-i) (*n.pr*) آلمان almanya.

German, jer'man, (*a.*) يقين yaqun; (*jud.*) اوز euz, (*lit.*) لا يون li-beveyen; — **Germane**, (jer-mān') (*a*) قریب qarib; مشابه müshâbih; (*fig.*) موافق mouvâfuq;

Germinate, jerm'in-ät, (*v n.*) فيليز jerm'in-ät, (*v n.*) بو يومك beuyümek; — **Germinā'ting box**, (*n.*) (*bot*) قاصه qasa.

Gestation, jes-tā'shun, (*n.*) كېلەك ge-belik.

Gesticulate, jes-tik'ü-lät, (*v n.*) حرکتلار hareketler; (ژەست ياپىق) hareketler yapmaq; — **Gesticulā'tion**, ('shun) (*n.*) حرکت hareket, (ژەست) (jest); (*pl.*) ھارەكەت ھارەكەت harekyât.

Gesture, jes'tür, (*n.*) حرکت hareket; (ژەست) (jest); وضعیت vaz-uyyet; (*pl.*) ھارەكەت ھارەكەت harekyât.

Get, get, (*v.a.*) آلتى almaq; (*obtain*) بولۇق bouлмаq; تەمىن te'min et.; كەسب kesb et.; (*seize*) ياقالماق yaqala-

maq; اوگرنەك elde et; (*learn*) ھامىلە euyrenmek; (*beget offspring*) ھامىلە hamile qalmaq; (*gebe*) ھامىلە hamile qalmaq; (*fig.*) ھامىلە hamile qalmaq; (*v.n.*) ھامىلە hamile qalmaq; — **along** ھامىلە hamile qalmaq; — **at** ھامىلە hamile qalmaq; — **away** ھامىلە hamile qalmaq; (*qourtulmaq*; (*savoush-maq*); — **back** ھامىلە hamile qalmaq; (*geri*) ھامىلە hamile qalmaq; (*recover*) ھامىلە hamile qalmaq; — **in** ھامىلە hamile qalmaq; (*teläfi*) ھامىلە hamile qalmaq; — **off** ھامىلە hamile qalmaq; (*dähil ol.*); — **on** ھامىلە hamile qalmaq; (*bitirmek*); — **out** ھامىلە hamile qalmaq; (*chuqarmaq*; (*v.a.*) ھامىلە hamile qalmaq; — **over** ھامىلە hamile qalmaq; (*ber-taraf*) ھامىلە hamile qalmaq; — **to** ھامىلە hamile qalmaq; (*atlatmaq*); (*atlatmaq*); — **through** ھامىلە hamile qalmaq; (*ikmâl et*); — **round** ھامىلە hamile qalmaq; (*tesviye et.*); — **up** ھامىلە hamile qalmaq; (*ascend*) ھامىلە hamile qalmaq; (*yuxelmek*); (*arrange*) ھامىلە hamile qalmaq; (*tertib et*); — **made** ھامىلە hamile qalmaq; (*te'min et*).

Geyser, gi'sèr, (*n*) قاينارچە qaynarja, (قابلىچە) (qapluja).

Ghastly, gast'li, (*a.*) ھولۇ ھولۇ eulü gibi; (*hideous*) مۇدھىش müdhish; ھولۇ vahim; — **Glast'liness**, (*n.*) ھولۇ ھولۇ solouqlouq; (*fig.*) ھولۇ ھولۇ del-shet.

Ghazi, gā'zē, (*n.*) غازی gāzi.

Gherkin, gēr'kin, (*n.*) كۈچۈك سالاتلىق küçük salatalıq; (طۇرشلۇق خىيار) (tourshoulouq huyar)

Ghost, göst, (*n*) ھيولۇ hüyöülâ; ھيولۇ hayâlet; ھولۇ rōuh; **The Holy** — ھولۇ rōuhül-qouds; to give up the — ھولۇ teslimi rōuh et.; ھيولۇ eulmek; — **ly**, (*ad.*) ھيولۇ gibi; ھيولۇ hayâl gibi; ھيولۇ rōuhâni; (*rel*) ھيولۇ hüyöülâ gibi; (*fig.*) ھولۇ ھولۇ qorqunıj.

Giant, ji'ant, (*n.*) دېو dev; (*a.*) دېو dev gibi; (*fig.*) جەسىم jesim; (*lit.*) مۇھەيكل müheykel.

Gibberish, gib'èr-ish, (*a.*) ھولۇ ھولۇ anlashulmaz; (*n.*) ھولۇ ھولۇ anlashulmaz seuzler; (*qoush dili*); — **Gibber**, (gib'èr) (*v. n.*) ھولۇ ھولۇ qarushuq qonoushmaq.

Gibbet, jib'et, (*n.*) دار آغاجى dar âju; (*crane*) سەپپا sehpa; قول qol; (*v.a.*)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek, ol.=olmaq.

[GIB-GIV] (انگليزجه كىتاب تاليفى اچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

اسمى asmaq; (fig.) تەشھىر tesh-hir et.
Gibbous, gib'us, (a) قىبور qanbour, (lit.) mouhaddeb.
Gibe, jib, (n) اكلنمە eylenme; (lit.) استىھفاز istihfāz; (v) اكلنمە eylenmek; استىھفاز istihfāz et..
Giblets, jib'lets, (n pl) اچى ichi; جىيەرلىرى jiyerleri
Gibraltar, ji-brav'ler, (n pl) جىبرالطە jibralta; (lit.) جىب الطارق jebelüt-târiq;
Strait of — جىبرالطە بونارى jibralta boghazu
Giddy, gid'i, (a) باشى دوئمەش bashu deunmüsh; قىراسىز sersem; (fig.) قىراسىز qarârsuz; (lit.) خەففەش hâfif-mesh-reb, — **headed**, (a) سىرسم sersem; (beyinsiz); — **Giddily**, (gid'i-li) (ad.) باشى دوئمەش bashu deunerek; سىرسمە sersemje; — **Gidd'iness**, (n.) سىرسمە bash deunmesi; سىرسمە sersemlik.
Gift, gift, (n.) ھەدىيە hediye; (اکرام) (ikrâm); (quality) استعداد isti'dād; qarârsuz; (lit.) ھەدىيە hediye; (v.a.) دادەق dâdi haqq; مەھبە mevhibe; (v.a.) مەھبە vermek; مەھبە mazhar et.; — «for languages استعداد» «lisanâ» isti'dād, I would not have it for a — ھەدىيە hediye اولسە istemem; (badeha) (bedâva) verseler almam); — **Gift-ed**, (a) (lit.) ھەبى vehbî; (fig.) استعدادى isti'dâdlu; ذى zekî; (-with) مەھبە mazhar; (le-) mout-tasuf.
Gig, gig, (n.) آرابە araba; (تالايە) (taliqa). (mar.) كىك kik; — **man**, (fig.) جىمىرى jimri; پارەيە paraya haris.
Gigantic, ji-gan'tik, (a) جىسم jesîm; عەزىم azîm; مەھش müdhish.
Giggle, gig'l, (v n) سىرۇتmaq; كۆلمە gülmek; (n.) سىرۇتmaq; **Giggler**, (gig'ler) (n.) سىرۇتmaq; يۇلۇشۇق yulushuq.
Gild, gild, (v.a.) يالدىزmaq; (fig.) تەھىب tezhib et.; — **Gild'er**, (n.) يالدىز yalduzju; تەھىب tezhibji; — **Gild'ing**, (n.) يالدىز yalduz; (act) يالدىز yalduzlama; (lit.) تەھىب tezhib.
Gill, gil, (n.) (fish's) قۇلاق qoulaq; (lit.) گۇلسۇما goulsuma; (fowl's) ساقال saqal.
Gill, jil, (n.) (girl) قىز quz.
Gillyflower, jil'i-flow-ër, (n.) شىببى shabby.

Gilt, gilt, (a) يالدىز yalduzlu; (lit.) müzehheb, (n.) يالدىز yalduz; — **edged**, (kenaru-) (kenaru-) yal-duzlu, (fig.) مەتبەر môt'beber; صاغلام sâlam; — **head**, (n.) قىرمنى qur-muzu baluq; لىپارى lipari; (barbounya)
Gimbal, gim'bal, (n.) نازۇم nâzum; (naut) يالپا چەن بەرلىرى yalpa chenberleri
Gimcrack, jim'krak, (n.) ئويناچ oyounjaq; (fig.) ساجما sachma.
Gimlet, gim'let, (n.) بورغو bourgou
Gimp, gimp, (n.) دانتەل dantel; خىرچ harj; (kipür)
Gin, jin, (n.) طۇراق touzaq; (mach) مەچۇنە machouna; وىنچ vînch; (spirit) طۇراغە arduj; (v.a.) آردىج arduj; جن jin; طۇزâ dushürmek; (clean) تەمىزلەمەk ayuqlamaq; تەمىزلەمەk temizlemek.
Ginger, jin'jer, (n.) زەنجەفیل zenjefil; — **beer**, جىنجىبرا jinjibre; — **bread**, (zenjefilli-) cheurek; (yapma); (soft) يەمەك yavashja; باياغى bayâ sheyler.
Gingerly, jin'jer-li, (a. & ad.) يەمەك yapma; (soft) يەمەك yavashja; احتىياتلى ihtiyâtlı.
Gingham, ging'ham, (n.) طوقۇمە do-qouma; بەز bez.
Gipsy, jip'si, (n.) چىنگەنە chingene; قۇتبۇ qubtu; — **Gipsydom**, (-dum) (n.) چىنگەنە chingenelik; قۇتبۇ qub-tilik; (pl) چىنگەنەلەر chingeneler.
Giraffe, ji-ra'f, (n.) زۇرافە zürâfe.
Gird, gerd, (v.a.) قۇشاق qoushatmaq; سارماق sarmaq; باغلاماق bâlamaq; (fir-nish) تەھىب tezhib et.; — **one's self** (fig.) ھازىرلانماق hazurlanmaq; — **Gird'er**, (n.) قۇشاق qoushaq; (pot-rel) طابان taban.
Girl, gér, (n.) قىز quz, — **Girl'hood**, (n.) قىز quzluq; (fig.) سەبەت sabâvet; — **Girl'ish**, (a.) قىز quz gibî; (fig.) جەھل jâhil; توى toy; — **Girl'ishness**, (n.) (fig.) جەھل jâhillik; تولىق toylouq.
Girth, gérth, (n.) قۇلاق qolan; (waist) قۇشاق (mouhît), (v.a.) قۇشاق qoushatmaq.
Gist, jist, (n.) رۇھ rûhu mes-ele; مەھم mühim noqta.
Give, giv, (v.a.) وىرەمە vermek; اعطا et.; (v.n.) (yield) چۆمەك cheukmek

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

möte, foot; möön; shut, müte, very, tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, th̄ ذ, zh ز [GLA-GLA]

erimək (melt) ايريمک iyilmek
mek; — in ايقاد inqiyād et;
qabōul et. — forth نشر neshr et.
— over اعلان îlân et.; — over
teslim et.; (v n) وار كچمک vaz
gechmek; (cease) كسيلمک kesilmek;
bitmek, — place ترك موقع ا. terki
mevqî' et; — up ترك ا. terk et;
buracmaq; وار كچمک yaz gechmek;
— and take (n.) اى كچيمه iyi gechin-
me; دوست معايله dürüst mou-âmele; to
— it to one (fig.) تربيه سى ويرمک terbiye
sini vermek; to — one's self away
آغزندن قاچيرمق âzundan qachurmaq;
— Giv'en, (a) (math) معلوم mâ'loum;
(ث) دوشگون mübtelâ; (e-) (ث) مبتلا (-to)
(e-) dūshgün; — Giv'er, (n.) ويرن
veren; — Giv'ing, (n.) ويرمه verme;
اعطا i'tâ.

Glacial, glā'shi-al, (a) بوز كې bouz
gibi; — Glacé, غلاسه glase (a) (glā-sā')
parlaq.

Glacier, glā'sher, (n.) جوديه jūmōudiyye.

Glad, glad, (a.) ممنون memnūn; مسرور
mesrūr; I am very — «to see you»
«sizi geurdüy-me» pek memnūnoum; — ly, (ad.)
ممنوناً memnūniyyetle; ممنونیتله mem-
nūnen; — ness, (n.) ممنونیت memnū-
niyyet; مسرت meserret; — Gladd-
en, (glād'n) (v.a.) ممنون a. memnūn
et.; sevindirmek; — Glad'-
some, (sūm) (a.) شهن shen, شاطر
shâtur; — Glad'somely, (-sum-li)
(ad.) شاطرانه shatâ-retle

Glade, glād, (n.) ميدان meydan; چاير
chayur yol.

Gladiator, glād'i-ā-tor, (n.) پهلوان peh-
livan

Glair, glār, (n.) يومورطه آق youmourta
aqu; (lit.) ذلال zülâl; — Glairy,
(glār'i), (a.) زلالی zülâlî

Glance, glans, (n.) نأقش baqush; نظر
چاقیش (light) لهه lemha; (lit.)
chaqush; (lit.) لهه lem-a; (v n) باق
baqmaq; (lit.) عطف نظر a. atfu nazar
et.; (light) چاقق chaqmaq; پاريدلاق
paruldamaq; (fly off) سكمك sekme;
ايمان furlamaq; (allusion) ايمان
imâ et.; at a — bir baqush-
da; at first — ilk nazarda;
— coal, وهله vehleten; —
parlaq keumür; (antrasit);

— Glancingly, (glans'ing-li) (ad.)
سیرعتله sūr-atle, سكرهك sekerek; (fig.)
سطحي sat-hî sōuretdē

Gland, gland, (n.) (ana) بز, bez, (lit.)
goudde, (mar) غلدهند glend; —
Gland'ulous, (-'ul-us) (a) بز كى bez
gibi; (lit.) غدوى gouddevî.

Glanders, gland'erz, (n.) نرله nēzle,
رغام ru-ām

Glare, glār, (n.) بارىلىق parultu; (كسكىن
keskin نظر (look), (keskin zuyâ),
keskin nazar; (v. n.) بارلامق parla-
maq; (fig.) دهشتلى باق dehshtli baq-
maq; — Glār'ing, (a) بارلاق parlaq;
geuz qamashduruju; كوز قاشدېرېجى
(notorious) آشكار âshikyâr, على ale-
nî; (piercing) كسكىن keskin, (دېم دېك)
(dim dik); — Glār'ingly, (ad) علناً
alenen.

Glasgow, glas'go, (n. pr.) غلاسگو glasgo.

Glass, glas, (n.) جام jam; (mirror) آينه
ayna; (vessel) بارداق bardaq; قده qā-
deh; (telescope) دوربين dūrbūn; (pl.)
زجاجى (lit.) jam ..; (a.) geuzlūk;
zūjâjî; (v.a.) جام طاقق jam taqmaq;
cut — kesme kesme jam; (قرىستال)
(qristal); ground — بوزلى bouzlou
jam; — blower, جام بایجى jam ya-
puju; — case, شيشه shisheji; —
jamekyân; ویتري vitrin — house,
ser; (manufactory) جام سەر

jam fabriqası; (photo) جاملى اوپه jam-
lu oda; to live in a — (fig.) تېلکه به
tehlikeye mâ'rōuz bou-
lounmaq; — man, جامجى jamju, —
ware, جاملر jamlar; شيشه shisheler;
(lit.) مواد رچاچيه mevâddi zūjâjiyye;

— works, شيشه فابريقهسى shishe fabri-
qasu; — jam fabriqasu; —

Glass'ful, (-'fōl) (a) ... bir
bardaq ..; bir qadeh...;

Glassy, (glas'i) (a.) ... جام ...;
jam gibî; جامجى jamju;

Glauber's, glaw'bērz — salt, (n.)
sulfat-sōulfato; سولفات دو سود

sur: جلا jilâ; (n.) Glaze, glāz,
jilâ; (v.a.) برداخت perdaht;
vermek; برداخت a. perdaht et.; (pot-
tery) سۇرلامق surlamaq; — Glāzier,
(glāz'i-ēr) (n.) جامجى jamju; —
s diamand جامجى الماسى jamju elmasu;
— Glāz'ing, (n.) جامجىلىق jamjuluq;

only; routine; through; tuck; müsée, give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[GLE-GLO] (انگريزيجه ڪاٽڪ تلفظي اچون) act; change; cārd, red; mē, hēr, in, mine.

جلا (لامه) *surjuluq*; (*painting*) مبرجليق
jilā (-lama)
Gleam, glēm, (*v n*) پارلامق *parlamaq*;
(*flash*) چاقق *chaqmaq*; (*n.*) پارلاقق *parlaqluq*; شعاع *zuyâ*; (*beam*) (*lit.*)
shou-â'; لهه *lem-a*; — **Gleamy**,
(glēm'i) (*a*) پارلاق *parlaq*, شعاعی
shou-â'lu
Glean, glēn, (*v a.*) ٽوپلامق *toplamaq*,
(*n*) ٽوپلامه *toplama*: (دوکوتو) (*deu-*
küntü); — **Gleaner**, (glēn'er) (*n*)
ٽوپلايیچی *toplayuji*.
Glebe, glēb, (*n.*) کپيچ *kerpich*;
اراضي (*topraq*); (*church's*) (طوبراق)
arâzi.
Glee, glē, (*n*) سوينچ *sevinj*; نشتہ *nesh-e*;
(*mus.*) شرقي *sharqu*; — **Glee'ful**,
(-fūl) (*a*) شن *shen*; کيملی *keyfli*
Glen, glen, (*n.*) وادی *vâdî*. دره *dere*.
Glide, glīd, (*v n*) قايق *qaymaq*; (*flow*)
آقماق *aqmaq*; (*n.*) قايه *qayma*; آقه *aq-*
ma, حريان *jereyân*; — **Glid'er**, (*n.*)
موتورسوز طياره *moteursüz tayyâre*; —
Glid'ing, (*n.*) (*aeron.*) موتورسوز طياران
moteursüz tayrân.
Glimmer, glīm'er, (*n.*) باريلتي *parultu*:
باريلدامق (*hafif-*) *zuyâ*; (*v n*) باريلدامق
paruldamaq; — **Glimm'ering**, (*n.*)
باريلتي *parultu*; (*a.*) حفييف ضيائي
hafif zuyâlu.
Glimpse, glīmps, (*n*) ضيا *zuyâ*; (*lit.*)
شعله *shou'le*; لهه *lem-a*; (*view*) نظر
nazar; (*fig.*) خيال *hayâl*; (*v n.*) يارايوب
parlayub qayb ol; — at
کوزگوزديرمک *geuz gezdirmek*;
to catch a — of کوزگوزديرمک (*i.*)
... (*i.*) برار کوزرمک *az geurebilmek*;
biraz geurmek.
Glisten, glis'n, (*v n*) پارلامق *parlamaq*;
(*n.*) باريلتي *parultu*.
Glitter, glit'er, (*v n.*) پارلامق *parlamaq*;
باريلدامق *paruldamaq*; (*n.*) باريلتي
parultu; پارلاقق *parlaqluq*; — **Glitter-**
ing, (glit'er-ing) (*a.*) پارلاق *parlaq*;
(*ad.*) شاعشعلی *sha'shâlu*; — **Glitt'eringly**,
(*ad.*) پارلاقق *parlayaraq*; (*fig.*)
صورتده *parlaq sûretde*.
Gloat, glôt, (*v n.*) کوزلرخي دیکمک *geuz-*
lerini dikmek; باق *baqmaq*. (*with*
joy) حظ *hazz* et.; سير *seyr* et..
Globe, glôb, (*n.*) کوره *küre*; (*earth*)
کوره ارض *arz*; دنيا *dünyâ*; (*lit.*)
küreyi arz; celestial — کوره سما *kü-*

reyi semâ; — **trotter**, (*n.*) دور عالم
devri âlem seyyâhu, — **trot-**
ting, (*n.*) دور عالم سياحي *devri âlem*
seyâhati. — **Globose**, (glob-ôs') (*a.*)
طوب *top* gibi; (*n.*) طوب *top*; —
Globular, (glob'û-lar) (*a*) يوادلاق
youvarlaq, کروي *kürevî*, — **Glob-**
ule, (glob'ûl) (*n*) کوره حاک *kürejik*;
دانه *dâne*; (*lit.*) کوریه *küreyve*; (*pl.*)
کوريوات *küreyvât*; (-of blood) (*lit.*)
کوريوات *küreyvâtu* demeyiyye;
— **Globulin** (e), (glob'ûl-in) (*n.*)
(*lit.*) کوريوات *küreyveyn*; (*blood*)
کوريوات *küreyvâtu* beyzâ
Gloom, glôom, (*n.*) قارارتی *qarartu*;
(خفييف) *zouimet*; (*sullen-*
ness) فتور *fütûr*; یاس *ye's*; (*v n.*)
فتور *fütûr* getirmek. مأیوس *me'yûs* ol.;
(*v a.*) قارارتمق *qarartmaq*; (*fig.*)
یاس *ye's vermek*; — **Gloom'y**, (-i)
مأیوس *me'yûs* قارارلق *qaranluq*; (*sad*)
me'yûs: ملول *melôul*; — **Gloom'-**
ily, (*ad*) قارارلق بر حالده *qaranluq bir*
halde; (*fig.*) ملولانه *melôulâne*; مأیوسانه
me'yûsâne; — **Gloom'iness**, (*n.*)
ملال *melâl* قارارتی *qarartu*; (*fig.*)
ye's ملال *melâl*
Glorify, glô'ri-fi, (*v a.*) نا *senâ* et;
تبحيل *tebjil* ا. (*lit.*) *beuyûltmek*;
et; — **Glorific'ation**, (-n-kâ'-
shun) (*n.*) يوكسلتمه *yuxeltme*; (*lit.*)
تبحيل *tebjil* ا. *senâ* اعلای *î'lâ*
Glor'y, glô'ri, (*n.*) شان *shân*; شرف *she-*
ref; (*splendour*) (*lit.*) حشمت *hashmet*;
هاله *hâle*; نور *nôur* (*rel*) *ijlâl*; احلال
iftihâr et; — **Glor'ying**, (glô'ri-ing)
تفاخر *tefâhour* et; — **Glorious**, (glô'ri-us) (*a*)
شانى *shânî* *euvünme*; تفاخر *tefâhour*;
— **Glorious**, (glô'ri-us) (*a*) شانی
shânî; (*lit.*) عالی *âli* محيل *mübejjel*;
(*excellenti*) فوق العاده *fevqal-âde*;
مکمل *mükemmel*; — **Gloriously**, (glô'ri-
us-li) (*ad.*) شانه *shânla*; شرفله *she-*
refle; احتشامله *ihhtishâmla*.
Gloss, glos, (*n.*) جلا *jilâ*; پارلاقق
parlaqluq; (*v a.*) جلالامق *jilâlamaq*;
پارلاقق *parlatmaq*; (*fig.*) يالديزلامق
yalduzlamaq; — **Glossiness**, (glos'i-nes)
(*n*) پرداخت *parlaqluq*; جلا *jilâ*;
پرداخت *perdaht*; — **Glossy**, (glos'i)
(*a.*) پارلاق *parlaq*; جلالی *jilâlu*.
Gloss, glos, (*n.*) شرح *sherh*;
شرح *sherh* ا. (*v n*) تفسیر *tefsîr*;

(For Turkish pronunc) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shut, mūte, very, tū چيوو ch چ; sh ش; lh ث, th ذ; zh ز [GLO-GO]

— **Glossarial**, (glos-ā'ri-al) (a.)
ایضاحî izâhî; تفسیری tefsirî. — **notes**
مشروحات meshrôuhât; — **Glossary**,
(glos'sa-ri) (n.) لغات (کتابی) loughât
(-kitabu), (لغات شرحی) (loughât sherhi);
— **Glosser**, (glos'sér) (n.) شارح shâ-
rih; مفسر müfessir.
Glottis, glot'is, (n.) (lit.) خنجره han-
chere; نرمار mizmâr.
Glove, gluv, (n.) الدیون eldiven; (v.a.)
eldiven taqmaq; — **stretch-**
er, (v.n.) eldiven mashasi; — **Gloved**,
(gluvd) (a.) الدیونی eldi-
venli; — **Glover**, (gluv'er) (n.)
الیدیونی eldivenji.
Glow, glō, (n.) آتش atesh; حرارت ha-
râret; (lit.) تاب tâb, (fig.) شوق shevq;
(v.n.) یانماق parlamaq; (sticly) یانماق;
(fig.) شوقه shevqe gelmek; —
worm, آتش یوچکی atesh beujeji;
— **Glowing**, (glō'ing) (a.) پارلاق par-
laq; (lit.) آتشین âteshîn, (fig.)
توقلی shevqli. حرارتی harâretli.
Gloze, glōz, (v.) مداحنه müdâhene;
مدح medh et. .
Glue, glō, (n.) طوقال toutqal; (v.a.)
yapushdurmaq; marine —
معیجون mâ'joun; — **Gluey**, (glō'î)
(a.) طوقالی toutqalli; (sticly)
yapushgan; (lit.) لزوی lüzôuji.
Glut, glut, (v.a.) یونماق youtmaq; (طیقینماق)
(tuqunmaq); (supply) دولدیرماق dol-
dourmaq; — **with** بوغی (e-)
bômaq; (n.) قسقلق mâni-a; یولوق
bolloq; (fig.) مانه mâni-a; tuqanma
amtlâ.
Gluten, glō'ten, (n.) غلوتن glüten; —
Glutinous, (glū'tin-us) (a.)
غلوتنی glutenli; yapushgan.
Glutton, glut'n, (n.) اکول obour
ekyôul, — **Glutt'onus**, (-us) (a.)
obour, اکول ekyôul; — **Glutt'-**
onously, (-us-li) (ad.) او بورجه obour-
ja; اکولانه ekyôulâne; — **Glutt'on'y**,
(-i) (n.) obourluq
Glycerine, glis'er-in, (n.) گلیسرین gli-
serin.
Gnarl, nârl, (n.) بوداق boudaq; یومرو
youmrou; — **Gnarled**, (nârl'd) (a.)
بوداقلی boudaqlu.
Gnash, nash, (v.n.) غیجیردامق gujurda-
maq; (v.a.) غیجیرداتماق gujurdatmaq, —
Gnashing, (nash'ing) (n.) غیجیرتی
gujurtu; (a.) غیجیرتیلی gujurtulu.

Gnat, nat, (n.) سینک (سیوری) (sivri-)
sinek
Gnaw, naw, (v.a.) کیرمک kemirmek;
yemek; (torment) اذیت ezi-
yet et. .
Gnome, nôm, (n.) جن jin; دیو dev
Gnomon, nō'mon, (n.) (ast) عضاده ou-
zâde; میل mil; مرقم mirqam, (hour's)
عقرب aqreb.
Gnostic, nos'tik, (a.) (غنوستیق) (gunos-
tiq); عرفانی irfâni; علمی ilmî; عقلی
aqli; (cunning) قورناز qournaz; —
Gnosis, (nō'sis) (n.) علم ilm; (علم عقائد)
(ilmi aqâ-id); — **Gnosticism**, (nos'
ti-sizm) (n.) (phil) عرفانیه irfâ-
niyye (-mesleki).
Go, gō, (v.n.) کیتماک gitmek; عزیمت
azîmet et.; (pass) چیکم gechemek; to
be about اوزده او. üzre ol.; (extend)
varmaq; — **about** اوزامق ouzamaq;
— **about** آرامق aramaq, (fig.) غیبت gay-
ret et.; (mar) تیردموله tremola et;
— **along** یولنه یولونا yolouna de-
vâm et.; — **along with** (له) رفاق
et.; (le-) (له) برابر کیتماک (e-) refâqat
et.; (le-) (له) صالدریمق berâber gitmek;
— **at** (له) هجوم ا. (e-) saldurmaq;
— **back** کری کیتماک geri
hûjûm et.; — **backward** کرلهمک gerile-
mek; — **between** آراسنه کیرمک arasu-
na girmek; (fig.) واسطه او. vâsuta ol.;
— **beyond** آشماق ashmaq; (یاندن) (yanundan-
vüz et.; — **by** چیکم (yandın) gechemek;
(fig.) تعقیب tâqîb et.; — **down**
اچک innmek; دوشمک dûsh-
mek; (sink) باتماق batmaq; (to be
believed) ظن ایدلک zann edilmek;
— **far** (fig.) چوق سورمک choq sürmek;
— **for** اچون کیتماک yetishmek;
— **for** صایلمق ichiün gitmek; (pass for)
sayulmaq; عد اولتی add olounmaq;
(take up) کیرمک (e-) girmek;
(ثی) التزام a. (approve) dâhil ol.;
— **in** طرفدار ol.; (i-) iltizâm et.;
— **in** (i-) طرفدار ol.; — **for nothing**
هیچه صایلمق deyeri olmamaq;
ایله یولمه hiche sayulmaq; — **forward**
کیرمک (e-) girmek; — **in** (e-) چالیشمق
chalushmaq; — **in for** آرزو a. (i-) arzû ol.
(like) (دن) خوشلانق (den-) hoshlan-
maq; — **into** (e-) (له) مرقاق ol.;
— **into** (اچری) کیرمک (icheri-) girmek;
— **near** (e-) (له) داخل او. dâhil ol;

only; routine; through, tuck; mûsée; give; join; though, et = etmek; ol = olmaq.

[GO-GOD] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; change, cārd, red, mē, hēr, in, mine;

yaqlashmaq, آرقاقتی az qalmaq; — off گیتmek, ترك et.; (die) اؤلمك eulmek; (fade) صونق solmaq; (explode) پاخلامق patlamaq; (ishti-âl) اشتیان et.; — on ایلرلمك ilerlemek; (fig.) دوام devâm et. (int) out! devâm ediniz! — out سونجک chuqmaq, (extinguished) seunmek; — over (fig.) تدقیق tedqîq et.; geuzden gechirmek; — round طوافی (etrâfunu-) dolashmaq; دور a devr et.; — through (ایچندن) (ichinden-) gechmek, (accomplish) ایکمال ikmâl et.; (examine) تماماً تدقیق tamâmen tedqîq et.; — under یوقلامق yoqulmaq; (to be called) طابق tanunmaq; (denmek) (fig.) دینجک mâ'rûf ol.; — up (یوقاری) (youqaru-) chuqmaq; (fig.) ارتقئ artmaq; یوکسلmek; — well ایی گیتmek; — with برلکده گیتmek (agree) (e-) ouymaq; (fig.) تصدیق tasdiq et.; tasvib et.; — without saying (fig.) شبهه سز او. âshikyâr ol.; (il goes) شبهه سز او. âshihesiz ol.; I am go'ing «to write» «یازمق» اوزردیم «yazmaq» üzreyim; shim-di «yazu-» yoroum; to let — بیراقتی buraqmaq; صالیورمك saluvermek; (mar.) لاشقه lashqa et.; — it! (int) gayret! غیبت! haydi!

Go, gō, (n.) ایش ish; mes-ele; (energy) (fig.) حرارت harâret; fa'âliyyet; (game) اویون oyoun; دفعه def-a; (success) موفقیت muvaffaqiyyet; no — nâfile; امکانسز im-kyânsuz, a fine — ایی bir ish; (fig.) اشته یو مسئله ishte bir mes-ele!; «two pence» a — هر دفعه سی «iki peni» her def-asu «ایک پی» all the — تام موده — ahead, (a.) آتاق ataq; خسور jesûur; (fig.) غنیمت azimkyâr; — between, (n.) متوسط mütevassut; (meyâneji) قرار by, (n.) firâr; (fig.) قاچامق qachamaq; (disregard) (aldurmayush); (spo) ایلرلمه ilerleme; گیمه gechme; — cart, (n.) چوچق اسکله سی chojouq iskemlesi; (chojouq arabasu).

Goad, gōd, (n.) اوکندیره euvendire; چوماق chomac, (fig.) تشویق teshvîq; (v a.) دورتمك dürtmek

Goal, gōl, (n.) (spo) غول gōl; صایى sayu; (post) دیرك direk; (spo) (qale) (قلعه); (mark) نشان nishan; (aim) هدف hedef; maxad; (the team won by «seven» — s to «love») غول «یدی» qarshu taqum «sufura» qarshu «yedi» gōlla qazandu; طاقم صفره صفره قارشى; طاقم sufura qarshu yedi sayu ile galib geldi; — keeper, قلعه چی qaleji.

Goat, gōt, (n.) کچی kechi; — skin, kechi derisi; — Goatee, (gōt-ē) (n.) سیوری سیقال sivri saqal; Goatish, (gōt'ish) (a.) (توقار) کچی گبی (qoqar); (lustful) شہوتی shihvetli; (quzgun) (قیزغین).

Gobble, gob'l, (fig.) یوتق (ajele-) youtmaq; (طیقینق) (tuqunmaq); — Gobbler, (gob'lēr) (n.) obour; (so.) هندی hindi.

Gobelin, gob'e-lin, (n.) غوبلین goblen. Goblet, gob'let, (n.) کاسه kyâse; قدح qadeh; magical — سحر باز sihirbaz hoqqasu.

Goblin, gob'lin, (n.) زبانی zebâni; هیولا hüyûlâ; dev.

God, god, (n.) الله allah; جناب حق jenâbu haqq; تانری tanru, (myth.) اکه ilâh; (mâ'bôud); (pl. م و lit.) allaha şükür — thank الله شکر âlihe; hamd اولسون; house of — بیت الله beytoulâh; mebed; — grant it! inshalah!; — ly, (a.) الہی ilâhî; reb-bânî; صوفی qoudsi; (pious) sofou, (lit.) متقئ müttaqî, — child, (n.) vattiz evlâdu; vattiz اولادی (n.) mahmî; — father, (n.) vattiz babasu; (fig.) حامی hâmi; — head, (n.) الہوت ulûhuhiyyet; (fig.) قدسی qoudsiyyet; — like, (a) ilâhî, rebbânî; — forsaken, (a) sefil; — speed, (int.) selâmetle!; سلامتله! allah muvaffiqiyyet versin!; — 's truth, (n.) حقیقت مطلعه haqiqâtî moutlaqa; (fig.) قطعئ افاده qat-î ifâde; — Goddess, (god'es) (n.) الہی ilâhe; mâ'bôude; — God'less, (a.) dînsiz; اعتقادسز î'tiqâdsuz; — God'lessness, (n.) دینسزlik dînsizlik;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

Gossip, gos'ip, (*n.*) حوادث havâdis; لاقردى laqurdu; (دیدی قودی) (dedi-qodou); (*pers*) چال چنه chal-chene; گوزه geveze; (*v. n.*) قونوشق qonoushmaq; گوزەلەك gevezelik et. ; —

[GOU-GRA] (انگلیزجه کاتاک تالغلی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr, in, mīne;

Goss'iping, (*n.*) (کودره لک) sohbet; (gevzelik) (dedi-qodou) دیدی قودی,
Gouge, gowj, or gōōj, (*n.*) کسکی keski, قلم qalem; (*v.a.*) اویماق oymaq.
Gourd, gōrd or gōōrd, (*n.*) (bot) قنطار (qantar qabâ; chotra) چوطره
Gourmand, gōōr'mand, (*n* مع *a.*) اوپور obour (lit.) شکمپور shikem-perver.
Gout, gowt, (*n.*) (med) طاملا damla; (niqrîs (-illeti)) نقریس (علی) (gowt'i) (a.) نقریسلی niqrîsli.
Gout, gōō, (*n.*) (taste) طبع zevq; طبعیت tabî-at; (gousto) (غوستو).
Govern, guv'ern, (*v.a.*) اداره ا. idâre et.; (sevq et) — **Governable**, (*a*) مطیع qâbili idâre; (tame) mouti'; — **Governess**, (*n.*) مربیه mürebbiye; — **Government**, (*n.*) حکومت hükyôumet; idâre اداره — officers مأمورلری hükyôumet me'môurları مأمورین حکومت me'môurîni hükyôumet; **The «British»** — «ingiliz» hükyôumet; حکومت... **Government'al**, (*a*) hükyôumete ... حکومت...
Governor, ('ern-ur) (*n.*) (vâli) (tutor) متصرف mütasarruf; (bank's) (vâli) (bank's) مربی mürebbi; (bank's) (vâli) (bank's) ناظم nâzum; (regulator) ناظر nâzur; **Governor-general**, بیرجی صنف والی bîrînjî sunuf vâli.
Gown, gown, (*n.*) اثواب esvab; البسه el-bise; (official) رسمی البسه resmî elbise; (haftân) (حفتان) — **Gowns'man**, (n'z) (jud.) حاکم hâkim; (avouqat) (universitî) مدرس müderris; (â'zâ) (اعضا)
Grab, grab, (*v.a.*) قاپماق qapmaq, غصب gasb et; (*n.*) غصب gasb.
Grace, grâs, (*n.*) لطف loutf; کرم kerem; (rel) غفران goufrân; merhamet (pardôn) (مساعده) (müsâde) zarâfetle; (pl) ادا edâ; (myth) تعجیبه tevejjüh inâyet; (peri) (آلیه حسن وان) (pl) (lit.) (âlihe-i hüsnü ân; (v.a.) تیزین tezyîn et.; (sheref vermek) (day of — (rel) یوم غفران yevmî goufrân; (mühlet) مهلت (days of — (fin.) (مساعده) (müsâde); in the good — s of (ك) (in-) tevejjühüne mazhar; (ك) کورندن; to

fall from — (*rel.*) ضلالته zalâlete dushman; مرته ol, — cup, son qadeh, (fig.) تشکر teshekkür (-qadehi), — **Graceful**, (-fōol) (a) ملتعب mülteftî; (pretiv) لطیف latîf; ظریف zarîf; — **Gracefully**, (-fōol-i) (ad) لطافتله letâfetle; جاذبه ilâve; — **Graceless**, (grâs'les) (a) ناحوش nâhosh; — **Gracious**, (grâ'shus) (a) فنا fenâ, — **Gracious**, (grâ'shus-li) (ad.) لطیف loutfkyâr; ملتعب mülteftî; (pretty) شیرین shirin; ظریف latîf; رحیم rahîm; کرم kerim; good — ne se-âdet! (لطف) (loutfu ilâhî!) — **Graciously**, (grâ'shus-li) (ad.) لطیف loutfkyârâne; کرمانه kerimâne.
Grade, grād, (*n.*) درجه dereje; (fig.) مرتبه mertebe; (slope) میل meyl, — **Gradation**, (grad-â'shun) (*n.*) (lit.) tedrijen teraqî; درجات de-rejât; (fig.) مراتب merâtib; — **Gradient**, (grā'di-ent) (a) میالی meylli; — **Gradual**, (grad'ū-al) (a) تدریجی tedriji; (rel) دعا don-â; — **Gradually**, (grad'ū-al-i) (ad) تدریجاً tedrijen; — **Graduate**, (grad'ū-āt) (*v.a.*) (ayurmaq; (lit.) درجانه derejâta taxîm et.; (*v.n.*) دیپلومه آتی diploma almaq; (n.) رۇس rû-ûs almaq; (n.) مجاز mûjâz; — **Graduated**, (grad'ū-â-tîd) (a) (sci.) درجانی derejeli; تقسیماتی taxî-mâtlu; — **Graduation**, (grad'ū-â'shun) (*n.*) درجانه derejâta taxîm; دیپلومه تدریجی tasnîf, (college) diploma tevzî-i; رۇس اعطاسی rû-ûs i'tâsu; — **Graduator**, (grad'ū-ât-ur) (n.) جدول jedvel; (pergel) پرگار (electr.) ناظم nâzum
Graft, graft, (*n.*) آشی ashu; (*v.a.*) آشلاما ashlama; (tissie) اکله مک eklemek; (fig.) ادخال idhâl et.; — **Graft'ing**, (*n.*) آشی ashu; (act) آشلاما ashlama.
Grain, grân, (*n.*) دانه dâne; حببه habbe; (corn) حبوبیات houbôubât; (fibres) نسج nesj; طامار satuh; دمار damar; (fig.) چکر دک chekirdek; (*v.a.*) دانه لکم dânelemek; (paint) مرمر mermer taqlidi bo-yamaq; مامون mavoun

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e), deux; ring; machine;

môte; fool; mōōn; shut; mûte; very, tû چيوو; ch چ; sh ش, lh ث; th ذ; zh ز [GRA-GRA]

taqlidi boyamaq; — **Grained**, (grând) (a.) دانېلى tâneli, (rough) قبا qaba; طامارلى damarlu; — **Grainy**, (grân'i) (a.) دانېلى tâneli; چىگرىلى chekirdekli.

Gram, gram, (n.) غرام gram.

Grammar, gram'ar, (n.) گرامر gramer, قواعد sarf (-nahiv); (fig.) قواعدا qavâ-id; — **school**, (اعدادى) (i'dâdî), — **Grammâ'rian**, (n.) صرفىي (sarfîju), معنى sarf mou'allimi, (pl.) صرفيون sarfiyyûn, — **Grammatical**, (gram-at'ik-al) (a.) صرفى sarfî: ... صرف sarf ..; ... قواعدا qavâ-id ..; — **rule**, صرفى sarf «قاعدهسى» (qavâ-id) sarfiyye, — **Grammatically**, (gram-at'ik-al-i), (ad.) صرفى sarfîja; قاعده qâ-ideten

Granary, gran'ar-i, (n.) ذخيره آنارى zahîre anbaru.

Grand, grand, (a.) عالى beuyûk; عالى âlî; — **ly**, (ad.) عظمتى azametle; — **ness**, (n.) عظمت beuyûklük; عظمت azamet; — **child**, طورون toroun; (pl) غراندى ahfâd; — **daughter**, طورون toroun; حفيدى hafide; — **duke**, غراندى grandûq; (grandoqa); — **jury**, (هيت تحقيقى) gran jûri; (hey-eti tahqiqiyye); — **father**, (آما بابا) (âgh baba); (fig) great (ad) ejdâd; — **great**, — **master**, (جده) jedd; — **mother**, (مادر) re-is; — **mother**, (والده) beuyûk valde; **great** — **nine**; — **son**, طورون toroun; حفيد hafid; **great** — **Grandeur**, (ad) hafid zâde; — **Grandeur**, (n.) عظمت beuyûklük; (fig.) عظمت azamet; (lit.) علويت oulviyyet; — **Grandiloquent**, (grand-il'o-kwent) (a.) مطمن mountantan, — **Grandiloquently**, (-il'o-kwent-li) (ad.) عظمتى tantanayle; — **azametle**; — **Grandiose**, (gran'di-ôs) (a.) عظمت beuyûk; عظيم azîm; عتشم mouhteshem; مهيب mühib.

Granite, gran'it, (n.) گرانيت (طاشى) granit (-tashu).

Grant, grant, (v.a.) ويرمك vermek; اعطا i'tâ et.; ترك terk et.; (bestorv) بخش bahsh et.; — **tahsis** et.; فرض farz et.; — **qabûl** et.; (admit) — **farz** et.; (n.) (jud.) ترك terk; فراغ fe-râg; (allowance) tahsisât;

(gifi) teberrû'; (هديه) (hediye); to take for grant'ed. qabûl et.; تسليم teslim et.; — **mouhaq**- **qaq** add et.

Granulate, gran'ul-ât, (v.a.) دانېلىمك tânelemek; (rough) قانارتمق qabartmaq; — **mat** yapmaq; (v.n.) — **oufalmaq**; (a.) دانېلى tâneli; (fig.) قبا qaba; — **mat**.

Grape, grâp, (n.) اوروم üzüm; bunch of — **s** اوروم سالقىمى üzüm salqumu; — **shot**, (artil) (shrapnel); — **stone**, — **vine**, — **asma**; چوبوق choubouq; — **Grape'less**, (a.) (fig.) اورومدن üzümdeyil; — **hâlis** deyil.

Graphic, -al, graf'ik, -al, (a.) تعريفى tâ'rîfi; (writing) يازى ilâle yazu ile; — **hattî**; (delineating) خطى tahrîrî; — **shekli**; (illustrated) مصور mousarver; (fig.) — **janlu**, — **arts**, (lit.) صنائع tersîmiye; (ressam- luq); — **description**, (sci) (a.) تعريف eshkylâle tâ'rîf, — **etrâflu tâ'rîf**; (fig.) تعريفى (جانلى tas- vîr); — **Graphically**, (graf'ik-al-i) (ad.) (چيزكى ilâle) shekille; (chiz- giyle); (lit.) tersîmen; (fig.) — **etrâfile**; tamâmen

Graphite, graf'it, (n.) گرافيت grafit.

Grapple, grap'l, (v.a.) ياقالاق yaqalam- maq; — **toutmaq**; (v.n.) (fig.) طوتوشق touthashmaq; — **Grappling**, (grap'- ling) (n.) (fig.) مجادله müjâdele; — **irons** qanja.

Grasp, grasp, (v.a.) ياقالاق yaqalam- maq; — **toutmaq**; (comprehend) — **anlamaq**; (n.) — **ihâta** et.; — **yaqalama**; — **zabt**; طوتما touthashmaq; — **idrâk**; (fig.) طوتان toutan; — **Grasp'ing**, (a.) طوتان toutan; — **haris**; — **tamâ'kyâr**; — **Grasp'ingly**, (ad.) حرصه hursla; طعمه tamâ'la.

Grass, gras, (n.) اوت ot; چمن chimen; چمن قايلاق chayur; (v.a.) چمن قايلاق chayur ol.; — **green**, (a.) چمن chimenli; يمشيل yem-yeshil; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

mōte; foot, mōōn, shut; mūte, very, tū چيوو; ch چ, sh س, lh ش, zh ذ, zh ڙ [GRA-GRI]

(n.) تازی tazı; (ma) غرب mouhar-rib, — Grayish, (grā'ish) (a.) آجین aqjul, (قیرانطه) (quranta)

Graze, grāz, (v.a.) صیورق suyummaq, اولاتماق otlatmaq, (v.n.) اولاتماق otlamaq, — **Grazier**, (grā'zhēr) (n.) چوبان choban, چلب cheleb

Grease, grēs, (n.) یاغ yâ; (lit.) شحم shahm; (inflammation) قوناق علی qonag illeti- (n.a.) یاغلاماق yâlamaq; — **Greasy**, (grēs'i) (a.) یاغلی yâlu; (lit.) شحمی shahmî, (fig.) کیرلی kirli; — **Greasy'ness**, (n.) یاغ yâ; (یاغلیلق) (yâluqu); (fig.) کیر kir

Great, grāt, (a.) بویوک beuyük; (lit.) کبیر kebir; (big) جسیم jesim; عظیم (vast); (vâst) واسع râsî', (much) چوق choq; حیل haylu; (pregnant) حامله hâmile; (gebe); **the** — (n.pl.) بویوکلر beuyüklər; — **ly**, (ad.) چوق ziyâdesile زیادہ سہلہ pek choq; — **ness**, (n.) بویوکلک beuyüklük; عظمت jesâmet; (fig.) عظمت azamet; — **circle**, (ast) دائرہ عظیمê dâ-ireyi azime; — **circle sailing** عظیمہ دائرہ dâ-ireyi azime seyri.

Greece, grēs, (n.pr.) یونانستان yōunân-istan; — **Grecian**, (grēs'han) (a.) یونانی yōunânî; یونان طردی yōunân tarzu; (n.) یونانی yōunânlu; (scholar) یونانیچہ متخصصی yōunânîje mütahasusu; — **Greek**, (grēk) (a.) یونانی yōunânî; ... یونان yōunân..; (in Turkey) روم roum; (n.) یونانی yōunânlu; روم roum; (language) یونان لسانی yōunân lisânı; یونانیچہ yōunânîje; رومجہ roumja; old قدیم یونانیچہ qadim yōunânîje.

Greed, grēd, (n.) حرص hurs; طمع tamâ'; — **Greedy**, (grēd'i) (a.) حرص haris; (آج کوزلی) hasis; (ach geuzlü); — **Greedily**, (ad.) حوصلہ hursla; طامعہ tamâ'la.

Green, grēn, (a.) یسھل yeshil; (unripe) خام ham; تازہ tâze; (young) کچھ genj; (fig.) تجربہ سبز tejrübesiz; طوی toy; (n.) یسھلک yeshillik; (plot) چایر chayur; (cooking) سبزه sebze; (pl.) یسھلک yeshillik (-ler); (v.a.) یسھلندیرمک yeshillendirmek; — **ly**, (ad.) (عمیجہ) (ajemije); — **ness**, (n.) یسھلک yeshillik; (fig.) طویلک toylouq; (ajemilik); (freshness) تازلک tâzelik; —

back, (n) (fig.) کاند مارہ kyâd para; — **finch**. اسپینوز ispinoz; — **gage**, (n) (bot) بارداق اردی bardaq eriy; — **grocer**, سبزهجی sebzeji, (دورزہوانجی) (zerzevatju), ماناو manav; — **horn**, (ajemi); — **house**, (ajemi); — **ser**, limonlouq; — **room**, آقور odası; — **Green'ish**, (a) یسھلیسی yeshilimsi

Greet, grēt, (v.a.) سلاملاقی selâmlamaq; استقبال istiqbâl et., (congratulate) تبریک et; — **Greet'ing**, (n.) سلام selâm, التفات iltifât; (welcome) استقبال istiqbâl; تبریکات tebrikyât; **heartly** — حرارتی استقبال harâretli istiqbâl; حسن قبول hüsnu qabûl

Gregarious, gre-gā'ri-us, (a.) کومه kiime حالندہ (-yashar); مجتمع müjtemi'.

Gregorian, gre-gō'ri-an, (a) غره غوار... gregouvar...; — **calendar**, تقویم افرنجی taqvimî efrenjî; غره غوار تقریمی gregouvar taqvimî.

Grenada, grē-nā'da, (n.pr.) غره ناٹہ grenata.

Grenade, gre-nād', (n.) (mil.) خنجره hounbara; بومبا bomba; — **Grenadier**, (-a-dēr') (n.) خنجرہجی hounbaraju.

Grey, grā, (see) Gray.

Gridiron, grid'i-urn, (n.) اسقارہ uzgara; (mar) قیزاق quzaq

Grief, grēf, (n.) درد derd; کدر keder; اضطراب uzturâb.

Grieve, grēv, (v.a.) مکدر mükedder et.; اضطراب müte-essir et.; مکدر mükedder ol.; — **Grievance**, (grēv'ans) (n.) کدر keder; اضطراب uzturâb; (hardship) شکایت haqsuzluq; (complaint) shikyâyet, — **Grievous**, (grēv'us) (a.) حقیق haqsuz; الیم elim; — **Grievously**, (grēv'us-li) (ad.) ظالمانہ zalâmâne; شدتله shiddetle; — **Grievousness**, (grēv'us-nes) (n.) اضطراب uzturâb; elem; (misfortune) فلاکت felâket; وخامت she-âmet; (graveness) vahâmet.

Grill, gril, (n.) اسقارہ uzgara; (v.a.) اسقاراسونی yapmaq; غریل grill; قیزارتقی quzartmaq; — **room**, روم gril rûm; — **Grillade**, (gril'-âd) (n.) اسقارہسی uzgarasu.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

mōle, foot; mōon; shut; mūte, very. tū چيوو ch چ, sh ش; th ث, /h ذ, zh ز [GRO-GUA]

Grotesque, grō-tesk', (a) قبا qaba; garib غريب (n.); grotesk غروتهسك (n.); (eshkyāli ajibe) (اشكال عجيبه).

Grōtes'quary, (-tes'ker-i) (n) غرابت garābet; (ajib evzā') (عجيب اوضاع)

Grotto, grot'ō, (n.) اين in; مغاره ma-ghara

Ground, grownd, (n) زمين zemīn; (earth) yer يەر; topraq; (land) arsa; (pl) arāzi; (mar) dib; (reason) sebeb, اساس esās; (art) zemīn (v.a.) تأسيس ta'sis et.; binā et.; qourmaq; (art) zemīn yapmaq; (coat) eurtmek; qapla-

maq; above — فوقاني fevqānī; (fig.) ايلرلهده meyda; to gain — ايلرلهده

ilerlemek; (fig.) ehemmiyyet kesb et.; — floor, زمين qatu; — plot, binānun zemini; — rent, ijaarə-i vaqfiyye; — sill, taban deushemesi; — swell, (mar)

temel; (fig.) esās; (pl) esās; — Ground'less, (a) (fig.) esāsuz; sebezis; — Grounds, (dz) (n.pl) tortou; posa; (coffee) telve

Ground, grownd, (a) arilish ezilmish; chekilmish (توز) (toz).

Groundsel, grownd'sel, (n.) (bot) qanarye otu.

Group, grōp, (n.) gouroup; kume; (pers) hey-et; (v.a.) gouroup yapmaq; toplamaq

Grouse, grows, (n.) يابان خروسی yaban horozu.

Grove, grōv, (n.) qoroulouq; ājlūq.

Grovel, grov'el, (v.n.) sürünmek; zelif ol.; — Grov'-elling, (-'el-ing) (a.) zelif; — süflü.

Grow, grō, (v.n.) beuyümek; (bot.) sümek; (lit.) neshvü nümâ boulmaq; (become) iyileshmek; to — better salâh boulmaq; to — worse fenâlashmaq; vahâmet kesb et.; — Grown up, (grōn) (a.) beu-

yük, — Grower, (grō'er) (n.) yetishdiriji; (lit.) müstahsul; chiftji; — Grow-

ing, (grō'ing) (a) beuyüyen, (fig.) artan; (n.) beuyüme; yetishme.

Growth, grōth, (n.) beuyüme; (lit.) neshvü nümâ; (progress) teraqqi; inkishâf; (fig.) mah-soul; of native yerli mah-soulü; (pl) mah-soulâtu dâhiliyye, of his own kendi yetishdirdiy...

Grub, grub, (n) qourd, bejek; (v.a) qazmaq; (root) seukmek; (v n) qazmaq; (fig.) yoroulmaq; (eat) yemek; — Grubber, (grub'er) (n.) chapa; taraq

Grudge, gruj, (n.) kin, garez; adâvet; (v.a.) adâvet geustermek; kin beslemek; (dis-content) beyenmemek; (seuylenmek); — Grudgingly, (gruj'ing-li) (ad.) beyenmeyerrek; seuylenerek; (vuruldanaraq).

Gruel, grō'el, (n.) chorba.

Gruesome, grō'sum, (a.) müd-hish; qorqounj; elim; zâlim; feji';

Gruff, gruf, (a.) boghouq; (fig.) qaba; (stern) sert; —ly, (ad.) qabaja; — ness, (n.) boghouqlouq; (fig.) qabaluq.

Grumble, grum'bl, (v n) seuylenmek; (vuruldanmaq); — Grum'blingly, (-'bl-ing-li) (ad.) seuylenerek; (vuruldanaraq).

Grunt, grunt, (n.) hurultu; horoulou; (v n.) horouldamag

Guarantee, gar-an-tē', (n.) garranti; te'minât; (pers) kefil; (v.a.) te'min et.; — for, (e-) kefil et.; — (e-) kefil ol.; — Guarantee'd, (te'd) (a) te'minâtlu; (jud.) mükeffel; —

[GUA-GUL] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge, cārd, red, mē, hēr, in; mine;

against (e) qar-shu te'mîn edilmish; «railway» «تأمیناتی» te'mînâtlu shimen-difer, — **Guaranty**, (gar'an-tı) (n) «تأمینات» garanti, te'mînât: (jud) «تأمینات آقچەسی» kefâlet; — **fund** «تأمینات آقچەسی» te'mînât aqchesi; (fin) «تأمینات آقچەسی» te'mînât aqchesi to give — «تأمینات آقچەسی» kefâlet et.; — **kefil** ol

Guard, gârd, (v.a.) «محافظة» mouhâfaza et, «بکلمه» beklemek; (n) «محافظة» mouhâfaza «وقایه» suyanet; (fig) «توبنجی» (man) bekji • (mil) nebetji, (pl) «عساکر» asâkiri «طابوری» mouhâfuzu; (coach) «قوندوکتور» qondük-teur; (caution) «تیقظ» teyaqqouz; «تیقظ او» to be on one's — müteyaqquz ol «احتیاطی» ihtiyât-lu boulounmaq, «دقت» diqqat et; — **ship**, «محافظة سفینه» mouhâfuz sefine; — **Guard'ed**, (d'd) (a) «محفوظ» mahfûz, «تیقظ» mouhâfazalı; (cautions) «تیقظ او» müteyaqquz, «احتیاطی» ihtiyâtlı: — **Guard'edly**, (d'd-li) (ad) (fig) «احتیاطی» ihtiyâtlı; «احتیاطی» ihtirâzla; — **Guard'ian**, (n.) «گاردیان» gardiyan; «بکچی» bekji, «مدافع» mouhâfuz; (fig) «مدافع» müdâfi; (lit.) «نیهببان» nighbân; (jud) «مدافع» vâsi; «ولی» veli; — **angel** (lit.) «ملائکة» melekis-suvâne; «محافظة ملک» mouhâfuz melek; (fig) «مدافع» hâmi; — **Guard'ianship**, (n) «گاردیانلق» gardiyanluq; «محافظةلق» mouhâfuzluq; (fig.) «مدافع» himâye; — **Guard'less**, (a.) «مدافعەسز» mouhâfazasuz; «مدافعەسز» himâyesiz.

Gudgeon, guj'un, (n.) (fig) «احق» ah-maq; «سرسیم» sersem; (v.a.) «آلداتماق» al-datmaq

Guess, ges, (v) «تخمین» tahmîn et; «تخمین» zann et.; (n.) «تخمین» zann: «تخمین» tahmîn; (lit.) «قرینه» qarîne; I — «تخمین» zann ederim; — **work**, (n.) «تخمین» tahmînî ish: «تخمین» zanla hareket, — **Guessingly**, (ges'-ing-li) (ad) «تخمین» tahmînle, «قرینه» qarîneyle; «تخمین» zanla.

Guest, gest, (n.) «مسافر» misâfir: — **chamber**, «مسافر اوداسی» misâfir odasu.

Guide, gîd, (v.a.) «یول کوسترمک» yol geus-termek; «یول رهبرлік» rehberlik et; «یول» yol

sevq et; (n) «رهبر» rehber, — **book**, «رهبر» rehber (-kitabu), — **post**, «یول» yol müsh-iri; «ایشارت» ishâret, — **Guidance**, (gid'ans) (n.) «تسویر» sevq (lit.) rehber; (act) «تسویر» tenvîr, «ایرشاد» irshâd, — **Guideless**, (gid'les) (a.) «رهبرسز» rehbersiz.

Guild, gîld, (n.) «جمیعت» jem-iiyyet; «برلک» birlik, «درنک» dernek, «لونجه» (lonja), — **hall**, «جمیعت مرکزی» jem iiyyet mer-kezi • (London) «شهراماتی» shehr emâ-neti

Guile, gîl, (n.) «حیله» hîle; «دسسە» desîse; — **Guileless**, (gil'les) (a) «حیلهسز» hî-lesiz, «صافی» samîmî; «صاف» sâf.

Guilt, gîlt, (n) «جرم» jûrm; «قیاحت» qabâ-hat, «قصور» qousôur; — **Guilt'iness**, (n.) «مسئولیت» mes-ôu-liyyet, «جرمیت» müjrimiyvet; — **Guilt'less**, (a.) «قیاحتسز» qabâhatsiz; «معصوم» mâ'sôum; — **Guilt'y**, (-i) (a.) «قیاحتی» müjrim; «مسئول» mes-ôul; «اعتراف جرم» qabâhatlı, to plead — «اعتراف جرم» i'tirâfu jûrm et; to plead not — «جرمی» (جرمی) inkâr et; «معصومیتی» mâ'sôumiyyetini id-dâ et. •

Guinea, gin'i, (n) «گینه» gine; (n) «گینه» gine

Guipure, gē-pōūr, (n.) «کیپور» kipür.

Guise, giz, (n.) «قیافت» qiyâfet; (lit.) «کسوه» kisve; «طرز» tarz

Guitar, gi-târ, (n.) «کیتاره» kitâra

Gulf, gulf, (n.) «کورف» keurfes; (abyss) «اوچوروم» ouchouroum; «قویو» qouyou; «گرداب» girdâb; — **G-Stream**, (-strēm) «کورف آقینتسی» keurfes aqu-n-tusu.

Gull, gul, (n) «مارطی» martu; (trick) «حیله» hîle; «اوپون» oyoun; (pens) «صافی» sâf; (v.a.) «آلداتماق» aldatmaq; — **Gullible**, (gul'i-bl) «بون» beun; «صافیل» sâfdil; — **Gullibility**, (gul-i-bl'i-ti) (n.) «صافلق» sâflıq; «بونلک» beunlüt.

Gullet, gul'et, (n.) «بوغار» boghaz; «جرا» mejrâ

Gully, gul'i, (n.) «اوپوق» oyoun; «چوقور» chouqur; «جرا» mejrâ; (v.a.) «اویتق» oymaq; «یارق» yarmaq; — **hole**, «لغ» lâ'm âzu; «باجه» baja.

Gulp, gulp, (n.) «یودوم» youdoum; «آغز» âz dolousou; (v.a.) «یوتق» yout-maq.

(For Turkish pronunc.) past. lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon, shut; mūte, very; tū جيوو; ch ش; sh ث; th ذ; zh ث [GUM-GYV]

Gum, gum, (*n*) صمغ zamq. (*v.a*) صمغلاماق zamqlamaq. ياپوشدۇرماق yapushdurmaq; — **arabic**, عربي zamqu arabi; — **Gummy**, (gum'i) (*a*) ضمعي zamqlu; (*fig*) ياپوشغان yapushgan, (چاقلى) (chapaqli)

Gum, gum, (*n*) (*ana*) ديش اتلى dish etleri; — **boil**, (*n*) ديش اتلى التهابى dish etleri iltihabu.

Gumption, gump'shun, (*n*) درايت di-râyet

Gun, gun, (*n*) توپ top; (*rifle*) توپنىك tüfek; (*v.a*) توپ قويۇق top qomaq; اتقى top tâ'biye et.; (*v n*) اتقى atmaq; — **great** — **endacht** et.; **great** — **beuyük** top; (*person*) غامبۇط mühim adam; — **boat**, غامبۇط ganbot; — **carriage**, توپ Arabası top arabasu; قۇنداق qoundaq; — **cotton**, پامۇق pamouq barutu; — **metal**, غان مەتل gan metal; — **powder**, توپ بارۇتى top barutu; — **shot**, توپ مەنزىلى top menzili; (*with in*) توپ مەنزىلى دائىرەسى top menzili dâhilinde; — **smith**, توپچى اوستەسى topjou oustasu; (توپچى اوستەسى) توپچىكى tūfekji (-oustasu); — **stock**, دىبىجك dibjik; — **Gunner**, (gun'er) (*n*) توپچى topjou; — **Gunnery**, (gun'-er-i) (*n*) توپچىلىق topjoulouq (-fenni)

Gurgle, gur'gl, (*v n*) غۇرلاقماق gourlamaq; — **Gur'gling**, (*n*) غۇرۇلغۇ gourloutou; مېرىلىق murultu.

Gush, gush, (*v n*) قىشقىرىق fushqurmaq; — **aqmaq**; (*fig*) جوشماق joshmaq; (*n*) قىشقىرىما fushqurma feverân; — **Gush'ing**, (*a*) قىشقىرىغان fushquran; جوشان joshan; (*fig*) جوشغۇن joshgoun.

Gusset, gus'et, (*n*) قولتۇق qoltouq altu; پەش pesh.

Gust, gust, (*n*) (غۇستو) (gousto); ذوق zevq.

(*lit*) ذوق temây'ül, — **Gust'o**, (*o*) (*n*) ذوق zevq

Gust, gust, (*n*) (*blast*) صاعقاسمه esme; صاعقاساغقان sâghnaq, (*fig*) فېرەران feverân; — **Gust'y**, (*i*) (*a*) فۇرتۇنالى furtunalu; سەرت sert

Gut, gut, (*n*) باغرىصاق bârsaqaq; (*pl*) باغرىصاقلار bârsaqlar, مەمە em-â; (*v.a*) باغرىصاقلارنى چىقىرىش chiqarmaq; (*fig*) تەمىزلىمەك temizlemek; (*plunder*) ياغما yâma et.; soyumaq.

Gutta - percha, gut'a-perch'a, (*n*) غۇتەبرقا qouta-berqa.

Gutter, gut'er, (*n*) اولۇق olouq; سۇ يولى sou yolou; مەجرە mejrâ; (*pl*) چامۇر chamour; پىسلىك pislik, — **snipe**, دىلەنجى چوچىقلىرى dilenji chojouqlaru

Guttural, gut'ur-al, (*a*) بوغاردان bo-ghazdan; غۇرتلاقدان gurtlaqdan; (*lit*) خەنجىرى hancherî.

Gu, gi, (*n*) (*mar*) ۋەتەن vento; ۋەتەن qulavouz; (*fig*) مەسخرە masqara.

Guzzle, guz'l, (*v. n*) چوڭ اىچمەك choq ichmek; (آق) (آق) ishret et; (atmaq); — **Guzzler**, (guz'lér) (*n*) اىچماق ayyâsh

Gymnasium, jim-nâ'zi-um, (*n*) جىمناستىق jimnâz; مەكتەپ mekteb.

Gymnastie, jim-nas'tik, (*a*) ... جىمناستىق jimnastiq ..; — **Gymnastics**, (jim-nas'tiks) (*n*) جىمناستىق jimnastiq; (تەربىيە) (terbiye-i bedeniyye); **Gymnast**, (jim'nast) (*n*) جىمناستىق jimnastiq mou-allimi.

Gypsum, jip'sum, (*n*) آچى (طاشى) al-chu (-tashu); كىبرىتىت كەسكى kibrittiyyeti kils; — **Gypsiferous**, (jip-sif'er-us) (*a*) آچىلىق alchulu.

Gyre, jiv, (*v.a*) (*lit*) بىندە bend et.; — **Gyves**, (jivz) (*n. pl*) زىنجىرلەر zin-jirler; (پۇرغانە) (puranga); (*fig*) رەقە rubqa

H

Ha, hā, (int.) ها! ha!.

Habeas-corpus, hā'be-as-koi'pus, (n.) writ of — (احضار امری) (ihzār emri); (استجواب امری) (istijvāb emri)

Haberdasher, hab'er-dash-er, (n.) عطار aqtar; — **Hab'**-erdasher'y, (-er-i) (n.) تحافیه tehâfiye; (خردوات) (hurdat)

Habiliment, ha-bil'i-ment, (n) (pl) اثواب esvâb; البسه elbise.

Habit, hab'it, (n.) عادت âdet; (lit.) اعتیاد i'tiyâd, (zo.) خوی houy; (condit) حال hâl; (lit.) تشکلات teshekkülât; (dress) البسه elbise; (riding-) آت قوستوی at qostümü, (v a.) کیدیرمک giydirmek, — **Habit'ual**, (-bit'ü-al) (a) معتاد mōu'tâd; (ad.) بر معاد ber-mōu'tâd, — **Habit'uate**, (-bit'ü-ât) (v a.) آلبشدیرمک alushdurmaq; — **Hab'itude**, (-'it-üd) (a) عادت âdet; (lit.) اعتیاد i'tiyâd, (pl.) عادات âdât; — **Habitué**, (hab-it'ü-â) (n.) مداوم müdâvim

Habitable, hab'it-a-bl, (n.) اوپوریلر otouroulour; (lit.) قابل سکنا qâbili sükna; — **Habitâ'tion**, (-'shun) (n.) اقامت mesken, (act) اسکان iskyân; (iqâmet).

Hack, hak, (n.) چنتیک chentik; بیره bere; (zo) مارگیر heygir; (fig) اسیر esir; (v a.) چنتمک chentmek; قییمق quymaq; (fig) چارمق charpmaq; — **down** کسمک kesmek; (fig.) بالطلامق baltaġamaq.

Hackle, hak'l, (n.) طراق taraq; (fish) رواق zoqa; (v a.) طرامق taramaq; (fig) پارچهلامق parchalâmaq.

Hackney, hak'ni, (n.) (zo) مارگیر beygir; (a) کیرا... kirâ...; (fig.) میتدل mübtezel; — **coach** کیرا kirâ arabasu.

Hadj, haj, (n.) حج hajj; — **Hadj'i**, (n) حاجی hajju.

Hafiz, hâ'iiz, (n) حافظ hâfuz.

Haft, haft, (n.) صاب sap; قبضه qabza; (v a.) صاب طاقق sap taqmaq; (fig) يرلشدیرمک yerleshdirmek.

Hag, hag, (n.) جادو jadu; (مخوره) (ajôuze).

Haggard, hag'ard, (a.) یابانی yabânî; — **ly**, (ad) وحشیانه vah-shiyâne.

Haggle, hag'ġ, (v a.) چوق بازارلق choq-pazarluq et; (fig.) پارچهلامق parchalâmaq; — **Haggler**, (hag'ler) (n.) حسیس tamâ'kyâr; طمعکار hasis.

Hague, hāg, (n.pr) لاهی lahi; **The — Court**, لاهی (صلح) محکمه سی mahkemesi.

Haifa, hî'fa, (n.pr) حیفا hayfa.

Hail, hāl, (n.) طولو طولو dolou; (v a.) طولویاغق dolou yâmaq; — **stone**, طولو دانه سی dolou tânesi; — **storm**, طولو قورطنه سی dolou furtunasu.

Hail, hāl, (n.) (greeting) سلام selâm; (ashnalıq) (int.) هالو! halo!; (v a.) سلاملامق selâmlamaq, (آشنالغ) (ashnalıq et)

Hair, hār, (n.) قیل qıl; قوی tüy; (head) صاچ sach; — **brained**, (a.) بینسیز be-yinsiz; دلی deli; — **breadth**, (n.) (fig.) برآن bir ân; ریمق remaq; — **brush**, صاچ فورچه سی sach furchasu; — **cloth**, قیل قاش qıl qoumash; — **dresser**, بربر berber; پروکار peroukyâr; — **pin**, صاچسز firkete, — **Hair'less**, (a.) توئیسز tüysüz; — **Hair'y**, (-'i) (a) قیللی qıllu; توئیلی tüylü; صاچلی sachlu.

Halberd, hal'berd, (n.) مزرار muzraq; حره harbe.

Haleyon, hal'si-un, (n.) (zo.) بالقجین baluqjun; مارلی martu; (a) ساکن sâkin; (lit) آسوده âsûde.

Hale, hāl, (a.) دیچ dinj; صاغلام sâlam; (n) خیر hayr.

Half, hāf, (n. & a.) یارم yarum; نصف musf; یاری یاری yaru; (ad.) یاری یاری yaru yaruya; — **done**, (a.) آرمش az pishmish; آرمش از quzarmush; — **hearted**, (a.) لایق lâqayd; صوغوق soghouq; — **mast**, مزه مزه mezestire; — **measure**, یارم تدبیر yarum tedbîr; — **moon**, (ast.) توئیغ terbi';

môte, foot, mōon; shut; mûte; very; tû چيوو ch ج, sh ش; th ت; th د; zh ز [HAL-HAN]

آی yarum ay; (hilâl) هلال: —
pay, (n.) آچيق معاش achuq ma-âshu;
(on-) آچيقده achuqda; غير فعال gayri
fa'âl; — price, (n.) نصف احرث nusf
üjret; (ad.) نصف اجرتله nusf üjretle;
— way, (a.) يارى يول... yaru yol...:
(ad.) اورته-سندھ ortasunda; يارى
yaru yolda; better— (fig.) روجه zevje.
Halki, hal'ki, (n. pr.) (Constantinople)
هاله heybeli ada.
Hall, hawl, (n.) هول hol; (salon)
— mark, (n.) تما damga; (v. a.)
تعلامق damgalamaq.
Halleluja, hal-e-lô'ya, (n.) (rel) حمد
hamd; تحليل tehlil.
Halloo, hal-lô' (int) ! آلو! alô!; (v. n.)
قيشقىرتقى seslenmek; (v. a.)
qushqurtmaq; (fig.) تشويق tesh-
vîq et.
Hallow, hal'ô, (n.) عزيز azîz; (v. a.)
تقدیس taqdis et.
Hallucination, hal-lû-sin-a'shun, (n.)
قوروتقى tahrif; (med) قوروتقى
qourountou; وهم vehm; (phil)
خيال hayâli hiss; — Hallû'cinatory,
(-sin-a-to-ri) (a) وهى vehmî;
تخریق tahrifi.
Halo, hâl'ô, (n.) (ast.) هاله hâle; (rel)
نور nûur; (v. a.) هاله ياپماق hâle yapmaq.
Halt, hawl't, (n.) دوروش douroush; (lit.)
توق tevaqqouf; (v. n.) دورومق dour-
maq; (lame) طوبالامق topallamaq;
(fig.) طوبال tereddüd et. (a.)
طوبال topal; (int) ! دور dour!
Halter, hawl't'er, (n.) ايپ ip; (so)
يولار yular; (v. a.) باغلامق bälamaq.
Halve, häv, (v. a.) ايکيه آيرمق ikiye
ayurmaq, (lit.) تانسيف tansif et.; —
Halved, (hävd) (a.) ايکيه آيريلش
ikiye ayrilmush.
Ham, ham, (n.) جامبون jambon;
بود bood.
Hambourg, ham'bêrg, (n. pr.) هامبورغ
hambourg.
Hamlet, ham'let, (n.) کوی keuy.
Hammer, ham'êr, (n.) چکچ chekich;
طوقاق toqmaq; (arms) خروس horoz;
(v. a.) دوومک deuvmek; (fig.)
اوراشمق ôurashmaq; to bring to the —
ميدانه meydana chuqarmaq; (auc-
tion) مزاد mezad et.; ساتمق satmaq;
— cloth, (n.) اورتو eurtü.
Hammock, ham'uk, (n.) حمامق hamag;
(mar) برانده buranda.

Hamper, ham'pêr, (n.) سب sepet;
کوفه küfe; (v. a.) سبته قويمق sepete
qomaq
Hamper, ham'pêr, (n.) (fig.) مانع mâ-
ni'; حائل hâ-il; (v. a.) مانع mânî' ol,
حائل hâ-il ol
Hand, hand, (n.) آل el; (lit.) دست dest,
(clock's) عقرب aqreb; يلقوان yelqovan,
(mach) مشعر mûsh-ir; (writing) يازى
yazu; حط hatt; (side) طرف taraf,
(persons) علمe amelee; (mar.) افراد efrâd;
طافه tayfa; (v. a.) ويرمک vermek;
ات sevq et; (mar.) سارمق sarmaq;
at — ياقين yaqin; درdest derdest; in—
آلده elde; موجود mevjoud; to take in—
آل ele almaq. der-ouhde
et; — in — آل el ele; برلكده bir-
likde; off — بردن birden bire;
هان hemen, (fig.) دوشونمەدن dūshūnme-
den; on the one — بر طرفه bir ta-
rafdan...; on the other — دىكر طرفدن
diğer tarafdan, under — آلتەدن el
altundan; gizli, — to mouth
(fig.) دوشونمەسز ihtiyâtsiz;
التر يوقارى! — s off! اللى
eller youqaru!; داورانما davranma!;
— bill, بياننامە beyânnâme;
آل کتابى! — book, رساله risâle;
(el kitabu); — cuff, (n.) كلچە ke-
lepje; (v. a.) كلچەلەمەك kelepelemek;
— cart, آل آرابەسى el arabasu; —
grenade, آل خبەرەسى el houmbarasu;
— work, آل ايشى el ishi; (fig.) ايشچىك
ishchilik; اعلاليه 'î'mâliye; — writing,
خطدست (lit.) el yazusu; آل يازيسى
hattu dest.
Handicap, hand'i-kap, (n.) هەندى كەپ
hendi-kep; مانە māni-a; (fig.) مشكلات
mūshkūlât; (lit.) مانە mevānî'; (v. a.)
mūvāzene yapmaq; (fig.)
(e-) مانە ishkyâl et.; مانە mānî' ol.
Handieraft, hand'i-kraft, (n.) صنعت
san-at; — sman, (n.) اصناف esnâf;
ارباب erbâb.
Handiwork, hand'i-wurk, (n.) آل ايشى
el ishi; صنعت san-at.
Handkerchief, hang'kêr-chif, (n.)
مندی mendil; (for neck) آتقى atgu.
Handle, hand'l, (n.) صاپ sap; قولپ
qoulp; (door) طوقاق toqmaq; (fig.)
قوللاشق bahâne; (v. a.) قوللاشق
qoullanmaq; اداره idâre et.; (com.)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[HAN-HAR] (انكليزجه كلك تلعفي ايجون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in, mine;

معامله mou-âmele yapmaq; (*dis-* cuss) ايصاح müzâkere et., ا. müzâh et; (*vu*) دوقتمق doqounmaq; — **Hand'ler**, (*n.*) ارباب erbâb; — **Hand'-ling**, (*n.*) استعمال isti'mâl, اداره idâre, (*fig.*) معامله mou-âmele

Handsel, hand'sel, or han'sel, (*n.*) پي pey; (ستتاج) (siftah)

Handsome, han'sum, (*a.*) گوزل güzel, (*pers*) ياقيشقلي yaqushuqlu, (*lit.*) متناسب mütenâsib; (*generous*) بول bol; اي iyî, (*lit.*) سمحانه semihâne; — **ly**, (*ad.*) لطيف موردنه latîf sôuretdé, (*lit.*) گوزللك zarîfâne, — **ness**, (*n.*) گوزللك güzellig, لطافت letâfet, (*fig.*) سخاوت sehâvet; سباح semâhat, ne-jâbet.

Handy, hand'i, (*a.*) قوللانيشلى qoulla-nushlu; (*skilful*) ماهر mâhir; بيجريكلي bejerikli; — **Hand'ily**, (-'i-li) (*ad.*) ماهيره mâhirâne, — **Hand'iness**, (*n.*) هئر hûner; مهارت mehâret

Hang, hang, (*v.a.*) آسمق asmaq; (*lit.*) طاقق taqq; (*pers.*) آسمق asmaq; صلب salb et, (*vn*) آسيلمق asulmaq; صارقق sarqqmaq; (*fig*) معلق mou-allaq ol; — **back** (*fig.*) گري طورمق geri dourmaq; يايشمق on — **on** يايشمق ya-pushmaq; (*fig.*) باغلامق bâlanmaq, (*voriv*) صيقمق suqqmaq; تعجيز tâ-jiz et; — **over** صارقق sarqqmaq; آنامق abanmaq, — **together** (*fig.*) متجداو. — **müttehîdol**, — **dog**, (*n.*) بى biri birine merbûut ol.; — **er**, (*gér*) (*n.*) چنگل chengel; قانجه qanja; — **on** (*n.*) صبرناشاق sur-nashuq; دالقاوق dalgavouq; (*lit.*) كاسه لىس kyâse-lis, — **Hang'ing**, (*ging*) آسيلمق asulu; (*fig.*) آسيلمق asulmaya lâyuq; (*n.*) آسيلمق asulma; (*pl.*) آسمق asgu; پردلر perdeler; — **Hang'man**, حلال jellâd; — **Hang'-nail**, (-'nâl) شيطان شيرناغى sheytan turnâ.

Hank, hangk, (*n.*) قانقال qangal; طوره toura; (*fig.*) ربطيه rabtuye.

Hanker, hangk'ér, (*vn*) آردو ar-zôu et; حسرت hasret çekmek, — **Hank'ering**, (*n.*) حسرت hasret; اشتياق ishtiâyâq.

Hanover, han'o-ver, (*n.pr*) هانوره hanevre.

Hap, hap, (*n*) تصادف tesâdüf; طالع tâ li'; (*vn*) (واقع) اولق (vâqî') olmaq — **Hazard**, (*n.*) بخت baht; هورات zoughûrât, (*a*) راست گاه rast gele tesâdüf; — **Hap'less**, (*a*) بختسز tâlî'siz, باhtsuz.

Happen, hap'en, (*vn*) اولق olmaq صادى vâqou' boulmaq, وقوع يولق tesâdüf et

Happy, hap'i, (*a*) مسرور mes-ôud bahtiyâr; (*lucky*) موفقيتي mou vaffaqiyyetli, — **Happily**, (hap'-li) موفقيته mes-ôudâne, مسرورانه (*ad.*) موفق شكر! (int) choq shükûr'; — **Happiness**, (hap'i nes) سعاد se-âdet; بختيارلى bah tiyârluq

Harangue, ha-rang', (*n*) نطق noutq (*lit.*) خطابه hutâbe; (*v.a.*) طلق سويلمك noutq seuylemek.

Harass, har'as, (*v.a.*) صيقمق suqqmaq يورمق yormaq; (*lit.*) يزارa. bizâr et.

Harbinger, här'bin-jer, (*n.*) خبرى ha berji; (مؤدجى) (müjdeji); (*fig.*) علامت alâmet

Harbour, här'bur, (*n.*) ليمان liman مرسا mersâ, (*fig.*) التحاكه iltijâgyâh mouhâfaza et.; عافيه himâyê et; (*indulge*) ترويح tervij et. (*vn*) التحاا. barunmaq; iltijâ et.; — **master**, ليمان رئيسى liman re isî; — **Har'bours**, (-'bur-ér) (*n.*) معين mou-in; هامي hâmi; مظاهر mou zâhir.

Hard, härd, (*a.*) سرت sert; قاتى qatu (*sci*) صلب soulb; (*difficult*) كوج güch âr; آغر âr; (*severe*) سرت sert; آغر âr; شديلى shiddetli; (*painful*) حققسز haq suz; اليم elim; (*rigorous*) چتين chetin (*industrious*) چاليشغان chalushgan; مال fa'âl, (*ad.*) شدتلى shiddetle; (*fig.*) نوچلكله güchlükle; (*closehly*) يقين yaqun; ك pek. — **ly**, (*ad.*) چوق choq; shiddetle; كچلكله güchlükle; (*scarcely*) همان هيج hemen hich anjaq..; مستبعد müsteb-ad; — **ness**, (*n.*) شدت sertlik; (*fig.*) مشكلات müşkü lât; meshaqqat; — **by**, (*ad.*) (ك) ياقين (in-) yanunda; — **up**, (*ad.*) (*fig.*) رصه آلابانده suquntuda; (*mar.*) لى صيق (a.) orsa alabanda; — **fisted**, (*a.*)

mōte; foot; mōōn, shut. mūte very. tū جيوو; ch چ, sh ش; th ث; zh ژ [HAR-HAR]

eli suqu; جرى jīmri; حسيس hasis; —
hearted, (a) قاتى يوكلى qatu yū-
rekli; مەرتەس merhametsiz. — lab-
our, (lit.) خىدمەتات hīdemātu shāq-
qe, (jud.) كۆرك حىزاسى kūrək jezāsū. —
money, مەدەنىي ۋەزە mādēni para, (pl)
meskyōukyât, — ware, (wār) (n pl) مەدەنىي اشيا mā'denī eshyâ.
— water, آجى سۇ aju sou; — Hard'en,
(v.a) سەرتلەشدرمەك sertleshdirmek, (firm)
پەكەشدرمەك suqushdirmek, (v.n.) قاتىلاشق qatu-
lashmaq; سەرتلەشمەك sertleshmek, (scr)
tesallüb et; — Hard'ening,
(n.) قاتىلاشمە qatulashma; — Hards,
(hārdz) (n pl) كۆتۈر qutuq, كەنەز ke-
nevīr, — Hard'ship, (n.) (fig.) غەدر gadr;
خەسەتلىق haqsuzluq; ئىزىزەت ur-
turâb.

Hardy, hārd'i, (a) خەسەتلىق jesōur; (resol-
ute) يولماز yulmaz; (lit.) ئەزىمەت azim-
kyâr; (enduring) پەشكەن pishkin; مەتەم-
mūtehammil; — Hard'ily, (-i-li)
(ad) مەتەنە jesōurâne; (fig.) مەتەنە
metânētle; تەمەنەل tehammülle; —
Hard'iness, (n.) خەسەتلىق jesâret; (fig.)
مەتەنە metânētle; تەمەنەل tehammül;
پەشكەنlik pishkinlik.

Hare, hār, (n.) تاۋشان tavshan; —
brained, (a.) سەسەم sersem; — lip-
ped, (a) يارىق دوداقلى yaruq doudaq-
lu, دوداقلى يارىق doudâ yaruq.

Harem, hā'rem, (n.) حەرم harem.

Hark, hār, (v.n.) دېگەمەك dinlemek;
(int) دېگە! dour!; دېگە! dinle!.

Harlequin, hār'le-kwin, (n.) خەقەمەز
hoqqabaz; (palyâcho) (الياچو): (fig.)
soytaru; — Har'lequinade,
(le-kwin-ād) (n.) خەقەمارلىق hoqqabaz-
luq; سويتارىلىق soytaruluq.

Harlot, hār'lot, (n.) فاحشە fāhishe; —
Har'lotry, (-ri) (n.) فاحشەلىك fāhishe-
lik.

Harm, hārm, (n.) زەررە zarar; قەتلىق fe-
nâluq; (v.a) زەررە وىرمەك zarar ver-
mek; (fig.) زەررە ۋەزە zararu ol.; (fig.)
fenâluq et; it does not — زەررى (ئە)
(ئە) زەررى (ئە) zararu yoqdour; يوقدۇر
te'sir etmez; — Harm'ful,
(-fōol) (a.) مەزىر mōuzur; فەنâ; —
Harm'fully, (-fōol-i) (ad.) مەزىرەتدە
mōuzur sōuretde; — Harm'ful-
ness, (-fōol-nes) (n.) مەزىرە mazar-
rat; قەتلىق fenâluq; — Harm'less,

(a) زەررسىز zararsuz, — Harm'lessly,
(-les-li) (ad.) زەررسىزە zararsuzja,
مەسۇمە māsōumâne; — Harm'less-
ness, (-les-nes) (n.) زەررسىزلىق zarar-
suzluq, (fig.) مەسۇمىيەت māsōumiyet.

Harmonic, har-mon'ik, (a) ئەنگىلى
âhenkli, (n pl) ئەنگەن ۋەزەتات âhenki
esvât, — motion, ھەرىكەت tǎlfiye,
kētī tǎlfiyye, — proportion, نەسب
hareketi nisbeti tǎlfiyye; — Harmon'-
ica, (-ik-a) (n.) ئارمونىك armonik

Harmony, hār'mo-ni, (n.) ئەنگە âhenk;
(lit.) (hūs-nū-) imtizâj; —
Har'monize, (-iz) (v.a) ئەنگە وىرمەك
âhenk vermek; (lit.) تەلەف tǎlfi et;
(v.n.) imtizâj et, — Har-
mō'nious, (-ni-us) (a.) ئەنگەلى âhenk-
li; (lit.) ئەنگەدار âhenkdâr.

Harness, hār'nes, (n.) قوشۇم qoshoum;
تاقۇم taqum; (v.a) قوشۇق qoshmaq;
دونەت donatmaq.

Haroun, hār'ōon, (n pr.) ھارۇن hār-
rōun; H — 'al-Rashid, (-er-ra-
shēd) ھارۇن الرشىد hārōunūr-rēshid

Harp, hārp, (n.) ھارپ harp; (v.n.)
ھارپ چالماق harp chalmaq; (fig.) ھارپ
چالماق harp chalmaq; (lit.) ۋەزەتات
ouzatmaq; (lit.) ۋەزەتات utnâb et;
— Harp'ist, (n.) ھارپىست harpist.

Harpoon, hār-pōon' (n.) زىپقەن zup-
qun; (v.a) زىپقەنلاشق zupqunlamaq;
سابلماق saplamaq.

Harpy, hār'pi, (n.) (fig.) شەرت shirret;
(zo.) ئالەم doghan.

Harrow, hār'ō, (n.) (agr) تېرىق tur-
muq; سورت taraq; (v.a) سورت
سورت sūrmek; (fig.) سورت تارماق
parchalamaq; ۋەزەتات ۋەزەتات
ousandurmaq; — Harrowing, (har'ō-ing)
(n.) تارماق tarama; (a.) ئەلەم elim; (lit.)
dilsōuz

Harry, hār'i, (v.a.) ياغا yāma et;
(fig.) تەھرىب tahrīb et; اشكەنجە
ishkenje et.

Harsh, hārsh, (a.) سەرت sert; آجى aju;
(fig.) قەتلىق qaba; (lit.) ھەشەن hashin;
ly, (ad.) سەرت سەرت sōuretde;
(lit.) ھەشەنە hōushōunetle; — ness,
(n.) سەرتلىك sertlik; آجىلىق ajuluq; (lit.)
ھەشەنە hōushōunet.

Hart, hār, (n.) كەيىك geyik; قارەجە qā-
raja, — Hartshorn, (hārts'hōrn) (n.)
كەيىك geyik boynouzou; (chem)
amonyaq (مەھلۇلى) (mah-lōulū)

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[HAR-HAW] (انگلیزجه کلماتک تلفظی آچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mīne,

Harum-scarum, hā'rum-skā'rum, (a) حاروم-سکاروم qachuq; (ظیر زوپ) (zur zop).

Harvest, hār'vest, (n) حصاد hasād, harman حرم, mahsōul محصول (fig.) بیجمک netije, semere بمره (v.a.) bichmek, hasād حصاد, (fig.) اقتطاف istihsāl et.; (lit.) iqtitāf et.; — **home**, harman حرم sonou; (fig.) ضیافت zuyâfet; — **man**, oraquju اوراخی, hasâdju حصادی, moon بدر حصاد bedri hasād.

Hash, hash, (n) قیسمه quyma; (v.a.) قییم quymaq; **to make a — of** (تی) (ئی) harâb et.; (i-) خراب a. berbâd et..

Hasp, hasp, (n) کندی kened; کوپری keuprû; (v.a.) طاقی taqmaq, کندله‌مک kenedilemek.

Hassock, has'uk, (n) یاصدیق yasduq; مندر minder.

Haste, hâst, (n) عجله ajele; (lit.) شدت isti'jâl et.; (vehemence) shiddet; **make —**! ! چابوق chabouq!; (haydi!) — **Hasten**, (hâs'n) صیقشدیرمق su-qushdurmaq, (v.n) عجله ajele et; — **Hastily**, (hâst'i-li) (ad.) عجله ajeyle; (char chabouq) (چارچابوق); (fig.) شدت shiddetle; — **Hasty**, (hâst'i) (a) عجله ajele; چابوق chabouq; (pers.) عجول ajôul, حدتلی hiddetli; — **pudding** لاپه lapa.

Hat, hat, (n) شاپقه shapqa, — **band**, شاپقه قوردله‌سی shapqa qordelesi; — **box**, شاپقه قوطوسی shapqa qoutousou.

Hatch, hach, (n) قابو qapu; (mar.) لومبار قاباغی qaporta âzu, lounbar qapâ; (v.a.) قابامق qapamaq; — **way**, (n.) (mar.) لومبار قاباغی lounbar âzu; قابورطه qaporta.

Hatch, hach, (n.) قولوچقه qou-louchqa; (pl.) پیلچلر pilichler; (v.a.) قولوچقه یاتیرمق qoulouchqa yaturmaq. (v.n) قولوچقه یاتماق qoulouchqa yatmaq.

Hatchet, hach'et, (n.) بالطه balta; ساطیر satur.

Hate, hât, (n.) کین kîn, نفرت nefret; (v.a.) نفرت nefret et.; — **Hate'ful**, (hâ'toöl) (a.) منفور menfôur; کیره ke-rih; (manifesting) کیندار kindâr; nefretli; — **Hate'fully**, (hâ'toöl-i) (ad.) نفرتله menfôur sôuretdé; nefretle; — **Hâter**, (n.) دشمن dushman; (lit.) متنفر müteneffir; — **Ha-**

tred, (hâ'tred) (n.) کین kîn; عداوت adâvet, نفرت nefret.

Hatter, hat'er, (n) شاپقه‌چی shapqaju

Haughty, haw'ti, (a.) مغرور mâgrôur; kibirli کبرلی, azametli عظمتی; — **Haught'ily**, (hâ'ti-li) (ad.) مغرورانه mâgrôurâne; عظمتله azametle; — **Haught'iness**, (n.) غرور gourôur; کبر kibir; عظمت azamet.

Haul, hawl, (n.) چکدش çekish; (وولی) (volî), (fig.) منفعت menfât, (v.a.) vira ویرا, (mar.) چکمک çekmek; سیرا. (fig.) orsa اورسا. (sail) seyr et; — **Haul'age**, (hâ'aj) (n.) یدک çekish; جر jerr; (charge) jerriyye جریه yedek ijtreti اجرتی

Haunch, hawnsh, (a) قالچه qalcha.

Haunt, hawnt, (v.a.) دوام devâm et.; (suqu-) tâqib et.; (صیق) تعقیب a. zuyâretgyâh; — **Haunt'ed**, (td) (a.) تکین tekîn; دکل perili پرلی; — **Haunt'er**, (n.) مداوم mü-dâvim

Have, hav, (v.a.) مالک mâlik ol.; اولماق olmaq; (hold) toutmaq; — **at** (ه) اتولماق; (e-) atulmaq; (ه) اتولماق; (e-) hüjôum et; — **it out** بیتیرمک; (i-) bitirmek; (تی) خل a. hall et.; — **on** کیمیک giymek, (lit.) ترجیع a. lâbis ol.; — **rather** terjih et.; — **Have'ing**, (n.) مال mal; اطوار emvâl; (manners) olmasu اولمسی, been حسبه لهسی; — **old** oldundan; — **been** «satul-mush» اولدیغندن; «ساتیلش» oldundan.

Haven, hâ'vn, (n.) لیمان liman; مرسا mersâ; (fig.) ملجأ melje'.

Haversack, hav'er-sak, (n.) طوربه torba; (mil) چانطه chanta

Havoc, hav'uk, (n.) خسار hasâr; (pl.) tahrib tahribât; (v.a.) تخریب a. rib et..

Hawk, hawk, (n.) (zo.) آتاجه atmaja; شاهین shâhin; (v.n.) آلامق avlamaq. **Hawk**, hawk, (v.n.) (throat) توكورمک tükürmek; (v.a.) (sell) ساتماق satmaq; گزدرمک gezdirmek; باغرمق bârmaq

Hawker, hawk'ër, (n.) سیار ساتچی sey-yâr satuju; (hunter) آوی avju

Hawse, hawz, (n.) — **holes**, (mar.) locha دلکری; — **pipe** locha. لوجه

mōte; foot, mōōu, slaut, mūte; very, tū چيرو ch چ, sh th, th sh; zh ٽ [HAW-HEA]

Hawser, haz'er, (n.) قابو yoma; قابو qablo, — laid, (a) اوروئش eurül-müşh, — bukulmuşh.

Hawthorn, haw'thorn, (n.) قاره چالی qara chalu

Hay, hā, (n.) (قوری) اوت (qourou-) ot, (v.a.) قوروتماق qouroutmaq; — cock, بیعی ot yughunu.

Hazard, haz'ard, (n.) باخت baht, تصادف tesādūf; (risk) مخاطره mouhātara; (mil) سرگذشت sergüzesht; (game) qoumar; (v.a.) باخته حواله a. havâle et; tehlikeye قوتیق qomaq; (v.n.) جرأت a. жүr-et et.; (fig.) girishmek; آتيلمق atulmaq, — Haz'ardous, (-'ard-us) (n.) تهلکلی tehlikeli; مخاطره ای mouhātara; — Haz'ardously, (-'ard-us-lı) (ad.) (haz.) ماجرأ perestâne.

Haze, hāz, (n.) سیس sis, دومان douman; (fig.) پریشانلق perishānluq; — Hāz'y, (-'ı) (a) سیسلی sisli; دومانلی doumanlı; (fig.) مظم mouzlim; — Hāz'iness, (n.) دومان qarartu; قارارتی douman

Haze, hāz, (v.a.) شاشیرتق shashurtmaq, (haz.) اوزمک üzmek.

Hazel, hā'zı, (n.) فندق آتاجی funduq âju; (a.) (colour) قندقی funduqi; — nut, فندق funduq.

He, hē, (pron.) او o; (mōumâ-ileyh); (n.) آدم adam, (n. a) ارکک erkak.

Head, hed, باش bash; قفا qafa; (so) رأس re's; (chief) باش bash; سر ser...; رئیس re'is; (title) عنوان ounvân; (lit.) ser-nâme; (river) منبع menbâ; (beer) کوپوک keupük; (brain) (fig.) عقل aql; باش چمک (v.a.) beyn; باش قفا qafa; basha gechmek: سوق a. sevq et.; اداره idâre et.; (naut.) قارشلامق qar-shulamaq; (v.n.) باش یاپتی bash yap-maq; — or tair یازی طغرا yazu-toura; over — and ears طامش dalmush; بونالمش bounalmush; to go — over heels یوارلاقتی youvarlanmaq; طاقلاق taqlaq qulmaq; — ache, باش صارغی bash ârusu; — band, باشلق sargu; باشق bā; — dress, (n.) باشلق bashluq, (lit.) سربوش serpōush; — fast, (n.) (mar.) باش بالاماری bash palamaru; — land, (بورن) برون bourn; — less, (a.) باشسز bashsuz; — light, (n.) اوك lamba; اوك قنار eun

fener; (mar) پرووا فتاری prouva feneri. — long, (ad.) علی العجله alel ajele; حدتیه hiddetle; — master, سر معیم ser mou-allım, — most, ايك ilk; — office, مرکز اداره merkezi idâre; — piece, باشلق bashluq; (fig.) عقل aql; قفا qafa; — quarters, (n.) (mil) مرکز merkez; (fig.) محافل mehâfil; — strong, (a.) ديك bash, سرکش ser-kesh; — stall, (n.) (so) باشلق bashluq; — stone, کوشه طاشی keushe tashu; (grave) باش (طاشی) bash (-tashu); — Head'iness, (n.) ديك باشلق dik bash-luq; سرکشک ser-keshlik, — Head'ing, باش ser-levha; سر لویه (n.) bash, — Head'y, (-'ı) (a.) دوشونجه سز dū-shünjesiz; عنادی inâdju, (intoxicating) باشه وورر basha vourour; سرت sert

Heal, hēl, (v.a.) ای iyı et.; تدای tedâvi et; (fig.) اصلاح a. uslâh et.; التیام iyileshmek; (lit.) ایافت بولاق iltiyâm boulmaq; — Healing, (n.) ایافت ifâqet; التیام iltiyâm; (act) تدای tedâvi; (a.) شفای shifâlu; (fig.) فائدلی faydalu.

Health, helth, (n.) صحت suhhat; عافیت âfiyet; bill of — (mar) پاتنت patente; صهییه pratiqa; board of — صهییه suhiyye mejlis; your — ! شرفکره ! ! she-refinize !; — Health'ful, (-'fool) (a.) صهی suhhi; (fig.) صاغلام sâlam; — Health'iness, (n.) صحت suhhat; زندهک زندelik; صاغلاملق sâlamluq; — Health'y, (-'ı) (a.) صهی suhhi, (fig.) صاغلام âfiyetde.

Heap, hēp, (n.) یغین yughun; کومه küme; — of چوق bir choq ...; یغمت yugh-maq; (v.a.) کومه سی kümesi; طوپلامق toplamaq; (lit.) جم a. jem et; — Heap'ing, (n.) یغلمه yughulma; بیریکمه birikme; (lit.) تراکم teräküm.

Hear, hēr, (v.) دویق douymaq; ایشتیمک ishitmek; (listen) دیکلمک dinlemek; خبر آلتیق (news) istimâ et.; (lit.) haber almaq; دویق douymaq; (int) ! ishitin !; دویک douyoun !; to be heard, (hērd) ایشدیلک ishidilmek; خبر آلتیق (news) douyoulmaq;

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[HEA-HEA] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr; in, mīne;

haber alunmaq, have you heard of him «اوندن» خبر آلدیکیزی؟ — **Hear'er**, (n) ایشیدن ishiden; سامع sāmī', (pl) دیکامه sāmī-in; — **Hear'ing**, (n) دیکامه dinleme; استماع istimā', (sense) (lit.) سامعه sāmī-a, — **Hear'say**, (sā) (n) مسوعات mesmōu-ât; (a) روایتته rivāyete müste-nid, douyma ...

Hearken, hār'k'n, (v n.) دیکلمک (ع) (e-) (ا) dinlemek, (ه) قولاق ورمک, qoulaq vermek.

Hearse, hers, (n) جنازه آراهه سی jenāze arabasu; — **like**, (a) ماتملي mâtemli; خزين hazîn.

Heart, hārt, (n.) قلب qalb; يودك yū-rek; (affection) کویک geunül; (cards) قوپه qoupa; (bot) کویک geubek; (inward) صمیر zamîr; ایش ich, by — ezber; to learn by — **ache**, (fig.) کدر keder, (lit.) هجران hijrân; — **break**, (n.) الم elem; کدر keder, — **broken**, (a.) الم elemli; مکدر mükedder; (poet) منکسرالبال mejrōuhül-fû-âd; معده münkesirülbâl, — **burn**, (n.) معده mi'de qaynamasu; — **burning**, (n.) (fig.) کین kin; عداوت adâ-vet; — **disease**, قلب خسته لی qalb hastalugh; — **easing**, (a) تسکین teskîn edîji; (lit.) اطمنان utmî'nân-bahsh; — **felt**, (a.) قلبی qalbî; صمیمی samîmî; — **less**, (a.) قلبسز qalbsiz; ظالم zâlim; (courage) جسارتسز jesâretsiz; — **rending**, (a) يك آحيقلى pek ajuqlu; (lit.) ديلش dil-sôuz; استراحت قلب 's ease, (n.) اطمنان utmî'nân; (bot) هرجائی منکشه herjâ-i menekshe; — **sick**, (a.) (fig.) مکدر mükedder; — **sick**, me'yôus; — **Hearten**, (hārt'n) (v.a.) حساتت jesâret vermek; — **Heartily**, (hārt'i-li) (ad) بوتون قلبيله bütün qalbîle; صمیمانه samîmâne; — **Heartiness**, (hārt'i-nes) (n.) صمیمیت samî-miyyet; — **Hearty**, (hārt'i) (a) قلبی qalbî; صمیمی samîmî; (healthy) صاغلان sâlam; (fig.) قوتلی qouvvetli.

Hearth, hārth, (n.) اوچاق ojaq; (fig.) يورد yourd.

Heat, hēt, (n.) حرارت harâret; صیجاقلی sujaqluq; (evitement) شدت shiddet, (fig.) عیرت hurs, (ardour) حری gayret; حرارت harâret, (race) یاریش yarush; musâbaqa; (v.a.) قوشو qoshou, تسخین tes-hîn et; (fig.) قیزشدریقم quzushdurmaq; (v n) ایصیتق usunmaq; — **Heat'ed**, (l'd) (a) ایصیتق usunmush; تسخین ایدلمش tes-hîn edilmish; صیجاق sujaq; — **Heater**, (n.) صیجاق دمیر sujaq demir; (lit.) mūsahhin; — **Heating**, (n) تسخین tes-hîn; (a) ایصیتق usutur; ایصیتقی usutuju; قیزدیریقم quzdurujı; مūsahhin; central — قالدورفر qalorifer.

Heath, hēth, (n.) چالی chalu فوندا founda, (land) چالینق chaluluq; قیر qur.

Heathen, hē'thn, (n & a) دینسز dînsiz کافر kyâfir; — **Heathen'ish**, (a.) باربار kyâfirâne; (fig.) ظالم zâlim; (n.) barbar; — **Heathenism**, (izm) (n.) باربارلیق bar-barluq; ظلم zoulm.

Heather, he'h'er, (n.) فوندا foun-da (-otu); چالی chalu; to set the — on fire مسئله چیقارمق mes-ele chuqarmaq; (yanguna) یانغینه کوروکله کیتمک keurükle gitmek).

Heave, hēv, (v.a.) قالدورمق qaldurmaq; (throw) آتق atmaq; قیرلاتق furlatmaq; (swell) قیقارمق qabartmaq; (out) چیقارمق chuqarmaq; چمک chekmek; (mar.) طورمق vira et; to — to (v n) दौरماق; (mar) فاقه facha et.; (rise) قالمق qalmaq; قابارمق qabar-maq, (vomit) اکورمک enyürmek; قوصمق qousmaq; — **Heav'ing**, (n.) آتیش atush; قابارمه qabarma; (lit.) تلاطم te-lâtoum

Heaven, hev'n, (n.) کوک geuk, سما semâ; (rel.) عرش arsh; (lit.) سوات semâvât; (God) الله allah; (blessing) سعادت اخرویه se-âdeti ouhreviyye; — **born**, (a.) (lit.) سبای semâvî; قودس qoudsî; — **Heavenly**, (hev'n-li) (a.) سبای semâvî; (fig.) صاف sâf; لاهوتی lâhôuti; (ad.) (lit.) قدسیانه qoudsiyâne; — **bodies** (ast) اجرام سبایه ejrâmu semâviyye; — **Heav'enliness**, (n.) (fig & lit) قدسیت qoudsiyyet; علویت oulviyyet.

Heavy, hev'i, (a.) آغر âr: (lit.)

möte, foot, mōon, shut, mūte; very; tū چيوو ch ج, sh ش, th ث; thā, thā [HEB-HEL]

saq'il, (dunouq) گۆچ güch, (müshkül) مشک müshkül; (hesim) حسبه jesim, (fig) عظيم azim, مهمه mühüm, (dun) donouq; عاتل ātul, (fig) گؤۋۋەتli, (indigestible) آغز ār, (a) گۆچ hazmu güch, — hearted, (a) مۇكەدەر mükedder, — lāden, (a) يۈكۈ yūkū, — weight, (a) آغز چىلى ār jüs-seli; (sport) ... آغز سىقلىق ār siqlet; — Heavily, (hev'i-li) (ad) آغز سۈرۈش ār sōuretd; (slowly) آغز آغز ār ār; (very) پەك pek; — Heaviness, (hev'i-nes) (n) آغزلىق ārluq; سىقلىق siqlet; (fig) سۈيۈش suquntu, كەدر keder.

Hebdomadal, heb-dom'a-dal, (a) ھەپتەلى haftaluq ..., (lit) ۋەبۇنى ūsbōu-i.

Hebrew, hē'brōō, (n) (pers) عبرانى ibranī; يەھۇدى yahoudi; (a) عبرانى ibranī; (language) عبرانىچە ibranīje, — Hebraism, (hē'b-ra-izm) (n) عبرانى شېۋەسى ibranī shivesi; — Hebraist, (hē'b-ra-ist) (n) عبرانى عالمى ibranī ālimi; عبرانىچە مۇتەخەسسى ibranīje mütahassusu.

Hecatom, hek'a-tom, (n) قۇربان qourban; (fig) بۈيۈك تەلەت beuyük telefāt; عظيم زايىت azim zāyi-āt.

Hector, hek'tor, (n) قەبە qaba dayu; (v) قەبە قەبە qaba dayuluq et.; (fig) تەجىز tā'jiz et.; — Hectoring, (n) قەبە قەبە qaba dayuluq; (fig) يەيگەرە yaygara; (a) يەيگەرە yaygaraju.

Hedge, hej, (n) چىت chit; چالى chalu; (v.a) چىت چىت chit chekmek; قوشاتماق qoushatmaq, (fig) مۇھافىزە mouhāfaza et.; (v n) ساقلاشق saqlanmaq; — bill, ئاغى baghju pichā; ساطىر satur; — hog, (zo) كىرپى kirpi.

Hedjaz, hej-āz', (n.pr.) حەجاز hijāz.

Hedonism, hē'dō-nizm, (n) (phil) زەۋقىيە zevqiyye (-mesleki); — Hedonist, (n) (phil) زەۋقىيە zevqiyyeji.

Heed, hēd, (n) دىققەت diqqat; (lit) اھتىام ihtimām; (v.a) دىققەت diqqat et; (a) دىلەمەك (i) (i) dinlemek; — Heedful, (hē'fōl) (a) دىققەتلى diqqatli; — Heedfully, (hē'fōl-i) (ad) دىققەتلى diqqatle; — Heedless, (a) دىققەتسىز diqqatsuz; قەيەسەز qaydsuz.

Heel, hel, (n) تۈۋۈك topouq; تالان ta-

ban, (boot) اۋجە eukje; (fig) آرقە arqa, سۈك son; (v.a) طاقق eukje taqmaq, طاقق تاقق taban gechirmek; (v n) تەقىب tā'qib et.; (mar) ياتق (yān) yatmaq, at a person's — s (n) پەشندە (n) (in-) peshinde; to take to one's — s طاقق قالدۇرماق ta-banu qaldurmaq; قاقق qachmaq; — ball, مالۋى balmoumon; — tap, (n) آرتىق artuq; — Heeled, (hēld) (a) اۋجەكە topouqlou, طاقق eukjeli; — Heel'er, (n) مەتبە mou-aqqib

Hegemony, he-jem'o-ni, (n) تەھكەم tehakküm; ھەگەمونيە hegemonya

Hegira, hej'i-ra, (n) ھىجرە hijret; (year) ھىجرى seneyi hijriyye; (a) ھىجرى hijri

Heifer, hef'er, (n) يەۋرۈ yavrou inek; (bouzâ) (بوزاغى).

Height, hit, (n) يۈكەكلىك yūxeklik, ارتفاع irtifā'; (hill) تەپە tepe, (fig) كەمال kemāl; غايە gāye; — Height'en, (t'n) (v.a) يۈكەكلىك yūxeltmek; (fig) تەزىيە tezyid et.

Heine, hī'ne, (n.pr.) ھاينە hayne.

Heinous, hā'nus, (a) شەنە shenī'; شەنە سۈرۈش shenī sōuretd; — ly, (ad) شەنە شەنە shenī sōuretd; — ness, (n) شەنە shenā-at.

Heir, ār, (n) ۋارث vāris; — apparent, (n) ۋەلى ۋەلى veli-ahd; — Heirloom, (ār'dōom) (n) ۋارثلىق vārislik; (haqqu-) ۋارث verāset; — Heir-ess, (ār'es) (n) ۋارثە vārise; — Heirless, (ār'les) (a) ۋارثسىز vāris-siz; ۋارث bilā vāris; — Heirloom, (ār'dōom) (n) مېرەت mīrās; مال مەۋرۈت māl mevrou; (fig) يەيگەرە yādīgyār; — Heirship, (ār'ship) (n) ۋارث verāset.

Helgoland, hel'go-land, (n.pr.) ھەلگولاند helgoland.

Heliotrope, hē'lī-o-trōp, (n) (bot.) ۋانېلىيا vānilīya; گۈن چىچى گۈن chichēyi; (stone) قان تاشى qan tashu.

Hell, hel, (n) جەننەم jehennem; — born, (a) (lit.) جەننەمى jehennemī; — Hellish, (hel'ish) (a) جەننەم كىي jehennem gibi; شەنە shenī'.

Hellebore, hel'e-bōr, (n) (bot.) چۈپلەمە cheupleme.

Hellenic, hel-len'ik or hel-lē'nik, (a) يۈنەنلەر yūnānī; ... يۈنەنلەر yūnān...; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[HEL-HER] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē. hēr; in, mine;

Hellenism, (hel'en-izm) (n.) یونانیلیق yōunānīluq; یونانیلیک yōunānīlik.
Helm, helm, (n.) (man) یکه yeke; (fig.) اداره idāre; **at the** — دومنده dü-mende; (fig.) باشده bashda; (-oi) (ک) (ک) رأس (lit.) bashunda; (in-) bashunda. — **ashunda** (in-) re'si kyârunda, — **sman**, — **dümenji** ser dümen, ser-dümen.
Helmet, hel'met, (n.) باشلق bashluq; معشر magfer; — **Hel'meted**, (td) (a.) مغفرلی magferli.
Help, help, (n.) یاردیم yardım; معاونت mou-âvenet; (fig.) چاره çâre; امداد imdâd, (v.a.) یاردیم yardım et; (abstain) mou-âvenet et.; (den-) men-i nefis et.; — **one's self** almaq, (yemek) (ichmek), — **yourself**! alunuz!; — **Help'er**, (n.) یاردیمی yardımju; — **Help'ful**, (-'fööl) (a.) معین mou-âvenetkyâr; — **Help'fully**, (-'fool-i) (ad.) معاونتکاره mou-âvenetkyârâne; — **Help'less**, (a) (fig.) عاجز âjiz; بی چاره bi-çâre; — **Help'lessly**, (-'les-li) (ad.) چاره‌سز bir halde; — **Help'lessness**, (-'les-nes) (n.) چاره‌سزلیک çâresizlik; — **Help'mate**, (-'mât) (n.) رفیق refiq; (fem) رفیقہ refiqa.
Helter-skelter, hel'ter-skel'ter, (ad.) قارمه قارشیق qarma qarushuq; (n.) پریشانلق perishānluq.
Helve, helv, (n.) صاپ sap; (v.a.) صاپ کچیرمک sap gechirmek.
Helvetic, hel-vet'ik, (a.) اسویچره is-vichre.; — **Helvē'tia**, (n. pr.) اسویچره isvichre.
Hem, hem, (n.) کنار kenar; باصغی basgu; (v.a.) باصدیرق basdurmaq, قیویرق quvurmaq.
Hemisphere, hem'i-sfēr, (n.) نصف کره nusf küre; — **Hemispher'ical**, (-sfer'ik-al) (a.) نصف کره nusf kürevi.
Hemlock, hem'lok, (n.) بالديران اوتی bal-duran otu.
Hemorrhage, hem'or-āj, (n.) سیلان دم seyelanu dem; (emoraji) (نهموراجی).
Hemp, hemp, (n.) کنویر kenevir; — **seed**, کنویر کندی kenevir tohoumou.

Hen, hen, (n.) طاووق tavouq; (a.) دیشی dishı, — **coop**, طاووق قفسی tavouq qafesi, — **'pecked**, (-pek'd) (a) (fig.) دیون zeboun; (clubuq).
Hence, hens, (ad.) بورادن bouradan; (consequently) بو سببدن bou sebeden; — **'forth**, (ad.) binâ-en aleyh; — **'bound**, boundan sôra; بعدما bâ-demâ.
Hepatic, hē-pat'ik, (a) قاره چکر qara çiyer; (lit.) کبدی kebdî.
Her, her, (pron) اونک onoun; مومالیهاک مومالیهاک (mômâ-ileyhânun); — **Hers**, (herz) (pron) اونکی onounki.
Heraclea, her-a-kle'a, (n. pr) ارکلی ereyli.
Herald, her'al'd, (n) خبری haberji; منادی münâdi; — **Her'aldry**, (-ri) (n.) آرمه‌چیلیق armajuluq; (pl) آرمه‌لر armalar.
Herb, hêrb, or êrb, (n) اوت ot; چیم chim; (greens) ییشیلک yeshillik; (lit.) حشیش hashish; — **Herba'ceous**, (-â'shus) (a) ot gibî; — **Herb'age**, (-'âj) (n.) اوت ot; چمن chimen; اوتلار otlar; (pl) (pasture) اوتلاق otlaq; — **Herb'al**, (n.) طبی نباتات مجموعه‌سی tubbî nebatât mejmou-asu; — **Herb'alist**, (n.) کویکی keukjü; (sci.) نباتات عالی nebatât âlimi.
Herbivorous, her-biv'or-us, (a.) اوت ییر ot yer.; (lit.) آکل نبات âkili nebat.
Herculean, her-kū'le-an, (a.) هرکول کی herkül'gibi; پک کوچ pek güç; (lit.) معظم mou-azzam; — **Hercules**, (her-kū'ez) (n pr) هرکول herkül.
Herd, herd, (n.) سورو sürü; (fig.) گروه gürüh; (pers.) چوبان choban; (v.a.) sürü ol.; sürmek; (v.n.) — **s'man**, چوبان choban; صیغیرتاج su-ghurtmach.
Here, hēr, (ad) بوراده bourada; (to-ward) بورایه bouraya; (int.) ایشته ishte!; — **and there**, بوراده shourada-bourada; (fig.) آره صیره arasura; — **is**, بوراده bourada(-dur); (int.) ایشته ishte! (بیورک!) (bouyou-roun!) — **you are**! ایشته ایسته‌دیککنز! ishte istedîyniz!; — **neither — nor there** aradughnuz!; نه بوراده ne bourada ne orada;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shut, mūlt, very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th̄ ذ; zh ز [HER-HID]

وقدر احميتز ehemmiyyetsiz (fig.)
 يوق o qadar ehemmiyyeti yoq, —
 'about, (ad.) بورانده bouralarda; —
 after, (ad.) بعدما bâ'demâ, (n.) آ
 âti, (rel.) آخرت âhuret, — by, (-bi')
 bounounla, بو صونتبه bou soun-
 retle. (near) ياقين yaqun (-da), —
 in, بونده bounda, — ichinde,
 (fig.) بو خصوصده bou housousda; — of
 bounoun...; اونك onoun; —
 tofore, (-to-for') شمدى به قدر shimdiye
 qadar..; اولجه ervelje..; — upon,
 bounoun üzerine...; —
 with, بونكله bounounla, (inclosed)
 مربوطه; rabtan; ربطاً attached leffen
 merbûtan.
Heredity, he-red'i-ti, (n.) (lit.) وراثت
 verâset, توارث tevâris; — **Hered-
 itary**, (-i-ta-ri) (a) ارثي irsî; —
Hered'itaryly, (-i-ta-ri-li) (ad.) ارثاً
 irsen.
Heresy, her'e-si, (n.) (lit.) خلافت dalâ-
 let; تردى tereddî, — **Her'etic**, (-e-
 tik) (n. & a) (lit.) متردى mütereddî
Heritage, her'it-aj, (n.) ميراث mirâs,
 (act) وراثت verâset
Hermetic, -ally, hêr-met'ik, -al-i, (a,
 ad.) هوا چيخمز صورتده; sum suqu; صمى صيق
 hava gechmez sounretde.
Hermite, her'mit, (n.) منزوى münzevî;
 (rel.) تاريكى târiki dünjâ; — **Her-
 mitage**, (-aj) (n.) مناستر manastur;
 (lit.) انزوگاه inzivâgyâh.
Hernia, hêr'ni-a, (n) قىق futuq; (قاصيق)
 (qasûq chatlamasu)
Hero, hêr-ô, (n) قهرمان qahramân; (fig.)
 qahramânû vaq-a; — **Her-
 oine**, (her'ô-in) (n) (fem.) قهرمان qah-
 ramân; — **Hero'ic, -ally**, (hê-rô'ik,
 -al-i) (a & ad.) قهرمانجه qahramânja;
 (lit.) قهرمانانه qahramânâne; (n.) (lit.)
 dâstân; (pl) مبالعات moubâle-
 gât; (lit.) الما utrâ; — **Hêrô'ic verse**,
 dâstân; (style) (lit.) (اسلوب حماسي)
 (ûslûbu hamâsî); — **Hêrô'ic medi-
 cine**, (n.) تأثيرى قطعى علاج ta'isîri qat-î
 ilaj; — **Hêrô'ic size**, (a.) جسمات طبيعىدن
 yûyeden beuyûk; — **Hêrô'i-com'ic**, (a.)
 (hamâsî-moudhik); — **Heroism**, (her'o-
 izm) (n.) قهرمانلىق qahramânluq; شجاعت
 shejâ-at; hamâset.

Herodotus, he-rod'o-tus, (n.pr) هرودوت
 herodot.

Heron, her'un, (n) (zo) باليقچين baluq-
 jun
Herring, her'ing, (n) رينغا ringa
 (-balugh)
Herself, her-self, (pron) kendî; kendî
 bizzât, by كندى كنديه —
 kendi kendine, يالكر (شخه) yalunuz
 (-bashuna)
Hesitate, hez'i-tât, (v.n) چيكمه che-
 kinmek; (lit.) تردد tereddûd et;
 — **Hes'itâting**, (a) متردد mütered-
 did, — **Hes'itâtingly**, (ad.) چيكمه
 chekinerek, ترددله tereddûdle, —
Hesitâ'tion, (-'shun) (n) تردد tered-
 dûd; without — چيكمه چيكمه-
 den; (lit.) بلا تردد bilâ tereddûd.
Heterodox, het'er-o-doks, (a) عومو
 oumôuma moubâlif, — **Het'-
 erodoxy**, (-i) (n) حلال dalâlet, (lit.)
 تردى tereddî.
Hew, hû, (v.a) يونتقى yontmaq, كسمك
 kesmek, — **Hewer**, (hû'er), (n.)
 تاشجي tashju.
Hexagon, heks'a-gon, (n.) مسدس mû-
 seddes; — **Hexag'onal**, (a) مسدس
 müseddes (-sheklnde).
Heyday, hâ'dâ, (n) شطارت shatâret;
 (ay!) وای! genjlik, (mt) كنجلك
Hiatus, hi-â'tus, (n.) بوشاق boshlouq;
 (lit.) فاصله fâsula; (gram) تنافى tenâfûr.
Hibernate, hi'ber-nât, (v.n) قيشلامق
 qushlamaq
Hibernian, hi-ber'ni-an, (a.) ايرلانده...
 irlandali; (n) ايرلاندهلى irlandali; —
Hiber'nia, (n.pr) ايرلانده irlandali.
Hiccough, hik'up, (n.) هيچقيريق huch-
 qurnq; (v.n) هيچقيريق huchqumaq.
Hidden, hid'en, (a) كيرى gizli; صافى
 saqlu; — **ly**, (ad) كيرليجه gizlije.
Hide, hid, (v.a) كيرلهمك gizlemek;
 صافلامق saqlamaq; (v.n) كيرلگ giz-
 lenmek; صافلامق saqlanmaq; — **and**
 seek صافلامق saqlanbayoyou-
 nou; — **hid'ing**, (n.) كيرلهمه gizleme;
 — **one's self** كيرلته gizlenme; (lit.)
 gizlendiyki yer, — **place** ihtifâ, —
 leudi yer; (lit.) ihtifâgyâh;
 mefer.
Hide, hid, (n.) (zo) درى deri; پوست
 post; — **'bound**, (-'bownd) (a.) دريلى
 derili; (stubborn) عنادجي inâdju; —
Hid'ing, (n.) (fig) طياق dayaq.
Hideous, hid'e-us, (a) چيركىن chirkin;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[HIE-HIP] (انكليزيه كتاب تلفظي ايچون) act, chānge, cārd; red, mē, hēr; in, mine;

kerih, قورقونچ qorqounç; — **ly**, (ad) كرية kerih sôuretdē; — **ness**, (n) تناع چركينك chrkinklik, shenâ-at; دهشت dehshet

Hierarch, hi'er-ârk, (n) (lit.) رئيس (روحاني) re-is (-rôuhâni), sheyh. — **Hierarchical**, (hi'er-ârk'i-kal) (a) مراتب merâtib; — **Hierarchically**, (hi'ër-ârk'i-kal-i) (ad) سلسله مراتب merâtib surasile; سلسله مراتب silsiley merâtib itibârile; — **Hierarchy**, (hi'er-ârk-i) (n) (سلسله) (silsiley-i) merâtib, (pl) اصحاب es-hâbn merâtib; (rel) oulemâ رهبان ruhban; celestial — ملكتر melekter; (lit.) ملائكه melâ-ikeyi kirâm.

Hieroglyph, hi'ër-o-glif, (n.) هيروغليف hieroglif.

Higgle, hig'1, (v.n) طمعكارلى tamâ-kyârluq et.; — بازارلى pazarluq et;

High, hi, (a) يوكسک yûxek; (lit. fig) âli; (ad.) يوكسکده yûxekde; (very) پک pek; چوق choq, (lit) کاليله kemâlile, (flesh) آغلاشمش ârlash-mush; بوزوله چق bozoulajaq; (n.) کوک geuk; (rel) آخرت âhuret; — **ly**, (ad.) زياده سيله ziyâdesile; شدتله shiddetle; يوكسکک pek choq, — **ness**, يوكسکک yûxeklik; **His** — (فخامتلو) (fahâmet-lou); **Your** — ! فخامتله fahâmetme-âb, it is — time آرتيق وقتيدر artuq vaqtidir; (کچيکدى بيله) (gejikdi bile): — **born**, (a.) اصل asil; — **coloured**, بارلاق parlaq; — **explosive**, (a) فورالى âli feve-rânlu; — **land**, طاغلق (اراضي) dâluq (-arâzi); جبل jebel (يايلا) (yayla); — **lander**, (n.) طاغلق dâlu; (pl) جبل اهاليسى jebel ahâlisi; اسقوچ isqoch; — **life**, يوكسک حيا hay-lâyf; هاى لايף hay yûxek hayât; (pl) کبارلر kibarlar; — **minded**, معروف alîjenâb; (proud) معرور mâgrôur; — **pressure**, (a.) عالى تصديق alî tazyiqli; ... تazyiqi âli...; — **proof**, (a.) کسکين keskin; سرت sert; — **road**, (n.) جاده jadde; شوشه shose; — **seasoned**, (a.) چوق بهارلى choq bahârlu; سرت sert; — **water**, (n.) مد medd; — **'way**, (n.) يول yol; شوشه shose; (fig.) طريق tarîq; (poet)

shehrâh; — **'wayman**, (n.) شقى shaqî, (pl) اشقى eshqiyâ; — **wrought**, (-rawt) (a) پک هنرلى pek hûnerli, انجه ايش inje ish; (fig.) مشهور mütehevvir; (lit.) متبع müteheyiy.

Hilarious, hi-lâ'ri-us, (a.) شن shen; — **Hilarity**, (hi-lar'i-ti) (n.) سويچ sevinj; نشه nesh-e.

Hill, hil, (n) تپه tepe; باير bayur; over — and dale ايه چيغه ine-chuqa; (fig) بىک مشکلا تله bin müşkülâtla; اوغراشهرق ôurasharaq; — **Hillock**, (hil'ok) (n.) تپه چک tepejik; تومسک tümsek; — **Hilly**, (hil'i) (a.) طاغلق dâluq.

Hilt, hilt, (n.) قبضه qabza; صاب sap.

Him, him, (pron) اونى onou; — **self**, (pron) کندی kendi; (lit.) باذات bizzât; (accus) کندى kendini; (dat) کندينه kendine; (کندينه) (kendisine)

Hind, hind, (n.) (zo) ديشى کيميك dishi geyik; (pers) (ياناشمه) (yanashma).

Hind, hind, (a.) آرقه arqa, گري geri.

Hinder, hin'dër, (v.a.) مانع mâni' ol.; — **Hin'derance**, (-'der-ans), **Hin'drance**, (-'drans) مانع mâni'; حائل hâ-il.

Hindermost, hind'ër-möst, (a.) اك en arqadaki; سونکچى so-nounjou

Hindoo, hin'dōō, (n.) هندو hindōu; هندى hindli.

Hindoostanee, hin-dōō-stan'ē, (n.) اردو لسانى hind lisânu; اردو لسانى ordou lisânu

Hinduism, hin'dōō-izm, (n.) هند عاداتى hind âdâtu, (religion) هندو مذهبي hindōu mezhebi.

Hinge, hinj, (n.) منتشه menteshe; ميل mil; (v.a.) منتشه طايق menteshe taq-maq; (fig.) باغلاماق bâlamaq, (v.n) تايغ tabi' ol.; deunmek; (fig.) اوغراشهرق ôurasharaq; — **off the** — s (fig.) بوزوق bozouq; چيغيرندن چيغيردن chughrundan chuqmush.

Hint, hint, (n.) ايمâ; (lit.) تلقين tel-qin; (idea) فکر fikr; (pl.) مطالعات mou-tâlât; (v.a.) ايمâ et.; — **ach-maq**; — **Hint'ingly**, (ad.) ايمâ طريقه ile; ايمâ طريقه hafife.

Hinterland, hint'er-land, (n.) هينترلاند hinterland.

Hip, hip, (n.) قالچه qalcha; قاتا qaba et;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

möte, foot, mōon, shut, müte, very, tū چيوو; ch چ, h ش; th ث, zh ذ [HIP-HOB]

(*v.a.*) چىشمى چىشمى qalchasunu chu-qarmaq, — gout, (-gowt) (*n.*) سېتىق siyatiq, — shot, (*a.*) طول topal, بى قېرىق belı quruq.

Hippodrome, hip'o-drōm, (*n.*) آت مىدانى at meydanu, (قوشو یرى) (qoshou yeri)

Hippopotamus, hip-o-pot'a-mus, (*n.*) حېپوپوتام hipopotam; سو آيېرى sou ayguru.

Hire, hīr, (*n.*) کىرا kirâ; ايجار ijâr; (*v.a.*) کىرالمق kirâlamaq, خوشق toutmaq; (*lit.*) کىرايه istijâr et; — out کىرايه kirâya vermek; ايجار ijâr et; —

Hired, (hīrd) (*a.*) کىرا kirâ (-lanmush), کىرا ايله خوشق kirâ ile toutoulmush; (*pers.*) اجرتلى üjretli: —

Hir'er, (*n.*) مال صاحى mōujir; مال mal sâhibi; — **Hire'ing**, (*n.*) احير ejir; (*servant*) خدمتچى hizmetji; — **Hir'ing**, (*n.*) ايجار ijâr.

His, hiz, (*pron.*) اوناك onoun; (مومالېك) (mōumâ-ileyhin); اونكى onounki; (pl) اونكىلار onounkılar.

Hiss, his, (*n.*) اىصلىق usluq; (*v.*) اىصلىق چالماق usluq chalmaq.

History, his'to-ri, (*n.*) تاريخ târîh; natural — تاريخ طبعى târîhi tabî; — **Histō'rian**, (*n.*) (lit.) مۇهرىخ müverrih; تاريخ-shinâs; — **Histor'ical**, (-'ik-al) (*a.*) تاريخى târîhi; — **Histor'ically**, (-'ik-al-i) (*ad.*) تاريخاً târîhan; — **Historiog'rapher**, (-riog'raf-er) (*n.*) (lit.) وقعه نويس vaq-a nūvîs.

Hit, hit, (*v.a.*) وورمق vourmaq; چارىق charpmaq; (*fit*) اويعق ouymaq; (*v.n.*) اصابت doqounmaq; (*succede*) isâbet et.; موفق موفق او. mouvaffaq ol.; (*n.*) (mil. fig) اصابت isâbet; موفقيت mouvaffaqiyyet; (*luck*) شانس shans; تالم tâlî; (*poet.*) سنوحات sūnōuhât; **hard** — (*a.*) (fig.) فلاكتزه felâket-zede; متضرر pek montazarrur; — **or miss** (*a.*) راست كله rast gele; تصادق tesâdüfi (-olaraq); **to — off** (اولهق) taqlîd et.; تعريف tâ'rif et..

Hitch, hich, (*v.n.*) ايلشمك ilishmek; طوپاللاق taqlulmaq; (*jerks*) topallamaq; (*v.a.*) سلكك sekemek; طاقق taqmaq; ايلشديرمك ilishdirmek; (*n.*)

سلكه sekme; آقنامه axamaq, (*obstacle*) engel مانه mânî; عارضة âruza: sekte; (*nant*) باء bâ; ايلك ilmek; **there is a —** براكيكك وار. bir exiklik var. بر عارضة وار. bir âruza var; **without a —** عارضةسز âruzasuz; (*lit.*) موفقيت تامه ايله bilâ mevânî; بلا موانع mouvaffaqiyyeti tâtme ile.

Hither. hith'er, (*ad.*) بریده beride; (يقندهكى) beriyê; (*a.*) برىكى beriki; (yaqundaki), — **to**, شمدى يه قدر shim-diye qadar, (*place*) بورايه قدر bou-rayaya qadar

Hive, hiv, (*n.*) آرى قووانı qovan, آرى aru qovanu, (*fig.*) آلاى sürü; آلاى alay, (*v.a.*) آلاق قووانه alay almaq; (*fig.*) بريكديرمك brikdirmek, (*v.n.*) بريكده ياشامق birlikde yashamaq; (*fig.*) صغنق sughunmaq.

Hoar, hōr, (*a.*) آغارمىş ârmush, ... قېر qur, آق aq; (*fig.*) اسكى eski; (*n.*) اسكىلک eskilik; (*v.n.*) آغارمق âarmaq; — **frost**, (*n.*) قىراغى qurâ; — **Hoar'y**, (-'i) (*a.*) آغارمىş ârmush; (*fig.*) اسكى eski; (*bot.*) دومانلى doumanlı.

Hoard, hōrd, (*n.*) دېفنه define; (*fig.*) بريكديرمك brikdirmek; (*v.*) ساقلىق saqluq; — **Hoard'ing**, (*n.*) تخته پرده tahta perde.

Hoarse, hōrs, (*a.*) بوغوق boghouq; بوغوق سسله ly, (*ad.*) qusuq; — **ness**, (*n.*) بوغوقلۇق boghoulouq; بوغوقلۇق qusuqluq.

Hoax, hōks, (*n.*) حيله hîle; لطيفه latife; (*v.a.*) آلداتماق aldatmaq; لطيفه latife et.

Hob, hob, (*n.*) (pers) كويلی keuyli; (fireplace) شېمینه shemine (يانلری) (-yan-laru); **to play —** (fig.) قارىشديرمق ish qarushdurmaq; — **nail**, (*n.*) نعل nâ' chivisi; (*v.a.*) (fig.) چيكنه مەك chiynekemek.

Hobble, hob'la, (*v.n.*) طوپاللاق topallamaq; (*v.a.*) آقنامق axamaq; (*zo.*) كوستكلەمەك keusteklemek; (*n.*) آقنامه bouq vourmaq; بوياغى bouqâ; (*zo.*) طوپاللامە topallama; (*zo.*) كوستك keustek; (*fig.*) مۇشكۇلات mûshkülât; — **Hobbler**, (hob'lër) (*n.*) طوپال topal; (*mar.*) سوارى yedekji; (*mil.*) آتلى atlu; سۇۋارى süvâri.

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though, et.=etmek; ol.=olmaq.

[HOB-HOL] (انكليزيه ڪتابڪ تلمفي ايجون) act; chānge, cārd; red; mē, hēr; in; mine:

Hobby, hob'i, (n) آت at; بازگير beygir; (falcon) شاهين shāhin; (aim) امل emel; همراه merāq; — **horse**, آبدال atlu qarunja; (fig.) ابدا abdal

Hock, hok, (n.) رهن شرابي ren sharabu; (بياض شراب) (beyaz sharab).

Hockey, hok'i, (n) هوڪي ho-ki (-oyounou).

Hocus-pocus, hō'kus - pō'kus, (n) شارلاتان sharlatan; حققار hoqqabaz; (v.a.) آلداتما aldatmaq; (v.n) حققار hoqqabazluq et. .

Hod, hod, (n.) آرقلوq arqaluq, — man, رنجبر renjber.

Hodeida, ho-dā'dā, (n pr) حديده hou-deyde.

Hoe, hō, (n) چاا chapa; طراق taraq; (v.a.) چالاماق chapalamaq; — **Hoeing**, (hō'ing) (n.) چالاماه chapalama.

Hog, hog, (n) طوموز domouz; (fig.) آي اوبور ayu obour; — **fish**, آي نافي ayu balugh, — **Hoggish**, (hog'ish) (a.) حنزير domouz gibi; (fig.) حنزير hunzur; خبيث habis; (dirty) مردار mourdar; — **Hogg'ishly**, (ad.) (fig.) طوموزجا domouzja; خبيثانه habisāne.

Hoist, hoist, (v.a.) قالدورمق qaldurmaq; چڪمڪ (mar) hisa et.; (flag) چڪمڪ chekmek; (lit.) ڪشيده keshide et. .

Hold, hōld, (v.a.) طومق toutmaq; (fig.) (occupy) موهافزه mouhāfaza et.; (persist) شات ishgal et.; (contain) سبأت usrār et.; (title) استيعاب istiāb et.; (celebrate) حائل hamil ol.; (title) اجرا ijrā et.; (title) عقد aqd et.; (title) (concert) ورمڪ vermek; (esteem) add et.; (bind) صايق saymaq; (bind) معتبر mōu'teber ol.; (v.n.) طومق dourmaq; طيماق yapushmaq; (continue) dayanmaq, دوام devām et.; (true) صادق صادق dōrou ol.; (fig.) صادق saduq qalmaq; (n.) طومق toutma; طومق hufz, ضبط zabt; (support) استناده istinādgyāh; (prison) محبس mahbes; قلعه qale; (refuge) ملجا melje'; (ship) انبار anbar; (int) دور! dour!; to — good جاري جاري mer-i ol. ;

rī ol.; معتبر mōu'teber ol.; to — forth (v.a.) (i-) ارز et.; (i-) geustermek; (i-) (i-) kōsturmek; (i-) noutq vermek; خطاب hutāb et.; to — over تاحير te-hir et.; وعدہسنی کچيرمک vā'desini ge-chirmek, to — with الزام (i-) iltizām et. , (i-) طرفدار ol. , — **Hōld'er**, (pers) tarafdār ol.; — **Hōld'er**, (pers) متصرف mütasarruf; حامل hāmil, (handle) صاب sap; قول qol; (mar) انبارju, — **Hōld-fast**, (n.) آرقه kened; چيوو chivi; (fig) آرقه arqa; (lit.) استناده istinādgyāh.

Hole, hōl, (n) دليڪ delik, (lit.) نقبه süqbe, چوقور chouqour, (den) مغاره maghara; (v.a.) دليڪ delmek, دليڪه deliye soqmaq.

Holiday, hol'i-dā, (n.) تعطيل tâ'til; يودطي me'zōuniyyet; (festival) يودطي yortou; (bayram) (bayram); (rest) استراحت istirāhat; (fig) عطالت atālet, (pl) تعطيل زمانلارو tâ'til zemānlaru, (pl) واقانسلار vaqanslar, (a) تعطيل tâ'til.

Holland, hol'and, (n pr) هولاندا hol-landa; فلمنڪ felemenk; (linen) ڪتن keten bezi; — **Hollander**, (hol'and-er) (n.) هولانداي holandalu; فلمنڪي felemenkli.

Hollow, hol'ō, (a) اويوق oyouq, پوش bosh; (lit.) عجب müjef; (false) ساخته sahte; (n.) بوشلوق boshlouq, (lit.) sahte; جوف jevf; (lit.) چوقور chouqour; (v.a.) اويوق oymaq, قازمق qazmaq, (ad.) (fig.) تمامآ temāmen; ڪليا külliyyen; — **cheeked**, (a.) چوڪوڪ چوڪوڪ cheukük yanaqlu; — **eyed**, (a.) چوقور ڪوڊي chouqour geuzlū; — **hearted**, (a.) ساخته sahte; بوشلوق boshlouq; — **ness**, (n.) بوشلوق boshlouq; اويوقلوق oyouqlouq; (fig) ساختهڪ sahtelik.

Holly, hol'i, (n.) چوبان پوسڪولي choban püsükülü; (bot) پرنال purnal; — **hoek**, (-hok) خطمي hatmi.

Holm, hōlm or hōm, (n.) آلهجق adajuq; سولاق soulaq arāzi.

Holster, hōl'stēr, (n.) سلاحق silāhlūq.

Holy, hō'lī, (a.) مقدس mouqaddes; صاف pak; مبارڪ moubārek; (fig) خرقه شريف hurqayi sâf; — **coat**, شريف sâf;

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon, shut, mūte; very, tū چيو: ch چ; sh ش, th ث; /h/ د, zh ز [HOM-HON]

sherif, — land, ارض مقدس arzu
mouqaddes; فستين flistin, — rood,
صليب saib; — stone, (ماطره ma-
صلى malta tashu, پومزا pomza, (v.a.)
تيمزلمك temizlemek, — Thursday,
عروج ourouju isâ; — war, جباد
jihâd; (crusade) عازيدهسى ehli-
salib mouhârebesi; — water, ماء
مقدس mâ-i mouqaddes, (Islamic)
زمزم zemzem; — Höl'ness, (n) (لؤلؤ)
قدسيyet qoudsiyyet, His — (حرمئلو)
(hürmetlou)

Homage, hom'āj, (*n.*) بےعت bey-at: (*fig.*) حرمت hürmet, (*lit.*) تعظیم tâ'zîmât; to pay — عرض تعظیمات arzu tâ'zîmât et.

Home. hōm, (*n.*) أو ev; خانه hâne: (*residence*) ير yer; مسكن mesken: (*country*) وطن vatan; مملكت memleket; (*asylum*) دارالخبر dârûl-hayr, (*fig.*) يورد yoord; مأوا me'vâ; (*a*) يرلى yerli; شدتلى shiddetli, مؤثر mü'essir; (*ad.*) أوه eveve...; أويه evine...; (*fig.*) وطنه vatana...; (*closely*) تماماً tamâmen...; شدتله shiddetle...; **at** — (*ad.*) أوده evde; (*a*) (*fig.*) تكلفيس teklîfis; راحت rahat; (*n.*) چای دوتی (qabûl) chay dâ'veti; ...is **at** — أوده در ... evdedir; (*fig.*) مسافر قبول ایدہ جکدر .. misâfir qabûl edejekdir; **from** — أوده دکی .. evde deyil; چوڭدی chuɣdu; — **affairs**, (*n pl.*) ایشلری ev ishleri; (*pol.*) داهلیه امور oughmûr dâhiliyye; — **bred**, (*a.*) يرلى yerli; (*fig.*) ساده sâde; — **economics**, اداره بیتیه idâre-i beytiyye; اقتصاد بیتى iqtisâdu beyti; — **less**, (*a.*) عوسز evsiz; يورسوز yourdsouz; (*fig.*) مكانسز mekyânsuz; — **ly**, (*a.*) (*fig.*) قانا qaba; ساده sâde; — **made**, أوده ياپمىش evde yapulmush; (*country*) يرلى yerli, داخلي dâhilî; — **Office**, (انكلترة) داخلىه نظارى (ingiltere-) dâhiliyye nezâreti; — **rule**, (*n.*) (مختاريت) (mouhtâriyyet); — **politics**, (استقلال اداره) (istiqlâlî idârî); — **politics**, سياست داخلىه sîyâseti dâhiliyye; (اداره) (idâre); — **Secretary**, (انكلترة) (ingiltere-) داخلىه ناظرى nâzuru; — **sick**, وطنه حسرت vatana hasret; — **sickness**, داء الصلہ dâ'ûs-sula; وطن حسرتى vatan hasreti

stead, (-sted) ير mevqî',
(*pl*) مشتلات müshtemilât; -'ward,
(*ad.*) أوو eve (-dôrou) .; .
(*fig.*) واهه vatana... (*a*) ... عودت
avdet -'ward bound (*a*) واهه عارم
vatana âzim; عودت ايتكده avdet
etmekde...

Homerus, hō-mer'us, (*n.pl*) هومر
 homer, — **Hōmer'ic**, (-'ik) (*a.*)
 هومره عائد homere â-id; (هومريك)
 (homerin..).

Homicide, hom'ı-sid, (*n.*) قتل qatl;
جنایت jinâyet; (*pers.*) قاتل qâtıl; —
Hom'icidal, (-'ı-sid-al) (*a*) ... قتل
qatl. ; جنائی jinâ-î

Homœopathy, hō-me-op'a-thī, (n.)
(lit.) تدوی باسنت tedâvî bil-misl.

Homogeneous, hō-mō-jē'ni-us, (a)
(lit.) متجانس nūtejânis.

Homonymous, ho-mon'i-mus, (*a.*) (*pers.*) آداش adash, (*lit.*) هنام hem-nâm; (*gram*) تلغظری مشابه telaffouzlari müshâbih; (*fig.*) مہم mübhem

Hone, hōn, (n.) بيلەي تاشى biley tashu, (v.a.) بيلەمەك bilemek; — **Hōn'ing**, (n.) بىلەمە bileme.

Honest, on'est, (*a.*) ناموسى nâmous-
lou ; عيف affif ; (*just*) دوغرى dôrou ;
مستقيم müstaqîm ; — **ly**, (*ad.*) ناموسكارانه
nâmouskyârâne ; (*frankly*) آچىچە
achuqja ; — **Honesty**, (on'est-i) (*n.*)
ناموس nâmôus ; عفت iffet ;
istiqâmet ; (*fig.*) دوغرىلق dôroulouq ;
ناموسكارلىق nâmouskyârâuq .

Honey, hun'i, (*n.*) بال bal; (*fig.*) شكر sheker; طاتى tatlu; (*v.a.*) بالاندورق ballandurmaq; — **comb**, (-kōm) (*n.*) گۆمچ gümej; (*v.a.*) دلك delmek; — **combed**, (-kōm) دلكلي delikli; قازنجى heujreli; (*metals*) قازنجى qarunja-lan-mush; — **moon**, (*fig.*) بال آي bal ayu; — **suckle**, (*n.*) (bot) خانم الى hanum eli; — **tongued**, (a) طاتلى tatlu dilh; — **Honied**, (hun'id) (a) باللى ballu; (*fig.*) طاتلى tatlu

Honorary, on'ur-ar-i, (*a.*) فخری fahrî ;
(*n.*) اجرت üjret ; (رحمت) (zahmet).

Honour, on'ur, (n.) شرف sheref; اعتبار
î'tibâr; (*dignity*) اونور onor; حیثیت
haysiyyet; ناموس nâmôus; (*pl.*)
احترامات ihtirâmât; تشریفات teshrifât;
(*v.a.*) حرمت hürmet et.; اعتبار

only; routine; thrôugh; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[HOO-HOR] (انگلیزچه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

i'tibār et.; (*lit.*) tebjil ا.؛ تسبیح tesbiye ا.؛ (*pay*) court of دیوان حقیقت divānu haysiyyet; debt of — ناموس ناموس nāmōus bor-jou; lady of — دام دورور dam do-neur; ندیمه nedime; roll of — شهادت shühedâ listesi; (*lit.*) سچل سفاح sijilli mefâhir; upon my ناموس ناموس nāmōusoum üzeri-ne; — honourable, (on'ur-a-bl) (a) شرفلی sherefli, (respectable) معتبر mōu'-teber; محترم mōuhterem — Honour-ably, (on'ur-a-bli) (ad.) شرفله she-refle, شرفلی شرفلی sherefli sōuretdē; — Honourless. (a) شرفسز sherefsiz, حیثیتسز haysiyyetsiz

Hood, hood, (n.) باشلق bashluq; قوقوله qouqoulete, (*lit.*) سربوش serpōush, (carriage) کوروک keurük; اورتو eurtü, (v.a.) باشلق کچیرمک bashluq gechirmek اورتکم eurtmek; — Hood'ed, (a.) باشلق bashluqlu, سربوشی serpōushlu, اورتولی eurtülü.

Hoodwink, hood'wingk, (v.a.) کورلریخ keuzlerini bâlamaq; (fig.) اغلاماق igfal et..

Hoof, hōōf, (n.) طیرناق turnaq; — bound, (a.) طیرناخی میقیشمش turnâ suqushmush; — Hoofed, (fd) (a.) طیرناق turnaqlu.

Hook, hook, (n.) قانجه qanja; چنگل chengel; (tailoring) قوپچه qopja; (agr.) اوراق oraq; (mar) پراچول prachol; (fishing) زوقا zoqa; (fig.) طوزاق طاقق touzaq; اویون oyoun, (v.a.) قوپچلماق qopjalamaq; ایلیکلمک iliklemek; — and eye, ارکک و دیشی قوپچه erkek ve dishi qopja; (ferme jüp) (ferme jüp); — Hooked, (kd) (a) قانجهلی qanjalu; (bent) اکری eyri; (*lit.*) مقوس mou-qavves

Hoop, hōōp, (n.) چنبر chenber; حلقة halqa; (pl.) قاسناق qasnaq; (v.a.) چنبرلکم chenberlemek (fig.) چورمک chevirmek; (*lit.*) احاطه ihâta et.; (v.n.) باغریشمق bârushmaq.

Hoot, hōōt, (n.) حایقیرمه hayqurma; بايقوش (yoha); (owl's) bayqoush eutmesi; (v.a.) (fig.) چکمهک youha chekmek.

Hop, hop, (n.) طیلامه zuplama; صیچرامه suchrama; (fig.) دانس dans; رقص

rax; (*bot.*) شربتچی اوتی serbetji otou; صیچرامق zuplamaq; (*v. n.*) طیلامق suchramaq; (v.a.) تربیه terbiye et., — Hopper, (hop'èr) (n.) (mill) حونی houni; تکنه tekne; — Hopping, (hop'ing) (n.) سکمه sekme; طیلامه zuplama, (agr.) طویلامه toplama; حصاد hasâd.

Hope, hōp, (n.) امید ümîd; (v.a.) ümîd et; اومق oummaq; — Hope-ful, (-'fōol) (a) امیدوار ümîd-vâr; (good) ای iyi; خبرلی hayurlu; (*lit.*) ümîd-bahsh; — Hope'ful-ly, (-'fōol-i) (ad.) امیدله ümîdle; — Hope'fulness, (-'fōol-nes) (n.) مساعد müsa'id geurünme; (*lit.*) اطمینان utmî'nân; — Hope'less, (a) امیدسز ümîdsiz; beyhōu-de; (desperate) (lit.) نومید nevmîd; Hope'lessly, (ad.) امیدسزلکه ümîd-sizlikle; (*lit.*) نومیدانه nevmîdâne, — Hope'lessness, (-'les-nes) (n.) نومیدی nevmîdi

Hopple, hop'pl, (v.a.) کوستکله keustek-lemek; (n pl) کوستک keustek.

Horary, hōr'a-ı, (a.) ساعت sât..; ساعت bir sâtlik..; — circle, ساعت sât dâ-iresi

Horde, hōrd, (n.) قبیله qabile; کوچابه geuchebe; (fig) سورو sürü; گروه gürüh.

Horizon, ho-rî'zun, (n.) افق oufq; (pl. مع *lit.*) آفاق âfâq; apparent — افق oufq mer-i; artificial — افق oufq soun-i; rational — افق حسی oufq hissi; true — افق حقیقی oufq haqîqî; — Horizon'tal, (-iz-on'tal) (a.) افقی oufqî; — Horizon'tally, (-iz-on'tal-i) (ad) افقه موازی oufqa müvâzi; افقی اولهرق oufqî olaraq.

Horn, horn, (n.) بوینوز boynouz; (mus) بورو borou; (*lit.*) سور sōur; — of plenty (fig.) فیض feyz; (*lit.*) تمال برک timsâli bereket; to wear — s (fig.) (boynouz taqmaq); — beam, (bot.) کورکن gürken; — book, (fig.) elifbe jüzdanu; جزدانی qusganj; چیلغین chulgun; — pipe, (mus.) غایدا gayda; (dans) حورا hora; — Horned, (hornd) (a.) بوینوزی boy-

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; riug; machine;

mōte; foot; mōou; shut. mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ژ [HOR-HOT]

nouzlou, (*fig*) اکري eyri; — **Hornless**, (*a.*) بونوسوز boynouzsouz; — **Horn'y**, (*-i*) (*a.*) بونود boynouz (-dan), (*fig*) قاتی qatu, سرت sert
Hornet, horn'et, (*n.*) اشک آرنسی (so.) eshek arusu; (*fig*) سیرناشیق surnashuq
Horoscope, hor'o-skōp, (*n.*) رایچه zâyiche; (*lit*) طالع tâli', یلدر yulduz
Horrible, hor'i-bl, (*a.*) مدھش müdhish; (*lit*) مخوف mahōuf; — **Horribly**, (hor'i-bli) (*ad*) مدھش صورتده müdhish sōuretdē.
Horrify, hor'i-fi, (*v.a*) قورقوتق qorqoutmaq; (*lit*) دھش ورمك deh-shet vermek; — **Horrific**, (hor-if'ik) (*a.*) قورقونج qorqounj, دھشتلی deh-shetli.
Horror, hor'ur, (*n.*) قورقو qorqou; (*lit*) دھش hashyet; (*pl*) لڭايع fejâyi'; — **stricken**, (-strik'n) (*a.*) پك قورقش pek qorqomoush; حلاجنده halejânda; (*lit*) مدھوش medhōush.
Horse, hors, (*n.*) آت at, بارکیر beygir; (*cavalry*) سوارى süvâri; (*v.a.*) آت تدارک at tedârik et.; قوشمق (ئى) qoshmaq, (*v.n.*) آتہ پینک ata binmek; on—back آت اوزنده at üzerinde; (*going*) آت اوزنده beygirle...; (*lit*) اسب سوار esb-süvâr; — **bean**, آجی بقله aju baqla; — **block**, بینک طاشی binek tashu; — **breaker**, (آت) تعلیمچی (at-) tâlimji; (جانبار) (janbaz); **pretty** — **breaker** (*fig*) (آشفته) (ashifte); — **chestnut**, حاشه at kestânesi; — **cloth**, حاشه hashe; اورتو eurtü; چول choul; — **dealer**, بارکیر ساتان at janbazu; آت جانبارى beygir satan; — **fly**, آت سینکى at sineyi; — **guards**, خاصه سواریلری hâssa süvâ-rileri; (*office*) حربیه نظارتى harbiye nezâreti; باش قوماندانلى hash qoumandanluq; — **hair**, آت قیلی at qulu; — **keeper**, ساییس seyis; — **man**, بینیچی biniji; (*mil*) سوارى süvâri; — **man-ship**, (*n.*) بینیچیلیک binijilik; جندیلیک jündilik; — **power**, بارکیر قوتى beygir quovveti; اشعارى — **indicated** — **power**, بارکیر قوتى ish-ârî beygir quovveti; **race**, آت یاریشى at yarushu; — **radish**, بابان yaban tourpou; — **shoe**, (*n.*) نعل nâ'l; (آت نعلی) (at nâ'lu); (*a.*) نعل شکنده nâ'l sheklinde; — **whip**,

(*n.*) قورپاچ qurpach; قامچی qamchu; (*v.a.*) قامچیلایمق qamchulamaq; دوومك deuvmek.
Hortatory, hort'a-tor-i, (*a*) تشویق teshviq-âmiz
Hortensia, hor-ten'shi-a, (*n.*) (bot) ortonja,
Horticulture, hor'ti-kul-tür, (*n.*) باغبانلىق chichekjilik; باغبانلىق bâgchevanluq. — **Horticult'ural**, (*a.*) باغبانلىق bâgchevanluq...; چيچكچيلىك chichekjilik...; — **show**, چيچك متهرى chichek mesh-heri.
Hose, hōz, (*n*) چوراب chorab; (*pipe*) hortoum, — **Hosier**, (hō'-zher) (*n.*) چورابچى chorabju; — **Hosiery**, (hō'zher-i) (*n.*) چورابچى chorabju; (*pl*) چورابل chorablar.
Hospice, hos'pēs, (*n.*) مسافرخانه misâfirhâne.
Hospitable, hos'pit-abl, (*a.*) (*lit*) مسافر misâfir-perver; (*fig*) مشفق mûshfiq; — **Hos'pitably**, (-'pit-a-bli) (*ad*) مسافر پرورلىك misâfir-perverlik; اعزاز izâzla; (*lit*) مسافر پرورانه misâfir-perverâne.
Hospital, hos'pit-al, (*n.*) خستخانه has-tahâne.
Hospitality, hos-pi-tal'it-i, (*n*) (*lit*) اکرام misâfir-perverlik; مهمانسوارلىق مهمانسوارلىق izâz; (*lit*) مهمان-nûvâzluq.
Host, hōst, (*n.*) اوصاحبى ev sâhibi; (*inn-keeper*) اوتلىجى otelji; لوقتلى logantaju; (*army*) اردو ordou; (*lit*) جماعت jemâ-at; (*rel*) مقدس اکمک mouqaddes ekmek; — **Hōst'ess**, (*n.*) اوصاحبى ev sâhibisi.
Hostage, hos'tāj, (*n.*) رهينه rehine.
Hostel, hos'tel, (*n.*) خان han; اوتل otel; هول hol.
Hostile, hos'til, (*a.*) مخاصم mouhâsum دشمن dūshman; (*fig*) مخالف mouhâlif; — **Hostil'ity**, (-til'i-ti) (*n.*) (*fig*) خصومت housōumet; (*pl* مع mul.) حرب harb. **mouhâsamât**; خصامت mouhâsamât;
Hostler, hos'lēr or os'-, (*n*) ساییس seyis; اوتل ساییسى otel seyisi
Hot, hot, (*a*) صیحاقت sujaq; قیزغین quzgun; (*fervent*) حرارتلى harâretli; شدید shedid; — **ly**, (*ad*) حرارتده harâretle; شددتله shiddetle, to be — صیحاقت او.

[HUM-HUS] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) *art; chānge; cārd, red; mē, hēr, in, mine;*

Humming, hum'ing, (*n.*) ورنلیق vuzultu; — **bird**, آری قوشی aru qoushou, — **top**, قریساق furuldaq

Humour, hū'mur, (*n.*) مزاج mizâj; کیف keyf; (*lit.*) حالت hâlet; (*myth.*) مزاج latife; آلاي alay; (*lit.*) مزاج mezâh; (*mei*) حلط halt, مایع mâ-yi'; (*v.a.*) خوش کورمك hosh geurmek; — **tehammül** et. — **good hū'moured**, (—'murd) کیفلی heyfılı; — **ill hū'moured**, (—'murd) ترسی ters; عکسی axi, — **Hū'morist**, (—'mor-ist) (*n.*) نکره nekre; تحف tafaf; (*writer*) مزاجی mezâhju; — **Hū'morous**, (—'mor-us) (*a.*) کیفنه keyfine tâbî'; — **mizâjî**; (*fig.*) مزاج mezâhî; تحف tahaf; — **paper** مزاج غزتهسی mezâh gazetesi.

Hump, hump, (*n.*) قنبور qanbour; (*v.a.*) قیزدیرمق quzdurmaq; — **one's self** کندیسی kendini suqmaq; — **gayret** et. — **'back**, (*n*) قنبور qanbour.

Hunch, hunch, (*n.*) قنبور qanbour; youmrouq; (*v.a.*) قنبور qanbour et.; ایکمك iymek.

Hundred, hun'dred, (*n.* و *a.*) یوز yüz; (*district*) ناحیه nâhiye — **s of** یوز قات yüzlerje...; — **fold**, (*a.*) یوز قات yüz qat; — **weight**, (*n.*) قنطار qantar; — **Hun'dredth**, (*a.*) یوزنجی yüzünjü; (*n*) یوزده yüzde bir.

Hungarian, hung-gā'ri-an, (*n* و *a.*) مجار magyar; — **Hungary**, (hung'ga-ri) (*n.pr.*) مجارستان majaristan.

Hunger, hung'gēr, (*n.*) آچلق achluq; (*fig.*) آرزو arzû; حسرت hasret; (*v.n*) آچیقق ajuqmaq; — **bitten**, (—'bit'n) (*a.*) آچلققن اولن achluqdan eulen; — **Hungry**, (hung'ri) (*a.*) آچ ach; (*fig.*) تشنه teshne.

Hunt, hunt, (*n.*) آو av; (*fig.*) تعقیب tâ'qib; (*pl*) آویجار avjular; (*hounds*) آولامق av keupeklari; (*v.a.*) آویجار avlamaq; (*fig.*) آرامق aramaq; — **tâ'qib** et; (*v.n*) آو کیتمك ava gitmek; — **after**, (پیشنده قوشمق) (in-) peshinde qoshmaq; — **ach**, (ٹی) تعقیب (i) tâ'qib et.; (ٹی) آرامق (i) aramaq; — **Hunt'er**, (*n.*) آویج avju; (*lit.*) میاد sayyâd; — **Hunt'ing**, (*n.*)

آویج avjuluq; آو av; (*lit.*) میاد sayd; — **box** آوی قوئوبهسی avju qoulubesi; — **keushk**, — **Hunts'man**, (*n*) آویج avju; (*servant*) آویج avju seyis

Hurdle, hur'dl, (*n.*) چیت chit; بزمق parmaqluq; — **race**, (*n*) چیت (chit) mâni-alu yarush.

Hurl, hurl, (*v.a.*) آتمق atmaq; فیلاتمق furlatmaq; (*n.*) آتیش atush; فیلاتیش furlatush; (*fig.*) عربده arbede.

Hurra, hoor-râ' (*int.*)! یاشا! yasha!; یاشاسون! yashasun!.

Hurricane, hur'ri-kān, (*n.*) قاصیرغه qasurga; هاریقان hariqan.

Hurry, hur'i, (*n.*) عیله ajele; (*lit.*) قارغاشلیق qar-gashaluq; (*v.n*) عیله ajele et; (*lit.*) عیله ایشی et.; (*v.a.*) عیله ایشی et.; — **to be in a** — **ajelesi ol**; — **ajele ishi ol**; — **Hurriedly**, (hur'id-li) (*ad.*) علی العیله alel ajele, عیله ایله ajeleyle.

Hurt, hurt, (*v.a.*) خسار ورمك hasâr vermek; (*fig.*) اینجتمك injitmek; (*lit.*) رنجیده renjide et.; (*n.*) یاره yara; — **mazarrat**; (*fig.*) خسار hasâr; — **Hurt'ful**, (—'fōl) (*a.*) مضر mouzur; (*fig.*) مضر صوته mazarratla; — **Hurt'fully**, (—'fōl-i) (*ad.*) مضر صوته mazarratla; — **Hurt'fulness**, (—'fōl-nes) (*n.*) مضر mazarrat; — **Hurt'less**, (*a.*) ضررسز zararsuz.

Hurtle, hurt'l, (*n.*) چارمق charpmag; مصادمه mousâdeme et. .

Husband, huz'band, (*n.*) زوج zevj; (evlendir-mek; (*v.a.*) اولندیرمك evlendir-mek; (*economise*) .. (i-)idâre et.; — **man**, چیفیتی chiftji; — **Hus'bandry**, (—'band-ri) (*n.*) اداره idâre; (*agr.*) چیفتچیک chiftjilik; زراعت zirâ-at.

Hush, hush (*int.*)! هیش hish!; — **sous!**! سکوت sükyût; (*v.a.*) سوسدیرمق soursourmaq; — **up** (*fig.*) کسمك kesmek; — **money**, حق سکوت haququ sü-kyût.

Husk, husk, (*n.*) قابوق qabouq; (*pl*) سوبروتو qabouqlar; (*fig.*)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring, machlue;

[HYP-IDE] (انكيزحه كه نه تلفظي ايجون) act; change, cāid, reil, mē, hēr, in, mine,

madde; جوهر jevher; (iel) قومه üq-nôm; (pl) اقيمه eqânîm
Hypotenuse, hi-pot'en-üs, (n) hip- (n.)
 veteri qâ-ime; (veter) وتر قومه
Hypothec, hi-poth'ek, (n) رهين rehîn;
 — **Hypothecate**, (hi-poth'e-kât) (v.a) ترهين et
Hypothesis, hi-poth'e-sis, (n.) فرضيه farazuyye; (pl.) فرضيات farazuyyât;

— **Hypothetical**, (hi-poth-et'ik-al) (a) قياسي qiyâsi, farazî
Hyssop, his'up, (n) (bot.) جور دوك اوڭ cheurdük otou; زوفا zofa.
Hysteric, his-ter'ik, (a.) سىكىرى sinirli; (isterik) (يستىرىك); — **Hysteria**, (his tēr'i-a) (n.) سىكىر (خسته لى) sinir (-hastalugh); راحم خسته لى rahim hastalugh.

I, i, (pron) بن ben; (phil) انا ene
Ibis, i'bis, (n.) قاره (قارە) (qara-) leylek.
Ice, is, (n.) بوز bouz; (v.a) طوكديرمق dondourmaq; — **cream** (طوكديرمه) dondourma; — **'berg**, بور آلهسى jümöudiyye; bouz adasu; (lit.) جومديه
 — **'bound** (a.) بور اچينده bouz ichinde; — **'house**, donmouush; طومش donmouush; — **'house**, bouzhâne; — **Iceicle**, (i'si-kl) (sarquq-) bouz; (صارقىق) (n.)
Iceiness, (i'si-nes) (n.) صوغوق sooghoul; (lit.) شدت بروت shiddeti bū-rōudet; — **Iceing**, (i'sing) (n.) صوغوتمه soghoutma; آشلامه ashlama; (sugar) glase; شكرلеме shekerleme; — **Icy**, (i'si) (a.) بور گى bouz gibi; bouzlou; (fig.) صوغوق soghoul; بارد bārid.
Iceland, is'land, (n pr.) ايزلندا izlanda;
 — **Ice'lander**, (n.) ايزلاندالى izlandalu.
Icon, i'kon, (n.) (lit.) تصوير tas-viri isā
Idea, i-dē'a, (n.) فكر fikr; (pl.) افكار efkyâr; (fig.) مطالعه moutâlâ; to form an — bir fikir حاصل a. — **Ideal**, (i-dē'al) (n.) (lit.) ايدىدال ide-al; مفكورمه mefkyôure; (a.) ايدىدال ide-al; (lit.) مفكوروى mefkyôurevî; خيالى hayâlî; (perfect) fevqal-âde; (lit.) اكمل ek-

mel; — **Idealism**, (i-dē'al-izm) (n) ide-alizm; ايدىداليزم
 — **Idealist**, (i-dē'al-ist) (n.) ايدىداليسىت ide-alist;
 خيال پرست mefkyôureji; (fig.)
 hayâl-perest; — **Idealize**, (i-dē'al-iz) (v) (lit.) تخيل a. tehayyül et;
 مفكوروى شكل وېرمك mefkyôurevî shekil vermek.
Identify, i-den'ti-fi, (v.a.) تشخيص a. tesh-his et.; (prove) اثبات isbât et; (pers) هويتى تعيين a. hüviyyetini tâ'yîn et; — **one's self with** (له) عين (le-) aynu fikirde ol.; فكرده او.
 — **ishtirâk** et.; (e-) (له) اشتراك a.
Identificātion, (-fi-kā'shun) تشخيص tesh-his; اثبات isbât; تعيين هويت tâ'yîni hüviyyet; — **Identifiable**, (-'ti-fi-a-bl) (a.) قابل تشخيص qâbili tesh-his; اثباتى isbâtu mümkün.
Identity, i-den'ti-ti, (n.) عىي اولش aynu oloush; (lit.) عىييت ayniyyet; (pers) هويت hüviyyet; — **Identical**, (-'tik-al) (a.) عىي aynu; بى bir; مساوى müsâvî.
Ideology, i-de-ol'o-ji, (n.) (lit.) (علم) (ilmi-) tefekkür; افكار efkyâr; (metaphysics) مافوق الطبيعہ mâfevqout-tabî-a; — **Ideol'ogist**, (-'o-jist) (n.) متفكر mütetekkir; (pl.) متفكرين mütetekkirin; نظرياتجى nazar-riyyâtju

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte, foot, mōōn, shut, mūte: very; tū چيوو, ch چ, sh ش, th ث; tū, zh ز [IDI-ILL]

Idiom, id'i-um, (n.) (a.) شیوه shive, لهجه lehje: — **Idiomat'ic**, (-at'ik) (a) ... شیوه shive, ... لهجه lehje. قضيح shiveye mouvfâfuq: موافق fasih; سلیس selis.

Idiot, id'i-ut, (n) احمق ahmaq; boudala, (med) مجذوب mejzôub, — **Id'ioey**, (-si) (n.) حماقت hamâqat; (lit.) بلاغت belâhet, — **Idiot'ic**, -ally, (-tik, -al-i) (a. مع ad) بودالاجه boudalaja; (lit.) ابلهانه eblehâne; — **Id'iot-ism**, (-tizm) (n.) حماقت hamâqat; (lit.) بلاغت belâhet.

Idle, i'dl, (a.) تنبل tenbel; عاطل âtul; (vain) خوش hosh; بیوده beyhōnde, (v.a.) (i) hebâ et, (ثی) بوش گچیرمک bosh gecirmek, (v. n) حایلزلق haylazluq et; بوش bosh dourmaq; — **ness**, (n.) تنبلیک tenbellik; عطالت atâlet; (fig.) بیوده‌لک beyhōudelik; — **I'dler**, (n.) تنبل tenbel, حایلزار haylaz; — **I'dly**, (-i) (ad.) تنبل tenbel tenbel, حایلزار haylazja; (lit.) عاطلانه âtulâne.

Idol, i'dul, (n.) تصویر tasvîr; (lit.) تمثال timsâl, (adored) محبوب mahbôub; (lit.) پرستیده perestide; (god) معبود mâ'bôud; — **I'dolize**, (-iz) (v.a.) (lit.) پرستش perestish et.

Idolater, i-dol'a-têr, (n) (rel) پت پرست pout-perest; (admire) (lit.) پرستشکار perestishkayâr; — **Idol'atrize**, (-at-riz) (v) پرستش perestish et., — **Idol'atry**, (-at-ri) (n.) پت پرستک pout-perestlik; (lit.) تعد te-abbûd; (fig.) پرستش perestish; ابتلا ibtilâ

Idyl, i'dil, (n.) قصیده qasîde; — **Idyllic**, (i-dil'ik) (a.) (lit.) غزل gazel, راعیانه râ-uyâne.

If, if, (conj.) اگر eyer; شاید shâyed; (اگر) کلیرسه he comes se, ...sa; — **he comes** (eyer) gelir-se; — **not**, یوقسه yoxa...; عکسی تقدیرده olmazsa...; (lit.) axi taqdîrde.

Igneous, ig'ne-us, (a.) (lit.) تازی nârî; آتش atesh...

Ignis-fatuus, ig'nis-fat'û-us, (n.) سراب serâb; بخار bouhâr.

Ignite, ig-nit', (v.a.) طوتوشدیرمق toutoushdourmarq; (lit.) اشغال ish-âl et.; (v.n.) طوتوشق toutoushmaq; (lit.) اشغال ish-âl et.; — **Ignition**, (ig-ni'shun) (n.) یاقه yaqma; اشغال

ish-âl, (bein-) یقنه yanma, اشتغال ishti-âl.

Ignoble, ig-nô'bl, (a) سستی âdî; عادی sūfî

Ignominy, ig'nô-min-i, (n.) سقوط souqôut; ذلت zillet; (infamy) آخلاق alchaqliq; دنâ et; — **Ignomin'ious**, (-min'i-us) (a.) دلیل zelil; سستی sūfî; آخلاق alchaq.

Ignoramus, ig-nô-râ-mus, (n.) (الله) بیامه یز, (allâhü â'lem) اعلم ejlhel; (fig.) جاهل jâhil; (v.a.) ejhel.

Ignore, ig-nôr', (v.a.) طانماق tanu-mamaq, بیامه مک bilmemek; (wil-fully) بیلمه مزک milmemezlik et.; (lit.) تجاهل tejâhül et, (disregard) ehemmiyyet vermemek, — **Ignôrant**, (a.) جاهل jâhil; (fig.) بی خبر bi-haber; — **Ignôrantly**, (ad) جاهلانه jâhilâne; — **Ignôrance**, (-rans) (n.) جهالت jehâlet; (fig.) غفلت gaflet; بیامه یش bilmeyish; **Invincible** — (rel) عمو اولنور کناه afv olounour günâh; **vincible** — عفو اولنماز کناه afv olounmaz günâh.

Ilex, i'leks (n.) (bot.) پرنال purnal; پالاموط palamoud.

Iliad, il'i-ad, (n.) ایلیاد ilyad; an-of woes (lit.) پر سلسله مصائب bir sil-sileyi masâ-ib.

Ill, il, (a.) فنا fenâ; (unfortunate) عکسی axi مشوم mesh-ôm; (sick) خسته hasta راحتسز rahatsuz; (ad.) فنا fenâ; آز az; (n.) فنانق fenâluq; مضررت mazarrat; to take it — (lit.) معبر او. sôuyi telaqqî et.; — **bred**, (a.) تویه‌سز môngber ol.; — **breeding**, terbiyesiz; قا qaba; — **breeding**, (n) فنا تربیه fenâ terbiye; — **ness**, (n.) خسته‌لق hastaluq; — **off**, (a.) صیقیتلی fenâ (-halde); فنا (حالده) suquntulu; — **treat**, (v.a.) فنا معامله fenâ mou-ânele et.; — **will**, (n.) عداوت adâvet; سوت sôuyi niyyet.

Illegal, il-lê'gal, (a.) (lit.) غیر قانونی gayri qânûnî; (fig.) غیر مشروع gayri meshrûn; یولسوز yolsouz; — **Illegal'ity**, (-i-ti) (n.) یولسوزلق yolsouzluq; (lit.) غیر مشروعیت gayri meshrûn-uyyet; اوسولسوزلک ousûl-sûzlük; — **Ille'galize**, (-iz) (v.a.) رد redd et.; منع men et.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ILL-IMB] ('تکلیفچه کلمات تنخی ایچون) act, change, cārd, red, mē. hēr. in, mine,

Illegible, il-lej'i-bi, (*a.*) او قوندر oqoun-maz, معلق mōunglaq; ووجوسر vou-zōuhsouz; — **Illegibility**, (il-le-jib'il'-ti) *n.* او قونمايش ouqounma-yush, (*lit.*) معقيب mōunglaqiyyet; ووجوسرئق vouzōuhsouzluq

Illegitimate, il-le-jit'i-māt, (*a.*) غير gayri meshrōu'; (*v.a.*) غير gayri meshrōu' add et., — *ly*, (*ad.*) غير مشروع صورتده gayri meshrōu' sōuretdē; — **Illegitimacy**, (-i-ma-si) (*n.*) غير مشروعيت gayri meshrōu-uyyet.

Illiberal, il-lib'er-al, (*a.*) خيسى hā-sis, (*mean*) دىغى bayâ; — **Illiberality**, (-'ti) (*n.*) حس hisset, آزلق azluq.

Illicit, il-lis'it, (*a.*) غير مشروع gayri meshrōu'; يونس yolsoz; ممنوع mem-nōu'

Ilmitable, il-lim'it-a-bl, (*a.*) غير حدود gayri mahdōud.

Illiterate, il-lit'er-āt, (*a.*) ümmî, (*fig.*) جاهل jāhil; — **Illiteracy**, (-'er-a-si) (*n.*) ümmîlik; (*fig.*) جهالت jehālet.

Illogical, il-loj'i-kal, (*a.*) غير منطقی gayri mantuqî; غير معقول gayri mâ'qoul.

Illuminate, il-lū'min-āt, (*v.a.*) (*lit.*) تذهيب *a.* tenvîr et.; (*art.*) تذهيب *a.* tezhîb et.; (*a.*) (*fig.*) منور mûnev-ver; — **Illūminated**, (-'min-āt-ed) (*a.*) تذهيب *a.* tenvîr edilmish, تذهيب *a.* tezhîb edilmish; — **Illūminā-tion**, (-'shun) (*n.*) (*act.*) توير tenvîr; (*pl.*) تويرات tenvîrât; (*fig.*) خيا zuyâ; نور nōur; (*phil.*) الهام ilhâm; (*art.*) تذهيب tezhîb; (minyatūr); تذهيبات tezhîbât; — **Illūminative**, (-a-tiv) (*a.*) (*fig.*) ايشاى izâ-hî; توير تويرى; — **Illūminātor**, (-tur) (*n.*) رسام ressam; (تذهيبچى) (tezhîbji); — **Illūminism**, (-'min-izm) (*n.*) اشراقية ishraqiyye (-mesleki).

Illusion, il-lū'zhun, (*n.*) نهاب zehâb; خطا hatâ; خيال hayâl; (*trick*) حيله hîle; اكلنجه eylenje; — **Illū'sion-ist**, (-'zhun-ist) (*n.*) خيالى hayâlî; (*tricks*) حقماز hoqqabaz; — **Illū'sive**, (-'siv) موهوم yanlush; (*lit.*) موهوم mevhōum; خيالى hayâlî.

Illustrate, il-lus'trāt, (*v.a.*) تصوير tasvîr et., (*explan*) تعريف tâ'rîf et., ايشاح izâh et.; — **Illus'trāt-ed**, (-'trāt-ed) (*a.*) مصور mousavver; رسنى resimli; — **Illus'trā'tion**, (-'shun) (*n.*) رسم resim; تصوير tas-vîr; (*fig.*) ايشاح izâh; — **Illus'trat-ive**, (-'tra-tiv) (*a.*) (*lit.*) تصويرى tas-vîrî; ايشاى izâhî; — **Illus'trator**, (-'trā-tur) (*n.*) (*lit.*) مصور mousavvir; رسم ressam, (*fig.*) مفسر mûfessir.

Illustrious, il-lus'tri-us, (*a.*) (*lit.*) گزیده güzide; ممتاز mümtâz, (*poet*) بلند bülend, ديشان zî-shân; — *ly*, (*ad.*) شرفله shârla; شرفله sherefle; — **ness**, (*n.*) شان shân; عظمت azamet.

Image, im'āj, (*n.*) صوت sōuret; شكل shekl; ستاتو statû; (*likeness*) عيني aynu; (*lit.*) تمثال timsâl, (*optics*) حيال hayâl; عكسى axi; (*pl.* و *phil.*) صور hayâl; souveri mürteseme; (*v.a.*) تصوير tasvîr et.; (*mind*) (*lit.*) تخیل tehayyül et..

Imagine, im-aj'in, (*v n.*) ظن zann et.; تخیل *a.* tesavvour et.; (*lit.*) تخیل tehayyül et.; (*v.a.*) دوشونمک düşhün-mek; — **Imag'inable**, (-aj'in-a-bl) (*a.*) دوشونیلیر düşhünülür; تصور tasavvour edilebilir; (*fig.*) قابل qâbil; — **Imag'inary**, (-aj'in-a-ri) (*a.*) تصور mütessavver; تصوری tesavvourî; خیالی hayâlî; (*lit.*) غیل mouhayyel; — **Imaginā'tion**, (-aj-i-nā'shun) (*n.*) تصور tesavvour; قوروتقى tehayyül, (*med.*) تخیلات tehayyülât; qourountou; (*pl.*) تصورات tesavvourât; — **Imag'inat-ive**, (-aj'in-āt-iv) (*a.*) خیالی hayâlî; (*full*) خیالی vâsi'; (*lit.*) مبدع mübdî'.

Imam, i-mam', (*n.*) امام imâm.

Imbecile, im'be-sel, (*n.* و *a.*) آبدال abdal; علیl alil; — **Imbecil'ity**, (-sil'i-ti) (*n.*) بلاهت belâhet; علت illet

Imbed, im-bed', (*v.a.*) يرلشدirmek yer-leshdirmek; گومك gümmek.

Imbibe, im-bîb', (*v.*) چمك chekmek; بلع emmek; (*fig.* و *lit.*) بلی belî' et..

Imbosom, im-booz'um, (*v.a.*) (*fig.*) باغرينه باغruna basmaq; (*lit.*) تخیل tehjil et..

(For Turkish pronunc) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[IMM-IMP] (تکلیفچه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cārd; red, mē, hēr. in. mīne;

ahlâq; — **Immortality**, (im-mor-al'iti) (n.) اهلآق سوزلوق ahlâqsuzluq; (lit.) اهلآق موقايرت ahlâqa mouğâ-yeret.

Immortal, im-mor'tal, (a) اۆلۆز eul-mez; (lit.) لایموت lâ-yemout; — **Immortality**, (im-mor-tal'i-ti) (n.) باقا baqâ; (lit.) ابدیت ebediyyet; — **Immortalize**, (im-mor-tal-iz) (v.a.) ابدی ibqâ et; (lit.) پایدار pâyidâr et.

Immovable, im-mōv'a-bl, (a.) حرکت hareket etmez; ثابت sâbit; (fig.) hissiz; لاقدیق lâqayd, (obstinate) غير منقولات (n.pl.) gayri menqûlât; اشیای ثابتة eshyâyî sâ-bite.

Immune, im-mūn', (a) معاف mou-âf; مصون masoun. — **Immunity**, (im-mūn'i-ti) (n.) معافیت mou-âfiyyet; مصونیت masouniyyet

Immure, im-mūr', (v.a.) دیوار چککم douvar chekmek; قاپماق qapamaq; (fig.) حابس et.

Immutable, im-mūt'a-bl, (a.) دیکشمز deyishmez; ثابت sâbit; — **Immutability**, (im-mū-ta-bil'i-ti) (n.) استقرار deyishmeyish; (lit.) دیکشمهیش istiqrâr; (phil.) قیومیت qayyōumiyyet.

Imp, imp, (n.) شیطان sheytân; (child) پیچ pich.

Impact, im-pakt', (v.a.) صیقیشدیرمق suqushdurmaq; پکیشدیرمک pekish-dirmek; (n.) صدمه sademe; ضربه darbe.

Impair, im-pār', (v.a.) یوزمق bozmaq; اخلال ihlâl et; (a.) یاقیشیار ya-qushmaz; یوزوق bozouq.

Impalpable, im-pal'pa-bl, (a.) حس hiss olounmaz; (lit.) رقیق raqîq; اینجه inje; درین derin; — **Impalpability**, (-bil'i-ti) (n.) ایدلمهیش hiss edilmeyish; (lit.) رقت riqqat; (fig.) اینجەلەك injelik.

Imparity, im-par'i-ti, (n.) فرق farq; نسبتسزلك nisbetsizlik.

Impart, im-pärt', (v.a.) ویرمک vermek; بخش bahsh et.; (communicate) تبلیغ teblig et.; (fig.) نقل et..

Impartial, im-pār'shal, (a.) بی طرف bî-taraf; — **ly**, (ad.) بی طرفانه bî-tara-fâne; — **Im-**

partiality, (im-pār-shal'i-ti) (n.) بی طرفلق bî-tarafluq, (fig.) حقانیت haq-qâniyyet

Impassable, im-pas'a-bl, (a) کچیلمز geçilmez; چتین chetin

Impassible, im-pas'i-bl, (a) طوباز douymaz; (lit.) حسس hissiz; لاقدیق lâqayd, — **Impassibility**, (im-pas-i-bil'i-ty, (n.) حسسزک hissizlik; لاقدیق lâqaydî

Impassion, im-pash'un, (v.a.) تحریک tabrik et., (lit.) تهییج tehyij et.; — **Impassioned**, (-pash'und) (a.) (lit.) متهییج müteheyyij.

Impassive, im-pas'iv, (a) حسس hissiz; لاقدیق lâqayd.

Impatient, im-pā'shent, (a.) عجله‌چی ajeleji; صبرسز sabursuz; هیجانده heyejânda; — **ly**, (ad.) صبرسزقله sabursuzluqla; هیجانده heyejânla; — **Impā'tience**, (-'shens) (n.) صبرسزقله sabursuzluq; هیجان heyejân; اشتیاق ishtiyaq.

Impeach, im-pēch', (v.a.) اتهام it-hâm et.; (lit.) مؤآخذہ mü-âhaze et.; — **Impeach'able**, (-pēch'a-bl) (a) قابل اتهام qabâhatli; (lit.) قابل it-hâm; — **Impeach'ment**, (-pēch'ment) (n.) اتهام it-hâm; (pol.) مؤآخذہ‌سینی طلب mouhâkemesini taleb; (hinderance) منع men.

Impeccable, im-pek'a-bl, (a.) پاک pâk; (lit.) لایخطی lâ-youhtî.

Impede, im-pēd', (v.a.) مانع au. mâ-nî' ol.; (lit.) تعویق tâ'vîq et.; — **Imped'iment**, (-ped'i-ment) (n.) موانع mânî'; حالک hâ-il; (pl) موانع mevânî'; (speech) رکاکت rekyâket; — **Impediment'a**, (-ped-i-ment'a) (n pl) اشیای eshyâ; آغرلق ârluq.

Impel, im-pel', (v.a.) سورمک sürmek; (fig.) تحریک tahrik et.; — **Impel-lent**, (im-pel'ent) (a. و n) سائق sâ-iq; سبب sebeb.

Impend, im-pend', (v.n.) صارق sarq-maq; (fig.) تهدید tehdid et.; در دست او. qarib ol.; (near) صارقان — **Impend'ing**, (a.) تهدید ایدن tehdid eden; (near) ملحوظ melhōuz.

Impenetrable, im-pen'e-tra-bl, (a) نفوذ ایدلمز nūfōuz delinmez;

mōte, foot, mōōn, shut, mūte very, tū جيوو; ch ش, sh ش, th ث, d ذ, zh ز [IMP-IMP]

edilemez: (fig) آكلانلشمار anlashul-maz, (insensible) آكلانلشمار anlamaz; hissiz حسس

Impenitent, im-pen'i-tent, (a) نادم nādām olmaz, معمد mou-an-nid, — Impen'itence, (-i-tens) (n.) تمرد temerrüd

Imperative, im-per'a-tiv, (a) آمرانه âmirâne; (fig) متحكمانه mütehakkimâne; (obligatory) ضروري zarûrî; أمرانه mübrem, — ly, (ad) آمرانه âmirâne; (necessarily) قطعاً qat-uyyen; مبرم mübrem sôu-retde; بالضروره bizzarôure; — mood, امر صيغاسى emr sigasu.

Imperceptible, im-per-sep'ti-bl (a) غير farq olounmaz; (lit.) غير محسوس gayri mahsûs.

Imperfect, im-pêr'fekt, (a.) اكسيك exik; ناقص nâqus; (defective) قصور qousôurlou, — ly, (ad) نقصان اولوق noxân olaraq, — Imperfec'tion, (-per-fek'shun) (n.) نقصان noxân; قصور qousôur

Imperial, im-pê'ri al, (a.) ايمپراطورلىق imparatorlouq; ..imparatorî; (ex-Sultan's) شاهانه shâhâne; هايون .. hümâyoun; — Impê'rialism, (-izm) (n.) ايمپراطورلىق imparatorlouq; (fig) ايمپرياليزم emperiyalizm; — Impê'rialist, (n.) ايمپرياليست emperiyalist.

Imperil, im-per'il, (v.a.) تهليكه قوعق tehlikeye qoumaq.

Imperious, im-pê'ri-us, (a.) متحكم mütehakkim; (fig) عجب müj'bir, مبرم mübrem; — ly, (ad) متحكمانه mütehakkimâne; (fig) مبرم صورتده mübrem sôuretdе; بالضروره bizzarôure; بالاضطرار bil-uzturâr.

Imperishable, im-per'ish-a-bl, (a.) عابدى ebedî, ناهي nahv olmaz; عمو اولار

Impermeable, im-pêr'mê-a-bl, (a.) (e-) (م) مئام (lit.) gechmez, (e-) (م) مئام (lit.) mouqâvim; (em-per-mi-âbul).

Impersonal, im-pêr'sun-al, (a) (lit.) gayru shahsî; (gram.) غير شخصى sâbit; — Impêr'sonate, (-ât) (v.a.) (lit.) تمثيل temsîl et.; (a.) (lit.) مشخص müshahhas; مجسم müjes-sem.

Impertinence, im-per'ti-nens, (n.) كؤستاخلىق saygusuzluq, كؤستاخ küstâh, — Impêr'tinent, (a.) كؤستاخ küstâh, — Impêr'tinently, (ad.) كؤستاخانه küstâhâne.

Imperturbable, im-per-tur'ba-bl, (a) تمكينلى sâkin, سâbit, (fig) تمكينلى temkinli

Impetuous, im-pet'û us, (a) شديد shedid, (pers) حذتى hiddetli; متهور mütehevvir, — Impetûos'ity, (-os'i-ti) (n) شدت shiddet, هور tehev-vûr

Impetus, im'pe-tus, (n) حيز hîz; (lit) صولت savlet, (fig) شدت shid-det

Impious, im'pî-us, (a) دينسى dînsiz; (fig) حرمسى hür-metsiz, — Impiety, (im-pî'e-ti) (n.) حرمسى dînsizlik, حرمسى hürmet-sizlik.

Implacable, im-plāk'a-bl, (a.) اويوشار oyuushmaz, (fig) عنود anôud; (lit) بي امان bi-amân.

Implant, im-plant', (v.a.) ديكىك dikmek; (fig) صرفق soqmaq; yerleshdirmek.

Implausible, im-plawz'î bl, (a) غير ايشانلمار gayru mâ'qûul, in-anulmaz

Implead, im-plēd', (v.a.) دعا دا dâ'vâ et.; قانئومن تاقىب qânôunen tâ'qîb et.

Implement, im'ple-ment, (n.) آلت âlet, (pl) آلات âlât, ادوات edevât; (v.a.) اجرا ا. ijra et.; — Implemen'tal, (a.) آلت قابيلندن âlet qabilinden; ياردىجي (gibi) vâsuta (-gibi); ياردىجى yardumju.

Implicate, im'pli-kât, (v.a.) بولاشدىرمق Boulashdurmaq, قارشىدىرمق qarushdurmaq; — Implication, (-kâ'shun) (n.) علاقه alâqa; مدخل medhal; (act) ادخال idhâl; بولاشدىرمه Boulashdur-ma.

Implicit, im-plis'it, (a.) (lit.) ضمنى zumnî; مسكوت meskyût; (relying) تماماً tamâmen emîn; — ly, (ad.) امين تامه ايله emniyyeti tammeye; (كوركونه) (keur keurüne); — ness, (n.) (lit.) ماهيت mâhiyyeti zumniyye;

only; routine; through; tuck; müsée- ive; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[IMP-IMP] (نكيزجه كذا تلفظي ايجون) act; change, cārd, red, mē; hēr; in, mīne;

(trust) ائمنيت emniyyeti tāmme
Implore, im-plūr', (v.a) يالوارمق yal-
 varmaq, (n) نياز niyāz et. — **Im-
 plōr'ingly**, (ad.) يالواردق valvararaq
Imply, im-plī', (v.a) دلالت delâlet et.
 (lit.) tezammoun et.; (fig.)
 استرلاب istil-
 zâm et
Impolite, im-po-lit', (a) قاتا qaba.
 قاجاه nezâketsiz; — **ly**, (ad.) قاجاه
 qabaja; — **ness**, (n) قابالوق qabaluq
Impolitic, im-pol'i-tik, (a) تدبیرسز
 tedbîrsiz
Imponderable, im-pon'dei-a-bl, (a)
 رقیق vezn edilemez, (lit) رقیق
 raqîq
Import, im-pōrt', (v.a) (com) ادخال
 idhâl et.; (signif) ifade et.,
 (fig.) تدمن et.; (n) ادخالات idhâlât;
 (meaning) معنا mâ'nâ, (lit) شعول shū-
 mōul, — and export, ادخالات و احرجات
 idhâlât ve ihrâjât, — **duty**, ادخالات
 idhâlât rûsûmou; — **trade**,
 ادخالات idhâlât (-tijâreti), —
Impōrt'able, (a.) ادخال ایدیلر idhâl
 edilebilir; — **Importā'tion**, (-'shun)
 (n.) ادخال idhâl; (pl.) ادخالات idhâlât,
 — **Impōrt'er**, (n.) ادخالچی idhâlâtju;
 (ادخالات idhâlât yapan قومیسوچیسو-
 jousou).
Important, im-pōrt'ant, (a.) مهم mi-
 him; اهمیت ehemmiyyeti; — **Im-
 pōrt'ance**, (-'ans) (n.) اهمیت ehem-
 miyyet.
Importune, im-pōr-tūn', (v.a.) تعجیز
 tâ'jiz et.; ضیقqu suqmaq; (urge)
 تاضیق tazyîq et.; ابرام ibrâm et.;
Impōrt'unate, (-'tūn-āt) (a.) مزاج
 mûz-iz; مناسبسز minâsebeatsız; —
Impōrtun'ity, (-tūn'i-ti) (n.) تعجیز
 tâ'jiz; مناسبسزlık minâsebeatsızlık;
 ابرام ibrâm.
Impose, im-pōz', (v.a) اوستنه قورمق üs-
 tûne qomaq; (fig.) ايجبار ıjbâr et.;
 طوح tarh et.; (dues) امر emr et.;
 وضع vazu' et.; (tyb) سیردلامق surala-
 maq; — **upon**, تنظیم tanzîm et.;
 (fig.) آلداتماq aldatmaq; — **laws** قانون
 qânûn vazu' et.; — **Impos-
 ing**, (-pōz'ing) (a.) هیبتلی heybetli;
 (lit.) مهیب mühib; (fig.) عظمتلی aza-

metli, — **Impos'ition**, (-po-zi'shun)
 (n.) تقدیس taqdîs; (rel) وضع vazu';
 (ta v) رسوم rûsûm, تکالیف tekyâlîf,
 (deception) آلداتما aldatma, حيله hile
Impossible, im-pos'i-bl, (a) امکانشز
 imkyânsuz, محال mahâl; — **Impos-
 sibil'ity**, (-pos-i-bil'i-ti) (n.) امکانشزلق
 imkyânsuzluq, (pl) محالات ma-
 hâlât
Impostor, im-pos'tur, (n.) ساختکار
 sahtekyâr, — **Impos'ture**, (-'tūr)
 (n) حيله hile; ساختکارلق sahtekyâr-
 luq
Impotent, im'po-tent, (a.) عاجز âjiz;
 ضعیف zâ-îf; — **Im'potence**, (-'po-
 tens) (n) عجز ajz, ضعف zâ'f; (med)
 عدم اقتدار adem iqtidâr
Impound, im-pownd', (v.a.) توقیف
 terqîf et., (fig.) منع men et.;
 (lit.) تقييد taqyîd et.
Impoverish, im-pov'er-ish, (v.a.)
 فقیرلشدirmek faqîrleshdirmek; (fig.)
 سفل sefil et., — **Impov'erishment**, (n.)
 فقر faqr; فقیرلشم faqîrleshme; (fig.)
 سقوط souqûut.
Impracticable, im-prak'tik-a-bl, (a)
 اولماز olamaz; قابل ذکی qâbil deyil;
 (stubborn) عنادی inâdjû; ters;
 (wav) کچلمز geçilmez; چتین chetin;
 — **Impra'ctability**, (-'ti-ka-bil-i-
 ti) (n.) امکانشزلق imkyânsuzluq;
 مشکلات müşkûlât; عناد inâd; terslik.
Imprecate, im'pre-kât, (v.a.) تلعن
 tel-in et.; — **Imprecation**, (-kâ'
 shun) (n.) تلعن tel-in.
Impregnable, im-preg'na-bl, (a.)
 آلتنمار zabt olounmaz; صیط اولونمار
 alunamaz; (fig.) صاریلمار sarsul-
 maz.
Impregnate, im-preg'nât, (v.a.)
 (pers) حامله ہرابق hâmile buraquaq,
 (fig.) تلقیح telqîh et.; ناقل et.;
 (saturate) اشباع ish-
 bâ' et.; اچیرمک ichirmek; — **Im-
 pregnā'tion**, (-'shun) (n.) تلقیح
 telqîh; اشباع ish bâ'.
Imprescriptible, im-pre-scrip'ti-bl,
 (a.) دائمی dâ-imî; (mû-ebbed);
 (jud.) مرور زمانه تابع ذکی mûrôuru
 zemâna tâbi' deyil.

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, fool; mōōn, shut, mūte, vet y; tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, d د, zh ز [IMP-IMP]

Impress, im-pres', (v.a) basmaq, (stamp) damgalamaq; (mil) askere almaq, (mil) ijbâr et; (wind) te'sîr yapmaq; fikrine yer et., — **Im'press**, (n.) damga, (likeness) aynu; qalub; (fig) eser; (mil) iz, (mil) mejbouri hidmet, — **Impressible**, (-pres'i-bl) (a) basibeh, basulabilir; (fig) hassâs, musta-id; — **Impression**, (-pres'h'un) (n.) hasma, tabu', (effect) te'sîr; (lit.) intubâ' ihtisâsât; — **Impressionable**, (-pres'h'un-a-bl) (a.) müte-essir olour, hassâs; — **Impressive**, (-pres'iv) (a.) mü-essir; — **Impressiveness**, (-pres'iv-nes) (n.) te'sîr; (fig) azamet.

Imprint, im-print', (v.a) ta-bu' et; basmaq; (stamp) damgalamaq; — **Im'print**, (n.) ism; damga.

Imprison, im-priz'n, (v.a.) habs et.; — **Imprisonment**, (-priz'n-ment) (n.) habs; (state) mahbûsiyyet.

Improbable, im-prob'a-bl, (a.) غیر مستبعد gayri mouhtemel; müsteb-ad; — **Improbabil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) (lit.) ademi ihtimâl.

Improbability, im-prob'i-ti, (n.) عفتسزلك iftissizlik; (fig) hile

Impromptu, im-promp'tū, (a & ad) مالبدهه dūshūnmeden, (lit.) bil-bedâhe; (n.) irtijâl; irtijâl.

Improper, im-prop'ér, (a.) yolsuz; yaqushmaz; (wrong) yanlush; — **ly**, (ad.) yolsuz olarak; yanlush olarak; — **Impropriety**, (im-pro-pri'e-ti) (n.) yolsouz minâsebsizlik.

Impropriate, im-prō'pri-ât, (v.a.) (lit.) temlik et.; (a.) mülk....

Improve, im-prōōv', (v.a.) اصلاح uslâh et.; düzeltmek; (v. n.) salâh bulmaq; (progress) teraqqî

et, — **Improv'able**, (-prōōv'a bl) قابل اصلاح qâbili uslâh; — **Improve'ment**, (-prōōv'-ment) (n.) teraqqî; (ac) uslâh, (pl) uslâ-hât

Improvident, im-prov'i-dent, (a) احتیاطسىز dūshūnjesiz; ihtiyâtsiz; — **Improv'idence**, (-i-dens) (n.) ihtiyâtsizlik, isrâf.

Improvisate, im-prov'i-zât, (v.a.) هان سوينههک hemem seuylemek; (lit.) irtijâl; (do) ansuzun yapmaq; bejermek, — **Improvisâ'tion**, (-zâ'shun) (n.) hazur je-vâbluq, (lit.) irtijâl; — **Improvisâ'tor**, (-zâ'tur) (n.) hazur jevâb; mürtejil; hatib.

Imprudent, im-prōō'dent, (a.) tedbirsiz; — **Impru'dence**, (-prōō'-dens) (n.) tedbirsizlik.

Impudent, im-pū-dent, (a.) عارس hayâsuz; — **Impud'ence**, (-pū-dens) (n.) hayâ-suzluq.

Impugn, im-pūn', (v.a.) it-hâm et; اعراض hūjūm et.; i'tirâz et..

Impulse, im'puls, (n.) hareket; te'sîr; (sci) huz; sade-me; (phil.) iljâ; — **Impu'sion**, (-pul'shun) (n.) sevk; tahrik; te'sîr; — **impulsive**, (-puls'iv) (a.) بردن birde; (fig.) ânî; birden bire; dūshūn-mek-sizin; (mech.) müteqâbil; — **Impulsively**, (-puls'iv-li) (ad.) ânî-olaraq; birden birde.

Impunity, im-pūn'i-ti, (n.) جازاسز qalme; (lit.) istisnâ; mou-âfiyyet.

Impure, im-pūr', (a.) قارىشق qarushuq; (fig.) kirlî; boulashuq; — **Impur'ity**, (-pūr'i-ti) (n.) kîr; (lit.) levs; fenâluq.

Impute, im-pūt', (v.a.) عطف et.; — **Im-**

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[IN-INC] (انكيزحه كجاءك تلفظي يحون) act, change; cārd, red, mē, hēr, in, mīne

pūt'able, (*a*) عطف ولنه پیدایر atf olounabilir; — **Impūtā'tion**, (-'shun) (*n*) عطف atf, استناد isnād, (ref'nach) ittihām, تقييح taqbiḥ, 'reckon-mahsōub.
In, in, (*prep*) ده. de, da, (*adv*) له. la, (*ad*) ايچنده ichinde, ايچري icheri; to be — دود بولونق evde bouldunmaq; — as much as حسيله hasebile, — itself كندی كنديه kendi kendine; (*lit*) بذه hizātihī. — s and outs بوتون تهرتاق her tarafu, bütün teferrū-ātu: — one month «برای» ده «my opinion» «به فکر» به benim fikrim - - je
Inability, in-a-bil'i-ti, (*n*) اقتدارسراق ıqtidārsuzluq; كفايتسزلىك kifāyet-sizlik
Inaccessible, in - ak - ses'i - bl, (*a*) اواراق يا قلاشلاماز yaqlashulamaz; elde edilmez
Inaccurate, in-ak'kūr-āt, (*a*) ياكليش yanluḥ — **Inac'curacy**, (-ak'kūr-a-si) (*n*) خطا hatā; اساسسزلىق esās-suzluq
Inactive, in-akt'iv, (*a*) عاقل ātul; (chem) تأسرسز te'sirsiz; — **Inac'tion**, (-ak'shun) (*n*) عطالت atālet, عدم ademi fa'āliyyet; — **Inactiv-ity**, (-ak-tiv'i-ti) (*n*) عطالت atālet.
Inadequate, in-ad'e-kwāt, (*a*) اكسيك exik; نقصان noxān: — **Inad'equacy**, (-e-kwa-si) (*n*) كفايتسزلىك kifāyet-sizlik; (*lit*) عدم كفايه ademi kifāye
Inadmissible, in - ad - mis'i - bl, (*a*) اولماز olmaz; (*lit*) غير جائز gayri jā-iz: — **Inadmissibil'ity**, (-mis-i-bil'i-ti) (*n*) عدم جواز ademi jēvāz
Inadvertent, in-ad-vért'ent, (*a*) دقتسز diqqatsız; — **ly**, (*ad*) سهوا sehven; دقتسزلىك diqqatsizlik; — **Inadvert-ence**, (-'ens) (*n*) سهو sehv; دقتسزلىك diqqatsizlik; (*fig*) غفلت gafflet.
Inalienable, in-āl'yen-a-bl, (*a*) ساتيلماز satulamaz; فراغ ايديلهمز ferāg edilemez.
Inanimate, -ed, in-an'im-āt, -ed, (*a*) جامد jansuz; اولو eulū; (*lit*) جامد jāmid.

Inanition, in-a-ni-sh'un, (*n*) اچيق ach-luq, بايغىلىق baygunluq, — **Inan'ity**, (-i-ti) (*n*) (fig) معناسزلىك mā'nāsuz-luq
Inapplicable, in - ap'plik-a-bl, (*a*) اوتماز ouymaz, (*lit*) غير قابل تطبيق gayru qābili tatbiq
Inappreciable, in-ap-prē'shi - a - bl, (*a*) تقدير ايديلهمز taqdīr edilemez; (*great*) بك بويوك pek beuyūk
Inapproachable, in - ap-prōch'a - bl, (*a*) ياناشيلماز yanashulmaz, اوراق ouzaq
Inapt, in-apt', (*a*) استعدادسى isti'dād-suz, ياراماز yaramaz, — **Inapt'itude**, (-i-tūd) (*n*) قابليتسزلىك qābiliyyet-sizlik
Inarticulat, in-ār-tik'ul-āt, (*a*) (zo) غير مالموط mafalsuz; (*gram*) مفصلسىز gayri melfōuz, (fig) آكلاشيلماز an-lashulmaz; (*lit*) وضوحسىز vouzōuh-souz.
Inattentive, in-at-tent'iv, (*a*) دقتسىز diqqatsız.
Inaudible, in-awd'i-bl, (*a*) دويولماز douyoulmaz; ايشيدلمز ishūdilmez; — **Inaud'ibly**, (-awd'i-bli) (*ad*) عايت gayet hafif.
Inaugurate, in-aw'gūr-āt, (*v.a*) (*lit*) تأسيس te'sis et; كشدā küshād et; رسم كشدāنى ياقى (solemnly) resmi küshādunı yapmaq. — **Inau'gūral**, (*a*) ايلك ilk; (*lit*) ايتتاهى itittāhī; — **Inaugurā'tion**, (-'shun) (*n*) رسم كشدā resmi küshād; (*fig*) باشلايش bashlayush.
Inauspicious, in - aw spish'us, (*a*) مشهور mesh-ōum; منجوس menhōus.
Inborn, in'hawrn, (*a*) فطرى futrī; (*lit*) مفلور: jibillī; حبلى jibillī.
Inbred, in'bred, (*a*) كندنده mevjōud; فطرى futrī, جيبلى jibillī.
Incalculable, in-kal'kū-la-bl, (*a*) حسابسىز hesābsuz; (*lit*) لايدē lāyū-ad.
Incandescent, in-kan-des'ent, (*a*) نار يىضا حالنده nārī beyzā hālinde; متشهب mūteshehhib; — **Incandes-cence**, (-kan-des'ens) نار يىضا حالى nārī beyzā hālī; تشهب teshehhüb.
Incantation, in-kan-tā'shun, (*n*) بويو büyü; افسون efsoun.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot, mōon, shut, mûte, very tû جيوو; ch چ, sh ش, th ث, dh ذ [INC-INC]

Incapable, in-kāp'a-bl (a) عاجز âj'z, (fig) قستارسر iqtidârsuz.

Incapacity, in-kap-as'i-ti, (n.) عجز ajz, (fig) اقتدارسوزluq, (negat) عدم صلاحيت ademi salâhiyyet

Incarcerate, in-kār'ser-ât, (v.a.) حبس a. habs et, قاپماق qapamaq, — **Incarceration**, (-kār-ser-â'shun) (n.) حبس habs, (med) احتق ihtnâq.

Incarnate, in-kār'nât, (a) (flesh) جسم et bâlamush, (fig) مجسم müjesssem; (colour) تن رنگi ten rengi, penbe; (v.a.) حاوی hâvî ol., (lit.) ات temessül et.; (v.n) ات et bâlamaq; — **Incarnation**, (-kār-nâ'shun) (n.) (lit.) تمت temessül, تشخص teshahhous; (form) شكل shekli müshahhas; (manifestation) (lit.) تظهي tezâhûr, (rel) تعجی tejelli, (med) ات باغلامه et bâlama, قاپماق qapanma.

Incautious, in-kaw'shus, (a) احتياطسر ihtiyâtsuz.

Incendiary, in-sen'di-ar-i, (n) قونداقچی qoundaqju; (fig) معمد müfsid; (a.) قصدی qasdı; قونداقچیلوق qoundaqjucluq; (fig) تحريك كاره tahrîk-kyârâne; — **Incendiarism**, (-sen'di-ar-izm) (n.) قصداً حریق qoundaqjucluq; qasden harîq

Incense, in-sens', (v.a.) قیزدیرمق quz-durmaq; تحريك tahrîk et.; (per-fume) تخبیر tûtsülemek; توتوله مک tebhîr et.; (n.) توتو tûtsü; گونلک günlük, (fig) مداهنه müdâhene, — **Incensement**, (n.) عصب eufke; غضب gazebe.

Incensive, in-sent'iv, (a) سائق sâ-iq; مشوق müshevviq; (n.) تشویق teshvîq.

Inception, in-sep'shun, (n.) بدایت bi-dâyet; باشلايش bashlayush; — **Incept**, (in-sept') (v.n) باشلامق bashlamaq; — **Inceptive**, (-sept'iv) (a.) (lit.) ابتدائي ibtidâ-i; ... مبدأ mebd'e...

Incertitude, in-sēr'ti-tūd, (n.) قرارسوزluq qarârsuzluq; تردد tereddüd; (lit.) ییت mübhemîyyet.

Incessant, in-ses'ant, (a.) متبای mütemâdi; (lit.) متوالی mütevâli; — **ly**, (ad.) متبایاً mütemâdiyen.

Incest, in'sest, (n.) ممنوع ازدواج mem-nou' izdivâj; (quzul) (قیزیل باشلق) bashluq.

Inch, insh, (n) پوس pous, by-s (fig) آغر آغر azar azar, (fig) آذر âr âr; every — tamâmen, kyâmilen, — **Inched**, (inshd) (a) پوس تقسیماتی pous taximâtlu.

Incident, in'si-dent, (a) وارد vâ-rîd, (occurring) وقع vâq'î; تصدقی tesâdüfi, (resulting) (lit) مبعیت mün-ba-is, متحدث mütehaddis, (n.) حادثه hâdis, واقعه vaq-a; — **In'cidence**, (-si-dens) (n.) ورود vürûd; (lit.) اصابت isâbet; (misal) (imiqdâr), (occurrence) وقوع vouqou', ظهور zou-hûr, angle of — زاویه زاویه zâviyeyi vürûd, — **Incident'al**, (a.) تصدقی tesâdüfi, عارضی âruzi; (expenses) مصارف masârifi müteferriqa; — **Incident'ally**, (-al-i) (ad) تصادفاً tesâdüfen.

Incineration, in sin-er-â'shun, (n) تحرق ihrâq; ترمید termid; — **Incinerate**, (in-sin'er-ât) (v.a.) یاقق yaqmaq; کول kü et..

Incipient, in-sip'i-ent, (a.) (هنوز) باشلايان (henüz-) bashlayan; دوغان doghan

Incise, in-siz', (v.a.) یارمق yarmaq; حاک deshmeq, (engrave) حاک hakk et.; oymaq, — **Incision**, (-sîzh'-un) (n.) یاره yara, یاریق yaruq; (act) yarma, (med) انسیزیون ensîzîyon; — **Incisive**, (-sî'siv) (a.) کسکینی keskin; (fig) تأثیرli te'sîrli; — **Incisor**, (-sî'zor) (n.) اوك دیش eun dish.

Incite, in-sit', (v.a.) تحريك tahrîk et.; تشویق teshvîq et.; — **Incitement** (-sit'ment) تحريك tahrîk; تشویق teshvîq; — **Incit'ant**, (-sit'ant) (n.) منه münebbih; — **Incit'er**, (-sit'ër) (n.) مشوق mouharrik; müshevviq.

Incivility, in-si-vil'i-ti, (n.) قالمق qabalıq; تراکتسزلیک nezâketsizlik.

Inclement, in-klem'ent, (a.) سرت sert; شددتli shiddetli; (pers) محترس merhametsiz; (lit.) خشین hashîn; — **Inclem'ency**, (-klem'en-si) (n.) شدت shiddet; خشونت houshûnet

Incline, in-klîn', (v.n.) eğilmek eyelmek; میل meyl et.; (fig) تمایل temâyül et.; (v.a.) ياتيرمق yaturmaq; (lit.) میل imâle et.; (n.) میل meyl; — **Inclin'able**, (-klîn'a-bl) (a.) مائل mâ-il; (biraz-) (مایل) mütemâyil; — **Inclination**, (-kli-nâ'-

[INC-INC] (اسکلیچہ کلمات تلمعی ایچون) art; change, cārl, red, mē, hēr, in, mine;

shun) (n.) تمایل mey1, (fig.) میل meyl — *angle of* — mey1 zāviyesi; — **Inclined**, (-klind') (a) مائل mâ-il; (fig.) مایل mütemâyil; — **plane** مائل سطح sat-hu mâ-il.

Include, in-klōnd', (v.a.) ادخال id-hâl et, (comprise) (ت) احتوا (e-) shâ-mil ol. — **Includ'ing**, (-klūd'ing) (a) برابر (le-) berâber; داخل dâhil olarak; — **Inclu'sion**, (-klū'zhun) (n.) ادخال idhâl, (restriction) تحدید tahdîd; — **Inclusive**, (-klū-siv) (a) داخل dâhil, شامل shâmil; — **Inclu'sively**, (-klū'siv-li) (ad.) داخل اولهرق .. birlikde .. birlikde dâhil olarak.

Incognito, in-kog'ni-tō, (ad) (lit.) (tebdil) mütenekkiren; (تبدیل) gizli.

Incoherent, in-kō-hēr'ent, (a) کوشک gevshek. (fig.) رابطہ سز râbutasuz; — **Incohē'ence**, (-ens) (n.) کوشک gevsheklik; رابطہ سز râbutasuzluq.

Incombustible, in - kom - bust' - bl, (a) یانماز yanzmaz.

Income, in'kum, (n.) کایر îrâd; گایر gelir; واردات vâridât; — **tax**, (تبع وریکسی) îrâd vergisi; (temettu' vergisi)

Incommensurable, in - kom - en'sū-ra-bl, (a.) قیاس nisbetsiz, (a.) قیاس qiyâs qabûl etmez.

Incommodious, in-kom-ōd', (v.a.) تعجیزا. rahatsuz et; — **Incommodious**, (in-kom-ō'di-us) (a) راحت سز rahatsuz.

Incomparable, in-kom-par'a-bl, (a) امثال سز qiyâs edilemez; قیاس nisbetsiz. — **Incom'parably**, (-'par-a-bli) (ad.) امثال سز derejede.

Incompatible, in-kom-pat'i-bl, (a.) (-with) اوچار (e-) ouymaz; (lit.) (له) غیر قابل تألیف (npl.) ezdâd.

Incompetent, in-kom'pe-tent, (a.) صلاحیت سز kifâyetsiz; (legal) صلاحیت سز salâhiyyetsiz; — **Incom'petence**, (-'pe-tens) (n.) kifâyet-sizlik; صلاحیت سز salâhiyyetsizlik.

Incomplete, in-kom-plēt', (a.) اکسیک exik; ناکم nâ-tamâm; — **ness**,

(n.) اکسیک exiklik; نقصان noxân.

Incomprehensible, in-kom-pre-hen'si-bl, (a) آنلاشولماز anlashulmaz; — **Incomprehen'sion**, (-'shun) (n.) آنلاشولماش anlashulmayush; — **Incomprehen'sive**, (-'siv) (a.) محدود mahdôud; نقصان noxân.

Inconceivable, in-kon-sēv'a-bl, (a) عقل ابرمز anlashulmaz; — **Inconceiv'ably**, (-sēv'a-bli) (ad.) عقل ایرمیه حک derejede.

Incongruous, in-kong'grōo-us, (a) uyumaz; مخالف mouhâlîf; (fig.) سقیم saqim; — **Incongruity**, (in-kong-grōo'-ti) (n.) (lit.) مبیانت mübâyet-net, سقام eqâmet.

Inconsequent, in-kon'se-kwent, (a) biri birini toutmaz; منطق سز minâsebsiz; — **Inconsequential**, (-se-kwen'shal) (a.) نتیجه سز netije-siz; — **Inconsequence**, (-'se-kwens) (n.) مناسبت سز râbutasuzluq; مناسبت سز minâsebsizlik.

Inconsiderable, in-kon-sid'er-a-bl, (a.) جزئی ehemmiyyetsiz; جزئی jüz-î.

Inconsiderate, in-kon-sid'er-ât, (a.) دوستوئجه سز dūshūnjesiz; — **Incon-siderā'tion**, (-'shun) (n.) دوستوئجه سز dūshūnjesizlik.

Inconsistent, in-kon-sist'ent, (a.) uyumaz; (lit.) مبیان mübâyin; (changing) سبatsız sebâtsuz, قرار سز qarârsuz; — **Inconsist'ency**, (-'en-si) (n.) سبatsız sebâtsuzluq; (lit.) مبیانت mübâyet.

Inconsolable, in-kon-sōl'a-bl, (a.) تسلی بولماز tesellî boulmaz.

Inconstant, in-kon'stant, (a.) دوام سز devâmsuz; قرار سز qarârsuz; — **Incon'stancy**, (-'stan-si) (n.) قرار qarârsuzluq.

Incontestable, in-kon test'a-bl, (a.) آنکار ایدلهمز inkyâr edilemez; آنکار âshikyâr.

Incontinent, in-kon'ti-nent, (a.) کندی طوماز kendini toutamaz; (fig.) دوشگون dūshgün; مبتلا müb-telâ; (immediate) همان hemen; در حال

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring, machiue;

môte; foot; mōōn, shut, mūte, very; tū جيوو, ch چ, sh س; th ث, th ذ; zh ز [INC-INC]

derhâl; — **Incon'tinence**, (-'ti-nens) (n.) دوشگۈنلۈك dūshgūnlūk, ابتلا ibtilā

Incontrovertible, in-kon-tro-vert'i-bl, (a) آشكار āshikyâr; (lit) بديهي bedihî

Inconvenient, in-kon-vên'yent, (a) اويمار ouymaz; موافق دكى mouvâfuq deyil, (fig) مناسبىز minâsebitsiz,

— **Inconven'ience**, (-vên'yens) (n)

محذور mahzôur; مشكلات mūshkūlât; (fig) راحتسوز rahatsuzluq; (v.a.) راحتسوز rahatsuz et.

Inconvertible, in-kon-vert'i-bl, (a) دكيشمەز deyishdirilemez; دكيشمەز deyishmez; (fin) ثابت sâbit

Incorporate, in-kor'po-rât, (v.a.) توحييد birleshdirmek, (lit.) توحييد birleshmek; (v.n.) توحييد birleshmek; اتحاد ittihâd et., (a) متحد müttehîd;

— **Incorporated**, (-'po-rât-ed) (a)

مقيد mouqayyed; قيد ايندش qayd edilmish; (-'with) متحد (le-) müttehîd; (e-) merbûut, (e-) merbûut, (e-) merbûut.

— **Incorporâ'tion**, (-'shun) (n)

توحييد ittihâd; (act) توحييد tevhiid; مزج mezj; (formation) تشكيل teshekîl; (association) جمعيت jem-iiyet.

Incorporeal, in-kor-po're-al, (a) (lit.) (esiri); (rel) روحاني rûhânî

Incorrect, in-kor-ekt', (a) ياكليش yan-lush; (fig) ياقيشياز yolsouz; ياقيشياز yaqushmaz; — ly, (ad.) ياولوق yolsouz olaraq, (fig) ياولوق yolsouz olaraq; — ness, (n.) ياكليش yanlushluq.

Incorrigible, in-kor'i-ji-bl, (a) دوزدلمز düzelmez; اصلاح ايندلمەز uslâh edilemez

Incorrupt, in-kor-upt', (a) يورولمەش bozoulmamush; (fig) عفيف afif.

Increase, in-krēs', (v.n) ارتقى art-maq; (lit.) تزايد tezâyüd et.; ارتقى beuyümek; (v.a.) ارتقى art-turmaq; (fig) تزايد tezyid et.; (fig) choghaltmaq; — **In'crease**, (n.) تزايد tezâyüd; (profit) استفاده istifâde; حاصلات hâsulât; — **In-creas'ed**, (s'd) (a.) ارتقى artmush; (much) فضلە fazla; زياده ziyâde; (lit.) تزايد mütezâyüd; — **Increas'ing**,

(-krēs'ing) (a) ارتقى art-maq; (lit.) تزايد tezâyüd et.; (v.a.) ارتقى art-turmaq; (fig) تزايد tezyid et.; (fig) choghaltmaq; — **In'crease**, (n.) تزايد tezâyüd; (profit) استفاده istifâde; حاصلات hâsulât; — **In-creas'ed**, (s'd) (a.) ارتقى artmush; (much) فضلە fazla; زياده ziyâde; (lit.) تزايد mütezâyüd; — **Increas'ing**,

Incredible, in-kred'i-bl', (a) ايتايلىمار inanulmaz, — **Incred'ibly**, (-'i-bli) (ad.) ايتايلىمار inanulmaz de-rejede.

Incredulous, in-kred'ū-lus, (a) (چابوق) (chabouq-) inanmaz; اعتدال i'timâdsuz, — **Incredu'ility**, (-kred'ū-li-ti) (n.) اعتدال i'timâd-suzluq; شبهه shübhe.

Increment, in'kre-ment, (n) فضلە fazla; علاوه ilâve, (math.) تزايد tezâyüd; — **unearned** — شەرتلىمە she-reflenme; تزايد قىمت tezâyüdi qiy-met, (ta.) شەرتلىمە sherefiyye.

Incriminate, in-krim'in-ât, (v.a.) اتهام it-hâm et.

Incubate, in'kū-bât, (v.a.) قوئوچقە ياتماق qoulouchqa yatmaq; (fig) دوشونماق dūshūnmek; — **Incubator**, (in'kū-bā-tur) (n.) قوئوچقە ماكنەسى qoulouchqa makinesi.

Incubus, in'kū-bus (n.) كابوس kyâ-bôus; (demon) شيطان sheytan.

Inculcate, in-kul'kât, (v.a.) اوكرتك euyretmek, (qafasuna soqmaq) (qafasuna soqmaq).

Inculcate, in-kul'pât, (v.a.) اتهام it-hâm et, — **Inculpâ'tion**, (-'shun) (n.) اتهام ittihâm

Incumbent, in-kum'bent, (a.) لازم lâzum; مترتب vâjib; (lit.) راهب râhib; — **In-cum'bency**, (-'ben-si) (n.) لزوم lüzûm; (lit.) وجوب vujûb, (change) وظفە vazife; (rel) يوك yûk; (rights) حقوق hou-qûq.

Incur, in-kur', (v.a.) اوزىرنە آلتى ۈزىرنە almaq; (e-) كىرەك kirmek; (e-) دۇچار او- dū-châr ol.

Incurable, in-kū'a-bl, (a.) اىيى olmaz; تداوى ايندلمەز tedâvi edilemez; (n.) اميدسىز ümidsiz hasta; — **Incurability**, (in-kū-a-bil'i-ti) (n.) اميدسىزلىك ümidsizlik; چارەسىزلىك châresizlik; — **Incurably**,

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et =etmek; ol=olmaq

[INC·IND] (انكيزحه كجاءت بمعنئ ايجون) act; change; cãrd; red, mē, hēr; in; mine,

(in-kūr'a-bli) (*ad*) ايدسر برحده
umidsız bir halde
Incurion, in-kur'shun, (*n*) آقین
aquin, يغا yâma; — **Incur'sive**,
(-kur'siv) (*a*) آقینچلیق aqunjuluq,
آقینچی aqunçu
Indebted, in-det'ed, (*a*) مدیون med-
youn, (*fig*) متددر minnetdâr, —
ness, (*n*) بورج borj; دیون dūyoun,
(*fig*) منت minnet; (*lit*) شکران shuk-
rân.
Indecent, in-dē'sent, (*a*) قبا qaba;
غلط gliz; (*lit*) معبر ادب mougâyiri
edeb; — **ly**, (*ad*) قاجا qabaja. (*lit*)
ادبه bî edebâne, serbâzâne : — **Indecency**, (in-dē'sen-si)
(*n*) تراختسزلی nezâ-
hetsizlik; غلظت galzat; (*shameful-
ness*) عیب ayb, سربازلی serbâzluq.
Indecision, in-de-sizh'un, (*n*) قرا-
نرسزلی qarârsuzluq, تردد tereddüd, —
Indeci'sive, (-si'siv) (*a*) قرا-
نرسز qarârsuz, متردد mutereddid; (*doubt-
ful*) مشكوك meshkyûn.
Indecorous, in-de-kō'rus, (*a*) (*lit*)
سربازانه moughulli âdâb : سربازانه
serbâzâne; مغایر ادب mougâyiri edeb,
— **Indeco'rum**, (-kō'rum) (*n*) ادیسرلیک
edebesizlik; سربازلی serbâzluq
Indeed, in-dēd', (*ad*) حقیقه haqî-
qaten.. : جدا jidden..
Indefatigable, in-de-fat'ig-a-bl, (*a*)
یورولماز yoroulmaz; یولماز yulmaz;
— **ness**, (*n*) یولماییش yulmayush;
تحمل tehammül; ثبات sebât; —
Iedefati'gably, (-'i-ga-bli) (*ad*) هیچ
hich yoroulmasuzun; یورولمسزین
yulmayaraq; متاتله metâ-
netle
Indefinable, in-de-fin'a-bl, (*a*) تعریف
tâ'rif; edilemez; تحدید اولونماز
tahdid olounamaz; — **Indefin'ably**,
(-fin'a-bl) (*ad*) تعریف ایدیلهمهجه صورتده
tâ'rif edilemeyejek sôuretdе; تحدید
tahdid olounamaya-
jaq derejede.
Indefinite, in-def'i-nit, (*a*) غیر معین
gayri mon-ayven; — **ly**, (*ad*) (time)
الی تحایه bilâ müddet; (*fig*) بلا مدت
ilâ nihâye
Indelible, in-del'i-bl, (*a*) سیلنمز
silinmez; چیمار chuqmaz; (*fig*)
ابدی ebedi; پایدار pâyidâr; — **in-**

delibil'ity, (-bil'i-ti) (*n*) سیلنمه‌یش
silinmeyish, بقا baqâ; دوام devâm;
— **Indel'ibly**, (*ad*) سیلنمز برحانده
silinmez bir halde, دائمی صورتده
sôuretdе, ابدی ebediyyen
Indelicate, in-del'i-kât, (*a*) قبا qaba.
— **Indel'icacy**, (-'i-ka-si) (*n*) قبالق
qabaluq
Indemnify, in-dem'ni-fi, (*v.a*) اوده‌مک
endemek; — **tazmîn et**, —
Indemnificâ'tion, (-fi-kâ'shun)
(*n*) بدل bedel, تسمینات tazmînât,
(*n*) تâ'vizât, (*ad*) تسمین tazmîn,
تلافی telâfi.
Indemnity, in-dem'ni-ti, (*n*) تسمینات
tazmînât; تەویسات tâ'vizât; (*security*)
ضمان zoumân; (*jud*) کفالت kefâlat
Indent, in-dent', (*v.a*) چنتمک chent-
mek, اویق oymaq, (*apprentice*)
چیراق چیراق churâq vermek, (ه)
(e) yerleshdirmek; (*vn*)
پرلشدرمک qontrat yapmak; (*n*)
چنتیک chentik; کسک kesik, — **Inden-
tâ'tion**, (-'shun) (*n*) چنتیک chen-
tik; کیرینتی chirinti; چوقور chouqour;
(*art*) اویق oyma; — **Indent'ed**,
(t'd) (*a*) اویمالی oymalı; زیق ziq-
zaq; — **Indention**, (-'shun) (*n*) کنار
kenar; بوشلق boshlouq; — **Indent'-
ure**, (-dent'ür) (*n*) قونترات qon-
trat; چیراق ویرمک sened, (*a*) ایشه
churâq vermek; ایشه قویقی işe
qomaq; (*bind*) تعهد te-âhlüd et.;
ماغلامق bâlamaq.
Independent, in-de-pend'ent, (*a*) مق
müstaqil; — **ly**, (*ad*)
باشلی باشنه bash-
lu bashuna; آیری اولدق ayrı olaraq;
— **Independ'ence**, (-'ens) (*n*)
استقلال istiqlâl; **national** —
استقلال ملی istiqlâli millî;
— **day**, استقلال کونی istiqlâli günü;
یوم yevmi istiqlâl; (anniversary)
سنه دوریه استقلال seneyi devriyye-i istiqlâl.
Indescribable, in-de-scrib'a-bl, (*a*)
تعریف اولونماز tâ'rif olounamaz; (*pl*)
(don) (دون) pantalon; بانطالون
— **Indescrib'ably**, (-skrib'a-bli) (*ad*)
تعریف ایدیلهمهجه صورتده
tâ'rif edilemeyejek derejede.
Indestructible, in-de-struk'ti-bl, (*a*)
تخریب ایدیلهمز mahv olmaz;
— **Indestruc-
tibil'ity**, (-struk-ti-bil'i-ti) (*n*) تخریب

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōle; foot, mōōn, shut, mūte, very, tū جيوو ch چ; sh ش, th ث, thā; zh ز [IND-IND]

tahrīb edilemeyish; محو mahv edilemeyish, يق baqâ. — **Indestruc'tibly**, (-struk'ti-bli) (ad.) تحريب ايديله ميه جت صورتده tahrīb edilemeyejek sôuretdē, محو mahv edilemeyejek sôuretdē.

Indeterminable, in-de-ter'min-a-bl, (a.) تعيين ايديله من tâ'yin edilemez; (sci) تصنيف ايديله من tasnif edilemez.

Indeterminate, in-de-ter'mi-nât, (a.) معين gayri mou-ayyen; مجبوت mejhôul, (fig.) قرارسز qarârsuz; — **Indeterminâ'tion**, (-'shun) (n.) قرارسزق qarârsuzluq; تردد tereddüd.

Index, in'deks, (n.) مشعر mûsh-ir, (finger) شهادت shēhâdet parmâ, (book) فهرست fihrist; (math.) اس üss, (v.a.) بايقق fihrist yapmaq.

India, ind'ya, (n.p.) هندستان hindis-tân; — **corn**, musur; — **ink**, چيني chini; — **man**, (mar) هند (hind vapourou) — **rubber**, قاقوچوق lastik; — **In'dian**, (a.) هند hind; (n.) هندلي hindli.

Indicate, in'di-kât, (v.a.) كوسترمك geuslermek; اشعار ish-âr et; (fig.) دلالت (de) delâlet et.; — **Indicâ'tion**, (-'shun) (n.) (lit.) دلالت ish-âr; اشعار ish-âr; علامت alâmet; (pl) delâ-il; — **Indic'ative**, (-dik'a-tiv) (a.) دليل delili, (sci) اشعار ish-ârî; (gram) اخباري ihbârî; — **In'dicator**, (-di-kâ-tur) (n.) (sci) ساع sât; مشعر mûsh-ir; (mar.) دليل delil, (fig.) انديكاتور indiketeur; (fig.) دليل delil.

Indices, in'di-sēz, (n.pl.) (math.) اوسلر üsler.

Indict, in-dit', (v.a.) (jud.) قانوناً qânûnen tâ'qib et.; تحت tahtu mouhâkemeye al-maq; — **Indictee**, (in-dit-ē) (n.) مظلون maznûn; — **Indicter**, (in-dit'er) (n.) مدعي müdda-i; — **Indictment**, (in-dit'ment) (n.) اقامة istid-â; استدعا iqâmeyi dâ'vâ; (written) تقرير taqrîr; (official) ايتنامنامه it-lâmname.

Indiction, in-dik'shun, (n.) اعلان i'lân; بياننامه beyânnâme; (cycle) دور devr; (on besh sene)

Indifferent, in-dif'er-ent, (a.) لايفر lâqayd, (neuter) بيطرف bi-taraf, (unimportant) اهميتسز ehemmiyyet-siz, 'middle' اورتا orta, فادكي fe-nâ deyil; — **ly**, (ad.) لايفدانه lâ-qaydâne; — **Indiff'erence**, (-dif'er-ens) (n.) لايفدي lâqaydi; (fig.) اهميتسزك ehemmiyyet-sizlik

Indigenous, ie-dij'en-us, (a.) يرلي yerli, داخلي dâhili

Indigent, in'di-jent, (a.) محتاج müh-tâj, فقير faqir; — **ly**, (ad.) فقيرانه faqirâne; ضرورته zarûuretle; — **Indigence**, (-di-jens) (n.) احتياج ihtiyâj; ضرورت zarûuret; فقر faqr.

Indigestible, in-di-jest'i-bl, (a.) هضم hazm olounmaz; آغâr; —

Indigest'ion, (-di-jest'yun) (n.) هضمسز hazumsuzluq, سوي sôuyi hazm,

Indignant, in-dig'nant, (a.) قيزغين quz-gun; (lit.) منعمل münfa-il; متمن mü-teneffir; — **ly**, (ad.) نفرتله nefretle; انفعاله infu-âlê; — **Indigna'tion**, (-dig-nâ'shun) (n.) (lit.) انفعال infu-âl; نفرت nefret. استكراه istikrâh

Indignity, in-dig'ni-ti, (n.) دكرسزلك deyersizlik; لياقتسزلك liyâqetsizlik; (insult) سوء حرك sôuyi hareket.

Indigo, in'di-go, (n.) چيويده chivid

Indirect, in-di-rekt', (a.) اكري eyri; (fig.) طولامباجي dolashuq; طولامباجي dolambajlu; — **ly**, (ad.) طولاييسيله dola-yusile; (lit.) بالواسطه bilvâsuta; — **fire**, هائله hâ-illi endah; اينديركت indirekt endah.

Indiscernible, in-diz-ern'i-bl, (a.) فرق farq olounmaz; كوردونج geu-rünmez; — **Indiscernibly**, (in-diz-ern'i-bl) (ad.) كوردونجيه جك صورتده geu-rünmeyejek sôuretdē; فرق ايديله ميه جك farq edilemeyejek derejede.

Indiscipline, in-dis'i-plin, (n.) انضباطسزق inzubâtsuzluq; قارشيقق qarushuq-luq; تشوش teshevvush.

Indiscreet, in-dis-krēt', (a.) صايفيسز saygusuz, ملاحظه سز mülâhazasiz; (talk) بوش bosh boghaz; (fig.) متجسس mütejessis; — **ly**, (ad.) دوشونميرك saygusuzluqla; ملاحظه سزجه mülâ-hazasuzja; متجسسانه mütejessisâne;

سائق sâ-iq. (*jud*) قياس qiyâs, (*lit.*) استدلالات istidlâl; — **Inducible**, (-dû'si-bl) (*a*) اقناع ايديه بيلير qanar; (*lit.*) قابل قياسي qâbili qiyâs.

Induct, in-duk't, (*v.a.*) تقديم taqdîm et.; ا. توديع tevdi' et.; — **Induction**, (-duk'shun) اجرائى مأموريت ijrâyi me'môuriyyet; (*lit.*) اقناع iq-âd; (*prelude*) مقدمه mouqaddeme; مدخل medhal; (*reasoning*) قياس qiyâs; استخراج istihrâj; (*phil.*) استقراء istiqrâ; (انتقال) endûxiyon; (انتقال) (intiqâl bit-te'sîr); — **Inductive**, (-duk'tiv) (*a.*) استقرايى istiqrâ'i; استقرايى qiyâsi; (*lit.*) استخراج istihrâj; — **Inductively**, (-duk'tiv-li) (*ad.*) قياساً qiyâsen; (*phil.*) استقراء istiqrâ-en; مشاهدويه مستنداً mûshâ-hedeye müsteniden.

Inductile, in-duk'til, (*a*) اوزمار ou-zamaz; (*lit.*) غير قابل التجار gayru qâbili injirâr

Indulge, in-dulj', (*v.a.*) مباحه mü-sâmeha et.; تحمل tehammül et.; (*n.*) ترويح tervij et.; (*v.n.*) مبتلا müb-telâ ol.; — **Indulgence**, (-'jens) مباحه mü-sâmeha; تحمل teham-mül; (*rel.*) عفو afv; (كفارت) (ke-fâret) — **Indulgent**, (-'jent) (*a.*) ملايم mü-lâyim; (*lit.*) مباحكار müsâ-mehakyâr; — **Indulgently**, (-'jent-li) (*ad.*) مباحكارانه mü-lâyemetle; مباحكارانه müsâmeha-kyârâne.

Indurate, in'dû-rât, (*v.a.*) قاتيلاشدirmek qatilashdurmaq; (*v.n.*) قاتيلاشق qat-ulashmaq; (*a.*) قاتى qatu.

Industry, in'dus-tri, (*n.*) صنایع sanâyi'; (*fig.*) غيرت gayret; اقدام iqdâm — **Industrial**, (*a*) صناعى (lit.) sounâ-i; — school مکتب mek-tebi sanâyi'; — **Industrially**, (-'tri-al-i) (*ad.*) صنایع اعتباريله sanâyi' i'tibâr-ile; — **Industrious**, (-'tri-us) (*a.*) چالوشغان chalushgan; عيور gayyûur; — **Industriously**, (-'tri-us-li) (*ad.*) چالوشق chalusharaq; غيورانه gay-yûurâne; اقدامه iqdâmla.

Indwelling, in'dwel-ing, (*a.*) ايچندهكى ichindeki; (*lit.*) باقى bâtoni; درونى derûnî; (*fig.*) دائمى dâ-imî; (*n.*) دوام devâm; وجود vûjûud.

Inebriate, in-ē'bri-ât, (*v.a.*) سرخوش sarhosh et.; (*lit.*) سرمست sermest et.;

(*v.n.*) سرخوش sarhosh ol.; (*a*) سرخوش sarhosh; — **Inebriety**, (in-ēb-ri'e-ti) (*n.*) سرخوشلق sarhoshlouq; (*lit.*) سكر حان sikri hâl.

Inedible, in-ed'i-bl, (*a*) ينج yenmez. (*lit.*) غير قابل اكل gayri qâbili ekl

Inedited, in-ed'it-ed, (*a*) (*lit.*) غير مطبوع gayru matbôu'; نشر اونوخامش neshr olounmamush; (*lit.*) غير منتشر gayri mûntesher.

Ineffable, in-ef'a-bl, (*a.*) تعريف ايديلمز tâ'rif edilemez, (*lit.*) توصيفى محال tav-sifi mehâl; سويلنمى seuylenemez; — **ness**, (*n.*) سويلنمى seuylene-meyish; تعريف ايديلممى tâ'rif edile-meyish; — **Ineffably**, (-ef'a-bli) (*ad.*) سويلنمى seuyleneme-yejek derejede; تعريف ايديلممى صورتده tâ'rif edilemeyejek sôuretdede.

Ineffaceable, in-ef-fâs'a-bl, (*a*) سويلنمى silinmez; (*fig.*) يولاز zevâl boul-maz; پايدار pâydâr; — **Inefface-ably**, (ef-fâs'a-bli) (*ad.*) سويلنمى silinemeyejek sôuretdede; صورتده silinemeyejek sôuretdede; يولاز zevâl boulmaz bir halde; ابدى ebediyyen

Ineffective, in-ef-fek'tiv, (*a*) تأثيرسىز te'sirsiz; فائدهسى faydasuz; — **ly**, (*ad.*) نافله beyhûude; ناهله nâfile.

Inefficacious, in-ef-fi-kâ'shus, (*a.*) كفايتسىز kifâyetsiz; — **Inefficacy**, (-ef-fi-ka-si) (*n.*) كفايتسىزلىك kifâyetsizlik.

Inefficient, in-ef-fish'ent, (*a*) كفايتسىز kifâyetsiz; — **ly**, (*ad.*) كفايتسىزلىك kifâyetsizlik; — **Inefficiency**, (-ef-fish'en-si) (*n.*) كفايتسىزلىك kifâyetsizlik.

Inelegance, in-el'e-gans, (*n.*) چيركىنلىك chirkinlik; ظرافتسىزلىك zarâfetsizlik; — **Inellegant**, (*a*) چيركىن chirkin; چيركىن صورتده qaba; — **ly**, (*ad.*) چيركىن صورتده chirkin sôuretdede.

Ineligible, in-el'i-ji-bl, (*a.*) ياقيشمار ya-qushmaz; (*lit.*) غير موافق gayri mou-vâfuq; (*legal*) انتخاب ايديلمى intihâb edilemez; — **Ineligibility**, (-el-i-ji-bil'i-ti) (*n.*) ياقيشماس yaqushma-yush; مئاسىت minâsebet al-mayush; انتخاب ايديلممى intihâb edilemeyish; — **Ineligibly**, (-el'i-ji-bli) (*ad.*) ياقيشمايهجق yaqush-mayajaq vejhile

[INE-INE] (اىن-اىن) act, chāngē, cārl, red, mē, hēi, in, mine

Ineloquence, in-el'ō-kwens, (n.)
توتونق toutouqlouq, يولاق yavan-luq

Inequality, in-e-kwōl'i-ti, (n.)
فرق farq, (lil.) عدم مساوات ademü müsâ-vât; (unevenness) پوزور pürüz, انتظامسىزلىق intizâmsuzluq, (incomplete) كىمىيىتىسىزلىق kifâyetsizlik, اقتدارسىزلىق iqtidârsuzluq

Inequitable, in-ek'wi-ta-bl, (a.)
هقسىز haqsuz; نىساقسىز insâfsuz; — **Ineq'-uity**, (-ek'wi-ti) (n.)
هقسىزلىق hqsuz-luq; نىساقسىزلىق insâfsuzluq.

Inert, in-er't, (a.)
بطى batî, — **ly**, (ad.)
اغلاقلانه âtulâne; — **ness**, (n.)
عطالت atâlet, بىئات batâ-et; — **Inertia**, (in-er'shi-a) (n.) (sci.)
عطالت atâlet; moment of —
وزنىت عطالت vezniyyeti atâlet

Inestimable, in-es'tim-a-bl, (a.)
پىك قىمتدär pek qıymetdâr; حسابسىز hesâbsuz; — **Ines'timably**, (-'ti-ma-bli) (ad.)
تاقديرىك فوقىده taqdirin fev-qinde; حساب ايدىلەمەيەجەك derejede edilemeyejek derejede

Inevitable, in-ev'it-a-bl, (a.)
چارەسىر çâresiz; ضرورى zarûrî; — **Inev'-itably**, (-'it-a-bli) (ad.)
چارناچار char nâ-châr; (lil.)
بىزارىورە bizzarôure; — **Inevitably**, (-bil'i-ti) (n.)
ضرورت çarûret. چارەسىزلىك çâresizlik

Inexact, in-egz-akt', (a.)
ياكلش yan-lush; غىر صحىيى gayri sahîh; — **Inexactitude**, (-egz-akt'i-tüd) (n.)
ياكلش yan-lush oloush; عدم صحت ademî suhhat.

Inexcusable, in-eks-küz-a-bl, (a.)
عفو afv olounmaz. معذرت قبول اىتمەز mâ'zeret qabôul etmez; — **Inexcu-sability**, (-eks-küz-a-bil'i-ti) (n.)
عفو afv olounamayush; معذرت mâ'zeret qabôul etmeyish; — **Inexcusably**, (in-eks-küz-a-bli) (ad.)
عفو afv olounmaz derejede

Inexhaustible, in-egz-hawst'i-bl, (a.)
پايانسىز payansiz; تۈگەنمەز tۈگەنمەز bitmez; — **Inexhaustibility**, (-egz-hawst-i-bil'i-ti) (n.)
پىتمەيش bitmeyish; تۈگەنمەيش tۈگەنمەيش bitmeyish; پايانسىزلىق payansuzluq; — **Inexhaust-ibly**, (-egz-hawst'i-bli) (ad.)
پىتمەيز bitmez; تۈگەنمەيز tۈگەنمەيز sôu-

retde, پايانسىز درجەدە pâyânsuz derejede.

Inexorable, in-egz'or-a-bl, (a.)
سەتلى shiddetli; (lil.)
بى آمان bî-amân; — **Inexorably**, (in-egz'or-a-bli) (ad.)
شەرتىيە shiddetle, (lil.)
بى رىحمانە bî-rah-mâne; — **Inexorability**, (in-egz-or-a-bil'i-ti) (n.)
شدت shiddet; (lil.)
ھوشىونەت hoshûnet

Inexpedient, in-eks-pē'di-ent, (a.)
غىر موافق gayri movâfuq, (fig.)
مناسەتسىز minâsebeetsiz; — **Inexpē'-dience**, (-'di-ens) (n.)
موافق اولمايىش movâfuq olmayush; مناسەتسىزلىك minâsebeetsizlik.

Inexperience, in-eks-pē'ri-ens, (n.)
تەجرىبەسىزلىك tej-rübesizlik; — **Inexpē'-rienced**, (-'ri-ensd) (a.)
تەجرىبەسىز tej-rübesiz

Inexpiable, in-eks'pi-a-bl, (a.)
عمو afv olounmaz. تلافى ايدىلمەز telâfi edilmez; — **Inex'piably**, (-eks'pi-a-bli) (ad.)
عمو افف اولونمايەجەك derejede; تلافى ايدىلەمەز telâfi edilemeyejek sôu-retde

Inexplicable, in-eks'pli-ka-bl, (a.)
غىر قابل اىضاح anlashulmaz; غىر قابل اىضاح gayri qâbili izâh; — **Inexplic-ability**, (-eks-pli-ka-bil'i-ti) (n.)
غىر قابل اىضاح anlashulamayush; غىر قابل اىضاح gayri qâbili izâh oloush; — **Inex'plicablely**, (-eks'pli-ka-bli) (ad.)
غىر قابل اىضاح anlashulmaz sôuretda; اىضاح ايدىلەمەيەجەك bir halde. izâh edilemeyejek

Inexpressible, in-eks-pres'i-bl, (a.)
سويلەنمەز seuylenemez; افادە ايدىلەمەز ifâde edilemez; (pl.)
پانتالون pantalon; (don); — **Inexpressibly**, (-eks-pres'i-bli) (ad.)
سويلەنمەيەجەك derejede; افادە ايدىلەمەز seuylenemeyejek derejede; افادە ايدىلەمەز ifâde edilemeyejek sôu-retde

Inexpressive, in-eks pres'iv, (a.)
معناسىز mâ'nâsuz; — **ness**, (n.)
معناسىزلىق mâ'nâsuzluq.

Inextinguishable, in-eks-ting'gwish-a-bl, (a.)
سۈنمەز seunmez; (fig.)
ئەبدى ebedî; — **Inextin'guishably**, (ad.)
سۈنمەز seunmez sôuretda; (fig.)
دائىما dâ-ima; ئەبدىيەن ebediyyen.

Inextricable, in-eks'tri-ka-bl, (a.)

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e); deux; ring; machine;

môle, fool, mōon, shut, mûte, very; **tû** چيوو, **ch** چ; **sh** ش; **th** ث; **zh** ز [INF-INF]

قارشى qarushuq, (*lit.*) موش müshvesh, — **Inex'tricably**, (-eks'-tri-ka-bli) (*ad.*) قارشى صورتده qarushuq sôuretdе, موش يو حالده müshevvesh bir halde.

Infallible, in-fal'i-bl, (*a.*) شش shashmaz, امين emîn, يانماز yanulmaz; — **Infall'ibly**, (-fal'i-bli) (*ad.*) مطلقا moutlaqâ; هر حالده her halde; — **Infallibil'ity**, (-fal-i-bil'i-ti) (*n.*) ششيش shashmayush; قطعيت qat-uyyet.

Infamous, in'fa-mus, (*a.*) عادي âdi; رذيل rezil, (*bad*) فنا fenâ, ياقيشمار ya-qushmaz, **In'famously**, (-fa-mus-li) (*ad.*) ياقيشمار صورتده âdiye, عاديجه ya-qushmaz sôuretdе, — **In'famy**, (-'fa-mi) (*a.*) عاديلك âdilik, آچاقلى alchaqluq; (*jud*) سوء شهرت sôuyi shœuret

Infant, in'fant, (*n.*) چوقق chojouq, (*jud*) صى sabî; (*pl*) صيان soubyân; (*a.*) ... چوقق chojouq. (*fig.*) كورپه keurpe, — **school**, صيان مکتى soubyân mektebi; — **In'fancy**, (-'fan-si) (*n.*) چوقق چوققلuq chojouqluq; (*lit.*) صياوت sabâvet.

Infante, in-fan'tâ, (*n.*) (ئەنفانت) (enfant) پرنس prens; — **Infan'ta**, (-'ta) (*n.*) (ئەنفانتە) (enfant) پرنسس presnes.

Infanticide, in-fant'i-sid, (*n.*) چوقق قاتلى chojouq qatli; (*lit.*) قاتلى قاتلى evlâd; (*pers*) چوقق قاتلى chojouq qâtili; قاتلى اولاد evlâd qâtili.

Infantry, in'fant-ri, (*n.*) (mil) پياده pi-yâde; **light** — خفيف hafif pi-yâde.

Infatuate, in-fat'û-ât, (*v.a.*) سرمه a. serser et.; (*fig.*) چيلدورتق chuldurtmaq; شاشيرتق shashurtmaq; — **Infatua'tion**, (-fat-û-â'shun) (*n.*) چيلگن chulgungluq; (*lit.*) مفتونيت met-tôuniyyet.

Infect, in-fekt', (*v.a.*) بولاشدirmek boulashdurmaq; سرايت sirâyet et.; (*fig.*) تلويث telvis et.; (*a.*) بولاشق bozouq; بولاشق boulashuq; — **Infec'tion**, (-fek'shun) (*n.*) بولاشما boulashma; سرايت sirâyet; (*fig.*) افساد ifsâd; — **Infect'ious**, (-fek'shus) (*a.*) بولاشق boulashuq; ساري sâri; (*fig.*) فاسد fâsid; — **Infec'tiously**, (-fek'shus-li) (*ad.*) ساري sâri sôuretdе; — **Infec'tious-**

ness, (-fek'shus-nes) (*n.*) ساري sarîlik · بوزوق bozouqluq

Infelicit'y, in-fe-lis'i-ti, (*n.*) نكبت nûk-bet; سفلت sefâlet; (*fig.*) مناسبسىزلىك minâsebetsizlik.

Infer, in-fêr', (*v.a.*) آلاماق anlamaq; (*lit.*) استدلال istidlâl et.; (*vn*) حكم hükm et., — **Infer'able**, (*a.*) قابل استخراج اولنه بيلير qâbili istidlâl; — **In'ference**, (-'fer-ens) (*n.*) استدلال istidlâl; (*pl.*) استدلال istidlâlât; (*conclusion*) نتيجه netije; قناعت qanâ-at; — **Inferen'tial**, (-fer-en'shal) (*a.*) (*lit.*) استدلال istidlâl; مستدل müstedel; — **Infe-rent'ially**, (-fer-en'shal-i) (*ad.*) استدلال istidlâlen

Inferior, in-fê'ri-ur, (*a.*) آشاغى ashâ, مادون doon, (*mean*) سفلى süfli; (*n.*) مادون mâdoun; — **Infêrior'ity**, (-ô'ri-ti) (*n.*) عاديلك ashâluq; (*fig.*) آشاغى âdilik

Infernal, in-fê'r'nal, (*n.*) جهنم جي jehennem gibi; جهنم jehennemî; (*mean*) سفلى süfli; (*devilish*) ابليسane iblisâne; ملعونانه mel-ôunâne; — **machine**, بومبا bomba.

Infest, in-fest', (*v.a.*) اضرار uzrâr et.; (*a.*) مضر (a.) مضر mouzur.

Infidel, in'fi-del, (*a.*) ايمانماز inanmaz; (*rel.*) كافر kyâfir; ايمانسuz îmânsuz;

Infidel'ity, (-'i-ti) (*n.*) ايمانسوزاق i'ti-mâdsuzluq; (*rel*) كفر kûfr; ايمانسuzluq îmânsuzluq, (*fig.*) حيانet huyânet; صداقتسزلىk sadâqatsizlik

Infinite, in'fin-it, (*a.*) نهايتسز nihâyet-siz; (*lit.*) نامتناهى nâ-mütenâhî; (*n.*) الى نهايه (a.) الى نهايه allah — **ly**, (*ad.*) نهايه ilâ-nihâye; نامتناهى صورتده nâ-mütenâhî sôuretdе, (*fig.*) زياده زياده ziyâ-desile; كليا külliyyen; — **ness**, (*n.*) فسحت füs-hat

Infinitive, in-fin'it-iv, (*a.*) غير محدود gayri mahdûd; (*gram.*) مصدر masdar; — **ly**, (*ad.*) محدود صورتده gayri mahdûd sôuretdе; — **mood**, مصدر صيغسى masdar sîgasu.

Infirm, in-fêrm', (*a.*) ضعيف za-if; متانتسز metânetsiz; (*med.*) عليل alil; خسته hasta; — **ly**, (*ad.*) ضعيله zâf-fla; عليل metânetsizje; بر

only; routine; through; tuck; nûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[INF-INF] (تَلَفُّظُهُ كَمَا تَلَفُّظُ) act, chānge; cārd, red, mē, hēr, in, mīne,

حاله alil bir halde; — Infirm'ary, (-ferm'a-ri) (n) حستخانه has-tahâne; — Infirm'ity, (-ferm'i-ti) (n) ضعف zâ'f; معلولیت mâ'lôuhîyet, (d) نقصان noxân

Inflame, (in-flām', (*v.a.*) اشتعل ish-
âl et, (*fig.*) ألغولنديرمك alevlendir-
mek, تحريك tahrik et, (*v.n.*)
اشتعل ishtr-âl et; ألغولندت alev-
lenmek; (*med.*) التهاب iltihâb et;
Inflammable, (in-flām'a-bl) (*a.*)
يئزر yanar, طوتوششور toutoushour;
(*lit.*) مشتعل müshta-il; (*fig.*) عصي
asabî; — **Inflammation**, (in-flam-
â'shun) (*n.*) اشتعال ishtr-âl; (*med.*)
التهاب iltihâb, — **Inflammatory**,
(in-flām'a-to-ri) (*a.*) مشتعل müshta-
il; (*fig.*) تحريك كراته tahrik-kyâ-
râne, التهابي iltihâbî.

Inflate, in-flāt', (*v.a.*) قَابَرْتَق qabart-maq; شِشِيرْمَك shishirmek; — **Inflation**, (-flā'shun) (*n.*) قَابَارْمَه qabarma, شِشْمَه shishme; (*fig.*) تَرَايِد tezāyüd; (*act*) قَابَارْتَمَه qabartma; (*fig.*) آرتُرِيْمَه arturma; (*speech*) طَمَطَارَق tountouraq

Inflect, in-flekt', (*v.a.*) اِيْمَكْ iymek: (*fig.*) توجيه tevjih et; (*voice*) اويديرمق oudenirmaq; (*gram.*) تصريف tasrif et; — **Inflection**, (-flek'shun) (*n.*) اِيْيِلْمِه iyilme; (*lit.*) انْحِنَا inhinâ; (*voice*) نَغْمَة nâgme; اَهْنَك âhenk; (*phys.*) انْطَاف in-utâf; (*fig.*) تَمَايُل temâyül, (*gram.*) تصريف tasrif.

Inflexible, m-fleks'ı-bl, (a) ايكيلمز iyilmez; (fig.) عموډ amôud; — **Inflexibil'ity**, (-fleks-i-bil'i-ti) (n.) سرتلك sirtlık; (fig.) عناد inâd; (lit.) تمرد temerrüd; — **Inflex'ibly**, (-fleks-i-bli) (ad.) ايكيلمه يرك iyilmeyerek; (fig.) عئودانه anôudâne

Inflīct, m-flīkt', (*v.a.*) يَافِقُ yapmaq; (*lit.*) إِقَاعٌ iqā' et.; (*punishment*) تَجْزِيَةٌ tejziye; (*جزاءه*) (jezâya-) mahkyûm et.; — **Inflīct'ion**, (-flīk'shun) (*n.*) حُكْمٌ hûkm; جَزَا jezâ; (*act*) اِجْرَاءٌ ijrá; تَطْبِيقٌ tatbīq; — **Inflīct'ive**, (-flīk'tiv) (*a.*) تَادِيبِي te'dībī; جَزَائِي jezâ-î.

Influence, in'floo-ens, (*n.*) نفوذ nū-fōuz; تأثير te'sîr; (*v.a.*) أ. تأثير te'sîr ijra et.; (*lit.*) أ. احرأى نفوذ. a.

ijrâyi nüfûuz et ; he has great —
 (اونك) بعونك نفوذى (onoun-) be-
 yûk nüfûuzou vardur ; او) پك نافذد
 (o-) pek nâfizdir ; to be influen-
 ced. او) نفوذى نفوذى تايغ او .
 تايغ قايماق te'sire qapulmaq , —
 Influen'tial, (-floo-en'shal) (a)
 نفوذى nüfûuzlou ; قوتلى qouvvetli ;
 (ü.) نافذ nâfîz ; — Influen'tially,
 (-floo-en'shal-i) (ad) نفوذى nüfûuz-
 la . نافذانه nâfîzâne .

Influenza, in-floo-en'za, (*n.*) **عَفْلُوْةٌ نَزَا**
enflū-enza.

Influx, in'fluks, (*n.*) جریان jereyân; آية aqma, (*abundance*) كسرت kesret; (*lii.*) مذبذوب mebzôuliyet

Infold, in-fold', (*v.a*) صارق sarq-
maq.

Inform, in-form' (*v.a.*) بـيـلـدـيـرـمـك bildirmek; معلومات اهبأر et.; ويرهك mâ'lôumât vermek; — **Inform'ant**, (*n.*) خبر mouhbir; — **Informā'tion**, (-shun) (*n.*) معلومات mâ'lôumât: خبر haber; (*act*) اهبأر ihbâr; **to gain** — اوكرنك euyrenmek; معلومات آلتی mâ'lôumât almaq; — **Informed'**, (*md*) (*a.*) واقف vâquf; (*lit.*) معلوماًداد mâ'lôumâtâdâr; **to be** — خبر آلتی haber almaq; استخبارا istihbâr et.; **we are** — استخبارا ايديوز ...istihbâr ediyoruz; خبر آلتی (غی) haber alduq.

Informal, in-for'mal, (a.) غير رسمي gayri resmî; gayri resmî; خصوصی housûsî; — ly, (ad.) غير رسمي اولهوق gayri resmî olaraq, — **Informality**, (-i-ti) (n.) اولهوق خالفت ousûule mouhâlefet; (fig.) تكليفسزلىك teklîfsizlik; (fault) قصور qusûr

Infraction, in-frak'shun, (*n.*) اخلال
ihlâl; — **Infract'**, (-frakt') (*v.a.*)
اخلال ihlâl et..

Infrequent, in-frē'kwent, (*a.*) نادر nâ-dir; — **ly**, (*ad.*) بضاً bā'zen; نادراً nâdiren; **not** — **ly** اسكثياً exeriyyâ; أكثر alēl-exer; — **Infrē'quency**, (-'kwen-si) (*n.*) ندرت nedret.

Infringe, in-frinj', (*v.a.*) اخلال ihlâl
et ; تجاوز (تج) ...(e) tejâvûz et. ; —
Infringe'ment, (*n.*) نقض naqz; اخلال
ihlâl.

Infuriate, in-fū'ri-āt, (*v.a.*) قَدِيرَمَقْ
quzdurmaq; (*lit.*) اِغْضَابْ iğzâb et.:

môte, foot, mōōn, shul; mûte; very: tû جيوو, ch چ; sh ش; th ث; m د, zh ذ [INF-INH]

— Infū'riated, (-'ri-āt-ed) (a) تيزغين qizgin; (lit.) متهور mütehevvir

Infuse, in-fū'z, (v.a.) (يچنه) دوچك (ichi-ne-) deukmek, (fig.) صوقق soqmaq; ا. idhâl et, (inspire) ا. تلقين tel-qîn et; — **Infū'sion**, (-'zhun) (n.) نغمه denkme, مزج mezj; (lit.) نغمه naqu'; (solution) محلول mahloul; (lit.) منقوع menqôu'; (fig.) تلقين telqin; الهام ilhâm

Infusible, in-fū'z'i-bl, (a) ايرمز erimez; (lit.) غير مذاب gayri müzâb.

Infusoria, in-fū-sō'ri-a, (n pl) (lit.) حوييات houveyrât (-naqî-uyye); — **Infū'sory**, (-'so-ri) (a.) (lit.) تقيعي naqî-i.

Ingenious, in-jē'ni-us, (a.) هنرلى hünerli; ماهر mâhir; (fig.) عارفانه ârifâne; — **ly**, (ad.) ماهرانه mâhirâne; — **ness**, **ingenuity**, (in-jen-ū'i-ti) (n.) هنر hüner; مهارت mehâret; (fig.) ذکا zekyâ.

Ingenuous, in-jen'ū-us, (a.) صاف sâf; نجيب müstaqim; (generous) نجيب ne-jib; — **ly**, (ad.) مضمونه safvetle; نجيبانه nejbânê; — **ness**, (n.) صفوت safvet; (lit.) درست düüstî.

Inglorius, in-glō'ri-us, (a.) شرفسز she-refsiz; (lit.) حيل hajil; — **ly**, (ad.) شرفسزلىك sherefsizlikle; حيلانه hajilâne; rezilâne; — **ness**, (n.) شرفسزلىك sherefsizlik; رذالت rezâlet; (lit.) حجالت hajâlet.

Ingot, in'got, (n.) كوپچه külche.

Ingrain, in-grân, (v.a.) يوك حالنده boyamq; (yün hâlinde boyamaq; (خام بوياق) (ham boyamaq), (fig.) ايجنه ايشلتمك ichine ishletmek; (a.) يوك كوكلشديرمك keuk-leshdirmek; (a.) خام بويامش ham boyanmush; (ثابت بويالى) (sâbit boyalu).

Ingenuity, in-grat'i-tüd, (n.) نانكورلك nankeurlük; (lit.) كفران küfrân.

Ingredient, in-grē'di-ent, (n.) جزؤ jüz'ü; (pl) اجزا ejzâ; (pl.) اجزاي ejzâyi mürekkibe.

Ingress, in'gres, (n.) دخول douchoul; كيريش girish.

Inhabit, in-hab'it, (v.a.) اسكان iskyân; (v.a.) اقامت iqâmet et.; اوطورمق outourmaq; — **Inhab'itable**, (-'it-a-bl) (a.) قابل اسكان qâbili iskyân; — **Inhab'itance**, (-'it-ans) (n.) اسكان

iskyân. اقامت iqâmet; — **Inhab'itant**, (n.) مقيم mouqim; (n pl) سكه sekene, اهالى ahâlî; — **Inhabitâ'tion**, (-'shun) (n) اقامت iqâmet, 'place' اقامتگاه iqâmetgyâh.

Inhale, in-hâl', (v.a.) يچنه چيچك ichine chekmek; يوتق youtmaq; — **Inhala'tion**, (-hal-â'shun) (n.) تنفس teneffus; چيچكش chekish

Inharmonious, in-har-mō'ni-us, (a) آهنگسز âhenksiz; — **ness**, (n) آهنگسزلىك âhenksizlik; — **ly**, (ad.) آهنگسز صورهده âhenksiz sôuretdê; — **Inharmonic**, (in-har-mon'ik) (a) آهنگسز âhenksiz.

Inhere, in-hēr', (v n.) ياپيشماq yapushmaq, (fig.) مربوط او. — **Inhē'ence**, (-'ens) (n) ياپيشماq yapushma; (lit.) مربوطيى merbôutuyyet, (existence) موجوديت mevjôudiyyet; — **Inhēr'ent**, (a) مربوط merbôut; (innate) طبيعى tabi', (lit.) جبلî jilbilli.

Inherit, in-her'it, (v.a.) (lit.) ا. توارث tevârûs et., — **Inher'itance**, (-'it-ans) (n.) ميراث mîrâs; (act) وراثت verâset; (lit.) توارث tevârûs; (gift) (fig.) موهبه mevhibe; — **Inher'ited**, (a.) موروث mevrôus; — **Inher'itor**, (-'i-tur) (n.) وارث vâris

Inhibit, en-hib'it, (v.a.) منع men et.; ا. توقيف tevqif et.; — **Inhibi'tion**, (-bi'shun) (n.) منع men; ممنوعيت tevqif; (prohibition) تعطيل تعطيل عماكه امرى memnôu-uyyet, (jud) tâ'tili moubhâkeme emri

Inhospitable, in-'hos'pit-a-bl, (a) ميسافر سومز misâfir sevmmez, (pol & lit) — **Inhos'pitably**, (-'pit-a-bli) (ad.) (fig.) باريدانه baridâne; (lit.) ايجانب گيرزانه ejânib-girizâne; — **Inhospital'ity**, (-al'i-ti) (a.) ميسافر سومه ييش misâfir sevmeyish; ايجانب گيرزلىك ejânib-girizlik.

Inhuman, in-hū'man, (a.) ظالم zâlim; (lit.) غير انساني gayri insânî; — **ly**, (ad.) غدارانه gad-dârâne; — **Inhūman'ity**, (-'i-ti) (n.) ظلم zoulm و حشوت vahshet.

Inhume, in-hūm', (v.a.) كويمك geum-mek; (pers.) ا. دفن defn et.; — **Inhūmā'tion**, (-'shun) (n.) دفن defn; تدفين tedfin.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join: though et.=etmek; ol.=olmaq;

[INI-INN] (انكلیزجه گئكت تنفلی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr: in; mine;

Inimical, in-im'i-kal, (a) مخالف mou-hālif, معارض mou-āruz; —ly, (ad) حاسمه hasmāne.

Inimitable, in-im'it-a-bl, (a) تقلید اتانسیز taqlid edilemez, (fig.) emsālsiz; — **Inim'itably**, (-'it-a-bl) (ad.) تقلید ایدینه مهك صورتده emsālsiz sūretde, اتانسیز درجهده emsālsiz derejede.

Iniquity, in-ik'wi-ti, (n.) حقسزلی haqsuzluq, ظنم zoulm; (rel) گنه gu-nāh; فساد fesād; — **Iniquitous**, (-ik'wi-tus) (a.) حقسز haqsuz; انصافسز insāfsuz, (fig.) فاسد fāsīd, — **Iniq'uitously**, (-ik'wi-tus-lı) (ad.) حقسزجه haqsuzja, انصافسزجه insāfsuzja, فاسدانه fāsīdāne

Initial, in-ish'al, (a) برنجی ilk; ایلك birinji, ابتدائی ibtidā-i; (n.) ایلك ilk harf; مارقه marqa; (v.a.) اشارت ا. marqa qomaq; (v.) قوتی ishāret et.; — ly, (ad.) بداية bi-dāyeten; اساساً esāsen; — **Initiate**, (in-ish'i-āt) (v.a.) باشلاقی bashlatmaq; (fig.) اوکرتك eyyretmek; باشلاق (v.n.) geustermek; باشلاماق (a. مع n) mübtedi. (عجمی) (ajemi); — **Initiation**, (in-ish-i-ā'shun) (n.) باشلامه bashlatma; (fig.) دلالت delālet; تقدیم taqdim; — **Initiatory**, (in-ish'i-ā-to-ri) (a.) ابتدائی ibtidā-i; (n.) مقدمه mouqaddeme; (lit.) مبادی me-bādī.

Initiative, in-ish'i-ā-tiv, (a.) ابتدائی ibtidā-i; تشبیه mebdē...; (n.) تشبیه teshebbüs; (parliament) حق تکلیف haqqu tekliif; — **to take the** — **teshebbüs** et.; of — **teshebbüs** et.; of — (a.) تشبیه mü-teshebbüs..

Inject, in-jekt', (v.a.) شیرینجه shurunga et.; ادخال idhāl et.; (water) صو باصمق sou basmaq; — **Injection**, (-jek'shun) (n.) شیرینجه shurunga; احتقان ihtiqān; — **Injector**, (-jek'tur) (n.) شیرینجه shurunga; نه نه کتور enjektur.

Indicacious, in-joo-dish'us, (a.) تدبیرسز mouhākemesiz; عا کهمسز tedbirsiz; — ly, (ad.) ملاحظه سزجه mü-lâhazasuzja; — **ness**, (n.) عا کهمسزک tedbirsizlik.

Injunction, in-jungk'shun, (n.) امر emr; احتیاط ihtâr, (jud.) نهی nehy; مداحیه müdāhale

Injure, in'joor, (v.a.) یارده لاق yara-lamaq, (fig.) سقط saqat et., (fig.) احلال uzrâr et.; (annoy) اذیت ihlâl et., (fig.) اینجتمک injitmek; گوجندیرمک güjendirmek; — **Injured**, (-'joord) (a.) مجروح mejrôuh; to be — **injured** yaralanmaq; مجروح او. mejrôuh ol., — **Injurious**, (-jû'ri-us) (a.) مضر mouzur, (fig.) مغل mouhill. (unjust) حقسز haqsuz; — **Injuriously** (-jû'ri-us-li) (ad.) مضر haqsuzja, متجاوزانه mütejâvizâne; **Injury**, (-'joor-i) (n.) مضرت maz-zarrat; خسار hasâr; جرحه jeriha; (wrong) حقسزلی haqsuzluq; تجاوز tejâvüz

Injustice, in-jus'tis, (n.) غدر gadr; حقسزلی haqsuzluq

Ink, ingk, (n.) مرکب mürekkeb; (v.a.) کیرلتمک kirletmek; لکه le-ke yapmaq; — **'stand**, (n) حقه hoqqa; — **'horn**, (n.) (دیویت) (di-vit); — **Ink'ling**, (n.) (fig) خبر haber; (hint) ایما îma; ishâ-ret; to get an — of (ن) خبر آتی ..(i-) haber almaq; سزمک (i-) sezmek; — **Ink'y**, (-'i) (a) مرکبی mürekkebli.

Inlaid, in-lād', (a.) قابلامه qaplama; ایشلеме ishleme; قاقه qaqma.

Inland, in'land, (a) داخلی dâhili; (ad.) dâhilde; (n.) داخل dâhil.

Inlay, in-lā', (v.a.) ایشلеме ishlemek; قابلاماق qaplamaq; — **Inlay'er**, (n.) صدفچی sedefji.

Inlet, in'let, (n.) مدخل medhal, قاپو qapu; (mar) قوی qoy; آغز âz

Inmate, in'māt, (n.) ساکن sâkin; (pl) سکنة sekene; (fig.) رفیق refiq; (tenant) مستأجر müstef'ir.

Inmost, in'mōst, (a.) انک ایچری en ichi-ri; (lit.) اعاق â'mâq.

Inn, in, (n.) خان han; اوتل otel; — **s of court** (معامی جمعی) (mehâmî jem-iyyeti); — **keeper**, خانچی hanji; اوتلجی otelji.

Innate, in-nāt', (a.) طبیعی tabi'; (lit.) وهی jibilli; فطری futri; (phil.) vehbî.

möte, foot, möön, shul; müte; very; tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث, thā; zh ز [INN-INS]

Innavigable, in-nav'ı-ga-bl, (a) کجی
غير قبل سير *gemi ishlemez; (lit.)*
gayri qâbili seyr

Inner, in er, (a) دہا اچری daha içe-
ri; داحی dâhîlî, — **most**, (a) اڭ اچری
en icheri, اڭ اچ en ich.

Innocent, in'o-sent, (a) معصوم mâ'-
sôm; (fig.) ضررسز zararsuz; — **ly**,
(ad.) ضررسزجہ mâ'sômânê
zararsuzja, — **Innocence**, (in'o-
sens) (n.) معصومیت mâ'sômîyyet;
صنوت zararsuzluq; (puniv) ضررسزلق
safvet.

Innovate, in'o-vât, (v.) يکليشدirmek ye-
nileshtirmek, (lit.) تجديد tejdîd et,
(fig.) تجديد ياقق tejeddûd yapmaq; —
Innovation, (in-o-vâ'shun) (n.) يکينيت
yenilik; (lit.) تجديد tejeddûd, — **In-
novator**, (in'o-vâ-tur) (n.) (lit.) مجدد
müjeddid

Innumerable, in-nū'mér-a-bl, (a)
صاييله‌ماز sayulamaz, حسابسز hesâb-
suz, پک چوق pek choq; (lit.) لايد
lâyû-ad; — **Innumérabil'ity**, (-mer-
a-bl'i-ti) (n.) صاييله‌مايش sayulama-
yush; کترت kesret; — **Innū'mér-
ably**, (ad.) صاييله‌مايه‌حق درجده
sayulama-yajaq derejede; پک چوق pek
choq.

Inobservant, in-ob-zerv'ant, (a.) دقتسز
diqqatsiz; رعایتسز ru-âyet-siz, —
Inobserv'able, (-zerv'a-bl) (a)
کورونمز geürünmez; — **Inobserv'-
ance**, (-zerv'ans) (n.) دقتسزلىك diqqat-
sizlik; (fig.) رعایتسزلىك ru-âyet-sizlik.

Inoculate, in-ok'û-lât, (v.) آشيلاق ash-
lamaq; — **Inocula'tion**, (-ok-û-lâ'-
shun) (n.) آشي ashu; (act) آشيلامه
ashlama; (lit.) تلقیح telqîh

Inodorous, in-ô'dur-us, (a.) قوقوسز
qoqousouz; رایحہسز râyuhaszuz

Inoffensive, in-of-fen'siv, (a) ضررسز
zararsuz; — **ly**, (ad.) ضررسز صورتده
zararsuz sôuretdê; — **ness**, (n.)
ضررسزلىك mazarratsuzluq

Inoperative, in-op'er-a-tiv, (a.) تأثیرسز
te'sîrsiz.

Inopportune, in-op-por-tün', (a.)
وقتسز vaqitsiz; مناسبسز minâsebet-siz;
— **ly**, (ad.) مناسبسز صورتده
minâsebet-siz sôuretdê; — **Inopportun'ity**,
(-op-por-tün'i-ti) (n.) صيره‌سز اولش
surasuz oloush; مناسبسزلىك minâse-
betsizlik.

Inordinate, in-or'di-nât, (a) آشيرى
ashuru, (lit.) مفرط moufrut; — **ly**,
(ad.) آشيرى درجده ashuru derejede;
افراطه ifrâtla, — **Inordinâ'tion**,
(-shun) 'n) اصولى تجاوز ousôulü te-
jâvûz, انتظامسزلىق intizâmsuzluq;
اشغيتلىق tashgunluq

Inorganic, in-oı-gan'ik, (a) (lit.) غير
gayru ouzvî; — **chemistry**,
kimyâyi gayru ouz-
vî, — **Inorgan'ically**, (-'ik-al-i)
(ad.) غير عضوى صورتده gayru ouzvî
sôuretdê

Inquest, in'kwest, (n.) معايه mou-
âyene; تحقيقات tahqîqât

Inquietude, in-kwî'et-üd, (n.) اندیشه
endishe; اطراپ uzturâb

Inquire, in-kwîr', (v n) صورتحق sor-
maq; (fig.) تحقيق tahqîq et., (lit.)
استفسار istifsâr et.; — **Inquiringly**,
(in-kwîr'ing-li) (ad.) سؤال طرندہ sū-
âl tarzunda, (lit.) استفسارکارانه istif-
sârkyârâne, — **Inquiry**, (in-kwîr')
(n.) سؤال sū-âl; (lit.) استفسار istifsâr;
(jud) تحقيق tahqîq.

Inquisition, in-kwi-zish'un, (n.) تحقيقات
tahqîqât; انگيزيسون engizis-
yon; — **Inquisitive**, (in-kwiz'i-
tiv) (a) مراقب merâqlu; (lit.) متجسس
mütejessîs; — **Inquis'itively**, (ad.)
متجسس mütejessîsâne, — **Inquis'-
itiveness**, (-kwiz'i-tiv-nes) (n.)
مراقب merâq; تجسس tejjessûs, — **In-
quis'itor**, (-kwiz'i-tur) (n.) مراقب
merâqlu; متجسس mütejessîs

Inroad, in'rôd, (n.) باسغون basgun;
تجاوز tejâvûz.

Insane, in-sân', (a) مجنون mejnûn;
(lit.) محتل الشعور mouhtellûsh-shou-
ûr; عقلسز mejzôub, (fig.)
aqulsuz; — **ly**, (ad.) مجنونانه mejnû-
nâne, عقلسزجہ aqulsuzja; — **asyl-
um**, تمارخانه tumarhâne, — **Insanity**,
(in-san'i-ti) (n.) جنت jînnê; (lit.)
احتلال شعور ihtilâlî shou-ûr.

Insatiable, in-sâ'shı-a-bl, (a) طوعاز
doymaz; (fig.) تطمين ايديلمى tatmîn
edilemez; — **Insatiably**, (-sâ'shi-
a-bli) غير قابل طوعاز doymayaraq;
تطمين gayri qâbili tatmîn
sôuretdê.

Inscribe, in-skrîb', (v.a.) قيد qayd
et.; يازماق yazmaq; (engrave) حک ا.

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[INS-INS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) art; chānge; cārd, red; mē, hēr, in; mīne;

hakk et.; (*dedicate*) ایتد it-hâf et.; (*geom.*) داخله چیژمک dâhiline chizmek; — **Inscription**, (in-skrip'shun) (n.) قید qayd, یازی yazı, (*rule*) عنوان ounvân; ایتد it-hâf' (*engraved*) کیتابه kitâbe.

Inscrutable, in-skrōt'a-bl, (a) آکارشیلماز (حکمتی) hikmeti- anlashulmaz; کشف ایدیهش keshf edilemez; (*lit.*) عیر قابل ایضاح gayru qâ-bili izâh; عیبایی میجهش esbâbu mejhâul, — **Inscrutability**, (-skrōt-a-bil'i-ti) (n.) اساسی آکارشیلمایش anlashulamayush; (میجهرلیت) (mejhôuliyet); — **Inscrutably**, (-skrōt'a-bli) (ad.) کشف ایدیهشیهجک صورتده keshf edilemeyejek sôuretdе, آکارشیلمایهجق آکارشیلمایهجق derejede.

Insect, in'sekt, (n.) بوجک beujek; (pl.) حشرات hasharât; (a.) بوجک کی beujek gıbi; (*fig* و *lit*) طیفلی toufeylî; — **powder**, تحت قوروسی توزی tozu qourousou tozou; — **Insectarium**, (n.) حشرات موزهسی muzesi; — **Insectivorous**, (-'or-us) (a.) آکل الحشرات beujek yer; (*lit.*) آکل الحشرات âkilül-hasharât.

Insecure, in-se-kūr', (a.) امین emîn deyil; تهلکلی tehlikeli; (*fig.*) شهبهلی shûbheli; — **Insecurity**, (-kūr'i-ti) (n.) امنیتسزک emniyyet-sizlik; تهلکه tehlike; شهبه shûbhe

Insensible, in-sen'si-bl, (a.) حسسز hissiz; دوماز doumaz, (*imperceptible*) غیر hiss olounmaz; (*lit.*) محسوس gayri mahsûs; — **Insensibility**, (-'si-bli) (ad.) حس اولونمایهجق hiss olounmayajaq derejede, — **Insensibility**, (-bil'i-ti) (n.) حسسزک hissizlik; لاقیدی lâqaydı.

Inseparable, in-sep'ar-a-bl, (a) آیریلماز ayrulamaz; مربوط merbûut; (*lit.*) عیر قابل انفکاک gayri qâbili infikyâk; — **Inseparability**, (-sep-ar-a-bil'i-ti) (n.) آیریلمایش ayrulamayush; مربوطیت merbûutuyyet; — **Inseparably**, (-sep'ar-a-bli) (ad.) آیریلمایهجق صورتده ayrulamayajaq sôuretdе, (یکدیگرینه) مربوط اولهرق (yek-digerine) merbûut olaraq.

Insert, in-sért' (v.a.) صوقق soqmaq; درج idhâl et.; (*write*) درج derj et.; (n.) علاوه ilâve; — **In-**

sertion, (-ser'shun) (n.) ادخال idhâl; درج derj.

Inset, in'set, (n.) علاوه ilâve; (*picture*) داخلدهکی رسم dâhildeki resim

Inside, in'sid (n.) ایچی ichi; ایچ طرف ich taraf, (a) ایچ ich; داخلی dâhili; (ad) ایچریده icherde; (-of) ظرفنده dâhilinde; zarfunda.

Insidious, in-sid'i-us, (a) حیبت habîs; خانق hâ-in, (*lit*) فرصتجو fursat-jôu; (*fig*) سینسی sinsî; — **ly**, (ad.) سینسیجه hâ-inâne; سینسی sîsije; — **ness**, (n.) خیانت huyânet; خیانت habâset; سینسیک sinsilik.

Insight, in'sit, (n.) وقوف vouqûuf; (*lit.*) نفوذ نظر nüfôuzi nazar; (acl) تدقیق tedqîq.

Insignia, in-sig'ni-a, (n pl) علامتار alâmetler; ایشارهتار ishâretler; (*honor*) ارماتار armalar; inshanlar.

Insignificant, in-sig-nif'i-kant, (a.) معناسز mânâsuz; (little) جزئی jüz-i; اهمیتسز ehemmiyyetsiz; — **ly**, (ad.) اهمیتسز ehemmiyyetsiz sôuretdе; — **Insignificance**, (-i-kans) (n.) معناسزلق mânâsuzluq; اهمیتسزک ehemmiyyetsizlik

Insincere, in-sin-sēr', (a.) ساخته sahte; وفاسز vefâsuz; — **ly**, (ad.) جعلی jâ'li olarak; وفاد samîmiyyetsizlikle; وفاد vefâsuzja; — **Insincerity**, (-sin-sēr'i-ti) (n.) صمیمیتسزک samîmiyyetsizlik; ساختهک sahtelik; وفاد vefâsuzluq.

Insinuate, in-sin'ū-ât, (v.a.) صوقق soqmaq; (*fig*) قاندیرمق qandurmaq; (*hint*) ایشا imâ et.; تشبیه tesh-hîr et.; (v.n.) صوقواق soqoulmaq; hou-lûl et.; — **Insinuation**, (-'ū-ât-ing) (a.) صوققولغان so-qoulgan; حول ایدیهی hou-lûl ediji; (*fig*) معتل mûgfil; — **Insinuation**, (-sin-ū-â'shun) (n.) حول hou-lûl; دخول dounhûl; (*hint*) ایشا imâ; کنایه kinâye; تلقین telqîn.

Insipid, in-sip'id, (a.) طاتسز tatsuz; طاتسز yavan; — **ly**, (ad.) طاتسز tatsuz sôuretdе; — **Insipidity**, (-i-ti) (n.) طاتسزلق tatsuzluq; یوانلق yavanluq.

Insist, in-sist', (v.n.) اصرار usrâr et.; sebât et.; — **Insistence**,

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e) deux; ring; machine;

môte, root, mōon; -hut, mûte; very, tû چيوو; ch چ, sh ش, th ث; hā, zh ز [INS-INS]

(-ens) (*n.*) اصرار usrâr. سبât, مصر ibrâm. — **Insist'ent**, (*a*) مصر mousur; مبرم mübrem; (*remarkable*) (*lit.*) جالب دقت jâlîbi diqqat
Insnare, in-snâr', (*v.a.*) ذوراهه دوشورمك touzâ dushûrmek; اغمال îgfâl et.
Insolation, in-so-lâ'shun (*n.*) كونهه güneşhe serme; قورونه qou-routma; (*bot*) ينيق yanuq.
Insolent, in'so-lent, (*a*) كساخ kûs-tâh; ادبىز edebsiz; — **ly**, (*ad.*) كستاهجه küstâhje; — **In'solence**, (-lens) (*n.*) كستاهلى küstâhluq; ادبىز edebsizlik.
Insoluble, in-sol'û-bl, (*a.*) اريز erimez; (*lit.*) غير محلول gayri mahlûl, (*fig.*) حل اولونماز hall olounmaz; — **Insolubil'ity**, (-bil'i-ti) (*n.*) اريز erimeyish; انحلال ايميش inhilâl et-meyish; (*fig.*) حل ايديلمهه hall edilemeyish.
Insolvent, in-solv'ent, (*a.* و *n.*) مفلس müflis; تأديهه te'diyeden âjiz; — **Insolv'ency**, (-en-si) (*n.*) افلاس iflâs; (*lit.*) تعطيل تأديات tâ'tîli te'diyyât; غرامت garâmet.
Insomnia, in-som'ni-a, (*n.*) اويقوسزلىق ouyqousuzluq; (*lit.*) يقطه yaqaza.
Insomuch, in-so-much', (*ad.*) حتى hattâ...; بيله...bile.
Inspect, in-spekt', (*v.a.*) تفتيش tef-tish et.; معاينه mou-âylene et.; — **Inspection**, (-spek'shun) (*n.*) تفتيش teftish; معاينه mou-âylene, — **Inspect'or**, (-spekt'ur) (*n.*) مفتش mü-fettish; — **Inspect'orate**, (-spekt'or-ât) هيئة müfettishlik; (*body*) تفتيشه hey-eti teftishiyye; (*district*) تفتيشه دائره dâ-ireyi teftishiyye.
Inspire, in-spir', (*v.a.*) ايجرى چمك icheri chekmek; mass et.; تلقين ilqâ et.; (*infuse*) (*fig.*) الهام ilhâm et.; (*divine*) الهام ilhâm et.; — **Inspiration**, (in-spi-râ'shun) (*n.*) نفس nefes; (*act*) ايجرى چمك (icheri-) chekish; (*fig.*) تلقين ilhâm et.; — **Inspired**, (in-spir'd') (*a.*) ملهم mülhem; تلقين ilhâm et.; — **Inspir'ing**, (*a.*) الهامكار ilhâm-kyâr; — **Inspir'ingly**, (-'ing-li) (*ad.*) الهامكارانه ilhâmkyârâne.
Inspirit, in-spir'it, (*v.a.*) جانلاندورمق

janlandurmaq; شجيع teshjî' et.; تشويق teshviq et..
Install, in-stawl', (*v.a.*) يرلشدورمك yer-leshdirmek; (*lit.*) اقامه iqâme et.; (*sci.*) تأسيس te'sîs et.; — **Installation**, (in-stawl'-â'shun) (*n.*) يرلشدورمه yerleshdirme; تأسيس te'sîs; (*sci*) تأسيس te'sîsât.
Instalment, in-stawl'ment, (*n.*) تقسيط taxit; by — مقسطه taxitle; (*lit.*) مقسطاً mouqassatan
Instance, in'stans, (*n.*) اصرار usrâr; ابرام ibrâm; (*occurrence*) وقوع vou-qôu; دفعه def-a; (*example*) مثال mi-sâl; for — مثلا meselâ...; فرضa farazâ...; at the — of طلي اوزريه (ك) talebi üzerine; (*sci*) اصراريله (ك) usrârile.
Instant, in'stant, (*a.*) آنî; (*lit.*) عاجل âjil; (*current*) حال hâl; چارى jârî; (*n.*) آنî; — **ly**, (*ad.*) هان he-men; درحال derhâl; شيمدى shimdi; — **Instantane'ous**, (-tân'e-us) (*a.*) آنî; (*photo.*) انستانانه enstan-tane; — **Instantane'ously**, (-tân'e-us-li) (*ad.*) آنى اولدوق bir ânde; آنى آنى olarak.
Instauration, in-stawr-â'shun, (*n.*) تعجيد tejdîd; (*fig.*) اعاده i-âde.
Instead, in-sted', (*ad.*) يرينه (in-) yerine; (e-) mouqâbil.
Instep, in'step, (*n.*) آياغك اوستى ayaghun üstü; طراق tarâq; (*zo*) اينجيك injik.
Instigate, in'sti-gât, (*v.a.*) تحريك tahrik et.; تشويق teshviq et.; — **Instig'ation**, (-shun) (*n.*) تشويق teshviq; — **In'stig'ator**, (tur) (*n.*) مشوق müshevviq.
Instil, in-stil', (*v.a.*) آقيتق aqutmaq; طاملاتق damlatmaq; (*fig.* و *lit.*) الهام ilhâm et..
Instinct, in'stingkt, (*n.*) حس hiss; حس حيوانى sevqi tabî; (*zo.*) غريزه garîze; (*phil*) غريزه garîze; (*a.*) حسلى hisli; (*lit.*) متحسس müte-hassis; — **Instinct'ive**, (-t'iv) (*a.*) غريزى garîzi; (*phil.*) حسلى hisli; (*involuntary*) غير اختيارى gayri ihtiyârî; — **Instinct'ively**, (-'iv-li) (*ad.*) حسلى hisle; سوق طبيعى sevqi tabî'île; غير اختيارى اولدوق gayri ihtiyârî olarak.
Institute, in'sti-tût, (*n.*) مؤسسه

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[INS-INS] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act, change, cārd; re:l; mē, hēr, in; mīne.

mü-essese. (fig.) اساس esās; (pl.) مؤسسات esāsât; (society) ئه‌تیسیتو ens-stütü; تئیس ا. enjümen, (v.a.) تئیس et; — teshkil et; — **Institu'tion**, (-tū'shun) (n.) مؤسسه mü-essese; اساس esās, (art.) تئیس te'sis; تeshkil, (pl.) مؤسسات mü-essesât; (fig.) اساس esāsât; — **In'stitutor**, (-tū-tur) (n.) مؤسس mü-essis; (lit.) واضع vâzu'; (instructor) معلم mou-allim, (fig.) مربی mürebbi.

Instruct, in-strukt', (v.a.) اوکتک euyretmek; تدریس tedris et.; (inform) احوار ihbâr et.; (order) تالیمât vermek; — **In'struction**, (-'shun) (n.) تدریس tedris, تعليم tâ'lîm; (knowledge) معارف ma-ârif; (fig.) معنومات mâ'îdumât; (pl.) تالیمât; public — معارف ma-ârif; «Ministry of» Public I — معارف ma-ârif «nezâreti», «Commissariat of» Public I — معارف ma-ârif «vekyâleti»; to ask — تالیمât taleb et.; — **Instruc'tional**, (-struk'shun-al) (a) (lit.) تدریس tedrisi; tah-silî, — **Instruct'ive**, (t'iv) (a.) مفید müfid, نافع nâfi'; — **I'ustruct'-or**, (t'ur) (n.) معلم mou-allim; I am instructed آلم tâ'lîmât aldum; (e-) me'môu-roum

Instrument, in'stroo-ment, (n.) آلت âlet; (pl.) آلات âlât; (fig.) واسطه vâsuta; (contract) موقاوه mouqâvele; سند sened; — **Instrument'al**, (a.) آلت qabilinden; (fig.) خادم hâdim; (mus.) آلتله chalunan; — **Instrumental'ity**, (-i'ti) (n.) واسطه vâsuta; وسائل vesâtet; — **Instrumentât'ion**, (-'shun:) (n.) tertib; چالغی چالما chalgı chalma.

Insubordinate, in-sub-or'din-ât, (a.) سرکش serkesh; اطاعتس itâ-atsiz; — **Insubordinât'ion**, (-'shun) (n.) سرکشlik serkeshlik.

Insufferable, in -suf'èr - a - bl, (a.) تحمل olounmaz; — **Insuff'er-ably**, (-suf'èr-a-bli) (ad.) تحملوسا

derjede; tehammulfersâ derjede; مدھش صورتده mudhish sôuretdé.

Insufficient, in-suf-fish'ent, (a) نقصان noxân; کفایتس kifâyetsiz, — ly, (ad.) نقصان olaraq; — **Insufficiency**, (in-suf-fish'ens) (n.) کفایتس kifâyetsizlik

Insular, in'sū-lar, (n. & n.) اطلی ada-lu; (fig.) دار فکری dar fikirli

Insulate, in'sū-lât, (v.a.) تجرید tejrîd et.; — **Insulâ'tion**, (-'shun) (n.) تجرید tejrîd; — **In'sulâtor**, (tur) (n.) (elec.) ایزولاتور izolateur; (müjerrid)

Insult, in'sult, (n.) حقارت haqâret; تجاوز tejâvüz, — **Insult'**, (v.a.) تحقیر tahqîr et., — (e-) tejâvüz et., — **Insult'ing**, (a.) (lit.) تحقیر tahqîr âmîz; — **Insult'ingly**, (-'ing-li) (ad.) تحقیر tahqîrle; (lit.) mou-haqqirâne; mütejâvizâne.

Insuperable, in-sū'pér-a-bl, (a) باش basha chuqulmaz; (lit.) غیر gayru qâbili iqtihâm: — **Insuperabil'ity**, (-sū-per-a-bil'i-ti) (n.) غیر gayru qâbili iqtihâm oloush; — **Insu'perably**, (-sū'per-a-bli) (ad.) باشه چیتيلمه‌ایجق درجده basha chuqulamayajaq derjede; غیر gayru qâbili iqtihâm sôuretdé.

Insupportable, in-sup-pört'a-bl, (a.) چکلمز chekilmez; dayanulmaz; (lit.) tehammül-fersâ, — **ness**, (n.) dayanulamayush; tehammül-fersâ oloush; — **Insupport'ably**, (sup-pört'a-bli) (ad.) dayanulama-yajaq derjede; te-hammül-fersâ bir halde.

Insure, in-shōōr', (v.a.) تأمین te'mîn et.; (com.) sigorta et.; (v.a.) sigorta ol.; — **Insur'able**, (-shōōr'a-bl) (a) sigorta edilebilir; — **Insur'ance**, (-shōōr'ans) (n.) sigorta; — **com-pany** sigorta shirketi; — **Insured**, (-shōōrd') (a.) sigortalı; — **Insur'er**, (-shōōr'èr) (n.) sigorta eden; sigortaju.

Insurgent, in-sur'jent, (a. & n.) عاصی âsî; (pl.) عسات ous-sât.

Insurmountable, in-sur-mownt'a-bl, (n) باشه چيتميلار basha chuquilmaz, (lit.) عظيم azim دهشتي deh-shetli

Insurrection, in-sur-rek'shun, (n) عصيان usyān, قيام qiyām; — **Insurrectional**, (-'shun-al) (a) عصيانی usyāni.

Insusceptible, in-sus-sep'ti-bl, (a) دويماز douymaz; حسز hissiz; — **Insusceptibility**, (-sus-sep-ti-bil'i-ti) (n) حسزنت douyamayush; حسيزlik hissizlik.

Intact, in-takt', (a) مصون masōun; تام tamām, (fig.) لکسز lekesiz; — **ness**, (n.) مصونيت masōuniyyet.

Intangible, in-tan'ji-bl, (a) ضوتوناز toutoulmaz, (fig.) حس اولونماز hiss olounmaz; — **Intangibility**, (-ji-bil'i-ti) (n) ضوتولمايش toutoulamayush; حس اولونمايش hiss olounamayush, — **Intangibly**, (-'ji-bil) (ad.) طوتولمايهحق صورتده toutoulamayajaq sōuretd; حس اولونمايهحق derejede hiss olounamayajaq derejede.

Integer, in'te-jér, (n.) تام tamām; (arith.) عدد adedi tām; — **Integral**, (in'teg-ral) (a.) تام tām; بونون bütün; (n.) تام tamām; — **calculus** حساب hesābi temāmī; — **In'tegrally**, (-'teg-ral-i) (a.) تماماً tamām; كاملا kyāmilē; — **In'tegrant**, (-'teg-rant) (a.) (lit.) متم mütēmmim; — **In'tegrate**, (-'teg-rāt) (v.a.) تاملاماق tamamlamaq; (math.) تماميisini almaq; — **In'tegrity**, (-'teg'ri-ti) (n.) مصونيت masōuniyyet, (pol.) تماميت temāmiyyet; (fig.) عفت iffet; **territorial** — (lit.) ملكيه temāmiyyeti milkiyye.

Intellect, in'tel-lekt, (n.) آكاييش an-layush; (lit.) ادراك idrāk; ذهن zihn; (pl.) عقل aql, (lit.) عاقله âqile; — **Intellection**, (-tel-lek'shun) (n.) (phil.) فکرت te-aqqul; تعقل fikret; — **Intellective**, (-iv) (a.) عقلی aqlī; ادراکی idrākī; (able) مدرک müdrik; — **Intellectual**, (-tel-lekt'ū-al) (a.) ادراکی idrākī; فکری fikrī; ذهنی zihni; (educational) عرفانی irfāni; (enlightened) منور mūnevver; — **Intellectually**, (-tel-lekt'ū-al-i) (ad.) عرفاناً irfānē; فکراً fikrē; ادراکاً idrākē; — **Intellectualism**, (-tel-lekt'ū-al-izm)

(n.) ذهنيه مسلکی zihniyye mesleki; — **Intellectualist**, (-tel-lekt'ū-al-ist) (n) ذهنيه zihniyyeji

Intelligent, in-tel'i-jent, (a) دکی zekī; عقلي aqullu; — **ly**, (ad.) دكا ايه zekyā ile; عقلا āqilāne; — **Intelligence**, (-i-jens) (n) دكا zekyā; عقل aql, (phil.) ذهن zihn, (information) استخبارات istihbārāt, (pl.) خبر haber, (relation) اللف ūlfet, مناسب mināsebet, (spirit) روح rōuh; — **office** استخبارات دائرهسي istihbārāt dā-iresi; استخبارات قلعي istihbārāt qalemi; (استطلاعات شعبهسي) (istutlā-āt shōu-besi)

Intelligible, in-tel'i-ji-bl, (a.) (lit.) واضح vāzuh; سلسل selis; — **ness**, **Intelligibility**, (-tel-i-ji-bil'i-ti) (n.) صوابت vouzōuh, سلاست selāset, — **Intelligibly**, (-i-ji-bil) (ad.) وصوله vouzōuhla; سلاسته selāsetle.

Intemperance, in-tem'pēr-ans, (n.) افراط ifrāt; طاعتينلق tashgunluq; (drunken) عشرته ibtilā; عياشلق ayyāshluq; — **Intemperate**, (-'pēr-āt) (a.) طاشعين tashgun; (lit.) مفرط moufrut, عياش ayyāsh; — **Intemperately**, (-'pēr-āt-lī) (ad.) افراطله ifrātla.

Intend, in-tend', (v) نيت niyyet et; تصميم tasmim et.; — **Intended**, (a.) مصمم mousammem; متصور mütēsav-ver; (n.) نامزد nāmzed.

Intendant, in-tend'ant, (n.) مدير mūdīr; (supply) لوازم مأموري levāzum me'mōurou; — **Intendancy**, (-'ansi) (n.) لوازم دائرهسي levāzum dā-iresi.

Intense, in-tens', (a.) شدتي (pek-) shiddetli; (fig.) حرارتلي harāretli; — **ly**, (ad.) شدتله shiddetle; حرارتله harāretle; — **Intensify**, (-tens'i-fi) (v.a.) تشديد arturmaq; (lit.) تشديد teshdid et.; (v.n.) شدتلنك shiddet-lenmek; — **Intens'ity**, (-tens'i-ti) (n.) شدت shiddet; — **Intens'ive**, (-tens'iv) (a.) شديد shedid; (gram.) تشديد teshdidī; — **Intens'ively**, (-tens'iv-li) (ad.) شدتله shiddetle; فعاليتله fa'aliyyetle.

Intent, in-tent', (n) نيت niyyet; مقصد maxad; (a.) دقيق diqqatli; مقدم mouqdim; to all — s and purposes هر هر vejhile; وجهه her

[INT-INT] (الكلزحه كحات تنطى ايون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr, in; mīue;

housōusda; **Inten'tion**, (-ten'shun) (n) نيت niyyet; مقصد maxad; فكر fikr; — **Inten'tional**, (-ten'shun-al) (a) قصدى qasdī, مخصوص mahsūs; — **Inten'tionally**, (-'shun-al-i) (ad.) قصدًا qasden, بینه رك bilerek; (jud) تعدد te-ammüden.

Inter, in-ter', (v.a.) كومت geummek, (pers.) دفن defin et. — **Intér'ment**, (n.) تدفين tedfin; دفن defin

Inter-, in-ter', (pref) آره ara... آرسندہ arasunda; ... بئال beynel.

Interact, in-tér-akt', (n.) (thea) تآثرات anturaqt; (perde آرمه) (perde arasu), (fig) متقابل fâsula, (v n) (lit.) متقابل müteqâbilen te'sîr et; — **Intér'act'ion**, (-'shun) (n.) (lit.) تآثر te'sîri müteqâbil.

Intercalate, in-ter'kal-ât, (v.a.) آرمه علاوه araya soqmaq, (fig) علاوه ilâve et. — **Intér'calâ'tion**, (-'shun) (n) علاوه ilâve. — **Intér'calary**, (-'kal-a-ri) (a) فاصله fazla; زائد zâ'id.

Intercede, in-ter-sēd', (v n) آرمه توسط araya girmek; te-vassout et; (plead) شفاعة she-fâ-at et; — **Interced'ent**, (-ter-sēd'ent), (a.) توسطكار tevassout-kyâr, توسطكار mütevassut; توسطكار tevassoutkyârâne; (fig) التماس iltimâsî.

Intercept, in-ter-sept', (v.a.) قطع qatu' et; (fig) طوق toutmaq; توقف tevqif et; — **In'tercept**, (in'ter-sept) (n.) (sci.) فرق farq; ارتفاع irtifâ; (ast) فاصله farqu; — **Intercep'tion**, (-ter-sep'shun) (n.) قطع qatu'; توقف tevqif

Intercession, in-tér-sesh'un, (n.) شفاعة shefâ-at; التماس iltimâs. — **Intér'cess'or**, (-ses'sur) (n.) متوسط mütevassut; شفاعة شفاعتجى shefâ-atjî; (rel) شفيع shefi'

Interchange, in-tér-chānj', (v.a.) دكشدرمك mübâdele et; دكشدرمك de-yishdirmek, (v n) مناوہة münâ-bebe et.; دكشدمك deyishmek; (n.) مناوہة mübâdele; — **Interchange-able**, (-tér-chānj'a-bl) (a) (lit.) متبادل mütebâdil; قابل mübâdele; — **Interchange'ably**, (-tér-chānj'a-bli) (ad.) متبادل صورته mü-

tebâdil sôuretdé; متبادل mütebâ-dilen; متبادل mütenâviben

Intercommunicate, in-ter-kom-ün'i-kât, (v n) مناقه münâqale et; احتلاط ihtilât et; (correspondence) مخابره mouhâbere et; — **Intercom-munica'tion**, (-ter-kom-ün-i-kâ'-shun) (n.) مناقه münâqale, مخابره mouhâbere; (pl) مافاتات münâqalât.

Intercourse, in'ter-kôrs, (n.) احتلاط ihtilât, ماسبت minâsebet; (pl) مافاتات minâsebât.

Interdict, in-ter-dikt', (v.a.) منع men et. (n.) (rel.) نهى nehy; (aforoz), — **Interdic'tion**, (-ter-dik'shun) (n.) منع men, نهى nehy; — **Interdict'ory**, (-ter-dikt'or-i) (a) (lit.) مانعكارانه mûmânât-kyârâne; نهى nehy; — **Inter-dict'ed**, (-ter-dikt'd) (a.) ممنوع memnôu'

Interest, in'ter-est, (n.) فائده fayda; (fig) منفعه menfât, (concern) علاقه alâqa; (fin.) فائس fâ-iz; (v a.) علاقه alâqadâr et; — **In'tères-ted**, (a) علاقه دار menfât-dâr; علاقه دار alâqadâr; (bassed) طرفكار taraf-gîr; persons — علاقه داران alâqadârân; منفعتداران menfât-dârân; — **In'téresting**, (a) منتدروسان inter-esan, (fig.) مرأق merâqlu; (jâzib) مفيد mü-fid; — **In'térestingly**, (ad) مرأقه merâqla; نافع صورهته nâfi' sôuretdé.

Interfere, in-ter-fēr', (v n.) (-with) (e) قارشماق qarushmaq; (e) مداخله müdâhale et.; (phys.) تكَاسر tekyâsür et.; — **Interfer'ence**, (-ter-fēr'ens) (n.) مداخله müdâhale; تكَاسر tekyâsür; — **Interfer'ing**, (-tér-fēr'ing) (a) مداخله müdâhale eden; (phil. مع sci.) متكَاسر mütekyâsîr; — causes علل متكَاسره ileli mütekyâsîre.

Interim, in'tér-im, (a.) وكيل vekil; فاصله fâsula; — **bill**, سند موقت senedi mouvaqqat; ad — موقتة mouvaqqaten...; (pers) وكالة vekyâleten..

Interior, in-tér-n-ur, (a.) اِچ ich; اِچى dâhilî; (n.) داخل dâhil; اِچى ichi; (rel.) باطن bâtun; « Ministry

(For Turkish pronunc) past: lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

of the I — «نَهْزَرَتِي» dâhiliyye
«nezâreti»

Interjection, in-ter-jek'shun, (*n.*)
 (حرف) (harfi-) nidâ, (*fig.*) خطاب
 hutâb

Interline, in-ter-lin' (*va*) (سطر) (saturlar-) arasuna yazmaq; — **Interlin'ear**, (-ter-lin'e-er) (*a*) (saturlar-) arasuna yazulmuş; (مُتَنَافِص) (mū-tenâvib), — **Interlinea'tion**, (-têr-lin-e-â'shun) (*n*) (سطر) آردسته تخریر (saturlar-) arasuna tahrir; (پل) (tas-hîhât) tas-hîhât; (تَدْرِیْلَات) tâ'dîlât.

Interlocution, in-ter-lo-kū'shun, (*n.*)
مخاطبة mouhâvere, (*lit.*) مخاطبة mouhâ-
taba; (*jud.*) قرار موقت qarârû mou-
vaqqat, (قرينة) (qarine); —**Inter-
locutor**, (-têr-lok'û-tur) (*n.*) مخاطب
mouhâtab.

Interlope, in-tér-lōp', (v) غصب ا.
 gasb et. , تجاوز a. tejâvüz et. ; —
 Interlop'er, (-ter-lōp'ér) (n.) غاصب
 gâsub; (com) قاقاچق qachaqu.

Interlude, in'tér-lōōd, (n.) (*thea.*)
(فصل آرد سی) (fasul-arasu) (فصل آرد سی)
(intermezzo); (کوکچوک پیس) (küchük
piyes).

Intermarry, in-tër-mar'ı, (*v.a.*) آردنده
 aralarunda te-ehhül et.;
 (قیز آلوب ویرمک) (quz alub vermek);
 müteqâbilen izdivâj
 et.; —**Intermarriage**, (-ter-mar'i-
 âj) (ن.) müteqâbil iz-
 divâj.

Intermeddle, in-ter-med'l, (*v n.*)
قارۈشماق qarushmaq ; آره به كيرمك araya
girmek.

Intermediary, in-ter-mē'di-ar-i, (*a.*)
(*lit.*) متوسط *mûtevassut*; (*n.*) واسطه
vâsuta; — **Interme'diate**, (-ter-
mē'di-āt) (*a.*) مترسط *aradaki*
mûtevassut; — **Interme'diately**,
(-tēr-mē'di-āt-li) (*adv.*) متوسط
mûtevassut sôuretdē.

Interminable, in-ter'min-a-bl, (a) **بیتمهز تۆکنمهز** bitmez tükenmez ; **نیهایتسز** nihâyetsiz ; — **ness**, (n) **بیتمهیش** bitmeyish ; **تۆکنمهیش** tükenmeyish ; **(lit.) لا یتناهیلاک** lâ-yetnâhîlik ; — **Inter'minablî**, (ad) **بیتمهز تۆکنمهز بر حالده** bitmez-tükenmez bir halde ; **لا یتناهی** lâ-yetenâhî **سؤرته** sûretde.

Intermingle, in-ter-ming'gl, (*v.a.*)
 قوشۇلدۇرماق, قوشۇلدۇرماق
 dolashdurmaq, (*v.n.*) قوشۇشماق qarush-
 maq

Intermission. in-ter-mish'un, (*n.*)
(*lit.*) فاصله fâsula ; توقف tevaqqouf ;
(*scilicet*) تنأؤب tenâvûb ; — **Intermis-**
sive. (-ter-mis'siv) (*a.*) فاصله fâ-
sulalu , (*lit.*) متأنؤب mütenâvîb.

Intermit, in-ter-mit', (*v.a.*) قاصله و يرمك fâsula vermek; **tâ'til** عطل et.; — **Intermitt'ent**, (-ter-mit'ent) (*a.*) فاصلي fâsulalu, متناوب mütenârib; (*med*) نوبتي nebetli, — **Intermitt'ingly**, (-ter-mit'ing-ly) (*ad*) نوبته nebetle, فاصلايله fâsulayla: متناوبا mütenâriben.

Intermix, in-ter-miks' (*v a.*) قارشىدۇرماق
qarushdurmaq, — **intermix'ture**,
(-ter-miks'tūr) (*n.*) خلیطه halīta;
مخلوط mahlût.

Internal, in-ter-nal, (a) اِیچ ich :
 اِیچری icheri ; (fig.) داخی dâhîlî ; —
 ly, (ad.) داخِلہ dâhîlen ; اِیچریدن iche-
 riden

International, in-ter-nash'un-al, (*a.*)
بين الملل beynel-milel; — law, حقوق
دول houqûnu düvel

Interpellation, in-ter-pel-ā'shun, (*n.*)
(*lit.*) استیضاح *istizāh*; سؤال *sü-āl*;
— **Interpellate**. (-ter'pel-āt) (*v.a.*)
استیضاح *istizāh* et.

Interpolate, in-têr'po-lât, (*v.a.*) يورمق bozmaq; (*lit.*) تحريف tahrîf et; (*math*) تعديل tâ'dîl et; طوليرمق doldurmaq; — **Interpolation**, (-ter-po-lâ'shun) (*n.*) تحريف tahrîf; (*sci*) تعديل tâ'dîl; تعديلات tâ'dîlât.

Interpose, in - tēr - pōz', (*v.a*) آردنه
تکلیف *arasuna soqmaq*; (*offer*)
teklif et.; (*v.n*) آردنه کیرمک *araya*
girmek; (*fig*) مداخله *müdâhale*
et.; — **Interposi'tion**, (- tēr - po -
zi'shun) (*n*) درازله *tevassout*,
مداخله *müdâhale*; حائل *hâ-il*,
(*act*) حاولت *hayîoulet*.

Interpret, in-tèr'pret, (*v.a.*) تفسیر *tefsîr* et.; — **Interpretable**, (-tèr'pret-a-bl) (*a.*) قابل تفسیر *qâbili tefsîr*; — **Interpretation**, (-tèr-pret-â'shun) (*n.*) تفسیر *tefsîr*; — **Interpretative**, (-tèr-pret-â't-iv) (*a.*) تفسیری *tefsîrî*

[INT-INT] (انكليزيه كجاء تلفظي ايجون) act; change, cārd, red, mē, hēr; in; mine;

tefsîrî ; — **Inter'preter**, (-tēr'pret-er) (n) (lit.) مفسر müfessir, (döğman) مترجم terjüman, (translator) مترجم müterjim.

Interregnum, in-ter-reg-num, (n) فاصله fâsula; saltanat; فاصله fâsula; hükûmet; (fig) بحرân; fetret; (poi) فترت; fâsula; (bouhrân)

Interrogate, in-ter-o-gât, (v) صومق sorma; su-âl et; (jud) استنتاج istintâq et. — **Interroga'tion**, (-ter-o-gâ'shun) (n) سؤال sū-âl; istintâq; (gram) استعمال istifhâm; point of — **Interrogator**, (ter-o-gât-ur) (n) سوران soran; (jud.) مستنطق müstantiq; **Interrog'ative**, (-ter-og'a-tiv) (a.) سؤال طرزنده sū-âl tarzunda; (n) (gram) ادات (edâti-) istifhâm; — **Interrog'atively**, (-tēr-og'a-tiv-li) (ad.) استعمال sōuretile; — **Interrog'atory**, (-ter-og'a-to-ri) (a.) (lit.) استفساري istifsârî; (jud) استنتاج istintâqî; (n.) سؤال sū-âl; استنطاق istintâq.

Interrupt, in-tēr-rupt', (v.a.) كسمك kesmek; تعطيل qatu' et.; (hinder) مانع mânî' ol.; — **Interrupt'ed**, (a.) بوزوق bozouq; kesilmish; (lit.) منقطع moun-qatu'; — **Interrupt'edly**, (-'ted-li) (ad.) فاصله inqutâ'la; fâsula; — **Interruption**, (-tēr-rup'shun) (n) (lit.) انقطاع inqutâ'.

Intersect, in-tēr-sekt', (v.a.) قطع qatu' et.; gecirmek; (di-vidi) تقسيم taxim et.; (v.n) (lit.) تقاطع telâqî et.; (sci.) تقاطع te-qâtou' et.; — **Intersec'tion**, (-tēr-sek'shun) (n.) (lit) تلاق telâqî; (sci) نقطة تقاطع teqâtou'; point of — فصل noqtayi teqâtou'; common — فاصل faslu müshterek.

Interperse, in-tēr-spers', (v.a.) سريع serpmek; يايق yaymaq; (lit.) نشر neshr et. .

Interstice, in'tēr-stis, (n.) آره ara; araluq; (time) فاصله fâsula; مدت müddet.

Intertwine, in-tēr-twin', (v.a.) اورمك

eurmek, sarmaq; (v.n) سارمق sarulmaq, (fig) مروط او. mer-bout ol. .

Interval, in'tēr-val, (n.) آره ara; araluq; (sci.) فاصله fâsula; (müdet-) فاصله fâsula; — **of time** زمان fâsula-i zemân, اردهدهكى aradaki vaqit, at — s فاصله ايله vaqit, at — s «besh daqîqaluq» vaqit; «besh daqîqa» müddet.

Intervene, in-ter-vēn', (v.a.) آرهيه araya girmek; (pers.) مداخله müdâhale et. (occur) يوليوق vouqou' boulmaq; **Interven'tion**, (-ter-ven'shun) (n.) مداخله müdâhale; وقوع vouqou'; (lit.) حيولول haylöllet

Interview, in'ter-vü, (n.) ملاقات mü-lâqât; (v.a.) (le-) mü-lâqât et; (le-) geu-rüşmek.

Interweave, in-ter-wāv', (v.a.) اورمك eurmek; (fig) مزج mezj et. .

Intestate, in-tes'tât, (a.) وصيتسز va-suyetsiz; بلاوصيت bilâ vasuyyet; — **Intes'tacy**, (-'ta-si) (n.) بلاوصيت vefât bilâ vasuyyet vefât.

Intestine, in-tes'tin, (a.) داخلي dâhilî; (n pl) باغراقلار bârsaqlar; امعا em-â; — **Intes'tinal**, (a) باغراقلار bârsaqlar; (lit.) امعائي em-â-i

Intimate, in'ti-mât, (v.a.) يلديرمك bildirmek; (hint) اخبار ilhâr et.; (hint) اشراب imâ et.; (lit.) mahrem; صيقى suqu; (a.) mahrem; صيقى samimî; (familiar) samimî; — **friend** صيقى dost; (fig) اسرار mahremi esrâr; — **ly**, (ad.) mahremâne; — **Intimacy**, (-ti-ma-si) (n.) تكليفسزلىك teklifsizlik; mahremiyet; صيقى samimiyet.

Intimation, in-ti-mâ'shun, (n.) اخبار ilhâr; تيليغ teblig; (hint) ايماء imâ; اخطار ihtâr.

Intimidate, intim'i-dât, (v.a.) قورقوتماqorqoutmaq; (lit.) ايفاه ihâfe et.; — **Intiminâ'tion**, (-'shun) (n.) قورقوتماqorqoutma; ايفاه ihâfe; (تهديد) (teh-did)

mōte, foot; mōon, shut; nūte, very; tū جيوو, ch ج, sh س, th ث; mō, zh ٴ [INT-INT]

Into, in'too, (*prep*) ... ايجرى icheri.. : ye, ichme.

Intolerable, in-to'l'er-abl, (*a*) چكىنيز chekilmez; طيانلماز dayanulmaz, (*lit.*) تھاممۇل تھاممۇل-fersâ. — **Intol'erably**, (-'er-a-bli) (*ad.*) تھامت قوتقندە tehammülün fevqinde; طيانلماز درجەدە dayanulmaz derejede; — **Intol'erance**, (-'er-ans) (*n.*) تھاممۇل تھاممۇلسۆزلۈك, تھاممۇلسۆزلۈك metânet-sizlik; (*fig.*) تھاممۇل تھاممۇلسۆزلۈك te'assoub; — **Intol'erant**, (*a*) تھاممۇلسۆزلۈك tehammülsüz, سېرسز sabursuz; (*fig.*) تھاممۇل تھاممۇلسۆزلۈك mütē-assub.

Intonate, in'ton-ât. (*v.n.*) تھاممۇل (سى) tanzim et.; (sesi-) tanzim et.; تھاممۇل آقورد ا. aqord et.; تھاممۇل اوقومق âhenk vermek; (*rel.*) تھاممۇل اوقومق oqumaq; (*lit.*) تھاممۇل تالوت tilâvet et.; — **Intonâ'tion**, (-'shun) (*n.*) تھاممۇل ses; تھاممۇل nâgme; (*rel.*) تھاممۇل maqâm; (*met.*) (mouqaddeme).

Intoxicate, in-toks'i-kât, (*v.a.*) تھاممۇل sarhosh et.; (*fig.*) تھاممۇل mest et.; — **Intox'icating**, (-toks'i-kât-ing) (*a.*) تھاممۇل sarhosh ediji; (*lit.*) تھاممۇل mûskir; — **liquors** تھاممۇل mûskirât; — **Intoxica'tion**, (-toks-i-kâ'shun) (*n.*) تھاممۇل sarhoshlouq; تھاممۇل sikri hâl; (*fig.*) تھاممۇل sikri hâl; (*rel.*) تھاممۇل mest; (*met.*)

Intractable, in-trakt'a-bl, (*a.*) تھاممۇل serkesh; تھاممۇل axi; — **Intracta-bility**, (-trakt-a-bil'i-ti) (*n.*) تھاممۇل axilik; تھاممۇل inâd, تھاممۇل serkeshlik; — **Intract'ably**, (-trakt'a-bli) (*ad.*) تھاممۇل axilikle; تھاممۇل serkeshâne.

Intransitive, in-tran'si-tiv, (*a.*) (*gram.*) تھاممۇل lâzum; — **ly**, (*ad.*) تھاممۇل lâzum hâlinde; تھاممۇل lâzum sôu-retinde.

Intransmutable, in-trans-müt'a-bl, (*a.*) تھاممۇل deyishmez; تھاممۇل deyishdirilemez; تھاممۇل tebdil edilemez.

Intrench, in-trench', (*v.a.*) تھاممۇل hendek qazmaq; (*v.n.*) تھاممۇل tejâvüz et.; (*fig.*) تھاممۇl istilâ et..

Intrepid, in-trep'id, (*a.*) تھاممۇل qorq-maz; تھاممۇل yulmaz; تھاممۇl jesôör; — **ly**, (*ad.*) تھاممۇl jesôörâne; — **Intrepid'ity**, (-'i-ti) (*n.*) تھاممۇl jesâret; تھاممۇl metânet.

Intricate, in'tri-kât, (*a.*) قارىشىق qarushuq; (*lit.*) تھاممۇl mônglaq. — **Intrica'cy**, (-'ti-ka-si) (*n.*) قارىشىق qarushuqluq; (*lit.*) تھاممۇl môngla-qiyet

Intrigue, in-trëg', (*n.*) تھاممۇl intriqa; تھاممۇl desise; (*fig.*) تھاممۇl intriqa yapmaq; — **Intrig'uer**, (-trëg'-er) (*n.*) تھاممۇl intriqaçu

Intrinsic, -al, in-trin'sik,-al, (*a.*) تھاممۇl esâsi; تھاممۇl asli, (*fig.*) تھاممۇl haqiqi; — **Intrin'sically**, (-'sik-al-i) (*ad.*) تھاممۇl esâsen; (*lit.*) تھاممۇl haddi zâ-tinde

Introduce, in-tro-dūs', (*v.a.*) تھاممۇl soqmaq; تھاممۇl idhâl et.; (*fig.*) تھاممۇl idhâl et.; (*pers.*) تھاممۇl taq-dim et.; — **Introduc'tion**, (-duk'-shun) (*n.*) تھاممۇl idhâl; تھاممۇl idhâs; تھاممۇl taqdim; (*book*) تھاممۇl medhal; (*met.*) (mouqaddeme); (*mus.*) تھاممۇl ouvertür; (*pers.*) (pesh-rev); **letter of** — (*met.*) (taqdim-nâme); تھاممۇl tavsuye-nâme; — **Introduc'tory**, (-duk'to-ri) (*a.*) ... تھاممۇl mebdë..; (*lit.*) تھاممۇl ibtidâ-i; تھاممۇl taqdim; — **part** تھاممۇl mouqaddeme.

Introspection, in-tro-spek'shun, (*n.*) تھاممۇl tedqiq; تھاممۇl nazar; — **of one's self** تھاممۇl kendini mou-âyene; (*lit.*) تھاممۇl tedqiqi nefsi; تھاممۇl (mürâqabe); تھاممۇl te-emmül; — **Introspect'ive**, (-spek'tiv) (*a.*) تھاممۇl tedqiqi.

Intrude, in-trōōd', (*v.n.*) تھاممۇl so-qoulmaq; تھاممۇl dâhil ol.; (*fig.*) تھاممۇl houlôul et.; (*v.a.*) تھاممۇl soq-maq; تھاممۇl idhâl et.; — **Intrud'er**, (-trōōd'ër) (*n.*) تھاممۇl sur-nashuq; تھاممۇl yarashma; تھاممۇl minâsebe-siz; — **Intru'sion**, (-trōō'-zhun) (*n.*) تھاممۇl soqoulmaq; (*fig.*) تھاممۇl houlôul; تھاممۇl douhoul; (*wor-rying*) تھاممۇl tâ'jiz; — **Intru'sive**, (-trōō'siv) (*a.*) تھاممۇl mou-ajjiz; تھاممۇl surnashuq.

Intuition, in-tū-ish'un, (*n.*) (*lit.*) تھاممۇl idrâk; تھاممۇl shou-ôur; (*phil.*) تھاممۇl hades; — **Intuit'ionalism**, (-tū-ish'un-al-izm) (*n.*) تھاممۇl hade-siyye (-mesleki); — **Intuit'ionalist**, (-tū-ish'un-al-ist) (*n.*) تھاممۇl hade-siyyeji; — **Intu'itive**, (-tū'tiv)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[INU-INV] (التيكيزحه كدك تنغى 'يچون) act, chānge, cārl; red, mē, hēr, in, mine:

(a.) (lit.) (شورى shou-ōuri, حدسى ha-desi

Inundate, in-un'dāt, (v.a.) (ز.ا.) صو داسق (سيل) (sel-) hasmaq, (lit.) اسانه isāle et. **Inundā'tion**, (-'shun) (n.) سيل sel, سيل seylāb, ضعين tōngyān (act) isāle

Inure, in'ūr, (v.a.) آليشديمق alush-durmaq; (n.) آيد ol — **Inurement**, (-'ūrment) (n.) آليشه alushma; اعتياد i'tiyād; (fig.) پيشكينلىك pishkinlik.

Inutility, in-ū-til'i-ti, (n.) قائدهسزلىق faydasuzluq; (fig.) بيهودهك beyhūdelik, (thing) قائدهسز شى faydasuz shey.

Invade, in-vād, (v.a.) استيلا istilā et; (n.) tesallout et; — **Invād'er**, (n.) متجاوز müstevli; (n.) müte-jâviz.

Invalid, in'va-lid, (a.) ضعيف za-if; معول mâ'loul, (jud) حكمسز hüküm-süz; (n.) غير معتبر gayri mōu'teber; (n.) معول mâ'loul, (pl) معولين mâ'loulin; (v.a.) معول mâ'loul et.; (discharge) معولا ihrāj et.; او يك خسته قلبيد — she's quite an o pek hastaluqludur; he is a great او دالما خسته در — o dā-imā has-tadur; — **military** — s, معولين عسكريه معولين mâ'loulini askeriyye; (association of) — mâ'loulini askeriyye jem-iiyeti; (society for) — **Invalidate**, (-'id-āt) (v.a.) (jud) ابطال ibtāl et.; چوروتك chürütme; — **Invalidā'tion**, (-'shun) (n.) ابطال ibtāl, — **Invalid'ity**, (-'i-ti) (n.) بطلان hükümsüzlük; (fig.) bōtlan.

Invaluable, in-val'ū-a-bl, (a.) قيمت qiymet bichilemez; (fig.) بيجيله من taqdīrin fevqinde; عظيم azīm; — **Invalid'ably**, (-'ū-a-bli) (ad.) بيجيله ميه چك (a.) قيمت qiymet bichilemeyejek dere-jede; فوق العاده fevqal-āde.

Invariable, in-vā'ri-a-bl, (a.) ديكشمز de-yishmez, تبدل tebeddül etmez; ثابت sâbit; — **Invā'riably**, (-'ri-a-

bl) (ad) ديكشمسرين de-yishmek-sizin, (fig) دالما dā-imā

Invasion, in-vā'zhun, (n.) استيلا istilā; **Invā'sive**, (-'siv) (a.) مستولى müs-tevli, استيلا istilākyār; (lit.) istilākyārāne, مستوليانه müstev-liyāne

Investive, in-vek'tiv, (n.) كفر küfür; تحقير tahqir; (a.) غليظ galiz; (lit.) تهذيب tezyifkyār; — **ly**, (ad) محقرانه mou-haqqirāne, غليظ صورتده galiz sōu-retde.

Inveigh, in-vā', (v.a.) تحقير tahqir et; (n.) küfür et

Inveigle, in-vē'gl, (v.a.) آيارتق ayart-maq; اغفال igfāl et.

Invent, in-vent', (v.a.) ايجاد ijād et; اويديرمق ihtirā' et.; (fig.) tasnī' et.; — **Inven'tion**, (-ven'shun) (n.) اختراعات ijād et.; (pl) اختراع ihtirā'; (deceit) اويديرمة ouydour-ma; (lit.) صنيعe sauī-a; — **Invent'ive**, (-vent'iv) (a.) خيالى hayālī vāsi'; (ingenuous) ماهر māhir; (lit.) يالانجي ya-lanji; (deceitful) مغل mōugfil; — **Invent'ively**, (-vent'iv-li) (ad) اويديردق ouydou-raraq; — **Invent'or**, (-vent'ur) (n.) موحد mōujid; مخترع mouhterī'; (fig.) ouydouran.

Inventory, in'ven-tor-i, (n.) مفردات liste; (n.) listesi; (v.a.) listesi yapmaq; (n.) listesi tanzim et.

Inverse, in-vē's, (a.) معكوس mâ'kyōus; (fig.) عكسى axi; — **ly**, (ad.) ترسنه tersine; axine: (sci.) معكوسا mâ'kyōusen; — **Inver'sion**, (-vēr'zhun) (n.) (lit) معكوس mâ'kyōusiyyet; انقلاب inqilāb; (ad.) عكس ax; قلب qalb; تبدل tebdil.

Invert, in-vert', (v.a.) عكس ax et.; ترسنه tersine چورمك qalb et.; — **Invert'ed**, (a.) معكوس mâ'kyōus; ters ters; — **Invert'edly**, (-vert'ed-ly) (ad.) ترسنه tersine; معكوسا mâ'kyōusen.

Invest, in-vest', (v.a.) كسيديرمك giy-dirmek; اكسا ixā et.; (fig.) ورمك vermek; تهيز tejhiz et.;

môte, foot, mōon, shut, mûte, very: tû چيوو; ch ش, sh ش, th ب, th د, zh ز [INV-INV]

(surround) قوشاتق qoushatmaq, محاصره ihâta et., (siege) محاصره mouhâsara et., (money) يېرىمق yaturmaq, توديع tevdi' et. — **Invest'ed**, (a.) (fig.) مجيز müjehhez, (fin) يېرىلمش yaturulmush; (lit.) مودوع mev dôu'; — **Invest'iture**, (-i-tür) (n) توحیه tevjihi ma-qâm, نصب nasb, تعيين tâ'yîn, royal — توحیهات tevjiât: to hold an — توحیهات tevjiât da bouloun-maq; — **Invest'ment**, (n.) تهجيز tejhiz, احاطه ihâta, محاصره mouhâsara; (fin) ناره para qoma, (lit.) تيه ten-miye, (amount) حصه اشتراك hisseyi ishtirâk, to make an — ناره يېرىمق para yaturmaq; (اسهام ساتين آتى) — **bank** (es-hâm satun almaq), — **bank** (es-hâm banqasu) (اسهام بانکسى); (سندات بانکسى) (senedât banqasu). — **papers** حصه سنداتى hisse senedâtı, تحویلât tahvîlât

Investigate, in-vest'i-gât, (v.a.) آراشدیرمق arashdurmaq; — ted-qîq et., — تحقیق tahqîq et.; — **Investigâ'tion**, (-'shun) (n.) تحقیق tahqîq; — tedqîq, (pl) تحقیقات tahqîqât; — **Invest'igator**, (-i-gâ-tur) (n.) آراشدیران arashduran; — تحقیق ایدن tahqîq eden; (lit.) مدق müdaqiq; — **Invest'igât-ory**, (a) تحقیق tahqîq; — tedqîqî.

Inveterate, in-vet'er-ât, (a) کواکشمش keukleshmish; مزمن müzmin.

Invidious, in-vid'i-us, (a) حسود ha-sôud; بدخواه bedhâh; عداوتکار adâ-vetkyâr; (enviable) غیبه ایدیلر gub-tâ edilir. — **ly**, (ad.) حسودانه ha-sôudâne; بدخواهانه bedhâhâne; عداوتکارانه adâvetkyârâne; — **ness**, (n.) حسد hased; غیض gayz; عداوت adâvet.

Invigorate, in-vig'o-rât, (v.a.) قوت تشجیع qouvvat vermek; (fig.) تشجیع tesbjî' et.; — **Invig'orâting**, (a.) قوت ویرجی qouvvat veriji; — **Invigorâ'tion**, (-'shun) (n.) تشجیع taqviye; — **Invincible**, in-vin'si-bl, (a.) مغلوب mâglôub olmaz; یلغار yulmaz; (rel.) معذور afv olounour; — **mâ'zour**; — **proof** دلیل قطعی delîli

qat-i: قاتل qatru qâbili jehb delîl, (pl) قطعی delâ-ili qat-uyye; — **Invin'eibly**, (-'si-bli) (ad.) یستسزین yulmaqsuzun; غالبانه gâlbâne

Inviolable, in-vi'ol-a-bl, (a) یوزلار bozoulmaz, (lit.) هلیدن masoun, — **Inviolabil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) (lit.) مصونیت masouniy-yet. محروط mahfouzuyyet.

Invisible, in-viz'i-bl, (a) کورونمز geurünmez, (lit.) غیر مرئی gayri mer-i, — **Invisibly**, (-viz'i-bli) (ad.) کورونمەدن geurünmeden; — **Invisibil'ity**, (-viz-i-bil'i-ti) (n.) کورولمەیش geurülemeyish; (lit.) gayri mer-iyet

Invite, in-vit', (v.a.) دعوت dâ'vet et; (attract) جلب jelb et., — **jezb** et.; — **Invitation**, (in-vi-tâ' shun) (n.) دعوت dâ'vet, — **Invit'-ed**, (a.) مدعو dâ'veti, med-ou; (pl) دعوتلار dâ'vetiler, مدعوین med-ouvîn, — **Invit'ing**, (a.) دعوت ایدن dâ'vet eden; (fig.) جاذب jâzib; — **Invit'ingly**, (-'ing-li) (ad.) جاذبه jâzibeyle; جاذب صورتده jâzib sôu-retde

Invocation, in-vo-kâ'shun) (n.) دعوت dâ'vet; جلب jelb; دعا dou-â; (lit.) مناجات münâjât

Invoice, in'vois, (n) (com) فاتوره fatoura; (v.a.) فاتوره یاق fatoura yapmaq.

Invoke, in-vôk', (v.a.) دعوت dâ'vet et; جلب jelb et.; (implore) مراجعت niyâz et.; (mention) ذکر zikr et.; ایراد îrad et.

Involuntary, in-vol'un-tar-i, (a.) ایستمهیرک gayri ihtiyârî; istemeyerek, — **Involuntarily**, (-tar-i-li) (ad.) ایستمهیرک gayri ihtiyârî olaraq; ایستمهیرک istemeyerek; ایستمهیرک istemeyezin.

Involution, in-vo-lû'shun, (n.) قیویلە quvrulma; (lit.) التوا iltivâ; (gram) رف refi'.

Involve, in-volv', (v.a.) صارمق sarmaq; احاطه ihâta et.; (imply) استلزام mâujib ol.; (lit.) قاریشدیرمق qarushdurmaq; (math.) رف ref et.;

only; routine through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq;

[INV-IRR] (انگلیزچه کلمات تکمی ایچون) act, chāng, cāid, red, mē, hēr, in, mine,

it — s (تأثیر ایدر (e-) te'sir eder; mōujib olour: (ج) موجب اونور (i-) istilzām eder: — Involved', (vd') (a) (fig.) ایچنده .. ichinde, (affectu) متعثر mute-essir, (e-) dōuchâr ol-moush, (interested) داخل dâhil, مدحدار medhaldâr, (marv.) معروف merfôu', (bot.) التوالی ilti-vâlû. — «in debts» ایچنده «borj» ichinde, (مدیون) (medyûn). Invulnerable, in-vul'ner-a-bl, (a) یرلانماز yaralanmaz; موقاف mouqâ-vim, (fig.) متین metin. Inward, in'ward, (a.) اچ ich; داخلی dâhilî; (fig.) درونی derûnî; (rel) باطنی bâtunî; — ly, (ad.) (from-) ایچیردن icherden, داخل dâhilen; (toward) ایچیرییه icheriye (dôrou); روح (essence) ایچی ichi; — ness, (n.) حلووس mâ'nâ; (sincerity) houlôus, — In'wards, (-wardz) (ad.) داخل dâhilen, (n. pl) باغراضاقل bârsaqlar; (lit.) ایچی ichi. Inwrap, in-rap', (v.a.) حارمق sarmaq. Iodine, i'o-din, (n.) ایود iyod. Ionia, i-ô'ni-a, (n. pr.) ایونیا iyonya; (aydun); — Ionian, (i-ô'ni-an) (a & n) ایونی iyonî; — Ionic, (i-ô'n-ik) (a.) ایونی iyonî; — order ایونی میزونی tarzu mî'mârîsi; — school ایونی فلسفه felseffisi; ایونی مکتبی mektebi. Ipecacuanha, ip-e-kak-û-an'a, (a.) (med) آلتون کؤکی altun keukû. Irak, e-râk', (n. pr.) عراق irâq; (جزیره العرب) (jezîretül-arab). Iran, i-ran', (n. pr.) ایران îrân; — Iran'ian, (i-râ'ni-an) (a.) ایرانی îrânî; .. ایران irân...; (n.) ایرانی îrânî; (فارسی) ایرانجه îranîje; (fârsî). Irascible, i-ras'i-bl, (a.) تیتیز titiz; عصبی asabî; — Irascibility, (i-ras'i-bil'i-ti) (n.) تیتیزلیک titizlik; حدت hiddet. Ire, ir, (n.) حدت hiddet; غضب gazeab; — Irate, (i'rât) (a.) اوڤکلی oufkeli; حدتلی hiddetli. Ireland, ir'land, (n. pr.) ایرلاند irlan-da; — Irish, (i'rish) (a.) ایرلاندلی irlan-dalı; — man (n.) ایرلاندلی irlan-

dalû, — woman ایرلاندالی irlan-dalı (-qadun) Eridescent, i-i-des'ent, (a.) علامه alâ-imi semâ renginde; (ayfi) (طیفی), (shanjan) (شازان). Iris, i'ris, (n.) (bot) سوسام sousam, (rainbow) علامه alâ-imi semâ; (ana qat li) طبقه قزحیه tabaqayi qou-zehiyye. Irsome, erk'sum, (a) چان صیقچی jan suquju, ناحوش nâhosh; — ness, (n.) مناسبستلیک minâsebet-sizlik. Iron, i'urn, (n.) دمیر demir, (pl) زنجیر zinjir; (jud) پرائعه pranga; (a) دمیر demir (-den); (lit.) حدیدی hadî-dî; (stern) دمیر گبی demir gibî; (fig.) آهنتین âhenîn; (poet.) زنجیره وورمق zinjire vour-maq, (jud) پرائعه bend a, pranga-bend et.; (cloths) اوتو یاقق utulemek; اوتو یاقق utü yapmaq; — bound, (a.) دمیر demir kenedli; لامالی lamalı; (demirle-) taqviye edilmish; (mar) قایالق qayaluq; — clad, (n.) (aski) درهلی (eski-) zurhlu; — founder, (n.) دؤکمهچی deuk-meji, — master, (n.) دمیرخانه صاحی demirhâne sâhibi; — monger, (-mun'-ger) (n.) خردمهچی demirçi; — mould, (n.) پاس pas; — ware, (n pl) دمیر معمولاتی demir mâ'moulâtu; — works, (n.) (pl.) دمیر ایشلری demir axâmu; دؤکوخانه demir ishleri; (furnace) دؤکؤمخانه deukûmhâne; — Ironing, (i'ur-ning) (n.) اوتو (leme) اوتو ماکینهسى machine utü makinesi; — Irony, (i'ur-ni) (a.) دمیر (den), (contain-ing) دمیرلی demirli; (lit.) حدیدی ha-dîdî; (like) دمیر گبی demir gibî; (fig.) سرت sert. Ironical, i-ron'ik-al, (a) مستهزی müstehzî; — ly, (ad.) اکلنهرک eylenecek; مستهزیانه müstehziyâne. Irony, i'run-i, (n.) استهزا istihzâ; the — of fate (lit.) جلوله طالع jilveyi tâlî; طالع استهزای talî. Irradiate, ir-râ'di-ât, (v.a.) پارلاق parlatmaq; (lit.) تنویر tenvir et.; (a.) پارلاق parlaq; (lit.) نوار nevvâr;

— **Irradiance**, (ir-rā'di-ans) (n) شعاع parlaqluq, zuyâ; شعاع shou-â', — **Irradiant**, (ir-rā'di-ant) (a) پارلاق parlaq, (lit.) مشعشع mū-sha'sha'; نور nevâr, — **Irradiation**, (ir-rā-di-ā'shun) (n) (ad) تشعشع neshri zuyâ, (sci) تشعشع tesha'shou', (brightness) نور nōur; (lit.) شعشع sha'shâ; (intellectual) نور عرفان nōuri irfân.

Irrational, ir-rash'un-al, (a) عيب abes; غير معقول gayru mâ'qōul, (math) اصم asamm, — **Irrationality**, (ir-rash-un-al'i-ti) (n) منطقسزلىq mantuqsuzluq, غرابت garâhet; (math) اصم asammıyyet.

Irreconcilable, ir-rek-on-sil'a-bl, (a) (pers.) بارشديريله‌ماز barushdurulamaz; (inconsistent) اوymaz; امتزاج غير قابل imtizâj edemez; (lit.) تأليف gayru qâbili te'lif, — **ness**, (n) غير قابل تأليف gayru qâbili te'lif oloush; اوymayush; — **Irreconcilably**, (ir-rek-on-sil'a-bli) (ad.) غير قابل تأليف gayru qâbili te'lif sôuretd; امتزاج ايدمه‌يه‌جك imtizâj edemiyejek derejede.

Irrecoverable, ir-re-kuv'er-a-bl, (a) (sick) تلافي telâfi edilemez; (lost) اى ى olmaz; ايميدسز — **Irrecoverably**, (ir-re-kuv'er-a-bli) (ad.) تلافي ايدلمه‌يه‌جك telâfi edilemiyejek vejhile; ايميدسز ümid-siz derejede.

Irredeemable, ir-re-dēm'a-bl, (a) چاره‌سز châresiz; قورتاريله‌ماز qourtarulamaz; (pol) غير مستخلص gayri müs-tahlas

Irrefutable, ir-re-füt'a-bl, (a) جرح sarîh; اولو به‌ماز jersh olounamaz; (lit.) صريح sarîh; بار bârîz; — **Irrefutably**, (ir-re-füt'a-bli) (ad.) صراحه saraha-ten; بار sôuretd; جرح jersh edileme-yejek derejede.

Irregular, ir-reg'û-lar, (a) غير منتظم gayru mountazam; يولسز yolsouz; (gram) غير قياسى gayri qiyâsi; (n.) (chetaji) — **ly**, (ad.) غير منتظم gayru mounta-zam sôuretd; — **forces** قواى qouvâyi gayru mountazama; (cheteler); — **Irregûlar'ity**, (i-ti) (n.) انتظامسزلىq intizâmsuzluq;

(lit) يولسوزلىq yolsouzluq, استعمال sôuyi isti'mâl

Irrelevant, ir-rel'e-vant, (a.) (lit.) ساددن خارج nâbemahal; ساددن خارج sadedden hârij, فصولى fouzôuli, رائد zâ'id; — **ly**, (ad.) فصولى sâdadden hârij olaraq; فصولى sôuretd; — **Irrel'evancy**, (e-van-si) (n.) ساددن خارج اولش sad-deden hârij oloush; فصولى fouzôuli oloush.

Irreligious, ir-re-lij'us, دینسز dînsiz; اعتقادسز i'tiqâdsuz.

Irremediable, ir-re-mē'di-a-bl, (a.) چاره‌سز châresiz; دوزمه‌ز düzelmez, — **ness**, (n.) چاره‌سزلىk châresizlik, — **Irremediably**, (ir-re-mē'di-a-bli) (ad.) چاره‌سز sôuretd.

Irremissible, ir-re-mis'i-bl, (a) عمو مسامحه ايدلمه‌ز afv olounamaz, اولنه‌ماز müsâmeha edilemez; — **Irremiss-ibly**, (ir-re-mis'i-bli) عمو اولنه‌مايه‌جق afv olounamayajaq derejede; — **Irremissive**, (ir-re-mis'iv) (a.) مسامحه ايج afv etmez; عمو ايج müsâ-meha etmez; شدتلى shiddetli.

Irremovable, ir-re-mōv'a-bl, (a.) قالدوريله‌ماز qaldurulamaz; تملى temelli; (fig.) ديكشديريله‌ز deyishdirilemez; — **ness**, (n.) قالدوريله‌مايش qaldurulama-yush; ديكشديريله‌مايش deyishdirileme-yish; — **Irremovably**, (ir-re-mōv'a-bli) قالدوريله‌مايه‌حق qaldurulama-yajaq sôuretd; وجهه deyishdirileme-yejek vejhile.

Irreparable, ir-rep'ar-a-bl, (a.) تعمير تلافي ايدلمه‌ز tâ'mîr edilemez; (fig.) تلافي ايدلمه‌ز telâfi edilemez; — **Irreparabil'ity**, (ir-rep'ar-a-bil'i-ti) (n.) غير قابل تعمير gayru qâbili tâ'mîr oloush; تلافي ايدلمه‌مايش tâ'mîr edileme-yish; — **Irreparably**, (ir-rep'ar-a-bli) (ad.) تلافي ايدلمه‌مايه‌حق tâ'mîr edileme-yejek derejede.

Irrepressible, ir-re-pres'i-bl, (a) منع men edilemez; باسديريله‌ماز bas-durulamaz.

Irreproachable, ir-re-prōch'a-bl, (a.) مکمل qousôoursouz; قصورسز qousôour-souzluq; مکملیت mükemmeliyyet; — **Irreproachably**, (ir-re-prōch'a-bli) (ad.) مکمل sôuretd; مکمل mükemmelen.

[IRR-ISR] (انگلیزچه کلمات تکلمی ایچون) act, chānge; cārd, red; mē, hēr. in; mīne;

Irresistible, ir-re-zist'i-bl, (a.) طایئله dayanulmaz; (lit.) مقاومتسور mou-qâvemetsôuz; — **Irresistibility**, (ir-re-zist-i-bil'i-ti) (n.) طایئله ماییش dayanulamayush, مقاومت ایریه ماییش mou-qâvemet edilemeyish, — **Irresistibly**, (ir-re-zist'i-bli) (ad.) طایئله مایه جق طایئله مایه جق dayanulamayaq derejede.

Irresolute, ir-rez'o-lüt, (a.) قاراسز qarâr-suz; متردد mütereddî; — **ly**, (ad.) tereddüde; — **Irresolution**, (ir-re-zo-lü'shun) (n.) قاراسزلق qarâr-suzluq; تردد tereddüd.

Irrespective, ir-re-spekt'iv, (a.) فرقسز farqsuz; (-of) باققسزین (-e) baq-maqsuzun; — **ly**, (ad.) بلاتفریق bilâ tefriq; (-e) باقایه رق; باقایه رق baqmaya-raq.

Irresponsible, ir-re-spons'i-bl, (a.) مسئول gayri mes-ûl; (authority) salâhiyyetsiz; — **Irresponsibly**, (-spons'i-bli) (ad.) صلاحیتی اولققسزین salâhiyyeti olmaqsuzun; — **Irresponsibility**, (-spons-i-bil'i-ti) (n.) عدم ادیمی mes-ûliyyet; عدم صلاحیتی ademi salâhiyyet

Irretrievable, ir-re-trēv'a-bl, (a.) ممکن telâfisi gayri mümkün; — **ness**, (ad.) تعمیر ایدیلیمز tâ'mir edilemez; — **ness**, (n.) تلافی ایدیلیمه ییش telâfi edilemeyish; — **Irretrievably**, (ir-re-trēv'a-bli) (ad.) تلافی ایدیلیمه جک صورتده telâfi edilemeyejek sôuretdē

Irreverent, ir-rev'er-ent, (a.) حرمتسز hürmetsiz; رعایتسز ri-âyetsiz; — **ly**, (ad.) حرمتسزلیکه hürmetsizlikle; رعایتسز ri-âyetsizlikle; — **Irreverence**, (ir-rev'er-ens) (n.) حرمتسزلیک hürmet-sizlik; رعایتسزلیک ri-âyetsizlik

Irrevocable, ir-rev'o-ka-bl, (a.) کری geri alunamaz; قطعی qat-i; قطعیت deyishmez; — **ness**, (n.) قات-uyyet; — **Irrevocably**, (-ir-rev'o-ka-bli) (ad.) صورت قطعیده sôureti qat-uyyede; قطعاً qat-uyyen.

Irrigate, ir'i-gât, (v.a.) سولامق soula-maq; (lit.) اسقا isqâ et.; اروا irvâ et.; — **Irrigable**, (ir'i-ga-bl) (a.) قابیل qâbili isqâ; — **Irrigation**,

(ir-i-gâ'shun) (n.) سولامه soulama; (lands) اروا irvâ; اسقا isqâ; — **Irrigator**, (ir-i-gât'ur) (n.) سولاین soula-yan; (med) ایریغاتور irigateur شیرینه shurunga

Irritate, ir'i-tât, (v.a.) قیزدیرمق quzdur-maq, تحریک tahrik et.; (med) تخریش tahrish et.; — **Irritability**, (ir-i-ta-bil'i-ti) (n.) (fig.) عصبیت asabiyyet; (sensitivity) حساسیت hassâsiyyet; — **Irritable**, (ir'i-ta-bl) (a.) عصبی asa-bî; حدید hadîd; (med) حساس hassâs; (lit.) متخرش müteharrish; — **Irritant**, (ir'i-tant) (a.) قیزدیرمچی quz-duruju; (fig.) محرک mouharrik; (med.) مخرش mouharrish; — **Irritation**, (ir-i-tâ'shun) (n.) حدث hid-det; غلبه gazez; (med.) تخرش te-harrûsh.

Irruption, ir-rup'shun, (n.) استیلا istilâ; باصغین basgun; (fig.) طغیان tôugyân; فوران feverân.

Is, iz, dir, ...dur.

Isaac, i'zak, (n.pr.) اسحق is-haq.

Isfahan, is-fa-hân', (n.pr.) اصفهان usfahân.

Isinglass, i'zing-glas, (n.) بالق طوقالی baluq toutqalu.

Islam, iz'lam, (n.) اسلام islâm; اسلامیت islâmîyyet; — **Islamic**, (iz-lam'ik) (a.) مسلمان müs.; اسلام islâm...; — **Islamism**, (iz'lam-izm) (n.) اسلام islâm. اسلامیت islâmîyyet

Island, i'land, (n.) آله ada; (lit.) آله تشکیل ada teshkîl et.; — **Islander**, (i-land-ēr) (n.) آلهلی adalu.

Isle, il, (n.) آله ada; — **Islet**, (i'let) (n.) آلهجق adajûq.

Isolate, i'so-lât, is'o-lât or iz', (v.a.) تجرید tejrîd et.; — **Isolâted**, (i'so-or iz'o-) (a.) آیری ayru; (lit.) مجرد müjrerred; (fig.) تنها tenhâ; (sci.) تجرید tejrîd edilmish; — **Isolable**, (i'so- or iz'o-) (n.) آیرله ییلیر ayırulabilir; (sci.) تجرید qâbili tejrîd; — **Isolation**, (i-so-lâ'shun or iz-o-lâ'shun) (n.) تجرید tejrîd; (state) (lit.) تجرید tejerrüd.

Ismael, is'ma-el, (n.pr.) اسماعیل ismâ-il. **Israelite**, iz'ra-el-it, (n. & a.) موسوی

[JAB-JAR] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cārd, reid; mē; liēr, in, mīne,

J

Jabber, jab'er, (v n) چابوق قونوشق
chabouq qonoushmaq, (n.) آکاتیلماق
anlashulmaz seuz.

Jacinth, jā'sinth, (n) لعل lâ'l

Jack, jak, (n.) (pers) آدم adam, اوشاق
oushaq; (mar) کیمی gemiji; (screw)
چارخ charq; فیر دوندی fur deundü;
(flag) حیوادره سنجانلی juvadra sanjâ;
(cards) باجاق bajaq; — a-Lantern
آیدونلوق aydunluq; نور nûur; — of all
trades هزار فن hezâri fen; — boots,
اوزون چیزمه‌لر ousoun chizmeler; —
Ketch, jellâd; — knife, (mar)
کیمی gemiji puchâ; — pudd-
ing, مسخره masqara; — sprat,
(biscuit) بیچاره bi-châre (-adamjâz); —
tar, (fig.) کیمی gemiji; (دکن قوردی)
(deniz gourdou).

Jackal, jak'awl, (n.) چقال chaqal.

Jackanapes, jak'a-nâps, (n.) (fig.)
مایمون maymoun; یکنمش ken-
dini beyenmish.

Jackdaw, jak'daw, (n.) آلا قارغه ala
qarga.

Jacket, jak'et, (n.) جاکت jeket; (mach.)
سارغی sargu; قاپلامه qaplama.

Jacob, ja'kob, (n. pr.) یعقوب yâ'qûub

Jaculation, jak-û-lâ'shun, (n.) آتیش
atush; فیرلاتیش furlatush; — Jacu-
late, (jak'û-lât) (v.a.) آتماق atmaq;
فیرلاتماق furlatmaq.

Jade, jād, (n.) (zo.) مارکیر beygir; (fig.)
قدید qadid; بیتکین bitkin; (woman)
جادو jadu; (v.a.) یورمق fazla yor-
maq; بیتیرمک bitirmek.

Jade, jād, (n.) (stone) یشیل مرمر yeshil
mermer.

Jaffa, yā'fā, (n. pr.) یافه yafa.

Jag, jag, (n.) چنتیک chentik; دیش dish;
(v.a.) چنتمک chentmek; — Jagged,
(jag'd) (a.) چنتیک chentik; دیشلی dish-
li; پرودلی pürüzlû.

Jaguar, jag'û-âr, (n.) قاپلان qaplan;
جنوار janavar.

Jail, jāl, (n.) حبسخانه habs-hâne; زندان
zundan; — bird, محبوس mahbous;
(fig.) ملعون mel-ûun; — Jailer,
(jāl'êr) (n.) گاردیان gardiyan.

Jalap, jal'ap, (n.) مسهل müs-hil; (چالابا)
(chalapa).

Jalousie, zhal-oo-zê, (n.) ژالوری ja-
louzi; (بانزور) (panjour)

Jam, jam, (n.) رچل rechel; (مرایع)
(mourabbâ'); ارمه ezme; (v.a.) ارمک
ezmek; صیقمق suqmaq; — Jammed,
(jamd) (a.) صیقیشمش suqushmush.

Jamaica, ja-mā'ka, (n. pr.) جامایقا ja-
mayiqa.

Jamb, jam, (n.) سووه seuve; کنار
kenar.

Jamshid, jam-shed', (n. pr.) چشید
jemshîd.

Jangle, jang'l, (v n.) قاوغا qavga et;
منازعه münâzâ et.; — Jang'lêr,
(n.) منازعه‌سی qavgaju; — Jang'ling,
(n.) قاوغا qavga; منازعه münâzâ.

Janina, yā'ne-na, (n. pr.) یانیہ yanya.

Janitor, jan'i-tor, (n.) قابوچی qapuçi;
(بوب) (bevâb)

Janizary, jan'i-zar-i, (n.) یکی چری yeni
cheri.

January, jan'û-ar-i, (n.) کانون ثانی
kyânôunu sâni.

Japan, ja-pan', (n pr) ژاپونیا japoniya;
— Jap, jap, ~ Japanese, (ja-pan-
êz') (a & n.) ژاپون japon; (language)
ژاپونجه japonja.

Japan, ja-pan', (n.) روغن rougan;
لاق laq; (v.a.) یاقق lake yap-
maq.

Jar, jâr, (n.) چیرکین ses;
(clash) چارپشما charpushma; (lit.)
اختلاف tesâdüm; (discord) ih-

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut, mūte, very, tū چيوو ch; ش sh; ث th; ذ dh; ز zh [JAR-JEW]

ihitlâf; (*lit.*) شقيق shiqâq; (*v. n.*) چارپىشقى ses chluqarmaq; چارپىشماق charpushmaq; (*fig.*) مۇنارە mū-nâzâ et.; (*v. a.*) سارسماق sarsmaq.
Jar, jâr, (*n.*) (پوت) قازانور qavanoz; دىتى testi.
Jargon, jâr'gun, (*n.*) قارا لسان qaba lisân; (چاپقن لسانى) (chapqun lisânû).
Jasmine, jas'min, (*n.*) يەسەن yâse-min.
Jasper, jas'për, (*n.*) يەشم yeshem; عقيق aqiq.
Jaundice, jân'dis, (*n.*) ساريلق (عنى) saruluq (-illeti); — **Jaundiced**, (jân'disd) (*a.*) ساريلغە مبتلا sarulugha mübtelâ; (*fig.*) دوشمنجە hasôud, dūshmanja.
Jaunt, jânt, (*n.*) دولاشما dolashma; تەزە tenezzüh; (*v. n.*) گەزمەك gezmek; تەزە تەزە tenezzüh yapmaq; — **Jaunting car**, تەزە آرابەسى tenezzüh arabasû.
Jaunt, jânt'i, (*a.*) گوسترىشى shen; — **Jaunting** geusterishi sever; — **Jauntingness**, (*n.*) شەتە nesh-e; شەتە shatâret; (*fig.*) زارافەت zarâfet.
Java, jâ'va, (*n. pr.*) جاوا java; — **Javanese**, (-nêz') (*a.*) جاوا... java...; (*n.*) جاوالى javalu.
Jaw, jaw, (*n.*) چەك chene; آغز âz; (*v. n.*) سويلەنمەك seuylenmek; آزارلاماق azarlamaq; — **bone**, چەك كېكى chene kemiy.
Jay, jâ, (*n.*) قارغە (آلا) qarga; (*fig.*) بۇدالا boudala.
Jealous, jel'us, (*a.*) قىيىنچى qusganj; حاسد hasôud; — **Jealousy**, (jel'us-i) (*n.*) قىيىنچىلىق qusganjluq; حاسد hased.
Jeer, jër, (*n.*) استىزا istihzâ; (*v.*) استىزا istihzâ et.; كىنەك eylenmek; — **Jeer'èr**, (*n.*) مۇستەزى müstehzî; — **Jeeringly**, (*ad.*) مۇستەزىيە müstehziyâne; كىنەك eylenerek
Jehovah, je-hô'va, (*n.*) الله allah.
Jelly, jel'i, (*n.*) پەلە pele; پەلە pelte; — **broth**, قونسومە qonsome; (ات سويى) (et souyou); — **fish**, آختاپوت ahtapot; پەلە ھالىندە (a.) (jel'id) (a.) پەلە ھالىندە pelte hâlinde; دونموش donmoush
Jenny, jen'i, (*n.*) (زو) دىشى مەركەب dishi merkeb; تەزگەھ charq; چەرخ charx; tezgyah.
Jeopardy, jep'ard-i, (*n.*) مۇخاپرە mou-

hâtara; تەھلىكە tehlike; — **Jeopardous**, (jep'ard-us) (*a.*) مۇخاپرە mou-hâtara; تەھلىكەلە tehlikeli; — **Jeopardize**, (jep'ard-iz) (*v. a.*) تەھلىكە قىلىش tehlikeye qomaq; مۇخاپرە mou-hâtara qomaq.
Jerk, jerk, (*v. a.*) سىلكمەك silkmek; آتقى atmaq; (*v. n.*) سىلكىنمەك silkinmek; سىچراماق suchramaq, (*n.*) سىلكىنچى sil-kinti; سەدە sademe
Jerkin, jer'kin, (*n.*) جەكەت jeket; يەكە yekek
Jersey, jer'zi, (*n.*) ژەرسە jerse.
Jerusalem, je-rōō'sa-lem, (*n. pr.*) قدس qods (شەرىف) (sherif)
Jest, jest, (*n.*) شاقە shaqa; لطفە latife; (*v. n.*) لطفە tatife et.; شاقە shaqa et.; in — لطفە اولەرق latife olaraq, (شاقەدن) (shaqadan), — **book**, (*lit.*) مەجمۇعە mejmou-ayi letâ-if; — **Jest'èr**, (*n.*) شاقەجى shaqaju; نەكرە nekre; (fool) دالقاۋۇق dalqavouq.
Jesuit, jez'ū-it, (*n.*) جىزۋىت jizvit; — **Jesuit'ical**, -ly, (jez'ū-it'ik-al, -i) (*a. ad.*) جىزۋىتچە jizvitje; — **Jesuitism**, (jes'ū-it-izm) (*n.*) (*fig.*) جىزۋىتلىك jizvitlik; شەيتان sheytanat.
Jesus, jē'zūs, (*n.*) (ھەزرىت) عىسى hazreti-îsâ
Jet, jet, (*n.*) (water) فۇسقىيە fusquye; جەريان mouslouq, (*stream*) (ga) jereyân; سۇتۇن sûtoun, (*v. a.*) آتقى atmaq; فۇرلاتماق furlatmaq; فۇشقۇرتماق fushqurtmaq; (*v. n.*) تەجەۋۇز tejâvüz; et; (چاتماق) (chatmaq), — **Jet d'eau**, (je-dō) (*n.*) فۇسقىيە fusquye; (fountain) جەۋۇز havôuz.
Jet, jet, (*n.*) (mineral) سىيەھ siyah kehrübâ; — **Jetty**, (jel'i) (*a.*) سىيەھ siyah kehrübâ.; (*fig.*) سىيەھ sim-siyah.
Jetty, jet'i, (*n.*) سىكە iskele; رىختىم ruhtum; سە sedd.
Jeu, zhe, -de mots, (-de-mō') (*n.*) جىناس jinas; كىنەيە kinâye; — **d'esprit**, (-des-prî') (*n.*) نۇكتە nûkte; زارافەت zarâfet.
Jew, jōō, (*n.*) يەھۇدى yahoudi; مۇسەۋى mōusevî; — **Jewish**, (jōō'ish) (*a.*) يەھۇدى mōusevî; يەھۇدى yahoudi; — **Jewishly**, (jōō'ish-li) (*ad.*) يەھۇدىيە yahoudije; — **Jewishness**, (jōō'ish-nes) (*n.*) يەھۇدىلىك yahoudilik.

only; routine; through; tuck· mūsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq

[JEW-JOI] (الکیزیحه کد تفتی ایچون) act; change; cārl, reil, mē, hēr; in, mine;

Jewel, jōw'el, (n) مجوهر müjevher, جوهر (fig) müjevherât; (pl) جوهرات müjevherât; (fig) jevher; (peis) (کوز سکی) (geuz bebeyi); — **case**, mahfaza, حفظه; — **Jeweller**, (jōw'el-er) (n) قویویمی qouyoumjou; جواهرچی jevâhirçi, — **Jewellery**, **Jewelry**, (jōw'el-ri) (n) قویویمجلیق qouyoumjoulouq; (pl) جواهرات müjevherât, جواهر jevâhir

Jib, jib, (n) (mar) فوق floq, (v n) (n) گریلمک gerilemek; (so) اورکک ürk-mek; flying — قونترا قونق qontra floq; the cut of one's — سیمâ; (fig) گورونش geurünüş, — **boom**, (mar.) باستون baston.

Jiffy, jif'fi, (n) بر آن bir ân; (lit.) لحظه lahza.

Jig, jig, (n) دانس dans, (هوایی) اوین oyon (-havasu); (v.n.) اویماق oynamaq

Jilt, jilt, (n) (lit.) عشومار ishvebâz; (fig) وفاقس vefâsuz; (v.n.) عشومبارلق ishvebâzluq et.; jilve et.; (v.a.) اغفال et.; igfâl et.; جذب et. jezb et.

Jimmy, jim'mi, (n) کومور واغونی keumûr vagonou; (fig) ساچمه sachma; (pers) مهاجر mühâjir.

Jingle, jing'l, (v n.) چینلامق chunlamaq; (v.a.) چینلامق chunlatmaq; (n.) شیقیردی chunlama; چینلامه shuqurdu.

Jingo, jing'gō, (n. و a) (pol.) (harbî) حریمجو shovenist; شووئیست shovenistlik; (n.) (harbî) حریمجولق shovenistlik; (v.a.) شووئیستلک shovenistlik; (n.) (harbî) حریمجولق shovenistlik.

Joan of Arc, jân-ov-ârk', (n. pr.) ژان دارق jan-dârq.

Job, job, (n.) ایش ish; خدمت hidmet; (dalavere) (fig) آوانته avanta; (dalavere) (stab) ضربه darbe; یاره yara; (v.a.) وورمق vourmaq; ساپلامق saplamaq; (let) کیرایه kirâya vermek; (trade) آلوب ساتماق alub satmaq; سیمسارلق simsarluq et., a — lot کله پیر kelepir; (vourgoun); bad — قاپا fênâ bir ish; (zarar) (zarar); man of all — s مسلکسز adam; mesleksiz adam; (lit.) ماجرا پرست mâjêrâ-perest; — **Jobber**, (n.) سیمسار simsâr; (fig.) (dalavereji) (dalavereji).

Jockey, jok'i, (n.) حوکی joki; (biniji); (dialer) جاسار janbaz, (v.a.) جوکی قلوب aldatmaq; — **club**, جوکی قلوب joki qouloub, سیاهی اوجاھی sipâhi oja

Jocose, jo-kōs, (a) خوش hosh, اکتیجی eylenjeli.

Jocular, jok'ü-lar, (a) تحف tahaf; gulünj, — **Jocular'ity**, (-i-ti) (n.) لطیفه latife, تاهافلوق tahafluq.

Jog, jog, (n.) ضربه darbe; صارصیتی sarsuntu, (v.a.) صارصق sarsmaq; (push) دورتمک itmek, ایتک (fig) جانلاندرمق janlandurmaq; (v.n.) قییلداتماق qumuldanmaq; یاواش یورومک yavash yürümek; (fig.) گچینمک gechinmek.

Joggle, jog'l, (v.a.) صارصق sarsmaq; (n.) اولوق sallamaq; اولوق olouq.

Join, join, (v.a.) برلشدیرمک birleshdirmek; رابت rabt et.; (associate) علاوه et.; (annex) تشریک teshrik et.; (v.n.) ایلایه et.; (lit.) ایلحاق ilhâq et.; (v.a.) برلشمک birleshmek; یاپیشمق yapushmaq, (fig) اشتراک ishtirâk et.; — **Join'er**, (n) ایلحاق iltihâq et.; — **Join'ery**, (-er-i) (n) دوغراماجی marangoz; دوغرامه جیلق dōramajuluq; — **Join'ing**, (n.) (act) ارتباط irtibât yeri; (seam) ایلحاق iltisâq; (function) ایلحاق iltisâq; (fig) ایلحاق iltihâq.

Joint, joint, (n.) ارتباط irtibât; ایلحاق iltisâq; (ana.) مفصل mafsâl; (meat) ارموز armouz; (mar) قول qol; (a.) مشترک müshterek; (v.a.) رابت rabt et.; (cooking) آیرمق ayurmaq; (v.n.) برلشمک birleshmek; — **ly**, (ad.) برلکده birlikde; مشترکاً müshtereken; out of — چیقمش yerdinden chuqmuş; (fig.) بوزوق bozouq; (lit.) مشوش müshevvesh; — **heir**, وارث vârisi müshterek; — **manager**, مشترک مدیر müshterek müdîr; (direktorlardan) (direktorlardan); — **stock**, (n.) حصه hisse; (mar) (müshterek-) sermaye; (a.) حصه his seli; قولله کتیف qollektif; — **stock company** قولله کتیف شرکت qollektif shirket; — **Joint'ed**, (a.) مربوط merbûut; (ana.) مفصلی mafsallu; — **Juint'ure**, (t'ür) (n.) ایراد (مؤجل) irâd mal; (lit.)

mōte, foot, mōōn; shut, mūtē very, tū چيوو ch ج, sh ش, th ث, zēz, zh ز [JOI-JUG]

(-mū-ejjel), (v.a.) 'irād tahsis et
Joist, joist, (n.) (arch) کيريش kirish;
 (v.a.) کيريش قوتق kirish qomaq.
Joke, jōk, (n.) شاقه shaqa; لطيفه latife;
 (v.n.) شاقه ا. latife et.; (v.a.) اکلمک (له) (le-) eylenmek;
 (له) طاقينق (e-) taqulmaq, practical
 — Jōk'ēr, el shaqasu; — Jōk'ingly, (ad.) لطيفه يولى latife yol-
 lou; (shaqadan) (شاقادن).
Jole, jōl, (n.) ياقق yanaq; cheek by —
 bash basha; يالک يالunuz
Jolly, jol'l, (a.) نيشه nesh-eli; آهنگلى
 āhenkli; (robust) قوتق qouvvetli;
 tuqnaz; — boat, پاتاله patalye:
 — Jollification, (jol-i-fi-kā'shun)
 (جنتيش) āhenk; آهنگ eyleni (n.)
 (jūnbūsh).
Jolt, jōlt, (n.) سارسنت sarsuntu; (v.a.)
 سارسماق sarsmaq; (v.n.) سارسولماق
Jordan, jor'dan, (n. pr) اردن erden;
 اردن صوبى (n.) (sher-i-a); (شريمه)
 souyou; (زهرم) (zemzem).
Joseph, jō'zef, (n. pr) يوسف yūsouf.
Jostle, jōs'l, (v.a.) ايتک itmek; چارپق
 charpmag; (v.n.) چارپيشق charpush-
 maq
Jot, jot, (n.) ذره zerre; (fig.) ذره
 zerre qadar; (v.a.) قيد qayd et.;
 not et.; — Jotting, (jot'ing)
 (n.) مخطره mouhtura; not.
Journal, jur'nal, (n.) ژورنال journal;
 غزته gazete; — Journalism, (jur-
 nal-izm) (n.) غزتهجيلک gazetejilik; —
 Journalist, (jur'nal-ist) (n.) غزتهجي
 gazeteji; — Journalistic, (jur-nal-
 ist'ik) (a) gazetejilik...; — Journal-
 ize, (jur'nal-iz) (v.n.) مقاله يارمق ma-
 qāle yazmaq; (v.a.) ژورنال قيدا
 journala qayd et.; يومية دفترته کيچرمک
 yevmiye defterine gechirmek.
Journey, jur'ni, (n.) سياحت seyāhat;
 يولچى yoljoulouq; (v.n.) يول yol;
 (v.a.) seyāhat et.; — man, (n.)
 گوندلکجي gündelikji; — ishji;
 — work, (n.) يومية ايشى yevmiye ishi.
Jovial, jō'vi-al, (a.) شهن shen; شطارتلى
 shatāretli; — ly, (ad.) نيشه nesh-
 eyle; شطارتله shatāretle; — Jovial'

ity, (-'i-ti) (n.) نيشه nesh-e; شطارت
 shatāret: (ذوق وصفا) (zevqū safā)
Joy, joy, (n.) سويچ sevinj; مسرت me-
 serret; سرور sūrōur, (v.n.) سويچ se-
 vinmek; مسرور او. mesrōur ol.: —
 Joy'ful, (-'fōol) (a.) سويچي sevinj-
 li; مسرور mesrōur; (happy) مسرور
 mes-ōud, — Joy'fully, (-'fōol-i) (ad.)
 سويچي sevinjle; مهنون memnōunen;
 — Joy'less, (a.) نيشه nesh-esiz;
 — Joy'ous, (-'us) (a.) سويچي se-
 vinjli; شهن shen.
Jubilant, jōō'bi-lant, (a.) مسرور mes-
 rōur; مسرت ايجنده meserret ichinde;
 — Jubilation, (jōō-bil-ā'shun) (n.)
 شهنlik; (lit.) شادمانى shādumā-
 nī; مسرت meserret.
Jubilee, jōō'bi-lē, (n.) النجى ellinjī
 sene; سنه دوريه (فوق العاده) senevi dev-
 riyē (-i- fevqalāde); آيين (rel)
 āyin.
Judaical, jōō-dā'ik-al, (a.) موسى mōu-
 sevi; يهودى yahoudi; — Judaism,
 (jōō'da-izm) (n.) يهوديلک yahoudilik;
 (lit.) عقائد موسيه aqā-idi mōuseviyye.
Judas-tree, jōō'das-trē, (n.) ارغوان
 ergouvān āju.
Judge, juj, (n.) حاکم hākim; (pl)
 حاکم hūkk'yān; (rel.) قاضى qadu; (fig.)
 حکم hakem; ارباب erbāb; (v.) حکم
 hūkkūm vermek; فصل fasl et.;
 (fig.) محاکمه mouhākeme et.; —
 Judge'ship, (n.) حاکملى hākimlik;
 — Judg'ment, (n.) قاضى qaduluq;
 حکم hūkkūm; (act) محاکمه mouhākeme;
 — day قیامت کونی qiyāmet günū;
 mah-sher.
Judicial, jōō-dish'al, (a.) عدلى adli;
 شرعى sher-i; حقوق houqūqī; — ly,
 (ad.) حکماً hūkmen; — com-
 mittee, انجمن عدلى enjūmeni adli.
Judiciary, jōō-dish'i-ar-i, (a.) عدلى
 adli; محاکمه mehākime ā'id;
 حکم hūkk'yām.
Judicious, jōō-dish'us, (a.) محاکمه
 mouhākemeli; مدبر müdebbir; —
 ly, (ad.) عاقلانه āqilane; محاکمه
 mouhākemeyle; دوشونهرك dūshūne-
 rek; — ness, (n.) محاکمه mouhākeme;
 بصيرت basīret.
Jug, jug, (n.) دقي testi; چوملك
 cheumlek; (v.a.) بوغوده پيشيرمک bou-
 ghouda pishirmek; (v. n.) (birds)
 شاقلامق shaqlamaq.

only; routine; through; tuck; mūsée- give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[JUG-JUS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cãrd, red; mē; hēr; in; mine

Juggle, jug'gl, (*n.*) حقمازلق hoqqa-bazluq; حيله hile; (*v.n.*) حقمازلاق 1. hoqqabazluq et.; — **Juggler**, (jug'ler) (*n.*) حقماز hoqqabaz; (*fig.*) حيله باز hilebâz; — **Jugglery**, (jug'ler-i) (*n.*) حقمازلاق hoqqabazluq; حيله باز el chabouqlou.

Jugular jug'ū-lar, (*a.*) بويون bo-youn.; (*lit.*) عنق ounqı; (*n.*) شاه shâh damar.

Juice, jûs, (*n.*) سو sou (-you); (*lit.*) عصاره ousâre; — **Juiceless**, (jûs'les) (*a.*) قورسو soussouz; قورو qourou; — **Juiciness**, (jûs'ı-nes) (*n.*) صولوق sou (-loulouq); — **Juicy**, (jûs'ı) (*a.*) صولوق soulou; عصاره ousâreli.

Jujube, jûb'jûb, (*n.*) (lit.) عناب oun-nab.

Julian, jûl'yan, (*a.*) رومی rôumî; — **calendar**, taqvîmi rôumî; تاریخ târihi rôumî; — **year**, seneyi rôumiye.

July, jûl'lı, (*n.*) تموز temmouz

Jumble, jum'bl, (*n.*) قارışیق qarushuqluq; قارışیق shey; (*fig.*) (چوربا) (chorba); (*v.a.*) قارışdırmaq qarushdurmaq; (*v.n.*) قارışmaq qarushmaq.

Jump, jump, (*v.n.*) آتلamak atlamaq; صیچراماق suchramaq; — **at** آتلماق (ت) atulmaq; (*fig.*) تهاك كوسترمك (ت) ... (e-) tehlâlük geustermek; — **up** فیرلاق fırlamaq; (*lit.*) شتاب shi-tâb et.

Junction, jungk'shun, (*n.*) اتصاق iltisâq; تلاق telâqı; (*point*) نقطة التلاق noqtayi iltisâq

Juncture, jungk'tür, (*n.*) ارتباط irtibat; زمان nâzik zemân; (time) زمان mûhim ân; (*pl*) احوال ahvâl; زمان zemân.

June, jûn, (*n.*) حزيران hazîran.

Jungle, jung'gl, (*n.a.*) چالیق chaluluq.

Junior, jûn'yur, (*a.*) کوچوک küchük; کوچوک qidemsiz; (*n.*) کوچوک küchük; (کوچوک) (küchüy).

Juniper, jûn'ni-pér, (*n.*) آردیج arduj.

Junk, jungk, (*n.*) eski halat; (meat) طوزلی toulou et.

Junk, jungk, (*n.*) (ship) چین کیمسی chin gemisi.

Junket, jung'ket, (*n.*) گیزیل gizli zuyâfet. خصوصی اکلتي housbûsi ey-lenti; بون بون bon-bon; اکلتي (n) ey-lenti tertib et.

Jupiter, jûp'i-ter, (*n.pr.*) زویتهر jû-piter, (ast.) مشتری (ییلدیزی) müşhterî (-yulduzu)

Juridical, jûr-id'ik-al, (*a.*) حقوقی hou-qûqı; قانۇنى qânûnî; (*lit.*) قضائى qazâ-i, — **ly**, (*n.*) حقوقيًا houqûqan; قانۇنًا qânûnen.

Juriconsult, jûr-ris-kon'sult, (*n.*) قاضى houqûq-shinâs; (*rel*) قاضى faqih; (councillor) مشاور müshâ-viri adlı.

Jurisdiction, jûr-ris-dik'shun, (*n.*) (lit.) قضا qazâ; صلاحیت salâhiyyeti qazâ; (distinct) دائرة dâ-ireyi qazâ

Jurisprudence, jûr-ris-prû'dens, (*n.*) (اصول محاکمه) ilmi houqûq, (ousûli mouhâkeme), (*rel.*) فقه fu-quh; medical — طب عدلی tubbu adlı.

Jurist, jûr'rist, (*n.*) حقوقشناس hou-qûq-shinâs; (*rel*) قاضى faqih.

Juror, jûr'ur, (*n.*) زوری jûri اعضاءى â'zâsu; هیئت عدول hey-eti adôul â'zâsu.

Jury, jûr'ri, (*n.*) هیئت عدول jûri hey-eti adôul; — «mast», «موقت» mouvaqqat «direk».

Just, just, (*a.*) طوغری dôrou; حقلى haqlı; عادل âdil; (*ad.*) (precisely) تام tam, (almost) هان (مان) hemen (-hemen); (only) هنوز henüz; آبخى dôrou anjaq; — **ly**, (*ad.*) اولدق dôrou olaraq; عادلانه bi-haqqın; — **ness**, (*n.*) طوغریلق dôrou-louq; حقانیت haqqâniyyet; عدالت adâlet; — **as**, اورده ایکن üzre iken; — **by**, یاننده ..esnâda; — **now**, همان شیمدی hemen shim-di...; همین demin..

Justice, jus'tis, (*n.*) عدالت adâlet; حاکم haqâniyyet; (*judge*) حاکم hakim; — **of the peace** صلح حاکمی soulh hâkimi; Lord Chief — استینای محکمهسى istinâf mahkemesi re-isi evveli; باش حاکم bash hâkim; (*lit.*) رئیس الحکام re-îsül-hükkyâm; **High Court of** دیوان عالی divânu âli; محکمه عالی mahkemeyi âliye; «ministry of» — «نظارتی» adliye «nezâreti»; **to do** — حقوقيًا محافظه 1.

môte; foot; mōōu, shut, mûte; very; tū چيوو ch ٲ. sh ش ٲ. th ٲ. zh ٲ. [JUS-KEE]

houqôuqounou mouhâfaza et.; (fig) عدالت کوسترمک adâlet geustermek.

Justify, jus'ti-fi, (v a) حق و برہت (n) (e-) haq vermek; او. mouhiqq ol.; (prove) اثبات isbât et; (lit.) تبرئہ tebri-e et; (7. n) (typ.) تنظیم tanzim et; tesviye et; to be justified (-fid) حقى haqlu ol, — **Justifiable**, (-fi'a-bl) معذور haqlu, معذور mâ'zour; — **Justifiably**, (-fi'a-bli) معذرت haqlu olaraq (ad.) حق haqq; معذرت mâ'zeret; سبب sebeb; (vindication) تبرئہ tebri-e; اثبات isbât; — **Justificative**, (-ti-fi-kât-iv) (a) (lit.) مثبت müsbît; اثباتى isbâtî; — **Justifier**, (-fi'er) (n.) مدافع müdâfi'; (typ.) تسويه جى tesviyeji; —

Jus'tifying, (-fi-ing) (n) تسويه tesviye.

Jut, jut, (v n) چيقتى چيقتى chuquntu yapmaq; **Juttingly**, (jut'ing-li) (ad) چيقتىلى صورتہ chuquntulu sôuretdet; — **Jutty**, (jut'i) (n) چيقتى chuquntu; (fier) اسكہ iskele; (a) چيقتىلى chuquntulu.

Jute, jûot', (n.) هند کنورى hind keneviri; (ژوت) (jût); (چووال بڑى) (chouval bezi).

Juvenile, jûō've-nil, or -nil (a) كچ genj; كچلرہ genjlere mahsôs; — **books**, كچلرہ مخصوص كتابلر genjlere mahsôs kitablalr, — **years**, دور devri shebâb; — **Juvenility**, (jûō-ven-il'i-ti) (n.) كچللىك genjlik; (lit.) شہاب shebâb; (fig) خفيف مشربلك hafif-meshreblik.

Juxtaposition, juks-ta-po-zish'un, (n.) (lit.) اتصال ittisâl, (addition) انضمام inzumâm.

K

Kaaba, kâ'bâ, (n.) كعبہ kya'be.

Kabul, kâ-bool', (n.pr.) كابل kyâbil.

Kaiser, ki'zèr, (n.) قيصر qayser; امپراطور imparator.

Kaisarieh, ki-sar-è'â, (n.pr.) قيصرى qayseri.

Kaleidoscope, ka - li'do - sköp, (n.) (اشكال نما) qaleydosqop; (eshkyâl-nümâ); — **Kaleidoscopic**, (ka-lè-dos-kop'ik) (a.) (fig) لطيف latif; (lit.) رنگارنگ rengyâ - renk; (بولقلمون) (bôuqalemôun).

Kali, ka'li, (n.) حوض پوتاس qalye; houmzu potas.

Kant, kant, (n.pr.) قانت qant.

Karlsbad, karlz-bâd', (n.pr.) قارلسباد ' qarlsbad.

Kashgar, kash - gâr', (n.pr.) كاشغر kyâshger.

Keel, kël, (n.) (mar.) اومورغه omourga; قاربہ karine; (boat) بارقو barqo; گمی gemi; (v) يارمق yarmaq; (fig) jevelân et.; (turn) ليورده او. alboursa ol.; false — قونطر اومورغه qontra omourga; — **Keel'age**, (-'âj) (n) ليمان رسوى liman rûsôumou; — **Keel'son**, (-'sun) (n.) ليج اومورغه ich omourga.

Keen, kën, (a.) كسكين keskin; (eager) حريص haris; (lit.) خواهشگر hâhishger; (penetrating) تاثيرلى te'sirli; (lii.) نافذ nâfiz; (fig) شديد shedid; (mind) jevvâl; ذكى zekî; — **ly**, (ad.) كسكين كسكين bir halde; (fig.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

mōte; foot; mōōn, shut, n. ūte, very, tū چوئو; ch چ; sh ش; th ث; zh ز [KIC-KIT]

Kickshaws, kik'shawz, (n) تحف شى tahaf shey, غريه sos; (fig) garibe

Kid, kid, (n) (zo) لوقلاق ōlaq; كىچى kechi yavrousou, چوقچ chojouq; لوقلان ōlan, غلاسه glase eldiven, (a) غلاسه glase, (v) دوقهورمق doghourmaq.

Kidnap, kid'nap, (v.a) قاقچيرمق qachur-maq; كوتورمق geutürmek; (child) چوقچ chojouq chalmaq, — **Kid'napping**, (-'nap-ing) (n) طاقه qachur-maq; قاقچيرمه qachurma.

Kidney, kid'ni, (n) بوبرك bebrek; (fig.) نوع tabi-at, (sort) جنس jins; nevi'; — **bean**, fasoulye.

Kief, ke-ef, (n pr) كىيف kiyef.

Kiel, kēl, (n pr) كيل kil.

Kill, kil, (v.a.) اولدورمق euldürmek, قاتل qatl et.; (zo) كسمك kesmek; زبح zebh et.; (hunt.) وورمق vour-maq; (fig.) محوا mahv et.; (n) ازاله izale et.; (n) آو av; to — off mahv et.; to — time وقت كييرمك va-qit gechirmek; — **Killer**, (kil'ér) (n.) قصاب qasab; (fig.) قاتل qâtil; — **Killing**, (kil'ing) (n.) قاتل qatl; (a) ميلك euldürüjü; (lit.) ميهلك mühlik.

Kiln, kil, (n.) اوجاق ojaq; قرون furun; — **Kilndry**, (kil'dri) (v.a.) قرونده furunda qouroutmaq.

Kilogramme, kil'o-gram, (n.) كيلوغرام kilogram; كيلو kilo; ...per كيلوسى kilosou....

Kilometre, kil'o-mē-tr, (n.) كيلومتر kilometre; — **Kil'ometric**, (-'o-met-rik) (a.) كيلومتره kilometre...; — **guarantee fund** كيلومتره تأمينات آقچىسى kilometre te'minât aqchesi.

Kimono, ki-mō'nō, (n.) كيمونو kimo-no; ماشيح mashlah.

Kin, kin, (n.) اقربا qarâbet; (pl.) اقربا aqrabâ; خصم husum; (a.) منسوب mensûb; اقربا aqrabâ.

Kind, kind, (a.) لطفكار loutfkyâr; نازك nâzik; (benevolent) مشفق mûsh-fiq; جنس نوع nevi'; كرم kerim; jins; (fig.) قبيل qabîl; مقوله maqûule; — **ly**, (ad.) لطفًا loutfen; (a.) مشفق mûshfiq; — **ness**, (n.) لطف loutf; نزاکت nezâket; (tenderness) شفقت shef-

qat; in — عينا aynen; اشيا اولهريق eshyâ olaraq; in a — نوع bir nev'... برصورتيه bir sâuretle; — **Kind'liness**, (n.) لطف loutf, نزاکت nezâket.

Kindergarten, kin'der-gärtn, (n.) (آنا مکتبی) kindergartun, كيندرگارتن (ana mektebi), چوقچ chojouq bagehesi.

Kindle, kin'dl, (v.a) ياقق yaqmaq; توتوشدورمق toutoushdourmaq, (fig.) يانق yan-maq; تاهريك tahrik et. (v.n)

Kindred, kin'dred, (a.) خصم husum; (fig.) مشابه müshâbih, مائل mûmâsil; (n.) اقربا qarâbet; (pl.) اقربا aqrabâ; (fig.) امثلى emsâli.

King, king, (n) قرال qural; حڪمدار hükümdâr; (cards) طاعى dâlu; ناماس papaz; — **ly**, (ad.) (fig.) شاهانه shâ-hâne; — **'s Bench**, (jud.) حقوق houqûq malikemesi; — **'s evil** (med.) صيراجه suraja; — **fisher** (n.) اميرجك قوشى emirjik qoushou; بالوجين baluqjun; — **King'dom**, (-'dum) (n.) قراللىق quralluq; (fig.) سلطنت saltanat; — **King'ship**, (n.) قراللىق quralluq

Kinsfolk, kinz'fôk, (n. pl.) عرقداشلار urqdâshlar.

Kiosk, ki-osk', (n.) كوشك keushk; (bov.) قولوبه qoulûbe.

Kismet, kis'met, (n.) قسمت qismet; قدر qader.

Kiss, kis, (v.a.) اوپمك eupmek; (fig.) اوپوشمك (v.n) temâs et.; eupûshmek; (n.) پوسه pouse; to — hands آل اوپمك el eupmek; (king's) arzu teshekkür et. .

Kit, kit, (n.) (zo.) كدى ياوروسى kedi yavrousou; (mus) كيتاره kitara; (outfit) چانطه chanta; آغرلىق ârluq; يوتون عائله the whole — اشيا bütûn â-ile; هپسى hepsi. .

Kitchen, kich'en, (n.) مطبخ moutbaq; قوزينه qouzine; اوجاق (utensil) yemek; — **boy**, آشچى ashji; چيراغى ashju churâ; ياماق yamaq; — **stuff**, ياغ yâ, خرج harj.

Kite, kit, (n.) (zo) چايلاق chaylaq; (paper) اوچورتمه ouchourtma; (fish) پيسى pisi balugh; (fig & lit) موهومات mevhoumât; to fly a —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[KIT-KNO] (انگلیزجه کجاک تلفظی ایچون) act; change; cārd, red, nē, hēr, in; mine.

ouchourtna ouchour-
ma; (fig) (ناره) خولاندیرماق (para-)
dolandurma; — flying, (fl'ing)
(n.) (fig) خولاندیرماق dolandurujuluq
Kitten, kit'n, (n) کندی یوروسی kedi
yavrousou, (v.n) یورولماق yavrou-
lamaq.

Knack, nak, (n) ترتیب tertib, اصول
ousouil, (n) اویون oyoun, مهارت
mehâret

Kizil Irmak, kiz'il-er-mak, (n pr) قیزیل
یرماق quzul urmaq

Knag, nag, (n.) بوداق boudaq

Knap, nap, (v.a) پارچهلاماق parchala-
maq; قیرماق qurmaq

Knapsack, nap'sak, (n) چانطه chan-
ta; خودبه torba.

Knave, nāv, (n) چاپقین chapqun;
یالانچی yalanju; (cards) باجاق bajaq,
— Knavery, (nā'v'er-i) (n) چاپقینلار
chapqunluq; حیلہ کارلار hilekyârluq; —
Knavishly, (nāv'ish-li) (ad.) چاپقینلقله
chapqunluqla, حیلہ کارانه hilekyârâne.

Knead, nēd, (v.a.) یوغورماق youghour-
maq; ارمک ezmek; — Kneader,
(nēd'er) (n.) خورکار hamour-
kyâr; — Knead'ing trough, خور
hamour teknesi.

Knee, nē, (a) دیز diz; دیرسک dirsek;
(mar.) پراچول prachol; — cap, (ana.)
دیزک diz qapâ; (covering) دیز قاباغی
dizlik; — deep, دیزلره dizlere
qadar; (sunk) دیزلری داغمش dizleri
batmış.

Kneel, nēl, (v.n.) دیز چویمک diz cheuk-
mek; (fig) کوسرفروا kuserfrou et.;
(a.) niyâz et.; — Knelt, (nelt) (a.)
دیز چویمک diz cheukmûsh.

Knell, nel, (n.) چاک sesi; (v.n.) چاک
chunlamaq; (v.a.) چاک
chan chalmag.

Knickerbockers, nik - er - bok'erz,
(n. pl) قیصه پانتالون kusa pantalon;
(potour) (پوتور).

Knife, nif, (n.) پیچاق puchaq; pocket
— چاق chaqu; — grinder, (n.) بیلہ ییجی
bileyji.

Knight, nîf, (n.) سلاشور silâh-shor;
(fig) اصل asil; (v.a.) ویرمک asâ-
let vermek; — 'hood, (n.) سلاشورلق
silâh-shorluq; (fig) اصل asâlet.

Knit, nit, (v.a.) اورمک eurmek; (unite)
باغلاماق bâlamaq; ربط rabt et.;

(brozes) (قاشلارunu-) چاتق
chatmaq, — Knitter, (nit'er) (n.)
اوروسی eurjû, — Knitting, (nit'ing)
(n.) اورمک eurgü, (act) اورمه
— machine دستکاهی doqouma
tezgyahu; اورمک ماکینہسی eurgü ma-
kinesi, — needle تیغ tugh.

Knob, nob, (n.) یومرو youmrou; ضوب
top; باش bash; — Knobby, (nob'i)
(a.) یوغوملی youmroulou; بوغوملی
boghoulou.

Knock, nok, (v.a.) وورماق vourmaq,
چاقق charpmaq; (door) چاقق chal-
maq; (n.) صدمه darbe; sademe;
to — about چارپماق charpmaq; (fig.)
dolashmaq; (sürtmek) (سورتک)
to — down دوشورمک (yere-) (یره)
düşürmek, (fig.) ییقماق yuqmaq;
(auction) ویرمک vermek. اوزرسه ییراتقی
üzerine buraqmaq; (suppress) فاسدیرماق
basdurmaq; (tepelemek) (تپه لہمک)
to — off بیتیرمک kesmek; کسمک
bitirmek; to — out (fig) مغلوب ا. (fig)
et.; — out auction (n.) مزاد
hileli-mezad; (مظہارلق) (madrabaz-
luq); to — up (fig.) قالدیرماق qaldur-
maq, (weary) صیقماق suqmaq;
اوزمک üzmek; (hastily) عجلہ یاتقی ajele yap-
maq, (yapuvermek) (یاسویرمک); (v.n.)
صیقماق suqulmaq; (hastily) عجلہ یاتقی
ajele yapmaq; — Knocking, (nok'ing) (n.)
ضربه ses; چالنه chaluuma; چالنه
chaluuma; چالنه chaluuma; چالنه chaluuma;

Knoll, nöl, (v.) چالماق chalmag; چینلاتقی
chunlatmaq; (n.) تپه tepe.

Knot, not, دوکوم düyüm; (bond) دایطه
râbta; باغ bâ; (difficulty) مشکل
mûshkül; (li.) عقده ouqde; (tree)
طاہله tabla; بوداق boudaq, (pad)
arqalnuq; (mile) میل بحری mîli
bahri; (mil) (v.a.) دوکوملہمک düyüm-
lemek; ربط bâlamaq; (fig.) ربط
rabt et.; (v.n.) دوکوملنمک düyüm-
lenmek; طولاشماق dolashmaq; —
Knotless, (not'les) (a.) دوکومسز
düyümsüz; (bot) بوداقسز boudaq-
suz; — Knotted, (not'ed) (a.)
دوکوملی düyümlü; بوغوملی boghoum-
lou; بوداقلی boudaqlu; — Knotty,
(not'i) (a.) دوکوملی düyümlü; (fig.)
طولاشماق dolashuq; قاروشقی qarushuq;
عقدملی ouqdeli.

Know, nō, (v.a.) بیلمک bilmek;
معلوماتی mâ'loumâtı ol.; (persons)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very, tū چيوو ch چ; sh ش, th ث; th; zh ژ [KNO-LAC]

طابق tanumuq ; — **Knowable**, (nō'a-bl) (a) بيلينير bilinir; آكاشيلير anlashulur; — **Knowing**, (nō'ing) (a) بيلير bili; (lit.) واقف vâquf; (intelligent) ذكي zeki; قورناز qour-naz; — **Knowingly**, (nō'ing-li) (ad.) بيلهرك bilerek; واقفانه vâqufâne. **Knowledge**, nol'ej, (n) معلومات mâ'lôumât; خبر vouqôuf; (fig.) haber; to one's — بيلديگنه کوره bil-di-yne geure; نظرًا mâ'lôu-mâtuna nazaran; to my — بنم benim bildiyme geure, بيلديگم benim bildim... **Known**, nōn, (a.) معلوم mâ'lôum; (fig.) بيلينير tanunmush; بيلينير bilinir; to be — معلوم mâ'lôum ol; بيلينمک bilinmek; (fig.) طابق tanun-maq; it is — معلومدر mâ'lôumdour;

(fig.) بيلينير bilinir; طابق tanulur. **Knuckle**, nuk'l, (n.) اوساق يري oy-naq yeri; مفصل mafsâl; (fig.) parmaq mafsalu, (v n) انقياد itâ-at et; (lit.) آشيق inqiyâd et, — **bones**, (n.) اشيقي ashuq cyounou **Kodak**, kō'dak, (n.) قوداق (ماكنه سي) kodak (-makinesi). **Konia**, ko'ne-a, (n pr) قونيه qonya. **Koran**, kō'rân, (n) قرآن (كريم) qour-ân (-kerim). **Korea**, kō-rē'a, (n. pr) قوره (شبه جزيره سي) qore (-shibhi jeziresi). **Kurd**, koord, (n.) كرد kürd; — **Kurd'ish**, (a) كرد kürd ..; — **Kur-distan'**, (-dis-tân') (n pr) كردستان kürdistan. **Kutaiha**, ku-tä'yä, (n. pr.) کوتاهيه kütâhye.

L

La, lä, (int.) ! باق baq !; ! ايسته ishte !; (mus) لا la. **Label**, lä'bel, (n.) تيهكت yafta; etiket; (wills) ذيل zeyl; (v.a.) يافته لاق etiket qomâq; yaftalamaq. **Labial**, lä'bi-al, (a.) (lit.) شفوي shefevî; (n.) حرف شفوي harfi shefevi. **Laboratory**, lab'or-a-tor-i, (n.) لابراتوار laboratouvar; (arms) قابريقه fabrika; i'mâlât-hâne. **Labour**, lä'bur, (n.) ايش ish; سى sâ'y; عمل amel; (com.) ايشچيليك ish-jilik; (birth) آغري âru; وضع حمل vaz-u haml; (v.n.) چالشمق chalush-maq; (fig.) اوغراشمق ôurashmaq; (له) مجادله sâ'y et.; to—under (ك) تحت تأثيرنده ... (le-) müjâdele et., ...بولونمق (in-) tahtu te'sirinde boun-lounmaq; hand — (n.) آل ايشي

el ishi; آل امي el emeyi; ايشچيليك ish-jilik; — «**ministry**» مساعي «نظاري» mesâ-i «nezâreti» — «**party**» عمله فرقه سي ame le furqasu; «مساعي» فرقه سي me-sâ-i furqasu; — **Laborious**, (la-bō'ri-us) (a.) چاليشغان chalushgan; (wearisome) يوروي yoroujou; — **Laboriously**, (la-bō'ri-us-li) (ad.) چالوشه زق chalusharaq; يوروله زق yorou-laraq; — **Laboriousness**, (la-bō'ri-us-nes) (n.) چاليشغانلى chalush-ganluq; — **Labourer**, (lä'bur-er) (n.) ايشجي ishji; عمله amele. **Laburnum**, la-bur'num, (n.) صاري صالحه saru salqum. **Labyrinth**, lab'i-rinth, (n.) لايرينت labirint; (fig.) چيغماز يول chuqmaz yol; قارشيلمق qarushuqluq. **Lac**, lak, (n.) لاق laq; رچينه rechine; يوز بيك روپيه yüz bin rouppe. (India) لاق laq;

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[LAC-LAM] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red mē; hēr, in; mīne;

Lace, lās, (*n.*) غیطان dantel; غیطان dantel qaytan; شَرید sherid; (*v.a.*) دانتل dantel قوردون کچیرمک qordun gechirmek; (*intim.*) قاتق qatmaq; قاروشدورماق qarushdurmaq; — **maker**, صیرمه کیش surmakesh; — **sherid**, شَرید sheridji; — **Laced**, (lās d) (*a.*) دانتلی dantelli; قوردونلۇ qordonlou; (*gold*) صیرمه لی surmalu; (*mi vel*) قاروشیق qarushuq

Lacerate, las'ér-āt, (*v.a.*) ییرتیق yurtmaq; یارلاماق yaralamaq; — **Lacerated**, (las'ér-āt-ed) (*a.*) ییرتیق yurtuq; یارلۇ yaralu; — **Laceration**, (las'ér-ā'shun) (*n.*) ییرتک yurtma; ییرتیق yurtuq; (*med*) یاریق yaruq; یاره yara

Lachrymal, lak'ri-mal, (*a.*) کوز یاشی... kez yashu...; (*ana*) دمعی dem-i.

Lack, lak, (*n.*) نقصان noxān; اکسیکلک exiklik; (*destitution*) محرومیت mah-rōumiyet; (*lit.*) ققدان fiqdān; (*v.*) نقصان noxān ol.; بولماق bouloun-mamaq; (*fig.*) محروم ol.; — **adaistical**, (a-dā'zik-al) (*a.*) معوم māmōum; حساس hassās.

Lacker, lak'ér, (*n.*) لاق laq; روغن rougan; (*v.a.*) یایق lake yapmaq.

Lackey, lak'i, (*n.*) اوشاق oushaq; (*v.*) اوشاق oushaqluq et. (*fig.*)

Laconic, -al, la-kon'ik, -al, (*a.*) قیصه qusa; (*lit.*) موجز mōujiz; — **ly**, مختصر - qusaja; مفید mouhtasar-müfid; (*lit.*) ایجاز ijāz-la; — **Laconism**, (lak'on-izm) (*n.*) قیصه qusa seuz; (*lit.*) ایجاز ijāz.

Lactéal, lak'te-al, (*a.*) سوتلی sūtlü; ناقل کیلوس (chyle) lebeni; (*lit.*) اوعیه لبنیه (nāqili kilūs); (*n.*) (pl.) سوتلی ev-uyeyi lebeniyye; — **Lac'tary**, (-ta-ri) (*a.*) سوتلی sūtlü; (*n.*) سوتخانه sūt-hāne; — **Lactic acid**, (lak'tik-as'id) حامض لبن hāmuzu leben.

Lad, lad, (*n.*) کنج genj; دلیقانی deliqanlu; (شاب امرد) (shābu emred).

Ladder, lad'ér, (*n.*) مردیون merdiven; (*mar.*) اسکله iskele.

Lade, lād, (*v.a.*) یوکلەمەك yüklemek; (*lit.*) تحمیل tahmil et.; — **Laden**, (lā'dn) (*a.*) یوکلەي yüklü; — **Lād'ing**, (*n.*) (act) تحمیل tahmil; (*car-go*) حمولە hamōule.

Ladle, lād'l, (كفچه) kepje; — **Ladleful**, (lād'l-fōöl) (*n.*) کچیه طولوسی kepje dolousou; برکچیه bir kepje.

Lady, lā'di, (*n.*) لیدی leydi; (مادام) (madam), خانم (hanum); **young** —, کنج خانم genj hanum; خانم خانم genj madam; خانم خانم genj hanumlar; — **'s maid**, فام fam-deu-shambur; — **for Ladies**, (lā'dis) خانملار mahsous: (قادینلار mahsous); — **bird**, (*n.*) بوجی bujı; — **day**, (*n.*) آنونسایسون anon-siyasyon; — **like**, (*a.*) کبار kibar; (*lit.*) نزیه nezih.

Lag, lag, (*a.*) آغر âr; گری geri; (*v.n.*) گری قالمق geri qalmaq; — **Laggard**, (lag'ard) (*n.*) تئیل tenbel; گروشک gevshek; — **Lagging**, (lag'ing) (*a.*) گری geri; تئیل tenbel; باتی batı; — **Laggingly**, (lag'ing-li) (*ad.*) عطلانه âtulâne; بطائله batâ-etle.

Lagoon, la-gōon', (*n.*) صیغ کول sugh geul; باغاقلی bataqluq.

Laic, lā'ik, (*a.*) لایق layig; (*lit.*) (lā-dīnī); (rel) جسمانی jismānī.

Lair, lār, (*n.*) این in.

Laird, lārd, (*n.*) املاک صاحی emlāk sāhibi; (افندی) (efendī).

Laity, lā'i-ti, (*n.*) عوام avām; (rel.) hey-eti jismāniyye.

Lake, lāk, (*n.*) کول geul; — **Lake-let**, (*n.*) کوچوک کول küchük geul.

Lamb, lam, (*n.*) قوزو qouzou; — **Lambkin**, (lam'kin) (*n.*) کوچوک قوزو küchük qouzou; سوت قوزوسی sūt qouzousou; قوزوچق qouzoujouq.

Lame, lām, (*a.*) طویال topal; سقط saqat; (*fig.*) فنا fenā; (*v.a.*) سقط saqat et.; — **ness**, (*n.*) طویالاق topalluq; سقوط saqatluq; (*fig.*) قصور qousdur; — **duck**, (*fig.*) مفلس müflis.

Lament, la-ment', (*n.*) اسف esef; (*lit.*) تظلم tezallüm; (*cry*) فغان figān; (*poet.*) آجینق ajumaq; (*cry*) فیراد feryād et.; — **Lam'entable**, (-ent-a-bl) (*a.*) mü-essef; الیم elim; آجینق aju-nur; — **Lam'entably**, (-ent-a-bli)

(For Turkish pronunc.) past; lārgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote, foot; mōōu; shut, mūte, very, tūu, چيوو, chī, sh, th, ā, zh, z [LAM-LAP]

(*ad.*) آجینه حق صورتده ajunajaq sōuret-de; — **Lamentation**, (-ment-ā-shun) (*n.*) آجینه ajunma; تظلم tezallum; فرياد feryād, فغان figān; — **Lamentingly**, (-'ing-li) (*ad.*) آجینه وق ajuyaraq; استغله esefle, **Lamina**, lam'ī-na, (*n.*) ورق veraq; طبقة tabaqa; (*lit.*) صفيحة safiha, — **Lam'inated**, (-'in-āt-ed) (*a.*) ورقنى veraqlu; (*lit.*) صفيحة sāfihi. **Lamp**, lamp, (*n.*) لامه lamba; (*lantern*) فان fener; — **black**, (*n.*) ايس is; قوروم qouroum, — **chimney**, (chim-ni) (*n.*) لامبه شيشه lamba shishesi; — **lighter**, (lit'ér) (*n.*) فانجى fenerji; — **shade**, (shād) (*n.*) آڭزور abajour. **Lampoon**, lam-pōon', (*n.*) هجو hijv; تزييف tezyif; (*v.a.*) هجو hijv et; تزييف tezyif et. **Lamprey**, lam'pre, (*n.*) ييلان بالي yulan balugh; بؤفا boufa. **Lance**, lans, (*n.*) مۇزراق muzraq; (*pers.*) مۇزراقى muzraqly; (*v.a.*) مۇزراقلامق muzraqlamaq; (*med.*) دشمك deshmek; — **Lan'cer**, (-'sér) (*n.*) آچقى achmaq; — **Lan'cer**, (-'set) (*n.*) نيشتر nesh-ter; (*window*) دار پنجه dar penjere. **Land**, land, (*n.*) قره qara; طوپراق topraq; (*estate*) املاك emlāk; اراضى arāzī; (*country*) مملكت memleket; (*pl.*) ممالك memālik; (*v.a.*) قهره چيقارمق qaraya chuqarmaq; اخراج ihrāj et.; (*v.n.*) قهره چيتمق qaraya chuqmaq; **native** — وطن vatan; — **fall**, (fawl) (*n.*) قره (كورونمىسى) qara (-geurünmesi); (*jud.*) ميراث (بكه تيلمى) (be-klenilmeyen-) mirās; (*arāzī*) (ارضى); — **forces**, (fors's) (*n. pl.*) قواى بریه qouvāyi berriyye; — **holder**, (*n.*) صاحى arāzī sāhibi; — **ladý**, (lā'di) (*n.*) املاك صاحبهسى emlāk sāhibesi; (*mistress*) او صاحبهسى ev sāhibesi; مدبره müdire; — **lord**, (*n.*) املاك صاحى emlāk sāhibi; (*renter*) موجر mōujir; مال مال sāhibi; (*pl.*) اصحاب املاك es-hābu emlāk; (*keeper*) مدير müdir; — **mark**, (*n.*) حدود اشارتى houndūd ishāreti; (*mar.*) قره اشارتى qara ishāreti; (*fig.*) علامت alāmet; — **owner**, (ōn'er) (*n.*) املاك صاحى emlāk sāhibi;

ارضى arāzī sāhibi; — **scape**, (skāp) (*n.*) منظره manzara; (پهيزان) (peyzā); — **slip**, (*n.*) طوپراق قايتماسى topraq qaymasu; (*lit.*) هيلان heyelān; سقوط souqūt; — **tax**, (*n.*) اراضى arāzī vergisi, — **land'ed**, (a.) املاك صاحى (pers.) emlāk sāhibi, — **interest** (*n.*) (fig.) اصحاب املاك es-hābu emlākin (menāfi-i); — **property** مملت mülk; املاك arāzī. **Landau**, lan'dau, (*n.*) لاندو lando. **Landing**, land'ing, (*n.*) قهره چيتمق qaraya chuqma; (*mil.*) ... اخراج ihrāj; (*staircase*) صحنلى sahanluq, — **charges** اخراجى tahliye üjret-i; ديزبارقو dizbarqo; — **operation**, (mil.) اخراج حرکاتى ihrāj harekyātu; — **place**, (mar.) اسكه iskele; (*mil.*) اخراج نقطهسى ihrāj noqtasu. **Lane**, lān, (*n.*) (دار) (dar-) yol. **Language**, lang'gwāj, (*n.*) لسان lisān; ديل dil; (*pl.*) السه elsine; **foreign** — السه ejnebī lisānu; (*pl.*) اجنبیه elsineyi ejnebiyye. **Languid**, lang'gwid, (*n.*) كوشك gevshak; باغين baygun; — **ness**, (*n.*) كوشك gevshaklik. **Languish**, lang'gwish, (*n.*) كوشك gevshaklik; قوروت fütūr; (*v.n.*) كوشمك gevshemek; ضعف كلك zā'f gelmek; — **Languishing**, (lang'guish-ing) (*a.*) كوشك gevshak; (*com.*) كساد ke-sād; (*pers.*) باغين baygun; درمانسز dermansuz. **Languor**, lang'gwur, (*n.*) كوشك gevshaklik; (*lit.*) رهاوت rahāvet; ضعف zā'f; (*melancholy*) ملال melāl. **Lank**, langk, (*a.*) بويلى boylou; اينجه inje; ضعيف zayuf; — **ness**, (*n.*) ضعيف injelik; زايۇفلۇق zayufuq; — **Lank'y**, (-'i) (*a.*) اينجه inje; اوزون ozoun. **Lantern**, lant'ern, (*n.*) فان fener; **dark** — خرسز فانى hursuz feneri; **majic** — سحر باز فانى sihirbaz feneri; — **jawed** (*a.*) اينجه يوزلى inje yüzlü; چوكوك ياناقى cheukük yanaqlu. **Lap**, lap, (*n.*) اټاك etk; (*fig.*) قوچاق qoujaq; (*fold*) کنار kenar; چيقينى chuquntu; قات qat; (*round*) دور devr; (*v.a.*) صارمق sarmaq; قاتلامق qatlamaq; (*lay*) اوزرته قويىق üzerine

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[LAP-LAS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, reel, mē; hēr. in, mine.

qomac; toutdourmaq; (pol-
ish) تیزلەمەك temiz-
lemek; (v.n) بېنەك binmek;
basmaq; — dog, (کۆپى) fino
(-keupeyi); — Lap'ful, (-'fōl) (a)
توقاننى etek dolousou, (fig)
قوجاق qoujaq dolousou

Lap, lap, (v.a) يالامق yalamaq;
(v.n) يالامق yalamaq; ichmek.

Lapel, la-pel', (n) قاپاق qapaq, (جيب)
(jeb qâpâ).

Lapidary, lap'i-dar-i, (n) قويۇچى qou-
youmjou; الماس كىسچى elmas kesiji;
kyôuk; (lit) عىكوك mah-
mouhtasar-müfid; — Lapidâ'tion, (-'shun)
(n) تاشلامە tashlama, رەجە rejme.

Lapidify, la-pid'i-fi, (v.a) تاش حالە
tash hâline getirmek; (v.n)
تەججەر tash ol.; (lit) تەججەر te-
hajjür et.

Lapse, laps, (n) سقۇت souqûut; (time)
مۇرۇر mürûur; مدت müddet; (fault)
سقۇت qousûur; خطا hatâ, (v.a)
souqûut et, (fig) ساقۇت ol;
(time) گەچمەك gechemek, مۇرۇر mür-
rûur et; (neglect) ihmâl et;
— Lapsed, (lapsd) (a) (jud) ساقۇت
sâqut; حەكمسز hükümsüz; (n) (rel)
مۇرتە mürtedd.

Lapwing, lap'wing, (n) (zo) قىز قوشى
quz qoushou.

Larceny, lār'sen-i, سرقت sirqat; خىسزلىق
hursuzluq.

Larch, lārch, (n) قارە قام qara cham.

Lard, lārd, (n) طوموز ياغى domouz
yâ; (v.a) ياغلامق yâlamaq;
doldourmaq; (mix) قاتماق qatmaq;
قارۇشدۇرماق qarushdurmaq.

Larder, lārd'ër, (n) كىلەر kiler; (pro-
vision) ارزاق erzâq; gouman-
ya مصرى masraf.

Large, larj, (a) بۈيۈك beuyûk; واسع
vâsi'; (abundant) چوق choq;
bol; (mar.) پوپە poopa; —ly, (ad.)
واسە مېياسە ziyâdesile; (lit)
vâsi' miqyâsda; (abundantly) بول
bol bol; (lit) مەبزۇلە mezbû-
len; — ness, (n) جەسامەت jesâmet;
vûs-at; (fig) بولۇق bollouq;
at — oumôumiyyetle; (fig)
مەفصلا kyâmilen; (detailed)
moufassalan; (lit) بالاطراف bil-etrâf;

(free) سەرىستجە serbestje; —hearted.
(hârt'd) (a) ئالچىخاب âlijenâb; —
heartedness, (hârt'd-nes) (n)
بۈيۈكلۈك beuyûklük; (lit) غولخەت ou-
lûvvû jenâb; — minded, (a) واسە
vâsi' mâ'lôumâtlu, (lit) احاطەلى
ihâtalû

Lark, lārċ, (n) (zo) چاير قوشى chayur
qoushou; —spur, (n) (bol) ھەزەن
hezâren chicheyi.

Lark, lārċ, (n) (irohc) اويون oyoun;
اىلەنە eylenje; (v.n) اىلەنە ey-
lenmek.

Larva, lār'va, (n) (zo) طېرىل turtul;
قۇرت qourt; (lit) سۈرە sūrie.

Larynx, lār'ingks, (n) غىرەتلاق gurtlaq;
بوغاز boghaz

Lascivious, las-siv'i-us, (a) شەھۋەتلى
shehvetli; (lit) شەھۋەتلىك shehvet-
engiz; — ness, (n) شەھۋەت shehvet;
اىتلا ibtilâ.

Lash, lash, (n) قامچى قامچى qamchu
(-oujou); (stroke) ضربه darbe; (fig)
تەزىف dayaq; (retort) (lit) تەزىف tez-
yif; (lit) مۇئاخەذە mü-âhaze, (v.a)
دەۋەمەك qamchulamaq; قامچىلامق
tezyif et.; — tezyif et.; —
tekdir et.; (fasten) باغلامق bâlamaq;
فاجونە fa-
chouna et.; — rabt et.; (mar)
طىاق dayaq; (fig) جەزە jezâ; (rope)
bâ; (mar) فاجونە fâchouna;
(pl) بىر چوق bir choq...

Lass, las, (n) قىز quz.

Lassitude, las'i-tûd, (n) گەۋشەكەك gev-
sheklik; يورغونلۇق yorgounlouq; (fig)
اوسانچ ouсанj.

Lasso, las'ō, (n) كەمەند kemend; (v.a)
ياقالماق yaqalamaq; كەمەند kemend
atmaq.

Last, last, (a) سون son; سونكىچى so-
nounjou; (time) گەچەن...; (lit)
ئاخىر... ahîr; (ad.) نىھائەت nihâyet;
âqibet; (n) سون son; نىھائەت nihâyet;
(fig) نىھائەت enjâm; (v.n) طىاق dayan-
maq; قالماق qalmaq; (continue)
سۈرمەك sürmek; دوام devâm et.; at —
nihâyet...; — âqibet...; —
but not least, (fig) سون سون son
feqat mühim; — but one, سونكىچى
sondan ikinji; — heir, (âr)
(n) (عوللا) mahlûulen vâris);
— night, دۈن dūn geje;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [LAS-LAU]

(آقشام) (dün aqsham). — «day»
 «گون» gechen «gün», — «year»
 «سنه» gechen «sene»; (lit.) سنه
 «seneyi» sâbuqa. — Last-
 ing, (a.) ڄايندڙي dayanuqlu. (fig)
 Last, last, (n.) (shoe-) قلب qalub;
 (weight) يوك yūk; (fig) بار bar; —
 Last'ér, (n.) ڄلجي qalubju.
 Latakia, lá-ta-kē'a, (n. pr.) لاذقيه laz-
 qiye.
 Latch, lach, (a.) مانڊال mandal; (v.a.)
 مانڊاللامق mandallamaq; — 'key,
 مانڊالچق maymounjouq.
 Latchet, lach'et, (n.) ڦورڊون bâ,
 qordon
 Late, lát, (a.) ڪچ gech; ڦري geri;
 (last) سون son; اڃي. ahir; (former)
 سابق sâbuq; (old) اسبق esbaq; (dead)
 مٽوفا müteveffâ; (Islams) مرحوم mer-
 hôum; — ly, (ad.) ڄڻهنده gechende ..;
 (lit.) اڃي. ahiren. — ness, (n.)
 ڄيڪمه gejikme. ڪچ ڄيڪمه gech olma;
 تآخر te-ehhour; — Later, (lât'ér)
 (ad.) سوڙا sôra; (lit.) بالآخر bil-âhura;
 — Lât'est, (a.) ڪن سون en son;
 ڪچ en gech; نهايت nihâyet; — news
 ڪن سون en son havâdis.
 Latent, lât'ent, (a.) ڪن hafi; (lit.)
 ڪن hafi; — Latency, (lâ'-
 ten-si) (n.) ڪن atâlet
 Lateral, lat'ér-al, (a.) ڀان yan; (lit.)
 ڀان jânibi; — lary, (ad.)
 ڀان yandan; (lit.) ڀان jâniben.
 Lath, lâth, (n.) لاهه lata; (شيشه) (shi-
 she); ڀنڊاڙي bâ'dâdi, (v.a.)
 لاهه قوتق lata qomaq
 Lathe, lâth, (n.) چرخ charq; ڦورنه
 torna tezyahu.
 Lather, lat'h'ér, (n.) ڪوپڪ keupük;
 (v.a.) ڪوپڪ ڪر keupüklemek;
 sabounlamaq; (beat) دوومڪ deuvmek;
 (اصطلاح) (uslatmaq); (v. n.)
 ڪوپڪ ڪر keupürmek.
 Latin, lat'in, (n. & a.) لاتين latin;
 (language) لاتينجه latinje; — Lat'in-
 ist, (n.) لاتينجه متخصص latinje mü-
 tahassusu; — Lat'inize, (-'in-iz)
 (n.a.) لاتينجه لشديرمك latinjeleshdir-
 mek; (v.n.) لاتينجه قوتوشق qonoushmaq;
 (چوق) لاتينجه (fig) لاتينجه qoullanmaq.
 Latitude, lat'i-tüd, (n.) عرض arz;

(extent) ڪنڀشت genishlık; وسعت
 vüs-at; — Latitud'inal, (a.) عرضي
 arzi; (arzânî); — Lati-
 tūd'inally, (-i-nal-i) (ad.) عرضاً
 arzen. عرض جهڙو arz jihatle; —
 Latitüd'inā'rian, (a. & n.) ڪنڀشت
 genish mezhebli; سرپست ser-
 best
 Latten, lat'en, (n.) پيرنج pirinj; ڦلوانپري
 galvanizli sach
 Latter, lat'er, (a.) سوڙا sôra; ڪي
 (lit.) اڃي. ahir; (second)
 ڪي ikinjisi; (fig.) سون son
 Lattice, lat'is, (n.) ڦس qafes; (v.a.)
 ڦس ڦس qafes yapmaq; — work,
 ڦس ڦس qafes ishi; چاڻي chatgu.
 Laud, lawd, (v.a.) سنا senâ et.;
 تڃيل taqdir et.; (lit.) تڃيل teb-
 jil et; (n.) سنا senâ; (lit.) ستايش
 sitâyish; (rel) صباح sabah
 dou-âsu; (تڃيد) (temjid); — Laud-
 able, (lawd'a-bl) (a.) (lit.) مدوح
 memdûh; شايان taqdir shâyânu taq-
 dir; مستحسن müstahsen; — Laud-
 ably, (lawd'a-bli) (ad.) شايان
 taqdir shâyânu taqdir (-sôuretdet);
 — Laudatory, (lawd'a-to-ri) (a.)
 ستايشڪارانه sitâyish-kyârâne;
 ستايش sitâyish; (n.) ستايش sitâyish;
 — Lauder, (lawd'
 ér) (n.) (lit.) ستايشڪار senâkyâr
 taqdirkyâr.
 Laudanum, lawd'a-num, (n.) آفيون
 afyon rōuhou; (منوم) (mü-
 nevvim)
 Laugh, lâf, (n.) ڪولم gülme; (lit.)
 ڪولم gülme; (v.n.) ڪولم gülme;
 (v.a.) ڪولم eylenmek; (n.) ڪولم
 gülme; — Laughable, (lâf'a-bl)
 (a.) ڪولم گولنج gülünj; تحف
 tahaf; — Laughably (lâf'a-bli)
 (ad.) ڪولم گولنج sôuretdet;
 — Laughing, (lâf'ing) (a.) ڪولم
 gülme; (n.) ڪولم gülüş; — stock
 masqara; (lit.) هدف استهزا he-
 defî istihzâ; — Laughingly, (lâf'
 ing-li) (ad.) ڪولم گولم گولم gülerek;
 — Laughter, (lâf'tér) (n.) ڪولم
 qah-qaba; (lit.) ڪولم hande, (pl.)
 hande (-ler).
 Launch, lâns, (n.) (mar.) ستمبوط
 stimbot; (چاڻاڻه) (chatana); (act)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[LAU-LAY (انگلیزجه کتک تنغی آیمون) act, change, cãrd; red; mē; hēr, in, mine;

رسم تنزیل tenzil; (ceremonies) رسمی tenzil et.; resmi tenzil; (v.a.) تنزیل a. tenzil et.; quzaqdan indirmek; (fig.) باشلاتماق bashlatmaq; (v. n.) باشلاتماق quzaqdan inmek; — **Launching**, (lânsh'ing) (n.) تنزیل tenzil; — ways قیزاقلار quzaqlar.

Laundry, law'n'dri, (n.) چاشیرخانه chamashur-hâne. — **Launder**, (lawnd'er) (n.) چاشیرچی chamashur-ju; (trough) تکنه tekne; اولوق olouq; (v.a.) چاشیر ییقاماق chamashur yuqamaq; (iron) اوتولهمد ütlemek; — **Laundress**, (lawnd'res) (n.) چاشیرچی chamashurju (qadın) (قدین).

Laureate, law're-ât, (n.) لورده lore-a; (poet-) اکیلل صاحبی ikilil sâhibi shâ-ir; ممتاز شاعر mümtâz shâ-ir, (a) تتویج ایدیش tetvij edilmish; (fig.) اکیلل qazanmush; (v.a.) تتویج mümtâz; (lit.) اکیلل vermek. tetvij et.; (a) اکیلل ikilil vermek.

Laurel, law'rel, (n.) دفته (آنجی) defne (-âju); (fig.) شان sheref, شان shân; (crown) (lit.) اکیلل ikilil.

Lausanne, lō-zân, (n) لوزان lôzan; — **Peace Treaty** «صلح» معاهده lâzan «soulh» mou-âhedenâ-mesi.

Lava, lã'va, (n.) لاف lav; (pl) افارات ifrazât.

Lavatory, lav'a-to-ri, (n.) لایمانه lavmana; (closet) توالت tovalet; (araluq) قدخانه qademhâne; (med.) بانو banyo.

Lave, lãv, (v.a.) ییقاماق yuqamaq; (banyo) بانو banyo et..

Lavender, lav'en-dër, (n.) (bot) لایمانه lavanta (-chicheyi); — **water**, لایمانه صوی lavanta sou-you.

Lavish, lav'ish, (a.) بول bol; (lit.) مصرف mebzûl; (extravagant) اسراف israf et.; (v.a.) بول bol; — **ly**, (ad.) بول bol bol; — **Lav'ish**, (n.) مصرف müsrif; — **Lav'ishment**, (n.) اسراف israf.

Law, law, (n.) قانون qânûn; (rel.) حقوق sheri-at; (jurisprudence) قانون houqûq; — **of nature** (lit.) طبیعت qânûnu tabi-at; **to study** — حقوق tahsil et.;

— **abiding**, (a) قانونه مطیع qânûna mouti'; — **suit**, (n) دعوا dâ'vâ; mouhâkeme, — **Law'yér**, (n.) دعوا وکیل avouqat; (mahâmî) (محامی) vekili;

Lawful, law'fûl, (a) قانونی qânûnî; (legitimate) مشروع meshrû'; — **ly**, (ad) قانوناً qânûnen; مشروع صورتده meshrû' sôuretdë; — **ness**, (n.) مشروع meshrû-uyyet; — **days**, ایش گونلری eyyâmu âdiye; ish günleri

Lawn, lawn, (n.) چایر châyur; چمن chimen; — **tennis**, لون تنیس lôvn-tenis.

Lawn, lawn, (n) (linen) ماتیت batist; اینه کتن inje keten.

Lax, laks, (a.) کوشک gevshek; (fig.) گنیش meshrebli; (med) اسهالی is-hâlli; — **Laxative**, (laks'a-tiv) (a) مسهل müs-hil; ملین müleyyin; — **Laxity**, (laks'i-ti) (n.) کوشک gevsheklik.

Lay, lã, (v.a.) قویق qomaq; (lit.) وضع vaz'u et.; (spread) سرمک sermek; تسکین tefrish et.; (calm) تسکین teskîn et.; یاتیشدیرمق yatushdurmaq; (beat) یاتیرمق yaturmaq; (beat) بصدیرمق basdurmaq; (impose) تحمیل tahmil et.; (v) یاتق yatmaq; (eggs) یومورطلامق youmourtlamaq; (n.) طبقه tabaqa; قات qat; (situation) طوروش douroush; وضعیت vazuyyet; (song) غزل gazel; (on a — کاره مشترک hisseyle حصه ایله) kyara müshterek; **to — about** اطرافه etrafuna charpmaq; **to — aside** بیر طرفه قویق bir tarafa qomaq; (fig.) بیر طرفه ییراقق bir tarafa buraqmaq; **to — before** arz et.; **to — by** تقدیم taqdîm et.; **to — the cloth** سفردی قورمق sofrayı qourmaq; **to — down** ترک terk et.; (arms) بیراقق buraqmaq; **to —** teslim et.; (delineate) رسم resm et.; (fig.) تعریف tâ'rif et.; (deposit) بیان a. yaturmaq; (affirm) بیان beyân et.; **to — in** طوبلامق toplamaq; **to — open** آچماق açmaq; **to — out** صرف a. geustermek; **to — out** arz et.; (display) عرض izâh et.; (dead) تجیهز a.

(For Turkish pronunc.) past; lãrge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[LEA-LEE] (اڻڪلڙجيہ ڪٿانڪ تلفظي ايڇون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in, mīne.

Leakage, (lĕk'āj) (*n.*) سو ايته sou
etme; (*com.*) ضايعات zāyu-āt
(-payu); آتير fire; (*fig.*) دويولمه dou-
youlma; شاييع اوڭمه shāyī' olma; (*lit.*)
ترشچ teresh-shouh; — **Leaky**, (lĕk'i)
(*a*) دېلىك delik; سوزار suzar.

Lean, lēn, (a) ضعيف zayuf; لاغر lâ-gar; (fig.) فائدة faydasuz; يوان yavan; (n.) ياغسر أت yâsuz et.; —ness, (n.) ضعيفق zayufîuq; لاغرلق lâgar-luq; (fig.) يوانلق yavanluq; قيسرلق qusurluq.

Lean, lēn, (v n) . 'میل meyl et.:(-against)
(هُ) ... (e-) dayanmaq ; (هُ) امتداد
... (e-) istinād et. ; (turn) دوتمك deun-
mek ; انحراف inhirāf et.

Leander, le-an'der, (*n.p.i*) — Tower
(Constantinople) قیز قوله سی quz gou-
lesi.

Leap, lēp, (*n.*) آتلاییش atlayush; سۇچرايىش suchrayush, (*vn*) آتلانماق atlamaq; سۇچراماق suchramaq, (*v.a.*) آتلاشق (اورۇندىن) (überinden-) atlamag; چىفتلەشمەك chiftleshmek; — frog, (اۋونى) bir-dir-bir (oyounou); — year, سەنە كېسە se-neyi kebisi; — **Leapingly**, (lēp'ing-li) (*ad.*) آتلایارق atlayaraq; ئۇپلايەرق zuplayaraq.

Learn, lèrn, (v) اوكرتمك euyrenmek;
 .ا. تحصیل tahsil et.; (*hear*) خبر آتی ha-
 ber almaq; ایشيتك ishitlemek, (*-of a*
person) استمال .. (ئە) imtisal et;
 ..(ئى) nûmûne add et;
 — **Learned, (lern'd)** (a) عالم âlim;
 معلوماتى mâ'lûmâtlu; (*skilful*) ماهر
 mâhir; واقف vâqûf; **the** — (*n pl*)
 متوران oulemâ; عالم عالمر (lit.)
 mûnevvêran; — **Learnedly, (lern'd-
 li)** (*ad.*) عالمانه âlimâne; واقفانه vâ-
 qufâne; — **Learning, (lèrn'ing)** (n)
 علم ilm; معلومات mâ'lûmât; (*fig.*) وقوف
 vouqûuf; **New** — رونه سانس reunes-
 sans; (انتباه) (intibâh).

Lease, les, (n) كِيرَا kirā; التَّزَامُ iltizām-
قَوْنَرَات qontrat; (v.a) كِيرَاهِ وَبَرَمَك kī-
rāya vermek; إِجَارَہٗ ijār et.; (tenant)
تَوْتَمَاق toutmaq; اِسْتِجَارَہٗ istijār et.;
(v.n.) كِيرَا اِلَہٗ topłamaq; **on** — كِيرَا اِلَہٗ
kirā ile: اِجَارَہٗهٗ ijārla; التَّزَامُہٗ iltizām-
la; — **höld**, (a.) كِيرَانِشْ kirālan-
mush; اَمْلَاکَہٗ me'jūr; مَأمُور (n.) em-

lâk; —'hōlder, (n) مستأجر müste'-
jir: ملتزم mültezim

Leash, lēsh, (n.) باع bâ; کوستک keus-
tek; (v a.) باغلامق bâlamaq.

Least, jest, (a) آز en az; (*lit.*) اصغرى
asgarî; اك اوقات en oufaq; at — هيج
hich olmazsa; لا اقل lâ-aqel;
اك آزى en azu; in the — هيج...
hich...; اصلا aslâ...

Leather, *leth'ér*, (*n.* و *a.*) *deri* درى;
keusele کوسله; — **dresser**, (*n.*) *dabâgh* دباغ;
— **merchant**, *deri tüjjaru* درى تيجارى;
— **Leathern**, (*leth'érn*) (*a.*) *deri (-den)* درى (دن).

Leave, lēv, (n.) اذن izn; رخصت rouhsat; (*farewell*) وداع vedâ: on — (*a.*) مأذون me'zôun; (*ad.*) مأذوناً me'zôunen; **to take** — مساعدته müsäde istemek; وداعاً vedâ' et..

Leave, lēv, (v.a.) يبرأق terk et.; يبرأق
buraqmaq; (allow) ميساده müsâde
et.; (v.n) آيرلىق ayrılmaq, كيتمك git-
mek; عزمت azîmet et..

Leaven, lev'n, (n.) ٤٤ maya.

Leavings, lēv'ingz, (*n. pl.*) بقية ba-qiyye; انقاص enqâz; (*fig.*) متروكات met-rôukyât.

Lecher, lech'er, (n) زندوست zendost;
سفيه sefih; چاققین chapqun; (v. n.)
سماعت sefâhet et..

Lecture, lek'tūr, (*n.*) درس ders; قونفرانس qonfurans; محاضرة (mouhâ-zara); تقرير taqrîr; (*rel*) موعظه mev-uza; (*reproof*) تقييب taqbîh; (*v.a.*) درس ders vermek; (*rel*) وعظ vâ'z et.; قونفرانس taqbîh et.; (*v.n.*) قونفرانس qonfurans vermek; — room, قونفرانس صالونى qonfurans salonou; — **Lecturer**, (lek'tūr-er) (*n.*) مدرس müderris; محاضر mouhâzur; (*lit.*) خطيب hatîb; (*rel*) وعظ vâ-uz.

Ledge, lej, (*n.*) کنار kenâr; (*shelf*) راف raf; — **Ledgy**, (lej'1) (*a.*) رافلی raflu; چقنشل chuquntulu.

Ledger, lej'er, (*n.*) سجل sijill; (*com*) دفتر کتب defteri kebîr.

Lee, lē, (n.) (mar.) رور کار آلی rūzgar
altu; (f/g) حمايه himāye; (n pl.) طورقī
tortou; — way, (-wā) (n.) (mar)
دوشمه dūshme.

Leech, lech, (n.) (20) سۈلۈك sülük;
(pers.) حکیم hekim; (v.a.) ياپىشىدىرىق
sülük vapushdurmaq.

môte; foot; mōōn; shuut; mûte; very, tû چپو؛ ch ش, sh, th; zh [LEE-LEN]

Leech, lēch, (*n*) (sail) ياقه yaqa
Leek, lēk, (*n*) (bot) پوره purasa.
Leer, lēr, (*n*) يان باقش yan baqush;
 (v n) يان باق yan baqmaq.
Left, left, (*a*) صول sol; — **hand**, (*n*)
 صول sol el; (*a*) (fig) صول (طرف) sol
 sol (-taraf); — **handed**, (*a*) صولاق
 solaq, (*lit*) يەرى yesārī, — **off** (*a*)
 اسكى eski; مەترۆك metrōuk.
Leg, leg, (*n*) باجاق bajaq; بوت bout;
 (table) آياق ayaq; — **bail**, (*n*) فوار
 firār; — **Legged**, (leg'd) (*a*) باجاقلى
 ..bajaqlu; آياقلى ayaqlu; — **Leg-**
ging, (leg'ing) (*n*) ديزلىك dizlik;
 تولوق tozlouq.
Legacy, leg'a-si, (*n*) ميراث mīrās,
 مەترۆك metrōukyāt, (*act*) وصيت va-
 suyyet; — **Legatee**, (leg-a-tē) (*n*)
 (lit) موصى له mōusuy-leh; (وارث)
 (vāris).
Legal, le'gal, (*a*) مشروع meshrōu';
 قانون qānōnī; (*rel*) شرعى sher-i;
 ly, (*ad*) قانوناً qānōnən, (*rel*)
 شرعاً sher-an; — **Legality**, (le-gal'i-ti)
 (*n*) (lit) مشروعيت meshrōu-uyyet;
 — **Legalize**, (le'gal-iz) (*v a*) قانونيت
 qānōniyyet vermek; (*sanc-*
tion) مساعدە tasdiq et.; (*fig*)
 musāde et.; — **Legalization**, (le'
 gal-iz-ā-shun) (*n*) تصديق tasdiq.
Legate, leg'āt, (*n*) وكيل elchi;
 vekil; — **Legātion**, (-'shun) (*n*)
 سفارتخانة sefāret; (*place*)
 sefāret-hāne.
Legend, lej'end, or lē-, (*n*) ماسال
 masal; حكاية hikyāye; (*lit*) منقبه
 menqiba; (*motto*) يازى yazu;
 kitābe; — **Legendary**, (lej'end-
 a-ri) (*n*) ماسال ouydourma,
 اويديرمه ouydourma; ماساللى
 masal qabilinden; (*n*) ماسالچى
 masalju; (*pl*) مناقب menāqib.
Legible, lej'i-bl, (*a*) اووقراقلی oqou-
 naqlu; (*fig*) آكلاشيلير anlashulur;
 واضح vāzuḥ; — **Legibly**, (lej'i-bli)
 (*ad*) (a) واضحاً vāzuḥen;
 آكلاشيلهچق anlashulajaq sōuretdē.
Legion, lē'jun, (*n*) آلاى alay;
 (mil) قطعات qut-āt; (*many*)
 چوق bir choq; كليلي yetli;
 — **of Hon-**
our, (*n*) لەجيون doneur lejijon-
Legislate, lej'is-lāt, (*v n*) قانون
 qānōn yapmaq; — **Legislation**,
 (lej-is-lā'shun) (*n*) (lit) وضع

vaz-u qānōn; (*pl*) قانونلار qānōn-
 lar, قانونيت qavānīn; — **Legislativ**,
 (lej'is-la-tiv) (*a*) تشريعي teshri-i;
 — **assembly** هيئت تشريعي hey-eti tesh-
 ri-uyye, — **power** قوه تشريعي qouv-
 veyi teshri-uyye; — **Legislator**,
 (lej'is-lā-tur) (*n*) (lit) واضع va-
 zu' qānōn, شارع shārī'
Legist, lē'jist, (*n*) قانونشاس qānōn-
 shinās; حقوقشاس houqōuq-shinās.
Legitimate, le-jit'i-māt, (*a*) مشروع
 meshrōu', (*v a*) مشروع عدل mesh-
 rōu' add et.; تصديق tasdiq et.;
 (*fig*) اسات isbāt et.; — **ly**, (*ad*)
 meshrōu' sōuretdē; — **Legitimacy**,
 (le-jit'i-ma-si) (*n*) (lit) مشروعيت
 meshrōu-uyyet.
Leguminous, leg-ū'mi-nus, (*a*) يقله
 قصيلهسدن baqla fasilesinden.
Leibnitzian, lib-nit'zi-an, (*a*) لايبنيچ
 laybnich; لايبنيچك laybnichik...;
 — **Leibnitz**, (lib-nitz') (*n pr*) لايبنيچ
 laybnich.
Leisure, le'zhōor or lezh'-, (*n*) بوش
 bosh vaqit; سربست serbest ze-
 māt; — **ly**, (*ad*) راحت rahatja;
 ajalesiz; at — مساعدە musā-id
 zemānda; بوش vaqitde.
Leipsic, lip'sik, (*n pr*) لايبسيغ
 lāypchik
Lemon, lem'un, (*n*) ليمون limon;
 — **drop**, (*n*) ليون شكري limon shekeri;
 — **juice**, (jūs) (*n*) ليون صوي limon
 souyou; — **Lemonade**, (lem-un-
 ād') (*n*) ليوناته limonata.
Lend, lend, (*v a*) ويرهك (عاريت) (āriyyet-)
 vermek; (*lit*) اعاره i-āre et.; (*money*)
 ijār et.; — **Lend'er**, (*n*) ورن ven;
 (*fin*) مقرر mouqruz; — **Lend'ing**,
 (*n*) (lit) اعاره i-āre; ايجار ijār;
 (*fin*) idāne.
Length, length, (*n*) اوزونلوق ouzoun-
 louq; مدت müd-
 det, at — اورون اورادی ye —
 zaduya; (*lit*) موفصلا moufassalan;
 (at last) ... nihāyet...; — **'wise**,
 ('wiz) (*ad*) اوزونلوق ouzounlōuna;
 (lit) طولاً tōulen; — **Length'en**, (*v a*)
 اوزامق ouzatmaq; (*v n*) اوزامق ouza-
 maq; — **Length'y**, (-'i) (*a*) اوزون
 ouzoun.
Lenient, lē'ni-ent, (*a*) ملايم mülāyim;

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[LIB-LIF] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārū; red, mē; hēr; in; mīne;

... (e-) ijtisār et : religious — حریت
hürriyyeti dîniyye; to set at
— تخیله hürriyyeti saluvermek ;
tahlîye et. ; — Liber'tinage, (-'tin-
āj) (n) حایلزلوق chapqunluq ;
haylazluq ; — Lib'ertine, (-'er-tin)
(n) چاپقون chapqun, سفيه sefih ; (a)
(n) serbest ادبسیz edebssız.

Library, li'brar-i, (n) کتبخانه kütüb-
hâne ; — Librarian, (li-brā'ri-an)
(n) حافظ کتب hâfuzu kütüb.

Lice, lis, (n. pl.) بیتلر bitler ;
کپهلر kehleler.

License, li'sens, (n) إذن izn ; رحمت
rouhsat ; (written) تذکره tezkere ;
rouhsatnâme ; — izin
nâme ; (v.a) کستاخلق küstâhluq ;
ایذن yolsouzluq ; (v.a) ویرمک
izn vermek ; marriage
nikyâh izin-nâmesi ; — Licensed,
(li'senst) (a) مأذون me'zûn ;
رخسالتی rouhsatlu ; — Licentiate, (li-sen'shi-
ât) (n) مجاز me'zûn ; (rel)
mujâz ; — Licentious, (li-sen'shus)
(a) (fig) لافانی lâ-übâlî, (lustful)
sefih

Libya, lib'î-a, (n pl) لیبیا libye ;
(afriqâyi shimâli) — Lib'yan
Desert, لیبیا صحراسی libye sahrâsu.

Lichen, li'ken or lich'en, (n) یوسون
yosoun ; (lit.) حراز hazâz ; (med.)
جلد التیابی jild iltihâbu ; لکه leke.

Licit, lis'it, (a) جائز jā-iz ; مشروع
meshrûu'.

Lick, lik, (v.a) یالماق yalamaq ; (beat)
غلبه ا. dayağ atmaq ; (fig)
galebe et ; (n) یالامه yalama ; (fig)
سورمه dayağ ; (smeat) طلا tulâ ;
sürme ; — Lickerish, (lik'er-ish)
(a) طاتلی tatlu ; (pers.) (lit.) شکمپور
shikempervar, (fig) حریرis harîs.

Lid, lid, (n) قاپاق qapaq.

Lie, li, (n) یالان yalan ; (lit.) کذب
kizb ; (v.n.) یالان سوله‌مک yalan seuy-
lemek.

Lie, li, (v.n.) (rest) یاتماق yatmaq ;
واقع او. दौरماق dourmaq, (situated)
vâqî' ol. ; (n) kyâ-in ol. ; (con-
sist) عبارت او. ibâret ol. ; (jud.)
jâ-iz ol. ; to — about قاتی qalmaq ;
لخوسه sürünmek ; to — in یاتماق
lôsa yatmaq ; here lies — بوراده
bourada medîûndour.

Lief, læf, (ad) ممنوناً memnûunen ;
(a) عزیز azîz.

Liège, læj, (n pr.) لیج liyej

Liege, læj, (a & n) تابع tâbi' ; — lord,
متبورع metbôu'.

Lien, li'en or lê'en, (n.) (jud.) توقیف
tevqîf ; حجز hajz

Lieutenant, lef-ten'ant, (n.) ملازم mi-
lâzim ; (mar) یوزباشی yûzbashu ; (fig.)
vekil (معاون) (mou-âvin) ; dep-
uty — (مستصرف) (mütasarruf) ;
(qaymaqam) ; lord — والی vâlî ; sub
— (mar) ملایم milâzim ; — colonel,
قائمقام qaymaqam ; — commander,
(mar) قدیملی yûzbashu ;
shu ; — general, فریق ferîq ; — Lieu-
tenancy, (lef-ten'an-si) (n.) وکالت
vekylâlet ; (mil.) ملایمک milâzim-
lik.

Life, lif, (n.) حیات hayât ; جان jan ;
(period) عمر eumr ; — and death (a.)

— boat, حیات hayât ve memât...
— tahlîsuyye sandalu ;
(navy) دکن فلیقه‌سی deniz fliqasu ; —
giving, (a.) حیات hayât ve-
riji ; (lit.) hayât-bahsh ; —
guard, (gârd) (n. & a) محافظ mou-
hâfuz ; خاصه hâssa ; معیت ma-uyyet ;
— belt, تahlîsuyye yeleyi ;
yelek ; — buoy, (boi) (n.) تahlîsuyye
simidi ; — insurance, (in-shûr'ans)
حیات سیغورطه‌سی hayât sigortasu ; — rent,
حیات hayât shartîle- (qaydi hayât shartîle-)
îrâd ; — saving, (a) تahlîsuyye
jan qourtaran ; — size, (sîz) (a.)
طبیعی جسامتده bî'jesâmetde... ; — time,
(müddeti-) حیات hayât ; in his —
hayâtunda... ; all his — یوتون حیاتی
bütün hayâtı... ; یوتون عمری bütün
eumrı... ; — work, ثمره حیات seme-
reyi hayât ; (am) غایه‌ی gâye'yi
hayât ; — Lifeless, (lif'les) (a.) جانسیز
jansuz ; (fig.) روحسز îouhsouz.

Lift, lift, (v.a.) قالدیرمق qaldurmaq ; (lit.)
yüxeltmek (ref et., (fig) یوکسلتمک
ashurmaq ; (n.) (steal) آشریمق
ref ; (rise) قالدیرمق qaldurmaq ;
yüxelmek ; (mach) لیفت lift
asanseur ; (mar) ماتیلله mantilye ; dread —
(fig.) آغ‌ر یوک âr yük, صیقینی suquntu ;

(For Turkish pronunc.) past: lârgē; red, (never silent e), deux; ring; machine;

[LIL-LIN] (انگريزيجه ڪٿانڪ تلفظي ايڇون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr, in; mine;

beyenmek, (تەنسب) tensib et; (enjoy) سەمەك sevme; (hazz) هاز; — **Lik'ing**, (n) مەيل meyl خوشالانما, (lit.) تەۋجە tevejjüh; (goul) زەۋق zevq; on — مۇھايىر mouhayyer
Lilac, lil'ak, (n.) (bot) لىلاق leyraq; (a.) (colour) (لىلا) (lila); افلاطون eflâtûn
Liliputian, lil-i-pū'shi-an, (a) حورجە jûje, بودور bodour
Lily, lil'i, (n.) زەبىق zanbaq, (a) صاف sâf; beyaz, — of the valley ايجى اينجى inji chicheyi, مۇگە müge; — **Livered**, (liv'erd) (a) يۈرەكسز yû-reksiz قورقاق qorraq.
Limb, lim, (n.) (ana) عەسو ouzv; (qol, bajaq) (قول، باچاق) âzâ; (bot) دال dal, (v.a.) پارچەلاماق parchalamaq, قۇمارمەق qoparmaq; — **Limbed**, (lim'd) (a.) اعضاءى âzâlu; قوللى qollou
Limb, lim, (n.) (sun's) مەھىط mouhit; ڪنار kenar; (sextant's) قوس qavs.
Limber, lim'ber, (a) يىگىلىر iyilir; طوبارلاق (mil) (n.) esner; (n.) (top arabasu) (طوب آرابەسى) top arabasu; (v.a.) طوبارلاغە طاقاق toparlaga taqmaq. — **board**, (bōrd) (n.) (mar) سەنتىنە sintine eurtüsü; — **hole**, (hōl) (n.) سەنتىنە طولوبە دىكى sintine toloumba deliy; — **passage**, (pas'āj) (n.) سەنتىنە يولى sintine yolou.
Lime, lim, (n.) طوقال toutqal; مەجنون mâ'joun; (chalk) ڪىرەچ kirech; (lit.) ڪىل kils; (v.a.) سىۋامەق suvamaq; ڪىرەچ سۈرۈمەك (cement) ياپىشدرمەق yapushdurmaq; طوتدېرمەق toutdourmaq; (fig.) اڭغال ڳفأل et.; quick — سەننەمەش seunmemish kirech; — **burner**, ڪىرەچچى kirechji; — **kiln**, ڪىرەچ kirech oĵâ; — **light**, (lit) (n.) قالىسىۋم قالىسىۋم qalsiyūm zuyâsu; — **stone**, ڪىرەچ (طاشى) kirech (-tashu); — **twig**, اۋكە euxe; (fig) طوزاق touzaq.
Lime, lim, (n.) لىمون limon; — **juice**, (jōs) لىمون سۋى limon souyou.
Lime-tree, lim-trē, (n.) اخلامور (آغاشى) uhlamour (-âju).
Limit, lim'it, (n.) حد hadd; (pl) حدود houdoud; (utmost) غايە gâye; (son) (v.a.) تەھدîd talidid et; (-to) (e-) hasr et.; — **Limi-**

tā'tion, (-'shun) (n) تەھدîd tahdid; (lit fig) تەقىيد taqyid; — **Lim'it-ed**, (a.) مەھدود mahdoud; (few) آز az; (com.) لىمىتەد limitid; مەسئۇلىيەتەد mes-ûliyyeti mahdoud; (قوماندیت) (qomandit); (آنونىم) (anonim). — **Lim'itless**, (a.) ھەدسز hadsiz; (lit.) ھەدسز gayru mahdoud.
Limn, lim, (v.a.) رەسىم ياپماق resim yapmaq. — **Limner**, (lim'ner) (n.) رەسسام ressam.
Limp, limp, (a) يۇمۇشاڭ yumushaq; (lit.) اىنھائۇ inhâlu
Limp, limp, (n) آفصامە axama; طوباللامە topallama
Limpid, lim'pid, (a) بىراق berrâq; ساف sâf; — **Limpid'ity**, (-'i-ti) (n) سافلىق berrâqluq; سافلىق sâfluq
Limy, lim'i, (a.) ياپىشغان yapushgan; (lit.) لۈزۈڭچىلۈك lüzûiyyetli; (calcium) ڪىلسى kilsî
Linchpin, linsh'pin, (n.) دىكىل چىۋىسى dingil chivisi.
Linden, lin'den, (n.) اخلامور (آغاشى) uhlamour (-âju)
Line, lin, (n.) خط hat, (cord) اىپ ip, (typ) سطر satur; (verse) مەصرع musrâ; (note) پۈسلە pousla; مەكتۇب mektoub; (equator) خط استوا hattu üstüvâ; (progency) نەسل nesl; سلالە sülâlê; (mar) خط hatt; سەرلەر se-ferler; (outline) بىجىم bichim; خطوط houtout; (mil.) ساف saff; سۈرە sura; (pl) خطوط houtout; (infantry) پىادە piyâde; (asâkiri) (سەسكىر مەنتەھە) mountazama; (skin's) چىزىك chizik; مەسلك bouroushouq; (career) مەسلك meslek; (v.a.) طارىق tarîq; چىزەمەك chizmek; (place) دىزەمەك dizmek; سۈرەلامەق suralamaq; marriage — س ادنامە nikyâh kyâdu; بىر ھىددە in a bir hi-zâda; مۇسەۋى mûsâvî; — of battle hattu harb; to give — مۇسەمەھە mûsâmeha et.; to drop a — بىر پۈسلە كۈندۈرەك bir pousla geundrmek; — ahead پۈرۈۋا pûruwa hattu; — abreast خەتتى borda hattu; — on bearing اوموراق خەتتى kerteriz hattu; — **Lineage**, (lin'e-âj) (n.) سۈي soy; سلالە sülâlê; (pl) اھفاد ahfâd; — **Lineal**, (lin'e-al)

(For Turkish pronunc) past: lârgé; red, (never silent e), deũx; ring; machine;

môte, foot; nîdôn, shut, mûte, very; tû جيوو, ch; ش; sh; th; th; zh; [LIN-LIQ

(a) حطى hattî, (longitudinal) طولانى tûlânî; (descendant) نسلندن neslinden; نسل neslî; — **Lineally**, (lin'e-al-i) (ad) نسلاً neslen; طوغرىدن طوغرى به ebâ-an-jed; (fig) طوغرىدن طوغرى به ebâ-an-jed; — **Lineament**, (lin'e-a-ment) (a) شكل shekl; خطوط houtout; — **Linear**, (lin'e-ar) (a) خطى hattî; — **Lineated**, (lin'e-â-ted) (a.) حيزى chizgîlî; — **Liner**, (lin'er) (n.) (mar) پوسته واپورى posta vapourou; (بويوك) حط واپورى (beuyük-) hatt vapourou

Line, lin, (v.a) قاپلامق qap-plamaq; — **Lined**, (lind) (a) قاپلى qaplu; قابلامش qaplanmush.

Linen, lin'en, (n) كتن keten (-bezi); (fig) چاشير chamashur; (a) كتن keten, to put on — chamashur deydishdirmek; clean — temiz chamashur; dirty — kirli chamashur; table — سفره اورتوسى sofa eurtüsü; — **draper**, ياغلانچى yâluqju; — **press**, (n.) چاشير طولانى chamashur dolabu; (قولنصول) (qonsol).

Linger, ling'gér, (v n) كچه قاتق gech qalmaq; (loiter) اوراتق ouzatmaq; — **Lingerer**, (ling'gér-er) (n.) اهلجى ihmâlji; حائل âtul; — **Lingering**, (ling'gér-ing) (ad) يavash; باتى batî; (n.) عطالت atâlet; (lit.) بطاى batâ-et; — **Lingeringly**, (ling'gér-ing-li) (ad) بطائله batâ-etle.

Lingual, ling'gwal, (a) لسانî lisânî; — **Linguist**, (ling'gwist) (n) لسانî lisân mûtahassusu; (pl.) لسانى lisâniyyoun; — **Linguistic**, (ling-gwist'ik) (a.) لسانî lisânî; — **Linguistically**, (ling-gwist'ik-al-i) (ad) لسانى lisânî; — **Linguistics**, (ling-gwist'iks) (n.) علم السنه ilmi elsine; (مقايضة السنه) (mûqâyeseyi elsine).

Liniment, lin'i-ment, (n.) ياغ yâ; مرهم merhem.

Lining, lin'ing, (n.) قاپلامه qaplama; (cloth) اچار ichi.

Link, lingk, (n.) حلقه halqa; (fig.) رابطہ râbuta; (mar.) باقلا baqla; (v.a.) باغلامق bâlamaq; ربط rabt et.; (v.n.) باغلامق bâlanmaq.

Link, lingk, (n) مشعله mesh-ale, — **man**, مشعلهچى mesh-aleji; (fig) مشعلكش mesh-alkesh; پشيرا pishirâ

Linnet, lin'et, (n) كتن قوشى keten qoushou.

Linoleum, lin-ô-le-um, (n) لينوليوم linohyûm.

Linseed, lin'sêd, (n.) كتن تخمى keten tohoumou, — **oil**, بزر ياغى bezir yâ.

Linstock, lin'stok, (n) قيتيل ميريخى fitil surugh.

Lint, lint, (n) ليف lif; ماموق pamouq.

Lintel, lin'tel, (n.) قاپو اوستى qapou üstü; كمر kemer

Lion, li'un, (n.) آرسلان arslan; (ast) اسد (bürijü-) esed; — **'s cub**, آرسلان ياوروسى arslan yavrousou; — **'s share**, (fig) بويوك مارحه en beuyük parcha; بويوك حصه benyûk hisse, — **arslan payu**, — **hearted**, (hârt'd) آرسلان بوركلى arslan yürekli; جسور jesour; — **Lioness**, (li'un-es) (n.) ديشى آرسلان dishi arslan; — **Lionize**, (li'un-iz) (v.a.) چوق تقدير choq taqdîr et.; قهرمان عدد qahramân add et..

Lip, lip, (n) دوداق doudaq; (edge) کنار kenar; (lit.) لب leb; (v.a.) دوداقليرى — eupmek; to bite the دوداقلارنى usurmaq; (fig) كندىنى طومتق kendini toutmaq; — **service**, (sér'vis) (n.) چكه chene; قورولاف qourou laf; — **Lipped**, (lip'd) (a.) دوداقلى doudaqlu.

Liquefy, lik'we-fi, (v.a.) حل hall et; ايرتمك eritmek; (v.n.) مایع او. mâyi' ol; ايرتمك erimek; — **Liquefaction**, (lik-wi-fak'shun) (n.) (act) ايرتمك erimek; (lit.) تمیيع temyi', (state) مایعیت mâyi-yyet

Liqueur, lik-ér, (n.) ليكور likeur; شروب shouroub

Liquid, lik'wid, (n.) مایع mâyi'; — **Liquidity**, (lik-wid'i-ti) (n.) مایعیت mâyi-yyet.

Liquidate, lik'wi-dât, (v.a.) تصفيه tasfiye et.; — **Liquidation**, (lik-wid-â'shun) (n.) ليكيداسيون likidas-yon; تصفيه tasfiye; — **Liquidator**, (lik-wid-â'tur) (n.) ليكيداتور likidateur; تصفيه مأمورى tasfiye me'mou-rou.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; joiu; though; et =etmek; ol.=olmaq.

[LIQ-LIV] (انگلیزچه کلماتک تلفغی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

Liquor, lik'ur, (*n.*) شروب . likeur لیکور
shouroub; (*solution*) محلول mahloul,
(*v.a.*) ایشلاتماق uslatmaq, سۆرمک sür-
mek.

Liquorice, lik'ur-is, (*n*) میان کوی (lit.)
meyân kenkü

Lisbon, liz'bun, (*n pr.*) لیزبون lisbon.

Lisp, lisp, (*n.*) پلتکلیک pelteklik, (*v.n*)
پلتک peltek qonoushmaq قونوشماق

List, list, (*n.*) لیست liste; جدول jed-
vel; (*ml*) قادرو qadro; (cloth) کنار

kenar, (*pl*) قورپنتی qurpuntu; میدان
meydân; (lit.) میدان مجادلہ meydânu

müjâdele, (*v.n*) داخل ol. ;
(*desire*) ایستەمەك istemek; آرزو arzu

et.; (*ship*) میل arzu et.; (*ship*)
داخل ol. ; yan yatmaq; (*v.a.*) قید qayd

et.; (*enclose*) قید qayd et.; (*enclose*)
etrafını çevirmek; etrafını çevirmek

active — فعال fa'âl qadro, **active** —
موظف mouvazzaf qadro; army

askeri sâlnâme; navy — بحریه سالنامەsi sâl-
nâmesi; civil — خزینه‌ی خاصه hazîneyi

hâssa; (*payment*) tahsisât.

Listen, lis'n, (*v.a.*) (-to) دیکلەمەك (di-
.. (i-) dinlemek; — in

telsiz telefon dinlemek. — **Listener**,
(lis'n-ér) (*n.*) سامع sâmi'; (*fig.*) سوز

seuz dinler; — in تەلسەز تەلفون دیکلەمەك
telsiz telefon dikleyen; سامع sâmi';

— **Listening**, (lis'n-ing) (*n.*) دیکلەمە
dikleme (*a.*) ایستیمâ; (*a.*) ایستیمâ

dinleyen; سامع sâmi'; — in (*n.*)
telsiz telefon alzi; تەلسەز تەلفون

telsiz telefon istimâ-u; ایستیمâ.

Listless, list'les, (*a.*) دیقەتسەز diqqatsiz,
لاقەyd lâqayd; (*v.a.*) ایستەمەك istek-

siz; — ly, (*ad.*) بۇقۇمش buqmush; — ly, (*ad.*)
لاقەyd lâqaydâne; — ness, (*n.*)

لاقەyd lâqayd; (*lit.*) طالغۇنلاق dalgunluq;
ایستەمەك isteksizlik.

Litany, lit'a-ni, (*n*) دعا dou-â; (*fig.*)
neqarât.

Literal, lit'ér-al, (*a.*) لافزى lafzî; —
ly, (*ad.*) لافزى lafzen; (*fig.*) حرفياً

harfiyyen; (*fig.*) تماماً tamâmen.

Literary, lit'ér-ar-i, (*a.*) ادبى edebî;
— man, ادبى edib; — **property**,

(lit.) ملکیت milkiyyeti edebiyeye
— **Literacy**, (-er-a-si) (*n.*) عرفان irfân;

— **Lit'erate**, (-er-ât) (*a.*) اوقوموش
oqoumush; (*lit.*) منور mü-

nevver; — **Literati**, (lit-è-râ'ti) (*n pl*)
منوران münevverân, ادا üdebâ;

— **Lit'ér-â'tim**, (-'tim) (*ad.*) حرفياً
harfiyyen.

Literature, lit'ér-a-tür, (*n.*) ادبى edebiyât;
(books) آثار âsâr; (*lit*)

kitablار. **Litharge**, lith'arj, (*n.*) مردهستک mür-
desenk.

Lithe, lith, (*a*) ایکیلیر iyilir; (*lit.*)
حوال qâbili inhinâ; (*active*)

jevvâl, — **ness**, (*n.*) ایکیلە iyilme;
(*fig.*) جوالib jevvâliy-
yet; جویک cheviklik; — **Lithesome**,

(lit'sum) (*a*) ایکیلیر iyilir; (*fig.*) جویک
chevik.

Lithography, lith-og'ra-fi, (*n*) لیتوگرافیا
litôghrafya; طاش باشمەسى tash bas-

masu, — **Lithograph'ic**, (-graf'ik) (*a*)
تاش باشمەسى tash basmasu...

Litigate, lit'i-gât, (*v.a.*) دعا dâ'vâ
et.; (*v n.*) منازعە münâzâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)
دعا dâ'vâ et.; (*v n.*) دعا dâ'vâ et.; (*v n.*)

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū حير; ch چ, sh ش; th ث; tḥ, zh ذ [LIV-LOC]

(liv'long) (a) ابدى ebedî; اوزون مدت
ouzoun müddet; (-day) بۆتون کون
bütün gün

Lived, livd, (*a.*) **high** — کبار kibar;
 یۈخەك yūxek; **long** — دوامى devâm-
 lu; طيانقلى dayanuqlu; (*pers*) اوزون
 ouzoun eumürlü; **low** — عادى
 âdî; آشاغى ashâ.

Livelihood, liv'li-hood, (n) معیشت
ma-īshet; رزق ruẓq

Lively, liv'li, (*a.*) جانلي janlu; (*vigorous*)
(*lit.*) جوال jevvâl; برحيات pür-bayât;
(*fig.*) شن shen; (*place*) قالانق qalalanq;
(*علبهك*) qalabaluq; ايشك ishlek; (*ad*) شوقله
shevqle; حرارتله harâretle, —**Live-**
liness, (liv'lı-nes) (*n.*) حیات hayât;
(*lit.*) جواليت jevvâliyyet; (*gaiety*) نشئه
nesh'e; شطارت shatâret.

Liver, liv'ér, (*n.*) قارەجگر *qara jiyer*;
—colour, وېستە چۈرۈكى *vishne chürüy*.

Livery, liv'er-i, (*n.*) لیوړه livre; البسه
elbise; (*stable*) آخور ahur; مارکیز نانسیونو;
beygir pansiyonou; — **man**, لیوړولی
livreli oushaq; خدمتچی hiz-
metçi; (*freeman*) امتیاری اصناف imti-
yâzlu esnaf, — **stable**, کیرا آخوری
kirâ ahuru.

Lives, lîvz, (n pl.) جانلر jânlar; حیاتلر hayâtlar.

Livid, liv'id, (*a.*) مور mor; قوروشونی qourshôuni; — **Livid'ity**, (-'i-ti) (*n*) مورلق morlouq.

Living, liv'ing, (*a.*) جانی janlu; برحیات ber-hayât; (*flowing*) آقار aqar; جاری jârî; (*vigorous*) جوال jevvâl; (*n.*) حیات hayât; معشت ma-ishet; (*property*) ایراد îrâd, کلیر gelir; — **room**, اوتورمه اوطنسی outourma odasu; — **way**, چینه بیلجک معاش ge-chine-bilejek ma-âsh; (نفه) (nefaqa).

Lizard, liz'ard, (*n.*) کرتسکله kertenkele.

Lloyd's, loidz, (*n.pr.*) لويد loyd; (لوييد)
(lū-id); — **Register**, (rej'is-ter) لويد
رەجىستەر loyd rejister; لويد سىجلى loyd
sijulli; لويد دەفتىرى loyd defteri.

Load, lōd, (*n.*) يوك yük; حمولة hamoule; (*v.a.*) يوكلهمك yüklemek; تحميل tahmil et.; (*gun*) طولة يرمق doldourmaq; املأ imlâ et.; (*v.n.*) يوكلهمك yüklemek; -- **Loading**, (*n.*) ...تحميل tahmil; ...املأ imlâ...

Loaf lōf, (*n.*) صومون somoun; الكمك
ekmek; — sugar كله شكرى kelle-
shekeri.

Loaf, lōf, (*vn*) بوش كزَمْك bosh gezmek, — **Loafer**, (lōf'er) (*n.*) بوش كزَر bosh gezer; (*lit.*) كاسه لیس kyâ-selis.

Loam, lōm, (*n.*) أوری طوپراق euzlū
topraq; بالخیق balchuq; (*v.a.*) بالخیقلامق
balchuqlamaq; بسله مک beslemek;
— **Loar.ıy**, (lōm'ı) (a) أوزلی euzlū;
بالخیق balchuqlu.

Loan, lōn, (*n.*) استقراض borj; istiqrāz, (*v.a.*) اودونچ وېرمك eudūnj vermek; (*lit.*) اقراس iqrāz et.; — office, ادانه صندوق idāne sandugh; (*broker's*) اقراس مؤسسەسى iqrāz müessesesi; (*صراف*) (sarraf)

Loath, lōth, (*a*) ایستکسز isteksiz; مخالف mouhâlif; (*lit.*) متفرق müte-
nefir; — **ly**, (*ad.*) نفرتله nufretle;
تیکسینرهک tixinerek; — **ness**, (*n.*)
تیکسینه tixinne; نفرت nefret.

Loathe, lōth, (v.a.) تیکسنمک tixinmek;
نفرت nefret et.; — **Loathful**,
(lōth'fūl) (a.) متنفّر müteneffir; (a.v-
citing) کره kerih; — **Loathing**,
(lōth'ing) (n.) اکراه ikrah; نفرت
nefret; — **Loathsome**, (lōth'sum)
(a.) کره kerih; متنفر menfour.

Lobby, lob'i, (n.) آنتره antre; (pol.)
آنتي-شامبر anti-shambur; دهليز dihliz;
(pol. و pl.) قورidorلار qoridorlar

Lobe, lōb, (*n.*) (*ana.*) فص *fass*; (*ear*) قولاق *qoulaq* memesi.

Lobster, lob'stér, (*n.*) استاقوز istaqoz.

Local, lō'kal, (*a.*) محلى mahallī; (*lit.*) موضعی mevzu-i; — lŷ, (*ad.*) yerinde; محلا mahallen; — «government» محليه «حکومت» «hükûmeti» mahalliyye; — «papers» (*lit.*) محليه «jerâ-idi» mahalliyye; — **Locality**, (lō-kal'i-ti) (*n.*) محل mahall; موقع mevqî'; (*pl.*) محال mahâll; مواقع mevâqî'; — **Localization**, (lō-kal-i-zâ'shun) (*n.*) تجريد mevzu-îleshdirme; tejrîd, (*phil.*) احوال ihlâl; — **Localize**, (lō'kal-iz)/v.a./(*lit.*) موضعیشدirmek mahall-ileshdirmek; tahdid et.; (*isolate*) تجريد tejrîd et.

Locate, lō-kāl', (*v.a.*) وضع *vazu'* et.,
(*determine*) موقعي تعيين *mevqîni*
tâ'yîn et; — **Location**, (lō-kā'shun)
(*n.*) موقع *mevqî'*; (*act*) تعيين موقع
tâ'yîni mevqî'; (*jud.*) ابحار *iîâr*

only; routine, thrôugh; tuck; mûsée; give; join; though, et.=etmek; ol.=olmaq.

[LOC-LOI] (الكلبيحه كجاءك تلفظي ايجون) act, chāuge, cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Loch, loh, (*n.*) كورق qoy; keur-fez, كورل geul; (*med*) معجون mâ-joun

Lock, lok, (*n.*) كليل kilid; (*canal's*) قاقا qapaq, (*dock*) حوص havouz. (*artil*) چاقماق chaqmaq; (*state*) قاننه qapanma; كليلدنه kilidlenme; (*v.a.*) قاقاماق qapamaq; كليلدنه kilidlemek; قاقاماق qapamaq; (*v.n.*) كليلدنمه kilidlenmek, tout-maq, — **fast**, (*a*) صق كليلدي suqu kilidli; — **jaw**, چكه كليلدنه chene kilidlenmesi, — **keeper**, تانوس tetanos, — (*hovouz*) قاقا qapâ; (*pers.*) قاقوچ qapuçi, — **out**, (*n.*) قاقاما qapama; ممانع mûmâne-at; تاعيل tâ'til, — **smith**, چيلينكير chilingir.

Lock, lok, (*n.*) (hair) بوقله bouqle; لوله lûle; (*hot*) دم demet; طوام toutam.

Locker, lok'er, (*n.*) مخزن mahzen, chain — زنجيرك zinjilik

Locket, lok'et, (*n.*) مديالون medalyon; قوپچا qopja

Locomotive, lō - ko - mō'tiv, (*n.*) لوقوموتيف loqomotif, (*a.*) متحرك mü-teharrik; — **Locomotion**, (lō-ko-mō'shun) (*n.*) حركت hareket; سير seyr

Locum-tenens, lō'kum-tēn'enz, (*n.*) وكيل vekil; قاقماقم qaymaqam.

Locust, lō'kust, (*n.*) چكره che- kirge.

Locust, (*n.*) (bot) كچي kechi boynouzou, حروب haroub

Locution, lō-kū'shun, (*n.*) افاده ifāde; لغير tâ'bîr; (*phrase*) جمله jümle.

Lode, lōd, (*n.*) طامار damar; (*ditch*) قطب ييلديزي, — **star**, خندك qoutb yulduzu; (*fig.*) رهبر rehber; — **stone**, مفتايس طاشي miqnâtis ta-shu

Lodge, loj, (*n.*) لوحه loja; (*hut*) قولوبه qoulûbe; باراقه baraqa; (*v.a.*) يرلشدirmek yerleshdirmek; قوتمق qomaq; (*grain*) سرمك sermek; ياتيرمق yaturmaq; (*v.n.*) قاق qalmaq; اقام iqâmet et.; ياتمق yatmaq; — **grand**, بويوك لوحه beuyûk loja; —

Lodgër, (loj'er) (*n.*) پانسيونر pansiyoner; — **Lodging**, (loj'ing) (*n.*) اقامت iqâmet; اسكان iskyân; (rooms) اوطار odalar; دائره dâ-ire; — **house** پانسيون pansiyon; — **Lodgment**,

(loj'ment) (*n.*) مسكن mesken, (*act*) اسكان iskyân; (*mil.*) اشغال ishğâl; يرلشمه yerleshme

Loft, loft, (*n.*) چاتي آرهسي chatu arasu; (*rel*) محفل mahfel, دهلز dihliż

Lofty, loft'y, (*a*) يوكسك yûxek; (*fig.*) بلند bulend, (*haughty*) عالي âli, مغرور mağrûr, — **Loftiness**, (*n.*) رفعت yûxeklik; (*fig*) ليت lit, رفور gou-rûr.

Log, log, (*n.*) كوتوك kûtûk; (*fig.*) اودون odoun, احمق ahmaq; — **hut**, بلوق (كوتوك) kûtûk, qoulûbe, بلوق bloq-hâvz.

Log, log, (*n.*) باراكته para-kete; (*v.a.*) ژورنال journala qayd ol, to heave the — باراكته parakete atmaq, deck — سفينه sefine journalu müs-veddesi; signal — اشارت ژورنال ishâret journalu; patent — پاتنو isqrou parakete; — **book**, سفينه sefine journalu; (*mar*) سير ژورنال seyr journalu; (*school's*) فوله siyil; — **glass**, (mar.) (مينوطه) minouta; — **line**, باراكته savlosou.

Loggerhead, log'ër-hed, (*n.*) احمق ahmaq; at — s قاوغالي qavgalu; منازعلي münâzâlû; to fall to — s قاوغا qav-ga et.

Logarithm, log'a-rithm, (*n.*) لغاريتم logaritme; tables of — لغاريتم jedâvili, (تەبيل) (teybul).

Logic, loj'ik, (*n.*) منطق mantuq; — **Logical**, (loj'ik-al), (*a.*) منطقي mantuqî; مغفول mâ'qûl; — **Logically**, (loj'ik-al-i) (*ad.*) منطقاً mantuqan; مغفول mâ'qûl sôuretdé; — **Logician**, (lo-jish'an) (*n.*) (منطقي) mantu-qiyvûn

Loin, loin, (*n.*) بل bel; (*pl.*) بوبرك bebrek (-ler); — **cloth**, قوشاق qoushaq; پشتال peshtemal.

Loiter, loi'tër, (*v.n.*) كجيكك gejik-mek; (*fig.*) طولاشق dolashmaq; — **Loi'tërër**, (sürtmek); — **Loi'tërër**, (*n.*) حايلاز haylaz; سرسري serseri; — **Loi'tëring**, -ly, (-tër-ing, -li) سرسريانه serseriyâne.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte foot, mōōn, shut; mūte, very; tū چيوو ch چ, sh ش, th ث; th د; zh ز [LOL-LOO]

Loll, lol, (v n) اورانق ouzanmaq; (يان گمك) (yan gelmek), سارق sarq-maq

London, lun'dum, (n pr) لوندرو londura; — **Londoner**, (lun'dun-er) (n) لوندرومى londuralu

Lonely, lōn'li, (a) يالكنز yalunuz; (place) تنها tenhâ; ايسسز ussuz; (ret-ied) منزى münzevî, — **Loneliness**, (lōn'li-nes) (n) يالانزلىq yalanuzluq, تنهالىq tenhâluq

Long, long, (a) اوزون ouzoun: (ad) خيلى زمان ouzoun müddet; اوزون مدت haylu zemân; (n) (vacancy) بويوك hayluk; يقينده beuyük tâ'til, before — yaqunda, قرياً qariben; since — ago, چوقدن choqdan beri; — ago, چوقدن choqdan..; چوق اول choq ervel; — **boat**, (būt) بويوك sandal; (ish-qampaviye), — **headed**, (hed'd) (a) دور انديش aqullu, (lit.) دور انديش dōur-endish, — **range**, (rānĭ) (a) (antil) اوزون منزللى ouzoun menzilli; — **sighted**, (sit'd) (a) (fig) مدبر müdebbir; كياتلى kiyâsetli, — **Longanimity**, (long-an-im'i-ti) (n) متانت sabr; تحمل tehammül; متانت metânet; — **Longanimous**, (long-an'im-us) (a) صبرى saburlu; متحمل mütehammil.

Long, long, (v.n) آرزو arzôu et; اوزولمك euzlemek; — **Long'ing**, (n) آرزو arzôu; اشتياق ishtiyâq; (preg-nant) آتش ايرمه ash erme; — **Long'ingly**, (-li) (ad) اشتياقلىq ishtiyâqla.

Longevity, lon-jev'i-ti, (n) چوق ياشامه choq yashama; (lit.) طول tōuli eumr.

Longitude, lon'ji-tūd, (n) طول tōul; — **Longitudinal**, (lon-ji-tūd'i-nal) (a) طولانى tōulânî; طولى tōulî; — **Longitudinally**, (lon-ji-tūd'i-nal-i) (ad) طولاً tōulen.

Loo-table, lōō-tā'bl, (n) تىك آياقلىq mase; دوريم devrim mase.

Looby, lōōb'i, (n) بودالا boudala.

Look, look, (v.n) باقىq baqmaq; (seem) (e) بىكزمك geurünmek; (face) بنزىmek benzemek; (nazar) ناظر nazar ol.; (baquish) باقىش baquish; (int)

! باقىن baqun!; — here! ! باقىن baqunuz!; (bana baq!); to — ill فنا geurünmek; to — well اىي geurünmek; — out, (n) ترصد terassoud; (pers) كوزجى geuzjü; نوبتى nebetji; (place) يوكسك yer; (int) ! diqqat!; (v.a) دورلتمك düzelte-mek; مؤقىم mouqayyed ol., to — about اترافى etrâfuna baqun-maq, to — after ايام a. (e-) nezhâ-rihtim et.; (e-) نظارت a. ihtimâ et.; to — away يوزجى geurümek; باشقە طرفە bash-qa tarafa baqmaq; to — down (on) haqir geurümek; (i-) (e) haqir geurümek; (lit.) (i-) istihfâf et.; to — for آرامق a. (i-) aramaq; (expect) (e-) intizâr et., to — into (i-) tahqîq et.; to — over (i-) ted-qîq et.; (i-) avf et.; (i-) geurmek; to — through ايدىق a. (i-) (iyije-) tedqîq et.; to — up يوقارى geuzlerini qaldurmaq; (to) يوقارى youqaru baqmaq; (e-) güvenmek; — **Look'er** (n) سىرىجى baqan; قولجى qoljuy; (-on) seyirji; (lit.) tamâshâger; — **Look'ing glass**, آينه ayna.

Loom, lōōm, (n) دستكاه tezgyah; (ortasu) (oars) صاپ sap;

Loom, lōōm, (v.n) پارلامق parlamaq; (fig) بليرمه belirmek; — **Loom'ing**, (n) خيال hayâl; بليرمه belirme.

Loop, lōōp, (n) ايلك ilmek; قىيولما fi-yonga; (v.a) ايليشدىرمك ilishdirmek; (decorate) تزيين tezyîn et.; — **hole**, (höl) دليك delik; (fig) قاچماق qa-chamaq; **Loop'ing the — (aeron)** چاپراز chapraz devr.

Loose, lōōs, (a) كوشك gevshek; bosh; خفيف مشرب serbest; (fig) ميهيم haffif-meshreb; لايدىq lâqayd, (vague) جزؤ حالده jildsiz; (book) jüz hâlinde; (v.a) كوششمك gevshtet-mek; (serbest-) سربست (بيراقى) buraq-maq; — **ly**, (ad) كوشكجه gevshekje; خفيف مشربلكه lâqaydâne; (fig) haffif-meshreblikle; — **ness**, (n) خفيف مشربلك gevsheklik; (fig) haffif-meshreblik; سربست serbestî;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[LOO-LOV] (انگلیزچه کلماتک تدغلی ایچون) act; change; cãrd, red; mē; hēr; in; mine;

to break — قورتولماق qourtoulmaq ;
 صالیورمك qachmaq; to let —
 saluvermek; بىراقق buracmaq; (mar.)
 يوردق lashqa et.; — cash,
 bozouq para; اوفلاقق oufaqluq;
 — Loosen. (lōos'n) (v.a.) كوشتمك
 gevshetmek, آچق achmaq; (v. n.)
 كوشتمك gevshemek
Loot, lōot, (n.) ياغا yāma; گنائم ganâ-
 im; (v.a.) ياغا yāma et., —Loot'-
 ing, (n.) ياغا yāma; ياغاجياق yāma-
 juluq.
Lop, lop, (v n) صارمق sarqmaq; —
 eared, (ēd) (a.) قولاغى صارمق qoulâ
 sarquq; — sided, (a) (mar.) ياتيقي
 yatuyq; استيفى يوزوق istifi bozouq.
Lop, lop, (v.a.) (cut) كسمك kesmek;
 بودامق boudamaq; — Lopping,
 (lop'ing) (n.) بودامه boudama; (pl)
 كسيلميش kesilmish parchalar.
 (fig.) باقىيye baqiyye; متروكات metrôu-
 kyât.
Loquacious, lo-kwâ'shus, (a) چوق
 choq qonushan; قونوشغان qonoush-
 gan; — Loquac'ity, (-kwas'i-ti)
 (n.) قونوشغانلىق qonoushganluq.
Lord, lawrd, (n.) لورد lord; (fig.)
 افندى efendi; حاكم hâkim; (v. n.)
 لوردلىق tehakküm et.; (v.a.) تھكیم ا.
 our Lord, كىتاب حق rabbimiz; ربن
 haqq; House of Lords, لوردلر قاماراسى
 lordlar qamarasu; — Lordling,
 (lawrd'ling) (n.) (ساختمه لورد) (salte
 lord) (küchük lord); (كوچوك لورد)
 — Lordliness, (lawrd'li-nes) (n.)
 Lordly, (lawrd'li) (a. و ad.) لوردجه
 lordja; متھكیمانه (lit. و fig.)
 mütihakimâne; — Lordship,
 (lawrd'ship) (n.) لوردلىق lordlouq.
 your لورد جىناپلارى lord jenâblaru.
Lore, lōr, (n.) علم ilm; بىلگى bilgi;
 (lit.) عرفان irfân.
Lorgnette, lōr-nyet', (n.) اوپهرا دوربينى
 opera dürbünü.
Lorn, lorn, (a.) متروك metrôuk; ضايع
 zâyû'.
Lorry, lor'i, (n.) يوك قاميون qamyon;
 يوك اوٹوموبىلى yûk otomobili.
Los Angeles, lōs-âng'hel-es, (n. pr.)
 لوس آنجهلوس los-anjelos.
Lose, lōuz, (v.a.) غائب gayb et.;

قاچيرمق zâyû' et.; (miss) غائب
 qachurmaq; (v n) غائب gayb et.;
 — Loser, (lōuz'ēr) (n.) غائب ايدين
 gayb eden; — Losing, (lōuz'ing)
 (a.) ضرر zararlu; (n) ضرر zarar.
Loss, los, (n) ضرر zarar; ضايع zuyâ';
 (mil) ضايعات zâyû-ât, (destruction)
 ضياع hasâr; complete —
 zuyâ-u tâm; (fig) محو mahv; at a
 — shashgun; (lit.) متردد mü-
 tereddîd; to be at a — شاشگن shash-
 shurmaq; — Lost, (a.) ضايع zâyû';
 محو gâ-ib; (fig) محو mahv
 olmuush
Lot, lot, (n.) طالع tâlî'; بنت baht;
 (mil.) پىنانعو qour-a; (gamble)
 piyango, (portion) طاقم taqum; قافله
 qâfile; پارچه parcha; (land) عرصه
 arsa; to draw —s قورعه چككم qour-a
 chekmek; پىنانعو چككم piyango chek-
 mek.
Lotion lō'shun, (n.) لوسيون losyon;
 (mahloul) (محلول).
Lottery, lot'er-i, (n) لوتهرى loteri,
 پىنانعو piyango
Lotus, lōtus, (n.) نيلوفر nilüfer.
Loud, lowd, (a) حيزلى huzlu; (fig.)
 باغيرهق gürültülü —ly, (ad.)
 bâraraq; يوكسك سسله yüxek sesle;
 (fig.) ولوله velveyle; — ness,
 (n.) كورولتو gürültü.
Lounge, lownj, (v n) كىزجك gezin-
 mek; (recline) استراحت istirahat
 et.; (ouzanmaq) (اوزانماق); (n.) كىزىش
 gezinti; استراحت istirahat; (place)
 داراچه istirahat mahalli;
 daracha; شه زلونغ shez-long; —Loun-
 ger, (lownj'ēr) (n.) تىبل tenbel;
 havâ-i. (rahatju); (fig.) (راحتجى)
Louse, lows, (n.) بىت bit; كهله keh-
 le; — Lousy, (lows'i) (a.) بىتلى bitli.
Lout, lowt, (n.) (ماناقا) (manqafa).
 qaba (-adam) — Loutish,
 (lowt'ish) (a.) قبا qaba; حنظل hantal.
Louvre, lōu'vēr, (n pr.) لور lōuvr;
 — Museum, لور موزهسى lōuvr mü-
 zesi.
Louvre, lōu'vēr, (n.) (opening) آرهلق
 araluq; (پنجره) (penjere); — win-
 dow, ثابت پانژورلى pan-
 jourlou penjere; (باجه) (baja).
Love, luv, (n.) عشق mouhabbet;
 عشق ashq; (pers) سوكىل sevgili; (nothing)

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch; sh; th; zh ڄ [LOW-LUC]

چيچ hich, (*v.a.*) سومك sevmek; in — (*a.*) عاشق āshuq; سردالی sevdālu; to fall in — (*with*) عاشق او. ...(*e-*) āshuq ol.; سومك ...(*i-*) sevmek; to make — (*to*) قوتته. (له) (le-) qorta et; (*fig.*) يالتاقلق ا. . (*e-*) yaltaqluq et.; to send one's — سلام يوللامق ...selām yollamaq; (...geuzlerini eupmek); — apple, (ap'l) درماتس domātes; — letter, محبت mouhabbet mektoubou, — lock, (*lit.*) زلف zūlf, — monger, (munger) (*fig.*) (واسطه) mouhabbet tellalu; دلالی (vāsuta); — sick, عاشق āshuq; (*lit.*) sevdāzede; — Lovable, (luv'a-bl) (*a.*) سويلير sevilir; (*fig.*) سويلي sevimli; نازك; — Loveless, (luv'les) (*a.*) محبتسز mouhabbetsiz; شفقستز shefqatsiz; (*fig.*) قانا qaba; — Loveliness, (luv'li-nes) (*n.*) گزئللك güzellik; لطافت letāfet; — ly, (*a.*) گزئل güzēl; خوش hosh; (*ad.*) لطيف مورته latif sōuretdē; — Lover, (luv'er) (*n.*) عاشق āshuq; (amateur) مراهقي merāqlu; هوسكار haveškyār; — Loving, (luv'ing) (*a.*) seven; مشتاق mūshṭāq; (*fig.*) محبتسز mouhabbetkyār; — Lovingly, (luv'ing-li) (*ad.*) محبتله mouhabbetle; عشقه ashqla; (*lit.*) مشتاقانه mūshṭāqāne.

Low, lō, (*a.*) آشاغی ashā; (*mean*) فقير ādi; آچق alchaq; (*poor*) فقير faqir; (*ad.*) آشاغی ashā; فقيرانه faqirāne, (*voice*) يواشجه yavashja; (*v.n.*) اوکورمک euyūmek, (*n.*) (so) اوکورمه euyürme; (*flame*) آلهو alev; آتش atesh; — ly, (*a.*) آشاغی ashā; (*lit.*) وصيح vazī', — ness, (*n.*) آشاغليق ashāluq; عاديلى ādilik, — born, بايى bayā; باصيق ارادى basīq sūflī; — land, اووه ova; — spirited, (*a.*) جزر me'yōus; — water, (*lit.*) جزر jezr; — Lower, (lō'ér) (*a.*) دها آشاغی daha ashā; — Lowest, (lō'est) (*a.*) آشاغی en ashā.

Lower, low'ér, (*v.a.*) اينديرمک indir-mek; مایا tenzīl et; (*mar*) مایا mayna et.; آریا ariya et.; (*fig.*) اينمک in-mek; دوشورمک dūshürmek; قارارمق dūshmek; (*darken*) صورت sou-qararmaq; (*frown*)

rat et.; ديك dik baqmaq; (*a.*) آشاغی daha ashā; — Low'ering, (*a.*) قارارمق qararmush; (*fig.*) دارعين dargun, حذتلى hiddetli.

Loyal, loi'al, (*a.*) صادق sādūq, (*honest*) مستقيم müstaqīm, خالص hālis; — ly, (*ad.*) صادقانه sādūqāne, (*lit.*) خالصانه hālisāne; — Loy'alty, (-ti) (*n.*) صداقت sadāqat; (*fig.*) محابص mouhā-lasat; خلوص houlōus; استقامت isti-qāmet.

Lozenge, loz'enj, (*n.*) (*lit.*) معين ma-in; باستلى pastil; (baqlava) (بقلاوا) şeker

Lubber, lub'ér, (*n.*) تېبل tenbel; سرسم sersem.

Lubricate, lō'brī-kāt, (*v.a.*) ياغلامق yālamaq; — Lubricity, (lō'bris-i-ti) قايمة qayma, ياغليق yāluluq; (*fig.*) قارارسوزلۇق qarārsuzluq; (*lust*) شهوت sheh-vet; سفاقت sefāhet.

Lucern, lō'bern, (*n* pr) لوسه رن lū-bern.

Lucid, lō'sid, (*a.*) براق berrāq; شفاف sheffāt; (*shining*) پارلاق parlaq; (*fig.*) آچق achuq; (*lit.*) واضح vāzuh, (-mind) جید fikri sālīm; — Lucidity, (lō'sid'i-ti) (*n.*) پارلاق parlaqluq; برافق berrāqluq; (*fig.*) وضوح vouzōuh; (*mind*) سلامت mouhākeme; (*lit.*) سلامت selāmeti fikr; جیادت jeyādet.

Lucifer, lō'si-fer, (*n.*) (ast) زهره züh-re; صبح يیلدری sabah yulduzu; (*devil*) شيطان sheytān; (*match*) کبریت kibrit; — Luciferous, (lō'si-fer-us) (*a.*) (*lit.*) ضیادار zuyādār; مصی mouzi; توریدن tenvīr ediji.

Luck, luk, (*n.*) طالع tālī', بخت baht; good (حسن) طالع (hüs-nü-). tālī'; ill سوء طالع bahtsuzluq, (*lit.*) اوغور کتیرمک sōuyi tālī'; to bring — oughour getimēk; — Luckily, (luk'i-li) (*ad.*) تصادفا tesādūfen.; (bereket versinki) (برکت ویرسونک); — Luckiness, (luk'i-nes) (*n.*) بختیارلق bahtiyārluq; — Luckless, (luk'-les) (*a.*) طالعسز tālī'siz; — Lucky, (luk'i) (*a.*) بختیار bah-tiyār; مسعود mes-ōud.

Lucre, lō'kér, (*n.*) کار kyār; منفعت

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[LUD-LUR] (اسکیزحه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr, in, mine

menfât; (آوانطه) (avanta); — **Lucrative**, (lōō'kra-tiv) (a) کارلی kyâr-lu; قازانجلی qazanjlı
Ludicrous, lōō'di-krus, (a.) کولونج gülünj; قومیق qomıq; — **ly**, (ad.) gülünj sôurede.
Lug, lug, (v.a.) سودوکه مک sūrüklemek; چک مک chekmek; (v.n) سودوکه مک sūrüklenmek.
Lug, lug, (n) قولاق qoulaq.
Lugano, lōō-gā'no, (n pl.) لونغانو lügāno.
Luggage, lug'gej, (n.) اشیا eshyâ; — **train**, یوک ترهنی yûk treni
Lugubrious, lōō-gû'brı-us, (a) حزین hazın; ایلیم elim; — **ly**, (ad.) hazın sôurede.
Lukewarm, lōōk'wawrm, (a.) ایلیق uluq; (fig.) گهوشک gevshek; لاقید lâqayd; — **ness**, (n.) ایلیم uluqluq; گهوشک gevsheklik
Lull, lul, (v.a.) تسکین teskin et.; (v.n) یاتیشدیرمق yatışdırmaq; سکونت بولمق sükûnet bôlmaq; سکونت sükûnet — **Lullaby**, (lul'a-bi) (n.) نیننی ninni.
Lumbago, lum-bā'gō, (n) یل yel; بیل آغریسی bel ârusu.
Lumber, lum'bër, (n.) دوکونتو deuküntü; اشیا eshyâ; (fig.) قالابالاق qalabaluq; کراسته ke-reste; تاхта tahta; (v.a.) قالابالاق qalabaluq et.; یینمق yughmaq; (v.n) پاتوردی paturdu et.; (move) savrouq gitmek; — **room**, صندیق اوطلهسی sandıq odası; انبار anbar; — **Lum'bêrêr**, (n) کراستهجی keres-teji.
Luminary, lōō'min-ar-i, (n.) (lit.) نیر zuyadâr jism; (ast) نیر neyyir; (pers) عالم âlim; فاضل fâzul; (pl.) فاضلا fouzalâ; — **Luminous**, (lōōm'in-us) (a.) پارلاق parlaq; (lit.) مضی zuyadâr; توار nevvâr; ماضی mouzî; (fig.) واضح vâzuh; سلیس selis; — **Luminously**, (lōōm'in-us-li) (ad.) پارلاق sôurede;

(fig.) سلاستله selâsetle. **Lump**, lump, (n) پارچه parcha; طوب top; (swelling) یومرو youmrou; (heap) کومه küme; ییغنی yughuntu; (v.a) ییغمق yughmaq; (com) طوبدن topdan almaq; طوبلامق toplamaq. to work by the — کوتوری geutürü chalushmaq; — **sugar**, (shooğ'ar) (n) پارچه şeker parça sheker. — **sum**, طوبلی bir para, choq-ja bir para; — **Lump'êr**, (n.) (mar) بوتالیتیجی liman amelesi; boshaltıju, (mil.) میلس milis, — **Lump'ish**, (a) قانا qaba; حنظل hantat; احمق ahmaq, — **Lump'y**, (-i) (a) ییغلمش eshyâ dolou; yughulmush.
Lunacy, lōō'na-si, (n) دللیک delilik; جنت jinnet; — **Lunatic**, (lōō'na-tik) (n. مع a) دلی deli; مجنون mejnûn.
Lunar, lōōn'ar, (a.) قمری qamerî; — **month**, شهر قمری shehri qamerî; — **year**, سنه قمری seneyi qameriyye.
Lunch, lunsh, (n.) اوکله ییگی euyile yemeyi; (v.n) ییگ (اوکله ییگی) yemek; he went to — ییگه ییمهه yemeye gitdi; — **Luncheon**, (lunsh'un) (n.) اوکله ییگی euyile yemeyi.
Lunette, lōō-net', (n.) (mil.) آی طاییه ay tabya, (ceiling) حاجه baja; دهلیک delik.
Lung, lung, (n.) جگر aq jiyer; — **'wort**, (n.) (bot.) جگر اوتی jiyer otou.
Lupine, lōō'pin, (n) (bot.) بقله aju baqla.
Lurch, lurch, (n.) مارس mars; (fig.) سلیکینتی mûshkülât; (mar.) قاقچق qacmaq; (fig.) قورنارلاق qournazluq et.; (mar) سارسولمق sarsulmaq; to leave in the — مشکل موقعهه بیراقتی mûshkül mev-qî'de buramaq.
Lure, lōōr, (v.a.) جذب jezb et.; طوزاق touzaq; (n.) (fig.) اغفال îgfâl et.; (n.) جاذبه yemleme; jâzibe.
Lurid, lōō'rid, (a) لونوق donouq; قورقونج qorqounj.

mōte, foot; mōōn, shut, mūte, very, tū جيوو, ch چ, sh س, th ث, th د, zh ز [LUR-LYR]

Lurk, lurk, (*v. a.*) كيزلنمك gizlenmek, (*uait*) بکاهه مک beklemek ; — **Lurk'ing**, (*a.*) کيزلى gizli, — **place** كيزلنديكى gizlendi y yer; (*fig.*) احتشاه ihtifâgyâh
Luscious, lush'us, (*a.*) پک خاتلى pek tatli, مال گى bal gibi; (*fig.*) لطيف latif
Lusitania, lu-si-ta'ni-a, (*n. pr.*) لوريتانيا luzitanya
Lust, lust, (*n.*) آردو arzû; اشتياق ish-tiyâq; (*carnal*) شهوت shehvet, (*v. n.*) چانى janu istemek, — **Lust'ful**, (-'fûl) (*a.*) (lit) شهواني shehvânî; — **Lust'fully**, (-'fûl-i) (*ad.*) شهوتله shehvetle; حرصله hursla.
Lustre, lus'ter, (*n.*) پارلاق parlaqluq; حلا jilâ; لوستره loustura; (*fig* و *lit*) رويق revnaq; شعله sha'shâ; (*can- dlestick*) لوستور lüstür; آويه âvîze; — **Lustration**, (lus-trâ'shun) (*n.*) (*rel*) طهارت tahâret, نصيه tasfiye, — **Lus- tring**, (-'tring) (*n.*) لوسترين lousti- rin; — **Lus'trous**, (-'trus) (*a.*) پارلاق parlaq; (*lit.*) نوار nevvâr.
Lustrum, lus'trum, (*n.*) يش سنه besh sene, (*rel*) (دوره کفارت) (devreyi kefâret).
Lusty, lust'i, (*a.*) قوتلى qouvvetti, طولعون dolgoun; — **Lust'ily**, (-'i-li) (*ad.*) قوتله qouvvette; — **Lust'iness**, (*n.*) قوت qouvvet; (*stoutness*) طولعونلق dol- gownlouq; سن semen.
Lute, lōōt, (*n.*) (mus) عود oud; (کيتاره) (kitâra).
Lute, lōōt, (*n.*) (chem) معجون mâ'joun; (چامور) (chamour)
Luther, lū'ther, (*n. pr.*) لوتهر louter
Luxation, luks-â'shun, (*n.*) (med.) چييعق chuquq

Luxembourg, leks-en-boor', (*n. pr.*) لوكسمبورغ luxembourg, **Grandduchy of** — لوكسمبورغ عزان دوقه لى luxem- bourg gran-doqalugh.
Luxury, luks'ū-ri, (*n.*) لوکس lûx; ريد zinet; (*pomp*) آلايش âlâyish; احتشام ihtishâm; (*fig*) سفاه sefâhet, — **Luxuriance**, (luks-ū'ri-ans) (*n.*) بولاق bollouq; (*lit.*) مبدوليت mebzôu- liyyet; — **Luxuriant**, (luks-ū'ri- ant) (*a.*) مبدول mebzôul; برکتلى be- reketli; — **Luxurious**, (luks-ū'ri-us) سوسلى süslü; مزین müzeyyen; (*lit.*) مکلف mükellef, (*pompous*) (*lit.*) محتشم mouhteshem, — **Luxuriously**, (luks- ū'ri-us-li) (*ad.*) مکلف صورته mükel- lef sôuretda, احتشامله ihtishâmla
Lyceum, li-sē'um, (*n.*) ليه لise; (سلطانى) (soultânî).
Lying, lî'ing, (*n.*) ياتيش yatish; — **-in-hospital**, (*n.*) ولادتخانه velâdet- hâne.
Lymph, limf, (*n.*) (ana) لنفا lenfâ; سو sou; — **Lymphatic**, (lim-fat'ik) (*a.*) لنفاوى lenfâvî, (*n. pl.*) (lit.) اوعيه ev-uyeyi lenfâviyye.
Lynch, linsh, (*n.*) لينچ linch; پارالامه paralama; (*v. a.*) لينچ linch et. ' paralama; بارالامق parala- maq; — **-law**, لينچ اصولى linch ou- sôulü.
Lynx, lingks, (*n.*) (zo) واشاق vashaq; قاره qara qoulaq; — **eyed**, (id) (*a.*) (*fig*) كوزى كسكين geuzü keskin; (*fig* و *lit*) بصيرتكار basiretkyâr.
Lyns, li'unz, (*n. pr.*) ليون liyon.
Lyre, lir, (*n.*) (mus) ريبط berbat; (لير) (lîr); — **Lyric**, (lir'ik) (*a.*) ليريك li- rik; غزلى gazeli; (*n.*) غزل gazel; (*pl.*) غزليات gazelyyât

[MAA-MAD] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; change; cãrd; red; mē; hēr; in; mine;

M

Ma'am, mām, (n.) مادام madam! خانم (افندی!) (hanum efendi!)

Macadamise, mak-ad'am-iz, (v.a.) quruq tash deushe-mek; شوشه یاقیق shose yapmaq.

Macaroni, mak-a-rō'ni, (n.) مکارنا ma-qarna; — **Macaron'ic, (-ron'ik) (a)** (fig.) چورباکسی chorba gibi.

Macaroon, mak-a-rō'ūn, (n) بادم bādem qourābiyesi.

Macbeth, mak-beth', (n pr) مه‌قبه meqbes

Maccabee, mak'a-bē, (n. pr) معابی maqqābī; (pl.) معابیلر maqqābiler; — **Maccabean, (mak-a-bē'an) (a.)** معابی maqqabī.

Mace, mās, (n.) عسا asā; طوپوز topouz; — **bearer, قواس qavas**

Macedonia, mas-e-dō'ni-a, (n) ماکدونیا makedonya; — **Macedō'nian, (a.)** ماکدونیالی makedonyalı

Macerate, mas'er-āt, (v.a.) صوده ییراق souda buraqmaq; ایصلاتمق uslatmaq. (fig.) ضعیفلاتمق zayıflatmaq; (rel.) ریاضت riyāzet et.

Machiavellian, mak-i-a-vēl'yan, (n.) دسیسه‌کارانه dessâs (a) و سی-kyârâne; — **Machiavellianism, (mak-i-a-vēl'yan-izm) (n.)** ماکیاوئلزم makiyavelizm; (fig.) دسیسه desise.

Machinate, mak'i-nât, (v.a.) (فساد) tertib et., — **Machination, (mak-i-nâ'shun) (n.)** انتریقہ intriqa; ترتیبات tertibât.

Machine, ma-shēn', (n.) ماشین makine; (v.a.) (ready) حاضر ma-kineyle yapmaq; — **man, ماکینست makinist; — gun, ماکینلی تونک makineli tüfek; — work, میتراپوز mitralyeuz; — work, (n. a) ماکینه ایشی makine ishi;**

— **Machinery, (ma-shēn'e-ri) (n.)** ترتیبات meqanizme; ماکینیزمه makineler; — **Machinist, (ma-shēn'ist) (n)** ماکینست makinist.

Mackerel, mak'er-el, (n.) اسفوسری ousqoumrou (-balugh)

Mackintosh, mak'in-tosh, (n.) یاغورلق yâmourlouq; قامسله qamsele.

Macrocosm, mak'ro-kozm, (n.) کائنات kyâ-inât; (lit.) عالم کبیر âlemi kebir.

Maculate, mak'ū-lât, (v.a.) لکه‌لهمک le-kelemek; — **Maculation, (mak-ū-lâ'shun) (n.)** لکه leke; (act) لکه‌لهمه lekeleme.

Mad, mad, (a.) دلی deli; دیوانه divâne; مجنون mejnûn; مجذوب mejjûb; (fig.) دلچیه chulgun; — **ly, (ad.)** دیلیجه de-lije; دلی گیبی deli gibi; (lit.) مجنونانه mejnûnâne; — **ness, (n.)** دلیک de-lilik; (lit.) جنت jinnet; (fig.) دیوانه‌لک divânelik; — **cap, (n.)** قاپچق qa-chuq; (ظیرظوب) (zur-zop); — **house, (n.)** دلی deli; دیوانه tumarhâne; — **man, (n.)** دلی deli; مجنون mejnûn; — **woman, (n.)** دلی qadun; دیوانه mejnûne; — **madden, (mad'n) (v.a.)** دلی deli et.; چیلدیرتمق chuldurtmaq; (v.n.) چیلدیرمق chuldurmaq; دلی deli ol. (lit.) tejjennûn et..

Madagascar, mad-a-gas'kar, (n. pr) ماداگاسکار madagasqar (-adasu).

Madam, mad'am, (n) مادام madam; (خانم) (hanum).

Made, mād, (a.) یاپیلش yapulmush; یاپمه mām'oul; — **up (a.)** یاپما yapma; (ready) حاضر hazur; — **in «England»** «انگلتره» ده یاپیلش (در) «ingil-tere» de yapulmush (-dur); «انگلتره» «ingiltere» mām'oulātu; معمولاتی ingiliz mām'oulātu.

mote; foot; mōon; shut, mūle, verŷ; tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث, th ذ; zh ذ [MAD-MAI]

Madeira, ma-dē'ra, (*n pr*) مادهيرا (آلسي) madeyra (-adasu), (*n*) مادهيرا (wine) madeyra sharabu. شرابی

Madrid, mad-rid', (*n pr*) مادرید madrid.

Magazine, mag-a-zēn', (*n*) مغازه ma-ghaza; (*mil*) آبار anbar, (*gun's*) حزينه hazne; (*mar*) حېجانه لك jebhānelik; (*paper*) مجموعه mejmou-a, رساله risā-le; — **gun**, otomatik توفنك, otomatik tüfek.

Magdalen, mag'da-len, (*n pr*) ماعدهلن maġdalen; (*n*) (fig) توبهكار (قيز) tevbekyâr (-quz).

Maggot, mag'ut, (*n*) قورث qourt; — **Maggoty**, (mag'ut-i) (*a*) قورثلى qourtlu; (*fig*) مراقلی merâqlu

Magi, mā'ji, (*n pl*) معان mougān, مجوسى mejōusi.

Magic, maj'ik, (*n*) سحر sihr; — **Magical**, (maj'ik-al) (*a*) (lit) سحرکار sihirkyâr; — **Magically**, (maj'ik-al-i) (*ad*) سحرکارانه sihirkyârâne; — **Magician**, (maj-ish'an) (*n*) سحربرار sihirbâz

Magistrate, maj'is-trât, (*n*) حاکم hâkim; (*peace*) صلح حاکمی soulh hâkimi; — **Magistracy**, (maj-is-trasi) (*n*) حاکملى hâkimlik; (*pl*) حاکمان hâkimler; حکام hükkyâm.

Magna-Charta, mag'na kâr'ta, (*n*) (lit) فرمان berâti kebîr; فرمان fermân; (*fig*) هعجيت heujjet

Magnanimity, mag-na-nim'i-ti, (*n*) علو- beuyüklük; (fig. lit) علو- oulûvvü jenâb, — **Magnanimous**, (-i-mus) (*a*) beuyük; (lit) علو oulvî; نجيب nejjib.

Magnate, mag'nât, (*n*) ماناٹ manat; (*fig*) beuyük (-adam) (آدم) beuyük zengin; (*nch*) beuyük zengin; (*pl*) اکابر ekyâbir.

Magnesia, mag-nē'sia (*n.pr.*) مغنيسا mâgnisa; — **Magnē'sian**, (-a) مغنيسالى mâgnisalu; (*n*) مغنيسالى mâgnisalu.

Magnesium, mag-nē'shi-um or -si-um, (*n*) مغنيزيوم magneziyûm; — **light** مغنيزيوم ضياىي magneziyûm zuyâsu; — **Magnē'sia**, (-shi-a or -si-a) (*a*) مغنيزيا magnezia; محض houghmou magneziyûm; — **Magnē'sian**, (-shi-an or -si-an) (*a*) مغنيزيالى magneziyalu.

Magnet, mag'net, (*n*) مقناطيس miq-

nâtis; (ميخلادر) (muhladuz); (*mach*) مایه تو manyeto, — **Magnetical**, (-ik-al) (*a*) مقناطیسی miqnâtîsî; — **Mag'netism**, (-izm) (*n*) مقناطیست miqnâtîsiyyet; (مایه تیزمه) (manyatizme), (*fig*) جاذبه jâzibe; نفوذ nû-fôuz, — **Mag'netize**, (-net-iz) (*v.a*) مقناطیست miqnâtîsiyyet ver-mek, (*fig*) مایه تیزمه manyatizme et; — **needle**, إبره ibre-i miqnâtîsî; — **Magneto-electricity**, الکتریقی elektriki miqnâtîsî.

Magnificent, mag-nif'i-sent, (*a*) بویوک beuyük; (*fig*) فوق العاده fevqal-âde; (lit) موشتم mouhteshem; **Soliman the M** — قانونی سلطان سليمان qânûnî soultân Süleymân; — **Magnif'icence**, (-nif'i-sens) (*n*) بویوک beuyüklük; عظمت azamet, (lit) احتشام ihtishâm.

Magnify, mag'ni-fi, (*v.a*) بویولتک beuyültmek, (*fig*) اعطاء îzâm et.; — **Magn'ifiable**, (-ni-fi-a-bl) (*n*) بویولتک beuyültülebilir; — **Mag'nified**, (-ni-fid) (*a*) بویولتک beuyültülmüş; (*fig*) مباله moubâlagalu; — **Magn'ifier**, (-ni-fi-ér) (*n*) مباله moubâlagaju.

Magnitude, mag'ni-tüd, (*n*) بویوک beuyüklük; جسامت jesâmet; (*fig*) اهميت ehemmiyyet.

Magnolia, mag-nôl'i-a, (*n*) مانولیا manolya.

Maggie, mag'pi, (*n*) صقسان saxaghan (-qoushou).

Maharajah, ma-ha-râ'jâ, (*n*) مهراجا mehrâje; (پرس) (prens).

Mahdi, mād'dē, (*n*) مهدی mehdî.

Mahogany, ma-hog'a-ni, (*n*) ماوون mavoun.

Maid, mād, (*n*) قیز quz; (*vigim*) خدمتچی (قیز) bākire; (*servant*) خدمتچی (quz); — **besleme**.

Maiden, mād'n, (*a*) قیز quz...; (lit) بکر bākîr; (*first*) ilk قیز quz; — **ly**, (*ad*) قیز quz gibi; (*fig*) محبوب mahjûb; — **hair**, (*bot*) بالدورى balduru qara;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[MAI-MAK] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

— speech, ilk نطق; — trip, ilk سفر; — Maid'-
enhood, (n.) قیزلق quzluq; (lit.)
bekyâret; (purity) صفوت safvet;
(fresness) تازملک tâzêlik; (lit.) طراوت
tarâvet.

Mail, māl, (n.) پوسته posta; (v.a.)
کوردرمک postaya vermek; — bag, پوسته چابطه سی
geundermek, — bag, پوسته چانتاسی
posta chantasu, — coach, پوسته آرابه سی
chouvalu; — coach, پوسته کوئی
posta arabasu; — day, پوسته تودئی
posta günü; — train, پوسته ترئی
posta treni

Mail, māl, (n.) (armour) دره zurh;
(v.a.) دره قابلامق zurh qaplamak.

Maim, mām, (n.) سقطلق saqatluq;
(loss) خسار hasâr, (v.a.)
سقطلق saqat et; (fig.) بورمق boz-
maq.

Main, mām, (a) اساس... ..asl âsl
esâs... ..ashî, باشلیجه
bashluja; (important) اهمم en mû-
him; (n.) آنا ana; اصل asl;
esâs; — ly, (ad) باشلیجه bashluja;
... ..asul... ..deck, بالاوره
pallavra; — line, آنا ana hatt;
— mast, غراندی grandı (-di-
reyi); — sail, مایستره یلکی
mayistre yelkeni; — spring, آنا یای
ana yay; — top, غراندی چاناقلقی
grandı chanaqlugh.

Maintain, men-tān', (v) محافظه mou-
hâfaza et.; (lit.) ادامه idâme et.;
(support) مظاهرت mouzâheret et.;
تأیید idâ et. (lit.) (affirm)
te'yîd et.; — Maintainable, (men-
tān'a-bl) (a.) قابل qâbil iddâ;
مقابله qâbili müdâfâ; — Main-
tainer, (men-tān'êr) (n.) ظهیر zahîr;
هانی hânî; — Maintenance, (men'-
tin-ans) (n.) معیشت ma-îshet; (pl)
vesâ-it; (protection) حایه hi-
mâye; مظاهرت mouzâheret; (insis-
tence) اصرار usrâr; دوام devâm;
(intervention) فضولی fouzûlî
müdâhale.

Maize, māz, (n.) مصر musur.

Majesty, maj'es-ti, (n.) شوکت shevket;
hashmet; (fig.) عظمت azamet;
(lit.) اجلال ıjlâl; His — hash-
metlou; Jour — hashmet-
me-âb!; — Majestic, (-'lik) (a)

hashmetli; (fig.) محترم mouh-
teshem. — Majestically, (-'tik-al-i)
(ad) حشمتله hashmetle

Major, mā'jur, (a) بویوک beuyuk;
(lit.) اکبر â'zam; (sci.)
میرلوا mîrîlivâ; — general,
binbashluq; (age) رشده rûshd;
(fig.) اکتررب exeriyyet

Make, mak, (v.a.) یایمق yapmaq; اعمال
i'mâl et, (fig.) ترتیب tertîb et.;
بیچیم bi-chim; yapulush; (fig.)
معمولات mâ-mûlât, to — away
yoq et.; ber-taraf et.; to — believe
inandurmaq; (feign) کبی
gibi geustermek; (n.) ادعا
iddâ; to — fast اغلامق bâlamaq;
(n.) طوغرلوقı rabt et.; to — for
kîtmek (go) (e-) dîroulmaq;
(n.) gitmek; to — free with (e-)
yüz geuz ol.; to — good
tâ'mîr et.; (lit.) telâfi et.; to — little
ehemmiyyet vermemek; to — the
most of (den-) (دن) اعظمی استفاده
â'zamî istifâde et.; to — much of
ehemmiyyet vermek (fond)
üzerine düşmek; to — nothing of
(den-) bir şey anlamamaq;
(e-) ... (n.) بر معنا vermemek;
to — off bir mânâ vermemek;
qachmaq; to — out
anlamaq; (n.) دور
mânâ vermek, to — over
(e-) terk et.; to — ready
te'mîn et.; to — up
güvenmek; (n.) کوردنک
ikmâl et.; (feign) gibi geuster-
mek; (-for) telâfi et.; (-to)
yaqlashmaq; (fig.) itilâf et.; to — up
one's mind — peace,
qarâr vermek; — (n.)
âmilî souh; — shift, ted-
bîr; idâre-i mas-lahat; — weight,
ilâve; (fig.) doldouroujou;

(For Turkish pronunc.) past; lârgè, red, (never silent e), deux; ring; machine.

mōte, fool, mōōn, shut, mūte, very, tū چيوو ch چ; sh ش, lh ث; zh 5 [MAL-MAN]

— **Māk'ér**, (*n.*) يانان yapan; حامل
âmil
Malady, mal'a-di, (*n.*) حستلق has-
talûq; مرضى maraz
Malapert, mal'a-pert, (*a*) حراڤتور
jür-etkyâr.
Malaria, ma-lâ'ri-a, (*n.*) مالاريا ma-
larya, صيته usutma.
Malcontent, mal'kon-tent, (*a* و *n.*)
مغبر gayri memnûn.
Male, māl, (*a* و *n.*) ارڪك erkek.
Malediction, mal-e-dik'shun, (*n*)
لâ'net, بد دعا bed dou-â
Malefactor, mal'e-fak-tur, (*n.*) مجرم
müjrim, فنانى يان fenâluq yapan.
Malevolent, mal-ev'o-lent, (*a*) كوتو
keutü, (*lit.*) بدخواه bed-hâh; —
Malevolence, (-'o-lens) (*n.*) كوتوك
keutülük; فنانى fenâluq.
Malice, mal'is, (*n.*) فنانى fenâluq;
(*lit.*) بدخواه bed-hâhluq. (*fig.*) معذلك
môu'ziblik; — **Malic'ious**, (-ish'us)
(*a*) فنانى fenâ; (*lit.*) بدخواه bed-hâh;
سوء sôuyi niyyet sâhibi;
(*fig.*) معذ mou'zib; — **Malic'iously**,
(-ish'us-li) (*ad.*) بدخواهانه bed-hâhâ-
ne; سوء sôuyi niyyetle; —
Malic'iousness, (-ish'us-nes) (*n.*)
سوء fenâluq; كوتوك keutülük; سوء
sôuyi niyyet; (*lit.*) بدخواهانه
bed-hâhluq.
Malign, ma-lin', (*a*) غرضكار garez-
kyâr; (*lit.*) بدخواه bed-hâh; (*v.a.*)
كوتوك keutülük et.; بختان büh-
tân et.; — **Malign'ant**, (-lig'nant)
(*a*) فنانى fenâ; غرضكار garezkyâr; —
Malign'ity, (-lig'ni-ti) (*n.*) عداوت
adâvet; غرض garez
Mall, mawl or mal, (*n.*) طوقاق toq-
maq; چوكان chevkyan, (*v.a.*) دوومك
deuvmek.
Mall, mel or mal, (*n.*) مسيره
mesîre; آغاچلىق âfluq yol
Malteable, mal'e-a-bl, (*a*) دوولير deu-
vülür; (*lit.*) قابل انطراق qâbili inturâq;
— **Malleability**, (mal-e-a-
bil'i-ti) (*n.*) دووله deuvülme; (*lit.*)
قابليت انطراق qâbiliyyeti inturâq
Mallet, mal'et, (*n.*) طوقاق toqmaq;
(*sport*) چوماق chomaq.
Mallow, mal'ô, (*n.*) ايه كوچى ebe
gümeji; marsh — خطى ha'mi.
Malpractice, mal-prak'tis, (*n.*) يولسزلىق

yolsouzlouq, (*pl*) قصور qousôur;
خطا hatâ
Malt, mawlt, (*n*) مالت malt; آريه
arpa; (*v.a.*) مالت ياپىق malt yapmaq.
آريه terbiye et, — **liquor**, آريه
arpa souyou, بيرا bira.
Malta, mawl'ta, (*n*) مالطه malta;
— **Maltese**, (mawi-têz') (*a* و *n*)
مالطير maltuz
Maltreat, mal-trêt', (*v.a.*) فنانى معامله
fenâ mou-âmele et.; سوء معامله
sôuyi mou-âmele et.; — **Maltreat'ment**, (*n*)
فنانى معامله fenâ mou-âme-
le, سوء معامله sôuyi mou-âmele
Malversation, mal-ver-sâ'shun, (*n.*)
سوء استعمال istikyâb, ارتكاب
isti'mâl.
Mama, mam-mâ', (*n.*) آنه anne;
(ماما) (mama)
Mammalia, mam-mâ'li-a, (*n*) ماملى
memeli hayvânât; — **Mam-
mal**, (mam'mal) (*n.*) ماملى حيوان
memeli hayvan.
Mammet, mam'et, (*n.*) قوقله qouqla.
Mammiferous, ma-mi'fer-us, (*a*)
ماملى memeli.
Mammon, mam'un, (*n.*) مال mal;
ثروت servet.
Mammoth, mam'uth, (*a*) (*fig.*) غايت
gâyet jesîm; مدهش müdhish;
(*lit.*) مهيكل müheykel.
Man, man, (*n*) آدم adam; (*male*)
ارڪك erkek; (*fig.*) مرد merd; (*ser-
vant*) آدم adam; خدمتچى hizmetji;
(husband) زوج zevj, (qoja);
(chess) پول poul; تاش tash; (*pl*)
mil. (a) تجهيز efrâd; (*v.a.*) ارڪكجه
er-kekje; (*fig.*) مردانه merdâne: — of
war حرب گمىسى harb gemisi; (*pl.*)
سفاتى سفاتى sefâ-ini harbiyye; — of
letters اديب edib; محرد mouharrir;
(*pl*) ادا üdeba; — **slaughter**, (*n.*)
(ولاقت) jinâyet; (*jud.* و *lit.*) قتل
(bilâ te-ammüd-) qatl; — **Man'ful**,
(-'fööl) (*a*) جسور jesûur; مرد merd;
— **Man'fully**, (-'fööl-i) (*ad.*) مردانه
merdâne; — **Man'hole**, (-'höl) (*n.*)
(mar.) مەن هول menhöl; قاپاق qapaq;
آغز âz; — **Man'hood**, (*n.*) انسانلىق
insanluq; (*age*) ارڪكلك erkeklik; (*lit.*)
رؤيلىت rüjüliyyet; — **Man'kind**,
(*n.*) انسانلار insanlar; (*lit.*) يىشر

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[MAN-MAN] (انگلیزجه کمالک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

benî-besher; — **Man'liness**, (n) مردلک merdlik
Manacle, man'a-kl, (n.) کلهپجه kelepej; (v.a.) کلهپجه تاقاق taqmaq; (fig.) باغلاماق bâlamaq.
Manage, man'âj, (v.a.) قوللانماق qoullanmaq; idâre et.; (arrange) ترتیب tertib et.; (horse) تربیه terbiye et.; — **Man'ageable**, (-'âj-a-bl) (a.) قابل qâbili idâre; (mild) ملایم mülâyim; يوله yola gelir; — **Man'agement**, (-'âj-ment) (n.) idâre; — **Man'ager**, (-'âj-er) (n.) مدیر müdir; direktör; general — مدیر عمومی müdiri oumûmî; joint — مدیر مشترک müdiri müşterek
Manchester, man'ches-ter, (n pr) مانچستر manchester.
Mandamus, man-dâ'mus, (n) (jud.) امر emr; اعلام i'lâm.
Mandarin, man-da-rên', (n.) (bot.) ماندالینه mandaline.
Mandate, man'dât, (n.) وکالت vekyâlet; (pol.) وکالت manda; (va-sâyet), (order) امر emr; havâle; (office) مأموریت me'mûuriyyet; (deputy's) مضبوطه mazbatayi intihâbiyye; (pl) مضابط انتخابیه mazâbutu intihâbiyye; — **Man'datary**, (-'da-ta-ri) (n.) وکیل vekil; mandater; — **Man'datory**, (-'da-to-ri) (a.) امری mutazam-mun; تعلیمات قایلیدن tâ'limât qâbilinden.
Mane, măn, (n.) (zo.) یله yele; — **Maned**, (mând) (a.) یلهلی yeledi.
Manège, man-âzh', (n.) مانهژ manej; (art) بینجیلیک binijilik
Manganese, mang-ga-nēz', (n.) مانگانهز manganese.
Mange, mănj, (n.) (zo) اوپوز (علقی) ouyouz (illeti).
Manger, măn'j'er, (n.) یملک yemlik.
Mangle, mang'gl, (n.) جندره jendere; prese; (v.a.) باصغیه قویق basguya qomaq; پرداخت perdaht et.; — **Mangling**, (mang'gling) (n.) باصغی basgu; پرداخت perdaht.
Mangle, mang'gl, (v.a.) (mutilate) پارچالاماق parchalamaq; — **Mangling**, (mang'gling) (n.) پارچالاما parchalama.

Mango, mang'gō, (n.) (bot) هند کیراری hind kirezli.
Mangy, măn'j'i, (a) اوپوز ouyouz
Mania, măn'i-a, (n.) جنن jinnet; مراق merâq; (ambition) حرص hurs, (lit.) جئون jünōun; — **Maniac**, (măn'i-ak) (a n) دلی deli; مراقی merâqlu.
Manicure, man'i-kūr, (n.) مانیکور man-nikūr.
Manifest, man'i-fest, (a.) آشکار âshikyâr; (lit.) واضح vâzuh; صرح sarîh; (n.) بیانشامه beyân-nâme; (pl) مانیفستو beyânât; (mar) manifesto, (v.a.) کوسستمک geustermek; بیان a. uzhâr et.; (declare) آشکار صورتده âshikyâr sôuretde; اچیمجه achiuqja; — **Manifestâ'tion**, (-'shun) (n.) تظاهرات tezâhürât.
Manifesto, man-i-fest'ō, (n.) بیانشامه beyân-nâme; مانیفستو manifesto.
Manifold, man'i-föld, (a.) بر چوق bir choq; ..; انواع envâ-u; ..; مختلف mouhtelif.
Manikin, man'i-kin, (n.) مانیکن man-niken.
Manipulate, ma-nip'ü-lât, (v) اداره idâre et.; قوللانماق qoullanmaq; (fig.) مانوره یاپماق manevre yapmaq; — **Manipülâ'tion**, (-'shun) (n.) اداره idâre; ایشلهمه ishleme; (fig.) مهارت meharret; — **Manip'ulator**, (-'ü-lât-ur) (n.) (pers.) یابان yapan; مرتب mürettib; (key) آناhtar; مانپولاتور manipülateur.
Manna, man'a, (n.) قدرت حلواسی qoudret helvasu; (fig.) غدا gudâ; (lit.) مائه mâ-ide.
Manner, man'ër, (n.) طرز tarz; (method) یول yol; اصول ousûul; (pl.) tavr; (behaviour) طور âdâb; (pl) طرز etvâr; — **ly**, (a.) تیربیلی terbiyeli; نازک nâzik; (ad.) نازکانه nazikyâne; (lit.) ادبیانه edibâne; in a — (اولیه) (euyle-) bir tarzda...; after the — gyöuyâ...; after the — tarzunda...; gibi...; in the same — عین طرزده aynu tarzda; عین وجهه aynu vejhile; — **Mann'ered**, (man'ërd) (a.) طرزی tarzû; (fig.) طرولی tavrlu; — **Mannerism**, (man'ër-izm) (n.) یاپما yapma

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōon; shul; mūte, very, tū چيوو ch ج, sh ش; th ث; zh ذ; zh ڙ [MAN-MAR]

tavr; (فصله) tekellūf; (writing) (lit.) يکnesaqluq; تکرر tekerrūr.

Manœuvre, ma-nōō'ver or manū'-, (n.) مانوره manevre; (v.) مانوره يائى manevre yapmaq; — **Manœvrer**, (-nōō'ver-er) (n.) مانورهجي manevreji

Manometer, man-om'e-tèr, (n.) مانومتره manometre.

Manor, man'or, (n.) مالکانه mâlikyâne; — **Manō'rial**, (a.) مالکانه ... mâlikyâne...

Mansion, man'shun, (n.) شاتو shato; اقامتگاه qonag; — **house**, iqâmetgyâh; (London) شهر اماني shehr emâneti.

Mantle, man'tl, (n.) مانتو manto; قابوط qapout; (fig.) وسیله vesile; (lit.) اورتک niqâb; (v.a.) اورتک eurtmek; (v.n.) اورتک eurtünmek; (spread) استیلا istilâ et.; (face) قیزارمق quzarmaq; — **piece**, raf; شمينه shemine rafu; — **Mant'let**, (n.) قيصه qusa manto; (mil.) سپر siper.

Manual, man'ū-al, (a) el...; (n.) رساله risâlê; (mil.) تعلیمنامه tâ'lîmnâme; (drill) تعلیم tâ'lîm; (mus) دیلسزله qlaviye; — **alphabet**, دیلسزله dilsizlere mah-sous elifba (-kitab).

Manufacture, man-ū-fakt'ūr, (n.) (act) اعمال i'mâl; یاعه yapma; (pl) اعمال mâ'môulât; (v.a.) ترتیب i'mâl et.; — **Manūfact'urer**, (-fakt'ūr-er) (n.) عامل âmil; فابریقاور fabri-qateur; — **Manūfact'ory**, (-fakt'o-ri) (n.) فابریقه fabriqa; اعمالخانه i'mâlât-hâne.

Manure, man-ūr', (n.) گوبره gübre; (sherbet) (شریت) ter-biye et.; (v.a.) بسلهک beslemek

Manuscript, man'ū-skript, (a.) آل el yazusu; ... یازمه yazma...; (n.) یازی yazu; مسوده müsvedde; (pl) یازارل yazular; مسودهل müsveddeler.

Many, men'i, (a.) بر چوق bir choq; bir haylu; (lit.) متعدد müte-addid; (n.) خلق halq; (چوقلری) (choqlaru); as — as قدر ... qadar; دفعه .. def-a; — **a time** چوق کره choq

kerre; اکثرا exeriyyâ.; **too** — یک چوق pek choq; یک فصله pek fazla; — **times** دفعاتله def-âtle.; چوق کره choq kerre.

Map, map, (n.) خریطه harita; (harta); پلان pilan; (v.a.) خریطه-سی يائى har-tasunu yapmaq

Maple, mā'pl, (n.) آجه آناج aq-ja âj; استندان isfendân.

Mar, mär, (v.a.) بوزمق bozmaq; احلال saqatlamaq; (fig.) احلال ihlâl et..

Marash, mar'ash, (n. pr.) مرعش merash.

Marabout, mar'a-bōōt, (n.) مارابته marabet; (Islam) درویش dervish; (مرباط) (mourâbut).

Maraud, ma-rawd', (v.n.) چاپوچلیق chapouljouluq et.; — **Maraud'er**, (-rawd'er) (n.) چاپوچلی chapoul-jou.

Marble, mār'bl, (n.) مرمر mermer; (ball) بیله bile; (a) مرمر (دن) mermer (-den); (veined) طمارلی damarlu; (hard) مرمر taqlidi; (hard) مرمر taqlidi; (v.a.) طاش کبی tash gibi; سرت mermer taqlidi یوایق (v.a.) tash-gibi boyamaq; — **cutter**, طاشچی tash-ju; — **works**, (n.) مرمرلر mermerler; مرمر ایشلری mermer ishleri.

March, mārch, (n.) مارت mart.

March, mārch, (n.) جریان jeryân; (lit.) روش revish; (mil.) یورویش yürüyüş; (lit.) مشی عسکری meshyi askeri; (mus.) مارش marsh; (v.n.) چبری yürümek; — **forced** — **past**, jebri yürüyüş; (v.a.) یورویش yürüyüş; (n.) رسم گچید resmi gechild.

Marchioness, mār'shun-es, (n.) مارکیز markiz.

Marconi, mār'-ko-ni, (n. pr.) مارقونی marqoni.

Mare, mār, (n.) (zo) قیصراق qusraq; — **s nest**, (fig.) عبت شی abes shey; ظن باطل beyhōudelik; (fig.) یهوده zannu bâtul; (to find a-) beyhōude sheylerle meshgōul ol.; عبتله اشتغال abesle ishtigâl et.; آلداتق kendini aldatmaq; — **s tails**, اینجه بولولار inje bouloutlar.

Mardin, mār-dēn', (n. pr.) ماردين mar-din.

only; routine; through; tuck·müsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq

[MAR-MAR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr, in; mine;

Margarin, mār'gar-in, (n.) مارگارین margarin.

Margin, mār'jin, (n.) کنار kenar; (allowance) احتیاط ihtiyât (-payu); (v.a.) چویرمک kenar yapmaq; chevirme; (write) کنارینه یازمق kenaruna yazmaq; (lit.) تحشی tah-shiye et; — **Marginal**, (mār'jin-al) (a) جدارى kenar... (lit.) درکنار hâshiye derkenâr (مشروحات) (meshrôuhât); — **Marginally**, (mār'jin-al-i) (ad.) حاشیه طرزنده hâshiye tarzunnda

Margrave, mār'grāv, (n.) مارکی marki.

Marigold, mar'i-göld, (n.) (bol) نرگس nergis

Marine, ma-rēn', (a) بحری bahri; (n. & a) بحریه bahriye; deniz; (painting) دکر رسمى deniz resmi; (pers) بحریه gemiji; the — s (n pl) بحریه سلاح اندازلى bahriye silâh-endâzlaru, — **insurance**, deniz sigortası, سیغورتهسى deniz sigortası; — **Mar'iner**, (-i-nér) (n.) کبیجی gemiji.

Marital, mar'i-tal, (a) زوجی zevjî

Maritime, mar'i-tim, (a) بحری bahri; — **power**, بحری دولت bahri devlet; (pl.) دول بحریه düveli bahriyye.

Maritza, mā-rit'-sā, (n. pr.) مریج merich (nehri)

Mark, mār'k, (n.) مارقه marqa; (fig.) ishâret; (aim) علامت alâmet; (distinction) شهرت sheuh-ret; (lit.) تمایز temâyüz, (v.a.) ishâret et; (stamp) تغطلاقم damgalamaq; (notice) دقت diqqat et; — **out** پلانخی پلانخی pilanunu yapmaq; (chose) انتخاب intihâb et.; — **Marked**, (mār'kd) (a.) ishâretli; مارقالی marqalı; (fig.) معروف mâr'rôuf; (lit.) بنام benâm; mümtâz.

Mark, mār'k, (n.) مارق marq

Market, mār'ket, (n.) بازار pazır; چارشى charshu; (com.) پیاسه piyasa; (v.n.) معامله یایمق mou-âmele yapmaq; «money» — «نقد» پیاسهسى «naqid» piyasa; — **garden**, بوستان bostan; — **place**, بازار پازاری pazar yeri; — **price**, پیاسه (فیاتی) piyasa (-fiyeti); — **Marketable**, (mār'ket-a-bl) پیاسهده کچر piyasa gecher... ساتیلیر satılır; — **Marketing**, (mār'ket-ing) (n.)

alışush mübâye-ât; ویریش verish.

Marksman, mār'ks'man, (n.) نشانچی nishanju

Marl, mār'l, (n.) کیرچلی ضوبراق kirechli topraq; کیس kis; (v.a.) کیس kis qatmaq; تربیه terbiye et.; — **Marly**, (mār'li) (a) کیرچلی kirechli; کیسli.

Marline, mār'lin, (n.) (mar.) مورنل mournel; صاردق gurjula; (v.a.) قاروالیه qavalıye sarmaq; — **spike**, (-spik) (n.) قاروالیه qavalıye

Marmalade, mār'ma-lād, (n.) مارمالاد marmalad; رچل rechel.

Marmora, mār'mo-ra, (n. pr.) مرمره marmara; **Sea of** — مرمره دیزی mar-mara denizi

Marmot, mār'mot, (n.) طاغ صیجانی dâ suchanu.

Marn, mār'n, (n. pr.) مارن mār'n

Maronite, mar'ō-nit, (n.) مارونیت maronit

Maroon, ma-rōon', (n.) مارون maron; حبش habesh.

Maroon, ma-rōon', (a. & n.) مارون maron; کستانه رنگی kestâne rengi.

Marque, mār'k, (n.) قورصانلق وئیقهسى qoursanluq vesiqası; (ship) آقینچی aqunju sefine; (رخصتی) قورصان qoursan sefinesi; (rouhsatlu-) letter of — قورصانلق براتی qoursanluq berātu.

Marquee, mār'-ke', (n.) یویوک چادیر beuyük chadur.

Marquetry, mār'ket-ri, (n.) قاپلامه qap-lama; (مارکەتری) ishleme; (marketrî).

Marquis, mār'kwis, (n.) مارکی marki; — **Marquess**, (mār'kwes) (n.) مارکیز markiz; — **Marquise**, (mār'kwis-ât) (n.) مارکیلک markilik.

Marriage, mar'ij, (n.) ازدواج izdivâj; تهل te-ehhül; (wedding) ولیه veli-me; — **articles**, نکاح کاغدی nikyâh kyâdu; (عقدنامه) (aqidnâme); — **ceremonies**, دوکون düyün; (lit.) مراسم merâsim izdivâjiyye; — **settlement**, ایراد تخصیصی irâd tah-sisi; وراثت ایشلری verâset ishleri; (مهر مؤجل) (mihri mü-ejjel); — **Marriageable**, (mar'ij-a-bl) (a.) یتیشمش yetishmiş; گیلنلیک gelinlik.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e). deux: ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shut; mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, thذ, zh ذ [MAR-MAS]

Marrow, mar'ō, (n) ايليك ilik; — **bone**, ايليك kemiy; (pl) دبر diz kemikleri; — **Marrowy**, (mar'ō-i) (a) ايليكilikli

Marry, mar'i, (v n) اءلنمك evlenmek; ا. izdivâj et.; تءهل te-ehhül et.; (v.a) (take) آلق almaq; (lit.) ويرمك tezervvüj et.; (give) vermek; (lit.) تءزءوچ tezviij et.; — **Married**, (mar'id) (a) ءلى evli. (lit.) مءتال müte-ehhil; — **life** اءلىك evlilik hayâtü, (ءائله حياتى) (â-ile hayâtü).

Mars, mâr, (n) (ast) مءرء merih; (myth.) حرب مءبرىدى harb mâ'boudü

Marseilles, mâr-sälz', (n pr) مءرسىلىا mâr-silya.

Marsh, mârsh, (a n) ماطاقل batagluq; — **Mârsh'y**, (-i) ماطاقل batagluq ..

Marshal, mâr'shal, (n) (mil.) مشىر müshîr; (herald) مباءىر mübâshîr; تنظيم tanzîm et.; (v.a) قواس qavas; tertîb et.; (v.a) دىزمك dizmek; — **Marshaller**, (mâr'shal-er) (n) تنظيم tanzîm eden مرتب mürettib; (lit.) ناظم nâzum; — **Marshalling**, (mâr'shal-ing) (n) (act) تنظيم tanzîm; tertîb; (arrangement) ترتيبات tertibât; — **Mâr'shalship**, (mûshîrlik) (مشىرلىك) müshîrîyyet).

Mart, mâr, (n) بازار charshu; pazar.

Marten, mâr'ten, (n) (zo) زءداوا zer-dava; (stone) صاىسار sansar.

Martial, mâr'shal, (a) حربى harbî; ourfi; (military) عسكرى askeri; — **law**, idâreyi idâre عرقىe idâreyi idâre; to proclaim — **law** اءارء عرقىe اءلان idâreyi idâre; — **ly**, (ad.) عرقىe idâreten.

Martinet, mâr'tin-et, (n) صاغان saghan; qurlanguj; (disciplinarian) سءرء serti âmir.

Martingale, mâr'tin-gäl, -gal, (n) جواءىرا bâ; keustek; (mar.) صاقل juvadra saqalu.

Martinmas, mâr'tin-mas, (n) قاسم qasum.

Martyr, mâr'ter, (n) مءءور mâgdôur; mazlôum; (dead) شهىد shehîd;

(v.a) غءءرا. gadr et.; — **Martyrdom**, (mâr'ter-dum) (n) مءءورىء mâgdôuriyyet; (death) شهاء shêhâdet; (suffering) جءا jefâ; mihnet; (pl) آلام âlâm; — **Martyrology**, (mâr-têr-ol'o-ji) (n) مازلؤلمارل mazlôumlarun hikyâsi; (lit.) مءاقب مءاقب menâqibi shûhedâ; (fig.) تظلم حال tezallümi hâl.

Marvel, mâr'vel, (n) (rel.) ءارقê hâriqa, (pl) ءوارق havâriq; (rel.) ءىء mû'jize (astonishment) معجزه hayret; (v.n.) شاشم shashmaq; — **Marvellous**, (mâr'vel-us) (a) مءرءىل fevqal-âde; (lit.) ءارق hâriqül-âde; (fig.) اءناىلماز ina-nulmaz; — **Marvellously**, (mâr'vel-us-li) (ad) مءرءىل (مءرءورءء) hâriqül-âde (bir sôurette); فوق العاءة (sôurette); — **Marvellousness**, (mâr'vel-us-nes) (a) مءرءىل fevqal-âdelik; (fig.) مءالعة garâbet; (exaggeration) مءبالعا moubâlaga.

Mary, ma'ri, (n pr) مارى mari; (rel) مرم (حضءة) (hazreti-) meryem; مرم meryem ana

Masculine, mas'kü-lin, (a) ارءك er-kek; (gram.) مءزك müzekker; — **ly**, (ad.) (fig.) ارءككê erkekke.

Mash, mash, (n) ءزمê ezme, püre; لاءê lapa; (v.a) ءزمê ezme; qarushdurmaq; — **Mash'y**, (-i) (a) ءزمê ezme; (v.a) ءزمê ezilmish; lapa hâlinde.

Mask, mask, (n) ماسكê maske; (fig. lit) نقاب niqâb; (pers) مءسءرة masqara; (v.a) ءورءمê eurtmek; (fig.) ماسكê gizlemek; (v.n.) ماسكê gizlemek; (fig.) ماسكê maske taqmaq; (fig.) ماسكê gizlemek; under the — of ماسكê maskeyi qaldurmaq; — **Masked ball**, (n) ماسكê mas-keli balo; — **Mask'êr**, (n) ماسكê maskeli; (masqara) (مءسءرة).

Maskat, mas-kat', (n, pr) مءسءط masqat. **Mason**, mâr'sn, (n) ءىوارءى douvarju;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=stmek; ol=olmaq.

(*frec*) فارماسون farmason; — **Masonic**, (mā-sn'ik) (*a*) ...فارماسون (لق) farmason (-louq); — **Masonry**, (mā'sn-ri) (*n*) دیوارچیاق douvarju-luq; (*work*) دیوار (ایشلری) douvar (-ishleri); (*a*) کارگیر kyargir.

Masquerade, mask-er-ād', (*n.*) مَسْخَرَلُوقْ
masqaraluq: (*pl*) مَسْخَرَلُوقْ masqaral-
ralar; (*vn*) مَسْخَرَلُوقْ ۱. mas-
qaraluq et..

Mass, mas, (*n.*) كتلة kitle; (*pl*) خلق halq, (ناس) avâm (-nâs); — **meeting** بيوك ميٽينج beuyük mîting; بيوك اجٽماء beuyük ijtîmâ'

Mass, mas, (*n.*) (*rel*) آيڻ *âyîn* ;
high — بويوک آيڻ *beuyük âyîn*

Massachusetts, mas - sa - chu'sets,
(*n.pr*) مساجوزه تس messachüzets.

Massacre, mas'a-ker, (*n.*) قتال qitâl;
قتل عام qatli âm; (*v.a.*) قتل عام qatli
âm et., كسمك kesmek.

Massage, ma-sàzh', (*n.*) ماساژ masâj;
(*v.a.*) اومق ماساژ ياپماق masâj yapmaq;
ôuvmaq, — **Massagist**, (mas'âzh-iz'
(*n.*) ماساژ متخصصى maseur;
masâj mütahassusu; — **Masseur**,
(mas-er') (*n.*) ماسور maseur; —
Masseuse, (mas-êz') (*n.*) ماسوز
maseuz.

Massive, mas'iv, (a) صوم som; (*lit.*)
مجسم müjesssem; (*bulky*) جسم jesîm;
آر âr; (*one*) یکپاره yek-pâre.

Mast, mast, (*n.*) دیرک *direk*; — head
(*mar*) شاپقه *shapqa*.

Mast, mast, (n.) (bot.) بالاموط pala-
mout; (اخلط) (ahlat).

Master, mas'tēr, (*n.*) افندی efendi; (*so.*) صاحب sâhib; (*ruler*) حاکم hâkim; آمی âmir; (*teacher*) خواجه hoja; معلم mou-allim; (*fig.*) اوسته ous-ta; (*lit.*) استاد üstâd; (*leader*) رئیس re-is; باش bash; (*ship's*) (قایدان) قاپدان qapdan; سوارى süvârî; (*v.a.*) باشه چىقمق basha chuqmaq; غلبه galebe et.; مهارت قازانق (skull) elde et.; سر معلم mehâret qazanmaq; **head** سرى معلم ser mou-allim; **old** سى استاد eski üstâdlar; **past** قىدم qoudemâ;

— ارباب *eski re-iş; (fig.)*
 erbâb; صاحب وقوف *sâhibi vouqûf;*
 to be — of one's self او. *nefsine hâkim ol.;*
 — of ceremonies, تشریفات مدری *teshrîfât mü-*

diri; — of the horse, اصطبل (عامره) istabel (-âmire-) müdîri; — of the Robes, اثوابی باشی esvabju bashu; سر اثوابی ser esvâbî, — at Arms, (mar) سفینه امینی sefine emîni; — builder, (bild'ér) قاله qalâfi; — hand, می‌مار, معمار mî'mâr, — hand, (lit.) دست مهارت desti mehâret; (pers) استاد üstâd; — key, (kē) (fig.) مفتاح miftâh; (surr) (سر) — piece, (pēs) (lit.) شاه اش shâh-eser; — stroke, (strôk) هنر hûner; (فوق) مهارت (the fevqalâde-) mehâret; — Mas'terful, (-'ter-fôol) (a.) آمر âmir; — Amîr, (skulful) استاد üstâd; — Amîrâne, (a.) ماهرانه mâhirâne, — Mâhir, صاحبسز sâhıbsız; — Mas'terless, (a.) باشی boshu bosh; — Mas'terliness, (n.) اوستالقی oustaluq; — مهارت mehâret; — Mas'terly, (-'têr-li) (a. & ad.) ماهرانه mâhirâne; (lit.) استادانه üstâdâne; — Mas'tership, (n.) خواجهاق hojaluq; (dominion) حکم hûkm; — Amîriyyet, (superiority) فاقعیت fâ-iqiyyet; — Mas'tery, (-'têr-i) (n.) حکم hûkm; (victory) غلبه galebe; (lit.) تefevvouq; — مهارت mehâret. (skill)

Mastic, mas'tik, (n.) ساقبز saquz ;
(cement) معجون mâ'joun ; (liquor)
ماسقه mastiqâ.

Masticate, mas'ti-kāt, (*v.a.*) چيكنه مک
chîynemek ; — **Mastica'tion**, (-kā'-
shun) (*n.*) چيكنه مک chîyneme ; —
Mastica'tor, (-kā'tur) (*n.*) اُت ماڪينهسى
et makinesi.

Mastiff, mas'tif, (n.) كوپوك keupük ;
حامور chamour.

Masturbation, mas-tur-bā'shun, (*n.*)
(باليد) istimvâ' (-bil-yed) ; سوء استعمال sôuyi istî'mâl.

Mat, **mat**, (*n.*) حصير **hasur**; (*mar.*) پالت **palet**; (*v.a.*) حصير ياقق **hasur yapmaq**; (*interweave*) اورمك **eurmek**; (*fig.*) طولامق **dolamaq**; — **maker**, حصيرچى **hasurju**; — **Matting**, (*matting*) (*n.*) حصير (قاپلامه) **hasur (-qap-lama)**.

Mat, mat, (a.) ماٹ mat; طونوق donouq; (v.a.) ماٹ ياق mat yapmaq.

Matapan, mat-a-pan', (*n. pr.*) مَاتَابَان (بروني) mataban (bournou).

Match, mach, (n.) کبریت kibrit; (*gum*)

[MAT-ME] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

Matter, mat'ēr, (*n.*) مادی madde; (*pl.*) خصوص mevâdd; شی shey; (*fig.*) housôus; مسئله mes-ele; (*cause*) سبب sebeb; (*jud*) ماده madde; موضوع mevzû', (*med*) جراحت jerâhat; (*pl.*) ifrâzât, no — of fact ehem-miyyeti yoq. — of fact (*n.*) حقیقت haqîqat, (*lit.*) واقعہ vâqu-a; (*a.*) حقیقی haqîqî; (*pers*) حقیقتجو haqîqat-jôu; طوغری dôrou; as a — of fact حقیقته haqîqaten..; — of course طبیعی tabî' bir shey; what's the — ne var? ne oluyor?; what's the — with you? ne nız var? ne oluyorsunuz?.

Mattock, mat'uk, (*n.*) چاпа chapa; قارمه qazma.

Mattress, mat'res, (*n.*) مندر minder; شیلته shilte; یاتاқ yataq; spring — yaylu some; straw — ot minder; wire — tel some.

Mature, ma-tür', (*a.*) اولمش olmoush; تمام kemâle ermish; (*fig.*) tamâm; (*v.a.*) yetishdirmek; (*fig.*) olmaq; (*v.n.*) olmaq; (*fin*) kemâle etmek; (*fin*) vâ'desi gelmek; —ly, (*ad.*) haqqile; (*fig.*) esâs-lu sôuretdе; a — maiden yetishmiş bir quz; to grow — yetishmek; kemâle etmek; — years, (*lit.*) sinni kemâl; in his — years yashu ilerlediy zeman; (*fig.*) deli-beration, haqqile te-em-mül; — upon — deliberation iyije dūshūnme; — iyije dūshūnūldükden sôra; — haqqile te-em-mül edilerек; — Maturate, (mat'ū-rāt) (*v.a.*) yetishdirmek; (*med.*) ihzâr et.; (*med.*) te-qayyouha ihzâr et.; — Maturation, (ma-tū-rā'shun) (*n.*) yetishdirmek; (*med.*) ihzâr et.; — Maturity, (ma-tūr'i-ti) (*n.*) olma; ke-mâl; (*fig.*) qivâm; (*fin*) vâ'de (-houlôuli). (*houlô*)

Maul, mawl, (*v.a.*) duvme; (*v.a.*)

(*fig.*) saqat et, (*n.*) toq-maq. — stick, (*n.*) deynek.

Mauritania, maw-ri-tā'ni-a, (*n.pr*) moritanya.

Mausoleum, maw-so-lē'um, (*n.*) türbe

Maw, maw, (*n.*) mede mî'de; (*bird*) soloujan

Mawkish, mawk'ish, (*a*) tatsuz; kerih.

Maxillary, maks'il-ar-i, (*a*) ... chene...; (*lit.*) fekkî.

Maxim, maks'im, (*n*) düstûr; (*lit.*) qâ-ideyi külliyye; (*proverb*) mesel; seuz.

Maxim, maks'im, (*n.pr*) maxîm; — gun, maksîm topou; — makineli tüfek

Maximum, maks'i-mum, (*a* n. n.) â'zamî; gâye; (*ast.*) gâyet; — altitude, gâ-yeti irtifâ'; — « effort »; — velocity, â'zamî « gayret »; — sür-at; sürat gâye.

May, mā, (*n.*) mayus; (*life*) (*lit.*) shebâb; (*v.a.*) chichek toplamaq; — beetle, mayus beujeji; — day, mayusun birinji günü; mayusun biri.

May, mā, (*v.n*) bilmek; it — « be » bilir; — be, (*ad*) belki; ihtimâl.

Mayonnaise, mā-on-āz', (*n*) mayonez.

Mayor, mā'ur, (*n*) belediye re-îsi, lord — shehr emîni; — Mayoralty, (mā'ur-alti) belediye riyâseti; — Mayoress, (mā'ur-es) (*n.*) belediye re-îsi haremi; lady — shehr emîni haremi.

Maze, māz, (*n.*) qarushuqluq; (*fig.*) müşkülât; (*v.a.*) qarushdurmaq; (*lit.*) ishkyâl et.; — Mazy, (māz'i) (*a*) qarushuq.

Me, mē, (*pron.*) benî...; ba-na; (*for*) benim ichün; (*from*) benden.

(For Turkish pronunc) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machiue;

mōte; foot; mōōn; shut, mūte very; tūūو چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th ð, zh ژ [MEA-MEC]

Meadow, med'ō, (n.) چایر chayur; مرعا mer-ā.

Meagre, mā'ger, (a) ضعیف zayuf; لاغر lāgar; یاون yavan; —ly, (ad.) ضعیف zayufja; بر حالدہ zayuf bir halde; —ness, (n.) ضعیف zayufuq; لاغرلق lāgarluq; (fig.) یاونلق yavanluq

Meal, mēl, (n.) یعمک yemek; طعام ta-ām; —time, یعمک یوقت yemek vaqti; —mealier, (mēl'ēr) (n.) (یکه) آہونہ (yemeye-) abone.

Meal, mēl, (n.) (powder) اونoun; **Indian** —musur اونو musur ounou, —man, اونجو ounjou; —**Mealy**, (mēl'i) (a) اونلو ounlou; توزلی toz-lou; —**mouthed** (a) فاضلہ نازک nazik; چکینکن chekingen.

Mean, mēn, (a.) آشاخی ashâ; بایای bayâ; (base) آلق alchaq; خسس hasis; (middle) (a. و n.) وسطی wasati; (n. pl.) وسائط vesâti; اسباب esbâb; (income) ایراد irâd; کلیر gelir; —ly, (ad.) بایاغی bayâja; بایاغی alchaqja; —ness, (n.) بایاغی bayâluq; عادلیک âdilîk; آلق alchaq-luq; by all —s هر حالده her halde.. اصلا asla.. moutlaqâ..; by no —s مطلقا asla..; هیچ bir vejhile; —by —s of واسطه vâsutasile; صورته sôuretile; by this —s بو صورته bou sôuretile..; —spirited, (a.) بایای bayâ; سؤفی süflî; —time, (-tim) (n.) (ast.) وقت وaqti vasatî; —'time, —'while, (-'wil) (ad.) مع مافیہ mâ' mâfih..; بونکە برابر bounounla berâber...

Mean, mēn, (v.a.) مراد mourâd et.; (demek istemek; (signify) دیمک ایستەمک .. demek istemek; افادە ifâde et.; (lit.) tezam-moun et.; (v. n.) معناسی mâ'nâsu ol.; (fig.) دوشونمک dūshūnmek.

Meaning, mēn'ing, (n.) معنا mâ'nâ; (lit.) مفهوم mazmōun; مفہوم mef-hōum; (pl.) معانی ma-âni; (fig.) معنالی maxad; فکر fikir; (a.) معنالی mâ'nâlu; (fig.) معنیدار mâ'nidâr; —(ad.) معنالی صورتde mâ'nâlu sôuretdet; —**Meaningless**, (mēn'ing-less) (a.) عیث abes; مقصدسز mâ'nâsuz; max-adsuz.

Measles, n'ēziz, (n. pl.) قیزامیق quza-muq; (zo) جذام jüzâm; —**Measly**,

(mē'zli) (a) قیزامیقلی quzamuqlu; جذامی jüzâmlu; (fig.) مسکین miskin.

Measure, mezh'ūr, (n.) اولجو eulchū; میقاس miqyâs; موزون mezûre, (stan-dard) معیار mî'yâr; (fig.) قیاس qiyâs, (event) وسعت vûs-at, (fig.) حد hadd. درجہ dereje, (moderation) اعتدال i'tidâl; (steps) تدبیر tedbîr; معاملہ mou-âmele; (pl.) تدابیر tedâbîr (mus) اصول ousôul; (poet) وزن vezn (dance) رقص موزون raxu mevzoun; طبقات (geol) یاتاقلر yataqlar; (lit.) tabaqât; (lyp.) عرض arz; قیاس v.a.) اولچمک eulchmek; (fig.) قیاس qiyâs et.; (v. n.) وسعت vûs-ati ol.; (length) بوی boyou ol.; گەلگە gelmek; in a — bir derejeye qadar.; above حددن فصلہ had-den fazla; آشوری ashuru; to take اولچمک eulchū almaq; اولچمک eulchmek; to take —s (lit.) تدابیر tedâbîr ittihâz et.; hard —s tedâbîr shedide; —**Measurable**, (mezh'ūr-a-bl) (a.) معتدل eulchülebilir; (fig.) معتدل mōu'tedil; —**Measureless**, (mezh'ūr-less) (a.) (fig.) حدسز hadsiz; واسع vâsi; —**Measured**, (mezh'urd) (a.) تمکینلی eulchülmüş; (fig.) تمکینلی mōu'tedil; —**Measurement**, (mezh'ūr-ment,) (n.) (act) مساحه mesâha; اولچمه eulchme; (bulk) حجم hajm; —**Measuring**, (mezh'ūr-ing) (a.) اولچمک eulchū...; مساحه mesâha...

Meat, mēt, (n.) آت et; (fig.) یەمەك yiyejek; —**salesman**, (-sälz'man) (n.) جلب cheleb; (طوبدانچی) (topdanju); —**safe**, (sâf) (n.) آت طولای tel dolab; et dolabu.

Mecca, me'k-a. (n. pr.) مکه mekke; (lit.) مککە مککره mekke-i mükerreme.

Mechanical, me-kan'ik-al, (n.) ماکینە makine..; (lit.) میخانیک mihanikî; (fig.) غیری ازادی gayri irâdî; (lit.) غیری gayri shou-ôuri; —ly, (ad.) ماکینە makineyle; میخانیک mihanikî sôuretdet; —**Mechanician**, (-kan-ish'an) (n.) ماکینیسٹ maki-nist; —**Mechanics**, (-kan'iks) (n.) (sci) میخانیک (fen) fenni-; —hanik; جر اقبال jerri esqâl; —

only; routine; through; tuck; müsée- give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[MEC-MEE] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr, in, mīne;

Mechanism, (mek'an-izm) (n.) ترتیبات meqanizme; (fig.) tertibât.
Mecklenburg, mek'len-berg, (n. pr.) مکلنبرگ meklenbourg.
Medal, med'al, (n.) مدالیه madalya.
Medallion, med-al'yun. (n.) مدالیون medalyon; (art) کتابه kitâbe.
Meddle, med'l, (v. n.) قارشماق qarushmaq; — **meddler**, (med'ler) (n.) هر شیشه قارشان her sheye qarushan; — **meddlesome**, (med'l-sum) (a) ایش قارشیدریجی ish qarushdruju; — **Meddling**, (med'ling) (n.) مداخله müdâhale; (a) (lit.) متجسس müte-jessis; هر شیشه قارشیر her sheye qarushur.
Media, mē'di-a, (n. pr.) میدیا midya; — **Mede**, (mēd) (n.) میدیالی midyalı; — **Medieval**, mē-di-ē'val, (a.) (lit.) قورون وسطی qourōnu voustâ-i.
Mediant, mē'di-ant, (n.) اورته orta; وسط vasat.
Mediate, mē'di-āt, (a) اورته orta; وسط vasat; (dependent) بالواسطه bil-vâsuta; (v.) آردیه گیرمک araya girmek; (lit.) توسط a. tevassout et.; — **Mediation**, (mē-di-â'shun) (n.) توسط tevassout; — **Mediative**, -ly, (mē'di-āt-iv, -li) (a. و. ad.) توسطکارانه tevassoutkyârâne; — **Mediator**, (mē'di-āt-ur) (n.) مؤلف araya giren; (lit.) مؤلف mü'telif; متوسط mütevassut; (rel.) شیخ shefi'.
Medical, med'i-kal, (a.) طبي tubbi; — **ly**, (ad.) طباً tubben; — **man**, (ad.) طیب tabib; دوقتور doqtor
Medicament, med'i-ka-ment, (n.) علاج ilaj; (pl.) اجزای طیه ejzâyu tubbiyye.
Medicate, med'i-kât, (v. a.) علاج ویرمک ilaj vermek; (fig.) تدائی ا. tedâvi et.; (impregnate) علاج قویق ilaj qomaq; — **Medicated**, (-i-kât-ed) (a.) علاجلی ilajlı; طبي tubbi.
Medicine, med'i-sin or med'sin, (n.) (sci.) طب tubb; (medicament) علاج ilaj; اجزا ejzâ; (v. a.) تدائی ا. tedâvi et.; — **chest**, اجزا قوطلسی ejzâ qoutousou; علاج طولای ilaj dolabu; —

Medic'inal, (-is'in-al) (a.) (lit.) طبي tubbi; دوائی devâ-i; — **Medico-chirurgical**, (med'i-ko-kî-rur'ji-kal) (a.) (lit.) ... حراحی jerrâhî-i tubbi...; — **Med'ico-legal**, (-lê'gal) (a.) ... طب عدلی tubbu-adlî..
Medina, me-di'na, (n. pr.) مدینه medîne; (lit.) مدینه مدینه medîne-i mü-nevvere.
Mediocre, mē'di-ō-kér, (a.) اورته orta; وسط vasat; (fig.) دون dōun; — **Mediocrity**, (mē-di-ōk'ri-ti) (n.) اورته orta hâl; (fig.) آشغلی ashâluq; (person) اهمیتسز آدم ehemmiyyetsiz adam.
Meditate, med'i-tât, (v. a.) دوشونمک dūshūnmek; (lit.) تأمل te-emmul et; — **Meditā-tion**, (-'shun) (n.) تفکر tefek-kür; (rel.) مراقبه mü-râqabe; — **Med'itative**, (-i-tât-iv) (a.) متأمل dūshūnjeli; (lit.) müte-emmil; — **Med'itatively**, (-i-tât-iv-li) (ad.) دوشونمک dūshūnerek; متأملانه müte-emmilâne.
Mediterranean, med-i-tér-râ'ne-an, (a.) داخلي ich, (dahili); — **Sea**, آق دکن bahri sefid; اقیانوس aq deniz.
Medium, mē'di-um, (n.) اورته orta; (agent) واسطه vâsuta, (spiritism) مادیوم mediûm; (a.) وسط vasat; اورته orta; circulating — پاره para; (pl.) نقد nûqūd; through the — of واسطه سیله ... vâsutasile; دلاتیله delâletile; — sized, (-siz'd) (a.) اورته بوی orta boy; وسط vasat قطعه ده vasat qut-ada.
Medlar, med'lar, (n.) (bot.) موشموله moushmoula.
Medley, med'li, (n.) قارناشلق qargashluq; قارشیقلاق qarushuqluq; (mass) خلیطه halîta; (törlü) (توری) dölu.
Medullar, me-dul'ar, (a.) ایلیکی ilikli; (lit.) موی mouhi; (bot.) اوزلی euzlü.
Meed, mēd, (n.) مکافات mük'yâfât; حق haqq; اکرامیه ikramiye.
Meek, mēk, (a.) حلم hâlim; (humble) متواضع mütevâzu; محجوب mahjoub; (submissive) مطیع mouti'; — **ly**, (ad.) حلم ایله hilm ile; متواضع mütevâzu; — **ness**, (n.) حلم hilm; متواضع mütevâzu.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ژ [MEE-MEN]

Meerschawm, mēr'shawm, (*n.*) دڪر deniz keupūy; لوله طاشی lüle tashu.

Meet, mēt, (*v.a.*) تصادف tesâdūf et.; (*geurmek*, (*encounter*) (i-) .. (تڻي) ڪورمڪ ifâ et., (*fin*) تسويه tesویه et.; قارشيلامق; استقبال istiqbâl et.; قارشولامق; (*acquaintance*) (له) يولوشمق; (*le-*) tanushmaq; (*v.n*) طوبلاقمق; (*assembly*) toplanmaq; اجتماع ijtima' et., (*suit*) (ٿه) اويقمق; (*e-*) tevâfouq et.; توافق (ٿه) اووماق; (*n.*) اجتماع ijtima' bounloushma, — **Meeting**, (mēt'ing) ملاقات ijtima': (*interview*) ملاقات mûlâqât; (*pol*) ميٽينگ miting; (*junction*) تلاق telâqî; — house (*rel*) housôsusi ڪليسا.

Meet, mēt, (*a.*) موافق mouvâfuq; موافق minâsib; — ly, (*ad.*) مناسب mouvâfuq sôuretd; — ness, (*n.*) مناسب minâsebet; توافق tevâfouq.

Megalomania, meg-a-lō-mā'ni-a, (*n.*) مگالومانيا beuyüklük sevdâsu.

Melancholy, mel'an-kol-i, (*n.*) قوروتسي qouroutou; (*lit.*) ملال melâl; — **Melancholic**, (-an-kol'ik) (*a*) خزین hazin; قسوت ويريجي qasvet veriji; (*pers.*) قوروتسيلي qouroutoulou; ملول melôul.

Melilla, mel'i-la, (*n.pr*) مهليل melila.

Melange, mā-longzh', (*n.*) ملائز melânj; مخلوط mahlout; خليطه halîta.

Mêlée, mā-lā', (*n.*) هرج و مرج herjûmerj; عربده arbede.

Melinite, mā'lin-it, (*n.*) مهلينيت (ماروتي) melinit (-barutu).

Melioration, mel-yo-rā'shun, (*n.*) صلاح salâh; ايبليک iyilik.

Mellow, mel'ō, (*a.*) يوشماق yumushaq; اولمش olmoush; (*fig.*) ملايم mûlâyim; طاتي tatlu; (*v.a.*) يوشماقمق; yumushatmaq; (*fig.*) ڪاله ايرديرمڪ ke-mâle erdimmek; (*v. n*) يوشماقمق; yumushamaq; اولقمق olmaq; — ness, (*n.*) يوشماقمق yumushaqluq; (*fig.*) ڪال kemâl; — **Mellowy**, (mel'ō-i) (*a.*) يوشماق yumushaq; اولغون olgoun.

Melodrama, mel-o-dram'a, (*n.*) مهلودرام melodram.

Melody, mel'o-di, (*n.*) (mus) هوا hava; نغمه nâgme; (*lit.*) ترانه terâne; — **Melō'dious**, (-'di-us) (*a*) لطيف nâgmeli; (*fig.*) لطيف latif.

Melon, mel'un, (*n.*) قاروون qavoun; water — قاربور qarpouz

Melt, melt, (*v.a.*) ارتمڪ eritmek; (*lit.*) هبا he-bâ et.; (*v.n*) ارتمڪ erimek; (*fig.*) يوشماق yumushamaq; — **Melt'ing**, (*n.*) ارتمه eritme; اذابه izâbe; (*a.*) ارتميجي eritiji; (*fig.*) مؤثر mü-essir; اچيقل ajuqlu; — furnace اذابه قروي izâbe furunu; — point (*lit.*) نقطه اذابه noqtayî izâbe.

Member, mem'bèr, (*n.*) عضو ouzv; (*pers.*) اعضا â'zâ; — **Mem'bèrship**, (*n.*) اعضا (ٿر) â'zâluq, (*pl.*) â'zâ (-lar).

Membrane, mem'brân, (*n.*) زار zar; غشاء gushâ; — **Membran'eous**, (-brân'us) (*a.*) زارل زارلû; زار گيبي zar gibi; (*lit.*) غشائي gushâ-i.

Memento, mem-men'tō, (*n.*) خاطره hâtura; — Mō'ri, اولوي خاطره! eulûmû-haturla!; (هوالباقى!) (hüvel-bâqî!).

Memoir, mem'wor, (*n.*) خاطرات hâturât.

Memory, mem'o-ri, (*n.*) خاطره hâtura; حافظه (خاطر) (hatur) حافظه hâfuza; in — of تانہ nâmuna; ايچون (in-) hâturasuna; (ك) خاطرهسته ...ichün; good — حافظه qouvvetli hâfuza; — **Mem'orable**, (-'or-a-bl) (*a.*) اونوتيلماز ounoutoulmaz; — **Mem'orably**, (-'or-a-bli) (*ad.*) اونوتيلماز صورتده sôuretd; — **Memoran'dum**, (*n.*) نوٽه nota; خاطره mouhtura; (*pol.*) نوٽه book mouhtura دفترى defteri; — **Memō'rial**, (*a.*) خاطره hâtura...; (*monument*) آبدہ âbide; (*note*) خاطره mouhtura; تقرير taqrîr.

Menace, men'ās, (*n.*) تهديد tehdîd; (*v.a.*) تهديد tehdid et.; قوروقتق qorqoutmaq; — **Men'acing**, (-'ās-ing) (*a.*) (*lit.*) تهديدڪار tehdîdkyâr; (*overhanging*) قورقولي qorqoulou; تهليڪي tehlîkeli; — **Men'acingly**, (-'ās-ing-li) (*ad.*) تهديدڪارانه tehdîd-kyârâne.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[MEN-MER] (انکلیزجه کلماتک تملغی ایچون) act; change, card, red, mē, hēr; in; mine,

Menageriy, men-āzh'e-ri or men-aj'er-i, (n) (lit.) حیوانات وحشیه مانه‌زی hayvânâtü vah-shiyye maneji, (collection) حیوانات وحشیه hayvânâtü vah-shiyye.

Mend, mend, (v.a.) تعمیر tā'mir et; اصلاح yamamaq; (fig.) اصلاح uslâh et.; (v.n) دوزمهک düzelmek.

Mend'able, (a) قابل تعمیر qâbilü tâ'mir; (fig.) دوزمهک düzelir; — **Mend'ér**, (n) تعمیرچی tā'mirji; (fig.) اصلاحچی uslâhâtju; — **Mend'ing**, (n.) تعمیر tā'mir; (pl) تعمیرات tā'mirât; (improvements) اصلاحات uslâhât, tas-hihât

Mendacious, men-dā'shus, (a) یالان yalan; (pers.) یالانچی yalanju; — **Mendac'ity**, (-das'i-ti) (n.) یالانچیلیق yalanjucluq; کذب kizb.

Mendicant, men'di-kant, (n.) دینلنجی dilenji; (lit.) سائل sâ-il; (a) (lit.) سائله sâ-ilâne; — **Mendic'ity**, (-dis-i-ti) (n.) دینلنچیلیک dilenjilik; تستل te-se'ül; — **society** منع تستل جمعی men-i tese'ül jem-iyyeti

Menial, mē'nī-al, (a.) خدمتکارلیق hizmetkyârıluq; (servile) سغلی süfli; عادی âdi; (n) خدمتچی hizmetçi; (fig.) سفیل sefil

Meningitis, mē-nin-jī'tis, (n.) (med) مینه‌نیت menenjit; (lit.) التهاب سحایا iltihâbu sehâyâ.

Menses, men'sēz, (n pl.) آی باشی ay bashu; حیض hayz.

Menstrual, men'strōo-al, (a.) آی باشی ay bashu; ... حیض hayz...

Mensurable, mens'ū-ra-bl, (a.) قابل مساحه eulchülür; (lit.) قابل qâbili mesâha; — **Mensürabil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) اولچیه‌یلمه eulchülebilme; (lit.) قابلیت مساحه qâbiliyyeti mesâha; — **Mensürâ'tion**, (-'shun) (n.) مساحه mesâha; (sci.) هندسیه tathiqâtü hendesiyye.

Mental, men'tal, (a.) فکری aqli; فکری fıqrı; (lit.) شعوری shou-ôurı; (sci) zihni; — **ly**, (ad.) فکرآ fikren; عقلا aqlen; ذهنآ zihnen; — **alienation**, اختلال جنت jinnet; (lit.) اختلال شعور ihtilâlî shou-ôur; — **arithmetic**, hesâbu zihni; — **Mental'ity**, (-i-ti) (n.) ذهنیت zihniyyet; (قفا) hâleti fikriyye; (qafa).

Mention, men'shun, (v.a.) ذکر zikr et.; (n.) ذکر zikr; bahs et.; (n.) taq-dîrname; — **Mentionable**, (-'shun-a-bl) (a.) ذکر edilebilir; — **above mentioned**, (a) مذكور mez-kyôur; مبحوث mebhôus; ذکر edilen; بالادهکی bâlâdaki.

Mentor, men'tor, (n) مرشد mürshid; ناصح nâsuh.

Mercantile, mēr'kan-til, (a.) تجاری tijârî; tijârî... — **agency**, (-ā'jen-si) (n.) استخبارات آخته‌سی isti-hârât ajentesi; — **law**, تجارت بحریه tijâreti bahriyye qânûnou; — **marine**, (ma-i-ēn') (n.) (lit.) بحریه bahriyye-i tijâriyye; — **system**, حمایه تجارت اصولی himâye-i tijâret ousûlû.

Mercator's, mēr-kā'tors, -chart, (n.) مارقاتور haritasu; — **sailing**, (n.) مارقاتور سیری marqator seyri

Mercenary, mēr'se-nar-i, (a.) جرتلی üjretli; (fig.) منفعتپرست menfât-perest; حریص haris; (n.) اجیر ejir; (mil.) üjretli asker.

Mercer, mer'ser, (n.) ایپکچی ipekji; — **Mercery**, (mēr'ser-i) (n.) ایپکچیلیک ipekjilik; (pl.) ایپک منسوجاتی ipek mensôujâtu.

Merchandise, mēr'chand-iz, (n.) اشیا eshyâ; امتعه emti-a; (railway) مارشاندیز marshandiz.

Merchant, mer'chant, (n.) تاجر tâjir; (pl) tüjjar; (a) ... tüjjar... — **tailor**, tüjjar terzi; — **vessel**, سفینه sefinē; tüjjar gemisi; (lit.) سفینه sefinēyi tijâriyye; (pl) tüjjar sefâ-ini; سمن تجاری sün-fünî tijâriyye.

Mercury, mēr'kü-ri, (n.) (min.) جیوه juva; (lit.) ذبق zeybaq; (messenger) مخابر mouhbir; — **Mercurial**, (mer-kü'ri-al) (a.) (fig.) جیوه کی juva gibi; (lit.) جوال jevvâl; (n.pl.) جیوه juva müstahzarâtü; — **Mercurialize**, (mēr-kü'ri-al-iz) (v.a.) (med.) جیوه ایله معامله juva ile mou-âmele et.; — **Mercurially**, (mēr-kü'ri-al-i) (ad.) (fig.) جیوه کی juva gibi; (lit.) جواله jevvâlâne.

[MER-MET] (انگريزيجه ۾ ڪڍ ٿلڙي اچيون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr; in, mine;

Mercury, mer'kū-ri, (n.) (ast) عطارد outârîd.

Mercy, mer'si, (n.) مرحمت merhamet; (ڪ) رحم rahm, at the — of حڪمنده (ڪ) (in-) tahtu hûkmünde; (ڪ) ألندہ (in-) elinde; (ڪ) كيفته تابع (in-) keyfine tâbi', for — ! ! مرحمت merhamet ' , الله عشفنه ! ! allah ashquna! — **Merciful**, (mer'si-fûl) مرحمتي merhametli, (God) رحيم rahîm; to be — مرحمت merhamet et. , — **Mercifully**, (mêr'si-fûl-i) (ad) مرحمتي ajuyaraq, (lit.) مرحمتكارانه merhamet - kyârâne; — **Merciless**, (mer'si-les) (a) مرحمتسز merhamet-siz; (lit.) بي امان bi-amân; — **Mercilessly**, (mer'si-les-li) (ad) مرحمتسزجه merhametsizje; (lit.) بي رحمانه bi-rahmâne.

Mere, mēr, (a.) صرف surf... سادہ sâde; — ly, (ad.) يالڪز yalunuz. ; عسا mahzâ .

Mere, mēr, (n.) حدود houdôud; (lake) ڪول geul.

Merge, mērij, (v a) باغيرمق baturmaq; (v n) غائب او. / غائب batmaq; (fig) gayb ol. ; — **Merger**, (mêr'jer) (n.) (jud.) مزج mezj; الحاق ilhâq; توحيد tevhid.

Meridian, me-rid'i-an, (n.) (ast.) غايہ nusfun-nehâr; (fig) غايہ gâye, (midday) زوال zevâl; (a.) زوال nusfun-nehârî; زوال zevâl, first — مبدأ طول mebd-e-i toul; **megnetic** — نصف النهار مقناطيسي nusfun-nehâru miqnâtîsi; **secondary** — نصف النهار فرعي nusfun-nehâru fer-i; **true** — نصف النهار حقيقي nusfun-nehâru haqîqî; — **sun**, زوال ڪونشي zevâl gûneshi; — **Merid'ional**, (a.) نصف nusfun-nehârî; (longitudinal) جنوبى jenôubi; (south) طولاً toulên; — **parts**, اقسام نصف النهار axâmu nusfun-nehârî; — **Merid'ionally**, (ad) نصف النهار استقامتده nusfun-nehâr istiqa'metinde; جنوبى jenôuben; طوغرى jenôuba dôrou.

Merit, mer'it, (n.) مريت meziyyet; لياقت liyâqat; دڪر deyr; (pl. مع lit.) لياقت liyâqat; (jud.) نقات اساسيه noqâtu esâsiyye; (v.a.) لايق او. (e-) lâyuq ol. (i-) haqq et. ; order of — درجہ لياقت derejeyi li-

yâqat; **Order for M** — لياقت مداليه سي liyâqat madalyasu; مريت نشاني meziyyet nishanu, — **Meritô'rious**, (ri-us) (a) مريتى meziyyetli; شايان shâyânu taqdir.

Mermaid, mēr'mād, (n.) دڪن قيزى deniz quzu, مو پرسي sou perisi

Merry, mer'i, (a) شهن shen; نشتمى nesh-elî; — **go round**, (n) آتلى قاربجه atlu qarunja; — **making**, (n) اكلتجه eylenje; — **thought**, (n) اكلتي eylenti, — **Merrily**, (mer'i-li) (ad) نشتمى لادس kemiy, — **Merri-ment**, (mer'i-ment) (n.) نشتمى nesh-e; زهق zevq; (fig.) آلاى alay.

Mersina, mer'si-na, (n. pr.) مرسين mersin.

Mesh, mesh, (n) آغ ڪورى â geuzû; ilmek; (lit.) شبكه shebeke, (v.a.) آولامق avlamaq, — **Mesh'y**, (i) (a.) آغ گيبي â gibi, (lit.) مشبك müsheb-bek

Meshed, mesh'ed, (n. pr.) مشهد mesh-hed.

Mesmerize, mez'mer-iz, (v a) مانياتيزمه manyatizme et.

Mesopotamia, me-so-po-tā'mia, (n pr) جزيره العرب jeziretül-arab. عراق irâq

Mess, mes, (n.) يمه yemek; (mar) سفره ارقاداشلرى (pers.) loganta; يركلده چيڪ (v.n.) sofra arqadashlaru; — **room**, (mar) birlikde yemek; (salon) (صالون) loganta;

Mess, mes, (n.) (disorder) قارشيقلاق qarushuqluq; سيققيق suquntu; (v.a.) قارشيديرمق qarushdurmaq.

Message, mes'aj, (n) خبر haber, (pl) تليغات tebligât.

Messenger, mes'en-je, (n.) خبرچى haberji; موبشر möuhbir; (jud) قورييه mübhâshir; **King's** — قورييه qôuriye.

Messiah, mes-sia', (n pr) مسيح mesih.

Messina, mes-sē'na, (n.pr) ميسينا me-sina.

Metacentre, met-a-sen'ter, (n.) (mar.) مرکز موازنه metasenter; مرکز موازنه merkezi mouvâzenet.

Metage, mêt'aj, (n.) قنطاريه qantâ-riyye; (survey) مساحه (اجرى) mesâha (-üjreti).

Metal, met'al, (n.) معدن mâ'den; (pl)

[MET-MEW] (انكليزجه كئاك تلعلى ايچون) act; change; cãrd; red; mē, hēr; in; mine;

معادن mâ-âdin; (rails) رايلى raylar; (mar) طوپار topiar; اسلحه esliha; (stones) قيرلش طاشلار qurilmush tashlar; — **metallic**, (me-tal'ik) (a) معدنى mâ'denî; — **Metallize**, (met'al-iz) (v.a.) معدنه تحويل ا. mâ'dene tahvil et.; — **Metallloid**, (met'al-oid) (n.) شبه معدن shibhi mâ'den; (a.) شبه معدنى shibhi mâ'denî

Metallurgy, met'al-ur-ji, (n.) (sci.) معادن علم ilmi ma-âdin; (industry) صنايع معدنيه mâ'denjilik; (lit.) معدنچى sanâyî' mâ'deniyye; — **Metallurgic**, (met-al-ur'jik) (a.) ... معدنچى mâ'denjilik; — **Metallurgist**, (met'al-ur-jist) (n.) معدنچى mâ'denji

Metamorphic, met-a-mor'fik, (a.) (geol.) مستحاله müstehâle; — **Metamorphose**, (-'fös) (v.a.) دكشديرمك deyishdirmek; (lit.) قلب qalb et.; (a.) تحويل tahvil et.; — **metamorphosis**, (-'fo-sis) (n.) دكيشمه deyishme; (lit.) تناسخ istihâle; (myth.) tenâsouh.

Metaphor, met'a-fur, (n.) (lit.) استعاره isti-âre; تشبيه teshbih; (kin-nâye) — **Metaphor'ic**, (-fur'ik) (a.) مجازى mejâzî; تشبىي teshbihî; — **Metaphor'ically**, (-fur'ik-al-i) (ad) مجازاً mejâzen, تشبىي teshbihen.

Metaphrase, met'a-frâz, (n.) حرفياً ترجمه harfiyyen terjüme; — **Metaphras'tic**, (-fras'tik) (a.) حرفياً harfiyyen; لفظ lafzi.

Metaphysics, met-a-fiz'iks, (n.) (lit.) مابعدالطبيع mâfevqout-tabî-a; مابعدالطبيع mâbâ'düt-tabî-a; — **Metaphys'ical**, (-fiz'ik-al) (a.) مافوق الطبيعى mâfevqout-tabî-i; مابعدالطبيع mâbâ'düt-tabî-i; (fig.) خيالى hayâli. — **Metaphys'ically**, (-fiz'ik-al-i) (ad.) مابعدالطبيع صورتده mâbâ'düt-tabî-i sôuretd; (fig.) خيالاً hayâlen; معنا mâ'nen.

Metaplasm, met'a-plazm, (n.) (gram.) قلب qalb; تحويل tahvil.

Mete, mēt, (v.a.) أولچمك eulchmek; (n.) تقسيم eulchü; to — out تقسيم a. taxim et..

Metempsychosis, me-temp-si-kō'sis, (n.) تناسخ ارواح tenâsouhu ervâh; استihale.

Meteor, mē'te-or, (n.) (ast) شهاب she-hâb; حجر سهاى hajeri semâvi; (fig.) خارقه hâriqa.

Meteorology, mē-te-or-ol'o-ji, (n.) (sci.) علم احوال هوا ilmi ahvâli havâ; (fig.) علائم جويي alâ-imi jevviyye; — **Meteorological**, (mē-te-or-ol'j'ik-al) (a.) هوايى havâ-i; جوى jevvî; — **Meteorologist**, (mē-te-or-ol'o-jist) (n.) احوال هوا متخصصى ah-vâli havâ mütahassusu.

Meter, mē'tēr, (n.) متره metre, (fig.) قياس miqyâs; ساعات sât.

Methinks, me-things's, (v.) ظن ايدهرم zann ederim.

Method, meth'ud, (n.) اصول ousûul; طرز tarz; — **Method'ical**, -ly, (-ud'ik-al, -i) (a.) (ad.) دائره سنده ousûul dâ-iresinde, (fig.) منتظم mountazam; — **Meth'odist**, (-'ud-ist) (n.) (lit.) مەتودىست ousûul-perest; (rel.) مەتودىست metodist; — **Meth'odize**, (-'ud-iz) (v.a.) اصولو رباط a. ousûule rabt et.; تنظيم tanzim et.

Mètre, mǎ'tr, (n.) متره metre; — **Metric**, (met'rik) (a.) ... متره metre..; — **system** متره قياسى metre miqyâsu.

Metre, mē'tēr, (n.) (rhyth) وزن vezn; (verse) نظم nazm; شعر shî'r; — **Metrical**, (mē'trik-al) (a.) وزنى veznî; موزون mevzûun; — **Metrically**, (mē'trik-al-i) (ad) وزناً veznen; نظماً nazmen; موزون اولهق mevzûun ola-raq.

Metrology, me-trol'o-ji, (n.) قياسات miqyâsât; (mebha-si-) evzân.

Metropolis, me-trop'o-lis, (n.) پايتخت pâytah; (fig.) مركز merkez; — **Metropol'itan**, (a.) ... پايتخت pâytah...; مركزى merkezi; (n.) (rel) متره پوليد metropolid.

Mettle, met'l, (n.) حرص hurs; شوق shevq; حرارت harâret; to put on his — شوقه كيتيرمك tahrîk et..; شوقه getirmek; — **Mettlesome**, (met'l-sum) (a.) حرارتي harâretli; شوقى shevqli.

Metz, metz, (n. pr.) مچ (شهرى) mech (-shehri).

Mew, mû, (n.) مارطى martu.

Mew, mû, (n.) قفس qafes; (pl.)

möte; foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث; zh ذ [MEX-MIL]

قائم ahur; اصطبل ustabel; (v.a) قاپماق qapamaq; (change) دكيشديرمك deyish-dirmek; (v n) دكيشمك deyishmek, (birds) توى دوكمك tūy deukmek; (car) مياوولامق miyavlamaq.

Mexico, meks'i-ko, (n pr) مكسىقا mex-
iqa; — **Mexican**, (meks'ik-an) (a)
...مكسىقا. mexiqa. ; (n.) مكسىقالى mexi-
qalu.

Miasma, mī-az'ma, (n.) مياسما miyas-
ma; تعفن te-affün; بخار bouhâr; —
Miyasmatic, (mī-az-mat'ik) (a)
...مياسمالى miyasmalu, متعفن müte-affin.

Mica, mī'ka, (n) ميكا miqa

Mice, mīs, (n pl) فارهله fâreler

Michael, mī'ka-el, (n. pr) ميكايل mī-
kyâ-il.

Michigan, mish'i-g'n, (n pr) ميشيغان
mishigan.

Mickle, mik'l, (n a) چوق choq, كشير kesir

Microbe, mī'krōb, (n.) ميكروب miqrob

Microcosm, mī'kro-kozm, (n.) (lit.)
ميكرومتر عالم âlemi saguir

Micrometer, mī-krom'e-tër, (n)
ميكرومتر miqrometre.

Microphone, mī'kro fōn, (n.) ميكروفون
miqrofon.

Microscope, mī'kro-skōp, (n.) ميكروسكوب
miqrosqob; خردبين hourdebîn; —
Microscopic, -al, (mī-kros-kop'ik,
-al) (a) (lit.) خردبيني hourdebîni;
(fig) پك كوچوك pek küchiük. — **Mi-
croscopically**, (mī-kros-kop'ik-al-i)
(ad.) خردبيني صورتده hourdebîni sôur-
tetde; خردبينله hourdebînle

Mid, mid, (a.) اورته orta; وسط vasat;
— **age**, اورته ياش orta yash; — **day**,
اوكله enyle; زوال zetâl; — **night**,
نصفالليل geje yarusu; (lit.) نصفالليل
nustulleyl, — **summer**, يار اورتهسى
yaz ortasu, — **way**, (n.) يول
yaru yol; (a.) يارى yaru.; — **win-
ter**, (n.) قيش اورتهسى qush ortasu.

Middle, mid'l, (a.) اورته orta, وسطى
vasati; (central) مركزى merkezi, (n.)
اورته orta; مركز merke; وسط vasat;
— **aged**, (âjd) (a.) اورته ياشلى orta
yashlu; — **ages**, (âjz) (lit.) قرون وسطا
qourôunu voustâ; — **class**, (klas)
(n.) (lit.) صنف متوسط sunufu müte-
vassut; (a) اورته (halli),

(educational) ... اورته تدرىسات orta ted-
rîsât. , اعدادى i'dâdî, — **class schools**
اورته تدرىسات مکتبلىرى orta tedrîsât mek-
tebleri; اعدادىلر i'dâdîler; — **weight**,
(wât) (n.) وسط ثقلت vasat sıqlet; —
Middlemost, (mid'l-most) (a.) اك
en ortadaki; (مرکزدهكى) (mer-
kezdeki), — **Middling**, (mid'ling)
(a) اورته orta.

Midge, mij, (n.) تاتارچاق tatarjuq.

Midland, mid'land, (a) داخلى dâhilî;
اچرى ich; (n) داخلى dâhil; اچرى icher-
ri; (pl) اچرىلرى icherleri.

Midship, mid'ship, (a n.) وسط سفینه
vasatu sefine; — **man**, (mar.) مهندس
mühendis, (pl) مهندسلىر mühendisler.

Midst, midst, (n.) اورته orta; (ad.)
اورته ortasunda, آردسده arasunda.

Midwife, mid'wif, (n) ايه ebe; قابله
qâbile, — **Mid'wifery**, (-'wif-ri)
(n) ايهلى ebelik; قابىلىق qâbîlelik; —
Mid'wives, ('wivz) (n pl) ايهلر ebeler;
قابىلر qâbîleler.

Mien, mēn, (n.) كورونش geurünüş;
طور tavr.

Might, mīt, (n.) قوت qouvvet; (lit.) قدرت
quodret; مكنه miknet; with — **and**
main بوتون قوتيله bütün qouvvetile;
— **Mightiness**, (mīt'nes) (n) قوت
qouvvet; — **Mighty**, (mīt'i) (a.)
قوتلى qouvvetli; (fig) مدھش müdhîsh;
(wonderful) فوق العاده fevqal-âde; —
Mightily, (mīt'i-li) (ad.) قوتيله qouv-
vetle; مكنه miknetle; (fig.) زيادهسىله
ziyâdesile.

Might, mīt, (v.) ٲه بىليردى eabilirdi;
...müm... ممكندر .. eabilir ٲه بىلير
(future) «كوره» بىليردى «see»
«genre» bilirdi; I — «come» بىليردم
«gele» bilirdim; It — he «made»
«ياپىلمىسى» مكندر «yapula» bılı; «ياپىله» بىلير
«yapul» masu mümkindür.

Mignonnette, min-yo-net', (n.) (bot)
ياپاقى monhabbet chicheyi; ياباقىل
yabânî qaranfıl

Migrate, mī'grāt, (v n) ھىرت hij-
ret et, — **Migrā'tion**, (-'shun) (n.)
ھىرت hijret; — **Migra'tory**, (-gra'to-
ri) (a.) كورچه په geuchebe.

Mikado, mī'kādō, (n) ميقادو miqâdo.

Milan, mil'an, (n pr) ميلانو milâno.

only; routine; through; tuck; mûsée, give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[MIL-MIN] (انکایزحه کلماتک تلذلی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr; in; mīne;

Milch-cow, milch-kow, (n) سوتلی اینک (n) sūtlü inek.

Mild, mild, (a) معتدل mülâyim; ملایم (a) mōn'tedil; ملایم (a) tatlu, — 1y, (ad) hafifje; خفیفجه mülâyemetle; ملایمت — ness, (n) اعتدال mülâyemet; ملایمت (n) i'tidāl

Mildew, mil'dū, (n) رطوبت küf; کوف (n) routōnbet; (v.a.) کوفلندر برماک küflen-dirmek; (v.n) کوفلنمک küflenmek.

Mile, mil, (n) میل mil; geographical — milî jōghîâfî; میل جغرافی nautical — میل bahri; statute — میل milî berrî; — Mileage, (mil'âj) (n) (میل حسابيله) طولى (mil hisâbile-) tōulü; (fee) اجرتى (mîl he-sâbile-) üjreti

Milfoil, mil'foil, (n) جوان پرچی juvan perchemi.

Militant, mil'i-tant, (a.) محاصم mou-hâsum; (rel) مجاهد müjâhid; — Mil'-itaney, (-si) (n) جدال jidâl; — mü-jâdele; — Mil'itate, (-i-tât) (v.n) (contend) müjâdele et.

Militia, mi-lîsh'a, (n) میللیس milis

Military, mil'i-ta-ri, (a) عسکری as-kerî, (war) حربî harbî; (n) اوردو ordou; — Mil'itarily, (-i-ta-ri-li) (ad) عسکری صورتده askerlikje; askerî sôuette; — Mil'itæism, (-i-tar-izm) (n) میلیتاریزم militarizm; (fig) تهککم عسکری tehakkümü askerî.

Milk, milk, (n) سوت süt; (v.a.) (سوت) (süt-) sañaq; — 'man, سوئجى (süt-) waman; — 'woman, سوئجى قادین (süt-) qadun; — 'sop, سوت لاپهسى (lapajü) (lapajü); (fig) (هیمینتى) (muymuntu); — Milk'iness, (n) (سوت) (süt); (fig) سوتللیک sūtlülük; yumushaqluq; — Milk'y, سوت کى (süt-) (like) (süt-) süt gibi; (fig) ملایم mülâyim; — way (ast) اوغریسى kehkeshân; saman öngrousou; (hajjilar yolu) (hajjilar yolu)

Mill, mil, (n) دکرمن deyirmen; فابریقه fabrika; (sport) مصارعه mousârâ; (v.a.) اوکوتماک euvütmek; چککم çekmek; (stamp) کنار یابقی کنار yap-maq; (clean) زومبالاماق zumbalamaq; تمیزلەمەك temizlemek; باصنیه قویق bas-guya qomaq; (beat) دوومەك deuv-

mek; یومروقلاماق youmrouqlamaq; cotton — ایپلیک فابریقهسى — iplik fabri-qasu; water — صو دکرمن — sou deyir-meni; wind — یل دکرمن — yel deyir-meni; — dam, حوضى دکرمن deyirmen havouzou, سد sedd, — Miller, (mil'er) (n) دکرمنجی deyirmenji.

Millennium, mil-len'i-um, (n) بیک سنه bin sene.

Millesimal, mil-les'im-al, (a.) بیکده بر binde bir; (بیکدەلەك) (bindelik).

Millet, mil'et, (n) (bot) دارى daru.

Milliard, mil'yard, (n.) میلیار milyar.

Millimeter, mil'i-mē-ter, (n.) میلیمتره milimetre

Milliner, mil'in-er, (n.) شاپقهچى shap-qaju; مودیس modist; — Millinery, (mil'in-er-i) (n.) شاپقهچیاق shapqa-juluq; (pl) شاپقار shapqalar; موده moda eshyâsu.

Million, mil'yun, (n.) میلیون milyon; — Millionnaire, (mil'yun-ār) (n.) میلیونر milyon; — Millionth, (mil'-yunth) (a.) میلیونرنجی milyonunju; (n.) میلیوندا bir.

Milt, milt, (n.) ناق نفسى baluq nefsi; (ana) اقلاق dalaq, (v.a.) آشلاماق ashlamaq; — Milt'ër, (n.) ارکاک نالاک erkek baluq.

Mimeograph, mim'e-ō-graf, (n.) مستنسخ müstensih; تکثیر ماکتبهسى texir ma-kinesi; (v.a.) تکثیر et.; — Mim'eo-graphed, (-'e-ō-graf) (a.) تکثیر مستنسخ müstensih; (lit) تخیلش texir edilmiş; (lit) مستنسخ müstensah.

Mimic, mim'ik, (n.) مقلد mouqallid; (a.) تقلید taqlid..; (phil) اوصاف evzâ-î; (a. fig) (lit) مقلدانه mouqallidâne; (v.a.) تقلید یاققی taqlid yapmaq; (تخلیق) (tahafuq et.); — warfare (مانوره) harb oyounou; — Mim'icking, (-'ik-ing) (n.) تقلید taqlid; تقلیدچیلیک taqlid-jilik; — Mi'mics, (-'miks) (n.) میمیک mimiq; (صنعت تقلید) (san-ati taqlid).

Mimosa, mī-mō'za, (n.) (bot.) میمورا mimōza; (anber چیچکی) (anber chicheyi).

Minaret, min'a-ret, (n.) مناره minâre.

Mince, mins, (v.a.) قییمق quymaq; لاغیردی یی dōramaq; (talk) طوغرامق laqurduyu chînemek;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōon, shut, müte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ز [MIN-MIN]

tahaf qonoushmaq, (v. n) (walk) تحف يورومك tahaf yürümek; (qurutmaq), — meat, (n) قيمه quyma, — pie, (-pi) (n.) قيمه malu beurek, — Mine'ing, (-sing) (a) hoppa; تحف tahaf; (n) حوپالو hoppaluq; — Mine'ingly, (-sing-li) (ad.) حوپالجه hoppaja.

Mind, mind, (n) فكر fikr, (v.a) اهميت diqqat et; ويرهك ehemmiyyet vermek; (think) دوشونمك düşhünmek; absence of — طالعيق dalgunluq; (lit.) لاقيدي lâqaydî, presence of — اعتدال (دم) i'tidâl (-dem) تمكين temkin; فطانت fatânet, best — s (fig.) اك قتالي آدمير en qafalu adamlar; اك منورلر en münevverler; to lose one's — چيلدورماق chuldurmaq; (lit.) شوري-يقتل او. shou-ôrourou mouhtell ol.; to bear in — خاطرلاماق haturlamaq; اونوتماماق; never — ! اهميتي ehemmiyyeti yoq!; — Mind'ful, (-'fool) (a.) دقتي diqqatli; دوشونجهي düşhünjeli; — Mind'fully, (-'fool-i) (ad.) دقتله diqqatle; دوشونجهي düşhünere; — Mind'less, (a.) فكيرسى fikirsiz; (fig.) سرم sersem.

Minded, mind'd, (a.) فكري fikirli; (determined) عزمكار azimkyâr; (inclined) (lit.) متمايل mütemâyil; double — قارارسى qarârsuz; (false) جعلى jâ'li; ساخته sahte.

Mine, mîn, (pron) بنيمki; (pl.) benimkiler; of — بنيم benim; «a friend» of — دوستلرمدن biri dost-larumdan biri.

Mine, mîn, (n.) معدن (اوجاغى) mâ'den (-ojâ); (mil) لىم lâim; (mar) طوپيل torpil; ماین mâyn; (v.a.) قازماق qazmaq; (blow) لىمله lâimla atmaq; محو ا. ber-havâ et.; (fig.) mahv et; — Miner, (mîn'er) (n) معدن mâ'den amelesi; — Min'ing, (n) معدنچىlik mâ'denjilik..

Mineral, min'er-al, (a.) معدنى mâ'denî; (a) معدن mâ'den..; (pl) معدن يايى ma-âdin; — oil, معدن mâ'den yâ; — water, معدن صوبى mâ'den souyou; — Mineral'ogy, (-ji) (n.) علم معدن ilmi ma-âdin.

Minerva, mi-ner'va, (n. pr) مينيروا minerva

Mingle, ming'gl, (v.a.) قارشيديرمق qarushdurmaq; (v.n.) قارشى qarushmaq; — Ming'ling, (n.) خليطه halîta; مخلوط mahlût; (act) قارشيديرمه qarushdurma.

Miniature, min'i-a-tür, or min'i-tür, (n) مينياتور minyatür; (fig.) كىچىك küchük; — Min'iatürist, (n) مينياتور رسامي minyatür ressamu; (tezhîbji) (تذهيبي)

Minikin, min'i-kin, (n) (fig.) ياورو yavrou, (mini-mini) (pm) كىچىك كىچىك toplou iyne.

Minim, min'im, (n.) (med.) طامله damla, قطره qatra.

Minimum, min'im-um, (a) اك آر en az, اصغرى asgarî; — and maximum اصغرى-اعظمى asgarî ve âzamî; — thermometer ترمومتره asgarî-âzamî termometre; — limit, اصغرى-حد haddi asgarî — Min'ima, (n. pl.) (fig.) جزيات jüz-ıyyât, (sagâ-ir); — Min'imäl, (a) جزئى jüz-i; پك كىچىك pek küchük.

Minion, min'yun, (n.) مينيون minyon; كوزده geuzde.

Minister, min'is-ter, (n.) ناظر nâzur; (diplomatist) سفير sefir; (rel) پاپاز papaz; وكيل râhib; (fig.) واسطه vâsuta; (v.a.) خدمت hidmet et.; (v.a.) tedârik et.; — of «Marine» ناظري «بحريه» bah-riye nâzuru; — of «War» «حربيه» «harbiye» nâzuru; — of «Greece» «يونان» «yûnan» se-firi; — Minist'erial, (a.) ناظر nâzur, nezâret...; (executive) اجرائى ijrâ-i; — Minist'erially, (-ri-al-i) (ad) مأمورا me'mûren; — Min'istrant, (a.) (lit.) خادم hâdim; — Minis-trâ'tion, (-'shun) (n.) خدمت hidmet; وظيفه vazife.

Ministry, min'is-tri, (n) نظارت nezâret; (body) قابينه qabine; (pl) نظار nouzzâr; (service) خدمت hidmet; وظيفه vazife; (rel) راهبلىk râhiblik; — of «Agriculture» نظارتى «زراعت» «zîrâ-at» nezâreti.

Minium, min'i-um, (n.) سولكن sülyen.

Minor, mî'nor, (a.) كىچىك küchük;

only; routine, through; luck; müsée; give, join, though; et.=etmek; ol.=olmaq

[MIN-MIS] (انگلیزجه کاتاک تلمفی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr, in, mīne;

آز az, (fig.) ehemmiyyetsiz, (n.) sabî; صغیر saguîr; — **Minority**, (mi-nor'i-ti) (n) (jud) صباوت sabâvet; (lit.) صغر سن sugari sinn; (pol) اقلیت aqalliyyet, (pl) اقلیتلر aqalliyyetler; — and majority اقلیت اکثریت aqalliyyet ve exeriyyet; rights of minorities حقوق اقلیتلرک aqalliyyetlerin houqûuqou.

Minster, min'ster, (n.) (بو یوک) کلیسا (beuyük-) kilise.

Minstrel, min'strel, (n.) عاشق âshuq; شاعر shâ-ir.

Mint, mint, (n.) منه menta; (bot) نانه nâne; — **drop**, (n) نانه شکری nâne shekeri.

Mint, mint, (n.) (fin) ضریخانه darbhâne; (fig.) منبع menbâ'; (v.a.) ناره sikke dar b et.; (fig.) ایجاد ijad et, — **master** ضریخانه مدیری darbhâne müdiri; — **Mintage**, (-'āj) (n.) sikke; (pl) مسکوکات meskyû-kyât; (duty) (lit.) (üj-reti-) darbiyye

Minuend, min'ü-end, (n.) (arith-) matrôuhu minh.

Minuet, min'ü-et, (n.) (dansi) مینوئت minü-et (-dansu).

Minus, mi'nus, (a. و n) ناقص nâqus.

Minute, min-üt', (a) ایسجه inje; (lit.) دقیق daqîq; (small) اوقات oufaq; (fig.) جزئی jüz-i; — **ly**, (ad.) دقیق مرشکافانه daqîq sûretda; (lit.) ایسجه لک (ness, (n.) injelik اوقات oufaqluq; (fig. و lit) suhhati tâmm

Minute, min'it or -ut, (n) دقیقه da-qîqa, (daqqa); (fig.) آن ân, (pl) ضبطنامه zabutnâme; نوتلار notlar; ضبط ا. نوتلار not toutmaq; (v.a.) zabt et; — **book**, نوتلار دفترى not defteri; (assembly's) مضبوطه mazbata defteri, ضبطنامه لار zabut-nâmeler; — **gun**, تهلکه طوبى tehli-ke topou; (mourning) ماتم طوبى mâ-tem topou; — **hand**, یل‌ووان yel-qovan.

Minutia, mi-nū'shi-a, (n.pl.) جزئیات jüz-ıyyât; تفرعات teferrü-ât.

Minx, mingks, (n.) چاپقین قیز chapqun quz; قوقله qouqla.

Miracle, mir'a-kl, (n) (lit.) خارقه hâ-ruqa; (rel) معجزه mōu'jize; (fig.) کرامت kerâmet, — **Monger**, (mung'-ger) (n) (lit.) کرامت فروش kerâmet-fürûush; — **Miraculous**, (mir-ak'-ül-us) (a.) (lit.) خارق‌العاده hâriqül-âde; حیرت shâyânu hayret. — **Miraculously**, (mir-ak'ül-us-li) (ad.) خارقه قییلندن hâriqa qabilinden; خارق‌العاده hâriqül-âde olaraq.

Mirage, mi-rāzh', (n) عکس ax; خیال hayâl; (fig.) سراب serâb.

Mire, mir, (n.) چامور chamour; (v.a.) چاموره باتماق kirletmek, (v n.) کیرلتمک chamoura batmaq; کیرلتمک kirlen-mek; — **Miry**, (mi'ri) (a) چامورلی chamourlou.

Mirror, mir'ur, (n) آینه ayna; (lit.) عکس ایتدیرمک ax etdirmek.

Mirth, mërth, (n) نیشه nesh-e; (lit.) کوله shatâret; (amusement) gülme; اکلمه eylenme; — **Mirthful**, (merth'fûl) (a) نیشه نیشلی nesh-eli; — **Mirthfully**, (mërth'-fûl-i) (ad.) نیشه نیشه nesh-eyle; شطارتل shatâretle; — **Mirthless**, (merth'-les), (a.) نیشه نیشه nesh-esiz; قسوتلی qasvetli

Mirza, mir'za, (n.) میرزا mîrzâ

Mis-, mis, (pref.) فنا fenâ..; (lit.) سؤ söyü.; (erroneous) yanlış yanlush...

Misadventure, mis-ad-ven'tür, (n.) سؤ طالغ söyü tâli'; فلاکت felâket.

Misadvise, mis-ad-viz', (v.a.) اغفال îgfâl et; سؤ تشویق söyü teshvîq et; — **Misadvised**, (-vîzd') (a.) ساقیم saqîm; غافل gâfil.

Misalliance, mis-al-lî'ans, (n) فنا fenâ izdivâj; (fig) بدبختاق bed-bahtluq.

Misanthrope, mis'an-thröp, (n.) انسانیت insâniyyet düşmanu; (lit.) مردمکیز merdüm-giriz, — **Misanthropical**, -ly, (-throp'ik-al-i) (a.) مردمکیزانه merdüm-giri-zâne; — **Misanthropy**, (-'throp-i) (n) انسانلاردن نفرت insanlardan nefret; (lit.) مردمکیزلیک merdüm-girizlik.

Misapply, mis-ap-plî', (v.a.) سؤ استعمال a. söyü istî'mâl et..

Misapprehend, mis-ap-pre-hend', (v.a.) سؤ یا کابش yanlış anlamaq;

(For Turkish pronunc) past: lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch چ, sh ش; th ث; zh ذ, zh ژ [MIS-MIS]

— **Misapprehension**, (mis-ap-prehen'zhun) (*lit.*) سۇ تېقەم sōuyi tefeh-hūm; ياكىلىشۇق yanlushluq

Misappropriate, mis-ap-prō'pri-āt, (*v.a.*) سۇ استعمال sōuyi isti'mâl et.; غەسب gasb et.

Misbecome, mis-be-kum', (*v.n.*) ياقىشماق yaqushmamaq

Misbehave, mis-be-hāv', (*v.n.*) قىنا fenâ hareket et.; — **Misbehaved'**, (-hāv'd') (*a.*) تەربىيەسى terbi-yesiz; — **Misbehav'our**, (-hāv'-yer) (*n.*) سۇيىقەس sōuyi hareket

Misbelieve, mis-be-lēv', (*v.a.*) ياكىلىق yanulmaq. — **Misbelief**, (-lēf') (*n.*) (*rel.*) كۈفر küfr; (*fig.*) اعتقاد باطل i'tiqā-du bâtul

Miscalculate, mis-kal'kū-lāt, (*v.a.*) ياكىلىش حساب yanlush hesâb et.; —

Miscalcula'tion, (-kal-kū-lā'shun) (*n.*) خىلا hatâ; ياكىلىش حساب yanlush hesâb.

Miscarriage, mis-kar'ij, (*n.*) قىسور qou-sôur, چوقۇق دوشۇرما (med) aqâmet; (*lit.*) اسقاط جىنىن chojouq dūshūrma; — **Miscar'ry**, (-kar'ri) (*v.n.*) اولماق oimamaq, بوشە چىقىمق bosha chuqmaq; (*med.*) چوقۇق دوشۇرما chojouq dūshūrmek.

Miscellaneous, mis-sel-lān'i-us, (*a.*) مۇتەئەلەف mouhtelif; (*lit.*) müte-nevvi'; — **news**, (*lit.*) خىلا hatâ; شۇن shū-ōun.

Miscellany, mis'el-ān-i, (*n.*) (*lit.*) مۇتەئەلەف mû'elōumâtū mütenev-vi-a; مۇتەئەلەف moutatâfat

Mischance, mis-chans', (*n.*) قىزا qaza; سۇ تەسادۇ sōuyi tesâdūf et.; felâket; (*v.n.*) فلاك felâket

Mischief, mis'chif, (*n.*) خىلا hatâ; قىياحت qabâhat; (*evil*) قىيالىq fenaluq; عىياحت adâvet; مەزىر mazarat · to do — **maker**, قىيالىq fenaluq et.; — **making**, (*n.*) تەرىكىت tahrîkyât; مەزىر ifsâdât; — **Mis'chievous**, (-'chiv-us) (*a.*) (*fig.*) قىنا fenâ; مەزىر müz-iz; عىياحت mousur, (*lit.*) عىياحت adâvetkyâr; قىيالىq fenâluqla; —

Mis'chievously, (-'chiv-us-li) (*ad.*) عىياحت garazkâyrâne; عىياحت mousur sôuretdé.

Misceceive, mis-kon-sēv', (*v.*) ياكىلىشۇق yanlush anlamaq, (*lit.*) سۇ خىلا sōuyi mouhâkeme et.;

— **Misceception**, (kon-sep'shun) (*n.*) ياكىلىشۇق yanlushluq; خىلا hatâ; (*lit.*) سۇ تېقەم sōuyi tefehhūm.

Misconduct, mis-kon'dukt, (*n.*) قىسور qousôur; (*lit.*) سۇ خىلا sōuyi hareket; — **Misconduct**, (*v.a.*) قىنا fenâ yapmaq; (*lit.*) سۇ ئىدارە sōuyi idâre et.; (*v.n.*) قىسور qousôur et.; سۇ خىلا sōuyi hareket et.

Misconstrue, mis-kon'strōō, (*v.a.*) (*lit.*) سۇ تەفسىر sōuyi tefsîr et.; تەھرىت tahrîf et.

Miscout, mis-kownt', (*n.*) خىلا hatâ; ياكىلىق yanulmaq.

Miscreant, mis'krē-ant, (*n.* ۋە *a.*) خىيەت habîs; (*rel.*) كافر kâfir

Misdeed, mis-dēd', (*n.*) قىياحت qabâ-hat; جىرم jûrm; (*pl.*) سىئات sey-yi-ât

Misdemeanor, mis-de-mēn'ur, (*n.*) قىياحت qabâhat; (*jud.*) جىرم jûrm

Misdo, mis-dōō', (*v.*) قىسور qousôur et. — **Misdo'er**, (-dōō'er) (*n.*) جىرم müjrim.

Miser, miz'zēr, (*n.*) خىسەس hasîs (-adam) جىمىرى jimri; — **ly**, (*ad.*) خىسەسە hasîsâne.

Miserable, miz'ēr-a-bli, (*a.*) سەيىل se-fil; — **Miserably**, (miz'ēr-a-bli) (*ad.*) سەيىلەن sefilâne.

Misericorde, miz-e-ri-kord', (*n.*) مەرحەمەt merhamet; (*lit.*) عىياحت âtufat, (*dagger*) خىچەر hancher

Misery, miz'er-i, (*n.*) سەفەلت sefâlet.

Misfeasance, mis-fēz'ans, (*n.*) خىلا hatâ; سەھر sehv, (*lit.*) زىھۇل zühûl.

Misfortune, mis-for'tūn, (*n.*) طالعەسزلىك tal'isizlik; فلاكت felâket.

Misgive, mis-giv', (*v.a.*) قورقۇتۇق qor-qoutmaq; شىبەلەندىرەمە shübhelendir-mek; (*v.n.*) قورقۇق qorqmaq; شىبەلەنەمە shübhelennmek; — **Misgiv'ing**, (-'ing) (*n.*) شىبە shübhe; قورقۇ qor-qou.

Misgovern, mis-guv'ern, (*v.a.*) قىنا fenâ idâre et.; — **Miegov'-ernment**, (-guv'ern-ment) (*n.*) سۇ sōuyi idâre.

only; routine, through, tuck; mūsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[MIS-MIS] (انگلیزجه کلماتک تلعظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr, in, mine;

Misguide, mis-gid', (v.a.) آيارتق ayartmaq; — **Misguid'ance**, (-gid'ans) (n) دلالت delâlet, افسادات ifsâdât.

Mishap, mis-hap', (n) قضا qazâ; عارصه âruza; حادثه hâdisê.

Mishear, mis-hēr', (n) ياکلش ایشیتمک yanlush ishitmek.

Misinterpret, mis-in-ter'pret, (v.a.) ياکلش آلائتق yanlush anlatmaq; (lit.) سؤ تفسیر sôuyi tefsîr et; —

Misintêrpretâ'tion, (-'shun) (n) ياکلش آلائتیش sôuyi tefsîr; ياکلش anlâtush

Misjudge, mis-juj', (v.a.) آلاماق anlamaq; طانماق tanumamaq; (v.n) آلدانماق aldanmaq; ياکلش yanulmaq.

Mislay, mis-lâ', (v.a.) غایب gayb et.

Mislead, mis-lêd', (v.a.) شایریتق shashurtmaq; ياکلش yanultmaq; — **Mislead'ing**, (-lêd'ing) (a.) ياکلش shashurtur; (lit.) سؤی تefehümü môujib; (fig.) مغفل môngfl.

Mismanage, mis-man'âj, (v.a.) اداره sôuyi idâre et.; — **Misman'agement**, (-'âj-ment) (n) idâre-sizlik; سؤ idâresizlik; تدبیرسزlik; سؤ idâre sôuyi idâre.

Misplace, mis-plâs', (v.a.) يرينه قويماق yerine qomamaq; (fig.) بوزمق bozmaq; سؤی istî'mâl et; — **Misplaced**, (-plâs'd) (a.) يرينده deyil; (fig.) مناسبت آلاماز minâsebet almaz; — **confidence** لزومندن lüzûmundan fazla îtimâd; (fig.) hafif-meshreblik; — **words** مناسبتسز سوزلر minâsebetsiz seuzler; — **Misplace'ment**, (-plâs' ment) (n) يرينه قويماق yerine qomayush; (fig.) سؤ استعمال sôuyi istî'mâl; minâsebetsizlik.

Misprint, mis-print', (n.) طبع خطاسی tabu' hatâsu; (lit.) سهو sehvi mürettib; (v.a.) ياکلش ناصق yanlush basmaq.

Misprision, mis-prizh'un, (n.) (jud.) کتم sükyûut; (lit.) معلومات ketmi mâ'lûmât; کتم sükyûut; — **of felony** (ايجه) جناحی jinâyeti ketm (-etme); — **of treason** کتم خیاتی ketmi huyânêti; (ايجه) خیاتی huyânêti ketm (-etme).

Mispronounce, mis-pro-nouns', (v.a.) ياکلش تلعظ yanlush telaffouz et. —

Mispronunciation, (mis-pro-noun-shi-â'shun) (n.) ياکلش تلعظ yanlush telaffouz; غلط galet.

Misquote, mis-kwôt', (v.a.) خطا hatâ et; ياکلش اقتباس yanlush iqtibâs et; — **Misquotation**, (mis-kwô-tâ'shun) (n.) خطا hatâ; سهو sehvi; ياکلش اقتباس yanlush iqtibâs.

Misreckon, mis-rek'n, (v.a.) ياکلش ياکلش yanlush hesâb et; — **Misreck'oning**, (-rek'n-ing) (n.) ياکلش حساب yanlush hesâb; خطا hatâ.

Misrepresent, mis-rep-re-zent', (v.a.) مغالطه mougalata tahrif et; — **Misrepresentation**, (-'shun) (n.) مغالطه môngâlata. (lit.)

Misrule, mis-rôul', (n.) سوء اداره sôuyi idâre; (disorder) قارشىلاق qarushuqluq; (a.) اغتشاش îgtishâsh; سوء sôuyi idâre et.

Miss, mis, (n.) منس mis; (madmazel); — **Misses**, (mis'z) (n pl) منسلر misler; مادماره‌لر madmazeller.

Miss, mis, (v.a.) اصابت isâbet etmemek; (fail) غایب qayb et; صرف qachurmaq; (omit) (ي) يوقلغنى حس ا. (i-) aramaq; .. (iu-) yoqlûnou hiss et.; (failure) غایب ademî isâbet; (loss) آتش qayb; to — fire ضیاع zâyâ; to — the opportunity «فرصتی» قاجیرمق qachurmaq; — **Missing**, (mis'ing) (a) نقصان noxân; اکسیک exik; (lost) ضایع zâyî'.

Misshape, mis-shâp', (v.a.) (شکلی) بوزمق (shekli-) bozmaq; (n) بىچیمسزlik bichimsizlik; — **Misshapen**, (mis-shâp'n) (a.) بوزوق bozouq; بىچیمسز bichimsiz; (fig.) قالب qalp.

Missile, mis'il, (n.) (مرمی) (mermî).

Mission, mish'un, (n.) هیئت hey-et; (duty) مأموریت vazife me'mûuriyyet; Board of M — ميسونرلر misyonerler hey-eti; ميسونرلر misyonerler jem-iyyetti; military — هیئت عسکره hey-eti aske-

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn; shut. mūte; very; tū چيوو, ch چ; sh ش, th ث; t/h, zh ز [MIS-MNE]

riyye; — school, ميسونر مکتبی misyoner mektebi; — **Missionary**, (mish'un-er-i) (*n.* و *a.*) (*rel*) ميسونر misyoner; (*pl*) ميسونرلار misyonerler.
Mississippi, mis-sis-sip'pi, (*n pr*) (نهری) misisipi (-nehri)
Missive, mis'iv, (*a*) گوندربلهجك geunderilejek; (*thrown*) آتيلهحق atulajaq; (*n*) مکتوب mektoub; (*pl*) مخابرات mouhâberât; اوراق evraq
Mist, mist, (*n*) سس sis; دومان douman.
Mistake, mis-tāk', (*n*) خطا hatâ; سهو sehv; (*fig.*) ياكىلشلق yanlushluq; (*v*) خطا hatâ et., ياكى yanulmaq; and no — (*fig.*) موقت mouhaqqaq; مطلقا moutlaqâ, by — ياكىباشعلله yanlushluqla; سها sehv; to — for (نه) بکرتماк zann et.; (تي) ظن . (e-) benzetmek; — **Mistak'en**, (-tāk'n) (*a*) خطاي yanlush; خطاي hatâlu, to be — ياكى yanulmaq; ياكىيوسكز — you are yanuluyorsunuz; ياكىلشكز وار yanlushunuz var.
Mister, mis'ter, (*n*) مستر must'r; موسيو müsyü; ...efendi افندی.
Mistletoe, miz'l-tō, (*n*) اوکسه euxe otou.
Mistranslate, mis-trans-lāt', (*v.a.*) ياكىلشلق yanlush terjüme et.; — **Mistranslation**, (mis-trans-lā-shun) (*n*) ياكىلشلق terjüme.
Mistress, mis'ez, (*n*) ميسيس misis; مادام madam; خانم hanum.
Mistress, mis'tres, (*n*) (chief) مديره müdire; (loved) سوكيلي sevgili; معشوقه mâ'shōuqa; (concubine) متره metres.
Mistrust, mis-trust', (*n*) اعتيادسزلق i'timâdsuzluq; (*v.a.*) اينانماق inanma-maq; اعتيادسز i'timâd etmemek; — **Mistrust'ful**, (-'fōl) (*a*) اعتيادسز i'timâdsuz; وسوسه vesveseli; — **Mistrust'fully**, (-'fōl-i) (*ad*) اينانمايهرق inanmayaraq; اعتياد ايتيهرك i'timâd etmeyerek; وسوسه vesveseyle.
Misty, mist'i, (*a*) سيسي sisli; دومايى dumanlu.
Misunderstand, mis-un-dér-stand', (*v.a.*) ياكىلشلق anlamaq;

— **Misunderstand'ing**, (*n*) (lit.) سوي تefehhüm; ياكىلشلق yanlushluq.
Misuse, mis-üs', (*n*) سوي استعمال sōuyi isti'mâl; — **Misuse**, (mis-üz') (*v.a.*) سوي استعمال sōuyi isti'mâl et.; — **Misusage**, (mis-üz'aj) (*n*) سوي استعمال sōuyi isti'mâl.
Mite, mit, (*n*) قورت qourt; — **Mity**, (mit'i); (*a*) قورتلى qourtluu
Mite, mit, (*n*) (little) دره zerre; وفاق pek oufaq.
Mitigate, mit'i-gāt, (*v.a.*) تخفيف tah-fif et.; تعديل tâ'dil et.; — **Mitigā-tion**, ('shun) (*n*) تخفيف tahfif; تعديل tâ'dil; نسكين teskîn; — **Mit'igatory**, (-to-ri) (lit.) نسكين teskîn edi-ji; مخفف mouhaffif.
Mitrailleuse, mē tra-lyez', (*n*) ميترايلوز mitralyeuz
Mitre, mi'ter, (*n*) تاج tâj; ئيسوپوسلق pisqoposlouq; باشلق (chumney's) bash-luq; كلاه külâh; (arch.) كوشه kenshe; شير geunye; — **Mit'riform**, (*a*) مخروطى külah gibi; (bot) mahirōuti.
Mitten, mit'n, (*n*) الدويون (بارمقسن) (par-maqsuz-) eldiven.
Mix, miks, (*v.a.*) قارىشديرمق qarushli-durmaq; (*lit.*) مزج mezj et.; (*v.n*) امتزاج qarushmaq; (*lit.*) امتزاج imtizâj et.; اختلاط ihtilât et.; قارىشلق qarushuqluq; to — up قارىشديرمق qarushdurmaq; — **Mixed**, (mikst) (*a*) قارىشلق qarushuq; (*fig.*) مختلط mouhtelit; — **tribunal** مختلط محكمه moutelit mahkeme; (*pl*) محاكم mahâkimi mouhtelite; — **Mix'tion**, (miks'shun) (*n*) مخلوط mahlōut; (mordant) مخلوط toutqal; ضمغ zamq; — **Mix'ture**, (miks'tür) (*n*) مخلوط mahlōut; تركيب terkib.
Mizzen, miz'n, (*n*) ميزانه mizana; — **mast**, ميزانه direyi.
Mizzle, miz'l, (*n*) اينجه ياغور inje yâ-mour; (*v n*) خفيف ياغق hafif yâ-maq; (چيسهلهمك) (chiselemek); (*fig.*) سويوشق suvushmaq; — **Mizzling**, (miz'ling) (*n*) قالين سيس qalun sis.
Mnemonic, -al, nē-mon'ik, -al, (*a*) حافظه ياردمجي hafuzaya yardumju; حافظه يي تقويه (اصولى) hafuzayi

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et=etmek; ol.=olmaq.

[MOA-MOD] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in, mine:

taqviye (-ousōulū) توسیع حافظه tevs' hāfuza.

Moan, mōn, (n.) آه âh; فغان figân, (lit.) این enin; (v.) اینلەمەك inlemek; آجینماق ajunmaq; — **Moanful**, (mōn'-fōol) (a) آجیغلی ajuqlu; (lit.) مۆلم mü-ellim; — **Moanfully**, (mōn'-fōol-i) (ad) اینلەیه‌رەك inleyerek, (lit.) مۆلمه müte-ellimâne

Moat, mōt, (n.) خندق hendek; چوقور chouqour; (v.a.) خندق قازماق hendek qazmaq

Mob, mob, (n.) آياق طامی ayaq taqumu; (lit.) (n.) اسافل nâs, هجوم a. ayaqlanmaq; (v.a.) هۆجۇم et; — **'cap**, (-kap) (n.) hashluq; بونە bone

Mobile, mō'bil, (a.) سيار seyâr, متحرک mütehharrik, — **Mobility**, (mo-bil'-i-ti) (n.) قابليت حرکت qâbiliyyeti hareket; (fig.) قرارسیزلىق qarâsuzluq; (mob) عوام طاقى avâm taqumu. — **Mobilizâ'tion**, (mo-bi-li-zâ'shun) (mil) سەفەرلىك seferberlik; — **mob-ilize**, (mob'il-iz) (v.a.) سەفەرلىك اعلان ا. (fig.) طوبلامق toplamaq; حرکتە کتیرمەك harekete getirmek.

Mocha, mō'ka, (n.) موقا moqa; (يمن) (yemen qahvesi).

Mock, mok, (v.a.) اکندەك eylenmek; استهزا istihzâ et.; (n.) استهزا istihzâ; (a.) قبا qaba; ... تقلید taqlid...; — **Mocker**, (mok'er) (n.) مستهزی müstehzi, آلايچی alayju; — **Mockery**, (mok'er-i) (n.) استهزا istihzâ; آلاي alay; — **Mockingly** (mok'ing-li) (ad.) اکندەك eylenerek; (lit.) مستهزیانه müstehziyâne.

Mode, mōd, (n.) طرز tarz; اصول ousōul; موده moda; (mus.) مقام maqām.

Model, mod'el, (n.) مودەل model; نمونه nümōune; (v.a.) موده لی یايقق modelini yapmaq; قالب چيقارماق qalub chuqarmaq; — **Mod'eller**, (-el-er) (n.) موده لی modelji; قالبچی qalubju; موده لی (mod'elling, (-el-ing) موده لی qalubju; قالب چيقارما modelini tertib; موده لیچلىك (craft) qalubjuluq.

Moderate, mod'ër-ät, (a) معتدل mōn'-tedil; (v.a.) تعديل tâ'dil et.; (lit.)

اعتداله tahfif et.; — **ly**, (ad.) اعتداله i'tidâl; hafifce; — **Moder-a'tion**, (-er-ä'shun) (n.) اعتدال i'tidâl; — **Mod'eratism**, (-er-at-izm) (n.) مسلك اعتدال mesleki i'tidâl; — **Mod'erator**, (-er-ät-ur) (n.) تعديل ایدن tâ'dil eden, معدل mou-addil; (pre-sident) رئيس re-is; (arbuter) حکم hakem.

Modern, mod'ern, (a) يەني yeni, (lit.) متأخرîn asrî; (n pl) (lit.) معاصرین mou-âsurin; müte-ahhurin; — **Mod'ernism**, (-izm) (n.) (lit.) تعبد tejeddüd; عصرلىك asrîlik; — **Mod'ernity**, (-i-ti) (n.) يەنيلک yeni-lik; عصرلىك asrîlik; — **Mod'ernist**, (n.) تعبد طرفدارى tejeddüd tarafdâr, تعبد tejeddüd-perver; — **Mod'ernize**, (-iz) (v.a.) يەنيلەشمەك yeni-leshdirmek; (lit.) عصرلەشدیرمەك asrî-leshdirmek; — **Mod'ernizer**, (-iz-et) (n.) موجد müjeddid

Modest, mod'est, (a.) معتدل mōu'tedil; ساده sâde; (pers) متواضع mütevâzu; (chaste) عفيف afif; محجوب mahjoub; — **ly**, (ad.) معتدلاً mōu'tedilâne; (lit) متواضعانه mütevâzu-âne; — **Mod'esty**, (-ti) (n.) اعتدال i'tidâl; قناعت qanâ-at; (pers) تواضع tevâzou'.

Modify, mod'i-fi, (v.a.) تعديل tâ'dil et., دكشدیرمەك deyishdirmek; — **Modificâ'tion**, (-i-fi-kâ'shun) (n.) تعديل tâ'dil; (pl) تعديلات tâ'dilât; — **Mod'ificatory**, (-i-fi-ka-to-ri) (a.) تعديل دكشدیرمەك deyishdiriji; (lit.) معدل mou-addil; — **Mod'ified**, (-i-fid) (a.) معدل mon-addel; دكشمش deyish-mish; — **Mod'ifier**, (-i-fi-ër) (n.) تعديل ایدن tâ'dil eden.

Modulate, mod'ü-lât, (v.a.) دكشدیرمەك sesi deyishdirmek; (lit.) تلحين telhin et.; — **Modülâ'tion**, (-'shun) (n.) (act) سەسى تعديل sesi tâ'dil; (lit.) تلحين telhin; (melody) مقام maqâm; تلحين (اصوات) âhenk (-esvât).

Module, mod'ül, (n.) مقياس miqyâs; اساس chap; (fig.) معيار mi'yâr; چاپ esâs.

Modus, mō'dus, (n.) اصول ousōul; طرز tarz; (tilhes) بدل bedel; — **vivendi**, (-vi-ve'n-di) چاره chāre; (lit.) صورت sōureti tesviye.

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; fool; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ذ [MOG-MON]

Mogul, mō-gul', (*n.* & *v.*) موغول mo-goul..

Mohair, mō'hār, (*n.*) تيفتيك tiftik.

Mohammed, mo-ham'ed, (*n pr*) محمد (حضرت) (hazreti-) mouhammed;
 — **Moham'medan**, (-ham'ed-an) (a.) ... اسلام islâm. ; (*n.*) مسلم müs-
 lim; اسلام islâm; مسلمان müsłiman;
 — **Moham'medanism**, (-ham'ed-
 an-izm) (*n*) اسلامیت islâmiyyet; دين
 islâm dîni islâm

Moharram, mo-har'am, (*n.*) محرم mouharrem; Decree of — محرم قرارنامهسى mouharrem qarârnamesi; — festival محرم آيدى mouharemm âyini.

Moiety, moi'e-ti, (*n.*) یاری *yaru*, نصف
nusf; (بر) پارچه (*bir-*) *parcha*.

Moire, mwor, (ن) مواره mouvare;
خاره لی قماش hâreli qoumash.

Moist, moist, (*a*) نملي nemli; رطوبتي routûbetli; (*v.a*) نمليدirmek nemlendirmek; (*hâfifce*) اصطلاح uslatmaq; — **Moist'ure**, (-tūr) (*n.*) نم nem; رطوب routûbet; صو sou.

Molar, mō'lar, (*a.*) اوکوچی envütüjü ;
(*lit.*) طحني tahni ; (*n*) آزی دیش azu
dish.

Molasses, mo-las'ez, (*n.*) مهلاس melas ;
شکر پکمی sheker pekmezi.

Mole, mōl, (n) (so) كوستبك keustebek.

Mole, mōl, (*n.*) (*spot*) بن بن; (*mar*)
سدد sedd; اسكه iskele.

Molecule, mol'e-kūl, (*n.*) موله کول mo-
lekül; (*fig.*) دره zerre.

Molest, mo-lest', (*v.a.*) ازاج iz-âj et.; تجاور tejâvüz et.; — **Molestā'-tion**, (-'shun) (*n.*) تجاور tejâvüz; (*pl.*) اراجات iz-âjât.

Molière, mo-le-ar', (*n. pr.*) مولیہر mo-
liyer

Mollah, mol'a, (n.) ملا molla.

Mollify, mol'i-fi, (*v.a.*) يوشاتق yu-mushatmaq; (*fig.*) تسكين teskin et.; — **Mollification**, (mol-i-fi-kā'-shun) (*n.*) سكوت sükyûnnet; (*act.*) يوشاتمه yumushatma; تسكين teskin.

Mollycoddle, mol'i-kodl, (طانانسز) (lapaju) (لاپہجی) tabansuz ;

Moltke, mōlt'ke, (*n. pr.*) مولتکه moltke

Moment, mō'ment, (n.) آن ân; لحظة lahza; (fig.) اهميت ehemmiyyet; (force) عامل âmil; قوت qouvvet; (sci.)

vezniyyet; in a — برآنده bir
 ânde; همن hemen; — **Mô'mentary**,
 ('ment-a-ri) (a) آنی âni; — **Mô'-
 mentarily**, ('ment-a-ri-li) (*fig*) آنی
 âni olaraq; هر آن her ân; —
Momentous, ('us) (a) مهم mülhim;
 جدی jiddî; آغر âr. — **Moment'-
 ously**, ('us-li) (*ad*) اهميتله ehem-
 miyyetle; جدی jiddiyyetle; صورته
 jiddî sôûretde; — **Moment'-
 ousness**, ('us-nes) (*n*) اهميت ehem-
 miyyet; وخامت vaxâmet; — **Moment'um**, ('um) (*n*).
 (*sci*) وزنیت vezniyyet.

Monaco, mo-nā'ko, (*n pī.*) موناكو mo-nāqo; Prince of — موناكو پرنسی mo-nāqo prensi

Monad, mon'ad, (*n.*) ذره *zerre*; (*lit.*)
 جوهی بسیط *jevheri basît*; — **Mon-**
ad'ic, (-'ik) (*a.*) بسیط *basît*; مجرد
müjrerred; (*lit.*) ذروی *zerrevî*; (نقبی)
(naqî-i).

Monarch, mon'ark, (*n.*) **حکمدار** hü-kümdâr; **قرال** qural, — **Mon'archism**, (-'ark-izm) (*n.*) **قرال طرفدارلیق** qural tarafdârılığ; — **Mon'archist**, (-'ark-ist) (*n.*) **مونارشست** monarkist; **قراللیق طرفدار** quralıq tarafdârı; — **Mon'archy**, (-'ark-i) (*n.*) **قراللیق** qarallıq, **قرالیت** quraliyyet.

Monastery, mon'as-tér-i, (*n.*) مناستر
manastur; — **Monast'ical**, (-'tik-
al) (*a.*) .. مناستر.. manastur...; (*monks*)
.. راهبک rāhiblk...; .. رهبان rūbhân...;
(*solitary*) منزوی münzevî; — **Mo-
nastically**, (-'tik-al-i) (*ad.*) راهب
rāhib gibi; (*lit.*) راهبان rāhibāne;
(*fig.*) منزویانه münzeviyâne.

Monastir, mon-as-tēr', (*n.pr.*) مناستر
monastur.

Monday, mun'dā, (*n.*) بازار ایرتسی
pazar ertesi.

Monetary, mun'e-tar-i, (*a.*) نقدي
naqdî; ... مسكوكات meskyôunkyât; —
Mon'etize, (-tiz) (*v.a.*) مسكوكاته تحويل ا.
meskyôunkyâta tahvîl et. ; تداول
تداول tedâvül etdirmek.

Money, mun'î, (n.) پارہ para; نقد naqd; **paper** — کاغذ kyâd para; (pl.) اوراق evrâqu naqdiyye; **to make** — پارہ qazanmaq; **to raise** — پارہ bolu; **borj** — بوجج almaq;

[MON-MON] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act; chānge; cārd; red; mē hēr; in; mine;

حاضر — **istiqrâz** et.; **ready** — حاضر
hazur para; **eldeki** ناره
para; **naqdi** mevjud;
para; **pot of** — چوق ناره —
kulliyetli para; — **box**, (n.)
ناره **qoumbara**; — **changer**,
(-chānj'er) (n.) صراف **sarraf**; —
order, (n.) مایدا پوس **manda post**;
havâle-nâme حواله نامه

Monger, mung'ger, (n) اصناف **esnaf**;
ساتیجی **satuju**; حی **.ju, .ji**

Mongolia, mon-gō'li-a, (n *pr.*) موغولستان
mogoulistan; — **Mongol**, (mong'gōl),
— **Mongolian**, (mong-gō'li-an) (a.)
موغول **mogoul**; (*pl*) موغوللار
mogoullar.

Mongrel, mung'grel, (a و n) صویسر
soysouz, مز **melez**.

Monism, mon'izm, (n.) وحدت
vahdet (-nazariyyesi);
(نظریه سی) **birlik**; — **Mon'istic**, -al, (-'ist-
ik, -al) (a) ...وحدت **vahdet...**

Monition, mon-ish'un, (n) تنبیه **ten-
bîh**; **ihâtâr**: (*jud.*) دعوت **dâ'-
vet**; **ihbâr**: اخبار **ihbâr**; — **Mon'itive**,
(-'i-tiv) (a.) **ihâtârî**: اخباری
ihbârî

Monitor, mon'i-tur, (n.) موبخ **mouh-
bir**; (*adviser*) ناصح **nâsuh**; (*mar*) مونیتور
moniteur; (*student*) چاوش **chavonsh**;
monitör (müzâkereji); — **Monitör'-
rial**, (-'ri-al) (a.) **ihbârî**:
ihbârî: **Monitör'rially**,
(-'i-al-i) (*ad.*) **ihâtârkyârâ-
râne**, ناصحانه **nâsuhâne**; — **Mon'it-
or'y**, (-'i-to-ri) (a.) **ihâtârî**:
ihbârî: (*n.*) ناصح **nâsuh**; (*student*)
müzâkereji; — **Mon'itress**,
(-'it-res), — **Mon'itrix**, (-'it-riks)
(n) موبخه **mouhbire**; ناصحه **nâsuhâ**;
(*student*) مذاکره چی **müzâkereji**.

Monk, mungk, (n) پاپاز **papaz**; راهب
râhib; — **Monk'hood**, (n.) ماناسق
papazluq; — **Monk'ish**, (a.) (*lit.*)
rûlîbânî; (*lake*) پاپازجه **papazja**;
râhib gibi.

Monkey, mungk'i, (n.) مایمون **may-
moun**; (*lit.*) شبک **shebek**.

Monocle, mon'o-kl, (n.) مونوقل **mo-
noql**; تک کوزلک **tek geuzlük**.

Monogamy, mon -og'a -mi, (n.) بر
zevelilik; — **Monog'-
amous**, (-mus) (a.) بر زوجلی **bir**

zevjeli; (بر قارلی) (*bir qarulu*), (*lit.*)
وحدانزوج **vahidüz-zevj**

Monogram, mon'o-gram, (n.) مونوگرام
monogram; (مارقه) (*marqa*).

Monolith, mon'o-lith, (n و a) (یکپاره)
stûn, (*yekpâre*) تاش **tash**, ستون **sutûn**.

Monologue, mon'o-log, (n.) مونولوگ
monolog; (حسبجال) (*hasbihâl*)

Monomania, mon-o-mā'ni-a, (n) سراق
merâq, (*lit.*) جنت واحده **jinneti vâhide**.

Monopetalous, mon-o-pet'a-lus, (a.)
vahidüt-tüveyj, (*lit.*) وحیدالتویج

Monoplane, mon'o-plân (n.) (تک سطحی)
tayyâre, (tek satuhl-) طیاره

Monopolize, mon -op'o -liz, (v.a.)
almâq, **inhisâra** انحصاره آتی

Monop'oly, (-'o-li) (n.) انحصار **inhisâr**.

Monosyllable, mon-o-sil'la-bl, (n.)
hejeli kelime, **bir** برهائی کلمه

Monosyllab'ic, (-sil-lab'ik) (a.) برهائی
vahidül-hejâ-i, (*lit.*) وحیدالهجائی

Monotheism, mon'o-the-izm, (n.)
tevhid, (*lit.*) وحدانیت اعتقاد
i'tiqâd, — **Mon'-
othëist**, (n.) وحدانیت **müvahhid**;
môu'teqid; اهل **vahdâniyyete**
ehli tevhid.

Monotony, mon-ot'o-ni, (n.) (*lit.*)
yeknesaq, (*fig.*) طانتسلیق
tatsuzluq; — **Monot'onus**, (-'on-us)
ousandruju, (*a.*) طانتس
yeknesaq, (*lit.*) یکنسق

Monroe, mun-rō, (n. *pr.*) مونرو **mon-
ro**; — **doctrine**, مونرو عده سی **mno-
ro oumdesi**; مونرو پرده نسبی **monro
prensi**.

Monsieur, mo-sye', (n.) موسیو **mü-
syü**; (*pl.*) — **Messieurs**, (me-sye').

Monsoon, mon-sōōn', (n.) موسم روزکاری
mevsim rüzgyaru; (سام روزکاری)
(*sam rüzgyaru*)

Monster, mon'stër, (n.) جنوار **dev**
garibe; (*fig.*) غریبه **garibe**; (a.)
pek beuyük, **müd-
hish**; — **Monstros'ity**, (-stros'i-ti)
deh-shet, (*n.*) غراب **garâbet**
añbe; — **Mon'strous**,
(-strus) (a.) **pek beuyük**
añb; (*fig.*) غریب **müd-
hish**; — **Mon'strously**, (-strus-li) (*ad.*)

qorqounj bir halde; **müd-
hish sôuretdë**, (*qorqounj*) قورقونج بر حالده

mōte; foot; mōon; shut; mūte; ver'y; tū چيوو ch. sh. th. th. zh. zh. [MON-MOR]

Monte Carlo, mon-tā-kār'lo, (*n. pr.*)
مونت-کارلو monte-carlo

Montenegro, mon-tā-nā'gro, (*n. pr.*)
قاره طاع qara dā.

Month, munth, (*n.*) آي ay, ماه mäh;
— ly, (*a.*) آيلق ayluq, شهرى shehrī;
(*ad.*) آيدا ayda bir, هر آي her ay;
(*n.*) آيلق مجموعه ayluq mejmou-a;
(*pl* و *med*) آي باشي ay bashu; حيش hayz

Montreal, mont-rā-awl', (*n. pr.*)
مونترآل monte-al

Monument, mon'ū-ment, (*n.*) (*lit.*)
آبده abide, (*pl.*) آبدات ābidāt; —
Monument'al, (*a.*) آبده قېلندن ābide
qabilinden; (*fig.*) معظم mou-azzam

Mood, mōōd, (*n.*) حال hāl, هوو hooy;
مزاج mizāj; (*anger*) ترسلك terslik;
حدا hiddet; — **Mood'iness**, (*n.*)
ترسلك terslik; خويزساق housouz-
louq; — **Mood'y**, (-'i) (*a.*) خويزس
houysouz; ترس ters

Mood, mōōd, (*gram.*) بنا binā; صيغه
sīga.

Moon, mōōn, (*n.*) آي ay; (*lit.*) قمر
qamer, — **beam**, (-bēm) (*n.*) شعاع
shou-â-u qamer; — **calf**, (-kâf) (*n.*)
احق ahmaq; عجيجه ajibe; — **light**,
(-lit) (*n.*) مهتاب mehtâb; — **light**
fitting كېزلى تاشنما gizli tashunma;
قار firâr; **to make a — light flight**
قاچاق qachmaq; كېزلى تاشنما
tashunmaq; — **'shine**, (-'shin) (*n.*)
مهتاب mehtâb; (*show*) (*fig.*) نمايش
nūmāyish; بوش boosh shey;
(*spirits*) قاچاق مسكرات qachaq mūski-
rât.

Moor, mōōr, (*n.*) قير qur; قيراج yer;
quraj yer; (*v.a.*) (*mar*) چيخته دميرده
(بالامارل) chifte demirde yatmaq;
دېميرلەمەك (palamarla-) bālamaq;
پالان خروسی (demirlemek). — **cock**,
yaban horozou; — **hen**, قاره طاووق
qara tavuq; — **Moor'age**, (-'āi)
(*n.*) دمير يري demir yeri; — **Moor'-**
ing, (*n.*) (*act*) باغلاما bālama; (*mar*)
چيخته دميرده ياتما; (*pl.*) پالامار palamar;
(*place*) شەندېرە demir yeri; (*buoys*)
shamanduralar.

Moor, mōōr, (*n.*) فاسلى faslu; مغربى
māgrubī; (*fig.*) عرب arab; — **Moor'-**
ish, (*a.*) ... فاس fas...; مغربى mag-
rubī; (*sterile*) قيراج quraj.

Moot, mōūt, (*n.*) مجلس mejlis; (*v.a.*)
باحت bahs et.; — **point**, مسئله mes-
ele; باحت bahis; — **Moot'able**, (-'a-
bl) (*a.*) باحت اولونه بيلير bahs oluna-
bilir; (*lit.*) قابل مناقشه qābili münā-
qasha.

Mop, mop, (*n.*) پاچاورا pachavra, بز
bez; (*mar*) پاساس pas-pas; (*v.a.*)
سيلمك silmek; — **headed**, (*a.*)
(*a.*) چاچلرى طاغينق sachlaru dānuq;
باشي طارانمامش bashu taranmamush.

Mope, mōp, (*v.n.*) كدرلى طورىق kederli
dourmaq; صيقيماق suqluqmaq; (*v.a.*)
صيقت suqmaq; مأيوس me'yōus et.;
— **Mōp'ingly**, (-'ing-li) (*ad.*) كدرله
kederle; مغمومانه māgmōumāne; —
Mōp'ish, (*a.*) طانسز tatsuz; (*pers.*)
مغموم suqlumush; مغموم māgmōum;
— **Mōp'ishly**, (-'ish-
li) (*ad.*) صيقياق ايله suquntiyle
مغمومانه māgmōumāne; — **Mōp'ishness**, (*n.*)
صيقت suquntu; كدر keder.

Moral, mor'al, (*a.*) اخلاق ahlâqī,
(*abstract*) معنى mā'nevī; (*n. pl.*) اخلاق
ahlâq; معنى mā'neviyyât; — **ly**,
(*ad.*) اخلاق ahlâqan; معنى mā'nen;
— **certainty**, (*n.*) يداخت bedâhet;
(*qat-uyyeti zumniyye*); — **defeat**, (*n.*)
مغلوبيت مغلوبه māglōu-
biyyeti mā'neviyye; — **victory**, (*n.*)
مغلوبه zaferi mā'nevī, — **faculty**,
(*n.*) ادراك idrāk; كوه كوه kouveyi
mouhākeme; — **law**, (*n.*) اخلاقيات
ahlâqiyyât; قانون وجدان qânounu
viydân; — **philosophy**, (*n.*) فلسفه
felsefeyi ahlâqiyye; — **sense**,
وجدان hissi ahlâqī; حس اخلاق (*n.*)
viydân; — **Mor'alist**, (*n.*) معلى
ahlâq mou-allimi; (*fig.*) اخلاق طرفدارى
ahlâq tarafdâr; (*pl.*) اخلافيون ahlâ-
qiyōun; — **Moralist'ic**, (-'ik) (*a.*)
اخلاق ahlâqī; — **Moral'ity**, (-'i-ti)
(*n.*) خلافت halâqat; اخلاق ahlâq;
(*lit.*) خلافت halâqat; — **Mor'alize**,
(-al-iz) (*v.a.*) تربيه et.; (*lit.*) تهذيب
tehziyb et.; (*judge*) اخلاقاً كوه كوه
ahlâqan mouhākeme et.; (*v.n.*) (*fig.*)
ahlâqan bahs et..

Morale, mo-rāl', (*n.*) كوه كوه kouv-
veyi mā'neviyye.

Morass, mo-ras', (*n.*) باغلاق bataqluq.

Moratorium, mo-ra-tō'ri-um, (*n.*)

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; lthough; et.=etmek; ol.=olmaq.

[MOR-MOS] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge; cārd; reil, mē, hēi; in, mīne;

تأجيل moratorycm, (lit.) دیون te'jili düyöün
Moravia, mo-rā'vi-ā, (n. pr.) مورویا moravya.
Morbid, mor'bid, (a) مرضی marazî; (fig.) فاسد fâ-sîd; فتنه fenâ. — **Morbid'ity**, (-i-ti) (n.) علت illet; حستلق hastalûq.
Mordant, mor'dant, (a) ایصیربر usu-rur; صوقار soqar; (fig.) آجی aju; ایچنه ichine ishler; (fixing) مئدت müsbî; (n.) طوقال toutqal; صمغ zamq; (corrosive) کذاب kezzab.
More, mör, (a) دها daha; کیتدیجه — and — آر تیق یوق — no — آر تیق یوق — or less, az choq...
Morea, mo-rē'a, (n. pr.) موره mora;
Moreover, mör-ö'vēr, (ad.) یوندن باشقه boundan bashqa...; کذا kezâ.
Morganatic, mor-gan-at'ik, (a) (lit.) غیر küfv olmayan; (lit.) (غیر) küfv (gayri) کئوی; — ally, (-al-i) (ad.) کئو او لمایه رق küfv olmayaraq
Morgue, morg, (n.) موزغ morg.
Morn, morn, (n.) صباح sabah; (lit.) صبح soubh
Morning, morn'ing, (n. & a) صباح sabah; — gown, صباحی sabahluq; — star, rob-deu-shambur; (دهره) صباح yulduzu, (zühre); — sun, صباح کونشی sabah günesi.
Morocco, mo-rok'ö, (n. pr.) فاس fas; (n. & a.) ماروکن maroken; — **Moroc'an**, (-rok'kan) (a.) فاس fas...; مغربی mâgrubî.
Morose, mō-rös', (a.) تیتیز titiz; عکسی axi; عیوس abous; — ness, (n.) تیتیزلک aksilik; کدر keder.
Morphia, mor'fi-a, (n.) مورفین morfin.
Morphology, mor-foi'o-ji, (n.) (sci) استحاله istihâle; استحالیات istihâliyyât; — **Morpholog'ic**, (jik) (a.) استحالی istihâlî; — **Morphol'ogist**, (jist) (n.) (استحاله‌چی) (istihâleji); (writer) استحالیات istihâliyyât mouhar-riri
Morris, mor'is, (v.) چنکی اوساق chengi oynamaq; — **dance**, چنکی chengi.
Morrow, mor'ö, (n.) فردا ferdâ; ابرتسی

کون ertesi gün, to- — یاریس yarun
Morse, mors, (n.) مورس (اصولی) mors (-ousölü); — **Alphabet**, مورش الیفباسی mors elifbâsu
Morsel, mor'sel, (n.) لوقه loqma, پارچه parça
Mortal, mor'tal, (a.) اولدیریمی euldü-rüjü; (lit.) مهلك mühlîk; (fig.) مدھش müdhish; پک زیاده pek ziyâde; (n.) فانی fânî; انسان insan; — ly, (ad.) مهلك صورتده muhlîk sûretde, (fig.) صوك درجهده son derejede; — **enemy**, حصم hasmu jân, — **Mortal'ity**, (-i-ti) (n.) فانیلیک fânîlik; (pl) وفيات vefeyât.
Mortar, mor'tar, (n.) هاوان havan; (cement) خرچ haj.
Mortgage, morg'aj, (n.) تهرین terhin; (v. a.) تهرین imâte et; (v. a.) (رهینه) merhûn et.; in — rehinde, — **bond**, (n.) رهین سندى reh-in senedi; — **Mortgagee**, (morg-aj-je) (n.) داین (vafâ-en-) dâyin, — **Mortgager**, (morg-aj-je) (n.) (وفاء) (vafâ-en-) medyûn.
Mortify, mor'ti-fi, (v. a.) محو mahv et, (lit.) ارمک imâte et; (fig.) ارمک ezmek; (v. n.) قانغردن qangren ol; mahv محو mahv ol; — **Mortifying**, (-fi-ing) اولدیریمی euldürüjü; (lit.) الیم elim; — **Mortification**, (-fi-kâ'shun) (n.) اعا im-hâ; (decay) چورومه chürüme; (rel) ریاضت riyâzat; امساک imsâk; (humiliation) حقارت haqâret, ذلت zillet; (pain) elem; ادا eza.
Mortise, mort'is, (n.) دیوانه zuvana; lamba دیوانه آچق zuvana achmaq; دالم delmek.
Mortuary, mort'ü-ar-i, (a.) جنازه jenâze; (n.) تدفین tedfini; (n.) morg; موزغ morg; (pl) تدفین اجرتی tedfin üjreti, — **cloth**, (n.) تابوت اورتسی tabout eurtüsü.
Mosaic, mō-zā'ik, (n. & a.) موزایق mo-zayiq; — **Mosaicall'y**, (mō-zā'ik-al-i) (ad.) موزایق طرزنده mo-zayiq tarzunda, موزایق‌له mo-zayiqle.
Mosaic, mō-zā'ik, (a.) موسی‌یه عائد (حضرت) (hazreti-) mōusāya â-id; موسوی mōusevî; — **law**, شریعت موسویه she-rî-ati mōuseviyye.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; riug; machine;

mote, foot; mōōn, shut; mūle, very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [MOS-MOU]

Moscow, mos'ko, (*n p*) / موسكو mos-gova.

Moselle, mo-zel', (*n pr.*) موزل mō-
zel; (*n*) (*wine*) موزل شرابی mōzel
sharabu

Moses, mō'zez, (*n pr.*) موسى (حضرت)
(hazreti-) mōusâ

Moslem, moz'lem, (a. & n.) müs-
lim; مسلمان müsliman, (*pl*)
müşimanlar: (lit.) مسلمين muslimîn;
non—(a & n) غير مسلم gayri müs-
lim, (*pl*) غير مسلملر gayri muslimler.

Mosque, mosk, (n.) جامع iâmi'; (*small*)
مسجد mesjid.

Mosquito, mos-kē'to, سيورى سينك sivri sinek ; — **net**, جيبينلىك jibinlik

Moss, mos, (*n.*) يوصون yosoun; (*v.a.*)
يوصون باغلامق yosoun bâlamaq: —

Mossy, (mos'i) (*a.*) يوسونلى yosoun-lou.

Most, mōst, (*a* مع *ad*) اك (زباده) en (-ziyâde) ; اڪتر exeri; (*n.*) چوڻي choghhou; اڪتريسي exerisi; at — اك فضلہ en fazla; نهايت nihâyet; — ly, (*ad.*) چوڻي ڪره choq kerre; اڪتريا exer-riyâ

Mosul, mō'sul, (*n pr.*) موصل mousoul.

Mote, mōt, (*n.*) ذره zerre; نقطه noqta, (stain) لکه leke; بنک benek; — **Moted**, (mōt'd) (*a.*) لکلی lekeli; بـنـکـلی be-nekli.

Moth, moth, (*n.*) پروانه pervâne; کوره güve;
 — **eaten**, (*a.*) کوره یخس güve yemish;
 — **Moth'y**, (*-i*) (*a.*) کوره لی güveli;
 کوره طولی güve dolou.

Mother, *muth'êr*, (*n*) والده *valde*; *آنا* *ana*; (*lit.*) مادر *mâder*; (*a.*) ..(لق) *آنا* *ana* (-luq)..; (*lit.*) مادرانه *mâderâne*; (*fig.*) فطری *futri*; (*v.a.*) *آنا* لق *ana-luq* et.; (*kendine*) (کندینه) اولاد *evlâd* et.; *every* —s son (*fig.*) هرکس *herkes*; *oumôum*; — *ly*, (*ad.*) عوم *herkes*; *آنا* گیبی *ana gibi*; (*lit.*) مادرانه *mâderâne*; (*fig.*) مشتق *müşfiq*; — *in-law*, قاین *qayn* والده *valde*; (*قاین* *آنا*) (*qaynana*); — *of pearl*, صدف *sedef*; — *country*, وطن (*آنا*) (*ana*-*vatan*) مملکت *memleket*; — *ship*, *آنا* سفینه *ana sefine*; *depo* دپو گمشی *gemisi*; — *tougue*, *آنا* لسانی *ana lisânu*; (*lit.*) لسان مادراد *lisânu mâder-zâd*, — **Motherhood**, (*muth'êr-*

hōūd) (*n.*) **آنالق** analuq; **والدهلك**
valdelik; — **Motherless**, (*mut*her-
les) (*a*) **آناسز** anasuz; **او كسور** euxüz.

Mother, *mut'h'er*, (*n.*) (*chem.*) کوف *kūf*.
kūf, طوری *tortou*; (*v n*) کوفلنمک *kūf-*
lenmek; — **Mothery**, (*mut'h'er-i*)
کوفلی *kūflū*; کوفلنش *kūflenmish*.

Motif, mō'tēf, (n.) موتيف motif.

Motion, mō'shun, (*n.*) حرکت hareket; (*pl*) حرکات harekyât; (*proposition*) تکلیف tekliif; (*pl*) تکلیفات tekliifât; (*jud.*) طلب taleb; (*pl*) مطالبات mou-tâlebât; مدعیات müdda-ıyyât; (*v.a.*) تکلیف eteklif; اِشَارَات ishâret et.; — picture, سینما sinema; — **Motionless**, mō'shun-less) (*a*) حرکتسز hareketsiz; ساکن sâkin.

Motive, mō'tiv, (*a*) محرك mouharrik; (*n.*) سبب sebeb; (*lit.*) سائق sâ-iq; (*fig.*) مقصد maxad; (*ant*) موئيف motif, موضوع mevzôu'; — **force**, — **power**, قوة qouvv-e mouharrike; — **Motiveless**, (mō'tiv-less) (*a*) (*fig.*) سببى sebebsiz; مقصدىز maxadsuz.

Motley, mot'li, (*a.*) قاروشيق qarushuq;
(*colour*) ألأجه alaja; ألوان elvân; (*n.*)
قوميقي أنواب alaja esvab; قوميق أنواب
qomiq esvabu; — minded, (*a.*)
قارأسز qarârsuz, متألون mütelevvin;
(مأون إشتبال) (maymoun ishtahlû).

Motor, mō'tor, (n.) موتور moteur.

Mottled, mot'd, (a.) آلاجه alaja;
بنکلی benekli.

Motto, mot'ō, (*n.*) رَمْز remz; دَویز devîz; (*subject*) مَوضِع mevzôu';
— **Mottoes**, (mot'ôz) (*n.pl*) رَمْوز rūmôuz; مَوضِعِلر mevzôu'lar

Moudania, moo-dan'ia, (*n.pr*) مدانيه
 moudanya; — **Convention**, مدانيه
 متاوله ناهه سي moudanya mouqavele-
 nâmesi.

Mould, mōld, (*n.*) قالب qalub; (*fig.*) اساس esās, (*nature*) طبع tabi-at; ماهيت māhiyyet; (*v.a.*) قالب ياتي qalub yapmaq; (*fig.*) شكل ويرمك shekil vermek; (*fig.*) يتيشديرمك yetishdirmek; — **Mouldable**, (mōld'a-bl) (*a.*) قالبى ياپىلەيىلىر qalubu yapulabilir; (*fig.*) شكل وىرەيەيىلىر shekil verilebilir; — **Moulder**, (mōld'èr) (*n.*) قالبچى qalubju; — **Moulding**, (mōld'ing) (*n.*) قالب... qalub...; (*act*) قالدلا

[MOU-MOY] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr, in, mine;

qalublana; (*fig.*) شکیل ویرمه shekil verme; (*ornament*) قانارمه qabartma; — **machine**, قالوب ماشین qalub machines

Mould, mōld, (*n.*) (اگر) کورمه طوبراق (ağır) gübreli topraq; کوف küt; (*n.*) کوفلندیرمک chürütmek; (*v.n.*) کوفلندیرمک küflendirmek; (*v.n.*) کوفلنمک küflenmek; — **Moulder**, (mōld'er) (*v.n.*) کوفلنمک küflenmek; (*v.a.*) کورومک chürümek; (*v.a.*) کورلنمک chürütmek; — **Mouldiness**, (mōld'i-nes) (*n.*) کوف کؤف; — **Mouldy**, (mōld'i) (*a.*) کوفلی küflü.

Moulting, mōlt'ing, (*n.*) توی دوکه (so) tüy deukme

Mound, mownd, (*n.*) تپه tepe; یغین yughun; (*mil*) بدن beden; سد sedd; (*v.a.*) (سد ایله) تحکیم a. (sedle-) tahkim et.

Mount, mownt, (*n.*) داغ dâ; جبل jebel; (*stand*) آلتیق altıq; مونتور montür; (so) بینک حیوانی binek hayvanu; (*step*) بینک طاشی binek tashu; (*v.n.*) یوکسلمک yüxelmek; چیقماق chuqmaq; (*v.a.*) یوکسلتمک yüxeltmek; (*horse*) بینمک binmek, (*put*) ترتیب a. (*arrange*) bindirmek tertib et; — **Mounted**, (mownt'd) (*a.*) (mil) مجهز atlı; سوارى süvârî; (*fig.*) مجهز müjehhez; — **Mounting**, (mownt-ing) (*n.*) چیقماق chuqush...; (*ornament*) مونتور montür; چرچیوه cherchive.

Mountain, mownt'an, (*n.*) داغ dâ; جبل jebel; — **chain**, سلسله حبال silsileyi jibâl; — **Mountaineer**, (mownt-ân-ēr') (*n.*) داغلی dâlu; (*pl.*) جبل اهالیسی jebel ahâlisi; — **Mountaineering**, (mownt-ân-ēr'ing) (*n.*) داغ چیمه dagha chuqma; — **Mountainous**, (mownt'ân-us) (*a.*) طاغلی dâluq.

Mountebank, mownt'e-bank, (*n.*) شارلاتان sharlatan; (*v.a.*) آلداتماق aldatmaq.

Mourn, mōrn, (*v.n.*) ماتم طومتق mâtem toutmaq; (*v.a.*) آجیق ajumaq; (*lit.*) آلف telehhüf et; — **Mourner**, (mōrn'er) (*n.*) ماتم ماتلی mâtemli; ماتم طوتان mâtem toutan; — **Mournful**, (mōrn'fōl) (*a.*) ماتم ماتلی mâtemli; (*fig.*)

خزین hazîn; الیم elim; — **Mourning**, (mōrn'ing) (*a.*) ماتمli mâtemli; (*n.*) ماتم کیرمک mâtem girmek; — **coach** ماتم آراباسی mâtem arabasu; — **dress** ماتم الدسی hâture resmi; — **piece** خاطره رسی hâture tablosou; — **ring** ماتم یوزوکî mâtem yüzüy; — **stuff** ماتمک قاش mâtemlik qoumash.

Mouse, mows, (*n.*) فاره fâre; فندق funduq suchanu; — **hole**, فاره قانی fâre deliy; — **trap**, فاره قاپان fâre qapanu; — **Mouser**, (mcws'er) (*n.*) آوی کدی avju kedi.

Moustache, moos-tash', (*n.*) بیق buyuq

Mouth, mowth, (*n.*) آغ az; — **piece**, آغ طرف az tarafu; — **Mouthful**, (mowth'fōl) (*a.*) آغ (br) لوفه az dolousou; (*bir*) loqma.

Mouth, mowth, (*v.a.*) باغیرمق bârmaq; سس چقارماق ses chuqarmaq, (*cherv*) چیکنمک chiynekemek

Mouton, mōv'ton, (*n.*) قویون qoyoun; (*pl*) اغانام âgnâm.

Move, mōv, (*v.a.*) تحریک a. tahrik et; حرکت یورومتق yürütmek; (*fig.*) متحرک müte-essir et; ایتاق ignâ' et; (*push*) ایتاق itmek; سوق sevq et; توصیه a. teklif et; (*propose*) حرکت hareket et; (*v.n.*) قیملدماق qumuldamaq; (*fig.*) حرکت naql et; (*horse*) geuch et; (*n.*) حرکت hareket; (*fig.*) teshebbüs; (*chess*) geuch; طولاشماق dolashmaq; to — on ایلرله ilerlemek; (*int.*) یورومتق yürümek; (*pl.*) طورمایکنز! yürüyünüz!; — **Movable**, (mōv'a-bl) (*a.*) متحرک müteharrik; موبیلیه mobilya; (*n.*) منقول menqoul; مال منقول eshyâ; (*propertiy*) مالی-menqoul; (*pl*) اموال منقوله emvâli menqoule; — **Movableness**, (mōv'a-bl-nes) (*n.*) (*lit.*) منقولیت menqouliyyet; — **Moveless**, (mōv'les) (*a.*) ثابت sâbit; غیرمنقول gayri menqoul; — **Movement**, (mōv'ment) (*n.*) حرکت hareket; حرکت harekyât; (*pl.*) سیر seyr; — **military** — s meqanizme

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shut, mūte, very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [MOW-MUL]

harekyātu askeriyye; — **Mover**, (mōōv'er) (*n.*) تڪليف ايڏن tekliif eden, — **Moving**, (mōōv'ing) (*a.*) متحرڪ müteharrik; (*pushing*) (*lit.*) سائڻ sâ-iq; (*pathetic*) (*lit.*) ميهيج müheyiyi; (*n.*) اسباب hareket; (*fig* مع *pl.*) اسباب esbâb; (*lit.*) سوائڻ sevâ-iq

Mow, mow, (*n.*) (bot) ڊمٽل demetler; صورت ot yughunu; (*face*) صورت sourat; (*fig*) اشمئزار ishmî'zâz.

Mow, mō, (*v.a.*) يهڻ yughmaq, (*cut*) ڪسوپ bichmek; (*fig*) ڪسوپ kesib bichmek; (*vn*) صورت sourat et; — **Mowed**, (mōd) (*a.*) يهڻ bichilmish, — **Mower**, (mō-er) (*n.*) اوراڻي oraqu; (*pers*) اوراڻي oraqu; — **Mowing**, (mō'ing) (*n.*) اوت ot bichme; (*land*) چاير chayur; — **machine** اوراڻ ماکينسي makinesi; — **time** اوراڻ موسی oraqu mevsimi

Mozart, mo-zärt', (*n.pr*) موزارت mo-zärt.

Much, much, (*a, ad* مع *n*) چوڻ choq; زياده ziyâde; چوڻ choq shey; **too** — فاضل fazla; لزومسز lüzôum-souz; **very** — ڀڳ pek ziyâde; **so — the better** ... دها اي daha iyi; (*lit.*) نعم المطلوب ... nî'mel-matlôub; **so — the worse** دها فنا daha fenâ; زياده daha berbâd; **not so** — او قدر ذڪر o qadar deyil; (*-as*) ڏکيل deyil bile; (*hattâ ... deyil*) (حتي ... ذڪر).

Mucilage, mû'si-lâj, (*n.*) (gum) (مايع) صمغ (mâyî') zamq, (*چيريش*) (chirish).

Muck, muk, (*n.*) ڳمبزه gûbre; چامور chamour; (*fig.*) پيسلڪ pislik; — **Muck'y**, (muk'i) (*a.*) (*fig.*) ڪيرلي kirli; ملوث mülevves.

Mucus, mû'kus, (*n.*) سوموڪ sümük; — **Mucous**, (mûk'us) (*a.*) سوموڪي sümüklü; (*like*) سوموڪ گي sümük gîbi; (*lit.*) موهاتي mouhâtî; لزوي lüzôuji.

Mud, mud, (*n.*) چامور chamour; (*v.a.*) ڀولاندبرمق qarushuq et.; (*str*) چامور bouldurmaq; — **wall**, چامور ديوار chamour douvar; — **Muddy**, (mud'i) (*a.*) چاموري chamourlou; (*fig.*) سرسم sersem.

Muddle, mud'l, (*n.*) ڀولاندبرمق qarushuq-luq; (*fig.*) شاشغونل shashgunluq; (*v.a.*)

ڀولاندبرمق qarushdurmaq; (*fig.*) ڀولاندبرمق bouldurmaq; (*fig.*) ڀولاندبرمق ber-bâd et.; — **head**, (-hed) (*a*) سرسم sersem

Mudir, mōō'dër, (*n.*) مدير müdir.

Mudros, mud'ros, (*n.pr*) موندروس mondros.

Muezzin, mû-ez'in, (*n.*) مؤذن mü-ezzin, (meyzin)

Muff, muf, (*n.*) مانشون manshon

Muff, muf, (*n.*) (pers.) بودالا boudala, (*v.a.*) ڀوڙمق bozmaq.

Muffle, muf'l, (*v.a.*) ڇاڙمق sarmaq; — **Muffler**, (muf'-lër) (*n.*) اورتو eurtü; ڇاڙمق qapshon; باشلق bashluq.

Mufti, muft'i, (*n.*) مفت müfti.

Mug, mug, (*n.*) ڀارڍا bardaq; ڀاڻ qab.

Mug, mug, (*n.*) (face) صورت sourat; چهره chehre.

Muggy, mug'i, (*a*) سيسي sisli; ڦاٽي qapalu; ايضاق uslaq.

Mulberry, mul'ber-i, (*n.*) دوت dout, black — ڦاڙه qara dout.

Mule, mül, (*n.*) ڦاڙه qatur; استر ester; (*instrument*) چرڇ charq; چيڇريڇ chuq-ruq; — **driver**, ڦاڙه جي qaturju.

Mulled, muld, (*a.*) صيڄاڻ sujaq ve behârlu.

Multiform, mul'ti-form, (*a*) (*lit.*) متنوع mouhtelifül-eshkyâl; mütenevvî'.

Multiple, mul'ti-pl, (*a.*) چوڻ choq; متعدد müte-addid; (*n.*) مثل misl; (*lit.*) مضاعف mouzâ-af; **common** — مثل مشترڪ misli müshterek; **least common** — مثل مشترڪ اصغر misli müshtereki asgar, — **Mul'tiplex**, (-pleks) (*a*) ڦاٽ ڦاٽ qat qat; (*bot.*) ڦاٽي qat-merli; — **Multipl'able**, (-pli'a-bl) (*a.*) ڦاٽي قابل qâbili texir; (*arith*) ضرب zarb اولهه بلير zârb olounabilir; — **Mul'tiplicand**, (-pli-kand) (*n.*) مضروب mazrôub; — **Multiplica'tion**, (-pli-kâ'shun) (*n.*) تڪثير texir; (*math.*) ڪرات kerrât جدولي jedveli; — **Mul'tiplier**, (-pli-ër) (*n.*) (*math.*) مضروب فيه mazrôubu fih; (*mach.*) حساب hesâb ماکينسي makinesi; — (*mimeograph*) تڪثير ماکينسي texir makinesi; — **Mul'tiPLY**, (-pli) (*v.a.*) تڪثير texir et.; (*math*)

only; routine; through; tuck; müsée. give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[MUL-MUS] (انگليزيه ڪهاڻي تلفظي اڇوڻ) act; chānge; cārd; red, mē, hēr, in; mine;

zarb et.; (v n.) artmaq; (lit.) tekessür et
Multitude, mul'ti-tūd, (n.) چوڻي choq-louq, ڪسرت kesret; (pers.) غلبه ڪ (qalabaluq; عوام avām; —
Multitud'inous. (-ti-tūd'i-nus) (a.) چوڻي choq; ڪسرت kesir; (appearing) چوڻي choq geurünür
Mum, mum, (a.) ساڪن sâkin; (n.) سکوت sükyûut; (int.) sous!..
Mum, mum, (n.) (beer) بوغڏاي پيرامي boughday birasu
Mumble, mum'bl, (v) ميريلڏانئ murul-danmaq; (chev) چيڪنمڪ chîy-nemek; (gevish) ڪٽيرمڪ (getir-mek; — **Mum'blingly**, (-'bling-li) (ad.) ميريلڏانئ muruldanaraq; خومر-ز homourdanaraq
Mummery, mum'er-i, (n.) تھقلق ta-hafluq; مسخره ڏي masqaraluuq
Mummify, mum'i-fi, (v a.) موميا لاق mounyalamaq; موميا ڀاڻق mounya yapmaq; — **Mumrification**, (mum-i-fi-kā'shun) (n.) موميا لاق mounyalama.
Mummy, mum'i, (n.) موميا mounya; (v a.) موميا لاق mounyalamaq.
Mumps, mumps, (n.) ترسليڪ terslik; ڦاڦا qaba qoulaq; (med) عڪسليڪ axiliq;
Munch, munsh, (v) چيڪنمڪ chîy-nemek.
Mundane, mun'dān, (a.) دنياوي dün-yevî.
Munich, mū'nik, (n. pr.) مونينخ mū-nih
Municipal, mū-nis'i-pal, (a.) بلدي beledi; بلدي belediye; (jud) داخلي dâ-hilî, ملي milki, — **Municipal'ity**, (-ni-si-pal'i-ti) (n.) بلدي belediyye.
Munificence, mū-nif'i-sens, (n.) ڪرم kerem; (lit.) علوجناب oulūvvū jenâb; — **Mūnif'icent**, (-'i-sent) (a) ڪرم kerim; علوجناب âlijenâb; — **Mūnif'icently**, (-'i-sent-li) (ad.) علوجنابانه âlijenâbâne; ڪرمانه keimâne.
Munition, mū-ni'shun, (n.) تجهيزات tejhizât (-harbiyye).
Mural, mū'ral, (a.) ديوار... douvar...; (plants) ديواره پاشنر douvara yapu-shur...; — painting نقاشي naqqash-luq; قلمڪاري qalemkyârluq; (pict-

mes) نقشلر naqushlar; ديوار رسملري douvar resimleri
Murder, mur'der, (n.) جنايت jinâyet; قتل qatl, (v a.) اولڏيرمڪ euldürmek; امداد imdâd!; قتل qatl et; (int) جنايت jinâyet! — will out ڪيڙل ڦالماز qizil qalamaz; — in the first degree قصدي جنايت qasdî jinâyet, تھمد قتل te-ammüden qatl; — in the second degree قضاء غير تھمدی جنايت qazâ-en qatl; قتل gayri te-âmmüdi jinâyet; — **Mur'dêrêr**, (n.) جاني jâni; — **Mur'deress**, (-'der-es) (n.) قاتل قادن qâtil qadun; جانيه jâniye; — **Mur'derous**, (-'dêr-us) (a.) قاتلي qanlu; جانيه jinâ-i; — **Mur'derously**, (-'dêr-us-li) (ad.) جانيه jâniyâne; قاتل ڪبي qâtil gibi.
Murky, murk'i, (a) قاراڪاڻ qaranluq; (fig) قارہ qara; مظلم mouzlim
Murmur, mur'mur, (n.) ميريلی murultu, (fig) سوزلتي suzultu; شڪايت shikyâyet; ميريلڏانئ muruldanmaq; (v n) سوزلتي suzlanmaq; سوزلنمڪ seuylenmek; — **Mur'murêr**, (n.) مشتڪي muruldayan; (fig) mûshetki, — **Mur'muring**, (a.) سوزلڏان muruldayan; (fig) سوزلڏان suzlanan; — **Mur'muringly**, (ad.) سوزلڏانئ muruldanaraq; (fig) سوزلنمڪ seuylenerek.
Murrain, mur'rân, (n.) (zo.) وڙ vebâ; illeti müstevliye
Muscat, mus'kat, (n.) (grape) مسڪت misket (-üzümü); (wine) (اوزوي) misket sharabu.
Muscle, mus'l, (n.) (ana) عضله azale; (pl) عضلات azalât.
Muscular, mus'kū-lar, (a) عضلي azalî; (fig) قوتلي qouvvetli
Muse, mūz, (n.) خيال hayâl; (lit.) تفكر tefekkür; (fig) طالعيناق dalgunluq; (inspiration) (lit) الهام ilhâm; دوشونمڪ dū-shūnmek. (fig) طالقي dalmaq; — **Musing**, (mūz'ing) (n.) خيال hayâl; تفكر tefekkür.
Museum, mū-zē'um, (n.) موزه müze.
Mushroom, mush'rōom, (n.) مانطار mantar.
Musie, mū'zik, (n.) موسيقي mōusiqî; نوطه دفتری book, چالقي chalgu;

mōte; foot; mōon; shuf, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, zh ز [MUS-MUT]

nota defteri, — hall, قونەر صونۇ qonser salonou, موزىق ھول müzik hol; — stool, يانوا اسكەنەسى piyano iskemlesi; — Musical, (mü'zik-al) (a) ... موسيق mousiqi ... (harmonious) آھنكدار (lit), tatlu طاتلى âhenkdâr; (n) سوارە sūvâre; — instruments آلات موسيقى âlâtû mousiqiyye; — Musically, (ad) موسيقى ىلە mousiqiyle; (harmoniously) آھنكدار بىر صورتدە âhenkdâr bir sūretde; — Musician, (mū'zi'shan) (n) چالغىچى chalgıju; (expert) موسيقيشناس mousiqi-shinâs; (mil) موزىقچى mouzuqaju.

Musk, musk, (n.) مىسک mis; (zo) آھو âhōu; (a) مىسک mis (-qo-qoulou) .., (v.a.) مىسک سورمىك mis sūrmeck; — cat, مىسک كىدىسى mis kedisi; — Muskiness, (n.) مىسك مىسكىلىق mis qoquousou; — Musk'y, (a) مىسك قوڧولى mis qoqoulou.

Musket, mus'ket, (n.) تۈفەك tūfek; — proof, (a.) قورسۇن كىچىم qourshoun gechmez; — Musketeer, (-ket-ēr') (n.) تۈفەكچى tūfekji; (salâh انداز) (silâh endâz); — Mus'ketry, (-'ket-ri) (n.) (fire) يايلىم yaylum atesh.

Muslin, muz'lin, (n.) مۇسلىن müslin; cambric — باتىس batist.

Mussel, mus'l, (n.) مىدىە midye.

Mussulman, mus'ul-man, (n. و. a) مۇسلمان müsliman; islam اسلام; مسلم müslim.

Must, must, (v n) مەجبۇر او. mejbōur ol; «give» .meli, .malu; you — «give» «بىرىمكە» «ver» meli-siniz; «مەجبۇر سىزگە» «vermeye» mejbōur-sunuz; it — «be done» ياپىلىدۇر «yapul» malu-dur.

Must, must, (n.) شۇرا shura.

Mustache, mus-tāsh', (n.) بىيىق buyuq.

Mustard, mus'tard, (n.) خردال hardal; (moutard) (موتارد); — poultice, (-pōl-tis) (n.) خردال ياقىسى hardal yaqusu; — pot, (n.) خردالاق hardalluq.

Muster, mus'tēr, (n.) يوقلامە yoqlama; (v.) يوقلامە ا. yoqlama et.; يوقلامەدن to pass — توپلاماق toplamaq; يوقلامەدن gechmek: مۇتلەئە matlōuba mouvâfuq bou-

lounmaq; — roll, (n.) يوقلامە دفتىرى yoqlama defteri.

Musty, must'i, (a) اىكشىمەش ekshimish, (foul) پۇرۇق bczouq, كۆڭلۈ küflü; — Mustiness, (n.) اىكشىلىك ekshilik; كۆڭلۈ küf.

Mutable, mū'ta-bl, (a) دىكىشە يىلەر deyishebilir; (fig.) قارارسىز qarârsuz; مۇتەھەۋۋىل mütehavvıl, — ness, Mū'tabil'ity, (-'ti) (n.) دىكىشە يىلەمە deyishebilme; قابىلىت تەھۋىل qâbiliyyeti tehavvıl; (fig.) قارارسىزلىق qarârsuzluq; تەۋىل televvün; — Mū'tably, (-'ta-bli) (ad) دىكىشەرىك deyisherek; (lit.) مۇتەھەۋۋىلە mütehavvılâne, (fig.) تەۋىل televvünle.

Mutation, mū-tā'shun, (n.) تەۋىل tehavvıl, انقلاب inqilâb, (office) بىخايش bejâyish.

Mute, müt, (a) (pers.) دىلسىز dilsiz; اېكەم ebkem; (gram) سامت sâmit; (fig. و. lit) (عەتە) meskyout (-anh); (n.) دىلسىز dilsiz; (fig) سەت sâkit, (gram) سامتە sâmitē. حرف سامت harfi sâmit; (jud.) مۇستەنكىف müstenkif; (mus) باغنى basgu, كەۋپۈچكە keup-rüjü; — ly, (ad.) سەسسىز sessizje; (lit.) سەكىتە sâkitâne; — ness, (n.) سەكىت sükýout; (fig.) سەكىتلىك sükýoutilik.

Mute, müt, (v. n.) (zo) پىسەلەمەك pislemek

Mutilate, mū'ti-lāt, (v.a.) كەسمەك kesmek, قەتە qat'u et., (fig.) پارچالاماق parchalamaq; — Mutilā'tion, (-'shun) (n.) (med.) سەقلاپلا qat-u ouzv; (fig.) تەخرىبات saqatlama; (pl) tahrībāt.

Mutiny, mū'ti-ni, (n.) عىيىان usyân; قىيام qiyâm; (v n) عىيىان usyân et.; — Mūtineer, (-ner') (n.) عاسى âsi; (pl) عىيانت oussât; — Mūtineous, (-nus) (a) عاسى âsi; سەركەش ser-kesh; — Mūtineously, (-nus-li) (ad.) عىيىان ايدەرىك ser-keshâne; usyân ederek.

Mutter, mut'er, (v.) (و. يىلداق) (vurul-daumaq), خومۇرداناق homourdanmaq; — Mutterer, (mut'er-ër) (n.) خومۇرداناق homourdanan; — Mutteringly, (mut'ër-ing-li) (ad.) خومۇرداناق homourdanaraq.

Mutton, mut'n, (n.) قۇيۇن qoyoun

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=elmek; ol.=olmaq.

[MUT-MYT] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr; in, mine;

(-eti); — chop, قویون پیرزولاسی qo-youn pirzolasu.

Mutual, mū'tū-al, (a) متبادل müteqâbil; قارشیلقلی qarshuluqlu; (common) مشترک müshterek, by — consent tarafeynin ruzâsile, (lit.) موافقت متقابلله ایله (lit.) müteqâbileyle; — accounts قارشیلقلی حسابات qarshuluqlu hesâbât; حسابات müteqâbile; — insurance قارشیلقلی سیغوریطه sigorta; — «wall» «دیوار» مشترک müshterek «douvar»; — ly, (ad) قارشیلقلی اوله رق müteqâbilen; قارشیلقلی olaraq; — **Mutuality**, (mū-tū-al'i-ti) (n.) قارشیلقلی qarshuluqlu; متقابلله mouqâbele; (lit. phil) متقابلله müteqâbiliyyet.

Muzhik, mōō-zhik', (n.) موتیق moujiq.

Muzzle, muz'l, (n) یواشه yavasha; باشاق bashluq; (gun) آغز âz, fem; (v.a.) یواشه قویق yavasha qomaq; آغزینی باغلاماق âzunū bâlamaq; (fig.) سوسدیرمق soursourmaq; — **loader**, (-lōd'er) (n.) آغزدن تولمه (طوب) âzdan dolma (-top); قوال طوبی qaval topou; — **velocity**, (vē-los'i-ti) (n.) سرعت ابتدائیة sür-ati ibtidâ-yye

My, mī, (mi) (pron.) ایم benim; «پدر» im; «م» m; — «father» «پدر» im; «baba» «اما» m.

Myope, mī'ōp; (n.) میوپ miyop; اوراقدن کورمز ouzaqdan geurmez; (lit.) قصرالبصر qasirul-basar; — **Myopia**, (mī-ō'pia) (n.) میوپلوق miyop-louq; اوراقدن کورمه ییش ouzaqdan geurmeyish; (lit.) قصر بصر qasru basar.

Myosotis, mī-ō-sō'tis, (n.) محبت (bot) mouchabbet chicheyi; اونوتمه یی ounoutma beni (-chicheyi).

Myriad, mir'i-ad, (n.) اون بیک on bin;

(fig.) بیکلرجه binlerje; پیک چوق pek choq ..

Myrrh, mer, (n.) صمغ zamq

Myrtle, mēr'tl, (n.) (bot) مرسین آغاجی mersin âju

Myself, mī-self', or (me-self') (pron.) کندیم kendim; (accus) کندیمی kendimi..

Mystery, mis'ter-i, (n.) سر surr; (pl)

اسرار esrâr; — **Mysterious**, (mis-tē'ri-us) (a.) آکلشیامار anlashulmaz; اسرار انکیز gizli; (lit.) مجهول esrâr engiz; (fig.) غریب garîb; mejhûl; (obscure) مظلم mouzlim; — **Mysteriously**, (mis-tē'ri-us-li) (ad) اسرار انکیز صورتده esrâr-engiz sôuretdé; — **Mystēriousness**, (n.) اسرار انکیز اولش esrâr-engiz oloush; (obscurity) ظلمت zoulmet; مجهولیت mejhûliyyet.

Mystic, -al, mis'tik, -al, (a) خفی hafi; (phil) سوری surî; باطنی bâtonî; (rel)

اهل تصوف sôfiyâne; (n.) (lit.) اهل تصوف ehli tesavvuf; — **Mystically**, (mis'tik-al-i) (ad.) صوفیانه sôfiyâne; (lit.) تصوفکارانه tesavvuf-kyârâne; — **Mysticism**, (mis'ti-sizm) (n.) تصوف tesavvuf; (phil) سربلیک surrilik.

Mystify, mis'ti-fi, (v.a.) آلداتقی aldatmaq; اغفال ighfâl et.; — **Mystification**, (mis-ti-fi-kā'shun) (n.) دسیسه ighfâl, (fig.) او یون oyoun; desise

Myth, mith, (n.) افسانه efsâne; —

Mythological, (mi-tho-loj'ik-al) (a) اساطیری efsânevî; (lit.)

— **Mythologically**, (mith-o-loj'ik-al-i) (ad) افسانه ایله efsâneyle;

افسانوی صورتده efsânevî sôuretdé; — **Mythology**, (mi-tho'lo-ji) (n.) (lit.) خرافات hurâfât; اساطیر esâtîr; افسانه efsâne.

mōte; foot, mōōn, shut; mūte, very; tū چيوو; ch ش; sh ش, th ش; zh ش [NAB-NAR]

N

Nab, nab, (*v.a.*) ياقالماق yaqalamaq
Nablus, nāb'lus, (*n.pr.*) نابلس nāblis
Nacre nā'kr, (*n.*) صدف sedef; — **Nā'-creous**, (nā'-kre-us) (a.) صدفلى sedefli; صدف sedef gibi.

Nadir, nā'dir, (*n.*) (ast.) سمت semti qadem.

Nag, nag, (*n.*) مدالى beygir; مازگير midilli.

Nag, nag, (*v.a.*) تعجيز ta'jiz et.

Naif, nā-ēf', (*a.*) صاف sâf, بون beun; (natural) طبيعى tabi'; — **stone**, صاف sâf elmas; لکەسز tash.

Nail, nāl, (*n.*) چيوى chivi; (ana) طيرناق turnaq; (so.) پنجه penche; (*v.a.*) ميخلماق muhlamaq; چيويلاهەمك chivilemek; — **brush**, طيرناق فيرچەسى turnaq furchasu; — **Nailer**, (nāl'ér) (*n.*) چيويچى chiviji; — **Nailery**, (nāl'er-i) (*n.*) چيوي فابريقهسى chivi fabriqasu; چيويچىلىك chivijilik.

Nainsook, nān-sōōk', (*n.*) نانسونق nan-souq.

Naive, nā'ēv, (*a.*) صاف sâf; بون beun; (lit.) ساده dil; صاف dil; — **ly**, (*ad.*) صافلىق sâfluqla; (lit.) ساده dilâne; — **Naiveté**, (nā'ēv-tā) (*n.*) صافلىق sâfluq; صافلىك sâf-dillik.

Naked, nā'ked, (*a.*) چىلاق chup-laq; (*fig.*) ساده sâde; — **ness**, (*n.*) چىلاق chuplaqluq; ساده sâdelik; with — **eye** دوربىنسىz dūrbūnsūz; (چىلاق كوزله) (chiplaq geuzle).

Name, nām, (*n.*) اسم ism; نام nām; آغ سوزلر sheuhret; (*pl.*) آغ seuzler; (*v.a.*) دىك demek; اسميه tesmiye et.; (*mention*) اسميه zikr et.; (*parliament*) اسميه ismini zikr et.; (تجزيه) (a.)

(tejziye et.); (*nominate*) تعيين ta'yin et., by اسم ismen; اسميه ismile; proper — (*gr.*) اسم خاص ismi hâss; علم alem, to call — s seuylenmek; تهقىير tahqir et.; in the — of نامنه nāmuna; — **Named**, (nāmd) (*a.*) اسميه isimli; ذكر isminde; (*mentioned*) مذكور zikr edilen; obove — مذكور mezkyōur; يوقارىده ذكر yōqarda zikr edilen; بالادهه bālādeki; — **Nameless**, (nām'les) (*a.*) اسمسىز isimsiz; نامى مجھول nāmu mejhōul; — **Namesake**, (nām'sāk) (*n.*) آدش adash; (lit.) هم نام hem-nām.

Namely, nām'li, (*ad.*) يعنى yā'nî.

Nap, nap, (*n.*) (قىصه) اويقو (qusa-) ouy-qou; (*v.n.*) (برآر) او يومق (biraz-) ouyoumaq; او يوقلامق ouyouqlamaq; to catch napp'ing غافل اولامق gâfil-avlamaq.

Nap, nap, (*n.*) (cloth) حاو hav; — **Nappy**, (nap'i) (*a.*) حاولى havlu.

Nape, nāp, (*n.*) اكسه ense.

Naphtha, nāf'tha, or nap'tha, (*n.*) نفت neft; — **Naphthalene**, (-lēn) (*n.*) نفتالين naftalin.

Napier, nā'pe-er, (*n.pr.*) ناپيەر napi-er

Napkin, nap'kin, (*n.*) پچته pechete; پچته حلقەسى peshgir; — **ring**, پچته halqasu.

Naples, nā'plz, (*n.pr.*) ناپولى napoli.

Napoleon, nā-pō'le-on, (*n.pr.*) ناپوليون napolyon.

Narcissus, nar-sis'us, (*n.*) (bot.) زدن zerren; فولىه foulya.

Narcotic, nar-kot'ik, (*a.*) او يوشدېرىجى ouyoushdouroujou; (*a. & n.*) (lit.) مۇھدر mouhaddir; — **Nar'cotism**,

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[NAR-NAT] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine,

(-kot-izm) (n.) اویوشوقلق ouyou-shouqlouq; سرسملک sersemlik.

Nard, nārd, (n.) سنبل sunbül; عضر utr.

Narrate, na-rāt', or nar' (v.a.) آکلامق anlatmaq; حکایه hikyâye et.; نقل naql et.; — **Narration**, (nar-â'shun) (n.) نقل naql; حکایه hikyâye; (lit.) تحکیه tahkiye; — **Narrative**, (nar-â-tiv) (a.) حکایه قیلندن hikyâye qabîlinden; حکایه hikyâyevî, (n.) حکایه hikyâye; — **Narrator**, (nar-ât'ur) (n.) ناقل hikyâye eden; ناقل nâqil; راوی râvî.

Narrow, nar'ô, (a.) اکر dar; اکر ensiz; (fig.) محدود mahdûd; (small) کوچوک kuchûk; جزئی jüz-i; (selfish) خسیس hasîs; حودبین hodbîn; (correct) دقتی diqqatli; (n.pl) طوغری boghaz; کجید geched; (v.a.) دارالتمق daraltmaq; قیصق qusmaq; (v.n.) دارالتمق daralmaq; چکک chekilmek; — **ly**, (ad.) دار داره dar daruna; آنجق anjaq; — **ness**, (n.) دار darluq; — **minded**, (a.) دار فکری dar fikirli; جاهل jâhil; — **Norrowing**, (nar'ô-ing) (n.) (act) دارالتمق daraltma; (part) دار دار yer; دار قسم dar qusm.

Nasal, nāz'al, (a.) بوته غاند bourouna â-id; گمزیدن gemziden; (lit.) انق enfî; (n.) (lit.) حرف غنه harfî gounne.

Nascent, nas'ent, (a.) طوغان doghan; (fig.) نشأت ایدن nesh-et eden; (lit.) متحدث mütehaddis; — **state**, (lit.) حال حال tekevün; — **Nascency**, (nas'en-si) (n.) نشأت nesh-et; (lit.) تحدث tekevün; تحدث tehaddüs.

Nasty, nas'ti, (a.) کیرلی kirli; فنا fenâ, (fig.) یاقیشار nâhosh; چیرکین chirkin; a-taste فنا bir lezzet; چیرکین tatsuzluq; — **talk** چیرکین chirkin seuzler; **what** — **weather**! ne fenâ hava!; نه یرباد هوا! ne berbâd hava!; — **Nas'tily**, (-ti-li) (ad.) کیرلی kirli sôuretdе; — **Nas'tiness**, (n.) کیر kir; پيسلىk pislik; فنالط fenâluq.

Natal, nā-tāl', (n.pr) ناتال natal.

Natal, nā'tal, (a.) طوغدینی dōdōu...; عمل ولادت velâdet; — **place**, ولادت

mahallî velâdet, طوغدینی dōdōu yer, (lit.) مسقط رأس masqatu r'ës.

Natant, nāt'ant, (a.) سابع sâbih; — **Nātā'tion**, (-'shun) (n.) یورمه yüz-me; (lit.) سباحه sebâhat.

Nation, nā'shun (n.) ملت millet, قوم qavm, (pl.) ملل milel; اقوام aqvâm.

National, nash'un-al, (a.) ملی millî; (n.) (oumōumî); — **Nationalism**, (nash'un-al-izm) (n.) (lit.) ملیت برورک milliyet-perverlik; ملیتچیلیک milliyet-jilik; ناسیونالیزم nasyonalizm; — **Nationalist**, (nash'un-al-ist) (n.) ملیتچیلی milliyet-perver; ناسیونالیست nasyonalist; **Nationality**, (nash-un-al'i-ti) (n.) ملیت milliyet; — **Nationalize**, (nash'un-al-iz) (v.a.) ملیشدیرمک mil-lileshdirmek.

Native, nā'tiv, (a.) یری yerli; (natural) طبیعی tabî'; (fig.) فطری futrî; (n.) یری yerli; (pl.) یرلیر yerliler; (lit.) سکته اصلیه sekeneyi asliyye; — **ly**, (ad.) طبیعی اولدوق tabî' olaraq; فطرة futraten; اصل aslen — **ness**, (n.) طبیعی tabî-ilik; (lit.) اصلیه asliyyet; یرللیک yerlîlik; — **country**, وطن vatan; — **Nativism**, (nāt'i-vizm) (n.) (phil.) فطرلیک futrîlik; (futuriyye mesleki); (pol.) یرلیری yerlileri himâye taraf-dârû; — **Nativity**, (nā-tiv'i-ti) (n.) ولادت velâdet; طوغش doghoush; (rel) میلاد milâd.

Natron, nā'trun, (n.) صودا soda; ناظرون natron.

Natty, nat'i, (a.) خوش hosh; سوعلى sevimli.

Natural, nat'û-ral, (a.) طبیعی tabî'; جلیlî jibillî; مقطور meftûr; (illegal) gayri meshrû'; (mus.) بےقار beqar; ناتورل natûrel; (n.) طبیعی اولدوق tabî' olaraq; بطایع bit-tabî'; — **Naturalism**, (-'û-ral-izm) (n.) ناتورالیزم natûralizm; طبیعیون tabî-ıyyōun mesleki; — **Nat'ûralist**, (a.) طبیعیون tabî-ıyyōundan; (pl.) طبیعیون tabî-ıyyōun; — **Natûralizâ'tion**, (-'shun) (n.)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mote; foot; mōon, shut, mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش, th ث, th ذ; zh ز [NAT-NEA]

natūralizasyon; (pol) (بريليشمه) tâbi-ıyyete idhâl; (yerlileshme). — **Nat'uralize**, (-iz) (v.a.) alushdurmaq; (fig.) (بريليشدirmek); — **Nat'uralized**, (-izd) (a) naturalize olmush, (بريلishmiş) (yerlileshmiş)
Nature, nâ'tūr, (n) tabi-at; ma'niyet; (fig.) futrat; (fig.) ma'niyet; (phyl.) fâtura — **Natured**, (nâ'tūrd) (a) (phyl.) meftōn; «good» — «iyi» tabi-atlı.
Naught, nawt, (n & a) hich; aslâ; (ad.) hich; aslâ; to set at — **Naughtily**, (nawt'-i-li) (ad.) minâsebetizje; (child) yaramazlıq, — **Naughtiness**, (nawt'-ines) (n.) minâsebetizlik; — **Naughtly**, (nawt') (n.) minâsebetiz; (child) beyhōude; fenâ; (child) yaramaz.
Nausea, naw'she-a, (n.) bōulanti; (mar.) istikrâh; — **Nauseate**, (naw'she-ât) (v.n.) geunlū bōulanmaq; (fig.) geunlū bōulandurmaq; (fig.) istikrâh vermek; — **Nauseous**, (naw'she-us) (a.) geunlū bōulanduruju; (fig.) kerih; müstekreh.
Nautical, naw'tik-al, (a.) bahri; — **almanach**, taqvimî bahri.
Naval, nâ'val, (a.) bahri; — **college**, mekteb; — **officer**, zabiti; — **policy**, siyâseti; — **tactics**, tae'biye-i bahriye, (fenni harbi bahri).
Navarin, nâ-vâ-rēn', (n. pr.) navarin.
Nave, nāv, (n.) tekerlek bashluq; bashluq

Nave, nāv, (n.) (church) orta; mebr.
Navel, nāv'l, (n.) (ana) geubek; — **string**, geubek bâ, qoushaq
Navigate, nav'i-gāt, (v n) seyr et; seyrü sefer et.; (v.a.) idâre et.; (upon) üzerinde seyr et.; **Nav'igable**, (-i-ga-bl) (a) qâbili seyr, — **Navigabil'ity**, (-ga-bil'i-ti) (n.) qâbiliyyeti seyr; — **Navigātion**, (-'shun) (n) seyrü sefer; (act) seyr; (science) seyri sefâ-in; — **Navigāting officer**, seyri sefine me'mōroun; (navy) seyr zabiti; — **Navigātor**, (-'tur) (n.) gemiji, qapdan; seyri sefine me'mōroun.
Navy, nāv'i, (n.) bahriye; (fleet) donanma; — **and army**, donanma ve ordou; bahriye ve berriyye; — **blue**, qoyou mâvi; — **contractor**, bahriye müte-ahhidi; — **Depart-ment**, dâ-ireyi bahriyye; — **estimates**, bahriye bâdjesi, bahriye bûd-jesi.
Naÿ, nā, (ad.) hayur; olmaz; redd.
Nazarene, naz'ar-ēn, (n & a) nasrânî; — **Nazarē'nism** (-izm) (n.) nasrânîlik.
Nazareth, naz'a-reth, (n. pr.) nâsure.
Neap, nēp, (a.) ashâ; — **tide**, jezri terbi-i; (pl) meddū jezri terbi-i.
Neapolitan, nē-a-pol'i-tan, (a.) napolili.
Near, nēr, (a.) yaqun; qarib; aziz; (close) samimi; (greedy) tamâ'kyâr; (left) solda; (ad.) yaqunda; (fig.) hemen; yaqlashmaq; (about) taqriben; — **ness**, (n.) yaqunluq; qribit

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[NEA-NEE] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cārd; red; mē, hēr, in; mine;

qourbiyyet; (*intimacy*) صمیمیت sam-mimiyet; (*stinginess*) ضمع tamâ'; حس hisset; — **by**, (*ad*) پانده ya-nunda; بیتیشیک bitişlik, — **sighted**, (-sīt'd) (a) مییوب miyop; اوراقدن کورمز ouzaqdan geurmez; (*lit.*) قسیرالبر qasirûl-basar.

Neat, nēt, (a) طریف zarîf; گۈزەل güzel; (*pure*) صاف sâf; — **ly**, (*ad*) تمیز سورتهде temiz sôuretdе; گۈزەلجە güzelje; (*lit.*) طریفانە zarîfâne; مەكمل mükemmel sôuretdе; — **ness**, (n.) تمیزلیک temizlik; گۈزەللیк güzellik; طرافات zarâfet.

Neat, nēt, (n) صعیبر sughur, — **cattle**, (kat'l) (*lit.*) حیوانات ثوریە hayvânâtu sevriyye, اوکور جنسی euküz' jinsi; — **herd**, صعیبرتاچ sughurtmach; چوبان choban — **house**, داورا davar; — **'s foot**, صعیبر پاچهسی sughur pachasu.

Nebuchadnezzar, ne-bu-kad-nez'zâr, (n.pr) بخت النصر bahtün-nasr.

Nebula, neb'û-la, (n) دومان douman; (*ost*) سحاب sehâbu mouzî, — **Neb'ulous**, (-lus) دومانلی doumanlı; دومان گیبی douman gibi.

Necessary, nes'es-sar-i, (a) لارم lâ-zum; مقتضی mouqtazî; (*compulsary*) ضروری zarûrî; (n.) (pl) حوایج havâyij; قەمجانە levâzum; (*privy*) لوازم qadêmhâne; تووالە tovalet; — **necessarily**, (nes'es-sar-i-li) (*ad*) (*lit.*) بەهەمال beheme-hâl; مەجبوراً mejbôuren; بالضرورة biz-zarôure.

Necessity, ne-ses'i-ti, (n.) لزوم lû-zûm; ضرورت zarûret; احتیاج ihtiyâj; (*pl*) حوایج havâyij; احتیاجات ihtiyâjât, **natural** — طبیعی ihtiyâju tabî', — **Necessitate**, (ne-ses'i-tât) (v.a.) لزوم کورتمەك lûzûm geustermek; ایجاب îjâb et.; (*compel*) مەجبور mejbôure et.; — **Necessitous**, (ne-ses'i-tus) (a.) محتاج mühtâj; فقیر faqîr; — **Necessitously**, (ne-ses'i-tus-li) (*ad*) احتیاجلە ihtiyâjlâ; ضرورتلە zarûretlê; فقیرانە faqîrâne; — **Necessitousness**, (ne-ses'i-tus-nes) (n.) احتیاج ihtiyâj; ضرورت zarûret; فقر faqr.

Neck, nek, (n.) بویون boyoun; گردان gerdan; (*fig.*) جان jan; حیات hayât; — **'cloth**, (-kloth) (n.) بویون ماخی boyoun bâ; قراوات gravat; — **'lace**,

(-lās) (n.) گردانلق gerdanluq; — **'tie**, (-ti) (n.) بویون باغی boyoun bâ; قراوات gravat

Necrology, nek-rol'o-ji, (n.) (*lit.*) تراجم سچل sifilli vefeyât; تراجم احوال (irtihâl). — **Necrologic**, -al, (nek-ro-loj'ik, -al) (a) تراجم احوالەائد terâjümi ahvâle â-id; (ارتحال) (irtihâlî); — **Necrologist**, (nek-rol'o-jist) (n) تراجم احوال terâjümi ahvâl mouharrii

Necromancy, nek'ro-man-si, (n.) اولورلدن تفال eulülerden tefe'ül; (*enchantment*) بویو büyü, — **Necroman-tic**, -al, (nek-ro-man'tik-al) (a.) اولورلدن تفالەائد eulülerden tefe'üle â-id; ... بویو büyü..; — **Necroman-tically**, (nek-ro-man'tik-al-i) (*ad*) اولورلدن تفال ایدەدەك eulülerden tefe'ül ederek; بویو ایله büyüyle.

Necropolis, nek-rop'o-lis, (n.) مزاراق mezarluc

Necrosis, ne-krô'sis, (n.) (*med*) کیمیک kemik qangreni, (*lit.*) قانغرنی nahre; — **Necrô'tic**, (a.) کیمیک قانغرنەنه kemik qangrenine â-id; (*lit.*) (ناحر) (nâhur).

Nectar, nek'tar, (n.) آب حیات âbu ha-yât; کوثر kevser; (*bot*) مال bal.

Neddy, ned'i, (n.) مرکب merkeb; (اشک) (eshek)

Née, nâ, (a.) طوغش dômoush; (*name*) عائە اسمی quz ismi; عائە اسمی â-ile ismi; (بنت) (bint).

Need, nēd, (n.) احتیاج ihtiyâj; لزوم lû-zûm; (*pl*) احتیاجات ihtiyâjât; (v) لازم ol.; ایجاب îjâb et.; — **Needful**, (-'foöl) (a.) محتاج mühtâj; (*necessary*) لازم lâzum; — **Needfully**, (-'foöl-i) (*ad*) احتیاجلە ihtiyâjlâ, (*necessarily*) بالضرورة biz-zarôure; — **Neediness**, (n.) احتیاج ihtiyâj; ضرورت zarûret; لزومسز lûzûmsouz; سولەمکە حاجت fazla; — **to say** سولەمکە حاجت seuylemeye hâjet yoqdour; — **Needs**, (nēdz) (*ad*) مطلقاً moutlaqâ; بەهەمال beheme-hâl; — **Need'y**, (-'i) (a.) محتاج mühtâj; فقیر faqîr.

Needle, nēd'l, (n.) ایکنه iyne; (*com-pass's*) ایرە ibre; — **case**, ایکنه قوطیسی iyne qoutousou; (ایکنه دان) (iyne-

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū جيوو; ch چ; sh ش; lh ث, th ذ, zh ز [NEF-NEP]

dann), — **woman**, دیکدشی dīkishji, تری terzi; — **work**, (n.) دیکش dīkish; ایشله ishleme; — **Needleful**, (nēd'ī-fōl) (a) بر صاب (ایپلک) (iplik); (a) بر ایکنه (تیره) bir iynelik (-tire)
Nefarious, nē-fā'ri-us, (a.) شیع shenī', پک فنا pek fenâ: — **ly**, (ad.) خبیثانه habîsâne; شیع shenī' sôu-retde; پک فنا صورتده pek fenâ sôu-retde, — **ness**, (n.) شاعت shenâ-at; خیانت habâset
Negation, ne-gā'shun, (n.) انکار ink-yâr; redd نفی nefe; (phil.) سلب selb
Negative, neg'a-tiv, (a) منفی menfi; مخالف mouhâlif; معکوس mâ'kyôus; (phil) سلب selb; (n.) رد redd; (gr) نه‌غایت edâtu nefe; (phot.) اداد نفی negatîf; — **ly**, (ad.) منفی صورتده men-fi sôu-retde: (rejecting) رد ایله reddile; redd ederek; — **ness**, (n.) منفی oloush; منفی men-filik, (fig.) رد redd; — **bath**, (photo.) نه‌غایت negatîf banyo; — **electricity**, منفی الکتریق menfi elektrik; — **quantity**, منفی کمیت menfi kemmiyyet; — **sign**, منفی ناقص menfi ishâreti; (math.) ناقص menfi ishâreti; — **vote**, منفی ناقص menfi qarâr; رد redd; — **Neg'ativism**, (-izm) (n.) سلبیه selbiyye mesleki.
Neglect, neg-lekt', (v.a.) اہمال ihmâl et; (n.) قوسور qousôur et.; (n.) اہمال ihmâl; تکسل tekyâsûl; — **Neglect'ful**, (-lekt'fōl) (a.) اہمالی ihmâlju; قیدسز qaydsuz; — **Neglect'fully**, (-lekt'fōl-i) (lil.) اہمالکارانه ihmâlkyârâne; لاقیدانه lâqaydâne.
Negligée, neg-li-zhâ', (a.) کینمه‌مش giyinmemish; لاقید lâqayd; (fig.) کینجلاک gejelik; صاباح sabah-luq; (necklace) گردانلق (مرجان) mer-jan-) gerdanluq.
Negligence, neg'li-jens, (n.) اہمال ihmâl; قیدسزلق qaydsuzluq; (lil.) لاقید lâqaydî; — **Neg'ligent**, (-jent) (a.) قیدسز qaydsuz; دقتسز diqqatsiz; — **Neg'ligently**, (-jent-li) (ad.) قیدسزجہ qaydsuzja; لاقیدانه lâqaydâne; اہمال ihmâlle.
Negotiate, ne-gō'shi-ât, (v.n.) مذاکره müzâkere

et.; گوروشمک geurüşh-mek; (v.a.) ترتیب tertîb et; (fin) صاتقی satmaq; — **Negō'tiable**, (-'shi-a-bl) (a.) قابل پیاسه‌ده qâbili mou-âmele; معبہ piyasada gecher; ساتیله‌بیلیر satulabilir; جیرو ایدیله‌بیلیر jiro edilebilir; — **Negotiability**, (-shi-a-bil'i-ti) (n) (com) معامله امکانی mou-âmele imkyânû, ساتیله‌بیلیمه satulabilime; جیرو ایدیله‌بیلیمه jiro edilebilime; — **Negō'tiation**, (-shu-â'shun) (n.) müzâkere; مکاله mûkyâleme; مذاکرات müzâkerât; — **Negō'tiator**, (-'shi-at-ur) (n.) موحص mou-rahhas; (intermediary) واسطه vâsuta; متوسط mütevassut.
Negro, nē'grō, (n. و a) رنجی zenjî; (arab); — **Nē'gress**, (-gres) (n.) رنجیه zenjiye, سیاهی siyâhî; (arab)
Neigh, nâ, (v. n.) کیشنمه‌مک kishnemek; (n.) کیشنمه‌یدیش kish-ne-yish.
Neighbour, nâ'bur, (n.) قومشو qom-shou, (fig.) مجاور müjâvir; (pl.) قومشولار qomshoular; (v) قومشو او. yaqun ol.; — **ly**, (ad.) قومشو گیبی qomshou gibi; دوستانه dostâne; — **Neighbourhood**, (nâ'bur-hood) (n) قومشولوق qomshoulouq; (district) حواری havâlî; — **Neighbouring**, (nâ'bur-ing) (a.) یاقین yaqun; مجاور müjâvir; قومشو qomshou.
Neither, nē'thēr, or nī'thēr, (pr.) ..hich biri نه او ne-o..; — « of them » ..nede.. نه نه ne..; « onlardan » ..hich biri نه .. ne... ne...; — « he » ..nor I نه او نه بن ne « o » ne ben.
Nemesis, nem'e-sis, (n.) نه‌مه‌سیس ne-mesis; انتقام معبوده‌سی intiqâm mâ-bôudesi; (fig.) اوج euj; مقابلہ mou-qâbele.
Nelson, ne'l-s'n, (n.pr) نلسون nelson.
Neoplatonism, nē-o-plā'to-nizm, (n.) نوافلاطونی nev flâtônî (-mesleki); — **Neoplatonic**, (nē-o-plā'to-nik) (a.) نوافلاطونی nev flâtônî.
Nephew, nev'ū, or nef'ū, (n.) یکن yegen, (ye-en).

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[NEP-NEU] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cãrd, red, mē; hēr, in; mine;

Neptune, nep'tūn, (n.) نپتون nep-tūn; (myth) دکن الہی deniz ilâhu
Nereid, nē'ī-e-id, (n.) (myth) دکنیز پریمی deniz perisi, (دکنیز قبزی) (deniz qu-zu); (z-o) دکنیز قرق آباغی deniz quiq ayâ.
Nero, nē'ro, (n pr) نeron neron; —
Nērō'nian, (a) ... نeron neron; نeronun
Nero-antico, nā-rō-an-tē'ko, (n) (qoyou) siyah mermier
Nerve, nērv, (n) سینیر sinir; (lit.) عصب asab; (pl) اعصاب â'sâb; (bot) طمار damar; (fig.) متانet metânet; (v.a.) متانet metânet vermek; —
Nerved, (nervd) (a) سینیری sinirli; (bot) طمارلی damarlu; —
Nerveless, (nerv'les) (a.) (fig.) سینیری سیکیری سیکیری metânetsiz; —
Nervosity, (nerv-o'si-ti) (n) عصبیت asabiyyet. —
Nervure, (nerv'ūr) (n) سینیر sinir, (lit.) عصب ousayb; (moulding) قانارتمه qabartma, —
Nervy, (nerv'i) (a.) اعصابی sinirli; (strong) قوتلی qavî.
Nervous, nerv'us, (a.) سینیری sinirli; عصبی asabî; (vigorous) متین metin; قوتلی qourvetli; (bot.) طمارلی damarlu; —
ly, (ad.) عصبیتله asabiyyetle; —
ness, (n.) عصب asabiyyet; —
system, (a) جلهء عصبیه jümleyi asabiyye.
Nest, nest, (n.) یوا youva; (poet) آشیان ashiyân; (v) یوا یاپتی youva yapmaq; —
of thieves خیرسز یوواسی hursuz youvasu; خیرسز یاتاغی hursuz yatâ; to feather one's — کندی kendi menfât'ini geuzetmek; سوء استعمالده بولتیق sôuyi isti'mâlde boulounmaq.
Nestle, nes'l, (v.a.) یاتیرمق yaturmaq; (یوواده) barundurmaq; (v.n.) باروندیرمق barunmaq; (fig.) یاتماق yerleshmek; صوقولماق soqoulmaq; —
Nestling, (nes'ling) (a.) یاورو youvada, (n.pl.) یاورولر yavroular.
Nestor, nes'tor, (n.) نهور nestor; (fig.) تجربیeli tejrûbeli ihtiyar; —
tejrûbe-dide adam; —
Nestorian, nes-tō'ri-an, (a) نسطوری

nestorî: — **Nestō'rianism**, (-izm) (n.) نسطوری مذهبی nestorî mezhebi.
Net, net, (n.) آغ â; (lit.) شبکه she-beke; (fig.) طوزاق touzaq; (v.a.) آغ یاپتی â yapmaq, — **work**, (n.) آغ â; شبکه shebeke; قفس qafes; —
fish, آغ بالی â balugh; — **Netting**, (net'ing) (n) آغ قفس qafes; قیلہ file, (act) آغ آورمه â eurme; آغ یاپما: — **needle** میک mekik.
Net, net, (a) صافی sâfi; (v.a.) (com) حاصلات hâsulâtı sâfiyye vermek; — **weight**, (n.) صافی ثقلی sâfi siqleti; ثقلت صافی sîqleti sâfiyye, — **profits**, تمنع صافی temettü' sâfi; حاصلات صافی hâsulâtı sâfiyye.
Nether, neth'er, (a) آشاغی ashâ; —
most, (a.) آشاغی en ashâ.
Netherlands, neth'ër-landz, (n pr) قلسنک felemenk.
Nettle, net'l, (n.) (bot) اویق usurgan otou; (v.a.) (fig.) قزدرمق quzdurmaq; — **rash**, (n.) قاناریق qabaruc; —
tree, یانوق yanuc; — **Nettling**, (net'ling) (n.) باغلامه bâlama; ربط rabt.
Neuralgia, nū-ral'ji-a, (n.) سینیر نهورالژی (-hastalugh); (xesteleni) nevrallji; — **Neuralgie**, (nū-ral'jik) (a) سینیر علتنه عائد sinir illetine â-id.
Neurasthenia, nū-ras-the-ni'a, (n.) نهوراستنی sinir zâ'fiyyeti; nevrasteni; — **Neurasthenic**, (nū-ras-the'n'ik) (a) سینیر ضعیفنه عائد sinir zâ'fiyyetine â-id, (n.) نهوراستنیک nevrastenik; (آدم) سینیکیرلری ضعیف sinirleri za-îf (-adam).
Neurology, nū-rol'o-ji, (n.) (lit.) مبحث mebhaci â'sâb.
Neurotic, nū-rot'ik, (a.) سینیر sinir; عصبی asabî; (n.) عصب... â'sâb... (n.) سینیر علاجی sinir ilajı; — **disease**, سینیر خستنه لئی sinir hastalugh, (pl) امراض عصبیه emrâzu asabiyye.
Neuter, nū'ter, (a. و n.) بی طرف bî-taraf; (gr.) لازم lâzum jâmid.
Neutral, nū'tral, (a. و n.) بی طرف bî-taraf; — **ly**, (ad.) بی طرفانه bî-tarafâne; — **Neutrality**, (nū-tral'i-ti); (n.) بی طرفلق bî-tarafluq; armed — مصلح بی طرفلق müsellah bî-tarafluq;

mōte; foot; mōon, shut; mūte very; tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, th ذ, zh ز [NEV-NIC]

— **Neutralize**, (nū'tral-iz) (*v.a.*)
 .ا. bi-taraf add et.; (*fig.*)
 .ا. te'sirini izâle et; —
Neutralization, (nū-tral-i-zâ'shun)
 (n.) .ا. bi-taraf addi; (*fig.*)
 .ا. te'sirini izâle.
Never, nev'er, (*ad.*) اصلا aslâ; هيج
 hich; — 'more, (-'mōr) (*ad.*)
 ارق hich; artuq hich; ebediyyen.
Nevertheless, nev-er-the-less', (*conj.*)
 معمافيه mâ'mâfih; بونا bouna
 râgmen.
New, nū, (*a.*) يى yeni; (*lit.*) جديد je-
 did, — ly, (*ad.*) (دن) yeni (-den);
 (*lit.*) مجددا müjeddeden; (*recently*)
 كينلرده gechenlerde; اخيرا ahiren; —
 ness, (n.) يىكلىك yenilik; — born,
 (*a.*) يىكلىك yeni dômoush; (*lit.*)
 نورد nev-zâd; (*fig.*) نوزو nev-zou-
 hōur; — comer, (-kum'ër) (n.)
 يىكلىك yeni gelen; (*pl.*) يىكلىك yeni
 gelenler; (*fig.*) يىكلىك ajemi, (*pl.*)
 يىكلىك yeni gelenler; — laid, (-lâd)
 (a.) تازه tâze; — year, (-yer) (n.)
 يىل yul bashu; سene sene ba-
 shu; — year's day (كونى) يىل
 yul bashu (-gün); — year's gift
 يىل yul bashu hediyesi
Newcastle, nū-kas'sl, (*n.pr.*) (England)
 نيوكاسل niv-qasul.
Newfoundland, nū-found'land, (*n.pr.*)
 نيوفانلند niv-fâvundlend.
Newgate, nū'gât, (n.) لوندرو
 londura habs-hânesi, (توقيخانه) (tev-
 qifhâne).
New Jersey, nū-je'r'zi, (*n.pr.*)
 نيوجيرسى niv-jersi.
News, nūs, (n.) خاڤاڤ havâdis;
 haber, what — ? نه خبر? ne ha-
 ber?; نه وار نه يوq? ne-var ne-yoq?
 — agent, (-aj'ent) (n.) غزته gaze-
 teji; (kitabju); — boy,
 gazete müvezzi'; — mong-
 er, (-mung'ër) (n.) خاڤاڤ havâ-
 disji; — paper, gazete; مراقليسى
 jeride; (*pl.*) مطبوعات matbôu-ât.
Newton, nū'tun, (*n.pr.*) نيوتون nîvton;
 — Newtonian, (nū-tō'ni-an) (a.)
 نيوتون nîvton.; نيوتون nîvtonoun.
New York, nū-yō'rk, (*n.pr.*)
 نيويورق nîvyorq.

New Zealand, nū-zē'land, (*n.pr.*)
 نيوزيلاند nivzeland
Next, nekst, (a) اڤين en yaqun;
 سورا sōraki; (*ad.*) ياندا yanunda;
 دن sōra; — day, ايرتسى
 ertesî gün; — month, «آي»
 gelemek «ay»; — door to بيتيشيك
 (ئ) bitishik; (ك) ياندا (in-) ya-
 nunda; — time بر دها bir dâ;
 «to you» gelemek def-â; —
 «siz» den sōra.
Niagara, ni-ag'a-ra, (*n.pr.*)
 نيآگارا (شلالسى) niyagara (-shilâlesi)
Nib, nib, (n) اوچ ouj; (زا) ga-
 ga; (va) يونتما yontmaq, قطع
 qatn' et..
Nibble, nib'l, (v) كيرمك kemirmek;
 قباح بولماq, (blame) usurmaq;
 qabâhat boulmaq; — Nibbler,
 (nib'ler) كيريجى kemiriji; (*fig.*)
 tenqidji; — Nibbling, (nib'-
 bling) (n.) (act) كيرمه kemirme, (cut-
 ting) يوتما yontma; تراش turash; (*pl.*)
 ashuntu; ينىك yenik.
Nice, nēs, (*n.pr.*) (France) نيس nis.
Nice, nis, (a.) گوزل güzel; لطيف latif;
 اى iyi; (delicate) خفيف hafif;
 nazik; (*fig.*) حساس hassâs; (exact)
 daqiq; صحيح sahih; (fastidious)
 mushkül; titiz; (*lit.*) مشكلىست müshkül-
 pesend; — ly, (*ad.*) گوزل güzelje;
 hafif; لطيف latif sôuretde; صورتده
 hafif; دقتله diqqatle, — ness, (n.)
 letâfet; ظرافت zarâfet; (*fig.*)
 injelik; (exactitude) صحت suh-
 hat; (*lit.*) اعتنا i'tinâ; a — man
 خوش hosh bir adam; اى iyi
 adam; a — dinner گوزل bir
 yemek; nefis bir yemek;
 — to a nicety, (nis'e-ti)
 kemâli i'tinâyile.
Nicea, ni-sē'a, (*n.pr.*) ايزنيق izniq.
Niche, nich, (n.) حجرة heujre.
Nick, nik, (n.) چنتيك chentik; (time)
 تام tam zemânu; وقتى tam
 vaqti; (luck) حسن hüsnü tesâ-
 düf; (v.a.) چنتمك chentmek; (hit)
 tam üzerine vourmaq;
 (cheat) آلداتماq, aldatmaq; ياقالماq
 yaqalamaq; old — sheytan;
 in the — of time تام زمانده tam zemâ-
 nunda.

only; routine; through; tuck; müsée· give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[NIC-NIP] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr; in; mīne;

Nickel, nik'el, (n.) نیکل nikel; (v.a.) نیکل قابلامق nikel qaplamaq; — **Nickelage**, (nik'el-āj) (n.) نیکل قابلامه (اصولی) nikel qaplama (-ousoulū); — **Nickelize**, (nik'el-iz) (v.a.) نیکل قابلامق nikel qaplamaq
Nickname, nik'nām, (n.) لقب laqab, (lâb), (v.a.) لقب طابق lâb taqmaq; (lit.) تلقيب telqib et.
Nicotine, nik'o-tin, (n.) نیکوتین niqotin.
Niece, nēs, (n.) یکن yegen, (ye-en)
Niello, ni-el'lo, (n.) صاوات savat; صاوات savat ishleme; (impression) صاوات باصهسی savat basmasu; (v.a.) صاوات ایشلهmek; — **Niellure**, (ni-el'ūr) (n.) صاوات ایشی savat ishi.
Nigella, ni-jel'a, (n.) چوردهك اوتی cheu- rek otou
Niggard, nig'ard, (a. ع. n) خیس has- sis; (jimri) (jimri); — **ly**, (ad.) خیسانه hasisane; — **ness**, (n.) خیسلیک hasislik; (lit.) خست lisset, (jimrilik) (jimrilik).
Nigger, nig'er, (n.) زنجی zenji; — **Niggerdom**, (nig'ger-dum) (n.) زنجیل zenjilik; (pl) زنجیل zenjiler.
Nigh, nī, (a.) یقین yaqun; (ad.) هان hemen; (prep.) یاننده yanunda; **to draw** — (v n) یاقلاشق yaqlashmaq; (v n) teqarrüb et..
Night, nit, (n.) گجه geje; (lit.) لیل leyl; (fig.) ظلمت zoulmet; — **ly**, (ad.) گجهلین gejeleyn; (lit.) لیل leylen; (every) گجه her geje; **by** — گجه gejeleyn; (lit.) لیل leylen; **to** — بو گجه bou geje; بو آقشام bou aqsham; — **cap**, (n.) تاکه take; bone; (drink) ایچی ichgi; (pounj); — **dress**, (n.) آقشام البهسی aqsham elbisesi; (toilet) (toilet), — **fall**, (-fawl) (n.) آقشام قارارتیسی aqsham qarartusu; — **gown**, گجه geje-lik; — **man**, (scavenger) لامجی lâmjū; — **school**, (-skool) (n.) گجه mektebi; geje mektebi, آقشام dersleri; — **mare**, (-mār) (n.) کابوس kyabous; — **walker**, (n.) scinnam- bulist) (lit.) سائر فی المنام sâ-i filmenâm; (fig.) آلفته âlûfte; — **walk- ing**, (n.) (lit.) سیر seyri filmenâm; (fig.) گجه جولانری geje jevelânlaru; — **watch**

man, (n.) گجه bekjisi; — **work**, (n.) گجه işi.
Nightingale, nit'in-gāl, (n.) بلبل bül- bül
Nikolaief, ne-ko-li'ef, (n. pr.) نیکولایف niqolâyef.
Nile, nil, (n. pr.) نیل nil.
Nihilism, ni'hi-lizm, (a.) نیهیلیزم nihi- lizm; — **Nihilist**, (n.) نیهیلیست ni- hilist
Nimble, nim'bl, (a.) خفیف hafif; نیک tetik; چابوق chabouq; — **ness**, (n.) تتیک tetiklik; خفیفک hafiflik, (lit.) جوالیب jevvâliyyet; — **Nim'blly**, (-bli) (ad.) چابوقچا chabouqja.
Nimbus, nim'bus, (n.) یاغور بولوطی yâ- mour bouloutou, (lit.) باغ bağı; (painting) نور nûur; هاله hâlê.
Nimrod, nim'rod, (n. pr.) نمرود nem- roud.
Nine, nin, (a. ع. n) طغوز doqouz; — **fold**, (a.) طغور مثلی doqouz misli; **score**, (-skör) (a.) یور سکسان yüz sexen; — **Nineteen**, (nin'ten) (a. ع. n) اون طغور on doqouz; — **Nine- teeth**, (nin'tenth) (a.) اون طغوزنجی on doqouzounjou; (n.) اون طغوزده bir; — **Ninetieth**, (nin'- ti-eth) (a.) طغزاننجی doxanunju; (n.) اون طغوزده bir; — **Ninety**, (nin'ti) (a. ع. n) طغسان doxan; — **Ninth**, (ninth) (a.) طغوزنجی doqouz- ounjou; (n.) اون طغوزده bir; — **Ninthly**, (ninth'li) (ad.) طغورنجی doqouzounjousou; (lit.) تاسعا tâsi-an.
Nineveh, nin'e-ve, (n. pr.) نینهوا ni- neva; (mouvl).
Nip, nip, (n.) طیرمق turmuq; یاره yara; (cutting) کسوب قوبارمه kesib qoparma, قطع qatu'; (pinch) چیمدیک chimdik; (frost) طوکدن قاوروله don- dan qavroulma; حاشلانمه hashlanma; (fig.) آجی استیازا aju istihza; (v.a.) (قصیدروب) قوبارمق; کسک kesmek; (qurub) چیمدیکلهmek chim- diklemek; (destroy) تخریب tahrib et.; — **mâni'** ol. (fig.) استیازا. — **to in the bud** (fig.) istizâ et.; — **to in the bud** (fig.) باشلار ایکن bашlarken basdur- maq; طوغار ایکن اولدیرمک dogharken euldürmek; — **Nippers**, (nip'erz) (n. pr.) قیصقاق qusqaj;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

— **Nipping**, (nip'ing) (*a.*) شدتي shiddetli, (*fig.*) زهر گي zehir gibi.
 — **Nippingly**, (nip'ing-li) (*ad.*) آجي aju aju; شدتله shiddetle.
Nipple, nip'l, (*n.*) ميمه meme
Nishapoor, nish-a-pōōr, (*n.pr.*) نيشاپور nishâpûr.
Nitre, nî'ter, (*n.*) کهرچله küherchele;
 — **Nitrate**, (-'trât) (*n.*) نيترات nit-rat;
 — **Nitrous**, (-'trus) (*a.*) آزوتلي azotlou;
 آزوتي azotî.
No, nō, (*ad.*) يوق yoq; دکل deyil;
 هيچ hich...; (*n.*) خاير hayur.
Noah, nō'a, (*n.pr.*) نوح (حضرت) (haz-reti-) nôuh;
 — **'s ark**, سفينة نوح sefineyi nôuh
Noble, nō'bl, (*a.*) نجيب asil;
 nejib. — **man**, اميرزاده asilzâde;
 — **woman**, اميل قادين asil qadun;
 — **minded**, (*a.*) عاليجناب âljenâb;
 — **Nobility**, (no-bil'i-ti) (*n.*)
 نجابت nejâbet;
 اصالت asâlet;
 زادگان zâdegyân; — **Nobly**,
 (nō'bli) (*ad.*) اصلانه asilâne; (*lit.*)
 عاليجنابه âljenâbâne.
Nobody, nō'bod-i, (*n.*) هيچ bir kimse;
 کيسه kimse...
Nocturn, nok'turn, (*n.*) کيسه (rel.)
 کيسه مظهرهسي (art) geje ibâdeti;
 کيسه موسيقيسي (mus) geje manzarasu;
 (serenâd) (سره‌ناده) geje mousiqîsi;
 — **Nocturnal**, (nok-tur'nal) (*a.*)
 کيسه ليلى leylî; — **Nocturnally**,
 (nok-tur'nal-i) (*ad.*) کيسه ليلى leyley;
 — **Nocturne**, (nok'turn) (*n.*) کيسه رسمي geje
 resmi; (mus.) سره‌ناده serenâd
Nod, nod, (*n.*) باش ساللامه bash salla-
 ma; باشله باشله bashla ishâret;
 امر emr; (*v.*) باش ايکمل bash îymek;
 باشله bashla ishâret et.; (*sleep*)
 اوپوتلاماق ouyouqlamaq; (*fig.*)
 — **land of** — **ouyqu**, (*lit.*)
 عالم معنا âlemi mâ'nâ; — **Nodding**,
 (nod'ing) (*a.*) باشله bash sallayan;
 (*fig.*) باشله bashla; (*bot.*)
 چيچکلى صارقى chichek-leri sarquq;
 — **trees** دالري صارقى dallaru sarquq
 âjar; — **Nodd-ingly**, (nod'ing-li) (*ad.*)
 باش ساللايهرق bash sallayaraq.
Noddy, nod'di, (*a.*) ساللا باش salla bash
 بودالا boudala. (*fig.*)

Node, nōd, (*n.*) دوکوم düyüm; (*bot.*)
 عقد boghoum. (*sci*) عقد ouqde.
Noël, no'el, (*n.*) نوئل no-el; ميلاد
 عيسى يورمى milâdu isâ yortousu.
Noise, noiz, (*n.*) گورولتو gürültü;
 گورولتو paturdu; (*n.*) گورولتو gürültü
 et.; (*v.a.*) ووله قوياقم vel-
 vele qoparmaq; (*lit.*) ishâ-a
 et., — **Noiseless**, (noiz'les) (*a.*)
 ساکن sâkın; گورولتوسوز gürültüsüz;
 — **Noiselessly**, (noiz'les-li) (*ad.*)
 سسزجه sessizje; ساکنانه sâkinâ-
 ne; — **Noisily**, (noiz'i-li) (*ad.*)
 باطيردى ايله gürültüyle; باطيردى
 paturduyle; — **Noisiness**, (noiz'i-
 nes) (*n.*) باطيردى paturdu;
 ياغااره yaygara; گورولتو gürültü
Noisome, noi'sum, (*a.*) مضر mouzur;
 (*disgusting*) کريه kerih;
 متعفن müte-affin; — **Iy**, (*ad.*)
 مصر صورتده mouzur sôuretda;
 کريه صورتده kerih sôuretda;
 — **ness**, (*n.*) حضرت ma-zarrat;
 تعفن mourdarluq; مره‌دارلق
 te-affün.
Noisy noiz'i, (*ad.*) گورولتولى gürültü-
 lü; ياغاارهجي (pers.) paturdulü;
 باطيردى yaygaraju; گورولتولى gürültülü.
Nomad, nom'ad, (*n.*) اشريت ashiret;
 (*pl.*) بدويلر ashâ-ir; عشاثر
 bedeviler; — **Nomad'ic**, (-'ik) (*a.*)
 کوچيه geuchebe; (*fig.*)
 آورده bedevî...; — **Nomad'ically**,
 (-'ik-al-i) (*ad.*) اشريت حالنده
 ashiret hâlinde; کوچيه لکله
 (bedevîyyetle) (بدويله) geuchebelikle;
 — **Nom'adism**, (-izm) (*n.*)
 اشريت حياتى ashiret hayâtu;
 (*fig.*) (بدويت) (bedevîyyet);
 آورده geuchebelik; اشريت
 ashiret hayâtu سوزمک sürmek;
 کوچيه لکله geuchebelik et..
Nomenclature, nō'men-klâ-tür, (*n.*)
 فهرست ustulâhât; (*sci*)
 اسمى esâmî.
Nominal, nom'in-al, (*a.*) لفظى lafzî;
 اسمى ismî; (*com.*) اعتبارى îtibârî
 لفظى lafzî; — **Iy**, (*ad.*)
 اعتبارى îtibârî اولوق lafzen;
 (*com.*) «قيمت» اعتباريه «value»
 «qiymeti» îtibârîyye; — **Nom'-
 inalism**, (-izm) (*n.*) (phil.)
 اسميه مسلکى ismiyye mesleki.
Nominate, nom'in-ât, (*v.a.*) تسميه ا.

[NOM-NOR] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge; cārd, re.l, mē, hēr, in, mine,

tesmiye et : (ap'poin) تعیین tā'yin et. : مأمور me'mour et. ; — **Nominā'tion**, (-'shun) (n) تعیین tā'yin; مأمور me'mouriyet ; — **Nom'inative**, (-a-tiv) (a) اسمی ismî, (fin) نامه nâma mouhar-rer; (n) (gram) مبتدا mübtedâ müjrerred, — **Nom'inatively**, (-a-tiv-e'li) (ad) اسم ismen, (fin.) نامه nâma mouharrer olaq; مجرد mübtedâ sôuretinde; müjrerred olaq. — **Nom'i-nātor**, (-tur) (n) تعیینیدن tā'yin eden.

Nomee, nom-in'ē, (n) مأمور me'mour; مرخص mourahhas, (jud.) (صاحب استیحقاق) (sâhibi istihqâq).

Non, non, (pref.) دکی ... deyil; (lit.) غیر gayri...; عدم ademi..; — **ap-pearance**, (ap-pēr'ans) (n) (jud.) عدم ademi ijbâbet; گویا guyâb; gelmeyish; بولباش bouloun-mayush; — **attendance**, (at-end'ans) (n) غیوبت gaybôubet; — **arrival**, (ar-riv'al) (n) عدم ademi mouvâsalat; گمیش gelmeyish; — **conductor**, (-kon-duk'tur) (n) غیر ناقل gayri nâqil; — **com-missioned**, (kom-ish'und) (n) — **officer**, (kûchûk zâbit; (mar) (kedikli) (vessel), — **vessel**, (gedikli) (kadro hârijî sefine; — **commit'tal**, (a) ضرر zarar-suz; بی طرف bi-taraf; — **conform-ist**, (n) مخالف mouhâlif; مۆتل mōu'tezil; — **deliv'ery**, (-e-ri) (n) عدم teslim; — **essen-tial**, (es-en'shi-al) (a) فری fer-i; (n) تفرعات teferrû-ât; — **existen-ce**, (egz-ist'ens) (n) یوقل yoq-louq; (lit.) عدم وجود ademi vüjoud; فقدان fiqdân; (nothing) هیچ hich; — **intervention**, (-'shun) (n) عدم ademi müdâhale, — **observ-ance**, (-zerv'ans) (n) عدم رعایت ademi ri-âyet; — **pay'ment**, (n) عدم ademi tesviye; — **perform-ance**, (-'ans) (n) یاپایش yapmayush; (lit.) عدم ademi ifa; عدم اجرا ademi ijrâ; — **resident**, (rēz'id-ent) (a. و n) غیر مقيم gayri mouqim; — **'suit**, (-'süt) (n) (jud.) کف yed; امتناع imtinâ';

(تعطیل محاکمه) (tâ'tili mouhâkeme); (v.a.) کف yed etdir-mek.

Nonchalance, non'shal-ans, (n.) هیچ hich birî. (ad) هیچ hich bir vejhile; — **'such**, (n.) (fig.) عاریقه emsâlsiz shey; hâ-riqa

None, nun, (pr) هیچ hich hich biri. (ad) بی نظیر bi-nazir, (n.) عاریقه emsâlsiz shey; (excellence) امتیاز emsalsizlik; (lit.) ممتاز müntâziyyet; (apple) کوجوک nefis elma; (type) küchûk harf

Nonpareil, non-pa-rel', (a.) امتیاز emsâlsiz; (lit.) بی مثال bi-misâl; (n.) عاریقه emsâlsiz shey; (excellence) امتیاز emsalsizlik; (lit.) ممتاز müntâziyyet; (apple) کوجوک nefis elma; (type) küchûk harf

Nonplus, non'plus, (n) حیرت hayret; شاشورتق shashgunluq; (v.a.) شاشورتق shashurtmaq; to be at a — حیرتده hayretde qalmaq.

Nonsense, non'sens, (n.) صاچه sachma; what a — ! نه صاچه ne sachma!; to talk — صاچه سويلهك sachema; صاچهلاماق sachmalamaq; — **verses**, (-vërsz) (n. pl.) معناس شعرler (ma'nâsuz shî'rler; (vorn жарселри) (vezn mümâreseleri); (intentionally) letâ-if; — **Nonsens'ical**, (-'ik-al) (a) معناس sachma; malâ-yâ'nî.

Noodle, nōōd'l, (n.) (pers) صاف sâf; abdal.

Noodle, nōōd'l, (n) (dough) شعریه she'riye; (kesme); — **soup**, شعریه شورباسی she'riye chorbasu

Nook, nōōk, (n.) گوشه keushe; صاچه yer; (fig.) حجره heujre.

Noon, nōōn, (n. و a) روال zevâl; اوکله euyle; at — روالده zevâlde; eueyleyn.

Noose, nōōs, or nōōz, (n.) ايلك ilmek; (aيلك) ناغلاماق (v.a.) (aيلك) bälamaq; (fig.) (aيلك) avlamaq.

Nor, nor, (con.) نه nede...; ne...

Norm, norm, (n.) قاعده qâ-ide; دستور düstûr; (specimen) نمونه nûmûne; (type) نوع nevî; — **Nor'ma**, (-'ma) (n.) قاعده qâ-ide; (instrument) کونیه geunye; — **Nor'mae**, (-'mæ) (n. pl.) دستاير desâtir.

(For Turkish pronunc.) past, lârge; red, (never silent e); deux, riug, machine;

môte; foot; mōon, shut, mûte; very; tû چپوو; ch چ; sh ش, lh د, th د, zh ز [NOR-NOT]

Normal, nor'mal, (a) عادي tabî'; عادي âdî; (regular) منتظم mountazam; (mentally) عقلي برنده aqlu yerinde; mouhâkemesi yolouuda, (perpendicular) عمود amôud, قائم qâ-im; (n.) ناصم (حط) hattû-) nâzum: — ly, (ad.) طبيعي صورتده tabî' sôuretd; — alel-âde, (sci) قائما qâ-imen, — school, (-skool) (n.) دارالمعلمين dâ-rûlmou-allimîn; (for women) دارالعلمات dârûl-mou-allimât; — Nor'malize, (-iz) (v.a) دوزده لټك düzeltmek.

North, north, (n.) شمال shimâl; (mar.) يلدیز yulduz, — east, (-est) (n) مغرب a.) شمال شرقی shimâlî sharqî; (mar) poyraz; — west, (n. مغرب a.) قاره يل shimâlî garbî; (mar.) قطب شمالی qara yel; — pole, (-pöl) (n.) قطب شمالی qoutbu shimâlî; — Northern, (north'ér) (n.) شمال دورکاری shimâl rüzgyaru; — Northerly, (north'er-li) (a) شمالي shimâlî, (ad.) (from) شمالدن shimâl-den; (to) شماله shimâle (-dôrou); — Northern, (north'ern) (a.) شمالي shimâlî; (mar.) يلدیز yulduz..; — North'ward, (ad) شماله طوغری shimâle dôrou.

Norway, nor'way, (n. pr.) نورودوج nor-vej; — Norwegian, (nor-wë'jian) نورودوججي norvejî...; (n.) نورودوججي norvejli.

Nose, nöz, (n.) برون (بورن) bourn; (spout) اوج ouj; امزیک emzik; (v.a.) قوقو qoqou douymaq; (fig.) hiss et.; (oppose) قارشى قارشى qar-shu gelmek; Roman — مقوس برون — mouqavves bourn; (contempt) غانا gaga bouroun; — bag, (n.) (zo) يرم تورباسى yem torbasu; — Nosed, (nöz'd) (a.) برونلى bournlou; — Noseless, (nöz'lezs) (a.) برونسز bournsouz.

Nosegay, nöz'gä, (n.) دمت demet; چيچك chichek.

Nostalgia, nos-tal'ji-a, (n.) داء الصلة dâ-üs-sula; (fig.) حسرت hasret.

Nostril, nos'tril, (n.) برون دليكي bou-roun deliy; (pl.) برون دليکلى bou-roun delikleri.

Nostrum, nos'trum, (n.) گيزلى علاج giz-li ilaj; قوجه قارى علاجي qoja qaru ilaju.

Not, not, (adv.) دېل deyil; غير gayri...;

— 'possible' ممکن 'mümkün' deyil; غير ممکن gayri 'mümkün'.

Nota bene, nō'ta bē'nē, حاشيه hâshiye; hamish hamish; احتطار ihtâr.

Notable, nō't'a-bl, (a.) شايدان دقت shâ-yânu diqqat; (notorious) معروف mâ'rôuf; طامش tanunmush; (lit.) بنام benâm, (clever) ذكى zekî; فعال fa'âl; (n pl.) معتبران eshrâf; اشرف mōu'te-berân; — Nōt'ably, (-'a-bli) (ad.) اهميته ehemmiyyetle; بالخاصه bil-hâssa; — Notabil'ity, (-bil'i-ti) (n.) اهميت ehemmiyyet; (pers) شهرت sheuhret; طامش tanunmush olma; (pl) متحيزان ileri gelenler; (lit.) سر آمدان mütehayyizân; (fig & lit) ser-âmedân.

Notary, nō't'ar-i, (n) — public, کاتب kyâtibi adl; — Notâr'ially, (-'i-al-i) (ad.) عدل واسطه سيله kyâ-tibi adl vâsutasile; عدلکجه kyâ-tibi adillikje.

Notation, nō-tā'shun, (a) اشارت ishâ-ret; رمز remz; (pl) اشارات ishârât; رموزat rûmôuzât

Notch, noch, (n.) چنتيك chentik, ديش dish, (v.a.) چنتمک chentmek; — Notched, (nochd) (a.) چنتيك chentik; چنتيلميش chentilmish; ديشي dishli.

Note, nôt, (n.) نوط not; احتطار ihtâr; (memorandum) مخطره moulutura; (diplomatic) نوطه nota; (letter) تذکره tezkire; کاغذ kyâd; (fin.) قائمه qâ-ime; ورقه veraqa; (mus.) نوطه nota; (observation) دقت diqqat; (reputation) اشارت a. sheuhret; نام nâm; (v.a.) نوط طومتق not tontmaq; دقت a. diqqat et.; (fig.) قید a. qayd et.; نظر دقتته almay; نوط دفتري not defteri; — paper, مکتوب مکتوب mektoub kyâ-du; — noted, (nôt'd) (a) معروف mâ'rôuf مشهور mesh-hôur; to be — طامش diqqat edilmek; (fig.) اشتها ishtihâr et.; — Noteworthy, (nôt'wër-thi) (a.) شايدان دقت shâ-yânu diqqat, مهم mü-him.

Nothing, nuth'ing, (n. & ad.) هيچ hich; هيچ برشي hich bir shey; — ness, (n) هيچلىک hichlik; to come — netijesiz qalmaq; نتيجه سز قالمق

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[NOT-NOX] (الانكليزية كلمات تلفظي ايجون) act, change, card, red, me, her, in; mine;

to make — of اهميت ويرمعهk ehemmiy-yet vermemek.

Notice, nō'tis, (n.) دقت diqqat; (*information*) خبر haber; احتظر ihtâr; (*civility*) حرم hürmet; (*v.a.*) فرقته وارمق farquna varmaq; geurmek, حرمت tanumaq; (*respect*) احترام bahs et.; — to quit (n.) اذن izin; مساعدہ müsåde; short — قصه خبر qusa haber; to give — خبر ويرمعهk haber vermek; to take — اخبار ihbâr et.; to take — دقت diqqat et.; — **Noticeable**, (nō'tis-a-bl) (a.) شايان shâyânu diqqat; (*perceptible*) كوديلور geurülür

Notify, nōt'i-fi, (v.a.) يبلديرمك bildir-mek; اخبار ihbâr et.; — **Nōtificā'tion**, (-fi-kā-shun) (n.) تبليغ teblig; اخبار ihbâr; (pl.) تبليغات tebligât.

Notion, nō'shun, (n.) فكر fikr; معلومات mâ'lômât; (*phil.*) مفهوم mefhôm; (pl.) مفهومات mefhômât; (pl.) (articles) (تحافيه) (tahâfiye); (حردوات) (hurdevât); I had no — معلوماًم hich mâ'lômâtum yoqdu; — **Notional**, (nō'shun-al) (a.) خيالي hayâlî; فكري tesavvurî, fikrî, (*phil.*) مفهومي mefhômî, — **Notionally**, (nō'shun-al-ı) (ad.) مفهوماً fikren; خيالاً hayâlen; مفهوماً mefhômîmen.

Notorious, no-tō'ri-us, (a.) معلوم mâ'lôm; آشکار âshikyâr; (*fig.*) معروف mâ'rûuf; (*bad*) مهور mâ'houd, — **ly**, (ad.) علناً tevâtiren; — **Notoriety**, (nō-to-ri'e-ti) (n.) شهرت shêhret; (سؤ) (sôuyi-) طائش tanunma; طائش mush olma.

Notwithstanding, not-with-stand-ing, (pre.) (ه) رَغماً râgmen; (conj.) هونا رَغماً bouna râgmen; هرته her ne qadar...; (ad.) مع مافيه mâ'mâfih; — «his warning» «ihtâruna» râgmen; — «my objections» «اعتراضات» râgmen. — «tirâzâtuma» râgmen.

Nought, nawt, (n.) هيج hich; صفر sufur.

Noumenon, nōō'me-non, (n.) (*phil.*)

اصل asl; اساس esâs; — **Numena**, (nōō'me-na) (n pl) اساسات esâsât; اصلار asullar; — **Noumenal**, (nōō'me-nal) (a) اصلي aslî; اساسي esâsî.

Noun, noun, (n.) اسم isim, (ism); Common — اسم جنس ismi jins.

Nourish nur'ish, (v.a.) بسلهه besle-mek; (*lit.*) پرورده perverde et.; (*support*) مظاهرت mouzâheret et.; — **Nourisher**, (nur'ish-er) (n.) بسلهه besleyen; — **Nour'ishing**, (a) بسلهه besleyiji; مغدي mougaddî; — **Nour'ishment**, (nur'-) (n.) يكمemek; (*fig.*) غدا guda; (*act*) بسلهه besleyish; (*lit.*) تغديه tâg-diye.

Novel, nov'el, (a.) جديد yeni; حكاية hikâyê (n.) غريب garib; (*fig.*) رومان roman hikâyê; (*n.*) رومان محوري roman mouharriri; (romanju) (رومانجي); (*lit.*) نويس hikâyê nüvis; — **Nov'elty**, (-ti) (n.) يڪليك yenilik; (*lit.*) تجديد tejed-düd; (pl) صوك موده shia son moda eshyâ.

November, nō-vem'bër, (n.) تشرين ثانی teshrîni sâni.

Novice, nov'is, (n.) مبتدي mübtedî; عجمي ajemi; yeni; — **Nov'itiate**, (-shi-ât) (n.) مبتديك mübtedîlik; يڪليك yenilik.

Now, now, (ad.) شيمدي shimdi; (conj.) حال حاضر (imdi); (n.) هالهâli hâzur; — **'adays**, (-a-dâz) شيمدي shimdi; زماعزده zemânu-muzda; آرتيق elyevm; اليوم artuq; — **and then**, آره آره sura; — **that**, ... آرتيق شيمدي artuq shim-di; ... مادمكه شيمدي mâdemki shim-di; ... oldûndan اولديندن.

Nowhere, nō'hwâr, (ad.) هيج بيرده hich bir yerde; (*never*) اصلاً aslâ; قطعاً qat-uyyen.

Nowise, nō'wiz, (ad.) هيج بير صورتله hich bir sôuretle.

Noxious, nok'shus, (a.) مضر mouzur; (*fig.*) تخريبكار vahim, (*lit.*) مضر صورتده mazaratla; — **ly**, (ad.) مضر صورتده mazaratla; (*lit.*) تخريبكارانه tahrîbkyârâne; vahim sôuretdê; — **ness**, (n.) مضر mazarrat; (*fig.*) وھامت vahamet.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e) deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut; mûte, very, tû چپوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [NOY-NUT]

Noyau, nwâ'yo, (n) آبی بادام شروبی aju bâdem shouroubou.

Nozzle, noz'l, (n) اوج bourn , ouj.

Nuance, nū-ans', (n) اماره emâre ; hafif farq (lit.) آنات ânât.

Nubile, nū'bil, (a) یتیش yetish-mish ; (lit) بالغ bâlig ; mûrâ-hiq ; (fem.) باله bâliga ; (کلینک) (ghelinlik) ; — **Nubility**, (nū-bil'i-ti) (n) (سن) بلوغ (sinni-) bûlôug ; (lit.) (سن) مراغه (sinni-) mûrâheqa

Nucleus, nū'kle-us, (n) (lit.) نوہ nüve; (fig.) جوهر jevher اساس esâs.

Nude, nûd, (a) چپلاق chuplaq ; (fig.) حکمسز hükümsüz.

Nudge, nuj, (n) دورتمه dürtme ; (v.a.) دورتمک dürtmek.

Nudity, nûd'i-ti, (n) چپلاق chup-laqluq ; (pl.) چپلاق یرلر chuplaq yerler تن ten

Nugatory, nû'ga-tor-i, (a) بیوده bey-hôude تأثیرسز te'sîrsiz.

Nugget, nug'et, (n) کولچه külche.

Nuisance, nû'sans, (n) تعجیز tâ'jîz ; suquntu ; (pl) تعجیزات tâ'jîzât ; (fig.) مضرت ma-zarrat.

Null, nul, (a) حکمسز hükümsüz; هیچ hich , — **Nullify**, (nul'i-fi) (v.a.) fesih et. ; ابطال ibtâl et. ; — **Nullification**, (nul-i-fi-kâ'shun) (n) فسخ fesih ; ابطال ibtâl ; — **Nullity**, (nul'i-ti) (n) هیچک hichlik ; بطلان hükümsüzlük ; (jud.) boutlân.

Numb, num, (a) اویوشش ouyoush-moush ; اویوشوق ouyoushouq ; (v.a.) اویوشدirmq ouyoushdourmaq ; — **ness**, (n) اویوشوقلq ouyoushouqlouq.

Number, num'bér, (n) عدد aded ; رقم raqqam ; صایى nûmere ; نومرو nûmere ; (multitude) چوقلق choqlouq ; کثرت kesret ; (poet) وزن vezn ; (v.a.) صایق saymaq ; نومرو قویق tâ'dâd et. ; تعداد ۱. saymaq ; نومرو qomâq ; a great — of بر چوق bir choq... ; a certain — بر مقدار bir miqdâr ; — **Num'béring**, (n) تعداد tâ'dâd ; نومرو وضعی nûmere vaz-u ; — **Num'bérless**, (a) صایسز sayu-suz ; لایعد lâyü-ad. پک چوق pek choq ; (lit.)

Numeral, nū'mér-al, (a) عددی adedî ; ارقام raqqam ; (pl) ارقام erqâm ; — **ly**, (ad) عددأ adeden.

Numeration, nū-mér-â'shun (n) تعداد tâ'dâd, (arith) ترقیم terqîm ; — **Numerator**, (nū'mér-ât-ur) (n) صایجی sayuju ; (fraction's) صوت sôuret.

Numerical, nū-mér'ik-al, (a) عددی adedî ; عددجه adedje ; — **order**, nûmere surasu ; — **ly**, (fig) عددأ adeden ; عددجه adedje ; صایى sayuyle.

Numerous, nū'mér-us, (a) چوق choq ; bir choq , bir choq , mûte-addid ; — **ly**, (ad.) چوق choq ; کسترله kes-retle.

Numismatics, nū-mis-mat'iks, (n) فن مسکوکات fenni meskyôukyât.

Nun, nun, (n) راهبه râhibe.

Nuncio, nun'shi-o, (n) نایا آپلسی papa elchisi , — **Nunciature**, (-shi-at-ür) (n) پاپا ایلچیلیک papa elchilify.

Nunnery, nun'er-i, (n) راهبه مناستری râhibe manasturu.

Nuptial, nup'shal, (a) ازدواجی izdivâjî ; (n. pl.) دوکون düyün ; (lit.) مراسم izdivâj merâsimi ; ازدواج مراسم izdivâj merâsimi ; ازدواجیه izdivâjiyye.

Nurse, nurs, (n) دادی dadu ; (sick) حسته hasta baquju ; geul-کولکه لك فدان (bot) baquju ; باقیجی gelik fidan ; (v.a.) باقق baqmaq ; dry — دادی dadu ; (باقیجی) (baquju) ; wet — سوت سوت sût ana ; (سوت نه) (sûtne) ; — **Nurs'ery**, (-ér-i) (n) چوقچ chojouq odasu ; (bot) menshe' ; — **maid** چوقچ باقیجی chojouq baqujusu ; (مادمازل) (madmazel) ; — **man** (bot) فدانجی fidanju ; یتیشدیجی yetish-diriji ; — **Nurs'ing**, (-'ing) (n) باقه baqma ; خسته hasta baquju-luq ; (fig) بویوتمه beuyûtme ; (fig) ihtimâm ; — **home** صحت suhhat yourdou ; تدایوختانه tedâvihâne ; — **Nurs'ing**, (-'ing) (n) چوقچ chojouq ; صی sabî ; (bot) فدان (کورپه) (keurpe-) fidan.

Nut, nut, (n) جوز jeviz ; (hazel) فندق funduq ; (mach.) صومون somoun ; (v. n.) فندق قونلاق funduq toplamaq ; a — to crack (fig) چتین ایتمک chetin ish ; چاتاللی chatallu mes-ele ;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[NUT-OBE] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; change; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

— **brown**, (*a.*) جویز رنگی jeviz rengi; (*jevizî*); — **cracker**, (-krak'-*ër*) (*n.*) جویز قیردهجق jeviz qurajaq; (*jeviz chekichi*), — **hook**, (*n.*) جویز صیرنی jeviz surugh.
Nutation, nū-tā'shun, (*n.*) (*bot*) گۈنەشە دوئمە güneshe deunme; (*ast.*) آسار مهديه âsâri mehdiyye.
Nutmeg, nut'meg, (*n.*) هندستان جویزی hindistan jevizi, (موساد) (müs-qâd).
Nutrimment, nū'tri-ment, (*n.*) ییەجک yiyejek; غذا gudâ; (*act*) بیلەیش besleyish; (*lit.*) تغدیه tâgdiye; — **Nū'trient**, (-'tri-ent) (*a*) مغدی mougaddî; بیلەر besler; — **Nūtri'tious**, (-trish'us) (*a*) بیلر besler; (*lit.*) معدی mougaddî

Nutshell, nut'shel, (*n.*) جویز قابوخی jeviz qabû; (*fig.*) اهمیتسز شی ehem-miyyetsiz şey; هیچ hich, in a کوچوک küchük; مقیاسده küchük miqyâsda, (*briefly*) قیصهجه qusaja; مختصرأ mouhtasaran.
Nuzzle, nuz'l, (*v n*) (*rub*) بروخی سورتک bournounou sürtmek; (*fondle*) باشی صاقلامق ba-shunu saqlamaq; (*nest*) یوواده یاتیق youvada yatmaq; (*v.a.*) (*trap*) طوزاغە دوغورمک touzâ düshürmek; to — in the blankets بورمالک آلتە yorganun altuna saqlan-maq.
Nymf, nimf, (*n.*) حودی perî; پری hōuri; — **like**, (-lik) (*a.*) پری کی perî gibi; (*fig.*) پک گۈزل pek güzel.

Oak, ôk, (*n.*) میشه meshe; — **apple**, (-ap'l) (*n.*) مازی mazu; — **bark**, (*n.*) میشه قابوخی meshe qabû; — **Oak-en**, (ôk'n) (*a.*) میشه (دن) meshe(-den).
Oakum, ôk'um, (*n.*) اوستوپ üstüpü.
Oar, ôr, (*n.*) کورهک kürek; (*v*) کورهک kürek çekmek; to feather — s pala chevirmek; to un-ship — s ariya kürek et; kürekleri icheriye almaq; to lie on the — s dour-maq; طوردمق lâqayd qalmaq; to put in one's — (*fig.*) قضولی تمصیحت ا. fouzôulî nasîhat et.; (عقالق) (ou-qalâluq et.); — **Oared**, (ôrd) (*a.*) کورهکلی kürekli; — **Oarsman**, (ôrz'-man) (*n.*) کورهکچی kürekçi; — **Oary**, (ôr'i) (*a.*) کورهک گیبی kürek gibi; کورهک kürek sheklinde.
Oasis, ô-â'sis, (*n.*) واحه vâhe; (*fig.*) (*lit.*)

آرامگاه ârâmgyâh; — **Oases**, (ô-â'sēs) (*n.pl.*) واحەر vâhalar.
Oat, ôt, (*n.*) یولاف youlaf; — **'meal**, (-mêl) یولاف اونی youlaf ou-nou.
Oath, ôth, (*n.*) قسم yemîn; قسم qasem; (*jud.*) تحلیف tahlîf; on (one's) — yemînle; (*jud.*) مع القسم ma-alqasem; to administer an — yemîn etdirmek; تحلیف ا. tahlîf et.; to take an — yemîn et.; upon one's — yemînle; — **breaking**, (-brāk'ing) (*n.*) نقض غهد naqzu ahd. (*lit.*)
Obdurate, ob'dū-rāt, (*a*) معند mou-annid; قاتی یوردهکلی qatu yürekli; — **ly**, (*ad.*) معندانە mou-annidâne; خوشونتە houshōunetle; — **Ob'dūracý**, (-ra-si) (*n.*) تعند te-annüd; خوشونت houshōunet.
Obedience, ô-bē'di-ens, (*n.*) اطاعت

(For Turkish pronunc) past: lārge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

itâ-at; (*lit.*) انقياد inqiyâd; *passiv* — کور کورينه keur keurûne itâ-at; عاقل âtul moutâva-at; — **Obēdient**, (*a.*) مطيع moutî', (*lit.*) منقاد münqâd; — **Obēdiently**, (*li.*) (*ad.*) اطاعته itâ-atle; (*lit.*) مطيعانه moutî-âne; **I am yours** — مطيع بسده کز moutî' bendeniz...

Obeisance, ô-bâ'sans, (*n.*) رعايت ri-âyet; حرمت hürmet; سلام selâm.

Obelisk, ob'e-lisk, (*n.*) ستون sûtoun; اوش دیکلي dikili tash

Obesity, o-bes'i-ti, (*n.*) شيشمانلوق shishman-luq; سمن semen.

Obeý, ô-bâ', (*v.*) اطاعت itâ-at; (*lit.*) موطاوعت moutâ-vât et. .

Obit, ô'bit, (*n.*) وفات vefât. (*funeral*) يوم جنازه jenâze; (*anniversary*) يوم يevmi vefât; — **Obituary**, (-'û-a-ri) (*n.*) وفیات vefeyât; ارتحال irtihâl.

Object, ob'jekt, (*n.*) شی shey; ماده madde; مقصد eshyâ; (*end*) مقصد max-ad; (*gr.*) مفعول mef-ôul (ün-bih). — **glass**, (*n.*) اوبژهقتيف objeqtif; (*lit.*) عدسة adeseyi mer-iyye; — **lesson**, (-les'n) (*n.*) تطبیقات tatbiqât; (*fig.*) تجربه tejربة.

Object, ob-jekt', (*v.*) اعتراض îtirâz et.; (*v.a.*) مخالفت mouhâlefet et.; — **Object'ion**, (-jek'shun) (*n.*) اعتراض î'tirâz; (*pl*) اعتراضات î'tirâ-zât; **Object'ionable**, (-jek'shun-a-bl) (*a.*) غير مناسب gayri minâsib; يولسوز yolsouz; — **Object'ive**, (-jekt'-iv) (*a.*) (*phil.* و *lit.*) آفاق âfâqî; (*n.*) (shey-i') (شيئي) حقيق haqîqî; مفعول mef-ôul; (*gr.*) اوبژهقتيف objeqtif; (*aim*) هدف hedef; مقصد maxad; — **Object'ively**, (-jekt'iv-li) (*lit.*) حقيقت دائره سنده haqîqat dâ-iresinde; — **Objectiv'ity**, (-jekt-iv'i-ti) (*n.*) آفاقت âfâqiyet; — **Object'or**, (-jekt'ur) (*n.*) معترض môt'teriz; مخالف mouhâlîf.

Oblate, ob-lâl', (*a.*) باصيق bâsuq; ياصي yassu.

Oblate, ob-lâl', (*a.*) مناستره منسوب ma-nastura mensôub, (*n.*) نذر nezr.

Oblation, ob-lâ'shun, (*n.*) نذر nezr; خيرات hâyârât; (*fig.*) تبرع teberrû'.

Obligation, ob-li-gâ'shun, (*n.*) مجبوريه mejbôuriyyet, (*jud.*) تعهد te-ahhûd;

(bond) سند sened, — **Ob'ligatory**, (-gâ-to-ri) (*a*) مجبوري mejbôurî; — **Ob'ligatorily**, (-ga-to-ri-li) (*ad*) مجبوراً mejbôurî olaraq; (*lit.*) بالانظر bil-uz-turâr.

Oblige, ô-blij', (*v.a.*) مجبور mejbôur et, (*tauvour*) متدار minnet-dâr et; — **Obliged**, (ô-blij'd') (*a*) متشكر müteshekkir; متدار minnetdâr; **I am much — to you** «سره» متدارم «size» minnetdârum, «سزه» چوق متشكرم «si-ze» choq müteshekkirim, — **Obligee**, (ob-li-jê') (*n*) (*fin*) داین dâyin; — **Oblig'ing**, (-lij'ing) (*a*) بازك loutfkyâr; لطفكار loutfkyâr; — **Oblig'ingly**, (-lij'ing-li) (*ad.*) نازكانه nâzikyâne; لطفكارانه loutfkyârâne; — **Obl'igor**, (-li-gur) (*n.*) صامن zâmin; (*fin*) مديون medyûn.

Obligate, ob-lêk', (*a.*) مال mâ-il; اكرى eyri; — **ly**, (*ad.*) مائلاً mâ-ilen; (*fig.*) طولانيه dolayisile, — **Oblig'uity**, (-lik'wi-ti) (*n.*) ميل meyl; اكرليك eyrilik; (*fig.*) تصور qousôur.

Obliterate, ob-li'er-ât, (*v.a.*) سيلدك silmek; بوزم bozmaq; (*destroy*) تهریب tahrîb et.; اراله izâle et.

— **Obliteration**, (-lit-er-â'shun) (*n.*) سيلنه silinme; اشنه ashunma; (*act*) تاي tayy; ابطال ibtâl

Oblivion, obl-iv'i-un, (*n.*) اونوته ounoutma; (*lit.*) نسيان nisyân, — **Obliv'ious**, (-liv'i-us) (*a.*) اونوتغان ounoutgan; (*fig.*) عافل gâfil; — **Obliv'iously**, (-liv'i-us-li) اونوتغانله ounoutganluqa; (*fig.*) غافلانه gâfilâne; — **Obliv'iousness**, (-liv'i-us-nes) (*n.*) اونوتغانلق ounoutgan-luq; (*fig.*) غفل gâflet.

Oblong, ob'long, (*n* و *a*) مستطيل moustatîl.

Obloquy, ob'lo-kwi, (*n.*) ثعن tâ'n; تقييح taqîih.

Obnoxious, ob-nok'shus, (*a*) مضر mouzur; (*fig*) ملعون mel-ôun; خبيث habîs; — **ly**, (*ad*) مضر مزمار mazar-ratla; مضر صورتده mouzur sôuretdê; (*fig.*) ملعونانه mel-ôunâne; — **ness**, (*n.*) مضر mazarrat; (*fig.*) مضرته mel-anet; خباث habâset.

Obscene, ob-sên', (*a.*) معيوب mâ'-

[OBS-OBT] (اسکیزحه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; ied, mē; hēr; in; mine,

yōub; (*pers*) اھلاقسز ahlâqsuz; —
ly, (*ad*) معیوب ahlâqsuzja; مھجھون
mâ'yōub sōuretdē; — ness,
(*n*) فھش اھلاقسزلیق ahlâqsuzluq; فھش
fouhsh

Obscure, ob-skūr', (*a*) قارا کاتی qa-
ranluq; (*lit.*) مظھ mouzlim; (*fig*)
قارارتق قارارتق mejhōul, (*va*) قارارتق qar-
artmaq, (*fig*) تھشیش teshvish et.
— ly, (*ad*) مظھ صورتدہ mouzlim
sōuretdē, (*fig*) مھم صورتدہ mübhem
sōuretdē; — **Obscur'ity**, (-skūr'i-
ti) (*n*) قارا کاتی qaranluq; ظلمت
zoulmet; (*fig*) مھمھم mübhemuyet.

Obsequies, ob'se-kwiz, (*n*) جنازہ
jenāze merāsimi, (*fig*) مراسم
merāsimi tedfīniyye

Obsequious, ob-sē'kwī-us, (*a*) دلیل
zelil; — ly, (*ad*) ذلتلہ zilletle;
zelilāne; — ness, (*n*) دلت
zillet.

Observe, ob-zerv', (*v.a*) دقت diq-
qat et.; (*sr*) برصد terassoud et;
(*refer*) احتطار ihtâr et.; (*comply*)
ri-âyet et., ifâ et.;
(*vn*) کورمک geurmek, (*sr*) مشاهدہ
müşâhede et.; to — the laws
qânouna ri-âyet et.,
(*lit.*) قوانینہ تبايعت qavânine teba-
uyyet et.; — **Observ'ance**, (-zerv'
ans) (*n*) دقت diqqat; رعایت
(*custom*) ousôul; (*reverence*)
hürmet; — **Observ'ant**,
(-zerv'ant) (*a*) رعایتکار
ri-âyetkyâr; مدقق müdaqiq; (*n*) متعصب
müte-assub; — **Observ'ation**, (-zerv'-
â'shun) (*n*) دقت diqqat; (*remark*)
ihtâr; مطالعہ moutâlâ; (*sci*)
müşâhede; (*ast*) رصد rasad;
— **Observ'ational**, (-zerv'-â'shun-
al) (*a*) احتطاری ihtârî; (*sci*) بالمشاهدہ
bil-müşâhede; — **Observ'atory**,
(-â-to-ri) (*n*) رصدخانہ rasadhâne; —
Observ'er, (-zerv'er) (*n*) باقار baqan;
(*fig*) مدقق müdaqiq; (*ast*) راصد râ-
sud; (*pol*) مشاهدہ müşâhid; (*fol-
lower*) رعایتکار ri-âyetkyâr; سالك sâlik;
مدقق müdaqiq; — **Observ'ing**, (-zerv'-
ing-li) (*ad*) دقتلہ diqqatle; (*lit.*)
مدققانہ müdaqiqâne.

Obsession, ob-sesh'un, (*n*) تعجیزات
tâ'jizât; تسلط tesallout.

Obsolete, ob'so-lēt, (*a*) متروک met-
rōuk, ترک edilmish; (*ru-
dimental*) ابتدائی ibtidâ-i, (*obscure*) مظھ
mouzlim, مھجھون mejhōul; — law,
مفسوخ قانوں mefsōuh qânōun;
قوانین مفسوخہ qavânini mefsōuha; — ly, (*ad*)
متروک bir halde; —
ness, (*n*) متروکیہ metrōukīyyet;
(*laws*) مفسوخیت mefsōuhuyyet; (*obs-
cure*) ظلمت zoulmet; ابتدائیک ibtidâ-
ilik

Obstacle, ob'sta-kl, (*n*) حائل hâ-il;
مانع manî'; (*pl*) موانع mevânî'.

Obstinate, ob'sti-nāt, (*a*) عنادی inâd-
ju, دیک باش mou-annid; — ly, (*ad*)
معندانہ mou-annidâne; — **Ob'stin-
acy**, (-stin-a-si) (*n*) عناد inâd; (*lit.*)
te-annüd; — **Ob'stinacy**, (-stin-a-si)
دیک temerrüd; تعند te-annüd;
دیک dik bashluq.

Obstreperous, ob-strep'ér-us, (*a*)
کورولتوی gürültülü; — ly, (*ad*)
کورولتوی gürültüyle.

Obstruct, ob-strukt', (*v.a*) طیقامق tu-
qamaq; مانع manî' ol.; — **Obs-
truc'tion**, (-struk'shun) حائل hâ-il;
(*act*) ممانات mümânât; (*pol*) اوپستروکسیون
obstrüxiyon; (تعویق) (tâ'vîq); (*med*)
tuqanma; — **Obstruc'tionism**,
(-struk'shun-izm) (*n*) اوپستروکسیون
(تعویق) obstrüxiyon ousôulü; (سیاسی)
(tâ'vîq siyâseti); — **Obstruc'-
tionist**, (-struk'shun-ist) (*n*)
(سیاسی) obstrüxiyon ousôulü; (تعویقی)
(tâ'vîq); — **Obstruct'ive**,
(-strukt'iv) (*a*) مانع manî'; (*lit.*)
ممانات mümânâtkyâr; (*n*) مخالف
mouhâlif.

Obtain, ob-tân', (*v.a*) استحصال isti-
sâl et.; بولیق te'min et.; boul-
maq; (*vn*) جاری jârî ol.; — **Obtain'able**, (-tân'a-
bl) (*a*) بولونر boulounour; تدارکی ممکن
tedârîki mümkün; — **Obtain'ment**,
(-tân'ment) (*n*) استحصال istihsâl;
تامین te'min.

Obtrude, ob-trōōd', (*v*) سوقواق so-
qoulmaq; اجبار ijbar et.; — **Ob-
trud'er**, (-trōōd'er) (*n*) صیرناشیق sur-
nashuq.

Obtrusion, ob-trōō'zhun, (*n*) سوقوله

mōte, foot, mōon, shut; mūte, very, tū چيوو, ch چ, sh ش, th ث, th د, zh ز [OBT-OCU]

soqoulma; صيرنشيقلق surnashuqluq;
تعييز tā'jiz; — **Obtrusive**, (-trōo'-
siv) (a) صيرناسيق surnashuq; مزيج
müz-ij.
Obtuse, ob-tūs', (a) كور keur; (bot)
ياسسى yassu, (fig.) احمق ahmaq;
(geom) منفرجه münferije.
Obverse, ob-vers', (a. & n) (coin)
يوري yüzü; رسمى طرفى resimli tarafu;
(توغرا) (tougra); (bot) دار (ashâ-
su dar.
Obviate, ob'vi-ât, (v.a.) چاره يولق châ-
re boulmaq.
Obvious, ob'vi-us, (a.) آشيكار âshikyâr,
ميدانده meydanda; — **ly**, (ad.) آشيكار
âshikyâr sôuretd; صراحة
sarâhaten; — **ness**, (n.) صراحت sa-
râhat.
Occasion, ok-kâ'zhun, (n.) سبب sebeb;
وسيله vesile; (opportunity) فرصت fur-
sat; مناسب minâsebet; (v.a.) سبب او.
sebeb ol.; موجب mōujib ol.;
احداث ihdâs et.; on — ايچاينده iĵâ-
bunda; (time) بعضاً bâ'zen; زمان
zemân zemân; (off) مناسبته minâ-
sebetile; on that — بو مناسبته bou
minâsebetile; there is no — سبب يوقدر
...sebeb yoqdour; for the — بوخصوص
...bou housôus ichün; — **Occa-
sional**, (ok-kâ'zhun-al) (a.) تصادق
tesâdüfi; — **Occasionalism**, (ok-
kâ'zhun-al-izm) (n.) (phil.) علت عاديّه
(illeti âdiye (-mesleki); —
Occasionally, (ok-kâ'zhun-al-i)
(ad.) بعضاً tesâdüfen; تصادقاً bâ'zen.
Occident, ok'si-dent, (n.) غرب garb;
— **Occidental**, (ok-si-dent'al) (a.)
غربى garbî; (n.) غربلى garblu; —
Occidentally, (ok-si-dent'al-i) (ad.)
غرباً garben; (fig.) غربى كى garblu
gibi; (v.) غرب طرزنده garb tarzunda.
Occult, ok-kult', (a) خفى hafi;
كورونمز geurünmez; — **Occultism**, (ok-
kult'izm) (n.) علم غيب ilmi gayb.
Occupy, ok'ū-pi, (v.a.) اشغال ish-
gâl et.; (employ) قولانلق qoullan-
maq; استخدام istihdâm et.; —
Occupant, (ok'kū-pant) (n.) صاحب
sâhib; اشغال ايدين ishğâl eden; —
Occupation, (ok-kū-pâ'shun) (n.)
(act) اشغال ishğâl; (work) مشغله
meshgale; اشتغال ishtigâl; (em-
ployment) مشغوليت meshğōuliyet;

military — اشغال اسكرى ishğâl as-
kerî; — **Occupied**, (ok'kū-pid) (a.)
اشغال ايدين meshğōul; to be —
اشغال edilmek; (busy) مشغول او.
meshğōul ol; — **Occupier**, (ok'kū-
pi-er) (n.) اشغال ايدين ishğâl eden;
(tenant) مستأجر müste'jir
Occur, ok-kur', (v n) واقع vâ-
qî ol.; وقوع يولق vouqôu' boulmaq;
(fig.) ظهور zouhûr et.; (con-
cidence) تصادق tesâdüf et.; — **Oc-
currence**, (ok-kurrens) (n.) وقعه
vaq-a; تصادق tesâdüf; (act) وقوع
vouqôu', (pl.) وقوعات vouqôu-ât;
vaqâyi; to be of frequent —
اکترييتله exeriyyetle vâqî ol;
to be of ordinary — معتاد mōu'-
tâd ol
Ocean, ô'shun, (n & a) بحر محیط
bahri mouhit; (fig.) عمان oummân;
— **Oceanic**, (ô-shun'ik) (a.) بحر
bahri mouhitî; (fig. & lit.)
بی پایان bî-pâyân.
Ochre, ô'kér, (n.) بویاسى ashu
boyasu; اوقر oqr
Octagon, ok'ta-gon, (n.) (geom) مشمن
müsemmen; — **Octagonal**, (ok-
(a) مشمن سکز ضلعلى sekiz dul'i li;
مشمن müsemmen.
Octangular, ok-tang'gūl-ar, (a.) سکز
سکز کوشهلى sekiz zâviyeli;
سکز keusheli.
Octave, ok'tây, (a.) سکز sekiz; (n.)
(day) سکز کون sekiz gün; (هفتهسى)
(haftasu); (mus.) اوقتاو oqtav.
Octavo, ok-tâ'vō, (a.) سکز ياپراقلى se-
kiz yapraqly; (n.) اوقتاو oqtavo.
October, ok-tō'bér, (n.) تشرين اول
teshrini evvel.
Octogenarian, ok-to-je-nâ'ri-an, (n.)
سکسانك sexenlik.
Octopus, ok'to-pus, (n.) اختاپوط ah-
tapot.
Octroi, ok-trwâ', (n.) اوقترووا (رسومى)
oqtrouva (-rûsûmou); دخوله رسومى
douhōuliyye rûsûmou.
Ocular, ok'ū-lar, (a.) كوزه geuze
â-id; (lit.) عيى aynî; — **ly**, (ad.)
geurerek; رأى العين re'yel-
ayn;
Oculist, ok'ū-list, (n.) كوز طبيى geuz
tabibi; كحال kehâl.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[ODA-OFF] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cãrd; red; mē hēr; in; mine;

Odalisk, ō'da-lisk, (n.) اودالیق oda-luq; (lit.) مستفرشه müstefreshe.

Odd, od, (a) تەك tek; (additional) کسور kūsōur; (fig.) غریب garib; تەخف tahaf; (trifles) اوقاق oufaq; — **oddity**, (od'i-ti) (n) غرایب garâbet; — **odds**, (odz) (n.) فرق farq; — **and ends** نېتېسیرلک nisbetsizlik; — **and ends** اوقاق تەفک oufaq tefek

Ode, ōd, (n.) غزل gazel.

Odessa, o-des'sa, (n pr.) اودەسا odesa.

Odious, ō'di-us, (a.) منفور menfōur; شەنیع shen'ı; — **ly**, (ad.) شەنیع shen'ı sōuretdı; — **ness**, **Odium**, (ō'di-um) (n.) نفرت nefret.

Odour, ō'dur, (n.) قوقو qoqu; رایحه râyiha, — **Odoriferous**, (-dor-if'er-us) (a) قوقولی qoqoulou, (scented) (lit.) معطر mou-attar; — **Odoriferousness**, (-dor-if'er-us-nes) (n.) رایحه râyiha; (lit.) عطر utr; — **Odorous**, (ō'dor-us) (a) قوقولی qo-qoulou, رایحەلى râyihalı, (sweet) (lit.) معطر iyi qoqoulou; — **Odorously**, (ō'dor-us-li) (ad.) قوقو قوقو ile; قوقارق qoqaraq, رایحه ile râyiha ile; (lit.) معطر mou-attar sōuretdı; — **Odourless**, (ō'dur-less) (a.) قوقوسز qoqusouz; رایحه‌سز râyihasz

Odyssey, od'is-si, (n.) ئودیسه eu-dise

Edipus, ē'di-pus, (n pr.) ئودیپوس eu-dipūs.

Esophagus, ē-sof'a-gus, (n.) یوغار boghaz; (lit.) حلقوم houlqōum.

Estrum, ēs'trum, (n.) تەھالەك tēhālūk; شەددەتلى arzōu; (passion) (lit.) هیجان شەددەت heyejāni shedid; آتش âtesh.

Of, ov, (prep) ك .in; نك .nin; دن .dan, .den.

Off, of, (ad) آچىقدە ouzaq; اچىقدا achuqda; چىقمىش chuqmush; (mar) آچىقلىرىدا .achuqlarunda; to be — مرفە gitmek; to be well — **and on** müreffeh gechinmek; — **and on** بعضاً sheuyle beuyle; — **hand**, (ad.) هەان hemen; درحال derhâl; (fig.) دوشۇنمەدن dū-shūnmeden; (free) صایغىنسز saygu-suz; — **'print**, (n.) آیری طبع ayru tabu'.

Offal, of'al, (n.) سقات saqatāt; (fig.) سۈرۈنۈش süprüntü.

Offence, of-fens', (n.) قباحەت qabâhat; تېاۋۇز tejâvüz; (affrontery) گۈجەنمەيىڭز! no — ! gūjenmeyiniz!; to give — گۈجەندىرمەك gūjendirmek; (lit.) رەنجىدە renjide et.; — **Of-fenceless**, (of-fens'les) (a.) زىرەسز zararsuz; مەسۇم mās'ōnm

Offend, of-fend', (v.a.) گۈجەندىرمەك gū-jendirmek, (lit.) رەنجىدە renjide et.; (violate) ئىلھال ihlâl et.; تېاۋۇز tejâvüz et.; — **Offend'er**, (n.) جېرم müjrim; قباحەتلى qabâhatli; (rel.) گۈناھكار günahkyâr; (lit.) آسم āsim; old — سابىقى sâbuqalı.

Offensive, of-fens'iv, (a.) تېاۋۇزى te-jâvüzı; (mil) تە-ارۇۋزى te-arrouzı; (n.) تە-ارۇۋزى te-arrouz; — **ly**, (ad.) تە-ارۇۋزى تە-ارۇۋزى olaraq; تە-ارۇۋزى تە-ارۇۋزى te-arrouzla; (fig.) فەنا سۈرۈتدە fenâ sōuretdı; مۇتەجاۋىزە mütējâvüzāne; — **ness**, (n.) فەنالۇق fēnalūq; بېرہادلىq berhâdlıq; — **and defensive**, تە-ارۇۋزى تە-ارۇۋزى ve tedâfou'ı

Offer, of'ēr, (v.a.) تەكلىف teklif et.; (present) تەقدىم taq-dim et.; (rel.) فەدا fedâ et.; ظەھور qourbân et.; (v.n.) آرزۇسىنى بولۇش arzōusounda boulounmaq; (e.) قالدۇشماق qalqushmaq; (n.) تەكلىف teklif; — **Offering**, (of'ēr-ing) (n.) تەكلىف teklif; (rel) قېرمان qourbân; (nezr) (nezr); (lit.) تەقدىم taq-dime; (fig.) ھەدىە hediye; **thank** — تەھمىنات tēhmînat; — **Offeratory**, (of'ēr-to-ri) (n.) زەكەت zekyât; (verses) دىۋا dou-â

Office, of'is, (n.) مەمۇرىيەت me'mûriy-yet; يارىشاھە vazîfe; (place) يازۇبەنە yazubâne; (rel.) ئىدارەخانىە idârehâne; ئىش ibâdet; (pl) (house) ئىش odalaru; (acts) كىلەر kiler; (acts) خىدماۋت hidemât. — **Officer**, (of'fis-ēr) (n.) مەمۇر me'mōur; (pl.) خايط me'mōurîn; (mil.) خايط zâbitân; **civil** — sâ-bit; (pl.) مەمۇرىيەت me'mōurini mulkiyye.

Official, of-fish'al, (a.) رەسمى resmî; (n.) مەمۇر me'mōur; — **ly**, (ad.) رەسمى resmen.

Officiate, of-fish'i-ât, (v.n.) اجراى

(For Turkish pronunc.) past: lârgé; red, (never silent e), deux; ring; machine;

môte foot, mōōn, shut, mûte; very, tû چيوو ch چ; sh ش; th ث, tḥ, zh ژ [OFF-OME]

خدمت ا. ijrāyu vazife et ;
hidmet et. ; (rel) مراسمى اداره ا. me-
râsimi idâre et. .

Officious, of-fish'us, (a.) نيم رسمى nîm
resmî; (overkind) فاضله نازك nazik,
(intermeddling) هر شيه قارشير her sheye qarushur; — ly, (ad)
نيم رسمى صورتده nim-resmî sûretde;
(fig) افراط نزاكتله ifrâtu nezâketle.

Offing, of'ing, (n.) (mar) آچيق achuq,
انگين engin

Offset, of'set, (n.) (account) قارشيلق qarshuluq,
مقابل مطلوبات mouqâbil matlôubât; (bot) پيچ pich; (hill)
قدمه sedd; (wall) سد sedd; qademe; (v.a.) محسوب ا. mahsôub et;
(fig.) (ت) تقابل ا. teqâbûl et;
to — «these difficulties» «بو مشكلاته»
mouqâbil «bou mûshkûlâta» mouqâbil;
bou mûshkûlâta teqâbûl etmek üzere..

Offshoot, of'shōut, (n.) دال dal; (fig.)
محصول mahsôul; (pl) شعبات shou-
abât.

Offshore, of'shōr, (ad.) دکنزه طوغرى
denize dôrou; (at a distance) آچيقده
achuqda; (from the shore) آچيغه
achugha.

Offside, of'sid, (n.) صاغ طرف sâ ta-
raf; (آچيق) (achuq).

Offspring, of'spring, (n.) اولاد evlâd;
ذريت zûrriyyet; (product) محصول mah-
sôul; (pl) اخفاد ahfâd

Often, of'n, (ad.) اكرتيا exeriyyâ;
چوق كره choq kerre.

Ogle, ô'gl, (v) عاشقانه باقى (âshuqâ-
ne-) baqmaq.

Ogre, ô'ger, (n.) غول goul-ya-
bâni; (اوماجى) (oumajû); (fig) اوبور
obour; — Ogress, (ô'gres) (n.)
ديو آناسى dev anasû.

Ohio, o-hî'ô, (n pr) اوھيو ohyo.

Ohm, ôm, (n.) اوم om; (واحد مقاومت)
(vâhidi mouqâvemet)

Oil, oil, (n.) ياغ yâ; (lit.) زيت zeyt;
(pl) ياغلر yâlar; (lit) زيت züyôut;
(n.a.) قندیل yâlamaq; lamp —
yağlı qandil yâ; lubricating —
ماکینه yağı makine yâ; rock —
تفت ياğı neft yâ; salad —
zeytin زيتون ياğı yâ; — cloth,
(n.) موشامبه moushamba;
— colour, (n. و a) painting,
ياğı yâlu boya; — painting,

(n.) ياğı yâlu boya resim;
— skin (موشامبه) moushamba;
پيله کی طاشی qamsele; — stone,
biley tashu; — Oil'y, (-i) (a.) ياğı
yâlu.

Ointment, oint'ment, (n.) ياغ yâ;
(med) مرهم merhem.

Okra, ô'k-ra, (n.) بامیه bamye

Old, ôld, (a) eski; (pers) اختيار
ihtiyar; ياğı yashlu; (former) eski
eski; اسبق esbaq; (aged) لك lik;
«بدى» «seven months» —
«yedi ay» luq, «five years» —
«besh sene» lik; (pers) «پنجاه ساله»
besh yashunda, — ness,
(n.) اسكلك eskilik; (pers.) اختيارلق
ihtiyarluq.

Oleaginous, ô-le-aj'in-us, (a.) ياğı
yâlu; (lit.) زيتی zeytî

Oleiferous, ô-le-if'er-us, (a.) ياغ ویر
yâ verir; (lit.) حامل زيت hâmilî zeyt.

Oleograph, ô'le-o-graf, (n.) ياğı بویا
yâlu boya basma (-su);
— Oleography, (-'raf-i) (n.) ياğı
بویا yâlu boya tabu'

Oleomargarine, ô-le-o-mar'ga-rin,
(n.) مارگارین soun-î yâ;
(margarin).

Oligarchy, ol'i-gärk-i, (n.) تحکم
te-hakküm; زوربالق zorbaluq;
tegallüb; (body) متغلب müteğallibe;
— Oligarch, (-i-gärk) (n.) زوربا
zorba; müteğallibeden; —
Oligarch'ic-al, (-i-gärk'ik-al) (a.)
... زوربالق zorbaluq...; ...
تحکم müteğallib..

Olive, ol'iv, (n.) زيتون zeytin; —
branch, زيتون دالی zeytin dalu; (fig.)
چوچوقلر (children) (pl.) soulh;
chojouqlar; صبيان soubyân; — oil,
زيتون ياğı zeytin yâ.

Olympus, o-lim'pus, (n.) اولمپ olimp;
(deurt sene); — Olym-
piad, (o-lim'pi-ad) (n.) اولمپياد olim-
piyad; — Olympics, (o-lim'piks),
اولمپياد (n. pl.) Olym'pie games,
اولمپياد olimpiyad oyounlaru.

Omar, ô'mar, (n pr) (حضرت) عمر
(az-reti-) eumer.

Omega, ô'meg-a, (n.) (fig.) نهايت
nihâyet; غايه gâye.

Omelet, om'e-let, (n.) اومليت omlet.

Omen, ô'men, (n.) علامت alâmet; قال

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[OMI-OPE] (انگلیزجه کلمات تلغزی ایچون) act; change; cārd; red, mē, hēr; in; mine;

fāl; (v) تefē'ül et., ill-
omened, (-ō'mend) (a) طالعیز tā-
lī'sız mesh-ōum
Ominous, om'in-us, (a) مشوم mesh-
ōum, منحوس menhōus, — ly, (ad)
mesh-ōumâne; — ness, (n)
شامت she-âmet; نحوس nühōuset.
Omit, ò-mit', (v.a) ترک terk et.;
(neglect) اہمال ihmâl et.;
qousôur et., (writing) حذف hazf et.;
— **Omissible**, (o-mis'i-bl) (a.) ترکی
terki jâ-iz; — **Omission**, (o-
mish'un) (n.) ترک terk, اہمال ihmâl;
حذف hazf.
Omnibus, om'ni-bus, (n.) اومتبوس
omnibûs.
Omnipotent, om-nip'o-tent, (a.) قدرتی
qoudretli; (fig.) پک نافذ pek nâfiz;
qahhâr; (God) قادر مطلق qâdiri
moutlaq; الله allah; — **Omnip-
otence**, (-tens) (n.) قدرت (مطلقه) qoud-
ret (-moutlaqa); (fig.) نفوذ عظیم nū-
fôuzi azîm.
Omnipresent, om-ni-prez'ent, (a.)
ہر پردہ موجود her yerde mevjôud;
(God) مکاندن منزہ mekyândan mū-
nezzeh.
Omniscient, om-nish'ent, (a.) (lit.)
علامہ allâme; (God) عالمی âlimi küll; (God)
اعلم a'lem; علم alim; — ly, (ad.) علامہ
allâme gibi, (lit.) متبحرانہ mûte-
bahhirâne; — **Omniscience**, (-nish'-
ens) (n.) (lit.) احاطہ علمیه ihâta-i ilmiy-
ye; (علم کل) (ilmi küll); قدرت عالمانہ
qoudreti âlimâne.
Omnivorous, om-niv'or-us, (a.) ہر
آکل المأ - her sheyi yer; (lit.)
آکیلül-me'kyôulât.
On, on, (prep.) اوزرینہ ...üzérine; (ad.)
اورندہ ..de; (int) اورندہ
devâm!; ایلری ileri!
Once, wuns, (ad.) بیر کرہ bir kerre;
بیر زمان bir def-a; (formerly) درحال
bir zemân: at — همان hemen; birden
derhâl; all at — birden bire;
for — یالکیز yalunuz; بیر دفعہ
bir def-a; — for ایلک وصوک ilk ve
son, — and again دفعاتلہ def-âtle;
مکررًا mükerreren.
On dit, ong dē, (n.) روایت rivâyet;
شایعہ shâyi-a; — s, (-dēs) (n. pl.)
(یدی) shâyi-ât; روایات rivâyât;
(قودی) (dedi-qodou).

One, wun, (a) بیر bir; (n) بر دانه bir
tâne; (pers) بر کیمسه Lir kimse.
(pron) انسان insan; (accus.) انسانی in-
sanu; no — هیچ bir; (pers)
کیمسه kimse.. — ness, (n.) برلک
birlik; تکل اولش tek oloush, (univ)
واحد vahdet; (rel.) احدت ahadiyyet.
(individuality) فردیت ferdiyyet, —
s' self', (pron.) کندینی kendini...;
(fig) انسانی insanu; — 'sided, (a)
طرفگیرانہ bir tarafu; (fig.)
tarafgirâne.
Onerous, on'er-us, (a.) آغر âr; صیفی
suquju: مزعج müz-iz; — ly, (ad.)
مزعج صورته müz-iz
sôurete; — ness, (n.) صیفیتی su-
quntu; بار bâr.
Onion, un'yun, (n.) صوغان soghan
Only, òn'li, (ad.) یالکیز yalunuz;
آنجی anja; (the) (a.) یگانه yegyâne;
یالکیز yalunuz bir.
Onomatology, on-o-ma-to'l'o-ji, (n.)
(علم) اشتقاق mebahsi esâmi;
اسامی (ilmi-) ishtiqâqu esâmi.
Onomatopoeia, on-o-mat-o-pē'ya,
(n.) (lit.) تقلیدالصوت taqlîdûs-savt.
Onset, on'set, (n.) هجوم hûjûm; حملة
hamle.
Onslaught, on'slawt, (n.) هجوم hûjûm,
حملة hamle.
Ontology, on-tol'o-ji, (n.) (lit.) مبحث
mebhasi mükevvenât; (تکون)
(ledüniyyât) (لدنیات) (tekvin), —
Ontologic, (-loj'ik) (a.) تکون tek-
vîn; لدنی ledüni; اساسی esâsi.
Onward, on'ward, (a.) ایلری ileri;
(ad.) اؤکه (طوغری) eune (-dôrou);
ایلری یه (طوغری) (dôrou).
Onyx, on'iks, (n.) اونیکس onix; عقیق
aqiq.
Ooze, ôöz, (n.) چامور chamour; صیزنتی
suzuntu; (v. n.) صیزمق suzmaq; —
Oozy, (ôöz'i) (a.) چامورلی chamour-
lou; (resembling) چامور کی chamour
gibi.
Opal, ô'pal, (n.) عین الشمس aynûsh-
shems.
Opaque, ô-pāk', (a.) کشف kesif; —
ness, (n.) کشفat kesâfet; (lit.) غیر
gayri sheffâfiyyet.
Open, ô'pn, (a.) آچق achuq; (free)
سریست serbest; (lit.) کشاده kûshâde;

(For Turkish pronunc.) past: lârgē; red, (never silent e); deux: ring; machine:

[OPP-ORC] (انگلیزچه کلمات تلغی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr, in; mine;

(ad) تصبیقله suqaraq. صیقله taz-yiqle; (fig.) ظلمه zālīmāne; zoulmle; (lit) اعتسافکارانه i'tisāfkyârāne. — Oppressor, (op-pres'ur) (n.) ظالم zâlim, جبار jebbâr; (pol) اعتسافی i'tisâfju.

Opprobrious, op-prō'hri-us, (a & ad.) تقيجكارانه taqbihkyârāne; — **Opprobrium**, (-'bri-um) (n.) (reproach) تقيج taqbih; (infamy) فصاحت fazâhat.

Optic, -al, op'tik, -al, (a.) ... كور keniz. : بصری basari, رؤیت rū'yet, -ly, (ad.) رؤیت rū'yet jihatle; — **angle**, (n.) زاویه رؤیت zâ-viyeyi rū'yet, — **axis**, (n.) محور رؤیت mihverî rū'yet; — **nerve**, (n.) عصب asabu basar, (pl.) اعصاب â'sâbu basar, — **illusion**, (n.) غلط galatu rū'yet; — **Optician**, (ob-tish'an) (n.) كوز متخصصى geuz mütahassusu, (com) كورلكچى geuzlükjü; دوربينى dürbünjü; — **Optics**, (-'tik) (n) رؤیت (مبحث) (mebhasi-) rū'yet; (light) صيا (مبحث) (mebhasi-) zuyâ; (sci) بصر (مبحث) mebhasi basar.

Optic, op'tik, (n.) كور geuz; بصر basar.

Optimism, op'ti-mizm, (n.) (lit.) نيكينلىك nik-bînlik; — **Optimist**, (n) نيكين nik-bîn; — **optimist'ic**, (-'ik) (a.) نيكين nik-bîn; نيكينانه nik-bînâne; — **Optimist'ically**, (-'ik-al-i) (ad.) نيكينانه nik-bînâne

Option, op'shun, (n) اختيار ihtiyâr; (jud.) حق حيار haqu huyâr; (pl.) (fin.) اوپسيون opsiyon; — **Op'tional**, (-'shun-al) (a) اختيارى ihtiyârî; (خير) mouhayyer; to be — with حق اوپسيونى haqu huyâru ol; اوپسيونلار opsiyonlu; — **Op'tionally**, (-'shun-al-i) اختيارى اولهوق ihtiyârî olaq; (خير صورتده) (mouhayyer sôuretda); اوپسيونلار opsiyonla.

Opulent, op'û-lent, (a.) زنگين zengin; — **Op'ulence**, (-lens) (n) ثروت ser- vet; زنگينلىك zenginlik.

Or, or, (conj) ياخود yâhoud; ويا ve-yâ; ye; (n.) آلتون altoun; — **else**, وياخود ve-yâhoud.

Oracle, or'a-kl, (n.) كهانت kehânet;

كهانت kerâmet; (pers) كاهن kyâhin; (pl) (rel) وحى vahi; — **Orac'ular**, (-ak'û-lar), — **Orac'ulous**, (-ak'û-lus) (a) (venerable) حكيم hakîm; (obscur) مغلق mouglaq; انلاشيلماس an-lashulmaz; — **Orac'ularly**, (-ak'û-lar-li) (ad) كهانتله kyâhinâne; كهانتله kehânetle; حكيمانه hakîmâne; مغلق mouglaq sôuretda; — **Orac'ulousness**, (-ak'û-lus-nes) (n.) طود كرامتفروشلىق kerâmet-fûroushlouq.

Oral, ô'ral, (a.) شفاهى shifâhî; — **ly**, (ad) شفاهى shifâhen; — **examina-tion**, (npl) شفاهى امتحانلار shifâhî im-tihânlar.

Orange, or'anj, (n.) پورتقال portaqa; (colour) تورونجى tourounjou; Seville آغاج tourounj; (bergamot) برغاموت âj qavounou; — **peel**, پورتقال قابوچى portaqa qabû; — **Orangeade**, (or'anj-âd') (n.) پورتقال شربخى potaqa sherbeti; — **Orangeriy**, (or-anj-er-i) (n) پورتقال باغچسى portaqa bâgchesi; پورتقاللىق portaqaalluq

Orang-outang, ô-rang'-ô-tang', (n.) (may-moun) (مايمون) orang-otang; اورانغ اوتانغ

Oration, ô-râ'shun, (n.) نطق noutq; (lit.) خطابه hutâbe.

Orator, or'a-tor, (n.) خطيب hatib; — **Or'atory**, (-'a-to-ri) (n.) (lit.) خطابت hatâbet; ناطقه nâtuqa; (rel) (خصوصى) (housôusi-) mâ'bed.

Oratorio, o-ra'tor-i-o, (n.) دينى اوپهرا dînî opera; دينى فاجعه dînî fâji-a.

Orb, orb, (n.) دائره dâ-ire; كره küre; (eye) كوز geuz; (arch) صاغر پنجره sâr penjere; — **Orbic'ular**, (-ik'û-lar) (a.) يورلاق youvarlaq; مدور müdev-ver.

Orbit, or'bit, (n.) مدار medâr; محرك mahrek; (ana.) كوز چوقورى geuz chouqourou; — **Or'bital**, (a.) مدارى medârî; محركى mahrekî; (ana.) كوز چوقورينه عائد geuz chouqourouna â-id,

Orchard, or'chard, (n.) اليا باغچسى el-ma bâgchesi; المالىق elmaluq.

Orchestra, or'kes-tra, (n.) اوركستره or-kestre; موزيقيه mouzuqa (-ta-qumu); — **Or'chestral**, (-'kes-tral)

mōte; foot; mōon, shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ذ; [ORC-ORI]

(a) اورکستره . . . orkestre. اورکستره
orchestreye â-id
Orchid, or'kid, (n) اورکیده orkide.
Orchitis, or-ki'tis, (n) (med) اورکید
orkid; التهاب الحصى iltihâbu housye.
Ordain, or-dân, (v.a.) تنظيم tanzîm
et.; (appoint) توجیه tevjiħ et.;
تعيين tâ'yin et..
Ordeal, or'de-al, (n) تجربه tejrûbe;
(fig) محنت mihnet; مشکلات mûsh-
külât.
Order, or'der, (n) صوره sura; ترتيب
tertîb; (rank) درجه dereje, سلسله
silile; (class) صنف sunuf; (rel.)
آسايش âsâyish; (tranquillity) انتظام
intizâm; (insignia) نشان nishan;
(mil) نظام nizâm; (command)
امر emr; قرار qarâr; (com)
حواله sipârish; (fin) مراتب merâtib;
(pl) havâle; (pl) مراتب merâtib;
(v.a.) emr et.; ترتيب tertîb et.;
(com) sipârish et.; (int.)
! sükûyût! دقت diqqat!;
! max... مقصديه ..ichün ايچون in —
to mountazam; in — (a.) iyi; تنظيم
muntazam; in good — مڪمل mü-
kemma; out of — بوروق bozouq;
(fig) غير منتظم gayru mountazam;
by — (ك) امريله emirle...; (-of)
..(in-) emrile; to my — (com.)
امريله emrine; to his order امريله
emrine; (fin) امر وحوالهسته emrû
havâlesine; — in Council مجلس وكلا
mejlisi vûkelâ qarârû; (arade)
امر يوى (mil) — of the day (a.)
emri yevmî; — Or'derless, (a.)
غير منتظم gayru tertîbsiz;
mountazam; قارشيق qarushuq; —
Or'derly, (-li) (a) tertîbli; تنظيم
mountazam; (quiet) ساكن sâ-
kin, مطيع moutî; (ad) منتظماً moun-
tazaman; اصولى دائرهسندہ ousûlû dâ-
iresinde; (n) (mil) امربر emir-ber;
نوبتچى nebetji.
Ordinal, or'di-nal, (a.) صيره يى
surayu mûsh-ir; (n.) صيره عددى
sura adedi; (نومرو) (nûmere)
Ordinance, or'di-nans, (n.) نظام ni-
zâm; (rel.) آداب (دينيه) âdâb (diniy-
ye), ارکان erkyân.
Ordinary, or'di-na-ri, (a.) عادى âdî;
معتاد mōu'tād; (fig) بايائى bayâ; (n.)
(rel) پاپاس papaz; (meal) يەك yemek;

tabl-dot; — **Ordinarily**,
(-ri-li) (ad.) هر زمان her zemân;
alel-âde, ber-vejhi
mōu'tād.
Ordinate, or'di-nāt, (a.) ترتيبى ter-
tibli; (n.) (math) حط ترتيب hatt
tertîb; — **Ordinā'tion**, (-'shun) (n.)
(rel.) پایه توجیهى pāye tevjiħi;
تقسيم taqdis; (fig) تنظيم tanzîm.
Ordinance, ord'nans, (n.) طوپلر toplar;
— **department**, (n.) طوبجى دائرهسى
topjou dâ-iresi, مهمات شعبهسى mü-
himmat shōu'besi; — **stores**, (n.)
مهمات آنبارى mü-
himmat anbaru; — **survey**, (n.)
(انكتره) رسمى خريطه رسمى resmî haritalar;
(ingiltere haritasu)
Ordure, or'dür, (n.) مزخرفات müzah-
rafât.
Ore, ör, (n.) معدن فيلزي ma'den filizi;
كولچه külche
Organ, or'gan, (n.) عضو ouzv; آلت
âlet; (fig) واسطه vâsute; غزنه ga-
zete; (mus) ارغنون arganon;
عضوى (a) — **Organ'ic**, (-'ik) (a.)
ouzvî; — **chemistry** كيمياءى ouzvî;
kimyâyi ouzvî, — **substances** (lit.)
مواد ouzvî madde, (pl.)
mevâddi ouzviiye; — **Or'-
ganism**, (-izm) (n.) (lit.) عصبوب
ouzviiyet; — **Or'ganist**, (n.) اورغى
orgjou; چالچيى chaljuju.
Organize or'gan-iz, (v.a.) تشكيل
teshkîl et.; — **Organiza'tion**,
(-gan-iz-â'shun) (n.) تشكيل
teshkîl; (act) تشكيل teshkilât;
— **Organized**, (-izd) تنظيم
teshkîlâtlu; well — ايى
teshkîlâtlu; غايت gâyet moun-
tazam.
Orgies, or'jiz, (n.pl) جنبش jünbüsh;
(lit.) بزم عشرت bezmi ishret;
عيش ishû nōush.
Orient, o'ri-ent, (n. و a) شرق sharq;
— **Orient'al**, (a.) شرقى sharqî; (n.)
شرقى sharqlu; — **Orient'alism**,
(-izm) (n) (expression) شرقى
sharqlu; (custom) شرق اعتيادى
i'tiyâdu; شرقى شرفلىق sharqluluq;
— **Orient'alist**, (n.) (lit.) مستشرق
teshriq; — **Orientā'tion**, (-'shun)

only; routine; through; tuck: müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[ORI-OTT] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change; card, red, mē, hēr, in; mine;

(*n.*) جهت جیهی jihat tâ'yini; (*fig.*) تدقیقات tedqîqât.
Orifice, or'î-fis, (*n.*) فتحه delik; فتحه fet-ha.
Origin or'î-jin, (*n.*) منشاء asl; منشاء menshe'; (*math*) مبدأ (نقطه‌سی) mebdâ de' (-noqtasu); (*cause*) سبب sebeb; — **Original**, (-ij'in-al) (*a*) اصلی aslî; اصله قویه دکی qopya devil; (*fig.*) گورولمه‌مش geurûlmemish; (*n.*) اصل asl; (*lit.*) نسخه‌ی اصلی nus-hayi asliyye; (*fig.*) تحف tahaf; — **Originality**, (-ij'in-al-i) (*ad.*) عن‌اصل an-asl; اساس esâsen; — **Originality**, (-jin-al'i-ti) اساس esâs; (*fig.*) yenilik; خصوصیت housûn-suyyet; (*personality*) شخصیت shah-suyyet; — **Originate**, (-ij'i-nât) (*v.a.*) اشاعت ihdâs et.; اشاعت intâj et.; (*v.n.*) باشلامق bashlamaq; — **Originator**, (-ij'in-ât-ur) (*n.*) یاپان yapan; (*v.a.*) مؤسس mü-essîs; سبب sebeb.
Orison, or'î-zun, (*n.*) دعا dou-â; (*lit.*) مناجات münâjât.
Orleans, or'lē-ans, (*n. pr.*) اورلئان orle-an.
Ornament, or'na-ment, (*n.*) (*art*) نقش naqsh; (*fig.*) زینت zînet; سوس sūs; (*pl.*) تزینات tezyinât; (*v.a.*) سوسلهمک süsle-mek; — **Ornament'al**, (*a*) سوسه‌عائد süse â-id; (*lit.*) تزینی tezyîni; ... زینت zînet...; — **Ornament'ally**, (-'al-i) (*ad.*) تزینات sūs olaraq; سوس اولورق; — **Ornamentalist**, (*n.*) نقاش naqqash; قلمکار qalemkyâr; — **Ornament'ation**, (-'shun) (*n.*) (*act*) تزین tezyîn; تزینات naqsh; (*work*) تزینات tezyinat; (*lit.*) نقوش nûqûush.
Ornate, or-nât', (*a.*) سوسلی sūslū; (*lit.*) مزین müzeyyen.
Ornithology, or-ni-thol'o-ji, (*n.*) قوشلار qoushlar; (*lit.*) مبحث طیور mebhâsi touyôur.
Orphan, or'fan, (*n* و *a.*) یتیم yetim; اوسوز euxüz; (*pl.*) یتام eytâm; — **Orphanage**, (-'fan-âj) (*n.*) یتیم‌لک yetimlik; اوسوزلک euxüzlük; (*house*) یتیمخانه dârûl-eytâm; دارالیتام ye-timhâne.
Orthodox, or'cho-doks, (*a.*) صحیح

sahih; (*rel*) اورتودوکس orthodox, — **Orthodoxy**, (-doks-i) (*n.*) ضوغریلق dōroulouq; (*rel*) اورتودوکسلی ortodoxlouq, (*phil*) (مذهب حنیف) (mez-hebi hanif)
Orthography, or-thog'ra-fi, (*n.*) (*gr.*) املا imlâ; — **Orthograph'ical**, (-graf'i-kal) (*a.*) املایه‌عائد imlâya â-id, ... املا imlâ.
Oscillate, os'il-lât, (*v n*) اهتزاز ihtizâz et.; رقص rax et.; — **Oscillation**, (os'il-lâ'shun) (*n.*) اهتزاز ihtizâz; رقص rax; — **Oscillatory**, (os'il-la-to-ri) (*a.*) اهتزازی ihtizâzî.
Osier, ô'zher, (*a* و *n*) قامش qamush; سار saz; حصیر hasur.
Osprey, os'prâ, (*n.*) دکن طواوینجیلی den-niz tavshanjulu.
Osseous, os'e-us, (*a.*) کیمیک kemikli; (*lit.*) عظمی azmî
Ossify, os'i-fi, (*v*) کیمیک‌هاله‌ک ke-mik hâline gelmek; (*fig.*) قاتیلاشمق qatulashmaq.
Ostend, ost-end', (*n. pr*) اوستاند ostand.
Ossuary, os'û-ar-i, (*n.*) (*lit.*) محزون‌عظام mahzeni uzâm.
Ostensible, os-tens'i-bl, (*a.*) عیان ayân; ظاهر zâhîr; (*fig.*) ظاهری zâhîrî; alenî; — **Ostens'ibly**, (-'i-bli) (*ad.*) آشکار‌صورتده âshikyâr sôuretdet; علنا alenen; (*fig.*) ظاهراً zâhîren.
Ostentation, os-ten-tâ'shun, (*n.*) نمایش nûmâyish; — **Ostentâ'tious**, (-shus) (*a.*) علی alenî; (*pers*) نمایشچی nûmâyishji; (*lit.*) نمایشکار nûmâyish-kyâr; — **Ostentâ'tiously**, (-'shus-li) (*ad.*) علناً alenen; (*fig.*) گوستریشله geusteshle; نمایشکارانه nûmâyishkyârâne.
Ostrich, os'trich, (*n.*) دوه‌قوشی deve qoushou.
Other, ut'h'ēr, (*a*) دیگر dîger; سائر sâ-ir; باشقه bashqa; (*pl.*) باشقه‌لری bashqalaru; دیگرلری dîgerleri; — **wise**, (-wîz) (*ad.*) باشقه‌درلو bashqa tür-lü; (*conj.*) یوقسه yoxa...; عکس axi taqdirde...
Otter, ot'ēr, (*n.*) (zo.) صو صاموری sou samourou; لوتر loutr.
Otto, ot'o, (*n.*) عطر utr; یاغ yâ.
Ottoman, ot'o-man, (*a.*) عثمانی osman-lu...; عثمانی os-mânî; (*n.*) عثمانی os-manlu; (*cushion*) سدر sedir; مندر minder; — **Empire**, (-em'pîr) (*n.*)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو; ch ٭; sh ٭; th ٭; zh ٭ [OUG-OUT]

(formerly) عثمانلى 'impratorlōu
Ought, awt, (v) ملي . meli, . malu; lâzumdur; I — to «write» «ياز» مەم; «ياز» مليم «yaz»mam lâzumdur
Ounce, owns, (n) اونز onz, اونجه eun-che; طقور درهم (doqouz direm).
Our, owr, (a) بزم bizim; — **Ours**, (owrz) بزمكي bizimki; (pl) بزمكيلر bizimkiler; — **Ourselves**, (owr-selvz) (pl) كنديميز kendimiz; (accus) كنديميز kendimizi.
Ourfa, oōr'fa, (n pr) اورفه ourfa.
Oust, owst, (v.a.) طرد tard et.; اسقاط isqāt et..
Out, owt, (ad.) طيشارده dusharu; طيشارده dusharda; (a.) خارج hârij; (exhausted) bitmush; تام tam; (extinguished) سونمش seunmush; (office) چيقموش chuqmush; معزول mâ'zōul; — of دن خارج ..den hârij; سز ..suz, ..siz; — and تاماً tamâmen...; — with him! آت طيشاري! at dusharu! دفع ايت def et!; — whit it! هيسي سولايك! tamamlayun!; بوراده hepsini seuyeyin!; he is — gitdi!; bourda deyil!; كيتدي gitdi!; (house) اوڤده evde deyil!.
Outbalance, owt-bal'ans, (v.a.) دهه daha âr gelmek; (fig) كچمك gechemek; (lit.) تفعوق tefevvouq et..
Outbid, owt-bid', (v.a.) آرتيرمق arturmaq; — **Outbidder**, (owt-bid'er) (n.) آرتيران arturan; — **Outbidding**, (owt-bid'ing) (n.) آرتيرمه arturma; (مزايده) (müzâyede).
Outbreak, owt'brāk, (n.) ظهور zou-hōur; (disturbance) فوردان feverân; (pol) قيام qiyâm.
Outcast, owt'kast, (a.) مطرود matrōud; (n.) منفي serseri; منفي menfi.
Outcome, owt'kum, (n.) نتيجه netije; عاقبت âqibet.
Outcry, owt'kri, (n.) آواز avaz; فرياد feryād; (auction) مزاد mezad; (v.a.) غلبه galebe et..
Outdo, owt-dōō, (v.a.) كچمك (٭) (i-) gechemek; (٭) (e-) galebe et..
Outdoor, owt'dōr, (a.) طيشاري dusharu; ... آچيق احوا achuq hava...; — games, اچيق احوا اوڤونلار oyounlaru; — servant, كونده لكچي

gündelikki hizmetji, — sports, اچيق احوا sporlaru;
— Outdoors, (owt'dōrz) (ad.) طيشارده dusharda; اوڤده evde deyil.
Outer, owt'er, (a) (دهه) طيشاري (da-ha-) dusharu; خارجي hârijî; (n.) خارجي hârijî isâbet; — 'most, (a) en dush; آك خارجي en hârijî; en ouzaq.
Outface, owt-fas', (v.a.) (fig.) شرتلك shirretlik et..
Outfit, owt'fit, (n) لوازم levâzum; تجهيزات tejhizât; (fin.) مصارف masâ-rif; (act) تجهيز tejhiz; (v.a.) دواتق danatmaq; —
Outfitter, (owt'fit-er) (n.) متعهد mü-te-ahhid; مجيز müjehhiz.
Outgo, owt-gō', (v.a.) كچمك gechemek; (v.n.) بيشمك bitmek, — **Out'go**, (n.) مصرف masraf; — **Outgoing**, (owt'-gō-ing) (n.) چيقيش chuqush; (limit) غايه gâye; (pl.) (fin.) son, (٭) (i-) tejâvüz et. sarfiyyât; مصارف masârif; (a) چيقان chuqan; گيدن giden.
Outgrow, owt-grō', (v.a.) بوڤومك fazla beuyümek; (٭) (i-) gechemek; (٭) (i-) tejâvüz et. تجاوزا.
Outhouse, owt'how, (n.) مشتملات mûsh-temilât.
Outing, owt'ing, (n.) تنزه tenezzü; هوا hava alma.
Outlandish, owt-land'ish, (a.) اجنبي ejnebî; (fig) عجيب ajib.
Outlaw, owt'law, (n) شقي shaqî; عاصي âsî; (v.a.) تعقيب tâ'qib et. âsî add et; — **Outlawry**, (owt'law-ri) (n.) شقاوت sheqâvet; اسقاط حقوق isqâ-tu houqōuq.
Outlay, owt'lā, (n.) مصارف masârif; sarfiyyât.
Outlet, owt'let, (n.) خرج mahrej; منفذ menfez.
Outline, owt'lin, (n.) طاسلاق taslaq; (lit.) شكل خارجي shekli hârijî; خطوط houtōutu esâsiyye; پروژه proje; (v.a.) قروكيسي ياپق qrokisini yapmaq; پروژه سي ياپق projesini yapmaq.
Outlive, owt-liv', (v.a.) فضله ياشماق (daha-) fazla yashamaq; قالمق qalmaq.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

möte; foot; mōōn; shut; müte; very, tū چيوو ch; sh; th; zh [OVE-OVE]

پەك pek, زیادەسىلە ziyâdesile; (past) كەچمىش gechmish; — again, tekrâr; تكرار mükerrer, — and, tekrâr تكرار def-âtle; تكرار tekrâr; تكرار mukerreren; — and above, فصلە اولەرق fazla olaraq. آيرىخە ayruja; — the way, قارشىدە qarshuda, (طرفدە) مقابل mouqâbil (-ta-rafda); — all, (a) تمام tamam; بېتىش bitmish; — seas, (a) دىڭىز آخىرى deniz ashuru; (lit.) ماۋىزى ابحار mâvêrâyî ebhâr; (fig.) خارىى hâriji; (عجبى) (ejnebi).

Overact, ò-ver-akt', (v.) تجاوز tejâ-vüz et.; ايلرى كىتمەك; ileri gitmek.

Over-all, ò-ver-awl, (ad.) تەكىل tek-mil; كامىي ..kyâmili; — «lenght» كامىي «طول» «tôuli» kyâmili; — **Overalls**, (ò-ver-awlz) (n.) ايش اۋابى ish esvabu; (تولوم) (touloum); (leggings) توزلق tozlouq.

Over-anxious, o-ver-ang-k'shus, (a.) پەك مەراقى pek endisheli; فصلە مەرâqlu; — ly, (ad.) فصلە مەرâq endisheyle; پەك مەرâq ederek.

Overawe, ò-ver-aw', (v.a.) قورقۇتقى qorqoutmaq.

Overbear, ò-ver-bâr', (v.a.) ئاصدىرىق basdurmaq; غلبە et.; — **Overbearing**, (ò-ver-bâr'ing) (a.) مۇتەھككىم mütehakkim; — **Overbearingly**, (ò-ver-bâr'ing-li) (ad.) مۇتەھككىمانە mütehakkimâne; آمىرانە âmirâne.

Overblow, ò-ver-blô', (v.n.) (violence) (ad.) فصلە شىدتلى ol.; (past); شىدتى shiddeti gechmek, (v.a.) چىچەك savourmaq; (blossoms) چىچەك chichék qaplamaq; — **Overblown**, (ò-ver-blôn') (a) (burnt) قاورۇلمىش yanmush; (flowers) قاورۇلمىش qavroulmoush.

Overboard, ò-ver-bôrd, (ad.) دىڭىزە de-nize . (fallen) دىڭىزە دۈشمۈش dushman; to heave دىڭىزە atmaq; a man — ! دىڭىزە آدم denize bir adam dush-dü!.

Overburden, ò-ver-bur'dn, (v.a.) فصلە تەقىيىق fazla yüklemek; (fig.) تەقىيىق tazyiq et..

Overbusy, ò-ver-biz'i, (a.) پەك مەشغۇل pek meshgûl; (fig.) ايشىڭىزار ishgi-zâr; (عقلا) (ouqalâ).

Overcast, ò-ver-kast', (v.a.) قارارتقى qarartmaq; اورتمەك eurtmek; (sewing) بولۇپ basdurmaq; (a.) بولۇپ boul-loutlou

Overcharge, ò-ver-chârj', (v.a.) فصلە فاحش fazla tahmil et.; (price) فاحش fâhish fiyat istemek; (n) فصلەسى fazlasu.

Overcoat, ò-ver-kôt, (n.) باردەسو par-desü; — **Overcoating**, (ò-ver-kôt-ing) (n.) باردەسۈلۈك pardesülük qoumash

Overcome, ò-ver-kum', (v.a.) بوشە boshâ chuqmaq; بىر طرف ber-taraf et.; (v.n) غالب gâlib gelmek.

Overcrowding, ò-ver-krawd'ing, (n.) ازدحام izdi-hâm; (غلبەلىق) qalabaluq; قالالاق qalalâq.

Overdo, ò-ver-dô', (v.a.) افراط ifrât et.; (cook) فصلە پىشىرىمەك fazla pishirmek; — **Overdone**, (ò-ver-dun') (a.) چوق پىشەش choq pishmish.

Overdose, ò-ver-dôs', (v.a.) پەك فصلە قوماق pek fazla qomaq; — **O'verdosed**, (n.) فصلە مىقدار fazla miqdâr.

Overdraw, ò-ver-draw', (v.a.) كرمەك germek; (fin.) قەدىدى ئىجور qrediya tejâvüz et.; (fig.) موبالە moubâlaga et.; — **O'ver-draft**, (n.) (fin.) فصلەسى fazlasu; اچىق achuq; (air) فوقانى جريان fevqânî jereyân.

Overdress, ò-ver-dres', (v.a.) فصلە چوق fazla giydirmek; (fig.) چوق choq süslemek; — **O'ver-dress**, (n.) طېش اۋاب esvab; (dush esvabu); (lit.) لباس خارىى libâsi hâriji.

Overdrive, ò-ver-driv', (v.a.) چوق choq yormaq; تەزىيىق tazyiq et..

Overdue, ò-ver-dû', (a.) وعدەسى كەچمىش va'desi gechmish.

Overeat, ò-ver-êt', (v.) چوق چىمەك choq yemek.

Overfall, ò-ver-fawl, (n.) چاغلان châgh-layan, (mar) بانق banq; (طوبوق) (topouq).

Overflow, ò-ver-flô', (v.a.) ئاشىرىق tashurmaq; باسق basmaq; (v.n.) تاشماق tashmaq; طەيان tângyân et.; (fig.) مەبذول mebzûl ol.; (n.) تاشما tashma; طەيان tângyân; سىلاب sey-lâb; — **Overflowing**, (ò-ver-flô'ing)

only; routine; through; luck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq;

[OVE-OVE] (انكيزحه كحاك تلعفى ايون) act, change, cãrd, red, mē, hēr, in, mine;

(*n.*) تاشمه tashma; (*fig.*) مبدولب meb-zōdliyyet; (*a.*) يڭ چوق pek choq, مذول mebzōul; تاشمى tashgun; — **Overflown**, (ō-ver-flōn') (*a.*) تاشمش tashmush; (*fig.*) يڭ فصه pek fazla
Overgrow, ō-ver-grō', (*n.*) فصله بويومك fazla beuyūmek; چوق اورامق choq ouzamaq; — **Overgrown**, (ō-ver-grōn') (*a.*) يڭ بويومك pek beuyūk; نسبتى nisbetsiz; — **Overgrowth**, (ō-ver-grōth) (*n.*) فصله بويومه fazla beuyūme, اورونلاق nisbetsizlik; ouzounlouq.
Overhang, ō-ver-hang', (*v.a.*) صارق sarqmaq; (*v.n.*) حوالهلى havâleli ol.; (*n.*) چيقتى chuquntu; — **Overhanging**, (ō-ver-hang'ing) (*a.*) صارق sarquq; حوالهلى havâleli; چيقتى chuquntulu.
Overhaul, ō-ver-hawl', (*v.a.*) فصله قهردى fazla chekmek; (*fin.*) قهردى qrediye tejâvüz et; (*turn*) alt üst et.; (*examine*) mon-âyene et.; تدقيق tedqiq et.; (*repan*) ترميم ter-mim et.; (*over-take*) (mar) يتشمك (ه) yetishmek; (*i-*) (ي) yaqalamaq; (*n.*) چكيش chekish; معايه mou-âyene; تدقيق tedqiq; ترميم ter-mimât.
Overhead, ō-ver-hed', (*ad.*) تيه سنده tepesinde; فوقنده fevqinde; (*a.*) يوقارى youqaru.
Overhear, ō-ver-hēr', (*v.a.*) دويى douymaq; (تصادفًا) (tesâdûfen-) ishitmek.
Overheat, ō-ver-hēt', (*a.*) فصله fazla usutmaq.
Overhours, ō-ver-owrz, (*n pl.*) فصله fazla ish sâterli.
Overjoy, ō-ver-joy', (*v.a.*) چوق سويديرمك choq sevindirmek; (*lit.*) دلسير dilsir et.; (*n.*) عظيم مسرت azim mes-serret.
Overlay, ō-ver-lā', (*v.a.*) (with) (له) اوردى (le-) qaplamaq; (to cloud) (ي) (le-) üzerini eurtmek; (*fig.*) ستر setr et.; ساقلامق saqlamaq; (*oppress*) صيقم suqmaq; تضييق tazyiq et.; (printing) قابارتق qabartmaq; (آلتق) (altluq qomaq); (*n.*) (آلتق)

(altluq); — **Overlaying**, (ō-ver-lā'ing) (*n.*) اورتو eurtū; (*plating*) قابلامق qaplama; — **Overlaid**, (ō-ver-lād') (*a.*) قابلامق qaplama; قابلامش qaplanmush; — with gold آلتون altun qaplama.
Overleap, ō-ver-lēp', (*v.a.*) اورندن atrlmaq; (*fig.*) اترلاق üzerinden atlamaq; (*fig.*) تجاوز te-jâvüz et.
Overload, ō-ver-lōd', (*v.a.*) چوق يوكله مك choq yüklemek; (*n.*) فصله يوك fazla yük.
Overlook, ō-ver-look', (*v.a.*) (يوقاردى) نظارت et.; (neglect) كورمه مك geur-memek; اونوتق ounoutmaq; (*par-don*) مساعه afv et.; — **Overlooker**, (ō-ver-look'ēr) (*n.*) مفتش müfettish.
Overmatch, ō-ver-mach', (*v.a.*) غلبه galebe et.; فائق fâ-iq ol.; — **O'ermatch**, (*n.*) فائق قوت fâ-iq qouvvet; (*pers*) اوستون üstün; غالب gâlib.
Overnight, ō-ver-nit, (*n.*) آقشام aqsham (-üstü); (*ad.*) دون كيجه dün geje.
Overpay, ō-ver-pā', (*v.a.*) فصله و برمك fazla vermek; (*fig.*) سخاوت كوسترمك sehâvet geustermek; — **Over-pay'ment**, (*n.*) فصله باره fazla para; (*fig.*) سخاوت semâhat.
Overpower, ō-ver-pow'er, (*v.a.*) غلبه galebe et.; يوله كيتيرمك yola getirmek; — **Overpowering**, (*a.*) غالب müdhish; غلبه gâlib.
Overproduction, ō-ver-pro-duk'shun, (*n.*) فصله fazlaluq; (*lit.*) فضله istih-sâlât.
Overrate, ō-ver-rāt', (*v.a.*) فصله تخمين a tahmin et.; (*fig.*) اعظام â-zâm et.; مبالغه moubâlega et.; to — one's self كندنه فصله اهميت و برمك kendine fazla ehemmiyyet vermek; تفاخر tefâhour et.;
Overreach, ā-ver-rēch', (*v.a.*) (يتشوب) (yetishib-) گچمك (cheat) آلداتق aldatmaq; — **Overreach'ing**, (*a.*) (cheating) حيله كار hilekyâr; آلداتير aldâtur; (*n.*) حيله hile.
Overrule, ō-ver-rōol', (*v.a.*) تحكم tahakküm et.; (*jud*) جرح jerh et.;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon, shut, mūte very, tū جيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ذ, zh [OVE-OVE]

redd et.; (v.n) حکم سورمک hū-kūm sürmek; حاکم او. hākīm ol.
Overrun, ō-ver-run', (v.a.) استیلا et., (v.n) تاشماق tashmaq; استیلا et., (v.n) تاجاویز et., — **Overrunner**, (ō-ver-run'ér) (n) مستولی müs-tevlí, متجاور mütejâvîz; — **Overrunning**, (ō-ver-run'ing) (n) استیلا istilâ, تاجاویز tejâvîz, (a) (lit.) متجاوز mütejâvîz; استیلا istilâkar mütejâvîz;
Oversee, ō-vér-sē', (v.a.) تفتیش teftîsh et.; نظارت nezâret et.; — **Overseer**, (ō-ver-sē'ér) (n) مفتش müfettîsh; معاينة مأموری mou-âylene me'môurou; (tesellüm me'môurou).
Overset, ō-ver-set', (v.a.) دورمک devirmek; (v.n) دورمک devirmek; (mar) آلبورا albouira ol.
Overshadow, ō-vér-shad'ō, (v.a.) حایه geulge et.; (protect) حایه himâye et.; (eclipse) mouhâfaza et.; (fig.) کورلتمک keurletmek.
Overshoot, ō-vér-shōōt', (v.a.) هدفی hedefi ashmaq; — **one's self** (fig.) آشمق ashmaq; — **O'vèrshot**, (a.) (fig.) پکيلمش gechilmish; (مغلوب) (mâglôub).
Oversight, ō'vér-sit, (n.) غفلت gaflet; خطا hatâ; سهو sehv.
Oversleep, ō-vér-slēp', (v.) چوق اوويومق choq ouyoumaq; كچ اويايمق gech ouyanmaq.
Overslip, ō-vér-slip', (v.a.) (fig.) ايمال ihmâl et.; كچmek.
Overspread, ō-vér-spređ', (v.a.) سربمک serpmek; ياييلمق yayymaq; (v.n) ياييلمق yayulmaq; ياييلمق yayulmuş.
Overstate, ō-vér-stât', (v.a.) مبالغه moubâlaga et..
Overstep, ō-vér-step', (v.a.) تجاوزa tejâvîz et..
Overstock, ō-ver-stok', (v.a.) چوق ييغمق choq doldourmaq; ييغمق yughmaq; (n.) فضله fazlaluq; (lit.) مېذوليت mebzdouliyyet, — **Overstocked**, (ō-ver-stokt') (a.) چوق طولش choq dolmoush; (lit.) مېذول mebzdul; (com.) فضله مال موجود fazla mal mevjdud.
Overstrain, ō-vér-strân', (v.a.) زورلامق zorlamag; تضيق tazyiq et..
Overt, ō'vèrt, (a.) اچيق achuq; على

aleni; — **ly**, (ad.) اچيقه alenen; اچيقه achuqja, — **act**, (n) جرم مشهود jürmi mesh-hôud.
Overtake, ō-ver-tāk', (v.a.) يتيشمک yetishmek; (fig.) يقالماق yaqalamaq
Overtax, ō-ver-taks', (v.a.) تصديق tazyiq et..
Overthrow, ō-ver-thrō', (v.a.) اسقاط issqât et.; دورمک devirmek; — **O'verthrow**, (n) سقوط souqout; معلوميت mâglôubiyyet; (act) اسقاط issqât.
Overtrade, ō-vér-trād', (v.n) (com) sermâyesinden fazla mou-âmele yapmaq; — **Overtrād'ing**, (n) وسعتی vüs-atini ashmaq; — **Overtrād'ing**, (n) وسعتی تجاویز vüs-atini tejâvîz; افراط معامله ifrâtu mou-âmele; (a.) وسعتك فوخته vüs-atinin fevqinde; اشورو ashuru; مفرت moufrut.
Overture, ō'vèr-tür, (n.) تكليف tekliif; اوودتور mouqaddeme; (mus) اوودتور (peshrev).
Overturn, ō-vér-turn', (v.a.) آلت اوست alt-üst et.; دورمک devirmek; (ruin) خراب harâb et.; (v.n) دورمک devirmek.
Overvalue, ō-vér-val'ū, (v.a.) فضله fazla tahmîn et.; اعظام f'zâm et..
Overweening, ō-vér-wēn'ing, (a) كندني بكنش beyhōude; كندني beyenmish; (n.) بيوده لك beyhōudelik
Overweigh, ō-vér-wā', (n) فضله fazlasu; (lit.) فضله fazlayi siqlet; (v.a.) آغر باسمق âr basmaq.
Overwhelm, ō-vér-hwelm', (v.a.) ازمك ezmek; (fig.) غلبه galebe et.; (flow) استيلا istilâ et.; — **Overwhel'ming**, (—'ming) (a.) آغر âr; آييجي eziyi; (fig.) غالب gâlib; (lit.) مقاومتسوز mouqâvemetsôuz.
Overwork, ō-vér-wurk', (v.a.) چوق يورمق choq yormaq; (v.n) چاليشمق chalushmaq; — **O'verwork**, (n.) فرت fazla ish; (lit.) فرت مساعي fartu mesâ-i
Owerworn, ō-vér-wörn', (a.) ييرامش yupranmush; (fig.) يورغون yorgoun; ييتاب bi-tâb.
Over-zealous, ō-vér-zel'us, (a.) (فضله)

only; routine; through; tuck; müsée· give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[OVI-PAC] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mine:

(عقلا) gayretkesh; (fazla-) غیرککش (ouqalâ)
Oviparous, ô-vip'a-rus, (a) یومورطه دن
 youmourtađan chuqma.
Ovule, ôv'ul, (n.) ذره zerre; (egg)
 یومورطه جن youmourtajuq; (lit.) بیضه
 büyüya; — **Ov'uliar**, (a.) یومورطه کبی
 youmourta gibi; (lit.) بیضی büyüyzi;
 — **Ov'ulite**, (lit) (n.) (lit.) بیضه مستحاثه
 beyzayi müstehâse.
Owe, ô, (v.a.) یورجلی borjlou ol.;
 مکلف او. medyoun ol. (fig.)
 mükellef ol.; I — you «ten pounds»
 سزه «اون لیرا» size «on lira»
 borjlouyoum; مدیونم
 size «on lira» medyounoum; he — s
 me «ten shillings» یورجی
 بکا «اون شیلین» borjou var;
 وار bana «on shilin» borjou var;
 «اون شیلین» مدیوندر
 medyoundour
Owing, ô'ing, (a) مطلوب matloub;
 — to, حسیله .. hasebile;
 دن باشی den nâshî .. سایه سنده
 sâyesinde.
Owl, owl, (n.) یاقوش bayqoush; (v.)
 قاقا قلیق qachaqluq et., —
 Owl'et, (n.) یاقوش یاوروسی
 bayqoush yavrousou;
 آلاجه یاقوش alaja bay-
 qoush; — Owl'ish, (a.) یاقوش کبی
 bayqoush gibi; (fig.) سرسم sersem.
Own, ôn, (a) کندی ..; خصوصی
 housousi...; my — «book»
 بکم کندی benim kendi «kitabum».
Own, ôn, (v.a.) صاحب sâhib ol.;
 مالک mâlik ol. (acknowledge)
 قبول qaboul et.; تصدیق tasdiq et.;
 bôul et.

Owner, ôn'ér, (n.) صاحب sâhib; (pl)
 es-hâb; — **Ownership**, (ôn'ér-
 ship) (n.) حق تصرف haqqu tesar-
 rouf.
Ox, oks, (n.) اوکوز euküz; صیغیر su-
 ghur; — eye, (i) (n) (bot.) صاری
 saru papatyey; — **Oxen**, (oks'n)
 (n pl) اوکوزلر euküzler; صیغیر su-
 gurlar, (lit.) حیوانات بقره hayvânâtu
 baqariyye.
Oxia, oks-i'-a, (n pr.) (Constantinople)
 خیرسز آله hayursuz ada.
Oxide, oks'id, (n.) حمص houz; اوقسید
 oxid; — **Oxidation**, (oks-id-â'shun)
 تحمض paslanma; (lit.) تحمض
 tehammouz; — **Oxidizable**, (oks-
 i-diz'a-bl) (a.) تحمض ایدر teham-
 mouz eder; قابل تحمض qâbili te-
 hammouz; — **Oxidizer**, (oks'i-diz-
 ér) (n.) تحمض ایتدیریمی ماده
 etdiriji madde.
Oxygen, oks'i-jen, (n.) مولدالحوضه mü-
 vellidül-houmôuza; اوقسیژن oxijen;
 — **Oxygenate**, (oks'i-jen-ât) (v.a.)
 مولدالحوضه ایله ترکیب müvillidül
 houmôuzayle terkib et.; — **Oxy-**
 genous, (oks-ij'en-us) (a) مولدالحوضه به
 müvellidül-houmôuzaya â-id;
 (اوقسیژنه) (oxijene).
Oyer, ô'yer, (n.) استماع istimâ'.
Oyster, ois'tér, (n.) استیریده istiridyey;
 — man, استیریده چی istiridyeyi;
 — shell, استیریده قابوخی
 istiridyey qabou.
Ozone, ô'zôn, (n.) اوژون ozon.

P

Pabulum, pab'ul-lum, (n.) غذا gudâ.
Pace, päs, (n.) خطوه hatve; آدیم
 adum; (fig.) کیدیش gidish; (v.n.)
 یورومک yürümek; (fig.) گزینک ge-
 zirmek; (v.a.) آدیملاق adumlamaq;

(fig.) اولچمک eulchmek; to keep —
 with (له) برابر کیتmek (le-) berâber
 gitmek; (i) منتظماً تعقیب moun-
 tazaman tâ'qib et..

Pacific, pa-si'ik, (a.) صلحچور soulh-

perver; (*lit.*) مَسْأَلَتَكَار mūsālemet-kyār; — **Ocean**, بحر عظیم bahri mouhîti kebir; — **Pacifica'tion**, (-si-fi-kā'shun) (*n.*) تسکین teskîn; (*lit.*) تَأْلِف te'lif; — **Pacif'icator**, (-i-kāt-ur) (*n.*) مَصْلَح mouslih; — **Pacif'icatory**, -rily, (-i-kāto-ri, -ri-li) (*a.* مَصْلَح *ad*) (*lit.*) مَصْلَحَانِه mouslihâne; تَأْلِفْكَارَانِه te'lifkyârâne.

Pacify, pas'i-fi, (*v.a.*) تسکین teskîn et.; (*lit.*) تَأْلِف te'lif et.; يَاطِشْدِرْمَق yatushdurmaq.

Pack, pak, (*n.*) دَنک denk; (*cards*) دسته deste; (*zo.*) سورو sürü; (*hunt.*) آو کُوپْکَلَری av keupekleri; (-of ice) بوز ییغی bouz yughunu; (*med.*) سارغی sargu; قوشاق qoushaq; (*v.a.*) طَیْلَاق topilamaq; اِستِیف istif et.; سارمق sarmaq; (*cheat*) حیلِه hile yapmaq; (*v. n.*) طَیْلَاقْ topilamaq; (*fig.*) صَقِیْتَمَق suqushmaq; — **off**, ad def et.; گُندَرْمَق geundermek; — **horse**, (*n.*) يُوک یاز کِیْری yök yaz kîrî; — **man**, (*n.*) صَاتِیْجِ satıjı; — **saddle**, (sad'l) (*n.*) سَمَر semer; — **Package**, (pak'āj) (*n.*) پَکِیْت paket; مَکِیْت paket; مَکِیْتْ آمْبَالَاژ ambalâj; (*charges*) آمْبَالَاژ اِجْرَتِی ambalâj üjretî; — **Packer**, (pak'ër) (*n.*) اِستِیْفِجِ istifji.

Packet, pak'et, (*n.*) پَکِیْت paket; (-boat) پُوسْتِ وَاپُورِی posta vapourou; (*v.a.*) صَارْمَقْ paket yapmaq; پَکِیْتْ یَاغْ sarmaq.

Packing, pak'ing, (*n.*) آمْبَالَاژ ambalâj; (*act*) بَالَاْمِه bâlama; اِستِیف istif; (*mach*) قُوشَاق qoushaq; پَکِیْن pakîn; — **case**, (-kās) (*n.*) صَنْدِیْق sandıq; اَشْیَا صَنْدِیْقِ eshyâ sandıgh; — **cloth**, (*n.*) چُوْوَال بَزِ chouval bezi; — **needle**, (-ned'l) (*n.*) چُوْوَالْدِیَز chouvalduz

Pact, pakt, (*n.*) عَهْد ahd; مِثَاق mîsâq; **national** — مِثَاقِ مِلی mîsâqî millî.

Pad, pad, (*n.*) یَاَصْدِیْق yasduq; اَلْتَاق altıq; (*v.a.*) طَیْلَدِیْرْمَق (اِچْیِ) (ichini-) döldourmaq; (*colour*) تَشْبِیْت tesbît et.; — **Padding**, (pad'ing) (*n.*) اِچْیِ ichi; (*act*) طَیْلَدِیْرْمِه döldourma; اَمْلَا imlâ; (*colour*) تَشْبِیْت tesbît; (*fig.*) فُوزْدُولِیْ فِشْلَر fouzduılı sheyler.

Pad, pad, (*n.*) يُول yol; اِیْز iz; (*zo.*) رَاھْوَانْ بَارْکِیْر rahvan beygir;

آغَر کِیْتَمَك (v.n) yürümek; آغَر گِیْتَمَك âr gitmek.

Paddle, pad'l, (*n.*) قِیْصِه کُورْدِک qusa kürek; پَالَا pala; (*board*) قَانَاد qanad; (*v. n.*) صَو اِیْلِه اَوِشْأَمَق sôuy-la oynamaq; (*v.a.*) تَهْرِیْکِک tahrîk et.; — **box**, (*n.*) طَاوُلُومْبَاز davloubaz; — **steamer**, (*n.*) بَادِل سَفِیْنِه padl sefine; يَانْدَنْ چَرَقْلِی وَاپُور yandan charqlı vapour; — **wheel**, (*n.*) چَرَقْ charq; — **Paddler**, (pad'ler) (*n.*) (mar.) کُورْدِکْچِی kürekçi; (*fig.*) حَايَلَاژ haylaz; يِیْهُودِه beyhûde.

Paddock, pad'uk, (*n.*) چَايِر chayur.

Padlock, pad'lok, (*n.*) اَسْمَه کَلِید asma kılıd; (*v.a.*) کَلِیدْلَمَک kilidlemek.

Paean, pē'an, (*n.*) مَدْحِیْه medhiyye; (شرْق) (sharq).

Pagan, pā'gan, (*n.*) پُوتِپَرِست poutperest; — **Pā'ganism**, (-izm) پُوتِپَرِستْکِیْ poutperestlik; شِرْک shirk

Page, pāj, (*n.*) صَحِیْفِه sahiife, (pl) يَازِیَار yazılar; (*v.a.*) نُومَرِو قُویْیَق nümere qomaq.

Page, pāj, (*n.*) (pers) پَازْ pāj; (خِدمَتْچِی) (hizmetçi).

Pageant, paj'ant, or pā' (n) اَلَاي alay; (*lit.*) مَوْکِب mevki; (*fig.*) نُمَايِش nümâ-yish; (*a.*) دِیْدِیْلِی debdebeli; — **Pag-eantry**, (pāj'ant-ri) (*n.*) اَلَاي alay; (*fig.*) دِیْدِیْلِی debdebe.

Pagoda, pa-gō'da, (*n.*) پُوتْخَانِه pout-hâne; مَعْبِد mâ'bed.

Paid, pād, (*a.*) تَسْوِیْه اِیْدِش tesviye edilmish; — **up**, (*a.*) تَسْوِیْه اِیْدِش tamâmen tesviye edilmish.

Pail, pāl, (*n.*) قُوْغَا qova; گِردَل gerdel; — **Pailful**, (pāl'fōol) (*a.*) بَر قُوْغَا bir qova; گِردَل طُولُوسِی gerdel dolousou.

Pain, pān, (*n.*) اِضْطِرَاب ızturâb; (*fig.*) اَلَم elem; عَذَاب azâb; (*care*) اِھْتِمَام ihtimâm; زَحْمَت (penalty) جَزَا jêzâ; (*pl*) آغَرِی zahmet; اِھْتِمَام ihtimâm, (*birth*) آغَرِی âru; (*lit.*) اَوْجَاعْ هَمْل evjâ-u haml; (*v.a.*) اُزْمَک üzmek; وِیْرْمَک uz-turâb vermek, to take — s زَحْمَت zahmet et.; — **Painful**, (pān'fōol) (*a.*) اَجْی aju; اَلَم elim; (*difficult*) کُوج güch; زَحْمَتِی zahmetli, — **Painfully**, (pān'fōol-i) (*ad.*) اَلَم صُورْدَتْدِه elim sôuretdê; مِشْأَقْطَلِه meshaqqatle; — **Painfulness**, (pān'-

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch ج; sh ش; th ث; zh ز [PAL-PAN]

Palm, pām, (n.) (hand's) آووج avouj; آل el ayasu; (measure) مېوې el boyou; (mar) طېرناق turnaq; (v.a.) ساقلماق saqlamaq; (fig.) اغفال îgfâl et; (money) دولاندېرمق dolandurmaq.
Palmer, pām'er, (n.) حاشى hajju; (fig.) حيله hile; — **worm**, (n.) طېرپيل turtul
Palmiped, pal'mi-pēd, (a.) آياقلى زارلى ayaqlaru zarlu.
Palmistry, pal'mist-ri, (n.) (lit.) علم كلف ilmi keff; (ele) باقه ele baqma.
Palpable, pal'pa-bl, (a.) طوتوتور toutoulour; (fig.) آشكار âshikyâr; صريح sarih; — **Pal'pably**, (-'pa-bli) (ad.) صراحة sarâhaten.
Palpitate, pal'pi-tât, (v n) چارپىق (يورهك) (yürek-) charpmaq; — **Palpitâtion**, (-'shun) (a.) آتمه atma; (lit.) ضربان darbân.
Palsy, pawl'zi, (n.) فلج felj; — **Pal'sical**, (-'zik-al) (a.) مفلوج meflôuj; — **Pal'sical**, (-'zik-al) (a.) مفلوج meflôuj; — **Pal'sical**, (-'zik-al) (a.) مفلوج meflôuj;
Paltry, pawl'tri, (a.) بايغى bayâ; سفيل süfli; دكسىز deversiz; — **Pal'triness**, (n.) كوچوكلك küchüklük; بايغى bayâluq; دكسىزlik deversizlik.
Pamper, pam'pēr, (v.a.) بېسlemek; iyî beslemek; (fig.) شىمارتىق shumartmaq; بوزمق bozmaq
Pamphlet, pam'flet, (n.) رساله risâle; (pl) رسائل resâ-il; — **Pamphleteer**, (pam-flet-ēr) (n.) رساله خورى risâle mouharriri
Pan, pan, (n.) كوهه gū-vej; (ana) تپه tepe; (v.a.) آيقلماق ayuqlamaq; (tasfiye et) (نصفه ا.); (secure) تامين te'min et; to flash in the — آتش آلماتم atesh almamaq; (fig.) موقف اولمامق mouvaffaq olama-maq; عقيم قالمق aqim qalmaq.
Pan-, pan, ... بان pan-; — **Am'er'ican**, (-'ik-an) (a.) بان آميريكن pan-ameri-riqen; — **Islam'ic**, (-'ik) (a.) بان اسلامى pan-islamîq; (is-lam-jû); — **Islamism**, (-izm) (n.) اتحاد اسلام pan-islamizm; بان اسلامizm (طرفدارلىق) ittihadu islâm (-tarafdar-lugh); (اسلامچىلىق) islamjuluq; — **Slav'ism**, (-izm) (n.) بان ايسلاويزم pan-islavizm; ايسلاو اتحادى islav ittihadu.

Panacea, pan-a-sē'a, (n.) دواى عمومى devâyi ouchūmūnî; دواى كل devâyi küll; (بان زهر) (pan-zehir).
Pancake, pan'kak, (n.) چورهك cheu-rek; (geuzleme) (كورلеме); (lalanga).
Pancreas, pan'krē-as, (n.) پانكره آس panqre-as; اوزدان euzdan.
Pandemonium, pan-dē-mō'ni-um, (n.) جهنم jehennem; (fig.) عربده ar-bede; (جورجونا) (jourjourna).
Pane, pān, (n.) جام jam; لوحه levha; پارچه parcha, (hammer) اوچى oujou; — **Panēd**, (pānd) (a.) آلاجه alaja; شاترنجلى shatranjlu.
Panegyric, pan-ē-jir'ik, (n.) مدحيه medhiyye; (lit.) ستايش sitâyish; (a.) (lit.) ستايشكار senâkyâr, ستايشكارانه sitâyish-kyârâne; — **Panegyrist**, (pan-ē-jir-ist) (n.) مداح meddâh; (lit.) ستايشكار sitâyishkyâr.
Panel, pan'el, (n.) لوحه levha; (arch) هيئت kitâbe; (jud.) ژورى jûri; كتابه hey-eti adôul; — **Panelled**, (pan'eld) (a.) كتابه kitâbeli; — **Panelling**, (pan'el-ing) (n.) لوحه levhalar; (work) كتابه kitâbe ishleri.
Pang, pang, (n.) اضطراب uzturâb; هيجان heyējân; عذاب azâb; (v.a.) اذنا ا. اضطراب ورمك uzturâb vermek; ezâ et.
Panic, pan'ik, (n.) قورقو qorqou; تلاش telâsh; قارغاشلق qargashaluq; بايق paniq; (mil) بوزغون bozgoun; (a.) ناگهاني nâgihânî; — **stricken**, (strik'n) (a.) قورقش pek qorq-moush; بىر بيرنه قارىشمش biri birine qarushmush.
Pannier, pan'yēr, (n.) سېت sepet; كونه küfe.
Panoply, pan'o-pli, (n.) طاقى zurh taqumu; زره arma.
Panorama, pan-o-râ'ma, (n.) بانوراما panorama; عمومى منظره ouchūmūî manzara.
Pansy, pan'zi, (n.) هرچايى منكشه her-jâ-i menkshe.
Pant, pant, (v n.) صولومق soloumaq; چارپىق yûreyi charpmaq; (fig.) چارپىق pek istemek; (n.) چارپىق charpuntu; (fig.) شدت آرزو shiddeti arzû; — **Pant'ingly**, (-'ing-li)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch ش ش th th; zh ژ [PAR-PAR]

Parallelogram, par-al-lel'o-gram, (n) متوازي الاضلاع mütevâziyül-azlâ.

Paralysis, pa-ral'i-sis, (n.) فلج felj; inme; — **Paralytic**, (-lit'ik) (n. a.) مفلوج meflôuj, in-meli; — **Paralyze**, (-a-liz) (v.a.) فلجه اوغراتماق felje ôuratmaq; (fig.) bozmaq; mahv et..

Paramount, par'a-mownt, (a) عالي âli; غالب gâlib; (*important*) غايت مهم gâyet mühim; (n.) رئيس re-is; — **chief**, (n.) بويوك رئيس beuyük re-is.

Paramour, par'a-môor, (n.) عاشق ashuq; دوست dost

Parapet, par'a-pet, (n.) ديوار dou-var, سپر بارماقلىq parmaqluq, (mil.) siper.

Paraph, par'af, (n.) اشارت ishâret; صج (ايك حرفل) (ilk harfler) (com) sah; (v.a.) صج چكك sah chekmek; (parafe et.) (ارافه ا.)

Paraphrase, par'a-frâz, (n.) تفسير tefsir; ايضاح izâh; (v.a.) تفسير ا. tefsir et.; تفصيل tafsil et..

Parasite, par'a-sit, (n.) (fig.) دالقاووق dalqavouq; (lit.) كاسه ليس kyâse-lis; (sci.) طفيل toufeyl; — **Parasitic**, (-sit'ik) (a.) رياكار riyâkyâr; toufeyli; — **Parasitically**, (-sit'ik-al-i) (ad.) طفيلي بر حالده toufeyli bir halde; (fig.) دالقاووقچا dalqavouqja; (lit.) كاسه ليسنه kyâselisâne.

Parasol, par'a-sol, (n.) شمسie shem-siye; (v.a.) كونشدن قورومق gûnesh-den qoroumaq; موحافله mouhâfa-za et..

Parcel, pār'sel, (n.) پارچه parcha; مقدار miqdâr; (lot.) قسم qusum; طاقم taqum; پاكٲ paket; (v.a.) taxim et.; postal پوسته ياكٲي posta paketi; postal قولى پوستان qoli postal; — **Post**, (n.) پاكٲ پوسته خانه سى paket postahânesi; پاكٲ دائره سى paket dâ-iresi.

Parch, pārch, (v.a.) قاورومق qavour-maq; قاوروتق qavourtmaq; (v.n.) قاورولماق qavroulmaq; — **Parched**, (pârchd) (a.) قاورولماق qavroulmoush.

Parchment, pārch'ment, (n.) پارشومن parsheumen; — **paper**, پارشومن parsheumen kyâdu.

Pard, pārđ, (n.) قاپلان qaplan.

Pardon, pār'don, (n.) عفو afv; (rel) مغفرت mágfret; (v.a.) عفو afv et; **I beg your pardon**; عفو ايدرسينز! afv edersiniz!; (*interrogative*) ؟ efendim?; — **Pardonable**, (pār'don-a-bl) (a.) عفو قابل afv olounour; عفو ماعذور mâ'zôur; — **Pardonably**, (pār'don-a-bli) (ad.) عفو افولوناچا derejede; عذور كوريلهچك درجهده mâ'zôur geurülejek derejede.

Pare, pār, (v.a.) قورامق qoparmaq; يونتق yontmaq; (peel) صويق soy-maq; (nails) يچك yemek.

Parent, pār'ent, (n.) ولي veli; (pl.) اوين ebeveyn; (fig.) سبب sebeb; — **Pārentage**, (-āj) (n.) صوى soy; nesl; (*relation*) قرابت qarâbet; — **Parent'al**, (a.) پدرانه pederâne; (*tender*) مشفق mûshfiq; — **Parenthood**, (pār'ent-hôod, (n.) وليك velilik; ولايت vilâyet.

Parenthesis, pa-ren'the-sis, (n.pl.) دالقاووق پارانتز parantez, معترضه mōu'taruza; (*math*) كره kerre; — **Parentheses**, (-the-sēz) (n.pl.) معترضه لار mōu'taru-zalar.

Paring, pār'ing, (n.) كسيك kesik; قابوقلار qabouqlar; (*act*) كسمه kesme; صويجه soyma; (*agr.*) بيجمه bichme.

Parish, par'ish, (n.) محله mahalle; قريه qariyye; دائره روحانيه dâ-ireyi rōuhâniyye; (a.) محله mahalle...; — **priest**, (-prēst) (n.) محله باباسى mahalle papazu; — **Parishioner**, (par-ish'un-ēr) (n.) محله لى mahalleli; (pl) محله لى لى mahalleliler; قريه اهالىسى qariyye ahâlisi.

Paris, par'is, (n.pr.) پارس pâris; — **Parisian**, (par-iz'i-an) (a.) پارس... pâris...; (n.) پارسى pârisli.

Parity, par'i-ti, (n.) مساوات müsâ-vât; (*analogy*) مشابهت mûshâbehet; بكنزهيش benzeyish.

Park, pārک, (n.) پارک parq; (v.a.) قاپماق qapamaq; جمع jem et..

Parlance, pār'lans, (n.) سوز seuz; تقيير tâ'bîr.

Parley, pār'li, (n.) مكاله mükyâle-me; (v.n.) مكاله mükyâleme et..

Parliament, pār'li-ment, (n.) پارلامنتو parlamento; — **Parliamentary**,

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[PAR-PAR] (انگلیزجه گئانه تلمی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mine;

(pār-li-ment'a-ri) (a.) ... پارلامنتو parlamento. ; (lit.) تشریعی teshri-i. — **Parliamentarism**, (pār-li-ment'ar-izm) (n) پارلامنتو اصولی parlamento ousoulü.

Parlour, pār'lur, (n) سالون salon; (misâfir odasu) مسافر اوطه سی

Parochial, par-ô'ki-al, (a) ... محله mahalle.. ; (fig.) محدود mahdûd.

Parody, par'o-di, (n) نظیره nazîre; تقلید taqlîd; (v.a.) نظیره یاپماق nazîre yapmaq, (lit.) تهزیل tehzîl.

Parole, par-ôl', (n) بارولا parola; (prisoner's) سور seuz, (a.) (rud) شفاهی shifâhi

Paroquet, par'o-ket, (n) (کوجوک) (kûchûk-) بابان papân.

Paroxysm, par'oks-izm; (n) نوبت nebet; (lit.) اشتداد مرضi ishtidâdu maraz; (fig.) غلیان galeyân; فوران fe-verân; تهوور tehevvr

Parquet, pār-ke't, (n) پارکه parke; — floor پارکه زمین parke zemîn; دوشمه parke deusheme; — **Parquetry**, (pār'ket-ri) (n) پارکه (دوشمه لک) parke (-deushemelik).

Parricide, par'ri-sid, (n) ابون قتلی ebeveyn qatli; (pers) ابون قاتلی ebeveyn qâtîli.

Parrot, par'ut, (n) بابان papân.

Parry, par'ı (v.a.) مدافعه müdâfâ et.; (ber-taraf et.; (n) چلمه chelme; (fig.) مدافعه müdâfâ.

Parse, pâr's, (v.a.) (gram.) تحلیل tahlîl et.; (i'rab et.; — **Parsing**, (pâr'sing) (n) تحلیل tahlîl; اعراب i'rab.

Parsimony, pār'si-mun-i, (n) خست hisset; جیمریلک jimrilik; — **Pārsimō'nious**, (-'ni-us) (a.) خسیس hasîs; جیمری jimîi.

Parsley, pâr's'li, (n) مایدانوز may-danoz.

Parsnip, pâr's'nip, (n) یابان هاووجی ya-ban havoujou.

Parson, pār'sn, (n) پاپاس papaz; — **Pār'sonage**, (-'sn-āj) (n) پاپاس اقامتگاهi papaz iqâmetgyâhu.

Part, pâr't, (n) قسم qusm; (pl.) اقسام axâm; (side) طرف tarâf; (interest) علاقه alâqa; اشتراك ishtirâk; (share) حصه hisse; پای pay; (quantity) جزؤ jüz; پارچه parcha; (pl.) اجزا ejzâ;

(actor's) وظیفه vazife; رول rol; (place) دیار diyâr; حوالی havâlî; (qualities) evsâf; (v.a.) آیرمق ayurmaq; تقسیم taxim et.; (v.n) آیرلیق ayrul-maq; پایلاشمق paylashmaq; for my — (fig.) بجه bana gelinje, benje...; to take — (in) اشتراك ا. (نی) التزام a. (with) .. (e-) ishtirâk et.; (give) ورمک ver-mek; ساتمق satmaq; in — qus-men in — s پارچه parcha; قسم قسم qusum qusum; (book) جزؤ جالنده jüz hâlinde; of the one — bir tarafdan. ; on the of — طرفدن tarafundan; for the most — قسم اعظمی qusmu â'zamu.

Partake, pār-tāk', (v. n.) اشتراك ishtirâk et.; — **Partaker**, (pār-tāk'er) (n) مشترک müshterek; شریک sherîk; — **Partāk'ing**, (n) اشتراك ishtirâk; (fig.) علاقه alâqa

Partial, pār'shal, (a.) قسم qusmen; طرفگیر taraf-gîr; (inclined) jüz-i; — **ly**, (ad.) قسم qusmen; (fig.) طرفگیرانه tarafgîrâne; — **Partiality**, (pār-shal'i-ti) (n) طرفگیرلک tarafgîrlîk.

Participate, pār-tis'i-pât, (v.) اشتراك ishtirâk et.; — **Participant**, (pār-tis'i-pant) (a. n) اشتراك ایدن ishtirâk eden; مشترک müshterek; — **Participa'tion**, (pār-tis-i-pā'shun) (n) اشتراك ishtirâk; حصه hisse.

Participle, pār'ti-si-pl, (n) present اسم — ismi fâ'il; past اسم — ismi mef-ûl.

Partiele, pār'ti-kl, (n) ذره jüz; zerre; دانه dâne; (fig.) اجزا ejzâ; (gram) ادات edât.

Particular, pār-tik'û-lar, (a.) خصوصی housûsî... ; mahsûs ; (strange) شایان دقت shâyânu dîqqat; غریب garîb, (precise) دقیق daqîq; تام tam; (pers.) مراقبی merâqlu; housûs; (n) خصوص housûs; (pl.) تفصیلات tafsilât; معلومات mâ'lûmât; (phil.) (single) مفرد müf-red; جزؤ jüz; — **ly**, (ad.) بالخاصه bil-hâssa; خاصه hâssatan; (very) خصوصیه ziyâdesîle; in — housûsîle; بالخاصه bil-hâssa; — **Particularity**, (pār-tik'û-lar'i-ti)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōon; shut; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ژ [PAR-PAS]

(n.) housōusuyyet, — **Particularize**, (pār-tik'ū-lar-iz) (v.a.) تفصيل tahsis et; (v.n.) تفصيل tafsīl et.; (a.) ايصاح izāh et.

Parting, pār't'ing, (a) آيران ayuran; (fig.) وداع vedā'; (n) تفریق tef-riq; (going) مفاوت mufāraqat; (breaking) قوپما qopma; (linc) خط فاصل hattū fāsul; (hair) آيران ayruq, آيرلان ayrulan yer; بيشيم bichim; — of the ways (fig.) ان نازك زمان en nāzik zemān.

Partisan, pār'ti-zan, (n.) طرفدار ta-rafdār; (weapon) قارغى qargu.

Partition, par-tish'un, (n.) تقسيم tax-im; (bil.) انقسام inqisām, (wall) beulme; ديوار douvar; (pl.) beulmeler; تقسیمات taximāt; (mus.) پارچه parcha, (v.a.) تقسیم taxim et; بولمك beulmek; آيرماق ayurmaq; — **Partitive**, (-ti-tiv) (a) تقسیمی taximī; توزیعی tevzi-i.

Partner, pār't'ner, (n.) اورتاқ ortaқ; شريك sherik; (dance) قاوله qavalye; (fem.) رفيقه refiqa, — **Pärt'nérship**, (n.) اورتاқلىق ortaqluq; اشتراك ishtirāk.

Partridge, pār'trij, (n.) ككلك kek-lik.

Party, pār'ti, (n.) پارتى parti; (side) طرف taraf; (company) جمعت jem-iy-yet; هيئت hey-et; (pol) فرقه furqa; (mil.) طاقم taqum; (a) قسم qu-sum...; (pol) فرقه furqa...; — **coloured**, (a) ألأجه alaja; مختلف رنگلى mouhtelif renkli; — **man**, (n.) طرفدار tarafdār; (pol) فرقه آدمى furqa adamu; — **politics**, (n.) فرقه سياسى furqa siyāseti; فرقه جيان furqajuluq, — **spirit**, (n.) فرقه غيرتى furqa gayreti; — **wall**, (n.) مشترك ديوار mūsh-terek douvar.

Parvenu, pār've-nū, (n. a.) توردى تورەدى tūredī; سورەدن كورمه sōradan geur-me.

Pasha, pā'sha, (n.) پاشا pasha.

Pass, pas, (n) بوعاز bo-ghaz; پاسو paso; (certificate) تەكرە tezkerē; وثيقه vesīqa; (spo.) پاس pas; حمله hamle; (v.n.) كچمك gechmek; مرور mūrōur et.; (regard) عد ايدلك add edilmek; صايلمق sayulmaq; (succeed) موفق او. mou-

vaffaq ol, (approved) قبول ايدلك qabōul edilmek; (v.a.) كچمك gechmek; (i-) tejāvuz et, (enact) تصديق tasdiq et, قبول qabōul et.; (spo) پاس ياپماق pas yapmaq; حمله hamle et; (penetrate) كچيرمك gechir-mek; — away كچمك gechmek; زائل او. zā-il ol; (dic) اولمك eulmek; — off (v.a.) كچيرمك gechirmek; (palm) صايلمق dolandurmaq. (-for) سايولماق sayulmaq, — on كچتمك (gechib-) gitmek; — over كچمك (qarshuya-) gechmek; (fig.) كچمك gechmek; باقماماق baqmamaq; — **book**, دفتر defter; (fin) جزؤدان jüzdan; — **port**, پاساپورت pasaport; — **word**, parola; — **Passable**, (pas'a-bl) (a) قشاكل gechilebilir; (a) fenâ deyil; اييجه iyije, — **Passably**, (pas'a-bli) (ad) اولدوچقه oldouqja...

Passage, pas'āj, (n.) كچيد gechid; يول yol; پاساژ pasāj; (act) كچيش gechish; مرور mūrōur; (fee) مروریه mūrōuriyye; (enactment) تصديق tasdiq; قبول qabōul; (occurrence) وقوع vou-qōu'; واقعه vaq-a; (clause) فقره fuqra; كچيجى قوش ibāre: bird of — كچيجى qoush; (fig.) يولجى yoljou, زيارتجى ziyāretji.

Passenger, pas'en-jer, (n.) يولجى yol-jou; «قاهاره» qahara; يولجىسى «cabin» qamara-; yoljousou; — **room**, (n.) بلكمه محلى intizār salonou; بلكمه mahalli.

Passe-partout, pas-pār-tōū, (n.) پاس pas-partōu; قارتون carton; (key) (مايمونچق) maymounjouq).

Passer, pas'ér, (n.) كچيجى gechiji; — by, (n.) يولجى yoljou; (pl.) كچى gelen gechen.

Passible, pas'i-bl, (a.) مستعد müsta-id; — **Passibility**, (pas-i-bil'i-ti) (n.) استعداد isti'dād; حسابيت hassāsiyyet.

Passing, pas'ing, (a.) كچيجى gechiji; (now) جارى jāri; حاضر hāzur; (sur-passing) چوق choq; بويوك beuyūk; (ad.) (exceedingly) زيادهسيله ziyādesile; تصديق son derejede; حوك tasdiq; قبول qabōul; — **bell**, (n.) وفات vefāt chanu; (poet.) ناقوس nāqōusi rihlet.

Passion, pash'un, (n.) احتراض ihtirās;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq

[PAS-PAT] (انگلیزچه گمانك تلفظی اینچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

heyecân; (rage) حدث hiddet; azâb عذاب (rel) je-fâ: — play, (n.) دینی درام dînî dram; (Christ's) (lit.) آلام عیسی âlâmu isâ; — week, (n.) مقدس هفته mouqaddes hafta; — **Passionate**, (pash'un-ât) (a) حریص harîs; heyecânlu; (intense) شدید shedîd; (pers.) مبتلا mübtelâ; — **Passionately**, (pash'un-ât-lî) (ad) هیجاناً ihtirâsla, heyecânla; شدتاً shiddetle; — **Pasionless**, (pash'un-les) (a) احتیاض ih-tirâs-suz, heyecânsuz, لا قید lâqayd.

Passive, pas'iv, (a.) تأثیرسر te'sîrsiz; (منفی) (menfî); (inactive) مقاومتنز mouqâveimetsiz; حائل âtul; (متعلل) (münfa-il); (gram) مفعول mef'ûul; مجهول mejhûul; (phil.) انفعالی infî-âli; — **ly**, (ad.) بلا مقاومت bilâ mouqâve-met; (gram) مجهول اولدی mejhûul olaraq; — **ness**, **Passivity**, (pas-iv'i-tî) (n.) (fig.) مطاوعت moutâvât; (inaction) عطالت atâlet; (sci) استقرار istiqrâr, (phil) انفعالی infî-âliyyet.

Passover, pas'ô-ver, (n.) قربان qour-ban; (holiday) بایرام bayram; — **bread**, (-bred) (n.) خمودسز hamour-souz.

Past, past, (a. و n.) کچمیش gechmish; ماضی mâzî, (retired) سابق sâbuq; (old) اسبق esbaq; in — times کچمیش ماضیده gechmish zemânlar-da; زمانلرده mâzîde; half — «eight» یچق «sekiz» bouchouq.

Paste, pâst, (n.) خور (خیر) hamour; لاپا lapa; (cement) چیریش chirish; قولا qola; (v.a.) یاپیشدیرمق yapush-du-maq; — **board**, (-bôrd) (n. و a.) قارتون qarton; قارتون mouqavva.

Pastel, pas'tel, (n.) پاستل pastel; — **Pastelist**, (n.) پاستل رسامی pastel ressamu

Pasteurize, pas-tér'iz, (v.a.) پاستوریزه a. pasteurize et.; (تلقیح) (telqîh et.).

Pastil, pas'tîl, (n.) پاستیل pastil; قورس qours; شکر sheker.

Pastime, pas'tim, (n.) اکلنجه eylen-je; مشغله meshgale.

Pastor, pas'tur, (n.) پاستور pastor; راهب râhib; (shepherd) چوبان cho-ban; (lit.) رای râ-î; — **Pastoral**, (-tur-al) (a) (rel) پاستورلق pas-

torlouq ...; چوبان... choban...; کوی keuy...; (n.) چوبان شعی choban shî'-ri; (pl. و lit) اشعار راعیه ish-âru râ-uyye; (play) چوبان هواسی choban havasu; قانتور qanto; (rel.) خطابه hutâbe; وعظ vâ'z; — **Pastorship**, (-tur-ship), **Pastorate**, (-tur-ât) (n.) پاستورلق pastorlouq; (pl) راهبل râhibler.

Pastry, pâst'ri, (n.) خور ایشی ha-mour ishi; پاتیسری patiseri; — **cook**, (n.) پاسته پاستاجی pasta-ju; پاسته یاپان pasta yapan

Pasture, past'ur, (n. و a.) اوت ot...; اوتلاق yem; (land) مرعا mer-â; اوتلاق otlaq; (v.a.) اوتلاتق otlatmaq; (v.n) اوتلامق otlamaq; — **Past'urage**, (-âj) (n.) اوتلامق mer-â; (act) اوتلاتما otlatma.

Pasty, pâst'i, (a.) خور کبی hamour gibi; پورهک beurek. (n.)

Pat, pat, (n.) قالب qalub; طوپاق topaq.

Pat, pat, (n.) (blow) فیسکه fiske; صربه darbe; (v.a.) دو قونق doqounmaq; تام (fily) oqshamaq; (ad.) تام tam...; پک موافق (اولدیق) pek mouvâ-fuq (-olaraq).

Patch, pach, (n.) یامه yama; پارچه parcha; (phot) عرصه arsa; (silk) یامه peche; (a) یامالی yamalu; (v.a.) یاپیورمک yamalamaq; (fig) یاپیورمک yapuvermek; — **word**, (n.) یامه چیرکین شی yama ishi; (fig) chirkin shey; — **Patcher**, (pach'ér) (n.) یاماجی yamaju; — **Patchy**, (pach'i) (a.) یامالی yamalu; (fig.) آهنکسز âhenksiz.

Pate, pāt, (n.) تپه bash; تپه tepe; — **Pated**, (pāt'd) (a.) ناحلی bashlu.

Patent, pā'tent, (a.) امتیازی imtiyâz-lu; (open) عیان ayân; معلوم mâ-lûm; (n.) پانتنت patente; امتیازی imtiyâz; (v.a.) برات berât; امتیازی آلتی (v.a.) imtiyâzun-u almaq; — **office**, (-of'is) (n.) پانتنت قلمی patente qale-mi; — **rolls**, (n.) برات سجلی berât sijilli; — **Patentee**, (pā-tent-ē') (n.) صاحب امتیاز sâhibi imtiyâz.

Paternal, pa-tér'nal, (a.) بالاق babaluq...; پدرانه pederâne; (hereditary) پادان قاله babadan qalma; باباجه irsî; — **ly**, (ad.) باباجه ba-baja; پدرانه pederâne; — **Patér-nity**, (-ni-tî) (n.) بابالاق babaluq;

(For Turkish pronunc) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ژ [PAT-PAU]

(lit.) übüvvet; (fig.) بانيك bâ-nilik.

Paternoster, pat-er-nos'ter, (n.) تسبيح tesbih; (fig.) ديزي dizi; (fishing) اولطه olta; چاپارا chapara; (anch.) اسقي asgu; ترينات tezyinât; (rel.) دعا dou-â; ورد vird; (pl.) اوراد evrâd; no penny, no — ياره سز ايش يوق! parasuz ish yoq'.

Path, pāth, (n.) يول yol; طريق tarik; — 'finder, (n.) كاشف kyâshif; (fig.) پيشوا pîshivâ; رهبر rehber; — Pāth'less, (a.) يولسر yolsouz; صابه sapa; (fig.) رهبر سز rehbersiz; — Pāth'way, (wā) (n.) طريق tarik; يول yaya yol.

Pathetic, pa-thet'ik, (a.) (lit.) مهيچ müheyyij; مؤثر mü-essir, — Pathe'tically, (-ik-al-i) (ad.) مهيچ صورته müheyyij sôurethe; هيچانه heye-jânla.

Pathology, pa-thol'o-ji, (n.) علم امراض ilmi emrâz; مرميات marazuyyât

Pathos, pā'thos, (n.) تأثير te'sîr; (emotion) هيچانه heyejân; تضرر te-essür.

Patient, pā'shent, (a.) صبري saburlu; صبور sabôur; متحمل mutehammil; (n.) خسته hasta; — ly, (ad.) صبورانه sabôurâne; صبر ايدرك sabr ederek; تاني te-en'niyle; — Patience, (pā'shens) (n.) صبر sabr; تحمل te-hammül; تاني te-en'ni.

Patriarch, pā'tri-ärk, (n.) رئيس re-is; (sheyh); (rel.) بطريق patriq; — Patriarchal, (pā'tri-ärk'al) (a.) شيخانه patriqliq; — Patriarcate, (pā'tri-ärk'ät) (n.) بطريقلق patriqlik; (residence) بطريقلخانه patriqhâne.

Patrician, pa-trish'an, (a) اصيل asil; نجيبي nejib; (n.) اصيلزاده asilzâde.

Patriclide, pat'ri-sid, (n.) (pers.) بابا قاتلي baba qâtli; (act) بابا قاتلي baba qatli.

Patrimony, pat'ri-mun-i, (n.) ميراث mirâs; (rel.) ايراد irâd; — Patrimō'nial, (-ni-al) (a.) موروث mevrôus; ارثي irsî; — Patrimō'nially, (-ni-al-i) (ad.) ارثي irsen.

Patriot, pā'tri-ot, (n.) وطنپور vatanperver; (pl.) وطنپوران vatanper-verân; — Pātriot'ic, (-ik) (a.) وطنپور vatanperver; حميتي hamiiyetli; — Pātriot'ically, (-ik-al-i)

(ad.) وطنپورانه vatanperverâne; حميتي hamiiyetli; — Pā'triotism, (-izm) (n.) وطنپورلك vatanperverlik; حميت hamiiyet.

Patristic, -al, pa-tris'tik, -al, (ad.) (lit.) آباء كينسايه âbâ-i kinisâye â-id; (Islamic) ائمه مذهب عائد e-imme-i mezhebe â-id; — Patrist'ics, (-'iks), آباء كينسا (n.) (lit.) âbâ-i kinisâ bahsi; (Islamic) ائمه مذهب عائد e-imme-i mezheb bahsi.

Patrol, pa-tröl', (n.) قره قول qara-qol; دوريه devriye; (v.n.) قره قول qara-qol et.; طولاشق dolashmaq; دوريه devriye gezmek.

Patron, pā'trun, (n.) باطرون patron, صاحب sâhib; (fig.) حامی hâmi; — Patronage, (pā'trun-aj) (n.) (fig.) حمايه himâye; صحابت sahâbet; — Patroness, (pā'trun-es) (n.) صاحبه sâ-hibe; (fig.) حاميه hâmiye; — Patronize, (pā'trun-iz) (v.a.) (fig.) حمايه himâye et.; حمايه سته himâyesine almaq; صحابت sahâbet et..

Patronymic, -al, pat-ro-nim'ik, -al, (a.) اجدادن ejdâd-dan qalma; بابادان babadan mevrôus; — Patronym'ic, (n) موروث ejdâd-dan mevrôusounvân

Patten, pat'en, (n.) پاتنه paten; (طاقيويه) (taqouneye), (base) طابان taban; قاعده qâ-ide.

Patter, pat'ër, (v.n.) پيتردامق puturdamaq; چارمق charpmaq; — Patter-ing, (pat'ër-ing) (n.) پيتردى puturdu; ses.

Patter, pat'ër, (v.n.) (rel.) ذكر zikr et.; (fig.) تکرار tekrâr et.

Pattern, pat'ern, (n.) نمونه nümôune; مودل model; اورنك eurnek; — book, (n.) نمونه آلجومی nümôune albeumü; — maker, (n.) مودلجی modelji; قالبی qalnbju; — shop, (n.) مودلخانه modelhâne.

Patty, pat'i, (n.) چورهك beurek; چورهك cheurek;

Paucity, paw'sit-i, (n.) آزلق azluq; ندرت nedret.

Paunch, pawnsh, or pânsh, (n.) قازن qarn; اشكمه ishkembe; (v.a.) قازنى qarnu delmek; — Paunchy, (pawnsh'i) (a.) قازنى بويوك qarnu beuyük; شيشمان shishman.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join: though et.=etmek; ol.=olmaq;

[PAU-PEA] (انگلیزجه کاتاک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

Pauper, paw'pér, (*n.*) فقیر faqir; (*fig.*) عاجز âjiz; — **Pauperism**, (paw'pér-izm) (*n.*) فقر faqr; (*fig.*) عجز ajz

Pause, pawz, (*n.*) پوز pōz; توقف te-vaqqouf; فاصله fâsula; (*v n*) ضوق dourmaq; — **Pauselessly**, (pawz'les-lı) (*ad*) بلا توقف dourmaqsuzun; — **Pausing**, (pawz'-ing) (*n.*) دوشونه dūshünme, تشکر te-fekkür, — **Pausingly**, (pawz'ing-li) (*ad*) فاصله fâsulayle; وقت وقت vaqit-vaqit; (*deliberately*) دوشونه دك dūshünerek.

Pave, pāv, (*v.a.*) دوشه‌مه deushemek; (*street*) قالدیریم qaldurum yapmaq; (*fig.*) احصار ihzâr et; — **Paved**, (pāv) (*a*) دوشه‌لی deusheli; قالدیرimli; — **Päve'ment**, (*n.*) قالدیریم qaldurum, دوشه‌مه deusheme; — **Paver**, (pāv'er) (*n.*) قالدیریمی qaldurumju; — **Päving**, (-ing) (*n.*) قالدیریم qaldurum, — **stone** طاشی qaldurum tashu.

Pavillon, pa-vil'yun, (*n.*) پایویون pa-viyyon; (*mil.*) چادر chadur

Paw, paw, (*n.*) پنجه penche; (*v.a.*) قورجلامق penchelemek; (*fig.*) قورجلامق qourjalamaq; (*v n*) قازمق (یری) (yeri-) qazmaq; — **Pawed**, (pawd) (*a.*) پنجه‌لی pencheli.

Pawn, pawn, (*n.*) رهن rehin; (*v.a.*) رهنه rehinde; — **broker**, (*n.*) (rehinle-) پاره ورن para veren; قه‌جی sarraf; — **shop**, (*n.*) اقراس ادارمه‌خانه‌سی iqrâz idâ-rehânesi; (*public*) ادانه صندیقی idâne sandugh; — **ticket**, (*n.*) رهن مقبوضی rehin maqbûzou; — **Pawnee**, (-nē') (*n.*) (rehinle-) پاره آلان para alan; مستقرض müstaqruz

Pawn, pawn, (*n.*) (chess) پایتاق pay-taq.

Pay, pā, (*n.*) پاره üjret; اجرت para; (*salary*) معاش ma-âsh; آیلق ayluq; (*v.a.*) تسویه te'diye et.; — (*back*) et.; (*fig.*) ادا edâ et.; — **in** تسلیم teslîm et.; — **off** چیقارمق chuqarmaq; (*mar.*) غیر فعال قادریه نقل qad-roya naql et.; — **موقه** mon-vaqqaten terhis et.; (*revenge*) تلافی

telâfi et.; (*naut*) دوشمک dūshmek; — **out** توزیع te'diye et.; — **lashqa** et.; (*mar*) لاشقه laşqa et.; — **day**, te'diyyât günñü, — **list**, kyâ-tib; کاتب kyâ-tib; معاش ma-âsh kyâtibi, — **office**, ورنه vezne; — **Pay'able**, (*a*) امریه vâjibût-te'diye; — (*io*) تأدیه emrine; — **Pay'ment**, (*a.*) تأدیه te'diyyât; (*act*) تسویه te'diye; (*fig.*) قارشیلق qarshuluq; مقابلہ mouqâbele.

Pay, pā, (*v.a.*) (mar) زیتله‌مه ziftlemek.

Pea, pē, (*n*) بزیله bezelye; **Egyptian** — عطر شاهی nohoud; **sweet** — (*n.*) عطر شاهی utr shâhi; — **nut**, (*n.*) فستق fustuq.

Peace, pēs, (*n.*) صلح soulh; سکونت sü-kyûnet; (*int*) سکوت sükyûnet! — **breaker**, (brāk'er) (*n.*) کورولتوچی gürültüjü; — **maker**, (*n.*) باریشدیریمی barusduruju; (*lit.*) مصلح mouslih; — **offering**, (*n.*) (rel.) زکات zekyât; (*fig.*) تطیب (خاطر) tatyib (-hâtur); — **establishment**, (*mil*) قوه‌ده حشره qouvveyi hazariye; — **Peaceable**, (pēs'a-bl) (*a.*) ساکن sâkin; آسوده âsûde.

Peaceful, pēs'fool, (*a.*) ساکن sâkin; — **soulhperver**; — **ly**, (*ad.*) مسالمتکارانه sükyûnetle; (*lit.*) musâlemetkyârâne; — **ness**, (*n.*) سکونت soulhperverlik; سکوت sükyûnet.

Peach, pēch, (*n.*) شفتالی sheftâli; — **stone**, (*n.*) شفتالی چکردکی sheftâli chekirdeyi

Peacock, pē'kok, (*n.*) (قوшы) طاووس tavous (-qoushou); (*v.*) غورلانماق gourûrlanmaq; قیریتق qurutmaq.

Peahen, pē'hen, (*n.*) دیشی طاووس di-shi tavous

Peak, pēk, (*n.*) اوج ouj; (*top*) تپه tepe; ذروه zirve; (*mar.*) جوندای jounda; — **Peaked**, (pēkd) (*a.*) سیروی sivri; (*fig.*) نارین nârin; (*sickly*) خسته‌لقی hastaluqlu.

Peal, pēl, (*n.*) سس ses; سس گورولتو gürültü; (*laughter*) قهقهه qahqaha; (*thunder*) طراقه tarâqa; گورولتو gürültü; چاک چاک gürleme; (*bells*) چان نغمه‌لری chan nâgmeleri; (*v. n.*)

(For Turkish pronunc.) past; lârga; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ز [PEA-PEE]

چىنلاماق chunlamaq, (v.a.) چىنلاشق
chunlatmaq (assail) كوردو تويە بوغق
gürültüye bōmaq; (celebrate) تسعيد
tes-id et..

Pear, pār, (n.) آرمود armoud; —
shaped, (a) آرمود شڪلندە armoud
sheklində; آرمود بيجىمى armoud bi-
chimi.

Pearl, perl, (n.) اينجى inji; (v.a.)
اينجى اينجى injiyle süslemek;
— barley, (-bār'li) (n.) قرتك
frenk arpasu; — Pearly, (pēr'li)
(a) اينجى اينجى (like) اينجى inji
gibi; (clear) براق berrāq

Peasant, pez'ant, (n.) كويلى keuylü;
(a) كويلى keuylü...; (fig.) قبا qaba;
— Peasantry, (pez'ant-ri) (n)
كويلىلەر keuylüler.

Peat, pēt, (n.) تزهك tezēk.

Pebble, peb'l, (n.) چاقيل chaquil
(-tashu); — Pebbled, (peb'ld) (a.)
چاقيل دوشەلى (paved) چاقيل
chaquil deusheli.

Peccable, pek'a-bl, (a.) آثم āsim;
گناه گūnāhkhyār; (fig.) غطى
mouhtī.

Peccant, pek'ant, (a.) گناهكار gūnāh-
kyār; مجرم müjrim; (bad) فاسد
fāsīd; — Peccancy, (pek'an-si) (n.)
گناه gūnāh; جرم jūrm; فساد fesād;
(pl.) سيئات seyiyāt.

Peck, pek, (n.) (batman) (بطمان);
(amount) حېلى haylu miqdār.

Peck, pek, (v.a.) غالاماق gagalamaq;
(fig.) سوقماق soqmaq; (eat) يىك
yemēk.

Pectoral, pek'to-ral, (a.) كوكس ...
geu-üs...; صدرى sadri; (n.) كوكسك
geu-üslük; (priest's) صدرى sadriye;
(medicine) كوكس علاجى geu-üs ilaju.

Peculiar, pe-kū'yar, (a.) خاص hâss;
خصوصى housōusī; (odd) غريب garib;
— ly, (ad.) خاص hâssatan; —
Peculiarity, (pe-kū'yar-i-ti) (n.)
خصوصيت housōusuyyet; خاص hâssa;
(pl.) اوصاف havâss; (evsâf);
— Peculiarize, (pe-kū'yar-iz) (v.a.)
ايرىقم tahsis et.; تخصيص et. ayurmaq;
تميز et. temyiz et..

Pecuniary, pe-kū'ni-ar-i, (a.) پاره...
para...; نقدى naqdī; — Pecuniar-
ily, (pe-kū'ni-ar-i-li) (ad.) نقدā
naqden; پارهجه parağa.

Pedagoggy, ped'a-go-ji, (n.) پەداگوژی
pedagoji; تربیة اطفال (-i et-
fâl); — Pedagog'ic, (-goj'ik) (a.)
(lit.) پەداگوژىق terbiyevî; pe-
dagojiq; — Ped'agogue, (-a'gog)
(n.) تربیةجى terbiyeji; مربى müreb-
bî; (pedant) عقلا ouqalâ.

Pedal, ped'al, (n.) پەدال pedal; آياق
ayaq (-yeri); (a.) آياق... ayaq;
(lit.) رچلى rijli

Pedant, ped'ant, (n.) عقلا ouqalâ, —
Pedant'ic, (-'ik) (a.) (lit.) معلوماتفروشانە
mâ'lōumât-fürōushāne; — Pedant'-
ically, (-'ik-al-i) (ad.) عقلاجه ou-
qalâja, — Ped'antry, (-ri) (n.)
معلوماتفروشلۇق mâ'lōumât-fürōushlouq;
(ignorance) جهالت jehâlet.

Peddler, ped'lër, (n.) ساتىچى (سيار)
(seyyar) satuju; — Peddling,
(ped'ling) (n.) ساتىچىلىق sutujuluq;
(fig.) يېرەدەلك beyhōudelik; (trifling)
(a.) اهمىيەتسىز ehemmiyyetsiz;
يېرەدە beyhōude.

Pedestal, ped'es-tal, (n.) كرسى kür-
sü; قاعدە qâ-ide.

Pedestrian, pe-des'tri-an, (n.) پياده
piyâde; يايا گیدن yaya giden (a.)
پياده... piyâde... yaya

Pedicure, ped'i-kūr, (n.) پەدىكور pe-
dikūr.

Pedigree, ped'i-grē, (n.) نسب neseb;
شجرە shejere.

Pediment, ped'i-ment, (n.) صاچاق
sachaq; جبهه jebhe.

Peel, pēl, (n.) قابوق qabouq; درى
deri; (shovel) كۆرەك kûrek; (v.a.)
صويماق soymaq; (vn) صويولماق soyoul-
maq; — Peeled, (pēld) (a) صويولاش
soyoulmoush; — Peeling, (pēl'ing)
(n.) صويە soyma; (pl.) قابوقلار qa-
bouqlar.

Peep, pēp, (n.) كىزلى (گىزلى) (gizli-)
baqush; (fig.) ظهور zouhōur; طلوع
toulōu'; (v.n.) كۆز تەلەمەك geuzetle-
mek; (fig.) كۆرۈنمەك geurünmek; —
'hole, (-hōl) (n.) گىزلى دىك gizli
delik; — o' dā', (-o-dā') (n.) كۆن
سحر gūn ârmasu; (وقت) seher
seher (-vaqti); — boys, (n pl.)
(protestanlar); — Peeper,
(pēp'ēr) (n.) كۆزجى geuzjü;
(zo.) كۆز geuz.

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

mote, foot; mōōn; shut; mūle; very; tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ, zh ز [PEN-PEO]

- **Pend'ency**, (-'en-si) (*n.*) (*lit.*) صارقه sarqma; (*lit.*) معلقت mou-allaqiyyet.
- Pending**, pend'ing, (*a*) (*lit.*) معلق mou-allaq; (-to) تعليقاً (ث) ... (e-) tâl'iqan; (ث) انتظاراً (ث) (e-) intizâren.
- Pendulum**, pend'ū-lum, (*n.*) رقاد raqqās; — **Pend'ulous**, (-'ū-lus) (*a.*) صارقيق sarquq; (*swinging*) سالانير sallanur.
- Penetrate**, pen'e-trāt, (*v.*) نفوذ ا. nūfōuz et.; كيرمك girmek; (*understand*) آكادق anlamaq; — **Penetrable**, (-'e-tra-bl) (*a.*) قابل نفوذ qābili nūfōuz; (*pierced*) دالينير delinir; كير gecher; (*fig.*) آكاشليير anlashulur; — **Penetrability**, (-tra-bil'i-ti) (*n.*) دلينيله delinebilme; (*lit.*) قابليت نفوذ qābiliyyeti nūfōuz; (*fig.*) آكاشليله anlashulma; — **Penetrating**, (*a*) (*lit.*) نافذ nāfiz; كسين keskin; — **Penetratingly**, (-li) (*ad.*) كسينه nāfiz sōurede; — **Penetrātion**, (-'shun) (*n.*) دخول douhōul; نفوذ nūfōuz; (*fig.*) حلول hou-lōul; (*discrimination*) نظر nūfōuzi nazar; فطانت fatānet; pacific (*lit.*) — حلول مصلحانه houlōuli mouslihāne; **power of** — قوه نفوذيه qouvveyi nūfōuziyye; — **Penetrative**, (-tiv) (*a.*) (*lit.*) نافذ nāfiz.
- Peninsula**, pen-in'sū-la, (*n.* و *a.*) شبه جزيره yarum ada; (*lit.*) شيبه shibhi jezire; (*n. pr.*) پورتكيز ispanya - portekiz; — **Penin'sular**, (*a.*) شيبه جزيره shibhi jezire...; (*like*) شيبه جزيره كي shibhi jezire gibi.
- Penitent**, pen'i-tent, (*a.*) تادم nādim; (*n.*) توبهكار tevbekyār; — **ly**, (*ad.*) ندامتله nedāmetle; — **Pen'itence**, (-'i-tens) ندامت nedāmet; بشياناق pishmanluq; (*rel.*) توبه tevbe; كفارت kefāret; — **Peniten'tiary**, (-'shi-a-ri) (*a.*) تاديبكارانه te'dibkyārāne; (*n.*) حبسخانه habs-hāne.
- Penman**, pen'man, (*n.*) خطاط hat-tāt; (*author*) محرر mouharir; — **Pen'manship**, (*n.*) حسن خط hūsni hatt; (*style*) اسلوب üslūb; كاتيبك kyātiblik; (*lit.*) قوه قلبيه qouvveyi qalemiyye.
- Pennant**, pen'ant, (*n.*) (mar.) فلاندرا

- flandura; فلامه flama; broad — كيون chatal flandura; (gidon)
- Penny**, pen'i, (*n.*) پني peni; — **a-liner**, (*n.*) (بازيجي) (yazuju); (arzuhalji) (عرضالجاي) bichāre; — **wise**, (-wiz) (*a.*) (*fig.*) خيس hasis (kibritji) (كبريتجي) — **worth**, (-wurth) (*a*) دكرمز de-yersiz; جزئي jüz-i; (*bargain*) كه پير kelepír; پك اوچوز pek oujouz; — **Pennies**, (pen'iz) (*n. pl.*) پنيير peniler; پني مسكوكاتي peni meskyōukyātu; — **Penniless**, (pen'i-les) (*a*) پنييسز penisiz; پاره سز parasuz; (*fig.*) متاليكسز metelixiz; (*poor*) فقير faqir.
- Pension**, pen'shun, (*n.*) تقاعد ته qā-ūdiyye; تخصيصات tahsisāt; (*boarding*) pansiyon; (*v. a.*) تقاعد ته qā-ūd et.; — **Pen'sionary**, (-'shun-a-ri) (*n.* و *a.*) متقاعد müteqā'id; پانسيونر pansiyoner.
- Pensive**, pen'siv, (*a.*) دوشونجهي dü-shünjeli; دالغن dalgun; — **ly**, (*ad.*) دوشونرهك düshünerek; ملوانه melōulāne; — **ness**, (*n.*) دوشونجه düshün-je; دالغنلغ dalgunluq.
- Pentagon**, pen'ta-gon, (*n.*) عجم mou-hammes.
- Pentateush**, pen'ta-tūk, (*n.*) (*lit.*) اسفار خمسة esfāru hamse.
- Pentecost**, pen'tē-kost, (*n.*) (*jewish*) گول بايرامي gül bayramu; (*Christian*) يورتي yortu; پاسقاليه pasqalye.
- Penumbra**, pe-num'bra, (*n.*) خفيف شيبه نلل hafif geulge, (*ast.*) شيبه نلل shibhi zull.
- Penury**, pen'ū-ri, (*n.*) احتياج ihtiyāj; ضرورت zarōuret; — **Penūrious**, (-'ri-us) (*a*) خيس hasis; طمعكار tamā'kyār; جيمري jimri; — **Penūriously**, (-'ri-us-li) (*ad.*) خيسانه hasisāne; طمعكارانه tamā'kyārāne; **Penūriousness**, (-'ri-us-nes) (*n.*) طمع tamā'; hisset; خست.
- Peony**, pe'on-i, (*n.*) شتايق sha-qāyiq (-chucheyi).
- People**, pe'pl, (*n.*) خلق halq; آدمار adamlar; (*vulgar*) عوام avām; اسكان ا. aqvām; (*v. a.*) iskyân et.; — **s party**, (*n.*) خلق halq furqasû; — **s editions**,

only; routine; through; luck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

mōte; foot; mōon, shut; mūte; very, tū چوپو؛ ch چ؛ sh ش؛ th ث؛ zh ز [PER-PER]

Perforate, pēr'fo-rāt, (*v.a.*) دلت delmek ; — **Per'forated**, (td) (*a.*) دليكي delikli ; (*lit.*) منقوب mesqōub ; — **Perforā'tion**, (-'shun) (*n.*) دليك delik ; (*act.*) دله delme ; — **Per'forātor**, (-tur) (*n.*) منقب misqab.

Perforce, per-fōrs', (*a.*) جبراً jebren ; نأچار nāchār.

Perform, per-form', (*v.a.*) يافى yapmaq , ايفأ ifā et. ; (*v.n.*) (*mus.*) اوماق oy-namaq ; (*lit.*) اوماق oy-namaq ; (*lit.*) تمشيل temsil et ; — **Perform'ance**, (-'ans) (*n.*) يافأ ifā ; (*action*) حركة hareket ; اجراءا ijrā ; (*work*) اعر eser ; ايش ish ; (*theatre*) اويون oyoun ; (*lit.*) تمشيل temsil ; (مسامرة) (müsāmere) ; — **Perform'ér**, (*n.*) يافان yapan ; آرئيس san-atkyār ; (ممثل) (mümessil).

Perfume, pēr'fūm or pēr-fūm', (*n.*) رائحة rāyiha ; لوانطه levanta ; (*pl.*) تعطير utriyyāt ; (*v.a.*) (*lit.*) رائحة نشرā ; tā'tir et ; — **Perfumed**, (per-fūm'd') (*a.*) قوقولى qoqoulou ; لوانطه levantalı ; (*lit.*) معطر mou-attar ; — **Perfumer**, (per-fūm'er) (*n.*) لوانطهچى le-vantaju ; — **Perfumery**, (per-fūm'er-i) (*n.*) (*pl.*) تعطيرات utriyyāt ; لوانطهچيلار levantalār ; (*art*) لوانطهچيلق levantajuluq

Perhaps, per-haps', (*ad.*) بلكه belki ; احتمال ihtimāl.

Pericardium, per-i-kār'di-um, (*n.*) زار zar ; (*lit.*) غشاء قلب gushā-i qalb.

Pericarp, per'i-kārp, (*n.*) زار zar ; ظرف zarf ; (*lit.*) غلاف gulâf.

Perigee, per'i-jē, (*n.*) حضيض haziz

Peril, per'il, (*n.*) مخاطره mouhātara ; خطرته tehlike ; (*v.a.*) قوتق mouhātara qomaq ; — **Per'ilous**, (-'il-us) (*a.*) مخاطره mouhātara ; — **Per'ilously**, (-'il-us-li) (*ad.*) خطرته tehli-keli sōuretdē ; مخاطره mouhātara.

Perimeter, per-im'e-tēr, (*n.*) محيط mouhit ; — **Perimet'ric**, -al, (-'rik, -al) (*a.*) محيطي mouhiti ; — **Perim'etry**, (-'et-ri) (*n.*) مساحة me-sāhayı mouhit.

Period, pē'ri-ud, (*n.*) دور devr ; (*gram*) عبارة ibāre ; جملة jümle ; (*mark*) نقطه noqta ; — **Pēriod'ic**, (-od'ik) (*a.*) (*lit.*) دورى devri ; مقن mouqannen ; موقت mevqūt ; — **Pēriod'ical**, (-od'ik-al) (*n.*) رساله risāleyi mevqūte ; مجموعه mej-mou-a ; — **Pēriod'ically**, (-od'ik-al-i) (*ad.*) (*lit.*) زمان زمان zemân-zemân ; وقت وقت vaqit-vaqit ; موقت mevqūten ; اوقات evqātı mou-ayyenede ; — **Pēriodic'ity**, (-o-dis'i-ti) (*n.*) موقتیت mevqūtiyyet, (تناب) (tenāvüb).

Periphery, per-if'er-i, (*n.*) محيط mouhit ; — **Peripheral**, (per-if'er-al) (*a.*) محيطي mouhiti.

Periphrase, per'i-frāz, (*n.*) طولانيه بیان dolayusıyle beyân ; اوزاتمه ouzatma ; (*lit.*) انتخاب itnâb.

Perish, per'ish, (*v.a.*) (life) تلف telef ol ; (decay) هلاک helâk ol ; چورومك chürümek ; (*fig.*) محو mahv ol. ; — **Per'ishable**, (*a.*) تلف اولور telef olour ; فانى fânî ; چورور chürür ; — **Per'ishableness**, **Perishabil'ity**, (-bil'i-ti) (*n.*) تلف اوله بيلمه telef ola-bilme ; چورومه chürüme ; محو اوله بيلمه mahv olabilme.

Peristyle, per-i-stil, (*n.*) ستونلار (خارجي) (hârijî-) sûtûnlar ; اولو avlou ; مدخل medhal.

Peritoneum, per-i-to-nē'um, (*n.*) پدريتون periton ; زار zar.

Periwig, per'i-wig, (*n.*) بروكه perouke.

Periwinkle, per'i-wingk-l, (*n.*) (zo) deniz salyangozu ; (bot.) جزاير منكشسي jezâyir menekshesi

Perjure, pēr'jūr, (*v.a.*) يالان يره يمين ا. yalan yere yemin et. ; يالانچي شاهدلك a. yalanju shâhidlik et. ; (*v.n.*) (to one's oath) يميني طوماق yeminini toutma-maq ; (*lit.*) حانت hânis ol. ; — **Pēr'jured**, (-'jōurd) (*a.*) (pers) يالانچي yalanju shâhidlik et-mish ; (*fig.*) حانت hânis ; يالان yalan ; — **Perjurer**, (pēr'jōur-ér) (*n.*) يالانچي شاهد yalanju shâhid ; (*lit.*) حانت hânis ; — **Pēr'-jury**, (-'jōur-i) يالان يره يمين yalan yere yemin ; (*lit.*) حنت hins ; (*break-ing*) نقض naqzu abd ; (*witness's*) يالانچي شاهدلك yalanju shâhidlik.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[PER-PER] (انكلیزجہ کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

Perk, përk, (*a.*) گوزل güzel ; کبرلی kibirli ; (*v.a.*) سوسله مک süslemek ; (*v.n.*) قیریتق qurutmaq.

Permanent, per'ma-nent, (*a.*) دائمی dâ-imî; — *ly*, (*ad.*) دائماً صورتده dâ-imî sôuretdê; — **Pêr'manency**, (-si) (*n.*) دوام devâm; (*lit.*) استقرار istiqrâr.

Permeable, per'me-a-bl, (*a*) (اچېندن) *اچېر* (ichinden-) *gecher* ; قابل نفوذ *qâbili nûfôuz* ; — **Përmeabil'ity**, (-me-abil'i-ti) (*n*,) (*lit.*) نفوذ قابليت *qâbiliyyeti nûfôuz* ; — **Për'meate**, (-me-ât) (*v.a*.) نفوذا *nûfôuz et* ; *گچمک* *gechmek*.

Permission, per-mish'un, (n.) مساعدہ
mūsâde; اذن izn; رخصت rouhsat;
— **Permiss'ible**, (-mis'i-bl) (a.) جائز
jâ-iz; مساعدہ معاذہ ایدیلیر mūsâde edilir;
— **Permiss'ive**, (-mis'iv) (a.) مساعدہ
mūsâ-id; مساعدہ کار mūsâdekyâr.

Permit, per-mit', (*n.a.*) مُسَاعَدَة mü-sâde et.; **izin** **vermek**; (*n*) مُسَاعَدَة müsâde; (*written*) وثيقة vesîqe; **izin** **name** **tezkere**; — **izin** **name** « **for residence** » اقامت « **iqâmet** » **tezkeresi**; اقامت **tezkeresi**; **iqâmet vesîqası**; — **weather permitting**, (per-mit'ing) هوا مساعد hava müsâ-id olursa.

Permute, per-mūt', (*v.a.*) تبدیل *tebdil* et ; (*pers.*) بجاییش *bejâyish* et. ; — **Permüt'able**, (*a.*) تبدیلی قابل *tebdil edilebilir* ; میادله *qâbil mübâdele* ; (*pers.*) بجاییش ممکن *bejâyishi mümkün*. ; — **Permütä-bil'ity**, (-bil'i-ti) (*n.*) تبدیل ایدیلدیلمه *tebdil edilebilme* ; بجاییش ایدیلدیلمه *bejâyish edilebilme* ; — **Permütä'tion**, (-'shun) (*pers.*) بجاییش *bejâyish* ; (*math*) میادله *mübâdele* ; (*philology*) ادال *ibdâl*.

Pernicious, per-nish'us, (*a*) مضر mouzur; مهلك mühlik; — **ly**, (*ad.*) مهلكة mühlik sôuretdé; — **ness**, (*n.*) مضرت mazarrat; تهلكة tehlike.

Peroration, per-o-rā'shun, (*n.*) خاتمه
hâtime ; صوك son.

Peroxid, per - oks'îd, (n.) حمض اٰخير
houmzu ahîr.

Perpendicular, pèr - pen - dik'ū-lar,
(a) عمودي amōudî ; شاقولِي shâqōulî ;

(n.) شاقول shâqôul; عمود amôud;
—ly, (ad.) عموداً amôuden; شاقولاً
shâqôulen.

Perpetrate, per'pe - trāt, (*v.a.*) يَأْتِقُ yapmaq; ارتكاب itirkiyâb et.; ارتقاء iqâ' et.; — **Pêrpetrâ'tion**, (-'shun) ارتقاء iqâ' et.; ارتكاب itirkiyâb; — **Pêr'petrâ'tor**, (tur) يَأْتِقَانِ yapan; مجرم müjrim; فاعل fâ-il.

Perpetual, per-pet'ū-al, (*a.*) أبدی ebedî; مؤبد mü-ebbed; — *ly*, (*ad.*) إلى الأبد ilel-ebed; — مؤبداً mü - ebbeden; — **motion**, (-mō'shun) (*n.*) حركت دائمه hareketi dâ-ime; — **Perpet'uate**, (-āt) (*v.a.*) ابقا idâme et.; ابقا ibqâ et.; — **Perpetu'ity**, (-'i-ti) (*n.*) عائدات ebediyyet; (*annuity*) دأفمه â-idât (-dâ-ime).

Perplex, per-pleks', (*v.a.*) قاریشدیرمق qarushdurmaq; اشکال ishkyâl et.; (*puzzle*) شاشیرمق shashurtmaq; — **Perplex'ed**, (-pleks'd) (*a*) قاریشیق qarushuq; (*lit.*) مشوش müshevvesh; (*fig.*) شاشغین shashgun; — **Perplex'ity**, (-pleks'i-ti) (*a.*) قاریشیاق qarushuqluq; شاشغینلش teshevvăsh; شاشغینلش shashgunluq.

Perquisite, pèr'kwi-zit, (*n.*) عائدات â-idât; تخصصات tahsîsât.

Perquisition, pèr-kwi-zi'shun, (*n.*)
تحرى *teharri*; تحقيقات *tahqîqât*.

Perry, per'i, (*n.*) آرمود شرابی armoud
sharabu.

Persecute, per'se-kūt, (*v.a.*) (*jud.*)
تعقيب tā'qīb et.; (*annoy*) تعجيز tā'jīz et.;
تضييق tazyīq et.; —
Persecution, (per-se-kū'shun) (*n.*)
اعتساف tā'qibāt; (*oppression*) اعتساف
i'tisāf; (*pl*) اعتسافات i'tisāfāt; تضيق
tazyīq; (*pl*) تضيقات tazyīqāt; —
Persecutor, (per'se-kūt·ur) (*n.*)
تضييق eden, اعتسافي i'ti-sāfi.

Perseverance, pèr-se-vēr'ans, (*n.*)
ثبات sebât; اقدام iqdâm; — **Perse-**
ver'ing, (-vēr'ing) (*a.*) ثباتی sebât-
lu; مقدم mouqdâm.

Persia, per'shi-a, (*n. pr.*) ایران îrân; عجمستان ajemistân; — **Persian**, (pèr'shi-a) (*a. & n.*) عجم ajem; (*lit.*) ایرانی îrânî; فارس fers; — **Gulf**, (*n. pr.*) بصره کورفزی basra keurfezi.

Persist, per-sist', (*v n.*) اصرار *usrâr*

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; tħ ذ; zh ز [PER-PER]

et.; ٺٺات sebāt et.; — **Persist-ence**, (-ens) (*n*) اصرار usrār; ٺٺات sebāt; — **Persist'ent**, (*a*) مصر mousur; — **Persist'ently**, (-li) (*n*) مصرأ mousurren; اصرارله usrār-la.

Person, pēr'sun, (*n*) شخص shahs, آدم adam, کيشي kishi, in — کندي kendi...; ٺٺات bizzāt; **first** — (*gram*) متکلم mütekellim; **second** — (*gram*) مخاطب mouhâtab; **third** — (*gram*) روح القدس gâ'ib, (*rel.*) رôuhül-qouds, (*jud.*) شخص ثالث shahs-sâlis; **juridical** — شخص حکمي shahs hukmî; (*pl*) اشخاص حکميه esh-hâsu hûkmiyye, **moral** — شخص اشخاص معنويه esh-hâsu mâ'nevi, (*pl*) esh-hâsu mâ'neviyye, — **Person-able**, (pēr'sun-a-bl) (*a*) کوستريشلي geusterishli; ياقوشقلى yaqushuqlu; — **Personage**, (pēr'sun-āj) (*n*) شخص shahs; (*eminent*) دات zât; بيروك آدم beuyûk adam.

Persona grata, per-sō'na grā'ta, (*n*) (dat) ارزو ايدليلر arzôu edilir (-zât); mazharu tevejjüh (اولمش) (-olmouh); — **Persona non grata**, (*n*) ارزو ايدلماين (انسان) (-insân); te-vejjuhden dushman (-adam).

Personal, pēr-sun'al, (*a*) شخصي shahsî; ذاتî zâtî; (*private*) خصوصي housûsî; — **ly**, (*ad*) ٺٺات bizzât; کنديسي kendisi; شخصاً shahsan; (*jud.*) tahsisan; شخص تيميني shahs tâ'yînile; — **estate**, (es-tât') (*n*) اموال emvâli menqûle; — **Pro-erty**, مال (شخصي) (shahsî) mâl; اموال kendi malu; (*pl*) emvâli shahsuyye; — **Personal-ity**, (pēr-sun-al'i-ti) (*n*) شخصيت shahsuyyet, (*fig*) شخصيات shahsuyyât; (*man*) ذات zât; (*pl*) zevât; — **Personalty**, (pēr'sun-al-ti) (*n*) ثروت serveti menqûle.

Personate, pēr'sun-ât, (*v.a*) طورى tavrûnu taqunmaq; ... تاتمنق temsîl et.; — **Personation**, (pēr-sun-â'shun), (*n*) تقليد taqlîd; تمثيل temsîl.

Personify, per-son'i-fi, (*v.a*) تمثيل temsîl et.; تيشهش tesh-his et.; — **Personification**, (pēr-sun-i-fi-kâ'shun) (*n*) تمثيل temsîl; تيشخص tesh-his

tesh-his, — **Personified**, (pēr-sun'i-fid) (*a*) (lit) مٺشخص müshahhas; مجسم müjesssem

Personnel, pār-so-nel', (*n*) (*com*) مستخدمين müstahdemîn; (مأمورين) (me'mûrîn) (*ml*) مرتبات mürettebât, (پرسونل) (personel)

Perspective, per-spekt'iv, (*n*) منظر manâzur; (telescope) دوربين dürbün; منظر منظرى manâzuri; **in** — منظرى manâzuri; — **ly**, (*ad*) منظرچه manâzurja; منظر اعتباريله manâzur i'tibârile, — **plane**, (-plân) (*n*) سطح منظرى sat-lu manâzuri

Perspicacious, per-spi-kâ'shus, (*a*) فطين fatîn; ذكى zekî; — **Perspi-cacity**, (pēr-spi-kas'î-ti) (*n*) فطانت fatânet; ذکا zekyâ

Perspicuity, per-spi-kû'i-ti, (*n*) وضوح vouzûh; صراحت sarâhat; — **Perspicuous**, (pēr-spi-kû-us) (*a*) واضح vâzuh; صريح sarîh.

Perspire, per-spi', (*v.n*) ترلهمك terlemek; — **Perspiration**, (pēr-spi-râ'shun) (*n*) تر ter, (*act*) ترلەيش terleyish.

Persuade, per-swād', (*v.a*) قانديرمق qandurmaq; اقناع iqnâ et.; — **from** قانديرمق jaydurmaq; — **Persua'dable**, (-swād'a-bl) (*a*) قانار qanar; قابل اقناع qâbili iqnâ'; — **Persua'sion**, (-swâ'zhun) (*n*) قناع qanâ-at; (*act*) اقناع iqnâ'; — **Persua'sive**, (-swâ'siv) (*a*) (lit) مقتنع mouqnî; قناعتيحش qanâ-at-bahsh.

Pert, pert, (*a*) عارسز arszuz; کستاخ küstâh; — **ness**, (*n*) کستاخلق küstâhluq; عارسزلى arszuzluq

Pertain, per-tân', (*v.n*) عائد â-id ol.; — **Pertain'ing**, (-tân'ing) (ٺٺ) راجع â-id (-e) .. (ٺٺ) عائد (ٺٺ) mütealliğ.

Pertinacious, per-ti-nâ'shus, (*a*) معند mou-annid; مصر mousur, — **ness**, **Pertinac'ity**, (-nas'î-ti) (*n*) عناد inâd; ثبات sebât.

Pertinent, pēr'ti-nent, (*a*) مناسب minâsib; ياقوشير yaqushur; — **ly**, (*ad*) مناسب صورتده minâsib sôuretdê; — **ness**, (*n*) مناسبت minâsebet; — **Për'tinence**, (-nens) (*n*) مناسبت

only; routine; through; tuck; müsée; aive; ioin; though; et.=etmek, ol.=olmaq.

[PER-PET] (اكتيزحه كاتك لىغلى اچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr, in; mine;

mināsebet; اويغونلۇق ouygounlouq.
Perturb, per-turb', (v a) قارشىدىرىق qarushdurmaq; تەشۋىش teshvish et; — **Perturbā'tion**, (-'shun) خەلق qarushuqluq, (fig.) خەلق hālel; (sci) اىتتىلال ihtilāl; — **Perturbā'tor**, (-tur) (n.) اغتەشاشچى ig-tishāshju.
Peru, pe-rō', (n pr) پەرۇ perou; — **Peruvian**, (per-rō'vi-an) (a) پەرۇ... perou...; (n.) پەرۇلۇ peroulou, — **bark**, (n.) قىنا قىنا quana-quana
Peruse, per'ūz or per-rō'z', (v a.) مطالعە moutâlâ et., — **Perusal**, (per-rō'z'al or per-rō'z'al) (n.) مطالعە moutâlâ; اقۇمە qâ-et; قراتت qrat-t.
Pervade, per-vād', (v a.) نفوذ nū-fōuz et.; — **Pervasion**, (-'zhun) (n.) نفوذ nūfōuz; استیلا istilâ.
Perverse, per-vers', (a) تەرس ters; فاسد fāsīd; — **Pervér'sity**, (-'si-ti) (n.) تەرسلىك terslik; فساد fesād. — **Pervér'sion**, (-'zhun) (n.) فساد fesād; (act) افساد if-sād
Pervert, per-vért', (v a.) افساد if-sād et.; بوزۇق bozmaq; (v n) بوزۇق bozoulmaq; (n.) مۇتەددى mü-tereddî, — **Pervér't'èr**, (n.) مەسەد müsfīd.
Pervious, pèr'vi-us, (a) قەبىلى قەبىلى qābili nūfōuz; (open) آچىق achuq; دىلىك delik.
Peseta, pe-sā'ta, (n.) پەستا pesta
Pessimism, pes'i-mizm, (n.) پەسىمىزىم bed-bīnlik; — **Pessimist**, (pes'i-mist) (n.) پەسىم bed-bīn; — **Pessimistical-ly**, (pes-i-mist'ik-al-i) (a. & ad.) پەسىمىزىمەت bed-bīnâne, bed-bīnlikle.
Pest, pest, (n) وەبە vebâ; طاعون tâ-ōun.
Pester, pes'tèr, (v a.) سىقىق (جائى) janunu-) suqmaq; تەجىز tā'jiz et; — **Pes'térèr**, (n.) مەجىز mou-ajjiz.
Pestiferous, pes-tif'e-rus. (a) وەبە vebâlu; سارى sārî; (fig.) سىقىق su-qju.
Pestilent, pest'il-ent, (a.) وەبە va-hīm; مۇزىر mouzur; (fig.) مۇزىر menhōus; — **ly**, (ad.) مۇزىر mouzur sōuretde; تەخرىكەر تەخرىكەر tah-rībkyârâne; — **Pestilence**, (-lens)

(n) آفت âfet; — **Pestilen'tial**, (-'shal) (a) مەھەل mühlik; تەخرىكەر tah-rībkyâr
Pestle, pes'l, (n) ھەۋان ھەۋان havan eli.
Pet, pet, (n. & a.) سەۋگىلى sevgili; ئارلى ئالدىدىرىق choq sevmek, سەۋگە nazlu alushdurmaq
Pet, pet, (n) (pervishness) خەۋىسزلىق houysouzluq; دەرۋە دارۇلما; (v n) كۈسكۈن küsmek.
Petal, pet'al, (n) چىچەك پارچى chichek yaprâ, (lit.) ۋەرقە verîqa; (yapurgan).
Petard, pe-tārd', (n) فەشەك fishek; بومبا bomba.
Petition, pē-tish'un, (n) استىدعا istid-â; ارزۇ arzu-hâl; (v a.) ارزۇ istid-â et.; رىجâ rijâ et.; to draw up a bir arzu-hal yazmaq; بىر استىدعا تەتۈپ bir istid-â tanzim et.; — **Petit'ionary**, (pē-tish'un-a-ri) (a.) استىدعا تەتۈپ sheklinde talebi mütâ-zammun; (supplicatory) (lit.) نىيازكار niyâzkyâr; — **Petitioner**, (pē-tish'un-er) (n) مۇستەدى müsted-î; (fig.) رىجâ rijâju
Petrify, pet'ri-fi, (v a.) تاشە تاشە tasha qalb et; سەرتلەشدىرىق sertlesh-dirmek; (fig.) مۇتەھەيىر mütehayyir et; (v n) تاش كەسىلەش tash kesil-mek; (lit.) تەھەججۈر tehajjür et.; — **Petrific**, (-ri'fik) (a) (lit.) شەجەرە mouhajjir; — **Petrifac'tion**, (-fak'shun) (lit.) تەھەججۈر tehajjür; مۇستەھەسە müstehâse.
Petroleum, pe-trō'le-um, (n.) پەترول petrol; گاز (يەنە) gaz (-yâ); — **wells**, (n pl) پەترول قۇيۇلى petrol qouyou-laru; — **Petroliferous**, (pe-tro-li'fer-us) (a.) پەترول مۇتەھەججۈر petrolou mouhte'vî; پەترولى petrolou.
Petticoat, pet'i-kōt, (n) كەتكە eteklik; جۇپون jūpon; (woman) قادىن qadun.
Pettifogger, pet'i-fog-ër, (n.) باياغى bayâ avouqat; شەرىر sherir; — **Pettifoggery**, (pet'i-fo-gèr-i) (n.) شەرىرە shirretlik.
Pettish, pet'tish, (a.) خەۋىسز houysouz; كۈسكۈن küsgün.
Petty, pet'i, (a.) كۈچۈك küchük; (fig.)

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte foot; mōōn, shut; mūte, very, tū چيوو ch چ; sh ش, th ث, tū ذ; zh ز [PET-PHI]

ادی âdî, — **cash**, (-kash) (n) متفرقه müteferriqa (-aqjesi);
— **expenses**, (n pl) مصارف متفرقه masârifi müteferriqa, — **officer**,
(-of-is-er) (n) کوچوک صایط küchük zâbit; (mar) (کدیکی) (gedikli), — **Pettiness**, (pet'i-nes) (n) کوچوکلک küchüklük, — **âdilîk**,
Petulant, pet'ü-lant, (a.) تیتیز titiz; **Hadid**, hadid; — **Pet'ulance**, (-lans) (n) حدت hiddet, تیتیزلک titizlik.
Pew, pū, (n) محفل mahfel
Pewter, pū'ter, (n) قلاي qalay, (a.) قلاي معمولاتی qalay mâ'môulâtu.
Phaeton, fâ'e-ton, (n) فایطون fayton.
Phalanx, fal'angks, (n) آلاي alay; **taqum**, (ana) مارمق کیمی par-maq kemiy
Phantasm, fan'tazm, (n) خیالت hay-yâlet; **hayâl**, (spectre) هیولا hüyûlâ.
Phantasmagoria, fan-taz-ma-gō'ri-a, (n.pl.) خیالار hayâller; اشکال eshkyâl.
Phantom, fan'tom, (n) خیال hayâl; خیالت hayâlet; (a.) خیالی hayâlî
Pharaoh, fâ'rō, (n.) فرعون fir-avoun; — **Pharaonic**, (fâ-rōn'ik) فرعونه fir-avouna â-id; فرعونک fir-avoun-noun.
Pharisaic, -al, far-i-sā'ik, -al, (a.) شکپرست shekil-perest; ریاکار riyâ-kyâr; — **all'y**, (-al-i) (ad.) شکپرستانه shekil-perestâne; — **alness**, (-al-nes) (n.) شکپرستلک shekil-perestlik; ریا riyâ.
Pharisee, far'i-sē, (n.) (lit.) شکپرست shekil-perest; (fig.) مرئی mūrâ-î.
Pharmaceutic, -al, fâr-ma-sūt'ik, -al, (a.) (lit.) اسپنجیاری ispenchiyârî; ... اجزاجلیق ejzâjuluq; — **Pharmaceutics**, (fâr-ma-sūt'iks) (n) (sci.) اجزاجلیق ejzâjuluq; فن اسپنجیاری fenni ispenchiyârî.
Pharmacy, fâr'ma-si, (n) (art) اجزاجلیق ejzâjuluq; (store) اجزاهانه ejzâhâne.
Pharos, fâ'ros, (n) (mar.) فنار fener.
Phase, fâz, (n.) صفتہ safha; (pl.) صفتحات safhât; — **s of moon** صفتحات safhâtu qamer.
Pheasant, fez'ant, (n.) سولون sülün; — **Pheasantry**, (fez'ant-ri) (n.) سولون کومسی sülün kümesi.

Phenicia, fe-nish'i-a, (n pl.) فینیکه fe-nike; — **Phenician**, (fe-nish'i-an) (n) فینیکهلی fenikeli; (pl.) فینیکهلیler fenikeliler, (a) ... فینیکه fenike..
Phenomenon, fen-om'en-on, (n) حادثه hâdis; (pl) حادثات hâdisât; — **Phenomenal**, (a.) (lit.) حادثوی hâdis-evî; (extraordinary) فوق العاده fevqal-âde; غیب ajiḥ; — **Phenomenally**, (-en-al-i) (ad.) (lit.) صورتده hâdis-evî sôuretd; (fig.) خارج العاده بر صورتده hâriqûl-âde bir sôuretd.
Phial, fî'al, (n) (کوچوک) شیشه shishe (küchük-) shishe.
Philadelphia, fil-a-del'fi-a, (n. pr) فیلادلفیا filadelfiya.
Philanthropy, fil-an'thro-pi, (n) خیر hayr; انسانییت insâniyyet; خیرات hay-rât; — **Philanthropic**, (-'ik) (a.) مشفق insâniyyet-perver; «جمعیت» «خیریه» «jem-iyyeti» hayriyye; — **Philanthropically**, (-'ik-al-i) (ad.) خیرپورانه hayr-perverâne; انسانییتپورانه insâniyyet-perverâne; — **Philanthropist**, (n) صاحب خیر hayr-perver; خیر sâhibi hayr; (pl) اصحاب خیر es-hâbu hayr; خیرپوران hayr-perverân.
Philately, fi-lat'e-li, (n.) پول طوبلامه poul toplama; (com.) پولجیلق poul-jouluq; — **Philatelist**, (n.) پول طوبلان poul toplayan; (com.) پولجی pouljou.
Philharmonic, fil-har-mon'ik, (a.) موسیق پروو fil-armoniq; آرمونیک mousiqi-perver.
Philology, fil-ol'o-ji, (n) علم لسان ilmi lisân; لسانیات lisâniyyât; — **Philologist**, (-jist) (n.) لسان عالی lisân âlimi; (pl.) لسانیون lisâniyyôun.
Philosophy, fil-os'ō-fi, (n) فلسفه felsefe; — **Philosopher**, (-os'ō-fēr) (n.) فیلسوف filosof; حکیم hakîm; — **'s stone** کیمیا طاشی kimyâ tashu; اکسیر ixir; — **Philosophic**, (-os'ō'fik) (a.) فلسفی felsefî; (fig.) حکیمانه hakimâne; — **Philosophically**, (-os'ō'fik-al-i) (ad.) فلسفه felsefeten; حکیمانه hakimâne; — **Philosophize**, (-os'ō-fiz) (v.n.) تفلسف a. tefelsûf et.; (fig.) فیلسوفلوق filosoflouq et..
Philter, fil'ter, (n.) سحر sibir; (poet.) شراب عشق sherâbu ashq.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[PHL-PIA] (انگلیزجه کاتاک تلفظی ایچون) act; change; cãrd; red; mē, hēr; in; mine;

Phlegm, flem, (n) بالغم balgam; (fig.) لا قیدی lâqaydî, — **Phlegmatic**, (fleg-mat'ik) (a.) بالغامی balgamî; (fig.) لئافوی lenfâvî; لا قید lâqayd

Phoenix, fē'nîks, (n) فینیکس fenix; (قوشی) enqâ (-qoushou)

Phonetic, -al, fō-net'ik, -al, (a) صوتی savtî; (تلفظی) (telaffouzi); — **ally**, (-al-i) (ad.) صوتاً savten; صوتی اولهرقی savtî olaraq; — **Phōnet'ics**, (-'iks) (n) صوتیات ilmi esvât; (lit.) صوتیاتی savtiyyât.

Phonograph, fō'nō-graf, (a.) فونوگرافی fonôghraf; — **Phonôgraphy**, (-i) (n) (lit.) قید اصوات gaydi esvât.

Phonology, fō-nol'ō-ji, (n) (lit.) مبحث اصوات mebhasi esvât.

Phosphorus, fos'for-us, (n) فوسفور fosfor; — **Phos'phate**, (-'fât) (n) فوسفات fosfat; — **Phosphorate**, (-'for-ât) (v.a.) فوسفوریزه fosforize et; — **Phosphoresce**, (-for-es') (v. n) فوسفورلانماق fosforlanmaq; — **Phosphores'cence**, (-for-es'sens) (n) تفسفر fosforlanma, (lit.) تفسفر tefesfür, (light) ضیا zuyâ; (mar) یاقاموز yaqamoz; — **Phosphores'cent**, (-for-es'sent) (a) ضیادار zuyâ-dâr; — **Phosphor'ic**, (-for'ik) (a.) فوسفوری fosfôri; — **Phos'phorous**, (-'for-us) (a.) فوسفورلی fosforlou.

Photo-engraving, fō'tō-en-grā'ving, (n.) فوتوگراف حکی fotôghraf hakki; قلیشه اعمالی qlishe i'mali; چینوگرافی chin-qografi

Photograph, fō'tog-raf, (n.) فوتوگراف fotôghraf, (v.a.) آماق fotôghrafunu almaq, — **Photog'rapher**, ('raf-er) (n) فوتوگرافچی fotôghrafju; — **Photograph'ic**, (-raf'ik) (a.) فوتوگراف fotôghrafî; ... فوتوگراف fotôghraf...; — **apparatus** فوتوگراف ماشینەسى fotôghraf makinesi; — **Photograph'ically**, (-raf'ik-al-i) (ad.) فوتوگرافلار fotôghrafla; — **Photog'raphy**, (-'raf-i) (n) فوتوگرافیا fotôghrafya; فوتوگرافچیلیق fotôghrafju-luq.

Photogravure, fō'tō-grā-vūr, (n.) قلیشه اعمالی fotôghraf hakki; قلیشه i'mali.

Photometer, fō-tom'et-er, (n) مقیاس ضیا miqyâsi zuyâ.

Phrase, frāz, (n) جمله ibâre; افاده âfâde; (fig.) تعبیر tâ'bîr, (v.a.) ifâde et.

Phraseology, frā-ze-ol'ō-ji, (n) (style) طرز افاده tarzu ifâde; (pl) تعبیّرات tâ-bîrât

Phrenetic, fren-et'ic, (a) چیلغین chul-gun; (n) دلی deli; دیوانه divâne.

Phrenology, fren-ol'ō-ji, (n.) مبحث القحف mebhâsul-qahf; — **Phrenolog'ical**, (-loj'ik-al) (a) قهفی qahfi.

Phthisis, thî'sis, (n.) ورم verem, سلالته sillûr-rî-e; — **Phthisic**, (tiz'ik) (a.) sillî sillî; مسلول meslûl

Phylactery, filak'ter-i, (n) نسخه nus-ha, (mousqa); تسلم tulusum.

Phylloxera, fil-ok-sē'ra, (n.) فیلوکسرا filoxera

Physic, fiz'ik, (n) طب tubb; (medica-ment) علاج ilaj; (v.a.) ویرمک ilaj vermek, (v.) تداوی â. tedâvî et; — **Physics**, (fiz'iks) (n) حکمت طبعیه hikmeti tabî-uyye; — **Physician**, (fiz-ish'an) (n.) حکیم hekim; دوقتور doqtor; طبیب tabîb; (pl) اطبا etubbâ.

Physical, fiz'ik-al, (a.) طبعی tabî'; (material) جسمانی jismânî; مادی maddî; (bodily) حکمی hiki; بدنî (sci.) جسمی hik-mî; — **ly**, (ad.) طبعاً tab-an; جسمی jismen; وجودجه vü-jûudja; — **sciences**, (n.pl) طبعیات tabî-uyyât; (علوم طبعیه) (oulôumu tabî-uyye); — **force**, (n.) قوت quvvat; مادی maddî quvvat; (pl) قوای مادی quvvâyi maddiyye, (fig.) (فعلیات) (fi'liyyât); (قوت) (quvvat).

Physiognomy, fiz-i-og'no-mi, (n.) علم سیمâ simâ; چهره chehre; (sci) سیمâ ilmi simâ

Physiology, fiz-i-ol'ō-ji, (n) فیزیولوژی fiziyoloji; وظائف الأعضاء (علم) (ilmi-) va-zâ-ifûl-â'zâ; غریزات gariziyyât: — **Physiologist**, (fiz-i-ol'ō-jist) (n.) فیزیولوژیست fiziyolojist.

Physique, fiz-ek', (n) وجود vüjûud; (lit.) تشکلات teshekkülât (بدنیه) (-bedeniyye).

Pia mater, pî'a-mâ'ter, (n.) بین زاری beyn zaru; (lit.) ام رقیقه ümmi ra-qîqa.

Piano, pi-â'no, (n) پیانو piyano; — **Pi'anist**, (n) پیانیست piyanist.

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot, mōōn; shut; mûte; very, tû چيوو; ch چ; sh ش; th ذ; zh ج [PIA-PIG]

Piastre, pi-as'tér, (n) غروش gouroush.

Piazza, pi-az'a, (n) پياسه يری piyasa yeri; تزه tenezzüh mahalli; (اولی) (avlu).

Piceaninny, pik'a-nin-i, (n.) عرب چوجنی arab chojôu; (pl) سفيل چوجقلار sefil chojouqlar.

Pick, pik, (n) قازمه qazma; (choice) انتخاب intihâb; (printing) کير kir;

(ad) قوپارماق qoparmaq; (pluck) سچمه sechmek; (pierce) دلك delmek; آچماق achmaq; (v.n) اعتنا i'tinâ et; — of نشان آتی nishan almaq; — out قوپماق nishan qo-

maq; — ayurmaq; — up قوپلماق toplamaq; آتماق almaq; to — a quarrel قاقماق qavga chuqarmaq; —

lock, (n.) مايونجوق maymounjouq; — pocket, (n) يان کيسی yan kesi-

ji; — **Picked**, (pikd) (a.) سچمه sechme; منتخې mûntehab; — **Pick-**

ing, (pik'ing) (n.) قوپلايش toplayush; انتخاب intihâb; تطهير tat-hîr;

(pl. fig) آوانته avanta; استفاده istifâde.

Pickaback, pik'a-bak, (ad.) اوموزده omouzda; آرقده arqada.

Pickaxe, pik'aks, (n.) قازمه qazma.

Picket, pik'et, (n.) قازيق qazuq; (cards) پيكت (اورونى) piket (-oyounou); طاقم posta; (men) پوسته posta; (mil) ايلرى ileri qolou;

(disciplinary) انضباط پوستسى inzubât postasu; دوره devriye; (v.a.) تقويه taqviye et.; باغلاماق bâlamaq.

Pickle, pik'l, (n.) طورشى tourshou; صيقينتى salamoura; (fig) سالاموره salamoura yapmaq.

Pienie, pik'nik, (n.) پيقنيق piqniq; تزه tenezzüh; قير ضيافتى qur zuyâ-feti.

Pieric, pik'rik, (n.) پيقر piqr; — acid, (n) حامض پيقر hâmuзу piqr;

— **Picrate**, (pik'rât) (n.) پيقرت piqrit.

Pictorial, pik-tō'ri-al, (a.) رسمى re-

simli; تصويرى tasviri; (fig) لطيف latif; — arts, (n.pl.) (fig) صنايع

ترسيمى sanâyi' tersîmiyye; — puzzle, رسمى بيلمجه resimli bilmeje.

Picture, pik'tür, (n) رسم resim; تصوير tasvîr; (v.a.) ترسيم tersim et.; (fig.) تصوير tasvîr et. .

Picturesque, pik-tür-esk', (a.) رسم کي resim gibi; (fig) لطيف latif.

Pie, pi, (n.) تارتلهت beurek; تارتلهت tartlet.

Pie, pi, (n) (to) مقصغان (قوشى) saxa-ghan (-qoushon).

Piebald, pi'bawld, (a.) آلاجه alaja.

Piece, pēs, (n.) پارچه parcha; دانه tâne. (v.a.) اكله مک eklemek; پارچه parcha vourmaq; one — يکباره yekpâre; of a — (fig) عيى aynu; طبقى tubqu; theatrical — پييس piyes; — goods, (n.pl) قاش qash

qash qash parchalaru; پراکنده perâkende mensôujât; — work, (n) پارچه حسابيله ish; hesâbile ish; کونورى geutürü ish.

Piecemeal, pēs'mēl, (ad.) پارچه حالنده parcha hâlinde; دانه آيله tâneyle; (fig) تدریجاً azar-azar; آزار azar; تدریجاً ted-rijen.

Pier, pēr, (n.) پاینده payanda; آياق ayaq; (mar.) اسکله iskele; ريغتم رىغتم ruhtum; — glass, (n.) ديوار آينه سى diwar aynasu.

Pierce, pērs, (v.a.) دلك delmek; تأثير nûfouz et.; (fig) تأثير te'sir et.; — **Pierceable**, (pērs'a-bl) (a) قابل نفوذ qâbili nûfouz; — **Piercer**, (pērs'ēr) (n.) مثقب misqab; — **Piercing**, (pērs'-ing) (a.) دليجى deliji; سيورى sivri; (fig) مؤثر mü-essir.

Pietŷ, pi'et-i, (n) تقوى taqvâ; زهد zühd; (fig) رعایت ru-âyet; — **Pietism**, (pi'et-izm) (n) تصوف ta-savvuf; تقوى taqvâ; — **Pietist**, (n) زاهد zâhid; متقى müttaqî.

Pig, pig, (n.) طوموز domouz; — **headed**, (-hed'd) (a.) احمق ahmaq; عنادى inâdju; — sty, (-sti) (n.) طوموز domouz aghulu, طوموز domouz ahuru; — tail, (-tāl) (n.) اورولش حاج eurûlmüş sach; — eurgü; — **Piggery**, (pig'ger-i) (n) طوموز آخىرى domouz ahuru.

Pigeon, pi'ün, (n.) کوكرجين güver-jin; — hole, (-höl) (n.) کوكرجين

[PIG-PIN] (انگلیزجه کلماتک تلمغی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mine.

یواسی güverjin youvasu, (case) گوز geuz, (v.a.) اھمال ihmāl et. — house, (n) گوزجینلک güverjinlik.
Pigment, pig'ment, (n) بویا boya.
Pigmy, pig'mi, (n) جوجه jüje; (a.) بودور bodour; پک کوچوک pek kü-chük
Pike, pik, (n) قارغی qargu, مزارق muzraq; — man, (n.) مزارقلى muzraqı; — **Piked**, (pik'd) (a) سیوری sıvri.
Pilchard, pil'chärd, (n) ساردالیه نالغی sardalye balugh.
Pile, pil, (n.) قازیق qazuq; دیرک direk; (v.a.) قازیق چاقق qazuq chaqmaq; — **driver**, (n.) شاه مردان shâhmerdân.
Pile, pil, (n.) (heap) ییغین yughun; کومه küme; (collect.) پیل pil; (nap) حاو hav; توی tüy; (v.a.) ییغمق yughmaq; to — arms (v.a.) سلاح چاقق silah chatmaq; توفنک چاقق tüfek chatmaq
Piles, pilz, (n. pl) (med) باصور bâsour.
Pilfer, pil'fēr, (v.) چالماق chalmaq; چیرپق churpmaq; — **Pil'fēring**, (ing) (n) (کوچوک) (سرقت) (küchük-) sirqat.
Pilgrim, pil'grim, (n. a) حاجی hajı; سیاح seyyâh; زیارعتجی ziyâretji; — **Pil'grimage**, (-āj) (n.) (rel.) حج hajj; زیارت ziyâret.
Piling, pil'ing, (n.) ییغمه yughma; قازیقار qazuq chaqma; (pl) قازیقار qazuqlar.
Pill, pil, (n.) حب hap; — **box**, (n) حب قوطیسی hap qoutousou.
Pillage, pil'āj, (n) یاغا yâma; (v.a.) یاغا yâma et..
Pillar, pil'ar, (n.) دیرک direk; ستون sûtoun.
Pillion, pil'yun, (n.) (smer) یاصدیق yasduq (-semer).
Pillory, pil'or-i, (n.) طومروق tomrouq; (v.a.) طومروغه وورمق tomrougha vourmaq; (fig.) تشبیر et..
Pillow, pil'ō, (n.) یاصدیق yasduq; — slip, (n.) یاصدیق اورنوسی yasduq eurtüsü; — **Pillowıy**, (pil'ō-i) (a.) یومشاغ yumushaq

Pilot, pi'lut, (n.) (aeron) پیلوت pilot; (mar.) قلاغوز qulavouz; (v.a.) سوق et.; — **boat**, (n.) قلاغور صاندالی qulavouz sandalu; قلاغوز استیمبوتی qulavouz stimbotou, — **engine**, (n.) قلاغوز لوقوموتیف qulavouz loqomotif; — **flag**, (n.) قلاغوز قلامه سی qulavouz flamasu; — **house**, (n.) دومن dümen evı; — **Pilotage**, (pi'lut-āj) (n.) قلاغورلوق qulavouzlouq; (fee) قلاغور اجرتی qulavouz üjreti.
Pimenta, pi-men'ta, (n.) هندی پیری hind biberi; یېنی بهار yeni bahar.
Pimpernel, pim'per-nel, (n.) (bot.) موس suchan qoulâ; صیحان قولاغی mous
Pimple, pim'pl, (n) سیویلجه sivilje; قابارچق qabarjuq; — **Pim'pled**, (-pld) (a) سیویلجه لی siviljelı.
Pin, pin, (n.) ایکنه iyne; ضولی ایکنه toplou iyne; (nail) پین pin; چپوی chivi; (mach) میل mil, (mus) ایکنه له مک iyne-lemek; طوتدیرمق toutdourmaq; (nails) میخلامق muhlamaq; (fig.) صاپلامق saplamaq; — s and needles تیتزده titreme; اورپر مه ürperme (lit.) تنممیل tenemmül; on one's — (fig.) ایی یولنده ishi yolounda; (lit.) مرفه müreffeh; — **cush-ion**, (-koosh'un) (n) ایکنه یاصدیغی iyne yasdugh, — **töld**, (n.) آغیل aghuil; (n) — **hole**, (-höl) چپوی دلیکی chivi deliy; (fig.) ایکنه دلیکی iyne deliy; — **money**, (mun'i) (n) جیب jeb harjlugh.
Pinafore, pin'a-för, (n.) اولکک eunlük; بلوز blouz.
Pincers, pin'sers, (n. pl) کرپتن kerpeten; قیصاچ quasach
Pinch, pinsh, (n) چیمدیک chimdik; (fig.) طوتام toutam; (bar) دمیر demir; مانیهوله manevele; (distress) صیقیتی suquntu; ضرورت zarôuret; (v.a.) قیصق قیصماق suqmaq; — **Pinch'ing**, (-ing) (a) صیقچی suquju.
Pinchbeck, pinsh'bek, (n.) طومباق tombaq.
Pine, pin, (n.) چام cham; — **apple**, (-ap'l) (n.) آناناس ananas; — **nut**,

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو ch ج, sh ش, th ث, th ذ; zh ش [PIN-PIS]

(n) qozalaq; — Pin'ery, (-er-i) (n) آناس سري ananas seri, (forest) چام اورمانى cham ormanu.

Pine, pin, (v n) (pain) اودولك üzülmek, — Pin'ing, (-ing) (n) الم elem; اوروئتو üzüntü.

Pinion, pin'yun, (n) قناد qanad (-oujou), کوچك چرخ küchük charq; (v.a.) قانادرني ياغلامق qanad-larunu bälamaq; (fig.) قوللرني ياغلامق qollarunu bälamaq; (lit.) تقييد taqyid et.

Pink, pingk, (n) (lit.) قرانfil; (a.) ينه penbe, — of perfection (lit.) نمونه تكميل nümûneyi tekemmül.

Pink, pingk, (v.a.) (pierce) دلك delmek; صاپلامق saplamaq; (decorate) اويته oyma yapmaq; (cloth) آتورور ايجاق ajour yapmaq, — Pinked, (pinkd) (a.) اويتمالي oymalu; آتورور ajourlou.

Pinnace, pin'ās, (n) صاندال sandal, (navy) (اشقامپاوييا) (ishqampaviya); فلقه fluqa.

Pinnacle, pin'a-kl, (n) قوله qoule; تيه tepe; زيره zirve; (v.a.) ايجاق oyma yapmaq.

Pint, pint, (n) پينت pint; ياريم litre; — pot, (n.) قدى qadhi; (pers) بيراجى biraju.

Pioneer, pi-o-nēr', (n) (mil.) قازمى qazmaju (-nefer); (fig. & lit.) (nfer) qazmaju (-nefer); (fig. & lit.) يول اچق yol achmuq; (v.a.) پيشوا pishivā ol.; (lit.) پيشوا pishivā ol.; احضار ihzār et.

Pious, pi'us, (a.) صوفى sofou; (lit.) متقى müttaqi; — ly, (ad.) (lit.) متقيانه müttāqâne, (lit.) دندارانة dindārāne, (lit.) müttāqiyāne.

Pip, pip, (n) (bot.) چكبردك chekirdek; (disease) قالارچق qabarjuq; آرهچق arpajuq.

Pip, pip, (v.n.) (chirp) جيويلدماق juvuldamag.

Pipe, pip, (n.) بورو borou; (mus) دودوك düdük; (zourna) (zourna); چوبوق choubouq; (smoking) پيوو pipo; (v n) دودوك چالماق düdük chal-

maq; (whistle) ايسلقچ usluq chalmaq. (v.a.) بورو دوشمك borou deushemek; (fig.) نقل et.; — clay, (-klā) (n) كيل kil; لوله luhe; lüleji chamourou. — laying, (-lā'ing) (n.) بورو تفريشى borou tef-rishi.

Piper, pip'er, (n) دودوك چالان düdük chalan; (zourna) (zourna); bag — gaydaju, drunk as a — zil-zourna sarhosh; to pay the — masrafu chekmek; (paralaru bayulmaq).

Piping, pip'ing, (a) خستلقلی za-ff, hastaluqlu, (boiling) قاینار qaynar; (n) دودوك سى düdük sesi; (pl) بورو تفریشاتی borou tefrishātu; (cord) قوردون qor-don.

Pippin, pip'in, (n) (bot) قرنگ ألماسى frenk elmasu

Piquant, pik'ant, (a) سرت sert; تائيدلى doqounaqlu; تائيدلى te'sirli.

Pique, pek, (n.) كوجنمه güjenme; (lit.) انفعان infu-âl; (v.a.) كوجندirmek. — one's self اوكونمك euvünmek; كندینی مدح ا. kendini medh et..

Piquet, pi-ke't, (n.) پيكه pike; (game) پيكهت piket (-oyou-nou).

Pirate, pi'rāt, (n.) قورسان qoursan; قور. (v n.) hilekyâr; (fig.) حيلهكارلار qoursanluq et. — Piracy, (pi'ras-i) (n.) قورسانلىق qoursanluq, (fig.) حيله اخلال ihlâli houqôuq; حيله hile; — Piratical, (pi-rat'ik-al) (a.) حيلهكارانه qoursanluq.; (fig.) حيلهكارانه hilekyârâne; — Piratically, (pi-rat'ik-al-i) (ad.) قورسانچە qoursan-ja; قورسانلىقلە qoursanluqla; (fig.) حيله hileyle.

Piscina, pis-i'na, (n.) بالىق حوضى baluq havouzou.

Piss, pis, (v. n.) صو دوكك sou deukmek; — Piss-a-bed, (pis'a-bed) (n.) سيديكلى sidikli.

Pistachio, pis-tā'shi-o, (n) فسق fustuq.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

möte; foot; mōōn; shut; müte, very, tū چيوو, ch چ; sh ش; th ث; th̄, zh ز [PLA-PLA]

Plagiarism, plā'ji-ar-izm, (n.) (lit.) انتحال intihāl.

Plague, plāg, (n.) آفت âfet; وا vebâ; (v.a.) عارض âruz ol., (fig.) بلاكسيمك belâ kesilmek.

Plaice, plās, (n.) ديپلاريا مالغى dip-larya balugh

Plaid, plad or plād, (n) اسقوچ قماش isqoch qoumashu; تارتان tartan.

Plain, plān, (a) دوز düz; (simple) ساده sâde; (clear) آچيق achuq; صريح sarîh; (cards) عادى âdi, (n) اووه ova; (fig.) آچيقچا meydan; — ly, (ad.) آچيقچا achuqja; (lit.) صراحت sarâhaten; — ness, (n) صراحت sarâhat; صميميت samimiyyet; — song, (n.) (rel) قيصه qusa dou-â; (fig.) ساده افاده sâde ifâde; — spoken, (a.) آچيق achuq; صريح sarîh.

Plaint, plānt, (n.) شكايه shikyâyet; **Plaintiff**, (plānt'if) (n.) (jud.) مدعى müdda-î; — **Plaintive**, (plānt'iv) (a.) مشتكى müshteki; كدرلى kederli; — **Plaintively**, (plānt'iv-li) (ad.) شكايه müshtekiyâne; شكايه shikyâyet ederek.

Plait, plāt, (n) قات qat; اورگو eurgü; (v.n.) قاتلاماق qatlamaq; اورمك eurmek.

Plan, plan, (n.) پلان pilan; (chart) پورتولون portolon; پلان ياتاق pilan yapmaq; (fig.) تصور tesavour et.; — **Planner**, (plan'er) (n) (fig.) مرتب mürettib.

Plane, plān, (n.) سطح satuh; مستوى müstevi; (a.) مستوى müstevi; (v.a.) رندهlemek rendelemek; تسويه tesviye et.; — **sailing** سیر مستوى seyri müstevi; (fig.) قولاي qolay ish.

Plane, plān, (n.) (instrument) رنده rende; (mach.) پولانيه planya; — **Plān'ing machine**, تسويه دستكاهى tesviye tezg'yahu; پولانيه دستكاهى planya tezh'yahu.

Planet, plan'et, (n.) سياره seyyâre; (pl.) سيارات seyyârât; minor — s seyyârâtu saguire; — **Plan'etary**, (-a-ri) (a.) سياره seyyâreye â-id; (fig.) سيار seyyâr.

Planetoid, plan'et-oid, (n.) شبه سياره shibhi seyyâre.

Plane-tree, plān'-trē, (n.) چنار آغاجى chunar âju.

Plank, plangk, (n.) قالاى tahta; قالاى qalas, (fig.) پرنسپ prensip; (v.a.) قاپلاماق qaplamaq

Plant, plant, (n.) نبات nebât; (pl) نباتات nebâtât; (com.) تأسيسات te'sisât; قابريقه fabrika; قاقم taqum; (plunder) وورغون vourgoun; (v.a.) ديكمك dikmek; فكرمه te'sis et; (fig.) فكرمه fikrine yerleshdirmek; (lit.) تلقيج telqih et.; — **Plantâ'tion**, (-shun) (n.) فدانلى fidanluq; قورو qorou; (colony) مالكانه mâlikiyâne; (act) غارسيات garsiyyât; ديكمه dikme; — **Plant'ér**, (n) قورو صاحي qorou sâhibi; چيقتجي chiftji.

Plaque, plak, (n.) پلاق plaq.

Plash, plash, (n.) سريقتى ser-pinti; چامور chamour; (v.a.) صيچراتماق suchratmaq; سريمك serpmek; — **Plash'y**, (-'i) (a.) چامورلى chamourlou.

Plash, plash, (v.a.) اورمك (branches) eurmek; مارمق sarmaq; (n.) دال dal.

Plaster, plas'tér, (n.) آلي alchu; (wall) صيوا suva; (med.) ياقى yaqu; (v.a.) صيواماق suvamaq; (med.) ياقى yaqu yapushdurmaq; (fig.) ياتيشدورماق yatushdurmaq; — **Plas'térér**, (n.) صيواى suvaju; — **Plas'téring**, (-ing) (n.) صيوا suva; صيوا suva ishleri; (art) صيواچيلىق suvajuluq.

Plastic, plas'tik, (a.) قابله qaluba girer; قالب qalub...; (lit.) شكلى shekli; مصور tasviri; تصويرى mou-savver; — **Plastic'ity**, (-tis'i-ti) (n.) شكل قبول etme.

Plat, plat, (n.) yer; عرصه arsa; (plai) طوره eurgü; اورگو (plai) toura.

Platane, plat'an, (n.) چنار (آغاجى) chunar (-âju).

Plate, plāt, (n.) لوحه levha; (utensils) آلتون - كوموش altun-gümüsh (avani); (dish) طاباق tabaq; صحن sahan; (v.a.) قاپلاماق qaplamaq; — **glass**, (n.) بويوك جام beuyük jam; — **Plated**, (plāt'd) (n.) قاپلامه qaplama; زورھلى zurhlu; — **Plate'ful**, (-'fool) طاباق دولوسى tabaq dolousou; (n.) bir sahan.

[PLA-PLE] (اسکیزحه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr; in, mīne;

Plateau, pla-tō', (n.) یایلا yayla
Platform, plat'form, (n.) کومى kür-sü; دوتسه (platform); (mil) یایه تفورم; deusheme, (fig.) مسلك meslek; — **the** — خطیبك hatiblik, خطاب ha-tâbet.
Platinum, plat'in-um, (n.) پلاتین pla-tin; — **Plat'inize**, (-'in-iz) (v.a.) پلاتین قابلامق platin qaplamaq
Platitude, plat'i-tūd, (n.) دورلك düz-luk; (lit.) بساطت besâtat; (fig.) بايغى bayâ seuz.
Plato, plā'to, (n pl) افلاطون eflâtoun; — **Platonic**, (plā-ton'ik) (a.) افلاطونى eflâtounî; (fig.) صاف sâf, (lit.) صافیانه sâfiyâne; (not sensual) غیر شہوانی gayri shehvânî, پلاتونى platonîq; — **Plāton'ically**, (-'ik-al-i) (ad.) (fig.) صافیت safvetle; — **Plātonism**, (-izm) (n.) پلاتونیزم platonizm; افلاطون مذہبى eflâtoun mez-hebi; (fig.) صفت safvet
Platoon, pla-tōon', (n.) (mil.) طاق ta-qum; افراد جدیده efrâdu jedide.
Platter, plat'er, (n.) پویوک طاباق beuyûk tabaq; (pers.) اوروجى eurûjî.
Plaudit, plawd'it, (n.) آلقیش alqush; — **Plauditory**, (plawd'it-o-ri) (a.) (lit) ستایشکارانه sitâyishkyârâne.
Plausible, plawz'i-bl, (a.) معقول mâ'-qôul; مصیب mousib; — **Plausi-bility**, (plawz'i-bil'i-ti) (n.) منطق mantuq; محاکمه mouhâkeme; طوغرى toghri; — **Plau-sibly**, (plawz'i-bli) (ad.) معقول صورتده mâ'qôul sôuretdе; محاکمه ایله mou-hâkemeyle; منطقاً mantuqan.
Play, plā, (n.) اویون oyoun; (act) حرکت hareket; (v.) اوینامق oynamaq; (theatre) تمثیل temsil et.; (mus.) تحریک et.; (motion) حرکت tahrik et.; — **off** اجرا ijrâ et.; — **ground**, (n.) اویون عیلى oyoun ma-halli; — **house**, (n.) تیاترو tiyatro; — **mate**, (-mât) (n.) اویون ارقاداشی oyoun arqadashu; — **wright**, (-rît) (n.) تیاترو مؤلفی tiyatro mü-el-lifi; — **Play'ér**, (n.) اویونچی oyoun-

jou; — **Play'ful**, (-'fōol) (a.) شهن shen; — **Play'fully**, (-'fōol-i) (ad) اویایهتی oynayaraq; شطارتله shatâretle; — **Play'fulness**, (-'fōol-nes) (n.) نشئه nesh-e, اویونچاق oyounjaq
Plaza, pláz'a, (n.) میدان meydan; محل mahall
Plea, plē, (n.) مدافعه müdâfâ, معذرت mâ'zeret; (act) دعوا dâ'vâ; شکایت shikyâyet; (fig.) نیاز nıyâz.
Plead, plēd, (v.) مدافعه müdâfâ et.; iddâ et.; — **Pleadable**, (plēd'a-bl) (a) قایل qâbili müdâfâ; معذور mâ'zôur; — **Pleader**, (plēd'ér) (n.) مدافع mü-dâfi; — **Plead'ing**, (plēd'ing) (n.) مدافعه müdâfâ; (pl) مدافعات müdâfât; (a) مدافع müdafi'; — **Plead'ingly**, (plēd'ing-li) (ad) مدافعه کارانه müdâfâ-kyârâne.
Pleasant, plez'ant, (a) خوش hosh; لطیف latif; — **ness**, (n.) لطافت le-tâfet; گوزللك güzellik.
Pleasantry, plez'ant-ri, (n.) لطیفة la-tîfe; شاق shaqa.
Please, plēz, (v.a.) ممنون memnûn et.; (v. n.) خوشلاق hoshlanmaq; لطفاً loutfen!; (int.) رجا یدرم rijâ ederim!; — **«read»** لطفاً «اوقویکن» loutfen «oqou-yunuz»!; — **Pleasing**, (plēz'ing) (a.) خوش طاتلی tatli; لطافت letâfet; — **Pleas'ingly**, (plēz'-ing-li) (ad.) خوش بر صورتده bir sôuretdе
Pleased, plēzd, (a.) ممنون memnûn; to be — ممنون ol.; خوشلاق hoshlanmaq.
Pleasure, plezh'ér, (n.) کیف keyf; zevq safâ; (amusement) تزه tenezzüh; اکلنجه eylenje; **I have** «کوندن» مکله کسب «send» (the) — to «geunder» mekle kesbi memnûniyyet eylerim; «کوندن» — «geunder» iyo-roum; at — ایسته تیلدیکی istenil-di y gibi; «کیفه تابی» keyfe tâbi; **with**

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut, mūte very, tū جيوو; ch ش, sh th ش; thذ; zh ژ [PLE-PLU]

— memnōuniyyetle مع المنونيه; mā'1-memnōuniyye; — **boat.** (-bōt) (n.) تنزه vapourou, — **ground.** (n.) تنزه mahalli; — **trip.** (n.) تنزه tenezzūh (-seyâhati).
Plebeian, plē-bē'an, (a) آدی âdi; عوام âmiyâne; (n) (a) عوام avâm.
Pledge, plej, (n) زامن zoumân; کفالت kefâlet; اهد ahd; (v.a.) تکهف tekeffül et., زامن zâmin ol.; (drink) شرفنه sherefine ichmek; — **Pledg'er,** (plej'er) (n) زامن zâmin; کفیل kefil
Pleiads, plē'yadz, (n pl) (ast) ثريا sü-reyyâ; اولکر ülker.
Plenary, plen'ar-i, (n) تکمیل tekmil; عومى oumōumi; (jud.) تام tâm; کامل kyâmil; — **indulgence,** (n.) (rel.) کفارت kefareti tâmme; — **meeting,** (n.) عومى oumōumi jelse; (com) اجتماع ijtima-u oumōumi.
Plenipotentiary, plen-i-po-ten'shi-ari, (a) فوق العاده fevqal-âde; (n.) سفیر sefir; مرخص فوق العاده mourahhasu fevqal-âde.
Plenitude, plen'i-tūd, (n.) تمامیت temâmiyyet; مېزول mebzōuliyyet.
Plenty, plen'ti, (a.) چوق choq; مېزول mebzōul; (n.) مېزول mebzōuliyyet; کسرت kesret; — **Plen'tiful,** (-'ti-fōol) (a.) چوق choq; مېزول mebzōul; — **Plen'tifully,** (-'ti-fōol-i) (ad.) مېزول mebzōulen; کسرت kesretle; — **Plen'tifulness,** (n.) (-'ti-fōol-nes) (n.) کسرت kesret; مېزول mebzōuliyyet.
Pleonasm, plē'o-nazm, (n.) (lit.) حشو hushvu qabih; اثناب utnâb.
Pleurisy, plē'ri-si, (n.) ذات الجنب zâtül jenb; پلوروزی pleureuzi.
Pliable, plī'a-bl, (a) قاتلانير qatlanur; ملايم halim; (fig.) ايکيلير kulâyim; — **Pliancy,** (plī'an-si) (n.) (lit.) انحنâ; (fig.) قاعه chabouq qanma; يوشاق yumushaqluq; — **Pliant,** (plī'ant) (a.) يوشاق yumushaq; اويصال ouysal; (lit.) انحنâ qâbili inhinâ.
Pliers, plī'êrz, (n.) کرپت kerpeten.

Plight, plit, (n.) کفالت kefâlet; ثمينات te'minât; 'condrion) حال hâl; احوال ahvâl, (bad) درد derd; (v.a.) تکهف tekeffül et.
Plinth, plinth, (n) قاعده qâ-ide
Plod, plod, (v n) آغر يورومک âr yûrümek; (toil) اوغراشمق ôurashmaq, — **Plodder.** (plod'er) (n) (fig.) بتي batî; آغر يورومق choq ôurashur; — **Ploddingly,** (plod'ing-li) (ad.) آغر âr; بتي batâ-etle; اوغراشراق ôurash-araq
Plot, plot, (n.) (ground) عرصه arsa; پلان pilan; خريطه harta
Plot, plot, (n) فساد fesâd قيام qiyâm; (v) پلان ترتيب pilan tertib et; فساد fesâd tertib et.; — **Plotter,** (plot'er) (n.) فساد fesâdju, — **Plott-ing,** (plot'ing) (n.) فساد fesâd, سؤ قصد sôuyi qasd
Plough, plow, (n.) سامان sapan; (wheeled) پوئل poullouq; (v.a.) سورمک sûrmek; (v) سامان سورمک sapan sûrmek; — **man,** (n.) چيشتي chiftji; ايشجي ishji; — **'share,** (-'shâr) (n) سامان دميري sa-pan demiri; — **Ploughable,** (plow'-a-bl) سوريله بيلير sürülebilir, قابل درع qâbili zeri'.
Plover, plu'v'êr, (n.) (zo.) ياغور قوشى yâmour qoushou.
Pluck, pluk, (v.a.) يورهك yürek; حكر jiyer- (fig.) جسارت jesâret; — **Pluck'y,** (-'i) (a.) يورهكلى yürekli; جسور je-sôur.
Pluck, pluk, (v.a.) قوپارمق qoparmaq; يولق yolmaq; (reject) رد râd. — **up** سورمک deundürmek; — **up** سورمک qoparmaq, (courage) جسارت almaq.
Plug, plug, (n.) تاپه tapa; طيقاق tuqach; (mar.) موريله mourile; طيقامق tuqamaq.
Plum, plum, (n.) اريك erik; (rasin) انفس qourou üzüm; (best) يور yüz bin lira; (fig.) ثروت servet; — **pud-ding,** (pud'ing) (n.) اوزوملى پودينغ pouding; (پودينغه) (poudinga); — **tree,** اريك erik âju; — **Plummy,** (plum'i) (a.) اريك دولو erik dolou; (fig.) ايسته نير istenir.

only; routine; through; tuck; mûsée- give; join; though; et=etnek; ol=olmaq.

[PLU-POA] (انگلیزجه کتایک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Plumage, plōcm'āj, (n.) توی tūy; (pl) تویلر tūyler.

Plumb, plum, (n.) شاقول shâqōul; (a.) شاقول shâqoulî; (v.a.) شاقوله shâqoule vourmaq; (sound) شاقول shâqoul, (shavoul); — **Plumber**, (plum'er) (n.) قورشونجی qourshounjou; (دمیرچی) (demirji); — **Plumberv**, (plum'ër-i) (n.) (articles) قورشون qourshoun mâ'môulâtû, (business) قورشونجی qourshoun-joulouq; — **Plumbing**, (plum'ing) (n.) قورشونلامه qourshounlama; (istandil) (istandil); (art) قورشون ایشلری qourshoun ishleri; لهیمجیلک lehimjilik.

Plumbago, plum-bâ'go, (n.) قلم قورشونی qalem qourshounou.

Plume, plōm, (n.) توی tūy; (tuft) مکافات mûkyâfât; (fig) سولهه مک sùslemek; — **one's self** اوکونک eu-vünmek; — **one's self** افتخار itfihâr et.; (lit.) تefâhour et.; — **Plumeless**, (plōm'les) (a) تویسز tûysüz.

Plummet, plum'et, (n.) شاقول shâqōul; (istandil) (istandil).

Plump, plump, (a.) باش آشاغی دوشن bash ashâ dūshen, (fig) حنطل hantâl; qaba; (ad) قاجا qabaja; (suddenly) برده birden bire; — **ly**, (ad) قاجا qabaja; دوشونهن dūshünmeden; (damdan dūshme); — **ness**, (n.) قاناق qabaluq; حنطللق hantalluq.

Plump, plump, (a.) یاغلی yâlu; سیمز semiz; (v.n.) شیشمک shishmek; (v.a.) سیمزlemek; (v.a.) سیمزlemek; (v.a.) سیمزlemek; (v.a.) سیمزlemek.

Plunder, plun'dër, (n.) یاغا yâma; چاپولجی chapouljouluq; — **Plunderer**, (plun'dër) (n.) یاغاجی yâmaju; چاپولجی chapouljou.

Plunge, plunj, (n.) طالديرمه daldurma; (v.a.) طالديرمق daldurmaq; (v.n.) طالق talmaq; (rush) آتیلدق atulmaq; (horse) باشی صاپلانق bashu saplanmaq; — **Plunger**, (plunj'ër) (n.) (pers.) پیستون piston; (mil.) طالغیچ dalguch;

سوارى süvârî; (آقینچی) (aqunju); (fig) چیلغن chulgün.

Pluperfect plōō'për-fekt, (n.) حکایه hikâyê-i mâzî.

Plural, plōō'ral, (a. جمع n.) jemi' (جمع) (jem); — **Plurality**, (plōō'ral'i-ti) (n.) کثرت choqlouq, چوقلق kesret; — **Pluralize**, (plōō'ral-iz) (v.a.) چوغالتق cho-ghaltmaq; تکثیر texit et.; (gram) جمع یاقق jemi' yapmaq.

Plus, plus, (n.) (math) زائد zâ-id; (a.) فضلہ fazla; — **minus**, زائد ناقص zâ-id nâqus.

Plush, plush, (n.) پلوش ploush.

Plutocracy, plōō-tok'rasi, (n.) زنگینلرک zenginlerin tehakkümü; (lit.) اغنیاء ادارهسی âgniyâ idâresi.

Plutonian, plōō-tō'ni-an, **Plutonic**, plōō-ton'ik, (a.) مظلم mouz-lim; (geol) یانمش yanmush; (fig) ناری nârî; — **action**, (ak'shun) (n.) تأثیرات te'sirâtû nârîyye; — **rocks**, (rokz) (n. pl.) یانمش qayalar, (lit.) ناری souhûru nârîyye; غرانیت granit.

Pluvial, plōō'vi-al, (a.) یاغور yâ-mour...; یاغورلۇ yâmourlou.

Ply, pli, (v) چالالامق chabalamaq; صیقمق iqdâm et; (importune) tasdi' et. suqmaq;

Pneumatic, nū-mat'ik, **Pneumatics**, nū-mat'ik-al, (a.) havâ...; — **despatch**, (n) بورى پوستهسى borou postasu; (تضییق هوا مراسلاتی) (tazyiqi havâ mûrâselâtû); — **railway**, (n.) (تضییق havâ shi-mendiferi); — **tire**, (n.) لاستیک لاستیک tekerlek; (ایچی هوا ایله طولى لاستیک) (ichi hava ile dolou lastik); — **Pneumatically**, (nū-mat'ik-al-i) (ad) (hâva-ile) (hâva-ile); — **Pneumatics**, (nū-mat'iks) (n.) مبحث هوا me-bhasi havâ; غازات gâzât.

Pneumonia, nū-mō'ni-a, (n.) ذات الرئة zâtirri-e; پنومونی pñeumoni.

Poach, pōch, (v.a.) حاشلامق hashlamaq.

Poach, pōch, (v.) (fig) تجاوزا tejâvüz et.; چالماق chalmaq; — **Poacher**,

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چيوو ch ج, sh ش; th ث, tħ ذ; zh ژ [POC-POI]

(pōch'ér) (n.) متجاوز hursuz; mütejâviz: (zo) يابان اوردي yaban-eurdeyi; — **Poaching**, (pōch'ing) (n.) سرقت sirqat; (lit.) انتحال intihâl.
Pock, pok, (n.) قابر حق qabarjuq; — **mark**, (n.) چيچك (يوروي) chichek (-bozough); — **Pock'y**, (-'i) (a.) چيچكلي chichekli; چوپور choupour.
Pocket, pok'et, (n.) جيب jeb; كسه kese; (wool) باله balya; چووال chouval; (v.a.) جيبه اتماق jebine atmaq; (fig.) يوتماق youtmaq, كيزلەمە gizlemek; in — (fig.) كارده kyârda; out of — (fig.) ضررده zararda; — **book**, چوژدان jeb kitabu; — **money**, (-mun'i) (n.) جزودان jüzdan; — **money**, (-mun'i) (n.) جيب خرجلج jeb harjlugh.
Pod, pod, (n.) قابوق qabouq; (v.n.) قابوق باغلامق qabouq bâlamaq.
Poem, pō'em, (n.) منظومه manzōume; شەر shî'r; (pl.) اشعار esh-âr.
Poesy, pō'e-si (a.) شعر shî'r; شاعرلك shâ-irlik; (pl.) اشعار esh-âr.
Poet, pō'et, (n.) شاعر shâ-ir; (pl.) شعرا shou-arâ; — **Poetess**, (pō'et-es) (n.) شاعره shâ-ire; — **Poetic**, -ally, (pō-et'ik, -al-i) (a.) شاعرانه (ad.) shâ-irâne; — **license**, (-lis'ens) (n.) خيال hayâli shâ-irâne; — **Poetry**, (pō'et-ri) (n.) شعر (صنعت) (san-ati-) shî'r; نظم nazm; — **Poetize**, (pō'et-iz) (v.n.) شعر سويلەمە shî'r seuylemek; shâ-irlik et.
Poignant, poi'nant, (a.) شدت shid-detli; آجى aju; — **Poignancy**, (poi'-nan-si) (n.) شدت shiddet; آجىلىقى aju-luq; تائير te'sîr.
Point, point, (n.) نقطه noqta; (pl. fig) نقاط noqât; (end) اوج ouj, (sport) (اصل) sayu; (the question) (fig.) (اصل) (asul-) mes-ele; تام يري tam yeri; (pl) (merits) اوصاف evsâf; مزيت meziyyât; (railway's) معامە maqas; (mar) (-of the compass) جهات jihât; پوصله كرتەلى pousla kerteleri; (v.a.) سويريلتمە sivriltmek; يوتماق youtmaq; (punctuate) نقطه لاق noqtalamaq; (direct) طوغريلتمە tevjiht et.; توجيه ا. routlmaq; (v.n.) توجيه a. tevejjuht et.; (show) كوسترەك geustermek; — out ييان a. geustermek; (state) (e-) ... (th) اشارت a. beyân et.; (-at) (e-) ... (th) توجيه a. ishâret et.; (fix)

يوتون نقاطده tevjiht et.; at all — س كاتلام kyâmilen; bütün noqâtta; minâsib; — to the — (fig.) مناسب minâsib; — for — نقطه سى نقطه سى noqtasu noqtasuna; تاماً tamâmen; in — of خصوصندە .. housousounda; (th) كنجە .. (e-) gelinje; — of view نقطه نظر noqtayi nazar; (pl) نقاط نظر noqâtu nazar; from the — of view of نقطه نظرندن .. noqtayi nazarundan; جيتهله .. jihe-tile; to stand upon — s (fig.) تفرغاله teferrû-âtla meshgoul ol.; — **Pointed**, (t'd) (a.) سيورى sivri; keskin; (fig.) معنالى mâ'nâlû; (n.) mahsous; — **Point'ér**, (n.) müsh-ir; (zo.) زغار zaghar; — **Point'ing**, av keupeyi; — **Point'ing**, (n.) سويريلمە sivriltme; (punctuate) خرجله طولديرمه tenqit; (wall) harjla doldourma; — **Point'less**, (a.) كوت kü't; (fig.) يوان ya-van; (rohsouz).
Point - blank, point' - blangk', (a.) (افق) dōrou hedef...; طوغرى هدفى (oufqi); (fig.) طوغريدن طوغرى dōrou-dan dōrou; آچىق achuq; قاتى qat-i; (ad.) طوغريدن طوغرى دōroudan dōrouya; (fig.) تاماً tamâmen; ... tam...; — **denial**, (n.) آيىدن آيىغه inkâr; achuqdan achugha inkâr; رد قاتى reddi qat-i; — **shot**, (n.) طوغرى هدفه dōrou hedefe endahht; (افق) (oufqi endahht); — **contrary**, (a. fig. n.) عكسى tamâmen axi; تام عكسى tam axi; (lit.) ضد tam zuddu tâmm.
Poise, poiz, (n.) ثقلت siqlet; (fig.) طارتق tart-mâzene, (v.a.) موازنه müvâzene et.; — **Poised**, (poizd) (a.) دنك denk; (lit.) متوازن mütevâzin
Poison, poi'zn, (n.) زهر zehir; سم semm; (v.a.) زهرلەمە zehirlemek; بوزم boz-maq; (fig.) تسميم tesmim et.; — **Poi'soner**, (-'zn-ér) (n.) زهرلەيچى zehirleyijî; فاسد fâsid; — **Poi'soned**, (-'znd) (a.) زهرلەنمە zehirlenmish; مسموم

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[POK-POL] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mine;

- mesmōum; — **Poi'soning**, (-'zn-ing) (n.) زهرلنمه zehirlenme; نسم tesemmūm; — **Poi'sonous**, (-'zn-us) (a.) زهرلی zehirli, (lit.) سمک sem-nāk; — **gas** زهرلی عار zehirli gaz
- Poke**, pōk, (n.) وورش vouroush; ضربه; چارپق; (v.a.) وورمق vourmaq; چارپماق; (v.n.) یوقلامق yoqlamaq; اراشدورماق arashdurmaq; — **Pō'kēr**, (n.) (rod) دیمیر چوبوق demir chou-bouq; (game) پوکر poker; — **Pō'ky**, (-'ki) (a.) چیرکین churkin, (pers) احمق ahmaq.
- Poke**, pōk, (n.) (bag) توربا torba; کیسه kese.
- Poland**, pō'land, (n.) لهستان lehistān; پولونیا polonya; — **Pole**, (pōl) (n.) لهلی lehli; — **Pōl'ish**, (a) له leh; (n.) لهجه lehje; له لسان leh lisānu.
- Polar**, pō'lar, (a.) قطبی qoutbî, ... قطب qoutb ., — **bear**, (-bār) (n.) شمال shimāl-ayusu; بیاض آبی beyaz ayu, — **circle**, (-ser'ki) (n.) مدار medār medārū qoutb, — **Polar'ity**, (-'i-ti) (n.) قطبییت qoutbiyyet; — **Polarization**, (pō-lar-i-zā'shun) (n.) (lit.) استقطاب istiqṭāb.
- Pole**, pōl, (n.) قطب qoutb; (pivot) دیرک mihver; میل mil; (pile) دیرک; قطب مقناطیسی; **magnetic**; qoutbu miqnâtîsî; — **axe**, (-aks) (n.) تبر teber; بالطه balta; — **star**, (n.) قطب ییلدیزی qoutb yulduzu.
- Polecat**, pōl'kat, (n.) قوچارجه qoqarja; (قطب صانصاری) (qoutb san-saru).
- Polemic**, -al, po-lem'ik, -al, (a.) مناقشه münâqashalu; (n.) معارض mou-âruz; — **Polem'ically**, (-'ik-al-i) (ad.) مناقشه طریقله münâqasha tariqile; — **Polem'ics**, (-'iks) (n.) مناقشه قلمیه münâqasha-i qalemiyye; (pl) مناقشات münâqashât.
- Police**, po-lēs', (n.) پولیس polis; ضابطه zâbuta; (v.a.) نظارت nezâret et.; — **man**, (n.) پولیس polis; (pl) مأمورین ضابطه me'mûrîni zâbuta; — **office**, (-of'is) (n.) پولیس مرکزی polis merkezi; — **station**, (-stā'shun) (n.) پولیس موقعی polis mevqî' نقطه noqta.
- Policy**, pol'i-si, (n.) سیاست seyâset; مسلك meslek.

- Policy**, pol'i-si, (n.) (insurance) بولیجه policha.
- Polish**, pol'ish, (n.) جلا jilâ, ورنیک vernik; (fig.) یالدر yalduz; ظرافت zarâfet; (v.a.) جلالامق jilâlâmaq; سوسلهمک; (fig.) پرداخت; (fig.) یالدرلامق yalduzlamaq; (v.n.) جلالامق jilâlanmaq; — **Pol'ished**, (-'ishd) (a) جلالی jilâlu; (fig.) جلاجی zarîf; — **Pol'isher**, (n.) جلاجی jilâju; (instrum.) مصقله musqala; — **Pol'ishing**, (n.) جلا jilâ..; — **powder** جلا توری jilâ tozou; — **water** جلا صوی jilâ souyou.
- Polite**, po-lit', (a.) نازک nâzik; — **ly**, (ad.) نازکانه nâzıkyâne; — **ness**, (n.) نازکت nâzâket.
- Politic**, pol'i-tik, (a) سیاسی siyâsî; (fig.) مدیر müddebir; ماهر mâhir; body — (n) ملتک هیئت مجموعهسی mille-tin hey-eti mejmôu-asu; (lit.) نبیة (bünye-i siyâsiyye); — **Pol'itic'ian**, (-tish'an) (n.) پولتیقهچی politiqaju; سیاسی siyâsî; (pl) سیاسيون siyâsiyyûn; — **Pol'itics**, (-'i-tiks) پولتیقه siyâsiyyât.
- Political**, pol-it'ik-al, (a.) سیاسی si-yâsî; — **ly**, (ad.) سیاست siyâseten; — **sciences**, (-sî'ensz) (a.) علوم oulûmu siyâsiyye.
- Polka**, pōl'ka, (n.) پولکا polqa.
- Poll**, pōl, (n.) قفا bash; قفا qafa; (names) لیسته liste; (electron) انتخاب intihâb; (bot.) کسمک kesmek; قیرپق qurpmaq; (bot.) قید ا. boudamaq; (enter) قید a. qayd et.; (v.n.) ویرمک re'y ver-mek; — **tax**, (n.) ویری (نفوس باشه) nüfûs bashuna vergi; (lit.) تکالیف tekyâlîfi shahsuyye; (طریق) (tarîq bedeli).
- Pollard**, pol'ard, (n.) (bot.) یوداغش boudanmush âj; چیللاق کروتوک chuplaq kütük; (bran) قابا کپک qaba kepek.
- Pollen**, pol'en. (n.) (bot.) چیچک توزی chichek tozou; (lit.) طلع talu'.
- Pollute**, pol-lüt', (v.a.) پيسلتمک pisletmek; تلویت telvîs et.; (pro-fane) تجاوز tejavûz et.; — **Pollution**, (pol-lû'shun) (act) کیرلتمه kirletme; تلویت telvîs; (state) کیرلتمه kirlenme; پيسلک pislik; (rel.) گناه günâh; (med.) احتلام ihtilâm.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث; thd, zh ژ [POL-POP]

Poltroon, pol-trōon', (n.) (idle) حایلار haylaz; (toward) قورقاتی qorqaq; — **Poltroon'ery**, (-trōon'ér-i) (n.) حایلارلق haylazluq; قورقاتلیق qorqaqluq; جبات jebânê.
Polyanth, pol'i-anth, (n.) جوخه چيچکي chouha chicheyi.
Polygamy, pol-ig'a-mi, (n.) تعدد زوجات te-addüdi zevjât.
Polyglot, pol'i-glōt, (n.) چوق (pers) چوق (لسان آشنا) choq lisân bilir, (لسان آشنا) (lisân âshinâ); (a) (book) بر قاج لسانله bir qach lisânla yazulmuş يازلیش
Polygon, pol'i-gon, (n.) پولیگون poligon; — **Polygonal**, (-lig'o-nal) (a.) کسیرالاضلاع kesirül-azlâ'
Polyp, pol'ip, (n.) پولیپ polip; آحتاپوط ahtapot; — **Polypus**, (-pus) (n.) (med) پولیپ polip; لحم زائد lahmuzâ'id.
Polysyllable, pol'i-sil-a-bl, (n.) چوق چوق choq hejeli kelime; — **Polysyllabic**, (pol-i-sil-ab'ik) (a.) چوق چوق choq hejeli.
Polytechnic, pol-i-tek'nik, (a.) پولیتکنیک politeknik.
Polytheism, pol'i-thē-izm, (n.) (rel.) شرک shirk; — **Polytheist**, (-i-thē-ist) (n.) مشرک mushrik; (pl) مشرکین müşhrikin.
Pomade, po-mād', (n.) پوماد pomād; (v.a.) پوماد سورمک pomād sürmek.
Pomeranate, pom'gran-ât, (n.) (bot.) نار nar.
Pommel, pum'el, (n.) طوپوز topouz; (v.a.) طایاق آتماق dayaqaq atmaq; (ایصلاقمق) (uslatmaq)
Pomp, pomp, (n.) دبدبه debdebe; آلايش âlâyish; — **Pomp'ous**, (-'us) (a) عظمتی moutantan; (pers.) عظمتی azametli; — **Pomp'ously**, (-'us-li) (ad.) دبدبه ایله debdebeyle; عظمتله azametle; مطنطن صورتهده moutantan sôuretdê.
Pompadour, pom'pa-dōor, (n.) پومپادور pompadour.
Pompeian, pom-pe'an, (a) پومپئی... pompe-i...; — **ruins**, (rōō'inz) (a.) پومپئی خرابه‌ری pompe-i harâbeleri; — **Pompeii**, (pom-pe'i) (n. pr.) پومپئی pompe-i.
Pond, pond, (n.) حوض havouz; کول geul; — **lily**, (n.) نیلوفر nilüfer;

— **Pon'dage**, (-'dāj) (n) صومقداری sou miqdâru
Ponder, pon'dér, (v.a.) طارتمق tartmaq; (fig.) دوستونک dūshünmek; — **Pon'dérable**, (-a-bl) (a) طارتیلر tartulur; قابل وزن qâbili vezn; — **Pon'dérabil'ity**, (-bil'i-ti) (n) قابلیت وزن qâbiliyyeti vezn; — **Pon'dérours**, (-us) (a) آغر âr; ثقیل saqil; (fig.) مهم mühim
Pontiff, pon'tif, (n.) بيشوب bishop; — **Pontifical**, (-tif'ik-al) (a) يسقيويسلق pisqopos-louq; — (fig.) موشتم mouhteshem.
Pontoon, pon-tōon', (n.) دوبه douba.
Pony, pō'ni, (n.) مدلی midilli; (key) مفتاح miftâh; شرح sherh; (money) يکرمی يش ليرا yirmi besh lira; (beer) کوجوک قدح qadêh kûchük qadeh bira; Jerusalem مرکب merkeb; (مصر اشکی) (musur esheyi); — **carriage**, (-kar'ij) (n.) طالیقه taliqa.
Poodle, pōō'dl, (n.) (zo) فینو (کوپي) fino (keupeyi).
Pool, pōol, (n.) حوض havouz; کول geul.
Pool, pōol, (n.) (stakes) میزا miza; بیریکدیرمک birikdirmek; مژج جمع jem et.; — mezj et.; (fig.) تقسیم taxim et.; پایلاشمق paylashmaq.
Poop, pōop, (n.) پوپه poupa; (v.a.) قیچ قساراسی quch qasarasu; (v.a.) پوپه‌دن گلمک poupadan gelmek.
Poor, pōor, (a.) فقیر faqir; (fig.) بیچاره bichâre; قوتسز zavallu; (sterile) قوتسز quovvetsiz; ضعیف zayuf; (little) آز az; — **ly**, (ad.) فقیرانه faqîrâne; — **ness**, (n.) فقر faqr; ضرورت zarôuret; ضعف zâ'f; (fig.) آزلق azluq; — **house**, (n.) دارالعجزه dârül-ajeze; — **law**, (n.) حمایت قاتونی himâye-i fouqaiâ qânûnunou
Pop, pop, (n.) سس ses; طایردی paturdu; (v.a.) طایلاتق patlatmaq; (v n.) هوا طوی patlamaq; — **gun**, (n.) طوی hava topou.
Pope, pōp, (n.) پاپا papa; (zo.) حانی hani balugh; — **Popedom**, (pōp'dum) (n.) پاپالی papaluq; — **Pōp'ery**, (-'ér-i) (n.) قتولیک مذهبی qatolik mezhebi; — **Pōp'ish**, (a.) قتولیک qatolik.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[POP-POR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Popinjay, pop'in-jā, (n.) پاپانان papân.
Poplar, pop'lar, (n.) قواق (آعاشی) qavāq (-āju).

Poppy, pop'ī, (n.) خشخاش hash-hash; corn — گلینجک چیککی gelinjik chicheyi; field — قرانفیل (چیککی) qaranfīl (-chicheyi); — head, (-hed) تاج (n.) اویمه باشلق oyma bashluq; tâj; — oil, (n.) قرانفیل یاغی qaranfīl yâ.

Populace, pop'ū-lās, (n.) عوام (ناس) avâm (-nās); آياق طاقي ayaq taqumu.

Popular, pop'ū-lar, (a) ... خلق halq...; عوامی halqa mahsûs; عومى oumûmî; (pers) معروف mâ'rûf; — ly, (ad.) عومى صورتده avâm; — retde; beynel-avâm; — **Pop'ularism**, (-izm) (n.) عوام لایقیدرسی avâm laquirdusu; سوز amîyâne seuz; — **Pop'ular'ity**, (-'i-ti) (n.) شهرت tevejjühi âmme; — sheuhret; — **Pop'ularize**, (-iz) (v.a.) طائیتیق tanutmaq, tâ'mim et.

Populate, pop'ū-lāt, (v.a.) اسکان is-kyân et.; (v.n.) نفوس nûfûs artmaq; — **Pop'ulā'tion**, (-'shun) (n.) نفوس ahâlî; سکته sekene; nûfûs; (act) اسکان iskyân; — **Pop'ulous**, (-lus) (a.) نفوسی چوق nûfûsou choq; اهالیسی چوق ahâlîsi choq.

Porcelain, pors'lân, (n.) پورسلان porselen; (lil.) قغفور fağfûr.

Porch, pōrch, (n.) مدخل medhal; دهلیز dihlîz; (lil.) رواق revâq.

Porcupine, por'kū-pin, (n.) کیرپی kirpi.

Pore, pōr, (n.) مسامات mesâmât; (v.n.) ای تدقیق iyi tedqîq et. — **Porous**, (pō'rus) (a.) مساماتلی mesâmâtli; — **Porosity**, (po-ros'i-ti) (n.) مساماتلی اولمه mesâmâtli olma, mesâmât.

Pork, pōrk, (n.) ژامبون jambon; domouz طوموز اتی — chop, (n.) ژامبون قوتلتي jambon qotleti.

Porphyry, por'fir-i, (n.) صوماکی somâki (-tash).

Porpoise, por'pus, (n.) یونس بالی yûnous balugh; طوموز بالی domouz balugh.

Porridge, 'por'ij, (n.) سبزه چورباسی sebze chorbasi; (oatmeal) یولاف youlaf chorbasi.

Porringer, por'in-jēr, (n.) کووهچ gûvech; چوملک cheumlek.

Port, pōrt, (n.) لیمان liman; مندیبرک mendirek (gate) قاپو qapu, (demeanour) وضعیت vazuyyet; تاور tavr; (larboard) اسکله iskele; (wine) پورتو portu (-sharabu); (v.a.) داوراتی davranmaq; طومقی toutmaq, — of entry ادخالات لیانی idhâlât limanu; free — سربست serbest liman; achuq liman; — **charges**, (n.) لیمان رسومی liman rûsûmou; — hole, (n.) لومبار loubmar; — **Pōrt'able**, (a) پورتاتیف portatif; قابل نقل qâbili naql; — **Pōrt'age**, (-'āj) (n.) نقلیه naqliye; (space) آره ara.

Portal, pōrt'al, (n.) قاپو qapu; مدخل medhal

Porte, pōrt, (n.) (Sublime-) باب عالی bâbu âli.

Portend, por-tend', (v.a.) علامت او. alâmet ol; — delil دلیل ol.; — **Port'ent**, (n.) دلیل alâmet; — **Portent'ous**, (-'us) (a.) مدھش mûd-hish; منحوس menhous; (ill) مدھش mûd-hish.

Porter, pōrt'er, (n.) حامل hamal; سیاه بیرا siyah bira; — **Pōrt'érage**, (-āj) (n.) حامله hamâliye; نقلیه naqliye.

Porter, pōrt'ér, (n.) (gatekeeper) قاپوچی qapuçı; — **Pōrt'érage**, (-āj) (n.) قاپوچیلق qapuçuluq; — **Pōrt'èress**, (n.) قاپوچی قادین qapuçı qadun.

Portfolo, pōrt-fō'li-ō, (n.) جزؤدان jûzdan; پورتفوی portfeuy; (ministry) nezâret; مأموریت me'mûuriyyet.

Portico, pōrt'i-kō, (n.) رواق revâq; (دیرکار آلی) (qapu eunû); (direkler altu)

Portière, por-tyār, (n.) قاپو پردesi qapu perdesi.

Portion, pōr'shun, (n.) بارچه parcha; قسم qusm; پورسیون porsiyon; (alotment) حصه hisse; (fortune) ثروت cheyiz; (v.a.) جہاز jihâz; (cheyiz); (v.a.) (حصه) آیرمق taxim et.; (his-se-) ayurmaq; (girl) جہاز ویرمک cheyiz vermek; marriage — دراخومه drahoma; جہاز cheyiz; — **Porti-oner**, (pōr'shun-ér) (n.) حصه دار hissedâr; (official) قسام qassâm; — **Portionless**, (pōr'shun-les) (a.) پارهمسز drahomasuz; (fig.) parasuz

mōte, foot, mōon, shut; mūte; very; tū جيوو ch ج, sh ث; lh ذ; zh ز [POR-POS]

Portland, pōrt'land, (*n pr*) پورتلاند
portland, — **cement**, پورتلاند چمنطوسى
portland chimentosou

Portly, pōrt'li, (*a*) وقارلى veqârlu;
(*corpulent*) حتملى jüsseli. ملجم mü-
lahham, — **Pōrt'liness**, (*n*) عزم-
(لىك) jüsse (-lîlk), (بوى بوس), (boy-
bos)

Portmanteau, port-man'tō, (*n*) نورت
ماتو port-manto; (*bag*) چانطه chanta

Portrait, pōr'trât, (*n*) تصوير tasvîr,
portre; — **Pōr'traitist**, (-'trât-
ist) (*n*) پورتريه رسامى portre ressa-
mu; — **Pōr'traiture**, (-'trâ-tûr)
(*n*) رسم resim, تصوير tasvîr; (*fig*)
تعريف tâ'rif.

Portray, pōr-trâ', (*v.a*) رسامى ياپماق
resmini yapmaq; (*fig*) تصوير tas-
vîr et..

Portugal, pōrt'û-gal, (*n pr*) پورتگيز
portekiz; — **Portuguese**, (pōrt'û-
gēz) (*a*) پورتگيز portekiz; (*n*)
پورتگيزلى portekizli

Pose, pōz, (*n*) وضعيت vazuyyet; طور
tavr; (*v.n*) وضعيت طاقمق vazuyyet
taquunmaq.

Pose, pōz, (*v.a*) شاشيرتى shashurt-
maq; صوصدبرمق sousdourmaq; —
Pō'ser, (-'zër) (*n*) مشكل müsh-
kül mes-ele; — **Pō'sing**, (-'zing)
(*a*) مشكل müshkül; شاشيرتيجى sha-
shurtju.

Position, po-zish'un, (*n*) موقع mev-
qî'; وضعيت vazuyyet; (*assertion*)
ادعا iddâ; اساس esâs; (*arith*)
معادله mou-âdele.

Positive, poz'i-tiv, (*a*) مثبت müs-
bet; (*fig*) قطعى qat-i; (*phil*) اساقى
isbâtî; (*n*) مثبت müsbet; حقيقت
haqîqat; — **ly**, (*ad*) اولدزق
müsbet olaraq; قطعى صورتده
sôuretdé; — **ness**, (*n*) قطعيت qat-
uyyet; حقيقت haqîqat; — **Posit-
ivism**, (poz'i-tiv-izm) (*n*) اثباتيه مسلکى
isbâtîyye mesleki, — **Positivist**,
(poz'i-tiv-ist) (*n*) اثباتيه جى isbâtîy-
yeji.

Possess, poz-zes', (*v.a*) مالک mâ-
lik ol.; ائده sâhib ol.; اشغال ishğâl et.;
istilâ et.; to — one's self of
...(i-) eline gechirmek; (ئى) ائله کچيرمک
...(e-) hâkim ol.; —

Possessed, (pcz-zesd') (*a*) دلى deli;
مجبوب mejzôub; — **Possession**,
(poz-zesh'un) (*n*) ملك mülk; مال
mal; (*act*) تصرف tesarrouf, تملك te-
mellük; (*madness*) حنت jinnet, (*pl*)
amläk, اراضى arâzi, — **Pos-
sessive**, (poz-zes'iv) (*a*) تصرفى te-
sarroufi, (*n*) (*gram*) (الىه) monzâf
(-ileyh), — **Possessor**,
(poz-zes'ur) (*n*) متصرف mütassaruf;
صاحب sâhib.

Possible, pos'i-bl, (*a*) قابل qâbil
ممکن mümkün; — **Possibility**,
(pos-i-bil'i-ti) (*n*) امکان imkân;
ihtimâl; — **Possibly**, (pos'
i-bl-i) (*ad*) بلکه belki; ihtimâl
mâlki.

Post, pōst, (*n*) پوستe posta; (*place*)
موقع mevqî'; (*mil*) نقطه noqta;
(*office*) مأموريت mevqî'; — **post-
office**, (*v.a*) پوستيه ويرمک me-
mûriyyet; (*v.a*) گوندرمک geundermek;
(*set*) قويغ qomaq, يرلشديرمک yer-
leshdirmek; (*com*) اقامه iqâme et.;
deftere qayd et.; دفتره کچيرمک
gechirmek; (*inform*) معلومات
ishâr et.; mâ'lûmât vermek, ويرمک
sevq et.; (*v. n*) سوق a. isti'jâl et.;
— **bag**, (*n*) پوسته چانطهسى posta chan-
tasu, — **captain**, (-kap'tân) (*n*)
اشعار qalyon qapdanu; — **card**,
(-kârd) (*n*) قارت پوستال qart
postal; — **free**, (-fi'r) (*a*) يلا اجرت
bilâ üjret; — **haste**, (-hâst) (*n*)
عجله ajele; (*a*) چابوق chabouq, (*ad*)
همن hemen: على العجله alel-ajele; —
house, (*n*) پوسته خانه postahâne; —
man, (*n*) پوسته جى postaju; — **mü-
vezzi'**; — **mârk**, (*n*) پوسته پولى
poulou; — **master**, (*n*) پوسته مديرى
posta müdiri; — **master general**
posta müdiri oumôu-misi; — **office**,
(*n*) پوسته خانه posta-hâne; —
posta shôu'besi; (*department*) پوسته
مديرى posta mü-
diriyyeti, — **paid**, (-pâd) (*a*)
پوسته üjreti dâhil; — **Pōst'age**,
(-âj) (*n*) پوسته اجرتى posta
üjreti; — **Pōst'al**, (*a*) ..
posta..; — **note** پوسته چكى
posta cheki; — **order** ماند پوست
manda post; پوسته

only; routine; through; tuck; müsée; give, join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[POS-POT] (انگلیزچہ کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

postā havālenāmesi; — well posted up, (a.) خبردار haber-dār; vāqif; vāqif; (mountazaman māl'ōumāt amush); (e.) .. (تہ) منتظمًا معلومات ویرمک (to keep-) mountazaman māl'ōumāt vermek
Post, pōst, (n.) (pillar) دریک direk; تشریح dayaq; (v.a.) (expose) ا. tēsh-hir et. یافته یاپیشدیرمک yaf-ta yapushdurmaq; — Pōst'er, (n.) پوستچی postaju; قوریہ qōuriye; (bill) اعلان î'lân; لوحه levha; (stick-er) اعلان یاپیشدیرمک î'lân yapush-duruju.
Post-, pōst, (ad) (دن) سوکره (. den-) sōra; بعدال bā'del...; — date', (-dāt') (n.) مؤخر تاریخ mü-ahhar tâ-rîh; (v.a.) مؤخر تاریخ قویق mü-ahhar târîh qomaq; — 'entry', (-'en-tri) (n.) علاوه ilâve; — 'humous, (-'ū-mus) (a.) بعدالوفات bā'del-vefât, — merid'ian, (a.) بعدالزوال bā'dez-zevâl; (sōra); — mor'tem, (a.) fet-hi-meyyit; فتح میت (n.) — 'script, (-'skript) (n.) حاشیه hâshiye.
Poste-restante, pōst res-tant', (n.) post-restant. پست رهستان
Posterior, pos-tē'ri-or, (a.) سوکره کی sōraki; (n pl.) آرقه arqa; (qaba et); — Postērior'ity, (-or'i-ti) (n.) سوکره لی sōralnq; (lit.) mü-ahhariyyet; — Poster-ity, (-tēr'i-ti) (n pl.) اخلاق ahlâf.
Postil, pos'til, (n.) درکنار der-kenâr; hāmish; (rel.) حاشیه hâshiye.
Postillon, pōs-til'yun, (n.) سوچی sū-rüjü.
Postpone, pōst-pōn', (v.a.) تأخیر te'-hîr et; geri buraqmaq; — Postpone'ment, (n.) تأخر te-ehhour.
Postulate, pos'tū-lāt, (n.) قضیه qa-zuyye; موضوع mevzōu-a; (pl.) متعارفه mevzōu-ât; (geom) müte-ârif; (v.a.) farz et. ادعا (demand) taleb et.; (fig.) طلب iddâ et.; — Pos'tūlant, (n.) طالب tâlib; نامزد nāmzed; — Pos'tulatory, (-'tū-lat-or-i) (a.) فرضی farazî; مفروض mefrōuz; موهوم mev'hōum.
Posture, pos'tūr, (n.) وضعیت vazuyyet; وضعیت ویرمک douroush; (v.a.)

vazuyyet vermek; (v.n.) وضعیت طاقیق vazuyyet taqunmaq.
Posy, pō'zi, (n.) چیچک chichek; دمت demet; (verse) بیت beyt. دوز deviz.
Pot, pot, (n.) چوملک cheumlek; قانوز qavanoz; (cooking) تنجره tenjere; saxu; (plant) قاقی güvej; (v.a.) قاقه قویق qaba qomaq; (fig.) sax-uyyâ qomaq; to go to — mahv ol.; — bellied, (-bel'id) (a.) qarnu chuquq; — belly, (-bel'i) (n.) چیقق قارن chuquq qarn; — 'herb, (n.) سزه sebze; (sebzevat); — luck, (n.) موجود mekjoud yemek.
Potable, pō'ta-bl, (a.) ایچیلیر ichilir; (lit.) قابل شرب qâbili shûrb.
Potash, pot'ash, (n.) پوتاس potas.
Potassium, po-tas'i-um, (n.) پوتاسیوم potasyum.
Potato, po-tā'to, (n.) پاتالس patates; small potatoes (fig.) ehem-miyyetsiz sheyler; (اینجیر چکرده) (injir chekirdeyi).
Potent, pō'tent, (a.) قوتلی qouvvetli; (fig.) nüfûzlou: — ly, (ad.) قوتله qouvvetli sôuretd; qouvvetle; — Pō'tency, (-'ten-si) (n) قوت qouvvet; (fig.) nüfûz; — Pō'tentate, (-'tent-ât) (n.) حکمدار hükümdâr; (fig.) müteneffiz; — Pō'tential, (-ten'shal) (a.) قوتلی qouvvetli; (fig.) qouvvede; mouhtemel; (gram.) اقتداری iq-tidâri; ihtimâlî; (n) ihtimâl; (sci) اقتدار iqtidâr.
Pother, poth'er, (n.) گورولتو gürültü; velvele; (v.a.) تعجیز tâ'jiz et.; (v.n.) گورولتو gürültü et..
Potion, pō'shun, (n.) علاج ilaj; شروب shouroub; ایچی ichgi; — of love (بوو) mouhabbet ilaju; (büyü).
Pottage, pot'aj, (n.) چوربا chorba.
Potted, pot'ed, (a.) قونسروه qonserve; — meats, (-mētz) (n.) قونسروه ائلر qonserve etler.
Potter, pot'er, (n.) چوملکچی cheum-lekji; — Pot'tery, (pot'er-i) (n.) chanaq î'mâlât-hā-nesi; (business) چاناقچیلیق chanaqju-

(For Turkish pronunc) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot, mōōn; shut: mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; lh ث; zh ذ [POT-PRA]

luq, (pl) چاناڻ چوملڪ chanaq cheum-lek.

Potter, pot'ér, (v n.) حايلازلقي hay-lazluq et

Potting, pot'ing, (n) (bot) ساقسى يه قوعه saxuya qoma; قونسروه ياپمه qonserve yapma.

Pouch, powch, (n) جيبه kese; جيب jeb; (zo.) هڪبه heybe; (mil.) فشنگلڪ fisheklik; (v.a.) جيبه قوعق jebe qomaq.

Poult, pōlt, (n) پيليچ pilich; —

Poulterer, (pōlt'ér-ér) (n.) طاوورچى tavouqjou; — **Poultry**, (pōlt'ri) (n) طاوورچيلار tavouqjoular; — **yard** كومس kūmes.

Poultry, pōl'tis, (n.) (med.) لاپه lapa; (v.a.) لاپه قوعق lapa qomaq.

Pounce, pawns, (n.) سنداووز تولى sendalos tozou; (zo.) پنجه penche; (v.a.) تولا اچمك toz ekmek; — **box**, (n.) (ديكڏان) تولا قوتوسى toz qoutousou; (ruhdân)

Pounce, pawns, (v n) (-upon) اوڙينه اوڙينه ūzerine atulmaq; ياقالاق yaqalamaq.

Pound, pownd, ليبره libre; فوند found; (fin) ليبرا lira; (inclosure) آغل aghul; (v.a.) قاپامق (آغل) (aghula-) qapamaq; (beat) دوومك deuvmek; (tit.) سحق ا. sahq et; ازمك ezmek; — **Poundage**, (pownd'āj) (ليبرا باشنه) (lira bashuna-) vergi; (com.) (ليبرا حسابيله) (lira hesâbile-) qomisyon; — **Pounder**, (pownd'ér) (n.) ليبرملڪ... librelilik; (artil) فونداق foundlouq.

Pour, pōr, (v.a.) دوكم deukmek; باغديرمق boshaltmaq; (fig.) بوشانمق yâdurmaq; (v. n.) دوکولم deukûl-mek; (fig.) بوشانمق boshanmaq; — **Pouring**, (pōr'ing) (a.) سيل کي sel gibi.

Pourparler, pōōr-pār'lā, (n.) کوروشه geurūshme; مذاکرات mūzâkerât.

Pout, powt, (n.) سومورمه somourtma; (v. n.) سومورتمق somourtmag; — **Pouter**, (powt'ér) (n.) سومورتقان somourtgan; — **Poutingly**, (powt'-ing-li) (ad.) سومورتمه سومورتارما somourtarraq.

Poverty, pov'er-ti, (n.) فقر faqr; احتياج ihtiyâj.

Powder, pow'dér, (n.) تولا toz; (for

face) پودره poudra; (gun's) باروت barut; (v.a.) دوومك deuvmek; تولا toz; حالته کيترمك toz hâline getirmek; (sprinkle) تولا سريمك toz serpmek; (v. n.) تولا toz ol.; پودره سورمك poudra sûrmek; — **box**, (n) پودره پودره poudra qoutousou; — **magazin**, (n) باروتخانه borut-hâne; جيبخانه jebhânelik; — **Pow'dery**, (-dér-i) (a.) تولا toz gibi. تولا tozlu.

Power, pow'er, (n) قوت qouvvet; اقتدار iqtidâr; (rule) حکم kûkm; (authority) صلاحيت salâhiyyet; (pl.) ميخانيکي qouvâ; — **loom**, (n.) ميخانيکي mihanikî tezgyah; — **Great Powers**, (n pl.) دول معظمه düveli mou-azzama; — **Pow'erful**, (-'ér-fōōl) (a.) قوتلى qouvvetli; تاپيرى te'sîrli; — **Pow'erfully**, (-'ér-fōōl-i) (ad.) قوتلى صورتده qouvvetli sôuretdé; شدتله shiddetle; — **Pow'erless**, (-'ér-les) (a.) قوتسىز qouvvertsiz; ضيف zayuf.

Pox, poks, (n.) چيان chuban; (فرنكى) (frengi); **small** — (حسته لى) چيچك chichek (-hastalug).

Practicable, prak'ti-ka-bl, (a.) ممکن mûmkûn; قابل اجرا qâbili ijrâ; (road) چيلير gecilir; قابل مرور qâbili mûrûr.

Practical, prak'ti-kal, (a.) عملى amelî; پراتيک pratîq; قابل تطبيق qâbili tatbiq; — **ly**, (ad.) عملى اولدق amelî olaraq; (fig.) حقيقتده haqiqatde; (bilfi'l) بالعل bilfi'l; هان...; — **ness**, (n.) عمليک amelîlik; — **knowledge**, (-nō'lej) (n.) عملى معلومات amelî mâ'lôumât; پراتيک pratîq.

Practice, prak'tis, (n) پراتيک pratîq; تطبيق tatbiqât; ممارسه mûmârese; (habit) اعتياد i'tiyâd; (performance) اجرا ijrâ; اجراى صنعت ijrâyi san-at; (med.) مداوات (اجرأى) (ijrâyi-) mûdâvât; (method) اصول ousûl, **target** — هدفه endahht tâ'limi; انداخت endahht.

Practise, prak'tis, (v.a.) تطبيق tatbiq et.; استعمال isti'mâl et.; (performance) ايمان idman et.; — **Practiser**, (prak'ti-ser) (n.) عملى amelî; تطبيق تاتbiqâtju.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[PRA-PRE] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act, change, cārd; red, mē; hēr; in, mine;

Practitioner, prak-tish'un-ēr, (n) (a.) (tejrübeli (-adam); (medic-al) (pratik-) doq-tor, (jud) avouqat; general (her hasta-lugha baqan-) doqtor

Pragmatic, -al, prag-mat'ik, -al, (a.) ishğüzār; fa'âl; (self-important) (fig.) küstâh; kendini beyenmiş; — **ly**, (ad.) küstâhâne; — **Pragmatism**, (-tizm) (n) fa'âliyyet; (meddlesomeness) (küstâhluq) fouzôulî müdâhale; (küstâhluq)

Prairie, prā'ri, (n.) çayır ova; chayur.

Praise, prāz, (n.) şîna medh; şîna senâ; (v.a.) medh et.; — **Praiser**, (prāz'er) (n.) senâkyâr; — **Praise-worthy**, (prāz'wer-thi) (a.) memdôuh, shâyânü taq-dîr.

Prance, prans, (v n) (zo) şıçırmaq suchрмаq; oynamaq; (fig.) qabarmaq.

Prank, prangk, (v.a.) süs-lemek; düzeltmek; (n.) yaramazluq oyoun.

Prate, prāt, (v n) (n) gevezelik et.; (n.) gevezelik; — **Prā'ting**, (-ting) (a. & n) kövezgeze.

Pratique, prat'ek, (n) (mar.) pratiqa.

Prattle, prat'l, (n.) gevezelik; (v.n) gevezelik et.

Prawn, prawn, (n.) teke.

Pray, prā, (v) niyâz et.; (rel) dou-â et.; ibâdet et.; — **Prayer**, (prā'er) (n.) niyâz; dou-â et.; ibâdet et.; — **book**, (n.) kitabı; — **Prayerful**, (prā'er-fōol) (a.) sofou; (lit.) müttaqı; — **Prayerfully**, (prā'er-fōol-ı) (ad.) (lit.) dâ-uyâne; münâjâtla; — **Prayerless**, (prā'er-les) dou-â etmez; (bi-namaz).

Preach, prēch, (v.n) vâ'z et.; (v.a.) îlân et.;

qîn et.; — down zemmet et.; — up medh et.; — tahsîn et.; — **Preacher**, (prēch'er) (n) vâ-uz; hatîb; — **Preaching**, (prēch'ing) (n) vâ'z (-et-me); hutâbe.

Preamble, prē-am'bl, (n.) mou-qaddeme esbâbu mōu-jibe.

Prebend, preb'end, (n) â-idât; tahsîsât; — **Prebendary**, (-a-ri) (n.) â-idâtlu; papaz.

Precarious, prē-kā'ri-us, (a) meshkyōuk; qarâr-suz; tehlikeli; — **ly**, (ad.) tehlikeli sōuretd; meshkyōuk bir hâlde.

Precaution, pre-kaw'shun, (n.) ihtiyât; basîret; (v.a.) ihtiyât et.; — **Precautional**, (a.) ihtiyâtî.

Precede, pre-sēd', (v.a.) te-qaddüm et.; — **Precedence**, (prē-sē'dens) (n.) teqaddüm; to take — of (te) teqaddüm et.; — **Precedent**, (prē-sē'dent) (a.) evvelki; — **Precedent**, (pres'e-dent) (n.) emsâl; — **Precedented**, (pres'e-dent-ed) (a.) emsâli mevjoud; — **Precedently**, (prē-sē'dent-li) (ad.) evvelje; — **Preceding**, (piē-sē'ding) (a.) evvelki; — **Precept**, prē'sept, (n.) emr; (jud) hükm; (maxim) qâ-ide; — **Preceptor**, (prē-sep'tur) (n.) mürebbî; — **Preceptory**, (piē-sep'to-ri) (a) (lit.) irshâdkyâr; (n.) medrese.

Precession, piē sesh'un, (n.) (ast.) hareketi rij-uyye.

Precinct, prē'singkt, (n.) hudud; (district) sâha; — **mountuqa**; (jud.) salâhiyyet; — **election** — s dâ-ireyi intihâbiyye; (pl) manâtuqu intihâbiyye.

mote, foot; mōon; shut, mûle; very; tû چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th ð, zh ز [PRE-PRE]

Precious, presh'us, (a) قيمتي qiy-metli; قيمتدار qiymetdâr, (ironical) garib; مكمّل mükemmel; (far-ridious) ياپما yapma; (much) چوق choq; پك pek; (ad.) زيادهسيله ziyâ-desîle; — ly, (ad.) قيمتلى صورتده qiy-metli sôuretdë; (fig.) اهميتله ehem-miyyetle; — ness, (n) قيمت qiy-met; — metals, قيمتدار معادن qiy-metdâr ma-âdın; — stones, مجوهرات müjevherât.

Precipice, pres'i-pis, (n.) اوچوروم ou-chouroum

Precipitate, pre-sip'i-tât, (v.a.) آشاغی ashâ atmaq, ييوارلامق youvar-lamaq, (fig.) تاجيل tâ'jil et.; (chem.) ييوارلامق tersib et., (v.n.) tersib et.; youvarlanmaq; آشاغی اوچق ashâ ouchmaq; (fig.) اجهله ajele et.; آيلماق atulmaq; (chem.) ترسب teressüb et., (a.) (fig.) محول ajölul; دوشونجهسر dushünjesiz, (n) تورطى tortou; رسوب rüsüb; — **Precipitation**, (pre-sip-i-tâ'shun) (fig.) عجله ajele; تهاك tehâ-lük; (chem.) ترسب teressüb; — **Precipitous**, (pre-sip'i-tus) (a.) پك ديك pek dik; (fig.) غایت gâyet; عجله ajele.

Precis, prä-së', (n.) خلاصه houlâsa; زبده zübde.

Precise, pre-sis', (a.) تام tam; قطعی qat-i; پك ديقاتلى pek diqqatli; — ly, (ad.) تماماً tamâmen; — ness, (n.) صحت suhhat; قطعيّت qat-uyyet; — **Precis'ion**, (-sizh'un) (n.) صحت suhhat; طوغريلق dôroulouq

Preclude, pie-klöod', (v.a.) منع men et.; بر طرف ber-araf et..

Preclusion, pre-klöo'zhun, (n.) منع men; — **Preclusive**, (pre-klöös'iv) (a) مانع mânî'; حائل hâ-il; — **Preclusively**, (pre-klöös'iv-li) (ad.) ممانعتكارانه mûmânât-kyârâne.

Precocious, pre-kö'shus, (a.) موسمسز mevsimsiz; پك ارکن pek erken; (lit.) باکور bâkyour; — ly, (ad.) موسمسز mevsimsiz sôuretdë; — **Precoc'ity**, (-kö's'i-ti) (n.) موسمسزلىک mev-simsizlik; ارکنلىک erkeulik

Preconceive, prä-kon-sëv', (v.a.) (evvelden-) fikri ol.; (اولدن) فکرى او. tasmim et.; — **Preconcep'tion**, (-sep'shun) (n.) تصور fikr; تصاور tesavvour; تصمim tasmim.

Precursor, pre-kur'sor, (n.) خبرجى haberji; (fig.) علامت alâmet; دليل de-lil, — **Precur'sory**, (-'so ri) (a.) اخبارى ibbârî, (fig.) مشعر mûsh-ir; علامت قابيلندن alâmet qabilinden.

Predate, prä-dât', (v.a.) تاريخى اول قويمق târihini evvel qomaq; (fig.) اول وقوع evvel vouqou' boulmaq; (lit.) اولق teqaddüm et.

Predatory, pred'a-to-ri, (n.) چاپولجى chapouljou; ياغماچى yâmajû; (zo) ييريجى yurtuju.

Predecessor, prä-dë-ses'or, (n.) سلف selef.

Predetermine, pre-des'tin, (v.a.) تقدير taqdir et.; اولدن قرارلاشديرمق evvelden qarârlashdurmaq; — **Predes'tin-ate**, (-ât) (a) مقدر mouqadder; (v.a.) taqdir et.; — **Predestinâ'tion**, (-'shun) (n.) قدر qader, (rel) تقدير taqdiri ezelf; — **Predestinâ'rism**, (-izm) (n.) قدره اعتقاد qa-dere î'tiqâd.

Predetermine, prä-dë-tër'mın, (v.a.) tas-mim et.; — **Prädëtérmi-nâ'tion**, (-mi-nâ'shun) (n.) تصمim tas-mim. (n.) نيت niyyet.

Predicable, pred'i-ka-bl, (a) چائز jâ-iz; قابل تطبیق qâbili tatbîq; — **Predicabil'ity**, (-ka-bil'i-ti) (n.) جواز jevâz

Predicament, prä-dik'a-ment, (n.) صنف sunuf; نوع nevi'; (position) حال (mushkül-) mevqî'; (مشکل) hâl.

Predicate, pred'i-kat, (v.a.) (lit.) تأييد te'yid et.; بنا is-nâd et.; (binâ et.; (n.) صفت sufat; (log) مسند mesnd; — **Predicative**, (-kâ'tiv) mesnd; — **Predicâ'tion**, (-kâ'shun) (lit.) استادی ta'yidî; is-nâdî; — **Predicâ'tion**, (-kâ'shun) (lit.) استاد hûkm; حکم te'yid

Predict, prä-dikt', (v.a.) کشف keshf et.; اولدن سويلهك evvelden seuyile-mek; — **Predic'tion**, (-dik'shun) (n.) کشف keshf; کرامت kerâmet; — **Predic'tive**, (-dik'tiv) (a) کرامت kerâmet qabilinden; — **Predic'tor**, (-dik'tur) (n.) کاهن kyâ-hin; اولدن سويلهك evvelden seuyile-yen.

Predilection, prä-di-lek'shun, (n.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol. = olmaq.

[PRE-PRE] (انگلیزجه کاتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

faz-
la mouhabbet.
Predispose, pre-dis-pōz', (v.a.) احضار ihzār et.; (lit.) امله imāle et.; —
Predisposit'ion, (-po-zish'un) (n) میل meyl; (med.) استعداد isti'dād.
Predominate, pre-dom'in-āt, (v n) غالب ol.; — **Prodominant**, (-in-ant) (a.) حاکم hâkim; — **Predominā'tion**, (-'shun) تفوق tefevvouq; غلبه galebe.
Pre-elect, prē-e-lekt', (v.a.) اولدن evvelden انتخاب a.
Pre-eminence, prē-em'i-nens, (n.) تفوق tefevvouq; فوق العادlık fevqal-âdelik; — **Prē-em'inent**, (a) فائق fâ-iq; فوق العاده fevqal-âde.
Pre-emption, pi-ē-em'shun, (n) حق haqqu teqaddüm
Pre-engage, prē-en-gāj', (v.a.) اولدن evvelden پیلهمه peylemek; — **Pre-engage'ment**, (n) اولدن پیلهمه evvel-den peyleme.
Pre-establish, prē-es-tab'lish, (v.a.) (اولدن) teslīt et.; — **Prē-estab'lished**, (-'lishd) (a.) مقدر mouqadder; ازلی ezeli; — **harmony** آهنگ ازلی âhengi ezeli.
Pre-exist, prē-egz-ist', (v.n.) اولدن (زماناً) evvelden mevjōud ol.; — **Prē-existence**, (-egz-ist'ens) (n.) اولدن موجود mevjōudiyet; — **Prē-existent**, (-egz-ist'ent) (a.) اولدن موجود mevjōud; مقدم mouqaddem.
Preface, pref'ās, (n) مقدمه mouqaddeme; یاغاق medhal; (v.a.) مقدمه یاغاق mouqaddeme yapmaq.
Prefect, prē'fekt, (n.) والی âmir; — **Prefecture**, (prē'fek-tūr) (n.) ریاست ri-yâseti; (town) belediye ri-yâseti; (capital's) şehir emâneti.
Prefer, pi-ē-fēr', (v.a.) ترجیح terjih; et.; — **Preferable**, (prē'fēr-a-bl) (a.) مرجع mü-rejjah; — **Preferably**, (prē'fēr-a-bli) (a.) ترجیحاً terjihân; (daha iyisi); —

Preferableness, (prē'fēr-a-bl-nes) ریحان rūjhân; تفوق tefevvouq; —
Preference, (prē'fēr-ens) (n.) ترجیح terjih; ریحان rūjhân; — **Preferential**, (prē-er-en'shal) (a.) ترجیحی terjihî; (privileged) ممتاز mümtâz; —
Preferred, (prē-fêrd') (a.) مرجع mü-rejjah; (fin. & jud) ممتاز mümtâz
Preferment, prē-fēr'ment, (n.) ترفیع terfi'.
Prefigure, prē fig'ūr, (v.a.) ایما imâ et.
Prefix, prē-fiks', (v.a.) اولدن تعیین a. اوکنه قویق evvelden tesbīt et.; (gr.) اادات eunüne qomaq; — **Prēfix**, (n.) اادات edât.
Pregnant, preg'nant, (a.) حامله hâmile; (gebe); (fig.) مشمر müsmir; (clear) صریح sarîh; (clever) فطین fa-tîn; ذکی zeki; — **Pregnancy**, (-nan-si) (n.) حامله hâmilelik; ولودیت (gebelik); (fig. & lit.) ولودیت velōndiyyet; (capacity) استعداد (فوق العاده) isti'dād (-fevqal-âde).
Prehistoric, prē-his-tor'ik, (a.) قبل التاریخ qablet-târîh.
Prejudge, prē-juj', (v.a.) اولدن حکم a. evvelden hükm et.
Prejudice, prej'ū-dis, (n) ضرر zarar; غرض hâlel; (mischief) غرض gazez; اضرار uzrâr et.; — **Prē-judic'ial**, (-dish'al) (a.) مضر mouzur; غرضکار gazezkyâr; — **Prējudic'ially**, (-dish'al-i) (ad) غرضکارانه mouzur mouzur sôuretd; gazezkyârâne.
Prelate, prel'āt, (n.) پیسقوپوس pis-qopos; متروپولید metropolid; رئیس re-îs; — **Prelacy**, (-'a-si) (n.) ریاست ri-yâset.
(For Turkish pronunc.) past; lârgē, re, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōō n; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ڙ; zh ڙ [PRE-PRE

Prelection, pre-lek'shun, (n) درس ders; خطابه hutâbe.

Preliminary, prē-lim'in-ar-i, (a) ابتدائي ibtidâ-i; (n.) مقدمه mouqaddeme; (pl) (peace) صلحہ mouqaddemâti souhiyye; — **Pre-lim'inarily**, ('in-ar-i-li) (ad.) بدایہ bidâyeten; اولا evvelâ.

Prelude, prē-lūd', or prel'ūd, (n) مقدمه mouqaddeme; (mus.) پیشرو peshrev; (fig.) علائم alâ-im; (v.a.) پیشرو یا پے باشلاماق; (mus.) پیشرو یا پے peshrev yapmaq; (v.n.) مقدمه ol.

Premature, prē-ma-tūr', (a.) وقتسز vaqitsiz; (lit.) نابوسم nâbemevsim; — ly, (ad.) نابوسم اوله رق nâbemevsim olaraq; — **Prēmatur'ity**, (-tūr'i-ti) (n.) وقتسز vaqitsizlik; (erkenlik) (ایرکنک)

Premeditate, prē-med'i-tât, (v.a.) قصد tasmin et., قصد qasd et.; — ly, (ad.) قصد qasden; — **Prē-meditât'ion**, (-'shun) (n.) قصد qasd; — ly, (ad.) قصد qasden; — **Prēmed'ita-tive**, (-ta-tiv) (a.) قصدی qasdi.

Premier, prē'mi-er, (a.) ایلک ilk; باش bash; (n.) (pol) وکیل bash vekil; — **Prē'miership**, (n.) باش bash vekyâlet.

Première, pre-myâr', (n.) ایلک ilk temsil; بره میہر premiyer; (actress) پریمہ دوننا prima donna.

Premise, prē-miz', (v.a.) مقدمه iradâ et.; مقدمه taq-dim et.

Premise, prem'is, (n.) مقدمه mou-qaddeme; (n pl.) مؤسسات mü-esse-sât; یر yer; بنا binâ.

Premium, piē'mi-um, (n.) اکرامیہ ٲkrâmiye; پريم prim; (insurance) سیغورطه sigorta üjreti; at a — باشه bashdan fazla (-suna).

Premonish, prē-mon'ish, (v.a.) اخطار ihtâr et.; اخطار iqâz et.; — **Prē-moni'tion**, (-'shun) (n.) احتیاطات ihtârât; اخطار iqâzât.

Preoccupy, prē-ok-ū-pi, (v.a.) اولدن evvelden ishğâl et.; (fig.) اولدن evvelden ishğâl et.; — **Pre-occupation**, (piē-ok-ū-pâ'shun) (n.) اولدن evvelden ishğâl et.; (fig.)

فضلہ meshgōuliyyet; مشاغل fazla ishtigâl; (pl.) مشاغل meshâgul.

Preordain, prē-or-dân', (v.a.) اولدن evvelden tertib et.; — **Prēordinât'ion**, (-'shun) (n.) اولدن evvelden tâ'îin; تقدیر taqdîr.

Prepaid, prē-pād', (a.) بدلی (بدلی) peshînen veril-mish.

Preparation, prep-a-râ'shun, (n.) hazurluq; (act) احضار ihzâr; tertib; (pl) استحضارات istih-zârât; (chem) ترکیب terkib; مستحضرات müstahzarât; — **Prēpar'ative**, (-'a-tiv) (a) احضاری ihzârî; — **Prēpar'atory**, (-'a-to-ri) (a.) احضاری ihzârî; (previous) مقدم mouqaddem; — **department** قسم qusmu ihzârî.

Prepare, prē-pâr', (v.a.) hazurlamaq; احضار ihzâr et.; hazurlanmaq; — **Prepared**, (prē-pârd') (a.) حاضر hazur; (fig.) آمادہ âmâde; mütemâyil; to be — حاضر ol.; آمادہ ol.

Prepay, prē-pâ', (v.a.) بشینا تسویه peshînen tesviye et..

Preponderate, prē-pon'der-ât, (v) غلبه âr gelmek; (fig.) galebe et.; — **Prēpon'derance**, (-'dër-ans) (n.) غلبه galebe, tefevvouq; — **Prēpon'dérant**, (a.) غالب gâlib; فائق fâ-iq.

Preposition, prep-ō-zish'un, (n.) حرف harfi jerr.

Prepossess, piē-poz-zes', (v.a.) فکری fikrini doldurmaq; جذب jezb et.; — **Prepossessing**, (piē-poz-zes'ing) (a) جاذب jâzib; — **Prepossessed**, (piē-poz-zesd') (a) مائل mâ-il; (lit.) متمایل mütemâyil; طرفگیر tarafgîr; — **Prepossession**, (piē-poz-zesh'un) (n.) میل meyl; توجه tevejjüh; (lit.) تمایل temâyül.

Preposterous, prē-pos'tër-us, (a.) منطقسز mantuqsuz, عب abes.

Prerequisite, piē-rek'wi-zit, (n.) شرط shartu evvel; الزم elzem shay; (a.) الزم elzem; ایجاب ijbâ eden.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=elmek; lo.=olmaq.

[PRE-PRE] (اسكليه كلماتك تلفظي ايچون) act, chānge, cārd, red, mē, hēr, in, mine;

Prerogative, pi-rog'a-tiv, (ص) حقوق
houqôuq, امتياز intiyâz, Royal —
حقوقى hukumdârî.

Presage, pî:s'âj, (n) علامت alâmet, فاعل fâ: (v.a.) دلالت delâlet et, احتطار ihtâr et., (v.n) حس hiss et.

Presbyopia, pres-bi-ō'pi-a, (*n.*) اوراقدن (meddi basar), — **Pres'byope**, (.'bi-ōp) (*n*) مديد البصر medidul-basar.

Presbyterian, prez-bi-tēr'i-an, (*n*)
 مختار monhât, (*tel.*) پاپاز papaz;
 — **Presbytery**, (prez'bi-ter-i) (*n*)
 پاپاز دا ئيرەسى papaz dâ-iresi; پاپاز
 اقامەتگەھى papaz iqâmetgyâhu.

Prescribe, prē-skrib', (*va*) امر ا. emr et.; (*med*) توصية tavsuye et.; (*rechete*-) yazmaq, (*jud*) يازمق (reçete) يازمق. (*ibtal*) امر ا. ibtāl et.; (*vn*) (*jud*) سرور امر ا. تابع اور. müdürü zemāna tâbi' ol; — **Prescrib'er**, (-skrib'er) (*n*) أمر آي amir; — **Prēscript**, (-skript) (*n*) تعليمات tâlîmât; نومه nûmûne; — **Prēscrip'tible**, (-skrip'ti-bl) (*a*) مهور müdürü zemāna tâbi'; تابع امر a. müdürü zemāna tâbi'; — **Prēscription**, (-skrip'shun) امر a. emr; (*med*) reçete; (*jud*) تعامل te-âmûl; مهور زمان müdürü zemân; — **Prēscrip'tive**, (-skrip'tiv) (*a*) من القديم minel-qadîm; مهور müdürü zemāna müs-tenid.

Presence, prez'ens, (n.) بولونه bou-lounma; حصور houzôur; موجودیت mevjoudiyyet; (calmness) اعتدال i'tidâl; (appearance) طور tavr; حال hâl; قیافہ qiyâfet; **in his** — اونک اوانک onoun houzôûrounda; — **chamber**, قبول صالونی qabôul sa-lonou

Present, prez'ent, (a.) موجود mev-jôud; (time) شیمدیکي shimdiki...; حاضر ...hâzur; (fig.) دقتی diqqatli; (n.) حال hâl; (pl.) سندن sened; یازی yazu; **at** — شیمدی shimdi; شیمدیک shimdi-lik; **to be** — بولونماق boulounmaq; **او** — mevjoud ol.; — **tense** — (صیغه) sîgayi-; **هال** — hâl; — **ly**, (adj.) شیمدی shiimdi; **هان** hemen.

Present, prē-zent', (*v.a.*) ١. taq-

hediye et ; الهدية hediye et ; الهدية hediye et ; (n.) (sitt) الهدية hediye ;
to — arms سلام selâm dour-
maq. — **Présent'able**, (-zent'a-
bl) (a.) شایان تقدیم shâyânu taqdîm ;
(dress) قیافه یزدنه qiyâfeti yerinde ;
Presenta'tion, (-zent-â'shun) (n)
تقدیم taqdîm , عرض arz ; — **Present'-
ment**, (-zent'ment) (n.) تقدیم taq-
dîm ; (fin) ابرار ibrâz ; (jud.)
اتهام ittibâh

Presentiment, piē-sen'ti-ment, (*n.*)
 حس قبل الوقوع *hissī qab-*
lél-vouqôu'

Preserve, prē-zerv' (*v a.*) ساقلاماق saq-lamaq, محافطه mouhâfaza et ; (*n*) رچل rechel, قونسروه qonserve ; (*hunt*) قورو qorou ; (*pl*) گوزلک geuzlük ; — **Preservable**, (prē-zerv'a-bl) (*a.*) قابلحفاظت saqlanabilir ; — **Preservative**, (prē-zerv-ā'shun) (*n.*) محافطه mouhâfaza ; (*ff*) تحفظ tehaффuz ; سلام selâmet ; — **Preservative**, (prē-zerv'a-tiv) (*a*) (*li*) تحفظي teha-fouzî ; مانع mânî' ; (*n.*) محافط mouhâ-fuz ; (پره‌درواتیف) (prezervatif) ; — **Preserver**, (prē-zerv'er) (*n.*) محافط mouhâfuz.

Preside, prē-zid', (*vn*) ریاست ri-yâ-set et.; — **Presidency**, (prēz'ı-den-si) (*n*) ریاست ri-yâset; — **President**, (prēz'i-dent) (*n*) رئیس re-îs; — **Presidential**, (prē-zı-den'shal) (*a*) ریاسته ri-yâsete mahsôus; ... ریاست ri-yâset. .

Press, pres, (*n.*) پرسیه prese; جندره jendere; (*printing*) مطبعة ماكنهسى mathba-a makinesi; (*fig.*) تضيق tazyiq; (*closet*) yok yüik; طولاوب dolab; **the** — (*pl.*) تاليمات mathbû-ât; (*books*) تاليمات tel'îfat; (*v. a.*) صيدق suqmaq, (*fig.*) تضيق tazyiq et; (*squeeze*) ازمك ezmek; (*mil*) جبراً خدمته آلتى jebren hizmete almaq; (*v. n.*) صيهيشق su-qushmaq; — of sail يلكنر بؤتون bü-tün yelkenler; «**director**» of the — «مطبوعات» mathbû-ât «**müdüri**»; **error of the** — طبع خطاسى tabu' ha-tâsu; سهو مرتب (sehvi mürettib); **ready for the** — (*lit.*) طبعه مهيا tab-a müheyyâ; (تامماً حاضر) (tamâmen ha-zur); **at the** — ناسيله قنده basulmaqda; (*at the*) — طبع ايدلمكده tabu' edilmeckde; **to come**

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو; ch ج, sh ش, th ث; /h/: zh ز [PRE-PRE]

from the — انتشارا. intishār et.; — 'man, (n.) غزته جي gazeteji; (pl) مطبوعات منسوبيني gazetējiler; matbōu-āt mensōubīni; — **Presser**, (pres'er) (n.) باصغي basgu, (fig.) صيغيجي suquju; — **Pressing**, (pres'ing) (a) عاجل mūstā'jel, (lit.) مستعجل ājil; مبرم mübrem, (mach.) باصغي basgu; (n) تصديق tazyiq.

Pressure, presh'ūr, (n) تضيق tazyiq; (fig.) شدت shiddet; ابرام ibram; — **gage**, (-gāi) (n.) مونومتره monometre; **Prestige**, pres-tēzh', or pres'tij, (n.) حيثيت haysiyyet; شرف sheref; **matter of** — **haysiyyet mes-lesi**; **by reason of** — **حيتيت ايچون** mouhāfazayi haysiyyet ichūn.

Presume, prē-zūm', (v.a.) فرض farz et.; **حدتي** haddini ashmaq; **كستاحق** küstāhluq et.; — **Presumable**, (prē-zūm'a-bl) (a) فرض اوله ييلير farz olounabilir; — **Presumably**, (prē-zūm'a-bli) (ad) احتمال ihtimālki.; **بلکه** belki.; — **Presuming**, (prē-zūm'ing) (a.) كستاح azametli; **كستاح** küstāh; — **Presumably**, (prē-zūm'ing-li) (ad.) عظمتله azametle; (lit.) كستاحانه küstāhane.

Presumption, prē-zump'shun, (n.) فرض farz; ظن zann; (fig.) كستاخلق küstāhluq.

Presumptive, prē-zump'tiv, (a.) مفروض mefrūz; **عتمل** mouhtemel; — **ly**, (ad) ظناً zannen; (lit.) قياساً qiyāsen; **heid** — **وارث** vārisi mouhtemel; (shimdilik vāris) (شمدليك وارث); — **evidence**, (n.) احتمالات ihtimālāt; (lit.) دلائل قياسيye delā-ili qiyāsiyye; استدلالات istidlālāt.

Presumptuous, prē-zump'tū-us, (a.) عظمتله azametli; **كستاح** küstāh.

Presuppose, prē-sup-pōz', (v.a.) (اولدن) (evvelde-) farz et.; — **Pre-supposition**, (prē-sup-po-zī'shun) (n.) فرض farz; شرط shart.

Pretence, prē-tens', (n.) بهانه behāne; (claim) ادعا iddā.

Pretend, prē-tend', (v.a.) ادعا iddā et.; (v n.) قالقشماق qalqushmaq; **كبي ياپماق** gibi yapmaq; **to** — **illness** **خسته كبي ياپماق** hasta gibi yapmaq; (lit.) **تماروض** temārouz et.; **to** —

ignorance بيلمهزلكه bilmemezliye gelmek; (lit.) **تجاهل** tejāhül et.; — **Prätend'ed**, (d'd) (a) ادعا iddā edilen; (fig.) جعلی jā'lī; **صوري** sōuri; — **Prätend'er**, (n.) ادعا iddā eden; **طالب** tālib; — **Präten'sion**, (-'shun) (n) ادعا iddā; **طلب** taleb; — **Präten'tious**, (-'shus) (a.) (fig.) كستاح küstāh; (lit.) مشككيسند müşköl-pesend

Preternatural, prē-ter-nat'ū-ral, (a.) **فوق الطبيعه** gayru tabi'; (lit.) **فوق الطبيعي** fevqat-tabī-a.

Pretext, prē'tekst, (n.) بهانه behāne.

Pretty, pret'i, (a) **گوزل** güzel; **حوش** hosh; (ad) **حيلي** haylu; اولدوقه ol-douqja; — **Prettily**, (pret'i-li) (ad) **گوزلجه** güzelje; **لطيف** latif sōurte; — **Prettiness**, (pret'i-nes) (n.) **گوزللك** güzellik; **لطافت** letāfet.

Prevail, prē-vāl', (v n.) **جاري** جاری ol. **جاري** ol.; — **on** **غالبا** gālīb ol.; — **on** **اغلب** (i-) ignā' et.; — **Prevailing**, (prē-vāl'ing) (a.) **جاري** جاری (dominating) **غالبا** gālīb; **حاکم** hākim.

Prevalent, prev'al-ent, (a.) **غالبا** gālīb; **قوتلي** qouvvetli; **جاري** جاری; — **ly**, (ad.) **قوتلي** qouvvetli sōurte; — **Prev'alence**, (-'al-ens) (n.) **تفوق** qouvvet; **حکم** hükm; **تفوق** tefevvouq.

Prevaricate, prē-var'i-kāt, (v n) **حيله** hile et.; **يالانچيلق** yalanju-luq et.; (jud) **خيانت** huyānet et.; (اويوشق) (ouyoushmaq) et.; — **Prevarication**, (prē-var-i-kā'shun) (n.) **حيله** hile; **ارتكاب** irtikyāb; **خيانت** huyānet; — **Prevaricator**, (prē-var'i-kā-tur) (n.) **مهرتكب** mürtekb; **ساختهکار** sahtekyār.

Prevent, prē-vent', (v.a.) **منع** men et.; — **Prēven'tion**, (-'shun) (n.) **منع** men; **حائل** hā-il; — **Prēven'tive**, (-'tiv) (a) **مانع** mân'; **تحفظي** tehaf-fouzī; (ن. بره زهروايف) mouhāfuz, (prezervatif); — **measures**, (-mez-ñ-ürz) (n. pl.) **تدابیر** tedābir; **مانعه** mân-a; — **service** — (mar.) **ساحل** sâhil; **محافظة** mouhāfazasu; — **Prēven'tively**, (-'tiv-li) (ad.) **احتياطاً** ihtiyātan; **تحفظي** tehaftouzi; **اولهرق** olaraq.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [PRI-PRI]

prende yaqushur; prens گيبي; — **Prince'dom**, (-'dum) (n.) پرنسليک prenslik; (pol.) امارت emâret; — **Prin'cess**, (-'ses) (n.) پرنسس prenses; (formerly Turkish) سلطان sultan.

Principal, prin'si-pal, (a.) باش bash; birinji; اصل asul...; باشليجه bash-luja; (n.) مدير müdir; رئيس re-is; أمير âmir; شەف shef; (jud. com.) مؤکل mü-ekkil; (pl) مؤکلر mü-ek-killer; (culprit) مجرم müjrim; (mo-ney) رأس المال re'sül-mâl; (arch.) آنا ana direk; only — s will be dealt with متوسطاره لزوم müte-vassutlara lüzûm yoqdour; بالذات bizzât mürâjât edil-melidir; — **ly**, (ad.) باشليجه bash-luja; اساس esâsen; — **Principal-ity**, (-'i-ti) (n.) حکم hükm; پرنسليک prenslik; امارت emâret.

Principle, prin'si-pl, (n.) پرنسپ پرنسپ prensip; قاعده meslek; (rule) قاعده qâ-ide; اساس esâs; (lit.) عده oum-de; (phil.) مبدأ mebdê'; (pl.) مبادئ mebdâdi; (v.a.) اساس قويق esâs qo-maq; first — s (phil.) اولی mebdâdi-i ôulâ; sound — صاعلام اساس esâs; (lit.) مسلک mesleki sâlim; in — اساس اعتباريله esâs î'ti-bârile; by — اساس esâsen; پرنسپ پرنسپ اعتباريله prensip î'tihârile; man of (sound) پرنسپ صاحبي prensip sâhibi; — of life مسلک حيات hayât.

Prinkipo, prin'ki-po, (n.pr.) بويوک آله beuyûk ada.

Print, print, (n.) باصمه basma; طبع tabu'; (v.a.) باصق tabu' et.; basmaq; in — مطبوع matbôu'; موجود (nous-hasu-) mev-jôud; out of — توکمنش tûkenmish; موجودي قالمامush; — seller, (-sel'er) (n.) استاميهی (istampaju); حكاك hakkyâk; (art) رسمي resimji; — works, (-wurkz) (n.) باصمه قاييرقاسى basmahâne; باصمه basma fabriqasu; — **Print'ér**, (n.) طابع tâbu'; — **Print'less**, (a.) (fig.) اشرسز esersiz; نيشانهسز nishânesiz.

Printing, print'ing, (n.) طبع tabu'; باصمه basma; ... مطبعه matba-â...; house, (n.) مطبعه matba-a; — ink, (n.) مطبعه ماركه matba-a mürekkebi;

— office, (-of'is) (n.) مطبعه mat-ba-a; — machine, (ma-chên') (n.) طبع ماکينهسى tabu' makinesi.

Prior, pri'or, (a.) اول evvel, مقدم mouqaddem; (ad.) اول evvelâ; (n.) باش rashib, — **Priority**, (pri-or'i-ti) (n.) تقدم teqaddûm; (com) حق رجحان rûjhân; — **Pri'ory**, (-ri) (n.) مناستر manastur

Prism, prizm, (n.) منشور menshûr; **Prismatic**, (prizm-at'ik) (a.) منشوري menshûri; — **Prismatically**, (prizm-at'ik-al-i) (ad.) منشور شكلنده menshûr sheklinde.

Prison, priz'n, (n.) حبسخانه habs-hâne; توقيفخانه tevqifhâne; (v.a.) حبسخانه habs et.; — **van**, (n.) حبسخانه habs-hâne arabasu

Prisoner, priz'ner, (n.) محبوس mah-bôus; موقوف mevqôuf; (war) اسير esir; (pl) اسرا üserâ; state — سياسي siyâsi mevqôuf; — of war اسراى حرب esiri harb; (pl.) اسراى حرب üserây harb.

Privacy, pri'va-si, (n.) سر surr; (retirement) انزوا inzivâ; (place) انزواگاه inzivâ-gyâh.

Private, pri'vât, (a.) خصوصى housûsi; (n.) (mil.) نفر nefer; — **ly**, (ad.) housûsi olaraq; صوت خصوصيهده sôureti housûsusuy-yede; — **ness**, (n.) خصوصيت housûsusuyyet; محرميت mahremiyyet; — **law** (n.) حقوق شخصيه housûduqu shahsuyye; — **parts**, (n.pl.) (ana.) اعضاء تناسليه â'zâyû tenâsûliyye; — **life**, (-lif) (n.) حيات خصوصيه hayâtu housûsusuyye; — **Property**, (n.) اموال housûsî mal; (pl.) اموال housûsî emvâli housûsusuyye.

Privateer, pri-va-têr, (n.) (mar.) مسلح قورسان qoursan gemisi; müsellah vapour; (v. n) قورسانلق qoursanluq et..

Privation, pri-vâ'shun, (n.) محروميت mahrôumiyyet; (act) سلب selb; تجريد tejrîd; — **Privative**, (priv'a-tiv) (a.) مانع mâni'; سالب sâlib; (log.) منفي menfi.

Privilege, priv'i-lej, (n.) امتياز im-tiyâz; (fig.) مساعدہ müsâde; (lit.) امتياز و برک mazharîyyet; (v.a.)

only; routine; through; tuck; müsêe; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq,

[PRI-PRO] (انكليزجه كجائى تلمغى ايچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mine,

imtiyāz vermek; (ك) musāde et.; to have the — of (fig.) (ك) musādesine mazhar ol; (honour) شرفه نائل او. sherefine nâ-il ol: breach of — (pol) اخلال معافيت ihlâli mou-âfiyyet; متار tejâvüz, — Privileged, (-i-lejd) (a.) امتيازli imtiyâzlu; mümtâz; معاف mou-âf.

Privy, priv'i, (a) خاص hâss; خصوصی housûsî, (n.) (jud) علاقه‌دار alâ-qadâr; (pl.) علاقه‌داران alâqadârân; (toilet) قدخانه qademhâne; — to (ك) واقف (e-) âgyâh; (ك) (e-) vâqif; — **Council**, (-kown'sil) (n.) مجلس خاص mejlisi hâss; — **Counciller**, (-kown'sil-ur) (n.) مشاور mûshâviri hâss, — **purse**, (n.) حبيب قرائى jebi qurâlî; — **Priv'ily**, (-li) (ad.) صورت خصوصيه sôureti housûsusuyyede; گيزليجه gizlije

Prize, priz, (n.) مكافات mûkyâfât; (war) غنائم ganâ-im; — **court**, (-kört) (n.) غنائم محكمهسى mahkemesi, — **fighter**, (-fit'er) (n.) پهلوان pehlivan, — **money**, (-mun'i) (n.) غنائم آقچيسى ganâ-im aqjesi; حصه حصه hisseyi ganâ-im.

Prize, priz, (v.a.) تقدير taqdîr et., (raise) آجتى qaldurmaq; قالدورمق qaldurmoq.

Pro, prō, (prep.) لهنه lehine; — **and con**, له وعليهده leh ve aleyhde; (n. pl.) له وعليهدهكى مطالعات leh ve aleyhindeki montâlât.

Probable, prob'a-bl, (a.) محتمل mouh-temel; — **Probabil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) احتمال ihtimâl; — **Prob'abilism**, (-lizm) (n.) احتماليه مسلک ihtimâliyye mesleki; — **Prob'ably**, (-bli) (ad.) بلکه belki ihtimâlkî.

Probate, prō'bât, (n.) اثبات isbâtü vasuyyet; (اثبات) (isbâtu-) verâset; (copy) وصيتنامه صورتى vasuyyetnâme sôureti; — **court**, (n.) وراثت verâset mahkemesi; (Islamic) (محكمة شرعية) mahkemeyi sher-uyye; — **Probâ'tion**, (-'shun) (n.) اثبات isbât; تحقيق tah-qîq; (time) تجربه tejrübe; ملازملى milâzimlik; — **Probâ'tioner**, (-'shun-er) (n.) مبتدى mübtedî; ملازم

milâzim; — **Prō'bative**, (-'ba-tiv) (a) تجربى tejrübi. isbâtî اثباتى (a)

Probe, prōb, (n.) (med) سوندا sonda; (v.a.) سوندا قوتيق qomaq; (fig.) tâ'miq et.

Probity, prob'i-tî, (n.) عفت iffet; استقامت istiqlâmet.

Problem, prob'lem, (n.) مسئله mes-ele; — **Problemât'ical**, (-'ik-al) (a) مشکوک meshkyûk.

Proboscis, pro-bos'is, (n.) (zo) خورطوم hortoum

Proceed, pro-sēd', (v.n) (advance) حاصل او. ilerlemek; (issue) ilerlemek; ilerliye; (act) ilerliye gelmek; (act) باشلاماق bashlamaq, (lit.) شروع ا. shürû' et.; (prosecute) دعوا ا. dâ'vâ et.; — **Proce'dure**, (-sē'dūr) (n.) معامله mou-âmele; حرکت hareket; — **Pro-ceed'ing**, (-sēd'ing) (n.) معامله mou-âmele; (pl.) معاملات mou-âmelât; (jud.) محاکمه mouhâkeme; (written) ادارى mazbata, summary — **s** idârî tedâbir; — **Pro'ceeds**, (-'sēdz) (n.) (pl.) حاصلات hâsulât.

Process, pros'es, (n.) ترقى teraqî; جریان jereyân; (operation) عمليه ame-liyye; (phil) وتيره vetire; (pl) وتيرات vetirât; (jud) دعوا dâ'vâ; (pl.) معاملات mou-âmelât, (ana) يومرو youmrour; دعوا ا. dâ'vâ; (v.a.) (jud.) رائده zâ-ide; (lit.) dâ'vâ et.; (art) تمثيل temsîl et.; وتيره منطقى basmaq, logical — vetireyi mantuqiyye; (pl.) وتيرات منطقى vetirâtü mantuqiyye.

Procession, pro-sesh'un, (n.) آلاى alay; موكب mevkib; (act) تحدث te-haddüs; صدور soudour; — **Proces-sional**, (-sesh'un-al) (a) آلايه عائد alaya â-id; (lit.) آينى âyinî; (n.) (الحى) (ilâhi) dou-â.

Procès-verbal, prō-sā'-verb'al, (n.) مضبطه mazbata; فذلکه fezleke.

Proclaim, pro-klām', (v.a.) اعلان î'lân et.; — **Proclamation**, (pro-klam-ā'shun) (n.) بياننامه beyânnâ-me; (act) اعلان î'lân; — **Proclaim'er**, (pro-klām'er) (n.) اعلان ايدن î'lân eden; (jud.) منادى münâdî.

Proclivity, pro-kliv'i-ti, (n.) ميل meyl; استعداد isti'dād.

Procrastinate, pro-kras'ti-nât, (v.a.)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ز [PRO-PRO]

— تأخير te'hîr et.; اهل ihmâl et.; — **Procrastinâ'tion**, (-'shun) (n.) اهل ihmâl.

Procreate, prō'krē-āt, (v.a.) توليد tevlîd et.; حاصل hâsul et.; — **Procreation**, (prō-krē-ā'shun) (n.) تولد tevellîd; حصول housōul, (act) توليد tevlîd; — **Procreative**, (prō'krē-at-iv) (a.) (lit.) توليد tevlîd; — **Procreator**, (prō'krē-āt-ur) (n.) (lit.) والد vâlid; بابا baba; (fig.) مسبب müsebbib; (lit.) فاطر fâtur.

Proctor, prok'tor, (n.) وكيل vekîl; (مبصر) mourahhas; (univ) (moubassur)

Procure, pro-kūr', (v.a.) تدارك tedâ-rik et.; (v.n.) (واسطه) (vâsataluq et.), — **Procurable**, (-kūr'a-bl) (a.) تدارك boulounour; — **Procura'tion**, (-kūr-ā'shun) (n.) وکالت ve-kyâlet; (document) وکالتنامہ vekyâlet-nâme; — **Pro'curâtor**, (-'kūr-ât-ur) (n.) وكيل vekîl; — **Procur'er**, (-'kūr'-er) (n.) (واسطه) (vâsuta).

Prodigal, prod'i-gal, (a. و n.) مسرف müsrif; (profuse) مبدول mebzûl; — **ly**, (ad.) مرفاهه müsrifâne; بول bol bol; — **Prodigal'ity**, (-'i-ti) (n.) اسراف mebzûliyyet; (act) اسراف isrâf; (liberality) سخاوت sehâvet; سماحت semâhat.

Prodigy, prod'i-ji, (n.) عجیبه ajîbe; اعجوبه ôu'jôube; — **Prodigious**, (-dij'us) (a.) عجیب ajîb; مدہش müdhish; — **Prodigious'ly**, (-dij'us-li) (ad.) (ad.) عجب ajîb sôuretdê, (much) زیادہ سیلہ ziyâdesilê.

Produce, pro-dūs', (n.) محصول mah-sōul, حاصلات hâsulât; (v.a.) حاصل hâsul et.; (geom.) تحدید temdîd et.; (exhibit) ابرار az et.; (v) بر مرک نر semere vermek; — **Produc'er**, (-dūs'er) (n.) مستحصل müstahsul; — **Produc'ible**, (-dūs'i-bl) (a.) قابل استحصال qâbili istihsâl; (حصولی) (housōulü-) мүmkün; (geom.) قابل تحدید qâbili temdîd.

Product, prod'ukt, (n.) محصول mah-sōul; (pl) مستحصلات mahsōulât; müstahsalât; مستحضرات müstahzarât; (fig.) ضرب semere; (arith.) حاصل ضرب hâsulü zarb; — **Produc'tion**, (-duk'-

shun) (n.) محصول mahsōul; (act) استحصال istihsâl; (pl) مستحصلات mah-sōulât; (jud) وثائق vesâ-iq; — **Produc'tive**, (-duk'-tiv) (a.) محصولدار mahsōuldâr; (lit.) ولد veloud; (fig.) متمم müsmîr; مفید müfid; — **Produc'tively**, (-duk'-tiv-li) (ad.) متمر صورته müsmîr sōu-retde

Profane, prō-fān', (v.a.) حرمتمسرك hürmetsizlik et.; تجاوز tejâvîz et.; (a.) متجاوز hürmetsiz; — **Profanation**, (prō-fā-nā'shun) (n.) عدم حرمت ademihürmet; تجاوز tejâvîz; — **Profaner**, (prō-fān'er) (n.) متجاوز müte-jâvîz.

Profess, prō-fes', (v.a.) بیان beyân et.; ادا idâ et.; (v.n.) قبول qabûl et.; (rel) دینہ سالک dîne sâlik ol., — **Pröfes'sion**, (-fesh'un) (n.) مسلک meslek; صنعت san-at; — **Pröfes'sional**, (-fesh'un-al) (a.) مسلکی meslekî; مسلکدن meslekden; (müshtegul) — **Professor**, (prō-fes'ur) پروفیسور profesor; مدرس müderris; (rel) معتقد mōu'teqîd; honorary فخری fahrî müderris; — **Pröfes'sorship**, (-fes'-ur-ship) پروفیسورلق profesorlouq; مدرسلک müderrislik.

Proffer, prof'ër, (n.) تکلیف teklîf; (v.a.) تکلیف teklîf et.

Proficient, prō-fish'ent, (a.) ماهر mâ-hîr; واقف vâqîf; (n.) استاد üstâd; — **ly**, (ad.) مهارتله mehâretle; (lit.) استادانه üstâdâne; — **Proficiency**, (prō-fish'en-si) (n.) بهره behre; کمال kemâl; ترقی teraqîq.

Profile, prō'fil, (n.) پروفیل profil; یاندن کو- yandan geurünüş; (scr.) رونیش yandan geurünüş; (v.a.) مقطع عمودی maqta-u amōudî; پروفیلی یاپماq profilini yapmaq.

Profit, profit, (n.) کار kyâr, استفاده istifâde, (fig.) فائده fayda; (v.a.) فائده fayda et.; (v.n.) قازانماq qazanmaq; (v) کار kyâr et.; — **and loss** کار و ضرر kyâr ve zarar; **rate of** — تمتع نسبتی temettü' nisbeti; **net** — تمتع صافی temettü' sâfî; حاصلات hâsulâtü sâfiyye; — **shâring**, (n.) اشتراك kyâra ishtirâk; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[PRO-PRO] (انكليزجه كلماتك تلفظي ايچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mine;

Profitable, (*a*) کاری kyârlu; نافع nâfi'; — **Profitably**, (*-bli*) (*adv.*) کاری kyârlu olaraq, (فعلاً) نافعاً nâfi'an; صورتده nâfi' sôuretdе; — **Profitteering**, (*-it-er-ing*) (*n.*) احتکار ihtikâr; **Profitless**, (*a*) کارسز kyârsuz; فائدهسز faydasuz.

Profligate, prof'li-gāt, (*a*) سەفیل sefil; سەفیه sefiḥ; (*n.*) ۋاتانماز outhanmaz; **Prof'ligacy**, (-ga-si) (*n.*) اخلاقسوزluq ahlâqsuzluq; حیاسسوزluq hayâsuzluq.

Pro forma, prō for'ma, (*ad.*) اصولاً
ousôulen : شكلى محافظه ايجون shekli
mouhâfaza ichün; صورتاً sôuretâ.

Profound, prō-fownd', (*a*) درین derin; (*fig.*) عمیق amiq; شدیدی shiddetli; (*mysterious*) خفی hafi; (*n.*) دکن deniz; درین derin yer; (*fig.* و *lit.*) اعماق â'mâq; — *ly*, (*ad.*) درین صورتده derin sôuretdë; (*fig.*) زیادہ ذیلہ ziyâ-desilë; — **ness**, (*n.*) درینک derinlik.

Profuse, prō-fūs', (*a.*) مَبْذُول mebzōul; (*pers.*) مُسْرِف mūsrif; — *ly*, (*ad.*) مَبْذُولًا mebzōtulen; مَسْرِفَانِه mūs-rifāne; — **Profu'sion**, (-'zhun) (*n.*) مَبْذُولِيَّة mebzōuliyyet; (*a.*) اِبْذَال ibzāl; (*prodigality*) اِسْرَاف isrāf.

Progenitor, pro-jen'i-tur, (*n.*) جد
jedd; (*fig.*) مؤسس mü-essis; باني
bânî.

Progeny, proj'e-ni, (*n.*) ذريت zür-riyyet; اولاد evlâd.

Prognosis, prog-nō'sis, (*n.*) (*lit.*) استدلالات istidlālāt; (*med.*) انذار in-zâr; — **Prognos'tic**, (-'tik) (*a.*) کشف keshfi; (*med.*) انذاری inzârî; (*n.*) کشف keshf; (*pl.*) تخمینات tah-minât; — **Prognos'ticate**, (-ti-kât) (*v.*) انذار keshf et.; استدلالات istidlāl et..

Programme, prō'gram, (*n.*) پروگرام
prôghram.

Progress, prog'res, (*n.*) ترقى teraq-qî; ilerleme; (*course*) جریان jereyân; سير seyr; — **Prōgress'**, (*v.n.*) ترقى teraqqî et.; ilerlemek; — **Prōgression**, (-gresh' un) (*n.*) حركت hareket; دوام de-vâm, (*math*) تناسب tenâsüb; تسلسل teselsül; — **Prōgressional**, (-gresh' un-al) (*a.*) متوالى mütevâlî; —

Prog'ressist, (-'res-ist) (*n.*) (*pol*) تيراqqi-perver; — **Prögress'ive**, (-gres'iv) (*a.*) متقى müte-raqqî; (*fig.*) تدريجي tedriji; — **Prögressively**, (-gres'iv-li) (*ad.*) تدريجياً tedrijien; متوالياً müteväliyen; — **Prögressiveness**, (-gres'iv-nes) (*n.*) ايلرلеме ilerleme; توالى tevâli.

Prohibit, prō-hib'it, (*v.a.*) منع *men* et. : — **Prōhib'ited**, (*a.*) ممنوع *memnōu'* ; — (*isāq*) ; — **Prōhib'ition**, (-bish'un) (*n.*) ممنوعیت *memnōu-uyyet* ; (*n.*) (*act*) منع *men* ; (*drinks*) ایچی ممنوعی *ichki memnōu-uyyeti* ; منع مسکرات *men-i mūsīkirāt* ; (*tribunals*) منع محاکمه *men-i mōuhā-keme* ; — **Prōhib'itionist**, (-bish'un-ist) (*com.*) حمایت تجارت طرفداری *hi-māyeyi tijāret tarafdāru* ; (*drinks*) منع مسکرات طرفداری *men-i mūsīkirāt tarafdāru*.

Project, prōj'ekt, (*n.*) پروژہ proje ;
(*fig.*) تصور tesavvour.

Project, prō-jekt' (*v.a.*) آتmaq; (*fig.*) قورماق qourmaq; تصور te-savvour et; (*mirror*) عكس ايندirmek; ax etdirmek; (*sci.*) چيقارماق mürtesmini chuqarmaq; (*v.n.*) اونزانmaq چيقق chuqmaq; — **Projectile**, (prō-jek'til) (*n.*) مرمى mermî; گۈللۈ güllü; — **Projecting**, (prō-jek'ting) (*a.*) چيقتىلى chuquntulu; (*fig.*) عقلى aqullu; — **Projection**, (prō-jek'shun) (*n.*) (*act*) رى remy; آتma; (*fig.*) پلان pilan; (*jutty*) چيقتى chuquntu; (*geom.*) ارتسام irtisâm; مۇرتسم mürtesem; — **Projector**, (prō-jek'tur) (*n.*) پروژكتور projektur; (*fig.*) مۇرتتب mürettib; موجد moudj; — **Projectile**, (prō-jek'tūr) (*n.*) چيقتى chuquntu.

Prolate, prō'lāt, (*a.*) اوزون ouzoun ;
(*sci*) ممتد mümtedd.

Prolegomena, prō-leg-om'en-a, (*n pl*)
 مقدمه mouqaddeme; مدخل (مفصل)
 (moufassal-) medhal.

Prolepsis, prō-lep'sis, (*n.*) (*lit.*) جملہ استنطاقه jümleyi istinâfiyye.

Proletarian, prō-le-tā'ri-an, (*fa.* فقير *faqîr*; (*amele*); — **Proletariat**, (prō-le-tā'ri-at) (*n.*) عمله *amele sunufu*; (*عوام*) (*avâm*); بروله تاريا *poletariya*.

mōte; foot; mōon, shul; mūte; very; tū جیوو ch چ; sh ش, th ث; /h ذ; zh ژ [PRO-PRO]

Proliferation, prō-lif-e-rā'shun, (n.) تکثیر tekessür; (bot) عارض tehassonlu āruz; — **Prōliferous**, (·e-rus) (a.) متکثیر mütekessir; (bot) متناسل mütenâsil.

Prolific, prō-lif'ik, (a.) برکتی bereketli; (bot) متناسل mütenâsil; (fig. lit) وُلود velūd; قیاس feyyâz; — **ness**, (n.) برکت bereket; فیض feyz; (lit.) ولودیت velūdiiyyet.

Prolix, prō'liks, (a.) اودون ouzoun; (lit.) مطول moutavvel; — **Prolixity**, (prō-liks'i-ti) (n.) (lit.) تطویل tatvîl; اطباء utnâb.

Prologue, prō'log, (n.) مقدمه mouqaddeme; (v.a.) مقدمه باقی mouqaddeme yapmaq; باشلاماق bashlamaq.

Prolong, prō-long', (v.a.) اوزاتماق ouzatzmaq; — **Prōlongā'tion**, (·'shun) (n.) (act) تمدید temdid; (lit.) امتداد imtidād; — of leave of absence قسمنی قسم تمتد temdid me'zōuniiyyet; — **Prōlonged'**, (-longd') (a.) اودون ouzoun.

Promenade, prom-e-nād', (n.) پرومناذ promnad; گزمه gezme; (lit.) تفرج teferruj; (place) پرومناذ یری promnad yeri; — **gezinti** mahalli; (v.n.) پرومناذ باقی promnad yapmaq; گزینمک gezinmek.

Prominent, prom'i-nent, (a.) چیقینتلی chuquntulu; کوزه چاربار geuze charpar; (distinguished) گزیده güzide; کوزه چاربهجق mâ'rûf; — **ly**, (ad.) کوزه چاربهجق; صورهده geuze charpajaq sôuretdê; (fig.) جالب دقت jâlîbi diqqat derejede; — **Prom'inence**, (-nens) (n.) چیقینتی chuquntu; (distinction) تمیز temeyyüz; شهرت sheuhret.

Promiscuous, prō mis'kū-us, (a.) قاراشیق qarushuq; مشترک müshterek; — **ness**, (n.) قاراشیقلاق qarushuqluq.

Promise, prom'is, (n.) وعد vâ'd; سوز seuz; (v.n.) وعد vâ'd et.; سوز seuz vermek; Land of — (rel.) ارض موعود arzu mev-ūd; فلسطین flistin; — **Prom'ised**, (-ist) موعود vâ'd edilmish; وعد ایدمش mev-ūd; — **Prom'iser**, (-is-ër) (n.) وعد ایدن vâ'd eden; — **Prom'ising**, (-is-ing) (a.) ای گبی iyi gibi; (lit.) امیدبخش ümîd - bahslı; مساعد

müsâ-id; — **Prom'issory**, (·is-o-ri) (a.) تعهدی te-ahhüdi; — **note** بونو bono; سند sened.

Promontory, prom'on-tor-i, (n.) برون bouroun; (ana) چیقینتی chuquntu.

Promote, prō-mōt', (v.a.) تشویق teshvîq et.; معاونت mou-âvenet et.; (advance) ترفیع terfi' et.; (com) شرکت تeshkil et.; — **Prōmōt'ër**, (n.) مروج mürevvij; مشوق müshevviq; — **Prō-mōtion**, (·'shun) (n.) تشویق teshvîq et.; ترفیع terfi' et.; (rank) ترفیع terfi' to be on one's — ترفیع زمانی کلک terfi' zemânu gelmek; حق ترفیعی او. haqqi terfi-i ol.; — **Prōmōtive**, (·'tiv) (a.) تشویقکار teshvîqkyâr.

Prompt, prompt, (a.) چابوق seri'; چابوق chabouq; (ready) حاضر hazur; آماده âmade; (cheerful) شن shen; (v.a.) احتضار tahrik et.; (suggest) (lit.) احوال euyretmek; (lit.) سرعت telqin et.; — **ly**, (ad.) سرعت sūr-atle; همن hemen; — **Prompter**, (prompt'er) (n.) سوافلور soufleur; — **Prompting**, (prompt'ing) (n.) سوافلورک soufleurlük; (fig.) تلقین telqin; — **Promptitude**, (prompt'i-tüd) (n.) سرعت sūr-at; (willingness) (lit.) خواهش hâbish; (fig) تهالك tehalük.

Promulgate, pro-mul'gāt, (v.a.) نشر neshr et.; اعلان îlân et.; — **Promulgā'tion**, (·'shun) (n.) نشر neshr; اعلان îlân.

Prone, prōn, (a.) باش ماش bash basha; (inclined) مائل mâ-il; (fig.) میال meyyâl; — **ness**, (n.) میل meyl.

Prong, prong, (n.) دیش dish; چاتال chatal; — **Pronged**, (gd) (a.) چاتال chatal; دیشلی dishli.

Pronominal, pro-nom'i-nal, (a.) ضمیری zamirî.

Pronoun, prō'noun, (n.) ضمیر zamir.

Pronounce, prō-nouns', (v.a.) بیان beyân et.; تبلیغ teblîg et.; (gr.) — **Pronounced**, (prō-nouns'd) (a.) محقق mouhaqqaq; مسلم musellem; بارز bâriz; — **Pronouncement**, (prō-nouns'-ment) (n.) بیان beyân; تبلیغ teblîg; — **Pronouncing**, (prō-noun'sing)

only; routine; through; tuck: müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[PRO-PRO] (انگلیزجه کماک تلفظی ایچون) act; change; cãrd; red, mē, hēr, in; mine;

(a.) تلفظی کومستر telaffouzu geusterir;

— **Pronunciation**, (prō-nov-n-shi-ā'shun) (n.) (gr) تلفظ telaffouz.

Pronunciamento, prō-nun-si-a-men'to, (n.) بیاسامه beyânâme.

Proof, prōof, (n.) اثبات isbât; دلیل delil, (test) تجربه tejrübe; (spirits) قوت qouvvet; (آیه) (ayâr) (a.) مقاوم (ayâr); (e-) mouqâvim; یکجیز .. gechmez; «water» «sou» «صو» یکجیز — **sheets**, (-shetz) (n. pl.) tas-hihler; پرووالر prouvalar; — **reader**, (-rēd'ēr) (n.) مصحح mou-sahhih; — **Proofless**, (a.) اثباتسز isbâtsuz.

Prop, prop, (n.) دستک destek; طایق dayaq; (fig.) ظاهر zahîr; طامق dayamaq; دستکله مک desteklemek; (fig.) ظاهر ol.

Propaganda, prop-a-gan'da, (n.) پروپاگاندا — **Propagandism**, (-'dizim) (n.) پروپاگانداچیلق propagandajuluq; — **Propagandist**, (n.) پروپاگانداچی propagandaju.

Propagate, prop'a-gât, (v.a.) نشر a. neshr et.; تعمیم tâ'mim et.; (multiply) چوغالتیق choghaltmaq; (v.n.) انتشار intishâr et.; چوغالتیق choghaltmaq; اۆرهمک a. üremek; — **Propagâ'tion**, (-'shun) (n.) (act) نشر neshr; تعمیم tâ'mim; (state) انتشار intishâr; توسع teveysü'.

Propel, prō-pel', (v.a.) سوق sevq et.; sürmek; — **Propeller**, (prō-pel'er) (n.) پروانه pervâne; اسقرو isqrou.

Propense, pro-pens', (a.) میال mëyyâl; düşgün; — **Propens'ity**, (-'i-ti) (n.) میل meyl; استعداد istî'dâd.

Proper, prop'ér, (a.) خاص hâss; (suitable) موائق mouvâfuq; لایق lâyuq; (right) طوغری dôrou; حقیق haqîqî; اصل asul; (ad.) پک pek; — **ly**, (ad.) حقیله haqqile; موافق صورتده mouvâfuq sôuretda; (entirely) تماماً tamâmen; — **speaking** طوغریسی dôrousou. . . اصلی aslu....

Property, prop'ér-ti, (n.) مال mâl; (estate) ملک mülk; (pl.) اموال emvâl; املاک emlâk; (quality) خاصه hâssa; (pl.) خواص havâss; (right) حق haqq; (pl.) حق haqqu tesarrouf; — **Prop'**

erties, (-'er-téz) (n pl) (theatre) البسه elbise, اشیا eshyâ.

Prophecy, prof'e-si, (n.) تخمینات tah-minât, (fig.) کلمات kehâmet, (rel) الهام ilhâm.

Prophecy, prof'e-si, (v.a.) کشف keshf et; bildirirmek; (v.n) (fig.) bildirmek; kehânetde boulounmaq.

Prophet, prof'et, (n.) پیغمبر peygamber; nebi; (pl.) انبیا enbiyâ; (fig.) کاشف kyâshif; کاهن kyâhin; false — (lit.) مۇتەنببی mütenebbi; — **Prophetic**, -ally, (prof-et'ik, -al-i) (a. & ad.) کاشفانه peygamberâne; (fig.) kashfane; — **Prophethood**, (prof-et-hôod) (n.) پیغمبرک peygamberlik; (lit.) نبوت nübüvvet; (fig.) کلمات kehânet.

Propinquity, prō-ping'kwi-ti, (n.) یقینلق yaqinluq; (time) قرینت qourbiyyet; (blood) قرابت qarâbet; (place) مجاور olush; qourbiyyet; müjâvir oloush.

Propitiate, prō-pish'i-ât, (v.a.) تسکین teskîn et.; توجه قازانق tevejjüh qazanmaq; (v.n) (rel) کفارت kefâret et.; — **Propitiable**, (prō-pish'i-a-bl) (a.) کریم kerim; ملایم mülâym; — **Propitiation**, (prō-pish-i-â'shun) (n.) تسکین teskîn; (lit.) اعادة توجه i-âdeyi tevejjüh; (rel) کفارت kefâret; استغفار istigfâr; — **Propitious**, (prō-pi'shus) (a.) مساعد müsâ-id; کریم kerim; — **Propitiously**, (prō-pi'shus-li) (ad.) مساعد صورتده müsâ-id sôuretda; کریمانه kerimâne.

Proportion, prō-pōr'shun, (n.) تناسب tenâsüb; نسبت nisbet; (v.a.) تناسب tenâsüb vermek; (lit.) توزین a. tevzîn et.; (divide) آیرمق ayurmaq; geometrical — تناسب هندسی tenâsüb-i hendesi; — **Prōpōr'tionable**, (-'shun-a-bl) (a.) متناسب mütenâsib; — **Prōpōr'tionate**, (-'shun-ât) (a.) متناسب mütenâsib; — **Prōpōr'tionless**, (-'shun-les) (n.) نسبتسز nisbet-siz; غیر متناسب gayri mütenâsib.

Proportional, prō-pōr'shun-al, (a.) متناسب mütenâsüb; (math.) تناسبی tenâsübî; (fig.) نسبی nisbî; directly — ميسوطاً متناسب mebsôutan mütenâsib; inversely — معکوساً متناسب mâ'kyôusen mütenâsib; — **ly**, (ad.) متناسباً

(For Turkish pronunc.) past; lârga; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte foot, mōōn, shut, mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش, th ث; zh ز [PRO-PRO]

mūtenāsiben; — **representation**, (n.) (pol) تمثيل temsili nisbi.
Proportioned, prō-pōr'shund, (a) متناسب mūtenāsib; well — متناسب mūtenāsib; (pers.) اندامی endāmli; ri mutenāsib; بىچىمى bichimli; ill — غير متناسب gay-ri mutenāsib; بىچىمسى bichimsiz
Propose, prō-pōz', (v.a.) تكليف tek-lif et.; (v.n.) تصور tesavvour et.; (marriage) ازدواج izdivāj tek-lif et.; — **Propō'sal**, (-'zal) (n) تكليف teklif, — **Proposed'**, (-pōzd') (a) تكليف اولنان mūtesavver; تصور (a) teklif olunan.
Proposition, prop-ō-zish'un, (n) تكليف teklif, (pl) تكليفات teklifāt, (math) مسئله mes-ele; (pl) مسائل mesā-il, (log) قضيه qazuyye; (pl) قضايا qa-zâyâ, جمله jümle.
Propound, prō-pownd', (v.a.) تكليف teklif et.; عرض arz et.
Proprietor, prō-pri'e-tor, (n.) صاحب sâhib; (sâhibi) (صاحبى) — **Proprietress**, (prō-pri'e-tres) (n.) صاحبه sâ-hibe; — **Proprietorship**, (n.) صاحبلى sâhiblik; (lit.) ملكيت milkiyyet; — **Proprietary right**, (n.) (lit.) ملكيت حق haqq milkiyyet; حقوق haqq tesarrouf; (pl.) حق تصرف houqouqu tesarroufiyye
Propriety, prō-pri'e-ti, (n.) (lit.) تمك temellük; (fig.) ادب edeb; ارکان erkân; (pl) آداب âdâb.
Propulsion, prō-pul'shun, (n.) سوق sevq; تحريك tahrîk; — **Prōpul'sive**, (-'siv) (a) محرك mouharrik.
Prorogue, piō-rōg', (v.a.) تعطيل tâ'til et.; — **Prōrogation**, (prō-rōg-ā'shun) (n.) تعطيل tâ'til.
Prosaic, -al, prō-zā'ik, -al, (a) (lit.) نثرى nesrî; (fig.) بايغى bayâ; طامسز tatsuz; — **Prosaically**, (prō-zā'ik-al-i) (lit.) نثرًا nesren; (fig.) صورتده bayâ sōuretda; — **Prosaist**, (piō-zā-ist) (n.) (lit.) نثر nâsir; (fig.) عادى âdî.
Proscenium, prō-sē'ni-um, (n.) صحنه sahne eunū
Proscribe, prō-skrīb', (v.a.) اعلان î'lân et.; (jud.) تعذيب (qânōunen-) tâ'qib et.; (banish) طرد tard et., (fig) محكوم mahkyōum et.; redd et..

Proscript, prō'skript, (n) محكوم mah-kyōum; — **Proscription**, (prō-skrip'shun) (n.) تعذيب tâ'qib; ضرد tard; (fig) رد redd.
Prose, prōz, (n) نثر nesir; (a) مشرود mensōur; (v.a.) نثر يازمق nesir yaz-maq, (fig) نقات ويرمق siqlet ver-mek, — **writer**, (rit'er) (n) (lit.) نثر nâsir, — **Prō'sy**, (-'zi) (a) صيقي suquju, يوان yavan
Prosecute, pros'e-kūt, (v.a.) تعقيب tâ'qib et.; تحريه tejziye et.; — **Prosecution**, (-sē-kū'shun) (n.) تعقيبات tâ'qibât, (sui) دعا dâ'vâ'; (party) مدعى müdda-i (-tarafu); مقام maqâm iddâ; speech for the — عموميتك غوميتك müdda-i oumōu-minin notqu; (written) اصدانمه iddi-ânâme; — **Pros'ecutor**, (-'ē-kūt-ur) (n.) تعيب ايدن tâ'qib eden; مدعى müdda-i; public — مدعى müdda-i oumōumî.
Proselyt, pros'e-lit, (n.) دونه deun-me; (to Islam.) مهتدى mühtedi; (v.a.) دوندورمك deundürmek; (fig) ايقاع iqnâ' et.; — **Pros'elytism**, (-'e-lit-izm) (n.) دوندورمه deundür-me; تبدل دينه tedbîlî dîne teshvîq.
Prosody, pros'ō-di, (n.) (gr.) عروض ourōuz.
Prospect, pros'pekt, (n.) نظر nazar; (scene) منظره manzara. (expectation) ايدن ümîd, ايتال ihtimâl; — **Prospect'**, (v n) ارامق aramaq; to have — عتمل او. ümîdî ol; I have little — (بك) ümîdim az (-dur); (در) pek ümîd etmiyorum; — **Prospect'or**, (-pek'tur) (n.) آرايىجى arayuju; كاشف kyâshif; — **Prospective**, (-pek'tiv) (a) منتظر mountazur; (foresight) متبعت müte-yaqquz; (future) مستقبل müstaqbel; كوردوش geu-rünüşh; — **glass** دوربين dürbün; — **Prospect'us**, (-pekt'us) (n.) اعلان î'lân; (school's) پروگرام piōghrâm.
Prosper, pros'per, (v.a.) مسعود mes-ōud et.; (v.n.) موفق mou-vaffaq ol.; — **Prosper'ity**, (-'i-ti) (n.) سعادت se-âdet; رفاه refâh; (agr) فيض feyz, — **Pros'**

only; routine; through; luck; mūsée; give; join, though; et =etmek; ol =olmaq

[PRO-PRO] (اسکیزمه کلاتک تلمطی ایچون) act, chānge. cārd; red, mē; hēr, in; mine;

perous, (-'per-us) (*a*) مسعود mes-ūd; اختیار bahtiyār; (*fig*) مساعد müsâ-id, موفقیتli, mouvaffaqiyyetli, — **Prosperously**, (-'per-us-li) (*ad.*) موفقیتله mes-oudane; (*fig.*) موفقیتli mouvaffaqiyyetle.

Prostate, pros'tāt, (*n.*) (ana) پروستات prostat

Prostitute, pros'ti-tūt, (*a* و *n.*) فاحشه fâhishe; (*v.a.*) (زیدیانه) صاتیق (rezî-lâne-) satmaq; (*fig.*) (پیشکش چکمهک) (pishkesh chekmek); — **Prostitu'tion**, (-'shun) (*n.*) فحش fohsh; (fâhishelik) فاحشه لک

Prostrate, pros'trāt, (*a*) مجالسز me-jâlsiz; (v.a.) (بی تاب) bî-tâb; (v.a.) دورمک devirmek; (bow) ییقمق yuqmaq; (yere qapanmaq) — **Prostrā'tion**, (-'shun) (*n.*) دورمه de-virme; (*fig.*) ضعف zâ'f; sou-qōut; (*rel*) سجده sejde

Protasis, prot'a-sis, (*n.*) مقدمه mou-qaddeme.

Protect, prō-tek't', (*v.a.*) ا. حمایت himâye et.; (v.a.) صیانت suyânet et.; (mouhâfaza) — **Protec-tion**, (prō-tek'shun) (*n.*) ا. حمایت himâye; (mouhâfaza) — **Protec-tionist**, (prō-tek'shun-ist) (*n.*) ا. حمایت himâyeyi tijâret tarâfârû; — **Protective**, (prō-tek'tiv) (*a.*) ا. حمایت himâyekyâr; — **Protectively**, (prō-tek'tiv-li) (*ad.*) ا. حمایت himâyekyârâne; — **Protector**, (prō-tek'tur) (*n.*) ا. حامی hâmi; (mouhâfuz) — **Protec-torate**, (prō-tek'to-rāt) (*n.*) ا. حمایت himâye; — **Protectress**, (prō-tek'tres) (*n.*) ا. حامیه hâmiye; — **Protectorship**, (prō-tek'tur-ship) (*n.*) ا. حمایت hâmilik; ا. حمایت himâye.

Protégé, prō-tā-zhā', (*n.*) ا. محمی mah-mi; — by (in-) himâyesinde.

Protest, prō'test, (*n.*) پروتستو protesto; (*v.n.*) ا. اعتراض i'tirâz et.; (*declare*) بیان beyân et.; to be under — پروتستو ایلمک protesto edilme; — **Prōtestolou** ol.; — **Prōtest'**, (*v.a.*) پروتستو protesto et.; — **against** (i-) .. (n.) پروتستو a. protes-to et.; — **Prōtestant**, (a. و *n.*) (rel) پروتستان protestan; — **Prōtes-**

tanism, (-izm) (*n.*) پروتستانلی protes-tanluq; — **Prōtestā'tion**, (-'shun) (*n.*) پروتستو protesto; (*fig.*) اعتراض i'tirâz; بیان beyân; — **Prōtest-ingly**, (-'ing-li) (*ad.*) (lit.) معترضانة mōu'terizâne; مشککیانه mûshtekiyâne.

Proti, pro'ti, (*n. pr.*) (Constantinople) قیته ای آله qunalu ada.

Protocol, prō'tō-kol, (*n.*) مضبطه maz-bata, (*v.a.*) مضبطه یاقق zabt et.; mazbata yapmaq

Protoplasm, prō'tō-plazm, (*n.*) (ماده حیاتیة) protoplazma; پروتوپلارمه (maddeyi hayâtiyye); — **Prōtō-plast**, (-plast) (*n.*) اصل asl; منشأ menshe'.

Prototype, prō'tō-tip, (*n.*) اصل asl; نمونه (asul) nûmûne

Proxide, prō-tok'sid, (*n.*) شخص اول houxu evvel.

Protract, prō-trakt', (*v.a.*) اوزاتاق ou-zatmaq; ا. تأخیر te'hîr et.; (*lit.*) (مقیاسی) tâ'vîq et.; (*draw*) (ترسیم) (miqyâslu-) tersim et.; — **Prōtract'ed**, (t'd) (*a.*) اوزاش ouza-mush; سورونجهملی sürünjemeli; — **Prōtraction**, (-'shun) (*n.*) ا. تأخیر te'hîr; سورونجهملی sürün-jeme; (*sci.*) ترسیم tersim; — **Prō-tract'ive**, (-'iv) (*a.*) اوزاتیچی ouza-tuju; (*lit.*) ا. تعویقکارانه tâ'vîq-kyârâne; سورونجهملی sürünjemeli; — **Pro-tract'or**, (-'ur) (*n.*) (instrument) منقله minqala.

Protrude, prō-trōōd', (*v.a.*) (طیشاری) ا. چقارمق (dusharu-) chuqarmaq; ا. چقارمق (dusharu-) chuqarmaq; (*v.n.*) ا. چقارمق (dusharu-) chuqarmaq; — **Protrusive**, (prō-tiōō'siv) (*a.*) ا. ایتیچی itiji; (*sci.*) دافع dâfi'.

Protuberance, pro-tüb'ér-ans, (*n.*) ا. یومری chuquntu; شیش shish; یومری youmrou; — **Protüb'erant**, (*a.*) ا. شیشکین chuquntulu; شیشکین shishkin; — **Protüb'erantly**, (-'ér-ant-li) (*ad.*) ا. شیشکین chuquntulu sôuretdé; شیشکین بر حالده chuquntulye; شیشکین shishkin bir halde.

Proud, prōwd, (*a.*) مغرور mâgrôur; مفتخر müftahir; (*hanty*) کبری kibirli; (*ostentatious*) طنطنلی tantanalu; — **ly**, (*ad.*) مغرورانه mâgrôurâne; — **ness**, (*n.*) غرور gourôur.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; riug; machine;

[PRO-PUB] (انگلیزجه کاتاک تلمعی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē, hēr, in, mīne.

qourb : (relation) قرابت qarâbet ;
(place) جوار jivâr ; in the - of
(لك) قرینده (in-) qourbünde ; (لك)
جوارنده (in-) jivârunda.
Proxy, proks'i, (n.) وکالت vekyâlet,
(pers) وکیل vekil, (written) وکالتنامه
vekyâletnâme.
Prude, prōd, (n.) (عفیفة) (afife) ; (fig.)
اوسولپرست ousoul-perest ; — **Prudery**,
(prōd'e-ri) (n.) (تعصب) (te-assoub) ;
عفت iffet
Prudent, prōd'ent, (a) مدبر mü-
debbir ; — **ly**, (ad.) مدبرانه müdeb-
birâne ; — **Prudence**, (prōd'ens)
(n.) تدبیر tedbir ; — **Prudential**,
(prōd-en'shal) (a.) احتیاطی ihtiyâtî ;
— **Prudentially**, (prōd-en'shal-i)
(ad.) احتیاطاً ihtiyâtan.
Prune, prōn, (n.) اریک (قوری) (qou-
rou-) erik.
Prune, prōn, (v. a.) یونق yontmaq.
(bot) بودامق boudamaq ; — **Pruner**,
(prōn'ēr) (n.) بودایچی boudayuju ;
— **Pruning**, (prōn'ing) (n.) ...بودامه
boudama ; — hook باغچی bâg-
ju puchâ.
Prussia, prush'a, (n. pr) پروسیا
prousyâ ; — **Prussian**, (prush'an)
(a.) ... پروسیا prousya... ; (n.) پروسیالی
prouyalu ; — **blue**, (n.) پروسیا ماویسی
prousyâ mâvisi.
Prÿ, pri, (v. n.) ا. tejessüs et. ;
(n.) تمجسس tejessüs ; — **Prÿing**,
(pri'ing) (a.) (lit.) تمجسس mütejes-
sis ; — **Prÿingly**, (pri'ing-li) (ad.)
مراقله merâqla ; (lit.) تمجسسane müte-
jessisâne
Psalm, sām, (n.) مزموړ mezmōur ;
(pl.) مزامیر mezâmîr ; (David's)
زبور zebōur ; — **book**,
mezâmîr ; دعاکتایی dou-â ki-
tabu , — **Psalmist**, (sām'ist, or
sal'mist) (n.) صاحب مزامیر sâhibi
mezâmîr ; (David) داوود (hazreti-)
dâvōud ; — **Psalmody**,
(sām'o-di, or sal'modi) (n.) (lit.)
مزامیر telâveti mezâmîr ; (pl.)
مزامیر mezâmîr.
Psalter, sawl'ter, (n.) (کتابی)
mezâmîr (-kitabu) ; (beads) تسبیح
tesbih ; مزامیر تسبیحی mezâmîr tesbî-
hi ; — **Psaltery**, (sawl'ter-i) (n.)
(instrument) ستور sentōur ; ارغنون
erganōun

Pseudo-, sū'do, (pref.) ساحت sahte . ;
مستعار müste-âr ; (sci) کاذب kyâzib ;
— **Pseudonym**, (sū'do-nim) (n.)
نام مستعار nâmu müste-âr , — **Pseu-
donymous**, (sū-don'im-us) (a)
نام مستعار تختهده nâmu müste-âr tãh-
tunda . (fig.) ساحت sahte ; — **Pseu-
donymously**, (sū-don'im-us-li)
(ad.) نام مستعارله nâmu müste-ârla ;
pseudo-philosophy ساخته فلسفه sahte
felsefe ; سفسطه safsata.
Psychic, -al, si'kik, -al, (a.) روحی
rôuhî ; اسپیریتیزمه ispiritizme... , —
force, (n.) اسپیریتیزمه قوی ispiritizme
qouvveti . — **researchs**, (n. pl)
تدقیقات tedqîqâtû rôuhiyye ;
اسپیریتیزمه تدقیقات ispiritizme tedqîqâtû.
Psychology, si-kol'o-ji, (n.) (sci)
روحيات rôuhiy-
yât ; (fig.) احوال روحیه عائد ahvâl
rôuhiyyeye â-id . — **Psychologist**,
(si-kol'o-jist) (n.) روحیات متخصصی
rôuhiyyât mütahassusu ;
پسیقولوج pisiqolog.
Ptolemy, tol'em-i, (n. pr) بطلمیوس
batlamyos ; — **Ptolemaic**, (tol-e-
mā'ik) (a.) بطلمیوس... batlamyos.. ;
— **system** بطلمیوس سستی batlamyos
sistemi
Puberty, pū'bēr-ti, (n.) بلوغ büldug ;
— **Pubescent**, (pū-bes'sent) (a.)
حاولی bâlig ; (bot.) تویلی tüylü ;
havlû
Public, pub'lik, (a.) عمومی oumōnmî ;
حکومت... mîrî ; (government's)
hükûümet... ; (official) رسمی resmî ;
(n.) اهالی halq ; اهالی ahâlî ; — **ly**,
(ad.) علناً alenen ; — **house**, بار bar ;
صحت birahâne ; — **health**, عمومی
suhhati oumōumiyye ; —
holiday, عمومی تعطیل oumōumî tâ-
tîl ; — **lands**, اراضی ملیه arâziy mil-
liyye ; اراضی امیریہ arâziy emîriyye.
Publican, pub'li-kan, (n.) بیراخانه صاحبی
birahâne sâhibi.
Publication, pub-li-kā'shun, (n.) نشر
neshr ; (announce) اعلان î'lân ; (book)
کتاب kitab ; رساله risâle ; (pl.) نشریات
neshriyyât.
Publicity, pub-lis'i-ti, (n.) انتشار in-
tishâr ; (fig.) شیوع shüyōu' ; علنیت
aleniiyyet ; — **Publicist**, (-sist)
(n.) غزته‌چی mouharrir ; محرر
teji.

(For Turkish pronunc) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shut, mūte; very, tū چيوو ch چ, sh ش, th ث, th ٲ, zh ٲ [PUB-PUL]

Publish, pub'lish, (*v.a.*) نشر neshr et , ا. طبع tabu' et. , (*announce*) ا. اعلان i'ân et ; نشر neshr et , — **Pub'lisher**, (*n.*) طابع tâbu' , (ناشر) (nâshir)

Pucker, puk'er, (*n.*) بوروشوق bou-roushouq ; قات qat ; (*confusion*) بوروشدېرق qarushuqluq ; (*v.a.*) بوروشدېرق bouroushdourmaq

Pudding, pōōd'ing, (*n.*) پودېنډ pou-ding ; گاتو gato ; (*sausage*) صوجوق soujouq , — **time**, يڼك وختي yemek vaqti

Puddle, pud'l, (*n.*) چامور chamour ; گول geul ; (*pers*) (ادم) طېقناز tuq-naz (-adam) ; (*mixture*) خرj harj ; (*v.a.*) چامور chamour et ; (*cover*) صېوماق suvamaq ; قاماق qapamaq ; (*iron*) تاسفيه tasfiye et. ; (*v.n.*) بولاشاق boulashmaq.

Pudgy, puj'i, (*a.*) سمېز semiz

Pudicity, pū-dis'i-ti, (*n.*) حيا hayâ ; حجاب hijâb.

Puerile, pū'ër-il, (*a.*) چوځنجه cho-jouqja ; ساجه sachma ; — **Pueril-ity**, (pū'er-il'i-ty) (*n.*) چوځنچلق cho-jouqlouq ; يېهودلك beyhōudelik.

Puff, puf, (*n.*) پوف pouf ; نفes nefes, (*fig.*) مېالغه moubâlaga ; (*v.n.*) صولومق soloumaq ; (*swell*) شېشمك shishmek ; صاوورمق qabarmaq ; (*blare*) صاوورمق savourmaq ; (*v.a.*) شېشېرمك shishirmek . (*fig.*) پك مدح pek medh et. ; — **box**, پودره قوطني poudra qoutousou ; — **Puffed**, (pufd) (*a.*) شېشش shishmish ; — **Puffer**, (puf'ër) (*n.*) يارديجي yaidumju ; (کورويجي) (keurükjü) ; — **Puffing**, (pufing) (*a.*) صولومه solouma ; (*fig.*) فضله qabartma ; مدح medh — **Puffy**, (pufi) (*a.*) شېشکين sishkin ; قابارموش qabarmush.

Pug, pug, (*n.*) مایون maymoun ; — **dog**, (*n.*) فینو (کوپي) fino (-keu-peyi) ; — **nose**, (nōz) (*n.*) باصیق basuq bouroun.

Pugilism, pū'jil-izm, (*n.*) مشت قاوناسي mūshite qavgasu ; — **box** ; بوقس box ; — **Pugilist**, (pū'jil-ist) (*n.*) بوقسور boxer.

Pugnacious, pug-nā'shus, (*a.*) قاوناجي qavgaju ; منازعهي mūnāzāju ; —

Pugnae'ity, (-nas'i-ti) (*n.*) قاوناجيلاق qavgajuluq.

Puissant, pū'is-ant, (*a.*) قوتلي qouv-vetli , قوی qavi . — **Pū'issance**, (-'is-ans) (*n.*) قوت qouvvet ; (*fig.*) مېکنت miknet

Puke, pūk, (*v.n.*) قوسمق qousmaq , گاسيان gaseyan et. ; (*n.*) مقي mou-qayyi ; (*fig.*) کره kerih

Pull, pool, (*v.a.*) چکمک chekmek ; جيرا jerr et. ; (*tear*) قوبارمق qoparmaq ; ييرتمق yurtmaq, (*print*) باصق basmaq ; (*racing*) مانع مانع mān'ol. ; (*n.*) چکېشمه chekish ; (*fig.*) چکېشمه chekishme ; محاذله mujâdele ; to — **down** يېقمق yuqmaq ; to — **hard** dayanmaq ; آسيلمق asulmaq . to — **out** چيقارمق (چکوب) (chekib-) chuqarmaq ; to — **through** (fig.) basharmaq ; اچنندن چيغمق ichin-den chuqmaq ; to — **up** قوبارمق qoparmaq ; چيقارمق chuqarmaq ; (*halt*) توقيف tevqif et. ; طورديرمق dour-dourmaq.

Pullet, pool'et, (*n.*) پيليچ pilich.

Pulley, pool'i, (*n.*) مقاره maqara.

Pulmonary, pul'mon-ar-i, (*a.*) آق رڼوی aq riyer. ; (*lit.*) رڼوی ri-evi ; — **artery**, (-är'ter-i) (*n.*) شريان shiryānu ri-evi ; — **vein**, (-vān) (*lit.*) اورده ruiye evri-deyi ri-eviyye.

Pulp, pulp, (*n.*) خور hamour ; لاپه lapa ; (*sci.*) لب leb ; (*v.a.*) خور ياپق hamour yapmaq ; ارمک ezmek ; (*separate*) چيقارمق ayurmaq ; ايرمق olmaq ; (*v.n.*) خور کي hamour gibî ; يومشاقي yumushaq.

Pulpit, pool'pit, (*n.*) کرسی kürsü ; واعظ vâ-uzlar.

Pulsation, pul-sā'shun, (*n.*) نبض nabz, اهتزاز ihtizâz ; — **Pul'sative**, (-'sa-tiv) (*a.*) آتان atan , نابض nabuz

Pulse, puls, (*n.*) نبض (ana) nabz ; (*fig.*) حسابات hissiyât ; (*gram*) حبوبات houbât ; آتق atmaq ; to feel one's — (*med.*) نبضه nabzuna baqmaq ; (*fig.*) فکري يوقلامق fikrini yoqlamaq ; — **Pulse'less**, (*a.*) ساکن sâkin ; جانسز jansuz.

Pulverize, pul'vër-iz, (*v.a.*) تور a.

only ; routine ; through ; tuck ; mūsée ; give ; join ; though ; et = etmek ; ol = olmaq

toz et.; — **deuvmek**, (lit.) سحق sahq et.; — **Pulverization**, (-ver-i-zā'shun) (n.) توز ايتمه toz etme; (lit.) سحق sahq.

Pumice, pum'is, (n.) پومزه pomza; سيلمك saunger sünger tashu; (v.a.) سيلمك silmek.

Pump, pump, (n.) تولومبە touloumba; (v.a.) لاقيردى basmaq; (fig.) لاقيردى قايىق laquardu qapmaq; اسقاندىل isqaridil et.; — **Pumpage**, (-'aj) (n.) باصيلان basulan miqdâr; — **Pumped**, (pd) (a.) (fig.) بيتكىن bitkin; نفسى توكنمش nefesi tükenmiş.

Pump, pump, (n.) قوندرسى shoe dans qoundurasu.

Pumpkin, pump'kin, (n.) قباق qabaq, نال قبايى bal qabâ.

Pun, pun, (n.) جناس jinâs; مضمون mazmûn; (v.n.) جناس سويلەمك jinâs seuylemek.

Punch, punsh, (n.) (puppet) قوقله qouqla; قارەگوز qara-geuz; (drink) پونچ pounch; (tool) منقب misqab; چيوى chivi; (fist) يومروغ youmroug; مشتە müshte; (a.) طيقناز tuqnaz.

Punch, punsh, (v.a.) (pierre) دلك delmek; (hit) يومروقلامق youmrouqlamaq; (پاتاقلامق) pataqlamaq).

Puncheon, punsh'un, (n.) مانجانە manjana; فوچى fuchu.

Punctilious, pungk-til'yus, (a.) تيتيز titiz; (lit.) تەكلىف tekellüflü; — **ness**, (n.) تيتيزلىك titizlik; (lit.) تەكلىف tekellüf.

Punctual, pungk'tü-al, (a.) تام tam; زمانە zemânunda; — **ly**, (ad.) تام tam vaqtinde; — **Punctuality**, (pungk-tü-al'i-ti) (n.) زمانە دقت zemânuna diqqat; صحت suhhat.

Punctuate, pungk'tü-at, (v.a.) نقطە tenqit noqta qomaq; (lit.) تنقيط tenqit et.; — **Punctuation**, (pungk-tü-a'shun) (n.) نقطەلامە noqtalama; (lit.) تنقيط tenqit.

Puncture, pungk'tür, (n.) دلىك delik; ياره yara; (v.a.) دلىك delmek; سوقق soqmaq.

Pungent, pun'jent, (a.) كسكىن keskin; آجىaju; (fig.) تائىرلى te'sirli.

Punic, pū'nik, (a) قارطاجلى qarta-jalu; (fig.) خائىن hâ-in; (قحبە) (qahbe).

Punish, pun'ish, (v.a.) جزا ياپق jeza yapmaq; تادىب te'dib et.; تجزيه jeza yapmaq.

tejiye et. ; — **Pun'ishable**, (*a*)
جزایه مستحق jezâya müstehaq ; —
Pun'ishêr, (*n*.) جزا یابان jezâ yapan ;
(*lit.*) تادیکار te'dibkâr ; — **Pun'ish-**
ment, (*n*.) مجازات müjâzât ; جزا jeza ;
(*act*) تادیب te'dib ; — **Punitive**, (pū'-
ni-tiv) (*a*.) جزائی jeza-î ; تادیبی te'dibî.
Punster, pun'ster, (*n*.) جناسچی jînâsju.
Punt, punt, (*n*.) دوز صاندال dūz sandal.
Puny, pū'ni, (*a*) جلیلز juluz ; ضعیف
zayuf ; کوجوک küchük.
Pup, pup, (*v n*) طوغورق doghour-
maq ; to be in — کیه او. gebe ol .
Pupa, pū'pa, (*n*.) بوجک beujek ; قورد
qourd ; (*lit.*) دود حدیث dōudu hadîs.
Pupil, pū'pil, (*n*.) طلبه talebe ; (*jud*)
صی sabî ; — **Pū'pilage**, (-āj) (*n*.)
صباوت sabâvet.
Pupil, pū'pil, (*n*.) کوز بیکی geuz
bebeyi ; (*sci.*) حدقه hadeqa.
Puppet, pup'et, (*n*.) قوقله qouqla ; —
show, (*n*.) قوقله او یونی qouqla oyounou.
Puppy, pup'ı, (*n*.) کویک یاوروسی keu-
pek yavrousou ; یاورو yavrou ; (*fig.*)
حوپپا hoppa ; — **Puppyism**, (pup'ı-
izm) (*n*.) حوپپالوق hoppaluq.
Purbblind, pur'blind, (*a*.) مییوب miyob.
(*lit.*) قصیر البصر qasîr al basar.
Purchase, pur'chās, (*v.a*.) ساتون آق
satun almaq ; مایعه mübâyâ et. ;
(*mech.*) قالدورماق qaldurmaq ; (*n*.) مایعه
mübâyâ ; (*lit.*) اشترا ishtirâ ; (*things*)
اشیا alunmush eshyâ ; (مایعات)
(mübâyât) ; (*advantage*) فائده fayda,
(*n*.) اشترا ishtirâ ; (*mech.*) قوت qouvvet,
استفاده istifade ; میخانیکی mihaniki tertîbât ;
(*mar.*) پالانته palanga ; دوناتم dona-
num ; — **money**, (-mun'ı) (*lit.*) بدل
bedeli ishtirâ ; — **system**, (*n*.)
دولت مایعات ousûli mübâyât ; —
Pur'chasable, (-'chās-a-bl) (*a*.)
آلته بیلیر alunabilir ; (*lit.*) قابل اشترا qâ-
bili ishtirâ ; (*fig.*) مرکب mürtekeb ;
— **Pur'chaser**, (-'chās-êr) (*n*.) مشتری
müshteri ; آلان alan.
Pure, pūr, (*a*) صاف sâf ; خالص hâlis ;
(*chaste*) پاک pâk ; (*mere*) محض mahzu ;
(*sci.*) مجرد müjërred ; (*phil.*) صرف surf ;
صرفa surfe ; — **ly**, (*ad.*) صرف surf ;
محض mahzâ ; تماماً tamâmen ; — **ness**,

môte; foot; mōōn; shut, mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ز [PUR-PUS]

(*n.*) صافلى sâflûq; (*fig.*) صفوت safvet;
— and simple صرفى (*lit.*) منحصرأ münhasuran...

Purée, pû-râ', (*n.*) پوره pûre, (ازمه) (ezme).

Purge, purj, (*v.a.*) تيزلهك temizle-
mek; اراله tat-hîr et.; (*fig.*) ازاله izâle et.; (*accused*) تېريه tebrî-e et.; (*v.n.*) تيزلنمك temizlenmek; (*med.*) مسهل المى müs-hil almaq; **Purga'-**
tion, (-ga'shun) (*n.*) تظهير tathîr;
تېريه tebrî-e; — **Pur'gative**, (-'ga-
tiv) (*a*) مسهل mûs-hil; — **Pur'-**
gatory, (-'ga-to-ri) (*a.*) تيزلەيىچى tem-
izleyîji; (*rel.*) اعراف â'râf, (*fig.*)
مىهنه mihnet.

Purify, pû'ri-fi, (*v.a.*) تيزلهك temizle-
mek; تصفيه tasfiye et. — **Pûri-**
fication, (-ri-fi-kâ'shun) تصفيه tas-
fiye; تظهير tat-hîr; — **Pû'rified**,
(-fid) (*a.*) صاف sâf; (*lit.*) مصفا mou-
saffâ; — **Pû'rifier**, (-fi-er) (*n.*) تصفيه
tasfiye ediîji; (*sci.*) تصفيه چهارى
tasfiye jîhâzu.

Purism, pû'izm, (*n.*) (اعتنا) (î'ti-
nâ); (مشكلىندك) (müshkûl-pesend-
lik); — **Pû'rist**, (*n.*) (مشكلىندك) (müsh-
kûl-pesend).

Puritan, pû'ri-tan, (*n.* و *a.*) (لئ) فاضل
fâzul; پوريتن halûq; (*rel.*) پوريتن
pûriten; — **Pû'ritanism**, (-izm) (*n.*)
صفوت safvet; (*lit.*) تعصب اخلاق te-as-
soubu ahlâqî; (*rel.*) پوريتانيزم pûri-
tanizm.

Purity, pû'ri-ti, (*n.*) تيزلىك temizlik;
صافلى sâflûq; (*fig.*) صفوت safvet;
خلوص houlûs; (*chastity*) عفت iffet;
نزهات nezâhet.

Purl, purl, (*v. n.*) آقى aqmaq;
شورلداماق shuruldamaq; (*n.*) شورلىق
shurultu; سس ses, (*lit.*) زمزمه zem-
zeme; (*knitting*) كمار کنار kenar;
سورمه surma; — **Purl'ing**, (*a.*) شورلدايان
shuruldayan; آقان aqan.

Purl, purl, (*n.*) (ale) صىجاق sujqaq
bira.

Purlieu, pur'lû, (*n.*) حدود houdoud;
جوار jivâr.

Purloin, pur-loin', (*v.a.*) صويق soy-
maq; چالماق chalmaq; — **Purloin'ér**,
(*n.*) خيسز hursuz; سارق sâriq.

Purple, pur'pl, (*a.*) مور mor; (*lit.*)
اورغوان ergouvân; (*n.*) مور رنگ mor

renk; (*fig.*) سلطنت saltanat; (*rel.*)
قارديناللاق qardinalluq.

Purport, pur'pört, (*n.*) معنا mâ'nâ;
دلالت de-
lâlet et.; كوسترمك geustermek.

Purpose, pur'pos, (*n.*) مقصد maxad;
نيت niyyet et.; (*v.*) فكر fikr;
شاشيرمه shashurtma; **to what** —
ته مقصده ? ne maxadla ?; **to no** —
بوشونه boshouna; **to** —
هوده bey-
houte; **on** —
قصد qasden; — **ly**,
(*ad*) قصداً mahsûs; **— Pur'poseless**,
(-pos-less) (*a.*) مقصدهز
maxadsuz; **—** beyhoute.

Purse, purs, (*n.*) كسه kese; (*fig.*)
كيسيه keseye; (*v.a.*) باره para;
باغلاماق bâlamaq; — **Purs'ér**,
(*n.*) ورنه دار veznedâr; (*mar.*)
كاتب kyâtib.

Purslane, purs'lân, (*n.*) سمين اوى se-
miz otou

Pursue, pur'sû', (*v.a.*) تعقيب tâ'qîb
et.; (*v. n.*) دوام devâm et.; —
Pursû'able, (*a.*) بايله بيلير yapula-
bilir; قابل تعقيب qâbili tâ'qîb; —
Pursû'ance, (-'ans) (*n.*) تعقيب tâ'-
qîb; دوام devâm; **in** —
of (ك) نتيجيسى ola-
raq; (ئ) امتثالاً ..(e-) imtisâlen; —
Pursû'ant, (*a.*) موافق mouvâfuq;
(*ad*) توفيقاً tevfiqan; — **Pursû'ér**,
(*n.*) تعقيب ايدن tâ'qîb eden; (*jud.*)
مشكى müshteki.

Pursuit, pur-sût', (*n.*) تعقيب tâ'qîb;
غيرت taleb; (*endeavour*) طلب
gayret; مشغوليت mesh-
gûlîyyet; ايش ish.

Purulence, pû'roo-lens, (*n.*) جراحت
jerâhat; (*act*) جراحتلنمه jerâhatlenme;
(*lit.*) قيج tegayyoush; — **Purulent**,
(pû'roo-lent) (*a.*) جراحتلى jerâhatli;
ايرين كى irin gibi.

Purvey, pur-vâ', (*v.a.*) تدارك tedâ-
rik et.; (*v. n.*) اعطا î'tâ et.; —
متهلكا müte-ahhidlik et.; —
Purveyance, (pur-vâ'ans) (*n.*)
(*act*) تدارك tedârik; اعطا î'tâ; (*pl*)
لوازم levâzum; — **Purveyor**, (pur-
vâ'ur) (*n.*) متهلد müte-ahhid.

Pus, pus, (*n.*) ايرين irin; جراحت je-
râhat.

Push, poosh, (*v.a.*) ايتك itmek; سورمك

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[PUS-PYT] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr, in, mine.

sürmek; (v n) (fig.) taz-yîq et; (v n) suquşhdurmaq; yîq et; (v n) hamle et; (n) hamle, (fig.) gayret, (evigency) zarûret, to — at, (n) eom, (e) hûjûum et; to — away, (n) def et; to — back, (n) geri sürmek, (ml) pûskürtmek; to — on, (n) sürmek, (continur) devâm et, (price) arturmak; — Pushing, (poosh'ing) (a) gayyûur, müteshebbis
Pusillanimous, pû-si-lan'i-mus, (a) qorqaq, sebâtsuz; — **Püsillanim'ity**, (-'i-ti) (n) jehânet; sebâtsuzluq
Puss, poos, (n) kedi; (pisi) (pisi); (hare) tavshan; — in the corner keushe qapmaja, — **Pussy**, (poos'i) (n) kedi (yavrou), (n) cat (yavrou) (n) kedi yavrou; — foot (n) (n) kedi ayâ; (fig) (bajaqsuz)
Pustule, pus'tûl, (n) sivilje; **Pus'tulous**, (-'tû-lus) (a) siviljelî.
Put, poot, (v.a.) qomaq; (v.a.) vazû et, (state) beyân et; (n) ifâde et; — about chevmek, (fig) müş-kûlâta soqmaq; — away suqmaq, (avoid) def et, (renounce) jaymaq; (divorce) boshamaq; — by saqlamaq; — down basdurmaq; (enter) qayd et; (descend) indirmek; — forth tek-lif et, — in arz et; — in for mürâjât et; — in mind haturlatmaq; — off te'hîr et; (mar) savmaq; (n) bahâne, qachamaq; — on giymek; — out def et; — chuqamaq; (fire) seun-dürmek; (offend) janunu suqmaq; (disconcert) shashurtmaq; (interest) fâ-

ize yaturmaq; — to qoul-lanmaq, (hoises) qoshmaq, (add) jem et, toplamaq; — to death euldürmek; — to it suquşhdurmaq; — to rights yolouna qomaq; — to sea hareket et, — to trial tejrûbe et, (ask) sormaq; — up qaldurmaq; — up at yerine qomaq, — up at yerleshdirmek; — up with, (a) tehammül et; — müretteb. (a) chekmek, (a) keuyli, (pros-titute) fâhishe.
Putamen, pû-tâ'men, (n.) chekirdek; (shell) qabouq.
Putative, pû-tâ-tiv, (a) mef-rûuz, maznûn.
Putrefy, pû'tre-fî, (v.a.) chû-rûtmek; (v n.) chûrûmek; — **Pûtrefac'tion**, (-fak'shun) (n.) chûrûme; (fig) te-affûn; — **Pûtrefac'tive**, (-fak'tiv) (a) chûrûtür.
Putrid, pû'trid, (a.) chûrûk; (fig) muşmush; — **Pûtrid'ity**, (-'i-ti) (n.) tefessih; — **Pûtrid'ity**, (-'i-ti) (n.) tefessouh; (fig) te-affûn; — **Putty**, put'i, (n.) jam-jû mâ'jounou; (v.a.) mâ'jounlamaq.
Puzzle, puz'l, (n) mou-ammâ; (perplexity) shashgunluq; (v.a.) shashurtmaq; (v n.) shashurmaq; — over (n) choq dûshûnmek; — (i) zihin yormaq; — **Puz-zler**, (puz'lér) (n.) shashurtu; — **Puzzling**, (puz'ling) (n.) shashgunluq; (a.) shashurtu; — mou-ammâ gibi.
Pyjamas, pe-jâ'maz, (n.) pijama.
Pyramid, pir'a-mid, (n.) eham; — **Pyramidal**, (pir-a-mid'ik-al) (a.) eham sheklinde.
Pyrometer, pîr-om'e-tér, (n.) mîqyâs dereje.
Python, pî'thon, (n.) ef-i yulanu.

(For Turkish pronunc) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

Q

Quack, kwak, (*n* مع *a*) شارلاتان sharlatan, (*so*) اوردك سسي eurdek sesi; (*v.n*) شارلاتانلق et; (*so*) باغيرمق bârmaq. — **Quackery**, (kwak'er-i) (*n*) شارلاتانلق sharlatanluq.

Quadragesima, kwod-ra-jes'i-ma, (*n*) (بوئوك پرهيز) (beuyük perhîz); اولك بازار ilk pazar

Quadrangle, kwod'rang-gl, (*n*) (مربع) (mourabbâ'); دو اربعة الاضلاع (*geom*) — **Quadrangular**, (kwod-rang'gū-lar) (*a*) درت گوشه‌لى deurt keusheli; (lit.) مربع الشكى mou-rabbâ'-üş-shekl.

Quadrant, kwod'rant, (*n*) ربع دائره roub-u dâ-ire.

Quadrat, kwod'rât, (*n* مع *a*) مربع mourabbâ'; (*exact*) طوغرى dôrou; (*suted*) مناسب minâsib; موافق mou-vâfuq; (*balanced*) متوازن mütevâzin; (*v.n*) اوئىق ouymaq; — **Quadratic**, (qwod-rat'ik) (*a*) تربيعى terhî-i; (*n*) (*algebra*) ايكنجى درجهده معادله ikiniji derejede mou-âdele; — **Quadrature**, (qwod'rat-ür) (*n*) تربيع terbi'; the — of the circle دائره تربيع ter-bî-i dâ-ire.

Quadrennial, kwod-ren'yal, (*a*) درت سنه لك deurt senelik; بر سنهده senede bir.

Quadrilateral, kwod-ri-lat'ër-al, (*a*) مربع deurt tarafu; (*n*) مربع mourabbâ'.

Quadrilateral, kwod-ri-lit'ër-al, (*a*) درت حرفلى deurt harfli.

Quadrille, kwa-dril', (*n*) قادريل qadril.

Quadruped, kwod'rōū-ped, (*a* مع *n*) چارپا deurt ayaqlu; (*lit.*) châr-pâ.

Quadruple, kwod'rōū-pl, (*a* مع *n*)

درت مىلى deurt misli; درت قات deurt qat; (*v.a*) مىلى بائىق deurt misli yapmaq; (*v.n*) درت مىلى او. deurt misli ol..

Quaff, kwaf, (*v.a*) اچمك (choq-) ichmek; (ديكمك) (dikmek), — **Quaffer**, (kwaf'ër) (*n*) عياش ayyâsh

Quagmire, kwag'mir, (*n*) چامور chamour; باطاللىq bataqluq.

Quail, kwāl, (*n*) بيلديرجين buldurjun.

Quail, kwāl, (*v. n*) ييلمق yulmaq; بيلديرمق (v.a) ürkemek; yul-durmaq.

Quaint, kwānt, (*a*) عجائب ajâyib; تحف tahaf; — **ly**, (*ad*) تحف بر حالده tahaf bir halde; عجائب صورتده ajâyib sôurretde; غرابته garâbete; — **ness**, (*n*) غرابت tahafuq; تحفلىq tahafbet.

Quake, kwāk, (*v.n*) يتريمك titremek; (*n*) يتريمه titreme; (lit.) رعشه râ'she; — **Quakingly**, (kwā'kin-li) (*ad*) يتريمه يرك titreyerek; رعشه râ'sheyle.

Quaker, kwā'kër, (*n*) يتريمه titreyen; (عجب) (mouhib) (*pl.*) (عجب) (mouhibbân), stewed — (بال شروبو) (bal shouroubou); — **gun**, (*n*) آفاج aj top; تقليد طوب taqlid top; — **Quakerism**, (kwā'ker-izm) (*n*) (عجب طريقي) (mouhibbân tariqati).

Qualify, kwol'i-fi, (*v.a*) مستحق müstehaqq et.; دمك ...deemek; صفتى ويرمك ...sufatunu vermek; (*power*) صلاحيت salâhiyyet vermek; (*modify*) تخفيف tahfif et.; تحديد tahdid et.; (*v.n*) اهليت كسب ehliyyet kesb et.; — **Qualification**, (kwo-li-fi-kā-shun) اهليت ehliyyet; (*pl.*) اوصاف ev-sât; (*act*) تعديل tâ'dil, — **Qualificative**, (kwol'i-fi-kā-tiv) (*n*) توصيف tavsifi; (*restricting*) تقييد taqyidi;

[QUA-QUA] (انگليزيجه كاتاك تلفظي ايچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine

— **Qualified**, (kwol'i-fid) (a.) اهليتي ehliyyetli; صلاحيتدار salâhiyyetdâr; ersâfu hâ-iz; (*limited*) اوصافى حاض az; (*conditional*) مشروط sharta mou-allaq; شرطه معلق meshrout; — **acceptance** شرطه قبول shartla qaboul.

Quality, kwol'i-ti, (n.) صفت sufat; (*property*) خاصه hâssa; (*pl*) اوصاف ersâf, (*sci*) keyfiyyet; (*com.*) jins; (*accidental*) nevî'; — **accidental** — **first** — **arûzî** keyfiyyet; «*first*» اعلا; «*birinji*» nevî'; — **and quantity**, keyfiyyet ve kemmiyyet; **the** — (*pl*) ekyâbir; — **Qualitative**, (kwol'i-tâ-tiv) (a.) keyfi; (*lit.*) keyfi; — **Qualitatively**, (kwol'i-tâ-tiv-li) (*ad.*) keyfiyyeten.

Qualm, kwâm, (n.) بولاتى bouланту; (*fig*) azâbu vijdân عذاب وجدان

Quandary, kwon'dar-i, (n.) شاشغىنلىق shashgunluq; (*lit.*) mübhe-miyyet; مشکلات müshkülât.

Quantity, kwon'ti-ti, (n.) مقدار miqdâr; (*sci*) kemmiyyet; «*constant*» — kemmiyyeti «*sâbite*»; — **Quantitative**, (kwon'ti-tâ-tiv) (a.) kemmî; — **Quantitatively**, (kwon'ti-tâ-tiv-li) (*ad.*) miqdârja; kemmiyyeten.

Quantum, kwon'tum, (n.) مقدار miqdâr; (*portion*) qusum; (*pl.*) maqâdir.

Quarantine, kwor'an-tên, (n.) قارانتينه qarantine; (*v.a.*) qarantine vazu' et.; — **flag**, قارانتينه quarantine flamasu.

Quarrel, kwor'el, (n.) قارغا qavga; münâzâ; (*v.n.*) qavga et.; — **Quarreller**, (kwor'el-er) (n.) قارغاجى qavgaju; — **Quarrelsome**, (kwor'el-sum) (a.) qavgaju; — **Quarrelsome**, (kwor'el-sum-li) (*ad.*) münâzâyila; nizzâ'la; (qavgayle)

Quarry, kwor'i, (n.) طاش ojaq; chini tash oja; (*tile*) طوغله toula; (*game*) av; (*fig.*) hedef; (*lit.*) shikyâr; — **man**, طاشجى tashju.

Quart, kwort, (n.) چاريك غالون (cheyrek galon).

Quarter, kwor'ter, (n.) درتده deurt-de bir; ربيع roubu'; (*hour's*) چاريك cheyrek; (*year's*) üç ay; (*school's*) trimestir; (*moon's*) terbi'; (*town*) mahalle; (*mil.*) qarâr-gyâh; (*mar*) quch om-ouzlôu; (*pl*) havâlî, (*mar*) bataryeler; (*v.a.*) deurde ayurmaq; (*allot*) taxim et., (*lodge*) yerlesh-dirmek; (*lit.*) ibate et; (*v.n*) yerleshmek; **officers** of — s batarye zâbitânü; (*beulük zâbit-leri*); **general** — s (*mar*) manevreler; (*harb tâ'limleri*) — **bill**, (n.) (*mar*) harb tevzi-âtü; **winter** — s (*mil.*) qushlaq; **to come to close** — s youmrouq youm-râ gelmek; **deuvüşmek**; — **to** «*seven*»! «*yedi*» — **ye cheyrek var**!; (*at*) «*yedi*» — **ye cheyrek** qala; — **past** «*six*»! «*altı*» — **yi cheyrek gechiyor**! (*at*) «*altı*» — **yi cheyrek geche**, — **day**, (n.) taxit gün-nü; — **deck**, (n.) quch gü-verte; — **master**, (*mil.*) qarârgyâh qoumandanü; (*mar*) serdûmen; — **officer**, alaydan yetishme zâbit; — **staff**, (n.) ous-tourpa; (*sopa*) — **ly**, (a.) üç ayluq; (*ad.*) üç ayda bir; — **Quartering**, (kwor'ter-ing) (n.) (*mil.*) yerlesh-dirme; (*arch.*) iskyân; (*beulme*); (*mar*) poupa seyr.

Quartet, kwor-tet', (n.) قوارتت qouvar-tet; (*poem*) roubâ-i.

Quarto, kwor'to, (n.) قوارتو qouvar-to; deurt qat

Quartz, kworts, (n.) چاقق طاشى chaq-maq tashu.

Quash, kwosh, (n.) ازمك ezmek; (*fig*) mahv et; (*annul*) iptâl et..

mōte; foot; mōon; shut; mūte very, tū چيوو ch چ, sh ش; th ث; zh ژ [QUA-QUI]

Quasi, kwā'si, (*conj.*) كويا gyōuyā; sanki; bir nevi' (*lit.*) صانكه zumnî; (شبه) (shūbhi...); — **contract**, (*n.*) عقد ضمي aqdi zumnî; bir nevi' mouqāvele بر نوع مقاوله

Quaver, kwā'ver, (*n.*) اهتزاز ihtizâz; (*mus.*) قروش qrosh; (*v n*) اهتزاز ihtizâz et.; (*sing*) (*lit.*) تقي te-gannî et.; — **Quaverer**, (kwā'ver-er) (*n.*) خواننده hânende.

Quay, kē, (*n.*) ريختي ruhtum; — **Quay-age**, (kē'āj) (*n.*) ريختي اجرتي ruhtum ūj-reti.

Quean, kwēn, حوپيا hoppa; (سورتوك) (sürtük).

Queen, kwēn, (*n.*) قراليچه quralucha; (*cards*) قيز quz; (*chess*) فر ferz; — **ly**, (*ad.*) قراليچه گيبي quralucha gibi; (*fig.*) شاهانه shāhāne, — of - the meadows (*n.*) (bot.) ارچي صاقالي ergej saqalu; — **apple**, (ap'l) (*n.*) فرنك frenk elmasu, — **mother**, (-mut'h'ēr) (*n.*) والده qurālî.

Queer, kwēr, (*a.*) غريب garib; عجائب ajâyib; — **ly**, (*ad.*) عجائب بر حالده ajâyib bir halde; — **ness**, (*n.*) غرايت grâbet; to be in — street (*fig.*) مشکلات امچنده چيريدنمق mûshkulât ichinde churpunmaq; مضايقهده قاتق mou-zâyaqda qalmaq.

Quell, kwel, (*v.a.*) ناصدريمق basdurmaq; quell tenkil et.; — **Queller**, (kwel'-ēr) (*n.*) غالب gâlib.

Quench, kwensh, (*v.a.*) سونديرمق seundürmek; (*fig.*) تسكين teskin et.; def et.; — **Quenchable**, (kwensh'a-bl) (*a.*) سونر seuner; قابل اطفا qâbili utfâ; (*fig.*) قابل تسكين qâbili teskin; — **Quencher**, (kwensh'ēr) (*n.*) مسكن seundürüjü; (*fig.*) مسكن müsekkin; (*drink*) ايجهچك ichejek.

Quern, kwern, (*n.*) دكرمن deyirmen; el deyirmeni.

Querulous, kwēr'ul- lus, (*a.*) مشتكي mûshteki; مشتكي غير ممنون gayri memnûn; — **ly**, (*ad.*) مشتكيانه mûshtekiyâne; shikyâyet ederek.

Query, kwē'ri, (*n.*) سوال sū-âl; (*fig.*) شبه shūbhe; (*fig.*) سوال sū-âl et.; sorma.

Quest, kwest, (*n.*) تحري teharri; تدقيق

tedqiq; طلب taleb; (*party*) هيئت تحقيقه hey-eti tahqiqiyye; تدقيق هيئتي ted-qiq hey-eti; (*v.a.*) ارامق aramaq; اistemek.

Question, kwest'yun, (*n.*) سوال sū-âl; (*doubt*) شبه shūbhe, (*subject*) مشكله mes-ele; (*jud*) استنتاج istintâq; (*tor-ture*) اشكنجه ishkenje; (*v.a.*) سوال sū-âl et.; sorma; (*lit.*) استمسا, istifsâr et.; (*jud.*) استنتاج istintâq et.; (*fig.*) شبه shūbhe et.; the — of ...mes-elesi; in—mezkyôur...; (*lit.*) موضوع mevzôu' bahs...; out of the — olmaz; قابل qâbil deyil; موضوع بحث اولمار mev-zôu' bahs olamaz; to call in—redd et.; قبول qabôul etmemek; سوال sū-âl et.; (*lit.*) بر سوال irad a. bir sū-âl irad et.; that is the — ishte mes-ele boudour; مشكله ishthe mes-ele boudour; — **Ques-tionable**, (kwest'yun - a - bl) (*a.*) شايان shayânû tedqiq; — **Questioner**, (kwest'yun-ēr) (*n.*) سوال ايدن soran sū-âl eden; — **Questionless**, (kwest'yun-les) (*a.*) شايان shūbhesiz; طبيعى tabi'; dedihî.

Queue, kû, (*n.*) اوركو eurgü (طابور) (pers) سورا sura; (tabour); بكه ينار bekleyenler; (*tail*) ouj; (قويروق) (qouyrouq); to form a — سوره sura ol.; سوره سورا teshkil et.; بكه نمك beklemek.

Quibble, kwib'l, (*n.*) مغالطه mougâ-lata; (*v.n.*) مغالطه بوغق mougâla-taya bômaq; قاجامق qachamaq yapmaq.

Quick, kwik, (*a.*) چابوق chabouq; سريع seri'; (*lively*) ديري diri; (*fig.*) زنده zinde; (*lit.*) جوال jevvâl; (*sen-sible*) حساس hassâs; (*fig.*) ذكي zeki; (*ad.*) چابوق chabouq; سرتله sür-atle; (*n.*) جانلي janlu (-mah-louq); (*living*) ديري diri; (*lit.*) جوهي جوهي hayât; (*lit.*) جوهي جوهي hayât; — **ly**, (*ad.*) چابوقچا chabouqja; سريعاً seri-an; — **ness**, (*n.*) چابوقچا chabouq-louq; سرعت sür-at; the — and

only; routine; through; tuck; müsée- give; join, though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[QUI-QUI] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act, change, card, red, mē hēr, in, mine.

the dead دیرلر و اولولر diriler ve eululer; یاشایانلر و اولولر yashayanlar ve eulenler; — **sand**, (n.) ماطاقلق قوم bataqluq qoum; (fig.) ورطه varta; گرداب girdâb; — **set**, (n.) چالی chalu; چیت chit; — **silver**, (n.) حیوا juva; (lit.) زینت zeybaq; (glass's) صیر sur; — **witted**, (wit'd) (a.) مرتجل hazur jevâb; (lit.) مرتجل murtejl; ذکی zekî; — **Quicken**, (kwik'n) (v.a.) جانلاندیرمک janlandurmaq; نشئه ihyâ et.; (cheer) شوقه کتیرمک nesh-elendirmek; تحریک shevqe getirmek; (excite) تسریع tesrî et.; (v.n.) جانلانیق janlanmaq; — **Quickenings**, (kwik'n-ing) (n.) (med) کبکلهک gebelik hissi; (lit.) بدایت bidâyeti haml

Quid, kwid, (n.) بر شی bir shley; (tobacco) توتون tütün.

Quid pro quo, kwid pıō kwō, قارشیاق qarshuluq; بدل bedel

Quiescent, kwi-es'ent, (a) ساکن sâkin; (letter) اوقونماز oqounmaz; (lit.) مجزوم mejzôum; (n.) — **letter** اوقونماز harf sâkin; حروف harf oqounmaz harf; حروف ساکنه hou-roufu sâkine; اوقونماز harfler; — **ly**, (ad.) سکوتله sükûyetle; — **Quiescence**, (n.) سکوت sükûyet; (lit.) جزم jezm.

Quiet, kwi'et, (a.) ساکن sâkin, (lit.) سکوت sükûyet; (n.) سکوت sükûyet; (pol) آسایش âsâyish; (v.a.) تسکین teskîn et.; on the — (fig.) گیزلیجه gizlije; sessizje; — **Quietism**, (kwi'et-izm) (n.) لاقیدی lâqaydî; سکون sükûyun; (phil) لاقیدی lâqaydiyye (-mesleki); — **Quietude**, (kwi'et-üd) (n.) سکوت sükûyet; (fig.) آسودگی âsudegi.

Quill, kwil, (n.) قلم tüy qalem; (fig.) محروک muharrirlik; (mus) مضراب muzrâb; (tube) بوری borou; (fold) قیرمه qurma; (v.a.) قیرمه qurma yapmaq; — **driver**, (n.) کاب kyâtib; (علمه تحریره) (ameleyi tahrîriyye); — **Quilling**, (kwil'ing) (n.) قیرمه plise; قیرمه qurma.

Quilt, kwilt, (n.) یورغان yorgan; پیکه pike; (پاموقل) (pamouqlou); (v.a.) دیکمک dikmek; (چاتاق) (chatmaq);

— **Quilting**, (kwilt'ing) (n.) قاپتون قاپitone .

Quince, kwins, (n.) آيوا ayva; — **tree**, (n.) آيوا آغacı ayva âğu.

Quincentenary, kwin-sen'te-na-ri, (a) بئش عصرقلق besh asurluq; (a) بئش یوزینجی سنه besh yüzünjü sene; (n.) بئش یوزینجی سنه دوریه besh yüzünjü seneyi devriyye.

Quincunx, kwin'kungks, (n.) بشلی beshli; بشرلی beshlerli; (سطرنجی) (satranjlu); (محس) (mouhammes)

Quinine, kwin'en or-in', (n.) کینین kinin.

Quinsy, kwin'zi, (n.) (med.) خناق hounnâq.

Quintessence, kwin-tes'ens, (n.) خلاصه houlâsa; اجمال ijmâl; (essence) روح rōuh; زبده zūbde; — **Quintessential**, (kwin-tes-en'shal) (a.) اجمالی ijmâlî; زبده حالنده zūbde hâlinde; (جوهری) (jevheri); (روحی) (rōuhî)

Quintuple, kwin'tū-pl, (a) بش مثلی besh misli; بش قات besh qat; (v.a.) بش مثلی yapmaq besh misli yapmaq

Quip, kwip, (n.) استیحا istihzâ; (lit.) هزل hezel; جواب jevâb; (reort) مقابله mouqâbele; (v.a.) استیحا istihzâ et..

Quire, kwir, (n.) دسته deste, (v.a.) دسته deste yapmaq.

Quirk, kwërk, (n.) دونش deuntüş; (evasion) قاجامق qachamaq; چاره chârë; yol; (lit.) گریزگاه girizgyâh; injelik; (reort) مقابله mouqâbele; ای جواب iyi jevâb; (attack) هجوم hüjûm; استیحا istihzâ; (arch) گیرنتی girinti; (v.n) سرایع seri' deunmek; (evade) کندنی qachamaq yapmaq; یاقه kendini suyurmaq; چاره qachamaq yaqayi qourtarmaq; دوندیرمک chârë boulmaq; (v.a.) دوندیرمک deundürmek; چورمک chevirmek; (twist) بویک bükmek; (fig.) چاره t'e'mîn et.; yol کوسترمک geustermek; there are a thousand ... bin turlü چاره وارد; چوچ قاجامق یولاری وارد; bir choq qachamaq yollaru vardur; — **Quirkish**, (kwërk'ish) (a.) قاجامق قاقamaqlu; مغالطه mougâlatalu.

Quit, kwit, (v.a.) ترک terk et.; (per-form) ادا edâ et.; ایفا ifâ et.;

(For Turkish pronunc) past; lârgë; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[RAB-RAD] (انگلیزجه کلماتک تلمغی ایچون) act; change; cārd; red; mē, hér; in; mine;

luq; (*office*) خاهاخانه hahamhâne;
— **Rabbinic**, -al, (rab-in'ik, -al) (*a*)
... خاهاملق hahamluq...; ... خاها...
ham...; خاهاملره مخصوص hahamlara
mahsous; — **Rabbinism**, (rab'in-
izm) (*n.*) خاها عقائدی haham aqâ-idi;
(*expression*) خاها تعبیری haham tâ-
biri; — **Rabbins**, (rab'inz) **Rabbis**,
(rab'iz) (*n.pl*) خاهاملر hahamlar.
Rabbit, rab'it, (*n.*) آله طاوشانی ada tav-
shanu; (*v.n.*) طاوشان آلاق tavshan
avlamaq; doe — (dō-) دیشی طاوشان
dishi tavshan; **Welsh** — قیزارمش
qizarmush پینیرلی ایتمک
peynirli ek-
mek.
Rabble, rab'l, (*n.*) آیی طایی ayaq ta-
qumu; (*lit.*) اسافل ناس esâfili nâs;
(*crowd*) قالابالی qalabaluq, (*a.*)
قاریشیق qarushuq.
Rabid, rab'id, (*a.*) قودورمش qoudour-
mush; (*fig.*) پک قیزغین pek quzgun;
چیلغین chulgun.
Rabies, rā'bi-ēz, (*n.*) قودوز علی qou-
douz illeti; (*lit.*) داءالکلب dâ-ül-kelb;
— **Rabic**, (rab'ik) (*a*) قودوز qou-
douz....
Race, rās, عرق urq; صوی soy; (*pl.*)
چاشی چاشی lezzet; (*v.me*) عرقلر
cheshni.
Race, rās, (*n.*) (*sport*) یاریش yarush;
قوشو qoshou; (*vater's*) جریان jere-
yân; (*v.n.*) قوشماق qoshmaq; یاریش
yarush et.; (*v.a.*) یاریش ایتدیرمک ya-
rush etdirmek; **flat** — مانعه سز یاریش
mâni-asuz yarush; **hurdle** — مانعه لی
mâni-alu yarush; — **card**,
(-kârd) (*n*) یاریش پروغرای yarush
prôghramu; — **course**, (kôrs) (*n.*)
قوشو qoshou mahalli; — **horse**,
(-hōrs) (*n.*) یاریش بارکیری yarush bey-
giri; — **Racer**, (rā'ser) (*n.*) یاریشچی
yarushju; (*zo.*) یاریش یاریش atu;
— **Racing**, (rā'sing) (*n.*) ... یاریش
yarush. .; قوشو qoshou. .
Raceme, ra-cēm', (*n.*) (*bot.*) حالقیم
salqum; **Racemed**, (ra-sēm'd') (*a*)
مالقیمی salqumlu.
Rachis, rā'kis, (*n.*) (*ana.*) آرکه kemiy;
(*lit.*) عمود فقاری amôdu feqâri;
(*bot.*) صاپ sap; (*lit.*) سبله
seble.

Rachitis, rak-i'tis, (*n.*) کیمیک حسته لئی
kemik hastalugh; — **Rachitic**, (rak-
it'ik) (*a*) کیمیک حسته لئی kemik has-
talughlu; کیمیکلری ضعیف kemikleri za-
yuf.
Racial, rā'shal, (*a.*) عرق urq; —
ly, (*ad*) عرقاً urqan; نسلاً neslen
Rack, rak, (*n.*) کرف gergef; (*shelf*)
اشکنجه ishkenje; (*fig.*) رف raf;
(*mech*) دیشلی قول dishli qol; فنار fe-
ner; (*cloud*) حقیف بولوط hafif boulout;
(*v.a.*) کرمک germek; (*extort*) اشکنجه
ishkenje et.; صیققی suqmaq; (*mar*)
مürsele yapmaq, (*liquid*) چکمک
(sifonla-) chekmek; (*overstrain*)
چوق یورمق choq yormaq; (*v.n.*)
سürülmek; اوچق ouch-
maq; to — for rent اشیاسی ضبط
eshyâsunu zabt et.; **training** — s
(*artul*) دیریه فنارلری dirise fenerleri;
— **rent**, (*n.*) فاحش کیرا fâhish kirâ;
— **Rack'ing**, (*n.*) اشکنجه ishkenje;
عذاب azâb; (*a.*) مدهش müdhish.
Racket, rak'et, (*n.*) راکت raket;
(*noise*) گورولتو gürültü; عربده
arbede; (*v.n.*) گورولتو gürültü et.; — **Rack-
ety**, (rak'et-i) (*n.*) گورولتوی gürül-
tüyü.
Racy, rā'si, (*a*) سرت sert; قوتلی qouv-
vetli; (*fig.*) تأثیرلی te'sirli; — **Racily**,
(rā'si-lı) (*ad*) سرتجه sertje; —
Raciness, (rā'si-nes) (*n.*) قوت qouv-
vet; (*fig.*) تأثیر te'sir
Radial, rā'di-al, (*a.*) (*lit.*) شعاعی shou-
â-i; (*ana.*) ... بیلک bilek...; (*lit.*)
کمبری kâ'beri.
Radiant, rā'di-ant, (*a*) شعاعی shou-
â'lu; (*fig.*) پارلاق parlaq; (*lit.*)
sha'shâlu; (*n*) مبدأ mebde';
— ly, (*ad*) پارلاق سورنده parlaq sôu-
retde; (*lit.*) شعله ایله sha'shâyle;
Radiance, (rā'di-ans) (*n.*) پارلاق
parlaqluq; شعله sha'shâ.
Radiate, rā'di-ât, (*v. n.*) انتشار
intishâr et.; (*lit.*) تشعشع tesha'oub
et.; (*fig.*) پارلامق parlamaq; (*v.a.*)
شعاعی shou-â'lu; (*a.*) نشر neshr et.;
hazmeli; — **Radiation**, (rā-di-â'shun)
(*n.*) انتشار intishâr; (*act*) نشر neshr;
— **Radiator**, (rā'di-ât-ur) (*n.*)
ناشر nâshir; (*heat*) قالدورفر
qalorifer.

mōte; foot; mōō; shut; mūte; verʔ, tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث; th ð; zh ژ [RAD-RAI]

Radical, rad'i-kal, (a) اصلي aslî ; اساسî esâsi : (lit.) جذرى jezrî ; (natural) جبلى jibillî ; (n.) اصل asl ; اساس esâs ; (pol.) رادىقال radiqal ; جذرى jezrî ; — **ly**, (ad.) كوكندن keukünden ; — **ness**, (n.) اصليت asliyyet ; — **ness**, (n.) اصليت asliyyet ; جبلى jibillet ; (pol.) جذريه jezriyyet ; — **sign**, (-sin) (n.) جذر اشارى jezr ishâreti ; — **Rad'icalism**, (-i-kal-izm) (n.) جذريلىك jezrîlik ; جذريت jezriyyet.

Radicate, rad'i-kât, (v n) كوكشمك keukleshmek ; (a.) كوكشمش keukleshmish ; — **Radica'tion**, (-kâ-shun) (n.) كوكشمه keuklenme.

Radiogram, rād'i-og-ram, (n.) تلسز telsiz تلگرافنامه telgrafnâme.

Radish, rad'ish, (n.) طورپ tourp.

Radium, rā'di-um, (n.) راديوم rad-yūm.

Radius, rā'di-us, (n.) (geom.) نصف قطر nusf qutr ; (ana) بىلك بىكى bilek kemfî ; (lit.) كمبره kâ'bere ; (branch) قول qol ; شعاع shou-â' ; — **of action** nusf qoutru seyr ; — **Radii**, (rā'di-i) (n. pl.) شعاعات shou-â-ât ; نصف قطرلىr nusf qoutrlar.

Radix, rā'diks, (n.) اساس esâs ; اصل asl ; (pl.) اساسات esâsât.

Raffle, raf'l, (n.) پيانو piyango ; پيانو لوتى loteri ; (v. a.) پيانو قوماق piyangoya qomaq ; (v n.) پيانو چىكمك piyango chekmek.

Raft, raft, (n.) سال sal ; (v. a.) سال ياتىق sal yapmaq ; (transport) سال ايله نقل salla naql et. ; — **Rafts'man**, (n.) سالچى salju.

Rafter, raft'er, (n.) كيريش lata ; كيريش kirish qomaq.

Rag, rag, (n.) پاچورا pachavra ; پىرتى purtu ; — **man**, (n.) اسكىچى eskiji ; — **picker**, (-pik'er) (n.) پاچوراچى pachavrajy ; اسكىلر eskiler aluju ; — **Ragamuffin**, (-a-muf-in) (n.) (fig.) سفىل sefil.

Rage, rāj, (n.) تهور tehevvr ; حدت hiddet ; (intensity) شدت shiddet ; (enthusiasm) ابتلا ibtilâ ; هراق merâq ; (v. n.) قىزىق quzmaq ; (lit.) تهور tehevvr et. ; (prevail) حكم (شدتله) huküm sürmek ; سورمك

all the — غايت gâyet moda ; پك pek revâjda.

Ragged, rag'ed, (a) يىرتىق yurtuq ; پىرمرد pejmürde ; (fig.) سفىل sefil ; (uneven) پوروزلى pürüzlü ; — **ly**, (ad.) (fig.) سفىلانه sefilâne ; — **ness**, (n.) پىرىشانلىق perîshânluq ; پوروز pürüz ; — **school**, (skool) (n.) محتاجين mühtâjîn mektebi.

Raging, rāj'ing, (a) متهور mütehev-vir ; (fig.) شديد shedid ; (n.) تهور tehevvr ; (fig.) شدت shiddet ; — **ly**, (ad.) تهورله tehevvrle ; شدتله shiddetle.

Ragout, ra-gōō', (n.) راغو ragou ; اتلى sebze ; (مصقه) (mou-saqqa).

Raid, rād, (n.) هجوم hüjûm ; باصعين basgun ; (v. a.) آقن aqun et. ; hüjûm et., to — **the market** piyasayi alt üst et. ; پانىك چىقارماق panik chuqarmaq ; — **Raider**, (rād'er) (n.) مهاجم mühâjim ; آقىچى aqunju.

Rail, rāl, (n.) راي rây ; (fences) پارمىق parmaqluq ; (mar.) كوپشته küpeshte ; (v. a.) راي قوماق rây qomaq ; پارمىق parmaqluq chevirmek ; by — **way**, (-wā) (n.) شىندوفر shimendiferle ; دىمر demir yolou ; (pl. lit.) خطوط houtoutu haddiyye ; — **Railing**, (rāl'ing) (n.) پارمىق parmaqluq.

Rail, rāl, (v n.) اكلنمك eylenmek ; استىهزا istihzâ et. ; — **Railing**, (rāl'ing) (n.) استىهزا istihzâ ; تىجاوز tejâvüz ; (a.) مستىهزى müstehzî ; — **Railingly**, (rāl'ing-li) (ad.) مستىهزانه müstehziyâne ; متىجاورانه mütejâvi-zâne ; — **Raillery**, (rāl'er-i) (n.) استىهزا istihzâ.

Raiment, rā'ment, (n.) اثواب esvab ; (pl.) ملبوسات melbôsât.

Rain, rān, (n.) ياغور yâmour ; رحمت rahmet ; (v n.) ياغور ياتىق yâmour yâmaq ; (v. a.) ياغورماق yâdurmaq ; it — **s** ياغور ياغور yâmour yâghuyor ; — **'bow**, (-'bō) (n.) علام سما alâ-imi semâ ; (lit.) قوس قزح qous qavsi qouzah ; — **drop**, (n.) ياغور طاملهسى yâmour damlasu ; — **proof**, (a.) ياغور گىچم yâmour gechmez ; — **storm**, (n.) ياغور قىرطنهسى yâmour

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[RAI-RAM] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

furtunasu. — 'fall, (-'fawl) (n.)
یاغور yāmour; — water, (n.)
یاغور yāmour souyou; — Rainy,
(rā'nī) (a) یاغورلی yāmourlu, a —
day یازگون yāmourlou bir gün;
(fig.) مصافقه mouzâyeqa zemâ-
nu; ضرورت آنلری zarûret ânleri

Raise, rāz, (v.a.) قالدیرمق qaldurmaq;
رفع ا. yüxeltmek; (remove)
ref et., (produce) حاصل hâsul et.;
(fig.) موجب او. mōu-
jib et.; (collect) طوبلامق toplamaq;
(fin) تدارک ا. tedârik et.; (breed)
یتیشدیرمک beuyütmek; ی-
tishdirmek; (swell) قانارتق qabart-
maq; (dead) دیریلتمک diriltmek; (lit.)
تحریک ا. ihyâ et.; (excite) تحریک
tahrik et.; (build) انشا ا. inshâ et.;
(monument) رکز ا. rekz et.; to —
the wind (fig.) باره الله ا. para el-
de et.; — Raised, (rāz'd) (a.)
قانارتمه qabarmush; (art) قانارتمه
qabartma; — embroidery نقش
qabartma naqsh; — Raiser, (rāz'
er) (n.) (fig.) یاپان yapan; بانى
bânî; دستک mü-essîs; (mech.) des-
tek; — Raising, (rāz'ing) (n.)
قالدیرمه qaldurma; رفع ref; (art)
قانارتمه qabartma.

Raisin, rā'zn, (n.) قوردی اوزوم qourou
üzüm.

Raison d'être, rā-zong' dā'tr, (n.)
سبب sebeb; (lit.) وجود sebebi
vüjûd; حکمت hikmet.

Rajah, rā'ja, (n.) راجه raje; (پرنس)
(prens).

Rake, rāk, (n.) طراق taraq; (inclina-
tion) میل meyl; (v.a.) طرامق taramaq;
(fig.) ارامق aramaq; (gather)
et.; (fire) طوبلامق toplamaq;
تولانی انداخت ا. toulânî endaht et.;
میل ا. (ship) یاتیرمق yaturmaq; (v.n.)
meyl et.; یاتیق yatmaq; — Raker,
(rā'ker) (n.) طراچی taraçju; ایشچی
ishji. (instrument) کلبری gelberi; —
Rāk'ish, (a.) (inclined) مائل mâ-il;
یاتیق yatuq.

Rake, rāk, (n.) چاڤن سفيه sefih; (pers)
chapgun; (v.n.) سفاغت sefâhet et;
et.; (zamparaluq et.); — hell,
(n.) چاڤن سفيه sefih; (a. و م.)
chapgun; — Rāk'ish, -ly, (-li) (a. و ad.)
چاڤن سفيه sefihâne; چاڤن سفيه
chapgunja.

Rally, ral'i, (v.a.) طوبلامق toplamaq;
(recover) دیرلتمک düzeltmek; اصلاح
uslâh et.; (v.n.) طوبلانق toplanmaq;
(fig.) صلاح کسب ا. düzelmek, (lit.)
salâh kesb et.; (n.) جمع jem, تجمع
tejemmü'; (recover) صلاح salâh
انتظام; intizâm, (merriment) لطیفه latife. —

Rall'ying-point, (n) (lit.) نقطة تجمع
noqtayı tejemmü'; (fig.) مرکز merkez

Rally, ral'i, (v) (banter) طاقیلدق ta-
qulmaq; اکلتمک eylenmek; — Rally-
ingly, (ral'i-ing-li) (ad.) طاقیلدق
taqularaq; (lit.) مستهزایانه müsteh-
ziyâne.

Ram, ram, (n.) قوچ qoch; (ast)
منجینق haml bürijü, (mil) شاهمردان
munjunuq; (v.a.) مهور mahmou; (mar)
طوسلامق toslamaq; (force) وورمق
vourmaq; (drive) پکشدیرمک
pekishdirmek; (zorlamaq) سورمک
sürmek; (mar) رامپا rampa et.; (a.)
قوقولی qoqoulou; (very) پک pek; steam
— پرهسه bouhâr chekiji; (artil.) حربی
harbi; prece; — rod, (mil.) میل
mil.; — Rammer, (ram'ér) (n.)
طوماق tohmaq; (artil.) طومار tomar.

Ramadan, ram'a-dan or -dân', (n.)
رمضان ramazan.

Ramble, ram'bl, (n.) گزینمه gezinme;
تازه محلّی dolashma; (place) te-
nezzüh mahalli; (v.n.) طولاشق do-
lashmaq; (discourse) صدیدن چیتقم
sadadden chuqmaq; — Rambl'ér,
(n.) گزینچی geziji; (fig.) سرسری
ser-serî — Rambl'ing, (a.) سیار seyyâr;
(fig.) آواره âvâre; سرسری ser-serî; (n.)
تازه محلّی dolashma; (v.n.) گزینمه
gezinme; (fig.) آوارهلك âvârelik.

Rameses, ra-mē'sēz, (n pr.) رامزەس
ramzes.

Ramify, ram'i-fi, (v.a.) دالره آیرمق dal-
lara ayurmaq; (v.n.) داللانق dallan-
maq; (lit.) تشعب a. teshâ'oub et.; —
Ramification, (-fi-kâ'shun) (n.)
داللانما dallanma; (lit.) تشعب
teshâ'oub; (sci.) تعصن tegassoun; — Ram'-
ified, (-i-fid) (a) داللی dallu; (lit.)
متشعب müteshâ'ib.

Ramp, ramp, (v.n.) صارلیق sarulmaq;
شاحلانق turmanmaq; (bound) طیرمانق
shahlanmaq; صیجرامق suchramaq;
(n.) رامپ ramp; (سطح مائل) (sat-hu
mâ-il); (leap) شاحلانما shahlanma.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [RAM-RAP]

Rampant, ramp'ant, (*a.*) شاخلامش shāhlanmush; (*fig.*) مفروط moufrut;
— **Ramp'aney**, (-'an-si) (*n.*) شاخلامه shāhlanma; (*fig.*) افراط ifrāt; حدی haddi tejāvüz.

Rampart, ram'part, (*n.*) سپر siper; (*fort*) قلعه qale bedeni; بدن beden; (*v.a.*) تحکیم tabkīm et.

Ramshackle, ram'shak'l, (*a.*) پک pek viran; خراب harāb; (*fig.*) بر باد berbād.

Ranch, ranch, (*n.*) چيفتلك chiftlik; (حيوان چيفتلكي) (hayvan chiftliyi); (*v.n.*) حيوان بيشدېرمك hayvan yetishdirmek; چيفتليك chiftjilik et.

Rancid, ran'sid, (*a.*) اكشيمش ekshimish; بوزولش bozoulmoush; — **Rancid'ity**, (-sid'i-ti) (*n.*) اكشيك ekshilik.

Rancour, rang'kur, (*n.*) كين kīn; غيظ gayz; — **Rancorous**, (rang'kor-us) (*a.*) كينلي kinli; (lit.) عداوتكار adāvetkyār; — **Rancorously**, (rang'kor-us-li) (*ad.*) كينه kinle; عداوتكارانه adāvetkyārāne.

Rand, rand, (*n.*) كنار kenar.

Random, ran'dum, (*n.*) تصادف tesādüf; (*a.*) تصادفي tesādüfi; at — راست rast gele; تصادفاً tesādüfen; هدفسز hedefsiz.

Range, rānj, (*n.*) ديزی sura; ديزی dizi; (*lit.*) سلسله silsile; (*rank*) صف shaf; ميدان dereje; (*room*) ميدان meydan; طولاشمه (wandering) yer; dolashma, seyr; (*mind*) معلومات mâ'lōumât; (*lit.*) وسعت قريحه vüs-ati qariha; حوصله havsala; (*space*) ساحه sāha; (*artil*) منزل menzil; (*stove*) قوزينه qouzine; اوجاق ojaq; (*v.a.*) ديزمك dizmek; (*fig.*) تنظيم tanzīm et.; ترتيب tertīb et.; (*mar.*) موازی miwāzi seyr et.; (*v.n.*) ديزمك dizilmek; سوره sura ol.; (*fig.*) مساوی müsāvi ol.; (*mar.*) كيمك (يقين) gechemek; — **fīndēr**, (*mar.*) مسافه آلي mesāfe āleti; — **lights**, (-litz) (*pl.*) سوره sura fenerler; — **Ranger**, (rānj'ēr) (*n.*) اورمان مأموری (forest) orman me'mōroun; قوروی av keupeyi; (rover) آواره āvāre; سرسری serseri, (pl. و mil.) حفيظ hafif süvāri.

Rank, rangk, (*n.*) صف saff, طاوور tabour; (*fig.*) مرتبه meritebe, درجه dereje; (*grade*) رتبه rütbe; (*v.a.*) قويم qomaq; ادخال idhāl et.; تصنيف tertīb et.; add et.; (*consider*) مرتبسي اوباق saymaq; (*v.n.*) مرتبسي olmaq; صايلق sayulmaq; add olounmaq; — **and file** عموم افراد oumōum asker; دها بويوك oumōum efrād; higer — **daha beuyük rütbe; to take** — of (ته) تقدم (e) teqaddüm et.; **to take** — with (له) مساوی (le-) musāvi ol.; (ته) معادل (e) mou-ādil ol.; — **Rank'ēr**, (*n.*) ضابط alaylu (zâbit); — **Ranks**, (*n.pl.*) طاوور tabour; سوره sura; (*fig.*) افراد efrād; عموم افراد oumōum efrād.

Rank, rangk, (*a.*) قوتلي qouvvēti; گليظ fazla; پک زياده pek ziyāde; (*coarse*) قبا qaba; غليظ galiz; — **ly**, (*ad.*) قبا صورتده qaba sōuretde; — **ness**, (*n.*) قوت qouvvē; (*fig.*) قبالوq qabaluq, (taste) آغراق āluq.

Ransack, ran'sak, (*v.a.*) آلت اوست alt üst et.; (*fig.*) ياغا yāma et.; صومق soymaq.

Ransom, ran'sum, (*n.*) فديۀ نجات fid-yeyi nejāt; (پاره) (para); (*rel.*) قورنارمق qour-tarmaq; قديه ورمك fidye vermek; (*rel.*) كفارت kefāret et.; — **Ran'somer**, (-'sum-er) (*n.*) (lit.) حلاصكار halāskyār; (*rel.*) منجي münji.

Rant, rant, (*n.*) فصولی سورل fouzūli seuzler; (*fig.*) كوهزلك gevezelik; (*v.n.*) فضلہ سويلهك fazla seuylemek; — **Rant'ēr**, (*n.*) كوهزه gürültüjü; (geveze); — **Rant'ingly**, (-'ing-li) (*ad.*) باطيردی ايله paturdiyle كوهزهجه gevezeje.

Rap, rap, (*n.*) صربه darbe; (*knock*) سس ses; (*v.a.*) وورمق vourmaq; چايق chalmaq; (*utter*) سويلهك seuylemek; غصب (savourmaq); (*seize*) gasb et.

Rapacious, ra-pā'shus, (*a.*) غاصب gāsub; (so) وحشی yurtuju; vah-shi; (*greedy*) حريص haris; — **ly**, (*ad.*) غاصبانه gāsubāne; harisāne;

only; routine; through; tuck; mūsée: give; joiu; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[RAP-RAT] (الكليرحه كاتاك تلمظي ايچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr; in; mine;

— **Rapacity**, (ra-pas'ı-ti) (n.) وحشت vah-shet; (fig.) حرص hurs.
Rape, rāp, (n.) غصب gasb, (woman) قاجيرمه qachurma; (canal) تجاوز tejā-vūz; تعرص te-arrouz
Rape, rāp, (n.) (bot) شالغ shalgam; شالغ ياغي (n.) (pazu); (n.) oil, (n.) شالغ قوئرا qolza
Raphael, raf'ā-el, (n pl) رافائل rafā-el; — **Raphaellesque**, (raf-ā-el-esk') (a) رافائل طرندە rafā-el tarzunda; — **Raphaelism**, (raf'ā-el-izm) (n.) رافائل طرز ترسیمی rafā-el tarzı tersimi
Raphania, raf-ā'ni-a, (n.) (med.) مهمیز mahmız; ئەرغوئیزم ergotizm; (lit.) داء مهماز dā-i mehmāz
Rapid, rap'id, (a) چابوق chabouq, سریع serî'; (n.) آقینی aquntu; — **ly**, (ad) سرعتله sür-atle; — **Rapid'ity**, (v-i-ti) (n.) سرعت sür-at, — **Rapids**, (rap'idz) (n pl) آقینی aquntu; (شلاله) (shilâle).
Rapier, râ'pi-er, (n.) مچ mech
Rapine, rap'in, (n.) یاغما yâma; غصب gasb; تجاور tejāvūz
Rapper, rap'ér, (n) طوقاق toqmaq; (door) قاپو طوقاغي qapu toqmâ; حلقة halqa; (he) يالان yalan; (oath) يمين yemin.
Rapt, rapt, (a) غایت ممنون gâyet mem-noun; (lit.) مسخور mes-hôur; — **Rap'ture**, (-'tūr) (n.) (lit.) بویوک ممنونیت beuyük memnôuniyyet; وجد vejd; — **Rap'tured**, (-'turd) (a) (lit.) حیران hay-rân; وجد ichinde; مسخور mes-hôur.
Rare, rār, (a.) نادر nâdir; سیرک seyrek, (phys) نهبسط hâfif; (lit.) مذبذب mün-basut; — **ly**, (ad) نادرأ nâdiren; سیرک seyrek sôuretdé; — **ness**, (n.) ندرت nedret; سیرکک seyreklik; — **Rarefaction**, (rār-e-fak'shun) (sci.) انبساط inbisât; تهلخل tehâlhül; — **Rarefy**, (rār'e-fi) (v a.) سیرکشدیرمک seyrekleshdirmek; يایق yaymaq; (v. n.) (lit.) تهلخل tehâlhül et.; انبساط inbisât et.; — **Rarity**, (rar'i-ti) (n.) ندرت nedret; (uncommonness) نادیدمک nâdidelik.
Rascal, ras'kal, (n & a) خبیث habis; سفل sefil; — **ly**, (ad.) ادبسیز edebsiz; — **ness**, (n.) ادبسیزجه edebsizje; — **ness**, (n.) ادبسیزجه edebsizje.

Rase, rāz, (v.a.) قازماق qazumaq; سيلمك silmek.
Rash, rash, (a.) عول ajôul; دوشونجهسىز dūshūnjesiz; (n.) (med) قیزىلاق qu-zulluq; ایسیلك isilik; — **ly**, (ad.) عولانه ajôulâne; دوشونجهسىزجه dūshūn-jesizje; — **ness**, (n.) دوشونجهسىزك dū-shūnjesizlik; عجله ajele,
Rasp, rasp, (n.) تورپو teurpü; (v.a.) خېرنالماق teurpülemek; (fig.) hurpalamaq; — **Rasp'ing**, (n.) اوصانديرمه teurpüleme; (fig.) ousandurma
Raspberry, raz'ber-i, (n.) آغاج چيلكى âj chileyi
Rat, rat, (n.) فاره fâre; (صیجان) (suchan); (v n) قانچىقلاق (qanjuqluq et.). to smell a — قوشغولانماق qoush-qoulanmaq; حيله سزمك hile sezemek; — **trap**, فاره shühbelenmek; — **trap**, فاره fâre qapanu; — **s bane**, (-bân) (n.) (آرسه‌لىق) suchan otou; — **tail**, (-tāl) (n.) قيل (arsenic); — **s tail**, (-tāl) (n.) قیل qul deukülmesi.
Ratan, ra-tan', (n.) هزارن hezâren.
Ratchet, rach'et, (n.) ماندال mandal; — **wheel**, (-hwel) (n.) مانداللى چرخ mandallı charq.
Rate, rāt, (n.) نسبت nishet; حساب hesâb; (value) قیمت qiymet; فیات fiyat; (tax) رسوم rüsûm; (class) سرعت sür-at; (movement) تحلف tehallûf; حساب hesâb et.; (estimation) tah-mîn et.; (tax) تعیین tâ'yîn et.; (tax) تقدير taqdîr et.; (sci) عيار ayâr et.; (settle) تكدیر et.; (scold) تنظيم tanzim et.; (v. n) اعتبار ايدلك i'tibâr edilmek; صایىلق sayulmaq; — **book**, (n.) كشف defteri; كشف keshf; — **pay**, (n.) مكلف tâ'rife; — **pay**, (n.) مكلف mükellef; ويركى vergi veren; (pl.) مكللفين mükellefin; at any — her halde; at the — of nisbetinde .. nisbetinde .. hesâ-bîle; first — birinji sınıf; — **Rāt'able**, (a.) قابل تقدير qâbili taqdîr; (tax) رسومه rüsûma tâbi'; — **Rater**, (râ'ter) (n.) مچمن mouhammin; — **Rā'ting**, (n.) تقدير taqdîr; (tax) صنف sınıf; (class) صنف sınıf.

(For Turkish pronounc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot, mōon, shut, mûte; very; tû چوړو; ch چ; sh ش; th ث; thð, zh ژ [RAT-RAY]

sounôuf; (*classification*) تصنیف tasuuf;
(scold) تګدیر tekdir.

Rather, râth'er, (*ad.*) دها زیاده daha ziyâde . ; (*lit.*) ترجیحاً terjihen ,
(*somewhat*) بیرک biraz .

Ratify, rat'i-fi, (*v.a.*) تصدیق tasdiq
et. , — **Ratificā'tion**, (-fi-kā'shun)
تصدیق tasdiq.

Ratio, rā'shi-o, (*n.*) نسب nisbet ;
(*reason*) سبب sebeb.

Ration, rā'shon, (*n.*) تعین tayun ;
(*pl.*) معینات mou-ayyenât; — **money**,
(-mun'i) (*n.*) تعین بدلی tayun bedeli.

Rational, rash'on-al, (*a*) عقلی aqli ;
(*fig.*) عاقل mâ'qûl; (*pers*) عاقل
âqil; (*geog*) محاکمې mouhâkemeli; (*math*)
ذهنی zihni; مقروض mefrûuz; (*rel*)
غیر اصم gayri asamm; (*n.*) عقل
عقلā sadriye; — **ly**, (*ad.*) عقل
aqlen; منطقاً mantuqan; — **Ration-**

alism, (rash'on-al-izm) (*n.*) مسلک
(*mesleki aqli*); — **Rationalist**,
(rash'on-al-ist) (*n.*) عقلپوښتن
aqliyyûndan; (*pl.*) عقلپوښتن
aqliyyûn .

— **Rationality**, (rash-on-al'i-ti) (*n.*)
معقولیت mâ'qûliyyet; منطق mantuq

Ratlin, rat'lin, (*n.*) (mar.) احتقالات
isqalarya.

Rattle, rat'l, (*n.*) طاقردی taqurdu;
باطردی paturdu; (*talk*) بوش لاق bosh
laf; (*ظریاتی*) (zuultu); (*death*)
طاقردامق taqurdamq; (*fig.*)
باطردی paturdu et.; — **headed**, (-hed'd) (*n.*)
سرسم sersem; باطردیجی paturduju;
— **snake**, (-snāk) چینغراقلی ییلان shun-
guraqlu yulan; — **Rattling**, (rat'
ling) (*n.*) طاقردی taqurdu; (*fig.*)
باطردی paturdu; (*a.*) باطردیجی pa-
turdyju.

Raucy, raws'i-ti, (*n.*) قبالق qabaluq.

Ravage, rav'āj, (*n.*) خسار hasār;
(*pl.*) تخریب hasārāt; تخریب tah-
ribāt; (*v.a.*) تخریب tahrib et;
(*pillage*) یامای yāma et; — **Rav'-**

ager, (-'āj-er) (*n.*) یامایجی yāmajū;
(*lit.*) تخریبکار tahrībkyār.

Rave, rāv, (*v.n.*) چیلدیرمق chuldur-
maq; (*fig.*) هیجان hezeyân et.; —
Rā'ving, (*a.*) چیلغین chulgūn; (*n.*)
چیلغین chulgūnluq; هیجان hezeyân;
— **Rā'vingly**, (-li) (*ad.*) چیلغینجه
chulgūnja.

Ravel, rav'el, (*v.a.*) قارشیدرمق qarushdurmaq;
(*unweave*) چورمک cheuzmek;
آچمق achmaq; (*solve*)

قارشیمق qarushmaq; چوزولمک cheuzûlmek;
(*into*) (ئى) seukûlmek; — **into** (ئى)
aramaq; — **Rav'elled**,
(-eld) (*a*) کپکلی kepekli.

Raven, rā'vn, (*n.*) (zo) قورغون qouz-
goun, قارغه qarga; (*a*) قورغونی
qouzgûni

Raven, rav'n, (*v.a.*) غصب gasb et.;
یوقمق youtmaq; (*devour*) یوقمق
youtmaq; — **Ravenous**, (rav'vn-us)
(*a*) اوبور obour; (*fig.*) طوعار doy-
maz; حریریس haris.

Ravine, ra-vēn', (*n.*) چوقود chou-
gour, هندک hendek; (*passage*) کجید
gechid.

Ravish, rav'ish, (*v.a.*) غصب gasb et;
(*sexual*) (عرضه) تحاور urzuna-
te-jâviz et; اغمال igfâl et.; (*fasci-*
minate) تسخیر tes-hir et.; — **Rav'-**

isher, (*n.*) غاصب gâsub; متجاوز
mütejâviz; (*fascinating*) (lit.)
sehhar füsûunkyâr; — **Rav'ished**, (-ishd) (*a.*) مفتون mef-
toun; حیران hayrân; — **Rav'ishing**,
(*n.*) غصب gasb; قاپچیرمه qachurma;
(*a.*) (lit.) سحر sehhar; — **Rav'-**

ishingly, (-li) (*ad.*) غاصبانہ gâsub-
bâne; (*fig.*) سحرانہ sehharâne; —
Rav'ishment, (*n.*) غصب gasb;
مفتونیت meftûniyyet; (exasy) (lit.)
tejavûz; سرود vejd; وجد

sûrûr.

Raw, raw, (*a.*) خام ham; (*cooking*)
(دریسی) صویلش chiyy; (*skin*)
(derisi-) soyoulmouss; آچمق achuq;
(*fig.*) خام ham; تجریمه tezrûbesiz;
(*n.*) (fig.) جان آلاچق نقطه jan alajaq
noqta; (طمان) (damar); — **ness**,
(طمان) hamluq; چیکک chiyylik;
(*cold*) شدت shiddet; — **boned**,
(-bōnd) (*a*) قدید qadid; قوری کیمک
qourou kemik; — **head**, (-hed) (*n.*)
اوماجی oumajū; — **Raw'ish**, (*a.*)
خامه hamja; برآز جام biraz ham.

Ray, rā, (*n.*) شعاع shou-â'; (*pl.*)
شعاعات shou-â-ât, (fig.) نور nûur;
(*v.a.*) پارلامق parlatmaq; (*v.n.*)
پارلامق parlatmaq; **X-s**, (*n. pl.*) ایکس
iks shou-â-âtu; (دوئشکن)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[RAY-REA] (انكليزجه گئانك تلمظي ايجون) act; change; card, red; mē; hēr, in; mine;

(reuntgen); — Ray'less, (a.) قارا كاتق qaranluq.
Ray, rā, (n) (zo.) كدى بالى kedi balugh; — پيسى بالى pisi balugh
Raze, rāz, (v.a.) يىتمق yuqmaq; — تخریب tahrib et.
Razor, rā'zor, (n.) اوسطوره oustoura; — strop, (n.) قايىش qayush.
Razzia, rat'si-a, (n.) آقین aquin; ياغاچلىق yamajuluq.
Re, rē, تکرار tekrār...; (reference) حفته â-id; .. (ه) عائد .. haqqunda; .. (jud) مسئله سنده mes-elesinde.
Reach, rēch, (v.a.) اوراتق ouzatmaq; (attam) يتيشمک yetishmek; (fig.) اوزاتق ouzanmaq; (arrive) يتيشمک yetismek; يتيشمه vâsul ol.; (n) (act) يتيشمه yetishme; (extent) وسعت vûs-at (fig.) اقتدار iqtidâr; احاطه ihâta; out of — yetishilmez, اوراق ouzaq; (fig.) امكاسز imkyânsuz; within — yetishilir; (fig.) ممكن müm-kûn; to after — (ه) چالاماق (e-) chabalamaq.
React, rē-akt', (v.n) عكس العمل axül-amel yapmaq; — **Reaction**, (rē-ak'shun) (n) عكس العمل axül-amel; اثير تايير ir-tijâ'; — **Reactionary**, (rē-ak'shun-a-ri) (a.) ايرتيجاي ir-tijâ'kyâr; ايرتيجاي ir-tijâ-i; (n.) مرتجع mürteji'; — **Re-active**, (rē-ak'tiv) (a.) عكس العمل axül-amelî; مقابل mouqâbil.
Read, rēd, (v.a.) اووقوق oqoumaq; (peruse) مطالعه moutâlâ et.; (understand) آلامق anlamaq; تفسير tefsir et.; (dreams) تەبیر tâ'bîr et. (v.n) اووقوق oqoumaq; (lit.) قرائت qrâ-et et.; (a) (pers.) اووقومش oqou-moush; عالم âlîm; to — between the lines سطرلر آرمندن اووقومق saturlar arasundan oqoumaq; (fig.) آلامق anlamaq; حس his et.; — **Readable**, (rēd'a-bl) (a.) اووقونور oqounour; — **Reader**, (rēd'er) (n) اووقونان oqouyan; (journals) قارە qârî; (fem.) قارئین qârî-e; (pl) قارئین qârî-în; (rel) خواجه hoja; (Christian) پاپاز papaz; (proofs) قرائت كتابى mousahhih; (book) قرائت qrâ-et kitabu; — **Reading**, (rēd-ing) (n.) قرائت qrâ-et; مطالعه mou-

tâlâ; — room مطالعه صالونى moutâlâ salonou; — desk رجه ruhle.
Readaptation, rē-a-dap-tā'shun (n.) (تعدیل) (ahvâle-) tevfiq; (احواله) توفیق (tâ'dil); — to the circumstances (lit.) شرائط حاضرده توفیق sherâ-iti hâ-zuraya tevfiq; وضعيت حاضرده ايله تأليف vazuyyeti hâzurayla te'lif.
Readmit, rē-ad-mit', (v.a.) تکرار قبول ا. tekrâr qabûl et.; — **Readmission**, (rē-ad-mish'un) (n.) تکرار قبول tek-râr qabûl.
Ready, red'i, (a.) حاضر hazur; (willing) چابوق chabouq; (fig.) ميال meyyâl; (n.) (-money) پشین ناره peshin para; نقد naqd; to make — حاضرلامق hazurlamaq; (mil. وق. ihzâr et.; (mil. int.) حاضر اول ! hazur ol! — **made**, (-mād) (a.) حاضر hazur; — **witted**, (-wit'd) (a.) حاضر جواب hazur jevâb; (lit.) نکته دان nûkte-dân; zeki; — **Readily**, (red'i-li) (ad) درحال der-hâl; ممنوناً memnûnen; — **Readiness**, (red'i-nes) (n.) (lit.) مسارعت müsâre-at; (inclination) استعداد isti'dâd; ميل meyl; (mil) حاضرلق hazurluq; — of mind سرعت انتقال sür-ati intiqâl; دَا zekyâ; — of wit نکته دانلق hazur jevâbluq; نکته دانلق nûktedânluq.
Reaffirm, rē-af-ferm', (v.a.) تأيد ا. te'yid et..
Reagent, rē-ā'jent, (n.) معيار mi'yar; محك mahek
Real, rē'al, (a.) حقيق haqiqî; (phil.) شانى she'nî; (land) غير منقول gay-ri menqûl; ملك mûlk; — **ly**, (ad.) حقيقته haqiqaten; حقيقته haqiqatde; — **property**, (n.) املاك emlak; اراضى arâzi; — **Reality**, (-i-ti) (n.) حقيقت ha-qîqat; (phil.) شائيت she'niyyet, (jud.) شائيه she'niyye (مسلكى) re-alizm; (n.) شائيه she'niyye (-mesleki); (art.) شائيه she'niyye (n.) رءاليسٲ tabî-îlik; — **Rē'alist**, (n.) رءاليسٲ re-alist; (phil.) شائيه شائيه she'niyyeji; (pl.) حقيقيون haqiqiyyoun; — **Rēal-ist'ie**, (-ik) (a.) رءاليسٲ re-alistik; شانى she'nî; طبيعى tabî; حقيق haqiqî; — **Rēalizā'tion**, (-shun) (n.) تأمين

(For Turkish pronunc.) past: lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon; shut, mūte; very, tū جيوو; ch چ; sh ش, lh ث; th ذ, zh ز [REA-REC]

te'mîn; ايفاء ifâ, (*comprehension*) تقدير taqdir; — **Rē'alize**, (-iz) (*v.a.*) تأمين ta'mîn et.; ايفاء ifâ et.; (*comprehend*) تقدير taqdir et.; انلامق anlamaq; (*convert*) تحويل tahvil et..

Realm, relm, (*n.*) ممالك eulke; ممالك memâlik; (*kingdom*) قراللىquralluq

Ream, rēm, (*n.*) طوب top; (كاغد طوبي) (kyâd topou).

Reanimate, rē-an'î-mât, (*v.a.*) ديريلتمك diriltmek; (*fig.*) جانلانديرمق janlandurmaq; احيا ihyâ et..

Reap, rēp, (*v.a.*) بيجمك bichmek; طوبلامق (gather) hasâd et.; طوبلامق toplamaq; (*fig.*) القى almaq; —

Reaper, (rēp'ēr) (*n.*) اوراقي oraqu; — **Reap'ing-hook**, (*n.*) اوراق oraq; (*machine*) اوراق ماكنهسى oraq maki-nesi.

Reappear, rē-a-pēr', (*v.n.*) تكرر tekrâr geurünmek; (*theatre*) tekrâr oynamaq.

Rear, rēr, (*n.*) كرى geri; ارقة arqa; (*mil.*) دمدار dümdâr.

Rear, rēr, (*v.a.*) يتيشديرمك yetishdir-mek; بوئتمك beuyütmek; (*v.n.*) (zo.) شاخلاشق shâhlanmaq.

Rearmouse, rēr'mows, (*n.*) يراصه ya-rasa

Reason, rē'zn, (*n.*) عقل aql; (*phil.*) عاقله âqile; (*cause*) سبب sebeb; حكمت hikmet; (*pl.*) اسباب esbâb; (*justice*) دوشونمك insâf; حق haqq; (*v.n.*) دوشونمك dūshünmek; تفكر tefekkür et.; (*deduce*) (lit.) استنتاج istintâj et.; (*debate*) مباحثه mübâhase et.; تدقيق gürüşmek, (*v.a.*) تدقيق tedqiq et.; تذكر tezekkür et.; (*persuade*) الزام ignâ et.; (*lit.*) الزام ilzâm et.; by — of حسنه hasebile; صرف عقل ...den nâshî; pure — عقل surf aql; صرفه mahzu aql; عقل اقلي surfa; — **Reasonable**, (rē'zn-a-bl) (*a.*) منصف mâ'qôul; (*just*) mounsuf; — **Reasonably**, (rē'zn-a-bl-i) (*ad.*) معقول صورته mâ'qôul sôu-retde; متصفانه mounsufâne; — **Reasonableness**, (rē'zn-a-bl-nes) (*n.*) منطق mantuq; معقوليت mâ'qôuliyet; (*justice*) انصاف insâf; اعتدال î'tidâl; — **Reasoner**, (rē'zn-ēr) (*n.*) متفكر mütefekkir; (*fig.*) منمد minnaqqid; — **Reasoning**, (rē'zn-ing) (*n.*) تفكر

tefekkür; محامه mouhâkeme; (*phil.*) استدلال istidlâl; معاقله mou-âqale; (*argument*) دليل delîl.

Reassemble, rē-as-sem'bl, (*v.a.*) تكرر طوبلامق tekrâr toplamaq; (*v.n.*) تكرر طوبلامق tekrâr toplanmaq.

Reassure, rē-a-shōōr', (*v.a.*) (تكرر) (tekrâr) te'mîn et.; (*insur-ance*) تكرر سيفورطه a. tekrâr sigorta et.; — **Reassurance**, (rē-a-shōōr'-ans) (*n.*) تأكيد te'kid; (*pl.*) تأمينات te'mînâtü mükerrere.

Rebate, rē-bât', (*v.a.*) تنزيل tenzil et.; تنزيلات tenzilât yapmaq; اسقونطو isqonto et..

Rebel, reb'el, (*n.* مع a.) عاصى âsî; (*pl.*) عصيان oussât; (*v.n.*) عاصى usyân et.; — **Rebellion**, (reb-el'-yun) (*n.*) عصيان usyân; — **Rebel-lious**, (re-bel'i-us) (*a.*) عاصى âsî; (*fig.*) سرکش serkesh; — **Rebellious-ly**, (reb-el'i-us-li) (*ad.*) سرکشانه serkeshâne; عاصيانه usyânla.

Rebound, rē-bownd', (*n.*) سكمه sekme; سكرديم seyirdim; (*v.n.*) سكمه sek-mek; (*recoil*) سكرديم ياپقى seyirdim yapmaq; (*echo*) عكس ax et..

Rebuff, rē-buf', (*n.*) دفع def; عكس رد axi sademe; (*refusal*) رد redd; (*v.a.*) دفع def et.; رد redd et..

Rebuild, rē-bild', (*v.a.*) ييكين انشا a. yeniden inshâ et..

Rebuke, rē-bük', (*n.*) آزار azar; تكدیر tekrâr; (*v.a.*) تكدیر et.; (*rel.*) عتاب utâb et..

Rebus, rē'bus, (*n.*) معما (رسمي) (re-simli-) mou-ammâ; (*lit.*) لغز loughaz.

Rebut, rē-but', (*v.a.*) رد redd et.; جرح jerh et..

Recalcitrant, rē-kal'si-trant, (*a.*) مخالف mouhâlîf; سرکش serkesh; عنود anôud.

Recall, rē-kawl', (*v.a.*) كرى چاغيرمق geri chârmaq; (*revoke*) نقض naqz et.; (*pers.*) فسخ fesih et.; خاطلامق (mind) azl et.; عودت امرى (mil.) haturlamaq; (*n.*) عودت avdet emrî; (*fig.*) نقض naqz; فسخ fesih; ابطال ibtâl; (*pers.*) عزل azl; جلب jelb.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[REC-REC] (انکلیزجه کتاک تلمغی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr, in; mīne;

Recant, rē-kant', (v.) نکول nük-yôul et.; رجوع rüjôu' et.; — **Recantation**, (rē-kant-a'shun) (n.) رجوع rü-jôu' ; نکول nük-yôul.

Recapitulate, rē-ka-pit'ü-lät, (v.a.) اجمالا تکرار a. houlâsa et., اجمالեն تکرار e. ijmâlen tekrâr et.; — **Recapitulation**, (rē-ka-pit'ü-lä'shun) (n.) ریده (تکرار) houlâsa ; اجمالا تکرار ijmâlen tekrâr ; — **Recapitulatory**, (rē-ka-pit'ü-la-to-ri) (a.) اجمالی ijmâlî

Recapture, rē-kap'tür, (n.) استرداد istirdâd ; (v.a.) استرداد istirdâd et.

Recast, rē-kast', (v.a.) تکرار یاپیق tekrâr yapmaq ; بر دها (compute) bir daha hesâb et.; (n.) تعدیل tâ'dil

Recede, rē-sed', (v.n.) چکيلمک (geri-) chekilmek ; رجوع rüjôu' et.; جايق jaymaq ; (mach.) سکرديم ياپیق geri tepmek ; اعاده seyirdim yapmaq ; (v.a.) i-âde et.

Receipt, rē-sēt', (n.) (act) اخذ ahz ; قبض qabz ; مقبوض maqbôuz ; (written) سند sened ; (pl.) واردات vâridât ; مقبوضات maqbôuzât ; (v.a.) امضا a. maqbôuz vermek ; ابرا سندی in full (ن.) ibrâ senedi ; on — of آلتجه (in-) alunja ; (ك) اخذی اوزرینه (i-) ahzi üzerine ; — **book**, (n.) مقبوض دفترى maqbôuz defteri.

Receive, rē-sēv' (v.a.) آلق almaq ; اخذ ahz et.; (mind) احاطه ihâ-ta et.; (accept) قبول qabôul et.; (contain) استيعاب isti-âb et.; (stolen) مال مسروق mâli mesrôuq almaq ; ياتاقلى yataqluq et.; (v.n.) (reception) قبول qabôul et.; — **Receivable**, (rē-sēv'a-bl) (a.) (قبولی) آلهجق (qabôuli-) jâ-iz ; (fin.) alajaq ; مطلوب matlôub ; **Received**, (rē-sēv'd) (a.) آلمش alunmush ; (current) معتبر môtêb ; — **Receiver**, (rē-sēv'ér) (n.) قابض qâbuz ; (tax) تحصيلدار tahsil-dâr ; مال مأموری mal me'môurou ; (jud.) متولی mütêvellî ; (stolen) ياتاق yataq ; (chem.)

آحمه me'haz, قاب qab ; (tel) âhize, — **Receiving**, (rē-sēv'ing) (n.) اخذ ahz ; قبض qabz ; — **instrument** (آلي) âhize (-âleti) ; (stolen) ياتاقلى yataqluq ; — **office**, (-ofis) (n.) پسته شعبه‌سی posta shôu-besi, — **ship**, (n.) مرکز سفینه‌سی merkez sefinesi ; (dede) (depo sefinesi).

Recension, rē-sen'shun, (n.) تدقيق ted-qîq ; معابنه mou-âyene ; (lit.) تدقيق tedqîqi intiqâdî.

Recent, rē'sent, (a.) يکی (lit.) ahir ; — **ly**, (ad.) اخير gechenlerde ; (lit.) اخيرا ahî-ren ; — **Recency**, (rē'sen-si) (n.) حديث yenilik ; (lit.) hadâset.

Receptacle, rē-sep'ta-kl, (n.) قاب qab ; مزهر (bot.) zarf, (bot.) مزهر mezher ; (vow) جمع mejmâ' ; — **Receptacular**, (rē-sep-tak'ü-lar) (a) (bot.) مزهرى mezherî.

Reception, rē-sep'shun, (n.) اخذ ahz ; (admittance) قبول qabôul ; (welcome) استقبال istiqbâl ; — **room**, (n.) قبول سالونى qabôul salonou ; — **Receptive**, (rē-sept'iv) (a) (fig.) حساس hassâs.

Recess, rē-ses', (n.) چکيلمه chekil-me ; (lit.) انزوا inzivâ ; (business) تعطيل tâ'til ; (room) اوج اوڤه ich oda ; halvet ; (man.) اوج کورقز ich keurfez ; قوی qoy ; — **Recession**, (rē-sesh'un) (n.) چکيلمه chekilme ; (withdrawal) فراغت ferâgat ; (re-turn) اعاده i-âde.

Recherché, rē-she'r'shâ, (a.) انفس enfes ; گزیده güzide ; (rare) اندر ender ; (peculiar) تکللفی teklüflü.

Recipe, res'i-pē, (n.) ترتيب tertib ; (med) رچته rechte.

Recipient, rē-sip'i-ent, (n. و a.) آلان alan ; آخذ ahz ; (chem) قاب qab ; آخذ me'haz.

Reciprocal, rē-sip'rô-kal, (a.) قارشيلی qarshuluqlu ; (lit.) متقابل müteqâbil ; (sci.) متبادل mütebâdil ; mütenâzur ; (n.) قارشيلق qarshuluq ; (math.) مقلوب maqlôub ; — **ly**, (ad) (lit.) متقابلا müteqâbilen ; — **Reciprocate**, (rē-sip'rô-kât) (v.a.) مقابله mouqâbele et.; مقابل حرکت müte-

mōte; foot; mōon, shut; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th 3, zh 5 [REC-REC]

qābil hareket et.; (*v n*) (*sci.*) ا. تناوب
tenāvūb et.; — **Reciprocating**,
(*rē-sip'rō-kāt-ing*) (*a.*) (*sci.*) متناوب
mūtenāvīb; — **motion** حرکت متناوبه
hareketi mūtenāvibe; — **Reciprocity**,
(*rē-sip-ros'it-i*) (*n*) قارشيلق
qarshuluq; — **mouqābele**; (*interests*)
منافع متقابله **mēnāfi' mūteqābile**;
(*equality*) مساوات **mūsāvāt**; (*lit.*)
مقابليت **mūteqābiliyyet**

Recite, *rē-sil'*, (*v.a.*) اوقومق **oqou-**
maq; (*taqrîr*) تقرر **taqrîr** et.; (*narrate*)
ا. ناقل **naql** et.; — **hikyāye** et.;
— **Recital**, (*rē-si'tal*) (*n.*) تقرر **taqrîr**;
احوالى حكاية (*jud.*) **hikyāye**; — **mouqadde-**
me; (*mus*) مسامره **mūsāmere**; —
Recitation, (*rē-si-tā'shun*) (*n.*) تقرر
taqrîr; — **ezber oqouma**; —
Recitative, (*rē-si-ta'tev'*) (*a*) (*lit.*)
(خطابه) **taqrîr**; (*n.*) تقرر **taqrîr**;
(*hutābe*) (منظومه) (*manzōume*); —
Reciter, (*rē-sit'ër*) (*n.*) ناقل **nâqil**;
hikyāye eden

Reckless, *rek'les*, (*a.*) دوشونجهسىز **dū-**
shūnjesiz; قيدسىز **qaydsuz**; — **bi-**
pervā; — **ly**, (*ad.*) دوشونجهسىزجه
bî-pervā; — **ness**, (*n.*) قيدسزلىق **qaydsuzluq**;
دو- دوشونجهسىزلىك **dūshūnjesizlik**.

Reckon, *rek'n*, (*v.*) حساب **hesâb** et.;
(*esteem*) ا. عد **add** et.; — **farz**
et.; — **with** (له) حسابلاشق **he-**
sablashmaq; — **on** (له) كونمك **on**;
(*e*)... (له) يگون **up**; — **for** (دن)
yekyōun et.; — **for** (دن) **mes-ōul**
olmaq; — **Reckoner**, (*rek'nër*) (*n.*)
mouhâsib; حساب **hesâb jedâvili**.
— **Reckoning**, (*rek'n-ing*) (*n.*) حساب
hesâb; **day of** حساب كوتى **hesâb**
günü; (*rel.*) محشر **mah-sheer**; آخرت
âhuret.

Reclaim, *rē-klām'*, (*v.a.*) كرى اىستيمك
geri istemek; ا. طلب **taleb** et.; (*re-*
form) ا. اصلاح **uslâh** et.; — **Reclaim-**
able, (*rē-klām'a-bl*) (*a.*) اىستنه بيلير
istenebilir; قابل طلب **qâbili taleb**;
(*fig.*) قابل اصلاح **qâbili uslâh**; —
Reclamation, (*rē-klam-â'shun*) (*n.*)
طلب **taleb**; (*pl.*) مطالبات **moutâlabât**;
(*fig.*) صلاح **salâh**; عمران **oumrân**.

Recline, *rē-klîn'*, (*v.a.*) ايمك **îymek**;
ياتورماق **yaturmaq**; (*v n*) ياتق **yatmaq**;
ا. ميل **meyl** et..

Recluse, *rē-klōs'*, (*a* و *n.*) منزوى
münzevi; — **ly**, (*ad.*) منزويانه **mün-**
zeviyâne; — **Reclusion**, (*rē-klōs'-*
zhun) (*n.*) (*lit.*) انزوا **inzivâ**; عزلت
ouzlet.

Recognise, *rek'og-niz*, (*v.a.*) طانيق **ta-**
numaq; (*fig.*) ا. تصديق **tasdiq** et.;
(*recollect*) خاطرلامق **haturlamaq**; —
Recognised, (*rek'og-nizd*) (*a.*) طانخش
tanummush; **in the — way** اصولى
ousōulü dâ-iresinde; — **Recognition**,
(*rek-og-ni'shun*) (*n.*) تصديق **tasdiq**;
طانجه **tanuma**, (*fig.*) ا. تصديق **tasdiq**;
— **Recognizance**, (*rek-og-ni-zans*)
(*n*) طانجه **tanuma**; (*avowal*) اعتراف
i'tirâf; (*obligation*) تعهد **te-ahhüd**;
كفالت **kefâlet**.

Recoil, *rē-koi'*, (*v.a.*) كرى تچك **geri**
tepmek; (*artill.*) كيرديم ياتق **seyir-**
dim yapmaq; (*fig.*) چكينمك **chekin-**
mek; (*n*) كيرديم **seyirdim**.

Recoin, *rē-koin'*, (*v.a.*) تكرار ضرب ا.
tekrâr darb et.; — **Recoinage**, (*rē-*
koin'ag) (*n.*) سكه **sikke**.

Recollect, *rek-ol-ekt'*, (*v.a.*) تكرار
tekrâr toplamaq, (*remember*)
طوبلامق **haturlamaq**; — **one's self**
kendine gelmek; — **Re-**
collection, (*rek-ol-ek'shun*) (*n*)
(*act*) حافظه **tehattour**; (*memory*)
hâfuza; (*remunscence*) خاطره **hâtura**;
(*pl.*) خاطرات **hâturât**.

Recommence, *rē-kom-ens'*, (*v.a.*)
تكرار باشلامق **tekrâr bashlamaq**.

Recommend, *rek-o-mend'*, (*v.a.*)
توديع **tavsuye** et.; (*charge*) ا. توديع
tevdî' et.; (*rel*) ا. امانت **emânet** et.; —
Recommendable, (*rek-o-mend'a-*
bl) (*a.*) شايان توصيه **shâyânu tavsuye**;
— **Recommendation**, (*rek-o-mend-*
â'shun) (*n.*) توصيه **tavsuye**; **letter of**
— **tavsuye mektoubu**; — **Recommendatory**,
-rily, (*rek-o-mend'a-to-ri,-li*) (*a* و *ad.*)
توصيه كارانه **tavsuye-kyârâne**; — **Rec-**
ommender, (*rek-o-mend'er*) (*n.*)
توصيه ايدن **tavsuye eden**

Recommit, *rē-kom-mit'*, (*v.a.*) (*jud.*)
توقيفخانه يه اعاده ا. **tevqifhâneye i-âde**

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; lo.=olmaq.

[REC-REC] (انکلیزجه کلامک تلغی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

et; (*fig.*) گری کوندرمک geri geunder-merk; (i-âde et.; — **Rēcom-mit'ment**, (*n.*) اعاده i-âde
Recompense, rek'om-pens, (*n.*) مکافات mükyâfât, (*fig.*) مقابله mouqâbele, (*v.a.*) مکافات یاپتی mükyâfât yapmaq, جزا یاپتی taltif et.; (*punish*) jezâ yapmaq; (*fig.*) مقابله mouqâ-bele et.;
Recompose, rē-kom-pōz', (*v.a.*) یکیدن yekiden (*fig.*) ترتیب yeniden tertib et.; (*fig.*) یاتشدریمک yatushdurmaq; دوزه لیمک dü-zeltmek.
Reconcile, rek'on-sil, (*v.a.*) یاتشدریمک barushdurmaq; (*agreement*) اوولاشدیریمک ouzlashdurmaq; (*fig.*) تالیف te'lif et.; — **Reconcilable**, (rek'on-sil-a-bl) (*a.*) قابل تالیف qâbili te'lif; — **Reconcilement**, (rek'on-sil-ment) (*n.*) ائتلاف barushma; (*fig.*) ائتلاف i'tilâf; (*act*) تالیف te'lif; — **Recon-ciliatory**, (rek-on-sil'i-a-to-ri) (*a.*) (tending) ائتلافکار i'tilâfkyâr; (*serv-ing*) تالیفکار te'lifkyâr.
Recondite, rē-kon'dit, or rek'on-dit, (*n.*) گیزی gizli, سر surr; (*profound*) درین derin, (*lit.*) عیقî amîq.
Reconnaissance, re-kon'â-sans, or zâns, (*n.*) کشف keshf; (*mil.*) استکشاف istikshâf.
Reconnoitre, rek-o-noi'tēr, (*n.*) کشف keshf; (*v.a.*) کشف keshf et.; (*mil.*) استکشاف istikshâf yapmaq.
Reconquer, iē-kong'ker, (*v. a.*) استرداد istirdâd et.;
Reconsider, rē-kon-sid'ēr, (*v.a.*) تکرار tekrâr tedqîq et.; یکیدن yekiden tekrâr tezekkür et.; — **Reconsiderâ'tion**, (-'shun) (*n.*) تکرار tekrâr tezekkür.
Reconstruct, rē-kon-strukt', (*v.a.*) تکرار tekrâr inshâ et.; (*pol.*) تکرار i'mâr et.; — **Reconstruction**, (iē-kon-strukt'shun) (*n.*) تکرار tekrâr inshâ; (*pol.*) تکرار i'mâr; Commissariat of — تکرار وکالی i'mâr vekiâleti
Reconvey, iē-kon-vâ', (*v.a.*) اعاده i-âde et.; (*jud.*) فراغ i-âdeten ferâg et.;
Record, rek'ord, (*n.*) قید qayd; (*pl.*) قیود qouyûd; (*book*) سیجil sijill; (*pl.*) سیجلات sijillât; (*sign*) دلیل delîl; علامت

alâmet; (*lit.*) نشانه nishâne: (*highest*) (en fazla) (امتالسر) (emsâl-siz) ره قور reqor; — **Record**, (rē-kord') (*v.a.*) قید qayd et.; تسجیل tesjil et.; (*fig.*) دلالت delâlet et.; جمله به geustermek; to break the — جمله به emsalini gechemek; رد قور jümleye tefevvouq et.; تفوق reqor yapmaq; — **Recorder**, (rē-kord'ēr) (*n.*) مفید mouqayyid; اوراق evrâq me'môrou; (*judge*) قاضی qadû; (*tel.*) قید qayd âleti
Recount, rē-kownt', (*v.a.*) تکرار سوله مک tekrâr seuylemek, bir daha naql et.;
Recourse, rē-kōrs', (*n.*) مراجعت mürâjât; to have — مراجعت mürâjât et.; (*help*) استعانه isti-âne et.; (*measures*) توسل tevessül et.;
Recover, rē-kuv'ēr, (*v.a.*) استرداد istirdâd et.; (*jud.*) تلافی telâfi et.; (*improve*) اصلاح uslâh et.; (*v n.*) دوزلمک düzelmek; (*health*) استحصال iyileshmek; (*obtain*) istihsâl et.; تضمینات tazmînât almaq; — **Recoverable**, (rē-kuv'ēr-a-bl) (*a.*) تلافیسی telâfisi mümkün; (*fin*) قابل تحصیل qâbili tahsil; — **Recovery**, (rē-kuv'ēr-i) (*n.*) تلافی telâfi; (*health*) اییلهشمه iyileshme; (*fig.*) صلاح salâh; (*jud.*) تضمین tazmîn.
Recreant, rek'rē-ant, (*n.*) آلچق (a. مع) alchaq; جبین jebîn.
Recreate, rek'rē-ât, (*v.a.*) جانلاندیریمک janlandurmaq; (*fig.*) ایحیا ihyâ et.; (*amuse*) کلندیریمک eylendirmek; (*v. n.*) دینلنمک dinlenmek; — **Rec-reation**, (rek-rē-â'shun) (*n.*) (act) دینلنمه dinlenme; تکیف teneffüs; تنفس tâ'til; (*diversion*) کلنجه eylenje.
Recrement, rek'rē-ment, (*n.*) افرادات ifrâzât.
Recriminate, rē-krim'in -ât, (*v.a.*) بالمقابله mouqâbele et.; (*jud.*) بالمقابله bil-mouqâbele it-hâm et.; — **Recriminâ'tion**, (-'shun) (*n.*) mouqâbele مقابل اتهام; ittihâm.
Recrudescence, rē-krōō-des'ent, (*a.*) تکرار فنالاشان tekrâr fenâlashan; —

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [REC-RED]

Recrudescence, (rē-krōō-des'ens) (n.) تکرار فتنالاشمه tekrār fenālashma; (med) نکس nūx.

Recruit, rē-krōōt', (n.) (mil.) قرقه qour-a neferi; (pl.) افراد جدیده efrādu jedīde; (v.a.) ایکمال ikmāl et.; (fig.) تلافی telāfi et.; (v.n.) (health) ایییشمک iyileshmek; طوبلانیق toplanmaq; (mil.) عسکر طوبلامق as-ker toplamaq, — **Recruiting**, (rē-krōōt'ing) (n.) تدارک tedārik; (fig.) اخذ telāfi; (mil.) عسکر ahzi asker, — **party** قرقه qour-a...; — **party** اخذ عسکر beulüyü.

Rectangle rek'tang-gl, (n.) مستطیل müstatıl; — **Rectangular**, (rek-tang'gū-lar) (a.) مستطیل (شکلنده) müs-tatıl (-sheklinde).

Rectify, rek'ti-fi, (v.a.) طوغریلتمق dōroultmaq; دوزلتمک düzeltmek; تعیین tas-hih et.; (correct) تصحیح tā'yin et.; (chem.) تصفیة tasfiye et. — **Rectificā'tion**, (-fi-kā'shun) (n.) دوزلتمک düzeltme; تصحیح tas-hih; (chem.) تصفیة tasfiye; (math.) تقویم taqvīm; — **Rectifier**, (rek'ti-fi-er) (n.) مصحح mousahhih; (chem.) تصفیة tasfiyeji; — **Rectified**, (rek'ti-fid) (a.) مصحح mousahhah; (chem.) مصفا mousaffā.

Rectilineal, rek-ti-lin'ē-al, (a.) مستقیم müstaqīmül-houtūt; مستقیم müstaqīmül-azlā.

Rectitude, rek'ti-tūd, (n.) استقامت istiqa'met; (fig.) درستک dürüstlük; طوغریلق dōroulouq.

Rector, rek'tor, (n) (rel.) باباس papaz; (Moslem) امام imām; (university's) امین emîn; (müdîr); — **Rec'torship**, (n.) باباسلق papazluq; امامت imāmet; امانت emānet; — **Rectory**, (rek'tor-i) (n.) منطقه mountuqa; محله mahalle; (domicile) باباس iqāmetgyāhu; دائره dā-ire.

Rectum, rek'tum, (n.) (ana.) سرم sūrm; (مستقیم) (müstaqīm)

Recumbent, rē-kum'bent, (a.) یاتیق yatıq; عاطل yatmush; (fig.) اٹل ātul; — **Recumbency**, (rē-kum'ben-si) (n.) یاتمه yatma; ضیاع da-yanma; (fig.) عطالت atālet.

Recuperative, rē-kū'pēr-a-tiv, (a.)

(lit.) تلافیق telāfikyār; اصلاح us-lâhi; — **Recuperation**, (rē-kū-per-ā'shun) (n.) تلافی telāfi; اصلاح uslâh.

Recur, rē-kur, (v.n.) تکرر teker-rür et.; (mind) خاطره hatura gelmek; (recourse) مراجعت mürâ-jât et; باش bash vourmaq; — **Recurrence**, (rē-kur'rens) (n.) تکرر tekerrür; (fig.) رجوع rüjûu'; مراجعت mürâjât; — **Recurrent**, (rē-kur'rent) (a) (sci) راجع râjî; (phil.) رجی rij-i.

Red, red, (a.) قیرمزی qurmuzu; (lit.) احمر ahmer; (fig) قیزیل quzul; (n.) قیرمزی renk; (v.a.) قیرمزی ayurmaq; — **ness**, (n.) قیرمزی qurmuzuluq; — **book**, (کوتوک) kütük; — **book**, (sijill) — **breast**, (-brest) (n) (so) سما قوشی saqa qoushou; — **coat**, (-kōt) (n.) نظامیه nizāmiye; بریه berriye; عسکر as-ker; — **hot**, (a.) قیزیل quzul; — **lead**, (-led) (n.) سولگن sülyen; — **letter**, (-let'er) (a.) (fig.) تعطیل tâ'tıl...; یورطی yortou...; — **Redden**, (red'dn) (v.a.) قیرمزیلاق qurmuzulatmaq; (fig.) قیزارتیق quzartmaq; (v.n.) قیرمزیلاشمق qurmuzulashmaq; (fig.) قیزارمق quzarmaq; — **Reddish**, (red'dish) (a.) بر آد bir az qurmuzu; قیرمزیجه qurmuzuja; — **Red'dishness**, (n) خفیف قیرمزیلاق hafif qurmuzuluq; (lit.) خفیف hafif hounret.

Redan, rē-dan', (n.) طایبه tabya.

Reddition, re-dish'un, (n.) اعاده i-âde; (mil.) تسلیم teslim; (expla-nation) ایضاح izâh.

Redeem, rē-dēm', (v.a.) قورتارمق qour-tarmaq; تخلیص tahlis et.; (per-form) کرى آلتی ifâ et; (fin.) اٹما uṭfâ et; — **Redeemable**, (rē-dēm'a-bl) (a.) قابل اٹما qourtarulur; (fin.) قابل اٹما qâbili uṭfâ; (fig.) قابل تلافی qâbili telâfi; — **Redeemer**, (rē-dēm'er) (n) (rel.) خلاسکار shefi'; (fig.) خلاسکار halâskyâr; — **Redemption**, (rē-dem'shun) (fin) استرداد istirdād; اٹما uṭfâ; (fig.) خلاص halâs; (act) تخلیص tahlis; (ransom) فدیة fidye; بدل bedel.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; ih ذ; zh ز [REF-REF]

(a) حواله اولته بيلير havâle alounabilir ; (assignable) قابل عطف qâbili atf ; — **Referee**, (rē-fer-ē') (n.) حكم hakem ; — **Reference**, (rēf'er-ens) (n) (act) حواله havâle ; (relation) مناسبت minâ-sebet ; تعلق te-allouq ; (allusion) ايما imâ ; باهس bahs ; مراجعت mūrâjât ; (recommendation) ردهفهرانس referans ; (note) اطهار tavsuyenâme ; (note) اطهار ihtâr ; (jud) حكمه حواله hakeme havâle ; **with — to** مقتنده .. haqqunda ; عطفاً (في) .. minâsebetile ; **with special — to** بالخاصه ذكر ايدرک (في) .. bilhâssa zikr ederek ; — **hook** مأخذ me'haz ; رهبر rehber ; مراجعت (مūrâjât kitabu) ; (lit. ق. پ. ل) müstesh-hedât , — **Refer-red** to, (a.) بحث اولتان bahs olounan... ; (lit.) موضوع بحث mevzôu' bahs...
Referendum, rē-fer-en'dum, (n.) (lit.) مراقبه müraqabayi halq ; (re'yî âm) (رأى عام) referendum
Refine, rē-fin', (v.a.) تصفيه tasfiye et. ; (fig.) تهذيب tehzib et. ; (elegant) اينجه لمت injeltmek ; (v n.) اينجه لمت injeltmek ; — **Refined**, (rē-find') (a.) اينجه مصفا mousaffâ ; (fig.) اينجه zarif ; — **Refinement**, (rē-fin'ment) (n.) (act) تصفيه tasfiye ; (fig.) تهذيب tehzib ; (elegance) اينجه لمت injelik ; ظرافت zarâfet ; (affection) تکلف tekellûf ; — **Refiner**, (rē-fin'er) (n.) تصفيهي tasfiyeji ; (mach.) تصفيه جھاري tasfiye jihâzu ; — **Refinery**, (rē-fin'e-ri) (n.) قالدانه qalhâne ; تصفيه خانه tasfiyehâne.
Refit, rē-fit', (v.a.) دوزدهتک düzeltmek ; (v. n.) تعمیر tâ'mir et. .
Reflect, rē-flekt', (v.a.) عکس ax et ; (v n.) عکس ax et. ; (lit.) عکس in - ikyâs et. ; (mind) تأمل düşhünmek ; (lit.) te-emmül et. ; (censure) (lit.) مؤأخذ mou-âhaze et. ; — **Reflected**, (rē-flekt'd) (a.) منعکس mün-akis ; — **Reflectible**, (rē-flekt'i-bl) (a.) قابل انعکاس qâbili in-ikyâs ; — **Reflecting**, (rē-flekt'-ing) (a.) عاکس âkis ; (fig.) دوشونجهلی düşhünjeli ; — **Reflectingly**, (rē-

flekt'ing-li) (ad.) دوشونهرک düşhü-nerek ; (lit.) متأملانه müte-ennmilâne ; — **Reflection**, (rē-flek'shun) (n) (act) عکس ax ; انعکاس in - ikyâs ; (mind) تأمل te-emmül ; ملاحظه mü-lâhaza ; (cens.) مؤأخذ mou-âhaze ; اطهار ihtâr ; (ana) قات qat ; — **Reflective**, (rē-flekt'iv) (a.) (fig.) متفکر düşhünjeli ; (lit.) متفکر mütefekkir ; (gram) مطاوعت mou-tâvât. ; — **Reflectively**, (rē-flekt'-iv-li) (ad.) دوشونهرک düşhünerek ; — **Reflector**, (rē-flekt'ur) (n.) آيينه ayna ; عاکسه âkise ; (censurer) (lit.) مؤأخذ mou-âhiz.
Reflex, rē-fleks, (a.) (lit.) منعکس mün-akis ; ... عکس axi. ; (n) (action) عکس فنيا axül-amel ; (light) صورت sôuret.
Refluent, ref'lōō-ent, (a) کري آقان کری aqan ; جزری jezri , — **Reflux**, (rē-fluks) (a.) کري آقان geri aqan ; (lit.) منعکس mün-akis ; (n.) کري آقه geri aqma ; (ebb) جزر jezr.
Reform, rē-form', (n) اصلاحات uslâhât ; (lit.) تعجد tejeddüd ; (v.a.) اصلاح uslâh et. ; (v. n.) دوزدهتک düzelmek ; (fig.) صلاح salâh kesb et. ; — **Reformâ'tion**, (-'shun) (n.) (act) اصلاح uslâh ; تسيق tensiq ; (agam) تکرار tekrâr teshkil ; (state) اصلاحات uslâhât ; تسيقات tensiqât ; (rel.) انقلاب ديني reformasyon ; تنظيمات tanzimât ; inqilâbî dîni ; (hist.) اصلاحی (a-to-ri) (a.) اصلاحاتکارانه uslâhâtkyârâne ; — **Reformed**, (md) (a.) اصلاح ايدلمش uslâh edilmish , — **Refor'mër**, (n.) (lit.) تعجد müjeddid ; (pol) اصلاحچی uslâhâtju ; — **Reformist**, (n.) اصلاحات طرفداري uslâhât tarafdâru ; (terâqqî - perver) (ترقي پرور).
Refound, rē-fownd', (v.a.) تعديل tâ'dil et. , تجديد tejdîd et. .
Refract, rē-frakt', (v.a.) (sci.) انکسار inkisâr et. ; — **Refracted**, (rē-frakt'ed) (a) منکسر münkesir ; (bot) eyri ; — **Refracting**, (rē-frakt'ing) (a.) کاسر kyâsir ; — **Re-fraction**, (rē-frak'shun) (n.) انکسار inkisâr.
Refractory, rē-frak'to-ri, (a.) اطاعتنسر

only; routine; through; tuck müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[REF-REG] (انگلیزجه کلماتک تلفغی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

itâ-atsiz; سرکش serkesh; (*obstinate*) اریز inâdju, عکسی axi; (*metal*) erimez; (*fig.*) متحمل mütehammil; معاف mou-ât; — **Refractorily**, (rē-frak'tor-i-li) (*ad.*) سرکشانه serkeshâne. **Refrain**, rē-frān', (*n.*) نقرات naqarât; (*fig.*) آثار âsâr. **Refrain**, rē-frān', (*v.a.*) طوقن toutmaq; (*v n.*) کرى طوزمق gerî दौरmaq; اجتناب chekinmek; (*lit.*) اجتناب ijtinâb et.. **Refrangible**, rē-fran'ji-bl, (*a.*) (*sci.*) قابل انکسار qâbili inkisâr; — **Rē-frangibil'ity**, (-ji-bil'i-ti) (*n*) قابليت qâbiliyyeti inkisâr. **Refresh**, rē-fresh', (*v.a.*) جانلاندیرمق janlandurmaq; تازەلەك تâzelik vermek; (*fig.*) احيا ihyâ et.; — **Refresh'ing**, (*a*) دیکلندیرمق dinlendirij; (*cool*) janlanduruju; سرینلک serinlik veriji; — **Refreshment**, (*n*) دیکلنه dinlenme; جانلانما janlanma; (*pl.*) مشروبات mesh-rôubât; (مأکولات) (me'kyôulât); یرشی ایچمک — **to take** (bûfe) (بوفه) bir shey ichmek; — **room** بوفه bûfe; (لوقنطه) (loganta). **Refrigerant**, rē-frij'e-rant, (*a.*) مبرد müberrid; سرینلتیجی serinletiji; (*n.*) (*med*) ملطف mülattuf; — **Refrigerate**, (rē-frij'e-rât) (*v.a.*) (*cold*) تبرید tebrîd; صوغوتیق soghoutmaq; سرینلتمک serinletmek; — **Refrigeration**, (rē-frij'e-râ'shun) (*n.*) تبرید tebrîd; سرینلتمه serinletme; — **Refrigerator**, (rē-frij'e-rât-ur) (*n.*) مبرد müberrid; (بوز طولابی) (bouz dolabu) **Refuge**, ref'uj, (*n.*) ملجأ melje'; (*expedient*) چاره chāre; (*v.a.*) باریندیرمق barundurmaq; **to take** — **il-tijâ** et.; بارونماق barunmaq; — **Refugee**, (re-fūj'-ē) (*n.*) ملتجی mülteji; مهاجر mûhâjir. **Refulgence**, rē-ful'jens, (*n*) پارلاق parlaqluq; (*lit.*) رونق revnaq; — **Rēful'gent**, (-'jent) (*a.*) پارلاق parlaq; (*lit.*) تابان tâbân. **Refund**, rē-fund', (*v.a.*) اعاده i-âde et.; (*fin.*) اٹفا utfâ et.; تأدییه te'diye et, (*security*) یکنی اسهامه تحویل yeni es-hâma tahvil et; — **one's self** ملطوبننى matlôubounou almaq.

Refuse, rē-fūz', (*v.a.*) redd et.; qabôul etmemek; (*v. n*) قبول imtinâ' et.; (*a.*) دکرسز deyer-siz; (*n.*) سوپرونتو süprüntü; — **Refusal**, (rē-fūz'al) (*n.*) عدم redd; حق ریحان ademi qabôul; (*night*) حق haqqu rüjhân; اختیار ihtiyâr; **to give** — **haqqu rüjhân** ویرمک vermek. **Refute**, rē-füt', (*v.a.*) redd et.; jerh et.; — **Rēfüt'able**, (*a.*) قایل qâbili jerh; — **Refütâ-tion**, (-'shun) (*n*) جرح jerh. **Regain**, rē-gân', (*v.a.*) قارائیق tekrâr qazanmaq; اعاده i-âde et.; (*fig.*) تلافی telâfi et.. **Regal -ly**, rē'gal, -i, (*a. & ad.*) مکلف mukellef; شاهانه shâhâne. **Regale**, rē-gāl', (*n.*) مکلف ضیافت mü-kellef ziyâfet; (*v.a.*) مکلف ضیافت mukellef ziyâfet chekmek; (*fig & lit*) تطییب tatyib et.. **Regalia**, rē-gāl'i-a, (*n*) تاج tâj; (*lit.*) müzeyyenât; — **Regality**, (re-gal'i-ti) (*n*) سلطنت saltanat. **Regard**, rē-gârd', (*n.*) نظر nazar; (*reverence*) حرمت hürmet; اعتبار î'ti-bâr; (*relation*) تعلق te-allouq; مناسبت minâsebet; (*pl*) احترامات ihtirâmât; (*v.a.*) باق baqmaq; حرمت hürmet et.; تعلق te-allouq et.; **â-id ol.**; (*consider*) عد add et.; (*fig.*) اهمیت ehemmiyyet vermek; **with — to** حقندە ..haqqunda; (ئە) نظرآ ... (e-) gelinje; حسیله ... (e-) nazaran; **in — of** حسیله hase-bile; **in this** بو خصوصه — bou housôusda; **my best — s to** عرض arzu hürmet ide-rim!; **with my best — s** احترامات ihtirâmâtı mahsôusamla — **Rēgârd'ful**, (-'fôol) (*a.*) حرمتکار hürmetkyâr; — **Rēgârd'fully**, (-'fôol-i) (*ad.*) حرمتکارانه hürmetkyârâne; — **Rē-gârd'ing**, (*prep.*) عائد â-id; ... (e-) â-id; — **Rēgârd'less**, (*a.*) صابنفسز hürmetsiz; حرمتسز say-gusuz, (*indifferent*) لاقدید lâqayd; — **Rēgârd'lessly**, (-'les-li) (*ad.*) صایماریق saymayaraq; لاقدیدانه lâqay-dâne. **Regatta**, rē-gat'a, (*n*) دکرز یاریشی

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deuz; ring; machine;

mote; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ž; zh ژ [REG-REG]

deniz yarushu; ياروشلار yarushlar.
Regency, rē'jen-si, (n) نيابت neyābet.
Regenerate, rē-jen'er-āt, (v.a.) احيا ا. ihyâ et; (rel. م. fig) اصلاح a. us-lâh et.; (a.) تازه‌نش tazelenmish; yeni; (rel. م. lit.) مظهر هدايت mazharu hidâyet; — **Regeneration**, (rē-jen'er-â'shun) (n) (act) احيا ihyâ; (rel.) تجديد tejdîd; (rel.) هدايت hidâyet; — **Regenerator**, (rē-jen'e-rāt-ur) (n.) مجد müjeddîd; عجي mouhyî.
Regent, rē'jent, (n. م. a.) نائب (سلطنت) nâ'ib (-sultanat); (fem.) نائبة nâ-ihe.
Regicide, rej'î-sîd, (n.) (pers) حكمدار حکمدار hükümdâr qâtîli قاتلی hükümdâr qâtîli
Régime, rā-zhēm', (n) طرز tarz; اصول ousoul; (pol.) اداره idâre; (med.) (طرز حیات) rejîm, (tarzu hayât); oid — اداره idâ-reyi sâbuqa; eski idâre; **new** — اداره idâreyi jedide; yeni idâre.
Regimen, rej'î-men, (n) اصول ousoul, قاعده qâ-ide; (med.) رژیم rejîm; پرهيز perhîz; (gram.) (pl.) مفعولات mei-ôulât.
Regiment, rej'î-ment, (n.) آلاي alay; (v.a.) (آلاي) تشكيل a. teshkîl et.; — **Regiment'al**, (rej-) (a) آلاي alaya â-id; ... آلاي alay...; (n. pl.) آلاي üniforma; (آلاي) (alay elbisesi).
Region, rē'jun, (n) حوالی sâha; حوالی havâli; (sci.) ناحیه nâhiye; (pl.) سکنه nevâhî; (inhabitants) سکنة sekene; polar — سواحی nevâhî-i qoutbiyye; — **Regional**, (rē'-jun-al) (a.) محلی mahallî; موضعی mevzu-i.
Register, rej'is-tēr, (n) سجل sijill; (pl.) سجلات sijillât; (pers.) مأموری rejîl me'môrou; (damper) رده‌ولات regoulator; ناظم nâzum; (printing) قید qayd et.; (lit.) تسجيل tesjîl et.; ship's — سند بحری senedi bahri; (کوتوک) kilise defteri; — **office**, (n.) (marriage) مناکحات münâkehât qalemi; (employment) ایش ish idâ-rehânesi; مستخدمین اداره‌خانه‌سی müs-

tahdemîn idârehânesi; — **Registered**, (rej'is-terd) (a) مقید mou-qayyed; — «letter» «مکتوب» te-ahhüdlü «mektoub»; — **ton** رسوم rûsûm tonasu, — **Registrar**, (rej'is-ter-ar) (n) مقید mou-qayyid; (births etc.) نفوس مأموری nüfûs me'môrou; — **general** nüfûs müdiri ou-môumîsi, — **Registration**, (rej-is-trâ'shun) (n) قید qayd; (lit.) تسجيل tesjîl; تحریر tahrîr; — **Registry**, (rej'is-tri) (n.) قید qayd; (place) قیود sijil dâ-iresi, (pl.) قیود qouyûd.
Reglet, reg'let, (n) چيزکی قالی chizgi qalubu; جدول jedvel
Regnant, reg'nant, (a.) حاکم hâkim; حکمدار hükümdâr; (fig.) حکمفرما hüküm-fermâ
Regorge, rē-gorj', (v.a.) يوتق yout-maq; (vomit) قوسمق qousmaq, (fig.) تاشمق tashmaq.
Regrate, rē-grât', (v.a.) آلوب ساتمق alub satmaq; (مطره‌زاقی a.) (madra-bazluq et.); — **Regrater**, (rē-grât-er) (n) (مطره‌باز) (madrabaz).
Regret, rē-gret', (n.) تأسف te-essüf; افسه esef; (remorse) ندامت nedâmet; (v.a.) تأسف te-essüf et.; افسه esef et.; with — تأسف te-essüfle; — **Rêgret'ful**, (-'fööl) (a) متأسف müte-essif; مکدر mükedder; — **Rêgret'fully**, (-'fööl-i) (ad.) تأسف te-essüfle, — **Regrett-able**, (rē-gret'a-bl) (a.) مؤسف mü-essef; شایان shâyânı te-essüf.
Regular, reg'ü-lar, (a.) منتظم moun-tazam; (fig.) اصوله ousoule mounvâfuq; (custom) معتاد moun'tâd; (gram) قیاسی qiyâsî; (n.) (mil.) نظامیه nizâmiye askeri; (pl.) عساکر منتظمه asâkiri mountazama; — **ly**, (ad.) منتظمًا mountazaman; — **Regulär'ity**, (-'i-ti) (n.) انتظام intizâm.
Regulate, reg'ü-lât, (v.a.) تنظیم tan-zim; نظام nizâm; (pl.) نظامات nizâmât; (written) نظامنامه nizâmname; دستور düstour; — **Regulator**, (-'ü-lât-ur) (n.) رده‌ولات regoulator; (fig.) ناظم nâzum.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[REH-REL] (انکلیزجه کجائیک تملقی ایچون) act; change; card, red; mē; hēr, in; mine;

Rehabilitate, rē-ha-bil'i-tāt, (v.a.) اعادة i-ādeyi i'tibār et. — **Rēhabilitā'tion**, (-'shun) (n) اعادة i-ādeyi i'tibār.

Rehearse, rē-hers', (v.a.) تکرار et.; (narrate) نقل et.; (theatre) پرووا et. — **Rehearsal**, (rē-her'sal) (n) تکرار et.; نقل et.; حکایه hikyāye; پرووا, prouva, — **Rehearser**, (rē-hers'er) (n) ناقل nāqil.

Reign, rān, (n) حکومت saltanat; حکومت hühyōumet; (fig.) دور devr; (v.n) اجرای حکومت et.; (fig.) حکم سورمک hüküm sürmek.

Reimburse, rē-im-burs', (v.a.) اودهmek et.; — **Rēimburs'able**, (a.) قابل تسویه qā-bili tesviye; اعادة تسویه قایل i-āde-ten tesviyesi qābil; (will be) تسویه سی et.; — **Rēimburse'ment**, (n.) ادا edā; تسویه et.; اعادة i-āde

Reimport, rē-im-pōrt', (v.a.) تکرار ادخال et.; tekrār idhāl et.

Reimpression, rē-im-pres'h'un, (n.) (act) یکنیدن yeniden tabu'; (work) طبع yeni tabu'; تکرار tekrār tabu'.

Rein, rān, (n.) دیزگین dizgin; (fig.) (zarf) (zarf) idāre; (v.a.) اداره idāre et.; — **in** طومق toutmaq; (lit.) تقیید taqyid et.; — **up** طودیرمق dourdourmaq; (fig.) دیزگینلرنی چکمک dizginlerini chekmek; (v.n) اطاعت et.; **to give the —s** (fig.) اویق ouymaq; **to take the —s** (fig.) دیزگینلرنی veremek; **to take the —s** (fig.) دیزگینلرنی ele almaq; اداره یی آله آتی idāreyi ele almaq; — **Reinless**, (rān'les) (a.) باتی bosh; دیزگینس dizginsiz; (fig.) سرbest serbest

Reindeer, rān'dēr, (n.) گeyik; (araba geyi.)

Reinforce, rē-in-fōrs', (v.a.) (تکرار) (tekrār-) taqviye et.; — **Reinforcement**, (rē-in-fōrs'ment) (n) (act) یکنیدن yeniden taqviye; (pl. و mil) قوای moun-zamma.

Reins, rānz, (n.pl.) بوبرک bebrekler. (back) بل bel; (rel.) باطن batun.

Reinstatement, rē-in-stāt'ment, (n) اعادة i-āde, تکرار tekrār te-sis.

Reiterate, rē-it'e-rāt, (v.a.) تکرار et.; tekrār et.; — **Rēiteration**, (-'shun) (n) تکرار et.; tekrār et.; — **Rēit'erative**, (tiv) (a.) تکریدی te'kidī.

Reject, rē-jekt', (v.a.) رد et.; — **Rejection**, (rē-jek'shun) (n.) رد redd.

Rejoice, rē-jois', (v.n) ممنون mem-nōun ol.; سوجم sevinmek; (v.a.) — **Rejoicing**, (rē-jois'ing) (n) ممنونیت memnōuniy-yet; مسرت meserret; **public —s** (pl) شادمانی shādumānī; — **Rejoicingly**, (rē-jois-ing-li) (ad) مسرتله meserretle.

Rejoin, rē-join', (v.a.) برلشدیرمک bir-leshdirmek; (pers) قاووشدیرمق qavoushdourmaq; (v. n.) جوابه jevāba mouqābele et.; — **Rējoin'mēnt**, (n) معايل جواب mouqābil jevāb.

Rejuvenate, rē-jōō've-nāt, (v.a.) (تکرار) گنجلشدیرمک (tekrār-) genjleshdirmek; (fig.) تازه حیات ویرمک tāze hayāt vermek; — **Rejuvenation**, (rē-jōō-ve-nā'shun) (n.) (تکرار) گنجلشدیرمه (tekrār-) genjleshdirme; احیا ihyā.

Rejuvenescence, rē-jōō-ve-nes'ens, (n) تازه حیات bōulma; (istihāle) گنجلشمه genjleshme; (sci)

Relapse, rē-laps', (n.) تکرار سقوط et.; tekrār souqōut; (med.) نكس nūx; (v. n.) تکرار سقوط et.; tekrār souqōut et.; نكس nūx et.

Relate, rē-lāt', (v.a.) نقل et.; et.; (v. n.) حکایه hikyāye et.; — **Related**, (rē-lāt'd) (a.) منسوب mensōub; (pers.) اقرا aqrabā; — **Rēlā'ting**, (-to) عائد et.; — **Relation**, (rē-lā'shun) (n.) مناسبت mināsebet; (pers.) مناسبت mināsebet; (act) قرابت qarābet; (pl.) مناسبات mināsebāt; — **Relationship**, (rē-lā'shun-ship) (n.) خصلیق husumluq; قرابت qarābet; (fig.) مناسبت mināsebet;

(For Turkish pronunc.) past; lārgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

— **Relator**, (rē-lāt'ur) (n) ناقل nâql; (jud) خبر mouhbhir.
Relative, rel'a-tiv, (a) نسبی nisbî; (lit) اضافی izâfî; (-to) (respecting) (e-) (ٺه) دائرہ (e-) â-id (نسبت) (nisbet); (pers.) husum; (pl) اقربا aqrabâ, (gram.) اسمی mevsoul; he is a — of mine اقربامند aqrabâmdan-dur; one of my — s اقربامند aqrâbâmdan biri; — ly, (ad.) نسبتہ nisbeten ..; بالنسبہ bin-nishe; — **Relativ-ity**, (-i-ti) (n) (lit.) نسبت nisbiyyet; (sci.) اضافہ izâfet; (phil) (مسلكى) izâfiyye (-mesleki); theory of — اضافہ nazariyyesi.
Relax, rē-laks', (v.a.) گھومنا gevshetmek; (fig.) تخفیف tahfiif et; (med) لينت yumushatmaq; لينت ورمك leynet vermek; (v.n.) گھومنا gevshemek; (fig.) خفیفه hafifleme; yumushamaq; — **Relaxation**, (rē-laks-ā'shun) (n.) (act) گھومنا gevshetme; تخفیف tahfiif; (state) گھومنا gevshelik; (med.) لينت leynet.
Relay, rē-lā', (n.) (zo.) حيوان (بدك) (yedeck-) hayvan; (pers.) اكال افرادى ikmâl efrâdu; (electr.) مبدلہ mübed-dile; (v.a.) تجديد tejdîd et.; (roof) اقطارمق aqtarmaq; — **race**, (-rās) (n.) (منزل ياروشى) (menzil yarushu).
Release, rē-lēs', (v.a.) قورتارمق qourtarmaq; (free) براقق buraqmaq; (lit.) عفو utlâq et.; (discharge) عفو afv et.; (right) وار چيچك vaz gechemek; (lease) فراغت ferâgat et.; (lease) (يجارى) temdîd et.; تجديد tejdîd et.; (n.) تخليص tahlis; ابرا utlâq; عفو afv; (acquittal) تبرئه tebrî-e; (prisoner) تاهليه tahlîye; (jud.) فراغت ferâgat; — **Releaser**, (rē-lēs'er) (n) قورتاران qourtaran; خلاصكار halâskyâr
Relegate, rel'e-gāt, (v.a.) نفى nefy et.; (jud.) حوالہ hâvâle et.; اعاده i-âde et.; — **Relegation**, (-'shun) (n.) نفى nefy; (lit.) اجلا ijlâ; (jud.) حوالہ hâvâle; اعاده i-âde.
Relent, rē-lent', (v.n.) گھومنا gevshemek; خفیفه hafifleme; (fig.) يواشلاشماق yumushamaq; (v.a.) يواشلاشماق yavashlatmaq; (fig.) يواشلاشماق yu-

mushatmaq, — **Relent'ing**, (a.) yumushaq; ملايم mülâyim; (n.) خفیفه hafifleme, — **Relentless**, (a.) قاتى يوردهكلى qatu yürekli; merhametsiz; (lit.) بی آمان bi-amân.
Relevancy, rel'e-van-si, (n.) مناسبت minâsebet; (applicability) قابليت تطبيقه qâbiliyyeti tatbiqiyye; (jud.) كفايت kifâyet; — **Rel'evant**, (a.) مناسبتدار minâsebetdâr; قابل تطبيق qâbili tatbiq; (jud.) كافى kyâfi
Reliable, rē-lî'a-bl, (a.) امين emîn; شايان اعتقاد shâyân i'timâd; — **Reliance**, (rē-lî'ans) (n.) اعتقاد i'timâd; امنت emniyyet; (rel) توكلى tevekkül; — **Reliant**, (rē-lî'ant) (n.) كوكنير güvenir.
Relic, rel'ik, (n.) يادگار yâdigâr; (lit.) برگزار bergüzâr; (pl.) (rel) emanâtî mouqaddese.
Relief, rē-lēf', (n.) يارديم yardum; امداد imdâd; معاونت mou-âvenet; (fig.) فرحلق ferahluq; (lit.) قاپارتمه inbisât; (art) (n. و a.) قاپارتمه qabartma; مسن müsennef; (duty) (nebet-) deyişme; sanitary — امداد imdâdu suhhi; — **map**, (n) مسن müsennef harita, — **society**, (n.) جمعي mou-âvenet jem-iyyeti.
Relieve, rē-lēv', (v.a.) قورتارمق qourtarmaq; (lessen) تخفیف tahfiif et; تسهيل yardum et; يارديم (help) قاپارتمه ياقق tes-hil et.; (art) احقاق iqhâq et; (duty) تلای telâfi et.; (nebet-) deyişdirmek; تسلي teslî et.; (consolate) فرحلق ferahluq vermek; (lit.) موجب انبساط mōu-jibi inbisât ol
Religion, rē-lij'un, (n.) دين dîn; (mezheb); (pl.) اديان edyân.
Religious, rē-lij'us, (a.) دينى dînî; (pers.) متمدن mütedeyyin; (n.) راهب rāhib; — **order** طريقه tariqat; مذهب mezheb; — **Religiously**, (rē-lij'us-li) (ad.) (lit.) ديانتيكارانه diyâ-netkyârâne; (fig.) صادقانه sâduqâne.
Relinquish, rē-ling'kwish, (v.a.) ترك terk et.; فراغت ferâgat et;

mōte; foot; mōon; shut; mūte, very, tū چيوو ch چ, sh ش; th ث; zh ز [REM-REN]

خفيلمه māgferet; (*abatement*)
hafifleme, سكونت sūkyōnet
Remit, rē-mit', (*v.a.*) اءاده i-āde et;
(*relax*) تخفيف tahfif et.; (*pardon*)
اافو afv et.; باغشلامق bāshlamaq;
(*money*) كوندرمك geundermek;
irsāl et.; (*transfer*) نقل naql et.;
(*v.n.*) خفيله مك hafifleme; (*n.*) (*jud*)
havâle; تليغ teblig, — **Rem-
ittal**, (rē-mit'al) (*n.*) تسليم teslim;
— **Remittance**, (rē-mit'ans) (*n.*)
ارسالات irsâlât; (*money*) پاره para;
— **Remitter**, (rē-mit'ter) (*n.*)
حواله havâle; كوندردن (pers) ha-
vâle geunderen; (مرسل) (mürsil);
(*jud.*) اءاده حقوق i-ādeyi houqduq;
استرداد istirdād
Remnant, rem'nant, (*n.*) بقيه ba-
qiyve; پارچه mütēbāqī, (*cloth*)
parcha; قوپون qoupon.
Remodel, iē-mod'l, (*v.a.*) تعديل ta'dil et.;
اصلاح uslāh et..
Remonstrance, rē-mon'strāns, (*n.*)
تعزيز tā'zīr; اخطار ihtār, — **Rēmon-
strant**, (a مع n) تعزيزكار tā'zīr-
kyār; — **Rēmon'strate**, (-'strāt)
(*v.n.*) اخطار ihtār et.; تعزيز tā'zīr et.;
ihtār et..
Remorse, rē-mors', (*n.*) ندامت ne-
dāmet; عذاب azābu vijdān;
— **Remorseful**, (iē-mors'fōol) (*a.*)
نادم nādīm; — **Remorsefully**, (iē-
mors'fōol-i) (*ad.*) ندامتله nedāmetle;
— **Remorseless**, (iē-mors'less) (*n.*)
لاقيد lâ-qayd; غدار gaddār.
Remote, re-mōt', (*a.*) اوراق ouzaq;
(*lit.*) بعيد ba-id; (little) پك az; (*lit.*)
اوراقدن ouzaqdan; — **ness**, (*n.*)
اوزاعلق ouzaqluq.
Remount, rē-mownt', (*v.*) تكرار يېشمك
tekrār binmek; (*n.*) ردمونت remont;
(*zo*) باريگر beygir.
Remove, rē-mōv', (*v.a.*) قالدورمق qal-
durmaq; (*fig.*) ازاله az; ref et.;
izāle et.; (*pers.*) عزل azl et.; (*v.n.*)
نقل naql et.; كيتمك gitmek; (*n.*)
ترقيق mesāfe; (*promotion*) تبديل tebeddül;
تبديل tebdil; — **Removal**,
(rē-mōv'al) (*n.*) قالدورمه qaldurma;
نقل naql; (*fig.*) رفع ref; ازاله izāle;

(*pers.*) عزل azl; تبديل tebdil; —
Removed, (rē-mōv'd') (*a.*) اوراق
ouzaq; اوراقدن ouzaqdan.
Remunerate, rē-mū'ne-rāt, (*v.a.*)
اجرتى üjretini vermek; (*fig.*)
تطمين tatmîn et.; — **Rēmū'ner-
able**, (-'ne-ra-bl) (*a.*) مكافئه لايق mü-
kyâfâta lâyuq, — **Rēmūnerā'tion**,
(-'shun) (*n.*) اجرت üjret; (*recom-
pense*) مكافات mükyâfât, — **Rēmū'nerā'tive**, (tiv)
(*a.*) استفاده kiyârlu; — **Rēmūneratory**,
(-'ne-ra-to-ri) (*a.*) مكافات قېلىدن mükyâfât qabilin-
den.
Renaissance, re-nā'sans, (*n.*) رونه سانس
reunessāns; (*lit.*) تجدد tejeddüd;
انتباه intibāh.
Rencounter, ren-kownt'er, (*n.*) مصادمه
mousādeme; (*v. a.*) تصادف tesā-
düf et.; چارپوشمق charpushmaq
Rend, rend, (*v.a.*) يېرتقى yurtmaq;
(*v.n.*) يېرتىلىق yurtulmaq
Render, ren'dër, (*v.a.*) ياپقى yapmaq;
...leshdirmek; ايتك itmek;
اعاده redd et.; (*return*)
i-āde et.; (*perform*) ايفا ifâ et.;
چالماق (mus.) i'tâ et.; (*mus.*)
chalmaq; (*translate*) ترجمه terjü-
me et., نقل naql et.; (*clarify*)
تفسير tasfiye et.; اريتتمك eritmek;
(*n.*) تسليم teslim; (*payment*) حساب
hesāb; تأديت te'diyyât, — **Ren-
dëring**, (*n.*) ترجمه terjü-
me; (*interpretation*) تفسير tefsir.
Rendez-vous, ren'de-vōō, or rāng',
(*n.*) ملاقات randevōu; موللا-
qât; بولوشمه bouloushma, (*v. n.*)
بولوشمق bouloushmaq.
Rendition, ren-di'shuu, (*n.*) تسليم
teslim; نقل naql.
Renegade, ren'ē-gād, (*n.*) دوغمه deun-
me; (*lit.*) مرتد mürtedd.
Renew, rē-nū', (*v.a.*) تجديد tej-
did et.; تأكيد te'kid et.;
(*begin*) تكرار باشلامق tekrār bashla-
maq; (*invigorate*) جانلانديرمق janlan-
durmaq; احياء ihyâ et.; — **Re-
newable**, (rē-nū'a-bl) (*a.*) قابل تجديد
qâbili tejdîd; — **Renewal**, (rē-
nū'al) (*n.*) تجديد tejdîd; (*fin*)
تديد temdid; (*rel.*) هدايت hidāyet.
Rennet, ren'et, (*n.*) شردن shir-

only; routine, through; tuck; mûsée; give; join, though, et.=etmek; ol.=olmaq.

[REN-REP] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mīne;

dan; (apple) tatlu elma
Renounce, iē-nouns' (v n) وار کیمک
 vaz gechemek; فراغت ترک et.; redd et.; —
Renouncement, (rē-nouns'ment)
 (n) فراغت ferâgat; redd, — **Re-**
nouncer, (iē-nouns'er) (n) فرغ
 fârig.
Renovate, ren'ō-vāt, (n) تجدید
 tejdîd et.; تازه تازدمک tâtelemek; —
Renōvā'tion, (-'shun) (n) تجدید
 tejdîd; (force) قوت tâte qouv-
 vet; (rel.) هدایت hidâyet; — **Ren-**
ovator, (-'ō-vāt-ur) (n) مجدد mü-
 jeddid.
Renown, rē-nown', (n) شان shân;
 شهرت sheuhret; — **Renowned**, (iē-
 nown'd') (a) مشهور mesh-hôur,
 (illustrious) شانی shânu.
Rent, rent, (n) کیرا kirâ; ایجار ijâr;
 (v.a.) کیرالاما kirâlamaq, (let) کیرایه
 kirâya vermek; ایجار ijâr et.;
 (hold) استیجار istî-
 jâr et.; — **day**, (-dā) (n) تقیط کوئی
 taxit günü, — **free**, (-frē) (a)
 کیراسız kirâsuz; مجاناً mejjânen; —
Rent'al, (n.) کیرا kirâ; اجاره ijâre,
 (roll) مستأجرین حدودı müste'jirin jed-
 veli; — **Rent'ér**, (n) کیراجی kirâ-
 ju; اورمک müste'jir; (v.a.) اورمک
 eurmek.
Rent, rent, (n) (fissure) یاریق yaruq;
 یورتیق yurtuq
Rentier, rong-tiā', (n) ایراد صاحی
 irād sâhibi; (pl) اصحاب عقار es-hâ-
 bu aqâr.
Renunciation, rē-nun-si-ā'shun, (n.)
 ترک terk; فراغت ferâgat; (rejection)
 redd.
Reordain, rē-or-dān', (v.a.) تأکید et.;
 te'kid et.; — **Reordination**, (rē-
 or-di-nā'shun) (n) تأکید te'kid.
Reorganise, rē-or-gan-iz, (v.a.) تنسیق
 tensîq et.; — **Rēorganizā'tion**,
 (-ni-zā'shun) (act) تنسیق tensîq;
 (pl) تنسیقات tensîqât
Repair, rē-pār', (n) تعمیر tâ'mîr; (pl.)
 تعمیرات tâ'mîrât; (fig.) تضمین tazmîn;
 (abode) اتاق yataq; (lit.) اختفا ihtî-
 fâgyâh; (v.a.) تعمیر tâ'mîr et.; (fig.)
 تلافی telâfi et.; tazmîn et.;
 (v.n.) تعمیرده gitmek; under —
 تعمیرده tâ'mîrde; — **Repairer**, (iē-pār'ér)

(n.) ضمان zâmin.
Repairment, rē-par-ā'shun, (n.) تعمیر
 tâ'mîr, (pl) تعمیرات tâ'mîrât; (fig.)
 تضمین tazmînât, — **commission**
 tâ'mîrât qomisyonou;
 — **Reparable**, (rē-p'a-ra-bl) (a.)
 تلافیسی telâfisi mümkün; — **Repara-**
ble, (rē-p'a-ra-bl) (ad) قابل تعمیر صورته
 qâbili tâ'mîr sôuretdē; — **Repara-**
tive, (rē-par'a-tiv) (a) تعمیری tâ-
 mîri; (fig.) تضمینی tazmînî; (n.) چاره
 chârē.
Repartee, rep-ar-tē', (n.) (سریع) مقابلہ
 (seri'-) mouqâbele; (حاضر) جواب
 (hazur-) jevâb; (v.n.) هان جوابی ویرمک
 hemen jevâbunu vermek; ظرفانه
 zarîfâne mouqâbele et..
Repartition, rē-par-tish'un, (n.) تکرار
 tekrâr taxîm
Repas, rē-pas', (v.) تکرار کیمک tekrâr
 gechemek; عودت et..
Repast, iē-past', (n) یعمک yemek;
 طعام ta-âm; (v.a.) یسلمک beslemek; (v.n.)
 یعمک yemek yemek
Repatriation, rē-pat-ri-ā'shun, (n)
 اسکان iskyân, vatana i-âde وطنه اعاده
Repay, rē-pā', (v.a.) گری ویرمک geri
 vermek; اعاده i-âde et.; (again)
 tekrâr vermek; (v.n.) تکرار ویرمک
 eudemek; — **deymek**; —
Repayable, (rē-pā'a-bl) (a.) اعاده سی
 i-âdesi meshrout; (due)
 واجب التادیه vâjibit-te'diye; — **Repay-**
ment, (rē-pā'ment) (n.) اعاده i-âde;
 تادیه te'diye
Repeal, rē-pēl', (n) فسخ fesih;
 لغو lagv; (v.a.) فسخ fesih et.;
 lagv et.; — **Repealable**, (rē-pēl'a-
 bl) (a.) قابل فسخ qâbili fesih.
Repeat, rē-pēt', (v.a.) تکرار tekrâr
 et.; (v.n.) چالغی chalmaq; (n.) تکرار
 tekerrür, — **Repeated**, (rē-pēt'd)
 (a) مکرر mükerrer; — **Repeatedly**,
 (rē-pēt'd-li) (ad) مکرراً mükerreren;
 — **Repeating**, (rē-pēt'ing) (a.) تکرار
 tekrâr tekrâr; — **Re-**
peater, (iē-pēt'ér) (n) تکرار لایچی
 tekrârlayuju; (watch) چالغی ساعت
 chalar jeb sâti; (scr) مکرر mükerrir;
 — **Repeating**, (rē-pēt'ing) (a.) مکرر
 mükerrir; (n.) حیلہ hile.
Repel, rē-pel', (v.a.) دفع def et.;
 پسکورتک (mil.) geri itmek;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

püskürtmek; — **Repellent**, (rē-pel'ent) (a. دافع dâfi'; (sci) (waterproof) سو گچمز sou gechmez; (cl) موشامبه moushamba; — **Repelling power**, قوه دافعه qouvveyi dâfi-a.

Repent, rē-pent', (v. n.) پشیمان او. pishmân ol.; nedâmet et.; (rel) توبه tevbe et.; (a) استغفار istigfâr et.; (a) یرده سورنور yerde sürünür, (lil.) ضعیف zâyif; — **Rēpent'ance**, (-'ans) پشیمانلیق pish-mânluq nedâmet; (rel.) توبه tevbe; — **Rēpent'ant**, (a.) تادم nâdim; (n) توبه کار (rel) tevbe-kyâr.

Repercussion, rē-pēr-kush'un, (a) عکس ax; انکاس in-ikyâs; (med.) ارتدا irtidâ.

Repertoire, rep'ër-twor, (n.) ده پدرووار repertüvâr; فهرست liste; لیسته fihrist.

Repertory, rep'ër-to-ri, (n.) مخزن mahzen; آبنار anbar.

Repetition, rep-ë-tish'un, (a.) تکرار tekrâr; تکرر tekerrür; (recitâle) تقریر taqrîr; — **Repët'itor**, (-'i-tur) (n.) مذاکره می (pers) müzâkhereji; معلّم mou-allim.

Repine, rē-pin', (v. n.) (دائما) شکایت ا. (dâ-imâ-) shikyâyet et.; سويلنمک seuylenmek; (lil.) تظلم tezallüm et.; — **Repî'ning**, (n.) شکایت shikyâyet; عدم نمونیت ademi memnû-niyyet; (a.) مشکتي müshteki; — **Repî'ningly**, (-li) (ad.) مشکتيانه müsh-tekiyâne.

Replace, rē-pläs', (v.a.) یرینه قویق yerine qomâq; اعاده i-âde et.; (substitute) اقامه iqâme et.; تبدیل tebdil et.; (take) یرینه گچمز yerine gechmek; (a.) خلف ol.; — **Replacement**, (rē-pläs'ment) (n) اعاده i-âde; یرینه وضع yerine vazû; (pers.) استیلاف istihlâf.

Replenish, rē-plen'ish, (v.a.) تکرار tekrâr; دولدورمق doldourmaq; (sci) املا imlâ et.; (fig.) ییغمق yughmaq.

Replete, rē-plët', (a.) طولو dolou; مبدول dolmoush; (abundant) مبدول mebzûl; — **Replë'tion**, (-'shun) (n.) طولولوق fazlaluq; (med.) طولولوق

dolgounlouq; (lil.) امتلا imtilâ.

Replica, rep'li-ka, (n) عینی aynu, (mus) تکرر tekerrür.

Replication, rep-li-kâ'shun, (n) (jud) مقابل mouqâbil jevâb; مقابل mouqâbele; (art) عینی aynu; صورت sôuret, (repetition) تکرار tekrâr; (fold) قیورلما quvrulma; قیورم quvrum; — **Rep'licative**, (-'li-kât-iv) (a) جوابی jevâbi; مقابل mouqâbil; (sci.) مطوی matvî; (sarulu) (sarılu).

Reply, rē-plî', (n.) جواب jevâb, (fig.) جواب ویرمک (v. n.) mouqâbele; jevâb vermek; (fig.) مقابل mou-qâbele et; (v.a.) قیورمق quvurmaq

Report, rē-pört', (n.) راپور rapor; تقریر taqrîr; (rumour) روایت rivâyet; خبر haber; (pl) خبرلر haberler; معلومات mâ'lômât; (description) تعریف tâ'rîf; افاده ifâde; تکرر gürültü. (noise) ses; سس (v.a.) اہبار ihbâr et.; ینلدریمک bildirmek; (relate) تعریف tâ'rîf et.; حکایه hikâyê et.; (circulate) اشاعه ishâ-a et.; (notes) ضبط zabt et.; (echo) عکس ax et.; (v. n.) راپور rapor et.; — **Reporter**, (rē-pört'er) (n) (journals) خبر mounhbir; — **Rēpört'ing**, (n.) مخباریک mounhbirlik; to be reported of ...ri-vâyet edilmeq; ...seuylenmek; روایت ایدلمک ...ri-vâyet edilmeq.

Repose, rē-pöz', (v.a.) قویق qomâq; یاتیرمق yaturmaq; (trust) اعتماد i'timâd et.; (calm) تسکین teskin et.; (v.a.) دورمق dourmaq; (sleep) یاتق yatmaq; (on) (fig.) کوکنمک (e-) güvenmek; (e-) i'timâd et.; (to) (e-) i'timâd et.; (art) آهنگ âhenk; — **Reposed**, (rē-pöz'd') (a.) ساکن sâkin; (pers.) مستراح müs-terih.

Reposit, rē-poz'it, (v.a.) دپو depo et.; (fig.) تودیع tevdi' et.; — **Repositoriy**, (rē-poz'i-to-ri) (n.) دپو depo; مخزن mahzen.

Repossess, rē-poz-zes', (v.a.) تکرار tekrâr; استرداد is-tirdâd et..

[REP-REP] (انگلیزجه کلمات تلفظی آیچون) act; chānge, cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Repoussé, rē-pōō'sā, (a) (ant) قارتمه qabartma; قبارا qabara.

Reprehend, rep-rē-hend', (v.a.) سرزنش serzinsh et.; — **Reprēhen'sible**, (-'si-bl) (a) شایان تقييع shâyân taqbîh; — **Reprēhen'sion**, (-'shun) (n) مؤأخذة taqbîh; (lit.) mü-âhaze; — **Reprēhen'sive**, (-'siv) (a.) سرزنشلی taqbîhkyâr; sersinsihli; — **Reprēhen'sively**, (-'siv-li) (ad.) سرزنشله serzinshle; — **Reprēhen'sion** taqbîhkyârâne.

Represent, rep-rē-zent', (v.a.) تمثيل temsil et.; (theatre) اويناماق oynamaq; — **Representable**, (rep-rē-zent'a-bl) (a) اويسانه ييلير qâbili temsil, oynanabilir; — **Representation**, (rep-rē-zent-â'shun) (n.) (act) تمثيل temsil; (image) تصوير tasvîr; (fig.) تمثال timsâl; (theatre) اويون oyoun, (lit.) وکائب temsil; (delegation) vekyâlet; (participation) اشتراك ish-tirâk; (hisce) hisse; (statement) افاده ifâde, تعريف tâ'rîf; — **Representative**, (rep-rē-zent'a-tiv) (a.) تمثيلي temsili; (n.) ممثل mûmessil; (com. & jud) وارث vekil; (heir) vâris, — **faculty** قوهٔ تمثيلي qouveyi temsiliyye; تهليل tehayyûl; house of — s مجلس mejlisi mûmessilin; (مبعوثان) (meb-ousân); — **Representatively**, (rep-rē-zent'a-tiv-li) (a.) تمثيلى temsilen; وكالة vekyâleten.

Repress, rē-pres', (v.a.) باصديرمق basdurmaq; — **Repression**, (rē-pres'hun) (n) باصديرمه basdurma; منع men; (lit.) تقييد taqyîd; — **Repressive**, (rē-pres'iv) (a.) (lit.) زجری zejri; — **Repressively**, (rē-pres'iv-li) (ad.) زجريا zejren

Reprive, rē-prēv', (v.a.) تعلق ta'liq et.; — **Reprive**, (rē-prēv') (v.a.) تأخير te'hîr et.; (lit.) امهال imhâl et.; (n) مهلت mühlet; (fig.) سكونت sükyûneti mouvaq-gate

Reprimand, rep'ri-mand, (n) تكدير tekdîr; (v.a.) تكدير et.; آزارلاماق azarlamaq

Reprint, rē-print', (ad) تکرار ناصق tekrâr basmaq; (n) يکي طبع yeni tabu'.

Reprisal, rē-pri'zal, (n) مقابله maul maul bil-misl.

Reproach, rē-prōch', (n) تقييع taqbîh; (object) قباح qabâhat; نقصان noxân; (v.a.) تقييع taqbîh et.; — **one's self** kendine qabâhat boulmaq; بولىق taqbîh hat boulmaq; — **Reproachable**, (rē-prōch'a-bl) (a.) شایان تقييع shâyân taqbîh; — **Reproachful**, -ly, (rē-prōch'fōol, -i) (a & ad.) تقييعکارانه taqbîh-kyârâne; — **Reproachless**, (rē-prōch'les) (a.) مکمل mükemmel

Reprobate, rep'rō-bāt, (a & n.) سفيل sefil; ملعون mel-ûun, (v.a.) تلعين tel-in et.; — **Reprōbātion**, (-'shun) (n) (act) رد redd; تلعين tel-in; (rel.) خلات dalâlet; (mil) طرد tard; اخراج ihrâj

Reproduce, rē-prō-dūs', (v.a.) تکرار tekrâr hâsul et.; (represent) حاصل taqbîh et.; (copy) قوپيه qopye et.; (lit.) استنساخ istinsâh et.; — **Reproducer**, (rē-prō-dūs'ër) (n.) مستحصل müstahsul, (phonograph) دياگرام diyagram; — **Reproduction**, (rē-prō-duk'shun) (n) (act) توليد tevlîd; (repetition) تکرار tekrâr; (work) يکي تمثيل yeni temsil; (copy) صورت sôuret; (act) اقتباس iqtibâs; (generation) نسل tenâsûl; faithful — تماماً tamâmen aynu; — **Reproductive**, (rē-prō-duk'tiv) (a.) توليدي tevlîd; (phil.) مصور tenâsûlî; (fig.) موش musavvir; — **organs** (so.) اعضا تناسليه âzâyû tenâsûliyye; — **Reproductivity**, (rē-prō-duk-tiv'ı-ti) (n) (lit.) ولوديت velôdiyyet; (istismâr) (استثمار)

Reproof, rē-prōōf', (n) تكدير tekdîr; تقييع taqbîh.

Reprove, rē-prōōv', (v.a.) تكدير tekdîr et.; آزارلاماق azarlamaq; (fig.) تقييع taqbîh et.; — **Reprovable**, (rē-prōōv'a-bl) (a.) تكديره لايق taqbîh lâyi; (fig.) شایان تقييع shâyân taqbîh; — **Reprover**, (rē-prōōv'ër) (n) تكدير ايدن tekdîr eden; — **Reprovingly**, (rē-prōōv'ing-li) (ad.) تكديرکارانه tekdîr-kyârâne.

Reptile, rep'til, (a) يردہ سورينير yerde sürünür; (lit.) زاحمه zâhife; (fig.) دني

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش, th ث, th ذ, zh ز [REP-REQ]

denî, رذيل rezil, (n pl) (lit.) حيوانات
denî hayvânâtû zâhife.

Republic, rē-pub'lik, (n) جمهوريت jūmhōuriyyet; (pl) جمهيري jēmāhîr, — of letters (lit.) جمهور اما jūmhōuri ūdebâ; — **Rēpub'lican**, (-'lik-an) (a) ... جمهوريت jūmhōuriyyet...; (lit.) (n) جمهوريت jūmhōuri; (n) جمهوريت پرور jūmhōuriyyet-perver; جمهوريت طرفداري jūmhōuriyyet tarafdâru; — **Rēpub'licanism**, (-'lik-an-izm) (n.) جمهوريت پرورlik jūmhōuriyyet-perverlik.

Republish, rē-pub'lish, (v.a.) تکرار tekrâr neshr et.; — **Rēpub'lica'tion**, (-li-kā'shun) (n) تکرار نشر tekrâr neshr.

Repudiate, rē-pū'di-āt, (v.a.) انکار inkâr et.; (n) redd et.; (divorce) بوشامق boshamaq; tatliq et.; — **Rēpū'diable**, (a.) قابل رد qâbili redd; (fig.) مردود merdôud; — **Rēpūdiâ'tion**, (-'shun) (n.) انکار inkâr et.; (n) redd; (divorce) تطلق tatliq; — **Rēpū'diator**, (-'ā-t-ur) (n.) مکر münkir.

Repugn, rē-pūn', (v.a.) مخالفت mouhâlefet et.; — **Repugnance**, (rē-pug'nans) (n.) نفرت nefret; استکراه istikrâh; (reluctance) چکینه chekinme; — **Repugnant**, (rē-pug'nant) (a) ضد zudd; متنفر müteneffir; — **Repugnantly**, (rē-pug'nant-li) (ad.) کرهه kerhen; نفرتله nefretle.

Repulse, rē-puls', (n) دفع def; (fig.) رد redd; (v.a.) دفع def et.; (n) redd et.; (mil.) پوسکورت مک pūskūrtmek; — **Rēpul'sion**, (-'shun) (n) دفع def; (sci.) قوه دفعه qouvveyi dâfi-a; (fig.) تدافع tedâfou'; (fig.) نفرت nefret; — **Rēpul'sive**, (-'siv) (a.) (sci.) دفع dâfi' (fig.) کرهه kerih; — **Repulsively**, (rē-puls'iv-li) (ad.) کرهه kerih sôuretdê.

Repurchase, iē-pur'chās, (v.a.) تکرار tekrâr satun almaq; صاون آلق tekrâr moubâyâ et.; (n.) تکرار موبایه tekrâr moubâyâ.

Repute, rē-pūt', (n.) اعتبار i'tibâr; شهرت sheuhret; حیثیت haysiyyet; (opinion) قناعت qanâ-at; (v.a.) اعتبار i'tibâr et.; add et.; — **Rep-utable**, (a.) معروف mâ'rôuf, اعتباری

i'tibârlu; (honourable) محترم mouh-terem; — **Rep'utably**, (-bli) (ad.) ناموسکارانه haysiyyetkyârâne; — **Repūtâ'tion**, (-'shun) (n) شهرت sheuhret; (credit) اعتبار i'tibâr, (honour) حیثیت haysiyyet; شرف sheref, — **Rēpūt'ed**, (t'd) (a) معدود mâ'dôud; (rumoured) مری mervî; — **Reputedly**, (rē-pūt'd-li) (ad.) تواریا tevâtiren; — **Rēpūte'less**, (a) اعتبارساز i'tibârsuz.

Request, rē-kwest', (n) رجا rijâ; (demand) طلب taleb; آرزو arzôu; (written) استدعا istid-â; (v.a.) رجا rijâ et.; آرزو taleb et.; رجا arzôu et., in — revâjda; آراسته iste-nirse; آراسته طلب taleb vouqôun'da; at the — of اوزرینه (n.) (in-) rijâsu ūzerine; (n.) طلبی ūzerine; — **Requester**, (rē-kwest'er) (n.) مستدعی tâlib; مستدعی müsted-î.

Requiem, rē'kwi-em, or rek', (n.) آیینی istirâhati rôuh âyi-ni; دعا dou-â.

Require, rē-kwir', (v.a.) طلب taleb et.; احتیاج istemek; (need) احتیاج ihtiyâj ol.; محتاج mühtâj ol.; لازم lüzôum ol.; it is required لازمdur; ! لا رمدر mat-lôubdur!; — **Requirement**, (rē-kwir'ment) (n.) طلب taleb; (need) احتیاج ihtiyâj; (pl.) احتیاجات ihtiyâjât; (fig.) ایجابات ijâbât.

Requisite, rek'wi-zit, (a) لازم lüzum; (indispensable) مبهم mübrem; الزم elzem; (needful) محتاج mühtâj; (n.) لازم mälêzime; (pl.) احتیاجات ihtiyâjât; — **Requisition**, (rek-wi-zish'un) (n) (act) طلب taleb; (written) استدعا istid-â; دعوت dâ'vet; تکالیف reh rekizisyon (mil.) طلب a. tekyâlifi harbiyye, (v.a.) وضع id. vaz-u yed et..

Requite, rē-kwit', (v.a.) اوده مک ende-mek, i-âde et.; (recompense) مکیفât mükyâfât yapmaq; — **Requital**, (re-kwit'al) (n.) قارشیلق qarshuluq; بدل bedel; مکیفât mükyâfât; in — قارشیلق اوله رق qarshuluq olaraq; مکیفât mükyâfâten.

[RES-RES] (انگلیزجه کتایک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr, in, mine;

Rescind, rē-sind', (v.a.) (jud) فسخ ا. fesih et; ا. ابطال ibtāl et..

Rescission, rē-sizh'un. (n) (jud) فسخ fesih; ا. ابطال ibtāl

Rescript, rē'skript, (n) اراده irāde; امر emr.

Rescue, res'kū, (v.a.) قورتارمق qour-tarmaq; ا. تخلص tahlīs et.; (n) تخلص halās; قورتوله qourtoulma; (act) تخلص tahlīs; (forcibly) جبراً imdād! امداد! ! يتشيك yetishin!; — Res'cuer, (r'kū-er) قورتاران qour-taran; ا. خلاصکار halāskyâr.

Research, rē-sērch' (n) تحری tehar-rî; تدریق tedqîq, (pl.) تحريات tehar-riyyât; (یکیدن) tedqîqât; (v) تدریقات (yeniden-) tedqîq et; تحری ا. tedqîq et..

Resemble, rē-zem'bl, (v.a.) بکزه مک benzemek; مشابه mûshâbih ol.; — **Resemblance**, (rē-zem'bl-ans) (n.) مشابهت mûshâbehet; (pl.) تشابه teshâbüh; عینی aynu; — **Resembling**, (rē-zem'bl-ing) (a.) مشابه mûshâbih

Resent, rē-zent', (v.a.) قیزمق quz-maq; (lit.) منفعل münfa-il ol.; — **Resentful**, (rē-zent'fōol) (a.) متفعل quzgun; کینلی kînli; (lit.) منفعل münfa-il; — **Resentment**, (rē-zent'ment) (n.) کین غضب gazebe; کین kîn (lit.) افعال infu-âl; تهور tehevür

Reserve, rē-zêrv', (n.) احتیاط ihtiyât; يدك yedek; (mil.) احتیاط ihtiyât; (funds) احتیاط آجیه سی ihtiyât aqjesi; (احتیاط سرمایه) (ihtiyât ser-mâye); (fig.) وقار veqâr; (caution) قیود teqayyüd; (pol. fig. pl.) قیود qouyôud; تقييدات taqyidât; (au-cution) آلیقومه aluqoma; (توقیف) صافلامق mouhâfaza; (v.a.) محافظه saqlamaq; (fig.) محافظه mouhâfa-za et.; without همه حال behe-mehâl; قطعاً qat-uyyen; (lit.) بلا bilâ taqyidât; — officer, (of'is-er) (n.) احتیاط ضابطی ihtiyât zâbiti; — **Reservation**, (rē-zêrv-â'shun) (n.) (act) حفظ hufz; (con-ccalment) کتم ketm; سکوت sükÿôut; (jud) شرط shart; قیود qouyôud; (pol.) قید احترازی qaydi ihtirâzî; (pl.)

قيود qouyôudu ihtirâziyye; (place) محل مخصوص mahalli mahsôus

Reserved, rē-zêrv', (a.) صاقلی saq-lu; (fig.) محفوظ mahfôuz; (charac-ter) آغş âr, وقور vaqôur; (shy) چکینگن chekingen; (seat) ده زهروه re-zerve; آبریش ayrilmush; all rights kyâffe houqôu-qou mahfôuzdour; — **ly**, (ad.) وقورانه vaqôurâne; چکینه نرک cheki-nerek; — **ness**, (n) وقار veqâr; (caution) تقيد teqayyüd, احتساب ij-tinâb

Reservist, rē-zêrv'vist, (n.) احتیاط ihtiyât (عسکری) ihtiyât (-askeri) ردیف redif.

Reservoir, rez'er-vwor, (n.) خزینه hazne; مخزن mahzen; (water) خزینه hazne; صهرنج sahrunj; depo.

Resettle, rē-set'l, (v.a.) برلشدیرمک yerleshdirmek; (fig.) تسکین tes-kin et

Reside, rē-zid', (v.n.) اوطورمق otour-maq; اقامت iqâmet et.; — **Res-idence**, (rêz'i-dens) (n.) (act) اقامت iqâmet; (place) اقامتگاه iqâmetgyâh; (liquid) طوروله douroulma; — **Res-idency**, (rêz'i-den-si) (n.) اقامتگاه iqâmetgyâh; (official) قوناق qonaq; — **Resident**, (rêz'i-ident) (a) مقیم mouqîm; (minister) سفیر elchi; — «master» (مکتبه ده) مقیم «mou-allim»; to be — at . de iqâmet et.; — **Residential**, (rê-zi-den'shal) (a.) اقامتگاه مخصوص iqâ-mete mahsôus; (residing) مقیم mou-qîm.

Residue, rez'i-dû, (n.) گری قالان geri qalan; باقیه baqiyye; — **Residual**, (rez-id'û-al) (a) متباقی mütebâ-qî; باقی artan; — **Resid-uary**, (rez-id'û-a-ri) (a.) باقیه عائد baqiyyeye â-id; — **legatee** (n.) باقیه سنه baqiyyesine vâris.

Resign, rē-zîn', (v.a.) ترک terk et.; استعفا buraqmaq; (v.n.) استعفا istifâ et; چکیکلمک chekilme; — **Re-signation**, (rez-ig-nâ'shun) (n.) ترک terk; فراغت ferâgat; (office) استعفا istifâ; (rel.) توکل tevekkül; (lit.) تسليم teslimiyet; — **Resigned**,

(For Turkish pronunc.) past: lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte foot, mōōn; shut; mûte; very, tû چيوو ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [RES-RES]

(rē-zind') (a) ساکن sâkin; متوکى mü-tevekkil.

Resin, rez'in, (n) رچينه rechine; ساقز saquz; — **Resinous**, (rez'in-us) (a.) ساقزى saqzulu; رچينىلى rechinelî.

Resist, rē-zist', (v) مقاوم mouqâ-vemet et; (fig.) محاللت mouhâle-fet et.; رچينه طياقت dayanmaq; — **Resistance**, (rē-zist'ans) (n) مقاومت mou-qâvemet; (rezistans) (ردريستانس); passive — **Resistant**, (rē-zist'ant) (a) مقاوم mouqâvim; — **Resistible**, (rē-zist'î-bl) (a) طياثير dayannulur; قابل متاومت qâbili mou-qâvemet; — **Resistless**, (rē-zist'-les) (n.) (irresistible) طياثيرلار dayannulmaz; (unresisting) طياثيرماز dâyanamaz

Resoluble, rez'ō-lū-bl, (a) ايرير erir; قابل حل qâbili hall.

Resolute, rez'ō-lūt, (a.) متين metin; متانله azimkyâr; — **Iy**, (ad) متانله metânletle; (lit.) ازيمكيارنه azimkyârâne; — **ness**, (n.) متانت metânet; عزم azm.

Resolution, rez'ō-lū'shun, (n.) (fig.) عزم azm; متانت metânet; (decision) قرار qarâr; (analysis) حل hall; (certainty) قطعيت qat-uyyet; (med) طاعيله dâlma; انحلال inhilâl; — of forces (تفريق) (tefriq). halli qouvâ; حل قوا

Resolve, rē-zolv', (ma) حل hall et.; (med.) طاعيتق dâma; (v. n.) قرار qarâr vermek, (n.) قرار qarâr; — **Resolvable**, (rē-zolv'a-bl) (a.) حللى halli mümkün; — **Resolved**, (rē-zolv'd') (a.) (fig.) مقرر mouqarrer; — **Resolvedly**, (rē-zolv'd-li) (ad.) عزميله azmîle; قطعيتق qat-uyyetle; — **Resolvent**, (rē-zol'-vent) (a.) (med.) طاعيتير dâtur; حل hall ediji; (n) (a.) (lit.) محلل mouhallil.

Resonance, rez'ō-nans, (n.) عكس صدا axi sedâ; (lit.) طنين tanin; — **Resonant**, (rez'ō-nant) (a.) (lit.) طنان tannân; مهتز mühtez.

Resort, rē-zort', (n) (place) (كرديلن) yer; (gidilen-) تنزه تيزه tenezzûh mahalli; (fig.) مأوا me'vâ; (relief) چاره

châre; (lit.) مراجعتگاه mürâjâtgyâh; (jud) كيتيك salâhiyyet; (v n) گيتيك gitmek, (fig.) مراجعت mürâjât et.; last — صوك son châre: (jud.) son merjî'; — **Resorter**, (rē-zort'er) (n) مداوم müdâvim

Resound, rē-zownd', (v a.) عكس ax et; (praise) چوق ثنا choq senâ et, (spread) نشر neshr et; (lit.) انكاس in-ikyâs et, (fig.) شايلىق yayulmaq; شايىع au. shâyî' ol; — **Resounding**, (rē-zownd'ing) (a.) رالاق parlaq, (lit.) ستايشكارانه sitâyish-kyârâne

Resource, re-sôrs', (n) چاره châre; وسائل mürâjâtgyâh, (pl.) vesâ-it; — **Resourceful**, (re-sôrs'-fôol) (a.) وسائى چوق vesâ-iti choq; — **Resourceless**, (re-sôrs'les) (a.) چارهسىز vesâ-itsiz. (fig.) وسائىسىز resiz.

Respect, rē-spekt', (n) حرمت hürmet; احترام ihtirâm; (reference) خصوص housôus; جهت jihat; (pl) احترامات ihtirâmât; (v. a.) حرمت hürmet et; كوزهك ri-âyet et; (fig.) رعاياب, (e) .. (ث) نظراً in — of geuzetmek; nazaran; housôusounda; in this — او خصوصده bou housôus-da; in all — هر خصوصده her housôusda, to have — of خاطرې صابق haturunu saymaq; التزام iltizâm et.; to pay — (lit.) عرض حرمت arzu hürmet et.; — **Respectable**, (rē-spek'ta-bl) (a.) معتبر mou'teber; (fig.) خايرى صايلىر iyi; haturu sayulur. — **Respectably**, (rē-spek'-ta-bli) (fig.) خيلى haylu; اعلا â'lâ; — **Respectful**, (rē-spekt'fôol) (a.) احترامكار hürmetkyâr; ihtirâmkyâr; — **Respectfully**, (rē-spekt'fôol-i) (ad) احترامكارانه ihtirâmkyârâne; حرمتله hürmetle, — **Respecting**, (rē-spek'ting) (prep.) (e) .. (ث) دائر haqqunda dâ-ir; — **Respective**, (rē-spek'tiv) (a.) خصوصى housôus; (particular) (e) .. (ث) متناظر mütenâzur; — **Respectively**, (rē-spek'tiv-li) (ad) متناظرأ mütenâzur-ran

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[RES-RES] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mine;

Respire, iē-spir', (v) تنفس teneffūs et. — **Réspirable**, (re-spir'abl) (a) قابل تنفس qâbili teneffūs; — **Respiration**, (res-pi-rā'shun) (a.) تنفس teneffūs, artificial — **Respirator**, (res'pi-rāt-ur) (n) تنفس teneffūs juhāzu; — **Respiratory**, (res-pi'ra-to-ri) (a) تنفسی teneffūsî; — **organs** اعصابی تنفسیه âzâyi teneffûsiyye

Respite, res'pit, (n) تعطیل tâ'til; مهلت istirahat, (criminals) استراحت mühlet; مساعده müsâde; (v.a.) آره ara vermek; تعطیل tâ'til et.; (jud) تأخیر tâ'liq et., (te'hîr et.

Resplendent, iē-splen'dent, (a) پارلاق parlaq; — **ly**, (ad.) شعله‌لی sha'shâlu; — **ly**, (ad.) شعله‌لی parlaq sôuretdé; — **Résplend'ence**, (-'ens) (n.) پارلاق parlaqluq; (lit.) شعله sha'shâ.

Respond, rē-spond', (v n) جواب ویرمک jevâb vermek; (fig) مقابله mouqâbele et., (suit) توافقی tevâfouq et.; (liable) مسؤول mes-ôul ol.; تظمین اه (v.a.) (lit.) tatmîn et.; — **Réspôn'dent**, (n.) مدافع müdâfi'; (jud.) مظلون maznôun; مدعی müdda-i aleyh.

Response, iē-spons', (n) جواب jevâb; (fig) مقابله mouqâbele, (rel) دعا dou-â; in — to جواباً (te) jevâben; اوزرینه ..üzérine; — **Réspôn'sive**, (-'siv) (a) جوابی jevâbî; (corresponding) مطابق moutâbuq.

Responsible, re-spon'si-bl (a) مسؤول mes-ôul; (important) مهم mühim; آره âr; (fin.) معتبر môt'eber; — **Réspôn'sibil'ity**, (-si-bil'i-ti) (n) اعتماد mes-ôuliyet; (trust) مسئولیت î'timâd

Rest, rest, (n.) استراحت istirahat; (cessation) توقف tevaqqouf; (tranquillity) سکونت sükyôunet; آسایش âsâyish; (place) محل استراحت mahalli istirahat; مسند mesned; (v n) دیکلامک istirahat et.; (still) طودمق dourmaq; استناد dayanmaq; (fig.) istinâd et.; (v.a.) اوطورتمق otourtmaq; تسکین dayamaq; (fig.)

teskîn et.; at — (sci.) سکونته sükyôunetde; (fig.) استراحتده istirahat et.; to take a — استراحت istirahat et.; دیکلامک dinlenmek, to set at — تسکین et.; (fig.) دیکلندیرمک dinlendirmek; (fig.) طودرماز teskîn et., — **Rest'less**, (a.) راحاتسز rahatsuz; (fig.) کورولتولی heyecanlı; (turbulent) گورولتولی gürültülü; — **Rest'lessly**, (-'les-ly) (ad.) (hiç) طورمقسزین (hiç) dourmaq-suzun; (fig.) هیجانله heyecânla.

Rest, rest, (n.) (remainder) قالدان qalan; دیکرلری digerleri; the bâqî; mütebâqîsi; (lit.) قالدانی qalanu; (remain) قالمق qalmaq; (v n) قالمق qalmaq; all the — mütebâqîsi; قالدانلارک هپسی qalanların hepsi; it — s «with you» ایش «سزه» size qalıyor; تا بعدر «size» tâbi'dir, for the — دیکرلرینه mütebâqîsi haqqunda

Restaurant, res'tō-rang, or res'to-rant, (n) لوقطة loganta

Restitution, res-ti-tū'shun, (n.) اعاده i-âde; redd; (jud.) تضمین tazmîn.

Restive, res'tiv, (a) سرکش serkesh; سرکشانه inâdju; — **ly**, (ad.) سرکشانه serkeshâne; (lit.) متورانه mütemerri-dâne

Restore, rē-stōr', (v.a.) اعاده i-âde et.; (repair) تعمیر tâ'mîr et.; (fig.) اصلاح uslâh et.; düzeltmek; دوزلهتمک (compensate) تلافی telâfi et.; —

Rēstōr'able, (a.) اعاده‌سی ممکن i-âdesi mümkin; (repairable) تعمیر qâbili tâ'mîr; (fig.) دوزلهتمک düzelir; — **Restoration**, (rē-stōr-â'shun) (n.) اعاده i-âde; (repair) تعمیر tâ'mîr; تجدید tej-dîd; (fig.) اصلاح uslâh; تلافی telâfi; — **Restorative**, (rē-stōr'a-tiv) (a.) معوی düzeltir; (a) (med.) معوی mouqavvî.

Restrain, iē-strān', (v.a.) طوتقی toutmaq; منع men et.; — **Restraint**, (iē-strān't') (n.) (act) ضبط zabt; منع men; (hinderance) حیر jebr; مانعت mûmâne-at; (of liberty) (lit.) موقوفیت mevqûfiyyet, (fig.) تقیدات taqyîdât; (reserve) چکینه chekinme; صیقيلمه suqulma

Restrict, rē-strik', (n.a.) تحدید tah-dîd et.; (lit.) تقید taqyîd et.; —

(For Turkish pronunc.) past: lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

Restricted, (rē-strikt'd) (a) محدود mahdūd et, (lit.) مقيد mouqayyed, — **Restriction**, (rē-strik'shun) (act) تقييد taqyid; تحديد tahdid; (lit.) تقييدات taqyidāt; (confinement) انحصار inhi-sâr; — **Restrictive**, (rē-strik'tiv) (a) (lit.) تقييدي taqyidi; صيغتي su-quju.

Restraining, rē-strin'jent, (a.) صيغتي suquju; (med) قابي qâbuz.

Result, rē-zult', (lit.) نتيجہ netije; (v.a.) حاصل hâsul et.; انتاج intâj et.; (in-) نتيجہ netijelenmek; as a — of اولوق (in-) netijesi olaraq; — **Resultant**, (rē-zult'ant) (a.) حاصل hâsul; (n.) محصله mouhassala; — **Resultless**, (rē-zult'les) (a) نتيجہsiz netijesiz

Resume, rē-zūm', (v.a.) گري آلى ge-ri almaq; (begin) تکرار باشلامق tekrâr bashlamaq.

Résumé, rā-zū'mā, (n.) خلاصه hou-lâsa; اجمال ijmâl.

Resumption, rē-zump'shun, (n.) گري آله geri alma; استرداد ref; رفع yenden ibtidâr; (fig.) تکرار باشلامه tekrâr bashlama.

Resurrection, res-ēr-ek'shun, (n.) (lit.) بعث بعدالموت bâ'si bâ'del-mevt; — **Resurrectionist**, (rē-sur-ek'shun-ist) (n.) اولو خیرسزی eulü hur-suzu.

Resuscitate, rē-sus'i-tât, (v.a.) جانلاندیرمق janlandurmaq; (v.n.) جانلانتق janlanmaq; — **Resuscitation**, (rē-sus-i-tâ'shun) (n.) (act) جانلاندیرمه janlandurma; احيا ihyâ; (state) جانلانما janlanma; يکي حیات yeni hayât; — **Resuscitative**, (rē-sus'i-tât-iv) (a) جانلاندیرمچي janlanduruju; (lit.) فاطر hayât-bahsh; حياتبخش fâtur.

Retail, rē-tâl', (n. و a.) پراکنده perâkende; (v.a.) پراکنده ساتق perâkende satmaq; (fig.) ياتق yaymaq; اشاعه ishâ-a et.; — **Retailer**, (rē-tâl'ër) (n.) پراکندهجي perâken-deji.

Retain, rē-tân', (v.a.) طرمتق toutmaq; (keep) محافظه mouhâfaza et; (detain) آليقومق aluqomaq; — a lawyer بر آووقات طرمتق bir avouqat toutmaq; — **Retainer**, (rē-tân'er)

(n.) معيت ejir, (dependant) معيت ma-uyyet; (pl.) توابع tevâbi', (fee) avans; پي pey; — **Retaining**, (a.) محافظ toutan; محافظ mouhâfuz; — fee پي pey; آوانس avans; — wall سد دیواری sedd douvaru

Retaliate, rē-tal'i-ât, (v.a.) عینله عینله aynile mouqâbele et; — **Rétaliâ-tion**, (-'shun) (n.) مقابلہ لائل mou-qâbele bil-misl; (vengeance) انتقام intiqâm; — **Rétaliâtive**, (tiv) (a.) مقابلہ mouqâbele qabilinden

Retard, rē-târd', (v.a.) تأخیر te'-hîr et.; آلیقومق aluqomaq; — **Retardation**, (rē-târ-dâ'shun) (n.) مانع mâni'; (sci) تأخر te-ehhour; (ast) مقدار miqdâru te'jil; — **Retardative**, (rē-târ'dât-iv) (a) (serving) تأخیری te'hîri; (tending) تأخیری te-ehhourî.

Retch, rech, (v.n.) اوکورمک euyür-mek; کندینی زورلامق kendini zorla-maq.

Retention, rē-ten'shun, (n.) طوقه toutma; ضبط zabt, (memory) حافظه hâfuz; (preservation) محافظه mouhâ-faza; حفظ huız; (med.) قبض qabz; انقباض inqibâz; — **Rétentive**, (-'tiv) (a.) طوتار toutar; حافظلی hâfuzalul.

Reticence, ret'i-sens, (n.) سکوت sü-kyût; کتم ketm; — **Ret'icent**, (-'i-sent) (a) کتوم ketôm

Reticule, ret'i-kül, (n.) چانطه chanta; (telescope's) شبکه shebeke; — **Ret-icular**, (re-tik'ü-lar) (a.) شبهي she-bekî, — **Reticulated**, (re-tik'ü-lât-ed) (a.) مشبك müshebbek; آع â sheklinde.

Retina, ret'i-na, (n.) (sci) طبقه طبقة tabaqayi shebekiyye; (شبکه) (she-beke).

Retinue, ret'i-nü, (n.) معيت ma-uyyet; توابع tevâbi'.

Retire, rē-tir', (v.a.) چکمک chekmek; (remove) قالدیرمق qaldurmaq; (v.n.) تقاعد او. (office) چکلمک chekilmeq; (bed) ياتمه کتتمک yat-maya gitmek; (n.) چکلمه çekil-me; — **Retired**, (rē-tird') (a.) متقاعد müteqâ-id; (secluded) تنها tenhâ; (pers) منزوی münzevî; — list (صنف) متعادين (sunufu-) müteqâ-idin; — **Retiredly**, (rē-tird'li) (ad.) منزویانه

[RET-RET] (انگلیزجه کلماتک تملقی ایچون) act, chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

münzeviyâne; — **Retirement**, (rē-tir'ment) (n.) چکیلمه chekilme; تقاعد teqâ-üd: (fig.) انزوا inzivâ; — **Retiring**, (rē-tir'ing) (a) چکینکن chekingen; معجب mahjûb; (office) ... تقاعد taqâ-üd..

Retort, rē-tort', (n) مقابله mouqâbele; جواب jevâb, (chem.) اینبیک inbik; قارنى qarni; (v.a.) redd et.; (chem.) mouqâbele et.; جواب ویرمک ayurmaq; (v n) jevâb vermek.

Retouch, rē-tuch', (n.) ردتوش retoush; (fig.) ردتوش retoush et.; (v.a.) دوزلمک düzeltmek.

Retrace, rē-trās', (v.a.) تکرار tek-râr et.; رجوع rûjôu' et.; (remember) تخطر tahattour et.; (outline) یکیدن چیزمک yeniden chizmek.

Retract, rē-trakt', (v.a.) کزى چکمک geri çekmek; (fig.) naqz et.; (v. n.) کزى آلمق geri almaq; (promise) نکول nûkyôul et.; (cloth) بوزوک chekilme; büzülmek; — **Retractable**, (rē-trak'ta-bl) (a.) کزى آلنه بیلیر geri alu-nabilir; (lit.) قابل نکول qâbili nûk-yôul; — **Retraction**, (rē-trak'shun) (n.) (lit.) naqz; نکول nûkyôul; (med.) تقبض teqabbouz.

Retreat, rē-trēt', (n.) چکلمه chekilme; (place) کوشه keushe; (lit.) ملجأ inzivâgyâh; (shelter) ملجأ melje'; (mil) رجعت rij-at; (rel.) عزلت ouzlet; (v n.) چکلمک chekil-mek; (mil) رجعت rij-at et..

Retrench, rē-trensh', (v.a.) آزالتمک azaltmaq; (v. n.) تنزیل tenzîl et.; تصرف idâre yapmaq; — **Retrenchment**, (rē-trensh'ment) (n) (act) تنزیل tenzîl; (economy) اقتصاد iqtisâd; idâre; (mil) متریس metris.

Retribute, rē-trib'üt, (v a.) حقى ویرمک haqqunu vermek; (return) اعاده i-âde et.; (recompense) تلطف tal-tif et.; — **Rētribū'tion**, (-'shun) (n.) مقابله mouqâbele; (recompense) مکافات mûkyâfât; — **Rētrib'utive**, -ly, (-'ü-tiv-li) (a. مق ad) قارشیلق qarshuluq olaraq; مکافات قییلندن mûkyâfât qabilinden.

Retrieve, rē-trēv', (v.a.) i-âde et.; دوزلمک düzeltmek; (lit.) تلافی telâfi et.; — **Retrievable**, (rē-trēv'-a-bl) (a.) قابل تعمیر qâbili tâ'mîr; تلâfisi mümkün; — **Retriever**, (i-ē-ti-ēv'ér) (zo.) آو کونى av keupeyi.

Retroaction, re-tro-ak'shun, (n.) مقابله mâqable shûmôul; — **Retroactive**, (i-ē-tro-ak'tiv) (a.) (jud.) mâqabline shâmil.

Retrocede, rē-tro-sēd', (v. n.) کزى کوشمه geri çekilmek; (fig.) gevshemek; — **Retrocession**, (rē-tro-sesh'un) (n.) (med.) ایجه inme; رجوع rû-jôu'; redd

Retrograde, ret'rō-, or rē'trō-grād, (a) (ast) کزیه ریج rij-î; (fig.) متدنî mütedenni; (v. n.) کزیه مک gerilemek; — **Retrogression**, (rē-trō-gresh'un) (n.) تدنî tedenni; gerileme; (fig.)

Retrospect, ret'rō-spekt or rē', (n.) (lit.) ماضی mâziye nazar; ماضی mâzi; — **Retrōspect'ive**, (-spekt'iv) (a.) ماضی mâziye â-id; (lit.) ریج rij-î.

Retrovert, rē'trō-vērt, (v.a.) کزى چورمک geri chevirmek; (n.) رجوع rû-jôu' eden; — **Retroversion**, (rē-trō-vēr'shun) (n.) کزى geri gelme; رجوع rûjôu'.

Return, rē-turn', (n.) (act) اعاده i-âde; (coming) عودت avdet; (retori) مقابله mouqâbele; جواب jevâb; (profit) کار kyâr; (pl.) حاصلات hâsulât; (renewal) تکرر tekerrür; (med.) نکس nûx; (report) راپور rapor; (pl.) نتایج netâyi-j. اعاده i-âde et.; راپور rap- or et.; (elect) انتخاب intihâb et.; کتیرمک; (produce) تأمین te'mîn et.; getirmek; (v n) دوتمک geri deun-mek; عودت avdet et.; (recur) نکس nûx et.; (retort) مقابله mouqâbele et.; (answer) جواب ویرمک jevâb vermek; — **day**, (-dā) (n.) (jud.) جلسه jelse; mouhâkeme günü; — **match**, (n.) ایکنجی maç; ikinci mach; مکرر اوپون mükerrer oyoun; — **ticket**, (n.) عودت بلیتی avdet bileti;

mōte; foot, mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [REU-REV]

— Rētur'nable, (-'na-bl) (a) اعاده‌سی i-âdesi mouqtazi; reddi ردى لازم; lâzum; (pol.) قابل انتخاب qâbili intihâb; — Rētur'ning officer, انتخاب انتحاب intihâb me'môurou.

Reunion, rē-ūn'yun, (n.) برلشمه birleshme; (gathering) اجتماع ijtima'.

Reunite, rē-ū-nit', (v.a.) برلشدېرمك birleshdirmek; (fig.) تاليف te'lif et; (v.n.) برلشمك birleshmek.

Reveal, rē-vēl', (v.a.) افشا ifshâ et.; الهام الهام geustermek; (rel) الهام ilhâm et.; — Revealed, (rē-vēld') (a) مكشوف achuq' (lit.) آشپق achuq' (rel) ملهم mülhem; — Revealer, (rē-vēl'ér) (n.) خبر وران haber veren; (lit.) كاشف kyâshif; (rel.) ملهم mülhim.

Revel, rev'el, (n.) آشك shenlik; آشك âhenk; (orgies) جشن ishret; جشن jûnbûsh; (v.n.) آشك ياپق âhenk yapmaq; (fig.) آشك eylenmek; آشك zevq douymaq; آشك خوشلانماق; — Rev'eller, (-'el-ér) (n.) آشك ehli zevq ayyâsh; — Rev'elry, (-'el-ri) (n.) آشك eylenti; جشن ishret.

Revelation, rev-ē-lâ'shun, (n.) افشا ifshâ; اخبار ihbâr; (rel) الهام ilhâm; وحى vahy.

Revellent, rē-vel'ent, (a.) (med.) (ناقل) (nâqil); مصرف mousarruf.

Revenge, rē-venj', (n.) انتقام intiqâm; (passion) كين kîn; (v.) انتقام آلق intiqâm almaq; — is sweet انتقام طاليدار intiqâm tatludur; — Rev-engeful, (rē-venj'fōol) (a.) كينى kinli; انتقامى intiqâmju; — Rev-engefully, (rē-venj'fōol-i) (ad.) انتقامى intiqâmjōuyâne; — Rev-enger, (rē-venj'ér) (n.) انتقام آلان intiqâm alan; (lit.) منتقم mûntaqim.

Revenue, rev'en-ū, (n.) ايراد irâd; واردات vâridât; state دولت vâridâtı devlet; خزينة hazîne; — cutter, (-kut'ér) (n.) رسومات بحسى rûsômât gemisi; كومروك محافظ سفينة گومروك mouhâfuz seffinesi.

Reverberate, rē-vēr'bér-ât, (v.a.) انعكاس in-ikyâs et.; (v.n.) انعكاس in-ikyâs et.; — Reverberation, (rē-vēr-bér-â'shun) (n.) انعكاس in-ikyâs.

Revere, rē-vēr', (v.a.) حرمت hürmet et.; (lit.) تعجيل tebjil et.; — Reverence, (rev'ér-ens) (n.) تعظيم tâ'zim; (civility) احترام ihtirâm; (rel) (fa-ziletlou); (v.a.) تعجيل tebjil et.; — Reverend, (rev'ér-ens) (a) محترم mouhterem; (fazilet-lou); — Rev'érent, (a) احترامكار ihtirâmkyâr; — Rev'érential, -ly, (-'shal-i) (a. ad.) احترامكارانه ihtirâmkyârâne; تعظيمكارانه tâ'zimkyârâne

Reverie, rev'e-ri, (n.) تخيل tehayyül; (pl.) خيالات hayâlât; (abstraction) طالعيلق dalgunluq.

Reverse, rē-vērs', (n.) ترسى tersi; عكسى axi; (fig.) ضد zudd; (misfortune) نكبت felâket; نكبت nûk-bet; (a) ترس ters; (lit.) معكوس mâ'kyôus; (v.a.) ترسنه چورمك tersine chevirmek; عكس ax et.; (change) تبديل tebdil et.; (lit.) ابطال naqz et.; (annul) ابطال iptâl et.; — Rev-ersed, (rē-vērsd) (a) ترس ters; معكوس mâ'kyôus; — Reversedly, (rē-vērsd-li) (ad.) ترسنه tersine; معكوس mâ'kyôusen, — Reverseless, (rē-vērs'les) (a.) ديشمن deyshme; قطبى qat-i; — Reversible, (rē-vērs'i-bl) (a) ترسنه چوريلير tersine chevrilir; (arith.) عكس qâbili ax; — Rēvēr'sing, (n.) عكس ax...; تبديل tebdil..; — Rever-sion, (rē-ver'shun) (n.) عكس ax; (biology) (lit.) (اصلنه) رجوع (asluna) rûjôu'; (possession) تكرار انتقال tek-râr intiqâl; (future) (lit.) ملكيت (milkiyyeti) müstaqbele; حق haqq.

Revert, rē-vērt', (v.a.) عكس ax et.; ترسنه چورمك tersine chevirmek; كرى چورمك geri chevirmek; (v.n.) كرى دونهك geri deunmek; قاتق qalmaq; رجوع rûjôu' et..

Revet, rē-vet', (v.a.) (mil) (اكسا) (ixâ et.); ديوار ديوار چكك douvar chek-mek; — Rēvet'ment, (n.) ديوار douvar.

Review, rē-vū', (n.) تدقيق tedqîq; (critically) تنقيد tenqid; مطالعات mou-tâlât; (mil.) رسم چكيد resmi gechid;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[REV-RHE] (انكليزيه ڪلمات ۾ تلفظي اڇيون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr, in; mīne;

(act) تفتيش teftish , (periodical) مجموعه mejmou-a; (v.a.) تدقيق ted-qiq et ; (v.n.) تنقيد tengid et ; (mul.) ارجاع teftish et. ; (lit.) نظر irjâ-u nazar et. ; — **Reviewer**, (rê-vû'ér) (n) مُنقِد mû-naqqid

Revîlê, rē-vîl, (*va.*) زریف *tezyîf* et:
(*vn.*) سويلنمك *seuylenmek* , مجاوز *tejâvüz* et. .

Revindicate, rē-vin'di-kāt, (*v.a.*) کُری (اعاده سی) طَلَب ا. geri istemek; (i-âdesini-) taleb et.

Revise, rē-vīz', (*v a*). تدقيق tedqīq et.; (*amend*) تعديل tā'dīl et.; (*correct*) تصحيح tas-hīh et.; — **Revised**, (rē-vīz'd') (*a*). تدقيق ایدلش tedqīq edīlmish; (*ūl*). موضح mou-sahhah; — **Riviser**, (rē-vīz'ēr) (*n*). موضح mousahhīh; (*fig*). مدقق mū-daqqīq; — **Revision**, (rē-vīzh'un) (*n*). تدقيق tedqīq; تعديل tā'dīl; تصحيح tas-hīh; — **Revisory**, (rē-vīz'ō-ri) (*a*) تدقيق tedqīqī.

Revisit, re-viz'it, (*v.a.*) تکرار زیارت ا. **tekrâr ziyâret** et : (*return*) عودت ا. **avdet** et.; (*n.*) تکرار زیارت **tekrâr ziyâret**; عودت **avdet**.

Revive, re-viv', (*vn*) جانلالمق janlanmaq; (*v.a.*) جانلانديرمق janlan durmaq; (*com*) رواج ويرمك revâj vermek; — **Revival**, (*n.*) جانلالمه janlanma; اويانمه ouyanma; (*recovery*) صلاح salâh; (*renaissance*) (lit.) تجدد tejeddüd; انتباه intibâh

Revivify, re-viv'i-fi, (*v.a.*) جانلاندیرمق
janlandurmaq; قوتتی اعاده ا. qouvve-
tini i-âde et..

Revocation, rē-vō-kā'shun, (*n.*) لغو lagv; فسخ fesiḥ; (*promise*) نقض naqz, (*fig.*) كرى آله geri alma; رحوع rū-jōu'; — **Rovocable**, (rē'vō-ka-bl) (*a.*) كرى آلنه بيلير geri alunabilir; (*lit.*) ابطالى قابل rūjōu' qābil ممکن; ابطالى ib-tālū mūmkūn.

Revoke, rē-vōk', (*v.a.*) گری آلتی geri almaq; (*annul*) فسخ fesih et.; (*pers*) عزل azl et..

Revolt, rē-vôlt, (*n.*) عصيان usyân;
قيام qiyâm; (*v.n.*) ا. عصيان usyân
et.; (*shocked*) جوق قیزمق choq quz-
maq; (*v.a.*) آياقلاندیرمق ayaqlandur-
maq; (*shock*) ا. اغصاب igzâb et.;

quzdurmaq; — **Revõlt'ing**,
(a.) (*lit*) تھاممۆل-فەرسا *tehammül-fersâ*;
اغصاب ادییجی *igzâb ediji*; — **Revõl-**
tingly, (-'ting-li) (*ad.*) قیزیلجق درجەدە
تھاممۆل-فەرسا *tehammül-fersâ* درجەدە.
tehammül-fersâ derejede.

Revolution, rev-ō-lū'shun, (*n.*) اِحتِلال ihtilâl; (*fig.*) اِنْقِلَاب inqilâb; (*revolving*) دَوْر devr; **The French** — فِرانْسز fransuz ihtilâli kebîri; — **Revolutionary**, (rev-ō-lū'shun-a-ri) (*a.*) اِختِلالِي ihtilâlî; اِختِلالْكَارَانَه ihtilâl-kyârâne; — **Revolutionist**, (rev-ō-lū'shun-ist) (*n.*) اِختِلالْجِي ihtilâlîjî; — **Revolutionize**, (rev-ō-lū'shun-iz) (*v.a.*) اِنْقِلَاب يَاقِق inqilâb yapmaq; تَبْدِيل tebdîl et. .

Revolve, rē-volv', (*v.n.*) دۈنك deun-
mek; دور ا. devr et.; (*meditate*)
دۈندۈرۈش dūshünmek; (*v.a.*) دۈندۈرۈش
deundürmek; چۈرۈش chevirmek;
(*consider*) تەزككۈر tezekkür et.; —
Rēvolv'ër, (*n.*) تابانچە tabanja;
(*revolver*) (رەۋولۋەر); — **Rēvolv'ing**,
(*a*) دۈنەر deuner; (*lit.*) دۈار devvâr;
— **storm** دۈار قىرپنە devvâr furtuna;
قاسىرغە qasurga

Revulsion, rē-vul'shun, (*n.*) تبدل te-beddül ; (*med.*) انصراف insurâf ; (انتقال) (intiqaâl) ; (*separation*) آيريله ayrılma.

Reward, rē-wawrd', (*n.*) مكافآت mü-
kyâfât; (*evil*) جزا jezâ, (*fruit*) ثمره
semere; (*v.a.*) مكافآت يافق mükyâfât
yapmaq; تلطيف taltîf et.; (*fig.*)
مواقفه mouqâbele et.; — **Rēwar'-**
dable, (*a.*) مكافاته لائق mükyâfâta lâ-
yuq; — **Reward'less**, (*a.*) مكافاته
مؤكافاتسuz.

Rewrite, rē-rīt', (*v.a.*) تکرار یازمق tek-râr yazmaq.

Rhapsody, rap'sodi, (n.) راپسودی rap-sodi.

Rhetoric, ret'or-ik, (*n.*) (*lit.*) بديع bedi'; بيان beyân; (*oratory*) (*lit.*) خطابت hutâbet; فصاحت fasâhat; — **Rhetorical**, (ret-or'ik-al) (*lit.*) بديعي bedi-i; (*lit.*) خطيبانه hatibâne, — **Rhetorically**, (ret-or'ik-al-i) (*ad.*) اصول بياته ousûli beyâna mou-vâfuq; خطيبانه bedi-âne; خطيبانه ha-tibâne; — **Rhetorician**, (ret-or-

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th̄, zh ژ [RHE-RID]

ish'an) (n.) بدیع معلی bedi' mou-allimi; (orator) خطیب hatib; — **Rhetorize**, (v n.) خطيبك صائق hatiblik satmaq.

Rheum, rōum, (n) نرله nezle; — **Rheumatism**, (rōum'a-tizm) (n) روماتيزمه romatizma.

Rhine, rin, (n. pr.) (نهری) رهن ren (nehri).

Rhinoceros, ri-nos'er-os, (n) کرکدان kerkūdān.

Rhodes, rōdz, (n pr.) رودوس rodos.

Rhododendron, rō-do-den'dron, (n) (bot) رقوم zaqqoum.

Rhubarb, rōō'bārb, (n) (bot) راوند râvend

Rhyme, rim, (n) قافیہ qâfiye; نظم nazm; (v.a.) قافیہ یایی qâfiye yap-maq; (v n.) (lit.) مقما او. mouqaffâ ol; (fig.) آهنگ تشکیل āhenk teshkil et; **neither** — **nor** reason (fig.) صاچه sachma; معناسز mâ'anasuz, — **Rhymed**, (rimd) (a.) قافیہ قافیہ qâfiyeli; — **Rhymer**, (rim'er) (n) قافیہ جی qâfiyeji; — **Rhymeless**, (rim'les) (a.) بوزوق qâfiyesiz (fig.) بوزوق bozouq.

Rhythm, rithm, (n) (poetry) وزن vezn; (fig.) اسلوب üslub: — **Rhythmic**, (rith'mik-al) (a.) موزون mevzoun; — **Rhythmically**, (rith'mik-al-i) (ad.) موزون بر حالده mevzoun bir halde.

Rib, rib, (n.) قابورغه qabourga; (bot.) طمان damar; (arch.) قوشاق qoushaq; (mar) شیرد sherid; چوبوق choubouq; (mar) پسته posta; (wife) زوجه zevje; (qaru) (n) (mar) — **band**, (n) استراليا postal qoushâ; (istralya); — **Ribbed**, (ribd) (a) (lit.) طمارلی damarlu; (arch.) قوشاقلی qoushaqlu; **iron** — **Ribbing**, (rib'ing) qoushaqlu; — **Ribbing**, (rib'ing) (n) قوشاقلر qoushaqlar; (چاتی) (chatu).

Ribald, rib'ald, (a.) بایاغی bayâ; (foul) بایاغی آدم (âzu pis); (n) (آغزی پیس) bayâ adam; (n) سیفہ sefh; — **Ribaldry**, (-aid-ri) (n) پیس لاقیردیار pis laqurdular; (lit.) غلظت لسان galzeti lisân.

Ribbon, rib'on, (n.) قوردهله qordele; شیرد sherid; (arch.) تیریز tiriz;

(reins) دیزکینلر dizginler; **to tear** to — **s** پارچه لامق parchalamaq; پارچه parcha parcha et.; **to handle** the — **s** دیزکینلری طومقی dizginleri toutmaq; ادارده یی آله آلتی idâreyi ele almaq, — **weaver**, (-wēv'er) (n.) شیریدی sheridji

Rice, ris, (n.) پیرنج pirinch; (cooked) پیلای pilav; — **flour**, (-flowr) (n.) پیرنج اونو pirinch ounou; — **milk**, (n) سوتلاج sūtlaj; — **paper**, (n) پیرنج کاغدی pirinch kyâdu; — **water**, (n) پیرنج صوفی pirinch souyou.

Rich, rich, (a) زنگین zengin; (fertile) مہندت münbit, (fig) مہصولدار mah-sûldâr; (abundant) چوق choq; مہزول mebzûul; (luxurious) مکلف mü-kellef; (ample) واسع vâsî', (colour) زنگینلر parlaq; the — (n pl) زنگینلر zenginler; اغنیا âgniyâ, — **ly**, (ad.) مکلف choq, مہزول mebzûulen; مہزولده mukellef sûretde; — **ness**, (n) زنگینلک zenginlik; ثروت servet; (fertility) برکت bereket; مہزولیت mebzûuliyet; (luxus) زینت zînet; (lit.) احتشام ihtishâm; — **Riches**, (rich'ez) (n. pl) ثروت servet; (abundance) برکت feyz; (intelligence) (lit.) خزینة عرفان hazîneyi irfân; (pearl) جوهر jevher.

Ricinus, ris'i-nus, (n.) ریچنه rechine; (oil) هند یاغی hind yâ.

Rick, rik, (n) اوت ot; ییغین yughun.

Rickets, rik'ets, (n) کیک خسته لی ke-mik hastalugh; (qurba); — **Rickety**, (rik'et-i) (a.) کیک خسته لی kemik hastalugh; (feeble) ضعیف za-îf.

Ricochet, rik-ō-shā' or -shet', (n.) (artil.) سکه sekme; سکه سکریمه sek-dirme; (v n) سکه سکمه sekemek.

Rid, rid, (v.a.) قورتارماق qourtarmaq, (expel) بر طرف دفع et.; دن دورتولوق to get — of — (den-) qourtoulmaq, خلاص ol.; — **Riddance**, (rid'ans) (n.) خلاص halâs; قورتولوش qourtouloush; a good — **nîmet** نعمت — isâbet.

Riddle, rid'l, (n) بیلجه bilmeje; (enigma) معما mou-ammâ

Riddle, rid'l, (n.) آلهک elek; آلهک elemek; (v.a.) قالبور qalbour; (holes) دلیک delik deshik et..

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

mōte; foot, mōōn, shut, mūte very; tūو چيوو ch چ; sh ش, th ث, thذ; zh ز [RIG-RIP]

آچيقچه achuqja; — off, (ad.) هان hemen; درحال derhâl.

Righteous, rîtyus, (a) طوغرى dôrou; مستقيم müstaqim; (just) حقى haqlu; — ly, (ad.) مستقيمانه müstaqimâne; — mounsufâne; — ness, (n.) طوغرىلىق dôroulouq; استقامت istiqa'met; (rel) طاعت tâ-at; صلاح salâh.

Rightful, rit'fōol, (a) حقى haqlu; (legitimate) مشروع meshrōu'; — ly, (ad.) مشروع حقى اولارق haqlu olaraq; مشروع meshrōu' s'ouretde; — ness, (n.) حق haqq; مشروعيت meshrōu-uyyet.

Rigid, rij'id, (a) سرت sert; ايکيلمز iyilmez; (fig. lit) حشين hashin; (fanatical) متعصب müte-assub; — ly, (ad.) سرت (صورتده) sert (-s'ouretde); (fig.) شدتله shiddetle; — **Rigidity**, (rij-id'i-ti) (n.) سرتلى sertlik; (fig.) خشونت houshounet; تعصب te-assoub; (lit.) صلاب salâbet.

Rigmarole, rig'ma-rōl, (n.) ايج صيقيچى ich suquju seuzler; اوزون ouzoun hikyâye; (a.) مزيج müz-ij; مالايى mâ-lâ-yâ'nî.

Rigor, rig'ur, (n.) (med.) اوشومه üshūme; تيتريمه titreme.

Rigour, rig'ūr, (n.) سرتلى sertlik; (fig.) اوشومه shiddet; (med.) اوشومه üshūme; بروت büründet; تيتريمه titreme; — **Rig'orous**, (-'ur-us) (a) قوتلى shiddetli, قوتلى qouvvetli; (accurate) پک طوغرى pek dôrou; (lit.) دقيق daqiq; — **Rig'oriously**, (-'ur-us-li) (ad.) شدتله shiddetle; — **Rig'orousness**, (-'ur-us-nes) (n.) شدت shiddet.

Rill, ril, (n.) دره dere; چاي chay.

Rim, rim, (n.) کنار kenar; (wheel) ايسپت ispit; چنبر chenber.

Rime, rîm, (n.) قراغى qurâ, چى chi; (v.n.) قراغى ناغلامق qurâ bâlâmaq; — **Rimy**, (rî'mi) (a.) قراغى طومش qu-râ toutmoush.

Rimple, rim'pl, (n.) يوروشوق bou-roushouq; (v.a.) يوروشدېرمق bou-roushdourmaq.

Rind, rînd, (n.) قابوق qabonq (v.a.) صويق soymaq; — **Rinded**, (rînd'd) (a.) قابوقلى qabouqlou.

Ring, ring, (n.) حلقه halqa; (finger's)

يوزوک yüzük; (circle) دائره dâ-ire, (arch.) چنبر chenber; (arena) ميدان meydan; رنج ring; (group) غروب gouroup; — **armour**, (-'ärm'ur) (n.) (artil.) چنبر زره chenber zurh; — **bolt**, (n.) مابه mapa; — **finger**, (n.) يوزوک يازوک yüzük parmâ; — **leader**, (n.) باش shaf; (fig.) باش bash; آله باش ele bashu; — **worm**, (-wuim) (n.) جلد خستلى jild hastalug; کال kel; (lit.) ساف sa'f; — **Ringed**, (ringd) (a.) يوزوکلى halqalu; يوزوکلى yüzüklü.

Ring, ring, (v.a.) چالماق chalmaq, (fig.) چالماق chunlamaq; — **down** (fig.) زيل زيل tamâm ol.; — **in** چالماق zil chalmaq, (fig.) باشلامق bashlamaq; — **up** (fig.) قالدېرمق qaldurmaq; (curtain) پرده perde qalqmaq; تلفون telefon et.; (n.) (sound) زيل zil; سس ses; — **Ring'er**, (n.) (pers.) زيلچى zilji; — **Ring'ing**, (n.) (act) چالما chalma; چالما chalanma; چينلاما chunlama; چان سس chan sesi; — **of the ears** قولاق چينلاما qoulaq chunlamasu; قولاقلى چينلاما qoulaqlar chunlama.

Ringlet, ring'let, (n.) حلقهچى halqajuq; (hair) بوقله bouqle; قوروم quvrum.

Rink, ringk, (n.) رنج ring; skating — سکيتين skeytin (-ring).

Rinse, rins, (v.a.) چالماق chalqamaq; (cleanse) تيزلەمەك temizlemek; — **Rins'ing**, (n.) چالماق chalqama; — **machine** تاپهير ماکينەسى tat-hir maki-nesi.

Rio de Janeiro, rē'o-da-zhâ-nâ'e-ro, (n.pr.) رييو دو ژانهيرو riyo-deu-janeiro.

Riot, ri'ot, (n.) عصيان usyân; قيام qiyâm; (noise) گورولتو gürültü; (drink) عشرت ishret; (v.n.) عصيان usyân et.; آياقلاشق ayaqlanmaq; عشرت et.; پاتوردى pâturdu et.; (fig.) افراطه وارمق to run — ifrâta varmaq; طاشعيتلىق tashgun-luq et.; — **Ri'oting**, (n.) اغتشاش igtishâsh; گورولتو gürültü; — **Riotous**, (ri'ot-us) (a.) عامى âsi; گورولتوچى igtishâshju; (fig.) پک فضلە pek fazla.

Rip, rip, (v.a.) يارمق yarmaq; (open)

only; routine; through; tuck; müsée- give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

perchin et, پرچينه مك, perchin-lemek; (*fig.*) باغلاماق bâlâmaq; — **machine**, (-ma-shēn') (*n.*) پرچين پرچين makinesi; — **Riv-eting**, (*n.*) پرچين ايتمه perchin etme; .. پرچين perchin ..; — **hammer** پرچين پرچين perchin cheki; — **machine** پرچينه مك ماکينه ماکينه maki-nesi.

Rivulet, riv'ū-let, (*n.*) ايرمق چاي chay; urmaq.

Roach, rōch, (*n.*) سازان زانغى sazan ba-lugh; چامچا chamcha

Road, rōd, (*n.*) يول yol; (*lit.*) طريق tariq; **high** — جاده jadde; (*poet.*) شوشه sheh-râh; — **way**, (*n.*) شوشه shose; — **Roadstead**, (rōd'sted) (*n.*) (mar.) ليمان liman; مرسا mersâ

Roam, rōm, (*v. n.*) طولاشماق dolashmaq; گزینمک gezinmek; (*lit.*) جولان jevelân et; — **Roamer**, (rōm'er) (*n.*) (fig.) آواره âvâre; (سرسری) (serseri)

Roan, rōn, (*a.*) دمير قیری demir quru (-rengi).

Roar, rōr, (*v. n.*) گورلەمەك gürlemek; گورلەمەك hayqurmaq; (*n.*) گورلەمەك gürleme; گومبورتى gumbürtü; (*laughter*) قهقهه qahqaha; — **Roarer**, (rōr'er) (*n.*) (so.) صولور solour; — **Roaring**, (rōr'ing) (*n.*) اولومه ouloulma; اوغولتى oughoulou; صولومه گورلەيش gürleyish; (*horse*) solouma; (*a.*) گورلەين gürleyen, مدھش گورلۇتۇلۇ gürültülü; (*fig.*) müdhissh.

Roast, rōst, (*v. a.*) قىزارتماق quzartmaq, (oven) روستو ياپماق rosto yapmaq; قىزارتماق furunda quzartmaq; (*coffee*) قاورومق qavourmaq; (*fig.*) اكلنمەك quzdurmaq; (*radicule*) قىزارتماق eylenmek; (*n.*) روستو rosto; قىزارتماق quzartma; — **iron**, (-i'urn) (*n.*) قىزارتماق uzgara; — **Roasted**, (rōst'd) (*a.*) قىزارمىش quzarmush; قاورولمىش qavroulmoush; كباب kebab; — **chestnut** كباب كستانه kebab kestâne; — **Roaster**, (rōst'er) (*n.*) فرون furun; (*coffee*) تاوله tava; — **Roasting**, (rōst'ing) (*n.*) قىزارتماق quzartma; (*fig.*) استهزا istihzâ.

Rob, rob, (*v. a.*) صويماق soymaq; چالماق chalmaq; (*fig.*) غصب gasb et.; شوروپ shouroub; پلته pelte; —

Robber, (rob'er) (*n.*) حيدود haydoud; شقى shaqî. (*pl.*) اشقى esh-qiya; — **Robbery**, (rob'er-i) (*n.*) شقاوت sheqâvet, حيدودلىق haydoud-louq; خىرسىزلىق hursuzluq; (*fig.*) غاصبلىق gâsubluq.

Robe, rōb, (*n.*) روبا rouba; البسه elbise; (*lit.*) لباس libâs; (*v. a.*) كىيىدىرمەك giydirmek, (*lit.*) اكسا ikssâ et.; (*v. n.*) كىيىمەك elbisesini giymek; the — (*fig.*) مەسلىك مەسلىك mesleki vekyâlet; (مەھامىلىك) (mehamîlik); — **de chambre**, (-de-shâm'br) (*n.*) روب دو شامبر rob-deu-shambur; — **mâker**, (*n.*) (رەسمى) اتوايىچى (resmi-) esvabju; تەرزى terzi.

Robin, rob'in, (*n.*) (so.) ساقا قوشى saqa qoushou.

Robust, rō-bust', (*a.*) كورپۇز keurpüz; سالام salâm; دىنچ dinj; — **ly**, (*ad.*) دىنچ dinj bir halde; (*fig.*) سالام سالام salâm sôuretd; — **ness**, (*n.*) قوت qouvvet; سالاملاق salâmluq.

Roe, rok, (*n.*) (myth) عىنقا anqâ (qoushou); روخ قوشى roh qoushou.

Rochell - powder, rō-shel' pow'der, (*n.*) (med) سەدلىچ sedlich

Rochet, roch'et, (*n.*) (lit.) خىشتان haf-tân.

Rock, rok, (*n.*) قايا qaya; (*v. a.*) تاشلاماق tashlamaq; — **salt**, (-sawlt) (*n.*) قايا طوزى qaya touzou; — **Rock'y**, (-'i) (*a.*) قايا گىيى qaya gibi; (*fig.*) سەرت sert; مەتىن metîn; (*full*) قايالىق qayaluq.

Rock, rok, (*v. a.*) ساللاماق sallamaq; (shock) سارسماق sarsmaq; (*v. n.*) ساللاماق sallanmaq; سارسىلماق sarsul-maq.

Rocket, rok'et, (*n.*) راکەت raket; روقا roqa. (*bot.*)

Rocking, rok'ing, (*n.*) ساللانما sallanma; (*a.*) ساللانما sallanur, متحرک müteharrik; — **chair**, (-châr) (*n.*) (متحرک صنداليه) (müteharrik sandalye); ساللنماق salunjaq sandalye.

Rococo, rō-kō'kō, (*n.*) روقوق roqogo; (تەزىنات غرىبە) (tezyinâti garîbe); (*fig.*) كەنه keuhne; قاي qaba; تاهاف tahaf.

Rod, rod, (*n.*) چوبوق choubouq; (*twig*) عصا asâ; دىنەك deynek; (*sceptre*)

[ROD-ROM] (انگلیزجه کلماتک تلغی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

(fig.) آمرت âmiriyyet; (punishment) جزا jezâ; (fig.) تویسخ tevbiḥ, (angling) قامبش qamush; (measure) رودا roda; besh bouchouq yar-da
Rodent, rō'dent, (a.) کیریجی kemiriji; (lit.) قاصم qāzum; — **Rōden-tia**, (-'shı-a) (n. pl.) کیریجی حیوانات kemiriji hayvânât; (lit.) حیوانات قاصمه hayvânâtu qāzuma.
Rodomontade, rōd-ō-mon-tād', (n.) اوکونمه euvünme; تفاعر tefâhûr.
Rodosto, rō-dos'to, (n. pr.) تکهشور طائی tekîr dâ
Roe, rō, (n.) (zo) قاراجه qaraja, (eggs) بالوق youmourtasu.
Rogation, rō-gā'shun, (n.) نیاز niyâz; (rel. & lit.) ایتهال ibtihâl; مناجات mû-nâjât; — **days**, (-dâz) (n. pl.) معراج mi'râj arifesi.
Rogue, rōg, (n.) چاغین chapgun; (dishonest) ادبسیز edebsiz; sefil; (sturdy) دبدرد derbeder; دلیجی dilenji; — **Roguer**, (rōg'e-ri) (n.) چاغینلق chapgunluq; ادبسیزlık edebsizlik; hursuzluq; — **Roguish**, (rōg'ish) (a) برآر چاغین bir az chapgun; — **Roguishly**, (rōg'ish-li) (ad) ادبسیزچہ chapgunja; ادبسیزlık edebsizlik; — **Roguishness**, (rōg'ish-nes) (n.) چاغینلق chapgunluq; ادبسیزlık edebsizlik.
Roister, rois'ter, (v n.) پاغیردی paturdu et.; (n.) پاغیردیجی paturduju.
Rôle, rôl, (n.) دول rol; وظیفه vazîfe.
Roll, rôl, (n.) (act) یوارلانما youvarlanma; (cylinder) سیلندر silindir; حده hadde; (paper) طومار tomar; رولو roulo; (cloth) طوب top; (fig.) وثیقه vesîqa; (register) دفتر defter; لیسته liste; (رولا) (rola) (sijill); قید qayd; (bread) فرانجه franjela; (mil.) ترامپتہ trampete; یوقلامه yoqlama; (ship's) یالپه yalpa; (v.a.) یوارلاق youvarlamaq; چورمک chevirmek; (wrap) صارق sarmaq; طومار یاپتی tomar yapmaq; (press) چیرمک haddeden gechirmek; (v.n.) یوارلانیق youvarlanmaq; تکرلنک tekerlenmek; (pers.) سندهلەمک sendelemek; طومار او. tomar ol.; طوب او. top ol.; (ship) سورمک سورمەلەمک (move) یالپه او. yalpa et.; (tram-) (trampete) چالاق (mil.) sürmek;

pete-) chalmaq; the —s قیود qou-yûd, سحل sijill; دفتر defter; **Master of the —s** سحل مدیری sijill mü-dîri; (اوراق مدیر عمومیسی) (evrâq mü-dîri oumûmîsî), — **call**, (-kawl) (n.) (mil) یوقلامه yoqlama; — **Roller**, (rôl'er) (n.) سیلندر silindir; اسطوانه üstouvâne; (mach.) حده hadde; (med) صارجی sargu; (pl & mar) تکرلەمە tekerleme, بیویوک طالعه beuyûk dalga
Rolling, rôl'ing, (a.) دوتر deuner; (mach) ...حده hadde...; — **pin**, (n.) حده hadde; — **mill**, (n.) حده hadde (-makinesi); — **press**, (n.) اوتو ماکینهسی ütû makinesi; سیلندر silindir; — **stock**, (n.) ادوات edevâtî mûteharrike.
Roly-poly, rôl'i-pôl'i, (a.) طوس طوبارلاق tos toparlaq; (n.) طوبارلاق toparlaq; (loqma); (طوبوز) (to-pouz); (بودور) (bodour)
Rome, rôm, (n. pr.) روما roma; — **Rôman**, (a.) روما roma...; (n.) لاتین latin; — **catholic** (a.) رومانی latin; — **Empire**, (-em'pir) (n.) روما imparatorlû; — **Rômanize**, (-iz) (v n.) (rel.) لاتین latin ol..
Romance, rō-mans', (n.) رومان roman; (fig) ماجرا hikâyê, (lit.) ماجرا mâjêrâ; (fiction) مصل masal; (a) رومن romen; roman رومان یازمق (v.n.) (لاتین) (latin); مصل masal سوله مک (talk) yazmaq; اویدیرمق ouydourmaq; حیل قورمق hayâl qourmaq; — **in real life** حقیق ماجرا haqîqî mâ-jêrâ; (حقیق رومان) (haqîqî roman); a love — bir sevdâ حیکایهسی (lit.) bir ماجرای عشق hikâyêsi; mâjêrâyî ashq.
Romanesque, rō-man-esk', (a.) رومانەسک romanesk; (arch.) رومانەسک tarzu.
Romantic, rō-man'tik, (a.) روماتیک romantik; حیلای hayâlî; (sentimental) حسی latîf; — **Rô-man'tically**, (-'tik-al-i) (ad) روماتیک romantik bir tarzda; یز طرزده monhayyol olaraq; — **Rô-man'ticism**, (-'ti-sizm) (n.) روماتیسم romantizm; (inqilâb ادبی) (hist) (inqilâb edebî).

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e); deux; riug; machine;

môte; foot; mōon; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ز [ROM-ROT]

Romp, romp, (n.) كورولتو oyoun; گورۇلتۇ; gürültü; (girl) شەن قىز shen quz; (rude) (حوريات) (hoyrat), (v.n.) oynamaq; گورۇلتو كورولتو ۱. gürültü et; — **Romp'ingly**, (-'ing-li) (ad.) كورولتو ايله oynayaraq; گورۇلتىيله gürültüyle; (a) خورياتچە hoyratja; — **Romp'ish**, (a) اويىناق oynaq; شەن shen; حوريات hoyrat.

Roof, rōof, (n.) طام dam; (lit.) سقف saqf; (vault) قبة qoubbe, كمر kemer; (mouth) داماڭ damaq; (v.a.) طام ياپىق dam yapmaq; اورىمك eurtmek; (fig.) (a) مۇھافىزە مۇھافىزە. — **Roof'ing**, (n.) (act) طام ياپما dam yapma; (materials) طام ماتىرىيەسى dam mälézimesi; (fig.) مەۋا me'vâ; — **Roof'less**, (a) طامسىز damsuz; آچىق achuq; (fig.) مەكەنسۇز mekyânsuz.

Rook, rook, (n.) (zo) قارغە qarga; (pers) حىلەكار hilekyâr; (chess) روح rouh; (v.a.) آلداتماق aldatmaq; — **Rook'ery**, (-'e-ri) (n.) (act) عرىدە arbede; (place) (fig.) آشاڭى عىلە ashâ mahalle; سەرسەرى ياتاڭى serserî yatâ.

Room, rōom, (n.) اوده oda; (space) yer; (fig.) ميدان meydân; to make — yer achmaq; (way) yol achmaq; — **Room'y**, (a.) (a) كىنىش genish; فەرەھ ferah.

Roost, rōost, (n.) تونەك tünæk; (v.n.) تونەمەك tünemek.

Root, rōot, (n.) كوك keuk; (fig.) اساس esâs; (gram.) اصل asl; (progenitor) جد jedd; (math) جذر jezr; (v.n.) كوكلەشمەك keukleshmek; (exterminate) كوكلەش كوكلەش چىقارماق keuklünü chuqarmaq; (lit.) (a) قلع qalu' et.; (a) امحا imhâ et.; (fig.) كوكلەشدىرمەك keukleshdirmek; (turn up) آشەلەمەك eshelemek; — and branch (fig.) باشىدىن bashdan ashâ; — of the matter كوكلەش رۇھ rōuhu mes-ele; اساس esâs; — **house**, (n.) آنبار anbar; «square» — جذر «مربع» jezri «mourabba'»; — **Root'ed**, (t'd) (a.) كوكلەش كوكلەش keuklünü chuqarmaq keukleshmish.

Rope, rōp, (n.) خىلاط halat; ايپ ip; (fig.) دىزى dizi; (v.a.) باغلاماق bâlamaq; (fig.) چىكىك chekmeq; a — of pearls بىر دىزى اينىچى bir dizi inji; — of sand (fig.) پاموق ايپلىكى pamouq

ipliy; — **dancer**, (-dans'er) (n.) اينىچى janbaz; — **mäker**, (n.) قول qol; ipji; — **yärn**, (n.) تەل tel; qol; (mar) فلاسا flasa; — **Ropery**, (röp'er-i) (n.) اينىلىكخانىە iplikhâne; ايپ فابرىقەسى ip fabriqasu.

Rosary, rō'za-ri, (n.) گۈل باغچەسى gül bâgchesi; (fig.) گۈلستان gülistân; (rel) تەسبىھ tesbih; (devotion) ذىكر zikr; عىبادەت ibâdet; (festival) گۈل بايرامى gül bayramu.

Rose, rōz, (n.) گۈل gül; (colour) روزا roza; پەنەلىك penbelik; (nozzle) سوزغەچ süzgeç; (he) روزەت rozet; (diamand) روزە (تاش) roze (-tash); under the — (fig.) سامان سەمان saman altundan; گىزلى gizli; wars of the Roses — گۈل مۇھەرەبەلىرى gül mouhârebeleri; — **bud**, (n.) گۈل غىنچەسى gül qonjasu; (fig.) غىنچە qonja; — **mallow**, (n.) گۈل خەمى گۈل hatmi; — **water**, (n.) گۈل سۇيى gül souyou; (a.) (fig.) حىسى hissi; — **wood**, (n.) پەلەسەنك pelesenk; — **Rosy**, (rōz'i) (a.) گۈل گىبى gül gibi; (colour) پەنە penbe; (poet.) گۈلگۈن gülgyûn; (fig.) خوش hosh; گۈزەل güzəl.

Roseate, rōz'e-ät, (a) گۈللەر گۈللەر güller ichinde; گۈل دولۇ گل dolou; (colour) قۇرمۇز qurmuzu.

Rosemary, rōz'mā-ri, (n.) (bot.) بىبىرىيە biberiye

Rosette, rō-zet', (n.) روزەت rozet.

Rosin, roz'in, (n.) چام سازى cham saquzu.

Roster, ros'tër, (n.) (mil.) وظيفە vazâ-if tâ'limât-nâmesi; (list) لىستە liste; اسامى esâmî.

Rostrum, ros'trum, (n.) (zo.) برون bourn; (birds) غاغا gaga; (mar.) كرسى mahmouz; (tribune) كۇرسü.

Rot, rot, (n.) چۈرۈك chürük; (fig.) فساد fesâd; (med) علت illet; (bosh) چۈرۈمەك chürümek; (v.n.) چۈرۈمەك chürümek; (fig.) بوزولماق bozoulmaq; (v.a.) خەستەلەنماق hastalanmaq; (med) فساد chürütmek; (fig.) فساد ifsâd et.; — **gut**, (n.) فەنا اينىچى fenâ ichgi; (fig.) زەھر zehir.

Rotate, rō'tät, (v.n.) دۈنەك deunmek; (sci. lit.) دوران devrân et.; (v.a.) دۈندۈرمەك deundürmek; — **Ro-**

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ROT-ROU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

tary, (rō'ta-ri) (a.) دوتر deuner ;
دوئه deunne; (sci.) دوار devvâr ;
— Rotā'ing ring, (n.) (artil.)
چنبر chenber ; — Rotation, (ro-tā'-
shun) (n.) دوئه deunne ; دوران dev-
rân ; (fig.) دور devr ; تسدل tebed-
dül : (order) صیره sura ; by —
صیره sura ile ; (surayle) axis of
— محور دوران mihveri devrân ; —
Rotator, (ro-tā'tur) (n) (sci.) دواره
devvâre ; مدور müdevvir ; — Ro-
tatory, (rō'ta-to-ri) (a.) (sci.) دورانی
devrânî ; (circle) دوری devri ; (suc-
cession) صیره sura ile ; (lit.) متسلسل
müteselsil.

Rote, rōt, (n.) ازبر اوقومه ezber oqu-
ma ; (rozv) صیره sura ; by — ازبر
ezber.

Rotten, rot'n, (n.) چوروک chürük ;
چوروش chürümüş ; (fig.) بوزوق bo-
zouq ; فاسد fâsid ; — Iy, (ad.) چوروک
chürük bir halde ; — ness, (n.)
فساد chürüklük ; (fig.) فساد
fesâd ; — stone, (-stōn) (n.) موسقوف
mosqof toprâ.

Rotterdam, rot'ër-dam, (n. pr.) روتردام
roterdam.

Rotund, ro-tund', (a.) دکریمی deyirmi ;
یووارلاق youvarlaq ; (lit.) مدور mü-
devver ; — Rotund'ity, (-i-ti) (n.)
دکریمیک deyirmilik ; (lit.) کرویوت kü-
eviyet ; — Rotund'a, (n.) مدور بنا
müdevver binâ ; قبه بنا qoubbeli
binâ.

Rouge, rōūzh, (n.) قیرمزلیق qurmu-
zuluq ; بویا boya ; (v.a.) بویامق bo-
yamaq ; (v n.) قیرمزلیق سورمک kurmu-
zuluq sürmek ; — et - noir,
(-e-noo-är') (n.) قیرمزی سیاه qurmuzu
siyah ; (fig.) (قومار) (qoumar).

Rough, ruf, (a.) قاتا qaba ; (mar.)
سرت sert ; (n.) قاتالیق qabaluq ; (pers.)
قاتاجا qaba adam ; — Iy, (ad.) قاتالیق
qabaja ; — ness, (n.) قاتالیق qabaluq ;
(mar.) شدت shiddet ; — cast, (-kâst)
(n) طاسلاق taslaq ; (mortar) سریمه
serpme (-suva) ; (v.a.) طاسلاق یایق
taslaq yapmaq ; سریمه صیواق serpme
suvamaq ; — draught, (-dräft) (n.)
طاسلاق (قاتا) (qaba-) taslaq ; (wrüiten)
مسوده müsvedde ; — guess, (-ges)
(n.) قاتا تخمین qaba tahmîn ; — hēwn,
(a.) قاتا qaba ; (unpolished) جلاسنز jılâ-

suz ; (unrefined) خام ham ; — rider,
(n.) سائیس seyis ; جانسار janbaz ; —
shod, (a.) (zo.) نعلاری چوبیلی nallaru
chivili ; to ride — shod (fig.) طوغریجه
dōrouja hedefi tâ-qib
et. ; مقصدینی تعقیب ا. maxadunu tâ-
qib et. ; — Roughen, (ruf'n) (v.a.)
قانا لاشدیرمق qabalashdurmaq.

Rouveau, rōō-lō', (n.) رولو roulo ;
طومار tomar.

Roulette, rōōl-et', (n.) دولت roulet.

Roumania, rōō-mā'ni-a, (n. pr.) رومانی
romanya ; — Roumanian, (rōō-
mā'ni-an) (a.) رومانی romanya... ;
(a.) رومانیالی romanyalu.

Roumelia, rōōm'ē-li-a, (n. pr.) روم ایلی
roumeli.

Round, rownd, (a) یووارلاق youvar-
laq, (lit.) مدور müdevver ; (fig.)
اظرافی etrâflu ; (plain) آچیق achuq ;
(fam) دواپا dobra ; (continuous)
devâmlu ; (ad.) دائراً dâ-iren ;
اظرافتد etrâfunda ; (n.) یووارلاق youvarlaq ;
دایره dâ-ire ; (act) دور devr ; (nil.)
قول qol ; (walk) طولاشمه dolashma ;
پرومناد promenad ; (arch) قول qol ;
بارمقلق parmaqluq ; (artil) آتیم atum ;
راوند râvund ; (scope) ساحه sâha ; (lit.)
شعور shümûul ; (v.a.) یووارلاقمق youvar-
latmaq ; (surround) احاطه ihâta et. ;
(اظرافی) طولاشمق (go) chevirmeq ;
(etrafunu-) dolashmaq ; (complete)
یووارلاق او. (v.n) ikmâl et. ; (v.n)
youvarlaq ol. ; (fig.) شکلی آتی shek-
lini almaq ; (guard) دوریه کزیمک dev-
riye gezmek ; — Iy, (ad.) (fig.) کاملاً
kyâmilen ; (boldly) آچیقچجه achuqja ;
دویرا dobra ; (generally) عمومیتله ou-
mümmiyyetle ; — ness, (n.) دکریمیک
deyirmilik ; (boldness) صراحت sarâ-
hat ; (fullness) مکملیت mükemmeliy-
yet ; (lit.) سلالت selâset ; — 'about,
(a.) طولایدسیله dolashuq ; (lit.)
دولایوسیله dolayusile ; (n.) (آتی قاریجه)
(atlu qarunja) دوتر زمین deuner zemîn ;
(dance) حودا hora ; —
house, (mar.) کوکرتیه قاراسی
quch güverte qamarasu ; (railway)
لوقوموتیف garâju ;
لوقوموتیف داترهسی loqomotif dâ-iresi ;
— numbers, (n. pl.) عددلر

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e) deux; riug; machine:

mōte, foot; mōōu; shut, mūte, very; tū چپوو; ch چ; sh ش, th ث; th ٣ [ROU-RUB]

youvarlaq adedler; (*fig*) يوارلاق
 حساب youvarlaq hesâb; — **up** (*n.*)
 قوس qavis; (*mar.*) باق صيرى baluq
 surtu; (*zo.*) طويلامه toplama; تفریق
 tefriq; (*arrangement*) نتیجه لئه netije-
 lenme; حتم hutâm; **all** — (*ad.*)
 بوتون اطرافى, dâ-iren (mâ-dâr) (مادار)
 bütün etrâfunu; (*fig.*) تماماً tamâ-
 men; کاملاً kyâmilên; — **the-world**
 (*a*) ... دنیانک اطرافى dünyânun etrâ-
 funu; ... دور عالم devri âlem...; —
Roundish, (rownd'ish) (*a.*) يوارلاقچه
 youvarlaqja.

Rouse, rowz, (*v.a.*) قالدیرمق qaldurmaq;
 (*fig.*) تحريك tahrik et; (*awaken*)
 قیشقیرتمق ouyandurmaq; (*zo*)
 قیشقیرتمق qushqurtmaq.

Rout, rowt, (*n.*) (غلبه لك) قالابالاق
 qalabaluq; جمعیت jem-
 iyyet; (*zo*) قورد سوروسی qourd sü-
 rüsü; (*v.n*) (assemble) طويلانق toplan-
 maq; (*zo*) مجلس قورمق mejlis qourmaq;
 (*zo*) eutmek; (*wind*) اوغولامق ōughou-
 lamaq.

Rout, rowt, (*n.*) (mil) بوزغون boz-
 goun; بوزمق inhizâm; (*v.a.*)
 bozmaq; (inhizâma ōu-
 ratmaq; **to put to** — قاچیرمق qachur-
 maq; متهم münhezim et. .

Route, rōūt, (*n.*) يول yol; **en** — **for**
 (e-) gitmek üzere, (ثه) کیشمک اوزره
 (e-) mütevejjihen. (ثه) متوجهاً

Routine, roo-tēn', (*n.*) روتين routin;
 اصول ousōul; (*lit.*) تعامل te-âmül;
 (*duty*) وظیفه vazife; (*pl*) وظائف vazâ-
 if; — **Routinary**, (roo-tē'nari) (*a.*)
 متداول mōu'tâd; تعاملی te-âmuli.

Rove, rōv, (*v.n*) طولاشمق dolashmaq;
 آوارهلک âvârelik et.; (*v.a.*) (wool)
 بؤکمک bükmek; (*undo*) سؤکمک seuk-
 mek; بوزمق bozmaq, (*n.*) (roll) يوماق
 youmaq; — **Rover**, (rō'vēr) (*n.*)
 آواره âvâre; (*mar*) قورسان qoursan;
 — **Rō'ving**, (*a.*) آواره âvâre; (*fig.*)
 مۆتلون mütelevvin; (*n.*) آوارهلک âvâre-
 lik; (*wool*) بؤکه bükme.

Row, rō, (*n.*) (line) صیره sura; خط
 hatt; (*mar.*) کورهك چکمه kürek
 chekme; صندال تنزهى sandal tenez-
 zühü; (*v.a.*) صیرهلامق suralamaq;
 (*v.n*) کورهك چکمه kürek chekmek;
 — **'lock**, (*n.*) استغارمود usqarmoz;
 — **Rower**, (rō'ēr) (*n.*) (mar.) کورهكچی

kürekçi; — **Rowing**, (rō'ing) (*n.*)
 کورهك چکمه kürek chekme, (*race*)
 کورهك یاریشی kürek yarushu; —
boat, صندال sandal; (قایق) (qayūq).
Row, row, (*n.*) (bravol) کورولتو gū-
 rültü; عربده arbede; (*v.a.*) (scold)
 آزارلامق azarlamaq; باغرمق bârmaq;
 (*v.n*) گورولتو ا. gürültü et., **what's**
the — نه وار? ne var?; — **Row'dy**,
 (-'di) (*a*) قاوغاچى qavgaçu;
 چاپغین chapgun.

Rowel, row'el, (*n.*) مهموز (اوحى) mah-
 mouz (-oujou)

Royal, roi'al, (*a.*) قرالى qurâlî; (*fig.*)
 يويوك طبقه (كاغد) shâhâne
 beuyük tabaqa (-kyâd); (*mar.*)
 قونطرا بابا فيغو qontra baba fingo, —
Roy'alism, (-izm) (*n.*) قراليت طرفدارلى
 qurâliyyet tarafdârlugh; — **Roy'-**
alist, (*n.*) قراليت طرفدارى qurâliyyet
 tarafdâru; — **Roy'alty**, (-ti) (*n.*)
 قراليت qurâliyyet; قرالىق quralluq;
 (share) حصه hisse; حصه تتمع hisseyi
 temettü'.

Rub, rub, (*v.a.*) سورتك sürtmek;
 (clean) سيلمك silmek; اوغقى ouvmaq;
 (*v.n*) سورونمك sürünmek; تماس
 temâs et; (*fig.*) مشكلاته ياپق müsh-
 külâtla yapmaq; (*n.*) دلك delk;
 temâs; (*fig.*) مشكلات müshkülât;
 سردينش hâ-il, (sarcasm) (lit.)
 serzinsh, **to** — **down** سيلمك
 iyije silmek; (*zo.*) تياراumar et;
to — **off** سيلمك silmek; بر طرف
 ber-araf et.; **to** — **up** سيلمك sil-
 mek; (*fig.*) تاره ليمك tâzelemek;
 haturlatmaq; **to** — **upon**
 قيزديرمق doqounmaq; دوقونق
 quzdurmaq.

Rubber, rub'ēr, (*n.*) لاستيك lastik;
 ماسور (pers.) silejek; (torvel)
 maseur; (horse's) تمارى tumarju;
 (electr.) ياصديق yasduq; (*file*)
 اكه eye; (stone) ييلهكى biley tashu;
 لاستيك ... silgi; (*a.*) (brush)
 لاستيك استامپا lastik...; — **stamp**, (*n.*)
 لاستيك istampa.

Rubbish, rub'ish, (*n.*) سوربونتو süp-
 rüntü; (*fig.*) دوكونتو deuküntü;
 (ruinous) خرابه لر harâbeler;
 virâneler; (nonsense) ساچه sach-
 ma sheyler.

Rubble, rub'l, (*n.*) دوكونتو deuküntü;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; lo=olmaq.

[RUB-RUL] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mīne,

- (*masoury*) خرجلی مولوز harjlu moloz.
- Rubescent**, rōō-bes'ent, (*a*) قیرمزسی qurmuzumsu ; — **Rubescence**, (rōō-bes'ens) (*n.*) قیرمز یلاشمه qurmuzulashma.
- Rubicund**, rōō'bi-kund, (*a.*) قیرمزنی qurmuzu ; قانلی qanlu
- Ruble**, rōō'bl, (*n.*) روبله rouble.
- Rubric**, rōō'brik, (*n.*) (lit.) سرنامه sernâme ; فصل fasl ; (*rel.*) تنبیه tenbih ; ایضاحات izaḥât ; (*a.*) قیرمزنی qurmuzu ; (*lit.*) سرخ sürh ; —
- Rubricate**, (rōō'brik-ât) (*v.a.*) قیرمزنی قیرمزیله yazmaq ; (*fig.*) ایلله یاردق qurmuziyle yarmaq ; تنبیه tenbih et..
- Ruby**, rōō'bi, (*n.*) یاقوت yâqûut ; (*a.*) قیرمزنی qurmuzu ; (*lit.*) لعل lâ'l.
- Ruck**, ruk, (*n.*) بوروشوق bourou-shouq ; قات قات qat ; (*v.a.*) بوروشدیرمق bouroushdourmaq ; قاتلامق qatlammaq ; (*vn*) بوروشمق bouroushmaq.
- Rudder**, rud'ër, (*n.*) دومن dümen ; (*fig.*) رهبر rehber ; — **post**, (*n*) قیرمزنی qurmuzu ; — **Ruddiness**, (rud'ines) (*n.*) قیرمزنی قیرمزیلیق qurmuzuluq ; (*lit.*) حمرن houmret.
- Rude**, rōōd, (*a.*) قالدن qalun ; (*fig.*) قاتا qaba ; — **ly**, (*ad.*) قاجا qabaja ; — **ness**, (*n.*) قالدن qabaluq
- Rudiment**, rōōd'i-ment, (*n.*) اساس esâs ; (*elements*) (pl.) مبادی mebadî ; — **Rudimental**, (rōōd-i-ment'al), **Rudimentary**, (rōōd-i-ment'a-ri) (*a.*) ابتدائی ibtidâ'î.
- Rue**, rōō, (*v.a.*) اسف esef et. ; (*repent*) پشیمان pishmân ol. ; چایق jaymaq ; (*vn*) کدر keder et. ; آجیق ajumaq ; — **Rueful**, (rōō'fūl) (*a.*) الیم elim ; مؤسف mü-essef ; (*piteous*) آجیقلی ajuqlu ; — **Ruefully**, (rōō'fūl-i) (*ad.*) الیم elim sôuretdet ; — **Ruefulness**, (rōō'fūl-nes) (*n.*) الیم elem ; کدر keder.
- Rue**, rōō, (*n.*) (bot.) صدف چیچی sadeḥ chicheyi.

- Ruff**, ruf, (*n.*) قیرمه یاقه qurma yaqa ; فزهر frez, (*mach*) چنبر chenber ; (*v.a.*) قاریشدیرمق qarushdurmaq.
- Ruffian**, ruf'i-an, (*a.* مع *n*) شقی shaqî ; وحشیانه vah-shiyâne ; چانیانه jāniyâne ; (*lit.*) شقاوت sheqâvetkyârâne, — **Ruffianism**, (ruf'ian-izm) (*n.*) شقاوت sheqâvet ; وحش vah-shet.
- Ruffle**, ruf'l, (*n.*) قیرمه qurma ; (*fig.*) قارغاشلوق qar-gashaluq ; بوروشدیرمق bouroushdourmaq ; (*fig.*) کوجندیرمک güjendirmek ; (*agitate*) قاریشدیرمق qarushdurmaq ; اعتشاش igtishâsh chu-qarmaq ; قارمق qabarmaq ; (*fig.*) صیقینلوق suqulmaq ; (*swagger*) گورولتو gürültü et. ; — **Ruffling**, (ruf'ling) (*n.*) گورولتو gürültü.
- Rug**, rug, (*n.*) سجاده sejjâde ; کچه keche ; (*bed*) اورتو eurtü ; بطاییه battâniye ; (*v.a.*) قویارمق qoparmaq.
- Rugged**, rug'ed, (*a.*) قاتا qaba ; (*robust*) ایری iri ; صاغلام sâlam ; — **ly**, (*ad.*) قاجا qabaja, زحمتله zahmetle ; — **ness**, (*n.*) قاتالوق qabaluq ; (*lit.*) خوشونت houshounet ; (*fig.*) زحمت zahmet ; مشکلات müşhkülât.
- Rugose**, rōō'gōs, **Rugous**, rōō'gus, (*a.*) بوروشوق bouroushouq
- Rugosity**, rōō-gōs'î-ti, (*n.*) بوروشوقلوق bouroushouqlouq ; (*fig.*) شدت shid-det.
- Ruhr**, rōōr, (*n. pr.*) رود rour.
- Ruin**, rōō'in, (*n.*) خرابیه harâbe ; (*pl.*) خرابی harâbeler, (*fig.* مع *lit.*) خرابیه harâbî ; (*v.a.*) خراب harâb et. ; تخریب tahrîb et. ; (*fig.*) محو mahv et. ; (*v n.*) خراب ol. ; (*fig.*) محو mahv ol. ; — **Ruined**, (rōō'ind) (*a.*) خراب harâb (*fig.*) محو mahv olmoush ; — **Ruinous**, (rōō'in-us) (*a.*) خراب harâb ; (*pernicious*) مهلاک mühlik ; (*lit.*) تخریبکار tahrîbkyâr ; — **Ruinousness**, (rōō'in-us-nes) (*n.*) سفالت sefâlet ; پریشانلوق perishânluq ; (*harm*) مضرت mazarrat ; (*lit.*) تخریبات tahrîbât.
- Rule**, rōōl, (*n.*) قاعده qâ-ide ; اصول ousûl, (*pl.*) قواعد qavâ-id ; (*fig.*) نظام nizâm ; (*regulation*) آداب âdâb ; (*pl.*) نظامات nizâmât ; (*government*)

(For Turkish pronunc.) past, lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو ch; sh ش; th ث; zh ز [RUM-RUN]

اداره idâre ; حکومت hūkyōumet ;
(*authority*) حکم hūkm ; (*instrument*)
جدول jedvel ; (*v.a.*) اداره ا. idâre et. ;
قرار و برهه hâkim ol. ; (*decision*)
qarâr vermek ; حکم hūkm et. ;
(*line*) چيزمک chizmek ; (*v.n.*)
حکم hūkm et. ; (*fig.*) حکم سورمک hūkūm
sürmek ; (*com.*) جاری jârî ol. ;
to lay down a — بر قاعده وضع ا. bir
qâ-ide vazû et. ; as a — قاعده qâ-
ideten ; دائما dâ-imâ ; — of thumb
تخمین parmaq hesâbu ; نارمق حسابی
tahmin ; sliding — سورمک جدول sürgü
jedvel ; — Ruler, (rōō'ēr) (*n.*) حکمدار
hūkümdâr ; (*fig.*) حکم hâkim ; (*inst-*
rument) جدول jedvel ; — Ruling,
(rōō'ing) (*a.*) حکم hâkim, (*reigning*)
حکم hūkümdâr. ; (*n.*) (*jud.*) حکم
hūkm ; قرار qarâr ; (*act*) چيزمک
chizgi chizme.

Rum, rum, (*n.*) روم oum ; — run-
ning, (-run'ing) (*n.*) مسکرات قاچاقچیلانی
mūshkirât qachaqluğh.

Rum, rum, (*a.*) محائب ajâyib ; تحف
tahaf.

Rumble, rum'bl, (*n.*) گورلمه gürle-
me ; اوغولتی oughoulto ; (*seat*)
گورلمه گورلمه gürle ; (*v.n.*)
اوشاق oushaq yeri ; — Rum'bling, (*n.*)
oughoulto ; گورلته gürültü ;
سس ses ; — Rum'blingly, (-bling-li)
(*ad.*) اوغولتی ایله gürleyerek ;
oughoultoyla.

Rumination, rōō-mi-nâ'shun, (*n.*)
(*so.*) گویش گویش getirme ;
(*fig.*) دوشونه düşünme ; — Rumi-
nate, (rōō-mi-nât) (*v.n.*) چيکتتمک
chiynemek ; (*so.*) گویش گویش get-
vish getirmek ; (*fig.*) دوشونمک dū-
shünmek ; — Ruminant, (rōō-mi-
nant) (*a.*) گویش گویش geti-
ren.

Rummage, rum'āj, (*v.*) آلت اوست ا.
alt - üst et. ; قاراشدیرمق qarushdur-
maq ; (*fig.*) اراشدیرمق arashdurmaq ;
(*n.*) قاراشدیرمق qarushdurma.

Rumour, rōō'mur, (*n.*) روایت rivâyet ;
شایعه shây-u-a ; تواتر tevâtir ; (*v.a.*)
rivâyet et. ; it is — ed,
روایت اولونیور ... rivâyet olounuyor ;
سوله تیور ... seuyleniyor.

Rump, rump, (*n.*) (*so.*) گریسی gerisi ;

(*fig.*) باقیه baqiyye ; — steak, (-stæk)
(*n.*) روم-ستک rōom-stek.

Rumple, rum'pl, (*n.*) بوروشوق bou-
roushouq ; (*v.a.*) بوروشدیرمق bou-
roushdourmaq ; اورسه لیمک eursele-
mek

Rumpus, rum'pus, (*n.*) قاقا qavga ;
گورولتو gürültü.

Run, run, (*v.n.*) قوشمق qoshmaq ;
(*fig.*) شتاب shitâb et. ; (*jud.*) جاری
jârî ol ; مؤتبر ol. ;
تداول gechemek ; (*lit.*)
tedâvül et. ; (*mach.*) ایشله مک ishle-
mek ; (*go*) گیتمک gitmek ;
(*flow*) آقماق aqmaq ; (*rumour*)
دوران devrân et. ; شایع shâyî' ol. ;
(*v.a.*) اداره idâre a. ; sevq et. ; (*so.*)
سورمک sürmek ; (*smuggle*)
قاچیرمق qachaqluğh et. ; قاچاقچیلیق
qachurmaq ; (*pursue*)
تاقیب tâ'qib et. ; (*blockade*)
ابلقایی بورمق abloqayî
bozmaq ; (*n.*) سیر seyr ;
جریان jere-yân ; (*time*)
مورود mürûr ; (*distance*)
مسافه mesâfe ; (*ship's*)
قروز qrouz ; (*conviction*)
اعتقاد î'tiqâd ; (*lit.*)
قناعت qanâ-ati oumōumiyye ;
(*bank*)
هجوم hüjōum ; (*lit.*)
تهاجج tehâjūm ;
in the long — عاقبت âqibet... ;
نهایت nihâyet... ; to —
against قارشی nihâyet... ;
to — away قارشی
qachmaq ; (*n.*) فراری firârî ;
(*fig.*) قاچاق qachaq ;
(*a.*) عجبیب pers. müjtenib ;
(*tabansuz*) (طابانسز) ;
(*hasty*) عایت gâyet ajele ;
— Runner, (run'ēr) (*n.*)
قوشان qo-shan ; قوشوق
qoshoujou ; (*smuggler*)
قاچاقچی qachaqu ;
(*official*) مأمور me'mōur ;
(*sâ-î*) (ساعی) ; (*engineer*)
ایشلتن ishleten ;
ماکینیسٹ makinist ;
صارماشیق (shp) قیزاق quzaq ;
(*bot*) سارماشیق sarmashuq.

Rundle, run'dl, (*n.*) باصاق basamaq ;
قدمه qademe ; (*round*)
اسطوانه üs-touvâne ;
ماقاره maqara

Rundlet, rund'let, (*n.*) واریل varil.

Running, run'ing, (*a.*) جاری jârî ; (*suc-*
cession) (lit.) متوالی mütevâlî ; (*flow-*
ing) قوشو qoshou... ;
اقرار aqar ; (*sport*)
قوشو qoshou... ; (*mil.*)
تاقیب tâ'qib... ; —
accounts, (-ak-kowntz') (*n pl.*)
حساب hesâbu jârî ; —
days, (-dâz) (*n. pl.*) (mar.)
سیر کونلری seyr günleri ;
— fight, (-it) (*n.*)
تقیب

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[RUP-RYE] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; (ārd; red; mē, hēr; in; mine;

محاربهسی tā'qib mouhārebesi; —
fire. (-fir) (n.) دوامتی انداخت devāmlu
 endahit; — **water,** (n.) آقار صو aqar
 sou; (lil.) ماء جاری mâ-i jâri; (pl.)
 آقار صولر aqar soular.
Rupée, rōo-pē, (n.) روپی rōupi
Rupture, rup'tūr. (n.) قوپمه qopma;
 قوپرله qurulu; (fig.) بوزوشمه bozoush-
 ma; (pol.) قطع مناسبات qat-u minâ-
 sebat. (med.) فتق futuq. (v.a.)
 قوپرله qoparmıq. (v.n.) قوپتی qop-
 maq; (fig.) بوزولماق bozoulmaq
Rural, rōor'al, (a.) قیر... keuy ...
 قیر... (pesr) keuyli ..; (agr.)
 zirâ-i; (poet.) صحرائی sahrâ-i.
Ruse, rōvz. (n.) (trick) حيله hile;
 (قورنارلق) (qournazluq); — **de -**
guerre, (-de-ger') (n.) حيله حرب hî-
 ley harb; خدعه houd-a.
Rush, rush, (n.) هجوم hüjûm; (elan)
 hamle; (move) حیز huz; (fig.) استعمال
 isti'fâl; (v.n.) هجوم hüjûm et.;
 (fig.) عجله ajele et.; (v.a.) سودمک
 sürmek; — **Rush'ér,** (n.) (sp.) مهاجم
 muhâjim; (fig.) عجل ajûul.
Rush, rush, (n.) (bot) سار saz; —
Rush'y, (-i) (a.) سارلق sazluq.
Rusk, rusk, (n.) پکسیاد peksimed;
 بيسکوی bisküvi.
Russet, rus'et, (a.) پاس رنگی pas rengi;
 قولا qola; (n.) عبا aba.
Russia, rush'ya, (n.pr) روسیا rousya;
 — **Russian,** (rush'yan) (a. و n)
 روس rous; موسقوف mosqof
Rust, rust, (n.) پاس pas; (bot) ياتيқ
 yanuq; (fig.) خاملق hamluq; كوشكك
 gevsgeklik; (v.n.) پاشلاماق paslan-
 maq; (fig.) خاملق گلمك hamluq gel-
 mek. (v.a.) پاشلاماق paslatmaq; (fig.)
 چوروتمك chürütme; — **proof,** (a.)
 پاس toutmaz; — **Rust'ily,**
 (-i-li) (ad.) يرسيله يرسيله bir
 halde. — **Rust'iness,** (n.) (اليق) پاس
 pas (-luluq); (fig.) خاملق hamluq;
 — **Rust'y,** (-i) (a.) پاسلى paslu; (fig.)
 خام ham; تنبل tenbel; to grow —

پاشلاماق paslanmaq; to turn — (fig.)
 te-annüd et; ا. inâd et;
Rustic, rus'tik, (a.) ... كوي keuy...;
 ... qur..; (simple) صاف sâf; (rude)
 روستائى rōusitâ-i; قالا qaba;
 (poet) كويلى keuyli; (n.)
 choban, — **Rus'tically,** (-'tik-
 al-i) (ad.) كويلى طرندە keuyli tar-
 zunda; صافيانە sâfiyane;
 — **Rus'ticate,** (-ti-kât) (v.n.)
 كويده keude yashamaq; — **Rusti-**
ca'tion, (-ti-kâ'shun) كوي حياتى keuy
 hayâtü, (pupils) كويە كوندرمه keuye
 geunderme; — **Rustic'ity,** (-tis'i-
 ti) (n.) كويلىك keuyliülük; قالاq
 baluq; صافلى sâflıq; (bot.) تحمل
 te-hammül.
Rustle, rus'l, (n.) خيشيرتى hushurtu;
 (v.n.) خيشيرداماق hushurdamaq;
 (struggle) قوشق qoshmaq; چالیشق
 chalushmaq; — **Rustler,** (rus'lér)
 (n.) (fig.) جوال jevvâl; فعال fa'âl; —
Rustling, (rus'ling) (a.) خيشيردار
 hushurdar; (n.) خيشيرتى hushurtu;
 — **Rustlingly,** (rus'ling-li) (ad.)
 خيشيرتى ايله hushurdarayaraq;
 خيشيرتيله hushurtuyle
Rut, rut, (n.) (track) تکرلك teker-
 lek izi; (fig.) يول yol; اصول ousoul;
Rut, rut, (n.) (zo.) قیزیشه quzushma;
 (v.n.) چمتلشمك chiftleshmek.
Ruth, rōoth, (n.) مرحمت merhamet;
 رحم rahm; شفقت shefqat; — **Ruth-**
ful, (rōoth'fōol) (a.) مرحمتلى merha-
 metli; مشفق müshfuq; (piteous) آجیقى
 ajuqlu; — **Ruthfully,** (rōoth'fōol-i)
 (ad.) مشفقانه müshfiqâne.
Ruthless, rōott'less, (a.) باربار barbar;
 مرحمتسز merhametsiz; — **ly,** (ad.)
 باربارجه barbarja; (lit.) يرسيله bi-rah-
 mâne; — **ness,** (n.) باربارلىق barbar-
 luq; وحشت vah-shet
Rye, rī, (n.) چاودار chavdar; — **grass,**
 قارەموق chayur otou; (n.)
 qaramoq.

S

Saadi, sā'di, (*n pr.*) سعدی sā'dî.

Sabbath, sab'ath, (*n*) استراحت کونی
istirâhat günü; (*lit.*) یوم السبت yev-
müs-sebet; (*a*) مقدس mouqaddes;
تعطیل tâ'til ..

Sabian, sā'bi-an, (*n*) احرام سہاویہ طایان
ejrâmu semâviyyeye tapan; (*lit.*)
صاہی sābi-i; — **Sabianism**, (sā'bi-
an-izm) احرام سہاویہ پرستش
semâviyyeye perestish; مدہبی
sâbi-e mezhebi

Sable, sā'bl, (*n*) سمور samour; (*pl.*)
سیاہ siyah esvab; (قادرل) (qa-
ralar); (*a.*) سمور رنگی samour rengi;
سیاہ siyah.

Sabot, sa-bō', (*n.*) تختہ قوندیرہ tahta
qoundura; (طاقونیه) (taqounye).

Sabotage, sa-bo-tāzh', (*n.*) سوء قصد
sōuyi qasd; تجاوزات tejāvüzât;
(تخریسات) (tahrîbât).

Sabre, sā'ber, (*n.*) سوارى قیلنج quluj;
سوارى süvârî quluju.

Saccade, sa-kād', (*n.*) شدتلى ضربہ shid-
detli darbe.

Saccharine, sak'a-rin, (*a*) شکر قیلندن
sheker qabilinden; (*lit.*) سکری sūk-
keri; — **Saccharin**, (sak'a-rin) (*n.*)
زاجارین zaharin.

Sacerdotal, sas-er-dō'tal, (*a.*) راہبلىک
râhiblik..; علمیه ilmiyye...

Sack, sak, (*n*) چووال chouval; (*gown*)
ساقو saqou; اثواب esvab; (*plunder*)
یاغا yâma; (*v.a.*) چووالہ قویق chu-
vala qomâq; (*fig.*) یاغا yâma et.;
قوغلق soymaq; **te get the** —
qovoulmaq, (*rejected*) رد ایدلک redd
edilmek; — **cloth**, (*n.*) بزی
chouval bezi; — **hoist**, (*n.*) چووال
chouval asanseurü; —
race, (-rās) (*n.*) چووال یاریشی chou-

val yarushu; — **Sackful**, (sak'fōol)
(*a*) چووال bir chouval
chouval dolousou; — **Sack-
age**, (sak'āj) (*n.*) یاغا yâma; **Sack-
ing**, (sak'ing) (*n*) چووال بزی
chouval bezi; (*fig.*) یاغا yâma.

Sacrament, sak'ra-ment, (*n.*) ساقرامہنت
saqrament; (*fig*) عہد ahd; سور
seuz; (*bread*) اکمک sharablu
ekmek; — **Sacrament'al**, (*a.*) ساقرا-
ment qabilinden;
(*fig.*) عہدی ahdî; (*n*) آیین âyin;
ازکان erkyân.

Sacred, sāk'ked, (*a.*) مقدس mouqaddes;
قدسی qoudsi; (*-to*) خاص hâss;
seuz; (*e-*) mahsûs; — **ness**,
(*lit.*) قدسیت qoudsiyyet.

Sacrifice, sak'ri-fis, (*n.*) قربان qour-
ban; (*loss*) ضرر zarar fidiye;
(*fig.*) فداکاری fedâkyârluq. (*v.a.*)
qourbân et.; تقدیم taqdim
et; (*devote*) فدا ا. fedâ et. (*v.n.*)
(*rel.*) قربان کسمک qourban kesmek;
— **Sacrificer**, (sak'ri-fis-er) (*n.*)
راہب râhib; (*lit.*) ذابح zâbih.

Sacrilege, sak'ri-lej, (*n*) (*lit.*)
mouqaddesâta tejâvüz;
حرمتمسزلىک hürmetsizlik; — **Sacri-
legious**, -ly, (sak-ri-lē'jus, -li) (*a.*)
tejavüzkyârâne. (*ad.*)

Sacrum, sāk'krum, (*n*) قویروق صوقوی کیمی
qouyrrouq soqoumou kemiy.

Sad, sad, (*a*) حزن hazin; (*pers.*)
mahzûn; کدردی kederli; (*dark*)
ماتلی qoyou; (*fig.*) قویو qara
qare; — **ly**, (*ad.*) حزن مورتده
hazin sôuretdе, مأیوسانه me'yôu-
sâne; — **ness**, (*n*) حزن hüzn;
یأس ye's; کدر keder; — **Sadden**, (sad'n)
(*v.a.*) کدر ویرمک keder vermek;

[SAD-SAK] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

عزون او. mahzûn et. ; (v.n.) عزون ol. — **Saddening**, (sad'n-ing) (n.) (dye) قویولاشدیرمه qoyou-lashdurma.
Saddle, sad'l, (n.) اکر eyer ; (meat) bel ; (v.a.) اکرخی وورمق eyerini vourmaq ; (fig.) یوکلمه مک yüklemek, — cloth, (n.) خاشه hashe ; — horse, (n.) بینک حیوانی binek hayvanu ; — **Saddled**, (sad'ld) (a) اکرلی eyerli ; (fig.) یüklü, — **Saddler**, (sad'lër) (n.) سراج serâj ; — **Saddlery**, (sad'ler-i) (n.) سراجلق serâjlûq ; (place) اکر طاقلری sarajhâne ; (pl.) eyer taqumlaru.
Safe, sâf, (a.) امین emîn : سالم sâlim ; (free) مامون masûun ; بری berî, (sound) صاغلان sâlam ; (n.) طولاب do-lab ; (money) قاقه qasa ; — **and sound** امنیتله sâ sâlim ; — **ly**, (ad.) امنیتله emniyyetle ; (security) sâlm sâlimen ; (fig.) بلا تردد bilâ tereddüd ; — **ness**, (n.) سلامت selâmet ; — **conduct**, (-kon'dukt) (n.) سیاحت pasaport ; (pers.) محافظ mouhâfuz ; — **guard**, (-gârd) (v.a.) محافظه mouhâfaza et. ; وقایه vîqâye et. ; (n.) امنیت emniyyet ; محافظه mouhâfaza ; (pers.) محافظ mouhâfuz ; (lit. fig.) نگهبان nîghbân ; (document) vesîqa.
Safety, sâf'ti, (n.) امنیت emniyyet ; سلامت selâmet ; — **fuse**, (-füz) (n.) امنیت emniyyet tapasu ; — **lamp**, (n.) امنیت لامپهسى emniyyet lambasu ; — **lock**, (n.) امنیت کلیدی emniyyet kilidi ; (arm) امنیت تتیکی emniyyet tetiyi ; — **pin**, (n.) چنکل chengël ; — **valve**, (n.) ایکنه chengël îyne ; — **valve**, (mar.) امنیت وانی emniyyet valfu ; (mar.) سيفتی seyyfti valf.
Saffron, sa'f'run, (n. & a.) صافران sa-fran.
Sag, sag, (v.n.) ایکیلک iyilmek ; بل vermek ; صارقق sarqmaq.
Sagacious, sa-gâ'shus, (a.) ذکی zekî ; (lit.) فطین fatîn ; — **ly**, (ad.) کیاستله fatânetle ; — **Sagacity**, (-gas'ti) (n.) ذکا zekyâ ; فطانت fatânet ; (lit.) کیاست kiya'set.

Sage, sâj, (a) عقلی aqullu ; (lit.) حکیم hakim. (n.) عالم âlim ; حکیم hakim ; — **ly**, (ad.) عاقلانه âqilâne ; — **ness**, (n.) عمل aql ; حکمت hikmet, (fig.) تدبیر tedbîr.
Sage, sâj, (n.) (bot) آله چای ada chayü.
Sago, sâ'go, (n.) ساغو sâgou.
Sahara, sa-hâ'ra, (n. pr) صحرای کبیر sahrâyî kebîr
Sahib, sâ'ib, (n.) (صاحب) (sâhib) افتدی efendi ; چلبی chelebi.
Said, sed, (n.) مذکور mez-kyûr... ; او... ; (pers) مومالیه môm-mâ ileyh ; it is... diyor-lar ; دیورلر seuyleniyor.
Sail, sâl, (n.) یلکن yelken ; (ship) کبی gemi ; تکنه tekne ; (trip) سفر sefer ; کیتماک seyr et. ; (v) سیر seyr ; گیتماک qalmaq ; (start) قالمق gitmek ; — **fore-and-aft** — **s** حرکت hareket et. ; — **yan yelkenleri** ; **to set** — **yelken** achmaq ; (fig.) حرکت hareket et. ; **to strike** — **yelkenleri** mayna et. ; (fig.) یلکن souya indirmek ; — **cloth**, (n.) یلکن souya yelken bezi ; — **Sailer**, (sâl'er) (n.) یلکن gemi ; — **Sailor**, (sâl'ur) (n.) کبی gemiji ; — **s' home** کبیچى qouloubou.
Sailing, sâl'ing, (n.) سیر seyr ; — **direction**, (-di-rek'shun) (n.) رهبر deryâ ; — **vessel**, (-ves'el) (n.) یلکن gemisi ; (pl.) yelken sâfâ-ini.
Saint, sânt, (n.) عزیز azîz ; (pl.) اعزه a-izze ; اولیا evliyâ ; (Israelites) حضرت haz-reti... ; (aya...) (آیا) sent... ; — **Sainted**, (sânt'd) (a.) پاسقالیه pasqalye ; — **Saintlike**, (sânt'lik) (a.) مبارک mübârek ; — **Sakaria**, sa-kar'ya, (n. pr.) سقاری sa-qarya.
Sake, sâk, (n.) خاطر hatur, اوغور oughour ; — **for the** — **of** ایچون i-chün ; اوغورونده oughourunda ; — **for God's** — **allah** ashqu-na ; — **for my** — **haturum**

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; zh ز [SAL-SAL]

ichūn; بنم ichūn; for whose — کيم ايچون ? kim ichūn ?
Salaam, sa-lām', (n.) سلام selām.
Salacious, sal-ā'shi-us, (a.) شيويتلى shehvetli.
Salad, sal'ad, (n.) صلاطه salata; — bowl, (n.) صلاطه کاسهسى salata kyāsesi; — oil, (n.) زيتون ياغي zeytin yā; — plate, (-plāt) (n.) صلاطه طاباغ salata tabā.
Saladin, sal'a-din, (n.pr.) صلاح الدين selāhaddīn (-eyyōubī).
Salamander, sal'a-man-der, (n.) (myth) سمندر semender; سالاماندر salamandur; (zo.) کرتنگله kertenkele.
Salary, sal'a-ri, (n.) آيلى ayluq; معاش ma-āsh.
Sale, sāl, (n.) ساتيش satush; for — ساتىلى satuluq; forced — مجبورى mejbōuri satush; terms of — ساتيش شرايطى satush sherā'iti; — **Saleable**, (sāl'a-bl) (a.) ساتيلير satulur, (fig.) رواجده revājda; — **Sale-room**, (sāl-rōom) (n.) ساتيش ساتى satush mahalli; — **Salesman**, (sāl'zman) (n.) ساتيجى satuju; — **Salework**, (sāl'wurk) (n.) ساتيله جق satulajaq mal; (fig.) باشدن صاومه bashdan savma ish.
Salep, sal'ep, (n.) سحلب sāleb.
Saleratus, sal-e-rā'tus, (n.) قاربونات qarbonat.
Salic, sāl'ik, (a.) (lit.) (تقييد وراثت) (taqyidi verāset...)
Salicin, sal'i-sin, (n.) صفصافه safsāfiye; سالىسين salisin.
Salient, sāl'i-ent, (a.) چيقينتىلى chuquntulu; (geom.) خارجى hārijī; (fig.) ظاهر zāhir, (lit.) بارز bāriz; (striking) جالب دقت jālibi diqqat.
Saliferous, sāl-lif'er-us, (a.) طوزلى touzlou; (lit.) حامل ملح hāmili milh; — **rocks**, (n.pl.) طوزلى قايال touzlou qayalar.
Saline, sāl'in or sa-lin', (a.) طوزلى touzlou; (lit.) ملحي milhi.
Salisbury, sawlz'bēr-i, (n.pr.) Marquis of — لورد ساليسبوري lord salisbeuri.
Saliva, sa-li'va, (n.) صاليه salye.
Sallow, sal'ō, (a.) صارارمش sarar-mush; (v.a.) صارارتمق sarartmaq.

Sallow, sal'ō, (n.) (bot) سكود seuyūd.
Sally, sal'i, (n.) چيقيش chuquish; خروج furlayush; (mil.) خوج hourōuj; (wit) لاف laf; (levity) خفت hiffet; (vn) فيرلامق furlamaq; (mil.) باطلامق hourōuj et.; (fig.) patlamaq
Salmon, sam'un, (n.) سومون نالغى somon balugh.
Salonica, sal-o-nē'ka, (n.pr.) سلانيك selānik.
Saloon, sa-lōōn', (n.) سالون salon; — passengers, (-pas'en-jērz) (n.pl.) برنجى صنف يولجىلر birinji sunuf yoljular.
Salt, sawlt, (n.) طوز touz; (chem.) ملح milh; (pl.) املاح emlāh; (a.) طوزلۇ touzlou; (v.a.) طوزلامق touz-lamaq; — **cellar**, (-sel'ar) (n.) طوزلى touzlouq; — **fish**, (n.) طوزلى بالى touzlou baluq; — **meat**, (-mēt) (n.) طوزلى ات touzlou et; — **pan**, (n.) (basin) طوزله touzla, — **rheum**, (-rōom) طوزلى بالغام touzlou balgam; — **Salter**, (sawlt'ēr) (n.) طوزجى touzjou; — **Salting**, (sawlt'ing) (n.) طوزلاما sa-lamoura; — **Saltish**, (sawlt'ish) (a.) طوزلوجا touzlouja; — **Salty**, (sawlt'i) (a.) طوزلى touzlou.
Saltation, sal-tā'shun, (n.) حويلامه hop-lama; (biol.) صيچرامه suchrama; (teshev'vush).
Saltpetre, sawlt-pē'ter, (n.) كهرچله küherchele
Salubrious, sa-lōō'bri-us, (a.) صاغلام sālām; (lit.) جيد jeyyid; — **Salubrity**, (sa-lōō'bri-ti) (n.) صحت suhhat; (lit.) جيات jiyādet.
Salutary, sal'ū-tar-i, (a.) خيرلى hayurlu; نافع nāfi'.
Salute, sal-ūt', (n.) سلام selām; (fig.) نجات nejāt; (mil.) رسم سلام resmi selām; (guns) طوپ top; سلام طوپى selām topu; (v.a.) سلاملامق selāmlamaq; — **Salūtā'tion**, (-'shun) (n.) سلام selām; (fig.) تمنيات temenniyyāt; (act) سلاملامه selām-lama.
Salvador, sal-va-dōr', (n.pr.) سالوادور salvador.
Salvage, sal'vāj, (n.) تخلصيه tahlisuy-ye.; (act) تخلص tahlis; (-charges)

only; routine; through; tuck- mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SAL-SAN] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; change; cãrd; red; mē; hēr, in, mine;

تخلیصیه اجرئی tahlisuyye üjreti, (*stock*)
قورتاریلان eshyâ, —
boat, (bôt) (*n*) تخلیصیه کیمسی tahli-
suyye gemisi
Salvation, sal-vâ'shun, (*n*) حلاس ha-
lâs; نجات nejât; (*rel*) غفران goufrân;
— **army**, (*n*) نجات اوردوسی nejât or-
dousou; (*rel*) (تشکیلات دینیّه) (teshki-
lâtû dîniyye)
Salve, sãv, (*n*) مرهم merhem; (*fig*)
دوا devâ; مرهم سورمک merhem sür-
mek; (*fig*) قورتارمق qourtarmaq;
(*mar*) تخلص tahlis et.; — **Salvable**,
(salv'a-bl) (*a*) قورتولیر qourtoulour.
Salver, sal'ver, (*n*) تپسی tepsî; —
shaped, (-shâp'd) (*a*) تپسی کبی
tepsî gibi.
Salvo, sal'vô, (*n*) یایلم آتشی yaylum
ateshi, (*salute*) سلام طوبی selâm to-
pou; (*cheers*) (طوفانی) alqush
(tôufânû).
Samarcand, sam-ar-kand', (*n. pr.*)
سمرقند semerkand
Samaritan, sa-mar'i-tan, (*a*) (*lit.*)
صاحب حیر (good-) sâmerî; (*n*)
sâhibî hayr, — **Samaritanism**,
(-izm) (*n*) حیر hayr; hasenât;
(*humanity*) انسانیت (پرولاک) insâniyyet
(-perverlik).
Same, sãm, (*a*) عین (عیی) aynu; **at**
the — time عین زمانه aynu zemân-
da; — **ness**, (*n*) (fig) دکیشمه بیش de-
yishmeyish; اوساندیریجیلق ousanduru-
juluq.
Samos, sãm'os, (*n. pr.*) سیسام (آلههسی)
sisam (-adasu); — **Sãmian**, (*a*)
سیسامی sisam...; — **Sãmîot**, (*n*) سیسامی si-
samlu.
Samovar, sam'ô-vâr, (*n*) سہاور se-
mâver.
Sample, sam'pl, (*n*) نمونه nûmûne;
مودل model; (*v.a*) نمونه یایمق nûmû-
ne yapmaq; (*examine*) معاینه mou-
âyene et.; — **box** نمونه (قوطوسی) nû-
mûne (-qoutousou); — **room**, (*n*)
نومه nûmûne dâ-iresî; (*fig*)
میخانه meyhâne; — **scale**, (-skâl)
(*n*) معیار ترارو mî'yâr terâze; —
Sam'plér, (*n*) چشیدجی cheshidji;
(نومه یایمق) (nûmûne yapuğu).
Sampler, sam'plér, (*n*) قتاوچه qane-
veche; نقش naqsh, (nâsh).

Samsoon, sãm-sôon', (*n. pr.*) صامسون
samsoun.
Sanaa, sã-nã', (*n. pr.*) صنعہ san-a.
Sanetify, sangk'ti-fi, (*v.a*) تقدیس
taqdîs et.; (*free*) تصفیّه tasfiye et.;
— **Sanetification**, (sangk-ti-fi-kã-
shun) (*n*) تقدیس taqdîs; (*lit.*) اصطفا us-
tufâ, — **Sanctified**, (sangk'ti-fid)
(*a*) (*lit.*) قدسی qoudsî; مصفا mou-
saffâ; — **Sanctifier**, (sangk'ti-fi-
ér) (*n*) (fig) مصفی mousaffî; (*spirit*)
روح القدس rôuhûl-qouds
Sanetimonious, sangk-ti-mô'ni-us,
(*a*) زاهد (devout) mübârek; (*apparently*)
مقی müttaqî, (*ad.*) (*lit.*) قدسیانہ
qoudsiyâne; — **ness**, (*n*) (*lit.*) صوفیانہ
sôfiyâne; — **ness**, (*n*) قدسیت
qoudsiyyet; زهد zühd; تقوی taqvâ;
صوفیق sofulouq
Sanction, sangk'shun, (*n*) تصویب tas-
vîb; مساعدہ müsâde; (*jud.*) امر
emr; تصدیق tâ'limât; (*v.a*) تصدیق
tasdiq et.; — **Sanctity**, sangk'ti-ti, (*n*) (*lit.*)
قدسیت qoudsiyyet; (*purity*) صفوت safvet;
(*object*) مقدس شی mouqaddes shey;
(*pl* مع *lit.*) مقدسات mouqaddesât.
Sanctuary, sangk'tû-ar-i, (*n*) معبد
mâ'bed; (asylum) التجاکاه iltijâgyâh;
(*poet*) پناه penâh.
Sand, sand, (*n*) قوم qoum; (*foundry*)
قالب qalub; (*pl*) قوملق qoumlouq;
(*mar*) قومصل qoumsal; (*fig*) زمان
zemân; (*v.a*) قوم دوکک qoum deuk-
mek; — **bag**, (*n*) (mil.) قوم طوربسی
qoum torbasu; — **bank**, (*n*) ییغینی
qoum yughunu; — **box**, (*n*) ریخدان
(ruhdân); — **glass**, (*n*) ریگدان
(ریگدان) qoum sâti; قوم ساعی
pâpêr, (*n*) زیمپارا کاغدی zumpara
kyâdu; — **Sand'y**, (-'i) (*a*) قومی
qoumlou; (*mar.*) قومصل qoumsal
(colour) قومرال qoumral
Sandal, san'dal, (*n*) صندال sandal;
(*strop*) ناغ bâ; قاییش qayush. —
wood, (*n*) صندال (آ غاجی) sandal
(-âju); صندالوز sandaloz
Sandarac, san'da-rak, (*n*) سندروس
sendiros; رچینه rechine.
Sandwich, sand'wich, (*n*) سہندویج
sendvich.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte, very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ت; th د, zh ز [SAN-SAT]

Sane, sãn, (a) صاڭلام sâlam; (*intel-ligent*) عاقلی aqlu yerinde; (*fig.*) عاقلی mouhâkemeli; — **Iy**, (ad.) سلامتہ selâmetle; سحتله suhhatle.

Sanguine, sang'gwin, (a.) قانلی qanlu; (*temper*) دموی demevî; (*colour*) قیزیل quzul; (*lit.*) آتشین âteshîn; (*brutal*) غایت hōunin; (*ardent*) خونین gâyet nîkbîn; امیدوار ümîd-vâr; (*lit.*) پُر شوق pür-shevq; — **Sanguinary**, (sang'gwin-ar-i) (a.) قانلی qanlu; (a) خونریز hōunrîz; (n.) (bot.) جوان برچی jivan perchemi; سانگیز sangiz; — **Sanguinarily**, (sang'gwin-ar-i-li) (ad.) قانلی بر صورتہ qanlu bir sōuretdē; (*lit.*) خونریزانه hōunrîzâne.

Sanitary, san'i-tar-i, (a) صحتی suhhi; — **ware**, (-wâr) (n.) توالات مائزهمسی tovalat mâlezimesi; مائزهمه حصیه mâlezime mâlezimeyi suhhuyye; قدیخانه لوازمی qa-dem-hâne levâzumu; — **Sanitâ-tion**, (-'shun) (n) صحتی ترتیبات suhhi tertibât

Sanity, san'i-ti, (n.) صاڭلاملق sâlam-luq; (*intellectual*) سلامت فکر selâmeti fikr; عاقلی mouhâkeme; (*lit.*) شعور shou-ôur.

Sanjak, san'jak, (n.) سنجاق sanjaq.

Sanskrit, sans'krit, (n.) سانسقریت لسانی sansqirit lisânu; (a) سانسقریت ... sansqirit...

San Remo, san rā'mo, (n.pr.) سان رهمو san remo.

San Stefano, san stef'a-no, (n.pr.) آستافانوس ayastafanos.

Sap, sap, (n.) اوز euz; (*mil*) خندک hendek; — **Sap'less**, (a.) اوزسز euzsüz; — **Sap'ling**, (n.) (bot.) فدان fidan; (zo.) یاورو تازی yavrou tazū.

Sap, sap, (v.a.) تخریب tahrîb et; قازمق (v.n.) ber-havâ et.; قازمجه qazmaju; — **Sapper**, (sap'er) قازمجه (استحکام نفری) (istihkyâm neferi).

Sapid, sap'id, (a.) طاتلی tatlu; لذیذ leziz.

Sapience, sã'pi-ens, (n.) عقل aql; درایت dirâyet; عاقله mouhâkeme; — **Sã'pient**, (a.) عاقل âqil; درایتی dirâyetli.

Saponaceous, sap-o-nã'shus, (a.) صابونلی sabounlou.

Sapphire, saf'ir or saf'ir, (n.) صفر safir; — **Sapphirine**, (saf'ir-in) (a) صفر safir (den-).; (*like*) صفر کی safir gibi

Saracen, sar'a-sen, (n.) عربلر arablar; (شرقلیلر) (sharqlular).

Sarcasm, sãr'kazm, (n.) استهزا istihzâ; (*bitter*) آجی سوز aju seuz; (*smile*) (*lit.*) زهر hand; (*written*) هجو hijv, — **Sarcastic**, -ally, (sãr-kas'tik, -al-i) (a. مع ad.) آجی aju; (*lit.*) مستهزیه müstehziyâne; (*lit.*) هجو آمیز hijv âmiz

Sarcophagus, sãr-kof'a-gus, (n.) لحد lahd; صندوق sandouqa

Sardine, sãr-dên', (n.) صاردالیه (نالی) sardalye (-balugh).

Sardinia, sãr-din'i-a, (n.pr.) ساردینیا sardounya (-adasu).

Sardonic, sãr-don'ik, (a.) جبری jebrî; (زوراکلی) (zorâki).

Sardonyx, sãr'don-iks, (n.) عقیق aqîq; عقیق یمانی aqîqi yemânî.

Sargasso, sãr-gas'o, (n.) دکر سازی deniz sazu.

Sarsaparilla, sãr-sa-pa-ril'a, (n.) (bot.) سپارنا sparna.

Sash, sash, (n.) قوشاق qordele; قوشاق qoushaq.

Sash, sash, (n.) (frame) چرچیوه cher-chive; قاناد qanad; — **door**, (n.) جامکانلی قاپو jamekyânlu qapu; — **frame**, (n.) قاصه qasa; — **window**, (n.) قاسالی پنجره qasalu penjere.

Sassanid, sas'a-nid, (n.) ساسانی sâsâ-nî; (pl) ساسانیلر sâsânîler; — **Sassâ-nian**, (a.) ساسانی sâsânî.

Satan, sã'tan, (n.) شیطان sheytân; ابلس iblis; — **Sãtan'ic**, -ally, (-'ik, -al-i) (a. مع ad.) (*lit.*) شیطنکارانه sheytanat-kyârâne; ابلسانه iblisâne; — **Sãtanism**, (-izm) (n.) شیطنیت sheytanat.

Satchel, sach'el, (n.) جزودان jüzdan; چانتا chanta.

Sate, sât, (v.a.) طوبورمق doyourmaq; (fig.) طیفیق tuqmaq.

Satellite, sat'el-lit, (n.) پیک peyk; بندہ bende; (pl) بندکان bende-gyân.

Satiate, sã'shi-ât, (v.a.) طوبورمق doyourmaq; (*lit.*) اشباع ishba' et.; طوعش (gratify) tatmîn et.; (a.)

only; routine, through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[SAT-SAV] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge, cārd; red; mē, hēr; in: mine;

doymoush; (*lit.*) مشبوع meshbôu';
— **Satiety**, (sā-ti'e-ti) (*n.*) طویونلق
doygounlouq; (*surfeit*) بیقغینلی buq-
gunluq; (*lit.*) غنا gunâ
Satin, sat'in, (*n* و *a*) ساتن saten
atlas; (*v.a.*) پرداختا perdaht
et.; جیلا ویرمک; — **Stitch**,
(*n.*) فیسو fisto; — **wood**, (*n*) آغاجی
hind âju; — **Sat'inet**, (*n.*) اینجه ساتن
inje saten.
Satire, sat'ir, (*n.*) (*lit.*) هزل hijv;
هزل hezel, — **Satir'ic**, (-tir'ik) (*a.*) هزلی
hijvî, هزلی hezeli; (*a.*) طرزنده hijv
tarzunda; — **Sat'irist**, (-ir-ist) (*n*)
hijv mouharriri; — **Sa-
tirize**, (-ti-riz) (*v.a.*) هزلی hijv et;
(*fig.*) چکیشدیرمک chekishdirmek.
Satisfy, sat'is-fi, (*v.a.*) طویورمق doyur-
maq; (*fig.*) (*lit.*) memnûn et.;
(*lit.*) تطمین tatmîn et.; (*persuade*)
iqnâ' et.; (*v n*) edâ et.;
— **Satisfaction**, (-fak'shun) (*n.*)
اطمئنان memnûniyyet; (*lit.*) اطشان
utmi'nân; تصمینات taz-
miuât; (*act*) تلافی telâfi; (*pay-
ment*) تادیه te'diye; (*conviction*)
qanâ-at; (*apology*) ترضیه tar-
zuye; تعمیر tâ'mir; — **Satisfac-
tory**, (-fak'to-ri) (*a.*) موجب مئوینت
moujibi memnûniyyet; (*مطلوبه*)
matlûba-) mouvâfuq; (*con-
vincing*) مقنع mouqnî'; — **Satis-
factorily**, (-fak'to-ri-li) (*ad.*) حقیقه
haqqile; شابان مئوینت صورتده
memnûniyyet sôuretdé; — **Sat'-
isfied**, (-fid) (*a.*) مئون memnûn;
قان qânî'.
Satrap, sâ'trap, (*n.*) ساتراپ satrap;
(*fig.*) مستبد müstebid
Saturate, sat'û-rât, (*v.a.*) (*lit.*) اشباع
ishbâ' et.; — **Satûrâ'tion**, (-'shun)
(*n.*) اشباع ishba'.
Saturday, sat'ur-dâ, (*n*) جمعه ایرتسی
joumâ ertesi.
Saturn, sat'urn or sâ', (*n.*) (*ast*)
زحل zouhal; — **Saturnâ'lia**, (*n pl*)
zevq; عالم âlem; — **Saturnâ'-
tion**, (-'shun) (*n.*) اهل ذوق ehli zevq;
(*dissolute*) سفیه sefih; عیاش ayyâsh;
— **Sat'urnine**, (-'ur-nin) (*a.*) طورغون
dourgoun; مغنوم mâgmôm.
Satyr, sat'ër, (*n.*) ساتیر satir; (*fig.*)

شهوپرست shevet-perest; (*butterfly*)
kelebek
Sauce, saws, (*n.*) سالچه salcha; (*sweet*)
تربیه سزلک (*impudence*)
terbiyesizlik; to serve one with
the same — (*fig.*) عینیه مقابله aya-
nile mouqâbele et.; چیقارمق
ajusunu chuqarmaq; — **boat**,
(-bôt) (*n.*) سالچه ااق salchalug.
Saucer, saws'er, (*n.*) طاباق tabaq;
فینجان طاباقی finjan tabâ.
Saucy, saws'i, (*a.*) کسکین keskin;
(*imprudent*) ادبسیز edebsiz;
کستاک küstâh; — **Saucily**, (saws'i-li)
(*ad.*) ادبسیزجه edebsizje; — **Sauc-
iness**, (saws'i-nes) (*n.*) ادبسیزلیک
edebsizlik; کستاحلق küstâhluq.
Saunter, sawn'tër, (*n.*) طولاشمق do-
lashmaq; آوارهلیک âvârelik et.; —
Saunterer, (sawn'tër-er) (*n.*) حایلز
haylaz; آواره âvâre.
Saurian, saw'ri-an, (*n.*) (*zo.*) پوللی
poullou hayvan; (*pl.* و *lit*)
hayvânâtı zubâbiyye.
Sausage, saws'aj, (*n.*) سوچوق soujouq.
Savage, sav'aj, (*a* و *n*) وحشی
vahshî; — **ly**, (*ad.*) وحشیانه vah-
shiyâne; — **Sav'agery**, (-'aj-ër-i)
(*n.*) وحشت vahshet.
Savanna, sa-van'a, (*n.*) اووه (آغاجسز)
(âjsuz-) ova; ستهپ step.
Savant, sav-ang', (*n.*) عالم âlim;
(*pl.*) علما oulema.
Save, sâv, (*v.a.*) قورتارمق qourtar-
maq; تھلیس et.; (*keep*)
saqlamaq; وقایه viqâye et.;
(*rel.*) موحافظه a mouhâfaza et.; (*v.n.*)
یداره یاپمق idâre yapmaq; آرتمق
arturmaq; (*prep.*) دن باشقه...den bash-
qa; مئستنه müstesnâ; انجا...
to — appearances (*lit.*) موحافظه a.
— **Saver**, (sâv'ër) قورتاران qourtaran;
— **Sâ'viour**, (-'vyur) (*n.*) (*lit.*) خلاصکار
halâskyâr; مئنجی münjî; (*rel.*) شعاغتجی
shefâ-atjî; (*lit.*) شفیع shefi'.
Saving, sâv'ing, (*a.*) ایدارهلی idâreli;
(*rel.*) نجات ویرنجی nejat verijî; (*ex-
ceptional*) استثنائی istisnâ-î;
شرطی shartî; (*n.*) تصرف tesarrouf; (*pl*)
tesarroufât; — **s-bank** تصرف
tesarrouf sandugh.
Savour, sâ'vur, (*n.*) طات tat; لذت

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote; foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ð; zh ز [SAV-SCA]

lezzet; (v n) لذتی lezzeti ol ; (smell) قوقوسى او. (v.a.) لذت lezzet almaq; (season) لذت lezzet vermek; — Savourily, (sā'vur-i-li) (ad.) لذت صورتده leziz sōuret-de; nefâsetle; — Savouriness, (sā'vur-i-ness) (n.) لذت lezzet; nefâset; — Savourless, (sā'vur-les) (a.) طانسز tatsuz; — Savoury, (sā'vur-i) (a.) خوش leziz, nefis; (fig.) خوش hosh, لطیف latif.

Savoy, sa-voy', (n.) (bot) قیوویجیق لهنه quvurjuq lahana.

Saw, saw, (n.) دستره testire; ییچنی buchgu; (proverb) سور seuz; مثل mesel; (v.a.) کسمک (testireyle-) kesmek; ییچمک bichmek; — dust, (n.) تالاش talash; — file, (-fil) (n.) دستره testire eyesi; — mill, (a) ییچنی فابریقهسى buchgu fabriqasu; — Saw'yêr, (n.) ییچغیجی buchguju

Saxon, saks'un, (a.) ساقسون saxon; saxounyalu; — Saxony, (saks'un-i) (n.pr.) ساقسونیا saxounya.

Say, sâ, (v.a.) سويلههك seuylemek; ديك ...demek; (declare) بیان beyân et.; مثلا ... diyelim; (imperative) دیهلم diyelim; meselâ..; (n.) عیار ayâr; (temper) sou; (milk) تولبد tûlbend; سويلههك ... diyorlar; دیورلر they — سويلههك ... diyorlar; that is to — یعنی .. seuyleniyor; tâbiri tâbiri dîgherle...; — Say'ing, (n.) سوز seuz; مثل laqurdu; (proverb) لاقوردی mesel; (expression) تعبير tâ'bîr.

Scab, skab, (n.) (med.) قابوق qabouq; (zo) اوپوز ouyouz; (v.n.) قابوق qabouq bâlamaq; — Scabby, (skab'i) (a.) قابوقلى qabouqlou; (printing) روزنى pûrûzlû.

Scabbard, skab'ard, (n.) قین qun.

Scabious, skâ'bi-us, (a.) قابوقلى qabouqlou; (zo) اوپوز ouyouz; (n.) (bot) مسك چىچى mis chichiyi.

Scaffold, skaf'old, (n.) (arch.) اسكه iskele; (platform) باراقه baraqa; (criminals) سهپا sehpa; (lit.) سياستگاه siyâsetgyâh; — Scaffolding, (skaf'old-ing) (n.) اسكه iskele; (mater-

ials) اسكه تحتلهرى direkler; iskele tahtalaru.

Scald, skawld, (v.a.) خاشلامق hashlamaq; (n.) خاشلانما hashlanma; يانوق yanuq; — Scald'ing, (a.) قانار qaynar; — hot, پك صىچاق pek sujaq.

Scald, skawld, (n.) (head) كل kel; (a.) ياون yavan

Scale, skāl, (n.) (balance) ترازو terâze; كفه kefe; (ast fig.) ميزان mizân; (standard) معيار mi'yâr; طاش miqyâs; (incrustation) تاش tash; (fish) پول poul; (v.a.) (weigh) تخمين tartmaq; (estimate) ا. talhmîn et; اولچمك eulchmek; (fish) پولى صويق poulounou soymaq; (fig.) تميزلهك temizlemek.

Scale, skāl (n.) (ladder) مريدون merdiven; اسكه iskele; (graduation) dereje; تقسيمات taximât; (mus.) درجات derejât; (v.a.) چىقق chuqmaq; on a large واسع هقياسه vâsî' miqyâsda; — social — (lit.) طبقات اجتماعيه tabaqâtu ijtima'uyye; — Scāl'ing ladder, (mil) محاصره مريدونى mouhâsara merdiveni; (fire) اطفايه مريدونى utfâ-iyer merdiveni.

Scallop, skal'up, (n.) (zo) طواق taraq; (curves) اوييه oyma; (dish) اويق tava; تپسى tepsi; (v.a.) پيشيرمك pishirmek.

Scalp, skalp, (n.) (sachli) درى (sachlu-) deri; باش bash; (v.a.) دريسى يورمك berad. (fig) يورمك berad et..

Scaly, skā'li, (a.) پولى poullou.

Scamp, skamp, (n.) چاپغين chapgun; فنا ياقق fenâ yapmaq.

Scamper, skam'pêr, (v.n.) قاقچ qachmaq.

Scan, skan, (v.a.) (verse) وزننى صايق vezni saymaq; (lit.) قطع taq-ti' et.; (fig) اينجه اراق inje aramaq; — Scanning, (skan'ing) (n.) (lit.) قطع taqti'.

Scandal, skan'dal, (n.) رذالت rezâlet; — monger, (mung'gêr) (n.) ديدى dedi-qodoujou; مفسد müfsid; — Scandalize, (skan'dal-iz) (v.a.) رذال ياقق rezâlet yapmaq; رذال ياقق

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SCA-SCE] (انكلیزحه كلماتك تلمظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

terzîl et.; (*libel*) زم zemm et ; —
Scandalous, -ly, (skan'da-lus, -li)
 (a & ad.) رزِيلَانِه rezîlâne.

Scandinavia, skan-di-nā'vi-a, (*n pr*) اسکاندیناویا isqandinavya, — Scan-dinā'vian, (*a*)... اسکاندیناویا isqandinavya .; (*n*) اسکاندیناویالی isqandinavyalu

Scant, skant, (*a.*) آذ az; قط qut; (*v.a.*) قيصم qusmaq; خيسلك hasislik et
— Scantily, (skant'i-li) (*ad.*) نايث
آذ gâyet az; — Scant'iness, (*n.*)
خست azluq; يوقل yuqlouq; (*fig.*)
hisset; — Scanty, (skant'i) (*a.*) آذ
az; قط qut; (*fig.*) خيس hasis.

Scantle, skan'tl, (*v.a.*) پارچه‌لاق parcha-lamaq; کوچültmek; (*divide*)
ayırmaq; — Scantling, (skant'ling) (*n.*) اوقاف پارچه oufaq parcha; کوچوک بر قسم küchük bir qism; (*proportion*) نسبت nisbet; (*model*) مودل model; نمونه nümûne; (*fig.*) آر az; هیچ hich.

Scape- (skāp-), — **goat**, (gōt), (*n.*) غنّى (benî isrâ-îl kechîsî); (*f.g.*) زوالى zavallu; — **grace**, (-grās) (*n.*) حايلاز haylaz; يهوده beyhōude.

Scape, skāp, (*n.*) (*bot*) صاپ sap; (*lit.*)
ساق جدری sâqu jezrî; (*column's*) بدن
beden.

Scaphander, skā-fan'dēr, (n.) طالغيج
البسهسي dalguj olbisesi.

Scar, skâr, (n.) ياره يری yara yeri ; نشان
nishan ; (rock) پار yar.

Scaramouch, skar'a - mowch, (*n.*)
 قومىق qomik; (پالیاچو) (palyâcho);
 (صویتیاری) (soytaru).

Scarce, skārs, (*a.*) نادر nâdir; آزار azar; نقصان noxân; — **ly**, (*ad.*) نادراً nâdirên, (*barely*) آنچنان anjaq; ههچ hemên hich: — **Scarcity**, (skārs'i-ti) (*n.*) ندرت nedret; آزلوq azluq.

Scare, skār, (v.a.) قورقوتما qorqoutmaq; اورکوتما ürkütmek; (n.) قورقولۇق qorqoulouq; (panic) قورقۇ qorqou.

Scarf, skärf, (n.) آتگی atgu; شہ شارب
esharp; (med.) باغ bâ; (v.a.) اور تمک
eurtmek.

Scarf, skärf, (n.) *(joint)* كِمْه gechme;
كَلَمَك ekleme; رَابْط rabt et..

Scarify, skar'i-fi, (*v.a.*) قازىق qazu-
maq; چىتىمەك chentmek; (*cupping*)
حجامة hajamat et.; (*soil*) طراىق ta-

ramaq; — **Scarification**, (skar-i-fi-kā'shun) (*n.*) قازيمه qazuma; چنتمه chentme; حجام hajamat; طرامه tar-rama; — **Scarifier**, (skar'i-fi-ër) (*n.*) قازيان qazuyan; (*soil*) طراق taraq.

Scarlatina, skär-la-tē'na, (*n.*) (*med.*) قازيل quzul (-hastalugh); (حما) (hümmâ).

Scarlet, skär'let, (*a. & n.*) آل al; قیرمزی qurmuzu; — **fēver**, (*n.*) قیزیل (خسته لغی) quzul (-hastalugh)

Scath, Scathe, skāth, (*n.*) ضرر *zarar* ;
 fenâluq ; (*v.a.*) يضر *zarar*
 vermek ; — **Scathless**, (skāth'les)
 (a) صاغ *sâ salim*.

Scatter, skat'er, (*v. a.*) صاچق sachmaq;
سەرپمەك serpmeq; (*disperse*) طاعتیق dât-
maq; (*v. n.*) ساچقلىق sachulmaq;
طاغلىق dâlmâq; — **Scattered,** (skat'-
êrd) (*a.*) طاغلىش dâlmush; يايلىش
yayulmush, (*fig.*) منتشر münteshir.

Scavenger, skav'en-jër, (*n.*) چوپيی
cheupjü; تنظيفات عملہ سی tanzifât ame-
lesi.

Scenario, she-nā'ri-ō, (*n.*) — writer, (-iūt'ër) (*n.*) تياترو مؤلفي tiyatroy müellifi; (*lit.*) تماشا نویس temâshâ-nüvîs.

Scene, sēn, (*n*) (*art.*) منظره manzara; (*thea.* & *fig.*) صحنه sahnə; (*play*) پرده perde; (*dispute*) منازعه münâzâ; مناقشه münâqasha; رذالت rezâlet; (*pl*) منظر menâzur; (*occurrence*) وقایع vaqâyi'; **to make a** — رذالت چیقارم rezâlet chuqarmaq; قافوا qavga et.; — **Scenery**, (sēn'e-ri) (*n*) منظره manzara; (*pl*) منظر menâzur; (*theatre*) دقور deqor; — **Scenic**, (sēn'ik) (*a*) (*lit.*) تمثیلی temsîlî; تماشا temâshâ...

Scent, sent, (*n.*) قوقو qoqou; رايحه rāyihā; (*sense*) شامه shāmme; (*v.a.*) شبهلئك qoqou almaq; (*fig.*) شبهلئك shūbhelenmek; (*v.n.*) قوقق qoqmaq; — **bottle**, (—bot'l) (*n.*) لوانطه شيشهسى levanta shishesi; — **Scentless**, (sent'les) (*a.*) قوقوسوز qoqousouz.

Sceptic, skep'tik, (*n. & a.*) (*fig.*)
 اعتمادسز i'timâdsuz; شېهلی shübheli;
 (*phil.*) رېي reybi; (لا ادريه) (lâ edri-
 ye); (*pl.*) رېيبيیون reybiyyûn; (*rel.*)
 اعتقادسز i'tiqâdsuz, — **Scepticism**,
 (skep'ti-sizm) (*n.*) شېه shübbe;
 تردد tereddûd.

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very, tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث; th d; zh ژ [SCE-SCO]

Sceptre, sep'ter, (n.) عصا asâ; (authority) (lit.) (lit.) عصای حکومت asâyi hū-kyōumet; آمريت amiriyet

Schedule, shed'ul, (n.) ليستe liste; جدول jedvel; دفتر defter; (railway) يىلانچو tā'rife; (bankruptcy) بىلانچو bilancho; (fig.) افلاس iflās; (fig.) listeye ليستeye داخلى داخل qayd et. ۱. dāhil et. .

Schema, skē'ma, (n.) شهما shema; شكل shekl; (outline) طاسلاق taslaq; پلان pilan; — **Schematic**, (skemat'ik) (a.) شكلي sheklī; طاسلاق حالنده taslaq hālinde; — **Schematize**, (skē'ma-tiz) (v.a.) شكل ترتيب shekil tertib et; (v.n.) طاسلاق ياپقى yapma; — **Schematism**, (skē'ma-tizm) (n.) شكل shekl; طاسلاق taslaq; (astrology) صفحات safhāt; صور souver.

Scheme, skēm, (n.) پروژه proje; پلان pilan; (system) اصول ousoul; طرز tarz; (ast) اشكال eshkayāl.

Schiller, shil'lér, (n pr) شيللér shil-ler.

Schism, sizm, (n.) (lit.) اعتزال i'tizāl; — **Schismatic**, (sizm-at'ik) (n.) رافضى râfuzi; (pl.) معتزله mōu'tezile; (a.) (fig.) مخالف mouhālif.

Schist, shist, (n.) شيست shist; (qayalar) (qayalar).

Scholar, skol'ar, (n.) طلبة talebe; (savant) عالم âlim; متخصص mütahas-sus; متوغل mütevağgul; (university) طلبة tahsisâtlu talebe; — **Schol'arship**, (n.) علم ilim; معلومات mâ'lōumât; تخصیصات tah-sisât.

Scholastic, skol-ast'ik, (a.) مکتبه عائد mektebe â-id; ... طلبة talebe...; (medieval) (lit.) قرون وسطایی qourōunu voustâ-i; سقولاتیک sqolastik; (fig.) keuhne; باطل bâtul; — **profession**, (-prō fesh'un) (n) مسلک mesleki tedris; معلمlik mou-allimlik.

School, skōol, (n.) مکتب mekteb; (pl.) مکتب mekyâtib; (disciples) طرفداران telâmîz; (pl. lit.) اصول tarafdârân; (system) طرز tarz; ousoul; (v.a.) tedris tedris et.; (admonish) توبیخ tevbiḥ et. , public — مکتب عمومی oumōumî mekteb; رسمی resmi mekteb; (pl.)

mekyâtibi resmiyye; private — خصوصی housōusi mekteb; (pl.) مکتب خصوصی mekyâtibi housōusuyye, — board, (-bōrd) (n.) مکتب هیئت اداره سی mekteb hey-eti idâresi, high — مکتب عالی mektebi âli; high — for girls مکتب عالیسی ünâs mektebi âlisi; high — for boys مکتب عالیسی zūkyōur mektebi âlisi; — begins on... (ده) مکتب آچیلور (de-) mekteb achuluyor; ... (ده) تدریسات باشلایور; — boy, (n.) مکتب چوچنی mekteb chojōu; (pl.) مکتب چوچقاری mekteb chojouqlaru; — fellow, مکتب آرقداشی mekteb ar-qadashu; — master, (n.) مکتب mou-allim; (fem) معلم mou-allime; — **Schooling**, (n.) تحصیل tahsil, (price) اجرت تدریسی üjreti tedîsiyye; (rep-roof) توبیخ tevbiḥ.

Schooner, skōon'ér, (n.) اسفونه is-qona.

Sciatic, si-at'ik, (a.) سیاتیک siyatik; ... قالج qalcha.; (lit.) ورکی vereki; — **Sciatica**, (si-at'ik-a) (n.) سیاتیک siyatik.

Science, si'ens, (n.) علم ilm; فن fenn; — **Scientific**, -al, (si-en-tif'ik, -al) (a.) علمی ilmî; فنی fennî; — **Scientifically**, (si-en-tif'ik-al-i) (ad.) علماً ilmen; فنی فنی اولدق fennî olarq; فنی fennen; — **Scientism**, (si'en-tizm) (n.) (phil.) علمی حیلک ilmiyyejulik; — **Scientist**, (si'en-tist) (n.) اهل فن ehli fenn; (pl.) ارباب erbâbu fenn; (phil.) علمی حیلک ilmiyyeji.

Scimitar, sim'ı-tar, (n.) پالا pala; اکرى eyri quluḡ

Scintillate, sin'til-lât, (v.n.) یارلداق یارلداماق; — **scintillation**, (sin-til-lâ'shun) (ast.) اهتزاز ihtizâz (-zuyâ).

Scion, si'on, (n.) (bot) پیچ pich; اولاد evlâd

Scirrhus, skir'rus, (n.) (med) اور our; شیش shish.

Scissors, siz'orz, (n.) (pl.) مقاص maqas. (مقراض)

Scobs, skobz, (n.) معدن کوپوی mâ'-den keupüy, جروف jûrōuf

only; routine; through; tuck; mûsée; give; joiu; though; et=etmek; ol=olmaq.

[SCO-SCO] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act, change; cārd, red, mē, hēr; in: mine;

Scoff, skof, (n) تعقیر alay; (obj) هدف استهزا hedefi tahqir; (v n) alay et; — **Scoffer**, (sko'fer) (n) تعقیر talih-qir et.; — **Scoffing**, (sko'ing-li) (ad) استهزای eylenecek. — **Scold**, skold, (v.a) تکریر tek-dir et.; (azarlamaq) (v n) azarlamaq; (v n) سويلنمك seuylenmek; (barmaq) (n) خونسز قادين shirret; (houysouz qadun) — **Scold'ing**, (n) تکریر tekdir; (a) قاونغا qav-gaju; (ters) ters. — **Seonce**, skons, (n) باش bash; قما qafa; (candle) شمعدان shamdan. — **Scoop**, skōop, (n) کچه kepeje; (kurek) (moncy) استفاده istifade; (vourgoun) (v.a) بوشالماق boshaltmaq; (oymaq) (dig) آتیک داوارماق (atik davranmaq) (qazmaq) (fig.) — **Scope**, skōp, (n) ساحه sāha; (fig.) (vieu) (lit.) شمول shūmōul, (vieu) (lit.) ساحة رؤيت sāhayi ru'yat; (vieu) (v.a) وسعت نظر vüs-ati nazar, (ihâta) (end) هدف hedef; (room) (fig.) مقصد maxad; (meydân) ميدان meydan; (mar) فرصت fursat, (qaloma) قالومه qaloma; — **Scopeless**, (skōp'les) (a) مفصددسز maxadsuz; (beyhūde) بيهوده beyhūde. — **Scorch**, skorch, (v.a) قاورومق qav-ourmaq; (v n) ياقماق yaqmaq; (v n) قavourulmaq; — **Scorch'ing**, (a) ياقار yaqar; (v n) قavourour; (v n) پك آج pek āju; (n) قavourulma. — **Score**, skōr, (n) چيزي chizi; (کرتیک) (kertik); (sayu) (account) سايي sayu, (borj) (twenty) حساب hesāb, (mus) نوتالار notalar; (yirmi) يکری yirmi; (saymaq) (sport) سايي sayu; (v.a) قazanmaq; (chizmek) چيزمك chizmek; —s of چوق bir choq; to pay off old —s انتقام intiqām almaq; (ajusunu chuqarmaq) چيقارمق — **Scorer**, (skōr'er) (n) (sport) سايي sayuju; (mouqayyid) مقيد mouqayyid — **Scoria**, skō'ri-a, (n) جروف jūrōuf; — **Scorification**, (skō-ri-fi-kā'shun) (n) تصفيه tasfiye; (tejrif) (tejrif). — **Scorn**, skorn, (n) استخفاف is-

tihfâf; (v) استخفاف istihfâf et.; — **Scornful**, (skorn'fōul) (a.) استخفافکار istihfâfkyâr; — **Scorn-fully**, (skorn'fōul-i) (ad.) استخفافکارانه istihfâfkyârâne — **Scorpion**, skoi'pī-un, (n) عقرب aqreb. — **Scot**, skot, (n) حصه hisse; (tax) vergi; — **free**, (-frē) (a.) vergiden mou-âf; (safe) zarar-suz; سالم sâlim. — **Scotch**, skoch, (n) چنتیک chentik; here, bere, (v.a) چنتمک chentmek; طوردیر berelemek; (stop) dourdourdurmaq; تاش tash qo-maq. — **Scotch**, skoch, (a) اسقوچ isqoch; (n) اسقوچ شیهی isqoch shivesi; (viski) ویسکی viski; — **man**, (n.) isqochyalu; — **woman**, (-wōōman) (n.) (qadin) is-qochyalu qadun. — **Scot**, skot, (n) اسقوچيالي isqochyalu; — **Scot'land**, (n. pr) اسقوچيا isqochya. — **Scoundrel**, shown'drel, (n. & a) چاڭغين chapgun; حبیب habib; رذیل rezil — **Scour**, skowr, (v a) اوغق ðuvmaq; silmek; تمیزلەمەك temizlemek; (purge) amel vermek; (seukdürmek) (current) قوشمق süpürmek; (v n.) (run) qoshmaq; — **Scourer**, (skow'r) (n.) لکه‌جی le-keji; (boya) (boya); (med.) amel ilaju; — **Scouring**, (skow'ing) (n.) تطهير tat-hir; (ang-ling) تازەلەمە (yem-) tazeleme; — **ball** لکه sabounou. — **Scourge**, skurj, (n.) قامچی qamchu; (jezâ) جزا jezâ; (mis-fortune) مصيبت mousibet; (qamchnlamaq) (v.a.) قامجيلاق qamchnlamaq; (deuvmek) دوومك deuvmek. — **Scout**, skowt, (n.) ايزجی izji; kesh-shâf; (fig.) كوزجی geuzjü; (servant) خدمه hademe; (mar.) كشاف kesh-shâf sefine; (v. n.) استكشاف istikshâf et.; (fig.) terassoud et; كورتلەمك geuzetle-mek; (sneer) كوكم gulmek; (lit.) istihfâf et.; — **master**, (n.) ايزجی reyîsi; (n.) اوعاق یی izji reyîsi;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot: mōōn, shut, mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, th ذ, zh ز [SCO-SCR]

oymaq beyi, (*general*) باشبوغ bash-bôugh.

Scowl, skowl, (n) حدث hiddet; (*v.n*) قاشلارنى چاتماق qashlarunu chatmaq;
حدث hiddet et.; — **Scow'ling, (a)** حدثلى hiddetli; — **Scow'ingly, (-ing-li) (ad.)** حدثلى hiddetle; قاشلارنى چاتماق qashlarunu chataraq

Scrabble, skrab'1, (*v. n.*) قازىمق qazu-
maq; (*scramble*) اوغراشمق ôurashmaq.

Serag, skrag, (n. قوری کیمک qou-rou kemik ; قدید qadîd ; (v. اَصْمَقَ asmaq; بوغازلامق boghazlamaq ; —

Seraggy, (skrag'gi) (a) ضعيف zayuf; قوروى qourou; (uneven) پوروزلى pür-rüzlü; قبا qaba

Scramble, skram'bl, (*n.*) غيٽ gayret; مجادلہ mujâdele; (*catching*) قابض qapush, (*v. n*) اوغراشماق ôurashmaq; مجادلہ mujâdele et; قابض qapushmaq; (*wingling*) طيرماق turmanmaq; سورنهرك sürünerek gitmek; (-/for) صواشماق (ئە) savashmaq; اوغراشماق ôurashmaq; **in a** — على العجله alêl-ajele; درحال derhâl; — **Scram-blér**, (*n.*) طالب tâlib; (هوسلى) (havesli); — **Scram'blingly**, (*ad.*) (اولو اورته) (oulou orta); هههه hemem.

Scrap, skrap, (*n.*) پارچه parcha; (*remnant*) آرتیق artuq; (*metals*) خرده hourda; (*v.a.*) پارچه‌لایق parchalamaq; (*ship*) فسخ fesh et.; — **book**, (*n.*) خرده «میر» «iron» — **hourda** «demir»; — **heap**, (*n.*) خرده hourda yughunu; — **metal**, (*n.*) خرده معدن hourda mād'en; — **Scrappy**, (skrap'i) (*a.*) پارچه پارچه parcha parcha; (*fig.*) ارتباطسuz irti-bātsuz.

Scrape, skrāp, (*v.a.*) قازمق qazumaq; (*mar.*) راسپا raspa et.; (*collect*) لوغراشق birikdirmek; (*fig.*) دوراشماق ðourashmaq; (*v.n.*) سورتمك sùrtmek; (*mus.*) فنا چاق fənâ chalmaq; (*n.*) صیقینى suquntu; بلا belâ; **to — acquaintance with** سوقراق (ك) یانئە سووقراق (in-) yanuna soqoulmaq; یاشئىمق ایستەك (له) .. (le-)tanushmaq istemek; —**Scrap**’- èr, (*shoes*) آياق دمیری ayaq demiri; (چامورلوق) (chamourlouq); (*tool*) دمیر demir; غراتوار gratouvar, (*fig.*) خەیس hasis; — **Scrap’ing**, (*n.*) قازنىتە qazuntu; (*fig.*) تەسەررەق tesarrouf.

Seratch, skrach, (*v a.*) طرماق turmalamaq, (*nub*) قاشيق qashumaq; (*-out*) سيلمك silmek, قازيق qazumaq; (*v n.*) قاشينق qashunmaq; (*erase*) سيلمك silmek, بوزيق bozmaq; (*a*) تصادق tesâdüfi, راست rast ge; (*bill*) طيريق turmuq; برة bere; (*bullards*) قارامبول qarambol; (*pl*) (*zo*) قاشينق qashuntu; to come up to the — فليلاته tejrübe et; فليليك fi'liyyâta gechmek, — wig, (*n.*) پەروكە peroke, طاقە taqqa sach; — Seratching, (skrach'ing) برة bere; (*pl*) كوپوك keupök, پوسە posa.

Serawl, skrawl, (n.) فئا يارى fenâ yazu, (قارغەحق) (qargajuq); (v.a.) فئا يارمق fenâ yazmaq; قارەلاق qaralamaq

Serawny, skraw'ni, (*a.*) ضعيف *zayuf*
لاغر *lâgar*; قديد *qadîd*.

Sreak, skrēk, (*v n.*) غيجيردامق gu-
jurdamaq ; (*n.*) غيجيرتى qujurtu.

Scream, skrēm, (*n.*) فریاد feryâd ;
آواز avaz ; (*v.n.*) فریاد feryâd et.,
ناغیرمق bârmaq ;

Screech, skrēch, (*n.*) آجی سس *aju ses*; (*v n*) آجی باغیرمق *aju bârmaq*; وزلامق *vuzlamaq*; — owl, (*n.*) بایقوش *bayqoush*.

Screen, skrën, (*n.*) پردہ perde; پاروانہ paravana; (*riddle*) قالبور qalbour; **آلك** elek; (*v.a.*) محافظه mouhâfa-za et.; قورومق qoroumaq; (*sift*) **آلمك** elemek; — **Screen'ing machine**, (*n.*) آلك ماكنهسى elek makinesi; — **Screenings**, (skrën'ingz) (*n.*) قالبور آرتيقي qalbour artuqh.

Screw, skrōō, (*n.*) ویده *vida*; (*ship*) اسقرو *isqrou*; پروانه *pervāne*; (*turist*) بؤکوم *büküm*; (*paper*) کلاه *kūlah* (تونون) *(tütün)*; (*pressure*) تاضیق *tazyiq*; (*pers*) چیمری *jimri*; سلفی *süflî*; (*v.a.*) ویدد لاق *vidalamaq*; بؤکم *bükme*; (*fig.*) صیقم *suq-maq*; تاضیق *tazyiq* et.; *twin* — اسقرو چفته *isqrou*; *a — loose* (*fig.*) بر بوزوقلق *bir bozouqlouq*; بر اکسیکل *bir exiklik*; — *bolt*, (*n.*) جیواطه *juvata*; — *driver*, (*n.*) طونه *torna vida*; — *jack*, (*n.*) میچاچو *michâcho*; — *plate*, (*-plât*) (*n.*) اسقرو حدهسی *isqrou haddesi*; — *pro-*

[SCR-SCU] (انگلیزجه کتاک تلفظی آیچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr; in; mine;

pellor, (n.) اسقرو پروانه isqrou per-vāne ; — **ship**, (n.) اسقرو سفینه isqrou sefine ; — **wrench**, (-rensh) (n.) ویده آناختاری vida analıtaru.

Scribble, skrib'l, (n.) فنا یاری fenâ yazu, (v) فنا یارمق fenâ yazmaq ; — **Scribbler**, (-skrib'ler) (n.) عجمی ajemi mouharrir.

Scribe, skrib, (n.) یاریجی yazuju ; کاتب kyâtib.

Scrimmage, skrim'aj, (n.) چارپیشمه charpushma ; مصادمه mousâdeme ; (sport) مجادله müjâdele.

Scrip, skrip, (n.) یاری yazu ; کاغذ kyâd ; سند پوصله pousla ; (fin) سند هوقت senedi mouvaqqat ; (bag) طوره torba ; چانله chanta.

Script, skript, (n.) نامه یازی basma yazu ; (jud.) وثیقه vesîqa ; خط دست hattı dest

Scripture, skript'ūr, (n.) کتاب (lit.) kitâbu mouqqades ; قیود qou-yûd ; — **Scriptural**, (skript'ūr-al) (a.) کتاب مقدسه کوره kitâbu mou-qaddese geure ; (biblical) ایسجلی injilî ; (fig.) مقید mouqayyed ; — **The Scriptures**, (n.pl.) انجیل (شریف) injil (-sherîf).

Scrofula, skrofu'la, (n.) صیراجه (علقی) suraja (-illeti) ; — **Scrofulous**, (skrofu'lu-s) (a.) صیراجلی surajalu.

Scroll, skröl, (n.) طومار tomar ; (fig.) قوربوق qouyrrouq ; (signature) قوربوق qouyrrouq ; علاوه ilâve ; (art) نقش naqsh ; اویمه oyma.

Scrub, skrub, (v.a.) اوغق ouvmaq ; سيلمك silmek ; فیرچه لامق furchalamaq ; (v.n.) اوغراشمق ôurashmaq ; (didinmek) (n.) (pers.) بیچاره bîchâre ; سفل sefil ; (thing) دیرسز شی deyersiz shey ; فوته (bot.) چالی chalu ; عادی founda ; (a.) بایاخی bayâ ; eski ; — **brush**, (n.) تحت فیرچه سی tahta furchasu ; — **Scrubby**, (skrub'ı) (a.) قیسه qusa ; (fig.) چالیشان chalushgan.

Scruple, skro'pl, (n.) چکینه chekinme ; ثلث ihtirâz ; (weight) ثلث chekinmek ; — **Scrupulous**, (skro'pül-us) (a.) محترز mouhteriz ; وسوسه vesveseli ; (conscientious)

وحدانی vijdânî ; (exact) اهتمامی ihtimâmly, (skrö'pül-us-li) (lit.) اهتمامکارانه ihtimâmkyârâne ; چکینه رک chekine-rek

Scrutiny, skro'ti-ni, (n.) تدقیق (اینجه) (inje-) tedqîq ; تحقیق tahqîq ; معایسه mou-âyene ; (parliament) تدقیقات tedqîqât ; تدقیق آرا tedqîqi ârâ ; (pope) انتخاب intihâb ; آرا ârâ ; — **Scrutineer**, (skrö-tin-er') (n.) مدقق müdaqqiq ; — **Scrutinize**, (skrö'tin-iz) (v.a.) تدقیق ا. (اینجه) (inje-) tedqîq et. ; تحقیق tah-qîq et. .

Scud, skud, (n) (cl) بولوطار boulout-lar ; دومان douman ; (fig.) فرار firâr ; (v n.) قاقق qachmaq ; (mar) سورلک sürülmek ; سورولکلی sürüklenmek.

Scuffle, skuf'l, (n.) مجادله müjâdele ; قوفا qavga ; عربده arbede ; (v. n.) چارپیشق charpushmaq

Scull, skul, (n.) (tek-) کوره ک (mar.) (tek-) kürek ; بوينا boyna, (boat) (kürek) ; صندال (کوکوک) (küçük-) sandal ; (بالکن) کوره ک چکمک (v n) fouta ; (yalunuz-) kürek chekmek ; dia-mond — برکشلیک فوطه bir kishilik fouta ; ال ک کوچوک صندال en küçük sandal ; — **Sculling**, (skul'ing) (n.) (بالکن) کوره ک چکمک (yalunuz-) kürek chekme ; کوره ک یاریشی kürek yaru-shu.

Scullery, skul'er-i, (n.) طاق بیقایه جق یر طاقabaq yuqayyaaq yer ; (مطببخ) (moutbaq).

Scullion, skul'yun, (n.) آتچی یاماغی ashju yamâ ; بولاشیق boulashuq-ju ; (fig.) سفل süflî.

Sculpture, skulp'tür, (n.) هیکل heykel ; (occupation) هیکل تاشاق heykel-turashluq, (v.a.) هیکل یاتق heykel yapmaq ; (engrave) حاک hak et ; اویق oymaq ; — **Sculptor**, (skulp-tur) (n.) هیکل تاش heykelturash.

Seum, skum, (n.) کوپوک keupük ; کوپوکلی süprüntü ; (v.a.) کوپوکلی almaq.

Seupper, skup'er, (n.) (mar.) فرنکی frengi deliy.

Scurf, skurf, (n.) قابوق qabouq ; (head) کپک kepek ; — **Scurfy**, (-'ı) (a.) کپکلی qabouqlou ; کپکلی kepekli.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte foot; mōōn, shut; mūte; very, tū چيوو ch چ; sh ش, th ث; th ð; zh ژ [SCU-SEA]

Scurrilous, skur'ril-us, (*a.*) قبا qaba; آغزی بوروق āzu bozouq; — **ly**, (*ad*) قاباجه qabaja; غلیظ صورتده galiz sôu-retde; کفرله küfürle

Scurry, skur'i, (*v. n.*) تلاش telâsh et. (*n.*) تلاش telâsh; عجله ajele.

Scurvy, skurv'i, (*n.*) (*med.*) اسقوربت isqorbet, (*a*) اسقوربتلی isqorbitli; (*fig.*) پایاغي bayâ; — **Scurvily**, (-'i-li) (*fig.*) سعلیانه süfliyâne; پایاغي bayâja; — **Scurviness**, (*n.*) پایاغلوق bayâluq; آچاقلق alchaqluq.

Scutari, skōō'tā-re, (*n. pr.*) (*Constantinople*) اسکدار üsküdar; (*Albania*) اشقودره ishqodra; **Lake of** — اشقودره ishkodra geulü

Scutcheon, skuch'un, (*n*) آرمه arma; لوحه levha.

Scuttle, skut'l, (*n*) سپت sepet; (*coal*) کومور صندلی keumür sandugh; (*hole*) دلیک delik; (*mar.*) لومبوز loumbouz; (*v.a.*) (*mar*) باطریق baturmaq; دلیک delik achmaq; — **butt**, (*n.*) مانجانا manjana.

Scuttle, skut'l, (*n.*) (*run*) فیرلایش furlayush; سریع کیدیش seri'gidish; (*v. n.*) فیرلامق qoshmaq; قوشوق qoshmaq.

Seythe, sīth, (*n.*) طیران turpan.

Sea, sē, (*n.*) دکن deniz; (*lit.*) بحر bahr; (*fig.*) دریا deryâ; (*waves*) دکن deniz; دالغه dalga; **high** — آچیق achuq deniz; **inland** — ایچ ich deniz; **heavy** — سرت sert deniz; قورطنه furtuna; **Black** — قاره dēniz; **Dead** — بحر لوط bahri lout; **Red** — بحر احمر bahri ahmer; شاپ دکنی shap denizi; **at** — دکنده denizde; انکینده enginde; (*fig.*) بی خبر bî-haber; **to go to** — بحیره به کیرمک gemiji ol; — **to put to** — bahriyeye girmek; **to put to** — (دکنه) آچیلماق achulmaq; قالقماق qalqmaq.

Sea, sē, (*a*) ... دکن deniz... بحری bahrî; — **bath**, (*n.*) دکن حای deniz hamamu; — **bathing**, (*n.*) دکن بانیوسی deniz banyosou; دکنه کیرمه denize girme; — **boat**, (*n.*) دکن فلیقه سی deniz fliqasu; — **boy**, (*n.*) میچو micho; — **breez**, (-brēz) (*n*) ایبات imbat;

— **gull**, مارلی martu; — **horse**, (-hōrs) (*n.*) دکن آیهیری deniz ayguru; — **legs**, (-legz) (*fig.*) دکن جیلک denizjilik; — **level**, (*n.*) سطح بحر sat-hu bahir; — **maid**, (-mād) (*n.*) دکن قیزی deniz quzu; — **'man**, (*n.*) کججی gemiji: (*pl*) (بحیره) efrād (-bahriyye) — **'manship**, (*n*) کججیلک gemijilik; — **monster**, (*n.*) دکن جانواری deniz janavaru; — **piece**, (-pēs) (*n*) دکن رسمی deniz resmi; (مارین) (*marin*); — **risk**, (*n*) دکن تهلیکه سی deniz tehlikesi; — **sick**, (*a.*) دکن طوتیش deniz toutmoush; **to be** — دکن طوتماق deniz toutmaq; — **sickness**, (*n.*) دکن طوتمه سی deniz toutmasu; — **side**, (-sīd) (*n.*) دکن کناری deniz kenaru; ساحل sāhil; — **weed**, (*n*) سار saz; یوسون yosoun; — **'worthy**, (*a.*) دکنه متحمل denize mütēhammil; دکنجی denizji.

Seal, sēl, (*n.*) مهر mühr; (*stamp*) تمغا damga; (*rel*) واقتیز vaftiz; (*lit.*) تأید te'yîd; (*v.a.*) مهرلکم mühürlemek; (*close*) دنگالاماق damgalamaq; (*fasten*) رباط rabt et.; تصدیق kenedlemek; (*fig.*) تصدیق te'yîd et.; (*lit.*) tasdiq et.; — **under** — مهرلی mühürli; قاپالی qapalı; (*lit.*) حقیقی mahtûm; (*fig.*) مهرلی ماصق to set one's mührünü basmaq; (*fig.*) تجویز te'vîz et.; — **Sealed**, (sēld) (*a.*) مهرلی mühürli; (*fig.*) قاپالی qapalı; — **Sealer**, (sēl'er) (*n.*) مهردار mühürdâr; (*stamp*) دنگالاماق damga me'mûrou; — **Sealing**, (sēl'ing) (*n.*) مهرلکم mühürleme; دنگالاما damgalama; — **wax**, مهر موی mühür mômou.

Seal, sēl, (*n.*) (so) فوغ fog; بالی ayu balugh; — **Sealer**, (sēl'er) (*n.*) (mar) بالقی baluqu; — **Sealing**, (sēl'ing) (*n.*) (mar.) فوغ آوی fog avu.

Seam, sēm, (*n.*) دیکیش dikish; (*cicatrice*) یاره yara; (*line*) دیکیش یری dikish yeri; ارتباط یری irtibat yeri; (vein) دمار damar; (*mar.*) آرموز armouz; (*v.a.*) دیکمک dikmek; رباط rabt et.; — **Seamless**, (sēm'les) (*a.*) دیکیشسز dikishsiz; یکپاره yekpâre; — **Seamstress**, (sēm'stres) (*n.*) ترزی terzi; (qadun); مودیستره modistire.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SEA-SEC] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; change. cãrd, red, mē; hēr, in; mine;

Sear, sēr, (a.) قوری qourou; (fig.) solmoush, sararmush, صوش sararmush, (v.a.) قوروتماق qouroutmaq, (scorch) داغلاماق qavourmaq; (cauterize) صولدورماق soldourmaq, (fig.)

Search, sêrch, (v.a.) آراماق aramaq; (lit.) یوقلاماق (inspect) teharri et. (yolaq) yoqlamaq; (v.n.) صورماق sormaq; arashdurmaq; (n) تحری teharri, (examine) معاينه mou-âylene; right of — (mar) تحری حق teharri haqqu, — **light**, (-lit) (n.) پروژده نور projektEUR; — **warrant**, (-wor'ant) (n.) تحری مد کره سی teharri müzekkeresi; (iqâmetgyâh teharri emirnâmesi); — **Searcher**, (serch'er) (n.) آرایبیجی arayuju; (customs) معاينه مأموری me'mourou; — **Searching**, (sêrch'ing) (a.) (fig. مع lit.) نافذ nâfiz; mü-essir; — **Searchingly**, (sêrch'ing-li) (ad.) دققله diqqatle; injeden injeye.

Season, sê'zn, (n.) موسم mevsim; (pl.) mevâsim; (fig.) زمان zeman; موسم vaqit; (relish) چاشنی cheshni; terbiye; (v.a.) تربیه terbiye et.; تعديل ihzâr et.; (temper) حاضر ol.; (accustomed) آلیشماق alushmaq; ülfet et.; (fig.) امتزاج imtizâj et.; four — s موسم ارבע mevâsimi erbe-a; اولمش perhîzler; in — olmoush; vaqti gelmiş; (edible) یئیر yenir; a word in — tam yerinde bir seuz; out of — vaqitsiz; (fig.) مناسبتسز minâsebitsiz; — **Seasonable**, (sê'zn-a-bl) (a.) مناسب vaqtinde; minâsib; — **Seasonableness**, (sê'zn-a-bl-ness) (n.) وقت vaqit; minâsebet; — **Seasoned**, (sê'znd) (a.) تربیeli; — **Seasoning**, (sê'zn-ing) (n.) چاشنی terbiye; احضار chehsni verme; (fig.) ihzâr.

Seat, sêt, (n.) (اوطوروجق) otourajaq-yer; موقع iskemle; (site) اقامتگاه mahall; (mansion) iqâmetgyâh; قوناق qonaq; (centre) مرکز merkez; (back) آرقه سی argasu; (posture) اوطوروش otouroush; وضعیت

vazuyyet, (v.a.) اوطورتق otourtmaq; yerleshdirmek; to take a — اوطورماق otourmaq

Sebacious, sê-bâ'shus, (a) یاع کي yâ gibi; (lit.) دهی dehnî.

Secant, sê'kant, (n.) (math) قاطع qâtu', co — (n.) تمام قاطع tamâmu qâtu'.

Secede, sê-sêd', (v.n.) چیکلمک chekilmek; آیریلماق ayrulmaq; (lit.) اعتزال infisâl et, (rel.) i'tizâl et; — **Secession**, (sê-ses'shun) (n.) انفصال iftirâq; i'tizâl; war of — اعتزال iftirâq mouhârebesi; — **Secessionist**, (sê-ses'shun-ist) (n.) آیریلان ayrulan; (lit.) معتزل môt'ezil; (fig.) mouhâlîf.

Seclude, sê-klôod', (v.a.) آیرماق ayurmaq; (shut) منع men et.; — **Secluded**, (sê-klôod'd) (a.) آیریلماق ayrulmaq; (n.) مئزلی mun-zevi; — **Seclusion**, (sê-klôo'zhun) (n.) (act) تجرید tejrîd; (separation) آیریلماق ayrulma; (retirement) عزل ouzlet; (n.) inzivâ; (solitude) تنها tenhâ (-yer).

Second, sek'und, (a.) ایکنجی ikinji; (lit.) ثانی sâni; (inferior) دون doun; (n.) ثانی sâniye; (duel) شاهد shâhid; یاردیجی yârdıjı; (v.a.) یاردم yârdum et.; (n.) mouzâheret; — **to none** emsâlinden geri qalmaz; مکمل mükemmel; — **in command** (mar.) سوارى süvârî-i sâni; (qapdan) ایکنجی (قېودان) sâni; — **best**, (a.) ایکنجی (نوع) ikinji (nevî); â'lâ; **to come off — best** (fig.) ایچری کیتماق (ayçrı gitmek); — **ly**, (ad.) ایکنجیسی ikinjisi; ثانی sâniyen; — **class**, (n. مع fig.) ایکنجی موقع ikinji mevqî'; — **hand**, (a.) قوللاش qoullanul-mush; مستعمل müstâ'mel (fig.) mouqtebes; eskim sh; — **Second**, (sek'und-êr) (n.) (lit.) mouzâhir.

Secondary, sek'und-a-ri, (a.) ایکنجی ikinji dereje; (lit.) تالی tâlî; مانون mâ'ddoun; (n.) fer-i; (deputed) vekîl; معاون mou-âvin; — **education**, (-ed-û-kâ'shun) (n.)

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shut; mūle; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th̄; zh ژ [SEC-SED]

تدریسات tāli tahsîl, (*pl*) تالی tedrisātu tāliye; — **Secondarily**, (sek'und-a-ri-li) (*ad*) ایکہنجی تالی صورتہ 2ⁱⁿ derejede, (*lit.*) تالی صورتہ 2ⁱⁿ sôuretd; فرعاً fer-an.
Secrecy, sē'kre-si, (*n.*) (*lit.*) مخرمیت mahremiyyet, (*keeping*) مخرمیت ke-tôumiyyet; (*concealment*) مختما ihtifâ; (*privacy*) مخصوصیت housôusuyyet; انزوا inzivâ, in — گزلی gizli; مخرم mahrem, مخفی hafiyyen
Secret, sē'kret, (*a*) گزلی gizli; مخفی hafi; (*confidential*) مخرم mahrem; (*n.*) اسرار (*pl*) esâr; — ly, (*ad.*) گزلیجہ gizlije; مخفی hafiyyen; مخرومانہ mahremâne
Secretary, sek're-ta-ri, (*n.*) کاتب kyâtib, chief — باش کاتب bash kyâtib; private, — مخصوصی kyâtibi housôusi; — of State, ناظر nâzur, (وکیل) (vekil), — general, مخصوصی kyâtibi oumôumi; — **Secretarial**, (sek-re-tâ'ri-al) (*a.*) ... کتابت kyâtiblik ...; — **Secretariate**, (sek-re-tâ'ri-ât) (*n.*) کتابت دائرہ سی kitâbet dâ-iresi; (*governmental*) مخبرات قلمی tahrîrât qalemi; — **Secretaryship**, (*n.*) کتابت kyâtiblik; کتابت kitâbet.
Secrete, sē-krēt', (*v.a.*) مخصلاقی saqlamaq; (*ana.*) افراز ifrâz et.; — **Secretion**, (sē-krē'shun) (*n.*) افرازات ifrâzât; (*act*) افراز ifrâz.
Sect, sekt, (*n*) طریق tariq; فرقہ furqa; (*rel.*) طریقت tariqat; مذهب mezheb; — **Sectarian**, (sek-tâ'ri-an) (*a.* و *n.*) فرقہ فوجی furqaju; (*fig.*) آبری ayru; (*rel*) مخالف mouhâlîf.
Section, sek'shun, (*n.*) (*act*) آبریمہ ayurma; (*geom*) قطع qatu; (*part*) قسم qusm; (*pl*) اقسام axâm; (*bran.*) شعبہ shôu'be; (*plan*) مقطع maqta'; (*line*) فصل مشترک faslu müshterek; — **Sectional**, (sek'shun-al) (*a.*) (*sci.*) مقطعی maqta-i; (*fig.*) ... قسم qusum ...; (*lit.*) منفرد münferid; — **Sectionalism**, (sek'shun-al-izm) (*n.*) فرقہ furqa hissi; فرقہ جہاتی furqajuluq hissi; (*lit.*) (انفراد) (infirâd); — **Sector**, (sek'tur) (*n.*) (*geom*) قطع دائرہ qutâ-u dâ-ire.
Secular, sek'ū-lar, (*a.*) (*lit.*) قرنی qarnî; دایمی asrî; (*permanent*)

dâ-imî; عصر لرحہ سوردر asurlarja ū-rer; (*civil*) ملکی milki; میری mîrî; (*rel*) حسبی jismânî; دنیوی dün-yevî; (*n*) محلہ نامی mahalle papazu, — ly, (*ad*) عصر لرحہ asurlarja; (*rel*) حسبی اونہرق jismânî olaraq; — **Secularity**, (sek'ū-lar'i-ti) (*n.*) حسبی jismâniyyet; دنیویt dün-yeviyet, — **Secularize**, (sek'ū-lar-iz) (*v a*) (*rel*) جسبیلشدیرمک jismânî-leshdirmek; (*property*) میریلشدیرمک mîrî-leshdirmek; استعمالک istim-lâk et..
Secure, sē-kūr', (*a.*) امین emîn; (*v.a.*) امین te'mîn et.; — ly, (*ad.*) امین emîn sôuretd; — **Security**, (sē-kūr'i-ti) (*n.*) امنیت emniyyet; (*jud*) کفالت kefâlet; تہمینات te'mî-nât; (*pl* و *fin.*) اسہام es-hâm, تحویلات tahvilât; **government Securi-ties**, (sē-kūr'i-tiz) (*n.pl*) دولت devlet es-hâmu.
Sedan, sē-dan', (*n*) سدہ sedye.
Sedate, sē-dât', (*a.*) ساکن sâkin; (*lit.*) وقور vaqôur; — ly, (*ad.*) ساکنہ sâkinâne; — **ness**, (*n.*) وقار veqâr; تمکین temkin; — **Sedative**, (-'a-tiv) (*a.* و *n.*) مسکن müsekkîn; مخفف mouhaffîf.
Sedentary, sed'en-tâ-ri, (*a.*) چوق choq otourour; (*fig.*) عاقل âtul.
Sediment, sed'i-ment, (*n*) طورتی tortou; (*lit.*) رسوب rûsôub; — **Sediment'ary**, (-'a-ri) (*a*) رسوبی rû-sôubi.
Sedition, sē-dish'un, (*n.*) عصیان usyân; فساد fesâd; فتنہ fitne; — **Seditious**, (sē-dish'us) (*a.*) عاصی âsî; مغسد müfsid; — **Seditiously**, (sē-dish'us-li) (*ad.*) (*lit.*) عصیانکارانہ usyân-kyârâne; سرکشانہ serkeshâne; مفسدانہ müfsidâne.
Seduce, sē-dūs', (*v.a.*) اغفال îgfâl et.; باشدن چیقارمق bashdan chuqar-maq; — **Seducer**, (sē-dūs'er) (*n.*) آبارتان ayartan; — **Seduction**, (sē-duk'shun) (*n.*) اغفال îgfâl; اسداف ifsâd; (*allurement*) جاذبہ jâzibe; — **Seductive**, (sē-duk-tiv) (*a.*) (*lit.*) مغفل môngfil; جاذبہ jâzibeli.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SED-SEL] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Sedulous, sed'ū-lus, (α) چالیتعان chalushgan, — lūsh, (ad) سبأتلی sebâtlu, — lū, (ad) سبأتکیyârâne; — ness, (n) غایت gayret; سبأت sebât.

See, sē, (v.a.) کورمک geurmek; (visit) زیارت ziyâret et; geurmek; (understand) آلاماق anlamaq, (v.n.) باقماق baqmaq, (attention) دقت diqqat et; (consider) ایجابنه باقماق ijbâbuna baqmaq, — about دوشونمک dūshūnmek; — to دقت diqqat et; ای باقماق iyi baqmaq; let me — baqayim; باقالم baqalum; — **Seeing**, (sē'ing) (n) کوروش geurūsh; نظر nazar; — that حسبله hasebile; چونکه chūnkū..den nāshî; (because) دن ناشی chūnkū..

See, sē, (n.) مقام maqâm; (jud) دائره dâ-ireyi qaza; holy — papaluq maqâmu.

Seed, sēd, (n) تخم tohoum; (fig.) اصل asl; (descendants) اولاد evlâd; ذریت zürriyyet; (glass) لکه leke; حبه habbe, (v.n.) توھولماق tohoumlamaq; (v.a.) اکمک ekmek; — cake, (-kâk) (n) آناصولی چوردهk anasonlou cheurek; — s'man, (n) توھولماق tohoumjou; — trade, (-trâd) توھولماق tohoumjoulouq; — **Seedling**, (sēd'ing) (n.) توھولماق tohoumdan yetishme; — **Seedy**, (sēd'i) (a) توھولماق tohoumlou; (worn) اسکی eski; کیشیز keyfsiz.

Seek, sēk, (v.a.) آراماق aramaq; صومق sormaq; (v.n.) چالیشماق chalushmaq; ایستهمک istemek; — **Seeker**, (sēk'ēr) (n.) طالب tâlib; — **Seeking**, (sēk'ing) (n) آرامه arama; تھاری telarî.

Seem, sēm, (v.n) کورونمک geurūnmek; it — s کورونیور geurūniyor; (-to mc) بکا bana.. geurūniyor; — **Seem'ing**, (n) کورونش geurūnūsh; ظاهر zâhir; (a) صوری sôuri; جلی jâ'li; — **Seem'ingly**, (-'ing-li) (ad) صورتا sôuretâ; ظاہر zâhiren.

Seemly, sēm'li, (a.) موافق mouvâfuq; مناسب minâsib; (decent) ادیب edîb; باقیشتلی bichimli; یاقتشیر صورتده ya-

qushur sôuretdē; ادیبانه edibâne; — **Seemliness**, (sēm'li-nes) (n.) میناسبت minâsebet; یاقتشمه yaqushma; ادب edeb, (lil.) نزاهت nezâhet. **Seer**, sēr, (n) کاشف kyâshif; (lil.) کاشفی kyâshifi gayb.

Seel, sēl, (v.a.) (birds) کورقاقلری dikmek; geuz qapaqlarunu dikmek; (fig.) keur et; افعال igfâl et..

Seesaw, sē'saw, (n.) ماسکول baskul; (play) تختره tahtara-valli; (a.) (up and down) یوقاری ashâ-youqaru, (to and fro) کیری ile-ri-geri; (lil.) müteqâbil müteqâbil hareket et.

Seethe, sēth, (v.a.) خاشلاماق hashlamaq; قایناماق qaynamaq, (v.n.) خاشلانماق hashlanmaq.

Segment, seg'ment, (n.) پارچه parcha; (geom) قطعه dâire qut-ayi dâ-ire; (v.n) ایرلیق ayrulmaq.

Segregate, seg'ē-gāt, (v.a.) آیرمق ayurmaq, (a.) تصفیة tasfiye et.; (a.) آیرلمش ayrulmush.

Seismograph, sīs'mo-graf, (n.) زلزله مقیدی sismôghraf; zelzele mouqayyidi; — **Seismography**, (sīs-mog'ra-fi) (n.) زلزله تدقیقاتی zelzele tedqîqâtı; — **Seismic**, (sīs'mik) (a) زلزله zelzele..; hareketi arz...

Seize, sēz, (v.a.) یاقلاماق yaqalamaq; ضبط zabt, (legally) toutmaq et.; (v.n.) مصادره mousâdere et.; یایشمق yaışmaq; (metals) yapushmaq; toutmaq; — **Seizing**, (sēz'ing) (n) یاقلامه yaqalama; (mar.) پیان piyan; مۆرسله mürsele; — **Seizure**, (sē'zhōr) (n.) مصادره mousâdere; ضبط zabt; (med.) (sekte qalb) (سکته قلب) sek-teyi qalb).

Seldom, sel'dum, (ad.) نادیر nâdiren; چوق choq seyrek.

Select, sē-lekt', (a) سچمه sechme; (lil.) گزیده güzide; müntehab; (fig.) انتخاب a. sechmek; (v.a.) intihâb et.; — **Selection**, (sē-lek'-shun) (n.) انتخاب intihâb; (fig.) ihtiyâr; (book) münte-habât; natural — (sci.) اصطلا us-tufâ.

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ, zh ز [SEL-SEN]

Self, self, (*a.*) کندی kendi, نفس nefsi..., ذات zât.; ذاتی zâtî; (*n.*) کندیسی kendisi; (ذاتی) (zâtî); (*pl*) کندیلری kendileri; — **adjusting**, (*n*) کندیلکندن kendilynden düzelir; اوتوماتیک otomatik; — **command**, (*n.*) اعتدال î'tidâl; نفسه غلبه nefsine galebe; تمکین temkîn; — **conceit**. (-kon-sēt') (*n.*) عزت نفس izzeti nefis; غرور gourûr; — **defence**, (-de-fens') (*n.*) مدافعة müdâfe-ayi nefis; — **denial**, (*n.*) جبر نفیس jebri nefis; امساک imsâk; — **existent**, (-egz-ist'ent) (*n.*) مستقل müstaqil; (lit.) بنفسه قائم binefsihî qâ-im; — **government**, (*n.*) استقلال idâre; (demoqrasi); — **importance**, (*n.*) عظمت azamet; — **indulgence**, (-in-dul'jens) (*n*) سؤ استعمال sôuyi isti'mâl; — **interest**, (*n*) (pl) منافع ذاتیه menâfi' zâtiyye; — **possession**, (-poz-zesh'un) (*n.*) اعتدال dem; تمکین temkîn; — **sacrifice**, (-sak'ri-fis) (*n.*) فداى fedâyi nefis; استحقاق istihqâru nefis; — **righteous**, (-rit'e-us) (*a*) (fig.) مرآتî mürâ-i; — **taught**, (-tawt) (*a.*) خواهش hojasuz euyren-mish.

Selfish, self'ish, (*a.*) خودبین hodbin; خودبینانه ego-ist; — **ly**, (*ad.*) خودبینان hodbinâne; — **ness**, (*n.*) خودبینلىك hodbinlik.

Seljuk, sel-jōōk', سلجوق selchōuq; (*a*) سلجوق selchōuqî; (*n.pl*) سلجوقلار selchōuqîler.

Sell, sel, (*v.a.*) ساتم satmaq; (lit.) ساتیلق fûroult et.; (*v.n*) ساتیلق satulmaq; — **off** ساتیفة tasfiye et.; کاملاً likide et.; — **out** ساتیفة bitirmek; kyâmilên satmaq; — **bitirmek**; — **Seller**, (sel'ér) (*n.*) ساتیجى satuju; بايع bâyi'; (*book*) ساتیلر کتاب satulur kitab; **best** — اک چوق ساتیلان کتاب en choq satulan kitab.

Selvage, sel'vâj, (*n.*) کنار kenar.

Semaphore, sem'a-för, (*n*) سافور semafor.

Semblance, sem'blans, (*n.*) کوروش geurünüş; صوت sôuret; (like) benzeyish; مشابه müşâ-behet.

Semeiology, sē-mī-ol'ō-ji, (*n*) اعراض امراض â'râzu emrâz bahsi; مبحث mebhasi alâ-imi emrâz.

Semi-, sem'i, (*pref*) شبه shibhi' (*half*) نیم nusuf...; یاریم yarum...; (*fig.*) نیم nîm... — **annual**, (-an'û-al) (*a.*) آلتی ایللی altu ayluq; — **annually**, (-an'û-al-i) (*ad.*) آلتی ایلده bir; — **circle**, (-sēr'kl) (*n.*) نصف دائرة nusuf dâ-ire; — **metallic**, (-me-tal'ik) (*a*) شبه معدنی shibhi mâ'denî; — **official**, (-of-ish'al) (*a.*) رسمی nîm resmî; — **transpā'rent**, (*a.*) نیم شفاف nîm sheffâf.

Seminal, sem'in-al, (*a.*) (lit.) زری zer-i...; نطفی tohoum...; (*ana.*) نطفی noutfi; (*rudimentary*) ابتدائی ibtidâ-i; (*radical*) اساسی esâsî; جذری jezrî; — **Seminiferous**, (-if'er-us) (*bot.*) حامل نطفه tohoumlou; (*ana.*) حامل noutfa.

Seminary, sem'in-ar-i, (*n.*) (rel) رهبان rühbân mektebi; (Islamic) مدرسه medrese; (*sci.*) فن مکتبی fen mektebi; (*pl.*) طلبه talebe.

Semitic, sem-it'ik, (*a.*) (lit.) سامی sâ-mî; سامیه sâmiye; — **languages**, (*n.pl.*) السنة السامیه elsineyi sâmiye.

Senate, sen'ât, (*n.*) سناتو senato; مجلس mejlisi â'yân; — **Sen'ator**, (-'a-tur) (*n.*) سناتور senator; اعيان â'yân â'zâsu; اعيان â'yân; (*pl.*) اعيان â'yân; — **Senatō'rial**, (*a.*) اعيانلق â'yânluq...; — **Sen'atorship**, (-'a-tur-ship) (*n.*) اعيانلق â'yânluq.

Send, send, (*v.a.*) کوندرومک geundermek; (lit.) ارسال یرسâl et.; (*pers.*) باش یرzâm et.; (*v. n.*) (mar.) وورمق bash vourmaq; — **away** def et.; صامق savmaq; — **back** اعاده geri geundermek; — **for** خبر کوندرومک haber geundermek; (*pers.*) آدم کوندرومک adam geundermek; — **in...** تقدیم taqdim et.; — **off** (fig.) سلامتلهمک se-lâmetlemek; (*n.*) تشييع teshyi'; — **Send'ér**, (*n.*) کوندرون geunderen; مرسل mürsil; — **Send'ing**, (*n.*) ارسال یرsâl; (mar.) باش وورمه bash vourma. **Senegal**, sen-e-gâl', (*n.pl.*) ستهغال se-negal.

only; routine through; luck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq;

[SEN-SEP] (انگلیزجه کلماتک تلمعی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in, mine;

Senile, sē'nīl, (a) (līt.) شیخونی shey-hōuhī; — **Senility**, (-senil'i-ti) (n) احتیاریلق ihtiyārīluq; شیخوخت sheyhōuhāt.

Senior, sēn'yōr, (a و n.) بویوک beu-yūk; (rank) قدملی qidemli; — **officer**, (n) قدملی ضابط qidemli zābit; — **Seniority**, (sēn-yōr'i-ti) (n) دها یاغلیلق daha yashluluq; قدیم qidem.

Senna, sen'a, (n) سنامکی sināmeki.

Senor, se-nyōr', (n) سینیور sinyor; — **Senora**, (sē-nyō'r'a) (n.) مادام madam; — **Senorita**, (sen-yō-rē'ta) (n) مادمارل madmarl.

Sensation, sen-sā'shun, (n.) hiss حس; (phil. و pl.) احساسات ihsāsāt; (fig.) هیجان heyejān; to create — هیجان heyejān tevliđ et.; حیرتی hayreti mōujib ol.; — **Sensā'tional**, (-'shun-al) (a) hissi hissi; (līt.) مدهش müheyyij; (fig.) مددهش müdhish.

Sense, sens, (n.) hiss فکر; (perception) ادراک idrāk; (fig.) عاکیه mōuhākeme; (meaning) معنا mā'nā, (fig.) مأل me-āl; (faculty) حاسه hās-se; (pl) حواس hevāss; five — (līt.) hevāssi hamse; — of «justice» «عدالت» hissi «adālet» in a «good» «ای» معاده «iyi» mā'nāda; «ای» مقصدله «iyi» maxadla; — **Senseless**, (sens'les) (fig.) حسسز mā'nāsuz; (feeling) حسسز his-siz; — **Sensibil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) hassāsiyyet حساسیت; — **Sens'ible**, (a.) hassās حساس; (appreciable) محسوس farq olounour; (līt.) mōuhākemeli; — **Sens'ibly**, (-i-bli) (ad.) hiss olouna-jaq derejede; (reasonable) معقول mā'qōul sōuretdē; — **Sens'itive**, (-i-tiv) (a.) hassās حساس; — **Sens'itively**, (-i-tiv-li) (ad.) hassāsiyyetle حساسیتله; — **Sens'itiveness**, (-i-tiv-nes) (n.) hassāsiyyet حساسیت.

Sensual, sen'shōō-al, (a.) hissi حسی; (rel.) نفسانی nefsāni; (voluptuous) شهوانی shehvāni; (pleasures) (līt.) havā-perest; — **ly**, (ad.) nefsāni olaraq شهوتله shehvetle; — **Sensualism**, (sen'-

shōō-al-izm) (phil.) مصلک حسیون mesleki hissiyyōun (احساسیه) (ihsā-siyye); sansü-alizm سانسو آلیزم; (fig.) hiss حس; shehvet شهوت; (pleasures) zevq ذوق; — **Sensuality**, (sen-shōō-al'i-ti) (n.) shehvet شهوت; (līt.) zevqi shehvāni ذوق شهوانی.

Sentence, sen'tens, (n.) جمله jümle; سوز ibāre; (maxim) حکم hikmet; (jud) hükm; (v.a.) hükm et; (condemned) mahkyōum et; — **Senten'tious**, (-'shus) (a.) قصه qusa, (līt.) مویج mōujiz; حکیمانه hakimāne; (bombastic) عظمتی azametli; (līt.) mütehakki-māne; — **Senten'tiously**, (-'shus-li) (ad.) qusaja قصهجه; (līt.) iğāzla ایجارله; hakimāne حکیمانه; aza-metle عظمتله.

Sentiment, sen'ti-ment, (n.) حس hissi; hissiyyāt حسیات; (opinion) fikr فکر; moutālā مطالعه; — **Sentiment'al**, (a.) hissi حسی; (excessively) hassās حساس; — **Sentiment'alism**, (-izm) (n.) hassāsiyyet حساسیت; (poet.) tehayyulāt تخیلات; — **Sentimental'ity**, (-i'ti) (n.) hassāsiyyet حساسیت; te-essür تأثر; — **Sentiment'alize**, (-iz) (v.a.) aızu hissiyyāt et.; tehay-yül et. تخیل.

Sentinel, sen'ti-nel, (n.) nebetچی nebetji; noqta نقطه.

Sentry, sen'tri, (n.) nebetچی nebetji; qaraqol قاراقول; — **box**, (n.) nebetچی nebetji qoulübesi; to stand nebet beklemek نوبت بکلمک.

Separate, sep'a-rāt, (v.a.) ayırmaq ayurmaq; (v.) ayrılmaq ayrılma; (a.) ayru آیری; (līt.) münferid منفرد; — **ly**, (ad.) ayru آیری; — **Sep'arable**, (a.) ayrılır آیریلیر; qābili قابل تفریق; — **Separā'tion**, (-'shun) (n.) ayırma آیرمه; (act) ayrılma آیریلما; (state) iftirāq افتراق; — **Sep'aratism**, (-izm) (n.) (rel.) mōuhālefet مخالفت; — **Sep'aratist**, (n.) mōuhālif مخالف; (līt.) mōu'tezil معتزل.

Sepia, sē'pi-a, (n.) seppe سیپه.

(For Turkish pronunc.) past; lārgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut, mūte very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث, th; zh ژ [SEP-SER]

September, sep-tem'bēr, (n.) ايلول eylül.

Septennial, sep-ten'i-al, (a.) يدي سنهك yedi senelik. (every) يدي سنهده ير yedi senede bir

Septentrional, sep-tēn'tri-on-al, (a.) شمالی shimālî.

Septuagenarian, sep-tū-aj-e-nā'ri-an, (n.) yetmişlik.

Septuple, sep'tū-pl, (a.) يدي مثلي yedi misli; يدي قات yedi qat.

Sepulchre, sep'ul-ker, (n.) قبر qabr; (rel) مرقد merqad; — **Sepul'chral**, ('kral) (a.) (lit.) مرقدی merqadî; (fig.) درين derin; (lit.) موتائی mev-tâ-î.

Sequel, sē'kwel, (n.) معبد mâ'bâd; (lit.) نتيجه netije

Sequence, sē'kwens, (n.) سلسله sil-sile; سري سری; (act) تسلسل tesel-sül; توالی tevâlî.

Sequester, sē-kwes'tēr, (v.a.) آيرمق ayurmaq; (fig.) تجريد tejrîd et; (jud.) حيز haiz et.; (v.n.) فراغت ferâgat et.; — **Sequestration**, (sē-kwes-trâ'shun) (n.) سكترو skestro; حيز haiz.

Seraglio, se-ral'yō, (n.) اسكى سراي eski saray; طوقيو سراي top-qapu sarayu; (گلخانه) (gulhâne); — **point**, (n.) سراي saray bournou.

Serajevo, sâ-râ-yâ'vo, (n.pr.) سراي saray-bosna.

Seraph, ser'af, (n.) اسرافيل isrâfil; — **s trump**, (n.) صور اسرافيل sôuru isrâfil; — **Ser'aphim**, ('af-im) (n.pl.) اسرافيليون isrâfiliyyōun; — **Seraph'ic**, (-af'ik) (a.) اسرافيلی isrâfilî.

Serenade, ser-e-nād', (n.) سه-ره-ناد serenâd; (v.a.) سه-ره-ناد چالاق serenâd chalmaq.

Serene, sē-rēn', (n.) ساكن sâkin; (lit.) آشوده âsôude; (unclouded) براق berrâq; آچيق achuq; (v.a.) فرحلق ferahluq vermeg; تسكين teskin et.; — **Serenity**, (se-ren'i-ti) (n.) (lit.) سكيت sekinet; آشودگی âsôudegî; براقلق berrâqluq; (a.) انشراح inshirâh.

Seres, se'rēz, (n.pr.) سيروز siroz.

Serf, sérf, (n.) كوله keule; ملوك memlûuk

Serge, serj, (n.) شاياق shayaq.

Sergeant, sār'jent, (n.) (mil.) چاووش chavoush; — **at arms**, (n.) (parl.) انضباط مأموري inzubât me'môrou; — **major**, (-mā'jur) (n.) ماش چاووش bash chavoush; — **s inn**, (n.) محامي mehâmî jemiyyeti; — **Sergeantship**, (sār'jent-ship) (n.) چاووشلق chavoushluq.

Serial, sē'ri-al, (a.) ... صيره sura.; سري سری; seri hâlinde; (n.) رسالهٔ موقوتة risâleyi mevqôte; جزؤ jüz.

Series, sē'ri-ez, (n.) سلسله silsile; «geometrical» — «هندسيه» sil-sileyi «hendesiyye».

Serious, sē'ri-us, (a.) جدی jiddî; (important) مهم mühim; (grave) وخيم vahim; — **ly**, (ad.) جدی sourdetde; — **ness**, (n.) جدیت jiddiyyet; (fig.) اهميت ehemmiyyet; وخامت vahâmet.

Sermon, sēr'mon, (n.) (rel.) خطبه houtbe; وعظ vâ'z; (fig.) اخطار ihtâr; (lit.) خطابه hutâbe; — **Sermonize**, (sēr'mon-iz) (v.a.) وعظ vâ'z et.; (lecture) تقرير taqrîr et.; (fig.) اخطار hutâb et.; ihtâr et..

Serous, sē'rus, (a.) صولی soulou.

Serpent, ser'pent, (n.) يیلان yulan; — **Serpentine**, (sēr-pent'in) (a.) سه-ربانتين sêrbantîn; (n.) يیلانقايي yulanqâvi; serpentin; (v.n.) قیورلایق quvrulmaq.

Serum, sē'rum, (n.) سرم serüm; سو sou; (lit.) مصل masl.

Servant, ser'vant, (n.) خدمتجي hiz-metji; (fig.) خادم hâdim; بنده bende; (government's) (pl.) مأمورين me'môur-in; your obedient — مطيع بنده-کن moutî bendeniz...

Serve, sêrv, (v.a.) خدمت hidmet et.; (v.a.) يارماق hâdim ol.; يارماق yaramaq; (mar.) فاجونه fachouna et., (table) يىك ويرمك yemek vermek; سرويس ياپمق servis yapmaq; (v.n.) مستخدم ol.; موافق ol.; (suffice) كفايت kifâyet et.; موافق ol.; (avail) يارماق yaramaq; — **out** طاغيقت dâtmaq; تويغ tevzi' et.; **to — time** مدتتى ikmâl et. müddetini ikmâl et..

only; routine; through; tuck; mûsée· give; join; though; et =etmek; ol.=olmaq.

[SER-SET] (انگلیزجه کلماتک تلمغی ایچون) act; change; cārd; red; mē, hēr, in, mine;

Servia, ser'vi-a, **Serbia**, ser'bi-a, (n. pr.) صربستان surbistan — **Serbian**, (a.) صرب surb; (n.) صرب surb; (language) صرب لسانی surb lisanu; صربیجه surbja.

Service, sêrv'is, (n) خدمت hidmet; (rel) عبادت ibâdet; (utility) فائده fayda; (table) سرویس servis; سفره sofra taqumu; **military** — **hidmeti askeriyye**; **active** — **hidmeti mou-vazzafa**; — **book**, (n.) دما کتابی dou-â kitabu; — **tree**, (n.) ٹودوز tree; — **Serviceable**, (sêrv'is-a-bl) (n.) ایشه یارار ishe yarrar; نافع nâfi'; — **Serviceably**, (sêrv'is-a-bli) (ad.) ایشه یارایهچ صورتده ishe yarayajaq sôuretdê; نافع صورتده nâfi' sôuretdê.

Servile, sêrv'il, (a.) کوله کبی keule gibi; (fig.) ذلیل zelil; اسیر esîr; (gram.) تالی tâli; رائد zâ'id; — **ly**, (ad.) ذلیلانه zelilâne; — **Servilism**, (sêrv'il-izm) (n) اسارت esâret; ذلت zillet; — **Servility**, (ser-vil'i-ti) (n.) ذلت zillet; سفلیت süfliyyet.

Servitor, sêrv'i-tur, (n.) خدمتکار hizmetkyâr; (fig.) خادم hâdim; بنده bende.

Servitude, sêrv'i-tüd, (n) کولمک keulelek; (lit.) رقیق رقیق rıqqıyyet; (jud.) کلفت külfet.

Sesame, ses'a-mē, (n.) سوسام sousam; — **oil**, (n) سوسام یاغی sousam yâ.

Session, sesh'un, (n.) جلسه jelse; (period) دورۀ اجتماع devreyi ijtimâ'; مدت اجتماع müddet ijtimâ'; **Court of isqochya mahkemeyi âliyesi**; — **'s hall**, (-haw) (n.) (jud.) محکمه سالونو mahkeme salonou; — **Sessional**, (sesh'un-al) (a.) اجتماع ijtimâ'...

Set, set, (n) طاقم taqum; (play) سری seri; (pers) غروب gouroup; (direction) جهت jihat; (fig.) تمایل temâyül; (sun's) غروب gouroub; (fit) بیچیم bichim; (fig.) طرز tarz; (dance) چوشت chift; (a.) قونمش qon-moush; (lit.) موضوع mevzû; (fixed) ثابت sâbit; (fig) مقرر mouqarrer; منتظم mou-ayyen; (regular) mountazam; (jewelry) مرمع mou-rassâ; (n.) موزین müzeyyen; (growth)

yetishmish, kemâlde; (v.a.) قونمش qomaq; (fig.) آچق vazû et.; (fix) تثبيت tesbit et.; (arrange) عیار et.; (watch) تعیین tâ'yîn; ayâr et.; (determine) آچق dikmek; (point) آچق tevjih et.; (sails) ایشلهmek achmaq; (jewels) آچق tezyîn et.; (v. n) gouroub et.; inmek; (fig.) yapushmaq; (zo.) دورمق dourmaq; — **down** بره ایندیرمک yere qomaq; (fig.) indirmek; (write) یازمق yazmaq; قرار و برمک qayd et.; (determine) qarâr vermek; تعیین tâ'yîn et.; (rebuke) تکیدير tekdir et.; (n.) tekdir; — **forth** عرض arz et.; بیان et.; geustermek; (declare) beyân et.; (praise) senâ et.; — **free** (serbest) بیراق bu-raqmaq; — **in** باشلامق bashlamaq; — **in order** تنظیم tanzim et.; — **off** قارشولوق qarshuluq saymaq; (e.) طونق (e.) toutmaq; (adorn) آچق tezyîn et.; بزمek bezemek; (n.) قارشولوق qarshuluq; تضمینات taz-minât; (ornament) süs; قارتمه gabartma; — **out** باشلامق bashlamaq; (equip) حرکت et.; (equip) استحضارات tejhiz et.; (n.) (pl.) istihzârât; (display) ihtishâm; (ceremony) tekellûf; (feast) dü-züf; — **right** دوزۀ ذمت zuyâfet. — **right** tas-hih et.; — **to** (n.) قارغا qavqa; منازعه mü-nâzâ; — **up** تأسیس te'sis et.; (start) باشلامق bashlamaq; ترتیب ter-tib et.; — **of** «teeth» طاقی «dish» taqumu; — **back** (n.) حائل hâ-il; — **fair** ثابت هوا sâbit hava; گوزل hava güzel.

Seton, sê'tn, (n.) (med.) فیتیل fitil (-yaqu)

Settee, se-tê, (n.) قاناپه qanape; قاناپه — yelkenli; (mar.) قاناپه qanape yataq.

Setter, set'er, (n.) (zo.) آر کوپک av keupeyi; (pers.) خفیه hafiye.

Setting, set'ing, (n.) وضع vazû; جهت jihat; تأسیس te'sis; (direction) مونتور montür; (theatre)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōu, shut; mūte; very, tū چيوو ch چ; sh ش; th د; zh ژ [SET-SEX]

(lit.) vaz-u sâhne; (mus) besteleme: ترتيب tertib; — in, bidâyet; (act) باشلايش bashlayush; باشلامه bashlama; — up, tertib ترتيب tertibât, (act) تأسس te-essüs.

Settle, set'l, (v.a.) اوطورتمق otourtmaq, (fix) تثبیت tesbit et; (establish) yerleshdirmek; (colony) iskyân et.; (decide) حل hall et.; (pay) تادييه te'diye et.; اولنديرمك (marry) tesviye et.; evlendirmek, (v.n) اوطورمق otourmaq; (adjust) yerleshmek; (adj) hall et.; تسويه tesviye et.; (calm) سکونت سکونت sükyûnet boulmaq; (sink) چوڭك cheukmek; (marry) evlenmek, — down yerleshmek; اوطورمق otourmaq; (fig.) دوزملک düzelmek; — **Settled**, (set'ld) (a) ثابت sâbit; (pol lit) ساکن müsteqar; (calm) منتظم mountazam; (married) evli (-barqlu); — **Settlement**, (set'l-ment) (n.) تسويه tesviye; تنظيم tanzim; (colony) مستعمره müstâ'mere; (act) yerleshme; (lit.) تمکن temekkün; (wall) اوطورمه otourma; (woman's) (jud) ایراد îrâd; (quiteness) سکونت sükyûnet; — **Settler**, (set'lër) (n.) مهاجر mûhâjir; (müstâ'mereji), (planter) چيشتجي chiftji; — **Settling**, (set'ling) (n) تسويه tesviye; حل hall; (colony) استعمار iskyân; (sediment) طوري tortou; (fin) حسابلاشه hesâb-lashma; — day تصفيه tasfiye günü; حساب کونی hesab günü.

Settle, set'l, (n) صيرم qanape

Sevastopol, sâ-vâs-to'pol, (n.pr.) سيواستوپول sivastopol.

Seven, sev'n, (a.) يدي yedi; — **Sevenfold**, (a.) يدي يدي yedi misli; — **Seventeen**, (a.) يدي qat; — **Seventeen**, (a.) اون on yedi; — **Seventeenth**, (a.) اون on yedinji; — **Seventh**, (a.) يدي yedinji; — **Seventhly**, (a.) يدي yedinji; — **Seventhly**, (a.) يدي yedinji

enthly, (-nth-li) (ad.) يدي yedinji; (lit.) سابع sâbi-an; — **Seventhly**, (-n-ti-eth) (a.) يدي yetmishinji; — **Seventy**, (-n-ti) (a.) yetmish.

Sever, sev'er, (v.a.) آيرمق ayurmaq; ايرمق qoparmaq, (v.n) قويمق qopmaq; (fig.) آيرماق ayrulmaq

Several, sev'er-al, (a.) بى bir qach; mouhtelif; (distinct) آيرى ayru; (a.) münferid; — **ly**, (ad.) آيرى ayru ayru; (lit.) münferid; jointly and — مشترکاً و منفرداً münferiden ve münferiden; — **Severalty**, (-er-al-ti) (a.) آيرماق ayruluq; (tenancy) مستقلاً استيجار müs-teqillen istijâr.

Severe, sê-vêr', (a.) شدتلى shiddetli; sert; — **ly**, (ad.) شدتلى shiddetle; — **Severity**, (sê-ver'i-ti) (n.) شدت shiddet.

Sèvres, sâvr, (n.pr.) سبور sevr; (n.) sevr porseleni.

Sew, sô, (v.a.) ديكمك dikmek; (v.n) ديكيش dikish dikmek; — up يامامق dikib qapamaq; — one's stocking (fig.) آغرىنى طيقامق sousdourmaq; (ruin) âzunu tuqamaq, to be sewed up (mar.) اوطورمق otourmaq; (ruin) (shapa otourmaq); — **Sewer**, (sô'er) (n.) ترزى terzi; (dikishji).

Sewage, sū'âj, (n.) مزخرفات müzah-rafât.

Sewer, sū'êr, (n.) مجرا mejrâ; لم lâml; — **gas**, (n.) متعفن هوا mü-te-affin havâ; — **Suwerage**, (sū'êr-âj) (n.) (rel) مجارى mejârî; lâmlar.

Sewing, sô'ing, (n.) ديكيش dikish; — **machine**, (-ma-shên') (n.) ديكيش dikish makinesi; — **silk**, (n.) ايريشم ibrishm; — **thread**, (-thred) (n.) تيره tire; ايليك iplik.

Sex, seks, (n.) جنس jins; ارککلىك-dishilik; **the** — (n.pl) قازينلار qadunlar; (lit.) نسوان nisvân.

Sexagenarian, seks-a-jen-â'ri-an, (n) آلتى altmushluq.

Sexennial, seks-en'yal, (a) آلتى altu senelik; — **ly**, (ad.) آلتى altu senede bir.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek, ol=olmaq.

[SEX-SHA] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē hēr, in; mīne;

Sextant, seks'tant, (n) سکانت sex-ant**Sexton**, seks'tun, کايسا kilise mouhâfuzu; (digger) مزارعی me-zarju**Sextuple**, seks'tū-pl, (a) آلتی متلی altu misli, آلتی فات altu qat, (v.a.) آلتی آلتی altu qat, آلتی یاپتی altu misli yapmaq**Sexual**, sek'shō-al, (a) جنسی jinsî; (intercourse) تناسلی tenâsülî; — ly, (ad.) جنسا jinsen; تناسلا tenâsülen; — affinity, (af-fin'i-ti) (n) (lit.) میل میل meyli tenâsul; — organs, (n.pl.) اعضای تناسلی â'zâyü tenâsulîyye, — **Sexuality**, (sek-shō-al'i-ti) (n) جنسیت jinsiyyet; (act) مقارنت mouqârenet; (جماع) (jimâ').**Shabby**, shab'î, (a.) پشمردہ pejmürde; حسیس eski; (pers) سفیل sefil; hasîs; — **Shabbily**, (shab'î-li) (ad.) سفیل sefil bir hâlde; — **Shabbiness**, (shab'î-nes) (n.) پشمردەك pejmürdelik; (fig.) حسست hisset; سفلیت süfliyyet.**Shackle**, shak'l, (n) (mar.) کلید kilid; (pl.) حاکلî hâ-il; (v.a.) باغلامق bâlamaq; (fig.) مانع مانع mâni' ol.; — bolt, (n) (mar.) کلید میلî kilid mili.**Shad**, shad, (n) (zo.) قارە کور بالی qara-geuz balugh.**Shaddock**, shad'ok, (n.) آغاچ قاوونی âj qavounou; قیز مەمەسى quz memesi.**Shade**, shād, (n.) گولگه geulge; (fig.) قارا کاتق qarâkatq; (obscurity) ظلمت zoulmet; (place) اماره emâre; (lit.) گولگه کولگه (ر) geulgelik (y-er); (lamp) آباژور abajour; (colour) درجه dereje; (fig.) غایت cheshid; (difference) غایت gâyet hafif farq; (protection) سایه sâye; حایه himâye; (soul) خیات hayâlet; (lit.) ظل zull; (v.a.) محافظه a. geulge et.; (fig.) سیر ol.; (colour) رنگ renk vermek; all — s of ... چشید her cheshid...; — **Shād'iness**, (n.) گولگه کولگه geulge-lik; — **Shād'ing**, (n.) ویرمه qararkta; geulge verme; قارار تە qararkta; (effect) (نؤانس) (nū-ans); — **Shād'y**, (i) (a.) گولگه کولگه geulge (-lik); (fig.) مظلّم mouzlim; مشکوک mesh-kyōuk.**Shadow**, shad'ō, (n.) گولگه geulge;حایه qaranluq, (shelter) قارا کاتق qaranluq; (appearance) خیاال hayâl, علائم alâ-im; (v.a.) قارارتق qarartu, گولگه a. geulge et; (fig.) قارار تە qararkta, (hide) گولگه کولگه eurtmek اور تەك gizlemek; (watch) گولگه کولگه geuzetlemek; (peshini tâ'qib et., — of death (lit.) ظل مات zullu memât; (fig.) مدھش فلاک müdhish felâket; — **Shadowy**, (shad'ō-i) (a.) گولگه k. geulge (-lik); قارا کاتق qaranluq; (fig) مظلّم mouzlim.**Shaft**, shaft, (n) فول qol, دیرک direk; (arrow) اوق oq; (carriage) اوق oq; (handle) صاب sap, (column) بدن بدن beden, ستون sütûn; (mach.) شامت shaft, (well) قویو qouyou; بجا baja; — **Shaft'ed**, (t'd) (a) قولی qollou; صابلی saplu.**Shag**, shag, (n.) قیل qul; صاج sach; (cloth) قیلی tüy, (a.) قیلی qullu; قا qaba; — **Shagged**, (shag'd) (a.) قیلی qullu; قیلی tüylü, (fig.) قیلی qaba.**Shagreen**, sha-grēn', (n) شاغرمەن sha-gren, (تلاتین) (telâtin); (v.a.) شاغرمەن shagrene yapmaq.**Shah**, shā, (n.) شاه shâh.**Shake**, shāk, (v.a.) صارصق sarsmaq; تیتەرمەك sallamaq; (mus.) صارصیق sarsul-tiretmek; (v. n.) تیتەرمەك titremek; صارصیق sarsuntu; (mus.) اهتزاز ihtizâz; great — s (fig.) مهم mühim shey; to — off سیلکمک silkemek; to — hands سیتمق آل el suqmaq; (lit.) موصافحه mousâfaha et.; to — the head باش ساللامق bash sallamaq; (fig.) تصویب ایتەمەك redd et.; (fig.) tasvib etmemek; — **Shāk'y**, (-i) (a.) ضعیف chürük; چوروک za-if.**Shakespeare**, shāk'spēr, (n pr.) شەکسپیر shexpîr; — **Shakespeareian**, (shāk-spēr'i-an) (a.) شەکسپیر shexpîr...; شەکسپیر shexpîrin...;**Shallop**, shal'op, (n.) شالوپه shalopa.**Shallow**, shal'ō, (a.) صیغ sugh; (fig.) عقسلیز aqulsuz; جاهل jâhil; صیغلی (n.) صیغلی sachma; (trifling) صیغلی sughluq; قومسال qoumsal; — **ness**, (n.) عقسلیز sughluq; (fig.) صیغلی aqulsuzluq; صیغلی sachmaluq; معناسلیز mâ'nâsuzluq.**Sham**, sham, (a.) ساخته sahte; جمعی

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shut; mūte, very; tū چيوو ch چ, sh ش; th ث; th ذ, zh ز [SHA-SHA]

jā'li; (n) جعلي yalan, حرکت جعلي jā'li hareket, (v.a.) ا. igfāl et, جعلي جعلي taqlid et, (v. n.) جعلي jā'li yapmaq; geus-termek; — fight, (-fit) (n) مانوره maneuvre.

Shamanism, sham'an-izm, (n.) شاماني shamāni mezhebi

Shamble, sham'bl, (v. n.) سوروكلكم sürüklenmek; sendelemek; — **Sham'bling**, (a) آشي âr; (fig.) يولسر yolsouz

Shambles, sham'blz, (n. pl.) آت ماراري et pazaru; (slaughter's) مذبحه mezbeha.

Shame, shām, (n.) عيب ayb; (lit.) شين shin; (feeling) حيا hayâ; (lit.) hijâb; (v.a.) اوتاندیرمک outandurmaq; mahjûb et.; for — faced, (-fâs'd) (a.) اوتانغاج outangaj; — **Shameless**, (shām'les) (a.) اوتانماز outanmaz; حياسز hayâsuz; — **Shamelessly**, (shām'les-li) (ad.) رزِيلانه rezilâne.

Shameful, shām'fûl, (a.) اوتانيلهجق outanulajaq; (lit.) معيوب mâ'yôub; — ly, (ad.) اوتانيلهجق صورتده outanulajaq sôuretda; — **ness**, (n.) اوتانما outanma; (lit.) معيوبيت mâ'yôubiy-yet.

Shamrock, sham'rok, (n.) يونجه yonja.

Shampoo, sham-pōō', (v.a.) شامپووان shampoovan yapmaq; (n.) شامپووان shampoovan.

Shang - Hai, shang-hi', (n. pr.) شانغهاي shanghây.

Shank, shangk, (n.) باجاق bajaq; (pers.) بالدور baldur; (anchor's) بدن بدن; (bot.) صاب sap; ساق sâq.

Shanker, shangk'ër, (n.) (med.) فرنگي ياراسي frengi yarasu.

Shanty, shant'i, (n.) قولوبه qouloube; (song) شارقي sharqu; heyamola.

Shape, shāp, (n.) شكل shekl; بيجيم bichim; (v.a.) شكل ويرمك shekl ver-mek; (conceive) ترتيب tertib et.; (v. n.) اويقم ouymaq; to take — (fig.) (bir-) shekl almaq;

(lit.) تېبيلور et.; — **Shapeless**, (shāp'les) (a.) بيجيمسز bichimsiz.

Shard, shārd, (n.) قابوق qabouq; — **Sharded**, (shārd'd) (a.) قابوقلي qabouqlou

Share, shār, (n.) حصه hisse; (certificate) حصه hisse senedi; (pl) حصه hisse senedātu; (v.a.) تقسيم taxim et; paylashmaq; (v. n.) حصه آلماق hisse almaq; (lit.) (ت) اشتراك (e.) ishtirāk et; ordinary — s عادي حصه سنداقي âdi hisse senedātu; preference — s ممتاز حصه mümtâz hisse senedātu; — **holder**, (n.) حصه دار hissedâr; (pl) حصه داران hissedârân; — **Shār'ing**, (n.) تقسيم taxim; paylashma.

Share, shār, (n.) صاپان دميري sapan demiri.

Shark, shārk, (n.) كوپك بالي keupek baluglı; (fig.) طولاندیرمک dolanduruju; (v.a.) (up) طولاندurma.

Sharp, shārp, (a) كسكين keskin; (point) سيوري sivri; (severe) شدتلي shiddetli; (fig.) آجي aju, (time) سرت tam...; (phonetics) تيز tiz; تام sert; (alive) ذكي zeki; (fig.) نافذ nâfiz; (interest) حسابي pek hesâ-bî; (fig.) منفعت پرست menfât-perest; (n.) تيز سس diyez; (mus.) اوزون ايكنه ouzoun iyne; (bot.) كيك kepek; at «eight» o'clock — **ness**, (n.) تام سات ساعت سكرده — ly, (ad.) كسكين صورتده keskin sôuretda; شدتلي shiddetle; (quickly) سرعتلي sür-atle; — **ness**, (n.) كسكينليك keskinlik; سيورليك sivrilik; آجيلق (bitterness) aju-luq; (fineness) اينجهلك injelik; ذكا zekyâ; — 'cut, (a.) (fig.) معين mou-ayyen; صريح sarîh; — 'set, (a.) پریشان perishân; آچ ach; — 'shooter, نشانجي nishanju; آجي avju; — **sighted**, (-sit'd) (a.) (lit.) فطين fâtin; نافذ نظارلي nâfiz nazarlû; — **Sharpen**, (shārp'n) (v.a.) كسكينلتمك keskinletmek; بيلمك bilemek; تشديد teshdid et.; (v.n.) كسكينلشمك keskinleshmek; — **Sharper**, (shārp'ër)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[SHA-SHE] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; card; red; mē; hēr; in; mine;

(*n.*) طاوچی dolanduruju; طولاندیریجی tavju.
Shatt-el-Arab, shāt-el-â'râb, (*n.pr*) شطالعرب shattül-arab.
Shatter, shat'er, (*v.a.*) قیرمق qur-maq; پارچه لاق parchalamaq; (*fig.*) پارچه لاتیق (*v.n.*) ihlâl et.; parchalanmaq; طاغیلدیق dâlamaq; (*n.pl*) پارچهلر parchalar; اقسام axâm.
Shave, shāv, (*v.a.*) تراش turash et; (*smooth*) تسویه tesviye et; (*swindle*) طولاندیرمق dolandurmaq; (وورمق) (vourmaq); (*v.n.*) تراش turash ol.; (*n.*) تراش turash; (*instrument*) رنده rende; (*escape*) قورتولش qourtouloush; (*fin*) مانوره manevre; احتکار ihtikyâr; by a — دار دارینه dar daruna; — **Shāv'êr**, (*n.*) بربر berber; (*extortionate*) عتکار mouhtekir; (وورغویمجی) (vourgoun-jou); (*young*) کنج genj; (*lit.*) شاب shâbu emred; clean shaven, (shāv'n) (*a.*) مطروش matrôush; (*buyuqsuz ve saqalsuz*) بیققسز و صقالسز
Shaving, shā'ving, (*n.*) ... تراش turash...; (*pl.*) طالاش talash; — **brush**, (*n.*) تراش فیرچه سی turash furchasu; — **stick**, (*n.*) تراش صابونی turash sabounou.
Shaw, shaw, (*n.*) چیت chit; قودو qorou.
Shawl, shawl, (*n.*) شال shal.
She, shē, (*pron.*) او o; (*mentioned*) دیشی mōumâ ileyhâ; (*a.*) دیشی dishi; — **goat**, دیشی کچی dishi kechi.
Sheaf, shēf, (*n.*) دمت demet; (*v.a.*) دمت یاپمق demet yapmaq.
Shear, shēr, (*v.a.*) قیرپق qurpmaq; (*kesmek*) — **Shearing**, (shēr'ing) (*n.*) قیرپمه qurpma; (*thing*) قیرپمق qurpuntu; یوک yün; — **Shears**, (shēr'z) (*n.*) مقاس maqas.
Sheath, shēth, (*n.*) قین qun; (*membrane*) غلاف gulâf; — **Sheathe**, (shēth) (*n.a.*) قینته قومق qununa qommaq; (*lining*) قاپلامق qaplamaq; — **Sheathed**, (shēth'd) (*a.*) قینلی qunlu; (*gulâflu*) قاپلی qaplu; — **Sheathing**, (shēth'ing) (*n.*) قاپلامه qaplama.
Sheave, shēv, (*n.*) دیل dil; مقاره maqara dili.

Shed, shed, (*n.*) باراقه baraqa; هانغار hangar.
Shed, shed, (*v.a.*) آیرمق ayurmaq; (*pour*) دوکمک deukmek, (*spread*) طاغیتیق dâtmaq; (*v.n.*) دوکولمک deukülmek; (*n.*) آیریلیش ayruq; (ayrulus).
Sheen, shēn, (*n.*) بارلاق parlaqluq; (*lit.*) روناق revnaq; (*a.*) بارلاق parlaq.
Sheep, shēp, (*n.*) قویون qoyoun; (*fig.*) قورقاق qorqaq; سرسم sersem; (*pl.*) قویونلر qoyounlar; (*lit.*) اغنام agnâm; — **'fold**, (*n.*) آغیل aghul; — **'shank**, (*n.*) مارغارت margarit; ایلک ilmek; — **'skin**, (*n.*) پوستکی peusteki; (*leather*) مشین meshin; — **'walk**, (-wawk) (*n.*) مرعا mer-â; — **Sheep-ish**, (*a.*) قویون گیبی qoyoun gibi; (*fig.*) قورقاق qorqaq; احمق ahmaq; — **Sheep-ishness**, (*a.*) شاشغونلوق shashgunluq.
Sheer, shēr, (*a.*) صاف sâf; خالص hâlis; (*simply*) صرف surf; محضا mahzâ; (*ad.*) بردن بره tamâmen; (*suddenly*) birden bîre.
Sheer, shēr, (*n.*) قوس qavis; (*v.n.*) آیرلماق ayrulmaq; — **about** آچیلماق achulmaq; (*mar*) یاتاشماق avara et.; — **up** یاتاشماق yanashmaq; — **hulk**, (*n.*) ماچونه mâchouna; — **machoune** گیمسی sâbih gemisi; — **Sheers**, (shēr'z) (*n.pl.*) ماچونه machouna.
Sheet, shēt, (*n.*) لوحه levha; (*paper*) چارشاف charshaf; (*bed*) طبقه tabaqa; اورتمک eurtmek; قاصه a. qasa et; چکمک chekmek; **in - s** طبقه hâlinde; (*not*) جزؤ ejzâ hâlinde; (*bound*) لوحه hâlinde; (*plates*) levha hâlinde; — **anchor**, (-angk'-ui) (*n.*) اوچاقاق odjaqluq demiri; (*support*) (*lit.*) اصل استنادکه asul istinâdgyâh; (*last*) صوک son chârê; — **iron**, (-i'urn) (*n.*) صاچ sach; (-levha); — **Sheet'ing**, (*n.*) چارشافلق charshafuq (-keten).
Shelf, shelf, (*n.*) راف raf; (*mar.*) صیغلق sughlug; دوز قایا düz qaya; (*ship's*) kemere astaru.
Shell, shel, (*n.*) قابوق qabouq; (*structure*) اسکلت iskelet; دیوارلر douvarlar; خنبره (coffin) tabout; (*artil.*) هومبارا houbmara; (*v.a.*) صویمق soymaq;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, th; zh ز [SHE-SHI]

دو کمان bombarduman et.; دو کمانک deuvmek; — fish, (n. pl.) قابوڻي بالغر baluqlar, (lit.) اصداف (بحريه) esdâf (-bahriyye), — lac, (n) ته لاق shellaq; — proof, (a) حمزه بکمز hounbara gechmez; (mah-fôuz), — work, (n.) صدق ايشلеме se-def ishleme, — Shelly, (shel'i) (a) قابوڻي qabouqlou
Shelter, shel'ter, (n.) ملجأ melje', بارونهجا barunajaq yer, (protection) حمايه himâye; صيانت suyânet, (harbour) ليمان liman, (shield) سپر siper; (fig.) ليمان liman, (shield) سپر siper; (fig.) سايه sâye; (v.a.) حمايه himâye et.; بارونج barunjaq mouhâfaza et.; (v.n.) بارونجاq barunjaq
Shelv, shelv, (v.a.) راف ياقق raf yapmaq; (fig.) برطرف bertaraf et.; — **Shelves**, (shelvz) (n. pl.) رافلار raflar.
Shelve, shelv, (v.n.) ميل meyl et.; — **Shel'ving**, (a.) مالل mâ-il, (n.) ميل meyl.
Shepherd, shep'erd, (n.) چوان choban; (lit.) راعي râ-i; (pastor) راهب râhib; چوانلوق papaz; (v.a.) چوانلوق chobanluq et.; (fig.) وياقه viqâye et.; حمايه himâye et.
Sherbet, shêr'bet, (n.) شربت sherbet
Sherif, Shereef, she-rîf', (n.) شريف sherif
Sheriff, sher'if, (n.) حاكم hâkim; (عديله مأموري) (adliye me-môurou).
Shield, shêld, (n.) قالنق qalqan, (fig.) سپر siper, (pers.) حامى hâmi; (escutcheon) آرمه arma zemîni; قورومق müdâfâ et.; مدافعه a. (v.a.) qouroumaq.
Shift, shift, (n.) ديكشيمه deyishme; (contrivance) تدبير tedbir; چاره son châre; (men) پارتى parti; طاقم taqum; كوشمى shemiz; (v.a.) ديكشيدirmek; (v.n.) ديكشمك deyishmek; (clothes) chamashur ديكشمك; (resort) چاره بوناق châre boulmaq; (fig.) چكيلمك chekilmek; (mar.) يولى dirise et.; to make يولى yolounou boulmaq; بجرمك bejermek; — **Shift'ing**, (a.) ديكشير deyishir; (lit.) مٲتلون mütelevvin; (clever) ذكى zekî; قورناز qournaz;

قورنازلق tebeddül; (fig.) قورنازلوق qournazluq; — **Shift'less**, (a.) بيجاره bi-châre; بيجريكسز bejeriksiz.
Shilling, shil'ing, (n.) شيلين shilin.
Shin, shin, (n.) (ana) ديز diz kemiy; اينجيك كيمى injik kemiy.
Shindy, shun'di, (n) گورولتو gürül-tü, قاوغا qavga.
Shine, shin, (n) پارلاق parlaqluq; (lit.) روناق revnaq, (v.n.) پارلاماق parlamaq, — **Shi'ning**, (a.) پارلاق parlaq, (n) پارلاق parlaqluq, ضيا zuyâ, — **Shiny**, (shi'ni) (a) پارلاق parlaq.
Shingle, shing'gi, (n) تخته tahta; چاڤيل levha; (plate) چاڤيل levha; (gravel) چاڤيل levha; (v.a) تخته تاقلاماق tahta qap-lamaq
Shingles, shing'giz, (pl. مع med) جلد jild iltihâbu; قارايقلر qaba-ruqlar.
Ship, ship, (n) گيمي gemi, سفينه se-fine, (pl.) سفائن sefâ-in, (v.a.) يوكله مك urkyâb et., (load) يوكله مك yükleme; (engage) قيد qayd et.; خدمته اتق hidmete almaq; (trans-port) ناقل et., — **'brökêr**, (n.) سيمسارى sîmsaru; بحريه bahriye قوميسيونجوسى qomisyonjou-sou; — **'builder**, (-bild'er) (n.) گيمي yapan, (engineer) inshâ-iyeh mühendisi; انشائت inshâ'ing (n.) — **'building**, (-bild'ing) (n.) انشائت inshâ-âtü bahriyye, (occupa-tion) انشائيليك inshâ-iyelik; — **'ow-ner**, (-ö'ner) (n) گيمي صاحى sâhibi; (pl) اصحاب es-hâbu sefâ-in; — **'shape**, (-shâp) (a.) ترتيب ter temiz; ترتيب tertibli; — **Ship'ment**, (n.) تحميل tahmil, (load) تحميل irkyâb; — **'wreck**, (-'rek) hamoule; قازا qazâ; (fig.) قازا qazâ; felâket; (v.a.) اوغراتق ôuratmaq; (fig.) مالhv et.; — **'wrecked**, (-'rekd) (a.) قازا qazâ-zede; to be — قازا qazâya ôuramaq; (fig.) مالhv ol.; — **'wright**, (-'rit) (n.) مراقوز mar-rangoz.
Shipping, ship'ping, (n. مع a.) سفائن sefâ-in...; واپور vapour...; بحريه bah-riyye...; — **agent**, (-âj'ent) (n) واپور

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though et. etmelmek; ol...olmaq;

[SHI-SHO] (انكلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cãrd; red, mē; hēr; in; mine;

vapour ajentesi; — board, (-börd) (n.) تجارت بخره عجنسی tijãreti bahriyye mejlisi; (office) تجارت بخره tijãreti bahriyye müdiriyyeti.
Shiras, shēr-râz' (n. pr.) شیراز shirâz.
Shire, shîr, (n.) قونتلوق qontlouq. (لوا) (livâ)
Shirk, shêrk, (v.a.) برطوف ber-taraf et., صاومق savmaq.
Shirt, shert, (n.) کوملک geumlek; (v.a.) اورتمک eurtmek; — **Shirting**, (shert'ing) (n.) کوملک (بز) geumleklik (-bez).
Shirvan, shēr-vân', (n. pr.) شیروان shîrvân.
Shiver, shiv'er, (n.) بارجه parçha; (v.a.) پارالامق paralamaq; (v.n.) پارالانماق paralanmaq, — **Shivery**, (shiv'er-i) (a.) کوردهک gevrék.
Shiver, shiv'er, (v.a.) (tremble) صارصیق sarsmaq, تیتردهک turetme; (v.n.) تیتردهک titremek, — **Shivers**, (shiv'êr) (n. pl.) (med) تیترده titreme; (nebet); — **Shivery**, (shiv'er-i) (a.) تیتره titrek, تیتره titrer
Shoal, shöl, (n.) صیغیق sughluc, (sand-bank) قومصال qoumsal, (a.) صیغ sugh; (v. n.) صیغلاشماق sughlashmaq; — **mark**, (n.) صیغیق sughluc ishâ-reti.
Shoal, shöl, (n.) (throng) کومه küme; سورو sürü.
Shock, shok, (n.) صدمه sadme; ضربه darbe; صارصیق sarsuntu; (paralysis) inme احتلال ihtilâl; (emotion) شدت تأثر shiddeti te-essür; صارصیق teheyyüj; (v.a.) نفرت nefret ویرمک sarsmaq; (fig.) نفرت nefret vermek; — **Shock'ing**, (a.) فنا pek fenâ; مدھش müdhish; (repulsive) پک غلیظ pek galîz; مستهجن müs-tehjen; — **Shock'ingly**, (-'ing-li) (ad.) غلیظ صورتده fenâ halde; فنا حالده galîz sôuretdé.
Shock, shok, (n.) (heap) یغین yughun; (bot) دمترل demetler; a — of hair قاپا suq sach; — **dog**, (n.) قاپا qaba توپل küpe.
Shoe, shō, (n.) قوندیره qoundura; قاپی ayaq qabu; (zo) نعل na'l; (arch) پاپوچ papouch; اوج ouj; (v.a.) قوندیره qoundura giydirmek; ناللاماق nallamaq; اوج ouj taq-

maq; another pair of — s (fig.) تماماً tamâmen bashqa mes-ele;
— **black**, (n) لوستره سی losturaju;
boyaju; — **blacking**, (n) قوندیره qoundura boyasu; — **brush**, (n) قوندیره فیرچه سی qoundura furchasu; — **maker**, (n.) قوندیره قوندیراجو qounduraju; — **string**, (n.) قوندیره پوتین ماخی potin bâ; qoundura bâ; ماخی — **Shoeless**, (shō'les) (a) قوندیره سز qoundurasuz, یالین یالین yalun ayaq.
Shoot, shōt, (n.) انداخت endaht; (bot.) دلیک (passage) pich; (passage) چاغلایان delik; معذ menfez; (rapid) چاغلایان châghlayan, (v.a.) آتمق atmaq; اولامق (hunt) endâht et., اولامق avlamaq; (kill) اولدیرمک euldürmek; (pass) کچمک gechmek; (v.n.) (bot) قوندیره قوندیره fushqurmaq; (pass) قوندیره fushqurmaq; (fly) اوچماق ouchmaq; (hunt) اوچماق avjuluq et.; (hunt) اوچماق avlamaq; — **Shoot'er**, (n.) اوچی avju; نشاننجی nishanju; (revolver) طابانجه tabanja.
Shooting, shōt'ing, (n.) انداخت endâht...; .. نشان nishan...; (hunt) آویری av yeri; (place) قورو qorou; — **box**, (n) قورلوق qouloube; قورو کویشکی keushkî; — **gallery**, (-gal'eri-i) (n.) انداخت محالی endâht mahalli; (ta'limhâne) (تعلیمخانه) — **season**, (-sē'zn) (n.) آو موسمی av mevsimi; — **star**, (n.) (lit.) هجره sajri hajeri semâvî.
Shop, shop, (n.) دکان dükkyan; مغازه maghaza; (industrial) آتیهلی atelye; مایهاتده i'mâlât-hâne; (v.n.) مایهاتده mûbâye-âtda boulounmaq; — **board**, (-börd) (n.) دستکاه tez-gyah; — **keeper**, (-kēp'er) (n.) مغازه صاحبی maghaza sâhibi; — **man**, (n.) مغازه maghaza me'môrou; (pl.) مایهاتده mûstahdemîn; to talk — kendinden bahs et.; (fig.) مناسبسزک minâsebetsizlik et.; — **Shopping**, (shop'ing) (n.) مایهات mûbâye-ât.
Shore, shōr, (n.) ساحل sâhil; قیبه quyu; — **Shoreless**, (shōr'les) (a.) انکین sâhilsiz; (fig.) بی پایان bî-pâyân.

(For Turkish pronunc.) past; lãrge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot, mōon; shut, mûte; very, tû جيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ڙ [SHO-SHR]

Shore, shōr, (n.) (support) دستک des-tek; (payanda) پایاندا; (v.a.) دستکلامه desteklemek

Shorn, shorn, (a.) قیرپیلش qurpilmush

Short, short, (a) قیسه qusa; (near) یقین yaqun; (lacking) اکسیک exik; نقصان noxân; (narrow) (fig.) دار dar; (uncivil) ترس ters; سرت sert; — ly, (ad.) یقینه yaqunda; قریب qariben; قیسهه qusaja; — ness, (n.) قیسههه qusaluq; نقصان noxân; for — اختصاراً ihtisâren; in — velhâsul.. خلاصه houlâsa.; یتیشمههه qusaja..; to fall — یتیشمههه yetishmemek; (fig.) اولماق olma-maq, to cut — قیسههههههه qusa kesmek; — circuit, (-sêr'kit) (n.)

قیسههههههه qoup sirqûvî; دوره qusa devre; — 'coming, (-kum'-ing) (n.) قصور qousûr; اهل ihmâl; —'hand, (n.) ستهنوغرافی stenôghrafi; (handwriter) ستهنوغرافی stenôghraf; —'sighted, (-sit'd) (a) مییوب mi-yob; (lit.) قصیرالصر qasîrûl-basar; (fig.) غبی gabi; دار فکرلی dar fikirlî; —'winded, (-wind'd) (a) نفسی dar nefsi; صولور solour; — Short'-age (-'aj) (n) (fig.) فقدان fiqdân; نقصان noxân; — Short'en, (t'n) (v.a.) قیصالتیق qusalmaq; (v. n.) قیصالتیق qusalmaq.

Shot, shot, (n.) (act) آتیم atum; انداخت endâht; (pers.) نشانچی ni-shanju; (lead) مرمی mermî; قورشون qourshoun; (gun's) تانه tâne; کله gülle; (hunt.) صاچه sachma; (range) منزل menzil; (net) آغ طاقی â taqu-mu; (billards) قولپو qolpo; (sport) حساب shot; (share) حصه hisse; hesâb; (v.a.) تولدیرمق doldourmaq; —'belt, (n.) حائل hamâ-il; فشکلیک fisheklik; — dead, (-ded) (a.) مقتول maqtûl; اولمش eulmûsh.

Shot, shot, (a.) آلاجه alaja; (سטרانجلی) (satanjlu).

Should, shood, (pa. t.) ملی ... meli, ... malu; لازمدر lâzumdur; ایجاب ... se, ...sa; به ... se, ...sa; تقدیرههههه taqdirde; you — «come» کلکیز لازمدر meli-sinüz; «gel-meniz» کلکیز لازمدر; — I «go»

کیتدیکم گیدر ایهههه «gider» sem; کیتدیکم «git-diym» taqdirde

Shoulder, shōl'dêr, (n) اوموز omz, (omouz), (lit.) دوش dôush; (for-tification) قولتوق qoltouq; (v.a.) طیانق dayan-maq; (mil) سلاح اوموزه silah om-za et; — belt, (n) قوردون qordon; حائل hamâ-il; — blade, (-blâd) (n.) اوموز کوردی omz küreyi; — strap, (n) اسپالته ispalet.

Shout, showt, (n.) آواز avaz; ناغریشه bârushma; (boat) صندال sandal; (v) ناغریقه bâрмаق, (acclaim) آلیشلماق alqushlamaq.

Shove, shuv, (v) ایتیک itmek; قاتق qaqmaq; (n.) ایتیش itish; to — of (mar) آوارا ava-ra et..

Shovel, shuv'l (n.) کورههه kürek; (v.a.) کورهههههه kürekle atmaq; — Shovelful, (shuv'l-fōol) (a.) کورههههههه kürek dolousou.

Show, shō, (n.) (act) کوستریش geusterish; نمایش nûmayish; (parade) تمشیه tesh-hîr; (spectacle) تماشا te-mâshâ; (exhibition) سرکی sergi; مشهر mesh-her; (sign) اشارت ishâret; — of hands قالدیرمه el qaldurma; (v.a.) کوستریم geustermek; — off کوستریش یایق geusterish yap-maq, — up تمشیه tesh-hîr et.; (fig.) تردیل terzîl et.; «agricultural» — «zirât» زراعت سرکیسی — جامکان jâmekan; — case, (-kâs) (n.) ویتترین vitrin; — Show-ily, (shō'i-ly) (ad.) دیدبههه debde-beyle; نمایش nûmâyishle; — Show-iness, (shō'i-ness) (n) نمایش nû-mâyish; دیدبهه debdebe; — Showy, (shō'i) (a.) کوستریشلی geusterishli; دیدبهه debdebeli.

Shower, show'êr, (n.) یاغور yâmour; یاغیرمق yâ-durmaq; (fig. lit.) ابدال ibdâl et.; (v.n.) یاغق yâmaq; صاغانق yâgh-naq yapmaq; — bath, (n.) دوش doush; — Shaw'ery, (-'êr-i) (a.) یاغوری yâmour-lou.

Shrapnel, shrap'nel, (n.) شراپنل shrapnel.

Shred, shred, (n.) قیرینتی quruntu;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SHR-SHU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr; in; mīne,

پارچه parcha; (v.a.) او فالتی oufalt-maq; پارچه لاق parchalamaq.
Shrew, shrōō, (n.) شرت قادن shirret qadun; — **Shrew'ish**, (shrōō'ish) (a) شرت houysouz; خویسز shirret.
Shrewd, shrōōd, (a.) ذکی zekî; (lit.) فاین fatin; (cunning) کوز achuq geuz; قورناز qournaz; (malicious) فنا fenâ; دساس dessâs; — **ly**, (ad.) عارفانه ârifâne; (finely) ماهرانه mâhirâne; — **ness**, (n.) مهارت mehâret; فاین fatânet.
Shriek, shrēk, (n.) فریاد feryâd; (v.n.) فریاد feryâd et.
Shrill, shril, (a.) کسکین keskin; (lit.) تیز tîz; (fig.) آجی aju.
Shrimp, shrimp, (n.) تکه teke; (fig.) بودور bodour.
Shrine, shrin, (n.) محفظه mahfaza; صندوق sandouqa; (altan) میحراب mih-râb; (fig. lit) مقدسات mouqad-desât.
Shrink, shrink, (n.) چکیلме chekilme, (lit.) تعقیب teqabbouz; (fig.) احتساب ihtinâb; (v.n.) چکیلме chekilme; احتراز büzülmek; (fig.) اورتک ihtirâz et; (at) اورتک ürkme; — **Shrinkable**, (shrink'a-bl) (a) چکر cheker; بورولور büzüdür; — **Shrinkage**, (shrink'-aj) (n) چکیلме chekilme payı; (weight) فیره fire; (fig.) تناقص tenâqous; ضایعات zâyû-ât.
Shrive, shriv, (v.a.) گناه چیقارماق gû-nâh chuqarmaq, (v.n.) استغفار istîgfâr et.
Shrivel, shriv'l, (v.n.) بوزولم büzülmek; (wrinkle) بوروشماق bouroushmaq; (v.a.) بوزمک büzmek.
Shroud, shrowd, (n.) کفن kefen; (cover) اودو eurtü; (bot.) دال dal, (foliage) یاپراقلار yapraq-lar; ye-shillik; (pl. mar.) چارمیخ char-mux; (v.a.) تکفین tekfin et; (fig.) ساقلاماق saqlamaq; اورتک eurtmek; (bot.) بودماق boudamaq.
Shrove-tide, shrōv'-tid, (n.) کفارت kefâret (-günleri); (lit.) (کفرلری) (eyyâmü mâgferet).
Shrub, shrub, (n.) چیت chit; کچوک küchuk âj; — **Shrubbery**, (shrub'e-ri) (n.) چاللیق chaluluq;

چیتlik; — **Shrubby**, (shrub'i) (a) چیتلی chitli
Shrub, shrub, (n.) (drink) لیکور li-keur, (sherbet) (شربت)
Shrug, shrug, (n.) اومور سیلکمه سی omouz silkmesi; (v.n.) اوموز سیلکمه omouz silkme.
Shudder, shud'er, (n.) تیرمه titreme; (v.n.) تویلری ürpeme; (v.n.) تویلری ürpemek; تیکسینمک tiksinek.
Shuffle, shuf'l, (v.a.) قاریشدرمق qarushdurmaq; دیکشدرمک deyishdir-mek; (fig.) قورنارلیق qournazluq et.; (v.n.) قاریشدرمق qarushdurmaq, (feet) قاجامق یایق qachamaq yapmaq; ب. طرف ber-taraf et.; (n.) قاریشدرمه qarushdurma; (lit.) مزج mezj; (fig.) قاجامق qachamaq; to — in صوقاق soquqlamaq; قاروشماق qarushmaq; to — off (fig.) ب. طرف ber-taraf et, (v.n.) صاوشماق savoushmaq, چکیلме chekilme; — **Shuffler**, (shuf'ler) (n.) قورنار qournaz; (hilekyâr); — **Shuffling**, (shuf'ling) (n.) قاجامق qachamaq; (shirretlik); (a.) شرت shirret; — **Shufflingly**, (shaf'ling-li) (ad.) قاجامق قاجامق sôuretdet; شرتجه shirretje.
Shun, shun, (v.a.) ب. طرف ber-taraf et.; صافماق saqunmaq.
Shunt, shunt, (n.) یان رای yan ray; (mou-havvile); (electr.) (عوله) yan yol; (v.a.) یانه آتق yana al-maq; (tahvil et.); (fig.) صاومق savmaq.
Shut, shut, (v.a.) قاباق qapamaq; (v.n.) منع a. off (fig.) قاپاق qapanmaq; — off (fig.) men et.; — up اخراج ihrâj et., — up قاپاق qapamaq; (cease) کسمک kesmek; صوصدرمق sousmaq; (oblige) صوصدورمق sousdourmaq; (lit.) اسکات iskyât et, (a.) ایلزام ilzâm et.; (a.) قابالی qapalu, (gram) باصیق basuq; (lit.) مقبوض maqbôuz; — **down**, تغطیل tâ'til.
Shutter, shut'er, (n.) قاپاق qapaq; قاپاقلار kepenk; — **dam**, (n.) قاپاقلار qapaqlar.
Shuttle, shut'l, (n.) مکیک mekik; (v) حرکت gıdib gelmek; (never silent e), deux; ring; machine;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; re:l, (never silent e), deux; ring; machine;

môte; fool; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ, sh ش; th ث, th ذ; zh ژ [SHY-SIG]

hareket et., (fig.) مكيك طوقومو mekik doqoumaq; — **witted**, (-wit'd) (a.) خفيف مشرب hafif-meshreb.

Shy, shī, (a.) چكينگن chekingen; (zo) اوركك ürkek; (cautious) محتتر mouh-teriz; (n.) اوركمه örkmē; (throw) آتيم atum; ووروش vourousli; (v.n.) اوركك örkmek; فيرلامق furlamaq, — **ly**, (ad) اوركمهك ürkerek; چكينگنهك chekingenlik; احترار ihtirâz; اوركككك اورkeklik.

Shyster, shi'ster, (n.) شارلاناں sharlatan; دساس dessâs; (مطراہاز) (madra-baz)

Siam, si-am', (n. pr) سيام siyam; — **Siamese**, (si-am-ēz') (a.) ... سيام siam...; (n.) سياملی siyamli; — **twins** سياملی سياملی siyamli ikizler.

Siberia, si-bē'ri-a, (n. pr) سيبريا si-birya.

Sicilly, sis'i-li, (n. pr) سيجيلى sijilya (-adasu); — **Sicilian**, (si-sil'yan) (a.) سيجيلى sijilya...; (n.) سيجيلى sijilyalu.

Sic, sik, (ad.) بويلى beuyle; عيناً aynen.

Sick, sik, (a.) خسته hasta; (fig & lit.) بزمش bez-mish; (lit.) متنتر müteneffir; (vomit) مئدەسى mi'desi boulanmush; — **ly**, (ad.) خسته بر حالده hasta bir halde; (a.) خسته لىلى hastaluqlu; ضعيف zayuf; — **ness**, (n.) خستلىق hasta-luq; (fig.) مرض maraz; (vomit) بولانتى boulan-tu; — **Sick-ness**, (n.) مرضى marizlik; (n.) ضعف zâ'f; مرضى marizlik.

Sickle, sik'l, (n.) اوراق oraq.

Side, sid, (n.) يان yan; کنار kenar; (geom.) ضلع dulus; (part) طرف taraf; (fig.) طرف taraf; (faction) طرفداران tarafdârân; يان yan; (a.) يان yan; (n.) يان yan; (lit.) جانى jânibî; (v. n.) (دن) (i-) iltizâm et.; (تزام) (i-) iltizâm et.; — **by** — طرفه او. (den-) tarafa ol.; — **right** — يوزى yüzü; — **wrong** — ترمى tersi; — **'arm**, (n.) قىلىچ quluj; قضاغوره qasatoura; — **'board**, (-börd) (n.) يوفه büfe; — **'box**, (n.) يان لوجە yan loja; — **'light**, (-lit) (mar.) بوردا فنارى borda feneri; (pl.) بوردا فنارلى horda fenerleri; (window) يان پنجره yan penjere; (fig.)

ماثل izâhât; — **'long**, (a) مائل mâ-il; (ad) يانە yana; مائلە mâ-ilen; (n.) ميل meyl; — **'ways**, (-wâz) (ad) ياندن yandan; يانە yana; — **Sid'ing**, (n) يان خط yan hatt.

Sidereal, si-dē'rē-al, (a) نجومى nü-jûmî.

Sidesman, sidz'man, (n.) معاون mou-âvin; (witness) شاهد shâhid; (fig.) طرفدار tarafdâr.

Sidle, si'dl, (v n) يان گيتمەك yan git-mek; (fig.) صويوشماق suvushmaq.

Siege, sēj, (n.) محاصره mouhâ-sara; (v.a.) محاصره mouhâsara et.; state of — اداره عريفه idâreyi our-fiyye.

Sienna, si-en'a, (n) طورونجى بويە tou-rounjou boya

Siesta, si-es'ta, (n) اويله اويقوسى euy-le ouyqousou.

Sieve, siv, (n) قابور qalbour; آلك elek; (fig.) بوش بوش bosh boghaz.

Sift, sift, (v.a.) آلك elemek; (fig.) اينجه tedqîq et.; — **Sift'er**, (n) قابور qalbour; (pers) قابورچى qalbourjou; (fig.) مدق müdaqqiq.

Sigh, sī, (n.) آه âh; (fig. & lit.) هجران hijrân; (v.n.) آه چكەك âh chek-mek; اچچى ichini chekmek; — **Sighingly**, (si'ing-li) (ad.) آه چكەك âh chekerek; هجران hijrân-la.

Sight, sīt, (n.) (act) كوروش geurüş; (lit.) مشاهده müşâhede; (eye) بصر basar; (fig.) نظر nazar; (faculty) ساحة رؤيت rû'yet; (spectacle) منظره manzara; (act) (lit.) تماشا mâshâ; ساحة رؤيت seyr; (space) ساحة رؤيت sâhayi rû'yet; (e.vamination) باقىش baqush; تدقيق tedqîq; (ast.) رصد rasad; (gun's) نشانكە nishangyah; (many) بر چوق bir choq...; (v.a.) (ast.) رصد rasad et.; (mar.) كورومك geurmek; at — كورونجه geurünje; (a.) (fin) وعدەسى vâdesiz; (ad.) ابرازندە ibrâzunda...; at first — اولاً evvelâ; by — يورندن yüzünden (pers.) شخصاً shahsan; in — ورونير — geurünür; (lit.) مرئى mer-i; of «short» «قصه» وعدەلى «qusa» vâ'deli; out of — كورونمز geurün-mez; غائب gâ-ib; — «seer», (-se'ër)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et. = etmek; ol. = olmaq.

[SIG-SIL] (انگلیزچه کلماتک تلمعی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in, mine;

(*n*) seyirji (سیاح) (seyyah); — 'seeing, (-sē'ing) (*n*) گزمه gez-me; (*lit.*) temāshā; seyr; — Sightless, (sīt'les) (*a*) کور keur; — Sightly, (sīt'li) (*a*) گوزل güzel; بچیلمی bichimli.

Sign, sīu, (*n*) اشارت ishâret; (*fig.*) علامت alâmet; (*ast.*) بوج būj; (*v*) اشارت ishâret et.; (*signature*) imzâ et.; — 'board, (-bōrd) (*n*) لوحه levha; — 'post, (*n*) (مشعر) (mūsh-ir); ishâret direyi; — Signed, (sind) (*a*) امضای imzâlu; — Signer, (sin'er) (*n*) وضع امضا imzâ eden; (*lit.*) vâzu' imzâ; — Signet, (sig'-net) (*n*) مهر mühr; (damga).

Signal, sig'nal, (*n*) اشارت ishâret; (*v*) اشارت ishâret vermek; ظاهر ihbâr et.; (*a*) ظاهر mâ'rôuf, — ly, (*ad.*) علماً alenen, (*fig.*) اشارت tamâmen; — book, (*n*) دفتر ishâret defteri; — flag, (*n*) اشارت ishâret flamasu; — man, (*n*) اشارتی ishâretçi; (*mar*) varda bandura; — man'-ual, (*n*) اشارت تعلیماتیهسی ishâret tâ'lîmât-nâmesi; — post, (*n*) اشارت ishâret geunderi; — Signa-lize, (sig'nal-iz) (*fig.*) طابعت ta-nutmaq; شهرت sheuhret vermek.

Signature, sig'na-tūr, (*n*) امضا imzâ; — Signatory, (sig'na-to-ri) (*a*) وضع امضا imzâ eden; (*lit.*) vâzu' imzâ; (*jud.*) عاقد âqid; (*pl*) عاقدین âqidîn; (*if to w*) عاقدین âqi-deyn.

Signify, sig'ni-fi, (*v.a.*) افاده ifâde et.; بیلدirmek (*consequence*) intâj et.; — Significance, (-nif'i-kans) (*n*) معنا mâ'nâ; — Significant, (-nif'i-kant) (*a*) معنیدار mâ'nî-dâr; — Significa'tion, (-ni-fi-kâ'-shun) (*n*) معنا mâ'nâ; — Signif-icative, (-nif'i-kâ-tiv) (*a*) معنایی mütezammun; (*fig.*) متضمن mâ'nâlu; (*lit.*) معنیدار mâ'nîdâr; — Signif'icatively, (-nif'i-kâ-tiv-li) (*ad.*) معنیدار صورتده mâ'nîdâr sô-rette.

Signor, sē'nyor, (*n*) سینیور sinyor; موسیو müsyü; — Signora, (sē-nyō'ra) (*n*) سینیورا sinyora; مادام madam; — Signorina, (sē-nyō-rē'na) (*n*) سینیورینا sīngorina; مادمازل madmazel.

Silence, sī'lens, (*n*) سکوت sükyôut; (*fig.*) سکونت sükyôunet, (*v.a.*) sousdourmaq, (*fig* و *lit.*) صوص! iskyât et. (*int*) sous!; — Si-lent, (*a*) ساکن sâkin; سس-س-س sessiz; (*lit.*) ساکت sâkit, (*pers*) لذت-less sükyôuti; (*flavourless*) قوقوسز qoqousouz; (*unpronounced*) اووقونماز oqounmaz; — Silently, (sī'lent-li) (*a*) سس-سسجه sessizje; (*lit.*) ساکتانه sâkitâne.

Silex, sī'leks, (*n*) چاقاق طاشی chaq-maq tashu.

Silhouette, sil-ōō-et', (*n*) سیلوهت silouhet; کولکه geulge; (*fig.*) خیال hayâl

Silica, sil'i-ka, (*n*) چاقاق طاشی chaq-maq tashu; (*lit.*) صوان suvân; (*chem*) houmzu silisiyüm; — Silicious, (sil-ish'us) (*a*) چاقاق طاشی chaqmaq tashu qabilinden; (*lit.*) صوانی suvânî; — Silicium, (sil-ish'um) (*n*) سیلیسیوم silisiyüm

Silk, silk, (*n* و *a*) اipek ipek; (*lit.*) پوسکول püskül; — the (*lit.*) لباس harir libâsu harir; (*fig.*) مشاور خاص mu-shâviri hâss ol; — watered (هارلی اipek) (hâreli ipek); مواره آنتیک mouware antik; — goods, (*npl*) اipek mensôujātu; — mill, (*n*) اipekhâne (*lit.*) دارالحریر dârül-harir; — worm, (*n*) اipek qourdou; — Silk'iness, (*n*) yumushaqluq; پارلاق par-laqluq; — Silk'y, (-'i) (*a*) اipek ipek gibi; (*fig.*) یومشاق yumu-shaq; پارلاق parlaq.

Sill, sil, (*n*) اشیک eshik.

Silly, sil'i, (*a*) مناسب- minâsebet-siz; دیوانه dîvâne; شاشغین shash-gun; (*com.*) دورغون dourgoun; don't be —! kendine gel!

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine.

mōte; foot; mōon; shut; mūte, verʔ, tū چيوو; ch ج, sh ش; th ث, zh ذ, zh ز [SIL-SIN]

! delimisin دليسين !; — **Sillily**, (sil'i-li) (*ad.*) ديوانهجه divâneje; شاشغونجه chashgunja; — **Silliness**, (sil'ines) (*n*) مناسبتسىزلىك minâsebetsizlik; ديوانلىك divânelik.

Silver, sil'ver, (*n* و *a*) كوموش gümüş; (*lit.*) سيم sim; (*gl.*) صير sur; (*v.a.*) كوموش قاپلاماق gümüş qaplamaq; (*fig.*) پارلاماق parlatmaq; (*glass*) صيرلاماق surlamaq; — **fish**, (*n.*) مېرچان merjan balugh; — **smith**, (*n.*) قوويچى qouyoumjou; — **Silvering**, (*n.*) كروموش قاپلامه günüüş qaplama; يالدىزلامه yalduzlama; — **Silvery**, (-'vèr-i) كروموشلى gümüşlü; (*like*) كروموش گېي gümüş gibi, (*fig.*) پارلاق parlaq; بىراقى berrâq; (*lit.*) سيمين simin

Similar, sim'i-lar, (*a.*) بېكزىr benzer; (*lit.*) مۇشابهە müshâbih, عىنى aynu; (*such*) بۇ مىثالى bou misilli, مۇمىن mü-mâsil; — **ly**, (*ad.*) مۇشابهە صورىدە müshâbih sôuretdə; (*fig.*) عىنى وىجھەلە aynu vejhile; — **Similarity**, (-'i-ti) (*n.*) مۇشابهەbet müshâbehet.

Simile, sim'i-le, (*n.*) مۇشابهە müshâbih; عىنى aynu; صورىت sôuret; (*comparison*) تەمىنلە temsil; تەشبىه teshbih; (*pl.*) امثال emsâl; — **Similitude**, (-'i-tüd) (*n.*) مۇشابهەbet müshâbehet; (*act*) تەشبىه teshbih; (*similar*) عىنى aynu.

Simmer, sim'er, (*v.n.*) خەفەف قايىناماق hafif qaynamaq; (*fig.*) قىزىق quzmaq.

Simoom, si-mōom', (*n.*) (*lit.*) سىموم sümōum; (سام روزگارى sam rüz-gyaru).

Simper, sim'per, (*v.n.*) صىرۋىت surutmaq; (*n.*) صىرۋىتىش surutush; — **Simp'ering**, (*a.*) صىرۋىتغان surutgan; — **Simp'eringly**, (-'pèr-ing-li) (*ad.*) صىرۋىتتەرق يۈلۈشەرق yulusharaq.

Simple, sim'pl, (*a.*) سادە sâde; (*sci.*) سادە basit; (*credulous*) سادە sâf; (*lit.*) سادە dil; (*mean*) عادى vâzi; (*poet.*) وىشيع vâzi; (*poet.*) (faqir); (*n.*) عادى ilaj; (*herb*) (طى) تىبات tubbî nebât; (*v.n.*) تىبات (طى) tubbî nebât toplamaq; — **minded**, (*a.*) سادە basit fikirli; سادە sâf, — **Simpleton**, (sim'pl-tun)

(*n.*) سادە sâf; (ابدال) (abdal); — **Sim'plër**, **Sim'plist**, (*n.*) طى تىبات tubbî nebâtât mütahassusu; سادەlik; (*clearness*) (*lit.*) سادەlik be-sâtet; (*sincerity*) سادەlik samîmiyyet; (*credulity*) سادەlik sâflıq; سادەlik belâ-het; — **Sim'ply**, (-'pli) (*ad.*) سادەlik sâdeje; سادەlik yalunuz; (*merely*) سادەlik surf.

Simplify, sim'pli-fi, (*v.a.*) سادەlik sâdeleshdirmek, (*fig.*) تەسۋىل tes-hil et., — **Simplification**, (-fi-kâ-shun) (*n.*) سادەlik sâdeleshdirmə; (*fig.*) تەسۋىل tes-hil.

Simplon, sim'plon, (*n.pr.*) سىمپلون simplon.

Simulate, sim'ū-lāt, (*v.a.*) جەملى jâ'li yapmaq, تەقلید taqlîdet; — **Simulā'tion**, (-'shun) (*n.*) (*act*) تەقلید taqlîd; جەملى jâ'li yapush; (*resemblance*) بېكزى benzeyish; مۇشابهەbet müshâbehet

Simultaneous, -ly, sim-ul-tā'nē-us, -li, (*a.* و *ad.*) بىر ande; بىر ande aynu zemânda, — **ness**, (*n.*) بىر ande aynu zemâna vauqou; بىر ande aynu zemâna tesâdüf.

Simurg, si-mōurg', (*n.*) سىمىرغ si-murg.

Sin, sin, (*n.*) (*rel*) گىناہ günâh; (*fig.*) جرم jürm; (*v.n.*) گىناہ ishlemek; **Sin'ful**, (-'fōol) (*a*) گىناہ günâhkyâr; (*lit.*) âsim; (*fig.*) جرم müjrim; — **Sin'less**, (*a.*) گىناہ günâhsuz; (*fig.*) معصوم mâ'sôum; بىگىناہ bi-günâh; — **Sinner**, (sin'er) (*n.*) گىناہ günâhkyâr, (*lit.*) âsim; (*criminal*) جرم müjrim; (*villain*) خەت habis.

Sinai, si'nâ, (*n.pr.*) سىنا sî-nâ; (شېبە jiziresi) (shibhi jezîresi) طور سىنا tûuri sînâ.

Sinapisism, sin'a-pizm, (*n*) خىردال hardal yaqusu.

Since, sins, (*ad*) اولدىن beri; او زمەندە beri; ...den beri; (*conj.*) مادامكى inâdemki...; **ever** — ھەر زمان her ze-mân; چوقدىن beri; داۋما dâ-imâ; **long** — choqdan beri; خېلى haylu ze-mândur.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SIN-SIP] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Sincere, sin-sēr', (a) صمیمی samimî; خالص hâlis; — **ly**, (ad) صمیمانه sa-mimâne; خالصانه hâlisâne, — **Sincer'ity**, (-ser'i-ti) (n) صمیمیت samimîyyet; خلوص houlôus.

Sine, sin, (n) (math) جیب jeyb; **Co** — (n) تمام جیب tamâmu jeyb; — **Sinical**, (sin'ik-al) (a) جیبی jeybî.

Sine, (prep.) — **die**, si'ne di'e, بلامدت bilâ müddet; — **quâ non**, (si'ne kwê-non) شرط مطلقه shartu moutlaqla

Sinecure, si'nê-kûr, (n) (rel) عائدات â'idât; ایشیز مأموریت tahsisât; قولای ایش ishîz me'mûriyyet; (fig) قولای ish qolay ish.

Sinew, sin'û, (n) سنیر sinir; (pl) اعصاب â'sâb; (v.a.) تقویه taqviye et; — **s of war** (fig) یاره para; — **Sinewy**, (sin'û-i) (a) سینیری sinirli; (â'sâbu-) qouvvetli (اعصابی) قوتلی

Sing, sing, (v. n.) شرق سویلهمك sharqu seuylemek; (lit.) تقي tegannî et.; (verse) منظوم اوقوق manzûum oqoumaq; (zo.) اوتتمك eutmek; (v.a) (lit.) تقي tegannî et.; (celebrate) تسعيد tes-id et.; — **Sing'ér**, (n) خواننده hânende; (lit.) مغنی mougannî; (fem) مغنیه mouganniye; (shanteuz); — **Sing'song**, (n) چورجونا fenâ sharqu; (jourjouna); (a.) طانسز tatsuz; (lit.) یکنساق yeknesaq

Singing, sing'ing, (n.) شرقی (سویلهمه) sharqu (-seuylemek); (lit.) غنا gunâ; — **ly**, (ad.) مقامله maqâmla; شرقی sharqu seuyleyerek; — **book**, (n) شرقی کتابی sharqu kitabı; — **master**, (n) شرقی خواجهی sharqu hojası; (lit.) غنا معلمی gunâ mou-allimî; — **school**, (-skool) (n.) دارالخان darul-xân

Singe, sinj, (v.a.) خفیف یاقق hafif yaqmaq; آلازلامق alazlamaq.

Single, sing'gl, (a) یالکز bir; tek; (individual) (lit.) yalunuz bir; منفرد münferid; آیری ayru; (uncombined) بسیط basit; ساده sâde; (unmarried) بکار bekyar; مجرد müjjerred; (sincere) طوغری dôrou; صمیمی samimî; (v.a.) آیرمق ayurmaq; سچمک sechmek; — **handed**, (a.) بر ناشنه bir kishîyle; (fig) بر ناشنه bir bashuna;

yalunuz (-bashuna); — **ness**, (n.) برلك birlik; (alone) یالکزلیق yalunuzluq; (sincerity) صمیمیت safvet; samimîyyet; — **Sing'ly**, (-'li) (ad.) برر birer - birer; یالکز ناشنه yalunuz bashuma; (fig) صمیمانه samimâne; مستقیمانه müstaqimâne.

Singular, sing'gû-lar, (a.) یالکز yalunuz; (gram.) مفرد müfred; (rare) نادر nâdir; (fig.) امالسز em-sâlsiz; (odd) تحف tahaf; غریب garîb; (n) مفرد müfred; — **ly**, (ad) غریب صورتده garîb sôuretdé; مفرد اولدوق ajibâne; (gram) müfred olaraq; — **Singularity**, (sing-gû-lar'i-ti) (n.) (fig) غرابت garâbet; (particularity) خصوصیت housûsuyyet; (distinction) ممتازیت mümtâziyyet; — **Singularize**, (sing'gû-lar-iz) (v.a.) آیرمق ayurmaq; (lit.) تفرید tefrid et.

Sinie, sin'ik, (a) چین (اصولی) chin (-ousoulû); (lit.) چینی chinî.

Sinister, sin'is-tér, (a) صول sol; (fig.) مشؤم mesh-ûum.

Sink, singk, (v.a.) باغلق batmaq; اجمک souqûut et.; (fig.) اجمک inmek; باغلیقم düşhmek; (v.a.) باغلیقم baturmaq; (fig.) ایندیرمک indirmek; (fin.) مجرا utfâ et.; (n.) دلکلی تاش delikli tash; (excavation) چوقور chouqour; (lit.) حفرة houfre; (fig.) مزبله mezbele; — **Sink'ér**, (n.) سقلت siqlet; (fish-ing) قوروشون qoursloum; (mine's) (mar.) دمبر demir; — **Sink'ing**, (n.) باغلیقم baturma; (fig.) تنزیل tenzil; (fin.) باغلیقمی baturuju; — **fund** اطقا اقعسی utfâ aqjesi.

Sinope, si-no'pe, (n. pr.) سینوپ sinop.

Sinuate, sin'û-ât, (a) (lit.) موج mow-avvej; — **Sinuosity**, (sin-û-os'i-ti) (n.) (lit.) اعوجاج i'vijâj.

Sinus, si'nus, (n.) چوقور chouqour; (mar.) قوی qoy.

Sion, si'on, (n. pr.) سیون siyon; — **Sionism**, (si'on-izm) (n.) سیونیزم siyonizm; — **Si'onist**, (n. مع a.) سیونیست siyonist.

Sip, sip, (v.n.) اعمک emmek; آز ایچمک

az ichmek; طاتماق tatmaq; (n) (يودوم) (youdoum).

Siphon, si'fun, (n) سيفون sifon.

Sir, sér, (n.) موسيو müsyu; العفندي efendi; (int) افندم! efendim!; (lit) سر ser...

Sire, sir, (n.) بابا baba; (fig.) حد jedd; (sovereign) سر! sir!; افندم! efendimiz!; (lit.) حشمتماش hashmetme-âb!

Siren, si'ren, (n.) دكن قیزی deniz quzu; دلبر sou perisi, (fig) lit) دلبەر dilber; (blast) سايرن siren; (a) (lit.) فوسونكار füsönkär; مغفل möngfil.

Sirloin, sér'loin, (n.) فيلهتو fileto.

Sirocco, si-rok'o, (n.) سيروكو siroqqo; (sam rüzgharu) (سام رورکاری)

Sirdar, sér-där', (n) سردار serdâr.

Sister, sis'tër, (n.) قیز قارداش quz qar-desh; همشیره hemshîre; (rel) سور seur; خیم rahibe; (a) husum, (fig) mar) عش esh; — ly, (ad.) قارداشجه qardeshje, همشیره گبی hem-shîre gibi; — in-law, (n) (hus-band's) گورویجه geurümje; (wife's) بالدوز balduz. (brother's) yenge; — Sis'terhood, (n.) قارداشلیق qar-deshlik; همشیرهlik hemshîrelik; (rel.) سورل seurler; راهبەر rahibeler; (pl) عش

Sit, sit, (v.n.) اوڭورماق otourmaq; (rest) دورماق dourmaq; (birds) قونق qon-maq; (brood) قوڭچنه ياتاق qoulouchqa yatmaq; (fil) ياقوشماق yaqushmaq; (session) اجتماع ijtimâ' et; (lit.) اسمك in-uqâd et., (v.in) دن كك den gelmek; — down

اوڭورماق otourmaq; (int.) بوتورک! otourounouz!; اوڭورماق otourmaq; — up قالدق qalqmaq; اوڭورماق otourmaq; — up with ياتماق yatma-maq; (i-) beklemek; (ن) بکlemek; to — loose (fig.) قیدسز دارماق qayud-suz davranmaq; آلدیرماق aldurma-maq; to — tight صیدیشیق suqushmaq; (fig.) ياپوشماق yapushmaq; — Sitting, (sit'ing) (n.) (act) اوڭورماه otourma;

(seat) ير yer; موقع mevqî': (session) دوام ijtimâ'; (art) پوز poz; (fig) اوڭورماه devâm; اصرار usrâr; — room (salon) (صالون) otourma odasu; اوڭورماه

Site, sit, (n) موقع mevqî'; معوض mev-zu'; (pl.) مواقع mevâqî'.

Situation, sit-ü-â'shun, (n.) موقع mev-qî': (condition) وضعیت vazuyyet; حال

hâl; — Situated, (sit'ü-at-ed) (a) کائن kyâ-in; واقع vâqî'

Sivas, sē'vas, (n. pr.) سيواس sivas.

Six, siks, (a) آلتی altu, (n) (card) آلتی altulu; (die) شش shesh; (pl) آلتی (candles) دسته moun, آلتی

altu moun · at sixes and sevens چورباکي qarma qarushuq, آلتی مثلي chorbâ gıbı; — 'fold, (a) آلتی altu misli, آلتی قات altu qat; — pence, (-pens) (n) آلتی altu pens;

— shooter, (n.) آلتی تاپلار altu patlar; — Six'teen, (-'tēn) (a.) آلتی on altu; — Six'teenth, (-'tēth) آلتی on altunju, — Sixth, (a) آلتی altunju; (lit.) سادس sâdis;

— Sixth'ly, (-'lı) (ad.) آلتی altunjusu; (lit.) سادس sâdisen, — Six'tieth, (-'ti-eth) (a) آلتی alt-mushunju; — Six'ty, (-'ti) (a.) آلتی altmush

Size, siz, (n.) حجامت hajm, حجامت je-sâmet; (paper) قطعه qut-a فورمه forma; (v.a.) آيurmaق ayurmaq; (lit.) آيurmaق tasnif et.; — up آيurmaق

enulchmek, (consider) add et., (fig.) tedqîq et; (judge) حکم hükm et.; — Sized, (siz'd) آيurmaق .. jesâmetde, حجامت ha-jimde; — Siz'ing, (n) تفریق tef-rîq; (lit.) تصنیف tasnif; (university) آيurmaق ayru porsiyon usmarlama.

Size, siz, (n.) آغار ahar; طوقال toutqal; (n.a.) طوقاللامق toutqala-maq; آغارلامق aharlamaq.

Sizzle, siz'l, (v.n.) سس چيماق ses chuqarmaq; جيزلامق juzlamaq.

Skate, skât, (n.) پاتن paten; (so.) کدی kedi balugh; — Skât'ér, (n.) پاتیناژ patinâj yapan; — Skât'ing, (n.) پاتیناژ patinâj; سکتین skeytin

Skein, skân, (n.) چيله chile.

Skeleton, skel'e-tun, (n.) اسکلت is-kelet; (framework) قافس qafes; قارقالق qarqas; — key, (-kē) (n.) مایونجوق maymounjouq.

Sketch, skech, (n.) تاسلاق taslaq; قروکی qroki; (fig.) مقدمه mouqad-deme; (v.a.) تاسلاق ياتاق taslaq yap-maq; قروکی ياتاق qroki yapmaq; (fig.) قیصجه تعريف qusaja tâ'rif et.;

[SKE-SKY] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in, mīne;

— Sketch'y, (-i) (a) قروکی حالده groki hâlinde; (fig.) قیصه qusa; ابتدائی ibtidâ-i.

Skew, skū, (a) اکری eyri; چارپیق charpuq, (ad) مائلا mâ-ilen; (v.a) اکریلمک eyriltmek; — 'bridge, (-brij) (n.) اکری کبری eyri kemrli keuprü.

Skewer, skū'ër, (n.) شیش shish; (v.a.) شیشه کچیرمک shishe gechirmek.

Skid, skid, (n) طاقوز taqoz; (pl) فلیقه flıqa sehpaşu; (v.a.) طاقوز قوماق taqoz qomaq.

Skiff, skif, (n) کیک kik, فوطه fouta.

Skill, skil, (n.) هنر hünér; مهارت meharét, (experience) ملکه meleke; — Skilled, (skild) (a) ماهی mâhir; (expert) اوسته mütahassus; — Skil'ful, (-'fööl) (a.) ماهی mâhir; — Skil'fully, (-'fööl-i) (ad.) ماهانه mâhirâne.

Skim, skim, (n.) کوپوک keupük; (v.a.) کوپوکنی آلتق keupüynü almaq; سیلمک silmek; (v.n) کوپوکلمک keupüklenmek; (glide) قایمق qaymaq; — milk, (n.) قایماغی آلتش سوت alunmush süt; — Skimmer, (skim'er) (n.) کفگیر kefkir; (fig.) (n.) کویکی sat-hi (-shey), — Skimming, (skim'ing) (n.) (act) کویکی keupüynü alma; کوپوک keupük; (cream) قایماق qaymaq

Skimp, skimp, (v.a.) (fig.) فنا یاپمق fenâ yapmaq; باشدن صاومه یاپمق bashdan savma yapmaq.

Skin, skin, (n.) دری deri; جلد jild; (zo) پوست post, (bot.) قابوق qabouq; زار zar; (mar) ایچ قاپلامه ich qaplama; (v.a.) درینسی یوزمک derisini yüzmek; (fig.) غدارلقا gaddârluq et.; (bot.) صونق soymaq; (cover) دری qaplamak; (v.n.) (-over) صیویشق deri bálamaq; (lit.) صیویشق suvushmaq; — deep, (-dēp) (a.) جزئی jüz-i; سطحی sat-hi; — disease, (-diz-ez') (n.) جلد خسته‌لنی jild hastalugh; — Skinned, (skind) (a.) دریلی derili; درینسی derisi ...; (stripped) صیوولموش soyoulmush; — Skinner, (skin'er) (n.) صیووی soyoujou; (qasab) (qasab); — Skinny, (skin'i)

(a) ضعیف qourou kemik; قوری کیمیک zayuf

Skip, skip, (n.) آتلامه atlama, غلیبلامه zuplama. (bot) باقراچ baqrach; آدابه araba; (basket) کوفه küfe; (v.n.) suchramaq; (fig.) آتلامق at-lamaq, گچمک gechemek; (children) ip atlamaq; — jack, (n.) (fig) توره‌دی türedi; — Skipper, (skip'er) (n.) آتلايان atlayan; حویلیان hoplayan; (cheese) پینیر قوردی peynir qourdou; (young) طوی toy, (mar) (قوجه) قاپدان qapdan; (قیدان) reyis; —'s daughters (fig.) keupükli dalgalar; کویوکلی طالغار

Skipping, (skip'ing) (a) حویپا hop-pa; (n) آتلامه atlama; سیچرامه such-rama; — rope ایپ ip; (آتلامه ایپ) (atlama ipi).

Skirmish, skēr'mish, (n.) چادیرشمه charpushma; آوی مصادمه‌سی avju moushâdemesi; — Skirmisher, (skēr'-mish-er) (n.) (mil.) آوی avju.

Skirt, skert, (n.) کنار kenar; (clothes) اتکلیk eteklik; چوب jüp; (v.a.) کنار چویرمک kenar chevirme; (v.n) کنارده بولونق kenarda bouloun-maq; — Skirting, (skert'ing) (n.) kenar; — board bordür; اتهک tah-tasu.

Skit, skit, (n.) استیزا istih-zâ; (coquet) اویناق oynaq; — Skittish, (skit'ish) (a.) اویناق oynaq; (frightened) اورکک ürkek; (fig.) حویپا hoppa; (lit.) متلون mütelevvin.

Skittles, skit'lz, (n.) سیکیتیز skitilz; (qayduraq) (قایدیراق).

Skull, skul, (n.) قفا qafa tasu.

Skunk, skungk, (n.) سقونقس sqounx; خبیث sansar; حانصار (fig.) هزیمت hezîmet.

Skupshtina, skoopsh'ti-na, (n.) سقوپچینا sqoupchina; (surb پارلامنتوسی) (surb parlamentosou).

Sky, skī, (n.) کوک geuk; سہ semâ; (pl. lit.) آسمان asumân; — born, (a.) (lit.) سہاوی semâvî; — blue, (-blōō) (a.) کوک ماویسی geuk mâvi-si; (poet.) کبودی keboudî; — lark, (n.) چاییر قوشی chayur qoushou; (v.n.) شاقه shaqa et.; اکلنمک eylene; (v.n.)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut, mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [SLA-SLA]

— light, (n.) (mar) قاپورطه qaporta, پنجره (فوقانی) (fevqânî-) penjere; baja: — rocket, (n.) هوائی فشنک ha-vâ-i fishek, — scraper, (-skrâ'per) (n.) (fig.) پک یوکسک بنا pek yûxek binâ.

Slab, slab, (n.) تحتہ tahta; (stone) لوح levha, (مالطہ طاشی) (malta ta-shu); (mud) چامور chamour; — Slabber, (slab'er) (v. n.) صالیہ آفتق salye aqmaq; — Slabby, (slab'i) (a.) یاپنشان yapushgan; چامورلی cham-mourlou.

Slack, slak, (a.) کوشک gevshek; (weak) ضعیف zayuf; (slow) آغâr; batî; (n.) (rope's) بوشی boshou; — ly, (ad.) کوشکجه gevshekje; — ness, (n.) کوشکک gevsheklik, ضعیف zâ'f; بطانت batâ-et; — Slacken, (slak'n) (v. a.) آراتیق gevsheltmek; (fig.) آزالتماق azaltmaq; (v. n.) کوشکمه gevshe-mek; (fig.) ضعیف کسب zâ'f kesb et; آزالماق azalmaq; — Slackening, (slak'n-ing) (n.) کوشکیش gevshe-yish.

Slag, slag, (n.) پوسه posa; جروف jûrouf

Slake, slāk, (v. a.) سوندیرمک seundür-mek; (v. n.) سونمک seunmek; — Slakeless, (slak'les) (a.) سونمز seunmez.

Slam, slam, (v. a.) حیزلی قاباق huzlu qapamaq; چارپق charpmaq; (win) هپسینی قازانماق hepsini qazanmaq; (süpürmek) (ن.) چارپیش charpush; صدمه sademe; (n.) (fig.) حنطال hantal.

Slander, slan'dër, (n.) افترا iftirâ; (n.) افترا bûhtân; (v. a.) افترا iftirâ et.; بۇھتان bûhtân et.; — Slan'dërêr, (n.) افتراجی iftirâju; مفتری müfteri; — Slan'derous, (-dër-us) (a.) مفتری müfteri; — Slan'derous-ly, (ad.) مفتریانه müfteriyâne.

Slang, slang, (n.) چاپدین لسانی chap-gun lisânu; (عامیانہ) (âmiyâne).

Slant, slant, (a.) آیقیری ayquru; یان yan; مائل mâ-il; (n.) میل meyl; (fig.) شانسان shans; (v. a.) یان یاتیرمق yan yaturmaq; (v. n.) میل meyl et.; — Slant'ing, (a.) میالی meyilli;

مائل mâ-il; — Slant'ingly, (-'ing-li) (ad.) مائلان mâ-ilen.

Slap, slap, (n.) ضربه darbe; سله sille; (gap) آرهلوق araluq, (v. a.) طوقات آتق charpmaq; (face) چارپق toqat atmaq; (ad.) بوردن birden bire; شدتله shiddetle; — 'dash, (ad.) هیچ دوشونه دن birden bire; hoch dûshünmeden; (n.) عجله ajele; عجله یایمق ajele ish; (v. a.) عجله یایمق ajele yapmaq; — up, (a.) مکمل mükemmel; (grand) بویوک beuyük; (qos) قوس قوجہ, (qojaman) (qojâ-qojâ)

Slash, slash, (v. a.) یونق yontmaq; چارپق charpmaq; (v. n.) کسک kesmek; (n.) یاره yara; کسک kesik; (cloth) آجور ajour.

Slate, slât, (n.) سیاه sıyâh mer-mer; آردوواز ardouvaz; قایغان طاشی qaygan tashu; (writing-) طاش تحتہ tash tahta; (a.) قورشونی qourshôuni; (v. a.) آردوواز قابلامق ardouvaz qapla-maq; (fig.) تکدیر et.; (so) قوشقورتق qushqurtmaq; to have clean — (fig.) کاملاً حل ا. kyâmilen hall et.; تماماً ishi bitirmek; — pencil, (-pen'sil) (n.) طاش قلم tash qalem; — quarry, (-kwor'i) (n.) آردوواز ardouvaz oja; — Slât'êr, (n.) آردوواز ایشجسی ardouvaz ishjisi; — Slât'ing, (n.) آردوواز ardouvaz, قابلامه qaplama; (fig.) تکدیر et.

Slattern, slât'ern, (n. & a.) پاصافی (قادین) pasafli (qadun); کیرلی kirli.

Slaughter, slaw'tër, (n.) قتل qatl; (fig.) قاتل qitâl; (v. a.) قتل qatl et.; (so.) کسک kesmek; — house, (n.) سلخخانه salhkhâne; مزبجه mezbeha; — Slaughterer, (slaw'tër-er) (n.) کسجی kesiji; ذابح zabih; — Slaugh-terous, (slaw'tër-us) (a.) قاتلی qanlu.

Slav, slāv, (n.) اسلاو islav; — Slavic, (slāv'ik) (a.) اسلاو islav.

Slave, slāv, (n.) کوله keule; (fem.) چاریه jâriye; (fig.) اسیر esir; (v. n.) کولهک keulelik et.; — ship, (n.) اسیر gemisi; — trade, (-trād) (n.) اسیر تجارتی esir tijâreti; — Slāv'ër, (n.) اسیرجی کیمسی esirji; (ship) اسیرجی esirji gemisi; اسیر کیمسی esir gemisi; — Slavery, (slāv'er-i) (n.) کولهک keulek

[SLA-SLI] (انگلیزجه کلماتک تملظی ایچون) act: chānge; cārd; red, mē, hēr, in, mine;

keulelik; اسارت esāret; — **Slāv'ish**, -ly, (a مە ad) کوله keule gibi; اسیر esir gibi; (mean) سۇفلی süflî, سۇفلیانە süfliyâne
Slaver, slav'er, (n.) صالحه salye, (v.n) صالحه salye aqmaq; (v.a.) صالحه salye boulashdurmaq
Slavonie, sla-von'ik, (a) اسلاو islav; سلواوا silovaq.
Slay, slā, (v.a.) قاتل qatlet.; کسمک kesmek; (fig.) مەو mahv et; — **Slayer**, (slā'er) (n) قاتل qâtîl.
Sleave, slēv, (n.) ایک قیرینی ipek qu-rugh; قامچی قامچی باشی qamchu bashu
Sledge, slej, (n.) قیزاق quzaq, (hammer) بالیور balyoz; (v n) قیزاق قایق quzaq qaymaq.
Sleek, slēk, (a) دوز düz; یومشاق yumushaq; بارلاق parlaq; (fig.) ملایم mülâyim; مۇقنە mouqni'; (v.a.) یومشاق یومشاق parlatmaq; بارلاق parlatmaq; (fig.) تسکین teskin et.; (v.n.) قایق qaymaq. — ly, (ad) یومشاق بر حالده yumushaq bir halde; (fig.) ملایمتە mülâyemetle; — ness, (n.) دورلک düzlük; یومشاق yumushaqluq; (fig.) ملایمت mülâyemet.
Sleep, slēp, (n.) اویقو uyquq; (fig.) hāb; (v.n.) اویقو uyquq; (lit.) جواب hāb; (v.n.) اویقو uyquq; — **Sleeper**, (slēp'er) (n.) اویوان oyuyan; (tim-ber) طابان taban; (railway) تراوهرس turavers; (bot.) کوک keuk; کۈتۈک kütük; — **Sleepily**, (slēp'i-li) (a مە ad) اویور گیبی uyquq gibi; (fig.) اویوشوق uyoushouq; — **Sleepiness**, (slēp'i-nes) (n.) اویوشوقلۇق uyoushouqluq; — **Sleepless**, (slēp'les) (a.) اویقوسۇز uyquqousuz; — **Sleeplessness**, (slēp'les-nes) (n.) اویقوسۇزلۇق uyquqousoulouq; — **Sleepy**, (slēp'i) (fig.) اویقوسۇز uyquqousou gelmiş; (fig.) اویوشوق uyoushouq; سرسم sersem; (fruit) گچمیش gechmish; گچکین gechkin.
Sleeping, slēp'ing, (a) اویوان oyuyan; (so. مە lit.) نائم nā-im; (n.) اویوما uyouma; ... یاتاق yataq ...; — **car**, (n.) یاتاقلی واغون yataqlu vagon; — **room**, (n.) اویما اوپاسی yataq odasu.
Sleet, slēt, (n) سۈلۈک sölou sepken; (v n.) سۈلۈک سۈلۈک sou-

lou sepken yāmaq. — **Sleety**, (slēt'i) (a.) سۈلۈک sölou sepkenli.
Sleeve, slēv, (n.) قول qol, (tube) فستان fistan; (v.a.) قول طاق qol taqmaq; — **button**, (-but'n) (n.) قول دۈیمەسى qol düymes; — **Sleeved**, (slēv'd) (a) قوللۇ qollou.
Sleight, slit, (n.) حیلە hile; هنر hün-ner; — **of-hand** ال چابوقلانی el cha-bouqlou; فورنازلق qournazluq.
Slender, slen'der, (a) اینجه inje; نازین nārin; (fig.) از az; جۈزۈ-۱; (nadequate) نقصان noxān; — **means**, (-mēns) (n.) نقصان و سائل noxān ve-sā-ut; — **thread**, (-thred) (n.) (fig.) پاموق pamouq ipliy; — ly, (ad.) (fig.) کفایتسیر صورتده kifā-yetsiz sōuretd; — **ness**, (n.) اینجه ال injelik; (fig.) از azluq; کفایتسیر kifāyetsizlik.
Slice, slis, (n.) دایلم dilim; (knife) بالۇق baluq tevzi' pucha; (v.a.) دایلم dilmek.
Slide, slid, (n.) قایما qayma; (dec-livity) بایر bayur; (mach.) اسلايد islāyd; (v n) قایما qaymaq; (fig.) قایدبرق suvushmaq; (v.a.) اسلايد qaydurmaq; — **valve**, (n.) اسلايد islāyd valf; — **Slider**, (slid'er) (n.) قیزاق qayan; (sleigh) قایما qay-zaq; — **Slid'ing**, (a.) قایما qayar; (n.) قایما qayma; — **keel** (mar.) قونترا اونورغه qontra omourga.
Slight, slit, (n.) خفیف hafif; جۈزۈ-۱; (superficial) سطحی sat-hi; (disdainful) (lit.) استخفافکار istihfāf-kyâr, (n.) اہمال ihmâl; (fig.) حرمتمسزلک hürmetsizlik; (lit.) استخفاف istihfâf; (v.a.) استخفاف istihfâf et.; — ly, (ad.) خفیفه hafifje; — **ness**, (n.) خفیمک hafiflik; (fig.) اہمال ihmâl; — **Slightingly**, (slit'ing-li) (ad.) (lit.) استخفافکارانه ihmalkyârâne; (fig.) استخفافکارانه ihmalkyârâne.
Slim, slim, (a.) اینجه inje; ضعیف zayuf.
Slime, slim, (n.) چامور chamour; (balchuq); — **Slimy**, (slim'i) (a.) چاپوشغان yapushgan; — raq
Sling, sling, (n) ساپان sapan; (wing)

(For Turkish pronunc.) past: lârge, red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote; foot; mōōn; shut; mūle; very; tū چيوو ch; ش; sh; ث; th; ذ; zh; [SLI-SLU]

آسغی asgu; (*pl.* مع *mar.*) ایزبیرو iz-biro; (*v.a.*) آتق (سان) (sapan-) atmaq, آسماق asmaq; — stone, (-stōn) (*n.*) سان طاشی sapan tashu; — Sling'er, (*n.*) ساناچی sapanju.

Slink, slingk, (*n.*) (bastard) پیچ pich; (*so*) دوشوک dūshūk; (*a.*) وقتسر vaqitsız; (*mean*) سفل sefil; (*v. n.*) (fig) صیوشماق suvushmaq; دوشورمک qachmaq; (*v.a.*) (so) دوشورمک dūshürmek

Slip, slıp, (*n.*) قایه qayma; (*fig.*) چلیک hatâ; (پوت) (pot); (bol) چلیک chelik; (*strip*) شرید sherid; (*paper*) ouzoun kyâd; (*printing*) پرووالر prouvalar; (*mar.*) قیازق quzaq; (*v.n.*) قایق qaymaq; (*fig.*) صیوشماق suvushmaq; (*escape*) قورتولماق qourtoulmaq; قایچق qachmaq; — knot, (-not) (*n.*) اوکیه سی ماصیق — shod, (*a.*) eukjesı basuq; (*fig.*) دققتسز diqqat-sız; (ماساقلی) (pasaqlu); — 'slop, (*n.*) خلوط mah-lout; (مالی) (mal) hatâ; (*pot*) (a.) ihmâlji; — way, (*n.*) قیازق quzaq; — Slipper, (slip'er) (*n.*) تریک terlik; — Slippery, (slip'er-i) (*a.*) قایار qayyar; قایان qaygan; (*fig.*) شهبلی shub-heli; امین دکل emîn deyil.

Slit, slit, (*n.*) یاریق yaruq; دلیک delik; (*v.a.*) یارماق yarmaq; (*v.n.*) یاریق yaruqluq; — slitter, (slit'er) (*n.*) مقاس maqas.

Sliver, sliv'er, (*n.*) دیلیم dilim; پارچه parcha; (*v.a.*) دیلمک dilmek; یارماق yarmaq

Slobberý, slob'er-i, (*a.*) صالحی salyeli; ایصلاق chamourlou; (muddy) uslaq.

Sloe, slō, (*n.*) یابان یرلی yaban eriy.

Sloop, slōop, (*n.*) ناوی nâvi; (شالوپ) (shaloupa).

Slop, slop, (*n.*) (پیس) (pis-) sou; جاموو chamour; (sifoz); (*pl.*) کیرلیم chirkef; (*v.a.*) کیرلیم kirlmek; — goods, (*n pl.*) اسکیلر eskiler; پتی پرتی pulu pirtu; — seller, (-sel'er) (*n.*) (قولتوچی) hazur esvabju; (qoltouqjou); — Sloppy, (slop'i) (*a.*) جامور chamour; پیس pis; —

Slops, (*n.pl.*) اوجوز اوابلر oujouz esvablar; (سو پرونتو) deuküntü, (süprüntü).

Slope, slōp, (*n.*) بایر bayur; اینیش inish: میل meyl, (*ad.*) اینیشلی inishli; mâ-ilen; (*v.a.*) میل ویرمک meyl vermek; (*v.n.*) میل a. meyl et.; (*fig.*) صیوشماق suvushmaq; — Slōping, (*a.*) مائل mâ-il; قاتق yatuq.

Slosh, slosh, (*n.*) صولی چامور soulou chamour.

Slot, slot, (*n.*) اویق oyouq; یوا youva; (*hunt*) ایز iz.

Sloth, slōth or sloth, (*n.*) تنبلیک teubellik; (*lit.*) کسل kesel; — Sloth'ful, ('fōul) (*a.*) تنبل tenbel.

Slouch, slowch, (*n.*) صارقه sarqma; (*fig.*) غرابت garâbet; (*v.a.*) صارقیتمق sarqutmaq; (*v.n.*) صارقق sarqmaq; (*fig.*) تحف او. — Slouchy, (slowch'i) (*a.*) صارقیق sarquq; عجائب ajâyib; (*fig.*) ابله ebleh; (سالور) (saloz).

Slough, slow, (*n.*) باتاقلق bataqluq; چوقور chouqour; — Sloughy, (slow'i) (*a.*) باتاق bataq; چاموردی chamour-lou.

Slough, sluf, (*n.*) (serpent's) دری (دوکولن) (deukülen-) deri, (*med*) قابوق qabouq; — Sloughy, (sluf'i) (*a.*) (med) قابوقی qabouqlou.

Slovak, slō-vak', (*a. & n.*) سلواک slovaq; ... slovaqlar; (*n.pl.*) سلواقلر slovak'ian, (*a.*) سلواک slovaq ...

Sloven, sluv'n, (*n.*) پیس آدم pis adam; (basaglu); — ly, (*a.*) پیس pis; (*ad.*) پیس بر حالده pis bir halde.

Slow, slō, (*a.*) آغâr âr; یواش yavash; (*lit.*) بای batı; (*back*) کری geri; (*v.n.*) یواشلامق yavashlamaq; — ly, (*ad.*) بطائتله yavash yavash; (*lit.*) باتا- etle; — ness, (*n.*) بطائب batâ-et; — worm, (*n.*) کور ییلان keur yulan.

Slubber, slub'er, (*v.a.*) کیرلیم kirlmek.

Sludge, sluj, (*n.*) چامور chamour; چاموردی قار chamourlou qar.

Slue, slū, (*v.a.*) چویرمک chevirmek; دوتک deunmek; (*v.n.*) ویرا vira et.,

Slug, slug, (*n.*) (so.) (بوجک) سوموکی

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SLU-SMA] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act, change, cãrd; red, mē; hēr, in, mine;

sümiklü (-beujek); salıan-goz; (fig.) حایلار haylaz; (salmaz), — **Sluggard**, (slug'ard) (n) تنبل tenbel; ouyqoujou; — **Sluggish**, (slug'ish) (a) تنبل tenbel; âtul; âr; (salmaz); — **Sluggishly**, (slug'ish-li) (ad.) تنبل تنبل tenbel-tenbel, (lit.) عاتلانê âtulânê.

Sluice, slōūs, (n) قاپاق qapaq; حوض havouz qapâ, (mach) سلور slous; (v.a.) ییماق yuqamaq.

Slum, slum, (n) فایر fenâ yer; میخانê meyhâne.

Slumber, slum'ber, (n.) او یونلامه ouyouqlama; (v n) او یونلامق ouyouqlamaq; — **Slumberingly**, (-ber-ing-li) (ad.) او یونلا یونق ouyouqlayaraq, — **Slumberous**, (-ber-us) (a.) او یونلاق ouyouqlar; (fig.) او یونش ouyoushouq.

Slump, slump, (v. n) (sink) باتق batmaq, (fool) دوشمê düşmek; (fig.) سقوط souqûut et; (fail) بوزولماق bozoulmaq.

Slur, slur, (n.) کیر kir; (fig.) لکه leke, (v.a.) کیرتمک kirletmek; (conceal) اورتمک eurtmek; gizlemek; (v n.) سیلنمک silinmek.

Slush, slush, (n.) سولۇ soulou chamour; (refuse) آرتیق artuq; (lubrication) یاغ yâ; — **Slushy**, (-i) یاغی chamourlou; (a.) یالۇ yâlu.

Slut, slut, (n) (pasaqlı) (اصاتی) pis qadın.

Sly, slı, (a.) قورناز qournaz; شیطان sheytan; (illicit) گیزی gizli (-qapaqlı); — **on the** — شیطان sheytanatla; گیزلیدن gizliden; — **ly**, (ad.) گیزلیجê gizlije; desiseyle, (lit.) شیطانکارانه sheytantkyârânê; — **ness**, (n.) شیطان sheytanat; — **boots**, (n.) (fig.) شیطان sheytan.

Smack, smak, (n.) طات tad; لذت lezzet; (quantity) آز مقدار az miqdâr; (mar) یلکنلی yelkenli; طاقا taqa; (v n.) طاتق tatmaq; (fig.) eseri ol. .

Smack, smak, (n.) (noise) شاپرتی shapurtu; (v. n) (lips) شاپرداتیق shapurdattıq

shapurdattımaq; — **Smack'ing**, (a) شاپرتی shapurtulu; گوروتولی gürültülü

Small, smawl, (a.) کوچوک küchük; oufaq, (fig.) از az; жүз-і; (petty) خسیس hasıs; bayâ; (weak) ضعیف za-if; (n pl.) پوتور potour; külot; in a — way آرمایه sermayeyle; kendi hâlinde, — **ness**, (n.) ازق az-luq. — **arms**, (n.) (lit.) خیمه eslihayı hafife; — **beer**, (-bēr) (n.) hafif bira; (a.) hafif bira; — **coal**, (-köl) (n.) quruntu keumür; keumür quruntuları; (in the) — **hours**, صباحه sabâha dōrou; صباح یرکن sabah erken; — **talk**, (-tawk) (n.) بوش bosh laflar.

Smart, smärt, (n.) آجı ajı; elem; (a.) آجı ajı; shiddetli; (v. vacious) تتیک tetik; jevvâl; (dressed) تیز temiz; shuq; (adroit) اضطراب mahir; fa'âl; (v.a.) آیسق uzturâb vermek; (v n.) ajumaq; (fig.) jezasunu chekmek; — **ly**, (ad.) shid-detle, (elegantly) ter-temiz; جوالیتله shuq sōurette; (fig.) jevvâlyıyetle; — **ness**, (n.) (fig.) mehâret; jevvâliyyet; — **looking**, (a.) tendürüst; (fig.) jevvâl; — **money**, (-mun'i) (n.) jereme; tazminât.

Smash, smash, (v.a.) ازمک ezmek; parchalamaq; (v. n.) ارپک ezilmek; parchalanmaq; (fig.) mahv ol. (n.) parchalanma; (fig.) mahv; (fin.) قیریمی iflâs; — **Smash'ër**, (n.) müdhish (bir şey); sahte-kyâr.

Smatter, smat'ër, (n.) سطحی معلومات sat-hî mâ'lômât; (v.n.) mâ'lômât-fürûshlouq et.; — **Smatterer**, (smat'ër-ër) (n.) mâ'lômât-für-rôush; جاهل jâhil; — **Smattering**, (smat'ër-ing) (a.) سطحی معلوماتی sat-hî mâ'lômâtlu; — **Smatteringly**,

(For Turkish pronunc.) past; lârgê; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte, foot, mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث; zh ز [SME-SMO]

(smat'ér-ing-li) (*ad.*) معلومات فروشلعله
mâ'lōumât - fûrôushlouqla ; جاهلانہ
jâhilâne.
Smear, smēr, (*va.*) سورمک sürmek,
(*fig.*) بولاشدورمق boulashdurmaq; (*n.*)
لهک leke; — **Smeary**, (smēr'i) (*a*)
کیرلی kirli; یاغلی yâlu.
Smell, smel, (*n.*) قووقو qoqou; رایحه
râyiba; (*faculty*) (lit.) شامه shâmme;
(*v. n.*) قوقلامق (use sense) qoqlamaq; (*v.a.*)
قووقو دویق (perceive) qoqu douymaq; (*fig.*)
سزکم sez-
mek; — **Smell'ing** hiss et. ; (*beat*)
bottle, (*act*) esans shishesi,
(روح شیشه‌سی) (rôuh shishesi)
Smelt, smelt, (*va.*) اریتمک eritmek;
(lit.) اذابه izâbe et ; — **Smelt'ér**,
(*n.*) قالجبی qalju; — **Smelt'ery**,
(-ér-i) (*n.*) قالمته qal-
hâne; — **Smelt'ing**, (*n.*) قال qal, دوکوم deu-
küm; (lit.) اذابه izâbe
Smelt, smelt, (*n.*) استرونکیلوز isti-
rongiloz
Smile, smil, (*n.*) تبسم tebessüm; (*v.n.*)
gü-
lümsemek; (*fig.*) مساعد او. müsâ-id
ol. ; — **Smil'ing**, (*a*) گولوسمین gül-
lümseyen; متبسم mütebessim; —
Smil'ingly, (-ing-li) (*ad.*) (lit.) متبسمانه
mütebes sımâne, گولوسمیه‌دوک gülüm-
seyerek.
Smirk, smérk, (*v. n.*) ییلشوق yulush-
maq; میرشوق surutmaq; (*n.*) ییلشمه
yulushma; گولوش gülüş.
Smite, smit, (*va.*) چارمق charpmaq;
vourmaq; (*kill*) تلف et; müb-
telâ et.; — **qoparmaq**, (*off*) قوپارمق
(-out) چیقارمق chuqarmaq; (*v. n.*)
(-into) آتیلوق atulmaq; هجوم hū-
jōum et..
Smith, smith, (*n.*) دیمیری demirji;
ousta; — **craft**, (*n.*) دیمیرچیلک
demirçilik; — **Smith'ery**, (-ér-i)
(*n.*) دیمیری demirji dükkyanu;
(*wort*) دیمیری demirji ishi;
ایشلی demir ishleri.
Smock, smok, (*n.*) گوملک geumlek;
— **frock**, (*n.*) ایش اثوابی ish esva-
bu; ایشچی گوملی ishji geumleyi;
(طولوم) (touloum).
Smoke, smōk, (*n.*) دومان douman;

(*v n*) دومان چیقمق douman chuqmaq.
(-out) توتمک tütmeq; (*to*) توتون
tütun ichmek; (*v.a.*) (*dry*)
qouroutmaq; قوروتق fūme
yapmaq; (*to*) ichmek;
(*expel*) دومانه doumana bōmaq.
(*fig.*) دفع et., (*beat*)
(pataqlamaq); — **dried**, (-drid)
(*a*) قومه fūme; — **Smokeless**,
(smōk'les) (*a*) دومانسز doumansuz;
— **powder** دومانسز باروت doumansuz
barut; — **Smōk'ér**, (*n.*) ایچن
tütun ichen; (*place*)
sigara ichilebilir (-yer); —
Smōk'ing, (*n.*) سموکین smōkin; (*act*)
توتمه tütme; (*to*) سیغاره ایچمه si-
gara ichme; (*a*) دومانلی doumanlu;
no — ! سیغاره ایچمک منوعدر! !
sigara ichmek memnōu'dour ! ; سیغاره
sigara ichilmez! ; do you
mind my — ? ? سیغاره ایچمیریمی?
si-
gara ichilebilirimi? ; — **compart-**
ment سیغاره ایچمه‌جک yer; سیغاره
fūmūvâr; سیغاره
sigara ichilejek yer; — **carriage**
sigara ichilen va-
gon; — **Smōk'v**, (-'i) (*a*)
دومانلی doumanlu, توتر tüter.
Smooth, smōoth, (*a*) دوز düz; (*mar*)
râkid; (*mild*) ملایم mülâyim;
qolay; (*calm*) ساکن sâkin;
(*v.a.*) دوزلکم düzlemek; (*fig.*)
tesviye et.; یاتیشدورمق yatushur-
maq; — **ly**, (*ad.*) دوز بر حالده
bir halde; (*fig.*) سهولتله sühûletle;
mülâyim sôuretdet; —
ness, (*n.*) دوزلک düzlük; (*fig.*)
sühûlet; ملایمت mülâyemet; —
faced, (-fas'd) (*a*) حلیم باقشلی halîm
baqushlu; طاتلی simâlu;
— **tongued**, (-tung'd) (*a*) طاتلی
dilli; — **Smoothe**,
(smōoth'her) (*n.*) اوتو ütû; (*wheel*)
tesviye charhu.
Smother, smuth'ér, (*n.*) بوغوله bo-
ghoulma; (*dust*) توز toz; (کشیف)
qarushuqluq; (*v.a.*) دومان (kesif-)
bōmaq; (*fig.*) صاقلامق
saqlamaq; اورتمک eurtmek; (*v.n.*)
boghoulmaq; — **Smothery**,
(smuth'er-i) (*a*) بوغوجی boghoujou;
مختی mounhiq.
Smoulder, smōl'dér, (*v n.*) آغر یاتمق
âr yanmaq.

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SMU-SNI] (انگلیزجه کتاک تلفظ ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in, mine;

Smudge, smuj, (n.) (smoke) ایس ایس is; (stain) لکه leke; (v.a.) ایس is et..

Smug, smug, (a مع n.) کندنی بکنمش kendini beyenmiş.

Smuggle, smug'l, (v.a.) قاچیرمق qachurmaq, (v.n.) قاچاقلیق qachaqluq et.; — **Smuggler**, (smug'lër) (n.) قاچاقچی qachaqu, — **Smug-gling**, (smug'ling) (n.) قاچاقلیق qachaqluq.

Smut, smut, (n.) لکه leke, کیر kir; (soot) قوروم qouroum; (bot) یاتیق yanuq; (fig.) پیس لافلار pis laflar, (v.a.) قارارتمق leke et; — **Smurtma**; — **Smutty**, (smut'i) (a) یاتیق lekeli, کیرلی kirli, (bot) یاتیق yanuq.

Smyrna, smér'na, (n pr) ارهر izmir; — **Smyrniot**, -e, (smer'niot, -öt) (a.) از میر izmir...; (n.) از میر izmirli.

Snack, snak, (n.) عهله چک ajele yemek; (fig.) پای pay; (v n) پای pay almaq

Snag, snag, (n.) چیقینی chuquntu; (bot) بوداق budaq; — **Snaggy**, (snag'i) (a.) بوداقلی budaqlı; (fig.) عکسی axi

Snail, snāl, (n.) سوموکی sümük-lü bejkek; — **salıngoz**; — **clover**, (-klov'ër) (n.) قانا یونجه qaba yonja; — **shell**, (n.) سوموکی sümüklü qobdu; — **slow**, (a.) غایت بطی gâyet batı.

Snake, snāk, (n.) ییلان yulan; (lit.) مار mār; — **chārm'ing**, (n.) ییلان yulan oynatma; — **yulan sihirbazlugh**.

Snap, snap, (n.) طقیردی tuqurdu; — **ses**; (catch) قاپیش qapush; (metal) طوقه toqa; (a.) آتی ānı; (v.a.) قورماق qurmaq; قوپارمق qoparmaq; (shut) قاپاتمق qapatmaq; (catch) (zo) قاپمق qapmaq; — **enstantane** almaq, (v n.) قوپمق qopmaq; (ته) سولنمک (-at) قورولماق qurulmaq; (e-) seuylenmek; (zo.) خیرلامق hulamaq; — **shot**, (n.) (mil.) سریع serî' atesh; (phot) (ته) نستانته enstantane- fotoghraf;

— **Snappish**, (snap'ish) (a) عکسی axi; — **axi**; ters; (zo) ایصیریر usurir; — **Snappishly**, (snap'ish-li) (ad) عکسیلکه axilikle; — **Snappish-ness**, (snap'ish-nes) (n.) ترسک terslik, — **houysouzlouq**

Snare, snār, (n) طوراق touzaq; (v.a.) طوراغه دوشورمک touzâ dūshürmek.

Snarl, snārī, (v.) (zo مع fig.) خیرلامق hurlamaq; (n.) خیرلی hurultu; — **Snārī'ër**, (n.) (fig.) ترس ters; (hurultuju) (خیرلیچی)

Snarl, snārī, (v.a.) (entangle) طولاشدیرمق dolashdurmaq; (fig.) قاراشدیرمق qarushdurmaq; — **bozmaq**; (v n) قاراشمق qarushmaq; — **dolashmaq**.

Snatch, snach, (n.) قاپیش qapush; (piece) پارچه parcha; — **loqma**; (v) قاپمق qapmaq; — **block**, (mar) — **Snatcher**, (-snach'ër) (n.) آچ کورلی ach geuzlū; — **body** — **eulü** hursuzu

Sneak, snēk, (v.n.) سودومک sürünmek; — **suvushmaq**; (fig.) — **bayāluq** et.; (n.) — **bayā**; (fig.) یالتاق yaltaq; — **Sneaking**, (snēk'ing), (a.) ذیل bayā; — **zelil**; (secret) — **Sneakingly**, (snēk'ing-li) (ad.) ذیلانه zelilâne; — **gizlije**.

Sneer, snēr, (v.) اکنمک eylenmek; — **istihzâ** et.; (n.) — **istihzâ**; — **Sneerer**, (snēr'ër) (n.) — **müstelzi**; — **Sneering**, (snēr'ing) (n.) — **istihzâ**; (lit.) — **istihfâf**; (a.) — **müstehzî**; — **Sneeringly**, (snēr'ing-li) (ad.) — **müstehziyâne**.

Sneeze, snēz, (v.n.) آقصریمق axurmaq; — **axurma**; (-at) (lit.) (i-) istisgār et..

Sniff, snif, (v.n.) چکمک (bour-nounou-) chekmek; (v.a.) — **nefes** almaq; (bour-nouna-) chekmek, (n) — **nefes**.

(For Turkish pronunc) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōon, shut; mūte; very; tū حو; ch چ, sh ش; th ث; /h ه; zh ذ [SNI-SOAI]

Snip, snip, (*v.a.*) کسمک **kesmek**; (اوحى)
 قيريق (oujounou-) **qurpmaq**; (*n.*)
 کسيک **kesik**; پارچه **parcha**, (*tailor*)
 تيزى **terzi**, (*pl*) مقاس **maqas**.

Snipe, snip, (n) (چولاق) choullouq;
yelve; (uzmarit) (ارماريت) (cigai)

Snivel, sniv'l, (*n*) سوموك *sümük*; (*fig*)
(ويۇلتۇ) (*vuzultu*), (*v n.*) مەككۈرەك
sümükürmek, (*fig*) اغلاماق *âlâmaq*;
(ويۇلماق) (*vurlamaq*), (*lil.*) نظم *tezal-*
lüm et, — **Sniveller**, (*sniv'l-ër*)
(*n.*) چوق سۈمكۈرۈر *choq sümükürür*,
(*fig*) ھەن اغلار *hemen âlar*, (*مەيەز*)
(*muz-muz*).

Snob, snob, (n.) قوندرچی qoundu-
raju; یاماجی yamaju; (*fig.*) یایاغی آدم
bayâ adam (*affecting*) ساحتہ طورى
sahte tavrlu; — **Snobbish, (snob'-**
ish) (a) یایاغ bayâ; ساحتہ sahte; یایاغ
yapma, — **Snobbishly, (snob'ishli-**
ly) (ad.) یایاغ صورتہ bayâ sûretde;
ساحتہ طورہ sahte tavrla; — **Snob-**
bism, (snob'izm) یایاغیلق bayâ-
luq; (*affecting*) یاماجی yapmajuq.
(*phil.*) تعصب tesallif

Snook, snōok, (n.n) كوزتله مك geuzet-
lemek.

Snooze, sn̩ʊz, (v n.) اويوتلاق ouyouq-lamaq; (n.) اويقة ouyqou.

(a) قارلی qarlu, (like) قار گیبی qar gıby;
بم بیاض bem-beyaz

Snub, snub, (*va.*) آزارلماق azarlamaq;
 .امع ا. tevbiñ et. (check)
 men et.; (*humiliate*) تعقیر talqir
 et; (*n.*) تکدیر tekdir; تحقیر tahqir;
 — nose, (-nöz) (*n.*) یاسی yassı
 bouroun: قالق. ق. qalqıq bouroun.

Snuff, snuf, (*n.*) انفيه enfiye; (*v. n.*)
 چيڪمك enfiye chekmek; **to put**
up to — اڻڀري خبردار haberdâr et. (اڻڀري)
 (آپتي) (ishi achmaq). — **box**, (*n.*)
 انفيه قوتوسو enfiye qoutousou; —
taker, (*n.*) چيڪن enfiye cheken.

Snuff, snuf, (*n.*) (candle's) ياعش
 yanmış fitil; (*v. a.*) فتياني کمدن fiti-
 lını kesmek, (-out) سوندورمك seun-
 dürmek; — **Snuffers**, (snuff'ez)
 (*n. pl.*) موم مقاصي mوم maqasu.

Snuffle, snuf'fl, (*v. n.*) خنم خنم قونوشق hum-hum qonoushmaq. — **Snuffler**, (snuf'ler) (*n.* وعا) خنم خنم hum-hum; — **Snuffles**, (snuffl'z) (*n. pl.*) نرله nezle; (نوازل) (nevâzil)

Snug, snug, (*a.*) سبق suqu; (*fig.*) منتظم mountazam; (*commode*) راحت rahat; خوش hosh, (*v n*) ساقشمنق suqushmaq; (*fig.*) صوفى sqvulmaq. — **ly**, (*a.*) صيقه suquja, راحتجه rahatja; — **ness**, (*n.*) راحتliq rahatliq.

So, sō, (*ad*) بو صوژتله bou sôuretle;
 بویلهجه benyleje; (*high*) او قدر o qad-
 dar, درجه o dereje; (*cause*) بوندن
 boundan dolayn, (*thus*) بویله

euyile; او بويله beuyile; (*con.*) او حالده
o halde; بو تقدیرده bou taqdirde;
(*int*) او بويله ! is it — او بويله ؟
euyilemi? he it — او بويله اولسون !
euyile olsoun !; — many, — much شو عدد shou
qadar; بو قدر bou qadar; — and —
فان filan...; — on الى آخره ilâ âlura;
او بويله جه beuyileje; — that او بويله كه
leki; — چون o sôuretleki; او صورته كه ;
...ichûn, not — او بويله دكل euyile deyil
— to say عاذا âdetâ. ; گبي gubi;
احود او بويله bir nevi...; or —
yâhuden euyile; او بويله اونك onouk gâbi;
— so او بويله شويله shuyile beuyile.

Soak, sōk, (*v.a.*) طالدىمىق daldımaq
(*lit.*) غطس gats et : (*drench*) يىصلاق
uslatmaq; (*v.n.*) ايىجە ايىلاق iyij
uslanmaq, اچمەك içmek : چەكمەك
chekmek; (*n.*) غطس gats; — **Scaker**

only; routine; thrôugh; tuck; mûsée; give; join; though; et.—etmek; ol.—olmak.

mōte; foot, mōōn; shut; mūte very, tū چيوو ch چ, sh ش; th ث; zh ذ [SOD-SOL]

soda vāter jihāzu ,
— Sō'dium, (n.) صوديوم sodiūm
Sodden, sod'n, (a.) حاشلاش hash-lamush, قاينامش qaynamush.
Sodomý, sod'o-mi, (n.) لواطه luvāta, فعل شنيح fi'li sheni'; — **Sodomite**, (sōd'o-mit) (n.) لوطي lōuti.
Soever, sō-ev'er, (ad.) هر نه her ne.; اولورسه اولسون ne oloursa olsoun, (pers) هر كيم her kim...
Sofa, sō'fa, (n.) قاناپه qanape; — **bed**, (n.) قاناپه ياتاق qanape yataq.
Soft, soft, (a.) يومشاقي yumushaq; خفيف mulāyim; (gram) ملايم hafif يواش! yavash; (int) يواش! yavash!; — **ly**, (ad.) يواشچه ya-vashja; خفيفچه hafifje; (fig.) ملايمته mulāyemetle; — **ness**, (n.) يومشاقلق yumushaqluq; (fig.) ملايمت mulā-yemet; — **goods**, (n.pl.) مانيقوطلا mansou-
manifotra; (lit.) منسوجات mensou-jāt; — **water**, (n.) طاتي صو tatlu sou; كوپورر صو keupürür sou; — **Soften**, (sof'n) (v.a.) يومشاقق yumushatmaq; (v.n.) يومشاق yumushamaq; — **Softening**, (sof'n-ing) (n.) يومشامه yumushama; **brain** — beyni soulanma.
Soi-disant, swo-dē-zong', (a.) كويا gōuyā...
Soil, soil, (n.) طوبراق topraq; (fig.) مملكت memleket; — **Soiled**, (soild) (a.) طوبراقلق topraqlu; طوبراقلق toprâ...
Soil, soil, (n.) پيسلك pislik; (fig.) كير kir; لکه leke; (dung) كيرلته kirletmek; (v.a.) كيرلته kirletmek; (feed) سميرتتك semirtmek; (v.n.) كيرلته kirletmek; قارامق qararmaq; — **pipe**, (-pip) (n.) قوبور qoubour; — **Soiled**, (soild) (a.) كيرلي kirli.
Soirée, swā-rā', (n.) سواره souvare; مسامره müsâmere.
Sojourn, sō'jurn, (v.n.) قاتق qal-maq; طوروق dourmaq; (dwell) توقي iqâmet et.; (n.) قاتمت iqâmet et.; — **Sojourn**, (sō'jurn-er) (n.) يولجي yoljou; مسافر misâfir.
Solace, sol'ās, (n.) تسلي tesellî; (lit.) اطمئنان utmî'nân; (v.a.) متسلي mü-tesellî et.; — **Sol'acement**, (-ās-

ment) (n.) تسلي tesellî; اطمئنان ut-mî'nân.
Solanum, sō-lā'num, (n.) ايت (bot) it üzümmü اوروي
Solar, sō'lar, (a.) شمسي shemsi; — **system**, (-sis'tem) (n.) منظومه شمسيye manzōumeyi shemsiyye; — **year**, (-yér) (n.) سنة شمسيye seneyi shem-siyye
Sold, sōld, (a.) ساتيلمش satulmush.
Solder, sod'er, or sol'dér, (v.a.) لهيلمه lehimlemek; ربط et.; (n.) لهيم lehim; — **Sol'dérér**, (n.) لهيمچي lehimji; — **Sol'déring**, (n.) لهيلمه lehimleme; ربط et.
Soldier, sōl'jer, (n.) عسكر asker; (private) نفر nefer, (pl.) افراد efrād; (v.n.) عسكرلك askerlik et.; old اختيار عسكر eski asker; ihtiyâr asker; (bottle) بوش bosh shishe; (cigar's) سيجار آرتيغي sigar artugh; (izmarit) (izmarit); — **Soldiery**, (sōl'jér-i) (n.) عسكرلك askerlik; (pl.) عسكرلر askerler; (fig.) (ardou) (ordou).
Sole, sōl, (a.) يالكنز yalunuz; (lit.) مجرد münferid; (unmarried) müjrerred; أولتمه مش evlenmemish; — **ly**, (ad.) يالكنز yalunuz; صرف surf, (singly) يالكنز باشنه yalunuz bashuna; — **ness**, (n.) يالكنزلق yalunuzluq.
Sole, sōl, (n.) طابان taban; (so) ديل dil balugh; — **leather**, (-let'hér) (n.) طابان كوسهlesi taban keuselesi; — **Soled**, (sōl'd) (a.) طاباني tabanlu
Solecism, sol'ē-sizm, (n.) نحو خطاسي nahv hatâsu; (fig.) خطا hatâ; (absurdity) معناسزلق mâ'nâsuzluq; — **Solecistic**, -al, (sol'ē-sist'ik, -al) (a.) ياكلش yanlush; غريب hatâlu; معناسز mâ'nâsuz; خطاي garib.
Solemn, sol'em, (a.) رسمي resmî; جدی (merâsimli); (grave) jiddî; آغر veqârlu وقارlı; — **ly**, (ad.) مراسله merâsimle; رسمن (jiddiyyetle); — **Solemnity**, (sol'em-ni-ti) (n.) احتمال ihtifâl; وقار merâsim (fig.); veqâr جدیت jiddiyyet; — **Solemnize**, (sol'em-niz) (v.a.) تسعيد et.

only; routine; through; tuck; müsée- give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[SOL-SOM] (انكبيزه كاتك تلفظي ايجون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr; in; mine;

tes-îd et. ; مراسم ياتي merâsim yap-
maq
Solicit, sō-lis'it, (v.a.) استرحام istir-
hâm et. ; (demand) طلب taleb
et. ; (disturb) استعدا istid-â et. ;
تحرير tahrik et. ; — **Solicitant**, (sō-lis'it-ant) (n.) طالب
tâlib ; — **Solicitation**, (sō-lis-i-tâ'-
shun) (n.) استرحام istirhâm ; طلب
taleb ; — **Sollicitous**, (sō-lis'it-us)
(a) طالب tâlib . (desirous) خواهشگر
pek hâhishger ; (anxious) اندیشه‌ی
endîsheli , (careful) اهتمامی ihtimâm-
lu , — **Solicitude**, (sō-lis'it-ud) (n.)
اندیشه endîshe ; اهتمام ihtimâm.
Solicitor, sō-lis'it-or, (n.) طالب tâlib ;
(jud) آووقات avouquat ; وکیل dâ'vâ
vekîli , — **general**, (n.) مدعی عمومی
müdda-i' oumûmî.
Solid, sol'id, (a.) صوم som ; (sci) جسم
müjesssem ; (chem.) صلب soub ; قاتی
qatu ; (cubic) مکعب mük-ab . (fig.)
sâlam ; صاغلام qouvveti , (credit)
معتبر mûn'teber ; (earnest) جدی jiddî,
(n.) «gold» — **gold** جسم صلب jismi soub , —
«altun» صوم som «altun» to be — (for)
... (in-) tarafundan ol ; (ك) طرفندن او .
(i-) iltizâm et. , (-with) (ئى) التزام او .
(le-) suqu dost ol ; (له) صیق دوست او .
— **ly**, (ad.) (fig.) صاعلام سورنده sâlam
sôuretda.
Solidarity, sol-i-dar'i-ti, (n.) پکشیکیک
pekishiklik ; (fig.) اتحاد ittihad ; (lit.)
tesânüd , — **Solidary**, (-i-dar-i)
(a.) (fig.) مشترک müshterek ; (lit.)
mütesânüd
Solidify, so-lid'i-fi, (n.a.) قاتلاشدیرمق
qatulashtırmaq ; (fig.) تقویه او . (v.n)
taqvıye et ; (v.n) تحکیم tahkim et .
تصلب qatulashtırmaq ; (chem.)
tesallüb et
Solidity, so-lid'i-ti, (n.) قاتلوق
qatuluq ; (lit.) صلیب soubbiyyet ; (geom)
hajm ; (fin) اعتبار i'tibâr , (fig.) متانت
metânet ; صلابت qouvvat ; (lit.)
salâbet.
Soliloquy, so-lil'o-kwe, (n.) گندی
kendi kendine qo-
noushma ; (monolog) (مونولوج).
Solitary, sol-i-târ', (n.) منزوی
münzevî ; (n.) یالکیز yalunuz , (ornament)

باسیانس pa-
siyâns
Solitary, sol'i-tar-i, (n.) یالکیز yalu-
nuz, (lit) منزوی münzeviyâne (lonely)
تنه‌ی tenhâ . (single) تک tek , (lit.)
münferid ; (n) منزوی münzevî ; —
Sol'itarily, (-i-tar-i-li) (ad.) یالکیزجه
yalunuzja ; تنه‌ی tenhâ ; — **Solitari-
ness**, (-i-tar-i-nes) یالکیزلی yalunuz-
luq ; تنه‌ی tenhâluq
Solitude, sol'i-tüd, (n.) یالکیزلی yalu-
nuzluq ; تنه‌ی tenhâluq (place)
tenhâ yer ; (lit.) انزوا inzivâ
Solo, sō'lō, (n.) (mus) سولو solo ; —
Sölöist, (n.) سولیست solist.
Solomon, sol'o-mon, (n.pr.) (حضرت)
süleymân ; — **'s seal**,
(-sēl) (n) مهر سلیمان miliri süleymân.
So-long, sō-long', (int) آدیو adıyeu !
allaha usmarladuq ; (ایوالله !)
(eyvallah !)
Solstice, sol'stis, (n.) (ast.) انقلاب (نقطه)
inqilâb ; summer — انقلاب (noqtayi-) inqilâb ; winter — انقلاب
inqilâbu sayfi ; — **Solsti'tial**,
(-shal) (a) انقلابی inqilâbî — **points**
inqilâb inqilâb noqtalaru.
Soluble, sol'ū-bl, (a.) اریر erir ; منحل
münhall ; — **Solubility**, (-i-ti) (n)
erime ; (lit.) قابلیت انحلال qâbiliy-
yeti inhilâl.
Solution, sol-ū'shun, (n.) اریتمه eritme ;
حل hall , (dissolution) اریمه erime . (lit.)
inhiâl ; (preparation) انحلال
mahlûl ; (fig.) حل hall ; ایضاح izâh ;
(jud) تسویه tesviye , (med) بحران
bouhrân ; نهایت nihâyet ; — **Solute**,
(sol-ūt') (a.) سرbest ; (merry)
shen : — **Sol'utive**, (-ūt-iv) (a)
eritir ; (laxative) مسهل müs-hil.
Solve, solv, (v.a.) حل hall et. , —
Solv'able, (a.) قابل qâbil hall ;
(fin) قابل تأدیبه qâbil te'diye ; —
Solv'ency, (-'en-si) (n) (fin) اقتدار
iqtidârü mâli ; — **Solv'ent**,
(a) حل ایدر hall eder ; (fin)
تأدیبه مقتدر te'diye mouq-
tedir ; ویریه‌بیلیر verebilir.
Somatism, sō'ma-tizm, (n.) (phil.)
maddijilik ; (وجودیه مسلکی)
(vüjûdiyye mesleki) ; — **Sō'ma**,
(n.) وجود vüjûd ; بدن beden ; —

mōte; foot; mōōn, shut; mūte; ver; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث, thذ; zh ژ [SOM-SOP]

Somat'ic, (a.) جسمی jismī; وجودی vūjōūdī; مادی bedenī; (phil.) مادی maddī; (وجودیه) (vūjōūdīyye..).

Sombre, som'bér, (a.) قویو qoyou; (fig.) مغموم mouzlim; (melancholic) معموم mâgmōum.

Some, sum, (a.) بعض bâ'zu; (mod-erate) بر آر bir az; (about) تقریباً taqriben...; قدر ..qadar; (pron.) (pl.) بعضی کیمسەر bâ'zularu; بعضی bâ'zu kimseler; — **'body**, (-bod'i) (n.) بری biri; بر آدم bir adam; — **'how**, (ad.) بر صورتله bir sôuretle; ناسله nasulsa; نه ايسه ne ise; — **thing**, (n.) بر شی bir shey, (quantity) بر آر bir az; بر پارچه bir par-cha; (ad.) بر آر bir az. — **'time**, (-tīm) (ad.) بر وقت bir vaqit; بر زمانلار bir zemânlar; (pl.) بعضاً bâ'-zen; آره صره ara sura; — **'what**, (-hwot) (n. & ad.) بر آر bir az; — **'where**, (-hwâr) (ad.) بر یرده bir yerde; — **'whither**, (-hwiẗh'ër) (ad.) بر یره bir yere.

Somersault, sum'ér-sawlt, (n.) طاقلاق taqlaq; to cast — طاقلاق آتقی taqlaq atmaq.

Somnambulism, som-nam'bū-lizm, (n.) (lit.) سیر فی المنام seyri fil-menâm; — **Somnam'bulist**, (n.) (lit.) سائر sâ-iri fil-menâm

Somniferous, som-nif'er-us, (a.) منوم ouyoutoujou; (lit.) منوم mūnevvim.

Somnolence, som'nō-lens, (n.) او یوقلامه ouyouqlama; پینه کلامه pinekleme; (lit.) نئاس nü-âs; — **Som'nolent**, (a.) با یهین ouyouqlar; او یوقلار ouyouqlar; — **Somnōles'cent**, (-les'sent) (a.) او یور او یاتیق ouyour-ouyanuq; پینه کلر yaru ouyqouda, او یقوده pinekler.

Son, sun, (n.) اوغل ôl; (lit.) مخدوم mahdōum; (fig. & pl.) اولاد evlâd; **The** — (rel.) (حضرت) عیسی (hazreti-) isâ; او غم! mesih; **my** — ا! — and — s (com.) و خدوملری ôloum!; ...and — s (com.) ...ve evlâdlaru; و اولادلری ...ve evlâdlaru; — **in-law**, (n.) داماد dâmâd.

Sonant, sō'nant, (n.) (lit.) طنان tannân.

Song, song, (n.) شرقی sharqu; (rel.) قصیده qasîde; الهی ilâhi; (poet.)

نظم nazm; (غزل) (gazel); (mus.) (lit.) غنا gunâ; (zo) عوته eutme; — **book**, (n.) شرقی کتابی sharqu ki-tabu, (rel.) الهی کتابی ilâhi kitabû; — **Song'stér**, (n.) خواننده hânende; (lit.) مغنی mougannî, (zo) اوتر auter euter qonsh; — **Song'stress**, (n.) خواننده hânende, (lit.) مغنی mouganniye; (شانتور) (shanteuz).

Soniferous, son-if'er-us, (a.) سسلی sesli; صدا ویرر sedâ verir, (lit.) طنان tannân.

Sonnet, son'et, (n.) غزل gazel; (v. n) غزل سویله مک gazel seuylemek.

Sonorous, sō-nō'rus, (a.) سس ویرر ses verir; یوکسک سسلی yûxek sesli; — **ly**, (ad.) یوکسک سسه yûxek sesle.

Soon, sōon, (ad.) یقینهده yaqunda; هان قاربهن (immediately) قارباً qarîben; هان ایرکچ er hemen; sooner or later عاقبت âqibet; no sooner as (ئی) متعاقب (i-) mûte-âqib; هان hemen..

Soot, soot, (n.) قوروم qouroum; ايس is; — **Soot'y**, (-i') (a) قوروملی qouroumlou; ايسلی isli.

Sooth, sōoth, (n.) حقیقت haqîqat; (a.) حقیق haqîqî; (ad.) حقیقه haqî-qaten.

Soothe, sōoth, (v.a.) او قشامق oqsha-maq, (fig.) تسکین et; — **Soother**, (sōoth'ër) (n.) (lit.) مسکن müsekkîn; — **Soothing**, (sōoth'ing) (a.) مخفف mouhaffif; مسکن müsekkin; (lit.) نوازشکار nûvâzishkyâr.

Soothsay, sōoth'sā, (v. n.) کشف a. keshf et; — **Soothsayer**, (sōoth'sā-er) (n.) کاهن kyâhin.

Sop, sop, (n.) تیرید tirid; (fig.) یم yem; لوقه loqma; (v.a.) تیرید یاقق tirid yapmaq; (v. n) تیرید او. tirid ol.; (fig.) صیر صیقلام sur suqlam ol.; **sopping wet** (a.) تیرید کی gibî; صیر صیقلام sur suqlam.

Sophia, sō'fi-a, (n. pr.) St. — (-mosk) آيا صوفيه (جامعی) aya sofya (-jâmi'); صوفیه sofya.

Sophism, sof'izm, (n.) سفسطه safsata; (fig.) مغالطه mougâlata; ياره yâve; — **Sophist**, (sof'ist) (n.) سفسطه جی safsataju; — **Sophistical**, (sof-ist'-ik-al) (a.) سفسطه قییلندن safsata qa-bilinden; — **Sophistically**, (sof-

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[SOP-SOU] (انگلیزجه کاتاک تلمی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr, in; mine;

ist'ik-al-i) (*ad.*) سفسطه safsatayle;
Sophisticate, (sof-ist'i-kāt) (*v.a.*)
معاظه‌لی tahrif et.; (*a.*) تحریف ا.
gālatalu : بیهوده beyhōude. — **Soph-
istication**, (sof-ist-i-kā'shun) (*n.*)
مغاطه safsata, سفسطه mougālata ;
(*falsification*) تحریف tahrif.

Sophocles, sofo'oklēz, (*n pr*) سوفوقلی
sofoqlı

Sophomore, sofo'mōr, (*n*) ایکینجی
ikinci sunuf talebesi ;
(*a*) ایکینجی صف طلبه‌سه عائ
sunuf talebesine â-id ; — **Sopho-
moric**, (sof-o-mōr'ik) (*a*) (*fig.*)
طومتوراقلی toumtouraqı ; (*ignorantly*)
عقلاحه ouqelâja ; جاهلانه jâhilâne ;
(*college*) ... ایکینجی صف...
ikinci sunuf...

Sophoriferous, sofo-rif'er-us, (*a*)
مخدر ouyoutour ; (*lit.*)

Soprano, so-prā'no, (*n.*) صوپرانو sop-
râno.

Sorb, sorb, (*n.*) (bot) اودوز üvez.

Sorbonn, sor-bon', (*n. pr.*) صوریون
sorbon (dârul-fünûnou).

Sorcery, sor'sēr-i, (*n.*) سحر sihr ;
büyüjülük ; — **Sorcerer**,
(sor'sēr-ēr) (*n.*) سحرماز sihirbaz ;
büyüjü ; — **Sorceress**, (sor'-
sēr-es) (*n.*) بویوچی قادین büyüjü qa-
dun.

Sordid, sor'did, (*a*) سفلی pis ;
süflî : — **ly**, (*ad.*) سفلی صورتده süflî
sôuretdé ; — **ness**, (*n.*) پيسليك pislik ;
süfliyyet ; (*avarice*) خست
hisset

Sore, sör, (*n.*) یاره yara ; چپیان chu-
ban ; (*a.*) یاره‌لی yaralı ; (*fig.*) تارک
nâzik ; تهمملسز tehammülsüz, (*sorry*)
elemli ; (*severe*) شدید shedîd :
— **ly**, (*ad.*) المه elemle ; (*lit.*)
elimâne ; شدتله shiddetle ; — **ness**,
(*n.*) الم elem ; — **head**, (-hed) (*n.*)
غير ممنون müshteki ; (*a.*)
gayri memnûn.

Sorites, sō-rī'tez, (*n.*) (lit.) دلیل متسلسل
delâli müteselsil, (*pl*) دلائل متسلسله
delâ-ili müteselsile ; قضایای متسلسله
qazâyâyi müteselsile.

Sororicide, sor-or'i-sid, (*n.*) همشیره قاتلی
hemshire qatli ; (*pers.*) همشیره قاتلی
hemshire qâtılı.

Sorrel, sor'el, (*n.*) (bot) قوری قولاغی
qouzou qoulâ.

Sorrel, sor'el, (*n.*) (a) طون رنکی don
rengi, (al) (al)

Sorrow, sor'ō, (*n.*) کدر keder, الم
elem ; (*vn*) مکدر mükedder ol. ;
— **Sorrowful**, (sor'ō-fōöl) (*a.*) کدرلی
kederli ; مکدر mükedder, (*causing*)
الم elim. — **Sorrowfully**, (sor'ō-
fōöl-i) (*ad.*) کدرله kederle ; المه elem-
le ; — **Sorrowless**, (sor'ō les) (*a*)
کدرسز kedersiz ; المه elemlesiz.

Sorry, sor'i, (*a*) مکدر mükedder ;
تأسف — **te-essüf** sefil ; **I am**
مع التأسف mât te-essüf ederim ;
te-essüf... (ه) متأسف mûte-ssi-
fim ; — **Sorriily**, (sor'i-li) (*ad.*) کدرله
kederle ; سفیلانه sefilâne ; (*regretting*)
مع التأسف mât te-essüf.

Sort, sort, (*n.*) نوع nevi' ; جنس jins ;
طرز tarz ; (*v.a.*) آیرمق ayur-
maq ; (*lit.*) تصنیف tasnif et. ;
چشید cheshid yapmaq ; a — of
بیر نوع bir nevi', in some — or other
بیر اوله بیلیرسه bir sôuretle... ;
nasul olabilirse.. ; all — s هر نوع her
nevi' ; (*pers*) هر sunuf ; out
of — s (a) بوردوق bozôuq ; (*pers.*)
keyfsiz ; of that — یو قبیل bon qabîl ;
bou nevi' ; — **Sort'ér**, (*n.*)
مصنف mousan-nif ; (*lit.*) آیرمق
ayurju ; — **Sort'ing**, (*n.*) تفریق
tefriq ; (*lit.*) تصنیف tasnif.

Sortie, sort'e, (*n*) چیقیش chuqush ;
مخرج hourôuj ; (*mil.*) mahrej.

Sot, sot, (*n.*) بکری bekri عیاش ayyâsh ;
(*fig.*) سرسم sersem ; — **Sottish**,
(sot'ish) (*a.*) عیاش ayyâsh ; (*fig.*)
سرسم sersem ; بودالا boudala ; —
Sottishly, (sot'ish-li) (*ad.*) عیاشجه
ayyâshja.

Soufflé, sōō-flā', (*n.*) سوفله souffle.

Soul, sōl, (*n.*) جان jan ; (*essence*) روح
rôuh ; (*person*) جان jan ; انسان insan ;
يوسك (sōl'd) (*a.*)
yüxek rôuhlou ; عاليجناب âlîje-
nâb ; **Soulless**, (sōl'les) (*a.*) روحسز
rôuhsouz ; باياني bayâ.

Sound, sōund, (*n.*) صدا sedâ ;
س ses ; (*fig.*) بوش لاقردی bosh laqur-
du ; (*passage*) بوغار boghaz ;
چکید ge-
chid ; (*fish's*) قورصاق qoursaq ; (*med.*)

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machîne;

môte; foot; mōon; shut, mûte; very; tû چيوو ch چ; sh th, th ث, th ذ; zh ژ [SOU-SOV]

صوندا sonda; (v.a) اوتدېرمك eutdürmek; چالماق chalmaq; (spread) اعلان î'lân et.; نشر neshr et.; (mar.) فکړنې isqandil et., (fig.) استمزاج fikrini yoqlamaq. (lit.) istimzâj et.; (med) صوندا qomda qomâq; معاينه mou-âyene et.; صدا وېرمك eutmek; اوتنك sedâ vermek, (spread) انتشار intishâr et.; گېبى گېر ورنك gēbī geurünmek; گېبى گېلمك gēbī gelmek, (mar.) isqandil atmaq; — board, (-bōrd) (n.) عاكسه âkise; تپه tepe: چاتى chatu; — post, (pulpit) تپه (n.) keuprû; — Soundless, (sound'less) (a.) سىز sessiz; دېسز dîbsîz; (deep) صداى sedâsuz; نهايتىز gâyet derin, (fig.) نيهيتىز nihâyetsiz; it sounds ... (fig.) گېبى گېر ورنك gēbī geurüniyor; خوش گېلر gēbī gelir; it sounds well خوش گېلر hosh geurünür; iyi gelir

Sound, sownd, (a) متين sâlam; سالم sâlm; (correct) طوغرى sâlm; (correct) صاغلام dōrou; تېز temiz; — ly, (ad.) ايجه sâlam sōuretdē; (fig.) iyije; تماماً tamâmen; — ness, (n.) تمانت metânēt; (fig.) سلامت selâmet; (justice) استقامت istiqâmet.

Sounding, sownd'ing, (a) سىلى sesli; صداى sedâlu; (n.) اسقاندیل isqandil (-etme); عقي oumq; اسقاندیل عقلى (pl.) isqandil oumq; اسقاندیلر isqandiller; — line, (-lin) (n.) اسقاندیل صالوسى isqandil savlousou; اسقاندیل تلى isqandil teli; — machine اسقاندیل ماكنهسى isqandil makinesi; — rod (mar) بورغاتا bourgata.

Soup, sōop, (n.) چوربا chorba; — kitchen, (-kich'n), (n.) مطبخى fouqarâ matbahu; فقا آشخانهسى fouqarâ ash-hânesi

Sour, sōwr, (a.) اکشى ekshi; (turned) اکشميش ekshimish; (milk) صورتسىز kesilmish; (fig.) صوغوق sōuratsuz; (v.a.) اکشم ekshitmek; (v.n.) اکشى ekshimek; — ly, (ad.) (fig.) اکشى ekshi souratla; خوشنودسز لقله hoshnoud-souzlouqla; — ness, (n.)

خوشنودسزلق ekshilik; (fig.) hoslnoud-souzlouq; — crout, (-krowt) (n.) خنه طوروشنى lahana tourshousou; (اکشى لقه) (ekshi lahana); — Sourish, (sowr'ish) (a) اکشجه ekshije

Source, sōrs, (n.) پىکار punar: منبع menbâ'; (pl) منابع menâbi'; from a good — iyi bir menbâ'dan, موثقاً mevşōuqan

Souse, sows, (n.) صالامورا salamoura; پاچه tourshou, (feet) پاچه pa-cha, (v.a.) touzlamaq; صالامورا salamoura yapmaq; پاچه tourshou yapmaq

Souse, sows, (n.) (attack) آتيلمه atulma; برده birde, (ad.) باش آشاغى (descending) bash ashâ, (v.a.) qapmaq; آتيلمق avlamaq; (v.n.) آتيلمق atulmaq; هوم hūjōum et..

South, sowth, (n.) جنوب jenōub; (mar.) قبله qible; (a) جنوبى jenōubî; qible; (ad.) جنوبى jenōuba; — east, (est) (n) (a. & ad.) جنوبى sharqî; (mar) keshishleme; — pole, (-pōl) (n.) قطب جنوبى qoutbu jenōubî; — west, (n.) (a. & ad.) جنوبى garbî; (mar.) lodos; — South'erly, (suth'er-li) South'ern, (suth'ern) (a) جنوبى jenōubî; جنوبى jenōubda; (from) جنوبى jenōubdan, (toward) جنوبى jenōuba (-dōrou); — Southernmost, (suth'ern-most) (a.) جنوبى en jenōubî; — Southward, (sowth'ward or suth'ard) (ad.) جنوبى jenōuba (-dōrou)

Southdown, sowth'down, (n.) (zo.) birinji nevi' qoyoun; (quvrujq.)

Souvenir, sōo-ve-nēr', (n.) خاطره lâ-tura; يادگار yâdigyâr.

Sovereign, suv'ân or sov'e-rân, (a.) حکمران en yūxek; (pol) hükümâr; (n.) حکمدار hükümrân; (coin) انگليز ليراسى ingiliz lirasu; — 's speech, (n.) نطقى qurâlî; — ly, (ad.) (fig.) شاهانه shâhâne; son derejede; — State, (-stât) (n.) مستفل دولت müstaqil devlet; — Sovereignty,

only; routine; through; tuck: mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch; sh ش, th ث, tñ; zh ز [SPA-SPE]

idâreli; (*merciful*) مہرحمتی merhametli, qorour: — **Spār'ingly**, (-'ing-li) (*ad.*) آزار آزار azar azar. اداره idâreyle; قورویارق qorouyaraq; — **Spār'ingness**, (*n.*) احتیاط ihtiyât; اداره idâre; (*fruglity*) سادەلەك sâdelik; آراق azluq.

Spark, spâr'k, (*n.*) قیویلیجیم quvuljım; (*lit* و *sci*) شیرارە shirâre, (*fig.*) ذرە zerre (*gallant*) (حوواردە) (houvarda); (*lover*) عاشق âshuq; (*v. n.*) (*fig.*) (حوواردەلق ا.) (houvardaluq et.) **electric** — شیرارە الکتریقیه shirâreyi elektrîqiyye

Sparkle, spâr'k, (*v.n.*) قیویلیجیم صابق quvuljım sachımaq; (*glitter*) پاریلداق parıldamaq; (*wine*) کوپوکلەمک keupüklenmek; قانارمق qabarmaq; (*n.*) قیویلیجیم quvuljım; (*fig.*) پاریلی parultu; (*lit.*) شیرارە shirâre; — **Spâr'king**, (*a.*) قیویلیجیلی quvuljımlı; شیرارەلی shirâreli; (*fig.*) پارلاق parlaq; (*love*) جوال jevvâl; — **Spâr'kingly**, (-'ing-li) (*ad.*) شیرارە ایله shirâreyle; (*fig.*) پاریلداق parıldayaraq.

Sparrow, spar'ō, (*n.*) سەرچە (قوشی) serche (-qoushou); — **hawk**, (*n.*) آتماجە atmaja.

Sparta, spâr'ta, (*n.pr.*) اسپارطە isparta; — **Spâr'tan**, (*n.*) ... اسپارطە isparta...; (*n.*) اسپارطەلی ispartalı; (*fig.*) مەتین metin; جەسور jesôur

Spasm, spazm, (*n.*) اسپازموز ispazmos; (*lit.*) تەشەننۈج teshennüj; — **Spasmodic**, (*lit.*) اسپازموز ... (a.) تەشەننۈج ispazmoz; (*ad.*) تەشەننۈج shiddetli; — **Spasmodically**, (spaz-mod'ikal-i) (*ad.*) اسپازموزلە ispazmozla; (*fig.*) تەشەننۈج تەشەننۈجە teshennüjle.

Spat, spat, (*n.*) ضریبە darbe; (*drop*) طاملا damla; (*dispute*) قانغا qavga; نەزاع nizâ'.

Spatte, spat'er, (*v.a.*) سىچراتىق suchratmaq; (*fig.*) تەلۋىتە telvis et.; (*art*) سەرىمك serpmek; (*n.*) چامور chamour; (*lit.*) لەكە leke; — **dashes**, (-dashiz) (*n.*) چامورلاق chamourlouq; دىزلىك dizlik; — **work**, (-wurk) (*n.*) (قالبدن آلنە رەسم) (qalubdan alunma resim).

Spatula, spat'ū-la, (*n.*) سىپاتول spatül; (مەپلاق) (maplaq).

Spavin, spav'in, (*n.*) (zo و *med*) اور our, شىش shish; — **Spavined**, (spav'ind) (*a.*) اورلى ourlou, شىشمش shishmish.

Spawn, spawn, (*n.*) يومورطەلەر youmourtalar; ياورولر yavroular, (*v.a.*) يومورطەلاق doghourmaq; (*v n.*) يومورطەلاق youmourtalamaq, — **Spawn'ér**, (*n.*) دىشى dishi baluq.

Spay, spā, (*v.a.*) (zo) يىشەلەرنى چىقارماق beyzâlarunu chuqarmaq; (اىغدىش) (ighdish et.).

Speak, spêk, (*v.n.*) قونوشماق qonoushmaq; (*v.a.*) سۆيلىمەك seuylemek; (*explain*) بىيان beyân et; — **for** (in-) lehinde seuylemek; (*confirm*) (ئى) تايىدە et.; — **of** (den-) تەيىدە et.; — **out** (den-) تەيىدە achuq seuylemek; — **to** (le-) كوردوشمەك geurushmek; (*reprove*) تەنبيه et.; — **Speakable**, (spêk'a-bl) (*a.*) دىنەيلىر denebilir; (*lit.*) قابىل قابىل ifade; — **Speaker**, (spêk'er) (*n.*) خەتەبە hatib; (*president*) رەئىس re-is; — **Speakership**, (spêk'er-ship) (*n.*) رىياسەت riyâset; — **Speaking**, (spêk'ing) (*n.*) قونوشما qonoushma; مەكەلە mükylâleme; (*speech*) نەطق noutq; (*a.*) قونوشما qonoushou; (*fig.*) نەطق nâtuq; ... قونوشما qonoushma; — **tube** مەكەلە mükylâleme borousou.

Spear, spêr, (*n.*) مۇزراق muzraq; (*fish*) زىپقەن zupqun; (*v.a.*) زىپقىنلاشق زىپقىنلاشق zupqunlamaq; — **man**, (*n.*) مۇزراقلى muzraqli.

Special, spesh'al, (*a.*) خەسەمە housôusi; (*designed*) خەسەمە hâss; خەسەمە malsôus; — **ly**, (*ad.*) خەسەمە bil-hâssa; خەسەمە اولەرق malsôus; — **Specialist**, (spesh'al-ist) (*n.*) سىپەسىيالىست sipesiyalist; مەتەخەسس mütalassus; — **Speciality**, (spe-shal'i-ti) (*n.*) خەسەمە housôusuyyet; (*profession*) سىپەسىيالىتە ihtisâs; (*preparation*) سىپەسىيالىتە (مەستەخەزات) (müstahza-iât); — **Specialize**, (spesh'al-iz) (*v.a.*) تەخەسسە taksis et.; (*v.n.*) تەخەسسە ihtisâs kesb et.; — **Specialty**, (spesh'al-ti) (*n.*) (*jud*)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[SPE-SPE] (انکلیزجه کاتاک تلمغی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr, in: mine;

مقارله housōusi mouqāvele, سند sened.

Specie, spē'shi, (n) (fin) نقد naqd; مکرکات meskyōnkyāt.

Species, spē'shez, (n) نوع nevi'; اجناس jins. (pl) انواع envā; ejnās

Specific, spē-sif'ik, (n.) خصوصی housōusi علاج housōusi ilaj; (lit.) دواي مخصوص de-vāyi mahsōus. (a) نوعی nev-i; (peculiar) خصوصی housōusi: mahsōus; (precise) معین mou-ayyen; izāfi: اضافی (relative) qat-i; قطعی nisbi; — **density**, (-dens'i-ti) (n.) کثافت kesāfeti اضافیه (si) (n.) — **gravity**, (-grav'i-ti) (n.) ثقل sqlet'i اضافیه (si) — **Specifically**, (spē-sif'ik-al-i) (ad.) نوعاً nev-an; (fig.) خاصه hāssatan; bil-hāssa.

Specify, spēs'i-fi, (v.a.) تخصیص ا. tahsis et., تعیین tā'yin et.; (ex-press) تصریح ا. — **Speci-fication**, (spe-si-fi-kā'shun) (act) تصریح tasrih: تعیین tā'yin; (con-tract) شرطنامه tā'rifnāme; مقابل شرطنامه shartnāme: counter — **Specified**, (spe-si-fid') (a.) معین mou-ayyen; موضح mousarraḥ; for a — purpose mou-ayyen bir housōus ichūn; خصوصی bir مقصدله housōusi bir maxadla.

Specimen, spēs'i-men, (n.) نمونه nū-mōune; — «page», (-pāj) (n.) نمونه nūmōune «صحیفه‌سی» saḥifasu.

Specious, spē'shus, (a.) ظاهری zāhi-ri; ظاهرā zāhiren iyi; — **ly**, (ad.) ظاهرā zāhiren; — **ness**, (n.) صورت sōureti ظاهره zāhire; طراهر zavāhir.

Speck, spek, (n.) لکه leke (quantity) طوموز یاغی domouz zerre; (fat) لکه‌لکمک lekelemek (v.a.)

Speckle, spek'l, (n.) بَنک benek; بَنک یاغی benek yapmaq; — **Speckled**, (spek'ld) (a.) بَنکی be-nekli.

Spectacle, spek'ta-kl, (n.) منظره man-zara; (play) اویون oyoun; (lit.) تماشا temāshā; (pl.) کوزلک geuzlūk; — **Spectacled**, (spek'ta-kld) (a) کوزلکلی geuzlūklū

Spectator, spek-tā'tur, (n.) سیرچی seyirji; (lit.) تماشاگر temāshā-ger.

Spectre, spek'tēr, (n.) خیالت hayālet; — **Spectrum**, (spek'trum) (n.) طیف tayf; — **Spectral**, (spek't'ral) (a) طیفی hayālî; tayfi. — **Spectroscope**, (spek'trō-skōp) (n.) طیفبین tayfbîn

Specular, spek'ū-lar, (a) آینه‌کی ayna gibi; (lit.) مجلا müjellā; (sci) صفحوی safhavi.

Speculate, spek'ū-lat, (v n) تصور a. tesavvour et; (profit) سپه‌کولاسیون spekülasyon yapmaq; — **Speculation**, (spek-ū-lā'shun) (n.) تصور tesavvour; فکر fikr; (phil.) سپه‌کولاسیون (com) spekülasyon; (fig. & pl.) تخیلات te-hayynlāt; فرضیات farazuyyāt; much —s bir choq farazuy-yāt..; — **Speculative**, (spek'ū-lāt-iv) (a.) فرضی tasavvouri; فرضی farazi; hayālî; (com) سپه‌کولاسیون spekülasyon qabilinden; — **Speculator**, (spek'ū-lāt-ur) (n.) سپه‌کولاتور spekülatur; (alavereji) (a.) — **Speculatory**, (spek'ū-lā-to-ri) (a.) خیالی hayālî; tesavvouri; نظری nazari.

Speculum, spek'ū-lum, (n.) آینه‌ای ayna; آکسه ākise; (sci.) منظر minzar.

Speech, spēch, (n.) سوز seuz; (lit.) دیل dil; (language) نطق noutq; (oration) لسان lisan; (craft) خطابه hutābe; — **craft**, (n.) سوره qouvveyi nātūqa; — **Sp-eechify**, (spēch'i-fi) (v. n.) سوره seuze qarushmaq; — **Speech-less**, (spēch'les) (a.) دیلسز dilsiz; (fig.) ابکم ebkem.

Speed, spēd, (n.) سرعت sür-at; موفقیت mouvaffaqiyyet; (success) شتاب a. ajele et.; (lit.) شتاب a. ajele et.; (v.a.) تسریع tesri' et.; کوندورمک (send off) tâ'jil et.; قورتولاق gour-toulmaq; — **Speedily**, (spēd'i-li) (ad.) سرعتی sür-at; علی‌العجله alel-ajele; — **Speediness**, (spēd'i-nes) (n.) سرعت sür-at; عجله ajele; — **Speedy**, (spēd'i) (a.) چابوق chabouq; سریع seri'.

(For Turkish pronunc) past; lārgē; red, (never silent e); deũx; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch; sh; th; t; zh; [SPE-SPI]

Speedwell, spēd'wel, (n.) (bot.)
ياوشان اوتو yavshan otou

Spell, spel, (v.a.) جهالەمەك hejelemek;
(-out) ديمەك demek; معناسندە او. .
mā'nāsunda ol.; (-backward) تروس
ters anlamaq; عكس ax
et.; (v.n.) املا يازماق imlā yazmaq;
(n.) (fascination) بويو büyü;
amلاسى sihr, how do you — it?
amلاسى imlāsunu seuylermi-
siniz?; ناسل يازماق nasul yazu-
luyor?; املاسى imlāsu nasul?
— bound, (a.) بويو طومش büyü-
toutmouh, (lit.) مسحور mes-hôur;
— **Spelling**, (spel'ing) (n.) هجا
heje; املا imlā; (act) جهالەمە hejele-
me; — book املا كىتابى imlā kitabu.

Spell, spel, (v.a.) (relieve) (نوبت)
دەكشەردەمەك (nebet-) deyishdirmek;
(n.) (turn) طاقم taqum; نوبت nebet;
(time) زمان zemân; (fâsula) (فاصله);
devre: دوره (fig) (müddet) (مدت);
iki taqum ايكي طاقم (عمله) tws — s
(amele) . (cold weather) « صوغوق » (لر)
bir müddet «soghouq» (-lar); (فاصله);
(fâsulayi bürôudet) (برودت); of —
bad luck ايدار زمانى idbâr zemânü;
(lit.) دوره ايدار devreyi idbâr.

Spelt, spelt, (n.) (bot.) قىزىلچە بغدادى
qizulja bôuday.

Spend, spend, (v.a.) صرف sarf et.;
(time) گەچەرمەك gechiirmek; (v.n.)
مەصرف masraf et.; (use) كىتمەك
gitmek; قوللانماق qoullanulmaq; —
Spend thrift, (n.) مەصرف müsrif;
— **Spent**, (a.) يىتمەش bitmish; صرف
sarf edilmish, to be — صرف
sarf edilmek.

Sperm, spêrm, (n.) مەنى menî; (lit.)
يۇمۇرطە you-mourta; (fish) نۇتفا
noutfa; — oil, (n.) اسپرمچەت ispermechet
yâ; baline يالغى ispermechet yâ;
— **Spermat'ic**, (a.) مەنى مەنى me-
niye â-id; نۇتقى noutfi; — **Sper-
matocoele**, (spêr'ma - to - sel) (a.)
— **Sper-
matorrhea**, (spêr-ma-tor-rê'a) (n.)
سەيلاننى seyelanu menî.

Spermaceti, sper-ma-set'i, (n.) ئالتى
baluq nefsi; اسپرمچەت isper-
mechet.

Spew, spū, (v.a.) قوسماق qousmaq;

استفرغ istifragh et.; — **Spewing**,
(spū'ing) (n) قوسماق istifragh; qousma

Sphenoid, -al, sfē'noid, -al, (a.) قاما
qama sheklinde; (lit.) وندى
vetedî; (bone) عظم وندى azmu vetedî.

Sphere, sfēr, (a.) كۈرە küre, (circle)
دەرەجە dâ-ire; (fig.) حال hâl; منطقه
sâha. (range) dereje; كۈرە مەشەكە
mountuqa; armillary — كۈرە مەشەكە
küreyi müşebbeke. — of activity
sâhayi fa'âliyyet, — of
influence منطقه نۇفۇز mountuqayi nü-
fouz; — **Spherical**, (sfer'ik-al)
(a) كۈرە كۈرە kûrevî; — **Sphericity**,
(sfe-ris'i-ti) (n.) كۈرە كۈرە kûreviyyet;
— **Spherics**, (sfer'iks) (n pl) كۈرە كۈرە
kûreviyyât; — **Spheroid**, (sfēr-
oid) (n.) شە shibhi kûrre; —
Spheroidal, (sfēr-oid'al) (a) شە
shibhi kûrevî

Sphincter, sfingkt'er, (n.) (ana.) عاصره
âsura; (anus) فەقە faqha.

Sphinx, sfingks, (n.pr.) سفينكس sfinx;
مەمە ebül-hevl; (fig.) ابوالهول
ammâ; (so) پروانه pervâne.

Sphygmograph, sfig'mô-graf, (n.)
نابز مۇقايىدى nabz muqayyidi.

Spice, spis, (n.) بهار bahar; (smack)
چاشنى cheshni; لذت lezzet; (fig.) جزئى
jüz-î; (pl) بهارات bahârât; (v.a.)
سوسلەمەك bahârlamaq; (fig.) سۈس-
lemek renk vermek; — **Spiced**, (spisd)
(a) بهارلى bahârlu; — **Spice-
ry**, (spis'er-i) (n.) عطار aqtar;
(pl) بهارات bahârât; — **Spicy**,
(spis'i) (a.) بهارلى bahârlu; (frag.)
قوڭۇلۇ qoqoulou; (fig.) كەسكىن kes-
kin; (shorvy) گەستەرىشلى geusterishli.

Spider, spîder, (n.) اورۇمچەك eurüm-
jek; (lit.) كەكبوت ankebôt; —
web, (n) اورۇمچەك اتى eurümjek â;
— **work**, (n) آغ â; (lit.) شەبەكە
shebeke.

Spigot, spig'nt, (n.) طىقچاق tuqach;
تۇپا tupa.

Spike, spik, (n.) سۈرى اوج sivri
ouj; (nail) بۈيۈك چيوى beuyük chi-
vi; (bot.) باشاق bashaq; (v.a.) مېخلاماق
tapalamaq; (gun) تەھرىب tahrîb et.; — **Spiky**,

only; routine through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq;

[SPI-SPI] (انگلیزجه کاتاک تلفظی ایچون) act; change; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

(spik'ı) (a) دیکنی chivili; dikenli.
Spikenard, spik'nārd, (n) (bot) سنبیل sünbül (-rōumî); (oil) سنبیل یاغی sünbül yâ.
Spile, spil, (n.) طبعیا tupa; طبعیا tuqach; (pile) تمیل قازیق qazuq; تمیل قازیقی temel qazugh.
Spill, spil, (n.) طبعیا tupa; پول poul;
Spill, spil, (n) (fall) سقوط souqout; (v.a.) دوک دکmek; (throw) آتقی atmaq; (dust) دوشورمک dūshürmek; — a sail (yelkeni-) (yelkeni-) بوشالتیق bo-shaltmaq; (v.n.) دوک دکmek; (fig.) (mahv ol) مایه ol.
Spin, spin, (v.a.) بویکmek; (akırmek) (eyirmek); (out) اوراتقی ouzatmaq; — **Spinner**, (spin'er) (n.) ایلکچی iplikçi; (fig) (mar) مایه masalju; — **Spin-ning**, (spin'ing) (a.) ایلک ip-lik... — **frame** (tezkâ) دستکاه tez-gyah; — **jenny** چیریق آرابه سی chuq-ruq arabasu, ایلک elemeye; — **mill** چیریق ایلکخانه iplikhâne; — **wheel** چیریق chuqruq.
Spinach, spin'āj, (n.) اسپناق uspanaq.
Spinal, spin'al, (a.) آرقة kemiy; (sci) شوکی shevki; — **cord**, (n.) نوحه nouhâ-u shevki.
Spindle, spin'dl, (n.) ایلک iŷy; (pin) میل mil; (fig) ایلک mihver; (fig) ایلک inje; — **legs**, (-legz) (n.pl) (لیلک باجاقی) (leylek bajaqlu); — **shaped**, (-shāp'd) (a.) ایلک iŷy gibi; ایلک oujlaru sivri; — **Spind'ly**, (-'li) (a) ایلک pek ouzoun; (طویل) (tavıl).
Spine, spīn, (n) (bot) دیکنی diken; (zo) آرقة chivi; چوی kemiy; (lit.) (amoudi) عود قناری qârî; (ridge) بیل bel; ایلک omour-ga; — **Spin'y**, (spī'ni) (a) دیکنی dikenli; (fig.) مشکل mūshkūl.
Spinel, spin'el, (n.) لعل lâ'l.
Spinozism, spi-nōz'izm, (n) سپینوزا spinōza mesleki; سپینوزا مذهب spinōza mezhebi felsefisi; — **Spinō'za**, (n pr) سپینوزا spinōza.
Spinster, spin'stēr, (n) کچکین قیز gech-kin quz.

Spiracle, spir'a-kl, (n.) دلیک delik, منفس menfes.
Spiral, spī'ral, (n) حلزون halezon; اسقرو isqrou; (a) حلزونی halezōnî; — **ly**, (ad) حلزونی اولهوق halezōnî olaraq.
Spire, spir, (n.) حلزون halezon; (curl) (sivri-) ouj; (tapering) اوچ külah; (bot.) صاب sap; (v.n) سیورلک sivrilmek; (bot) سورمک sürmek.
Spirit, spir'it, (n) روح rōuh. (enthu-siasm) شوق shevq; آتش âtesh; (ghost) جین jin; ارواح (pl) peri; (pl) جین ervâh; (volatîle) روح rōuh; (esans) esans; اسپیرتو ispirto; (meaning) معنا mânâ; (lit.) ایلک fehvâ; (fig.) ایلک inje-lik; (pl. fig) شوق shevq; هیجان heyejân; (pl) (liquids) روحل rōuh-lar; (esanslar) (lit.) زبوت طیاره züyōutu tâyyâre; (liquors) مسکرات mûskirât; (v.a.) چانلادیرمق janlan-durmaq; (fig) اوچورمق ouchourmaq; ارواح yoq et.; good — **s** (lit.) ایلک ervâhu latife; periler; evil — **s** ایلک ervâhu habîse; روح القدس jinler; Holy — (lit.) (lâ) qaminotah; — **lamp**, (n.) قامینوته qaminote; — **level**, (n.) تسویه tesviye rōuhou; — **world**, (n.) (lâ) âlemi ervâh; — **Spir'itism**, (-izm) (n) اسپیریتیزمه ispiritizme; — **Spir'itless**, (n.) روحسز rōuhsouz; — **Spir'ituos**, (-it-ū-us) (a) اسپیرتو ispiritolou; (lit.) کؤولی kü-ōulî; (volatîle) طیار tayyâr.
Spirited, spir'it-ed, (a) روحی rōuh-lou; چانی janlu; (animated) شوقی shevqli; هیجان heyejânu; high — شوقی shevqli; (lit.) جوال jevvâl; (courageous) جسور jësûr; low — شوقسز shevqsiz; مأیوس me'yôus; mean — عادی (روحی) âdi (-rōuhlou); محدود فکری süflî; narrow — شوقله mahdôud fikirli; — **ly**, (ad.) شوقله shevqle; هیجان heyejâna; (lit.) جوالی jevvâliyyetle.
Spiritual, spir'it-ū-al, (a.) (rel.) روحانی rōuhânî; مقدس mouqaddes; (soul) باتنی bâtonî; روحی rōuhî; (moral) معنوی mânêvî; (intellectual)

mōte, foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh; th; zh ʒ [SPI-SPL]

روحانی اوله رق fikrî : — **ly**, (*ad.*) rōuhânî olaraq ; — fikren ; — **court**, (-kōrt) (*n.*) rōuhânî mahkeme; (*Islamic*) mahkemeyi sher-uyye ; — **Spiritualism**, (-'it-ū-al-izm) (*n.*) spir'itū-alizm ; — spritū-alizm ; — rōuhjou-louq ; (روحانيات) (rōuhâniyyât) ; — **Spiritualist**, (*n.*) spritū-alist ; — rōuhjou ; (*pl*) (روحانيون) (rōuhâniyyōun) ; — **Spiritual'ity**, (-'i-ti) (*n.*) rōuhâniyyet ; — **Spiritualize**, (-'it-ū-al-iz) (*v.a.*) rōuhânileshdirmek , (*refine*) tasfiye et. ; (حسيات) (hissiyât) tenzîl et

Spirit, spir'it, (*v n.*) fushqur-maq ; (*lit.*) feverân et. ; (*v.a.*) fushqurtmaq ; (*n.*) feverân ; (*fig.*) galeyân ; hūjōm.

Spit, spit, (*n.*) shish ; (*mar.*) qoumsal , dil ; (*v.a.*) shishe saplamaq.

Spit, spit, (*n.*) tū-kürük ; (*rain*) serpinti ; (*v.*) serpemek ; — **box**, (*n.*) tükürük hoqyasu ; — **fire**, (-fir) asabî adam ; hadîd in-sân.

Spite, spit, (*n.*) kîn ; garez ; (*v.a.*) garezî ol. ; nefret et. ; in — of (ه) râgmen ; out — of inâdnna ; adâvetinden : — **Spiteful**, (spit'fōl) (*a.*) garezkyâr ; — **Spitefully**, (spit'fōl-i) (*ad.*) garezkyârâne inâdnna : — **Spitefulness**, (spit'fōl-nes) (*n.*) adâvet ; garez ; inâd.

Spittle, spit'tl, (*n.*) tükürük.

Splash, splash, (*n.*) chamour ; pislik ; (*v.a.*) suchratmaq ; (*v.n.*) suchramaq ; — **board**, (-bōrd) (*n.*) chamourlouq ; — **Splash'y**, (-'i) (*a.*) chamourlou ; soulou.

Splay, splā, (*a.*) chuquq ;

(awkward) charpuq , (*v.a.*) چيقارماق chuquq yapmaq , آياغي **footed**, (*a.*) ayâ beuyük , چييق آياغي chu-quq ayaqlu.

Spleen, splēn, (*n.*) dalaq ; (*fig.*) terslik , (*melancholy*) me-râq ; qourountou , — **Spleen-ful**, (splēn'fōl) (*a.*) ters ; merâqlu ; — **Splenic**, (splēn'ik) (*a.*) touhâli ... dalaq... (*lit.*) — **Splenetic**, (splēn-et'ik) (*a.*) ters ; merâqlu ; (*n.*) ters adam.

Splendid, splen'did, (*a.*) par-laq ; fevqal-âde ; (*mag-nificent*) mouhteshem ; — **ly**, (*ad.*) fevqal-âde ; mouhteshem sôurete ; — **Splen'-dent**, (*a.*) parlaq ; sha'shâlu ; — **Splen'dour**, (-'dur) (*n.*) sha'shâ ; azamet , ihtishâm.

Splice, splis, (*v.a.*) eklemek ; (*fig.*) bâlamaq ; (*n.*) dikish ; long eurgü ; (*mar.*) matiz ; short — (*mar.*) qol basdurma.

Splint, splint, (*n.*) tahta ; yonga ; (*med.*) qara son ; — **Splint'ër**, (*n.*) yonga ; parcha ; (*v.a.*) parchalamaq ; (*v n*) parchalamaq.

Split, split, (*v.a.*) yarmaq ; (*v.n.*) parchalamaq ; yarulmaq ; (*secrets*) ifshâ et ; (*laughter*) qahqaha qoparmaq ; (*spoil*) bozoushmaq ; (*a.*) chatlaq ; (*fig.*) bozoushuma ; (*glass*) yarum qadeh ; — **Splitting**, (split'ing) (*a.*) pek shiddetli , (*rapid*) yuldurum gibi.

Splurge, splurj, (*n.*) geusterish ; (*qaba*) nûma-yish ; yaygara ; (*v n*) geusterish yapmaq.

Splutter, splut'ër, (*v.n.*) tükürükleri aqmaq ; (*ink*) suchratmaq ; (*fig.*)

only; routine; through; tuck; nûsée; give; join; though; et. = etmek; ol. olmaq.

[SPO-SPO] (انكيزجه كلماتك تلعفي ايجون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr, in, mine;

fenâ qonoushmaq; (n) پاڻيردی pa-
turdu.

Spoil, spoil, (v.a.) بوزماق bozmaq ;
 افساد ifsâd et.; (n)بىا يâ-
 ma et. بوزولق soymaq, (v.n)
 bozoulmaq; چورومك chûrimek; (n.)
 بىا yâma; (pl) غنام ganâ-im; —
Spoil'ër, (n.) بوران bozan; (fig.)
 غصب müfsid; بىاماجى yâmaju;
 gâsub; — **Spoils'man, (n.)** مضمب-
 پرست menfât-perest; **spoils system**
 (اصولى) منافع شخصى menâfi' shahsuyye
 (-ousûlu) موئع بىاماجىنى mevqi' yâ-
 majulugh; — **Spoilt, (a.)** بوزوق
 bozouq.

Spoke, spōk, (*n.*) پارمق parmaq; قول qol, to put a — in one's wheel
ایشی bozmaq.

Spokeshave, spōk'shāv, (*n.*) کورہ کچی
کُره کچی kürekji rendesi.

Spokesman, spōks'man, (n.) وکیل
vekîl; مدافع mudâfi'.

Spoliate, spō'li-āt, (*v.a.*) غصب ا. gasb et.; سرقه soymaq, — **Spōliā'tion**, (-'shun) (*n.*) غصب gasb; سرقت sirqat; يامغا yāma.

Sponge, spunj, (*n.*) سونگر süngr ; (*arhl.*) اوسقونجه ousqounja ; (*fig.*) دالقاووق dalqavouq ; (*lit.*) كاهلس kyâ-se-lîs ; (*v a*) سونگرلەمەك süngrlemek ; سيلمەك silmek ; (*fig.*) محو mahv et. .
غصب gasb et. ; اوسقونجه لامق ous-qounjalamaq ; (*v. n.*) چىكەك chek-mek ; اىچمەك ichmek ; (*fig.*) دالقاووقچە
دالقاووقچا yashamaq ; كاهس- سىنلەك kyâselislik et. ; (*nub*) سىنلەك silnemek ; سونگر سورۇنمەك süngr sür-rümek , to throw up the — (*fig.*)
مەغلۇبىيەتنى maghlôubiyyetini اقراراf et. ; (*give up*) تەرك terk et. ;
واژ چىكەك vaz gechemek , — cake, (-kâk) (*n.*) پاندېسپانىا pandispanya ;
— Spong'ing house, موقت حېسخانە mouvaqqat habs-hâne, — Spongy, (*spunja*) (*n.*) سونگر كىچە süngr gi-bi ; (*lit.*) اسفنجî isfenjî.

Sponsal, spon'sal, (a) نکاحی nikyâhî ;
ازدواجی izdivâjî ; — **Spon'sion**,
(-shun) (n) کفیل اولہ kefil olma ;
کفال kefâlet.

Sponson, spon'son, (*n.*) (*mar.*) شافت
 shaft yataqlugh; (*pl.*) شاف
 shaft yataqluqlaru.

Sponsor, spon'sur, (*n*) کفیل kefil ,
(*godfather*) وافتیز باباسی vaftiz babasu ;
(*godmother*) وافتیز آناسی vaftiz anasu ;
— **Spon'sorship**, (-'sur-ship) (*n.*)
کفیلک kefillık ; کفالت kefâlet.

Spontaneous, spon - tā'ne-us, (*n*)
 کندیلیکندن kendiliynden ; احتیاری ihtiyârî ; (*phul*) قسرى qasrî ; غیر متعکس gayri mün-akis ; طوعی tav-î ;
 — *ly*, (*ad*) کندیلیکندن kendiliynden ;
 — *tan*, tav-an ; احتیاری اولوق ihtiyârî olaraq ; — «combustion» (*lit.*) بىسه کندیلیکندن binefsihî «ihtirâq» «احتراق»
 ياعه kendiliynden yauma ; — **Spon-tan-ë'ity**, (-i-ti) (*n*) (*phul*) طوعیت tav-uyyet, (*f/g*) احتیاری ihtiyâr ;
 وقوع کندیلیکندن kendiliynden vou-qou'.

Spool, spōl, (*n.*) ماقاره maqara ;
بوبين bobin.

Spoon, spōon, (*n.*) قاشق qashuq;
dessert — طاتلی قاشیقی tatlu qashugh;
tea — چای قاشیقی chay qashugh;
table — چوربا قاشیقی chorba qashugh;
to — off — قایماغی آق qaymānu al-
 maq; — **drift**, (*n.*) کوبوک (*mar*)
 keupük; — **meat**, (-mēt) لاپا (*n.*)
 lapa; — **Spoon'ful**, (-'fōol) بر (*n.*)
 قاشیق bir qashuq; (*fig.*) برآر biraz;
 — **Spoon'y**, (i) (a. ق. و n) مبتلا müb-
 telâ; — **chulgin** چولغین; (*sampleton*)
 abdal سرسم sersem.

Spoor, spōor, (n) ايز iz.
Sporadic,-al, spo-radik,-al, (a.) طاعنق
 dānuq; (تك - توك) (tek - tük); (lil.)
 منفرد münferid.

Spore, spōr, (*n.*) (*bot. & lit.*) بَیْزِ bū-zeyr; (*pl.*) بُزُور būzōur; — **Sporangium**, (spor-an'jum) (*n.*) (*lit.*) کِيسَةُ بَزُور kîseyi būzōur.

Sport, spōrt, سپور spor; ادمان idman; (play) اويون oyoun; اكلنجه eylenje; (mirth) نشته nesh-e; (jest) شاه sha-qa; لطيفه latife; (irony) استهزا istih-zâ; (top) اويونجا oyounjaq; (fig.) صاچه sachma; (v.n.) سپور spor yapmaq; ادمان يابق idman yapmaq; اويماق oynamaq; اكلنمك eylenmek; (v.a.) گييمك giymek; طايق taqmaq; in — اكلنجه latife olaraq; ايجون eylenje ichün; to make — اكلنمك eylenmek; (v-with) اكلنمك (له) aklan

... (le-)eylenmek; (له) آلاي (le-)alay et.; — **Spōrt'ful**, (-'fōl) (a) shen; شهن; — **Spōrt'fully**, (-'fōl-i) (ad) شطارته shatâretle, — **Spōrt'ing**, (n.) سپور spor; آو av; (a) سپور spor; — **club** سپور قلوب spor qouloubou, — **idmân** yourdou; — **magazine** سپور غزته سي spor gazetesi; — **idmân mejmou-asu**; — **Spōrt'ive**, (-'iv) (a) سپورسي sporjou; (merry) شهن; (amorous) سوداي sevdâlu; — **hoppa**; — **Spōrt'less**, (a.) نشه سر nesh-esiz; — **Spōrts'man**, (n.) سپورسي sporjou; — **idmânju**; — **sportsmen**; — **Spōrts'manlike**, (-'man-lik) (a) سپورجیلغه sporjoula yaqushur; — **dürüst** حقلي haqlu, — **Spōrts'manship**, (n) سپورجیلیق sporjouluq; — **idmânjuluq**.

Spot, spot, (n.) لکه leke; (colour) بنک benek; (quantity) اثر eser; (point) نقطه noqta; (place) yer; — **mahall**; — **leke**; — **lekelemek**; — **benek yapmaq**; — **farq** et.; — **kesht** et.; — **tâ'yin** et.; — **on the** — **mahallinde** اوراده orada; — **piyasada**; — **hemen**; — **derhâl**; — **cash**, (n.) پشین پاره peshin para; — **Spot'less**, (a.) لکسز lekesiz; — **Spot'lessness**, (-'les-nes) (n.) تمیزlik; — **Spot'ted**, (spot'ed) (a.) لکلی lekeli; — **net** (benekli tül); — **Spotting**, (spot'ing) (n.) سپوتین spotin; — **hedef** (hedef tesbiti).

Spouse, spowz, (n.) قاری qaru qoja; — **Spousal**, (spowz'al) (a.) ازدواجی izdivâji; — **zavjî**; — **aqd**.

Spout, spowt, (n.) امزیک emzik; — **ouj**; — **boroun**; — **tevjih** et.; — **seuylemek**; — **fushqurtmaq**; — **atmaq**; — **fushqurmaq**;

(lii.) feverân et.; (speechify) عشقه کلک galeyâna gelmek; — **water** — **zouloumba**; — **hortoum**; — **Spouting**, (spowt'ing) (n.) فیشقیرمه fushqurma; (fig) غلیان galeyân; — **noutq**.

Sprain, sprân, (n.) یورقوله bour-qoulma; — **injinme**; — **injitmek**; — **bourqoulmaq**.

Sprat, sprat, (n.) (zo) خسی hamsi (-balugh); (fig) (ba-jaqsuz); (pl) oufaq tefek; — **eshyâ**.

Sprawl, sprawl, (v.n.) (yere-) serilmek; — **yayulmaq**.

Spray, sprâ, (n.) (bot) دالر dallar; — **sürgün**; — **serpinti**; — **Spraye**, (sprâ'i) (a.) دالی dallu; — **serpintili**.

Spread, spred, (v.a.) یایق yaymaq; (fig) نشر neshr et.; — **teft** et.; — **sermek**; — **sürmek**; — **qourmaq**; — **yayulmaq**; — **intishâr** et.; — **shây'i** ol.; — **sirâyet** et.; — **tevessü** et.; — **houdoud**; — **eurtü**; — **zuyâfet**; — **genish**; — **vâ'deli**; — **mâgrôurâne**; — **toumtur-aqlu**; — **fenâ**; — **passenger**; — **biletsiz yoljou**; — **tashgunluq**; — **shovenizm**; — **Spreader**, (spred'er) (n.) یایان ya-yan; — **ishâ-a eden**; — **âzluq**.

Spree, sprē, (n.) اکنتی âhenk; — **ishû-nôush**.

Sprig, sprig, (n.) دال dal; — **jenj**; — **zivân**; — **iyne**; — **ouj**.

Sprightly, sprit'li, (a.) شوقلی shevqli; — **jevvâl**.

Spring, spring, (n.) (metal) یای yay;

[SPR-SQU] (انگلیزجه کاتاک تلفظی ایچون) act; change; cãrd; red; mē; hēr; in; mine;

استنهه zenberek; (*elasticity*)
 esneme, elastiqiyyet; (*leap*)
 atulma, suchrama; (*fig.*)
 qouvvet; (*origin*) سبب
 menbâ', menshe', (*water*) منبع
 punar; (*season*) ایله
 rebî'; (*lit.*) ربیع
 ilk bahâr; (*crack*) چاتلاق
 chatlaq; (*mar.*) پورمهچه
 pourmeche; (*v.a.*) فیرلاتماق
 furlatmaq; (*explode*) اطلاتماق
 atmaq; (*bend*) ایکمک
 iymek; (*crack*) چاتلاق
 chatlatmaq; (*v.n.*) فیرلاماق
 furlamaq; (*suchrama*) استنهه
 esnemek; (*fig.*) چیمق
 zouhûr et; (*balance*,
 -bal'ans) chuqmaq; —
 yaylu terâze; (*cart*,
 -kârt) yaylu araba; (*n.*)
 meddi مد تربیی (*-tid*)
 terbi-î; — *time*, (*-tim*)
 bahâr vaqti; — *water*,
 (n.) منبع صوق
 menbâ' souyou; — *Springiness*,
 (n.) esneme الاستیقیت
 elastiqiyyet; — *Spring'y*,
 (-'i) (a.) yaylu منبعلری
 چوق esnek; استنهه
 menbâ'laru choq; پونارلر
 pounarlu.
Springe, sprinj, (n.) ایلمک
 ilmek; (*v.a.*) طوزاق
 touzaq; (*v.a.*) طومتق
 toutmaq.
Sprinkle, spring'kl, (v.a.) سربمک
 serpmek; (*nel*) اکمک
 ekmek; (*vaftiz* et.; —
Sprinkling, (n.) serpinti
 serpme. سربتی
Sprint, sprint, (n.) سرعت
 یاریشی sürat yarushu;
 qusa قیسه مسافه یاریشی
 mesâfe yarushu.
Sprit, sprit, (n.) دیرک
 direk; (*gız*) — *sail*,
 (-sâl) (n.) یان یلکسی
 yan yelkeni.
Sprite, sprit, (n.) خیال
 hayâlet.
Sprout, sprout, (n.) سوزگون
 (bot.) sũrgũn; (*pl.*)
 طومروقلار tomrouqlar.
Spruce, sprũs, (a.) تمیز
 temiz; (*sũslũ*) سۆش
 pek shuq; (*v.a.*) چوکی
 دوزدن ویرمک) sũslemek;
 (cheki dũzen vermek),
 (n.) چام keuknar;
 — *ness*, sũs. شوقلوق
 shuqluq; (*Spud*,
 spud, (n.) کۆچک بل
 kũchũk bel; (*chapa*)
 keupũk. کپوک
 keupũk. (*Spun*,
 spun, (n.) تپل tel;
 iplik;

eyrilmish; — *yarn*,
 (n.) qomando قوماندو
 (mar.)
Spunk, spungk, (n.) قاف
 qav; (*fig.*) atesh;
 yũrek, — *Spunk'y*,
 (-'i) (a.) ateshli آتشی
 jev-vâl. حوال
Spur, spur, (n.) مهور
 mahmouz; (*fig.*)
 teshviq; (*projection*)
 chuquntu; (*v.a.*) مهورلاماق
 mahmouzlamak; sürmek;
 (*fig.*) teshviq et.; (*v.n.*)
 ajele gitmek; on — the
 of the moment vaqtin
 darlughundan; ajeleden;
 — *gall*, (n.) مهور یارهسی
 mahmouz yarasu; —
 leather, (-leth'er) (n.)
 mahmouz qayushlu;
 — *wheel*, (-hwel) (n.)
 dishli چرخ dishli
 charq; — *Spurred*,
 (spurd) (a.) mahmouzlu.
Spurge, spurj, (n.) سولجی
 sũt-lũje.
Spurious, spũri-us, (a.)
 qalp (قلب) غیر مشروع
 sahte; (*illegal*) gayri
 meshrũu'; (*organ*)
 kyâzib; — *ly*, (ad.)
 sahte ola-raq; —
 ness, (n.) sahtelik.
Spurn, spurn, (v.a.)
 itmek; (*fig.*) tekmelemek
 tekmelemek; (*redd* et.;
 (n.) redd; (*nefretle-*)
 redd et.; (n.) redd; (*lit.*)
 istihqâr.
Spurt, spurt, (see) *Spirit*.
Sputter, sput'er, (n.)
 chuturdu; (*v.n.*)
 chuturdamaq; (*v.a.*)
 chuturdatmaq; (*fig.*)
 qarushuq qarushuq
 seylelemek; (*pepelemek*)
 (pepelemek); —
Sputterer, (sput'er-er)
 (n.) (pepeme).
Spy, spi, (n.) جاسوس
 jâsũs; (*v.a.*)
 jâsũslouq et.; (*liit.*)
 tejessũs et.; — *glass*,
 (n.) دوربین dũrbũn.
Squab, skwob, (a.)
 hantal; (n.) minder
 iskemle; (*so.*)
 yavrou (-gũverjin);
 pilich; (*fig.*) toy
 jâhũl; (*ad.*) siqletle;
 — *Squab-bish*,
 (skwob'ish) (a.)
 qusa qalun; (*bodour*)
 (bodour) qusa hantal.
Squabble, skwob'l, (n.)
 qavga; (*v.n.*)
 mũnâzâ. mũnâzâ;
 et. .

(For Turkish pronunc.) past; lãrge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چوپو; ch چ; sh ش; th ذ; zh ژ [SQU-STA]

Squad, skwod, (n) (mil.) طاقم taqum; **awkward** — عجی افراد ajemi efrâd.

Squadron, skwod'run, (n.) (mil.) سوارى بىلوى süvâri beulüy; (mar.) فرقة بحرية furqayı bahriyye; (skwod'rund) (a.) مفرره لره آیرلش müfrezelere ayrulmush.

Squalid, skwol'id, (a.) پيس pis; ملوث mülevves; — **Squalidity**, (skwol-id'i-ti) (n.) پيسلك pislik.

Squall, skwawl, (n.) فرياد feryâd; (pl.) بورا يابغاره yaygara, (wind) بورا bora; (v. n.) باغرىق bârmaq; — **Squaller**, (skwawl'er) (n.) يابغاره جى yaygaraju; — **Squally**, (skwawl'i) (a.) بورالى boralı; (irregular) غير منتظم gayru mountazam.

Squander, skwon'der, (v. a.) اسراف israf et.; — **Squanderer**, (skwon'der-er) (n.) مسرف müsref; — **Squanderingly**, (skwon'der-ing-li) (ad.) مسرفانه müsrefâne.

Square, skwâr, (a.) درت كوشه deurt keushe; مربع mourabbâ'; (true) mounsuf; دوترى dôrou; (fig.) منصف mounsuf; تام nâmouskyâr; (exact) tam; تمام tamâm; (n.) مربع mourabbâ'; (mil.) قلعه qale; (space) كوتيه meydân; (instrument) مربع geunye; (arith.) تربيع terbi'; mourabbâ'; (fig.) عدالت adâlet; نسبت dôroulouq; (proportion) nisbet; (v. a.) تربيع terbi' et.; (adjust) توفيق tanzim et.; (fin.) تسويه tesviye et.; (mar.) دوترىلتمق dôroultmaq; (v. n.) اوئىق ouymaq; (v. a.) توافق tevâfouq et.; (sport) وضعت آلق vazuyyet almaq; — **ly**, (ad.) تربيعاً terbi'-an; (fig.) عادلانه nâmouskyârâne; — **ness**, (n.) درت كوشه ليلك âdilâne; — **ness**, (n.) مربعيت mourabbâ-uyyet; — **sail**, (-sâl) (n.) ساردن yelkeni.

Squash, skwosh, (v. a.) ازمك ezmek; (n.) ازمه ezme; پلته pelte, (act) ازيله ezilme; lemon — ليموناظه (غازوز) li-monata (-gazeuz) sqû-vesh; — **Squashy**, (skwosh'i) (a.) اصيلاق uslaq.

Squash, skwosh, (n.) قباقي qabaq. **Squat**, skwot, (v. n.) چوكك (يره) (yere-)

cheukmek, (fig.) استعمال ishğâl et.; (a.) قايىن qusa, قايىن qalun; —

Squatter, (skwo't'er) (n.) مهاجر (muhâjir)

Squeak, skwēk, (n.) سس (ايشجه) (inje-) ses; (v. n.) باغرىق bârmaq; ناغرىشق bârushmaq.

Squeal, skwēl, (v. n.) اولومق ouloumaq; باغرىق bârmaq; (n.) فرياد feryâd.

Squeamish, skwēm'ish, (a.) تيتيز titiz; حويسز houysouz; (delicate) (lit.) مشكلىند müshkül-pesend; — **ly**, (ad.) تيتيزلكه titizlikle; (lit.) مشكلىندانه müshkül-pesendâne; — **ness**, (n.) خويسزلىق titizlik; حويسزلىق houysouzluq, مشكلىندك müshkül-pesendlik.

Squeegee, skwē'jē, (n.) لاستيك (سوپوركه) lastik (-süpürge); (phot.) رولو roulo.

Squeeze, skwēz, (n.) صيفمق suqmaq; صيفيشدirmek (fig.) طيقق tuqmaq; صيفيشدirmek suqushdurmaq, (v. n.) صيفيشمق suqushdurma; (n.) صيفمه suqma; صيفيشديرمه suqushdurma; (fig.) تضيق tazyiq; (crowd) قالاياق qalabaluq; — **Squeezer**, (skwēz'er) (n.) پره سه suqushduran; (keu-sheli-) اوپون كاغدرلى (oyoun kyâdlaru).

Squib, skwib, (n.) فشك fishek; (fig.) هيو hijv; (v. a.) اتقى atmaq; hijv et.; (v. n.) باغلامق patlamaq; هيوه hijviye yazmaq.

Squill, skwil, (n.) آله صوغانى ada sovanu.

Squint, skwint, (a.) شاشى shashu; (v. n.) شاشى باقى shashu baqmaq; — **Squinting**, (skwint'ing) (n.) شاشيلق shashuluq.

Squire, skwîr, (n.) (silah-dâr) (افندى) eshrâtdan, اشرافندى (efendi).

Squirrel, skwir'el, (n.) سنجاب sin-jab; تيون teyyoun.

Squirt, skwért, (n.) شيرينه shurun-ga; (pl.) اسهال is-hal; (v. a.) فوشقيرمق fushqurtmaq.

Stab, stab, (v. a.) وودىق vourmaq; جرح jerh; ياره yara.

Stable, stâ'bl, (a.) ثابت sâbit; (firm)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.—etmek; ol. olmaq.

[STA-STA] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; change, cãrd, red; mē; hēr; in; mine;

محکم mouhkem; متین metin, (*durable*) مستقر devâmlu; (*lit.*) müsteqar; — **Stability**, (sta-bil'i-ti) (*n.*) ثبات sebât; قرار qarâr, (*lit.*) دوام istiqâr; (*steadiness*) devâm; (*mar.*) مقاومت mouqâvemet

Stable, stâ'bl, (*n.*) آخیر ahur; (*lit.*) آخیره قویق ustabel, (*v.a.*) ساینس ahura qomaq; — **boy**, (*n.*) ساینس seyis yamâ; — **Stăb'ling**, (*n.*) آخیره یرلشدیرمه ahura yerlesh-dieme; (*pl.*) آخیرلر ahurlar.

Stack, stak, (*n.*) ییغین yughun; ایستیف istif; (*arms*) چاتقی chatgu; (*v.a.*) ییغمق yughmaq; ایستیف istif et.; حیلہلی ترتیب (cards) chatmaq; hileli tertib et.

Stadium, stă'di-um, (*n.*) ستادیوم stadiyüm; (یارش محلی) (yarush mahalli).

Staff, staf, صوبا sopa; (*pole*) دیرک direk, (*flag's*) کوئدر geunder; چیزکیلر (mus) عصا asâ; معیت chizgiler; جدول jedvel; (*body*) معیت ma-uyyet; هیئت hey-et; (*mil*) قی mar ارکان erkyân harbiyye; (*pl.*) ارکان erkyân; **general** — ارکان erkyân harbiyyeyi omûmiyye; — **college**, (-kol'ej) (*n.*) ارکان erkyân harbiyye mektebi; — **officer**, (-of'is-ēr) (*n.*) ارکان حرب ضابطی erkyân harb zâbiti.

Stag, stag, (*n.*) ارکک کدییک erkek geyik; — **evil**, (*n.*) چکه کایدنسی che-ne kitlenmesi; تتانوز tetanoz; — **hound**, (hownd) (*n.*) تازی tazı.

Stage, stăj; (*n.*) صحنہ sahne; (*representation*) تیایو tiyatro; (*lit.*) تماشا temâshâ; (*rest*) منزل menzil; (*lit.*) مرحله merhale, (*fig.*) صفحہ safha; (*mar.*) بوردا اسکلهسی qalas; قلاس qalas iskelesi; (*degree*) درجه dereje; **on the** — صحنہده salnede; **to put on the** — وضع صحنہ vaz-u sah-ne et.; — **box**, تمثیل temsil et.; — **coach**, (*n.*) اوک لوجه eun loja; — **coach**, (-kôch) (*n.*) منزل آراپه حنسی menzil arabajusu; — **player**, (*n.*) آقتور aqteur; آقتریس aqtris; — **Stager**, (stă'jer), (*n.*) (zo.) منزل بارکیری men-zil beygiri; old — (*fig.*) چوق تحریرسی چوق

(آدم) tejribesi choq (-adam); (پیشکین) (pishkin-) adam

Stagger, stag'ër, (*v.n.*) سندندهlemek sen-delemek; (*fig.*) تردد tereddüd et; (*n.pl.*) سرنمک seismiklik; بولاتی bou-lantu, (zo.) ظامله damla; — **Stag-gering**, (stag'er-ing) (*n.*) سندندهlemek sendeleme; حاللاعه sallanma; (*hesi-tation*) تردد tereddüd; (*a.*) سندنلر sendeler; حاللانیر sallanur.

Stagnant, stag'nant, (*a.*) راکد râkid; (*fig.*) طورغون dourgoun; عاقل âtul; — **ly**, (*ad.*) بر حالده dourgoun bir hâlde; — **Stagnancy**, (-nan-si) (*n.*) طورغونلوق dourgounlouq; (*lit.*) عطات atâ-let, — **Stagnâ'tion**, (-'shun) (*n.*) طورمه dourma; توقف tevaqqouf; (*fig.*) طورغونلوق dourgounlouq; (*com.*) ایشلرک kesâd; — **of business** ایشلرک kesâd; ishlerin dourmasu; طورمه سی kesâd; بجران bouhrân.

Staid, stăd, (*a.*) آغر âr; تمکینلی tem-kînli; — **ness**, (*n.*) تمکین temkîn; وقار veqâr

Stain, stân, (*n.*) لکه leke; (*v.a.*) لکه leke et., (dye) بویامق boyamaq; (*fig.*) لکه لکهlemek lekelemek; — **Stained**, (stând) (*a.*) لکلی lekeli; (*coloured*) renkli renkli; بویالی boyalı; — **glass**, renkli renkli jam; — **Stainer**, (stân'er) (*n.*) بویاجی boyaju; (*fig.*) مفتری müfteri; — **Stainless**, (stân'-les) (*a.*) لکه سز lekesiz; (*fig.*) پاک pāk; — **Stainlessly**, (stân'-les-li) (*ad.*) لکه سز bir hâlde; (*fig.*) پاک pāk bir sôu-retde

Stair, stâr, (*n.*) باصاق basamaq; قدمه qademe; (*pl.*) مردیون merdiven; up — s (*ad.*) یوقارده youqarda; down — s (*ad.*) آشاغیده ashâda; back — s (*a.*) (*fig.*) کیری gızlı; — **case**, (-kâs) (*n.*) مردیون merdiven, — **carpet**, (*n.*) مردیون خالسی merdiven halusu; (بول) (yol kechesi).

Stake, stāk, (*n.*) قازیق qazuq; (*pun-ishment*) (آتش) (atesh) قازیق qazuq; (*martyrdom*) معدوریت mâgdûriyyet; (*wager*) بحث bahs; میزا miza; (*n.a.*) بحث bahs et.; قویق qomaq; **at** — قونمش qonmush; (*fig.*) تهلکده tehlikede;

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deus; ring; machine;

mote; foot; mōon; shut; mūte; very. tū چيرو؛ ch چ؛ sh ش؛ th ث؛ zh ذ [STA-STA]

(lit.) mevzōu' bahs ; — net, (n.) داليان dalyan.

Stalactite, sta-lak'tit, (n.) ستالاقت stalaqtit ; (lit.) مغطرة فوقانيه mouqat-tarayi fevqāniyye

Stale, stāl, (a) بايت bayat ; اسكى eski ; (woman) كهنه keuhne ; بيشمش bitmish ; (n) بايات شى bayat shey ; (urine) سيديك sidik ; (handle) صاب sap ; (v.a.) اسكىتمك eskitmek ; (v.n.) (so) باياتلق ishemek ; — ness, (n) باياتلق bayatluq ; كهنهك keuhnelik.

Stale, stāl, (n.) (allurement) جاذبه jāzibe ; (yemleme)

Stalemate, stāl'māt, (n.) چىعمار chuq-maz ; (pat) (بات) ; (fig) عطالت atâ-let ; تواقف tevaqqouf ; (v.a.) چىعماره chuqmaza soqmaq, عطالته محكوم atâlete mahkyûm et. .

Stalk, stawk, (n.) صاپ sap ; (chimney) عظمتى ouzoun baja ; (step) اورونن باجا azametli yürüyüş ; — **Stalked**, (stawk'd) (a) ساپلى saplu ; — **Stalky**, (stawk'i) (a.) صاپ كچى sap gibi ; قاتى qatu.

Stalk, stawk, (v.a.) كىزلى ياقلاشمق gizli yaqlashmaq ; — **Stalker**, (stawk'ër) (n.) آغ آوى avju ; (net) آغ â ; — **Stalk'ing horse**, (n.) سپر (hunt) siper beygiri ; (fig) بهانه bahâne ; ماسكه maske.

Stall, stawl, (n.) آخىر ahur ; (كوز) (geuz) ; (bench) سرى sergi ; (تزكاه) (tezgyah), (theatre) قولتوق qoltouq ; آخىرده بىسلمك (stal) ; (ستال) ahurda beslemek ; — **fed**, (a.) بىسلى besli ; — **man**, (n.) سرى كچى sergi ; — **Stallage**, (stawl'aj) (n.) سرى حقى sergi haqqu, (rent) سرى رسومى sergi rûsûmou.

Stallion, stal'yun, (n.) آيغير ayguir ; (at) deul (-at).

Stalwart, stawl'wart, (a.) قوتلى qouv-vetli ; (lit.) قوتى البنيه qaviyyûl-bûnye ; (fig.) دوعز azimkyâr ; غزمكار deun-mez.

Stamboul, stânu-bōul, (n.pr.) استانبول istamboul.

Stamen, stâ'men, (n.) (bot. و lit.) ئتامين eta-min ; — **Stamina**, (stam'i-na) (n.pl.) قوت qouv- (fig.) اساس esâs ; تمel temel ; قوت qouv-

vet ; — **Stam'inal**, (a.) ئتاميني eta-mini.

Stammel, stam'el, (n.) ستامهل stamel ; peltek qonoushmaq, ككهلمك keke-lemek ; — **Stammerer**, (stam'ër-er) (n. و a) پلتك peltek ; ككهمه kekeme ; — **Stammeringly**, (stam'ër-ing-li) (ad) ككهليهرك kekeliyerek.

Stamp, stamp, (n.) استامپا istampa ; damga ; (paper) پول poul ; (fig) damga ; (lit.) شمار shu-âr ; (evidence) نشان nishan ; طوماق toqmaq ; دىبک dibek ; (pestle) باصمق bas-maq, (coin) دارب et. ; (crush) آياغى وورمق (foot) ayâ-nu vourmaq ; (fig.) (fix) تتيب tesbit et. ; ابقا ibqâ et. ; — **act**, (n.) پول damga qânûnou ; (poul nizâmnâmesi) ; — **duty**, (-dû'ti) (n) دىبى رسومى damga rûsûmou ; بول رسومى poul resmi ; — **office**, (-of'is) (n) دىبى مديريتى dam-ga müdiriyyeti ; — **Stamp'ing mill**, (n.) معدن دىبى mâ'den deyirmeni ; معدن دىبى mâ'den debeyi.

Stampede, stam-pêd', (n.) قارغاشلىق qarğashluq ; پانىك panik ; عربده ar-bede.

Stanch, stânsch, (a.) قوتى qavî ; صاغلام sâlam ; (trusty) امين emîn ; ثابت sâbit ; (v.a.) دوردورمق dourdourmaq ; تسكين teskin ; (fig.) كسىلمك kesmek ; (n) دورمق dourmaq ; كسىلمك kesilmek ; — **ness**, (n.) قوت qouv-vet ; متانت metânet ; (fig.) صلابت sa-lâbet ; — **Stanch'less**, (a.) توكىنمز tûkeunmez ; كسىلمز kesilmek.

Stanchion, stan'shun, (n.) دستك destek ; ديمير demir ; (mar.) پونتال poun-tel.

Stand, stand, (n.) (place) يەر yer ; (tribune) موقع mevqî' ; (tribune) تريبون tribün ; (support) مستند mesned ; دستك destek ; اسكمله iskemle ; (bench) طبله tabla ; (stop) توقف tevaqqouf ; (difficultly) تعطيل tâ'til ; (point) مشكلات müşhikûlât ; مانع mâni' ; (point)

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[STA-STA] (انكلیزجه کجائک تلفظی ایچون) act; change; cãrd; red; mē, hēr; in; mine;

طورمق (v.n.) son noqta, صوک نقطه
dourmaq; (feet) آياقده طورمق ayaqda
dourmaq; (endure) مقاومت ا. mou-
qâvemet et; dayanmaq; طيامق دوام ا.
devâm et.; (position) موقعی او. mev-
qî'ol; (relation) مناسبتی او. minâse-
beti ol.; (remain) قالمق qalmaq;
(fig.) مومتبر او. mōu'teber ol.; (v.a.)
درعهده ا. dayanmaq; (offer) طيامق
der-ouhde et; te be at a — طورمق
dourmaq; tevaqqouf et.; توقف ا.
to make a — مومتبر او. mouqâvemet
et.; to put to a — طوردیرمق dour-
dourmaq; توقیف ا. tevqîf et.; to
— by یاردیم ا. yardum et; (int. ۛ
mar.) آلهست! hazur ol!; (ایچون) نامزدلکی
alesta!; to — for (nâmzedliyni va-
zu' et.; (ۛ) توحیه ا. (mar.) (e-)
tevji' et.; (ۛ) یول طومتق; (e.) yol
toutmaq; (ۛ) اولامق (nothing) —
hükümü olmamaq; to — in فیأنده او.
...fiyetinde ol.; مال او. mâl ol.;
(le-) anlash- (له) آکلاشق (with-
maq; (le-) minâse- (له) مناسبتی او.
beti ol.; to — off کری طورمق geri
dourmaq; ouzaqlashmaq; اوزاقلاشمق
(mar.) achulmaq; چکینمق (a) —
chekingen; چکینمه (n.) —
to — on devâm et.; to —
one's ground موقعی محافظه mevqî'ni
mouhâfaza et.; (fig.) طيامق dayan-
maq; to — out چوققیتیلی او. chuqun-
tulu ol.; qabarmaq; قارمق (refuse)
mou- مقاومت ا. imtinâ' et.; امتناع ا.
qâvemet et.; to — to اشتراک ا. ish-
tirâk et.; (abide by) ثبات ا. sebât
et.; to — to usrâr et.; اصرار ا. us-
gether tevâfouq et.; توافق ا. to —
up (ayâ-) qalmaq; (آياغه) قالمق
(فی) التزام ا. (-or) qiyâm et.; قیام ا.
...(i-) iltizâm et.; (فی) مدافعه ا. (i-)
...(e-) (ۛ) مقابلہ ا. (-to) moudâfâ
et.; (له) برابر (with) — mouqâbele
et.; (le-) berâber dans et.; دانس ا.
(a.) آياقده ayaqda; قائم qâ-im; (erect)
dik; (fair) منتظم mountazam;
توقف dürüst; — still, (n.) سکوت
sükyûnet; (pol.) tevaqqouf; انتظار
intizâr; — Stander - by, (stand'er-bî)
(n.) سیرجی seyirji; (lit.) تماشاگر
temâshâ-ger; — Stand'- point, (n.) نقطه نظر
noqtayi nazar

Standard, stand'ard, (n.) معیار mî'-
yâr; (lit.) نصاب nusâb. model
آغاç (bot.) nümûne; (flag) بایراق bayraq;
âj; direk; (flag) علم alem, — bearer, (-bâr'er)
(n.) پيشوا alemdâr; (lit.) معیار پوسله
pî-shvâ; — compass, Stand'ardize,
mî'yâr pousla; — Stand'ardize,
(-iz) (v.a.) معیاره تطبیق ا. mî'yâra tat-
biq et.; tesbît et.; (model) مودل
nümûne add et.; نموذج عدد ا.
model ittihâz et. .

Standing, stand'ing, (a.) صاغلام sâlam;
devâmlu; ثابت sâbit; (erect)
دوام ayaqda; قائم qâ'im; (n.)
devâm; تحمل tehammül; (place)
موقع mevqî'; (fig.) مرتبه mertebe;
اعتبار î'ti-bâr; (reputation) شہرت
sheuhret; قدم qidem; — in contempt
imtinâ'; — ground, (-grownd) (n.) (fig.)
esâs; (lit.) استنادگاه istinâdgyâh;
(counde); — orders, (n.pl.) (عدده)
اصول tâ'lîmâtî esâsiyye; تعلیمات اساسیه
ousoul.

Stannary, stan'ar-i, (a.) قالای ...
qalay; قالایه عائد qalaya â-id.

Stanza, stan'za, (n.) قطعه beyt;
qut-a.

Staple, stâ'pl, (n.) بیاسه piyasa;
محصولات mah- (products) pazar;
sôulât; emti-a; (thread) ایلک
iplik; (fig.) اساس esâs; (a.) اساسی
esâslu; دائمی dâ-imî.

Staple, stâ'pl, (n.) قانجه (metal)
qanja; کومپری kenprü.

Star, stâr, (n.) ییلدیز yulduz; (lit.)
ییلدیز اشارتی (typ) kevkab;
yulduz ishâreti; (artist) کزیده صنعتکار
güzide san-atkyâr; (yul- (ییلدیز)
dnz); (v.a.) ییلدیزلرله ترین ا. yulduz-
larla tezyin et.; (v.n.) پارلامق par-
lamaq; ثابت ییلدیز ا. sabit
yulduz; (pl. ۛ lit.) کواکب ثابتہ ke-
vâkibi sâbite; — s end stripes آمریکا
ameriqa bandurasu; —
fish, (n.) یش پاردیق beshl parmaq;
— gâz'ër, (n.) منجم münejjim;
— 'light, ییلدیزه باقان yulduza baqan
(-lit) (n.) ییلدیز ضیاسی yulduz zuyâ-
su; — like, (-lik) (n.) ییلدیز کبی
yulduz gibi; (fig.) بارلاق parlaq;
— Starless, (stâr'les) (a.) ییلدیزسز

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine.

môte; foot; mōon; shut; mûle, very; tû چيوو; ch چ; sh ش, th ث, zh ذ, zh ج [STA-STAI]

yulduzsuz; — **Starry**, (stär'ri) (a) ييلدیزلی yulduzlu; ييلدیز کیمی yulduz gibi.
Starboard, stâr'bord, (n و a) (mar) سانجاق sanjaq.
Starch, stârçh, (n) نشاسته nishasta; (laundry) قولا qola; (fig.) طور tavr, (v.a.) قولالماق qolalamaq, — **Star-ched**, (starch'd) (a) نشاسته‌لی nishastalı; قولالی qolalı; (fig.) جعلی (جوللی) (jâ'li-) tavrı; — **Starchily**, (stârçh'i-li) (ad.) (fig.) شوره‌له tavrı; تکلمه te-kellüfle; — **Starchiness**, (stârçh'i-nes) (n.) سرتلیک sertlik; قوام qıvâm; (fig.) طور tavr; تکلف te-kellüf.
Stare, stâr, (v.a.) دیک دیک dik baq-maq; کوزلری آچق geuzlerini ach-maq; (fig.) طوکوب قالق donoub qal-maq; (n.) حیرتله baqış nazır; — **Stâr'ing**, (a.) دیک باقışlı dik baqushlı; کسکین keskin nazarlı; — **Staring-ly**, (stâr'ing-li) (ad.) کوزلری آچهرق geuzlerini acharaq; حیرتله باقهرق hayretle baqaraq.
Stark, stârçk, (a.) قاتی qatu; قوتلی qouvvetli; — **ly**, (ad.) تماماً tamâmén; tam.
Starling, stâr'ling, (n.) صیغیرجق (so) (piles) sughuıjuq (-qoushon); (piles) qazuqlar.
Start, stârt, (n.) صیغیرچیش suchra-yush; حملة hamle; (departure) حرکت hareket; (beginning) müfâreqat; (beginning) bidâyet; (v.n.) صیغیرامق suchramaq; قوللامق furlamaq; حرکت hareket et.; (begin) باشلامق bash-lamaq; (v.a.) تحریک tahrîk et.; (rouse) قالدیرمق qaldurmaq; (loosen) بیراق burac-maq; (pour) بوشالتق boshaltmaq; ایجاد saluvermek; (invent) ijjâd et.; (begin) keshif et.; (begin) bashlâmaq; تأسیس te'sis et.; — **after** قولالماق qovalamaq; کری قوللامق tâ'qib et.; — **back** geri furlamaq; تپک tepmek; — **up** (v.n.) (fig.) آنی ظهور âni zoubôur et.; (a.) توده‌دی türedi; **to have the** — **atik** davran-maq; (lil.) تقدم teqaddüm

et; — **Starter**, (stârt'er) (n) (mach) محرك mouharrik; قول qol; مانووله manevele; (pers) موحده inspekteur; (inventor) موحده mütesheb-bis; — **Start'ing point**, (n) نقطة nıqta; (fig.) مبدأ mebdé'; — **Start'ing post**, (n.) اشارت ishâret; (poto) (poto).
Startle, stârt'l, (v.n) قوللامق furlamaq; اورکوتک suchramaq; (v.a.) اورکوتک ürkütmek; (n.) اورکوتک ürkme; heyejân; دهشت deh-shet; — **Start'-ling**, (a) قورقونج qorqounj; هیجانلی heyejânlu.
Starve, stârv, (v.n) آچلقدن أولک ach-luqdan eulmek, هلاک ol.; (v.a.) آچلقدن أولدیرمک achluqdan eul-dürmek; (a.) هلاک helâk et.; — **Star-vation**, (stâr-vâ'shun) (n) آچلق ach-luq; (privation) محرومیت mahrou-miyet; (fig.) هلاک helâk; — **Starve-ling**, (stârv'ling) (a) آچ ach, أوله‌جک eulejek; (n.) قدید qadîd.
State, stât, (n.) (government) دولت devlet; (condition) حال hâl; وضعیت vazuyet; (body) صنف sunuf; هیئت hey-et; (quality) اوصاف evsâf; (fig.) موقع mevqî'; سويه seviyye; (pomp) سلطنت saltanat; (lit.) احتشام ihti-shâm; (pl.) معتبران mö'teberân; هیئت yâdegyân; (legislature) رسمی hey-eti teshrî-uyye; (a.) رسمی resmî; دولت... devlet...; (pompos) مکلف mükellef; سلطنتی sal-tanat; (v.a.) بیان beyân et.; (settle) تنظیم tan-zim et.; — **ly**, (a و ad) محشم mouhteshem; شاهانه shâ-hâne; in — **af-fairs**, (n pl.) امور دولت ousmôuru dev-let; — «carriage» (-kar'ij) سلطنت saltanat «arabasi» — **craft**, (n) اداره‌ی idâre-i devlet; — **Department**, (n.) آمریکا amerika hârijiyye nezâreti; — **room**, (n.) بویوک سالون (divân) (دیوان اوطله‌سی) (divân odası); (mar.) قامارا qamara; (rail-way) قومبارتمان qompartuman; — **Stât'ed**, (a.) معین mou-ayyen; ثابت sâbit; — **Stâte'ment**, (n.) افاده ifâ-de; (pl.) بیانات beyânât; ایضاحات

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; lo.=olmaq.

[STA-STE] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr; in; mine;

izâhât: — **Statesman**, (stâts'man) (n.) hükûmet adamı ; (lit.) (rijâ) rijâl devlet ; (pl.) رجال rijâlî devlet, (farmer) چیتچی chîttji, — **Statesmanlike**, (stâts'man-lik) (ad.) درایتله kiyâsetle, — **dirâyetle** ; müdebîrâne ; — **Statesmanship**, (stâts'man-ship) (n.) اقتدار iqtidâr, (n.) کیاس kiyâset ; وقوف vouqouf

Static, -al, stat'ik, -al, (a) ساکن sâkin ; mütevâzin, ... مواردت müvâzenet ; — **Statics**, (stat'iks) (n.) سکونت sükyûnet ; مواردت müvâzenet.

Station, stâ'shun, (n.) محل yer ; مأموریت mevqî', (office) موقع me'mûriyyet ; (condition) حال hâl ; استاسیون istasyon, (railway) موقع mevqî', (mar) اسکهle iskele, (navy) مرکز merkez ; (police) موقع mevqî', (pl.) مواقع mevâqî' ; (rel.) زیارتگاه ziyâretgâh ; — **bill**, (n.) (mar) سته‌یشین بیل steyshin bil ; (n.) مواقع mevâqî' tevzî-âtu ; — **house**, (n.) پولیس پوقی poulis mevqî' ; (qaraqol) (قاره‌قول) ; — **master**, (n.) استاسیون شعی istasyon shefi ; — **Stationary**, (stâ'shun-a-ri) (a.) ثابت sâbit ; yerli ; (sum) معین mouayyen ; — **Stationer**, (stâ'shun-er) (n.) قرتاسیه‌چی qurtâsiyeçi ; — **Stationery**, (stâ'shun-er-i) (a.) کاعدی kyâdju ... (lit.) کاعدی دکانی (n.) qurtâsiye... kyâdju dükkyanu ; (lit.) قرتاسیه qurtâsiye maghazasu.

Statistics, sta-tist'iks, (n. pl.) استاتستیک istatistik ; (lit.) احصائیات ihşâ-riyyât ; — **Statistical**, (-'ik-al) (a.) احصائی ihşâ-i.

Statue, stat'û, (n.) ستاتو heykel ; statû ; — **Statuary**, (-'û-ar-i) (n.) هیکتلتوراش keykelturashluq, (pers.) heykelturash ; — **Statuette**, (sta-tû-et') (n.) فیگور figür (bibelo).

Stature, stat'ûr, (n.) بوی boybos ; اندام endâm.

Status, stâ'tus, (n.) احوال hâl ; ahvâl ; — **quo**, (-kwô) (n.) حال حاضر hâl hâzur ; (statûqô) (ستاتوقوو) ,

in — quo, (ad.) علی حاله alâ hâlihî ; hâli hâzurile

Statute, stat'ût, (n.) قانون مخصوص qâ-nôunu mahsôs ; (com) نظامنامه nizâm-nâmeyi dâhîlî ; (nizâm-nâme, organic) تشکیلات اساسیه teshkilâtî esâsiyye ; — **Statutory**, (-'û-to-ri) (a) نظامه nizâmî ; موجینجه nizâm-nâme mûujibinje.

Staunch, stawnsh, (see) **Stanch**.

Stave, stāv, (n.) فوجی تخت‌سی fuchu tahtasu ; (mus) هوا hava ; بیت beyt ; (v.a.) قیرمق qurmaq ; — **in** delmek ; پاتلاتمق patlatmaq ; — **off** دفع et.

Stay, stā, (v. n.) طوره‌ق दौरماق ; qalmaq, (trust) کونکنیک küvenmek ; (de-) qalmaq. (de-) قالمق (-with) ; (de-) misâfir ol. ; (v.a.) طورتق dourdourmaq ; (prevent) منع men et. ; (n.) قالمق qalma ; توقف tevaqqouf ; (sojourn) اقامت iqâmet ; (jud.) ظهیر tâ'til ; (support) تعلیق tâ'liq ; قورسه qorse, (pl.) معین mou-in ; — **at home** (n) اودومه evde oturma ; (a) اودن چیسماز evden chugmaz ; **he — s with « us »** «biz»de misâfirdir ; — **lace**, (n.) قورسه شیریدی qorse she-ridi ; — **maker**, (n.) قورسه‌چی qorseji.

Stay, stā, (n.) (mar) استرالیا istiralya ; (v n) (mar) روطه دکیشدیرمک rota deyishdirmek ; (sails) اورسه آلاندا orsa alabanda et ; — **sail**, (-sāl) (n.) وعله نا یلکلی velenâ yelkeni.

Stead, sted, (n.) yer ; (fig.) بدل bedel ; (use) فایده fayda ; خدمت hidmet ; in — of (ک) برینه yerine ; (e-) bedel ; (e-) مقابل mouqâbil.

Steadfast, sted'fast, (a) صاغلام sâ-lam ; متین metin ; (fig.) ثابت sâbit ; — **ly**, (ad.) متاتله metânetle ; — **ness**, (n.) متانب metânet ; ثبات se-bât ; قرار qarâr.

Steady, sted'i, (a.) متین metin ; (fixed) ثابت sâbit ; (regular) دواغلی devâmlu ; mountazam ; (sober) کامل kyâ-mil ; چالوشغان chalushgan ; (int.) صیوریا su-vurya ! ; (rudder) ویا viya ! ;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch; ش; sh; th; th; zh; zh [STE-STE]

(v.a.) ثابت طوتق sâbit toutmaq; (rudder) وياده طوتق viyada toutmaq; (fig.) تامين te'mîn et.; (v.n.) sâbit ol. صاغلاملاشدق sâlam-lashmaq; — **Steadily**, (sted'i-li) (ad.) صاغلام صورته sâlam sôuretdê, متانتله metâneta; — **Steadiness**, (sted'i-nes) (n.) متانت metânet; انتظام in-intizâm; (constancy) (lit.) استمرار istiqrâr; دوام devâm.

Steak, stâk, (n.) پارچه parcha; ديلم dilim.

Steal, stâl, (v.a.) چالماق chalmaq; sirqat et.; (literature) خيسرلق xîsirlîq et.; (v.n.) انتحال intihâl et.; hursuzluq et.; (ship) كيزلیدن كيتيمك gizliden gitmek, صودولق soqoulmaq; — **Stealing**, (stâl'ing) (n.) خيسرلق sirqat; خيسرلىق hursuzluq.

Stealthy, stelth'i, (a.) كيزلي gizli; خفي hafî; — **Stealthily**, (stelth'i-li) (ad.) خفيا hafîyyen

Steam, stēm, (n.) بخار bouhâr; ستم stim; (exhalation) بوغو boughou; (douman); (fig.) شدت shid-det; بخار چيغمق qouvvêt; (v.n.) بخار چيغمق qouvvêt; (v.n.) كيتيمك (-away) gitmek; hareket et.; (v.a.) boughouda pishirmek; بخار آراباسى (-kar'ij) bouhâr arabasu, — **engin**, (-en'jin) (n.) بخار ماكنهسى bouhâr makinesi; — **launch**, (-lawns) (n.) استيمبوت istimbót; چاتانه chatana; بخار رسالهسى (mar.) bouhâr risâlesi; — **power**, (puw'êr) (n.) بخار قوتى bouhâr qouvveti, — **ship**, (n.) واپور vapour; — **Steamer**, (stēm'er) (n.) واپور vapour.

Steatite, stē'a-tit, (n.) صابون طاشى saboun tashu; (talq) (talq).

Steed, stēd, (n.) آت at; بىگير beygir.

Steel, stēl, (n. a.) چليك chelik; (fig.) پولاد pōulâd; (v.a.) چليك ياپماق chelik yapmaq; (fig.) سرتلشدirmek; — **engraving**, (n.) چليك باسمه chelik basma; — **ware**, (-wâr) (n.) چليك معمولاتى chelik mâ'môulâtu; — **Steely**, (stēl'i) (a.) چليك گيبي chelik gibi; (fig.) سرت sert.

Steelbow, stēl'bō, (n.) ديمر باش اشيا demir bash eshya, (sermaye) (ser-mâye)

Steelyard, stēl'yârd, (n.) يايلى ترازو yaylu terâze, مانولهلى ترازو mane-veleli terâze.

Steep, stēp, (a.) ديك dik; اوچوروم ouchouroum; صارب sarp; (fig.) كوج güj, (n.) ديك باير dik bayur; — **ness**, (n.) صاربلىق sarpluq; ديكلك diklik

Steep, stēp, (v.a.) (imbue) ايجيرمك ichumek; باغيرمق yaturmaq; (dip) غطس gats et.; (n.) (liquor) شرىت sherbet; — **Steeper**, (stēp'er) (n.) قاب qab; تكنه tekne.

Steeple, stēp'l, (n.) قوله qoule; چاك chase, chan qoulesi; — **chase**, (-chās) (n.) مانعهلى ياريش mâni-alu yarush; — **jack**, (n.) قوله تعميرچيسى qoule tâ'mirjisi, (minâr-reji); — **Steepled**, (stēp'ld) (a.) قوله qoulei.

Steer, stēr, (n.) توسون tosoun; (genj) euküz.

Steer, stēr, (v.a.) دومن قوللاشق dü-men qoullanmaq; اداره idâre et.; (v.n.) دومنك deunmek; — **Steerage**, (stēr'aj) (n.) (act) دومن قوللانمه dü-men qoullanma; اداره idâre; (effect) دومن dümen dinleme; دومنك dümen te'sîri; (compartment) (باش) قساره آلتى tayfa yeri; (motion) (bash-) qasara altu; (dûmen ichün kyâfi-) seyr; (fig.) يول yol; — **passenger** qasara altu yoljou-sou; اوچنچى صنف يولچى üçhünjü sunuf yoljou; — **Steering wheel**, (n.) دومن طولاق dümen dolahû; — **Steersman**, (stērs'man) (n.) دومنچى dümenji; سر دومن ser dümen.

Stellar, stel'ar, (a.) نجمى nüjûmî.

Stellate, stel'lât, (a.) (bot.) ييلدين ... yulduz...; (lit.) نجمى nejimî.

Stem, stem, (n.) صاپ sap; (tree) كوده geuvde; بدن beden; (fig.) اصل asl; (branch) قول qol; دال dal; (mar.) bash bodoslamasu; (v.a.) (resist) مقاومت mouqâvemêt et.; (check) منع men et.; (mar.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[STE-STE] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē; hēr; in; mine;

باش bash vermek; گیتک gitmek; from — to stern قیچه قدر bashdan qucha qadar, (fig.) کاملاً kyāmilen; — Stem'less, (a) صابسز sapsuz; geuvdesiz
Stench, stench, (n) تعین قوقو qoqou; te-affün
Stencil, sten'sil, (n) نقاش قالب qalub; قلمکار naqqash qalubu; (v.a.) قلمکار qalemkyar ishlemek.
Stenography, sten-og'ra-fi, (n.) stenôghrafi, — Stenog'rapher, (-'ra-fer) (n.) stenôghraf
Stentorian, sten-tô'ri-an, (a) سسی قوتلی sesi qouvvetli; قالین qalun
Step, step, (n) آدم adım; خطوه hatve; (stair) باصاق basamaq; قدمه qademe; (walk) یورویش yürüyüş; آياق ایزی ayaq sesi; (footprint) آياق ایزی ayaq izi; (action) تشبیت teshebbüs; (degree) درجه dereje; (mast's) ياتاق yataq; ديب dib; (mar) اسقاچا isqacha; (pl) يول yol; گيدیش gidish; (ladder) مردیون merdiven; (fig.) تشبیت tedâbir; تشبیت teshebbüsât; (a.) اووی üvey; (v.n) یورومک yürümek, (v.a.) باصاق basmaq. (mast) یورومق otourmaq; دیکمک dikmek; to — in یوروک گیرمک; (int) یورویش bouyouroun!; گیرینیز giriniz!; to — out چیقمق chuqmaq; آپیلدی achulmaq; (quich) حیزنی یورومک huzlu yürümek; to — over آتلامق atlamaq, to take — s تشبیت teshebbüs et; — by — آدم adım; (fig.) خطوه بخطوه hatve be-hatve; — 'child, (n.) اووی üvey chojouq; — 'brother, (n.) اووی birader; — father, (n.) اووی peder; — mother, (n.) اووی valde; — sister, (n.) üvey hemshire; — Step'ping stone, (n.) آتلامه طاشی atlama tashu; (fig.) واسطه vâsuta; — Step'stone, (-'stô) (n.) باصاق basamaq
Steppe, step, (n.) ستب step; خالی hâlî; اووه ova.
Stereography, stê'ē-og-ra-fi, (n.) sterôghrafi; (lit.) تسطیح tastih.
Stereoscope, ster'ē-ō-skōp, (n) ستروسکوپ sterosqop.

Stereotype, ster'ē-ō-tip, (n & a.) ستروتیپ sterotip; قلیشه qlishe; (v.a.) ستروتیپ yapmaq; — Ster'eotyped, (-'ē-ō-tipd) (a.) ستروتیپ yapılmış; قلیشه حالنده qlishe hâlinde; (fig.) دکشمز deyishmez; ثابت sâbit; عینی aynu
Sterile, ster'il, (a) قیصیر qusur; (fig.) عقیم aqim; — Steril'ity, (-'i-ti) (n.) قیصیرلوق qusurluq. (lit.) عقامت aqâmet; — Ster'ilize, (-'il-iz) (v.a.) تعقیم tâ'qim et; — Ster'ilized, (-'il-izd) (a) ستیریلیزه sterilize, تعقیم ایدلمش tâ'qim edilmish; — milk تعقیم ایدلمش süt.
Sterling, ster'ling, (n) ستیرلین sterlin; (a.) انگلیز لیراسی ingiliz lirasu; (a.) صاف sâf; خالص hâlis; (excellent) مکمل mükemmel.
Stern, stêrn, (a.) سرت sert; (lit.) خشونت hashin; — ly, (ad.) (lit.) خشونت houshounetle; سرت sert; — ness, (n.) سرتلیک sertlik; (lit.) خشونت houshounet.
Stern, stêrn, (n & a.) (mar) قیچ quch; — all! (int) سییا siya berâber!; — chaser, (-châs'ēr) (n.) قیچ quch topou; (fig.) اک گری bajaq; — most, (a.) قیچ بودوسلاماسی en geri, — post, (n.) قیچ quch bodoslamasu; — way, (-wâ) (n) طورتیستان gei hareket; tornistan.
Sternum, ster'num, (n.) (ana) کوسک geuüs (-tahtasu).
Sternutation, stêrn-nū-tâ'shun, (n.) عطس ats. axurma; (lit.) آقصرمه
Stethoscope, steth'ō-skōp, (n.) (med.) سمع usgâ âleti. mismâ'; ایستیمچی istifji; — Stêvedō'ring, (n.) ایستیفجیلک sanduqlama; ایستیفجیلک sanduqlama; (تحمل) (tahmil).
Stew, stū, (v.a.) قاپامه qapama yapmaq; hafif pishirmek; (v. n.) آز پشمک az pishmek; صیقیلماق telâsh et.; (fig.) قاپامه qapama; (n.) (meat) صیقیلماق (ragôu); (fish) پیلâki; (fruits) قومپوستو qomposto; (fig.) صیقیت suquntu; (pl) تلâsh (pers) فاحشه fâhishe; — pan, (n.)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ژ [STE-STI]

tenjere; — **pot**, (n) کووه چ güvej; — **Stewed**, (stū'd) (a.) راغو ragôu; (yahni); (fruits) قومپوستو qomposto.

Steward, stū'ard, (n) اداره مأموری idâre me'môrou; مدیر امور müdir oumôur; (kahya); (mar.) (ser-) qamarot; (race) مافتن müfettîsh, Lord High — مابین (سرای ناظری) mâbeyn müdîri; (saray nâzuru); — **Stewardess**, (stū'ard-es) (n.) مدیره (امور) müdire (oumôur); (mar.) قاماره خدمتچىسى qamara hizmetçisi; — **Stewardship**, (stū'ard-ship) (n.) اداره مامورلىقى idâre me'môurlû.

Sthenic, sthen'ik, (a.) قوتلى qouvvetli; (robust) کورپوز keurpüz; (inspiring) (lit.) الهامکار ilhâmkyâr.

Stich, stik, (n.) مصراع musrâ', (agr) صيرة sura.

Stick, stik, (n.) دىكنك deynek; صيرىق suruq; (walking-) باستون baston; (bar) چوبوق choubouq; (fig.) مناسىبسىز minâsebsiz; دىك باش dik bash.

Stick, stik, (v.a.) چاپلامق saplamak; (stab) قاتل ا. qatl et.; (adhere) ياپىشدۇرماق yapushdurmaq; (v. n.) طوتدۇرماق toutdourmaq; چاپلامق saplanmaq; طوتماق toutmaq; قاتلىق qalmaq; (hesitate) قالمىق qalmaq; باشلامق bâlanmaq; — at طاقىلىق at ... (e-) taqulmaq; اصرار ا. usrâr et.; صادق او. merbôut ol.; — by سادۇق ol.; — **fast** اىي طوتماق iyi toutmaq; صيق ياپىشماق suqu yapushmaq; — **out** قاپارماق chuqmaq; ثبات ا. sebât et.; — **to** قالمىق inâd et.; — **up** قالمىق qalqmaq; (fig.) شقاوت ا. sheqâvet et.; — **up for** (ئى) مدافعه ا. müdâfâ et.; — **Stick'ing plaster**, (n.) انكلىز ingiliz yaqusu; — **Stick'iness**, (n.) ياپىشغانلىق yapushganluq; (lit.) لزوجيت lüzôujiyyet; — **Stick'y**, (-i) (a.) ياپىشغان yapushgan; (lit.) لزوجى lüzôuji.

Stickie, stik'1, (v.n.) قارىشماق qarushmaq; علاقه دار او. müdâhale et.; طرفدار alâqadâr ol.; — **Stick'lér**, (n.) متعرض mōu' tarafdâr; (contender)

teriz; (lit.) مشكلىپسند mûshkülpe-send.

Stiff, stif, (a.) (hard) قاتى qatu; سرت sert; (v.a.) كوج güj, (resisting) صاغلام sâlam; مقاوم mouqâvim; (fig.) انود anôud; (com.) ثابت sâbit; (wind) صيق suqu; (med) طوتولاش toutoul-moush, (fig.) اولو eulû; qaba; soghouq; — **ly**, (ad.) سرت bir halde; — **ness**, (n.) قاتىلىق qatuluq; سرتلىك sertlik; — **neck**, (n.) بويون طوتولەسى boyoun toutoulmasu; — **Stiffen**, (stif'n) (v.a.) قاتىلاشدۇرماق qatulashturmaq; پىكىشدىرماق pekîshdirmek; (v.n.) قاتىلاشماق qatulashturmaq; سرتلىشمەك sertleshtmek; (fig.) عىنادى آرتمىق inâdu artmaq; — **Stiffener**, (stif'n-er) (n.) تقويه بارچەسى taqviye parchasu; تلا tela.

Stifle, stif'l, (v.a.) بوغىق bômaq; اخناق ilnâq et.; (fig.) باسدۇرماق basdurmaq; (n.) دىز diz.

Stigma, stig'ma, (n.) يايىق yanuq; (fig.) لىكه leke; عار âr; (bot.) استىغيات istigmat; (med.) ياره yara; لىكه leke; — **Stig'mata**, (-ma-ta) (n.pl.) لىكلەر lekeler; — **Stigmatic**, (-ik) (a.) لىكەلى lekeli; — **Stig'matize**, (-mat-iz) (v.a.) ياقماق yaqmaq; (fig.) لىكەلەمەك lekelemek

Stile, stil, (n.) مەردىۋىن merdiven; پارماقلىق parmaqluq; (diol) ميل mil.

Stiletto, sti-let'to, (n.) قامە qama; پىچاق puchaq; (instrument) بىز biz.

Still, stil, (a.) ساكن sâkin; سىس سىز ses-siz; سىكونت skout; دورغون dourgoun; (n.) الاك hâlâ; حالا; — **el-ân**, gene; (more) دها daha; بونىكه; — **nevertheless** mâ'-mâfih; معافىه; — **teskin** ا. bounounla berâber; (v.a.) ا. teskin et.; — **born**, (a.) اولو طوغىش eulû dômoush; — **life**, (-lif) (n.) اشيا eshyâ; (pl. جمادات) jemâ-dât; — **ness**, (n.) سىكونت sükyôu-net; — **room**, (n.) كىلار kiler.

Still, stil, (n.) (distil.) اىنبىك inbik.

Stilt, stilt, (n.) صيرىق suruq; (آياقلىق) (ayaqluq); (v.a.) (fig.) يۈكسەلمەك yûxeltmek.

Stimulus, stim'û-lus, (n.) مېه mü-nebbih; (fig.) تشويق teshtiq; — **Stim'ulant**, (n. م. و. a.) مېه münebbih;

only; routine; through; luck; müsee; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[STI-STO] (انكلیزجه گمانك تلعفی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

(fig.) تشویق teshvîq; — **Stim'ulate**, (·'tū-lat) (v.a.) تحریک tahrik et; (·'tū-lat) (v.a.) تشویق teshvîq et; — **Stimulā'tion**, (·'shun) (n.) تحریک tahrik; ایقاز iqaz; — **Stimulator**, (·'tū-lāt-ur) (n.) مشوق mûshevviq; — **Stim'uli**, (·'tū-li) (n.pl.) منهله mûnebbihler; (fig.) تشویقات teshvîqât.

Sting, sting, (v.a.) صوق soqmaq; (pam.) جانی یاقق janunu yaqmaq; (v.n.) ایکنه işne; (thrust) صوقه soqma; یاره yara; — **Stinger**, (sting'ér) (n.) صوقار آخی ضربه (-hayvan); (fig.) آخی ضربه aju darbe.

Stingy, stin'ji, (n.) خسیس hasis; — **Stingily**, (stin'ji-li) (ad.) خسیسانه basisâne; — **Stinginess**, (stin'ji-nes) (n.) خسیسلک hasislik; طمع tamâ'. — **Stink**, stink, (v.n.) قوق (فنا) (fenâ-) qoqmaq; تعفن te-affün et; (n.) قوقو qoqou; تعفن te-affün; — **Stink'ard**, (n. و a.) پیس pis; قوقار qoqar, (fig.) قوقوش qoqmoush; — **Stink'ingly**, (-'ing-li) (n.) پیس قوقو ایله pis qoqouyla; قوقارق qoqaraq.

Stint, stint, (n.) حد hadd; نسبت nisbet; (allotment) حصه hisse; تعیین tayun; (v.a.) تحدید tahdid et; (n.) کسک kesmek; (v.n.) کسک idâre et; — **Stint'ed**, (a.) قحط qut; محدود mahdûd.

Stipend, sti'pend, (n.) معاش ma-âsh; tahsîsât; — **Stipendiary**, (sti-pend'i-ar-i) (a.) معاشی ma-âshlu, (n.) اجیر ejir; مأمور me'mûr.

Stipple, stip'l, (v.a.) نقطه لاق noq-talamaq; دلك delmek.

Stipulate, stip'ū-lāt, (v.n.) قاراشدیرمق qarashdurmaq; عقد aqd et; (a.) (bot.) مهذب müheddeb; — **Stip'ulated**, (-'tū-lāt-ed) (n.) مشروط meshrûut; — **Stipulā'tion**, (-'shun) (n.) شرط shart; احکام ahkâm; مواد mevâdd.

Stipule, stip'ul, (n.) (bot.) محک memejik; (tomrouq); (lit.) هذب hedebe.

Stir, stér, (v.a.) قاراشدیرمق qarashdurmaq; (·up) (fig.) تحریک tahrik et; (rouse) قالدیرمق qaldurmaq; (v.n.) قیمیلداتمق qumuldanmaq; قالقق qalqmaq; — **about**, (a.) قعال fa'âl;

یولاف qoshar; (n.) (porridge) کاشک (kesh-kek), — **Stirrer**, (stir'ér) (n.) قاراشدیران qarushduran; — **Stirring**, (stir'ing) (a.) محرک mouharrik; (busy) فعال fa'âl; متشت mûteshebbis; (emotions) غایت gâyet mûheyyij.

Stirrup, stir'up, (n.) اوزنگی üzengi; مارسهت (mar) rikyâb; — **cup**, marsepet keusteyi; — **iron**, (n.) وداغ قدی vedâ' qadehi; — **leather**, (-leth'ér) (n.) اوزنگی قایشی üzengi qayushu.

Stitch, stich, (n.) دیکیش dikish; (loop) ایلکilmek; گور genz; (pain) آغری dalak shishmesi; — **back**, (n.) ایکنه işne ardu; **cross** — qrouvaze.

Stive, stiv, (v.a.) بوغق bômaq; (fig.) بامدیرمق basdurmaq.

Stock, stok, (n.) کتوک kütük; geuvde, (stupid) احمق ahmaq; (odoun); (gun's) قونداق qoundaq; (anchor) چیپو chipo; (handle) sap; (progenitor) جد jedd; نسب neseb; (cattle) حیوانات hayvânât; (flower) شنبوی shabboy; (store) استوق مال mevjôud mal; (fund) سرمایه sermâye; (pl. و fin.) اسهام es-hâm; tahvilât, (soup) ات صوی et souyou; (طاقه) houlâsa; (cravat) بویون boyoun bâ; (pl.) ناغی (taqma-) tomrouq; (mar.) (punishment) طومروق tommouq; قزاق quzaq; (fin.) اسهام es-hâm; سندات senedât; (a.) (com.) ستوق stoq; (dâ-imâ-) mevjôud; (v.a.) ادغار idhâr et; (zo) حیوان ورمک hayvan vermek; (fig.) تدارک tedârik et; **to take** — mevjôud موجود دقتی یامق defteri yapmaq; (·in) (e) ishtirâk et; (fig.) ایناتمق inanmaq; — **bröker**, (n.) بورس دلالي borsa tellalu; — **exchange**, (-eks-chânj) (n.) بورس es-hâm bor-sasu; — **fish**, (n.) مورینا (balugh); — **holder**, (n.) حصه دار hissedâr; — **in** —

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th̄; zh ژ [STO-STO]

trade, (-in-trād) (*n.*) سرمايه sermāye; mevjoūd mal (*n.*) موجود مال; (*mental*) māl'lōumāt; (*lit.*) سرمايهٔ عرفان sermāyeyi irfān; — **jobber**, (-job'er) (*n.*) بورسه‌چی borsaju; معامله‌چی mou-âmeleji; ميايه‌چی moubâyâju; — **jobbing**, (-job'ing) (*n.*) بورسه‌چيلق borsajuluq; سپه‌کولاسيون spekûlasyon; — **list**, (*n.*) بورسه مانوره‌سی borsa manevresi; — **still**, (*a.*) قيميلداناز qu-muldamaz; حرکتسيز hareketsiz; — **tāking**, (*n.*) موجودی تعداد mevjoūdi tā'dād; موجودی قونترول mevjoūdi qontrol.

Stockholm, stok'holm, (*n.*) استوکهولم istokholm.

Stocking, stok'ing, (*n.*) چوراپ (اورون) (ouzoun-) chorab; — **frame**, (-frām) (*n.*) چوراپ ماکنه‌سی chorab makinesi.

Stoic, stō'ik, (*n.*) (phil) (رواق) (rivâqî); — **Stoical**, (stō'ik-al) (*a.*) (fig.) متین metîn; لایقید lâqayd; — **Stoically**, (stō'ik-al-i) (*ad.*) لایقیدانه lâqaydane; — **Stoicism**, (stō'isizm) (*n.*) (روایلیق) (rivâqîlik); (*fig.*) متانت metânet; لایقیدی lâqaydî.

Stoker, stōk'er, (*n.*) آتشچی (mar.) ateshji.

Stole, stōl, (*n.*) (rel) (جبهه) (jûbbe); بوا; آتقی haftân; (neck) اتقی atgu; bou-a.

Stolid, stol'id, (*a.*) احمق ahmaq; — **Stolidity**, (-'ity) (*n.*) حماقت hamâqat.

Stomach, slum'ak, (*n.*) معده mî'de; (*fig.*) اشتها (ishtah), (*lit.*) ishtihâ; هضم hazm et.; (*fig.*) تهاممül et.; — **ache**, (*n.*) معده آغریسی mî'de ârusu; — **Stomachic**, (stum-ak'ik) (*a.*) معدوی mî'devî.

Stone, stōn, (*n.*) طاش tash; (*fig.*) حجر hajer; (*bot.*) چکیردک chekirdek; (*pl.*) حایال hayalar; (*build-ing*) کارگیر kyâgir; (*v.a.*) طاشلامق tashlamaq; (*lit.*) دج rejm et.; (*vall.*) ديوار چکمک dıvar çekmek; (*bot.*) چکیردکی چیقارمق chekirdeyni chuqarmaq; to leave no — **unturned** هر چاره‌یه باش وورق her châr-ye bash vourmaq; الدن کانی یاقتی elden geleni yapmaq; — **age**, (-âj) (*n.*)

طاش دوری tash devri; — **blind**, (*a.*) تماماً temâmen keur; اعمâ; — **cutter**, (-kut'er) (*n.*) طاشچی tash-ju; — **fruit**, (-frōt) (*n.*) چکیردکی chekirdekli meyva; — **s throw**, (*n.*) طاش آتقی (مسافه) tash atumu (-nuesâfe); — **ware**, (-wâr) (*n.*) چوملک cheumlek; — **work**, (*n.*) دیوارچی ishleri; — **Stony**, (stōn'i) (*a.*) طاشلیق tashluq; (like) طاش گیبی tash gibi; (*fig.*) حسسز hissiz; ظالم zâlim; — **hearted** طاش یوره‌کلی tash yürekli.

Stool, stōl, (*n.*) اسکله iskemle; (*tree*) تووالت tovalet; keuk; (*zv c.*) دفع حاجب qademhâne; (*act*) چینگیرنگان chu-ghurtgan.

Stoop, stōp, (*v.n.*) ایکیلک iyilmek; ارتکاب et; tenezzül et; (*fig.*) یرتیکیب et; (*birds*) ایلمک inmek; ایکیلک dōroulmaq; (*n.*) ایکیلک iyil-me; (*rel.*) رکوع rükyôu; (*fig.*) تزل tenezzül; ذلت zillet; (*vessel*) مشربه meshraba, (*platform*) قابو اوکی qapu ennü; (طاشلیق) (tashluq); — **Stoop-ing**, (*a.*) ایکیلک iyilmish.

Stop, stop, (*n.*) دورمه दौरما; (*lit.*) تواقق tovaqqouf; (*hindrance*) مانع mânî; حائل hâ-il; (*punctuation*) طوراق douraq; نقطه noqta; (*interruption*) تقطیل tâ'til; (*lit.*) انقطاع inqutâ; (*vood*) طایق dayaq; قول qol; (*v.a.*) توقیف dourdourmaq; طوردیرمق tev-qif et.; (*prevent*) منع men et.; تقطیل tâ'til et.; (*up*) طایق tuqamaq; قایماق qapamaq; (*mar.*) باغلامق bâlamaq; طوتدیرمق toutdourmaq; (*v.n.*) دورمق dourmaq; (*fin.*) تعطیل tâ'tili te'diyyât et.; (*int.*) !دور! (*writing*) !نقطه! noqta! (*mar*) !استاپ! stop!; !ستاپ! (istâ-per!); — **cock**, (-kok) (*n.*) موصلق mouslouq; — **gap**, (*n.*) (fig.) امداد imdâd; (درده دوا) (der-de devâ); — **press**, (*n.*) صوک saat; غزته‌ک ماکنه‌یه ویرلدی زمان son sât; zetenin makineye verildîy zemân; — **watch**, (*n.*) ستوپ وچ stop-vach; توقیف tertibâtlu tevqif tertibâtlu sât; — **Stoppage**, (stop'aj) (*n.*) توقف tovaqqouf; انقطاع inqutâ; (توقف)

only; routine; through; tuck; musée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[STO-STR] (الکلیزجه کلماتک تلغی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr; in; mine;

tevqif; (*suffing*) طقماه tuqama, (*fin*)
 teduction tâ'tilî te'diyyât; (*deduc-*
 tion) توقيما tevqifât; — **Stopper**,
 (stop'er) (*n.*) طبا tapa; (*mar*) يوسا
 bosa; (*v.a.*) طقماق tuqamaq; قانامق
 qapamaq; — **Stooping**, (stop'ing)
 (*n.*) (dentistry) آلی alchu; (پلومباژ)
 (plombâj).
Stopple, stop'l, (*n.*) طبا tapa; طيقاچ
 tuqach.
Storax, stō'raks, (*n.*) بخور bohour;
 قاره گونلک qara gūnlük.
Store, stōr, (*n.*) چوقلق choqlouq; دپو
 depo; آنبار anbar, (*pl*) لوادم levâ-
 zum; قومانيا qoumanya; (*v.a.*) ادخارا.
 idhâr et; آنباره قوميق depo et.; آنبارا
 qomâq; — **keeper**, (kēp'er)
 (*n.*) دپو مأموري anbarju; دپو me'mû-
 dourou; (*fig.*) ساتيلمار مال satul-
 maz mal; — **room**, (*n.*) دپو depo;
 (ship's) پورتوچ portouj; — **ship**,
 (*n.*) لوازم گميسي levâzum gemisi; —
Storage, (stō'rāj) (*n.*) دپويه وضع de-
 poya vazû; ادخارا idhâr; (*fin.*)
 دپو اجرتي depo üjreti.
Stork, stork, (*n.*) ليک leylek; —'s
 bill, (*n.*) (bot) ساردوني sar-
 dounye (-chicheyi)
Storm, storm, (*n.*) فیرطنه furtuna;
 (fig.) هوم galeyân; (*mil*) هوم hū-
 jōum; ضبط zabt; (*v.a.*) هوم hūjōum
 et.; (*v.n.*) فیرطنه ياقق furtuna yapmaq;
 — **bird**, (-bērd) (*n.*) فیرطنه مارطيسي
 furtuna martusu; — **door**, (-dōr)
 (*n.*) چاكان dush gapu; (*jāmēkyan*)
 فیرطنه — **signal**, (*n.*) فیرطنه
 furtuna ishâreti; — **Storm-**
iness, (*n.*) (*fig.*) ولوله velvele; شدت
 shiddet; — **Storm'y**, (o') (*a.*)
 کوروتولی furtunalu; (*fig.*) کوروتولی
 gürültülü; ولوله velveleli.
Story, stō'ri, (*n.*) حکايه hikyâye;
 (fiction) ماسال masal; (lie) يالان ya-
 lan; (*v.a.*) حکايه hikyâye et.;
 تاريخي tâ'rif et.; (*paint*) تاريخي
 tâ'rihi tablolarla tez-
 yin et.; — **teller**, (*n.*) حکايه جي hi-
 kyâyeji; ناقل nâqil; (*fig.*) ماسالجي
 masalju; — **Storied**, (stō'rid) (*a.*)
 (lit.) منقول menqûl; (*interested*)
 مرآق merâqlu; علاقه دار alâqadar;
 (adorned) تابلولره مزین tablolarla mü-
 zeyyen.

Story, Storey, stō'ri, (*n.*) (floor) قات
 qat; — **Storied**, (stō'rid) (*a.*) قاتلي
 qatlu; ... قات.. qat; «four» — «درت»
 قاتلي «deurt» qatlu.
Stout, stowt, (*a.*) صاغلام sâlam; قوتلي
 qouvvetli; (*fig.*) متين metin; (*cor-*
 pulent) شيشان shishman; (*lit.*) ملحم
 mülahham; (*n.*) ستاوت stâvt; سياه
 siyah bira; — **ly**, (*ad.*) قوتله
 qouvvetle; (*fig.*) متانتله metânetle;
 — **ness**, (*n.*) قوت qouvvet; متانت
 metânet; — **hearted** (-hârt'ed)
 (*n.*) (a.) جسور yürekli. jesdûr.
Stove, stōv, (*n.*) صوبا soba; (*cook-*
 ing) فرون furoun; اوجاق ojaq; (*v.a.*)
 ايصيتيق usutmaq; — **pipe**, (-pip)
 (*n.*) صوبا بوروسي soba borousou.
Stow, stō, (*v.a.*) يرلشدیرمک yerlesh-
 dirmek; ايصيتيف istif et; (*fig.*)
 صاقلماق saqlamaq; — **Stowage**,
 (stō'āj) (*n.*) (act) يرلشدیرمه yerlesh-
 dirme; ايصيتيف istif; (room) آنبار
 anbar; ايصيتيف محلی istif mahalli;
 (money) ايصيتيف اجرتي istif üjreti; —
Stowaway, (stō'a-wā) (*n.*) بيلتسز
 biletsiz yoljou; — **Stower**,
 (stō'ér) (*n.*) آنبارجي anbarju; ايصيتيفي
 istifji
Strabismus, strā-bis'mus, (*n.*) شاشيلق
 shashuluq.
Straddle, strad'l, (*v n*) آپشيق apush-
 maq; (*fig.*) ايکي طرفي اداره ا. iki tara-
 fu idâre et.; (*n.*) آپشيه apushma;
 (fig.) اداره اداره idâre-i maslahat;
 (fin.) اوپسيون opsiyon; حق خيار haq-
 qi huyâr; آپشيق طورمق (v.a.) apu-
 shuq dourmaq; (*ad.*) آپشيق apushuq.
Straggle, strag'l, (*v.a.*) (سورودن)
 (sürüden-) ayrulmaq; (*fig.*)
 طاغيق ol; âvâre ol; (*dispersed*)
 dânuq ol.; — **Straggler**, (strag'
 lēr) (*n.*) آواره âvâre; (zo.) باشي
 bashu bosh hayvan; — **Straggling**,
 (strag'ling) (*a.*) طاغيق dânuq;
 شوراده بوراده shourada bou-
 rada; آواره âvâre; — **money** توقيفات
 tevqifât; كسيتي kesinti; قسطال يوم
 qustal-yevm.
Straight, strât, (*a.*) طوغري dôrou;
 ناموسكارانه müstaqim; (*fig.*)
 خالص nâmouskyârâne; (*genuine*)
 hâlis; (*ad.*) طوس طوغري dos-dôrou;
 (completely) تماماً tamâmen; (imme-

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh ٲ; th ٲ; zh ٲ [STR-STR]

diately) هان hemen, — *ly*, (*ad.*)
آچيقه dos-dōrou; (*fig.*) آچيقه
achuqja; — *'forward*, (*a*) آچيق
achuq; صريح sarih; (*fig.*) ناموسكارانه
nāmouskyārāne; آچيقه achuqja;
— *Straighten*, (*strāt'n*) (*v.a.*)
طوغريلتق dōroultmaq.
Strain, strān, (*n.*) دور zor; (*fig.*)
غيرت gayret; (*sci.*) گيرلته gerilme;
(*lit.*) انجرام injirār; (*injury*)
injinme; (*mus.*) سس ses; پرده
perde; (*mood*) طور tavr; حال hāl;
(*writing*) طرز افاده tarzu ifāde;
(*race*) جنس jins; عرق urq; (*fig.*)
حبيلت jibillet; (*v.a.*) كرمك germek,
(*fig.*) صيقق zorlamaq; (*press*)
suqmaq; (*injure*) اينجيتمك injitmek;
(*filter*) سورمك süzmek; فيلتره
et.; (*v.n.*) چوق غيرت choq gayret
et.; (*v.n.*) süzülmek; — **Strainer**,
(strān'ér) (*n.*) سوزگچ süzgeç;
فيلتره filtre; — **Straining**, (strān'ing)
(*n.*) سوزمه süzme; (*fig.*) غيرت gay-
ret; زورلامه zorlama.
Strait, strāt, (*a.*) دار dar; صيق suqu;
(*fig.*) مشكل müshkül; (*n.*) بوغاز bo-
ghaz; گچيد geçid; (*pl.*) بوغازلار
boghazlar; (*fig.*) صيقق suquntu,
مشكل müshkül; (*pl.*) مشكلات
müshkülât; — *ly*, (*ad.*) دار صورتده
dar sôuretdé; (*fig.*) صيقچه suquja; —
ness, (*n.*) دارلق darluq; (*fig.*)
صيقق suququq; (*lit.*) ذيق ziq; (*rel.*)
مشكلات müshkülât; — *'waistcoat*, (-wäst'-
köt) (*n.*) دلي كوملكي deli geumleyi;
— *s Commission*, (*n.*) بوغازلر قوميسيوني
boghazlar qomisiyonou; — **Strait-**
en, (strāt'n) (*v.a.*) دارالتق daralt-
maq; صيقق suqmaq
Strand, strand, (*n.*) قومصال qoumsal;
قوي quyu; (*v.a.*) قارده اوطورتق qaraya
otourtmaq; (*v.n.*) قارده كيتمك qara-
ya gitmek; اوطورمق otourmaq; (*fig.*)
اقيم qalmaq; — **Strand'ed**,
(*a.*) اوطورمق otourmoush; (*fig.*) چارسز
châresiz.
Strand, strand, (*n.*) (rope) قول qol;
(*v.a.*) (break) قوبارمق qoparmaq;
(*unite*) (خلات) (halat-) eurmek;
— **Strand'ed**, (*a.*) قولل qollou.
Strange, strānj, (*a.*) (fig.) غريب ga-
rib; عجيب aġib; (inf.) عجيب aġayib!;
— *ly*, (*ad.*) غريب صورتده garib sôu-

retde; — *ness*, (*n.*) غرايت garâbet;
— **Stranger**, (strānj'ér) (*n.*) يابانجي
yabanju; اجني ejnebi.
Strangle, strang'gl, (*v.a.*) بوغق bô-
maq; (*lit.*) اختناق ihnâq et. (*fig.*)
باصدريمق basdurmaq; (*n. pl.*) (med.)
خناق hounnâq; صاقاغي saqâgh; —
Strangulated, (strang'gū-lāt-ed)
(*a.*) بوغولمق boghoulmoush; بوگولم
bükülmüş; — **Strangulation**,
(stran-gū-lā'shun) (*n.*) بوغوله bo-
ghoulma; (*lit.*) اختناق ihtinâq; بوگوله
bükülme
Strangury, strang'gū-ri, (*n.*) ادرار
idrâr zorlôu.
Strap, strap, (*n.*) شريد sherid; (*leather*)
قوشاق qoushaq; (*iron*) قوشاق qayush;
كند kened; (*epaulet*) اسپالت ispalet;
(*v.a.*) (قايشله) ناغلامق (qayashla-) bâ-
lamaq; صيققشديمق suqushdurmaq;
(beat) دويمك deuvmek; (*razor*)
قايشه qayusha; — **Strap-**
per, (strap'ér) (*n.*) قايشچي qayush-
ju; (*fig.*) ديو dev; — **Strapping**,
(strap'ing) (*n.*) (pl.) قايشلار qayush-
lar; (*fig.*) طياق dayaq; (*a.*) طولغون
dolgon; انداملي endamlu.
Stratagem, strat'a-jem, (*n.*) خدعه
houd-ayi harb; (*fig.*) اويون oyoun;
مانوره manevre; — **Strateg'ic**, (-tej'-
ik) (*a.*) سوق الجيشي sevuquljeysi;
— *'points*, (noqâtu) نقاط سوق الجيشي
sevuqul-jeysiye; — **Strateg'ically**,
(-tej'ik-al-i) (*ad.*) اعتباريله
sevuqul-jeysi i'tibârele; — **Strat'-**
egist, (-'e-jist) (*n.*) سوق الجيش متخصصي
sevuqul-jeysi mütahassusu; مانوره
manevreji; — **Strat'egy**, (-'e-ji)
(*n.*) سوق الجيش sevuqul-jeysi; (*fig.*)
مانوره manevre.
Stratify, strat'i-fi, (*v.a.*) (lit.) طبقات
tabaqât teshkil et.; —
Stratificā'tion, (-fi-kā'shun) (*n.*)
طبقات tabaqât teshkili
Stratum, strā'tum, (*n.*) طبقه tabaqa;
(bed) ياتاق yataq; — **Strā'ta**, (*n. pl.*)
طبقات tabaqât; — **Strat'iform**, (*a.*)
طبقات tabaqât hâlinde; — **Strat-**
igraphy, (-'ra-fi) (*n.*) (lit.) توصيف
tavsifi tabaqât
Stratus, strā'tus, (*n.*) (الچق) بولوط (al-
chaq-) boulout; كيجه boluŋ geje

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[STR-STR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

bouloutou; (*lit.*) سحاب عارضی selhâbu âruzi.
Straw, straw, (*n.*) سامان saman; (*fig.*) هیچ hich; — bed, (*n.*) اوت ot minder; — berry, (-bêr'i) (n.) چیلک ehilek; — berry root (*n.*) چیلک fidesi; — berry leaf یاپراغی chilek yaprâ; (*pl*) دوقهلق doqaluq; مارکیلک markilîk; — colour, (kul'ur) (n. و a) سامان رنگی saman rengi; — house, (-hows) (n.) سامانلق samanluq; — hat, (*n.*) حسیر شاپقه hasur shapqa; — **Straw'y**, (-'i) (a) .. سامان saman.; (like) سامان saman gibi
Stray, strâ, (*a*) آواره âvâre; (*fig.*) تصادفی tesadüfi; سرسری serseri, (*n.*) ناشی بوش حیوان (zo) âvârelik bashu hosh hayvan; (*v.n*) (zo) sürüden ayrulmaq, (*fig.*) سارماق sapmaq; آواره ol; — **Strayer**, (strâ'er) (n.) آواره âvâre; سرسری serseri.
Streak, strêk, (*n*) چیزکی chizgi; (*mar.*) قوشاق qoushaq; (mm) طمار damar; (*fig.*) علامت alâmet; اثر eser; (*v.a*) نشان a; — چیزکی chizgi yapmaq; — **Streaky**, (strêk'i) (a) چیزکی chizgili; (*fig.*) غیر منتظم gayru mountazam.
Stream, strēm, (*n.*) چای chay; ايرمق urmaq; (*current*) جریان jereyân; سيل sel; (*fig*) سوری sürü; آقین aquin; (*tendency*) میل meyl; (*v.n*) آق aqmaq; — جریان jereyân et.; (*rays*) اوراتقی intishâr et.; (*stretch*) ouzanmaq; (*lit.*) امتداد imtidâd et.; — **Streamer**, (strēm'er) (n.) سانجاق sanjaq; (*lit.*) عالم âlem; لوا livâ; (*ray*) شاع shou-â'; (*pl*) فجر fejr; — **Streamlet**, (strēm'let) (n.) دره dere; — **Streamy**, (strēm'i) (a) آقان aqan; (*abounding*) ايرمق urmaqlu.
Street, strêt, (*n.*) سوقاق soqaq; (*lit.*) يورسه tariq; (*brokers*) (pl) بورسارلری borsa simsarlaru; — 'door, (-dör) (n.) سوقاق قابیوسی soqaq qapusu; — 'sweeper, (-swêp'er) (n) سوپروتوخی süprüntüjü; — 'walker, (-wowk'er) (n.) فاحشه fâhishe. (*fem*) سورتوک sürtük;
Strength, strength, (*n.*) قوت qouv-

vet; قوت metânet; (*fig*) قوت qoudret, proof — (*lit.*) قوت ائقناعیه qouvveyi ignâ-uyye; on the — of موجبنه (e-) îtimâden; — **Strengthen**, (strenght'n) (*v.a*) تقویه taqviye et.; (*v.n*) قوتلنمک qouvvetlenmek.
Strenuous, stren'û-us, (*a*) يورولماز yoroulmaz; غيور gayyôur; — **ly**, (*ad*) غيورانه gayyôurâne; — **ness**, (*n.*) غيرت gayret
Stress, stres, (*n*) قوت qouvvet; شدت shiddet; (*fig*) ابرام ibram; اهميت usrâr, (*importance*) ehemmiyyet; تحمل teham-mül; قوت qouvvet; نصيبق tazyîq; under the — (*fig.*) نصيبقيه (in-) tazyiqile; ..mejbûuriyye-tile, to lay — upon اهميت ورمك (e-) ehemmiyyet vermek; (ده) (de-) usrâr et..
Stretch, strech, (*v.a*) كرمك germek; اورتاق ouzatmaq; (lie) يايق yaymaq; توسيع sermek; (*expand*) (*lit.*) تويد et.; تويد et.; (*exaggerate*) مبالغه moubâlaga et.; اوزامق ouzamaq; (*n.*) (act) كرمه germe; چكش chekish; غيرت gayret; (*effort*) شمول (حد) ghâye (lit.) vûs-at; وسعت shûmûl; (*utmost*) (haddi-) gâye; (*mar*) وولطه volta; بى چكشده bir chekishde; (*continually*) متدایا mü-temâdiyen; — **Stretch'ér**, (*n.*) چرچيوه cherchive; (*sport*) قالب qalub; سديه sedye; (*carriage*) لاستيك lastik; اوطوراق otouraq; — **Stretch'ing frame**, (*n.*) قاسناق qasnaq, كركف gergef.
Strew, strô, (*v.a*) يايق yaymaq; سركه sermek.
Stricken, stik'n, (*a*) وورولش vou-roulmush; چالينمش chalunmush; پك ياشلى pek yashlu.
Strict, strikt, (*a*) صيق suqu; (*severe*) شدتي shiddetli; قاطى qat-i; (*evact*) تام tam; صحيح sahih; — **ly**, (*ad*) قطعاً qat-uyyen; شدتله shiddetle; شدت tamâmen; — **ness**, (*n.*) شدد shiddet; صحت qat-uyyet; قطعيت suhhat; — **Stricture**, (strik'tür)

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōōn, shut; mūte; very; tū چپروو; ch چ; sh ش; th ث; tē; zh ج [STR-STR]

(n.) دارلق darluq ; صیدمه suqush-
ma ; طقانما tuqanma, (fig) طق (lit)
تنقید tenqîd ; تقبیح taqbîh.
Stride, strîd, (n.) آچیق آدیم achuq
adum, (v n) آچیق آدیله یورومک achuq
adumla yürümek ; (v a.) آتلاق
atlamak.
Strident, strî'dent, (a) کسکین keskin;
غیجردار gujurdar
Strife, strîf, (n.) چاریشه charpush-
ma; مئارعه münâzâ, (rivalry)
reqâbet; مسابقه müsâbaqa. to be
at a — with (له) مجالده ا. (le-) mü-
jâdele et ; (له) چاریدشمق ; (le-) char-
pushmaq
Strike, strik, (n.) غرهو grev ; (lit.)
تعطیل اشغال tâ'tîli eshgâl ; (measure)
سیلمه silme ; طولوسی dolouson ; (v a.)
وردمق vourmaq ; چاربتق charpmaq ;
(coun) ضرب darb et ; کسمک kes-
mek ; (clock) چالماق chalmaq ; (sail)
ماپا mayna ; ایندیرمک indirmek
et (surprise) حیرتی موجب او. hayreti
môujib ol. ; دقتی جلب ا. diqqati jêlb
et. ; (affect) تأثیر te'sîr et ;
(match) چاقق yaqmaq ; (agree)
تصدیق tasdiq et. ; — down
کسمک kesmek ; — out
devirmek ; — out
سیلمک chuqarmaq ; (erase)
silmek ; (v. n.) چاربتق chizmek,
تعطیل اشغال grev yapmaq ;
اوطوردمق (ship) tâ'tîli eshgâl et. ;
دیبی بولاق dibi boulmaq ;
تسلیم او. ariya et ; (fig.)
توسلم ol. ; (bot.) توتماق toutmaq ;
(-in) مداخلة müdâhale el. ; — up
bashlamaq ; — **Strik'ér**, (n.)
غرهو grevji ; (pl.) تهديدی tehdidji ;
(hammer) طوقاق toqmaq ; (lever)
خدمتچی manevele ; (mar.)
hizmetji ; (qamarot) (qamarot) ; —
Strik'ing, (a.) (lit.) جالب دقت jâlibi
diqqat ; شایان حیرت shâyânü hayret ;
(impressive) مؤثر mü-essir ; — **Strik'-**
ingly, (-ing-li) (ad.) جالب دقت صورتده
jâlibi diqqat sôuretdé.
String, string, (n.) ایپ ip ;
سیرسیم sijim ; (ribbon) غیطان gaytan ;
قوردون qordon ; (tendon) سیکیر sinir ;
طمار damar ; (bot.) تال tel ; (pl.)
الیاف elyâf ; (mus.) کیریش kirish ;
تال tel ; (file) دیزی dizi ; (fig.)
سورو sürü ; (lit.)

سلسله silsile ; (billards) صای sayu ;
(aim) مقصد maxad ; (v. a.) دیزمک diz-
mek ; دوناتماق donatmaq ; (mus.)
کیریش kirish ; طابق taqmaq, (tense)
کرمک kermek ; (off) آییسلاماق ayuqlamaq ;
— **Stringed**, (stringd) (a.) تاللی
telli ; کیریشلی kirishli ; — **Stringer**,
(string'er) (n.) (timber) کیریش kirish ;
(mar) باغ (آنا) (ana-) bâ. — **Stringy**,
(string'y) (a.) تاللی telli ; (bot.)
سارلی sarlı ; (lit.) لیفی lifî
Stringent, strin'jent, (a) صیق suqu ;
(fig) طاقع (lit.) âjil ; مبرم mübrem ;
— ly, (ad.) حاللا âjilen ; — **Strin'-**
gency, (-jen-si) شدت shiddet ;
ضرورت zarûret ; (com) مضایقه mou-
zâyeqa ; (bouhrân) (بحران)
Strip, strip, (v. a.) صویق soymaq ;
(fig) محروم mahrûm et. ; — off
چوماق qoparmaq ; چکمک chekmek ;
(v. n.) صویولماق soyoulmaq ; (dress)
صویولماق soyounmaq ; (n.) شرید she-
rid.
Stripe, strîp, (n.) چیزگی chizgi ; یول
yol ; (blow) ضربه darbe ; (mark)
نیشان nishan ; قامچی قامچی yeri,
(fig.) اضطراب azturâb, (v. a.)
چیزمک chizmek ; (lash) قامچیلماق qamchu-
lamaq ; — **Striped**, (strip'd) (a.)
چیزگیلی chizgili ; یوللی yollou ; —
cloth یوللی قاش yollou qoumash ;
چیزگیلی قامچی chizgili qoumash.
Stripling, strî'pling, (n.) دلیقانی deli-
qanlu ; (lit.) شاب امرد shâbu emred.
Strive, strîv, (v. a.) چابالماق chabala-
maq ; اوغراشمق ôurâshmaq ;
سای sa'y et. ; — **Strivingly**, (striv'ing-
li) (ad.) اوغراشماق ôurasharaq ;
غیرتله gayretle.
Strobil, strob'il, (n.) قوزه qoza ; چام
cham qozasu.
Stroke, strök, (n.) ضربه darbe ; (attack)
همله hamle ; (fig.) فلاکت felâket ;
(effort) غیرت gayret ; همت himmet ;
(act) قیل fi'l ; تأثیر te'sîr ; (pen's)
چکمک chekish ; خط hatt ; (mach)
ستروق stroq ; (mar) حمله hamla ;
(pers.) حملله hamlaju ; (act) چکمک
chekish ; (caress) اوقاشمه oqshama ;
(lit.) نوازش nüvâzish ; (v. a.)
چکمک chekmek ; اوقاشماق oqshamaq ;
سومک sevmek ; (fig.) تسکین teskin et ;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.—etmek; ol.—olmaq;

[STR-STU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

— **Strokesman**, (strōks'man) (*n.*)
 حمله hamlaju.
Stroll, strōl, (*n.*) گزینتی gezinti; تنزه
 tenezzüh; (*v.n.*) طولاشیق dolashmaq;
 گزیمک gezmek; — **Stroller**, (strōl'-
 èr) (*n.*) آواره âvâre; — **Strolling**,
 (strōl'ing) (*n.*) طولاشیق dolashmaq;
 (*a.*) سيار seyyâr; (*fig.*) آواره âvâre.
Strong, strong, (*a.*) قوتلی qouvvetli;
 (solid) متین metin; صابلام sâlam; (*fig.*)
 قوتله shiddetli; — **ly**, (*ad.*) قوتله
 qouvvetle; شدتله shiddetle; (*much*)
 زیادهسیله ziyâdesile; چوقق choq; —
 'hold, (*n.*) (mil.) موقع مستحکم mev-
 qî müstahkem; (lit.) تحصنکه tehas-
 soungyâh; (*fig.*) مرکز merkez; —
 room, (*n.*) قاصه (دايره سی) qasa (-dâ-
 ıresi); چلیک mahzen.
Strop, strop, (*n.*) (mar.) صیان sapan;
 (leather) قاییش qayush; (*v.a.*)
 قاییشه وورمق sapan vourmaq; قاییشه
 qayusha vourmaq; — **Stropping**,
 (strop'ing) (*n.*) قاییشه وورمه qayusha
 vourma; بیلهمه bileme.
Strophe, strōf'e, (*n.*) بیت beyt; قطع
 qut-a.
Structure, struk'tūr, (*n.*) یایی yapu;
 بنا binâ; (*fig.*) تشکلات teshek-
 kûlât; بنیه būnye; — **Structural**,
 (struk'tūr-al) (*a.*) (lit.) بنیوی būn-
 yevî; تشکلی teshekkûlî.
Struggle, strug'l, (*n.*) مجادله müjâ-
 dele; (*v.n.*) مجادله müjâdele et.;
 چابالاماق chabalamaq; the — for life
 (lit.) مجادله حیات müjâdeleyi hayât.
Strum, strum, (*v.*) چالماق chalmaq;
 ایاطیردی paturdu et..
Struma, strōō'ma, (*n.*) (med.) صیراجه
 suraja
Strumpet, strum'pet, (*n.*) فاحشه fâ-
 hishe; (*a.*) قارارسز qarârsuz; قارسز
 vefâsuz.
Strut, strut, (*n.*) وقار veqâr; عظمت
 azamet; (arch) دیرسک dirsek; مقاص
 maqas; (*v.n.*) عظمتلی یورومک azametli
 yûrûmek.
Strychnine, strik'nin, (*n.*) ستریکنین
 strikinin.
Stub, stub, (*n.*) کوک keuk; (fin.)
 کوچان qochan; (*v.a.*) چیقارمق
 keukünü chuqarmaq; — **Stubby**,
 (stub'i) (*a.*) کوکلی keuklü; (*fig.*)
 قالین qalun.

Stubble, stub'l, (*n.*) کوکلر keukler;
 دیبلر dibler.
Stubborn, stub'orn, (*a.*) عنود anôud;
 (hardy) ایکیلmez; سرت sert;
 — **ly**, (*ad.*) عنودانه anôudâne; —
 ness, (*n.*) عناد inâd; ثبات sebât.
Stucco, stuk'ō, (*n.*) آچی alchu; صیوا
 suva; (*v.a.*) صیوامق suvamaq
Stud, stud, (*n.*) (باشلی) (bashlu-)
 chivi; پین pin, (button) دویکه düy-
 me; (pole) دیرک direk; (chain's)
 لوقمه loqma; (*v.a.*) تزیین et.;
 ایشلهمک ishlemek; — **bolt**, (*n.*)
 اسقرو isqrou juvata; — **horse**,
 (-hōrs) (*n.*) آغیر aygur; — **work**,
 (*n.*) ستونلی دیوار sûtounlou douvar;
 (leather) چیللی zurh; —
Studded, (stud'ed) (*a.*) مزین mü-
 zeyyen; (cham) لوقمالی loqmalı; —
Studding-sail, (stud'ing-sāl) (*n.*)
 جوندایلیک jounda yelkeni
Stud, stud, (*n.*) (zo) آتلr atlar;
 حیوانلر hayvanlar; (place) حارا hâra.
Student, stū'dent, (*n.*) طلبه talebe;
 (fig.) تئبعله مشغول tettebbou'la mesh-
 gōul; قارء oquyan; اقویان qârî.
Studio, stū'di-ō, (*n.*) آتئله atelye.
Studious, stū'di-us, (*a.*) چالیشغان
 chalushgan; غیور gayyōur; (deli-
 berate) دوشونلش dūshūnūlmüş;
 (careful) اهتاملی ihtimâmlı; — **ly**,
 (*ad.*) چالیشه رق chalusharaq; اهتامله
 ihtimâmla.
Study, stud'i, (*n.*) تتبع tettebbou;
 تحصیل moutâlâ; (learning) رسم resim;
 tahsîl; (art) ئتود etüd; (mus.)
 چالیشمه puratik; (room) یازبخانه
 yazuhâne; (office) büro; (*v.n.*)
 تحصیل tahsîl et.; — **Stud'ed**,
 (-'id) (*a.*) معلوماتلی mâ'lōumâtlu;
 (deliberate) دوشونلش dūshūnūlmüş;
 قصدی qasdî.
Stuff, stuf, (*n.*) (pl.) مواد mevâdd;
 (filling) ایچ iç; (fig.) اساس esâs;
 منسوجات qoumash; (lit.)
 mensōujât; (tallow) طوک باغی don
 yâ; (effects) اشیا eshyâ; (birtu)
 بوش لافلر bosh laflar; (nonsense)
 ساجمه sachma; (*v.a.*) تولدیرمق
 doldourmaq; (press) طیقماق tuqmaq;

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; riug; machiue;

[SUA-SUB] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

Suasion, svā'zhun, (n) اقناع iqnâ';
— **Suā'sive**, (a) (lit.) اقناعی iqnâ-i

Suave, swāv, or swāv, (a.) طاطلی tatlu, ملائم mülâyim; — **Suavity**, (swāv'i-ti) (n.) طاطلیق tatluluq; ملایمet mülâyemet

Sub, sub, (n) پی; avans آوانس; Pey, (prep) ... تحال tahtel, (pers) ثانی tâlî, «con-...sânî, (fig.) تالی tâlî, «müte-ah-hidi» sâni, «متمعهد» tâlî «müte-ahhid»; — «committee», (n.) تالی tâlî «terranean», (-te-rā'nē-an) (a) تحالارض tah-tel-«arz».

Subagent, sub-āj'ent, (n.) نالی آجته tâlî ajente

Subaltern, sub'al-tern, (n) و a.) مادن mādoun; کورچوک küchük; (log) فرور ferî'; (pl.) فرور furû'; —

Subaltér'nant, (a.) عومى oumûmî; (n.) کى küll; — **Subalternate**, (-nât) (lit.) (lit.) فرى fer-i; (turn) میناروب mûtenâvib; (n.) جزؤ jüz

Subaudition, sub-aw-dish'un, (n) معنای ماضى mâ'nâyî zumnî; (fig.) (تاحتند هوى) (tahtunda hüve).

Subdivide, sub-di-vid', (v.a.) تکرار tek-rar ayurmaq; — **Subdivi-sion**, (-vi'zhun) (a) (lit.) تالی اقسام tâlî axâm; شعبه shôu'be.

Subdue, sub-dû', (v.a.) مغلوب mâg-lôub et.; (lit.) تکیل tenkil et.; (submissive) اطاعت کتیرمک itâ-ate ge-tirmek; (lit.) منقاد mûnqâd et.; (soften) تاحفیف tahfif et.; — **Subdued**, (-dû'd) (a.) مطیع moutî'; (lit.) منقاد mûnqâd; — **Subdu'er**, (-dû'ér) (n.) غالب gâlib; تکیل eden; اطاعت کتیرن itâ-ate getiren.

Suberic, sū-bér'ik, (a) مانطار man-tar..; (lit.) فلیفی felî-nî.

Subgenus, sub-jē'nus, (n.) قسم qusm; فصیل fasîle.

Subjacent, sub-jā'sent, (a.) آلتده altunda; (lit.) تحتات tahtânî.

Subject, sub'jekt, (a.) تابع tâbi'; (exposed) معروض mâ'rôuz; (condition-al) مشروط meshrûut; (n.) تابع tâbi'; (pl) تبعه tebe-a; (performed) معمول mef-ôul; (fig.) هدف hedef; (object)

(lit.) موضوع mevzôu'; خصوص hou-sôus: (dissection) جسد jesed; (hyp-notism) مبتدا mediûm; (gram.) مسند الیه mesnedi ileyh; (v.a.) تابع طومتق tâbi' tout-maq; — **matter**, (-mat'er) (n) (lit.) موضوع mevzôu'; سدد saded; **the** — of discussion مثله mes-ele; بحث bahs; (lit.) موضوع مودع مداکره mevzôu-u müzâ-kere; — **Subjec'tion**, (-jek'shun) (n.) اتقیاد tâbi-uyyet; (lit.) اتقیاد inqiyâd; — **Subject'ive**, (-jekt'iv) (a) (lit.) انفسى enfûsî; شخصی şahsî; — **Subject'ively**, (-jekt'iv-li) (ad) کندی infûsî sôuretdé; کندی kendi fikrine geure; — **Subjectiv'ity**, (-jekt-iv'i-ti) (n.) شخصی مطالعه enfûsiyyet; (lit.) şahsî moutâlâ.

Subjoin, sub-join', (v.a.) علاوه ilâve et.; الحاق ilhâq et..

Subjugate, sub'jû-gât, (v.a.) ضبط zabt et.; (lit.) منقاد mûnqâd et.; — **Subjugation**, (sub-jû-gâ'shun) (n.) ضبط zabt; استیلا istilâ; (lit.) tahakküm.

Subjunctive, sub-jungk'tiv, (a.) (lit.) ملحق mülhâq; تزیلی tezyilî; (gram) التزامی iltizâmî; (n.) صیغه التزامیه sî-gayî iltizâmiyye

Sublieutenant, sub-lef-ten'ant, (n.) (mar) ملازم mîlâzim (-sânî).

Sublimate, sub'lim-ât, (v.a.) تصفیة tasfiye et.; (lit.) تصعید tas-id et.; (n.) سوبلیمه sùblime.

Sublime, sub-lim', (a.) عالی âlî; (lit.) افکار bülend; (n.) (pl. و lit) معالی ma-âli; efkyârû âliye; — **yüxeltmek**; (v.a.) (fig) یوکسولتمک yûxeltmek; — **ly**, (ad) عالی درجده âlî derejede; (lit.) بلندانه bülendâne; — **Sublim'ity**, (-lim'i-ti) (n.) یوکسولک yûxeklik; (lit.) علویت oulviyyet; (fig.) اصالت asâlet.

Sublunar, sub-lû'nar, (a.) تحت taht dîyوی qamerî; (fig) dünyevî.

Submarine, sub-ma-i-rēn', (a.) تحت البحر tahtel-bahir; — **boat**, (-bôt) (n.) تحت البحر tahtel-bahir; — **mine**, (-mîn) (n.) ماین mâyn; طورپیل torpil.

môte; foot; mōōn, shut, mûte; very, tū چيوو ch; sh ش, th ث, zh ژ [SUB-SUB]

Submerge, sub-mérj' (v.a.) طابرمق baturmaq; طالدورمق daldurmaq; (lit.) مبالغ gats et; — **Submerged**, (-merjd') (a) طابرمق baturulmush; (lit.) معطوس mǎgtōus, — **Submer-sion**, (-mer'shun) (n) ناممه batma; (act) غطس gats; طابرمقه baturma

Submit, sub-mit' (v.a.) عرض arz et.; (v.n) حواله havāle et.; (v.n) تسليمت كوسترمك inqiyād et; — **Submis'sion**, (-mish'un) (n) تسليمت teslîmiyyet; geustermek; — **Submis'sion**, (-mish'un) (n) تسليمت teslîmiyyet; inqiyād (resignation) تمكين tevâzōu' تواعض temkin; — **Submis'sive**, (-mis'iv) (a) مطيع mouti', حليم halîm; (lit.) موعض mûtevâzu'; — **Submis'sive-ly**, (-mis'iv-li) (v.a.) مطيعانه mouti-âne; inqiyādla; تواعضه tevâzōu'la.

Subocular, sub-ok'ū-lar, (a) كورك geuzün altundaki; (lit.) تحت العين tahtel-ayn.

Subordinate, sub-or'di-nāt, (a.) مادون madōun; تابع tâbi'; (series) (lit.) متسلسل müteselsil; (v.a.) تابع tâbi' et; — **ly**, (ad) تابع اولهرق tâbi' olaraq; معيته ma-uyyetine vermek; — **ly**, (ad) تابع اولهرق tâbi' olaraq; معيته ma-uyyetde. (lit.) تسلسلا teselsülen; — **Subor-dinā'tion**, (-'shun) (n) تبعيت te-ba-uyyet; (rank) مادوناق mādōun-louq; (order) سلسله silsileyi merâtib.

Suborn, sub-orn', (v.a.) قانديرمق qan-durmaq; افساد ifsād et.; — **Sub-ornā'tion**, (-'shun) (n.) افساد ifsād; رشوت rüşhvet.

Subreption, sub - rep'shun, (n.) اغفال menfât-perestlik; igfâl.

Subscribe, sub-skrîb', (v.a.) امضا imzâ et.; — **te-ahhüd** et.; تصديق qabōul et.; — **tasdiq** et.; (v.n.) يازماق yazulmaq; — **Subscriber**, (sub-skrîb'ér) (n.) ابونه abone; (signatory) امضا صاحبي imzâ sâhibi; — **Subscript**, (sub'skript) (a.) امضا imzâ edilmish; — **Sub-scription**, (sub-skrip'shun) (n.) امضا imzâ; قيد qayd; ابونمان abo-

numan; (sum) مبلغ meblâg; (pl) مبالغ meblâg; (charity) امانه i-âne; ابونه teberri-ât; price of — ابونه abone bedeli.

Subsequent, sub'sē-kwent, (a) صوكره sōra; (lit.) متعاقب mûte-âqib; — **ly**, (ad) بالآخره sōradan, bil-âhura; (lit.) متعاقبا mûte-âqiben.

Subservient, sub-ser'vi-ent, (a.) خادم hâ-dim; (ishē) يارار yavar; (submissive) مطيع mouti', (lit.) منقاد münqâd

Subside, sub-sid', (v.n) ديه چوكمك dibe cheukmek; (fig.) اينمك inmek; hafiflemek; — **Subsiden-ee**, (sub-si'dens) (n) چوكمه cheuk-me; اينم inme.

Subsidy, sub-si-di, (n.) معاونت mou-âvenet; (sum) تخصيصات tahsisât; — **Subsid'iary**, (-i-a-ri) (a.) (lit.) معاونت قيلندن fer-i; ياردمجي yâr-dumju, (n.pl) (mil) عساکر معاونه asâkiri mou-âvine; — **Sub'sidize**, (-'sid-iz) (v.a.) معاونت mou-âve-net et; تخصيصات ویرمك tahsisât ver-mek; — **Sub'sidized**, (-'sid-izd) (a) تخصيصات tahsisâtlu.

Subsist, sub-sist', (v.n) موجود او. mevjōud ol; واقع او. vâqî' ol.; (remain) قالمق qalmaq; دوام de-vâm et.; (live) گچينمک gechinmek; — **Subsist'ence**, (-'ens) (n.) وجود vûjōud; (liveli-hood) گچينمه gechinme; معيشت ma-ishet; — **Subsist'ent**, (a.) موجود mevjōud; واقع vâqî'

Subsoil, sub'soil, (n.) زمين zemin; کسه kesme

Substance, sub'stans, (n.) جوهری jev-her; (essence) اصل esl; اساس esâs; (matter) ماده madde; جسم jism; (property) مال mal; نوت servet; (force) قوت quovvet; متانت metâ-net; (rel. of lit.) الوهيت ūlûhiyyet.

Substantial, sub-stan'shal, (a.) جوهری jevherli; اساسی esâslu; (phil.) جوهری jevheri; (material) مادی maddi; (lasting) دوامی jismâni; (strong) قوتی quovvetli; متین metîn; (rich) زنگین zengin; (considerable) چوچقه choqja; بول bol; (suitable) موافق mouvâfuq; (real)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SUB-SUC] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

حقیق haqîqî; (pl.) اساسات esâsât; — **ly**, (ad.) اساسی esâslu sôur etde; حقیقه haqqîle; — **Substantiality**, (sub-stan-shal'i-ti) (n.) مادیت maddiyyet; قوت qouvvet; متانت metânet; (reality) حقیقت haqiqat; اساس esâs; — **Substantiate**, (sub-stan'shi-ât) (v.a.) مادیت ویرمک maddiyyet vermek; تحقیق ایشدیرمک tehaqqouq etdirmek; (prove) اثبات isbât et. (lit.) تأیید te'yîd et.; — **Substantive**, (-'stan-tiv) (a) حقیق haqîqî; اساسی esâslu; (independant) مستقل müstaqil; (n.) اسم ism; — **Substantively**, (-'stan-tiv-li) (ad.) حقیق اسم ism olaraq.

Substitute, sub'sti-tüt, (v.a.) یرینه یرینه yerine qomak; ایقامه iqâme et.; (pers.) توکیل tevkiil et.; (n) وکیل veکیل bedel; (pers) مقامه قاتم qâ-im; — **Substitûtion**, (-'shun) (n.) (act) ایقامه iqame; توکیل tevkiil; (sci) (mou-âdilile-) تبدیل (معادیلله) tebdil

Substratum, sub-strâ-tum, (n.) آل alt tabaqa; زمین zemîn; (fig.) طایفه alt tabaqa; اساس esâs

Substructure, sub'struk-tür, (n.) قسم تحتانی ashâ qusm; (lit.) قسم قusmu tahtânî; (pl.) اقسام tahtâniyye.

Subsultive, sub-sul'tiv, (a.) صیچرار suchrar; (lit.) احتلاقی ihtilâjî. — **Subsul'torily**, (-'to-ri-li) (ad.) صیچراره‌دق suchrayaraq; احتلاجله ihtilâjla

Subtangent, sub'tan-jent, (n) تحت tahtu mûmâs

Subtense, sub-tens', (n.) وتر veter.

Subterfuge, sub'tér-fûj, (n.) التحاکه iltijâg'yâh; قاچاق qachamaq; حيله hîle.

Subterranean, sub-te-râ'nē-an, (a.) ...yer altu... تحت الارض tahtel-arz.

Subtile, sub'til, (a) اینجه inje; (lit.) رقیق raqîq; (rare) لطیف latîf; (piercing) نافذ nâfiz; کسکین keskin; (fig.) قورناز qournaz; ماهر mâhir; — **ly**, (ad.) رقیقانه raqîqâne; (fig.) قورنازجه qournazja; ماهرانه mâhirâne; — **Subtility**, (-'til-i-ti) (n.) اینجه‌لک injelîk; (lit.) رقت rîqqat; (fig.)

قورنازلق qournazluq; دسیسه desîse; — **Sub'tilize**, (-'til-iz) (v.a.) اینجه‌لک injeltmek; (fig. و lit.) تعقیب ta'mîq et.; (قیق قوق یارق) (qulu qurq yarmaq).

Subtle, sut'l, (a) (fig.) قورناز qournaz; جین فکری jin fikirli; (cunning) دساس dessâs; (ingenious) ماهرانه mâhirâne; — **'witted**, (-'wit'ed) (a) حاضر جواب hazur jevâb; (lit.) نکته‌دان nûkte-dân.

Subtract, sub-trakt', (v.a.) آتی almaq; طرح chuqarmaq; (math.) طرح tarh et.; — **Subtraction**, (-trak'-shun) (n.) تنزیل tenzil.

Subtrahend, sub'tra-hend, (n.) مطروح matrôuh.

Subtropical, sub-trop'î-kal, (a) منطقه mountuqayi hârre ye ya-qun

Suburb, sub'urb, (n.) (pl) ملحقات mülhaqât; واروش juvâr, (mil) جوار varoush; — **Subur'ban**, (a.) جوار juvâr; جوارده‌کی juvârdaki; (n.) جوار حلقی juvâr halqu.

Subvention, sub-ven'shun, (n.) یاردم yardum; (سربوانسیون) (sübvansiyon); تخصیصات tahsisât.

Subversion, sub-vér'shun, (n) (act) تخریب tahrîb; اخلال ihlâl; (n) mahv; (lit.) سقوط souqûut; — **Subver'sive**, (-vér'siv) (a.) ییتیچی yuquju; (lit.) تخریبکار tahrîbkyâr; خن mouhil

Subvert, sub-vért', (v.a.) آلت اوست alt-üst et.; ییقق yuqmaq; اخلال ihlâl et.; — **Subvert'er**, (-vért'èr) (n.) ییقان yuqan; (lit.) مای mâhî; تخریبکار tahrîbkyâr

Subway, sub'wâ, (n.) تونل tünel; جیجی gechid; (pipes) مجرا mejrâ.

Succeed, suk-sēd', (v.a.) تعقیب tâ-qib et.; ولی vely et.; (v. n.) یوریه ییچمک (replace) tevâlî et.; استخلاف istihlâf et.; (success) موفق او. mou-vaffaq ol.; — **Succeeding**, (suk-sēd'ing) (a.) صورکه‌کی sôraki; (lit.) استخلاف müte-âqib; (n.) (lit.) تعاقب istihlâf; توارث tevârûs.

Success, suk-ses', (n.) موفقیت mou-

vaffaqiyyet; non — موفقیتسزک mou-
vaffaqiyyetsizlik; to have — موفق او.
mouvaffaq ol., to wish — موفقیت
موفقیت mouvaffaqiyyet temennî et.
— **Successful**, (suk-ses'fōl) (a.)
موفقیتسزک mouvaffaqiyyetli مسمود mes-
ōud: — **Successfully**, (suk-ses'-
fōl-i) (ad.) موفقیتسزک mouvaffaqiyye-
vetle: — **Successless**, (suk-ses'les)
(a.) موفقیتسزک mouvaffaqiyyetsiz

Succession, suk-sesh'un, (n.) تعاقب
tâ'qib, (lit.) توالی tevâlî: (inheritance)
(lit.) توارث tevârûs; istihlâf; (series)
سلسله silsile; سوره sura: (des-
cendants) ذریعہ zürriyyet; (heritage)
میراث mîrâs: hy — ارثی irsî; ir-
sen: order of — سوره (ترتیب) sura
(-tertibî), (lit.) تسلسل teselsül: —
Successive, (suk-ses'iv) (a) (lit.)
متوالی mütevâlî: متسلسل müteselsil;
متعاقب müte-âqib: — **Successively**,
(suk-ses'iv-li) (ad.) متوالی mütevâ-
liyen: متسلسل müteselsilen: —
Successor, (suk-ses'ur) (n.) خلف
halef.

Succin, suk'sin, (n.) کهربا kehrübâ.
Succinet, suk-singkt', (a.) قیصه qusa;
(lit.) میجل müjmel: — ly, (ad.) قیصهجه
qusaja; میجل müjmelen.

Succour, suk'ur, (n.) امداد imdâd:
یاردم yardum; (v.a.) معاوتت mou-
âvenet et..

Succulent, suk'ū-lent, (a.) صلی sou-
lou: (lit.) آبدار âbdâr: — **Succul-
ence**, (suk'ū-lens) (n.) صو sou: تازەك
tâzelik; (fig.) لطافت letâfet..

Succumb, suk-kum', (v.n.) چوكم
cheukmek; سقوط souqûut et.; (fig.)
اولك eulmek.

Such, such, (a.) بولہ benyle: بو كى
bou gibî; — as ...gibî: مثلاً me-
selâ...; — a ... بولہ beuyile bir...;
— a one بولہ bou qadar...; — a one
فلاں filan...

Suck, suk, (v.a.) ايمك emmek; (lit.)
مص mass et; (drink) چكمك chek-
mek; (fig.) پيترمك bitirmek; (v.n.)
ايمك emmek; سوت sût emmek; چكمك chek-
mek; (n.) ايمه emme: سوت sût; —

Sucker, (suk'ér) (n.) امن emen;
(child) (مهمده) (memede-) cho-
jouq; (fig.) ياورو yavrou; (toy) ايمك

emzik; (drunkard) بكمى bekri; (pa-
rasite) (fig.) دالعاووق dalqavouq;
(pump's) پستون piston; (bot) پيچ
pich; — **Suck'et**, (n.) بون بون bon-
bon: شكر sheker: — **Suck'ing**, (a.)
ايمى emiji; — bottle بيبهرون bibe-
ron: ايمك emzik: شيشه shishe, —
— fish طولومبه بالى touloumba ba-
lugh; — pump طولومبه aluju
touloumba; ايمى طولومبه emiji tou-
loumba

Suckle, suc'kl, (v.a.) ايمزيرمك emzir-
mek; سوت ويزمك sût vermek; (lit.)
— **Suck'ing**, (n.) ارضاع urzâ' et.; —
fish (مهمده) (memede-) chojouq; (zo)
ياورو yavrou; (bot) يونجه yonja; (a.)
مهمده memede; (fig.) طوى toy.

Suction, suk'shun, (n.) ايمه emme;
چكمه chekme; (lit.) مص mass: —
Suctō'rial, (a.) مهمده بويور memede
beuyür; ايمه emer.

Sudan, sōō-dân', (npr) سودان sōu-
dân.

Sudatory, sū'da-tor-i, (a.) ترلهنجي ter-
letiji; ... تر ter...; (n.pl.) تانيوسى
ter banyosou.

Sudden, sud'en, (a.) آنى ânî; — ly,
(ad.) آنسوزن ansuzun; بردن bir-
den bire; (death) فحاة fuj-eten;
— ness, (n.) آنى وقوع ânî vou-
qûu'.

Suds, sudz, (n pl) صابونلى صو saboun-
lou sou.

Sue, sū, (v.a.) دعا dâ'vâ et.; تعقيب
tâ'qib et.; (v.n.) مراجعت a. (عكمهيه)
(mahkemeye-) mürâjât et.; (-for)
(ثى) رجا a. (ثى) taleb et; ... (i-) ...
... (i-) rijâ et; — **Sū'ing**, (n.) دعا
dâ'vâ; (voicing) طلب taleb; نيار
niyâz.

Suède, swād, (a.) پودوسوئەت podeu-
sū-ét..

Suet, sū'et, (n.) بيزرك ياغي bebrek yâ;
ايچ ياغي ich yâ

Suez, sōō'ez, (npr) سويس süveysh;
— Canal, (n.) سويس قانالى süveysh
qanalu.

Suffer, suf'ér, (v.) اضطراب چكمك uztu-
râb chekme; (affected) مبتلا او.
mübtelâ ol.; مضطرب او. mouztarib
ol.; (fig.) دوچار او. dôuchâr ol.; (en-
dure) چكمك chekme; (loss) متضرر او
mütezarrur

[SUF-SUI] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; mē hēr; in; mine;

ol.; ضایع zâyû' et; (*trouble*) اذیت
 eziyet çekmek, — **Suffer-
 able**, (suf'er-a-bl) (*a.*) چکلیر che-
 kilir; جائر jā-iz; — **Sufferance**,
 (suf'er-ans) (*a.*) اضطراب uzturâb;
 الم elem; (*pl.*) آلام âlâm; (*tolerate*)
 تحمل tehammul; ماسعه müsâmeha;
 خسته **Sufferer**, (suf'er-er) (*n.*)
 hasta; راحتسز rahatsuz; — **Suffer-
 ing**, (suf'er-ing) (*a.*) مضطرب mouz-
 tarib, (*n.*) اضطراب uzturâb; الم elem,
 (*pl.*) آلام âlâm; اضطرابات uzturâ-
 bāt; (*loss*) ضیاع zuya', ضرر zarar;
 — **Sufferingly**, (suf'er-ing-li) (*ad.*)
 اضطرابله uzturâbla; آلامه elemle.
Suffice, suf'fis, (*v.n.*) الورمک elver-
 mek; کفایت کافی kyâfi ol.; (*v.a.*)
 کفایت kifâyet et.; (*lit.*) تطمین tatmîn
 et..
Sufficiency, suf-fi'shen-si, (*n.*) کفایت
 kifâyet اهلیت ehliyyet; — **Suffi-
 cient**, (suf-fi'shent) (*a.*) کافی kyâfi;
 (*fig.*) مقتدر kifâyetli; کفایتی
 tedir, — **reason** کافی سبب kyâfi se-
 beb; (*pl.*) اسباب esbâbu kyâfiye;
 — **Sufficiently**, (suf-fi'shent-li) (*ad.*)
 کافی درجهده kyâfi derejede
Suffix, suf'iks, (*n.*) لاحقه lâhiqa;
 (*pl.*) الحاق levâhiq; (*v.a.*) الحاق il-
 hâq et.
Suffocate, suf'ō-kāt, (*v.a.*) بوغق bō-
 maq; (*lit.*) اختناق ihnâq et.; —
Suffocating, (suf'ō-kāt-ing) (*a.*)
 بوغوجی boghouljou, (*lit.*) مختنق mouh-
 niq; — **gas** مختنق غاز mouhniq gaz;
 — **Suffocation**, (suf'ō-kā'shun) (*n.*)
 بوغوله boghoulma, (*lit.*) احتناق ih-
 tinâq.
Suffragan, suf'ra-gan, (*a* و *n.*) معاون
 mou-âvin.
Suffrage, suf'rāj, (*n.*) رأی re'y; (*as-
 sent*) رضا ruzâ; تصویب tasvîb, —
Suffragist, (suf'ra-jist) (*n.*) سوفراژیست
 süfrajist.
Suffuse, suf-füz', (*v.a.*) قاپلامق qapla-
 maq; اورتمک eurtmek; استیلا istilâ
 et.; **Suffusion**, (suf-füz'hun) (*n.*)
 قاپلاییش qaplayush; استیلا istilâ; (*med.*)
 طایغیه dâlma; یاییلمه yayülma; (*lit.*)
 انصباب insubâb.
Sugar, shoog'ar, (*n.*) شکر sheker; (*v.a.*)
 باللامق sheker qomaq; (*fig.*) باللامق
 ballamaq; **cut** — کسمه kesme

sheker; کوب کوب kup sheker **moist**
 — **coated**, ham خام شکر ham sheker;
 — **coated**, (shekerleme) (*a.*) شکرلеме shekerleme.;
 — **loaf**, (-lōf) (*n.*) کله kelle
 (-sheker) (*a.*) مغروطی mahroutî; —
mill, (*n.*) شکر ماشین sheker ma-
 kinesî; شکر پرسه sheker presesi;
 — **plum**, (*n.*) شکرلеме shekerleme;
 — **plum**, bon-bon; (*fig.*) iltifât;
 — **tongs**, (*n.*) شکر ماشینی sheker
 mashasû; (پهنسە) (penset), — **of**
lead, qoursoun قورشون توری tou-
 zou, (*lit.*) حلیت اسرب halliyyeti üs-
 rûb; — **Cugary**, (shōog'ar-i) (*a.*)
 شکرلی shekerli; (*fond*) طالتی tatlu
 sever.
Suggest, suj-jest', (*v.a.*) (*lit.*) تلقین
 telqîn et.; ایما ilqâ et.; (*hind*) ایما
 imâ et., تکلیف teklîf et.; (*v.n.*)
 تلقین telqînâtda boulounmaq;
 فکر بیان fikir beyân et.; — **Sug-
 gestion**, (suj-jes'shun) (*n.*) تلقین
 telqîn; (*propose*) تکلیف teklîf; (*jud*)
 ایما imâ, فکر fikir; **auto** — (*lit.*)
 تلقینی telqîni nefis; — **Sugges-
 tionism**, (suj-jes'shun-izm) (*n.*)
 تلقین nazariyyesi; (*lit.*)
 — **Suggestive**, (suj-jes'tiv)
 ایما ilqâ; (*inspiring*) (*lit.*)
 مفید müfid; نافع nafî; ایلهامکار
 ilhâmkyâr; (*remarkable*) شایان diqqat.
Suicide, sū'i-sid, (*n.*) انتحار intihâr;
 — **Suicidal**, (sū-i-si'dal) (*a.*) انتحار
 انتحار intihâr nev-inden; ناعدن
 intihâr. — **Suicidally**, (sū-i-si'dal-i)
 (*ad.*) انتحار صوریله intihâr sôuretile;
 منتحراً müntahiren.
Suit, sūt, (*n.*) (*jud*) دعوا dâ'vâ; (*set*)
 رنک taqum; قات qat; (*cards*) رنک
 renk; (*marriage*) ازدواج izdivâj
 talebi; رنک rijâ; (*v.*) اوymaq;
 ol.; — **of clothes** طاقم الیسه
 taqum elbise; عینی رنکدن — **to follow**
 aynu renkden oynamaq; (*fig.*)
 تقلید taqlîd et.; — **Suitable**,
 (sūt'a-bl) موافق ouygoun; موافق
 minâsib; — **Suitably**,
 (sūt'a-bl) (*ad.*) مناسب وجهله
 vejhile; اوویهق مورتده ouyajaq sôu-
 retde; — **Suitableness**, (sūt'a-bl-
 nes) (*n.*) موافق اولمه mouvâfuq olma;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

مناسبت mināsebet; — **Suitings**, (sūt'ingz) (n pl.) المنة لك قاشل elbişelik qoumashlar, — **Suitor**, (sūt'ur) (n.) طالب tâlib; راجى rijâju; (jud) مدعى müdda-i.

Suite, swēt, (n) دائره dâ-ire; آرتمان apartuman, (pers) معيت ma-uyyet.

Sulk, sulk, (v n.) صومورتقى somoutmaq; — **Sulk'ily**, (-i-li) (ad.) صو- somourtaraq, سورتلہ souratla; — **Sulk'iness**, (n) عكسيت axilik; سورت sourat; — **Sulk'y**, (-i) (a) عكسى axi, صومورتغان somourtgan

Sullen, sul'en, (a) دارغين dargun; فيزغين quzgun; (gloom) مغموم mâgmûm; — **ly**, (ad) سورتلہ souratla; (obstinately) عناده inâdia, — **ness**, (n.) فيزغينلىق quzgunluq; سورت sourat; عناد inâd.

Sully, sul'i, (n.) لکه leke; كير kir; (v a.) كيرلتمك kirletmek, (v n.) كيرلتمك kirletmek

Sulphate, sul'fât, (n.) سولفات sülfat; (lit.) كيريتيت kibritiyyet.

Sulphur, sul'fur, (n.) كوكورت kükürt; — **Sulphuric**, (sul-für'ik) (a.) كبرى kibriti; — **acid** حامض kibrit hâmuza kibrit; — **ether** لعمان roşman rôuhou; — **Sulphurous**, (-für-us) (a) كوكورتلى kükürtli; ... كوكورت...

Sultan, sul'tan, (n.) (formerly) سلطان soultan; بادشاه pâdishâh; — **Sultana**, (sul-tâ'na) سلطان soultan; — **Sultanate**, (sul'ta-nât) (n.) سلطنت saltanat; بادشاهلى pâdishâhluq.

Sultry, sul'tri, (a.) صيفيتلى suquntulu; صيحات sujq; — **Sul'triness**, صيقتى suquntu; حرارت harâret.

Sum, sum, (n.) يگون yekyôun; مجموع mejmôu'; (money) مبلغ meblâg; پاره para; (problem) مسئله mes-ele; (result) نتيجه netije; حاصل hâsul; (resume) خلاصه houlâsa; (v a.) طوبلامق toplamaq; جمع jem et.; (count) صايق saymaq; (-up) خلاصه houlâsa et.; to — up all (fig.) والحاصل vel-hâsul... خلاصه houlâsa...

Sumac, Sumach, sū'mak, (n.) سماق semmaq (-âju).

Summary, sum'a-ri, (a.) قيصه qusa; مختصر mouhtasar; (lit.) مجمل müjmel; (n.) خلاصه houlâsa; اجمال ijmâl; —

Summarily, (sum'a-ri-li) (ad.) خلاصه houlâsatan, اجمال ijmâlen; قيصه qusaja; — **Summarist**, (sum'a-ris) (n.) اجمالى ijmâlji; — **Summarize**, (sum'a-riz) (v a.) اجمال ijmâl et.; — **Summation**, (sum-a'shun) (n.) (act) طوبلامه yekyôun toplama; جمع jemi'; يگون yekyôun; مجموع mejmôu'

Summer, sum'er, (n. و a.) ياز yaz; (lit.) صيف sayf; (v) يارى كيرمك yazu gechirmek; — **freck**, (n.) چيل chil. — **house**, (-hows) (n) صيفيه sayfiye; كوشك keushik; — **ly**, (ad.) ياز gibbi; صيحات sujq; — **resort**, (-ië-zort') (n.) صيفيه sayfiye; كوشك keuy; — **season**, (-së'zn) (n.) ياز mevsimi; ياز موسى yaz musy; — **time**, (-tim) (n.) ياز vaqti; (hour) ياز ساعتى yaz sâti.

Summer, sum'ër, (n.) (beam) تابان taban; كيريش kirish.

Summerset, (see) Somersault.

Summit, sum'it, (n.) نيه tepe; (lit.) اعظمى zirve; — **level**, (n) اعظمى â'zamî irtifâ'

Summon, sum'un, (v a.) دعوت dâvet et; طوبلامق toplamaq; (jud.) كندى jelb et.; (-up) صيقتى kendini suqmaq; جسارتى طوبلامق je-sâretini toplamaq; — **Summons**, (sum'unz) (n) دعوت dâvet; (jud.) تكليف jelb; (mil.) طلب taleb; تكليف tekliif.

Sumpter, sumpt'ër, (n.) (so.) بوك yök; حيراني yök hayvanu.

Sumptuary, sumpt'ü-ar-i, (a.) منع men-i; — **law**, men-i isrâfât...; — **law**, (n.) منع اسرافات قاتونى men-i isrâfât qâûûunou.

Sumptuous, sumpt'ü-us, (a.) مكلف mükellef; موشتم mouhteshem; — **ly**, (ad.) مكلف mükellef sôu-retde; (lit.) احتشامه ihtishâmle; — **ness**, (n.) دبدبه debdebe; (lit.) احتشام ihtishâm.

Sun, sun, (n.) كوش gûnesh; (lit.) كوششم gûnesh; (v a.) كوششم gûneshletmek; كوششمه gûneshle-qomaq; (v n.) كوششمه gûneshletmek; — **under** usuumaq; ايصنق usunmaq; — **the** — (fig.) دنياه dünüyâda; to

[SUN-SUP] (انكلیزجه كلماتك تالغی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mine;

take the — (*ast*) رمد یا بقی ra-sad yapmaq; اترفاع آتی irtifâ al-maq; — **beam**, (-bēm) (*n*) (*lit.*) شمع shou-â-n shems, — **burnt**, (*a*) کونشده یانمش gūneshde yan-mush; قارارمش qararmush, — **dī'al**, (*n*) کونش ساعتی gūnesh sâti'; بسیطه basîta — **flower**, (*n*) آبی چیشی av chicheyi; — **'rise**, ('rîz) (*n*) طلوع (شمس) tou-lôu' (-shems); — **'set**, (*n*) غروب (شمس) gourôub (-shems), — **'shine**, ('shin) (*n*) کونش (خیاسی) gūnesh (-zuyâsu), (*fig.*) نور nûur; سعادت se-âdet; (*a*) اقبال رماتی iqbâl zemânî, **to be in the — shine** (*fig.*) سرخوش او sarhosh ol; — **spot**, (*n*) چیل chîl; لکه leke; — **'stroke**, ('strôk) (*n*) کونش چارماسی gūnesh charpmasu; — **Sunny**, (sun'i) (*a*) کونشلی gū-neshlî; (*lit.*) مشمس müşhemmes; (*fig.*) پارلاق parlaq; مسعود mes-ôud.

Sunday, sun'dâ, (*n*) بازار (کونی) pazar (-günü); (*fig.*) بایرام bayram.

Sunder, sun'dēr, (*v.a*) آیرمق ayur-maq; کسمک kesmek; **in** — ایکی بارچه — iki parcha

Sundry, sun'dri, (*a*) متفرق mütefer-riq; مختلف mouhtelif; — **Sun'dries**, ('driz) (*n pl.*) متفرقه müteferriqa; مختلف شیار mouhtelif sheyler.

Sunken, sungk'n, (*a*) (mar.) باتمش batmush; مغروق mâgrôuq; (*deep*) چوکوک geumûlmûsh; (*fig.*) چوکوک chenkûk; — **eyes**, (-iz) (*n pl.*) چوکوک کورلر cheukûk geuzler.

Sunnite, sun'it, (*n* و *a*) sunnî

Sup, sup, (*n*) یودوم youdoum. (*v.a*) چکمک çekmek; یونق youtmaq; (*v. n.*) آقشام (ییک) (aqsham yemeyi-) yemek; (-out) طیشاریده yemek (aqsham-) dusharda yemek

Super, sū'per, (*n*) فضلہ (den-) fazla; .. (in-) .. (ک) فوقنده; (*lit.*) .. فوقال .. fevqal ..

Superable, sū'per-a-bl, (*a*) باشه چیغیلیر basha chuqulur.

Superabundant, sū-për-ab-und'ant, (*a*) لؤومندن فضلہ lüzûmoundan fazla; پک mebzûl; — **ly**, (*ad*) پک mebzûleu, — **Superabundance**, (sū-për-ab-und'ans) (*n*) فضلہلق (پک) (pek-) fazlaluc;

(*lit.*) مذبذولیت mezbûliyyet; وفرت yefret; — **Superabound**, (sū-për-a-bownd') (*v n.*) لؤومندن فضلہ او. lüzûmoundan fazla ol.; (*fig.*) طاشق tashmaq

Superadd, sū-per-ad', (*v. n*) اوزرینه ضم ا. üzerene ilâve et, zamm et.

Superannuate, sū-për-an'û-ât, (*v.a*) تحدید سنه تابع ا. tahdîdi sinne tâbi' et., — **Superannuated**, (sū-per-an'û-ât-ed) (*a*) تحدید سنه تابع müteqâ-id; — **Superannuation**, (sū-per-an'û-â'shun) (*n*) تحدید سن allowance) (qidem zammu) (قدم ضمی) teqâ-üdiyye

Superb, sū-perb', (*a*) (*lit.*) معظم mou-azzam; موشتم mouhteshem; (*quality*) فوق العاده fevq-al-âde; — **ly**, (*ad*) عظمتله azametle; (*lit.*) احتشامله ihtishâmle; (*quality*) فوق العاده nefis sôuretd; fevqal-âde; — **ness**, (*n*) عظمت azamet; (*lit*) احتشام ihtishâm; نفاست nefâset

Supercargo, sū-për-kâr'go, (*n*) (mar) حموله hamûle me'mûrou.

Supercilious, sū-për-sil'i-us, (*a*) مغرور mâgrôur; متکبر mütekebbir.

Super - dreadnought, sū'për - dred' nawt, (*n*) سوپر — دره دنوٹ süper-drednot

Supereminent, sū-për-em'i-nent, (*a*) خارج العاده hariqûl-âde; یکتا yektâ; — **Sûpèrem'ince**, ('i-nens) (*n*) ممتازیت mârtâziyet; خارج العاده hariqûl-âdelik mümtâziyyeti fevqal-âde.

Supererogation, sū-për-er-ô-gâ'shun, (*n*) فضولی فیرت fouzûli gayret; — **Supererogatory**, (sū-për-er-ôg'a-to-ri) (*a*) فضولی fouzûlî; (*rel.*) نافله nâfile.

Superfecundity, sū-për-fek-und'i-ti, (*n*) (*fig.*) برکت bereket; فوق العاده fevqal-âde mezbûliyyet.

Superficies, sū-per-fish'yêz, (*n*) سطح satuh; ساحه sâha.

Superficial, sū-për-fi'shal, سطحی sat-hî; — **ly**, (*ad*) سطحی اولدق sat-hî olaraq.

Superfine, sū'per-fin, (*a*) علی الاعلا aliyyûl-â'lâ; انفس enfes.

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōōn; shut; mūte very; tūوچيوو; ch چ; sh sh, th ث; th ذ; zh ژ [SUP-SUP]

Superfluous, sū-pér'flō-us, (a.) فضله fazla; fazla; — ly, (ad.) فضله اولهوق fazla olaraq; — ness, (n.) لؤومسزلق lüzōumsouzja; — ness, (n.) لؤومسزلق lüzōumsouzja; — ness, (n.) لؤومسزلق lüzōumsouzja.

Superhuman, sū-pér-hū'man, (a.) (lit.) فوقالبشر fevqal-besher; (divine) قدسی qoudsi.

Superimpose, sū-per-im-pōz', (v.a.) اؤزرنه قوماق üzerine qوماق; (geol.) طبقة فوقانيه tabaqayi fevqâniyye teshkil et.

Superintend, sū-pér-in-tend', (v.a.) اداره idâre et.; — nezâret et.; — Sûpèrintend'ence, (-'ens) (n.) نظارت nezâret; — Sûpèrintend'ent, (a. و n.) ناظر nâzur; مفتش müfettish.

Superior, sū-pè'ri-or, (a.) يوكسك yûkek; (lit.) فوقانی fevqânî; (fig.) üstün; (rank) فائق fâ-iq; (a. و n.) مافوق mâfevq; (n.) (rel.) باش راهبه bash râhib; (fem) باش راهبه bash râhibe; of — quality اعلاجنس a'la jins; فوقالعاده fevqal-âde; — Superiority, (sū-pè-rî-or'iti) (n.) (lit.) تفوق tefevvouq; فائقيت fâ-iqiyyet;

Superlative, sū-pér'la-tiv, (a.) اك افضل âlî; (lit.) en yûkek; (gram) تفضيلي tafzîli; (n.) ismi tafzîl; — ly, (ad.) ziyâdesîle; ni-hâyet derejede.

Supernal, sū-pér'nal, (a.) سہاوی se-mâvî; — court محکمه کبرا mahkemeyi kübrâ; محشر mahsher.

Supernatural, sū-pér-nat'ū-ral, (a.) معجزوی fevqât-tabî-a; (lit.) روحانی rōu-hânî; — ly, (ad.) معجزوی صورتده mōu'jizevî sôuretd; حارقہ ايله hâ-riqayle.

Supernumerary, sū-per-nūm'ér-ar-i, (a.) (مقتندن) zâ-id; (mou-qannenden-) fazla; (n.) فضلہ مامور fazla me'mour; (theatre) فیکوران figüranlar; (pl) فیکورانل figüranlar.

Superpose, sū-pér-pōz', (v.a.) اؤزرنه üzerine qوماق; بئنديرمک bin-dirmek.

Supersalt, sū-pér-sawlt, (n.) (chem.)

ملح فوق fevqi milh; ملح حامس milhi hâmtüz.

Superscribe, sū-pér-skrîb', (v.a.) اؤزرنه يارمق üzerine yazmaq; — Sûpèrscription, (-'shun) (n.) کتابه kitâbe; يازي yazu; سرلوحه ser-levha.

Supersede, sū-per-sēd', (v.a.) (ك) ييرنه قائم او. (i-) yerine qâ-im ol.; لؤومسز بيراقق lüzōumsouz buraqmaq; ابطال iptâl et.; احتياط isqât et.

Superstition, sū-pér-stish'un, (n.) اعتقاد (باطل) (bâtul-) î'tiqâd; (lit.) sōuyi tefe'ül; تشام teshe'üm; — Superstitious, (sū-pér-sti'shus) (a.) (باطل) اعتقادی (bâtul-) î'tiqâdlu; (fearing) قورقار qorqar; (overexact) مشککپسند müşkûlpesend; — Superstitious-ly, (sū-pér-sti'shus-li) (ad.) اعتقاد qor-qaraq; قورقورق ederek; (inanaraq) (اينانهوق) inanaraq.

Superstructure, sū-pér-strukt'ūr, (n.) قسم üst qusm; (lit.) قسم qusmu fevqânî; (pl) اقسام axâmu fevqâniyye.

Supervene, sū-pér-vēn', (v.n.) اوررنه tâ'qib et.; اؤزرنه gelmek; تاقيب ta'qib et..

Supervise, sū-pér-vîz', (v) نظارت nezâret et.; باقى baqmaq; تفتيش teftish et.; — Sûpèrvî'sion, (-vi'-zhun) (n.) نظارت nezâret; تفتيش teftish; — Sûpèrvî'sor, (-vi'zur) (n.) مفتش müfettish; — Sûpèrvî'sory, (-vi'zo-ri) (a.) تفتيشي tefti-shî.

Supine, sū-pin', (a.) ياتيق yatıq; (fig.) لاقيد lâqayd.

Supper, sup'ér, (n.) آشام aqsham yemeyi; سوپه soupe; Lord's — مقدس طعام mouqaddes ta-âm.

Supplant, sup'plant', (v.a.) ييرني قاپق yerini qapmaq; قايديرمق ayânü qaydurmaq.

Supple, sup'le, (a.) يوشاق yumushaq; (fig. و lit.) ihtinâlu; (farrowing) mizâj-gîr; — ness, (n.) yumushaqluq; (fig. و lit.) ihtinâ; مزاجيكرلك mizâj-gîrlik.

Supplement, sup'le-ment, (n.) علاوه ilâve; (geom) متمع mütemmim; — Supplementary, (sup-le-ment'a-ri)

[SUP-SUR] (انكليزجه گلماتك تلفظى ايچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr, in; mine;

(a) (lit.) مضمم mounzamm, متمم mütemmim; ... فضلا ilâve. : فضلا fazla.
Supplicate, sup'li-kât, (v.a.) تيار a. niyâz et. : — **Supplicant**, (sup'li-kant) (a و n) رجاى rijâju. (lit.) تيار niyâzkyâr, — **Supplicate**, (sup'li-kat) (n.) استدعا istid-â; تقرير taqrîr; — **Supplication**, (sup'li-kâ'shun) (n.) تيار niyâz; (lit.) تضرع tezarrôu'.
Supply, sup-pli', (v.a.) وىرمك vermek; اىطا i'tâ et.; (procure) تدارك tedârik et.; (fill) اىكال ikmâl et.; (n) yerim doldurmaq; (act) اىطا i'tâ; تدارك tedârik; — **Supplies**, (sup-pliz') (n.pl) موخود mevjoud; لوازم levâzum; مازمه mâlezime, (food) قومانيا qoumanya; ارزاق erzâq; (money) تخصيصات tahsisât; (pers) وكيل vekil; **military** — levâzumu askeriyye; — **Supplier**, (sup-pli'er) (n) وىرن veren, متهمد müte-ahhid.
Support, sup-pört', (v.a.) طايق dayanmaq; چىكمك chekmek; تحمل a. tehammül et.; (help) يارىم yarıdum et.; (lit.) مظاهرت mouzâheret et. (n.) طياق dayaq; دستك destek; (base) قاعده qâ-ide; تم temel; (help) مظاهرت mouzâheret; (mus) رفيق refîq; (actor's) رفيق refîq; — **Support'able**, ('a-bl) (a) چىكىلىر chekilir; تحمل اولنور tehammül olounour; (maintainable) قابل ادعا qâbili iddâ; (toutdouroula-bilir); — **Support'er**, ('er) (n.) يارىمجي yarıdumju; ظهير zahîr; (lit.) مظاهر mouzâhîr; طرفدار tarafdâr, (escutcheon) تصوير tasvîr, (حامل) (hâmil).
Suppose, sup-pöz', (v.a.) فرض farz et. ; ظن zann et.; (int.) ايدىم! farz edelim! . . . — **Supposable**, (sup-pöz'a-bl) (a.) فرض ايديله يىلىر farz edilebilir. — **Supposed**, (sup-pözd') (a.) (lit.) مفروض mefrûuz; موهوم mevhôum; — **Supposition**, (sup-po-zi'shun) (n.) فرض farz; ظن zann; (idea) فكر fikr; فرضيye farazuyye; (pl.) ظنيات farazuyyât; زانيات zanniyât; in — that فرضيله farzîle; .. zannile; — **Suppositive**, (sup-pöz'i-tiv) (a.) (lit.) فرضى farazî;

مفروض mefrûuz; — **Suppositively**, (sup-pöz'i-tiv-li) (ad.) فرضى اولدىق farazî olaraq; — **Suppository**, (sup-pöz'i-to-ri) (n.) (med) فيتيل fitil; — **Suppos'ing that**, فرضيله farz edelim ki; فرضيله farzîle.
Suppress, sup-pres', (v.a.) باصديرمق basdurmaq; منع a. men et.; (conceal) صاقلامق saqlamaq; كتم a. ketm et.; (abolish) قالدېرمق qaldurmaq; — **Suppression**, (sup-pres'h'un) (n.) منع men; توقيف tevqif; كتم a. ketm; لغو lagv; — **Suppressive**, (sup-pres'iv) (a.) باصديرمجي basdurucu; مانع mânî'; نصييق tazviyîq; لغو lagv eden
Suppurate, sup'û-rât, (v) جراحت طوبىلاهق jerâhat toplamaq; — **Suppuration**, (sup-û-râ'shun) (n.) جراحت طوبىلاهقى jerâhat toplanmasu; (lit.) تقيح teqayyûh; — **Suppurative**, (sup'û-râ-tiv) (a. و n.) قىيح mouqayyih.
Supremacy, sū-prem'a-si, (n.) (lit.) تفوق tefevvouq; علويت oulviyyet; آمریت hâkimiyet; حاکمیت hâkimiyet.
Supreme, sū-prēm', (a.) اك يوكسك en yûkek; اعلا a'lâ; (phil.) اعلا a'lâ; اعظم en beuyûk; ممتاز a'zam. (excellent) en mümtâz; نقطة عليا yektâ; (n.) (lit.) نوqtayi oulyâ; اوج evj; (pers.) رئيس re-îs; حاكم hâkim; — **ly**, (ad.) فوق العاده son derejede; صوك درجده fevqal-âde; — **Bē'ing**, (n.) الله allah; جناب jenâbu haqq; — **court**, (-kört) (n.) محكمه mahkemeyi âliye.
Sura, sō'ra, (n.) سورة sôure.
Surcharge, sur-chârj', (n.) فضله yok (سورشارژ) (ta.v) ضم zamm; fazla yük; (sür-shârj) (v.a.) يوكلتىمك fazla yükletmek; (fig.) ضم a. zamm et.; ilâve et..
Surd, surd, (a و n.) (algebra) اصم asamm; (gram.) ثقيل saqîl; صاغر sâr.
Sure, shō'ur, (a.) امين emîn; صاغلام sâlam; — **ly**, (ad.) امين صورتده emîn sôuretdê; (certain) شبهه شىbühbe-siz; I am — امين emînim; to be — (ad.) شبهه شىbühbesiz...; (int.) امين

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [SUR-SUR]

! emîn olounouz!, to make —
(v.a.) امين او. te'mîn et ; (v.n.)
emîn ol..

Surety, shōor'ti, (n) امنيت emniyyet,
(security) تأمينات te'mînât; ضمان zou-
mân; (pers.) كفيل kefil; **public** —
امين عمومى emniyyeti oumôumiyye;
— **Suretiship**, (shōor'ti-ship) (n)
— **Suretiship**, (shōor'ti-ship) (n)
تأمينات te'mînât; (pers.) كفالت ke-
fâlet.

Surf, surf, (n.) كوپوكلى طالعەر keupüklü
dalgalar; چاتلاقلار chatlaqlar

Surface, sur'fâs, (n.) سطح satuh; يور
yüz; (min.) (a) يوقارى youqaru;
آچىق achuq; (fig.) ظاهرى zâhîri;
(mar) سطح بحر sat-hu bahir,
«plan» — «سطح» «مستوى» sat-hu «müs-
tevi»; — **man**, (n.) يوقاريدە چالشان ame-
le; youqarda chalushan ame-
le; (rail-
way) يول amelesi; تسويه جى
tesviyeji

Surfeit, sur'fît, (v.a.) فضله وىرمك fazla
veirmek; يىغدىرمق tuqmaq. (fig.)
buqdurmaq; (v.n.) فضله يىمك fazla
yemek; (fig.) يىغىمق buqmaq; (n.)
yemek; (fig.) yeme; (sickness)
فضله يىمە
shishkinlik; (lit.) امتلا im-
tilâ; (fig.) افراط ifrât.

Surge, surj, (n.) قانارمە qabarma;
(lit.) طالعە telâtoum; (v.a.)
qabarmaq; (v.n.) قانارمىق
(lashqa et.).

Surgeon, sur'jun, (n) اوپراتور opera-
teur; سر جراح jerrah; chief —
سر اوپراتور ser operateur; — **Surgeon**-
cy, (-'jun-si) (n) اوپراتورلۇك opera-
teurlük; — **Sur'gery**, (-'jër-i) (n.)
اوپراتورلۇك (act) عمليات ameliyyât;
(science) فن جراحى fennî jerrâhî;
(place) عملياتخانىمame-
liyyat-hâne; — **Surgical**, (sur-
jik'al) (a.) جراحى jerâhî; ...
عمليات ameliyyât..; — **Sur'gically**,
(-jik-al-i) (ad.) عملياتلىمame-
liyyâtla; (اوپرا -
سيونلە) (operasyonla).

Surloin, sur'lain, (n.) فيلەتو fileto.

Surly, sur'li, (a.) ترس ters; (lit.)
خشىن hashîn; — **Sur'liness**, (n.)
ترسلىك terslik; (lit.) خشوت houshōu-
net.

Surmise, sur-mîz', (n.) ظن zann;

شبهه shübhe; (v.a.) ظن zann et.;
شبهه shübhelemek

Surmount, sur-mownt', (v.a.) باشه
basha chuqmaq, غلبه ga-
lebe et.; (above) آشمق ashmaq;
دەها يوكسك او. daha yûxek ol., —
Surmountable, (sur-mownt'a-bl)
باشه چىقىلير basha chuqulur; (lit.)
آخىلايلىر qâbili iqtihâm;
ashulabilir, — **Surmounted**, (sur-
mownt'ed) (a) (fig.) حل الدلىش hall
edilish; (lit.) مندفع mündefî';
(archit.) سيورىجە sivrîje (-ke-
merli) (figure) حامل hâmil;
(altundaki)

Surname, sur'nâm, (n.) مخلص mahlas;
مخلص قوۋىقى â-ile ismi; (v.a.)
مخلص qomâq; (lit.) تلقيب tel-
qib et..

Surpass, sur-pas', (v.a.) كىچىك gech-
mek; تەجەۋىز tejâvüz et.; (fig.)
tefevvuq et.; — **Surpass**-
ing, (-pas'ing) (a) فائق fâ-iq;
مكىل mükmel; تەتار mümtâz; — **Sur-
pass'ingly**, (-pas'ing-li) (ad.)
فوق العادە fevqal-âde.

Surplice, sur'plis, (n.) (بياض جبهه)
(beyaz jübbe); — **Sur'pliced**,
(-plis) (a.) جبهىلى jübbeli.

Surplus, sur'plus, (n.) فضله fazla;
فضله سى mütebâqî; fazlasu.

Surprise, sur-prîz', (n.) حيرت hayret;
سورپرىز sürprîz; (fig.)
basgun; حيرت büht; (v.a.)
hayret vermek; (lit.)
basgun yapmaq; (fig.)
basgun yapmaq; (into) اغفال
îgfâl et.; (e-) düşür-
mek; — **Surpris'ed**, (-prîz'd) (a.)
متحير shashmush; (lit.)
metehayyir; I am —
shashmush; — **Surpris'ing**,
(-prîz'ing-li) (ad.)
shashulajaq; (lit.)
shâyânu hayret; — **Surpris'ingly**,
(-prîz'ing-li) (ad.)
shashulajaq derejede;
shâyânu hayret sôuretdé.

Surrender, sur-ren'dér, (n) تسليم
teslîm; (jud.) فراغت ferâgat; (v.n.)
teslîm ol.; (fig.) تسليم او.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SUR-SUS] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

inqiyād et.; (v.a.) تسلیم teslīm et.; at discretion ferāgat et. — at discretion bilâ qaydū shart teslīm ol.; — upon terms شرطه shartla teslīm ol. —
Surreptitious, sur-rep-tish'us, (a.) ساحتکارانه irtikyâbla; sah-tekyârâne.
Surrey, sur'ā, (n.) کوچوک فایطون kû-chûk fayton.
Surround, sur-rownd', (v.a.) احاطه ihâta et.; قوشاتقی qoushatmaq; —
Surrounded, (sur-rownd'd) (a.) محصور moushûr; —
Surrounding, (sur-rownd'ing) (a.) محیط mouhît; (n.) احاطه ihâta; (pl.) اطراف etrâf; محیط mouhît.
Surtax, sur'taks, (n.) رسم منضم res-mi mounzamm; سور — تاکس sūr-taks
Survey, sur-vā', (v.a.) تفتیش tef-tish et.; نظارت nezâret et.; (examination) تدقیق tedqîq et.; (measure) مساحه mesâha et.; (n.) تفتیش tef-tish; مساحه tedqîq; تدقیق mesâ-ha; (view) مطالعه moutâlâ, (descriptions) احوال عمومیہ tâ'rîfât, (customs) منطقه ahvâli oumûmiyye; —
Surveying, (-vā'ing) (n.) (sci.) فن مساحه fenni mesâha; — **Surveyor**, (-vā'ur) (n.) مهندس müfettish; (measurer) mühendis.
Survive, sur-viv', (v.a.) فصله یاشماق (دن) (den-) fazla yashamaq; (ن) (den-) eumrû fazla ol.; (v.n.) برحیات قالمق ber-hayât qalmaq; قورتولماق yashamaq; (accidents) qour-toulmaq; — **Survival**, (n.) فصله یاشاییش fazla yashayush; (lit.) (fig.) تمادی temâdi; — of the fittest (sağlam) ustufâ; (n.) (sâlamun yashamasu); — **Survivor**, (-vur) (n.) (bâqî-) qalan; (n.) برحیات قالان ber-hayât qalan; (pl.) قورتولانلار qour-toulanlar.
Susceptible, sus-sep'ti-bl, (a.) مستعد müsta-id; (sentimental) حساس has-sâs; — **Susceptibility**, (sus-sep-ti-bil'i-ti) (n.) استعداد isti'dâd; (lit.) Hassâsiyyet; تأثر te-essür.

Suscitate, sus'i-tât, (v.a.) تحریک tahrik et. —
Suspect, sus-pekt', (v.a.) شبهه şühb-helenmek; — **Suspected**, (-pekt'd) (a.) مظنون şühbheli; —
Suspend, sus-pend', (v.a.) آسماq as-maq; (depend) تعلیق tâ'lîq et.; (stop) ایشدن tâ'til et.; (pers.) ایشدن el chekdirmek; (mouvaqqaten-) (موقت) azl et.; (ref) ref et.; — **Suspend'ed**, (a.) معزول mou-allaq; (pers.) ایشدن el chekdirmiş; — **animation** bayulma, (lit.) موت موقت mev-ti mouvaqqat; — **Suspend'êr**, (n.) آسغی asgu.
Suspense, sus-pens', (n.) (lit.) معلیمت mou-allaqiyyet; (act) تعلیق tâ'lîq; (fin.) تعطیل tâ'til; to be in — معلق طورتق mou-allaq dourmaq; to keep in — معلق طورتق mou-allaq toutmaq; — **Suspension**, (-shun) tâ'lîq et.; — **Suspension**, (-shun) (n.) آسماq asma; (delay) تعلیق tâ'til; (pers.) ایشدن el chekdirmek; (mouvaqqaten-) (موقت) azl; (ref) ref; — **bridge** اسماq asma keuprû; — of arms تعطیل خصاصات mouvaqqat tâ'tili moushamât; — of payment تعطیل تأدیات tâ'tili te'diyyât; — **Suspens'ive**, (pens'iv) (a.) (lit.) تعلیق tâ'lîq; — **Suspens'ory**, (-pens'o-ri) (a.) (lit.) مشکوک mou-allaq; سوسپانسوار sôspsansouâr; (n.) (bandage) سوسپانسوار sôspsansouâr.
Suspicion, sus-pish'un, (n.) شبهه şühb-he; (quantity) سؤ طن sôuyi zaun; (den) غایت gâyet az; to have — of (den) şühbhelennmek; on the ... شبههسى اوزرینه şühbhesi-üzere, — **Suspicious**, (-shus) (a.) شبههلى şühbheli; — **Suspiciously**, (-shus-li) (ad.) شبههلى şühbheyle; qoush-qoulanaq; (inspring) شبههلى بر حالده şühbheli bir halde.
Suspire, sus-pir', (v.n.) درین نفس آلق derin nefes almaq; (fig.) ایچی چکمهک ichini chekmek.

(For Turkish pronunc.) past: lârga, red, (never silent e); deux: ring; machine;

mōte; foot; mōon, shut; mūte, very, tū چوو, ch, sh ڄ, th ڄ, zh ڄ [SUS-SWE]

Sustain, sus-tān', (v.a.) طوتق tout-maq, (bear) mouhâfaza et.; (bear) douchâr ol.; (support) mouzâheret et.; (support) baqmaq; (maintain) iddâ et.; (sustain) usâr et.; (to — a « loss ») isbât et.; (to — a « loss ») bir « ziyâ » douchâr ol.; (to — a « loss ») zarar et.; — **Sustain'able**, (-tân'a-bl) (a.) قابل iddâ qâbili iddâ; (to — a « loss ») qâbili müdâfâ; — **Sustain'er**, (-stân'êr) (n.) دستک destek; (to — a « loss ») yardumju; (to — a « loss ») zahîr.

Sustenance, sus'te-nans, (n.) غذا gu-dâ; (to — a « loss ») ruzq; (to — a « loss ») ma-îshet, (to — a « loss ») erzâq; — **Sustentâ'tion**, (-shun) (n.) (to — a « loss ») mouzâheret; (to — a « loss ») nefâqa; — **fund** عادات â-idât; (to — a « loss ») tahsisât.

Sutler, sut'ler, (n.) اوردو پقالی ordou baqqalu, — **Sut'lery**, (-lei-i) (n.) پقال baqqalluq; (to — a « loss ») baqqal (-dükkyanu).

Suttle, sut'l, (a.) صافی ââfi

Suture, sül'ür, (n.) درز derz; (to — a « loss ») qafa kemiklerinin iltisâqu; (to — a « loss ») tedriz

Suzerain, sū'ze-rân, (n.) حکمدار hü-kümdâr; (to — a « loss ») metbôu'; — **Suzerainty**, (sū'ze-rân-ti) (n.) حاکمت hâ-kimiyyet; (to — a « loss ») houqûqu hukûmrâuf, (to — a « loss ») metbôu-uyyet.

Swab, swob, (v.a.) سيلمک silmek; (n.) پاش pas-pas; (to — a « loss ») pis herif.

Swaddle, swod'l, (n.) قونداق qoundaq; (to — a « loss ») qoundaqlamaq; — **Swaddling**, (swod'ling) (n.) قونداق qoundaqlama; — **cloth** طافی qoundaq taqumu.

Swag, swag, (v.n.) سارق sarqmaq, (to — a « loss ») ashurmaq; (to — a « loss ») asgui; (to — a « loss ») feston, (to — a « loss ») yâ-ma; (to — a « loss ») (vourgoun).

Swagger, swag'êr, (v.n.) چالم چالام chalum satmaq; (to — a « loss ») qaba dayuluq et.; (to — a « loss ») qaba dayuluq, (to — a « loss ») chalum; — **Swaggerer**, (swag'êr-êr) (n.) قبا qaba dayu; — **Swaggeringly**, (swag'êr-

ing-li) (ad.) چالام chalumla; (to — a « loss ») gouroumla

Swain, swân, (n.) کنج keuylü; (to — a « loss ») genj; (to — a « loss ») âshuq.

Swallow, swol'ô, (v.a.) يوتق youtmaq; (to — a « loss ») belî et.

Swallow, swol'ô, (n.) (to — a « loss ») qurlanguch; — **tailed**, (-tâld) (n.) چاتال qouyrouqlou; (to — a « loss ») chatal.

Swamp, swomp, (n.) باتلاق bataqluq; (to — a « loss ») baturmaq; — **Swamp'y**, (-i) (a.) باتلاق bataq (-luq).

Swan, swon, (n.) قوغو qougou (-qoushou), — **'neck**, (n.) قاز qaz boynou, — **'s down**, (n.) پوپله pouple; (to — a « loss ») qaz tüyü; — **'skin**, (n.) موله تون tüylü fanile; (to — a « loss ») moleton.

Sward, swawrd, (n.) چمن chim; (to — a « loss ») chimen; (to — a « loss ») chimenle eurtmek.

Swarm, swawrm, (n.) سورو sürü; (to — a « loss ») kume; (to — a « loss ») topplanmaq; (to — a « loss ») qaynamaq; (to — a « loss ») sarulmaq; (to — a « loss ») chuqmaq; (to — a « loss ») turmanmaq.

Swarthy, swawrth'i, (a.) اسمر esmer; (to — a « loss ») qara; — **Swarthiness**, (n.) اسمرک esmerlik.

Swash, swosh, (v.n.) چارپق charpmaq; (to — a « loss ») shaqurdamaq; (to — a « loss ») gürültü; (to — a « loss ») yumushaq; — **'buckler**, (n.) قبا qaba dayu; (to — a « loss ») (jaqaju).

Swathe, swâth, (n.) صارغی sargu; (to — a « loss ») qoundaqlamaq.

Sway, swâ, (v.a.) سالام sallamaq; (to — a « loss ») ignâ et.; (to — a « loss ») mâle et.; (to — a « loss ») qaldurmaq; (to — a « loss ») lisa et.; (to — a « loss ») meyl et.; (to — a « loss ») âr basmaq; (to — a « loss ») âr basma; (to — a « loss ») hareket; (to — a « loss ») hûkm; (to — a « loss ») nüfûz.

Swear, swâr, (v.n.) عین yemin et.; (to — a « loss ») qasem et.; (to — a « loss ») küfür et.; (to — a « loss ») seymek; (to — a « loss ») chirkin düshmek; (to — a « loss ») inanmaq; (to — a « loss ») qalu-bunu basmaq; (to — a « loss ») yemin.

only; routine; through, tuck; müsée; give; join; though; et.—etmek; ol.—olmaq.

[SWE-SWI] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

yemînle seuylemek; (*lit.*) مع الصم
mâ'l-qasem ifâde et.; (-in)
bâ'det-tahlîf bash-
latmaq; — **Swearer**, (swâr'êr) (*n.*)
yemîn eden; (*profaner*)
küfürbaz; seuven;
Sweat, swet, (*n.*) تر ter, (*fig.*) آغز ایش
âr ish; (*v.n.*) ترلەمەك terlemek; (*fig.*)
ترلەمەك azâb chekmek, (*v.a.*) عذاب چەكمەك
terletmek, (*fig.*) يورمق yormaq; (*com*)
qazumaq; آشیندیرمق ashundur-
maq; (*interest*) (سیزدیرمق) (suzdur-
maq); — **Sweater**, (swet'er) (*n.*)
sveter, (فانیله) (fanile), —
Sweatiness, (swet'i-nes) (*n.*) ترلیك
terlilik; — **Sweating**, (swet'ing)
(*n.*) ترلەمە terleme; — **Sweaty**, (swet'i)
(*a.*) تری terli
Sweden, swē'dn, (*n pr*) اسوچ isvech;
— **Swede**, (swēd) (*n.*) اسوچلی isvech-
li, — **Swēd'ish**, (*a*) اسوچ isvech;
(*language*) اسوچ لسانی isvech lisānu.
Sweep, swēp, (*v.a.*) سوپورمک süpür-
mek; (-away) سوپوروپ کوتورمک süpü-
rüb geutürmek, (*pass*) یالامق yala-
maq; (*v.n.*) سوروکله تمک sürükle nmek;
(*pompously*) مغرورانه کچمک mâgîrûrâne
gechmek, (*brandish*) صاورمق savour-
maq; (*n.*) سوپورمه süpürme; (*extent*)
sâha; قوس qavis; (*destructions*)
تخریسات tahrîbât; (*pers*) اوچاقی ojaqju;
(*pl. mar.*) بویوک کوردەگار beuyûk kü-
rekler, — **Sweeper**, (swēp'êr) (*n.*)
سوپورمچ süpürüjü; چوپچی cheupju;
— **Sweepings**, (swēp'ingz) (*n. pl*)
سوپورتو süprüntü; چوپ cheup; —
Sweepstakes, (swēp'stākz) (*n. pl*)
(پول) hepsini qazanma; (پول)
(pôul); — **Sweepy**, (swēp'i) (*a.*)
shiddetli; چابوق chabouq; (*pom-
pous*) کوستریشلی geusterishli.
Sweet, swēt, (*a.*) طاتی tatlu; (*fig.*) خوش
hosh, طایه taze, (*fresh*) لطیف latîf,
(*gentle*) ملایم mülâyım; نازک nâzik;
(*n.*) طاتی tatlu, (*fig.*) شکر sheker; (*pl.*)
طاتلیلر tatlular, شکرلەمەلر shekerleme-
ler; to be — upon خوشته کیتەك ho-
shoua gitmek; سودالی باقمق sevdâlu
baqmaq; — **ly**, (*ad.*) طاتی طاتی tatlu-
tatlu; — **ness**, (*n.*) طات tat; طاتلیق
tatlıluq; (*fig.*) لطافت letâfet; —
almond, (*n.*) بادم شکرى bâdem she-
keri; — **bread**, (-bred) (*n*) اوزدان

euzden; (رى دوو) (rî-deu-vô); —
brier, (brî'er) (*n*) یابانی yabânî gül;
(*lit.*) nesrîn; — **'heart**, (-hârt)
(*n*) sevgili; — **meat**, (-mēt)
(*n*) طاتی tatlu; (*pl*) طاتلیلر tatlular;
شکرلەمە shekerleme; بون بون bon-bon;
— **tongued**, (-tung'd) (*a*) سسلی
tatlu sesli; (*fig.*) دبللی tatlu dilli,
— **Sweeten**, (swēt'n) (*v.a.*) طاتلیلاندیرمق
tatlulandurmaq; شکر قویتی sheker
qomaq; (*fig.*) گۈزەل-لەش-
dirmek; letâfet لطف ویرمک;
— **Sweetish**, (swēt'ish) (*a.*) طاتلیجه
tatluja; بیر آر طاتی bir az tatlu.
Swell, swel, (*v n*) شیشمک shishmek;
شیدتلمەك shid-
detlenmek; (*arrogance*) غرور کتیرمک
gourûr getirmek; قابارمق qabar-
maq; (*v.a.*) شیشیرتمەك shishirtmek;
شیدتلمەك qabartmaq; (*fig.*)
shiddetlendirmek; (*n*) شیش shish;
(*act*) قابارمه qabarma, (*increase*)
tezâyüd; (*fig.*) شدت shiddet;
(*wave*) دالغە dalga; اولو دکرلر eulü
denizler; (*lit.*) تلأتم telâtoum; (*hill*)
tepe, تومسەك tümsek, (*dandy*)
— **'dom**,
shuq, حوپا hoppa; — **'dom**,
(-dum) (*n.*) کبارلر kibarlar;
shuqlar; — **mob**, (*n.*) شیق
shuq dolandurujuqlar; یان
yan kesijiler; — **Swelling**,
(swel'ing) (*n.*) (act) قابارمه qabarma;
shishme; (*tumour*) شیش shish.
Swelter, swelt'êr, (*v.n.*) صیچاقدن
sujaqdan bayulmaq; (*v.a.*)
bayultmaq; — **Swelt'ry**, (-'ri) (*a.*)
pek sujaq; یوغوجی bo-
ghoujou
Swerve, swêrv, (*v.n.*) صایق sap-
maq; (*lit.*) انحراف inhîrâf et..
Swift, swift, (*a.*) چابوق chabouq;
serî; حیزلی huzlu; (*poet.*)
qur-lanç qur-lanç; (*so.*) چالاک
languch; (*reel*) ماقاره maqara;
silindir; (*stream*) آقینی aquntu; —
ly, (*ad.*) چابوقچە chabouqja;
سەرته sūr-atle; — **ness**, (*n.*) سرعت
sūr-at; — **Swif'ter**, (*n.*) ایپ ip;
خللاطhalat.
Swig, swig, (*n.*) پالانە pa-
langa; (*draught*) چکیش chekish;
youtoush; یودم youdoum.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

quluj balugh; — **hilt**, (*n.*) قىلىچ قېزەسى
quluj qabzasu; — **knot**, (-not) (*n.*) قىلىچ
پۈسكۈلى quluj püs külü; — **law**, (*n.*)
(*lit.*) تەھككۈم ئەسكىرى **tehakkümü askeri**.

Sworn, swōrn, (a.) یَمِینِ ایدلش *yemîn*
edilmish; یَمِینِی *yemînli*; — **enemy**
دشمن بی امان *düş-manu bi-amân*; (پل.)
یکدیگر نیک حشم جانی *yekdîgerinin hasmu jânu*; — **to,**
(a.) یَمِینلے بیلدیرلش *yemînle bildiril-*
mish; مع القسم افاده ایدلش *ma-alqasem*
ifâde edilmish.

Sycamore, sik'a-mōr, (*n.*) فرنك چنارى
frenk chunaru.

Sycophant, sik'ō-fant, (*n*) خفيه ha-fiye; خبیر mouhbir: (*flatterer*) - دالقا - dalqavouq; (*pl.*) بندگان bende-gyân; — **Sycophaney**, (sik'ō-fan-si) (*n*) مدامت hafiyelik; كاسه لىسلىك kyâse-lîslik.

Sydney, sid'ni, (n. pr) سیدنی sidni.

Sycosis, sī-kō'sis, (*n.*) (*med*) ريقوسيس
zigosis; (چيان) (chiban)

Syllable, sil'a-bl, (n.) هجا heje ; (fig.) سوز seuz ; — **Syllabic**, (sil-ab'ik) (a) هجلی hejeli ; (lit.) هجائی hejâ-i ; ... هه heje ; — **Syllabically**, (sil-ab'ik-al-i) (ad.) هجاً ترتیبیله heje tertibile.

Syllabus, sil'a-bus, (*n.*) خلاصه hou-lâsa ; اجمال ijâmâl ; (*contents*) فهرست filhrîst.

Syllepsis, sil-lep'sis, (*n.*) مطابقة معنا
moutâbaqati mâ'na ; (معاظفة معنا)
(mougâlatayi mâ'nâ).

Syllogism, sil'õ-jiz'm, (*n*) (lit.) قیاس (منطقی) qiyâs (-mantuqî); — **Syllogism**, sil'õ-jiz' (*v*) (lit.) قیاسه استنتاج. qiyâsla istintâj et.; — **Syllogistic**, (sil-o-jis'tik-al) (*a*) قیاسی qiyâsî; — **Syllogistically**, (sil-o-jis'tik-al-i) (*ad*) قیاساً qiyâsen.

Sylph, silf, **Sylphid**, silf'id, (*n.*) بری
peri ; هوا پریشی hava perisi.

Sylvan, (sil'van) (*a.*) ...اورمان orman...
(*lit.*) صحرائی sahrâ-i.

Symbol, sim'bol, (*n.*) (til) تمثال tim sâl; (*sign*) رمز remz; (*pl*) رموز (at) rûmûnz (ât) مرمجات mûralîhamât اشارات ishârât; (*rel*) ارکان erkyân اقلام aqâ-id; — **Symbolical**, (sim bol'ik-al) (*a.*) (til) تمثالي timsâlî

remzî ; — **Symbolically**,
(sim-bol'ik-al-i) (ad) رموزله rū-
môuzla ; تسمیائی اولوق isbâretle
timsâlî olaraq ; — **Symbolism**,
(sim'bol-izm) (n.) تمسیل temsîl ;
tasvîr رموزله افاده rūmôuzla ifâde ;
(pl.) رموزات rūmôuzât, (rel.) علم
ilmi aqâ'id ; — **Symbolize**, (sim'-
bol-iz) (v.a.) (lit.) تمسیل temsîl
et. ; tasvîr et. ; (v.n.) (k) (ک)
تسمیائی ol. (in-) timsâlî ol. .

Symmetry, sim'e-tri, (*n.*) (*lit.*) تناظر
tenâzour ; تناسب tenâsüb ; آئنة
âhenk : — **Symmetrical**, (sim-et'-
rik-al) (*a.*) (*lit.*) متناظر mütenâzur ;
متناسب mütenâsib ; — **Symmetric-
ally**, (sim-et'-rik-al-i) (*ad*) متناظراً
mütenâzurân ; — **Symmetrize**,
(sim'e-triz) (*v.a.*) (*lit.*) متناظراً يأتق
mütenâzur yapmaq.

Sympathy, sim'pa-thi, (*n.*) (*lit.*) اشتراك
 حس ishtirâki hiss ; (*phil.*) انجذاب
 injizâb ; (تجاذب) (tejâzüb) ; علاقه
 alâqa ; (*conformily*) امتزاج imtizâj ;
 (*art*) آهنگ âhenk ; (*inclination*) ميل
 meyl ; توجه tevejjüh ; (عيت) (mou-
 habbet) ; (*compassion*) (*lit.*) تأثر te-
 essür ; تأثرات te-ellüm ; (*pl*)
 te-essürât : —
Sympathetic, (sim-pa-thit'ik) (*lit.*)
 (a) انجذابى sempatic ; (*phil.*) تجاذبى
 injizâbî ; (تجاذبى) (tejâzübî) ; (*inclined*)
 علاقوى (sci) tevejjühkyâr , (*sci*)
 alâqavî ; اشتراك ishtirâki ; (*lovely*)
 خوش hosh ; سويلى sevimli ; — **Sym-
 pathetically**, (sim-pa-thit'ik-al-i)
 (*ad.*) توجهكارانه tevejjühkyârâne ;
 تأثرله te-essürle ; — **Sympathize**,
 (sim-pa-thiz) (*v. n.*) علاقه گوسترمك
 alâqa geustermek ; اشتراك ishtirâk
 et. ; (*agree*) اويق ouymaq ;
 امتزاج imtizâj et. ; (*like*) خوشنه گيتمك
 ho-shouna gitmek ; بگنمك beyenmek.
Symphony, sim'fō-ni, (*n.*) سيمفونى
 simfoni ; آهنگ âhenk.

Symphysis, sim'fi-sis, (*n.*) (*ana.*)
 كيميكرك التصاق kemiklerin iltisâqu ;
 ارتفاق (lit.) irtifâq.

Symposium, sim-pō'zi-um, (*n.*) ضیافت
zuyâfet; مجلس mejlis.

Symptom, simp'tum, (*n.*) علامت alâ-met: (*pl*) علائم alâ-im; — **Symp-tomatic**, (simp-tum-at'ik) (*a.*) علامت

mōte; foot; mōō; shut; mūte very; tūwō چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [SYN-SYZ]

قبيلندن alāmet qabilinden ; (sci.)
اعراضی arāzī.

Synagogue, sin'a-gog, (n.) حاوړا
havra; معبد mā'bed.

Synalepha, sin-a-lē'fa, (n.) ايکي حرفک
ترکيب iki harfin birleshmesi
ترکيب; حذف hazf.

Synchro-nal, sing'krō-nal, (a.) عين
زمانه aynu zemānda; — Synchro-
nize, (sing'krō-niz) (v n) عيني زمانه او.
aynu zemānda ol.; (v.a.) زماني توحيد ا.
zemānu tevhîd et.; تطبيق tatbîq et..

Syncope, sing'kō-pe, (n.) بايعله ba-
yulma; (lit.) انقطاع inqutâ'; (omis-
sion) حذف (وسطدن) (vasatdan-) hazf;
(اختصار) (ihtisâr).

Syncretism, sin'kre-tizm, (n.) (phil.)
تأليف مسلک te'lifiyye mesleki; —
Syncretic, (sin-kret'ik) (a.) تأليفي
te'lifi; — Syncretist, (sin'kre-tist)
(n.) تأليفي te'lifiyyeji; — Syn-
cretize, (sin'kre-tiz) (v.a.) تأليف
te'lif et..

Syndic, sin'dik, (n.) سينديک sindiq;
(وکيل) (vekîl); — Syndicate, (sin'
dik-ât) (n.) سينديقه sindiqa.

Synod, (sin'od) (n.) سينود مجلسي sinod
(-mejlisi); مجلس روحاني mejlisi rōu-
hânî; — Synodical, (sin-od'ik-al)
(a.) سينود sinod...; مجلس... mejlis...;
(done) مجلسه قرار ورلش mejlisje qa-
râr verilmish.

Synonym, sin'o-nim, (n.) (lit.) مرادف
mūrâdif; — Synonymous, (sin-
on'im-us) (a.) مترادف mûterâdif.

Synopsis, sin-op'sis, (n) خلاصه hou-
lâsa; (lit.) اجمال عومي ijmâli oumôu-
mî; — Synoptical, (sin-op'tik-al)
(a.) (lit.) اجمالي ijmâli; عومي oumôu-
mî; — Synoptically, (sin-op'tik-
al-i) (ad.) عومتي اجمالاً oumôumou-
nou ijmâlen.

Syntax, sin'taks, (n) (lit.) نحو nahv;
معاني ma-âni; — Syntactical, (sin-
tak'tik-al) (a.) نحوي nahvi; —
Syntactically, (sin-tak'tik-al-i)
(ad.) نحواً nahven.

Synthesis, sin'the-sis, (n.) ترکيب
terkib; (جمع) (jem); — Synthetic,
(sin-thet'ik) (a) ترکيبی terkibî.

Syphilis, sif'i-lis, (n) فريکي (علي)
frengi (-illeti); — Syphilitic,
(sif-i-lit'ik) (a.) افرينجي efenji; ...
فريکي... frengi...; (n.) فريکيلي frengili.

Syren, (see) Siren.

Syphon, (see) Siphon.

Syria, sir'i-a, (n.pr.) سوريه sôuriye;
— Syrian, (sir'i-an) (a.) سوريه...
sôuriye...; (n.) سوريه‌لی sôuriyeli;
— Syriac, (sir'i-ak) (a. و. n.)
سرياني sūryānî.

Syringe, sir'inj, (n.) شيرينغه shurun-
ga; (v.a.) شيرينغه ا. shurunga et..

Syrup, sir'up, (n.) شروب shouroub.

System, sis'tem, (n.) سيستم sistem;
طرز tarz; (method) اصول ousôul;
(fig.) مسلک meslek; (order) نظام ni-
zâm; (view) اعتقاد i'tiqâd; فکر
fikr; (assemblage) جمله jümle; منظومه
manzôume; (railway) شبکه shebe-
ke; — Systematical, -ly, (sis-
tem-at'ik-ali) (a.) منظم (ad.)
mountazam; اصول دائره‌منده ousôul
dâ-iresinde; (fig.) بالالتزام bil-ilti-
zâm; — Systematize, (sis'tem-a-
tîz) (v.a.) نظامه قومق nizâma qomaq;
تنظيم tanzim et.; ا. ous-
sôule rabt et.; — Systematizer,
(sis'tem-a-tîz-er) (n.) (lit.) ناظم nâ-
zum; مؤسس mü-essîs.

Systole, sis'tō-lē, (n.) (med.) انقباض
inqibâzu qalb.

Syzygy, siz'i-ji, (n.) (ast.) اقتران
iqtirân.

T

T, tē, to a — تام (— تمامه) tam (-ta-mamuna), — **shaped**, (-shāp'd) (a) /
 شکلهده ti sheklinde; **marked with**—
 (fig.) (میملی) (mimli), سابقهلی sâbuqalı (fig.)
Tab, tab, (n) اوج ouj. باغ bâ; (fin) /
 چک chek; حساب hesâb
Tabard, tab'ard, (n.) مانطو palto; مانطو manto.
Tabby, tab'ı, (a) آلاجه alaja; (silk) /
 موواره mouvare; (n.) موواره mouvare;
 (stone) مولوزلی تاش molozlou tash;
 (v.a.) موواره یاقق mouvare yapmaq;
 (v.a.) خارهمهک hârelemek; — **cat, (-kat)**
 (n.) قارت (qart kedi); (fig.) /
 قارت (qart quz); — **Tabbinet, (tab'-in-et)** (n) ایپکلی ipekli perdelik
Tabernacle, tab'er-na-kl, (n) چادیر chadur;
 (lit.) خیمه hayme; (body) /
 vüjûd; (tempel) معبد mâ'bed;
 (Christian) صندوق sandouqa; (socket)
 youva; (v.a.) اقامت iqâmet et;
the feast of — s قامیش یارای qamush
 bayramu; — **work, (n.)** (چیرهلر) /
 (hejreler) اویعه oyma ish-
 leri; تزینات tezyinât.
Tablature, tab'la-tür, (n.) رسم resim;
 نقش naqsh; (mus.) (نوطه) (nota).
Table, tā'bl, (n.) ماصه masa; (surface) /
 لوح levha; (inscription) کتابه kitâbe;
 (eating) صفره sofa; (fig.) yemek;
 (persons) صفرهده sofrada otou-
 ranlar; (index) فهرست fihrist; لیسته
 liste; (math) جدول jedvel; (pl) جدول
 jedâvil; (a.) صفره sofa...; ...
 yemek ..; (v.a.) فهرست یاقق fihrist
 yapmaq; جدول یاقق jedvel yapmaq
 (v. n.) پانسیونهلر pansiyoner ol.;
 ... yemek; — **beer, (-bēr)** (n.)
 hafif bira; — **book, (n.)**
 مقیاسات (lit.) (measure) albûm;
 miqyâsât; جدول jedâvil; — **d'hôte,**

(ta'bl-dôt) (n.) تابل tabl dot; —
knife, (-nif) (n.) پیکانی yemek
 « puchâ »; — **land, (n.)** یایلا yayla;
 — **money, (-mun'i)** (n.) (mil) طعامیه
 ta-âmiye; صفره تخصیص tahsisât; — **talk,**
 (n.) صفره صحبت sofra sohbeti, —
turning, (n.) اسپریتیزمه ispiritizme;
 — **ware, (-wār)** (n.) صفره طاقی sofra
 taqumu; **to lay on the—** (fig.) تأخیر
 te'hîr et.; (pol) تعلق tâ'lîq et.; (arz et);
 (mejlise-) (محله) عرض ا. عکسته
 چورمک (fig.) **to turn the — s** /
 علیته استعمال ا. axine chevirmek;
 aleyhine istî'mâl et. .
Tableau, tab'lō, (n.) رسم resim;
 تابلو tablō; لوح levha
Tablet, tab'let, (n.) کتابه levha;
 لوح levha; (body) /
 kitâbe; تابلت tablet
Taboo, ta-bōō', (n.) ممنوعیت memnōu-
 uyyet; (a.) ممنوع memnōu'; (v.a.)
 (afaroz et.) (آفاروز ا.), منع men et. .
Tabour, tā'bor, (n.) دونهک dümbelek;
 (v n) دونهک چالماق dümbelek chal-
 maq
Tabouret, tab'ōō-ret, (n.) اسکمه is-
 kemle; (embroidery) گergef;
 (needles) ایکنه قوطوسی iyne qoutousou.
Tabular, tab'ū-lar, (a.) دوز düz;
 لوح levha hâlinde; (schedule)
 جدول jedvel...; جدول حالنده
 jedvel hâlinde; (laminæ) طبقات حالنده
 ta-baqât hâlinde, — **Tab'ula, (-'ū-la)**
 (n pl) (lit.) الواح elvâh; (jud.) قیود
 qouyôud; — **Tab'ulate, (-'ū-lât)**
 (v.a.) جدول ترتیب jedvel tertib et.;
 فهرست یاقق fihrist yapmaq; (shape)
 دوز کسمک düz kesmek.
Tacit, tas'it, (a.) مسکوت zumnî;
 مسکوت meskyût; — **ly, (ad.)** زمناً zumnen;
 — **Taciturn, (tas'it-urn)** (n. & a.)
 سکوت sükyôutî; — **Taciturnity,**

môte foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch, sh ش; th ث; zh ژ [TAC-TAK]

(tas-it-urn'i-ti) (n.) سكو تيلك sükyôutilik.

Tack, tak, (n.) (oufaq-) (وافق) چيوو chivi; قارفيچه qarfiche; (sail) قونترا qontra, (rouse) يول yol, (fig.) طريق tariq, حرکت hareket; (terms) قونترات qontrat; (adherence) طومك toutma, چيويله مك chivilemek; (v.a.) ايلنديرمك ilishdirmek; (v.n.) (mar) اورسا ala-banda et; (fig.) چيويرمك chevirmek; حرکتى دكندشديرمك dēshidirmek; (alabanda et.).

Tackle, tak'l, (n.) دونانم donanum; تجهيزات tejhizat; (pulley) پالانگه palanga; (tools) طام taqum; (v.a.) دوناتما donatmaq; (seize) طومق toutmaq, zabt et.; (fig.) باشه چيقيق basha chuqmaq; (v.n.) hall حل ا.; طومق toutmaq; (v.n.) هجوم hüjûm et.; (-up) قوشماق qoshmaq; — **Tack'ling**, (n.) (mar) دونانم donanum; (instruments) طام taqum; ادوات edevât, (harness) قوشوم qoshoum.

Tact, takt, (a.) اينجه لك injelik; (lit.) فطانت fatânet; مهارت mehâret; — **Tact'ful**, ('fōl) (a.) ماهر mâhir; — **Tact'fully**, ('fōl-i) (ad) اينجه لكه injelik; ماهرانه mâhirâne; — **Tact'less**, (a.) تدبيرسى tedbirsiz; غي gabî.

Tactics, tak'tiks, (n.) نعيه tâ'biye; مانوره manoeuvre; فني fenni harb; (fig.) حرکت hareket; — **Tactical**, ('tik-al) (a.) تعميرى tâ'biyevî; — **Tactically**, ('ik-al-i) (ad) نعيه tâ'biye; ('tibârîle); — **Tactician**, ('shan) (n.) نعيه جي tâ'biyeji; مانوره جي manoevreji.

Tactile, tak'tul, (a.) طوتولير toutoulour; (lit.) لمسى lemsî; محسوس mahsûs; — **sense**, (-sens) (lit.) لامسه lâ-mise; — **Tactility**, ('i-ti) (n.) محسوسيت mahsûsiyyet.

Tadmor, tad'mor, (n. pr.) تدمر (خرابه لرى) tedmûr (-harâbeleri).

Tadpole, tad'pōl, (n.) قوربغه ياوروسى qourbâ yavrousou.

Taenia, tē'ni-a, (n.) دود وحيد dōu-di vahîd; صوليچان soloujan.

Taffeta, taf'e-ta, (n.) تافتا tafta.

Tag, tag, (n.) اوج ouj; (com.) تهتيكت etiket; (v.a.) اوج طاق ouj taqmaq;

(fig.) رباط rabt et.; — **rag**, (n.) اسافل esâfil; — **tail**, (-tāl) (n.) (fig.) دالقاووق dalqavouq, (قويرووق) (qouyrouq).

Tail, tāl, (n.) قويرووق qouyrouq; (fig.) oui; نهايت nihâyet, — **board**, (-bōrd) (n.) ارقه قاپاق arqa qapaq; — **end**, (n.) نهايت nihâyet; (pl.) ادنا ednâ bôuday.

Tail, tāl, (n.) (jud) تصرف مفيد tesarroufu mouqayyed, مشروطه mesh-rôuta

Tailor, tāl'ur, (n.) تروزي terzi; (v.n) تروزيك terzilik et., — **bird**, (-bêrd) (n.) هند قيرلانچى hind qurlanguju; — **made**, (-mād) (a.) ياپيلمش terzide yapulmush; (اصارلامه) (usmarlama) تاييور tayyeyur; — **Tailoring**, (tāl'ur-ing) (n.) تروزيك terzilik.

Taint, tānt, (n.) لكه leke; كير kir; (infection) تعفن te-affûn; (fig.) فساد fesâd; — **Taintless**, (tānt'les) (a.) تميز lekesiz; (pure) تميز temiz; صاف sâf.

Take, tāk, (v.a.) آلتى almaq; (lit.) اهز ahz et.; (catch) zabt et., (fig.) جذب tes-hir et.; — **jezb** et.; (choose) انتخاب intilhâb et.; آكلامق terjih et., (understand) اulanmaq; (fig.) ظن zann et.; (lit.) قبول telaqqî et.; (agree) qabûl et.; (v.n.) add et.; — **te**-'sir et.; (effect) نتيجه netije vermek; (please) خوشه گيتمك hosha gitmek; قبوله mazhar ol.; (v.n.) طوتوش toutoush; چكيش chekish; — **after** بكنزه مك benzemek;

to — along with برابر سوروكله مك be-râber sürûkleme; **to — back** كرى (اپچنه) geri almaq; **to — in** احتوا ichine-) almaq; (lit.) ihtivâ et.; (mar.) صارمق sarmaq; (believe) اينانم inanmaq; — **teslim** et.; (n.) ساخته كارلق sahte-kyârluq; چيقارمق qal-kyârnuq; **to — off** حيله hîle; **to — up** چيقارماق qal-kyârnuq; **to —** باشلامق bashlamaq; (occupy) ishğâl et.; — **up** مفتون hoshlanmaq; (with) meftûn ol.; — **Taker**, (tak'ér) (n.) آلان alan; آليجي aluju; —

only; routine; thrōugh; tuck; müsée; give; join; though; et.- etmek; ol.=olmaq.

[TAL-TAM] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

Tā'king, (n) آلیش alush ; اخذ ahz ; (a.) (fig.) جاذبهلی jāzibeli ; لطیف latif ; — in (n.) اغمال iġfāl ; آلداتمه aldatma.

Talbot, tal'bot, (n.) (zo) کوپک keup-pek ; تازی tazı.

Talc, talk, (n.) تالق talq.

Tale, tāl, (n.) حکایه hikyāye ; (table) masal ; (fig.) یالان yalan ; (number) صایی sayu ; by — صایی sayile ; — bearer, (-bār'ēr) (n.) (fig.) منافع münafuq ; — teller, (-tel'ēr) (n.) ناقل nâqil ; (ماسالچی) (masalju) ; (fig.) خبری haberji.

Talent, tal'ent, (n.) استعداد isti'dād ; اقتدار dâdi haqq ; (ability) iqtidâr ; درایت dirâyet ; — **Tal'ent-ed**, (a.) مستعد müsta'id ; درایتلی dirâyetli ; — **Tal'entless**, (a.) درایتسز isti'dâdsuz ; درایتسز yetsiz.

Talion, tal'i-on, (n.) قصاص (اصولی) quasas (-ousûlû) ; — **Talion'ic**, (-'ik) (a.) قصاص (صورتیله) (souretille).

Talisman, tal'is-man, (n.) طلسم tulusum ; — **Talisman'ic**, (-'ik) (a.) تulusumlu ; سحرلی sihirli.

Talk, tawk, (v. n.) قونوشق qonoush-maq ; لاقردی laqurdu et. (v. a.) قونوشمه seuylemek ; (n.) قونوشمه qonoushma ; (lit.) محاوره mouhâvere ; (subject) bahs ; (rumour) روایت rivâyet ; لاف laf ; to — into (fig.) مذاکره iqnâ' et. ; to — over müzâkere et. ; کوروشمک geurüşmek ; to — to کوروشمک geurüşmek ; (fig.) آچیقجه seuylenmek ; to — up achuqja seuylemek ; — **Talkative**, (tawk'a-tiv) (a.) قونوشغان qonoushgan , (fig.) چوق سويلر choq seuyler ; قارقاره farfara ; — **Talka-tively**, (tawk'a-tiv-li) (ad.) چکه ایله cheneyle ; — **Talkativeness**, (tawk'a-tiv-nes) (n.) چکه chene ; چوق قونوشمه choq qonoushma ; — **Talker**, (tawk'ēr) (n.) قونوشان qonoushan ; **tawch** — کوهزه geveze ; **Talking of** ...haqq-قنده (e) ... (ت) کلنجه qunda.

Tall, tawl, (a.) اوزون ouzoun (-boylou) ; یوکسک yûxek ; (courageous) جسود jesôur ; (remar-

kable) یوکسکدن آتمه garib اوزونلق ekden atma. : — **ness**, (n.) یوکسکک ouzounlouq ; yûxeklik.

Tallow, tal'ō, (n.) طوک don yâ ; (v. a.) یاغلامق yâlamaq ; (moumlamaq) ; — **chandler**, (-shan'dler) (n.) مومچی mounjou ; — **faced**, (-fâsd) (a.) بکزی صولوق benzi solouq ; — **Tallowy**, (tal'ō-i) (a.) طوک یاغی yâlu ; don yâ gibı.

Tally, tal'i, (n.) چتهله chetele ; (fig.) چتتمک aynu ; (v. a.) چتتمک chentmek ; اویدیرمق ouydour-maq ; (v. n.) اویمق ouymaq ; — **man**, (n.) ویرهسییه veresiye satan ; (veresiyeji) — **system**, (n.) تقیسط اصولی taxit ou-sûlû ; ویرهسییه veresiye mou-âmele ; — **trade**, (-trâd) (n.) ویرهسییه veresiye satush ; تقیسطله ساتیش taxitle satush.

Talmud, tal'mud, (n.) تالمود talmüd ; (lit.) شریعت موسویه sheri'ati mause-viyye.

Talon, tal'on, (n.) (zo) طیرناق tur-naq ; (pl.) پنجه penche

Talus, tā'lus, (n.) (ana.) طوپوق kiki topouq kemiy ; (lit.) عظم الکعب az-mül-kyâ'b ; (arch.) اوست چنبر üst chamber ; کتابه kitâbe ; (slope) میل meyl ; سطح مائل sat-hu mâ-il.

Tamarack, tam'a-rak, (n.) قاره چام qara cham ; آمریقان چامی ameriġan chamu.

Tamarind, tam'a-rind, (n.) تمر هند temri-hind ; (دمیر هندی) (demir-hin-di).

Tambour, tam'bōor, (n.) طنبور tan-bour ; (frame) کرکف gergef ; (embroidery) ایشلеме ishleme ; (drum) (کرکف) ایشلеме (v. a.) سیلیندر silindir (gergef-) ishlemek ; — **work**, (n.) ایشلеме gergef ishi ; ایشلеме ishleme.

Tambourine, tam'bōō-rēn, (n.) دف def ; (dance) چنگی chengi.

Tame, tām, (a.) حلیم halim ; (spiritless) قانسز yûrexıs ; (qansus) روحسز yavan (uninspiring) rōuhsouz ; (zo.) آلیشقی alushuq ; (lit.) ehli ; (v. a.) آلیشدیرمق alushdurmaq ; تربیه terbiye et. ; (civilize) (lit.)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چوپو; ch چ; sh ش; th ث; th ð; zh ژ [TAM-TAP]

حلیانه temdîn et. ; — ly, (ad.) حلیانه
halimâne; (fig.) طاتسر (صورتده) tatsuz
(-sôuretdé); — ness, (n.) ملائت mü-
lâyemet; (qansuzluq) (قانسزلق) یاوللق
yavanluq; — Tamable, (tām'a-bl)
(a.) تربیه ایدیلر alushur; — Tamer, (tām'ér)
(n.) مربی mürebî
Tamise, ta-méz', (n.) تولبند tülbind;
torba. طوریه
Tamp, tamp, (v.a.) طیقماق tuqamaq;
doldourmaq. تولدورماق
Tampér, tam'pér, (v.n.) چالیشماق
ifsâda chalushmaq; (-with) چالیشماق
qarushmaq; müdâhale et.. مداخله
Tampion, tamp'un, (n.) طاپا tapa;
(antl.) آغز طاپاسی âz tapasu.
Tampon, tamp'on, (n.) تامپون tampon.
Tan, tan, (v.a.) داغات dabâgat et.;
قارارتماق (sepilemek); (fig.) قارارتماق
qarartmaq; (beat) دوومک deuvmek;
میش قاپوغی (uslatmaq); (n.) (ایسلاتماق)
meshe qabôu; داغ خرسی dabâg harju;
— pit, (n.) داغ چوقوری dabâg chou-
qourou; — Tanner, (tan'ér) (n.)
dabâg; sepîji; — Tannery, (tan'ér-i)
(n.) داغخانه dabâg-hâne. —
Tanning, (tan'ing) (n.) داغات da-
bâgat.
Tandem, tan'dem, (ad.) بری بری آرقه‌سنده
biri biri arqasunda.
Tang, tang, (n.) قوقو qoqou; (point)
اوج ouj.
Tangent, tan'jent, (n.) ماس mûmâs;
co, — (n.) تمام ماس tamâm mûmâs;
to go off at a — بدن بره دیکشمک a bi-
den bire deyishmek; — Tan'gence,
(-jens) (n.) تماس temâs; point of —
noqtayi temâs; — Tangen'-
tial, (-jen'shal) (a.) ماسی mûmâsi;
— Tangentially, (-jen'shal-i) (ad.)
ماساً mûmâsen.
Tangerine, tan-je-rên', (a.) ... طنجه
tanja...; (n.) طنجه‌لی tanjalu; (orange)
تانجا tanja portaqalu.
Tangible, tan'ji-bl, (a.) طولولر tou-
toulour; (lit. محسوس) mahsôs;
محسوس بر (lit.) (-ji-bli) — Tan'gibly,
mahsôs bir halde; — Tangi-
bility, (-ji-bil'i-ti) (n.) طولیله
toutoulabilme; (lit.) محسوسیت mah-
sôsıyyet.
Tangier, tan'jër, (n. pr.) طنجه tanja.

Tangle, tang'gl, (v.a.) دولاشدیرماق do-
lashdurmaq; (fig.) قاراشدیرماق qarush-
durmaq; (v.n.) دولاشماق dolashmaq;
دوکوم dü-yüm; قاراشماق qarushmaq;
— Tangled, (-tang'gl'd) (a.) دولاشیق dola-
shuq; قاراشیق qarushuq; — Tangle-
foot, (tang'gl-fōot) (n.) ایچی ichki;
viski. راقی raqu.
Tank, tangk, (n.) صهرنج sahrunj; (mil.)
sahrinja صهرنج قویق (v.a.) تانق tanq;
qomac; — car, (-kâr) (n.) واغون
sahrunj vagon; — engine, (-en'jin)
tenderli loqomotif; تنده‌لی لوقوموتیف (n.)
— vessel, (-ves'el) (n.) صهرنج کیمسی
sahrunj gemisi; (gaz ge- میسی)
Tankard, tangk'ard, (n.) چوملاک
cheumlek; (drinking) مشربه mash-
raba.
Tannin, tan'in, (n.) مادی جوهری mazu
jevheri; تانن tanen.
Tansy, tan'zi, (n.) طرخون tar-
hon; طوزله اوی touzla otou.
Tantalize, tan'ta-liz, (v.a.) اوزمک
üzmek; اذیت eziyet et.; — Tan-
talizâ'tion, (-li-zâ'shun) (n.) اذیت
eziyet; — Tan'talizér, (n.) اذیتچی
eziyetçi.
Tantamount, tan'ta-mownt, (a.) معادل
mou-âdil; عین نسبتده aynu nisbetde.
Tantivy, tan-tiv'i, (a.) چابوق cha-
bouq; (ad.) علی‌العجله alel-ajele;
(ride) درت ناله deurt nala; (v. n.)
qoshmaq قوشماق furlamaq;
هجوم hüjûm.
Tantrum, tan'trum, (n.) ترسلیک terslik;
عکسلیک axilik.
Tap, tap, (n.) وورش vouroush; ضربه
darbe; (v.a.) وورماق vourmaq;
doqounmaq; (v. n.) چالماق chalmac.
Tap, tap, (n.) (pipe) بوری borou;
mousslouq; (liquor) ایچی ich-
ki; (fig.) (pierce) دلمک delmek;
ایچی ورمک (drink) achmaq; (v. n.)
ichki vermek; on — فوچیده fuchu-
da; — bolt, (n.) کور جیواشه keur
juvata; — room, (n.) میخانه mey-
hâne; — root, (n.) قاباره qabare;
— Tapping, sivri keuk; — Tapping,
(tap'ing) (n.) چکمه chekme;
اقتارما aqtarma.
Tape, tãp, (n.) قوردون qordon; شرید

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TAP-TAS] (انکلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mine,

sherid , تلگراف شریدی telgraf sheridi ,
(*v.a.*) باغلامق bâlamaq ; (*measure*)
(*n.*) eulchmek ; — line, (-lin) (*n.*)
(شرید (-eulchü) (اویچی)
'worm, (-'wurm) (*n.*) صوليجان sol-
oujan

Taper, tā'për, (*n.*) موم moun ; (شمعه)
(shem-a) ; (*a.*) سیوری sivri , (*v n.*)
(سیریلک) (گیتدیکجه) (gittikje-) sivril-
mek ; — Tapering, (tā'per-ing) (*a.*)
سیوریلن sivrilen ; — Taperingly ,
(tā'për-ing-li) (*ad.*) سیوریلنلرک sivri-
lenerek ; (gitdikje) گیتدیکجه اینجهلرک
injelerek ; (*fig.*) گیتدیکجه آزالهرق git-
dikje azalarq.

Tapester, tap'es-ter, (*n.*) بوقه بی bü-
feji ; (دستگاهدار) (tezgyahdar) میخانه بی
meyhâneji.

Tapestry, tap'es-tri, (*n.*) تاپیسری
tapiseri ; (دیار کاغدی) douvar kyâdu ;
(*v.a.*) تاپیسری یاپیق tapiseri yapmaq ;
(*v.a.*) کاغدلامق kyâdlaşmaq.

Tapioca, tap-i-ō'ka, (*n.*) تاپیوقا tap-
yoqa.

Tapis, tap'is, (*n.*) خالی halu ; ماصه
— masa eurtüsü ; on the —
(*fig.*) موقع مذاکرده mevqî' müzâke-
rede ; (کوروشیلکده) geurüşhülmeckde

Tar, târ, (*n.*) قطران qatran ; (*fig.*)
گیمیجی gemiji ; (*v.a.*) قطرانلامق qatran-
laşmaq ; old — (*fig.*) دکن قوردی deniz
qourdou ; to — and feather (*fig.*)
rezil et ; (âleme) عالمه مسخره ا. rezil et .
masqara et .

Tarantula, tar-an'tū-la, (*n.*) ایری اوروجمک
iri eurümjek.

Tarboosh, târ-boosh', (*n.*) فس fes.

Tardy, târ'di, (*a.*) کچ gech ; وقت
vaqti gechmish ; (*slow*) بطی batî ;
— Tardily, (târ'di-li) (*ad.*) بطاطله
batâ-etle ; گیکجکerek : — Târ-
diness, (*n.*) بطائت batâ-et., گیکجک
gejikme.

Tare, târ, (*n.*) طاره dara ; (*v.a.*) طاره
darasunu chuqarmaq.

Tare, târ, (*n.*) بورچاق bourchaq.

Target, târ'get, (*n.*) قالقان qalqan ;
(artil.) هدف hedef.

Targum, târ'gum, (*n.*) کلدانیجه تفسیر
kildânije tefsiri tevrât.

Tariff, tar'if, (*n.*) تعرفه tâ'rife, (*v.a.*)
تعرفه یاپیق tâ'rife yapmaq.

Tarlatan, târ'la-tan, (*n.*) تارلاتان tar-
latan ; موسلین müslin.

Tarnish, târ'nish, (*v.a.*) قارارتیق qarart-
maq ; کیرلتمک kirletmek ; (*v n.*) قارارق
qararmaq.

Tarpaulin, târ-paw lin, (*n.*) مشمع
moushamba, (*hat*) گیمیجی
gemiji shapqasu. (*fig.*) گیمیجی
gemiji

Tarry, târ'i, (*v. n.*) کچ قالمق gech qal-
maq ; گیکجکmek.

Tarry, târ'i, (*a.*) قطرانلی qatranlı

Tarsus, târ'sus, (*n pr*) طرسوس tarsos ;
(*n.*) (ana) آياغک طراغی ayâghun tarâ ;
(lit.) رسع القدم resgûl-qadem.

Tart, târt, (*n.*) تارت tart ; (پاسته) (pasta) ;
— Târt'let, (*n.*) تارتلهت tartlet.

Tart, târt, (*a.*) اکشی ekshi ; (*fig.*) سرت
sert ; — ly, (*ad.*) اکشی بر حالده ekshi
bir halde ; — ness, (*n.*) اکشیلک ek-
shilik ; سرتلک sertlik ; — Târt'ish,
(*a.*) مایخوش mayhosh.

Tartan, târ'tan, (*n.*) طوقومه doqouma

Tartan, târ'tan, (*n.*) (mar) طاقه (ta-
qa) ; (چکدیرمه) (chekdirme)

Tartar, târ'tar, (*n.*) تاتار tatar ; (*fig*
حیرچین آدم chırçın adam ;
— Tartary, (târ'ta-ri) (*n pr*) تاتارستان
tataristan.

Tartar, târ'tar, (*n.*) شراب طورتبسی
sharab tortousou ; طوطیر turtur ;
(teeth) کیر kir.

Tartarus, târ'ta-rus, (*n.*) جهنم jehen-
nem ; (lit.) دوزخ dōuzah ; — Tarta-
rean, (târ-tâ're-an) (*a.*) جهنمی jehen-
nemî ; (*fig.*) اسفل esfel.

Tartuffe, târ-tōōf', (*n.*) جعلی صوفی jâ'îlî
sofou ; رمائی riyâkyâr ; müvâ-î.

Task, task, (*n.*) وظیفه vazîfe ; ایش ish ;
(punishment) جزا jezâ ; (*v.a.*) وظیفه
vazîfe vermek ; (lit.) توظیف ا. tavzîf
et ; (*fig.*) ایش یوکلتmek ish yük-
letmek ; to take to — تکدیر ا. tek-
dir et ; (احتیاراتده) بولوتیق bolutıq
boulounmaq ; — mäs'ter, (*n.*) ممتش
müfettish ; ایش باشی ish bashu ; —
work, (*n.*) پارچه حسابله ish parcha
hesâbile ish ; کوتوری ایش geutürü
ish.

Tassel, tas'el, (*n.*) پوسکول püskül ;
(*v.a.*) پوسکول طاقق püskül taqmaq ;
— Tasselled, (tas'eld) (*a.*) پوسکوللی
püsküllü.

(For Turkish pronunc.) past: lârgе; red, (never silent e); deux: ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [TAS-TAX]

Tasso, tās'so, (*n pr*) تاشور tashoz.
Taste, tāst, (*n*) ذائقه lezzet;
 (*act*) ذائقه tatma, (*faculty*) (*lit.*) ذائقه
 zâ-iqa, (*portion*) طادم tadum, (*gout*)
 zevq; مزاج mizâj; (*n*) طائق tat-
 maq; **to one's** — ذوقته zevqi-
 ne monvâfuq; خوشه کيدر hoshou-
 na gider, — **Tasteful**, (tāst'fōol)
 (*a*) طائي tatlu; (*lit.*) لذتي leziz; (*fig.*)
 zarif, — **Tastefully**, (tāst'-
 fōol-i) (*ad*) لذتي صورتده leziz sōuretdē,
 (*fig.*) حسن طبعته zarâfetle; hüs-
 nū tabi-atle; — **Tasteless**, (tāst'les)
 (*a*) طاسز tatsuz; طاسز lezzetsiz;
 (*fig.*) بيچيمسز bichimsiz; — **Tasteless-
 ly**, (tāst'les-li) (*ad*) طاسز صورتده
 tatsuz sōuretdē; — **Tastelessness**,
 (tāst'les-nes) (*n*) طاسزلق tatsuzluq;
 (*fig.*) طبعتمسزک tabi-atsizlik. — **Tas-
 ter**, (tāst'er) (*n*) چاشنيچي cheshniji,
 (*instrument*) چاشنيک cheshnilik; —
Tastily, (tāst'i-li) (*ad*) لذتي lezzet-
 le; (*fig.*) گزله گزله güzelle; — **Tāst'-
 ing**, (*n*) طاقه tatma; طاقه lezzetine
 baqma; — **Tasty**, (tāst'i)
 (*a*) طائي tatlu; لذتي lezzetli; (*fig.*)
 zarif, گزله güzelle; (*pers.*)
 طايبت tabi-at sâhibi.
Tatar, tā'tar, (*n*) تاتار tatar; —
Tatārian, (*a*) تاتار tatar; —
Tataric, (-ik) (*n*) تاتارجه tatarja
Tatter, tat'er, (*n*) پاچاورا pachavra;
 پرتي purtu; (*v.a.*) ييرتمق yurtmaq;
 — **Tattery**, (tat'er-i) (*a*) پيرمه
 pejmürde
Tattle, tat'l, (*n*) گوهزلهک gevezelik;
 گوهزلهک laqlaqqiyât; (*v.n*) لطفیات
 gevezelik et.; — **Tattler**, (tat'lér)
 (*n*) چالهک chal-chene.
Tatoo, tat-tōō', (*n*) يات يوريسي (*mil.*)
 yat borousou; **the devil's** — يارمق
 يکلهه parmaq vourma; (*fig.*)
 bekleme; جان صيقيتبسي jan suqun-
 tusu.
Tatoo, tat-tōō', (*n*) دوومه (*marks*)
 deuvme; (*v.a.*) ياتق deuvme
 yapmaq.
Taunt, tawnt, (*n*) تعزير tâ'zîr; (*in-
 suit*) استهزا tejavvüz; istilizâ:
 تجاوز süz atmaq, (*v.n*) استهزا
 tejavvüz et.; (*sarcastic*) استهزا
 istilizâ et.; (*a*) پک يوکسک pek yū-
 xek; — **Taunter**, (tawnt'ér) (*n*)

seuz atan; (*lit.*) متجاوز müte-
 tejâviz; — **Taunting**, (tawnt'ing)
 (*n*) مستهزي tejavvüz; (*a*) (*lit.*) مستهزي
 müstehzi; — **Tauntingly**, (tawnt'-
 ing-li) (*ad*) متجاوزانه mütejavvüzâne,
 مستهزيانه müstehziyâne
Taurus, taw'rus, (*n*) ثور (*astr.*)
 sevr (-bürjü), (*n pr*) طوروس (داغاري)
 toros (-dâlaru)
Tautology, taw-tol'o-jî, (*n*) (لزمسمر)
 tekrür; (luzdumsouz) تکرر
Tautological, (taw-to-loj'ik-al) (*a*)
 تکرر tekrürli
Tavern, tav'ern, (*n*) تاوهرن tavern;
 اوتل otel
Taw, taw, (*n*) بيله bile; اويوني
 bile oyounou.
Taw, taw, (*v.a.*) داغت debâgat et;
 genderi yapmaq
Tawdry, taw'dri, (*a*) طبعتمسز tabi-
 atsiz; باياغي bayâ; — **Taw'-
 driness**, (*n*) باياغليک bayâluq;
 طبعتمسزک tabi-atsizlik.
Tawny, taw'ni, (*a*) اسمر esmer;
 قووي qoyou
Tax, taks, (*n*) ويري vergi;
 رسوم rûsôm; (*lit.*) تکليف tekyâlif; (*fig.*)
 yükl; آنگاريه angarye, (*letters*)
 vergi ويري قويعق (*v.a.*) tax;
 رسوم rûsôm vazu' وضع ا. qomaq;
 et.; (*accuse*) اسناد ا. isnâd et.;
 قايده qayd a. (*register*) talunil et.;
 تخمين a. taqdîr et.; (*estimate*)
 talumin et.; (*examine*) تدقيق
 tedqîq et.; — **gatherer**, (*n*)
 tahsildâr; — **payér**, (*n*)
 مكلفين mükellef; (*pl*) مكلف
 mükellefîn; (*fig.*) خلق halq; — **Tax-
 abil'ity**, (-bil'i-ti) (*n*) مكلفيت
 mükellefîyyet; — **Tax'able**, (*a*) ويري
 vergiye tâbi; (*jud*) نظمي ni-
 zâmî; — **Tax'ation**, (-shun) (*n*) ويري
 vergi tarlu; ... تکليف teykâ-
 lif.; (*jud*) تخمين tahmîn; taq-
 dîr; — **Tax'ér**, (*n*) مخن mouham-
 min.
Taxi, tak'si, (*n*) کيرا اوتوموبيلي (-cap)
 kirâ otomobili; — **Taximeter**, (tak-
 sim'e-tér) (*n*) تاقسيمتره taximetre;
 ساعت sât.
Taxidermy, taks'i-dér-mi, (*n*) حيوان
 hayvan (-derisi) دولدرمه
 dourma; — **Tax'idernist**, (*n*) حيوان

only; routine: through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[TAX-TEE] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

hayvan (-derisi-) dol-
durān. (دریسی) طولدران
Taxis, tak'sis, (n.) یئرینه قومه yerine
qoma; صارمه sarma; (fig.) تصنیف
tasnif.
Tea, tē, (n.) چای chay; (v.n.) چای ایچمک
chay ichmek; — cup, (n.) چای فنجان
chay finjanu; — house, (-hows)
(n.) چایخانه chayhâne; — kettle,
(-ket'l) (n.) چای ابریکي chay ibriy;
چایدان chaydan; — party, (pār'ti)
(n.) چای ضیافتی chay dâ'veti;
چای زویافتی chay zuyâfeti; — pot,
(n.) چایدان chaydan; — service,
(-sêrv'is) چای طاقی chay taqumu;
— things, (n.pl.) چای طاقی chay taqumu;
— urn, (n.) سہاور semâver.
Teach, tēch, (v.a.) اوکرتمک euyretmek;
(lesson) تدریس tedris et.; (v.n.)
— Teachable, (tēch'a-bl) (a.) اوکرتیله
euyretilebilir; — قابل تعلیم qâbili
tâ'lim; — Teacher, (tēch'ēr) (n.)
خواجه hoja; معلم mou-allim;
(fem.) معلمه mou-allime; —
Teaching, (tēch'ing) (n.) اوکرتمه
euyretme; تدریس tedris; تدریسات
tedrisât.
Teak, tēk, (n.) تیک آغاجی tik âju;
هند hind meshesi.
Teal, tēl, (n.) یابان اوردکی yaban
eur-deyi;
Team, tēm, (n.) طاقم taqum; تیم
tīm; (v.a.) طاقم تشکیل ا. taqum
teshkil et.; — work, (n.) طاقم ایشی
taqum ishi; — Teamster, (tēm'ster)
(n.) آرابهچی arabêji; Teamwise,
(tēm'wiz) (ad.) طاقم حالنده taqum
hâ-linde; (zo.) قوشولۇ qoshoulou.
Tear, tēr, (n.) کوز یاشی geuz yashu;
(lit.) دمک demi'; with —s یاغلايه
geuz yashlarila; آغلايهق âlayaraq;
— drop, (n.) یاش (طاملهسی) yash
(-damlasu); — Tearful, (tēr'fool)
(a.) آغلايان âlayan; یاغلی yashlu;
— Tearless, (tēr'les) (a.) یاشسز
yashsuz; (fig.) حسیس hissiz.
Tear, tār, (v.a.) قوبارمق qoparmaq;
(paper) یازماق yurmaq; (thorn) یازما
yara et.; (v.n.) فیرلامق furlamaq;
هجوم hūjōum et.; (n.) یاریق yaruq;
yurtuq; (fig.) گورولتو gürültü;
to—the hair ساچلارنی یولق sachlarunu

yolmaq; دوونمک deuvünmek; to —
up قوبارمق parchalamaq; qo-
parmaq; — Tearing, (tār'ing)
(a.) غصوب müddhish; غصوب gazōub.
Tease, tēz, (v.a.) طرامق taramaq.
اذیت ا. (didiklemek); (fig.)
eziyet et.; راحتسز rahatsuz et;
— Teaser, (tēz'ēr) (n.) طراچی ta-
raqju; (glass) آتشی ateshji; (fig.)
معجز mou-ajjiz
Teasel, tēz'l, (n.) (bot) دوه دیکنی deve
diken; (mach.) طراق taraq; (v.a.)
طرامق taramaq.
Teat, tēt, (n.) مە meme (-oujou).
Technical, tek'nik-al, (a.) فی fennî;
علمی ilmi; (professional) مسلکی mes-
leki; — ly, (ad.) فنّا fennen; علمّا
ilmen; مسلکجه meslekje; صنعتجه
san-atje; — term, (n.) فی تمیر fen-
nî tâ'bir; اصطلاح ustulâh; (pl.)
اصطلاحات fennî tâ'bîrât; فی تمیرات
ustulâhât fenniiye; — Technic-
ality, (tek-nik-al'ti) (n.) (lit.)
ماهیت mahiyyeti ilmiyye; (pl.)
fennî teferri-ât; — Tech-
nics, (-tek'niks) (n.pl.) فنون fûnōun;
(arts) صنایع sanâyi'; — Technique,
(tek-nēk') (n.) فن fenn; صنعت san-
at; ایشجیک ishjik; (mus.) تکنیک
teknik; اصول ousōul.
Technology, tek-nol'o-ji, (n.) (lit.)
مبحث fûnōun; (terms) فی اصطلاحات
fennî ustulâhât; —
Technological, (tek-nol-oj'ik-al)
(a.) فی fennî; اصطلاحی ustulâhî.
Te deum, tē dē'um, (n.) تدوم te-düm;
شکران mahmedet; حمد dou-â;
shükran.
Tedious, tē'di-us, (a.) صیقیتی suquju;
اوزون müz-iz; (long) مزج müz-iz
sōu-retde; — ness, (n.) طاسزلق tatsuz-
luq; ایچ صیقتمهسی ich suqmasu;
اوزونلۇ ouzounlouq.
Tedium, tē'di - um, (n.) جان صیقتمهسی
jan suquntusu; صیقنتی suquntu.
Tee, tē, (n.) نشان nishan; (golf)
(qale); (tepe).
Teem, tēm, (v.n.) طوغوردق doghour-
maq; (lit.) تولید tevliid et.;
(abundant) مېڭول mebzōul ol.;
بوشانلق qaynamaq; (pour)

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ژ [TEE-TEM]

- boshaltmaq; — **Teeming**, (tēm'ing) (a.) چوق choq; مېزول mebzoul; (fruitful) (lit.) مشر müsmir.
- Teens**, tēnz, (n pl.) (lit. و. fig.) شياپ shebâb; هنگيامي hengyâmi shebâb; طويلق zamanu.
- Teeth**, tēth, (n pl.) ديشل dishler; (lit.) استان esnân; (v. n.) ديش چيقارمق dish chuqarmaq; **in spite of one's** — mouhâlefetine râgmen; — **Teething**, (tēth'ing) (n) ايلك ديشل dish chuqarma; ilk dishler.
- Teetotaler**, tē-tō'tal-er, (n.) ايچكي ي (توبهكار) ichkiyi buraqmush; (tevbekyâr); — **Teetotalism**, (tē-tō'tal-izm) (n.) ايچكي عليهدارلقى ichki aleyhdârûgh; (lit.) منع مسكرات men-i müskirât.
- Teetotum**, tē-tō'tum, (n.) طوياج topaj; فېرلداق furuldaq.
- Tegument**, teg'ū-ment, (n.) زار zar; درى deri.
- Tehran**, teh-rân', (n. pr.) طهران tahrân.
- Telegram**, tel'e-gram, (n.) تلغراف telgraf (-nâme).
- Telegraph**, tel'e-graf, (n.) تلغراف telgraf makinesi; (v. a.) چىكىمق telgraf chekmek; — **Telegraph'ic**, (-graf'ik) (a.) تلغرافى telgrâfi; — **Telegraph'ically**, (-graf'ik-al-i) (ad.) تلغرافله telgrafila; با تلغراف bâ-telgraf; — **Telegraphist**, (-raf-ist) (n.) تلغرافچى telgrafju; — **Telegraphy**, (-gra-fi) (n.) تلغراف telgraf; تلغرافچىلىق telgrafjucluq.
- Telemachus**, te-lem'a-kus, (n. pr.) تېلېماخ telemach.
- Telemeter**, tē-lem'e-tēr, (n.) تېلېمېتر telemetre; مېسافه mesâfe âleti.
- Telepathy**, tel'e-path-i, (n.) تېلېپاتى telepati; تراپت तराबत.
- Telephone**, tel'e-fōn, (n.) تلفون telefon; (n.) تلفون telefon et.; — **Telephon'ic**, (-fōn'ik) (a.) ... تلفون telefon...; — **Telephon'ically**, (-fōn'ik-al-i) (ad.) تلفونله telefonla; — **Telephonist**, (-e-fōn-ist) (n.) تلفون telefon me'môrou; (fem.) مامورى telefon me'môuresi; — **Telephony**, (-e-fōn-i) (n.) تلفون (فنى) telefon (-fenni).

- Telescope**, tel'e-skōp, (n.) تېلسكوپ teleskop; (n.) برى ايچىكچه biry biry ichine gechemek; — **Telescope'ic**, (-skōp'ik) (a.) تېلسكوپه غانده telescopa â-id; (seen) تېلسكوپله كوريله بيلير teleskopla geurûlebilir.
- Tell**, tel, (v. a.) سويله مەك seuylemek; نقل a. beyân et.; 'narrate) ا. naql et.; (denounce) ا. اخبار ihbâr et.; — **off** موقتە تعيين a. mouvaqqaten tâyin et.; موقتە مامور a. mouvaqqaten me'môur et.; — **upon** (e) te'sir et.; — **tale**, (-tâl) (n. & a.) مناق münâfuq; مويھبىر mouhbir; (open) اشكار ashikyâr; (instrument) مشر müsh-ir; — **Teller**, (tel'ēr) (n.) ناقل nâqil; (fin.) تعداد مامورى veznedâr; (pol.) tādâd me'môrou; — **Telling**, (tel'ing) (n.) نقل naql; حكاية hikâye (pl.) افشآت ifshâ-ât; (counting) مؤثر tâ'dâd; (a.) مؤثر mü-essir; — **Tellingly**, (tel'ing-li) (ad.) مؤثر صورتده mü-essir sôuretdē.
- Temerity**, te-mér-i-ti, (n.) جرات jûr-et; پېرواسزلىق pervâsuzluq.
- Temper**, tem'pēr, (n.) قوام quvâm; (metal) تاو tav; (lime) كيرچ kirech; (character) خوى houy; مزاج mizâj; (v. a.) قوامنه كىتىرمەك quvâmuna getirmek; تاولامق tavlamaq; (steel) صو verme; (moderate) تعديل tâ'dil et.; تسكين teskin et.; **to get out of** — صبرى توكىمەك sabru tûkenmek; (ارتىق) قىزىق (artuq-) quzmaq; — **Tempered**, (-perd) (a.) (fig.) خويلى ...houylou; (steel) طيبىتى tabi-ati...; (steel) صوى souyou...; (mus.) اويغون ouygoun; (moderate) اىي خويلى mōu'tedil; good — اىي houylou; حليم halim; ill — ters; فنâ houylou; فنا فنâ xuyli; صوى سرت — high — صوى souyou sert; — **Tem'pering**, (n.) تاولامه tavlama; صو verme.
- Temperament**, tem'pēr-a-ment, (n.) (mus.) طيبعت tabi-at; مزاج mizâj; (âhenk) (âhenk); «safrâvi» mizâj; — **Temp'èramental**, (a.) مزاجى mizâji; — **Temp'èramental'ly**, (-tal-i) (ad.) مزاجى mizâjen.
- Temperance**, tem'pēr-ans, (n.) اعتدال

only; routine; thrōugh; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TEM-TEN] (انگليزجه كاتاك تلمغى ايجون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

î'tidâl; امساک imsâk; (*prohibition*)
... منع مسكرات men-i müs-kirât . —
hotel, (-hō-tel') (*n.*) ايچكيسز اوتل ichkisz otel, — society, (-sō-si'e-ti) (*n.*) منع مسكرات جعمي men-i müs-kirât jemiyyeti; (*Turkish*) هلال احضر hilâlî ahzar.

Temperate, tem'per-ät, (*a*) معتدل mōu'tedil; ممسك mümsik; (*calm*)
اعتدال sâkin; — ly, (*ad*) اسك
ih'itidâlîe; — zones, (-zōnz) (*n pl*) (*lit.*) مناطق معتدله manâtuqu mōu'tedile

Temperature, tem'per-a-tūr, (*n.*) درجه حرارت derejeyî harâret

Tempest, tem'pest, (*n.*) فیرطنه furtuna; (*v.n*) (fig) طایردی paturdu et; —
Tempest'uous, (-tū-us) (*a*) فیرطنه شیدی furtunalu; (*fig*) شدتلی shiddetli; کورولتولی gürültülü

Templar, tem'plar, (*n*) (jud) فقه طلبه سی fuqih talebesi; دعوا وکیلی dā'vâ vekilî; Knight — فقیه faqih, (*pl*) فقها fouqehâ

Temple, tem'pl, (*n.*) معبد mâ'bed; (*Islamic*) مسجد mesjid; (*pl.*) معابد ma-âbid, — The — (*Jerusalem*) مسجد (حقوق جعمی) mesjidi axâ: (*London*) (houqôuq jem-iyyeti)

Temple, tem'pl, (*n.*) (ana.) شقاق sha-qaq.

Templet, tem'plet, Template, tem'-plât, (*n.*) آنا قالب ana qalub; قالب qalub modeli

Tempo, tem'pō, (*n.*) تهمپو tempo, (ورن) (vezn)

Temporal, tem'por-al, (*a*) (rel) جسمانی jismânî; (worldly) دنیوی dünyevî; (ana.) ... شقاق shaqaq.; (*lit.*) صدغی soudguî; — ly, (*ad.*) جسمانی اولارق jismânî olaraq, — Temporal'ity, (-'i-ti) (*n.*) (lit.) جسمانییت jismâniyyet; (*pl*) عقال irâd; عقال aqâr.

Temporary, tem'po-ra-ri, (*a.*) موقت mouvaqqat; — Tem'porarily, (-li) (*ad.*) موقت mouvaqqaten, — Tem'porariness, (*n.*) موقت اولش mouvaqqat oloush.

Temporize, tem'po-riz, (*v.n.*) زمانه اویق zemâna ouymaq; (wait) بکله مک (fersat-) beklemek, vaqit gechirmek; — Tem'porizer, (-'por-iz-ër) (*n.*) زمان آدمی zemân adamu;

— Tem'porizing, (*a*) زمانه اویغون zemâna ouygoun; (*n.*) انتظار intizâr

Tempt, temt, (*v.a.*) تحریک tahrik et . آیرتمق tejrûbe et , (*evil*) آیرتمق ayartmaq; باشدن چیارمق bashdan chuqarmaq; — Temptation, (temt-â'shun) (*n*) (act) تحریک tahrik; تشویق teshviq, (*pl*) تشویقات teshviqât, (*lit.*) آیرات igvâ-ât, (*trial*) تجربه tejrûbe; — Tempter, (temt'er) (*n.*) مشوق müshevviq; (*devil*) شیطان sheytan; — Tempting, (temt'ing) (*a*) (*lit.*) مغلل jâzib; مغلل mōugfil; طیانلمار dayanulmaz; — Temptingly, (temt'ing-li) (*ad.*) مغللانه mōugfilâne; — Temptress, (temt'-res) (*n.*) مغلل قادین mōugfil qadun; فتان fettân.

Ten, ten, (*a.* و *n*) اون on; (*card*) اوئی onlou, — fold, (*a.*) مثنی on misli.

Tenable, ten'a-bl, (*a.*) قابل مذاقه qâ-bili müdâfâ

Tenacious, te-nâ'shus, (*a*) قویماز qop-maz; طوتار toutar; (*stubborn*) ثباتی sebâtlu; معند mou-annid; — ly, (*ad.*) صیقجه suquja; (*fig*) ثباتله sebâtla; — Tenacity, (te-nas'i-ti) (*n.*) باپشمانلق yapushganluq; عناد metânet; (*fig*) ثبات sebât; عناد inâd.

Tenaille, te'nâl', (*n.*) (fort.) (معرص) مقاص maqas.

Tenant, ten'ant, (*a.*) کیراجی kirâju; — müste'jir; — farmer, (*n.*) ملتمز mültezim; — Ten'ancy, (-si) (n.) التزام iltizâm; — Ten'antless, (*a.*) کیراجیسز kirâju-suz, بوش bosh; — Ten'antry, (-ri) (*n.*) کیراجیلار kirâjular; ملتمزملر mültezimler.

Tench, tensh, (*n.*) ساران بالی sazan balugh.

Tend, tend, (*v.a.*) رفاقت refâqat et., (care) باقی baqmaq; نظارت nezâret et..

Tend, tend, (*v. n*) وارمق varmaq; (*fig*) منجر او. münjerr ol.; (*inclîne*) معطوف او. meyl et; (*aim*) خادم او. mâ'touf ol.; (*contribute*) خادم او. hâdim ol.; — Tend'ency, (-si) (*n.*) میل meyl; استعداد isti'dâd; (*aim*) مقصد maxad.

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn, shut, mūte; very; tū چيوو ch; sh ش; th ث; zh ژ [TEN-TER]

Tender, tend'ér, (*n*) تندر tender, (*mar*) رفاقت كمسى refâqat gemisi; naqliye sefînesi, (*offer*) تكليف teklîf; تكليفنامه teklîf-nâme; (*jud*) تاديات تكليفي te'diyyât teklîfi; (*v.a.*) تقديم تقديم et. taqdîm et.

Tender, tend'ér, (*a*) نازك nâzik, (*lit.*) رقيق raqîq, (*young*) كوربه keurpe; (*pitiful*) مشفق mûsh-fiq; (*sensible*) مرحمتي merhametli, حساس hassâs, (*mar*) نارين nârin; — **ly**, (*ad*) شفقتله shefqatle; (*lit.*) نوازشله nûvâzishle; (*love*) محبتله mou-habbetle; — **ness**, (*n*) شفقت shef-qat; (*lit.*) نوازش nûvâzish; محبت mouhabbet; (*care*) اهتمام ihtimâm; — **foot**, (*n* و *a*) عجمي ajemi, يني yeni; — **hearted**, (-hârt'ed) (*a*) مشفق mûshfiq; قلبي qalbi raqîq, — **loin**, (*n*) اچ فيله تو ich fileto, — **Tend'ér**ling, (*n*) نازلي nazlu; ياورو yavrou.

Tendinous, ten'di-nus, (*a*) سيكيري سيني sinir gibi; سيني sinirli.

Tendon, ten'don, (*n*) سيكيري sinir.

Tendrill, ten'dril, (*n*) فيليز filiz.

Tenebrous, ten'e-brus, (*a*) قاراكلك qarauluq; (*lit.*) مظلم mouzlim.

Tenedos, ten'e-dos, (*n.pr.*) بورجه آله bozja ada.

Tenement, ten'e-ment, (*n*) مسكن mesken; بولوك beulûk; دائره dâ-ire; (*held*) مأجور me'jôur.

Tenesmus, té-nes'mus, (*n*) (*med.*) صانجي sanji; صانجيلي sanjulu is-lâl; (*lit.*) زخير zahîr.

Tenet, ten'et, (*n*) (*lit.*) عقيدة aqîde; پره نسيب prensip.

Tennis, ten'is, (*n*) تنيس tenis; — **court**, (-kört) (*n*) تنيس يري tenis yeri.

Tenon, ten'un, (*n*) كچمه gechlme; ديل dil.

Tenor, ten'ur, (*n*) تندر tenor; (*run*) جريان jereyân; (*lit.*) دوش revish; (*sense*) مفاد müfâd.

Tense, tens, (*a*) گيرگين gergin; (*fig.*) سرت sert; — **Ten'sible**, (-'si-bl) (*a*) گيرليلر gerilir; — **Ten'sion**, (-'shun) (*act*) گيرمه germe; (*st.*) گيريله gerilme; (*lit.*) توتير tevettür; (*effort*) غيرت

gayret, مساعي mesâ-i; (*mental*) اشتغال ishtigâl; (*lit.*) تعب tâ'h; (*feelings*) گيرگينlik gerginlik; — **Ten'sive**, ('siv) (*a*) گيرجي geriji.

Tense, tens, (*n*) زمان zemân; (*gram.*) صيغه sîga.

Tent, tent, (*n*) چادير chadur; (*lit.*) خيمه hayme, (*med*) فيتيل fitil, (*v.a.*) يوقلامق yoqlamaq; fitil soqmaq; (*fig.*) يوقلامق yoqlamaq; — **bed**, (*n*) پردeli yataq; — **cloth**, (*n*) چادير bezi; — **peg**, — **pin**, (*n*) چادير ipi; — **pole**, (-pöl) (*n*) چادير qazugh; — **rope**, (-röp) چادير ipi.

Tentacle, ten'ta-kl, (*n*) (*zo*) بونور boynouz. (*lit.* و *pl.*) لامسه levâ-hiq lâmise.

Tentative, ten'ta-tiv, (*n*) تيشت tesheh-bûs; تجربه tejrûbe; (*a*) فييلندن tejrûbe qabilinden.

Tenter, tent'ér, (*n*) (*lit.*) حيمه hayme-nishin.

Tenter, tent'ér, (*n*) گيرگه gergef; (*pers*) ماكينيست makinist; مأمور me'môur; (*v.a.*) گيرمه girmek; — **hook**, (*n*) قانچ qanja; منگنه mengene; **to be on — s** (*fig.*) بويوك انديشده qalmaq; باشيرمق shashurmaq.

Tenth, tenth, (*a*) اوننجي onounjou; (*n*) اولنده bir; — **Tenth'ly**, (-li) (*ad*) اوننجيسي onounjousou; (*lit.*) عاشرا âshiren.

Tenuity, te-nû'i-li, (*n*) اينجهلك inje-lik; (*rarity*) خفيلك hafiflik; (*lit.*) رقت riqqat.

Tenure, ten'ür, (*n*) شرائط (استيجار) she-râ-it (-istîjâr); (*fig.*) اشغال ishgâl.

Tepefy, tep'e-fi, (*v.a.*) ايليق ulutmaq; ايليقلاشدurmaq; — **Tepefaction**, (te-pē-fak'shun) (*n*) ايليق ulutma; ايليقلاشدurmaq.

Tepid, tep'id, (*a*) ايليق uluq; — **ness**, ايليق uluqluq.

Tergiversation, tēr-jī-vēr-sā'shun, (*n*) دوزن düzen; قاچاق qachamaq; (*lit.*) تلون televvün.

Term, term, (*n*) تعبير tâ'bîr; (*period*) مدت müddet; وعده vâde; (*algebra*) حد hadd; (*pl.*) شرائط sherâ-it; (*v.a.*)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et. = etnek; ol. = olmaq.

[TER-TER] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

دیمک demek; (له) آرهسی ای او. ... (le) on —s with. قیوله —s bring to —s یوله کتیرمک. qaboule ijbâr et. yola getirmek; to come to —s آچیق قونوشماق; یتلاف ا. i'tilâf et.; to speak in —s (fig.) آچیق قونوشماق; in —s of achuq qonoushmaq; (ک) تعبیرجه (in-)tâ'bîrinje; — Têrm'less, (a) غیر معین nihâyetsiz; gayri mou-ayyen.

Termagant, ter'ma-gant, (a. و n.) شرت shirret; قانغاجی qavgaju; — Têrmagancy, (-si) (n.) شرتلک shirretlik.

Terminate, têt'mîn-ât, (v.a.) بیتیرمک bitirmek; (limit) تحدید tahdid et.; (v.n.) ختام hutâm Boulmaq; بیتیمک; bitmek; — Têr'minable, (a.) بیتیر biter; ختام بولور hutâm Boulour; — Têr'minal, (a.) نهایتده کی nihâyet-deki; (periodic) معین mou-ayyen; (n.) نهایت nihâyet; — Têrminât'ion, (-shun) (n.) ختام hutâm nihâyet.

Terminology, ter-mi-nol'o-ji, (n.) (lit.) تعبیرات tâ'bîrât; اصطلاحات ustulâhât; — Terminolog'ical, (-oj'ik-al) (a.) اصطلاحی ustulâhi.

Terminus, têt'mi-nus, (n.) صوک son; نهایت nihâyet; (lit.) منتها muntehâ; (railway) صوک استاسیون son istasyon; — Termini, (têt'mi-nî) (n.pl.) منتھالار muntehâlar.

Termite, ter'mit, (n.) بیاض قارنجه beyaz qarunja.

Tern, têt'n, (n. و a.) مثل müselles; اوچلی üçlü.

Terne, têt'n, (n.) چیتقو قاپلامه chinqo qaplama.

Terra, ter'a, (n.) طوبراق topraq; (lit.) tûrâr; — cotta, (-kot'a) (n.) (سرسز طوبراق) terra qota; قوتا (sursuz topraq).

Terrace, ter'ās, (n.) (داراچه) تراچه taracha; بالقون balqon; (geol.) سد sedd.

Terraneous, ter-ā'n-ē-us, (a.) قاره qara...; بری berri; — Terrarium, (ter-ā'ri-um) (n.) قاره حیواناتی موزهسی qara hayvânâtı müzesi.

Terrene, ter'en, (a.) ارضی 'arzî; (fig.) دنیوی dünyevî.

Terrestrial, te-res'tri-al, (a.) (ast.) ارضی arzî; ... دنیا dūnyâ...; (n.pl.) سکنه sekeneyi arz; — globe, (-glōb) (n.) کوره küreyi arz.

Terrible, ter'i-bl, (a.) مدھش müdhish; — infant, (n.) یارامار چوجق yaramaz chojouq; آفاجان afajan; — ness, (n.) دهشت deh-shet; — Terribly, (ter'i-bli) (ad.) مدھش müdhish sôuretdê.

Terrier, ter'i-er, (n.) (zo.) زاغر za-ghar; آوکوی av keupeyi; (hole) in; دلیک delik.

Terrier, ter'i-er, (n.) (land) قید qayd; دفتر defter.

Terrify, ter'i-fi, (v.a.) قورقونماق (choq-) qorqoutmaq; (lit.) تدهیش tedhish et.; — Terrific, (ter-if'ik) (a.) مدھش müdhish.

Territory, ter'i-tō-ri, (n.) اراضی arâ-zî; milk; — Territorial, (ter-i-tō'ri-al) (a.) اراضی arâzî...; ... قاره qara...; (lit.) ملکی milki; عساکر ردیفلê redifler; (n.pl.) ردیفلê asâkiri redife; — Territorially, (ter-i-tō'ri-al-i) (ad.) اراضی جهتیله arâ-zî jihatilê; — Territoriality, (ter-i-tō-ri-al'i-ti) (n.) (lit.) ملکیت milkiyyet; (right) (lit.) (beuyok) قورقو ter'or; (beuyok) qorqou; دهشت deh-shet; — (pl.) فجایع fejâyî'; — stricken, (-strik'n) (a.) دهشت ایچنده deh-shet ichinde; (lit.) مدھوش medhōush; — Terrorism, (ter'or-izm) (n.) (pol.) (beuyok) تدهیش پولیتیکهسی tedhish poletiqası; قورقونماق qorqoutma; — Terrorize, (ter'or-iz) (v.a.) (lit.) تدهیش tedhish et.

Terse, têt's, (a.) (lit.) ویز vejiz; müfid; (elegant) گوزل güzel; ایجازلê zarîf; — ly, (ad.) ظریف îjâzla; سلاسته selâsetle; — ness, (n.) (lit.) ایجاز îjâz; ظرافت zarâfet.

Tertian, têt'shi-an, (a.) کون آشیری gün ashuru; (n.) نوبت nebet; صیتمه usutma.

Tertiary, têt'shi-ar-i, (a.) اوچینجی üçünjü; (lit.) ثالث sâlis; — «strata», (n.pl.) دور ثالث «طبقاتی» devri sâlis «tabaqâtı».

mōle; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [TES-THA]

Tesellate, tes'el-āt, (*v.a.*) ايشله مک ishlemek; موزاييق موزايiq yapmaq; — **Tessellated**, (tes'e-lāt-ed) (*a.*) ايشله مەلى ishlemeli; مارکەتە markete; موزاييق mozaiiq

Test, test, (*n.*) تجربە tejrūbe; پرووا prouva; معاینه mou-âyene; (*pot*) پوتە pota; (*standard*) معيار mî'yâr; (*proof*) اثبات isbât; (*v.a.*) تجربە tejrūbe et.; (*attest*) تصدیق tasdiq et..

Testament, tes'ta-ment, (*n.*) وصیتنامە vasuyyetnâme; (*rel*) عهد ahd; — **Old**, — تورات tevrât; — **New**, — انجیل injil; — **Testament'ary**, (-'a-ri) (*a*) ... وصیت vasuyyet...; (*by*) (*lit.*) الوصایه bil-vasâye; — **prescriptions** vasuyyetnâme ahkyâmu; — **Testament'arily**, (-'a-ri-li) (*ad.*) وصت صورتیله vasuyyet sôuretille; وصیتله vasuyyetle.

Testator, tes-tât'tur, (*n.*) وصیت ایدن vasuyyet eden; (*lit.*) موسى mōusi; — **Testât'rix**, (-'triks) (*n.*) (*lit.*) موصیه mōusuye.

Tester, tes'tër, (*n.*) اوپە oba; (جینلیک) (jibinlik).

Testicle, tes'ti-kl, (*n.*) خایە haya; خصیه housye.

Testify, tes'ti-fi, (*v.a.*) تصدیق tasdiq et.; شهادت shehâdet et.; (-agains!) (ئی) اتهام it-hâm et.; — **Testification**, (-fi-kâ'shun) (*n.*) تصدیق tasdiq; شهادت shehâdet; — **Test'ifier**, (-'ti-fi-ër) (*n.*) شاهد shâhid.

Testimony, tes'ti-mō-ni, (*n.*) شهادت shehâdet; (*proof*) اثبات isbât; دلیل delil; (*rel.*) شریعت sherî-at; (*revelation*) (*lit.*) الهام rabbânî; — **Testimō'nial**, (*a.*) اثباتی isbâtî; مثبت mûsbit; (*theatre*) ... منفعت men-fât...; (*n.*) وثیقه vesîqa; (*present*) هدیه hediye.

Testing, test'ing, (*n.*) تجربە tejrūbe; معاینه mou-âyene; (*refining*) تصفیه tasfiye; (*chem.*) تحلیل tahlil.

Testy, tes'ti, (*a.*) تەرس ters; خیرچین hurchun; — **Test'ily**, (-'ti-li) (*ad.*) تەرسلیک terslikle; — **Tes'tiness**, (*n.*) تەرسلیک terslik.

Tetanus, tet'a-nus, (*n.*) تەتانوس tetanos; سینیر سیکیر sinir toutoulmasu.

Tether, tet'h'ër, (*n.*) ایپ ip; باغ bâ;

(*v.a.*) باغلاماق bâlamaq; (*fig.*) تحدید tahdîd et.

Tetragon, tet'ra-gon, (*n.*) ذو اربعة (a) zou-erbât'tul-azlâ'.

Tetter, tet'ër, (*n.*) تمريه temriye.

Teutonic, tū-ton'ik, (*n.*) توتونیک teu-toniq; (آلمان) (alman).

Text, tekst, (*n.*) متن metn; (*rel.*) نص nass; درس āyet; — **book**, (*n.*) مکتب mekteb; ders kitabu; (*fig.*) اساسات esâsât; — **hand**, (*n.*) قالدین یازی qalun yazu; — **Text'tual**, (*a.*) متنی metnî; — **note**, (*lit.*) شرح sherhi metdoun; — **Text'tually**, (-'tū-al-i) (*ad.*) متناً metnen; (*fig.*) عیناً aynen; — **Text'tuary**, (-'tū-a-ri) (*a.*) متنی metnî; (*n.*) (*rel*) متن طرفدارى metn tarafdâru; — **sense** (*lit.*) معنای mânâyî metnî.

Textile, tekst'il, (*a.*) طوقوش doqoun-moush; (*lit.*) منسوج mensouj; (*n.*) قاش qoumash; منسوجات mensoujât.

Texture, tekst'ūr, (*n.*) اوركو eurgū; (*lit.*) نسج nesj.

Thaler, tā'l'ër, (*n.*) تالەر taler; (دولار) (dolar).

Thames, temz; (*n. pr.*) تائمس (نهری) taymis (-nehri).

Than, than, (*conj.*) دن den; (*younger* — « me ») « بن » دن دها گنج den daha genj.

Thank, thank, (*v.a.*) تشکر teshekkür et.; (— for) رجا rijâ et.; I' ill — you (for) (ئی) رجا ایدەرم ! rijâ ederim !; (ئی) لطف ایدرمسکیز ! loutf edermisiniz !; — **Thank'-ful**, (-'fōol) (*a.*) متشکر mûteshekkir; — **Thank'fully**, (-'fōol-i) (*ad.*) متشکراً teshekkürle; تشکریله teshekküren; — **Thank'fulness**, (*n.*) تشکریله minnetdârûq; — **Thank'-less**, (*a.*) نانکور nankeur; — **Thanks**, (*n. pl.*) تشکرات teshekkürât; (*fig.*) سایه سنده sâyesinde; — **giving** (*n.*) شکران دعاسی shûkrân dou-âsu; (*act*) شکر shûkr; محمّد malmedet; — **with** — تشکریله teshekkürle...; **no**, — ! ! خایر تشکر ایدەرم ! hayur teshekkür ederim !; **many** — چوق تشکیرلر choq teshekkürler !; چوق تشکر ایدەرم choq teshekkür iderin.

[THA-THE] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine,

That, that, (pron.) شو shou, o, o, (mentioned) مذكور mezkûr, (cony) کي ki; (because) زیرا zîrâ, — is hasebile; حسيله. yâ'nî; in — مادمکه mâdemki...

Thatch, thach, (n.) صان saman, ساز saz; (v.a.) صانله آوردنک samanla eurtmek.

Thaumaturgy, thaw'ma-tur-jî, (n.) معجزه یابه, uzhâri kerâmet (mentioned) mû'jize yapma; — **Thaumaturgic, -al, (thaw-ma-tur'jik, -al) (a.)** معجزه کرامت قیلندن, kerâmet qabilinden, — **Thaumaturgics, (thaw-ma-tur'jiks) (n.)** کرامت kerâmet; معجزه mû'jize; (pl) کرامات kerâmet; معجزات mu'jizât

Thaw, thaw, (v n) اریمک erimek; (fig.) گهوشه مک gevshemek; (v.a.) اریمک eritmek; (n.) اریمه erime; قادر آریمو gevsheme; it — s قارلار eriyor

The, the, (article) سی, i...i, (ad.) جه je; . ja.

Theatre, thê'a-ter, (n.) تیاترو teyatro; (scene) صحنه sahne; تماشا temâshâ; — **Thêat'rical, (-'rik-al) (a)** تیاترویو teyatroyu â-id; (lit.) تمشیل tem-sîlî; (fig.) تمشیلار jâ'lî; (n pl) تمشیلر temsiller; اوپونلار oyounlar, — **Thêat'rically, (-'rik-al-i) (ad)** تیاترو تمشیلار tiyatroyu tarzunda; (lit.) تمشیلر temsilen.

Thebes, thēbz, (n pr) تهbe

Thee, thē, (pron.) سنی seni; to — سنا sana; of — سننک senin; to — and thou (v. n.) سن دیمک sen demek; (fig.) سنلی بنلی قونوشماق senli benli qonushmaq.

Theft, theft, (n) حیرسزلق hirsuzluq; سرقت sirqat;

Their, thār, (pron.) اونلار onlari; — **Theirs, (thārz) (pron.)** اونلارنکی onlariunki.

Theism, thē'izm, (n.) ایمان imân; (phil.) الله اعتقاد allâha î'tiqâd; (phil.) اللهیه مسلکی ilâhiyye mesleki; — **Thē'ist, (n.)** الله معتقد allâha mû'-'teqid; (phil.) اللهیه ilâhiyyeji.

Them, them, (pron.) اونلار onlari; to — اونلار onlara; — **selves, (-selvz') (pron. pl.)** کندیلری kendileri.

Theme, thēm, (n.) موضوع mevzû'. **Then, then, (ad.)** o zaman; o halde; (afterward) سوکره sôra; (a.) o zemanki.

Thence, thens, (ad.) o zeman-dan; (place) اورادن oradan; (reason) o sebebdan, — 'forth, (ad) o zeman-dan beri; ondan sôra **Theodolite, thē-od'ô-lit, (n)** تئودولت te-odolit (-âleti)

Theology, thē-ol'ô-jî, (n.) (lit.) الهیات ilâhiyyât; علوم دینی oulûumu dîniyye; — **Thēolog'ical, (-loj'ik-al) (a)** الهیات ilâhiyyât, (dini) (dini), — **student** ilâhiyyât طلبهسی talebesi; (pl) طلبة علوم talebeyi oulûum; — **school** الهیات مکتبی ilâhiyyât mektebi; — **Thēol'ogist, (-'oj-ist) (n.)** الهیوندان ilâhiyyôundan; (pl) علمای الهیون ilâhiyyôun; oulemâ.

Theomancy, thē'ô-man-si, (n.) الهام ilhâm; (keshfi gayb)

Theorem, thē'ô-rem, (n.) (math.) دعوا dâ'vâyî nazari; نظری دعوا dâ'vâ; مسئله mes-ele.

Theory, thē'ô-ri, (n.) نظریه nazariyye; (pl) نظریات nazariyyât; — **and practice** نظریات و عملیات nazariyyât ve amelîyyât; — **of «gravitation»** «جاذبه عمومی» نظریهسی «jâzbe-i oumûmiyye» nazariyyesi; — **Thēoret'ical, (-'ik-al) (a.)** نظری nazari; (ad.) نظریات اعتباریه nazariyyât î'tibârîle; بالنظریه bin-nazariyye; — **Thē'orist, (n.)** نظری nazari; (nazariyyâtçı); — **Thē'ô-rize, (-rîz) (n.n.)** نظریه قورماق nazariyye qourmaq.

Theosophy, thē-os'ô-fi, (n.) تصوف tesavvuf

Therapeutic, ther-a-pū'tik, (n.) ندای tedâviye â-id; (n pl.) فن ندای fennî tedâvî.

Therapia, the-rap'ia, (n pr.) طریایه tarabya

There, thār, (ad.) اوراده orada; (to) ایشته! ishite! (int.) oraya; — **is, -are, vardur, (negative)** یوقدور ...yoqdour; — **was, vardu, (negative)** یوقدی ...yoqdou; — **about', (ad.)** اورالرده oralarda;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn; shut; mūte, ver; tū چيوو ch ج, sh ش, th ث; zh ذ; zh ژ [THE-THI]

(fig.) او راده لده o raddelerde, — **aft'er**, (ad.) اوندن سورا sōra, (بعده) (hâ'dehou); (according) اوکا کوره ona gheure; — **by**, (-bî') (ad.) بو سورنله bou sôuretle; — **for**, (thâr-fur') اونک ایچون onoun ichün, بونک ایچون bounoun ichün; — **fore**, (ther'fur) (ad.) بو سبیدن bou sebebden; — **in**, (ad.) بو حصوصده bou housousda; — **inaft'er**, (ad.) بالآخره bil-âhura; — **of**, (ad.) اونک onoun, اوندن ondan, — **tofore**, (-tōō-för) (ad.) او زمانه ondan evvel; — **upon**, (ad.) اونک اوزرینه onoun üzerine; — **with**, (-with) (ad.) همن hemen, بونن bounounla; — **withal**, (-'with-ōl') (ad.) بونک bounounla; (same time) عین زمانه aynu zemânda; بوندن boundan bashqa.

Thermal, ther'mal, (a.) حرارت harâret... سیجا suja; — **springs**, (n pl) قاپلیجلار qapluğalar; — **ulujalar**.

Thermometer, thêr-mom'e-têr, (n) میزان الحراره termometre; (lit.) mizânül-harâre; — **Thermometrical**, (-'rik-al) (a) ترمومتره termometre.. — **Thermometrical-ly**, (-'rik-al-i) (ad.) ترمومتره ile termometreyle.

These, ihêz, (pron) بونل bounlar.

Thesis, thê'sis, (n) (lit.) نقطه نظر noqtayî nazar; مدعا mudde-â, (subject) موضوع mevzâu; — **tez**; (pl.) — **Theses**, (thê'sêz).

Thessalia, thes-sâ'li-a, (n.pr.) تساليا tesalya.

Thew, thū, (n.) عضله azale; (lit.) باز bâzdu, (pazu); (pl.) عضلات azalât.

They, thā, (pron.) اونل onlar; — **say**, دییورل diyorlar; — **deniliyor**.

Thick, thik, (a.) قالد qalun; (dense) کشف kesif; (close) صیق suq; (fig.) صیق suqu; (liquid) بولایق boula-nuq; (n.) قالدق qalunluq; (lit.) سihan; (fig.) اورتاسی ortasu; قالدن قفالی en gūjū; (pers.)

qalun qafalu; (ad.) صیقجه suqu-ja, (frequently) صیقجه suqja; (depth) درینه derine; **through** — **and thin** بوتون مشکلاته رغا büttün müşh-külâta râgmen; هیچ یلیمسزین hich yulmaqsuzun; — **ness**, (n.) قالدق qalunluq, (lit.) سihan; — **set**, (n.) بودور bodour; (body) صیق suq; — **Thicken**, (thik'n) (v.a.) صیقتم suqmaq, صیقشدیرمق suqushdurmaq; صیقیشمق qalunlatmaq, (v n.) صیقیشمق suqushmaq; — **Thickening**, (thik'n-ing) (n.) قالدلاشمه qalunlashma; (li-quid) قویولاشدیرمه qoyoulashdurma; — **Thick'et**, (n) سیق suq qorou; — **Thick'ish**, (n) قالدیجه qalunja

Thief, thêf, (n.) حیرسز hursuz, سارق sârîq; **stop** — **! toutoun!** ! طوتک! — **catcher**, (-kach'er) (n) حیرس وار! سیویل zâ-buta; (hafiyê).

Thieve, thêv, (v. n.) حیرسزلیق hursuzluq et; چالماq chalmaq; — **Thiev-ish**, (thêv'ish) (a) حیرسزجه hursuzja; (ad.) چالدرق hursuzluqla, چالاراق chalaraq; — **Thievishness**, (thêv-ish-nes) (n) سرقت اعتیادی sirqat it'i-yâdu.

Thigh, thî, (n.) قالدچه qalcha; (buckery) قالدچه boud; — **bone**, (-bôn) (n.) قالدچه qalcha kemîy.

Thill, thil, (n.) آرابه قولى araba qolou; قول qol.

Thimble, thim'bl, (n.) یوکسوک yûxûk; — **rig**, (n) حقهاراق hoqqabazluq; (v.n.) آلداتماq aldatmaq

Thin, thin, (a) ایجه inje; (lean) ضعیف zayuf; (liquid) صولی soulou; خفیف hafif; (fig.) سیرک seyrek; (v.a.) سیرلتمک injeltmek; حقیفلتمک hafifletmek; سیرلتمک seyreltmek; (v.a.) سیرلتمک injel-mek; (fig.) آزالماq azalmaq; — **ly**, (ad.) خفیفجه hafifje; سیرکجه seyrekje; — **ness**, (n.) سیرلتمک injelik; ضعیفلیق zayufuq; خفیفلیک hafiflik; سیرکلیک seyreklik; آزالق azluq; — **skinned**, (-skin'd) (a.) (fig.) مستعد hassâs müsta-id.

Thine, thîn, (pron.) سنک senin; سنککی seninki.

Thing, thing, (n.) شی shey; (pl.) شیرل shayler; (effects) اشیا eshyâ; **the** — (fig.) ایش ish; مسئله mes-ele.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol..olmaq.

[THI-THO] (انگلیزجه کلماتک تلمظی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr, in; mīne;

Think, think, (*v.n.*) دوشونمک dūshünmek; (*hold*) ا. add et.; ا. zann et.; (*v.a.*) تصور tesavvour et.; فکری او. — of. فکرى او. — (-i) (فی) تأمل ا. — over. — **Think'er**, (*n.*) (lit.) متفکر mütefekkir; (*pl*) متفکرین mütefekkirin; **able** — ا. دوشونن — iyi dūshunen ا. محاکملى; (*pl*) مقتدر متفکرین mouqtedir mütefekkirin; **free** — سربست فکرى — serbest fikirli; (*lit.*) غير متعصب gayri müte-assub; — **Think'ing**, (*n.*) دوشونه dūshünme; (*lit.*) تفکر tefek-kür; (*fig.*) فکر fikr; (*a.*) (lit.) متفکر mütefekkir; **way of** — (*fig.*) مطالعه moutâlâ; (*lit.*) طرز محاکمه tarzu mouhâkeme; تلقی telaqqî.

Third, thêrd, (*a.*) اوچنجی üçhünjü; (*lit.*) اوچده بر. — sâlis; (*n.*) üçde bir; ثلث sülüs; — **ly**, (*ad.*) اوچنجیسی üçhünjüsü; (*lit.*) ثالثاً sâlisen; **every** — **day** اوچ گونده بر. üç günde bir.

Thirst, thêrst, (*n.*) صوصامه sousama; (*lit.*) عطش atsh; (*v.n.*) صوصامق sou-samaq; (*-after*) (lit.) نشته (e-) teshne ol; — **Thirstily**, (thêrst'i-li) (*ad.*) صوصایه رق sousayaraq; حرارتله harâretle; (*fig.* و *lit.*) تهالکله tehâlîkle; — **Thirstiness**, (thêrst'i-nes) (*n.*) صوصامه sousama; حرارت harâret; (*fig.* و *lit.*) تهالک tehâlîk; — **Thirsty**, (thêrst'i) صوصامش sousamush; (*poet.*) عطشان atshân; صوصامق — **to be** صوصامق sousamaq; حرارتى او. harâreti ol.; **I am** — صوصادم sousadam; حرارتم وار. harâretim var.

Thirteen, thêrtên, (*a.*) اون اوچ on üç; — **Thirteenth**, (thêrt'enth) (*a.*) اون اوچنجی on üçhünjü; (*n.*) اون اوچده on üçde bir.

Thirty, thêrti, (*a.*) اوتوز otouz; — **Thirtieth**, (thêrti-eth) (*a.*) اوتوزنجی otouzounjou; (*n.*) اوتوزده otouzda bir.

This, this, (*pron.*) بو bou.

Thistle, this'l, (*n.*) دوه دیکنى deve dikenî; — **down**, (*n.*) دیکن پاموغى pamou; (توی) (tüy); — **Thistly**, (this'li) (*a.*) دیکنلى dikenli.

Thither, thith'ër, (*ad.*) اورایه oraya;

— **ward**, (*ad.*) اورایه طوغرى oraya dôrou.

Thole, thöl, (*n.*) (mar.) اسقارموز is-qarmoz.

Thole, thöl, (*v.a.*) تحمل teham-mül et. .

Thong, thong, (*n.*) قایش qayush; صیرم surum.

Thorax, thō'raks, (*n.*) کوکس geu-üs; (*lit.*) صدر sadr.

Thorn, thorn, (*n.*) دیکن diken; (*fig.*) اندیشه ichinde qourd; (*fig.*) اندیشه قورد قویق (to give a-) ichine qourd qomac; — **back**, (zo.) endisheye soqmaq; — **bush**, (*n.*) دیکنلى dikenlik; — **Thorn'y**, (·i) کوج گۆج gūj; بلال belâl.

Thorough, thur'ō, (*a.*) مکمل mükem-mel; تام tam; — **ly**, (*ad.*) تماماً tamâmen; مکمل mükemmelen; (*lit.*) خالص bil-etrâf; — **bred**, (*a.*) خالص hâlis; خالص الدم hâlisüd-dem; — **fare**, (*n.*) یول yol; یکید gechild; — **knowledge**, (·nöl'ej) (*n.*) معلومات mâ'lôumâtu tämme.

Those, thōz, (*pron.*) شولر onlar; شونلار shounlar; (such) او (gibi) o; — «books» او «kitablar».

Thou, thow, (*pron.*) سن sen.

Though, thō, (*conj.*) هر نه قدر her ne qadar. گرچه gerchi; (*notwithstanding*) بونکله برابر bounounla berâber.

Thought, thawt, (*n.*) دوشونه dūshün-me; فکر fikr; (*intention*) نیت niy-yet; (*care*) اهتمام ihtimâm; (*fig.*) nezâket; (*pl*) افکار efkâr; — **Thoughtful**, (thawt'fööl) (*a.*) نازک nâ-zik; (*lit.*) اهتمامکار ihtimâmkyâr; — **Thoughtfully**, (thawt'fööl-i) (*ad.*) متفکرانه mütefekkirâne; (*fig.*) نزاکتله nezâketle; — **Thoughtless**, (thawt'les) (*a.*) دوشونجهسز dūshünjesiz; (*careless*) سوسم ser-sem; بېنسىز beyinsiz; — **Thoughtlessly**, (thawt'les-li) (*ad.*) دوشونجهسزجه

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut; mûte, very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ, zh ژ [THO-THR]

düşhünjesizje ; سرسমেجه sersemje ;
— **Thoughtlessness**, (hawt'les-
nes) (n) دوشوئجه سزلک düşhünjesiz-
lik ; قیدسزلق qaydsuzluq ; سرسملک
sersemlik ; دیوانهlik dîvânelik.
Thousand, thaw'zand, (a و n) ییک
bin ; — **s of** ... بیکلرجه binlerje . ,
hundreds of — **s of** بیکلرجه yuz
binlerje ; ... a — بیکي bini ; **one**
in a — بیکده bir ; — **times**
بیک دفعه bin def-a ; **bin** قات
bin qat ; — **and One Nights** بیک
بیک (-hikyâ-yeleri) bin bir geje کیجه
bin qat ; — **fold**, (a) بیک قات bin
qat ; — **bin misli** بیک مثلی ; — **Thou-**
sandth, (thow'zandth) (a) بیکینچی
bininji ; (n) بیکده biri binde biri.
Thrace, thrās, (n pr) تراکیا trakya .
Eastern — شرقی تراکیا sharqî trakya ;
Western — غربی تراکیا garbî trakya ;
— **Thracian**, (thrā'shun) (a) ... تراکیا
trakya . ; (n) تراکیالی trakyalu.
Thrall, thrawl, (n و a) کوله keule ;
اسیر esîr ; (v.a) محکوم mahkyôum
et. ; — **dom**, (n) اسیر et. ; — **dom**, (n)
محکوم mahkyôum ; — **esâret** اسارت
mahkyôum-
miyyet.
Thrash, thrash, (v.a) خرمن har-
man et. ; (fig) دوومک deuvmek ;
— **Thrash'er**, تهپهلمک tepelemek ;
— **Thrash'ing**, (n) خرمنیدن harman eden ;
— **Thrash'ing**, (n) ... خرمن harman . ;
(fig) تهپهلمه tepeleme ; طایق dayaq ;
— **machine** خرمن ماشین harman
makinesi ; — **floor** خرمن یری harman
yeri
Thread, thred, (n) ایپلیک iplik ; تیره
tire ; (bol) تل tel ; (pl.) الیاف
elyâf ; (discourse) رایطه râbûta ; (lit.)
انسجام insijâm ; (run) جریان jereyân ;
(screw) حلزون halezon ; — **of life**
(lit.) طریقی حیات तरीقی hayât ;
مقددرات mouqadderât ; — **bare**, (-bâr) (a)
یوپرانش yupranmush ; پک اسکی pek
eski ; — **lace**, (-lās) (n) دانتل (تیره)
dantel (tire-).
Threat, thret, (n) تهدید tehdîd ; (lit.)
ihâfe ; — **Threaten**, (thret'n)
(v.a) تهدید tehdîd et. ; — **Threat-**
ening, (thret'n-ing) (a) (lit.) تهدیدکار
tehdîdkyâr ; (n) تهدیدات tehd-
didât ; — **Threateningly**, (thret'n-

ing-li) (ad) تهدیدکارانه tehdîdkyâ-
râne.
Three, thrē, (a و n) üç ; —
cornered, (-kor'nêrd) (a) اوچ گوشهلی
üç keusheli, مثلث müselles ; —
'fold, (a) اوچ قات üç qat ; —
'fold, (a) اوچ قات üç qat ; —
'legged, (-legd) (a) üç misli ; —
'pence, (a) üç ayaqlı ; —
'pence, (pens) (n) اوچ پهنس üç pens ; —
'score, (-skör) آلتمش altmush ; —
Three'ply, (-'plı) (a) اوچ قات
üç qat.
Threshold, thresh'old, (n) اشیک eshik ;
(lit.) عتبة atebe ; (entrance) مدخل
medhal, (fig) بدایت bidâyet.
Thrice, thris, (ad) اوچ دفعه üç def-a.
Thrift, thrift, (n) تصرف tesarrouf ;
idâre idâre ; (prosperity) سعادت se-
âdet, (lit.) رفاه refâh ; — **box**, (n)
قومباره qoumbara ; — **Thrift'ily**,
(-i-li) (ad) اداره ایله idâreyle ; —
Thrift'less, (a) مسرف müsrif ;
idâresiz ; — **Thrift'y**, (-i) (a)
اداره ایله idâreli.
Thrill, thrıl, (v.n) تویلی اوردیرمک tûy-
leri ürpermek ; (penetrate) نفوذ
nüfouz et. ; — **te'sîr** et. ; (n) تئیر
et. ; — **Thrilling**, (thrıl'
ing) (a) تویلی اوردیرتیجی tûyleri ür-
pertiji ; (lit.) مهیج müheyyij ;
مؤثر mü-essir.
Thrive, thriv, (v.n) یوئومک beuyü-
mek ; (lit.) انکشاف inkishâf et. ;
(succeed) موفق او. mouvaffaq ol. ;
(lit.) رفاهه مظهر او. refâha mazhar ol. ;
— **Thriv'ing**, (a) مسعود mes-ûud ;
(lit.) مرفه müreffeh ; — **Thri'vingly**,
(-li) (ad) رفاهله refâhla.
Throat, thrôt, (n) یوغار boghaz ; **sore**
بوغاز آغریسی boghaz ârusı ;
— **to cut one's** — یوغارلامق
boghazlamaq. (1-ı) ...
Throb, throb, (n) آتمه atma ; (lit.)
داربان darbân ; (v.n) آتمق atmaq ;
چارپماق charpmaq.
Throe, thro, اصطراب uzturâb ; آیی
aju ; (fig) آلام âlâm.
Thrombosis, trom-bô'sis, (n) طمار
damar iltihâbı ; (lit.) سد دم
seddi dem.
Throne, thrôn, (n) تخت taht ; (v.a)
تخته اوئورتمق tahta otourtmaq ; (lit.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[THR-THU] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mīne;

اجلاس ij-lās et; — **Throneless**, (thrōn'les) (a.) تختسز tahtsuz
Throng, throng, (n.) قالابالوق qalabalūq; سوری izdihām; (fig.) sürü; (v.a.) طولدیرمق doldourmaq; طولوق qalabalūq et.; (v.n.) dolmaq; اوشوشمک üshüşmek.
Throstrle, thros'l, (n) آرديغ (zo مع) arduj qoushou قوشی
Throttle, throt'l, (n.) غیرتلاق gurtlaq; نفس بورسی nefes borousou; قابامق bōmaq; (mach.) قاپامق qapamaq; — **valve**, (n.) تروتل والف trotul valf.
Through, through, (prep.) ایچندن ichinden; دن den; (among) آره سندن āre-senden; ...arasundan; (by) واسطه سیله vâsutasile; دلالتیله delâletile; (consequent) دن ناشی den nâshî; (ad.) تماماً kyâmilen کاملاً kyâmilen...; — **ly**, (ad.) bashdan باشدن نهایت قدر, nihâyete qadar..; — **out**, (prep.) هر طرفنده basdan basha; her tarafunda; (ad.) هر طرفده her tarafda; (time) دائماً dâ'imâ; مدتینجه müddetinje; اساسنده esnâsunda; (entirely) تماماً tamâmen, — **ticket**, (n.) ییلت dōrou bilet; طوغری ترهن tren; آقطارمه سز aqtarmasuz tren.
Throw, trō, (v.a.) آتق atmaq; (yarn) دوربومک (wrestling) devirmek; یره آتق yere atmaq; (n.) آتم atum; (distance) مسافه mesâfe; (elan) حمله hamle; اتولوش atulush; to — **away** آتق atmaq; بر طرف ber-taraf et.; (lose) قاچیرمق qachurmaq; هبا. (waste) gayb et.; to — **back** آتق atmaq; عکس ax et.; to — **by** بر طرفه آتق atmaq; bir tarafa; to — **down** آتق atmaq; آشای ashâ; تخریب tahrîb et.; (fig.) دوشودرمک dūshūrmek; to — **over** آتق atmaq; — **Thrown**, (thrōn) (a.) اتولموش atulmush; (fig.) مغلوب mâglōub; (yarn) بوکولموش bükūlmūsh.
Thrum, thrum, (n.) اوچ ouj; صاچاق sachaq; (v.a.) اورمک eurmek.
Thrum, thrum, (n.) فنا چالقی (mus.)

fenâ chalgū, (v.n.) فنا چالقی fenâ chalmaq.
Thrush, thrush, (n.) آرديغ قوشی (zo) arduj qoushou
Thrush, thrush, (n.) (med.) آغز التهابی âz iltihâbu.
Thrust, thrust, (n.) حمله darbe; حمله hamle, (pressure) تازیق tazyiq; زور zor; (v.a.) صاپلامق saplamaq; (v.n.) حمله hamle et.; (intrude) صوقولمق soqoulmaq, — **on** اجبار. — **off** ابرام. — **ibram** et.; — **def** دفع. — **geri sürmek** کرى سورمک. — **upon** زورلامق zorlamaq, تازیق tazyiq et..
Thud, thud, (n.) سس ses; کورولتو gürültü; (lit.) طراقه tarâqa; (v.n.) سس (کورولمک) ses chuqarmaq; (gürlemek).
Thumb, thum, (n.) باش بارمق bash parmak; (v.a.) کیرلتمک kirlletmek; (v.n.) چالقی chalgū, — **screw**, (n.) اشکنجه ishkenje; (skroō) âleti; منکنه mengene; — **stall**, (stawl) (n.) یوکسوک yûxûk; by rule of — **amelî** عملی olaraq; (fig.) قاجا qabaja; تخمیناً tahmînen; **under one's** (in-) elinde; (k) النده — **hükümünde**.
Thump, thump, (n.) یورموق youmrouq; حمله darbe; (v.a.) وورمق vourmaq; (mar.) طوسلامق toslamaq; — **Thumping**, (a.) بویوک beuyûk; جیم jesim; (heavy) آغز âr; (fig.) مددهش müdhish.
Thunder, thun'der, (n.) کوک کورولمه سی geuk gürlemesi; (lit.) رعد râ'd, (fig.) کوک کورولمک gürültü; (v.n.) کوک کورولمک gürlemek; (fig.) غایرمق iflân et.; (v.a.) بارماق; it — **s** geuk gürleyor; — **bolt**, (n.) شمشک shimshak; یلدریم yuldurum; (rel.) آفازوز afaroz; (pers.) قهرمان qahramân; — **storm**, (n.) کوک کورولتوسى geuk gürültüsü; (furtuna) — **Thund'ering**, (a.) مددهش müdhish; (lit.) رعد râ'd âsâ; — **Thund'eringly**, (ad.) کورله بیهوک gürleyerek.
Thursday, thurz'dā, (n.) پنجشنبه pershenbe (-günü).

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring, machine.

môte; foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [THU-TIL]

Thus, thus, (ad.) بويله beuyle; شويله sheuyle; بو صورتله bou sôuretle.

Thwack, thwak, (n.) ضربه darbe; (v.a.) وورمق (huzlu-) vour-maq.

Thwart, thawwrt, (a) آقيرى ayquru; اوطوراق qarshu, (n.) (mar / mar) otouraq; (v.a.) مخالف mouhâlefet et.; يوزمق bozmaq; — **Thwarting, (thawwrt'ing) (a.)** قارشى qarshu; مخالف mouhâlif; — **Thwartingly, (thawwrt'ing-li) (ad.)** مخالف صودته mouhâlif sôuretdé; عكسليك axi-likle.

Thy, thi, (pron.) سنك senin; — **self,** كندك kendin.

Thyme, tîm, (n.) نانه nâ'ne; wild — يابانى yabâni kekik.

Tibet, tib'et, (n.pr) تيبه tibet

Tick, tik, (n.) (zo.) ساقيرعه saqurga; (cloth) طوق toq; **bed** — مندر يورى minder yûzü, شيلتلك shiltelik.

Tick, tik, (n.) (sound) طيفيردى tuqurdu; (credit) بورج borj; ويرهسى veresi; (v.n) طيفيردامق tuqurdamaq; ويرهسى veresiye vermek; **on** — ويرهسى veresiye.

Ticket, tik'et, (n.) بيلت bileť; پوسله pousla; (pol.) نامزد ليستى nâ'mzed listisi; (v.a.) تيكەت قوتق etiket qomaq; (American) بيلت ويرهك bileť vermek; **return** — بيلت اوردت avdet bileťi; **season** — موسم آبونمانى mev-sim abonumanu; **the** — (fig.) تام tam arzôu; مطلوب matlûb; — **porter, (n.)** مارقالى marqalî hamal; (qomisyoner) (ميسونر).

Tickle, tik'l, (v.n.) غيجيقلامق gujuqlamaq; (fig.) اوqشلامق oqshamaq; (v.n.) غيجيقلانماق gujuqlanmaq; — **Tick'lér, (n.)** (fig.) مشكل mûshkûl; (note) جيب دفتري jeb defteri; — **Tick'ling, (n.)** غيجيقلامق gujuqlanma; — **Tick'lish, (a.)** غيجيقلاير gujuqlanur; (susceptible) اويناق oynaq; حساس hassâs; (critical) نازك nâzik; مشكل mûshkûl; — **Tick'lishness, (n.)** حساسيت غيجيقلامق gujuqlanma; حساسيت hassâsiyyet; قرارسوزلق qarârsuzluq; نازك nezâket; مشكلات mûshkûlât.

Tide, tid, (n.) مد وجزر meddû jezr; (season) زمان zemân; موسى mev-simi; (course) جريان jereyân; (v.n.)

آقيني ايله aquntile gitmek; **high** — مد medd; **low** — جزر jezr; — **gates, (-gâtz) (n pl.)** قاپلار qa-paqlar, — **waiter, (-wât'ér) (n.)** گومروك مأمورى gûmrûk me'mûrou; — **Ti'dal, (a)** مدى وجزرى meddî ve jezrî; — **wave** مد طالعسى medd dalgasu.

Tidings, tid'ingz, (n pl.) حوادث ha-vâdis; (lit.) شئون shû-ûn.

Tidy, ti'di, (a.) تيمر temiz; ترتيبلى tertibli; قىورااق quvraq; (comfortable) راحت rahat; — **Tidily, (ti'di-li) (ad.)** تيمزجه temizje; انتظامله intizâmle; ترتيبلى tertible; — **Ti'diness, (n.)** نظام tertib; ترتيب temizlik; تيمزlik nizâm.

Tie, ti, (n.) باغ bâ; (fig.) رايطة râbuta; (equality) مساوات müsâvât; (lit.) نسوى tesâvî; (v.a.) باغلامق bâlamaq; ربط rabt et.; (v.n) باش كلك basha bash gelmek; — **down (fig. & lit.)** تعيد taqyid et.; **to play off a** — مسابقه musâbaqayî tekrâr et.; **beam, (n.)** كيريش kirish; قوشاق qoushaq.

Tier, tēr, (n.) قات qat; صيره sura «ايكنچى» — of boxes قات lojalar.

Tierce, ters, (n.) فوج fuchû; (cards) تيئرس tiyers; (اوچ كاغذ) (üch kyâd).

Tiff, tif, (n.) كوچنمه güjenme; اغبرار igbirâr.

Tiflis, tif-lēs, (n.pr) تيفليس tiflis.

Tiger, ti'gēr, (n.) قاپلان qaplan; (bully) سايس (jaqaju); (servant) (جاقاشى) seyis; — **Ti'gress, (n.)** ديشى قاپلان dishi qaplan.

Tight, tit, (a.) صيق suqu; دار dar; (liquid) اقماز aqmaz; سوزمار suzmaz; (fitting) ييجيملى bichimli; (greedy) صيقچه eli suqu; — **ly, (ad.)** صم sum suqu; — **ness, (n.)** صيقلىق suquluq; (density) خست gerginlik; (greediness) hisset; — **Tighten, (tit'n) (v.a.)** صيق suqmaq; كرمك germek; — **Tights, (titz) (n.pl.)** مايو mayo; صيق پانتالون suqu pantalon.

Tigris, ti'gris, (n.pr.) دجلة dij-le (-nehri).

Tilbury, til'ber-i, (n.) تيلبورى til-beuri; خفيف فايطن hafif fayton.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TIL-TIM] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd; red, mē, hēr; in, mīne,

Tile, til, (*n.*) کیره‌مید kiremid; (*pipe*) کونک künk; (*enamelled*) کیره‌مید قابلامق (*v.a.*) kiremid qapla-maq; کونک deushemek; (*pers.*) بکچی قوماق bekçi qomaq; — **kiln**, (*n.*) کیره‌مید اوچاغی kiremid oja, — **Tiler**, (til'ér) (*n.*) کیره‌میدچی ki-remidji; (*lodge*) قاپوچی qapuju; — **Til'ing**, (*n.*) طام dam; کیره‌میدلر kiremidler.

Till, til, (*prep.*) قدر (بجه‌یه) (inje-ye-) qadar; (e-) qadar.

Till, til, (*n.*) باره چکمه‌سی para chek-mejesi; کوز geuz.

Till, til, (*v.a.*) ایشله‌مک ishlemek; سürmek, — **Tillable**, (til'a-bl) (*a.*) اکیلیر ekilir; (*lit.*) قابیل زرع qâbili zeri'; — **Tillage**, (til'aj) (*n.*) ایشلنمیش ایشلنیش طوپراق top-raq; (*act*) زراعت zirâ-at; — **Tiller**, (til'ér) (*n.*) چیتچی chiftji; عمله ame-le; (*rudder's*) یکه yeke

Tilt, tilt, (*n.*) تنته tente; (*v.a.*) تنته چکمه tente chekmek; — **Tilt'ed**, (*a.*) تنتلی tenteli.

Tilt, tilt, (*n.*) میل meyl; (*thrust*) حمه hamle, (*sp.*) اوپونی muzraq oyounou; (*v.a.*) ر (raise) bir oujounou qaldur-maq; حمه hamle; اوجی یاتیرماق yaturmaq; (*forge*) دوومه deuvmek; (*v.n.*) میل meyl et; یاتق yatmaq; — **over** دورمک devirmek; — **hammer**, (-ham'ér) toumba et.; — **hammer**, (-ham'ér) (charqlu-) chekij; (*n.*) چکچی (چرحلی) چکچی; — **Tilt'ed**, (*a.*) (raised) اوجی قالدیق oujou qalquq; (*metal*) دوومه deuv-me; ایشلنمیش ishlenmiş.

Timbal, tim'bal, (*n.*) دؤنبه‌لک dümbe-lek; داربوقه darbouqa.

Timber, tim'bér, (*n.*) کراسته kereste; (*mar.*) قابورغه qabourga; — **tree**, (*n.*) کراسته‌لک آغاچ kerestelik âj; — **work**, (*n.*) کراسته ایشلری kereste ish-leri; طوغرامه‌چیلیق dōramajuluq; — **Tim'bered**, (-bêrd) (*a.*) کراسته‌سی... kerestesi..; well — کراسته‌سی چوق ke-restesi choq; ای اورمانلیق iyi orman-luq; (*suitable*) ال‌بریشلی elverishli; موافق mouvâfuq.

Time, tim, (*n.*) زمان zemân; وقت vaqit; (*fig.*) صیره‌سی surasu; زمانی zemânu; (*duration*) مدت müddet; (*repetition*)

فاصله kerre, دفعه def-a; (*mus*) احوال fâsula; (mezûr); (*pl*) وقایع vaqâyi' (-âlem), (*v.a.*) (زمانی) تنظیم (zemâ-nu-) tanzim et; وقتی تعیین vaqti tâ'yîn et; (*set*) عیار ayâr et, «three» — s «üch» def-a; at the — vaqtinde, at — s وقتنده; zemân-zemân; آره ara sura, the first — ilk def-a; in — zemânunda..., (*couse*) حال zemânla..; the — being حاضر hâli hâzur, شیدسی shimdi; (*for*) حال حاضرده shimdilik; ساعت hâli hâzurda; what — is it? طوغری sât qach?; to keep — شاشامق dōrou gitmek; (*fig.*) انتظامی محافظه ایتمک shashmamaq; intizâm mouhâfaza et.; to make — vaqtinde bitirmek; (*recover*) وقتی تلافی vaqti telâfi et; — **ball**, (*n.*) وقت کره‌سی vaqit küresi; — **ball**, (*n.*) تائم‌بول tâym-ból, — **charter**, (*n.*) fuse, (-fûz) (*n.*) استیجار istijár; — **gun**, (*n.*) سانیلی تاپا (zevâl topou); **top**, اسکی (-on'urd) (*a.*) eski mou'teber; — **keeper**, mouqayyid sât; (*pers*) قونترول مأموری qontrol me'mûrou; — **ly**, (*ad.*) ایرکن minâsib; — **piece**, (-pēs) (*n.*) sât; — **table**, (-tâ'bl) (*n.*) کونده‌لک tâ'rife; — **work**, (*n.*) saatle saatle çalışma; — **worn**, (*a.*) eskimish; keuhne; — **Timed**, (tim'd) (*a.*) well — vaqtinde; vaqitsiz, وقتسز minâsebetsiz.

Timid, tim'id, (*a.*) قورقاق qorqaq; (*shy*) چکینک mahjûb; — **ly**, (*ad.*) قورقاراق qorqaraq; chekinerek, — **Timid'ity**, (-ti) (*n.*) محجوبیت mahjûbiyyet; جَسَارَتْسِزْ jêsâret-sizlik.

Timorous, tim'o-rus, (*a.*) قورقاق qor-qaq; جِبین jebîn; — **ly**, (*ad.*) جِبینانه jebînâne qorqaraq; (*lit.*)

Timur (-Leng,) te-mōōr' (-leng), (*n. pr.*) دِیِر لَنک demir lenk; تیمور timour.

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو, ch چ; sh ش, th ث; th ذ; zh ژ [TIN-TIS]

Tin, tin, (n.) تنكه qalay; (con) تنكه teneke; قوطى qoutou: (v.a.) قالايلاماق qalaylamaq; (pack) تنكه به قويعق tenekeye qomak: قوطى به قويعق qoutouya qomak, — foil, (n.) لوحه قالاى levha qalay; —'man, (n.) تنكهچى tenekeji, —'plate, (-plāt) (n.) لوحه (لوحه) teneke; —'ware, (-wār) (n.) تنكه معمولاتى teneke māmōulātu.

Tincture, tingk'tūr, (n.) حفيف رنگ hafif renk, بويى boya; (quantity) روح az miqdār; (med.) رنگ rōuh; (محلول) (mahlōul); (v.a.) رنگ renk vermek; بويامق boya-maq.

Tinder, tin'dēr, (n.) قابو qav; (كبريت) (kibrit); — box, (n.) قابو قوطلىسى qav qoutousou, (بيريكت) (briket)

Tine, tin, (n.) صابان ساجى sapan ojou; اوج ouj

Ting, ting, (n.) چاڭ سسى chan sesi.

Tinge, tinj, (v.a.) رنگ وىرمك renk vermek; (n.) رنگ renk; (fig.) اثر eser.

Tingle, ting'gl, (v.n.) تيتىرمك titremek, سوزلاماق suzlamaq. — **Ting'-ling**, (n.) تيتىرمك titreme; سوزلاما suzlama; (fig.) سىڭىرىلنمە sinirlenme

Tinker, tingk'er, (n.) تنكهچى tenekeji; (قالايچى) (qalayju).

Tinkle, tinkl, (v.n.) چىنلاماق chun-lamaq; اوتىمك eutmek; (v.a.) چىنلاماق chunlatmaq; — **Tink'ling**, (n.) چىنلاما chunlama; صدا sedā; (a.) سىسلى sesli.

Tinsel, tin'sel, (n.) پول poul; سوس süs; (fig.) قاپا شى qaba shey; (a.) قاپا qaba; پارلاق parlaq; (superficial) سطى sat-hi; (v.a.) سوسلەمك süsle-mek; بوللاماق poullamaq.

Tint, tint, (n.) رنگ renk; (lines) (برآر) renk (v.a.) چىزگىلر chizgiler; (biraz-) renk vermek; — **Tint'ed**, (a.) رنگلى renkli; چىزگىلى chizgili

Tiny, ti'ni, (a.) كوچوچك oufajuk; كۆچۈچك küchüjök

Tip, tip, (n.) تىپ tepe: اوج ouj; (fig.) اوج ياپىق ouj yapmaq; on the — of the tongue دىلىك اوچىندە dilini oujounda.

Tip, tip, (n.) (tap) دوقۇنمە doqounma;

فىسكە fiske; (information) خبر haber; (money) بخشش bahshish, (v.a.) (strike) دوقۇنمە doqounmaq; (fig.) بخشش وىرمك haber vermek; bahshish vermek; (v.n.) يان ياقى yan yatmaq; — over دورىك dev-rilmek; — cat, (-kat) (n.) چىلىك چوماق chelik chomaq (-oyounou) (اويون)

Tippet, tip'et, (n.) پەلەرن pelerin; ياقە yaqa

Tipple, tip'l, (v.n.) اىچمك ichmek; (چاقىنى) (چاقى) atmaq; (n.) اىچكى ichki; (chaquntu); — **Tippler**, (tip'lér) (n.) سىرخوش sarhosh; — **Tippling house**, مېخانە meyhâne.

Tipstaff, tip'staf, (n.) (constable) قواص qavas, مېاشىر mübâshir

Tipsy, tip'si, (a.) كىف (چاقىر) (chaqur-) keyf. to get — keyf ol; — **Tips'ily**, (-'si-li) كىف بىر حالدە keyf bir halde

Tiptoe, tip'tō, (n.) آياڭ اوى ayân oujou; on oujou; (v.a.) بارماق اوى parmaq oujou; on خفيمچە ayân oujile; آياڭ اويىله hafifje; (fig.) پەك مەراققە pek merâqda. آياڭ انتىزاردە intizârda; to walk on — آياڭ اويىله ayân oujile yürümek.

Tiptop, tip'top, (n) مەكمل mü-kemmel. فوق العادە fevqal-âde.

Tirade, ti-'ad', (n.) تويىختا tev-bihât; اختارات ihtârât.

Tire, tîr, (n.) باشلىق bashluq; سوس süs; (hoop) چىنر chenber; (rubber) لاستىك lastik (-tekerlek); — **Tire-less**, (tir'les) (a.) لاستىكسىز lastiksiz.

Tire, tir, (v.a.) يورمق yormaq; (fig.) يورۇلماق ousandurmaq; (v.n.) يورۇلماق yoroulmaq; اوسانماق ousanmaq; — **Tired**, (tîrd) (a.) يورغون yorgoun; يورۇلماق ousanmush; I am — يورۇلدىم yorouldum; يورغونم yorgounoum; — **Tireless**, (tir'les) (a.) يورۇلماق yoroulmaz; — **Tiresome**, (tir'sum) (a.) يورۇلماق yoroujou; يورۇلماق ousanduruju; — **Tiresomeness**, (tir'sum-nes) (n.) يورۇلماق yorgounlouq; اوسانماق ousanj.

Tissue, tish'fî, (n.) سىرما surma; ايشلەمە ishleme; (ana.) نىسج nesj; تشكىلات teshekkülât; (v.a.) اۇرمك eurmek; ايشلەمە ishlemek; — **pāper**, (n.) اينچە كاغدى ipek kyādu; اينچە كاغدى in-je kyād

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TIT-TOL] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Tit, tit, (n) (zo) سرچه serche; (fig) اڭ اعلاسی en yavrou; — **bit**, (bonbon) شکرلеме shekerleme; — **for tat**, (fig) عینله مقابله aynile mouqâbele, (قصاص) (qusas); (من دقه دقه!) (men daqqa douqqa!); — **mouse**, (mows) (n) آری قوشی aru qoushou.

Tithe, tith, (n) عشر oushr; (pl) اعشار âshâr; — **free**, (-frē) (a) اعشاردن âshârdan mou-âf; — **Tithabl**, (tith'a-bl) (a) عشره تابع oushra tâbi', — **Tither**, (tith'er) (n) اعشار مأموری âshâr me'môrou.

Title, tit'l, (n) اسم ism (distinction) استحقاق ounvân, نام nâm; (right) سرنامه ser-nâme; (v.a.) دیمک demek; — **deed**, (-dēd) (n) هئجهت heujjet; — **page**, (-pāj) (n) قاب صحیفهسی qab sahifasû; bash, — **Titled**, (tit'ld) (a) عنوان ounvânlu; نامنده nâmunda.

Titter, tit'er, (n) (sinsi-) گولک (sinsi-) gülme; (v.n) hafif گولک gülme.

Tittle, tit'l, (n) پک آز pek az; ذره zerre; — **tattle**, (-tat'l) (n) لقلقیات laqlaqiyyât; (v.n) گوه زملک gevezelik et.

Titular, tit'û-lar, (n) (lit.) لفظی laf-zî; عنوانی ounvânunu hâ-iz; (n) صاحب عنوان sâhibi ounvân; اصل asil; (jud.) صاحبی sâhibi; — **ly**, (ad.) عنوانا ounvânen; اصالة asâleten.

To, tō, (prep) .e, a; ye, ya; (infinitive) مک ..mek; مقی ..maq.

Toad, tōd, (n) (zo) قورغه (qara-) qourbâ; (fig) عادی âdî; — **eater**, (-ēt'er) (n) دالقاوق dalqavouq; — **in a hole** تلاش کبابی talash kebabu; (pers.) اعلان جانلی janlu i'ân; — **stool**, (n) زهرلی منطار zehirli mantar; — **Toady**, (tōd'i) (n) دالقاوق dalqavouq; (v.a.) تبصص tebasbous et; — **Toadyism**, (tōd'i-izm) (n) ریا riya; تبصص tebasbous

Toast, tōst, (n) توست tōst; (bread) قیزارمیش quzarmush ekmek, (v.a.) قیزارتمق sherefine ichmek; شرفته ایچمک quzartmaq; — **rack**, اکمک ekmeklik; — **Toaster**, (tōst'er) (n) (اسقاره) (uzgara).

Tobacco, to-bak'ō, (n) توتون tütün; (lit.) دوغان dōuhân; — **box**, (n) طبقه tabaqa. — **pipe**, (-pīp) (n) چوبوق choubouq; — **Tobacconist**, (to-bak'ō-nist) (n) توتونچی tütünçü

Toboggan, tō-bog'an, (n) قیزاق quzaq; (quzaq arabasu) (qizaq arabasi); (v.n) قیزاق قایق quzaq qaymaq.

Tocsin, tok'sin, (n) تهلکه چاکی tehlike chanu; آلارم alârm.

Toddle, tod'l, (v n) امکله مک emekle-mek; (fig.) کیتمک gitmek; (n.) گزیمک gezinmek

Toe, tō, (n.) آیاق نارمغی ayaq parmâ; (v) آیاق ayân oujile basmaq; — **cap**, (n.) قوندیره qoundura bournou; (ماسقاراتا) (masqarata); — **nail**, (-nāl) (n.) طیر ناخی ayaq turnâ

Toga, tō'ga, (n.) قاپوط qapout

Together, tō-gez'h'èr, (ad.) بىرلىکده birlikde; برابر berâber; to come — طوبلايمق birleshmek; (assemble) toplannmaq; to go — بىرلىکده کیتمک birlikde gitmek

Toggle, tog'l, (n) (mar.) قاصه چلیکی qasa chel'iy; — **iron**, (-i'urn) (n.) (متحرک) (müteharrik-) zupqun; — **joint**, (n.) دیرسک dirsek.

Toil, toil, (n) زحمت zahmet; يورغونلوق yorgounlouq; (v.n.) يورولماق yoroulmaq; چالیشق chalushmaq; — **worn**, (a.) يورغون yorgoun; — **Toil'er**, (n.) چالیشغان chalushgan; يورولماز yoroulmaz; — **Toil'some**, (-'sum) (a.) زحمتلى yoroujou; يوروجى zahmetli.

Toil, toil, (n.) (snare) طوداق touzaq.

Toilet, toil'et, (n.) توالت tovalet; — **service**, (-sêr'vis) (n.) طالتى tovalet taqumu; — **soap**, (-sōp) (n.) توالت صابونى tovalet sabounou.

Token, tok'n, (n) علامت alâmet; (coin) مارقه marqa; (fig.) دليل delil; (lit.) نشانه nishâne.

Tolerate, tol'èr-ât, (v.a.) تحمل teham-mül et; (مساعده) müsâde et.; — **Tol'erable**, (-er-a-bl) (a.) تحمل اولنور teham-mül olounour; (enough) orta; (lit.) متوسط mütevasst; — **Tol'era-bly**, (-'èr-a-bli) (ad.) اولدق oldouqja...; — **Tol'erance**, (-'èr-ans) (n.) تحمل tehammül; (lit.)

môte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch ج; sh ش; th ث; th; zh ژ [TOL-TOO]

تولهوانس müsâmahâ ; (sci) متحمل tolerans ; — **Tol'érant**, (a) mütehammül, صبرلی saburlu ; — **Tol'érantly**, (-'er-ant-li) (ad.) müsämahakyârâne ; — **Tolêr'ation**, (-'shun) (n.) صبر sabr ; تحمل tehammül, (parl) حریت hürriyyet ; مساوات müsâvât.

Toll, töl, (n.) رسوم oqtrouva ; rüsûm ; (road) طریق بدلی tarîq bedeli ; (bridge) مروریہ mürûriyye ; keuprû parasu ; (market) کوپری بارهسی tezkere parasu ; — **bridge**, (-brij) (n.) مروریہلی کوپری mürûriyyeli keuprû ; — **gate**, (-gât) (n.) قاپو (qordun) (qordon) ; — **house**, (-hows) (n.) قولوبه qoulûbe ; گیشه gishe , — **man**, (n.) تحصیلدار tahsildâr.

Toll, töl, (n.) (bell) چاک سسی ses ; چاک سسی (chan-) chan sesi, (vn) چالینق (chalunmaq).

Tomahawk, tom'a-hawk, (n.) بالطه balta.

Toman, tō-mān', (n.) تومن tümen.

Tomato, tō-mā'tō, (n.) توماتس domâtes ; (-sauce) سالچہ salcha ; ارمه ezme.

Tomb, tōōm, (n.) مزار mezar ; قبر qabr ; — **stone**, (n.) مزار طاشی mezar tashu.

Tombac, tom'bak, (n.) طومباق tom-baq ; (حلالی) (helâli).

Tombola, tom'bō-la, (n.) طومبالا tom-bola.

Tomboy, tom'boi, (n.) حاشاری (hasharu) آفاجان قیز afajan quz.

Tomcat, tom'kat, (n.) ارکک کدی erkek kedi.

Tome, tōm, (n.) جلد jild.

Tomfool, tom'tōōl, (n.) دالفاوق dal-qavouq ; مسخره masqara ; — **Tomfool'ery**, (-tōōl'e-ri) (n.) مسخرهلق masqaraluq.

Tommȳ, tom'i, (n.) کوجوک فراجهلا (kûchûk) furanjela ; (pl.) ارزاق erzâq ; (rations) تعینات tâ'yînât ; مینات mou-ayyenât

To-morrow, too-mor'ō, (n. & ad.) یارین yarun ; (fig.) فردا ferdâ.

Tom-tom, tom'tom, (n.) داوول davoul.

Ton, tun, (n.) طونه tona ; طون ton ; long — انگلیز طونهسی ingiliz tonasu ; (یکری قطار) (yiimi qantar) ; **short** — عادی طونه âdî tona ; (بیک کیلو) (bin kilo)

Tone, tōn, (n.) قوت qouvvet ; (صدâ) (sedâ) ; (colour) رنک renk ; آهنک âhenk ; (mus) درجه dereje ; پرده perde ; (fig.) طرر tarz ; حال hâl ; (v.a.) قوت ویرمک qouvvet vermek ; (colour) تون ویرمک ton vermek ; رنک renk vermek ; — **down** ۱. تعدیل tâ'dîl et ; (fig.) یومشامق yumushamaq. **sweet toned**, (tōn'd) (a.) طابلی tatlu ; (lât.) آهنکدار âhenkdâr.

Tongs, tongz, (n pl.) ماشه masha ; پهنسەت penset

Tongue, tung, (n.) دیل dil ; لسان lisân ; (idiom) شیهه shive ; **to hald one's** — دیلی طومق dilini toutmaq

Tonic, ton'ik, (a. & n) تونیک tonik ; مغدی mougaddî.

To-night, tōō-nit', (n.) بو آقشام bou aqsham ; بو گجه bou geje.

Tonnage, tun'āj, (n.) طونیلانو tonilato ; استیعایی tonasu ; (capacity) طونهسی isti'âbu ; (duty) رسوبی tona rüsûmou ; (fig.) سفایش sêfâ'in ; طوناژ tonâj.

Tonsil, ton'sil, (n.) بادمجک bâdemjik.

Tonsile, ton'sil, (a.) قیرپیلیر qurpurlur ; (bot) بیچیلیر bichilir.

Tonsure, ton'shōōr, (n.) تراش tu-rash.

Too, tōō, (ad.) فضله fazla ; پک pek ; (fig.) جمعی jâ'li ; (also) کذا kezâ ; ده ...dahî ; ...da.

Tool, tōōl, (n.) آلت âlet ; (fig.) واسطه vâsuta ; (v.a.) قالب باصق qalub basmaq ; — **Tool'ing**, (n.) ایشجیلک ish-jilik ; (binding) قالب qalub ; سوس sūs.

Tooth, tōōth, (n.) دیش dish ; (v.a.) دیش یاپماق dish yapmaq ; — **and nail** (fig.) بوتون قوتيله bütûn qouvvetile ; — **ache**, (-âk) (n.) دیش آغریسی dish ârusu ; — **brush**, (n.) دیش فیرچهسی dish furchasu ; — **paste**, (-pâst) (n.) دیش معجونى dish mâ'jounou ; پات pat ; — **pick**, (n.) کوردان kûrdan ; — **powder**, (n.) دیش توزی dish tozou ; — **Toothed**, (a.) دیشلی dishli ;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TOP-TOR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

(bot) طیرطیل turtul; — **Tooth'less**, (n.) دیشسز dishsiz; — **Tooth'some**, (s-um) (a) لذتی lezzetli; طاتلی tatlu

Top, top, (n) تیه tepe; اوست üst; (fig.) باش bash; رأس re's; (mar.) چاناقلق chanaqluq, (a) اک یوکسک en yūxek; تیهسی youqaru; (v.a.) اوستی tepesini eurtmek; اورتمک üstünü eurtmek, (surpass) کحکک gechmek; — **boots**, (n.) (کنارلی) چیزمه (kenarlu-) chizme; — **gallant**, (n.) بابا-فینگو baba-fingo; — **heavy**, (-hev'i) (a) حوالهلی havâleli, (fig.) سرخوش sarhosh; — **mast**, (n.) غایبه چوونگی gabye choubôu; — **'most**, (a.) اک یوکسک en yūxek; — **sail**, غایبه یلکنی gabiye yelkeni; — **side**, (-sid) (n) یوقاری طرف yo-qaru taraf.

Top, top, (n.) (toy) طواج topach.

Toparch, tō'pārk, (n.) رئیس re-îs; حاکم hâkim; امیر emîr; — **Toparchy**, (tō'pārk-i) (n.) امارت emâret; ایالت eyâlet.

Topaz, tō'paz, (n) طوباز topaz; زبرجد zeberjed; (yellow) صاری یاقوت saru yaqôut.

Tope, tōp, (v. n.) (چوق) ایچمک (choq-) ichmek; — **Toper**, (tō'pēr) (n.) عیاش ayyâsh; سرخوش sarhosh.

Topic, top'ik, (n.) موضوع mevzôu', بحث bahs; (phil) موضوعه mevzôu-a; (pl.) موضوعات mevzôu-ât; — **Top'ical**, (-'ik-al) (a.) (hîl) موضعی mevzu-î; (subject) بحثه عائد bahse â-id; — **Top'ically**, (-'ik-al-i) (ad.) موضعاً mevzu-an; موضوع اعتبارله mevzôu' î'tibâriile.

Topography, tō-pog'ra-fi, (n.) طوپوغرافیا topôghrafya; (خریطة اخذی) (harîta ahzi); — **Tōpog'rapher**, (-'raf-ēr) (n.) طوپوغراف topôghraf; (mil.) (خریطة مأموری) (harîta me'môurou); — **Topograph'ic**, (-'ik) (a) طوپوغرافیک topôghrafiq; (موقی) (mevqu-î).

Topple, top'l, (v. n.) یووارلانق you-varlanmaq; تکرلنمک tekerlenmek; دوشمک dūshmek.

Topsyturny, top'si-tur-vi, (a.) آلت اوست alt-üst; (n.) قاریشیقلى qarushuqluq.

Torch, torch, (n) مشعله mesh-ale; — **bearer**, (-bār'ēr) (n) مشعله‌چی mesh-aleji, — **light**, (n) مشعله ضیائی mesh-ale zuyâsu; — **light procession** فنار آلائی fener alayu.

Torment, tor'ment, (n.) اذیت eziyet; اذیت et. (v.a.) عذاب azâb; عذاب suqmaq; ویرمک. — **Torment'er**, (n.) اذیتچی eziyetçi; عذاب صیقیتی suquju; (rel.) ظالم zâlim; (fork) چاتال chatal; — **Torment'ingly**, (-li) (ad.) عذابله azâb-la; اشکنجه ایله ishkenjeyle.

Tornado, tor-nā'dō, (n.) قاصیرغه qa-surga.

Torpedo, tor-pe'do, (n) تورپیدو tor-pido; (automatic-) سیار تورپیدو sey-yâr torpido; ذات‌الحركة تورپیدو zâtül-hareke torpido; (zo) قادیرغه بالی qadurga balugh; — **boat**, (n.) تورپیدو تورپیدو bot; — **net**, (n.) شپشه torpido aghu.

Torpid, tor'pid, (a.) اوپوشوق ouyou-shouq; طومش donmoush; — **Torpid'ity**, (-'i-ti) (n.) اوپوشوقلوق ouyou-shouqlouq.

Torpor, tor'por, (n) اوپوشمه ouyoush-ma; طومک donma; (fig.) عطالت atâlet.

Torrefy, tor'e-fi, (v.a.) قاورومق qavour-maq; — **Torrefaction**, (tor-e-fak'-shun) (n.) (act) قاورومه qavourma; (state) قاورولمه qavroulma.

Torrent, tor'ent, (a) سیل sel; — **Tor-rential**, (tor-en'shal) (a.) سیل کبی sel gibi; چوق choq.

Torrid, tor'id, (a.) پک صیجاق pek su-jaq; قیزغین quzgun; — **zone**, (-zôn) (n.) منطقه mountuqayi hârre; — **Torridity**, (tor-id'î-ti) (n.) قیزغین quzgun harâret.

Torsion, tor'shun, (n.) بورمه bourma; (hîl) التوا iltivâ; — **Torsibil'ity**, (-si-bil'î-ti) (n.) بوروله خاصهسی bou-roulma hâssasu.

Torso, tor'so, (n.) کوروده geuvde; بدن beden.

Tort, tort, (n.) خطا hatâ; جرم jûrm; قباح qabâhat.

Tortoise, tor'tis, or -tois, (n.) قاپلومبغه qaploumbâ; — **shell**, (n.) باغ bâgh; عقی eqây.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shul; mūte, very; tū چيوو ch; sh; th; th; zh; [TOR-TOU]

Tortuous, tor'tū-us, (a.) طولاشيق dolashuq; (lit.) طولامبايلى dolambajlu; (lit.) mou-avvej' (fig.) hileli; — **ly**, (ad.) طولامبايلى bir halde; (fig.) hilele, — **Tortuosity**, (tor-tū-os'i-ti) (n.) طولامباي dolambaj; (lit.) ewajaj i' vijâj. (fig.) hile

Torture, tor'tūr, (n.) اشكنجه ishkenje; — **azâb**: (v.a.) اشكنجه بايق ishkenje yapmaq; — **Torturer**, (-tūr-ēr) (n.) ظالم zâlim; اعتسافى i'ti-sâfî; — **Torturingly**, (-tūr-ing-li) (ad.) اشكنجه ishkenjeyle

Tory, tō'ri, (n.) محافظهكار mouhâfazakyâr; (تورى) (tori); — **Toryism**, (tō'rizm) (n.) محافظهكارلى monhâfazakyârlyq.

Toss, tos, (v.a.) آتق atmaq; فیرلاتق furlatmaq; (tos-) (طوس) وورمق (zo) vourmaq; (agitate) صارمق sarsmaq. چالقاتق chal-qanmaq; (v.n.) تهریک tahrîk et.; (v.n.) آتلمق atulmaq; (-off) هوايه آتق (-up) ichivermek; يازى-طغرا اوینامق (coin) havaya atmaq; (yazu-toura oynamaq; (n.) آتمه atma; (fig.) heyecân; — **Tossing**, (tos'ing) (a.) آتیش atush; صاورمه صارمىق sarsuntu; (min) (sho.)

Total, tō'tal, (a.) مجموع mejmôu' bütün; (complete) کامل kyâmil; (n.) yekyôun; مجموع mejmôu'; grand — yekyôuni oumôumî: جمعا يکون jem-an yekyôun; — **ly**, (ad.) کاملا kyâmilen; (n.) هیسی — **Tōtal'ity**, (-i-ti) (n.) هیسی hepsi; کایت kyâfesi; (lit.) küliyyet.

Totem, tō'tem, (n.) پوت (پت) pout; صن sanem.

Totter, tot'ēr, (v.n.) سندهلەمک sendeleme; صاللايق sallanmaq; all of a — titreye-titreye; — **Tottering**, (tot'ēr-ing) (a.) تیترهک titrek; سندهلەمە sendeleymen; (n.) سندهلەمە sendeleme; — **Totteringly**, (tot'ēr-ing-li) (ad.) سندهلەمە سندهلەمەک titreyerek.

Touch, tuch, (n.) دوقونما doqounma; تماس temâs; (mus.) آل el; چالیش chalush; (hint) اخطار ihtâr; (trace) اثر eser; (feeling) حس hiss; (test) تجربه

tejrûbe; محك mahekk; (v.a.) دوقونق doqounmaq; (fig.) تماس temâs et.; (mar) اوغرامق ôuramaq; (relate) متأثر te-allouq et.; (pitv) رده توش re-toush et.; — **up** (art) تماسده temâsda; minâsebetde. — **and-go** (a.) تهلکه güch; تهلکەلە tehlikeli; (n.) قالدە دلکە hole, (-höl) (n.) falye deliy; — **pâper**, (n.) فیتیل fitil; — **stone**, (-stön) (n.) محك طاشى mahek tashu; **to be touched** دوقونق doqounoulmaq; (fig.) متأثر müte-essir ol.; — **Touchiness**, (tuch'iness) (n.) حساسیت titizlik; has-sâsiyyet; — **Touching**, (tuch'ing) (a) (fig.) مؤثر mü-essir; اچىقلى ajuqlu; (e-) dâ-ir; (e-) â-id; — **Touchingly**, (tuch'ing-li) (ad.) مؤثر صورته mü-essir sôurette; — **Touchy**, (tuch'i) (a.) تیتیز titiz; حساس sinirli; hassâs.

Tough, tuf, (a) قوماز mouqâvim; قوماز qopmaz, (viscous) اوزلى euzlü; toutar; (vigorous) قوتلى qouvvetli; sert; (difficult) مشك müshkül; (enduring) طيانقلى dayanuqlu; pishkin; — **ly**, (ad.) مؤثره mü-essir sôurette; — **ness**, (n.) قوماز mouqâvimet; sertlik; تحمل müshkülât; (endurance) pishkinlik; — **Toughen**, (tu'f'n) (v.a.) سرتلشدیرمک sertleshdirmek; (v.n.) سرتلشك sertleshmek; (fig.) پيشك pishmek; — **Toughish**, (tu'f'ish) (a.) سرتجه sertje; چتینجه che-tinje.

Toulon, tōō-lōn', (n. pr.) طولون toulon.

Tour, tōōr, (n.) دوو devr; طود tour;

— **Tourist**, (tōōr'ist) (n.) سیاح sey-yâh.

Tournament, tōōr'na-ment, (n.) مسابقهلر müsâbaqalar; اویونلار cyounlar; tournouva; (hist.) جرید اویونی jirid oyounou.

Tourniquet, tōōr'ni-ket, (n.) تورنیکه tournike.

Touse, towz, (v. n.) چکەمک chekmek; ایتیشمک itishmek.

Tousle, tow'zl, (v.a.) بوزمق bozmaq; برباد berbâd et..

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[TOW-TRA] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Tow, tō, (*v.a.*) چکمه çekmek; آتق; yedeye almaq; (*n.*) قیتیق qutuq; **in** — yedek yedekde; **to take in** — yedeye almaq; — **boat**, (-bōt) (*n.*) romeurkeur, — **line**, (-lin) (*n.*) خللاط yedek halatu; خللاط halat; — **path**, (*n.*) یدکچی یولی yedekji yolou; — **Towage**, (tō'aj) (*n.*) چکمه çekme; (*money*) یدک اجرتی yedek üjreti; حریه jerriyye

Toward, tō'ard, (*prep.*) طوغری (ئە) (e-) dōrou; (*for*) ایچون ichün; ... برای berâyi; (*near*) یقین yaqun; (*ad.*) اوزره üzre; دردت derdest.

Towardly, tō'ward-li, (*a.*) ایستهکلی istekli; استعدادی isti'dādli; (*docile*) حلیم halīm; (*ad.*) ملایمتله mülâyemetle; — **Tō'wardliness**, (*n.*) استعداد arzû; ایستهک istek; istî'dād

Towel, tow'el, (*n.*) حاولی havlou; (*alt.*) اورتو eurtü; — **rack**, (*n.*) حاولی صیرینی eurtu surugh; — **Tow'-elling**, (-'el-ing) (*a.*) حاولی بی havlou bezi; (*fig.*) طایق dayaq

Tower, tow'ér, (*n.*) قوله qoule; (*fortress*) برج bürij; حصار hisar; (*v.n.*) یوکسلمek yüxelmek, — **Tow'ering**, (*a.*) پک یوکسک pek yüxek; (*violet*) شدت shiddetli; فضلە fazla.

Town, town, (*n.*) شهر shehir; قصبه qasaba; **the** — قصبه خلقی qasaba halqu; اهالی ahâli; — **hall**, (-haw) belediye dâ-iresi; — **talk**, (-taw) (*n.*) حوات havâdis; (*subject*) گونک günün meselesi; — **Town'y**, (-'i) (*n.*) شهرلی shehirli.

Toxicology, tok-si-kol'ō-ji, (*n.*) زهرلر zehirler; (*lit.*) مېحت mebhasi sümûm; — **Tox'ic**, (-'ik) (*a.*) سمî semmî; — **Tox'icant**, (-'i-kant) (*a.*) زهرلی zehirli; سمî semmî; (*n.*) زهر zehir.

Toy, toi, (*n.*) اویونجاق oyounjaq; (*fig.* و *lit.*) بازیچه bâzîche; (*amorous*) اویناشما oynashma; (*v.n.*) اویناشما oynamaq; اویناشما oynashmaq; — **man**, (*n.*) اویونجاچی oyounjaqu; — **shop**, (*n.*) اویونجاق مغارهسی oyounjaq maghazasu; اویونجاچی دکانی oyounjaqu dükkyanu; — **Toy'some**,

اویناق havâ-i; (*a.*) هواى (sum) oynaq.

Trace, trās, (*n.*) ایز iz; اشر eser; (*plan*) قروکی qroki; پلان pilan; (*strap*) ایزخی تعقیب ا. qayush, (*v.a.*) بولاق izini tâ'qib et; (*discover*) qrokisini قروکیسی یاقق yapmaq. چیزمک chizmek; — **back** (*fig.*) اصلنی آرامق aslunu aramaq; (*lit.*) ایرجاء irjâ' et.; — **Traceable**, (trās'a-bl) (*a.*) (fig) بولونه بیلیر (ایزی) geus-terilebilir; — **Tracer**, (trā'ser) (*n.*) رسام ressam; بولان boulan; (*draw*) — **Trā'cery**, (-'se-ri) (*n.*) (pl.) اویملر tezyînat; ترتیبات oymalar.

Trachea, tra-kē'a, (*n.*) (lit.) قصبه qasaba; (غيرتلاق) (gurtlaq), (bot.) قصبات qasabat; دمار damar; (*pl.*) دمارلر damarlar; — **Tracheotomy**, (trā-ke-ot'o-mi) (*n.*) غیرتلاق عمایاتی gurtlaq ameliyyâtü

Tracing, trās'ing, (*n.*) قوپیه qopya; (act) قوپیهسی چیقارمه qopyasunu chuqarma; — **pāper**, (*n.*) صان کاغدی saman kyâdu.

Track, trak, (*n.*) ایز iz; (path) یول yol; (fig.) طریق tarîq; (races) قوشو qoshou mahalli; (rail) رای rây; خط hatt; (*v.a.*) ایزخی تعقیب ا. izini tâ'qib et.; (marks) (ye-dek-) چکمه çekmek; **off the** — یولدن yoldan chuqmush; — **boat**, (-bōt) (*n.*) یدک ساندالی yedek sandalu; — **layer**, (-lā'er) (*n.*) خط عملهسی hatt amelesi; — **Track'less**, (*a.*) هیچ پکیلشمهş; یولسوز yolsouz; خالی hâlî; — **Track'man**, hich gechlmemish; خط مأموری hatt me'mûrou.

Tract, trakt, (*n.*) ساحه sâha; قطعه qut-a; (*duration*) دوام devâm; (*rel.*) جزؤ jüz; رساله risâle.

Tractable, trakt'a-bl, (*a.*) چکیلیر chekilir, (fig) یوله کلیر yola gelir; مطیع moutî; — **Tractabil'ity**, (-bil'i-ti) (*n.*) سوز دیکلمهş seuz dinleme; (*lit.*) مطاوعت moutâvât.

Tractile, trakt'il, (*a.*) اوزانیر ouzanur; چکیلیر chekilebilir; — **Tractil'ity**, (-til'i-ti) (*n.*) اوزانما ouzanma; (*lit.*) انجیرار injirâr.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch چ: sh ش; th ث; th̄ ڙ; zh ڙ [TRA-TRA]

Traction, trak'shun, (n.) (act) چکمه chekme ; jer jerr ! (st) چکيله chekilme ; (lit.) انجیرا injirâr ; **mechanical** — (lit.) جر میخانیکي jerri mihaniki ; — **Tractive**, (-iv) (a) چکيجي chekiji ; (lit.) جری jerrî ; — **force** قوہ qonveyi jerriyye ; — **Tractor**, (-ur) (n.) (agr.) تراکتور traqteur

Trade, trād, (n.) تجارت tijâret ; (craft) صنعت san-at ; meslek ; (mar) سفر sefer ; (men) (pl.) تاجران tūjjarân ; تجارت ا. (v. n.) esnâf ; tijâret et ; (-on) استفاده istifâde et. , (speak) باحث bahs et , (-with) معاملہ سی tijâreti yapmaq ; یا پی mou-âmesi yapmaq ; (mar) سفر ا. (e) sefer et. ; — **mârk**, (n.) مارقه alâmeti fâriqa ; مارقا s'man, (n.) tâjir ; (pl.) تاجر tūjjar ; — **union**, (n.) انصاف esnâf jem-iy-yeti ; تجارت اتحادی tijâret ittihâdu ; — **winds**, (n. pl.) ملتمل meltemler : — **Trād'ër**, (n.) تاجر tâjir ; (pl.) تاجران tūjjar ; ish adamu ; (mar.) vapour ; — **Trād'ing**, (a.) ... تجارت tijâret... ; tijârî ; — **company** شرکتی tijâret shirketi ; شرکت تجاری shirketi tijâriyye.

Tradition, tra-dish'un, (n.) (lit.) عنعنہ an-ane : (pl.) عنعنات an-anât ; **national** — s (pl.) عنعنات ملیہ an-anâti milliyye ; — **Tradition'al**, (-dish'un-al) (a.) عنعنوی an-anevî ; قدیم qadîm ; — **Tradition'al'y**, (-dish'un-al-i) (ad.) عنعنہ an-aneten ; — **Tradition'alism**, (-dish'un-al-izm) (n.) عنعنہ پرستلیک an-ane perestlik.

Traduce, tra-dūs', (v.a.) افترا iftirâ et. ; — **Traduce'ment**, (-dūs'ment) (n.) افترا iftirâ ; — **Tradu'cer**, (-dū'sér) (n.) مفتری müfterî.

Trafalgar, traf-al-gâr', (n. pr.) ترافالگار trafalgar ; battle of ترافالگار محاربه سی trafalgar mouhârebesei.

Traffic, traf'ik, (n.) مناکلات münâ-qalât ; (road) مرور و عبور mürôurû oubdûr , (trade) معاملات mou-âmelât ; معاملہ لاندہ بولوتقی (v. n.) tijâret ; تجارت mou-âmelât da boulounmaq ; تجارت ا.

tijâret et ; (v.a.) مبادلہ mübâdele et. ; — **manager**, (-man-aj'ër) (n.) ایشلشنہ مدیری ish-shletme müdiri ; — **Trafficker**, (traf'ik-ër) (n.) تاجر tūjjar ; ایش adamu ; (معتکر) (mouhtekir).

Tragedy, traj'e-di, (n.) فاجعہ fâju-a ; (lit.) ہائلہ hâ-ile trajedi ; — **Tragedian**, (tra-jē'di-an) (n.) آقتر aqteur ; تراجیدیہن trajediyen ; — **Tragic**, (traj'ik) (a.) (lit.) ہائلوی hâ-ilevî . (fig.) فجیع feji' ; — **Tragically**, (traj'ik-al-i) (ad.) فجیع صورتہ feji' sôuretda , — **Tragicalness**, (traj'ik-al nes) (lit.) فجاعت fejâ-at ; — **Tragi-comic**, (traj'i-kôm'ik) (a.) حزین traji-qomîq ; (fig.) حزین hazîn ; غریب garîb.

Trail, trāl, (n.) قوبروق qouyrouq ; (lit.) از imtidâd ; (track) امتداد (v.a.) sürüklemek ; (hunt) izini tâ'qib et. ; (tread) سوروکلمک chîynemek ; (v. n.) sürüklenmek ; سورونمک sürünmek ; (bot.) صارلق sarulmaq.

Train, trān, (n.) قوبروق qouyrouq ; (dress) اوزون outhoun etek ; (carriage) ترون tren ; قطار qatar ; (zo.) silsile (series) sürü ; (set) طاقم taqum ; (suit) معیت mauyyet ; (lit.) اتباع etbâ ; (procession) طوداق touzaq ; (lure) آلی alay ; (yemleme) (v.a.) چکمه chek-mek ; sürüklemek ; (allure) et ; jezb et. ; جلب jelb et. ; (tame) تیشدیرمه yetishdirmek ; (v.n.) ایدمان idman yapmaq ; (travel) تالیم talim et. ; (intimate) trenle gitmek ; (intimate) مصمیمی ol. ; minâsebeti ol. ; — oil, (n.) بالی baluq yâ ; — **Trained**, (trānd) (a.) معلم mou-allim ; تجریدی ousta ; — **Trainer**, (trān'ër) (n.) معلم mürebbî ; — **Training**, (tiān'ing) (n.) تعلیم tâlîm ; تدریسات tedrisât , (zo.) تربیہ terbiye ; (exercise) ایدمان idman ; (bot.) تیشدیرمه yetishdirmek ; — **college** دارالمعلمین dârûl-mou-allimîn ; دارالمعلمات dârûl-mou-allimât ; — **ship** تعلیم سفینہ سی tâlîm sefinesi.

only; routine; through; tuck·mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TRA-TRA] (انكلیزجه كئانك تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in, mine.

Trait, trā, or trāt, (n.) خط hatt ; (pl.) خطوط houtout ; شكل shekl

Traitor, trā'tur, (n.) خائن hā-in ; — **Traitorous**, -ly, (trāt'ur-us, -li) (a and ad) خائنه hā-ināne; — **Traitress**, (trāt'res) (n.) خائن (قادین) hā-in (-qadun)

Trajectory, tra-jek'tō-ri, (n.) (artil) محرق mahrek

Tram, tram, (n.) تراموای tramvay ; (pil) آرابه araba ; (beam) اوق oq ; تراموای آرابه سی (n.) — 'car, qol ; — 'way, (wā) tramvay arabasu, — 'way, (wā) (n) تراموای tramvay

Trammel, tram'el, (n.) آغ â (horse) کوستک keustek ; (fig.) مانع mânî' ; حائل hâ-il, (v.a.) حائل hâ-il ol.

Tramontane, tra-mon'tān, (a.) (lit.) ... (fig.) ماورای جبال māverāyi jibāl ... (fig.) یاناجی yabanju ; غایب ajāyib.

Tramp, tramp, (n.) یورومه yürüme ; (vagrant) دریدر der-beder ; (shoe) پنجه penche ; دمیر طابان demir taban ; یورومک (v. n) شیلپ shilep ; (mar.) یورومک (v. n) طولاشیق dolashmaq ; (fig.) دریدرлік der-bederlik et.

Trample, tramp'l, (v.a.) چیکنمهک chiynemek ; (fig. and lit.) پایمال pāymāl et.; — **Tramp-ling**, (n.) ایاق سسی ayaq sesi ; یاغیدی yagıdı ; paturdu

Trance, trans, (n.) (baygunluq) (baygunluq) : (fig. and lit.) وجد vejd ; استغراق istigraq.

Tranquil, trang'kwil, (n.) ساکن sâkin ; (lit.) آسوده âsoude ; — ly, (ad.) ساکنانه sâkināne; سکونتله sükyûnetle ; — **Tranquility**, (trang-kwil'i-ti) (n.) آسایش sükyûnet ; (pol.) آسایش âsâyish ; — **Tranquillize**, (trang'kwil-iz) (v.a.) تسکین teskîn et. ; (v. n) سکونت sükyûnet boulmaq

Transact, trans-akt', (v.a.) ایفا ifâ et ; معامله yapmaq ; (com.) معامله mou-âmele yapmaq ; — **Transac-tion**, (-sak'shun) (n.) معامله mou-âmele ; (affair) ایش ish ; خصوص housûs ; (act) ایفا ifâ, (pl.) معاملات mou-âmelât ; (society's) راپورلار raporlar ; (lit.) منازرات münâzarât ; مباحثات mübâhasât ; fi-nancial — s مالیه mou-âmelâtu

mâliyye : — **Transact'or**, (-sakt'-ur) (n) یانان yapan ; اداره ایدن idâre-eden.

Transalpine, trans-alp'in, (a) آلپ لک آلپ لک alplarun arqasundaki.

Transatlantic, trans-at-lan'tik, (n.) ترانس اتلانتیق transatlantiq

Transcend, tran-send', (v.a.) کعمک gecmek ; (lit.) تefevvouq et ; — **Transcendent**, (tran-send'ent) (a) فائق fâ-iq ; فوقنده fevqinde ; (phil) حیالی fevqat-tabî-a ; (fig.) حیالی hayâlî, (math) عالی âlî ; — **Transcendental**, (tran-send-ent'al) (a.) müte-âli ; متعالی (phil) فائق fâ-iq ; (vague) مشکوک meshkyûnk, — **Transcendentalism**, (tran-send-ent'al-izm) (n.) مافوق الطبیعه mâfevqat-tabî-a ; (fig.) خیالات hâyâlât

Transcribe, tran-skrib', (v.a.) قوبیه qopya et. (lit.) استنساخ istinsâh et. ; — **Transcriber**, (tran-skrib'ër) (n.) (lit.) مستنسخ müstensih ; — **Transcript**, (trans'kript) (n.) قوبیه qopya ; صورت sôuret ; — **Transcription**, (tran-skrip'shun) استنساخ istinsâh ; صورت sôuret.

Transept, tran'sept, (n.) جناح jenâh ; یان yan.

Transfer, trans-fër', (n.) نقل naql ; (jud.) فراغ ferâg ; (v.a.) نقل naql et. ; — **pâper**, (n.) فراغ ferâg et. ; — **Transfër'able**, (-a-bl) (a.) قابل نقل qâbili naql ; فراغی ferâgı mûmkün.

Transfiguration, trans-fîg-ür-â'shun, (n.) تبدل tebeddül ; (lit. and rel.) تمسّل temessül ; تجلی tejellî ; — **Transfig-ure**, (-'ür) (v.a.) تبدیل صورت tebdîli sôuret et.

Transfix, trans-fiks', (v.a.) دلك delmek ; (lit.) قطع qatu' et.

Transform, trans-form', (v. a.) تحویل deyishdirmek ; تحویل tahvil et. ; (v. n.) تحول tehavvül et. ; — **Transformâ'tion**, (-'shun) (n.) تحول tehavvül ; (med) استحاله istihâle ; — **Transformâtor**, (-tur) (n.) (electr.) ترانسفورماتور transformateur ; محوله mouhavvile.

Transfuse, trans-füz', (v.a.) نقل naql et. ; کچیرمک gechirmek ; — **Transfû'sion**, (-'zhun) (n.) نقل naql.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machiue;

mote, foot; mōōn; shut; mūle; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th د; zh ذ [TRA-TRA]

Transgress, trans-gres', (v.a.) تجاوز tejâvûz et.; (jud.) احوال ihlâl et.; — **Transgression**, (-gres'h'un) (n.) حلافی حرکت tejâvûz, (jud.) hulâfu hareket; احوال ihlâl; — **Transgres'sive**, (-gres'iv) (a.) متجاوز mü-tejâviz, محل mouhill; — **Transgres'sor**, (-gres'ur) (n.) قباحاتی qabâhatli; مجرم müjrim.

Tranship, tran-ship', (v.a.) آقطارمه aqtarma et.; — **Tranship'ment**, (n.) آقطارمه aqtarma.

Transient, tran'shent, (a.) کچیجی gechiji; رائل zâ-il.

Transit, trans'it, (n.) کچمه gechme; کچیجی gechish; (ast) مرور mürûr; (meridian) نصفالنهاردن nusfun-nehârdan mürûr, (com) رانسیب transit; (v.a.) مرور mürûr et., to pass in — transit ترانسیت یاقق — transit yapmaq, کچیرمک gechirmek; — **instrument**, (n.) نصفالنهار آلی nusfun-nehâr âleti; — **duty**, (-dû'ti) (n.) ترانسیب راسوبی rûsoumou, — **goods**, (-gōōdz) (n.pl.) ترانسیت (n.pl.) ترانسیت transıt eshyâsu; — **Transi'tion**, (-'shun) (a.) مرور mürûr; (fig) انقلاب inqilâb, (mus.) تبدل tebeddül; period of — (fig) کچید دور انقلاب gechid zemânu; (lit.) دور انقلاب devrı inqilâb; — **Transi'tive**, (-'tiv) (a.) (gram.) متعدی müte-addi; — **Transi'tively**, (-tiv-li) (ad.) متعدی اولارق müte-addi olaraq; — **Transi'tory**, (-to-ri) (a.) کچیجی gechiji; موقت mouvaqqat; (van-ishing) رائل zâ-il; — **Transi'torily**, (-to-ri-li) (ad.) موقت mouvaqqaten.

Transjordan, trans-jor'dan, (n.pr.) ملورای الشریعه mâverâyish - sheri-a; (arden) (erden).

Translate, trans-lât', (v.a.) نقل naql et.; (language) ترجمه terjüme et.; — **Translâ'tion**, (-'shun) (n.) ترجمه tahvîl; نقل naql; — **Translâ'tor**, (-'tur) (n.) مترجم mürtejım; نقل nâqıl; (electr.) مبدله mübeddile.

Transliterate, trans-lit'e-rât, (v.a.) حروف اجنبی حروفیله یازماق yazmaq; — **Translitrâ'tion**, (-'shun) (n.) حروف اجنبیه ایله تحریر hourôufu ejnebiyyeyle tahrîr.

Translucent, trans-lū'sent, (a.) (lit.) نیم شفاف nîm sheffâf; براق berrâq; — **Translū'ency**, (-'sen-si) (n.) نیم شفافلیق nîm sheffâfluq.

Transmarine, trans-ma-rēn', (a.) ماورای deniz ashuru, (lit.) مایهاری mâverâyı ebhâr.

Transmigrate, trans'mi-grât, (v.n.) تناسخ hijret et.; (soul) (lit.) tenâsüh et.; — **Transmigrâ'tion**, (-'shun) (n.) هجرت hijret; مهاجرت mühâjeret; (state) (lit.) استحاله isti-hâle; (soul) تناسخ ارواح tenâsühu ervâh.

Transmission, trans-mish'un, (n.) (act) نقل naql; (lit.) امرار imrâr; (sending) ارسال ırsâl; (passing) مرور mürûr; (jud.) انتقال intiqâl; — **Transmis'sible**, (-mis'i-bl) (a.) قابل نقل qâbili naql; — **Transmis'sive**, (-mis'iv) (a.) منقول menqûl; منتقل münteqıl.

Transmit, trans-mit', (v.a.) نقل naql et.; کچیرمک gechirmek; (send) ارسال ırsâl et.; — **Transmit'ter**, (-mit'ér) (n.) ناقل nâqıl; کوندرن geunderen; (tel) مرسله mürsile.

Transmute, trans-müt', (v.a.) تحویل tahvîl et.; — **Transmüt'able**, (-'ta-bl) (a.) قابل تحویل qâbili tahvîl; — **Transmütâ'tion**, (-'shun) (n.) تحویل tahavvül; (lit.) استحاله istihâle.

Transom, trans'um, (n.) سووه seuve; قیچ یاتیرمهسی travers; (mar) quch yaturmasu; — **window**, (n.) افق قانادلی پنجره oufqı qanadlı pen-jere.

Transparent, trans-pär'ent, (a.) شفاف sheffâf; — **ly**, (ad.) شفاف صورتده sheffâf sôuretdé; — **Transpar'ency**, (-pär'en-si) (n.) شفافیت sheffâfiyyet; (fig) صراحت sarâhat.

Transpire, tran-spir', (v.a.) ترلهمک ter-lemek; (fig. & lit.) ترشح teresh-shouh et.; شایع shây'ı ol.; — **Transpir'able**, (-'a-bl) (a.) ترل ter-ler; — **Transpirâ'tion**, (-pi-râ'-shun) (n.) تر ter; (act) ترلهمه ter-leme.

Transplant, trans-plant', (v.a.) (bot.) باشقه یه دیکمک bashqa yere dikmek;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TRA-TRA] (انكيزجه كلماتك تلفظي ايچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in; mīne;

(*fig.*) قالدیرمق qaldurmaq. ا. تبدیل tebdil et; — **Transplantā'tion, (-'shun)**
(*n*) نقل naql; تبدیل tebdil.

Transport, trans-pōrt', (*v. a.*) نقل *naql* et ; سوق *sevq* et ; (*banish*)
naql et ; نفى *nefy* et ; تهجير *tehjîr* et ;
 (*passion*) چلدرتق *chuldurtmaq* ; (*lit.*)
 چلدرتق *tehyîj* et ; تسخير *tes-hîr* et ;
 — **Transport**, (*n.*) نقل *naql* ;
sevq ; نقلیات *sevqıyyât* ; (*pl*)
naqliyyât ; (*ecstasy*) هیجان *he-*
yejân ; وجد *vejd* ; (*mar.*)
 نقلیه گمسی *naqliye gemisi*, charges of —
 نقلیه — *naqliye* *üjreti* ; — **means**,
 (*n. pl*) وسائط نقلیه *vasâ-iti naqhıyye* ;
 — **vessel**, (*n.*) نقلیه گمسی *naqliye*
gemisi ; (*pl*) سفاتی نقلیه *sefâ-îni naq-*
liyye ; — **Transport-able**, (*a.*) قابل
 نقل *qâbili naql* ; — **Transport-ation**,
 (-'shun) (*n.*) نقل *naql* ; سوق *sevq* ;
 نفی *nefy* ; — **Transport-ed**, (-'t'd)
 (*a*) منقول *menqûl* ; (*fig.*) چلیدن *chul-*
gun ; (*lit.*) سرمست *sermest* ; — **Trans-**
pōrt-ing, (*a*) (*fig.*) چلدرتق *chul-*
durtur ; (*lit.*) مهیج *müheyyij* ; (*rav-*
ishing) (*lit.*) سحر *sehhr*

Transpose, trans-pōz', (*v.a.*) (*lit.*)
 .ا تأخير taqdīm-te'hīr et.; -
 Transpos'ition, (-po-zī'shun) (*n.*)
 .ا تأخير taqdīm-te'hīr; - Trans-
 pos'itively, (-pozī-tiv-li) (*ad.*)
 .ا تأخير taqdīm-te'hīr sōu-
 retille.

Trans-ship, *trans-ship'*, (*va.*) آقطارمه *aqtarma* et.; — **Trans-ship'ment**, (*n.*) آقطارمه *aqtarma*.

Transubstantiation, tran-sub-stan-shi-ā'shun, (*n.*) (*lit.*) استحالة istihâle; انقلاب inqilâb.

Transude, trans-ūd', (*v.n.*) سِزْمَق *suz-maq*; (*lit.*) ترشش *teresh-shouh* et.; — **Transūdā'tion**, (-'shun) (*a.*) سِزْمَه *suzma*; (*lit.*) ترشش *teresh-shouh*.

Transverse, trans-vers', (*a.*) آفقی *ayquru*; (*lit.*) مستعرض *müstâ'raz*; — *ly*, (*ad.*) آفقی اولهق *ayquru ola-raq*; — **Transvêr'sal**, (*n.*) (*lit.*) مستعرضه *müstâ'raza*; تراوهدرس *travers.*

Transylvania, tran-sil-vā'ni-a, (*n.pr.*)
ترانسيلوانيا transilvanya.

Trap, trap, (*n* / قايان qapan ; (*fig.*) طوزاق touzaq ; حيله hîle ; (*v.a.*) طومتق tout-

maq, (fig.) طوزاغه دوشورمك touzâ dū-
shürmek; — **door**, (-dör) (n.) قاپق
qapaq; — **Trapper**, (trap'èr) (n.)
آوی avju

Trap, trap, (*v.a.*) سوسله‌مك süslemek ;
 ا. tezyîn et. : — **Trappings**,
 (trap'ingz) (*n.pl.*) تزيينات tezyînât ;
 — **Traps**, (trapz) (*n.pl.*) اشيا eshyâ ;
 (پولۋ پورتۋ) (pulu-purtu).

Trapezium, tra-pe'zi-um, (*n.*) (*geom*)
منحرف münharif; تراپېز trapez; —
Trapē'zoid, (*n.*) شبه منحرف shibhi
münharif

Trappist, trap'ist, (*n.*) تراپيست tra-
pist; (راهبه) (râhibe).

Trash, trash, (n.) سۈپرۈنتۈ süprüntü ;
— **Trash'y, (-i) (a.)** دېرەسز deyer-
siz ; دۈكۈنتۈ deuküntü.

Trash, trash, (n.) (*dog's*) طاسمه (آغر)
(âr-) tasma ; مانعہ mâni-a.

Travail, trav'al, (n.) مشقت meshaq-qat; (birth) آغری âru; (v. n.) اوغراشمق ôurashmaq; آغری چککم âru chekmek

Travel, trav'el, (*n.*) سياحت seyâhat;
(*pl.*) سياحت خاطرات seyâhat hâturâtu;
سياحتنامه seyâhatnâme; (*v n.*) ۱. سياحت
seyâhat et كز مک gezmek; (*v.a.*)
کچمک qatû' et; گچمک gechmek;
book of —s سياحتنامه seyâhatnâme;
— **Traveller**, (trav'el-èr) (*n.*) سياح
seyyâh; **commercial** — سياح تجار
seyyâh tûjjar; —s tale (*fig.*) يالان
yalan; — **Travelling**, (trav'el-ing)
(*a.*) ... سياحت seyâhat..., — bag
تووال چانطاسى el chantasu;
tovalet chantasu; — **dress** سياحت
seyâhat elbisesi; — **expenses**
(حجراه) seyâhat masârifi;
(harju-râh).

Traverse, trav'èrs, (*a.*) آیقیری ayqu-
ru ; (*ad.*) آیقیری اولهق ayquru olaraq ;
(*n.*) تراسه travers ; (*fig.*) حائل hâ-
il ; (*jud.*) ردیه reddiyye ; (*mil.*) آره
ara siperi . غالری galeri ; (*v.a.*)
آیقیری آیقیری ayquru gechmek ; (*fig.*)
ردا رد mâni' ol. ; (*jud.*) رد redd
et. ; (*v.n.*) قارشلامق qar-
shulamaq ; (*zo*) یان گیتmek
mek ; (*turn*) دونه deunmek ; —
beam, (-bēm) (*n.*) قوشاق qoushaq ;
تراسه travers ; — **sailing**, (-sāl'-
ing) (*n.*) وولطه سیری volta seyri.

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [TRA-TRE]

Travesty, trav'es-ti, (*a.*) ماشقه قيافته bashqa qiyâfetde, (*ridiculous*) مستخره کبي masqara gibi; (*n.*) (*lit.*) تهزيل (تحریفاً) taħrifen- taqlid; هزل hezel; (*v.a.*) تقلید taqlid et.; (*lit.*) تهزيل tezvil et..

Trawl, trawl, (*v. n.*) چکمک (ایغریب) (urub-) chekmek; طرامق taramaq; (*n.*) ایغریب urub; — **Trawl'ër**, (*n.*) بالقی baluqu gemisi; بالقی (baluqu qayugh); (*pers.*) بالقی baluqu.

Tray, trā, (*n.*) تپسی tepsı; طبله tabla.

Treachery, trech'er-i, (*n.*) خیانت hu-yânet; — **Treacherous**, (trech'er-us) (*a.*) خائن hâ-in, (*fig. & lit.*) معمل mōngfil; — **Treacherously**, (trech'er-us-li) (*ad.*) خائنه hâ-inâne; مغلانه mōngfilâne.

Treacle, trē'kl, (*n.*) پکمز pekmez; تریاق tiryâq.

Tread, tred, (*n.*) (*act*) باصیش basush; کیدیش yürüyüş; (*so.*) گیدیش gıdish; (*step*) باصامق basamaq; (*v. n.*) باصق basmaq; (*walk*) یورومک yürümek; چیتلشمک (fovs) gitmek; بىنمک binmek; (*v.a.*) چىکنمک chiynek; ارمک ezmek; مغلوب ا. üste gelmek; (*fig.*) مغلوب mâgloub et; — **mill**, (*n.*) (*fig.*) جزا jezâ; کوره kürek.

Treadle, tred'l, (*n.*) آياق ayaq yeri; باصقى basgu; (*v.*) ایشلتمک (ایاقله) (ayaqla-) ishletmek; چورمک chevirmek.

Treason, trē'zu, (*a.*) خیانت hu-yânet; **constructive** — fer'an hu-yânet; طولاینسيله dolayusile hu-yânet; **high** — hu-yâneti vataniyye; **petty** — jinâyet; قاتl; — **Treasonable**, (trē'zu-abl) (*a.*) خیانت... hu-yânet...; — **Treasonably**, (tiē'zn-a-bli) (*ad.*) خیانتله hu-yânetle; خائنه hâ-inâne.

Treasure, trezh'ūr, (*n.*) خزینه hazîne; خزان servet; (*pl. & lit.*) خزان hazâ-in; (*fig.*) طوبلاق toplamaq; — **Trove**, (trōv) بیریکدیرمک birikdirmek; — **Treasurer**, (trezh'ūr-ër) (*n.*) وزنه دار vez-nedâr; (*king's*) خزینه دار haznedâr; — **Treasurership**, (trezh'ūr-ship) (*n.*) خزینه دارلق veznedârluq; وزنه دارلق veznedârluq.

Treasury, trezh'er-i, (*n.*) خزینه hazîne; مخزن (*subterranean*) mahzen; (*finance*) خزینه مالیه hazîneyi mâliyye; **board of** — مجلس مالیه mejlisi mâliyye; **Secretary of the** — مالیه mâliye nâzuru; — **bench**, (*n.*) وکلا موقعی vükelâ mevqî'; — **bill**, (*n.*) خزینه تحویلâtı hazîne tahvilâtı.

Treat, trēt, (*n.*) ضیافت zuyâfet, (*v.*) (*discourse*) mou-âmele et.; کوروشمک bahs et.; (*negociate*) geurüşmek; مذاکره müzâkere et.; (*entertain*) ضیاف ورمک zuyâfet vermek; کراز ا. keraz et.; (*-to*) دعوت dâ'vet et.; (*lit.*) اعزاز î'zâz et., (*med.*) تدای tedâvî et.; **to stand** — بارهسی ورمک parasunu vermek; مصرفی چکمک masrafı chekmek; **to be treated** ... معامله کورمک mou-âmele geurmek; — **Treatment**, (trēt'ment) (*n.*) معامله mou-âmele; (*med.*) مداوات tedâvî, müdâvât.

Treatise, trēt'is, (*n.*) رساله risâle.

Treaty, trēt'i, (*n.*) معاهده mou-âhede; (*written*) معاهده نامه mou-âhedenâme; — **of peace** صلح mou-âhedenâmesi; **by** — با معاهده bâ mou-âhede; عهد ahden.

Trebizond, treb'i-zond, (*n. pr.*) طربزون turabzon.

Treble, treb'l, (*a.*) اوچ قات üç qat; سوبران sopran; (*mus*) تیز tiz; (*v.a.*) اوچ قات yapmaq; (*v.n.*) اوچ misli ol..

Tree, trē, (*n.*) آغاç âj; (*pl.*) آغاچلار âjlar; شجره (*genealogy*) eshâr; (*written*) شجره shejere; قالب qalub; (*v.a.*) آغاچه چىقارمق âja chuqarmaq; — **nail**, (nâl) آغاچ چيوى âj chivi.

Trefoil, trē'foil, (*n.*) (*bot.*) يونجه yonja; ترفل trefl.

Trellis, trē'is, (*n.*) قفس qafes; — **work**, (*n.*) قفس ایشی qafes ishi; — **Trellised**, (trē'isd) (*a.*) قفسلى qafesli; (*lit.*) مشبك müsheb bek.

Tremble, trem'bl, (*v.n.*) تیتردمک titremek, (*fig.*) قورقmaq; — **Trembling**, (*n.*) تیتردمه titreme; (*lit.*) رعشه râ'she; (*a.*) تیتردک titrek; — **Tremblingly**, (-li) (*ad.*) تیتردیه درک titreyerek; رعشه ایله râ'sheyle.

Tremendous, trē-men'dus, (*a.*) مدھش müdhish; مهيب mühîb; — **ly**, (*ad.*)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TRE-TRI] (انگلیزجه کلماتک تلمظی ایچون) act; change; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

müdhish sôuretdē; — ness, (n.) دهشت deh-shet.

Tremor, trem'or, (n.) تیترمه titreme; (lit.) لرزه lerze, چارپمه charpma

Tremulous, trem'ū-lus, (a.) تیترده titrek.

Trench, trensh, (n.) حندک hendek, (mil.) سپر siper, (v.a.) سپر قارمق qazmaq; (agr.) قارمق qazmaq; — Trenchant, (trensh'ant) (a.) کسکین keskin; — Trencher, (trensh'er) (n.) قازمهی qazmaju; (plate) تحت tahta, طبله tabla; (fig.) صفره sofrā.

Trend, trend, (v.n) اورانمق ouzannaq; (lit.) امتداد imtidād et.; (n.) میل meyl; (lit.) تمایل temâyül.

Trepan, trē-pan', (n.) مٹقب misqab; دنگه dıng (snare) طوراق touzaq; (v.a.) delmek; (fig.) طوزاغه دوشورمک touzâ dushürmek.

Trepidation, trep-i-dā'shun, (n.) تیترمه titreme; (fig.) حلعجان halejân; قورقو qorqu.

Trespass, tres'pas, (v.n) تجاوز te-jâvüz et.; ا. ihlâl et.; (annoy) کناه ایشلهمک iz-âj et.; (sin) günâh ishlemek; (n.) تجاوز tejâ-vüz; کناه günâh; قصور qousûr; — offering (n.) کفارت kefâret; — Tres'passer, (-'pas-er) (n.) تجاوز te-jâvüz eden; ا. ihlâl eden; (intruder) گیرن giren کنهاکار günâhkyâr.

Tress, tres, (n.) بوقله eurgü; (v.a.) قانقال qangal; (pl.) eurmek; قانقال qangal et.; — Tressed, (tresd) (a.) اوروئی eürülü; قانقال حالنده qangal hâlinde.

Trestle, tres'l, (n.) سهپا sehpâ; آياق ayaq; — work, (railway) سهپا کوپری sehpâ keuprü.

Tret, tret, (n.) طاره tara.

Triad, tri'ad, (n.) تریاد triyâd; (fig.) اوچلر üçler.

Trial, tri'al, (n.) تجربه tejrûbe; (jud.) عذاب mouhâkeme; (suffering) عذاب azâb; صیقتی suquntu; on — مخیر mouhayyer; hour of — مشکل (fig.) müşkül daqıqa; نازک زمان nâ-zik zemân; — speed, (n.) تجربه tejrûbe sür'âtı

Triangle, tri'ang-gl, (n.) مثلث mü-selles; — Triang'ular, (a.) مثلث müselles; اوچ کوشهلی üç keusheli; — Triangulā'tion, (-'shun) مثلثلاره müselleslere taxım; نیرنگی ney-rengı, (pl.) مثلثلار müsellesler.

Triarchy, tri'ar-ki, (n.) اوچلر ادارهسی üçler idâresi; üchler idâresi; اوچ کیشینک تحکیمی üch kishinin tehakkümü.

Trias, tri'as, (n.) (geol.) تیریاز triyaz; arazi-i sâlîse.

Tribe, trib, (n.) قبیله qabile; عشیرت ashîret; (pl.) قایل qabâ-il; (rel.) قبیله qavm; — Trib'al, (a.) قبیله qabile.

Tribulation, trib-û-lā'shun, (n.) محنت mihnet; آلام âlâm.

Tribunal, tri-bū'nal, (n.) محکمه mah-keme; — of commerce تجارت محکمهسی tijâret mahkemesi; — of Independence استقلال محکمهسی istiqlâl mah-kemesi.

Tribune, trib'ün, (n.) کرسی kürsü; tribün; (pers.) محافظ mouhâ-fuz; (lit.) نگهبان nıgehbân.

Tribute, trib'üt, (n.) (pol.) جزیه jezye; ویرگی vergi; (present) هدیه hediye; (lit.) تحفه touhfe; (praise) ستایش sıtâyish; (homage) تقدیرات taqdîrât; تعظیبات ta'zîmât; to pay — (fig.) taqdîr et.; (lit.) tebîl et.; — Trib'utary, (-ta-ri) (a.) (pol.) (vergiye-) tâbi'; (lit.) یاردیعی harâj-güzâr; (fig.) yârdumju; (n. pl.) رعایا ri-âyâ; (river's) قول qol.

Trice, tris, (n.) آن ân; in a — bir ânde.

Trice, tris, (v.a.) (mar.) hisa hisa et.; — up! heyamola! heyamola!

Tricennial, tri-sen'i-al, (a.) اوتوز سنهlik otouz senelik; اوتوز سنهده bir sene de bir.

Tricentenary, tri-sen'te-nâ-ri, (n.) اوچ یوزینجی سنه دوریه üç yüzünjü sene-yi devriyye.

Trichina, tri-ki'na, (n.) تریشین trishin; — Trichinosis, (tri-ki-nō'sis) (n.) trishin hastalugh.

Trick, trik, (n.) حيله hile; اوپون oyoun; (manners) عادت âdet; خونی

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چپوو ch; sh; th; th; zh [TRI-TRI]

houy; (*skull*) هنر hūner, (*turn*) نوبت nebet; (*v.a.*) آلداتماق aldatmaq; سوسلەمەك sūslemek; — **Track**, (-trak) (*n.*) حیلەمار hīlēmār; — **Trick'ër**, (*n.*) حیلەbaz; — **Trick'ery**, (-'er-i) (*n.*) حیلە hīle; — **Trick'wag**, (*n.*) قورنارلق qournazluq, — **Trick'ish**, (*a.*) حیلەکار hīlek'yār; — **Trick'ishly**, (-li) (*ad.*) قورنارچە qournazja; — **Trick'scene**, (-'sēn) (*n.*) حیلەمارلق hoqqqabazluq; — **Trick'wag**, (*n.*) پروقہ perūke; — **Trick'wag**, (*n.*) طاغە taqma sach; **Trickle**, trik'l, (*v. n.*) آقمق aqmaq, طاملامق (trop) süzülmek, damlamaq, — **Trick'let**, (*n.*) درە dere. **Tricolour**, tri'kul-or, (*n.*) اوج رنك üç renk; فرانسۇز باندۇراسى frausuz bandurasu, — **Tricoloured**, (tri'kul-ord) (*a.*) اوج رنكلي üç renkli. **Tricot**, trē'kō, (*n.*) تريكو triqo. **Tricuspid**, tri-kus'pid, (*a.*) اوج اوحلى üç oujlou; اوج ديشلى üç dishli. **Trident**, tri'dent, (*n.*) يابا yaba; (*fig.*) عصا asâ; چاتال chatal. **Triennial**, tri-en'yal, (*a.*) اوج سەلەك üç senelik; — **ly**, (*ad.*) اوج سەدە bir üç senede bir. **Triest**, tri-est', (*n. pl.*) تريسته tri-yeste. **Trifle**, tri'fl, (*n.*) هېچ hich; (*fig.*) جۈزىيات jüz-iyat; a — bir-az...; (*cream*) مېۋەلى قېرما meyvalu qrema; (*v. n.*) ھېا oynamaq; — **away** hebâ et.; بوش گېچىرمەك bosh gechirmek; — **Trifler**, (tri'fler) (*n.*) بېھۇدەك beyhōude; — **Trifling**, (*a.*) ھېچ hich; اويون oyoun; بېھۇدەك beyhōudelik. **Trig**, trig, (*a.*) تەندۈرۈست tendürüst; صاغلام saqlam; گۈزەل güzel; (*tight*) صىقى suqu; **Trigonometry**, tig-ō-nom'e-tri, (*n.*) مۇسەللەسەت müsellesât; **plane** — مۇسەللەسەت müsellesâti müsteviyeye; — **spherical** — مۇسەللەسەت كۈرە müsellesâti

müreviyye; — **Trigōnomet'rical**, -ly, (-'ik-al, -li) (*a. & ad.*) ...مۇسەللەسەت müsellesât...; **Trilateral**, tri-lit'er-al, (*a.*) اوج حرفلى üç harfli. **Trill**, tril, (*n.*) اھتزاز ihtizâz; (*v. n.*) تېترەتكە tit- retmek ihtizâz et.; (*v.a.*) **Trillion**, tril'yun, (*n.*) تېرليون trilyon. **Trilogy**, tril'ō-ji, (*n.*) اوج قانچە üç fāju-a; اوج پىيەس üç piyes. **Trim**, trim, (*a.*) يېچىملى bichimli; تېز temiz; قىيات qıyâ-fet; (*lib.*) لباس libâs; (*arrangement*) tertibât; (*mar*) dengi; istif, (*v.a.*) دۈزەتكە düzeltmek; كىيىدىرمەك (dress) tanzim et.; (*dress*) گۈزەلچە güzelje; (*lib.*) كىيىدىرمەك (decorate) sūslemek; (*rebuke*) tekdir et.; istif et.; — **ly**, (*ad.*) گۈزەلچە güzelje; **mountazam** sōuretdē; — **ness**, (*n.*) تەرتىب tertib; **intizam**; **in good** — نىزاملى nizâmlu; **mükemmel** bir hâlde; **out of** — نىزامسىز nizâmsuz; **perishân**, — **Trimmer**, (trim'er) (*n.*) **istifji**; (*fig.*) زىمان zaman adamu; (*lib.*) بۆلۈم bōu-qalemōun; (*beam*) كىرىش kirish, **dayaq**; (*scold*) ihtar; — **Trimming**, (trim'ing) (*n.*) سۈس sūs; **garnitür**; (*fig.*) تەرتىبات tertibât. **Trimester**, tri-mes'ter, (*n.*) اوج آي üç ay; **trimestr**; — **Tri-mestrial**, (tri-mes'tri-al) (*a.*) اوج üç ayluq. **Tringle**, tring'gl, (*n.*) پەردە چوۋوغى perde choubōu; تېز tiriz. **Trinity**, trin'i-ti, (*n.*) **teslis**; **trinite**; (*fig.*) اۋچار üçler; — **Holy**, — (*lib.*) eqânimi selâse; — **house**, (-hows) (*n.*) قىلغۇز fenerler idâresi; (*pilots*) **Trinitarian**, (*a.*) **teslisi**; (*n. pl.*) (halâskyârân). **Trinket**, tring'ket, (*n.*) زېنەت zînet; مەدالىون medalyon; (*v. n.*) **intriga** yapmaq; — **Trink'etër**, (*n.*) **intrigaju**; — **Trink'etry**,

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TRI-TRO] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change, cārd; red; mē, hēr; in; mine;

(-ri) (n.) (pl.) زینت اشیاسی zīnet eshyâsu; (lit.) hulliyyât. حلیات

Trio, trê'o, (n.) تریو triyo; (fig.) اوچار üçler.

Trip, trip, (n.) چلمه chelme, (mistake) سیاحت hatâ; فالسو falso, (journey) seyâhat; حقیف tenezzüh; (v. n.) hafif yürümek. (stumble) خطا a. sendelemek; (fig.) hatâ et.; (v. a.) devirmek, دوشورمک chelme atmaq; (catch) yaqalamaq; (basdurmaq) basdurmaq, — slip, (n.) zumba; — Tripper, (trip'er) (n.) seyyâh; (seferi) (seferi) vatman; — Tripping, (trip'ing) (n.) chelme; (fig.) falso; خطا hatâ; dans; (a.) hafif; (merry) shen; — line (mar.) قاندیلیرسه sapanu, — Trippingly, (trip'ing-li) (ad.) قوش qoush gibi; hafifçe.

Tripartite, trip'ar-tit or tri-pār'tit, (a.) üç qusumdan mürekkeb; üçe münqasem; (lit.) zül-axâmu selâse.

Tripe, trip, (n.) ishkembe; — man, (n.) ishkembeji; — Tripery, (tri'per-i) (n.) ishkembeji dükkyânü; (slaughter's) salhhâne.

Triple, trip'l, (a.) üç misli; müselles; (v. a.) üç misli yapmak; — alliance, (-al-i'ans) (n.) ittifâq; — expansion, (-eks-pan'zhun) (n.) tripl expenshin, (a.) headed, (-hed'd) (üch inbisâtlu); — Trip-let, (n.) müselles; (mus.) triyole; (üchleme); — Trip'licate, (-kât) (a.) üç def-a; (copy) üç nüs-ha; (n.) üç nüshâ; — Trip'ly, (-li) (ad.) üç misli olarak.

Tripod, tri'pod, (n. & a.) seh-pâ; üç ayaqlı.

Tripoli, trip'o-li, (n. pr) طرابلس turablous (-garb); (Syna) طرابلس

turablousu sham; (n.) طرابلس turablous tashu; — Tripo-litan, (a.) ... turablous ...; (n.) طرابلس turablouslou.

Triseet, tri-sekt', (v. a.) üçe ayurmaq; (lit.) tes-lis et.; — Trisection, (-'shun) (n.) teslis.

Trisyllable, tri-sil' or tri-sil'a-bl, (n.) üç hejeli kelime; — Trisyllabic, (tri- or tri-sil-ab'ik) (a.) üç hejeli.

Trite, trit, (a.) eskimish; (fig.) mübtezel; — ness, (n.) eskilik; yavanluq.

Triumph, tri'umf, (n.) zafer; (v. n.) mouvaffaqiyyet; (celebrate) (le) tes-id et.; (over) euvün-mek; — Triumphal, (tri-um'fal) (a.) (lit.) ... zafer ...; — arch taqu zafer; — procession zafer alayu; — Triumphantly, (tri-um'fant-li) (ad.) mouvaffaqiyyetle; — Triumpher, (tri'um-fēr) (n.) zafer gâlib.

Triumvir, tri-um'vir, (n.) üçlerden; — Triumvirate, (-'vir-āt) (n.) üçler (-idâ-resi).

Trivial, triv'i-al, (a.) âdi; ehemmiyyetsiz; mübtezel; — ly, (ad.) âdi sôu-retde; — ness, (n.) âdilik; ehemmiyyetsizlik; — Triv-ial'ity, (-'ti) (n.) ehemmiyyetsiz shey; (pl.) jüz-ıyyât; — Trivialize, (-'i-al-iz) (v. a.) âdileshdirmek; mübtezel et.

Tri-weekly, tri-'wēk'li, (a.) üç haftalı; (journal) haftada üç def-a (-chuqar).

Troche, trō'kē, trōch or trōk, (n.) hap; tablet.

Trodden, trod'dn, (a.) çiknemiş; (fig. & lit.) pây-mâl olmush; haqir.

Trojan, trō'jan, (a.) ... tou-rouva...; (n.) tourovalu;

môte foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چپوو ch ج, sh ش, th ث, th ذ; zh ز [TRO-TRU

(fig.) قهرمان sheji' adam, شجاع آدم kahramân.

Troll, tröl, (n.) طولاشمه dolashma, صوره sura; (fishing) اولته olta, (v.n.) طولاشما dolashmaq, دورا devr et., (fishing) بالی اولماق baluq avlamaq; (v.n.) طولاشدیرماق dolashdurmaq, اداره ا. idâre et.

Trollop, trol'op, (n.) (v.n.) سورونما sürünmek; (bad) فنا یاقی fenâ yapmaq; (n.) پاساقلی pasaqlı; (prostitute) آلفته âlûfte

Trombone, tom'bôn, (n.) ترومبون trombon; بوری borou.

Troop, trōp, (n.) سورو sürü, (soldier) عسکر asker; (pl) عسکرلر askerler, (fig.) قوت quvvvet; (company) (süvâri-) beulük; (theatre) تروپ troupe, (قومپانیه) (qoumpanya); (v.n.) طولانما top-lanmaq; (march) یورومک yürümek, — off چکیلما çekilmek; — Troop-er, (n.) سواری عسکری süvâri askeri; (zo) سواری حیوانی süvâri hayvanı; — Toop-ship, (n.) عسکری نقلیه سفینهسی askerî naqliye sefinesi; (pl) سوقیات sevqiyyât gemileri; tooping the colours آلاي alay; مراسم عسکری merâsimi askeriyye; (رسم گچید) (resmi geçid).

Trope, tröp, (n.) مجاز mejâz, کنایه kinâye; — Trō'pical, (-'pik'al) (a.) مجازی mejâzî; — Trō'pically, (-'ik-al-i) (ad.) مجازاً mejâzen.

Trophic, -al, trof'ik -al, (a.) غذائی gudâî; ... غذا gudâ.

Trophy, trō'fi, (n.) خاطره hâtura; (lit.) برکنار ber-güzâr, (ornament) آرمه arma.

Tropic, trop'ik, (n.) مدار medâr; (pl.) مدارین medâreyn; (region) منطقه حاره mountuqayî hâre; — of Cancer مدار سرطان medârî seretân; — of Capricorn مدار جدی medârî jedî; — Trop'ical, (-'ik-al) (a.) مدارى medârî; ... منطقه حاره mountuqayî hâre...

Trot, trot, (v.n.) یورومک (خیزی) (huz-lu-) yürümek; (horse) طیریس کیتما turus gitmek; (n.) یورومه yürüme; طیریس گیدیش turus gidish; — Trot-ter, (n.) یورون yürüyen; طیریس کیدر turus gider; (foot) آياق ayaq; —

Trottoir, (trot-wor') (n.) پیاده قالدیری piyâde qaldurumu; تروتووار trotou-vâr.

Troth, troth, (n.) حقیقت haqîqat; (fidelity) صداق sadâqat; (faith) ایمان imân; by — ! حقیقه haqîqaten!; ! والله vallâ!

Troubadour, trōō'ba-dōor, (n.) عاشق âshuq, شاعر shâ-ir, (قصیده‌چی) (qa-sideji)

Trouble, trub'l, (n.) زحمت zahmet; (trouble) rahatsızlık; (affliction) قاریشیق qarushuqluq; (disturbance) اغتشاش igtishâsh; (v.a.) راحتسز rahatsız et.; (annoy) قاریشیق qarushdurmaq; — one's self راحتسز ol.; don't — your self راحتسز اولاییکن rahatsız olmayunuz; زحمت اتمه‌یینیز; — feast, (-fêst) (n. مع a.) نیشه چاییدن nesh-e qachuran; — Troublesome, (trub'l-sum) (a.) مزعج müz-ij; (pol.) اغتشاشی igtishâshju; — Troublous, (trub'lus) (a.) قاریشیق qarushuq; گورولتولی gürültülü.

Trough, trof, (n.) تکنه tekne; یالاق yalaq; (hollow) بوشلق boshluq; (mar) چوقور dalga arası; چوقور chouqour.

Trousers, trow'zerz, (n.pl.) پانتالون pantalon.

Trout, trowt, (n.) آلا بالی ala baluq.

Trover, trō'ver, (n.) استرداد istirdâd; (jud) اعادةسی i-âdesini taleb; استرداد دعواسی istirdâd dâ'vâsu.

Trow, trō, (v.n.) صانع sanmaq.

Trowel, trow'el, (n.) مالا mala; (v.a.) پرداخت a. perdaht et.

Troy, troi, (n.pl.) (hist.) ترووا tounrouva.

Troy-weight, troi-wât, (n.) قویوچی qouyoumjou tartusu.

Truant, trōō'ant, (a. مع n.) حایلاز haylaz; (v.n.) حایلارلی haylazluq et.

Truce, tīōōs, (n.) متارکه mütâreke; flag of — مکاله فلامهسی mük'yâleme flamasu; — Truceless, (trōōs'les) (a.) هیچ طوره‌دن hich dourmadan; (lit.) لایقلاق lâ-yenqatu.

only; routine; through; tuck; mūsée; give join though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TRU·TRU] (انگلیزجه کلماتک تلمظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in mine;

Truck, truk, (*n.*) (barier) مبادلہ mübâdele; (*trampa*) (ترامبا); (*rubbish*) مبادلہ باقی (*v.*) deuküntü; دوکونتو mübâdele yapmaq; — **system**, (*lit.*) عیناً aynıyyât ousûlû; عیناً aynen tesviye; — **Truckage**, (truk'āj) (*n.*) مبادلہ اصولی mübâdele ousûlû.

Truck, truk, (*n.*) (wheel) تکرلک tekerlek; (*railway*) یوک واغونی yûk vagonou; پلتفرم platform; (*small*) شایقه shapqa; (*v.a.*) نقل naql et; — **man**, (*n.*) (یوک) آرابهچی (yûk-) arabaju, — **Truckage**, (truk'āj) (*n.*) (conveyance) نقل naql, (charges) نقلیه naqliye üjreti.

Truckle, truk'l, (*n.*) قیزاق quzaq; (*wheel*) آیاق ayaq; ماقاره maqara; (*v.n.*) سرفروا sefîrûu et.

Truculent, truk'û-lent, (*a.*) غدار gad-dâr; وحشی vah-shî; — **ly**, (*ad.*) غدارانه gaddârâne; — **Truculence**, (truk'û-lens) (*n.*) غدارلق gaddârluq; وحش vah-shet.

Trudge, truj, (*v.n.*) یورومک yürümek; زور یورومک zor yürümek.

True, trōō, (*a.*) طوغری dōrou; حقیق haqiqî; (exact) صحیح sahih; تام tam; (sincere) خالص hâlis; صمیمی samîmî; — **bill**, (*n.*) محاکمه قراری lüzûmî mouhâkeme qarârû; — **blue**, (-blōō) بابا بیگیت merd; مرد (*n.*) sâduq; صادق (*a.*) baba-yît; — **love**, (*n.*) سوكیلی sev-gili; — **ness**, (*n.*) طوغریلق dōroulouq; صداقت haqiqat, (fidelity) حقیقت sadâqat; — **Truly**, (trōō'li) (*ad.*) طوغری olaraq; (really) صمیمیتله haqiqaten; (sincerely) صمیمانه samîmiyyetle; صمیمانه samîmâne.

Truffle, truf'l, (*n.*) تروف trûf; — **Truffled**, (truf'ld) (*a.*) تروفلی trûflû.

Truism, trōō'izm, (*n.*) حقیقت haqiqat; بداهت bedâhet.

Trump, trump, (*n.*) یودی borou; نفیر nefir.

Trump, trump, (*n.*) (cards) قوز qoz; آت atû; (*fig.*) امین آدم emîn adam; (*v. n.*) قوز اویناق qoz oynamaq; — **Trum'pery**, (-'er-i) (*n.*) ساجه sachma; (pl.) بایاغ شیشار bayâ sheyler; دوکونتو deuküntü; (*a.*) دکرز deyer-siz; مادی âdî.

Trumpet, trum'pet, (*n.*) بورو borou; (*fig.*) مداح meddâh; دلال tellal; (*v.a.*) مدح medh et; (*v. n.*) بورو چاقا borou chalmaq; — **call**, (-kwâl) (*n.*) بورو (sesi); — **flower**, (*n.*) بورو چچکی borou chicheyi; — **Trom'petêr**, borou borazan; (*fig.*) دلال tellal; (*n.*) بوروزن borazan; مداح meddâh.

Truncate, trun'kât, (*v.a.*) (تپه‌سنى) kesmek; — **Truncated**, (trug'kât-ed) (*a.*) کسک kesik; — **cone** مخروط nâqûs mahrûutu nâqûs.

Truncheon, trun'shun, (*n.*) عصا asâ; صوپا atmaq; (*v.a.*) صوپا sopa; صوپا atmaq.

Trundle, trun'dl, (*n.*) تکرلک tekerlek; (*v.a.*) آرابه arabâ; چکک çekmek; (*v.n.*) یووارلانق youvarlanmaq.

Trunk, trunk, (*n.*) کوده geuvde; بدن beden, (elephant's) خورطوم hor-toum; (course) مجرا mejrâ; اولوق olouq; (chest) صندیق sanduq; البسه elbise sandugh; — **hose**, (-hōz) (*n.*) قیصه یا نطالون qusa pantalon; — **line**, (-lîn) (*n.*) خط ana hatt; — **mâker**, (*n.*) صندیقچی sanduqçu; — **Trunked**, (-kd) (*a.*) کوده‌لی geuvdeli; بدنلی bedenli.

Trunnion, trun'yun, (*n.*) مویلو moylou; — **plate**, (-plât) (*n.*) مویلو moylou chenberi.

Truss, trus, (*n.*) دمت demet, (roof) چاتو chatu; مقاص maqas, (hernia) طروسه qasûq bâ; (*mar.*) قاصیق باغی troussa; (*v.a.*) دمت باغی demet yapmaq; (hind) باعلامق bâlamaq; صیقماق suqmaq; — **mâker**, (*n.*) قاصیق باغی qasûq bâju; — **Trussing**, (trus'ing) (*n.*) باغ bâ; آصغی asgu.

Trust, trust, (*n.*) اعتدال îtimâd; (rel.) توکل tevekkül; (object) امانت emânet, (credit) وهرسییه ساتیش veresiye satush; قردی qredi; (com.) تروست trost; (sindiqâ) (سندیقہ); (*v.a.*) اعتدال îtimâd et.; کونمک güvenmek; قردییه qrediye vermek; (care) امانت emânet et.; (*v.n.*) امید emîn ol.; (hope) امید emîd et.; in — امانت emâneten; قردییه veresiye; — **breach of** امانته خیانت emânete huyânet; امتیعی سؤ استعمال emânete huyânet;

môte; foot; mōōn; shut; mūte; very. **tū** چيوو ch; ش sh; th; th; zh; zh [TRU-TUL]

emniyyeti sōuyi isti'mâl; — **deed**, (n.) وکالتنامہ vekiâletnâme; — **Trustee**, (-tē) (n.) وکیل vekil; معتمد mōu'temed; (*property's*) متولی mūtevellî; — **Trustee'ship**, وکالت vekiyâlet; متولیک mūtevellilik; — **Trustful**, (-'fōol) (a) امین emîn; — **Trust'fully**, (-'fōol'i) (ad) امنیت emniyyetle; — **Trust'fulness**, (-'fōol'nes) (n.) امنیت i'timâd; امنیت emniyyet; — **Trust'ily**, (-'i-li) (ad) صداقتle sadâqatle; امنیتle emniyyetle; — **Trust'iness**, (n) صداقتle sadâqat; استقامتle isti'qâmet; — **Trust'ing**, (a) امین emîn; (-'that) امیدوارle i'timâden; (e.) (e.) ümîdîle; — **Trust'ingly**, (-'li) (ad) اعتمادle i'timâdla; — **Trust'worthy**, (-'wur-ih) (a.) ینانیر inanulur; شایان shâyânü i'timâd; امین emîn; — **Trust'y** (-'i) (a.) امین emîn; (lil.) شایان shâyânü i'timâd; (strong) متین metin.

Truth, trōōth, (n.) حقیقت haqîqat; (pl.) حقایق haqâyi; (exactness) صحت suhhat; (fig.) طوغریلق dôroulouq; in — حقیقتده haqîqatde; to tell the — طوغری یی سولهکم dôrouyi seuylemek; (int.) طوغریسی dôrousou...; — **Truth'ful**, (-'fōol) (a.) طوغری dôrou; حقیق haqîqî; — **Truth'fully**, (trōōth'fōol-i) (ad.) طوغری dôrouy olaraq; — **Truth'fulness**, (trōōth'fōol-nes) (n.) طوغریلق dôroulouq; — **Truthless**, (trōōth'les) (a.) یالان yalan; (fig.) ساخته sahte.

Try, trî, (v.a.) تجربه tejrûbe et.; (fig.) ددنهک denemek; (jud.) محاکمه mouhâkeme et.; (attempt) تشبیه teshebbûs et.; (suffering) یورمق yorma; صیقمق suqmaq; (v. n.) (effort) اوغراشمق shalushmaq; (durashmaq; (n.) تجربه tejrûbe; (fig.) غیرت gayret; — **on** کیسک giymek; — **Try'ing**, (trî'ing) (a.) مشکل mûshkûl.

Try'sail, trî'sâl, (n.) یان یلکى yan yelkeni.

Tub, tub, (n.) بادیہ badya; لیکن liyen; گerdel; (v.a.) (bathe) صندیقلامق sanduqlamaq; (yüqamaq; (v. n.) ییقامق yuqanmaq.

Tube, tûb, (n.) بوری borou; قاتال qanal; (fig.) تونل tûnel; (paint) (paint) توب tûb; (v.a.) بوری طاقق borou taqmaq; توبه قومق tûbe qomaq; — **Tû'bing**, (n.) (pl.) بورولار boroular; — **Tû'bûlar**, (a) بوری کی borou gibi. (lil.) اسوی enbôubî; **water** — boiler بوری قازان sou boroulou qazan

Tuber, tû'bêr, (n.) صوغان soghan; کوک keuk; — **Tû'berous**, (-'bêr-us) (a) صوغانلی soghanlu; — **Tû'bêros'ity**, (-os'i-ti) (n.) یورمی youmrou

Tubercle, tû'bêr-kl, (n.) قارچق qabarjuq; حدیہ hadebe; — **Tû'bêrclo'sis**, (-klô'sis) (n.) (med) ورم verem; — **Tû'bêr'culous**, (-'ku-lus) (a) قارحقق qabarjuqlu; (lil.) درنی dernî; ورمی veremli.

Tuberos, tû'be-rôs, or tûb'rôz, (n.) (bot.) یاسمین yâsemîn; تبر tebr.

Tuck, tuk, (n.) قیرمه qurma; باسته basta; (fig.) یهجهک yeyejek; (mar.) سقوشدیرمق suqushdurmaq; — **in** چک yemek; (طیقینق) (tuqunmaq); — **up** قاتلامق qatlammaq; قیرمه یاقق qurma yapmaq; (fig.) آصمق asmaq; — **Tucker**, (tuk'êr) (n.) کوسکاک geu-üsîlûk; (fig.) بوغار طوقانی boghaz toqlôu; مشقت meshaqqat

Tuesday, tûz'dâ, (n.) صالی (کونی) salu (-günü).

Tuft, tuft, (n.) طوپ top; توره toura; زادکان pûskûl; (fig.) پوسکول tassle) zadegyan — of hair پرچم perchem; (v.a.) (fig.) سوسلهکم süslemek; پرچم perchem yapmaq; — **hunter**, (n.) دالقاق dalgavouq; — **Tuft'ed**, (a.) پرچملى perchemli; طوپلى toplou; — **buttons** فیونگالی fiyongalu düyme.

Tug, tug, (v.) چکک chekmek; (n.) چکیش chekish; — **boat** رومورکور ren-morkeur.

Tuition, tû-ish'un, (n.) تدریس tedris; (fig.) تربیه terbiye; (supervision) اجرت تدریسیه nezâret; (fee) tîjreti tedrisiyye.

Tula-work, tōō'la-wurk, (n.) طولا toula; (ishleme گوموش) (ishleme gû-mûsh).

Tulip, tû'lip, (n.) لاله lâle.

only routine; through; tuck mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TUL-TUR] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in mine;

Tulle, tōl, (n.) تول tül
Tumble, tum'bl, (v. n.) دوشمک dūshmek; یووارلانماق youvarlanmaq. (somerse) طاقلاق قیلماق taqlaq qulmaq; — in atlamq; کیرمک girmek; (bed) یاتماق yatmaq; (fit) اویمق ouymaq; — to atlamq; — up قالماق qalmaq; سقوت gitmek, (n.) سقوت souqūt. یووارلانما youvarlanma; طاقلاق taqlaq. (confusion) قارشیقلاق qarushuqluq, to — down (v. n.) ییقلمق yuqulmaq; (v. a.) دوشورمک dūshürmek; (a.) خراب harâb. — Tum'blér, (n.) صو بارداغی sou bardâ; قدح qadeh; (acrobat) چاببار janbaz; او یونجی oyounjou.
Tumbrel, tum'brél, (n.) چوپ آراباسی cheup arabasu; آرابا araba.
Tumefy, tū'me-fi, (v. n.) شیشک shishmek. (v. a.) شیشیرمک shishirmek; — **Tumefac'tion**, (-fak'shun) (n.) شیش shish.
Tumid, tū'mid, (a.) شیشکین shishkin; شیش قانارمش qabarmush, (fig.) مطمئن mou-tantan.
Tumour, tū'mor, (n.) شیش shish; چیان chuban.
Tumult, tū'mult, (n.) گورولتو gürültü; عسین nsyân; — **Tūmult'uous**, (-'ū-us) (a.) گورولتولی gürültülü; قارشیق qarushuq; — **Tūmult'uously**, (ad.) عسیناله usyânla. گورولتولی gürültüyle.
Tumulus, tū'mū-lus, (n.) تپه tepe; (fig.) مزار mezar
Tun, tun, (n.) یویوک فوج beuyük fuchu.
Tune, tūn, (n.) نغمه nâgme; (pl.) نغمات nâgmât; (harmony) آهنگ âhenk; مقام maqâm; (air) آقورد aqord; (temper) حال hâl; مزاج mizâj; (v. a.) آقورد aqord et. (fig.) آهنگ ویرمک âhenk vermek; (play) (lit.) ترم ا. teren-nüm et; in — (lit.) آهنگدار âhenk-dâr; out of — آهنگسز âhenksiz; مقدارده bozouq; to the — of مقدارده ...miqdârunda; — **Tuneful**, (tūn'fōl) (a.) آهنگلی âhenkli; (fig.) لطیف latîf; — **Tunefully**, (tūn'fōl-i) (ad.) لطیف latîf sôuretdé; — **Tuneless**, (tūn'les) (a.) آهنگسز âhenksiz; (fig.) سسس sessiz
Tunic, tū'nik, (n.) تونیک tūnik; (ana.) زار zar.

Tuning-fork, tūn'ing-fork, (n.) دیارون diyapazon
Tunis, tū'nis, (n. pr.) تونس tounous.
Tunnel, tun'el, (n.) تونل tūnel; کجید gechid; (v. a.) تونل آچماق tūnel achmaq
Turanian, tū-rā'ni-an, (a.) تورانی tōu-rānî: ... توران tōurân...; (n.) تورانیجه tōurānîje; — **languages**, (-lang'-gwājz) (n. pl.) السنه تورانی elsineyi tōurāniyye; — **poeples**, اقوام تورانی aqvāmu tōurāniyye; — **Tūrān**, (n. pr.) توران tōurân.
Turban, tur'ban, (n.) صاریق saruq; قاقوق qavouq.
Turbary, tur'ba-ri, (n.) کسکیک ke-sik yeri; کومور طوبراغی keumür toprâ
Turbid, tur'bid, (a.) بولانیق boulanuq; چامورلی chamourlou; — **Turbid'ity**, (-'i-ti) بولانیق boulanuqluq.
Turbine, tur'bîn or tur'bin, (n.) تاربین tarbin; — **steamer**, (n.) تاربین ماکنتلی tarbin makineli vapour; — **Turbinal**, (a.) بورمعلی bourmalu; حازونی halezônî.
Turbot, tur'bot, (n.) قالقان بالقی qalqan baluq; small — قالقان یاروسی qalqan yavrousou.
Turbulent, tur'bū-lent, (a.) کورولتوچ gürültüçü; (disturbed) ولوله velvele; (fig.) هیجانلی heyecanlı; — **ly**, (ad.) گورولتولی gürültüyle; — **Tur'bulence**, (-lens) (n.) گورولتو gürültü; ولوله velvele; هیجان heyecân.
Turcophile, tur'kō-fil, (n. a.) تورک türk dostou; تورک عجبی türk taraf-dâr; — **Tur'cophilism**, (-'kō-fil-izm) (n.) تورک دوستلوق türk dostlû; (a.) تورک طرفدارلوق türk tarafdârluq; — **Tur'cophobist**, (-'kō-fō-bist) (a.) تورک دشمنی türk düşmanu.
Tureen, tū-rēn', (n.) چوربا کاسی chorbakyasesi; sauce — سالچالوق salchaluq.
Turf, turf, (n.) چایر چمن chayur chimen. (peat) کسکیک kesik; بر تزهکی yer tezeyi; (race) قوشو qoshou; باریش yarush; (place) قوشو عیلى qoshou mahalli; — **Turf'y**, (-'fi) (a.) چمنلی chimenli; کسکیک kesikli; ... باریش yarush...

möte: foot, mōōn: shut; mūte very; tū چيوو ch چ: sh ش: th ث: zh ذ: zh ژ [TUR-TUR]

Turgescence, tur-jes'ent, (a.) شدمش shishmish; قاتارلق qabaruq

Turgid, tur'jid, (a.) شيشش shishmish. تانانلىق qabarmush; (fig.) تانانلىق tananalu: — **Turgid'ity**, (-jid'i-ti) (n.) شيش shish: قاتارلىق qabartu; (fig.) طمطراق tantana; طمطراق toumtouraq

Türk, türk, (n.) تۈرك türk: (pl.) تۈركلەر türkler: **to turn** — (v.) (a.) ايتدا itidâ et; (fig.) دىگىشكە deyishmek; (obstinate) دامارنى تۇتmaq; (lit.) تەمەردە temerrüd et.; — **Turkestā'n**, (n.pr.) تۈركىستان türkistan: — **Türk'e'y**, (-i) (n.pr.) تۈركىيە türkiya: **Republic of** — تۈركىيە جەمھۇرىيىتى türkiya jümhûriyyeti: — **red** (كۆك) كۆك بوي qurmuzu: (keuk-) كۆك بوي keuk boya: — **Türk'ish**, (a.) تۈرك... türk.; تۈركۈ türk.; تۈركچە türkçe: — **Türk'öman**, (n.) تۈركمەن türkmen.

Turkey, turk'i, (n.) (zo) ھىندى hindi; ھەن dishi hindi: — **cock**, (n.) ھەن baba hindi.

Turmeric, tur'mér-ik, (n.) زەردچاۋ zerde-chav.

Turmoil, tur'moil, (n.) كۈرۈلتۈ gü-rültü; قارۇشۇقلىق qarushuqluq; (v.a.) اندىشە rahatsuz et; (v.n.) endişe et; üzülmek.

Turn, turn, (n.) دور deunüş; دور devr; (change) تەبدىل tebeddül, (fig.) دور nebet, سۈرە sura; (v.a.) دور deundürmek; چۆيۈرەك chevirme; (change) تەبدىل tebdil et.; (v.n.) دور devr et.; سۈرە sura ile — **in** — **s** surayle; (lit.) مۇنەۋۋەتەن münâvebeten; **in one's** — نەبەتتە nebetinde; **surasunda** — **to serve a** — **ish** yaramaq; **to a** — (fig.) تامامًا tamâmen; مۇكەممەلەن mükemmelen; **to** — **aside** (v.n.) دور deunmek; باشنى چۆيۈرەك bashunu chevirme; (fig.) جايىق jaymaq; چۆيۈرەك chekinmek; (v.a.) چۆيۈرەك deundürmek; (fig.) چۆيۈرەك jaydurmaq; **to** — **away** چۆيۈرەك chevirme; (dismiss) چۆيۈرەك chuqar-maq; **to** — **back** گەري geri chevirme; (v.n.) گەري geri deunmek; **to** — **off** چۆيۈرەك che-

virme, (shut) قاتامق qapamaq; (dismiss) چۆيۈرەك chuqar-maq; (complete) قاتامق ikmâl et.; **to** — **on** چۆيۈرەك achmaq; (fig.) تەبىئىي tâbi' ol: **to** — **out** چۆيۈرەك chuqar-maq; (zo) چۆيۈرەك chayura chuqar-maq; (produce) قاتامق yapmaq; (result) قاتامق olmaq; غەربەي netijelenmek; (strike) گەري grev yapmaq; (bed) قاتامق qalqmaq; **to** — **over** ئۈزۈرە atmaq; (fig.) ھەۋالە havâle et.; (change) ساتىش قاتامق ayrulmaq; (sell) ساتىش satush yapmaq; مۇئەمەلەدە بولۇش mouâmelede boulounmaq; (examine) مۇئەمەلە mouâmele, **to** — **to** mürâjât et.; (result) نەتىجە netijelenmek; (lit.) (ئە) طوغرىلىق inqilâb et.; (point) (e) döroulmaq; (ئە) دور deunmek, **to** — **up** چۆيۈرەك youqaru chevirme; (happen) ظەھۇر zoughûr et; قاتامق olmaq; (refer) bahs et.; (n.) ۋاقە vaqa-a; ھادىسە hâdisa; **to** — **upside down** alt-üst et; — **coat**, (-köt) (n.) (fig.) دور deunmek; — **screw**, (-skrōō) (n.) تۈرنەۋىدا torna-vida; — **stile**, (-stil) (n.) تۈرنىكە tournike, — **Tur'nér**, (n.) تۈرنەۋىچ torna-ju; (gymnast) سپورجى sporjou atlet; (tumbler) جانناز janbâz; — **Turn'ery**, (-'er-i) (n.) تۈرنە torna; (pl.) تۈرنە (تەسۋىيەچىلىك) tes-viyeçilik).

Turning, turn'ing, (n.) دور deunme; (art) تۈرنەۋىچلىق torna-juluq; (mil.) ھەۋالە ihâta; چۆيۈرە chevirme; (form) شەكىل shekil verme; (gymnastics) جىمناستىق jimnastiq (pl.) (chips) talash; يۇنقا yonga; — **lathe**, (n.) تۈرنە دستكاهى torna tezgyâhu; (تەسۋىيە مەكىنەسى) (tesviye makinesi): — **point**, (n.) (fig.) دور deun-nüm noqtasu; اصل mesle; (critical) نازىك nâzik zaman.

Turnip, tur'nip, (a.) شالغام shalgam; — **radish**, (n.) بايىر طوبى bayur tourpou.

Turpentine, tur'pen-tin, (n.) ترمەنتىن trepentin; ترمەنتى trementi; **spirit** of — نفت yaft.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TUR-TWI] (الانكليزحه كتابك تلفظي ايچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine

Turquoise, tur-koi'z', or tur-kēz', (n.) فيروزه (طاشي) firūze (-tashu); توركواز türqouvâz.

Turret, tur'et, (n.) قوله qoule; (mar.) تارت تaret; — **gun**, (n.) طوبي tarettopou; — **Turreted**, (tur'et-ed) (a.) قولهلي qouleli; تارتلي taretli.

Turtle, tur'tl, (n.) قابلومغه qaploumbâ; — **dove**, (-dōv) (n.) قهرمو qoumrou; — **soup**, (-sōp) (n.) قابلومغه qaploumbâ chorbası; (آلاتورتو) youvarlanmaq. (mar.) آلورا al-boura ol..

Tusk, tusk, (n.) آری ديشي azu dishi; ديش dish; — **Tusk'ed**, (k'd) (a.) ديشلي dishli; — **Tusk'ër**, (n.) ديشلي dishli fil

Tussle, tus'el, (n.) مجادله müjâdele; (v. n.) محادله müjâdele et.

Tussock, tus'ok, (n.) طوب top; دمتم demet

Tutankhamen, tut-an-hä'men, (n. pr.) توتنهخامن totenhâmen.

Tutelage, tū'te-lāi, (n.) وصایت vasâyet; — **Tū'telar**, (a.) وصی vasî; (fig.) حامی hâmi.

Tutor, tū'tor, (n.) مربی mü'rebbî; (jud.) وصی vasî; (v. a.) يتيشدى yetishdirmek, تربيه terbiye et.; — **Tutorage**, (tū'tor-āi) (n.) مربيليك mü'rebbilik; (jud.) وصایت vasâyet; — **Tutoress**, (tū'tor-es) (n.) مربيه mü'rebbiye; (jud.) وصيه vasuyye.

Twaddle, twod'l, (n.) صاچه sachma; صاچه سويلهك (v. n.) bosh laf; (v. n.) sachma seuylemek; كوهزلهك gevezelik et.; — **Twaddler**, (twod'ler) (n.) كوهزه geveze.

Twain, twān, (a.) چيفت chift; ايكي iki.

Twang, twang, (n.) كسكين keskin ses; (nasal) ككيزدن genizden ses; (v. n.) طينلامق tunlamaq; اوتك eutmek; (pers.) ككيزدن قونوشمق qonoushmaq; (v. a.) اوتدirmek eütdürmek.

Tweak, twēk, (v. a.) چيمديكاهمك chimdiklemek; چكمك chekmek (n.) چيمديك chimdik; (fig.) صيقيني suquntu.

Tweed, twēd, (n.) يوك yün qou-

mash; نويد qaba shayaq; قابا شايقي tūvid.

Tweedle, twē'dl, (v. a.) خفيف دوقتمق hafif doqounmaq; (اوينامق) (oynamaq); (v. n.) قيدرليق quvrulmaq.

Tweezers, twēz'ēr, (n.) جيميز jum-buz

Twelfth, twelfth, (a.) اون ايكنجي on ikinji; (n.) اون ايكنده bir on ikide; — **night**, (-nit) (n.) (يورطي) (yortou)

Twelve, twelv, (a.) اون ايكي on iki; (typ) اون ايكيلىك on ikilik; **the** — (rel.) اون ايكيلىك on ikiler; — **day writ** (jud) اجابت مهلي ijâbet mühleti; — **dozen**, (-düz'n) (a.) غروسه grosa.

Twenty, twen'ti, (a.) يكرمي yirmi; — **fold**, (a.) يكرمي مثلي yirmi misli. — **Twen'tieth**, (-'ti-eth) (a.) يكرمينجي yirminji.

Twice, twis, (ad.) ايكي iki kerre; دفعه iki def-a.

Twig, twig, (n.) دلك dal; دكك dey-nek; — **Twiggy**, (twig'i) (a.) داللى dallu.

Twig, twig, (v. a.) آكلامق anlamaq

Twilight, twi'lit, (n.) فجر fejr; (evening) قاراڭى shefaq; (darkness) qarartu

Twill, twil, (n.) قرووازه qrouvaze qoumash; (v. a.) قروواده اورمك qrouvaze eurmek.

Twin, twin, (a. & n.) چيفت chift; (birth) ايكي iz ikiz; (fig.) اش esh; (pl. & ast) جوزا jevzâ (-bü-rjü); (v. n.) ايكي طوغمق ikiz dômaq; (bring) ايكي طوغورمق ikiz doghourmaq; (fig.) اش ياقق esh yapmaq; — **screw**, (-skrō) (a.) چيفت اسقورر cift ousqrou...; — **sister** «ikiz» «hemshire»

Twine, twin, (n.) ايپ ip; (mar.) قوردون qordon; (silk) ساولو savlo; (twist) يوكوم büküm; (v. a.) بؤكم bükme; (v. n.) سارمق sarmaq; (v. n.) سارمق sarulmaq; يوكولم bükülmek.

Twinge, twinj, (n.) آجی aju; اضطراب uzturâb; (ad) عذاب azâb; (v.) اضطراب uzturâb vermek; — **of conscience** وجدان azâbu vijdân.

môte; foot; mōōn; shut; mûte very; tûūوچو; ch چ, sh ش, th ث, thذ; zh ژ [TWI-TYR]

Twinkle, twing'kl, (*vn*) باريلدامق paruldamaq; (*quiver*) اهتزاز ihtizâz et; (*eye*) قيريمق (گوز) (geuz-) qurpmaq; — **Twink'ling**, (*n*) اهتزاز ihtizâz; باريلدامق paruldama: (*instant*) آن ân; (*lit.*) لمحہ بصير lem-hayi basar; **in the — of an eye** bir ânde; (*lit.*) لمحہ بصيرده lemhayi basarda

Twirl, twêrl, (*va*) چويريمق chevirmek; (*vn*) دوئمك deunmek.

Twist, twist, (*n*) بوكوم büküm; (*contortion*) بومعه bourma, (*silk*) قوردون qordon; غيطان gaytan; (*va*) بومق bükmek; سارماق sarmaq; بومق bourmaq; (*fig*) چويريمق chevirmek; (*lit.*) بوكولمق tahrif et.; (*vn*) بوكولمق bükülmek; — **of the wrist** (*fig*) مهارت mehâret; اوستلاق oustaluq; — **Twist'ed**, (t'd) (*a*) بوكولش bükülmüş; — **Twist'ër**, (*n*) بوكن bükên; (*mar*) قاميرغه qasurga.

Twit, twit, (*va*) مؤاخذه mü-âhaze et.; اخطار ihtâr et.

Twitch, twich, (*va*) چككم çekmek; قوپارماق qoparmaq; (*vn*) چككيش çekilmek; (*n*) سيلكنتى silkinti; (*lit.*) ارتماش irti-âsh.

Twitter, twit'ër, (*n*) جيويلتى juvultu; (*nerves*) حلجان halejân; (*vn*) جيويلدامق juvuldamaq; (*fig*) فيصيلدامق fusuldamaq; (*palpitate*) حلجان كلك halejân gelmek; يوركى چاريمق yüreyi charpmaq; — **Twitteringly**, (twit'ër-ing-li) (*ad*) جيويلتى ايله juvultile; (*fig*) حلجانله halejânla.

Two, tōō, (*a*) ايكي iki; **in —** ايكي پارچه iki parcha; **to cut in —** ايكي په آيرمق ikiye ayurmaq; — **decker**, (*n*) ايكي انبارلى iki anbarlu; — **fold**, (*a*) ايكي قات iki qat; — **Tanded**, (*a*) ايكي elli iki elli; مانولهلى iki manevleli; — **pence**, (*pens*) (*n*) ايكي پانس iki pens; — **penny**, (*pen-i*) (*a*) ايكي پانسلىك iki penslik; (*fig*) اوچوز oujouz; دكرمز deyersiz.

Tympan, tim'pan, (*n*) سنطور (mus.) santour; چرچيوو charchive. (*typ*)

Tympanum, tim'pan-um, (*n*) (ana) طبل qoulaq zaru; (*lit.*) tabel: — **Tympanic**, (tim-pan'ik) (*a*) طابلى zar دار ... (*a*)

Type, tip, (*n*) اصل asl; علامت alâmet; (*fig*) رزمى remz, (*exemplar*) nümûne; مودهل model; (*fig*) تيمپ tip; (*lit.*) تيمسال timsâl; (*letter*) حروفات (دوكمه) (deukme-) hour-rûfât; — **casting**, (*n*) حروفات hourûfât deukümü; — **founder**, (-fownd'ër) (*n*) حروفات hourûfât deukmejisi; (*foundry*, (-fownd'ri) (*n*) حروفات hourûfât deukümhânesi; — **setter**, (*n*) مرتب mürettib; ترتيب mürettib makine; ماسكنه tertib makinesi; — **write**, (-rit) ماسكنه ايله يارمق makineyle yazmaq; — **writer**, (-rit'ër) (*n*) يازى ماسكنه yazu makinesi; — **Typical**, (tip'ik-al) (*a*) (lit.) رزمى remzî; (*fig*) نümûne قىيلىدن qâbillinden; (*lit.*) تيمسال timsâlî; — **Typicaly**, (tip'ik-al-i) (*ad*) تيمسال timsâlen; — **Typify**, (tip'i-fi) (*va*) (lit.) تيمسال temsîl et.; — **Typist**, (ti'pist) (*n*) داقتيلوغراف daqtiloghraf.

Typhoid, ti'foid, (*a*) تيفويد tifo-id; — **fêver**, (*n*) تيفويد fievr-tifo-id.

Typhoon, ti-fōōn', (*n*) طافون tayfoun.

Typhus, ti'fus, (*n*) تيفو tifo.

Typography, ti- or ti-pog'ra-fi, (*n*) طباعت matba-ajuluq; (*lit.*) تابعت tabâ-at; تيبوغرافى tipoghrafi; — **Typograph**, (ti- or ti-pog-raf) (*n*) تيبوغرافى tipoghraf makinesi; — **Typographer**, (ti- or ti-pog'raf-ër) (*n*) تيبوغرافى tipoghraf; طباعه matba-aju; — **Typographical**, (ti- or ti-pog-raf'ik-al) (*a*) (lit.) طباعت ... tabâ-at; طبعى tab-i; — **Typographically**, (ti- or ti-pog-raf'ik-al-i) (*ad*) طباعه جهته tabu' jihatile.

Typtology, tip-tol'ō-jî, (*n*) ارواحله قونوشمه ervâhla qonoushma; ارواى چاغيرمه ervâhu chârma.

Tyranny, tir'an-i, (*n*) ظلم zoulm;

only; routine; through; tuck; mûsée- give; join; though; et. = etmek; ol = olmaq

[TYR-UMB] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine.

اعتساف i'tisâf; — **Tyrannie**, -al, (tir-an'ik, -al) (a.) ظالم zâlim, غدار gaddâr, — **Tyran'nicallı**, (tir-an'ik-al-i) (ad.) ظالمانه zâlimâne; غدارانه gaddârâne; — **Tyr'annize**, (tir'an-iz) (v.n.) ظلم zoulm et, غدارلق gaddârluq et; — **Ty'rant**,

(ti'rant) (n.) غدار gaddâr; ظالم zâlim **Tyre**, tîr, (n. pr.) (شهری) sôur (-shehri); — **Tyrian**, (tir'-an) (a.) قویو مور sôuri; — **purple** qoyou mor. **Tzigany**, tsig'a-ni, (n.) چنگانه chin-gene; قبطی qubtu.

U

Ubiquity, ū-bik'wi-ti, (n.) هر یرده یولونمه her yerde boulounma; — **Ubiquitous**, (ū-bik'wi-tus) (a.) هر یرده her yerde mevjoud; (God) (lit.) مکاتدن منزه mekyândan mûnez-zeh.

Udder, ud'ér, (n.) اینک ممه سی inek memesi

Ugly, ug'li, (a.) چیرکین chirkin; — **Ug'lyly**, (-'li-li) (ad.) چیرکین صورتده chirkin sôuretdé; — **Ug'liness**, (n.) چیرکینلیک chirkinlik.

Ukase, ū-kās', (n.) فرمان fermân; اراده irâde

Ukraine, ōō'krân', (n. pr.) اوقرائیا ouqranya; — **Ukrainian**, (ōō-krân'ian) (a) ... اوقرائیا ouqranya..; (n) اوقرائیالی ouqranyalu.

Ulcer, ul'sér, (n.) یاره yara; (lit.) قرحه qarha; (fig.) کدر keder; — **Ul'cerate**, (-'ser-ât) (v.a.) یاره یاپتی yara yapmaq; (fig.) کیمیرک kemir-mek; (v n) یاره yara ol.; — **Ulcerat'ion**, (-sér-â'shun) (n.) (act) یاره یاره olma; (lit.) تفرح te-qarrouh; یاره yara. — **Ul'cerous**, (-'sér-us) (a.) یاره یارalı (lit.) قرحی qarhi.

Ulster, ul'stér, (n.) پالتو palto; قاپوت qapout

Ulterior, ul-té'ri-or, (a.) اوتدهدی eu-

tedeki; (later) صوردهدی sôraki; (lit.) صورکدهدن mû-ahhar; — **ly**, (ad.) sôradan; (lit.) مؤخرًا mû-ahharau; bil-âhura.

Ultimate, ul'ti-mât, (a.) صوک son; — **ly**, (ad.) صوکنده sonounda; نهایت nihâyet; — **Ultimâ'tum**, (n.) اولتیماتوم oltimatom; — **Ul'timo**, (a.) کچن (آیک) gechen (-ayun)..

Ultra, ul'tra, (a.) آشیری ashuru; (lit.) مفرط moufrut; — « **conservative** » moufrut «mouhâfaza-kyâr»; — **Ultraism**, (-'tra-izm) (n.) (lit.) افراط (پرستلک) ifrât (-perest-lik); — **Ul'traist**, (-'tra-ist) (n.) مفرط moufrut; متعصب müte-assub

Ultramarine, ul-tra-ma-rén', (n.) (colour) دوترمه دوترمه (ماوی) (mâvi).

Ultramontane, ul-tra-mon'tân, (a.) بابا طرفدارى papa tarafdâru, — **Ultramontanizm**, (-'ta-nizm) (n.) بابا طرفدارلنی papa tarafdârlugh.

Umbel, um'bel, (n.) (bot.) میوان sayvan; — **Umbellar**, (um'bel-ar) (a.) میوانی sayvânî.

Umbel, um'bér, (n.) اومبر ombr.

Umbilical, um-bil'ik-al, (a.) کوبک ... geubek ...; (lit.) سروی sürrevi; محراق ... merkezî (geom.) — **Umbil'icated**, (-'ik-ât-ed) (a.) کوبکلی geubekli; (like)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چپو: ch ج. sh ش. th ث. zh ژ [UMB-UNA]

کوبه geubek gibi; — Umbil'icus, (n.) کوبه geubek, (bot) (i'k-us) سرة-geuzü; (lit.) سرة-geuzü; (geom.) مرکز sürretül-büröuz; merkez

Umbra. um'bra, (n.) ظل zull; geulge کوله

Umbrage, um'brāj, (n.) کوله geulge; (suspicion) شبه shübhe; (injury) خيال igbirār; (appearance) خيال hayâl; (v a.) قارارتق qarartmaq; Umbrā'geous, (-'jus) (a.) کوله-ک geulgelik.

Umbrella, um-brel'a, (n.) شمشیه shemsiye; — stand, (n.) شمشیه shemsiye yeri.

Umpire, um'pīr, (n.) حکم hakem; (jud.) حکم hakemül-hakem; — Um'pireship, (-'pir-ship) (a.) حکم hakemlik.

Un... siz, ..suz, ..suz: غير gayri; bî...: لا lâ...; deyl: ذكى bî...

Unabashed, un-a-basht', (a.) صقيلماز suqulmaz; outanmaqsuzun.

Unabated, un-a-bā'ted, (a.) اسكسنى eskisi gibi; عين aynu qouvvetle.

Unable, un-ā'bl, (a.) غير مقتدر gayri mouqtedir; الnde elinde deyl; to be — مقتدر mouqtedir ol-mamaq; مامق (yapa-) mamaq.

Unabridged, un'a-brijd, (a.) مفصل moufassal.

Unacceptable, un-ak-sept'a-bl, (a.) قبول qaboul edilemez; (fig.) ناخوش nâhosh; minâsebetsiz; — ness, (n.) موافق olmayush; minâsebetsizlik.

Unaccommodating, un-a-kom'ō-dāt-ing, (a.) نزاكتسز nezâketsiz.

Unaccomplished, un-ak-kum'plisht, (a.) بتمهش bitmemish; ناتمâm; — Unaccom'plishment, (n.) نقصان noxân; كفايتسزlik kifâyetisizlik.

Unaccountable, un-ak-kownt'a-bl, (a.) غريب anlashulmaz; غريب garīb; — ness, (n.) آكاشيلمايش anlashulamayush; غرايت ga-râbet; — Unaccountably, (un-ak-

kownt'a-bli) آكاشيلماز صورتde anla-shulmaz sôuretd; (fig.) غرايت ga-râbetle.

Unaccustomed, un-a kus'tomd, (a.) آليشماش alushmamush.

Unacknowledged, un-ak-nol'ejd, (a.) (lit.) تايد ايدلهش te'yid edilmemish.

Unacquainted, un-ak-kwânt'ed, (a.) بيلمز bilmez; واقف vâqif deyl.

Unacquired, un-a-kwird', (a.) (lit.) غير مكتسب gayri mükteseb; (natu-ral) طبعى tabi', (lit.) فطرى futri; حيل jibillî.

Unadapted, un-a-dapt'ed, (a.) اوياز ouymaz; (fig.) ياقتشاز yaqushmaz.

Unadorned, un-a-dornd', (a.) ساده sâde

Unadvised, un-ad-vizd', (a.) تدبیرسز tedbîrsiz; مناسبستز minâsebetsiz; —

Unadvisable, (-vîz'a-bl) (a.) غير gayri jâ-iz; موافق kl mouvâ-fuq deyl; — Unadvisabil'ity, (-vîz-a-bil'i-ti) (n.) محذور mahzôur; موافق kl mouvâfuq olmayush.

Unaffected, un-af-fekt'ed, (a.) طبعى tabi'; اولدينى oldîu gibi; — ly, (ad.) طبعى bir hâlde; ساده sâdeje; — ness, (n.) طبعى tabi'-ilik; ساده sâdelik.

Unafraid, un-a-frâd', (a.) قورقوسز qorqousuz; قورقار qorqmaz; (lit.) بپروا bî-pervâ.

Unagreeable, un-a-græ'e-bl, (a.) موافق kl mouvâfuq deyl; (fig.) ناخوش nâhosh; مناسبستز minâsebetsiz.

Unaided, un-â'ded (a.) يارديمسز yâr-dumsuz; كندى kendi ken-dine.

Unaiming, un-â'ming, (a.) هدفسز hedefsiz; مقصدمسز maxadsuz

Unalterable, un-awl'tër-a-bl, (a.) دكشمز deyishmez; — Unal'ter-a-bly, (-awl'tër-a-bli) (ad.) دكشمز صورتde deyishmez sôuretd; — Unal'tered, (-awl'tèrd) (a.) دكشمهش deyishmemish

Unanimity, ū na-nim'i-ti, (n.) عموميت oumôumiyet; (pol.) اتفاق it-tifâq (-ârâ); — Unan'imus, (-'i-mus) (a.) عومى oumôumi; متفق müttefiq; — Unan'imously, (-'i-mus-li) (ad.) متفقاً müttefiqan; عوماً oumôumen.

[UNA-UNB] (الکلیزحه کلماتک تلمغی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

- Unannounced**, un-an-nownst', (a.) خبرسز habersiz.
- Unanswerable**, un-an'sēr-a-bl, (a.) جواب ویریلیمز jevâb verilemez; (fig.) آشکار âshikyâr; (lit.) مسکت mûskit; — **Unanswerably**, (un-an'sēr-a-bli) (ad.) جواب ویریلیمه حک صورتده jevâb verilemeyejek sôuretdē; آشکار صورتده âshikyâr sôuretdē; مسکت صورتده mûskit sôuretdē; — **Unanswered**, (un-an'sêrd) (a.) جوابسز jevâbsuz; (lit.) مسکوت meskyût.
- Unappealable**, un-a-pel'a-bl, (a.) (jud.) gayri qâbili istînâf, (fig.) غیر قابل استیناف son; قطعی qat-î.
- Unappeasable**, un-a-pē'za-bl, (a.) غیر قابل تسکین basdurulamaz; باصدیرلیماز gayri qâbili teskîn.
- Unapprehended**, un-ap-rē-hen'ded, (a.) آشکاشیلیماش anlashulmamush; — **Unapprehensible**, (un-ap-rē-hen'-si-bl) (a.) آشکاشیلیماز anlashulmaz; — **Unapprehensive**, (un-ap-rē-hen'-siv) (a.) حس ایتمز anlamaz; hiss etmez.
- Unapprised**, un-a-prizd', (a.) خبرسز habersiz
- Unarmed**, un-ârmd', (a.) سلاحسز silâhsuz; (fig.) محافظهسز mouhâfazasuz, (side) قولسز qolsouz
- Unarrayed**, un-a-râd', (a.) ترتیب ایدیلیمش tertîb edilmemish; (undressed) اثوابسز esvabsuz.
- Unartificial**, un-âr-ti-fish'al, (a.) طبیعی tabî; (fig.) ساده sâde; بسیط basît; — **ly**, (ad.) طبیعی اوله رق tabî' olaraq.
- Unascertainable**, un-as-er-tân'a-bl, (a.) غیر تعیین ایدیلیمز tâ'yîn edilemez; غیر تعیین gâ'yrî qâbili tâ'yîn
- Unashamed**, un-a-shâmd', (a.) اوتانماز outhanmaz; اوتانقمنسز outhanmaq-suzun
- Unasked**, un-askt', (a.) ایستئمتمش istenmemish; (unquestioned) سورولمامش soroulmamush.
- Unaspiring**, un-as-pîr'ing, (a.) املسز emelsiz; احتراصسز ihtiras-suz.
- Unassailable**, un-a-sâ'la-bl, (a.) هجوم hüjûm edilemez; تعرضدن مصون te-arrouzdan masûun; (incontestable) gayri qâbili jerh.
- Unassimilated**, un-a-sim'i-lâ-ted, (a.)

- تمثل temsîl edilmemish; تمثل temessûl etmemish.
- Unassisted**, un-a-sis'ted, (a.) یاردیمسز yardumsuz.
- Unassuming**, un-a-sûm'ing, (a.) معتدل mōu'tedil; (lit.) متواضع mütevâzu'
- Unassured**, un-a-shōōrd', (a.) تأمینانسز tē'mînâtsuz; (insurance) سیغورطهسز si-gortasuz.
- Unattached**, un-a-tacht', (a.) باغلی bâlu deyîl; (student) نهاری nehârî. (mil.) آچیقده achuqda; (jud.) سرست serbest; (lit.) غیر محصور gayri mah-jûuz
- Unattainable**, un-a-tân'a-bl, (a.) ارسال yerishilemez; (fig.) ارسال istihsâl edilemez.
- Unattended**, un-a-tend'ed, (a.) بالکسز yalunuz; (result) نتیجہسز netîjesiz; (-to) لایق lâqayd.
- Unattractive**, un-a-trakt'iv, (a.) طاتسز tatsuz; (lit.) جاذبهسز jâzibesiz.
- Unauthentic**, un-aw-then'tik, (a.) (lit.) gayri mevsûuq; — **Unauthenticated**, (-aw-then'ti-kât-ed) (a.) (lit.) غیر مصدق gayri mousaddaq.
- Unauthorized**, un-aw'thor-îzd, (a.) اذنسز izinsiz; müşâdesiz
- Unavailing**, un-a-vâl'ing, (a.) فائدهسز faydasuz; — **Unavail'able**, (-vâl'a-bl) (a.) قوللائیله مار qoullanulamaz. (fig.) faydasuz; (jud.) gayri کافی kyâfi.
- Unavoidable**, un-a-void'a-bl, (a.) چارهسز châresiz; — **Unavoid'ably**, (-'a-bli) (ad.) چارهسز اوله رق châresiz olaraq; ناچار nâ-châr
- Unavowed**, un-a-vowd', (a.) اعتراف itirâf edilmemish; (lit.) مسکوت meskyût.
- Unaware**, un-a-wâr', (a.) خبرسز habersiz; بيلمكسizin; to take — غافل اولاق gâfil avlamak; **at unawares**, (un-a-wâr'z') (ad.) birden bire; ansuzun; (knowledge) بيلمك-sizin; diqqatsiz-like.
- Unbacked**, un-bakt', (a.) (zo) هیچ hich binilmemish; (fig.) ييتيلمهش yirdumsuz; مظاهرسز mouzâ-heretsiz.
- Unbaked**, un-bâkt', (a.) پشمهش pish-memish; چيک chîf.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; [UNB-UNB]

Unbalanced, un-bal'anst, (a.) موارنه سز muvâzenesiz; (fin.) آچيق achuq.
Unballast, un-bal'ast, (v.a.) صافره سى safrasunu chuqarmaq; —
Unballasted, (un-bal'ast-ed) (a.) صافره سى چيقاريلش safrasuz; صافره سى safrasuz chuqarilmush; (unsteady) خفيف مشرب qarârsuz; قرار سز qarârsuz meshreb.
Unbaptised, un-bap'tized, (a.) واقيز vaftiz edilmemish.
Unbar, un-bâr', (v.a.) آچيق achmaq; تميز له مك chiqarmaq; (fig.) temizlemek.
Unbarriade, un-bar'i-kād, (v.a.) آچيق achmaq; — **Unbarriadoed**, (un-bar-i-kā'dōd) (a.) حاقلسز ha-ilsiz.
Unbashful, un-bash'fōol, (a.) اوتانماز outhamiz; يورسز yūzsūz.
Unbearable, un-bâr'a-bl, (a.) چكىلmez chekilmez; تحمل اولونماز telammul olounmaz.
Unbearded, un-bēr'ded, (a.) صقالسز saqalsuz; (bot.) پوسكولسز pūskūl-sūz.
Unbeaten, un-bē'tn, (a.) دوولمهش deuvūlmemish; (untrodden) چيكنمهش chīynenmemish; مغلوب (unconquered) māglōub olmamush.
Unbecoming, un-bē-kum'ing, (a.) ياقشماز yaqushmaz; چيركىن chirkīn; اى او طور ماش bichimsiz; (dress) يېچيمسز iyī otourmamush; — **ly**, (ad.) ياقشمايماز yaqushmayajaq sōuretde; بېچيمسز bir hâlde.
Unbefitting, un-bē-fit'ing, (a.) اويغونسز ouygounsouz; چيركىن chirkīn.
Unbeget, un-bē-get', (v.a.) يوق a. yoq et; محو a. mahv et.
Unbegotten, un-bē-got'n, (a.) ازلى ezeli.
Unbelief, un-bē-lēf', (n.) اعتقاد - (rel.) i'tiqādsuzluq; — **Unbeliever**, (lēv'ēr). (n. & a.) اعتقاد سز i'tiqādsuz; (fig.) اعتقاد سز i'timādsuz; — **Unbeliev'ingly**, (lōv'ing-li) (ad.) اينانمايهرق i'tiqādsuzja; اعتقاد سزجه inanmayaraq.
Unbend, un-bend', (v.a.) چوزمك cheuzmek; مالىورمك saluvermek; (fig.)

كوشمهك qourtarmaq; (v. n.) كوشمهك kevshemek; (fig.) آچيلمق achulmaq; qonoushmaq; — **Unbend'ing**, (a.) ايكلmez iyilmez; (fig.) عنود anōud; مقاوم mouqâvim.
Unbeneficed, un-ben'e-fist, (a.) استفا - â-idâtsuz; istifâdesiz; (priest) عايدانسز idâtsuz.
Unbeneficial, un-ben-e-fish'al, (a.) فائد سز faydasuz.
Unbenign, un-bē-nin', (a.) بدخواه (lit.) bedhâh; مخالف mouhâlif.
Unbenighted, un-bē-ni'ted, (a.) ظلمتدن zoulmetden âri; (lit.) جلى jeli; بارر bâriz.
Unbiased, un-bi'asd, (a.) بى طرف bî-taraf; — **ly**, (ad.) بى طرفانه bî-tarafâne.
Unbidden, un-bid'dn, (a.) امر سز emirsiz; (spontaneous) كنديلكندن kendiliynden.
Unbind, un-bīnd', (v.a.) چوزمك cheuzmek; (fig.) سربست ييراق serbest bu-raqmaq.
Unbitt, un-bit', (v.a.) چيقارمق chuqarmaq; (biteden-) فور ا. for a.
Unblamable, un-blā'ma-bl, (a.) قصور سز qousoursouz; مكمل mükemmel; — **ly**, (ad.) مكمل mükem-melen.
Unbleached, un-blēcht', (a.) قسارت qasaret edilmemish; قبا qaba.
Unblemished, un-blem'isht, (a.) لكه سز lekesiz; صافî sâf.
Unblest, un-blest', (a.) سفيلى sefil; بدبخت bed-baht.
Unbloody, un-blud'i, (a.) قانسز qansuz; (fig.) منصافه mounsufâne; مصلحانه mouslihâne.
Unblown, un-blōn', (a.) سس سز ses-siz; صاغر sâr; (bot.) آچيلماش achulmamush; طومروق حالنده tomrouq hâ-linde.
Unboiled, un-boild', (a.) قايناماش qay-namamush.
Unbolt, un-bōlt', (v.a.) سوكك seukmek; (open) آچيق achmaq; — **Unbōlt'ed**, (t'd) (a.) آچيق achuq; (unsifted) آلمنمهش elenmemish; قبا qaba.

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=elmek; ol.=olmaq.

[UNB-UNC] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Unborn, un-bawrn', (a.) (هنوز) طوغاماش (henüz-) dōmamush; (lit.) معدوم mâ'dōum; (future) گلهجک gelejek; مستقبل müstaqbel.

Unbosom, un-bōōz'um, (v.a.) (fig.) (صاقین آلتاماش) satun aluunmamush; (fig.) عصفیف affif.

Unbought, un-bawt', (a.) (صاقین آلتاماش) satun aluunmamush; (fig.) عصفیف affif.

Unbound, un-bowud', (a.) چوروك cheuzük, (book) اجزا حالنده ejzâ hâlinde; جلدسز jildsiz; — **Unbound-ed**, (d'd) (a.) غیر محدود; قونترولسز qontrol-souz.

Unbrace, un-brās', (v.a.) چوزمک cheuzmek; (fig.) سوکک seukmek; (fig.) راحت ایشدیرمک rahat etdirmek.

Unbred, un-bred', (a.) قبا qaba; تربیهسز terbiyesiz; (-to) ییتیشدیرلمش yetish-dirilmemish.

Inbreech, un-brēch', (v.a.) (mil) سوکک seukmek; — **Unbreeched**, (un-brēchd') (a.) سوککولش seukül-müş; (breeches) بیرلیجسز birlijsiz; کولوتسز külotsouz.

Unbribable, un-brī'ba-bl, (a.) عصفیف affif; افساد ایدیلمز ifsâd edilemez.

Unbridle, un-brī'dl, (v.a.) ییلارنی چیقارماق yularunu chuqarmaq; (fig.) سربست serbest buramaq; — **Unbridled**, (-brī'did) (a.) (fig.) ناشی بوش bashu bosh; (licentious) کستاک kūs-tâh.

Unbroken, un-brō'kn, (a.) قیریلماش qurulmamush; (fig.) صاغلام sâlam; بوزولماماش bozoulmamush.

Unbrotherly, un-brut'hër-li, (a.) قارداشلیقه یاقوشmaz; (lit.) مغایر اخوت mougâyiri ou-houvet.

Unbuckle, un-buk'l, (v.a.) چوزمک cheuzmek; (fig.) آچماق achmaq; (v.n.) آچیلماق achulmaq.

Unbuilt, un-bilt', (a.) انشا ایدلمش in-shâ edilmemish

Unburden, un-burd'n, (v.a.) (fig.) خفیلمک hafifletmek; (disclose) افشا ifshâ et.; دردنی derdini deukmek.

Unburied, un-bur'ed, (a.) کوموله مش geumülmemish.

Unburnt, un-burnt', (a.) یانماش

yanmamush; قاورولماماش qavroulma-mush.

Unbusiness-like, un-biz'nes-lik, (a.) ایشه الverişلی ishe elverişli deyil; (fig.) غیر علی sat-hi; gayri amelî.

Unbutton, un-but'n, (v.a.) آچماق achmaq; چوزمک cheuzmek.

Uncalled, un-kawld', (a.) ایسته نهمش istenmemish, — for لزومسز lüzōum-souz.

Uncamp, un-kamp', (v.a.) چیقارماق یرندن yerinden chuqarmaq; اخراج ih-râj et; tard et.

Uncandid, un-kan'did, (a.) ساخته sah-te, جمعی jā'li; — l'y, (ad.) اوله رق jā'li olaraq.

Uncanny, un-kan'i, (a.) مشوم mesh-ōum, تهلکلی telikeli.

Uncanonic, un-ka-nou'ik, (a.) اصوله مغایر ousoule mougâyir.

Uncap, un-kap', (v.a.) چیقارماق chuqarmaq; (v.n.) باشی آچماق bashunu achmaq.

Uncared, un-kārd', (a.) (-for) باقيلماس bashulmamush; متروک metrōuk.

Uncase, un-kās', (v.a.) چیقارماق (sanduqdan-) chuqarmaq; آچماق achmaq.

Unceasing, un-sē'sing, (a.) (lit.) متدای mütemâdi; — l'y, (ad.) متدای mütemâdiyen; هیچ طورمه تسزین hich dour-maqsuzun.

Unceremonious, un-ser-ē-mō'ni-us, (a.) تکلیفسز teklifsiz; — l'y, (ad.) تکلیفسزجه teklifsizje.

Uncertain, un-sēr'tān, (a.) شهبلی shüb-heli; (lit.) مشکوک meshkyōuk; — l'y, (ad.) مشکوک صورتده meshkyōuk sōuretdē; — **Uncertainty**, (-sēr'tān-ti) (n.) (lit.) مبهیت mübhemiyyet; شک shekk.

Unchain, un-chān', (v.a.) چوزمک cheuzmek; (fig.) سربست یرراق serbest buramaq

Unchallenged, un-chal'enjd, (a.) رقیبسز raqib-siz; mouhâlefetsiz.

Unchangeable, un-chān-ja-bl, (a.) دیکشمز deyishmez; ثابت sābit; — l'y, (ad.) دیکشمز صورتده deyishmez sōuretdē; قطعاً qat-uyyen; — **Unchangeability**, (-chān-ja-bl'i-ti)

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e); deux; ring; machine,

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ذ [UNC-UNC]

(*n.*) دكشەيش deyismeyish; (*lit.*) قطعیت qat-uyyet.

Uncharitable, un-char'i-ta-bl, (*a.*) خشین merhametsiz; (*lit.*) خشین hashîn; — *ly*, (*ad.*) مەرحەمەتسەزجە merhametsizje; — *ness*, (*n.*) مەرحەمەتسەزلىك merhametsizlik; (*lit.*) خشونت hou-shōunet

Uncharm, un-chärm', (*v.a.*) سحرى sihrini izâle et.; (*fig.*) تخلص tahlîs et.; قورتارمق qourtarmaq.

Unchaste, un-châst', (*a.*) ناموسسىز nâ-môussouz; — *ly*, (*ad.*) ناموسسىزجە nâmoussouzja; بی ادبانه bi-edebâne.

Unchecked, un-chekt', (*a.*) سربست serbest; قونترولسۇز qontrolsouz.

Uncheerful, un-chêr'fōol, (*a.*) نەشەسىز nesh-esiz; مەغموم mâgmōum.

Unchristian, un-kris'tyan, (*a.*) (*lit.*) gayri huristiyânî; (*fig.*) غەير خرىستىيانى gayri huristiyânî; — *ly*, (*ad.*) نەشەسىز insâfsuz; — *ly*, (*ad.*) نەشەسىز insâfsuzja; ظالمانە zâlimâne.

Unchurch, un-church', (*v.a.*) (*rel.*) تاردا afaroz et.; (*fig.*) تاردا tard et.; اخراج ihrâj et..

Unciform, un'si-form, (*a.*) قانچە شەكىلدە canja sheklinde; چەنگەل chengel gibi.

Uncircumcised, un-sér'kum-sîzd, (*a.*) سۈننەتسىز sūnnetsiz.

Uncivil, un-siv'il, (*a.*) قاپا qaba; نەزاکەتسىز nezâketsiz; — **Unciv'il-ized**, (-si-vil'îzd) (*a.*) وحشى vah-shî; (*lit.*) غەير مەدەنىي gayri mûtemmeddin.

Unclaimed, un-klāmd', (*a.*) تەلەپ talab edilmemish; صاحبسىز sâhibsiz.

Unclasp, un-klasp', (*v.a.*) آچماق achmaq.

Uncle, ung'kl, (*n.*) عۇجە amja; (*mother's*) دايى dayu.

Unclean, un-klēn', (*a.*) كىرلى kirli; — *ly*, (*ad.*) كىرلى سۈرەتدە kirli sôuretdet; — **Uncleanliness**, (-klēn'-li-nes) (*n.*) كىرلى كىر kir; كىرلىلىك kirililik.

Unclinch, un-klīnsh', (*v.a.*) آچماق achmaq; چۈزەك cheuzmek.

Unclothe, un-klōth', (*v.a.*) سۈيۈك soymaq; — **Unclothed**, (iθd') (*a.*) ئېلىنمەس elbisesiz; چىپلاق chuplaq.

Uncloudy, un-klowd'i, (*a.*) بولۇلمىز bouloutsouz; براق berrâq.

Uncock, un-kok', (*v.a.*) بوش يىراقى bosh buramaq; (*bot.*) سەرمەك sermek.

Uncoil, un-koi', (*v.a.*) آچماق achmaq; چۈزەك cheuzmek.

Uncoined, un-koi'nd', (*a.*) ضرب ئېدىلەمەش darb edilmemish; غەير مەسكۈك gay-ri meskyōuk.

Uncollected, un-kol-ekt'ed, (*a.*) توپلانمىش toplanmamush; (*fin.*) تەھسىل ئېدىلەمەش tahsil edilmemish; عقلى يۈرەندە دىكلى (fig.) aqlu yerinde deyil.

Uncoloured, un-kul'urd, (*a.*) بوياسىز boyasuz; رەنگسىز renksiz; (*fig.*) تەبىئىي tabii'; سادە sâde.

Uncombed, un-kō'md, (*a.*) طارناممىش taranamamush.

Uncomely, un-kum'li, (*a.*) چىركىن chirkin; — **Uncomeliness**, (-kum'li-nes) (*n.*) چىركىنلىك chirkinlik; مەنسەپسەزلىك minâsebetsizlik.

Uncomfortable, un-kum'fur-ta-bl, (*a.*) راحەتسىز rahatsuz; سۈقۇنچىلىق suquntulu; — *ly*, (*ad.*) راحەتسىز سۈرەتدە rahat-suz sôuretdet.

Uncommercial, un-kom-er'shal, (*a.*) غەير تىجارىي gayri tijârî.

Uncommon, un-kom'un, (*a.*) نادر nâdir; (*fig.*) غەرىب garîb; (*very*) پەك pek; (*lit.*) خۇلاف مەتاد hulâfu mōu'tâd; — *ly*, (*ad.*) نادىر nâdiren; فەۋق العادە fevqal-âde; — *ness*, (*n.*) نەدرەت nedret; فەۋق العادەلىك fevqal-âdelik

Uncommunicative, un-ko-mū'ni-kā-tiv, (*a.*) (*lit.*) سۈكۈت ketōum; سۈكۈت sūkyōuti.

Uncomplaining, un-kom-plān'ing, (*a.*) شىكايەتسىز shikyâyet etmez; شىكايەت ئېتمەيەك shikyâyet etmeyerek; — *ly*, (*ad.*) شىكايەتلىك shikyâyetli

Uncompromising, un-kom'prō-mi-zing, (*a.*) يولە گلە yola gelmez, (*lit.*) ئىتلاڧكەرز itilâf-giriz; او يوشار ouyoushamaz; — *ly*, (*ad.*) (*lit.*) ئىتلاڧكەرز itilâf-girizâne; غەۋدە anōudâne.

Unconcern, un-kon-sern', (*n.*) (*lit.*) لاقەيدى lāqaydî; — **Unconcerned**, (-kon-sérnd') (*a.*) لاقەيد lāqayd; — **Unconcernedly**, (-kon-sei'nd-li) (*ad.*) لاقەيدانە lāqaydâne.

only; routine through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq;

[UNC-UND] (انكلیزجه كئاتك تلمغی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

Unconditional, -ly, un-kon-dish'un-al, (-i), (a. & ad.) (lit.) بلاقید و شرط bilâ qaydû shart.

Unconfined, un-kon-find', (a.) سربست serbest

Unconfirmed, un-kon-firm'd', (a.) (lit.) تأید ایلمهش te-eyyüd etmemiş

Unconformable, un-kon-form'a-bl, (a.) مخالف monhâlif.

Unconnected, un-kon-ekt'ed, (a.) آیری ayru; (fig.) رابطه‌سز râbutasuz; علاقه‌سز alâqasuz.

Unconquerable, un-kong'kér-a-bl, (a.) ضبط اولونماز zabt olounamaz

Unconscionable, un-kon'shun-a-bl, (a.) انصافسز gayru mâ'qôul; انصافسز insâfsuz; — ness, (n.) منطقسزلق man-tuqsuzluq; انصافسزلق insâfsuzluq.

Unconscious, un-kon'shus, (a.) بی‌خبر bi-haber; (lit.) غیر مدرك gayri mü-drik; (fainted) بایغین baygun; — ly, (ad.) بایغین صورتده bilmeyerek baygun sôuretdé; — ness, (n.) عدم ادراك ade-mi idrâk, بایغینلق baygunluq

Unconsidered, un-kon-sid'erd, (a.) تدقیق ایلمهش tedqiq edilmemiş.

Unconstitutional, un-kon-sti-tû'-shun-al, (a.) غیر مشروطی gayri mesh-rûti; — ly, (ad.) غیر مشروطی صورتده gayri meshrûti sôuretdé.

Unconstrained, un-kon-strând', (a.) سربست serbest; اختیارى ihtiyârî; — **Unconstraint'**, (-kon-strânt') (n.) سربستی serbestî; اختیار ihtiyâr.

Uncontested, un-kon-tes'ted, (a.) مسلم müselle.

Uncontrollable, un-kon-tröl'a-bl, (a.) طوتولاماز toutoulamaz; ضبط ایلمهش zabt edilemez; — ly, (ad.) ضبط ایلمهش صورتده zabt edilemeyejek sôuretdé.

Unconventional, un-kon-ven'shun-al, (a.) معتاد حلافنده serbest; (lit.) معتاد mû'âtâd hulâfunda; بلا تکلف bilâ tekellûf.

Unconverted, un-kon-ver'ted, (a.) دیکشمهش deyishmemiş; (rel. & lit.) هدایت mahroumu hidâyet.

Unconvined, un-kon-vin'st, (a.) قانع qânî olmamush; — **Unconvincing**, (-sing) (a.) (lit.) غیر مقنع gayri mouqnî'.

Uncord, un-kord', (v.a.) چوزمك cheuz-mek

Uncork, un-kork', چیقارمق tapa-sunu chuqarmaq; آچق achmaq.

Uncouple, un-kup'l, (v.a.) آیرمق ayurmaq.

Uncourtly, un-kört'li, (a.) قاتا qaba.

Uncouth, un-köth', (a.) تحف tahaf; قاتا qaba; — ly, (ad.) تحف صورتده tahaf sôuretdé; — ness, (n.) قابالى qabaluq; غرابت garâbet.

Uncovenanted, un-kuv'e-nan-ted, (a.) اختیارى ihtiyârî. shirtsuz

Uncover, un-kuv'ér, (v.a.) آچق ach-maq; (v. n.) باشى bashunu ach-maq; — **Uncov'ered**, (-'êrd) (a.) آچق achuq

Uncreated, un-kre-ât'ed, (a.) یاراتیلماش yaratılmamush

Uncritical, un-krit'i-kal, (a.) (lit.) اصول انتقادہ mougâyir.

Uncrossed, un-krosd', (a.) سربست serbest; آچق achuq; (fin. & fin.) بلا تقیید bilâ taqyîd.

Uncrown, un-krown', (v.a.) خلع hali' et.; اسقاط isqât et. .

Unction, ungk'shun, (n.) یاغ yâ; (act) یاغلامه yâlama; (lit.) تدهین ted-hîn; (fig.) تأثیر te'sîr. (rel.) روحانیت rûhâniyyet; — **Unctuous**, (-'tû-us) (a.) یاغلى yâlu; (fig.) مؤثر mü-essir; (lit.) رقت‌الکیز riqqat engiz.

Uncultivated, un-kul'ti-vât-ed, (a.) اکیلمهش ishlenmemiş; تربیه ایلمهش ekilmemiş; (fig.) جاهل jâhil.

Undamaged, un-dam'âjd, (a.) خسارسز hasârsuz; ضررسز zararsuz.

Undaunted, un-dânt'ed, (a.) رواسز pervâsuz; — ly, (ad.) پرواسزجه pervâsuzja; — ness, (n.) پرواسزلق pervâsuzluq.

Undecennial, un-dē-sen'i-al, (a.) اون on bir senelik.

Undecided, un-dē-sî'ded, (a.) قرار qarâr verilmemiş; معلق mou-allaq; (pers.) قرارسز qarârârsuz; متردد mütereddid.

Undecipherable, un-dē-sî'fêr-a-bl, (a.) حل اولونماز oqounmaz; hall olounmaz.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

Undercharge, un-der-chärj', (*v.a.*)
 از قیمت قوماق az qiymet qomaq
 نقصان قیمت استه کم noxân fiyet iste-
 mek; (*n.*) نقصان مقدار noxân miq-
 dâr; نقصان فأت noxân fiyet.

Underlay, un-dér-lā', (*v.a.*) برشی آلتنه
altuna bir shey qomaq ; دستك قورق

40

[UND-UND] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr, in; mine,

قویق destek qomaq; — **Un'derlay**, (n.) آلتلق altluq; طایق dayaq, (geog.) میل meyl.
Underlet, un-dér-let', (v.a.) تکرار tekrâr kirâya vermek. کیرابه ویرمک
Underline, un-dér-lin', (v.a.) آلتی کلهجک altunu chizmek, (n.) چیزمک
 gelemek oyoun i'lânu او یون اعلاقی
Underlinen, un-dér-lin'en, (n.) چاماشیر chamashur.
Underling, un'dér-ling, (n.) یاماق yamaq.
Undermanned, un-dér-mand', (a.) مهرباتی نقصان mürettebâtı noxân.
Undermine, un-dér-mîn', (v.a.) (fig.) بوزمق bozmaq; تخریب tahrîb et;
Undermin'er, (-mîn'ér) (n.) بوزان bozan; دشمن dushman.
Underneath, un-dér-nêth', (ad.) آلتنده altunda; آشاغی ashâ
Underpay, un-dér-pâ', (v.a.) نقصان noxân te'diye et; — **Under-paid**, (-pâd') (a) نقصان تأدییه ایداش noxân te'diye edilmish, اکسیک exik.
Underpin, un-dér-pin', (v.a.) (تکی) تقویه (temeli-) taqviye et.; — **Underpinning**, (-pin-ing) (n.) تقویه (temeli-) taqviye (تکی) تقویه taqviye amelıyyâtı; (stones) تقویه taqviye tashları
Underprize, un-dér-priz', (v.a.) آر az qıymet tâ'yîn et.; استیغار istisgâr et.
Underrate, un-dér-rât', (v.a.) آرتخمین az tahmîn et.; (fig.) استیغار istisgâr et..
Underscore, un-dér-skôr', (v.a.) آلتی altunu chizmek
Undersecretary, un'dér-sek-rê-tâ-ri, (n.) — of State مستشار müsteshâr.
Undersell, un-dér-sel', (v.a.) دها آشاغی daha ashâ satmaq; تنزیلات tenzîlât yapmaq.
Undersign, un-dér-sîn', (v.a.) (آلتی) آتیده (altunu-) imzâ et.; — **Under-signed**, (-sînd') (a.) (lit.) امضا âtîde vâzu-ül-imzâ; واضع الامضا imzâ eden.
Undersized, un'dér-sîzd, (a.) (معتاددن) (bodur) کوچوک (môu'tâddan-) küchük; (bodour).

Understand, un-dér-stand', (v.a.) آکلامق idrâk a. (lit.) آکلامق idrâk et.; (learn) استیخبار istihbâr et.; (realize) تقدیر taqdîr et.; (suppose) معنا mânâ vermek; (v.n.) اوکرمک euyrenmek, — **Understand'ing**, (n.) آکلاشمه anlashma; اتلاقی i'tilâf; (power) آهنگ mouhâkeme; good — آکلاشمق âhenk, حسن مناسب hüsni minâse-bât; to come to an — آکلاشمق anlashmaq; اتلاقی i'tilâf et.; with this — بو شرطله bou şartla;
 — **Understand'ingly**, (-'ing-li) (ad.) عاقلانه anlayaraq, (fig.) عاقلانه achuq mouhâkemeyle; (clear) آچیق az
Understate, un - der - stât', (v.a.) آز اکسیک az geustermek; کومترم exik seuylemek.
Understood, un - der - stöod', (a) معلوم anlasmush; (fig.) معلوم mâ'lûm; (agreed) (lit.) موافق mougarrar; مشروط meshrûut; that is — that bou tabî'dir; it is — that آکلاشیلمشdur; ..müstahberdir .. zann olounuyor.
Undertake, un-dér-tâk', (v.a.) درعهده der-ouhde et. آوریته üzerine almaq; (attempt) تشبیت teshebbûs et.; — **Undertâ'kér**, (-tâ'ker) (n.) تشبیت mü-teshebbis, (funeral) تدفین tedfîn müte-ahhidi; — **Undertâ'king**, (n.) تعهد te-ahhüd; (fig.) تشبیت teshebbûs; (pl) تعهدات te-ahhüdât; تشبیت teshebbûsât.
Undertow, un'dér-tö, (n.) تحتاتی جریان tahtânî jereyân.
Undervalue, un-dér-val'ü, (v.a.) آر az tahmîn et.; (fig.) قیمتتي qıymetini bilmemek; بيلمه مک oujouzlouq; آرتق azluq; (lit.) دون قیمت doun qıymet
Underwood, un'dér-wöod, (n.) چالی chalu; فدان fidan.
Underwork, un - dër - wurk', (v.a.) اوچور چالیشمق oujouz chalushmaq; عووا. تخریب tahrîb et.; (destroy) mahv et.; (v.n.) کورمک az ish geurmek.
Under-world, un'dér-wurld, (n.) (lit.)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چوپو; ch چ; sh ش; th ث; th ð; zh ژ [UND-UND]

قمری âlemi tahtu gameri
Underwrite, un-der-rît', (v a) (آلتی) (altun-) imzâ et, (insurance) امضا ا. sigorta et; — **Un'der-writer**, (-dêr-rît-êr) (n.) سیغورطه ایدن سیغورطه ا. sigorta eden; سیغورطه سیغورتاجی sigortaju.

Undeserved, un-de-zêrvd', (a.) حقسن haqsuz; (lit.) ناروا nâ-revâ; — **ly**, (ad.) حقسنجه haqsuzja, ناروا صورتده nâ-revâ sôuretdê; — **ness**, (n.) لیاقتسنزك haqsuzluq; (meritless) لیاقتسنزك liyâqatsizlik; — **Undeserv'ing**, (a) مزیتسن meziy-yetsiz; — **Undeserv'ingly**, (-de-zêrv'ing-li) (ad.) لایق اولما یه رق lâyuq olmayaraq.

Undesigned, un-de-zind', (a.) غیر اختیاری gayri ihtiyârî; تصادفی tesâduffî.

Undesirable, un-dê-zîr'a-bl, (a) آرزو arzû edilmêz, ایسته نیلمه یں iste-nilmeyen; — **ness**, (n.) خوشه کیتمه ییش hosha gitmeyish; ایسته نیلمه ییش istenil-meyish

Undignified, un-dig'ni-fid, (a.) یاقیشماز yaqushmaz.

Undine, un-dên', (n.) صو پر بسی sou perisi.

Undirected, un-di-rek'ted, (a.) آدره سنز adressiz; (unadjusted) قودولماش qou-roulmamush.

Undisciplined, un-dis'i-plind, (a.) انضباطسنز intizâmsuz; (mil.) انضباطسنز inzubâtsuz; (untrained) يتشدیرلهمش yetishdirilmemish.

Undiscovered, un-dis-kuv'êrd, (a.) گیزلی gizli. (hidden) مجهول mejhoul;

Undisguised, un-dis-gizd', (a.) علنی alenî; آچیق achuq; — **ly**, (ad.) آچیق achuqja; علناً alenen.

Undismayed, un-dis-mâd', (n.) متین metin; قورقماز qorqmaz.

Undisputed, un-dis-pû'ted, (a.) مسلم müsellemler; — **ly**, (ad.) مسلم اوله رق müsellemler olarak; تسلیم ایدیله رک teslim edilerek.

Undistinguished, un-dis-ting'gwisht, (a.) بلافتریق ayrulmamush; آیرلماش ayrulmamush; bilâ tefrîq; — **Undisting'uishable**, (-dis-ting'gwish-a-bl) (a) تفریق tefrîq ایدیله رمز tefrîq edilemez.

Undistracted, un-dis-trak'ted, (a.) اخلاخل rahat; آسوده asôude; راحت rahat; ihlâl edilmemish.

Undisturbed, un-dis-turbd', (a.) سکونتله sâkın, — **ly**, (ad.) راحتجه rahatja sükûunetle.

Undivided, un-di-vid'ed, (a) (fig.) مشترک müstterek, müttefiq (bot) یکپاره yek-pâre.

Undivulged, un-di-vuljd', (a.) گیزلی gizli; شایع اولماش mektûm; — **ly**, (ad.) شایع اولماش shâyî' olmamush.

Undo, un-dôo', (v.a.) آچماق achmaq; (fig.) تخریب bozmaq, (run) تخریب tahrib et., (fig.) اخلال ihlâl et.; (girl) اغفال igfâl et; — **a fault** (girl) خطای hatayı tâ'mir et; — **Undo'ing**, (-dôo'ing) (n.) mahv; — **Undone**, (-dun') (a.) بایلمامش yapulmamush; (open) آچماق achuq; خراب cheuzûlmûsh; (ruined) خراب harâb, (fig.) mahv olma mahv olmoush.

Undock, un-dok', (v.a.) حوضدن چیقارماق havouzdan chuqarmaq

Undomesticated, un-dô-mes'ti-kât-ed, (a.) اوه آلیشیق eve alushuq deyil, (zo) غیر اهلی gayri ehli; وحشی vah-shî.

Undoubted, un-dowt'ed, (a.) مسلم müsellemler, — **ly**, (ad.) شبه سر shûb-hesiz.

Undrawn, un-drawn', (a.) چکیلهمش çekilmemish; کشیده ایدله مش (lottery) keshide edilmemish.

Undreamed, un-drêmd', (a.) دوشو دله مش dushûnûlmemish.

Undress, un-dres', (v.a.) صویق soy-maq; ایلیمه سی چیقارماق elbisesini chuqarmaq; — **one's self** صویق soyounmaq; (n.) ایلیمه سی ev elbisesi; کونده لك gejelik; (mil.) کونده لك gündelik elbise; (a.) گونده لك gûndelik...; عادی âdî; — **Undressed**, (-dresd') (a.) گینیمه مش giyinmemish; (unseasoned) حاضرلانا ماش hazurlanmamush; بایلمامش yapulmamush.

Undue, un-dû', (a.) حقسن haqsuz; یاقیشماز yaqushmaz.

Undulate, un'dû-lât, (v.n.) طالع له لایق dalgalanmaq; (v.a.) طالع له لایق dalgalandurmaq; تیتره تیتره titretmek; — **Undulated**, (-dû-lat-ed) (a.) طالع له dalgalu; (sci.) متوج mütemevvij; — **Undûlâ'tion**, (-shun) توج (lit.) dalgalanma; (lit.) توج

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UND-UNE] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine,

temevvūj. (pl) تموجات temevvūjât, ondülasyon; — **Undulatory**, (-'dū-lā-to-ri) (a.) (lit.) تموحي temevvūjî; — **movements** (lit.) حركات harekyâtu temevvūjiyye, — **theory** تموج نظريهسى temevvūj nazariyyesi

Unduly, un-dū'li, (ad.) حقسز صورتده haqsuz sôuretdе; اولهوق osôulsüz olaraq.

Undutiful, un-dū'ti-fôol, (a.) دقتسز diqqatsiz; (respectless) حرمتسز hürmetsiz; — **ly**, (ad.) لاقيدانه lâqaydâne; — **ness**, (n.) دقتسزلىق diqqatsizlik; حرمتسزلىق hürmetsizlik

Undying, un-dī'ing, (a.) اولمى eulmez; ابدى ebedî; (lit.) لایموت lâymout; پایداری paydâr; — **ly**, (ad.) پایدارى ebediyyen; (lit.) پایدار صورتده paydâr sôuretdе.

Unearned, un-ernd', (a.) قارانیلامش qazanulmamush; (lit.) غیر مکتسب gayri mükteseb; (undeserved) حق لیاقتسز haqq edilmemish; لیاقتسز liyâqatsiz.

Unearth, un-erth', (v.a.) چیقارماق chuqarmaq; (fig.) میدانه چیقارماق meydana chuqarmaq; — **ly**, (a.) (lit.) فیهوق الطیبه fevqat-tabî'a; (bad) قورقونچ qorqounj.

Uneasy, un-ēz'i, (a.) اندیشهلى endişeli; راحتسز rahatsuz; — **Uneasiness**, (-ēz'i-nes) (n.) اندیشه endişe; اضطراب uzturâb

Uneatable, un-ē'ta-bl, (a.) یینمز yemmez; (lit.) غیر قابل اکل gayri qâbili ekl.

Uneducated, un-ed'ū-kāt-ed, (a.) جاهل jāhil; تحصیل کورمه‌مش tahsîl geurmemish.

Unemployed, un-em-ploid', (a) (n.) ایشسز işsiz; (pl.) ایشسزلىر işsizler; — **Unemployment**, (n.) ایشسزلىک işsizlik.

Unending, un-end'ing, (a.) بیتمز bitmez; ابدى ebedî; — **Unend'ed**, (a.) بیتمز bitmemish; (fig.) نایتمسز nihâyetsiz.

Unenlightened, un-en-lit'nd, (a.) (fig.) غیر منور gayri mûnevver; جاهل jāhil.

Unenterprising, un-en'ter-prî-zing, (a.) غیر متشبت gayri müteshebbis.

Unentertaining, un-en-tēr-tān'ing, (a.) میقینتیلی eylenjesiz; اکنجه‌سر suquntulu

Unenviable, un-en'vi-a-bl, (a.) ایستمز istenmez; ایزره‌یلمز imrenilmez; غیبه gubta edilmez; — **Unenvious**, (-'vi-us) (a.) غیبه‌سر gubtasuz

Unequal, un-ē'kwāl, (a.) بکزه‌مز benzemez; مساوی دکل müsâvî deyil; (varied) مختلف mouhtelif; (insufficient) اقتدارسز iqtidâr-suz; — **Unequaled**, (-ē'kwāl'd) (a.) امثالسز emsâlsiz.

Unequivocal, un-ē-kwiv'ô-kal, (a.) صریح sarîh; آچیق achuq; — **ly**, (ad.) صراحت sarâhaten.

Unerring, un-er'ing, (a.) شاشاز shashamaz

Unessential, un-es-sen'shal, (a.) اهمیتسز ehemmiyyetsiz; غیر اساسی gayri esâsî; فرعى fer-î.

Uneven, un-ē'vn, (a.) پروزلی pürüzli; مساوانسز (unjust) düz deyil; (odd) تکل tek; — **ly**, (ad.) غیر منتظم صورتده gayri mountazam sôuretdе, — **ness**, (n.) انتظامسزلىق intizâm-suzluq.

Uneventful, un-ē-vent'fôol, (a.) حادثه‌سز hâdisesiz; ساکن sâkin; آسوده âsôude.

Unexamined, un-egz-am'pid, (a.) کوروله‌مش geurûlmemish.

Unexcelled, un-ek-seld', (n.) کچیلجه‌مش gechilmemish; حاضرق fâ-iq; فوق hâ-izi tefevvouq.

Unexceptionable, un-ek-sep'shun-a-bl, (a.) قصورسز qousûrsouz; مکمل mükemmel; (jud.) معتبر mû'teber; — **Unexceptional**, (-ek-sep'shun-al) (a.) معتاد mû'tâd; استثناسز istisnâsuz; — **Unexceptionally**, (-ek-sep'shun-a-li) (ad.) بلا استثناء bilâ istisnâ; (lit.) سویاً seviyyen; على السویه ales-seviyye.

Unexecuted, un-eks-ē-kū-ted, (a.) یاپیلماش yapılmamush.

Unexhausted, un-egz-awst'ed, (a.) توکنمه‌مش tükenmemish; بیتمز bitmemish.

Unexpected, un-eks-pekt'ed, (a.) خلایق beklenilmeyen; (lit.) آنی hulâfu me'môul; (sudden) آنی ânî; — **ly**, (ad.) بزدن birden bire;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote, foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ژ [UNE-UNF]

— ness, (n.) آنی وقوع ānī vouqôu';
 مأمول ایدلمیش me'môul edilmeyish
Unexpensive, un-eks-pen'siv, (a.)
 ماسرافسوز masrafsuz, oujouz
Unexpired, un-eks-pird', (a.) (fig.)
 منقضی اولمیش münqazî olmamush;
 تمام حول اتمیش houlôul etmemish;
 تام tamâm olmamush.
Unexplored, un-eks-plörd', (a.) مجهول
 mejhôul
Unfading, un-fâ'ding, (a.) صولماز sol-
 maz; (fig.) مقاوم mouqâvim;
 زوال بولماز zevâl boulmaz
Unfailing, un-fâl'ing, (a.) امین emîn;
 شاشار shashmaz
Unfair, un fâr', (a.) حقسز haqsuz; —
 ly, (ad.) حقسز صورتده haqsuz sôuret-
 de; — ness, (n.) حقسزلیق haqsuzluq.
Unfaithful, un-fâth'fôul, (a.) صداقتسز
 sadâqatsiz; وفاسز vefâsuz; — ly,
 (ad.) صداقتسزلیک sadâqatsizlikle;
 وفاسزجه vefâsuzja; — ness, (n.)
 صداقتسز sadâqatsizlik; خیانت huyâ-
 net.
Unfamiliar, un-fa-mil'yar, (a.)
 آلنشیلماش alushulmamush; (with)
 آلوشماش alushmamush, (lit.) مألوف دکل
 me'lôuf deyil.
Unfashionable, un-fash'un-a-bl, (a.)
 موده‌سی کچمش modasu gechmish;
 اسکی eski.
Unfasten, un-fas'n, (v.a.) آچق ach-
 maq; چورمک cheuzmek.
Unfatherly, un-fâ'thêr-li, (a.) نالافه
 babalugha yaqushmaz, (lit.) یاقیشماز
 mongâyiri übüvvet; —
Unfathered, (un-fâ'thêrd) (a.) ناساز
 babasuz; یتیم yetim.
Unfathomable, un-fath'om-a-bl, (a.)
 درین derin; (fig.) آکلاشیلماز anla-
 shulmaz; — ness, (n.) درینلک de-
 rinlik; (fig.) اسرار esrâr.
Unfavourable, un-fâ'vur-a-bl, (a.)
 غیر مساعد mouhâlif; مخالف gayri
 müsâ-id; — ly, (ad.) غیر مساعد
 gayri müsâ-id sôuretdê.
Unfeasible, un-fêz'i-bl, (a.) اونماز
 ouymaz; اولماز olmaz; موافق دکل
 mouvâfuq deyil.
Unfeathered, un-fet'hêrd, (a.) توپسز
 tüysüz.
Unfeeling, un-fel'ing, (a.) حسسمز his-
 siz; مرحمتسز merhametsiz; — ly,

(ad.) حسسزلیک his-sizlikle; — ness,
 (n.) مرحمتسزلیک his-sizlik;
 merhametsizlik.
Unfeigned, un-fând', (a.) صمیمی sa-
 mîmî, حقیقی haqîqî; — ly, (ad.)
 صمیمیتله samîmiyyetle;
 جدآ jidden.
Unfelt, un-felt', (a.) حس ایدلمیش hiss
 edilmemish;
 دویولماز douyoulmaz;
 غیر محسوس gayri محسوس
Unfenced, un-fenst', (a.) آچیق achuq.
Unfetter, un-fet'êr, (v.a.) چورمک cheuz-
 mek; (fig.) تخلص tahlis et..
Unfilial, un-fil'yal, (a.) اولادلغه یاقیشماز
 evladlugha yaqushmaz.
Unfine, un-fin', (a.) قانا qaba;
 عادى adi.
Unfinished, un-fin'isht, (a.) بیتمه‌ش
 bitmemish, (lit.) ناتمام nâ-tamâm.
Unfit, un-fit', (a.) یارامار yaramaz;
 موافق دکل mouvâfuq deyil; (v.a.)
 مانع مانع ol, — ness, (n.)
 اهلیتسزلیک yaramayush; (fig.)
 ehliyyetsizlik
Unfixed, un-fiksd', (a.) متحرک müte-
 harrik; (fig.) قارارسز qarârsuz; —
 ness, (n.) قارارسزلیق qarârsuzluq.
Unflagging, un-flag'ing, (a.) ثابت
 sâbit; (fig.) متین metin;
 قوی qavî.
Unflattering, un-flat'êr-ing, (a.) ریاسز
 riyâsuz; صمیمی samîmî; — ly,
 (ad.) خالصانه hâlusâne;
 صمیمیتله samîmiyyetle.
Unfledged, un-flejd', (a.) توپسز tüy-
 süz; طوی keurpe;
 کورپه keurpe toy.
Unfleshed, un-fleshd', (a.) انسز etsiz;
 قان طاماش qan
 tatmamush.
Unflinching, un-flinsh'ing, (a.) متین
 metin; یولماز yulmaz.
Unfold, un-fôld', (v.a.) آچق achmaq;
 سوزله‌مک yaymaq; (fig.) یایق
 seuylemek; (lit.) تشریح teshrîh et.;
 انکشاف inkishâf; (v.n.) آچیلماق achulmaq;
 (lit.) انکشاف inkishâf et..
Unforced, un-fôrst', (a.) جبر ایدلمیش
 jêbr edilmemish;
 طبیعی tabî'; (free)
 serbest; اختیارى ihtiyârî.
Unforeknown, un-fôr-nôn', (a.) اولدن
 evvelden bilinmeyen;
 اولدن evvelden mejhôul.
Unforeseen, un-fôr-sên', (a.) (lit.)
 خاطره کلەن gayri melhôuz;
 غیر ملحوظ

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UNF-UNG] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē·hēr; in; mine;

hatura gelmeyen; — **Unforeseeing**, (un-för-sē'ing) (a.) تدبیرسز tedbîr-siz; بصیرتسز basîretsiz;
Unforgiving, un-for-giv'ing, (a.) عفو afv etmez; کینلی kinli;
Unforgotten, un-for-got'en, (a.) ounoutoulmamush (memorable) ounoutoulmaz;
Unfortunate, un-for'tū-nāt, (a.) بدبخت bedbaht, (regrettable) talt'siz. (regrettable) مع التأسف mû-essef; — ly, (ad.) mâ't te-essûf;
Unfought, un-fawt', (a.) عرادهسز mü-jâdelesiz; (mil.) حربسز harbsiz; محاربهسز mouhârebesiz;
Unfounded, un-fownd'ed, (a.) اساسسز esâs-suz;
Unframed, un-frāmd', (a.) چارچیوهسز cherchivesiz; (fig.) بچیمسز bichim-siz; قابا qaba; دوزلهمش duzelmemish;
Unfriendly, un-frend'li, (a. & ad.) خصمانه hasmâne; غیر دوستانه gayri dostâne; دوستانه دکل dostâne deyil; — **Unfriendliness**, (un-frend'li-nes) (n.) دوستانه اولماییش dostâne olmayush; خصومت housôumet;
Unfruitful, un-frōt'fōl, (a.) ثمرهسز semeresiz, (lit.) faydasuz, (lit.) gayri müsmir; — ness, (n.) faydasusluq;
Unfulfilled, un-fōl'fild', (a.) یاپیلمامش yapulmamush; اجرا ایدلمامش ijrâ edilmemish;
Unfunded, un-fun'ded, (a.) (fin.) غیر منتظم qarshuluqsuz; قارشیلقسز gayri mountazam;
Unfurl, un-furl', (v. a.) آچماق achmaq; سرمک sermek;
Unfurnished, un-fur'nisht, (a.) موبیلیهسز deushenmemish; دوشه تهممش mobilyasuz;
Ungainly, un-gān'li, (a.) حنظل hantāl; قابا qaba; چیرکین chirkin; — **Ungainliness**, (n.) قابالوق qabaluq; چیرکینلک chirkinlik;
Ungallant, un-gal'ant, (a.) تراکتسز nezâketsiz; قابا qaba;
Ungathered, un-gath'èid, (a.) طوپلانامش toplanmamush, (typh) قاتلانامش qat-lanmamush; طبقه حالنده tabaqa hâlinde.

Ungear, un-gēr', (v. a.) سوكك seukmek; چوزمك cheuzmek; چيقارماق chuqarmaq;
Ungenerous, un-jen'e-rus, (a.) حسیس hasis; — ly, (ad.) خسیسانه hasisâne.
Ungential, un-jē'ni-al, (a.) مخالف mouhâlif; (lit.) ناخوش nâhosh.
Ungenteel, un-jen-tēl', (a.) قابا qaba, — ly, (ad.) قابالوق qabaluqla; nezâketsizje.
Ungentlemanly, un-jen'tl-man-li, (a & ad.) کبارلعه مغایر bayâ·kibarlugha mouğâyir; آدابیه مخالف âdâba mouhâlif; — **Ungentlemanliness**, (un-jen'tl-man-li-nes) (a.) آدابیه adîlik; قابالوق qabaluq; مغایرت âdâba mouğâyeret.
Ungird, un-gêrd', (v. a.) چوزمك cheuzmek;
Ungiving, un-giv'ing, (a.) خسیس hasis; هدیه ویرمن hediye vermez.
Unglazed, un-glāzd', (a.) جلاصز jilâsuz; (glass) جامسز jamsuz; (earth-eware) صیرسز sursuz; (cloth) پارلاق parlaq deyil; مات mat.
Ungloved, un-gluvd', (a.) الیونسز eldivensiz;
Unglue, un-glōd', (v. a.) سوكك seukmek; چيقارماق chuqarmaq;
Ungodly, un-god'li, (a.) ایمانسز îman-suz; (fig.) برباد berbâd, — **Ungodliness**, (n.) ایمانسزلوق îmansuzluq;
Ungovernable, un-gov'er-na-bl, (a.) سزکش zabt olounmaz; سرکش ser-kesh.
Ungracious, un-grā'shus, (a.) قابا qaba; بچیمسز bichimsiz; — ly, (ad.) بچیمسز صورتده qabaja; bichimsiz sôuretdede; — **Ungraceful**, (-grās'fōl) (a.) فنا fenâ; (lit.) ناخوش nâhosh; — ly, (ad.) ناخوش صورتده nâhosh sôuretdede.
Ungrammatical, un-gra-mat'i-kal, (a.) صرف قواعدینه مغایر sarf qavâ-idine mouğâyir; یا کلیش yanlush; — ly, (ad.) صرف قواعدینه مغایر اولارق sarf qavâ-idine mouğâyir olaraq; یا کلیش yanlush olaraq;
Ungrateful, un-grāt'fōl, (a.) نانکور nankeur; (fig.) طانتسز tatsuz; (repay-ing) زحمت دکمر zahmete deymez; — ly, (ad.) نانکورجه nankeurja; (fig.) متاسیتسز صورتده

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e): deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چوپو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [UNG-UNI]

mināsebitsiz sōuretdē; — **ness**, (*n.*)
نانکوروک nankeurlūk.
Ungrounded, un - grownd'ed, (*a.*)
اساسسز esāssuz
Ungrudgingly, un-grui'ing-li, (*ad.*)
صیقاهاهروق isteyerek; suq-
mayaraq; (*lit.*) سیمحانه semihāne
Unguarded, un-gārd'ed, (*a.*)
محافظهسز mouhāfazasuz; (*fig.*)
تدبیرسز tedbīr-siz; غافل gāfil; — **ly**, (*ad.*)
محافظهسز mouhāfazasuz bir hālde;
غافلانه dūshūnjēsizje, (*fig.*)
gāfilāne
Unguided, un-gīd'ed, (*a.*) رهبرسز reh-
bersiz, (*fig.*) قارشیق qarushuq.
Unhallowed, un-hal'ōd, (*a.*) دینسر
dīnsiz; خبث habīs.
Unhandsome, un-han'sum, (*a.*) بیچیمسز
bichimsiz; چیرکین chirkin; — **ly**,
(*ad.*) چیرکین صورتده chirkin sōuretdē.
Unhandy, un-hand'i, (*a.*) بچریکسز
bejeriksiz; مناسبتسز mināsebitsiz;
فا fenā; — **Unhand'ily**, (-li) (*ad.*)
بچریکسز bejerixizje; مناسبتسزجه mi-
nāsebitsizje, — **Unhand'iness**, (*n.*)
مناسبتسزلیک bejeriksizlik; بیچیمسزلیک
mināsebitsizlik; bichim-
sizlik.
Unhatched, un-hacht', (*a.*) یومورطه‌دن
youmourtadan chuqma-
mush; (*fig.*) گون کورومهش gün geur-
memish; قاپالی qapalu; حقı hafı.
Unhang, un-hang', (*v.a.*) چیقارماق chu-
qarmaq; آشاغی آلتی ashā almaq.
Unhappy, un-hap'i, (*a.*) طالعسز tâl'i-
siz; (*fig.*) مشغوم menhōus; mesh-
ōum, — **Unhap'ily**, (-hap'i-
ly) (*ad.*) مع‌التأسف māt'te-essūf; (*lit.*)
شامته she-āmetle; — **Unhap'iness**,
(-hap'i-nes) (*n.*) طالعسزلیک tâl'i'sizlik;
(*lit.*) شامته she-āmet.
Unhardened, un-hār'dnd, (*a.*) قاتیلشامش
qatūlashmamush; سرتلشمهش sert-
leshmemish; یومشاق yumushaq.
Unharmed, un-hārm'd, (*a.*) خسارسز
hasārsuz; ضررسز zararsuz; — **Un-
hārm'ful**, (-'fōl) (*a.*) ضررسز za-
rarsuz.
Unharness, un-hār'nes, (*v.a.*) چوزمک
cheuzmek; چیقارماق chuqarmaq; (*fig.*)
قورتارماق qourtarmaq.
Unhazarded, un - haz'ar - ded, (*a.*)
مخاطره‌دن مصون mou-
hātaradan masōun.

Unhealthy, un-helth'i, (*a.*) مضر (صحته)
(suhhate-) mouzur; (*fig.*) فنا fenā;
چوروک chūrūk; — **Unhealth'ily**,
(-helth'i-li) (*ad.*) مضر صورتده mouzur
sōuretdē; — **Unhealth'iness**,
(-helth'i-nes) (*n.*) مضرت mazarrat;
فناق fenāluq
Unheard, un-herd', (*a.*) (-of) ایشیدلمهش
ishidilmemish; مجهول mejhōul
Unheeded, un-hēd'ed, (*a.*) کورولمهش
geurūlmemish; اھمال ایدلمش ihmāl
edilmish, — **Unheed'ing**, (-hēd'-
ing) (*a.*) قیدسز qaydsuz; (*lit.*) اھمالکار
ihmālkyār.
Unhesitating, un-hez'i-tāt-ing, (*a.*)
tereddūdsūz; ثابت sâbit; قطعی
qat-i; — **ly**, (*ad.*) بلاتردد bilâ te-
reddūd; چکینمکسزین chekinmexizin
Unhinge, un-hin'i, (*v.a.*) چیقارماق
chuqarmaq; (*fig.*) پریشان perı-
shān et.
Unhitch, un-hich', (*v.a.*) چورمک cheuz-
mek; صالورمک saluvermek.
Unholy, un-hō'li, (*a.*) اعتقادسز î'tiqād-
suz; (*lit.*) فاسد fâsid; — **Unhō'-
liness**, (*n.*) فساد fesâd; دینسزلیک dīn-
sizlik.
Unhook, un-hook', (*v.a.*) آجیق ach-
maq; چیقارماق chuqarmaq.
Unhoped, un-hōpt', (*a.*) (-for) بکله‌تمه
beklenmeyen; امید ایدلمهش ümīd edil-
meyen, غیری gayri me'mōul.
Unhorse, un-hors', (*v.a.*) دوشورمک
dūshürmek; اورزدن آتقı üzerinden
atmaq.
Unhurt, un-hurt', (*a.*) صاغلام sâlam
zararsuz.
Uniaxial, ū-ni-ak'si-al, (*a.*) تک محوری
tek mihverli
Unicorn, ū'ni-korn, (*n.*) لیقورن liqorn;
(esb) (اسب) at.
Uniform, ū'ni-form, (*a.*) منتظم moun-
tazam; (*lit.*) مطرد mouttarid; (*n.*)
ایونیفورمه üniforma; البسه elbise; —
ly, (*ad.*) منتظماً mountazaman; (*lit.*)
مؤتسāvien; — **Uniform'ity**,
(-i-ti) (*n.*) انتظام intizām; (*lit.*)
انتظام insijām.
Unify, ū'ni-fi, (*v.a.*) توحید tevhit et.,
— **Unifica'tion**, (-fi-kā'shun) (*n.*)
توحید ittihād; برلک birlik; (*act*) توحید
tevhit.

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UNI-UNI] (انكيزجه كئانك تلفظي ايچون) act; chānge- cārd; red; mē; hēr; in; mine.

- Unilateral**, ū-ni-lat'e-ral, (a.) بر طرفلی bir taraflu. (bot.) وحيدالجابب vahî-dûl-jânbib.
- Uniliteral**, ū-ni-lit'e-ral, (a.) تەك حرفلی tek harfli.
- Unimaginable**, un-i-maj'i-na-bl, (a.) اولماز dūshünülemez; (fig.) اولماز olamaz
- Unimpaired**, un-im-pārd', (a.) ساغلام sâlam; بورولماش bozoulmamush
- Unimpeachable**, un-im-pēch'a-bl, (a.) مەكمل qousdoursouz; قصورسز qousdoursouz; مەكمل mukemmel; پاك pâk; (incontestable) غير غير gayri qâbili jerh.
- Unimportant**, un-im-pōrt'ant, (a.) اهميتسز ehemmiyetsiz
- Unimproved**, un-im-prōv'd', (a.) مەقسەتلىك uslâh edilmemish; (fig.) قوللانماش qoullanulmamush.
- Uninflammable**, un-in-flam'a-bl, (a.) غير مشتعل gayri müshta-il
- Uninformed**, un-in-form'd', (a.) خبرسز habersiz; بلامعلومات bilâ mâ'lôumât; (fig.) عاقل âtul.
- Uninhabitable**, un-in-hab'i-ta-bl, (a.) ياشانماز yashanmaz; اوغورلاز otou-rulmaz; — **Uninhabited**, (a.) بوش bosh; (lit.) غير مسكون gayri meskyûn.
- Uninjured**, un-in'jōrd, (a.) ساغلام sâlam
- Uninspired**, un-in-spīrd', (a.) الهامسز ilhâmsuz; غير ملهم gayri mülhem
- Uninstructed**, un-in-struk'ted, (a.) تەحصيلىسز tahsîlsiz; جاهل jâhil; (directions) تەلیماتسز tâlîmâtsuz; (in) gayri vâqif (e.) (ئە) غير واقف
- Unintelligent**, un-in-tel'i-jent, (a.) عقلسز aqulsuz.
- Unintelligible**, un-in-tel'i-ji-bl, (a.) مەغلۇق anlashulmaz; (lit.) مەغلۇق mōuglaq; — **ly**, (ad.) آكلاشيلماز anlashulmaz sôuretde; — **Unintelligibility**, (-tel-i-ji-bil'i-ti) (n.) (lit.) مەغلۇق mōuglaqiyyet.
- Unintentional**, un-in-ten'shun-al, (a.) تصادى tesâdüfi; (lit.) غير اختيارى gayri ihtiyârî; — **ly**, (ad.) تصادى tesâdüfen, قضاء qazâ-en.
- Uninterested**, un-in-tēr-es ted, (a.) بى-ئارلى bî-lâqayd; (impartial) لاقيد lâqayd

- taraf; — **Unin'teresting**, (a.) (lit.) جاذيبەسز jâzibesiz; فائەدەسز faydasuz; (unamusing) عيلىنەسز eylenjesiz; tatsuz.
- Unintermitting**, un-in-tēr-mit'ing, (a.) فائەلەسز fâsulasuz.
- Unintermitted**, un-in-tēr-mit'ed, (a.) فائەلەسز gayri mûtenâvib; فائەلەسز fâsulasuz; مەتادى mûtemâdî; — **ly**, (ad.) غير متتابع gayri mûtenâvib sôuretde; بىلا فائەلە bilâ fâsula: مەتادى mûtemâdiyen; — **Unintermitting**, (un-in-tēr-mit'ing) (a.) فائەلەسز fâsulasuz; مەتادى mûtemâdî.
- Uninterpretable**, un-in-tēr'pre-ta-bl, (a.) غير قابل تفسیر gayri qâbili tefsîr; (a.) ايضاح ايدىلەمز îzâh edilemez
- Uninterrupted**, un-in-ter-rup'ted (a.) مەتادى devâmlu; (lit.) مەتادى mûtemâdî; — **ly**, (ad.) (lit.) بىلا فائەلە bilâ fâsula: مەتادى mûtemâdiyen.
- Uninvented**, un-in-ven'ted, (a.) يىجاد ايدىلەمز îjâd edilmemish.
- Uninvited**, un-in-vit'd, (a.) دعوەتسز dâ'vetsiz.
- Union**, ūn'yun, (n.) ittihâd; (harmony) اهنك âhenk; (pl.) (fabric) قارشىق qarushuq qoumash; (pamouqlou) (ماموقل); — **and progress**, (pol) ittihadu taraqî (-furqasu); — **jack**, (n.) انگليز باندېراسى ingiliz bandurasu; — **Unionist**, (ūn') (n) (pol) اتحادچى ittihadju; (com.) بىرلىك birlik a'zâsn.
- Unipolar**, ū-ni-pō'lar, (a.) (electr.) تەك قطبلى tek qoutouhlou.
- Unique**, ū-nēk', (a.) تەك tek; بىر دانە bir tâne; (lit.) يەگىنە yegyâne; (fig.) مىسالىسز emsâlsiz.
- Unison**, ū'ni-son (n.) بىرلىك birlik; (lit.) وحدت vahdet; (harmony) اهنك âhenk.
- Unit**, ū'nit, (n.) بىر bir; واحد vâhid; (single) فرد ferd; (quantity) (lit.) جۈز vâhidi qiyâsî; (mil.) احاد jüz-ü tâm; (math. و pl.) آماد âhâd: place of — s آمادخانهسى hânesi; — of force (sci.) واحد قوت vâhidi qouvvat; — of time (sci.) واحد زمان vâhidi zemân; — **Unitâ'rian**, (n.) (lit. و rel) اهل توحيد ehli tevhîd; — **Unitâ'rianism**,

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch; ش sh; ث th; ذ zh; ژ [UNI-UNL]

(-izm) (n) (lit.) وحدانيته tevhid, وحدانيت اعتقاد vahdâniyyete i'tiqâd.

Unite, ū-nit', (v.a.) بirlashdirmek; (lit.) tevhid et; (join) بirlashmek; (lit.) ittihad et.; — **United**, (ū-nit'd) (a) متحد müt-tahid; متفق müttefiq; — **States**, جايهين متفقہ آمريکا (lit.) amerika; jemâhiri müttefiqa-i amerika.

Unity, ū'ni-ti, (n.) برك birlik, (lit.) vahdet, (math.) واحد vâhid; **the unities**, (ū'ni-tiz) (n pl) vahdeti zemân ve mekyân (lit.) وحدت زمان ومكان

Universal, ū-ni-ver'sal, (a.) عمومي oumûmî, كلى külli, (n.) (lit.) قضية külliyye; (pl) کلیات külliyyât; — **ly**, (ad.) عمومًا oumûmen; — **Universal'ity**, (-i-ti) (n.) (lit.) عمومیت oumûmiyyet; (capacity) (lit.) ihâtayi küll; — **Univer'salize**, (-iz) (v.a.) (lit.) تميم tamim et.; عموميشدirmek oumûmî-leshdir-mek.

Universe, ū'ni-vêrs, (n.) کائنات kyâ-inât; عالم âlem.

University, ū-ni-vêr'si-ti, (n.) دارالفنون dârûl-fûnûn.

Univocal, ū-niv'ô-kal, (a.) تک معنای tek mânâlu; (sounds) صدaları sedâlaru bir.

Unjoyful, un-joi'fôol, (a.) nesh-esiz; طائسز tatsuz

Unjust, un-just', (a.) حقسز haqsuz; — **ly**, (ad.) حقسزجه haqsuzja.

Unjustifiable, un-jus'ti-fi-a-bl, (a.) حقسز haqsuz; لزومسز lüzûmsouz; — **ly**, (ad.) بلا لزوم bilâ lüzûm; سببسز se-bebsiz.

Unkind, un-kind', (a.) شفقتسز shefqat-siz; (impolite) نزاکتسز nezâketsiz; — **ly**, (ad.) غیر طبیعی gayri tabi'; مضر mouzur; (ad.) نزاکتسزجه nezâket-sizje; — **ness**, (n.) شفقتسزlık shefqat-sizlik; نزاکتسزlık nezâketsizlik.

Unknightly, un-nit'li, (a.) مردلکه یا قیشاز merdliye yaqushmaz.

Unknown, un-nōn', (a.) مجهول mej-hûl; خبرسز habersiz; — **Un-knowing**, (un-nō'ing) (a.) جاهل jâhil; بيلمز bilmez; — **Unknowing-**

ly, (un-nō'ing-li) (ad.) جاهلانہ jâhil-lâne, بيلميرك bilmeyerek

Unlace, un-lās', (v.a.) چورمك cheuz-mek; آچاق achmaq; (fig.) hall et

Unladylike, un-lā'di lik, (a.) (خانملنه) يا قيشاز (hanumlugha-) yaqushmaz; قالا qaba

Unlaid, un-lād', (a.) قونمامش qonnamush; (fig.) ياتشمامش yatushmamush.

Unlawful, un-law'fôol, (a.) اصولسز ous-sûlsüz. غير مشروع gayri meshrôu'; — **ly**, (ad.) اولدوق ous-sûlsüz olaraq; — **ness**, (n.) اولدوق ous-sûlsüz-lük.

Unlay, un-lā', (v.a.) اورکوسى آچاق eur-güsünü achmaq.

Unlearn, un-lêrn', (v.a.) اونونتماق ounont-maq; — **Unlearn'ed**, (-lêrn'd) (a.) جاهل jâhil.

Unleavened, un-lev'nd, (a.) مايهسز mayasuz; (Jewish) خورمسز hamour-souz.

Unless, un-les', (conj.) مەدکجه me-dikje; مادقجه maduqja; تا که tâ-ki.; بن «کور»مدکجه «I see» anjaq...; — **I «see»** «کور»مدکجه «you take» ben «geur»-medikje; — **you «take»** siz «al»-maduqja.

Unlettered, un-let'êrd, (a.) حرفسز harfsiz; (fig.) ümmî.

Unlicensed, un-li'senset, (a.) اذنسز izin-siz.

Unlicked, un-lik't', (a.) قالا qaba; (يوتولمامش) (fig.) bichimsiz; (yontoulmamush).

Unlike, un-lik', (a.) بکزهز benze-mez; مخالف اولدوق (ad.) bashqa; (ad.) mouhâlif olarak; — **ly**, (a. & ad.) مستبعد gayri mouhtemel

müsteh-ad: بکزهز benzemez; **it is not** — **mouhtemeldir**; مستبعد کلدور müsteh-ad deyildir; — **Unlike'lihood**, (-lik'li-hôod) (n.) عدم benzemeyish; (lit.) ademi ihtimâl

Unlimited, un-lim'it-ed, (a.) غير محدود gayri mahdûd.

Unlink, un-lingk', (v.a.) چورمك cheuz-mek; آچاق achmaq.

Unlistening, un-lis'ning, (a.) دیکلهز dinlemez; ایشیتمز ishitmez; دقتسز diqqatsiz.

Unload, un-lôd', (v.a.) بوشالتق bosh-altmaq; (lit.) تھليه tabliye et.;

[UNL-UNM] (انگلیزجه کاتاک تلفظی ایچون) act; change; cāi; d; red; mē; hēr; in; mine;

(*fig.*) قورتارماق qourtarmaq ; (*sell*) külliyyetli satmaq , — **Unload'er**, (-lōd'er) (*n.*) تخیلیجه tahliyeji , — **Unload'ing**, (-lōd'ing) (*n.*) بوشالتما boshaltma ; تخیله tahliye : تخیله احوق dizbarqo ; — **fees** تخیله احوق tahliye üjreti.
Unlock, un-lok', (*v.a.*) آچماق achmaq
Unlooked, un-lōkt', (*a*) (-for) غیر غایر gayri me'mōul : خلاف انتظار hulāfu intizār
Unloose, un-lōs', (*v.a.*) چوردمک cheuzmek ; گهوشه تئمک gevshtetmek ; (*fig.*) سرراست بیراق serbest buramaq.
Unlovely, un-luv'li, (*a*) قاتا qaba ; چیرکین chirkın ; — **Unlove'liness**, (-luv'li-nes) (*n.*) چیرکینلیک chirkınlık ; — **Unlov'ing**, (-luv'ing) (*a.*) عیبتسز mouhabbetsiz ; — **Unlov'ingly**, (-luv'ing-li) (*ad.*) خوشالانماهراق hoshlanmayaraq ; سومیهرک sevmeyerek.
Unlucky, un-luk', (*a.*) تاللسز tâl'siz ; مشوم mesh-ōum ; — **Unluck'ily**, (-luk'i-li) (*ad.*) تاللسزلیک tâl'sizlikle , (*reg.*) مع التأسف mâ'tte-essüf ; — **Unluck'iness**, (-luk'i-nes) (*n.*) تاللسزلیک tâl'sizlik ; (*lit.*) شحات she-âmet.
Unmake, un-māk', (*v.a.*) یوزماق bozmaq.
Unmalleable, un-mal'e-a-bl, (*a*) دوولاز deuvülmez ; (*fig.*) عنود anōud.
Unman, un-man', (*v.a.*) قورقوتماق qorqoutmaq ; ذلیل zelil et ; (*mar.*) مروتباتی mürettebâtı chuqarmaq . — **ly**, (*ad.*) قورقاق qorqaq ; ذلیل zelil ; نامرد nâ-merd ; — **Unman'liness**, (*n.*) جباب jebânet ; نامردلیک nâmerdlik.
Unmanageable, un-man'aj-a-bl, (*a.*) سركش ser-kesh ; ضبط اولونماز zabt olounmaz.
Unmannerly, un-man'ër-li, (*a.*) قاتا qaba , تربیه سز terbiyesiz ; (*ad.*) قاجا qabaja ; — **Unmannerliness**, (-man'ër-li-nes) (*n.*) قالاتی qabaluq ; تربیه سز terbiyesizlik
Unmanufactured, un-man - ū-fak'türd, (*a*) غیر معمول gayri mâ'mōul ; خام ham ; — **goods**, (*n.pl.*) اشیاء ham eshyâ ; مواد ابتدائی mevâddi ibtidâ-yye.

Unmarked, un-märkt', (*a.*) ایشارس ishâretsiz, (*noticed*) گورولمدن geurülmeden ; فرق ایلمه مش farq edilmemiş.
Unmarketable, un-mär'ket-a-bl, (*a*) ساتیلماز piyasada gechmez ; ساتیلماز satulmaz
Unmarried, un-mar'id, (*a.*) بکار bekyâr ; (*girl*) اولمه مش evlenmemiş ; قیز qız
Unmask, un-mask', (*v*) ماسکسنى چيقارماق maskesini chuqarmaq ; (*fig.*) کوسترومک geustermek ; تشهير tesh-hir et .
Unmatched, un-macht', (*a*) امثالسز emsâlsiz ; اشی یوق eshi yoq
Unmeaning, un-mēn'ing, (*a*) معناسز mâ'nâsuz
Unmeasured, un-mezh'ürd, (*a*) حسابسز hesâbsuz ; حدسز hadsiz
Unmeet, un-mēt', (*a*) اویماز ouymaz ; یاقیشماز yaqushmaz.
Unmelodious, un-mē-lō'di-us, (*a.*) آهنگسز âhenksiz
Unmerchantable, un-me'i'chant-a-bl, (*a.*) ساتیلماز satulmaz.
Unmerciful, un-mer'si-fōol, (*a.*) مرتحنسز merhametsiz ; انصافسز insâfsuz ; — **ly**, (*ad.*) مرتحنسزه merhametsizje.
Umerited, un-mer'i-ted, (*a.*) لایق دکل lâyuq deyil ; لیاقتسز liyâqatsiz.
Unmindful, un-mind'fōol, (*a.*) دوشونمز dūshünmez ; لایق lâqayd ; (*negligent*) لایقانه lâqaydâne ; — **ly**, (*ad.*) لایقانه lâqaydluq ; — **ness**, (*n.*) لایق دکل lâqaydluq ; غفلت gaflet.
Unmingled, un-ming'gld, (*a.*) قاریشماش qarushmamush ; صاف sâf.
Unmistakable, un-mis-tāk'a-bl, (*a*) شاشماز shashmaz ; قطعی qat-i ; (*clear*) قطعی صورتده sarîh ; — **ly**, (*ad.*) قطعی صورتده qat-i sôuretdede ; همه حال behemehâl.
Unmitigated, un-mit'i-gā-td, (*a.*) قوی قیرلماش qouvveti qurulmamush ; آزالماش azalmamush.
Unmixed, un-mikst', (*a.*) قاریشماش qarushmamush ; صاف sâf.
Unmodified, un-mod'i-fid, (*a.*) دیکشهمه مش deyishmemiş ; (*lit.*) غیر معدل gayri mou-addel.
Unmolested, un-mō-les'ted, (*a.*) ازجاج iz-âj edilmexizin ; راحت rahat ; آسوده âsōude.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōō; shut; mūte; very; tū چيوو; ch ج, sh ش, th ث, th ذ; zh ژ [UNM-UNP]

Unmoor, un-mōōr', (v) دمير قالدېرمق demir qaldurmaq; حرکت حاضریلا ha-rekete hazurlanmaq.

Unmotherly, un-mu'h'er li, (a.) آئالغہ analugha yaqushunaz

Unmounted, un-mown'ted, (a) (ml) پیاده piyâde.

Unmovable, un-mōōv'a-bl, (a) متاثر اولماز qumuldamaz; (fig) mūte-essir olmaz; — **Unmoved**, (un-mōōvd') (a) ساکن sâkin; متین metin.

Unmusical, un-mū'zi-kal, (a) موسیفیدن mōusiqiden anlamaz; (harmony) آهنگسز âhenksiz.

Unmuzzle, un-muz'l, (v.a.) آغزنی چورمک âzunu cheuzmek; (gun) طاپه سی چیمارمق tapasunu chuqarmaq; (fig) قورتارمق qourtarmaq

Unnail, un-nāl', (v.a.) چیقارمق چیقارمق (chivisini-) chuqarmaq.

Unnatural, un-nat'ū-ral, (a.) غیر طبعی gayri tabî'; — **ly**, (ad.) غیر طبعی gayri tabî' sôuretdе.

Unnecessary, un-nes'e-sa-ri, (a) لزومسز lüzûmsouz; — **Unnecessarily**, (un-nes'e-sa-ri-li) (ad.) بلا لزوم bilâ lüzûm; — **Unnecessariness**, (n) (un-nes'e-sa-ri-nes) لزومسزلی lüzûmsouzluq.

Unneighbourly, un-nā'bur-li, (a.) قومشولوغه یاقیشاز qomshoulougha ya-qushmaz; — **gayri dostâne**.

Unnerve, un-nêrv', (v.a.) ضعف ویرمک zâf vermek.

Unnoticed, un-nō'tisd, (a) کورولمهش geurûlmemish; — **ly**, (ad.) حس his edilmеden; — **geurûlmeden**.

Unobjectionabl, un-ob-jek'shun-a-bl, (a.) ای iyi; — **mouvâfuq**.

Unobserved, un-ob-zervd', (a.) کوروله geurûlmemish; (unfollowed) رعایت ایدلهش ru-âyet edilmemish.

Unoccupied, un-ok'ū-pîd, (a.) بوش bosh; — **ishgâl edilmemish**.

Unoffending, un-o-fen'ding, (a) ضررسز zararsuz; — **qousôur-souz**.

Unopened, un-ō'pnd, (a.) آچیلماش achulmamush; — **qapalı** qapalu.

Unopposed, un-o-pōzd', (a) مانعسز mûmânâtsuz; — **serbestje**.

Unpack, un-pak', (v.a.) آچماق achmaq

Unpaid, un-pād', (a.) تسویه ایدلهش tesviye edilmemish; (fig) پارهسز pa-rasuz; — **ûjretsiz**

Unpalatable, un-pal'ā-ta-bl, (a.) لذتسز lezzetsiz; (fig) کره kerih

Unparalleled, un-par'a-leld, (a.) امثالسر emsâlsiz

Unpardonable, un-pār'don-a-bl, (a.) مویسیفیدن afv olounmaz

Unparliamentary, un-pār-li-ment'-ar-i, (a.) پارلامنتو اصوله مخالف parlamento ousûlune mouhâlif; (حلاف اصول) (hulâfu ousûl)

Unpassionate, un-pash'un-ât, (a.) احتیصاصسر ihtirâssuz

Unpatriotic, un-pā-tri-ot'ik, (a.) وطنپرورلیکه مخالف vatanperverliye mou-hâlîf; — **hamiyyetsiz**.

Unpaved, un-pāv'd', (a.) قالدېرمسز qal-durumsuz; — **deushenme-mish**.

Unpeaceful, un-pēs'fōōl, (a) کورولتوجی gürûltûjü.

Unpensioned, un-pen'shund, (a.) تقاد ayluq-suz; — **teqâ-ûdiyyesiz**

Unperceived, un-per-sevd', (a.) حس his edilmemish; — **anlashulmamush**.

Unperformed, un-per-form'd', (a.) ایفا ایدلهش yapılmamush; — **bitmemish**

Unphilosophical, un-fil-ō-sof'i-kal, (a.) (fil.) gayri felsefi.

Unpick, un-pik', (v.a.) سوکمک seukmek.

Unpiloted, un-pî'lot-ed, (a.) قلاغوزسز qulavouzsous; (fig) رهبرسز rehbersiz.

Unpin, un-pin', (v.a.) سوکمک seukmek; — **chuqarmaq**.

Unpitiful, un-pit'i-fōōl, (a.) مرحمتسز merhametsiz; — **ly**, (ad.) آجیپایه رقی ajumayaraq

Unplaced, un-plāst', (a.) قارمه قاریشیق (qarma-) qarushuq; — **daghnuq**.

Unpleasant, un-plez'ant, (a.) ناخوش nâhosh; — **ly**, (ad.) ناخوش nâhosh sôuretdе; — **ness**,

(n.) خوش اولماش hosh olmayush; — **tatsuzluq**.

only; routine; through; tuck; mûsêe; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[UNP-UNR] (انكيزحه كاتك تلفظي ايجون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in; mine:

Unpointed, un-point'ed, (a.) كور keur; (چيننتو) طولدرلامش küt; (wall) (chimento-) doldouroulmamush; (punctuation) نقطه سز noqtasuz

Unpolished, un-pol'ishd, (a.) حلاسز jilāsuz; مات mat: (fig.) قابا qaba: — **glass**, (n.) يورلي جام bouzlou jam.

Unpolluted, un-po-lū'ted, (a.) پاك pāk; صاف sāf

Unpopular, un-pop'ū-lar, (a.) سويلان sevilmez; اعتبارسز i'tibārsuz: — **Unpopular'ity**, (-i-ti) (n.) اعتبارسزلق i'tibārsuzluq.

Unprecedented, un-pres'ē-den-ted, (a.) امثال يوق emsāli yoq; وقوح يوق voqōn-u yoq.

Unprejudiced, un-prej'ō-dist, (a.) غرضسز garezsiz; بي-تارف hī-taraf; (-bv) حلال كله مش (ē) halel gelmemish; (den-) masōun

Unpremeditated, un-prē-med'i-tā-ted, (a.) (lit.) غير قصدی gayri qasdī: عولجه دوشولميش evvelje dūshūnlēmish.

Unprepared, un-prē-pārd', (a.) حاضر دکل hazurluqsuz; hazur deyil

Unpresuming, un-prē-zūm'ing, (a.) معتدل mōn'tedil; (lit.) متواضع mütevāzu'

Unpretending, un-prē-ten'ding, (a.) (lit.) متواضع mütevāzu'; كوچوك kü-chūk

Unprevented, un-prē-vent'ed, (a.) سربست serbest.

Unprincipled, un-prin'si-pld, (a.) مسلكسز mesleksiz. اخلاق مغاير ahlâ-qa mongâyir

Unprinted, un-prin'ted, (a.) (lit.) غير مطبوع gayri matbōu'

Unproclaimed, un-prō-klāmd', (a.) اعلان ايدلمش i'lân edilmemish.

Unproductive, un-prō-dukt'iv, (a.) قصير qusur; (fig.) سمرسز semeresiz; عقيم aqim: — **ness**, (n.) عقامت aqâmet

Unprofessional, un-prō-fesh'un-al, (a.) غير مسلکي gayri meslekî.

Unprofitable, un-profit-a-bl, (a.) کارسز kyârsuz; (fig.) فائدهسز faydasuz

Unpromising, un-prom'is-ing, (a.) امیدسز ümidsiz; غير مساعد gayri mûsâ-id

Unpronounceable, un-prō-noun'sa-bl, (a.) تلفظ ايدلمش telaffouz edilemez; (fig.) سويلنمەسز seuylenemez; — **Unpronounced**, (-nouns'd) (a.) غير ملووظ gayri melfōuz

Unpropitious, un-prō-pish'us, (a.) غير مساعد gayri mûsâ-id.

Unproportioned, un-prō-pōr'shund, (a.) غير متناسب nisbetsiz; gay-ri mûtenâsib.

Unprotected, un-prō-tek'ted, (a.) حامدسز mouhâfazasuz; (fig.) حامي سز hâmisiz.

Unproved, un-prōv'd, (a.) ثابت اولماش sâbit olmamush.

Unprovided, un-prō-vi'ded, (a.) (-vizi) سز .siz; محروم (den-) mahrōum; (for) چاره سز châresiz.

Unprovoked, un-prō-vōkt', (a.) سببسز sebehsiz.

Unpublished, un-pub'lisht, (a.) نشر neshr edilmemish; (lit.) غير منتشر gayri mûnteshir.

Unqualified, un-kwol'i-fid, (a.) صلاحيتسز kifâyetsiz; (fig.) غير محدود salâhiyyetsiz; (unrestricted) gayri mahdōud; مطلق moutlaq; (hunt) اذن سز izinsiz.

Unquenchable, un-kwensh'a-bl, (a.) سونمز seunmez; شديد shedid.

Unquenchable, un-kwest'yun-a-bl, (a.) مسلم müselleme; آشکار âshikyâr; — **ly**, (ad.) شبيهه سز shühhesiz; آشکار âshikyâr sôuretdē

Unquiet, un-kwī'et, (a.) ايديشده en-dishede; — **ly**, (ad.) ايديشه ايله en-dîsheyle.

Unraked, un-rākt', (a.) (کولی) تميزلنمەش (kül-ü) temizlenmemish.

Unravel, un-rav'el, (v.a.) آيريق ayur-maq; (fig.) تنظيم a. achmaq; (fig.) tanzim et.; (explain) ايفتاح izâh et.; (v.n.) آچيلمق achulmaq; (fig.) tevazzouh et. وضع a. lit

Unread, un-red', (a.) اووقنامش oqoun-mamush; (uncheke'd) ايدلمەش mōuqâbele edilmemish; (n.) جاهل jāhil; — **Unreadable**, (un-red'a-bl) (a.) اووقناماز oqounmaz

Unready, un-red'i, (a.) حاضرلقمز hazurluqsuz; (slow) بطي batî; — **Unread-iness**, (-red'i-nes) (n.) (fig.) قرار سزلق q'arâsuzluq

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث, t/h ذ; zh ژ [UNR-UNR]

qarârsuzluq, بىركىسلىك batâ-et; bejeriksizlik
Unreal, un-rē'al, (a) سۇرى sôuri; ساحتە sahte; — **Unrē'alism**, (-izm) (n.) (lit.) غىرى طبعىلىك gayri tabi'lik
Unrealized, un-rē'al-izd, (a.) تحقق tahaqqouq etmemish
Unreasonable, un-rē'zn-a-bl, (a.) طاشغىن gayru mâ'qôul; تاشغۇن tashgun; (lit.) مۇفرط moufrut; — **ness**, (n.) طاشغىنلىق tashgunluq; افراط ifrât; — **Unreasonably**, (-rē'zn-a-bli) (ad.) افراطلە ifrâtla, فضلە fazla
Unreclaimed, un-rē-klâmd', (a.) كرى geri istenmemish; (fig.) دۈزەلمەش düzelmemish
Unrecognized, un-rek'og-nizd, (a.) تانۇنمىش tanunmamush; مېھۇل mej-hôul; — **Unrec'ognizable**, (-niz-a-bl) (a.) تانۇنماز tanunmaz
Unreconciled, un-rek'on-sild, (a.) بارىشمىش barushmamush; (inconsistent) اوۇنماش ouymamush
Unrecorded, un-rē-kord'ed, (a.) قىد qayd edilmemish; (fig.) اۇنۇش ounoutoulmouush
Unredeemed, un-rē-dēmd', (a.) (fin.) اۇفە اىدەش utfâ edilmemish; (unfulfilled) ادا اىدەش edâ edilmemish
Unregarded, un-rē-gârd'ed, (a.) كۈرۈلمەش geurûlmemish; — **ly**, (ad.) كۈرۈلمەن geurûlmeden; — **Unregârd'ful**, (-fôul) (a.) لائىد lâ-qayd
Unrelenting, un-rē-lent'ing, (a.) شىدەتلى shiddetli; (lit.) خاشىن hashîn; — **ly**, (ad.) شىدەتلى (عنى) (aynu-) shid-detle
Unreliable, un-rē li'a-bl, (a.) اىنايەلەماز inanulamaz
Unrelievable, un-rē-lēv'a-bl, (a.) ياردىم اىدەش qourtarulamaz; ياردۇم edilemez; چاۋەسز châre-siz
Unrelieved, un-rē-lēvd', (a.) ياردىم yardum geurmemish; (fig.) قۇرتارۇلماش qourtarulmamush; (guard) دىكىشمەش deyishmemish
Unremitting, un-rē-mit'ing, (a.) (lit.) مۇتەمەدى mütemâdi; — **ly**, (ad.) مۇتەمەدى mütemâdiyen

Unremovable, un-rē-môov'a-bl, (a.) تەمەللى temelli; قالدۇرۇلماز qaldurulamaz
Unrepealable, un-rē pēl'a-bl, (a.) دەيىشمەز deyishmez; قاتى qat-i
Unrepenting, un-rē-pent'ing, **Unrepentant**, (un-rē-pent'ant) (a.) ئادىم اولماش nâdim olmamush; (lit.) مۇتەمەدى mütemerrid; — **ly**, (ad.) ئادىم نەمەردانە nâdim olmaxuzun; مۇتەمەدى mütemerridâne
Unreprovable, un-rē-prôov'a-bl, (a.) قۇسۇرسۇز qousoursouz
Unrequested, un-rē-kwes'ted, (a.) كەندىلىكەندى istenmemish; كەندىلىندە kendilynden
Unresenting, un-re-seut'ing, (a.) كىنسۇز kinsiz; عداۋەت adâvetsiz
Unreserved, un-re-zervd', (a.) آچىق achuq; — **ly**, (ad.) آچىقچە achuqja; ساقۇنماقۇسۇز saqunmaqusuzun; — **ness**, (n.) سەمىمىيەت samimiyyet, (lit.) سارâhat
Unresisted, un-rē-zist'ed, (a.) بىلەمقاۋەت bilâ mouqâvemet; كۈرەمەش mouqâvemet geurmemish; سەربەست serbest
Unresisting, un-rē-zist'ing, (a.) مەقاۋەت edemez; مەقاۋەت gayri mouqâvim; (fig.) زەئىف za-if; عاجز âjiz; — **ly**, (ad.) مەقاۋەت اىدەش mouqâvemet edemeyerek; (fig.) ئاجىز ajizle
Unresolved, un-rē-zolv'd', (a.) ھەل hall olounmamush; (fig.) قارârsuz
Unrest, un-rest', (n.) گۈرۈلتۈ gürültü; (lit.) شۇرش shôurish; (anxiety) ئەندىشە endishe
Unrestored, un-rē-stôrd', (a.) اسكى eşki hâlinde
Unrestrained, un-rē-strând', (a.) غەيرى مەخدۇد gayri mahdôud; (licentious) سەربەست serbest
Unrestricted, un-rē-strikt'ed, (a.) تەقىيد taqyid edilmemish; سەربەست serbest; — **ly**, (ad.) تەقىيدەت bilâ taqyîdât
Unrevised, un-rē-vî'zd, (a.) تەدقىق tedqîq edilmemish
Unrewarded, un-rē-wawrd'ed, (a.) مۇكافىئەسۇز mükâyâfâtsuz

only; routine; through; tuck; musée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UNR-UNS] (انگريزيجه ڪاٺاڪ تلفظي اڇون) act; change; cārd; red; mē; hér; in; mine;

Unriddle, un-rid'1, (*v.a.*) حل hall et.
Unrighteous, un-ri'tyus, (*a.*) حقسز haqsuz, (*rel.*) فاسد fâsîd; — **ly**, (*ad.*) حقسز haqsuzja; — **ness**, (*n.*) حقسز haqsuzluq; فساد fesâd; غدر gadr
Unripe, un-rip', (*a.*) خام ham; اولامش olmamush; (*fig.*) يتشمهش yetish-memish.
Unrivalled, un-riv'ald, (*a.*) رقيبسر raqîbsiz; امثالسر emsâlsiz.
Unrivet, un-riv'et, (*v.a.*) (پرچيني) chuqarmaq; (perchunini-) چيقارمق چيقارمق seukmek.
Unroll, un-röl', (*v.a.*) آچق achmaq; (*v.n.*) آچيلق achulmaq
Unromantic, un-rö-man'tik, (*a.*) عادي âdi; جاذبهسز jâzibesiz.
Unroof, un-rööl', (*v.a.*) طامي achmaq; طامي achmaq.
Unroot, un-rööt', (*v.a.*) کوکندن chuqarmaq.
Unruffled, un-ruf'ld, (*a.*) دوز düz; (*fig.*) ساکن sâkin.
Unruled, un-rööld', (*a.*) سربست serbest; (*irregular*) قاعدهسز qâidesiz, (*lit.*) مذهب müzebe; (*paper*) چيزكيسز chizgisiz.
Unruly, un-rööl'i, (*a.*) سرکش serkesh; باطردنجي paturduju.
Unsaddle, un-sad'l, (*v.a.*) اکرني چيقارمق eyerini chuqarmaq
Unsafe, un-sâf', (*a.*) امين دکل emîn deyil; تھلکھلې tehlikeli.
Unsaid, un-sed', (*a.*) سويلنمەش senylenmemish; مسکوت meskyût; to leave — سويلنمەش senylenmemek, مسکوت meskyût gechemek.
Unsalable, un-sâ'la-bl, (*a.*) ساتيلەماز satulamaz.
Unsalariéd, un sal'a-rid, (*a.*) معاشسز ma-âshsuz; آيلقسز ayluqsuz.
Unsatisfactory, un-sat-is-fak'tö-ri, (*a.*) ايي deyil; (*insufficient*) نقصان kifâyetsiz; noxân; — **Unsatisfac'torily**, (-fak'tö-ri-li) (*ad.*) نقصان fenâ bir hâlde اولدق
Unsatisfied, un-sat'is-fid, (*a.*) قانع qân' deyil; ممنون memnûn deyil; (*lit.*) ايدله‌مەش tatmîn edilmemish.
Unsavoury, un-sâ'vor-i, (*a.*) طاتسز tatsuz; (*lit.*) ناخوش nâhosh; — **Un-**

sā'vouriness, (-'vor-i-nes) (*n.*) طاتسز tatsuzluq.
Unschooléd, un-skööld', (*a.*) تحصيلسز tahsilsiz; جاهل jâhil
Unscoured, un-skowrd', (*a.*) ييفانماش yuqanmamush; خام ham.
Unscrew, un-skröo', (*v.a.*) ويداسني آچق vidasunu achmaq.
Unserupulous, un-skröo'pü-lus, (*a.*) صايغسز saygusuz; صيقيلماز suqulmaz; — **ly**, (*ad.*) صيقيلمان suqulmadan; چيكنمەن chekinmeden; — **ness**, (*n.*) حياسزق saygusuzluq; (*fig.*) صايغسزق hayâsuzluq
Unseal, un-sel', (*v.a.*) آچق (مهريني) (mührünü-) achmaq; (*lit.*) فك a. fekk et.; — **Unsealed'**, (-seld') (*a.*) مهرسز mühürsüz; آچق achuq.
Unseam, un-sēm', (*v.a.*) سوکک seukmek.
Unsearchable, un-sēr'ch'a-bl, (*a.*) اسرار انگيز boulounmaz; (*lit.*) esrâr engiz
Unseasonable, un-sē'zn-a-bl, (*a.*) مو-مەسز mevsimiz; وقتسز vaqitsiz; مناسبتسز minâsebetsiz; (*fig.*) سۇراسۇز surasuz, — **Unseasonably**, (un-sē'zn-a-bli) (*ad.*) وقتسز اولدق vaqitsiz olaraq; — **Unseasoned**, (-sē'znd) (*a.*) تربيه ايدله‌مەش terbiye edilmemish; (*unripe*) يتشمهش yetishmemish.
Unseat, un-sēt', (*v.a.*) دوشورمەك düshürmek; (*lit.*) اسقاط isqât et.
Unseaworthy, un-sē-wurth'i, (*a.*) دڭره طياتاز denize dayanmaz.
Unseemly, un-sēm'li, (*a.*) اويغونسز ouygounsouz; ياقيشاز yaqushmaz; — **Unseem'liness**, (-sēm'li-nes) (*n.*) اويغونسزق ouygounsouzluq
Unseen, un-sēn', (*a.*) گوروله‌مەش genrûlmemish; غير مرئي gayri mer-i.
Unselfish, un-sel'fish, (*a.*) علاقسز alâqasuz; کندي دوشونک kendini düşünmez; (*lit.*) حسي hasbî; — **ly**, (*ad.*) منفعتي دوشونيرەك menfâ'tini düşünmeyerek.
Unserviceable, un-sēr'vis-a-bl, (*a.*) ايش ياراماز ishe yaramaz.
Unsettle, un-set'l, (*v.a.*) قاريدشدرمق qarushdurmaq; احلال ihlâl et.; (*v.n.*) بوزولق bozoulmaq; — **Unset'**

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte foot, mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh; th; zh ڙ [UNS-UNS]

tled, (-set'led) (a.) قرارىز qarâr-suz; (*liquid*) بولاتىق boulanuq; (*inhabited*) اسكان ايدهلمىش iskyân edilmemish; (*fin.*) تسويه ايدهلمىش tesviye edilmemish; آچىق achuq; — **Unset'tledness**, (-set'ld-nes) (n.) قرارىزلىق qarârsuzluq.

Unsevered, un-sev'erd, (a.) آيقلانامىش ayyuqlanmamush; آيرىلامىش ayrulmamush.

Unshaded, un-shād'ed, (a.) كۆلەكسىز geulgesiz; (*painting*) كۆلەك وىرەلمىش genlige verilmemish; (*fig.*) سىر بەست gerbest; بىرلەشمەست gayri mestôur.

Unshakable, un-shāk'a-bl, (a.) سار-sarsulmaz; مەتبەن metin; — **Unsha'ken**, (-shā'kn) (a.) مەتبەن metin.

Unshape, un-shāp', (v.a.) شەكىلنى بوزماق sheklini bozmaq; بىچىمىنى بوزماق bichimini bozmaq, (*fig.*) تەغىير tagyir et.; تەھرىف tahrif et.; قارىشىدىرىق qarushdurmaq.

Unshaven, un-shāvn', (a.) تراشسىز turashsuz.

Unsheathe, un-shēth', (v.a.) قىيىندىن قىيىندىن qunundan chuqarmaq; چەكەمەك chekme.

Unsheltered, un-shel'terd, (a.) مەھدا mey-midāde; mouhâfazasuz; فەھەسە فەھەسە danda; آچىقىدە achuqda.

Unship, un-ship', (v.a.) چىقارماق chuqarmaq.

Unshoe, un-shōō', (v.a.) (zo.) نەللىرىنى nallarunu seukmek; چىقارماق chuqarmaq.

Unshrinking, un-shring'king, (a.) (-at) چەكىنمەس chekinmez; — **ly**, (ad.) چەكىنمەس chekinmeyerek; — **Unshrinkable**, (a.) چەكمەز chekmez.

Unsightly, un-sit'li, (a.) چىرىكىن chirkin; — **Unsignt'liness**, (-sit'lin-nes) (n.) چىرىكىنلىك chirkinlik.

Unskilful, un-skil'fool, (a.) ئىشەنچسىز ajemi; dirâyetsiz; — **ly**, (ad.) ئىشەنچسىز ajemije; — **ness**, (n.) ئىشەنچسىز ajemilik; — **Unskilled**, (-skild') (a.) ئىشەنچسىز ajemi; (*fig.*) قاپا qaba; — **labour** قاپا ishler.

Unsleeping, un-slēp'ing, (a.) (*fig.*) مەتەن müteyaqquz.

Unsmooth, un-smooth', (a.) يورۇلى pürüzlü; قاپا qaba.

Unsociable, un-sō'sha-bl, (a.) كۆرۈشەلمەز geürüşhülmez; (*reserved*) قونۇشماز qonoushmaz.

Unsold, un-söld', (a.) ساتىلمامىش satulmamush.

Unsolicited, un-sō-lis'1-ted, (a.) ئىستەنمەمىش istenmemish; رىجاسىz rijâ-suz.

Unsorted, un-solv'd', (a.) حل اولونمامىش hall olounmamush.

Unsorted, un-sort'ed, (a.) آيرىلامىش ayrulmamush.

Unsought, un-sawt', (a.) ئىستەنمەمىش istenmemish, (*fig.*) بىردىن birde.

Unsound, un-sownd', (a.) چۈرۈك chürük; ئەمىن emîn deyil; (*defective*) بوزۇق bozouq; — **ness**, (n.) چۈرۈكلۈك chürüklük.

Unsparring, un-spār'ing, (a.) بول bol; مەھەممەت merhametsiz; — **ly**, (ad.) بول bol-bol; (*lit.*) مەھەممەت mezbûlen.

Unspeakable, un-spēk'a-bl, (a.) سۆيلىمەس seuylenmez; (*fig.*) تەرىف تولۇنماز tâ'rif olounmaz, — **ly**, (ad.) تەرىف ئىدەلمەيەك derejede; تەرىف ئىدەلمەيەك derejede; زیادەسىلە ziyâdesilə.

Unspecified, un-spes'i-fid, (a.) (*lit.*) مەيىن gayri mou-ayyen.

Unspoiled, un-spoild', (a.) بوزولمامىش bozoulmamush; (*fig.*) مەھەممەت masûun; پاك pāk.

Unspotted, un-spot'ed, (a.) لەكەمسە lekesez (*fig.*) عەفف afif.

Unstable, un-stā'bl, (a.) قارارىز qarâr-suz; (*lit.*) مەتبەن mütebeddil, — **ness**, (n.) قارارىزلىق qarârsuzluq.

Unstained, un-stānd', (a.) لەكەمسە lekesiz; ساف sâf.

Unstamped, un-stamp't', (a.) تەھەسسە damgasuz.

Unsteady, un-sted'i, (a.) قارارىز qarâr-suz; تەھەسسە dayanmaz; — **Unstead'fast**, (-sted'fäst) (a.) تەھەسسە sebat'suz; (*lit.*) مەتبەن mütelevvin; — **Unstead'ily**, (-sted'i-li) (ad.) قارارىز qarâr-suz sôuretdə; — **Unstead'iness**, (-sted'i-nes) (n.) قارارىزلىق qarârsuzluq; (*lit.*) تەھەسسە telev-vün.

Unstrained, un-strānd', (a.) سوزولمامىش

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[UNS-UNT] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

süzülmemiş ; (fig.) زورلامقسن زor-lamaqsuzun ; طبیعی qolayja ; طبعی tabî.
Unstring, un-string', (v.a.) چوزمک cheuzmek ; (mus.) تلی چیقارمق telini chuqarmaq.
Unstudied, un-stud'id, (a.) طبعی tabî', — **Unstú'dious**, (-stú'di-us) (a.) تېل tenbel.
Unsubdued, un-sub-dúd', (a.) قوتی qouti qouvveti qurulmamush , متین metin.
Unsubmissive, un-sub-mis'iv, (a.) اطاعتسن itâ-atsiz ; سرکش serkesh.
Unsubstantial, un-sub-stan'shal, (a.) فوتسن qouvvet-kifâyetsiz ; کفایتسن kifâyet-siz.
Unsuccessful, un-suk-ses'fööl, (a.) موفقیتسن muvaffaqiyyetsiz ; عقیم aqîm ; — **ly**, (ad.) بلاموفقیت bilâ muvaffaqiyyet ; عقامتله aqâmetle.
Unsuitable, un-sûl'a-bl, (a.) غیر موافق gayri muvâfuq ; اولار olmaz , یاراماز yaramaz ; (unbecoming) یاقیشار ya-qushmaz ; — **ness**, (n.) اویمایش ouy-mayush ; موافق اولمایش muvâfuq olmayush , — **Unsuit'ed**, (-süt'ed) (a.) اویماماش ouymamush ; (unsupplied) وساطتسن vesâ-itsiz.
Unsupplied, un-su-plid', (a.) ورلماماش verilmemish ; محروم mahrûm
Unsupported, un - su - pör'ted, (a.) دستکسن desteksiz ; (fig.) یاردیمسن yar-dumsuz ; (ad.) مظاهرسن mouzâheret-siz.
Unsurpassed, un-sur-pas'd, (a.) کچیلmemiş ; گئیلmeş ; فائق fâ-iq.
Unsuspected, un-sus-pekt'ed, (a.) مجهول hatura gelmemish ; کلهمش mejhôn.
Unsuspecting, un-sus-pish'us, (a.) امین emîn.
Unsustainable, un-sus-tân'a-bl, (a.) ادا ایدیلmemiş ; toutdouroulamaz ; ادا ایدیلmeş .
Unswathe, un-swāth', (v.a.) قونداغی (qoundānu-) cheuzmek.
Unswep't, un-swept', (a.) سوپورولmemiş ; süpürülmemish.
Unsworn, un-swörn', (a.) عین ایدیلmemiş ; yemin edilmemish ; (fig.) تعهد ایدیلmemiş ; te-ahhüd edilmemish ; سربست ser-best.

Unsymmetrical, un-si-met'ri-kal, (a.) غیر متناسب gayri mütenâzur ; متناسب nisbetsiz.
Unsystematical, un-sis-te-mat'ik-al, (a.) سیستمسن sistemsiz ; — **ly**, (ad.) اصلدا اولمایدیق ousôul dâhilinde olmayaraq.
Untack, un-tak', (v.a.) سوکک seukmek.
Untainted, un-tānt'ed, (a.) لکسن le-kesiz ; (food) بورولمامش bozoulma-mush.
Untamed, un - tām'd, (a.) آلیشمامش alushmamush ; — **Untā'mable**, (a) تربیه ایدیلmemiş ; alushmaz ; آلیشمار edilemez
Untarnished, un-tār'nisht, (a.) قارارمامش qararmamush ; (fig.) کیرلنmemiş .
Untasteful, un-tāst'fööl, (a.) (fig.) طبعیتسن tabî-atsiz.
Untaught, un-tawt', (a.) جاهل jâhil ; بی-خبر bi-haber.
Untaxed, un-takst', (a.) ورکیدن معاف vergiden mou-âf ; (jud.) مهم اولمامش müttehim olmamush ; محکوم اولمامش mahkyûm olmamush.
Untenable, un-ten'a-bl, (a.) طوریلamaz ; (fig.) ادا ایدیلmeş .
Unthankful, un-thank'fööl, (a.) ناکور nankeur.
Unthinkingly, un-thingk'ing-li, (ad.) لایقیدانه lâqaydâne ; (fig.) دوشونمeyererek ; dushünmek-sizin.
Unthought, un-thawt', (a.) (-o) دوشو-دüşünülmemiş ; — **Un-thought'ful**, (-thawt'fööl) (a.) دوشونmesiz .
Unthread, un - thred', (v.a.) ایپلکی ipliyi chuqarmaq ; (fig.) چیقارمق cheuzmek ; (way) یول yol boulmaq.
Unthrifty, un-thrift'i, (a.) ادارهسن idâ-resiz ; (fig.) عقیم aqîm.
Untidy, un-ti'di, (a.) نظمسن nizâm-suz ; چاپاچول qarushuq ; ترتیبسن tertîbsizlik.
Untie, un-ti', (v.a.) چورمک cheuzmek.
Until, un-til', (prep.) قدر (t) (e-) qadar ; not — انجا anjaq... ; مددجه ...medikje ; مادجه ...aduqja.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machlue.

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ژ [UNT-UNW]

Untimely, un-tim'li, (a. وقتمز *ad.*) vaqitsiz; (lit. ناموسم nābemevsim.

Untiring, un-tir'ing, (a. يورلار yo-roulmaz; شاتکار sebatkyâr, — ly, (ad. يورولماقزین yoroulmaxuzun; نباتله sebatla

Unto, un-tōō, (prep) ... e; . â; ye.

Untold, un-tōld', (a. سويلنمهش seuy-lenmemish, (lit. مسکوت meskyōut.

Untoward, un-tō'ard, (a. عکسی axi; سرکش serkesh.

Untrained, un-trānd', (a. يتشديرلمهش yetishdirilmemish.

Untransferable, un-trans-fer'a-bl, (a. نقل ايديلمهش naql edilemez.

Untried, un-trid', (a. تجربه ايدلمهش tejrbē edilmemish; محاکمه *jud*) mouhākeme edilmemish.

Untrimmed, un-trim'd', (a. دوزملهش düzelmemish; نظامه قونمامش nizāma qonmamush; غير منتظم gayri moun-tazam.

Untroubled, un-trub'ld, (a. ساکن sâkin.

Untrue, un-trōō', (a. طوغری dōrou deyil; (pers. ساخته sahte; صداقتس sadâqatsiz; — **Untru'ly**, (-trōō'li) (ad. يالاندن yalandan; (fig. چلی اولورق jâl olarq.

Untrustworthy, un-trust'wur-thi, (a. امين دکل inanulamaz; اعتقاد ايديلمهش i'timād edilemez

Untruth, un-trōōth', (n. يالان yalan; اساسسزاق esās-suzluq.

Unturned, un-turnd', (a. چوريلهش chevriilmemish; (fig. دوقونلامش do-qounoulmamush, to leave no stone — (fig. هر يره نابق her yere baqmaq; آرايماش ير ييراقماق aranma-mush yer buraqmaq.

Untwist, un-twist', (v.a. آچق ach-maq.

Unused, un-üz'd', (a. قوللانيلاماش qoul-lanulmamush; (-io) آليشيلاماش alu-shulmamush; غير متاد gayri mōu-tād.

Unusual, -ly, un-ū'zhū-al, -li, (a. ع *ad.*) hulāfu mōu'tād; خلاق متاد *ad.* fevqal-āde.

Unutterable, un-ut'ér-a-bl, (a.)

seuylenmez, (fig. تحف tahaf.

Unvanquished, un-vang'kwisht, (a.) متين metin.

Unvarnished, un-vār'nisht, (a. جلاسز jilāsuz; ورنیکسز verniksiz; (fig.) طبيعی tabi'; ساده sāde

Unveil, un-vāl', (v.a.) آچق achmaq; (fig.) افشا ifshā et.; (inaugurate) resmi küshādunu yap-maq; (v.n.) آچيلمق achulmaq.

Unwarily, un-wā'ri-li, (ad.) دوشونمەدن dūshünmeden; دليجه delije.

Unwarlike, un-waw'rlik, (a.) حرب حربە harb istemez; (unfit) ياراماز harba yaramaz.

Unwarned, un-waw'rnd', (a.) خبرسز habersiz

Unwarrantable, un-wor'ant-a-bl, (a.) يولاسز jâ-iz deyil; (a.) yol-souz. — **Unwar'anted**, (-wor'-ant-ed) (a.) سبەسز sebebsiz; واهی vâhî; (guaranty) کيفي keyfi, (responsibility) بلامسؤوليت te'mînâtsuz; bilâ mes-ûliyyet.

Unwary, un-wā'ri, (a.) دوشونجهسز dūshünjesiz

Unwavering, un-wā'vèr-ing, (a.) متين metin; ديششمز deyishmez; — ly, (ad.) ديششمکسرين deyishmexizin; متانله melânetle.

Unwearied, un-wēr'id, (a.) يورلماز yoroulmaz; مقدم mouqdim; — ly, (ad.) يورولماقزین yoroulmaxuzun; شاتکارانه sebatkyârâne

Unwelcome, un-wel'kum, (a.) (lit.) ناخوش nāhosh; مناسبسز mināsebsiz.

Unwell, un-wel', (a.) راحتسز rahātsuz.

Unwept, un-wept', (a.) (fig.) (هيچ) (hich-) ajunmamush.

Unwholesome, un-hōl'sum, (a.) مضر mouzur; (fig.) بودوق bozouq; فاسد fâsid; — ness, (n.) مضرت maz-zarrat.

Unwieldy, un-wēl'di, (a.) خنطل han-tal; بطی batî; — **Unwiel'dily**, (-wēl'di-li) (ad.) بطانله batâ-etle.

Unwilling, un-wil'ing, (a.) ايستمەز istemez; مخالف mouhâlif; — ly, (ad.) ايستمەيەرك istemeyerek; اسفله esefle; — ness, (n.) ايستمەيەش iste-meyish; ايستمەكسزلك isteksizlik.

Unwind, un-wīnd', (v.a.) آچق ach-

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UNW-UPR] (انگلیزجه کلماتک تلمطی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

maq (*vn*) چورمک cheuzmek ; چورلمک cheuzülmek.
Unwise, un-wīz', (*a*) عقلسوز aqulsuz, عقلسوزجه tedbîrsiz; — **ly**, (*ad*) عقلسوزجا aqulsuzja;
Unwitnessed, un-wit'nest, (*a*) شاهدسز geurülmemiş; شاهدسز shâ-hitsiz.
Unwittingly, un-wit'ing-li, (*ad*) بيلمهريك bilmeyerek.
Unwittily, un-wit'i-li, (*ad*) بودالاجا boudalaja; — **Unwit'ty**, (-wit'i) (*a*) بودالا yavan; (*pers*) بودالا boudala.
Unwomanly, un-wōm'an-li, (*a* و *ad*) قادونلughه ياقيشماز qadunlughه ya-qushmaz.
Unwonted, un-wunt'ed, (*a*) آلشيلمامش alushulmamush; خلای معتاد hulâfu mōu'tâd.
Unworthy, un-wur'thi, (*a*) لايق دکل lâyuq deyil; ياقيشماز yaqushmaz; — **Unworthily**, (-wur'thi-li) (*ad*) لايق اولمغسوزun lâyuq olmaqsuzun; — **Unworthiness**, (-wur'thi-nes) (*n*) ياقيشمايش liyâqatsizliq; لياقتسزلك ya-qushmayush
Unwrap, un-rap', (*v.a*) آچماق ach-maq; چورمک cheuzmek; (*vn*) آچيلمق achulmaq.
Unwinkle, un-ring'kl, (*v.a*) دوزه لئك düzeltmek.
Unwritten, un-rit'n, (*a*) يارلاماش yazulmamush; (*lit*) منقول menqûl; — **law**, (*n*) (*lit*) تعامل te-âmûl.
Unwrought, un-rawt', (*a*) انشلنمه مش ishlenmemish; خام ham; (*fig*) طبعي tabi'; آل سورلمه مش el sürülmemiş.
Unyielding, un-yēl'ding, (*a*) مقاوم monqâvim; سرت sert; (*fig*) عنود anōud; — **ly**, (*ad*) عنودانه anōudâne
Up, up, (*ad*) يوقارى youqaru; (*on*) قالمش youqarda; (*risen*) قالمش qalqmush; (*fig*) يوكسلمش yuxelmish; (*excited*) عيلنده galeyânda; آرتمش artmush; (*prep*) اوستنده üs-tünde; اوزرنده üzernده; (*a* و *n*) يوقارى youqaru; (*int*) ! قالق qalq!; — 'and down', يوقارى — آشاغى ashâ-youqaru; — to قدر (*ه*) qad(e)-dar; (*about*) اوزره üzre; it is —

وقتدر! tamam!; **time is** — وقت تمام! vaqit tamam!; **the s — and downs** اقبال و ادبار iqbal ve idbâr; انقلابات inqilâbât; تقلبات teqallübât.
Upbraid, up-brād', (*v.a*) سويلنمك seuy-lenmek; (*lit*) تقييح ا. taqbih et; — **Upbraid'ing**, (-brād'ing) (*n*) تكدير it-hâm.
Upbringing, up'bring-ing, (*n*) بويولته beuyülte.
Upheaval, up-hēv'al, (*n*) يوكسلمه yux-elme; ترفع qabarma; قانارمه qabarma; **Uphill**, up'hil, (*a*) باير bayur; (*fig*) مشكل müshkül; (*ad*) باير يوقارى bayur youqaru; (*fig*) زحمتله zahmetle; اوغراشراق ōurasharaq
Uphold, up-hōld', (*v.a*) طوتق tout-maq; (*con*) مoulhâfaza et.; (*continuation*) اصرار devam et.; — **Uphōl'dér**, (*n*) ظهير usrâr et.; مدافع müdâfi'.
Upholstery, up-hōl'ste-ri, (*n*) دوشمه deusheme; مفروشات mefrûshât; — **Uphōl'stérér**, (*n*) دوشمه مەسى deushemeji; يورغانچى yorganju.
Upkeep, up'kēp, (*n*) باقيلمه baqulma; معيش (*pers*) moulhâfaza; (*expense*) مصاريف masârifi dâ-ime.
Upland, up'land, (*n* و *a*) يايلا yayla; طاغلى dâluq; — **Up'landér**, (*n*) يايلاى yaylalu.
Uplift, up-lift', (*v.a*) قالدورمق qaldur-maq; قالمق qalqma; (*n*) قابارمه qabarma.
Upmost, see **Upper**, (*a*) انك يوكسك en yûxek.
Upon, up-on', (*prep*) اوزرينه üzernده; يوك اوزرينه, — **that**, بونك اوزرينه, bounoun üzernده...
Upper, up'ér, (*a*) يوقارى (*daha*) youqaru; (*lit*) فوقانى fevqânî; (*fig*) — **hand**, (*n*) تفاق tefevvonq; — **house**, (*n*) اعيان (*mejlisi*) — **most**, (*a*) انك يوكسك en yûxek; (*first*) انك اول en evvel; — **story**, (*n*) اوست قات üst qat; يوقارى youqaru; (*fig*) قفا qafa.
Upraise, up-rāz', (*v.a*) قالدورمق qaldur-maq; — **Uprais'ing**, (-rāz'ing) (*n*) بويولته beuyülte.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte, very; tū چيوو ch ج, sh ش, th ث; zh ژ [UPR-USE]

Upright, up'rit, (a) طوغرى dōrou; (vertical) ديك dik; (lit.) قائم qā-im; (honest) ناموسكار nāmōuskyâr; مستقيم müstaqim, — ly, (ad.) اولوق dōrou olaraq; (fig.) مستقيمان müsta-qimâne; قائم qā-imen; — ness, (n.) طوغرلىq dōroulouq; (fig.) استقامت isti-qâmet.

Uprise, up-riz', (v.n.) قالدق qalqmaq; (fig.) يوكسلمك yüxelmek.

Uproar, up'rör, (n.) قيام qiyâm; كورولتو gürültü.

Uproot, up-iōōt', (v.a.) كوكندن چيخارماق keükünden chuqarmaq; سوكمك seukmek.

Uprouse, up-rowz', (v.a.) اوياندورماق uyandurmaq; (fig.) ايلاق iqâ et.

Upset, up-set', (v.a.) دورمك devirmek; (lit.) اسقاط isqât et.; (spoil) يورمك bozmaq; (v.n.) دورمك devrilmek; (mar) ma. — Up'set, (n.) دورمك devrilme; (lit.) سقوط sou-qâut; (act) اسقاط isqât; (fig.) پريشاللىق perishânluq; — price, (-pris) (n.) ايلك ilk pey.

Upshot, up'shot, (n.) نتيجە netije; نهايت nihâyet

Upside, up'sid, (n.) اوستى üstü; (ad.) اوستنده üstünde; — down, (ad.) قارمه قارشىق qarışiq; (fig.) آلت alt-üst; — to be —s with qarma qarushuq; to be —s with (le-) eudeshmek.

Upstairs, up-stärz', (ad.) يوقارى youqaru; يوقارىدا youqarda; (n.) يوقارى يات youqaru qat.

Upstart, up'stärt, (n. & a.) تورەدى türedi; (yeni (-zengin).

Upturn, up-turn', (v.a.) دورمك devirmek; — Upturned', (-turn'd') (a.) دورمىش devrilmiş; (fig.) قالدق qalquq.

Upward, up'ward, (ad.) يوقارى youqaruya; يوقارى طوغرى youqaru dōrou; (den) فضلە (-of) (-den) fazla; — and — (ve-) fazlasu. (و) فضلەسى

Uræmia, ū-re'mi-a, (n.) (med.) دم dem; (n.) ديمي üremi.

Ural, ōō-räl, (n.pr.) اورال ural.

Uranus, ū'ran-us, (n.) اورانوس ūrânos.

Urban, ur'ban, (a.) شهر shehir...; شەرى shehrî; — population, (n.) شەرى shehir ahalîsi.

Urbane, ur-bân', (n.) نازىك nâzik; (civilized) مدنى medenî; — Urb-anity, (ur-ban'î-tî) (n.) نزاکت nezâket; (lit.) رفق rufq.

Urchin, ur'chin, (n.) (zo.) كيرپى kir-pi, (child) حشرى hasharu, (پىچ) (pich)

Urdu, ōōr'dōō, (n.) اوردو لسانى ordou lisânu.

Urfa, ōōr'fa, (n.pr.) اورفه ourfa.

Urge, urj, (v.a.) سورمك sürmek; (fig.) صيغىشدورماق suqushdurmaq; اصرار usrâr et.

Urgent, ur'jent, (a.) مستعجل müs-tâ'jel; (fig. & lit.) مېرم mübrem; — ajil, — ly, (ad.) عجله ajele; (lit.) عاجل ajilen; — need, (n.) لزوم mübrem; احتياج ihtiyâju ajil; — lüzümü mübrem; (pl.) احتياجات mübrem; — Urgency, (-'jen-si) (n.) عجله ajele; (lit.) مستعجلى müstâjeliyyet; مېرمىس mübremiy-yet.

Urin, ū'riu, (n.) بول bevl; ادار idrâr; (v.n.) صو دوكم sou deukmek; — Uric, (ū'rik) (a.) بولى bevlî; — acid حامض hâmuza bevl; — U'ri-nal, (n.) لازملىق lazumluc; (اوردك) (urdek); — Urinary, (ū'ri-na-ri) (a.) ادار idrâr...; — disease ادار idrâr zorlû; — passage ادار idrâr yolou.

Urn, urn, (n.) قانوز qavanoz; وازو vazo; (vater) ساور semâver; elec-toral — انتخاب صندىنى intihâb sandugh; (pl) انتخاب صندىقلى intihâb sanduqlaru.

Ursa, ur'sa, (n.) — major, (-mâ'jur) دىب اکبر dübbi ekber; — mi-nor, (mî'nor) دىب اصغر dübbi asgar.

Ursine, ur'sin, (a.) ... آيى ayu...; دىب dübbi.

Us, us, (pron.) بىزى bizi...; (to-) بىزه bize...

Usage, ū'zāj, (n.) استعمال isti'mâl; (treatment) معامله mou-âmele; (cus-tom) عادت âdet; اوسول ousûl.

Use, ūz, (v.a.) قوللانماق qoullanmaq; معامله isti'mâl et.; (treat) معامله mou-âmele et.; (v.n.) معنادى او. mōu-tâdu ol.; — up بىتىرمك bitirmek; — Used, (üst) (a.) مستعمل müs-tâ'mel; (accustomed) آلىشىق alushuq;

only; routine; through; tuck- müsee; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[USE-UZB] (انگليزيحه كئانك تلفظي اچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

عادی âdeti...; **he** — to «say» «سويله‌مك» âdeti idi; عادی ايدي «seuylemek» âdeti idi; «سويلر» «seuylar» idi

Use, ūs, (n.) استعمال isti'mâl; (cusi-om) اصول ousoul; عادت âdet; (fin) فائز fâ-iz; (utility) فائده fayda; in — مستعمل müstâmel; (fig.) جاری jârî; of — نافع faydalı; نافع nâ-ff'; to be of — faydası او. faydası ol.; ishe yaramaq; of no — faydasız faydasuz; to be of no — faydası olmamaq; out of — متروک metrôuk; (lit.) ساقط sâqut; to have — for لزوی lüzûm ol.; (negative) لزوی lüzûm ol.; (negative) olmamaq; to pay — فائز fâ-iz vermek; for the — of (ه) مخصوص (e-) mahsûs, ichûn; — **Useful**, (ūs'fôol) (a) نافع faydalı; (lit.) nâfi', müfid; — **Usefully**, (ūs'fôol-i) (ad.) نافع صورتده nâfi' sôuretdé; istifâdeyle; — **Usefulness**, (ūs'fôol-nes) (n.) فائده fayda; (lit.) نفع nefi'; (service) خدمت hidmet; — **Useless**, (ūs'les) (a.) فائده‌سز faydasız; نافع nâfile; beyhûde; — **Uselessly**, (ūs'les-li) (ad.) bosh yere; — **Uselessness**, (ūs'les-nes) (n.) فائده‌سزك faydasız-lıq; beyhûdelik

Usher, uş'er, (n.) قواس qavas; (school) قالمه qalfa; (v.a.) تقديم taqdim et.

Usual, ū'zhū-al, (a.) عادی âdî; معناد mōu'tâd; as — معناد mōu'tâd ūze; her zemânki gibi; بروجه ber vejhi mōu'tâd; — **ly**, (ad.) عموميتله alel-âde; — **ness**, (n.) معناد mōumîyyetle; — معناد mōu'tâd oloush; معناد المولى mōu'tâd olmasu; تعامل te-âmül.

Usurfruct, ū'zhūr-frukt, (n.) استفاده istifâde; (jud.) غله goulle; (v.a.) müstefid ol.

Usurp, ū-zurp', (v.a.) غصب gasb et.; سوء استعمال sôuyi isti'mâl et.; — **Usurpation**, (ū-zurp-â'shun) (n.) غصب gasb; تجاوز tejâvüz; — **Usurper**, (ū'zurp'er) (n.) غاصب gâsub.

Usury, ū'zhū-ri, (n.) احتكار ihtikyâr; (fin.) مراهجه mûrâbeha; — **Usurer**, (ū'zhū-rer) (n.) عتكر mouhtekir; mûrâbehaju; — **Usurious**, (ū-zhū'ri-us) (a) فاحش fâhish; — **Usuriously**, (ū-zhū'ri-us-li) (ad.) عتكرانه mouhtekirâne.

Utensil, ū-ten'sil, (n.) قاب qab; (pl.) قابل qablar; ادوات edevât.

Uterine, ū'ter-in, (a) رحمی rahmî; آرامسى بر (jud.) anası bir; والده طرفندن valde tara-fundan; — **complaints**, (n. pl.) رحم خستلغى rahim hastalugh; — **Uterus**, (n.) رحم; rahm; (rahim).

Utilize, ū'ti-liz, (v.a.) قوللانیق qoul-lanmaq; (profit) استفاده istifâde et; — **Utilizâ'tion**, (-li-zâ'shun) (n.) قوللانما qoullanma; استعمال isti'mâl; — **Utility**, (ū-til'i-ti) (n.) فائده fayda; (lit.) نفع nefi'.

Utmost, ut'möst, (n. & a.) صوك (درجه) son (-dereje); اك فضله en fazla; (lit.) اعظمی â'zâmî.

Utopia, ū-tô'pi-a, (n.) (fig.) خويلا houlyâ; — **Utô'pian**, (a.) خيالى ha-yâlî; (n.) خيالپرست hayâl-perest; — **Utô'pianism**, (-izm) (n.) (lit.) خيالات hayâlât; خيالپرستك hayâl-perest-lik.

Utter, ut'er, (v.a.) سويله‌مك seuylemek; بيان beyân et.; (circulate) پاره سورمك para sürmek; — **Utterable**, (ut'er-a-bl) (a.) سويله‌مك seuylenebilir; آغزه آلينير âza alunur; — **Utterance**, (ut'er-ans) (n.) لسان lisân; افاده ifâde; (fin) تداول tedâ-vül; (pl) بيانات beyânât; of good — طابى افادلى tatlu ifâdeli.

Utter, ut'er, (a.) صوك درجه son de-reje; كامل kyâmil; — **ly**, (ad.) كؤللىيەن son derejede; kûlliyyen.

Uttermost, ut'er-möst, (a.) صوك درجه son dereje; اعظمى â'zâmî.

Uxorious, uk-sô'ri-us, (a.) مطيع (قادينه) qaduna-; mount' dushgrün; (قولييق) (qulubug).

Uzbek, ôoz-bek', **Uzbek**, uz'beg, (n.) اوزبك euz-beg.

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū پیوو ch ج, sh ش; th ث, th ذ; zh ژ [VAC-VAL]

V

Vacant, vā'kant, (a.) بوش bosh; (fig.) منحل münhal; (stupid) معانسز mâ'nâ-suz; — **Vacancy**, (vā'kan-si) (n.) منحل boshlouq; (situation) منحل münhal yer; (idleness) تنبلك ten-bellik; (pl.) تعطيلر tâ'tiller; — **Vacation**, (va-kā'shun) (n.) (act) تخليه tahliye; (holiday) تعطيل tâ'til; (pl.) واقانسز vaqanslar; تعطيلر tâ'tiller.

Vaccinate, vak'sin-āl, (v.a.) آشيلاقم ashlamaq; (lit.) تلقيح telqih; — **Vaccinal**, (vak'sin-al) (a.) ... آشي ashu...; — **Vaccination**, (vak'sin-ā'shun) (n.) آشي ashu; (act) آشيلاقم ashlama; تلقيح telqih; — **Vaccinator**, (vak'sin-āt-ur) (n.) آشي مأموري ashu me'mōurou; — **Vaccine**, (vak'sin) (a.) (lit.) باقاري baqari; ... آشي ashu...; تلقيح telqih; (n.) آشي ashu.

Vacillate, vas'il-āt, (v.n.) سالانق sal-lanmaq; (titremek) تيتريدهك titremek; (fig.) تردد tereddüd et.; — **Vacillation**, (vas-il-ā'shun) (n.) اهتزاز sallanma; (n.) تردد tereddüd.

Vacuous, vak'ū-us, (a.) بوش bosh; (fig.) معانسز mâ'nâsuz; — **Vacuity**, (vak'ū-i-ti) (n.) بوشلوق boshlouq; (fig.) معانسزلق mâ'nâsuzluq; — **Vacuum**, (vak'ū-um) (n.) خلا halâ; واقووم vaq-yūm.

Vade-mecum, vā'dē-mē'kum, (n.) رهبر rehher; جيب كتابي jeb kitabu.

Vagabond, vag'a-bond, (a. & n.) سرسري serseri; — **Vag'abondage**, (-āj) (n.) سرسريلىك serserilik.

Vagary, va-gā'ri, (n.) هراق merâq; جنت jinnet.

Vagrant, vā'grant, (a. & n.) دربدرد der-beder; آواره âvâre; — **Vā'grancy**, (-si) (n.) دربدردلك âvârelik; دربدردلك der-bederlik.

Vague, vâg, (a.) (lit.) مبهم mübhem; — **ly**, (ad.) مبهم صورته mübhem sôu-retde; — **ness**, (n.) مبهميت mübhe-miyyet.

Vain, vān, (a.) يهوده beyhōude; — **ly**, (ad.) (yere) يهوده beyhōude (-yere); بوشنه boshouna; **in** — يهوده beyhōude; نافله nâfile

Vainglorious, vān-glō'ri-us, (a.) كبري kibiri, (lit.) خودپسند hodpesend; — **Vainglō'ry**, (-ri) (n.) كبر kibr; يهوده beyhōudelik.

Valance, val'ans, (n.) صايوان sayvan; صاچاق sachaq.

Valency, vā'en-si, (n.) (chem.) قوه kibiri, (lit.) امتزاجيه qouvvayi imtizâjiyye; نسبت nisbeti terkibiyye.

Valentine, val'en-tin, (n.) قارت qart; (lit.) (mouhabbet-) نامه nâme.

Valerian, val-ē'ri-an, (n.) (bot.) كدى اوتى kedi otu; (lit.) خشيشةالهوه hashîshe-tül-hüre.

Valet, val'et or val'ā, (n.) واله vale; اوشاق oushaq.

Valetudinarian, val-ē-tū-di-nā'ri-an, (n.) عليل alil; مريض mariz.

Vali, vā'lē, (n.) والى vâli.

Valiant, val'yant, (a.) شجيع sheji'; شجاعته behâdur, — **ly**, (ad.) شجاعته shejâ-atle; مردانه merdâne.

Valid, val'id, (a.) معتبر mōu'teber; مشروع meshrōu'; — **ly**, (ad.) اصولى ousoulû dâ-iresinde; معتبر mōu'teber sōu'netde; — **Val'idate**, (-āt) (v.a.) (lit.) تأيد te'yid et.; تصديق tasdiq et.; — **Valid'ity**, (-i-ti) (n.) حكم hūkm; (lit.) مرعيت mer-uyyet.

Valise, va-lēs', (n.) چانطه bavoul; چانطه chanta.

Valley, val'i, (n.) وادى vâdi; دره de-re; — **of the Kings** (n.pl.) ملوك vâdi-i mülouk.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[VAL-VAR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in; mine;

Vallonia, val-lō'n-i-a, (*n.pr.*) آلولنیه avlounya.

Valonia, va-lō'ni-a, (*n.*) (bot) پالاموط palamout

Valour, val'ur, (*n.*) شجاعت shejâ-at; جسارت jesâret; — **Val'orous**, (-'ur-us) (*a.*) شجیع shejî'; — **Val'oriously**, (*ad.*) (lit.) شجیعانه shejî-âne.

Valparaiso, vâl-pâ-ri'so, (*n.pr.*) والپاریزو valparizo.

Value, val'û, (*n.*) قیمت qiymet; دکر deyer; (*thing*) شی qiymetli shey; مال mal; (*v.a.*) تقدیر taqdir et.; — **in exchange** مبادلہ قیمتی mübâdele qiymeti; — **qiymet-iqtisâdiyye**; — **Valuable**, (val'û-a-bl) (*a.*) قیمتدار qiymetdâr; — **Valuation**, (val-û-â'shun) (*n.*) قیمت qiymet; (*act*) تقدیر taqdir et.; — **Valued**, (val'ûd) (*a.*) قیمت بیجیلمش qiymet bichilmish; — **Valuer**, (val'û-er) (*n.*) اهل حدره mouhammin مخن ehli hibre; — **Valueless**, (val'û-les) (*a.*) دکرمز qiymetsiz; دکرمز deyer-siz.

Valve, valv, (*n.*) والف valf; سوپاپ soupap; (*zo.*) قابوق qabouq; (*lit.*) مصراع musrâ'; — **Val'vûlar**, (*a.*) قابوق qapaqlu; — **Valvule**, (val'v-ûl) (*n.*) قاپاق qaqaq.

Vamp, vamp, (*n.*) اوست دری üst deri; یوز yüz; (*v.a.*) یامامق yamamaq; اویدرمق ilâve et.; (*fig.*) بجرمک bejermek.

Vampire, vam'pîr, (*n.*) جادی jadu; خورتلاق hortlaq; (*fig.*) جبار jebbâr; — **Vam'pirism**, (-'pir-izm) (*n.*) زوربالق zorbaluq.

Van, van, (*n.*) (mil.) پیشدار pîshdâr; ایلری قولار ileri qollar.

Van, van, (*n.*) (fan) یلپازه yelpâze; آرابه araba; (*carriage*) یابا yaba; — **eshyâ vagonou**; **motor** — قامیونەت qamyonet; اشیا اوطوموبیلی eshyâ otomobili.

Vandal, van'dal. (*n.* و *a.*) باردار barbar; وحشی vahshî; — **Van'dalism**, (-izm) (*n.*) باردارلق barbarluq; وحشت vahshet; (*fig.* و *pl.*) تخریبات tahribât.

Vandyke, van'dik, (*n.pr.*) واندیک vandyke.

Vandyked, van-dik'd, (*a.*) دانتهالی dan-telli; اویلی oyulu.

Vane, vān, (*n.*) فیر دوندی fur-deundû; یلقووان yelqovan; (*mar.*) پینل pinel; (*blade*) قاناد qanad.

Vanguard, van'gârd, (*n.*) پیشدار pîshdâr; (*mar.*) رهبر rehber.

Vanilla, van-il'a, (*n.*) وانیلیa vanilye.

Vanity, van-i'ti, (*n.*) ییهودهک beyhûdelik, all is — هپسی هپسی hepsi boshdour; — **fair**, (*n.*) دنیا dūnyâ; (*fashion*) عالم بی معنا âlemi bî mânâ; (*moda*) شوقلار moda âlemi; شوقلار shuqlar.

Vanish, van'ish, (*v.n.*) غائب gayb ol.; (*lit.*) زائل ol.; (*math.*)

صفره منجر ol.; — **Van'ishing**, (*n.*) زوال zevâl; (*a.*) زائل zâ-il.

Vanquish, vangk'wish, (*v.a.*) مغلوب magloub et.; — **Vanquishable**, (vangk'wish-a-bl) (*a.*) مغلوب olour; — **Vanquished**, (vangk'wishd) (*a.*) مغلوب magloub.

Vantage, van'taj, (*n.*) — **ground**, (*lit.*) تفوق tefevvouq.

Vapid, vap'id, (*a.*) طاتسز tatsuz; یاون yavan; — **Vapid'ity**, (-'i-ti) (*n.*) طاتسزلق tatsuzluq; یاونلق yavanluq.

Vapour, vâ'pur, (*n.*) بخار bouhâr; بوغو boughou; (*fig.*) هیچ hich; (*pl.*) مراق merâq; قورونتق qourountou; (*v.n.*) تبخر tebahhour et.; (*fig.*) اوکونمک euvünmek; (*out*) قورقوتق qorqoutmaq; — **bath**, (*n.*) بخار نایوسی bouhâr banyoson; — **Vapourer**, (vâ'pur-êr) (*n.*) مبالغهچی mübâlagaju; — **Vaporizâ'tion**, (-'shun) (*n.*) تبخر tebahhour; — **Vaporize**, (vâ'por-iz) (*v.n.*) تبخر tebahhour et.; — **Vaporous**, (vâ'por-us) (*a.*) بخارلی bouhârli; بوغولی boughoulou; (*fig.*) قورونتق qourountoulou; خیالی hayâli.

Variable, vâ'ri-a-bl, (*a.*) متحول mütehavvil; دکیشر deyishir; (*n.*) (*math.*) کیمت متحول kemmiyyeti mütehavvile; — **Variably**, (vâ'ri-a-bli) (*ad.*) دکیشرده deyisherek; متحول صورتده mütehavvil sôuretdе; تحوّل tehavvüle.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch; sh; th; zh; [VAR-VAU]

Variance, vā'ri-ans, (n.) اختلاف ihtilâf; at — bir deyil; مخالف mouhâlif; — **Vā'riant**, (n.) باشقه شکل bashqa shekl; — **shekli** دیگر شکل diger.

Variation, va-ri-ā'shun, (n.) دكشمه deyishme; تحول tehavvül; (pl. مع lit.) دكشيم tehavvülât; (fig) دكشيم deyishim; (lit.) تنوع tenevvou'; (ast.) احتلاف ihtilâf; (compass's) طبيعي inhîrâfu tabî'; (mus.) وارياسيون varyasyon, — **Variā-tional**, (-'shun-al) (a) (lit.) تحولي tehavvülî.

Variella, var-i-sel'a, (n.) (med) جدري sou chicheyi; (lit.) jedri-i kyâzib.

Varicose, var'i-kōs, (a.) طمارى شيشكين damaru shishkin

Varied, vā'rid, (a.) مختلف mouhtelif; (lit.) متنوع mütenevvî', — **ly**, (ad.) مختلف mouhtelif sôuretdé; باشقه bashqa bashqa.

Variegate, vā'ri-e-gât, (v.a.) آلاجه يايق alaja yapmaq; — **Varigā'tion**, (-'shun) (n) (lit) تنوع tenevvou'; — **Vā'rigated**, (-'i-gât-ed) (a.) آلاجه alaja شانجان shanjân.

Variety, va-ri'e-ti, (n.) نوع nevi'; (pl.) انواع envâ'; (collection) چشيد cheshid; واريه ته (تياتروسى) (-theatre) varyiete (-tiyatrosou) a great — of انواع envâ-u...; bir choq...

Variola, vā-rî'ō-la, (n.) (med.) چيچك chichik (-illeti); (lit.) جدري jedri; — **Vā'riōloid**, (a.) چيچكه مشابه chicheye mûshâbih.

Various, vā'ri-us, (a.) مختلف mouhtelif; bir qach; (lit.) متعدد müte-addid, — **ly**, (ad.) مختلف mouhtelif sôuretle; bir qach türlü.

Varix, vā'riks, (n.) طمار شيشكينلى damar shishkinli.

Varlet, vār'let, (n.) اوشاق oushaq; (fig.) چاپگين chapgun; (scoundrel) rezil.

Varna, vār'nā, (n.pl.) وازنه varna.

Varnish, vār'nish, (n.) ورنيك vernik; جلا jilâ; (v.a.) ورنيكه مك vernikle-mek; جلالامق jilâlâmaq; — **Varnished**, (vār'nishd) (a) ورنيكلى ver-

nikli; جلالى jilâlu; — **Vār'nishêr**, (n.) تايوجى jilâju, (fig.) tavju.

Vary, vā'ri, (v.a.) دكشيديرمك deyish-dirmek; (v.n.) دكشيمك deyishmek; . تحول tehavvül et.; (-from) (lit.) (دن) tehallîf et.; (den-) آيراق (den-) ayrulmaq; — **Vā'-rying**, (-'ri-ing) (a.) (lit.) متحول mütehavvil.

Vascular, vas'kū-lar, (a) ... طمار damar; (lit.) وعائى ve-â-i; — **sys-tem**, (n) دمارلار damarlar; (lit.) jümleyi ve-â-yye; — **plants**, (n.pl) دمارلى نباتات damarlu nebâtât, — **tissue**, (-tish'û) (n.) نىچ nesji ve-â-i

Vase, vâz or vâz, (n.) وازو vazo; قاب qab.

Vaseline, vas'e-lin, (n.) وازهلين vaze-lin.

Vassal, vas'al, (n) تابع tâbi'; (fig.) امارت esîr; — **state**, (-stât) (n) emâret; — **Vassalage**, (vas'al-âj) (n) اسارت esâret; (fee) حازه jezve.

Vast, vast, (a) وىوك vâsî'; واسع beuyük, — **ly**, (ad.) وىوكه miqyâsda; vâsî' miqyâsda; pek ziyâde; — **ness**, (n.) وسعت vüs-at; جسامت jesâmet.

Vat, vat, (n.) (ويوك) فويى (beuyük-) fuchu; حوض havouz.

Vatican, vat'i-kan, (n.) واتيمان vati-qan; (fig.) بابايق papaluq ma-qâmu.

Vaudeville, vöd'vil, (n.) وودويل vodvil.

Vault, vawlt, (n.) قبه qoubbe; كمر kemer, (cellar) مخزن mahzen; (tomb) lahd; مدفن medfen; (jump) صيچرايش atlayush; (zo.) قبه qoubbe suchrayush; (v.a.) قبه يايق kemer yapmaq; (v.n.) صيچرامق suchramaq; (fig.) janbazluq et.; — **Vaulted**, (vawlt'ed) (a) قبه qoubbeli; كمرى kemerli; — **Vaulter**, (vawlt'êr) (n.) آتلايان atlayan; (fig.) janbaz.

Vaunt, vawnt or vant, (n.) اوكونمه euvünme; (lit.) تفاخر tefâhour; (v.n.) مدح euvünmek; (v.a.) مبالغه mebh et.; — **Vaunt'êr**, (n.) مبالغه mebh et.; — **Vaunt'ingly**,

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though, et.=etmek; ol.=olmaq.

[VEA-VEN] (انگليزيجه ڪلمات ۾ تلفظي اچڻون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in, mine;

- (-i) (*ad.*) مبالغه euvünerek; (ماله) moubâlagayla.
Veal, vēl, (*n*) طانه dana (-eti).
Vedette, ve-det', (*n.*) (mil) پوسته posta; نوبتجي nebetji.
Veer, vēr, (*vn.*) ڏيکشمک deyishmek, ڏونڪ deunmek; (v.a.) چورمڪ che-
 virmek; (rope) مار lash-
 qa et; صاليورمڪ saluvmek; —
Veer'ing, (n.) بدل tebeddül, (a.)
 متبدل mütebeddül.
Vegetable, vej'e-ta-bl, (*n.*) سبزه seb-
 ze; نبات nebât, (a) نباتي nebâtî,
 — kingdom, (n.) عالم نباتات âlemi
 nebâtât; — **Vegetal**, (vej'e-tal)
 (a) نباتي nebâtî, — **Vegetā'rian**,
 (a. & n) سبزه ي sebze yer; (lit.)
 آکي النبات âkilün-nebât; — **Vegetal-**
ine, (vej'e-tal-in) (n.) وه زده تالين ve-
 jetalin — **Vegetate**, (vej'e-tât)
 (v.n.) يتيشمک yetishmek; يتشمک bit-
 mek; (fig) بيوده ياساق beyhûde
 yashamaq, — **Vegetation**, (vej'e-
 tâ'shun) (n) يتيشمه yetishme; (lit.)
 نباتات neshvü nümâ; (pl)
 nebâtât; — **Vegetative**, (vej'e-tât-
 tiv) (a) منبت münbit; (lit.) نباتي
 inbâtî.
Vehement, vē'he-ment, (a) شديد
 shedîd; — ly, (*ad.*) شدتله shiddetle;
 — **Vē'hemence**, (-mens) (n.)
 شدت shiddet; (lit.) عنف onuf.
Vehicle, vē'hi-kl, (*n.*) آرابه araba;
 (fig) واسطه vâsuta; ناقل nâqil; —
Vehic'ular, (-k'û-lar) (a.) ... آرابه
 araba...; (lit.) نقل naqlî; — **traffic**
 آرابه منافقاقي araba münâqalâtu.
Veil, vâl, (*n.*) اورتو eurtü; (lit.) نقاب
 niqâb; (face) ووال vou-âl, پچه pe-
 che; (fig) نستر tesettür; (curtain)
 پرده perde; (fig) بهانه behâne; (bot.)
 زار zar; (v.a.) اورتمک eurtmek; (fig.)
 کڙن لھمک gizlemek; to take the —
 رالھبه râhibe ol.; — **Veiling**, (vâl'-
 ing) (n.) اورتو eurtü; (material)
 ووال vou-âl; (act) اورتمه eurtme; ستر setr.
Vein, vān, (*n.*) طمار damar; (fig) حال
 طمار ياپقî jereyân; (v.a.) حريان
 damar yapmaq; — **Veined**, (vând)
 (a.) طماري damarlu
Vellum, vel'um, (n) پارشومن parsheu-
 men تيرشه tirshe; — **pāper**, (n.)
 پارشومن کاغدي parsheumen kyâdu.

- Velocipede**, vē-lo'si-pēd, (*n.*) وه لوسپيد
 velospid, بيسفيلت bisiflet
Velocity, vē-lo'si-ti, (*n.*) سرعت sür-at;
initial — سرعت ابتدائيہ sür-ati ibtidâ-
 iyye.
Velvet, vel'vet, (n & a) قديفه qadife;
 — **Velveteen'**, (tēn) (n) وه لوه تين vel-
 vetin; — **Vel'vety**, (-ti) (a) قديفه
 qadife gibi; يومشاقي yumushaq.
Venal, vē'nal, (a) صاتيقي satuluq;
 (fig.) مورتکب mürtekib; — **Venal'it'y**,
 (-i-ti) (n.) صاتيقي اوله satuluq olma;
 (fig) ارتکاب itikiyâb; قساد fesâd.
Venal, vē'nal, (a.) (vnm) ... طمار da-
 mar.; (lit.) وردي veridi.
Vend, vend, (v.a.) صاتق satmaq; —
Vendee, (vend-ē) (n.) آلان alan;
 — **Vendor**, (-'ur) (n.) مشتري
 mushteri; ساتان satan; بايع bāyi'.
Vendetta, ven-det'ta, (n.) قان دعواصي
 qan dâ'vâsu; انتقام intiqâm.
Veneer, ve-nēr', (n.) قاپلامه qaplama;
 (fig.) يالدرز yaldüz; (v.a.) قاپلامق qapla-
 maq; — **Veneer'ing**, (n.) قاپلامه qa-
 plama.
Venefical, vē-nef'i-kal, (a.) زهر لھيجي
 zehirleyiji; زهرلي zehirli; (lit.) سمناک
 semnâk.
Venerable, ven'ēr - a - bl, (a) محترم
 mouhterem; (lit.) شايان احترام shâyânu
 ihtirâm.
Venerate, ven'ēr-ât, (v.a.) حرمت ا.
 hürmet et; (lit.) تعجيل tebjil et.;
 — **Venēr'ation**, (-'shun) (n.) تعظيم
 tâ'zim; احترام ihtirâm; — **Venera-**
tor, (-'er-ât-ur) (n.) (lit.) تعظيمکار tâ-
 zimkyâr.
Venereal, vē-nēr-ē-al, (a.) ماهي bâhî;
 (sexual) تناسلي tenâsülî; (med.) زهروى
 zührevî; — **Venery**, (vēn'e-ri) (n.)
 شهوت shehvet; جماع jimâ'.
Venery, ven'er-i, (n) (chase) آوحيق
 avjuluq; يد سيد sayd.
Venetian, vē-ne'shan, (a) ... ونديک
 venedik...; وه نيسيمن venisiyen; (n.)
 ونديکلي vendikli; — **Venice**, (ven'is)
 (n. pr) ونديک venedik.
Vengeance, venj'ans, (n.) انتقام inti-
 qâm; with a — شدتله shiddetle; —
Vengeful, (venj'fōol) (a.) کينلي kinli;
 (lit.) انتقامجو intiqâmjōu; — **Venge-**
fully, (venj'fōol-i) (*ad.*) انتقامجويانه in-
 tiqâmjōuyâne.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū جيوو; ch چ; sh ش, th ث; tḥ; zh ژ [VEN-VER]

Venial, vē'ni-al, (*a*) كُؤچؤك kŭchŭk;
afv olounour; — **sin**, (*n*).
كُؤچؤك گؤنأه kŭchŭk gŭnâh; (*lit.*)
صغیره saguire, (*pl.*) صغائر sagâ-ir.

Venison, ven'i-zn, آو اتي av eti ; قارمجه
qaraja

Venom, ven'um, (*n*) سم sem; زهر
zehir; (*f*g.) بغض bôugz; عداوت adâ-
vet; — **Ven'omous**, (-um-us) (*a*)
دهرلی zehirli; (*f*g.) کینلی kinli; —
Ven'omously, (-um-us-li) (*a.*) (*f*g.)
غرضکارانه garezkyârâne.

Venous, vē'nus, (a) طمارلی damarlu.

Vent, vent, (n.) دليک delik ; منفذ men-
fez ; (*fig.*) خروج hourôuj , (*breath*)
صولومه solouma ; (*publicity*) شيوع shū-
yōu' ; (*gun's*) قاليه deliy falaye deliy ;
(*bird's*) كريسى gerisi ; (*v.a.*) ييراقق
buraqmaq ; (*fig.*) افشا ifshâ et. ;
to give — to (*fig.*) . (ئى) بلى . (1-)
belli et. ; .. (ئى) افشا . (1-) ifshâ et. ;
— hole, (-hōl) (n.) منفذ menfez ;
— baja : — peg, طپيا tupā ;
— piece, (-pēs) (n.) روباه zuvana

Ventilate, ven'ti-lāt, (*v.a.*) هو الاندريمق havalandurmaq; (*fig.*) مباحثه mübâhase et; اعلان î'lân et; — **Ventilâ'tion**, (-'shun) (*n.*) هو الانديرمه havalandurma; (*lit.*) تجديد هوا tejdidi havâ; (*fig.*) مباحثه mühâhase; نشر neshr; — **Ventilâtor**, (-ur) (*n.*) مانيق ventilator; (*mar.*) ائيشلاتور manîqa.

Ventral, ven'tial, (*ar.*) ... قارن qarn...;
(*lit.*) بطني batnî.

Ventricle, ven'tri-kl, (*n.*) بوشلق bosh-louq; (*lit.*) جوف jevf.

Ventriloquism, ven-tril'ō-kwizm, (*n.*)
 قارندن قونوشمه qarundan qonoushma;
 — **Ventril'oquist**, (-'o-kwist) (*n.*)
 قارندن قونوشان qarundan qonoushan

Venture, ven'tūr, (*n.*) جرأت jūr-et; بخت bahṭ; (*v.*) جرأت ا. jūr-et et; at a — رست حواله rast gele; بخته havāle; — **Ven'turer**, (-tūr-ēr) (*n.*) جرأتکار jūr-etkyâr; متشیت müteshebbis; — **Ven'turesome**, -ly, (-tūr-sum), (-li) (*n.*) جرأتکارانه jūr-etkyârâne; — **Ven'turesomeness**, (*n.*) جرأتکاری tehlikeli; — جرأتکارلق jūr-etkyârluq; جرأت jūr-et.

Venue, ven'ū, (n.) (ind.) محل محاکمه

mahalli mouhâkeme (*crime*) محل وقوعه
 mahalli vaq-a; محل جنایت mahalli
 jinâyet; **change of** — محل عاقله تبدالیه
 mahalli mouhâkemenin tebdili; **to**
 lay the — محل عاقله تعیین ا. mahalli
 mouhâkemevi tâ'vin et.

Venus, vē'nus, (*n.*) وه نوس venüs ;
(*ast.*) زهرة zühre.

Veracious, ve-rā'shus, (*a.*) طوغرى dôrou; (*lit.*) حمكو haggyôu; — **Iy**, (*ad*) (*lit.*) حقكو يانه haggyôuyâne; طوغرى ياقله dôroulouqla; — **Veracity**, (ve-ras'i-ti) (*n.*) طوغرى لوق dôroulouq; (*lit.*) صدق اقاده sudqu ifâde.

Veranda, ve-ran'da, (n.) مالقون balqon;
تراحة taracha

Verb, verb, (*n.*) فعل fi'l; (*pl*) افعال ef-âl; **regular** — فعل قياسي fi'l qiyâsî; (*pl*) افعال قياسية ef-âli qiyâsiyye; **irregular** — فعل غير قياسي fi'lî gayri qiyâsî; (*pl*) افعال غير قياسية ef-âli gayri qiyâsiyye; — **Ver'bal**, (*a.*) فعلی fi'lî, (*oral*) شفاهی shifâhî; (*literal*) حرفياً harfiyyen; لفظی lafzî; — **note**, (-nöt) (*n.*) (*lit.*) تقرير شفاهی taqrîri shifâhî; (نوطه) (nota); — **Ver'bally**, (*ad.*) شفاهاً shifâhen; آزردن âzdan; حرفياً harfiyyen; لفظاً lafzan; — **Ver'balize**, (-iz) (*v.a.*) فعله تحويل ا. fi'le tahvîl et; — **Verbā'tim**, (*ad.*) حرفياً harfiyyen; عيناً aynen; — **Ver'biage**, (-'bi-âj) (*n.*) فضله الفاظ fazla elfâz; (*fig.*) كوده‌هه gevezelik; — **Verbose**, (verb-ös') (*a.*) اوزون ouzoun; — **Verbos'ity**, (-bos'i-ti) (*n.*) اطناب ouzounlouq; (*lit.*) اطناب utnâb.

Verbena, ver-bě'na, (*n.*) مینه (چنبچک) mine (-chichevi).

Verdant, ver'dant, (*a*) يشيل yeshil;
(*lit.*) سبزین sebzîn; (*fig.*) طوی toy;
جاهل jâhil, — **Ver'dancy**, (-'dan-si)
(*n.*) طویلوق toylouq.

Verde-antique, verd-an-tēk', (n.)
 (یشیل) somâki.

Verdict, ver'dikt, (n.) حکم hükm ;
قرار qarâr ; (fig.) قناعت qanâ-at.

Verdigris, ver'di - gris, (n) جنکار
jenkyâr; (chem.) حلیت نحاس halli-
yeti nühâs.

Verditer, verd'i-tèr, (n.) ماوی (رنک) (mavi (-renk)).

[VER-VER] (انگليزيجه كئانك تلفظي ايچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Verdure, ver'dūr, (*n.*) يېشيلك yeshilik; (*fig.* & *lit.*) طراوت tarāvet; — **Ver'dured**, (-dūrd) (*a.*) يېشيلنمىش yeshillennish.

Verge, verj, (*n.*) دال dal; (*fig.*) عصا asā; (*authority*) صلاحيت salāhiyyet; حکم hūkm; (*boundary*) حد hadd; حدود houdūd; (*edge*) کنار kenar; (*lit.* & *fig.*) قوب qourb; (*bot.*) چيم chim; (*v. n.*) ايگىلمك iyilmek; كنارىته ke-naruna gelmek; on the — of (ك) (ئە) رىق (in-) kenarunda; .. كنارىده (ئە) رىق (e-) ramaq qalmush; — **Ver'ger**, (-jēr) (*n.*) قواس qavas.

Veridical, vē-rid'i-kal, (*a.*) صحيح sahih; حقيق haqiqi.

Verify, ver'i-fi, (*v.a.*) تصديق tasdiq et.; تحقيق tedqiq et.; — **Verificā'tion**, (-fi-kā'shun) (*n.*) تصديق tasdiq; تحقيق tedqiq; — **Ver'ifiable**, (*a.*) ممكن tahqiqi mūmkün; — **Ver'ifier**, (-i-fi-ēr) (*n.*) تصديق idn tasdiq eden; — of accounts حسابات مفتشى hesābāt müfettishi.

Verily, ver'i-li, (*ad.*) حقيقە haqiqaten; تائماً tamāmen.

Veritable, ver'i-ta-bl, (*a.*) حقيق haqiqi; — **Ver'itably**, (-bli) (*fig.*) حقيقە haqiqaten; — **Ver'ity**, (-i-ti) (*n.*) حقيق haqiqat.

Vermicelli, ver-mi-chel'i, (*n.*) شعريه she'riye.

Vermifuge, ver'mi-fūj, (*n.*) صوليجان soloujan ilaju.

Vermillion, ver-mil'yun, (*n.*) زىنجفره zenjfre; (*fig.*) لائق alluq; (*v.a.*) لايق ala boyamaq.

Vermin, ver'min, (*n.*) بوجك beujek; (*pl.*) حشرات hasharāt.

Vermouth, ver'mooth, (*n.*) ودرموت vermout.

Vernacular, ver-nak'ū-lar, (*n.*) .. آنا ana...; .. مملكت memleket...; (*n.*) لسان مادرازاد ana lisānu; (*lit.*) lisānu māderzād.

Vernal, ver'nal, (*a.*) بهار bahār...; (*lit.*) ربيع rebī-i; (*lit.*) كنجلك genjlik.

Vernier, ver'ni-ēr, (*n.*) ورنيه verniye.

Veronica, vē-ron'i-ka, (*n.*) وەرونيك

veronik; تصوير tasviri isā; (*bot.*) ياشان اوتى yavshan otou.

Versatile, ver'sa-til, (*a.*) دۇر deuner; (*fig.*) قارارسز qarārsuz; (*lit.*) مۇتلەن mütelevvin; — **Versat'il'ity**, (-til'i-ti) (*n.*) دۇنمە deunme; قارارسزلىق qarārsuzluq; (*lit.*) تۇن tevvün.

Verse, vers, (*n.*) مصراع musrā'; بيت beyt; (*poetry*) شعر shī'r; نظم nazm; (*rel.*) آيت āyet; — **māker**, — **monger**, (-mung'ēr) (*n.*) متشاعر müteshā-ir; — **Versificā'tion**, (-fi-kā'shun) (*n.*) نظم nazm; (*lit.*) عروض arōuz; (*fig.*) شاعرلىك shā-irlik; — **Ver'sifier**, (-si-fi-er) (*n.*) (*lit.*) ناظم nāzum; — **Ver'sify**, (-si-fi) (*v.n.*) نظم shā-irlik et.; (*v.a.*) nazma tahvil et..

Versed, verst, (*a.*) (-in) بىلىر iyi bilir; واقف vaquf; (*expert*) مۇتەخەسسس mütahassus; (*math*) مقلوب maqlōub; مەكۇس mā'kyōus.

Version, ver'shun, (*n.*) نقل naql; تەرجە terjūme; (*fig.*) رىوايت rivāyet.

Versus, ver'sus, (*prep*) ئالەيىندە aley-hinde; لە le; .. arasunda; (ئە) قارشى (qarshu).

Vertebra, ver'tē-brā, (*n.*) (صيرت كېيى) (surt kemiy); (*lit.*) فەقرە feqra; — **Ver'tebrae**, (-te-brē) (*pl*) كېيىكلەر kemikler; (*lit.*) فەقرات feqrāt; — **Ver'tebral**, (*a.*) (*lit.*) فەقارلى feqārī; — column (*lit.*) عمود amōdu feqārī; ئارقە arqa kemiy.

Vertex, vē'teks, (*n.*) تەپ re's; راس re's noqtasu. (*ast*) نۇقتەسى

Vertical, ver'ti-kal, (*a.*) شاقۇلى shā-qūlī; — *ly*, (*ad.*) شاقۇلدا shāqūlen.

Verticillate, ver-ti-sil'āt, (*a.*) (*lit.*) خەلقۇلى halqavī; فەلىكى felekī.

Vertigo, ver'ti-gō, (*n.*) باش دۇنمەسى bash deunmesi; سەرسەملىك sersemlik; — **Vertig'inous**, (-tij'i-nus) (*a.*) دۇر deuner; سەرسەم sersem.

Vervain, ver'vān, (*n.*) (*bot.*) مېنا چىچېكى mina chicheyi.

Very, ver'i, (*ad.*) پەك pek; چوق choq; (*exact*) تام tam; the — «man» «تام» tam «adamu»; (*same*) «ئەين» «آدم» aynu «adam»; — **Ver'iest**, (-i-est) (*ad.*) سەن دەرىجە دە son derejede; تائماً tamāmen.

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch; sh; th; th; zh; zh [VES-VIC]

Vesica, vē-si'ka, (n.) (ana.) مٿانه mesâne; کس kis.

Vesicle, ves'i-kl, (n.) قابارچق qabar-juq, (lit.) حویصل houveysal.

Vesper, ves'pēr, (n.) آقشام (ییلدیزی) aqsham (-yulduzu).

Vessel, ves'el, (n.) قاب qab; (mar) سفائن gemi; سفینه sefine; (pl.) سفاثن sefâ-in; مراکب merâkib; (tube) بورى borou; طمار damar; (person) قادیन insân; the weaker — قادین qadun.

Vest, vest, (n) یلک yelek; (v.a.) کیدیرمک giydirmek (fig.) تهجیز et.; (jud.) حق bahsh et.; (lit.) تملیک temlik et.; (vn) (jud.) حائى ol.; to — in possession انتقال intiqâl et.; (lit.) تملىك temellük et.; — **Ves'ted**, (jud.) میج mû-jehhez; مالک mâlik; حق قاراتش haq qazanmush; — in مودوع (ٲه) â-id. ... (e-) mevdôu' حائى (ٲه) â-id.

Vesta, ves'ta, (n.) (myth.) عائله معبودهسى â-ile mâ'hôundesî; آتش پریشی âtesh perisi; (ast.) وهستا (سیاردهسى) (seyyâresi).

Vestal, ves'tal, (a. و n.) عفیقه affife, پاک pāk.

Vestibule, ves'ti-bûl, (n.) دهلیز dehlîz; آنتره antre.

Vestige, ves'tij, (n.) اثر iz; eser: (pl.) آثار âsâr.

Vestment, vest'ment, (n.) اثواب esvab; البسه elbise; (fig. و lit.) لباس libâs; (cover) اورتو eurtû.

Vestry, ves'tri, (n.) (rel.) البسه اوطهسى elbise odasu; (meeting) اجتماع tjtimâ'; انتخاب intihâb; — clerk, (-klârk) (n.) موقتار mouhtâr; کایسا کاتیبی kâlise kyâtibi; — man, (n.) هیئت اختاریه hey-eti ihtiyâniyye âzâsu.

Vesuvius, ve-sû'vi-us, (n. pr.) وهزو (یانار طانی) vezo (-yanar dâ), — **Vē-sû'vian**, (a.) وهزو vezo...; (n) کبریت kibrit.

Vetch, vech, (n.) بورچاق borchaq.

Veteran, vet'e-ran, (a.) اسکى eski; قدیم qadîm; اسکى eski; اسکى eski; (مقاعد) (mûteqâ-id); (fig.) امکدار emekdâr.

Veterinary, vet'e-ri-na-ri, (n.) بیطربaytar; (a.) بیطربaytarluq...; —

college, (-kol'ej) (n.) بیطربaytar mektebi.

Veto, vē'tō, (n.) رد redd; (power) حق redd et.; (v.a.) رد redd et..

Vex, veks, (v.a.) صیق (جان) (jan-) suqmaq; تعجیز et.; (irritate) اغضب et.; — **Vexâ'tion**, (-'shun) (n.) صیقinti suquntu; — **Vexâ'tious**, (-'shus) (a) صیقینى suquju; صیقینتلی suquntulu; (lit.) مزج muz-ij; — **Vexed**, (vekst) (a) صیقلمش suql-mush; منارعلی quzmush; (fig.) منارعلی münâzâlu.

Via, vi'a or vē'a, (n.) یول yol; (ad.) ...den, ...dan; دن ...tarîqile; طریقله — «London» «لوندره» طریقله tarîqile.

Via, vē'a, (int.) ! آچیق! achuq!.

Viable, vi'a-bl, (a.) یاشار yashar.

Viaduct, vi'a-dukt, (n.) کمر kemer; بند bend.

Vibrate, vi'brât, (v.n.) تیتره مک titre-mek; (v.a.) تیتره مک ihtizâz et.; تیتره مک titretmek; — **Vibrâ'tion**, (-'shun) (n.) تیتره ihtizâz; — **Vi'brâtory**, (-ri) (a.) تیتره titrek; (lit.) تیتره ihtizâzi.

Vicar, vik'ar, (n.) پاپاس papaz; (n.) پاپاس papaz; — **general**, (n.) پیسقیوس pisqios vekili; (metre-polid) (متره پولید) (metre-polid); — **Vicarage**, (vik'ar-âj) (n.) پاپازلوق papazluq.

Vice, vis, (n.) نقیصه naqîsa; (pl. و lit.) نقایس neqâyus; قباغ qabâyih; (screw) خویسلوق houysouzlouq; (horse) منگنه mengene; — **Vicious**, (vish'us) (a.) بوزوق bozouq; (fig.) فاسد fâsid; (zo.) خویسلوق houysouz.

Vice, vis, (n.) (pers.) وکیل vekil; (prep.) یزیه yeine; (prefix) نای mou-sânî; معاوی ...vekili; وکیل ...âvini; — «president» ثانی «re-îs-i sâni»

Viceroy, vis'roi, (n.) قرال qural vekili; والی vâlî-i oumôumî; — **Viceroyalty**, (vis-roî'al-ti) (n.) نیابت niyâbet; والی vâlî-i oumôu-milik.

Vice versa, vi'sē-vēr'sa, (ad.) عکسه axine; بالعکس bil-akis.

Vicinity, vis-in'i-ti, (n.) جوار juvâr;

only routine; through; tuck mûsêe; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[VIC-VIN] (انکلیزجه کلماتک تملغی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine

(*lit.*) qourb: in the — of جوارنده ..juvārunda; (ک) قیننده (in-) ya-qîninda.

Vicissitude, vi-sis'i-tūd, (*n*) تدل te-beddül; انقلاب inqilâb; (*pl.*) انقلابات inqilâbât.

Victim, vik'tim, (*n*) قربان qourbân; مغدور او. — qourbân ol; — **Victimize**, (-iz) (*v.a.*) غدر ا. qourbân et.; ا. gadr et.; (*fig.*) ا. igfâl et.

Victor, vik'tor, (*n*) غالب gâlib; مظفر mouzaffer; — **Victōrious**, (-tō'ri-us) (*a*) غالب gâlib; مظفر mouzaffer; — **Victōriously**, (-'ri-us-li) (*ad.*) (*lit.*) مظفرانه mouzafferâne; — **Victory**, (-'to-ri) (*n*) غلبه galebe; ظفر zafer; (*fig.*) مظفریت mouzafferiyyet; (*pl.*) مظفریات mouzafferiyyât.

Victoria, vik-tō'ri-a, (*n. pr.*) ویکتوریا vîqtorya.

Victual, vit'l, (*v.a.*) ارداق ویرمک erzâq vermek; (*n. pl.*) قومانیة qouman-ya, ارداق erzâq; — **Victualler**, (vit'l-er) (*n*) متعهد müte-ahhid; — **Victualling**, (vit'l-ing) (*n*) احاشه i-âshe; — **office** اعاشه مأمورلئی i-âshe me'mourlôu; انبار مأمورلئی anbar me'mourlôu; — **yard** ارداق آنباری erzâq anbaru.

Vie, vi, (*v*) رقابت reqâbet et..

Vienna, vi-en'na, (*n. pr.*) ویانه viyana; — **Viennese**, (vi-en-ēs) (*a*) ..ویانه viyana...; (*n*) ویانه‌لی viyanalu

View, vū, (*n*) باقیش haqush; نظر nazar; (*reach*) رؤیت rū'yet; (*scene*) معاینه manzara; (*inspection*) مشاهده mûshâ-hede; سیر seyr; (*opinion*) مطالعه moutâlâ; مقصد fikr; (*intention*) maxad; امل emel; (*v.a.*) باقی baqmaq; (*fig.*) تدقیق tedqîq et; حسینیه dūshūnmek; in — of حسینیه ..hasebile; on — کوروله بیلیر geurü-lebilir; تشمیر ایدلش tesh-hîr edilmish; with a — to ایچون ..ichün; فکرله ... fikrile; مقصدیله maxadîle; —

Viewer, (vū'ēr) (*n*) مفتش müfet-tish; (*fig.*) مدقق müdaqqiq.

Vigil, vij'il, (*n*) نوبت nebet; (*rel.*) عرفه کیجه‌سی arife gejesi; — **Vigilance**, (vij'il-ans) (*n*) تیقظ

teyaqqouz, — **Vigilant**, (vij'il-ant) (*a*) تیقظ müteyaqqouz; — **Vigilantly**, (vij'il-ant-li) (*ad.*) تیقظه teyaqqouzla.

Vignette, vin-yet', (*n*) کتابه kitâbe · نقش naqsh; وینیته vinyet.

Vigour, vig'ūr, (*n*) قوت qouvvet; — **Vig'orous**, (-'or-us) (*a*) قوتلی qouvvetli; — **Vig'orously**, (-'or-us-li) (*ad.*) قوتلی صورتده qouvvetli sôuretdet; شدله shiddetle.

Vilayet, vil-a-yet', (*n*) ولایت vilâyet.

Vile, vil, (*a*) بایاخی bayâ; (*fig.*) bozouq; فاسد fâsid; — **ness**, (*n*) فساد bayâluq; بایاغلیق fesâd.

Vilify, vil'i-fi, (*v.a.*) یوزمق bozmaq; افترا ا. kirletmek; (*de'jame*) iftirâ et.; — **Vilificâ'tion**, (-fi-kâ'shun) (*n*) افترا iftirâ; بھتان bühâtân; — **Vil'ifier**, (-'i-fi-ēr) (*n*) مفتزی müfterî.

Villa, vil'a, (*n*) کوشک keushk.

Village, vil'-ej, (*n*) کوی keuy, قریه qariyye; — **Villager**, (vil'-ej-ēr) (*n*) کویلی keuyli.

Villain, vil'an, (*n*) خبیث habîs; سفیل sefil; آلقی alchaq; — **Villainous**, -ly, (vil'an-us, -li) (*a* و *ad.*) آلفیحه habîsâne; خبیثانه alchaqja; — **Villainy**, (vil'an-i) (*n*) خیانت habâset; آلفیقلق alchaqluq.

Vim, vim, (*n*) غیرت gayret; عزم azm

Vinculum, ving'kū-lum, (*n*) رابطه râbûta.

Vindicate, vin'di-kât, (*v.a.*) طلب ا. taleb et.; مدافعه müdâfâ et.; (*lit.*) احقاق iqâq et.; — **Vindi-ca'tion**, (-kâ'shun) (*n*) مدافعه müdâfâ; وثبات vîqâye; وقایه isbât; — **Vin'dicative**, -ly, (-'kât-iv-li) (*a* و *ad.*) مدافعه‌کارانه müdâfâ-kyârâne; (*lit.*) احقاق iqâq et.; — **Vin'dicator**, (-'kât-or) (*n*) مدافع müdâfî'; —

Vin'dictory, (-'kât-or-i) (*a*) اثباتی isbâtî; مدافعه‌کارانه müdâfâ-kyârâne; (*punishing*) تادیب te'dîbî; — **Vindic-tive**, (-dik'tiv) (*a*) کینچی kînji; (*lit.*) انتقامجو intiqâmjôu; تادیب te'dîbî; — **damages** (*lit.*) مع جزا تضمینات mâ'-jezâ tazmînât; — **Vindictively**, (-dik'tiv-li) (*ad.*) انتقامجویانه intiqâm-jôuyâne.

mōle; foot, mōōn, shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh; th; žh; zh [VIN-VIS]

Vine, vīn, (n.) آسما asma ; چوبوق choubouq ; — **dresser**, (-dres'er) (n.) باغجي bâghju ; — **leaf**, (-lēf) (n.) آسما yaprâ ; — **stock**, (n.) کوتوک kütük ; — **yard**, (n.) باغ bâgh , — **Vinery**, (vi'ne-ri) (n.) آسما asma seri . — **Vinous**, (vi'nus) (a.) شرابی sharablu ; (lit.) حمري hamri ; (colour) شراب رنگي sharab rengi.

Vinegar, vin'e-gar, (n.) سرکه sirke ; — **cruet**, (krōō'tel) (n.) سرکه کلاک sirkelik ; — **sirke shishesi** ; — **māker**, (n.) سرکه جي sirkeji ; — **Vinegary**, (vin'e-gar-i) (a.) سرکه کي sirke gibi ; (fig.) اکشي ekshi

Vintage, vint'aj, (n.) باع يوزوی bâgh bozoumou ; (product) محصول mah-soul ; (wine) شراب sharab.

Vintner, vint'nēr, (n.) شرابي sharabju ; (cabaret) مېخانه جي meyhānēji.

Viol, vi'ol, (n.) ويول viyol ; (بويوک) (beuyük-) keman.

Violate, vi'o-lat, (v.a.) يوزم bozmaq ; (fig.) تجاوز et. ; (jud.) Violation, (vi-o-la'shun) (n.) تجاوز et. ; — **Violator**, (vi'o-lat-ur) (n.) متجاوز mütejāviz.

Violent, vi'o-lent, (a.) شدتي shiddetli ; سرت sert ; (compulsory) جبري jibri ; — **ly**, (ad.) شدت shiddetle ; jehbrī ; — **Violence**, (vi'o-lens) (n.) شدت shiddet ; جبر jehr ; — **to do** — جبر et. ; زورلاق zorlanaq ; — **tejavüz** et. .

Violet, vi'o-let, (n.) منکشه menekshe ; مور mor ; — **Violes'cent**, (-les'sent) (a.) مورموري moroumsou.

Violin, vi-ō-lin', (n.) کمان keman ; — **Violonist**, (n.) کمانجي kemanju ; کمان kemāni ; ويولونيست viyolonist.

Violoncello, vē-ō-lon-čel'ō or vi-ō-lon-sel'ō, (n.) ويولونسل violonsel.

Viper, vi'pēr, (n.) افي ef-i ; ييلان yulan ; — **Viperous**, (vi'pēr-us) (a.) ييلان کي yulan gibi ; زهرلي zehirli.

Virago, vi-ra'go, (n.) حياض قادين hayāsuz qadun.

Virgin, vē'r'jin, (n.) قيز quz ; باکره bākire ; (a.) باکر bākir ; **V— Mary**, haz- حضرت مريم meryem ana ;

reti meryem ; — **Virginal**, (vē'r'jin-al) (a.) قزلق quzluq .. بکارت bēkyâret . ; (lit.) بکري bikri ; — **Virginity**, (vēr-jin'i-ti) (n.) قزلق quzluq ; بکر bikr ; (fig.) بکارت be-kyâret.

Virgo, vē'r'go, (n.) سنبله sün-büle (-bürjü).

Viridity, vir-id'i-ti, (n.) ييشيلک yes-hillik

Virile, vir'il or vi'r'il, (a.) ارکک er-kek ; بالغ bâlig ; — **Viril'ity**, (-i-ti) (n.) ارککک erkeklilik ; بلوغ büldug ; (fig.) قوت qouvvet.

Virtu, vērt'ōō, (n.) ذوق صنعت zevqi san-at ; صنائع نفسہ عتي sanāyi'neffise mouhabbeti ; مرآة merâq.

Virtue, vēr'tū, (n.) فضيلت fazilet ; (force) قوت qouvvet ; (pl.) فضائل fa-zâ-il ; in — of (ع) بناء binâ-en ; — **monqtazasunja** ; — **Virtual-ly**, (vēr'tū-al-i) (a.) مق (ad.) مقدار bil-qouvve ; (sci.)

monqadder ; — **Virtuality**, (vēr-tū-al'i-ti) (n.) قوت qouvvet ; تأثير te'sir ; — **Virtuous**, (vēr'tū-us) (a.) (lit.) فضيلتکار faziletkyâr ; عفيف affif ; — **Virtuously**, (vēr'tū-us-li) (ad.) فضيلتکارانه faziletkyârâne ; عفيفانه affifâne.

Virtuoso, vēr-tōō-ō'so, (n.) (lit.) استاد üstâd ; متخصص mütahassus.

Virulent, vir'ū-lent, (a.) زهرلي zehirli ; (fig.) شديد shedid ; (med) وروسي virosi ; — **Vir'ulence**, (-lens) (n.) زهر zehir ; شدت shiddet.

Virus, vi'r'us, (n.) وروس virüs ; مادہ madde ; سم semm ; (fig.) کين kin ; زهر zehir.

Visage, viz'aj, (n.) يوز yüz ; سيما simâ ; — **Visaged**, (viz'ajd) (a.) سيمائي simâlu ; چهرلي chehrelī.

Viscera, vis'e-ra, (n.pl.) باغصاقلar bârsaqlar ; (lit.) احشا alshâ ; اما em-â.

Viscount, vi'kownt, (n.) ويکونت vi-qont ; — **Viscountess**, (vi'kownt-ess) ويکونتس viqontes.

Viscous, vis'kus, (a.) پايشفان yapush-gan ; (lit.) لزوي lüzöujī ; — **Viskos-ity**, (vis-kos'i-ti) (n.) پايشفانلق yapushganluq ; لزويچيت lüzöujiyyet.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[VIS-VOC] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Visé, vĕ-zā', (n.) ویزه vize; (v.a.) ۱. ویزه vize et. .

Visible, viz'i-bl, (a.) گورونور geurünür; (lit.) مرئی mer-i; mesh-hôud; — **Visibility**, (-bil'i-ti) (n.) گورونمه geurünme; (lit.) مرئیت mer-yyet; — **Vis'ibly**, (-bli) (ad) (lit.) مرئیا mer-yyen; (fig.) آشکاره āshikyāre; zāhiren.

Vision, vizh'un, (n.) (lit.) رؤیت rū'yet; basar; (imagination) خیال hayāl; (rel & lit) الهام ilhām; point of — visionary, (vish'un-a-ri) (a.) خیالی hayālî; (lit.) خیالپرست mev'hûm; (n.) خیالپرست hayāl-perest; (fig.) دیوانه divâne

Visit, viz'it, (n.) زیارت ziyâret; ویزیت vizite; (v.a.) زیارت ziyâret et.; (examination) معاینه mou-âyene et., (v.n.) گوروشتمک geurüşmek; — **Visitation**, (viz-it-ā'shun) (n.) زیارت ziyâret; (jud) معاینه mou-âyene; — **Visitor**, (viz'it-ur) (n.) زیارتچی ziyâ-retji; misâfir

Visor, viz'ur, (n.) ماسکه maske; (سپر) (siper-) geuzlük.

Vista, vis'ta, (n.) منظره manzara; (pl.) مناظر manâzur; (fig.) تصورات tasav-vourât.

Visual, viz'ū-al, (a.) (lit.) بصری ba-sari; مرئی mer-i; — **Visualize**, (viz'ū-al-iz) (v.a.) گوسترمک geustermek; (lit.) توضیح tavzih et.; (v.n.) (lit.) توضیح tavazzouh et. .

Vital, vī'tal, (a.) حیاتی hayâtî; اهم ehem; — **ly**, (ad.) حیاتی صورتده hayâtî sôuretd; کلیا külliyyen; — **power**, — **force**, (n.) (lit.) قوه حیاتیة qouvveyi hayâtiyye; — **principle**, (n.) (lit.) مایدهالحیات mâ-bihil-hayât; — **question**, (n.) مسئله hayâtî mesele; — **Vital'ity**, (-i-ti) (n.) حیات hayât, (lit.) قابلیت hayâtî qâbiliyyeti hayâtiyye; (fig.) قوت qouvvat; — **Vitalize**, (-liz) (v.a.) جانلاندیرمک janlandurmaq; حیات ویرمک hayât ver-mek; — **Vitals**, (-talz) (n. pl.) اعضای âzâyü mühimme; (fig.) اقسام axâmu hayâtiyye.

Vitreous, vit'rē-us, (a.) ... جام jam...; (lit.) زجاجی züjâjî; — **Vitrification**, (-fi-kā'shun) (n.) جام اوله jam olma;

— **Vitrified**, (-fid) (a.) جام حالده jam hâlinde; (نمایه) (emayye); — **Vitrify**, (-fi) (v.a.) جامه تحویل jam tahvil et.; (v.n.) جام او. jam ol., — **Vitrine**, (-rin) (n.) ویترین vitrin; جامکان jâmekyan.

Vitriol, vit'ri-ol, (n.) راج zach; oil of — حامض کبریت zach yâ; (sci.) hâmuza kibrit; — **Vitriol'ic**, (-ik) (a) راج قایلندن zach qabilinden; (lit.) کبریتی kibriti; (fig.) آجی aju.

Vituperation, vi-tū-pe-rā'shun, (n.) تجاورات (لسانیه) (pl) tekdîr; tejdâvûzât (-lisâniyye).

Vivacious, vi-vā'shus, (a.) عمری اورون eumrû ouzoun; (active) فعال fa'âl; (lit.) حوال jevvâl; شن shen; — **ly**, (ad.) (lit.) جوالیتله jevvâliyyetle; — **Vivac'ity**, (-vas'i-ti) (n) حیات ha-yât; (lit.) جوالیب jevvâliyyet.

Vivid, viv'id, (a.) جانلی janlu; روحی rûhlou; (sharp) کسکین keskin; (brilliant) بارلاق parlaq; — **ly**, (ad.) (fig.) روحی (بر صورتده) rûhlou (-bir sôuretd); جانلی janlu (-bir halde); شدتله shiddetle; — **ness**, (n.) کسکینلک hayât; روح rûh; کسکینلک keskinlik; بارلاق parlaq; — **Vivification**, (-fi-kā'shun) (n.) (lit.) احیا ihyâ; — **Vivify**, (-fi) (v.a.) روح ویرمک janlandurmaq; جانلاندیرمک rûh vermek; (lit.) احیا ihyâ et. .

Viviparous, vi-vip'a-rus, (a.) جانلی janlu طوغوران muvelliidül-hayy.

Vivisection, viv-i-sek'shun, (n.) دیری diri teshrîh.

Vixen, vik'sn, (n.) دیشی dishi تیلکی tilki; (fig.) خویسز قادین housouz qadun.

Viz, nām'ti (conj.) یعنی yâ'nî.

Vizir, vi-zēr, (n.) وزیر vezîr; grand sadru â'zam; — **Vizir'ate**, (-'ât) (n.) وزارت vezâret; grand sadâret.

Vocable, vō'ka-bl, (n.) کلمه kelime; — **Vocabulary**, (vo-kab'ul-a-ri) (n.) (lit.) لغتچہ loughatche; (pl.) لغات loughât; کلمات kelimât.

Vocal, vō'kal, (a.) سسلی sesli (lit.) صوتی savtî; — **ly**, (ad.) سسله sesle; — آغزله âzla; (lit.) صوتی savten; —

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut, mûte very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ژ [VOC-VOL]

chords, (-kōrdz) (*med* و *lit*) حبل
houboul savtiye; — **music**,
(-mū'zik) (*n.*) غنا guṇā; صوتی
mousiqî-ı savtî, — **Vō'calize**, (-iz)
(*v. a.*) sese tahvîl et; (*v. n.*)
seuylemek; (*lit.*) teganni et

Vocation, vō-kā'shun, (*n.*) (*lit.*) خطاب
hutâb; (*tendency*) ميل meyl; استعداد
isti'dād; (*rel.*) هدايت hidâyet;
(*occupation*) مشغوليت mesh-
gōuliyyet,

Vocative, vok'a-tiv, (*a*) (*lit.*) خطابي
hutâbî; (*n.*) خطاب hutâb; ندا nidâ.

Vociferate, vō-sif'e-rāt, (*v n*) باغیرمق
bârmaq; (*fig.*) گورولتو gürültü
et.; — **Vociferation**, (vō-sif-e-rā-
shun) (*n*) باغیرمه bârma; (*fig.*)
یاغاره yaygara; گورولتو gürültü; — **Vo-
ciferous**, (vō-sif'e-i-us) (*a*) گورولتولی
gürültülü; — **Vociferously**, (vō-
sif'e-i-us-li) (*ad.*) گورولتو ایله gürül-
tûyle.

Vogue, vōg, (*n.*) اعتبار râgbet;
اعتبار îtibâ; (*reception*) (*fig.*) قاعت
qanâ-ati oumûmiyye; (*com.*) رواج
revâj; (*fashion*) موده moda; in —
jârî; (*lit.*) اعتبارده îtibârda; (*lit.*)
رواجده mergûb; موده moda; رواجده
revâjde.

Voice, vois, (*n.*) سس ses; صدا sedâ;
(*fig.*) سوز seuz; رأى re'y; (*gram*)
بنا binâ; (*v. a.*) سويله مک seuylemek;
(*fig.*) پرووا اعلان î'lân et.; (*mus*)
prouva et. سس ویرمک ses vermek;
in — sesi yerinde; with
one — (*fig.*) متفقاً müttefiqan; you
have no — in صلاحیتکیز یوقدر (e-)
salâhiyyetiniz yoqdour; —
qarushamaz-sunuz; (e-) مازسکز
Voiced, (voist) (a) سسلى sesli; ...
sesli; — Voiceless, (vois'les) (a.)
سسسى ses-siz; (*fig.*) رايىز re'y-siz.

Void, void, (*a.*) بوش bosh; خالی hâlî;
(*destitute*) محروم mahrûm; (*fig.*) عارى
ârî; (*free*) منحل münhal; (*wanting*)
حکمسز hûkûmsüz; (*n.*) بوش bosh yer;
(*fig.*) نقصان noxân; بوشلاق boshlouq;
(*v. a.*) بوشالتيق boshaltmaq; (*fig.*)
ایخال ihtâl et.; (*nullify*)
— ness, (*n.*) بوشلاق boshlouq; (*null-*

lit) حکمسسزلک hûkûmsüzlük; (*lit.*)
«عجب» دن «of love» بطلان
«mouhabbet» den ârî.

Voivode, Vaivode, voi', vā'vōd, (*n.*)
وووودا voyvoda.

Volant, vō'lant, (*a.*) اوچان ouchan;
طائر volan. وولان tâ-ir; طائر

Volatile, vol'a-til, (*a.*) اوچار ouchar;
(*sci*) طيار tayyâr; (*fig.*) هوايى havâ-i;
(*lit.*) متلون mütelevvin; — **oil**, (*n.*)
(*sci*) زيت tayyâr; (روح)
(rôuh), — **Volatil'ity**, (-til'i-ti) (*n.*)
اوپچه ouchma; (*sci.*) قابليت طيران qâbi-
liyyeti tayrân, (*fig.*) هوايىك havâ-
îlik.

Volcano, vol-kā'no, (*n*) وولکان volqan;
يانار ياتار yanar dâ; (*lit.*) برکان bür-
kyân; — **Volcan'ic**, (-kan'ik) (*a.*)
(*lit.*) وولکانىق bürkyânî; برکانى
volqanîq.

Volga, vol'ga, (*n. pr*) اولغا olga
(-nehri).

Volition, vō-lish'un, (*n.*) اختيار ihtiyâr;
irâde; — **Vôl'itive**, (-i-tiv) (*a.*)
ارادى irâdî.

Volley, vol'i, (*n.*) يايلىم yaylum
(-ateshi), (*fig.*) طرفان toufân; سورى
sürü; (*v. a.*) يايلىم آتش atesh
et.; (*return*) گيرى چلمك geri chelmek;
(*n. n.*) (*fig.*) اوچوشماق ouchoushmaq;
«آلقيش» yâmaq; — of «appliance»
طوقانى «alqush» toufân.

Volt, vōlt, (*n.*) دونش deunûsh; (*bound*)
صيجرايش suchrayish; آتلايش atlayish.

Volt, vōlt, (*n.*) (*elec.*) وولت volt; —
Vôl'tage, (-tāi) (*n.*) فولى (voltage)
quovveti; — **Voltā'ic**, (-tā'ik) (*a.*)
(*sci*) وولتاى voltâ-i; — **Vôlt'-ampere**,
(-am'pār) (*n*) وولت-آمپير volt-ampere;
— **Vôlt'metèr**, (*n.*) وولتيره volt-
metre.

Volta, vōl'ta, (*n.*) (*mus*) وولته volta;
defa.

Voltaireian, vol-tār'i-an, (*a.*) وولتيره عائد
voltere â-id; ... وولتيره volter ..; —
Voltaire, (-tār) (*n. pr*) وولتير volter.

Voluble, vol'ū-bl, (*a.*) (*fig.*) سلسبى selis;
سريع serî; — **Volūbil'ity**, (-bil'i-ti)
(*n.*) (*lit.*) طلاق talâqat; سلاست selâset;
سرعت sür-at.

Volume, vol'üm, (*n.*) جلد jild; (*sci*)
حجم hajm, (*fig.*) جسامت jesâmet; (*voice*)
طولغونلوق dolgounlouq; قوت quovvet;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[VOL-VUL] (انگلیزیہ کلماتک تلفظی اچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in mine;

— Volūminous, (-nus) (a.) حجمي hajimli; (fig.) بويوك beuyük; جسم je-sim; چوق choq; — book اثر je-sim eser; — writer محرد āsāru choq mouharrir.

Voluntary, vol'un-ta-ri, (*a.*) اختياري
ihtiyârî; ارادی irâdî (*n.*) (iii.) اوجمال
irtijâl; (*pers.*) كوكلى geunüllü:
— **Vol'untarily**, (-li) (*ad.*) اختياريه
ihtiyârîle; ايستهرهك isteyerek
— **Vol'tuntaryism**, (-ta-ri-izm) (*n.*) (phil)
kendilikynden; كنديلكسندن
irâdehilik. ارادهجيليك.

Volunteer, vol-un-tēr', (*n.* و. ا.)
 کوکلی geunüllü; (*v.a.*) اختیار (اختیاری) teklif et.; (*v.n.*) کوکلی
 (ihtiyârî-) teklif et.; (*v.n.*) کوکلی
 geunüllü qayd ol .

Voluptuous, vō-lup'tū-us, (*a.*) شهوتی
 shehvetli; (*exciting*) (lit.) شهوت انگیز
 shehvet-engîz; — **ly**, (*ad*) شهوتانه
 shehvetle; — **ness**, (*n.*) شهوت
 shehvet; — **Vôluptuary**, (-a-ri)
 (*n.*) (lit.) شهوت پرست shehvet-perest.

Vomit, vom'it, (*v.a.*) قى qayy et; استفراغ istifrāgh et; (قوصمى) (qous-maq); (*v.a.*) چىقارماق chuqarmaq; (*n.*) قى qayy; — **Vom'iting**, (*n.*) استفراغ istifrāgh; (قوصمى) (qousma); — **Vom'itive**, (-'it-tiv) (*a.* و *n.*) مقي mouqayyi.

Voracious, vō-rā'shus, (a.) اوبور
obour; (*fig.*) طوعاز doymaz; حرص
haris; — **ly**, (*ad.*) اوبورجه obour-
ja; (*fig.*) حرصه hursla; — **Voracity**,
(vō-ras'i-ti) (n.) اوبورلق obourlouq;
(*fig.*) حرص hurs.

Vortex, vor'teks, (*n.*) گرداب girdâb.

Vorticella, vor-ti-sel'a, (n.) (20.)
 وورتيسل vortisel; حوبات houveyrnat.

Votary, vō'ta-ri, (*n.*) (*rel.*) عابد âbid;
(*fig.*) طرفدار tarafdâr; (*lit.*) پرستشکار
perestishkyâr.

Vote, vôt, (*n.*) رأى re'y; (*pl*) آراء ârâ; (*v.n.*) رأى ویرمک re'y vermek; (*v.a.*) انتخاب انتیخاب intihâb et.; (*declare*) بیان beyân et.; قرار ویرمک qarâr vermek; — **down** (*lit.*) اسقاط isqât et.; — **Voter**, (vôt'ér) (*n.*) منتخب müntahib; — **Voting-pä'per**, رأی ویرمک re'y pouslasu.

Votive, vōt'iv, (*a.*) نذرى nezrî; —

offering, (of'er-ing) (*n.*) نذر nezr.
Vouch, vovch, (v.a.) تصديق tas-
 diq et.; تأمين te'min et.; (*lit.*)
 تكفل tevsîq et.; (*v.n.*) تكفل
 tekefful et.; (*witness*) شهادت she-
 hâdet et.; (ن) تأمينات te'mînât; دليل
 delîl; — **Voucher, (vowch'èr) (n.)**
 كفيل kefil; شاهد shâhid; (*paper*)
 وثيقة vesîqâ; سند sened; (*mach.*)
 محاسب حساب ماکنسی hesâb makinesi;
 مقید mouqayyid.

Vouchsafe, vouch-sāf', (*v.a.*) بخشش bahsh et ; احسان *ihsân* et. ; (*v.n.*)
 لطف *loutf* et. ; تزل *tenezzül* et..

Vow, vow, (n.) عهد *ahd*; (v.a.) عهد *ahd et*; (v.n.) يمن *yemîn et.*

Vowel, vow'el, (n.) حرف صوقي harfi savti; (*/p/*) حروف صوتيه hou'oufufu savtiyye; — **point, (n.)** حركة ha-reke

Voyage, voi'āj, (*n.*) سفر sefer; دکت سیاحتی deniz seyāhātī; سیاحت seyāhat; (*v.a.*) سفر sefer et.; — **Voyager**, (-'āj-er) (*n.*) یولجی yoljou; سار seyyāh.

Vulcan, vul'kan, (*n pr.*) آتش مېوردی atesh mâ'bôudü; — **Vul'canite**, (-it) (*n*) سرت قانچوق sirt qavchouq; (*ebonit*); — **Vul'canize**, (-iz) (*v. a.*) وولقانیزه vülqanize et. .

Vulgar, vul'gar, (*a.*) قابا qaba; غليظ galiz; (*mean*) باياغي bayâ; عادي âdi; — **ly**, (*ad.*) قاباجه qabaja; باياياغي bayâ sôuretdé; **the** — عوام avâm; — **Vul'garism**, (-izm) (*n.*) عوام لاقيرديسى avâm laqurdusu; — **Vulgar'ity**, (-i-ti) (*n.*) قاباجه قابالوق bayâluq; — **Vulgarize**, (-iz) (*v.a.*) قابالاشديرى qabalashdurmaq

Vulgate, vul'gāt, (n.) (انجيل قديم)
(injīli qadīm); (لاتينجه انجيل)
(latinje injil).

Vulnerable, vul'ne-ra-bl, (a.) يارەلانېر
 yaralanur; زەدەلەنېر zedelenir; (fig.)
 بوزولېر bozoulour.

Vulnerable, vul'ne-ra-ri, (*a.*) يارهيه ايي
 yaraya iyi; (*n.*) مرهم merhem; دوا
 devâ

Vulture, vult'ūr, (*n.*) قارتال qartal ;
آق بابا aq baba ; (*fig.*) ياماچى yamaju.

W

Wabble, wab'l, (*v. n.*) سالانق sal-lanmaq ; تيترهه titremek ; — **Wabbling**, (wab'ling) (*a.*) انتظامسز intizâmsuz.

Wad, wod, (*n.*) اوت ot ; تلاش talash ; (*gun*) صيقي suqu ; (*v.a.*) تولد يرمق doldourmaq ; صيقي فويقي suqu qomac ; — **Wadding**, (wod'ing) (*n.*) حرج harj ; اوت ot ; (*cotton*) ياموق (تخته) (talita-) pamouq.

Waddle, wod'l, (*v. n.*) ياتاق يورومك paytaq yürümek ; سالانق sallanmaq.

Wade, wād, (*v. n.*) صوده يورومك souda yürümek ; (*fig.*) کوچ كچمك küch gechmek ; — **Wader**, (wād'ër) (*n.*) بالقي baluqju ; بالقي (*pl.*) بالقي baluqju ; چيزمهسي chizmesi

Wafer, wā'fër, (*n.*) پول poul ; قاشه qashe ; (*rel.*) مقدس ايمك mouqaddes ekmek ; كيك keyk ; (*v.a.*) پول ايله pol ile ; قاشه ياپيشد يرمق qashe yapushdurmaq.

Waft, waft, (*v.a.*) سورمك sürmek ; (*alup*) (آلپ) geutürmek ; (*v. n.*) يورمك yürmek ; اشارت ishâret ; (*puff*) نفس nefes ; صولوق solouq.

Wag, wag, (*v.a.*) سالانق sallamaq ; (*g.*) (باش) سالانق gitmek ; (*n.*) (باش) sallama. (hashi-) sallama.

Wag, wag, (*n.*) (*droll*) تحف tahaf (-adam) ; نكره nekre ; — **Waggish**, (wag'ish) (*a.*) لطيفه قبيلدن latife qabilinden ; (*pers.*) شاقه shaqe ; (*pl.*) شاقه shaqe ; — **Waggishly**, (wag'ish-li) (*ad.*) شاقه shaqadan ; — **Waggishness**, (wag'ish-nes) (*n.*) شاقه shaqe ; تحف tahaf-luq.

Wage, wāj, (*v.a.*) بحث فويقي bahs qomac ; (*fig.*) كيريشمك girishmek ; qalqushmaq ; (*n.*) بحث bahs ; **living** — ياشايه حق قدر معاش yashayajaq qadar ma-âsh ; — **Wager**, (wā'jër) (*n.*) بحث bahs ; (*jud.*) عيّن تكلّيفي yemin teklifi ; (*v.a.*) بحث فويقي bahs qomac ; (*fig.*) تهليكه يه tehlikeye qomac ; — **of battle** قارشيلمي چارپيشمه qarshuluqlu charpushma ; مقاتله ايله mouqâteyle halli dâ'vâ ; **to lay a** — بحث فويقي bahs qomac ; **a** — **is a fool's argument** احمق ahmaq seuz bou-lamayinje bahse qalqushur ; — **Wages**, (wā'jz) (*n.*) معاش ma-âsh ; **a week's** — هفته ايق haf-taluq.

Waggle, wag'l, (*v. n.*) سالانق sallanmaq ; تيترهه titremek ; (*v.a.*) سالانق sallamaq.

Wagnerian, vag-nē'ri-an, (*a.*)... واغنر واغنر wagner ; واغنر wagnerin

Wagon, wag'un, (*n.*) واغون vagon ; **araba** ; (*v.a.*) نقل naql et. ; (*v. n.*) ارابه جياق arabajuluq et. ; — **load**, (-lōd) (*n.*) واغون يوكi yükü ; واغون طولوسي vagon dolousou ; (*fig.*) کليليye kulliyetli.

Wagtail, wag'tāl, (*n.*) (*so.*) قوروق qouruq ; سالانق qouyrout sallayan

Wahabee, wā-hā'bē, (*n.*) وهابي veh-hābī ; (*pl.*) وهابيل vehhābiler ; — **Wahabiism**, (wā-hā'bi-izm) (*n.*) وهابيل vehhābīlik.

Waif, wāf, (*n.*) بولوتش شي bouloun-moush shey ; انقاز enqâz ; (*a.*) سرسري ser-seri. (*fig.*)

Wail, wāl, (*n.*) فرياد feryâd ; آغلامه ālama ; (*lit.*) تظلم tezallüm ; (*v. n.*)

[WAI+WAL] (انگلیزجه کلماتک للمغلی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē hēr; in; mine;

ا. feryâd et.; آغلامق âlâmaq; (v.a.) آجیمق ajımaq; یانق yanmaq; — **Wailingly**, (wā'ing-lı) (ad.) آغلا یاراق âlayaraq; فریادلە feryâdla.
Wain, wān, (n.) ارابه araba; **Charles's** — دُب اکبر dübbü ekber; **The lesser** — دُب اصغر dübbü asgar.
Wainscot, wān'skot, (n.) تحتە قابلامە tahta qaplama, (v.a.) تحتە قابلامق talita qaplamaq.
Waist, wāst, (n.) بل bel, (fig.) اورته orta; — **band**, (n.) کمر kemer; قوشاق qoushaq; — **deep**, (-dēp) (a.) بل bel boyou; — **'coat**, (-kōt) (n.) یلک yelek.
Wait, wāt, (v.a.) طورمق दौरmaq; — **for** انتظار ا. beklemek; (i-) .. (ئى) بکله مک intizār et; — **on** .. (ئى) خدمت ا. hidmet et.; — **on** .. (ئى) باقمق baqmaq; — **upon** .. (ئى) زیارت ا. ziyāret et.; (pl) نوئل چالغیچیلری no-el chalğıjı-ları; (theatre) آنراقت antraqt, to lie in — پوسوده posonda yatmaq; (n.) انتظار intizār, — **Waiter**, (wāt'-ēr) (n.) غارسون garson; (tray) نەسى tepsi; کومروک tabaq; (customs) گومرۇم gümrük me'mûroun.
Waiting, wāt'ing, (n) انتظار intizār; بکله مک beklemek; (service) خدمت hidmet; in — نوبەتچى nebetçi; — **vazî-fede**; lady in — دام دونور dam-do-neur; lord in — مابەینچى mâbeynçi; quralucha teshrî-fâtjusu; officer in — نوبەتچى خایط nebetçi zâbit, — **maid**, (-mād) (n.) فام دوشامبر fam-deu-shambur; (com.) غارسون garson quz; — **room**, (n) انتظار beklemek odası; اوطەسى intizār salonu.
Waive, wāw, (v.a.) جایق jaymaq; واز vaz gechemek; — **Waiver**, (wā'ver) (n) فراغ ferâgat
Wake, wāk, (v. n.) اویناق ouyanmaq; (v.a.) اوینادیرمق ouyandurmaq; (fig.) تحریک a. iğâz et; (excite) تحریک tah-rik et.; عرفة کیهنسى ârife gejesi, (sitting up) بکله مک beklemek; — **Wake-ful**, (wāk'fōl) (a.) اویناق ouyanuq; (fig.) متنبه müteyaqquz; — **Wake-fully**, (wāk'fōl-i) (ad.) تەنبه تەنبا teyaq-qouzla, — **Wakefulness**, (wāk'-

fōol-nes) (n.) اوینوسزلق ouyqousouz-louq, (fig.) تەنبه teyaqqouz, — **Wake-ning**, (wāk'n-ing) (n.) اوینانما ouyan-ma; (fig. مع lit) انتباه intibâh; (jud) تکرار bashlama; — **Wāk'ing**, (a) اویناق ouyanuq, (n.) نوبت nebet
Wake, wāk, (n.) (mar.) دومن صوی dü-men souyou; (fig) ایز iz; in the — of (in-) پشینده peshinde.
Wale, wāl, (n.) کنار kenar; پرواز per-vaz.
Wales, wālz, (n. pr.) (ایالتی) گال gal (-eyâleti)
Walk, wawk, (v n.) یورومک yürümek; (go) بابا گیتmek; (-about) سولوك sülûk a. gezinmek; (rel) یوروتmek yürütmek; (pass) یورویش yürü-yüş; پرومەناد promenad. گزمە gezme; (place) یول yol; گچید gechild; (fig.) گزینتی یەنى gezinti yeni; meslek; حیات hayât; to take a — گزمە gezmek; طولاشمق dolashmaq; (گ) کیومەک yürümek; to — in گیرمەک girmek; (int) گیرمەک girin-iz!; to — into (fig) طایق آتmaq dayaq atmaq; (eat) قاشیملاق iyije yemek; (qa-shuqlamaq); to — with رفاتet refâqat et; — **'over**, (-ō'vèr) (n.) (تک) qo-lay galebe, — **Walker**, (wawk'ër) (n.) گزینچی yürüyen; (jud) قوروجى qoroujou; — **Walking**, (wawk'ing) (n.) یورومە yürümە; — **stick** باستون baston; a — «dic-tionary» (fig) بر «قاموس» ayaqlu bir «qamôus»; — **gentleman** (theat) فیکوران figüran; — **lady** فیکوراتات figürant
Wall, wawl, (n.) دیوار douvar; (fig.) قلعە qale; (pl) حائل hâ-il, (v.a.) دیوار چەکمەک chekmek; (fig.) حائل ol.; — **eye**, (-i) آق کوز aq geuz; — **flower**, (n.) شېبوی şibvî; (sar.) نقاشلىق painting, (n.) قالمىق qalcmkyârluq; — **pāper**, (n.) دیوار کاغدى douvar kyâdu.
Wallachian, wāl-ā'ki-an, (a.) اولاخ

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[WAR-WAS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in, mine;

محافظه a. salon; (v.a.) مدافعه mūdāfā et.; mouhāfaza et.; — off a. det et.; qarshu-lamaq; — mote, (-mōt) (n.) احتیاج ihtimā'; — robe, (-rōb) (n.) اثواب; esvab dolabu; gardurob; — room, (n.) ضابطان (mar.); zābitān salonou; (mes); — Warden, (wawrd'n) (n.) محافظ mouhāfuz; (governor) مدیر müdir; nâzur; — Wardship, (wawrd'-ship) (n.) محافظان mouhāfuzluq, (jud) vasa-yet.

Ware, wār, (n) اشیا eshyâ; امتعه emti-a; small — s تحافیه (اشیائی) te-hâfiye eshyâsu; — 'house, (-hows) (n.) مغازه maghaza; depo; (v.a.) depoya qomay; transit — anturpo; — keeper ماموری depo me'môrou; — Warehousing-system, anturpo ousulü.

Warm, wawrm, (a) صیحاq sujq; (fig.) راحت harâretli; (comfortable) rahat; (v.a.) ایشتماق usutmaq; (lit.) tah-rik et.; (v.n.) ایشتماق usunmaq; — ly, (ad.) حرارتله harâretle; — hearted, (-hârt'ed) (a.) صمیمی samî-mî; — Warmth, (wawrmth) (n.) صیحاq sujq; harâret; صمیمیت sâmi-miyyet.

Warn, wawrn, (v.a.) اخبار ihbâr et.; (fig.) ايقاظ iqâz et.; (admonish) ihtâr et.; — Warning, (wawrn'ing) (n.) اخطار ihtâr.

Warp, wawrp, (n.) آرنج argach; (mar.) پالامار palamar; (v.a.) ایشتماق iymek, (fig.) اغفال igfâl et.; (mar.) پالامارله یورومتک palamarla yû-rûtmek; (land) اصلاح uslâh et.; (lit.) اسفا isqâ et.; (v.n.) ایشتماق eyrilmek; (fig.) صایق sapmaq

Warrant, wor'ant, (n.) رخصت rouhsat; (fig.) صلاحیت salâhiyyet; (jud.) توقیف مذکورسی (arrestation) i'flâm; tevqîf müzekkeresi; (security) کفالت kefâlet; te'mînât; (v.a.) رخصت rouhsat vermek; (guarantee) تکفل te'mîn et.; (lit.) tekeffül et.; — officer, (-of'is-êr) (n.) ضابط zâbit vekili; (mar.)

گدلی gedikli; — Warrantable, (wor'ant-a-bl) (a) مانون me'zoun; (lit.) صلاحیتدار salâhiyyetdâr; (just) haqlu; — War-ranted, (wor'ant-ed) (a.) تاميناتى garanti; — Warranter, (wor'ant-er) (n.) کفیل kefil; — Warranty, (wor'ant-i) (n.) کفالت kefâlet; garanti.

Warren, wor'en, (n.) طوشان آغیلى tavshan aghulu; qorou; — Warrenner, (wor'en-êr) (n.) طوشان besleyen.

Warsaw, wawr'saw, (n.pr) وارشووا varshova.

Wart, wawrt, (n.) ناصير siyil; قاتاریق qabaruq.

Wary, wā'ri, (a.) مدیر müdebbir; اقلقه aqullu; — Warily, (wā'ri-l) (ad.) احتیاطله ihtiyâtla; âqilâne; — Wā'iness, (n.) تدبیر tedbîr.

Wash, wosh, (v.a.) ییقامق yuqamaq; بالامق banyo et.; (waste) yalamaq; ashundurmaq; (metal) قاپلامق qaplamaq; yalduzlamaq; (off) سیلمک silmek; ییقامق temizlemek; (v. n.) ییقامق yuqanmaq; (clothes) چاشیر ییقامق chamashur yuqamaq; (fig.) طایق dayanmaq; (n.) ییقامق yuqama; — banyo (med.) چاشیر kamashur; (mar.) چاتلاق chatlaq; losyon; صیقلق charpuntu; (shallow) sughluq; قومسال qoumsal; (sediment) süpürtü; (waste) سوبروتو tortou; قاپلامه artuq; (coat) qaplama; (fin) fig. (boghountou); — off (a) چیقار solar; — to — overboard deniz almaq; sou gheutürmek; — ball, (youvar-laq) (n.) صابون saboun; — basin, (-bâs'n) (n.) لیکن küvet; — house, (-hows) (n.) چاشیرخانه chamashurhâne; — leather, (-leth'êr) (n.) گودری geuderi; — stand, (n.) تیکنه lavabo; — tub, (n.) لیکن liyen; — Washable,

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch چ; sh ش, th ث; th ذ; zh ژ [WAS-WAT]

(wosh'a-bl) (a.) يىقانير yuqanur; ثابت sâbit; — **Washed**, (wosh't) (a.) يىقانش yuqanmush; (sugar) مانورلى lekeli; (fig.) ساخته sahte; مانورلى manerveli; — **Washer**, (wosh'ër) (n.) يىقايىچى yuqayujy; (ring) پول poul; (v.a.) پول قوماق poul qomaq; — **Washerman**, (wosh'ër-man) چاشمورى chamashurju; — **Washerwoman**, (wosh'ër-wōō-man) چاشمورى chamashurju qadun; — **Washy**, (wosh'i) (a.) خفيف soulou; خفيف hafif. **Washing**, wosh'ing, (n.) يىقايما yuqama; چاشمور chamashur; — **machine**, (-ma-shën') (n.) چاشمور ماکينسى chashur makinesi; — **powder**, (n.) چاشمور توzy chamashur tozu; — **up**, (n.) يىقايما yuqama; (lit.) تطهير tat-hîr. **Washington**, wosh'ing-tun, (n. pr.) واشينغتون vashington. **Wasp**, wosp, (n.) يابان آريسى yaban arusu; — **Waspish**, (wos'pish) (a.) چابوق (waist) injeh bellî; (fig.) چابوق chabouq quzar; حديد hadîd. **Wassail**, wos'al, (n.) عشرت ishret; ليكور ahenk; (liquor) ichiki; ليكور likeur; (sherbet) (shebet); (v.n.) ichmek. **Waste**, wâst, (v.a.) اسراف israf et; heba et.; (wear) bitirmek; ضايع zâyî' et.; (destroy) maliv et.; (fig.) خراب harâb et.; (v.n.) خراب ol.; (away) heba ol.; (bitmek) ييتشik; (v.n.) خراب ol.; (a.) خراب maliv ol.; (abandoned) metrôuk; (superfluous) fazla; آرتيق artuq; اسراف lüzûmsouz; (n.) (act) israf; (pl.) اسرافات israfât; (land) ويرانه vîrâne; ضايع zâyî' et.; (loss) خالى xâlî yer; (material) xuyâ; (lit.) خراب harâbî; (material) süprüntü; (pl.) فضلات fazlât; منع اسرافات « قانونى » ante — « law » men-i israfât « qânûnou »; to — time vaqit zâyî' et.; — **book**, (n.) قارالامه دفترى qaralama defteri; (com.) el defteri; — **lands**, (n. pl.) (lit.) اراضى metrôuk; — **pâper**, (n.) لزومسز lüzûmsouz kyâdlar; — **Wasteful**, -ly, (wâst'fôol, -i) (a.) مسرفانه mûsrifâne; (lit.)

tahrîbkyârâne; — **Waster**, (wâst'ër) (n.) مسرف mûsrif; (refuse) آرتيقلar bozouq sheyler; آرتيقلar ar-tuqlar. **Watch**, woch, (n.) جيب ساعت jeb sâti; ساعت sât; (act) ترصد terassoud; (guard) نوبت nebet; پوسته posta; (mar.) واردى vardiya; (pers.) نوبتى nebetji; (v.n.) كورتلمك geuzetlemek; (n.) ترصد et.; — **over** (th) (th) nezâret et.; (sick) (e.) باقى (qije) (qije) baqmaq; — **bill**, (n.) نوبت وظائف vach bil; (mar.) نوبت nebet vazâ-iffi; — **box**, (n.) نوبت nebet qoulûbesi; — **dog**, (n.) چوبان keupeyi; — **key**, (-kē) (n.) ساعت آناhtarî; — **mâker**, (n.) ساعتى sâtji; — **man**, (n.) بكجى bekji; — **officer**, (-of'is-ër) (n.) نوبتى ضابط nebetji zâbit; — **word**, (n.) پارولا parola; — **watchful**, (woch'fôol) (a.) متيق mûteyaqquz; (attentive) مدقق müdaqqiq; — **watchfully**, (woch'fôol-i) (ad.) تيقظ teyaqqouzla; — **watchfulness**, (woch'fôol-nes) (n.) تيقظ ihtiyât; تيقظ teyaqqouz. **Water**, waw'tër, (n.) سو sou; (v.a.) خاردهلمك soulamaq; (cloth) خاردهلمك hârelemek; (v.n.) صولات soulanmaq; above — (a.) (fig.) قورتولش gour-toulmouss; راحت rahat; (ad.) سو sou üstünde; under — (ad.) sou altunda; to make — (mar.) sou et.; (urne) sou deukmek; to make the mouth — آغزنى صولانديرمق âzunnu soulandirmaq; (mar.) imrendirmek; — **bearer**, (-bâr'ër) (n.) سقا saqa; soujou; (ast.) (ast.) دلو delv (-bûrjû); — **cart**, (-kârt) (n.) صولى بويار sou arabasu; آروور arozeuz; — **colour**, (-kul'ur) (a) boyar; — **fall**, (-fawl) (n.) چاغلايان chaghlayân; شلاله shilâlê; — **fly**, (-fli) (n.) سو sineyi; — **gage**, (-gâi) (n.) مىقياسى sou miqyasu; (shishe); (mar.) واتر كدج vâter-gey; — **gall**, (-gawl) (n.) نم nem; (pil) چوقور chouqour; اويوق oyouq;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq;

[WAT·WEA] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

— gate, (-gāt) (n) قاپو qapaq; قاپو qapou; — level, (n.) سو سویه سی sou seviyyesi; (instrument) نسویه روستی tesviye rōuhou; — lily, (-lil'i) (n.) نیلوفر nîlüfer; — way, (-wā) (n.) یالی کونوی sou yolou; (ship) یالی کونوی yalı kütiy; — wheel, (-hwēl) (n.) چرخ charq; — works, (n pl) ماکینلری tou-loumba makineleri; (fabri-qa) (fabri-qa); — wōrn, (a) آشینمش ashun-mush; — Watering, (waw'ter-ing) (n.) سولامه sou lama; (act) سو ویرمه sou verme; (cloth) موارده یاپمه mou-vare yapma, — place منبع mem-bâ'; چشمه cheshme; (resort) سولار soular; قابلیچلر qaplıjalar; (صیغه) (sayfiye) — trough (zo) یالاق ya-laq; — Watery, (waw'ter-i) (a.) سولول soulou; ایضاق uslaq.

Waterloo, waw'ter-lōō, (n pl) واترلو vaterlo; battle of — واترلو عیاره بسی vaterlo mouhârebesi.

Watt, wot, (n.) واط vat.

Wattle, wot'l, (n.) دال dal; — Wattling, (wot'l-ing) (n.) چیت chit.

Waul, wawl, (v.a.) میااولاق miyavla-maq; باغیرمق bârmaq.

Wave, wāv, (n.) طالعہ dalga; (lit.) موجہ mevje; (v.n.) طالعہ لانتق dalga-lanmaq; (lit.) تموچ temevvūj et; — length, (n.) (mar) ایکی طالعہ آردسی (mar) iki dalga arası; (sci) موجہ طولی mev-je tōulū; — Wavelet, (wāv'let) (n.) طالعہ جق dalgajūq; — Wavy, (wā'vi) (a.) طالعہ لی dalgalu; (lit.) متوج mütemevvij.

Waver, wā'ver, (v.n) صالاناق sallan-maq. (fig.) تردد tereddūd et. — Waverer, (wā'ver-ēr) (n) (a) قارارسز qarârsuz; متردد mütereddid; — Waveringly, (wā'vēr-ing-ly) (ad) ترددله tereddūdle.

Wax, waks, (n.) مالوی balmoumou; (seal) مهر mühür mōumou; (ear) کیر kir; (v.a.) سورمک bal-moumou sürmek; — chandler, (shan'dl-ēr) (n.) مالوچی balmoumjou; — tãper, (n) شمعہ shem-a; — work, (n.) مالوی ایشی balmoumou

ishi; فیکور figür; — waxen, (waks'n) (a.) مالومندن balmoumoun-dan; — axýw, (waks'i) (a) مالوی balmoumou gibi; (fig.) یومشاق yumushaq; یاپیشغان yapushgan; (incensed) قاجیق qachuq.

Wax, waks, (v. n) اولماق olmaq; لشمک ..leshmek; (moon) یویومک beuyü-mek.

Way, wā, (n.) یول yol; طریق tarîq; (manner) طرز tarz; (means) چاره chāre; vesâ-it; (method) اصول ousoul; across the — قارشیده qar-shuda; ... قارشیسندہ qarshusunda; to give — طایه مامق dayanamamaq; (fig. lit.) inqiyād et.; قارشیده qar-shuda; ... قارشیسندہ qarshusunda; to lose one's — یولی عائب ا. yolounou qayb et; شاشیرمق shashurmaq; by — of tarzunda; ... طرزنده tarzunda; طریقله طریقile; ... دییه diye; by the — یولده yolda; یو مناسبتله bou meyânda; صیره سی کلش ایکن bou minâsebetle; surasu gelmişken; to make — یول achmaq; یر ویرمک yer vermek; (advance) ایلرله مک ilerle-mek; — in, (n.) گیریش girish; مدخل medhal; — out, (n.) چیتیش chu-qush; چیتیه چیق یول chuqajaq yer; — Ways and means, (fin.) واردات varidât; (fig.) vesâ-it; (lit.) menâbî; committee of — (pol.) بودجه vâridât enjümeni; واردات اجمعی budje enjümeni; — bill, (n.) ٲیتیکet yoljou listesi; یولجی لیسته سی etiket; — fãrer, (n) یولجی yoljou; — fãring, (n.) یولجیلق yoljoulouq; یولی sefer; — laý, (-lã) (v.a.) یولی kesmek; yolounou kesmek; — side, (n.) یول کناری yol kenarı; (sid) (كوچوك) (stã'shun) (n.) متوسط (küchük istasyon); (mütevassut istasyon); — train, (-trãn) (n.) هر استاسیونه اوغرایان her istasyona ôurayan tren; (qonvansiyonel) (قونوانسیونل) — ward, (a.) عكسی axi; عنادجی inâdju; (ad.) عكسیلك axilikle; عنادنه inâ-duna; — wardness, (n.) عكسیلك axilik; ترسلك terslik; عناد inâd.

We, wē, (pron.) بیز biz.

Weak, wēk, (a.) ضعیف za-if, (zayuf);

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deus; ring; machine;

möte; foot; mōon; shut, mūte, very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [WEA-WED]

— ly, (ad.) ضعیف صورتده za-if sōu-
retde; ضعیله zâ'ila, — ness, (n)
ضعف zâ'f, ضعیبت zâ'fiyyet, —
hearted, (hârt'ed) (a) یورکسز yū-
reksiz; قورقاق qorqaq, — Weaken,
(wēk'n) (v.a) ضعیفلاقم zayuflatmaq;
(wēk'n) (v) ضعیف vermek, (v n.)
ضعیفلاقم zayufalama, — Weakening,
(wēk'n-ing) (n) ضعیفلامه zayufalama;
ضعیف zâ'f; (a) ضعیفلاقم sayuflayan;
— Weakling, (wēk'ling) (n) عاجز
âjiz, بیچاره bi-châre
Weal, wēl, (n) سعادت hayr, (lit.) رفاه refâh; (mark)
se-âdet; (pl.) بهه here; iz, the public —
ملکنتک سعادت menafî'âmme, —
memleketin se-âdeti; in — and
woe اقبال واداره iqbâl ve idbârde.
Wealth, welth, (n.) ثروت servet; —
Wealthy, (welth'i) (a.) زکین zen-
gin; ثروتمند servetli; — Wealthily,
(welth'i-li) (ad.) ثروتمند servetle.
Wean, wēn, (v.a.) سۈتدن kesmek;
(fig.) صوغۇتق sogoutmaq;
— Weanling, (wēn'ling) (a.) سۈتدن
kesilmish sۈتدن kesilmish
Weapon, wep'un, (n.) سلاح silâh;
(pl.) اسلحه esliha; — Weaponless,
(wep'un-les) (a.) silâhsuz.
Wear, wâr, (v.a.) قوللانق qoullan-
maq; اسکیتmek eskitmek; (carry)
گييمek giymek; حامل hâmil ol;
تاقماق taqmaq; (appear) گۈسترمek geus-
termek; (rub) آشندۇرمek ashundur-
maq; (-out) ماحو mahv et.; (fig.)
يورماق yormaq; (v.n.) اسکیمek eski-
mek; يوپرماق yupranmaq; آشندۇرمek
ashunmaq; (-well) ای طیاغق iyi da-
yanmaq; (n.) استعمال isti'mâl; بینه
yenme; آشندۇرمek ashunma; — and tear
(n.) اسکیمek yurpanma; يوپرماق
yupranma; — Wearable, (wâr'a-bl) (a.)
کييلير giyilir; طايغور taqulur.
Weary, wē'ri, (a.) يورغون yorgoun;
بىزگين bezgin; (causing) يوريجى yo-
roujou, (v.a.) يورماق yormaq; (v.n.)
يورولماق yoroulmaq; (fig.) گۈزلمek geuz-
lemek; — Weariless, (wē'ri-les)
(a.) يورولماز yoroulmaz, دورماز dour-
maz; — Wearily, (wē'ri-li) (ad.)
يورغون yorgoun bir halde;
— Weariness, (wē'ri-nes) (n.)

يورغونلۇق yorgounlouq; (fig.) بىزگينlik
bezginlik; اوسانج ousanj; — Wear-
isome, (wē'ri-sum) (n.) يوريجى yo-
roujou; (fig.) اوسانج ousanduru-
ju; — Wearisomely, (wē'ri-
sum-li) (ad.) اوسانج ousanjla; يورماق
yoraraq, — Wearisomeness, (wē'
ri-sum-nes) (n.) يوريجى yoroujou-
louq; صيفمه suqma; اراج iz-âj;
يورغونلۇق yourgounlouq.
Weasand, wē'zand, (n.) بوغاز bo-
ghaz; غورتلاق gurtlaq.
Weasel, wē'zl, (n.) (zo.) گيلنجك ge-
linjik.
Weather, welth'er, (n.) هوا hava;
(a) (mar) روزگار ruzgyar
üstü.; (v.a.) دولاشماق dolashmaq;
مقاوم ashmaq; (fig.) صولق solmaq;
— beaten, (bē't'n) (a.) فیرطنه یا قالاغش
furtunaya yaqalamush, (fig.) پيشکين
pishkin; — bound, (-bound) (a.)
lumanda qapanmush; فیرطنه فیرطنadan
qachmush; — cock, (n.) فیر دوئدى fur-deundü;
— gauge, (-gāi) (mar) روزگار
ruzgyara nazaran vazuyet; (fig.) تەفەۋۋۇق
tefevvouq; to gain the — روزگار
ruzgyar üstüne gechemek; (fig.) تەفەۋۋۇق
tefevvouq et.; — glass, (n.) بارومتره
barometre.
Weave, wēv, (v.a.) اورمك eurmek;
طوقمه چاق doqoumaq; (v.n.)
doqoumajuluq et.; — Weaver,
(wēv'er) (n.) طوقمه چاق doqoumaju;
— Weaving, (wēv'ing) (n.) طوقمه چاق
doqoumajuluq; (lit.) نسج nesj; —
Woven, (wōvn) (a.) طوقمىش do-
qounmush; (lit.) منسوج mensouj;
طوقمه doqouma.
Web, web, (n.) اوردو eurgü; قوماش
qoumash; (lit.) نسج nesj; (net) آغ
â; (sci.) شېكه shebeke; (ana.) دار
zar; (roll) طوپ top; —
footed, (a.) آياغى دانلى ayâ zarlu.
Wed, wed, (v.a.) نكاح nikyâh et.;
(lit.) بىرلشمek birleshmek; (v.n.)
نكاح nikyâh ol.; — evlenmek; — Wedding,
(wed'ing) (n.) عقد aqd; نكاح ni-
kyâh; دۈيۈن düyün; — hed كاي

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et.. etmek; ol..olmaq.

[WED-WEL] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

یوم gelin yatâ; — day (lit) یوم
ازدواج yevmi izdivâj; — day
دوگون کلین اتوایی düyün;
velime; — dress کلین اتوایی
دوگون هدیه سی present
نکاح یوروکی ring
nikyâh yüzüy.

Wedge, wej, (n) قاما qama;
سیکیل سیکیل قویق یارماق (v.a.)
سیکیل سییل qomâq; — shaped, (-shâp'd)
(a.) قاما شکلده qama sheklinde,
سیکیل سییل سییل gibi.

Wedgewood, wej'wood, (n.) (-ware)
mermer taqlîdi (اشیا)
(-eshyâ).

Wedlock, wed'lok, (n) ازدواج izdi-
vâj; نکاح nikyâh

Wednesday, wenz'dâ, (n) چهارشنبه
charshamba (-günü) (کونی)

Weed, wêd, (n.) اوت ot; (fig.)
deyersiz shey; (pl.) matem
esvabu; (v.a.) اوتلاری آیقلامق
ayuçlamaq; (fig.) تمیزلەمەك
temizlemek; — Weedy, (wêd'i) (a.)
اوتلی otlu; (lake)
اوت گیبی ot gibi, (fig.)
deyersiz.

Weed, wêd, (n) (med) مە التپایی meme
iltihâbu.

Week, wêk, (n.) هفته hafta; — ly,
(ad.) (a.) haftaluq; (lit.)
اسبوعی üsbû-i; (ad.) هفته ده
haftada bir; (n.) هفته لی
haftaluq gazete; هفته
haftaluq mejmou-a; — 'day,
(-dâ) (n.) عادی گون âdi gün; (pl.)
عادی eyyâmu âdiye; — end,
(n.) هفته نهایتی hafta nihâyeti; (fig.)
(a.) تعطیل گونی (tâ'til günü);
(هفته تعطیلی) (hafta tâ'tili).

Ween, wên, (v.n) صانع sanmaq; ظن
zann et.

Weep, wêp, (v.n.) آغلامق âlamaq;
(med) ترلەمەك terlemek; (hang)
سارقماق sarqmaq, (v.a.) (fig.)
آجیمق ajumâq; — Weep-
ing, (wêp'ing) (a) آغلایان âlayan;
geuzleri yashlu; (droop-
ing) سارقق sarquq; — willow
salqum seuyûd; — Wept,
(a.) آغلامش âlamush.

Ween, wê'ver, (n.) زارغانه بالغی zargana
balugh.

Weevil, wêv'il, (n.) زخیره قوردی zahire
qourdou; بۇدای bûday
biti.

Weft, weft, (n.) آتقی atqu; پود pod.

Weigh, wâ, (v.a.) طارنق tartmaq; (lit.)
tedqiq et; (fig.) وزن vezn
et.; — düşünmek; (v.n.)
...siqleti ol; — gelmek; (fig.)
te'âsir et.; — in طارنق
tartulmaq; — down
âr gelmek; (fig.)
me'yûs et.; — upon
üzerine cheukmek; —
Weigher, (wâ'er) (n.)
qantarju; — Weigh'ing
machine, baskul.

Weight, wât, (n) ئیقlet, (lit.)
طارنق tartu; (mass)
ârluq; (fig.) وزن vezn
et.; — (direm) (a.)
ehemmiyyet; — Weightily,
(wât'i-li) (ad.)
âr sôuretdе; — Weighty,
(wât'i) (a.)
âr sâqil; (fig.)
ehemmiyyetli.

Weimar, ví'mêr, (n. pr.) وایمار vaymar.

Weir, wêr, (n.) سد sedd; (fishing)
dalyan.

Weird, wêrd, (n.) قدر qader; طالع
tâlîr; (charm) sihr; (a.)
sihirbâz; — mouqadder
مقدّر; (v.a.)
qismet et.

Welcome, wel'kum, (a.) موافق mou-
vâfuq; خوش hosh; (gladness)
môujibi memnûniyyet; —
arzôu edilir, (int.)
bouyouroun!; —
istiqbâl; (n.)
hüsnü qabûl; (v.a.)
hüsnü qabûl et.; to bid
— istiqbâl et.;
qarshulamaq.

Weld, weld, (n.) جهری jehri.

Weld, weld, (v.a.) قایناق qaynaq
yapmaq; لهیملەمەك lehimlemek; (fig.)
rabt et.; — Weld'êr, (n.)
لهیمی lehimji; —
qaynaq yapan; —
qaynaq; —
lehim; — machine
qaynaq makinesi.

Welfare, wel'fâr, (n.) سعادت se-âdet;
refâh; (health) âfiyet;
hâl.

Welkin, wel'kin, (n.) افلاك eflâk;
âsimân.

Well, wel, (n.) قویو qouyou; (cavity)
boshlouq; the —
men-

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e); deuz; ring; machine;

mōle; foot; mōon; shut; mūte very; tū چيوو ch; sh; th; th; zh; zh [WEL-WHA]

bâ'lar; قويلر qouyoular; — drain, (-drân) (n.) مجرا mejrâ; — sinker, (n.) قويلو qouyoujou; — sinking, (n.) قويلو قازمه qouyou qazma; — water, qouyou hafri; — water, (-waw'ter) (n.) قويلو صوبو qouyou souyou; — آجى صو aju sou.

Well, wel, (a.) ايعا iyi; (ad.) اعلا â'lâ; — حقيله haqqile; (n.) ايعجه iyije; — (pek-) â'lâ!; — (int.) ايعا! (pek-) â'lâ!; — off (ad.) پکيى! ey!; — off (ad.) کاري iyi bir halde; — کاري kyârlu; — up (a.) ايعا بيلير iyi bilir; — حقيله haqqile vâqif; just as — بلکه دها ايعا musâvî; — belki daha iyi; — 'advised, (-ad-vîz'd) (a.) عقلى aqullu; — (lit.) مدر mü-debbir; — مصيب mousib; — 'being, (-bē'ing) (n.) ايعلى iyilik; — سعادت se-âdet; — (lit.) رفاہ refâh; — bred, (fig.) کبار terbiyeli; — kibar; (so.) جنس jins; — 'done, (-'don) (a.) ايعا iyi; — (meat) ايعا پيشمش iyi pishmish; — (int.) آفرين âferin!; — 'known, (-'nōn) معروف mâ'rōuf; — مشهور mesh-hōur; — 'meaning, (-'mēn'ing) (a.) صميمي samimî; — 'meant, (-'ment) (ad.) نيتله hüsnu niyyetle; — ايعا فکيله iyi fikirle; — samimâne; — 'nigh, (-'nī) (ad.) هان az qaldu; — هان hēnen hēnen; — (almost) هان hēnen; — âdetâ...; — 'read, (-'red) (a.) عادت âlim; — اوقومش choq oqoumush; — 'spōken, (a.) خوش hosh; — (pers) طابى افاده tatlu ifâdeli; — wisher, (n.) دوست dost; — (lit.) خيرخواه hayurhâh; — 'won, (a.) حقيله haqqile qazanulmush; — لايق lâyuq.

Welsh, welsh, (a.) ولس velsh; — ... gal ... غولوا golūva; — (n.) ولس shivesi; — (n. pl.) ولس velshler; — غولوالر golūvalar; — rabbit, (n.) کک quzarmush peynirli ekmek.

Welt, welt, (n.) کنار kenar; — بوردور bōrdür; — (v.a.) کنار چکمه kenar chekmek.

Welter, wel'ter, (v. n.) ايتق (ichinde-) yatmaq; — يوارلاق you-varlanmaq.

Welter-weight, wel'ter-wât, (n.) آغير ثقلت

Wen, wen, (n.) (med.) اور our.

Wench, wensh, (n.) قيز quz; — (negress) زنبارهلق (zamparaluq et).

Went, went, (pa t) گيتدى gitdi

West, west, (n.) غرب garb; (a.) غربى garbî; — (mar) مالى butu; — Indies, (in'diz) (n. pr.) هند hindi garbî; — West'érly, (-li) (a.) غربى garb-den; — (to) غرب garbe, — West'érn, (a.) غربى garbî; — ... غرب garb ..; — (n.) غربى garblu; — West'erniz'ation, (-ni-zā'shun) غربيلاشما garblulashma; — West'érnize, (-iz) (v.n.) غربيلاشما garblulashmaq; — West'-ward, (ad.) غرب (طوغرى) garbe (-dôrou).

Wet, wet, (a.) ايسلاق uslaq; — ياش yash; — (rain) ياغورلى yâmourlou; — (drink) اچكى ichki qoullanur; — (fig.) ايسلاق (ichkili); — (n.) سو sou; — (a.) ايسلاق uslaqluq; — ياغور yâmour; — (moisture) رطوبت routûbet; — nem; — (v.a.) (ك) شرفنه uslatmaq; — (drink) ايسلاق (in-) sherefine ichmek; — a — blanket ايسلاق يورغان uslaq yorgan; — (fig.) طاسزلىق tatsuzluq; — پيشمش pishmish asha soghouq sou; — ness, (n.) ايسلاق uslaqluq; — nem; — رطوبت routûbet; — Wetting, (wet'ing) (n.) ايسلاق uslatma; — (lit.) تربيط tartib; — Wettish, (wet'ish) (a.) ايسلاق uslaqja; — nemlije.

Wether wel'h'ér, (n.) بورمه قيون bourma qoyoun.

Whack, hwak, (n.) ضربه darbe; — پاتيردى paturdu; — (v.a.) وورمق vourmaq; — (fig.) پاى pay et..

Whale, hwāl, (n.) بالينه بالى balina balugh; — bone, (-bōn) (n.) بالنا balena; — oil, (n.) مالىنه bali-na yâ; — Whaler, (hwāl'ér) (n.) مالىنه (balina-) baluqju; — (boat) مالىنه بالقى baluqju gemisi.

Wharf, hworf, (n.) ريختم ruhtum; — ريختم يايق rihtum yapmaq; — Wharfage, (hworf'aj) ريختم iskele parasu; — (n.) ريختم ruhtum üjreti; — Whar-

only; routine; through; luck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[WHA-WHE] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

finger, (hwoɾf'in-jer) (n) اسکه کھیاسی iskele kyahyasu; رختیم مأموری ruhtum me'môurou.

What, hwot, (pron. و int) ... نه ne .. : — ev'ër, هر نه her ne .; — soever, (-sô-ev'ër) هر کیم herkim....

Whatnot, hwot'not, (n.) نه تازدر eta-
jer; راف raf.

Wheal, hwæl, (n.) سیویلجه chiban ; سivilje

Wheat, hwēt, (n.) بعدای bôuday ; — ear, (-ër) (n.) (zo.) سرچه (قوشی) serche (-qoushou) ; — **Wheaten**, (hwēt'n) (a.) بعدای bôuday (-dan).

Wheedle, hwäd'l, (v.a.) اوقشاق oq-shamaq ; یومشاق yumushatmaq ; — **Wheeler**, (hwäd'lër) (n.) یالتاق yaltaq ; — **Wheedling**, (hwäd'ling) (n.) یالتاق yaltaqluq, طالبیق tatlu-luq ; (lit.) نوارش nüvâzish.

Wheel, hwæl, (n.) تکرلک tekerlek, (mach) چرخ charq ; (mar) طولاب dolab ; (fig.) طالع tâlî ; (lit.) دوران devrân ; بيسقלט bisiqlet ; (v.a.) چورمک chevirmek ; (convey) چکمک chek-mek ; (v.n.) گوتورمک geutürmek ; (v.n.) دونمک deunmek ; دورا devr et. ; — of life زونیتروپ zo-itrop ; (fig.) (آینه) (âyineyi devrân) دوران —s within عرب qarushuqluq ; (fig.) —s arab sachu ; there are —s within —s (fig.) بر چاره سی وارد her sheyin bir châresi vardur ; بر bir yolou bounounou ; to break a butterfly upon the — (fig.) حبه بی ishi.i'zâm et. ; ایشی اعظام ا. habbeyi qoubbe yapmaq ; — barrow, (bar'rô) (n.) آل آراه سی el arabası ; — work, (n.) (pl.) چرحر charqlar ; — 'wright, (-rit) (n.) آراه یاپیجی tekerlekji ; arababa yapuju ; — wheeler, (hwæl'ër) (n.) تکرلکجی tekerlekji ; آراهی arabaju ; (zo) آرقه مارکیری arqa beygiri.

Wheeze, hwēz, (v.n.) صولوق solou-maq ; خیرلامق xirlamaq ; — wheez-ing, (hwēz'ing) (n.) صولوق solouq ; خیرلتي hurultu

Whelk, hwelk, (n.) شیطان کلاهی sheytan külahu.

Whelm, hwelm, (v.a.) باطیرمق baturmaq ; بوغق bômaq.

Whelp, hwelp, (n.) کویک یاوروسی keu-pek yavrousou ; یاورو yavrou ; (fig.) (ایب) (it) ; (v.) یاورولامق yavroula-maq.

When, hwen, (ad.) نه زمان ne zemân ; — ev'ër, هر نه herne zemân ; نه وقت ne vaqit.

Whence, hwens, (ad.) نرهدن nereden ; نیدن neden ; — soever, (-sô-ev'ër) هر نرهدن her nereden.

Where, hwār, (ad.) نرهده neredede ; — about, (ad.) نرهلده nerelerde ; (n.) (pl.) بولوندیجی ير bounoundôu yer ; (fig.) (هقنده) (haqqunda-) mâ'lôumât ; — as, (-az) حسیله ..hasebile ; (since) مادامکه mâdemki ; اولدیجی حالده halbouki ; oldôu halde ; — by', (-bî') یو صورته bou sôuretle ; بونکله bounoula ; — v'ër, هر یرده her yerde ; نه یرده ne-rye. ; — 'fore, (-'fôr) یو سبدن bou sebeden ; بناء علیه binâ-en aleyh ; (n) اسباب eshâb ; — in', (fig.) نه خصوصده ne housôusda ? ; — in'to, (-'tô) نه یده neye ? ; — hangisine ? ; — of', (ki) اونک, (what) نه اوزرینه ne onoun ; (what) نه اوزرینه ne ninin ? ; — upon', ne üzerine ? ; بونک اوزرینه bounoun üzerine ; — with', نه ایله neyle ? ; — withal', (-with-awl') (n.) وسايط vesâ-it.

Wherry, hwerr'i, (n.) صاندال sandal ; (pl.) مرکب merâkib.

Whet, hwet, (v.a.) بیلمک bilemek ; (fig.) تحریک tahrîk et. ; (appetite) اشتها ishtah vermek ; (n.) (act) بیلمه bileme ; تحریک tahrîk ; — 'stone, (-stôn) (n) بیلمه کی طاشی biley tashu ; masad ; (stimulating) تشویق teshvîq. münëbbih ;

Whether, hwet'h'ër, (pron) هانکیسی hangisi ; عجبی ؟ mi ? ; (conj.) ajebâ ? ; ایستر... ister... ; — or not her halde ; مطلقا moulaqâ ; I do not know — 'he will come' «کله جک» می بیلیمورم bil-miyorom , — he does or not ister yapsun ایستر یاپسین ایستر یاپماسون.

Whew, hwū, (int.) وای ! vay ! ; وای دیمک (deh-shet!) ; (v.n.)

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mōle foot; mōon; shut, mūte, very; tū چيوو; ch; sh; th; th; zh; [WHE-WHI]

vay demek, (*bustle*) قوشمق qosh-maq; *furlamaq* فیرلامق.

Whey, hwā, (*a.*) سوت صوبی sūt sou-you; صو sou; — **faced**, (-fās'd) (*a.*) بکزی آتش benzi atmush.

Which, hwich, (*pron.*) هانکی han-gi?; ...ki; — **is** — هانکیسی? anla-hangisi? آلا تیللادی که هانکیسی; — **ev'ër**, shulmadu-ki hangisi; — **ev'ër**, her her hang-i; هانکیسی hangisi.

Whid, hwid, (*n.*) سریع حرکت seri' hareket; (*lie*) یالان yalan, (مارتاوال) (martaval); **to cut** — s یالان سولده مک (yalan seuylemek); آتق atmaq.

Whiff, hwif, (*n.*) نفس nefes; (*air*) hava; (*eye*) باقش baqush, (*boot*) sandal, (*v.a.*) اوفله مک üfle-mek; **to take a** — bir nefes çekmek.

Whig, hwig, (*n.*) لیبرال liberal; (*pl*) احرار ahrâr.

While, hwil, (*n.*) مدت müddet; زمان zemân; (*ad.*) انکن ..iken; اثناسته ..ol-esuâsunda; (*fig.*) اولدینی حالده ..oldû halde; (*us long as*) جہ ..je, ..ja; — **away** (*fig.*) وقت کچیرمک vaqit ge-chirmek; **a long** — خیلی مدت haylu müddet; اوزون مدت ousoun müd-det; **a little** — بر آر (زمان) bir az (-zemân); **it is worth** — (*zakimete-*) deyer; (*negati-*) deyme-z (*zakimete-*) deyer; (*negati-*) deyme-z.

Whim, hwim, (*n.*) مراق merâq; (قاریس) (qapris); (*mine*) وینچ vinch; (*fig.*) اوچاق ojaq; — **Whimsical**, (hwim'-zik-al) (*a.*) خیالی hayâlî; (*odd*) غریب garîb; — **Whimsically**, (hwim'-zik-al-i) (*ad.*) خیال ایله hayâlîle; غرابته ga-râbetle; — **Whimsicality**, (hwim'-zik-al'i-ti) (*n.*) غرابت garâbet; — **Whimsy**, (hwim'-zi) (*n.*) قورونتو qourounto; قاقچلاق qachuqluq.

Whimbrel, hwim'brel, (*n.*) (*so.*) کورلی کورلی qourli qoushou.

Whimper, hwim'për, (*v n.*) آغلار کی âlar gibi seuylemek; (*fig.*) میړلدا تق muruldanmaq; — **Whim-pering**, (hwim'per-ing) (*n.*) قیصیق سس qusuq ses; (*fig.*) میړلدا تقه muruldan-ma; — **Whimperingly**, (hwim'për-ing-li) (*ad.*) قیصیق سسله qusuq sesle; آغلار کی âlar gibi.

Whin, hwin, (*n.*) قاطر طرانی qatur turnâ; — **Whinny**, (hwin'i) (*a.*) چاللق chaluluq

Whine, hwin, (*v.n.*) باغی âlar gibi yapmaq; (*n.*) آغلامه (yalandan-) âlama; — **Whining**, -ly, (hwin'ing-li) (*a.*) مع (ad.) آغلار âlar gibi.

Whinstone, hwin'stôn, (*n.*) مرمر mermer; (سرت) (sert-) tash.

Whip, hwip, (*n.*) قامچی qamchu; (*coachman*) آرابچی arabaju; (*parlia-ment*) (فرقه آدمی) (furqa adamu); (*vet*) (دعوتچی) (dâ'-vetji); (*call*) دعوت dâ'vet; (*tackle*) (ماقاره) (maqara); (*v.a.*) قامچیلایق qamchulamaq; (*fig.*) دوومک deuvmek; (*drive*) سورمک sürmek; (*cooking*) وورمق vourmaq; قالدیرورمق qaldırurmek; (*off*) چالقامق chalqamaq; چاقارمق chuqarmaq; باصدیرمق basdırmak; (*up*) دفع et; (*sewing*) چورمک chevirmek, (*pol.*) کیدیرورمک kıldırurmek; (*v n.*) طویلایق toplamaq; (*fig.*) فیرلامق furlamaq; **rid-ing** — قیرپاج qurpach; — **and spur** (*fig.*) علی العجله alel-ajele; (*n.*) **cord**, (-ip); — **hand**, (*n.*) صاغ sâ el; (*fig.*) تفوق tefevvouq; غلبه galebe; — **māker**, (*n.*) قامچیلایق qamchuju; — **Whipper**, (hwip'er) (*n.*) (فالاقچی) (falaqaju); — **in** (*n.*) (تاری سایی) (tazu seyisi); (*pol.*) فرقه ارکان furqa erkyâ-nu; (*mürâqib*) (مراقب) — **snapper** (*n.*) باجاقسز bajaqsuz; چاققن chapqun; — **Whipping**, (hwip'ing) (*n.*) طایق qamchnlama; (*fig.*) دیکیش dayağ; (*binding*) باغ bâ; (*kish*)

Whip-poor-will, hwip'-pōōr-wil', (*n.*) (so.) یاغور قوشی yâmour qoushou; چوبان آلداتان choban aldatan.

Whir, hwër, (*v n.*) اوچق ouchmaq; (وزلامق) (vuzlamaq); (*n.*) اوغولتی ou-ghoulto.

Whirl, hwër, (*n.*) دونوش deunüş; (*fig.*) خیزلی گirdâb; (*v.n.*) دونمک (huzlu-) deunmek; (*v.a.*) دوندیرمک deundürmek; (*fig.*) فیرلاتق furlat-maq; — **about**, (*n.*) دور devr; چرخ charh; — **pool**, (*n.*) گرداب girdâb;

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join though; et.=etmek; ol.=olmaq

[WHI-WHO] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act: chānge, cārd; red; mē, hēr; in; mine,

— wind, (n) قاصیرغه qasurga, (fig. ۛ lit) گirdbād کرداد — Whirling, (hwēr'ing) (a.) دوتر deuner; دوار devvār.
Whirligig, hwēr'li-gig, (n.) اویونچاق oyounjaq; merry — آتلی قارنجه atlu qarunja.
Whisk, hwisk, (n.) (act) سیلکمه silkme; (brush) سوپورکه süpürghe; (eggs) تل tel; (v. n.) صیچرامق suchramaq; سۛپورمهک zuplamaq; (v. a.) سۛپورمهک süpürmek; فیرلاتق furlatmaq
Whisker, hwisk'er, (n.) یان سقال yan saqal; (favori) (z. o.) بلیق buyuq; — **Whiskered**, (hwis'kerd) (a.) بلیقلی favori; بلیق buyuqlu.
Whisky, hwis'ki, (n.) ویسکی viski.
Whisper, hwis'pēr, (v) فیصلدامق fusuldamaq; (n.) فیصلیق fusultu; — **Whisperer**, (hwis'pēr-ēr) (n.) (rel.) مفسد müfsid; — **Whispering**, (hwis'pēr-ing) (n.) (act) فیصلدامه fusuldama; (fig.) فساد fesād; (a.) فیصلیق fusultulu; — **Whispering-ly**, (hwis'pēr-ing-li) (ad.) فیصلدابهرق fusuldaharaq; (fig.) قولاغنه qoulâna; خفیمجه hafifje.
Whist, hwist, (n.) ویست vist.
Whist, hwist, (a.) سسمن sessiz; (int) صوص! sous!
Whistle, hwis'l, (v) ایصلیق چالمق usluq chalmaq; (n.) ایصلیق usluq; (blast) دودوک düdük; to pay for one's — (fig.) چوق طورلییه مال او. choq touz-louye māl ol. — to wet one's — (fig.) بیر ایک دانه آتمق bir iki tâne atmaq; — **Whistlingly**, (hwis'l-ing-li) (ad.) ایصلیق چالهرق usluq chalaraq.
Whit, hwit, (n.) ذره zerre; نقطه noqta, every — (fig.) کاملا kyâmilen; بوتون نقاطده bütün noqâtde; not a — هیچ hich; اصلا aslâ.
White, hwit, (a ۛ n) بیاض beyaz; آق aq; (pale) رنکسز renksiz; (pure) صاف sâf; (fig.) عقیف affif; (v. a.) بیاضلاتق beyazlatmaq; — **ness**, (n.) بیاضلق beyazluq; — **'bait**, (-bāt) (n.) (z. o.) کوش نالی gümüş balugh; (-dinner) (pol.) tâ'il zuyâfeti; — **'boy**, (n.) زوربا zorba; شق shaqı; (pl.)

اشقی eshqiyâ; — **'lead**, (-'led) (n.) اوستۛج üstübej; — **'livered**, (liv'erd) (a.) جبین jebîn; — **w'ash**, (-wosh) (n.) بادانه bada-na; (v. a.) بادانه badana et; — **washer**, (-wosh'ēr) (n.) بادانهجی badanaju; — **Whiten**, (hwit'n) (v. a.) بیاضلاتق beyazlatmaq; (v. n.) بیاضلانماق beyazlanmaq, — **Whiting**, (hwit'ing) (n.) (z. o.) مرکیت مالی merkit balugh; مهرلان merlan; (chalk) تباشیر tebeshir; (ispanya beyazu); — **Whitish**, (hwit'ish) (a.) بیاضمسی beyazumsu; آقچیل aqchul; — **Whites**, (hwitz) (n.) (med.) سیلان seyelân.
Whither, hwit'h'ēr, (ad.) نرهیه nereye?; — **soever**, (-sō-ev'ēr) her nereye; هر هر her yere.
Whitlow, hwit'lō, (n.) (med.) طولامه dolama.
Whitsuntide, hwit'sun-tid, (n.) پنته قوت penteqot; (lit.) عید خستین idi ham-sîn.
Whittle, hwit'l, (n) چاقı chaqu; پچاق puchaq; (v. a.) کسمک kesmek; طوغرامق dōramaq
Whiz, hwiz, (n.) ویزلتی vuzultu; (v. n.) ویزلامق vuzlamaq
Who, hōō, (pron) کیم kim; (pl.) کیملر kimler; — **ev'ēr**, her kim; — **soever**, (-sō-ev'ēr) کیم kim oloursa olsoun.
Whole, hōl, (a.) بوتون bütün; تمام tamâm; جله jümle; (fig.) صاغلام sâlam; ای iyi; (n.) هپسی hepsi; مجموع mejmōu'; — **ness**, (n.) تامامت tamâmiyyet; عمومیتله oumōumiyyetle; — **Wholly**, (-hō li) (ad.) کاملا kyâmilen; کلی küliyen.
Wholesale, hōl'sāl, (n.) طویدن ساتیش topdan satış; (a.) طویدن topdan; (fig.) واسع vâs'i; کلی küllî; — **dealer**, (-del'ēr) (n.) طویدانجی topdanju; — **business**, (buz'nes) (n.) طویدن معامله topdan mou-âmele.
Wholesome, hōl'sum, (a.) صاغلام sâlam; موافق mouvâfuq; (healthy)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh [WHO-WIL]

صحي suhhi; نافع nâfi'; — ly, (ad.)
ساغلام sâlam sôuretd; —
ness, (n.) ساغلاملق sâlamluq; (fig.)
isâbet; نفع nefi'; صحيلك suh-
hilik.

Whom, hōom, (pron.) كيمي kimi?;
(that) ...ki; (to-) كيمه kime;
(from-) كيمدن kimden.

Whoop, hwōop, (n.) آواز avaz;
(lit.) vâveylâ; (v.n.) باغرىشماق
bârushmaq; (v.a.) تحمير ا. (bâraraq-)
tahqir et; — after (youha chekmek), —
Whooping cough, (-kawf) بوغمهجه
bōmaja euxürüy.

Whop, hwop, (n.) طياق dayaq; (v.a.)
طياق آتقى dayaq atmaq.

Whore, hōr, (n.) فاحشه fâhishe; —
'dom, (-'dum) (n.) فحش fohush;
زنا zinâ.

Whorl, hworl, (n.) (bot) حلقوى ياپراغلار
halqavi yapraqlar; (lit.) اوراق فلڪيه
evrâqi felekiyye.

Whose, hōoz, (pron.) كيمكimin?;
(-onoun) ...ki (ك) (اونك).

Why, hwi, (ad.) نه ايچون ne ichün?
چونكه ne-den?; (wherefore) chünki...
بو سببدن bou sebedden; — not?;
نه ايچون (دكل) ne ichün (-deyl)?;
— so?; نه ايچون بويله ne ichün beuyle?;
نه دن بويله ne den beuyle?; the reason —
(ك) سببى (نه) سبب (in-) sebebi sebeb.

Wick, wik, (n.) فيتيل fitil.

Wicked, wik'ed, (a.) فنا fenâ; بوروق
bozouq; فاسد fâsid; — ly, (ad.)
fâsâd; فساد fesâdla; —
ness, (n.) فنانلق fenâluq; فساد fe-
sâd; (rel.) گناه günâh.

Wicken, wik'n, (n.) (bot.) يابانى ديش
yabâni dish boudaq.

Wicker, wik'ër, (a. n.) سېت se-
pet; — work, (n.) سېت ايشلرى se-
pet ishleri.

Wicket, wik'et, (n.) قاپو qapou;
پارماقلىق parmaqluq.

Wide, wid, (n.) كنيش genish; واسع
vâsi'; (fig.) چوق choq; (distant)
ouzaq; — ly, (ad.) كنيش sôuretd;
(fig.) واسع sôuretd; (vâsi' sôuretd;
زيادهسيه ziyâdesile; — ness, (n.)

genishlik; (lit.) وسعت vüs-
at; — awake, (-a-wâk') (n.) ذكى
zeki; اويايق ouyanuq; (fig.)
müteyayquz; (n.) يوشاق شايقه yu-
mushaq shapqa; — open, (wid'n)
temâmen achuq; — Widen, (wid'n)
genishletmek; (fig.) (v.a.)
كنيشلەمك genishlemek; (fig.)
توسيع tevsî' et.; (v.n.)
كنيشلەمك genishlemek; (lit.) توسيع teves-
sü' et..

Widin, wēd'in, (n.pr.) ويدن vidin.

Widow, wid'ō, (n.) طول (دوجه) doul
(-zevje); (pol) ارامل erâmil, (v.a.)
طول ييراق doul buraqmaq; (fig.)
mahrōum et.; — hood, (n.)
دوللوق doullouq; — Widower,
(wid'ō-er) (n.) حريمى اولش haremi
eulmûsh; مجرد (müjrerred).

Width, width, (n.) كنيشك genish-
lik; عرض arz; (fig.) وسعت vüs-at.

Wiesbaden, vēs-bâ'den, (n.pr.) ويسباددن
visbâden.

Wield, wēld, (v.a.) قوللانق qoullan-
maq; (fig.) اداره idâre et..

Wife, wif, (n.) زوجه zevje; حرم ha-
rem; —'hood, (n.) زوجهلاك zevje-
lik.

Wig, wig, (n.) پروكه perouke; طاقه
taqma sach; — mākër, (n.)
پروكهجي peroukeji; Wiggèd, (wigd)
پروكهلى peroukeli; (a.) طاقه صاچلى
taqma sachlu.

Wig, wig, (v.a.) آزارلامق azarlamaq.

Wight, wit, (n.) آدم adam; مخلوق mah-
lōuq

Wigwag, wig'wag, (v.n.) اشارت وبرمك
ishâret vermek; عجائب وضعيتلر آتاق
ajâ-yib vazuyyetler almaq

Wild, wild, (a.) وحشى vah-shî; يابانى
yabânî; (violent) شدتلى shiddetli;
ايصسز chulgun; (desert) چيلغين
ussuz; (frolicsome) حوپپا hoppa;
ايصسز ير (n.) deli gibi; (n.)
yah-shet آباد (poet.) yah-shet âbâd;
to run — (fig.) سقوط souqût et.;
mahv ol.; — ness, (n.) وحشت
yah-shet; — beasts, (-bēstz) (n.pl.)
(lit.) حيوانات hayvânâtü vah-
shiyeye; — boar, (-bōr) (n.) يابان
yaban domouzou; — cat,
(-kat) (n.) يابان كديسى yaban kedisi;
جراتكارنه delije (lit.) (a.)

[WIL-WIN] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē. hēr; in; mīne;

etkyârâne; — **fowl**, (n.) آو قوشلری
av qoushlaru; — **goose**, یانان قادی
yaban qazu; — **goose chase** (fig.)
دلچیه chulgun-
luq; — **Wilderness**, (wil'dêr-nes)
(n.) (tenhâ (-luq) : (fig.)
پریشانلق perîshânluq; — **Wildfire**,
(wild'fir) (n.) فشک fishek; (lit.)
el-âbu nâriyye; (med.)
شیشک yulanjuq; (lightning)
shimshek; yuldurum: (like-)
char-chabouq. ; درحال der-
hâl, — **Wild'ly**, (-'li) (ad.) (lit.)
چیلغینجه vah-shiyan; (fig.)
chulgunja.

Wile, wil, (n.) حيله hile
oyoun.

Wilful, wil'fûl, (a) قصدی qasdi;
معنند mahsous, (obstinate)
mou-annid; — **ly**, (ad.) ایستیهردک is-
teyerek; (jud) qasden; —
ness, (n.) قصد qasd; inâd;
(jud. lit) te-ammüd

Williness, wil'i-nes, (n) قورنازلیق qour-
nazluq

Will, wil, (n.) آرزو arzû; (arbitrary)
keyf; (feeling) nîyet; فکر
fekr; (testament) hissiyyât; حسیات
vasuyyet; (determination)
وصیت vâsuyyet; (v.n.) آرزو آرؤام
arzû et. ; (v.a.) vâsuyyet et ;
buraqmaq; at —
arzûya tâbî; (jud.) ruzâsîle; free —
müşterek وصیتنامه vâsuyyetnâme; where
there is a — there is a way
عزمله azmîle her shey olour;
merâmun elin-den bir shey qourtoulmaz.

Will, wil, (au v) جک jak; حق
he — «gide» «کید» جک jak; -jek.

Willing, wil'ing, (a.) ایستکلی istekli,
راضی râzu; (ready) (lit.) âmâde;
hâhîshger; — **ly**, (ad)
hâhîshle; (gladly) ایستیهردک
isteyerek; (lit.) mem
nôuniyye; — **ness**, (n.) ایستک is-
tek; رضا ruzâ; (lit.) hâhîsh.

Will-o'-the-wisp, wil'-o-the-wisp',
(n.) نور nûr; معقل شی serâb;
môngfil shey.

Willow, wil'ô, (n.) سوکود seuyüd.

Wily, wil'i, (a.) قورناز qournaz; ماهر
mâhir.

Wimble, wim'bl, (n.) بورغو bourgou;
مثقاب misqab.

Wimple, wim'pl, (n) آتقی atgu;
اورتو eurtü; (v.a.) اورتمک eurtmek.

Win, win, (v.) قازانقی qazanmaq;
تأمين te'mîn et; — **Winner**,
(win'er) (n) قازانان qazanan; —

Winning, (win'ing) (a.) قازانان qaz-
anan; (attractive) (lit.) جاذب jâzib;
(n pl.) قازانق qazanj.

Wince, wins, (v n) چکینمک chekin-
mek; اورمک ürmek.

Winch, winsh, (n) وینچ vinch;
مانوله manevele; (reel) قاشناق qasnaq; (zo.)
چیمته chifte.

Wind, wind, (n.) روزکار rüzgar;
(breath) nefes; (v.a.) (sound)
روزکاره عرص ا. chalmaq; (v.pose)
رüzgyar arz et; (scent) قوقوسی آلیق
qoqousounou almaq; (fig.) حس ا.
hiss et, (drive) یورمق yormağ; قوق
choq qoshdourmaq; to get
— of دویق douymaq; خبر آتی haber
almağ; who sows the — reaps the

whirlwind (fig.) پیچر rüzgar
rüzgar eken furtuna bicher; —
'pipe, (-pîp) (ana) نفس یورسی nefes
borouson; (lit.) قصبه qasaba; (pl.)
qasabât; — **Wind'age**, (-'âj)
(n.) هوا پای hava payu; — **Wind'-
fall**, (-'fawl) (n.) دوشمش میوه düş-
müsh meyva; (fig.) دوش düşhesh;
(lit.) حسن طالع hüsnü tâl'; — **Wind'-
gauge**, (-'gâj) (n.) (lit.) میزان ریاç mî-
zânü riyâh; — **Wind'iness**, (n.)

اوکونمه euvünme; سرتلیک sertlik, (fig.)
moubâlagala; — **Wind'ward**,
(ad.) روزکاره طوغری rüzgyara dôrou;
rüzgyar üstü طرف (n.)
tarafu; — **Wind'y**, (-'i) روزکارلی
rüzgyarlu; (fig.) یوکسکدن آتیه yükek-
den atma; مبالغه moubâlagalu.

Wind, wind, (v.a.) صارمق sarmaq;
(mach.) فورمق qourmaq, — **up**, (fin.)
hesablary qapatmaq; حسابلری قاتاق
tasfiye et.; لیکیده likide et.; (com.)
fesih et.; ختام (n.) hutâm; (v.n.)
سارولماق sarulmaq; یوکوک
bükülmek; قیورلیق quvrulmaq; —

(For Turkish pronunc.) past; lârga, red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut; mûte; very; tû چيوو ch چ; sh ش, th ث, zh ذ, zh ژ [WIN-WIR]

Wind'ér, (*n.*) بورجى boroujou; ساروجى saruju.

Winding, wind'ing, (*n.*) قيورم quvrum; يولاقوي buküm; (*a.*) يولاقوي yulanqâvi; يوكولى bukülü; — **ly**, (*ad.*) قيوريلهرد quvrularaq; — **sheet**, (-shet) (*n.*) كفن kefen; (*candle*) آقنتى aquntu; — **up**, (*n.*) ختام hutâm, (*com*) تصفيه tasfiye, ليكيداسيون likidasyon, — **sale** (صاتشى) likidashyon (-satushu)

Windlass, wind'las, (*n.*) ابرمد urgad.

Window, win'dō, (*n.*) پنجره penjere; (*v.a.*) پنجره ياپماق penjere yapmaq; **blind** — پنجره يري — **eurülmüş** penjere; — **blind**, (*n.*) ستور stor; ژالوزى jalouzi; — **frame**, (-frâm) (*n.*) چرچيوه cherchive; — **glass**, (*n.*) پنجره جامى penjere jamu.

Wine, win, (*n.*) شراب sharab; — **bibber**, (*fig.*) بىكرى bekri; — **glass**, (*n.*) شراب قدسى sharab qadehi; — **merchant**, (*n.*) شراب تاجرى sharab tâjiri; (*pl*) شراب تاجرى sharab tûj-jaru; — **Win'y**, (*a.*) شراب كى sharab gibi.

Wing, wing, (*n.*) قاناد qanad; (*mil.* & *pol*) جناح jenâh; (*fig.*) حايه himâye; (*v.a.*) قاناد طاق qanad taqmaq; (*v.a.*) اوچماق ouchmaq; (*lit.*) پرواز pervâz et.; **to take** — اوچماق ouchmaq; (*fig.*) گيتمك gitmek, **under the — of** (*lit.*) (ك) ... (in-) himâyesinde; (ك) ... (in-) jenâhunda; **right** — صاغ جناح sâ jenâh; **left** — صول جناح sol jenâh; **the — of the building** بناك جناح binânun jenâhu; — **spread**, (-spred) (*n.*) جناح وسعنى qanad arzu; قاناد عرضى jenâh vûs-atı; — **Winged**, (-wingd) (*a.*) قانادلى qanadlu; (*fig.*) يوكسك yûxek; (*quick*) سريى seri'.

Wink, wink, (*n.*) كوز قيريق quz qurpma; (*fig.*) اشارت ishâret et.; (*connive*) كوز يوق quz yoummaq; (*licker*) بارلدماق paruldamaq; (*n.*) كوز قيريه quz qurpma; (*lit.*) غزه gamze; (*hint*) اشارت ishâret; —

Wink'er, (*n.*) كوراك geuz-lük.

Winnow, win'ō, (*v.a.*) ساوورمق sa-vourmaq; (*fig.*) تدقيق tedqiq et.; — **Winnower**, (win'ō-er) (*n.*) خرمنجى harmanju; — **Win'nowing machine'**, (ma-shên') qalbour makinesi.

Winsome, win'sum, (*a.*) خوش hosh; شيرين shirin; شين shen.

Winter, win'ter, (*n.* & *a.*) قيش qush; (*v.n.*) قيشى كچيرمك qushu gechirmek; (*mil*) قيشلامق qush-lamaq; — **garden**, (*n.*) قيش باغچسى qush bâgchesi, سر ser; — « **pear** », (-pâr) (*n.*) قيش « آرمودى » qush « armoudou »; — **quarters**, (kwor'terz) (*n.*) (*mil.*) قيش قيشلاق qushlaq; (*residence*) قيش اقامتگاهى qush iqâmetgyâhu; — **Win'tery**, (-i) (*a.*) قيش گى qush gibi; (*fig.*) صوق soghouq.

Wipe, wip, (*v.a.*) سيلمك silmek; (*beat*) دوومك deuvmek; (*n.*) سيلمه silme; (*blow*) طياق dayaq; **to — out** سيلمك bozmaq; — **Wip'er**, (*n.*) سيلهچك si-lejek; بى bez.

Wire, wir, (*n.* & *a.*) تل tel; (*v.a.*) تله باغلامق telle bâlamaq; (*v.n.*) تله قابلامق tel qaplamaq; — **draw**, (*v.a.*) تله ياپماق tel yapmaq; (*fig.*) چوق اوزاتماق choq ouzatmaq; (*lit.*) تحريف tahrif et.; — **draw'er**, (*n.*) تلجى telji; (تل) had-deji; — **draw'ing**, (*n.*) تله اعمالى tel i'mâlî; — **mill**, (*n.*) تله قابريقهسى (حدخانه) hadde-hâne); — **puller**, (-pööl'er) (*fig.*) اصل ايشى اداره asul îshî idâre eden; (مرتب) asul ishi idâre eden (mürettib); — **Wiry**, (wi'ri) (*a.*) تله تلى telli; تل گى tel gibi; (*fig.*) متحمل mütehammil.

Wireless, wir'les, (*a.*) تلسىز telsiz; (*v.a.*) تلسىز تلغراف چىمك telsiz telgraf chekmek; — **station**, تلسىز تلغراف استاسيونى (stâ'shun) telsiz telgraf istasyonou; — **telegraphy**, (tel'e-graf-i) (*n.*) تلسىز

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et. — etmek; ol. — olmaq.

[WIS-WIT] (انگلیزجه کلماتک تلفعی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

تلفراف telsiz telgraf; — telephony, (tel'e-fon-i) (n.) تلسز تلفون telsiz telefon.

Wisdom, wiz'dum, (n.) عقل aql; (lit.) حکمت fatânet; (fig.) حکمت hikmet; (learning) (lit.) عرفان irfân; (book) (lit.) حکمیات hik-miyyât; نصاب nesâvih; — **tooth**, (n.) یکریمی یاش دیشی yirmi yash dishi; (fig.) عقل aql.

Wise, wiz, (a.) عقلی aqullu; (lit.) عارف âqil; (learned) عالم âlim; عارف ârif; (pl.) علما oulemâ; (rel.) عاقلانه müttaqi; — **ly**, (ad.) حکیمانه hakîmâne; — **ness**, (n.) عقل aql; (fig.) تدبیر tedbir; — **man**, (n.) فالجی falju; — **woman**, (-wōō'man) (n.) فالجی falju qadun; (birth) ایه ebe; **never the wiser** ینه اوله gene eyule; حالا عقلانامش hâlâ aqulanmamush.

Wise, wiz, (n.) صورت sôuret; طرز tarz; **in no** — ادلا aslâ; هیچ bir sôuretle

Wiseacre, wîzâ-kêr, (n.) احق ah-maq; عقلا ouqelâ

Wish, wish, (v.) آرزو arzôu et.; (lit.) آردو et.; (n.) تمنی temennî et.; آرزو arzôu; تمنی temennî; (pl.) تمنیات temenniyyât; **good** — تبریکات tebrîkiyât; **with my best** — es temenniyyâtü hâlu-sânemle; **I** — ایستهر isterim; آرزو ederim; (fig.) آرزو ederim; **I** — you success سزه موفقیت تمی ایدهرم size mouvaffaqiyyet temennî ederim; **to** — joy تبریک et.; — **Wishful**, (-'fōōl) (a.) ایستکلی istekli; (fig. مع lit.) نیاز کار niyâz-kyâr.

Wisp, wisp, (n.) طوتام toutam; دمت demet.

Wistful, wist'fool, (a.) جدی jiddî; دقتی diqqatli; دوشونجهلی dūshūnjeli; — **ly**, (ad.) دقتله diqqatle.

Wit, wit, (n.) نکته nükte; ذکا zarâfet; (ingenuity) عقل zekyâ; (pl.) اینجه‌لک injelik; نکته‌چی (pers.) idrâk; (pl. مع lit.) nükji; ظریف zarif; (pl. مع lit.) zourefâ; **to live by one's**

— **s** کلشی کوزل یاشماق gelishi guze yashamaq; تصادفه بیراقق tesâdüfe buragmaq; **out of one's** — شاشنین shashgun; **five** — **s** (lit.) حواس havâssi hamse; — **Witless**, (a.) طاتسز tatsuz; معناسز mâ'nâsuz; — **Witted**, (wit'ed) (a.) فکری ... fikirli; ادراکلی ... idrârkli; — **Witticism**, (wit'i-sizm) (n.) نکته nükte; برداراق zarâfet; نکته-perdâzluq; — **Wittily**, (wit'i-li) (ad.) نکته‌ایله nükteyle; ظرافتله za-râfetle; — **Wittiness**, (wit'i-nes) (n.) (lit.) ظرافت zarâfet; روح rûh; — **Wittingly**, (wit'ing-li) (ad.) بیلهرک bilerek; قصداً qasden; — **Witty**, (wit'i) (a.) نکته‌لی nüktele; (lit.) ذوقناقلی do-qounaqlu; تحف tahaf.

Witch, wich, (n.) بویوچی (قادین) bü-yüjü (-qadun); (fig.) آفت âfet; (v.a.) بویو یاپق büyü yapmaq; (v.a.) مفتون ا. meftûn et.; — **'s glance** نظر nazar; — **'craft**, (n.) بویوچیلک büyüjülük; سحر sihr; — **elm**, (n.) کورکن (آجایی) gürgen (-âju); — **Witchery**, (wich'e-ri) (n.) سحر büyü; سحر sihr; — **Witching**, (wich'ing) (a.) (lit.) فسونکار füsûnkyâr; (n.) سحر sihr; — **Witchingly**, (wich'ing-li) (ad.) فسونکارانه füsûnkyârâne.

Witenagemot, wit'e-na-ge-môt, (n.) (hist.) دیوان عالی divânü âli; مجلس mejlisi âli.

With, with (prep.) ایله ... ile; له ... le; برابر ... le berâber.

Withal, with-awl', (ad.) بونکله برابر bounounla berâber; عین زمانده aynu zemânda.

Withdraw, with-draw', (v.a.) کری کری آتی geri çekmek; (fig.) رف ref et.; (v.n.) (geri-) çekilmek; — **Withdrawal**, (with-draw'al) (n.) رف çekilme; (fig.) ref.

Withe, with or with, (n.) حمیر hasur; ساز saz.

Wither, with'êr, (v.a.) قوروتق qou-routmaq; (-away) چوروتک chûrût-mek; (fig.) محو mahv et.;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine.

môte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh ش, th ث, th ذ, zh ژ [WIT-WON]

(*v. n.*) قوروماق qouroumaq; (*fig.*) چوروماق chürümek; صوماق solmaq; — **Withered**, (*with'erd*) (*a.*) قورو qourou; — **Withering**, (*with'ér-ing*) (*n.*) قوروتما qouroutma; (*a.*) اولديريجي qouroutour, (*fig.*) اولديريجي euldürüjü

Withers, *with'eiz*, (*n pl.*) (so) اكسه ense; بيرت surt

Withhold, *with-hōld'*, (*v.a.*) آليقويق aluqoumaq; طومتق toutmaq; (*fig.*) مانع mânî' ol.; ياماماق yapmamaq; (*v. n.*) كرى طورماق geri dourmaq; — **Withholder**, (*with-hōl'der*) (*n.*) مانع mânî'; طوتان toutan.

Within, *with-in'*, (*prep.*) .. ichinde; داخلنده ..zarfunda; (*fig.*) داخلنده dâhilinde; (*ad.*) ايچيرده icherde; (*home*) اوده evde; — **call**, (*kwal*) يقينده yaqunda.

Without, *with-owt'*, (*prep.*) ..siz, ..suz; بلا bilâ; ..mek-sizin; ..maq-suzun; (*ad.*) مقيشاريده dusharda; (*from-*) طيشاريدن dushardan; لزوم — to do — خارجدن hârijden; كورمهك lüzûm geurmemek; (*lit.*) müstâgnî ol.; — «**distinction**» سز «**farq**» «**farq**» سز «**bilâ**» «**tefriq**» «**ayır**» «**ayır**» ..maq-suzun.

Withstand, *with-stand'*, (*v.a.*) قارشى qarshu dourmaq; (*fig.*) مخالفت moughâlefet et..

Witness, *wit'nes*, (*n.*) دليل delîl; (*act*) شاهد shêhâdet; (*pers*) شاهد shâhid; (*v.a.*) كورمك geurmek; (*fig.*) شاهد shâhid ol.; (*jud.*) شهادت shêhâdet et.; (*show*) كوسترمك geustermek; to bear — شهادت shêhâdet et..

Witwal, *wit'wawl*, (*n.*) (so.) (بووك) آناچ qagan. (beuyük-) âj qagan.

Wive, *wiv*, (*v.n.*) اولمك evlenmek.

Wives, *wivz*, (*n. pl.*) زوجلر zevjeler.

Wizard, *wiz'ard*, (*n.*) سحر باز sihirbâz.

Wizen, *wiz'n*, (*a.*) قوروتيلش qouroutoulmoush; قورو qourou; (*v.n.*) قوروتماق qouroumaq; (*v.a.*) قوروتماق qouroutmaq.

Woad, *wōd*, (*n.*) (bot.) چيويده chivid otou.

Woe, *wō*, (*n.*) كدر keder; الم elem; (*int.*) واه! vâh!; يازىق! yazuq!;

— 'begone, (-begōn') (*a*) كدرلي kederli; (*lit.*) محترده mihnetzede; — **Woeful**, (*wō'fōol*) (*a*) الم elim; مأیوس me'yôus; — **Woefully**, (*wō'fōol-i*) (*ad*) مایوسانه elim sôuretdé, me'yôusâne

Wolf, *woolf*, (*n*) قورد qourd; to see a — (*fig.*) سسى قىصيلمق sesi qusulmaq; boghiaz ol.; to keep the — from the door. دحيده اخبار zahire idhâr et; تدارىكلي tedârîkli bounounmaq; — 's bane, (*bân*) (*n.*) (bot) قورد بوغان qourd boghan; — **dog**, (*n.*) چوبان كوبى choban keupayi; — **fish**, (*n.*) دىز قوردى deniz qourdou; — **Wolfish**, (*woolf'ish*) (*a*) قورد گيبي qourd gibi; (*fig.*) آچ ach; اوور obour

Woman, *woom'an*, (*n*) قادىن qadun; — **ly**, (*ad.*) قادىنچ qadunja; (*a.*) (*lit.*) قادىن nisvî; — **like**, (*-lik*) (*a.*) قادىن qadun gibi; — **hâter**, (*n*) قادىن qadun sevmez; — **hood**, (*n*) سويت nisvîyet; — **Women**, (*wim'en*) (*n. pl.*) قادىنلار qadunlar; (*lit.*) نىسوان nisvân; — 's rights (*lit.*) حقوق نىسوان houqû-qu nisvân; for — قادىنلرله مخصوص qadunlara mahsûs.

Womb, *wōm*, (*n.*) رحم rahim; (*fig.*) سینه sine; (cavity) ياتاچ yataq; چوقورد chouqour.

Wonder, *wun'der*, (*n*) حيرت hayret; (*marvel*) خارقه hârîqa, (*strange*) غريبê garibê; (*v. n.*) حيرت hayret et.; (*-at*) ... (ه) حيران او. hayrân ol.; حيرت ايدىيورم — I shashurmaq; حيرت ايدىيورم — I hayret ediyorum; عجب! ajêbâ...? merâq etdim; I — where he is عجب! ajêbâ nerede?; to do — s خارقهلر بايق hârîqalar yapmaq; no — ! حيرت ايدلمسين! hayret edilmesin!; seven — s (*lit.*) عجب! ajâyibi seb-a; — s of nature (*lit.*) خوارق havâriqi tabi-at; — **struck**, (*a.*) (*lit.*) متحير mütehâyir; شاشيرمى shashurmush; — **Wonderful**, (*wun'der-fōol*) (*a.*) فوق العاده fevqâlâde; مكممل mükemmel; (*lit.*) شايان shâyân; حيرت shâyân hayret; — **Wonderfully**, (*wun'der-fōol-i*) (*ad.*) فوق العاده

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et =etmek; ol.=olmaq.

[WON-WOR] (انکیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd, red; mē, hēr; in; mine;

شائيله جق fevqal-âde sôuretdé ; —
شاشوله shashulajaq derejede ; —
Wondefulness, (wun'der-fôol-nes)
(n.) (lît.) fevqal-âdelik فوق العادلك
مكملت mukemmeliyyet ; — **Won-
dering**, (wun'der-ing) (a) حيران
hayrân ; — **Wondrous**, (wun'drus)
(a.) حيرت ويرنجي hayret veriji ;
(strange) غريب garîb

Wont, wunt, (n.) عادت âdet. (v n)
معتادى mōu'-tâdu ol. ; — **Wonted**, (wunt'ed)
(a) معتاد alushuq ; (usual) المعتاد
mōu'tâd

Woo, wōo, (v) طالب tâlîb ol. ;
ازدواج تكليف izdivâj teklîf et. ;
— **Wooper**, (wōo'er) (n) طالب
tâlîb ; عاشق âshuq ; — **Woosingly**,
(wōo'ing-li) (ad.) عاشقانه âshu-
qâne.

Wood, wood, (n.) اودون odoun ; (lît.)
اورمان orman (pl) , حطب hatab
اودون fuchu (v.a) ; فوشي (cask)
اورمان ياپمى odoun vermek ;
اورمان ياپماق (v n.) اودون آق
odoun almaq ; — **bine**, (-bin) (n.)
(bot) خانم الى hanum elî , — cut,
(n.) آغاج قالب âj qalub ; (impression)
qalub basmasu ; — **cutter**,
(-kut'er) (n.) اودونچى odoun-
jou ; — **house**, (n) اودونلىق odoun-
louq , — **man**, (n.) اودونچى odoun-
jou ; (forest) قوروجى qoroujou ; —
merchant, (n) خطب تجارى hatab
tûjjaru ; — **picker**, (zo.) آغاج قاقان
âj qaqan ; — **work**, (n.) (pl.)
دولكر ahshab axâm ; اخشاب اقسام
— **Wood'ed**, (a) دؤلگر dülger ishleri ;
(a) اورمانلىق ormanluq ; — **Wood'en**,
(d'n) (a.) اخشاب ahshab ; ...
تحت tahta... ; (fig.) اودون گيى odoun gîbi ;
قبا qaba ; — **Wood'y**, (-'i) (a.)
آغاج ... (sci) ormanluq ;
آج... (lît.) خشى hashebî.

Woof, wōof, (n) آغى atgu ; —
Woof'y, (-'i) (a.) قالىن qalun.

Wool, wool, (n.) يوك yûn ; —
Woollen, (wool'n) (a.) (den) يوك
yûn (-den) ; (n.) يوك قاش yûn
qoumash ; — **draper** چوخه چى chou-
haju ; — **Woolly**, (wool'i) (a.)
يوكلى yûnlü , (like) يوك كى yûn

gibi ; — **Wool'sack**, (n.) (fig.) مندر
munder ; سدير sedir.

Wootz, woots, (n) هند چليكى hind
cheliy.

Word, wurd, (n) كلمه kelime ; (pl.)
كلمات kelimât ; (fig.) سور senz ;
(message) خبر haber , (God's)
افاده a. (v.a.) kelâmoul-lâh ;
ifâde et ; (v n) قونوشمق qonoush-
maq ; — **book** (n.) لغات كتابى lougât
kitabû ; **in** — سوزله seuzle ; **in a** —
قىصه قىصه qusafa ; **for** —
حرفى harfiyyen حرفى harfi harfine ;
مدح medh — **to have** —
senâ , **to have** —
mûnâzâ et. (d) منازعه a. (d)
atushmaq ; **to send** —
haber geundermek ; **to** —
seuzünü طوتامق — **break one's** —
seuzünden سوزندن دوتماق
deunmek ; — **Wordiness**, (wurd'i-
nes) (n.) اورونلق ouzounlouq ; (lît.)
— **Wording**, (wurd'-
ing) (n.) افاده ifâde ; يازيليش yazu-
lush ; — **Wordy**, (wurd'i) (a) اوزون
ouzoun ; (lît) مطول moutavvel.

Work, wurk, (n.) ايش ish ; (sci)
amel ; (decid) فعل fi'l (pl) افعال ef-âl ;
(book) اثر eser ; (pl) آثار âsâr ; (fact-
ory) ماكنه mach. ; (mach.)
استحكامات istihkyâ-
mât ; (v. n.) چاليشمق chalushmaq ;
ايشلەمەك ishlemek ; (effect)
تأثير te'sir et. ; (agitare)
ايرشام ijrâ et. ; (agitate)
hareket et. ; (v.a.) ايشلەمەك ishlemek ;
(exploit) چاليشدirmek chalushdurmaq ;
تحرير tah-
rîk et ; **to set to** —
ishe bashlamaq ايشە باشلاماق
ishe qoyoulmaq ايشە قويولماق
to — off tamamlamaq
تاماملانماق tamamlamaq ;
to — up يېتىرەمەك
qopmaq قوپماق ; (rid)
bitimék ; صرف a. (avcile)
تحرير tahrik et. ; (expand)
توسىمەك tevsi' et. ; —
dikish قوتلەش dikish qou-
tousou ; — **house**, (n.)
ish evi ايش اوى ish evi ;
چاليشدیرمه chalushdurma jem-
iyyeti ; — **room**, (n.) ايش اوڭسى ish
odasu (lît.) شجره اشتغال heufreyi
ishtigâl ; — **shop**, (n.) اعلاتخانه

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent) deux; ring; machine;

möte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث, t/h; zh ژ [WOR-WOR]

î'mâlât-hâne ; — **Worker**, (wurk'ér) (n.) ایشچی ishji; (fig.) چالیشان chalushan.

Working, wurk'ing, (n.) ایش ish... ; ایشلەین اقسام (pl.) chalushma... ; ishleyen axâm; فعال اقسام fa'âl axâm; (a.) فعال fa'âl; — **brain**, (-brân) (n.) دماغ fa'âl dumâg; — **class**, (n.) امله ameale sunufu; — **day**, (-dâ) (n.) ایش گۈنی ish günü; (pl. & lit.) ايام eyyâmu âdiye; — **hour**, (-owr) (n.) ایش ساتی ish sâtı; (pl. & lit.) ساعات sâ-âti mesâ-i; — **majority**, (ma-jor'i-ti) (n.) اکثريت على چالیشیله یله جک اکثریت ameli exeriyet; چالوشلubilejek exeriyet

Workman, wurk'man, (n.) ایشچی ishji; امله ameale; — **like**, (-lik) (a.) ... ameale...; (fig.) ای یاییلمش iyi yapul-mush; (ad.) ماهرانه mâhirâne; صنعتکارانه san-atkyârâne; — **ship**, (n.) ایشچیلک ishçilik; (skill) مهارت mehâret.

Workwoman, wurk'wōō-man, (n.) ایشچی قادین ishji qadun; (pl.) امله qadun ameale.

World, world, (n.) دنیا dūnyâ; (lit.) جهان jihân; (fig.) عالم âlem; a — of (fig.) بیر چوق bir choq...; **the whole** — دنیا bütün dūnyâ; **all the** — عالم bütün âlem; **the other** — آخرت her shey; **the** — **end** دنیاک اوجی dūnyânu oujou; **the** — **wide**, (-wid) (a.) واسع vâsî; (lit.) جهانشمول jihâna shâmil; **Worldling**, (wurl'd'ling) (n.) دنیا آدمی dūnyâ adamu

Worldly, world'li, (a.) دنیا... dūnyâ... ; (lit.) مادی dūnyevi; (fig.) (الکـن) دنیایی dūnyâi; — **minded**, (a.) دوشونور dūnyâi dūshünür; (yalunuz-) دنیاپرست dūnyâ-perest; — **Worldiness**, (wurl'd'i-nes) (n.) دنیا محبتی dūnyâ mouhabbeti; (fig.) (دنیا)ه vauquûf.

Worm, wurm, (n.) قورد qourd; صولجان soloujan; (v. n.) صولق soqoulmaq; (v. a.) دفع def et.; — **eaten**, (-et'n) (a.) قورد ییش qourd ye-

mish; — **wood**, (n.) (bot.) پلین pelin; (fig.) مہارت merâret; — **Wormy**, (wur'mi) (a.) قوردلی qourdli; صولجانی soloujanlu; (like) قورد گبی qourd gibi; (fig.) صیقیتلی suquntulu; (lit.) حزن hazîn

Worry, wur'i, (v. a.) صیقماق suqmaq; (lit.) ا. iz-âj et.; (v. n.) صیقماق suqulmaq; راحتسز او. rahatsuz ol.; (n.) راحتسزلیq rahatsuzluq; صیقیتلی suquntulu; — **Worrying**, (wur'i-ing) (a.) صیقچی suquju; مۇزع müz-ij.

Worse, wurs, (a.) دها daha fenâ; — **and** — ... گیتدیکه gitdikje fenâ ...; **so much the** — دها daha berbâd; دتر daha beter; **to be** — **off** ضررلی zararlu chuqmaq; **from bad** — دها daha fenâ; دها daha berbâd; — **Worsen**, (wur'sn) (v. n.) دها دها daha fenâ ol.; (v. a.) دها دها daha fenâ et..

Worship, wur'ship, (n.) عبادت ibâdet; (fig. & lit.) پرستش perestish; (v. a.) عبادت ibâdet et.; (fig.) پرستش perestish et.; — **Worshipful**, (wur'ship-fōol) (a.) محترم mouhterem; عالی âli; — **Worshipfully**, (wur'ship-fōol-i) (ad.) تعظیمله tâ'zîmle.

Worst, wurst, (a.) اك en fenâ; **at the** — اك قناسی en fenâsu; (olajâ) نهایت nihâyet (-olajâ).

Worsted, woost'ed or woorst'ed, (n.) یونك یونك yün ipli; — **work**, (n.) اورمه یونکی eurme yünlü.

Wort, wurt, (n.) سبزه sebze; (لحنه) (lahana).

Worth, wurth, (n.) قیمت qiymet; دکر deyer; (a.) دکر deyer; دکر دکر qiymetinde; **to be** — دکر deyeri ol.; (fig.) دکر deyme; it is — قیمتنددر qiymetindedir; (fig.) دکر (یه) (ye-) deyer; (negative) دگمن (یه) (ye-) deyme; — **Worthily**, (wurt'h'i-li) (ad.) حقيله haqqile; لایق اولرق lâyuq olaraq; — **Worthiness**, (wurt'h'i-nes) (n.) لیاقت liyâqat; — **Worthless**, (wurt'h'les) (a.)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[WOU-WRE] (الکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hē; in; mine;

دکرسز deyersiz; — **Worthless-**ness, (wurth'les-nes) (n.) دکرسزلیک deyersizlik; — **Worthy**, (wur'thi) (a) لایق deyerli; لایق lâyuq; (n.) دکری آدم deyerli adam; (hero) قهرمان qahramân.

Would, wood, (pret.) ردی erdi; جقدی ...ardu; جقدی ...ejekdi; ایسته یوردی ...iste-yordou; she — «say» دی «سویر» ...«seuy»erdi, he — «go» «گیده» جقدی «git-mek» istiyordou; — **be**, (a.) ساخته gyôuyâ; یلتنن yeltenen; کویا sahte; جعلی jâ'li; — **he possessor** ساخته gyôuyâ sâhibi; متصرف sahte mütasarruf.

Wound, wôond, (n.) یاره yara; (lit.) حریجه jeriha; (v.a.) یارلاماق yaralamaq; جرح jerh et.; (fig.) رنجیده ا. ihlâl et.; (lit.) مهلك ياره renjide et.; deadly — **Wounded**, (wôond'ed) (a.) یارالی yaralu; مقتول mejrôuh; deadly — **maqtûl**; — **Woundless**, (wôond'les) (a) یارەسز yarasuz; (fig.) صاغلام sâlam; (exempt) یارەلنمز yaralanmaz; — **Woundily**, (wôond'i-li) (ad.) پەك فاضله pek fazla; زیاده سیله ziyâdesile.

Wound, wownd, (a) صارلش sarul-mush; — **up** (a.) قوروللی qouroulou.

Wrack, rak, (n.) یوصون (bot.) yosoun; ساز saz.

Wraith, rāth, (n.) خیالت hayâlet.

Wrangle, rang'gl, (n.) قاوغا qavga; (v. n.) قاوغا qavga et.; — **Wrangler**, (rang'gl-er) (n.) قاوغاجی qavgaju; شرت shirret; — **Wrangling**, (rang'gl-ing) (n.) قاوغا qavga; پالغیردی paturdu.

Wrap, rap, (v.a.) صارمق sarmaq; — **Wrapper**, (rap'er) (n.) صارغی sargu; اورتو eurtü; (garment) اتغی atgu; — **Wrapping**, (rap'ing) (n.) اورتو eurtü; صارغی sargu; — **paper** پاکت paket kyâdu; آمبالاژ ambalâj kyâdu.

Wrasse, ras, (n.) لورک بالی (zo.) levrek balugh.

Wrath, rāth, (n) اوفکه eufke; حدت hiddet; (rel.) غضب الہی gazabi ilâhî; — **Wrathful**, (rāth'fôol) (a.) اوفکلی eufkeli; دارغین dargun; (lit.) غضوب gazôub; — **Wrathfully**, (rāth'fôol-i) (ad.) حدتله hiddetle; — **Wrathless**, (rāth'les) (a.) ساکن sâkin.

Wreak, rēk, (v.a.) جزاسی ویرمک jezâ-sunu vermek.

Wreath, rēth, (n.) چلنک chelenk; گیرلاند girland; (v.a.) اورمک eurmek; چلنک یاپماق chelenk yapmaq; (v.n.) اورولمک eürülmek; — **Wreathy**, (rēth'i) (a.) اورکولی eurgülü; گیرلاندی girlandlu

Wreck, rek, (n.) قضا qazâ; ضیاع zuyâ'; (ship) لش lesh; انقاص enqâz; (v. n.) قضایه اوغرامق qazâya ôuramaq; ضایع او. zâyî' ol.; (v.a.) قضایه اوغرامق qazâya ôuratmaq; تحریک tahrik et.; — **Wreckage**, (n) قضا qazâzede olma; قضا qazâ; (pl.) انقاص enqâz; (mar.) لش lesh; — **Wrecked**, (rek'd) (a.) قضا زده qazâzede; (fig.) خراب harâb.

Wren, ren, (n.) چوپلیجه (چوبلیجه) bilbul (cheup-lûje-) bülbül.

Wrench, rensh, (n.) بورقوله bour-qoulma; بوکوله bükülme; (instru-ment) آناhtar; (v.a.) بورمق bourmaq; قوبارمق qoparmaq.

Wrest, rest, (v.a.) بوکک bükme; قوبارمق zorla almaq; (force) تعریف a. (lit.) (meaning) tahrif et.; (n.) چکیش chekish; آناhtar anahtar.

Wrestle, res'l, (v. n.) کودەش a. güresh et.; (lit.) مصارعه a. mousârâ et.; (fig.) اوغراشق ôurashmaq; — **Wrestler**, (res'l'er) (n.) پهلوان pehlivan; — **Wrestling**, (res'ling) (n.) مجادله güresh; (fig.) müjâdele.

Wretch, rech, (n.) سفیل sefil; ملعون mel-ôun; مخلوق mahlôuq; (creature) بیچاره zavallu; — **Wretched**, (rech'd) (a.) سفیل sefil; خبیث habîs; — **Wretchedly**, (rech'd-li) (ad.) سفیلانه sefilâne; — **Wretchedness**, (rech'd-nes) (n.) سفاlet sefâlet.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deus; riug; machine;

mote; foot; mōōn; shut; mūle; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ژ [WRI-WYV]

Wriggle, rig'l, (*v. n.*) قیورلماق quvrulmaq; چالقاماق chalqanmaq; (*v. a.*) چالقاماق chalqanmaq; — into (*fig.*) صوقولماق (e.) soqoulmaq; (*n.*) قیورلماق quvrulma; چالقاماق chalqanma; — **Wriggler**, (rig'lér) (*n.*) یالتاق yaltaq; انتریقاجی intriqaju.

Wright, rit, (*n.*) ییچی ji; یاپیچی ya-puju; ایشچی ishji.

Wring, ring, (*v. a.*) صیقمق suqmaq; بۆکمک bükme; — off قوپارماق qoparmaq; — out سۆکمک seukmek; (*fig.*) چیرپنمک çirpimək; ابرام ibram et; to — one's hands (*fig.*) چیرپنمک çirpimək; churpunmaq; دوونمک deuvünmek; — **Wringer**, (ring'ér) (*n.*) صیقچی suquju; صیقمه ماکینسی suqma makinesi; — **Wringing**, (ring'ing) (*n.*) صیقمه suqma; — wet صیقلان sur suqlam.

Wrinkle, ring'kl, (*n.*) بوروشوق boursouq; (*hint*) فیکر fikir; معلومات mâ'lôumât; ایقاز iqâz; (*v. n.*) بوروشمق boursouhmaq; (*v. a.*) بوروشدیرمق boursoudirmaq.

Wrist, rist, (*n.*) بیلک bilek; — band, (*n.*) مانشەت manshet; قوئلوق qollouq; (leather) (بیلەك قایشی) (bilek qayushu); — drop, (*n.*) چولاقلوق cholaqluq.

Writ, rit, (*n.*) یازی yazu; (*jud.*) اعلام iflâm; حکم müzekkere; مذکره mûzker.

Write, rit, (*v. a.*) یازماق yazmaq; (*lit.*) یازی یازماق yazı yazmaq; (*clerk*) کاتبک kyâtiblik et.; — one's self امضا imzâ et.; (*fig.*) صفتی sufatu ol.; — down قاید qayd et.; یازماق yazmaq; (*condemn*) (ک) علیهنده یازماق; — off (in-) aleyhinde yazmaq; — off (hesâbu-) حسابی قیایقی ibtâl et.; qapatmaq; — out قوپیه qopya et.; یازماق yazmaq; سؤرتی sôuretini chuqarmaq; (*fig.*) یورولماق yorulmaq; — up اکمال ikmâl et.; مدح medh et.; (in-) lehinde yazmaq; — to a good hand یازمسی کوزل او. yazu zu güzel ol.; (*lit.*) (hüsnü hattı ol.; — **Writer**, (rit'ér) (*n.*) محرد mouharrir; (*mar.*) کاتب

kyâtib; (*fem.*) محرده mouharrir; — **Written**, (ritn) (*a.*) یازیلش yazulmuş, mush, یازی یازı yazıyle; تهریری tahrîrî, to be — یازلماق yazulmaq; محرد mouharrer ol.

Writing, rit'ing, (*n.*) یازی yazu; (*act*) تهریر tahrîr; (*pl.*) یازیلر yazular; (*lit.*) آثار âsâr, in — (*ad.*) تهریر tahrîren; — book, (*n.*) دفتر defter; مسوده دفترى müsvedde defteri; — desk, (*n.*) یازی یازı yazı masasu; — master, (*n.*) خطاط yazı hojasu; خطاط hattât; — pâper, (*n.*) یازی یازı kyâdu.

Writhe, rit'h, (*n.*) قیورلماق quvrulmaq; (*fig.*) عذاب azâb çekmek.

Wrong, rong, (*a.*) یاکلیش yanlış; (*unjust*) حقسن haqsuz; (*n.*) خطا hatâ; (*fig.*) قسور qousûr; (*injury*) حقسنلوق haqsuzluq; (*v. a.*) یاکلیش haqsuzluq et.; — ly, (*ad.*) یاکلیش yanlış olaraq; to be — اویماق yanlış ol.; (*unfit*) اویماق ouymamaq; (*fig.*) حقسن haqsuz ol.; to have — مندور mağdour ol., something is — اکسیکک var; bir exiklik var; — way یاکلیش yanlış yol var; you are — حقسن haqsuz sunuz; to put in the — حقسن چیقارمق haqsuz chuqarmaq; قباحق اوزرنه qabâhati üzerine yükleme; — **Wrongful**, (rong'fööl) (*a.*) حقسن haqsuz; — **Wrongfully**, (rong'fööl-i) (*ad.*) حقسنجه haqsuzja.

Wrought, rawt, (*a.*) ایشلنیش ish-lenmiş; — iron, (i'urn) (*n.*) دوومه deuvme demir,

Wry, ri, (*a.*) اکری eyri; چارپق charpuq; — ly, (*ad.*) اولدوق eyri olaraq; — ness, (*n.*) اکریک eyri-lik; — face, (-fâs) (*n.*) صورت sourat; to make a — صومورتق so-mourtmag; — mouthed, (*a.*) آغزی somourtgan; (*fig.*) آغزی چارپق somourtgan; — neck, (*n.*) (med.) boyoun toutoulmasu. طوتولهسی Wyvern, wi'vrn, (*n.*) اژدها ejderhâ.

[XAN-YAW] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) **act**; **chānge**; **cārd**; **red**; **mē**; **hēr**; **in**; **mine**;

X

Xanthate, zan'thāt, (n.) (med.) مادۀ اصفر maddeyi asfar.

Xanthopsy, zan'thop-si, (n.) (med.) یاط قلوبی yat qouloubou; — **Yauchter**, (yot'er) (n.) یاط قاپدانی yat qapdanu; — **Yauchting**, (yot'ing) (n.) یاط تیزی yat tenezzühi; یاط سیاحتی yat seyâhati; — **match**, chekdirme; سنوق zanbouq.

Xebec, zē'bek, (n.) (mar.) چکدیرمه chekdirme; سنوق zanbouq.

Xenium, zē'ni-um, (n.) هدیه hediye; اکرام ikrâm

Xiphias, zif'i-as, (n.) فیلیج بالقی quluğ baluğh.

Xmas, kris'mas, (n.) نوئل no-el; میلاد عیسی (یورطسی) milâdu îsâ (-yor-tousou).

Xylography, zi-log'ra-fi, (n.) حک hak; اویجه جیلق oymajuluq.

Xeres, zer'es, (n.pr.) کیخسرو key-housrev.

Y

Yacht, yot, (n.) یاط yat; — **club**, (n.) یاط قلوبی yat qouloubou; — **Yauchter**, (yot'er) (n.) یاط قاپدانی yat qapdanu; — **Yauchting**, (yot'ing) (n.) یاط تیزی yat tenezzühi; یاط سیاحتی yat seyâhati; — **match**, yat yarushu; — **Yauchtsman**, (yots'man) (n.) یاط صاحی yat sâhibi, یاطله تیزه ایدن yatla tenezzüh eden; — **Yauchtsman-ship**, (yots'man-ship) (n.) یاط اداره سی yat idâresi; یاط قاپدانلی yat qapdanluğh.

Yankee, yang'kē, (n.) امریقایی ame-riqalu; (yanki) (yanki).

Yard, yârd, (n.) میدان avloul; (mar.) دستکاه tez-gyah; (v.a.) (zo.) اولویه قاپاق av-louya qapamaq; **navy** — ترسانه tersâne;

houkyôu-met tersânesi.

Yard, yârd, (n.) سرن (beam) se-ren; (measure) یارده yarda; (ana.) قامش qamush; ذکر zeker.

Yarn, yârn, (n.) ایپلیک iplik; (rope) قول qol; تل tel; to spin a long — اوزون حکایه آکلاتق ou-zoun hikyâye anlatmaq.

Yarrow, yar'ō, (n.) (bot.) جوان پرچی jivan perchemi.

Yataghan, yat'a-gan, (n.) یاتاغان ya-tagan; صالدرمه saldurma.

Yaw, yaw, (v.n.) غیر منتظم کیتمک gayru mountazam gitmek; (mar.) روطه دن انحراف rotadan inhirâf et.; روطه دن انحراف (n.) qachmaq; روطه دن انحراف rotadan inhirâf.

(For Turkish pronunc.) **past**; **lârg**; **red**, (never silent e); **deux**; **ring**; **machine**;

mōte foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh; th; th; zh; zh [YAW-YOU]

Yawl, yawl, (*n.*) قايىق flıqa; قايىق qayıq

Yawn, yawn, (*v.n.*) استنمك esnemek; (*fig.*) آغزی آچىلىق âzu achulmaq; شاشماق shashmaq; (*n.*) استنمه esneme; — **Yawn'ër**, (*n.*) استنن esneyen; — **Yawn'ing**, (*n.*) استنيدش esneyish; (*a.*) آغزی آچىق âzu achuq; شاشغين shashgin; — **Yawn'ingly**, (*-li*) (*ad.*) استنيدرك esneyerek

Yaws, yaws, (*n.*) (med.) جلد خستى لنى jild bastalugh; داء العلق dâ-ul-alıq.

Ye, yē, (*pron*) سى siz.

Yea, yā, (*ad.*) اوت evet; حقيقت haqiqat!

Yean, yēn, (*v.n.*) ياورولماق yavroulamaq.

Year, yēr, (*n.*) سنه sene; يىل yul; (*lit.*) سال sâl; (*pl*) سنلر seneler; (*lit.*) سنين sinin; — **ly**, (*a.*) سني senevi; (*ad.*) هر سنه her sene; يىلده bir; in —s (*a.*) سالنامە salnâme; — **Yearling**, (yēr'ling) (*n.*) ياشنده bir yashunda.

Yearn, yērñ, (*v.n.*) اوزلەمك euzlemek; حسرت hasret çekmek; (*suffer*) اوردولمك üzülmek; — **Yearning**, (yērñ'ing) (*n.*) حسرت hasret; (*a.*) مشتاق müsh-tâq; — **Yearningly**, (yērñ'ing-li) (*ad.*) مشتاقانه ishtiyaqla; müsh-tâqâne.

Yeast, yēst, (*n.*) مايه maya; كوپك keupük; — **Yeasty**, (yēst'i) (*a.*) مايهلى mayalu; كوپكلى keupüklü; (*fig.*) بوش bosh, هيچ hich.

Yell, yel, (*n.*) فرياد feryâd et.; حايقيرماق hayqurmaq; (*n.*) فرياد feryâd.

Yellow, yel'ō, (*a.*) سارى saru; (*lit.*) اصفر asfar; (*pl.*) ساريلق saruluq; (*v.a.*) سارارتماق sarartmaq; (*v.n.*) سارارماق sararmaq; — **boy**, (*n.*) آلتون altun; (*a.*) سارى قىز (saru quz); — **Yellowish**, (yel'ō-ish) (*a.*) ساريمتراق sarumturaq.

Yelp, yelp, (*v.n.*) حاواماق havlamaq; (*n.*) حاوامه havlama.

Yemen, yem'en, (*n.pr.*) يمن yemen.

Yen, yen, (*n.*) يەن yen.

Yeoman, yō'man, (*n.*) چيغتجي chiftji; آغا agha; (*mil.*) كوكلى سوارى geunüllü süvâri; — of the guard آغار hâssa askeri; (*pl.*) عساکر خاصه asâkiri hâssa; — **Yeomanry**, (yō'man-ri) (*n.*) (pl.) آغار aghalar; چيغتجىلر chiftjiler, (*mil.*) كوكلى ميليس سوارىلرى milis süvârileri; (*pl.*) سوارى (طاپورى) geunüllü süvâri (-tabourou)

Yerk, yêrk, (*v.a.*) فیرلاتماق furlatmaq; آتتى atmaq.

Yes, yes, (*ad.*) اوت evet.

Yesterday, yes'ter-dā, (*n* & *ad.*) دون dün, — evening, (-ev'ning) (*n.*) دون آقشام dün aqsham; **the day before** — اولكى كون evvelki gün; — **night**, (-nit) (*n.*) دون كيجه dün gece.

Yet, yet, (*ad.*) هنوز daha; henüz; (*conj.*) مع مافيه mâ'mâfih; bounounla berâber; **as** — هنوز shimdiye qadar; henüz.

Yew, ū, (*n.*) (bot.) پورصوق آعاجى por-souq âju.

Yield, yêld, (*v.a.*) ويرمك vermek; قبول ا. (v.n.) hâsul et.; qabûl et.; (*lit.*) مطاوعت mou-tâvâ't et.; سرفرو ا. serfûrû et.; (*n.*) محصول mahsûl; (*fig.*) حاصلات hâsulât; — **Yielding**, (yêld'ing) (*a.*) (fig.) مطيع moutfi; ملايم mü-lâyim; — **Yieldingly**, (yêld'ing-li) (*ad.*) ملايمتله mülâyemetle; (*lit.*) انقيادله inqiyâdla.

Yoke, yök, (*n.*) بويوندوق boyoundourouq; (*fig.*) تحكم tehakküm; (*slavery*) اسارت esâret; (*couple*) چيغت chift; اومورلق (stick) omouz-louq; بويوندورغه suruq; (*v.a.*) بويوندورماق boyoundourâ vourmaq; (*fig.*) اسير a. mahkyûm et.; — **mate**, (-mât) (*n.*) ارقاداش arqadash.

Yolk, yök, (*n.*) يومورطه صارىسى you-mourta sarusu.

Yonder, yon'dër, (*ad.*) شورايه shou-rayâ; اوراده orada.

You, ū, (*pron.*) سى siz; to — سزه size.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[YOU-ZEO] (انكليزجه كىاتك تلمظى اچيون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Young, yung, (*a.*) كنج genj; (*n.*) (*so.*) ياورو yavrou; — **Turks**, (*n pl*) كنج توركلر genj türkler; **with** — (*so*) كبه gebe; — **Younger**, (yung'er) (*a*) دها كنج daha genj; كنجك küchük; — **Youngest**, (yung'est) (*a.*) ان كنج en genj; ان كنج en küchük; — **Youngster**, (yung'ster) (*n.*) كنج genj; دليقانى deliqanlu

Your, ūr, (*pron.*) سىزك sizin..; كىز ..iniz; . unuz; — «brother» سىزك برادر sizin «birâder» «bî-râder» i-niz; — **Yours**, (ūrz) (*pron*) سىزىڭكى sizinكى; (*pl*) سىزىڭكىلر sizin-kiler; — **faithfully** مخلصكىز mouh-lisuniz; — **Yourself**, (ūr-self') (*pron*) سىڭىز كىندىڭىز kendiniz; (*lit.*) سىز بىز bizzât siz.

Youth, yōōth, (*n.*) كىنجلىك genjlik; (*lit.*) شىباب shebâb; (*person*) كىچ genj; (*pl*) كىنجلر genjler; (*lit.*) شىبان

shübbân: — **Youthful**, (yōōth'fōōl) (*a*) تاره genj; (*fig.*) tâze; (*vigorous*) كىنجك dinj, — **days** كىنجك genjlik (— zemânu); (*lit.*) دىنج بر eyyâmu shebâb; — **Youthfully**, (yōōth'fōōl-i) (*ad.*) دىنج حالده dinj bir halde; — **Youthfulness**, (yōōth'fōōl-nes) (*n.*) كىنجلىك genjlik; (*fig.*) تازىلىك tâzelik; دىنجلىك dinjlik

Yowl, yowl, (*v.n*) (*so.*) اولومق ou-loumaq.

Yucca, yuk'a, (*n.*) (bot.) عود آغاجى oud âju.

Yugoslavia, yug-o-slâv'ya, (*n.pr.*) (صربستان) yûgoslavya; (sur-bistan); — **Yugoslâv'**, (*a* & *n.*) (صرب) yûgoslav; (surb).

Yule, yool, (*n.*) نوئل no-el; — **log**, (*n.*) نوئل آغاجى no-el âju; — **'tide**, (—'tid) نوئل (يورطيلرى) no-el (-yor-toularu)

Z

Zanzibar, zan-zi-bâr', (*n.pr.*) زىنجبار zengibar.

Zeal, zêl, غىرت gayret; حرارت harâ-ret; (*patriotic* -) حىيت hamiiyyet; **excess of** فضله غىرتكىشك fazla gayretkeshlik; — **Zealot**, (zel'ot) (*n.* & *a*) غىرتكىشك gayretkesh; عقلا ouqelâ; — **Zealotry**, (zel'ot-ri) (*n.*) غىرتكىشك gayretkeshlik; — **Zealous**, (zel'us) (*a.*) غىرتلى gay-retli; حرارتلى harâretli; — **Zealously**, (zel'us-li) (*ad*) غىرتلى gayretle; حىيتلى ham-miyyete.

Zebra, zê'bra, (*n*) (zo) زىبرا zebra; (زرد) (zerd).

Zemindar, zem-in-dar', (*n.*) زميندار

zemîn-dâr; اراضى ساحى arâzî sâhibi; (*pl*) اصحاب اراضى es-hâbu arâzî.

Zemstow, zems'tvō, (*n.*) زىمستو zem-mistō; مجلس اداره ولىت mejlisi idâreyi vilâyet.

Zend, zend, (*a.*) تفسىر tefsîr; شرح sherh; زىند zend; (*language*) زىند qadîm fârisî; — **aves'ta**, (*n.*) آتشپرستلىك kütûbi atesh - perestlerin mouqaddesesi زىرديشتك كليات عقائدى zerdeshtin külliyyâtü aqâ-idi.

Zendik, zen'dik, (*n.*) زىندى zundûq.

Zenith, zen'ith, (*n.*) (ast.) سمت الراس semtûr-re's; (*fig.* & *lit.*) اوج evj; — **Zenith'al**, (*a.*) سمت الراس semtûr-re'sî.

Zeolite, zê'ō-lit, (*n.*) زىئوليت ze-olit.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [ZEP-ZYT]

Zephyr, zef'ir, (n.) (lit.) نسيم ne-sim; (-cloth) زهفير zeffir.

Zero, zē'ro, (n.) صفر sufur; (fig.) هيج hoch.

Zest, zest, (n.) طاد tad; لذت lezzet.

Zetetic, zē-tet'ik, (a.) تحقيق tahqiqi; تدقيق tedqiqi; (n.) تحري ايدن teharri eden

Zibeline, zib'e-lin, (n.) سمور sam-our; زيبلين ziblin.

Zigzag, zig'zag, (n. & a.) زيقزاق ziqzaq; (طولاماجلي) (dolambajlu); (v.n.) زيقزاق گيتمك ziqzaq gitmek; — course (mar.) سفر ziqzaq sefer; (اکري سفر) (eyri sefer).

Zinc, zing'k, (n.) توتيا toutya; چينکو chinco; — works, (n.) چينکو چينقوسى chinco fabriqasu.

Zincography, zing-kog'ra-fi, (n.) چينقوغرافى chinqografi; — **Zincograph**, (zing'kog-raf) (n.) قلیشه qlishe; — **Zincographer**, (zing-kog'raf-ër) (n.) چينقوغراف chin-qograf.

Zion, zi'on, (n.) سيون siyon; (fig.) مبدع mâ'bed.

Zirconium, zir-ko'ni-um, (n.) خام ham elmas; (lit.) زركون zer-gyōun.

Zither, zith'ër, (n.) (mus.) کيتاره kitara; رباب rubâb.

Zoanthropy, zō-an'thrō-pi, (n.) چاندني حيوان ظن ايديش kendini hayvan zann edish.

Zodiac, zō'di-ak, (n.) منطقه بروج mountuqayi bürōuj; — **Zodiacal**, (a.) منطقه بروجه عائد mountuqayi bürōuja â-id.

Zoetrope, zō'e-trōp, (n.) روئتروب zo-itrop; (آيينه دوران) (âyineyi dev-rân).

Zollverein, tsol'fe-rin, (n.) کومروک gumrük ittihâdu.

Zone, zōn, (n.) قوشاق qoushaq; (geog. & fig.) منطقه mountuqa; (pl.) مناطق manâtuq; (v.a.) قوشاق qoushatmaq; (divide) منطقه لره آيرماق mountuqalara ayurmaq; — of influence (lit.) منطقه نفوذ mountuqayi nüfōuz; (pl.) مناطق نفوذ me-nâtuqu nüfōuz.

Zoography, zō-og'ra-fi, (n.) (lit.) توصيف حيوانات tavsifi hayvânât.

Zoolite, zō'ō-lit, (n.) (lit.) مستحاثه müstehâse; (pl.) مستحاثات müs-tehâsât.

Zoology, zō-ol'o-ji, (n.) (lit.) علم ilmi hayvânât; — **Zoological**, (zō-ol-ōj'ik-al) (a.) (علم) hayvânât...; (ilmi-) حيوانات ...; — garden حيوانات باغچهسى hayvânât bâgchesi; — **Zoologist**, (zō-ol'ōj-ist) (n.) علم حيوانات متخصصى ilmi hayvânât mütahassusu.

Zoophyte, zō'ō-fit, (n.) حيوان نباتى hayvânû nebâtî.

Zootomy, zō-ot'ō-mi, (n.) تشريح حيوانى teshrihi hayvânî.

Zoroastrianism, zor-ō-as'tri-an-izm, (n.) زردشت مذهبي zerdesht mezhebi; — **Zorōas'tër**, (n. pr.) زردشت zerdesht;

Zouave, zwäv, (n. & a.) زخاف zouhâf.

Zurich, zür'ik, (n. pr.) زوريخ zürih.

Zythum, zi'thum, (n.) بوزا boza.

مقطعات

و

تجارت ، طب ، ریاضیات ، ہیئت ، کیمیا ، موسیقی وسائرہدہ مستعمل رموز و اشارات

LIST OF ABBREVIATIONS,

TOGETHER WITH SIGNS AND SYMBOLS USED

IN COMMERCE, MEDICINE, MATHEMATICS, ASTRONOMY,
CHEMISTRY, MUSIC, &c.

A. Amateur آماتور amateur; Academician آقادمی اعضای academi â'zâ-su.

a. Accepted قبول ایدلمش qabôul edilmish; acre دوئم deunüm.; active فعال fa'âl; (gram.) متعدی müte-addî; afternoon بعدالزوال bâ'dez-zevâl; annus, year سنہ sene; ante, before اول evvel; ... قبلال qablel...

ā or āā. of each a like quantity (بہرندن) مساوی مقدار (beherinden-) müsâvî miqdâr.

a or ans. Answer جواب jevâb.

Al. First-class (of ships) برنجی صنف (birinji sunuf (-sefine).

A.A.A. Amateur Athletic Association آماتور آتلتیک jem-iyyeti.

A.A.C. anno ante Christum = In the year before Christ قبل الميلاد qablel-milâd.

A.A.S. Americanæ Antiquarianæ Societatis Socius, Fellow of the American Academy امریکا آقادمیسی اعضاسندن amerika aqademisi â'zâsundan.

A.B. Able-bodied seaman ڈکڑہ آلوریشلی denize elverishli gemiji.

A.B. Artium Baccalaureus = Bachelor of Arts صنایع ماذونی sanâyî' me'zûnou; (لیسہ ماذونی) (lise me'zûnou).

Abb. Abbess راهبہ râhibe; Abbot راهب râhib; Abbey مناستر manastur.

abbr. or abbrev. Abbreviated مختصر mouhtasar; Abbreviation اختصار ihtisâr.

Abd. Abdicated مستعفا mustâ'fâ; (sovereigns) مخلوع mahlôu'.

A.B.F.M. American Board of Foreign Missions امریقان خارجی میسیونرلر ameriqan hârijî misyonerler jem-iyyeti.

Ab init. ab initio = From the beginning بدایتدن بری bidâyetden beri.

Abl. Ablative مفعول عنه mef-ôulün anh.

Abp. Archbishop باش پستوپوس bash pîsqopos.

abr. Abridged مختصر mouhtasar; Abridgment اختصار ihtisâr.

A. B. S. American Bible Society امریقان میسیونرلر ameriqan misyoner jem-iyyeti.

A. C. Aero Club طیارہ قلوبی tayyâre qouloubou; سیر هوایی قلوبی seyri havâ'î qouloubou; Alpine Club آلپ قلوبی alp qouloubou; ante Christum = Before Christ حضرت عیسان اول hazreti isâdan evvel; قبل الميلاد qablel-milâd.

Acc., Acet. Account (also a/c) حساب hesâb; Accountant محاسب mouhâsib.

List of Abbreviations, &c.

Acc. Accusative مضاف mouzâf.

A. D. *anno Domini* = In the year of our Lord میلادی milâdi.

a. d. After date تاریخدن tarîh-den sôra ; *ante diem*, before the day کونندن gününden evvel.

ad. Advertisement اعلان î'lân

A. D. C. Aide-de-camp یاور yâver.

ad. fin. *ad finem* = At or to the end نهایته nihâyetde ; نهایته nihâyet.

ad. h. l. *ad hunc locum* = At this place بو موقعده bou mevqî'de.

ad. inf. *ad infinitum* = To infinity نامتناهی nâ-mütenâhî.

ad. init. *ad initium* = At or to the beginning باشده bashda ; باشه basha.

ad. int. *ad interim* = In the meantime عین زمانده aynu zemânda ; وكالة vekyâleten.

adj. Adjective صفت sufat.

adjt. Adjutant یاور yâver ; معاون mou-âvin ; Adjutant-General سر یاور ser yâver.

ad. lib. *ad libitum* = At pleasure آرزو ایدلدی گبی arzôu edildiy gibi.

ad. loc. *ad locum* = At the place او یرده o yerde ; محالده mahallinde.

Adm. Admiral امیرال amiral.

Adv. Advent برهین کوچوک küchük perhîz ; Advocate آوقات avouqat.

adv. Adverb حال hâl ; *adversus* = Against قارشى (نه) qarshu. (e-)

ad. val. *ad valorem* = According to value قیمت اوزرندن qiymet üzerinden.

adv. Advertisement اعلان î'lân.

ae. aet. *ætatis* = Aged (so many years) یاشنده yashunda.

A.F. Admiral of the Fleet بونوک beuyûk amiral.

A.F.B.S. American and Foreign Bible Society امریقان واجنبی میسیونر جمعیتی ameriқан ve ejnebi misyoner jem-iyyeti.

Aff. Affectionate مشتاق müshtâq ; Affirmativ تصدیق tasdîqî ; تأییدی te'yîdî.

A.G. Adjutant-General سر یاور ser yâver.

Ag. *Argentum* = Silver کوموش gümüş.

agr., agric. Agriculture زراعت zirâ-at.

Ag. Agent آجنته ajente ; وکیل vekil.

A.H. *anno Hegire* = In the year of Hegira (622 A.D., 13th Sept.) سنه seneyi hijriye.

A.H.C. Army Hospital Corps اوردو ordou suhhiyye qut-âtu.

a.h.l. *ad hunc locum* = At this place بوراده bourada.

A.H.S. *Anno humanæ salutis* = In the year of human salvation نجات nejâti beshar târîhi.

a.h.v. *ad hunc vocem* = At this word بو کلمده bou kelimede.

A.I.A. Associate of the Institute of Actuaries محاسبار جمعیتی اعضاسندن mouhâsibler jem-iyyeti â'zâsundan.

A.I.C.E. Associate of the Institute of Civil Engineers سیویل مهندسار جمعیتی sivil mühendisler jem-iyyeti â'zâsundan.

Ald. Alderman مختار mouhtâr ; هیئت اختیاریه hey-eti ihtiyâriyye â'zâsundan.

alg. Algebra جبر jebr.

alt. Alternate متناوب mütenâvib ; Altitude ارتفاع irtifâ'.

A. M. *Artium Magister* = Master of Arts صنایع مجازی sanâyi' müjâzu ; *Ante meridiem* = Before noon قبل الزوال qablez-zevâl ; اول evvel ; *Anno mundi* = In the year of the world تاریخ خلقت târîhi hulqat.

Am., Amer. America or American امریقا ameriқа ; امریقان ameriқан.

A. M. A. American Missionary Association امریقان میسیونر جمعیتی ameriқан misyoner jem-iyyeti.

amt. Amount مقدار miqdâr.

an. *anno* = In the year سنه sene ; *sene-sinde* ; anonymous آنونیم anonim ; *(fig.)* امضاساز imzâsuz ; answer جواب jevâb ; *ante* = before اول evvel.

anal. Analysis تحلیل tahlîl ; Analogy مشابہت mûshâbehet.

anat. Anatomy or Anatomical تشریح teshrih ; تشریحی teshrihî.

anc. Ancient, Anciently اسکی eski ; قدیم qadîm ; سابق sâbuq.

Ang. *Anglicæ* = In English انگلیزجه لشمش ingilizje-leshmish.

مقطعات لیستہ سی، الخ...

Ang. - Sax. Anglo-Saxon آنگلو ساقسون anglo-saxon.
Anon. Anonymous آنونیم anonim ; (fig.) امضاسز imzâsuz.
ans. Answer جواب jevâb
ant., antiq. Antiquities ارمئے قدیمہ ezmineyi qadîme.
A. N. Z. A. C. Australian and New Zealand Army Corps آوسٹریالیا نیوزلاند avoustralya ve nîv-zeland qol ordoularu ; آنزاق an-zaq.
A. O. Army Order اوردو امر یومیسى ordou emri yevmîsi.
A. O. C. Army Ordnance Corps اوردو توپچى قطعاتى ordou topjou qut-âtu.
A. O. D. Army Ordnance Department اوردو توپچى دائرہ سی ordou topjou dâ-iresi.
Ap., Apl., Apr. April نېسان nisan.
A.P.D. Army Pay Department اوردو محاسبات دائرہ سی ordou mouhâsebât dâ-iresi.
A.P.M. Assistant Propost-Marshal مرکز قوماندان معاونى merkez qouman-dan mou-âvini.
Apo. Apogee (نقطہ سی) evj (-noq-tasu).
app. Appendix علاوہ ilâve ; ذیل zeyl ; Apprentice چیراق churaq ; شاکرد shâkird.
A.P.R.C. Anno post Romam con-ditam = In the year after the building of Rome (753 B. C.) رومانک roma-nun târihi te-essüsü.
A.P.S. Aborigines Protection Society یرلیری حایہ جمعیۃ yerlileri himâye jem-iiyyeti.
aq. aqua = Water سو sou.
Ar. Arabic عربی arabî.
ar., arr. Arrive or Arrives, Arrival مواصلت mouvâsalet.
A.R.A. Associate of the Royal Academy روال آقادیہ اعضا سندن royal aqademi â'zâsundan.
A.R.A.M. Associate of the Royal Academy of Music موسیق آقادیہ میسی مونسیق اعضا سندن mousiqi aqademisi â'zâsundan.
arbor. Arboriculture تشجیر teshjîr ; فدان یتشدیرمه fidan yetishdirme.

arch. Archaic طرز قدیم tarzu qadîm.
archæol. Archaeology (علمی) آثار عتیفہ (علمی) âsâru atîqa (-ilmi).
arch., archit. Architecture (فن) معاری (fenni-) mî'mârî.
A.R.C.M. Associate of the Royal College of Music موسیق مکتب قرالیسی mousiqi mektebi qurâlîsi â'zâsundan.
arg. argentum = Silver گوموش gü-müşh ; سیم sim.
A.R.H.A. Associate of the Royal Hibernian Academy ایرلندا آقادیہ میسی ایرلندا اقادیمیسی mousiqi aqademisi â'zâsundan.
arith. Arithmetic or Arithmetical حساب (علم) (ilmi-) hesâb.
A.R.R. anno regni regis or reginæ = In the year of the king's or the queen's reign دور سلطنتده devri sal-tanatda.
A.R.S.A. Associate of the Royal Scottish Academy اسقوچ آقادیہ میسی اسقوچ اقادیمیسی isqoch aqademisi â'zâsundan ; Associate of the Royal Society of Arts صنایع نفیسہ جمعیۃ sanâyi' nefise jem-iiyyeti â'zâsundan.
A.R.S.L. Associate of the Royal Society of Literature ادبیات جمعیۃ ادبیات جمعیۃ edebiyât jem-iiyyeti qurâlîyyesi â'zâsundan.
A.R.S.M. Associate of the Royal School of Mines معدنیات مکتب معدنیات مکتب mâ'deniyyât mektebi qurâlîsi â'zâsundan.
A.R.S.S. Antiquariorum Regiæ Societatis Socius = Fellow of the Royal Society of Antiquaries آنتیقہ جیلر جمعیۃ قرالیسی antiqajular jem-iiyyeti qurâlîyyesi â'zâsundan.
art. Article مادہ madde ; (gram.) حرف تعریف harfi tâ'rîf ; Artillery توپچیلر topjoulouq.
A.S. Anglo-Saxon آنگلو ساقسون anglo saxon ; anno salutis = In the year of salvation سنہ سندن nejtâ senesinde ; Assistant Secretary کاتب معاون kyâtib mou-âvini.
A.S.E. Amalgamated Society of Engineers مهندسار متحد جمعیۃ mühendisler müttahid jem-iiyyeti.

List of Abbreviations, &c.

Ass., Assoc. Association جمعیت jem-
iyyet.

Asst. Assistant معاون mou-âvin.

astr., astron. Astronomer هیئتشناس
hey-etshimâs ; Astronomy هیئت
hey-et.

astrol. Astrology رمل reml.

Att., Atty. Attorney مدعی عموی müd-
da-i' oumôumî ; **Att. Gen.** Attor-
ney-General مدعی عموی bash
mudda-i' oumôumî.

at. wt. Atomic weight اٲوم ثقلی
atom siqleti.

Au. (L. *aurum*), gold آلتون altun.

A.U.C. *anno urbis conditæ*, or *ab urbe
conditâ* = In the year from the
building of the city — Rome (753
B.C.) رومانك تاريخ تأسيسندن
târîhi te'sisinden.

Aug. August آغستوس aghoustos.

Auth. Ver. Authorized Version
مترجه مصدق نسخهٴ mousaddaq nûs-
hayi müterjeme.

A.V. Artillery Volunteers كوكالى طوپچيلار
geunüllü topjoular ; *Annos vivit* =
Lived [so many] years مدت عمرى
müddeti eumrû.

Av. Avenue جاده jadde ; Average
وسطى vasatî.

A.V.D. Army Veterinary Department
اوردو بيطر دائرهسى ordou baytar dâ-
iresi.

Ave. Avenue جاده jadde.

Avoir., Avdp. Avoirdupois وزن
(مقياسى) vezen (-miqyâsu).

Ax. Axiom (*âit*) بینه beyyine ; متعارفه
müte-ârif.

b. Born تولد دى dôumoush ; تولدى te-
vellüdü... ; Book كتاب kitab.

B. Brit. British انگليز ingiliz.

B.A. *Baccalaureus Artium* = Bache-
lor of Arts صنایع مآذونى sanâyî' me'-
zôunou ; British America امريقای
ameriqâyî ingilizî ; British
Association جمعيتى ingiliz jem-
iyyeti.

bach. Bachelor بكار bekyar ; (*fig.*)
مآذون me'zôun.

B.&F.B.S. British and Foreign Bible
Society انگليز و اجنبى ميسيونر جمعيتى in-

giliz ve ejnebî misyoner jem-
iyyeti.

B.Agr. Bachelor of Agriculture زراعت
مآذونى zirâ-at me'zôunou.

bal. Balance بقیه baqiyye ; متباقيسى
mütebâqîsi.

Bap., Bapt. Baptist وافتيز vaftiz.

Bar. Barrister عمای mehâmî.

bar. Barometer بارومتره barometre ;
Barrel واریل varil.

Bart., Bt. Baronet بارونته baronet.

Batt. Battery بطاريه batarya.

B.B.C. Baseball Club بول قلوبى
beys bol qouloubou.

B.C. Before Christ قبل الميلاد qabel-
milâd ; Board of Control كونترول
qontrol hey-eti ; هیئت تفتيشيه
hey-eti teftishiyye ; British Co-
lumbia انگليز قولومبياسى ingiliz qo-
lombiyasu ; Battery Commander
بطاريه قوماندانى batarya qoumandanu.

B.C.L. Bachelor of Civil Law حقوق
مدنيه houqûqu medeniyye
me'zôunou.

B.Comm. Bachelor of Commerce
تجارت مآذونى tijâret me'zôunou.

B.D. Bachelor of Divinity الٰهيات مآذونى
ilâhiyyât me'zôunou.

bd. Bound جلدلى jildli ; مجلد mü-
jelled

Bde. Brigade آلاى alay.

B.D.S. Bachelor of Dental Surgery
دیشجى مکتبى مآذونى dishji mektebi
me'zôunou.

B.E. Bachelor of Engineering مهندس
مآذونى mühendis mektebi
me'zôunou ; Board of Education
معارف مجلس mejlisi ma-ârif ; معارف
ma-ârif dâ-iresi.

b.e. Bill of exchange پولچه poliche.

B.E.A. British East Africa انگليز
افريقاى ingiliz afriqâyî shar-
qîsi.

bef. Before اول evvel ; مقدم mou-
qaddem.

B.E.F. British Expeditionary Force
انگليز قوهٴ سفرهسى ingiliz qouvveyi
seferiyyesi.

Belg. Belgian, Belgic (*a.*) بلچيқа
belchiqa... ; (*n.*) بلچيقالى belchiqalu.

B.ès L. *Bacheher ès Lettres* (Fr.) =
Bachelor of Letters مآذونى ادبيات
edebiyyât me'zôunou.

B.ès S. *Bachelier ès Sciences* = Bachelor of Science فن مآدونی fenn me'z'ounou.

bet. Between آره سنده ...arasunda ; بیننده ...beyninde.

B.Hy. Bachelor of Hygiene حفظ الصحه hufzus-suhha me'z'ounou.

Bib. Bible انجیل injil.

bibl. Bibliotheca کتبخانه kütüb'hâne.

bibliog. Bibliography کتابیات kitâ-biyyât.

biog. Biography تراجم احوال terâjü-mi ahvâl.

biol. Biology, Biological علم حیات ilmi hayât.

bis. Bissexile کیسه kebîse.

bk. Book کتاب kitab ; Bank بانک banqa.

bkg. Banking ...بانقه banqa... ; مالی mâlî.

B.L. Bachelor of Law حقوق مآدونی houqôuq me'z'ounou ; Bachelor of Letters ادبیات مآدونی edebiyât me'z'ounou.

bl. Barrel واریل varil ; bale بالیه balye.

b.l. Bill of lading قونشمتو qonish-mento.

blgd. Building بنا binâ.

B.M. Bachelor of Medicine طب مآدونی tubb me'z'ounnu ; British Museum بیریتیش موزہ نوم biritish müze-üm, انگلیز موزہ سی ingiliz müzesi.

B.M.A. British Medical Association انگلیز طب علمایا جمعی ingiliz etubbâ jem-iyyeti.

B.M.J. British Medical Journal انگلیز طب مجلہ ingiliz tubb mejmou-asu.

B.Mus. Bachelor of Music موسیقی مآدونی môusiqî me'z'ounou.

Bn. Baron بارون baron.

bn. Battalion طاہور tabour.

b.o. Branch Office شعبہ shôu'be ; Buyer's Option حق خیاری مشتری mûshterinin haqqu huyârû ; آپسیون مشتری به مالد opsiyon mûshteriye â-id.

B.O.A. British Optical Association انگلیز کوز متخصصلاری جمعی ingiliz geuz mûtahassuslaru jem-iyyeti.

B. of T. Board of Trade تجارت مدیریتی

tijâret müdürîyyeti ; (تجارت وکالتی) (tijâret vekyâleti).

Boh. Bohemia بوهمیا bohemya ; Bohemian (a.) بوهمیا... bohemya... ; (n.) بوهمیالی bohemyalu.

bor. Borough قریہ qariyye ; کوی keuy.

bot. Botany, Botanical نباتات (علم) (ilmi-) nebâtât.

Boul. Boulevard جاده jadde.

Bp. Bishop بپشوب bishop.

B.P. British Public انگلیز خلقی ingiliz halqu.

b.p. Bill of parcels فاطوره fatoura ; پاکت علم وخبری paket ilmü haberi ; Bills payable واجب التادیہ سندات vâjlbit-te'diyye senedât ; دیون düyûn ; Birthplace (also b.pl.) محل ولادت ma-hallî velâdeti ; *Bonum publicum* = The public good منافع عمومی menâfi' ou-môumiyye.

B.Q. *Bene quiescat* = May he (or she) rest well رحمت اللہ رحمت ایتسین allah rahmet etsin.

Br., Bro. Brother برادر birâder ; قارداش qardash

Br.Am. British America امریکای انگلیز ameriqâyî ingilizî.

Braz. Brazil برازیلیا brazilya.

b.rec. Bills receivable مطلوبات mat-lôubât.

brev. Brevet امتیاز imtiyâz ; Breveted امتیازی imtiyâzlu.

Brig. (Gen.) Brigadier میرلوا mîrî livâ.

Brit. Britain, Britannia بریتانیا britan-ya ; British, Briton انگلیز ingiliz.

Bro. Brother برادر birâder ; **Bros.** Brothers برادرلر birâderler ; قارداشلر qardashlar.

b.s. Bill of sale ساتیش علم وخبری satush ilmü haberi ; (مقاوله) (mouqâvele).

B.S. Bachelor of Science فن مآدونی fenn me'z'ounou ; Bachelor of Surgery اورانور operator.

B.S.A. British South Africa انگلیز جنوبی افریقاسی ingiliz jenûbî afri-qasu.

B.Sc. See Sc.B.

B.S.L. Botanical Society of London لوندردہ نباتات جمعی londura nebâtât jem-iyyeti.

Bt. Baronet بارونہت baronet.

List of Abbreviations, &c.

Bu., Bus. Bushel, Bushels کيله kile.
Bulg. Bulgaria بلغارستان bulgaristan;
 Bulgarian بلغار bulgar.
bush. Bushel کيله kile.
B.V. *Beata Virgo* = Blessed Virgin
 آنا meryem ana; حضرت مريم haz-
 reti meryem; also *Bene vale* = Fare-
 well وداع vedâ'.
B.V.M. The Blessed Virgin Mary مريم
 آنا meryem ana.
B.W.I. British West Indies انگليز
 هند غربي ingiliz hindi garbisi.
B.W.T.A. British Women's Temper-
 ance Association انگليز قاديانلار منع
 ingiliz qadunlar men-i
 müsikirât jem-iyyeti.
b.&s. Brandy and soda-water برندي
 و سودا vâter.
C. Centigrade سانتیگراد santigrad;
 Catholic قاتوليك qatolik; Consul
 قونسلوس qonsolos; شهبندر shehben-
 der; Court محکمه mahkeme; Con-
 gress قونغره qongra; Church کليسا
 kilise; Chancellor قانچيلار qanchilar;
 Conservative محافظه کار mouhâfaza-
 kyâr.
c., cap. *caput* = Chapter فصل fasl.
c. Centime سانتيم santim.
c., et. cent., centum = A hundred يوز yüz.
C.A. Chartered Accountant رخصتمنامي
 محاسب rouhsatnâmeli mouhâsib;
 Chief Accountant باش محاسبهجي bash
 mouhâsebeji; Commercial Agent
 وکیل تجاری vekili tijârî; آجنته ajente;
 Confederate Army متحد اوردو müt-
 tahid ordou.
Ca. Calcium کالسيوم qalsiyüm.
ca. circa = About تقريباً taqriben.
Ca., Cal. California کاليفورنيا qalifor-
 niya.
Cam., Camb. Cambridge کمبریج kem-
 brich.
Can. Canon راهب râhib; Canto قانطو
 qanto.
Cant. Canterbury کنتنبريوري kenter-
 beuri; Canticles غزل gazel.
cap. *caput* = Chapter فصل fasl;
Capitulum = Head باش bash;
Capiat = Let him (or her) take
 االسین alsun.

caps. Capitals پايختلار pâytahtlar;
 (fin) سرمايه sermayeler.
Capt. Captain (mar) قاپدان qapdan;
 (mil) يور باشي yüz-bashu.
Car. Carat قيراط qurat.
Card. Cardinal قاردينال qardinal.
carp. Carpentry طوغرامه حيلق dôra-
 majuluq; مرانفوزلق marangozlouq.
Cash. Cashier وزنه دار veznedâr.
cat. Catalogue قاتالوغ qatalog.
Cath. Catholic قاتوليك qatolik.
Cav. Cavalry سوارى süvâri.
C.B. Companion of the [Most Honou-
 rable Order of the] Bath حمام نشانی
 hamam nishanunu hâmil;
 Confinement to Barracks توقيف
 qushlada tevfîf; Cavalry Brigade
 قوشلدا توقيف qushlada tevfîf; سوارى
 süvâri alayu; County
 Borough قونشلق قريهسى qontlouq qa-
 riyyesi.
C.B.E. Commander of the [Order
 of the] British Empire انگليز ايمپراطورلنى
 ingiliz impratorlîu
 nishânü qomandeurü.
C.C. County Council قونشلق
 qontlouq mejlisi; ايلت مجلسى eyâ-
 let mejlisi; County Clerk ايلت
 eyâlet kyâtibi; Cricket Club
 قريكت قلوبى qriket qouloubou; Ca-
 tholic clergyman قاتوليك پاپاسى qato-
 lik papazu; Cape Colony قاپ
 müstemlekesi.
ce. Chapters فصول fasullar.
C.C.C.S. Colonial and Continental
 Church Society اورپا کليسا
 müstemlekyât ve avrupa
 kilise jem-iyyeti.
C.D.Acts. The Contagious Diseases
 Acts امراض ساريه نظامنامهسى emrâzu
 sâriye nizâmnâmesi.
C.D.S.O. Companion, Distinguished
 Service Order خدمات فوق العاده نشانی
 hidemâtu fevqal-âde nisha-
 nunu hâmil.
c.d.v. Carte-de-visite قارت دو ويزيت
 qart deu vizit; قارت qart.
C.E. Civil Engineer نافع مهندس nâfi-
 a mühendisi; سويل مهندس sivil
 mühendis; Canada East شرق قانادا
 sharqî qanada.
Cel. *Celsius* (scale of — i.e. Cen-
 tigrade) سانتیگراد santigrad.

مقطعات لیستہ سی، الخ...

cel. Celebrated مشہور mesh-hôur ;
بنام benâm.

Celt. Celtic سلت selt.

cen. Central مرکزی merkezi ; Cen-
tury عصر asr.

cent. centum = A hundred یوز yüz.

Centig. Centigrade سانتیگراد santi-
grad.

cert., certif. Certificate وثیقہ vesî-
qa ; شہادتنامہ shehâdetnâme.

cet. par. ceteris paribus = Other
things being equal دیگر لری مساوی
دیگر لری مساوی dîgerleri mûsâvî oldûn-
dan.

C.E.T.S. Church of England Tem-
perance Society انگلترہ کلیسائی منع
انگلترہ kilisesi men-i
mûskirât jem-ıyyeti.

C.F. Chaplain to the Forces قطعات
پاپائی qut-ât papazu.

cf. confer = Compare مقایسہ ایڈیکز
mouqâyesa ediniz.

C.F.G. Confédération Générale de Tra-
vail = General Confederation of
Labour عموم عملہ اتحادی oumôum
amele ittihâdu.

c.f.&i. Cost, freight, and insurance
بدل سیاراش، نقلیہ و سیوریطہ داخل
bedeli sipârish, naqliye ve sigorta
dâhil.

cg. Centigram سانتیگرام santigram.

C.G. Coastguard ساحل محافظی shâhil
mouhâfuzu ; Commissary-General
سر قومیسر ser qomiser ; Consul-
General جنرال قونسلوس jeneral qou-
solos ; باش شہبندر bash shehbender.

C.G.H. Cape of Good Hope امید برونی
ûmid bournou.

C.G.S. Centimetre, Gramme, Second
سانتیمتر، گرام، ثانیہ sentimetre,
gram, sâniye ; Chief of General
Staff ارکان حربیہ عمومیہ رئیس erkyânü
harbiyye-i onmûmıyye re-îsi.

C.H. Custom-house گمروک gûmrûk ;
رؤسومات دائرہ سی rûsûmât dâ-iresi ;
Court-house محکمہ (بنامی) mahkeme
(-binâsu).

Ch. Chief شہف shef ; رئیس re-îs ;
China چین chin ; Church کلیسا
kilise.

ch. Chapter فصل fasl ; Child چوقق
chojouq.

Chal., Chld. Chaldee, Chaldaic کلدانی
kildânî.

Chamb. Chamberlain مایینجی mâ-
beynji

Chanc. Chancellor شانسہ لیہ shanse-
liye ; قانچیلار qanchilar.

Chap. Chaplain پاپاس papas ; Chapter
فصل fasl

Ch.B. Chirurgæ Baccalaureus = Ba-
chelor of Surgery اوپراتور operateur.

Ch.Clk. Chief Clerk باش کاتب bash
kyâtib.

Chem. Chemistry کیمیا kimyâ, Che-
mical کیمیوی kimyevî ; کیمیا kim-
yâ...

Ch.Hist. Church History کلیسا تاریخی
kilise târîhi.

Chin. China چین chin ; Chinese
(a.) چین chin ; (n.) چینی chinli.

Ch.J. Chief-Justice باش حاکم bash
hâkim ; محکمہ رئیس mahkeme re-îsi.

Ch.M. Chirurgæ Magister = Master
of Surgery اوپراتور operateur ; فن
فنی fenni jerrâhi mou-allîmî.

Chr. Christ حضرت عیسی hazreti îsâ ;
Christian خریستیان huristiyan.

Chron. Chronicles تاریخ târih ;
Chronology قیود وقایع qouyôudu
vaqâyî.

C.I. [Imperial Order of the] Crown
of India (for ladies) ہند تاجی شہقت
hind tâju shefqat nishanu.

C.I.D. Criminal Investigation De-
partment تحقیقات جنائیہ دائرہ سی tah-
qîqâtû jinâ-ıyye dâ-iresi.

C.I.E. Companion of the [Most Emi-
nent Order of the] Indian Empire
ہند امپراطورلی نشانی hind impra-
torlû nishanunu hâmil.

c.i.f. Cost, insurance, freight بدل
سیاراش، سیوریطہ و نقلیہ داخل
bedeli sipârish, sigorta ve naqliye dâhil ;
بدلی، سیوریطہ سی و « Smyrna »
نقلیہ سی داخل اولہرق « از میز » دہ تسلیم
bedeli, sigortasu ve naqliyesi
dâhil olaraq « izmir » de teslim
shartile.

C.-in-C. Commander - in - Chief باش
باش qoumandan : (mar.)

List of Abbreviations, &c.

دوناڤما قوماندانى donanma qoumandanu.
cir., circ. *circa, circiter, circum* =
 About تقريباً taqriben.
C.I.V. City Imperial Volunteers شهر
 كوكليلرى shehir geunüllüleri.
Civ. Civil, Civilian سيويل sivil; ملكى
 milki.
C.J. Chief-Justice باش حاكم bash hâ-
 kim.
Cl. Clergyman پاپاز papaz.
class. Classical قلاسيق qlasiq; (*lit.*)
 تصنيف mouhalled; Classification تصنيف
 tasnif.
clk. Clerk كاتب kyâtib.
C.M. Certificated Master رخصتنامه
 معلم rouhsatnâmeli mou-allim;
 Corresponding Member محابر اعضا
 mouhâbır â'zâ; (*pl.*) اعضاى محابره
 â'zâyı mouhâbire; Common Me-
 tre عادی متره âdi metre; *Chirurgæ*
Magister = Master of Surgery فن
 جراحى fenni jerrâhi mou-
 allimi.
cm. Centimetres سانتيمتره santimetre;
 سانتيم santim.
e.m. *causa mortis* = By reason of
 death حسب الوفاات hasbel-vefât; ارتحالنه
 مېنى irtihâline mebnî.
C.M.G. Companion of the [Most
 Distinguished] Order of St Michael
 and St George سن ميشل و سن ژورژ
 sen-mishel ve sen-joiz
 nishanunu hâmil.
C.M.S. Church Missionary Society
 كليسا ميسيونر jem-iyyeti.
C.O. Colonial Office مستملكات دائرهسى
 müstemlekyât dâ-iresi; Comman-
 ding Officer قوماندان qoumandan;
 Criminal Office جنايت قسمى jenâ-
 yet qusmu.
Co. Cobalt قوبالت qobalt; Company
 قومپانيه qompanya; شركت shirket;
 County قونلاق qontlouq; ايالت eyâ-
 let.
C/o. Care of واسطه سېله ...vâsutasile;
 وساطتيله ..vesâtatile.
coch., cochl. *cochlear* = a spoon,
 spoonful قاشيق bir qashuq; —
coch. amp., cochlear amplum =
 a tablespoonful چورما قاشيغى bir

chorba qashugh; — **coch. mag.,**
cochlear magnum = a large spoon-
 ful بويوك قاشيق beuyûk bir qa-
 shuq; — **coch. med., cochlear me-
 dum** = a dessertspoonful بر طاتلى
 قاشيغى bir tatlu qasugh; — **coch.**
parv., cochlear parvum = a teas-
 poonful بر چاي قاشيغى bir chay
 qashugh.
c.o.d. Cash (or collect) on delivery
 تسليمنده تادييه tesliminde te'diye
 shartfile.
cog. Cognate مشابه mûshâbih.
Col. Colonel ميرالاي mîralay; Co-
 lumn ستون sûtûn.
coll. College مکتب mekteb; Col-
 league مسلکداش meslekdâsh; Col-
 lector تحصيلدار tahsildâr; Collo-
 quial زبازند zebânzed.
Com. Commander قوماندان qouman-
 dan; Commodore قومودور qomo-
 dor, Committee انجمن enjûmen;
 Commission قوميسون qomisyôn;
 Commissioner قوميسر qomiser;
 Commonwealth قومونولت qomonvels;
 جمهوريت jûmhûriyyet.
com. Common عادی âdi; مشترك mûsh-
 terek; Comedy قومهدى qomedi;
 Commerce تجارت tijâret; Commune
 ناحيه nâhiye.
Comdr. Commander قوماندان qou-
 mandan.
comm. Commentary مطالعات mou-
 tâlât; انتقاد intiqâd; Commander
 قوماندان qoumandan.
Commissr. Commissioner وكيل ve-
 kîl; قوميسر qomiser.
commn. Commission قوميسون qo-
 misyon.
comp. Comparative نسبي nisbî; Com-
 positor مرتب mürettib; Compare
 مقايسه ايديكنز! mouqâyese ediniz!;
 Compound or Compounded مركب
 mürekkeb.
Con. Consul قونسول qonsolos; شهبندر
 shehbender.
con. (e-) *contra* = Against قارشى
 qarshu; *conjux* = Consort رفيق
 refiq; *esh* Conclusion نتيجه
 netije; *hâtîme* Conversation

مقطعات لیستہ سی، الح...

معاورہ mouhâvere; مکالہ mûkyâ-leme.
Cong. Congress قونمرہ gongura ; Congregation جماعت jemâ-at.
conj. Conjunction عاطفہ âtufa.
cons. Consonant حرف غیر صوتی harfi gayri savtî.
con. sec. Conic section مقطع مخروطی maqta'-u mahrûutî.
contr. bon. mor. *contra bonos mores* = Contrary to good manners مغایر آداب معاشرہ âdâbu mou-âshe-rete mougâyir.
Cop., Copt. Coptic قبطی qubtî
Cor. Coroner تحقیق مأموری tahqîq me'môurou.
Cor. Mem. Corresponding Member مخبر اعضا mouhâbir â'zâ.
Cor. Sec. Corresponding Secretary مخبر کاتب mouhâbir kyâtib.
C.O.S. Charity Organisation Society تشکیلات خیریه جمعیۃ teshkilâtû hay-riyye jem-iyyeti.
Cot. Cotangent تمام تماس temâmu mûmâs.
ep. Compare مقایسہ ایدیکز! mouqâ-yese ediniz!.
C.P. Clerk of the Peace صلح عکمسى صلح soulh mahkemesi kyâtibi ; Carriage Paid اجرتیہ داخل naqliye üjreti dâhil: مع نقلیہ mâ' naqliye.
C.P.C. Clerk of the Privy Council مجلس خاص کاتبی mejlisi hâss kyâtibi.
Cpl. Corporal (mil.) اون باشی on bashu.
C.P.R. Canadian Pacific Railway کانادا-پاسیفیق شومندوہری qanada-pasifiq shimendiferi.
C.P.S. *Custos Privati Sigilli* = Keeper of the Privy Seal مہر دار قرالی mühûrdârû qurâlî.
Cr. Credit قرہدی qredi; Creditor داین dâyin; Crown قرون qron.
crim. con. Criminal conversation, or adultery مناسبت غیر مشروعہ minâse-beti gayri meshrôu-a.
C.S. Court of Session اسکوچیا عکمہ isqochya mahkemeyi âli-yesi; Civil Service سیویل خدمت sivil hidmet; (pl.) خدمات ملکیہ hi-

demâtu milkiyye; Chemical Society کیمیاء جمعیۃ kimyâ jem-iyyeti.
C.S.A. Confederate States of America امریکا حکومت متحدہسى amerika hûkyôumâtu mûttahidesi.
C.S.I. Companion of the [Most Exalted Order of the] Star of India ہند یلڈوزی نشانی حامل hind yulduzu nishanunu hâmil.
C.T. Certificated Teacher رخصتنامہلى rouhsatnâmeli mou-allim; Commercial Traveller سیاح تجار seyyâh tûjjâr.
ct. Cent سہب sent.
Ct. Connecticut قونہ قتیقہ qonneq-tiqat.
C.T.C. Cyclists' Touring Club بیسیقلہلى bisiqlet tour qouloubou.
Cu. *cuprum* = Copper باقیر baqur.
eu., cub. Cubic مکعب mûk-ab.
eur., curt. Current — this month (ماہ) جاری (shehri-) hâl; (mâhi-) jârî.
C.V.O. Commander of the Royal Victorian Order روپال-ویقتوریہن نشانی royal-viqtoryen nishanu qomandeurî.
C.W. Canada West غربی قانادا garbî qanada.
c.w.o. Cash with order بدل سپارش bedeli sipârish peshîn.
cwt. A hundredweight قطار qantar.

d. Dead or Died متوفا müteveffâ ; Deserted فراری firârî; Degree درجہ dereje ; *Denarius* or *denarii* = A penny or pence پنی peni ; پانس pens ; Duke دون düq, دوقہ düqa.
Dan. Danish دانمارقہ... danimarqa...
dat. Dative مفعول الیہ mef-ûlûn ileyh.
dau. Daughter کریمہ kerime ; قیز qiz.
D.C. *Da capo* (It.) = Repeat from the beginning ! بدایتدن تکرار ایدیکز! bidâyetden tekrâr ediniz!.
D.C.L. Doctor of Civil Law حقوق مدنیہ ہوقوق medeniyye doqtorou.
D.C.M. Distinguished Conduct Medal

List of Abbreviations, &c.

hüsnü hareket حسن حرکت مدالیسی medalyasu ; District Court-martial منطقه دیوان حربی mountuqa divânu harbi.

D.D. *Divinitatis Doctor* = Doctor of Divinity الهیات دوقتوری ilâhiyyât doqtorou.

Dea. Deacon دیاقوس diyaqos.

Dec. December کانون اول kyânôunu evvel.

dec. Declaration بیاننامه beyânnâme ; Declension تصریف tasrif.

decl. Declension تصریف tasrif.

def. Definition تعریف ta'rif.

def., deft. Defendant مدعی علیه müdda-i' aleyh ; مظنون maznôn

deg. Degree, Degrees درجه dereje ; (pl.) درجہ درجہ derējeler, derējât.

Del. Delegate مہخص mourahhas ; دہلہ delege.

del., delt. *delineavit* حاکک hakkyâk.

Dent. Dental, Dentist, Dentistry دیشجی dishjilik ; (pers.) دیشجی dishji.

Dep. Department (also Dept.) دائرہ dâ-ire ; Deputy مبعوث meb-ôus.

dep. Deposed مخلوع mahlôu'.

der. Derivation اشتقاق ishtiqaq.

D.F. Defender of the Faith نکهبان nighbânu dîn ; Dean of the Faculty فاکولتہ مدیری fakülte müdiri.

D.F.C. Distinguished Flying Cross فوق العادہ طیران حاج نشانی fevqal-âde tayrân hach nishanu.

D.F.M. Distinguished Flying Medal فوق العادہ طیران مدالیسی fevqal-âde tayrân medalyasu.

dft. Defendant مظنون maznôn ; مدعی علیه müdda-i' aleyh ; Draft مسودہ müsvedde.

D.G. *Dei gratia* = By the grace of God عنایت حقہ inâyeti haqla ; Dragoon Guards قطعاً دراغون خاصہ dragon hâssa qut-âtu ; Director-General مدیر عمومی müdürî oumôumî.

d.h. *das heisst* (Ger.). That is یعنی yâ'nî.

dial. Dialect شیوہ shîve.

diam. Diameter قطر qoutr.

Diet. Dictator دیکتاتور diktateur ;

Dictionary لغات lougât, قاموس qâ-môus.

Dir. Director دیرہ کتور direktour ; مدیر müdür.

disc. Discount اسقونطو isqonto ; Discoverer کاشف kyâshif.

dist. Distance مسافہ mesâfe : بعد bôu'd ; District منطقه mountuqa ; دائرہ dâ-ire.

div. Division (mil.) فرقہ furqa ; (math.) تقسیم taxîm ; (fig.) قسم qusm ; Divine قدسی qondsî ; ربانی rabbânî.

D.Lit. or Litt. Doctor of Literature ادبیات دوقتوری edebiyyât doqtorou.

do. *ditto* = The same کذا kezâ ; عینی aynu.

dols. Dollars دلار dolar.

Dom. Dominion دومینیون dominyon.

D.O.R.A. Defence of the Realm Act مدافعہ مملکت قانونی müdâfa-ayi memleket qânônou

doz. Dozen دوزینہ düzine.

D.P.H. Diploma in Puplic Health حفظالصحة عمومیہ دیپلوماسی hufzus-suh-hayi oumôumiyye diplomasu

D.P.O. Distributing Post-office توزیعات پوستہ خانہ سی tevzi-ât postahânesi.

Dpt. Department دائرہ dâ-ire.

Dr. Debtor مدیون medyôun ; Doctor دوقتور doqtor.

dr. Dram درہم direm ; Drawer مہسل mürsil.

D.Sc. See Sc.D.

D.S.C. Distinguished Service Cross خدمات فوق العادہ حاج نشانی hidemâtu fevqal-âde hach nishanu.

D.S.M. Distinguished Service Medal خدمات فوق العادہ مدالیسی hidemâtu fevqal-âde medalyasu.

D.S.O. Distinguished Service Order خدمات فوق العادہ حاج نشانی hidemâtu fevqal-âde nishanu ; District Staff Officer منطقه ارکان حرب ضابطی mountuqa erkyânu harb zâbiti.

d.s.p. *decessit sine prole* = Died without issue ذریتسز وفات ایتشدن zürriyyetsiz vefât etmishdir ; (jud.) بلا ولد وفات ایتشدن bilâ veled vefât etmishdir.

مقطعات لیستہ سی، الخ...

D.T. Doctor of Theology الہیات ilâhiyyât doqtorou ; Director of Transport نقليات مدری naqliyyât müdiri.

D.V. *Deo volente* = God willing, If God will اللہ ایسترسہ allah isterse ; انشاء اللہ inshallah.

d.v.p. *decessit vita patris* = Died in his father's lifetime مااسنک صاغلندن babasunun sâlughunda vefât etmishdir.

dwt. Pennyweight بر پنی (ثقلی) bir peni (-siqleti).

E. East شرق shariq ; (mar.) کون طوغیشی gün doghoushou ; English انگلیز ingiliz.

ea. Each ہر (بری) her (-biri) ; behar.

E.C. East Central شرق مرکزی shariq merkezi ; Established Church رسمی رسمی resmî kilise.

Ecl., Eccles. Ecclesiastes, Ecclesiastical (pl.) پاپاسلر papazlar ; (a.) کلیسا kilise...

E.C.U. English Church Union انگلیز اتحادی ingiliz kilise ittihadu.

Ed. Editor ناشر nâshir ; (journals) bash mouharrir.

ed., edit. Edited نشر ایدلشدر neshr edilmishdir ; edition طبع tabu' ; (pl.) نشریات neshriyyât.

E.E. Errors Excepted خطا مستتنا hatâ müstesnâ.

e.g., ex.gr. *exempli gratia* = For example مثلا meselâ ; فرضا farazâ.

E.I. East Indies ہند شرقî hindi shariqî.

ejusd. *ejusdem* = Of the same عینی aynu.

Emp. Emperor امپراطور imprator ; Empress امپراطوریچہ impratoricha.

Ency., Encyc. Encyclopædia انسیکلوپدی ansiqlopedi.

E.N.E. East-north-east کون طوغیشی gün doghoushou poyraz.

eng. Engineer مهندس mühendis ; Engraver حکاک hakkyâk ; Engraving حک hak.

Ens. Ensign بایراق bayraq.

Env. Ext. Envoy Extraordinary مرخصی mourahhasu fevqal-âde.

e.o.d. Every other day کون آشیری iki günde bir.

eq. Equal مساوی müsâvî ; Equivalent معادل mou-âdil ; مقابل mouqâbil.

E.S.E. East-south-east کون طوغیشی gün doghoushou keshishleme.

esp., espe. Especially مخصوص bâ-housous ; بالخاصہ bil-hâssa.

Esq., Esqr. Esquire جنابلری jenâblaru

Est. Established مؤسس mü-esses.

et al., et alibi = And elsewhere و باشقہ ve bashqa yerde ; *et alii* or *alia* = and others و دیگرلری ve diğerleri ; و سائرہ ve sâ-ire.

etc., &c. *et ceteri* or *cetera* = And others, and so forth الی آخرہ ilâ âhura.

ety., etym. Etymology اشتقاق ishti-qâq.

E.U. Evangelical Union پروتستان برلکی protestan birliq.

Eur. Europe, اوروپا avroupa ; European (a.) ... اوروپا avropa ... ; (n.) اوروپائی avroupalı.

ex. Examined معاینہ ایدلشدر mou-âyene edilmishdir ; Example مثال misâl ; Exception مستتنا müstesnâ ; Executive (a.) اجرائی ijrâ-i ; (n.) اخراجات fa'âl â'zâ ; Export اخراجات ihrâjât.

Exc. Excellency حضرترلری hazretleri ; **exe.** Except, مستتنا müstesnâ ; دن ماعدہ den mâ'dâ ; Exception استتنا istisnâ.

ex., div. *extra dividendum* = Without dividend حصہ تنعز hisseyi temettü'süz.

ex. ge., ex. gr., exempli gratia = For the sake of example مثلا meselâ ; فرضا farazâ.

exp. Export اخراجات ihrâjât.

exp. Executor اجرا مأموری ijrâ me'-môurou ; وصی vasî.

E. & O. E. Errors and Omissions

List of Abbreviations, &c.

- Excepted سهو و نسيان مستثنا sehvü nis-yân müstesnâ.
- f.** Following آتیدهki âtideki; Farthing چاريك چيني cheyrek peni; Feminine مؤنث mü-ennes; Fothom قولاچ qoulach; Foot قدم qadem.
- F.** Fellow of — اعضاي — â'zâsu.
- F., Fahr.** Fahrenheit فاخره نايب fâh-renhâyt.
- fam.** Familiar تكيلىفسز tekîlîfsiz; Family عائله â-ile.
- F.A.S.** Fellow of the Society of Arts صانيع نفيسه sanâyî' nefise jem-iyyeti â'zâsundan; Fellow of the Antiquarian Society آنتيقيجبار آنتيقيجبار jem-iyyeti â'zâsundan.
- F.B.A.** Fellow of the British Academy انگليز آكادهميى aqademi â'zâsundan.
- F.B.S.** Fellow of the Botanical Society نباتات جمعي اعضاء فاهرينهايت nemâbât jem-iyyeti â'zâsundan.
- fep., feap.** Foolscap (كاغذ) تقريرلك taq-rirlik (-kyâd).
- F.C.S.** Fellow of the Chemical Society كيميا كرر جمعي اعضاء kimyâ-gerler jem-iyyeti â'zâsundan.
- F.D.** *Fidei Defensor* = Defender of the Faith مدافع دين müdâfi' dîn.
- Feb.** February شباط shubat.
- fec.** *fecit* = He dit it او ياپدى o yapdu; فاعلى fâ-ili odour.
- F.E.I.S.** Fellow of the Educational Institute of Scotland اسقوجيا مؤسسه isqochya mü-esseyi tedrisiyyesi â'zâsundan.
- fem.** Feminine مؤنث mü-ennes.
- F.E.S.** Fellow of the Ethnological Society ائتولوجي جمعي اعضاء etnoloji jem-iyyeti â'zâsundan.
- ff.** *fecerunt* = They dit it or made it فاعلرلى onlar yapdular; فاعلرلى fâ-illeri onlardur; Folios فوليور folyolar; following (pl.) آتیدهkiler
- F.F.A.** Fellow of the Faculty of Actuaries محاسبير فاكولتهسى aqademi â'zâsundan.
- F.F.P.S.** Fellow of the Faculty of Physicians and Surgeons (Glasgow) طب و جراى فاكولتهسى aqademi â'zâsundan.
- F.G.S.** Fellow of the Geological Society طبقات جمعي اعضاء tabaqât jem-iyyeti â'zâsundan.
- F.H.A.S.** Fellow of the Highland and Agricultural Society هايلىند و زراعت جمعي اعضاء hâyrend ve zirâ-at jem-iyyeti â'zâsundan.
- F.I.A.** Fellow of the Institute of Actuaries محاسبير انستيتوسى aqademi â'zâsundan.
- F.I.C.** Fellow of the Institute of Chemistry كيميا انستيتوسى aqademi â'zâsundan.
- fiet.** Fiction مصال masal.
- Fi.fa.** *fieri facias* = That you cause to be made (a writ of execution) ايجابى اجرا hukmi i'lâm; ايجابى اجرا ijâbunu ijrâ ediniz.
- fig.** Figure, شكل shekl; Figuratively مجازى mejâzî.
- F.I.J.** Fellow of the Institute of Journalists قزتهجبار انستيتوسى aqademi â'zâsundan.
- fin.** *ad finem* = At the end تهائمه nihâyetde; خاتمه hâtimedede.
- fl.** Florin فلورين florin.
- fm.** Fathom قولاچ qoulach.
- F.M.** Field-Marshal مشير müshîr.
- F.O.** Foreign Office ائكلتره خارجيه نظارتى ingiltere hârijiyye nezâreti.
- fo., fol.** Folio فوليو folyo.
- f.o.b.** Free on board تسليم شرطيله gemide teslim shartîle.
- f.o.r.** Free on rail تسليم شرطيله vagonda teslim shartîle.
- F.P.** Former Pupil اسكى eski talebe; (pl.) ماذونين قديمه me'zûu-mîni qadime.
- F.P.S.** Fellow of the Philological Society لسانيات جمعي اعضاء lisâniyyât jem-iyyeti â'zâsundan.
- Fr.** France, فرانس fransa; French فرانسى fransuz; Friday جمه jouma.
- fr.** Fragment پارچه parcha; Franc كثرى franq; Frequently

- exeriyyâ ; كسرتله kesretle ; fres. فرانس فرانق franq.
- F.R.A.M.** Fellow of the Royal Academy of Music موسیقی آقادهمیسى mousiqî aqademisi â'zâsundan.
- F.R.A.S.** Fellow of the Royal Astronomical Society فلکیات جمعیت فرالیهسى felekiyyât jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan ; Fellow of the Royal Asiatic Society آسیا جمعیت فرالیهسى asya jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.C.I.** Fellow of the Royal Colonial Institute مستملکات جمعیت فرالیهسى müstemlekyât jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.C.O.** Fellow of the Royal College of Organists اورغی مکتب فرالیسى orgjou mektebi qurâlisi â'zâsundan.
- F.R.C.P.** Fellow of the Royal College of Physicians طبیه مکتب فرالیسى اعضاسندن tubbiyye mektebi qurâlisi â'zâsundan.
- F.R.C.S.** Fellow of the Royal College of Surgeons جراحی مکتب فرالیسى اعضاسندن jerrâhi mektebi qurâlisi â'zâsundan.
- F.R.G.S.** Fellow of the Royal Geographical Society جغرافیا جمعیت فرالیهى isqochya jôghrafya jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.Hist.S.** Fellow of the Royal Historical Society تاریخ انجمن فرالیسى تاریخ انجمن فرالیسى târîh enjûmeni qurâlisi â'zâsundan.
- F.R.H.S.** Fellow of the Royal Horticultural Society چيچك پيشدرمه جمعیت فرالیهى chichek yetishdirme jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.I.B.A.** Fellow of the Royal Institute of British Architects انكلیز معمارلری مؤسسه فرالیهى ingiliz mî'mârlaru mü-esseseyi qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.Met.S.** Fellow of the Royal Meteorological Society احوال جویه جمعیت فرالیهى ahvâlî jevviyye jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.M.S.** Fellow of the Royal Mic-

- roscopical Society تدقیقات خرده بینى جمعیت فرالیهى tedqîqâtî hourdebîni jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan
- F.R.S.** Fellow of the Royal Society جمعیت قرالیه اعضاسندن jem-iyyeti qurâliyye â'zâsundan.
- F.R.S.G.S.** Fellow of the Royal Scottish Geographical Society اسقوجیا جغرافیا جمعیت قرالیهى isqochya jôghrafya jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.S.L.** Fellow of the Royal Society of Literature ادبیات جمعیت قرالیهى ادبیات edebiyât jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.S.S.A.** Fellow of the Royal Scottish Society of Arts اسقوجیا صنایع isqochya sanâyî' nefise jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.S.A.** Fellow of the Society of Arts صنایع نفیسه جمعیت قرالیهى sanâyî' nefise jem-iyyeti â'zâsundan ; Fellow of the Society of Antiquaries آنتیکه جیلر antiqajular jem-iyyeti â'zâsundan.
- F.S.S.** Fellow of the Statistical Society احصائیات جمعیت قرالیهى ihsâ-ıyyât jem-iyyeti â'zâsundan.
- ft.** Foot, Feet قدم qadem.
- fth., fthm.** Fathom قولاچ qoulach.
- fut.** Future استقبال istiqbâl ; مستقبل müstaqbel.
- F.Z.S.** Fellow of the Zoological Society علم حیوانات جمعیت قرالیهى ilmi hâyvânât jem-iyyeti â'zâsundan.
- g.** Genitive مضاف الیه monzâfu ileyh ; Gramme غرام gram.
- G.A.** General Assembly عمومی اجتماع ousmûmî ijtîmâ' ; مجلس عمومی mej-lisi ousmûmî.
- gal.** Galon غالون galon ; — gall. gallons غالون galon.
- gaz.** Gazette غزته gazete.
- G.B.** Great Britain یونوک بریتانیا beuyük britanya ; — G.B. and I. Great Britain and Ireland یونوک بریتانیا و ایرلندا beuyük britanya ve irlandia.

List of Abbreviations, &c.

G.B.E. [Knight *or* Dame] Grand Cross of the [Order of the] British Empire انكليز امپراطورلى بويوك حاج انگليز imparatorlôu beuyûk hach nishanunu hâmil.

G.C.B. [Knight] Grand Cross of the [Most Honourable Order of the] Bath حمام نشانى بويوك حاجى hamam nishanu beuyûk hachunu hâmil.

G.C.H. [Knight] Grand Cross of Hanover هانوفر بويوك حاج نشانى hamavre beuyûk hach nishanunu hâmil.

G.C.I.E. [Knight] Grand Commander [of the Most Eminent Order] of the Indian Empire هند امپراطورلى hind imparatorlôu nishanu beuyûk qomandeuû.

G.C.L.H. Grand Cross of the Legion of Honour لژيون دونور نشانى lejyon doneur nishanu beuyûk hachu.

G.C.M. General Court-martial ديوان حرب عومى dîvânu harbu oumôumî.

g.c.m. Greatest common measure اك بويوك مقياس عادى en beuyûk miq-yâsi âdî.

G.C.M.G. [Knight] Grand Cross of [the Most Distinguished Order of] St Michael and St George سن ميشال وسن ژورژ نشانى بويوك حاجى ham sen-mishel ve sen-jorj nishanu beuyûk hachunu hâmil.

G.C.S.I. [Knight] Grand Commander of the [Most Exalted Order of the] Star of India هند ييلدیزی نشانى hind yulduzu nishanu beuyûk qomandeuû.

G.C.V.O. [Knight] Grand Cross of the [Royal] Victorian Order ويكتوريا نشانى vîqtorya nishanu beuyûk hachunu hâmil.

Gen. Genesis خلقت hulqat.

Gen., Genl. General جنرال jeneral.

gen. Gender جنس jins ; Genitive مضاف الیه mouzâfu ileyh.

gent., gents. Gentleman, Gentlemen افنديل efendiler.

geog. Geography جغرافيا jôghrafya.

geol. Geology طبقات tabaqât.

geom. Geometry هندسه hendese.

G.F.S. Girls' Friendly Society قيزلر قهرلر quzlar mouhâdenet jem-iyyeti.

G.H.Q. General Headquarters قرارگاه qarârgyâhi oumôumî.

Gk. Greek يونانى yûnânî.

gm. Gramme غرام gram.

G.M.T. Greenwich Mean Time گرینویچ grinwich vaqti vasatîsi.

G.O. General Order عومى امر ou-môumî emr.

G.O.C. General Officer Commanding قوماندان qoumandan.

Gov. Government حکومت hûkyû-met ; Governor والى vâlî.

G.P. General Practitioner عومى دوقترور oumôumî doqtor.

G.P.O. General Post-office مركز پسته خانه سى merkez postahânesi ; (ad-ministration) پسته هديریت عوميه سى posta müdürîyyeti oumôumiyyesi.

Gr. Greek يونانى yûnânî.

gr. Grain چکبردک chekirdek ; Gram-mar غراممر grammer ; Gross غروسه grosa.

G.S. General Staff ارکان حربيه عوميه erkyânu harbiyye-i oumôumiyye ; General Service خدمات عوميه hide-mâtu oumôumiyye.

gs. Guineas كينه gine.

G.S.P. Good Service Pension حسن خدمت تقاعدیه سى hûsnû hidmet teqâ-ûdiyyesi.

Gu., guin. Guinea كينه gine.

H. Hydrant صو ترایسی sou terâzesi.

h., hr. Hour ساعت sât.

hab. Habitat سکنه sekene.

h. and c. Hot and cold (water-taps) صیجاق و صوغوق (صو) sujaq ve soghouq (-sou).

H.B.M. His (*or* Her) Britannic Majesty حشمتلو انگلیز قرالی (قرالیچه سی) hashmetli ingiliz quralu (qurali-chesi) hazretleri.

H.C. House of Commons عوام قاره سی avâm qamarasu.

h.c.f. Highest common factor مثل مشترک اعظم misli müshtereki a'zam.

H.E. His Excellency ...حضرتلى hazretleri; His Eminence رتبتلو rütbetlou; High Explosive عالى فورانلى ناروت âlî feverânlu barut.

Heb. Hebrews عبرانىلر ibrânîler.

hf. Half ياريم yarum; نصف nusf.

H.G. Horse Guards خاصه سوارىلرى hâssa süvârileri.

H.H. His (or Her) Highness فخامتلو fahâmetlou.

H.I.H. His (or Her) Imperial Highness فخامتلو fahâmetlou.

hist. Historian تاريخشناس târîh-shinâs; History تاريخ târîh.

H.J. *hic jacet* = Here lies — **H.J.S.**, *hic jacet sepultus* = Here lies buried مدفوندر بوراده bourada medfôundour.

H.L.I. Highland Light Infantry هايلىند hafif piyâde.

H.M. His (or Her) Majesty حشمتلو hashmetli.

H.M.A.S. His Majesty's Australian Ship آوسترالىان سفينه قرالىسى avoustralyan seffineyi qurâlîsi.

H.M.C. His (or Her) Majesty's Customs رسومات اداره قرالىسى rûsûmât idâreyi qurâlîyyesi; انگليز كرك ادارهسى ingiliz gümrük idâresi.

H.M.C.S. His Majesty's Canadian Ship قانادا سفينه قرالىسى qanada seffineyi qurâlîsi.

H.M.I.S. His (or Her) Majesty's Inspector of Schools مکتبىلر مفتش قرالىسى mektebler müfettishi qurâlîsi.

H.M.P. *hoc monumentum posuit* = erected this monument بو آبدە ركن bou âbide rezk edilmishdir.

H.M.S. His (or Her) Majesty's Ship سفينه قرالىسى seffineyi qurâlî(-si).

ho. House أو ev; مجلس mejlis.

Hon. Honourable محترم mouhterem; Honorary فخرى fabrî.

hor. Horizon افق oufq.

hort., hortie. Horticulture, Horticultural چيچكچيلىك chichekchilik.

H.P. High Priest بويوك پاپاس beuyûk papaz; Half-pay قادرو خارى qadro hâriji; آچىق achuq.

h.p. Horse-power باركبر قوتى beygir qouvveti.

H.R. House of Representatives مجلس mejlisi mümessilîn; Home Rule مختارىت mouhtâriyyet.

hr. Hour ساعت sât.

H.R.H. His (or Her) Royal Highness فخامتلو fahâmetlou

H.R.I.P. *hic requiescit in pace* = Here rests in peace بوراده مدفوندر bourada medfôundour.

H.S. *hic situs* = Here is laid — **H.S.E.**, *hic sepultus* (or *situs*) *est* = Here is buried (or laid) بوراده مدفوندر bourada medfôundour

H.S.S. *Historiæ Societatis Socius* = Fellow of the Historical Society تاريخ انجمنى اعضاستدن â'zâsundan.

I.A. Indian Army هند اوردوسى hind ordousu.

ib., ibid. *ibidem* = In the same place عين يردە aynu yerde.

i/e. In charge of عهدہسنده ouhdesinde; (ئە) توديعاً (e-) tevdi-an.

I.C.E. Institute of Civil Engineers سيويل مهندسلر انستيتوسى sivil mühendisler enstitüsü

I.C.S. Indian Civil Service هندستان مامورىت ملكيهسى hindistan me'môuriyyeti milkiyyesi.

id. *idem* = The same عينى aynu.

I.D. Intelligence Department استخبارات دائيرهسى istihbârât dâ-iresi.

I.D.B. Illicit Diamond Buying (in S. Africa) الماس قاچاقچىلىقى elmas qachaqlulugh.

I.D.N. *in Dei nomine* = In the name of God نام الہى nâmu ilâhiye.

i.e. *id est* = That is يعنى yâ'nî.

i.h.p. Indicated horse-power اشعارى ish-ârî beygir qouvveti.

ill. Illustration, Illustrated مصور mousavver.

I.L.P. Independent Labour Party مستقل عملہ فرمى müstaqil amele furqasu.

Imp. Imperial ايمپراطورى impratorî; **Imperator** = Emperor ايمپراطور im-prator.

List of Abbreviations, &c.

imp. Imperfect نقصان noxân ; Imperative امر emr ; *Imprimatur* = Let it be printed طبع ايدلسين tabu' edilsin ; طبي tab-u.

I.M.S. Indian Medical Service هندستان طبيه سي hindistan hidemâtu tubbiyyesi.

in. Inch, Inches پوس pous

inc.,incorp. Incorporated مفيد mou-qayyed ; داخل dâhil

incog. *incognito* (It.) Unknown, avoiding publicity متكرراً mûtenekkiren.

I.N.D. = I. D. N.

ind.,indic. Indicative اخبارى ihbârî; اشعارى ish-ârî.

indef. Indefinite غير معين gayri mou-ayyen.

Ind.Ter. Indian Territory هند اراضى hind arâzisi.

inf. *infra* = Below دون doun ; تحتندہ tahtunda ; Infantry پياده piyâde ; Infinitive مصدر masdar.

infra dig. *infra dignitatem* = Beneath one's dignity غير متناسب haysiyyetile gayri mûtenâsib.

init. *initio* = In the beginning بدايتده bidâyetde.

in loc. *in loco* = In its place برنده yerinde ; — *in loc. cit.* *in loco citato* = In the place cited محل مذكوره mahalli mezkyôurda

in pr. *in principio* = In the beginning بدايتده bidâyetde.

inst. Instant — the present month ماه حال mâhi hâl ; بو آي bou ay ; Institute مؤسسه mü-essese.

Inst. Act. Institute of Actuaries محاسبين انستيتوسى mouhâsibler enistitüsü

Inst. C.E. Institute of Civil Engineers سيويل مهندسلىر انستيتوسى siuil mühendisler institüsü.

int. Interest فائز fâ-iz ; Interior داخلى dâhilî ; Interpreter ترجمان terjûmân.

in trans. *in transitu* = On the passage پيكر ايكن gecherken ; ترانزيت حالنده transit hâlinde.

intro., introd. Introduction مقدمه mouqaddeme.

inv. *invenit* = He (or she) designed it ترسيم ايتشدر tersim etmishdir ; In-

ventor موجد mōujid, مخترع mouhte-rî', Invented اختراع ايدلى ihtirâ' edil-mish ; Invoice فاطوره fatoura.

I.O.M. Isle of Man (مەن) (men) adasu.

I.O.U. I owe you سزه بورچدر size bor-joumdour, سزه مديونم size medyôu-noum

I.O.W. Isle of Wight آلهسى (وايت) (vâyt) adasu.

i.q. *idem quod* = The same as عيى aynu.

I.R.B. Irish Republican Brotherhood ايرلاندا جمهوريت قارداشلىكى irlandia jûm-hôuriyyet qardashliq.

I.S.O. Imperial Service Order ايمپرا-طورلق خدمت نشانى imparatorlouq hid-met nishanu.

It. Italian ايتاليان italian.

I.W.W. International Workers of the World بين الملل جهان ايشچيلرى bey-nelmilel jîhân ishçileri.

I.Y. Imperial Yeomanry ايمپراطولق خاصه ايمپراطولق (قطعاى) imparatorlouq hâssa qut-âtu.

Jan. January كانون ثانى kyânôunu sâni.

J.C. *Juris Consultus* = Jurisconsult مشاور عدلى houqduqshinâs, حقوقشاس mûshâviri adlî ; Jesus Christ حضرت عدليه hazreti îsâ ; Justice Clerk عدليه adliye kyâtibi.

J.C.D. *Juris Civilis Doctor* = Doctor of Civil Law دوقورى مدنيه حقوق hou-qduqu medeniyye doqtorou.

Jour. Journal غزته gazete.

J.P. Justice of the Peace صلح حاكى soulh hâkimi.

Jr.,Jun.,Junr. Junior كوچوك kû-chûk.

J.U.D. *Juris Utriusque Doctor* = Doctor both of Canon and Civil Law دوقورى روحانيه ومدنيه حقوق houqduqu rôuhâniyye ve medeniyye doq-torou.

Jud.,Judg. Judges حكام hôukkyâm ; حاكملىر hâkimler.

Jul. July تموز temmouz.

June. Junction التصاق iltisâq.

Jurisp. Jurisprudence اصول محاكمه ousouli mouhâkeme.

مقطعات لیسته سی، الخ...

Kan. Kansas قانزاس qanzas.
K.B. Knight of the Bath حام نشانی hamam nishanu sheuvalyesi; King's Bench حقوق محکمه سی houqôuq mahkemesi.
K.B.E. Knight of the [Order of the] British Empire انکلیز امپراطور لئی نشانی ingiliz impratorlôu nishanu sheuvalyesi
K.C. King's Counsel انکلیز قونسلو سی ingiliz qonsolosou; King's College kings qolej.
K.C.B. Knight Commander of the [Most Honourable Order of the] Bath حام نشانی قوماندور شووالیه سی hamam nishanu qomandeur sheuvalyesi.
K.C.H. Knight Commander of [the Order of] Hanover هانوره نشانی قوماندور شووالیه سی hanevre nishanu qomandeur sheuvalyesi.
K.C.I.E. Knight Commander of the [Most Eminent Order of the] Indian Empire هند امپراطور لئی نشانی قوماندور شووالیه سی hind impratorlôu nishanu qomandeur sheuvalyesi.
K.C.M.G. Knight Commander of [the Most Distinguished Order of] St. Michael and St. George سن میشل و سن ژورژ نشانی قوماندور شووالیه سی sen-mishel ve sen-jorj nishanu qomandeur sheuvalyesi.
K.C.S.I. Knight Commander of the [Most Exalted Order of the] Star of India هند ییلدیزی نشانی قوماندور شووالیه سی hind yulduzu nishanu qomandeur sheuvalyesi.
K.C.V.O. Knight Commander of the [Royal] Victorian Order ویکتوریا نشانی قوماندور شووالیه سی victorya nishanu qomandeur sheuvalyesi.
kg. Kilogram کیلوگرام kilogram.
K.G. Knight of the [Most Noble Order of the] Garter دیز باغی نشانی diz bâ nishanu sheuvalyesi.
K.G.C. Knight of the Grand Cross بویوک حاج نشانی شووالیه سی beuyûk hach nishanu sheuvalyesi.
K.G.C.B. Knight of the Grand Cross of the Bath حام نشانی بویوک حاجی hamam nishanu beuyûk hachu sheuvalyesi.

K.G.F. Knight of the Golden Fleece آلتون ییاقی شووالیه سی altun yapâ sheuvalyesi.
K.H. Knight of Hanover هانوره هانوفر شووالیه سی hanevre sheuvalyesi.
kil. Kilogramme کیلوگرام kilogram.
K.L.H. Knight of the Legion of Honour لهژیون دونور شووالیه سی lejyon doneur sheuvalyesi.
K.M. Knight of Malta مالطه شووالیه سی malta sheuvalyesi.
Km. Kingdom قراللق quralluq.
km. Kilometre کیلومتره kilometre.
Knt., Kt. Knight سلاحشور silah-shor; شووالیه sheuvalye
K. of L. Knight of Labour مساعی تشکیلاتجیسی mesâ-i teshkilâtjusu.
K.P. Knight of [the Most Illustrious Order of St] Patrick سن بطریق نشانی sen-patriq nishanu sheuvalyesi.
kr. Kreutzer قرووازور grouvazeur; Krone قرون qron.
K.S.I. Knight of the Star of India هند ییلدیزی نشانی شووالیه سی hind yulduzu nishanu sheuvalyesi.
K.T. Knight of [the Most Ancient and Most Noble Order of] the Thistle دوه دیکنی نشانی شووالیه سی deve dikenî nishanu sheuvalyesi.
Kt.Bach. Knight Bachelor بکار شووالیه bekyâr sheuvalye.
K.t.l. kai ta leipomena (Gr.) = And the rest, and so forth والی آخره ve ilâ âhura.
L. Lake کول geul; Latin لاتینجه latinje; Liberal لیبرال liberal; (pl.) احرار ahrâr; Libra (pound) لیبره libre.
l. Latitude عرض arz; League جمعیت jem-ıyyet; Long اوزون ouzoun.
L.A. Law Agent وکیل حقوق vekîli houqûqî; آووقات avouqat; Literature in Arts متوغلینندن sanâyî mütevaggulîninden.
lang. Language لسان lisân.
Lat. Latitude عرض arz; Latin لاتینجه latinje.
Lb. libra = A pound لیبره libre.
L.C. Lower Canada آشاغی قانادا ashâ qanada; Lord Chancellor لورد

List of Abbreviations, &c.

- شانشليه lord shanseliye ; Lord Chamberlain باش ماينجي bash mâ-beynji.
- l.c.** *Loco citato* = In the place cited ذکر ايديلن يردە zikr edilen yerde ; Letter of credit قردەدى qredi mektoubou.
- L.C.C.** London County Council لوندردە londura eyâlet mejlisi.
- L.C.J.** Lord Chief-Justice باش حاكم bash hâkim.
- l.c.m.** Lowest common measure اك كوچوك مقياس عادى en küchük miq-yâsi adî.
- Ld.** Lord لورد lord.
- Lect.** Lecture قونفرانس qonferans.
- Leg.** Legal حقوق houqûnqî ; عدلى adlî ; Legate وكيل vekîl ; Legislature هيئت تشريعيه hey-eti teshri-uyye.
- Lex.** Lexicon قاموس qâmôus.
- l.h.** Left hand صول ال sol el.
- L.H.D.** *Literarum Humaniorum Doctor* = Doctor of Letters ادبيات دوتتورى edebiyât doqtorou.
- L.I.** Long Island لونج آيلند long âylend ; Light Infantry خفيف پياده hafif piyâde.
- lib.** *liber* = Book كتاب kitab ; —
- lib. cat.** Library catalogue كتيبخانه kutubhâne catalogh.
- Lieut., Lt.** Lieutenant (mil.) ملازم milâzim ; (mar.) يوز باشى yûz-bashu.
- liq.** Liquid مائع mâyi'.
- lit.** Literally حرفياً harfiyyen ; Literature ادبيات edebiyât.
- litt.** Littérateur اديب edîb ; (pl.) ادا üdebâ.
- Litt.D.** *Literarum Doctor* = Doctor of Letters ادبيات دوتتورى edebiyât doqtorou.
- LL.B.** *Legum Baccalaureus* = Bachelor of Laws حقوق مانوى houqûq me'zûnou.
- LL.D.** *Logum Doctor* = Doctor of Laws حقوق دوتتورى houqûq doqtorou.
- L.M.** Long Metre اوزون متره ouzoun metre.
- L.M.S.** London Missionary Society لوندردە ميسيونر جعميت jem-iyyeti.
- loc.cit.** *loco citato* = At the place quoted ذكر ايديلن يردە zikr edilen yerde.
- L. of C.** Line of Communication خط هاتتو hattu mûnâqale ; خط مغابرە hattu mouhâbere.
- L. of N.** League of Nations جعميت اقوام jem-iyyeti aqvâm.
- log.** Logarithm لوجارتم logaritme.
- lon., long.** Longitude طول toul.
- Lond.** London لوندردە londura.
- loq.** *loquitur* = Speaks سويلدور seuyleyor ; سويلدين seuyleyen.
- L.P.** Lord Provost بلديه رئيسى bele-diye re-isi.
- Lr.** Lancer مزراقي muzraqlu.
- L.S.** *Loco sigilli* = In the place of the seal مهر يرينه mûhûr yerine.
- l.s.** Left side صول طرف sol taraf.
- L.S.D.** *libra, solidi, denarii* = Pounds, shillings, pence پەنس ليرا، شيلين، lira, shilin, pens.
- Lt.** Lieutenant (mil.) ملازم milâzim ; (mar.) يوز باشى yûz-bashu.
- Lt.-Gen.** Lieutenant - General فريق ferîq.
- M.** *mille* = A thousand يك bin.
- m.** Married اولى evli ; متأهل müte-ehhil ; Masculine مذکر müzekker ; *Meridiem* = Noon زوال zevâl ; Metre متره metre.
- M., Mons.** *Monsieur* موسيو müsyü.
- M.A.** See A.M.
- mach.** Machinery ماكينلر makineler.
- Mad.** Madam مادام madam.
- Mag.** Magazine مجموعه mejmou-a.
- Maj.** Major ييكباشى binbashu.
- Mar.** March مارت mart.
- marg.** Margin, Marginal کنار ke-nar ; حاشيه hâshiye.
- Marq.** Marquis ماركي marki.
- mas., masc.** Masculine مذکر müzekker.
- Mass.** Massachusetts مساجوزەتس mes-sachüzets.
- Math.** Mathematics رياضيات riyâzuy-yât.
- M.B.** *Medicinæ Baccalaureus* = Bachelor of Medicine طب مانوى tubb me'zûnou ; *Musicæ Baccalaureus*

مقطعات لیستہ سی ، الخ...

= Bachelor of Music موسیقی مآذونی mōusiqî me'z'ounou ; Mark of the Beast حیوانک نشانی hayvanun ni-shanu.

M.B.E. Member of [the Order of the] British Empire انکلیز ایمپراطورلی انگلیز ایمپراطورلی ingiliz impratorlôu ni-shanunu hâmil.

M.C. Member of Congress قوتقرہ qongura â'zâsundan ; Master of Ceremonies تشریفات مدیری teshrifât müdürî; Member of Council مجلس اعضاسندن mejlis â'zâsundan ; Military Cross عسکری حاج نشانی askerî hach nishanu.

M.C.C. Member of the County Council ایالت مجلسی ayâlet mejlisi â'zâsndan.

M.D. *Medicine Doctor* = Doctor of Medicine دوقتور doqtor ; طبیب tabîb.

Mdlle. *Mademoiselle* مادامزل mad-mazel.

Mdm. *Madam* مادام madam.

M.E. Mining Engineer معدن مہندسی mâ'den mûhendisi ; Mechanical Engineer ماکینہ مہندسی makine mûhendisi.

M.E.C. Member of the Executive Council ہیئت اجرائیہ اعضاسندن hey-eti ijrâ-ıyye â'zâsundan.

med. Medical, Medicine طبی tubbî ; قرون وسطائی tubb ; qourûunu vüstâ-î.

Mem. Memorandum مخطره mouhtura ; *Memento* = Remember خاطرلایکز haturlayunuz.

Messrs. *Messieurs* افندیلر efendiler ; shirketi...

met., metaph. Metaphysics مافوق - mâfevqout-tabî-a.

metal., metall. Metallurgy علم معادن ilmi ma-âdin.

meteor. Meteorology علم احوال هوا ilmi ahvâli havâ.

M.F.B. Metropolitan Fire Brigade پایتخت اطفا فیہ الہی pâyitaht utfâ-ıyye alayû.

mfd. Manufactured اعمال ایملشدردur i'mâl edilmişdir ; — **mfrs.** Manufacturers عاملاری âmilleri.

M. ft. *mistura fiat* = Let a mixture be made بر مخلولی یاپیکز bir mah-

lôulünü yapunuz ; قاریشدیریکز qa-rushdurunuz.

M.G.C. Machine-gun Corps ماکینہلی ماکینہلی توفنک قطعاتی makineli tüfek qut-âtu ; میترا لیز بولوکری mitralyeuz beulûk-leri.

Mgr. Monseigneur مونسینیور mon-senyeur.

M.H.R. Member of the House of Representatives مجلس مہملین اعضاسندن mejlisi mûmessilîn â'zâsundan ; meb-ûs.

M.I.C.E. or M.Inst.C.E. Member of the Institute of Civil Engineers سیویل مہندسار انستیتوسی اعضاسندن sivil mûhendisler enistitüsü â'zâsundan.

Mich. Michigan میشیگن mishigan.

M.I.Mech.E. Member of the Institute of Mechanical Engineers ماکینہ مہندساری انستیتوسی اعضاسندن makine mûhendisleri enistitüsü â'zâsundan.

min. Mineralogy علم معادن ilmi ma-âdin.

misc. Miscellaneous متنوع müte-nevvî.

mil., milit. Military عسکری askerî.

M.L.A. Member of Legislative Assembly ہیئت تشریعیہ اعضاسندن hey-eti teshrî-ıyye â'zâsundan ; meb-ûs.

M.L.C. Member of Legislative Council مجلس تشریعی اعضاسندن mejlisi teshrî-î â'zâsundan.

Mlle. *Mademoiselle* مادامزل madma-zel : — (pl.) **Mlles., Mesdemoiselles** مادامزل (لر) madmazel(-ler)

MM. *Messieurs* (Fr.) افندیلر efendiler.

M.M. (Their) Majesties حشمتلو hash-metli ; Martyrs شہدا shühedâ ; Military Medal عسکری مدالیہ askerî medalya.

Mme. *Madame* (Fr.) مادام madam ; — pl. **Mmes., Mesdames** مادام (لر) madam (-lar).

M.O. Medical Officer طبیب tabîb.

mo. Month آی ay ; ماہ mâh.

mod. Modern عصری asrî ; یکنی yeni.

M.O.H. Medical Officer of Health صحیحہ دوقتوری suhhiyye doqtorou.

mol. wt. Molecular weight مولہ کول molekül siqleti.

List of Abbreviations, &c.

Mons. Monsieur موسیو müsyü.
Monsig. Monsignor مونسیور mon-senyeur.
morn. Morning صباح sabah.
Mos. Months آیاری ... aylaru.
M.P. Member of Parliament مبعوث meb-ôus; Military Police ضابطهٔ انضباط zâbitayi askeriyye; inzubât; Metropolitan Police پایتخت پالیسی pâyitaht polisi; (U.S.) Municipal Police ضابطهٔ بلدیة zâbitayi belediyye.
m.p.h. Miles per hour میل ساعتده... mil.
M.P.S. Member of the Philological Society لسانیات جمعیتی Işâniyyât jem-iyyeti â'zâsundan; Member of the Pharmaceutical Society اجزاجیلر جمعیتی ejzâjular jem-iyyeti â'zâsundan.
M.R. Master of the Rolls سجل مدیری sijill müdiri.
Mr. Mister میستر mustur, efendi.
M.R.A.S. Member of the Royal Asiatic Society آسیا جمعیت قرائیه سی asya jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan; Member of the Royal Academy of Sciences فن قرائیه سی آقاده میسی feun aqademisi â'zâsundan.
M.R.C.C. Member of the Royal College of Chemistry کیمیا مکتب قرائیه سی kimyâ mektebi qurâlisi â'zâsundan.
M.R.C.P. Member of the Royal College of Physicians طبیه مکتب قرائیه سی tubbiyye mektebi qurâlisi â'zâsundan.
M.R.C.S. Member of the Royal College of Surgeons جراحی مکتب قرائیه سی jerrâhi mektebi qurâlisi â'zâsundan.
M.R.C.V.S. Member of the Royal College of Veterinary Surgeons بیطری مکتب قرائیه سی baytar mektebi qurâlisi â'zâsundan.
M.R.G.S. Member of the Royal Geographical Society جغرافیا جمعیتی jôghrafya jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
M.R.I. Member of the Royal Insti-

tution مؤسسه قرائیه اعصابندن mü-esseyi qurâliyye â'zâsundan.
M.R.I.A. Member of the Royal Irish Academy ایرلندا آقاده میسی اعضاستندن irlandia aqademisi â'zâsundan.
Mrs. Mistress مادام madam.
Ms. Manuscript ماسوده , yazu müsvedde; **Mss.** Manuscripts یازیلر yazular, مسوده لر müsveddeler.
M.S. Master in Surgery اوپراتور operateur, جراح jerrah; *Memoriae Sacrum* = Sacred to the Memory میجیل mübejjel
m.s. Months (after) sight آی وعده ...ay vâ'de; آی صوکره ibrâ-zundan ... ay sôra.
m.s.l. Mean sea-level وسطی سطح بحر سویه سی vasatî sat-hu bahir seviyyesi.
M.S.S. Member of the Statistical Society احصائیات جمعیتی uhsâ-ıyyât jem-iyyeti â'zâsundan.
M.T. Mechanical Transport نقلیات naqliyyâtı mihânikiyye; میخانیکه ماکینه ایله سوق makineyle sevq.
mt. Mount طاغ dâ; **mts.** Mountains طاغلر dâlar.
nth. Month آی ay, ماه mâh.
Mus. Music موسیقی mûsîqî; Museum موزه müze.
Mus. B. Bachelor of Music موسیق مآدونی mûsîqî me'zûnoui.
Mus.D. Doctor of Music موسیق دوقتوری mûsîqî doqtorou.
Myst. Mysteries اسرار esrâr.
myth. Mythology خرافات furâfât.
N. North, شمال shimâl, (mar.) ییلدیز yulduz; Northern شمالی shimâlî; Nitrogen نیتروژن nitrojen.
n. Name اسمی ismi; *Natus* = Born تولدی tevellüdü; Neuter لازم lâzum; Noon زوال zevâl.
N.A. North America امریکای شمالی ame-riqâyî shimâlî.
Nap. Napoleon ناپولیون napolyon.
Nat. National ملی millî.
Nat.hist. Natural History تاریخ طبیعی târîhi tabî'.
nat.ord. Natural order طبیعی صیغه سی tabî' surasu.
naut. Nautical بحریه bahriye.

مقطعات لیستہ سی، الخ...

nav. Naval بحری *hahri*; Navigation سیرسفاٹ *seyri sefâ-in*

N.B. North Britain بریتانیا شمالی *shimâli biritanya*; North British شمالی انگلیز *shimâli ingiliz*.

N.B. *nota bene* = Note well, or take notice اخطار *ihtâr*.

N.C. New Church کلیسا *yeni ki-lise*.

N.C.O. Non - commissioned Officer کوچوک ضابط *küchük zâbit*.

n.d. No date, Not dated تاریخسز *tâ-rîhsiz*; بلا تاریخ *bilâ târih*.

N.E. North-east شمال شرقی *shimâli sharqî*; (mar.) پوراز *poyraz*; New England شمالی انگلترہ *yeni ingiltere*.

neg. Negative منفی *menfî*.

n.e.i. *non est inventus* = Is not found بولونامشدر (هنور) *(henüz-) bou-lounmamushdur*.

nem. con. *nemine contradicente* = No one contradicting هیچ بر اعتراض واقع *hich bir 'itirâz vâqî' ol-madughundan*.

nem. diss. *nemine dissentiente* = No one dissenting کسیسہ مخالف اولمادیغندن *kimse mouhâlif olmadughundan*.

Nep. Neptune نیپتون *neptün*.

Neth. Netherlands فلمنک *felemenk*.

Neut. Neuter بی طرف *bî-taraf*; (gram.) لازم *lâzum*.

N.F. Newfoundland نیوفائونڈ لئند *nîv-fâvund-lend*.

N.J. New Jersey نیو ژررسی *nîv-jersi*.

n.l. *non licet* = It is not permitted مساعده ایدلز *jâ-iz deyildir*; *müsâde edilmez*; *non liquet* = It is not clear صریح کدکر *sarih deyildir*.

N.M. New Mexico میکسیقا *yeni mexica*.

N.N.E. North-north-east پوراز ییلدیز *yulduz poyraz*.

N.N.W. North-north-west قارہیل ییلدیز *yulduz qarayel*.

N.O. New Orleans نی اورلئان *yeni orle-an*.

No. *numero* = Number عدد *aded*, عددلر *nümere*; **Nos.** Numbers عددلر *adedler*, عددلر *nümereler*.

non. obst. *non obstante* = Notwithstanding (تہ) رغما *(e-) râgmen*.

n.o.p. Nototherwise provided باشقہ *bashqa türlü deyil*

Nos. Numbers عددلر *adedler*, نومرولر *nümereler*.

Nov. November تشرین ثانی *teshrîni sâni*.

N.P. Notary Public کاتب عدل *kyâtibi adl*.

N.S. New Style *yeni tarz*, آلافرانگہ *ala franga*; Nova Scotia نووا سقوتیا *nova sqotyâ*.

n.s. Not specified تصریح ایدلمہش *tas-rîh edilmemish*.

N.S.W. New South Wales نی جنوبی *yeni jenûbî gal* (ایالتی) *(eyâ-leti)*.

N.T. New Testament انجیل *injl*.

n.u. Name unknown اسمی مجهول *is-mi mejhûl*.

Num., numb. Numbers عددلر *adedler*, نومرولر *nümereler*.

N.U.R. National Union of Railway-men شمندوفر جیار ملی برلکی *shimendifer-jiler millî birlîy*.

N.U.T. National Union of Teachers معلملر ملی برلکی *mou-allimler millî birlîy*.

N.V. New Version *yeni terjüme*.

N.W. North-west شمال غربی *shimâli garbî*; (mar.) قارہیل *qarayel*.

N.Y. New York نیو یورق *nîv yorq*.

N.Z. New Zealand نیو زلاند *nîv zeland*.

N.&Q. Notes and Queries نوٹلر وسؤالر *notlar ve sü-âller*.

O. Ohio اوہیو *ohyo*; Oxygen مولدالحموضہ *müvellidül-houmôuza*.

o/a. On account of علی الحساب *alel-hesâb*; (تہ) محسوباً *(e-) mahsûuben*.

ob. *obit* = Died وفات ایچشدر *vefât etmishdir*.

O.B.E. Officer of [the Order of the] British Empire انکلیز ایمپراطورلئی نشان *ingiliz impratorlôu ni-shanu ofisiyesi*.

obj. Object, Objective مفعول *mef-ûl*.

obl. Oblique مائل *mâ-il*; Oblong مستطیل *müstatil*.

obs. Observation اخطار *ihtâr*; (ast.) رصد *rasad*; Obsolete متروک *met-rôuk*.

List of Abbreviations, &c.

- oc. Ocean بحر عیط bahri mouhît
O.C. Officer Commanding قوماندان qoumandan.
Oct. October تشرین اول teshrîni evvel.
O.E. Old English اسکی انگلیزجه eski ingilizje.
O.F. Old French اسکی فرانسیزجه eski furansuzja.
off. Official مأمور me'môur.
O.H.M.S. On His (or Her) Majesty's Service انگلیز حکومتی مأموریندن ingiliz hûkyôumeti me'môurlarundan.
Okla. Oklahoma اوکلاهاما oqlahama.
Old Test. Old Testament تورات tev-rât.
O.M. Order of Merit نشان me-ziyyet nishanu ; Old Measurement اسکی مقیاس eski miqyâs.
o/o Per cent پوزده yüзде.
O.P. Old Price اسکی قیمت eski fiyat.
o.p. Out of Print نسخہ سے قالمش nûs-hasu qalmamush ; توکنش tûkenmiş.
Op. Opera اوپرا opera.
op. Opposite (تہ) قارشى qar-shu ; *Opus* = Work ایش ish.
op.cit. *opere citato* = In the work cited مذکور اثرده mezkyôur eserde.
ord. Order صبرہ sura ; (com.) سپارش sipârish ; Ordinary عادى âdî ; Ordinance طوبیجی topjou.
O.S. Old Style اسکی طرز eski tarz ; آلاتورقه alatourqa.
o.s.p. *obit sine prole* = Died without issue ذریتسز وفات ایتمشdür zürriyyetsiz vefât etmişdir.
O.T. Old Testament تورات tev-rât.
O.T.C. Officers' Training Corps ضابطان تعلیم قطعاتی zâbitân tâ'lîm qut-âtu.
Oxf. Oxford اؤکسفورد oxford.
oz. Ounce اونز onz, اونچه eunche.
P. President رئیس re-îs ; Prince پرنس prens.
p. Page صحیفه sahfê.
Pa., Penn. Pennsylvania پنسیلوانیا pensilvanya.
P.A. Press Association مطبوعات اتحادی mathbôu-ât ittîhâdu ; مطبوعات جمعیتی mathbôu-ât jem-ıyyeti.
Pac. Oc. Pacific Ocean بحر عیط کبیر bahri mouhîti kebîr.
paint. Painting رسم resim ; تابلو tablo.
Pal. Palestine فلسطین filistin.
pam. Pamphlet رساله risâle.
Pan. Panama پاناما panama.
par. Paragraph فقره fuqra ; Parallel موازی müvâzî ; Parish محله mahal-le.
Pat. Off. Patent Office برات قلمی be-rât qalemi.
P.C. Privy Councillor مشاور خاص müşâviri hâss ; Police Constable ضابطه مأموری zâbita me'môrou ; Principal Chaplain باش پاپاس bash papaz.
p.c. Postal-card قارت پوستال qart postal.
pd. Paid تأدیه ایدلمشdür te'diye edil-mişdir.
Pen. Peninsula شبه جزیره shibhi je-zîre.
Penn. Pennsylvania پنسیلوانیا pensil-vanya.
Pent. Pentecost کل بایرامی gül bay-ramu.
per. Period دور devr ; Person شخص shahs.
per an. *per annum* = Per year, By the year سنهده senede, سنوی sene-vî.
per cent., per ct. *per centum* = By the hundred پوزده yüзде.
pers. Person شخص shahs.
Phar., Pharm. Pharmaceutical اجزاء اسپنچیری ejzâjuluq ..., (*lit.*) ispenchiyârî ; Pharmacy اجزاءخانه ejzâhâne.
Ph.B. *Philosophie Baccalaureus* = Bachelor of Philosophy فلسفه مآذونی felsefe me'zûnou.
Ph.D. *Philosophia Doctor* = Doctor of Philosophy فلسفه دوکتوری felsefe doqtorou.
phon., phonet. Phonetics صوتیات sav-tiyyât.
phonog. Phonography فونوغرافیا fo-nôghrafya.
phot. Photography فوتوغرافیا fotô-ghrafya.
phr. Phrase جمله jümle.

phys. Physiology فیزیولوژی fizivo-loji, Physics حکمت طبعیہ hikmeti tabî-uyye; Physician طبیب tabîb, دوقتر doqtor.

P.I. Philippine Islands فیلیپین آٹلہاری filipin adalaru

pinx., pxt. *pinxit* = He (or she) painted it ترسیم ایشاندو ...tersim et-mishdir.

P.M. *Post meridiem* = After noon بعدالزوال bâ'dez-zevâl, صوره sôra; Post-master پوسٹہ مدری posta müdiri; *Post montem* = After دفات بعدالوفات bâ'del-vefât; Provost-Marshal مرکز فوئاندانی merkez qou-mandanu.

pm. Premium اکرامیہ ikramiye.

P.M.G. Postmaster-General پوسٹہ مدیر posta müdiri oumûmisi.

P.M.O. Principal Medical Officer سر طبیب ser tabîb.

Pmr. Paymaster معاش کاتی ma-âsh kyâtibi.

p.n. Promissory note بونو bono; سند sened.

P.O. Post-office پوسٹخانہ postahâne; Postal Order پوسٹہ حوالہنامہسی posta havâlenâmesi.

po. Pole قطب qouth.

P.O.C. Peninsular and Oriental Company پینیسیولور اُند اوریہنتہل قامپانی peninsiyûler end oriyental qam-pani.

p.o.d. Pay on delivery تسلیمندہ تأدیہ teslîminde te'diye shartile.

P.O.O. Post-office Order پوسٹہ حوالہنامہسی posta havâlenâmesi.

pop. Population نفوسى nüfousou.

pos., posit. Positive مثبت müsbet.

P.P. Parish Priest محلہ پاپائی mahal-papazu; Present Pupil شیمدیکى shimdiki talebe.

pp. Pages صفحہ (لر) sahile (-ler).

P.P.C. *pour prendre congé* (Fr.) = To take leave وداع vedâ' ichûn; Picture Post-card رسمى قارت پوسٹال resimli qart postal.

P.P.S. Postscript additional صوکرہدن sôradan ilâve; هامش hâ-mish.

P.R. Proportional Representation

temsîli nisbî; *Populus Romanus* = The Roman people روما خلق roma halqu.

Pr. Prince پرنس prens; Priest پاپاس papaz

pr. Pair چیمت chift; Per ده . de; شیمدیکى shimdiki; Price فیات fiyat; Pro-noun ضمیر zamîr

P.R.A. President of the Royal Academy آقادمی رئیسى aqodemi re-îsi

pref. Preface مقدمہ mouqaddeme.

Pres., Preses. President رئیس re-îs.

P.R.I.B.A. President of the Royal Institute of British Architects انکلیز معمارلری مؤسسہ قرالیہسى رئیسى ingiliz mî'mârlaru mü-essese-yî qurâliyyesi re-îsi.

p.r.n. *pro re nata* = For special business arising ایچون مخصوصى hou-sôsusi ish ichûn.

Pro. Professional مسلکى meslekî.

Prof. Professor پروفیسور professor; مدرس müderris.

Prot. Protestant پروتستان protestan.

pro tem. *pro tempore* = For the time being شیمدیکى shimdilik; موقتة mouvaqqaten.

Prov. Proverbs ضرب امثال drûbu emsâl.

prox. *proximo* = Next متعاقب müte-âqib.

P.R.S. President of the Royal Society جمعیت قرالیہ رئیسى jem-iyyeti qurâliyye re-îsi

P.R.S.A. President of the Royal Scottish Academy استوچیا آقادمیسى isqochya aqademisi re-îsi

P.S. *post scriptum* = Postscript, written after هامش hâmiş; حاشیہ hâshiye; Paddle Steamer پادل سفینه padul sefine.

Ps., Psalms. Psalms مزمور mezmûr; (pl.) مزامیر mezâmîr.

pseud. Pseudonym مستعار nâmu müste-âr.

P.T.O. Please turn over لطفاً چوریکزن loutfen cheviriniz.

P.W.D. Public Works Department نافہ دائرہسى nâfi-a dâ-iresi.

List of Abbreviations, &c.

P.&O. Peninsular and Oriental Com-
pany پښتو اوښتال قامپاني
peninsiyüler end oriyental qam-
pani.

q. *quadrans* = Farthing چارېك پښي
cheyrek peni ; **Query** سؤال sũ-âl.

Q., Qu. Query, Question سؤال sũ-âl.

q.d. *quasi dicat* = As if he should
say سؤالده ..tarzunda ; معناسته ..mâ'-
nâsunda.

q.e. *quod est* = Which is يعنى yâ'nî ;
مساوى müsâvî.

q.e.d. *quad erat demonstrandum* =
Which was to be demonstrated
اثبات کوستريله جکدي geusterilejekdi ;
اثبات ایستيله جکدي isbât edilejekdi.

q.e.f. *quod erat faciendum* = Which
was to be done یاپيله جکدي yapu-
lajaqdu.

q.e.i. *quod erat invenendum* =
Which was to be found out تډيقي
بولو- tedqîq edilejekdi ;
تډيقي بولولوناجکدي bôulounajaqdu.

q.l. *quantum libet* = As much as
you please ایسته دیککنز قدر istedi-
niz qadar.

Q.M., Qr.Mr. Quartermaster قاراکاه
qarârgyâh qoumandanu

qm. *quomodo* = In what manner,
How نه طرزده ؟ ؟ ne
tarzda ? .

Q.M.G. Quartermaster-General قاراکاه
qarârgyâh qoumôum qou-
mandanu.

qr. Quarter اوج آی üch ay.

q.s., Quantum suff. *quantum sufficit*
= A sufficient quantity مقدار کافی
miqdârû kyâfi.

qt. Quantity مقدار miqdâr ; **Quart**
alon چارېك غالون cheyrek galon.

Qu. Queen قرالېچه quralucha ; **Ques-**
tion سؤال sũ-âl.

qu., quar. Quart چارېك غالون cheyrek
galon ; Quarter اوج آی üch ay ;
Quarterly اوج آیيک ayluq.

q.v. *quod vide* = Which see (ښه)
... بائیکنز (e-) baqunuz ; *quantum vis*
= As much as you will ایسته دیککنز قدر
istedîniniz qadar.

R. *rex, regina* = King قرال qural ;

Queen قرالېچه quralucha.

R. *recipe* = Take آلیکن alunuz.

R., Réau. Réaumur's thermometric
scale ره ټومور re-omor.

R.A. Royal Academy of Academi-
cian آقادهمی aqademi ; (*pers.*) آقادهمی
اعضاسی aqademi â'zâsu ; Royal
Artillery طوپچی topjou ; Rear Ad-
miral لوا امیرال livâ amiral.

Rabb. Rabbinical ... خاخالق haham-
luq...

Rad. Radical راديقال radiqal ; جذري
jezrî.

rad. *radix* = Root جذر jezr.

R.A.F. Royal Air Force قواى هواييه
قوالېه qouvâyi havâ-iiyyeyi qurâ-
liyye

R.A.M. Royal Academy of Music
موسيقى آقادهمسی mōusiqî aqademisi.

R.A.M.C. Royal Army Medical Corps
اورډو صحيه قطعانى ordou sulhuyye
qut-âtu.

R.A.S. Royal Asiatic Society آسياه
جمعيت قوالېهسى asya jem-iiyyeti qurâ-
liyyesi.

R.B. Rifle Brigade سلاح انداز آلایي sil-
lah-endâz alayu.

R.B.A. Royal Society of British
Artists انکلیز صنعتکارانې جمعيت قوالېهسى
ingiliz san-atkyârânu jem-iiyyeti
qurâliyyesi.

r.c. Right centre صاغ مرکز sâ mer-
kez.

R.C. Roman Catholic رومان قاتولیک
roman qatolik ; Red Cross صليب احمر
salîbi ahmer.

R.C.M. Royal College of Music
موسيقى مکتب قوالېهسى mōusiqî mektebi
qurâlîsi ; Regimental Court-martial
آلای دیوان حربی alay divânu harbi.

reed. Received آلمشدر alunmush-
dur ; اخذ ایلمشدر ahz edilmishdir.

recpt. Receipt مقبوض maqbôuz.

rect. Rector امین emîn ; Rectory
امانت emânet.

Ref. Ch. Reformed Church اصلاح يدمش
uslâh edilmish kilise.

Rep. Representative وکیل vekîl ;
Republic جمهوريت jümhûriyyet ;
Report راپور rapor ; Reporter راپورټور
rapporteur, کاتب kyâtib.

rept. Receipt مقبوض maqbôuz.
retd. Returned اعادہ الیہ i-âde edil-mishdir.
Rev. Revision تدقیق tedqîq, تصحیح tas-hih; Revelation وحی vahy.
Rev., Revd. Reverend محترم mouhterem, فضیلتو faziletlou.
Rev. Ver. Revised Version مصحح ترجمہ mousahhah terjûme.
R.F. *Republique Française* = French Republic فرانسیسی fransa jûm-hôuriyyeti.
R.F.A. Royal Field Artillery صحرا طوبیجی sahnâ topjousou.
R.F.C. Royal Flying Corps قوای ہوائی qouvâyi havâ-yye qut-âtu.
R.G.A. Royal Garrison Artillery غاریزون طوبیجی garnizon topjousou.
R.G.G. Royal Grenadier Guards خنبرہ جی محافظ قطعاتی hounbaraju mouhâfuz qut-âtu.
R.G.S. Royal Geographical Society جغرافیہ جی جغرافیہ جی جغرافیہ جی qurâliyyesi.
Rgt. Regiment آلاہ alay.
R.H. Royal Highness فحامتو fahâmetlou.
r.h. Right hand ال صاع sâ el.
R.H.A. Royal Horse Artillery جبل طوبیجی jebel topjousou; Royal Hibernian Academy ایرلندا آکادمی ایرلندا aqademisi.
rhet. Rhetoric بدیع bedî; بیان beyân.
R.H.G. Royal Horse Guards خاصہ سواری hâssa sûvârî.
R.H.S. Royal Humane Society امور خیرہ ousmôuru hayriyye jem-iiyyeti qurâliyyesi; Royal Horticultural Society چیکجیک chichekjilik jem-iiyyeti qurâliyyesi; Royal Historical Society تاریخ التیجمن qurâliyyesi.
R.I.B.A. Royal Institute of British Architects انکلیز معمارلری مؤسسہ قریلیسی ingiliz mî'mârlaru mü-essesi qurâliyyesi.
R.I.M. Royal Indian Marines ہند

ہند بحریہ silah hind bahriye silah-endâzlaru.
R.I.P. *requiescat in pace* = May he (or she) rest in peace اللہ رحمت ایتسین allah rahmet etsin.
R.M. Royal Mail انکلیز پوستہ سی ingiliz postasu; Royal Marines بحریہ silah-endâzlaru; Riding Master سواری معلی sûvârî mou-allimî.
R.M.A. Royal Military Asylum ضعیفای زوہ-افای askariyye misâfırhânesi; Royal Marine Artillery بحریہ سلاح انداز طوبیجی bahriye silah-endâz topjousou.
R.M.L.I. Royal Marine Light Infantry بحریہ خفیف پیادہ سلاح اندازلری bahriye hafif piyâde silah-endâzlaru.
R.M.S. Royal Mail Steamer پوستہ vapouru qurâliisi; Royal Microscopical Society تدقیقات خردہ بینی جمعیت قریلیسی tedqiqâtu hourdebîni jem-iiyyeti qurâliyyesi.
R.N. Royal Navy بحریہ قریلیسی bahriyye qurâliyye.
R.N.A.S. Royal Naval Air Service بحریہ قوای ہوائی bahriye qouvâyi havâ-yye hidemâtu.
R.N.R. Royal Naval Reserve بحریہ قریلیسی bahriyye qurâliyye ihtiyâtlaru.
R.N.V.R. Royal Naval Volunteer Reserve بحریہ قریلیسی کورکلی bahriyye qurâliyye geunüllü ihtiyâtlaru.
Rom.Cath. Roman Catholic رومان قاتولیک roman qatolik.
R.R. Right Reverend پک محترم pek mouhterem; فضیلتو faziletlou.
R.R.C. Royal Red Cross (for ladies) قادینلر صلیب احرى qadunlar salibi ahmeri.
R.S. Royal Society جمعیت قریلیسی jem-iiyyet qurâliyye.
Rs. Rupees روپہ rroupye.
R.S.A. Royal Society of Antiquaries آنتیکہ جیلر جمعیت قریلیسی antiqajular jem-iiyyeti qurâliyyesi; Royal Scottish Academy of Academician

List of Abbreviations, &c.

- اسقوچيا آقادهميسي isqochya aqademisi ; (pers.) اسقوچيا آقادهميسي اعضاسى isqochya aqademisi â'zâsu.
- R.S.D.** Royal Society of Dublin اسقوچيا آقادهميسي دابلين جمعيت قوراليهسى düblin jem-iyyeti qurâliyyesi.
- R.S.E.** Royal Society of Edimburgh اسقوچيا آقادهميسي ادنبورج جمعيت قوراليهسى edinbourg jem-iyyeti qurâliyyesi.
- R.S.L.** Royal Society of London اسقوچيا آقادهميسي لوندوره جمعيت قوراليهسى londura jem-iyyeti qurâliyyesi.
- R.S.M.** Royal School of Mines معادن ماسين مکتب قوراليهسى ma-âdin mektebi qurâliyi.
- R.S.O.** Railway Sub-office شمندوفر شعبه ادارهسى shimendifer shôu'be idâresi ; Railway Sorting Office شمندوفر تصنيف دائرهسى shimendifer tasnif dâ-iresi.
- R.S.P.C.A.** Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals حمايه حيوانات جمعيت قوراليهسى himâyeyi hayvânât jem-iyyeti qurâliyyesi.
- R.S.S., S.R.S.** *Regiæ Societatis Socius* = Fellow of the Royal Society جمعيت قوراليه اعضاسندن jem-iyyeti qurâliyye â'zâsundan.
- R.S.V.P.** *Répondez s'il vous plaît* (Fr.) = Reply, if you please لطفًا جواب pek mouhterem.
- Rt. Hon.** Right Honourable پاك محترم pek mouhterem.
- R.T.O.** Railway Transport Officer شمندوفر سوقيات مأمورى shimendifer sevgiyyât me'mûrou.
- Rt. Rev.** Right Reverend پاك محترم pek mouhterem, فضيلتو faziletlou.
- R.V.** Rifle Volunteers كوكلي سلاح اندازلار geunüllü silah-endâzlar ; Revised Version مصحح ترجمه mousahhah terjüme.
- R.W.S.** Royal Society of Painters in Water Colours صولى بوياساملى ريساملى sölou boyâ ressam-lar jem-iyyeti qurâliyyesi.
- Ry.** Railway شمندوفر shimendifer.
- R.Y.S.** Royal Yacht Squadron ياط فيلسوى yat filosou.
- S.** South جنوب jenôub, (mar.) قبله qible ; Sabbath يوم السبت yevmüs-sebt ; Saint عزيز tâ'til ; Saint عزيز azîz ; Seconds ثانيه sâniye ; Society جمعيت jem-iyyet ; Sun كونش gûnesh.
- S.A.** South Africa افريقاى جنوبى afri-qâyî jenôubî ; South America امريقاى جنوبى ameriqâyî jenôubî ; South Australia جنوبى أستراليا jenôubî avoustralya.
- Sa.** Saturday جمعه ايرنسى joma ertesi.
- s.a.** *secundum artem* = According to art نوعته كوره nev-une geure ; *sine anno* = Without date بلا تاريخ bilâ târîh.
- S.A.A.** Small Arms Ammunition اسلحه خفيفه جيخانهسى eslihayî hafîfe jebbhânesi.
- S.A.I.** *Son altesse Impériale* (Fr.) = His Royal Highness فخامتلو fahâ-metlou.
- S.A.S.** *Societatis Antiquariorum Socius* = Fellow of the Society of Antiquaries آنتيقيجىلر جمعيتى اعضاسندن antiqajular jem-iyyeti â'zâsundan.
- Sat.** Saturday جمعه ايرنسى joma ertesi.
- S.C.** Supreme Court ديوان على divânu âli ; Staff College اركان حربيه erkyânu harbiyye mektebi.
- s.c., s.caps., sm.caps.** Small capitals كوچوك سرمايلر küchük ser-mâyeler.
- sc., sculp., sculpt.** *sculpsit* = He (or she) engraved it طرفندن حاك ايدلمشدر ...ta-rafundan hakk edilmishdir.
- Sc.B.** *Scientiæ Baccalaureus* = Bachelor of Science فن ماذونى fenn me'zûnou.
- Sc.D.** *Scientiæ Doctor* = Doctor of Science فن دوكتورى fenn doqtorou.
- sch., schr.** Schooner اسقونا isqona.
- sci. fa.** *scire facias* = That you cause to know بيلدريكن bildiriniz ; اخبار ihbâr ediniz.
- S.C.L.** Student of the Civil Law حقوق مدنيه طلبهسى houqûqu medeniyye talebesi.
- Scot.** Scotland اسقوچيا isqochya ; Scottish اسقوچ isqoch.

Script. Scripture کتاب مقدس kitâbu mouqaddes.

S.D. *salutem dicit* = Sends greeting
مع السلام selâm eder; ma-
asselâm.

s.d. *sine die* = Without day بلا
مدت bilâ müddet.

S.D.U.K. Society for the Diffusion
of Useful Knowledge معلومات نافعہ تعمیم
mâ'loumâtu nâfi-a tâ'mim
jem-iyyeti; نشر معارف جمعی neshri
ma-ârif jem-iyyeti.

S.E. South-east جنوب شرقی jenôubu
sharqî; (mar.) کشیشله keshish-
leme.

sec. Second ثانیہ sâniye; Section
شعبہ shôu'be; (geom.) مقطع maq-
tâ'

Sec., Secy. Secretary کاتب kyâtib.

sec. leg. *secundum legem* = Accord-
ing to law بر موجب قانون ber môu-
jibi qânûn; قانوناً qânûnen.

sec. reg. *secundum regulam* = Ac-
cording to rule قاعدۃ qâ-ideten.

sect. Section شعبہ shôu'be; (geom)
مقطع maqtâ'.

Sem. Seminary مدرسه medrese ;
Semitic سامی sâmi.

Sen. Senator سناتور senator ; اعیان
â'yân; Senior قدمی qidemli.

Sep., Sept. September ايلول eylül.

seq. *sequentes* or *sequentia* = The
following آتیہ کی âtideki.

ser. Series سلسلہ silsile ; Sermon
خطبہ houtbe.

Serg., Sergt. Sergeant چاروش cha-
voush.

Sess. Session اجتماع ijtima', دورہ
devre.

S.F. Sinn Fein سین فاین sin fâyn.

S.G. Solicitor - General مدعی عمومی
müdda-i' oumûmî.

s.g. Specific gravity ثقل اضافیہ siq-
leti izâfiyye.

sh. Shilling شیلین shilîn.

s.h.v. *sub hoc verbo* or *sub hac voce*
= Under this word ہو کلمہ آلتندہ bou
kelime altunda.

S.L. Solicitor at Law آووقات avou-
qat.

s.l., s.lat. South latitude عرض جنوبی
arzu jenûbî.

sld. Sailed حرکت ایتدی hareket et-
di.

s.l.p. *sine legitima prole* = Without
lawful issue بلا ولد مشروع bilâ ve-
ledi meshrôu'.

S.M. Short Metre قصہ مترہ qusa
metre ; Sergeant-Major باش چاروش
bash chavoush ; *Sa Majesté* = His
(or Her) Majesty حشمتلو hashmet-
li

S.M. Lond. Soc. *Societatis Medicæ
Londinensis Socius* = Member of
the London Medical Society لوندہ
لوندرا اطبا جمعی اعصاصدن
jem-iyyeti âzâsundan.

S.M.M. *Sancta Mater Maria* = Holy
Mother Mary حضرت مریم hazreti
meryem.

s.m.p. *sine mascula prole* = Without
male issue ارکاک اولادی اولقسیرین erkek
evlâdu olmaxuzun ; بلا ولد ذکور
bilâ veledi zûkyôur.

s.n. *secundum naturam* = According
to nature طبیعتہ کورہ tabi-ate geure,
طبیعی tabi'.

S.O. Sub-office شعبہ (ادارہ سی) shôu'be
(-idâresi) ; Staff Officer ارکان حرب
zâbiti. erkân harb zâbiti.

s.o. Seller's option بائع حق خیاری
bây-i-in haqqu huyârû ; اوپسیون
opsiyon satana â-id.

Soc. Society جمیعت jem-iyyet.

sol. Solution محلول mahlûul.

Sol., Solr. Solicitor آووقات avouqat.

Sol.-Gen. Solicitor-General مدعی عمومی
müdda-i' oumûmî.

Sop. Soprano صوبرانو soprâno.

sp. Spelling املا imlâ.

sp. *sine prole* = Without issue ذریعتسز
zûriyetsiz.

S.P.C.A. Society for the Prevention
of Cruelty to Animals حمایتہ حیوانات
jem-iyyeti. himâyeyi hayvânât jem-
iyyeti.

S.P.C.C. Society for the Prevention
of Cruelty to Children حمایتہ اطفال
jem-iyyeti. himâyeyi etfâl jem-iyyeti ;
چوجقارلی ظلمدن وقایہ جمعی
chojouqlaru zoulmden vîqâye jem-iyyeti.

sport. Sporting سپور sipor ; ادمان
idmân.

List of Abbreviations, &c.

S.P.R. Society for Psychical Research تحقیقات روحیه جمعی tedqîqâtu rûhiyye jem-iyyeti.
s.p.s. *sine prole superstite* = Without surviving issue بر حیات ذریع اولقسنزین ber-hayât zürriyyeti olmaxuzun.
spt. Seaport دکنز لیمانی deniz limanu.
sq. Square مربع mourabbâ', *sequens* = The following آتیدهکی âtideki.
sqn. Squadron فیلو filo ; معرره müf-reze.
sr. Senior قدملی qidemli ; Sir سر ser.
S.R.S. *Societatis Regiae Socius* = Fellow of the Royal Society جمعیات jem-iyyeti qurâliyye â'zâsundan
Ss. Saints عزیزلر azîzler.
s.s. Steamship واپور vapour ; Screw steamer اسفرو isqrou vapour.
SS.D. *Sanctissimus Dominus* = Most holy Lord (the Pope) پاپا papa.
S.S.E. South-south-east قبله کیشله qible keshishleme.
S.S.W. South-south-west قبله لدوس qible lodos.
St. Saint عزیز âzîz ; Strait بوغاز boghaz ; Street سواق soqâq.
Std. Saturday جمعه ايرتسی jouma ertesi.
ster., stereo. Stereotype سترویتپ strotip.
ster., stg. Sterling سترلین sterlin ; انگلیز لیراسی ingiliz lirasu.
S.T.P. *Sanctae Theologiae Professor* = Professor of Theology الهیات مدرسی ilâhiyyât müderrisi.
Su. Sunday بازار (کونی) pazar (-günü).
sub. Subject فاعل fâ-il ; Suburb ملحقات mülhaqât, کوی keuy.
subj. Subject فاعل fâ-il ; Subjunctive صیغه التزامیه sîgayi iltizâmiyye.
suf., suff. Suffix لاحقه lâhiqa.
sup. Superfine اک اعلا en â'lâ ; Superlative تفضیل tafzîli ; Superior اعلا â'lâ ; Supreme عالی âlî
Sup. Ct. Superior Court یوکسک (بردرجه) mahkeme (bir dereje-) yüxek mahkeme ; Supreme Court عکمه عالی mahkemeyi âliye.

supp. Supplement علاوه ilâve
supr. Supreme عالی âlî
Supr. Superintendent مفتش müfet-tish.
Surg. Surgeon اوپراتور operateur ; جراح jerrah , Surgery فن حراحی fen-ni jerrâhî.
Surv.-Gen. Surveyor-General مساحه مدير عمومسی mesâha müdiri oumû-misi
s.v. *sub voce* = Under the word (or title) کلمه سی آلتنده ... kelimesi altunda ; عنوانی آلتنده ..ounvânu altunda.
S.W. South-west جنوب غربی jenôubu garbî ; لدوس lodos.
sym. Symbol رمز remz ; (pl) رموز rûmôuz.
syn. Synonym مرادف mûrâdif.
synop. Synopsis خلاصه houlâsa.
syst. System سیستم sistem.
tal. qual. *talis qualis* = Just as they come, Average quantity وسطی مقدار vasatî miqdâr.
tan. Tangent تماس mûmâs.
T.B.D. Torpedo - boat Destroyer طورپیدو بوط بخری torpido bot mou-harribi.
tc. Tierce فوجی fuchû.
tech. Technically فنًا tennen ; Technology اصطلاحات فنیہ ustulâhâtü fen-niyye.
tel., teleg. Telegram, Telegraph تلغراف telgraf.
temp. Temporal جسمانی jismânî ; *tempore* = In the time of (ک) زماننده ... (in-) zemânunda.
ten. Tenor تهنور tenor.
Ter., Terr. Territory اراضی arâzî.
term. Termination انتہا intihâ, نهایت nihâyet.
Test. Testament وصیتنامه vasuyyet-nâme.
Teut. Teutonic توتونیک teutoniq, آلمان alman.
Tex. Texas تکزاس texas.
T.F. Territorial Force ردیف قوتلری redif qouvvetleri.
t.f. Till forbidden منع ایدیلنجیه قدر men edilinjeje qadar ; امر اخیرہ دکن emri ahîre deyin.

مقطعات لیستہ سی، الح...

theat. Theatrical تیاترو... tiyatro... ,
تمثیلی temsilî.
theol. Theology الہیات ilâhiyyât
theor. Theorem نظریہ nazariyye.
theos. Theosophy تصوف tesavvuf.
therap. Therapeutics فنِ تداوی fenni
tedâvî.
T.O. Turn Over چوہرینگز chevîriniz ;
Telegraph-office تلگرافخانہ telgraf-
hâne ; Transport Officer سوقيات
sevqiyyât me'môurou
tom. Tome or Volume جلد jild
Tr. Transactions معاملات mou-âmelât;
Translator مترجم muterjim ; Trustee
emîn, (متولی) (mütevellî) ;
Trumpeter بوریرن borazan.
trans. Transitive متعدی müte-addî.
transf. Transferred نقل ایڈلشدر naql
edilmishdir ; (نقل بکون) (naqli ye-
kyûun).
Treas. Treasurer ورنہ دار veznedâr.
T.R.H. Their Royal Highnesses
فخامتلو fahâmetlou.
trig. Trigonometry مثلثات muselle-
sât.
Trin. Trinity تثلیث teslîs ;
تیرینیتہ tirinite.
trop. Tropic مدار medâr.
T.T.L. To take leave وداع ایچون
vedâ' ichûn.
Tu., Tues. Tuesday صالی salu.
Typ., Typo. Typographer مرآت
mürettib ; Typography طبع tabu' ;
مطبوعہ جیلق matba-ajuluq.

U. Utah اوتاھ outhah.
U.C. Upper Canada یوقاری قانادا you-
qaru qanada.
U.D.C. Urban District Council شہر
منطقہ سی shehir mountuqasu
mejlisi.
U.F.C. United Free Church [of
Scotland] استوچیہ متحدہ سربست کلیسائی
isqochya müttahid serbest kili-
sesi.
U.K. United Kingdom انگلترہ ingil-
tere ; متحدہ انگریز قراللیقی
ingiliz qurallugh.
ult. ultimo = Last کچن آی gechen
ay ; مہ سابق mâhi sâbuq.

Unit. Unitarian وحدانیتہ معتقد vah-
dâniyyete mōu'taqid.
Univ. University دارالعلوم dârül-fū-
nūn
up. Upper یوقاری youqarı ; فوقانی fev-
qânî
U.S. United States امریکا amerika ;
جمہوریہ متحدہ امریکا jemâhîri müttahideyi
amerika, United Service خدمات مشترکہ
hidemâtu müshtereke.
u.s. ut supra = As above یوقاریدہ کی
youqardaki gibi
U.S.A. United States of America
جمہوریہ متحدہ امریکا jemâ-
hîri müttahideyi amerika ; United
States Army امریکا آرمی amerika
ordousou.
U.S.C. United States of Colombia
قولومبیا حکومتی qolombiya hü-
kyûmâtu müttahidesi.
U.S.N. United States Navy امریکا
bahriyesi.
U.S.S. United States Ship or Steamer
امریکان سفینہ سی amerikan sefinesi.
usu. Usually علی العادہ alel-âde ;
بر وجہ ber vejhi mōu'tâd.
u.s.w. und so weiter (Ger.) = And
so forth الی آخرہ ilâ âhura.
ut dict. ut dictum = As said سویلندی
seuylendiy vejhile.
ut sup. ut supra = As above یوقاریدہ کی
youqardaki gibi.
ux. uxor = Wife زوجہ zevje.

v. versus = Against (تہ) قارشى qarshu ;
vide = See (تہ) بائیکز baqunuz ;
Verb فعل fi'l ; Verse جلد
shî'r ; نظم nazm ; Volume جلد
jild ; Viscount مارکی marki ;
lord.
V.A. Royal Order of Victoria and
Albert (for ladies) ویکتوریا - آلبر شفق
viqtorya - alber shefqat ni-
shanu.
Va. Virginia ویرجینیا virjinya.
V.A.D. Voluntary Aid Department
کروکیلی امداد geunüllü imdâd
dâ-iresi.
val. Value قیمت qiymet.
var. Variant شکل دیگر shekli diğer.

List of Abbreviations, &c.

Vat. Vatican واتیکان vatikan.
vb. Verb فعل fi'l
V.C. Vice-Chancellor قانچیلار معاونی qan-chilar mou - âvini ; Vice-Consul ویس قونسول vis qonsül, شهیندر sheh-bender ; Victoria Cross ویکتوریا حاج vıqtorya hach nishanu.
V.D. Volunteer [Officers'] Decoration ضابطان نشان geunüllü zâbitân nishanu.
v.d. Various dates مختلف تاریخ mough-telif târîhler ; various مختلف tevârihi mough-telif
Ven. Venerable محترم moughterem.
Venet. Venetian ونیدیك venedik., ونیسیین venisiyen.
Ves. Vessel کبی gemi, سفینه sefine.
Vet., Veter. Veterinary بيطری bay-tari ; **Vet.Surg.** Veterinary Surgeon بيطر baytar.
v.g. *verbi gratia* = For example مثلا meselâ
Vic. Vicar وبقار viqâr ; Vicarage وبقارلق viqârluq.
vid. *vide* = See باقیکن (نه) ba-qunuz ; (ه) مراجع mûrâ-jât.
vil. Village قصبه qasaba ; کوی keuy.
v.irr. Verb irregular فعل غیر قیاسی fi'li gayri qiyâsî ; (pl.) افعال غیر قیاسیه ef-âli gayri qiyâsiyye.
Vis., Visc. Viscount مارکی marki, لورد lord.
viz. *videlicet* = Namely یعنی yâ'nî.
v.n. Verb neuter فعل لازم fi'li lâ-zum.
vocab. Vocabulary لغتچہ loughatche.
Vol. Volunteer کوکلی geunüllü.
vol. Volume جلد jild ; — vols. Volumes جلد (لر) jild (-ler).
Volc. Volcano وولکان volqan ; یاتار yanar dâ
V.P. Vice-President رئیس ثانی re-îsi sâni.
V.R. *Victoria Regina* = Queen Victoria فرالیچه quralichia viq-torya
V.S. Veterinary Surgeon بيطر baytar ; *Volti subito* turn quickly چابوق chabouq cheviriniz.

v.t. Verb transitive فعل متعدی fi'li mûte-addî.
vul. Vulgar عادی adî.
v.y. Various years مختلف سنلەر mough-telif seneler ; سنین مختلفه sinîni mough-telife.
W. West غرب garb ; (mar.) طاطی batı ; Warden محافظ moughâfuz ; Week هفته hafta ; Welsh ولس velsh ; غال gal.
W.A. West Africa افریقای غربی afri-qâyi garbî ; West Australia غربی آوسترالیا garbî avoustralya.
Wash. Washington واشینگتون vash-ington.
W.B. Water Board صو قومیسونی sou qomisyonou Way-bill سوق پوصله سی sevq pouslasu ; موارد لیستہ می müfre-dât listesi.
W.C. Water-closet قدغانه qadem-hâne ; تووال tovalet ; Western Central غربی مرکز garbî merkez.
W.C.T.U. Women's Christian Temperance Union قادیلر خریستیان منع qadunlar huristıyan men-i müskınât jem-iyyeti.
W.D. War Department دائرة حربیه dâ-ıreyi harbiyye ; Work Department فابریقه دائرہ سی fabriqa dâ-ıresi.
We., Wed. Wednesday چهارشنبه char-shamba.
W.E.A. Workers' Educational Association عملہ معارف جمعیتی ameले ma-ârif jem-iyyeti.
w.f. Wrong font یا کلیش دوکوم yanlush deuküm.
W.I. West Indies هند غربی hindi garbî.
wk. Week هفته hafta.
W.N.W. West-north-west باطلی قارہیل batı qarayel.
W.S.P.U. Women's Social and Political Union قادیلر اجتماعی و سیاسی برلکی qadunlar ıjtimâ-tı ve siyâsî bir-ly.
W.S.W. West-south-west باطلی لدوس batı lodos.
wt. Weight ثقلת sıqlet ; وزن vezn.

مقطعات لیستہ سی، الخ...

X. or Xt. Christ (*X. = Gr. Ch.*) حضرت خلیفۃ المسیح
ہازیہ hazreti isâ.

Xm., Xmas. Christmas - میلاد عیسیٰ یور -
نوئل milâdu isâ yortousou; نوئل
no-el.

Xn., Xtian. Christian خریستیان huris-
tiyan.

yr., yr. Year سنہ sene

yr., yd. Yard یاردہ yarda.

Y.M.C.A. Young Men's Christian As-
sociation کنجیل خریستیان جمعیۃ genjler
huristiyan jem-iiyeti

yr. Your سزک sizin; Younger دہا
کنج daha genj; کوچوک küchük.

Y.W.C.A. Young Women's Christian
Association کنجیل قادینلر خریستیان جمعیۃ
genj qâdunlar huristiyan jem-
iiyeti.

Zn. Zinc چینکو chinco; توتیا toutya.

& *et* = And و ve; لہ ...le.

&c. *et cetera* = and so forth الی آخرہ
ilâ âhura.

اشارات، رموز و ساژه

SIGNS, SYMBOLS, ETC.

ریاضیاتده مستعمل اشارات و رموز

MATHEMATICAL SIGNS AND SYMBOLS.

<p> $+$ Plus زائد zâ-id. $-$ Minus ناقص nâqus. \pm \mp Plus or minus زائد ناقص zâ-id nâqus. \times The sign of multiplication ضرب zarb. \div The sign of division تقسیم taxîm. \sim The difference تفاوت tefâvût. $=$ The sign of equality مساوی mû-sâvî. $>$ Is greater than دن دها بویوک ..den daha beuyûk; اعظمی â'zamî $<$ Is less than دن دها کوچوک ...den daha küchûk; اصغری asgarî. \propto Varies متحول mütehavvîl. $:$ Is to :: as نسبتی nisbetî. \therefore Because زیرا zîrâ. \therefore Therefore بو سببدن ; bou sebebden ; بناءً binâ-en aleyh. ∞ Indefinitel great : infinity (اعظم) (â'zam-) nâ-mütenâhî. o Indefinitely small اصغر نامتناهی as-gar nâ-mütenâhî; صفر sufur. $\sqrt{\quad}$ The radical or root sign جذر ishâreti; جذر jezr mourabba'; $\sqrt[3]{\quad}$ cube root جذر مکعب jezri mûk-ab ; $\sqrt[4]{\quad}$ fourth root deurdünjü دردیجی قوتدن جذر qouvvetden jezr ; $\sqrt[n]{\quad}$ nth root (ن) (noun-) jezr قوتدن جذر ounjou qouvvetden jezr. a^3, a^4 &c. Powers رفع refi'; a^3 (اوچونجی) (üchünjü) قوتدن رفع qouvvetden refi'; a^4 (دردیجی) </p>	<p> (deudünjü) qouvvetden refi'. (), [], { } کره kerre; معترضه mou'-taruza. \angle An angle زاویه zâviye. \perp A right angle زاویه قائمه zâviyeyi qâ-ime. \perp Perpendicular to عمود (ئ) ... (e-) amôud. \parallel Parallel to موازی (ئ) ... (e-) mü-vâzî. \triangle A triangle مثلث müselles. \square A square مربع mourabba'. \square A rectangle مستطیل müstatîl. \circ A circle; circumference دائرة dâ-ire ; محیط mouhît. π The number 3.1415926 پی pî (π). $^{\circ}$ Degree or degrees درجه dereje. $'$ Minutes دقیقه daqîqa (daqqa). $"$ Seconds ثانیة sâniye. f or F, Function تابع tâbi'. d Differential تفاضلی tefâzoulî. δ variation تحول tehavvûl. Δ Finite difference تفاوت محدود tefâ-vûti mahdôud ; تزايد tezâyûd. D Differential coefficient امثال تفاضلی tefâzoulî emsâlî tefâzoulî. \int Integral تمامی temâmî. Σ Sum مجموع mejmôu'. Π Product حاصل hâsul. M the modulus of a system of logarithms لگاریتم قاعده سی loga-ritme qâ-idesi. g the force of gravity جاذبه قوتی jâzibe qouvveti. </p>
--	--

قمر، سیارات و سائرہ

THE MOON, PLANETS, ETC.

The Sun شمس shems ; گۈنش gūnesh.
 New Moon عاق mahaq ; اجتماع ijtīmā'.
 First Quarter تربیع اول terbî' evvel.
 Full Moon بدر (تام) bedr (-tām).
 Last Quarter تربیع اخیر terbî' ahîr.
 Mercury عطارد outârid.
 Venus زہرہ zühre.
 The Earth ارض arz.
 Mars مریخ merih.
 Jupiter مشتری müşterî.
 Saturn زحل zouhal.
 Uranus اورانوس ürânüs.
 Neptune نپتون neptün.
 Comet قویروفل ییلدیز qouyrouqlou yul-
 duz.
 Star کویب kevkab ; ییلدیز yulduz.

بروج اثنی عشر

THE ZODIAC.

Aries, the Ram حمل haml.
 Taurus, the Bull ثور sevr.
 Gemini, the Twins جوزا jevzâ.
 Cancer, the Crab سرطان seretân.
 Leo, the Lion اسد esed.
 Virgo, the Virgin سنبلہ sünbüle.
 Libra, the Scales میزان mizân.
 Scorpio, the Scorpion عقرب aqreb.
 Sagittarius, the Archer قوس qavs.
 Capricornus, the Goat جدی jedî.
 Aquarius, the Waterman دلو delv.
 Pisces, the Fishes حوت hot.

تجارتدہ مستعمل اشارات و رموز

COMMERCIAL SIGNS AND SYMBOLS.

£ Pound or pounds sterling سترلین
 sterlin ; انگلیز لیراسی ingiliz
 lirasu.
 S shilling or shillings شیلین shilin.
 D penny or pence پی پی peni ;
 pens.

/ Shilling or shillings شیلین shilin ;
 as 10/6 ten shillings and
 sixpence ۱۰ شیلین ۶ پینس on
 shilin altu pens.
 lb Pound or pounds in weight لبرہ
 libre.
 \$ Dollar or dollars دولار dolar.
 @ At عددی adedi ; سی ...i, ü, u ; یوزی
 . si, su ; as, 100 @ £l each
 یوزی بر انگلیز لیراسی yüzü bir ingi-
 liz lirasuna.
 % Per cent یوزده yüzde... ; as, 10%
 یوزده اون yüzde on.
 a/c Account حساب hesâb.
 B/L Bill of Lading قونشمنٹو qonish-
 mento.
 c/o Care of واسطہ سیلہ .. vâsutasîle ;
 وساطتیلہ ... vesâtatîle.
 d/a Days after acceptance قبولی متعاقب
 (لر) qabôulü müte-âqib
 gün (-ler).
 d/s Days after sight ابراہی متعاقب
 (لر) ibrâzu müte-âqib
 gün (-ler).
 L/C Letter of Credit قوہدی مکتوبی
 qredi mektoubou.

رومن طرزی ارقام

SIGNS USED IN ROMAN NOTATION.

I=1, ۱ ; II=2, ۲ ; III=3, ۳ ; IV or
 IIII=4, ۴ ; V=5, ۵ ; VI=6, ۶ ;
 VII=7, ۷ ; VIII=8, ۸ ; IX=9, ۹ ;
 X=10, ۱۰ ; XI=11, ۱۱ ; XII=12,
 ۱۲ ; XIII=13, ۱۳ ; XIV=14, ۱۴ ;
 XV=15, ۱۵ ; XVI=16, ۱۶ ; XVII
 =17, ۱۷ ; XVIII=18, ۱۸ ; XIX=
 19, ۱۹ ; XX=20, ۲۰ ; XXI=21, ۲۱ ;
 XXX=30, ۳۰ ; XL=40, ۴۰ ; L=
 50, ۵۰ ; LX=60, ۶۰ ; LXX=70,
 ۷۰ ; LXXX=80, ۸۰ ; XC=90, ۹۰ ;
 C=100, ۱۰۰ ; CI=101, ۱۰۱ ; CXX
 =120, ۱۲۰ ; CC=200, ۲۰۰ ; CCC=
 300, ۳۰۰ ; CCCC=400, ۴۰۰ ; D=
 500, ۵۰۰ ; DC=600, ۶۰۰ ; DCC=
 700, ۷۰۰ ; DCCC=800, ۸۰۰ ; DCCCC
 =900, ۹۰۰ ; M=1000, ۱۰۰۰ ; also
 IC=D=500, ۵۰۰ ; IC=M=1000,
 ۱۰۰۰ ; IC=5000, ۵۰۰۰ ; MM, also
 ICIC=2000, ۲۰۰۰ .

انگلیزجه رچته‌لرده استعمال ایدیلان لاتینجه تعبی‌رات

LIST OF LATIN PHRASES USED IN THE WRITING OF PRESCRIPTIONS.

- aa.—*Ana*—of each بهرندن beherinden.
Ad.—*Addē*—add علاوه ایدیکز ilâve ediniz.
Ad lib.—*Ad libitum*—to the desired amount آرزو ایدلدیکی مقدار arzôu edildiy miqdâr.
Ad us.—*Ad usum*—according to custom اعتیاده کوره i'tiyâda geure.
Æq.—*Æquales*—equal مساوی mûsâvî.
Aq.—*Aqua*—water سو sou.
Aq. bull.—*Aqua bulhens*—boiling water قاینار سو qaynar sou.
Aq. dest.—*Aqua destillata*—distilled water ماء مقطر mâ-i mouqattar.
Bib.—*Bibe*—drink ایچیکن ichiniz.
Bis ind.—*Bis indies*—twice a day کونده ایکی دفعه günde iki def-a.
Bis in 7 d.—*Bis in septem diebus*—twice a week هفته‌ده ایکی دفعه haftada iki def-a.
C.—*Cum*—with ایله ile.
Cap.—*Capiat*—let him take آلسین alsun.
C. m.—*Cras mane*—to-morrow morning یارین صبح yarun sabah.
C. m. s.—*Cras mane sumendus*—to be taken to-morrow morning یارین صبح آله‌جق یارین صبح alunajaq.
C. n.—*Cras nocte*—to-morrow night یارین آقشام yarun aqsham.
Cochl.—*Cochleare*—spoonful بر قاشیق bir qashuq.
Cochl. ampl.—*Cochleare amplum*—a table-spoonful بر چوربا قاشینی bir chorba qashugh.
Cochl. infant.—*Cochleare infantis*—a teaspoonful بر چای قاشینی bir chay qashugh.
Cochl. mag.—*Cochleare magnum*—a table-spoonful بر چوربا قاشینی bir chorba qashugh.
Cochl. mod.—*Cochleare modicum*—a dessert-spoonful بر طاقلی قاشینی bir tatlu qashugh.
Cochl. parv.—*Cochleare parvum*—a teaspoonful بر چای قاشینی bir chay qashugh.
Contin.—*Continuetur*—let it be continued دوام آتسین devâm etsin.
Cuj.—*Cujus*—of which (که) اونک (ki-) onoun.
C. v.—*Cras vespere*—to-morrow evening یارین آقشام yarun aqsham.
Cyath.—*Cyathus*—a glassful بر بارداق bir bardaq ; بر قدح bir qadeh.
Cyath. vinos.—*Cyathus vinosus*—a wine-glassful بر شراب قدسی bir sharab qadehi.
D.—*Dosis*—a dose بر دوز bir doz ; بر مقدار bir miqdâr.
d.—*Da*—give وریکیز veriniz.
D. d. in d.—*De die in diem*—from day to day کوندن کونه günden güne.
Det.—*Detur*—let it be given ویرلسین verilsin.

انکایزجه رچته لرده استعمال ایدیلن لاتیجه تعبیرات

- Dieb. alt.—*Diebus alternis*—on alternate days ایکی کونده بر ; gün ashuru ;
iki günde bir.
- Dim.—*Dimidius*—one-half یاریسی yarusu ; یاریم yarum.
- Div.—*Divide*—divide آیریکن ayurunuz ; تقسیم ایدیکن taxîm ediniz.
- D. in p. æ.—*Divide in partes æquales*—divide into equal parts مساوی پارچه لره
müsâvî parchalara ayurunuz.
- Exhib.—*Exhibiatur*—let it be given ویرلسین verilsin.
- F. or ft.—*Fiat*—let it be made یاپلسین yapulsun.
- F. h.—*Fiat haustus*—make a draught بر شروب یاپیکز bir shouroub yapunuz.
- F. m.—*Fiat mistura*—make a mixture بر محلول یاپیکز bir mahلول yapunuz.
- F. pil.—*Fiat pilula*—make a pill بر حب یاپیکز bir hap yapunuz.
- Gutt.—*Gutta or guttæ*—drop or drops طامله damla ; (pl.) طاملار damlalar.
- Habt.—*Habeat*—let him have آلسین alsun.
- Hor. intermed.—*Horis intermediis*—at intermediate hours متوسط ساعت لره müte-
vassut sâtlerde ; آرده arada.
- H. s.—*Horâ somni*—at bedtime یاتار ایکن yataarken.
- Ind.—*Indies*—daily کونده günde.
- Lat. dol.—*Lateri dolenti*—to the painful side آغریان طرفه âruyan tarafa.
- Mit.—*Mitte*—send کوندریکن geunderiniz.
- Mod. præscript.—*Modo præscripto*—in the manner directed تعریف ایدلیدی کی
tâ'rif edildiy gibi.
- O. m.—*Omni mane*—every morning هر صباح her sabah.
- Omn. bih.—*Omni bihorâ*—every two hours ایکی ساعتده bir iki sâtde bir.
- Omn. hor.—*Omni horâ*—every hour ساعتده sâtde ; هر ساعتده her sâtde.
- O. n.—*Omni nocte*—every night هر کیجه her geje.
- P. or pt.—*Perstetur*—continue دوام ایدیکن devâm ediniz.
- Part. æq.—*Partes æquales*—equal parts مساوی اقسام müsâvî axâm.
- P. r. n.—*Pro re natâ*—when required ایجاب ایدیدی زمان ijâb etdîy zemân.
- Q. l.—*Quantum libet*—as much as is requisite مطلوب مقدار matloub miqdâr ;
ایجاب ایدیدی قدر ijâb etdîy qadar.
- Q. s.—*Quantum sufficit*—a sufficient quantity مقدار کافی miqdârû kyâfi.
- Q. v.—*Quantum volueris*—at will آرزو ایدلیدی کی arzâu edildiy gibi.
- R.—*Recipe*—take آلیکن alunuz.
- Rep.—*Repetatur*—let it be repeated یاپلسین yapulsun ; احضار ایدلسین ihzâr
edilsin.
- Sing.—*Singulorum*—of each برندن beherinden.
- Sum.—*Sumat or sumendum*—let him take or let it be taken آلسین ; آلسین
alunsun.
- T. d.—*Ter in die*—three times a day کونده اوچ دفعه günde üç def-a.

مسكوكات ، اوزان و مقياسات

MONIES, WEIGHTS AND MEASURES

MONIES

مسكوكات

ENGLISH.

Gold :		Francs
£ 500, <i>or</i> 5 sovereigns.	==	126 12 1/2
200 » 2 »	==	50 45
100 » 1 »	==	25 22 1/2
1/2 (10 sh.) » 1/2 »	==	12 61
Silver :		
5 shillings, <i>or</i> a crown.	==	6 30 1/2
4 » <i>or</i> doub. flor	==	5 04 1/2
2 sh. 6 p., <i>or</i> half-crown	==	3 15
2 shillings <i>or</i> florin	==	2 52
1 shilling	==	1 26
6 pence	==	0 63
3 »	==	0 31 1/2
Copper :		
1 penny	==	0 10
1/2 »	==	0 5
1/4 » (farthing).	==	0 2 1/2

AMERICAN.

Gold :		Francs
Double eagle.	== 20 dollars.	103 70
Gold eagle	== 10 »	51 85
Half eagle.	== 5 »	25 92
Quarter eagle.	== 2 » 1/2	12 95
One dollar.	== 1 »	5 18
Silver :		
1 dollar	== 100 cents	5 30
1/2 »	== 50 »	2 60
1/4 »	== 25 »	1 30
	10 »	0 52
Nickel :		
5 cents		0 25
3 »		0 15
Copper :		
2 cents		0 10
1 cent		0 05

مسكوكات ، اوزان ومقياسات

WEIGHTS

اوزان

Avoirdupois

على العاده مستعمل انكليز اوزانى

Dram ($\frac{1}{16}$ of an ounce)	=	1.7712	grams.
Ounce ($\frac{1}{16}$ of a pound)	=	28.3384	»
Pound	=	0	kilog. 453 grams.
Stone (14 pounds)	=	6	» 343 »
Quarter (or 28 pounds)	=	12	» 695 »
Hundredweight (cwt.) 112 pounds	=	50	» 782 »
Ton (20 hundredweight)	=	1016	» 648 »

Troy

قويويجي طاريسى

Grain ($\frac{1}{24}$ of a pennyweight)	=	0	grams 06477
Carat (4 grains)	=	0	» 25908
Pennyweight ($\frac{1}{20}$ of an ounce)	=	1	» 55456
Ounce ($\frac{1}{12}$ of a pound)	=	31	» 0913
Pound (12 ounces)	=	0	kilog. 373096

MEASURES

مقياسات

Length

طول

12 inches, or 1 foot.	=	0	metre 30479
3 feet, or 1 yard.	=	0	» 914383
Fathom (2 yards)	=	1	» 828766
Pole, or perch ($5\frac{1}{2}$ yards)	=	5	» 02911
Chain (22 yards)	=	20	» 116
Furlong (200 yards)	=	201	» 1643
Mile (1760 yards)	=	1609	» 3147

Surface

سطح

Square inch	=	6	square centim. 451366
Square foot.	=	0	square metre 0929
Square yard	=	0	» 836097
Rod	=	25	» 291939
Rood (1210 square yards)	=	10	ares 116775
Acre (4840 »)	=	0	hectare 404671
Square mile	=	2	square kilom. 588881

Monies, Weights and Measures

Capacity حجم

Pint ($\frac{1}{8}$ of a gallon)	=	0 litre	567932
Quart ($\frac{1}{4}$ of a gallon)	=	1 »	135864
Imperial gallon.	=	4 »	533458
Peck (2 gallons)	=	9 »	086916
Bushel (8 gallons)	=	36 »	347664

LIQUIDS مایعات

Wine شراب

Hogshead.	"	63 gallons
Pipe		126 »

Beer بيرا

Barrel		36 gallons
Hogshead.	, ,	54 »

THERMOMETER ترمومتره

Fahrenheit 32 degrees (32°), or freezing point	=	0° centigr. and Réaumur.
Fahrenheit 212 degrees (212°), or boiling water	=	100° » 80 »
Number of Fahrenheit, less $32^{\circ} \times \frac{5}{9}$. . .	=	degrees, centigr.
Number of Fahrenheit, less $32^{\circ} \times \frac{4}{9}$. . .	=	» Réaumur.

★

9° Fahrenheit. .	=	5° centigrade. .	=	4 Réaumur.
212 » . .	=	100 » . .	=	80 »
32 » . .	=	0 » . .	=	0 »
+ 122 » . .	=	50 » . .	=	40 »
— 4 » . .	=	20 » . .	=	16 »

UNIVERSAL
LIBRARY

142 524

UNIVERSAL
LIBRARY